SACRORUM
CONCILIORUM
NOVA. ET AMPLISSIMA COLLECTIO.

IN qua prλtlr ea quλ

PHIL. LABBEUS ET GABRa COSSARTIUS Sa Ja

Et novi(fime Nicolaus Colet i *m lucem edidere,*

EA OMNIA INSUPER SUIS IN LOCIS OPTIME DISPOSITA EXHIBENTUR, QUE

[OANNES DOMINICUS MANSI,

AHCHIEP1SCOPUS LUCENSIS EVULGAVIT.

EDITIO NOVISSIMA

A B EOD-EM OPTIME MEJITO P7?ÆSULE

POTISSIMUM FAVOREM LTIAM EI OPEM ERÆSTANTE

EM.MO CARDINALI DOMINICO PASSIONEO

SANCTÆ SEDIS APOSTOLICA BIBLIOTHECARIO,

ALIIsQUE ITEM ERUDITISSIMIS VIRIS MANUS AUXILIATRICES FERENTIBUS , CURATA

Novorum Conciliorum, novorumque Documentorum Additionibus locupletata,
Ad MSS. Codices Vaticanos , Lucenics, alrolque recenfita, & perfe&a.

ACCEDUNT ETIAM NOTE, ET DISSERTATIONES QUAMPLÜR1MA , QUA IN CETERIS EDITIONIBUS PESIDERANT< K.

TOMUS DECIMUS QUARTUS.

Ab Anno DCCCXir. ufqueadAn. OCCCLVLtncluftvc

Additis qut deerant ab Anno DCCCIL Juccefivc.

VENETUS MDCCLXIX.

APUD ANTONIUM 7ATTA

'Ti/ *PE JOR^ U M. PER.MISSU* t l *ILEG10*

iterata ad Editione e ^ ^u,n nb Hubrrto Heiter. potu, 11/, hrta Iteinard Ptilujty 4,

9

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Revifione, ed Approvâzione del *T. D. Filippo Rofa Lanzi* Inquifitor General del Santo Officio di *Venezia* nel Libro intitol'ato *Sacrorum Conciliorum &c. iy4uElore T. Pbilippo Labbeo Soc. Jefu curante Nicolao Coletti, & Joanne Dominico Ἀῖαηβ &c.* non v'effer cofa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Atteftato dei Segretario Noitro, niente contro Principi, e buoni coflumi, concediamo Licenza ad *^4ntomo Zatta* Stampator *di Venezia* che poffi effere ftampato, offervando gli ordini in materia di Stampe, e prefentando le folitc Copie alie Pubbliche Librarie di Venezia, e di Padova.

Data li 20. Decembre 1767.

{ Sebaftian Zuflinian Riform.
i Alvife Vallareffo Riform.
{ Francefco Morofini Sec." Cav. Proc. Riform.

Regiftrato in Libro a Carte 335. al Num. 2j°4·

Davidde Marcheftni Se%·*

t

SYLLABUS
EORUM , QUÆ IN TOMO XIV.
CONTINEN TUR.

Qux hoc Iridice *β* noun fune, noftrx Editioni novirer acceflere *P. Joanna Dominici Manfi* cura , nunc Archiepiicopi Luceniis ; omiflia iis, qux tipothetarum vitio notari non potuerunt.

OL-

CAROLL-MAGNI
CAPITULARE. PRIMUM
anni dcccii.

Sive Opitula data Miflis Dominick Anno ij. Imperii. Nunc primum edita ex veteri Codice Longobardico MS. bibliothecae Thuanæ. *(a)*

Capitula ud rei Eccltfrficat fpellantiu bnc fnnt.

V.

De ecelrfiti, vidait, erphauii, & peregrina.

UT fanâis ecclefiis Dei, neque viduis, neque brphanis, neque peregrinis fraudem vel rapinam Vel aliquid injuriae quis facere prclumat quia ipfc domnus imperator poft dommi A fanûorum ejus, quorum A proteâor & delenior effe continuius eft.

X.

Ul epifeepi O preibrten fetandum cannei vivant, (f ceterei doceant.

Ut epifeopt & presbyteri fecundum canones vivant, fit ita ictcros doceant.

XI.

De efitit epiftepurum, abbatum, & abbotifferum ergo jnbduei.

Ut epifeopt, abbates, atque abbatiffc, qui ceteris prelau font, cum futntna veneratione ac diligentia fubjeflis fibi praeeffe 11udeant, non potentiva dominatione vel tyrannide fibi fubjetlos premar»!, fed fimplici dileAtone cum manfuetudtne & caritate vel exemplis bonorum operum commilium fibi gregem follicite cufiodiant.

XII.

Vt menoth & cojfOinci Ú faelbmenieltj fetandum regulam Vivant.

Ut abbates ubt monachi, funt pleniter cum monachis fecundum regulam vivant atque canones dihaenttr dtfcant & obfervent. Similiter abbatiffas faciant.

XIII.

De Advocatu, Ptcedemmit, tf Centenariir epifeoporum, abbatum, abbatiarum.

Ut epifeopi, abbates, atque abbatiffeAdvocatos A atque Vicedominos Centenanbfque,legem fcientes & luilitiam diligentes pacitkofque & manfueios habeant, qualiter per tlloiquc (auâa Dei ecclefiae., msgia praeceptum vrl merces aderefeat; quia nullatenus neque prapofitos neque advocatos damnofos & cupidos in tnonafleria habere volumus, a quibus magis nos blafphemia vel detrimenta oriantur. Sed tales fint, quales eos canonica vel regularis infiitutio fieri jubet voluntati Dei fubditos, & ad omnes juftitiam perficiendi iemper paratos, legem pleniter obfervantes abfque fraude maligna, juilutn temper judicium m omnibus exercentes, Prapofitos vctlros tales qîiàlcs fanâa regula fieri docet· Et hoc omnino obfervent, ut nullatenus a quibus magis nobis a canonica vel regulari norma B difcedant, fed humilitatem in omnibus habeant. Si autem aliter praelumplcrint, regulatem dilciplinam ientiant. Et fife emendare noluerint, a Prar. pofiro removeantur, & qui digni lunt, in loca eorum fubrogemur.

XIV.

De concoediu ep.fioperam·, allolum, & abbatiffarum cam cemtltbai.

Ut epifeopi, abbates, atque abbatiffe, comitefque unanimiter invicem fint confentientes legem ad judicium jufium terminandum cum omni caritate *Ct* concordia pacis, & ut fideliter vivant fecundum voluntatem Dei, ut femper ubique Apro, pter illos & inter illos juflum judicium, ibique Cperficiantur pauperes, «idue, otphani, dt peregrini confolationem, atque defenfionem ab eis habeant; ut & nos per eorum bonam voluntatem magis premium vite «terne quam fupplicium mereamur.

‘W

(a) Capitula ha« aea Ai·' inta'r-- Capitulai·, frd «x lat»|r· (Xctrpra. Integrum hibee In Bsluua tom. I. pag· a4l< Parif.

ANΓ,'O enati 11

XV.

Ut M.tttt, & mena<l>< febjtfii fiet tpifctpii.

Abbuies autem & monaohi omnimodis volumus tc praxipimus , ut cpifcopis fuis omni humilitate it obedtentia fins fobje&i, ficut canonica conflitutio mandat. Et omnes cccicfie atque bafilicxin ccckiisilica defenfione & poteftate permaneant. Et de rebus ipfius bafiiicz nemo aufus Gt in divifione aut in forte mittere. Et, quod fernel offeritur non- revolvatur & Candificat , & vindice: . Et fi *autem* aliter przfumpferit, pratfolvatur, & bannum nollrum componat. Et monachi ab rpifeopo provincic ipfius corripiantur. Qpod fi ic non emendenr, tunc archiepifcoptu *eos* ad fynoduraconvocet. Et fi neque fiefe correxerint, tunc ad notham prxfentiam Gmul cum epifeopo fuo veniant.

XVI.

Dr ordinatione Clrricertmt, & Monaebonae.

De ordinatione eligenda, ut domnus imperator jam olitn ad Francorum bauoo concedit, ut epifeopi abbatibus , ita etiam nunc & firmavit ; eo nmen tenore, ut neque epiicopus neque abbas in inonafur10 viliores meliori plus diligat, & cum fibi propter conianguinitatem fuam vel aliquam adohtio'ietn melioribus fuis prsrferre (ludes i, & talem nobis ducit ordinandum cum meliorem eo habeat occultatum & oppreflum ; quod nequaquam fieri volumus ; quia inrifio Ac delufio noltra hoc fieri videtur. Sed tales in monafierio nutriantur ad ordinandum in quibus & nobis merces & protcâus aderefeat commendationibus fuis.

XVII.

Ut moMchi [ecxndatn regulam vivent.

Monachi autem ut firmiter ec fortiter fecundum regulam vivant: quia difplicere Deo novimus quilquts in fua rofoutate tepidus eft, tenante Johanne m Apocalypfin : *Utinem calidni effit outfrt- £rd*j. Sed yte tepidet et, incipiam te evomere ex ere meo* . Szculaiem fibi negligentiam nullatenus uiurpent. Foris monafterio nequaquam progrediendi licentiam habeant, rufi maxima cogente necelfitate . Quod tamen epifeopus , in cujus diocefi erunt, omnino procuret, ne foris tnonafterio rogandi ufum habeant. Sed fi ncccflitas fit ad aliquam obedientiatn aliquem foris pergere, & hoc cum confiho & confenfu cpilcopi fiar, & tales perionat cum tellimunium foris mittantur in quibus nulla fit lufpicio mala, vel a quibus nulla opinio mala oriatur. Fons vero (nxuliiim vel res mona. Aerii fui abbas cum epifeopi tui licentia it confilio ordinet qui prxvideat , non monachum, nifi alium fidelem. Qurftum vero laecularem vel concupifccntiam mundanarum rerum omnibus modis devitent ; quia avaritia vel concupifcentia hujus mundi omnibus eft evitanda Chriftianis, maxime tamen his qui mundo & concupifcentiis abrenun. tialfe videntur. Lites & contentiones nequaquam neque infra neque foris raonvOerio movere prat. fumant Qui autem pneiumpferint. graviifima difciplina regulari corripiantur, ut taliter ceteri metum habeant talia perpetrandi. Ebrietatem & eomeffationem omnino fugiant , quia inde libidine maxime polituri, omnibus netum eft. Nam pervenit ad aures noftrss opinio pcrniciofiflima, in fornicatione & abominatione fle immunditia multos jam in monafleriis efle deprehentos, maxime contriftat. Λ conturbat, quod fine honore magno dici non potefl , ut inde maximam. fpem falutisommbus Chriftianis oriri crederent, ideft de vita & caftitate mouachorum, in tactum ut aliquos ex monachis fodomitas elfe auditum. Unde etiam rogamus & contefiamur ut certilfime amplius ex his diebus omni cuflodia (e ex his malis confervare Audeant, ut nunquam amplius tale quid ad noftras dures perveniat. Et hoc omnibus notum fit,quia nullatenus iisjufta mala in nullo loco amplius in—— — toto regno noûro confcmirc audeamus ? quanto minus inter cos quos callitatis & fanâimpnie c-mendatioris elTc cupimus. Certe tmplius quid tale ad aures nollras pervenerit, noD kdum i.s eos,, fed etiam & in ceteros, qui talia confentiant ,ta km ultionem facimus, ut Aullus Chrifiianus, qui hoc audierit, nullatenus tale quid perpetrare amplius przfumpferit.

anno

XVIII.

Ut monefieru fettlUreee fineeiter eifervete fint.

Monaftcria puellarum firmiter obfervata tinr, & nequaquam vagare finantur, fed cum ornei diligentia conferventur, neque litigationes vel contentiones inter fe movere prefumant, neque ia nu! lo magiilric & abbatiffis inobedientes vel cotnrari« fieri audeant. Ubi autem regulares font, omnino fecundum regulam obfervent. Non fornicationi dedite , "non ebrietati, non cupiditati feivientes, fed omnimodis jufte & fobrie vivant. Ec ut in clautlra vel mooadcrimn carum vir nullus intret, nifi ad miffcnr tantum, & fiatim exact Et ut nemo alterius filiam fisam in congregationem fanâimonialium recipiat abfque notitia vel confideratione epifeopi, ad cujus diocefim pertinet Jocus ille ; & ut ipfe diligenter exquirat qualiter in fan&o Dei ferviito permanere cupiat, & flabilitatem ibidem firmare vel profeflionira. Ancili* autem aliorum hominum vel tales fominse , quae fecundum morem convcrfationii in fanâa congregatione vivere nolunt, omnes plenitcr de congregatione ejiciantur.

XIX.

Ut rpi/cepi & elii clerici cenet ed venendna» ent eteepteret nen hebeent.

Ut epifeopi, abbates, presbyteri, diaconi, nullufque ex omni clero canes ad venandum , aut acceptores, falcones, fou fparvarios habere prsfumantfed pieniter £e unufquifque in ordine fuo canonice vel regulariter cullodiaot I Qui «utem prrfumpferit . sciet unufquifque honorem fuum perdere. Ceteri vero tale exinde damnum patiantur, ut reliqui metum habeant talia fibi ufnrparc,

XX.

Ut eMetiffa dx leniiineetiialet intre deefire fne metuant, nec egredientier ab/qnt licentia , tf co^filio eptfcepi.

Ut abbatiff* una cum fanAintonialibtu fuis unanimiter ac diligenter infra clauftra k cufiodiant , & nullatenus foris claullra irc pratiumsnt. Sed abbatiflas cum propter aliquas de fanâimonialibusdirigere, hoc nequaquam abfque licentia & confilio epifeopi fui faciant . Similiter flt cum oidinatiohem' aliquam in monafleriis agere debeant' *vel* aliquas in monafleriis receptiones facere, & hoc cum epifeopts fuis pleniter antea retraâent ; & quod falubrius vel utilius fieri difponat, epifeopi archiep/feopo annuntient , *Ct* cum ejus confilio qw3 λgenda font perficiantur.

XXI.

& preibjtrri comitem epifeopit fuit fntyfii fiet.

Ut presbytero» ce cetero» canonicos, quot comite» fuis in miniflcriis habent, omnino eos epifeopis fuis fubjeâos exhibeant, ut canonica inftirurio jubet, & de his epifcopis fuis pleniter fnb fanda difciplina eos erudire fint conlènfientes, fient no> ftram gratiam vel fuos honores habere defideranr.

XXII.

Ut Canonici plnittr vitet» caeunicane otfnven/.

Canonici autem pkuiccr vitam obferyent canonicam, & in domo epicopali vel etiam in tnona-Geno cum omni diligentia fecundum *canonicam* difciplinain erudiantur. Nequaquam fons vagari fnantur, fed fub omni cuflodia vivant, non turpis lucri dediti, non fornicarii, non fures, no» ho,

mici

. I —— AbVsti s-?" saictda, non raptpr», non litigiofi, non iracun-A 000 e,a," non e'>rio^*» c,ft' eoide &cor. humiles, modelti, fobrti, manfucti, pacifi. ei, ur filii Dei digni fint ad facros ordines promoveri. Non per vicos, neque per villas adcccle-fiam vicini vel terminantes fine magilierio vel di* fciplina, qui Sarabaiti dicuntur, luxuriando vel fornicando vel etiam cetera iniqua operando quae coulennri abfurdum e<l.

XXIII.

^ualit deieat efft tmntrfatea clericorum qui tum prtsbjtleru degunt.

Presbyteri clericosr quoa fecum habent, follicite praevideant ut canonice vivant, non inanis lufibus, vel conviviis famtiaribus, vel canticis, vel luxuriosus ufum habeant; fed cafte fobrie vivant. B

XXIV.

Nt presbptèr aut diatmmt mulieres in dema fua babeai.

Si quis aurem presbyter five diaconus poft hoc in domo fua iecnm mulieres extra canonicam licentiam haberar prciumpferit, honorem fimul & hacreditatem privet utriufque ad coibam praien-* tiam.

XXXV.

De bourre eptfcepmitm tf presbytermum. Et de mtptiit illicitis.

Ut omnes omnino epifeopos & presbyteros fuos omni honore venerentur in fervitio & voluntate Dei, & ne inceftis nuptiis & feipfos & ceteros maculare audeant, conjunâioiies facere non pm- C iumant antequam epifeopi presbyteri cum ienio ribus populi coniarguinitatem contungentitm diligenter exquirant. Et tunc cum benedtfticnc junganturEbrietatem devitent, rapacitatem lugunt, hirtum non faciant', lites Â contentiones aique blafpliemia five io conviviis, five in complacito omnino devitentur, fed cum caritate & concordia vivant.

XLÏ.

Admonitio de fimbolo fidei.

Audite, fiat'er dileâitlimi, pto felute veftra hune tniflum ut ammoneamus vos quomodo fe eundum peum julle & bene vivatis, & hoc fecundilm cum juftitia & mm mifencordia convertemur. Ammoncmus vos in prints ut credatis unum Deum patrepi omnipotentem & Filium fit Spiritum tanflum. Hic ell unus Deus & verus, pcrfefta Trinitas, & vera unitas. Deus, creator omnium bonontm noftrorum. Crédite filium Dei pro lalute mundi hominem faftum, natum de Spititu ianlto & virgine Maria. Credite quod pro nollra ialute mortem paflus eft, & terna dieiurrexit a mortuis, aiceodit in talo, fedet ad dexteram Dei. Credite cum venturum ad juduandos vivor & mortuos, & tunc redder unicuique fecundum opera lua. Credite unam ecclefiam, id cft, congregationem bonorum hotninum per totum orbem teirx. Et lcitote quia illi lolt (alvi elle poterunt, ilh foli ad regnum Dei pertinent, qui in iftius ecclcfne ledis & communione & caritate perleverant.

ANNO CHRjSn

SYNODUS RATISPONENSIS
DE COREPISCOPIS.

Labbeus in Colleftionibus Concilium Ratiiponenfe, cujus mentio hb. 7 Capitularium cap. 1S7 au annum circitet 799. lefctt. Verum ut obfervat Contius hoc en. n. 64 & tcqq. Carolus anno illo a Bajosna procul abluit, lemclque deinceps illuc protritus legitur, hoc kiheet anno 3oj Tcllatur Caiuius loco citato ïam presbyteros, quam kaicos quetios elle dc choreptlcopis & affirmatfe laicos, favd *lilium rnnifirorum vel Jacerdeium\ idtfl, qui a cborepi/capis erant qu fi ordinati, oficra audire nollent, nec eorum infantes majores vel minores, euet familiam emam per manui tmpofitiotiem ronfignari vel confirmari ujqaaru vellent, n» magis vul--/., quam benedtfhonem ac uerent, Sic. Quapropter Arnonem wcb.ep.rOuni ad Leonem apoflolicum arifimui, ut mtn cetera qua ferebat, ettam eum & boc interrogaret, ut quidquid juptr »;> definiendum* *cijet apoflolica auflontate, a BJ/?rir epifcopn riguiArsler foptrrtur.* Pergit Carolus : *Cum eodem Arnone, permittenti profato apofloh.t, imliui tr.iilantei, diflai viilanos eptjcopos inter pre.htrrtf lhluerunt, :fa ut ntbil ampltut ile epifiop.ilt minifierio pro]umerent, », >pβ demcepi a quoquam fie rent, y·; gradui fut periculum vitare villet. Deere turn namque r/i tn illa fjnoifo, quant Regim'iruc po eadem, vel pre aliit cauffis, ape/biica aufloritatc QprefAt» prAlexin babiumus, nibil ex pr*dif?u a quojaaas eorum agert; nec facere volentibui confenthc &c.* In fynodo itaque Kcgmoburgcnii nés ûnâiones aJverlus chorepifcopos édite; prima, ut chorcpifcopi de miniftetio epifeopili nihil nrafumerent; ahcra ut tn pofterum choicpikopi n >n fierent; tcnii·, ut que gefta fuerant a chcrcpiicopis, heberentur irrita.

CONCILIUM CLOVESHOÆ
ANNO DOMINI Decent. CENULF1 REGIS

Metciorum vit. ab Atbclardo archiepifcopo Doroberni*, cum duodecim cpifcopis celebratum,

In quo, tanto Licbtftldenfi arcbtepifcopo, /edet Cautn irirnfii ex praetpto Looms papA 111. prtflino jeto juri rtflituitur.

Anno dominica; incarnationis ncccnt. congre-E gatum eft fynodale concilium in * quo loco qni dicitur Clovesho. Cui prsfidebat Athelardus archieptfcopus cum duodecim epilcopis.

x7»O<ıl-- tmCuiw- •i«»i«a tp». tur.i. '- *txtelfii Deu, & ia terra pan bomtmbut* f-*- *volimiatii.* Scimus dileâifiimi fratres, quod multis in Deum fideliter confidentibus notum & manifeftum eft, qui in gentibus Auglorum com* morantur, licet in eo * feftum eft nihil placabile vifum fit, quod Offa rex Metciorum in diebus Lambcrti arehiepifeopi cum maxima fraude, hono^ rem, unitatem, & fedem metropohtanam in Dorobernenfi civitate dividere & kindere pixfumpfit. ·><,.,«, ,,,t *W-ufiH*

Ego autem Athelardus archiepifeopus cum duo decnn cpifcopis, ex priteepto domini apoftolici Leonis pap«, unanimo confilio totius faoftc fynodi a R.a ‹ ,Hu. ,c"-

-------------- .nodi ptxcipitnus in nomine Dei Omnipotentis, christi *>mn,un* fandorum illius, Ct per ejus tremendum judicium, ut nunquam reges, ocque cpsfcopi, neque principes , neque ullius tyrannic· potcftatis homines honorem metropolitan· fedis minuere , vel in aliquantula panicula divido· prefumpfc· tmt, fed per omnia in codigoiiails honore plenif- fitne femper petmaoeat, <juo in couftitutiooe beati Gregorii,& in privilegiis apoftolicorum fuorum fuccctforum habetur in Dorobernue civitate , habeatur & cuftodiatur ubi Chrifti ecclcfia eft, & ubi primum in hac infula catholica fides emicuii,&a fando Auguftino facnim baptifmum celebratumeft^ & rvangelium Chnib prardteatum. & iade pet gratiam iandi Spiritus late diffufum.

Si quis vero (quod omnino abfit) contra apoftobca precepta, & ooftrorum omnium, aufui fit tumcam Chrifti feindere, & unitatem ejus fanâa ccclefic dividere, fetat (e e(Te aeternaliter damnandum, nifi ante mortem quod inique contra facroa canones fecit, eidem ecclefic digne fatislecerit.

DECRETUM ADELARD!

De Ubertate ectlefietnti.*

EGO Æ.thilheardus gratia Dei humilis fande Dorobernenfis ecclefic srchiepilcopus , unanimo confilio totius ianfti fynodi, congregationibus omnium monafteriorum , que olim a fidelibus domino Chmlo perpetuem ia libertatem dedita tucrant, in nomine Domini omnipotentis, Λ per tremendum judicium , praecipio , ficut & ego mandatum a domino apoftolicoque Leone papa percepi , ut cv hoc tempore^unquam temerario aulu luper hereditatem Domini lucos fit ic.ulares Gbi prxiumant dommos eligere . Sed ficut m pnvilegus ab apoftohea fede daris habet·* <eu e<iam ut ab apcololici' viris m initio nafcentu ecctefiz traditum c(t per fandos canones, vel etiam a pronpni$\p;>flcfloribus monallcriorum conftirntum, ea reguli fit obfervantia difciplins fus monalbca ju ra ftudeant obfervare . Si ergo . quod abiit , ipfi h 'c noftrum mandatum , flt domini apoilolici pape fpreverint , & pto nihilo ducunt fciam te a ianâz Dei e<<tefiz communione fequeftratos, fit in tremendo i.idica? ante tribunal Chrifti , nili ante emendare voluerint, rationem reddituios.

Hat iunt nomina epifeoporun fandorum & venerabilium abbatum, & presbyterorum , & diacono rum , <;ut cum tot us fande fynodi contente pro confirmatione pradiAz rei fignum fan&e ciucis Chnlh lubteupterunl.

SUBSCRIPTIONES.

Ego Athclheaidut gratia domini archiepifcopus Dorobrrnenlis civitatisfiguutn fanflx crucis lubfcr.
Æthilheah abbas.
Feologeld abbas.
Vvulfheard presbyter.
Vvcrnoth presbyter.
Bcornmod presbyter.
Vvuliratd arciudiaconus.
Ego Advulfus Lyceeldteldcnlis ccclefiae epiicopus fignum crucis iublcripfi.
Hygberht abbas.
Lulla presbyter.
Monn presbyter.
Vvigfenh presbyter .
F.adherc presbyte· .
Cuthbcrtht presbyter.
Ego Vverenberhtus Legoreufis civitatis epiicopus lignum crucis fubfcripfi
Ealhmund presbyter abbas.
Bcomia ptesbyter abbas
Foiibred presbyter abbas
V'vigmund ptesbyter abbas
Eadbctth presbyter.
Ego Ealdvulf Syddcnfis civitatis epiicopus fignum fand· crucis fubicripfi.
Eadred presbyter abbas.
Darghclm presbyter abbas
Plcgberth presbyter.
Eadvulf presbyter.
Hereberth presbyter.
Ego Deoebretht Vvegorarenfis civitatis epiicopus fignum crucis fubicripfi
Hygberth abbas.
Thineferth abbas.
Pcga abbas.
FreothotnanJ abbas presbyter.
Coenferth presbyter.
Ego Vvlfheard Herefordenfis civitatis cpiicopus fignum crucis fabicripfi.
Cuthrcd abbas.
Srygol presbyter.
Dygoga presbyter.
Mono presbyter.
lleathobald diaconus.
Ego Vvigberht Scirabumenfis civitatis epiicopus fignum crucis fubicripfi.
Muda abbas.
Eadberth abbas.
Beonhmund abbas.
Ego Alhmuud Vvintanst civitatis epiicopus fignum crucis fubfcripfi.
Cuthbcnh abbas.
Marcus abbas,
Cumba abbas,
Lulls abbas l
Northcard presbyter.
L'ngthe presbyter
Ego Ealbeard Eimbamis ccclefi* epiicopus figoun crucis fubfcttpfi
Fokberthr presbyter.
Friibobert presbyter
Eauberth presbyter.
VvlHab presbyter.
Hundfrid diaconus.
Ego Ftdinlh Dammacr civitatis epiicopus fignum erne is fubicripfi.
Vvlfheatd abbas.
Lulls abbas
Ccolbelrn presbyter
Cynulf presbyter.
Tyuberth presbyter.
Eadbeiht .
Ego Ofmuod Lundonenfia civitatis epifcopos fignum cruets fubicripfi.
Heahitan abbas. ,
Plegberht abbas.
Vvighcsrd presbyter.
Tiahun presbyter.
Friihotad presbyter.
Ethelhelro presbyter.
Ego Vvermund Htofrenfis civitatis epiicopus fignum crucis iublcripfi.
Lulling» presbyter
Tuda presbyter.
Beagnorh presbyter.
Heathobeiht presbyter.
Vvigheard presbyter
Ego Vveohthun Scolcfegiz ecckfi» epiicopus fignum crucis fubfcripfi.
Ceolmund abbas.
Dudd ptesbyter..
Eadberht presbyter.
Beorcol presbyter.
Hcahfrid - - - -
Cynebald . · . .

Aâum eft dêlcbri loco qui vocatur Cfoferhoa* . anno ab incarnatione Chrifti occciu. mdi&iôac XJ. die xv. Idua Oâobria.

AD

CHXtSTt

^AD CONCILIUM CLOVESHOVIENSE

ANNO cMKtsri

Anno Soj. habitam

W A D D 1 T / O.

•_*** /"WW fer *fiefyeapUmr decretam eencilit* Clavola· A Imo' ««Rd· iWares r«Jrev ea tyrJbuMtw dbdfra», >ikim /W aMthnv adw *at iterm hic ex Vwlknu t ptt n* Π /-*» *iff· bedet,* n/iwdaw *cenfnertm.*

Gloria in exeems Deo, ft in term pax hominibus boos voluntatis.

Scimus autem, quod multis in Drum fideliter confidentibus notum ft manifeftum «ft, ft nihil tamen illis placabile in eo vifum eft, qui in «oiibus Anglorum commorantur, quod Ona rex Mercîorutn, in diebus Jaenbcrbti archiepifeopi cum maxima fiaude honorem ft unitatem Mis S. Au* gnftïoi patris ooftri in Dorovernenfi dvitate › divn^gpe ft difeindese prsfampGt; ft quomodo poft obitum prndtdi pontifici» Aedelbeardta Archieptfco* pus, Der gratia, donantix illius fuccefior, poft β curricula annorum erga plurima Dei ecclefiarum jura, limina apofiokxum ft apoftolicte fedis beatifiimum papam Leonem vifitare contigit. Inter alias necefiarias legationes etiam difeifltooem injufie faftsin archiepifoopali» fedis narravit; ft ipfe apoftolicus papa, ut audivit ft intellexit, quod iniurte iuifiet feftutn, fiatim fui privilegii auftorita* tis prxeeptum *pofuit, ft Britanniam* mifit ft pr®· cepit, ut honor feofti Auguftioi fedis cum omnibus fuis parochiis integerrime redintegraretur, jux-j ta quod fandus Gregorius, Imfim gentis apoftolus ft magtiter, compofoit, ft honorabili archieptfeopo Aedclheardo in patriam pervenienti per omnia rvddeietur; ft Coenulfos, rex pius Mercioiurn, ita complevit cum feoatoribus *fuis'* Anno ven> Do-£ mime* incarnationis DCCCIII. indiâione11.die4. idus Oftobris. Ego Aedelheardus archiepifeopus, cum omnibus duodecim epifeopts fan&e fedi beati Auguftini fubjeâis, per apollolica prreepta domni papx Leonis io fynodo, que fefta eft in loco celebri, qui vocatur Clofeshoas, unanimo confilio totius iynodi in nomine Dei omnipotentis percipientes, & cmnium fanâorum illius, ft per ejus tremendum *judicium*, ut nunquam reges, ft epifcopi, neque principes, neque ullius tyrannicae poteftatis homines honorem fandi Auguftioi, ft fux fanâx fedi» diminuere, vel in aliquantula particula dividere pneftunpferit; fed in eo per omnia dignitati^ honore pleniffime femper permaneat, quo uuque in conftitutione beati Gregocii, ft in privi-Θ legiis apoftolicorum fuorum fuccrfforum habeatur; necnon etiam & it» fandorum canonum redum habari fandionibus videatur; nunc etiam, Deo coopérant!, ft domno apoftolico papse Leoni, ego Aeddheefdu» arehiepircopuf, ft alii coepikopi noftri, ft nobtfeum omise» dignitates noftrn fyOOdi com reitilli» cnici» Chrifti unanimiter primatum fanftx WÙ firmantes; hoc qnoqtue pnecrpsentrs, & figuo fanûa ciori» feribemes, ut archrcpifccpa* lit Mes in Lkcidfeidenfi mtmaAcrio nunquam habeatur ex hoc tempore, neque in alio loco aliquo, nifi tantummodo in Dotobernestfi civitate, obi Cbrifti ecctefia eft; ft ubi primum in h*c infula catholica fidet renituit, ft a S Auguftino facrum baptifmum celebratum eft. Intuper etiam chartam a Romana fede miflam, poft Adrianum papain, de pallio, ft de archiepifeopatus fede in LiccedfeldenG mooafleiio, cum coofcniu, ft beentia domini apollobci Leonis mpn prxfcribimas aliquid non valere, quia per 1obreptionem ft male blandam fuggeftionem adipifcebatur; ft idcirco manifeftiflimis lugais cnleftis regis primatum monar. chin arcbiprincipatus permanere canonicis ft apoftolicis munitionibus ftatuimu1, ubi fanftum evangeliutn Cbrifti per beatum patrem Auguftinum in provincia Anglorum primum predicttum, ft deinde per gratiam Spiritus Sanfti late diffufum eft. Si quis vero contra anoftolica praecepta & noftrorum omnium aufus fit tunicam Cbrifti feindere, ft unitarem (*n&x Dei ecclefis dividere, fciat fe, nifi digne emendaverit, quod inique contra fecro» canones fecit, «ternaliter cfle damnatum.

Hic firnt nomina fandorum epifeoporum ft abbatum, qui |>refcriptam apogmphi chartulam in fy. nodo_, *qux* fefta eft ad Ctofesboum anno adventus Domini DCCGI1I. cum figno fanftx crucis Chrifti firmaverunt.

t Aldelheardus archiepifeopus.
t Alduulphus epifcopus.
i Vuerembeytus epifcopus.
Akheardus epifcopus.
t Vvuiiberthus epifeppus.
Alhmundus epifcopus.
† Ofcmmdus epifcopus.
f Eadvuulius epifcopus.
t DcrcbcrhtiK epifcopus.
t Vvilitunus epifcopus.
t Trifridus epifcopus-
t Vulfheardus epifcopus.
t Alhmundus prcsbytei abbas
t Bconna presbyter abba»
1 Fordrcd presbyter abbas.
t Vvigmundus presbyter abbas, s>

-iÛMi?MOMÛ(-

anno CHRISTI

er CONCILIUM TEGERNSEENSE

ANNO CHRKti

/- Mma/Zm» ejar noariiu/ ad Xaeaw TrgarutM» *n dttKtfi Fnfiagtnfi* ÀaÀr/ew, pra *Uu laedant tvtjdtM mtaafbru cm fut tytfetpt,*

Anno Caroli imperatori» IV. Chrifti 804. die XVI. Junii.

M » <i' t /^*°*^* A»/" *iifitrim fxpftdtM wtx/deernm· Ede»* baptifmaks, *tdtfi pmthialt,, ψιΛ, ,Uts tntra* K-r *tm*, «M«d ex *vtinftt codnt Tradrtteam Fri. àrtrgrm rtftn P. Mticktlkttb ia HiferU Frifiagtnfi tm. I. fart. 11. peg. 91. Ex n wn Mi* tattciln hejxt kifitria dedaemr. *mnathit dim dixerat Atta* tpi/fapat ad *tantihm fxaddam in Enltfia S. Earnerarmi extra mtma nrh» Ratifpanenfit cagendmt nt ectltfiat fttaf. jat tf fa rtlintrt tnlenMnt, jihi mftoM* ino rc- *ftitntmt. Mnnacii ja> Jttm pn vinbu,* r, ___ tmdfu» ex fententiâ taneilit reddere amnia *jaffi fat. Cm dtÜii* ... *firttfpt*, anna tear- ta imperii Caroli die XVI. Kal. Juliae iterum ad eandem ea Tegernfeenff wanaAetio rH&x */flere ft fnt. Malta iU pn fe manath*; fed

rav drfla /-* firiptu dacaattam faaian w^aayaau- petaeriut, rtcraat vifti caaffa eattOeneat. Kraatataaa /-/* t't*i " ****** i f-*- ** "rfqr*- «

_*M,iθ. c 1

Prfia^tafi/eijtcia .

m. «i>‹'w ‹s *"-i h 'jmj J.,

Brevem commemoratmium de caufiaSanâaiMe-r,e <*mPer Virfe» ft beati OxbinUni confeflb-ns Cbriftt dotno euilcopali, qui dicitur Frifiginga, quomodo Alto epilcopu- interpellavit Adalbcrtum abbatem, & £acboœm vicarium ejus pro cauffa *lan&** Matie, que abftrafta injufto ordine fuit partibus illorum. Protulit praadifius epifeopus fententiam fuam coram epifeopis, ft abbatibus, quorum nomina hic feripta continentur. Erant enim congregati ad ecclefiam beati Emmerammi martyris Chrifti, quae eft fita prope civitatem, qui vulgo nominatur Reganefpurc. Hee funt nomina virorn religioforum, & prudentium. In primis Altheus epifeopus, Vvaltericb epifeopus, Arn epifeopus, Ithen abbas, Ato diaconus fise abbas, Hunrih abbas, UroJf abbas, Reginperhi abbas, item Reginperht Caelianus presbyter, Vvolfheri c-pdianus presbyter, Petto sbbas, Cunsi presbyter; coram iliis omnibus fpoponderuot yratdiâi abbates Adalperht, ft Z>acco omnia fe reddituros ad domum beate Mari-, quicquid exinde injufto ordine abflraftum habuerunt, & per wsdium illorum utrique manibus fuis, quafi coa&i, in manu epifeopi Attoms dederunt, dicentes, fe reddituros ex integro juftitia fecundum refium judicium faciendam. Sed nihil profuit de his omnibus unde wad'um dederunt, nec quicquam de juftitia noftra ad illos invenite potuimus · Cum non poft rmiitum temporis contigit enim, ut Meginhan abbss ipf.ua domui vivente Zaccone regimen accepit. Deinde venerandus vir Acto epifeopus, & Maginhardus abbas pro hoc condixerunt publicum placitum fieri. & qualiter adunata eft cohors, ft ftipata caterva tn loco, qui dicitur Tegarinfeo, ad translationem corporis Sanfti Martytis Chrifti Quirini htc inteftigitur. Iplo dic reiedennbus viris »1-luftrilTimis Amonem archtepifcopum, Attonem eptfeopum, Oadaftiardum epifcopum, Hiltigero vocato eptfeopo. Magmhardo abbate, Cundharioabbate, EHannoJo arcbipresbytero, Perhtrato prèsbytero ft capi llano domni Imperatoris, Oada frido presbytero, Zacc^m monacho, qui quondam abbas, Ribtieri presbviero, ft M. Ifaac presbytero ft M. luiniolt M. Eparhat M. Am M. ft omnis congregabo ipfiu* monafterii, mfupcr Droant com. Pippimns coin Cuiidhart com. Regfnbart cent, domm imperatotis, Magmhait. Amalr'h, Swar soil, Hitto, Amo, & alii plurimi. Faâa eft ibi in<tuiiitio. ft ventilata caufla inter Attoncm epifcopum, & Magmhardum abbatem ex tpfo monafteno jam dido. Atto cp'fcopus requirens ecdefias bapnfmdci ad luum rpiteopatum legitime pertinemes, idfueiunt; ad Akvcendingas, & ad Hartbenmgat, *d Egilmgas, Vvorm, Gojolhnga,

A Tancbirictu, Lexiobufir, Holxheûr, Heodunge- (cbkica, Phunsina, Helphiodorf, ad Funfioga, ad Pohloh, k decimam de ecdefia ad FaMkirc ft eedtfism ad HoUbufun de traditione quondam noviliffimi viri nomine dd, ft illam parochiam ad Tankirc, ft altaria deo confccrata, ft ad Teorhage, eo quod injufte abftntft- edent de ipfutn epiicopattun, & coolocaue ia. illorum moaafteno multo jam tempore. Tuae ipfii Msginhardus abba juxta auditons, ftdi&a multorum hominum, qui illud adferebant, retinere temptabat in multitudine hominum tradiâionura ad ipfius monafterii fafta. Tune Am pontifex taliter adferesu ajebat: *Si ifiat tccUfiat & aania faicfaid a tt rtfttii itat-M/_ Atta tfifcafat habtrt vit, veniat* «toecanu *tant* B>- *frefnt-^ faciat iadt Itltat, & ceajmratat aA iff- cafa Dej* yatryaid ~~*leptine feenngan ardnen*~~ *caaqairi feteft; fi» autcn reddatur,* fate *legitine faffidere* w« yareaj. Poft hoc diftum veueruat iterum ipft inter *Ce*, ft placitaverunt, qualiter illo- ad concordiam pacis revocare potuiiTent; quod ita ft fecerunt. Tunc Maginhard abba reddidit ipfas ecdefias, ft decima, ft duo altaria In iplo loco reftnuenda, qua injultc abftraâse luerunt coram tilia ptaefeotibua Attonem epifcopum per manna Arnonem pontificem, ft Ellannod arch>p<esbyterum, ea fcilicet ratione, ut fi raluiifet inveftigare per veraces telle-, quod plua legitime ad ipfum fuum raonafterium ob traditionem nobilium hominum pertinere deberent, quam ad iplum epifeopatum Cut hoc cum licentiam ft gratiam ipfius epifeopi requirere liceret, que fecundum canonicam inftitutionem fieri potudlet. Poll ea vero Am pontifex (uppiicavit Attoncm epifcopum, ut ipfas cedefias per prsftitum beneficii reddiditfet hoc Magtnhjardum abbatem, excepto illa decima tali ordine, ut ipla decima ad ipfas ecdefias tali tenore accipiat, ficui lolitus eft accipere ipfe epifeopua ad fuos paroebianos presbyteros, quod ita ft faftum eft. Ecclcfiam vero ad Tankirc, ft altaria fupra feripea ipfe epifeopus ad fuum epiicopatum retineat cum omni decima fua; ft ita ftatuetunt inter fe, atque definierunt, ut fi amplius nullam calumniam inde generaret, ipfe abbas panibus ipfum ponuficem cafaem ecdefias leg<titne vditare D deberetur, excepto ficut diximus illa decima lc>gitima, fieut fuperius intimavimus. Si vero pro ea ullam calumniam prariumeret generare iple abbas, ft <ui, ft rebdirs fieri, atque lites excitate luperbiendo contra ipfum pontificem, vel contra canonicam inftitutiooem, vel iplam convenientiam irritam fieri potetlatem, habeat iple epifeopus ipfas ecdefias fupra memoratas ad (uam revocare epifcopalem fedem. Aâum Fegarinfeo monafterii.' publico XVI. Kalendas Juin anno quarto impeiii Domini noftri Karoli fereniilimi augufti, indiâione XII- in Dei nomine feliciter amen.

*NtM> „CH^M ....

Berhtharius notarius hanc notitiam fubferipti:.

ÇS» SYNODUS PERSICA force SELEUC1ENSIS NESTOR1ANOROM,

De difciplina,

T/averdee *Ne/ltriateoran patriarche pr^fide,* mw *AEpra* 170. *Cirifii* 804. *ctltbrete.*

DE hac fynodo ita Affemanus Bibliot. Orient. to. III. par. П. pag. clxxxvii. Synodus Timothei celebrata anno Arabum 170. Chrifti 786. ft confirmata ab eodem patriarcha ·ηηο Arabum 189. Chrifti 804. Canones XCVIII. de quibus bate Amrus. Condidit *1» fyaodo Patruae de caafiitatiomau) & juditni* canone/ *oita fafra itaaaginta*, ywraM anv/jm/yur interroga/ieam *Ü refpaafiaataa* E *canpleflitar.* Extat in Nomocanone *Arabico*, *uf.* que ad canooem yj. Nam ceteri avulfis nonnullis foliis defidcrsntur. Horum primus, ut presbyteri, & diaconi ix ordinationis fu- tempore procdrum conftituant. Secundus, ut qui ex aliena dicrcefi adventarunt, ii$ poftponanrur, in quorum dicecefi, vel ecdefia verfantur. Sextus, feptimus, & oftsvus, ut diaconi, presbyteri, & cpifiopi, qui

ANNO CHMISTf

qui catholicum, metropolitaui, vel epifeopum coo-A tMMNNK , iifqM obvomperaK dctreftaac, a minifterio fi» pur dune nota amantor , fit fi qui-

Hww * un nrcei prooyten > vci aiacuai > ao «f- carnâsaa & a vino. Ex quo liquet, Timothei temporibus eptfeopos a carnibus omnino abftmuifit. Decimus ieptimus , ut cuchariftia in fequentem diem foper Altari nuUatenua confervetur ; fed eodem quo confefta eft dic percipiatur. Qj«adragsGmus lecundus de quartus, non hcere mulieri, que ob iormcatmois cauflam a viro dimiffa eft, alteri nubere, neque viro, qui eam diowGt , alteram ducere. Synodicas alias conftiiutiooes Timotheus edidit , quarum excerpta vide torn. ,- pag. ioi. fit feq. Extant fragmenta quadam ta laudato Nomocanone Arabico. o.

ANNO CHRISTI

ANNO CHRISTI

a CONCILIABULUM CONSTANTINOPOLITANUM 1.

IN CAUSSA JOSEPHI SACERDOTIS

Cujufdam , quem Tarafius facerdotio amoverat , celebratum anno dcccvi. tempore Leonis p*p«-

ANNO CHRISTI

C»art» C«a>

** Cencihakadxm.*) De caufla hujus Concilii in vita Theodori Studits hec feribuntur : *Jofephxm fi. gaidem illam commvm eccltfia calcato a Tarkio jart ohm epetixm, ai maaifitfimm ob to commiffixm crimen* < Theodoras Studita epiftola ad Jofephum fratrem & archiepifcopum, eum adulterii imperatoris Conftantini copulatorem nominat) yvad »r«H·» W/caram efi .' u» *dnbitavit itérant tyrannice & contra canone/ m tcthfiam nvocaro, affxe ademptam tlli fiacerdeiiaae rtfiiintre.* Et paulfo infra.* *Fatriarcbam tfi aggreditur* (McrpiarAf *it erat Tarafii fixereUor) omniKu enat mochtah oppgnant, at vol inviia/vo-/aeMfr ofitr okfie^xeretxr, & fiacerdatiam redderet Jafiepda. Ule fiant, vi tandem tf agro adda&xi* ,C pràfiftù; turifer, *opiner, nt* pfracia/ yeu^MN *infa-*

AahoiBtHi· •PpiltiM .

atu Me atddretar . Theodoras epiftola vigefimaquinta & trigefima ad Leonem hoc conciliabulum Bappellat *fynodant hareticornat & adw/rirail*rMV,*quia epifeopi in eo congregati adulterium Conftsnuni cum Theodote comprobaverant , & Jofephum adulterii copulatorem amplexi fuerant. Cam *taint,* inquit epiftola vigefttnaquinta, *efi coaoentut ille pravat , & aefuo* |a« r miim *appellent, ea carcero per id tempe› redieram. Camcjat vtdertm eoi etfe congregato/* , fer *adalttrium ante j'afetperaat* , 0* *adalteni cepalatortm amplexi fixerant, watt miki in mentem Mini Jiiti prophetici; Sapient ta tilt tempore filekit,* fAoriaer *tentpat malxm eft , (ft.* Hoc tempore adulterantium fynodum habitam futile , indicat epiftola vigeftma quinta, quatn poll hanc fynodum celebratam , fecundo anno clapfo fcriptam effe idem Theodorus allegata epiftola apertis verbis teftatur. Vide Baromum anno 806. n. jj. a 14·

t»· AD CONCILIABULUM CONSTANTINOPOL1TANUM

Pro admitttndo Jofepko fiactrdate

ADNOTATIO CRITICA, ET ADDITIO.

Bi Sippl- M..ή PS

SYnodum hanc in Colleftionem fuam referens Labbe, Pfeudofynodum appellat; quadecauffa ignoro. Quanquam enim *adalterentiaae fjnodat* q vocatur a Theodoro Studita; id tamen nominis a fanâo illo monacho obtinuit, quod in fententiam a fe ceterifque* monachis adverfam concefterit, opinantibus patribus , ut Jofepbns , qui adulterium Qnnftaotim imperatoris cum Tbeodote admiferat pro bono communi ecclefic, in communionem reciperetur , qu« jufiiflima erat, & tunc temporis neceflaria difpenfatio. Monachis vero cum Theodoro Studita admiffionem improbantibus. Quid ea in re dignum reprehcnftone occurrit? Synodus ergo ifta, quanquam a S. Theodoro Studita reprobata , catholica & legitima habenda eft. Quid vero huic addendum olim cenfui , ipGflfunis adnotationes mec ad Pagium ad Anno Sod. J. verbis refero.

In Cooftaotinopolitaoa hac fynodo , cujus *canones ignorantur*, conftitutos fuifle ritus , quibus monafteriorum archimandrite confccrareoiur, difcimus ex vita *S.* Hilarionis junioria, quam ex manuferipto fynaxario Divionenfi exhibent PP. Bollandiftc ad diem *6.* Junii peg. 7jp. Ita explico verba ilia Synaxarii.· *Tant vert fnànt efi He. gtuttttuu (f Artkineandrita feamdeat ritut ikidtm a fpaeda ordinato/.* Porro vir ianâus oâaviun praefulatus lui annum agebar, cum Leo Arment» imperium capcihvit quare ipfo anno quo fynodus Conftamioopolitana habita fuit, regimen atfumpfil. a

CONCILIUM CONSTANTINOPOLITANUM

Jiw *Tbarafia patriartba defanito Nieepbtrai fncttQor ctttfatnitar,*

Anno lod. habitum.

S.npHarafio Patriarcha» Confiaminopoliuno aA vivia fubiato iucccftbr querendus erat, qui in ea dignitate fnbftituererar, & fidei cauflam eodem quo ille ardore ftudioque defenderet. Eoconfilio colleâi in fynodum epifeopi aliique « ciero , poft diligentem rei difcuftionem, vartifquc propo· Efitis atque rejeftis, communi tandem decreto Ni©ephorum, laicuoi quidem hominem, fed virtuti, bus & atoicat vite exercitatione illaftrem elegerant; nihil obfiare decernentes quod ad fupiemam dignitatem non quidem per gradus, fed relutifaltu quodam afccndiffct. Porro qui ea occaGooc coi.

coivit epifcoporum conventai, ideo fynodum ap- cilium l'elte * 'n,er i',nodo* *cc«»fco» cam co nomine cerium ilium detignaverint Adriani II. R.omani poouheis ablegati in concilio Cooflantinopoliuno generali VIII. hate verba ad patres habentes in aâione VI. M ont Smi TlaraA *fan&ifiouu Nicepbenu ex decreto faodaii fixe alia vt ab epiJcepiiC^^r defigxam tfi.* >

CONCILIUM SALISBURGÉNSE

› HRISri CH«i$TI

Ab Annone Archiepifcopo celebratum.

A>Pch- A*"* *Cbrijli* 807. *celebramxe eft Saliiborginfe* -c JL Craotiww, *n* y«a *de ratieoe deeioteroae petiffixe* dtfpotato*, decretx*f* fa&o*, de Mit* 9*4-dn/*4rr4OT,**rrfal!//aMf»ew4/er«wl *devideodi/. AHoram fo**o* Brenner»f iit. 6. Ber. Beicoro* no*.* 4. *fic defcripfit:* Cum fe congregaffet fynodus epifcoporum, abbatum, ceterommque clericorum Bo* joartie Provinci* ad Metropolim Salisburgenfem, & ibidem non pauca utilitati* (us pertradaffent, moverunt iidem epifeopi , Amo archiepifcopus , Atto, Adalwinus, Emricus, Hatto , qusftionem de decima fidelium populorum, qusaffertur adecclefiss ; ledit inde capitulis ex canonum au&orita* te, quid inde agi debuiffet , invenerunt quatuor portiones fieri, unam epiicopo , alteram clericis , tertiam pauperibus, quartam fabricis ecclcfis. Tum confienferunt ibi eundi abbates, qui prsfente* ade* rant huic decreto, fecundum canones, & reddiderunt, portiones epifcoporum epifeopis , qus illos contisiflent, id ell Meginbart , Vvolf , Joannes , VvolfJrego, Vvolfganhatt, Kerich, Hepytido , & ceteri , unufquifque fuo epiicopo, «a ration* , ut ulterius exinde nulla inter illos difeordiadeinceps femper maneret . Ad. vn Kal. Febr. an vii. imperante Karolo gloriofo Aueullo , poll Con(u latum ejus, *I/bi annet* vir. *refertor ai. Conlato* ejot, altaqoi dicendo* fniffet* sut vil. *iwprrù ejat pofi Cenfnlato* ejoi fepit*e. Arna pn*ni Sahibor gtnfie Arcbiepifcopoi fuit, Alte qointai eptfccpnr Fn fix^enfii, Adalwinoi feinter epiftopm Bxttfpenenfir, E*ncor five Einricot Sobionnfij eptfcapoi feintai , Hatto apifcopai Laareacenfij.*

a CONCILIABULUM CONSTANTINOPOLITANUM II.

CHRISTI »°» ΛNHO CH,*,'ST'

CONTRA THEODORUM ET PLATONEM,

Eorumquc focios congregatum, anno Domini xxxcix. tempore Leonis pape.

1 *Cenciliabalo*.*) Hoc concilium Theodorus in epiftola ad Euprepianum proditorum carnificinam A mmchofynodurn nominat : idque non immeri* to : nam poftquam epifeopi ibidem congregati Platonem fandiOimum catenis vindum in judicium deduxiifent, atque univerfam ecclcfiam catholicam fuos errores averiantem anathematis fententia per* ftrinxiffent, fceleftiflimum protulerunt decretum , ut conjugium Conflamini cum Theodote, vivente, u.ulabnb adhuc legitima conjuge, quam in mooafterium de* iruferat, ex difpenfaiiooc legitimum dici deberet. Addiderunt in gratiam imperatoris nefariam & pia* ne pudendam fententiam, hanc nimirum : Leges divinas adverfus rrges nihil poffe ; martyres non B·p<i*·i effc nominandos, fi qui Joanoem * vel Chryfoilomum imitati, pro veritate & juflitia fanguinem effudiffent: epiicopo* in omnibus canonibus difpenfandi poteffatem habere Plura in hac adulterantium fynodo decreta recenfet Theodorus in epi* dolis fupra extantibus, quas ab exilio fcripfif ad Leonem papam . De tempore hujus conciliabuli hax Theophanes: *Tene Ntcepberoi txeperator ecrofio* percepta,* c«w *epifcopot & pretbfieree coepi egpffet , fjnode* adoer/ai tllei celebran prorepit , per fno* a mexaUerie & orbe dejefli,* (Theodorum & Platonem intelligit) *exilia fmt dtfliaati Jaaxaria, 1adiitie»e féconda,* anno nimirum Dommi 809. Leonis 14. Caroli nono, & Nicephoriorientalis imperatoris oâavo.

DUÆ SYNOD. CONSTANTINOPOLITAN.

Ek libella fynodita.

PRIOR NICEPHORI.

A»n U» ‹ qwfapr*.

Cum autem Chrifti amantiiTimus Nicephorus , Eirenc piiiTimc in imperio fuccefliffet: Tur. eus dux & patricius , qui Eireoen imperatricem ambiret, imperatori fe manifefto eppofuit ; fedabf' îue fanguine Deus impetum ejus confregit , *Jeffbo* presbytero & œconomo magox ecclefue Coo-ftantioopoliran· medium fefe interponente. Quam ob cauffàm beatifCmus Nicephorus , qui fanffo Taratio fuerx(Terat, divinam & fanâam particula* rem fynodum de confcnfu imperatoris Byram ii congregavit : dt per difpenfaiiooem , Jofephutn , Sucm defunffus Taralius, propter conciliatas inec-:as nuptias Confianiini imp. filii Eirenes depofue* rat, in presbyterum recepit: unde quidam, qui a

D NIKHΦOPOY τ» φ/λ·χείηι, Erpmuc riu ΒβσιλΗβν Ijfiy $dTnCotpam,*erm·pet* Tâpxac *rpttrnpaf* ig ruf/xrac, *EipUÛK* Ji^cr τii BomAt'iac *ttrriTaeiifdjpof* rçi «junapants· Αλλβ «rputnc ΘiOiτvv *ipµiu.' euirS ittntlet*·σΘ, laurii^mpsrCunpu $ aixavcjuu ιχ< *χλιρπβκ KatofentntiXwf* juterrdCfxvT^· . *it Ui* «ιτιάv *Nαoφapoi ««'ÇrdpjçmTepetatetiie ύτΛyiακi^ιι^Λμ^ρα ^ ^ttpeèfpet^-iduivwiolar* <rub>*ctperfer» βασiλiiù* de ru>d* ^potrs · ιι a/xovtyiixwc w Ινтηφ riiξ«Λ «i *eepeafiô·ήpavù*ι· T«ρχσιa xr*vutfty»* xxraAaqpds rat,

µ«·

prrfTît^ttaF^Ttf^rH· tfr Efrftar TtjuJtsapin A p^. footaXak taAwta rtaata £#mc WM Hn&antta. TiUtatat

κίρφ Βvλχ»* Nota/"» ιW jtaiAtar * «ta «vta Xnwpataf Ita^aw.

eccicfia per fimpiiciucem abrupt/ fueram , - T* io bdteBe,I·"®· cAH™°n Suorat"u « *·î·"° £

POSTERIOR THEODOTI PATR.

O"N Miχoiλ » Pa^aCi, sxta hf ΠρΜηχιη - «pnmAtaaavo , Ata, η^θvii »»βNata/* ηξιβιρφ· ta' ηiτ» lώ ἔ βμβλ·>ι»τΜ ©«Jaipac · Στ4ιτμ* * *»«μγdç, · ixpémn W 0taXs«t * ItJaTxicn i$ MarçnFxfc dpwuiatf vηρχι» xpw^tam< Tic c^ueta 7«p «vngta ι'vτλ«0ή4ûκ , tÇidaoa ^e^MDWMnnq^einiv da τρ X&tra A">Â· ixûjnrlf KanrarrwreAtaK iaatnean evuitiaa · « Nota/** & ·%··* ««θ'*·» » «j*ek« & ta ·"'· « βι·1·*τ , K«Mnmy«' ç Φλ«0M>·v ιαλιγόβϊvι · rric κyiχ fixioati , ri weaxtmita «JÎJJ entdipam Mθvτiββλo» · 3i^*4r/«tç, éje-cta› Ar/ta* φυλ«*β7î, ^mtmtaïf iîiχκ dent-η, · «éf<k xatwaAawca ' iχ ta«v ripa* · 4

Oü*m ‹*ukte® Michael Rang^be , fororb ejus Procopje marinis, fibi afctvit ; A Lao , coronatus · N'cepboro patriarcha Eo imperante, erat cuoEeflor Theodorus Studite» , cni * Syrar- **"** u melio nomen erat, imperium arripuit : & Judaice ac Manichaicse fuperftitioni receptum prcbuit. Imperk) enim injufte arrepto , profanam , & impiam · Chuiliatsorumque acculairiccm in magna Chrifti ecclefia Conftantinopoli congregavit fynodum; depofitoque fanâo Nicephoro, Aexilitcauf* fa in monafterium fiium relegero , Theodotum inipfius locum furrogavit, qui Cafliteras & Fiavianus cognominabatur. facrifque imaginibuseverfia, adoratores earum anathemati fab; cit : Aprofcriptionibus, exiliis, fame , carccnbus , variiique mortis generibus eos abfumpfit, pedibus trahens A cervices calcans impius.

»«ta «rçta< ő' βλπΊo·^.

CONCILIUM AQUISGR ANENSE,

In quo agitata cft quxftio de proceflione Spiritus fanâi, decretague legatio ad Leonem tit. papam, celebratum menfe Novembris, anno Chrifti Dccctx. Leonis ejuidem papae xrv. Caroli magni imperatoris tx. regis x i ii.

DE kac fonda canfratiant warr, y«taeaj/ÿw aaAvrrm tradant Jranxcav yawdw waxachw HtnfrbiHt·'*» Stc ratai taler cttrti uHtittr Ade P'imuajü teeimuea. Synodus, tarait, magnaGrani aquis congregatur ann. incarnationis Domini ncccix. in qua tynodo dc proccflioneSpiritus fanAi queftio agitatur, utrum ficut procedit a Patre, ita procedat a Filio . Hanc queftionem Joannes monachus Hferofolymitaous moverat, cum regula A 6des ccclefiaftica firmet Spiritum faoAum a Patre A Filio procedere , non erratum , non geni* tum, fed Patri & Filio coaeternum A confubftantialem. Nomen autem proceflionis a Patre A Fi* lio in Apocalypfi ita aperte eft politum : Et tfln dit imii (haud dubium qutn angelus) Mamea ayw Vitu , fplndidum CTyliidlMHt , prwrrdrwj dt ftdt Dtt £T agw . In eadem etiam lynodo qunfi* turn eft A ventilatum de ftatu ecclefiarum, A ordine fingularum, cujuique converfatlonia etiam clcsici effe debent. Hec tilt cttlnt elidunt» ithtrnu, »ifi f»td ltgtlitnij μ · aeraviatf , yew ta cww* swrw, at Argiae Mat : Anno , iaaut , dcccix. imperator de Arducnna Aquas revenus menfe No. vembrio concilium de proccflione Spiritus fanâi habuit Quam qusefliocm Joannes quidam mons* chus Hiemfolymis primo commovit . Cujus défi* nieods caufla Bernanos cpifeopus Vyarmaiienfis , A Adalardus abbas monafterii Corbe/c , Romans ad Leonem papam mifli font. Agitatum eft etiam in Codcm concilio de ftatu ecclefiarum, A conver* fatione eurum qui in cis Deo irrvire dicuntur . Nec aliquid tamen definitum eft, propter rerum , ut videbatur, magnitudinem. Zegar/7 wnwrrtaax era/ JrJr itidtar epifcapiti Aivbuwifa , ni i—fat tX Vita Carali magai, (yuwyuaav ih dtftravaiti·» tjtu nmra tfi) atfae tx aflii tpfiat le^atmtt t Sk rg »x callattext caxt papa Λ·μμ a Itiatu kabtta , ysaav, xt altat a Sataraf^da aUatt dtfcnpla tfl, tx annalihxt tctltfiafittu kat ltet fakjtatatat.

*AAT10 ®ZdE HABITA EST DE STMBOLO fdti tn Jtcntaria JanÜi Pttri aptflab , inttr doanaat Ltontm fanftifiatnat tf eatvongtltcaat papam arili Aaota, tf Btmarixat atytf Jtfit tpifcapti, ftn Adalardxm akkattai, mitjat damni C«· rail latptratarii par radsAwav 11.

LEdis a prçdiâu mitfis per ordinem tellimo^ mis , atque a domno apoftolicodiligcntiflime auditu, ait; Ita femio, ita teneo, cum hisauâo* ribus, A Cscrn fcnpmrc auftontatibus. Si quis ali* ter de hac re fentire *cl docere voluerit, (a)defrndo,- A nifi convarias fuerit, A fecundumhuoc fenlum tenere voluerit, contraria fentiencem iunditua abjicio (i) His diftis, novi quod nonnulla colloquendo potius quam difpmando praccfle* runt: quorum feries fcnfiium, feu verborum , nifi tantum* quod inde (c) fuit, non fati» memoriae occurrit Cumque eadem collatio ad hoc ufque procederet , ut jam magis (d) certa difputaiio , quam ut fupra collocutio habenda effet ; A G non eadem fuit proprietas iermonum, in quantum recordari valeo , ille tâmen fuit curfus fcnfuum , A fumma conclufio novifliraarum definitionum. Missi. Quia vero, ut dicitis, ita (c) ccrtiflunum creden-

FrsMMat·* kuj·· chart· rapari la Cad* MS BIMleihac· UalvarCr· TttrlMaf. as q«« varia*·* la lau pagtlla ·ahlhM. tO^ofi (·) Sifari·. (>) ΛΛ OiAotr ·«·/. (t) β· fa/afiad iiltd ftH o m fati Vt, (/) urver. (t)''· n dieiiif tfa tartifimi trtdtnOtn, ertdtadt Vt.

ANNO i.HAKT·

■ I""denduin eft , credendo immutabiliter tenendum , »cne'»*lo veto, ficubi neccftc fuerit, oooftantidjmq 'i'-'kodendmu eft, numqutd non id nefewntes docendum, (cientibus *tutem,* ut id attentius (<)teneamus, confirmandum'eft? Par*, ita eft. Mi»»i. Si ita eft, G qu>s hoc nefeierit, vel ita non crediderit, num (alvus efle potem? Papa. Qyliquit ad hoc fenlu lubulioie pertingere poteft , 0c id (cire, aut ita (ciens credere noluerit, (alvus *effe* non poterit I Sunt enim multa , c quibus illud unum eft, facie fidet aittora myftena , lubtilioraoue (aeramenta, ad quorum indagationem pertingere multi valent; multi vero, aut aetatis quantitate, aut intelligent!* qualitate prarpediti non valent. Et ideo, ut prediximus, qui potuerit & noluerit, (alvus elle non poterit. Missi. Si ergo ita eft, immo quia ita eft, quod non credere non licet , & non (i) tacendo docere licet , cur non Meet cantare, vel cantando docere? Papa. Licet iaquam, licet (c) docendo cantare , & cantando docere. Sed illicite in prohibitis, nec (cribendo , nec cantando hcet inkrcre. Missi. Quia ergo utrifque notum eft, quod ideo a vobis, ut id fymbolum cantando vel feribendo inferatur , illicitum ducatur vel dicatur, quia illi qui idem (ymbolum condiderunt non indiderunt, ut (d) cetera, &fequentes principales fynodi, Chalcedonenfis icilicet quarta , Conftantinopolitana quoque quinta & (exta , ut novum ultra fymbolum (r) a quoquam qualibet neceffitate, feu falvandi homines devotione, condere, *St* in veteribus tollendo, addendo, mutandove quidquam inierere (/) probibucrunt, non eft ibi diutius immorandum . Sed hoc (g) qu*ro, hoc ut dicatur rogo.- quia' id credere bonum eft, bonum hodie ficut ad credendum ita ad cantandum tunc elle, fi ab eis infertum fuiffet. Papa. Bonum certe, *St* valde bonum, ui pote tam fidei (aeramentum magnum, quod non licet non credere, quiiquis ad hoc valet pertingere. Miss)'. Numquid non bene idem tunc auâorcs feci(lent , fi quatuor tantum addendo iyllabas , tam pernecefiai ium fidei (aeramentum euoebs dcinçeM (ieculis perfpicuutn redderetur? Papa . Sicut non audeo dicere non bene feci(Te, fi feciiTent , quia procul dubio ficut cetera qtua vel omiferunt , (cientes urique, & non tam humana, quam divina illummati lapientia fecerunt, ita quoque non audeo *dicere* iftud eos nobis minus intellcxitle ; perpendifle rur d>miieru->t, vel cur dimiflum , ne ultra m-itereiur, lirat & cetera prohibuere. Tu & tui videre quid (entiatis de vobis. Nam & ego mc illis non dico praeferam , fed etiam illud abfit mihi l>t coequarc prçlumam. Missi. Abfit etiam, pater, Deo noftro ptole^rnte, illud a nobis, ut nos quidquam herum cogitemus vrl dicamus, vel luperbia iuftati , vel ui divinis rebus humanas laudi» cupidine provocati, ac fi nolmct illis non tantum praeferre, verum etiam coequarc prstfutnamus : fed tanium Ucundum hujus temporis qualitatem , 5: imbecillitatem frattum nolirorum caritate compatientes , illud quaerimus , in eo laboramus, ut , quia finis mundi appropinquat, in quo ficut ptaedifta funt tempora pencukfa, etiam ideo imer cetera maxime fratribus ooftris piudeile valeamus. Quo ergo fideles in Domino in (aeramento fidei reddere Audeamus; flt idcirco quia pinfatum lymbolum a quibuldam ita cantati repetimus, &quod Aid tcclofiafticat congruere fidei, ficut(entimus, ar que per hoc nunc jam plurimos doft·» , it (me fine wlque io finem ûecult de lanio myfierio , it ira teneatur, infirueodos efic cognovimus, qui nequaquam ioàrisercttir, αιύ cantaretur.* melius nobis vifum fuit cautando tanto» tofiruere, quam tacendo indoAos relinquere. Si enim fcirct paternitas tua, quanta fuat hodie millia id (cientium , quia cantatur, qui nunquam (ciiuri effrnt nili cantaretur, fortifie nobiicum teocm, & id tuo etiam conienfu ui cantaretur acquie(ceres. Pava . Interim allentio: Vérumtamen, qu*tb , reiponde mihi: Num univerfa hujufmodi fidei myftica facrameuta , que fymbolo non continentur , fine quibus quiique, qui ad hoc pertingere poreft, catholictis ede non pocefi, fymbolis inferenda, & propter compendium minus inteliigentium, ut cuique libuerit, addenda (but? Mini. Nequaquam: quia non eque omnia neceffania funt. Pafa . Etfi non omnia, certe plurima (unt his fimilia, qua» nifi λ capientibus credantur, catholici efte non poliunt. Missi. Dabiine aliquid, non dico (ubiimius, led (altem huic C(n»ie (ymbolo decffe? Pava. Nempe siabo, & abundanter dabo. Missi. Da primo unum, fle fi necefle fuerit , adde alterum. Papa . Quia amica agitur contentione quod agitur, fltpro utrarumque partium queritur falute quod quzritur , (atque minam quoties aliquid hujufinodi io majoribus feu in minoribus ecclefiafticis vel catholicis utilitatibus queritur , ita per omnia pacifice fine perverfa intentione quereretur) ne quid fbite dc tam reverendis myftcriia temere loquamur , deter confiderandi locus, 3c dabimus quidquid de his dederit Dominus. *Et tofltrta tbitiiete tttgrut litte, jit* Papa.' Nutnquid magis (aiutare eft credere, penculolumve non credere , Spiritum fanâum a Fiiio ficut a Patre procedere , quam Filium fapicntiam Deum a fapiem ia Deo, veritatem Deum a veritate Deo genitum cfle , & tamen utrumque unam (aptentiam , unam veritatem e(firntialitcr Deum efle, cum tamen confiet id a fandis patribus eidem fymboio inditum non elle? Si ergo hac duo, ficuti fapientes decet* in tam familiari difputatiooe ad boc valent, ut nobifcutn (entiatis & cognofcatis, tot priores *taiboUcos* patrea^qui hoc unde agitur vel fymbolis non inferuerunt, vel inierere quemadmodum cetera, ut fupra diftum eft, prohibuere.' non prafenti ignorantia, non ratura negligent) providentia piaetermififfe, & pretermiftum ne mitteretur prohibuifle , a coarccvanJjs tcftimoniis iibentiflime quieicimus . S. iendum vero , non iolum fecundum eflcntiatn divinitatis, verum etiam (ecundum myfierium Dominica incarnationis, tanta, Deo sudore, *St* ex eorumdem patrum^aufioritate damus & talia puants non (olum lapientibus (atisfacere , led etiam ftultos valent opprimere. Missi. Non inquam necefie eft in eo laborarc , an nefeiamus quod (cimus: quia quidquid exinde ceteri (ciunt, nos Deo sudore (cimus, aut fcire poffumus, fi non (cimus, Pava. Hoc eft, inquit, quod miramur, qui fine profrduofo labore poteftis quieicere , laboratis M quiefeatis. Missi. Non ideo laboramus ne quic(camus, led ne propter inertiam pii laboris premium amittamus, *St* falva diligentiorc inquiutione , declinataque pertinaci conteotiooe, adhuc majus aefiimannus lucrum, quod per boc in corde queren-

(-) ŋ*·β·ι cnnflrOMaduu lt» «ft t P. J* fit »β « 9·'/v·ò itt arfiltrlt *rl ftt ttt fnJ/Jnii , in ftlrrit tgt Jtl- -->. Γ. Quil'quit lc. (») rtiflatSt ittnt lint i (r) Jittidt <tSt.
(J) r.im famiit. (ʾ) D«tfl a , ftc pro ^ttUitl frrlptum «ft fttaiaMn.
(f) ft kitHur. (t) Hut tifqu· TmulmaC Cod. C«t«rt blbb«p«us ad·· traacf glutls· cam facctdaetl Mm dcvlaxlt) ut «valli nulla arta potuerit.

rtatiutn *cqsurit«r, qima dterioMocMi io to fieri iUoraa 4«m «MMµ µ ι » at 6 for cmmsuom <—www» MMraarwoi cooftitwtioooai exit·* root. Alrad «β «riaa for «rragusKraui trsohliM-do boaa µ ν µ µ µ , afiofi bo·· far bMtoolMtioai meliora oftoom· Paea. qooq·· etfi iegus-bottom at agatar boaomoA* aoataawa idooabi* aw ogeadameft. Qua des* aulu kilts effis probra-no «Mi fOttraat tefiimoaia: led res for ft admodum patet, quanto melius fit, utquifquequodlibet bonum ita ot oft utite reddere ftudeat: aut, fi forte id ipfiim boomo melius efficere nititur, hoc primo caveat, hoc magoofere perpendit, ne & fe ultra qaam debuit temerarium pmfamendo , fit illud quod per fa falubre erat reddat noxium corrumpendo . Nifi quia forte affirrere velit de praienti unde agitur, vel ûtnilibus capitulis, que fine periculo leo docere licet & difeere, ut ordo docendi licitus dimittatur, fit ibi deferantur , ubi nunquam deinceps docens aut diicens innocens , fed temper fane in tranfgreffioois crimine merito culpabilis uterque judicetur . Quod te fortifie, fi ®on dedigneris audire, non immerito tangit : qui quod hafteous in ecclefia Dei, & fibi quifque iapieus (cire, & fine cogitatione delifti inlipcntcr potuit docere , jam deinceps non dico ftultus difcerc, fed nec ipfe Capiens fine pnevaricatione pof» fit cantare, camandovc ut vultis quemquam docere ,& duin mullis alio quam debetis* tramite prodefie eligitis, nullum in hac dumtaxat parte dimittitis , cui fi vos fecutus fuerit non noceatis . Nam de eo quod Cupra ducmilis, non xque judicandus vel habendus fit ille , qui tale aliquid devote frudum quarendo ageret , ifto qui hoc contumaci jufiione prefumeret. Hac defenGo, vel,fi dici liceat, tergiverfario , non huc refpicit , non ifiud intendit ; quia non idem patres difcernendo vel decreverunt , nec (anxerunt , ut ipCum benevolus prsriumeret , non malevolus , fed tantiimraodo nullus. Missi. Numqusd no» a te id ipfum fymbolum eft data in eccleba cantandi licentia? Numquid a nobis huc ufus ille cantandi procedit ? Hinc etenim illuc mos idem cantandi , non a nobis buc adventi : βι quomodo illum ufque hodie cantamus / Pas*. Ego licentiam dedi cantandi *i* non autem cantando qmdpiam addendi , minuendi , Ceu mutandi : ÔC ut exprefiius aliquid, quia vos cogitis , loquar, quamdiu vobis in hoc fatis fuit, quomodo io huidimodi cantando vel celebrando facrufanâis myrterns fanâa Komana tenet ecclefia , nequaquam aut nobis in talibus laborare, aut aliis laborandi occationem necelle fuit ingerere . Qpod veto aflcntis ideo vos ita cantare , quoniam alios in iftis partibus vobis priores audiftis caniafie, quid ad nos ? Nos enim id ipfum non cantamus , led legimus, & legendo docere, nec tamen legendo aut docendo addere nuidpiam eidem fymbolo inferendo prstfumitnus . Quu vero prsadiàis fymbolis tides tantum non congruentia deefie cognoicimus, non, ut fepe diâum eft, infecere prsiumimus , fed locis temporibufvc opportunis quibus competit minifirare curamus. Missi. Ergo, ut video, illud a veftra paternitate deccrcitur, ut primo illud, de quo queftio agitur, dc fiepe fato fymbolo tollatur,& tunc demum a quolibet licite ac libere, five cantando, five tradendo , difeatur & doceatur . Pava. Ita procul dubio a noftra parte decernitur : ita quo-5ue ut a veftra aflientiatur, a nobis omnimodis uadetur. Missi. Quamquam ergo, ut fupra ipfe dixifti, pro ambarum partium queritur falute quod quaeritur, fublatis bis que vultis, bonum eft ut idem fymbolum cantetur. Para. Bonum fane . Quod tamen non imperando, fed ut prius permittendo dicimus: quia illud ficuti tunc ita & nunc, fi finccre agatur , utile indigentibus eifa polle nou rgooraasus. Missi. Qjua vero, ut dirais, At verum dicitis, bomsm eft cauter· id ipfum fambnlum : nstmquid enim fi fermo ptenus re&a bde e medio toilaiur, idem fermo ab ornatibus ac fi contra fidem fit condemnabitur *f* Quate, ergo dabis confihum , ne id 'ipfam ad aliquod tranfeat exitium *f* Para. Si prtuiquam ita cantaretur interrogatus elfem, ne intereretur utique refpoodiflem . At nuuc , quod tamen non affirmando , led vnbiteum pariter traftando dico , quantum menti occurrit, ita mihi videtur pofte utrumque fieri : ut paullatim in palatio, quia in noftra fanfta ecclefia non causatur, cantandi confuetudo ejuidem fymboli intermittatur : ficque fiat, ut quod id iplum ut cantaretur non quaelibet imperantis auftoritas, fed potius audiendi id fecerat novitas ; fi dimittatur a vobis, dimittetur ab omnibus : & ita fortifie quantum efiie poteft , .non incongrue utrumque fieri poflit : ut quod jam nunc a quibufque prius nefeiemibus refte creditur, credatur, & tamen illicita cantandi conluecudo fine cujufquc fidei lacfiooe tollatur.

Nor* Sbvbkini Bimi i.

• O»»////»·.) Da tMlrer· fit eauffa hajes Caoclili aaaal«< Francorum anno flo». h»c fcrlbtet l *iafrratar At Ar·* devoee *Afifaraaara rrarrfo ·»4< ttaarafo Crattbaar hhu 4» fotqfitaa fffr/ntt faae> ttt.* H«c annale· al.l qua earn·· hitforlcl . Noe dlfp»«atar , an fquaS linSta* La· au|nat anta hac tampora Ga<li· 4 Hl'paala lnVulf··ra<) lynlbalam Nlcanam & CoaXantliN»pal>taa«m caacara lkcrat , f«l taalum hoc contrav*rt«batar, aa (ymbolam hac vvea baaa auQua» alT«r, & Inactl··· rum hajafmaSl aSdnaMtnlo beaa «aataralur. Qmk] fit aâurn R·· nva · legari, quo· Cynodul atlferat » deceat eoa »·<«<·· «e«kfitfix· mnmlmaala ·(Zmarafdl ad Carolua> apiftola , cul lpfa aâa laCtruatur hac inicriptiona amata.

h <m/a y·· Sadr«a Λ) flte. Apnd B<·roa>ua> axtat anno S·*. "·■»· J4 ulqua ad num. *tj.* lacl-flra . flc aatcal fa habai › tr^/r « &·.

PotT hae Mtaaa Leo aap» cafla, amlqutratlt, ch alr fH»runt|M* ahfqua contentu apatlelic· Tadl' llranti» vindaa afTurgcn· , aen fotum «arbl· dldaraodo ^ prsclptando, quld vellet fierl, patefacit | fad ladflebJa moouman· tum «rlpnduta putavit, quo p^ftarl· lnnata/carar, ln facro lymbolo <fla nihil addendum. Siquidem la bafilica S. Patri (non autem P.nll, ut ellqula affarult) daaa rabula· Oar|*ataa> ad cealefawaam elufa,m S Petri ajflgeadaa *t* ra··lt, ln quarum altara fjrmpolum Latine frriptun» l<jar·· tur, ln altera »er» Grnca tlaratum ahfqua ellquo quatuor lllarum fjrllebarum ad lltamearn >//?«<«· , fed lllud lo fuo pufiluo candor· volult lnlturum perminer·. Efi meatio harum tabularum auad Anattafium m lpfo Leone , <tun··S«ot 4a bafihca S. Pattl «lllate doall h»c ait, pnftquam de oroamcalia oblati· eidem etcltfla nonnulla pramlfit . *Hte tr»* , inquit , *frt ƒƒ ι·λι·Ιλ »rlh»A»*^ jfAti fr-Hl for* four *rtr*tr»r Jttet , urtfor Uy* aaner yaidra, *liltrrii Qr+tli* ,© a/raae *L*ir»r< , forair< A**lrra* /apw Aejra/âm *trrfvU , ftafaairt ariratl iUrat araa^iata faatarr , tf aat/ai fo*. Hoc ibl.

Quan lo autem, a qua o«cafloo« llla "erll· , rz/reyw , ltidem euAorltate Romani pontificia lo fydibelum ln Ro-'amna ecclefia flnl rarepte , alla posante «nulTa , fuo locn dlAurl famua, ac quando pariter coptnm flt idem ûlmbola* l» eadem acckfla caol , per atlt fun loco trlRatlo . V'alafrldoa Strabo tamporla hulua frriptor treda, ufum Ehenc cantandi fymbolum a tdutpore damnat» Falirlaon ba reflt ln Gallia atqua G* mania fraquentatum, alque ead«ln ratlon· faâum, "t Conflaotlaopvlltaoem oollua quern Nlannum ln acclefia cand'etur, quod fellcat Cooflantloopelltanam aptlua vlderetur modull· mofl«·. Sed cur non potlut, quod hoc pl··!·· flt* utpota quod do Spirlt»· f»o£kl dlvlnitate habeat magl· *xpt«Xam fltntantlam.

Obsxkvatio PuiLivsi Lasse, S. J.

Tatlamnia faaAornm patrum , quorum l» principio bufufea narratlon!· flr maotlo , tefle HoH«nlo lubÿungunlur l» Vatlcan· mf. lptlmet collatlonl . la mf. v«ro f«r«nlffl. M reglo» Soacorum attat apiflole Caroll lmperaCOl l· ad Loom* III. de pronCuae Spirlte» fanAl ex Pll e par dlHee mi*·· (Baroarlem, Jefla « AdalacjUm di'rfla, quam SrSamragdu· ebbna odldlr ,St nup«r ln llicem tm ûa«ftpofl f/n»dM Avenu*· ah eadam Holftaslo/coHafta».

B *9* *c* EPI-

anno MMIIΠ ** **EPISTOLA CAROLI IMPERATOR.**
aoLconsmIILPaSAM va.»u Rohm macra, ft a Zmaragdo abbate edita, qui ft colfafioutm cum pana eodem Roma habitam a tamada lira midis Caroli magni Bernano atque Jefte epifcopis ft AdaJardo abbam Corbeja couicripfit relatam a Barooio in annales ecckfiafticos, fta Sirmondo tomo II. Conciliorum Gallia ad annum Cbrifli 809.

Z^\Ueflio qua de Spiritus fanfti proceflione eft nuper exorta, lamdudum eft diligemiffioM a lanflis patribus ventilata. Sed quia jam diu a querentibus neglefta jxebat,' non quierit quafi antiquitus ventilata, fed quafi quedam hit temporibus nobis fabito emerfit occulta, quod divinitus fpiratum fideliter credent non dubito. Crebris etenim auuftionum ipibus prafens ecdefia tunditur, ut doftrinis catholicis erudita, fitnaque fidei confeflionibus elimata, in sternum quandoque hereditate filiorum percepta vivere cum Domino valeat feliciter regnatura. Sed quia, ut prxfstus firm, hzc qusftio diu a quaerentibus indiicufla jacebat, voluit omnipotens Deus in eamdem fafeitare cOrda paftomm, ut negligently tonpore fublato exercitationis fanâs brachio edellem valeant perfodere thefaurura. Sermonis etenim dominici larculo fepius divinarum feripturarum paftores debent profeindere campam, ne zizania fatoris iniqui fetneuque malignum formofi tritici valeat opprimere fiuftum: aut volans palfim volucris heretics femen catholicum a cordibus rapiat parvolorum: horridaque (pinarum emerfio Domini nitidam poflit funocare fegetem. Leftionis etenim facne cognitio imbecillis baculum, nervofis arma miniftrat, hoftium fubdolas fortiter premit infidias, ft viftoribus «ternas feliciter promittit coronas. Ergo procul a paftoribus negligently torpor abfcedat; procul a mentis acumine inertia damnofa recedat, mollifque lafcivia corpori» membra relinquat, ft altus fopor molliiqi.-e lomnus in rigidas lucrofafque leftionis emergat excubias, ut ccdefic ager opimus, do&orumque femine fatus, valeat centeuos omnipotenti reddere fiuâus. Jam nunc adgrediar de Spiritus fapfti proccllione. Quod Spiritus Patris fit in Filio, idemque Spiritus ft Patris fit & Pilii, Efatas
ti. teflatur, ubi vox Patris ait ad Filium: *Spintut meus eft in te, fi verba mea fua pefui in ore tm, no» recedant de are tm, & de are /eminu tui amodo fi uffue in fcmpitenutm*. Item in Efaia feriptum ell; *Ibi obviaverunt fibi cervi, fi viderunt faciet fuas mutua. Tranfierunt; unus ex eit nox periit, fi Spiritus ejus congregavit eot*. Cervos nic apoflulos pnfei patres intellexerunt, quos Spiritus Chrifti in Hierufalem congregavit, ubi fe obviantes mutuo falutaverunt. Igitur quod Patrie
Atilii. 1«. fit Spiritus, ipfe Dominus apoftolis ait: *Non emm vos eftii qui loquimini, fed Spiritus paths vefiri, fui lofuitur in vobis*. Et quod idem Spiritus Filri
». fit, Paulus teftatur dicens: *Si quit autem Sptritum Cbetfti m» babct, he non eft ejut*. Itemque in
c»iu. . epiftola ad Galatas ait: *Stuoniam autem efth filii Dei, ntjfit Deut Spintxns filii fui i* carda nofira clamantem, Mu pater*. Beatus quoque Petrut in
,. τη. i. epifloia fua ait: *Reportantes finem fidei veflra, falutem animarum. De fia falote exqmfienmt atfm feraiah fut propbeta, fui it future in vobii gratin prapbetaverum, fermantes in fond vel quale tem-*
***' M *fut figmficant fui m eh erat Spiritui Cbrtftt, peanuntiant tus feu in Chrifia fient paffiemt & pofietitret florins*. Et Dominus in vvaagclio ait: *Ces-Ventnt paradisus Spirites varitath, fui a Pain*

Apracedit. UM feue *e& Spirfaua* Recuit, quia eft «mùm, ft Patrie a qao eum dixie proeedem. Qpod Spnaaa taftum dedit Patet apoftolia, fa eptfloia ad Conattaos fecunda Ichpium eft» Ait Mdm inter cetera: ftw mdrm w^frwat *tti veii/hn in Ciri/k, & pu* mnsv oar Amu» *« fui figncM* ms, fr dbdfe *pignut Spiritau in cm-Jbbtu Mfiris*. Item in eptfloia ad Theflal onicedca prima: *Mtn* mû» w mm, ait, *net Drus ininsu» ditium, fed in faMificaStomm. Itnfut qui but fper uit*, am Amsmsw *fpornit, fed Dteun; qui ettam dt dû Spèritam fmmi faMum* m adv/. Et quod eumdem Spiritum ftoâum dedit ft Filios, in epiftola Joannie fcripnun eft: /a *bac iatelligimut quo maw in* co MModimm, *fi ipf, immbit, quentam at* Spirûa *foe Mit nubis*. Quod Spiritum fenâum ef fiadit Pater in difeipuiot ia epiftola ad Titum feri, ptum eft: Csat *autem bonignitar* fir *bummutas up-parult faivatarh* wfri, am wr *openbus jnfiitu-, qua fidens ms*, /rd *fecundam fusus atiferiterdiem falvos ms fecit per lavacrum regenerationis & renova daubs Spiritus feuAi*, fww *effudit in at/ abunda per Jtfum Cbriflam faivalertut ηββτηη»*. Quod & eumdem Spiritum ianâbm effudit Filius, in a&bnt fcribitur apoftolorum: ajunt enim apoftoli inter cetera: *Hunc\Jtfnat rtfufeitattit Dtu>, cajat ms annes tefies fanent. Densera igitar Dei enaltatus* tf prtutiffitnt Spiritus accepta a Patre effudit bene auem vas vtdeth fi* auditis*. Item quod una fit a Patre & Filie Spiritus fandi effufio Joele te« Cflante didicimus: ait enim vox Patris fimul ft Filii: *Effeodam dt Spintu mt» fuper amatas cur*-nrw, *if urepbetabuat filii vefiri, & filia vtfira; Sens vefiri femuia femuiabaat. & juvenes vtfiri vifines videbunt: ftd (f fuper fervas meos, fi fuper ancillas mtas in diebus Mis effundam dt Spiritu me»t fi debe prudttia in cal» fi in terra*. Quod Spiritnt fandus oris ut Patris in pfalmo trigefimo fecundo legitui: *Verba Demini oui firmati Junty& Spiritu aris ejus amnis virtus eorum*. Et quod os fit Filii, <n EGia (criptum eft: ait enim idem Sropheta de firio: *Percutiet terram virga arts fui, Γ Spiritu Ubiarum /aerum interficiet impium*. Cui fenteniis concordans Paulus in epiftola ad Thelfalonicenfes ait: *Et tunc revelabitur ille iniquus, Dfuew demimu /efut interficiet Spiritu aris jui, fi 'defiruet Mufiraieane adventus fui*. Quod Spiritus a Patre procedat, ipfe Dominus tctlatur dicens: *Spiritus fui a Patre pracedit, ille ene clarificabit*; & cetera talia pluta in evangeliis inveniuntur te> fiimonia. Et quod idem Spiritus procedat a Filio, liber Job ore dominico lucratus teftis eft: ubi hcc inter cetera air. *Et audite aadjiaaem terrere vécu ejas, fi faunae de ars Mint precedtutern*. Hoc in loco os Patris Filius eft mttlligendus. Sonus vero de ore illius procedens Spiritus faoâus, qui a Filio procedens cum lomtu luper apoftolos in igne defeendens apparuit, ficui apoftolorum teftautur adui, ubi lcnbitur: *Dum eam-plerentur dies peuteeaftes, erant OMnei pariter ia edm* loco: OJ failus eft repente de cala /unas tuam advenientis Spintut vahdiffmi, & replevit tatam demum ubi erant ftdentes. Es appaiuerunt Mu difpertitu lingua tamfuam ignis, feditfue fnprn fintales earum, & repleti faut amnes Spiritu fauSa*. Beatus autem GregOrius hunc fupradiâum iibrt {ob verGculum exponens, inter cetera fie ait: 'oteft autem per oa Dei unigenitus Filius defignari; per fooum vero oris poteft ejufdem Spiritus fimftus defignari. Sonus igitur Λ» ore Domini procidit, cum confubftantialis ejus Spiritus ad nos per Filium veniens furditatetn noftra: inienfibilitatis fumpfit. De hac igitur ipfa procсffume, qua Spiritus fanâus a Filio procedit ficut procedit

I [redacted]-- ***> CMItISTI ttr., {^,, . y.~ « r aa., rf»t. ,, gf,,. rtnƒ y.— ,t> «'74 m ('

—dh a Patre, beams Aibanaino in libro quem feri-Afinfus teftimonlis, revertatur ad tutiffimum

«ontra Arium inter cetera fie ait. Ego cre> do Filium in Patre, it Patrem in Filio: Spiritum quoque paraclilum, qui procedit a Patre, Ol Filii effit At Patris, quia fit a Filio procedit : ficut in evangelio fcriptum eft , quod per iofufflationem iuam dederit in difcipulis fuis Spiritum fandum , dicens : *Aniftit SpHfuei fmlla--, φατβM rmift-ritu ptetd» , TMMttfttiT ni :* & cetera. Cynllus quoque de hac ipfa Spiritus fandi proccffionc contra Neftorium inter cetera fie ait: Quamvis enim in fua fit fubftantia Spiritus, & ejus intelligatur in perfona proprietas, juxta id'quod Spiritus eft, dc non Filius : attamen alienus non eft ab illo t nam Spiritus appellatus eft veritatis, Ac veritas Chriftus eft. Unde Λ sb ifto fimiliter ficut & a Deo Patre procedit. Ambrofius inter cetera de Spiritu fando fie ait : Non enim quafi ex loco mittitur Spiritus » mu quafi ex loco procedit , quando procedit « Filio . Hieronymus quoque de hac ipfa Spiritus fandi proceffiooc in fymbo-Ili expolitione inter cetera fie ait? Spiritus qui a P..Γ. « Fil« , P..n Filtow

& per omnia coequal» eft . Hnc eft fanda trinitaS*. id eft, Pater, At FiliuS, At SpiritUS fondus, nna eft deitas Ac potentia, una At eflentia: id eft, wua IU «nu W. a circula» , en, Pater qut genuit , Filmfque genitus , At Spiritus fandus qui ex Patre Fifioque procedit : Hsec tria unus Deus eft. Auguftinus quoque in expolitione IU.: Imur f.r. ATII. . ni. ndet catholice inter cetera lie ait . In illa Igitur ianda trinitate unus eft Pater , qui foius de fec^teoii info eflentisliter unum genuit Fiiium.." & unns Filius, qui de uno Patre folus eft eflentiaiiter na tus : & unus Spiritus, qui folus eflentialitftr de Patre Filioque procedit. Item ipfe adverfus Maximinum lueretlcum: Quaris a me, fi de fubftantia Patris eft Films; de fubftantie Patris eft etiam Spiritus fandus *i* cur unus Filius , dr alius non fit Filius? Ecce refpoodeo, fire capias, five non capias. De Patre eft Filius; de Patre & Spuitui fondus : fed ille genitus eft, ifte procedens ; ideo ille Filius eft Patris de quo eft genitus , ifte autem Spiritus utriufque, quoniam de utroqne procedit . Et poft paullulum ipfe : Amborum cli ergo Spiritu» procedendo de ambobus . Item ipk in libro de trinitate inter cetera ait Cum per (criptuta-rum foodarum teftimooia docuiflcm , de utroque

procédera Spiritum lanfium : fi ergo inquam it de Patre, & de Filio procedit Spiritus fsndur , cur Filius dixit : *Dt Petra fnttàit* Λ Cur putas S nifi quemadmodum folei ad cum referre & quod ipfius eft, dc quo ipie eft I Unde illud eft quod ait : Afra *dottrind* non *tfi* rates , *[td apti* yai *unfit* wr. Si igitur bic intctiigilur ejus dodrina , quam tamen dixit non effe iuam fed Patris ; quanto magis illk intclligtndus cti & dc ipfo procedere Spiritus fandus ubi üc ait : *De Patre pncedit* , ut non diceret, de me non procedit. A quo autem habet Filius ut fit Deus:' fi enim de Deo Deus, tjjo habet utique, ut etiam de illo procedat Spiritus iandus : ac per hoc Spiritus fandus ut etiam de illo procedat ficut procedit de Patre , ab ipfo habet Patre, Item ipfe Spintus fandus . Spiritus vero fondus nondum de Patre procedit in Filium, & de Filio procedit ad foodificandam creaturam, fed fimul de utroque procedit : quamvis hoc Filio Pater dederit, ut quemadmodum dc fo t ita quoque de illo procedat. Htac a nobis fummô opitulante opifice dc Spiritus fandi proccffione multiplicia fandarum Scripturarum adgregata font teftimou.'S , ut divinorum librorum lentens tiis vidus, multorumque orthodoxorum nube te-Aium preffus veritati non valeat refiftere inimicus ; fed potius fontetuiis catholicis vcridicifquc

clefie finum , ut pariter catholico educatus in gremio , quandoque «ternum cum filiis mere-tur accipere regnum .

Exflittl φ*field.*

Aomotatio P. Antonii Pagi

, «4 X». *Ci.* lop. *a. J.* <lf *(tff.*

Eglnhardu, la Anu). J· Concilio Aquifgranaafl toe tn* *ctttiinaj.*

*at tya*1"' faaU. : parra paefileaeae Jraaeti paidtar Me. aatpa>AirrefelvaHt priera aatataaHt. Caiat defieieadaraaf-[a taraiarta. Spiferpat Veereaatrafir Q ihiniti Aiial Mt" aafieni Ceria)a , freaeat ad Leeetat Papa·· ati^t feat. Aft-*

iattaar rjt , freftrr rtraat (a/ t/Matae) «ago/<od/mm · U«at hatoai rei^ul AaasiiAa ac Ado la CSroaivo, qui UM· luco *BaraiarH* Epifcnpl Vvormaciaafil *M·<1oΓ« katot , *BfAfetM Cttataritraft* . Cerium comtoc taalpota *Btraiariaat* EplfcopalM» V «oralcicnfcm c<f-fifla ; ut boc aaao nu·. VIII. ft few. dcntonftral Co«atitll, obi *tt* rafcllit Sllaaoedu·), qui ToΛ, II. Com. Gall. duoto» Hl·» adaumerandu· ceafai *Mfta* Ambla-

a UgatU babita, & *«a Vita CartU Matart* ta aua tamen f*>*<ur , */ii dtfraaataat atatta* <|||U, Amblaaean» Epilco-1,1 '•••I',s" *"·■ £·'»« M. a M00.<ho E«IIC. fexiptam , qua etiam Barunlo num. m». Impofall . Naae a quo allo id alccperit Baroolua, non reperio Ve-°0· >V «··'» °uJ1» mentio Amblaaenfl» Epifeopl, fed >n fo.u EPlfloP"' 'um ??- Bp*fcto· * Adelaide Abbate memoratur, ut videla ,ó apud Baronlum qui illam recitat . Hac *e<ba Inferi-*<«>/« 9aa iaUta «/ dt Syatiah jidny /· tttrt-tari·* a. *Pttri Afa/tU, iaitr D. Ltrarat Saafiijfiataat* Φ *Cttaattflitiai Ptfta Uriit %tata , tt Brraiariaat atfaa frffa tprjtrpri , [ta Adtliardaar Aiiaitta Mft' D· Ca-•rit larftraltrit par tadiititaret ftfaadaar* . Nomeo «nm Jaffa la ea lafirlptiooe ab Imperito quopiam poCtum e(Te , ut tape fit , patet primo ·« Initio Poatlficlatanr litterarum ad Rl|ulfum Arch^pifcopum Moguotlacenfctu , quas Silmoadu· prodiâla Legationi, A£II, (objecit I Hoc «atumdem litterarum eaordium : *Ltt Epifirpru frrvat frrar-raar DH ^ratrtat/jfiare ft SaaOifitaa Hiiaafyr Bpifcrfa Caat .d batdaa Btaitratt Priacipaet Aftjtiaraat trraia. riat Vtatralilit Bftfttpat aaa rate Adtl»*'dj rtiitir[t Ai. iatt Hif fibi atfiri Dtarl Carali Srrtaifiat· laiprrattrh itr/eriiftii* . petet fecundo, Inferintionem illam additamentum ede cujnfpiam fcioll . quia Inditilo fecunda curu menfe Auguflio boc anno abfoluta eft , *St Anaalifta* omne, teftantor , Aquiferanenfrm Sjrnofam meofe Novembri congregatam fulfft, ldeuque currente ladiOlone terti,.

to-, Carpus Carbejenfem Ricardi Aquifgranenf... meet. Leonl *Pepa littera*, dedit ab HolAe-■bfôata, , quibu, bic orali au* eft tirulur . *ra>p*r. afi Lrtatta tlt. Paptat Lbitat freta di-rHa , a Zatara^dt rdUa* . tn fupplemcnto vero Coacillorum a Lalaodo collcQo huic Epiftola hac Inferiptio praG^ lUl ; *t^ifrla Carrli Mtgai lafft, ad Lrtater IU. Pafce (Jriia. fréta dirait·. a Zetara^dt A Hate Saaiit Miciatbi taDtarrfi Vitdearafi tdita dr Pni/fittt fpirr-fa"Il>t<iM»* lafetiptionem probat Mabllloalua Tom. It. Vet. Analeâ. In Noth ad Chaontcon Monaftecll San-Al Michael·· In Pago Virdunenfi. Er litters Ita exordiuntur *Qaafiir faa d· Spirtlat [aedi Prattfitat tfi aaptr tttrta, jaardadaat tfi djbfratigteu a Saaillt PatrOat are lilata. Srd tai· [aatdie a faarretitat erpbdla partial , era faiatdi feafi aaiitaiiat etètilata, fad faafi aeadeat iit itarperiiet etMi [aiilt raterfit ttralta* I *frtd diviaiiar & ata» fidtbltr trtdrar era dailtt. Crtirit rtreier ^aa-iAitat praftar tcrirfia laaditar t at dtilriait Ca-fi a, faaafaa fidri tfrftfitaifrt allatria , ia a. trreear faaadrfrt iarrdiidtr fibaraae ptrttpia aftrra mat* Daw/oe *aabat frlHittr rtiaaiard. ftd aaia t «· prafattu* Jom, *iai peafiir dia a aaertatiiar iadtfrefa lartiaiy n· bbl Oaraipaita. Ora, ia t^adtmMtiiJt tarda Pafieramy* w orglrgawta *Itrpirt [ailatr tadMgtatiartrt Saeila ireciia tabfitat aeiaaet parftdtrt ihfama, Srrataair atteiat Dt-ariar fanala fapiat Dieiaareet Siripltrraraar Pafiarat driaet praitiadrrt raarpaar, at iHaala fataait tairai [rtate-*$rw *araltlaaar ftrmfr triiiu ealtat tfpriarera fraBaet ; art aelaet pafiiar aaiatrit iarrlita fatere Caiiabeaar a irrdiiat*

tidaae ptjfi· l'fi··· LtAltair tift/a Arc. rr-*Jailla iiedrMdt iacelaer,* w»h/' ·■« *teiaifirefr itfiiavt •idefrr ftrliter p^ttrit iafriat , & eiflerllut atrreat frlitiltr freaeitUi ttrtaaj. Bn· prat·! a fafartiat attlifra-Ua teepee eiftedat* ' *prêtai a arrant aleariae lamia dear, erfe runiilt Belli]frt iafiitia fteperit auraita itbfraei* ,

AISN'O CHRIST! Svp.

FILIO-

A»]»w z· gt.-bf· t»tt*r*»èr . Vêtu· Cointitu laedatu ro> âa arbitratur, aaotamette qnaftiuMeade ipfa Soltitet San-Λ. ProccÆaæ , utrem ûilicet Sp.ritaa Sanâui a Parre tant·· , sa a Patte Filleq·· erecodat. Quotquot eel· Scriptor»» enciqel Aqeifgranena» Cenrilll Aantioeeul ta-cieec i id atealicflIAuM afttreBt. Ado , qui eberloreaa

A Alre. Procle», Agnelle»· CaCoderat» PrBdcatlea. Opef-^, celant ipfam confute cent Net!» Sirmoadi, qui Vigiliata Tbapfaafeae la Africa* AgtMiletn Revunoatem la Iralt* , Epifcopee agaoTri* » » adjudicat Atbaaafio libre» de T'lalrata, pal ritaacar a Tbeedelpbo. A Latia· tàlataal r«ratoee later Atbaaadi Opera circumfer-ntiir . TbeoduL pboi. fu* lecBbrarieae «mm e*dem ac Carole la literie ad Leoæm Papua* jao uaesmeatia. Iharquo »aria profert t»ft<mool« . qaibv» adfcrit Spiritom Sanflam a Paire A

D'frr* TiteMfAtu m é*f»*ut· Hir···.

Er paelle pe* ^»mb teaëpera bnc faefti rit, ita deMarat.·

Agitate igilnr la AquiCgraeeeff CeaeUto hae qeatio > etrum Spirite» SaaAua Lot procedit a Pâtre» ita pence-dat a Filie» IU.ufq^a quaffieoi* doCaleada cauCa direAl SU~

In Vita Caroli M. Cnnctfinat faibit bab>tum a» dp-r/ro FuldcnG», Bertinianea. ac Matent·» Egiahardaa le An> nil. aec non lorertal Aeâor in Vita Caroli Concilium trftaolur celebratum db Pr«rr^»o* /Mr/ror XmA/ / n*c olius «« ilh» rerbem facit de pradiAo Symbnil addito-tuento in Eccfefla, *el canendo eel non canendo. Socen-

y-im* tttmutlt , ut (cribuet Annalifto, Loilelianu», b'ul-deaffa , R*<tfeianu,, ·< Me<enil< , nec non incerta» Auâor 8t Monachai LgoliaanCi la Vita Caroli t aec ab hi. dif-(eurlua: Eglabatdut la Annal. & Ado. Ilia «ale ait :

** Cmbejenfi· Abbne* qtiwom esUoaaito nia Rnmeno Pontiffce , qata intigram Barcula» Ma. LIV. citât la enaam fequeorrm r*/ici dfbet « c»m Concilium A-qnlfgtaaeafe meafe Nwloèil aeoAnm feerir. Fialt diips-tatioaia hic taie . Syaib-dum «a addiramaBio» qwd ci Beaune Ecclala eaadnm tafemorat » a Francia decantari moi*** ferebat Lea i taaaeu id deineep* Ma prohibait ebfolute, GU togavit base la Falatie ira la Regia Capella cooflaetadinem intermitti, rater (or* , et marem Palatii Uteeater earale peter fequarerur Francia . ipf» autem, et Aatiq*«<elU teeaclCaHua (a prabetat tt ne Cracca allena, et la Bafilira SaaAl Petri dan» Fabelaa

Aquirgraoeafi Concilio iraAatum , ptimam Hierofotymi» esore*. Qui» au'em Gbi petiua.leat , a Gratia deputa-tum, an tu Symbolo cantandum effet ilhid additamentum, FILtOQUF, qu«d >pfi non recipiebant ? Tertio Cae*Zor imp. in h.;» poβ Aqu'fg'toatifcni SyBc-dam ad Levsem Pa-pam lucri» . ol.xft, quarum mo> laltium r< babei de Symbole eel cumndo κ eft «a conglobandi» auAtMita libi*, ri utioque S*tqIIII ui quimciu. trftitaomi» oftcodât de Spiritu S.t.Cio, qued non a Paire tanun» · fed a Patre & Filio prv-tlit Er<u m AquifgraneaG Concilie» ut ait AJo ci-tatur. agita:· qualité de Prnrefftou* Spiilu» Santal» at'am feut » P*trr. it] frrrriat a Filia

Dri,>quc T </»/«<>*»< A-rel anenfit Epifeopwi h<f<* '»»-peribui» eu· ouaflio de Ptucciftori* SpTitu» Saoâl 'β cir aj.titi , i bcilum de ea m» «r » juffu Caroi! coafcrip6<. tn Γιο Opoi ulo <oH«gir fclirmtia» A ntiqunruoi Pairum, qui .Spiurwei S ndum a Patte Fli>»;ue procad.r» fcripretuat . Hrûm ou'.ulji 'ta t»»1'»., Alharafiul, Cf>llu. , Hi-)«r · , Ambrobu» , Didyaau», > AeguHioua» Fulgentiu» * H' ttnif.la» Lco» Gre-oriu» , itidorui, Profper , Vigilius

r;argeol»a» nJ ConfcSoaem aje(Jem SaaAl Petri eCge»dar ot«j<oter cotarit , la quarum altera Symbolum Graea feriptum. la altera Laune exaratum iegeretar , atrobiqo-in* hoc additaameto, FvAfot·*. Memlaic lHarntn Tabula-rem Anaftalu», cujua verba Barooma weak LXII. refert. Perpetem carnea Scribit Coinrial citata» indicate Patre» CoBciili ArtlateaG», pofi qelequeaoittm celtbmti. Addita-mentam illud, F«/?»*·*. coalI inter a Freed* la Symbolo retent m (uifie , quia hanc de Sp ritu* SaaAt Proctfijuoe coofeS 'tsem ediderunt : iftmtua aer» fanAum ore crea-ram, oer geetrom , /ad aemedretem ea Petrt <y nu* m. jitren».· alt praterea illud ni» a CUdoeei M. rempaeibo» traiitum. At Q hoc ultimum veram effiet, la AAU Colla-tioal, tacitam neo fulffet, a primum ad >*m n*n fecit , cum quaftio taacu^ effet» aa Ulad Additamentum in Mif-

CAROLI MAGNI IMPERATORIS

ANNO CHRISTI

breviarium divisionis thesaurorum.

Quam poft qbitam fuum obiervari juffit.

E'Ginbirtet >» vitp Ctnli Gt%»i ite ferikif. Di-D viiionem ihciautorum & pccunir ac veflium, jbrque fupellrâiiij , coram amicii & miniftri» futi, annn tribus antequam decederer, fecit eoo-ic/laius cos. ut port obiium fuum a ie faât di- ftributio per illorum fuffiragium rata pernumeret quidex ii»qu» diviferar 6cn vellei, breviario com-prehendit, cuju» ratio ac textua talia cft : (a) In nomine Domini flcc. ExttM ŋ BelttK. T. i. p^g. 487*

NICE-

(-) N..m.aa Epifcopatnam A Abbettemm, de qutbtla in hoe d.pfeuMte βι «··»»». bildu, AtchWtiicvp. Colonienû*. Riculpbu» ArcbieplicBp. Mogaetinu», Arno Arehieolfcop. Saluber» Valfartn» Ar-,h,ePif«p. R.mtnbt, Bernuinu» Arcbterift. Vcfent.oaenif», LeMrada* Arcbienifror. Lngdaueuî».Joen>M Archtapi-f.-op. Atdatenfia, Theodulphna Epifeopoa Aurel.aneafi·, ieffe Epiicopu» Ambiamni», Hett* Bpifcopue BaffleeaCa › V Valgaudut, feu Weldcaudua Epiicopu» Leodieoi». P-g/nc nd X·. Ci. gtr. o. y. Fr.duriGil Abba* SaoMwiiaianut, Adalongut Abbaa Laura.hamanfli, EngUbartu» Abba*Cantatas*», HirmtooAb-baa S- G«.rmani prop* muroe Parifiaaic*. fdrm /fed. Inter civitate» hie Cgnatat omiffa luBt Aqua Sextie, Narbo» Antal ffv* Elufa olla* eaput fee metropoli* Novempe-pulaoie- Xecrrn;,

NICEPHORI CONSTANTINOPOLITANI

AD LEONEM PONTIFICEM MAX. EPISTOLA.

Thkodoko Pbltamo Socibt. Jaso. Thiol. InteMVr etc,

* (i) ARGDMENTUM.

T^Aaptar *diaMi itfidiai, entree hu»aoa vito laffa,* cenrnw MulrouforM· anar/ai, *nanrii iravaotent* Λ WufMf *td fenu* nas pence *oftfafaie nanu au» digutato, fuHitofue lailitate* al/re *ardum» efiê* de* <*»/</»»·* pramdr, *yeed fau» iffe vito» re£e laflitixre du* fever, *ad eam fuuilioutm ^faui* se* A· *hoifi faju^a,* psed *vita fini,* esTrysam *emfafai crearetur, /e&Uui farit,* r«m «m *rabent, & iae-fiooe ad fairiarclûaum Ceufautiinfelitaîutn ferveuerit* ; Amawm *foutificir ofen, efitfdmyu fidri» & afud Deoae difrtcatteuen etuflorai; fidem Aenauerum ei afoAelo laudatam t iffe* fsayav *laudat addit* Trfi7rm «u *fidei gratiam mn [eluat veteru, fed ueva guefue Ruma , tume enoium geutium & uatiouum efi ,* feed *afofiolicui ferme fev ornum tuuud» flegam fervafiffet: féue&it Ut fame, fua,ue ecciefia cou(effieuemt* f«a *feoiiue C elegotUer declarat, [e ai oumihu iis errorihtt, tf ianfiiuj alitnuue ejfe,* fare m/ *Cafa». enufoh, vel ahii afam centra Cinflem, efifan «defiam extiterma altfuaede: atfue ita ia onuiias & fer* manto *feft confleri* Ammm *Ealefia, ut fua reitytaram mater fit, fidm,oaeuia irurfa eeucilta ejuf-dem eahfiet auBaritate eelahata, cet.ra dmyee um», qua quovii mede ad fidei uuitatem fOrtiueut iquan efffiela flat tutor alias, qua ad ecciefiarum xuiouem fertiueut, nente rtfeueieda fuit. Excufat fe feflrtne, quod tardius fiée ad* Ama. *feta, fcr.fferit, faryue fidei ratiemm reddiderit . Ceteram Leeum ad qum ef. flue ferfcniitnr, fmodum, vel tertian efiu mttritt Peut. faffe ex eo narifefiun fit, quod fettndtu» fyn-dten Nxaum, qum fa Adrian fnni feuhficatu t/Uiratan faffe conflat, fua alate celebratam faffe af [trot. Adnan autem fucteffu Leo tertiat.*

• C,»<~ t 0» ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΑΓΙΟΤΑΤΟ» *KL boni p At æ ant t & uæ*
I"■" qpi M«x«t*nrr>> αΐιλψρ qg(xoeÂ» ■**■*, *etmia faafftf.*
JJ^/ζ},*· Atom v«r« Tjc *atftofarifat* Ρώμκ Nuroôpvç
B)bl>«'b«s iλί'ρι Θ» *ittowtri,* ΚιΜΟΤΟΧΧόλΗΚ t *jfOÙfW.* *ten.*

r;S lVfErA ·.>> LVJL me Aoa*o« frx^rec, erre rat - rcrac tue ra< - ararriK « dvaîec jri *ce taf*0e*eif Pfi rtpwv*
• 9 dC«y>vX«Jr *dncfiγρβττη* ,
iZrà τ» xugn *ΚΛ$πάβΑi co* TR «λ/a *xt ne ·*
co xtfin' iTJ »»ιπτραμμιηη ro Aefav '
• janrmsv é asesrrùc £ ατο'ηκ , β>λ' jiav
fee virX^fîct , iÇ aaAtk «vβχρόμ^uv , *ιιά £-*
ttaifm vaTc ®αχiιiλα/< τv *ηημiτρογ*
«χαΓΜ «J *ffyrinuo βιαλόγν,* sa «pcetpepw , χ«-
CP π dC^'aratr fj^nvnr βλάυ *llù* reù èwnra
w «J *i'φ iavnv itt<rtuf^.9^* , aj rv
XaaxCi·* »«p «'τ* *οοοφριβμο* » *tÇ ce àtetrtr ,*
no ii ùrù !'*errpndfav ·χ^ροηιύοοα lumtca^rn-*
eOri va *ιηάγ^αλμα xananlf^pof . ιιζιόζ it yàf*
ùoipTfttf rS μΰλα G auto, , vira ·μά opdvnxir
sp.uiArrerfev *ivpivaii* w i$ *vafee^an ' sr /4**
tv *dfaairixfr n* iC *£γvvμη* «P«i w irrrerfeu *tie*
awreô *falHnùifyoi* , rÇ *ri* φ *rtrfi^cômo*
ieowi/^ioi. or itX^tv^Tfi u5>«m,
>er«c *»r4*< ,* «ç ·»·<·χ]Γ *dttfatinnt* epic W
iX&dtttn Îfjuof9péî.tn ai «roenixM td a/roAao-'C
Δμ . «φ it âia rie eptrsWec ·7χ rn« Jwwrt-
ant Κλ»ʅ *t™ ,*
ntxiirrmt* »·/ *ολίγα ni out ii' iri* vaMwrer xat-
rwnrv , id *ni* nb x<f«r t* «W CaJ/wc
ffaX&ee «paru^nrmu . w«0ru Jn *ixoen ηΰ*
' «Aura, «ζ tu *γΰα Q* m »/>*·,
Efiéi îi i qÿ *oixorofoièr* iÇ Ζθιiκη» *num Jîfu-*
misuse, *nit ii oixoropêiè^ai ^âyteSeu i'ltrySfat,*
μψαψηΛ/η · /xm3r *ομοφii eefiea·,* xj τΛ aérruv
iXfytm , Ç ηiλnαύηκ £μιό·(»«μ<® ›ç
«λχ/atc «vvλMχo'ιφβ , *tfaiwm lit iiaXwi®*

WÆ Agnus revera, omnique laude, A admira* LVA tione digoua eft, qakumqoc ejttfmodi fi. dehi A prudens iervut eft, cuÿulmodi in iteris evar.grlii parabolis deicribttnr: talis enim a Domino faper familia tins conftiratus , gregi tibi comm'Uo, fêrmonem non fopcrvacue, non pio dige, non imprudenter, fed cum mdkio ac pro egentium neccflitate , A utilitate difpentans , luifqoe confervis tiitici mcnfuram oppouuno tempore difpertiens, A finqulis taudcm com mode, certa cum proportione neceffaria diftn-buens, non vulgarem apud Dominum fuum gratiam ac benevwlcntiam promeretur , promiftatque beatiradinis braviutn certe confequitur : enimvero in omnibus, quorum procurator inftitutus eft, proficiens, promiflifque obtinendis ic dulo incumbens . ac fidem cum prudentia A dexteritate, nec non debitam curam ioilictudinemque ubique adbibens, fuam erga Dominum benevuientiam, gratumque animum egregie declarat. Quare cum neminem ex iis, qui fidei fue concrediti fuerant, deperdat, verum couvementi prudentia, fcnfuomque fobrietate A diligentia, A finccritata falutcm, libertatemque umofcujefque impigre promoveat, A ad eam im- I neceffaria prnfrdra fubminiftret ; fit ut dominico favore dignatus, adver.tuqne ejufdem clementer vifitatus; tamen lstum illud evangdinm audiat: Euge ferve bone A fidelis , quia io paucis fuifti fidelis, fuper multa te conftituam, intra io gaudium Domini. Hsc itaque fidelis illius fervi A opera A premia lunt.

Ar vero ego non is fum, qui ifthsec rite moderari, difpenfereque valeam ; fed qui aliorum moderamine atque direâione plane indi,-geam : fum enim admodum exiguus, vere om- 'renium infimus, A hac tam prsciara torte, tantique funâione peniius indignus , A proinde eccle-

Coffman ***»t ef, r*fl". «··*
··
k»u ?.7/
p«<«io, a
R P F.».<. n«t«.· $ i.
•4 H i «*ZîΓ· »«·
βv'<
""ç· " "
r*'

(>) Sum··».···» him, EμAol» accuratlCIMM «ablbat 1(βB<ı·ı Nlnphvrl difrlpuU, la a>u, v>ta dl« «J M«n>>«p«d Htalctrca. cap. ♦- *Ηβηία··οι*

ealefia, que domus Det ab apoftolo defimtar, A hw.mni naturae uique adeo infirme ac imbccif- li*, divinarumque purgationum beneficio marorem iu partem adhuc deftituto (ne quid aliud gravius dicam) nulla ratione committi debuerat, fed nec ego quoque, cummemetiptumregere apteque componerç necdum fatis didicerim, neque vilia illa fic terrena fatis adhuc defpcxcrim , animarum «uram gubernationemque fukipcre ullatenus debueram, cum illi quoque, qui amplioribus & animi At corporis bonis cumulati font, adminiftrationis hujus finem egre admodum confequi valeant. At pofteaquam (e- rnel ad munus hoc, quo femper indignum me judicavi, Ac etiaranum judico, eveâus fum, u- tm*m fi illud beatitudiuis elogium non omni- no promerear, eo (altem calamitatum miferiarumque non deveniam , ut pervario obftinatoque animi fenfu a reâitudine abftradu* , oppofiram fortem , hoc eft maligni illius feni eadem fortunamque experiar: (hic enim cum ignavis .ntemperantixque plurimum indulgens Domini adventum ocgligcct, Ac gravem preterea , intolerabilemque fuis fefe confervis exhiberent , Ac cum cbriofit commercium focictatemque haberet, repentino Domini fui adventu divilus, camdemqua cum hypocritis partem in fulpbureo ftagno (ortitus legitur) aut certe illius, qui cum talentum acceptum defodittet, & *-**. .*. fub terra occuluiftet, acerbe gratiterque accu fatus, non folum iceous, Ac illud multiplicatum C poftulatut , ve'um (pfo quoque capitati dcfpoliaius, in tenebras exteriores abjicitur. (Jonam ip horum numero non inveniar, neque m exemplum deriitonemquc At capitis motionem omnibus iniuemibus piopofitus, *ab coque* . qui omnia noftra novit & ioutatur, redarguiu* At condemnatus, mentas iniquarum adionum panas Olnn cxolvcre compellar , ita ut 11 qui <n fimile* forte noxas lapiuri erant , meo exemplo fupplicioque admoniti a federe lc contineant , Vitamquc corrigant.

Quomam ergo Deo permittente & conniveo- 'fa. te jugum iftud fubii , prrtenlquc miniftenum >·" At Liiruletuin invite ac tantum non per vim *"'''''..". iulcepi, qualis nubi anois icrroaâis iunâto »·· D tcque ratio exutam , quemadmodum omoibu* fropeinodum compertum eft . bi eviter expedMin. taque alus aliud eft (ludium , opufque majus vel minus, prout uoiulcujufque *feri* libido, & qu**is, quod profuturum fperai, iuopteaibttratu fibi cngit : quemadmodum enim varie hominum fuut feniculis, vauaque confilia, d»veris ad h<c coniueiudmes Qt mo«es; ita etiam clcftioncs, riiufque vivendi varii* modis inter *ie* feccrnumut, & quodammodo ad inanitatem quamdam perveniunt: quidam namque mechanice vue exercitationem quantumlibet vilem , mife.abilem, incertamque tolerare decreverunt . Alio* agriculture laboribus moleftnique addido* videas: oouuulli mercatui» quclIu, opumque E congerendatura Audio ducuntur. Nec défunt , qui peregrinorum locorum lufirandorum defiderio *tQi* , *navigationis* periculi* fefe exponant , Ac ne finguhs reeenlendi* immorrr, alit alias operoia* artes conLdantur, pauci feleâiores io* litariam illam phiioiophicamque vivendi rationem complexi, animos timui & corpora exercent, ac purgant , Dcoque hac ratrone appro* pmquare, & ad celeftcm illam beatamque vitam pertingere contingunt. Quofdatn preterea romperiaa, qui eloquenti», logicarumque fcientiarum ac diiciplmarum exercitationi dedit, boncihique morbus exculti meures (uas mutarum

xrcXta&au , *fati fait* «wsOArxrii Λο ΘvΪ , *fk- fcXtpGMt* , Τθ «vtyipq» Xj * M*θiΠ>ι *'lfa ŷtesar* xl rjJ c» *Hurt* 'fcf rJv μυχτMK, * *t· si* VH» <Mtyqj<«npw *ht μ** ni *iuni £* niv Twrwvaïv , xj χ«μ«*ζιiλχηι ûνιpχύψακ , «- *ii* 4x.'y«r xpaeaffi'ev <94 (πμïλMη «λoμ/w ·» *nnn* . - rie *y<ip* ràì nJ· or'x«» . fl <Mltt cvxJiù ri *μχτκvρα fitXtuinuf* . χβλρ' >' «> iw $«1·«.·..- ri nîv *nriXets »u funr&vunvru* , ««< *•ψM rUs hptâs iujrnt* xj *avafyw sxvri» xiiur £* * «$<^λ·v >f «κ » τ» /trxx- Oτμ» /xMm βξικ» *ffitXi to β^λη Uvat* roAq- *vιζι&Αΐ it<WÇ_*_μώ** τ»(«wtOiTO *μ*pas*, iÇrà 3otewtrr/a ΦεΜΜΝΤΟR Ariva Τθ santpà . 1Ê xaxe'p- i*λ», *ii Iri* vo»lμ *(φϊμμύα rt* xj «apartw, riu) tv ικτότv *ÔTttpvt^tni* sarior it, *ββ(ύ* srif *rwuiiiX<»s* xj Îwr^pwrai yi'nrar, 'Ç «o<μ*»«7 μ*θùv- rrv* <V «v ivrcac v vpocioxai'/i^cc a xj *SitX^v* m$ uvoce/niZc *ffiMtfafat** , *μηϋ* to vrrdL^s'twc ri reXatmv xj ùvò *yU» Λμiη* xj *χατυχρύψβηκ'* Xj d^TVf» V«p«àf *Tx«A«^>>v , xj v riv rixov uôvav «, ri ηλυvλααtov *tis* xperrojLtt- ro, α»β ζημï»μ»»v C ri x»*aÀ«tay, < exor> »«- *ρκvιμτημ^Λ* c^«mp>i, féÔt *μη &* tctm aAxe, *τβpainyμa* toi'c xoKhric vροηθπάu, x' rie rixtxnv «φβλύ_ trie xa^apûcr *λφδηiω ιλιΓχ^κ* xari C x. *«ro«<yOrit *fai ή ton* rijareç χ,β^ηζo/MH to ήμ/πρ« , ... tî»d *μ/ιτiγη* rθtata *·ύχ* riria» *Huts lupvs Hβηρβχθήrίμβv* , imi «ι *ini nis* ·μ·<M(*tniitut ftipeàimi nJ αiη iμi ri-* Oh 0Όφρβ»<ζ«π«} *uti rlti* AtefOurn *imii^wn.*

Exri *ninut rvyytpfan* ri qpi v«pap«<rw Θ» *ni* riv «ùwû riffti^Ôàu *ζvΓή* χβZ πιυτiα» r(uJ *Ù**f**I"* «Î «X *i&XUT* àmilStyuU* . D *h<* φό»·» *&tefypfy&* t *ttt μη* Λ aw rit, x. fa a?»» *uTftttiutm umtvimts* , we varrn %v- 3o'v at οτπιϋθ* trncn »pwv ·ρ^·μα* . ·λλ>- μφû ?» «»o *τι iηιτηi^μ· η* χ«> Ό,vφ* > *μιιφήv* A mh(o» t atf «v riric îur<- nJ «vn(aur/f *ύρμΰμ^^·* , Ç riu» <'p**r» *utuumur »φ' ftui- rjS* · irwJtî *γβip* . tmOercp ra- Xt*4«À ήû av^pahran ri *y^fUti xJ ri ittfiüXt» i βφβρβη* ri iSi «, · φiv>· v«/sra<«tA>* · »n» X. ri un» rov *Qiu λ ipirns iiΛημττvηι* va· χ. , «et* *sis* «VHptv *nuu- λ)«î n* x. vλχ&ύκ *tntitiern* . tuât , Φ 3«" txtxvwv varosav J»i riv «Zχτpóv *uti* «srAnv^uMV E atvtAi*&« epetust/xeet Ci» · «MU TWi ^Mtp^teC va xwrxay ArtxrntJXratme erirarrar . *vivis* , ΤΘC «ÿ>xAxpmir ri φ/λαηplΛ *uti* ftXexAeo «av , *i TÜf* RomXtac ri ♦<Aanrri>i/<iiv *π uù fhut iviuvu . uti «Λ* ii* «»»« rr< fJJ ^espew^VMt ' '»« *μη ui^lutsu* · «vriat- *ra · inpu* 1« «ri βλι^·ΓMζ< *tvi* «1 *îupt-* Τ», « riv a'irxxTrxov π φ/λoσoηov «'rvacap^uar Çévev , **i èmur^ypat* , mûr» θ»ώ, χληβ-iαζπν ηφiμvπιι , ut *rù* ôtw» Xχξιv *uit* μβχβ^Λv ÔTi<><rTttr . η *λβγήvηπ i*·* *Xvyaiii itisvpiiv* xar *ηχιû?* xxnaos'pspÿ'* ·

ito" WÙ ομμμιΑ* nk M»φ ψ^τβi
/partam , tuu' «fe *-«* «ÎW «-' ***
rta«H , $ rf ittfiity rac O**»«fe Φ#»'··

Epur ls* a·» n) TM «épine mtflnm. LUut nr'ran sic «Mpxc Miw , d da» rit aXou« χOPφHψβ/φ* , W «ts « £swiàh« ««npppnr* ζηv «coXacc, rfertius rttit inwfom , too%c μ tnpyii «rsquuHK, «îNut 1θ lui χ«ρη· ap χ«λ<- pusv IM ram/4^. £ ?mp Φ AemXnuJv mmpp·- pdU /niy^nw w. inutpHrti it mac xxtavv hs»- 9ui« rife AxrnuJ«C ^Xairrm ix&inrrqMt or THi/rp tri'rmtc XP«*S irfyyqfyNi* > Ç àvÔpawt- \$afe · '® · ** rtumijSmn siS» B
ώ» ι£Jι If &tf pZrir i'λ%», - ββ
¡Ç Xa>«r/nfe «Htunv, a; i[* γαλινο» lturxawp* Owns, 1ac rp ii ύτvχ·λ«M·** </ψηλ·ηρ«· ψαόκv , jLuiAtfa rtt irtru^aiv nïc xparmrac ·λ»i- Jac , «x Λ lfateprieva . n»)àp xarÇam» , to lt β'1ηlβζήîM soar caapw^av, sxwvwc ri xupmt ιφρβξ* tÇ nw nt/i%ti&au ·π luurptfe , Ct λ- TIW ca rasw« Mrappy tpuuoù lrrexaxwpdui xapAle- xqM^4var, *9tp t'xfiws oaràrar saAetrav χβ9vρ«Γ- ζ·ρφ*·v , xa/pt , «ic t/tavry »·M·θιτ· , tÇ <UP«OMt Jv a ateÎFfe c^tre44Lr> «J atrvnt μχτβ/e'riH μβΠMβτιlι» to rpJi , ÿ τ/ç xtexcsia «vθρvχ» Ce muvTi ùvrv, ? ôrà sw ηλι·v,O «>λ· raod; »«paT>vn<ri . rapti-)*# η «£Hμη w XMT|M Vwr» , ni nA'-* ui 3ι·λ*χ·v ewtipuln ,
η. ι «MfeV li ifpùt Vttntt xxpuyTtMurtjp ·*MπαMτιζ·^°i eepwrXwe·!·, ▪▪/uur C» tq» t^uv, lnp *ttpe rnt ni» θùρβθo tri nUia !^t» ula^v iy*nfy, rpûmr tlttrr&ifj njus- y/rfiu txt# intrita , μώι» r^ttr txmXMv /*·>- Xavru* xu^urrp mHu rlub repito ú titrai- r» i«ξ« iwupanfutre·

K«u' «awc πio» i/teun swrwtpv iin Tpsxmun wnru . itirtp hi £ repectit *u βη βτvM«μ-D O«va/4*0« , riit tt^téiMt-rt ortptmt i£ ri« CsrmAcâi sttAwc <t Tô» «rrw» θoρiiAov x«p- pomr «x«^4uec lttrrMttpui · t\«rtàv rna ι xerrAat^Cuw «, exp^pemv, rt !r«v C Jr- r«w»*fe v'* rte) Πρ·v·v- mt χύρβ»^ ri flarAtt» * ltupCt^hu «rtfe. apr- ηvθ« nt t^trpifîas euààtu s'rvaSu^ov, «éc ip- ti lutaijtU», ri μ»^ρη £ta «oexn^voc. rsrv yàp irttiffilu/ t\ ratent , «su rt< tpt* «J^s vè\$ ipruitu d wu^i'sk ^<v«ïtowc , μ*η ·« n ripiMt 1üi η cemôdx *»·λv'4^·3«<- » τ< ·' ««rm a«mt xxrti χvΰμύ» itCattt» eram. «NC irrv to act x;n yptab trpt/nt£rt rfE ·fe it ^nOtis, n x»p« niv tjytp^tttt ixr- TiOnei* ruftfitfiutt rin vaôui» t^ix' ifew'· >ç iJJ Mimi sas ltrptàpnwu, Λ« arc rpifumt · rt>ü- TO rvy^Mpurnc, ^wpjltit&tti ÜÇtrirtmu, «xtr- vstôltn tic φÎ'λικ fpapusfe » S ('r' («*>'λ·4βv * ** όχβθïp sprues, tpipfr ^xpirsr nSv tiuxanom ca swe O«wiAriafe det>pup«es«· O«sMfe, Ta « xarvj tic <MXÀaer« itpt! «-ucàfumi < tie m^aAitv Jlutô , etips^pa^Um· eruptumin xj ar««9^pam . irfinp ilw tic a fepdf- tp* aw fiitt fttrJHeÇar , suit vtp «τ'ÿfwx#; w

A oftemas coafiituaot, deniqoe, ut unicuique gratum amicumque fuerit, fucque nature pvupeo- 60 tuleris, ita aliud atque aliud magcnmcoepkâitur.

At veto mra vite ratio cjufinodi cxtitit: fimul atque virilem togam fumpliflcm , mox in pnncipum aulas abreptu·, munus adcptusitun minitne »ife, aut ignavum , fed expeditum & ingctxium , quippe quod manuum calamorumque induflria tnqorrto in partem perficeretur ; creatus fum enim regiqt notarius, eujufinodi a fecrctis Latini appellant: porro 'huic miniflerio aliquamdiu obftrifius, humanifque negotiis implicat», vit· pnrientis inftabiiitatcm ferio mecum pcrtraâarc cœpi. Cumque poll crebros va* B nofque cogitationum fiuâus comperiflem, difl̂cile peneque impoflibtlc elle, qui hnjnfinodl negotiis mundanis difiiocrcntur , illos ab fubltmiora diviniorаque aliquando pertingere poffe ; cogitarcmque nihik? fixius huc omoia ludicra , caducaque, illa vero feria eternaque exiftere , decrevi certoque apud me conflitui, his quidem primo quoque tempore nuntiam remittere, illis vere manibus pedibufque deinceps incumbere. lo mentem namque veniebat (atius ede, G,j.»». vel mediocriter in fublimioribus illis excellerem, probatulque videter, quam fi infimis illis comptillimas fpleadidiàimuique haberer . Multo rf rarius pruftabilius, fi me ipfum poflideretn, mihique quodammodo lex eifem, quam fi aliena C curarem. Hoc itaque etiam atque etiam expetidens, omniaque, juxta pracellentiffimi prophe- ta vocem, vanitati fiibjeâa eiïc , nihilque homini de uoiverio labore, quo laborat, fub foie fuperelle, >uxta fapientis doârioam , & mundi ^,'Λ " hujus figuram preterite, juxta vafis elcâioois featentiam, io animo habens, multas prcterca alias feripturaf in eumdem fenium diOercntes fedulo expendens, & celeberrimi cujuidam philoiopbi diûum tacitus mecum revolvens : pnafiat (inquit ille') privatum agere, quam maximam obtinere potefiatem, fi nihil egregium fis defigoaturas; omnem gloriam in prsrfeotiam blandieatcm valuii tabulam arbitratus fum.

Mox ergo ad met ipGus confiderationemani, D mum veneas , ccriumque I)ci auxilium mihi fpondecś, omnem honorem, omnemque àufioritaiem abdico, A ab aula rrgiacivilibuf'|uctu. multibus me avellens , reeeflum quemdam rupemqoa afperam, & pene iaaccefiam occupatus tiadns non paucis circa Propontidis regionem a tegia civitate dilcedo, ibique atatem agere , vitcqoc (obteri· (cu«us incredibili quodam defiderto jamduduns ante tenebar) periculum facere, neque alibi quam illo in loco extremum vit· fpirinsm edere, firmiter apud me conflituo· Sed q«soniam fieri nequit, ut omnia omnibus cx animi ientemia (occedant : (ia multis namque quafi fatalis quadam neceflStas dominatur, hnmaoique conatus exitum, non qua- E lem homo, fed qualem Deus vult, non raro foniuntur) accedit boc fpitum, nempe ût animi propofitique mei fpe fiufirarer ,& mihi quoque: Etenim a grata illa amicaquc folitudinc , neicio quo judicio (Deus , qui permifit, aut ita etiam ordinavit , novit) ad regium piauum abftrafins , certe illotum voluntate , qui per id tempus regni lolia obtinebant, commu- Xα,μ ttt nique totius cleri ac fenatus, inexcufabile quod dam inevitabile facinus machinantium, iuffragio (quod regi· civitans praful vita excefliflet, & nt homo debitum exolviflet) ad hanc epicopalem fedem invitus, muhvtnquc reclamam(tetis cfl mihi Deus) provenus, A tyrannidepo- imis

nus quam confulio, aut ulla omnino perfua- Gone, aliis gubernandis prnfic&us ûun.

A attytfVffl» » ityt Xau'tw veM« όχφπθ/μ^ nsl «ηόθνώΜ«^μ|Μ·ν txt' tie itjurtixiv rvn-J δρόναι μ«>λβ> i xe^is >-

Quia ergo, licet invitus, colle jugo fubmictere, ammarumque curam, neque digne, neque caritati quoque fatis confensanee fufcipcre coaût fui, varia appruneque perplexa toti» malin- auâoris machinamenta, ac laqueos,malignotumque ac inafpeAabilium fpirituutn infulius, innatamque eorundem fevtticm non parum memo, ne videlicet incogitantem, ocinibufque virtutum ornamentis prseGdiique defltututn, repente invadant: (Norunt enim me jn ipiritualibus, diviniique exercitationibus necdum fatis inftitutum › led neque ignorant quo- B que artis pugnandi adverfus ipfos ha&cnus me minime peritum effe) nec non peccatorum jaculis convulnerent, eaque ratione ecclefiaflicum gregem diflipent, ac aciem bene ordinatam contuibent, & ruina: tandem indoâe imperiteque prxlium dirigentis petulantius ioluitent. Ad h«c cum videam dominatum omnem invidias pio* ru.nque obtreâatiünumque telis obnoxium cf-le, invidentium dolos, eorumdemque pravitatem non mediocriter lufpcftam hnùco, ut qui res r.oflras, five bene, five fccus habentes, curioilifnnc oblervarc tolent. Nam dum trabes io ocu.'S luis uon animadvertunt, neque lippitudir :.n fuis luminibus adimere fatagunt, aliorum k lucas curiofe inquirunt, rerumque admodum C tenuium viliumque, & nullius pene motnenti cauila, linguas fuas contra primates impie virulcntcrquc exeruin: & utrimque amarulenicr fceleratequejaculantur.

Ekh aux μιi ΟβλΪμ^Λi ii* ζν^iχ mît t'xtîp·· μ«», <2 ns fporrtictf èvoAüt^uu ix Ht »'S Tpatrnxs rî ^«exri, itiwut μαi anwm ns xutu~ >«c TtAi/xAixxs μvιχαΜρ^iβi 1· βχφιτ· ris *** *t«c, xJ nh τβηφά* oapahus Tf&pairw 1ύî Zratveroent, μχ'ηη γυμνόν tÇ JarXor ni» tx t i»ç àpnis «<χηρθ«μαηΝ* txtifapftci·. ixtf Γ«ρ μι n?S ματιχΜi ιζ θ^i«i χααiντ<^1iμ{υ·ν 1γνντχν, η η» xacr' «unfe »Γχ*γυμ*9Χμiην 4 ii*γι*Ηχβiμ$ι·ν An «ροα/βλiψαν*, Wc ττ.ι άμχρτπχν rtrpàtrxovns βiλχσι η» iχχληтήκ ΘteÀawv υηp'piΞiMî îiφo, iÇ tlu £nxm ηvηк xefêseevi If/XbfJuwnt rjJ τ-ΛβîΛικ itfi άμ»9vζ ηφβρχÏΓΓΟΙ iχιχχγ^i^βvικ ΤΓκματι* txttn ii Zïώ vζ τii αρχή η txeifex-τov xJ sr/^arev ni» Petrnspinwt ûχ(ΰ·μαι ή i-- Atpdy 1Ç xaxdnûrt -* xanj ixtn^fîv σακιαζχσι rd ημΐτιρα tin i^tis ttipvts »χvηт nk pÿî Jaxairwc Kurtifo îxt xstfj^Âs i βλι'χοπκ iμμβοην, èit tbÀ λviμîώ ατό nfr οφθαλμόν -Αχαθα//«ν αι'ρvομι-lit, ύ^όтοχ 3i χaiρφΛ Τiζμρy·ζ·I^i › «i *μ«Ρ<iτ αγοσ ιζ ΧπΛΛ trac», ™ μηΐiκκ λογχ αξiαν η γΤ^iοτα ns ιαυτύν *αη *ύν «ρβιχήvτων ανβ· C ^Ιαζ όχλ/ζκιπ αμφ·πμ*θθ/ Ttxpês vζ aitxvnTU PatNuwt.

Verum certatr.me hoc cum his tante potentia: hoftibus fuleep'o, cujus alterius epetn, ac paiiocimum implorem commodius, quam illius, qui *hzc* permilit, hoc eft Dei? cius ptoinde virtutem auxiliumque jugiter invoco, cumdemque, ut benevolo mtfencordiquc oculo ad meam tenuitatem icfpiciat, dextraque manu me fulciat, & ad luam voluntatem ialutaremquc fubditorum gubernationem femper dirigat, etiam atque etiam rogo: Qtii quidem fi in praefenti-Sus difficultatibus ac molcftiis opem fuam ob-D kurms declarat, id propter noflram accidit malitiam, quo nimirum hac nos ratione ad vitae emendationem alliciar: Vel ideo fane, quo illorum in nos malignitatem ac perverfitatem pa-faciat, ne iubdolorum virulentia callide inanimo occulcata, maneat incognita, fedqjiodcninque occultum abditnroque in illorum animis delitefcit, id totum in lucem proferatur.

pmw' w αχΛ*, rivi λοτ-τον nsi e-vtoijxwfci n^' TU τχρβχvρïvπ Orÿ. ταρ b porüù <t βοή-Χ'τχλ<ó<χv>ι iÇ όμμάτι txt τiî» iχ^λiψχτ ^ifrtiruTtt, xpernret' π rr; τη; itéras y >ç «inyrîfxt «pd$ π n «vtu ep®c oTi-meJe» χvβίρησιν. Si ft «J watfiotf^trot txt ms iv%fptai tbtv/ x, αιωτιν n D^« τάν njxrrrffIO χαχ/βο hm ptMmrtv txaMQ** ημ« > i «»»«« " ««*** *s w x«xap7«v x; Jtkpairw, »c β?v μΗ λβ^βvρ τι*ύ» ÛrsAoc, ce 4-vχiï ίολιμii ι'μφωλ^Bσ*, «>λ' xpsxrti/ iξi'λθβτ tÇ ιμοβ,πζ η χρvτημηov.

Quia ergo frater a fratre adjutus, ctl veluti civitas munita, palatiumque repagulis obfirmatum (quemadmodum Salomon alicubi tcftatur) plurimum quidem orationis imploro, Ccut plurium quoque praefidii indigeo: At onsnium vero maxime fanâas fanâse & in fpiritu defideratiffinue fraternitatis veftras preces, fit ad Deum intercedioocs in prefemia exopto, eaf. demque fummopere defuiero. Cum enim tue preces band fecus atque Moyfis & Samuelis, aut G quifpiam alius unquam his Gmilia «tint, ob fui puritatem maxime Deo appropinquent, reftaque ad cslefle illud fit ipintualc altare ferantur, non dubitamus, quin maximam illae nobis opem, utilitatemque allatum Gnt. Opem proinde mcx ferte infirmitati, ûnâafque veflras manus io altum fuftollice: Confidimus enim efficaciam veftrat fiducia: non defururam, fed Dei miiericordiam benignitatemqne, per hanc provocatam, repente nobisadiuturam,

EZ ii a&Aipèi û·0 αΪΑφi, «i »ό-λ/ç ο'χορα, μvμοχλ&μûόο* βα<τίλΰ*ν. χ«3« τ» Σολομαiντ*βv, ημά row^Zmu, ϋομαi μΟΛ^αλ-λ»Η τΑηΟΜ» £%àv & Cei'Ow» μβλΛ·< Ü »«*-η» 9 τχ i/Mi C# TnA^usrt Ttf&urenriis X, ttpas E airλφβτητvi, iff/eïs £ «pec χιχρχαμαi, ek ηφγΐτω èμûs φι'μκται βητTηπ. iθxiρσαν ^ια Θiρι »Anr<a^*rw » ½ «ρ* †» «ρα xj v*f»v θvσΜτήβΛ» » «θαρÛi «ρβ-«■·μAvη» ομάν $ «*w 4m» > π 'i **'; 0vτγφ*ατ χ«θα»«Ρ ·»' »«ti Μμχγι'μ >ç Σαμi^λ A xitvn, « άτι i^f χατ' «Abc nd t#J τv£ματι. 4£τï«« vυKMψiβάiύiμ» τη «àtr&f, >ζ χΰρκ iftes fis vψ· tfs'pan. xtxfitrpt^a γάρ ôtvïmu «το its xappnaias riui iuiayv, àvtt^w χμ/r vw tAwr Γλχoπκ, <£ *Ah* vw Ôtif *μ*v iffetyffyti, itHKfuiret £ tttffitret liàdivtsn iÇewtv9 «} > O«-

d*/jrxc «ZrMt x^riu vftW*^»*» vs0θat>taj$« , rït» Λ I «prijnif «frprf £ nk ÿfÿtriat , C ne κ*τμ·χρ«'ηρ<; ri ridnx »* ήη 4bp«f τι» χΐ4μ<τ/χχ rie rameute, vpdc 9 itut x χβίλχ χβΛ'πκοχ, iSf»»n n* lit ψυχικ « φόλυχθία*» Η rtuimw , ïn $ 4p*f evci^Mffvc «C «rrnuivovntc , tùfittt ^ύξιΰί çtptà», ιζ vt rixrx η,πκ τηί ivAnriei utntti-ί9»9 x} xsjri&xrtt * KtTait rie ιχλτχτχ ri Xe/rS χνμηκ χυηφτιζ«ντκ , Φ if μιΜρφ ris »X' xXnatcc àutuAi'ÇtàJsu xatpatrxdL«£airrf$,e»«Aum nîç «yi)Xf«C βττβφβατχσι Auxotc finû» w7c ιμνηικ $ rv/sxvwaf χχμχπρα ιχφρχγινμ^ιχ , emtCvMtoc ^βτρνη * *»«ρχβ»πΐi· Γ»α rÿ wetwni» άμΛ «φβ·1 λ/ Xffit χρχπη<μ$»ι iwmawn $ &hùtv βύ-T*i Λ» «V£«Mt Cm&'pvcf.

Ke9ecp9luxt ît ήμ«(£ λαμχρυτθύββι, >û^*> «9et Tf'AfM πλνήι φ«ηκ ο^υηιμαπι, wr» iwnt&et xJ «Mors ^nStiiret λκμ+ρίτητ* χβθχ'ρ0 * i®" 9(üxi Si ήμ7» λίγη CP βνκ'ζΗ τι rttfamc fit fl» τλχρί» τχ *χρΜ*'4ιχ(χψΛμχνκ , μ. χηρύσπο ti^· XH* xJ »«jurtrv«n.'r*»ç χαθ' xuxe μυτχρ««* τΐώ' IvΛχμii. TM |T«riy«K γ^ύββχ» * μ·Γ?ιλ«· λ» , 1C χόi« βρθχν iwMt/4** χ*λ<£βiπι , iÇ

χβλΛ ··« rhô η ΛβΓ^iλ/v ιτχμχτίχ» xpeWuwfK xJ ntti^oyiaç · η^ΛτλχσκI^βι if ri evy^apn^CJ TvAcynr £ en φφ£ eTeïJ»«r trot) riw rjî Jw «vt « ri β'φΗλομ^β», ipγχζι^αι Si M ri» χ·λ·» χμηλΰ' ye , >Ç ri ϋνιμ·» tit ipyacias Λ™>χ·<θ« , i«· yy^x/ynic pfy ni» nèttM μiΓβλ·φύχ»χ ri ββρό η ιζ Suffo^9itent χ, fleretrtvrtii jfyHtivκ tii η'μipvκ ri» x*Jra»y«, ii w7« rtuî tyiexarriw «σιΛτ» «βτ>μφ«· m c· Tf ^φ»ομη rxç μ/»5αχ·iβ<τi« σιφ.χ«τηλ«χ· xuyetàlvetf Si ήμϋι rif Sfawxi nôtrt-xw, xl Tf Stôrrpx όαη»<ζ·»τ« τρ τΐ τ»Χμ«τ«i , «Ci ape^nnxw!' φ»άν àxp^KTVt yiη^Λί, ^ri»t» π «œpo^oτ^μαη· «po^vμβ imptnii φ τ«τ» υ·*$»&>-μι«4 τiώ iwpei», ri θoλχ» ri» ^XOfXi iφθβλ-juo» £ ri ea ήμ7» rapo» fVicnue^o» rxxadatprs^au tß étioHTivdeu·, ταντνγοθο μ3£ ttunlt vtttepvtw Xj erujunjpHv Tit7i CJtavrtvt ι1*λι·η itpw* βλ><TM · i*M/3Af»«» Si t lau ρομφβiΛ», fijwxat ivinti άμαρτηνικη θiηλατκ »αφβ><κπ» , οiόνη «αρα^η Θιο , ·π , αημαύαν ττv r$oJoy ri Oro-«ξ'λ«/4u^*, aurrçrs x,oi xnfuwi^ot " riffoM ΐiβφο^βiΟ». « èf u« tΐw , τη» yiy ιμβχιτβ lrxeruc σνμαι x|x>*iu». xxrn nv Awr ixürx» , t«» â<*jMC» , ewsar τη» scurra \|a>^Ìuî 7s ΐμapnea* Stfipxty-per&c-en. ι tù μ& τη. wripac Âfcif Π χ, »>4-ματιχΐ συμμα%ί«ί àtnùdoi χη»5·». tylpii Si λo<-<jcy τβρκi. τ/α μιγάλΐiν τϊ α'λη^Μαi rdXrry-*^t, riy μiΓαλοψυνοηιη» τμ /'αΓ^iΜΧηρυχα, Π«Γ-λβ» χ«π>θρητχι ri» οiοιiiμο» irt ηι'i αχλχι ·αο7 Ρωμχι'οζi α^α» «χρβχβλiμ^β», >i eto» exrp/Jerv τ«$ τνΐματι , >Ç <βρο« η rit it'cwi duty rtvittiw "JM θiρμε», μ/γβφρονiπν iÇφ/λοτ/'.^i^"·' »*$μ^Ρ^Ρ*»· τη, i'φ"«λοκτi τβ χβ<Γμκ ntf rtpxffi »£î>!χiiμ$;" >Ç ^iαΓ^iλAόμ^ο» , C μιγχλχνγiιπι λi>«» · Si «» «u>n7ç φαiηται, X^atcirw τ«θι£μ8,57< ή x/crç ύμΰν xxnfyiMtrri & όλν 1ύ xes-μψ. gpj (TStà'ti ή χ*θ' iΐμ« τη £αΓγiλ.'»4Kχ2βρχ x' axtfiSn· λoi e/crç, b*ip hl> wt trty îr/px , «π Ρνμβ'χβί ?Jo/f σΐ'Γi^βμ^νη χι^ραίφ» rtu , êif χ<ρ«<η xtgsxw-

AnoftrMnqac infirmitatem, ac debilitatem confitmaturam corroboraturamque, quo fidei loricam induti, h fptt galea ciicumtetti, innepide potcftatibaa , principibus . & tenebrarum ixculi huius potentatibus , Iriritus quoque mautie , J^uibuicum perpetua nobis lu&a intercedit, obibamus , & flabilem incoaiutramque animi ccuftant.am retineamus. Rebelles prteterea hucufque adverlantcs, dextre dccenterque Chnllo lucrifaciamus , ft «eluti adoptionis filios fandae Dei ecclefie refiituamàs, oves ad haec rationalis cle&ique gregis Chnfto perficiamus, & in factas ecclefie caulas,- ne a lupis immaniter dilacerare folitis capiantur, inducamus, quo omnes tandem confenfionis, concordiaeque fignaculis muniti, nullis deinceps infidiis, nullis dtcerpaotnr morfibus , fed Chrillo omnium noArum capiti fubjiciantur, eidemque prona & o* bedientia colla lubmiitanr.

Orate, oblecro, infianterque rogate, ut idem ipfe nos illuminare , ac emundare dignetur quo filii petfeâ* lucis cffcdi, alios quoque iilummare , ft emundare valeamus : iermonem nihilominus io apertione oris fubminiftret,quo auditores noftros fpiritu adimpleamus, ft myAeriorum ooAroram virtutem impigre, magnaque cum contentione deprtediermus illius lem per grlstia fubnixi, qui balbutientium linguas facit difertas, ft claudicantum pedes, ut ad εvangelii pnedicatiooem alacriter carrant , confirmat confolidatque : Talentum preterra concreditthn multiplicet , ut tempore opportuno , id quod patrifamilias debetur, non abfque foetiore refitui contingat: Neque id iolum nobis impertiatur, ut io fertili illa vinea operemur , fed laborum gravitate molefiiaque equo animo toleratis , efiuque diei exantlato , operationis quoque premium referamus, & his, qui citra paâionem fub undecimam introierant, in tncrcede confequenda aequemur : Denique mentis noftrc oculum illullret , ut fpiritah luce illuArati, fublatoque & eluto, quod anirnç aciem conturbabar , ft iotelleâum noArum obfufeabat, propheticarum vocum fenfum liquidius hauriamus , d'vmorumque praecepturum miniAena Dalacuus obeamus, & , ne ab adverfariorum jipetamur , fiudiofius caveamus, nofque cntlodiamus & ire divine gladium peccatoribus imminentrm cautius prevideamus, ut û quidem fieri poiefi, peiiculo intelicito , numineque placato , tam ipfi quam reliqui, quorum duces confiituti fumus, venturam iram effugiamus, quod fi utrumque confequi nequeamus, ialtem anqnarn mi-am , juxta jufii illius Loth exemplum, qui in matn iuam ab incendio liberare iatagebat, lalvatn faciam. VcArs itaque preces, fpintualifque prefidii conatus huc tendant. At quia occatio ita tulit, fubet hoc loco magnam illam fonoramque buccinam , difertifiimumque evangeln preconem apofiolum Paulum audire. EHic itaque de veterum Romanorum fervnte , eorumdemque in fide ft religione conflantia majorem in modum in fpiritu exultans, adeoque in eptAola, quam ad ipfos feribit, noe abfque fanâa quadam gloriatione, iliorumque pietatem , ft fidem toto terrarum orbe divulgari ft celebrari jaâans, publiceque conteAans inter cetera ita lcribir : Gratias ago Deo meo, per Jefum Chriftum pro omnibus vobis, quia fides vcAra annuntiatur in univerfomundo. Sednun quid pura illa fioceraquc evangelii nofiri fides , extra quam alia nulla efl, inter Romiiwmm tantum fines conclufa tenetur f Nequaquam : Nulla eu m illa certi cujufpiam loci terminis

cireumfcribïiur , rcnim taxa lata diffunditer , d',fl\i(*]ue propagatur , ut propIBk· apoftoK Z c«quc voces erumpentes io omnem icrram di* '- vim peadicattoait fonum riivifle, ft »0 fmtt crbis terra cokftium procoousi verbs perfo* nuiiTe, affirmare non dubitent Inomo vero,ut ampli'» quiddam diram, Illa no ab »p6s qui. dem celia , iupnemiiqua ft imtlleâiNÜiMn vir* tutlbus Tcctuditur . Nam «Λ *inferior illa oe*cleHa primogenitorum ia *ad>»* Juftificata, civi* tat eorum, qui per 6dem jwftrfis^ati *foot,* co* ieftis Hiera(stem , civitatis conditor ft oprfac eft Deus , qui terrena caleftibus conciliabit, & maceriem lepis diruit, *ft ovem* perditam tn humero fublatam, per admirabilem de&eoium, inexplicabilemque demiflionem » ialrat , iia , qui perftiterant, infernit, aliifque id genus nominibus appeüatur, eft linoennoa alla, fcalta, fed una ctatlomque caeli terreque cedefia: Quare, nec immerito, unam ubique, eamque indivulfam, per fidei concordiam , loaciatem obtinemus *i* Neque enim io Judra tantum notus eft Deus, fed omni in loco, quocumque mens fenfuive attingere poteft.

« r<W-

Unde & dos quoque , qui nove Rome do- ›.men fortiii fumus, tanquam fuper uno codcmque fidet fundamento, apoftolorum nimirum ft prophetarum , fapicntiftimorum utique architchorum, Chrifto interim ft Deo , omnium do* ftrum ialvatore pro angulari lapide & fundamento fubftrato, «dtficati, quod quidem ad fidei integritatem attinet, veteribus Romanis neÎusquam credimus. Nam in tanftis Dei cecleiis non eft prioris, aut pofterions ratio , ficut neque Judci quoque ft Grarci, fervi & liberi, & barban ft Scyibr, fed omnes unu:n inCbtiIlo iuinui. Quapropter & de nobis quoque di rus Paulus glorieiur , magniheeque fcniiai , ft nova antiquis conjungens , dogmaque dogmati , & prcdicatiooem predication) committens , ex «quo de utnfque gelliat Siquidem ncstrqne ac illi, illius doârinam & infrrutioncm aflequutr iutnus, in illifque confiftimus radicati,ft in fidet ooftrse çonfefliore confirmati ; In qua etiam flamus & gloriamur, noflramque , quam de religione ufque adeo glotiob , ft inculpata habemus , ientcntiam sperta nevelataque facte pizdieamus- In qua ft Deo quoque fervimus , ft dum IpirabuqBs indefcrife perfeverare, catlefli gratia corroborati , cooflabifitique, ex hac vita chicedere peroptamus Nee tnim alia eft via , ut pnrfentem hanc vitam refte (anfteque inftituamus. bonaque qur dignis ia futuro flectito repofita funi, certo cunfcquamut.

»

Fateor proinde, me credere ia unum Deum Patrem omnipotentem , omnium *fa*âorem, ominum herum & dominum : ft io filium ejus unigenitum dominum noflrum Jefum Chriftum verum Deum verbum «ternum, ab«ternoinçffabiliter, incomprehcnfibiiiter, modoque, quem nulla, neque Ipintalis, neque fenfibilis creatura aflcqut poteft, ex Patre natum . Et in Spiritum fanftum vivificum, ac fsn&iflimum.Credo in homoufiam Trinitatem , fuperfubftantialem, inafpeftabiicm , incomprehenfibilem , impartibilem, inaltcrabilcm, rternatn, indivifam, fimplicem, omnis partis, omnis compofitionis , omnis corporis, omnis quantitatis ft qualitatis expertem, eodem honore › eadem glori· , eadem deiute pollentem, nulli neque taftui, neque contaftui obviam, omnis figure exortem, infinite bonam, lumen defieftionis ncfciam,trilucem, fupcrfplcndidam, femper pari fimilique

,T,ι/lλ ιμ fill*»» Itt»f r*u Mλλ ·,M<ιλ

Λ *μήκ* *ifi* win» *Si μMηΐ* AryrirWnu jÇ teyriyczm.*, Ξ «pefueraûc ' ««araÂ/MKC -**«η ηρβρμvi/φκ «an» *' tit riiw rUnptâ* - tu <3*m mpdyperac «9-»« ΐζΛΛ«9» μ ni *ifyer** 9 *•iny&fas* $ npwww ni *pipet»*· ·* *H* Jrifefi nirw *finît* üpiÂriqpw, «utw *iftop* nùï «na- *iKTtf* a) *Hifeît itùtèpnt nfyerniÇrnu. «I y«p* ·£ *μ/» sitaXarre* dp_qpmv ^Zw *tiuitotrto ffunriuo* <£p **£?*** Mtffftftrnw iufoco «Uri- /i», 1$ ffhf rfS d» fint Mtffftycim i er** I««τ«Mμ* ii *τιχ*Πi* *i* Grit * & ιζ urni>A«£f ni *inftbt» rnt ittyeioK* $ ri μκίτιι- yw tu AÎAmu , ri «xeAaiAdi *hti* B «pia» atpajuÿM *Ii* *cuyucnfiintK rut ett- ζ·μαΐΜ μιηπν ιγηιημ^i* * nrirq tw xj μ«λκ *inuùttt* ri CvrvaFv» ›Ç ·7ι«γ«% ryef^ * *Ivuuut* ruwrrv *ούμηαη* w *miett* w *fit** * evoftec». i* >«p *do ri Liieuf μόνο»* ê 0sri.

K«< *t' ri μ·»* τΛ Payttuav oMM aAufawW* *t&,ot,* « π *îé t«i* srii i$ τi *aûri δψιλύ* ^te- Îapyaciei τν ri'rswc , <x/aca W *fit* «'wweAam ri «pwnfr v«wra«M* nywrA/Mtn» · πθόΤ·* *«nffîtmait* λι'θ» *ni firm ipùv βτηϋρΦ** GXtKoù , «J θιi y *un'* ovlc> cr wir« tù J£n- px τφι «precc/Mpaw β'το«*ρόμ»θ« . de y«p *Tp* <x- xAijev· *ri &ei* « îcr ri xp««ef9jrij^v-» * χ«Ο«- *ttp ix tco* JaJoîW· , »γ Emüù , - · *CffCepft,* * «i**»* *i SovMl·*·, a»« «*λ£θφ9* * *efàd tûnt d»* Xe/- *ri b ivμζi. rflytipm* xjdr a/riv · *9û&* ll«û- λφ- xojuTa^iru , € «rçrina μι'Γ« > ›$ cipmws- o3w *tniuevn»* twî »«Xoj m"; rà w«, sru^xeJ- »w *t» η Οiμβη* g *ιαιρύγμβνη* , ï *ïάβηβλÎβα* < ùwdiRjMf *inifSfM* »«' *«ut ippιζ«'~* μ*9« *χρ«πνή$μ«ι fi «μολν^ip* rie *^μό»9* c» n *irwytyi* <βνχ«p»θα , Mil τβ'« *ίμιπipβ* ü««λήψ(«$, *e^rwif* ran cnt' rrfi riu vnw DxAsa «; «jMÎpurrw *fyut 9poηio αΉiχαβλυμμivμ* tp«rair« *ItnpveitK utpûartffy , μ&'* *rÿ* iÇ W» «wwrix imworrif, * i rir «<- p® , «'xAmSc ιχορ^ · W iζ eru»«r«pÿe9w τii da- ûcîîr *(vit κηχυο{ûμι9«* » τζ «n»9e* χ«<»τ* iuawMvpquw ^«pupa^uas, ak m îr- «Mo» aJC- «« I? *itt^lÛMu* * *n rit -ntpim* £amc *tu ^ûpet i πiτ drrf μά^κvp* «raiwptCM* 9«c «^r«n «>·* «rrrZ^m^au.

Ομολβ^i n/ytuv rirÆwy *rie tnt Θ*®» »«rip« ηοηκράηρa*, ri» »«nu» ranrrUii JÛ îκτ»·τὺν g xôe/a», i rk *ri vîw «ώτi nv* /aa»a$m ri» «desw *ïμάν Incùr* Xtww · ri» *A»i9/ri> ©*w 9 rir Epaantaw λοΓον , riv *άκipχμί οφρύτ«κ* «ur τî ÿ0uwîScan», «X>!rw ›§ aaitpearvc~»dp wi- TT x; «/o9«r/ rna« › 3 *fit n ηvημ» τη* βλη- *£ri«, ri ζηφχ^iv* ι£ wawtyiov . T'«i« e/aeriorw i-wrMrrw, α'όρβτ», *oun&wrrw,* άχ*<4Γ·»» αΜλ- Awwtw, αχλiα xjaqwpâi ιζ«rutôrη», eJr«r«iw, *àiiin* , «eripon» , «www , «www , *ομότιμη* , έμü«ζ* x«i όμο'Οivv · «Ίαφη tj i^«'4*X«finw , *uti* «^ujMtrirw , «'wwpe>«9w , *φv* «wAapwsc , *τ&λομχii , ififeonv* - «'*ri ùntùna* xj χ«πi tu «ont *«χητβα»* · r«yru» *irofrnJxù *, n^nttrudà K* vβμι», w«w ntf Xoftuît η* ›ζ *votpvt* , vwpsJi < *tiiu-*

υ«· αμβ>ν4 τΓ · «ν«μ> η itt^wtu Λ ättAÀTan-nut ^yamÇtfj^ait tapaia^atty ^rpâi **· rri Stat * ifyrtfSrttt do o*tr«n »ρ»^μ«στ <? ri ψλο<4 &μχκη fttat^a^Uu , μιι $nvwy tat J^aria t jÿ famhaip Ù^a^tiûu , 6 arpatnunn. μοιΐι» vvri vrimc op^»nc >$ atapala trtrttn.

ΤΛ C» τ«μΰι 9mv*MCAiv , r i μζι , tarif «htaf^t(ataman νηφχΜτ . μ γηρ tt rn>* , iaurA ltf w 4»« qw · n it uric < aùt βΜφχβ , it τι ««rpM >«p , «p^ri >xp w'ï »<- rrip, «iç aurm . ti it riu «rri χρόηι Xapfabatt βφχli* iÇ «N*χ* . ^""T* XP«$»* ·vχ ^»· vpmv · μθ*, aiïitn it xj e^re'rvc A'vτβΓΜ.αλ^μψ*^ <<τ8> ' ·* * «<*ΰΓατμβ τη Ιοζη >ζ τη taÇitit ^apatrip »w ««mc * n ii artu- μη aym it n ta^ia rUi ùrep^n t^vt, « $>- ntnJc μοi aW ικιορΑτά , ât'itan ta^i ut'ài ewa&aapiipfym , ait «Ητρχ·» μΰ» ita 'Ιΐώ ix ηΰ «κτρκ ««vripXrn · «p\ri >»f atiraÙ ri μχ-.rip Miri n» τον airi· K·γν» · «xp^w ât x, «Jri xcni xpitttt.

Eli «» Otii · ter^O y ôflC b Tt/ Vx'vru , iÇ Ri χύ& lqraf X^/τό y i< m ni *xrm , b ℡£ μ» Syttv , Ci y ni rttvnt ∎ ut Φ f>v» nXR«r Ca ûatpnAtS «, mwnXRer- η iMτη . ι»ii μZ» et^j^txiii < «••TwrfMRf iiniuen Ç dMrAttC 4i«Φ»ρ·»τβ. bum yàp rrixv, Φ ^Jj r «'^«</u» 3«« ri «υα«ο«\ ττ irirjtï , ri»»<* r««\ τ· »· itt- Ca\»7ç pffjfyn* Otèf ·μ«λν^τ«ι tap riu^v » X, x/sriLtr»/, x«'vrav rAr.piVen» ιιχρχη Φ t m Siri- τητ·< titvujrui/ . € n rpia β»ηλοι rturatri- r ï Oirc tap iutt GpwwtHnt!y -ratxintàc fjtci Mtr» τlu» v«o a<nv t μονβ!'»^'ï ii <«nt rUuD àataty < μβΉψyîχ tap ιμη ri npateat y à rv- λυ«ργ/« Six ri «rtxm κ, rarnwlte τη Ε»«*r- xic fpfipwnateti Ç *υγχν<τΗκ - μννρχιβ it , μ* * ri »»04 »»</>?»«" » i'· " anAtc tat nqçniàitf τη xt*iac nat νητωτητ(>· · aWi' Um φότιν ἑμοτιυιχ y ■£ ^vvμη «υμννοιχ , £ ηντiηκ attK-toü 3«-α vw , ui agri' n »V ri η3 ΰζ, «Ζτ· αχακΧιτ/ * àatp tat τή $>ητη φΰ* e-twç «μη£«»β* . ρ φ»ΙΟ«» ο μΐγ»<> ώ> ΘιολΙ^ι rpïij-όα·* y tat bJc* ri wrt/ftm < ημφυτ\ vis ά> Tfjàit δί^ρνμούκ θ»έτη'Ι>· 3.'αππητω . «XXo^nt^u yàf, ήμύν , tau axonwitOat ri τ«λ Aam&C Aperi taxaient a xat λκσ« . àitatptnç E >βρ ri «vτη τ£»« » 5«ξρ xxi β'iιιότηη μή μι^χ- ζβμβιη ptii «»«Λβτ<ιβμθ»χ , ιπ φ θιβρχικϋν PYWernw μαπ+ιτητύν xat xttf^vptaat rç «λ· XriA«. ΛΛ' »♦' ttâfti ran.» α'μΙΠΙΧΤΙΒΤΜ χ.«'«vΓ- jçûn» φυ» «mptcixc τη «73ι»'ΙητΒ4 . xcppaa prip «twtptUte aai «'viXauriaSai ri n rianato^pvt^· SafiûMi dvarnuuri ti^utrtt.

Σιβα ii $4*an<w£ τ· tapi réiw ffS aiàtar· *i*>Φ· fIVF^tmi, i* i%aàw it φ %prir«P «n-.

modo iflè&am, virtutem omnia intuentem ,omoioque perficientem, omnibuo eum tatione, tum iatellcâu qtioquc pmditio ipirituahter iudivulieque, & proinde per divrur lucii radium prçfeetem , illuminata & exigentia omnia, tam m eiie, quam in bene efle convenienter, prout cu« jufque natura fert, conferventem. In rebus iub. fiilcnnbus, & non in folia nodifqne nominibus cognitam, una divinitate pari potentia arqnali regni majeilate glonbcatam, ab omnibus afpcu âabibbus inarpcâabiiibttfque creatoris cultam , & tdoiattm.

Trium autem bjrpoftafeon, quas in Trinitate confideremus, alia eft Pater, principio carens» g nullam foa exi(lentin cauflam habens , neque enim aliunde eft, fed a feipfo, & in fetpfo habet ede . Alia rurfum & Filius , qui principii expers non eft, ex Patre enim eft: Pater namque Filii principium & origo exiftit: quod fi τ^^—ι ar temporii initium ipeftes, eque Filius principio caret, ac Pater: eft enim temporum conditor ,/Vn· non lubjeâus tempori: Infeparabili autem , x· '*·· ternaque generatione ex Patre elucet, tanquam gloris illius fpiendor, paternatque (ubflautin charader: Alia tandem eft Spiritus fandus, ex Patre, non novitate, fed proccftione iubftantiam habens, eamdemque cum Patre & Filio sternitatem fortitus . Æternus quidem , non tamen abfque pene pio,'ut qui a Patre procedat ·' eft ç enim Pater ratione originis & illius quoque principium; Verum ad tempus quod attinet , Ac ipie quoque principii expers eft.

Unus igitur eft Deus Pater, ex quo omnia, - '* hnfi·· 6l unus dominus Jelus Chnftus, per quein om .«/X,' nia, β(unus Spiritus fan&us, in quem omnia ; >«« Λ st- ex his tribus pe'feâis, una perfect(Tuna, fecundum le sbfolutirtima confiai deitas , proprietatibus fane diftinftivis ac perlonalibus hypoftales inter (c lunl diflindc: (qurtibet namque perfonarum, etiam ii propter eflenti* conjunâionem ab «Itera fccerni non queat , proprietate tamen periorali, mentifqueconcepru ab altera diliinguitur, Deufque perfeâus , hoc eft omnibus deitatis proprietatibus ornata efte noicitur. & creditur) at unum inierim divinitate funt Omnes. Rurius licet fimul conpinft* tres fint, unus nihilominus adoratur Deus: Obtinet hic enim trinitas fecundum fubftantiam , unitas etiam fecundum eftennam. Atque itscpnira infaniam tnordxnatamque paganice vcfanix confufiontique feditioncm noD polyarchia t nobis colitur, fed monarchia ; Monarchia autem non unius perionc circumfcriptione , ne Judaice tenunaris, iafantiaeque tmpcifeâionem , ruditatemque tinducamus , fed quam nature «qualitas , lentent<e concordia , motionis identitas , identique finguloium nutus ad unum declarat . Hoc autem, fecundum fummum illum theologum Gregorium, in generabili natura locum habereooa poteft: Unitas enim & cognatio deitatis iu triuitate confideratar nequaquam diflrahitur , aut in partem(ccatur, ut fit in rebus creatis , dum iuppofir^Bilnplicantur: Procul enim tnfitoa flt furiuta Arii ootmo & rabies a nobis facetiar : eft enim trinius fecundum gloriam , At «ternitatem modis omnibus tndivifa, nullaque ex parte ab* fefe alienata; neque ob id tamen, divinas perlonr. fe mutuo permeant, hoc eft, in feinvicem tranfmuratitur, fed harum qweltbet indemutabilis manet, & inconfufa , & atteins : longe enim amandetur pellaturque infani ftolidtque Sabellii deceptoria confufio. f'nhtr,/,.

Veneror quoque & «doro incarnationis myfterium, ante omnia faecula predcfiqMum , io **""/4^7 novtf-

nu i(Timis vero temporibus ad totius humani generis ûluicm patefatiuin, Λ per magnum itium admiraLikmque unms, iantie vivifkacquc trinitatis perkms, Chnfti nimirum veri Dei nort'i defeenfum, incffabilemque ejufdem difpenfationern confumtnatum, ut unde per inexplicabilem ipfius bonitatem efle eramus forth;, inde etiam ipfum bene elfe acciperemus : Contueor ilaque & credo unicum opulentirtimse beatifliInique trinitatis luppoGium, ipfum videlicet Dei filium, & veibum, quod cum Deo Ihue fit Spiritu faftfto in omne evum fimul adoratur & conglorificatur, utpote iiidem coeffcntiale & cozquale exiOens, infinita benignitate, & mifcricordia erga proprium pfalma motum, accedente huc paterna voluntate & miferatione, & fandi quoque Spiritus gratia, ejuidemquecooperatione de czlo defcendiiTe, & cum hominibus converfatum efle, quo nosdudttmpropter peccatum damnatos, & e paradiG deliciis exJiutfos, corruptionique obnoxios, per gratiam alvaret, & divine nature participes cfliccret : In utero emm virginis vere proprieque deiparz inhabitans, & per Spiritum fantium animam Ac carnem fibi adaptans, totamque noftram naturam, quemadmodum hominem in principio finxerat frbi afeifeens prodiit Deus incarnatus.

Virginem quoque*, que fupernaturalitcr & ineflsbiliter pepererat, poftpartum virginemconfervavit: virginitate illius fecundum naturam nuih « Pa,te dcmuttta «ut labcfoftata, ad defignandum per fecunde nativitatis proceffum, nullam prorius nuire illius accertiile mutationem, ant aherationem. Qui ergo ejufdem eflcumPatre n.uiuæ, nobis per omnia, peccato tantum ftcluio, fatim eft cocffentialis. Etenim femine Abr ham (ufcanio, carnis & (anguinis, perinde ac unui ex nobis, faâus eft particeps, carnemqur anima intelligente vivificatam afluospfit, nui!o quidem patio ame iummim illam unionem purexiitentem, fed timui carnem, fimul anima tatioms compote animalem, fimul Verbo umtam. Nec rurium (ecundum tolam gratiam m notha natuta habitavit, led totus toti humani nature conjuntius, inconfulam, indivuKam, lupe'naturalemque unionem operarusf) eft. Divina emm & humana natura inter (e Coeunies m naturali fua proprietate iodemutatz perfillunt pcrkversntque, nec ulla ex parte in fc mutuo transformantur: VerumtamcD propter naturalem illam coitionem, & copulam, nominum quoque communicationem mutuamque reciprocationem p>e concedendam exillimamus : quandoquidem propter pbyticam illam admirandamque coeuntium naturarum inter feunionem, non re, fed lola imaginatione, unius ejuidemque quamdam hic diftintiionem rt.iiuimus.

Porro autem, quod cum naturarum diftintiione, perfonx fingulantas ejuidemque unitas, indivulfa tncerruptsquc temper conliftat permaneatque, (nam monrtroiam importons Eutychetis, & Diofcori contufionem concretionemve procul hinc ablegamus) fif ut unum eumdemque confiteamur creatum 3c incrcatum, «. ternum & temporaneum, czietlem &te>renum, circumicnptum &. mcircumlcripttim, patibilem & impatibilem, fine matre & fine patre : alterum quidem propter ineffabilem, zternam, & omne fzculum antecedentem ex Patre nativitatem, alterum vero propter arcanam incomprehenfibilemque cum noftra natura unionem : Eluas

χαλυφθο' *hi ftmidf 9tnib τi 4μ·»*, qff («/ηλΐλ5α· *ità* τή; μι^'λη *evyutnfarttif*, >ς a'ppnt eZxevep/ac ri *bit* τή ay/os «C ζ·»··τ·ύ rtMtbc XeX· T" θά» »M«S» ' fra » ®Θo ήμΓv ri «<χαι ΰνηρξι Itd via «9«m «.'tu a'yaôd-▼uns, οχτιϋθo >ς- 47 *fbai mûr* ·μ»~ Aογû & xJ *rc4.«,\auiwm ινα ?ζ·αρχi«X$ C M«-xaeixi τ^α4o w rS θ«u uev Xj Aeye? riv *τύ* Xa-Tfci >ς τβv *vγiφ* *I^pcrtt* a7&'«K xj αû»3oζαζβμ$v·v, ùc a/a«iir>w *Q* ctui ^purov «rw-φιλάνθρωπε *xniffy»»* «pot wvnv *n* w'xhu πλ««·µατο, dl'5ox/« *vaTnr χχι* οιχτφμoZ, ga-tin' π· xj euvfftrter τ« reyatyt» ιτνXματ·;, *χαηλ*·θόνπ: »< î$ *ùpxvit ηî cbSpâms <ταν«vχ?ραφη-vatt* · ivχ T»; ««πκ&θωiπîi ήμii τα*λ« τü αμαρ-τiα τχi τροφü; /xTitruxerac ναρα^HT», (Ê τρ φθβε.i vπ4ÎM>μ$ûκ *X»»jri* avwwrxnu, Océac xor.ciwèi aXff^aeuTWt tpwnwc. croatiirac fap cr τρ *γχiύ* rnc wapOtru, >ς χυ^iω; x} tad5«c Oromou xJ (? e-dpxa ·P«χαθαρθHβ·»îi <v4ματ<, χ} oλov *tit ï<wnv* α'vHληφώ; *oζ αΰτϋ*; τv ηµιπρον, *utrxtp* ce αρχή *ζαoχλβiiiτβi* w άνθρωτον. «ροηλ-θ» Θiό« α-κταρχωρφivo *µωβκ ηη* 5χ»ρ (α Θιο · Γιαρθι'vβv <£ τiχβv *rlu ùttp^vtSi* xj αρμiτω; *η-xàrecr* · µηiαµω; *rit χιoύ* φώîv χαρ-θοχ/αi ?αoi≤πκ...≈ές..?v$«ζ<v α'λχβü τή, χαπi τ(ώ C^.^ T?s Λι,η'β^ αT»ψ/αi X, αïα^Mωτχ *fpitom* . · *τφ taro* yap «î/μφυiκ e ·μ«u<ηθ>* ήμïv xani zam χ«εΛ αμαρτiα 9^?o'μ^o, *rvtp-µχτo ACpexp MHλκµββHπ»*, ζζρανληζ/ω ήμiv χiχωνανχχω α'μαπ «ζ β-αρχό · β-αρχα^ ι'µψvχωμi-4u> «π«ληφ< ψvχi Aoyrxy- *iζ* vespa «iαμαι τρβù-zoeae-av τη αχρ« *ιηηγηκ*, α>λα μ/α <τα>ξ ?μ-ψoχoi λβΓ/χή *hi* τη χαπi *XejFW δ-υμφυîχ χι-*, » χαTB ya'etv <rx{w*ie-« C« ήμ7v, α>λ' «λo *fap rf* ανθρω<«4 *vhtt βυμχλβχι^*· χύτ», >ς aW?rpiru; *wù htpwtfc rfu* *wmv rp-yae-aj^^* » ** «κχλθiβΌτ *ivteu θiβτητî* n Xji ά>θρω«oτητv, *& iliėmrt* τη** xarn *φιχηv itcc~ ptbwH*, xat *tùiepJk ύι* αλλήλα µιτνβiσιv. *ti* «2 * xantxAiirwc TyJ AoTyi τη συμφϋiα χαραχω-piwy *iiti rlu>* ·»·µατ«v i'τiζλ-ξo. *hneif* yap µovρ » «ρα>µ«τ< *iiifa^xt* ioξαζ·μ$M, ira *rlu>* àrrpfuf qd attwA^errwv ?ww.

To *μβ/Ktlnèv it' Îtteùttf rît* àraraoMtf, φv-*làrltüat τκ&ηδρ* ατμητvv XJ *effoti tfstfiSfiM* · χαηι0αλi·5ω yap *9* *avnwwlw τν a'zaTawv·-* • ΕΊΓτυχ/a, χ,Δ/eaxepsi nlj^iin iruMtf/twK/f.n,'»-ά/ϊώθο» *rb tulw* xnrov x, *axTtcw ·μ*λ·Γ·ρφv*. *·pMuvvicm $ vηρχρη*, fyiwb n* Xj *hiytft*, *ttmftuni» n* >ς aweiyp·»*», ζαθχv·» n *i*, W»a-θϋ, α'μήτνρα %«»«'^>«» w' /4» *T^* «f-pw1·»» *6* άναρχβv, iÇmpoawvMV t« zsrrpai $>mr/>, w 4/ 2mc *rù» xâtf ipit χρυφiβ» η* <? «nârtnwr fwcrv, iÇ *ιύ*· αύτi *rit ^irtti* xnpvaraptˆu » αχατυλήτηκ, Ç *ùrt't* Xcyey *w?%wirtti* · · yàp ce *&ti* ù»ap-

;' x«<«>. ur lie ftotMila; *[ti»*Âiin tfffUMH·" › rttlit eMuruiit iitftfhturf···tut.* Hlr.'umes.

faantat UHvftnkvt'ic > - <Jv *dt* wFc xaXxorc rxAcnim *χατρί- lfartv i* eo *irfa ri* nrpw *Vpaaafa**· JX LI-ri · *fai* —«-y!- Λ1 nfaîMv . «η. ίχλφψ« α«*ΐΜί^φ aovvw x«fVMM , *Xf* Ttut t u euAx *fitpçlw* , o *irt rüx* φΗψο *tri<O.*

H* X&rp » vefaww immt c , «Ae «pec aMo ni όξ«v 0 cwrvp, *rwfayn· nat* Jd vir a*oparov <? *iptiptyff* , axfanw , οχ άλλον *Si* ig άλλον μι{ ^οπ» . β«Iv no asinv nAseov α'λχθϋ >g «v^pvvov πλχον όμολο^v^ id fa'^vpov fjj φύση» vpooημovικ , «va «J sv aenv p^wraomc , xj *μ? ΐΐώ νάρκvη» , μc ^ü* faite wê» μι&ζovτκ , oιά τ» ίπpoïov rjï ctwfyopiwwv trt τp χαθ* ürorsww *faint φύηv»* , *tta ifyÆp t üî* ^feâtc axîAàc à vepdopasv NsrâeXB*, «ναvπι *tï η τχ* 3sa*fa«nc *ηη duplas «χιήλβααvτα* . vc >«p θ»·ί *άιίφ* rd θία,* Iι* αόή0 toc *9ι·- axfifag* 1g id Οχύμαηι *ipγβζ·μ$&* , vc *ùi9pt»-* va; Jr, - ovne Π> »άθχ igtdc *ùflpui imrituxa-* τώιζαί» .

G α*vφχα/<κ, rrot^Moc Ç Ttk wruuîc cuïrü dvsp- ycôrc l·ζ«ζο , arc JxXarrrxdc *xxi* ovcarntàc atirfy rff tïrrôv *^Cntm* , xant nk θηηβΗ x«? ^toxpcvMC *StarfatH χμ/Sr nanptn χβρβίΐηκ.* vraiîsM >Ç fa OfAwcrc *vyu* θτλάμαη φvαιχ^ TÙ au?» ôdç XPt* ίθιί ήμΛ Intrï Xeirf tpre- /IdU». OAχτιχύv *ydp* «uw >ïwtxv «θ' *inpn* rjj fVtfWV) «» 1Ç cr «ii C *djMpyirm* i«u <? θιλovτB · <r? η χταθ®* ir ni owroesov *ίχχσι'η «tâirm.*

Πιγ£« cuinv *aaiiptt^luat* vx C> η Î/αλα'μτΜ euà sü xanti *irtf ' tî* <t w n'esrv τ»κ Ïoξτ, *tfepptàm ** λ»χ«πΐι nS *λόyv T« àmlèatui* · α*>Λ« τp' x«y ijfMC - *ytpà* otirw · xa3' iù' rv ^sfxdv *ifivy* «'«'λαΛ φύραμα· χλχατύρχ orrp ιΐμαv 71701«, ira *ηι tap* «aurp Xλo^/αi xorwvooc *ήμβκ àraSi^p* , X, nv χαχιφτ·»» «art' *rliù* σάp- xx *lutytn* ùτvaπvαι 0«*«W , *tra* n t J Oαvα'τβ xtrrpe» , rv *àuaprfa* xeruxe/m cs τ·" trapxï αύ- τβ , xj *xarepÿirp* ·nv_θο xparàc· ΐχοηβ rà θαv«- *η* , Tarver τov *&χβ&M · πvη Si xapaMcà* αότ» Tb' *ηίμχ avSapnf ^rxpr.faynt* μη$σμ«5 toc a'xoppfns xj awxqipxr» *farpr^c* ivùrtui '* h ig τη λβ^αί αυτί ig votpâc ψυχχί f^avszân ûv %S τ^αμ/ρρ *Starx/Mtri* tuirii* igfvspje x«- *Tbfitfiwut* ï t»7ç c* φι/λαχp χ/<£ματτv, wc ó «opu- φαΓop Osïtç s^o-f Πiτpv , χop<θΗ< ixiipnÇc Tijy «mtrarrv , tU» ig α'χoλύτpvστv avaejeavo , d^aporiac *Si* duFv a'xapyn >»Toro· éï p'«pαιόηχφ' »x [redacted] a'ηΆrcë. *yàp úi* θ»·i, xaΐ»ras τov θαMiov , «pboJoro/Jv *xani rapxi rüi* ctfàçatnr , xi *auvarirxrQa χμüί,* tùc xsrovnrç τp toc *αμαρτία χηίμαη.*

Excravnt *Si rhv* a'racaonr nuc >ανα/ζ? , τιώ χαpàv aarafs «paaT^ciXavra , ig τιω *tt rï θήλΜ Aμ7v «vη^ψαβ-αv* λιίτiuu ί'ξαφανισα/τη , ·fSi'vnt *ïi* £wf *$uwfaf* «ώη μαθχπΛ »? diotrdvwc aairi *aanipty** μυήvv»* · ig tawura. ** rti* <uM(bv qtf T« ofeacsfewc *Stx* n Tic ftsidNK , ig rie τι voφv *Ovμi xavi* t(u <θ««v

aenHlue excedentes agnofeimus: Unicum filius, eum forma De· ac ia ficut hoc eft, ufia Patris effet, ft ab «terno ex j^o e|eCere<| fuh ûuolomm fioem feaetipfum exinanivit, fervilemque formam , hoc eft , noftram fubftantiam fulcepit.

Unio itaque io Chrilto fecundum hypoftalin aliud ad altud adjungit, puta vifibile ad iavifibile, patibile ad impatibile, cetcraque ex quibus faivator conftituitur, non tamen alium ft alium conftituit , abfit : Unum namque «umdemque Deum perfeftum ft hominem itidem perfcâum confitemur : Nam etfi naturarum differentiam Cbnfto tribuimus , unum tamen eundamque Beftiam poft incarnationem agnofeimus , ft quo Aulidos Neftorius a divinis feptis faceffat , pro. pter naturarum ad hypoftaticam unionem coeuntium divertliatem , non duos filios , aut dualitatem filiorum inducimus, omnes autem Chrifti aftiones, qua utique iheaodacc, hoc eft , Dai fimul ft hommis erant , uni tribuimus. Nom ut Omis erat, edebat opera divina, Ggna nimirum ft miracula.* ut autem homo idem ipfe fpotste fub bac paftionrs , foltincbaique probra & coutumelias. (Jode cum duabus naturis confcntanee, immo neceffario , juxta pias divinafque divinorum patrum noftrorum traditiones , duas quoque naturales operationes illius glorifico, ipfarum quodammodo naturarum & fubftantianim indices atque conftitutrices . Pari & duas quoqua naiutales unius ejufdem. quê Dei & domini noftri Jefu Chrifti Voluntates veneror: Nam juxta utiamque naturam, ex quibus ft in quibus esiftir & intelligitur , voluntatts facultatem ei tribuimus: Ut enim operatur, falutarique paffioni ultro fefe exponit , ita & vult quoque.

Credo ruifum ilium iptum crucifixum efle nen quidem in ea natura , in qua cum Paire lucet ft regnat (efto Glori* dominus propter idiomatum communicationem crucifixus dica tur) fed in natura, hoc eft , terrena , fecundum quam terreftrem noilram maffam fufcepit & faôus eft matediftum propter peccata nuftra, quo fux no» benediâionis faceretelleparticipes. Èt carnis mortem ab improbis liatam, palienfuftinuit, quo morti» ftimulum, id eft peccatum in carne fua condemnaret , & deftrucret eum , qui mortis habebat imperium , hoc eft, diabolum .Credo corpus fuum fepultur*contraditum, incorruptum confervafle , nullo quidem modo ab arcana illa inexplicabibquc unione divulfum, etfi illud tridui illo intervallo anima fuerit fpoliatum . Cum qua an«n» ft ipfe quoque ad inferos defeendit, iifque, qui incarne erant fpiritibus (quemadmodum apoftolqnim coryphaeus divinus Petrus exponit) refurreâionem pradicavit , libertatemque ft redemptionem impertivit, & nobis quoque, utpote primogenitus mortuorum, per refurredior.cm aliquod incorruptionis principium cxljtjl: furrexit cn,m ut .D'u'› »ortem peftundans , univeri* que carni ad refurreftionem viam patefaciens ; nos, qui peccati cafu in mortem concideramus, una fecum quodammodo fufeitans.

Credo mulieribus port refurreftiooem fuam adftitilTe, tnftiiiaque qu* ex muliere adnoedevenerat, abolita, gaudium lctiriamque illis «n nuntiaiTe. Credo divinis difcipulis vivum frfe exhibuifte, fu* reforrcftiouis tnyfterium confirmafle, ac quomodo idem ipfe foret , qui ante r:ftirrcâiot»em per manducationem, fecrique la teris. quod fepiens Thomas conrreâavit , exhibitio-

bmonem, de monllrafle. Credo denique aflum- ptum efle in calot, & ad dexteram Dei Paint confediffe, fie cum aflumpto corpore non «bique gkxn, divitraque majeftate olim deouo venturum eflc, judicem ieflurum, & unicuique juxta vite fuse ratione» redditurum: Omne» enim nos manifeftari oportet ante tribunal Chrifti.

<·· ·« Cndo poftquam mundus hic fuerit innovatus, & quodammodo tranfelecncotatus, & carnis quoque rciurreAioncm futuram , quo nimirum noft tum hoc mortale induat immortalitatem : & corruptibile incormptionem . Confiteor etiam tinum baptihna in remiftiooem peccatorum , quod fecundum evangelicam apoftolicamque traditionem perficitur: In nomine Parris , & Filii & Spiritusfanfti.Hcc veneranda orthodoxi facrique cultus noflrt dogmata, divinaque myfteria, que juxta fublimem finceriflimamque theologiam divini facrique doûores nobis tradiderunt : tum falutarem quoque divini verbi erga nos difpenfanonem, tum ceteras omnes hifce fimiles & confcntaneas doûrinas prsdicationeique cum omni acceptatione & fide ampledor Sc ferve.

Exofculor nihilominus & expeto fandorum ·P1*' Deum patrocinia & mrercefliones. Primo qu>dem prxcipueque ianctiflim.t & immaculatiffimx (emper virginis ac domina noftrs Dei mitris, mox vero divinarum czlefliutnque virtutum, fanilorum laudat iflimorumque apoftolorum, C bcutorum prophetarum , gloriofiflimorum invi- âiilimorumque martyrum, divinorum patrum , ac omnium demque lanftonim , qui ab initio mundi Domino placuerunt , dc abique ullo otn- »«/· t ·. mno fine m ipfo & per ;p<um vivunt (animz enim mflorum in manu Dei funt) ut qui maxi.njm hinc animz corporiiquc falutem con fcquar.

Adoro nem & exofculor venerandas illorum reliquias, quippe quz certam animorum corporumque inorbu ialutem , medicinamque conferant: lufcipio prztcrca ac laudo venerandam divinamque illorum converfationem . celeberrimofque eoiumdem agones & pugnas, honoro quoque & veneror facroiandas illorum tumbas & D fcpulturas Dignos denique ilidl ipfos cenfeo , qui iummis honoribus decorentur , maximilque laudibus evehantur , quoniam pro gloria Dei omnium noftrum lalvatons (anguinem luum profuderunt , & hanc fluxam przfentemque vitam . ob luam m Deum car.rarem ammoie fpreverunt, vivificatquc ac lalntares illius perpefliones imitati (unt. Compledor mdem fufpicioquenon folum venerandas Chrifti-omnium laivatons noftri iconis, & venerabiles laodiflimz Det matris imagines, verum lieras quoque fandorum omnium effigies eamque veneiationem illis exhibeo , quam honor eorum merito poftulat

iv;«r»», Salubriter przterea ctverenterque veneror, fll ampledor ieptem lacrar Λ orcumenicas fynodos, E 6··».. ommaque iupematuralia, ix lalutaria dogmata & decreta , quz a lan/lis , & divinis patribus noflns, quos olim Spiritus iandus ad ecclefiam luam regendam pafccndamque inftituit ,'rn illis extant iancita, & detprmnata.

In primis quidem laeram 31S. celeberrimorum patrum fynodum, qui quondam apud Niczarn civitatem , contra impium & furiofum Arium convenerunt, que β(impietatisauâorein ab ccclelia expulit, & fidem veram , redamque per iacrum illud divinum fymbolum nobis expofuit , & Deum verbum , Deique filium non creaturam, ut ille, led Patri homoufaoa &ccr.

AιλΑρζν rracrii. «v«λ>)φ Scant n rlt rlf àparcof ' x} x«9f«!>caru Ü · T· Θτμ Λ —'r2' p^ vpf^ipiMtrvi · pttf i au9tt tX&rtnt O Ιβζιΐ &tcvptvi< w rariK arirttK xüt xedw^M-anu iwicp χ«ηi w βiβτvτμ^·» «»·- àija'c. Tarrtti <yàp ipài veHfittilixat Sir *P*Pa «&c* r» Cipar&" 7« Xetrà.

Mini mûre rredCa» xjrapxeç ararotfn, H»'« W r» χβα-μ» fjurttTM^riawtc 7^*ITO/ t *ra ri ^ntrw caôùtrnrai à^enaatat, w " φθαρηv αφτηρaia» VifjfiâAtint . ·μ*λ·^v w ?» Carmpa rie à^trn àpaprt^ · ri rie waripa qjù w'·» «Ô'w Twùpa πλβ/4v·» xarii 7»i» £ayyt\ixlw x} priait B'rapaiocrzr. nÙm vxç Q itpài îpwt λα· Tpriac atfiaapta ivyparu w aapaia^firar ιΐμΐ» aapà purayyyür lÀljpduûn xî axpetpwàrlu) θιολο^-ιαv t iÇrlu «·««· Tnet·» ipài T· ©tï λ·χv ciwopiaf , x. ôfa rinti aup(3aivovru t^àpt^a χ^μγμχη p^ va· tnii α'χβiβγiΐ xai v î î w î riwrnpü n xj ατ«άζopat.

Avo3tx»pat âr x^ cJiatrû ή τι <9) 4Vpô« Θiβv CardtÇHç· β»»ϊι»v <c^atitm, τη; Χαvαάv· <t xavapùfM x,ânTtap$cà* itravim τψωv Otapvnp^ ' îwm rfy rÇ ipavivt Jtwaptuv t^d αχivv x^ vβv/,φ»ip»v άχοΓβλ·» qw pa~ xatwv eroprify, χ, οαiβξωv χ, χχïλιιiχvv paprùfuv , xi θ»'φ«ρ«ί' vtiriput , w "«vΛ>» ffy eyivf rfy dw' arwvd- &eptrwavniv nJ vutty ' ·* ζ<ÏΓ(ànrwm cri aiJ<J . φ'X*' ?*p ^'»β,ω· άτ'χ^φι x^ir , J, /uuiiXw σωτηρiαv όtiùθOX ψι^i <? ffwptaro» xapirtsffy®-

Dpeextuiù St x} τ^πτύχτoμαι to at&xfpta ai>- λ^ψαvα , ùi terpiav ψι/^/χαv π* <£ aupartχύv za^nuaruv τι/χχβvovη awpwi βv axîrfy rriv ιπμvιώ xi »vθ«v χολιτΜα» xj raç àotiiptu au'rfy a'yüvaf xai α'θλβ - ^tpaupt» nt Sixai , <? ηι Dd.«sniw rtpaûi rr$aru aitIrf in ùxtp rHi MÇnc 7« xarrur rtfrUpV" ©ri ri aipa iJÇi· Xtav , xi rnç «Μσ-χα/ρβ ζ«Λ5 ira τιιÛ ri$ «üriv xyorrlu/ xançpôvnrav , μιμηηι ri ζvoη/v x} cvrvpir xd$»c ojuli ^uorifyor · αβηταζoapa T? ri narra» <rwTnp(Jh Xttrà fftfiarptf rüç n navayrr xi dfo^inp®- >Ç τβ arnrbf xat àyni ajuf^i ^«paxrrpat , Xfpooytpw âv^ti rllî xan rtplù «poe-xtu.»wiy

Πpo T»T»fç ασ·τα<Γ<«i anitytpat χ} rtpû toç àytai < o<'χvμ$u/χα(tvn σιαιΰχ (i ru CS «Vnwf laypartâim xj îiκ^θθπ> θπα η xj ύκιpφuv < crarrriesa àvypxm tapa ify irtt» xj θιoφβ'ρ»» vaùpw ήμΛ» · »i χατβ WP·» 'θιτ» ri vnïpa *· αγηv mtpatmt rltù txxAwiav eunu <£ ittT&v.

Πpὺτβ fjfy» rlu CJ Nrxaua σαuιΛθιiταv Tti. avàipav vanpuv fjuJv στuûoiβv t xxn t» StxatCii >C pavitüvi ApU» · iv τü« /«χλησιαi iJîtivara , vt'rtv ipït βiλι&η χ} £$unrltu 3t« nu ïtpi xai Sri» αvμβvλ» όζiφώvηβ·* · riv ©ter Acyev , kJ τi ©ri u/βv, « χτiσμα χατ' àirnv , ojuoeow i» πî

, «k ©vdv «*M$ηт*ρ £ κτιΛvi
fp tttnu ·p^ièhti ifcfyurrivo.

Erm Ttui ptr iJitu c» nwr* тт 0ertA/fc ÎÇ vaAsuv iJJ pi. xrri-pw * w βHTNT vvXpMivpstiyav «$tAie«i M«-vieuee viu) tv itfi ampjMAv irma c^evA^ ff«ew, 1$ wTf tv «Г/v т»Λμ«т·" Aa^atc srrrp·-vtmmv, βιά» «Aχθη^т «^Murray TyJ xacrpr' nf usé xJ v xrt'eput att/rav Mbutirerei , φ AvvΛ/wr-tsov vir A««Jaw« , M «nue «fpwc «niijm ri» '«*Aj w/« ervnptXcrcF.

M«θ' Iw rbui tv Eetvw vi ^pinpw rtwe>xTtp~i fiS itpdiv tfourttn hltniXt/t &<-* «v-yaiav «<tb Ncr«f<v t» fMrntti+f*ff xJ iwnu βλανφψMû,^iî' x«3tA«ôr« , μῆα τï Xervù «t θ«δ liptir χβθ' Г*υσΙT uvaratarv . < Jua φι<πv ασvΓχv-ruç ιζ àtfftpin* Mφ& iieypetrun, η» αυ-τv'т θ«iv iÇ βτόρυτβτ «т«φû»«vα 5 £ tûi àyta> IAβρiβv » xiftaK mu άXη^ùi Omaxay όμ·λ»yτ. T*r«.

Mini η»тβ iÇJ <?т Kβλχvlóπ ruujparucrrv «*(«Xe07MV TUKXMTtl &$i*f tL, Swipe* rtnw , Urti rii Jw w 3«4 , E^ru^se v, Δώβτιβρβ» , £ Hu» ζοφùiχ £ ifMTtvfjfyiUu «*»φ η>χυσ» <χπ5ι««-' βт, μ, tim «vβφiμvnrerc , nAw«r «tiw» θ*·» . £ πλ&vv «тθρvTM T·» «VTÙ Xtffit £ θ»ώ «μi» er iî» φuτιτι îûηΓβα-κ μιp βivΓχûηii £ diuu-ρι'π, X'etCùc «πχvipvζo.

Ht· plui λ,тùù a^Stf «т' tiirrlui тiα θ«ΦP«v-pin, v«λι» ri^xptrn^ser·» eytev тιμтт'κ βv<«-3«> f-fy. eyit* TornfM* ήμ^т. χλi Tt Θιβiù' ft £ Nf<»e» , wroi it £ Qg^oaf , Δώι,μ* π £ Eoтχο» £ ήü βμφ βαττοî «χβiβζ«» <r«3^ δβ^μvтB , ттv μ$. «»ρ« nie r»M«7c yiymu^wt, "rtwuiw ii «'<pJc «««χX>тα £ e'r«3Ae*XT«ytB i/^fUfu ii v> y*f u*sv/ ÎλκρviviΊ puSt^ey»- , Luixii/i n <£ E\Xijw»r piaMor, r Xc*."ie~ »«/ iofy t««oλvθηтβv.

E£m pa- itfdv «тipúv 9<κ«υμι-Hxiu evueèw qps uvriur «ni rocrv ri CeaiÂHar άτι fvufwyμi^iχu , X. Φ wn Xyrii? ^utrrw» tw$ n /âccrnnii X. «xxrtxos Ca*p^*<«C uti SîAtths, wtfx^Tfn ' α\«^»μ»тιreo·, H Otojwper ni, rxs ♦«par ivr;x<»vr , x, Orwejar , Kbyev rv xl Jup-ynr , Ih-ppvv , DaJAav <f IltTar , rwk συ prirn Θηι x<tb tLu› hrxÂnetar G·' ri itpwmux »éff©$atpc>TE4 ' rrr x. Mcxaterw ri Ame^wa, ό>«-μ«·9θ'πι «poijp«v , <t Σπάρον m тvт· μ«^т»-rütf 9poi ii X, rioAujrpevrar , rw vrjxro^para ff-pomi* ei *» θιλχiM , £ μιαv ejipy+mv in iaC ffVTrp&~ nuûr Xc^eà x, θiβ <ioξ*ζ·v .

Eti ntoTiK ii xaÂrv £ nùrn rlui iv Nr-tatïa. 1» idLnpor auanX^irff«r T^iS ir nii x*$' ri-pài ^povorc p»'. varipuv iβóvμîιu £ ifpdr auav-jav · arc» raeai tbî «ρβλα3»ιтα(ctfits auaiàJauc iw^pàytrt , xJ ni reérur ivypam , rrmjv jÇ rspjv '>'χβv·v tlu «ρχη^ov rapxjs^tCJÎfou rg sMÀnerp w**rxiu.ikD» , «eir«e« x«p«-vAna/uc cibWf ni revy т» ζ<MθTo/oûΓ«vuρβΓ xui*i&eu · α'χAχλoμ^υ тή ('χ«λΓβ·/« ηύ ιφ' '>3p*< x, xorraepo?» Tocrvr xiroAo^xrarmi , χ^ ήî Xetf/awr Kanryofrcraanti , oт» wî ûte»i

min veramque Orum, fic ivram omaiom creatorem eilr, orthodoxe tfetermiMvit.

Dciodc vero ij o. Laoâorum diviniffimorutn- «»» 90e patrum iynoaum, que nof! Nicuam m hac ^LiZT*** regia civitate coaâa Maccuooium impiiflimum Spirnus ianâi impugn vorem exauAorav<t ,oilen ''-*-'-* dens illum non elk quid creatum, (ed verum Deum Patri fit Filio per omni» homouGon,eadem iacrum iymbolum Spiritus isoâi vcibi» talius explicavit , quia & Λpoliinanum quoque hominem vere ftolidum & iutanum ab eccleûa pepulit.

Poft hanc autem fafcipk) iacram *00. fando /«*.-/μ» rum patrum doâorumque hominum iynodum , que coatra vcfanum Neftorium , blafphcmafquc ejufdem voces EphcG coiit, eumdemque gradu & loco movit, & uuam elle Chnfti & Dei noflri perfonam , duas vero ejufdem naturas fme ulla coufuiiooe ac dintiohe inter (e unitas determinans, unum rurium eutndemque Deum Sc hominem fimul e(Te declarans , ac factam tandem virginem Manam vere propricque Deiparam ede pronuntians.

Compleftoi quarto iacram 6jo. divnorum Deoquc afflatorum patrum Chauedone coa&o rum lynodum, que impii(limos Eutychem , fit ‹mC<«w› . Diofcoium, obkuramque ac tcneb'oi*meorum- dem coofuiiotiem condemnavit. His anathemate jugulatis, unum eumdrmqueChriflumD*um ac Dominum nolltum & hominem perfeftum, & Drum rurium pert dum e(Te in duabus quidem naturis, in una vero perfona inconfufe :ndivulfcque exirtentem pie depredicavit.

Tum quintam rurfum iacram t<<j. fanftorum pacum fynodum , que in hac iterum divina Deoque addida civita'e ccaâa, impia Theodori, Nellorii, Origenis, Didymi, Evaeto , r.-liquorumque hateucurum prediâa ledantium dogmata , dudum quidem ante apud pierofque occulis, per ia rcro tempus acerbos oenuo ramo* lurculoique profeiemia, jwfte excidit qur ^enito ipf» menta delira, di fabulo(e profitebantur, ea Judcorum & paganorum imaginationi vejius, quam Chrtftianorum fidei coulentanca erint.

Poft bane A feitam quoque fanâam & «ecumenicata 170 lâirâorum vitorum fynodum , iterum in regia bac urbe congregalam veneror , qux pro naturarum Chrifti ratione , ejuidem quoque proprie ures , naturalefque operationes , A voluntates d*ft*nxit , ac prrdicavu , & Theodorum epilcopum Pharan, Honorium, Cyrum, "·»**,, Sergium, Pynhum, Paulum, Petrum, qui per <"t,?TrZL' miiTu Dei per Corruptionem & fraudem in ec clefi· facerdotium irrepferant, Macarmm Anliochie antiftirem , Λ Siephanum Macarii dilcig putam , & Palychrooium puerilem inianumque * ·'*. r·* (enem anathemati fubjecit. Unam enim hi dum '.'''mZ?*" taxat voluntatem, unamqtie operationem Chnfto fervatori noftro tribuendam efle docebant. **

Recipio tandem feptimam iacram tya faoftorum patrum fynedum noftro hoc *vo in civitate Nicea denuo celebiatam , que omnes praecedentes facras fynodo* , earumque dogmata , ac decreta confirmavit , fit quodammodo obfigoavit , facranimque ac venerabilium imaginum cultum adorationemque jam mde ab initio ecciefiis traditam, fuicepit, definivitque not» fecuc venerandas efte , atque vivifies crucis effigiem . Eos proinde ex ecciefiis ejicimus, qui in harum contumeliam fit everfionera lunl· garruinate Chtiftianis iniuhant , quafi deorum io co haâcnus illas habetor, veocreiMurquc, quales

kt funt TheodoCus, BaGlius, & Sitiamus, qui Amperaummy · *rwtiri Qitiirtw* , Bsr/X«w, Σ.- Dci pcrmdťUoae epikoþalibua iadtbus prsfoc- sc .

Xfiyaodo· Has itaque pnadi&aa fieras fle oecumenical lulapto, & omnium ekôcrum beatorumque patrum dogmata & opufcula (ut qua ab omni reprehcaûooe alienam do&rinam faiutifque fundamentum contineant) ex animo compleâor, demum quofeumque ecclcûa catbol>ca recipit, illos ego quoque recipio , & quofcumque ifta avertatur, ilkx ipioa & ego itidem averior . Exteror etiam modifque omnibus deteflor , qui a Simone Mago appellationem fornu, & ab omni prorfus pietate exuti, ad prater· icm ufque diem pravorum exitialiumque dogmaium opinionibus fandiorum traditionem iafirmare , virulcntumquc liaanioruin femen orthodoxs fidei agro immifcere nonceffant. Hos (inquam) omncfque eorumdem (equaccs execror, & veluu eccleiiarum ChriiU pertes rcfpuo & anathematizo. Nos proinde ecclctiarum fandioocm , quae jam inde ab initio obtinuit , fequuti, hifcc nortris litteris veluti animato quodam prsconc , & caritatis in Chnfto mutuaque inter nos concordia & amicitis vadibus ufi, vos ialutandos noftramque fenicnnam vobis beatrilimis Dcoque cdodis hunc in modum faciendam putavimus . Veilra autem defideratiflima in Domino fraternius . vicem nobis reddens precibus ad Dominum futis, opportunifquc fermombus, & ipfis quoque rebus, nos confirmet, inlormetquc , quo veftris legibus, vcftraque fuffulti dodrina m hac fide flabiles , Cmplices, & ab omni dcfcdu immunes pcrfiilamus, omnia que myrteria , qus ia ipfa , vel dc ipfa ab initio funt tradita, inconcurta retineamus, & univertum denique rationalem noftrum gregem , fummi partons nomine dc unitione inugnitum, mtraque ecdcfiartics cauls fepta conOitntum , mamferta divins iibus & apotlohcs fpiritujlis dodrtos fillulx cbuccinanonc , vocibufque di vitiuus infpiratiS m unum congtegemus & jb intidientium ferarum morfibus illsium coukrvemus.

Si qua autem .1 nobis funt pnetcrmiflTâ , amico paterooquc affcdu per vofmciipfos cipletc , quo nimirum veilra abundantia noilram fjppleat mopiam. Quodcumquc mquam, vcl in verbis, vel etivm in rebus nobis deed , id venerabili facerdotcque digna automate vite nofirs adpcitc , & iupersdificate ; Charifma emm vob.s communicatum , nullum hac ratione capiet detrimentum: liquidera liberalis communicatio adeo bonorum diminutionem nullam adfrrt , ut fuo quoque tempore multiplices glonoiolque fruûus refundat . Veftra proinde divina virtute nos veluu infirmiores lulcite , pcdetque Dollros ad currendam cvangelii iemnam perficite, neque ulla omnino , qus lalutaria aut utilia videbuntur , (uggerçre prrtermitbte , ut quemadmodum in fide & confeflionc unitatem concordiamque confervamus , ita caritatis quoque vinculo aptati colligatique , indivulfum pacis donum, quod eccleiiarum concordiam unitatemque conciliat , confcrvatique in concredito nobis mmillerio inter nos ufque retineamus : quo magni regis civitas hinc munita & circumvallata * omnibus fraudibus inalpedabiiiumquc hoftium intuitibus , qui avide expédiantes , ut aliquem in ipfa defetiptura Spirituque tignatuoj devorent , nunquam non in circuitu obambulant, maneat impervia. Contra quos fane ina-

xxpaperw ©vi *bpcrniv* *if*- ξβΠΜ-

K«i reôrnç roc eÿii^xc attise *atxauifynutt* ctuiëluc *ittifyffHU* , ... iJJ *wqjrw* ... *fittutyw veiifvf* ni *η* loΓμβπχ χονχμβτΒ «rs«· ζ·μα<, «is Jii®r»«Ai«v «wxrXwrrav , Σ *ntrnpia: διμiλι»* , xj i x xa^aA/aii fxxAwr's *tpwifiut iitifypiMU*, iÇ 2c in^irmn arerpe^e^ar. eroβ«ÎM·μ«ι *ii* Σ xsmXcâç *rtit ivi* τü Msy· t iÇ *μiχρ* r»ù isvp· τκ; dC- <nC««c retyniaawrr «venrraMtérec , *Ç icfyuf* nyxiv je^jututuv «J <0ap»ranJv i'μφυρόπκ , xfu Æ *eyiw* «θiηiτβ»ΤΒ{ , Ç τ·v *vtxpiv* ijî *ζiζΛH&* τv r?c βρ^oïβ- ξi'β{ *if^Pf* ntyuirav^sc *«ul«k rt* ανα3ιμ«τ/ζ« , xuvTsc τoùc «apport *αυηî* *tii* λΰμάu *τη* XKTB Xξ#··» i'χχληtκχi Intern*» Σ *Tji βïβ^iμiχτι* χβθvχoβη'Λ·»; αΦ» n' WM»npr η/c μαχα&M*πiι·κ *ύμπ* *xeni τχΓ- τ«* »ρ»«τπφ«iIχ»/4» *τ/i in/àc» u*- χρβτχχότ» sxxAtKtxrn^ ix<*A$i«t > o7q τiv» Ζμψόχ* XJ!>W , nS di «iμ«> M *γραμμχτι , τη Θ'* Xi/fw βiαιη < mgaec α>ληλβi συμχvβiχ >ζ e/υiβvβ/βi Ttïs tyywtç *iτβγoμi*- >«· »i 3r *vμτήρ»* xoÿwvontpe *ύτ χυρ<^ άάiλψ^τχ;* «iμi« «ρiτ« μφ' ξ«7i mpeç e»o», *truret Jt* iÇ »7« xx5»îxwr < sps- *γμβα-η* x} *vvηtiζvτH* , *Mt *τβï î-μα- Ttpatt ημo^'Iβα* »ù JrJ«TiutXr«c γιλλιαΦ' 7Jf«7w CP τi ncavTjr t/ch «viMixwî < *êtîpttttí* ' ^αΐ'τχ *Ttt CÂ «VTf μυτήv»* , α:*ΘΘ τβραiiÏoΑφiα! αχβpotrpwTw φυλoΓτπvΓK , χ. «iw φ *9f>w τη ιχχλη- ffixcuür* aiArc î(«4ι« j *Ty β·ύρ<γΓι* , .T)Γ *τï(* βχoΓoλιχüi >ζ χ>Λμ»τ/χηi JrJ«rx«Xieç Xση- *μv xtzjCap^nr»* , Σ dwxvXcwf *ήχτμαiτi χ«vτ** τη λo^iχχ τi' *T9iuvn;* θρ'μματ« *ifucfipu- ζo',τκ* , c *τηpoüiîη tapa Îe»3«X4.oyn»v* θηρiων άλώ3»|7« τ«5 ri *}j8fA;* Vx^î-oü *χρi'τμα'li κ,όνόμβτι.*

Kxt ni *nap ημüv it t'uv^S βiτ»- χλvιpiη*, ωi φiλαiiλφo» t *ψiλo^Γo/, fret η ìμúv* XftrvAus , Hi τ» winpev χρNπμΛβ-ιι ύηρχμβ, *ii ca λόγoι η,τρτvμβiηv ημΐι ώώûv*, T^xsrtl w Ciov ιiμων irporpixH < *ιτμψ ηββiτήμβπ* *tvrorxoJopwmn* , »ü *iirw^WW* , *μηiiι* puxfoAo^op- C#o/ *aft)* ηι 5oθù# · ύμ7v v >«ρ »Λλτ- τ«Λπv φvρ« voΓ «φθo'HΛ *ηβρiχμση* , «>*' «i « 7τoλλ<χχλ«στov Æxat/ρω; dCxÂHcc *lis xapxùs wFi tarojufnt^MÇ* exoJiSase-t» *ùmptünrn ημά ii itOt- itTtpn* tϊï x«ρ ratiti θi·σ·l·τ>> lιηχ/μM* jÇxanip- *τiζη-ι rii* χo'iβ *ήμüι tit rlu! τi* "ξi- Eβov ι^σ·ρμ?BλX«v τiî βηvιφόρβ *atrrnejcti* i'χόμβ^Λ *μτ* J^Xr xwTi ' 7m *laatp ca* τï óμoλo^ιβ t» *tvtxtvr* iÇaJtx>qpov ιχωρφ· Jna >9 Ce rd <rt/V- *ü<τμρ απάτη aiiaapfJ^ifj^ot* iÇ, *auvifè/J^m* «vαάτχβΓov r»>' *κρiώκ* w *ivptv* Ce *ry* Xi»»r4- *μ8ρη* viμΓv J/ÿxovrçt *ιφ* >îμ7v *aiïntt* » τ» α'ÏMiτμηηv ic β-ύμφωvov τi i'χχληβ7« XitiXOIHΠΗ· O»τX7θθ> i voν,τ»} Xθ'λ/i Tβ *0X91* λiω *τï μεγάλη* τ«χiζo/φ'vι (Σ **φ9ρ*ρ*μ%iη iw* TB0X»nc ιζαχόρθχτ©- *iκ viant* λüi *η li^ynt* ïoporrvy ιχθρμ»· «Ç φ χiαλ^ι îφθiÛπ», iζ ^?iή«iρ *iwmTtM rira* & «w-

rè «*φφρβμ/4ι'Μ'* ce τν<£'μ«-
«· χ«y / οχλ«, «λ-
λ« wluawi·'· Ίΰη "tïï· rit wtf(oç £ tiu
rj λίγΓμ^φ^, · <Π ρίμ« Θ.Ϊ τϋ
t »)ç tipafliatç TOC μη^βνα rr
Jcr» ι » Bîp/y « ™ θρβΓ®'
aùty àaanfiiiTK ii, taS-'&wni , « τη φο-
λαχη π poris «'Çta^Juor ' ï xj 1$ c-G
pfttxnov ήμιι» χ<χθι'«Ί»Φi τ» ιηλίτάμ» , îwt κî ΰ
Tf ce τv ιτχ«τη ^iXrriyyi «ξ«ν-
ni Tfc ζ«η\
^τβ»τησ·β« μ^. ^οξν τη iraFrxài crue
τoΓ àyîatî àyyt'hut tuTià , & t «J νυμ^4η
η7 φ^ι'ανί C V«pCa'«K » < τη
«Γ>A/χ"« oxoAw'jwjuîu ' · χλχρο»ομο<
Xe/fJ ty αληαην ^f<rC«atç «γρχντου utt
χμοιμη'Iκ «Û/t ï μχ^ο »£ r«m»v ijj) αΓιβν, «μχν.
E/ it nyàn» οφi 'ία qjipi Ô» rtintç Sx τν7 ;
βροβ-ρχ·>ί7<πv «*(ιυΓηχχμ$ν Û<υμ®ζi*v μηιι^i, μη-
ïι xernyopena τχ ήμτπρχ ΰooλnψκκ, «λλβ yt~
vawxiru ï θ»οφ/λ») opin <*&λφ«τικ, ό »ξβ-
c-igf ytûpn β-χλφΛη <«μ^λ<*τ»i i»ρυτύνΛ.σι xtt-
λî4<v τψMi ηT liioγμ^ΛΠ χρη^βι , «χ
όραπιχον όθ©- lapùrrm (2 ^Xirrtrçc.i' , iSt it
^υμΐαί tint , ηû Jioïtur χ, t'xxA>xrr«r/xc?ç άν~
ïμ λ* erxxovruv ι!ιπρο«Tctr yrywa^ ' < « vyyi-
vδe-xiru ἥ ιιρα·' ιμω» ï-mJ ,^Η τ<··μ» ·β^Λλοι »τη
βρβiυτητφ- μ/μφηiiβκ, Ca ntjp/x xg&rvcx iÇat.-
τη , vî ώι set «ρό àí/JOFHxi άντιφί'ρι^χι.
ilïεκ ùacalweyySpiaiç θιλήμβσι iÇ iràrm χληροηι-
o-ïB^βζονηι τβ χ«π.·θύμτβ · iiox» yàp τύ rîp-
Γοιτι ν', οφορμiη dL'vvOo'tIVOv ΐφ
ημiv fxmÂfrOca'nav 7β χρ/σ·μβτ©τ Γνιχο ·
χ, ^,ί όμΰί τη< 7χχλη«·/α taxnài «τφ'ρηζβτ» , Jrr-
xj ιχαλίvont ' Srô χi ϋμβi «φ' «» v τβ-
ivii i» UîaFxaTf^iot «αόν^αη , Xiutadtavyyvti-
μü,ι ttrtàat η^ εμοιο/ xrgjv/mwrv ββ«λησ» ·
iÇ ffanùm , oΓμχι, ιϋι Stiira vXécdiwv Ttf)
τη\ * αλο>/« λο>«v · irmu^à <ro/ Xχβιρω
%«ρχ>ρατφ»îi·ovτ»ι · μαρτυρώ yt η nu αρβττιμi-
ία < nXiySfja' »i χλό xreuSpetItStj, iÇ η
«ύλ»î * ανατί'χτηι, χ^i « λiθoι 'ï» ^οσχομμαη
χη\- Jrijgθηβ·«v, xj xiaa Aaict χiαχοΓ/Cnç όΣω-
μαλπαι , »Ç oîχiπ.ι Âecxà» ni λυχηρχ · ήτoi«v
ytytit τύ σχ«νi«λ« , φρ»?« ηî τη Zχηρ^α ηυû
xxSi'ranit . η ùπθο vχvλο λιλαυπυ · 1Ç φ^
»'λλ·3ιθ5> τρ~ ïχχλητiβ iχiλχμψτ. ιιατβτν χΰρβη
ïχι το τη α'χααΐί , xi χρατιiβτκ ΰρατιχη
o·:α·υ?»;« άη*£αι ιζ «ρα*τi«θβι.

A'Λ' wiv o7 iti ·'< ι'μiληβ-χν , o/xsGtC
ât iοξη X*fj» » iyVbSonrav χαη^ι£αι oie ciunlf
tù tx τi bri* άχχν'ΐήτιπτι Sixarit/a. ùf yap Φ<-
Xav ~όυτο< τρό τήν χββταν χιχiωόπ iβξβν
xrti©e*t«v , m «WOC β'λληλβ rOcm , >iμ«i
·ïS »»d Θ·' $·Ξ* » < tnTwwixiiç τιμή ,
X, όκονολχ , xj ηû /tpwv ^πτμïν τηρήτβ τιθοiτκ
τi β-χΛχσμβ, «μiπρον ιχύμ&α , > fx»/> τοi
Kα dCrt/Jac xj xprrxrenirv ipùv
ζβτιλίν , x, m»« τη »χχλη·η« xJ Â^riri
9fapttau «Ç Tpétwc ·>*θ·ρ>/β «jWÀa^ïsH®· s

A fpedabilcs bodes non carnalia , led fpiritualia objicimus arma, feucum videlicet fidei , fermo-n,,^uc »ltd'u"* 9UO- etft ... machmas fpiritus fumda demolientes infedantefque . crudelem illorum «tudaciatiK-procul pellamus frangatnulque, quo hac tande^n ratione divina cuftodia auxilioque potiti, vita: noilrr converfatioquieta pacataque confinât , Jt in regeneratione, cum novillima tuba perfonabit, digni ccnfeamur, oui citu condemnationem vitx noflre duci in Patris gloria cum Gnilis angelis fuis venturo occurramus , una. que ad fponfi thalamum, cum prudentibus v«rginibus , fpi[redacted]alt angelicoque convivio perpetuo fruitun ingrediamur , eorumque bonorum here-
B <1« efficiamur , qur in Chrifto vero Deo repofit> f«n» «">n '«diδαi|,. · Ŷue culpateque matris illtus « omnium fandorum Ο«. Ame».

Qpod tut i(lo ferius per ea , qux hideous expofuimus, oci urrimus, id *nemo mireiur,* neque nofltam ob id exillimitibnem iu iccufationem adducat , quin potius Deo ddedi veftra fraternius certo fibi perfuifum habeat facerdotalem confuetudmem nequaquam hic exolevifIc, aut per coutcmptum , vel ignaviam quippiam eorum, que eccleGaflicisviris conveniunt, negledu habuifle , verum duram imphcabikmprxpotentis poteflatis (ententiam , quo minus debitis uteremur, obflitifle. Ignofcat proinde beata veftra anima , fi quam noxam enndatione mea promerui , cogitetque haudquaquam facile efle potentibus propria voluntate elatu , & quodeumque animo libitum fuerit adimplere fatagentibus fefe opponere : etenim rati cauHam admodum pliufibilem , qua nos jam tum facerdotto initiatos ab officio prxpedirent , fefe nados , flomachofe nobis objedabant, paftimque invulgabant vos a Conflant mopolitana ecdefia alienos efle , temereque ab <a vos devulfiffe . Cum ergo haec, five vis , five *injuria ad* vos quoque attinuerit, venia eos dignabimini , qui preter voluntatem pari necetfi-
D 'f'» «ηi1ηάι fuerunt. At cum praefemem ecclefiae ... hujus ftatum jam non ad fandi-tatem tuam pcrfcripferimus, & fuo deinceps opportuno tempore , qux hic fient perfcnbcre certo decreverimus, non erit opus prolixiore ut aibiiror nunc purgatione. Siquidem repagulum, quod impediebat , jam eft perruptum , apertum efl oflmdi, lapides offenfionis e medio fiiblati, via lata, plana, fcrupulifque libera & exaequata teritur, triflia procul ab oculis evanuerunt, fcandala Ceditionefque conquieverunt , omnia denique impedimenta amota , luminaque pnltina ecclefi» reddita (unt ; quare q·* cantatis facerdotalifque confuetudinis propria funi, locum itium denuo adepta nullo impoflerum negotio
£ perfici obfervarique poterunt.

At Cunt interim nonnulli adhuc , qui divina flocci faciunt , proprieque exiftimationis cauffa quidvis moliuntur , neque quale ex Deo judicium fibi immineat , quicquam penfi habent . Verum enimvero , ut illis ufitatum gratum]uc efl prefenti gloriae fplendoriquc inhiare , eaque de cauffa ioter fefe confpirarc , ita plane confentaoeum efl , ut nos divine glorix ecelvfiafticoque decoro, & concordiae, facrorumque canonum obfcrvatiom modis omnibus operam navemus , noflrifquc inuniis die noduqut incumbamus, 6c pro impeiatore notho piilfimo , poteotiiTimoqne jam declarato , fiocero germano-

que ecclatiz Alio, ac moribus O«o grim , ho- neüzqoe «ite couverfaiiooc egregie ornato , De<> qui illum *cotutut* , regnumque una cum " illo adminiftrat, continuai preces obiecrauonef- » que offeramut, quo viiam pacificam, imperium- " que quam maxime diuturnum illi lergiatur , barbaricit triumphis exornet , felicem Chrillia- " ni orbis moderationem concedat , ad orthodo- 17 xz fidei zelum incitet , in divinorum tamdem ' pixceptorum obfcrvationc ita perfiejat , ut libe- ru fus cum regni potenueque diuturnitate , ' honorem & gloriam relinquat non vulgarem.

Ceterum ooftras hafcc fynodicas lucrat Mi- 7 chacii fanâillimo Chr itioque diledo Philadcl- phiz civitatis mciropohtano , ad dileâam de- lideiatamque fraternitatem vcftram deferendas tradidimus . Et quamvis ex 1ermone & collo- quio , quod cum eo mifcuimus , conjeâuram facientes, non dubitemus , quin omni cum hu- manitate eum lulcepiuri , Iztifque oculis aipe- dun fins, rogamus nihilominus propter notham pjrvitatem , ut germane , familiariter , honori- ticeque a vob s excipiatur , reficiaturquc . Is enim e(I, qui (incero fervidoque aflcâu vcftram dileftmnem compleâifur , magnumque in rebus eccktiailicis tludium promptitudiocmque decla- rat, & in lermone, vnzquc integritate, devie- nne admodum excellere videtur , qui etiam Deo iPum diligente, animumque veftrum per- movente ad majorem no(lram Iztitiam fpiri- undem perfeâioremque noftrz in Domino dilc- ftion s afleâionem , dilectionis , concordizqtie jymbola, hoc eft , venerandas vethas luerashtf- ce przi.ntibus refpondentes ad nos cft relatu* rus. Uuivedam , que vobiicum agit , fraterni- taiem plurimum lalutamus ir» Chriilo Vale in Domino . Ota pro nobis landiflime fit bca- titlimc f ater , mediatorem , & (y.iergum apud Deun coinmunrm patronum, fautoremque no- fbiiin , mag.nim illum principemque apotlolum ad«pius, cm pro nobis indiguis Hhus fervis in- leiceihones oHerre ne graveris . In figuum au- um carita'is, quz inter nos in Domino inter- cedit , mitimus fraternz vefira; beatitudim en- colptim aureum , cu/us alterum latus cryllallo <(l n, luium , altettim opere fufili effigiatmn . Habet id intra ie alterum encolpmm, cui pre- trmurum lignorum particulx exiatz inlert* tint Accedit h s candidum flicharium . ÔC ca- ftanei colons contextum phenolium , tum epi trachelium quoque & enchinum auro variegata & orna- 4 . lûhzc mnemofyni loco ad miieri- cordem ilium apoilobtum , Deo Jure transfe- lubinitleqne oflrrenda fmdoni eleganter , pltimbeo^'.e iig'llo obbgnari curavi-

AdC^xi «, *iinvt** ruambac opò; w Γîψχv.τι >q * <roM/3«erAdLorTB «û/Π*θιoζ βχζιμχαμ^υ- czw; «y- 7J *(êptwixUù rlu» ζαΐvi* , η $jte<A(<e/ χχiiση- ntr *ivi μîχΙΓî»* jÿgte/AzTW χρ-?-v , refc χζηi *βχρβχρηî»* 'Σore<crt *χ-9μ*ρ ain/n* · iÇ τ» XtrraVr- χ-v J^t«o/3rpvsivrti ·ι*ζ««χ ζoλ/τ4,μζ , eupôc ζiλ#v βρθo3oξ<-i ««πιρτiζoμ^υ®- , φ ι'vτoλΛ xrpr.aiv, χ,ηoκi ή Xiβχιμo» ό tij* τη» c^afiai *ï^μvi XTtifjfyttf.*

Mιχαχλ âi nJ *-*Nτππv* μ»)τρo»·λ/τχ τ?i - - »«)>>„ φiλζ^λφκ <χλβ^ρ/»· xoAtwc τι» r«pdvT« itudv euaaJrxz VMtuuer- <-P<{ τiώ »μτπρ» *àyatauSjfi!»* s»»··· xejHaiiu «à» Avenirz *Ctr^npiffXfj^v* · iq zïihct- |.- *t «»χ· fXCà *tx rüf* iSq «♦oAo'3»1(Π){ eyre CjirX- ξικi η <C ·μ/λ/'α{ , aïs' φiλoφρoκ^i χχρ' *ïμ& βρ*~ Swtcu* xj iιχθadirer , ταφ«χ«λ·μ^M *ii* ιζ 3ιά t Lul ιiμιπoβv jUtrtior»|Tx , ^tqTwnpa iC o/«H0πρ« î» *rüf* -»Λχii xj *τιμü* *«; «i.tanetùrf&;* attzrj τζρ *ûμûv* , >αρ χβι *xgfti rlu* ιμιπ- pav «T<»(w , Taiav η' *Eιρμóv i, fwn/ χîχτηκι,* <£ C* *'Iβ<i* τi{ ZxaAntrr'ac «ρχΓμζσι , τ» TzaiaZo» î£) *«φîδi/μov tfiitiiwrai ' ùrtfp xai* c» *λoγιρ* x«i' *€ιμ* x} *apiTf n* operer *tixo&fXTei · h μi/^n* 0r» dl'aîàn·^· *τχτμ xxi Cuàt xivIrr^* , τû rr; αΓατιηκ x«< *iμMoiχ βvμβαλβ , 'Iβτκι η €τιμ/β* *xtpaixç* ftd C· *χιρτi* 0'l/»«βv$v ar- *'Iiγρκφχ* βρM >ÎM«« *χoμîζαv* , τλ«·κ dC<ip©- enu'Uu ru«v χvi-ματιχiα t £ χζτχρτκτμo'v rq$ Ct* *χυρiφ φ<λiχü(χμv^ ifa9irttK . vira».* τîiu cuü *i>μïi ci* Xfcicù a'iiAccnirz , zAnsa zpo? jtZJu. i'ρρ«μθ(I>* *ci xvt^t* ιιμùv *gyiurart xat μχχ«o«τîîi «δ*Aφ< ' μivîτîiu xti* β-χι-φ^ov Θiώ τ»> xîtrôv *arptrxlliu xxi «ïΊiλiχτoρχ. Pμûι y* τiv *μι'χαv xxi χoρυφχ7o» άχiioλ»»* xrxru- *μo*®· * & τv vaip ήμü» ùiafyw iéXti» eù-* τi ctr-C^MC , *vperi^y* τιi xeroxvijtrwç . fri <τûμ *βoλή* Sè m μ«7îτX«0*ηî *ci vμ'ι» ci χι>ρi<ρ αγά** xrî, «ηΓHAζμ^υ τιΓ β'îiλφiv-' vμiλ μχχχ ιoηιτ/, Dt'^-xcAxror *χρυτi» y ï* !! μ/« oψκ xporat»a *ïγχβ.- raxfxXi^dn , ή ii irtpx* όχoviνμι'vχ 5/ i^xec- rtwi, iÇ ctTK ïχov *tnpov i^χβλχιov , ci* y πσ< ptptJfC ιιμiMî ^Awv *&ηrυχvμζ»Λî* . ηχσ'β/ov AÆxo'v)ζ çatrveAto» χαΓανov *άρχφα* , «χ<τραχ»iλιβ/ (£ , *τι* τoηιλμi.î'Z *^pcri* . a£ *num 3iχα- μZ»η* θιβ ÆeJàvr®* χ, i^σ^ζovτ®· *μιτiκîoi^ τρó* τiα oι'χτραv *'Iχùτiμ)* ïτβμv«i«i *χά&»* , *ά»o-* Γoλù,ù, *τχüτχ ci ô^w· üφvól* î/βτιλι^Oivπ.' *iit-* πîξχμ^υ poArCJivi) *χφρχχiii* & *?χμχv$ii£αιι,*

CONCILIUM ARELATENSE VI.

CAROLI MAGNI IMPERATORIS JUSSU

CH K 1ST I

In basilica S Stcphani, fub die vi. Idus Maias, 'V' Æra Dcccl i. celebratum, id eft anno Chrifti Dcccxtit. Leonts *m. pxpxxvm.* Caroli ejofdcm regis & imperatoris XLv.

TITULI CANONUM

i. *De Ude tetM'ca predxnd» C* tewcad».
ii. *Ui t»nei pre rege et hitm tjui Drain •reel.*
ru. *Ut pretbyterM de ieptijmedtieex», /·».*'*-*
E ç«r *feripterrr, &* caaMMnii *lefUeni infi/lent.*
rv. *Ne leici preibvteree de ectlcfiu ebfaee ipiftapi judi- tie ejictant : & qeed epiftepi pretiyteret diligente tndrutre d:ke^nt.*
v. *Ne lent e pieibvteru nmeerepre drtii etclejlit exigent.*
vi. *Ut*

{·) lft< l«mp»rt« Gh»r,fl«r tn h^nc Synodum fix duba piagiriTu tempori, intriiCi» , turn in Synoji, In FrantM pei b*< letnpo·· habitis icnapoiaii· note ncmquee ufutpau fuevit. *Paglet ed en.* CÀ. Jij, ·. 14.

L

ANNO CHRISTI

PKÆFATIO.

DUM anno xIv. inclyti & orthodoxi domiat & principis noftri Caroli imperatoris fub die vi. Idus Majas , «ra dcccl i. unanimitatis noftri conventus in Arelatenfium urbe, in bafilica findi Stephaoi martyris primi aggregatus confifteret, atque unufquilque noilrorum ex more , fecundum ordinationis fu· tempus , in locis debitis refideret , rerum omnium Domino prius devotiflima gratiaium jura peiCoivimus, pro eo quod nos & alterne vitionis, contuitu Colari permifit , & aiternx pacis oiculo confovendus (latuit : difiufis cordibus., fimuique & vocibus, precum murmura effundentes, u< ficui nos alternorum ofculorum itnpenfioue ixuficos efficit , ita fircniifimum ac rc-pjigioiifiinw.a. prçdiâum doirinum noftum dOm', roltim impei<iti>tcm , cujus juilu fratcrnititis noilrx ccetus eft sdunstus , fidei fux confirvatiooc ftabiliat , prxrogttione juftitic muniat , pacem ei locuplrtem reddit , impeoftone mifericordise fulciar, virium fortitudine roboret, commifh fibi regni gubernacula difereto moderamine tenere concedat , ut commiftos fibi populos benigne regat , ·que difponat , 8t jure pietatis modificet . His devotione prompnifima aâis, cœpit unionis noftr· numerofitas de rrbus (piritalibus mutua collatione inter fe ora diffundere , atque eventum ret expeditione manfuetiifima prcftolari. Igitur cum h«c attentius agerentur , venerabiles miffi gloriofillimt ac piiilimi domini noftri, Joannes Arclatenfis ecclefir archicpilcopus , nec non & Nibridius Narbonenfis fedis archiepifeopus , furgentes deterunt in medio concilii, & dixerunt: Sandiftimi & venerandidimi lacerdotes , gloriolas etenim ac fereniftimus dominus nofter ferventitTimi amoris Chrifti igne fuccenfus , & finde adionis ope perfunflus , utpote verus Chrifti difcipulus & imitator, ecclefi· Dei (latum vigili inflantia roborare difponit , find's Dei bafilicis fefe munificum exhibet, maligna contra fe obfervatione agentibus *-nimi liberalitate gratidima ac pia mifentionis inflantia ignofeere coniuevit, ut qui in diverfis finde vite ftudiu fefe exercendo prxpollct , atque omnibus Dei ficerdotibus obfecrans A obteftans , ut ecclelias quas regendas lufeeperunt , pia prxdicaiioue intimant , moribus (andis exornent , ac béais vite exempli* edifiemt. Quocirca quoniam pro tot taniifque benefietis , que multimoda devotione ecclefi· Dei , vel gentibus prerogare (ludet, quid dii' unanimitas notha condigne refpondear , invenire non pre*alet , id falutari providentia, que Temper eft utilis, (immo temper eft utile quod veram pertinet ad falutem) decernit atque inftiiuit , ut tam per omnes civitates ac loca, in quibus fides epifeoporum effe nolcuutur, quam etiam per corumdem epifeoporum diceceles, cunâts diebus , quibus idem dominus nofter in hac vita fuperftes extiterit, pro eo, vel pro cun-âu ejus filiis vel filiabus , lacrificiorum Deo libamina dedicentur , pia orationum vota folvantur, ac cum gratiarum aftiooe fiipcroo numini commendentur, ut defideria in eis bona quotidie multiplicentur , advertentium conamina virtutis divine dextera contingantur, indulgentia & gratia eis a Tua mifericordia conferatur, ut iux potenti· detentione prote&i , antiqui hoflis decipulam evadant , & caritatis munere ac vit· longcvitate pollentes adire mercamur port tranfitum tidereas manfiones . Qui cum fequemi die in eadem ecclefia tanâi ac beatiflimi Stepbani martyris debitis in fidibus locaremur, inter cetera, quefubtcsius difereto capitulorum ordine funt digcfta, non aliunde primum cepimus babere fermoocm, quam de noftrst fidei puritate . Et quia initiandis ad beatam vitam hominibus bec prima Temper eft via filaris, ptevia quoque noftris & infiitutis pariter & preceptis, que per veram credulitatem in omni terrarum orbe diffufa expandatur , noftrx collationi» eloquiis picdtcctur, prsdicata veraciter teneatur , retenta tn penetralibus noftri peâoris illibata fervetur.

C A NONES

I.

Secundum divinas enim feripturas , & do&nnam quam a fandis patribus accepimus, Patrem, & Filium & Spiritum (an-unius deitatis atque fubilantix confitemur . In perfonarum diverfitate trinitatem credentes , in divinitate unitatem praedicantes , nec perfonas confundimus , nec fubftantiam feparamus. Patrem a nullo fa&um , vel genitum dicimus· Filiam a Patre, non fattum , fed genitum afferimus : Spiritum vero fandum , nec creatum , nec genitum, fed procedentem ex Patre & Filio profitemur . Ipfum autem Dominum Jefum Chriftum, Dei Filium , & creatorem omnium , ex fubftantia Patris ante fecula genitum, defcendiiTe ultimo tempore pro redemptione miindi a Patre , qui nunquam défit effe cum Patre · Incarnatus eft enim ex Spiritu fanfto , & fanita gloriofa Dei genitrice Maria , ÔC natus ex ipfa folus idem Dominus Jefus Chriflus, unus de fanda trinitate, animam & carnem , perfedtum Gne peccato fufeipiens hominem, manens quod erat , a(fumens quod non erat, zqualis Patri fecundum divinitatem , minor Patre fecundum humanitatem, habens in una perfonadua-

rum

ANNO CHRISTI

rum naturarum proprietatem, (naturz enim in illo dost, Deus & homo : non enim duo filii, & dii duo, fed idem una perfona in utraqt e natura) perferens paffionem & mortem pro noftra (alute, non ia virtute divinitatis, fed in infirmitate humanitatis. Defeendit ad inferos, ut fandos qui ibidem tenebantur erueret ; devidoque mortis imperio refurrexit : silumptus deinde in czlos, venturus eft in finem ad judicium vivorum & mortuorum. Cujus morte & fanguine mandati peccatorum remiffionem confeçuti fumus, refufei12nd.i ab co in die noviflimo, in ea qua nunc vivimus carne, & in ea qua furrexit idem Dominus forma, percepturi ab ipfo alii pro juftitiz meritis vitam zternam, alii pro peccatis fupplicii rterni fententiam. Hzc eft catholics ecclefiz fides, hanc confèffionem fervamus, atque tenemus. Quam quifquis firmiffime cuftodierit, perpetuam falutem habebit. Sandz enim fidei myfterium oris noftri confcffione pandentes, ad capitula quz ad difeiplinam ecclefiafticam morefque male errantium componendos ncceffaria funt, unanimicatis nuftrx articulum flevere, & quz opportuna funt diferetis capitulis definire oportet,

II.

Ut pro excellentiffimo atque gloriofiifimo domino noftro Carolo rege, feu liberis ejus, omnes epifeopi, presbyteri, feu abbates, & monachi in unum colledi, in quantum extremitas noftra przvalet, pf.ihnodiam, mifiarum follemnia, atque Inaniarum officia, omnipotenti Deo devotiffime exoiverc decrevimus.

III.

De baptifmo, & myflerio fan&z fidei, unufquifque archiepifcopus fuos fuffraganeos diligenter ftudiofeqife admoneat; quatenus per (ludium faerx ledionis imbuti, & de myfterio fandx fidei, & de facramento baptifmatis, unufquifque illorum in propria parochia perfedle ftudiofeque presbyteros, & univerfum populum docere & infiruerc non negligat : quia ignorantia mat.r eundorum eft errorum, & maxime in l.icci dot ibus Det vitanda eft, qui docendi c (licium in populis fuferperunt. Sacerdotes enim legere (andas feripturas admonet Paulus apoftolus, dicens ad Timotheum : *limite ttfitoni, txbortitioni, Jrftrinn*. Sciant igitur (acerdotcs feripturas fandas & canores, ut omne opus eorum in przdicatione & dodrina confiftar, atque aedificent cunctos, tam fidei fcicntia, quam operum difciplina.

IV

Ut laici presbyteros abfque judicio pro yrii epifeopi non ejiciant de ecclefiis, nec alios immittere prxfumant: quia quando presbyteri ab epilcopis in parochiis ordinantur, necefle eft, ut ab ipfis epifeopis diligenter inftru&i ecclefias fibi deputatas accipiant ; ne per ignorantiam, quod abfit, etiam in ipfis divinis facramentis offendant : quia a fan&ts patribus inftitutum eft, ut quando ad concilium venerint, rationem epifeopo fuo reddant, qualiter iufceptum officium, vel baptifmum cvlebrcnt.

V.

Ut laici omnino « presbyteria non audeant munera exigere propter commendationem ecclefix : quia propter cupiditatem plerumque a laicis talibus presbyteris ecdefiz dantur, qui ad peragendum facerdotale officium funt indigni.

VI.

Providendum neceiTe eft unicuique epifcopo, qualiter canonici vivere debeant, nec non & monachi, ut fecundum ordinem canonicum vel regularem vivere Audeant, ut ait apoftolus : *Vnnfoiifaitt in* f«« *wcnthnc vttett»* $0, *in tn ftrmnnfnt,*

VII.

Ut in tnonafteria puellarum nonnifi probatz vitat & ztatis proveâz viri ad quafcumque earum neceffitates, vel miniftrationes permittantur intrare : ad faciendas vero miffiu qui ingreffi fuerint» ftatim exa-Ao miniilerio regredi feftinabunt. Alias autem nec clericus nec monachus juvenis ad puellarum congregationem habebit aece(Tum, nifi aut paterna aut germana neçeffitudo probetur admittere.

VIII.

Ut non amplius fufeipiantur in monaAerio canonicorum atque monachorum, feu etiam puellarum, nili quantum ratio permittit, & in eodem monafterio abfque necellariarum rerum penuria degere poliunt,

IX.

Ut unufquifque de propriis laboribus decimas primitias Deo offerat, ficut feriptum eft: *Dttintti ét frimitint tmu non tnrdnbif offtrvt Domino Dto tno*.

X.

Providimus enim pro zdificatione omnium ecclefiarum, & pro utilitate totius populi, ut non folutn in civitatibus, fed etiam in omnibus parochiis, presbyteri ad populum verbum faciant, & ut bene vivere Audeant, & populo Abi commifib przdicare non negligant.

XI.

De ineeftis conjunctionibus, ficut a fandis patribus inftirutum eft, nihil prorfus venix refervamus, nifi cum adulterium feparatione fanaverint. Inceftos vero, nullo conjugii nomine deputandos, quos etiam defignare funeftum eft, hos efle cenfemus : Si quis relidam fratris, quz pene prius foror extiterat, carnali conjundione violaverit : ii quis fratris germanam uxorem acceperit, fi quis novercam duxerit, fi quis con-

confobrime fuse fe fbciet , fi quis relidas A *el an,ocaîi mifceatur, aut patris IU lix vel privignae fuse concubitu polluatur: vel fi quid eft hujufmodi, quod fit hic an* notare longum eft, & in exitii barathrum negligentem quemlibet immergit.

D® P·0^ bono atque concordia, ut ab omnibus omnino indifrupta teneatur, inter epikopos & comites, inter clericos & monachos, & omnem populum Chriftianum, ut beatus apoftolus docuit, dicens : *Stila-anni ' ctfflitaxai, éf ft»Si»tiùia , Jiat pu aeata vidtbit Dtaas.* Et idcirco quidquid il-lud eft, quod nos ad vere pacis ftudium, & caritatis perfeAionem provocat , totis viribus noftris fcAandum eft: quidquid nos ab illa disjungit, ut venenummortiicrunn a nobis cavendum eft.

XIIL

Ut comites, judices, feu reliquus populus, obedientes fint epifeopo, & invicem confondant ad juftitiasfaciendas, Remunera pro judicio non recipiant, necfalfos telles, ne per hoc pervertant judicia juflo*rumj quia feriptum eft: *Jafttia tlnat gtatttn* iaiaftitu* tiers *nnftros facit fofalot .* &C pfalmifta : *Beati fni ctdWaar judititat , fit /annat jaflithat in omni ttmport.*

XIV.

Ut unufquifque tempore femis, aut cujuslibet neceflitatis, ad *fe* pertinentes pro viribus fuis gubernare ftudeat , quia feriPtum eft;Bea/i *mifericordes, quoniam ipfi miferitordiam conftqutntar.* & iterum : *Date* d* *dabitur vobis·. dsanttite, if dimittetar vobis.*

XV.

Ut pondera vel menfurx ubique xqualia fint & jufta, ficut feriptum eft: *modius* * à *aquas fextarius.* & iterum ; Poa-*das ,dr pondus. mtnfura dr taenfxro, utramqao aboauaabtlt tfi apud Dtam,*

XVI.

Ne in dominicis diebus publioa mercata, neque cauflationes difceptationefque exerceantur & penitus a rurali & fervili opere cefletur : his folummodo peraAis , qux ad Dei cultum & fervitium pertinere nofcuntur.

XVII.

Ut unufquifque epifeopus femel in anno circomcat parochiam fuam. Noverint fibi curam populorum & pauperum in protogendis ac defendendis itnpofitam. Ideoque dum confpiciunt judices ac potentes pauperum oppreflores exiftere, prius eos (acerdotali admonitione redarguant; & fi contempferint emendari, eorum infolentiaregis auribus intimetur, ut quos iacerdotalis admonitio non fieAit ad juftitiam, regalis poteftas ab improbitate coercear.

XVIIr.

Ut presbyteri fubfigillo cnftodiant chrifmi, & nulli fab pretextu medicine, vel cujuslibct rei donare praefumant. Genus cnim facramenti eft, & non ab aliis nifia facerdotibus contingi debet. Quod fi fecerint, honore priventur.

XIX.

Ut parentes filios fuos, & patrini cos, îuos de fonte lavacri fufcipiunt, erudire ummopere ftudeant; illi, quia eos genuerunt, oc eis a Domino datifnnt: ifti,quia pro eis fidejuflbres exiftunt.

XX.

Ut ecclefir antiquitus conftitntse nec de* cimis, nec alia ulla pofleffione priventur*.

XXI.

Ut de fepelleodis in bafilicis mortuis illa conftitutio fervetur, quas ab antiquis pa« tribus conftituta eft.

XXII.

Ut placita publica & Gccularia, neque in atriis bafilicarum, neque in ipfis bafilicis fiant, dicente Domino : «f« *do· taut orationis vocabitxr*

XXIII.

Ne comites, vel vicarii, feujudices,vel centenarii, fub mala occafione vel ingenio res pauperum emant, nec per vim tollant, aut quolibet argumento fubripiant : fed fi cui aliquid pofleflionumemendum,aut vendendum fit, id jn publico coram comite , & judicibus, & nobilibus civitatis fecere debebit.

XXIV.

Ut unufquifque cpifcopuj in fua paro» chia presbyteros vel diacones diligenter in* quirat, & fugitivos omnes clericos ad loca Dlua redire jubeat, & propriis epifcopis, aut re&oribus quxrentibus reddat.

XXV.

Ut fi quis beneficium de rebus ccclefie habet, ad teâa ejufdcm ecclefi* reftauranda, vel ad ipfasecclefias aedificandas omnh no adjuvet.

XXVI.

Ut qui publico crimine conviAi fune , rei publice judicentur, & publicam poenitentiam agant fecundum canones.

Haec igitur fub brevitate, quae emendatione digna perfpeximus, quam brevjtfimc annotavimus, & domino imperatori prx* lentanda decrevimus, pofcentes ejus clementiam, ut fi quid bic minus eft, ejus prudentia fupplcatur : fi quid fecus quam fe ratio habet, ejus judicio emendetur: fi quid rationabiliter taxatum eft , ejus adjutorio divina opitulante clementia perficiatur.

No-

Ftftt, N«* id & Cwiei mmlmli poftuht* * Ptalu, qnl pacwa MH'· lf^rd«/··/-

CHuni · Nota Jacobi Siimom&i S. J.

I *Ctnediitn, Arelaienf-,* F/.) De Boc Br qwraor fane»· tibox Coocilili F.ginhittul tn chronic· aoal DCCCXIII. CcxrA· /»/- »/·» » Caroli Imperatoria, /irper Sel» *ettiefar··· larrifenA» per in»· Galha» ai epije»pii erlr-brat·f·»* · [redacted] Mejoar/arz, alrmear q*r«Wr › rerzr·»· T»'tn/, f··»,·»· *Cabtlirai,* ,«»1·· *atrelali e··- irtfi tK tf* EodeoKjae ordina ac aaalero la aanallbav Pithaloir » At a Rtglno-*, alllqua rtctnltatur. In tomit Coot.boro* prlaM loco pofiraal aft Aralataalc « tun To-vombîv, Cabilloaenfa » Mofuotiacum ‹ & R.b*‹a*»l·· Sl ttatpotlt Ipeâaada aft. ratlo « Arelateafbft Rhaaraafa Mall [redacted] aotaaa praluuat t Moguatlacnar Jelu'l, rallqaa duo

A *nete» taMaat* habear, ÇMOfM Manla par Mia faUfe dubiaai aoa eft ·

Not* Sevesl ini Bini·

a Caur/Z/aar.) Do loco, canfla, Λ tempora hular êr Γ«· quaatlual quarao» Concillorum, aaaalal Francorum Ifta ha- ‹, A bant Alr» bar r«4rm m»» f^««›r rear/fc» ·«·/·‹ ?·/· */»' /aprr /ara wrWarow rerr//eu/e pr* raram *Gallia·· ab epefefi' celebrata efe.* guMWm auam *Mefantiati, altera·» ‹·*■*», terti»»* Turmer*, faarfaw *Cabillone*, «·/·eam A› *relati rengreg···»* r/ . st *mfltrilnui*, y»« *ia f»i»lie faiba (nat, cllaiiene tara·· tvperoteee ia tilt r,aneat» io-hia, qni aege aalarrit, ia fapeaAiBir tiaHatibat inoraire pateri·*, 1»r»1*r» I· ·· *ar.bire palati· eaeonplaria iII'aea» babeaaiete.*

ANNO CHKisrj .*' CoacUil

«CONCILIUM b MOGUNT1ACUM

CAROLI MAGNI IMPERATORIS JUSSU

In clauftro baGliœ fanât Albani celebratum tub die v. Idui Junia·, indiâiooe vi. anno Chrifti Dcccxiii. Leonis IIL pap® xvm. Carali ejufdem regis fle imperatoris xlv.

TITULI CANONUM.

PRÆFATIO.

IN nomine Patris, 8c Filii, fle Spiritu* fanâi. GkxiiiHitno & Chriftianiffimo imperaturi Carulo auguGo, verae religionis reâori, ac defeuiorî ianâc Dei ecdefise » una cum prole lua, ejufque fideIthus, vita fle ialus. honor fIt bcnedi&io, cum viâoria fine fine maniora. Almificu reverennr ve- – Are patefacimus nos humillimi famuli acmiflive* Vilri, Hddebaldus fcilicet facri palatu arcbiepiico pus, Rjcholfus & Arno archiepil'copi, leu Bernbanus. uoa cum reliquis coepilcopis, atque abbatibus, fle cetero clero, quia vemmus iecuodum julGooem veftram in civitatem Maguuiiatn; ibi · que panter adunati primitus cum inaniis triduanum celebravimus jejunium, divinam lupplicitcr potiulantcs dementiam, quatenus lanâa gratia lua conventum fle aâionem ipiius fynodi Gbi acccpobikm (acere dignaretur, fle CbriAiauo populo profkicniem ad falutera & vitam perpetuam, vobtfque ad «ternum honorem fle gloriam Tum vero coniedentes in clauflro bafilicc ianâi Albani martyris Chrifti, coofona voce gratias egimus Deo j-. Patri omnipotenti, quia ianâ» eccleG» iuai tam pium ac devotum in tervino Dei concedit habere rcâorem, qui Glis temporibus lacrc lapientis fontem aperiens, oves Chnfti indeGncnter ianâis reGrit alimentis, ac divinis inftruir *dikipltoit*, Chriftianumque populum indefeflb labore amplificare conatur, hilantcrque Chnfti honorat cede» Gas, ac de fauce diri draconis njultorum animas (ludet eripere, fle ad Ggnum fanâM matris eccleliz revocare, alquc ad gaudia paradifi, fle ad regna cxleftia omnes communiter invitare, (attâa lapientia (ua devotiftimoque (ludio ceteros reges traokendens. Incipientes igitur in nomine Domi» £m communi confcnfu fle voluntate traâare pariter de (latu ver« religionis, ac de utilitate fle profe- -du Chriftians plebis, convenit nobis, de noftro communi collegio clericorum, feu laicorum, 1res facere turmas, ficut fle fecimus. In prima autem turma confederunt epifeopt cum quilxildam notariis, legentes atque traâantes fanâumevangelium, nec non epiftola· fle adus apoftolorum, canones quoque ac diveifa fandorum patrum opukula, paftoralcmquc librum Gregorii, cum ceteris facri* dog

anno cHMWT

dogmatibus; diligenti Audio perquirentes, quibus modis Astum eccleGa Dei, At Chriftiano plebis profeâum iiM doâriua At exemplis juftitûs inconvulium, largiente gratia Dei, perficere At confervere pontifient. In alia vero turma confederunt abbates ac probati monachi regulam fandi Bcnedidi legentes, atque tradentes diligenter, qualiter monachorum vitam in meliorem datum, atque augmentum cum Dei gratia perducere potuiffent. Io tenia denique turma fédérant comites At judices ia mnadams legibus decertantes, vulgi juftities perqpireotes, omniumque advenientium cauf£u diligenter examinantes, modis quibus poteram juftitias terminantes, in his itaque omnibus primo decrevimus, unicuique perfona vel farni congnmm honorem, impendere, fecundam diâumbea-B

beaerate, fraternitatem dthgite, Deum timete, retem bouorifieait. Serve, fubditi^et in em» tinnio. miai/, NS Saurarn M, & moitfiii, fed Hiamdrf tolit. Hac tfl enim gratia inCbrifie jju Domino nofire. Hinc Paulus ad Timotheum fcnpfit dicens.* AttttUt tibi & de^nua, infia i» iUit. Hoc enim fatient, AT teipfam fabvum faciet, Ô eet qui te audiunt. Seniorem ne incrtpaotrit, fed obfecra et pa treat, juvenci ut fratrt/, anat at atetw, juveatulat ut ferertt in entai cefiitett. Infuper etiatneonKium nobis elle v'debatur, ut facerdotes ecclefia i jure legitimo A inconvuUo honorarentur, de quibus Dominus an: $ui vet audit, tat audit, O fUt vei recipit, att mipu : fut entrât ate recipit, C retipii tuât fai ntt unfit. Er apoftolus adHebrçot: Obèditr. inquit, p<apefitti vefirii, & fubjarrtr tù. Ipfi tmet perwgtiant, ^uafi rulientatreidituri pn aaiatabnt vefiiu. N-m de reverentia ecclefiaram dicit Dotn.nus Demus mta domu eratienii vetabitur tunHii)>tniibu> De his tameu omnibus valde indigemus veftra adiutorio, aique isnadoûrina, quç Ac nos jugiter admoneat, atque clementer erudiat, quatenus ea, que paucis fubier perftrinximui capitulis, a vcltra auâoritate firmentur, fi tamen veftra pietas ita dignum elle judicaverir: A quidquid m cis emendatione dignum repetitur, relira magnifica imperialis dignitas jubeat emendare ; ut ita emendata, nobis omnibus & eundae Chriftiatue plcfii, ac polleris uollns proficiant ad vitam D At fidutem, & ad gloriam fempiternam; vobiique inde tneices, honor, A laus, A benedidio ac beatitude permaneat in omnes «tcrnicates fisculi.

CANONES

I.

Initium enim a&ionis noftrse de fideeffe decrevimus, qua: bonorum omnium eft fundamentum, & quia fiat fuk, ut dicit apoftolus, iaspe^ife/e tfl piattrt Dn. Fides tamen indiget opere, quia fides fine operibus mortua eft. Ideo beatus Gregorius: Ille, inquit, vere credit, qui exercet operando quod credit. Quapropter de vera fide omnes omnino Cbriftianos alterutrum inter <e jugiter admonere & docere oportet. Maxime tamen domini facerdotes in eo certamine laborare decet, ut firmiter ab omnibus teneatur.

II.

Spes vero in Deum firmiter a cunâis Chriftianis tenenda eft. Unde pfalmifta commemorat: Sperate in te omnit congregatio popali, & reliqua. & iterum; Spera ia Dentino, fit fac bonitnttat & iterum: Speranttt autrm m Doasiiw avs/crreurd.* ctrtuuiabH. & apoftolus: Spt uttne fehri jatli fumat.

III.

Cantat Dent tfl. ut ait Joannes apoftolus Qui nuutt w» iin/iK, sn pee auaner, 6 Dem in re. Item Paulus apoftolus :£ia», inquit, pratepti tfl tentât it terit puro, 6 cea/rieutia bona, & flit nen fllie. Caritatem ergo qui habet, omnia bona habet. Quam ideo commemoravimus, quia volumus ut firmiter ab omnibus xque catholicis confcrvetur. Auguftinus quoque in iermone de lludc cariutîs dicit Si ergo non vacat omn« paginas perfcrutan, omnium fcrtpturarum fecreta penetrare, tene caritatem, ubi pendent omnia: ibi tenebis quod ibi didicifti. Ille itaque tenet & quod patet, & quod latet in divinis Termonibus, qui caritatem tenet in moribus.

IV.

Sacramenta itaque baptifmatis volumus, ut ficui fanda veftra fuit admonitio, ita concorditer atque uniformiter in fingulis parochiis, fecundum Romanum ordinem inter nos celebrentur, jugiterque conferventur: id eft fcrutinium ad ordine baptifmatis, ficut in decretis Leonis pape fub duobus continetur capitulis, in capitulo xi. Duo tempora, id eft pafcha & pentecofle, ad baptizandum a Romano pontifice legitima pr&fisa funt. Item capitulo xi Non interdi&a licentia, qua in baptiimo tribuendo quolibet tempore periclitantibus fubvenitur. Et biricius: Si in qualibet neceffitate opus fuerit facri unda baptifmatis, omni volumus celeritate fuccurri.

V.

V. Ut pax & concordia fit atque unanimitas in populo Chriftiano, quia unum Deum patrem habemus in cxliS, &unam matrem ecclefiam, unam fidem, unum baptifina. Ideo in una pace & unanimitate concorditer vivere debemus, fi ad unam &. veram hereditatem regni cxleftis cupimus pervenire, quia non eft diflenfionis Deus, fed pacis, ut iple ait Btiti patificit fneniam flHi Dti vetabuntur.

VI.

Propter iftius itaque pacis concordiam c.»<.tu- ^confervendam, placuit nobis de orphanis & pauperibus, qui debite vel indebite dicuDtur amiGfie hereditatem paterni vel materni juris ad fe legibus pertinentem; fi alicubi inventi fuerint, quos patres vel matres propter traditiones illorum exheredes fecerunt, aliorum fcilicet fuafionibu* aut petitionibus, vel aliquo ingenio; omnino volumus atque decrevimus emendari, quintum ad nos vel ad noftram pertinet potefticem, juxta voluntatem Dei, & veftram

-fan&am admonitionem & confidcrationem. Quod fi forte extra officium noftrum alicubi inventum fuerit, admonere veftram clementiam audeamus, ut emendetur.

VII.

Propter provifiones pauperum, pro quibus curam habere debemus, placuit nobis, ut nec epifeopi, nec abbates, nec comites, nec vicarii, nec judices, nuUufquc omnino fub mala occafione, vel malo ingenio, res pauperum, vel minus potentum, nec emere, nec vi tollere audeat. Sed fi quis ex eis aliquid comparare voluerit, in publico placito, coram idoneis reftibus, &cum rationc hoc faciat. Ubicumque autem aliter inventum fuerit fadtum, hoc omnino emendetur per juffionem veftram.

VIII.

Ut epjfcopi poteftatem habeant res ecclefiafticas providere, regere, gubernare, atque difpenfare fecundum canonum auctoritatem, volumus.- & ut laid in eorum miniftcrio obediant epifeopis ad regendasec* defias Dei, viduas & orphanos defenfandos , & ut obedientes fint eis ad eorum Chnftianitatemfervandam. Etepifeopicon. lentientcs fint comitibus& judicibus ad juftirias fidendas. & ut nullatenus per aliquorum mendacium , vel falfum teftimonium, neque per perjurium, aut per premium, lex jufta in aliquo depravetur.

IX.

In omnibus igitur, quantum humanaper* mittit fragilitas, decrevimus, ut canonici clerici canonice vivant, observantes divinae feripturz doHrinam, & documenta fandiorum patrum, & nihil fine licentia epiteopi fui vel magiftri eorum compotite agere prxfumant in unoquoque epifeopatu: & ut fimul manducent & dormiant, ubi his facultas id faciendi fuppetit, vel qui de rebus ecclefiafticis ftipendia accipiunt, & in fuo clauftro maneant, & fingulisdiebus mane primo id ledionem veniant, & audiant quid eis imperetur · Ad menfam vero fimihter lcHionem audiant, & obedientiam fecundum canones fuis naagiftris exhibeant.

X.

Diferctionem igitur elle volumus atque decrevimus inter eos, qui dicuntur fzculum reiiquiile, & adhuc fzculum fellantur. Placuit igitur in hoc concilio, ut ita difeemantur, ficut in regula clericorum didum eft. His igitur lege patrum cavetur, ut a vulgari vita feclufi, a mundi voluptatibus feie abftineant; non fpellaculis, non pompis interfint, convivia inhoncfta&turpia fugant. Tamen Hieronymus inepiftola ad Nepotianum dicit : Omnium Chriftianorum domos quafi proprias amare debemus, ut confolatores nos in moeroribus fuis potius, quam convivas in profperisnoverint. Item ifidurus: Clerici tamen convivia privata noa tantum pudica, fed & fobria colant: ufuris nequaquam ineurabant, neque turpium occupationes lucrorum, fraudiique cujufquam ftudium appetant. Amorem pccuniz , quafi materiam cun&orum criminum , fugiant : fzcularia officia, negotiaque abjiciant : honorum gradus per ambitionem non fubeant. pro beneficiis medicinae Dei munera non accipiant: dolos & conjurationes caveant. odium, aemulationem,obtre&ationem,atque invidiam fugiant. Non vagis oculis, non infracni lingua aut petulanti, tumidoquegeftu incedant, fed pudorem ac verecundiam mentis fimplici habitu incefluquc oftendant, obfemnitatem etiam veritorum, ficut & operum, peditus exeerentur : viduarum ac virginum vifitationes frequentillimas fugiant: contubernia feminarum nullatenus appetant: caflimoniam quoque inviolati corporis perpetuo confervere ftudeant. Senioribus quoque debitam praebeant obedientiam; neque ullo jadlantiz ftudio fe attollant. Poftrcmo in dodrina, in k&ionibus, in pfalmis, hymnis & canticis, exercitio jugi incumbant. Tales enim debent cfle, qui divinis cultibus fe mancipandos ftudent cxbibere: fcilicec ut dum fcientiz operam dant , doHrinx gratiam populis adminiArent.

XI.

Abbates autem cenfuimus ita cum monachis fuis plcniter vivere, ficut ipfi qui in prxicnti iynodo aderant, palam nobis omnibus promifcrunt : id eft, fecundum doltrmsm fan&z regulae Benedicti, quantum humana permittit fragilitas. Ac deinde de* crevimus, ficut fanda regula dicit, ut monaftenum , ubi fieri poffit, per decanos ordinetur. quia. illi, przpofiti fzpc inebtionem incidunt, & in laqueum diaboli,

XII.

Hoc tamen omnino volumus, ut monachi ad fzcularia placita nullatenus veniant, neque ipfe abbas fine cotifilio epifeopi fui. & cum neceffiras exigit, tunc per juffionem & confilium epifeopi illuc vadat,nequaquam tamen contentiones, audites aliquas ibi movere prxfumat : fed quidquid querendum vel etiam refpondendum fit , per advocatos fuos hoc faciat. Abbates & monachi ufque ad interrogationem filentium habeant: & cum interrogantur, cum humilitate & reverentia refpoadeant : alias ouerelas omnino devitent. In eorum clauftro permaneant, nullufque excis foras vadat, nifi per neceffitatem ab abbate mittatur io obedientiam. Nec foris manducent, neque bibant, fine permiffioneabbatis, nec ad convivia fzcularia vadant.

XIII.

AbbatifTas cum fanHimonialibusomnino reHe & jufte vivere cenfemus. Quz vero profeffionem fandz regulz BcnediHi fecerunt, regulariter vivant. Sin autem,canonice

[redacted] nice vivant plenicet, & fub diligenti cura A cufiodiam habeant, &.in dauftris perma- chÏSSi neant, neque foras exitum habeant. Sed [redacted] fit ipfe abbatifis ia monafteriis fedeant , nec foras vadant fine licentia & confilio epifeopi fui.

XIV.

op ‹ n« Miniftri autem altaris Domini, vel mo- nbkwîm.nachi, nobis placuit, ut a negotiisfecularibus omnino abftineanc. Multa fune ergo negotia fecularia: de his tamen pauca perftnnximns, ad qus pertinet omnis libido, non folum in immunditia carnis, fed etiam in omni concupifcentia carnali. Quidquid B plus jufto appetit homo, turpe lucrumeft: munera injufta accipere, vel etiam dare, pro aliquo feculari quatftu pretio aliquem conducere, contenticses lites vel rixas amare, in placitis fscularibusdifputare,ex. cepta defenfione orphanorum aut viduarum, èondu&orcs aut procuratores efle fiecularium rerum: turpis verbi vel faâi joculatorem efle, vel jocum fscnlarem diligere, aleas amare, ornamentum inconveniens I propofico fuo querere , in deliciis vivere velle i gulam & ebrietatem fequi, pondera injufta vel menfuras habere, negotium in- C juftum exercere. Nec tamen juftum negotium eft contradicendum propter ncceflitates diverfas; quia legimus fandos apoftolos negotiatos efle, fle in regula fandi Benedidi prreipitur previdere, per quorum manus negotium monafterii tranfeat. Canes fit aves fequi ad venandum, in omnibus quibuslibet fit cauflis, fuperfluum efle. Ecce talia, & his fimilia miniftris altaris Domini, nec non & monachis, omnino contradicimusde quibus dicit apoftolus : ,. γμι. .· *Nemo militant Dto imflicet ft negetiit fatal-ribar.*

XV.

vntiff. Apoftolus dicit: /m7s/err/ *tftttt,* é* *obfrrvatt tot , fai ita aaabalant , ficat babetit foratam ntflraat: non tot obftrvanttt fai faut iniarici tracit Cbrifli ,* fwrwM *finit inioritnt ,* fwrm» *Dtat vtntrr tfl & χιοτιβ ia coafafio^ ac ifforum,* fwi *ttrrtna fefiant. Nfflra entem toavtfjatio in tulit eft.* Sicut Hieronymus ia cpiftojam ad Galatas ait: Æmulantur aucem bene, qui cum rideant rei audiant efle in aliquibus gratias, donavirtutefque, ipfi tales effis defiderant, & fidem, ricam, atque ioduftriam eorum, per que illa meruerunt , nituntur imitari , ut polfint ea quoque qur bona emutatione digna font conlequi, magis qurrentes fpiritalia qusm carnalia, ut perfeveranti gradu ad finem boni operis pervenire poffint. Auguftinus in primo libro de agone Chriftianorum hanc fententiam interpretans dicit: Imitatores mei eftote, fient fle ego Chrifti. Quare incelligendum eft, etiam ipfum apoftolum in femetipio triumphaflê dc poteftatibus hujus mundi, fient de Domino dixerat, cujus fe

Ctmü. Gemral. Tom. XIV.

imitatorem efle profitetur. Imitemur ergo fle aos illom, fient Hortatur, fle caftigemus cHiuari corpus noftrum, fle in fervitutem redigamus, fi mundum volumus vincere. Aliquando quidem fuo exemplo Chrifti nos fieri imitatores jubet dicendo : *Imiiatortt mti *.>* <»'·>· *ftote, fient 4r tge Cbrifti.* Aliquando quidem dc fe reticens, ad ipfius imitationem Dei extendit, dicens: *ifiott trge imitaient Dei, *M* [redacted] *ficat filii turifimi .* Jam vero demonftrans quia nihil ita hanc imitationem pariat, quam fi ita vivat aliquis, ut bonum ejus in commune proficiat, atque univerfisutiliora provideat, adjunxit: *'4abelatt in tarifait.* Ideo cum dixiflet , imitatores Dei eftote, continuo de caritate différait, quia hacc praccipue virtus homines Deo proximos facit.

XVI.

Saeculum autem relinquere, eft , ficut Gregorius dicit, firculi voluptatibus contraire. Hinc Paulus admonet, dicens : *Qai* ·. c». * *emant, tamfnam mr fo/iêtntet: 4f fait ataatar boc* uavads, *non atantar.* Et Gregorius in libro pallorum: Ut videlicet fic vobis fuppetant, fle exterius ferviant,quatenus a fupernac dile&ionis ftudio animum non refledant.

XVII,

Nos autem qui relinquimus feculam, id modis omnibus obfervare volumus, ut arma fpiritalia habeamus, feculariadimittamus; laicis vero, qui apud nos fune, arma portare non praejudicemus : quia antiquus mos eft, fle ad nos ufque pervenit.

XVIII.

Dominus dicit in evangello: *attendite a* *[redacted]* ' *folfit frofbetit fai veniunt ad vet in veftimtn' tis aviam, intrin/tcat aattm fani lufi r·facet.* uHinc Hieronymus in commentario Matthaei dicit: De omnibus quidem intclligi poceft, qui aliud habitu ac fermone promittunt, aliud opere demonftrant. Item in alio loco: *Non oatnit f«i &it ntibi, Doatmt, Dmnint, intrabit in ngnam catenat.* Nec his *'''* ' quidem accommodanda fides eft, qui cum pollent integritate fidei, turpiter vivunt, fle do&rinae integritatem operibus deftruunt. Utramque enim Dei fervis neceflarium eft, ut opus fermone, flt fermo operibus comprobetur. Et Beds in tranatu *in «evangeliumLues dicit: Ipfe enim finiseft, ut nihil duplici animo faciamus.Si veram, inquit, & non fi&am vis habere juftitiam, qus verbis oftentas, etiam fa&is compen« fare curato. Etapoftolns: *DiltRio fiat fimalatitat, aékattt malam, albaremet bon·.* *·"· "

XIX.

Ut plurcs non mittantur in rponafteria canonicorum vel monachorum, aut etiam puellarum, quam fufferri poffic.

JtX·

Deinde dignum ac neceflarium eft, ut c.p-'»' miffi per quxque loca dtre&i, fimul cum '

E a «oi-

———-epifeopi» uniufcujufquediœrfia, perfpiciant uomri loca mona(Veriorum , canonicorum pariter »·>· & monachorum, fimilirerque puellarum, fi in apto & congruo loco fine pofita, ubi commodum necelfarium poffit acquiri, quod ad utilitatem pertinet monafterii, fient in fanda regula dicitur : monafterium autem icp debet conftitui, ut omnia neceflaria infra monafterium exerceantur; ut non fit neceffitas monachis vel clericis vagandi foras , Suia omnino non expedit animabus eorum. imiliter quoque aedificia monafteriorum fupradifli miffi, & cum eis epifeopi, per diverfa loca praevideant, fi apta fint, & congruenter fandae profeffipni compofita ; vel fi clauftrum (irinum habeant , in quo falvari pollint anima: in cis commorantium fub difciplina canonica ve) regulari. Ubi autem aliter inventum fuerit , hoc omnimodis epifeopus loci ipfius faciat emendari ita ut condignam profeffioni eorum cuftodiam habeant canonici, vel monachi, atque nonnanps, ne detur eis occafio malefaciendi, quod abfit.

XXI.

Prxcipimusutunufquifqpeepifcopus fciat per fingula monafteria, quantos quifque abbas canonicos in monafterio fuo habeat :& hoc omnino ambo pariter provideant , ut fi monachi fieri voluerint , regulariter vivant : fin autem, canonice vivant omnino.

XXII.

De clericis vagis , feu de acephalis , id eft, de his qui (unt fine capite, neque in fervitio Domini noftri , neque fub epifeopo , neque fub abbate , fed fine canonica vel regulari vita degentes, ut in libro officiorum fecundo , capitulo tertio , de eis 114···. dicitur . Hos neque inter laicos fxcularium officiorum (ludia, neque inter clericos religio tenet divina , fed idutos atque oberrantes fola turpis vita complebitur & v.nga : quique dum nullum metuunt, cxplendx voluptatis fax licentiam fe&antur, quafi animalia bruta, libertate ac dcfiderio fuo feruntur, habentes fignum religionis, non religionis officium, hippocentauris fimiles, nec equi, nec homines. Tales omnino , ubicumque inventi fuerint, prxeipimus ut epifeopi fine ulla mora eos fub cufiodia conflringant canonica, & nullatenus eos amplius ita errabundos & ▼*-_ gos kcundum defideria voluptatum faarutn vivere permittant . Sin autem epifeopis fuis canonice obedite noluerint , excommunicentur uique ad judicium archiepifcopi regionis illius. Si autem nec ille eos corrigere voluerit , tunc omnino (ub vinculis conftringantur , uique ad (ynodum , ut ibi eis judicetur , utrum ad judicium Domini noftri. aut ad iftam magnam fynodum adferantur fub cuftodia.

XXIII.

De clericis vero hcc (latuimus , ut hi qui hadeng» inventi font, five in canonico, five in monachico ordine, tonfurati fine eorum voluntate, fi liberi font, ut ita permaneant : & deinceps cavendum, ut nullus tondeatur fine legitima aetate, & fpontanea voluntate, vel curti licentia domini fui.

XXIV.

De clericis adeuntibus imperatorem hoc placet omnibus modi» obiervarc, quod decis in facris canonibus conflicutum.

XXV.

De officio praedicationis, fi forte epifeopus non fuerit in domo faa, aut infirmus eft, aut alia aliqua caufla exigente non valuerit, nunquam tamqn defit diebus dominicis , aut feftivitatibus , qui verbum Dei prxdicet, juxta qnod intclligere vulgus poffit.

XXVI.

Ut presbyteris per monafteria puellarum opportuno tempore liceat miffarum falletnnia celebrare, & iterum ad proprias ecclefias redire.

XXVII.

Presbyteri fub figillo cuùodiant chrifma, & nulli fub prxtextu medicine, vel maleficii, donare inde prefumant. Quod fi fecerint, honore priventur.

XXVIII.

Presbyteri fine intermiffione utantur orariis propter differentiam facerdotii dignitatis.

XXIX.

Ut laid presbyteros non ejiciant de ecciefii» , neque continuant , fine confenfu epifeoporum inorum.

XXX.

Ut laici omnino munera injufta non exiganta presbyteris propter commendationem ccclefix cuiquam presbytero.

XXXI.

Ut unnfquifque epifeopus in faa parochia diligenter presbyteros vel clericos inquirat unde fint, & fi aliquem fugitivum invenerit, ad fuum epifcopum redire faciat.

XXXII.

Litani* autem Gntco nomine appellantur, quae Latine dicuntur rogationes. Inter litanias autem & exomologefes hoc differt, quod exomologefes pro fola peccatorum confeffione aguntur ; litaniae vero indicantur propter rogandum Deum, & itnpetrandum in aliquo mifericordiam ejus . Sed nunc jam ntrnmque vocabulum fub una dcfignacioac habetur.

XXXIII.

Placuit nobis , ut litania major obfervanda fit a eundi* Cbriftianis diebus tribos, ficut legendo repetimus, & fient (audii patres noftri inftitueruot, non equitando , nec pretiofis veftibus induti , fed difcakcati, cinere & cilicio induti, nifi infirmitas impedierit.

XXXIV.

ANNO CHAISri

XXXIV.

IWtf.'c.H. Conftituimus ut quatuor tempora anni ab omnibus cum jejunio obferventur, id eft, in mente Martio hebdomada prima; de feria iv. fit vi. & fabbato veniant om* nes ad ecdefiam, hora nona cum litaniis ad mifiarum follemnia. Similiter in mente Junio hebdomada fecunda, feria iv. fit vi. & fabbato jejunetur ufqne ad horam nonam, & a carne ab omnibus abftineatur. Similiter in mente Septembrio hebdomada tertia, fit in menfe Decembrio hebdomada, que fuerit plena ante vigiliam natalis Domini, ficut eft in Romana ecdefia traditum.

XXXV.

Quod fi quis indidum jejunium fuperbiendo contcmpferit, fit obfervare cum ceter'*Chriftianis noluerit, in Gangrenfi Concilio praecipitur ut anathematizetur, nifi emendare fe ftudeat.

XXXVI.

Feftos dies in anno celebrare fandmus. Hoceft,diem dominicum pafchx cum omni honore fit fobrietate venerari, fimili modo totam hebdomadam illam obfervarl decrevimus. Diem afcenfionis Domini pleniter celebrare. Item pentecoften fimiliter ut in pafcha. In natali apoftolorum Petri fit Pauli diem unum, nativitatem fandi Joannis Baptiftc, aflumptionem fandae Mariae, dedicationem fandi Michaelis, natalem S. Remigii, S. Martini, S. Andres. In natali Domini dies quatuor, odavas Domini, epiphaniam Domini, purificationem fandae Maris. Et illas feftivitates martyrum, vd confefiorum obfervare decrevimus, quorum in unaquaque parochia fanda corpora requiefeunt. Similiter etiam dedicationem templi.

XXXVII.

C.ph.Ur, Omnes dies dominicos cum omni veneratione decrevimus obfervari, fie a fervili opere abftineretfic ut mercatus in eis minime fit, nec placitum, ubi aliquis ad mortem vd ad poenam judicetur.

XXXVIIf.

Ibid. Admonemus atque prxeipimus, ut decimas Deo omnino dari non negligatur, quas Deus ipte fibi dari conftituic: quia timendum eft, ut quifquis Deo debitum fuum abftrahic, ne forte Deus per peccatum fuum auferat ei neceflaria fua.

XXXIX.

Reum confugientem ad ecdefiam nemo abftrabere audeat, nec inde donare ad poenam vd ad mortem, ut honor Dei fit fandorum ejus confervetur; fed redores ecclefiarum pacem fit vitam ac membra ejus obtinere ftudeanc: tamen legitime componat, quod inique fecit.

XL.

Ibid Pnecipimus ut io ecdefiis, aut domibus Aecclefiarum, vel atriis, placita fiecularla minime fiant.

ANNO CHRISTI,

XI4.

Ecclefije antiquitus conftitutc nec decimis, nec aliis pofleffionibus priventur, ita ut novis oratoriis tribuantur,

XL1I.

Quicumque beneficium ecclefiafticum habens, ad teda ecclefias reftauranda, vel ip* fas ecclefias emendandas, omnino adjuvent, fit nonam fit decimam reddant.

xuti.

Nullus presbyter, ut nobis videtur, follina miflam cantare valet rede. Quomodo enim dicet, Dominus vobifeum, vel,Surfont corda admonebit habere, fit alia mulca his fimilia, cum alius nemo cum eo fit?

XLIV.

Oblationem quoque fit pacem in ecclefia facere, jugiter admoneatur populus Cbriftianus: quia ipfa oblatio fibi fit fuis magnum remedium eft animarum, fit in ipfa pace vera unanimitas, fit concordia dcmonftratur.

XLV.

Symbblum, quod eft fignaculum fidei, fit orationem dominicam dîfcere temper admoneant facerdotes populum Chriftianum Volumufque ut difdplinam condignam ha* beant qui h«c difcere negligent, five in jejunio, five in alia caftigatione emendentur. Propterea dignum eft, ut filioa fuos donent ad fcholam, five ad monafteria, five foras presbyteris, ut fidem catholicam rede diteant, fit orationem dominicam, ut domi alios edocere valeant. Et qui aliter non potuerit, vel in foa lingua hoc difcac.

XLVI.

Magnum malum ebrietatis, unde omnia vitia pullulant, modis omnibus prccipimus carere: & qui hoc vitare noluerit, excommunicandum eum efle decrevimus ufque ad emendationem congruam.

XLV1I.

Deinde praecipimus, ut unufquilque.com* pater, vel proximi, fpiritalcs filiolos fuos çatholice inftruant.

XLVI1I.

Capitular. Canticum turpe atque luxuriofum circa ecclefias agere omnino contradicimus: quod fit ubique vitandum eft.

XLIX.

Omnibus Igitur clericis feminas fecum in domibus fais habere ultra licentiam cano* num firmiter fit contradidum.

Omnibus igitur epifcopis, abbatibus, cuu* doque clero omnino praecipimus vicedominos, prepofitos, advocatoa, five defenforet bonos habere, non malos, non crudeles, non cupidos, non perjuros, non falfitatem amantes, fed Deum timentes, fit in omnibus juftitiam diligentes. De judicibus autem, vel centenariis, atque tribunis, teu vice-

----------- oriis, dignum efle *ceoicmui.* ut fi mali fue-A
ANNO rHHsn r>nc9 ue mmiftcno fuo abjiciantur«

LL

Deinceps vero corpora fanâorum de lo-
...a- i, co ad locum nullus prscfumac transferre, *fi-ne* confilio principia, vel epifeoporum, & fanda: *fyo*odi licentia.

L1I.

NJ Nullus mortuus infra eeclefiam fepelia-
lu-' tur, nifi epifeopi, aut abbates, aut digni presbyteri, vel fideles laid.

LIU.

t Ut epifeopi mceftuofos pariter inveftigare ftudeant omnino praecipimus. Et fi pœ-B mtere noluerint, de ecclefia expellantur, donec ad poenitentiam revertantur.

LIV.

a Contradicimus quoque, ut in quarta generatione nullus amplius conjugio copuletur: ubi autem poft inccrdidum failum inventum fuerit, feparctur.

LV.

· Nullus igitur proprium filium vel filiam de fonte baptifmatis fufeipiat: nec filiolam, nec commatrerq ducat uxorem; nec illam cujus filium, aut filiam ad confirmationem duxerit. Ubi autem fa&um C fuerit, feparentur.

LVL

101 Si quis uxorem viduam duxerit, & poftea cum filiaftra fua fornicatus fuerit, feu duabus form ibus nupfcrit; aut fi qua duobus fratribus nupfcrit, feu cum patre & filio, tales copulationes anathematizari & disjungi prxeipimus, nec unquam amplius conjugio copulari, fed iub magna diftriélione fieri.

Fa&a eft autem *hxc fynothts* in civitate Mo·guntia, in clauftro bafilics fanfti Albani martyria, anno Domini DCCcxiu. & imperii dominiCaroli *imperatorii anno* xm. Indtlfione vt.v. Idus Junii, ubi (ederunt epifeopi triginta, abbates veru viginti quinque.

Not* Sevehini Bini.

t *Cifutlltum.*) H«c fynodus Mnguatina foto & eeeafiunt "!(<« qua pra.'C JvntM › relsbesta fuit tempora R.>tho!phl srchlvpfteopl Mojuntini & Caroli tnajnl» dia non Junii anno Chrift! DCCXX11I. inclauftro bifilika fanâl Albani poft triduanum jahlalum inchoata- in ea da !II taaiil, quatuor temporibus· clerieocnm caftitsia *tc exta·ptiona* a bellicis uegotiis ; *de* armis laicis hominibus licite «o·т·α. plum utiliter, pie ac fande coufiituls fuerunt. A fynodal·a eoiuali cum mseufcripio exemplari, quod ex ampliMma facru Cafaree IMjellaria bibli»rh«ca Vian-Mn6 ;d Mt d4f<rri <uravit rtvcr(adiftimu. D. Joanne, pa. ftorius. HildcbslJus qui hoc loce nominatur archicpifcoput facti palatii » videtur fuiHe III*, qu· la lefisaleato Caroli apud Egiahartunt nominatur * (uMrribnur primo loco Hilllcboldus Colonienfi» architpifeopus, cui fuccetfic Hadcbaldus, qui tum HaiAulpho, Ebboae RhemvnG, & I.'ettoue Trcvirvnfi, Concilio ad Thcodoni· villam poft hac tempora celebratu, fib I.ulovico imperatore prcfcnl iurerfiilt. Vide qu« in pra.IIAum concilium annotavi. Cluiu St ic->pu, cuacilli, Aa, atl|,. Hl'd<ba1du· <_oloui<nilt rpifcoput.

b M.g»vi/urv«».) Sic dibni a Mogunii. qua iullore Nicolao Serario in hift. fua Mogunt. eft urba Gallia five Germania, ob antiquiflimis fcriptoribus fit Mo:;antiscuml ufllatioie nomine JKegwv/Xu, vulgo Mr">; api't'lata › cujus etymologiam numinis Sorbilio quiJam a Magog Japhec fillo : Plicator a magic ex co loco per Tribal am etpulfi,: a Magantio Tiojfno alii deducunt. Claudius Druful Germanicus Augufti privijnu,, Tiberii frster, inquit Serarius, urb«ni pauculis aoms ante nativitatem Chrifti condidirte videtur alio loco quam nunc eft fits aliquoties dsftruAa › (ape reftaurata fun. Lingua utitur Gelmanica ; inter plurima mbit uio.r.lcnta, qua tleftriblc Serarius, peft typographiam Mogulma primum inveutam, pracipuum hoc eft, quod archicpiicopus Moguntina urbis a fade apofiobea eleéloralctu dignitatem primariam confecutus, convocandi & reliquos congregandi auAorilalem & foleftateni habeat. Quadraginta trer archiepifcopi eleihlrei tuere. Bonifacius Germanorum martyr Sc apoftoluipimus arehiepifeopatum a fade apoftolica impetravit. Fuerit ne Moguntinar urbii femina, (ut vulgata communis habet fabula) ad Romanum pontificatum eveAs, mf. a luo loco decidam I Miquui urb, bi.vlist dciciribilur.

CONCILIUM b RHEMENSE II.

CAROLI MAGNI IMPERATORIS JUSSU

In Rhemorum metropoli a Vulfario ejus fedis srchicpifcopo congregatum snno Chrifti DCCCXIII. Leonis HL Pape XVIII. Caroli cjufdem regis & imperatoris XLV-

TITULI CANONUM.

I. *Ut fidei rationem unnfatiifa<" difeat, C7 »pe~ritus oi. iffVft.*
11. *ijxed orattoHCu» dominica»» ignarare C^ri/iatt» m« liceat.*
m. *Ut cltrict emaft f»i ftfifaac fraAu •Jlctuas ittUlli-[ant.*
IV. *De efitie juldiace^i.*
v *Dc afici» dtacaai.*
v«. *De atiffartii» jallemaibai rite ctlcbrcndii.*
vi 1. Or *baptifmi facramntt».*
v 11 <. De *vita ca»acucar»»».*
ix. De régala aaattaebarum.
v. De ejicio paforua».
xr. De cmuskui *prrtattew» feUiterm»q»c jifciplbu.*
xil. fie *ratitae penuuetiet,*
xtn. *De oSe prtacipaiibat vitiiz.*
xiv. *Ut epifeopi divta» ItH'otu iaeaaebaat.*
xv. De prae^tcatioae tpifeoporam.
Xvi. *Ut epifeopi & preibpteri coafteatiaao peeeata ,taf djxditcai.*
Dxm. *Ut rpifcepi dr abbatei ante ft jocatarpia fieri* noto *permittant.*
xvll 1. Quad *minijri Dei « comeffatitaitai & viatic»-tiit abjinere Ment.*
xix. Ut epifeopi & jnéiett judicia difernant.
xx. Ut prctbjtcri de minori titalt ad majorem aoetra»·ftant.
xxl. Vt depoaatar prtiipter qai ecclejiam pretia acjai-jtrit.
XXII. *Cam facerdatihu femiaar* amo *habitent, nifi qnae fyntdnr Nitet» permittit.*
xxlii. *De vita* <2r *cmover/atioae abbatum.*
xxl v. *De prerpnfitû & vicedaminh conjfitaendii.*
xxv. *Ut mmebi &* carmedci *toafiderent qaaliler* Dee *militare valeant.*
£ xxvl. CA *maaaebi & canonici tabemar cibi potnfjue ca»fa na» ingrediantur.*
XXVII. *Ut i» mmoajerii/ filarer jtquo nm fafeipiantur.*
xxvIII. *De fugienda expeditote fp avaritia.*
XXIX. *Ut mmoatbi ad placita non eant.*
xxx. *Γ» clerici & monachi negotiio feetelaribui (e* xm» *impluent.*

XXXI.

s H np.lulu·» c>l«t Fulbsrtus Ga/αοι. m spift. solo Magao. *Hardtixai.*

ex Cou«lw Laplisafl)ub *Zo.baii»* Papa, lub Priacfpa C*-

ANNO CHRISTI

uni. Fl Hftmit.Imtifr iater p«aiteate/.
«XIII. Π tarpia kin titrti «M eaerceeat.
«*"«. Fl paeUaraaa attefana /appeditea tar e pralatit.
XXXIV. F» Wdte* jat patefaU w/aa» epijtapi.
xxxv. Or iit ftta Mu daatiaicit fieri deleat.
mn. Or iû fai «4# iageaia vtt elini/ «fairaat, CT pn H/ prttariaj fatiaat.
XXXVII. Or iù gai re/ Hflrfie 1» precariae/ p/rateleat lagniaa/ aepaifieriat.
xxxviss. Or drcûw/.
XXXIX. Nr enarra pre placifij frigeatar.
f'* deaàaa iaftrtHrr, te Merit ejat, erattract aageaatar.
XII. Nr falidi per geadratiata dnariei rifearraat.
IUI. Fr pergnrila* ad Jrrvitiaat regit taaafie an aelrtar.
Xi.ni. Fl titet & jargia tenûaaa/ Ment.
xiir. De falfit tefiila/ terrendit.

PRÆF/T1O.

Hle eft ordo capitulorum breviter annotatus, qun anno dominice incarnationis occcxui. notata funt in conventu roetropolitanc (edis R.hemcafu ecctefin à domino Carolo piitLmo Cxiare, mora prifeorum imperatorum congregato, ordinante Vulfario ejufdem fanftx (edis archiepifeopo, & ceteris quamplurimis patribus & fratnbus in eodem conventu divina largiente clementia reiidentibus. Primo omnium mediante menie Majo,. Deo iufpirante, ab cifdcm veneubihbus pstribus inftiiutum eA fecundum ronJiitmdmtm jejunium laudem et gloriam fui fanfti nominis, & idmcr>3 ccdcm prxfati glortofiAimi principis noliti, (eu eorreâionem totmi Chrifliani imperii, in eo confidcranda vel ilatucnda crant, eo coopérante, fecundum fuam magnam mifcricordiam piillima voluntate ordinari mererentur.

CANONES.

I.

Capitulum primum eft de fidei ratione, ut unufquifque juxta intelledum fur capacitatis, Domino largiente, difeeret & intcliigerct, atque operibus pleniter obfervarct.

II.

Ut orationem, quam Dominus nofter Jetus Chriftus dilcipulos fuos orare docuit, verbis difcercnt,& fenfu bene intefligerent: quia illam ignorare nulli Chriftiano licet.

III.

Ut quicumque àd gradus eccleliafticos condigne afcendcre voluerit, unufquifque incebigerct qualiter fecundum poffibihtatcm intellectus fui in eo gradu, ubi conditurus eft, Deo militare, & fe ipfum valeret cuAodire.

IV.

Ut ea qux (cripta funt fuperius unufquifque fecundum a Deu fibi collatum gradum operibus perficere valeret, relidentibus eundis ledae funt epiftolx Pauli, qualiter fubdiaconi minifteriutn eft eumdem apoftolum legere, ut oificium fibi cornmiifum implere redius potuidet.

V.

Ledum eft evangelium, ut diaconi etiam inftruercnrur, qualiter Chrifto, cujus funguntur officio, condigne valerent miniArare.

VI.

Mi(Tarum ibi difcufTa eft ratio, ut presbyteri minus antea fcientes intglligerent, qualiter mifiarum follemnia deinceps dignius celebrare deberent.

VII.

BapciAerii &.catechumenorum ventilata cA ratio, ut facerdotes plenius intelligereht, qualiter condignis ordinibus efficerent Chriftianum.

VIII.

Ledi funt fandi canones, ut quifque canonicus legem vitamque fuam minime ignoraret, quod omnimodis non expedit, ficut in decretali legitur Innocentii.

IX.

Leda eft regula S. Benedidi, ut ad memoriam reduceretur abbatibus minus fcientibus, fi qui forte adfuerint, qualiter & fc & fuos fecundum eamdem regulam cuftodire valerent atque gubernare,

X.

Ledx funt fentencix libri paftoralis B. Gregorii, ut paftorcs «deii* intelligerent, cquomodo lpt1 »i«re, & qualiter Abi fubjedos deberent admonere: quoniam, telle eodem B.Gregorio, aliter admonendi funt prxlati, atque aliter fubditi.

XI.

Diverforum ibi fententix relatx funt patrum, ut audientes in omnibus qux fupra inferta leguntur, tam prxlati quam fubditi, in Dei laudibus roborari, de his qux audierant, frudum boni-operis contendere reddere.

XII.

Omnibus his adis, ventilata eft ratio pcenitentix, ut facerdotes certius intclligerent, quomodo confefiiones recipere, & poenitentiam fecundum canonicam inftitutionem pcenitentibus deberent indicare.

XIII.

Ventilata eft ratio odo principalium vitiorum, ut unufquifque diverfitatem illorum fciret, & ab illis Domino auxiliante fe intelligeret cuftodire, & aliis predicate.

XIV.

Ut epifeopi diligentius operam dent, ledionique divinx incumbant, id eft, canonicis libris, Jc opufculis patrum, & verbum Dei omnibus prxdicent.

XV.

Ut epifeopi fermones & homilias fandorum patrum, prout omnes intelligerc poifint, fecundum proprietatem lingua: predicate Audeant.

XVI.

Ut epifeopi & presbyteri examinent, qualiter confitentibur peccata dijudicent, A tempus pœdiccntix conllicuant.

XVII.

Ut epifeopi & abbates ante fe joca turpia

pia facere non permittant, fed pauperes & indigentes fecum ad menfam habeant, & lectio divina ibi perfonet, & ftimanc cibum cum benedictione & laude Domini, fecundum apoftolum: *Sive menducotit, five bibitis, omnie in lendem Dei ʃotite.*

XVIIL.

Epiicopi, & Dei miniftri, non debent comeilationibus & vinolentiis nimiis incumbere, fed confiderent fentenriam Domini dicentis: *Attendite ne groventur conio veflro in crapule $r ebrietote.* Moderate enim cibum & neceffarium potum fumant, ut juxta apoftolum fobrii fint, parati ad fervidum Domini,

XIX.

ut epifeopi & judices judicia difeernant: quia fune quaedam judicanda modo, quaedam Dei judicio reiervanda. Scriptum eft enim: *Nolite ante tempus judicare y pttoednf que veniet Dominus s qui & illuminabit ebfcondito tentbrorum, é* meniftflebit confilie car~dium, & tunc lent erit unicuique a Deo.* Et illius memores f>nt: */n quo tntm judicio judicaveritis, judicabitur de vobis.*

XX.

Ut presbyteris de minore titulo ad majorem non liceat tranfmigrare.

XXL.

Ut quicumque presbyter per pretium gradum & ecclefiam aequifient, deponatur

XX1L.

Ut a facerdotibus omnis fufpicio mulierum funditus eradicetur · cum quibus etiam nulla habitatio cis concedatur, prxter illam quz in Nicaena fynodo permittitur, id eft, matrem, aut fotorem, vel eas cantum pertonas, a quibus omnes fufpiciones effugiant.

XXIII.

Ut in viftu, vel vcftitu, vel converfatione abbatum, qui monachos habere cernuntar, Dei voluntas & domini imperatoris impleatur.

XXIV.

Ut prxpofiti & vicedumini fecundum regulas vel canones conftituantur.

XXV.

Ut monachi & canonici pariter concilium, habeant, qualiter Deo militare, animafque eorum melius valeant cuftodire, ne propter aliquam neceifitatem occationem quxranr vagandi, & inter ipfos propter hoc locus tentandi detur diabolo.

XXVI.

Ut monachi & canonici tabernas ad edendum vel bibendum non ingrediantur, *n conr^'1· Laodicenfi & Africano legitur cfle interdi&um.

xxvn.

Ut in civitatibus, & monafteriis, non major numerus fervientium Deo mittatur, quam poflibilitas eis miniftraodi fuerit.

XXVIII.

Ut cupiditatis & avaritiae malum nullatenus ie&etur, ticut Carthaginenfe interdicit Concilium.

XXIX.

Ut monachi ad placita faecularia nullatenus vadant.

XXX.

Ut nemo facerdotum, vel monachorum, negotiis illicitis fe implicet, quomodo fcriptum eft: *Nento militent Deo implicet fe negotiit fleculeribut.*

XXXI.

Ut diferetio fervanda lit inter pœnitentes, qui publice & qui abfconfe poenitere debent.

XXXII.

Ut turpia lucra & ufuras minime exerceant, ticut ipium habet Concilium.

XXXIII.

De monafteriis puellaruni confiderandum eft, & domini imperatoris mifericordia imploranda, ut vi&um & nece(faria a tibi praelatis confequi poflint fan&imoniales, & vita illarum & caftitas fecundum fragilitatem iexus diligenter provifa tueatm.

XXXIV.

Ut vidux non fint in deliciis, fed fecundum apoftolum fub poteftate epifeopi vivant ficut decet.

XXXV.

Ut diebus dominicis fecundum Domini praeceptum nulla opera fervilia quilibet perficiat, nec ad placita conveniat, nec etiam donationes in publico facere praefumat, neque mercata exerceat.

XXXVI.

Ut quicumque per cupiditatem, & malum ingenium, aliorum res tibi acquifiennt, & pro ipfis rebus eccletic illis in precaria reddiderint, & id portmodum datoribus difplicuerit, pars ecclefiae quod fuum eft habeat, & illi qux fua iunr abfque ullius contradictione recipiant. Poft hsec vero, hi qui hoc malum perpetrati funt, fecundum modum culpa: poenitentiam agant, & deinceps res aliorum cupide & procaciter recipere non praefumant, niti tantum quod pro fola eleemofyna eas Deo dare voluerint, vel etiam ipfat', quas donat, in nomine fuo & filiorum fuorum, in precariam recipere voluerint.

XXXVII.

Ut fi quilibet hominum res ecclefiae per mendacia, vel mala ingenia, in precariam fibi acquirere fle habere voluerit, & poft fallas precarias, eadem mendacia ad'aures cjufdem reékoris ecclefise delata fuerint, ipfa ecclefia res fuas, <jus ei mendaciter abftraCtse fuerint, pleniter abfque ullius contradictione omnimodis recipiat Ilie vero, qui res fuas per eadem mendada propter cupiditatem ipfius precaris eidem ec-

—▮ . ▮ occidue tradidit, fimili modo in fuam re-. cipiat dominationem.

chJujti

·.»

XXXV11I.

Ut decime pleniter dentur.

XXXIX.

Ut nullus homo numera pro placito re· quirat, aut accipere pratiumat.

XL.

Ut pro domino imperatore, fusque no< bilifsima prole, orationes & oblationes fuper has que ha&enus pro ipfis Deo omnipotenti oblate funt, augeantur, ut cos fuu temporibüs in prefenti irculo Cum omni felicitate cuftodiat, & in futuro cum fandis angelis fuis pia miieratione gaudentes efficiat.

XLI.

Ut dominus imperator fecundum ftatutum bone memoris domini Pippini miConcordiam faciat, ne folidi, qui in lege habentur , per quadraginta denarios difcurrant : quoniam propter eos multa perjuria, multaque falfa teftimonia reperiuntur.

XL1I.

Ut in fua eleemolyna firmiter ftatuat , ne quilibet in fuum pergentibus fervitium ullatenus prohibere audeat msnfionem , neque aliis quibus necefsicas incumbit.

XL11I.

Ut eius magnificum cundlo imperio ejus fuis & futuris temporibus firmetur capitulum, fire ab anno mxn· - quo adhuc telles- haberi poflunt, feu etiam ab illo, a quo le- licifsimum regnum ejus fumpfit exordium, qualiter otnncs lites & jurgia in fua mifericordia terminum habere poturffent ; quoniam pro talibus multa perjuria , multeque diflcniioncs oriuntur in populo. —- Chbi»?i

XL1V.

Ut de fallis teftibus ejus limiti modo piiisimum firmetur capitulum , qualiter & hoc quod >He Bononia (latuit firmifsimum habeatur: & adhuc querantur, quatenus in fua piifsima mifericord.ia, fi qua ncceiTaria 'funt augeantur; ne propter eorum falls tee ftijponia iniquaque perjuria , tot damna , totque injuftitie oriantur.

Notjb Seveeini Bini.

▪ *Ctnetliav.*) Da cauffa , tempore *A* occatlone hujue Concilli Rhcmia celebrati > *vldt* qua e» eanallbur Francoram Cupra notavi In Comitlo Aralaltafl IV. vtrbo Crac/- /«'··

De eodem Prodoaldua llb- a. cap. «I. Illa Hoc etlam Vulfatlo pratulo ordinaata congregatae» reperltur Rhemia eb Imperatore Carolo Magno Concillai* plurimorum patrum In quo conBltuta XLIV coguntur capitula. la qui. buade 6Sal ratloao, atque Del occine* beaoro, roAocuolq*e Ipflua ·« mlalEroraaa dllpofltloae« reglfque fidelltate atque totlua regnl utllitate traflatum e* · Eheooroer e>bu la Cal- *»· ·

C b .) Slc dlAum * Rbemla la Geilla Belgica , qua baud procul a Matrona fluvlo dlter Et verocuerropolla, culua luffragalwl foot omaea epllcopl eadem lu Gallia Belglca flt . Rea Francorum ab archiepifrepo Rheumati ungltur *A* conlbcralur. Vlde Ptoltmoum llb. a. cap. j Pllnlum llb. 4. cap 17.

CONCILIUM TURONENSE III.

QUOD CAROLI MAGNI IMPERATORIS JUSSU

In Turonorum urbe celebratum eft anno Chrifti dcccxui. Leonis III. pape xviij. Caroli ejufilem regni anno xl v. imperii vero xm.

TITULI CANONUM.

AMWO ***" ^^«^-Afint, memorias Audeant commendare: (an——^·-

CBftlsn n« Muibtt jMfrci· «mm Mqptf urt «npMU. xaavt. Ot atffarfft attrt /WraC. rftftit «tat» jmlaifu, (TUttftrt μ.

M M Vtlfill àk·»!.

»l i Dr trianaafii, facrdatati «à mv UM» MiMrn- (iraiart ftaiUatia eaertcadii.

xl» v. De /aUruaadie pwpmfau, fsua appnaraata,.

«·»· Ut ffa aftfe (b>t faadrra & aaffier.

XI rl. Ut aaa< & detiaut fahreatur at in fi drbrat ,3 «V eteiefiajueraat « trBa rrfaart*-

XLVU. Df abfer-tratriit jejunih, ftr jra a/ifa aritfta- tr ladnuaiur.

Xtrlit. Dr -viiaada crapula dt ebrietate.

«llx. Ut d-aatat /uitutai /»·/ aa» decerni.

l. Ut latet tranari irr (altent ia ausa cataatnacrent.

ut. Dr it» ,·< at traditimei etelc/m a frentibui fa&at exbaredati dttebanlur.

PRÆFATIO.

Quatitum piift'mi imperatoris nothi excellens animus disinx fapientie fulgore fit irradiatus 4d gubernandum prefentiutn rerum flatum, ipfius imperii fibi a Dao dati liquido teftantur negotia. que quanta fint induftna admiaiflrata, quantaque prudentia ordinata, qui lapiens ac intclhgcns eft, facile perfpicere poteft, & eo praecipue, quod bic toto animo invigilat, luvedigando que ad pietatem Ac veram religionem pertinent, quorum frudus hominem in bono beatitudims collocat. His igitur intentus, pios ac religtoios Dei facerdotes, ccckfuc gubernacula in regno fibi divina largitate collate tenentes, faluberrimis exhortationibus admonuit, ut operam darent & aâibus eminerent, quibus & le bene operando, & fibi comtniffos verbis & exemplis inlitucndo regerent. Definitum itaque de locis & tempore, quando & ubi coadunari fuerit opus: & quod a tanto principe nobis injunâum eft, ad ftatuta loca convenimus. Siquidem urbe Turonis Dri congregati epifeopi, abbates, & venerabilis clerus, pro parvitate nolira, pauca que ad tantum opus pertinete animadvertimus, & qux fecundum ci- nonicam regulam emendatione indigeni, diftinâe per capitula anuotavimus lcrcniftimo imperatori nolito olteodcoda.

CANONES.

Primo omnium admonuimus generaliter cundoc, qui t.oftro conventui interfuere, nt obediences Tint domino exceilentifsimo imperatori noftro, & fidero, quam ci pro* milTam habent, inviolabiliter confcrvarc fludeant. Orationes quoque ai»iduas intente fundere pro ejus ftabilitate ac incolumitate omnes fe velle, fecundum noftram admonitionem, unanimiter profefsi funt, ut mifcricordia divina longiori atvo illitu maniuetudinem confervare dignetur.

II.

Ut omnes epifeopi ftudiofe operam divina dent ledlioni; fandum evangeliura, & epiftolas B. Pauli apoftoli, non folum crebro le&itcnt, fed etiam quantum pof-

-fint, memorias Audeant commendare: (anâoramque patrum opufcula fuper eadem expofica devote frequentent. Similiter dc de ceteris libris canonicis faciant. c mib ii

III.

Nulli epifcopo liceat canones, aut librum paftoralem *B.Gr rio papa editum, fi fieri poteft, igoorate, in quibas fe debet unufquifque, quafi in quodam fpeculo, afsidue confiderare.

IV.

Sollicite ftndeat unufquifque epifeopus gregem fibi commHfam laera praedicatione, quid agere, quidve vitare debeat, informare. Et ipfc epifcopus vicia, habitu, forma & coaverfatione fanâa, fuis fit fubjeâis exemplum, ut juxta dominicam vocem, videant opera ejus bona, & glorificent patrem Deum, qui in cclis eft.

Epifcopum non oportere nimium profufis incumbere conviviis; fed parco & moderato contentus fit cibo, ne videatur Domini abuti fententia dicentis: uSirrradiar ur ^rrudsTar carda tttfira via erafala it ebrktait, Et quamdiu Convivatur, potius facra leC&io ante menfam ejus recitetur, quam otioia a fufurronibus reionent verba.

VI.

Peregrini & pauperes conviva: fine epifcoporum: cum quibus non folum corporali, fed & fpiritali reficiantur alimento.

VII.

Ab omnibus, quxeumque ad aurium & ad oculorum pertinent illecebras, unde vigor animi emolliri pofle credatur, (quod de aliquibus generibus muficopim, aliifque nonnullis rebus fentiri poteft) Dei ia» cerdotea abftioere debent: quia per aurium, oculorumque illecebras, vitiorum turba ad animam incedi folet. Hiftrionum quoque turpium, & obfccenorum in» folentias jocorum, & ipfi animo effugere, ceteriiquc facerdotibus effugienda praedicare debent.

VIII.

Sacerdotibus non expedit, fiecularibus & turpibus quibuslibet interefle jocis: venationes quoque ferarum vel avium minime fcdcncur.

IX.

Presbyteri quoque & diaconi in omnibus bonorum exhibitionibus fui epifeopi veftigia fc&entur; & in bonorum morum probitate, quae epifcopo font obfervanda, eadem & ubi obfervaoda efle cognofcant. 1M4. < M

X.

Epifeopi quidem maximam curam & follieitudinem circa pauperes habeant, & res ecclefiafticas ecclefiis collitas cauta circumfpeâiont difpenfent, quafi Dei miniftri, non quafi turpis lucri feâatores: illifque ita utantur, non ut propriis, fed ut fibi ad difpenfandnm commiffis.

XL

XI.

cHKaTi t r' ** Licitum fie epifoopis, przfentibus prêt* byteiis & diaconis, de tbcfsuro ccclcfiz, fismiliz & pauperibus ejus ccdctûc, fecundum canonicam inftitutioocm, juxta quod indiguerint, erogare.

XIL

ib«i. ». «i. Presbyterum ordinari non debere ante legitimum tempus, hoc eft ante xxx. aetatis annum: fed priufquam ad confecrationem presbyteratus accedat, maneat in epifcopio difcend£ gratia officium iuum tamdiu, donec jwmnt & mores de a&us ejus animadverti: & tunc, fi dignus fiierit, ad B facerdocium promoveatur.

XIII.

ii>.4 r. Ut unufquifque epifeoporum parochiam fuam diligenter perferutari nitatur, ne aliquis presbyter ab alterius parochia in fuam commigrans, officium celebrare przfumat fine litteris commendatitiis, ficut olim multis in locis adum efle repertum eft.

XIV. /

U.4. e ,·. De titulo minori ad majorem migrare nulli presbytero licitum fit: fed in eo permaneat, ad quem ordinatus eft. Quod fi inventus fuerit contra ftatuta id facere, ea- C dem feriatur fententia, qua epifeopus, fide minore ad majorem tranfmigraverit fedem.

XV.

Quicumque presbyter per pretium ecclefiam fuerit adeptus, quolibet expulfo, omnimodis deponatur, quoniam & ille contra ecclefiafticz regulae difciplinam agere dignofeitur, qui alium presbyterum legitime ad ecclefiam ordinatum per pecuniam expulerit, eamque fibi taliter vindicaverit. Quod vitium late diffufum fummo ftudio emendandum eft. Itcmque interdicendum videtur clericis, five laicis, ne quis cuili-l bet presbytero przfumat dare ecclefiam fine licentia & confenfu epifeopi fui.

XVI.

*<·<·' Ut decimae qur fiogulis dabuntur ecclefiis, per confulta epifeoporum a presbyteris ad ulum ecdefiz & pauperum fumma diligentia difpenfentur.

XVII.

Vifum eft unanimitati noftrz, ut quilibet epifeopus habeat homilias continentes neceffanas admonitiones, quibus fubjedi erudiantur, ideft de fide catholica, prout capere poffint, de perpetua retributione bo- E norum, ôc aeterna damnatione malorum ,· de refurredione quoque futura, & ultimo judicio, & quibus operibus poffit promereri beata vita, quibufve excludi. Et ut eafdem homilias quifque aperte transferre ftudeat in rufticsm Romanam linguam, aut Tbeotifcam, quo facilius eundi poffint intelligere quz dicuntur.

XVIII.

Epifeoporum fit magna follicitudo, presbyteris fuis tradere baptifmi facramentum, A & quid in eodem renuntiandum, quidve credendum fit. Renuntiatur ergo diabolo, c*|WH7$n & omnibus operibus ejus, & omnibus pom- ·"» pis ejus. Opera ejus intelbguntur& fune, homicidia, fornicationes, adulteria, ebrietates, & multa alia his fimilia: que nimirum diabolico inftin&u prius cogitatione mentis concipiuntur, quam opere perpetrentur. Pompae vero ejufdem fune, fuperbia, jadantia, elatio, vana gloria, faftus, & alia quamplurima, quz ex his oriri videntur.

XIX.

Presbyteri omnino admonendi funt, ut cum facra miftarum follemnia peregerint, atque communicaverint, pueris aut aliis quibuslibet perfonis adftantibus corpus Domini indiferete non tribuant. Qui fi forte majoribus peccatis fuerint irretiti, magis fibi damnationem quam remedium comparant, juxta fententiam apoftoli dicentis: «Mdvrs-wriz *fientet, vI biberit te- /icent Domthi indignt, rtnt erit corfimrù é fon^ gninit Domini. Trabet nutem/t ipfum bomo* if fie de fiant ill- tint, if dt cn/icc bibot.*

XX.

Item presbyteris injungendum eft, ne facrum ebrifma foras conclave dimittant, ubi a quolibet attingi poffit. Nam criminofos eodem chrifmate undos aut potatos, nequaquam ullo examine deprehendi poffe a multis putatur.

XXI.

Servandum presbyteris firmiter ftatuimus, ne tabernas ingrediantur comedendi bibendive cauiïa. Quod fi, poft hzc ftatuta, facere przfumpferint, canonica decernimus fententia feriendos.

XXII.

Epifeopis & presbyteris diligenti cautela pertradandum eft, qualiter hominibus fua fibi delida confitcntibus tempus abftinendi adferibant, ut juxta modum peccati pccnitentibus abftinentia indicatur: quoniam varie ab aliquibus facerdotibus & indiferete hzc judicia proferuntur. Ideo neceflarium videbatur nobis, cum omnes epifcopi ad facrum palatium congregati fuerint, ab eis edoceri, cujus antiquorum liber pcenitentialis potiffimum fit fequendus.

XXIII.

Canonici & clerici civitatum, qui in epifcopiis converfantur, confideravimus ut in clauftris habitantes, fimul omnes in uno dormitorio dormiant, fimulque in uno reficiantur refedorio, quo facilius poffint ad horas canonicas celebrandas occurrere, ac de vita & converfatiore fua admoneri & doceri; vidum&veftimentum juxta facultatem epifeopi accipiant, ne paupertatis occafione compulfi per diverfii vagari, ac turpibus *ie* implicare negotiis cogantur: dimifloque ecdeiiaftico officio incipiant indifciplinate vivere, & propriis defervite voluptatibus.

anno cIIKisn ·.«

XXIV.

Simili modo & abbate* monafteriorum, >0 quibus canonica vita antiquitus fait, vel nunc videtur eflê « follicitc fais provideant canonicis, ut habeant clauftra & dormitori·, in quibus fimnl dormiant» fimulque reficiantur, horas canonicas cuftodiant, viâum & veftimenta juxta quod potent abbas habeant, quo facilius ad Dei fervitium poffint confirmai ; fintqoe abbates fibi iubditis bene vivendo duces&przvii, viamque demonfirent, qua reéle gradiendo ad meliorem vitam pervenire valeant.

XXV.

Monafteria monachorum, in quibus olim tegula B. Benedi&i patris confervebatur, fed nunc forte qualicumque negligentia fubrepente remiflius ac diflolutius cufloditur, vel certe penitus abolita negligitui, bonum videtur ut ad priftinum revertantur ftatum, & abbates eornmdem in eodem habitu & vita, qua ipfa regula przcipit eos incedere, vivere ftudeant : quoniam aliqua funt monafteria, in quibus jam pauci funt monachi. qui prédifti patris regulam fuis abbatibus promiftam habeant ; quippe cum ipû abbates magis canonice, quam monachice, inter fuos convoiiati videntur.

XXVI.

Porro in monafterus puellarum multa inveniri poflunr, quz emendatione indigent. Nam quxaam abbatidarum negligcntius, quam oporteat, vivere dicuntur, &obhoc carum vita & converfatio a multis diflamatui: Sed & talium adus fubditam fam>ham imitan velle credendum eft. Vi&us etiam ac veftimenta, aliaque nonnulla necelfaria, quz jure sbbanfbs przparati debuerant, abflraéla fibi e?dem conqueritur familia.

XXVII.

Ut juvenes viduz cito nequaquam velentur, ufque dum probetur illarum religio, & bona ab cis nota fit converfatio : ne forte de eifdem dici poffit ab apoftolo: *Q** *entem m itltttt (unr, vtvtntrr Httrnut funt*

XXVIII.

Virginibus quoque facrum velamen accipiendum decreta patrum interdicunt ante xxv. annos, nifi forte aliqua cogente ueccflitate, pro qua licitum eft hzc ftatuta mutare, ut in canonibus, fi requiratur, inveniri poterit.

XXIX.

Presbyteris, diaconibus, ceterifque clericis, infra clauftra monafteriorum puellarum non fit conceflum habitare. Neque enim iutrent monafteria, nifi tempore quo sniHarum foJlemnia celebranda funt, vel alia quzlibet ecclefiaftica officia peragenda : quibus peraâis, ftatim egrediantur, neibipoftea aliquam moram faciant. Similiter & alliis homiaibos, eadem monafteria impor tune freqoentare cupientibas, omnia aditas praecludatur. chr ist c

XXX.

Abbatiflc abftjne fai eptfaopi Boantia foras egredi mo habeant poceftatem, nifi cum ad piiffitnum imperatorem noftrum proficite! voluerint·* fed tantum fa fais permaneant monafteriis, ibique & feipfas cuftodire, fibiqoecommiflas fervare, quanta poterant vigilantia, decertent.

XXXI.

Ut in monaftetiis canonicorum, monachorum, feu puellarum, major hominum numerus non admittatur, quam facultas monafterii poffit fufiene.

XXXII.

Omnes homines &. maxime Chriftiani, Audeant inter fe pacem, unanimitatem & concordiam habere; odium vero & difeordiam longea fe propellere.· neque pro terreno & caduco quzftu anis invidic ftimuli» agitatus felicitati fratris invideat ; fed poctus bona quae fibi optat, eadem & proximis «qualiter cupiat.

XXXUI.

Comitibus, judicibus, rcliquoque populo expedit, ut fuis fint epifeopis conicotientes &. obediences propter Dei amorem, fuique gradus honorem, & femper ab eia utile quzranc confilium, iliorumque fidubria non ipernant monita, fed intenta cordis aure audiant. Similiter veto& epifeopipredi&as perfonas humiliter fufeipiant, honorificeque erga eos in omnibus agant : & fic fefc mutuis ftudeant fublcvarc confolatiombus.

XXXIV.

Summopere admonendi funt comites & judices, ne viles & indignas perfonas coram *fe* permittant ad tcftimonium accedere : quoniam multi font, qui pejerare pro nihilo ducunt : in tantum ut pro unius diei farictate, aut pro quolibet parvo pretio, ad juramentum conduci poffint, aoiroafque luas perjurio perdere minime formident. Quamobrem tales nequaquam ad quodlibet teftimonium admittendi funt. Et hoc notandum, quod non folum illi qui pejerant, fed etiam qui petjarts confentiunt, fitnili plcitcudi funt damnatione.

XXXV.

Nullus Cbriftianus pro quolibet placito, vel judicio, a qualibet perfona munera cxigere, aut accipere debet: quoniam id divina feripeura multis in locis magna interdicit auâoritate, tefle feriptura que tie : Jivtrra «cadar *fafitnttv», jvkvtr·. tttnt verb**

XXXVI.

Omnibus communicer intimetur, ut unufquifque omni tempore faam familiam, & ad fe pertinentes inopes alere ac vegetare ftudeac: quooiam impium eft, & Doo odi-

[illegible]odibile « eos qui divitiis aflluuM, nimiif-cnaori *1°* epita* abundant, non adjuvare mife-·»». TO· & indigentes.

XXXVU.

Sciendam eft, qnod exceptis diebtu dominicis, & illis follemnitatibus, quibas *àt* nnivertalis ecclefia, ob recordationem dominiez refurreâionis Colet flando orare, fixis in terra genibus iuppliciter Dei clementiam nobis profuturam, noftrorumque criminum indulgentiam depofeendum eft. cujus ret in evangelic ipfe Dominus nobis de· z.«. ». dic exemplum. Sed & Stepbanum martyrem, & apoftolum Paulum eadem fecifle B liber A&oum apoflolorum tcftis eft. Ex quibus intelligidatur, oportere Chriftianum humiliter ad terram profterni, ne forte ilj dicatur: *Quid fuftrbû^ terra & cituit Txwnn.*

Sacerdotes debent fideles admonere, ut quando ad ecdefiam conveniunt, fineftrepitu ac tumultu eam ingrediantur: in qua etiam quamdiu orationis caufla morantur, nequaquam inanes inter *(e* proferant confabulationes. Sed tempore qqo miflarum fbllemniacelebrantur, non folum ab otiolis & inutilibus verbis: verum etiam & a per- C niciefis cogitationibus funditus abftinendum eft.

XXXIX.

AS4u».t«r-·» Pl*cita quidem fecularia inecclefiis,vel in amis ecclefiarum, a comitibus,vicariifque ufque modo multis in locis habita ne ultra fiant interdicendum eft, cum au&o-.*.*'* « *· ritate Domini, qui expulfis de templo negotiatoribus afferuit debere domum Dei dodium elle 01adonis.

XL.

iremque interdicatur ne mercata & placita ufquam fiant die dominica, quaoportet omnes Chriftianosa fervili opere in laude Dei & gratiarum aâione ufque ad vefperam perfieverare.

XLf.

Inceftuofi, parneidr, homicide multi '*'. < ♦». apud nos, heu proh dolor.' reperiuntur led aliqui ex illis facerdotum nolunt admonitionibus aurem accommodare, volentes io priftinis perdurare criminibus: quos oportet per («cularis pocentue difciplinam a tam prava confuetudine coerceri, qui per falutifera (acerdotum monita noluerunt revocari. Quorum aliquos jam excommunicavimus. Sed illi hoc parvipendentes in eifdem perdurarunt criminibus. Qaamobrem veftra decernat manfuetudo, quid de talites deinceps agendum fit.

XL1I.

i»?. *' Admoneant (acerdotes fideles populos,ut noverint, magicas artes, incantationefque, quibuslibet infirmitatibus hominum nihil poffe remedii conferre: non animalibus languentibus, daudicantibufve, vel etiam moribundis quidquam mederi. non ligaturas otfium, ve! herbarum cuiquam mortalium adhibitas prodefle: fed hare e(Te laqueos & ch^usti infidias antiqui hoftis, quibus ille perfidus genus humanum decipere nititur.

XL11L

Omnes homines admonemus,6 neper/in- !'k < .< gula verba, quart ad confirmationem fur aflertionis, nomen Domini ia vanum allumant, quod ipfe Dominus interdicit faciendum, ubi ait: Mr a/âaMS avear· Uri *tui in t·* » *wumv*. In vanum etenim nomen Dei aflumitur, quando aliquis ad fingula verba, quibus vult ut fibi ab alio credatur, Deum omnipotentem certem rei, de qua ait, invocat, cumque fibi ita efle adjutorem, fient ea vera fini que loquitur. Nam& ipfe Dominus in evangelio hoc modo prohibens omne genus juramenti, Noflrr, inquit, *""*. ' *ouuùno furare*, «efnr *fer talum*, oryne *ftr ttr~ rm, ntftrn ftr tapm* mow, &c.

XLIV.

Propter divertas occafiones res pauperum multis in locis valde attenuate fimt: eorum fcilicet dicimus, qui liberi efle nofcuntur, & fub poteftate potentiorum (unteonftituti: quorum fi negotia & cauflas dementis piiflimi principis noftri diligenter inveftigari jufferit, reperientur quampluri-mi divertis occationibus ad ultimam paupertatem jam redigi.

XLV.

Quod menfurz & pondera jurta ubique TH·· habenda fint, tcftis eft Salomon, qui dicit quod ftatera dolofa abominatio fit apud Deum, & pondus equum voluntas ejus. Et Dominus in evangelio: *1» fua mtufura^* inquit, *mtnfi Jueritit, remetietur vatii.* Quod licet de mutua ibi di&um indulgentia intelligi poflit, tamen non abfurde & de hac re didium accipi valet.

XLVI.

Nonas ac decimas, quas qui res «edefiafticas tenent, Coivere reéloribus ecclefiarum ordinati funt ad luminaria & rtipendia clericorum, multis in locis abflra&as efle vidimus. Quod fiepe jam miflis veftris in publicis indicavimus placitis. Sed inde haÂenus aut parvum, aut nullum confecuti fumus efle&um. Similiter & de rertauratione te&orum nobis neceflitas incumbit indicare, quia non tantum domus monafteriorum, fed & ipfeecclefiz, propter tcilorum inopiam, ruinas minantur.

XLVII.

Jejunia quando generaliter pro aliqua neceflitate indicuntur, diligenter ab omnibus cuftodienda funt & obfervanda. Nec fe aliquis improbitate gulc patiatur corrumpi, ut de communi con(ôrtiofequeftratus,cftèâuro jejunii, quem cum ceteris abflinendo confequi debuit, ingluvie ventris vidusturpiter amittat.

XLVHI.

Ebrietatem & crapulam fideles feftari non

non debere Docninus in evangelio au&or qui fu'* «editoribus ita pr«cipiens,UrreWue, inquit· ■· /rw·*»* wrda *vtftrn i» crapula* è* *ohriefntn t* quae vitia modo apud homines nullius momenti efle putantur. Sed quanta mala de illis generari foleant,facile non poiTunt comprehendi. Generantur enim de iliis quique noniores corporum morbi, ut phyfici reflantur. Ad ftatum quoque mentis evertendum quantum noceat ebrietas, non facile deprehendi poterit; quippe cum pene omnium malorum, qux ab hominibus raptim perpetrantur, cauda fit & origo ebrietas.

XLIX.

Admonendi funt domini fubditorum,ut cjrcj| fuo$ pje mifericorditer agant: nec eos qualibet iajufta occafione condemnent, nec vi opprimant, nec illorum fubftantioUs injufle tollant: nec ipfa debita, qua: a fubditis reddenda funt, impie ac crudeliter exigantur.

L.

Ut, G non frequentius, vel ter laid homines in anno communicent; nifi forte quis majoribus quibuslibet criminibus impediatur.

LI«

D'iigenter traâare & inquirere pariter coepimus in conventu noftro, ficut pia ielen iflimi principis noftri nobis injunxit admonitio, de illis hominibus, qui exhatreda-Ati efle dicurtur, fi aliquis eflet, qui boAris temporibus voluiflêt dicere, f« a quolibet noftrum illis privari rebus, quas pater «jus, aut mater, aut frater vel aliquis propinquorum ad ecdefias Dei deditet, & in ejus nomine iterum precaria a re&oribus ecctefiarum acciperetur. Sed in eodem conventu noftro neminem repetimus, qui de hac re adverfus nos conqueri voluiflet. Nam pene nullus eft qui res fuas ad ecclefias donet, nifi de rebus ecclefiafticis, aut tantum quantum donavit, aut duplum aut triplum ufufru&uatio accipiat, & quibus ille tunc, vel quantis filiis aut peopin?uis, are&oribus impetraverit, pofl difcefum ejus eadem conditione, qua ille tenebat, pofteri ejus fibi vindicent. Hic ufus & haec ratio apud nos ufque modo de talibus tenebatur. Nam & nobis vifum eft, przdîâis heredibus hanc dare optionem, ut fi voluiffent traditiones parentum Tuorum confequi, de qua illi jam erant per legem exclufi, reâoribus ccclcfiarum fe commendarent, & hereditatem illam in beneficium, unde fe adjuvare ac fuffentare poflent, acciperent.

C Hstc nos in conventu noftro ita ventilavimus, fed quomodo deinceps piifTimo principi noftro de his agendum placebit, nos fideles ejus famuli libenti animo ad nutum & voluntatem ejus parati fumus.

'CONCILIUM CABILONENSE II.

QUOD CAROLI MAGNI IMPERATORIS JUSSU

Ab epilcopi» provinces LugdunenGs in Cabilonenfi urbe celebratum anno Chrifli *ncccxtti.* leonis III. pipsc xvm. Caroli ejufdem regni anno xtr. imperii vero xm.

TITULI CANONUM.

XII i.

" -MU/.
AMMO «
CHMISTI »111. tw hvitaart ftufuiMi suti,
··> fK ft tpifttpéi Am.
fttrt fat taaÎtafatpilttpi éari Λ
S hiiknut nm pert?ri- fiitid mm /nf.
»». Or
4m
mi^Or étftrtrtat aéMtaéa ia ptruptitae tatSari-
sivi», j^vdfe mm OmnW fédih» /trih
xivn>."£·* irinai ait· hatha· ptnuçraéi fat.
si.». Or teu ta gaihu rtfa ttMraaé* faat.
u Or tiftrërttat éiti hartlictr.
u. (jai pnriali tttltfa tleauater tri» faUift agtrt Mttat.
fM ft mm«mj
tc«. ûfa tarera étirai Mtfifi trga feaRitHaialtt ≯ it iartfu. W
tv. ^tUrtfa taaa rtri» rtrit iafatptttatihu ata it- faatar.
ivt. ji tantra afaae aé priamat aalla faaSiataaiaiiaat eaat tarit erttpaatar.
Am. Mhtifa fat litrrta rptfnpi aea ratal: 0* caat faratpergit fwW tarart éehat.
(■rm. jU»ti/t artatfltrit atttfaria pnrtétal.
I ix. SaaSiattaialtt ia tataaftri· gaié eifat>artéthaat.
Lx. prrtpttri ia artrfrriir paeilaraat, aif aé ttclrfa- fit· rfkia, m« iataartatar.
»>■ tn frtiataitlti nua tarit, aif ia aaéitaria, aaa taaatéaat, ate rrttfaaatar.
ixiI. Saartaaaaialtr, aif Matija rtUratr, aaatataal·, dr atgttia faa aé ateéiam ptrtaat attaaftrii tetr* ctaat.
I uii. Nailat iaieat tlaafra illanaa, aif aé tperaa
«Mi'fa ahéiat.
haptrartt.

PRÆFATIO.

AUxiliante Domino noflro Jefu Chrifto, fit itnperMtc fercnitfiino atque inclyto Augufto Carolo, convrnimui epiifopi & abbarei totius Gallic Lugduocnfis in urbem Cabilonenicm; fit de quibufdam rebus, in quibus nobis emeodatio neceffaria videbatur, quadam capitula, que fabler inferta iunt, eidem domino. imperatori prefemaoda, dc ad ejus facratifiimum judicium referenda annotavimus, quatenus ejus prudente examine ea que rationabiliter decrevimusconfirmentur; ûcubi minus aliquid egiptis, illius lapientia fuppleatur.

C A NONES

I.

Decrevimus juxta fandorum canonum conftitutionem, & ceterarum fandarum fcripturarum dodbinam, ut epifcopiaffidui fint in le&ione, & fcrutentur myfteria verborum Dei, quibus in ecclefia dodrinxC fulgore fplcndeant, dc verborunp Dei alimentis animas fibi fnbdiras fatiare non ceffent, & cum David quotidie Domino dieant: Rnrla atrtet attat, 6* coaféerahmira- iUia St lege taa. Ita videlicet, ut illas feripturas notiilimas habeant, qu« canonic* appellantur, dc earum fenfum per patrum mtdatns inquirant. Canones quoque intelligent, dt librum beati Gregorii pap* de cura paftorali; dc fecundum formam ibidem conftitutam dc vivant dc prxdicent.

IL

Ut ea que legendo perfcrntantnr, opere compleant, juxta illud: Cepit .tyic fettrt dr étetrt. & illud: μαμτμ ttmtrthu ssMdsSe tjtu, m fachét m. dc illod: Rpati frt ftreurtttr t^iustti» <f«s, ie tth esrdre»· ftrinsnr m, m niatgrt tptrttttriaifinittM; i» rtit tfw aatfrtavrraai. Et quia «mi attéi- serer /φт, fté féftem tjttf jrftftahtmttr. Et, Ttgmua Dti m- afl i» [tnmt, fié i» tptrt. Et fint fnbditb norma vivendi, ita videlicet ut dt verbis dc exemplis populo ad *ternam patriam pergenti ducatum prebeant; vjla eorum dc dowries nequaquam difcordent, fed qu* dicunt faciant, dc qu* faciunt docere ftodeant. Et prcdicatione affidua plebem admoneant, dc fidee jufti ti* a credentium mentibus vitiorum fpinas eradicent, dc verbi Dei femine agros men* tis eorum ad fecunditatem perducant.

III.

b Oportet etiam, ut ficut dominus imperator Carolus, vir fingularts manfuetudinis, fortitudinis, prudenti*, juftitix, dc temperanti* praecepit, fcholas conftituant, in. quibus dc litteras follertia difciplin*, dc fact* ieripenr* documenta difoantur, dc tales ibi erudiantur, quibus merito dicatur a Domino; Fm tfit fai ttrra: dt qui condimentum plebibus efle valeant, dc quorum dodrina non folum diverfis hrrefibus, verum etiam antichrifti monitis, dc ipfi antiebrifto refillstur: ut merito de illis in laude ectlefic dicatur: Mille tlpfti feitéeitt ttt té, eemit armatura firiiem.

IV.

Opportunum ducimus, ut humilitatem atque religionem dc in vultu, dc in opere, dc in habitu, dc in fermone demonftrent: ut bene agentes de habitude vultu demulceant; male agentibus vero ipfo fuo vifu terribiles fint, juxta illud quod in tabernaculo De» boum dt leonum effigies expref i* fuifle memorantur: dc Dominus in evangelio, dc aftntiam ferpentis, de fimplicitâtem columbe habendam pcrcenfet.

V

Ut juxta apoftoli vocem focerdoces irreprehenfibilet fint, dc moribus ornati: dc nequaquam turpibus lucris defendant, juxta illud quod ait icriptura: Nema mtlitant Dea implieat ft ut&tiis_ faotianhu, at ti flattat crt ft fralattir. Et a turpibus lucris & ufuris non folum ipfi abftineant, verum etiam plebes fibi fabditas abftinere inftituant.

VI.

Imputatur quibufdam fratribus, eo quod avaritie caufla hominibus perfaadcant, ut abrenuntiantes foculo res fuas ecclcfix conferant: quod penitus ab omnium mentibus eradicandum eft. Animatum quippe falutem inquirere facerdos, non lucra terrena, debet: quoniam fideles ad res fuas dandas non font cogendi, neque circumve-

ANNO CHRISTI

veniendi . Oblatio namque (pontanea effe debet, juxta illud quod ait feripeura : Fb-bttturi· tAi : & illud ; Oaseis ps-psdbr nrtue titttitrmu dMMVû* Peamw. Ecclefia vero fanda non folum fideles fpoliare non debetquin potius inopibus opem farte, ut debiles, pauperes, vidue, orphani, & eeteri neceflitatem patientes, a fanda ecclefia , ut puta a pia matre & omnium gubernatrice , fubfidium accipiant : quia res ecclefia, quibus epifeopi, non ut propriis , fed ut commendaticiis uti defient, pretia funt peccatorum, patrimonia pauperum, ftipendia fratrum in communi® viventium.

VII.

Conftituit fane facer ifte conventus, ut epifeopi, five abbates, qui non in fhidum animarum, fed in avaritiam, & turpe lucrum inhiantes, quoslibet homines iile&os circumveniendo totonderunt, & res eorum tali perfuafione non folum acceperunt, fed potius fubripuerunt, poenitentiae canonicas, five regulari, ut puta turpis lucri fedatores fubjaceant : Hi vero, qui vanis promiffionibus illefti , vel quibuslibet machinationibus perfuafi, mentis inopes efie&i , rerum fuarum domini eife nefeientes , comam depofuerint , in eo quod ccepe-runt perleverare cogantur. Res namque, quae ab illedis & negligentihus datae , ab avaris & cupidis non lotum acceptae , fed raptae nofeuntur, hrredibus reddantur, qui dementia parentum , & avaritia incentorum , exhxredari effe nofeuntur . Si vero nelcientibus epifeopis aut abbatibus miniftri eorum , quilibet videlicet in clero , hoc feciffe convincuntur, epifeopi & abba* tes defidia, illi vero rapacitate & avaritia judicentur. Hoc vero, quod quilque Deo® jufte & rationabiliter de rebus fuis offert, firmiter ecclefia tenere debet.

VIII.

Oportet etiam , ut fi quando facerdotes fruges , vel quoidam reditus terre , congregant & protelant ; non ideo hoc faciant, ut carius vendant & thefauros congregent , fed ut pauperibus tempore neceffitatis fubveniane.

IX.

Ab omnibus oculorum auriumque illecebris facerdotes abftinere debent : & canum , accipitrum , falconum , vel ceterarum hujufmodi rerum curam parvipendere : & hiftrionum, five lcurronum, & turpium feu obfccenoTum jocorum infolentiam, non folum ipfi refpuanr, verum etiam fidelibus rcfpuenda percenfeant.

X.

Ut lobrietatem facerdotes teneant , & hanc habendam fidelibus prxdicent : quia non poteft libere lobrietatem praedicare , qui fe mero ufque ad alienationem mentis ingurgitat. Hoc & de comcftationibus, & de ceteris peftibus ad gaftrimargiam pertinentibus fervandum eft.

XI.

Uc epifcopus ad forum, aeque ubi publice negotia judiciarie exerceatur, non pergat fur cauflr fuffiragaturus ; nifi forte, ut aut pauperibus oppreffis fuccurrat, aut viduis & orphanis tuitionem conferat, aut de verbo Dei judices admoneat, ut juxta Domini prreeptum jufta judicent judicia . Hoc & de abbatibus , & de presbyteris , & diaconibus , & maxime monachis obfervandum eft. Si vero eorum qui in dero funt propria cauffa agenda eft, cum licentia epifeopi & advocato pergat, & fus cauffac cum juftitia luftragetur.

XII.

Ut neque presbyteri , neque diaconi , neque monachi villici fiant.

XIII.

Didum eft interea de quibufdam fratribus , quod eos quos ordinaturi funt jurare cogant, quod digni fint, & contra canones non fint fa&uri , & obedientes fint epifeopo qui eos ordinat , & ecclefise in qua ordinantur , quod juramentum , quia periculoium eft, omnes una inhibeodum ftatuimus.

XIV.

Cavendum fane eft, ne cum epifeopi patochias fuas peragrant, quamdam non fotum erga fubditos , fed erga focios ryrannidem exerceant: nec (quod abfit) cum caritate , fed quadam judiciaria invedione ftipendia ab eis exigant. Obfcrvandum etiam modis omnibus eft , ut fi quando eis peragrande parochia: neccIfitas incumbit , in confirmandis hominibus, in inquirendis rebus emendatione dignis, in predications verbi Dei, in lucris animarum potius , quam in deprzdandis & fpoliandis hominibus, & fcandalisandis fratribus, operam dent . Et fi quando eis ad peragendum minifterium fuum a fratribus , aut a fubditis aliquid accipiendum eft , hoc fummopere obfervare debent, ne quem fcandalizent aut gravent . Tanta ergo in hac re diferetio tenenda eft , ut & verbi Dei prxdicator lumptus, ubi proprii défunt, a fratribus accipiat , & iidem fratres illius potentia non graventur : exemplo apoftoli Pauli, qui ne quem gravaret, arte & manibus vi&um quaerebat.

XV.

Didum eft etiam, quod in plerifque locis arcbidiaconi fuper presbyteros parochianos quamdam exerceant dominationem, & ab eis cenfus exigant, quod magis ad tyrannidem, quam ad rectitudinis ordinem pertinet. Si enim epifeopi, juxta Petri apoftoli fententiam, non debent efte dominantes in clero, fed forma fa&i gregis ex animo ; multo minus ifti hoc facere debent , fed coaccnci fint regularibus difeipii.

-plinis, & teneant propriam menfuram; Ac A V·®* ·.** *** epifeopis injungitur, hoc per parochias fuas exercere Audeant, nihil per cupiditatem Ac avaritiam psaefumentea.

XVI.

Quidam fratres dixerunt, confuetudinis antique fuifle in eorum ecclefiis, ut pro balfatno emendo ad cbrifma faciendum, five pro luminaribus ecclefiae concinnandis, binos vel quaternos denarios presbyteri darent. Unde omnes uno confenfu ftatuimus, ut ficut pro dedicandis bafilicis, & dandis ordinibus, nihil accipiendum eft, B iu etiam pro balf.mo, fi.e luml.>.ribu. emendis, nihil presbyteri chrifma acceptari dent. Epifeopi itaque facultatibus ecdefix balfamum emant, & luminaris fingtfli in ecclefiis luis concinnanda provideant.

XVII.

Inventum eft, quod in quibufdam locis presbyteri duodenos vel quaterdenos denarios epifeopis in ccnfum annis fingulis darent : quod penitus abolendum effis decernimus.

XVIII.

Di&um eft nobis, quod in quibufda.n C locis epiicopi & comites ab inceftuofis, & ab bis qui decima» non dant, wadios accipiant, & a presbyteris pro quibufdam negligentiis, & inter fe pecuniam divi» dane ', quod penitus abolendum decrevimus, ne forte avaritie locus detur. Et conftituimus, ut inceftuufi juxta canonicam fententiam poenitentia mul&entur: qui vero decimas pelt crebras admonitiones dare neglexerint, excommunicentur; juramento vero cos conftringt nolumus propter periculum perjurii.

XIX.

Quefti funt prxterea quidam fratres, quod efienc quidam epiicopi & abbates, qui decimas non finerent dari ecclehts, ubi illi coloni miflas audiunt. Proinde decrevit facer ifte convcnrus t ut epifeopi & abbates de agris & vineis, qua ad fuum vel fratrum ftipendium habent, decimas ad ecclefias deferri faciant; familix vero ibi dent decimas iuas, ubi infantes eorum baptizantur, & ubi per totum anni circulum milfas audiunt.

XX.

Si inter omnes fideles pax Ac concordia habenda eft, dicente apoftolo . ftet» & , /foe f«r« itcse vidtbit mulco magis inter epifeopos & comités efle debet, qui poft imperialis apicis dignitatem populum Dei regunt. Ita enim inter fe concordare debent, ut alterutrum fibi, ad Dei fervitium peragendum, & minifterium tuum explendum, non folum non noceant, quin potius adminiculo fine.

XXI.

Comitibus vero fit judicibus hoc fummopere obfervandum eft, ut jufte judicent, & nequaquam m judicio munera, feu perfonas accipiant, dicente Domino Aim ocripiw pcf/aaaas, amarra, fida amarra eatra* cani ttdu /tfiiMfi, é" aMraw vrrAa j-jtoratas. Sed At miniftros, quos vicarios & centenarios vocant, juftos habere debent ne forte eorum avaritia, aut rapacitate populus gravetur, At amiffis facultatibus in paupertatem redigatur. Telles vero probatiffimi & pauci de pluribus efle debent ... non dobrrerur. Moitum autem pravorum teftium cupiditate & falfitate refpublica lzditur.

XXII.

De abbatibus vero & monachis, idcirco hic pauca feribimus, quia pene omnia monafteria regularia in his regionibus conftituta, fecundum regulam fanfti Benediâi fe vivere fatentur: qu« beati Benedict documenta per omnia demonftrant, qualiter eis vivendum fit. Inquiratur ergo diligenter, ubi fecundum ipfum ordinem vivitur, Ac ubi ab ipfo ordine digreffum eft, ut juxta ejufdem beati viri infticutionem vivere certeat, qui fe ut ita viverent cum atteftarione profeffi funt.

XXIII.

Decrevimus enim fecundum inftitutionem, presbyterorum, diaconorum, Ac ceterorum graduum inferiorum ordinationes ftatutis temporibus fieri debere.

XXIV.

De epifeopis vero, presbyteris, Ac diaconibus, & monachis interfe&is, quxrendum a domino imperatore eft, cui illius homicidii pretium exfolvendum fit.

XXV.

D Poenitentiam agere juxta antiquam canonum inftitutionem in plerifque locis ab ufu reeeffit, & neque reconciliandi, antiqui moris ordo fervatur ut a domino imperatore impetretur adjutorium, qualiter fi quis publice peccat, publica mul&etur poenitentia, & fecundum ordinem canonum pro merito fuo excommunicetur & reconcilietur.

XXVI.

Perlatum ad nos eft, quod inter heredes ecclefue ia rebus propriis conflitutas E dividantur, & tanta per eamdem divifionem fimultas oriatur, ut unius altaris quatuor partes fiant, & fingule partes fingolos habeant preshyreros: quod fine difeordia, & fimulrate nullo modo geri poreft. Unde nobis vifum eft, quod hujuicvmodi ecclefiz inter heredes dividi non debeant, Ac fi in contentionem venerint, Aflfimultates inter eos furrexerint, per qpas iacerdos fuo ibi oflicio canonice fungi non poflit, praecipiatur ab epifcopo civitatis, ut nullo modo ibi miflarum follemnia ce-

ANNO CHRISTI

lebrentur, donec illi ad concordiam redeant, & pari voto atque confilio ecclefia illa facerdocem canonice habeat, qni libere ibi fuum minifterium peragere poffit.

XXVII.

Dicftum nobis eft, quod quidam de plebe bis & ter ab epiicopis, ignorantibus cifdcm epiicopis, confirmentur. Unde nobis vifum eft, eamdem confirmationem, ficut nec baptifmum, iterari minime debere.

XXVIII.

Interrogaverunt nos quidam de diffinitione propinquitatum, & in quibns gradibus matrimonia jungenda fint. Quibus ad canones currere praecepimus, & quod in cis continetur, hoc ab eis in negotio, ficut & in ceteris, obfervari debere.

XXIX.

Sane que in proprio viro, hxc nimirum in uxoris parentela de lege nuptiarum regula cuftodienda eft. Quia ergo conftat cos duos efle in carne una, communis iliis urrinque parentela efle credenda eft, ficut feriptum eft; *Erunt duo in carne una.*

XXX.

Didum nobis eft, quod quidam legitima fervorum matrimonia poteftativa quadam prxfumptione dirimant, non attendentes illud evangelicum: *Quod Deus conjunxit, homo non feparet.* Unde nobis vifum eft, ut conjugia fervorum non dirimantur, ctiamfi diverfos dominos habeant; fed in uno conjugio permanentes dominis fuis ferviant. Et hoc in illis obfervandum eft, ubi legalis conjun&io fuit, & per voluntatem dominorum.

XXXI.

Didum etiam nobis eft, quafdam feminas defidiofe, quafdam vero [illegible] ut a viris fuis feparentur, propriet filios coram epifeopis ad confirmandum tenuiffe. Unde nos dignum duximus, ut fi qua mulier filium fuum defidia, aut fraude aliqua coram epifcopo tenuerit ad confirmandum, propter fallaciam fuam, aut propter fraudem, quamdiu vivet, agat pœnitentiam, a viro tamen fuo non fcparetur.

XXXII.

Sed & hoc emendatione indigere perfpeximus, quod quidam dum confitentur peccata fua facerdotibus, non plene id faciunt. Quia ergo conftat hominem ex duabus efle fubftantitis, anima videlicet & corpore, & interdum animi motu, interdum carnis fragilitate peccatur, follerti indagatione debent inquiri ipfa peccata, ut ex utrifquc plena fit confeflio: fcilicet ut & ea confiteantur qux per corpus gefta funt, & ea quibus in fola cogitatione delinquitur. Inftruendns eft itaque peccatorum fuorum confeflor, ut de ollo principalibus vitiis, fine quibus in hac vita difficile vi-

vere nemo poteft, & cetera, confeflionem faciat: quia aut cogitatione, quod eft gravius, opere eorum aliquo peccavit. Odium etenim, invidia, fvperbia, vel ceterx hujufmodi animas peftes tanto pcriculofius licdunt, quanto fubtilius ferpont.

XXXIII.

Quidam Deo folununodo confiteri debere dicunt peccata, quidam vero facerdotibus confitenda efle percenfent: quod utrumque non fine magno fru&u intra fanctam fit ecclefiam. Ita dumtaxat & Deo, qui remiffor eft peccatorum, confiteamur peccata noftra, & cum David dicamus: *Delictum meum cognitum tibi feci, & injuftitiam meam non abfcondi. Dixi: confitebor adverfum me injuftitiam meam Domino, & tu remififti impietatem peccati mei.* Et fecundum infticutiooem apoftoli, confiteamur alterutrum peccata noftra, & oremus pro invicem ut falvemur. Confcflio itaque quae Deo fit, purgat peccata: ea vero qux facerdoti fit, docet qualiter ipfa purgentur peccata. Deus namque falutis & fanitatis au&or & largitor, plerumque hanc praebet fux potentix invifibili adminiftratione, plerumque medicorum, operatione,

XXXIV.

Quia igitur, apoftolo tefte, non eft perfonarum acceptio apud Deum, & in omnibus judiciis cavenda eft; multo magis in hoc pcenitentiae judicio praecaveri debet, ut nullus facerdotum unquam, aut gratia, aut odio alicujus perfonx, fecus judicet quam quod in canonibus facris invenerit, aut quod illi fecundum fanda, rum feripturarum audoritatem, & ecdefiafticam confnetudinem, redius vifum fuerit. Si ergo medici, qui corporibus medicinam inferre conantur, nequaquam propter perfonx cujuslibet acceptionem, his quos fanare cupiunt, cauterio, aut ferro, aut duris aliis quibuslibet rebus parcunt; mulco magis id ipfum his obfervandum eft, qui non corporum, fed animarum medici exiftunt. Neque enim penfanda eft pœnitentia quantitate temporis fed ardore mentis, & mortificatione corporis. Cor autem contritum & humiliatum Dens non fpernit.

XXXV.

Multi, quod non fine dolore dicendum eft, in pcenitentia non tam peccati remiffionem, quam temporii conftituti expe-llant expletionem. Et fi carnium & vini ufus eis interdi&us eft, mutata non voluntate, fed ejufdem cibi aut potus perceptione, in tantum deliciis fuis indulgent, ut deliciofius, his interdi&is, aliorum ciborum vel potionum appetitu vivere cognofeantur. Spiritalis autem abftinentia quae in pœnitentibus potiflîmum vigere debet, & quorumdam ciborum ac potionum perceptiones & defiderium fugere debet. Hic,

Ille, inquam, ille magis parfimoniæ fervi-A w ceof'Mdus eft, qui fibi non folum quarumdam rerum perceptiones, led deledationes corporis penitus^nterdicic.

Sed nee hoc praetereundum putavimus, quod quidam ex induftria peccantes propter eleemofynarum largitionem quamdam fibi promittunt impunitatem. Eleemofyna enim extinguit peccata, juxta illud: *Ignt» trJnttai fxtiiqptt* «fau, é* nrriaga»s prcrsrs. Sed ea, qu« aut neceffitate, aut cafu, aut qualibet fiunt fragilitate. Ea vero quae ex induftria, aut cuiuslibet B libidinis explendae cautta, idcirco fiunt ut eleepofynis redimantur, nequaquam eis redimi poftunt: quia qui hoc perpetrarunt, videntur Deum mercede conducere, ut eis impune peccare liceat. Non ergo ?juij idcirco peccare debet ut eleemofynam aciat: fed ideo eleemofynam facere debet, quia peccavit. Mentem enim & corpus, quae libido traxtt/id culpam, afHidlio & contritio debet reducere ad veniam.

XXXVII.

Curo igitur omnia concilia canonum, quat recipiuntur, fine a facerdotibus legen-C da ftc intelligenda, & per ea fit eis vivendum & prxdicandum; neceflarium duximus, ut ea quz ad fidem pertinent, & ubi de extirpandis vitiis & plantandis virtutibus feribitur, hoc ab eis crebro legatur, & bene intelligatur, & in populo pnedicetur.

XXXVIII.

Modus autem pocnitcotix peccata fna condientibus, aut per antiquorum canonum inflitutionem, aut per fandarum feripturaruin audoritatem, aut per ecclefiafti* cam confuetudinem, ficut fuperius di&um eft, imponi debet, repudiatis ac penitus eliminatis libellis, quos pcenitentiales vocant, quorum funt certi errores, incerti audores, de quibus rede dici poteft: *Mrtifiukeat tuiiftos, fin* asa nwrMn/ar, *if vivi/kebfutt Minei, fiut non vivthtnt.* Qui dum pro peccatis gravibus leves quomam & inufitatos imponunt poenitentiae modos, confuunt pulvillos, fecundum propheticum iermonem, fub omni cubito manus, & faciunt cervicalia fub capite univerfe setatis ad capiendas animas'.

XXXIX.

Vifum przterea nobis eft, ut in omnibus miftarum follemnitatibus pro defunctorum fpiritibus loco competenti Dominus deprecetur. Sicut enim nulla dies excipitur, qua non pro quibuslibet neceffitatibus Dominus deprecetur, ita nimirum nulla dies excipi debet, quin pro animabo* fidelium preces Domino in miftarum follemnibus fundantur. Antiquitus hunc morem igitur fanda ecdefia tenet, ut & in miftarum follemnitatibus, & in aliis, precibus, Domino fpirltus quiefeencium commendet, dicente Ek Auguftino; Non funt praetermittendae fupplicationes pro fpiritu mortuorum, quas facienda* pro omnibus in Chriftiana *it* catholica focictatc defundis, etiam tacitis nominibus corum, fub generali commemoratione fufeepit ecclefia; ut quibus ad ifta deiunt parentes, aut filii, aut quicumque cognati vel amici, ab una eis exhibeantur pia matre communi.

XU

Didum nobis eft presbyteros propter fuam negligentiam canonice degradatos fieculariter gradu amifto vivere, & pœnitentiae agendae bonum négligera. Unde flatuimus, ut gradu amifto, agende pcenitentix gratia in monafterio, aut canonico aut regulari, mittantur. Si vero hoc fieri'cauffa qurlibet prohibuerit, ubicumque fint, poenitentiam agere nondefiftant. Si autem amitto gradu fxculariter vivere voluerint, & poenitentiam agere neglexerint, ab ccclefiue communione feparentur.

XU.

Presbyter proprio loco dimiflb ad alium migrans nequaquam recipiatur, nifi fuse migrationis "cauffam dixerit, & fe innocenter vixtfte in parochia, in qua ordinatus eft, fub teftibus probaverit. Litteras etiam habebit, in quibus fint nomina epiicopi & civitatis plumbo imprefia: quibus cognitis, & talibus inventis, quibus fides adhiberi poffit, recipiatur.

XUI.

Inventum eft, quod multi arbitrii fui temeritate, & quod eft gravius, du&i eupiditate presbyteris quibuslibet abfque confenfu epifeoporum ecclefias dant vel aufeDrant. Unde oportet, ut canonica regula fervata, nullus abfque confenfu epifeopi cuilibet presbytero ecclefiam det. Quam û jufte adeptus fuerit, hanc noooifi gravi culpa fua, & coram epifeopo canonica feveritate amittat.

XLIII.

Sunt in quibufdam locis Scoti, oui fe dicunt epifeopos effe, & multos negligcntes, abfque licentia dominorum fuorum, five magiftrorum, presbytero* & diaconos ordinant: quorum ordinationem, quia plerumque in Simoniacam incidit hacrefim, E & multis erroribus fubjahpt, modis omnibus irritam fieri debere omnes uno confenfu decrevimus.

XLIV.

Superius fcripfimus presbyteros villico; effe non debere & nunc eis in tabernis bibere, cancellarios publicos effc, nundinas infbtenter peragrare, Romam five Turonum abfque licentia epifeopi fui adire, penitus decrevimus inhibendum.

XLV.

Nam & a quibufdam, qui Romam Tu-

ANNO i HKIS 11

——ronumve, & alia quxdam loca fub prxtextu orationis inconfulce peragrant, plurimum erratur . Sunt presbyteri , & diacones, & ceteri in dero gonftituti , qui ne*gligenrer viventes, in eo purgari (e a peccatis putant, & mimftcrio fuo fungi debere , fi praefata loca attingant . Sunt nihilo minus laici, qui putant fe impune aut peccare, aut peccafle, quia hxc loca oraturi frequentant. Sunt quidam potentum, qui acquirendi cenfus gratia fub prxtextu Romani, five Turonici itineris, multa acquirunt , multos pauperum opprimunt ; & quod fola cupiditate faciunt, orationum B live fandorum locorum vifitattonis cauffa fe facere videri affe&aut. Sunt pauperes , qui vel ideo id faciunt ,.ut majorem habeant materiam mendicandi . De quorum numero funt illi , qui circumquaque vagantes , illo fe pergere mentiuntur , vel quia tantum funt vecordes , ut putent fe fandorum locorum fola viiionc a peccatis purgari , non attendentes quod ait beatus Hieronymus : Non Hicrofolymam vidific, fed Hierofolymis bene vixifle, laudandum eft. "De quibus omnibus domini imperatoris , qualiter ime emendanda , fententia C expedetur. Qui vero peccata fua facerdotibus, m quorum funt parochiis , confefti funt , & ab his agendae pœnitentix conti hum acceperunt , fi orationibus infificr.do , eleemofynas largiendo , vitam emendando . mores componendo , apoftolorum limma , vel quorumlibet fandorum invifere defiderant, horum eft devotio modis umnibus collaudanda.

XLVI.

In perceptione corporis & fanguinis dominici magna diferetio adhibenda eft. Cavendum eft enim, nc fi nimium in longum^ differatur, ad perniciem animat pertineat, dicente Domino : *Ni/> ntndurtveritit certum fiiii bumnts , dr biberuit effit ftugtriiu» , tun itbrixtn vitt» it vobtt.* Si vero indiferete accipiatur , timendum eft illud quod ait apoftolus ; *βηï em» mnnductt it bibit indigne , iuridnn fibi mtnduett it bibit .* Juxta ejuidem ergo apcftoli documentum , probare fe debet liomo , & fic de pane illo manducare, fit de calice bibere : ut videlicet abftinens aliquot diebus ab operibus carnis , fic purificans corpus animamque tuam, prxparec fe ad percipiendum tan-^tum (aeramentum , exemplo David , qui niii fe faflus fuiflct abftinuiife ab opere conjugali ab heri & nudiuftertius , panes propoiitionis nequaquam a facerdote accepiflet.

J... i.

XLV1I.

In ccena Domini a quibufdam perceptio euchariftiz negligitur . Qux quoniam in eadem die ab omnibus fidelibus , exceptis bis quibus pro gravibus criminibus inhibitum eft, percipienda lit, ccclcfiafticus ufus . Ademonftrat, cum etiam panitentes eadem dic ad percipienda corporis & Unguini» dominici iaeramenta reconciliat.

XLVIII.

Secundum beati apoftoli Jacobi documentum , cui etiam documenta patrum confonant , infirmi oleo , quod ab epifeopis benedicitur, a presbyteris ungi debent. Sic enim ait *infntntur prit i» viit ? ia-* dwcar prrri/mw rrr/e^e, *ir* «rear /vper *eu» , uagutnttt tu» -I» in tmrit Dnuini, it* »ra-*ttt fidei fhthhit ritjh»*» , <r nUruuüt tu» Dt»iuuti ò· fi in ftttiin jit, iiuiifatu ri.* Non eft itaque parvipendenda hujufcemodi medicina , qux anime corporifque medetur languoribus.

c ^ sti ·> «. >,

XLIX.

In quibus locis, & quo apparatu , miffarum follemnia , exceptis bafilici» , celebrari debeant, fit utrum celebrari debeant, in concilio Laodicenfi ita feribitur : *Qutê* wn aparrrar »« *dtuubut Mtrinus ctltbruri* «I W/c*/*A» au/ a *ftttbftttrit.*

nu. ◄«>

Diei interea dominici obfervatio Bc veneratio plurimum negligitur . Unde oportet, ut authentica conftitutione illius venerande diei obfervatio juxta imperium domini imperatoris ftatuatur.

LI.

Quia ergo conftat , in ecclefia diverfarum conditionum homines effe , ut funt nobiles & ignobiles, fervi, coloni, inquilini, Bc cetera hujufcemodi nomina, oportet ut quicumqne eis prxlati funt , clerici , five laici, clementer erga eos agant , & mifericorditer eos cratient, five in exigendis ab eis operibus , five in accipiendis tributis, & quibufdam debitis fciantque eos fratres fuos cfle, Bc unum fecum habere patrem Deum, cui clamant *: Tnttr ntfler et in tulit,* & unam matrem fan. dam ecclefiam, qux eos intemerato facri fontis utero genuit . Difctplina igitur eis mifericordiflima , & gubernatio opportuna adbibenda eft : difctplina, ne indilciplinate vivendo au&orcm fuum offendant ; & gubernatio , ne in quotidianis vitae commeatibus prziatorum adminictrto deftituti fatifcanc.

Cspltalar. 1ft . t. «. Ivo p*<· tt

LII.

Monafteriis fane puellaribus tales praeefle debent feminat , Bc abbatiflx creari , qux & fe fit fubditum gregem cum magna religione fit fanâitate cuftodire norint , Bc his quibus prxfunt prodefle non delinant. Sed Bc fe & illas ita obfervent, utpote vala fanda in minifterio Domini prrparata . Talem enim fe debet abbatiffa exhibere fubditis in habitu, in vefte,in omni convi&u, ut eis ad cxleftia regna pergentibus ducatum prxbeat .. Sciat etiam, fe pro his quas in regimine accepit, in confpc&u Domini rationem reddituram.

ftu- » ♦'

L1II.

■..-M

LIIL ** A

a HNO CHRISTI

Libuit namque huic facro conventui, Juaidam admoaiciuoculas breviter eis fantimomalibus fcribere, qux fe canonicas vocant: quoniam bx qux iub monafticx regni* norma degunt, totius vite fu* ordinem in eadem quam profitentur regula feriptum habent.

LIV.

Abbatifla diligentem habeat curam de congregatione fibi commifla, & provideat ut m leâiooe,& in officio, & in plalmorum modulatione ipix lânâimoniales (Irene* fint, in omnibus operibus bonis il-B la eis ducatum prxbeat, utpoce pro anV mabus earum rationem in confpeâru Domini redditura, & ftipendia lan&imonialibas prxbeat neceflaria, ne forte per indigentiam cibi, aut potus peccare compellantur.

LV.

Abbatifla cum viris, clericis, five laicis, horis jocompetentibus non loquatur: led quidquid cum mafculis, clericisjTfive laicis, de rebus nece(lariis peragere debet, a prima hora ufque ad vefpeninam peragat. Et hoc non cum lingulis, fed coram C pluribus.

LVI.

A vefpera ulque ad primam, neque abbatifla, neque aliqua fan&imomahum, cum quibuslibet melculis ullum colloquium habeant, nifi forte talis fuerit occafio, quam evitare non poflint. & fi neceflitas incubuerit, id coram teftibus facere debebunt.

LVII.

Abbatifla, qux in civitate monafterium habet, nequaquam de monafterio egrediatur, nifi per licentiam epifeopi fui. aut qui ejus vicem obtinet' nifi forte aut imperialis juflio eam cogat, aut prolixitas itineris id facere minime permittat. Et fi quando foras pergit, de fan&imonialibus, quas fecum ducit, curam & vigilantiam habear, ut nulla eis detur peccandi licentia, five occatio. Sed & cum pergit, in monafterio talem vice fua conftitucre debet, qux fanâimoniahum animabus curam *st* vigilax tam habeat.

LVIII.

Habeat etiam abbatifla ftudium, aut in «dificando ea qux ad fanAitnonialium necflitatem pertinent, aut in reftaurando I

LIX.

San&imoniales in monafterio conftitutz habeant ftudium in legendo,& incantando, io pfalmorum celebratione, five oratione: & horas canonicas, matutinam videlicet, primam, tertiam, fextam, nonam, vciperrinam, completorium pariter celebrent, & omnes, excepta quam infirmitas tenet, in dormitorio dormiant, & omnibus diebus ad collationem veniant.

LX.

ANNO CHRISTI

Non debere piesbytcros amplio· in moaafterio puellari immorari, nifi donec rniffarum follemnia celebrent, aut aliquid ibi de Dei fcrvitio & fuo minifterio expleant.

LXI

Non debere (an&imoniales in propriis mentionibus cum aliquibus tnafculir, clericis, five laicis, confanguinei*, five extra* neu, bibere, five comedere: (cd fi quando id agendum eft, in auditorio agatur; & ubi auditorium deeft, fiat. Et cum mullo mitulo eis colloouium habere liceat, nifi in aoditorio, &. ibi coram teftibus.

LXU.

San&imoniales, nifi fi>rte abbati(Ta fua pro aliqua neceffitate incumbente illas mittente, nequaquam de monafterio egrediantur. Hx vero, qux famulos aut famulas non habent ad exercenda negotia, ad mediam portam monafterii perveniant, & ibi coram teftibus negotium fuum exerceant.

Nullus vallus abbatiffx, nec minifter aliqnis, nec clericus, nec laicus, clauftra ancillarum Dei ingrediatur, nifi forte quan* do oeceffitas..operandi. incumbit

1.XIV.

Portaria non eligatur, nifi qux aetate matura fir,& teftimonium habeat bonum, & vit» probabilis fit.

LXV.

Quidquid in his capitulis minus eft, ab epifcopo fuo abbatifla perquirat, & illi m omnibus obediens fit, fecundum canonicam infticucionem, ficuti juftum & rcftum eft.

LXVI.

Interea omnis ifte conventus gratiflima ^deliberatione decrevit, ut ab omnibus indefinenter orationes fiant, pro vitx incolumitate, pro falute animx & corporis domini imperatoris, prolifque ejus, pro ftatu regni, pro remiffione peccatorum, & cxleftis regni collatione; ita dumtaxat, ut lemper magis ac magis per incrementa temporum talis crefcat obfervatio. Dixit etiam, te feripturarum fanftarum monita, & canonum inftituta diligenti indagatione per5|uirere, & indefefla arque infatigabili obervatione, auxiliante Domino, velle perficere.

& Hrc itaque pauca de pluribus, qux neceflaria perfpeximus, cum magna brevitate, domini imperatoris prudenti judicio prxfentanda annotavimus. Ceterum quid generaliter in omnibus & ab omnibus fequendum fit, quidve vitandum, qualiterve intra fanâam eccleliam fit vivendum, qoi plenius nofle defiderat, fan&aram feripturarum prata percurrere non defiftat

No·

ANNO C H«I>T·

Noti Schiimi Bimii

idns eadem orrtl«M > aedem, ua d·· prwcedeates . <«·βι* l «4 dtic pliaam pccleCsfticam pertinentes.

.llp l

M*· b *Ofmet rttao ut fitat itaini latrr^lu Cartier* .)

"*'. De Sudiorum reformetione *it* boaarum artium reftitntio-

' Bather Anfeglfus L t. *Cartier fie»tirer rtefiiteit ta fia- artaaaeuua filii frautaratiraa» t) aritbaratife"»*

«rinr , ut 6 qui» onbilloll» ingenil «ller M» adJifcere , Bieg.fttum non invenlret qu> noceret . U··»· Lap·» in cp.ftola ad Eginbartum : *Jt/f* , inquit , *taterte∫fifei tnt-*

prtaifeo . Sifiiet

iti-itt , ·/ attraftolit r.It ait fautel·, et y<t//r·»

trr.ratr febviao pea:laraai iiflata , Htart alit ar- Cf atirabamar ·ttart ai fiait» alerta . ldaa» ttSa-)ona» Aurci'»ot«fir , qui quantum opera Caroli Mi- Û···*ı><» *ft* Callis «eclefta Audio bouarual litttaa-

·U·» */?*/,*«· b:tr-arjat C aater faaila'··* [triftara- , t»··»» r-.taa. if frrtratifior Z iierit afloat* vr O··»».· *rtrra firtalr /» âr/ Iteriiit rctltfia fi-*

• *pt'Srfla prlier ·atelUfatia .* lire fervor in I A adrilûtnd'.r lirtcur «igu't , utq'ie dum vixit I prft oni'uni varo illiu» ipfual flud ut· litte- neuBibil rrGlvtfe, Lupu» pradrfta «p.flola ad E-

p0A 'b' k" uni *ttrtt'Br . Maar* » iuquit « fub Ludov co filio

tarent. UDde eogMîoa lattae > qaat lu· rampa»· (mro- *lut pana ««riaa·· bonas* lirtara» revocavit , «a/Jeta rum *Ipfo* firrma dtfaaâa» . val laltem laaglor» corruptae fua gaaalaa vigara caru'lta. ANNO CHRIbti (I|.

r iarparatetit , faiitte fiat eefptiiriur.) Et ii··» qll bt« rem· tte.me A poribus Pitljril

baada forent t idque >»ttr»nn frfentia *it* conTenia Carol» imperatoris fccemac ldM > qasod frirent Geralum l« colligendi» *it* «lcïaiaaJie bulafise*~4< bomiolbut fludtolif-fim·· eft· : >la jk ·»·· p*apMfi*«» Audio la peregri-ne» bac reôtit Eginbertus la vita am· : *Aatabat frrtf,·,- •at t aie» at* ewaae *aahltuit* ·«« /Wbm *felatit* , wr«a

Hac laaftltatloaa *fjnoitlt frttttt* imperator Carolus dela-caps *tiaCtuoii* erreoet lucri caatfa partirinantas coMbult. Nam da uangnnibu», qui novia adinv«ntis «tiara citat dlf paodio langntnis pcctla rm cotradebeat, llk 1. *t.* 7». Uta habat : />/<· *et tfii attuiai* Cf ewc/tarr , *aai fat* ··»«» dim I«II <»«tf» <O«lCkl< .

N».

tara rraal'lrlt: , /» !,<, yrOtaaruar , labeeaatK ff frrattatt- tf faait.eUao afatei, jttaaiaaa fri fibi te-ataite tufrfiiute fit . htm 4« pauptribua lt* vagtatibua rap. ta*, alufdem lib. 1. lAa caaAltuit . *Dr atrairm* y*/ per *bairiar iiftarraat , aalaatar at anuffif^at fiirliaat at-fi'rtaat Jetât faafrrtet fe laarfirit aol if P'aUrte fattiHa*

r'/»> *taieait fufiat , ,·/ fibi taaaibat lafareut , aellat r',h* fae^taa· *tribatre prafuutai . Hac it* vagantibus lub prarexiu peregrinatorum fidelibus Concilitun & itapetatot prudencifflon cooftitucruac·

CAROLI MAGNI IMPERATORIS CAPITULARE.

Anno imperii ejus xj. poft iynodos precedence:, editum, de iis que epifeopi congregati in unum obfervanda decreverant, & admonenda.

Sictem in ^ehiz. T. 1. p. jot. fji/. Ttrif.

OiHiciTie P. Antonii Pagi *ai i». Ci.* t« J. ». i }. V fe+

Celebrati» quiaqoa Synodia imperator Caroloa maoCaS·* ptembri CoBvantum Aool/graol babu>t » ld quo caaoota prad Ourum Syoodcrum coram *ia* legi pr»c«p>r , *tt t* iif-Jem ColKilli» Cap tulare in «g. capitula diAloûum dertr-pft, & deinda Ludovium Sll m ceafortao» imperil facit» p» tefelt ChlODOgraphua Moifliaccnûa : *Maaiaeit,* iaquit, *„i ftifti te aaaataaaataar fyntiaat irfiaigrat . ai Pia- ,;·«■« ttaliiati farferatt-ti reaeat/afrat ; fti HafaOam* Ifi , C' '· >gr ·''·· *atrafr frpttatbr/ jaat iiHat Ca-eiar fri" _ ataŧeaat ffaU abad iflt palatfuat ia tarai <*ı*· uri iurf.'tr jae,* Cf *rraurarraat tfifrrpi , Jb-brut t* C" *Ctatin , O Sraatat Fraararaae ai larprratarrei !a if*tr t t) ifiirta tcafillult Capitula aaar.* 4·. *ia ratg-fi, , fa treat aangaria atrlrfia DU O Cbrifiiaae prpaia*

DCf. Verum loa· » num. XLV! lagaadum >am. XXVL cam reâa oblervet Cnlatlaa ad baac an. a. «II. «rraram la «am locum irrapfiAa» *A cbaraBata* XL la L. aMtatoaa-marum XXVI. la XLVI. parparam ablifla . Earat qui-dam Capitulare, moJ rapitull» gg. eaatar. fad illude··-cinaacem aoa eft «e Caooalbua Synodoraa» novi®me cela-brataram, at eft Cep>rulare, quod capitali» ad. abfolel-tur be« aalm totum eft *ia tangit Kctiafia Det tf Citi-fi/aat ptpelt* aacafarl'e ; illud v«ro variatur patiCmum la pania» quae (edax /acularit «x adi&o Regi· caaftitnit» ac praterea Francis oma.bu» comtnaae noo «ft» ut· Capitula-re XXVI. capituli» conflans. Aanaltft· t.aaea Cafareu» a Lambacio aditus Conventum Aqutfgraaanfam meafa Augu-fto faAum atfa tradlr. Hac eius varba ad aa· Caroli Ra-gis 4J. *HfiMfint irrbitbifrapat MafaaUarrefit tu tafia ia· fetitt efi V. ii. iaeafitt O Utcttu aetaut ia ataalr iatafia M Apait faOata tfi .*

c^·c S?· **ONCILIUM rotomagense INCERTITEMPOR1 S.**

Qtfpê in printif prnJittnjMi fit futiiter crtfitrr dtittmt.

CAPUT L

e>.h iibl *>r TN primi· praedicandam eft omnibu· ge-L neralitcr ut credant Patrem, & Filium, 6l Spiritum fandum unum Deumeflcom*

Enipotentem, qai omnia fecit, *it* nnamef-fe Deitatem, & fubftanciam &majeftatem in tribu perfonis Patria, Filii, & Spiritu· OnAi.

II.

Item praedicandam eft quomodo Filidft Dt> incarnato· eft de Spiritu fanâo ex Maria Virgine , pro faluce generis hamani

Hrifa* . Apultas tenia die refurrexlt , &
ifceedfc» fa fia· aauadi varicnsfadicare o o mi boariae* fecuadam opera propria: qwoeaodeimpii cran diabolo la fanem «ternam mktencwj juti cam Chrifto ia rica «terna arear.

cmum ·'»·

ÏÎL

B-eK i. ». ' *. Icero prodicandnro eft eoad omne* bominea ia propria carne rriurgent.

IV.

Da fniijtm accefate.

μμμλ.α Ut nullus epifcopus presbyterum accufatam ab officio Miflie removeat, nifi ad caufiara fisam dicendam die ftatuta Urceris evocatu* minime occurrerit, id eft , infra fpariom menfi*. Et fi poft menfem fccun*dum non occurrerit, tunc ab offido fufpendatur quoofque pro fe rationem reddat.Si enim laid non canonice excommunicantur nifi tertio fuerint vocati atque commoniti, indignam videtur ut facerdoribus denegetur, qui majbris ordinis & dignitati* funt, quod laii « regul* ccclcû.ftica indulgenter permittit. Pro tanto enim habetur facerdotem ab officio removere , pro quanto laicum a communione ecclefiz cefiare.Nam unde laid excommunicantur; inde presbyteri ab oificio altaris (obmoventur.

„Tc?L

V.

Si fvs MMi/ùr füitmt eut fiitet acciderit,

jUfUoi. t. Sunt quxdam mulieres, ut ad notitiam fanât Concilii pervenit, quz ex fornicatione concipientes, metnentesne feelus quod occulte perpetrarunt manifeftum fieret,infante* quo* pepererunt occiderunt, & terne congerie cooperuerunt , aut in aquas projecerunt. Quod quantum nefas fit, Canones Ancyrani, Eliberitani, atque Hilcrdenfis Concilii teftes funt. His itaque vix in fine dandam effe communionem decernunt. Sed humanius tradantes , poft decennem poenitentiam tales placuit ad communionem recipi.

VI.

Ut atut jattaaM adulteri inftnttt cttfoteantw. Eté cadet» Caecilio.

i*.i.».c,o. Igitur quia diabolo faadcnte, & carni» fragilitate deleâanre, & ideo coofentiente , mukoties talia perpetrantur , ideo ex una mortifera potione aliam utcumque mederi cupientes, ne geminetur fcelutadalterii & homicidii, damus confilium ucnouftack.*.quifqac facerdos in fua plebo publice adnuntiet ut fi aliqua femina clanculo cor-

Arnpca cooccperk & peperoric, aequaeuam diabolo cohortante fiUum aut filiam fibamrl interficiat» fed quocumque prcvalet iag» aio, ante janaat ecclefia partam deportari faciat, ibique praMi « coram faccrdote io craftinnm delatu* ab aliquo fideli fufiripiator fit aotriarar, fatali ex cairifa homicidii reatumfa,quod aroja» eft, parricitcrficit, parricida omnimodb teneanir.

VIL

Λ <· ftii fitrtft vl Httna ittbmat.

Si ψι* patrem aut matrem percutit,aut maledicit, quia capitalia crimina oommi fit, publicam inde poenitentiam agat,ficuti de gravioribus peccatis. Ait enim Dominus: *Qei ault doterii fatri vtl Metri, Mertt i«4.* sarfaiMT. Quem enim Dominus dignum morte judicat, proculdubio pro bomicida tenetur, & ficut homicida debet poenitere.

S« Cvaoifi· XOMtag. *ctf.* F.

Ad-ooy. drteet Sieudotes PH« f.bd.wG « IrnUlco. «<jue porc.no. nl .1». p.«o. re« vel sratores. qui m sgrn «indue commonetur vel io Silvis, & ideo velut mors pecudum vivant, in dominicis, & in aliisfeftisdiebusfahem, vel ad tniflem faciant, vel permittant venire . Nam & hos ChriSus pretiofo Sanguine fuo redemit. Qpod fi neglexerint, pro animabas eorum ebfque dnbio rationem fe redditurος fciant. Siquidem Dominus veniens io hunc mundum non elegit oratores atque nobiliores quoique» fed pifcatores , atque idiotas fibi difcipulos afcivit , ut oflroderet io fefto, quod tpfe verbis in evangelio adfirmat dicens. <uvd *Uetiniiut tfinltnni, ni^tentuMe* ejS apud *Dtent.* Et falva Altiore intelfigentia, nativitas noftrt Redemptoris primo omnium paftor$us ab Angelo nuntiatur.

OasExvATto P. Bassist.

Bacholla» DtcrctaruM Eccl«6e Galliea·· libro I. tltnl» J cap. H. 6,. tre* Coacilll Kutu» d· chriftlaaa ld«c»notwl »ff«rt, a«(q«l*› tua ibl» tua 1« pr*al<> ·pατ» <uo Syaodorua wa«nrlatara , tribult Coadllo Rotomagcnfl Tab Gullclm» N-raarnorua Daca , prw<*«t« M.urlHo ArcMcplfcop· cna roarprorlaclaHbo* *Me* «n·· <«fj. Varum lllo· *IpCot* caaoM* *p»d B-rcharWua laglleu». 'ul *»- ·o clrclta tot·. loam ltcrtlanlB cullanl-Ma «J>4lc.

Si Com4· Ufparpafi Abbati c«rt· fi4m Ublbarl polftt , Concilium l*u4 «nao Stj. Gdl· a£|aarat«r, ferlble «nlm lllo anna ·« pracapt* Carall lmparuerlt catebrata fella Caecllia fupar ftace aecl^area <wrl<«c4a, aaua MogeatU, altarum Roromagi, lcrtlua Hernla › 'Mnam Cabiloaa, gelatMa ArrUta. At o·· UflMr*MHEa Abba» traçantl, fera aeft Caralua magnaa aaala CtrljaCarlt « cra4<edua maglr Xglnharta Carall Magei natatia , ap«4

je» an» alhll oatat ; maxl·· «·· ltat Λ·«>·(«·Γ· , Magaallacaa. Λ Tarawafr, O» ·«»· «'lo ««!· !·<**Carall maani lwbKa lnet, lra 4r Hlu4 a *4«> 4oAna» locigtar.

Farra trlba» HH* Sa **» artU.all» »Ikm quuU»a .p«4 JÛagtaaaam ax RataaaaeaaG Caecilio UnSale* lubucln··

INCONSTANT1NOPOL1TANA CONCILIA

A Mcfftor· tf m tftu ttitirttt,

afSSEATATIO.

v/s.pf1. ICTIcephorom pium orihodoxumque patriarcham plura in urbe regia celebraflc concilia ,ejnf» qUe pariter cauffa alia nonnulla cooveniffc, concors eft Eruditorum ex vetuli is cocvifquc feriproribus confirmata fententia. Ex hisduo incanffa recipiendi io communionem Jofephi oeconomi Conftantinopolitani, animadverrendique in monachos admiflronem illam improbantes a Labbeo t<>m. IX. pag. 274. A 27$. referuntur , quorum prius illud ego pariter fupra commemoravi. Au<ftor vetus libelli fynodici apod Labbe ibid. pag. 278. alterius meminit a Leone Armeno imperatore indifti, cujus fententia S. Nicephoros e fede dejicitur, & Theodoro»Caflitera icooomachus iubrogatur , idque concilium cum eo confundit Labbeus, quod ab iconomachis, eodem Tbeodoro jam rerum facrarum potiente, celebratum eft; quod ab eo pnepoftere faftum inferiusdemonftrabo. Sed & prater hrc concilia nemini eraditoium ignota, alia quatdam ab illo coafla fuiffe , nullus dubito, id enim indicant canones plures ab eo conditi, ex quibus nonnullos adhuc extantes Labbeus ibid. pag. 387. attulit, aliofque nonnullos *ex* Cotelerio ahiique nos pariter inferius addemus; quos fane canones in fynodaii patrum confcffu ab eodem patriarcha conditos, inimptio ipfa canonibus hifce in vetuftis codicibus aCotelerio confultis promiffa demonftrar . In fynodis Sirirer difcuflam fuiffe judico cauffam Tbeodofii, ahlii fit Sifinii epifeoporum, quot de hr.efiiconodaitarum couviâcs c iede atque ecdefia dejeciffe fe idem Nicepiiorus *in fynodica* fua ad Leonem III. pontificem reflatur. Perii miles enim majorum facerdotutn cauffas nonnifi in fynodis statis illiusdifciplinaagitari permittebat. Quamquam vero id probabiliffime didumconflat, cum tamen concilium ea de re indidum nemo veterum commemoraverit , malo colkdionem meam hoc potius novo concil'o deflitucre, quam minus exploratum aliquid afferre. His ergo otniflis, nova tamen aliqua concilia, qus in lucem publicam extraham, luccurrunt.

Horum primum fefe offert concilium illud, quod coram Michaele Curopalata imperatore epifcopi acciti tenuerunt. Urbi regis totique imperio orientali extremum excidium a Bulgaria vi florbus imminebat, afHideuuc Grocorumrci una fpes fupererat in pace cum hoflibns componenda. Polcerubus illam Grocis, non denegabant barbari , hac inter ceteras propofita conditione , ut transfuge redderentur. Grave id primum accidit imperatori ; fed urgenti neceflitati cedendum efle judicabat: cun tamen, num id per religionem liceret , ut cbnftiani perfuge redderentur barbaris, ambigeret ; patriarche *Úi* epitropis, qui tunc Conflantinopoli aderant, una cum Egumeois monachorum fifterc fe aule mandavit. Coa&is iliis in unum qocftionem difeutiendam propofuit. Diu inter patres difeeptatum eft, fententiis variantibus. Patriarcha cum Metropolitis Nicsno , & Cyziceno affentiendum propofitis conditionibus judicabant; Monachi , quorum princeps S- Theodorus Stndita , contra opinabantur ; quorum fententia tandem obtinuit, negatoque his conditionibus cum Bulgaris fccdcre, parum abfuit, quin torum orientale imperium pericbiaretu< · Concilium iftudomise» hucufque Collcflorts fiigit , quod forte · Theophane concilii nomine non fit appellatum . Sed nihil curandum de nomine, cum de re ipla conftet. Adeft enim hic epifeopoium conlcffus , adeft & res ecclcfiaftica ad ventilandum propofita; ad concilium quid deeft?

Seranda ab hac tynodo fuccedit altera a Nicephoro habita, io qua Antonius, non quidem metropolim, ut male appellat Labbeus, fed ex monacho Cmoobii , quod *Mttnflitem»* nuncupa beat , Sillet epicopus, de fide rcqoifitus, illum exhibuit fidei libellum legendum in hiftoria alte* rius concilii Conftantinopolitani , in quo idem Antonius damnationis fententiam fubiit. Inceni» fa Antonii hujus concilium unicum habitum vulgo creditur , cum re ipia duo fuerint. Antonius Bille Leoni Armeno auâor fuit ut fecris imaginibos bellum indiceret; interim vero ipfe fub octhodoxi larva fefe occultans, feripta clam perqui* poffct. Rem fubodoratus Nicephoros patriarcha virutn interrogavit quid de fide fentiret . Ille orthodoxum te affirmavit, veritatifque teftem fidci confeibooem fignavit, atque imprefla cruce ad majorem rei evidentiam munivit. Id vero ab eo in coocilio epifeoporum proflitum finde declarant verba, qua io eadem hiftoria leguntur, fignatam ferentia confeffiooem illam ab Aotonto /ai *fitnfhgueenm etttvflttema frefntù.* Nec fane aliter quam iu concilio epilcoporam interrogari folebani epifeopi, ut fidet fue rationem redderent; Conciliutnque tunc cogere patriarcha Conftantinopolitano percommodum erat; com ta urbe regia temper proflo effient epifeopi, qui convenire poffent ad concilium. Hanc ergo lynodum, quae alios fugit, hic damus.

Tertia fequitur fynodus centum feptuaginta epifeoporum , in mia Antonius Sillaei de hnrefi damnatur. Hanc Nicephoros perquifitis undique epifeopis coegit, non quod tantum exigeret apparatum unius epifeopi damnatio; fed frequenti concilio opus erat ad refiflendum Leoni Armeno imperatori, ex quo m facras imagines bellum jamjam imminebat. Concilium iftud ex epiftola fynodica orientalium quorumdam antiftitum ad Tbcophiium imperatorem acceptum , dedit Labbeus , cui nos infigoem acceftioaem ex anonymo Theophanis cootinuatore fecimus . Nec enim alio in concilio aâum fuiffe credimus de fide orthodoxa erga facras imagines flatuenda ac defendenda , quod io conicffu epifeoporum & hegurocDorum decretum fuiffe idem anonymus teftatur.

Meditabatur interea Leo Armenus imperator factarum imaginum everfionem, fuooue confilioobftare intelligent Nicepborum cum luis epifeopi» , concilio orthodoxo concilium aliud beterodoxorum epifeoporum oppoloit. Ejus decreto Nicephoros ad judicium vocatus feme! & bis, cum fifteen fe rerofaflet, depofitionis acdamnationis fe»·tentiara febivit, quam proxime io exilium deportatio juffu imperatoris confequuta eft . Aâa quedam hujus concilii ex Ignatio monacho ejufdem S- Nicephori difcipilo, in ea qnam fcripfic S.profisiis vita, accepta huc translata funt. Meminit ejufdem concilii auftor Libelli fynodici apud Labbcom tom. IX. pag. 27g. qui tamen dtenus a Theodoro Caffitera , nui S- Nkepboro facceffor datus eft, ex iconomachis coUcâss lynodi non mctni-

<> minit, Ade enandi occafio pradita eft Labbeo. V1* riicUfim concilio hoc iconocbftamm , in quo S. Nicephorus ejcâus eft, omiffo, alteram a Theodoro Caflitera in throno Conflantinopolitano jam reGdema coaftum legentibus offert; ex quo non improbabilem ducimus conjcfturam , utrumque feriptqrom doo inter fe plane diverts concilia cootadifle , quorum prius nondum rerum faerarum potiente Theodoro ab imperatore iodifium eft ; alteram vero, Theodoro patriarcha jam conflituto, convenit. Utriufque fyoodi diferimen non obiture defigoat Ignatius in vita S. Nicephori qui cap> X. f. 6s- ita loquitur de concilio ad difeutiendam S. Nicephori cauflam coUefio: Fsca/s rarer /r *tenait»* (iconomachorum) *efotrfa rttkfa finxjfuxettt nutrit*»,* nempe S. Nicepborum flcc. B tum fubdit dcnanciationem ab eadem j^vadv fafiam feofio prrfuli, ut fifteret fe faamque esuifam defenderet ceraav /jnada. Reculante illo judicium, fententia depolitionis ab hétérodoxie patribus delata eft, ut Ignatius ibid. His omnibus fele ab eodem feriptore narratis, tum cap XII. affumptioocm Theodori Caflitera commemorat,ftatimque fubdit : *Init tx tptfcfii,* pri *fitrt fttnit eixfH,* >c* /as *fftt* m *tjxt ttffènmt tni»* , arpwr a« oeoarvnia/ *frefaufatt Grxadtrxtn tuxadtxMtiext texvntn* adaamp. Hoc idem coocilio- Arum diferimen ex tempore quo utraqne habita funt demonftratur . Concilium iconomachoram A» prius S. Nicephori exilium prnceflit ; dhim veto »7, deportatum afferit Theophanes in oratione de transfer eius Reinjuiar. die III. idus Martii. Conciliant sero fecundum nonoifi poll pafcha ejufdem anni , nempc poll Kaltndas aprilis convocatum Theophanis continuator affirmat . Ad fecundum hoc concilium pertinere arbitratur Labbeusepifiolam illam S. Theodori Studii® ad Synodum Iconotnachicam, quam integram recitat ibidem pag. 391. Id ego tamen non ita certo adftruercm ; cum enim de exilio & abdicatione S. Nicephori atque alterius patriarch· iatrufione nihil ibi S. Theodorus memoret , tunc potius eam fcripfiffe videri poflet, cum S. tyycephoras a fynodo heterodoxa jam proxime deponendus, pcrCmilcm aliam epiftolam ad imperatotem dedit . Ideo vero illam lacaaawac^caw lynodum appellat Sanfius Theodorus, quod ex icooomachis epifeopis conflaret , nec alia de caufla conveniffet, quam ut S. Nicepborum in feotentiam iconomachorum pertraheret. Ha® funt quae de fynodis a S.Nicephoro vel ejus occatione habitis pncmittenda erant , antequam concilia illa fiogillaiim legentibus exhiberentur.

ANNO CH*'ST* — ΧΤΝΟΔΟΣ ΕΝ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΤΠΟΛΕ) — ANNO CHRISTI

Kxni Artwi» vS ZrAstw runstT*'^**** r</* Ntxnfdpu r· rx/exoror.

CONCILIUM CONSTANTI NOPOL IT ANUM

Habitum contra Antonium Silari metropolium a fanfio Nicephoro patriarcha Conftantmopolitano & epifeopis ceux.

O » s i a. v λ T 1 o PniLLivei Labii, S. J.

Aatt^uiM «x ocridette »«ls faciaauu ia Gracia·, A « Bsreaio, Bisio, sliilqa* preadoTysadnai IcoaocleBania* hswicoraai rcprafauMM*·, plaee* hk pMllifper (ubfiifcre, & *altaria* *Coaftaatlaapall a S·* Nkepboro patriarcha ririfqs« raafliCati* adverfa Aaraaiaat Silol awtrapalitaa» habita caibalku fyaodi aaentiaiS*. Iliaa parra «etaabiaiur «x oracioae fiee rpliaU fyaadica oriaaUÜaai «Hqoo» aatlfiitea* «A Thaephilaa* iBM*r*rar*a* Mtebaall* »· v*s»>w fille·, aaata «elgsvit ac iarlaltsta doaavlt Coebeiiu» O. P. ia SMuipalo raraai ConSutiaopolltasarasi. Nsqua voraraccsaMat i«âar, qiroA peaUo fortaCi siris* aarraitoaaoi Aacaaatt ab i|rf· brs Leoal* Arraaoi ia*perii prieurCll* r<* «alsi 14 pisas s*>rt aoa4aa* hsâsass feti* *«pl'tir· >· Maslibu* *ammaMSti*faM scdsfsfllci· prapaSta. Bldca* qaeque fsbgrlaamir lag·* freadUM sa cadrai Nircpbara Caacltas as libro 111. toa>i I. Juri* Graaa-Rasliaai a Joaaa* Lsuadavio oaariaaari · Mgae aa«« iadagara aliMsaee pauiianit ad qaaci patifisraai ssasa* fiat tevocaada

K ΛΓ la tî AtevrW* ra AcrtAcnt trxaxTpuCfd) memronp» <nbamk *μιμχ-* rdc ÿt'wnv φ mpv^tjSrxdrvv *Ivαφύν tmbm ἀiχικ* £ Kavrxrrini, vie iJJ Iraripsajr^irrinc ^evdn», <? xaAu^pavtetc stwv *ἀ> τγ tffpanimtt* · xeAsjum *ii «vJpeyn^dMari* ·£ »»- >φ/ηv *Caf&ift»* θρήvO* xstraBeXdvruv ' Xûarisuc ri XigMoeK *fifpMxfa».* g ft Ιρξβ» c^rpArpv e^spAvdrac, mrit ^M«^>ÿs«rrxec arp·- Aa^af, twwH *βύιψ* χροτ^ηΙβ*«9«ι · < «perxaAsedp^mc BsvsAcrdv vmt xnpwAstesev rik Xt^ejuÿàK Efeprfcwc , rwM vd rii . • *ii* , rfp « ** 1«^** vmbta** weiMi wxAdUSca . x; Id X/ufe vn« e4pu ÎJJ »χτχβ<ή*v SaXap^dnc *ii*- ipmrrs »λ<- ce xaraA/a» xj xwtXX^ar», *pactnttu* η

T Eo itaque imperii fceptris potitus, im- , -L* piorum illo feperiorum imperatorum, Leonis ac Conftantini ex Kauris genu* ducentium abundantius emulator ne imitator efficitur; qui lcilicet annos longe pferes rorum do. mini fuerant, rebnique belfo firent»gcftis, hoftium barbarorum audaciam fregerant , atque bonorum affluentia fisuftoc beatofque dies duxerant. Cœpit ergo Icratari ferotationes , nempe vaticinia quadam & aftrologos mathematicos qui vehit ex tripode ejus generis illi oracula ederent . Accerûsoque Baûlio quodam chartulario »ïïm Bxartelem · vocant (velut dicas fefperi mem feu alligationem) homini rem credit. Is porro «i familiaris aogafiiis velut fervau dedititios, imperata fe fsfiuram pollicetur. Invento itaqnc viro quodam Salabrienii , homine vago ac anfeoaoi eonGfiente, io cauponis rtnimque venalium foro, ia divinationibus

(s) Ab AMlfllritaM lstsa» aside*» bssc ·ρ«·Ι·« «siit te Qyks, *m tsa*s ta Syroda «esAl». M a fiag·1'· f··· few prebeta*. Mattea eate tax estltWe SyaadM», Ide* dcaeotrsr i» Coa Prafsrtaw ad Iltea Oper. *> *Jlw»* PeaeA. Te. s. pa» *M.* Veaes» edi*. Mae/.

1 Vide Gtodbrtaai Cieos De Csagil, verba Ei»r··* Hsrd

bus fc Mguriri verfante (Sabbath» huk no-A ,nee "W) ab eo auditants qua forara hope- imperatori loquatur, & qua illi ex animo fiat. Sabbattna igitur gravi poodare catena collo alligata, (erreifque vinealia cooftriAvs pndes, in Dagiftci macoris balnei caminorum capis fele includit. Bafilias autem, ut qaod imperator maxime cupiebat celerius expleret, ad P>tbonifiai vatem eum adducit. Profanda oox ent tanteque tenebra quas dt palpare liceret. Enque tibi militum faellitio ftipari folitus imperator, ipfe iolus, nudus, inermis, uno Bafilio comite, loca fubterranca, inferna, obfcura,velut olitn Julianus ille prevaricator, Hebreo mathematico fnorifore cum diabolo fedus ifturus irrumpit. O quomodo fapientum evacuata lapientia. O quomodo Aulti faAt funt qui videbantur efle Lapientes! Quid ergo magnus ille gloiia inclytus ac formidabilis imperator/ advolvitur arioli pedibus ; rogat oracula, velut dim Alexander cum Candaulo viro unius fecum animi, Serapidis penetralia ingreffus, ad exquirendum qua eflent eventura. Videtque accumbentes quofdam micantibus oculis, ex quorum caterva unus quis in h*c verba alloquitur: Salve fis, Alexander: mene nofti quis S»? Ad quem ille, Qyomodo, domine? Cui magus: Ègo fana Seiuch R.ex terremotus arbiter: me autem fortunatior ipfe extititti, qui nomen immortale naâus es. Ad quem Alexander: Quo modo domine? cui ille, intus ingredere ut vitiras qui ttbi patronus ac defenior Ce. Intus ergo ingreflus, ignis fulgore mirantem nubem videt, mque throno fedentem quem olim Serapidem in Rhacuntide, divinis honoribus a mortalibus frequentari confpexerat. Aitque Alexander: Domine, quot annos viôurus fum? Cui Serapis, Prc.lat qui mortalis exiftat, ne itire quonam die moriturus fit. Qui enim diei illius expedattone fnfpenfus eft, quo ex die didicit, mortuus eft. At, quod neictenti accidat, oblivionem prrbrt, ut ne animo fuccurrat; it fi ^orfus etiam morti^cuncedendum fit.

Tum curio'us imperator divino & vati,Quid, inqu t. fsciam ac quid agam, ut vitam omnem tclix fatiftifque omnibus, ac tropais clarus traducam? Ad quem Sabbatius, Tu quidem, imperator, fortunatus cclebrique fama inter reges terrae clarebis. Quod fi vis vitam, & diligis dies videre bonos, ac inter gentes & barbaros proferre imperium, omnem imaginum abole memoriam,- ac ecce futurum eft, ut annos duos Cupra triginta bene plenos cum filio domino Conftautino imperes ac rerum potiarir, Bulgarofqne fubjicias, atquecnfem tuum in media Bulgaria, ad eorum aul« aream figas. Verum quod facis fac citius, nec ullam fiifdeque imag'nem relinquas.

b Summe igitur exhilaratus imperator, imperata indubie exque animo prxftare Catagebat; ne foite annoium triginta fafise inducis, haud fecus ac avis avolans, e manibus illi effluerent. Accerfito itaque, quem modo dicebam, Joanne leâore, ad eum que mandata acceperat refert. Is vero, imperatoris juflionem reveritus, propcnfiffime fe faâurum pollicetur. Imperiali itaque manu atque opera, quicquidin monafteriis librorum erat coadervantes, ac quibus in eis interdiAum idolis eft, locos ferutautes, venerande Chrifti imagini eos affinxere. Velut enim Belis atque Dagonis loco Chriftum hs-

«αν/τματι * «J μί^»/> φ CorrAri» «ρνΤιοτη «wJtf® , Σ«^βτ»χ Lu ùml&nt ΛΪ£2. sriry ™ «αιαθομΜ vtf C«nAri ^®u5o/. v?

Ιà ne/βολαχ réuni à XxK«r»c «Atrc* μ*γιdut ιù ?«φìλρ, x, τ4ηρ«»4® itwnt ιψηίγξα , vtifftàee iηη> ὐ vû τï ûat>trréc Au Αντρα Φ 9Λμ»ΜΗ χûφυτ . xj ix · Βατ<λù<« ni βοα/λβΜ ηκινθφΜ riym tavAiipaïv, «Ντα>>η·^« «uriv Tÿ» μοχτκ nie Ili&Mβ . ri? J< Çe^ên Lu, ιÇ nrinc ψιιλαφηηiv . t$ «'l· i «ri rpeva·*!·» Jxρνφ^ρ·» ομφχρφι·* β^σιλΑι, μ<μβΗ»|^κ, γυμη rua a^BwAxip τβφβγiηηι cr v?φ&«τ(χ} epuSirt τύηκ , v wi Ιχλιχν* · τ«ρ«0<τη , Ζτβ τï μηθ^ΜτπχïΕiρβι'χ τ4 βττβ»1»ζ·74v#- · ὐ awe «rvXm η i|î βτ·φΑ. ύ v» tàfiwit r fUMOTf ÎJS rttofi^r. MC at O/AWTK RNU «τχφοτ ιμμρ·1ι<>ητ«χ . ii ir β μίγ^ *4·ζκ «$ «a^cp^c Οβ«iλΧ . «parxvXrx* itent ηî -nri τη ΠÛ^Μ^· . χρηαμ»>iθΓζ« α/τïïτti , ôrrrp ô Αλιζβχlρά xtn μ£ Καχλώλοο ιυμψύχι βûτi «μ i X^ορ h î Wr St'par»* on μβθκχ rà Ατηβηvίμ^ηι. jieupts Πα x£<i. ô J* μαΤο , tyei ^μi Στ«χ d μοχρατνρ ββαiΚî^ζ . v ware Si Χτûχη^α , ocrox C^, ιβ .v οχομο eiiqwtw . a* ii , «α xittt. Si H«(λθ< ivjs* r« θχααρ τvv «pwôrUu. Αλiξαχlρ^' irjoyopi ιμïχλiω «soρxuΤn, χ} χ«θ*ζ^^φυ«χ rrr θρόν«/, «χ nm et Jo ce PexwrrJr eqaoexum*^^ CpasaZc Xipenn . ares Jt' · Αλi'Ξβχiρ^, Kbtje, τβσα iτη ζ+ημβι. fj«f U ô Σi'ρβτîi , KoAtr fty Snnr emt μη elriteu rsn μ/Μπ πλ4τβτχ. «ροσïi^ομ^,ο tKfivlu» t Iu> ημ/ρβν , «φ* ιiμiρβ *μαθθ , ιπλΛτητi . τ» Si ὁ αγνοι««$(7χ, τiχβ λ.η'θiώ χαρτχΗ, ri μη ïχΜ καη ΓηïμliΜ , U ιζολω πλΧ-τρτ.

Ε/πi φηβ-χν · «βΑονμό'μηιχ ββαιλ£ τύ «βρ·i£ μάσκ, tt mwv £t/ rpa^w, ims ce ÆÇtuf ιβ ?ȗχαυορᾶρy χ/*χ> i^βιùηiμ» rix etrayri μ» ypirex . φηνi αρ«i auriv ο Σα£βάηο , Σi μ$ι>, J βοσιλά* , ηοτύχησα , > dxaματ» »«πi ὁ BortAsurt τüi γη . μ Si δiλκ ζοiα» α>««ρΓ 'iw »y9»t, ®>ptiÙTOt ιθκiχ xj βαρΟαρ** , tarât rlu ?Ju ·<χοxwv όζαφονητοχ μηîμiα/ Ηλχβν * ιÇ Ζî» μιΜ»; ô «Awç rptaxomiio riArox χρòχβ/ μ^1 τη w3 ent χυρü Kwratyr/nt «ρχ«» ^βτσιλ/^α. iric BsA^pow xa^/ront^Μ , t ïÇmï Ηu ρομφα/οχτν μ/'ιτβ» τη BvAyceMC, df Ttui χχλχiώ at^aswt τη ανλη χυ. a>X' Srtp watéé; , «οι'ητβχ Terror . μηπ βν«> Εβφ/^κ «ΖχβΜ, μηη <««*. tlsv^epdc , ηî «ρβττaχ-}c*ra awîuaroi ιχχλιφατβ» ιβτηüάζi , μχi»*> »' iJJ λ'. χμiχαν cpa&srta ûαΊΤiρ apxsax l'xvrrrtiOci , iχ ?û χκρiχ euin Suiipeirp · αρόανiλλéîται ar ria «pepptSeant ittyniryr Itxtwlut ; x} e'xalrflnw aV TjS τύ τη OTCiiipW · · if * ιηιμβτηπι Φ»0η9«« t{u t» βασιλiν «a'AdCorx , «orirv ri xrAJU&Cs ·*·«Τ^/ΧΛπτΜ. £ Μ βασιλκï χνρi πi βiβλου nitres ?ÇS paxerneJwv »«θβθρβ»>« , iÇ ακράτητο TW «jwAwx «Tat^spdCa«<c , τûùητ «parappat^ov τη «-«έατμ/ρ wrixr τï Xe^i . ait γüρ riv Βηλ <B

»v Xtirw λ^ζβμ^ιχί, rannu τη rrartt; Κ«t Id ût «v«r/vK<irvt ἀ' ittmiernf3«r/X4Cc, «?λ« œporxetAwep^i- vw st^mintvav Ntxctpdpvr vw χατβμίρχι», S^wrt tuirw ru ov>Xr$ira »atp« IS ltMtrvM ·πτώυ« , x} μu9θΛ Xa>TieJ« ὰ μκρ** X'<rxa» ·Όι^ρμ«ηι . d St «Qvairuras >ζ rafàs ras fxxXUT'/e; StiSnaAiÇ , wrxep <ràv apat^vns tuvtu Stiïwrt. Twc [jfy i 3«r/X& dCX«3n^«ç , «Nt-xw^lu Yo/Hrtu tu οτχί'μμχτοί. à a< lwxnni lfînis W a«d TB xu?tu'p^B àwffpir, vυμβiζηχυiγ Si >άτρ> τἰ|>/τρυχ»θ«ί, >!μ»λημ^ϊiμ» μΐιβΪΜβν c^eertï-τα tapà tb χχτρτβiρχv. auyvtipù» «uA|ï tbs »pa-rrcTftats , qjM τρ pv xStXf yamvla. ittp ιlγιγύΐO* . 0 St Caeitâf O» atxadF mJ ·J,a» χΐ? tfyvwqjAitH ·$iiμ8μ· , îtnwin rira àfx plient rtutpyôv . μΐιυόιτηι «utv n rrre) nu μητροπολίτη A?rwù SvTt iv τ» Σιλαΐφ' . i Si nt-^rr· «owr xtX&c η» βββ-ζλκβ .

K«i en ·tapé? otïrw à /ι«β·/λ<<,'ι · atu-atyairnTet τiμ.'/ w μητροολΓηι oZs flaÀout Jx , >ù œnàîpav « awnis'xe-ω tb txlflap^txS ^poytt . è Sl /ημβπιτ» ■ni wporat^dûirtt i'xat^tMtmi . yvotiç St à αΓώπττο τκτριαρζη Νκηρββχ, τρσχαλκ·«/4v«i et-'ràv, i^irr.v, w Ttùnt srw; à Sl φητι , μη ydotro ημΐν u ïισvoΊβ τβη, μηίιτι χρὰ^«» βλ-Xs irpe xX^tx <Μοφ<φ;«v , tbs I'Jn^ptK juw rajupsç vτoγρχφv τφ τη op3«ioξi« λζ3»Mμ r»d-μ$vβ · «Tfp iÇ πiχ/ov xjiti Tatp»Tf«' twv ran4pt-θθ4τ«v flt^rwntOiV μχτροχολζήϊ wiiroirtca , χαθvî; >Ç de ^ffporwza βiuτβ mùr« par^ραψο · ά> d»é-μ*τζ tS variae , χ, ·»· uîi κ, tb dyte «»Xμ«τκ , Avrwvz®* »Xt« Of* μπ1?οιoλiτηî Σ/Λαiι , JfWpt ipf intypu^ot , vzidttnns fti rlù àyiuv £ t^ted-ert·» ζ<*>κ9/iv Ttwtèe , τη τιμι'χ α<ττα^βμιθ« n'adrcts . ei μη an» Tpomnt , α'»αθιμα <rawαv . e/ μη Jna «κi,ovττ waépts its iκχληΐΐ« ιχί/ηιχ-θηΛ,β-αν . «ι/?η ή χζ'γκ àtyit» nrripw - «uτχ si ficti till et'xè(jfyAu» . ¡a/Sv πλμ«πτiθ TtfÜw άχαφότΗν τ» èa^iruvr ·rïi «χχλχ-cia, xapeâièo.u^'a» , S tixovzxki ti , 4 raupâ ιχτύτvμα· « μBp. itpât Û*I ɮ xstvruxaet χα-θβ/ρ·i<O«i·«v · ci S« μβv«(o»τiζ Λ λα/xot', «»«θH μ«τ/ζι<θι*Γ« . o J1 reum iat^pctyMraifyi^ , c^iîh tb raùni , ι'φΐ»σ·ov a Arraiwcc, îχλ&άσα& ώ-thî ù £i<r«OTu, irais α'μΐϋμι^τvροi ten «»< ni dcxBTm. w tb vw ΜατΓγαιv ■ Πιρβ^φρβvo . « vifs eno/'otç . ú τη - ώ> Γ/βvιζΜ. et lv^eiors /bJ<iÇ«. xjîà xpaxedts^O rt< ·i 3ύ· latstrmc £ Arwws, ·sxipdw» xpsrrnpe T^J tniptTtxvr ütmotfiumiλfifôt αἰτοè · >C 3n ypctmi »»Zηκ ιζ vφιλiuM rptfiMet, xerù η· tiitn in-9υμι»i, <β·«3α?Λo;4ii<ι ι»»»λ«ΓB€ < ψ'χ^φθβρβi iiïβτχβλ/β . π TM «τiβvμ/βi «xaw β«τ-

Ô λ μiγβ «Y^wpdCsNnmrapas· θΗφβ'ηυp eû-vajar «Γ/'air Ttmfvr etuMt^picett τ»v «ϋθμβ» <re. <$H trùvruv τΐi iiprrtxds Γ·λ« β/μτiχομ^v C* τp μτ^βλp Σφip . τηi π χληû^β; itpiw fii psantytsv τv (i*9iΛil· χόλια «μ» ruw^peta^c*-τuv. «Hλθώ 4 «yivnir#- χβτβμι'ρχη ca πi «μ-ΛH$ιμi™τ» wv tufwtà^w, rvit «r«0tsh*

Abeotea , venerandas «jus imagines flammis addixere.

Denique nihil fibi quietis indulgent gnavut imperator ; quin immo fan&tlhmum patriar. chatn Niccphorum aeccrfens, colleâos a Joanne libellos , fabciiifque refertos indiculos , velut puerorum terriculamenta ac larvas e» oftendit. At vir fanâidiœus lapicnique ecclelîa magifter , tamquam aranearum telam confia facili negotio evertit . Quamobrem haftenus quidem imperator reveritus, ejus quod ita mohebatur , inducias facit . Joannes vero moveodum fe communione , patriarchs lententia timens , morbique cafu attritus , quam neglexerat , a patriarcha pœnitentiam petit ; veniam temeritatis rogans , & ut ejus criminis leatu monafticas exercitationis catira petere liberum fit : quod & fidum eft . At imperator rei eventu animi anxius, irritoque conatu percuffus, animo cogitabat , quem demum operis adjutorem inveniret · Nuntiatumque ilii eft de Antonio metropolita, qui erst in Syteo: quem mox >n aula prefto cite jubet-

Ad quem imperator ; una operam prxfta , o mtlropolita, io id quod molimur, teque pa triaichahs fedis antiftitem collocabo ; Pollice tur ille propenfiiTirnc fe jufla fafturum I Quo cognito , fan&iifimus patriarcha virum accerfens , Num haec ita fe habeant , qusrit. Cui ille , Abiit, domine , iftud a nobis, fit ut ali quid fecerim . Quin adeo majorem iaâurus fitie tenax , fidei libello appotum . Quod & ocyus fub fan&iifimorum metropolitarum qui fimul inventi funt , pretentiam fecit ; uti etiam quando ordinarus eft lute iublcriplcrat : *In notaint Patrû & Ptiti Spiritui fnnfti , Aηiotuat Dti ntifmctrdio Silai mttrtptLta , mana tata j tbftripji . Qtu tn [mitant & nn[nbflanti.tltat nc vtwfitam triniUltat crtdantai , vntrandar impiati antplexjtntr ac fi-fciptntni. w» ita Jtmiant, Jht anathtnta ; pi wn ita ertdunt , pratnl ab ectltfa arctantur . Hac eft fidtt fanHoram patrum . Hat filat ariem ttrrarum tlluftratnt. £w ÿtfar paftbac apfi forint tc-trftrt altjuii tarum, μκ tctlxfia latitima tradita funt, Jiot pafiUi tmaginat , fint crucii figurem, fi fothm [attrlaStt fiat , prerfui deponantur : fia auttm mtnubi aut laid , anathematiutatur.* Hrc Antonius cum figdlo obtignaflet , patnarchalibus sdibus excedit . Hsec autrm imperatore ex illo percontante , ait , *Illefimui tit , imperatur , at carit lietrim fit, in tu qua moliri1.* O novum Manicheum , eademque ac Perla iienticoiem ! o dementiam ! o Uoiiditatecn ! Inter Chriftianos , Chriftianum agit ; inter Judaro1 , Judaeum . Adcoquc ptrGdenies ambo , Joannes ac Antonius , haireticorum «1-no medicattMB aaterem mtfcucruat . Ac (ane divinas ferij^ru atque utiles leeundum de-fidens fua pervertentes, commentitias inque animorum exitium comparatas doâiinas proferont , venerandas imagines idola cbganuicntcs.

Magnus itaque prcful divinorum interpres Niccpborus , lanâocum ducentorum icpttvagm ia patrum collcfta lynodo , cundifquc lacerdotalibus ftolis indutis iu magna Sophie cde , una quoque congregata faccrdotum ac monachorum urbi» AoguAn multitudine , ip® fan âiflimus patriarcha ambouctn coofcendena, hae refiarcham anathemate ferit, «e devovet in hnc

Margin notes: CHRISTI — anno CM,R^r' — ht.⁴iph·-» — J^j*'**^ — Z<Ai·Û" — Aar» r>a. — Ama».. — p«r«r.i· — N.c«eU«i 'Affi'' a?, — «·· «a» ***

CHMtSTt II4 verba clamant : *Aataali arvi Ani* , rrrwv Paa· A limma rw rsa *Aprit aapatXaattt* ΠαιΑ/χ/viMv ***-· ' «*''*« · Populus , *Matinae* , landiiumus patriarcha ait ; *Aatmuu aevat A-riar lieafar di ia iec facttl» tf fatxra* , m cala & *faper terram, nt fja&a ivafÂ^aatiali tf vi-vifica irimtai* , *Patre & Filia tf Sptnta fe»-fit, ttqet faaÕa ac apaftalmtuv priactpe Petre* , *nc linteae epdialeraaa celltgp» : tx fanBii tre-ceatif letem tf oth patrtiee , ex' femSu ae/'tii tf tmverfalihxi fjmJti , ex faaAù matait pa-triarchaliixf tf apefielxif fediixl , tf* ipfem erimavi , ctnsAfw *illi cmanme j»»·fti ; tam^aam Cinfii Infiit , at $ai maaa pre-pria fixai erectt prevaricator violaverit, at* fvt *a rtfia fide defrrtor fit , at letagmxm effraSor , at iJiloram cxltor, at Cbrtfiiaaoram calxateiofei tccufatoTy at Cbrtftiaaoram perfecator, at Jaeerdo-dotam occijer , factrd»tarn tile tf patriarcharam txecratio , ille fcelefliffimat ; akominatie defolalio-ni> ' P',,αΛ üi^β·» Λ(d'frtii·, aaticbnfli precar-for, homo inipiitahi, filiat perditioni/* , <]βι *aaac tempont rewhinr ejl.* Hac laudes, (antique pre-conia infelicis Antonii.

Quid igitur ejur adjutor & particeps , ille vero pro nominis ipia ratione antichrifti prx-cucfor , cujus ex ore egreditur igneus biaiphe-mix clibanus ; fallu* ille vates Balaam , Py-thoniff» difcipulus ? adverfr nimirum partis ambo tribuni : novi Phiraonis venefici ac in-cantatores Jannes&Jambres mathematici? Quid Leonis ille preditus fpecie , in Leonis morem adverfu* ecclefiam rugiens ? nempe hujus au-ftorem hzrefeos imitatur ; ac , ucut ille , di-vinum Germanum , hic quoque inclytum fan-âilîimumque Nicephorutn patriarchal! fcde ex* pellit , cunâoique illius partium fanAil&mos cpifcopos atque monachos tormentis exilufque damnavit . Quid igitur ? Extruio Jacob pre* dileâo , ejus loco cxofus & ante ortum Efau intruditur . Afcendunt aliunde fures & latro-nes in cccleftc caulam . Sacrum altare conta-minatum ell . Gaudent rurfus Judsti ; rurfus jubilant ac plaudunt manibus ; rurfus fuper-biunt & infolefcunt adverfus Chridum Dei Na-xarenum, quem cruci affixerunt, dum h«c fie-ri conipicium, Rurfus MoniaoiÜc locum ac-ceperunt.

Quid igitur Leo altum rugiens velut in fyl-va , fremenfque adverfus ecclefiam & advenu* Chrtfium ejus ? Beatam urbem turbis implet ac fcandalis , Undique fufpiria , lamenta , ia-crymx , gemitus difeurrebant . Duplex nam-que erat animorum , corporumque interitus . Ac fane, fui cufiodem prefidemque imperii re-pulit , dicens : Recede a me, Jclu imperator atque rex ; nolumus vias tuas icire ; ejufque venerandam imaginem * in «rea porta cxiflen-t<m » lapidibus , fiercer;bu* , molli luto peten* tes , inque ejus faciem fpuentes , difrtiptam fo-|o dejecerunt.

Ch2*?ι *Aa9tpa.* · XatM, *tm&tùa. i ayttinm aar^p·* χΜ ODTi'r; Anweç *dig Apt^h·«tititγei iriv* ce ηi *tui αiύμ* <Ç cr *nf piïMvrt,* or *apa^ if iai yàit ta nt àytai ipaaaia* ζ«·<β<» Ttwf-i«c* *ta ri aa^itt* ιζ τι u/i, <?τ· «>/κ χ*Λμα» we· *ta* τι «fia «ρροφβ«« φ <·οτ·λ·ζ ΠiΤ». *ia fjï iùitaa* , *ia* r|3 *àyiw ^laaoatA itaatalù τχτύρ*», la* Φ *àyiv»* μὺ'βΐλ·» x, mW-*iSfxaût atuiiiw^ ia tfï àyiut payaKw rxtifap-ytaûf* eaereAtwr *3f>wt»* »rÿ »μβ τι χ«ρο-Toyr)<r«nc «otw , ig er *aatvaawrK aitfi aanif*· «c Χ^βμαχφ* , ak ««Ρ«3«t m φ *iîn^dpvv rau-bpJr, èi artarm 'lηi* ·ρθ·$οξ· *tint* , û; dao·mAenji* , ûi Hi«λ·Λ«T*K *t XWtavaxsTtfa·'* p<-, ait *yfjrtataiidarai* de itpaatifi*· T^J *îtpiu» ri pùrt* , χτρβρχΛ · c^e^rrM , n ^Jr-λυ>μ« τι« *ipaptirttK* , »i *atpûta àvaraaia* , · «ρòΐρ·μ<^* τι Aπτγóτ» * *i A$pa>*&- Ilt Aa-piaf t · uiii t m «earAtiac* , ë exaxaÀiO^w'f cr t|5 *dttiÜTt ajttpy* · *ittùm tù iyaùpix* τι ZAτηγοΓ Αντυηv.

Τ/ w 0 *atuitpyti συμαiηχ^* αύ'li i φiρΑ-ημ9* apiX(*p9* tiAvrt^pt'ie; « tx ri ripam ixTtp^tnu rii C*xowp:ui *Mflai&'xupii'* βψ4-^iaparrti* Βαλα«μ, *i ràï iyya.~pipu9a putui · ei* C|^ Tfjç *&arriai ptipai txawrtpy^ ' ai* »ror Φα-*ptMttrnd φαρμχχoi K, ttaOüd*–lawns x, ΙαμΓpΜ « μαθχματηι·/ . τι a» ® àio^t h·* *î^uv* , Arerrne β/χ/χεμοφ* xoni t xç *lχχληιτιχζ ; pipdmt* vw *upynytrUv* Ai'arTU ris *atpirtvi murra* · »Ç Jeirsp txMHC ™ OiCTiKTiw I ιρμανοτ , r, Jnç n» αο4ιμβv » ·9,ώπ<ηιι N/wofsr τ· xxfiap^rxsü Ûpaw *cJÇarpàntft* , xj eerrac t »î χατ' e^rir *âyiu-ηΐικ èpyifpdi* C μοκβζβΜΤΠi , /Jeeraïe/i , x,ô£atym« *xamitutrt . ri* »v ; *iÇâytnt laxvfl* β η>χ»»μ»-*v& · ànftettytnt* Htraü - *paptrr.iùpJb* x, *api* «*fytvtaç · âvaflaivaa» x^a^cÿca d xM ami* , xj *Àfi-aï dt* riu *aà\Uà ràt i'χχλητ<«i* . prCqAtarur D'*ri ôym* · MaArr ar lei«/er £<xrpoo<rr. ·αλιv αλαλαζκ'Υ μ^βχρβτ^Πi ηii χ<-φ«i' ra'Arv βροθùκπ *κλι yeymnuxnt.* x«m τι N®ζ«ρ«/· Xtif» τ· Θiβ , er l'rcùfwey , *nuta ipvp^px CM·vaynf· χχλη Marmutai* χώραν *ihofltj-*

'Ii J» Aror , *ptyoi A <* Spupï ûpuóμ!^»&'i* μνχiμ^ν χατη τμ *iviknaiat* xj *aan* τι X^ιτi aJrIi ; τνρβχών , <l *raatlà^at* τiώ Xlα/μβνα χολ/ν *îprûûW* otpayai π *ιξδpiÛ* x.iàxpua* Λ»αΓ-μοΖ *atanydQce IιιTιχοι.* I.τλi *yap lu i $ά-*rarae, ψ/χών *η x, ανμάτυν . ιÇ* Iri rw *vuMtxx* xj *fpxpâpyïut τM aùri flanfidtK eadraro* , *daA* , *àrita aa' ipâ* , Inrè *βχνιλ^ . oitui* Λ jiaXo-*pt$a dàcmtT* XjTera m *atfiaaptw χβρχκ-ηρβ* var erra ce τι ^Λχi » *M$ott a,* xatpwt, mAarârVl μαζ«Μ , *iμτΐύ-τκ di* n *aiaJew» aùrà* , *apt-aippimt* , IJÿpp'ÇwTii elaw *di rHa^af.*

NICEPHORI CONFESSORIS

aliquot canone*·

Ex pero GA. et fapra)''* txoaatauu.*

I.

Oportet monacho· jejunare die Mercurii & Veneria feptuagefimte : & ubicumque fuerint, ca-icum comcdcrc poft prafanâtScaioniiA toluûo*

ΤΩΝ ΝΙΚΗΦΟΡΟΤ ΤΟΤ ΟΜΟΛΟ-

ynre jutwwv *itnii.*

a*

Orr Jh τ»< μ·vαχ< ιρ τi τv-ρ»»a>a * W *napaoxÀS .* μ^τiα) *τiv «pwt-yter/jtyou <««Avwy idSiatv* nf«v *Sn A Λρ«θ·-ottr.*

ANNO CHRISTI

-r»v . amcftUM « e «>*> ews tv aaunq» w eay-- μη, €v(u φ nfnlms» «>rtv.

f- , ,

OΓη *i* M edenrepwr «rX *βτβγκ** 4 C<« de

MW·

TIώ«MX<ψ* τν limita, ^ηi Xryâ/^ueCpav-

«λφM, ^rtAlwedp^iM , 4 xataodetaym , tyni *Hχi&βι.* Ct>ta *ydf* ytmt-

Tiu' «RtMttaxpv FffJp* «5 ZaN*r/M, ■ ra dte impedem τϊ *epd»* Trappe £ *ffS eyin lutfn^n* Kqpdw ^ÎΛτηκ, «J t îw C/^Asv Mqpxv xJ*lÿp-RTéCAitmyùp, $- Jani-

Tàc ôrrwc ce* *iχηιμικ* χρη euus^/ew x; fiwX^w&nr . μτπ^H» *Ii* , ηΓιο M-fuxtanrv, *iμ»* τp *uuffS ^epAaTéetr.*

e.

Xpd *iijft&ttt* îdc Xxatuc iÇî el^tOffUÇ rdvnjy nk tirtp «Mΐφ ^ννιφûκ , ζûντκ «p« «ped/rwf «ô vtw nuintc *nKtèldtu.*

Eefv t n «Seawç *y ,* w «Γην *Cmr-* put. 4 «1 «Γ*·» » XP" WéHu afrvewpSinK, ι^μ4 *riuT*

Eer T< de <r*T'£ *CW /η*ζ *«e·*» ,* gf) ar/xf«M, 4nt *nùiu φβτp* t mJv *ίpγ· èpt-* rie , a xyd «brir *xHfHHti&ti.* w *γβp* ïtpè» *χμi-* Xuj VWV·

e'.

Cfτι d la« *ifyefyàu τîιú ιθδ·μάδ«* 'Ιη« *fff-* , vit *τφ ηββχτ^* τii «χολυτ/μν *ψîλ-λio* vir αμμμvv, vit ne *μιμχιui φιAβττM.*

ι.

O* *iiγΛμφ* t»* rt^aMont , αM* *ιξ» iτiτiη μι* η* μι] *μιηλχβiiv* αχμiπuv μuτχ^ *iτ~ H·.*

M.

O* *iχiτiμάûü* ιτη *xcJn t x»i ww* ΙιχЗ4π*.

/C.

O' χ·<ιβ·«/4v·i vfr *tauri* ««τφβ, χ} «τβχτκ'·,·« *ixxffttti .* n TW *fi* txrrlpt* nkim trn rtni~* vanu *vim.*

Kami Tarera *xai* μ«vβχ» Xrvàs *βητîζκ.* ttauAVC $It«sre armi xterrne-tv *ββτπζκ.*

* rd*.

E«t utri «vrsrev vXn^twOâ «rrrurwm , yaaXuartm. e yup «yracrpfc o avry.' in .

•ipvv, pMtpw *άγιiτaι.*

ti.

Or «xa x<A«ul>· ropUat £ *ni* μov *dti τvγαμιβ τιχ-nftyot* τoύîi , ««v Φ«->£<nv «pmif çpmt, *άξη* npawwK, χ«' pevatetôurstv.

X/»» ni *d&aur* wist) ta; XptdjîTii t<i ri-*

ANNO CHRISTI

traditarum hmefim.

II.

Die dominico fine impellente neccflitate aut vi non oportet iter facere.

III.

Apocalypfin Pauli, & ea quas dicuntur broatologia, & fclenodromia , aut calandologia, fufcipere non oportet, profana enim omnia.

IV.

ApocalypGn E/dra & Zofimse, dt duo ian-, fii Geoegii martyria, & fan&orum martyrum * c,n(> Ceryci dt Julietn, librumque Marci & * iucccf- * D»a«h> ' ^ tc>tad*

V.

Monachi in poenis exiftentes , ad communem Gravibus cibum & precationem admittendi funt. Participes etiam effc debent benediâioms, id eft , frudi t fimul cum eorum confeffione.

VI..

Inteftato morientium pise largitiones pro ipGs *fa&»* fufcipienda font, Gquidem viventes eo animo fuerint, ut ita prcftaremur.

VII.

Si quis infirmus fit, & fandum baotifina , fandumqne habitum requirat, dare ei une m» £ra oportet, nec gratia eft deneganda.

VIII.

Si quis ad annos viginti & deinceps dilTolute & in luxu vixerit, deinde ftudiofus apparuerit virutis, non eft ordinandus. Sacrum enim impollutum eft.

IX.

Non oportet operari hebdomade ' diacencGmi, neque fabbato · apolyûmi canere * immaculatum , neque dies Jovis obfervare

X.

Bigamus non coronatur , fed in eo punietur ut annis duobus facra non participet mvfteria.

XI.

Trigamos annis quinque emendetur , & Gc admittatur

XII.

Qui· pullaverit patrem (worn & Cponte occident , annis triginta quinque deget in punis bomiodc·

XIII.

Etiam Gmplex monachus *ex* caufla baptizat, ut & diaconus.

XIV.

Si antimenfium per ignorantiam impletum fit, non polluitur . Sanâificatio enim in eo Saauiemm, impurum non efficitur

XV.

Qui ex concubina & fcotto , & ex bigamis & trigamis nati funt , fi virtutibus predin appareant , & fini facerdotio digni , ordinentur

XVI.

Infantes non baptitatos oportet , fi quo lo-

DO

■ Ara*»»r.,M*t hoc «ft, htblbwd· Pcfchsi« I *H»r4.*
1 Hoc eft, Pfalmuqi lit *»teU Immesultu.* Hard.

s AraXa^/*ft»f*, hoc «ft, Sabbato io Albi ■.

F

w—.-----CO repcriatur quis, ubi non île facetdos, bapti/ifi. Qjod G Tei pater, aut qmlbct alius, modo ùt Chriflianus, bapuzct, peccatum non committit.

ANNO CH*^TI

XVH.

Üfuram accipientibus non funt elargienda (aeramenta nec cum perit verantibus in iniquitate communiter cibus (umendus.

»W μi »>m tiptvf ββϊτiΦϊώβΐ · n' fierriffu li-~——— X, r *J/*Î χ«τήρ, ∎ ««tfJrran «r^patrik, juoKy ch ^sji <»« if/ ax iret ιιμαρτiβ. «»<

Cfrt - \f*i ptm^titnu ηΐi λζμβαiΜβ*, nûw, /, iax-offOi'O evnti, (ΤiμΟΛiκτι τ» teferapi'ft.

C3* APPENDIX
AD CANONES NICEPHORI PATRIARCHÆ.

QAnfli Nicephori Conflantinopolitam' patriarch*, & or,hodox* dc veneratione SS. imaginum fidei confcflori* egregii, canones, quos in variis fynodts fuis condidit ex jure Grcco Romano exccrptos «ledit Labbeus tom. IX. pag. 387. Vcnets editionis. Sed cum ibi mutili & hinc inde excerpti comparcant, ideo integriores illos in nova, fi quae adornaretur, Colleâione conciliorum optarunt hucufquc habere eruditi; neque res erat deplorata, cum plura client volumina excufii, unde colligi poruifleot, & in eafdem colleâiooes referri. Sed hunc laborem Venetus Labbei editor & fupplementorum auflor refugit. Hunc ejus dcfe&um hic fupplendum duxi, canones illos exhibens integtiores & numero majores, quales ex MS. eodice vulgavit Cotelerius Monument, tom. III. pag. 445. His vero adjtctrc vifum efl canones nonnullos, quos Hermenopulus in fua canonum epitome lcrvavit, iis tamen detraflis, quos jam Labbeus dedit; ex quibus omnibus ceterifque, quos ex Jure Grcco Romano Labbeus corralit, integra, quantum fieri potuit, colleâio canonum Nicephori patriarchs in colleflione Conciliorum habeatur. Quamquam vero in iis, quos ex Colderio inferius exhibeo, canones quidam occurtunt, quos pariicr habes apud Labbeum repetito*, omittendos tamen non centui, tum ne collcâionem canonum Nicephori, quam in veteri coAce Cotelerius offendit, in aliquo mmueicm, cum etiam in gratiam accuratioris vcrfioms a Cotelcrio adornatz C Heleni vero notas adjicienda» mtnime cenlui, qu ad mhil plcumque »hud ferant, quam indicium pluteorum, ex quibus canones illi cxtraâi Bfunt, & quinam extent editi in Jure Graco Romano & alibi; qui vero fe primum eruente prodant. Ceterum obicuros illos ritus, qui in his canonibus tanguntur, ii quis nofle voluerit, adeat Goarium in Euchologio, b Cangmm in Gloflario Giaccflatis. His vero canonibus tubjungit Cotelerius epiftolam S. Nxtpbtn painartbe b ctafefftm, quam iofcriptiooem in MS. codice repent; quit fane epiflola canonicas relponfiooes ad interrogationes ctijufdam exhibet- Diu multumque hzû anceps, num hanc pariter in meam hanc colleâionem referrem, ventus ne forte non Nicephori Conflantinopolitam patriarchs, fed potius dodoris cujufdam privati, nempe S. Theodori Studite fanâio habenda fit, cum rcipia inter epiftolas S. Theodori a Sirmondo editas locum fuum vindicet. Verum omnia fedulo perquirendo jam tandem comperiflc me arbitror epiflolam hanc plane abnegandam efle Nicephoro, & Thcodoto Siudit« aflerendam. Id mihi indicare vifa efl periocha illa qua epiflola clauditur: Hac yv.'dcw tibi t te* qutfff xatatett, èT colitbortlort ni pra vinbar atplicttti**i. Tu verl> t»tt [renibus, fa» te nrfrrre%4Wre*t, tredite bc. Ifla quidrm aqualis lunr ad aequalem, quahs profeâo crat Methodius monachus, (cui inferipta bzc epiflola inter opet a Theodori Studitc leg tur) erg» etundem 7heodorum S'uditam; nulla vero dignitatis xquatio intcicedere inter Methadium & Niccphorum poierai; quare ea negleda utpotc bomims privati rnuuiiione, Dooo canonica epifcOpi faodioue, reliqua ex Cotclerio damus,

S.N1CEPHORI CONSTAN FINOPOLITANI CoNFxssoais Canones.

*Ex f^'.itfiiiiicn coiiftitftroaiiiKt ipfiut b ftaHortm Pλιyμι iHM te iengrrt*l*ra»*

I. Ç1 per ignorantium AntimenGum lorum foev_z ru, ik>o amittit Unâihcauonvm, neque profanum ht.

II- Bigamus non coronatur; quin potius ceniuram h^bet non percipiendi immaculata iteramenta duobus annis, Trigamus vero anftis quinque.

111 Qtii ex neceflirate ad breve tempus in Eccleiiz Narthece manfionem fecerit, non condemnatur: quod fi manient diu, ipfe quidem cum pcen.s pcemtennalibus ejicietur, 'cmfium vero quz iua iunt recipiet.

IV. Inteflato morientium, pi» largitiones & ob'»r nnes pro ipfts fade lutcipiendz <unt; ii qudem tn vita propeditum habuerint, ut na e* preiiatentur.

V, Si Annunciatio inciderit in magnamQuintam, ve) misjium Paraireven. non delinquimus, fi tunc vinum & pilees lumpieiimus.

VI. Qui m monachorum przpofitum benedi-

ΤΟΓ ΕΝ* ΑΓΓΟΙΣ

Nrx»ie>ôp« KwrctrrintêXttK r» iptàoyirî! axtirti »* fjô swAflmcixJv <ujri HM φ rtir tu^tù «ytuv ιχήρν».

β. 7 Ar *«n> toραv - »AuÔr * β'Λμ/νστον, l*1j eux «·οτ/0ιτιΐ w iyteerpiv, aèii Ctjâsjaer yntm.

Ο. O' J/^tysac ∎ rr^avoertt/ * «)λ« x«7 tttrtΕμiηι μ>) μιηλ*βΗ> φ a\p«sn*v /awsjtàw »m ii*- à it' TfJapK trn TC*n.

γ› O* «sanant »»' »λ/>o» χρονov ca nJ tèfont ΤΤC f'xxÅiwiac χαπμονiûi a«n>r»ify&, a xom »e>rnM · ι'«v ii, auric μ!£ι>' μη îitτιμiv* ïiβλχûνα'lηι, i èt raèc ζχολπψτηu π eiane.

i'- TJv eifobimt nAdLraiitVy, }f>î Hyttbei n't Cirip èutüv ytropfyet tCaoiîei- nft ιφ| ζώνπ> «5»όθ»οτν nyov tv èiu stuintc πλio3η>«/.

t. E«v a «Λ^τλιβ-μόi rj» μιγάλη «ι'μvτ», « τp μ^αλρ »ap*radli » cl ^ α'μαρτηvοpfyt oTveu Tîturxa^ns μιηλβ^Λvβηα «C

r. O' tyvv u'ylu, rtyw^S/M) epto-Cunp·' uy ›

•χ^ρ ΤΜΗ utt MTtJwwov Ce 7? /'ïr'a

ANNO μ&ϊ.

ζ- Εαvττ es d<ra7r^ ιζτ,τ» μΐφi «ràv wto-el. i rÇamûcqmc, wr· ✦>/ torâv tpp* «peri' , v' χρ» «utris £cqponscàs3<r · ri ydp ttpài βμιλμτ-w» roar Jw-

si. O< «<ô τ«>λ«χ/3·* à &χ«μ*v à "Çryàfj** Tixriffym nùifft tir iζι» ttprwK C/·», ywpomaJrrK/.

Θ. Δη μπβΜονα/ τi xome/oc -Λ- v*tâ7r, «roOsiHV XffJwwwn , xab ri yrioo-

>. Χρη γχ o ertw[ji χλ/rw γ4τu ce xupttt-»? , < J βλ. τϊ TC/rnxorJ· » ulw τΛ if i$«B J * * taiMAM mu»,

ti. Oo*£ a/uurpnrvM t u Crtp ^nSv μ;'ù: τροτφορβ» , ri μιισ errtn

i$. CTτι «L χρ» repafiJe τ*& ù> ri» «>χη ri * ατα<Αφîiλ«χ/β, <rt n trytas vanitiNv.

ry'. Çflt ou χρή ^ιρμοο Asmupynratr Tpta-flûnpw , η μη x«nl ζολλιώ , Si η oviαμΛ R.'exu7Bf θιρμόν.

iS'. Tov a^mw-anrni μοναχόν τv χiμα, qgj »ά-Xι.' ιΊπΓρψτ/π: , SU ιτχλιv CtSitrr «ώv«v lu àit-Sûcan μΜαχοτlώ Γολlα ,

ή. Δη tbï ματχζύότχ firtireu tif w αΓ/ov CTorrit»», £ άτπτv mzir xj χαο'lηλοσ, ij} χοτμπν àjii κκ> ftftCr.

ιτ. OC χρ»i v»t)'i μοτχχvυζ τρ μτγχλη - ηρβ-o-kJLι fpy^t γioργιχκ μπ-ι/vχ/, tp9ç>âati rôtiras η, o'vov xxn^Cfjf ή'λχί9¥. Tt^Tu y«p y/xç n-t/ ïXiτηiiύμχπι.

ιζ. Δι« αιτ/ac «φπτβχ τ#5 μοναχά τη l'S.Rî άvα^^ορπv μονή ♦ ιαv ή ό xipt"k-χσ · ίάv Ησoiφ* yyvatx^v He την μoviα yiiintf jq tuv TtttUt χπμαά CS τύ χοζvoβζN μαv^α-ΛvTi'l .

tn. A'»··» yap τη or τή μovτ τραττvμξυα 3<' innJv 3»ιμ9<ηp·'io3αι.

ι5'. Toù ivπτi c· ιτιπμΐύΐ μovαχβi , χρή ""i λo/τoii € αvαχiiθα/ ' μιτι'^κv 3« >Ç tuXoytac ήη/ χατηχλατov . αμα Ίτ aCniy iJf9~ μiλoγ^τ».

μ . Tr βiΓiωv ατoΓoλ^v ws«t , £ ri τoυ αΓioυ Φιλ»·τv , ypri τ» C· τ»' μvιp χαθιμξυβi>$ τiζά^oi >£ wapaaxdLri αvαξ τρo ιατι-ραv σ<ΤΗ<θαι· ?vi 3ι' , μ$ njv Γχηv yfCit^ai vpxif rÇt'rtipxi Shtvhv.

xa. E'av μ»vχτριβ ΰτό CapCapwv ι? άτήχ-τα» «vJpJv , ιÇ ηv · τρoτβ (ii'oi «ιση αμiμττoi, iλ ηηχαραχovπι τ,μιρα ιτιτιμiτoι· n' St c rpwlur «unii βι®* μ/μβλoαμo®* ηv , ri 'lήi μoιχπαi ι κιτιpoov ιχvλη,-o: .

O n μovαχivov crîti; χiμα, φό^v Γρζτ<4α α>λη Ίιv? , ώ; lχ'ηo xanryt-λΣv . rj τβη t'u ivάγχiιu i τίώ tioxyar/ d/tσθiμ$u®*, h'ï παταραχoΓα "ξά ημιράv ι'πτι-μχπα, ιζ una τη «Για αρoτπβ'l xonw/jt.

rv'. KfirfiuTîfOû vito μoτα^ρiχμ Crript-roôri-oi , χ, μιτπ3ι3oΓτ®* άυτηT , »' χoή xoowrnv fjjnij.

Aâns & conlccrotus fait, eftque presbyter, lefto·. Tem sc iubdiaconum in peopno monallerio ordinat.

ANNO CHKISI I

VII. Si quit ufque ad anno· viginti & ultra, in luxu & luxuria vixerit, deinde vero virtu* lis open facere cognitus fuerit, non oportet cum ordinari. Quod enim facrum est t impollutum effe debet.

VIII. Qpiex concubina, aut digamis vel trigamis nati funt, modo vitam exhibuerint faccrdotio dignam, ordinantor.

IX. Divina communio tradenda eft agrotanti in periculo mortis, ctiamG cibum fumpferit.

X. Oportet fslutaiKXMS caufla genu fleftetc die Dominico, & per totam Pentecoften; non tamen confaetas genufcxiones (acere.

XI. Non peccat, qui pro tribas hominibus aaam confccrat oblationem, aut unam accendit candelam.

XII. Quod noa oporteat in prece Scevophylacii feu facratii facere confignationcm uiper (aerum calicem.

XIII. Non oportet iioe aqua calida presbyteram miffam celebrare, nifi in migna nece(Cta te, fle fi nullatenus ejulmodi aqua reperiatur.

XIV. Monachum qui habitum abjecerit, fle poftea converfus eft, oportet iterum veftimento monachali, quod exuit, induere, abfque preci Cbus conftitutts.

XV. Oportet ut Sanâimoniales in fanâum altare ingrediantur & accendant cereum & candelam, illudque ornent ac verrant.

XVI. Non debent Monachi magna Parafcevc (41. Quadragefima) opera agriculture exercere, eorumque pr»textu folvere jejunium, fumendo vinum fle oleum. Hec enim faut gula; inftituta.

XVII. Tribus de caeffis monacho licet a fuo recedere montfterio; fi pnepofitus heretical fit, fi mulieres in monafterium introeunt; dt li pueri fzculares in coenobio edocentur.

D XVIII. Abfurdum enim eft fle alienem, que in tnooafterio geruntur, per tales publicari.

XIX. Monachi peeniscenfurifque (ubjcfti, una cum reliquis cibum fotnere, ac precari debent; atque etiam participes effc Eulogiae fle Catacisili, hoc eft panis fraâi fle benediâ', fimul cum eorum confciTione.

XX. In jejunio fanâorutn Apoftolorum, fle jejunio S. Philippi oportet ut monachi qui in monafterio refident, per ferias quartas & Textes femcl ad vefperam cibum fumant; qui vero opera faciunt, poft horam fcxtam edant, fle rudent, ac vefpere coeoent.

XXI. Si monialis a barbaris vel petulantibus E viris vitiata fuerit, clique vita ipfius przeedens inculpata, quadraginta dierum pcenam habet; fin vero prior vita impura fuir, adulterii cen furam fle pœaitentiam explet.

XXII. Qui monachalem habitum induit meto militiz, aut per aliam quamlibrt aftutiam, ut fcilicet illum deridens, cumdemque poli neceffitateln aut fimulaticnem deponit, tribus d'c rutn quadragefimis punitur, a:cuc fie ad ûcram communionem accedit.

XXIII.Non accipienda cil communio ex mu nacho presbytero juvene, qui moniahbui miniftrat, eafjue communione impertitor.

XXIV. Monarteni prepofftus cucullam a di-A feipulo non auferat, neque eum expellar.

anno

XXV. Si quis factum habitum projecerit, nec emendaverit fe, non opottet eum ad te&um admittere, neque Ave ei dicere.

•7'.

XXVI. Si quis infirmus fit, & ianSutn baptifma, ve) facrutn habitum requirat, dare fine mora oportet, nec gratia cA impedienda.

XXVII. Quod non oporteat presbyterum monachum fine maodya five pallio facrum facere.

XXVIII. Eoa qui occulta deliâa confitentur, debet quidem a communione arcere qui eorum iufeipit confeffionem ; non tamen impedire quin ecclefiam ingrediantur, neque ipfos ipforutnque B res traducere; fed leniter cofdcm admonere, ut pœnitentis & orationi intendant, necnon pœmtentiam illis convenientem juxta uniufcujufque propobtum moderari

XXIX. Adulteri, beftiarum initores. homicide, k fimiles peccatores, cum fcelus fuum propuo motu confcfh fuerint, a communione quidem arcebuntur, ac poenitentia? mulâam accipient. In ecclefiam autem ingreffi flant ufque ad orationem Catechumenorum. Quod fi publica fmr eorum deliâa, tunc deinceps juxta cccleliaflicatn legem pernitendam peragunt.

XXX. Si laicus laptus fuos fponte confeflusC fuerit, dtfpenlaiioncm adhibere poteft qut confeflionem recipit.

XXXI. Ei epifcopi permi(Γιone, etiam presbyter Stauropeguim facit, feu foilemnem crucis infixionem.

XXXII. Ufuram accipientibus non (tint danda (aeramenta, neque cum ns oportet convivere quamdiu in iniquitate pet fevers vermt.

XXXIII Opertet monachos Kiunare quarta fena hebdomadr ladicinii ac Parakeve, & poil Prxiand.ficatorum finem dimtluonemque caleum comedere, ubicum habitaverint ; ad cverfionem dogmans Jacobi, atque hxrefeos Tetraditarum D

XXXIV Si quis concubina utens, non suit sut illam relinquere, aut benediâione donari. λ cum lacramenti ritu eam habere, non oportet ree pere quae ab iplo ccclefije offerentur, cuius divn-.as (anffiones operibus contemnit contumebaque afficit.

XXXV. Si monachus fando habitu depoGto caiiicin comederit, uxoremque duxerit, oportet eum, converti nolentem, anathemati fubmitti.Ji invitum monafficis veΠibus 'odui, atque in monalleno concludi.

XXXVI. Qut vel fcmel fornicatus eft, nequaquam ordinetur, tametfi a vitro abiceflerir Au quippe magnus Baftiius *Licet koato bajufrwaJi morteens Jnfciteverit, fjceria·· ηι·η fiet*

XXXVII. Quando Apoflolus dicit, * *Si qnu freltr fit fornnator, cum eju/modi nec cibum /umere·,* non quem ille & ille fornicantem novir, videtur dicere, fed nominatum, fire condis cognitum Nam quae impudenter committuntur dchâa, maeres pernas attrahunt.

xf, QTf, >υ· ,, xtwUXraa τΐ- *μαθητοΰ* (χβάλλκν £ *'Snincer* àrt/kv. *'''O

't. 1 cv a-jinwesni w a^rov «çηptat, *vιμτiιορ-* VHRIjTi aci *χρη* cira *re'yluj* «yrev, tl χ«/ρ**> As-*atirp.*

«r. Eerrtc *aedtirtify η^'ηζηίρ ii iyιovβάτ-τ<τμα, 4* « «ftav *<χίμΛ,* *pn *iiSiiat awnp9i-Tvf* y M» xarAcccv τ»ν *X*t>**

«ζ· Orr cj χρ4 Awntip^iratr apsoTk'npoV *μκ-Ικr%èv ItA, μαιίύαυ.*

«*· Tatii *αιηλα vηίβ-μαη ιξομάΚογαμ^ου,* TÛC xonmnarç *ακίρΓω Ιὺ* iw λχβμ^uop τια» t'atfsrw *ιξομολόγηπι · têt* It rrr t'araAnr/ev aùnk B«rap^ra^er μὴ wAwo, *μτβι 9ί>αμ£η!*η ή* arar *àunüi'* α'λλ' t'rrwaJ; *rérm w^artrv, τη* μιτ·ν«« apoeevr^Mv xj ·ρ·τ»υχ/ · stj e/xaoptrev n rpoerrxorra sacrare *ίηπίμια,* X«η» τια axarfoo «poat-*ptfn.*

«θ'. Marker >Ç ariu^Jarw «vjpe^arw* >Ç w rtioorar, t'«v *o'κo9ζ» t(uî citat tfypjofi/rynroimii* <rvopii«v, ὰoπλov w'c raMart »rr τν^άvouβ-®, W xarsainec * xixuAyrrar, ni *ΐηπίμια* * -< ..**

nt · iii τηv ιχχλ^σι'αv ci trâsp^apdpat, Tratrnu *μ»* xe« *»κ Φ *χατηχημ^oη ὼχη* I *iàr ii* Kλβ τὐ Tturuv *ù<rt* Trttrrpixrv, ran Aorvèv xarn» τ»ν ixxAnc/acrxev *9ιτμοι ἀτλιρΜi η ivιτiμια-*

λ'. Eάv ὐξoμβΛo^ήσπτβ/ · λβiχòί η» rcuncù 'M/' ***f *α-φαλματκ f'x <9poatpinvi y iwmt* ranker ar'xova-μ/'βν a

λ«. K«r' *ίst^nüu* wt *trmen* rassî raopatrn-*ytw* tpi wpw3onpaç

AC,'. Oτι ou χρί *μ^ηiiïóναι ηΐ λαμβάνoυη m :,, η* αvτβ/i, *ïημΒρμπ τη vαραη·* μι « ·

Ay. ûcê *vnffûnr τόί μοιαχούί τη η^αlι rnt ηροφάχου,* qfj τ·" *aapani,·'* · *»; μζ' 'Ιήν αραη-χιασμ3ρ»*Μ αΐoλuα» i9ifn* * τupóv, * om «v' *ι'αιχvυαζηoΤί Ht* «varforitr τβυ *3«γμκτ&* τβυ D I'eJlW0et,t $ Tjjç Φ *àtpirt*.*

λ$. E' Ire »«Msrxàu xrxrq/4vd>*, «J CdAnnt 4 χατηλ/ΤΗ» M/τιὼ, i *ùp&tyicK* i'χκv, oὐ χρά *rù fap âunC ααpανφιpίμi-iα τη* luAnr/jt, *ni* tbc θπoui ·9ια'μβo$ Ira *tpyvv* χβτηφpβi'Λ cei/^pr^M

λ· E'er *μηβτ^ήi η άΐΛ9ίμπ&* *xpfVQaywp* χ^ fweFxat *λαβή, Hè μη ιττκ'ρΐφΛiτα* ntnv, *âva9tμάτι χα^υπoβληˆˆv,* qjj) *âtarru rà μovαχικά ctlu^nfa' y* «J *μovαί1)()μ iγχαηχλβι-9^αί-* K

Ar. Oti n> «r«£ xoprwratnu ^crpanvH-*. niât y H ηü* ταθovi *an* rn I *φηαι Γάρ i μίγα* Σ—. ..·» *y K* <? ηχρβòi a»rt-f e *, lιριύ.* w.' · *$)ήαίτvι.* Z"

A{. O' ὰioτoλ·* *λιχoη,* H rtc άΐiλφάi óvo- Z *μαζóρ^ι^ * ? fipnty τὐ* w/rrjv *μτβι awfiQtw* i iq. ô> e *inia* x$ e *lnoa* * «Js «pvκiovτβ As^«<v' ^i'. *loxfè y à>9ta nv όημαζóρ^χt nm ran* γινvα-χó-*fSfeoi.* tu *γάρ άιαιχύτηα αληµµίλούρ^α,* |tAh·-*ra nii τιμ^óα» iφìλχίτηι.*

EK TON KANONΩN

T; N«ü>e> K«s-«p- ,, .rf', tc'i'Miic,,
τσορ»«Μ« χJ οιχβμ&ιιβυ , rx Sχχληβ-txrcxwv 7«/τ·ο ourwfyur·

Cfl.ttlie titer* <* Cettien» Vti. Mfxxtn Tm. III. pig· 4j 1.

xr. «. *TpA'i txx*fi»i η tire tiiptlirth e»- JL 3porta<9ûrai , »«ρβ»λ4·μτθ« ûf n'f «aivdv «χ·v χαπî ttHtyxUu fèmirau ψχλλκν, îηξ«vτβ{ Ce μιτ'› fxz>pir' ce Si r«S Suetttmù*, μïη tèrtp%t<ôxtt μχη $ι>μîχv> μηη t'urt· λ*v, μητ» «t»3i|>.«/ η λι'χχv «rrvrv.

r. (fit Sût vir et^trerm μβvβv·» w ttytor χi-μχ* «Ç χ«λπ ierrptφοχτκ , x«?xys7e-$«r tîtd «5<λ-φύv Tri JtS'.nt, α>λ' μ^ι i« χχτη^ητΜ» . β'Χλ' ixcrac όζ ο» t'xr^cprryunt ùri τi χυ^κ Aéÿanr rÇ φχλλκv ne xxnncxnxev xanoie τi ιλβγη iyo* >ζ ττθθ»χ: tu ιμχτκ abûâic· 9ι#ιβvηριφ ι'xo-x»tw τη effare fatrtÇnc , ύi tri τβ %vμχτ&· < «td tsù (ύχiyiλiχ iüi "Ktrntpyieti xwptùtn ·κ-τ»v , πίv ήχβμ^vov · χ} zriùdv ri χiμα /mice ix->an«ornt.

θ'. Tcv |U»J isifroernt nT-xJx <B vstpuritthM it-pie, où χρ*l KtirtHM όζ «uîroô , là» Xoχρ tp$ï-X·ζ9^ aî»«c · « γβρ iχ μîpo^i tvftfiiir , i pspots χχvβü·^», ζιβχλov.

rc'. (fit Sût τβoi tpyft^iySjivi μovβφi* τη" «ira narepatxocjî w θ'. «?ραv ytùott^ttt αρτv βρχχîvi, xj τχ' ta-ripfi JwrvÀîr·

ιΓ. (fit i ^prj ca τχ àyif najxpxxovp rtùi μovχ^oκ ipyooior votàv, <T ovpo^àvn vtü »ρ>·» χαηιλάιv etc erra» «Ç ιλχητ · nùm yip μoρyïχ t'viηXiùμχτη.

ιθ'. fiée-- Xiφβλβτχ (χββ'λλχτζ ηv μovχ^ιi άιo τ« μo'η , wp«n/ àtpt· τιχo · iiiπρov , d tfn yuwxir Cf rtf μηη ' η St τ iπv, s'arv nxtiia μχv^ûη>τι χooμι-xit Ce τψ X9tiolitv · e,nxor y>àp nùn , n i»iu» ottoteSxt tu ûa 'ip μoip χαλü χρ«τημ^>« · ΰ φητι η ιόχΓyïλιβι· μτι crat/.xifrtn ïμvρ9(ΰζv ïμύi, ·tur tu χoιχπ.

χθ'. Tηv TftvepwrUti iyint ·i»κiλ»η , int τîώ rvirrjutov »u?iS , γρ inrrunv , n^âSt χ} T«p«rx4r , τii ipγχζo^iχi , tvf ùpai lχηχ , ·crue ytztâat , ιζ τηv θ', wpxv etticttv ' aketirwe 3» sÇ itu άγια Φιλi»«» , ipxv Γχτiιu ^iùτ^θχι , X. tVrrpxi Jericir · τ»i J» ce τη μηρ , «χ<ζ "we ιτχipoζ .

vc'. E«v Tpti(iùr»poç irir , η 3tax»vec , »î «v«-^-4<ύ>ι χχθηρημιvβi, tuptdn μβv*χ«i, τiαι ^Λχιζ·».

ξi·'. E'àrltç άθηηvη τi iγio» χήμχ , *2 *u iiop^oùnt, rèv Si èpSoSotyar χρχτη , eu χρη n* nnùm ΰχβ Γi'^ιiv , oûη συviιθικv η ^or i*Λ λiγ^ι.

Can. I. IN eccleftas ah hareticis inthronizatio-1. ne dedicatas, ingredi ex neceftîtate , velut in communes ades, & in iis fixa in medio cruce pfallere permittimus ; non tamen in altare ingredi, thus adolerc, precem peragere , nec candelam aut lucernam accendere ·

VI. Monachum qui fanftura habitum depofuit, rurfutque convertitur, oportet a fratribus in officio inftitui , non tamen per Catechefes , led prout unicuique fuppeditatur ex verbis Do mini. Sed fit pfallere oportet compunâivum canonem obliqui toni , ac ponere ipfius veftes in altari fub facra menfa , ut cum habirns fumi* tur ; atque poft cvangelium miftc monaftcr i prsepofitus debet cum tondere, dc hab-iit induere, abfque ulla exclamatione-

IX- Ex facerdote qui quartis fcxtifque ferus, non jejunat, communicandum non eft, quam fxCvis orthodoxus elTe videatur. Etenim ex parte pie agere., ftt ex parte inquinari, profanum impur umque eft-

XVI. Quod oporteat monachos qui per f«n* âam quadragefimam opera facium , hora nona parum panis fumere , velpcre autem cenare l

XVII. Non debent monachi mapna quadra geGma opera: incumbere , ac opens prz.cxiu loi vere jejunium pci vinum & oleum Hzc enim gulae funt inventa. *

XIX. Quot eau(Le monachum e monafteno exire compellunt › Primo quidem ti ptepofitus hxreiicus fit : fecundo ti monaftetii introitus mu* liertbus permittatur , tçrtio denique quando lu-OduJ litterarius in cœnobio puens Iccularibus aperitur; hoc emm abfuidum eft. quz m monafterio prarclare aguntur evulgari , ficut evangelium dieu ; Nohtc tuba caucrc ante vos , cum bene facitis.

XXIX. QuadrageGma feu jejunio faoftorum Apoftolorum oportet operarios monachos m te trade ac paralccre jejunare uique ad hoi am tex tarn, pofleaque edere, hora vero nona prandere , & conGmili modo quadrageûma & jejunio S. Philippi, bora fexia guftaie, ac vefperi ccenare ; eos autem qui in monafteno maoterunt, fetnel ad vefperam comedere-

LVI- Si depofitus presbyter adfit, aut diaco nus, aut leâor, fit monachus inventus fuerit . E hic benediâionem menfr tacit.

I.XI. Siquis abjecerit fanâum habitum, nec emendatur, redam vero fidem tener, non opor tet hujufmodi hominem teâo donare , neque cum illo vcici, aut ave ei dicere.

COL LECTORIS ADNOTATIO IN CANONES S* NICEPHORI

NE hir slIquid ptattrum «oium qu· aerurttam <oHeftio·*·» Conglorum Juvari ρβΛ·(, uaon.toa laâorei r.lim ,» poorl canora S. Nraphoi, er .«rlioM l euntia.u apud Labbeum «o.«im τv,.»·>·, ton fati» ft'i.nar acui // , Uls· «nlm , reddendam effa Altaiiu· <?· habdoaaad. Gr·.·. paj* ·◆*» ivnt.r Λ deownSrar

Eb Tet» xxTesap^a Nιχηφόρ». , Mttphor, pttnorcko.

aapaiu.""* O* χλβ»η4 ixXwuii xtci Ttx χΐφ«λ«(v- Qui publici furti conviâus eft in tuitis capi-

ulibus, *d facerdotium non admittitur . Quin A|r χλιμμκτα, ifpint* «λλ«
euam facerdotio initiatus, G tale CiuDCO mci- Tj M&ttfftiiUi.
i.HHtSTI dent, deponitur.

IL ANNO CHRIITI

4X*·.

AntimenGa citra probibitiooem , ubicumqoe fuerit ii» oput, mittuntur, nec rei hac rei illa region· circumfcribuntur, fed in aliam quoque provinciam transferuntur, Gcut & facnun unguentum. Sic autem appellantur, relut oppoύta fit refpoodentia multis illis * mcoGs, (fvid «iiliwriz. * *Mifiat alii rtddaai)* qtMB laeram dc dominicam mentam abfolvunt . rropri· vero , menfas illas Ggnihcant, quas confecratio non fanâifrcavit. B

TaJ «UT».

Ίβ »Γημτ'κι« , oββ «Fr gpric ^rntrur r«n-> , *βχνλΰπκ veptnipmanu* , v *rplt* tjT fr»eip 4 ··*"· ùrrpatMt *ylrw*-nu, xatd« £ ri OcTar jrif- . aaAmmu *U* inac , *tis tbrtMpiaive* qg) *tfflfwn* JJJ , μ/r- r- , iJJ χζπηρτ/ζβνπ* riu' aif/· £ Jarwr/xA *τρύηζχτ.* «uerif *Ů » /» htfattf* Ίβ τ/- 3canu, Λ *ut&t'fm*

XIV. *Kictpbari patriarcha.*

O' ri nJ *ητυiρχμ* Nαχ^βρυ.

·'*··/ · Monachas farrarium ingredi oportet, & ce-
5ή'. reos atque candelas accendere, templumque or-
> nare. In periculo Gmplex etiam monachus ba-
1 print. Similiter & diaconus. Quin etiam laicos, ii repertus io loco fuerit, abfente facerdote.

Δϋ vis μβκζντβ «>«»» *tts* ri arytar Θυη«-rrfeasv, «Î «ttwv xapA 'Ç x«riiiXatc , £ xarpuçv iw r«A. x«nî nearer* >$ M*wÇt·1 *w Cxan^tt . tirww* iÇ ûiniarw. xjAairif *ift ùb ivp»θη «C* rirer, μι) *ams hpttx.*

Too avnj.

Si mulier peperit, A infans in periculo eft , a tribus aut quinque diebus ; puer quidem per Uptifmum Illuminator, fed alia mailer bapti-C sata & munda laâabit eum . Mater autem ιp-Gut cubiculum non ingreditur, in quo puer jacet, uique ad quadrageGmnm diem, dum purgata fcilicct integre fuerit, & preces a facerdo» tc impetrarent, nec omnino puerum attinget .

E«» $η»βπ», < Γπν Ca *xirtop* ri «n-βτβ *χμψiτ* 4 rcari * ri *μBε Ttuliw yiri* pot θηλ«Λ< *ïuri . » Ti μητχρ αότβō* μ4 rìr/λθ^ hc ria xatTvMt, sk or ri ntri/av awhfcmt, *μiχιι μ. ΐμιρύτ, te* «F ηφα/φιΓ nAsrif, ÔXdÇn τχρα nù *itpte* , μχπ *μii» ttynreu* swvro-A«r *eànü.*

Bjufdct».

Too *àvni.*

Si adulta mulier fafta Chriftiana poll unum vel duos vel quotcumque dies uique ad feptem, hbi confueta viderit ; in domo foa communicabit . EccleGam vero non ingredietur , donec purgata fuerit.

Eas tsAm *yuvx* μπΰ μ/«v, η *Juo,* 4 dirai 4»'««n *ημίρα μiχρ* <τπτ , rit τπ *ιδιμ* βυτv* , C» *TtS ιιχφ* «tsrifc xoirwté-β-H. *M Xi* τιώ ï'ιχλ··/· « *μii tvs* α>

Xitrpitfi Artbitftftt^ Ctafatix»ffiitaai .

Ntxwfdpav *Λμχιηιηiη Ktmtort nxa^fui.*

Quod oporteat jqjunare monachos quarta TyrophaG fciia, A in Parafccve, ac poil pnefanâibcata cafcum comedere quocumque in loco reperiantur . Hic autem canon Jacobi dogma & Tctraditarum bsreGm evertit.

On Λî nttitMO we'e μοπιχοώ τρ *τϋ* ^„Mß"'. τορ·φαφ« iÇ τv raperxw», iÇ *μηA rlui vpot·* ki'LhC·/.- *ytavy^an ixaKurtt tàlni tvpiv* , ·τoo ar' n* F*'''. *9üvir . aint^itu Jijù* ovwc · *«w* nô laxnC· *ri ïïΓμ&* «; τ- iJJ TsÇatStiP *tùptrn.*

SYNODUS CONSTANTINOPOL1TANA

ANNO CHRISTI

Sri *biinpbart patriarcha ad caafubaadaat, aaat traatfii^a rtddndi tfftat Balearic?*

Anno 814. habita.

St S.ppl. M.-ή Tu... i r*t '·>

AFfliftis imperii rebus foiatium fupererat psxa Bulgaria, ex quibus mala omnia timebantur, impetranda. Hanc offerebant barbari ea conditione, G illis redderentur, qui ex Bulgaria ad Grecos transfugerant. Num id per religionem ebri. iiianatn liceret ambigens Michael Curopalata,piifGmus imperator, epifeoporum concilium coram (e habendum ad Kalcndas Novembris indixit, de quo concilio & de patrum in eo lata fententia bate Jbeoplw es ad annum Alexandrinum DCCGV. Equi cum Septembri anni 8)1. exordiatur, annum eundem concilio huic aflignat · *Jaaptraitr* (Michael) «« *MtHtii anfjafiiant caxjeffxj , meafit Navntirù KaltinliJ Patriarcha aJ callt^iiaix aioocata,* dr *caatpaania cam hafihat fact caxfilnmt nbat. Aitraat ctxntntai Nicaaat & Cjucnn) Mtrrapaüta, tJ tx pravit caxfiliariit maaar baad tnttantada.* (pravos conGliarios appellat liic Theophanes begun.enoz , aliofque facros viros , quos piapoftcra religione minus un>« conGiium

aNNO CMaLSTI *Meerepeltia Imperatmit fiepfum fe^emti pacem mnple-* IWaaftsr: *fed ïamrebi cevfiliarii una eam Tbeadma Stadii pn^afite* (S. Theodoro Studita) *evetfia centraria fntentia dMteam rejiciebant› ca^fiamau-ttt pacem*, pan *Dei mandata refemdat^* om *eftad-mittendam·. Iflud enim:* Venientem ad me noo e-

ferrent (hue ex fuo (cn(u addit Theophanes)dr *in cajar argumentum bac producenda vert nefeii. frime quidem, quoniam nemine ex eù ad neitratu-fugiente, tot qui intra aalam erant, cum igfoe pa-ct compofita fervere paffemae , predid/mat. Secande ,* fare *licet quidam ex paacit tranefugmut, plurium 3 certe petimt ejufdem mbifcam nationii fanguin» cmfonitme j'atagere , quam imertit quibufdam nebit proppfitu fiBa qnafla diteficere, decebat. Piaret enim mum paveat /emeare Dea mugit gratum eft.* Hatc Theophanes; nec fane inepte, eum bonum publi-cum querendam privatorum damnis prnfcreudum fit. Oppofitam tamen fententiam de pace negan-da obnDoiffe notat Theophanes, qui paullo lupe-rius animadverterat in cafdem ipus pacis condi-tiones conventum olim fuifle inter BulgarosGr» cofque Conierfio barbarorum principe, Ac Theo-doro Adramiftino imperatore ac S. Germano Gr·-coratn patriarcha. —— *N'?®ΓΙ sH.

jfi SINOOUS CONSTANTINOPOLITANA

In fM Aa/sams *SiUai m Pampbylia epificepae fidei ortbodexa libellum fabdela fijgnat, fab Nice.*

Moi '. ·· PH η* L Ntonius quidam ex monacho cceuobii Metro-politarum Silioi io Pamphylia epifcopus, qui epifcopatum fuum nefeio qua de cauda relique-rat, cum Leone Armcno de abolendis imaginibus confiiium clam agitabat. R,em fubodorarus S-Ni-cepborus ad epilcoporum concilium , cui flt pa-triarehie orientis *aderant* , hominem vocatum de fide interrogavit. Ille re£a frmire fe, Ac otc qui-dem profcifus eft, & porredo fidei libello, quem C fubfcriprioae fit imprtffo erneis figno munivit, e-gregie quidem, fed infrgni mendacio coofilmavit.

Totam banc hiftoriam ftsfa narrat epiftolaantifti-tum orientalium ad Tbeophilum imperatorem , quam legas apod Labbeurn fuprajqua etiam in e-piftola integra recitatur fïdei formula cum anathc-matifmis in iconomachos tunc ab Antonio impia di&mulatione fignata.

£ SYNODUSCONSTINOPOLITANA III.

Contra Iconomachos Patrum CCLXX.

IWi. HAac fynodum ex patribus CCLXX. conftao-tem Labbeus quidem dederat, rattis ab hac Synodo datas elfe litteras aliquorum Grccorum Aonftitum, quas ille exhibet ex P. Combefifto . Verum cum endem liter» a privatis Epifcopis di-ts fint At non in Synodo, ut indicavi inadnota-tione ibidem aP.Lt Quien , juvat Ada hujus Synodi ex Continuatore Theophanis dare : *Epif-cep› tf menaebi m patriarcbecum cenvemebant* , Û* *di9a patrum onm perlegebant, adverfarti ma-litiefe Ii inerudite interpretabantur ; Patnarcba ve-re fen/um eorum reddente , & ad omnei ftrmonem dirigente :* Num habetis aliquid quod verbis iftis exprimatur (*Graeut :* reponendum aliquid h›s) fratres. *Exclamavere cunflr.* Novimus, Ac certi lu-Dmus veram eife fidem noftram, & in hac moti-nour omnes ; *Ad Mot Pairiartba* ; Supercft, fra-tres , ut concordes perfevercmus, fit animis con-junâi hac in confcftione abfque diflenln remanea-mus, ut adverts partis homines nullum reperiant quern feparent a nobis , nec id exequi valeant . Gratia enirn Chrifti plures illis fumus. *IIIi rur-fat cam clamore firmaverant ad mertem afyne obfti-tarer, & pre ecclefia dimicature/, appofitifqm era-cibar ad fubfcnpliemi, fcnptii fibi matae fidem fir-cere*, a»Bf«4MS *ab ixvtcem je jeparandet. Hac ante Fefla* (natalis fcilicet *D.* N. anni 814.) *peradla Jant* . Hue anonymtis Theophanis continuator , ex quo concilii hujus gcfta apud Labbcum manca fuppleas.

flag. CONCILIUM CONST ANTINO POLITANUM“ÿjÎT GHRipl1

Iconoclaftarum anno Si5. *quo S. Nicepbernt patriarcba deponitur ac damnatur.*

»i- p. Si.. *TyOflquam Icenoclafla omnia difpofutfent ad bare-JL fim revocandam y Leonemque Armement imperato-rem* ad *aatai fuoi paratum babuifeut » in Jynodum coafli patriarcba NtetpbOto ertbodoxerum antefignaao, ywi tunc morbo laborant decumbebat , diem ante fe dixerunt. ÿytd ab ilia refpoqfi datum, & quid dem geflum fie* a *cenctltabulu expremit Jgnatiui tjufdem S. Nicepbori difcipulut in ea, qxam jcrip,fit, S.pra-jtdti vita apud Bellandam ad diem XIII. Mart» ca-pite X. bit verb» :* Vocato inter fe concilio adver-ius ecclefia firmi (Timurn murum, coram imperato-re hue verba defpuunt. *Heudquaqnam fieri potefl , dum rei ita traqfigatur, ut qua majeflalt tua vtfa fime , ue prefonti decreta fyneda, prefpenem exitum obtineant. Si emm ttnicuiqae tempui detm pre mimi Rfententic ft vertendi quo velit , & iü, qui txiliu damnati funt, obtingat revertendi facultaJ, Ü pro-*fria *volontat» nulla vi fnbeunte arbiter qaivu fiat, nadi ferfan m foil relinquemur : futurum efl nun nt ilium fpante fua prapenfe fequantur , & rej naflra* ·erwr *definite* ope *jaceant; lïŋ* quod *tuifrfctnhi mflnt in dtfputatianii arena dejcendere rennet, qua factitat gravi nei deama aflictal. Satit erge efl quad bncufqlm ubfecruvimni : jam enim tertia eum bdrtati famat*, arc *tile temeritati fare obfecatut, utfibi fax-dan Jimret, induxit* ra *animam . flart fymdalt. Ji fat/, auHoritate nfi,* |M *pervicacibai denuntiari faienc, hac ei jcripto neta faciamur i nt cempareaU rnmye, & de quibut etdaterfnt earn jynedui qrnnlcm movet, fattifaciat.* Scribunt ergo vilem ac chudC

chrÎsti

cantem tomum ad ecclefias pracfulcm, eoque ju- A Wr» fuftimat? Ceterum fingite me, juxta te qua«-
ordinibus initiatinon crant, fie coram, que ipu voluerunt reddat rationem. Hunc libellum quibufJam epifeopis, clerique, qui vere nullo clericali charaAere, aut c-pifcopali infula donati effent, committeutes › de-Amant ad reAz fidei lucidifiimam facem, eum tumultuariae ac circumforane* multitudinis turba, que ipiorum dementiae particeps fecis adjunxerat. Ubi autem pro epitupahs tabernaculi foribus ad-Anerunt, & adventus illorum dunffimus nuntius magni pontificis aures pullavit, cum etiam iplutn male fentieniium afpeAum zgre ferret (ejufmodi enim funt purz mentes, ut quidquid alienum a seritate efi, id plane moleftum ut ac infuave) deleverat animo prorfus eos non alloqui-Cogente tamen Patricio, cui cufiodia ejus commifla erat, ne fic milii re infeûa reverterentur; fero & vix tandem ingredi illos permifit.

Ingrelfis autem, ne moibi quidem roolefliamifrris homunculis pudorem injecit, quin inolita improbitate ufi, que infami illo tomo exarata erant, cum quadam comtniferationis fpecie loqui fe fingerent. *Acceptis*, ajunt, *advtrfus te libellis, fmodm, ut objeffa diflblvaty omn; tergtverfatione jenrols sdeje te tT clare refpondere jubet. Quapropter pnufquam condemuattonii diflriilio depofittonn te poena J^bjiciat, tuam e fynodi atque imperatorii fententia (ententum muta, ut idem nobtfcum fentiai atque doceas, evertendas nimirum effit imaginet & fimultere, eanmque ufum obolendum: fic'namque tmpofitum per libellos cnmen licebit depellere Sin autem cantentiifius renuis, contraria fentient, atcufantium appellationi palam eris obnoxius, quam fieri nequit ut amonaris, nfft te coram fiftas, « de objoitu judicem.* Hec lupi paftorum habitu paftorum principi inconcinne locuti, & ludrica quaedam dentibus fuiunantes, (non enim poterant purifTimx illi menti ex adverfo liberis oculis obniti, aut ei palam loqui) filentio obtegebant fu- confufionia probrum, & obturatas continebant aures; ctfialioqui infenfiiTimos illos melltfiuc Unguat illius rclponfa audiendi cupido inceffiffet.

At Sancus, quamquam egritudinis vi attritus, objeda occupavit, fic m hunc fere modumarguiu *l^uifnsm vero eft qui nobii libello- intendens, afioru m nos partes fnfcipit? Cujufnam tcclrfia, qua patriarcbah dignitate fulgeat, prafulem fe effe gloriatur? SJ.K4 jufcepta paftorah cura, canonicis nos «rxis fubjictt? fi is appellet, qui fenioris Rouif gubernacula janfie moderatur, proflo fum·, fi Alexandrinus antiftes Marci evangeltflat fncceffbr accufet, qum prompte fequst, nibii delrefio; fi Antiochenus fucer paflor m judicium trahit, vadimonium non deftro; fi denique qui Jerofclymorum fedem adminiftrat, ad jut dicendum adeffe pracipit, cauffa mea deeffe non videbor. Sin autem lupi nermams, quorum animii conflitutum fit turbare gregem fub ovma pelle, & fuoinfuitare pttfori, quis in confpebbum etiam illorum ve-*

gamni, nulloque fenju deblateratis, i» imperatoris veftramqete jententiam manibus pedsbufqm comedere; S"< ratio eft, qua objeSorum nobis libellorumcrimen dcpulfun fumuil quis mbis gradus decermtur, qui vefin fentntia ni atque obnoxii exiftimusl Quis enim, ?·»' i/Zr eft patefiati< tanta, et tetre Uti unius angefiiei depofiium, et m infirmo quidem gradu valentem confiftere extollat i» Jupremum? num rudes adeo M/ atque imperitos exiftmutu, et divine jura mu fimus ferutati Eam Jam neten mfai eft tis adfcrien, fei facerdotii infulis fulgem. Nempe ed fpernende jura proclivis jemper impietas eft, iminuo coneperete tranfgreffioxem, qua fibi obfequenies m m feni & barathrum perfretet· Difeedite ergo* B *iniquitatis, */ proprium redite vomitum, latroeinii veftri fpetes Inftroque repetite. Net itim futurum eft, et tes expugnetis, qui :n refla conftffUxu petra animum Jirmaverxnt, ent et eos proftenatu, qut m celfa frnodalium definitionem/peinte tuto canftiterunt; fed tn vobis ipfis tnmentts barqfis ftuflut confringentur, nullumque ex tetre tluvione ecclefia Catholice diferimen inferent.*

anno CHaistt t>h

Hzc vir beatus ad homines omni fano defiitutos fenfu, & proceres dementia plenos prolocutus, fequentia quoque adjungit prioribus: *Tametfi*, inquit, *noftra bac fedet paflore vidente fie effet, ut nullus ei curem impenderet; tomen nec fic quidem ulli liceret docere fallaciam,/pecte quadam vana piacentem, five conventum contre renonum praferipta* C *cogere, atque ex alma provincia vementem nibii ad It fpeflantet terminos juris dicendi caxffa invadere. Cum vero polieris fui ndhuc prafentia glortetxr, nec defit, qei utiliter illi legitimeque prafideat, qua vos retro 4 canonica diftnflionu jeveritnle eximat, qui feper aurum & argentum, Juperque lapides pretiofos, fuper fundamentum, inquam, apoflolorum patrumque eloquiis varie exornatum, lignum, Janum, fttpnlam perverfa fidei juperextrutre lentatis: ut vel ideo jolum per vedeatur juxta /aeros canones violati ipforum juris reos vos peragi, qui contra adeo clares ac manifeftas pugnatis ij mfanitu leges, congrue omnino aterms vinculis fubjtciendi.* PrrleAo igitur iis canone, ac depolitionis promulgata fentenlia, jubet eos fepto divino excedere. Illi porro tanquam £>flagro abaâi, atroque mœrore ac furore perciti, adjunâa fibi petulantium hominum, & circumforaneorum caterva, ipfum pariter ac Tarafium, firmiflimas ecclefias columnas, anathemate feriunt: atque ita impuriflimi homines publice turpitudinem jactantes luam, redire feftinant ad imperatorem cum iis conviciis, quibus fanâos compulerant, & coram ipfo vulgique hcretici impura turba minas crepando, referunt omnia quz audiverant fecerantque.

Ad boc idem concilium datam epiftolam illam S. Theodori Sfudite ad fjnodnm iconomachicam fupra in prafaltout ad hac in caufta S. Nicephori concilio monui.

CHRUT1 a

CONC1LIABULUM CONSTANTINOPOLITANUM IIL

QJJO 1CONOCLASTÆ HÆR.ETICI

Nicaenum II- fynodum condemnarunt anno Domini ' dcccxiv. tempore Leonis papx IIL

c«eir« a »a« Comi- 1;|

• *Concitiabulum.*) PoA Nicephorum Confiant!-E nopofitanr ecclefias patriarcham orthodoxum juflu i-CODis Armcni imperatore Icoliomachi fedcCon* Aantinopolitana amotum & relegatum: pofique Theodorum Melitfenum Iconomacbum illi fuffeitum, Iconoclafiis audoribus tndida cil pfeudofynodus;

' C ^»,'7 ' C** 4 Il*. b. ; « ,S- »J cumdc® Gnr.lt -ntum 4 15. ç',tfetfEduni dlt liquet. f.lff.-Huc fuc.t ihwjarul < atfiieli die P»fch»tig eiul-tem anni, hoc quoque Conciliabulua» tuera meule Ecbrujrio 1Pn S<$ ui evincit P*gl«« «d en. Ch.

— '■-*>&« : * vq"",i fuqt O"1·**0*' · quorum A
CHKISTI al" <em Th·0'10*0 Studita remanfenwt : alii in-
**♦ trepide acceftenint, ut coram ipfis haereticos re-
dargueréac. Prafeotibus orthodoxis inchoata eft fynodus: qua cum Icooomachis, audore Theodo. ro epiftola je. libri fecundi, wArwaa ilfest *impiam,* pota pfeudofeptimam, êT arrtedmaw, *Nka-* Reae *ftilxtt, anatbemate iMntÿht,* fandofque patres fob anathemate rejeciflent, *egifeopet qui diffentobant,* inquit Tbeofteridus in **Nkcta**, partiat *ea terreae defi&e/ pedibu/ comakabaai : partim per pofficum ejiciendo/ e confeffu curarunt. ft– faifojuf. jfi faut ntreire infigxium aau/kriena ducet . Ita- £a omuet mCroierunt. e quorum aaeeert aaxs fait* · diwieas pater noffer *Nxeta, de quo nebit ferme* t *φ. Deiaée illei priaeata e&ateMaibxi, 9*rfaffaa.* .feav aeede deripere , pefiee vere tt eeiait eefdtxe per. itrrefetere ceaebeatar . Ceae vere illet eeanta tea- Oeaeaeatet vidfeat, »· diverfet terceret eeajeceraat , tegiteatet fmdaaae de ipfit fieret.*

Nκ,ι» *Taae 6 feaflxt pater aefier Nitete ia terten taeleeUate tf ferdtd» tlexfiu fait , idtfat per aealtea ilitt , ile at e(fi aea elta perae ei eeteffiffet , fatu ceaduanatte bat ad fappliaaat valeret . Bref eataa* wrr *ille, at yiivu abat, ad naxfteat prepeafat. Ad Hat etaaia vniebeat ad ipfvat per finpaitt diet m-feai tf t»perfrfli qeideai boaxmtali , ebjeHi , Ô* pre mbtle fataadt , H pleat iad^ai jai vinea appellereat : ejafandi taetra betane/ aagactt, ataltdit^la ti mfaaa ^aadaa verbe jaffabent, at taelefiiaae vire feafh ferrent!* Prater *ctltrei entem beate pii-* C *(Lua Nteeleat attaint , <u«t dj temerarie /trama illam faptat ffiigtbat* , firtd *tjet pater pii mertant faerat , ia femen fibe Nitelae apparait , eipte minatat: Abfiine , input , a fervit Dei. £a ille tetapert vir lUe immédiat refipnit, meae empliai vire jafle melefau fait Cam igitnr faaOat ilh pater maltet diti vexatni frfel . lent imperater in erientit partibat illarn exultm rfle pjfit , Pj in cafiella qxedam ftrvari , qend Mijalton dtcebatar.* Porro carécris tempus ad finem anni hujus perduralTe , inde que in exilium abire juiTum , idem auftor his que fubpeit docet, rum ait : *Erat extern mediam buniir iempxi .· tlapte Itabat videre fanflxm illxd cerpxftxlxm frigere at ruvibai e fxpenore parte af. Iligi ; ex infertere vero , cam terra ipfa bamorem emitteret , O' mallem diffitaltatem afferret , malte magu affligebatxr. Ad bat cxm it qxi virxm [an Oxm ad exilixm decere jxffiu faerat , natxra effet immiti/ , dtvtnxm illam patrem ita urgebat , xt per jeptem da/ , qxi ee tempare brevtflimt erant , tetane via dlixt langitadinem tranfegerit.*

De Theodoro Studita , qui ad Iconoauchicutri & fatanicum conventum epiftolam infra fubjundam confcripferat, aliifque ortbodpxis exilio relegatis, haec fubjungit: *Omne/ imperator ejecit, fanfixm vere Tbeederam,* Studitam videlicet, *in exiltxm unfit , ac jxffa , qxamdia /mperatar ipfe viveret , m arbem Byzantium nm reverti . Manaffenorxm vero pr^fidei , eam pracepiffet eet aafqnam progredi , ne - qee orthodoxa fidei veritatem docere , expulit eoi e>i* E *xrbe , magnarumque ecclefiaram prafefios partir» αα orintii, partim ad occidenti/ infula/ relegavit.* Hxc ipfe.

Sed de exilio Theodori Michael paullo fufms illis verbis *: ÿjtamabrem mfeten/ quo fe verteret ty. rannat , eam bomim/ libertatem ac fiduciam ferre ampliat mn poffet, Byzantio expelli atque in exilium duci, carceriqiee tradi jnffit. Hanc enim unam quafi vitalem feintillam fuperrffe viden/, illam ipfam orthodoxi/ eripere properabat , ne quem po/iea fententia fua repugnantem baberet. Accepto igitur vir faultut decreto , difcipulet ad fe omne/ vocat . fnunii eum vale dixiffet ; & apta cuique figillatim moniti peabmffet: bee aate* «nun *xniverfi/injunxit, neom/ poft dtjceffum fuum in monafterio remaneret, fed abirent omnet ,* em eva *cuique falutem offenderet : die/* ,It *emm male/ effe , pedefque iniquorum veloce/ . Ad extremum , Deo ac nradfun fratribu/ omne/ commeodont, mouqfferie degreditur, fient fieme/ trifln triffe/ relinquent. Qmm mox vicina/ Apollonia locat tu coffre, quod e paladi/ rqgione Mefepa nuncupatar, cuffedia traditum excepit.*

An vero qui hier earn effet, ltberxmque tndefef- TiwadofM *fum docendi ftudium offendebat , imlufu/ mme emeere* ""**;· *priffinam curam mtcrmifil, ffatimque obmutuit, tanqaam fi anguftiu loci oppnffui, liuguam idcirco corn-* a··*·· *pefeerot , velut una cxm corpore vmHam & prapeditum ? minime gentium . Qua perinde ac fi novi ^aibd eetiliffet, ite fetat ia deteade eret, periit cereae alletatm eradieat , pertiat ad illet* <Λ'** «MI», av«Mf«r /b/aae *exerçât, ti tanquam tnxntif tabula diiffa proment; ahu demum aliter; great temporu ratio dabat,* MVaifaw avrrav /i»vw /raÀrav, «tfa/insirsufe* *tribuent , ite at ex ipfe carcero oumti zfitata tjat colloqaia, dotfrinamque perciperent.*

k

EPISTOLA THEODORI STUD1TÆ

AD S*MODOM IcONOMACaiCAM.

Nomine omnium pnepofitorom fidem catholicam dcfcodit, *te* ad pfeudofynodum venire reçuiantej exeufât

Jcemmacbica Jynodo tamquam ex pnjoaa omnium propofitorum

Divinis kgibus, canonicifque decictis Gbfequentes , qua prater epifeopi fut fententiam in ii« qua ad ecclefiafticam diiciplinam pertinent , nedum qux ad dogmaticas qoeftiones Jcducunt , nihil agi vel dici oportere definiunt: cum ab sudoritate veftra femel atque iterum ad talia evocaremur ; aufi non fuimus prater ea qus flatuta funt agentes , accedere , ut qui fub facra manu Nicephori fanftirtimi patriarcha divino fpiritu c«m Dflituti fumus. Poftquam autem quidam ex ordine noftro prepofiti, quafi periculum aliquod faftnri , accedendum fibi , te. oppofitis fermonibus tclpondendum cenitarunt : quid aliud audire nobis liceat , quam qua humile cor noftrum obflupcfaciant? Ferunt fiquidem conventum ifium ad everfionem fecunde lynodi Nicanx , id eft , ad tollendam venerandam Domini noftri Jefu Chrifti & Deipara , fanftorumque omnium imaginis adorationem , conftitui.

Et quifnam hac audiens , ex imo peâorc non ingcmiicat , canquam everfa jam per hac oeconomia Domini nofiri Jefu Chrifti ? *Audi colum & auribus percipe terra, tc* qua fequuntur, nobifeum exclamat chriffimus lfaias , aut potius & proprie magis exclamemus: Audi oriens, occidens, Aqui- ·**' lo & plaga qua ad mare eft , quo nunc redaâa ".'.'.'yu? fini res noftras, & qua de re conventum ifti agere non reformident . Nos itaque omnium minimi , qui prarienres quique abfentes ; utriufque enim idem crt fermo , tanquam unanimis in uno eodetnque diyjno fenfu, contenant univerfa fub calo eccleCa fidem tenentes, divinam falvatorts no- Ari Jefu Chrifti, 8t fanAittinua matris ejus , aut cujufcunsque f«odorum imaginem erigere ôc adoraro, non iolumpex fando Nicana fecunda fynodo , alterave quae ante illam diviniflime docuit , ftcurum & lutum efte affirmamus , fed ab internet adventu Domini noftri ac Det taut fcnpto quam

quam fine kripto fandati, fecure fupra fedem ii ,ain con^ft'mui, de qua Chriftus ait : *Tu tt ft. trai, Cf[nprr tone prime odificabo rtclffieee eteent, (J portl. inftri no» pravaltknni odoer[nt torn.*

Quenam enim repenti poifit oratio, fiquiitjn turn veritatis lobur impugnandam fibi proponat ? Nam fi communi omnium confenfu Dominus Jeius Chriftus in humana forma noftra vifas eft : congruenter profefio circumfcribitur & imagine exprimitur more uoftro, quamvis incircumfcriprus ipfe mancat fecundum formam divinam I quippe qui mediator eft Dei & hominum , utriufque naturae qua confiât , proprietates integras conlervans . Quod 11 nou circumfcribitur , homo efle detineret, ac multo magis mediator , fublatis una cum ctrcumfcriptiunis privatione omnibus ejufdem ordinis proprietatibus. Etenim fi circumfertptitius non eft, nec tangi utique poteft: fin tangi poteft, ulique & circumfcnbi : quibus fane contradicere , ftuhum effet : corporis enim hate propria funt , quod fab tafium , coioremque cadit . Quomodo non circumfcnptitius , quando & paffibilis *f* Quod fi circumfcripririus & paftlbilis , omnino etiam adorandus , fecundum eam nimirum formam , qua circumfcribitur , cum protoiypi glona (ficut magnus Bafilius docet) io fimihtudrnis cxprcffione minime dividatur : honor fi quidem imaginis ad prototypum tranfit, qttaacumque haoddu- oie illa fit , five naturphs , five arteiafia, quartdoquidena & venerande ctucis typo eadem ip«<ulatio locum habet: cum typi enim adoratione vivificum fimul lignum adoratur, & vice verfa , ea fublata, fimul tolli ncceffc eft. Noooe typi rontcftio, confelfio eft vivifici ligni? eodemque modo negatio juxta eonverfionis fimilitudinem. Par igitur analogia in imagine Chrifii & Chrifto ipfo iumenda eft omni refie ratiocinenti.

Sed nendum eft tempus dogmatica explanatio nis . que vei obicurae admodum mentis hominfacile perfuadear attollere oculos fle luipicere ad fplendorem veritatis . Hec peccatorum evangelic-r fides noftra : hec humilium apoftolica coufciiio noftra ; hac minimorum a patribus tradita religio noftra. *Paner* hanc non folum fi qui, aut fi qu« ex his qui nunc funt vei olitn fuerunt ; feu neque fi Petrus, & Paulus (dicemus enim que evenire nequeunt quafi evenire poffint) neque fi ex calis ipfis veniat quifpiam aliud docens Ac evangelitans , illum in communionem recipere poffnmus , qui fauam fidei dofirinam non fcquatur . Demum quidquid libet aufiorita'i veftras , parata eft humilitas noftra ufque ad mortem perpeti potius, quam ut negatores fimus hujuicc noftra confeffionis.

ANNO CHRISTI

SYNODUS akera CONSTANTINOPOL1TANA

Iconomacbor Me, 5«a hertfit jiet abafla revocatur.

E» Suppi. M«nu m(λ P'l ?»j.

Nlciphoro patriaicha om e iede anno 815. Aprili mente dcpulfa & m exilmm «do , ejufque loco « Theodoro Caffncra occupato, illud unum lupeierst , m cujus gratia hxc omnia prae tpiffa luor, ut lollemm aliquo decreto exui dcextorris jam hatréiis Iconorlaftatum cum honore revocaretur. Ea igitur de caufta fynodus frequentior ea, qun Nicrphoium damnaverat , convocata eft, in qua tribus fefliombus res tota perafia . Hanc vero fynodum Aprili menfe anni 815 coafium docet aounymus Iheophams cununuaibr his verbis : *PtH pafcha igitur convocat fynodnm Cbamtien* (Leo imperator) *nd magnam ectlefiom nomine Sapientiam, & Theodoro , quem C-iffiirrom appellabat , velut petriorch.. jedere juffo &c.* Veram concilii hujus & trium quibus conititit icifioaum ejus hiftoriam fu fius proirquitur Ignatius m vita S. Nicephori , qui cap. XII- de ejefiione fit exilio S- prslulis , atque 1 beodori affuroptione narratis , tum concilii hiftoriam ita exorditur : „ Inde ex *cpiicopi* „ qui, five poenis adafii, five etiam (ponte io ejus „ conceffcrant vota , atque ex novatoribus profanlique magiftris Graculorum tumultuario conventu adunato , ecclefia ad verlum in ecclefia „ concilium cogit : in quo quidquid olim infano „ Audio annotatum congeifumquc fuerat , meditati, evomerent & eonfarcinatam prius in Blachernis Conftantini fynodum fubfidio affumentes, hanc illius confirmationem appellarunt; atque id perquam mento: cum enim eam ex patrum faffragio omne robur deficeret, neque, ut lex eeclefiaftica cavet, apoftoiicarum fedium antiftites ullos confenticntes haberet, ex fui fimilibus fisa confirmabat, ac mendacio conabatur „ veritati imponere. Hia prima peftiJentis fuafcffionis die fancitir, conventus fohitns eft - Sequenti autem in unum confiuentes , occeperunt „ falfa dogmata fua exponere, qne etiam palam prodtderunt fevitiam pixfraâc fas malitis. Quxfo „ autem crudelitatis eorum enormitatem attendite. Cum refis confeffionis epiicopos quofthmdc „ legiftent, quos a prima ftatim congreflionc tubafium in exiftimabant, facris illorum veltibus „ in minutos pannos coniciffis , eos pro majoris „ ccclcfix foribus tentos , velut vinfios ftare praecipiunt , multaque ad eos imperite loquentes , „ ac ranarum more nihil cohcrentia atque diftinfia tumultuarie effutientes , per medium cum „ confeftum trahi jubent . His vero ad nequitis „ praefides propius accedentibus clamore fubhto „ imperant gradum fiftcre, peripefiaque in iisobfirmati animi conflantia, quam nulla injuriarum „ vis poflet convellere , (duris enim petris, altaque radice fixis queicubus fimiles enitebant) „ hujufcemodi puerilibus & futilibus verbis aggredluniur. *vot inobodieniio nitentet, veritoti l honntn rrnnitu ctaure, i eQi^ite fermotui haneftahof reco/ntif noffe* Afanc «·*£· *akjedJo dttrnie cordit , nd Mi fnnflnm^nt nofirnm fynodnite propenfi occedite , wr vefirn [edit nc digmtniit jut nouott leviinit tT contnfimr fitedio prodite..*

„ Aft ilia, quanquam reorum loco habebantur, „ otnmumque in le oblatrantium impetebantur „ maledtfiis , omni tamen vexatione injuriaque „ fpreta, ita propemudum reiponderunt : /« *eo* „ *y««d vokit inoMtetuet Jitotnr , propenfitoo omtenne Mflaeno heculmter teoot^rMont nd oMindntn verttoti ; vohu nitet okfoqtei idnt tfl yeod longe o veritote nUnti , ntgtto Λ otttni coot Deo* cw^aa*ff/ooo nhnor tfici. Vtfaet omne [ynodo offenfnt» prohore* , yMndw *illo » [mronutt [ynodornm formm* 4Γ *perfeOton deflmto pemontt,* êT *[nerent Chrtfii ot [enSortnt ejot neoginm piohre effiat, onntfyite eidm fnocent^ee retine edhemte/ nno~ linenti oddidt, intrrdtdhiin efi neiir tt ennfiie* «cadras aafr/cMW *fidne tnentibnt. Qpotyiei enne cotholttertHie [jeodorem regulo/ oc decreto , onten non piffent^ nec violon, faetintr, [ecri[.* f«r *dtvinernt petrone proppfitimkiii oc conclnfianibttt finmter niftenr , venerekdet imaginet rcct.*

» piwwr

ANNO CHKISTI

pimas & aueplenamar, êT droroeJMs alitor fen- A
„ tintei : wfnne eatono coittovt veftra teraoinot
„ frof^fitianefyae, qneu whit gtontetrice emdtn-
„ tin eleriores iad/ntit concbtfones, aa<iw fapercilin
„ eferentet Mmooi a traditione tecTtfinfiicn nlio-
„ Mas, coafnteuens. Habet nmotfae illn rrrwsMrvw
„ face, imeerint; proptfttonttao, fvasdaav enrendene
„ eonfiwHeonene; eonelufiomeai, nunai. (µ β in
«, ee<N fyUngifteei afnationes vertantur, jam nan
„ neiaas inferent, fed i^/Uiae, ai<fne bifee confe&a-
„ am. Ce/Mtitioni nine prait njoria, enant ah cane
„ contritione iahderitu, etiam qea font rtliqaa,
t^Deo opitnlante, qaarere coaflitnimni.

w Sic ifti lerpentina prudentia inflruâi in infi.
„ pientium choro medio diferte pronuntiantes fle-
„ terunt : Illi vero baud fecus ac ÿnalignantium B
„ contra Stepbanum protomartyretn coaflum con
„ cilium, continuerunt aures luas, & antequam
„ in fanâos irruerent ab ipfa vulgi fitee eoiutn
„ cervices calcari jubent. Hac itaque velut in fee*
„ na, fccnici atque fanatici homines cum iirdiflent
„ fabulam, humi (Iratos jubent (urgere, & qua
„ venerant poftlimiuio redire, ut porcorum initer
„ abigi viderentur pugnis in genas incufits, toto*
„ que corpore calcibus cooqualfati. Hac perturba-
„ ta profanaque fieritia io taoAos debacchati cum
„ efient, Sc eos jam hora ad tncnfam vocaret
„ floridi eloquii clericus, fodalium nomine impe-
„ ratorem allocutus, laudavit. Itaque re&e fidei
n praefidibus, anathemate, ut quidem videbatur,
„ ad extremum devotis, folverunt conventum. C

>i Qpia vero infanum furorem fuum in eccle-
„ fiam expleverant, regulam componunt, ac de-
„ finitionem a veritatis terminis longe remotifli-
„ mam.- cui ut fubfcnbcrct imperator, pium effe
„ monebant. b porro (erat enim fi quis alius
„ in caufla religionis veriaius animi) morem iis
„ gefluruj, indici rufius conventura jubet; in quo
„ cum fedem, relut in quodam ambone fublimi
„ locatam confccndiflec, At mendacii patroni fua»
» quoque occupaient fedes, omnium auribus in-
„ limata eft fiufiflima regula: que cum plerifquc
„ aftanrium, etfi non omnibus, placuilTet; roga.
n bant ut quifque eam manus fisa fubfcriptione
„ fiimaret. His autem fie perafits cum nomina
„ fua atque fortunas atramento commaculaflent,
„ folitis erga imperatores acclamationibus, & ad-
„ verius ecclefiar lumina anathematis defundi (prr-
„ loquente fcilicet eo, quem dicebam clerico) di-
„ fperfi funt.

„ Scelerum porro ultrix Dei juAitia, fic illufos
„ fandos pro fua longanimitate haud diudiflimu-
„ mulatura, celerem haud fine miraculo vindi-
„ dam intulit : brevi namque tempore interje&o
„ prelocutorem clericum poena corripuit, obmu-
„ tefcentc lingua, ac fatifeentibus vocalibus orga-
„ nis. Advertite autem qualis ac quanta : fi quis
„ enim pfalmorum oracula viro fuggereret, lin-
„ gua foiuta erat ad verba mioiftranda : fio fer-
„ monie aliquid c<m aliquo conferret, undique
„ diflbluta ac impedita permanens, maleque arti.
„ culata, incerta ac fublcfa obganniens, fonitum
„ nullo conflantem fenfu in auditoris aures tranl-
„ mittebat. Eum in modum caftigatur lingua in
„ eos procaciifima, qui ore fapientiam loqucban-
„ tur, ac cordis meditatione eruâabant piuden-
„ tiam. Adeoque opportune divini illud eloquii
„ dicatur: Mors & Vila in «mm /rqgae; qai aa-
„ few continent ram, comedent fruHus ejas.

anno CK**ST1

ANNO CHRISTI

CONCILIUM NOVIOMENSE

ANNO CHRISTI

DE TERMINIS EPISCOPATUUM NOVIOMENSIS

Et Sueflioneniis, a Vulfario metropolitano cum fuffraganeis epifeopis celebratum anno Chrifti DCCCXIV. Leonis III. papx xix. Ludovici Pii imperatoris primo.

S- V. Sir- ""»»do.

IN bnc S^Jo compofita efi controverfia, qua in- ter epifcopom d^ovioenenjem & Sttejjionenftm ver- fabetter, de parocbnt qaibajdam, gasi oterqne od diteefim admuuftrationemqu< jmm pertinere contende- bat. Qftanam natem ba faeiint, IX jnn ca: a Syno- do adjudicate, docet FMoardui, ali dr Vvulfam Kbemenfis archept[copi rebus agit, libro Π. hillonx cap. xvi 11. Hic, inquit, Synodum invenitur ha- buiiTe anno ab incarnatione Domini noflri Jefu Chrifli DCCCxiv. in ecclcfia Noviomenfi, régnan- te Ludovico filio Caroli, congregatis f*vnm coe- pifeopis fuis, Hildoardo : Ermenone, Jeffe, R.a- gimbcrto, Grimboldo. Kotaldo, VVtndilmaro, Oflroldo, & chorepifcopis Waitario, Spcmotnec non & abbatibus, Adalardo, Nanrario, Fulrado, Erico, Hilderico, Remigio, Ebone, Sigbajdo, cum cetero clero, presbyteris & diaconibus con- vocatis etiam comitibus, Gunhardo, Rottrido, Giskberto, Otheio. Hiv omnibus relidentibus, fententia ventilata efl inter V Vend.Imarum <k Ro- taldum epifcopum, de terminis parochiarum fua- rtim : dt requifitum ac definitum efl, quod hzc loca iram fluvium 1faretn in pago Noviomenfi › pcrtifK're debereut ad parochiam ecclcfiz Novio- mentis : id eft Varinae, (Jricamptu, Trapiacus, Jeiufaletn, Hairbaudiatiifva, five ecclcfia fanfli Leodegartt, cum reliquis villis ad has ecclefias convenientibus. Cetera vero loca trans fupradi- Ddtim fluvium io pnedido pago, omni* pertinere deberent ad parochiam ecclefiac SuefTonioe. Hzc diligentiflime inveftigata confenfcrunt fuprafcripti epifeopi, & eborepifeopi, abbate», presbyteri & diaconi, & pars ecclefiz Noviomenfis, clerici Sc laici; & pars ecclefias Sucflonicr, fimiliter clerici & laici I & uno animo unoque confenfu confii- mare decreverunt.

NOTA SEVERINI BINII.

a Crfiltluta.) FloJoardui 1ibro fecund* capita declare Bad-- oflrro da rcbu» In hac Synodo ge(l>< habar Ilia : Hie, fcllicct VVlfarlu»» SjarJtrr* <xw.?rw ttnmh,. "".f/et" Vfmlni 'ψ J,ft, Ct'If DCCCXIV. /. fe cleft NfiJffotrip, LttJeolff flle Cfrflf, crt't'fUr Ef«-- f^^ff.- (fl, H.tdfflf/, <3,ul,,et, Jtf, *>-*--

■'» SI$bfUt, C' cwo elere, p ctarfcaHi tUffr temltHat, ra, Obbfrr. Her turUlar erfteleait rf later Vetadelafarmef & ^«ur/ Oarfthjruru [aarttee : V rryM//r«M kfc Iffa traar flattant a Ht't»

Vfrloo, U'bt, tfufttt, T'fflf-», dl^fl/rf, /Iff fictifi f»"III Lffde^

ı StuffUte. Hf< d/i,-

a

ANNO HISTI

A>//r, <f J;^<en>, tffeef ec.i.Se λ·.;, φ p«'< eeilept refuse,

tf - C.hronicon Csnieraccnla hbra prima fefuato de eedeol fyneda lft* fcribit I.lo.rlrjui Csoitrscenfii Vpifcopus › v·"'" a·.J aS «« efftet/eue De- Cb'ljH DCCCXIV. Fr.//arZ«r <*/·.».- r »« et.'.jie Neu jfnee/e t*tt ellir ceeptf-

^Jelmeeum O HeterJeba ey/fiefet Je tee^ieil fareebeumue jete*·»·. H»c chronico·. V V ind«'tusrum fuirte No»i»rn<B· fem, 8r Rotsrduai Su<rtiee«nf«m «pifeopum, netac D. Gtargius Coirrntrlut.exp. 37· libri I. addicque ilium effit qui in ixbulis Damachsris tocmur Gtndalastrus ieU Audomarus, num«ro trigtGao quinto. Hunc varo tundas* elle qui In eiuiJem rabulis irigefimus quartl» numeretur, ir Concilio TuroDCnfi anon DCCCXLIX. & SucffomtnG aooo DCCCLHL nliariuirtc legitur.

ANNO CHRISTI

CONCILIUM TREVIRENSE,

IMPERANTE LUDOVICO PIO CELEBRATUM.

ScJ quo anno inccnum ab Hetti Archiepifcopo Trevirenfi, cujus mentio in epiftola Fiotarii Tul letiis epilcopi ordine xvm. quam ex membratis S. Petri Carnotenfu, a R. P. Jacobo Sir· mondo acceptam cum ahis edidit Andieas Duchcfnius Tomo II· Hift. Francise pag. 719.

DOtn.no Sea!!firm O tone di'aUiftus affeiluce· lerdo Httti Juprema largiente providentia Treverorum,ecclefit Arcb,epifeopo, Fretharius epifeopum rem exhmut tn Cbrifto falutem.*

Tanto ardore zlluo veifrz paternitatis fublimitatem intuendi atque affandi, ac fi multorum jam temporum bbantur volumina, quibus veftro sfpeflu vel veflns colloquiis pertrui nequiverim. Nam & inde mc nfquequaque fateor anxiati, quod ou per mihi de palatio regredienii defuit lacuhas voir ictim loquendi. Unde & inexplebilibus deiideiii' era diilcctudinis vcftrz his *in* partibus citius invikrc opto. Quapropter veftris litteris mihi figmhcati expeto j. quando huc pro legatione vobis mj.. n<Ha venire, vel quando fynodale concilium juxta modernam conditutionem debeatis convocare Ω: his ob id prxciptie follicitus maneo, quia ôr B ipfe fecundum imperiale praeceptum ad providendas manfiones in quibus legati fulcipi debent, fcilicet a Monte Jovis ufquc palatium Aquis ire de beo, & infra menfem Odobrem egrediens ante follemnitatem, beati Andrea: domum regredi cupio. Sed β vos infra eumdem menfem has in partes proficifci cognovero, prziens adeffe curabo, ut vcftrt famulator & adjutor in omnibus exiftens a vobis rurfus & in fpiritalibus rebus congruum fupplementuin tecipere merear. Noitri in omnibus remindeentem vos in Cbrifto bene opto valere.

Fiuidem Hetti Trsvircnfis archlcpifiopi ilus lnter Frotsr.snas » Ducheinio, ut monuimus, cxcnfai extant epiΛol». I Ordine «er. qus tnopit. NOTUM fie tibi. Arc. II ord.na «xrin. hoc initio. Meminiffe volumus, 8tc. qu'> e< Sirmondo not exhibuimus tum in notis ad concil C *Aquifgrsnenfe* H. tum in epiflols de Anullno *ad D.Carrtexum*, txc.

shhisu

CONCILIUM ° LUGDUNENSE,

j chr isii

IN QUO AGOBARDUS

Eccleiix Lugdunenfis chorcpifcopus, poil fcceffum Leidradi ejofdem ecdeCx epifeopi ad monafterium Sueilionenfe, fucceflor ei defignatus eft.

MCwinti *htljtet fynodr Ado Vtennenfi}* ▪· *chromtorum brevient* ad unn. dcccxiv. *q*id<]i<r χη ftuni fuerit, edocet. Nor autem L ueduneu/em appelianiut,* ex *eo quod totur m ea ferma fit de boc metrapo^tano epifeopo, in cujui urbem conven'ffe bujui co epifcopot pravmcue, verifimiliur eft. Sunt igitur Adonii verba.* Leidranut, *induit,* Lugdunenfis epifeopus état, qui mino imperii Ludovici imperatoris, Siiefliom» monafterii locum petiit, & in loco ejus Ajobaidus ejuldem ecdefue cborepifcppus, con- Dfentiente imperatore, & univerfa Gallorum epifcoporum fynodo, epifeopus fubditutus eft. Quod quidam defendere volentes, dixerunt, eumdem venerabilem Agobardum a tribus epifeopis in fede Lugdunenfi, jubente Leidrado, fuiffe ordinatum. Sed canonica suftoritas eft, in una civitate duos epifeopos non effe, nec vivente epifeopo, fuccсforem fibi debere eligere. Ac idcirco, ulla quacumque cauffa, regulat ecclefi» przteriri ia tanto ordine fixz non debent

ITA STEPHANIE

P A P Æ IV.

STcphanus» natione Romanus ex patre Marino, bfedit * annos feptem, meniei feptem.Hic a ptimrva *tate in patriarchio Lateranenfi fubfanil* memorix Domino Hadriano Papa nutritus, atque educatus, nobili profapia, atque clariflitno E genere ortui, adhuc in parva «tate ad difeen-' dim facr« difciplioe icientiam ftudiofiui vigilabat. Defunfto vero fanftx memori* jam prrfsto domino Hadriano papa., in locum ejus dominus Le· papa fucceflit. Qui prediâum dominum Stcpha-

(■) Buluim in · Agob*rd*<w noiis c««f«t Agebardant M Εα(4η··ΒΓΜ· catbartram ceaficcadid· aaao fij. xaaucnle Cwinlio Mufuntino «ndtn» inna celsbrsio, *ftd* cum tx Adeo· Galdrsdns la Maaaftcrluai SacfieMafit iaccaCsrir /ass.· *tuefrit Lfdeobf tufe,uie-ti,* «dtaque nati Carali Magai obitum, qui aneo Chrifti It4. contigit, oon MU base tenu·) vsl potius satfo I15. boc Concilium habitum tfl.

[redacted] -phanum conipicirns bone convcriacioms atquchu-A

CHauTi lia. eum «d iuWiaconatus ordinem promovit

Quem magis, ac magis CpitHudlibuJ (ludiis va>

St.pS.ni »ir. care conipiciens, Dormi» annucote ad diaconatu* culmen eum ptovehit, dc extunc multipliciter (pi-ntu<libus pollens Huditt, maximam tam ad evangclizandum populo follerccr ac clare divina atque evangehea verba, quamque ad exercendam ecclc-fiafticam traditionem geflit curam. £t itaSplmus ianâi giatia in ejus coi de refulfit, ut in omnibus efficax tdoneuique comprobaretur. Sicque iaâum ell , ut dum de hac vita migraret ante prefatus dominus Leo papa, illico, dum fcrventillimo affeQu a populo Romano diligeretur , idem prcctpuus ac (anâi'ilimus vit Stephanus ad (aerum

n<ato<)ui. dra pontificatus culmen cil eleâus . Qui omnes unoB affcâu , parique amore eum ad ecdeiiam beati Petri apoiloli perducentes. Dei ordinante providentia, papa orbis confecratus eft.

Ptoi-aio io fr.MKtn Hic fan&tfimus vir iu pontificatu *jam* pofitus, pro confirmanda pace & unitate ianâc Det ccck-fix, ad Francis arreptus eft iter apud piidimum & lereniflimum dominum Ludovicum imperatorem · Qui cum in Franciam perveniflet, tanto honore atque exaltatione a prsdifto piillimo principe atque Francorum populo *fu*feeprus eft , quinio vix lingua uanari poteft. Et tantam illi Dominus gratiam largiri dignatus eft, ut omnia qus ab eo popokifle ifignolcnur , in omnibus impetrant

In tantum ut idem piiflimus princeps pro illiusC amore in finibus Francis fuper omnia dona, qus ei largitus eft, curtem de fuo proprio fifco beato Petro apoftolo perpetuali ufu per perceptionis pa-

b.uifi hb< '·> ginam concctfit Idem sero facer antiftes exempium fumeus Redemptoris noftri, qui pro nobis de czlis dignatus eft defeendere fiede captivitate diaboli nos ctipere, omnes cxules, qui illic captivitate tenebantur proprer fcelera ,& iniquitates fuss, quas in lanftam ecdefiam Romanam, & erga dominum Leonem papam geiTcrunt, pro pietate ec-

Deo. s>r- ph,«i i· p,",„* brib clefis fecum reduxit. Fecit autem in ecclefia beati pctri apoftoli Ad vincula thymiamaterium de argento defuper deaurato penfans libris ....

Item fimiliter iccit gibithisfic dc argento penfantes libras .... Similiter fecit vela holoferica D,z// v cum periclyli de funqato numero........ Itnmo fic in eadem ecclefia fecit veftem de chryfodavo cum Îemmis habentem hiftoriam beati Petri apoftoli. tern fetjit vela dr fundato numero........ Et in monailetio ubi lupra fecit calicem de auro cum gemmis ornatum penfantem libras .... Ei patenam de argento defuper deauratam penfantem libras .... Item fecit crucem de auro cum gem mis ornatam peniantem libras .... Fecit autem prxdiftus, & venerabilis prxdarus pontifex in fan-

s. iheodou. Theodoro in Sabello crocem de auro cum gemmis ornatam, dc calicem dc argento penfantes libras ....

Fecit aurem prxdifius venerabilis, & prxclarus pontifex in bafibca beati Petri apoftoli Ad vmcu- E la patenam, êc calicem de argento defuper deaurato penfantes libras .... Item ubi fupra, fecit coronam de argento cum pendentibus fui« penfan-

Mmt'sî** phâai. * ,em .... Enimvero & in oratorio fanftit Barbare martyris in Subora fecit veftem dc fundato. Nec non ft in bafriica beats Helenx fecit veftem de fundato. Hic divina vocatione dc hac lucc fubtraâus ad «ternam migravit requiem.Sc-Fnltus vero eft in bafilica beati Petri apoftoli · ecit autem ordinationem unam in menfe Decembrio, presbyteros novem, diaconos quatuor, epifcopos per diverfa loca numero quinque : ft ceifavit episcopatus dies duos.

Cncil. Gtattil. Tom. XIV.

Note Sevekini Bi nm

ANNO CHAISTI >·◼

Chr.Ui jn

Ph.· - ------------,__---,............r..,,

Utum cletus Romann· unan>mi conGniu furrogprii paru & unianit imiwirand· (tara iaenndo tnenfe fu boniii ul ref«r| Aintoiau, , ad Ludo< xum imoatai.

r - — ---· · ,-- — — ·T·-

«afiua, quidam « auâor incertat, f«d tuaea rerut

"/.' » »·"

far·! palatii Titeialpiam eptfrepan jtaeeli I'*Kirtpellanai* OOl>J« pro i»a i» *h* i"°
art· etrelafeal'm , alie'anra· r-iatfieeean peartieer .afit^ iafalii iaiatet farerialalii inperatae niiliaeie a nanafr·/· faaf}· can) V roaiyaeae leal/ Per»/ *ehenta iaaefi.fr fieaieatem ta epee et<.pn , C mfafaat peepee.t fafleataail , prae'aeatiiai pta lanta*

rataplrart . Hir rap/atit iatta iaa·. patatt'alia reairfaaa rjt, ripeftifaae raafrt fa< a^aratar ,* Ip *itari·Rtear paait ar Ual final fa'lKipaia , inprrate· ai (lattaten rri><i it. tairai apefielKa, iiiiem <rnanfit .* Hm de pontifiot ad imperaturam acrertu In eita LuJoeiel. Tb«i>anut Trcvirm-It choreplfroptii, In libello (fui VVilb.u'ut Strabo p.c-fationcm ptapofuit) de gdftit Lu iovici <api(. 16. l*j.* ! I. • D« pontihfla pedibut a I udoeUo tertlo adoratu . De corona imperii Ludo«ieo elui,e uiori (lning/r.lç impoli ta, eiutee, dum Romani reecrtiilet, obltu laitaculli ,1a riflime illurtrato, h<< alt *fitpiam flatim pefi^aan pra-*

multuant*, co tuodo cocrceri portent) *Kt i-'ifiat lepat,*

\ae tnpaiie 'tple.at rapit prairie . Et terfrjura t far. eivian ,r· [mile pentifiii era friatrn·· nil <er *ferviha p'ap.irai.· . Perrtait pefi n.ffrr*

· Et pritirpt peefhrarai tata» ‹reprit ia I.'-Ia fiia. vKirai aalr pein tarn ftrtllfirii , It *tertia m· erefiai /« iatavu patifaen ifiit taaii,* , dzrear : Raaadiftat qni renit in nomme Domini, Deu, Deminui, & illuxit noblt *ft •vj'peailt pettife* terriillm pi D.m/aat Dra aefiee^ai*

" In,ı,µı d«<a

appertantral , pefttil j»P' { ·<·«■ tfffilAth d»j·/

*V**

fill jrnpee ftielat agree D

nan veau . rea pefi naltet iiet titrait Dr· naaifefiatie-aa ia aaaaallit niraralit petti tpfe vert. rear ➘➚ *Dr·* rtr/rer.

Decictum, quod tub nomiee Stephani IV. de Romani f>eirrium d« ponufici» elaâioM Oirat jj. canon /·* pont.,! *^a , Staphan^* papa elfe töö Ädeiur turn quod hic >n t« ‹ ».·$<.ph4 importor·, fchir»«i>c·, ut fupij tiGtn· efl » hquanl·» t<- ftl **. nt cl«6« impaaera Auduermi rum rtmm.quod Ludovicut imperator In conQitutioa· Cub malum Palchalia papa a (*a* «dita de donatione fadlt Raman* *ecclaIle* , iWI iMa » coroaacioaam Roan al ponnrtci· hberam «rtc , neqa· ad aliud teneri & obligari «aluerit, quam ut putt Cm «left·o-nem ir rouf»,'enoacm ianeratoeiammaiellarem, peaut Γu«-rertor Stepbanl PaCebalia Mfirta eon/piotur , hac de re fertiorem reddat. ConAlrutioneoi lplam I udoeici recittrCra tiaoat dirt. ·). Canone jo *Ege Laieaieat* fed imaeriu-fttm *tt* mutilam . £*» quam et bibliolh*« V it >cana Baroniua anno It *j* au >o. edidit >nt«<riiq Tub I'/U ai· nulla ta parra mur Utt am leAaei «ahibebo.

b *Sein aaaat faftaaa . neafet frpten.)* Stephana»· portnuam e Galba Romam reveinlTet , tribut duainei <»«◼

ttiaoi teMtiur AMMinmhis «tr*i
p·/ *raafecratlaam [ma erafl.·* ,

K *fHJ*

———··>. »I luu'.Ima mre ο.ι,.Ζι : & infra >A*«*> et 1°'·° ^P1·® βκη/iu·» , Ut tpIIj Λη»βiβB1ι» hir . .h-

ANNO CHRISTI (i< *· «··?·»· >·i·I·» fuh|u«<.< . Tn:., •t, *' ·*·[* ·<·*·* tul}» f»· h··'/» 4*·" »l>lt. Unda ntstlTum cA arrnca librarii faAua, alUa (epttiu dumtaxat aoo> , a quibuidam »ui»w itpttm Λ i,pten> ηχηio fubflituti repellantur. Vida Barun. anno lip- au 1. _ ANNO CHHiSTI a,.

«· si NODUS RO MA N' A

A Stipb^n» IV. ptpi ccltbrtt»> m jata dt tltflmt Ranceat pntificii dtcretiM editur.

r. Swrpt *.......... P«« ' ' Z^Ratiatrus dtft. 23. c-28. Stephani cujtifdampoa- VI tificis de ratione iervanda in eleâione Romani pontificis decretum recirat . Id vero Baro* nius ad A. 816. Stephano IV. fummo pontifici ab impoffore aliquo affiâutn opinatur. Pagius ad A. $97 4 genuinum credit , fed Stephano VI. tribuendom contendit . Verum Muratorius io nota ad fupplementa concilii Romani anno 863. cclcbrati ex canone XI. ejufdem fupplementi, in quo canon Stepbani pape de eleâione Romani pontificis commemoratur , fanâiooem *efle germanam* Stephani IV. perfpicue demonftrat. Canonem Romani concilli fuo loco dablmus; nunc c«··· ca- ® *cibi kcatijfimi Stepbani,* prout in additionibus Romani concilii anni 863. appellatur, ex Gratiano promendus eft; additis ex MS. codice variantibus.

CANON CONCILII BEATISSIMI STEPHANI

Quia fanéta Romana ecclefia, cui au-, dore Deo przlidemus , * a pluribus patitur violentias, pontifice obeunte, qux ob hoc inferuntur, quiaabfque imperiali notitia pontificis fit confecratio ; nec canonico ritu & confuetudine ab imperatore tri/h diredi * interfiunt nuncii , qui fcandala fieri vetent; volumus, ut cum inftituendus eft pontifex, convenientibus epifcopis & univerfo clero eligatur, prxfente fenatn & populo, qui ordinandus eft. Et fic ab omnibus eleâus , prxicnribus legatis imperialibus conficeretur . Nullufque fine periculo fui , juramenta vel promiflliones aliquas, nova adinventione, audeat extorquere , nifi qux antiqua exigit confuetudo, ne ecclefia fcandalizetur, & imperialis honorificentia minuatur. à

COMPENDIENSE concilium,

In Serpens r»^is Ifgett Mdiuntnr,

Anno 816. habitum.

IMd. Concilii hujus Compendienfis folum nomen fuperrii m vctuilis F^xnccrum anna'ibus vulgatu a M/ricne Vet. Mon. to. IV. his verbis. */aafrratir utro it Rtmu* (ubi Siephanum p.<pam de Urbe ad le prctrihim excepit) *abi.t ad Compendio pal.iho & babuit* carCoiow (1ère Concilium) *Epicopl <l totalipms, Ù* COW/trJvr *juts.* Porro de adventu Ludovici imperatoris e Remenfi uibe poff dikeftum Stepbani Papas Compendium merninit etiam Anonymuc Pithesnus coaevus m vita Ludovici Pii , teftaturque in hac Compendienfi mora, quam ad dies unum fupra viginti, & eo amplius produxit , legatos Abderami filii Aburat Saracenotum regis exceptos, & auditos. Eft autem Concilium iflud Compendicn/e ab altero ibi locorum anno 823. celebrato, de quo Labbeus , Dlonge diverfutu, quod vel ipfo temporis diktimine probatur.

' 1 CONCILIUM b AQ.UISGR ANENSE,

IN QUO EDITA EST FORMA INSTITUTIONIS

Canonicorum & fan&imonialium, Ludovici Pii juiTu in Aquifgrani palatio celebratum, anno Chrifti Dcccxvj. indidionc x. Stephani iV.papx anno i.Ludovici ejufdem Pii regis & imperatoris xx.

P R. Æ. F A T I O.

in nomine ianfljtôc individue Trinitatis, g Chriflisniffimus ac gtoriofiffimus Hludouvieus iuiKino munere victor Auguftus, anno incarnationis Domini noftri |efu Chriftt dcccxvi. indifbone x. anno fiquidem imperii fui tertio A-qmigtani palatio generalem faoftumque convocaf-Irt conventum , & ctrpiffet fecundum ardentiffilium erga divinum cultum fibi cstlitus inlpiratam voiuntatem , multa congrua & neccflaria de etnendatione (A) fanâae ecclefir, illius videlicet amore, qui eam fuo fando <3l prcuoio redemit fanguine, eique fe adfuturum ufquead coofummationem pollicitus eft («culi, follerter ac curiole pertraâarc ; eoufque inter cetera perventum eft , ut cumdem faoâum & venerabilem Deo annuente aggregatum conventum coofuleret, immo confulendo admoneret , fuper quibufdam ecclefiarum prrpofitis , qui partim ignorantia, partim defidia, fiibditorutn curam parvipendebant, & hofpitafitaicm minus jufto diligebant quid tado opus effet. Adjunxit etiam mo-

/-) val latcl <1 Cod. Vatio »IIj. a Manfi eruta. (S) Sanfla Dei Ecclefls.

-monendo, ut quia canonicorum vita fparfim in A canoofibut, & in fanâorum patrum diâtis erat indita, propter fimplicesquoque mrnufque capaces, aliquam ex eifdem facris canonibus, & fandorum patrum di&is, inftitutionis formam pari voto, parique confenfu excerperent, per quam patenter praelatorum & fubditorum vita monltraretur, quatenus omnes qui canonica cenfentur profeiTione, per viam propofiti fui (c) inoffenfo greffa incederent, & in Chrifti militia devotius unanimes atque concordes cxillerent. Sed nt id nutu divino fieret, Dominum in commune humiliter exorandum praemonuit, ut fervorum tuorum exorabilibus pullatus precibus s ejus admonitionem fecundum luam voluntatem fieri, fuaque gratia eam prccedere At fubfequi dignaretur. Ad quam B rtiam admonitionem facer conventus intimo gaudio repletus, expanlis iu czlum manibus creatori omnium gratias agens, benedixit. Quippe qui talem, tam pium, tamque benignum ecdefic fuse fanâe principem, cunûifque ejus neceflitatibus fapientiflirnum ac devotiflimum praetulerit procuratorem. Sufcipicnta ergo libentifiime hilariterque ejus faluberrimam multis Deo miferante prolutu-ram admonitionem, licet pleriqueauxibanteChn- 11o devote ac rehgiofc cum (ibi fubjecbs canonicam fervent inltitutionem, & in plerifque locis idem ordo plenilfimc fervetur, omnium tamen id animis fedit, ut lecundum ejufdem principis admonitionem, una divino freti auxilio, ejufdem piiilimi principis non modico adjuti juvamine, C ejus videlicet liberaliiïima largitione copiam libro nim prae manibus habentes, ex canonica aufcoritate, & fandiorum patrum diâis, veluti ex diverfis pratis quoldam Hofculos caipentes, hanc infiitutionis fornum excerperent, & canonicis oblervandani conferrent, ut quorum forte labore, ob tarditatem ingenii, feu inopiam hbrorum, fparfim digefl» difficile comprehendi poffet, follerti findio m eodem opere breviter congefia perfacile ab his rcpcriri poffet: per quam, ut prærmP.um eft, & prxlati redo tramite incedere, & fubditis normam vivendi ablque ignoranhz obffaculo laiubriier noffcot przbcre. Vigilanti eigo fludiocamdem inititu i ionts formam colligere (induerunt: in qua pleniffime continetur, qualiter d< prselati vi D vere, & lubjertos regere, eilque ecciefiafftcos lumptus admtmllrare, & in Dti lerviiio conftringerc, bene operantes quoque ad meliora provocare, pro tervos quoique 3t négligentes debeant corripere. Cum igitui hujus ioffiKitionis formam coram memorato gloriofo principe prolatam facer conventu* laudibus extuliffet, fx. ccclefiailica a.idoritu:c fulcttam, laudeque dignam, ac fande ccclefiz utillimam atque proficuam confona voce przdtcarct, mhtlque in ea reprehenfionis ab iis qui fanum lapiunt teperin poffe profiteretur, ab eodem vidoriobffitno principe, fil ab emmbus qui aderant, Deo gratias acclamatum efl. Nec immerito: quippe qui fie occulta (ua diipeniatione, fic grauffima infpiratione prxfatum principem, ut id fieri mo- E neret, compulit, & ut ad cffeâum perduceretur, miferando adjuvit. Proinde omnium fententia ffa tutum eft, ab omnibus, qui m canonica profeffione Domino militant, hanc inffituuonis formam, tot ecclelialticorum virorum vigilanti ffadio congeffam digmlque praeconii» laudatam, juxta virium potlibilitatem modis omnibus obfervandem: quatenus hanc, five aliarum fanilarum tcripturarnm documenta, fedula meditatione perlegente» fit praelati fic fubditi, vocatione qua vocati funt, ope divina adminiculati, mfatigabiliter ambulent, & protant piiffimo principe, qui ob lucrum animarun hoc facrum & venerabile concilium id hanc fornum congerendam & ftaiuendam faiiitiferis admonitionious excitavit, moderm» futunlque te/ηρβπ·· bu» Dei imaienfam elementum jugiter exorem Nam m altero libello idem iaçer conventus, eo dein religiolillimo' Auguffo monente, qusmdain inflitutionis formulam ex fandorum panum ai:.;s ftudiofe excerpfit, & in unum breviter faulque congruenter congeffit, & ianâimonialibuscanonice degentibus tenendam pcrcenluit. In qua continetur, quales eis abbatiftz przferendac lint, qualiter eifdem fandimonialibu» infra dauftra monailerii vivendum, quid a prxlati» ilipcndiorum dandum, quibus documentis & vututtim inflru.nentis exornande imt: quatenus hac formula vivendi impeda, & Deo !ώι adjutorium praebente, humiliter fulcepta & cfticaciicr impleta, cum bonorum operum lampadibus venient; fpoofo apparere, atque eius thalamum ingredi mereantur.

INDEX CAPITUM LIBRI I.

(c) in injr»IT».

MI-''· °* *ereommnnicatii.* Ejufdem .
Qpud non oporteat demigrare. Ejufdem .
aï/T XUr· *N*" ,re*f'"ltr*adn"/ dc civitate in civitatem. Ccmr.* (»*u.
xl. Be hi/ qui ia ecclefii/, in eeibui prOvcUi funi, minime perdurarunt.* Comc. Nk 4Nı.
Xt-vt. *De fie9endo genu .* Ejufdein.
xivi». *De damnatu fiy miuifirare tentaniibai .* Couc. Ahtiocmr mi .
xiviir. *Dc elericii damnatu. Cone.* Arx.cani.
xii». *De peretriqarum fufeeptioee .* Conc. AnTiOCiUni.
t. *Quod non liceat clerico iu duarum civrtatum ecclcfiie miuifirare. Coae.* Chaic.
ii- *Quod non oporteat peregrino/ clerico/ fine commeadatum miuifirare.* Ejufdem .
iIl. Quod fine Interii foeto miniflcrie frrvicntei proficifet non debeant. Conc. Lue.
mi. *Dc clerici/ a eomarenioοe fummotu ab tdee nen recipiendi/ epifeopo.* Conc. Saxiuc.
iiv. Si *quu cxcommuuicatu/ ante fententiom coenmenicare prxjumpfeiit, ıp/e in (e damaatMoem protulit.* Conc. Ca*ihau.
iv. *De non [otliciiandi/ clerici/ alitui/.* Conc. Saxoic.
ivi. *De bi/ qui fcmcl legerint ia ecclefia , ab alii/ nuo poge promoveri.* Conc. Araic.
IVU. Si *qui clerici ab epifeopit /uu promoti contempfenat , nec tllic maneant unde recedere noluerunt* Conc. Camihao.
ivii». Ut *nulluc alienum clericum iollicttare vel tenere prefumut, fuo epifeopo non prebenie confenfum.* Lao- NI| pAr*.
aix. *Ut in ecclcfiie convivia minime celebrentur.* Conc. Aiaic.
ix. *Quod uullu, ccilefiafiicorum in tabtrnt/ comedere debeat.* Conc. Laooic.
ixi *De avaritia.* Conc. *Caamac.*
ixii. *Quod ujuram non folum clerici exigrre non debent, fed nec latci Chnfitam.* Lionii Pava.
uni. *De bu qui cfum carnum ia clero cenfiituti diffugiunt.* Conc. Auctoni.
xxiv. *Dc numero certo diaconorum .* Conc. Ntoc<i*-aitMia.
txv. *De bi/ qui abominantur eot qui carnibu/ vejeua inr* Conc. Gancaïnh» .
ixn. *De bu qui in ufui pauperum coeaferuatur* Erufdem
ax» it. *Dc bi/ qui pro v/rginitxtc/uperbiuat.* Ejufdem.
ixvin. *Dt bu qui dominico die fejuaant, /unquam nihil pre ccicrh digerente.* Ejufdem .
ix ix *Dc b i qui ecclefiefiica jejunia abfque nctcgitatc digolvuut* Ejufdem.
ixx. Dr *bi/ qui Je a perceptione fanSe communioni· avertuni , & qui cxcommuoicalt/ per domo/ Coutmurpifeoporum [uorum* i» *ahu cammorantui.* Ejufdem
mn. *De cterun vei luten cxcommuuicati/ .* Fjufdem
nun. *De eptj/oph tf clchci/ adcunubni imperatorem.* Ejufdem.
ixxiv *De damnati, epifeopi/* aut *clerich* adenatibu/im» *p:nti,m.* Ejufdem .
txxv (*I qui* >n *jacrane ferviant ajarai non exigent .* Gone. L'or»c.
ix xvi. *De b:, qui debeant in palpito pfa.'lere.* Ejufdem.
IXXVII. *De* «Muoif *quem prcdrteri, diaconi , qui fub ipfu /nat, debeant exbiberc .* Ejufdem.
i «»v in. Quad *fabdiaiam non debeant benedicere , vel l inediaictum dare.* F.iufdem.
mn. Or *exoru/tu qui non font ab epifeopi/ ordinali* F jufdem .
un. I» «</✦« *prandia feri non debere.* Ejufdem .
IXXX'. *Quod pr.eter epifeopi fugionem dcruai profictfci non debeat.* Ejufdem
IXXVII. *Ut ad /aerariam muheret non introeant.* Ejufdem.
i»x»m *N.u iftce clcriru ludcru mtcreffe fptSactilii.* Ejufdem.
tMïxrv *Oblationri m domiba/ rfr^i non oportere .* Ejuidein.
I xxxv. Pr *iltrùii ú monachi/* ne» *rueneutibut tu fuo propo/ito.* Coxc. Chal C̈i0»
ixxxvt. Q»ed ne» *oporteat dent·/ bibrntft adver/u, invicem negotium prop,mm eptfcopum rrduquere , & ad jacumrta juticia ciuvalarc .* F|iifdein .
ixxxvn. *Qued miuirtc cleriiOi tinn/migrare cenvemat .* Ejufdem .
ixxxvin. ne» *liceat cicricii poft mortem fui rpi feopt ttne ifu/ diripere .* Ejufdem.
ixxxi». *Si* <f»ir *clericorum pauper promotui* , t» »rdl>» *·/<■■ *babaent aliquid , ecclefie poirfiati fnbjiciat .* Lonc. Caaimac.

A

XC. *Ut ileriit taberna/* , ni/ /» *peregrini/ ,* ··» *ingredicatur.* Conc. Ar«ic»Ni.
xc». *Ut olieuai clcricu/ minime [ufcipialti, ab alia .* Ejufdein.
erat. Lh>nb P«r<.
«un. *Ut clerici nnliai negotiattonet inbonrfia/, & turpia lucra feaentur.* Gil aiii Pap« .
xciv. *De vita clericorum.* Huionymi «d Nep.
XC». *De lufituiin.' clericorum.* Ejufdem adPaulinum.
xevi. Ex *epifida Hteronpmi ad Kufiicum.*
xc»n. *Quid difiet inter monacham & clericum* Eiuf dem ad Heliodor.
xc»iu. *Dc vite clericorum.* Ejufdem ad Oceanum,
xci*. *De clerici>.* i*ioo*i.
C· *De regain clericorum.* EjuTdem.
Je». *Dc gentibui clericorum.* E|ufdem .
CII. *Qualet oporteat clerum effe.* Gxf coxii .
en». *De juiferiii bonu jub pafiorail regimine canfiitntit.* Ejufdem.
ei». *Dc fubdith.* I|iooii .
c». De *tnvidh & protervii fubdith.* Gxrcoan.
Cvi. *Quod fecundum Jcrmonem pmpbctu culpa fue pereant , qui jaccrdotum increpationct perverfa voluntate contemnunt.* Paoiriai.

Îrrr» *pafeit accipiunt illi, qui fibi de fee fuficiunt.* Ijufdem.
crm. *Qui fint qui etiam tum profectu atuMac [uor opijufientatur ecclefi*.* Efufdem.
cix. *Quid facere debeant clerici, quorum mfirmitai non potefi jua contemnere.* Ejufdem.
cx. *Qun fint verj gaudia, vel veret divitia , & quid impedimenti eferant bona prafentid amatonbut faturorum .* Ejuideni.

C

cxt. QaeModa *inteliigitur, quod dicit apodeim* , Qui in facurio operamur , que de facrario <unr edimt . Ejufdem.
exit. *Dc vita & moribut clericorum.* Aucuit.
cxiii. *Dem de vito & moribui clericorum .* Ejufdem I. a.
exiv. *Qua firacepta fpecicliter monaebit, qua generaliter ceterit conveniant Cbridiaatt r*
cxv. *Quod canonico mfiitutto , evungeiica iT apefiolica audnritate fulta, ceteritfnperemtuealinjlitutionibai.*
cxva *Quid fint rct ecctcfia.*
exott. Quod diligenter munienda fint claufira canonicorum .
cxviii. *Ut in congregandi/ canonicit tnodnt diferetiome fit tenenda/.*
CXIX *De bt/ qui in congregatione fibi commiJfa folummodo ex familia ecciefia clericot aggregant.*
cxx. *Qui clerici* r» *congregatione canonice confiitati ccciefiafiica accipere Jtifiendia debeant.*
CXXi. *Ut in congregatione canonica aquahter ciba/ Ü potu/ accipiatur.*
cxxii. *De menfera cibi & potu.*
cxxi ii. *Quod a pralati/ gemina pafiia fit fabditi/ impendenda .*
CXXIv. *Ut canonici/ ficut in ceteri/ , ita etiam* i» *cultu Vefitum modum teneant dijcrettom/*
cxxv. *Ut canonici Cuculla/ monachorum non induant* ı
cxxvi. jQaa *auSoritate hora canonice celebrentur, que/ /cire ac religione obfeivare canomee/ oportet,* Isiuuo
cxxvi». *Dc vefpcrtinh.* Ixiuoxi.
cxxvm. *Dc completi/.*
cxxix. *De vigiliarum antiquitate.*
cxxx *De matutini/.*
cxxxi. W irnMio *bmai canonical rrligiofe obfervent.*
cxxxii. *Quod cautauttbu/ pjalicnttbui Domino eugelorum udfint prxfidia .*

E

cxxxm. *Quulei ad legendum tf cantandum in ecclefia confiituend' fint.*
cxxxiv. Qm *mode/ fit correptioni/ .*
cxxxv. IΛ *erga pueroi, qui uutnuntu, , vel erudiuntur*
cxxxvi. (Λ *omne/ canonici ad completorium venient.*
cxxxvii. *De ranfonbai.*
cxxxvui. *Quate/ vice pr.* *in congregatione caneutra fungi debeant .*
cxxxtx. *De prepofith.*
exi. *Quali/ fit cellerario/ rongitemdu/.*
Cxl i. *Cut committi debeam fiipendia pauperum.*
exui. *De infirmorum ac fenum cum fratrum*
exui!. *Qualité, porta canonicorum cufiodiatnr.*
cxiiv. 0» *claufiro canonicorum diligenter cufiodimtnr .*
CXLV. *£pilogu/ breviter digrfiu/.*

anno" *CHRISTI* *,4

CON

CONCILIA AQ.UISGRANENSIS (a) LIBER. I.

finl efl de inflitutionu cananiearum

CAPUT I.

"T'Oofutz ccclefiafticr ut'us aNazarzis, nifi fal- ,or » exortul «ft 01«· Pr«'»« «fine fervato , (i) denuo poti nugnam virr continentiam devotione completa caput radebant , & capillos in igne (aerified ponere jubebantur , fcilicet ut perfedionem devotionis fu« Domino confecrarent . Hujus ergo exempli ufus ab apofiolis introdudus eft , ut hi qui in divinis cultibus mancipati Domino confecrantur, quafi Nazatzi, id eft fandi (c) Dei, crine przcilo innoventur. Hoc quippe d Ezcchieli prophetz jubetur, dicente Domino : *Tie fili baminii , fume tibi Radium acutum , Ô" ducet per caput tuum* i7 *herbam.* Videlicet qm* & ipie iacerdotali genere Deo in minitienum Tandificationis deferviebat Hoc & Nazarzos illos , Prifcillam & Aquilam , m Adibus apoftolorum primum tccifle legimus: Paulum quoque apoftolum, & quofdain dilcipulorum Chrifti, qui in hujufmodi (d) cultu mirandi extiierunt. Eft autem in clericis tonfura tignum quoddain, quod incurporc figuratur, fed in animo agitur , icilicet , ut hoc figito in religione vitia refecentur, & criminibus carnis noftrz, quafi crinibus exuamur, atque inde innovatis fenftbus ut comis rudibus enitcfcamus, exfpoliantes nos, juxta ajtoftolum, veterem hominem cum adibus fuis , & induentes novum , qui rcnovaiur in agnitione Dei. Quam renovationem in mente oportet fieri , fed in capite demonftrari, ubi ipfa mens nofeitur habitare. Quod vero detonio capite fuperius , inferius circuli corona relinquitur. facerdotium regnumque ecclefiz in eis exiftimo figurari. Tiara enim apud veteres confticuebatur in capite facerdotum . Hxc ex byflo (r) confeda rotunda erat, quafi fphzra media, & hoc fignificatur in parte (/) capiti tonfa. Corona autem, latitudo aurei eft circuli, quz regum capita cingit Utrumque itaque fignum in capite clericorum exprimitur, ut impleatur etiam corporis quadam fimilitudine quod feriptum eft , Petro apoftolo perdocente : *Vos eflit genur eltfbttm , ngd* facerdotium.* Queritur autem , cur iicut (g) apud antiquos Nazarzos, non ante coma nutritur, & fic tondetur. Sed qui exquirunt, advertant quid fit inter illud propheticum velamentum , & hanc evangelii revelationem, de qua dicit apoftolus; *Cum tranfierir ad Cbrtfletm , auferetur velamen* . Quod autem fignificabat velamen interpofitum inter faciem Mobs fit afpcdum populi Ifrael, hoc fignificabat illis temporibus etiam coma fandorum . Nam & apoftolus comam pro velamento efie dicit. Proinde jam non oportet ut velentur crinibus capita eorum qui Domino confecrantur , fed tantum ut revelentur : quia quod erat occultum in facrainento prophetiz , jam in cvaogelio declaratum eft.

II.

(£) Oftlarii funt, qui in veteri teftamento januiies templi vocabantur, qui prxerant ponis Jerufalem , (») quique ordinati par vices fuas omnia interiora templi (4) vel exteriora cufiodicbanc . (/) Hi denique inter fandum & iniquum difeernentes , eos tantum in ecclefia qui funt fi. deles recipiunt. Intrare enim templum mfi per hos non podismus. Habent enim poteftatcm tam bonos recipiendi, quam'reficiendi indignos.

(·») Ledorum ordo formam & initium a prophetis. Sunt igitur ledores, qui verbum Dei przdicant, quihtis dicitur: *China,* m ce/jrr : y«a/> *tte~~<l· ba exalta vatem tetane.* Ifti quippe dumordinantur, primum de eorum convcrfaiionc epifcopus verbum facit ad populum. Deinde coram plebe tradit cis codicem apicum divinorum , ad verbum Dei annuntiandum . Qui autem ad hujufmodi provehiHir gradum , ille erit dodrina & libris imbutus , fenfuumque ac verborum (cientia perornatus : ita ut diftindionibus fententiarum intelligar ubi finiatur jundura , ubi adhuc pendeat oratio , ubi Lententia extrema claudatur. Sicque expeditus vim pronuntiationis tenebit , ut ad inteliedum omnium mentes fenfumque promoveat, (*n*) dlicendo genera pronuntiationum , atque exprimendo proprios iemcntiarum afte&us : modo indicantis voce, modo dolentis , modo increpantis , modo exhortants , five his fimilia , fecundum genus propriz pronuntiationis , in quo magis illa ambigua fentyitiarum adhibenda cognitio eft · Multa enim in feripturis funt, quz nifi proprio modo pronuntientur , in contrariam recidunt fententiam , ficuti eft: fini» *accufahit adverfur eleUot Dei? Drier n,u. t. qui jieflificat ?* Quodque fi confirmative non fervato genere pronuntiationis fuz dicatur, magna perverhtas oruur Sic ergo pronuntiandum eft, ac diceret: Deufne qui juflificat ? fubanditur, Non . Necefte eft ergo in tantis rebus fcientiz ingenium, quo proprie fingula convenientcrque pronuntientur . Propterea & accentuum vim oportet ledorem fcire , ut noverit in qua fyllaba vox protendatur pronuntiantis. Plerumque enim imperiti ledores in verborum accentibus errant , & folent irridere nos imperitiz hi qui videntur (0) habere notitiam, detrahentes, & jurantes penitus nos nefeire quod dicimus. Porro vox ledoris fimplcK Derit & clara , ad omne pronuntiationis genus accommodata , plena fucco virili , agreftem & fubrufticum effugiens fonum , non humilis , nec adeo (ublimis , non frada , non tenera , nihilque femineum fonans, neque cum motu corporis, fed tantum cum gravitatis fpccie . Auribus enim & cordi contulere debet ledor , non oculis : ne potius ex feipfo expedatores magis , quam auditores factat Vetus opimo eft, ledores pronuntiandi cauila praecipuam curam vocis habuifte , ut exau diri in tumultu poftit Unde ·&. dudum ledores przcoocs vel proclamatores vocabantur

IV.

(p) In ordino dc miniflerio ecclefiz decet effe exorciftas fecundum officia quz in templo baioEmonis erant difpofita , quzque pofierius funt ab Efdra difpertita. Et invenimus eos quos (y) fcilicct Efdras adores memorat templi , ‹ r) nunc effe exorciftas in ecclefia Dei. Fuerunt cuim fub Efdra adores templi , fervorum Salomonis filii , qui adum templi totius fub cura fua haberent , (4) ac facris oblationibus defervirent . Et cum fuif-

Dantur vaf.mtti \ SK. Varie. 5. t/l» Jjfl!udlx- etltn (tf-br , trn/t». IfU.r! ./K. zr.w.w , Se r^'t>·A · (") diulurna l (r) dtef D.l . (J) ·tcc rt ı ‹ l: u . (r) confcâo.) cap>:>! (-) i.h apuJ. (»1 l'tm llidod 0« OtVariia» Ofliatla k<. (.) lu.pp«. (tl ·/""l vel (l) .idanaqua Inter $·. (n·) llcn lfidori da LtOor bu, Leflorum Ite. .! l ernrn.lo &f. (·) hanc habara. (/>> ltem lfidori de txurCillu, in ordine A<- (fl i·· ; lcll.ctt -) to, uun.· (l) aut facrla.

LtBfiR i. fuiftent ex otdipe & mioifterio templi, longe furiunt (λ) officio altaris Dei: quia neo pfalmiftis, hcc oftiariis, nec iscrorum (ervis attingere licebat ad munera altaris, nifi tantummodo Levitis. Quid ergo eft? Nullam aliam curam habebant adores templi, nifi ad iartate&a facienda, (i) u: quacumque fuiflent vexata io (c) aedificio templi, aut dclapfa, per eofdcm aâorcs de thefauris dominicis reficerentur atque excolerentur. Ergo aQores templi, cxorciftas funt in populo Dei. Quomodo enim aftor prudens & bonus fcit quis fit domini fui cenfus & omnis fubftantic modus, & redigit apud fe totius oofleffionis inftrutnenta originaria: fic & cxotdifta redigit in firarn diligentiam totius regni Domini fecreta, ut memorimandet de feripturarom facratnentis unde exerccat (d) donum, quod illi eft a Spiritu fando conccffutn, fecundum apoftoli przcoaium. Exorciftas enim memorat apoftolus, eum dicit: *Numfitid emnt/ donationet bebent fanetiomtm?* Hi enim cum ordinantur, ficut ait canon, accipiunt de manu epilcopi libellum, in quo feripti funt exorcifmi, accipientes poteftatcm imponendi manna fuper energumenos, five catechumenos, (e) five baptizatos

V.

(f) Acolyti Graece, Latine ceroferarii dicuntur a deportandis cereis, quando legendum eft evangelium, aut facrificium offerendum. Tunc enim accenduntur luminaria ab eis, & deportamur, non ad fugandas tenebras, dum loi eo tempore rutilet, fed ad fignam Isttitix demonftrandum: ut lub typo laminis corporalis, illa lux oftendatur, de qua m evangelio legitur: *Erat lux vero, quo illuminai omnem hominem ven.mttm m bunc mundum.*

yi.

13« o®. (j) Subdisconi, qui apud Gr«cos hypodiaconi vocantur, in Etdra inveniuntur, appellamurquc ibt Nathinxi, ij eft, >n humilitate Domino lervientes. Ex eorum ordine tuit ule Nathanael, qui in evangeho Joannis divina proditione commonitus, fahaiorem meruit confiteri. Quique etiam ad primum divinitatis indicium fidelis enituit, (i) ptoieftante Domino ac dicenic. *Ecct vert Israelite, in quo dolu/ non eft.* Denique ifti ohla nones m templo Domini iukipiunt a populis. Ifti obvdnrni officiis Levitatum. Ifti quoque vafa corporis & (anguin s Chrifti diacombus ad altaria Domini otferunt. De qnibu» quidem placuit patribus, ut quia laera * myfterla conueâaot, calli & continentes fi.it ab uxonbus, & ab o nm carnali immunditia liberi, juxta quod illis propheta dicente jubetur; *Mundamini qui [ertu Vafu Domini.* Hi igitur cum *ordinantur*, finit laccrdutcs fit Levite, manus impofitionem non iukiprunt. fed patenam tantum & calicem de manu epilcopi, &. archidiacono kyphum aquz cum aqua manili Cx manutergium accipiunt.

VII.

(r) Diaconorum crdo, a tribu Levi accepit exordium. Prrcepit enim Dominus Mofi, ut poft ordinationem Aaron facerdotis & filiorum ejus, rurfus Lert tribus <n Diviqi cuihis mmilerio ordinarentur fit coniecrarenturDomino pro omnibus primogenitis, & fervirent pro Ifraei coram Aaron, & filiis ejus, in tabernaculo Dei, excubantes in templo die ac node - Ipfiqtre geflarent arcam & tabernaculum & omnia vata ejus, & in circuitu tabcruculi cadra (4) ipfi rurfus cwuftiruercnt, & in promovendo tabernaculo ipfi deponerent, rurfus ipfi componerent. Λ vigmtiqumque annis, &' fupra, in tabernaculo fervire ipii* mandatum eft. Quam regulam fan&ii patres & io novo teflsmento cooftitircrunc. In evangeiio autem primordia eorum, & in Aftibus (/) apodolorum ita legun tur: *CouvoeMfei Mttm duodttim opofalt multituthmm difeipulorum, dttarund: (m) Atow oβ uqu*m ui rtiiitfutro verbum Dti, tJ mrniftrero otoenfij. &td erga oβ, frutrti? CoujUorutt ex vobu viroi beta ttfiimoiui ftfttm, pitnot f^intu fapienliu, quot touftilMmtu i» bum Tom. Not vrro orationi & mifirrio frrmonit tnfiumti trimus. Et placuit jtrmo eorum omni multitudim. Et tltgcrtmi fiatim Stephanum virum plenum jUe tS Spmtu funfh, Philippum, frotbonm^ ONteunorem, {^T.mntm, & Parmenam, & Nteolaum udvenum Antiochenum. Hi fréteront ante apefioloi. Et cum orafrent, impofuenut illii manus. Verbamque Dti crtfctbat, tf multiplicabatur numen/ credentium.* Exhinc jam decreverunt apoftoli, (a) apoftolorumque fucceffores, per omnes ecdefias feptem diaconos (p) ordinandos elle, qui fublimiori gradu (9) ceteris proxime circa aram Chrifti, quafi column· altaris affilièrent, & non fine aliquo feptenarii numeri myfterio. Hi funt enim, quos iu Apocalypfi lcgnnus, feptem angeli tubis canentes. Ht funt feptem candelabra aurea, hi voces tomtruorum Ipfi emm clara voce io modnm preconis admonent cun&os, five in orando, five in ftefiendis genibus, five in pfallendo, five in ieâionibus audiendis. Ipfi etiam, ut aures habeamus ad Dominum, clamant. Ipfi quoque cvangelizant. Sine ipfis facerdos nomen habet, officium non habet. Nam ficut in iacerdotio coniceratio, ita & in miniftro difpenfatio (aeramenti tft. Ille orare, hic pfallere mandat. Ille oblata fanâificat, hic fanâficata difpcnfat. Ipfis etiam faicrdotibus propter ptzfumptioocm non licet de menfa Dumlni tollere calicem, nifi eis traditus fucrir a diacono. Levit* inferunt oblationes in altaria: Levit* menfam Domini componunt; Levit* operiunt arcam Dteftamcmi. Non enim omnes vident alta myftcliorum que operiuntur a L<vitis, ne fideant qui videre non debent, & fumant qui fervare non pofiunt. Qui propterea altari albis induti affiftunt, ut cxlcftcm vitam habeant, candidique ad hoftias fit immaculati accedant, mundi fcilicet corpore, & incorrupti pudore. Tales enim decet Dominum habere mimftros, qui nullo carnis corrumpantur contagio, fed potius (r) eminenti caflitate (plendeani. Quales autem diaconi ordinentur, Paulus apoftolus plemffime feribit ad Timotheum. Nam, cum premififfet de facerdotum eleftione, conti, nuo iubjunxi:: *Diaconi Jimiliter tmprcbeitfbilti,* hoc eft, line macula ficut epilcopi. Fudin utique, id eft, a libidine continentes. Λμ *bilingue/,* fcilicet ne contuibent pacem habentes. Afea *multo vmo dediti*; quia ubi ebrietas, ibi libido dominatur & furor. *Non turpe luarum jeflantei*, ne de cslefti (s) miuifterio lucra terrena feftentur. (/) Eft quippe & turpis lucri apfwtitio, plus de potienti, bus quam de futuris cogitare. Poft h*c fubjecit: aa/vβ *probentur primum, tJ Jk mmiftrtnt, ««/·*

Imo

(·) ab oficio. (4) a·, fuacunqaa (r) sdIficatloa·. *(d)* Criticas doaum. *(/) daaft* five bspii'itei. (/) Item IfiSart Sa Acwlytls, ArolyU *<· (|) Item Ifidorl 4c SuWlacoah, Subdiatoal dtr. (4) praflinit. (.) Item Ifidorl 4« Diacani*, Dlaceeotuih. (4) *dmÊ* rurfus. *(I)* difciyuleruni. (« non pl>«t. («) Tmothaam. O) val ApoSolorum· *(f) dtojl atdlntndot rlT·.* («) avitii» pselati ptoxim. (') smiMatla caAltatls, (>) v>yftsrk>. (tjsftquoqua.

ANÎtO cHR.sn *-lum crimen habentes*. Hi utique, ficut epifeopi, A ante ordinationem probari debent, fi digni fint., & fic poftea miniftrare.

VIH.

(a> Presbyterorum ordo exordium fumpfit (ut di&um eft) a filiis Aaron. Qjii enim facerdotes vocabantur in veteri teftamento, hi funtqui nunc vocantur presbyteti. Et qiii nuncupabantur principes facerdolum, nuncepifeopi nominantur: Presbyteri autem interpretantur leniores, quia leniores «fate Graeci presbyteros vocant. His enim, ficut epifeopis, difpenfatio myfteriorum Dei commifta eft. Prcfunt enim ecclcfic Chrifti, & in coofeâione c'viai corporis, & (anguinis confortes cum epifeopis funt. Similiter & (i) in do&rina populorum, & in officio prædicandi, (c) fed fo-B ium propter auctoritatem fummi facerdotii, clericorum ordinatio & confecratio refervata eft, ne a multis dilciplina ecclefue vindicata concordiam fo)veret, fcandala generaret. Ham Paulus apoftolus eofdem presbyteros, (d)iut vere facerdotes, <ub nomine epifeoporum ita afleverar, loquens ad litum: *Hujus*, inquit, *rei pratia reliqui te Creta, ut ea qua défunt corrigas, ty ceafiituas per civitates presbyteros, quemadmodum ego tibi difpofui. St quit fine crimine tfi, unius uxori i vir, filiot bobcat fidties, m- in accufatione luxuria, ant non fubditos. Oportet enim tpifeopum fine crimine effe*. Qua fententia oftendit, etiam presbyteros fub epifeoporum nomine taxari. Unde & ad Timotheum de ordinatione epifeopi & diaconi fcribens, de presbyte- C ns omnino tacuit, quia eos in epifeoporum nomine comprehendit. Secundus enim primo coniunftus eft gradus, ficut & ad Pbilippcnfes epifeopis & diaconibus let ibit, cum una civitas pluses epifeopos habere non poffit, & in Aftibus apoftolorum presbyteros ecclefias, iturus Hicrofolynum, congregavit, quibus inter cetera aie F/defr gregrrw in *quo vot Spiritus fantius epifeopos ordinavit*. Unde etum talcs in ecclcfia presbyteros conftituendos efte, ficut epifeopos, & apoftolus ad Titum loquitur, & canones ipfi tcftantur. Presbyteros autem merito & fapientia dici, non artate. Nam & Mofi ptxcipitur, ut eligat presbyteros. Unde ÔC in Proverbiis dicitur: *Gloria fenum canities*. fyc eft hxc canities? Haud dubium Dquin fapientia, de qua icriptum eft: *Canities bosuiearm, prudentia eft.* Cumque nongentos & atnplius annos ab Adam ufque ad Abraham vixiife homines legerimus, nullus alius (r) primus apfHiatus eft presbyter, id eft fenior, nifi Abraam, qui multo paucioribus annis vixifle convincitur. Non ergo propter decrepitam lencrturem, fed propter fapientiam, presbyteri nominanrur. Quod fi ita eft, mirum cur infipientes (/) conftituantur.

IX.

Q) Veniamus ergo nunc ad facratiffimos ordines, & fingularitcr demonftrcmus, quod eft facerdotii fundamentum, vel quo auftore pontificalis ordo adolevit in faeculo. Imnum quidem facerdo-E tu Aaron fuit, quamquam & Melchifedcc prior obtulerit (acrificium, Je port hune Abrjham, Ilaacôt Jacob. Sed ifti fpontanea voluntate, non lacerdotali auâoritate, ifla fecerunt I Ceterum Aaron primus in lege facerdotale nomen accepit, primufque (6) Hola indutus viftimas ofetuht, jubente Domino, ac Joqucnie ad Mofcin; *Atept*, intuit, *Aaron & filus ejus, ty applicabis ad oftiam tuber. nocuit teftimonii. Cumque laveris patrem cam film*, *indue1 Aaron vefamenth /»M*, »d r/f, *linea & tunica, & Juperbornerait, & rationali,* cen*ftnnres bailee ,& (/) penes tiaram, & cieam actitents fundes fuper caput ejus, atque boc ritu confefrabitar. Eiltoi illius applicabis, ty induti tunicis lineis, cingefqne baltee, Aaron fetheet ty liberos ejus, & imponet tu mitras, eruntque facerdoSe, mei religione perpetua*. Quo loco contemplari oportet, Aaron lummum facerdotem, id eft, epiicopum fuifle, & (i) filios ejus, presbyterorum fi. guram prcmonftrafle. Fuerunt enim filii Aaron dt ipfi facerdotes, quibus merito aditare debuiffent Levit·, ficut fummo facerdot i. Sed hcc fuit inter Aaron fummum facerdotem & inter filios ejufdem Aaron, ipfi erant lacerdotcs: quod Aaron fuper tun ccipiebat poderem, ftolam fan âam, dc coi auream, mitram & zonam auream, & fuperhumeraie, & ceteia que lupra memorata funt. Filii autem Aaron, fuper tunicas lineas cinâi tantummodo & tiarati adftabant facrificio Dei. Sed forfitan queritur & hoc, Cujus figuram faciebat Mofes? Si enim filii Aaron presbyterorum figuram faciebant, & Aaron fumini facerdotis, ideftepifeopi; Moles cujus? Indubitanter Chrifti, *& vere per* omnia Chrifti: quoniam fuit fimilitudo mediatoris Dei, qui eft inter Deum & hominem, Jefus Chriftus, qui eft verus dux populorum, verus princeps facerdotum, & dominus pontificum, cui eft honor 6c gloria in fiecula faculorum. Amen.

Hadenus de primordiis facerdotalibus in veteri teftamento: in novozautem teftamento, port Chriitum, facerdotalis ordo a Petro ccepic I Ipfi enim primum datus eft pontificatus in ecclclia Chrifli. Sic enim loquitur ad eum Dominus, Ta er, inquit, *Petrus, & [uper banc petram adsficabo ecdefiam means, & porta mftn non pravalebunt adverfus eam:ty ttbs dabo claves regnt calorum*. Hie ergo ligandi folvendique poteftarem primus accepit, primufque ad fidem populum virtute fur prrdicatioms adduxit. Siquidem & ceteri aportoli cum Petro (/) par coofortium" honoris & poteftatis acceperunt. Qjii etiam in toto orbe dilperfi, evangelium praedicaverunt; quibufque decedentibus fucceflerunt epifeopi, qui funt conihtuli per cotum rnundum in fedibus aportolorum. Qui non jam ex genere carnis & faoguinis eliguntur, ficut primum fecundum ordinem Aaron, fed pro uniufcujufque merito J quod in eum gratia divina contulerit. Sicut etiam ad Heli Dominus praenuntiavit, dicens: *Hac dicit Dominus Deus ffrael: Dixi, tua te domus patru tui permanebunt* coraan *ntt ufque in atemum. Et none bac dicit Diminue: Nequaquam, fed glorificantes ntt glorificabo: Qui ntt fpernit, fpernetur.* Quatuor enim funt genera apoftolorum. UoumiDto tantum, ut Mofes. Alterum per hominem & Deum, ut Jofue. Tertium tantum per hominem, ficut his temporibus multi favore populi & poteftatum in facerdotium fubrogantur. Quanum autem genus ex le eft, ficut pfeudo-prophetarum & pfeudoapoftoloriim. Quid eft autem nomen aportolorum / apoftoli in Latina lingua miiTi interpretantur, 4111a rpfos mifit Dominus evangeiizare ad illuminationem omnium populoium. Epi(ropus autem, ut quidam prudentium ait, nomen eft opens, non honoris. Gnecutn

Margin notes: LiHfcft. I. — ■ΛΛ. t-. — s*t- — .«<«* . — U id- c. — I *-'<

(<) h«il» llaeti 4c prc»bvt«r:·» Prtibf-crmum
(r) ac »rzl«'. (a) ut vciero tub.
ll»«r> IfUen 4« S*«cr<<oribüi, Vcr.iimu'
(<) attn 6)><m Λ*. (/) piri coniü.lio
'l·) doflnn* Apoftolo. m.
(r) etfi pnmut i -'J conii, tuuntur
(S) l'uanScdi ftolu. puuc Cupel turum.

Cum eft enim , àtque inde duduin vocabulum , Aimpctrarunt Taceo de leliqou .. Ati» fucceflores

quod a)Je qui (a) prxticiiur, tiipertmendit, curam kilicec (obditorum gerens. (4) e-- quippe, fuper, <*»»π autem , intentio eft : ergo epitiopum Latine iuperintcndcntem poilumus dicere . ut intclhgat non te efte epikopum , qui non prouette, fed prxette dilexcnt - Quod vero per manus impotitionem a prxceftoribus Dei facerdotibus epilcopi oidinantur, antiqua eft inftitutio. Ifaac autem patriarcha fandus ponens manum luam luper caput lacob, benedixit ci. Similiter & Jacob tiliis iuis benedictionem dedit . Sed & Moles fuper caput Jolue manum tuam imponens , dedit ei fpiritum virtutis & ducatus in populo Ilracl. Sic fit fuperimpletor legis & prophetarum Dominus nofter Jefus Chriftus per manus impotitionem apoftolos benedixit , ficui in evangelio Lucx kriptum eft : *perduxit illot tram Rtibaniam ; & eltvavit ΛΛnui Juat, & btntdixtt tot.* *eft cum benedixiifft Iiiu , dijctffit ab tu : & ipfi rtverfi funt ta Jtrufalem cum gaudio magno.* Et in Adibus apoftolorum , ex prcccpto Sandi Spiritus , Paulo & Barnabx ab (c) apoftolis manus impofita eft in epifcopatum , & fic miffi funt ad evangelizandum . Quod autem a triginta annis facerdos efficitur , ab xtatc feilicet Chrifti fumptum eft , ex qua idem orfus eft predicate . Hxc enim xras profectu jam non indiget parvulorum , fed perfectione vi plena eft, & robufta, & ad omne difciplira ac magifteni exercitium prxparata . Quod vero unius virginalis matrimonii tint qui eliguntur in ordine pontificatus, & in veteri lege mandatum eft , & plemus fcribit apoftolus dicens; *Uniui uxoru virum.* Sacerdotem quxrit eccletia , aut de monogamia ordinatum . aut de virginitate lanJum. (d) D'gamus emm haud terrui agere (acodotium. Pono quod epilcopus non ab uno , ted a eundis provincialibus epilcopis Ordinatur , ideo inft tuium eft , ne aliquid contra fidem ecclefix unius tyrannica auctoritas moliretur . Propte ea ab omnibus Convenientibus conihtuitur, ac non minus, quam a tribu-, pirientibus, ceteris tamen conicntientibus tellimonio litterarum Huic autem , dum cuntccratur, datur baculus , ut ejus indno iubditam plebem vel regar ,· vel corrigat , vel Kifiimiiates infirmorum luftmeat . Datur & anulus , propter tignum pontificalis honoris , vel tiguaculum iecietorum . Nam multa funt , qux carnalium mmuique mtdbgcnt<um (e) Irnlibus occultantes facerdotes, qnati lub lignaculo condunt, ne indignis quibutque factamenta Dei aperiantur. Jam vero, quod ixculares viri nequaquam ad miniftcnum ecdelix allununiur, eadem auctoritas apoftolica docet, & <lim : *Manm uto nemini impoiutrii* . Et itcium , *Aon neopbjium* , ne in luperbiam elatus , putet fe non tam miniftcrium humilitatis , quam adminiliratíonem Ixcularis poteftatis adeptum . & in condemnationem iuperbix , ficut diabolus, per jaftantiam dejiciatur.'Quomodo enim valebit ixcularis homo facerdotn magifterium adimplere , cujus nec officium tenuit , nec diiciplinam cogno^t / aut quid docere poterit , cum ipfe non didicerit ? Nunc vero fxpe cernimus plurimos ordinationem talibus tacere : nec eligunt qui ecdetix protint , ted quos vel ipfi amant, vel quorum funt obfequns deltniti, vel pro quibus majorum quilpiam rogaverit · & ut detenoia dicam , qui ut ordinarentur, muneribus filios vel patentes faciunt , & conantur potieris prxiulatus relinquere dignitatem , cum hoc nec Moles amicus Dei faccic potuit , fed Jofue de aha iitbu elegit, ut kiremus, principatum in populo non fanguine -detendendum eife , fed vitx meritis . Interdum autem & juxta metuum plebium eliguntur perlons reftoium : unde noverint populi fui fuifte merui, regimen perverti fuicepifie pontificis. Quod autem is, qui poll baptifmum aliquo mortali peccato corruptus, ad faceidotium non provehatur, lex ipla tcftatur. Moles enim in lege prxeepit facerdotibus, ne aliquod (/) vitiatum ad aram Dei offerant , quod ipium poftea offerentibus facerdotibus Iliaci per Mahchiain inv properavit Deus , dicens ; *Γ<π Jactrdvfrt </*« pol luifiis nomtn mtum, & dixiliis : In ^mo polluimus tnm ? Oftrentti fuper altart meum panern pollutum , Ú offtrtbatu catum & languidum* . Unde & in Numeris vitula rufa, cujus chus expiatio eft populi , non aliter jubetur efferri ad altare Domini , nifi qnx *terrena* opera non *fecerit* , /ugumque delifti non traxerit, nec vinculis peccatorum fuerit alligata . Sed quid plura (objiciamus ? Si enim is , qui in epikopatu vel presbyterio poficus , mortale aliquod peccatum admiferit, retrahitur : quanto magis ante ordinationem (ji) repudiari peccator inventus debet, ut non ordinetur? Quapropter quia lex peccatores a facerdotio removet , confideret fe unuiquifque : & kiens quia (A) potenter tormenta patientur, retrahat *le* ab hoc non tam honore, quam onere, & aliorum qui digni funt , locum non ambiat occupare . Qui enim in erudiendis atque inftruendis de virtute populis praeerit , nece(Te eft ut (r) in omnibus fandus iit, & in nullo reprehentibilis habeatur . Qui enim alium de peccatis arguit, ipfe a peccato debet ctte alienus . Nam qua fronte fubjcâos arguere poterit, cum ills ftatim podit correptus ingerere, Ante doce te qux reda lunr, epiicope * Quapropter qui negligit reda facere , deGnat reda docere . Prius quippe lemctipfum corrigere debet , qui alios ad bene vivendum monere ftudet , ita ut in omnibus femetipfucn formam vivendi prxbeat , cundofque ad bonum opus & docti ina & opere provocet . Cui etiam fcientis iciipturarum necelfaria eft ; quia fi epifeopi tantum iit fanâa vita , fibi foil *poteft* projette fie vivens . Porro fi & doftrina fuerit eruditus, poteft ceteros quoique inftruere, & docere luos, & adverfarios repercutere . Qui niti refutati fuerint atque convidi , facile poffunt fimphcium corda pervertere I Hujus autem fermo debet efte purus, fimplex & apertus, plenus gravitate & hooeftate , plenus fuavitatc & gratia , tradens de myfterio legis , de doftrina fidei , dc virtute continentis, de dilciplina juftitir; unumquemque diveria admonens exhortatione , juxta (A) profeflioncm morumque qualitatem : videlicet ut pernofeat , quid , cui , quando , vel quomodo proferat. Cujus prx ceteris Ipecialc officium eft , knpturas legere , percurrere canones , exempla fandorum imitari . Vigiliis, jejunus , orationibus incumbere : cum fratribus habete pacem › nec quemquam ex membris luis dikerpere . Nullum damnare, nili comprobatum · nullum excommunicare , niti ditcuftum . Quique ita humilitate pariter & auditoritate prxftabit , ut nec per nimiam

(ı) ruTfuffi'll.r (>) r/'/ia'o *mla tle· I "ffue* inicntio eft . (.) O»»/
(J) p-.it , (Utim fuueJ t perro quod prad>d<t veibn intermedio, & pram.llo mulo quart Eplfcopui C®mp>o › n, .,1 bo> EpH'.o^.· vrdlnc;ur. I'nrro (/) mentibus (/) utilium ps,us
(S › fi per.«tor il»eniu> ell, njn ordmetur ( ) potetito potentti (/) *Jetfi ,n*
(A) ptoicflioiue

ANNO CHRISTI

miam humilitatem fuam, fubditorum vitia conva-A lefccre faciat; nec per immoderatam auâoritatem fevcriratis poteftatem exerceat : fed taàto cautiui erga fibi commiffo* agat, quanto durius a Chrifto judicari formidat. Tenebit quoque illam fiipereminentem donis omnibus caritatem * fine qua omnis virtus nihil eft., Cuftos enim fanftitatis, caritas eft : locus autem hujus cuftodis, humilitas eft · Habebit etiam inter hac omnia & caftitatis eminentiam, ita ut mens Chnfti corpus eonfeftura, ab omni inquinamento carnis lit munda flt libera. Inter hec oportet eum follicita difpenfatione curam pauperum gerere, efurientçs pafcere, veftire nudos, fufeipere peregrinos, captivos redimere, viduas ac pupillos tueri, pervigilem »n eundis exhibere curam provMentia flt diftributio-1B ne difcreta. In quo etiam & hofpitalitas ita erit praecipua, ut omnes cum benignitate & caritate fufeipiat. Si enim omnes fideles illud evangeli cum audire defiderant, *Hofpet fui, & fujcepifiii* wre, quanto magis epifeopus, cujus diverlbrium cunftorum debet effet receptaculum? Laicus enim unum aut duos fufeipiens, implebit bofpitalitatis oflkium : epifeopus fi omnes non receperit, inhumanus eft. In negotiis autem fasculanbus dirimendis, oponet eum cauffam merito dilcerncre, non gratia Neque enim fic debet epifeopus fuieipere potentem, iit contriftet contra juftitiam pauperem; neque pro paupere, auferre juftitiam a potente Non defendat improbum, nec fanfla indigno committenda arbitretur : neque arguat C aut impugnet, cujus crimen non reprehendit. Erit quoque illi etiam juxta apoftolum manfuetudo, patientia, fobrictas, moderatio, abftinentia, five pudicitia, ut non folum ab opere immundo fe abftmear, fed etiam ab oculi, oris, & cogitationis errore I Ita ut dum nullum in fe vinum regnare permittit, impetrare apud Deum veniam pro fubditorum facinoribus valeat Qui enim ifta feftavent; & Dei miniftei uniis erit, & perfeftum faccrdotiuni confummabit,

MmeO. >f.

X.

(a) *Hujut rei gratta relicui te Cretu, at ea yu4 dr/mis* crngai Reliquit Titum dilcipulum Grete, ut rudimenta rufeentis etcleGs confirmaret, & fi quid videbatur deefte, corrigeret ipfe per-D gens ad alias nanones, ut rurtum in e<s Chriftt jaceret fundamentum Quod autem ait, *at ea jua* (f) *àejunt corrigar*. oftcndit necdum eos ad plenam veuille fcieotiam veritatis : & licet ab apofloio correfli fuerior, tamen adhuc indigere *correAione Et ceaflituai per avitatei preikjieroi, ficui ÜX ego tihi àifpofui* Diligenter apoftoli attendamus verba, dicentis; *Ut caq/fiUai per ciVitatet preihyteror, fient & ego tibi Λι/po/ηι*. Qui qualis presbyter debeat ordinari, in conlequentibus differens, hoc ait : *Si rjati fine crtaeiae efi, uaim exorti vir*, &c. poftea intulit : *Oportet eeine epifeopum fine cnneine effe, taatquom Dei <iijpen(atorejn.* Idem ergo elt presbyter, (r) qui epiicopus. Et antequam diaboli inftinflu fiudi* (d) & fchifmata in E religione fierent, ac diceretur in populis, *Ego faut Pauli, ego Apollo, ego autem Cepha*, communi presbyterorum confiilio ecclcfic gubernabantur Poftquam vero unufquifque eos quos baptitaverat, putabat fiuos, non Chrifti, in toto orbe decretum eft, ut unus de presbyteris eleflus fuperponeretur ceteris, ad quem omnis cura ecclefia pertineret, & fcbifmatum femina tollerentur. Putat aliquis, non feripturarum, fed oqflram efle

,»<r '

lcntcotiam, epifeopum & presbyterum unum efle, & aliud cutis, aliud efle nomen officii? Re legat apoftoli ad Pbilippenfes verba, dicenti* : Paaho *& Tiuttlheui fervi Chrifii JeJu, aavaiia/ fanffu* s» *Chrtfio Jefu*, ysu *funi Pkibppu, tuae epi. (copu, & diacenikau*, *gra/ia vohii tX pax*, & reliqua. Philippi una eft urbs Macedonie. Et certe in una civitate plores, ut nunc putatur, epifcopi efle non poterant. Sed quia eofdem epifcopos illo In tempore quos presbyteros appellabant, ÿropterea indifferenter de epifeopis, quafi de presbyteris eft locutus - Adhuc alicui hoc videatur ambiguum, nifi altero teftimonio comprobetur. In Aftibus apoftolorum kriprum eft, quod cum ventilet apoftolus Paulus Miletum, miferit Eplicfum, & convocaverit presbyteros ejufdem ccdefine, quibus poftea inter cetera fit locutus : *Attendite vehit, & euuverfo* grvji, *m* f«a *vei pofmt Spiritu fanOut epifeopot pajtere erclefiam .Oomini, paaav acwfivit per fauguineae faune.* Et hic diligentius obfervate, quomodo unius civitatis Ephefi presbyteros vocans, poftea eofdem epifeopos dixcrit. Videamus igitur, qualis presbyter, five epifcopus ordinandus fit. *Si fuir efi fine crimine, umur uxoris Vir, filter baient fiirlei, non in accufaliéné luxuria, aut non fuUitet. Oportet enim epifeopum fine crimine ejfe tamyuam Dei difpeafatoeem. Nen pnterveute, mm iraeanJuae, nen vtnoieniuae, non pertuffmae, sms turpir lacn appetitorem.* Primum itaque fine crimine fit, quod puto alio verbo ad Timotheum, irrcprebenfibilem nominatum. Non qui eo tantum tempore, quo ordinandus éft, fine ullo fil crimine, de pr«teritas maculas nova converfatione deleverit : fed ex eo tempore, quo in Chiifto renatus eft, nulla peccati confcientia mordeatur Quomodo enim poteft przies ecclcus auferre malum de medio ejus, qui in delitutn fimile corruerit? aut qua libertate corripere peccantem, cum tacitus libi iple refpondeat eadem lc admifitTe quz corripit? Primum itaque dicendum eft, quod tam fandum fit nomen iaccrdotii, ut nobis etiam ea que extra nos funt pofita, reputentur : non quod propter vitia noftra epiicopi non fiamus, fed quod propter filiorutn incontinentiam ab hoc gradu arcendi fimus. Qua enim libertate podismus alienos filios corripere, & docere qua refla funt, cum nobis ftanm poflit, qui fuerit correptus, ingerere, Ante doce filios tuos? Aut qua fronte extraneum corripio fornicantem, cum mihi confcient'a mea ipla refpoodeat, Exhereda ergo filium fornicantem, abjice filios tuos vitiis fervientcs * Gum autem (r) nequam filius in una tecura * convivatur domo, (/) tu audes de alterius oculo feilucam detrahere, in tuo trabem non videns/ Non itaque juftus polluitur ex vitiis filiorum, led hoenas ab apofloio ecclefia principi refervatur, ut talis fiat, qui non umeat propter vitia liberorum extraneos reprehendere. Oportet emm epifeopum tine crimine efle, tamquam Dei difmnfatorera. Qurritur ergo inter dilpenfatores, ut fidelis quis inveniatur ' & non comedens 3t bibens cum ebriolis, percutiat fervos fit ancillas, fed incertum Domini expeftet adventum, & det confervis io tempore cibaria. Inter villicum autem & familiam base lola diitantta eft, quod confervus prarpoGius eft confervis fiais. Sciat itaque epiicopus & presbyter, fibi populum elfe euaiervum, non fervunt. Cetera qua fequuntnr, in nobis pofita funt. Nm *protervum*, id eft, non tumentem fle pla-

LItthK I

rUHff.

.. r<.

·«/ <

(· I EactrptuN B. Hlarwyal ·« Epflol* Titum. Ha*at r«I *r. (I) dcvnnt rvrrigartt, *tf fic utrem* a epifrepu». (y) & fchiimata *<«) Aeeg* Mqum *(f)* «44·*

placentem fibi quod epifeopus fit : fed quafi bo- num villicum, (a) id requirentem quod pluribus profit. Al^ <r«c*«aarw. Iracundus eil , qui Temper nalcitur, ft ad levem refponfionis auram atque peccati , quafi a vento folium commovetur . Neque vero qui aliquando irafeitur , iracundus eft : fed ille dicitur iracundus , qui crebro hac partione fupeiaiut . Piohibet quoque epifeopum effe vinoientum , ne vel ienfu occupato exaltet rifum contra (5) giaviutis decorem, ft labiis ditfoiutis cachinner : vel ii paullulum triftis Cujufdam rei fuerit (c) lecordatus inter pocula , in fingultus proiutnpat ft lacrymas . Longum eft ire per fiogula , & infamas , quas ebrietas fuggerit, explicare . Poft viuolemiam etiam hoc przcepit , ne. percuiTor Gt : Quod quidem, & fimplicitcr intel-iriium , edificat audientem , ne facile manum porrigat ad cadendum , ne in os alterius verberandum infanus erumpat . Melius eft autem, ut non percurtorcm illum e(Te dicamus, qui man. fuetiis ft patiens, friat quid in tempore loqucndum lit , quid tacendum, oc fermone inutili confientïam percutiat infirmorum . Turpis quoque lucri appetitus, ab eo qui epilcopus futurus eft , elle debet alienus : funt enim multi , (d) docentes quz aon oportet turpis lucri gratia, qui totas domos fubvertunt , & putant quxftum efle pietatem . *Melter eft* autem , juxta Salomonem , madrea *eccrptit eunt jnft;tin , qum Multe* geanarÙM *ium minitate :* ... nonren Aaaarrs , ftam *tn divitiu nomen pefftmtrm* .Cefl : Epilcopus , qui imitator apoftoli efle cupit, habens vidum ft vertitum , his tantum debet effc contentus . *elterie fervi "it , Je niteri- vivent . Vvtnt,* inquit, & non divites fiant. Unde & zs nobis excutitur de zona , ft una tantum tunica induimur, ne de craftino cogitemus. Turpis quoque lucri appetitio eft , plus de prefentibus quam de futuris cogitare . Huc ufque quid non del»eat habere epifeopus, five presbyter, apoftoli termone preceptum eft : nunc e contrario , qmd habere debeat , explicatur . *Sed bofpittlem , itnnrxm nmetorem , ceftam, jnflttm , fentium , tentmentem , utiftmentem , obtinentem enm , ,«« ferundum doflrmM» eft, fidelem fin* ^,.-z *(gnftlnr: tn dnfir/M font , <7* cntreubcentei nr^nt-*^No» *vinnlentnm . non pertefferem .* V .tutibus vitia *re.* Ante omnia hofpitalitas futuro cpilcopo denuntiatur . Si enim omnes illud de evangelio audire defiderant , *Hofpet fui , tJ fuf:epniis me ,* quanto magis epifeopus , cujus domus omnium commune debet elle hofpitium ? Laicus enim unum «ut paucos fufclpiens , implevit holpitalitatis cflkium : epilicopus nifi omnes receperit , inhumanus eft I Quomodo itaque manluetudo , patientia , fobrietas , moderatio , abftinentia lucri , hofpitalitas quoque & benignitas precipue elle debent in «prteopo, & inter eundos *loicoo* eminentia *: fic ft caftites* proprie , & , ut ita dixenm , pudicitia (acetJotalis : ut non folum ab opere fe immundo abftineat , verum a jafhi oculi ft cogitationis errore mens Cbnfti corpus coufcâura fit libera . Juftus quoque epifeopus efle debet ft fanâus, ut juftitiam in populis, quibus prrert , exerceat, reddens unicuique quod mere* tur, nec accipiat perfonam in judicio . Inter laici autem & epifeopi juftitiam hoc intereft , quod laicus poteft apparere juftus in paucis : epifeopus vero in tot exercere juft tiam , quoc ft fobditoe habet.

(r) *Si ytit epifef^tom Jrfidertt^ bmtnm Opeei de- fident. Ofui,* non dignitatem: laborem, nondelicias. Opus quo per humilitatem dccrefcat, non intumefcat faftigio. *Onrtrt ergo efifttnm irrepet bnfibtlem effe .* Id ipfum quoque ad Titum : *Si jars »0 fin- ertmte .* Omnes virtutes in uno fermone comprehendit, ft pene rem contra naturam exigit Si enim omne peccatum, etiam in otiofo verbo, reprehenfione dignum eft : quis ille, qui abfque peccato, id eft, fine reprebenfione, vertetur in mundo? Sed futurus paflor ecclcfiu tatis eligitur, ad cujus comparationem refte grex ceteri nominentur . Definiunt rhetores oratorem qui fit vir bonus, dicendi peitus. Ante vita(f)quam lingua irreprehenfibiiis queritur, ut doAus merito fufcipiatur. Perdit enim auâoritatem dicendi , cujus fermo opere deftruitur. CAsmo wxcr/i *vinm.* Certe de baptizatis apoftoli fermo eft, nemo dubiter. Jaferaar, *prodentem , ernntmn , h«fptaltm , Merrtt, pudttMH,* ftc. Sacerdotes qui miniftrant in templo Dei, prohibentur vinum ft (iceram bibere , ne crapula ft ebrietate aggraventur corda eorum: & ut feoftis officium exhibens Deo, vigeat femperft tenuis fit. Quod autem infert, prw*dentn-, excludit* eos, qui fub nomine fimplicitatis cxcufant ftultiiiam facerdotum. Nifi enim cerebrum fanum fuerit, omnia membra in vitio erunt. OπM/aav. Qui vitia non habet, irreprehenCbilis appellatur : qui virtutibus pollet , ornatus poftumus & aliud totelligcre ex hoc verbo , juxta illud Tullii: Caput eft artis, decere quid facias . Sunt enim quidam ignorantes menfuram fuam, ft tante ftoliditatis ac vecordis, ut & tn motu, ft in inceftu, & in habitu, & in (erroone communi, rifum fpeftantibus tribuant; &quafiintelhgentes quid fit ornatus, comunrfe vefttbus ft munditiis corporis, ft lautioris roenfte epulas parant , cum omnis iftiufmodi ornatus ft cultus fordibus foedior lit. Quod autem doâtina a facerdotibus expetatur, & veteris praecepta funt legis, ft ad Titum plenius feribitur. Innocens enim ftabfque (crmone couvcilatio, quantum exemplo prodeft, tantum filentio nocet. Nam latratu canum, baculoque partons, luporum rabies deterrenda eft. oppofuit. Vidicimus, quales 0e debeamus ' dtfeamus, qu'les non efle debeant facerdotes. Violentia, Kcurronum eft ft comertarorum : venterque mero xfluans, cito deipumat io libidines. In vino luxuria , in luxuria voluptas, in voluptate impudicitia eft . Qui luxuriatur , vivens mortuus eft: ergo qui inebriatur , & mortuus & (epulans eft. Noe ad unius horn ebrietatem nudavit femora fua, quas per fexetntos annos fobeierare contexerat. Loth per temulentiam nefesens libidini mifcet incertum: ft quem Sodoma non vicerit, vina vicerunt . Percuflbrem autem epsfeopom iUe condemnat, qui dorium pofuit ad flagella, ftmalediâus non remaledixit. Sed aaadt^a . Duobus malis unum oppofuit bonum, ut temulentia & ira modeftia rcfnrôeotur. A» *lit^ioftem*,waacwriwu. Nihil enim impudentius arrogantia(A) rufltcotum, qui garrulitatem auftoritatem putant, ft perati iemper ad lites, in fnbjcftum fibi gregem tumidis fennontbus tonant. Avaritiam in lacerdote vitandam ft Samuel docet, nihil coram populo eripuit fe fe cuiquam probans*. & apoftolorvmpaupertas, qui refrigeria fumptuum a fratnbus accipiebant , ft prnter viâum atque vdiitum , nihil fe aliud

(«) id<â requiresun. (À) uiiutii ire. (<) «aawatui- (/) dx«ate«. (/) exmpon «« apiftala Harvey-× «J Ocaaa--. Sl qui» Epiitopeom) fie iiafM . (1) dirima. (i) <6r/ rtilic«r«n.

eHftlsTi

gloriabmttar. Qttam adTi- ad TitMB terpis lacri asps-

ANoa autem, excepto quod Chriftiani femus, un- de rattooem reddemus Deo (r) de vita noftra, (d) fumus etiam pntpofiti, undo ratmoem redde mus Deo de difpetdatiooe noftra. Ad hoc *am diimiUtMcm peopooo, ut compatienus nobis, oretis pro nobrs. Veniet emm dica, quo eunda adducantur io judicium. Ac ille dies G fiaculo longe eft, Mtcuique homini fit* vite ultimus propeetl: tamen utrumque Utere voluit Deus, Ac quando veniat finis luculi, « quando fit in unoquoque homine hujus vita fiais. Va non timere diem occultum' Dum venerit, inveniat te paratum.Cum ergo prapofiti ad hoc fiat, ut his qui lubjcdi funt, confutant: nec ideo quod profitât, omnino utilitatem fuam attendant, fed eorum qwbus miniftrant: quifquis ita pnepofitus eft, ut io eu quod prapofitus*eft, gaudeat, Ac honorem fuum quaerat, Ac commoda fua ibla relpiciai, fepalcit, non oves. Ad boc fermo dirigitur. Audite, tamquam oves Dei, Ac videte, quemadmodum vos fccuros fecerit Deus. Qaaiefcumqoe fint qui vobis prafunr, id eft, qualefeumquenos fimus, vobisfecuritatem dedit, qui pafcit oves lirael. Nam fi Deus non deferit oves fuas, Ac mali paftores debitas poenas luent, At oves promiffa percipient. Videamus ergo quid alloquatur paftores feipfos pafcentes, non oves, fermo divinus neminem palpans: *Ectt lat caofaaatii, tf lanii vot ttgftit, tf* pvad *traffuat tfi intirficitn, tf ovti attat* non *pafiitu.* $«ad *i^firataat tfl,* non *confortafar t tf* f«vd *agrotat,* non *cor-Croboraflt : tf fooi tontribaiataoi tfl,* non *coUtgaflir. tf faoi errabat,* non *rroocaflu : & faoi ptrut*, aaa *rtfaifijiit: tf <pni fortt fuit, coafrrgifhi: It iijptrfa Junt ovet arta, to* qaod *non fit pafior.* Dicitur ad paftores pafcentes feipfos, nuo oves, quid diligant, quid negligent. Qpid ergo diligunt? *Lac caafraaitii.* Propter quod Ac apofto'us dicit: *plantat vtataat, tf it fraga ejnj* non *faant?* pan *pafeit grtgeat, tf it lagt* gr/jar *non ptrctpit?* Invenimus ergo lac effe gregrs, quidquid a plebe diftribuitur prepofiris, ad eorum fulfentandum viânm temporalem. Inde enim loquebatur apoftotus, cum base diceret qua commemoravi. Et quidem apoftolus, quamquam elegerit manibus fuis tranfigl, Ac nec ipfum lac quaerere ab ovibus; tâtncn Udis percipiendi potcftatem habere fe dixii At fic Dominum difpoluiffe, ut qui evangelium annuntiant, de evangclio vivant. Et dicit alsos coapoftolos fuos ufos fuiffe hac poteftate, non ulurpata, fed data. Pius ille fecit, ut nec quod debebatur, acciperet. Ipfe ergo donavir Ac debitum, * fed ab aliis non exegit indebitum. Ille plus fecit: ioriaftis enim ipfum figoificabat, qui argrutn cum adduceret ad ftabufenum. dixit: *Si fati aaipltai erogavtrit*, ra rrdnrada rrddiw *tibi.* Dc his ergo qui non indigent lade gregis, quid plura dicamus? Mifericordiorqs funt, vel potius ipfius mifericordis officium largius impendunt: poftunt enim, Ac quod poftunt faciunt. Laudentur hi, nec damnentur illi. Nam Ac ipic apoftolus datum non Equcrcbat. Fruftuofiu tamen oves luas efle cupiebat, non fteriles, fine la&is ubertate. Itaque cum effet quodam tempore in magna indigentia, vin dus in confeffioue veritatis, miflum eft illi a fratribus, unde ncceffitati Ac indigenti* ejus mioiftraretur. ftefpondit antem illis grafias agens, Ac dixit: *Btatjtcifiu coamamcanlti nectfitatAat tatu: frea nia diLti m faibat ftna Jufititat tffe. Sci- & abaniart, novi tf pnariaat pati. Oarma ptfft"** i» *to fai art confortat. Vtr.aai taatta vor itatftt/u, tfiiat tniticrt artu*. Sed ut oflenderet in eo quod

iMtti- raporibua coquar, qui ad ofla le fiiperfictem canarâai mm dfflblvaoc artifid

an- *fMiu tant* mm *cafbtatt,* Ne feilicet incontinentes imitantur filio- Heli, qui io vcftftulo templi cam mulieribus dormiebant. Aba aaapivtant, *a n* *datai*, M *jaiicinai iaciiat inM.* Heri catechumenus, hodie pontifex: heri io amphitheatro, hodie ia ccdefia: vefpere iacirco, roaoe io altari: dodum fantor hiftrioourn, nooc virginum confecrator. Quod autem ait, or *ta fnptrbiaei datatt ia jaHtiant iaciiat iiabdi,qau* non exemplo veram probet? Ignorat momentadcus facerdoa humilitatem ftr manfuetudinem rufticoram, ignorât blanditia- Chriiliamu, nefeit fcipfum contemnere. De dignitate transfertur ad dignitatem. Noo jejunavit, non ftevit, neo mores fuoa (ape reprehendit, Ac affidua meditatione correxit. Non fubftantiam pauperibus erogavit. De cathedra quodam modo ducitur ad cathedram, id eft de faperbia ad fuperbiam. Judicium autem At ruina diaboli nulli dubium quin arrogantia fit. Incidunt in eam, qui io puoâohora, necdumdifcipult, jam magiftn funt. *Oporttt nattai taat tf ttfaaoniatn baiert* bornant *ab bit fai forit fant.Qut-* Je principium, talis Ac claufula. Qui irreprehenfibilis eft, non folum a domeilicis, fed Ac ab alienis confono ore laudatur. Alienij extra ecclefiam funt Judafi, haeretici, atque gentiles. Talis ergo fit poûtifex Chrifti, ut qui religioni detrahunt, vite ejus detrahere non audeant. Hos in iaccrdotibus eligendis canones obfervare oportet.

XIL

Qil' paftorum nomina audire volunt, Ac paftorum officium implere nolunt, quid ad eos per prophetam dicatur, ficut ledum audivimus, recenfeamus. Audite vos cum intentione, audiamus nos cum tremore. *Et faflaat cfl verbaai Donum*, inquit Ezeehicl, *ai ate ttcrni: Fih btminii, probtta faptr paflorti Ifratl, tf iit ai paflortr Jfratl.* O lane leftioncm modo, cum legeretur, audivi, mus.* hinc cum veftra ianftitate aliquid loqui decrevimus. Adjuvabit ipfc ut vera dicamus, û non noftrt dicamus. Nam fi noftra dixerimus, pallores erimus pafcentes nos, non oves. S> autem illius funt que dicimus, per quemlibet ipie vos Pafcit. Hac dicit Dominas Deus: V« palloribus Ifrael, qui pafcunt fe folos. Numquid ovespafcunt ïadores? id cil non fe pafcunt paftores, led oves, late prima cauda eft, quare arguantur ifti paftores: quia fcipfos pafcunt, non oves. Qui funt, qui feipfos pafcunt? De quibus apoftolus dicit: *Oatatt tatat faa qaarant, um qaa Jtfa Cbrifii.* No* enim, quos in loco illo, de quo periculofa ratio redlitur, Dominus fecundum dignationem fuam, Don fecundum mantum noflrum, conftituit, habemus duo quaedam. Unum, quod Chriftiani fumas: alterum, quod przpofiti fumus. Illud,quod Chriftiani fumus, propter nos eft: quod przpofiti fumus, propter vos eft.In eo quod Chriftiani fumus, attenditur utilitas noftra: in eo quod pnepofitt fumus, non nifi veftra. Et funt inulti,qui Chriftiani, Ac non prapofiti, perveniunt ad Deum faciliore fortafic itinere, Ac taoio torte expeditius ambulantes, quanto minorem farcinam portant.

(a) *potorto.* (b) AuMfiiui «l» paftarib-„ Qui P»<or--» bc. (r) d- difpcnCttiaae. (/) » ♦*/»<·»·/ *pt»»aoi*

illi benefecerunt, quid ipfe quateret, ne inter ii-A |ut effet f qOi fe ipfo, puteum , non oves : non tam faz gaudet fubventum effe nereffitati, quam illorum gratulatur facunditati. Qpid ergo ibi quereba' ? Non quia quzro, inquit , datum, fed requito frudum. Non ut ego, inquit, explear, fed r.c vos inanes remaneatis. Qyi ergo non poflunt facere quod Paulus , ut manibus fuis fe tranfigant, accipiant de laftc ovium : fuftentent fuam neceffiratem , fed non negligent ovium infirmitatem. Non hoc ibi quzrant, tamquam commodum fuum, ut ex neceffitate penuria fuz videantur annuntiare evangelium, fed hominibus illuminandis parent lucem verbi veritatis. Sunt enim tamquam lucernz, ficut didum eft: *Sint lumbi wfiri peucinfii , ET lucerna urd'ntet* . Et , *Hemo accendit lucernam, B ti ponit tum fub modio : ftd Juptr ceudtlobrum, ut luttât autnibut in* dvaw /ea/ . *Su latoat lumen vtHriiH taram bommibui , ut vtdeani opera vefir» boon, (J glonficent patrem vtArum fui in tulit efi.* Si ergo tibi lucerna accenderetur in domo, nonne adjiceres oleum ne cxtingueretur ? Porro G lucerna accepto oleo non luceret , non erat plane digna , qua in candelabro poneretur, fed que continuo frangeretur. Unde ergo vivitur, neceffitatis eft accipere , caritatis eft przbere. Non tamquam venale At evangelium , ut illud fit pretium ejus quod fumunt qui annuntiant, unde vivant. Si enim fic vendunt , magnam rem vili pretio vendunt...Accipiant fuftentationein neceditatis ar populo, mercedem difpenfetionis a Domino. Non e-C mm eft idoneus populus reddere mercedem illis, qui fibi in caritate erangelii ferviunt. Non expetent illi mcrcedcm , nifi unde & ifti falutem. Quid erro ifii» increpatur, unde arguuntur? quia cum lac fumerent, & lanis fe tegerent, oves nefligebaut. Sua ergo tantum quzrebant, non quz ctu Chrifti. Sed quoniam diximus, quid fit lac conlumere: quæramus, quid fir lanis tegere. Qui przbct lac, potum przbet : fe qui przbet lanam, honorem prarbet . Ifta funt duo , quz a palloribus quzruntui , qui feiplos pafeuot, non oves , commodum fupplendz neceffitatis, & favorem honori» & budis quzrunt. Etenim veftimentum pro pterea bene intelligitur in honore, quia nuditatem eontegit. Eft enim unufquifque nomo infir-t' Hiui. Et quid eft, quifquisvobis prreft, nifiquod vos cftis? Carnem portat, mortalis eft , manducat, dormit, fingit, natus eft, moriturus eft. Si ergo cogites quid fit, fecundum feipfumhomo eft; (a) & tamen honorando eum velut angelum , contegis quod infirmum eft. Videte cujufmodi indumentum acceperat a bona Dei plebe idem Paulus , cum diceret : S/c«/ *angelum Dei exctpifai me. Trliimonitm enim vobtt perbibeo , fota ji fieri pofjet, oculat vtflrot eruiffetu, & dedtffttis mibi.* Sed cum tantus ilh honor exhibitus effet , numquid propter iplum honorem fibi exhibitum , ne forte negaretur, & minus ille cum arguerit laudaretur, pepercit errantibus? Nam fi hoc feciffct, effet inter illos qui fe ipfos pafeunt, non oves. Diceret E apud feiplum. Quid ad me pertinet? quifque quod velit, agat. Viftus meus faivus eft, honor meus ialvus eft, & lac & lana fatis eft mihi. Eatquif-Jue qua poteft. (f) Ergo integra tibi funtomnia, i eat quifque qua poteft? Nolo teprzpofitum fecere : unum te conftituo de ipfe plebe. Si patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra. Proinde ipfe apoftolus cum eis commemorat, quales fueriut erga illum, ne quafi oblitus eorum honorificentiz videretur , teftimonium perhibet , quod ikut angelum Dei fafeeperint eam: quodfi ri poffet, oculos luos vellent eruere, & illi dare. Et tamen accedit ad ovem languidam, ad ovem putridam, lecare vulnus, non parcere putredini. Erga, inquit, «favear *fa&u fum vobit pro ditant veritatem?* Ecce & accepit de lafte ovium, ficutpaullo ante commemoravimus; & indutuseft lanis ovium ' fed tamen oves non neglexit - Non enim fua quaerebat, fed quai Jefu Chrifti. Abfit ergo ut dicamus vobis , Vivite ut vultis; fecuri ellote, Deus neminem perdet Tantummodo fidem Chriflianam tenete: non perdet ille quod redemit: non perdet pro quibus ianguinem fudit . Et fi fpcâaculis volucrius oblefeare animos vcftros, ite ; quid mali eft f dt fefta ifta, quz celebrantur per univerfam civitatem io laetitia convivaotium, & publicis menfis feipfas (ut putant) jucundantium, re vera perdentium, ite, celebrate fecuri : magna eft Dei mifericordia, quz totum igoofcat. Coronate vos rofis, antequam marccfcant. In domo Dei veftri , quando volueritis , convivamini: implemini cibo & vino cum vellris. Ad hoc enim data eft ifta creatura , ut ea perfruamini. Non enim paganis & impiis eam dedit Deus, & vobis non dedit. Hzc fi dixerimus, forte congregabimus turbas ampliores. Er fi funt quidam, qui fentiant nos hzc dicentes non refte fapere, paucos offendimus, fed multitudinem concillimus. Qpod fi fecerimus non verba Dei, non verba Chrifti dicentes, fed noftra ; erimus pallo-, res pafeentes nofinetipfos, non oves. Cum autem dixiffet quz diligant ilh paftorcs , dicit & quz negligent. Vitia enim ovium late patent . Sauz atque craffz oves perpaucz funt, id eft folidz in citro veritatis , utentes pafeuis bene de munere Dei. Sed mali illi paftorcs non parcunt talibus . Parum eft, quod illas languentes, & infirmas, fe enantes, & perditas non curant : etiam ifias fortes & pingues necant , quantum ipfis eft: & ils fi vivunt , de mifericordia Det vivunt ; tamen quantum ad paflores malos attinet , occidunt . Quomodo, inquit, occidunt? Male vivendo, malum exemplum przbendo An fruftra diftum eft fervo Dei eminenti in membris lummi partons : *Ctrcu omutr ttipjum bonorum operum probent txtm- pium: O forma efio fidthbui^* Attendit enim ovis, etiam fortis, plerumque przpotitum fuum male viventem , fi declinet oculos a regulis Domini. Intendit in hominem, incipit dicere in corde fuo : Si przpofitus meus fic vivit, ego quis fum , qui non faciam quod ille facit? occidit ovem fortem. Si fortem ergo occidit ovem, jam de ceterisquid faciet, qui illud , quod non ipfe fruâificaverat, fed forte aut robuftum invenerat, male vivendo interfecit ? Dico caritati veftrx ac iterum dico: Etfi vivunt oves, etfi fortes funt oves in verbo Domini, & tenent illud quod audierunt a Domino fuo: *Quu dicunt, facite; quu autem faciunt, futere nolite :* tamen qui in confpcâu populi male vivit, quantum in ilio eft, eum a quo attenditur, occidit. Non fibi ergo blandiatur , quia ille non eft mortuus : & ille vivit, & ifte homicida eft. Quomodo cum lafeivus homo intendit in mulierem ad concupifeendum eam, ecce illa cafta eft, fe moechatus eft ifte I Domini enim vera fe aperta eft fententia : *tyifauit mJerit mulierem ad toncupifcendum eam , jam motbatui ββ eam in torde fuo .* Non pervenit ad illius cubiculum , & in interiore jam fuo cubiculo volutatur . Sic omnis qui male vivit in confpeftu eorum quibus przpofitus eft, quantum in ipfo eft, occidit etiam fortes oves.

(·) Et tu boneraado <·[illegible] auphot ««lut ιο<M·χlı «|eed laftrauta «ft. (») Otrfi </.·« lut fericdu, ujl/m ad ou1»ı·

-ves. Qui ergo imitatur prnpofitum malum, mo-
anno CHRISTI ttur: qui non iuutatur, vivit; tamen quantum ad ilium pertinet, ambos occidit. £r poed crV-*fan efl,* inquit, mtas^rct/br, ÿ au·/ «·« *» pa-*Jcittt.* Jam andtftia qmd diligant; videte quid negligent. £v«d xR^rwa/aMV ajf, *M raqfevrqti/: *O*

tr pati farte fait, evtfrtpfiii, iateiftei·fiu, eeaitfiie (a). » Infirmum quippe animum gerit ovis, quando tentadooes fibi profuturas non credit. Paftor negligent, quando fic credit talis infirmus, non illi dicit.* *Füit acceiev ai fervitatta Detf fia ia jefiitia tT ttarera, tf peafara m*-asm· faaaa *ai tniatiaatat*. Qui enim bate loqui, B ter, confortat infirmum, ft ex infirmo facit firmum, ut non ille cum crediderit, profpera hujus fasculi fperet. Si enim doflus fuerit fperare profpera huius foculi, ipfa profpcritate corrumpitur, fupervenieotibas adverfimtibus fanciatur, aut fbrtaflis extinguitur. Non ergo eum aedificat fuper petram, qui fic rdificat, ied iuper arenam (4) ponit. Petra autem erat Chriftus. Chrifti paflíooes imitandas font, non a Chriftianis deliefo conquirende. Confortatur infirmus cum ei dicitur, Spera. Imminent quidem tentadooes hujus foculi, fed ab omnibus te eruet Dominus, fi ab illo non reccflerit retro cor tuum. Nam ad confortandum cor tuum venit ille oeti, venit ille mori, venit (putis illinjri, venit lpinis coronari, venit opprobria audire y venit poftremo ligno configi. Omnia hare ille pro te: tu nihil pro illo, fed pro te. Quales autem font, qui timentes hos lndere quibus loquuntur, non folum non préparant ad imminentes tentâtiones, fed etiam promittunt felicitatem hujus foculi quam Deus ipG foculo non promifit; Ille praedicit labores fuper labores ufque io finem venturos ipfi foculo, ft tu vis ab ipfis laboribus exceptum effe Chriftianum? quia Chriftianus eft, aliquid plus pafl'urus eft in hoc foculo. Etenim ait Apoftolus: Oanr/ f«· *valaat m Cbnfia fit vtven, ferfetatteam fattntar.* Jam fi tibi placet paftor fua quasrens, non quae Jefu Chrifti, ille dicat.' *Oataet fui valaat* ia *Cbrifia fte vivra, ferfttatineaa fatintar:* ft tu dic, fi luChrifto pie vixeris.abundabunt tibi omnia bona, &fi filios oon habens, iulcipics, ft nutries omnes, ft nemo tibi morietur. Huccine eft aedificatio tua? Attende quid facias, ubi ponas. Super arenam eft quod conftituis. Venturus eft imber: influxurus eft fluvius, flaturus eft ventus, ft impingent io domum iftam, ft eadet, ft fiet ruina ejus magna. I.eva de arena, pone (upra petram: io Chnfto fit, qnem vis effe Cbriltiaoum. Attendat ad pa(>fiones Chrifti indiguas: Attendat illum fine ullo peccato, qute nou rapuit, evolventem: Attendat fetipturam dicentem fibi: *Fla&Uat aaneat filittv* Hl*. ᵢᵢ. *^aeat recipit,* (c) & para te flagellari aut certe non quxras recipi. Flagellat autem otnoem, inquit,filium quem recipit, ft tu dicis forte exceptus eris? E Si exceptes a paflione flagellorum, exceptus a numero filiorum. itane, inquies, flagellat omnem filium? Prorfus flagellat omnem filium, ut & unicum. Unicus ille de patris (nbftantia natus, Talis patri in forma Dei, verbum per quod fa-a font omnia, non habebat unde flagellaretur. Ad hoc carne indutus eft, ut fine flagello non effet. Qtii ergo flagellat unicum fine peccato, ie-linquit (d> cum peccato adoptatum? In adoptio- liber I. nem vocatos noa effe Apoftulus dicit: Adoptionem filiorum accepimus, ut eflemus unico coheredes, effemus etiam bcredirasejus. Poflula imr, fle dabo tibi gentes hereditatem tuam. Exemplum nobis propofoit in paflionibus fuis. Sed plane,ne in feturis tentationibus deficiat infirmus, nec (alia (pe decipiendus eft, nec terrore frangendus. Dices ei.* frepara aarmaav rasav ad *tntatioatm*, & forte incipit labi, contrcmiicere, nolle accedere. Habes ft aliud.* *FMit Dtat* f«i «as ver fi· · c- *»tt tntari Jaffa* f«aa» percSo *ferre*. Illud enim protnittere, ft praedicere venturas pafliones, infirmum confirmare eft· Timenti autem nimium, ft ex bôc deterrito, cum polliceris miiericordiam Dei, non quia teotatiooes deerunt, fed quia non permittit tentari fnpra quant ferre poteft, fruflum colligere eft. Sequitur: Sjpsd i«ufru*a/«ss *efi*, in-K, ora *eaafartafiu.* Pafioribus malis dicit, pabus falfis, paftoribus fiu qusrentibus, non que Jefe Chrifti, ft commodo lactis & lanx gaudentibus, oves omnino non curantibus. *Et* f«ad mala Aaiair, eae *carraberafltt*. Inter infirmum (id eft, non firmum) ft egrotuin (id eft, male habentem) hoc mihi videtur iotcreffe. Etenim inter ifta, fratres, qus diftinguere utcumque conamur, forte & nos poffqmus majori diligentia melius diftinguere, ft alius peritior, vel lumine cordis plenior. Interim ne fraudemini, quod fentio, C loquor. Infirmo, ne accidat testatio, ft eumfrantimendum eft. Languens autem, jam cupiditate aliqua egrotar, jam cupiditate aliqua impeditur ab intranda via Dei, afubeundo jugoChrifti. Q<ii ergo videntur fervere in operibus bonis, fed imminentes pa(Gooes tolerare nolle, aut non poffe, infirmi funt· Qui vero aliqua cupiditate mala amatores mundi ab ipfis bonis operibus revocantur, languidi ft sgtoti jacent. Quippe qui in ipfo languore, (r) tamquam fine ullis viribus, nihil boni poflent operari. Sequitur.* *Et «atd errabat* 888 rrcNca^/r.* *tf faai prrut,* 888 *(f) tapififiu.* Hic inter manus latronum, & dentes luporum furentium, utcumque vetiamur: ft contumaces font oves, quia queruntur errantes. Alienas D Qle a nobis dicunt, errore fuo & perditione fua.' Quid nos vultis, inquiunt, quid nos quaeritis? Si in errore, inquit, lum, fi in interitu, quid me vis? quid me queris* Quia in errore es, revocare volo: quia perifti, invenire volo. Sic volo errare, fic volo perire. Sic vis errare? fie vis perire? Qpanto melius ego nolo? Prorfus audeo dicere, lmportcous fum. Audio dicentem Apollolum.* *Prithc» vrriai, iafia eppartaae,* ravperraw. Qptbus opportune? quibus importune? Opportune utique volentibus, importune nolentibus. Prorfus, lmportunus fum, audeo dicere. Tu vis errare, tu vis perire? Ego nolo. Revocabo *erreatem*, requiram perditam. Velis nolis, id agam, /tfi me inquirentem laniant vepres (g) filvarum, per omnia aogufta me coarftabo. Omnes Tepes excutiam, quantum mihi virium terrens Dominas donat. Omnia peragrabo, revocabo errantem, requiram pereuntem. Si me pati non vis, noli errare, noli perire· Parum eft quod dolco te errantem atque pereuntem. Timeo, ne négligeas te, etiam quod forte eft occidam. Vide enim quid (equitur.' *Et yaad ferte fait, ceafre^tfiit.* Si neglexero errantem atque

la cditioB· SiraninJi *totl* » , ?«/»««· .«/ ·<»/», « *p»ft ttMtrt teetetleathu I·ı·β!β* CT I» . P^Jltr ·»///^»»(, faaa^a *tnjit tltlh*, ĸm *Uli IIdt &t. Hard.*
f *trftle HetlrlKf Ctlic/, rendait tun· leftie»· Sirmead!.*
) iutUaiMutui» noalt. (*) quam recipit prorim flapllit nmotat filium ut dr itmcuiu unicoi, Sr para Ac.
O tuae peccatorem adoptatum (») gratati taatquae. (f) rtqalfiftu. (/) tHUMtam.

L:3£R I -atque pereuntem, Ac eum qui fortis eft, dclcâabit errare atque perire . Cupio lucra exteriora , fed timeo plus damna interiora. Si indifferentem habuero errorem tuum, attendit qui fortis eft , cum te perditum non requiro: Ac putat nihilefle ire (a) in errorem. Non fruftra ergo, cum jamdixiffet fuperios, yuad *trafam eft, intorftciftii:* hic iterum in novittimo pofuit, *tf food fortt fuit, cnfrtgiftn.* Proinde audi quid fequatur de ifta negligentia malorum, immo falforum paftorum.**Et di-Jperfa font ovet mea,* ra faad *naafit paftor : & fa-Ha funt in comeftaram* raawla/ *befitit agri.* Furantur lupi iofidiantes, rapiunt leones frementes, cum ovet adherent pallori. Nara prufens eft paftor : *fed male* agentibus non eft paftor , Ac inhatrent palloribus non palloribus, fe ipfoa videlicet, non Boves, pafccntibus ; (4) Ac Icthalis error confequitur. Eunt in belltas depmdantes fe, Ac de illarum morte fe fatiare cupientes. Tales enim funt omnes qu: gaudent dc erroribus alienis. Difperlc funt Ac erratunt oves ineat in omnem montem , Ac m omnem collem altum: hoc eft, in omnem tumorem terrens fuperbi*. Mons enim Ac collis, tumor terrenus Ac fuperbia ficculi intclligitur. Sunt enim Ac montes boni, de qnibus Propbeta dicit : *Levavi ocalti meat ia monter, xnde veniet amultnm mihi.* In omnem montem ,Ac in omnem collem, Ac in omnem faciem terre lucent, Ac in omnem faciem terrae difperfs funt,omnia terrena feftantes. Ea quas infaciem terrae lucent, ipfa (c) amant, rpfa diligunt. Nolunt mori, ut abfeondatur vita eorum inChrifta C Propterva paftores audite fermonem Domini; *Viv rga, dicit Dominai Dem: Ecce ego ipfercytiram ovei* , Ô" *vftabo tat fient vifitat paftor gregem fmem.* Non curaverunt mali paftores , non enim luo fanguine redemerunt . Sicut vifitat, inquit, paftor gregem fuum in die. In quali die ? Cum fuerit nimbus & nubes , id eft , in pluvia & in nebula. Pluvia dt nebula, error fzculi hujus, caligo magna ; furgens de cupiditatibus hominum , & nebula valida * conterens terram . Et difficile eft, ut non errent oves in ifta nebula: fed paftor non deferit eas, inquirit eas, penetrat nebulam oculis (J) validis At acutiflimis, non impeditur caligine nubium. Videt undique, errantem revocat, tantum ut fiat, quod dicit in evangêlio; *§L*a funt over mea, audiant vocem meam, & fanxntxr me .* In medio ovium difperfarum : fic inquiram oves meas. Ac reducam eas ab omni loco quodifperix Gmt (r) illic. In die nubis Ac nimbi,quando difficile eft inveniri eas, tunc ego inventam , tratta eft nebula, pinguis nimbus eft, oculos ejus nihil latet. Et educam eas de gentibus, Ac colligam eas de regionibus, Ac inducam easin terram carum, Ac paieam eas fuper montes Ifrael. Condent foper montes Ifrael auflores feripturarum divinarum . Ibi pafeite , ut fecure pafcatis . *(f)* Quidquid inde audieritis, hoc vobis bene lapiat .' quidquid extra eft, refpuite. Ne erretis in nebula, audite vocem padoris: colligite vos ad montes feripturs fanâs. Ibi funt delicte cordis've- E ftri, ibi aihil venenofum, nihil alienum. Ubefrinia pafeua font , vos tantum fanat venite, fatue pafeimini iu montibus Ifrael , Ac in rivis, & in omni babitatiooe terre . A montibus enim quos oftendimus , manaverunt rivi prndicationis evangelic*, cum in omnem terram exivit fossus eorum . Et fafta eft omnis habitatio ten* paiccndis ovibus beta atque fecunda . Io pafcuis bonis pafcam eas, At iu montibus altis Ifrael.- Ac erunt flabula earum illic, hoc eft , ubi requiefeant, ubi dicant, Bene eft, verum eft, Ac manifeftum;non fallimur. In gloria Dei requtelcent, tamquam in flabatis iliis, Ac dormient, hoc eft (g) requiefeent in deliciis fuis bonis, At iu pafcuis pinguibus pafcentur fuper montes Ifrael. Sequitur.* quod enim primum curavit, iterum dicit.* *Hat dicit Domiam* ,4 T

cmêfmuht êrpNdprâgw Quod non faciebant mail paftorës^cipfoa pafcentcs.non oves. Non ait Dominus, conftituam alios boons pafiorcs, qui faciant hue, fed ego, inquit, faciam.* oves meat nulli committam. Securi vos fratres, fecurn vos oves. Nobis videtur timendum quali defit bonus paftor. Et addit Ce : *'Et rfeam car cnm jadicia .* Vide, quia folus pafeit, cum judicio pafeit. Quis enim homo certum judicat de homine ? Temerariis judiciis plena funt omnia. De quodeiperavimus, lubito convertitur, & fit optimus.* de quo pracfumpfimus, fubito deficit, & ni pedimus.Nec timor ergo nofter certus eft, (i) nec amor nofter certus eft. Qpid fit bodie quiique bomo, vix novit ipfe bomo.* tamen utcumque ipfe, quidbodie. quid autem cras, nec ipfe. Pafeit ergo ille cum judicio, difpertiens propria propriis. Novit enim quid agat. Cum judicio palcit, quos judicaturus redemit. Sequitur. Abfit, ut defint modo boni pallores. Abiit a nobis ut defint. Abfit a mifcricordia ipfius, ut ndti eos gignat atque conftituat. Utique fi funtbona oves, funt At boni paftores. Nam de bonis ovibus fiunt boni paftores . Sed omnes boni pallores in uno funt, unum funt. Illipafcant, Chriftus pafeit. Sint ergo omnes in pallore uno, & dicant vocem paftoris unam, quam audiant ovet, & fequantur pallorem fuum, & non illum, aut illum, fed unum. Et omnes io illo unam vocem dicant , diverfas voces non habeant.

XIII.

(i) Cum rerum neccttitas expofeit , penfandum valde eft , ad culmen quifque regiminis qualiter veniat: atque ad hoc rite perveniens, qualiter vivat, & bene vivens, qualiter doceat, & refle docens, infirmitatem fuam quotidie quanta confideratione cognofcat : ne aut humilitas acceffum fugiat, aut perventioni vita contradicat, aut vitam doârina deftituac, aut doârinam prefumptio extollat. Prius ergo appetitum timor temperet: poll autem magifterium , quod non a quaerente fufeipitur, vita commendet. Ac deinde necefIc eft, ut palloris bonum, quod vivendo olleoditur, loquendo propagetur. Ad extremum vcrofupereft, utperfefta qtueque opera confidcratiooe proprias infirmitatis deprimat, ne hcc ante occulti arbitri oculos tornor elationis extioguat. Ifiuas quoque ait, CtasM, nr *ceffit: fient tuia exalta* ostra» taras*. Prnconis namque officium fufeipit, quifquis ad iacerdotium accedit , ut ante adventum judicis , qui terribiliter fcquitur, ipfe fcilicct clamando gradiatur. Sanerdos ergo fi praedicationis eft nefans, quam cla moris vocem daturus eft ρπκο mutus ! Fortes perfeveranteique doâores, velet imputribilia ligua, querendi funt, qui inflrudiooi facrorumvoluminum femper inhsrentcs, fanâat ecclefias unitatem denuntient, & quali intromitti circuli, atcam Domini portent. VeSifon arcam teflamcnii portare, eft bonis doâoribus fanâam ecclefiam ad rudes infidelium mentes praedicando deduci . Qui auto

(«) '· kersCal. (S) talls borrar. *(c)* tmst. (d) validis fra. (r) *Jeejf* lillc. *(f)* dwjf *nea tae prretJm afem »4* quidquid cltrs . *(g) rvquUf.cvt dt* raqvMfcves la datleHs bc. *(") Jeeft* *hc*
(') Hie IN *Got.* Vaut. nuNisrsrl rapteuis laclpiunt , SI refpoadent «ditia. Hit veru teas tiialuv praKjitur . Gr«(oaii *at* palloribus amatu«tu, qu«l«a ia Excit&a cl>*· dsbaaaa. Caui tara* die.

ANNO CNftiSTt 11«.

■auro ntsoqae jubemur operiri, m cum fimnonc a-A lias iufoaant, ipfi crias vit· fplaadpro fiatefeant. Nactflc eft igittir, ui qui ad cfkfetn praedicationis excubant , a face· leftranis Audio non rece dans : Ad hoc namque vcâcs dis in circulis area temper jubentur, m cum portari arcam opportunius exigit, Je intromittendis ve&bus portandi tarditas nuUa generetur: ouia videlicet cum fpiritale aliquid a fubditis panor inquiritur, ignomisNoTum valde eft, fi tunc quant difcere , cum quaftiooem debet enodare. Circulis arca foederis veAes inhareant, ut JoAores femrer in fuis cordibus eloquia (aera méditantes, tenameoti arcam fine mora elevent, fi quidquid neccfle eft, protinus docent. Unde bene annans paftor ecclefiamftores ceteros adasooet, dicens .' *Perati fnttper efo-t- mI fetûfeAieam ie* ea, fMis aaAi/ *eft,Jpe.* Ac fi aperte dicat, ut ad ponendam arcam mora nulla prepediat, reâts a circulis nuroquam recedant. San&i viri dum prafant, non in fe poteftatem ordinis , fed squalitatem cundidosus attondent .' nec praefle gaudeant hominibus, fed prodefle . Sciant enim, quod antiqui patres noftrl, non tam reges hominum, quam paflorespecorum fuifflememorantur. Cum Noe Dominus filiifque ejus poft diluvium diceret .' *Creficite & r»eltipiiceeei»i, & inepkte terreae,* fubditur.· *Et terrer vefter* ac trvaar *fit feper taefle* aanea/ia *terre.* Homo quippe animalibus irrationalibus, non autem ceteris hominibus natura, pcalatus eft. Idcirooei dicitur, ut ab animalibus, non ab homine timeatur, quia con tra natu*am fupexbire eft, ab «quali velle timeri. Cuaâi qui prclunt, non in fe poteftatem debent ordinis , fed «qualitatem peolare conditionis . Nam ficut praefati fumus, antiqui patres noftri , paftores pecorum, & non reges hominum, fuifle memorantur. Ncccflc eft ergo, ut rcâores a fubditis timeantur, quando ab cifdem Deum minime timeri deprehendunt .' ut humana (altem formidine peccare metuant, qui divina judicia non formulant. Nequaquam prsepoCti ex fubjeftorum timore fuperbtant, in quo non fuam gloriam, (ed fubditorum juftitiam querunt. In eo autem quod metum fibi a perverfe viventibus exigunt, quafi noo hominibus, fed (a) animalibus dominantur; quia videlicet ex qua parte beftiales funt fubditi , ex ea debent etiam formiiini jacere fubfirati-- Facies fanfte ecckfis funt hi, qui in locis regiminum pofiti , apparent primi, ut ex eorum fpecie honor fit fidelis populi, etiam fi quid io corpore latet deforme . Qjn mmiium prrhii plebiims , plangunt culpas infirmantium, feque fie de alienis lapfitfcis, ac fi de prop· iis, atdigunr . Saepe redo, res boni , dum quofdcm videut ad veniam poft culpas redire, quoldam vero in iniquitate perGftere, occulta omnipotentis Dei judicia miramur , fod penetrare nequeunt. Obilnpelcunt enim qua; non imelligunt. Ille modis omnibus debet ad e-xcmplum vivendi pertrahi, qui cunftis carnis paffiombus moriens, jam fpiiitalitcr vivit, qui proipera mundi poftpofuit, qui nulla adverfa pertimeicit, qui foia (f) ccerna concupifcir, cujus *inteat>oni* bene congruens, nec omnino per imbecilli tateiu (c) corpus, oec valde per contumaciam re pugnat U) fpiritus. Ipfe mhilo minus ad dignitatem paftoralis officii debet provehi, qu; ad aliena capienda non ducitur , fed propria hrgitur.- qui per pietatis vifcera citius ad ignofeeudum fleftitur, icd noo plufquam decet ignofoens, ab arce redi «udinis inclinatur.* qui nulla illicita perpetrat, fed

·. Ttl. ,. ' **' *"»/· » Pittor.p.ii. ('■ p«a«r. libi, '•r- ··

perpetrata ab diis, et proprie* deplorat: qui es—afleâu cordis alięnat infirmitari compatitur, fic que in bonis proximi, ficut in fisis provc&bos, fetatur. Ad dignitatem pontificalis cxeeUentin refte pervenit, oui ita fe imitabilem ceteris in cnnAis 2u· agit, tnfimtat, ut inter eoe non habeat quod iltcm de tranfeA» (r) mens erabdeat.· qui fic (ludet vivere, nt proximorum quoque corda arentia doârines valeat fluentis irrigare : qui orationis ufu experimento jam didicit, quod obtinere a Domino, quasomque popofecrit, poftk.· cui (/) prophetica voce jam qua fpecialiter dicitor: *Adh*leqee*· &* , *te te,* diram, *ette eèifeee.* Si (ortafle quifqoam veniat, ut pro fe ad intercedendum nos apud potentem quempiam virum , qui fibi iratus, nobis vero eft incognitus, ducat, protinusrefpondemus: Ad intercedendum venire non poflumus, quia familiaritatis ejus notitiam non habemus . Si ergo homo apud lusmiocm, de quo minime ^prnfumN, fieri intercсffor erubeicit, qua mente apud Dominum interceffionis locum pro populo arripit, qui familiarem fe ejus gratis eflie per vitae meritum Dcfcit? Aut ab eo quomodo aliis veniam poftulat, qui, utrum (ibi fit placatus, ignorat? Qua in re eft adhuc aliud follicitius formidandum , nc qui placare iram poffe creditur, hanc ipfe ex proprio reatu mereatur . Cunfii liquido novimus , quia cum is qui difplicet, ad intercedendum mittitur, irati animus ad deteriora provocatur. Qui adhuc terreois defideriis adftringirur , caveat ne diftrifti iram judicis gravius accendens, dum loco delectatur glori.. fia? fubditis auâor ruine. Solierter ergo fe quifque metiatur, ne locum regiminis aflumere audeat, fi adhuc in fe vitium damnabiliter regnat .' ne is , quem crimen depravat proprium, intercedor fieri appetat pro culpis aliorum.

LIBSK. ·

XIV.

(g) Sunt plerique paftorum , qui dum metiri fe nefciunt, que non didicerunt, docere concu pifcunt. Qui pondus magifterii tanto levius xftimant, quanto vim magnitudinis illius ignorant . Ut quia iodofti ac praecipites doârinn arcem tenere appetunt , a precipitationis fust aufibus in ipfit locutionis janua repellantur. Nulla ars docetur praefumitur, nifi intenta prius meditatione difcatur . Ab imperitis ergo paftorale magiflerium qua temeritate (ufeipitur , quando ars eft artium regimen animarum ? Quis autem cogitationum vulnera occultiora ede nefeiat vulneribus viicerum *f* Et tamen fiepe qui nequaquam fpiritalia praecepta cognoverunt , cordis fe medicos profiteri non metuunt : dum qui pigmentorum vim oefciunt, videri m dici-carnis crubcfcunt. Sunt nonnulli , qui intra lanftam ecclefiam per fpeciem regiminis , gloriam afteftant honoris. Videri dofto* res appetunt, traofcendcre ceteros concupiIcunt , atteftaotc vcriiate: *Pritner rtceUtei i» reteie, pri-* « cvucwa/.fer *tetMrM* : qui fufccpium curr paftorahs officium mioiftrare digne tanto magis nequeunt, quanto ad humilitatis magifterimn ex fda elatione pervenerunt. Ipfaquippe io magifterio lingua confunditur, quando aliud difeitur, fit aliud docetur. Contra indignos paftores Dominus per prophetam qneritur; *iffi rrgne oftt* , *vrrwtl,* aro m aw ; *prietipet txtiterant, Ú nn* regrota. Ex fc namque, & non ex arbitrio lumini reports regnant , qui nullis fulti vittunbus . nequaquam divinitus vocali , fed fua cupiditate accenfi , culmen regiminis- rapiunt potius quam

Crf| P.oi. P»ao<iii*.

(λ) baSiis. (*) ,ηι,ΓΜ Sc&darat. (,) dwi cc^pu·. (/) »d cCtdiM iai »<χ·η· j.·, qaifi fpocUhicr »<. S<«4«r« eoa praCamait. Saac ptaitqvs bc.

(t) cvrpus. (<) *ter/* omhi. (<) Grcgoriut. Ut iadijni at^ua irayanti aS pafi.taU

I aftiquuotur Inutile* iactrjotes internus index & Aneoeitur, & fingit de fe boao opere amare, quod lineat· provehit, St non cognolcit: quia quos permitte»* do tolerat, protedu pei judicium reprobatiom* ignorat. Unde ad te qnibutdam, & poll miracula -f t vementibus dicit : ^rnditt » "* iatpuitatir: wfti» qui tüit. Pattoruru imperitia voce veritatis Λ tf mercpatui , cum per prophetam dicitur :»a-*Hem igvrraverint nttUtgtetiam.* Q^bs nirfus Dominus aeieftatur , dicens: *Et tntuti agna, w- Jcmgat mt.* Et nefeiri ergo Iv ab eis ventas conqueritur , & nefeire fe principatum nefeientium fe profcftatur I quia proteâo hi qui ea qu* lust Domini, nelctunt, a Domino nefeiumur, Paulo aueftantc qui ait; *St qtttt jeltm igaerat, igaera*· ® *mr* , Plerumque pallorum impetitis meritis congrui; fubjeâorum ; quia quamvis lumen fcienti» , Iu culpa eligente, non habeant: diilriûo tamen ludicio agitur , ut per eorum ignorantiam hi etiam qui fequuntur , offendant. Hine namque ia e.angelio per fcmetipfam veritas dicit; *St coras caca dacatam frabtai ; aatka ta fertae» tadmt.* Hinc pialmifta non optantis animo , fed prophetantis myllerio , denuntiat dicens: *Obfrareatar ocalt eo·*

Oculi nuippe funt , qui in ipia honoris tumnia facie poutt , providendi itineris officium fufeeperunt Quibus hi nimirum qui fubtequcnttr inhcrent, doria nominantur . Obfcuralis ergo oculis , dorh.m Hcftieir . qma cum lumen fcientiat per-dum qui praeeunt , profeffo ad portanda peccuorum onera cuivantur qui fequuntur. Indigni quippe tan i reatu* pondera fugerunt, fi ventans <ei>-*ter.tiam* ioibcita cordis aure penfarem , qua: ait I gjiu *Jcandaittavrm «»«>* dr refillu tfln* ya, ,η mi credaat , *mprdtt r· at lafpfiul.iter tmia attnena m cadi tjuf.* ÎT *dcmrrgaiar t»* profimdav» *mart/* Nc icmerarc iacra rrgurma , qmlquis h›s unpar eft , audeat : & per concupiicenti«m culminis , ducatum fuicfpiat peidinoms. Hinc enim pie Jacobus prohiber, dicens *ñobtt piarri ttteftHn fitrt . jratrri teri.* Hmc iple Dei hommumque mediator , regnum percipere viiavjt in teris · qui fupemorum quoque ipiriiuum icientiatr. fcniuinque traofrendens, ante iecvla ragnat in c*hs. Pkiuinque ad/crfitati* magiflcrio fub dilcipbna cor premitur quod fi ad regiminis culmen eruperit , in elationem protmus ufu glori» permutatur Sic Saul , qui indignum ir prius lOiifidcran», fugerat; mox ut regni guberuutulc lukcpit, intumuit. Honora ri namque corai.i populo cupiens, dum ·*pιv!кη·di publice noluit , ipfum tajncu qui m regem fe unxera: , abfcidit. David propheta , aufh tr.iui judicio pene m cunâi» adihtis placens , inox ut prefturx pondere caruit, m lumorerr· vulneris t ru pit ; taàuiijue eft in moite Una cnidc'iter rigidus , qui in appetitu 'tmin· enervitei fuerat & xus. Er qui mali* a.ite pie novere: parcere , in bonorum quoque nece poft diuicit fine obftaculo rctraftationis anhelare- Prius quipj'e ferire deprehenfum perfecutorem nolui i , & poft cum damno deiudaniis exercitus , etiam devotum militem ex tinxit. Quein profcâo ab elefforum numero culpa longius taperet, nifi hunt ad veniam flagella revoca(Tent Plerumque qui fubire magifterium pa florale cupiunt, nonulla quoque boua opera ani mo proponunt . Et quamvis hoc elationis intentione appetant , operaturos tamen ›e magna pertradant. Fiique ut aliud m imis intentio (a) fupprimat , aliud tradantis animo iuperheies cogita tioui* oftendac Nam fibi ipia dc fe mens laepe

non amat : dc mundi autem gloria non amare , quod amat . Sepe mens principal appetens, fit ad hoc Pavida , cum quaerit : audax , cum pervenerit . Tendens enim , ne uon perveniat, trepidat : fed repente perveniens, pire fibi hoc debitum , ad quod pervenerit , putat. Cumque percepto principatus officio perfrui fiecculariter coeperit, libenter oblivifcitur quidquid retlgiofe cogitavit Ncceffe eft enim , ut cum cogitatio extra ufutn ducitur , protinus mentis oculus ad opera traofaâa revocetur : ac penlct quifque , quid fubjeftus egerit. Et repente cognoicii , fi prdatus bona agere, qus propoluent, poffit, quia nequaquam valet in culmine humilitatem difccre , qui in imis pofitus, non defiit fuperbire. Nefcit laudem, cnm fuppetit, fugere, qui ad hanc didicit » cum deeffet, anhelare. Nequaquam vincere avaritiam potctt , quando ad multorum fiiilentatiooem tendit *is* , cui fiifficere propria nec fois potuerunt . Ex ante afta eigo vita fe quifque inveniat, ne in appetitu *fe* culminis imago cogitationis IUudat. Plerumque in occupatione regiminis , ipfe quoque boni operis ufus perditur, qui in tranquillitate tenebatur : quia quieto mart, reâe navein & imperitus nauta dirigit : turbato autem tempcftatutn Huftibus, etiam peritus fe nauta confundit. Quid eft poteftas culminis , nifi tempeftas mentis , in Cqua dum cogitationum feroper procelli* navis cordis quatitur , hue illueque inceffantet impellitur , ut per *repentinos* exceflua oris & operis, quafi per obviantia laxa frangatur ? Inter h«c itaque quat protulimus, quid icqueodum eft, quid tenendum, mfi ut virtutibus pollens, coaftus ad regimen veniat , virtutibus vacuus, nec coaftus accedat ? Ille fi omnino renititur, caveat ne acceptam pecuniam in fudano ligans , (i) de ejus occultatione judicetur Pecuniam quippe <n fudario ligare , eft , percepta dona fub otio lenti torporis abfeondere · Ar contra iffe , cum regimen appetit, attendat , *ne* per exemplum pravi operis, pharifitorum more , ad ingreffom regni tendentibus obltaculum nfiat. Qui juxta vocem tnagiftri, nec ipfi intrant , L'uec alios intrare permittunt Ccnfiderandum quoque eft , quia cum cauffam populi eleâus praefui (ufeipit , quafi ad Kgrum medicus accedit. Si ergo aidhuc io eius opere paffioavsvivunt, qua pr«-lumptiune pcrcuffum mederi properat *j* qui m facie vulnus portat ?

XV.

(c) Non tant promovendi ad regimen ecclc fi» , qui adhuc vitiis lubjaccnt Hinc eft quod praxeptum eft David, non «dificarc vifibilc templum , quia (anguinum vir belli frequentia effet . Qua figura illi lpiritaliter admonentur, qui viliorum adhuc corruption* funt dediti , ne templum «dificenr , hoc eft , ecciefiam docere prefumaot . Non debet honorem ducatus *fufeipere,* qui nefei' fubfeftis *tramite rite* meliori* *praire.* Neque enim quifque ad *hoc* prxficitur, ut fubditorum culpas corrigat , dc ipfe vitiis 1erviat . Qjii fe indignum ad cpifcopatum exiftimat, locum eju* qui dignus eft, (d) occupare non praefumat. Nam tam fandum eft facerdotii nomen, ut nulla vitiorum nota maculari fe finat . Gravius enim condemnabitur, qui indignus fulcipit quod non meretur. Qui regimen facerdotii contendit appetere , ante m fc difconat, fi vira honori fit congrua. Quod fi nou diferepat, humiliter ad id, ad quod vocatur , accedat. Kcatum quippe culpae geminat, fi quis cum culpa

f iubKD»:. y,,yo:t-^t u,'™ iJ' Ji' *·^M jJ p«u"*a®. (I) Ifidonda dijol* pra^fiti» s Nvn

ANNO CHRIST!

«wipe ad fecerdotale cultnea adfpirat. Uaiufcujvf-qua cafe· tanto majoris eft criminis, qoanco priuf-qaam caderet, majoris erat virtutis. Pnaasdenunm natnque magnitudo virtutum crefeit ad cumulum fequcotmm deliftorum Pkrique taerdotes, ioas magis utilitatis esufla, quam gregis, praeflis deft-derant; nec ut profint, prafules fieri capiant: ied magis, ut divites fiant & honorentur. Sufci-pium enim fublimitatis culmen, non pro paftora-li regimine, fed pro folius (s) regiminis vei ho-noris ambitione: atque abjefto opere dignitatis, fotam nominis appetunt dignitatem Dum mali facerdotes Deo ignorante non fiant, tamen igno-rantur a Deo, ipfo per prophetam teftante: *Pria-tiftt tKtittmi, ftd* m» cagavtH. Sed hic nefeire Dei, reprobare eft; nam Deus omnia novit.

tf" I.

XVI.

(i) Sicut iniqui & peccatores minifteiium fa-cerdotale affequi prohibentur, ita indofti *tf* im-periti a tali omeio retrahuntur. [Ili enim exem-plis fuis vitam bonorum corrumpunt: iftifua igna-via iniquos corrigere nefeiunt. (») Qy· enim docere poterunt, quod ipfi non didicerunt *i* De-finit locum ducendi fufeipere, qui oefeit docere. Ignorantia quippe prcfolum, vite non congruit fnbjeftorum. *Cacar fi ctea daiatuot prakâai*, davfe m /»wm *cadant*. Sacerdotes iodoftos per Ifaiam prophetam ita Dominus improbat I /pji, inquit, pudiw» igwvaverwvr *nttllipntiatn*. Et ite-rum: *Spttalarortt tjai ceci* Mrar/, id eft, imperi-ti epifcopi. *Ntfcienmt*, inquit, *antvtvfi cantt* ««-ri, ·«· fo/rare: hoc eft, plebes compif* fas non valentes, rcfiftendo malis, per verbum doftrinc defendere.

XVII.

C't(erf<*>

(d) Sunt nonnulli, qui nimia virtutum dona percipiunt, & pro exercitatione ceterorum. ma-gnis muneribus exaltantur. Qui ftudio caftitatis mundi, abftinentiz robore validi, doârina dapi-bus referti, patientis longanimitate humiles, au-ftorltatis fortitudine errât (e) diftnâi iunt. Qui nimirum culmen regiminum fi vocati fufeipere renuunt, ipfa libi plerumque dona adimunt, qur non pro fe tantummodo, fed etiam pro aliis ac-ceperunt. Cumque fua fit non aliorum lucra co-gitant, ipfis te, que privata habere appetunt, bo-dis privant. Hinc itaque ad difclpulos veritas di-cit: *Nae patrft civitas akfcandi Juptr a^ntaer pçfi-ta* I *accendant lacernam, Ü ponunt eam fuk madiOy ftd /aper candsiakrum, at lactat aetnitas jai tnduatofant*. Hinc Petro Dominus ait: *Simonjoan-ate*, Mvar *met* Qui cum fe amare protinus ref-pOndiflct, audivit: *Si dilidis me, pafce tvt.t attat*. Si ergo dileftionis eft teftimonium, cui a paftio-nis: quiiquis virtutibus pollens. gregem Dei re-nuit pafcere, paftorem fummum convincitur non amare. Si nuftri, ficut proximi, emam gerimus, qusfi utrumque pedem per calceamentum muni-mus. Qui vero fua cogitans, utilitatem proximo-rum negligit, quafi unius pedis calceamentum cum dedecore amittit. Sunt nonnulli, qui ma gnis muneribus ditati, dum folius contemplatio-nis ftudiis inardefeunt, patere utilitati proximo-rum in pnedicatione refugiunt, fecretum quietis diligunt, ieccflum fpcculacionis appetunt; de quo fi diftrifte judicentur, ex tantis procul dubio rei funt, quantis venientes ad publicum prodefie po-tuerunt. Qua enim mente is, qui proximis pro-futurus enitelccrct. utilitati ceterorum iecretum pcaponit fuum; quando ipfe fummi Patris [illegible] aicm. ut mulris [illegible], [illegible] egrcûus UiBSR eft ad publicum ·noftrum f Soar noMolli, qui ex fola humilitate refugium, ne his quibas fe impa-res stftimam, -proferamur: Quorum pioleAo hu-militas, fi ceteris quoque virtutibus cingitua, tunc ante oculos Dei vera eft, cum ad refpoenduni hoc, quod utiliter fubire prscipirar, pertinax immi eft. Naqne enim vere eft humilia, qui luperni nutus arbitrio, ut debeat prarefle, intelligii, fic tamen contemnit. Divinis dilpsfitionibusfubditus, atque a vitio obdioationis alienos, cum fibi regi-minis culmen imponitur, fi jem donis p«ovemus eft, quibus fic aliis profit, fit ex corde debet fu-gere, fic invitus obedirc.

XVIII.

(/Λ Vir ecclefiafticus 0, crucifigi mundo per mortificationem proprie carnis debet, fic difpen-fationem ccclefiaftici ordinis, fi ex Dei voluntate provenerit, nolens quidem, fed humilis, guber-nandam fufeipiat. Multis intercipit fatanas fraudi-bus eos, qui vite fit fenfus utilitate przftantes przeffe fic prodefie aliis nolunt: fit dum eis regi-men animarum imponitur, renuunt, confulcius aibitrantes otiofara vitam degere, quam lucris a-nimarum inGftere. Quod tamen decepti agunt per argumentum diaboli, fallentis eos per fpecicm bo-ni: ut dum illos a paftorali officio retrahit, ne-quaquam proficiant, qui eorum verbis fic exemplis inftrui poterant. Viri landi nequaquam occupa-tionum fiecularium curas appetunt: fed ocrulto ordine fibi luperimpofitas gemunt. Et quamvis illas per meliorem intentionem fugiant, tamen per fubditatn mentem portant. Quas quidem fom-mopere, fi liceat, vitare feftinant: fed timentes occultam difpenfationem Dei, fufeipiunt quod fu-giunt, exercent quod '"tare noicuntui. Intrant enim ad coe, & ibi confulunt quid velit occulta voluntas Dei: feleque fubdicos debere effe iummis ordinationibus cognoicentes, humiliant cervicem cordis jugo divinas difpenfationis.

XIX.

S. P-oipwl

(g) Qui diligenter de vita contemplativa confi-dent, fit fufficicnter mfirudus inteiligit, quando & ubi poflit ejus perfectio comprehendi: non du-bitabit, ecdefiarnm principes vite contemplativi pofle fic debere fieri feâatorcs Quia five iecun-dum opiuionem quorumdam, nihil aliud fit vita contemplativa, quam rerum latentium, futura-rumque notitia: five vacatio ab omnibus occupa-tionibus mundi, five divinarum (ludium littera-rum, five (quod his probatur efleperfeftius) ipfa vifio Dei: non video quid impedimenti lauftis facerdoribus poflit afferri, quo minus ad fove qua-tuor, qur commemoravi, perveniant. Duo cuim, primum fit ultimum, id eftq rerum latentium fotu-rarumque notitia, fit ipfavifioDei, incomparabili-ter prsftantiota erunt in illa vita beata, quam in ifta diverfis erroribus implicata. Quandoquidem tam rerum omnium notitia, quam ipfa Dei fub-ftantia, plene ac perfe&c videbitur. Duo autem media, vacationem videlicet ab omnibus occupa-tionibus mundi, ficdivinarum (ludium litterarum, etiam hic pofiunt habere pontifices. Sed Illi, qui fe ab ommbus implicamentis negotiorum frcula-Tium removentes, non torpent ocio, fed Infiftunt perfeftioms for negotio, fic ab ftultitia fapienua fzculans averfi, verbo Dei infatigabiliter vacant, fapicutcs veraciter fiunt, czieftia fapiunt, terrena dcfpi-

(À) Grtjotlui ·<» v, ή.< In 'Cilmioe f-ro.leiTe potiunt, f»d !<«"> nih< nuil> Ac. (<) drtlt d ftr.Qt. (;) Ifidoti d, prapoCt.s, V.r ‹ c«rdo:o (srfli coniv[illegible]; lati»λ llari part.ciocs poffuat, Qui diligenter St:. iniqui 8rc. («) qu.d. o qaxee propria 'tfuttluar, Suat non-UUI ars. (j) 1'roifcrl <;uod $a-

LiBlft 1. dcfpicinat , contradicentes fauo do&rinar redar guunt, ohedtentes inflitiraat , faadfir virtutibus , quibus io dies fiogutoa fiant Deo prupinquiorts , incumbunt: fle tam fois quam omnium, qui per eos erudiuntur, prorcâibus clari, hic quidem valut gnftnm quemdam contemplativo vita, quo ad eam ferventius provocamur, accipiunt : fed ibi jam in ateroum felices cffeâi , dc ejus parfeâione gaudebunt . Proinde non inflantur » quia hic omnium fidelium catholicorum honorantur ut capita .' fed letantur potius , quia ibi Chrifti , qui eft facerdotum ac omnium fidelium caput , clariora membra futuri font . At fi (quod abfit > focularibus negotiis implicati, fundorum terminos fine termino cupiditatis extendant ac fe patfim exquifitis deliciis (a) addicant, quas animum corpufque debilitant i fi gloriam non Chrifti , fed foam, decepti vulgi adulantis honoribus, quorant; plufque dc fe alieno linguae, quam fuss conficientia: credant: fi omne gaudium fuum, non in futurorum remuneratione , nec in facilitate vitas , fed in foa tantum dignitate continuant : fle dum tales effe, quales (A)credunt, amantur, nunquam fibi difpliceant: ac placentes fibi, non fint dc foa correftiooe folltciti : quis non intclligat tales , fi in talibus perfeverent, nec fc ante finem profectis vito emendent , contemplativo vito participes effe non poffe ? Ad quam non perveniunt , nifi qui ftuduerint effe quod faâi font, occ affeâant videri, fed effe quod font, non alienis laudibus, fed moribus luis eximii : nec folum de foa dignitate , fed potius dc faccrdotalis vitas nobilitate confpicui : qui font non appellatione tenus , fed virtute pontifices, vitat contemplativas capaces, fle gaudiorum colcftium coheredes.

XX.

laJ»rl lib.,. (c) Tam doârina quam vita clarere debet ecdcfiafticus doâor. Nam doârina fine vita, arrogantem reddit: vita fine doârina, inutilem facit, bacerdotis praedicatio operibus confirmanda eft , ita ut quod docet verbo, inftruat exemplo. *Vera* enim eft illa doârina , quam vivendi foquiiur forma. Nam nihil turpius eft, quam fi bonum , quod (d) fermone quifque praedicat, explere opere negligat . Tunc enim prauiicatio («) utilitate protertur , quando efficaciter adimplctui . (Jnufqutfque doâor, « bonas aâionis, & bonas praedicationis habere debet fludium; nam alterum fine altero non facit pcrfeâum : fed précédât juftus bene agere, ut fequenter poffit bene docere. Sicut in numifmate metallum , figura , fit pondus inÏui.-itur ; ita in omni doâore ccclefiaftico , quid equatur, quid doceat, quomodo vivat. Per qualitatem igitur metalli, doârina: per figuram, fimiiitudo patrum: per pondus, humilitas defignatur . Qui ergo ab his tribus difcrepaverit , non metallum, fed terra erit.

XXI.

Gr'fOrlt P.ftor, ',K (/*) Sit reâor diferetus ia filentio , utilis ia verbo : ne aut tacenda proferat , aut proferenda reticefcat . Nam ficut incauta locutio in errorem pertrahit, ita iadiferetum filentium hos, qui erudiri poterant , in errore derelinquit . Sit reâor bene agentibus per humilitatem focius , contra delinquentium vitia per zelum juftitie ereâus : ut fle bonis in nullo fe proferat , fle cum pravorum culpa exigit, poteftatem protinus fui prioratus agnofcat, quatenus flihonore foppreflo, aequalem ic fubditis bene viventibus deputet, fle erga pervarios jura reâitudinis exercere eoa formidet. Omnes homines natura aquales genuit : fed variante meritorum ordine , alios aliis culpa pollponit. Ipfa autem diverfitts, que accedit ex vitio, divino judicio difpcofatur : ut quia omnis homo atque ftare non valet, alter regatur ab altero . Unde cunâi qui profitât, non in fe poteflatem debent ordinis, fed uqnâlitatem penfare conditionis.· nec praceffc hominibus gaudeant, fed prodeffe . Quam videlicet potentiam bene regit , qui & tenere illam noverit, flt impugnare. oene hanc regit, qui lcit per illam faper culpas erigi, fcit & cum illa ceteris squalitate componi. Quam tamen poteftatem reâe dilpenfat , qui follicite noverit, & *(umere ex illa* quod adjuvat , dc cxpugnare quod tentât: & aequalem fe cum illa ceteris cernere , & tamen fe peccantibus xclo ultionis anteferre. Pratdicator quilque ftudeft, ut minas potentium ratiocinatione mitiget .' fle oppreforum angufttas , quantum praevalet , ope levet ; ut foris refiftcotibus opponat patientiam, fit intus fuperbientibus exhibeat cum patientia difeiplinam : ut erga errata fubditorum fic maofoctudo telum temperet, quatenus a jullitic Audio non enervet; fic ad ultionem zelus ferveat , ne tamen pietatis limitem fervendo tranfeendat. Reâoris officium effe debet, ut ingratos beneficiis ad amorem provocet , ut gratos quoque minifteriis io amore fervet : ut proximorum malq , cum corrigere non valet , doceat, fic qustcumque corrigi loquendo poffunt, filentium coofenfum effe pertimclcat.

ibid. f. >4.

CM*,

XXII.

(A) Qui praeficitur ad regimen, taliter erga difeiplinam fubditorum proflare fe débet , ut non folum auâoritate , veram etiam humilitate elarefeat. Sed tamen ita erit in eo virtus humilitatis , ne diffolratur vita fubditorum in vitiis: atque ita auftoritas aderit poteftatis , ne per tumorem cordis feveritas cxiftat immoderationis. Hac eft in Dei facerdotibus vera diferetio , qua nec per libertatem foperbi , nec per humilitatem fiunt rcmiifi . Hinc eft quod fanât cum multa conflantia redarguerunt etiam principum vitia : in quibus cum fumma effet humilitas, loco tamen neceffario libere tranfgrefforcs juftitic increpabant . Aliquando etiam fubditis nos oportet ammo effe humiliores, quoniam fââa fubditorum judicantur a nobis , noftra vero Deus judicat. Agnofcat epifeopus fervum fe effe plebis, non dominum . Verum Jute caritas, non conditio exigit.

XXIII.

EjcGhm 1·|> ı· Stat. (i) Non omnibus una eademque doârina eft adhibenda: led pro qualitate morum, diverfa exhortatio erit doâorum . Nam quofdam increpatio dura, quofdam vero exhortatio corrigit blanda . Sicut periti medici ad varios corporis morbos diverio medicamine ferviunt , ita ut juxta vulnerum varietates , medicina diverfa fit : fic fle doâor ccclefio fiagulis quibufque congruam doârinc remedium adhibebit, & quid cuique oporteat pro astate , pro fexu ac profeffione, annuntiabit . Non omnibus ea quo funt claufa , aperienda font . Multi font enim (A) qui capere non poffunt : quibus fi indilcrete mamfeftentur , ftatim aut detrahunt, autnegligunt. Prima quippe prudentias virtus eft , eam quam docere oporteat, exiftimare perfonam. Rudibus populis, feu carnalibus , plana atque communia , non fumma atque ardua , praedicanda font , ne immenfitate do-

(·) dinar. (S) creduntur, ement. (<) 164x1 4« aoâriM Cl «ictapli* prapotiioium› Tim UoAnaa (/) 4–β Rrmooe. (») utiliter. (/) Grvgorlas 4« humilitat· ptapoficoraoi (s) (k) Item lbdoei de humilitate prepofitorui , Qui pralcitur ftr. (*') 1ı<· lûdori 4« doârina difcrctiena t N»n omilitai. (*) <pi u capere

doârios opprimantur potius quam erudiantur. Unde & apoftolus Paulus ait: Alta pww «tai/ fe- fpdritnaiUnt, /id caraahfer/; tamM· »/«·. Carnalibus quippe animis, nec alta nimis de caleftibus, nec terrena convenit predicate: fed mediocriter, ut initia eorum morefque defiderant, edoceri. Corvut dum fuoc pullos viderit albi coloris, nullis eos cibis alit: fed tantumdem attendit, donec paterno colore nigrefcant, & fic illos frequenti cibo reficit. Ita & ecclefix doâor ftrenaus, nifi eos quos docet, viderit ad fuam fimilitudmem pcenitentie confeflione nigrefeere, & nitore fieculari dcpofico, lamentationis habitum de peccati recordatione induere, utpote, adhuc exterioribus, hoc eft carnalibus, B non aperit intelligent·· fpiritalis profundiora myfleria: ne, dum audita non capiunt, prius incipiant contemnere, quam venerari mandata cxlcitia. Aliter eft agendum circa eos, qui noftro committuntur regimiui, (a) fi offendunt: atque aliter cum his, qui nobis commifli non funt. Qui fi jufti funt, venerandi fuut: fi vero delinquunt, pro fola caritate, ut locus eft., corripiendi funt, non tamen cum feveritate, ficui hi qui nobis regendi funt commifli. Prius docendi funt leniores plebis, ut per eos infra pofiti facilius doceantur. Unde & apoftolus: Hec, inquit, caavmada *fideltbtet hominibnt, idonei funt & nitet docere.* Ingenium boni doâoris eft, incipere a laudibus eorum, quos falubriter objurgatos corripere C cupit, ficut Apoftolus ad Corinthios facit, quos a laudibus inchoat, & increpationibus prebat. Sed erant apud Corinthios, qui & laude & increpatione digni eftent. Ille vero (S)indilcrete loquitur, qui fic utraque omnibus loquitur,ut omnibus utraque convenire videantur.

XXIV.

(t) Quia igitur, qualis efle debeat paftor, fuperius oftendimus: nunc qualiter doceat, demonftremus. (d) Ut enim longe ante nos reverends memoris Gregorius Nazianzenus edocuit, non una eademque eundis exhortatio congruit, quia nec cunâos par morum qualitas aftringit. Szpe namque aliis officiunt, quae aliis profunt. Quia & plerumque herbae, qua: hzc animalia nutriunt, D alia occidunt. Et lenis fibilus equos mitigat .catulos infligat: & medicamentum, quod 4>unc morbum imminuit, alteri vires jungit: & panis, qui vitam fortium roborat, parvulorum necat. Pro qualitate igitur audientium, formari debet fermo doâorum: ut & ad fua fingulis congruat, & tamen a communis xdificaiionis arte numquam recedat. Quid enim funt intents mentes auditorum, nifi (ut ita dixerim) quxdam cithare tenfiones trade chordarum. Quas tangendi artifex, ut non fibimetipfi diilimile canticum faciat, diflimiliter pullat: & idcirco chorde confonam modulationem reddunt, quia uno quidem pledro, fed non uno impulfu feriuntur. Doâor quifque, ut in una virtute caritatis cunâos xdificet, ex una doârina, non una eademque exhortatione, tangere corda audientium debet. Doâor etenim, qui loci fui neceflitate exigitur fumma dicere, hac eadem neceflitate compellitur fumma monlirare. Illa namque vox libentius auditorum cor penetrat, quam dicentis vita commendat: quia quod loquendo imperat, oftendendo adjuvat ut fiat. Hinc enim per prophetam Dominus dicit: *Super montem ntttlfttm afeenda tn qni ermagelitai* ASiou. Ut videlicet qui cslcfti ptxdicatione utitur, ima terrenorum operum deferens, ta rerum cnlmine (tare videatur, tantoque facilnts fubditos ad meliora pertrahat, quanto per vis meritum de fupernis clamat. R.efte etiam faeerdos fuperhumcrale ex auro, hyacintho, At purpura, & cocco bis tinâo, & byflb retorta faflum habere precipitur: ut quanta virtutum diverfitate clarefcere debeat, demonftretur. In facerdotis quippe aabitu ante omnia aurum fulget, ut in eo intellcflus fapientix principaliter emicet. Cui hyacinthus, qui «thereo colore refplendet, adjungitur, ut per omne quod intelligendo penetrat, non ad favores infimos, fed ad amorem crleftium furgat: ne, dum fuis incautus laudibus («) capitur, ipfe etiam veritatis intelleâu vacuetur. Auro quoque Ac hyacintho, ae purpura, bis tinâus coccus adjungitur, ut ante interni judicis cculos omnia virtutum bona ex caritate decorentur, & cunâa qux coram hominibus rutilant, hzc in confpeflu occulti arbitri flamma intimi amoris accendat. Qux fcilicet caritas, quia f>cum fimul ac proximum diligit, quafi ex duplici tinâura fulgefcit. Qui igitur fie ad auâoris fpeciem anhelat, ut proximorum curam negligat: vel fic proximorum curam exequitur, ut a divino amore torpclcat: qui unum horum quodlibct negligit, *ia* fuperhumeralis ornamento habere coccum bis tinâum ncfcit. Ceterum cum reâor *fe* ad loquendum prxparat, fub quanto cautelx Audio loquatur, attendat: ne, fi inordinate ad loquendum rapitur, crroris vulnere audientium corda feriantur: ficcum fortafle fapiens videri defiderar, unitatis compagem infipienter abfeindat. Hinc namque inevangelio veritas ait: *Habete fal in vobir, & pacem habete inter vor.* Per fal quippe verbi fapientia defignatur. Qui igitur loqui fapienter nititur, magnopere metuat, ne in ejus eloquio audientium unitas confundatur. Hinc Paulus ait: *Non plut fapere mum oportet [opere, fed /aper.· nd fohrietatem.* Ne igitur reâor incautus ad loquendum proruat, hoc quod jam prxmifimus, per fcmetipfatn difcipuli veritas clamat: *Habete fal in vobu, & pacem habete inter vot,* ac fi Agurate per habitum facerdotis dicat: Mala punica tintinnabulis jungite, ut per omnia que dicitis unitatem fidei cauta obfervatione teneatis. Sacerdos femper vocem prxdscationis habeat, ne fuperni fpeflatoris judicium ex filentio offendat. (/) Scriptum quippe eft: *Audiatur fonitnr, quando ingreditur, aut egreditur fanHuarittm in confpeHn Domini, & non moriatur.* Sacerdos in tabernaculum ingredient vel egrediens moritur, fi de eo lonitus non auditur: quia iram contra fe occulti judicis exigit, fi fine pnedicationis fonitu incedit. Apte autem tintinnabula veftimcntis pontificis defcribuntur inferta. Veftimenta etenim facerdotisquid aliud, quam refla opera debemus accipere, Propheta attenante qui ait: *Sacerdotet tui induantur juftitiam* velHmentis itaque illius fintinnabula inhxrcnt, na viam, cum lingux fonitu, ipfa quoane bona opera facerdotis clament. Nos quia infimi homines fumus, cum Deo de hominibus loquimur, debemus primum metnioiffc quid fumus: ut ex propria infirmitate penfemus, quo docendi ordine infirmos fratres confolcmur. Confideremus igitur, quia aut tales fumus, quales nonnullos corrigimus: aut tales aliquando fui mus, etfi jam divina gratia operante non fumus: ut tanto eos temperantius corde humili corrigamus,

(a) . *(I)* fic Bc vtraqu* oataibai toqaiiur *r. *(r)* Gregarlui qualiter pralitl fubirilor ducaaat, ac (eKetlpiue dilcrer· «ir.umlpaâloM |«erlJrai><, Quie lehur ftc. (</) J< «u*m . · · edocuit. Dr/·.; *lat omotf.* (») eseitur. *(/) Tota foqueat feotedat tfaoe ad* Sacerdoe fcc. *der/.*

mus , quanto noimetipio* verius io his , quos A emendamus, agoolcimu*. Si no* facerdotes tales occ fumo* , ncc fuimus quales adhuc illi funt , Jjoos emendare caramus : ne cor noftrum forte ■perbiat , & de ipfa innocentia in peju* ruat , quorum mala corrigimus, alia eorum bona nobis ante oculos revocemus I qu* ú omnino nulla funt , ad occulta Dei judicia recurramar . Quia ficut nos nullis meriti* hoc ipfnm bonum, quod habemus , accipimus : ita illi* quoque poteft gratia fupern* virtutis infundere , ut excitati pofterius, etiam poftint ipfa bona qua nos ante accepimus , praevenire. Quis enim crederet, quod per apoftolatus meritum Saulus lapidatum Stephanum pnecuriuru* erat , qui in morte ejus lapidantium veftimeota fervabat ? His ergo primum cogitatio- B nibu* humiliari cor debet, & tunc demum delinquentium iniquitates increpare.

XXV,

(«) Pro «n>lo merito plebis , aufertur doftrina predication·* : pro bono merito audienti* , tribuitur ferme doâoris. In poteftatc divina confiftit , cui velit Deus doftrin* veibum dare, vel cui auferre : dc hoc aot pro dicenti* , aut pro audientis frt merito , ut modo pro culpa plebi* auferatur fermo doâoris , modo pro utilitate reâoris tribuatur . Nam dc bonus docet bonam, & malus malum : & bonus malum , & malus bonum : quod tamen fit juata meritum populorum . Non omnia tempora congruunt doârm* , fecundum Salomonis fententiam dicentis : *Teetpet teceedi* ,C *& teerpei fttatedi* . Non quidem *per* timorem , fed per diferetionem , propter malorum incorrigibi em iniquitatem , nonnumquam cleâo* oportet a dodrina reflare. Interdum doâores ecclefi* cakrc caritatis *erdentes,* conticeicunt a docendo , quia non eft qui audiat , teftante propheta : *Civita.'ei Aa'Iri theft fuel* , dX *ese f/i fei aperiet* . Qui docendi accipit officium , interdum ad tempus fifia proxime taceat , qux ftatim corrigere requ-quam exilbmat . Nam fi corrigere poteft & diftimulat , veium eft quod confinium errons alicm habeat . Plcrique fanât doâores pro mali pertinacia , quia imquos emendare nequeunt, his tacere difponunt : fed calorem fpiritus quo aguntur , ferre non fuftinentes, iterum in increpatio- D nem profiliunt impiorum.

XXVI,

(i) Quod vero dicit Apoftolus, ut nos formam exhibere fidplibu* , quid valebit, fi i* cui vel exhortandi bonos , vel caftigaodi malos cura commiiTa eft, bene vivendo fe imitandum boni* exhibeat, dl malos tacendo non arguat? Ad hoc enim (mfi me fallit opinio) fan&e vivendum eft facerdoti , ne diâa fua repugnantibus faâis evacuet . Si quod prxdicat fieri debere , non faciat , aut fi quod non facit , predicate prefumpferit i nihil apud eos qui ejus vitam novere , probeiet . Quia ad hoc eft ecclefi* Dei prepo/itu*, ut non /alum bene vivendo alios exemplo fua convcrfatiom* inlbiuit , fed etiam fiducialiter predicaodo E fmgulis ante oculos peccata fua couftituat ; qua psoa maneat duris , qu* gloria obedienribus, oftendat, nullius falutem dcfperando contemnat , anima* emendari nolentium plangat , imitatu* *h*poftolum qui ait : *Vt legteat eteltei te hu eei eate peteeoeraet, & ese e^treet peeeittetieet.* Èt iterum : *!Qeti iefireteter , tJ tgs eee tefiraeer ? ffeui fcaadalitater, & t^s* aen *arer* ? Quapropter feien* quod fi quibuslibet divitibus ac potentibus malo viventibus parcat , aut foveat cos, perdat fimul fle pereat, Cc fande debet vivere propter exempium, dt pie docere propter fu* adminiflrationt* oflkium ; certus quod ei nihil fua jaftitia fuffragetur de cujus mana anima pereuntis exigitur . Qsando quicumque alius perieiit, quem nulla docendi necefCta* manet , Solus pcenas fui fccleris dabit . Ille autem cui difpeofatio verbi commifla eft, etiam fi fande vivat, & tamen perdite vivente* arguere aut erubefeat, aut metuat, cum omnibus qui eo tacente perierint, perit. Et nuid ei proderit non puniri fuo , qui puniendus eft alieno peccato ? Mentior, niG hoc Dominus per Exechieicm prophetam fub cujufdam terroris denuntiatione loquitur, dicent ad eum : *Ct te fili h· Berieit, fpecèletereêt dedi te deeeei Ifretl.'Vec* hoc tranfeunter debemus audire, quod facerdotcm fpeculitorem appellat ; ut ficut fpecalatori* eft, de loco editiore profpicerc, dc plus omnibus contemplari , ita lacerdo* debet eue propofiti fublimitate celfior conâis, ac majori* /cienti* habere gratiam, qua poflit fub fe viventes infIroere^fideamu* jam quid divinas fermo contineat . wtdiv/ , inquit, *fereeeetet te ere* awv, *aeeetetiairt en te tee ;* ut hoc dicat faccrdos , quod ex divina ledione didicerit, quod illi Deu* infpiraverit, non quod arefamptiooe humani fenfua invenerit. *Aeeentieiii tit* , inquit , rx «ve. Ex me, fit non cx te, mea verba loqueris eis : non eft quod ex eis tamquam de tu>* infleris: cx me, inquit, cis annuntia · Sed jam quid annuntiet , audiamus . *St* xr *diceete ed teepieee, Jeepit, eeerte tteeritri/,* um *fami lecetei, ei ft eefiediat ietpiei a via fee, ipft leepiei re ietfeitate fee aeerieter : federates vers tjer* dr *arete tee rtfeireai* . Quid exprefliut , quid apertiu* poteft dici ? Si impio, inquit, lo> cutu* non fueris, ut fe ab impietate cuftodiat , de ille perierit ; fanguiocm eja* de manu tua requiram . Hoc eft dicelt : Si ei peccata fua non annuntiaveris, ft cum noo argueris, ut ab impietate fua convertatur, & vivat : & te qui non increpafti, & ipfum qui te tacente peccavit, flammi* perennibus perdam . Qpis rogo , tam fasci pedori» , quis tam ferreus erit , quem fententia ifta non terreat ? quis tam alienus a fide , qui Dfentcnti* ifti non credat?

XXVII.

(c) Sunt nonnulli , qui /oUerti cura fpiritalia praecepta per/crutantur ; fed que imclltgeodo penetrant, vivendo conculcant . Repente docent , quo non opere, fed meditatione didicerunt : & quod verbi* predicant, moribus impugnant. Unde fit, ut cum paftor per abrupta graditur, ad praecipitium grex fequatur . Per prophetam Dominus contra contemptibilem pallorum fcientiam quaeritur diceos : *Ceat iffi liatpidijfiaeaae afeaae itimtu , rtltfeeae pediieu veftni (fy ttecekeitiu : & evtr eue , fee ceecelcete pediier veftrit fatree/, ptfctkaaitrr, tf fee pedet vefiri terkeveree/,* Aor *iikekant.* Aquam nempe limpidi/Smam paftore* bibant, gem fluenta veritati* reâe inrelligenres hauriant. Sed camdem aquam perturbare, eft fao&a meditationi* /ludia male vivendo corrumpere. Aquam fcilicet paftoram turbatam pedibus oves bibunt, cum iubjefti quique non feâaotur verba q*a «odiunt, fed /bla qu* confpiciunt, e> xempla pravitati* imitantur . Qui cum difta fitiunt, dt per opera pervertuntur, quafi corrupti* fontibus, in potibus lutum fumunt . Nemo amplius nocet in ecclefia, quam qui perverle agens, no-

(«) tfijvri d« tvflorum Mtntlo.
>i<«ηι<> tanodo sva asjuli › Qood «ero *ht.*
(J) lurbab*<i>-

(S) Fre(p«rl q«a4 alhtl profit Sartrdôtl , tiiamfi br»e »l»st , g Mlp
(<) Crajoriua d· Paflor.bu» non rcâe grad>»ot>b«r, Sunt

ANNO CHIt'STI

inimra vel ordinem tanâitatis habet. Ddinquen-A tem namque 'hunc redarguere nullus prxfumit : & in exemptam culpa vehementer extenditur , quando pro reverenti· ordini» peccator honoratur. Qui ad fan&itatis fpeciem dcduAus , vel verbo ceteros fttftruit , vel exemplo ,· melius profeâo fuerat, ut hunc ad mertem tab exteriori habita terrena afta cooftriogerent, (a) quam laera officia in culpa ceteris imitabilem demonftrarcot : qui nimirum fi folus caderet, utcumque hunc tolerabilior inferni poena cruciaret. Sepe fufeeuta cura regiminis, cor per diverta intuendo diverberat : & impar quifque invenitur ad Cingula, dum contafa mente dividitur ad multa. Unde quidam fapiens provide admonet, dicens: *Fili,* m ru rw/. ris/as *atht tni.* Qtia videlicet nequaquam plene JJ in uniufcujufque operis ratiooe colligitur , dum mens per diverta (I) fparta partitur; cumque foras per intalentem curam trahitur, a timoris intimi foliditare vacuatur. Dum etiam mens *ia exteriorum* fit difpofitione tallicita , fui eft folummodo ignara: & fcit multa cogitare, ta netaiens. Nam cum plus, quam necefle eft, ta exterioribus implicat , quafi occupata in itinere, oblivifeitur quo tendebat : ita ut ab ftudio fus inquifitionis alienata , ne ipfe quidem , qux patitur , damna confideret, & per quanta delinquat, ignoret. Esechias rex peccare ta minime credidit , cum venientibus ad fe alienigenis , cellas aromatum oflendit : tad in damnationem fccutura prolis, ex eo iram judicis pertulit, quod ta licenter tacere C exiftimavit . Sape enim dum multa fuppetunt , dumque agi poltunt, fubjefli quz afta tant, ad. mirantur, in cogitatione ta animus elevat, & plene in fe iram judicis provocat, quamvis per iniqua foras opera non erumpat . Intus quippe eft qui judicat , intus quod judicatur . Cum ergo in corde delinquimus, latet homines quod apud nos agimus ; fed tamen ipta judice telle peccamus . H*c proferentes , non poteftatem regiminis reprehendimus : fed ab appetita illius cordis infirmitatem munimus, ne impertaâi quippe culmen arripere regiminis audeant ; & qui in planis flantes titubant, in przcipiti pedem ponant. Cccus pallor eft , qui fuperne lumen contemplationis ignorat, qui przlentis vit· tenebris pretfos, dum D venturam lucem nequiquam dirigendo confpicit , quo greilutn (c) operis ponat , oetait · Claudus vero reâor eft , qui quidem , quo pergere debeat , afpicit : (ed per infirmitatem mentis , vitz viam perfefle non valet tenere quam videt : quia ad virtutis ftatutn dum fluxa eontaetudine non erigitur, quo per defideriutn innititur, illuc greflus operis efficaciter non taquuntur. Parvo autem nata eft, qui ad tenendam mentaram difercționis idoneus non eft . Nata quippe odores fœtoreique difeernimus . Rede ergo per natam difcrctio exprimitur , per quam virtutes eligimus, dclida reprobamus. Sed taut nonnulli, qui dum E cftimari fe hebetes nolunt, tape ta to quibufdam inquifitionibus , plulquam necefle eft, exercentes, ex nimia tabtilitate falluntur . Unde hic quoque iubditur : *Viri grnndi & torto nnfd* . Natas ctenim grandis *tc* tortus, eft diferetionis tabtilitas immoderata. Qu· dum plus, quam decet, excreverit , adiotus fu* reditudinem ipfa confundit . Frado autem pede vel manu eft, qui viam Det pergere omnino non valet, atque a bonis adibus funditus exors vacat : quatenus hxc non ut claudus faltem cum infirmitate teneat, fed ab his omnimodo alienus exiitat . Gibbus vero eft , quem

Jk»4.

>/-- >*.

Jb.4

temeso· follicitndiois pondus deprimit , ne unquam ad fuperna refpkiat , fed talis his , qux in infimis calcantur, intendat . Qui etfi aliquando aliquid ex bono patri· csleflis audierit , ad hoc nimirutn^erverf· contaetudiois pondere prxgravatus, cordis tactam non attollit : quia cogitationis flatum erigere non valet, quem terren* talltaitodinis utas curvum tener . Lippus namque eft, cujus quidem ingenium ad agnitionem veritatis emicat, fed tamen hoc carnalia opera obtaurant . In lippis quippe, oculis pupille fana funt : fed humore defluente infirmat· palpebra groflefcunr. Qux quia infufione crebra atteruntur , acies pupille vitiatur . Et funt nonnulli , quorum tantam carnalis vite operatio tauciat , qui videre rcôa tabtiliter^ per ingenium porcrant, fed uta pravorum aduum caligant. Lippus itaque eft, ciyus tantam natura exacuit, tad converfationis pravitas confundit . Cui bene per angelum dicitur : *Colljnt inungo otaloi tnoj* , «S *videas.* Collyrio quippe, oculos , ut videamus, inungimus, cum ad cognofcendam veri luminis claritatem, intelle&us noflri aciem medicamine bona operationis adjuvamus . Albuginem tolerans , nihil videt : albuginem habet taccrdos in oculo , qui veritatis lucem videre non finitur , quia arrogantia faptantix , five juftitic cacatur . Pupilla namque oculi nigra , videt : albuginem tolerans , nihil videt ; quia videlicet tantas humane cogitationis , fi finitum ta pcccatorcmquc intelligit, cognitionem intime claritatis apprehendit: u autem candorem fibi juftitic, five tapienric tribuit, a luce ta tapera· cognitionis excludit: & eo claritatem veri luminis nequaquam penetrat , quo fe apud ta per arrogantiam exaltat ; ficut de quibuidam dicitur : *Dictntti nota ft offo fopiontot, finiti fttli fnnt.* Jugem vero habet fcabiem in corpore , cui carnis petulantia fine ccftatione dominatur in mente . In fcabie etenim fervor vifcetum ad cutem trahitur, per quam rede luxuria defignatur : quia fi cordis tentatio ufque ad operationem profilit, nimirum fervor intimus ufque ad cutis fcabiem prorumpit. Et foris jam corpus (d) fauciac : quia dum in cogitatione voluntas non reprimitur : etiam io a&iooe dominatur . QuaG enim cutis pruriginem Paulus curabat abftetgere, cum dicebat: *Tontntm vot wa npprobondot , nifi lutnun*.* Ac fi aperte diceret : Humanum quidem eft , in corde tentationem perpeti : dxmoniacum vero eft, tentationis certamine in operatione taperari . Impetiginem quoque habet io corpore , quifquis avaritia vallatur in mente - Qu· fi in parvis non compefcitur , nimium fin· menfura dilatatur. Impetigo quippe fine dolore corpus occupat , & abfque occupati tardio excretae··, membrorum decorem foedat : quia dc avaritia captivam animam, dum quafi delectat, exulcerat; dum adipiscenda quaeque cogitationi objicit, ad inimicitias accendit : & dolotem in vulnere non facit, quia «ftuanti animo cx culpa abundantiam promittit. Decor membrorum per impetiginem perditur, quia aliarum quoque virtutum per avaritiam pulcritudo depravatur. Et quafi totum corpus exafperat , quia per univerfa vitia animum fupplautat, Paulo atteftante qui ait : Aadix avWarw· *ofi cnpid»tni* , Pooderotas eft , qui turpitudinem non exercet opere, fed tamen ab boc cogitatione continua fine moderamine gravatur in mente . Qpi nequaquam ufque ad opus quidem nefarium rapitur , led ejus auimua vokrptate luxuri· , fine ullo re-

I ibek i.

*4". '

c·· ··

r>». «

(–) <u>·* (À) *(fuü.* (') *Doofi* op«H|. (>) frabivs fseclic

------ -------- pugnatioois (a) cbftaculo * dcleAatar . Vitium Arat, *aut* defpkit : &. quidquid beei aoa facit, a». mall committit, ate jubsbit heri , ace vetabit : quia Mccflariam ftocradi MftoritMeai, coocrariotai· *but tdioail, aut* amittit *aut niuutt.*

LiibK i. quippe eft ponderis , eam bumoe vifcenim ad virilia labitur , qtf proiefto cum ntolcftia dedecori* *intumeicum* . Ptooderalas ergo eft , qui tot» cogitationibus ad lafciviam dcftaeaa , pondus turpitudinis gcftat io cords. Et qttamvis peava nou exerceat onere, ab his tamen noo evellitur meote : nec ad ufum boni operis io aperto valet a.-furgere, quia gravat hunc in abditis pondus turpe . Quifquis ergo quolibet horum vitio fabigitur, panes Domino offerre prohibetur : nc profefto diluere aliéna deliâa non valeatis , quem ad-Mn>«l i· huc propria devaient . Cum lacerdos non agit : ' bona quo loquitur, ei etiam fermo fubtrabitur , ne loqui aodeat quod non operatur , ficui per '/-I Prophetam dicitur : *Peccatari aattat dixit <P*X! , £.«ar» /a narrat fafiitiai auai* , èT sÿmmsU «ratas» *atexat ptr at taxat.* (À) Unde etiam de-'j.i ». precatur , dicens : *Et at axjtrat it art tuta verhtat vtritatii Kj^ae^aajat* . Perpendit namque , quod omnipotens Deus veritati* verbum facientibus tribuit, & non facientibus tollit. Qui ergo hoc de ore fuo non auferri petiit , quid aliud qusm gratiam bonx operationi* quefivit ? Ac fi M.r.' aperte diceret : A lodo opere errare me dou fi-! '.. nas, ne, dum amitto ordinem bene vivendi, reibiudmem perdam loquendi . Plerumque doftor qui docete audet quod negligit agere , cum defient bona loqui quz operari contempfit , docere Itibjeâos incipit prava que agit : ut jufto omni-Cotcntis Dei judicio, in bono jam nec linguam abeat , qui habere bonam vitam recufar : quatenus dum men* ejus terreno amore incenditur , dc terrenis rebu* Temper loquatur . Unde in e-i·, vangrlio veritas dicit : *Ex aixndaatia mai cardu ti lojttttxr . Bonat hama dt hoaa thtfaxro profert hoaa, Ù malat honte dt male thefaxro profrrt ara-* . ; 4. , *la.* Hmc & Joannes ait: *Ipfi dt utundo Jant, tdeo dt mando lo^xantar .*

XXVIIJ.

rroipt" n, (O Recolite ergo, quanta fic qualia , me ati-.... <»> diente atque probante, dicere folebati* de admi-***p' uifhatione pontificis, qui, populi fibi committi cura poHhabira , ardentius bona prefentia defiderar , quam futura : fic oblitu* quod non folum dc te, led etiam de grege fibi credito, rationem pailori palloium omnium reddet, fua fuorumque detrimenta non cogitat . Qiiem non delinquentium peccata contnllant , nec proficientium bona latilicant , led dc fe tantum , plerumque autem nec de fe omnino follic.tus, quid a fins boni malive gei.itur, ignorat. Qiii non praedicat perfever.wtiam juftis, pœniteutiam pravis, contemptum mundi convcrfis, futuras pœnas averfis. Qui non potcil diccrc contemptoribus admonitionis fus , Гпîπιιπîη c« gitate judicium , quod ipfe forte non rogitat. Amatonbu* mundi, Nolite diligere mun-,7.- · Juni, fi eum mundi amor obleélat. Ambitiofi* , Λ nbitioni jam finem imponite, fi eum ambitio lu.iioir prsciif.iat. Ebiiofis , Ebrietatem cavete , li ic mero ulquc ad alienationem mentis ingurgitat . Sumpiiu'fi* dapibus gravidus , non poteft fins .-ibP.inentiam laudare, quam calcata Vitio cupiditatis addiffus, cupidis amorem non poteft difiuadere pecunia:. Inimicitiarum tenax, non valebit animos dubdentiiim facerdotali tranquillitate componere . Juftitiam predicate judicibus erubeicit , quam ipfe perfonc potentis favore corrump.i ; nec defendit opprefto*, fi perfonas aut bono-

XXIX.

ANNO CMkisu

(d) Interdum doftori* vita etiam *ifia wu* l*d»ti L doftrioa vilefch : fit qai non vivit fient docet , ipfam quam prvdica*, veritatem cuutemptibilem facit. Arcus perverfias eft lingua magiftronam docentium bene, fic viveniurai male : fit ideo quaG ex perverfo arcu faginam emittunt, dum luam pravam vitam propria lingua* iftta confodiunt . Qui bene docet, fit male vivit, tamquam c*, aut cymbalum, fonitum facit aliis , ipfs tamen fibi manet infenfaalis. Qut bene docet, ft male vivit, quod docet, bene viventibus proficit: quod vero male vivit, le ipfum occidit. Skui (acerdos, qui fi digne fe agit, ut facerdotem decet, minifterium ejus fit ipfi & alii* utile eft . Indigne autem vivens, aliis quidem utilis eft loquendo, fe autem interficit prave vivendo. Ac per hoc , quod in illo mortuum eft, proprium ejus eft : quod vero vivit in eo, id eft, iacrtsm minifterium, alienum eft. Qui bene docet, ft male vivit , videtur ut cereus, qui aliis bonam novit lucem prcftare, fe vero in mali* fuis confutuere atque extinguere . Qui bene docet, fic male vivit , videtur bonum malo conjungere, lucem tenebris mifccre, veritatem mendacio mutare.

XXX.

(e) Sepe per quo* juftitia docetur , per ipfo* *»<· c peccati morbus irrepit , fit mors ad plebe* pertranfit : feilicet vel dum mala docent , vel dum faciunt prava . Plcrique facerdote* fic clerici prave vivente* , farina ceteris io malum exiftunt , qui in bonis exemplum elle debuerunt. Hi enim quofeumque exemplo mala: convetfiiüonis fuss perdunt, de illis rationem fine dubio redditurі funt. Ex carnalium prxpofitorum exemplo, plerumque fit vita deterior fubditorum : & plebis merito fiunt tale* facerdote*, qui exemplo deteriore populum deftruant, non Adificcnt. Ex merito enim plebi* nonnunquam cpilcopi depravantur, quatenus proclivius corruant qut fequuntur . Capite languelcentc , cetera corpori» membra inficiuntur .JUnde fic ilcriptum eft: *Oatat capat lan-* '/>■ · *"ģmtdaat) è*T *aatar ear atorrn/, a planta ptdu ajqa* ad wrtictat nan eft ia eo faaitaj.* Caput enim languidum , doftor eft agens peccatum : cujus malum ad corpus pervenit, dum eo vel peccante , vel prave docente, peftifer languor ad plebe* /ubditas tranfit. Deteriores font, qui five doftrinis, five exempli* vitam morefque bonorum corrumpunt , his qui lubftantias aliorum praediaque diripiunt. Hi enim ea que extra nos, fed tamen qur noftra funt, auferunt. Corruptores vero morum , proprie non ipfo* diripiunt : quoniam diutia: hominum juftorum , mores eorum funt · Multum ergo diftant damna morum , a damnis temporalium rerum , dum ifta extra nos fint , mores vero in nobis,

XXXI.

(/) Providentia plerumque divini confilii ordi-tbid c nantur prcpofiti, mundana & exteriora feftantes, ut dum temporalibus rebus fe totos impendunt , ipiritalcs tutiorem vitatn contemplationi* exerceant . Qyiia dura funt quiete vivere volentibus larcinat curarum epifcopaliutn, providet fxpe Deu» curis deditos facularibus ad iufceptionem regiminis:

(<) Oinml· (*) and* & Pklmifl* ^rpreotur ar.l-r f'u< ,«çligtn< p*llou*nl mpl«r* non peteft doAorlr, Rfcolit* «r<o &C. rm, A nnl. «lvuni. (») Item Ifidon d« *··«pl.< nuloiu· *(actt*doti.ai, Sape p*r qMi laltiti* *Ore.*
(! ' (l-m l.ldcti de prrpefiti, cicnabbar, Provideatis Ora. *(c) PtnCftt,* J* i>«gl.g(at i* lac.fdwi· , qui d» (d) lGtfarl <t« hi', qai t-ea« da-

CMXISTI ois: «t dwaa hi exteriora IiM radio procurant, fpiritales rébus jmcrioribas fine impediaenra rorum mmnaroa defcrviaot. M ergo ordinem ocraient, - quo inftnunutw, qui eptfeopoe condemnat, dam misas fpfritualia, fed m<r serra* ne feâaotwr. Ex divina enim confiât tabernaculi difpoûtiow, ob injurias mundi ferendas, fit

derant, nullo terreno obfiftenM negotio, liber» hoc quod amant, intendant - Non eft itaque judicandus a plebe reftor inordinatus, dum magi noverint populi, fui fuifle meriti, perverfi regimen fiifamifle pontificis. Nam prt> meritis plebium, dnpooitur a Deo vita rtftornm. Exempio David (a) peccant, ad comparationem principum, qui ex merito plebis praevaricantur. Sententia dirruuntur Cham filii Noe, qui fisorum prapofitoram culpas io publico produnt, ficut Cham qui petris pudenda non operuit, fed detidenda monftratit. Habituri funt Sem meritum fit Japbet, qui reverenter operiunt quas patres iuoa exceffiffe cognofcunt, fi tamen patrum fafta non diligam, fed tantum operiant, nec imitentur. Nam funt qui prapoutos fisos perverfe judicant, dum terrenis fludiis eos plus viderint effe intentos, fi vel parum jam ipfi de fpiritalibut cognoverint. Kvftores ergo judicandi a Deo fuot, a fisu autem fubditis nequaquam judicandi funt,
?··» · exemplo Domini, qui per te vendentes columbas & nummulariorum menfas proprio «vertit flagello,ic projecit a templo vel etiam ficut dicit Pfal-
v·/. ·« nsifta: *Dtat /irttt ia fiaagtg· Jttcaae, ia aardia aattat* des/ *difetratt.* Quod fi a fide exorbitaverit refior, tunc erit arguendus a fiibditis. Pro moribus rero reprobis tolerandus magis, quam diftaugendus a plebe eft.

XXXII.

P'oijHri n. XTi «. .7. ' " (f) Scd nos prefentibus deleftati, dum in hac v'te commoda noftra & honotes inquirimus, non ut meliores. fed ut ditiores, nec ut fan&iores, fed ut honoratiores fimus, ceteris pravfte feftisumus. Nec gregem Domini, qui nobis pafcendus tucndufque commiffus eft, fed noftras voluptates, dominationem, divitias, & cetera blandimenta caroaltter cogitamus. Paftores dici volumus, nec tamen efle contendimus. Officii noftri vitamus laborem, appetimus dignitatem. Immundorum fpintuum feras a grege dilaceraudo uou pellimus: dt quod eis remanferit, ipfi confamimus, quando peccantes divites vel potentes, non folum non arguimus, fed etiam veneramur, ue nobis aut munera folita ofienfi non dirigant, aut dbfcquia defiderata (obducant. Ac fi muneribus coram, dt obfequiis capti, (e) i<umo per hmc tips addifti, loqui eis de peccato fuo, aut de fututo judicio formidamus: Et ideo minaciter luperbiam noilram divinus fermo cootupdit, fed nofter auditus nihil, unde proficiamus, admittit, quia prefentis vite capti dulcedine, qus pcena negligentiatn nnftrsm maneat in sternum, ho lumus cogitare. In paftores ergo ifta dicuntur, de quorum nobis inani appellatione blandimur:
ran*. 1« *Hat dteit Daanaai Dtat: Va yafitrikat Ifiatl, fui fafithaat fcatrtifftt. Natat fafiaatar a pafiaribtts? Lac caattdeiaiit, u laait tfanaiaailai. j^ftad craffaat arat, accidchatu,* gre^av *aatttt atram aaa pajctiatù: faad tajInaeti fait,* ovo ceu/Widsjli/ & fnad *agfttaat,* »m *fanafUt; ftad fiaBam* e/, ara *ailt^Bu: & fati aijtBam,* ara *ftdaxifitt;* Apradpmfew, ran *faafifiù: fié caataafirritatt, ar ftraiatû* ass, 4P eu* pofira/M: *& étffirfa fint tvtt* LIBEK i are, «v peed ara *rfit pafim, & faBa fini* ra drraratsaema sa *fifitaran agri.* Et paulto port Prepare·· pqfarars, *udiit Dntiti.* Kiev eg·, *Ottt Dutnu Dtat,* puas pre ra pad /rffi /«•S fwÎ*/ aarr · rapmaas, *& twi* aara ia dreoraffearar ranima *htfitaraaa agri,* e· pvvd aaa *tffit fift*:* asfnr «aras f*q£errar ρψ» «•raw, *fié yrfctlcat paftant fimattffit,* dT gve^rsa aarsu· mu pq/erdaaf. *Vrtfttna, fafitrtt,* uadiri «mvAmv Draw*: *Hac dicit Dtatiaat Drat: Bert* age *iff· f»ftr pafttrti nfur/a* grugeas arram dr au- µ *nram,* dT o^rv *faciam ttt, at altra* sat pw/osat gyegnt, arc *fafiaat aaftiai factarer tiaactfe/ar.* Qpis ad huc non contremifcat? Qjus ifta fine intolerabili meut futura examinationis aedpit, mfi qui aut non iotelligit, ant future non credit t Scd quia omnia qus Deus obfervari voluit, tam aperta poiuit, & ita fui nominis sudoritate firmavit, ut ea facilius (quod diftu quoquo nefas eft) contemnamus, quam nos non intelligere, vel non credere, tam aperta dc divina fingamus, quando audimus, *Hac init Duataat^* quis non futuram elle credat, quod dicit Dominus, mfi qui Deo non credit / Qnod autem dicit, *va yaflcntai:* iftud v* pro maiadifto pooi, & pallorum nomine nos figuihcari, quis non intdligat, nifi qui futurum non cogitat? Greges Domini pafcendos paftores fefti futetpimus, & nos ipfos pafef aus, quando non gregum utilitati profpicitnus, fed quid foveat & augeat noftias voluptates, attendimus. Lac & lanas ovium Chrifti, videlicet oblationes quotidianas ac decimas fidelium, gaudentes accipimus, & curam patcendoram gregum ac reficiendvrum, a quibus perverfo ordine volumus pafei, (d) deponimus. Non fanamus fpiritali coofilio peccans infirmum: non faccrdotalt ope cooiobdatnus, aut reficimus diverfis tribulationibus fiaftum; non ad viam felutis revocamus errantem I doo requirimus follicitodioe paftoralt venias defpciaiiooe jam perditum: ad hoc tantum potentes cffrfti, ut nobis in fiibjeftos dominationem tyrannicam vindicemus, non afiiiftos contra violentiam potentum, aui in eos ferarum more Dfuviunt, defendamus. lude eft qrmd non tam a potentibus hujus mundi» quam a nobis (quod pejus eft) nonnulli graviter fatigati depereunt, quos fe de manu noftra Dominus rrquiutunim terribiliter comminatur .dicens: Arfu/roav vcmj esca/ dr us* *pafitraat, U ctffart ttt faciam, ut altra jaat* ara *yafiaat grtgtt* aeres: Qyod quid eft ahud, qnam paftores, qui femecipfos, non greges meos pafcunt, fublimitatc fen dignitatis exipoliabo, dc inter reprobos, quia honorem fuum noluerunt euftodire, projiciam? Horum his fissilium confidetatione perterritus (r) Propheta: Tisrar èr trviuvr, inquit, «vaervar *faytr* ave, dT "
Efe, Ô" *nfaitfiam*? Et hoc eft totum, propter quod imperitia me» ac futuri finis recordatus ingemui, à votui (arena epifeopntus mei depofita, elongare fugiens, & manere io folitudine, dc ibi expeftarc Dominum, qui falvum aae faceret a pofilianimirate mea, & ab ipfe intolerabilium mihi follicitudinum tempeftere.

XXXIII.

(/) Iracundi doftores, per rabiem furoris, di fciplins modum ad immanitatem crudelitatis com *

•tr-

Ia) Oa*i4 paNMtli *(I) Ptafat'.* Ißβ·«Г4 «kCrripr^s csrMiltar vlrearioan fcerifotiia, S«J *ave f»eG»t.kul*
(r) adSiAI, «ae/a (</) M«1iχ1MM (») prvphar· *der/* (f) U4ml 4* Iracaadi* a«aeribo*> haevad, tvûwu &c.

LIBS» 1. -vertunt : & unde emendare fubditos perarant, inde potius vulnerant. Ideo fine mcnfnra ukifcitnr culpas pmpofims iracundas . quia cor ejus drfperfirm io rarum curis, non coUtgitwr in amorem unius deitatis. Mens enim fohrta io diverfis, catena caritatis non adliringitur : fed male laxata, male ad omacm occafiooem moratur.

XXXIV.

i >. (a) Omnis fpiritali· scius doctors· , animum r*K>t<Mb. frij/jr : quia valde cruciatur, dum infirmos qoof. "" M' que nterua deterere, At rebus temporalibus deteâari confpicit. Nullum quippe omnipotenti Deo tale eft facrificium, quale eft zelus animarum, fi- ez./ tt ««t Plalmifta ait : *Ztltt* draws *tnt enotiit* ras · Paulus apoftolus xclo animarum cruciatus, dice- » c». bar ; *fytn infimtin , b egt* oau iqfiraasr *t* <*ui *fcenithztiirr, b tft* uso urar ? IpftUD fuum eor , quod animarum zelo luccenderat, quid aliud quam quafi iartaginem fecerat, io qua amore virtutum c*r «. contra vitia ardébat ? Qpod enim urebatur, farta«o erst. Inardcfcebac coim Ac coquebatur, quia incendebatur amaritudine, fed virtutum alimenta pr*parabat ex lira aifiiâa cogitatiooc . Sed quid eft quod Esecbiel propheta eamdem lanagincm inter fe At civitatem murum ferreum ponit , nifi

âoris agitur, in die extremi judicii inter eum At animam quam a vitiis zelatur, teflis eft? ut & fi audire is qui docetur noluerit , doâor tamen pro zelo unem exhibet , de sudori· neglrgentia reus non 2t ? Murum ergo ferreum prophets inter fe Ac civitatem pooit , quia in ultionis tempore, inde doâor a damnationis periculo munitur , unde uunc per zelum cuftodio cordis frixuram patitur. Qiantum vero frixura cordis , quo fpiritali zelo agitur, omnipotenti Dro placeat, aperte oftenditur , cum offerri per legem fimila m fecrificium jubetur . Scriptum quippe ell : *ft fert*agum *tin cnlptrfe fri^tltr , efferetyte eno etbdtn tn* ad·*rtto Dtotine Jecerint* , y«i patri *jure lucijjtni , O t»t» crtnteb.htr* ia altari . 1 une firmla in lanagioe *fng tur , cum* munda mens jufti per rcli ianfti aidorem crematur. Quo confpergi oleo prxcipitur, id eft caritatis misericordia miktn , que in contpefiu omnipotentis Dei •rdet fit lucet . Conipergatur ergo oleo mens qux in fsrtaginc fngitur : quia fanâi zeh diftriâio ncceflc eft ut ex mifcocordiz virtute At ardcat At claicfcat . Amat enim euindem ipfum , quern inlequi videiur. Unde At calida m odorem luMviirimum Domino offerri pixeipitur ; quia ft amorcm relus non haber , ca que de firtagine offertur, calorem fimila amifit. Notandum valde eft , quii limilim offerre prncipitur , videlicet facerdos qui patri jure fucceflerit. Ille enim facerdos pairi jure fuccedit , qui fe effe omnipotentis Domini filium moribus dcmonflrat, atque a nobilitate intima operum tuorum ignobilitate non diferepat. Qur in altari tota cremari praecipitur , ut videlicet hoiocauftum fiat . Simila itaque in fartagine , eft munda mens jufti in zeli Ipiritalis afftiâione, qux per follicitudinem animarum frigttur : Ac non iolum tacrificium , fed etiam bolocauftum Dommo effe deputatur . Sumamus igitur fartagmem ferream, At ponamus eam murum ferreum inter nos & civitatem , id eft , affumamus zelum fortem , ut inter nos Ac auditoris nothi animum inveniamus hanc poftmodum fortem munitionem. Tunc enim hunc murum ferreum inventuri tumus , fi nuuc eum fortiter tenemus , videlicet decendo , cuftodieodo , fuadendo, increpando , mulceodo , terrendo , aliquando feoiier aliquando vero Ac feverius agendo. De qua teveniam per.Bmdteefem reâc fiibdimr : *£t tlfnvtfh foeint tmn ei teo, & erit i» ti^Uetnen* . Qpid eft , obfirmare faciens ad Jerufiilcm m latere deferiptam , mfi ut ei anime , cui csteftis pacis vifionem doâor denuntiat, fi adbnc eam infirmari in luto aâibus coofpfcit , rcmiftiorem Ac elemeniiorem *ft tuition* oAeudat ? Unde feriptum eft : *Ftfie tifi fmt t fnv» torftt iiitrtei , tT* nsn «grades Marras *fteien tueto ti illtt* . Infirms quippe animat, atque appetitui mundi dedite , aliquando melius ex fevtntate fervantur, ut obfirmata fades, id eft, per feveritatis cuftodiam ab omni fpe frivole remidiouis abduâaw inconBiantem animam terreat , atque a deleâatione vitiorum , diftriAionis vigore' conftringat . Qpod cum a doâore agitur, temper neceffe eft, ut dulcedo fle humilitas in corde teneatur; quatenus & multum amet, Al oumquam contra eum per elationem luperbiat : cui tamen *tatortm tuum* Ac humilitatem pro militate ejus prodere recufat . Sequitur : *Ct ttniuoithi etn*. Circumdat doâor auditoris aurosam, cum *ia omne* quod in hac vita agitur, tentationum laqueos apponi pofle denuntiat; ut dum ubique fit mens pavida, ubique circumlpeAa , quanto timidior , tanto vigilantior vivat. Ipfe namque zelus reâitudinis , dum inquietudine mentem agitat, ejus mox aciem ob- M<Mal t t icurar , nt ahiora in *commotiont* non videat , qust bene prius tranquilla cernebat . Sed inde iubiilini ad alta reducitur , unde ad tempus, ne videat, reverberatur. Nam ipfa redi aemulatio , (i) utero· poft paullulum in tranquillitate largius aperit, bic interim per commotionem claudit : dt unde mens turbatur ne videat , inde proficit , ut ad videndum verius clarcfcat. Sicut infirmanti oculo cum collyrium immittitur, lux penitus negatur : fed inde eam poA paullulum veraciter recipit , unde hanc ad tempus fitlubriter amittit . Numquam vero commotioni contemplatio jungitur ; nec providet mens perturbata conipicerc , ad quod vu tranquilla valet inhiare : quia nec fotis radius cernitur, cum commote nubes caeli faciem obducunt , nec turbatus fons rdpicientis imaginem reddit , quam tranquillus (e) proprie ofiendit : quia pro ejus unda palpitat, eo io fe ipecicm Gmilitudinis obfcurat . Sed cum per telum animus movetur, curandum lummopcre ell , ne haec eadem , que ioftrumcnto virtutis adumitur , menti ira domínctur : nec quafi domina procat , fed vclut ancilla ad obfequium parata , a rationis tergo oumquam recedat. Tunc enim robufthis contra vitia erigitur , cum fubdita rationi famulatur. Nam quaniumbbct ira ex zelo rcâitudinis furgat, fi immoderata mcnteiE vicerit, rationi protinus fervire contemnit. Et tanto *it* impudentius dilatat, quanto impatientias vitium virtutem putat. Unde neccffc eft, ut boc ante omnia, qui zelo reâitudinis movetur, attendat, ne ira extra mentis dominium tranfeat, fed in ultione peccati tempus modumque conliderans, furgentem animi perturbationem fubtilius rctrsâando leftiiogat , animofitatem reprimat , Ac motus fervidos fub equitate difponat : ut eo fiat jullior ultor alienus, quo prius extitit viâor fisus. Qui zelo reâitudinis movetur , fic culpas delinquentium corrigat, ut ante ipfe qui corrigit, per patientiam crefcat, ut fervorem fuum tranfeendeodo dijudicet, ne intemperanter excitatus, iplb telo reâitudine longe a rcâitudine aberret.

ANNO cnmni

XXXV.

(-) O« Ml» P»ftori» o£cn Grcgvnu·, Oeal« ipiritall· Su. (i) iateras (e) proprisw.

XXXV.

(a) Expedit facultates ecclefie pofiideri & proprias perfeftimm amore contemni. Non enim proprie funt, fed communes, eccfefiai facultates. ft ỳco Mtlquia omnibus, qua habuit, dimilfis aut venditis, fit rei fua contemplor, cum prupofims faerit faftus ccdefia, omnium qua habet cedefia efficitur dilpeniator. Denique fen&us Paulinas, (ut ipfi méfias softis) ingentia pradia nua feeranc faa, vendita pauperibus erogavit. Sed cura poftea *uAmt* fuiffet epifeoew, aoa contentpfit eccfefiai facultates, fed fidclifiiroe difpcnfavit. Qpo fefto Ut» ofttndit, ft propria debere propter perfeftioqem contemni, ft fine impedimento pcrieftsoats, pofle qua fiint communia eedefias pofiideri. Qpid fenftus Hilarius? NonoeBraie ft ipfie omnia fua, Mt parentibus reliquit, aut vendita pauperibus erogavit? Is tamen, cum merito perMiftionis fua fieret ecdefi· Arelatenfis epilcopus, quod illa tunc habebat ecdefia non lotum pofledit, fed etiam acceptis fidelium nuroerofis hereditatibus ampliavit. Ifti ergo tam fandi, tamque perfirifi pontifices, faftis evidentibus clamant, pofle ft debere fieri quod fecerunt. Qui utique homines tam (ocularium, quam divinarum litterarum fine ambiguitate do&fiimi, C feirent res ecclcfin debere contemni, numquam eas haberent qui omnia fiia reliquerant. Unde datur tntelligi, quod tales ac tanti viri, qui volentes fieri Chrilti difeipuii, renuntiaverunt omnibus que habebant, non ut poffefTores, fed ut procuratores, facultates ecdefie poflidcbanr. Et idcir. co feientes nihil aliud effe res ecdefis, nifi vota fidelium, pretia peccatorum, ft patrimonia pauperum, non eas vendicaverunt io ufus fuos, ut proprias; fed ut commendatas, pauperibus diviferunt. Hoc eft enim poffidendo contemnere, non fibi, led aliis poffidere, nec habendi cupiditate ecdefis facultates ambire, fed eas pietate (obveniendi fufcipere· Quod habet ecclcfia, cum omnibus nihil habentibus habet commune· Nec aliquid inde eis, qu> fibi de fuo fufficiunt, erogat: quando nihil aJiud fit habentibus dare, quam perdere.

XXXVI.

(i) Sacerdotes pro populorum iniquitate datnD«ntur, fi eos aut ignorantes non erudiant, aut peccantes non arguam, teftante Domino ad proÎ'haram; *Speieiattretti dumi lfrtetl dedt tt. St mt dtru locttlttt, m/ ft cn/ledmt meems tt via /ii·, ti-lt ia ituqeitttle /aa mritter; ftngttnttte *>tro tjttt dt umm m reqetrea.* Sic enim Heli fecerdos pro filiorum iniquitate damnatus eft, licet eos delinquentes admonuit, fed tamen non ut opor«bat redarguit. Sacerdotes exquirere debent peccata populorum j& fagaci follicitudine unumquemque probare juxta tcftimonium Domini ad Jeremiam loquentis: *Probatorem*, inquit, *dedi tt i» populo meo robafittm. & fetet, <7 probtbt! vits ttrem.* Sacerdotes ftudto corrigendi fada perfcrutari debent fubjeftorum, uc emendatos lucrifaceC re poftint. Sicut autem peccatorem convenit argui, ita juftum non exulcerari. Sacerdotes curam debent habere de bis qui pereunt, ut facerdotali redargutione aut corrigantur a peccatis, aut G incorngibdes exiftunt, ab ecdefia feparentur. Atrociter arguuntur, qui decipiendo peccantes, non foium non arguunt pro peccato, fed etiam adulanter decipiunt, dicente propheta *t Bt t-rtnt qut bttttjktiU popalam ifam, ftdectntti: & Af» ieettjknter, frtcifâtti.* Atrociiar iterum arguuntur, qui peccantem non recipiunt, fed defpiciunt ft fperannt, nec alterius deiifium, tamquam proprium, ingemifeuot. De talibus per Ifaiara Dominus comminans, dicit - dienar, rradr a me.' use Appropropatr «ift, *q»ie Mtatm* dh/ •s, fils *ftati treat ia fttrtt* area, igwr *trdnt ttU dît.* Inde eft quod ft apoftolus omnibus omnu Caftas eft, non imitatione erroris, fed compaflâonis miferatione, feilicet ut iu vitia altna fleret, quemadmodum fi tali ft ipfe implicaretur errore. Boni paftores populi debent delifta deflere, ft tocos fe planftibus tradere, imitantes Jcrcmiam prophetam dicentem' defer *tefitt* Afuem, w *dadu utti faitilm* fecuraM, *pfodit at ήβ* itttrftflii ff»li mei>* Tamquam propria igitur delifta', pfebu wccata fererdos flere debet: fed affeftu compatiendi, non aftiooe committi. Nonnulli prnfulcs gregis, quofdam pro peccato a communione ejiciunt, ut poroiteant: fed quali (orte vivere debeant, ad melius exhortando non vifitant. Quibus congrue increpans fermo divinus comminatur: Paflarvs ym *pefcaat fMttiaet HttetH, ve/ dtfptrjdlii fftgtet ettgi»: rjr*ciftf'r, & nes *viSttfitt m. Lett en ftptr* ver mdstaaas *HttdtanuH vtfinrme.* Bonorum ttudia (acerdotom, multa diligentia etiam parva plebiixn fafta perquirunt: ut dunv-wi minimis fubditorum peccatis fe acerrimos praeftant, de majoribus malis cauto· fibi fubditos, ac follicitos fsCciant· Sicut medici morbos imminentes curandos ftrfcipiunt, futuro· vero, ne irrepant, medicino objeftu quadam praldentia antecedunt: ita ft doftores bom fic ea, quo male afta font, référant, ut ea quo admitti poffunt, ne perpetrentur, doftrina fua fiscurrentc proveniant l Qui blando fermooe caftigatus non corrigitur, acrius neceffe eft ut arguatur. Cum dolore enim abfeindenda font, qua leniter fanari non poffunt Admonitus lecretim fi corrigi de peccato neglifit, ut vulnus quod occulte lanari nefcit, maoiêfte debeat emendari. Maoifefta peccata non funt occulta corrrftione purganda Palam enim funt arguendi, qui palam nocent, ut dum aperta objurgatione latumtur, hi qui eos imitando dcD liquerant, corrigantur. Dum unus corripitur, plurimi emendantur. Neceffe eft enim, ut pro multorum falvatiooe unus condemnetur, quam pro unit» liceutia multi *periditentur.* Ita erga delinquentem ferino eft proferendus, fient ejus qui corripitur expoftulat talus. Quod fi opus eft aliquam medicamenti feintera verbo increpationis •(pergere, lenitatem tamen corde opus eft retinere. Doftores nonnumquam duris feriunt increpationibus fubditos, qui tamen a caritate eorutr quos corripiunt, non recedunt. Sxpc ecclcfi· ccofura arrogantibus videtur effe (c) fuperbia ft quod a boms pie fit. crudeliter fieri putatur a pravis: quia non difcernunt redo oculo, quod a bonis ,-eâo fic *ttninto*. Notandum ab omni ,pontifice vehementer, ut tanto cautius erga commiftos agat, quanto durius a Chrifto judicari formidat. Nam ficut feriptum eft, «» *qtt· men/ert me^fi feeritu, remetietur Vidit.* Quotidie namque omnes delinquimus, ft in multis erroribus labimur. Qui enim io noftris deliftis clementes fü mus, in alieno peccato rigorem tenere nequaquam debemus. Multi aliorum vitia cernunt, fua non aipiciunt, ft cum ipfi maximis rriminibus obnoxii teneantur, minora peccata fratribus non di

(«) Pr*fe«ri quo· SaeatSatu nihil proprium habeam, & £ccl«Ga faruhatw, tamquam ron>mun«»t utpota D·· raiioMui radeuari farrara dchraar> Eapadlr *(tcjitttttt it*·* «uuat. Sacardaiaa Arc. (<) fuparba (i) D· dlfrlpt*®· Sawduinn», da hi, ^u> Sal·,-

I '—dimittunt . Hjmocritx trabem in oculo fao conii- ftexsem non fentiunt, & hxrcntem fcftucam ia lumine fratris intendunt . Facilius reprehendimus vitia aliena, quam noftra. Nam fxpa qua perveria in aliis judicamus, in nobis nocibilia cfle minus fentimus : & quod ia aliis reprehendimus , agere ipfi non crubefeimus . Facilius vitia uniufcujulque, quam virtutes , intendimus : nec quid boni quiique gefferit cupimus agnofecre, fed quid mali egerit, perferutamur.

XXXVII.

(a) Pradicatores fandi, qui diflridum Dei judicium metuunt, animarum judices fiunt· & alios damnant & liberant, qui femetipfos damnari metuebam. Horum profedo nunc in ecclefia epiicopi locum tenent : folvendi atque ligandi audoritatem fofeipiunt, qui gradum regiminis fortiuntur. Grandis honor pontificalis, lcd grave pondus iftius eft honoris. Durum quippe eft, ut qui nefeit tenere moderamina sita fur, judex vitr fiat aliena. Plerumque contingit, ut ipfe judiciilocum teneat, cui ad locum vita minime concordat. Ac proinde tape agitur, ut vel damnet immeritos, vel alios ipfe ligatus folvat. Sape in folveodit ac ligandis fubditis fax voluntatis motus, non autem caudarum merita fequitur. Unde fit, ut ipfaAc ligandi & folvendi potcftatc fe privet, qui hanc pro fois (A) voluntatibus, *tc* non pro (ubjcdorum meritis, exercet . Sxpe fit, ut erga quemlibet proximum odio vel gratia moveatur paftor. Judicare autem digne de fubditis nequeunt , qui in fabditorum caudis faa vel odia, vel gratiam fequuntur. Uode rede per prophetam dicitur: *Mortificabat animat qua non moriantur,* AT *Vivificabat anima/ qua non vivunt* . Non monentem quippe mortificat , qui jullutn damnat : fit non vidurum vivificare nititur, qui reum a fapplicio abfolvere conatur.Deus omnipotens, ut nos a prateipitata fentenux prolatione compcfceret, cum omnia nuda& aperta fint oculis ejus , mala tamen Sodomx noluit audita judicare, qui ait; *Clamor Sodomorum tX Gomorrba muiiphcatui eft, Ü ptccatum torum aggravatum eft mmu. Defendam tX* v/defe, *utium clamorem qui venit aJ me, opeit compleverint, an non eft ita, ut fetam* . Omnipotens itaque Dominus, & omma fcicns , cur ante probationem quafi dubitat, nifi ut gravitatis nobis exemplum proponat, ne mala hominum ante prxfamamus credere, quam probare. Quid hoc exemplo nifi nos admonemur, ne ad proferendam fententiam unquam przcipites efte debeamus , ne temere indifcuiTa judicemus, ne quxlibet mala audita nos moveant, ne paflim dida fine probatione credamus ? Cautfx ergo penfandx faut, & tunc ligandi atque folvendi porelias exercenda. Videndum eft, quxculpaprxceftit, aut qux fit pernitentia fecuta poft culpam .' ut quos omnipotens Deus per compunâionis cratiam vifitat, illos paftoris fententia abfalvat. Tunc enim vera eft abfolutio prxfidentis, cum interni arbitrium fequitur judicis. Quod bene quatriduani mortui refufcitatio illa fignificat.* qux videlicet demonftrat, quia prius mortuum Dominus vocavit & vivificavit, dicens.* Laxarv, wsi /arar: Ac poftrnodum is, qui vivus egreffus fuerat, a difeipulis eft folutus, ficut fcriptem eft.* Cavsyw *tgrtffu/tffet qui fuerat legatu/ mfiitii , tant fait Jifcipxiu fait : Salviit eam , & finite titre,* feilicet ut pallores ecclefix ei ptrnam debeant ansovere quam meruit , qui non erubuit confiteri quod fecit . Sub tuaguo moderamine paftores ecclefix, vel folverc tladeaot, vel ligare. Sed utram jufte an itsjufte obliget paftor, paftoris tamen fcnrentia gregi timenda eft, xa is qai fobeft, At cum injurie forfitan ligatur, ipfam oblixatioaM lux feutentiam ex alia culpa mereatur. Paftor itaque quifque vel »bfclvere indifcrcce timeat, vel ligare. Is autem qui fub manu paftoris eft , ligari timeat vel injufte , nec paftoris fisi judicium temere reprehendat, ne etfi injufte ligatus eft, ex ipfa tumidas reprehenfioois fuperbia, culpa qua non erat, fiat.

XXXVIII.

(c) Nonnulli epifeoporutn, donum accepti Spiritus ia nfum folent negotiationis infleftere , & miraculorum figna ad avaritia obfcquium declinare. Hinc eft enim, quod Simon per impofitionem manus edita miracula confpiciens, percipere donum Spiritus fandi per pecuniam voluit.* feilicet ut deterius venderer, quod male comparafiet. Hinc redemptor noflcr flagello de refliculis fafto, de templo turbas ejecit, cathedras vendentium columbas evertit. Columbas quippe vendere, eftimpofitionem manos, qua Spiritus fandus accipitur, non ad vita meritum, fed ad premium dare.Sed font nonnulli, qui nummorum quidem premia ex ordinatione non accipiunt, Ac tamen facros ordines pro humana gratia largiuntur, atque de largitate eadem laudis folummodo retributionem querunt. Hi nimirum, quod gratis acceptumeft,gralis non tribuunt.* quia de impenfo officio fandi tatis, nummum favoris expetunt. Unde bene, cum jaftum viram defcriberet Ifaits propbeta, aitiftw *excutit mamu ftut ah omni manert.* Neque enim dicit, Qpi excutit manat foas a munere, fed adjunxit, ab omni : quia aliud eft mount ab obfequio, aliud tnunut a manu, aliud munusa lingua. Munus quippe ab obfequio, eft fubjeftio indebite impenfa. Munus a manu, pecunia eft. Munus a lingua , favor. Qui ergo fecros ordines tribuit , tunc ab omni munere manut excutit, quando in divinis rebut non folum nullàin pecuniam , fed etiam humanam gratiam non requirit. Plerumque At, ut quifque eorum vel bona corporalia ab hominibus accipere contemnat : fed quia hxc non accipit; majores ab eis recipere laudes quaerat ;& fortafle munus fe accepifle noo xftimat, qui bona corporalia accipere reculât. Sicut feriptum eft faperius , aliquando munus a manu , aliquando vero ab ore porrigitur . Nam qui nummum tribuit, munus ex manu dedit : qui autem verbum laudis impendit, munus ab ore protulit. Plerumque facerdoa , etfi exteriora dona , qua terreux forfitan neceffitati congruunt , pro impofitioue manuum accipere reculât, plus eft quod fibi retribui appetit, cum ultra meritum laudari defiderans, munus ab ore qtuerie.

XXXIX.

(d) Interdixit per omnia magna fynodus, non epifeopo, non presbytero, non diacono , nec alicui omnino qui in clero eft, licere fabintrodu-Eftam habere mulierent.* aifi forte aut matrem,aut fororem, aut amitas·, vel *eas* tantum pcrfooas , qux fufpicioaes effugiuny

(/) Qponiam multi fob régala conflituti, avaritiam & turpia lucra fedaatur, obbtiqne divini feripturx, dicentis.* £« peraraua» *foam* aaa *Mit ad ofvram,* mutuum dantes, ctntcfimas exigunt . jufte cenfait fanfta At magna fynodus, ut fi quis in-

t -) Gr«<·»<«! a« eallai· EpiicapU p·ı«*·ı· ligandi liqua felvaadl, Pr*4katar«. faaAi >c. (|) voluptaiibut
(*) Giagoriu» Epifcopii qal pro «rdiaatlaaa Sacwdetis asanora libantar tccipiMt, Noanolli Eplfcoparaoi fcc.
(/) incipit Ciaea «i Nk«M Caucilio 4a fubiairoduAli UMllacibai, loiarjlilt per o<<·µ *r. (*e*) haï· Coar. tap. a.ti. a· CtaiUia «furat accipteailbw, QuMlaa asalcl Ac.

L1HXM I.

C'«g»«ii he-

J'

'* "

k.u, ...

...

ANNO CHRISTI

>*·■ '

tf». n.

El Ceicltio Nlc»o

IMirdiiH r»' ·■>»!·. codia CoKlli· .

Q*o*im «·lll cl. «

.«in ub" »/·*· ir-

-umatMt fuerit poft hanc defimtioMm «farts ĸ· A

ANNO CWMSTI

CtfNfiM t aw ex adiovantaoM aliqua, vtl quolibet modo Mgptiam traafigcna, aut bcmioUa , id.eft ieimpU, exigens, eel aliquid tale prorfus excogttans turpis Inert gratia, dejiciatur a clero,&abc» mu cxiftat a

.

XLI.

(a) Pervenit ad fanftam magnumqoe concilium, quod ia quibuidam tocis de ctvtutibas presbyteris gratiam tacrae communionis diaconi porrigant , quod nec regula, nec confuetudo tradidit , ut ab his qui poteftatem non habent offerendi, illi qui offerant, ChritU corpus accipiant. Neenon ft illud innotuit, quod quidam diaconi ante epifeoposia» era oblata contingant. Hzc igitur omnia re£eccn-_ tur, ft in 'lua [redacted]iaconi menfura permaneant, fcien»'B tes quod epifeoporum quidem miniftri- Gott_ info rimes autem presbyteris habeantur. Per ordinem ergo, poft presbyteros gratiam facrz communio» nis accipiant, aut epiicopo eis , aut presbytero porrigente. Sed nec iedere in medio presbytero» rum diaconis liceat.' quia fi hoc hat, prater regulam ft ordinem probatur exifferc. Si quis autem etiam poft has definitiones obedire noluerit, a minifterio ceflare debebit.

XLII-

(1) De his qui communione privantur, feu ex clero, feu ex laico ordine ab epifeopis, per unamquamque provinciam fententia regularis obtineat, ut hi qui abjiciuntur , ab aliis non recipiantur . Requiritur autem, nepufillanimitatc, aut conten-C none, vel alio quolibet epifeopi vitio, videatur a congregatione feclulus. Ut hoc ergo decentius inquiratur , bene placuit annis lingulis per unamquamque provinciam bis in anno concilia celebrari , ut communiter omnibus fimul epifeopis provinciae congregatis difeunantur hujufmodi quztliones : ft fic, qui fuo peccaverunt evidenter epiicopo, excommunicati rationabiliter ab omnibus r-flimentur, ufquequo vel in communi, velepifcopo placeat humaniorem pro talibus ferre fentrnliam. Concilia vero celebrentur , unum quidem ante quadragetîmam pafchae , ut omni diflenfione fublata munus offeratur Deo purifûmum : fecundum vero circa tempus autumni.

XL1IL

Ex <odw «earillo. Ci». M ,. 4 No» uponet «pi f<o^ue»

(r) Propter multam perturbationem & feditiones quae fiunt, placuit conluctudinem omnimodis amputari, quae przter regulam in quibufdam partibus videtur admiifa, ita ut de civitate ad civitatem non epifeopus, non presbyter, non diaconus transferatur. Si quis autem poti definitionem fandi ft magni *concilii*, tale quid agere lentaverit, ft fe hujuiccmodt negotio manciparit,hoc faûum prorfus in irritum ducatur, & rellituaturecclcfiz , cujus fuit epifeopus , aut presbyter, aut diaconus ordinatus.

XLIV.

Fi conriPo Chtkede-

(d) De his qui tranfmigrant de civitate in civitatem , epifeopis aut clericis, placuit ut canones qui de hac rc a fanftis patribus fiatuti fuidft ha- E beant propriam firmitatem.

XLV.

(e) Qutcunsquc temere ac periculole, neque timorem Dei prs oculis habentes , noc agnoicea tes eccleûafticam regulam , diiceduot ab ecclefia (/*) fibi commiHa, .uesbyteri aut diacooi, vel quicumque fob regula proefos cxiftunt , hi oequaqtsaça debeat in aliam ecclefiam recipi, fed omnem nece&tatetn convenit illis imponi, ut adfuas parochias revertantur. Qpod fi non fecerint, oportet eos communione privari. Si qaia autem ad a-lium pertinentem (g) audafter invadere, ft in fut ecclefia ordinare tentaverit, non confentieote epiicopo, a quo difcctiit is qui regula mancipatur , ordinatio hujufcemodi irrita comprobetur.

I wb» t c*·.* ˜ ˜k "

tai··

XLVI.

(A) Quoniam font quidam in die dominico gefiedcntes, ft in diebus peotecoftes , ut omnia in univerfis locis coofonanter obferventur, placuit fanfto concilio, liantes Domino vota perfolvera .

coacllro .

XLVII.

(fi Si quis epifeopus damnatus a fynodo, vel presbyter aut diaconus a fuo epiicopo, aufi fuerint aliquid de minifterio facro contingere, live epifeopus, juxta pmcedentem confaetudinem,five presbyter aut diaconus, nullo modo liceat ei nec io alta fynodo reftitutionis fpem, aut locum habere fatisfaftionis. Sed ft communicantes ei- omnes abjiei de ecclefia, ft maxime fi poftea quam didicerint adverfus memoratos prolaratn fuiilcfcntentiam, eifdem communicare tentaverint.

AMiorhcne ----- *'"** *'"*

XLVIII.

(A) Et illud petendum, ut llatuere (/) dignetur , ut fi quis cujuslibet honoris clericus, judi cio epifeoporum quocumque crimine foerit damnatus, non liceat eum , five ab ccclefiis quibus prarfuit, five a quolibet homine defonfari, intcrpofita pcena damni pecuniz atque honoris, quo nec ctatcm, nec iexum exeufandum elle prccipiant.

Ix raxrilt· AMc··»

x l ix.

(m) Nullus peregrinorum fine pacificis , id eft, commcndatitiis lufeipiatur epiftolis ·

Ex co«C'f>«>

fix

'

(a) Non licere clericum in duarum civitatum confcribi fimul ecclefiis, fed in qua ab initio or-dtnalus eft, non ad quam confugit, quafi ad po-Dtiorem, ob inanis gloris: cupiditatem. Hoc autem facientes revocari debere ad fuam ecdefiam, in qua primitus ordinati funt , & ibi tantummodo tniniftrare. Si vero quis jam translatusctt cxalias in aliam ecdefiam, prioris ccclefir, vel martyriorum quz fub ea funt, aut (a) ptochodochiorum, aut xenodochiorum rebus in nullo communicet . Eos vero, qui aufi *fuerint*, poll definitionem magnz ft univeifalis hujus fynodi, quidquamex his quz funt prohibiti perpetrare, decrevit fanâa fynodus, a proprio hujufmodi gradu excidere.

c.n d-.·..» , -" »·> ,rtr,u"·'

Q>) Peregrinos clericos ft leâores in alia civitate, przter commendattrias litteras fui cpilcopt , nufqaam penitus mimftrare deoere.

£

LU.

(f) Quod non oporteat facerdotcm , vd clericum , fine litteris proficifci canonicis.

ljod.oxù .

LIil.

(«) Item de po»ilet>i* Ptx oycetorum iit. xvin. Per.emt ed finQum &c. (») D« exrumwuoirat.· >n rudem Coor.llo tit. V. De hi» qui comn.un.oue &e. (/) In eodem roonlio quod non operior dem.grari , Ptepter oiult»m 1er. (d) le Coerilio Ch»lceduoenii tït. x». non tunfmigrendum de cixirare >a 'l» iterem tlc. V. de h.· <pd trsnfmigriit «rc. *(r)* In Concilio Nttwno de h.x, qui i·· Xcctefiu in quibu» profeOi funt minime perdurerunt m. iv l. Qu.cumque temere, ac periculoie fce. *(f}* d»»S Ubi comm.fa U) ------ <xi«n»«· ·
(S) liem in eodem Concilio de fle^endo genu tit. xx. Qjon.xm funt *<· (O «·» Aetlocheno Concilio de d,m. naui & gentancibut t»t. «*. St 4m· Epticopâ· (*) In African© Conrihn »<· Gterkii damoatij tir. XXVÎl1. Et illtU peuodam ftc. {/) d^oemipi. («) Î- Aot>och<no CuixiHo de ptrtgriporu» iülceptUauc m. V Nullu» perctrinorum (') In Chelcedontufi Conciho, quod non liceit Cer.ro la du.rum Cieiiatum Ecrlefii» nuniftrare tit. io- Non licere Clen.um *c. (r) ptech.troph.orui». (f) Ire... tn eodem quod nnn oportext peretrina, Clerice» fine commend.titli. m.eifli«re tlt. ij. feregrino. Clctu-o» Cr<· (r) In Laodiccnfi Concilio quod non nti» liter·» Sacro minifterio fervitote, pruheifri dtbeact iit · id. Quod non opcirte.i <5rc.

UII

/*BSR I , ronc ho •rd-c·^'". (·) OfitH epifeopoi dixit : Hoc quoque omnibus placer, ut five diaconus, five presbyter, fi»e quis clericorum ab epifeopo fuo communione fuerit privatus, fle ad alterum perrexit eptfcoputn,flc icteric ille ad quem confugit, eum ab eptfcopo fuo fijifle abjcâum, non oportet ut ei communionem indulgear. Quod fi fecerit, iciac fe convocatis epilcopis caufias efIediâurum. (Jniverfi dixerunt Hoc Haiutum fle pacem fervabit, fle concordiam cuftodiet.

LIV.

(4) Item placuit univerfo concilio, ut qui excommunicatus fuerit pro fuo negleftu, five epileopus, five quilibet clericus, fle tempore excommumcafiouis fuc ante audientiam communionem prsfumpferit, iple in fe damnationis judicetur ptotuliffe fententiam.

LV.

Condio (c) Januarius epifeopus dixit: illud quoqueftatuat fanânas vtftra, ut nulli epiicopo liceat alterius epifeopi civitatis miniftrum ecclcfiafticum follieitare, fle in fuis parochiis ordinare. Umverfidixerunt: Placet, quia ex his contentionibus folet nafei difeordia (d) fle ideo prohibet omnium fententu, ne quis hoc facere audeat.

LVI.

F (r) Item placuit, ut quicumque in ccclefia vel fcmcl legerit, ab alia ccclefia ad clericatum non teneatur, fle fubicripferunt. Aurelius epifeopus cc-clcfiac Carthaginenhs, huic decreto confenfi, fle prætcâo fubfcripfi. Similiter fit ceteri epifeopi lubfcnpfeninr.

LVI1.

E» coarllo (/) Item placuit, ut quicumque clerici vel diaconi, pro necelfitatibus ccclcfianim, non obtemperaverint epifeopis fuis volentibus eos ad honorem amplioiem in fua ecclelia promovere, nec illicminiftrent m gradu fuo, unde recedere noluerunt.

LV1II.

Aiienum clericum, invito epiicopo ipfius, nemo fuktpiat, nemo follicitet, nifi torte cx placito caritatis id inter dantem accipientemque conveniat Nam gravis injuriae reus eft, qui de fratris k ecclcfia id, quod eft utilius aut pretiofius, audetD vel allicere, vel tenere. itaque fi intra provinciam res agatur, transfugam clericum ad fuam ecclcbam, meuopolitaous redire compellet. Si autem longius rcceflit, fui praecepti auftoritate revocabitur, ut nec cupiditati, nec ambitioni occafio relinquatur.

LIX.

oη·«ii>φ (X) Ut nulli epifeopi vel clerici in ccclefia conviventur, nifi forte tranieuntes hofpitiorum uecef fitate illic reficiant. Populi etiam ab hujufmodi conviviis, quantum fieri^oteft, prohibeantur.

___ (V) Quod non oporteat facro minifterio deditos pOdlt*'âo. a presbyteris ufque ad diaconos, fit reliquum ec- <k* defiafticum ordinem, id eft, ufque ad fcibdiaco- r>(«n nos, leftores, cantores, exorciftas, fle oftiarios.flc ex numero continentium fit monachorum, ingredi tabernas^—

LXI.

Aurelius epifeopus dixit : Avaritie cupiditas, quam rerum omnium malarum matrem efle nemo It<. eft qui dubitet, proinde inhibenda eA, flr ne quis e* <«*111· alienos fines ufurpet, aut per premium termino*.; patrum ftatutos tranfeendar. Nec omnino cuiquatn c.*. · clericorum liceat de qualibet re farnus accipere Qpod fi fle fanAitati tuse, fle huic concilio videatur, prufenti placito defignetur. Gratus epifeopus dixit: Novell* fuggeflioncs, que valobfasnsfent, vel fub genere, latent, infpeân a noba formam accipient. Ceterum de quibus aperiitfisne divina feriptura fauxit, non eft differenda fcntentia, fed potius exequenda. Proinde quod in laids repvehenditur, id inulto magis debet in clericis pratBdamnari. Univerium concilium dixit: Nemocontra prophetas, nemo contra evangclia facit fine periculo.

LXH.

(i) Nec hoc quoque pnetereundum efle dixi- ■* <·'»»♦*·· mus, quofdam lucri turpts cupiditate captos,ufu rariam exercere pecuniam, fle fenore velle ditdee- ·« a * Nıl re, quod nos, non dicam in eos qui funt in dericali officio cooftituti, fed in Uicos cadere, qui *** Chnftianos fe dici cupiunt, condolemus. Qpod vindicari acrius in cos qui fuerint confutati decer. nimus, ut omnis peccandi opportunitas adimatur.

LXI1I.

De bis, qui in clero funt presbyteri flt diaco-Coi, fle a carnibus abftinent, placuit eas quidem o«Λ» contingere, fic ita fi voluerint, continere Qimkl fi in tantum eas abominantur, ut nec olcru.qu* cum eis coquuntur, exiftiment comedenda, tamquam non confenticnte» regule, ab ordineccffare debebunt.

LXIV.

Diaconi feptem efle debent juxta regulam, li cet & valde magna fit civitas. Idipfam autem fle Aâuum apoftolorum liber infinuat.

LXV.

Si quis carnes edentem, prater fanguioem Ac idolis immolatum, Sc faffocatum, cum religione & fide coodemnat, veiut fpem propter hujutmodi percçptioBcm non habentem, anathema fit

LXVI.

Si quis dederit vel acceperit oblata, praterepifcopum, vd eum qui conftitutus eft ab eo, ad c« s. difpenfandam mifericordiampauperibus, Atqui dat, flr qui accipit anathema fit.

LXVII.

Si quis ex his qui virginitatem propter Dominum Urvant, extollitur adverfus conjugatos, ana- »^κl)ι·<*> (bema fit, £°°7.

LXVII1

Si quis pioptcr continentiam qu» putatui, aut £>··«■ contumaciam, in die dominico jejunat, anatbcma fit.

LX1X.

Si quia corum qui continent* ftudent, abfque Enecefitare corporea, tradita in commune ijufona t» & ab ecclcfia cuftodita, fuperbicado diffolvit fti, mulo fux cogitationis irnpulfes, anathema fit.

LXX

(«) In Goneill· Sardknnfi de Cl«rlrn a CnnMnualoM Γ·H·ov**ll· «b ·«· —· rotifttaiit Epifcopo cic.*·. O£·· Ep<fcopui fcc (I) In CarrbagiMoe Concilio tit. It«* plaçait *«. (c) I· Concilia Sm4lc*eC d« non Colikitan- ·>· Cleric!· ·!!«·<« t<«. S. JanuArlu· Epifevpa· ire. (Z) it id··.......... f«»t<Ml* étfuM âte.
(r) In Concilio Africa*» de hi» qui i·αxl l<K>rlai >■ FecUfia ab ailla non podRr proaao««ri tit. jr.It·* plaçait k«
(f) In concilio Carrbaginenfi qui «a clerici» ab Epifeopi· fv;» promoti coattaapfcrlut, Me Ulle nanaant and· tnid«rc noluerunt tit. p It«m placuit Sec. (g) la Africano Concilio tit. ·. Ut aalll ftc. (i) In I-mClc·*, Coa. cilio tit. »♦ Quod ■▸ oporcoat ite. (/) d«»o<<p« io tti. Veiit. defeat titelt rtfittltnti (V odaMaWnr feitteme· d» eoote·· C···<·■, fu.' in iit edaetaUetueat ttiMmn* *»·* teoteeeetede '«· Zr/rrrp·* ei editit · i*> tit. I J. (O Ut. ip.

LXX.

ANNO CHRISTI

Omnes qui ingrediuntur ecclefiam Dei,& feripturas fccras audinnt , nec communicant in oratione cum populo , fed pro quadam intemperantia le a perceptione fanâô communionis avertunt, hi de ecclefia removeantur, quamdiu per eonfeffionem pernitentis infetas oftendant, *& precibus* indulgentiam conlcquantur.

Si quis presbyter, aut diaconus, dc omnino quilibet ex clero, parochiam propriam deferens , ad aliam properavit, dein omnino demigrans, in aha parochia per multa tempora nitirer immorari,ulterius ibidem non minifiret : maxime fi vocanti fuo epifeopo , & regredi ad propriam parochiam commonenti, obedire contcmpferit. Qpod fi in hac indifciplinatiooe perdurat, a minifierio modisombits removeatur, ita ut nequaquam locum reftitutionit inveniat. Si vero pro hac caufla damnatum alter epifeopus iufeipiat, hic etiam a communi coerceatur fynodo, velut qui ecclefiaftica cooflituta difloivat.

LXXII

Si quis a proprio epifeopo communione privatus eft, non ante iufeipiatur ab aliis , quam fuo reconcilietur epifeopo: aut certe ad firme fiodum, que congregatur, occurrens, ^ro fe fatisfeciat.

Si quis epifeopus, aut presbyter, aut quilibet regule fubieftus ecclefia:, pneter coofilium & litteras epifeoporum provinciae, dc prscipue metropolitaoi, adierit imperatorem , hunc reprobari & abjici oportere , nou folum a communione , verum & ab honore cujus particeps videtur exifteie , quia venerandi principis auribus moleftiam tenuvu inferie contra leges ecdefic- Si igitur adire principem necetfaria cauffa depofeit, hoc agatur cum traftaru & confilio metropolitan!, & ceterorum epicoporum , qui in eaidem provincia coin.norsutur. Qui etiam proficifccntem fuis protcquamur cpiftulis.

LXX IV.

Si quis s proprio epifeopo presbyter aut diaconus, aut a fynodo fuerit epifeopus forte damnatus , & imperatoris -turibus moleltus extiterit, oportet ad majus epifeoporum converti concilium : ft qun putaverim naberc mfta, plurimis epifeopis fuggerani , eorumque difeuifiones ac judicia przflolcmur . Si vero htr parvipendentes, molefti fuerint imperatori, hos nulla venia dignos efle , nec locum fatisfaftionis liabere, nec fpem futurs reftitutionis penitus opperiri dijudicamus.

Qy°d non oporteat facerdoles ft clericos fceneranter uluras, vel qux dicuntur fefcupla, id eft,ft (ummam capitis ft dimidium fumnus, percipere.

LXXVI.

Quod non oporteat amplius prêter eos qui regulariter cantores exiftunt , qui ft de codice canunt, alios m pulpitum confeendcrc, ft in cccle fia pfallere.

LXXVH-

Qpod non oporteat diaconum eoram presbytero federe, fed jufiiooe presbyteri iedeat. Similiter Wtcm ft diaconus in honore habeatur ab obfequeotibus, id eft. fubdiaconis, ft omnibus clericis.

LXXVIII.

Quod non oporteat fubdiacooos panem dare , yei calicem benedicere .

I.XXIX

Quod hi qui non fnnt ab epifeopis ordinati tans' in ecclefiis , quam In domibus , exorcizare non poffint.

LXXX-

Quod non oporteat m domiciliis divinis, id eft, in Domini ecclefiis convivia, qun vocamur agapo , fieri, nec intra domum Dei comedere, vel accubitus fternere·

LXXXI.

Quod non oporteat facefdottm, vel clericum prxter iu<fioncm fui pontificis proficifci.

LXXXII.

Quod non oporteat ingredi mulieres ad altare

LXXXIII.

Qpod non oporteat *facer*doles , aut clericos quibufeumque fpeftaculis in fcenis, aut in nuptiis interefle ; led antequam thymelici ingrediantur , exurgere eos convenit, atque inde dilcedere.Nec oporteat (accrdotes , aut clericos, ex eollatis vel comeflatioaibus convivia celebrare - Hoc autem nec laicis pode

Quod non oporteat in domibus oblationes celebrari ab epifeopis vel presbyteris.

LXXXV.

Qui fcmel ia clero deputati font , aut monachorum vitam expetiverunt, Aatuimus, neque ad militiam , neque ad dignitatem aliquam venire mundanam : aut hoc tentantes , ft non agentes pœnitentiam , quo minus redeant ad hoc quod propter Dominum primitus elegerunt, anathematizari.

LXXXVI.

(c) Si quia clericus advenus clericum habet negotium, non deferat epifcopum proprium, fit adlx cularia percurrat judicia ted pout aftio vennktur apud epifcopum proprium, vel certe coofilioejufdem epifeopi , apud quos utreque paire» voluerim, judicium obtinebunt. Si quis autem prxter hxc fecerit , canonicis correptionibus fubjacebit . Quod fi clericus habet caufiam adverfus epifeopum proprium, vel adverfus alterum, apud (yno dum provincia judicetur. Quod fi advtriu» *cju(-* dem provincia metropolitanum epifeopus vel de«eus habet querelam, petat aut primatem dirtee/cos, aut fedem regiae urbis Coailantinopolitame, 5 apud ipfum judicetur.

LXXXVH.

Clericos in ecclefia miniflrantes, ficut tam con. fiiruimus , in alterius civitatis ecclefiam llatutos fieri non oportet, (cd contentos efle, in quibus ah initio miniftrare meruerunt , exceptis illis, qui proprias amittentes provincias , ex occeflitate ad aliam ecclefiam tranfiernnt.

LXXXZIH.

Non licere clericis poft obitum fui epifeopi , res ad eum pertinentes diripere , ficut antiquis îuoque eft canonibus conftiiutum . Qtiod fi hoc acere tentaverint, graduum iuomm periculo iubjacebunt.

LXXXIX.

Item placuit, ut epifeopi, presbyteri, diaconi, vel quicumque clerici , qui nihil habentes ordinantur, & tempore epifcopatus »el clericatus tui agros, vel quaecumque prxdia, nomine fuo comparant, tamquam rerum dominicarum invafionis crimine reneantur, nifi admoniti in ecclefia eadem ipfe contulerint. Si autem ipfis proprie aliquid liberalitate alicujus, vel fuccelfiore cognationis obvenerit, faciant inde quod eorum propolito congruit.

(.) ui j (*) »t- sr V) In tW*m Gomili· tit. y·

.gruit. Quod fi a fuo peopofito netrorium cxotbitaveriot, honore ecclcfiaftico *indigni*, tamquam reprobi, judicemur.

XC»

Ut clerici, edendi ve) bibendi cauffa tabernas non ingrediantur, mfi peregrinationis oecefficaie compulit.

XCI.

Epigooius epifeopus dixn: in multis conciliis hoc ftaiuium eft, etiam nunc iioc confiimandum eft a veftra prudentia, beatiflimi fratres, ut clericum alienum nullti; fibi prxripiat epifeopus, prxrerejus aibitnum cujus luerit cleriius.

XCJL

Illud etiam duximus pvzmonendum, ut ficut i.cn luo, ita nec alieno nomine aliquis clericorum cxctccrc fernus attentet. Indecens euim eft, crimen luum commodis alienis impendere. Fceous autem hoc folum afpicere fit exercere debemus, ut quod hic mifericorditer tribuimus, ab eo Domino, qnl multipliciter fic in perpetuum manfura retribuet, recipere valeamus.

XCIIL

Confcquens fuit, ut illa quoque, qu* de Piceni parnbus nuper ad nos miffa relatio nuntiavit, nrc nunc pixtereunda putaremus, ideft, plurimos clericorum negotiationibus inbooeftis Ac lucris turpibus imminere, nullo pudore cernentes evangelics:n leftionem, qua iple Dominus nofter negotratoies e templo verberatos flagellis affetitur expuhiTe, nec Apoftoli vciba recolentes, quibus ait Amo *nuittans Dat, tMphcal Jt fugthu Jtcalaribui* Plalmiftam quoque David lurda diflimulantes aure cantantem; *aen togaav/ at^ottahenti, tntrtiL·· ad poitntuj Domiat.* Proinde hujufcemodi aut ab indignis poft hzc qucftibus noverint abftinendum, & ab omnibus cujuslibct negotiationis ingemis cupiditateque ceflandum, aut in quocun que gradu fint pofiti, mox a clericalibus officiis abft*nere cogantur, quoniam domus Dei domus oianoms & effe debet fit dici, ne officina negotiationis & fpeluoca potius fit latronum.

XCIV.

Pftli fl me · Nepouane cariffime, litteris tranfmarinit, & crebro petis, ut tibi brevi volumine di geram pixeepta bene vivendi; & qua ratione is, qni (xcun munia detehda, vel monachus coeperit efle vil delicus, icftum Cbnfti tramitem teneat, ne ad diveiia urorum diverticula rapiatur. Scio quidem ab avunculo tuo B. Hd'odoro, qui nunc ponnfirx Chnfti eft, te & didicifle qu* lanâa iunt, & quotidie d'icere, normamque vit* ejus examplum babere virtutum. Sed & nolha, qualiacumque funt, fulcipc: & libellum hunc libello ilhirs copulaio, ut cum ille te monachum erudierit, hic clericum doceat effe perfeftum. Igitur clericus, qui Chnfti fervit ecclcfix, interpretetur primo vocabulum luum: & nominis definitione prolata, nitatur efle quod dicitur. St enim cleros Grxce, Latine fors appellatu!; propterca vocantur clerici, *cl quia de forte lum Domini, vel quia Dominus ipfe tors, id eft pars, clericorum eft. Qui autem vel ipfe pars Domini eft, vel Dominum partem habet, talem fe exhibere debet, ut iple poflideat Dominum, Ac ipfe poftsdevtur a Domino. Qui poifidet Dominum, β cum Propbeta dicit, Parr avea Dmviwvj, nihil extra Dominum habere poteft. Quod fi qnippiam aliud habuerit prxter Dominum, pars ejus non erit Dominus. Vertu gratia: Si aurum, fi argentum, fi poflclfiones, fi vanam fapelieâilero, cum iftis partibus Dominus pars ejus fieri non dignatur. Si autem ego pars Domini tum, & funiculus hereditatis ejus; ucc accipio partem inter ceteras tribas, fed quafi levita fit facerdos, vivo de decimis; it altari ferviens, akaris oblatione AuNtentor; habens vnSuni fic veftitum, his contentus ero, & nudam ctucem nudus fequar. Obfccto itaque te,'& rapeiens iterum rtcrumque monebo, ne officium clericatus, genus antique militiae'putes: id eft, ne lucra izcuh ia Chnfti queras militia: nec plus habeas, quam quando clericus efle empifli, dedicatur ubi; *CUti rorum* aaw /wdenvas *tu.* Menfulam tuam pauperes & peregrini, & cum illis Chriitus conviva noverit. Negotiatorem clericum, & ex inope divitem, ex ignobili gloriofuni, quafi quamdam peflem fuge. CvmnvpaaS *morti bomicoa joAelatiom/ fxjjuv**. Tu aurum contemnis, *alius* diligit. Tu calcas opes, ille fellatur. Tibi cordi eft manfoetudo, filantium, fecretum: illi loquacitas, attrita frons, fora placent, & plater, & medicorum tabern*. In ranta morum difeordia, quz poteft efle concordia? Hofpitiolum tuum aut raro, aut nunquam mulierum pecks te»ant. Omnes puellas & virgines Chrifti, aut aequaliter ignora, aut «qualiter dilige. Ne fub eodem teâc manferis, nec in praeterita caftitate confidas. Nec David fanâior, nec Salomone potes efle fapientior. Memento temper, quod paradifi colonum de poffcfltooe fua mulier ejecerit. ÆLgrotanti tibi fanâus quilibet frater sfljftat, & germana, vel mater, aut probate quzlibet apud omnes fidei. Quod fi bujufmodi non fuerint consanguinitatis caftimonicque perion*, multas anus nutrit ecclefias, qu* & officiurn prrbeant, fit beneficium accipiant miniftrando, ut infirmitas quoquc tua fru&im habeat elcemofynz. Scio quofdam convaluiffe corpore, & animo xgrotarc cœpifle. Periculofe tibi œiniftrat, cujus vultum frequenter attendis. Si propter officium clericatus, aut vidua vifitatur, aut virgo; unquam domum folus introeas, talrfque habeto focios, quorum contubernio non infameris. Si leflor, fi acolytus, fi plahcs te fequitur: non ornentur vefte, fed moribus; nec calamiftro cnfpent comas, fed pudicitiam habitu polliceantur. Solus cum iola fectete & abique arbitro vel telle, non ledeas. Si familiarius eft aliquid loquendum, habet nutricem majorem domus, virginem, viduam, maritatam: non eft tam inhumana, ut nullum prxter te habeat cui fe audeat credere. Caveto omnesrfufprciones: fit quidquid probabiliter fingi poteft, ne fingatur, ante devita. Crebra munufcula, & fudariola, & fiifciolas, & velles ori applicitas, & oblatos ac deguftatos cibos,blandafque ac dulces litterulas fandus amor non habet. Mei meum, lûmes meum, meumque defiderium, Chriftus eft. Natus in paupere domo, fit intugurio rufticano, qui vix milio & cibario pane rugientem fatiare ventrem poteram, nunc fimilain & mella faftidio. Novi & genera & nomina pitcium: in quo btore conch* left* fiat, calleo: faponbus avium difcerno provincias! & ciborum me raritas, ac noviifime damna ipfa dcleâant. Tu quidem divinas knpturas fepius lege, immo nunquam de manibus tuis facra lcftio deponatur. Dike quod doceas, obtine eum, qui fecundum doârinam eft, fidelem termonem, ut poflisexhortari in doârina fana, & contradicentes revincere. Permahe io his que didicifti, ac credita funt tibi, fciens a quo didiceris, paratus temper ad fatisfaftionem omni pofcenti te rationem de ed, que io te eft, fpe. Non confundant opera termonem tuam, ne cum in ecclefia loqueris, tacitus quilibet refpondeat: Cur ergo haec que dicis, iple non facis? Delicatus magifter eft, qui pleno ventre de jejuniis diiputat. Accufare avaritiam & latro poteft. Sacerdotis Chnfti os, mens,manuique concordcot. Efio fubjcftus pontifici tuo, fic

quafi

-qnafi animz parentem fufpicÿ. Amare filiorum, tsroere, fervorum eft. *iifttrftM,* inquit, «Ateji *·»·»■ «w»s? Λ Omns·** «g» /<<-, *M trnmr* aneas rjî? Melius eft carifiimc, non habere quod tribuas, quam impudanter petere quod des. Sed ft genus arroganti® eft, dementioeena te velle videri, quam pootifex Chrifb eft. Non omnia poflumns omnes. Alius in ecclefia oenius eft, alius lingua, alias manus, «Hos pes, auris, venter, ft cetera. Lege Pauli epiflolam ad Corinthios,quomodo divena membra unum corpus efiaunt. Nec rufticus tamen It fimpiex frater ideo fe fandum putet fi nihil noverit I nec peritus & eloquens lingas nftimet Cinditatem: multoque melius eft e duobus imperfeAis, rufticitatem habere fandam, quam eloquentiam peccatricem. Multi zdificant parietes, & columnas ecclefie fubftruunt, marmora nitent, auro fplendeot laquearia, gemmis altare diftinguitur, & miniftrorum Chrifti nulla eledio eft. Nunc vero portemus crucem Cbrifli, & divitias lutum putabimus. Quid miramur quod Chriftus vocat iniquum mammona? quid futpicimus tx. amamus, quod Petrus fe non habere teftaror? Convivia tibi deteftaoda funt fzcularium, maxime horum qui honoribus tument. Turpe eft, ante fores lxerdocis Chrilli crucifixi & pauperis, & qui cibo, quoque vefcpbatur alieno, lidoresconfiilum & milites excubare.* judicemque provinciae melius apud te prandere, quam in palatio. Quod <i obtenderis facere tc bre, ut roges pro mifetis atque fubjedis: judex fzculi plus defert clenco continenti, quam diviti: & magisfanditatem tuam venerabitur, quam opes. Aut ii talis eft qui non audiat clericos nifi inter phialas, libenter carebo hujufccroodi beneficio, & Chriftum rogabo pro judice, qui mtg.s poteft & citius fubvenire. Melius eft enitn confidere in Domino, quam confidere in homine. Melius eft fperare in Domino, quam 1pera'e io principibus. Nunquam vinum redolear, ne audias illud pbilofophi: Hoc non eft ofculum porrigere, fed vinum propinare.Violentos facerdores Apoftolus damnat, & vetus lex piobibet. *[errnunt, onumr & fictrnm bibent.* Sicera, Hebraeo fermone, omnis potio nuncupatur quae inebriare poteft, five illa quz frumento conficitur, five pomorum fucco, aut cum favi decoquuntur in dulcem & barbaram pouonem, aut palmarum fruftus exprimuntur in liquorem, coebique frugibus, atque pinguior coloratur. Quidquid inebsiat, & ftatum mentis evertit, fuge fwn liter ut vinum. Nec boc dico quod Det creatura a nobis damnetur. Si quidem & Dominus vim potator eft appellatus; ⊲t Timotheo dolenti ilomachuni, vini modica forbitio relaxata rft l Sed modum pro aetatis & 'valetudinis, &corporuin jqualitaie exigimus in potando. Quod (i ablque vino ardeo adolcfccntia, & inftammor calore fanguinis, & iucculento vslidoque fum corpore, libenter carcbo poculo, in quo fufp/cio veneni eft. Pulcre dicitur apud Grecos, fed nefeio uttum apud nus eque rclonct, Pinguis venter non gign t lenium .enuem. Tantum tibi jeiuniorum impone, quantum ferre potes. Sint ubi jejunia pura, calla, fimplicia, moderata, & non fuperilitiola. Quid prodeft oleo non vctct, & molellias quafdam difficuttatefquc ciborum querere, caneas, piper, nuevs, palmatum fruftus, limilam, mei, pillacia? Tot hortorum cultura vexatur, ut ciba rio non vefcamur pane. Audio preterea quofdam contra rerum hominumque naturam, aquam non bibent, nec vefei pane, fed forbniunculas delicatas, 0< contrita olera, betarumque fuccum non calice foebere, fed concha. Foctiilimum jtjomum, eft aqua ft pan s. Sed quia gloriam non. hsbet, Aût omnes pace & aqua vivimus, quafi publicum. &*commune jejunium aoo putatur. Cave ne hominum rumuiculoa aucuperis, ne in ofirnfatn Dei populorum laudem commutes. *Si trtnt,* inquit Apoftolus, Anateiias pterreav, *Cbri^i ftw»i «m tft».* Defiir placere hominibus, dc frrvas fadus eft Chrifti. Per bonam & malam famam, a dextris ft a finifiris Chrifti miles graditur: nec laude extollitur, nec vitnperatioee frangitur: non divitiis tumet, non cootrahitur paupertate: ft l*ra contemnit ft triftia. Per diem fol non urit eum, neque luna per nodem. Nolo te orare in angulis platearum, ne redum iter precum tuarum frangat aura popularis. Nolo te dilatare fimbrias, ft oftentui habere pbyladeria: & conficientia repugnaate, pbarifaica ambitione circumdati. Inde pendet evangelium, inde lex ft propheta. Fidelis mecum lcftor inteiligis quid taceam, ft quid magis tacendo loquar. Tot te regula, quot fpecies gloriarum percurrant. Quanto melius erat, b«c non in corpore, fed in corde geftare? Deum habere fautorem, non afpcdus hominum? Vis fcire,quales Dominus quaerat ornatus? Habeto juftitiam, prudentiam, temperantiam, fortitudinem. His cali plagis includere, qua te quadriga velut aurigam Chrifti, ad metam concita ferat. Nihil hoc monili pretiofias, nibil hac gemmarum varictate diftindius. Ex omni pane decoraris, cingeris, atque protegeris: & ornamento tibi tant, & munimini: gemma vertuntur in fcuta. Cave quoque, aut linguam, aut'aures habeas prurientes, id eft, ne aut ipfe aliis detrahas, aut alios audias detrahentes. Jedrtu, inquit, *fri-Vf*1". irent innnt io^nehu-ir: & iâverjtti JUinht nutrii tun fftiubni fcMtdnInnt,* ftc. Parce a detradionc lingua, cuftodi fermones tuos, & fcito quia eunda quz de aliis loqueris, tua fententia judicaris: & in his ipie deprehendendus eris, qua in aliis arguebas. Neque vero illa jufta eft excufatio, Referentibus aliis injuriam facere non poftum. Nemo invito auditori libenter refert. Omcji ergo tui fit, cariffime, non folum oculos caflos fervsre, fed & linguam. Numquam de tnulienun formi; difputes, nec quid in cujuiquam domo agatur, alia domus per te noverit. Omnium Chriftianorum dotnos, quafi proprias ama. Facilius contemnitur clericus, qui fzpe vocatur ad prandium, & non rccufat Numquam petentes, raro accipiamus rogati. Beatius enim eft magis dare, quam accipere. Nefeio enim quomodo etiam ipfe qui deprecatur ut tribuat, cum acceperis, viliorem ic judicat. Et mirum in modum, fi eum rogantem contempletis, plus te pofterius veneratur. Procuratores atque diipenfatorcs domorum alienarum atque villarum, quomodo e(Te poifunt clerici, qui proprias jubentur contemnere facultates? Amico lapcrc qmp piam, furtum eft' cccicfiam fraudarc, ücnlcgiu>n eft. AccepiiTc pauperibus erogandum, ft efunentibus plurimis., vel exutum cfTe velle, vd timidum, aut ,(quod aperti&tni fceleiis eft.) aliquid exinde fubtrahere, omnium prrdonum crudrLtstem fuperat. Alter fame torquetur, Ce tu judicas, quantum ventri cjus Faris fit. Aut divide ftaum, quod acceperit: aut, fi timidus difpenfator es, di mitte largitorem, ut fua ipfe diftribuat. Nolo, fub *occilionc mea,* fvcculus tuus plenus fit. Nemo mea melius mc fervarc poteft. lpfe eft optimus difpenfator, qui nihil ubi refervat. Cccpifti me, Nepot.ane carifttmc, talia feribendo confodiendum me omnium linguis prodere. Aut enim nihil fetibendum fuit, ne hominum judiciumfub iremus, quod tu facere prohibuifti: aut fc».bentet nolle, aJveriuni nos eundorum maledicorum tela efle torquenda. Quos obfccro ut quieicant, defi-

defauant malcdiceie. Non enim ut ad.crfariis, ledA ut amici* fcripfimus. Nec inveâi fumus in eos qui peccant, kd ne peccent, monuimus: neque in illos tantum, led in nos ipfos feveri judices fuimus, volcnteique feflucam de oculo alterius tollere, noflram prius trabem ejecimus. Nullum Izfi, nullius nomen mea fcnptura defignatum eft. Neminem fpecialiter meus fermo pullavit. Generalis de vinis difputatio eft. Qui mihi irafei voluerit, piius ipfe de fe, quod talis fit, confitebitur.

XCV.

Obfecro te, cariflime, ut multitudines hominum, ce omen & ulutAtionci α convivia › vcluti quafdam catenas fugias voluptatum. Sit vilis *'bi & vefpcrtinus cibus. Olera & legumina, inttrdumquc pifciculos, pro fummis ducas deliciis. QUI Chtiftum defiderat, & illo pane vefcitur, non quxrir magnopere, de quam pretiofis cibis ftereus conficiat. Qiidquid poft gulam i>on icuntur, idem ubi fit quod panis fit legumina. Semper in mani· tua facra lcftio fit. Frequenter orandum, ∖ flexo corpore mens erigenda ad Dominum. Crebri vigiitx, & ventre vacuo izpius dormiendum. Rumulculos & gloiiola*, & palpantes adulatoicr quafi hoiks fuge. Pauperibus & fiatubus rcftigctia fumptuum manu piopria diilnbuc. Humilimcm vellium tumenti animo non appetas. Sxculanum, Jc maxime potentium, conioriiuin de»>ta. Habeto (implicitarem columba:, ne cuiqusin machinons dolo*. & feipenti* aftutiam, neC aliorum iupplantens infidis. Non multum diftat m vino, vel decipeic poffr, vel decipi po(TcChn-(liitium lcinplum verum Chnfti, amma credentis eft; illam exorna, illam fefti, illi offer donaria, m illa Cfu ftuin luicipe. Neleio enim quouiodo plus pljr est mundo, qui Chnfto difplicct.

XCVI.

Dico autem, fi clericatus titillat te defidcrium, pofti* docere, & rationalem boftiam ofler Ciniflo. Ne lis miles antequam liro: ne prius inag.ilcr iis antequam dflcipulus. Nou eft humibiatis mei neque inrnfiirz, judicare de de ne t. & de m mftus ccdcfiarum ftmflrum quippiam dicere. Habeant illi ordinem & gradum (nom. Quern fi tenueris, quomodo tibi in co vivendum lu, editus ad Ncpodanum liber docere poffit Volo ergo, ut fine mtcrmiifionc oratio, ix ».gil tibi fit (enfus, ncc vagis cogit itionibus patens, corpus pariter & ammus tendatur ad Deminuin. 1ram vince patientia. Ama fcientiam lcriptu rarum, & cami* vui* non amabis. Nec vacet mens tua varus perturbationibus quz fi pecioti uileJerint, dominabuntur tui, dx tc deducent ad dehftum maximum. Facito aliquid opens, ut iens pei tc diabolus inveniat occupatum Memento quia fic apoftoii Chrifti, habentes poteflatem dc evangeho vivere, laboribaut manibus fuis nc quem gravarent: & aliis tribuebant rcfngena, quorum pro ipirtualibus debebant metere carluli*. Ita ergo age. Λ ·.ive in monaflerio, ut clencus rfle mercari*, ut adulefcentiam tuam nui la torde commacules, ut ad altane Chrifti quali de thalamo virgo procedas, & habeas deforis bonum tcft r monium. Fcmmz quz nomen tuum noverint, vultum ncfcia.il. Cum ad pcrfeftam «ta tim veneris, fi tamen vita comes fuerit, A te vel populus vel pontifex civitatis ad clericum adlegerint, agno qui clerici "ont, & inter ipfos ic&are mef ores: quia m omni conditione & gradu upturns mixta finit ·<·Π,π.-. Multo .empore dilcc quod doceas. Ne credas laudatoribus tui* nnmo irrifonbus aurem ne libenter accommodes.

XCVII.

Monachum autem pcrfcâum efle nolle, delinquere eft. Sed de hoc gradu pullus, provocabis ad clericos. Au de his aliquid audeam dicere, qui certe in fuit urbibus commoramur? Abiit autem, ut quidquam de his fimfttum loquar, qui apollolico gradui fucccdentes, Chrifti corpus facro ore conficiunt, per quos nos etiam Chnfliani fumus: qui clares regni calorum habentes, ante judicii diem judicant, qui fponfam Dommi fobria caftitate coolcrvant I Sed &alia, ut ante perftrmxi, monachorum cauffa eft, aha clericoium. Clerici pafcunt oves, ego pafeor. Illi de altario viBrunt: mihi quafi infruftuofac aibori fecuri* ponitur ad radicem, fi munus ad altare non defero. Nec portum obtendere paupertatem, cuimncvangclio anum viduam duo, qux fibi fola fupcreiant, xia mittentem laudaverit Dominus. Mihi ante picsbytcrutn federe non licet i illi, fi peccavero, licet tradere me la tante in interitum carnis, ut fpnitus falvus fit in die Domini Jcfu. Et in veteri quidem lege, qmcumquc facerdot ibus non obtemperaffet, aut extra caftra politur lapidabatur a populo, aut gladio cerricc lubjcda, contemptum expiabat cruore. Nunc vero ioobedicns, (puitali mucrone truncatur: aut ejeâus de ecclcfia, tabido demonum orc difccipitur.

XCV11I.

Deprecatus ex, ut tibi breviter exponerem qualiter clerici viditare debeant. Hinc me pkri que c malcdiâis smulis przftolantur, quia non (deo veritatem Puma quidem tentam-nta iunt clericorum, fcminaium frequentes acceffus. Ille kxus teprehcnfibiles exhibet clericos. Quid tibi revera cum feminis, qui ad altare cum Domino fabulari*' Te eundi in publico, te in agro rufttci aratores ac vinitores quotidie graviter lacerabunt, fi contta difpofitum fidei cum feminis habitare contendis. £1 quia (ut aibitror) coocupi(ets irreprehcntibili* inveniri, teflimomo bono munire. Numquid in choro apolloiorum femine affuerunt*' Prohibe virgines tccum commoian, etiam quz de genere tuo funt. Diligis eas? exteDnus ordina, frequenter vifita junâus obkquio clericorum, ne dum fecretalitcr ac folu; ingrederis, macules teflimoninm tuum. Aliter namque conjuj.ati, aliter continentes edocentur ccclcuaflicum fubirc minillerium & onus- Feminarum cum cla ricis, nullo pafto conjnnûa pr&cipitur converfa i o. janua diabol:, via iniquitatis, fcorpionispercuffio, nocivumque. genus eft femina. Cum proximat ftipula, incendit ignem. Flammigero igne percutit femina confcicntiam pariter habitantis, exuritque fundamenta montium. Ego judico, fi cum vitis fctr.inz habitent, viicanum non deerit diaboli, qui cx cis aucupatus eft ab initio peccatum. Ferreas mentes libido domat: fi ailigaverit quis ignem in fimi fuo, veftimenta ejus non comburentur' Aut fi quis ambulaverit fuper carbones ignis, pcdcs fuos non comburet' Mihi erede, apn poteft toto corde habitare cum Domino. qui fem marum acccibbus copulalur. Sed d.cit: auviiuar, inquit, *fiffphcitrr*, *confidnttr.* Bene & argute, fed oportet, tcftimonium bonum habere ab his, qui fori* funt. Licet coram Domino incedas, tamen coram hominibus bona providenda funt* quia aflutiores fune filii tenebrarum fuper filios luci*. Cum a te hoc genus non amputatur, das rej^rehendeniibu* te

ANNO CHKIS1·

Heliodo-re» 4,flt

ANNO CHROII

-locum. Ipfe te detrahentium roorfibus tradidifti, ii agapetarum confortium non dimifeiis. Benignus cs? gaudeo. Pudicus? falfum eft. SI pudicitiam quzris, feminam, quam videtis bene conveifantem, mente dilige, non corporali frequences ornatu. Non veftis tenera clericum facit, aut iaccrdotem, fed cafta mentis intentio- Hxc enim devotionem honoris in te cuftodit. Honorem quidem glorioftus boni operis fama confervat. Sacerdotes quippe decet, vel ceterae quidem clericorum gradus, ut fupea diâum eft (a femini» fegregari. Si igitur generis gratia judicas eafdem nullo pafto dimittere, memento quodThamar ab Amnoo fratre fuo corrupta fit. Idipfum perfequor, dileâiflime: ubi unius eft tabernaculi eonverfatio, carnis non facile tollitur deleâatio. De duobus euim › quod unus ddiderat, fi loqui non poteft, vel tentatur. Kernotio igitur viri caftitatis collocat arma, conftruit in melioribus caftra, jsudoris honorem confolatur. Potuit enim & Maria mater Domini de choro apoftolorum non difcedere, fi liceret. Tcda poft tentationem pellionis Antiochie a Paulo prohibetur pariter pergere. Nemo miles cum uxore pergit ad bellum. Non invideo caritati. Gt tibi cum caflis virginibus longzva dileftio; tunc in bono meritum collocabis, dc famam meliorabis. Sed de congregatione puellarum pulcre cenfeo, in hebdomada fecunda vifitationc ad benedicendam congregationem convenias, *fed non* folus, ne rumigeruli linguis te lacerantibus macerent. Alienam enim cupiunt vicini difcutere vitam, nonfuam. Propterea digne accipe Doftrorum prreepta verborum, & monita humilitatis, quz fraterno afteâu calamo imperante expreftimus, dulciter lege. Jam vero, ut reprehenfibilis divini altaris non fit facerdos, pauca de reliquis Apoftoh teftimoniis, quantum Dominus donat, exponam. Sufficiant fuperiorcs csuffit, que diâz funt. Verum ne aliquis minus intelligent, ad epifeopos fentiat Apoftolum fuilTe locutum, quid de diaconibus ad Timotheum prxeeptum eft, quid de presbyteris ad Titum, commemorare deledat. Sed przteresundum non eft, inpcrtorem explanare fententiam. Unius uxoii» viium & nova & vetus praecepto facerdotem cenluit eligendum Quia digamos ad minifterium pkriquc cpifcopi applicuerunt, lie afteruerunt: Concubina fuit ilia, hxc uxor. Quafi non hrc esdem fini commercia foeditatis in ilia, qu» in hac exercentur, qux uxor alïentur, aut quia conjugii tabulas non fecit, concupiiccntia alia non fuit. Nullo pafto digamos, vel concubinarum catenis infertos, decet iubire facerdotii miniftenum In Lcvinco icriptum eft ac prxfimtum, quales eligi debeant facerdote». Si ergo clericus mono gamut fuerit, fit uxor ejut digama: noli eum ad mimftcrium applicare. Hxc Tito prccepta idem Apoftolus de ordinandis clericis dedit. Et quia liber finem expeftat, ad id redeamus, undedigreffi fumus. Ncc fi dux aut tres pariter Dei ancilla morentur, folum ad eas dreet ingredi (acerdotem. Si quis hxc praecepta non obleivaverit hoftis eft ammz luas. Qiod fi poft noftra moni› ta aliquis clericus agapetas amplius quzficritama re quamChriftum, fecundum fynodalem regulam conveniatur, & prccepta patrum in Niera definita ei legantur. Jam vero fi conventus prcdifta fugerit ôc reliquerit, confer. fumus maximum lucrum. Alioquin talis ab eccleiia anathematizandus eft. Germinant enim femine fpinas cum viris habitantes, & arcana mentium acuto mucrone percutiunt. Proh nefas dolor eft dicere, fed preterite non decet. Chnfto iftx noverunt nubere, non clericis. Clericum folitudo facit, non

A publicum. L.ege quia tali» debet effe folitarius, qualem Jereinis» dvfcripfit: *Srétbii Jtlilentu*, <7 *tmbit*. Et quia Jcfu«, rcliftis apoftuiis, lotus ibat orare. Mariam in penetralibus angelus folam invenit, non cum agapeta loqnentem, fit illa virilem introitum trepidavit. Hofpiialem prxrepir apoftolus clericum ordinandum. Hoc prxerpto Kter Abraham dt Loth angelo» fufeeperunr, quia ïpites dilexcrunt, fie fit Onefiphorus Paulum doârins tbntem fulcepit. Hec imitationes fini veilrx, & ne finatis incolam preterite, qui apud vos non comederit panem. Sequitur. *Nm ptrt*j· ftnm* Non enim pugilem deferibit apoftolus, fed qui confcicntias non percutiat fingulorum. Sit modeflus, non infletur, non inebrietur, fur

B domui bene prefit perquam erit horribile, fi domui clerici detrahatur. Laedit facerdotis opinionem in plebe, quando de proximi» ejus male loquitur populus. Super omnia hsc, prawipif apoftolus boni leftimonii clerico fundamenta componere, ut bonorum operum teftificatio cafto confirmetur afteâu ·

XCIX.

Itaque omnes qui in ecclcfiaftiri minifterii gradibus ordinati funt, generaliter clerici nominantur. Cleros autem vel clericos hinc appellatos, doâores noftri dicunt, quia Matthias forte eleftus eft, quem primum ptr apoftolos legimus ordinatum. Sic *& omnes*, quo» illis temporibus ecclefiarum principes ordinabant, forte eligebant.

C Nam cleros fon interpretatur Unde fit hereditas Gnaee ćlcronomia appellatur, fit haeres cleronomos. Proinde ergo clericos vocari ajunt, eo quod in forte hereditatis Domini dentur, rd pro eo quod ipfe Dominus for» eorum iit, ficut de cis icriptum eft, loqucnre Domino; *Egt farahtai t9fK93*. Unde Oportet, ut qui Deum hereditate poffident, abfque ullo impedimento Ixculi Deo iervirc ftudeant, fic pauperes (pititu efle contendant, ut congrue illum Pfalmiftz dicere poffint *Dwtiw pari bcrtditatu nttJt.*

C

His igitur lege patrum cavetur, ut a vulgari vita ieclufi, a mundi voluptatibus fefe abftineant Non fpeâaculis, non pompis interfint, convivia

D publica fugiant; privata non tantum pudica, fed & fobria colant. Ufuris nequaquam incumbant, neque turpium occupationes lucrorum, fraudtfvc cujufquam ftudium appetant. Amorem pecunix, quafi materiam eundorum criminum, fugiant: fzcularia officia negotiaque abjiciant: honorum gradus per ambitiones non fubcant; pro beneficiis medicine Dei, munera non accipiant. Dolos fic conjurationes caveant, odium fic atmulationem, obtre&ationem atque invidiam fugiant: non vagis oculis, non infreni lingua, aut petulanti tumidoque gefto incedant, fed pudorem ac verecundiam mentis fimplici habitu inceiluque oftendsnt, obfcœnitatem etiam verborum, ficut fic operum, penitus exeerentur; viduarum ac virgi-

E num viCratione» freqoentiilimas fugiant. Contuberma extranearum feminarum nullatenus appetant. Caftimoniam quoque inviolati corporis perpetuo confervare ftudeant, aut certe unius matrimonii vinculo foederentur. Senioribus quoque debitam prxbeant obedientiam, neque ullo jaftantis Audio iirmetrpfos attollant Poftremo in doftrina, in leâionibus, plalmis, hymnis, cantici», exercitio jugi incumbam. Tales enim eftedebent quicumque divinis cultibus iefc mancipandos fludent, fcilicet ut dum fcientiz opciam dant, doârinz gratiam populis adminiftrvnt.

CI.

Duo funt genera clericorum, unum ecclcfiaffi-

O eorum

eorum , fub regimine epifiopah degentium ; alte- . itit R i. IUnj 4cephjlorum , id eft Goe capite , qui uuem fequantur ignorant. Hos neque inter Luco· («culat ium officiorum fludia, neque inter clericos religio recentar divina : fed foloroa atque oberrantes fola turpis vira compkAitur fle vaga : quique dum nullum metuentes, explenda voluptatis fux licentiam confeftantur, qaafi animalia bruta, libertate ac deGderio <uo feruntur , habentes Ggnom religionit, doq religionis officium, hippocentauris G- nnles, nec equi, nec homines, mixtumque (ut ait poeta) gcnus , prolefque biformis , quorum quidem fordida atque infami numerofitate , fatis fuperque noftra pars occidua * pollet.

CII.

Clericus admonendus eft , quatenus Gc vivat ,] ut bonum exemplum vita fua Gecularibcw prxbeat. Et in clerico, fi quid jufte reprehenditur , ex ejus vitio ipfa religionis noftra «ftimatio gravatur . Clerici difeant , ut qua a femoribus fuis jubentur, impleant, ut humiliter eorum imperiis fubjsceant, ut nec fubjeâio eos conterat, nec locus lupcrior extollat . Clerici difeant , quomodo ante occulti arbitri oculos per humilitatem ficobedientiam fua interiora componant, quatenus non cuin reprobis puniantur , fed cum clcftis «terna premia fortiantur . Admonendi funt clerici , ut tanto circa fc follicitius vivant\ quanto eos aliena cura non implicat. Dicendum eft clericis, ne prxpoGtorum tuorum vitam temere judicent , G quid eos fortaffe agere reptthenfibiliter vident : ne unde refte mala redarguunt, inde per elatior.is impulfum in profundiora mergantur . Admonendi funt clerici, ne cum culpam tuorum prxpofitorum conliderant, contra eos audaciores fiant.' led Gc eorum prava apud fcmetipfos dijudicent, ut tamen divino timore conftrifti , ferre fnb eis jugum reverentiz non reculent : quia fafta prrpoGtorum, oris gladio ferienda non funt, etiam cum reâe reprehendenda judicantur . Plerofque clericos , impudcntic vitio , non niG increpatio dura compclcit : quia dum fe delinquere nelciunt , nescfTc eft ut a plurimis incrcpentur.

CHI.

Fi-Jc·». Admonendi funt fubditi, ne prxpoGtorum fuo- ,um v*,irn temere judicent, G quid eos foitaftcD agere rcprehenhbiliter vident, ne unde reâe mala redarguunt , inde per elationis impulfum in piotunJiora mergantur . Admonendi funt lubditi, i e cum culpas prxpoGtorum confideranr , contra eos audaciores Gant : fed Gc , G qua valde funt eorum prava , apud fcmetiplos dijudicent, ut tamen divino amore conftriefti, ferre fub eis jugum reverentix non recufent . Qtiod melius oilpndiinus , G Davidis faâum ad medium deducamus . Saul quippe perlecutcr , cum ad purgandum ventrem i. eluncam fuiflet ingreffus , illic cum vius tuis David inerat , qui jam tam longo tempore pei (ectmonis ejus mala tolerabat . Cumque eum viti Gu ad feriendum Saul accenderent, tregtt eos teprehenfionibui, quia manum mittere tn Cbriftiim E Domini non deberent. Qui tamen occulte furrexit, & oram chlamydis ejus abfeidit . Quid per 5?ul, nifi mail redores? quid per David, nifi boni lubditi defignantur ? Sauiem igitur ventrem purgare eft , pravos prxpotitos conceptam in corde malinam ufque ad opera miferi odoris oftendere ,&cogitata apud fe noxia, fadis exterioribus cxcquendo monftrare . David namque Saulcm ferire metuit, quia pix iubditorum mentes , ab omnt fe pelle obtrectationis sbllinenies, pixpofitorum vitam nullo ltngus gladio percutiunt, et>am cum de rmpcrfeftiotie reprehendunt . Boni fubditi , quaudo pro ir.iirmitate fe leabfbnci e vix poftunt, ut extrema quedam atque exteriora prrpoGtorum mala, fed tamen humiliter , loquantur , quafi orana chlamydis Glenter incidunt . Quia videlicet dum yt«lat« dignitati, faltem innoxia & 1sten. ter derogant , quafi regia fuperpoliri vellem fecant . Sed tamen ad fcmetipfos redeunt , feque vebementiflime vel de tenuifiima veibi Lacer, none reprehendunt. Unde bene & *illic* feriptum eft : *ftH kM Devii ptrtqfit ter futue,* y»*d *tAftiitf- ftt ertttt tihutyiit Seul.* Faâ» quippe prrpoGtorum oris gladio fierscoda doq foot, etiam cum reprehendenda judicantur. Si quando vero contra eos vel in minimis lingua labitnr , necefle eft ut per afftiAioncm pernitentis cor prematur, quatenus ad femetipfum redeat . & cum quis prepoftt« poteftati deliquerit, ejus contra fe judicium, a quo Gbi pralata eft, perhorrefeat. Nam cum in prxpoGtos delinquis, ejus ordinationi, qui eos nobis praetulit, obviamus. Unde Moles, cum contra fe, & Aaron conqueri populum cognoviffet , ait: rarae yard /«war? A'ec evafra < *tft tuur- £*t·**· nur vtfirwt* , /id *centre Deeutm* . Admonendi funt benevoli fubditi , ut Gc alienis bonis congaudeant , quatenus habete & propria concupifcant : Gc proximorum fafta diligendo laudent, ut ea etiam imitando multiplicent : uc G io hoc pixieutis vite ftadio ad certamen alium devoti fautores , fed pigri fpeâatores adfiftaot, & poft certamen Gne bravio remaneant , qui nunc in certamine non laborant ; & tunc eorum palmas aiHiÛi refpiciant , in quorum nunc laboribus olioG perdurant. Valde quippe peccamus, G aliena bene gefta non diligimus : fed nihil meiceü.s agimus , fi ea que diligimus, in quantum poftumus, non imitamur. Dicendum eft benevolis lubditi» , quia G imitari bona minime fcftrnant , qux laudan.es approbant, Gc eis virtutum fanftitas ficut liultis fpeftatonbus ludicrarum artium vanitas placet . Illi namque aurigarum ac hillrionum gefta favotibus efferunt : nec tamen raies elle defidrrant , quales illos confpiciuut effe quos laudant. Mrantur eos placita egifTe, led tamen devitant Similiter placere . Dicendum eft banevolis luMms, ut cum proximorum faâ· confpiciunt , ad luum cor redeant: & de alienis aâibus non parfumant, ne bona laudent, & agere recufent Gravius quippe extrema ultione feriendi funt, qu.bus placuit qqod imitari noluerunt.

CIV.

Propter peccatum primi hominis , humano geneu pcena divinitus illata eft fervitutis , ua ut quibus afpicit non congruere libertatem, his milencoidius irroget ferviiutem. Et licet peccatum humanx originis , per baptifmi gratiam eundis fidelibus dtmiffum fit; tamen orquus Deus *ideo di*-(crevit hominibus vitam , alios fervos confli tuens , alios dominos, ut licentia male agendi fuveruin, poteflate dominantium reftringatur . Nam fi omnes fine metu fuiffcnt, quis eflet qui a nwlis uuempiam prohiberet? Inde bc in gentibus reges principeiquc eleili Iunt, ut terrore luó populos a malo coercerent , atque ad reâe vivendum legibus lubderent . Quantum attinet ad rationem , non eft perlonarum acceptio apud Deum ; qui mundi elegtt ignobilia & contemptibilia , iχ qux non iunt, ut ea qux funt deftruerett, ne glorutur omnis caro , hoc eft , carnalis potentia coram illo . Unus enim Dominus «qualiier , C< dominis fert coofultum , & fervi». Melior eft fubjcCla tervitus , quana elata libertas. Multi enim inveniuntur Deo libere feivientes , fub dominis cooftiiuti Hagitiofis : qui etfi fubjeâi funt ilhs corpoic, prxlati tamen iunt mente-

CV.

CV.

ANÎ^I CI'iR/ * prtor.P.Itt. Adaoa. p. Plerumque fubditi fub paftorali regimine cou* Aituii, dum valde dc fc elati prsfumuns, exprobrando ceteros dedignantur, dum fingularirer fumma exiftimant cunifta que agunt. Subtiliter...itaque ab arguente ddentienda funt opera protervorum, ut in quo fibi placent, offendantur quia Deo difplicent. Tunc protervos melius corrigimus,cum ea qus bene egjfl» fe credunt, male aaa monftramus : ut unde adepta gloria creditur , inde utilis coufufio fublequatur. Nonnumquam fubditi, cum fe vitium protervis minime perpetrare cognofcunt, coinpcndiofius ad corre&oncm veniunt, fi altetius culpae manifcllions, A ex latere requifits, improperio confundantur : ut ex eo quod defendere nequeunt , cognofcant fc temere improbe quod detendunt. Cum proterve Paulus Corinthios advertam fe temere in ic?m videret inflatos, ut rlius Apoilo , alius Pauli , .alius Cephs , alius Chrifti (t efle diceret : inceftus culpam in medium deduxit, qus apud eos 8c perpetrata, A ineorrepta remanebat , dicens : Avdrrar tatrr *vor finuctlto , <7 talif fenicatit , quaiic nec nrer gentet, ttt ut uxerem patrii fuit hatett . Et vot inflati eflit £f non maftt Mlum babuiftif , it tolleretur dt medio vcftrum </χι boc opui fitti.* Ac fi aperte dicat: Quid vos per proterviam hujus vel illius dicitis, qui per diffolutionem negligentis nullius vos effe monflratis Admonendi funt inviti fiibaiti, ut perpendant quanta crcitaiis fint, qui alieno profcâudeficnint , aliena exaltatione contabcfcunt : quants infeltcitans fint , qui melioratione proximi deteriores fiunt : dumque augmenta ahefi® profperilatis afpiciunt, apud (emeiipfos anxie aftiiâi, cordis fui pelle moriuntur. Quid invidis infcliciu», quos dum confpefia felicitas afficit, pcena nequiores reddit ' Aliorum vero bona , qus habere non IKITT * Me poliunt, fi diligerent, fua feciffeut . Noftra nimirum funt bona alioium , qus ctli imitari non potiumiis, amamus in altis : & amantium fiunt , quacumque amamur in nobis. Hinc ergo penfent invidi, caritas quanta virtutis eft, qua alieni laboris opera , ooftra fine labore facit . Dum fe invidi a livore minime cuftodiunt, in antiquam verfuti boftis nequi nam demergumui . Dc illo namque fcriptum eft : *Invidia dttbeh mori m/ra-vu m orbem terreum.* Quia enim ipfe ctrlum perdidit, condito hoc homini invidit. A damnationem fuum perditus, adhuc abos perdendo cumulavit. Cognofcani invidi , quantis lapfibus taberekentis rutuat fubjaceant : quta dum livorem a corde non projiciunt , ad apertas operum neqattias devolvuntur. Ntfi rntm Cam invtdiflct acceptam iraitis hoftiam, minime perveniffet ad eju» exunguendam vitam . Unde icriptuin eft : *Et refpexit IJemmui ad Abel Ô ad munera ejui, ad Cam vero dy td munera non refpexit. Irttufaue t/i Cttit vrbtuttnter , contidit vuttns ejur .* Itaque livor facrificii, fratricidii teminanum fuit. Nam quem melrerrem fe effe duluit, ne uicumque effet, amputavit . Dicendum cit invidis , quia dum fe ifta mtrinfacus pelle coniumunt, etiam quidquid ih fe aliud boni habere videntur interimunt . Unde fcriptum eft : *Vtit ctrnutm , ftmitt tordit : putre, do offiuut , tnvtdit .* Per livoris vitium ante Dei oculos pereunt, etiam que humanis oculis fortia videntur. Ofla quippe per invidiam putrefeere eft, qusdam etiam robuila deperire. Ille eft vere humilis iubjcétas in bonis , qui non eft defeefor in malis. Nam dum de malis fuis lubjeâns arguitur, & contra verba arguentis accenditur, quando de bonis fuis quafi humiliter titubat , per humilitatis vocem ornari appetit, non doceri.

cvi.

Ad hcc qus pnrdiûa font , ego tunc : Sic , MhEft I inquam, ifta invidiofis quefiious jaflas, A ■» i® giltatiooem pontificum vel certe ipfius pontifi- '«-pi.ui „ catus exaggeras , quafi non ubi ilia legifti , qui- (** bus rationabiliter permoveris, ibi etiam illa fint , qus a vobis prstermifla, breviter *ia excufalionem* officii (acerdotalis attingemus . Port illa verba , quibus DCgligentium finis facerdotum offenditur , de pontifice officium tuum curante, propheta fic loquitur : *Si tutem tmueuiimote te td tmptum , ut rtfb* j» *t vtii juit convertatur , »»» fuerit eonverjut t vit fut , ipfe impiût m tnifuittte fut morietur , & tu tnimum tuum libertfit .* Hic certe fatis evidenter offenditur , quod five proficiant « five non pmficiant auditores, tacere eis non debeant facerdoiej : nec ideo rei fiot, fi forte cotum verba populi non audiunt , vel audita contemnunt, fed fi ab eis *coeri^endio* abfiftunt. Quia G uec exemplo vits pispotitorum fuorum , nec verbo doitrinz populi contumaces emendati proficiunt , ipfi libi cauffa lus perditionis exiftunt , A doâores tuos quorum exempla Gmul ac verba defpiciunt, involvere criminibus tais omnino non poterunt . Quod idem propheta evideniius alio loco profequitur, dicens t *Speculator cum viderit pedium ve-* gv.c *xmsrcMr fuper terram & cetinent buccmt , iS tnnuntiuverit populo; tudteni autem, <iuifaul< ille eftt tiuitum buccmt, tf non ,fe objtrvaverit , venentque & tulerit eum y-fun^u;t.-ipfiuf fuper caput Ccjui erit. Sonum bucctna audivit, ú non ft obftrpjvù, fanguir eju< tn ipfo erit. St auitm ft cuftodiertt , ««{««M fuam faivabit.* Hic quoque quid agere debeat , qni fungitur fpeculaiotis officio . divinus termo fatis offendit: fcilicet ut.quando vident venientem gladium fuper terram , hoc eft iram Dei fuper peccatores , opetjbus terrenis addiâos, omnino non taceat, atque eis, quamdiu inhaJetint iniquitatibus fuis, imminere divinat indignationis interitum denuntiare non deGnat, fed clare ac publice arguat : quia hoc I<uecine nomen infinuat, ut le a fuis crim.nibus emendantes , fupplicium future damnationis effugiant Qpod fi corripientem, li iram futuram, qua- contemptoribus jam imminet . nuntiantem homines terreni defpiciunt : (anguis eorum m ipfis erit & facerdos , qui eis peccata eorum non tacuit , peene , qus cos expcâat , paiticeps efle non poterit .

CVn'

Nec illf , qui faa poflidentes , dari fibi aliquid volunt, Cm grandi peccato luo, unde pauper vi- Uofl I durus erat, incipiunt. De clericis quidem Spin- >« tus fandus dicit : *ftccatt populi met cnm-duni* . Sed Cent nihil habentes proprium, non peccata , fed alimenta , quibus indigere videntur , accipiunt : ita polfeflores non ajitnenra quibus abundant , *itd* aliena peccata fiifcipiunt . Ipfi quoque pauperes G te poffiot fuis artificiis , aut laboribus expedire., non prafumant quod debet debilis A infirmus accipere : ne forte ecclefia, qus poreft oïnni iolaiio...drfliiutis neceffaria miniftrara , G omnes etiam nihil indigentes accipiant, gravata , illis quibus debet fubveninc non valear · Qui autem ecdefia ferviunt, & labori fuo vetat debita reddi oportere credentes, ea quibus opus non habent, aut accipiunt libenter, aut exigunt, nimis earns1>ter fapiunt, fi putant quod ecdelin fideliter fervientes , ftipendia terrena ac non potius premia sterna percipiant. Ssecularis quippe militia, quia otlcftia non habet, terrena tlrenue militantibus pirftat. Unde fatis indignum eft, fi fidelis dc operofa devotio clericorum , propter ilipendium temporale premia fempiterna conlcmnat.

_—I juhf R. i -nat. Quod fi quilibet mmifter eccirfi* non habeat, unde vivat, non ei reddat hic, fed necet fana pixflet ecdefia, ut in futuro prxmium labori, recipiat, quod m hac vita jam fpc dominice promiflionis expeflat. Illi quoque, qui velut idonei, nihil fibi quidetn dari **eiut debitum po icunt, fed tamen ecclelix lumptibus vivunt; non efl meum dicere, quali peccato cibos pauperum prxfumendo fufcipiant, qui ecclefiam, quam juvare de piopnis facultatibus debuerant, fuis expenfis infuper gravant: propter hoc fortaflis in congregationes viventes, ne aliquos pauperes pateant, ne advenientes excipiant, aut ne fuum ccofum expenfis quotidianis imminuant. Quod fi aliquid de lruflibus fuis ecdefix velut pro ipfia expenfa fua contulerint, non fe prxleraut inani jaâantia illis quos nihil habentes pafeit & veftit ecdefia: quia perfeffior efl ille, qui fe mundi rebus cxfpoliat, aut qui cum nihil habuerit, ncc habere defiderat, quam ille qui ex multis qux poffidet, ecelefix aliquid prxftat, ac fe de eo quod prxftiterit, furfitan jaflar. Dura funt qux dico, nec ego diffiteor; dura lunt, fed obfervare nolentibus. Ceterum fi fiant ifla, qux difficilia non facientibus font, ftatim facilia facientibus fiunt Non ergo ea qux nolumus obfervare, impoffibiJiras nobis facit dura, fed novitas. In ufum veniant, & neminem fiequentata conturbabunt. Nam quxro, quid fit eorum, qux dixi difficile? ut homo id quod opus non habet, ab ecdefia non accipiat: an, ut quod opus non habet, fine cauffa contemnat? 5« propter hoc non vult fua qinique relinquere, ut habeat unde vivat; ut quid accipit, unde rationem reddat? ut quid pectatis alienis *fua* multiplicat?

CVHI.

s, u(d«m p, t. mpi i-b Itaque facerdos. cui dtipenfationis cura commifla «(1, non tolum fine cupiditate, fed etiam |>ujc pinnis, accipit a populo dilpcnfanda, At fiddlier dtfpcniar arrepta, qui omnia fua aut reliquit, 'aut ecclcfi* rebus adjunxit, & *fe m* numero pauperum paupertatis amore continuit, ita ut unde pauperibus lubmmirtrat, inde À ipfe tamquam pauper voluntarius vivat Qcrtci quoque, quos pauperes «tu voluntas, aut nativitas frete, cum perfcdione c irruris, vita necffari», live in domilMM fins, five in congregat.one viventes, accipiunt quia ad ea accipienda non eos habendi cupiditas ducu, fid cogn vivendi ncceifiias.

C1X.

F>.«' Illi autem, qui tam infirmi funt, ut poffeffionibus luis icnuntiare non poffint, fi ea qux accepturi erant, difpcniatori relinquant, nihil haben.tbus conferenda, fine peccato poflident tua qu-a fit ipfi quodammodo lua relinquunt, quando propriis contenti rebus, nihil eorum qux labori vel ordini luo deberi arbitrantur, accipiunt. Qu«>d fi putant ideo accipi debere eorum, qua: conferuntur ecdefi*, portionem, ne eam videantur abjicere, fe veru non poffe lua lelinquere, quod eis deforme fit inter fuos pauperes reddi noverint effe deformius, poffeflores de elcemofynis pauperum pafei.

CX.

Heu quam fubtiliter nos ille decipiendi artifex fallit ' quanta excitate oculos noflr* menti, obducit. ne dilcemamus gaudendi avidi. unde juflius gaudeamus ' aut ne cupientes augeri divitiis, noverimus quas quibus incomparabiliter prxferamus! Nam gaudere quidem bonum efl: fed qui gaudet, fi non mdc gaudet unde debet, non poteft bonum effe quod gaudet. Siquidem gaudet ut raptor, cum defiderata rapuerit; gaudet Ac ebriolus, cutn exoptat* occafionem potationis invenerit: gaudet de adultci, cum ad delectationem trucodi corporis concupiti pcrvcneni. Sed cum fit gaudere bonum, de his atque de hujutccmodi gaudete, grande efl malum. Hxc & his fimilia funt, unde nos gaudere vult mundus. cum fuis amatoribus periturus. Hac funt que repudiare debemus, ut de bona confcienua, fanâitate morum, de acquifitione virtutum, de dono Dei, & de promiflionc futuri regni, luefTabiliter gaudeamus. Ditari quoque divitiis, grande efl bonum. Sed inde ditari unde non debeas, non eft habenua facultas, fed detclbnJa calamitas. Nihil efl enim calamnofius, nUnique milenus co, qui iniquis acquifitiouibus «.relut, quem locupletem fraudes laciunt ac rapinx. Ill* nobis funt ambiendx diviti*, qux nos ornare poffunt pariter & munire, quas ncc acquirere poffumus inviti, nec perdere: qux nos contra impetus hoflifes armant, a mundo diflcrminant, Deo commendant, ditant animos nollios at<luc nobilitant.* nobifeum funt, intra nos lunt. Diviti* noflrr credende funt, pudicitia, qux nos pudicos, juflitia, que juflos, pirtas, qux pios, humilitas, qux humiles, maniuetudo, qux manfuctos, innocentia, que innocentes, puritas, qux puros, prudentia, qux prudentes, temperantia, qux temperantes, & caritas, qux nos facai Deo & hominibus caros, vittu;um potentes, lxculi contemptores, ac bonorum omnium fellatores Hxc funt non omnium, fed lanâorum *itnâx* virtuut · non d<"-tum fuperborum, fed bumilium pauperum facultates: patrimonium cordium, divina: incorruptibiles morum. quibus non abundant, nili qui illis carnalibus ex cotde renuntiant. Qu* quamvis & ipfa Got bona, utpoic a bono Deo creata, tamen quia funt bonis mahfquc communia, findent ea fpiritaks viri contemnere, quo puilint ad illa incomparabiliter meliora, qux lunt bonorum omnium propria, pervenire- Quoniam non e<l tale bouum quod habent Ac mal, quale illud efl, quod non habent niû boni. Corporale bonam quando habent iniqui, ipiorum efl prxmiuru; quando habent jufti, non efl eoi utn premium, fed temporale iolatium. Irem boni rempotaiis amiifio, fit exercitium jufli, & irtjufti Aipplicum. quia & juflus defiderio cxleflum captus, omnia temporalia, five habear, five annuat, omnino uon fentii. & iniquus id quod cum delefiatione habuit, fine dolore non perdi· Pioprcrea igirur eis qui militant Deo, fugiende funt ex toto corde divine. Quas qui habere volunt, fine labore non querunt .tine difficultate non inveniunt, fine cura non fervant, liric anxia delectatione non poffident, fine dolore non perduut Apolloius autem Cbnfli militibus dicit *Velo vo> fine jeluci· ht» indute ejje: &, Aodix* aaralaa· Mra/aram *ev/erttu*, , *r/"* farm *guident oppetenti! erroveruut » fide, C ,nferuerunt je delonkut ueuitn*. Ac fic cenfus iflt terrenur eis, a quibus vitiofe diligitur, non efl voluptatum matetta, fed dolorum. Quapeoptei expedit facultates ccclcux pofiideri, ut it de vivant, oui non feculo, cujus gaudia fugitiva repudiant, fed Deo deferviunt, cujus ineffabili» bona defidevant

CX1.

De talibus dicere videtur apoftolus: *(<) Sfa m facrorio operentur, </v* de focrino lunt, edunt: (Г* 9MI *nltarto defervttint, cuen nltari pjrlieipant*. Qui

niii

(-) Proipwi

——niG hoc *it* contemptoribus ftaritanm fuarum vel- HWIST1 **' fecum» adjungeret ; *lu tf* Zbewaair evdiwert Aû y» rwngrfcaw a mmiim/ , *de evmgetio* ovoetv. Da evangelio vivunt, «ui nihil propriae habere volant : qui nae habent , nec habere aliquid concupifcunt. non fuorum , fed communium poffeflores . Qpd eft aliud de evaugetio vivere, nifi laborantem inde, obi laborat, neceflaria vita percipere *t* Apoftolus tamen , qui fic evangelium praedicavit, ut nee de evangelic viverer, fed ncceflarta fibi fuit manibus miniftrarct, de fe confidenter eloquitur : Ega au/rav mrf/a Aeriae qf«< /aav . Et quare hoc dixerit, fecurus aperuit , dicens : Za^edir aasAi avari . avagts farsae *at meam ftti evocare.* Evacuari dicit gloriam team , G ab eis, quibus prodicebat , voluiffet accipere vit· temporalis expenfam. Nolebat quippe io protenti laboris, fui fntehun, fed io futuro, recipere. Si ergo ilU qui nihil habe bat, noluit de evangelio, ubi laborabat, fed fuis manibus vivere, ne gloriam fur mercedis amitteret : quid nos, qui propria nolumus, amore poffidendl, non vivendi neceffitate, relinquere,& accipere infuper volumus , oot^uode vivamus , fed unde cenfum noftrum incrementis damnabüibus augeamus *i*

cxn.

rtoXf"*' ,_____«U- <K«>·. q«»d volui & rogavi befterno die, ut hodie frequentius conveniretis , hoc eft quod difturus fum. Vobiteum hic vivimus, fle propter vos vivimus, fle intentio votumque noftrum eft , ut apud Chriftum vobiteum fine fine vivamus.

Gredo autem ante oculos veftros effe converfatiooem noftram , ut fle nos dicere fbrtaflis audeamus , quamvis multum illi impares, quod dixit Apoftolus : *Imitatores ani eftote , /icat tf tÿt Cbrifit.* Et ideo nolo , ut aliquis de nobis inveniat male vivendi occafionem . *Prwidtmaj tnim tea«,* ait idem apoftolus, w» *ftlaat enem Dtt , fed etiam certa imaiaihat .* Propter nos conteientia noftra fufficit nobis : propter vos fama noftra non pollui, fed pollere debet in vobis . Tenete quod dixi, atque diftinguite. Dus res funt, confcienlia flt terna . Confcientia tibi, fama proximo tuo eft neceffaria. Qui fidens çonfeientie fus negligit famam fuam, crudelis eft, maxime in IO-co irto pofitus , de quo dicit Apoftolus fciibcns ad difcipulum luum : *Circa tenus te tpftm boat-ram tferam frabe exeatfittm .* Ut ergo non vos diu teneam , prefertim quia ego fedens loquor , vos ftando laboratis : Noftis omnes , aut pene omnes , fic nos vivere in ea domo , qux dicitur domus epifeopii , ut quantum poffumus , imitemur eos tendos, de .quibus loquitur liber Aftuum apoftolorum : *Nemo Acebat aJi^aid propnam , fed erant illis tamia ctatmanus .* Quia forte aliqui vefirum non funt tam diligentes vite noftts terutatores, ut hoc fic noverint , quomodo volo vos noffe : dico quid fit, quod breviter dixi. Ego , quem Deo propitio videtis epifeopum veftrum, juvenis veni 'ad iftam civitatem*, ut multi veftrum noverunt. Qparebam ubi cor.ftituerem monafterium, & viverem cum fratribus meis. Spem quippe omnem fsculi reliqueram, flt quod effe potui, nolui : non qusfivi tamen quod fum . Elegi in domo Dei abjeftus effe, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. Ab eis qui diligunt feculum, teerevi me : fed eis qui prêtent populis, non me coequavi · nec in convivio Domini mei fuperiorem locum elegi , fed inferiorem & abjeftun . Et placuit illi dicere miht , Afceodc Curium . (Jfque adeo autem timebam epiteopatum ut quoniam ccepetat effe jam alicujus momenti inter Dei tervos fama mea, in quo kxo icte-beat non effe epiteopum, non illo accederem Cavebam hoc, & agebam, quantam poteram, ut in loco humili falvarer, ne in alto periclitarer Sed , nt dixi , Domino tervus contradicere non debet. Veni ad iftam civitatem , propter videndum amicum, quem putabam me lucrari poffe Deo, ut nobifcutn effet ia moaafterio quan fecorus, quia locus habebat epifeopum. Apprehenfus, presbyter faftus fum , flt per hunc gradum ad epifcopatnm perveni. Non attuli aliquid, non veni ad hanc ecclefiam nifi cum his indumentis quibus illo tempore vefticbar . Et ouia hoc difponebam , effe in monafterio cum fratribus, cognito inflituro & voluntate mea, beata memoria tenex Valerius dedit mihi hortum iltam , in <iuo nunc eft monafterium . Cœpi ljoni prooofiti fratres colligere compares meos, nihil habentes, fient nihil habebam, & imitantes me, ut quomodo ego tenuem paupertatulam meam vendidi, & pauperibus erogavi, fic facerent & illi qui mecum effe voluiffent, ut de communi viveremus commune autem nobis effet magnum fle uberrimum pnedium ipfe Dros. Perveni ad epifcopatum fle vidi Dcceffe habere epifeopum , exhibere humanitatem affiduam quibuteumque venientibus , five tranfeuntibus.- quod fi non feciffet epifcopus, inhumanus diceretur. Si autem ifta.. confoctudo in monafterio permiffa effet, indecens(effet : flt ideo volui habere in domo ifta epifeopii mecum monafterium clericorum. Ecce quomodo vivimus . Nulli licet in focietate noftra habere aliquid prorium ,. Sed forte aliqui habent : nulli licet . Si qui habent , faciunt , quod non licet . Bene autem (entio de fratribus meis , & temper bene credens, ab hac inquifitiooe diffimutevi : quia fle ifta quarrere, quafi male fentire videbatur. Noveram enim & novi, omnes qui mecum viverent , noffe propofitum noftrum, noffe legem vitae noftra . Venit ad nos etiam presbyter Januarius , Îui videbatur fua honefte erogando quafi conumpfiffe, ted non confumpfit. Rcmanfit dii quodam pecunia, id eft , argentum quod diceret effe filio tuo. Filia iplius, Deo propitio, in mooafterio feminarum, & bonx fpei eft. gubernet illam Dominus , ut impleat quod de illa fperamus, m illius inilericordia , non in ejus meritis. Et quia infra annos erat, & de fua pecunia nihil facere potcrat ; quamvis enim videremus fulgorem pro fefoonis, tamen lubricum timebamus artatis ; faftum eft ut ipfum argentum quafi pocli· fervaretur, ut cum ad legitimos annos veniret, faceret inde quod virginem Chrifti decetet, quando opii me jam facere poftet - Dum haec exprtanhir , cspit ille morti propinquare . Qui diu tamquam de fuo vivens, quia iplius erat, non filis, teftamentum fecit. Teftamentum, inquam, fecit presbyter focius nofter , nobifeum manens , de eccleGa vivens , communem vitam profitens . Teftamentum tecit, haeredes inflituit . O dolor illius focietatis , o fruftus natus non de arbore quam plantavit Dominus. Sed ecclefiam fcripfit heredem . Nolo munera ifta, non amo amaritudinis frudum . Ego illum Deo querebam , focietatem profeffus erat, hanc teneret, hanc exhiberer. Nihil habebat ? teftamentum non faceret . Habebat aliquid ? non te noftrum focium , quafi Dei pauperem fingeret . Magnus mihi inde dolor eft , fratres. Dico caritati veftr· propter hunc dolorem ftatui hatreditatem ipfam in ecdefia non futeipere. Filiorum ipfius fit quod reliquit . Ipfi inde faciant quod voluerint. Videtur enim mihi , quia fi eam futeepero, in ifto fafto, quod mihi difplicet, & quod doleo, ejus particeps ero. Hoc volui non latere caritatem veftrara . Filia ipfiua

in

m »oβ*Πiηo eft feminalum, & filia» ipGus ia axxMfterio virordm eft : ambo» «hatredavit : il» la® cum laude, i(him cum elogio, id eft, cam vkuptrauoue. Commendavi autem ecclefia, ut «ou accipiant ipiat portiuncula», qua. pertinent ad exheredatos, nifi cum ad legitimam aetatem pervenerint. Hoc eis pefervat ecclefia. Deinde litem dimifit inter filio» fisos, in qua laboro. Pudla dicit, Meum eft, noftts quia hoc dicebat *Semper* pater meus. Puer dicit, Credatur patri meo, quia moriens mentiri non potuit. Et illa contenno quale malum' eft ? Sed fi pueri ipfi ferv.Dei funt, litem hanc inter illos cito finimus. Audio illos ut pater, & forte melius quam pater ipforum. Videbo quid fit juris. Sicut Dominus voluerit, cum paucis fratribus fidelibus honoratis, Deo propitio, de numero veftro, id eft, de ple» be ifta, audio inter illos cauffam, & ficut Do> mimis donaverit, finio. Tamen rogo vos, nemo me reprehendat, quia ejus hereditatem nolo fukipiat eedefia. Primo, quia faâum illius deteflor. Deinde, quia inftiiutum meum eft. Multi laudant quod difturus fum, fed aliqui fit reprehendunt : utrilquc facere fatis valde difficile eft. Audiftis modo cum evangelium' legeretur : tvL/, *& na» feltaliis : planximus, & non Insuftis.* Fewr *Joannes Baptifta non mindstcant ne.jue bibens, & dicunt, Damonium babet. Venit films bommis manducans & bibens*, 6* *dicunt*, fere *borna vorax, potator vmi, & amitas publicanorum*. Quid ergo facio inter illos, qui parant me reprehendere, & dentes in me ducere, G fufeepero hereditates eorum qui filios fuoi irati exhxredan: *f* Iterum quid fum ladurus cis, quibus canto, fic nolunt faltare ? qui dicunt, Ecce quare nemo donat ecclcfne Hipponenfi aliquid I Ecce quare non eam faciuut, qui moriuntur,heredem: quia epifeopus Auguftinus dc bonitate ftia (laudando enim mordent, labiis mulcent, ficdentem figunt) donat totum, non fufeipit. Plane fuie ιpιo, profiteor me fuicipere oblationes bonas, oblationes fanftas. Si quis autem irafeitur in filio fuo, fic monens exhzrcdat eum; G viveret, oon eum placarem? non Ci filium reconciliare deficient' Quomodo ergo cum filio fuo volo ut habeat pacem, cujus appeto hereditatem? Sed plane G faciat quod tepe hortatus fum. Unum filium habet? putet Chriftum alterum: duos habet? putet Chriftum tertium: decem habet? Chriflum undecimum faciat, fic fnfripio. Quia ergo feci hoc in quibufdam rebus, jam volunt bonitatem meam, vel commendationem famz me» in aliud vertere, ut alio modo me reprehendant, quia oblationes devotorum hominum nolo fufcipcre. Confiderent quam multa lufceperim. Quid opus eft ea numerare ? Ecce unam dico, filii Juliani hzreditatem fuiccpi. Quare? quia fine filiis defuoâus eft. Bomfacii hzreditatem iufeipere nolui, non misericordia, fed timore. Naviculariam nolui effeccclcfiam Chrifti. Multi funt quidem, qui etiam de navibus acquirunt. Tamen una tentatio fi effet, ii iret navis, fic naufragaret, homines ad tormenta daturi eramus : ut de fubmerfione navis fecundum conluctudincm quxreretnr, fic torqueremur a judice qui effent de Huftibus liberati. Sed non eos daremus, nullo paâo enim hoc tacere deceret ecdefiam. Onus ergo filcale perfolveret, led unde perfolveret ? enthecam nobis habere non licet. Non eft epifeopi fervare aurum, fic revocare a fe mendicantis manum. Quotidie tam multi petunt, tam multi gemunt, tain multi nos uiopcs intei pellant, ut pluies triftes relinquamus, quia ut poffimus dare omnibus non habemus Nuo habemus ergo enthecam. Propter naufragium ergo hoe vitandum feci, non doaando. Nemo ibi «m faodet, fed orno fit vituperet. Plane,gnautto douavt filio quod irato· parer moriens abftulit, bene feci. Laudent, qui volunt : *parcant,* qui laudare Minat. <&id plmibus, fratre» *mû?* Qpkuinaue vult, exheredato filio, heredem facere ccckfiam.auasrat alterum qui fuicipiat, non Auguftinum.· iramo, Deo propitio,neminem iaretuat. Quam laudabile Cifttun fanAific venerandi epifeopi Aurelii Carthaginenfis,quomodo implevit os omnium qui (ciunt laudibus Dei? Qpidam cum filios non haberet, .neque Iperaiet, res fuas omnes, retento fibi uiufirudu, donavit ecclefias. Nati hint illi filii, & reddidit epifeopus nec opinanti,qua illi donaverat. In poteftate babebat epifeopus non reddere.· led jure fori, non jure exii. Sane etiam hoc noverit caritas veftra, dixiffe me fratribus meis, qui mccum «oauent, ut quicumque habet aliquid, aut vendat, adt crocet, aut donet, aut commune illud faciat. Eccleham habet, per quam nos Deus pafeit. Et dedi dilationem ulque ad epiphaniam, propter eos qui vei cum fratribus fuis non diviferuut, & dimilcrunt quod habent apud fratres fuos : vel nondum dc re fua aliquid egerunt, quiaexpeftabatur attaa legitima. Faciant inde quod volunt, dum tamen fint pauperes mccum, fimul expeâemus misericordum Dei. Si autem nolunt, qui forte nolunt, certe ego fum, qui ftatueram, ficut aoftis, nullum ordinare clericum, nifi quimecum vellet manere, ut fi vellet difeederc a propofito, rcâe ills tollerem clericatum, quia defererct fanftzfocictatis promiffum, cceptumque çonfortium. Ecce in conlpcâu Dei & veftro, muto *conûiium.* Qui volunt habere aliquid proprium, quibus non iuificit Deus fic ecclefia ejus, maneant ubi volunt, fic ubi peflunt ; non eis aufero clericatum. Noto habere hypocritas. Malum eft, quis nefeiat ? malum eft, cadere a propofito: fed pejus eft, fimulare propofitum. Eccedico, audite: Qui focietatcm commisnis vite jam fufeeptam, quas laudatur in apoftolorum Adibiis, deferit, a voto fuo cadit, a profeffione fanda decidit. Obfervet judicem, fed Deu in, non me: ergo ei non aufero clericatum;quantum fit periculum, ante oculos ejus pofui, faciat quod volt. Novi enim, quia fi aliquem hoc facientem degradare voluero, non ei deerunt patroni, non ei deerunt fuffragatores, fic hic, fic apud epifeopos, qui dicant: Quid mali fecit ? non poteft tecum tolerare vitam illam, extra epifeopum vult manere, de proprio vivere: ideonc debet perdere clericatum ? Ego fcio, quantum mali fit, profiteii fandum aliquid, nec implere. *Vovete,* inquit, *& reddite Damma Deo Veftro :* fic, *Melius eft non vovere, quam vovere Ô* non reddere.* Virgo fit fi nunquam fuerit in monafterio, fic *virgo' iacre* denubere illi non licet, effe in monafterio non compellitur. Si autem ccepit effe in monafterio, fic deferuit, fic tamen virgo eft, dimidia ruit· Sic fic clericus duas res profeffus eft, fie fsnditatem, fic clericatum; interius fanftitatcm. Nam clericatum propter populum fuum Deus impofuit cervicibus ipfiu». Magis onus eft, quam honor. Sed quis fapiens, fe inielligit h«c? Ergo profeffus eft lanâitatem, profeffus eft communiter vivendi focietatcm: profeffus eft, quam bonum, fic quam jucundum habitare fratres iu unum. Si ab .hoc propofito ceciderit, fic extra manens clericus fuerit, dimidius fic iple cecidit. Quid ad me ' non eum judico. Si foris feivat fanaiutem, dimidius cecidit. Si imus habuerit fimulationem, totus cecidit. Nolo habeat neceffitatem fimuiandi. Scio quomodo homines ament clericatum. Nemini cum tollo noicuti mccum communi ter vivere : habet D*um, qui

-qni mecnm manere volt. Si paratus eft pafei a A Deo per ecclefiam ipfis»·, non habcraaUqoid proprions, fed aut erogare pauperibus, aut in commune mittere, maneat mecum. Quiboc non vult, habeat libertatem: fed videat, utrum haberepoffit felicitatis atemitatem. Snmciant hae nunc interim caritati veftra : quod egero cuna fratribus meis, annuntiabo vobis. Spero enim bona, qnod omnes nfihi libenter obediant, nec inventurus fum aliquos habere aliquid, nifi aliqua neccflitatc religionis, nonoccauone cupiditatis. Qpd ergo *egero,* poft epiphaniam caritati veftra far Domini voluntate nuntiabo . Er quomodo litem finiero inter duos fiatres , filios presbyteri Januarii, non vobis tacent». Mofta loquutus fum , ftate veniam loquaci feaeftuti, fed timida infirmitati. Ego, fi- B cut v.idetis, per atatem modo fenui: fed per in. firmitatem corporis, olim fenex fui, tamen fi Deo placet quod dixi, modo ipfe det vires, non vos defero. Orate pro me , ut quantum ineft anima in hoc corpore, & quatefeumoue vires fuppetunt, ia verbo Dei ferviam vobis. Amen.

CXIH,

Fj.ld.n Sr....o lt. *De*

Caritati veftra hodie de nobis ipfis fermo reddendus eft. Quia enim, ut ait apoftolus, *Speflacnlmn fa£h fumat* avasds , ù* *angelit, & bominibai,* qui nos amant, qurrunt quod laudent in nobis ; qui autem nos oderunt, detrahunt nobis. Nos autem in utroque medio conftituti, adjuvante Domino Deo noftro, & vitam noftram , ft famam noftram fic cuftodire debemus, ut non erubefeant C de detraftoribus laudatores. Quomodo autem vivere velimus, quomodo Deo propitio jam vivamus, quamvis de feriptura fanda multi noveritis, tamen ad commemorandos vos, ipfa de libro Aftnum apoftolorum vobis lcftio recitabitur, ut videatis ubi defcripia fit forma, quam defideramus implere . Duin ergo recitatur, vos intentilfimos efle volo , ut poft ejus recitationem, quod conftitui loquar , Domino donante, intentioni veftrse. Cumque diaconus Lazarus legeret: *Corn oraflent,* mv/m/ *eft locm* ia *erant congregati , & impleti jnnt* aasurr *Spinttt Janfto, & lo^nebantnr verbxm Dti* ram ji*dncta volenti. Mnltitndinii entent credentiam poflidebot, dicebat aliened faxm efle , fed erant Mit* D *omnia communia. Et virtute* magna *reddebant teftimomam apoflolt refnrrtfUtnu Domini Jef*, gratingnt magna erat faper ornnet illot. Ntqne enim egent qaif. 41mm fait inter Mot. Qaetqaot entm poflefloret prndiaram vel domoram erant, Vtndeatei afferebant prt~ tie Moram.* êr *ponebant ante pedet apoftolonm, diftribnebatar aatem ffagaltt, pmt ettijne opat trat .* Cumque Lazarus diaconus recitaret, ft epifeopo codicem tradidifTct , Auguft. epifeopus dixit : Et ego legere volo: plus enim me deleftat hujus verbi elle leftorem , quam verbi mei difputatorem . *Cnm\oraffent,* matai *e/l local in* yaa eraaC caagre*gati , dj impleti omnet Spirit* fonDo, lofaebantar verbam Dei cam fidacta omni volenti. MtMiiadintt aatem credentiam erat anima ana dj* ɫor *xnam: Et* E *nemo voram ^aeo poffidebat, dicebat alijaid faam effe, fed erant illir omnia cemmania. Et virtate magna reddebant* teft*l montant apoftoli rtfarrtitionit Domini Jefa, gratiaqae magna erat fnper ornnet tllot. Neqae tnim egtnt qaifjaam fait inter illot.* Siftot<jnot *enm poffeffbree pradioram vel domoram erant, vendentet offerebant pretia oornm, & ponebant ante pedet apoftolomm, diftrtbaebatar aatem fixaitt , proat cattae opot erat.* Cumque epifeopus legiflet, dixit: Audiftis quid velimus, orate ut poflsmus. Contigit autem quadam neceflitas, ut nccdiligentiusagerem. Quoniam ficut jam noftis, presbyter in noftrafoctctate conftitutus, quali focietati perhibet tcfli-

moaitsm lefiio, mum modo cum recitaremus, au- I
[redacted]iftis; moriens tcnameatum fecit, quia habuit un- I ibem i.
de faceret. Erat quod diceret fuum, cum in ea focietate vireret, ubi nemini licebat dicere aliquid fuum, fed efle illi· omnia communia. Si quisdile&or At laudator nofter apud detrafiotem noftrum pmdicarct iftam foeieutem, ft diceret, Cum epifcopo Angnflino fie vivent omnes cohabitatores ejus, quomodo feriptum eft in Aftibus apoftolorum, continuo ill· detrafior caput movens, dentem promovens, diceret: Ita vero, fic ibi vivitur Îuomodo dteis ? Quare mentiris *f* quare falfe laue honoras indignos? Necne ibi modo iu eorum focietate pofinu presbyter teftameotum fecit , & quod habait, quomodo voluit, difpofuit ft reliquit? Cerre omnia ibi funt communia, cette nemo dicit aliquid fuum. Subhis verbis quid ageret laudator meus? Nonne os ejus quafi plumbo oppilaret ille detrafior? nonne illum laudaflepœniteret? nonne reverentia perfufus, ft illius fermone confufus. vel nobis, vel tcftatori illi malediceret? Huc fuit neceffitas, ut ad iftam diligentiam vtniremns . Nuntio ergo vobis unde gaudeatis . Omnes fratres ft clericos meos, qui mecumhabitant, presbyteros, diaconos, fubdiaconos, & Patricium nepotem meum, tales inveni, quales defideravi. Sed funt qui de fua qualicumque pauperrate quod ftatueranr, nondum fecerunt. Hi funt, Valens fubdiaconus , .& paullo. ante difius nepos meus fubdiaconus, & matris vita impediebat,quia vivebat. Expcftabatur in illo etiam legitjmx «tatis acceffiis, ut quod faceret, firmiflime faceret. Nondum autem fecit, quia ipfos agellos habet cum fuo fratre communes, ftfubindivifos eos poflident. Sic autem eos cupit ccclefie conferre , ut inde alantur qui font inpropofito fanfiitatis , quoufque in hac vita degunt. Scriptum eft enim, & hoc Apoftolus loqqitur : £·//?«*/ aa/rw *fait ,* I *& maxime dorntfiicli, non provid et, fidem denegat , tf eft infideli deterior.* Adhuc autem mancipia funt ei fimiliter cum fratre communia, nondum divifa. Difponit ea stanumittete : non poteft antequam dividaotur. Quid enim ad fepertineat, adlute ignorat. Ad ipfum fane, quia major eft,pertinet divifio ft ad fratrem ejus cleftio : & ipfe Qater ejus Deo fervit, &~ fubdiaconus eft com fanfio fratre meo , & coepifcopo Severo io ecclefia Milevitana. Hoc agitur, hoc fine dilatione peragendum eft, ut illi fervuii dividantur, & manumittantur , & fic det ecdcfue, ut eorum excipiat alimentum. Nepos autem meus, ex quo converfus eft, ft mecum elle cepit, impediebatur ft ipfe aliquid de agellulis fuis agere invita ufufrufiuaria matre fua, qua: hoc anno defunfia eft. Inter ipfum ft fotores ejus funtquadam, ioChrifti adjutorio cito finienda, ut ft ipfe faciat quod Dei fervum decet, & quod ipfa profeflio ft iftaexigit lefiio . Diaconus Fauftinus (ficut pene omnes noftts) hic de militia faculi ad monafterium couverfus eft, hio haptizatus & inde diaconus ordinatur. Sed quia[redacted]liguum eft quod videtur poflidere, ficut juris periti loquuntur, jure , non corpore , reliquerat illud , & ab ejus fratribus tenebatur . Nunquam inde cogitavit, ex quo convcrfus eft , nec ipfe aliquid quefivit a fratribus fuis , nec ab illo aliquid eft quxfitum. Modo quia ventum eft ad hunc articulum temporis, cum coniiliorneodivifit ipfam rem : & dimidiam donavit fratribus fuis , dimidiam ecclefic pauperi in loco eodem conftitut·. Diaconus Severus fub qua Dei difeiplinaft flagello fit, noflis: lumen tamen non perdidit mentis . Unam domum hic emerat propter matrem ft fororem fuam, quas de fua patria huc defiderabat adducere. Emerat autem, non fua pe-

cu·

Litfhii cuo.ia, quatn non habebar, fed _ confolatione re- A ligioiorum virorum, quos mihiquerenti etiam no· minans indicavit. Dc ipfa non poffum dicere quid fecerit, aut quid difponet, nifi quia ipfe totum in mea pofuit voluntate , ut quidquid ipfe vellem , hoc inde fieret. Sed habet quafdam cauffu com matre fua, quarum caudarum me judicem pofeir: ut cum ill* cauflc fuerint terminatas, fiat de ipfa domo quod ego voluero. Quid autem velle poiero, Deo regente, niG quod juftitia jubet, & pic* tas poftulat? Habet etiam in patria fua aliquot a* gellos : diiponit eos fic diftribuerc, ut etiam illic ;n ipfo loco pofit* pauperi largiatur ecdcGac. Diaconus Hipponenfis homo pauper eft. quid alicui conferat, non habet: tamen dc laboribus fuis,an* tequam edet clericus, emerat aliquos fervulos,ho- B die illos m confpcclu veftro manumiiluruseft epi· icopahbus getbs . Diaconus Eradius ante veftros oculos vertatur : opera ejus lucent coram oculis Doftus: dc opere ejus & expenla pecunia memoriam fandi martyns habemu?. De pecunia tua emu eiiam poffeffionem ex confilio meo. Nam ipiam pecuniam volebat per manus meas erogari , ficut mitn placeret, ego fi pecuui* avidus eiTcm, aut necetiitates ipfas meas , quas pro pauperibus habeo, in hac cauda plus curarem, pecuniam acciperem. Quare? dicit aliquis. Quu poiTeftio illa, quit ab illo empta, & ecdefix donata eft, adhuc mhil przftat ecclefiz. Minus enim habebat ad pretium. Et quia mutuatus fuerat, hoc de ejus adhuc fruftibus redditur. Homo fum fenex. quate- C nus mihi dc illa podeflione potclf fru&us accedere " Numquid promitto mihi tot annos elle viâu rum, donec fuum pretium illa pcrfolvat ? Quod ergo vix diu panibus reddit, de proximo habcrcir. tetum , fi accipetc voluidem. Non feci, aliud attendi . Fatcoi enim vobis , & ipfa fu(peda mihi adhuc ejus xtas luit : ac verebar, ne forte, ut funt hommes, matri ejus hoc difpliccrct , ÔC diceret , indudum a mc tuiftc adolefccntem, ut bona ejus paterna contumecem , & eum egentem relinquerem . Ideo volui e'u$ pecuniam in illa poffeflionc iervari, ut fi al.quid (qued Deus averrat) aliter qusm volumus evcniftet, redderetur villa, necui* paretur epicopi fama. Scio enim quantum vobis fit neceilaria fama mea. Nam mihi iufficit con- D tuentia mea. Emit etiam ipatium ab ifla poftea cicklia, notum vobis ; & iua pecunia zdificavit domum, & hoc noftis. Ante paucos dies, pnufquam leimc.nem de hac re halerem vobifeum , eam donavit ecckfix Expetlabat en:m ut eam petficeiet . \ petiedam donaret . Fabricandi autem domum neceflitas tlh nulla erat , nifi quia ccgii.mt matrem luam huc elle venturam. Si ante u-nillct , in re hin lui habitaret modo fi vendit, in opero hin fui habitabit · Teftimonium ei peihibeo pauper remanfit, led in cantatis podeifone periiianfit Aliqui fervulr et reliqui fuerant, jam quidem m mon»fter>o viventes , quos tamen gelt $ eccletiaii.cis manumifiurus eft hodie.Ncmo ergo di\at, D.veseil, neno exiibmet, nemo ma- E)e loqu.nur, nemo (cipfum & animam iuam fuis dentibus laniet. Pecuniam nullam habet iervatam, utmam quam debet reftituat. Ceteri, id eft fubdiacones, pauperes funt; Deo propu >o, milericordiam Dei expedant. Unde rpti factant, non habent. nullas habentes facultates, finierunt mundi cupiditates. Vivunt nobtkum m focictate communi. Nemo eos diftinjuu ab cis qui aliquid attulerunt . Caritatis unitas prxponenda eft tenens commodo hxreditans. Reliant presbyteri : fic enitn •d eos gradatim aicendere volui . Cito dixerim , pauperes Dei funt, nihil ad domum focietatis nOflr« attulerunt, nifi ipfam , qua nihil eft carius , caritatem. Verumtamen quoniam feto natos fuiiTe rumores de divitiis ipforum, non a mc ad aliquid compellendi, fed vobis meo iei mone purgandi font Vobis dico , qui forte ncfcuis : nam & veflrum {ilurimi fciunt. Presbyterum Leporium, quamvis sculi natalibus clarum , fle apud fnos honefliffimo loco natum , tamen jam Deo iervientem , cunâis qu* habebat relidis, inopem fufeeps Non quia nihil habuit, ied quia jam fecerat, quod le dio ifta perfuadet. Hic non fecit, fed dos icimus fle ubi fecit. Unitas Chrifti eft, ccclefia una eft. Ubicumque fecit opus bonum , pertinet fle ad nos, fi congaudeamus . Hortus eft unus, ubi noftis · ibi mocallcnum fuis conflituit, quia flt ipfi Deo ferriuot . Ille hortus ad ecclcfiam non pertinet , nec ad ipfum . Et ad quem? dixerit aliquis: ad illud, quod ibi eft, monaftrriom. Sed quod verum eft, uique ad boc tempus curam pro iliis ita gerebat, ut fumpticuku, quibus fuftentantut , apud le haberet, flt cis ipfe (ut videbatur) iippenderrr Sed ne propter hoc daretur locus hominibus fufpiciones fuas rodentibus, & ventrem non implenti bus, hoc placuit flt mihi flt ipfi, ut fic feillitranfigant, quafi ifte jam de fiecuio exierit. Numquid enim, cum obicnt ipie, illis difpenlaturus eft aliquid ? Melius eft ut videat illos bene verfantes , & regente Deo, m diiciplina Chrifti viventes, ut de illis tantummodo gaudeat, non eorum necetTitatibus occupetur . Pecuniam non habet, quam fuam dicere podii. Habebat xenodochium xdificandum, quod modo videtis aedificatum. Ego ilir injunxi, ego judi.· obtemperavit mihi, libentiflime, fic ficut videtis, opeiatuseft. Quomodo etiam meo juflu bafiiicam ad oâo martyres fabricavit,de his quz per vos Deus donavit. Cœpit enim de pecunia, quz data erat ecclefiz propter xenodochium- Et cum capiflet zdificare, ut funt religiofi defi derames opera fua in c*lo fcribi, adjuverunt pro- ut quifque voluit fle fabricavit. Opus ante oculos habemus. Omnis homo quid faâum fit,videt.de pecunia, quia non habet, mihi credant dentem compefcant, ne frangant Emerat dc ipfa pecunia xenodochii quamdam domum in carraria , quam fibi exiftimabat propter lapides profuturam Sed lapides ejus domus, fabric* neceflarii non fuernnt. quontam aliunde provifi funt. Domus ergo ipf* fic remanfit. Pcnfionem prsftat, fed ecclefic, non presbytero. Nemo amplius dicat, In domum presbyteri , ad domum presbyteri, ante domum P>esbyteri. Ecee ubi cfl domus presbyteri· ubi eft domus mea , ibi eft domns presbyteri. Alibi non habet domum, fed ubicumque habet Deum.Qpid amphus quxntis, nifi quia me illud memini etiam promififle, ut ad vos perferrem, qnid egiflem in ter duos, fratrem videlicet flt fororem , filios Januarii presbyteri, quia orta inter illos fuerat controverfia pecuniaria : fed tamen ficut inter fratres, falva Deo propitio caritate? Promiferam ergo a ucile, ut inter illos quidquid effet judicandum finirem Parayeram me judicem, fed antequamjudicarem, ipfi , quod judicaturus eram, finierunt - Non inveni unde judicarem, fed unde lztarer . Acquieverunt omnino concorditer voluntati meas fit confilio meo, ut pares eflent in pecunia,quam leliquit pater eorum , ecclefia renuntiante, poft termonem meum . Locuturi funt homines. Sed fle quodlibet homines loquantur, qualicumque aura nante perducetur inde aliquid ad aures meas : flt fi tale fuerit, ut fit iterum neceffe nos purgare, tefpondebo maledicis , refpondebo derraftoribus, refpoftdebo incredulis, non nobis-credentibus prrpofitis fuis . Refpoodebo, ut potero, quod Dominus dederit Interim modo non eft neceffe , quia nihil forte diûwi iunt. Qui nos amant, libere anno

——Ixie gaudebunt: quinos oderunt, tacite dole! unt; A «men fi linguas * exercuerint, audient Deo prudentia P'f'° vobifeum refponficoem meam, non litem meam. Non enim homines nomiuatuius fum fic dixit, ifte fic detraxit: cum fortifie etiam ad mc talla, quia & hocpotctl fieri, perferantur. Verumtamen quxeumque perlata fuerint, fi oportere videbitur, loquar inde caritati vertrx. Ante oculos veftros volo fit vita notha. Scio quia quaerentes licentiam male faciendi, qurrunt fibi exempla male viventium & multos infamant, ut iocios invcniflu videantur. Ideo quod noftnim eft fecimus, plus quid faciamus non ha. bemus. Ante veftroa oculos tumus, nullius aliquid dcfideramtts, mfi bona opera veftra. Et vos exhortor, *fratres mei,* fi aliquid vultis clericis dare, fciatis quo non debetis vitia eotum fovere contra mc. Omne offerte quod vultis, offerte de voluntate veftra. Quod commune criw, diftnbueta> unicuique prout cuique opus erit. Gazophylaciutn attendite, fit omnes habebimus. Valde me deleftar, fi ipftitn *fuer* nrrfepe noflrum, ut nos fimus jumenta Dei, vos ager Dei. Nemo det birrum, vel lineam tunicam, feu aliquid, nifi in commune De communi accipiam mihi ipfi.cum ictam commune me velle habere quidquid habeo. Nolo talia otferat fan&ttas veftra, quibus ego *io*lus quafi decentius utar. Oftciatur mihi, verbi gratia, hirrum pretïofum. Forte decet epifeopum. quamvis non deceat Aeguftmum, id zft, hominem pauperem de pauperibus natum. Mododi&u ri funt homines, quia inveni pretiofas veftcs, quas non potuiifem habere vel in domo patris mei, vel in illa fxctilari profclfione mea. Non decet. Talem debeo habeie, qualem nodum, fi non habuerit, *fratri meo dare, qualem poteft* habere presbyter, qualem poteft habere decenter diaconus fic fiibdiaconus, talem volo accipere, quia in commune accipio. Si quis meliorem dederit, vendo: quod fit tacere ioleo, ut quando non poteft vcitis elle communis, pretium vellis fit commune, vendo & erogo pauperibus. St hoc cum deludat, ut ego habeam; talem det, de qua non erubefeam. Fateor enim vôbis, de pretioia vefte erubeico; quia non decet hanc profefTionem, non decet hanc «dmotiitionem, non dccct hxc mernbia, non decet hos canos. Etiam illud dico, fi forte in noflra domo, in noftra focietate ager eft aliquis, vel poft zgritudmem, ut necclTc fit eum ante horam prandii reficere, non prohibeo religiofos vel religiofas mittere eis quod videtur ut mittant. Prandium tamen fic ccenam extra nemo habebit. Ècce dico, auditis? audiunt. Qut habere voluerit proprium, fic dc proprio vivere fit contra illa prxcepta noftra facere, pa:um eft ut dicam,non metum manebit, kd nec ckricus erit. Dixeram emm, fic fcio me dixifle, ut fi nollent fufeipere fbcialem vitam mecum, non illis tolleiem clericatum. fed feorium manerent, fit ieorfum vive «ent, quomodo nollent, Deo ^verent, & tamen ante oculos pufui, quantum m.tli fit a propofito E cudere. Malui enim habere cxcos vel claudos, quam plangere mortuos. Qui enim hypocrita eft, mortuos eft. Quomodo eigo quicumque voltuflet extra manere, fic de fuo vivere, non ei tollerem clericatum, ita modo, quia placuit illis, Deo propnio, focialis hxc vita, quiquis cum hypocnli vixerit, quilquis inventus luent habens piopnum, non illi permitto, ut inde laciat tefiaiucnfum,led delebo cum de tabula clericorum. Interpellet conire me mille concilia, naviget euntia mc quo voluerit, fit ccite ubi pornent. Adjuvabit me Dominus. ut ubi ego eptkopus lum. illeclericusefle non poilu. Audiftis audierunt. Sed fpero m Deum noflrum & *miicnrorjiam ejus,* quu iicut dilpofitionem meam iftam hilaiitcr acceperunt.fic cam pure fidehterque fervabuut. Dixi aliquui ituim non habere presbyteros cohabitatotes mrei inter quos eft fic presbyter Barnabas. Sed & de iifimidivi quaedam tuifle jailata. Ante omnia, emit villam a *diltilo fit honorabili fi* io mroEl-rfino. Hoc Ullum eft. MonaHcriu donavit ifie neo vendidit. Ego fum teftis. Quid amplius qun.'ti» ignoto. Ego lum teftis. Donavit ille, non vendidit. Sed dum non creditur donare potiuflc, cuditus eft vendidifte. Beatus homo qui tain bonu i opus fecit, ut non crederetur. Tamen vel 1110..0 credite, & *detraftores* audire Jibcntei definire Jam dixi, ego ium teftis. Didum eft de illo, quod Banno pixjxdituz fux per itidufhiam debita iccr rit, ut dum volo ego reddi debita, dari illi licentiam pofcendi fundum Viiorianenfcm, tamquam dixiflct mihi, Ut reddam debita mea, da ıηiıı m decem annos fundum Vifloriancnlcm. & hoc tal fam eft fed fuit unde rumor naficrctui. Fecit debita reddenda, a nobis tcdJ:ta lunt partim.un de potuerunt. Remanfit aliquid quod non debebatur etiam monafterio illi, quod) er iplnm Dens inftuuit. Cum ergo remanfiffet, cœpimu« qurrere /unde debitum redderemus. Ad condtuflionem rpfius fundi nullus acccflit, nifi quadraginta folidorum offerens penfionem. Sed vidimus fundum amplius poife dare, ut celerius debitum reddemur, & commifi fidei eju«, ut de ipfa conduflione It>Cera non requiierent fratres: fed quidquid daret fundus, dt ipfis frudibus imputarent ad debitum. Fide agitur. Paratus eft presbyter, ut alium conflituam qui de frudibus fratribus debitum reddar. Ex numero vcftro *fit aliquis cui hoc* committam, ex numero ipforum, qui ad nos talia pertulerunt. Sunt enitn in vobis homines rcligiofi, fi qui cum rumorem fallo reprehenfum efle deluerunt, fic tamen crediderunt fadum. Ex ipfis ergo aliquis tcniat ad nos, fiifcipiat pofleflionem, omnes frudus ptetiis fuu fideliter vendat, ut reddi poflit facilius quod debetur, & hodie recedat *inde cura* presbyteri Locus etiam ipfe, ubi monafterium conftnutum eft, a memorato honorabili hlio meo Elcufino, tpfi presbytero Barnabx donatus eft. Antequatn ordinaretur presbyter, in ipfo loco momfterium jnQilujtt tamen quia nomine rpfius donatus erat locus, mutavit inflrumenta, ut nomine tnooaftcrii poflideatur. De fundo Vidonanenfi ego rogo, ego hortor, ego peto, ut fi quis religiofus eft, fide agat, & exhibeat ccclefix iftam operam, ut cito debitum reddam Quod fi nen-o de laici* fuerit inventus, ego propono alium, ille uluc non accedet. Quid vultis amplius? Nemo laceret fervos Dei, quia non expedit lacerantibus. Servis Dei quidem merces *fallis detraftionibu* serefeit, fed creicit etiam perna detrahentibus. Non fine caufla diâum eft: *GoxJett & exulftte,* quando detrahunt de vobis dicentes falia, *ntrrcti vtflra* wagiia *t/l* ra *tJtlr.* Nolumus cum detrimento veflro magnam habere meicedem. Minus ibi habeamus, fic tamen vobifeum ibi regnemus. Anien.

E x c

Quia ergo conflat, faodam eeclefiam p<xdiftorum patrum exempla fcqui debere, quorum nofiitui documentis poft apoftolica iuflituta ubertim coruicarc: debent non lohnn prxhti imitando, verum etiam fubditi obfequcndo, ufquequaquc ftudere, qualiter eorum exemplis fic dofirmis parentes, ad felicitatis gaudia, quo illi prxcefleiunt. valeant pervemrt. Qiomani ficut hi qui eorum dodriniv fir exemplis fuinmi dcyottone oixdiuru,

1

netnii tidiis inferuntur: ita nimirumea fefiari A nuJent.-s xurn.s fuppliciis mancipantur. Memoratas tuque 14.1 erum patrum fentenuas, quibus clericalis ordo ad bene vivendum inftruitur, fednle perlegat & diligenter penraSet, quiiquts canonicam profçffus eft vitam. Quas cum bene pericruiatus fuerit, patenter inveniet, quod illi non enervate, led rcligiofe vivendum fu.

CXIV.

propter qncrumdsm ûmplicium verba, qui religiotis & eruditis viris icfe admonentibus ac redar(mentibus plerumque objicere folcnt, folos moua"h. s ictipturarum fandarum praecepta obfervarc eudebere, operat pretium duximus, quaedam erangeJira mque apoftolica quam breviffime ad medium deducere prxeepta : ut hxc hujufccmodi imperiti hcr.vfes audientes, htfque aurem cordis accommodantes, intelligent qua: fibi, quxmonachisconvriiiant obfervarc prxeepta. Qui enim trente & coi ce vult contemnere fxeulum, ōi pauperem kqui Chrillum, audiat ipfum dicentem in evanp;Lo ; *Si vu perfidus effe, vade tf vende omnia qua Label, (f da pauperibus: tf Veni, fequere me. N.* netum: *Omnis qui reliquerit domum, autfratres, aut pitrem, aut matrem, aut agros propter me, centuplum atcipict, tf vitam aternam poffidebit.* Ad dticiptilos autem: *Vos,* inquit, *qui rehquiftis omnia, tf jecuti eftts me, fedcbttis fuper frdes duodecim judi c.inl:> duodecim tribui Ifrael.* Haec fic hujufmodi pr.rccpta falis fpccialitcr congruunt monachis: & n^u'aria, tacto & praecipua. Dicit etiam idem Salvetor generaliter omnibus: *Omnu qui venu ad >rr, & non odit patrem juum, tf matrem, :.\c.'trr,, tf fiiios, tf fratres, & forores, adhuc auinn CT ahm.im fuam, non pottft mus effe difci-* & iterum: *Ü·ı ama! filium aut filiam fuper me, non tfl me dignui. & : 2*.< non accipit crucem fcjmlur me, non cfi me dignus.* & iterum; *$£«» non renunciavcrit omnibus qua pqffidet, nonpoteti meus effe difcipului.* & iterum: *Omnia queeumyi-e vaitii ut factant vobt: himmet, vo< facite t.h<.* & *iterum ; Attendite ne juftibam cciirjm fa- n.iii' ceram bominibut, ut videamini abeis: alioqum rr.r cr itm non habebitit apud patrem veftrum.* Item; *The/aurtzate vobis thefauroi m calo, ubi nec arugô, «r·. t.nca demolitur.* Item; *Attendite vobis,* sr/orrr *graventur corda vefira in crapula tf ebrietate, tf curn bujui vita.* Item; *Dt:o autem vobis: Nolite refiltre malo. & ; Dil.gite mimicas veftros: benefacite b.i qui voj oderunt, tf orate pro perftquentibus tf columnan!ibui vos.* Item; *Omnis qui irafatur fratri fuo, reus erit judicio. Qui autem dixerit racha, rent era concilio. Qui dixerit fatue, reus erit geheuna ignis* Item; *Nolite jurare, neque per culum,atque per terram. Sit autem fermo vefier, tfi eft, non non.* Item; *Omne verbum ottofum quod locuti fuerint homines, reddent de eo rationem tn die Judicii.* Item; *St quit te percuffertt in dextera maxilla,prabc illi & alteram.* Item; *Eftote mifericordes, ficut & pater veftrr mifericors eft.* Item; *Si peccaverit in te frater tuus, dimitte et feptiet: & non folum E Jcpties, fed ufque feptuag.ei fepties.* Irem; *Si mu rcrniferitis hominibus de cordibus veftns, nec pater vefttr caleflii dimittet vobis peccata vtftra.* Item; *^uarite primum regnum Dei & juflitiam ejus: & Imoc omnia adjicientur vobis.* Et cuidam diviti; *Si,* inquit, *vis ad vitam ingredi, fervo mandata,* id eft, *non homicidium facies, non adulterabis, nonfartum faciei, non falfum teftimonsum dices, non conçupifces rem proximi tui, honora patrem tuumtf matrem tuam, & diliges proximum tuumficut teipfum.* Et cuidam legis dodoti, fe interroganti, Qjiod effet mandatum magnum in lege, ait: *Diliges Domnum Deum tuum ex toto corde tuo, tf ex tota anima tua, tf ex toto mente tua. hoc eft maximum tf primum mandatum. Secundum autem fimile eft huic, Diliget proximum tuum fi:ut teipfum. In hu duolms mandatis tota lex pendet tf propheta-* Paulus quoque apoftolus dit it ; *<£*· diligit proximum, legem implevit. Nam, Non adulterabis, non occidet, non furaberis,* ara *faljmn teftimrnuum dices, non eoncupifces rem proximi tui, tf fi quod eft aliud mandatum, in hoc verbo inftauratur, Diliges proximum tuum ficut teipfitm.* Item idem; *Patientes eftote ad omnes, videte ne qun malum pro malo alicui reddat, fed femper quod bonum eft feffammi tuviccm tf in omnes. Hac ensm eft voluntas Dei. Omnia autem probate, quod bonum eft, tenete, ab omni fpecte m.t-la abftinete vos>.* Item idem; *Mortificate membra ^veftra, qua font fuper terram : fornicationem, tmmunditiam, libidinem, cencupifcentiam malam, tf avaritiam.* Item idem : *Nunc autem deponite tf vos iram, indignationem, malitiam,b!afphemiam, tf turpis fermo de ore veftro non procedat.* Item idem ; *Jnduite vos vifeera mifericordia, benignitatem, humilitatem, modeftiam, patientiam, Apportantes invicem.* Item idem; *Nolite mentiri invicem.* Item idem; *Si confurrexiftis cumChriflo, que Jurfumfunt quarite.* Item idem : *Eftote invicem benigni, mtfertcordes, donantes invicem, ficut tf Deus in Cbrtfto drnavit vobis.* Item idem; *Omnis amaritudo, tf irai tf indignatio, tf clamor, tf hlafphemia talla, tur a vobis, cum omni malitia.* Item idem: *Fornkatio, tf ortenit immunditia, aut uvmitia, nec noCmmetur in vobis, ficut decet fanFlos, aut turpitudo, aut fluitilcjuium, aut fcnrrilitas.* Item idem: *An ncfcitis quia iniqui regnum Dei non poffidebuntl Nolite errare, Deus non irridetur: quia neque fornicarii, neque idolis fervientes, ^que adulteri, neque molles, neque mafcultrum concubitores, neque fures, neque αvari, neque ebriofi, neque maledici, neque rapaces regnum Det poffidebunt.* Item idem; *Omnis fornicator, ani immundus, aut avarus, non habet baredtta tens in regno Chnfti tf Dei.* Item idem; *Imitatorei mei eftote, ficui tf ego Cbriftt.* Item idem; *Pacem fequimini cum omnibus, (f fanUimomam, fine qua nemo videbit Dominum.* Item idem ad Timotheum; *Dtfcedat,* inquit, *oeenti ab iniquitate, qui nominat nomen Demini.* Apoftolus quoque Joannes Dait; *Nolite diligere mundum, neque ta quam munde funt : çaia fi quii diligit mundum, non eft earitai Patris in eo.* Item idem : *Qui dicit ft in Chrifto manere, debet ficut dit ambulavit tf ipfe enubilare.* Item ipie : *Omnis qui edit fratrem fmtm, bomiada eft: tf omnis homiada sm habet vitam aternam in ft manntem.* Jacobus autem apoftolus ait. *gwicw»»-qut voluerit amicus effc foculi hujus, inimicus Dei cvnftituitnr.* Multa quidem dt innumera legalia, prophetica, & evangelica, atque apoftolica poterant proferri documenta, quibus infatigsbiliter atnue ioexcnfabilitcr devotio famulari debet Chriftiana : fed propter eos quos Cupra memoravimus, hec pauca breviter annumerare ftuduimus,qtii infipienter afferunt, folos monachos arâam feâari debere viam, cum utique Dominus ardam & anguffam viam dieat effe qi»x ducit ad vitam, & nemo nifi per eam in vitam ingredi poflit asternam. Non folum igitur monachis & clericis, veram etiam omnibus qui Chriftiano cenfentur vocabulo, per hanc arâsm & angufiam intrandum eft viam. Quid ergo ar&ius, quate id quod praecipitur, *Diligite inimicet veftros. nolite rtfifltrt nenia. &, irpfcstur fratri fuo, rtus erit judicio. &, f» exderit mulierem nd concupifctndum eant, jam moechatus .eft tam in corde fuo,* & cetera talia? Hec quippe arda funt, fed faluberrlma ; & quanto ardiora, tanto potiora & eminentiora. Oportet itaque omnes qui juxta Apoftolum in

Chri*

ANNO CHRisri

■Chrifto baptir.ati fumus, Chriftumque induimus, in novitate vitx ambulare, kmperque ante oculos ponere paâum, quod cum Deo in baptifmatc fecimus, ubi abrcuunciavimus fatanx, & omnibus pompis ejus, & omnibus operibus ejus. Quod padum tunc irritum fit, cum in fide quis permanendo, vitiis, aut a fide exorbitando, idolorum cultibus, aut hxrelum erroribus implicatur. Quia ergo (ficut feriptum eft) corpus, quod corrumpitur, aggravat animam, & deprimit terrena inhabitatio fenfum multa cogitantem, & fragilitas humana poft baptifmi gratiam peccatorum fordidatur illecebris, eademque peccata baptifmaris iteratione nequaquam deleri pofTuni '. necefte eft, ul pcenitentix lamentis, & eleetnofynarum largitionibus, & ceteris bonorum operum exeeutionibus quam celerrime deleri procurentur. Et quia unbs eti pater nofter, & magifter fit Dominus, una fides, unum baptifma, una mater fanda ccclefia, inftanter & vigilanter ab omnibus certandum eft, quamquam diveriorum donorum modis curratur, qualiter una ad fandam & fupernam Jerusalem matrem noftram tendamus, quo fine fine cum Domino vivere mereamur. Illud quoque fciendum, quia quanto quiique fe in prxfcnti fxculo pro Chrifti amore abjediorem fecerit, tanto magis in fututo feliciorem remunerationem percipiet· (a)

CXV.

Qind <>[redacted]«. [redacted]o .MH,- [redacted] het A ftalici ■ <« «.«n.* iap<rrm>«rit I·Kîi·ùo·i·

Quia evidenti audoritate liquet, canonicam inftitutionem cctcns prxftare inftitutionibus, de[redacted], [redacted] eft, qui hujus profeftionis cenfentur nomine, procurare, qualiter in femetipfis eamdem inllitutionem vita & moribus exornent potius, quam dehoneftent. Quoniam qui tantx audoritatis inftitutione pollent, & fe aliis imitabiles prxbere debent, verendum eft, ne fi (quod abiit) a propofito exorbitaverint, regno Dei indigni fiant. Quamquam enim canonicis, quia in facris canonibus illis prohibitum non legitur, liceat linum induere, carnibus velci, dare & accipere, proprias res & ecclefix cum humilitate & juftitia habere, quod monachis, qui fecundum regularem inftitutionem ardiorem ducunt vitam, penitus inhibitum eft: non tamen in cavendis vitiis & ample&endis virtutibus, eorum a monachorum diftare debet vita. Monachi namque, qui evangelicum prcceptum fequentes, diftradis atque renuntiatis patrimoniis, fua Chrifto dedere, merito de facultatibus ecclefix iubildium accipiunt temporale. ut quia toto mentis defiderio celeftia appetunt, lie in hac peregrinationis via fumpttbus dominicis fufteotentur, quatenus ad ea qux contempféhint, minime redire qualibet neceftitatis caufia compellantur. Et quia nihil fibi proprium reliquerunt, manifeftum eft, illos copiofioribus ecclcfia: fumptibus quam canonicos, qui fins & ecclefix licite utuntur rebus, indigere. *Uxufatifattt* enim, ut ait Apoftolus, prapnam *donum bobtt « Drot*

CXVI.

Qjild Cm r<« '«*kit*.

R,es ecclefix, ficut a fandis patribus traditur, in fuperioribus capitulis continetur, vota funt fidelium, pretia peccatorum, fit patrimonia pauperum. Fideles namque fidei ardore & Chrifti amore fuccenfi ob animarum fuarum remedium & cxleftis patrie defiderium, fuis propriis facultatibus fandam locupletem fecerunt ecclefiam, ut his & milites Chrifti alerentur, & ccclefia exornarentur; pauperes recrearentur, & captivi pro temporum opportunitate redimerentur. Quapropter vigilanti ac follerti cura providendum eft lus qui ejus rfacultates *dmimlir?ni, ne cas m iu >. iolummodo ulus convertam; lcd ifiag>s, juxta polfibilitatem rerum, Chrtlio famulantium, ııŋŋ.o eorum in quibus Chnllus pakiiui ôi veil tui, <u ram gerere penuus non negligent. Sed & lententia beati Hieronymi, non iolum prxiatu, led etiam ceteris, qui rebus utuntur cccklix, vigiUnter perpendenda eft, qui ita in commentario Matthxi evaogcliftx ait: Omnes igitur qui .ftipendiis templi, & his quae conferuntur ad ulus ecclefix, abutuntur *n alus rebus, quibus luam expleant voluntatem, limites funt feribarum & («cerdotutn redimentium mendacium & falvatons fanguinem. Ergo res ecclefix pauperibus & milmbus Chrifti Bftipendiarix debent intelligi. Unde totis nifibus prxlatis fatagendum eft ut fandorum patrum didis ôt exemplis, obfequemes, de rebus fibi com*toiSu* (ut prrmiftum eft) & fubditos gubernent, & pauperes foveant, cundifque utilitatibus ac necefutatibus ecclefix fideliter adminiftrando confulant, quatenus de fideli admimftratione ab lplo, cujus miniftri elle nofcuntur, ineftabiliter rcmunerari mercantur.

CXVII.

Prxpofitorum officii eft; ut fubditorum mentes fandarum feripturarum ledionibus aftidue mu niant, ne lupus iovifibilis aditum inveniar, quo ovile Domini ingredi & aliquam ovium furripere valeat. Et quamquam ab his hoc inftaatilfimc Cfpiritaliter fieri oporteat; necefte eft tamen, ut clauftra in quibus clero fibi commiftb canonice vivendum eft, firmis undique circumdet munitionibus, ut nulli omnino intrandi aut exeundi, nifi per portam, pateat aditas. Sint etiam interius dormitoria, refefloria, cellaria, & cetere habitationes, ufibus fratrum in una focietate viventium aeceflarix. Qui vero hxc que prxmilla funt, juxta quod poflibilitas fuppetit, agere renuerit, impar minufque idoneus ad cetera ecclefiaftica officia peragenda habendus eft. Et quamquam divina ultione fit dignus, fynodali tamen eft fententia feriendus. Quod d 1i.

CXVIII.

Cavendum fummopere prxpofitisecdefiarum eft, ut in ecclcfiis fibi commiliis non plurcs admittant clericos, quam ratio finit, & facultas ecclefix (up petit: ne fi indilcretc & extraordinarie plurcs aggregaverint, nec ipios gubernare, neç ceteris ccclefix neceffitatibus, ut oportet, valeant adminiculari. Sunt namque nonnulli vanam gloriam «b hominibus captantes, qui numerofam cleri congregationem volunt habere, cui nec animx, nec corporis curant folatia exhibere. Hi namque taliter aggregati, dum a praelatis ftipendia nccctfaria non accipiunt, neque canonicum fervant ordinem, nec divinis omeiis infiftunt: clauftra focietatemque ceterorum relinquentes, efficiuntur vagi & lafcivi, gulx & ebrietati & ceteris fuis voluptatibus dediti: quidquid fibi libitum eft, licitum faciunt. Proinde prxpofitis iollcrtcr providendum eft, ut in hoc negotio modum dilcretioms teneant: fcilicet ut nec pluiquam oportet, 3t poffibilitas ecclefix fuppetit, in congregationem admittant: ne< eos, quos rationabiliter gubernare poliunt, cauda avaritix abjiciant.

u> ıŋ COn. s^s-nd,

CXIX.

Sunt nonnulli, qui tantum ex familia ecclcfiaftica clericos in fibi commiflis congregant eccle- i, fits: fit hoc ideo facere videntur, ut fi quando cLh.

eis

(<) />‹·/ *bft ''ftl ie CtJ. Vtlit. [fiuHer df fUHUfr» iettrroti,* a/yf *Hof 6·» , /·» ftriH nuin»*

Oc. jtfa;fa·*»/>* f*>' eeetrii, ■/ in tO/Hf, Atboamr.*

eo ahquiJ incommodum fecerint , aut Ibpcndia opportuna iubtraxennt , nihil querimonix contra fe objicere prrfnmant ; timentes Icilicet , ne aut fevenffimis verbeubus afficiantur , aut humanae Servituti denuo crudeliter addicantur . Hoc autem noq ideo dicitur, ut ex familia ecclctic probabilis *vnx* in congiegatione non tint admittendi , prxfeium cum apud Deum non fit perfonarum acceptio : fed ponus , ut propter quam intulimus occationem , nullus prxlatorum , feclufis nobilibus, viles tantum *tn* fua congregatione admittant petfonas.

CXX.

Quix fandorum patrum fupra notais fententix decent, clericos non divinarum fcftatbrcs effe , nec res ccclefiarum inoffictote accipere debere ; n>n abs rc putavimus, nonnulla capitula libri Protpcri ad medium, Λ exempliqcauffa deducere, in quibus ita legitur: *£>a> eccltfie jerviunt, & ea quibui opui non habent, eat libenter accipiunt, eat exigunt, nimit camahter faptunt.* Item ibi : *Satuquippe tndignum t/i, fi fidem G operofit devotio clericorum propter (bpendium jatahre pramia /empitrrna contemnet.* Item ibi : *Si propter boc aoa vult /-> quifi)ue reiinqaere , at babeat unde vivet : at quid a-.\l;. , ande reti item reddet ' ut quid peccatu elunn lua multiplicet* > His igitur & ceterorum fanâorum patrum d^is diligenter animadvertis , Hudeant necetle ell clerici in accipiendis ecclcfiafficis lumptibus futim vitare periculum . Pioinde qui & luas ft ccclelix habent facultates, ft utilitatem ecclefix , aut interius , aut ex'erius conferunt, accipiant m congregatione cibum & potum, ft paries eleemoiynarum, ft his contenu tint, ne plui aicipicn'es, paupeirs gravare videantur: perpendentes leurentiam Prolperi qua dicitur : *fiai fua po/fident, & dari fibi aliquid velant , fint grandi pec.ato juo , unde pauper Vifiarat erat, non accipiunt* . Hi vero qui nec fins rebus abundant , nec eidcfiar habent poffcffiones, & magnam utilitatem eccletrc conferunt, accipiant in canonica congregatione vjâum & vcftttum, & eleemofvnarum paru» quia de talibus ita in libro Profperi feribitur ; *Clerici quoi volante/ , eat nativitat paupe tec fecit , tn congregatione viventer, neceffarie vita aruptant: quia ad ea accipienda non eo/ babendi dacit cupiditar, /ed cogit vivendi neceffitai* . Porro fi tales fuerint , qui nec fuas , nec ecdefi« velint habere poffcffiones , horum neceffitatibus providentiffima gubernatione de facultatibus ecclefis debent fubvenire praelati, attendentes illud Profperi: *t^uod hobet* , inquit, *ecclefia, cum omnibm mbtl habcntibui commune bebet. Sed & illorum curam nibi.o ntiuui gerere debet, quoi aut infirmitai, aut fer.rfim aggravat , quos etiam confiet olmt tu utilité* tibus ecclefia dtfudaffe.*

CXXI.

Solet in pterifque canonicorum congregationibus , irrationabiliter atque indifcrete fieri, ut nonnulli clerici, qui & divitiis affluunt ,& aut parum , aut nihil utilitatis ccclefiz conferunt , majorem cetcris divinum ftrenue peragentibus officium , annonam accipiant , cum hoc ita fieri debere nufquam nec in auftoritate feripturarum, nec in traditionibus fandorum patrum poffit quoquo modo lancitum repcnri . Sed qua hujufccmodi faâum nulla auftoritate fulcitur, fed magis gul« , immu avantis cauffa conftat effe inolitum : reftat ut falce juftitie refecetur , & aequitatis cenfura ab eifdem locis in quibus fit, prorfus abdicetur. Eft oempe rationabile juftumque coram Deo ft hominibus , ut in nn.tquaque canonica congregatione, a mmitno ufque ad maximum, cibum ft potum dinr.ti xqualr.ct accipiant , bi videlicet, qui pioptei aliquam utilitatem in numero canotucomm fuerint admnFi . Quamquam cnim plenque fubditotum a prelatis, rebus quibuslibet alus plus ceteris metito foieant honorari, *in htc* ramen locietate, feclufa perfonamm acceptione, una dcbcr obi fic potus «qualitas elle.

CXXU

Illud quoque congrueniiffime , & raiionabiJirer tenendum effc ccnfuimus, ut in fingulis locis, in quibus fociahter canonice Domitio militatur , panem ft pulmentum, & rleemolynarum partes aequaliter canonici accipiant. Et quamquam decentiilimum foret , ut fimiliter «que potum accipe- rent , non tamen id «qualiter in omnibus locis nec ecclcfiarum diverfillim« facultates , nec tcrraqualitates , nec eventuum linunt fieri poffe varietates. Unde neceflatium duximus, ut in hoc negotio modum dikretionis tenendum deferiberemus . Quapropter communi voto , communique confeniu , facro conventui ftatuerc placuit , ut in omnibus locis , majoribus kilicet & minoribus , accipiant finguli canonici pci fingulos dies quatuor libras vmi. In locis vero ubi majores facultates funt ecclcfi* , verbi gratia , tria aut quatuor, aut cerre ofto, ft eo amplius millia manti, fi eadem regio vmi ferax fuerit, accipiant per fingulos dies quinque libras vini , fi tamen ftcrilitas impedimento non fuerit temporis . Si vero vinifera pkne non fuerit, tres libras vini, ft tres cervifig. Et ti penitus vini ferax non fuerit, aequinque libras *cervifae* . In mediocribus enim locis , milk aut mille quingentos , vel certe duo millia manfos habentibus , ft regio (ut prxmiffum eft) vini ferax fuerit , quatuor bbras vini . ft plene vini ferax non fuerit , duas libras vini , ft rres potus ex divertis matertis coofcâi Quod fi etiam vini ferax minime fuerit , quatuor libras memorati potus , & libram vini accipiant . Porro in minoribus locis , ducentos, aut trecento* manfos habentibus , accipiant duas bbras vini . Quod- ft ti eadem regio (ut jam ditium eft) vincis caruerit, tribuantur eis tres libre cervifix, ft ti facultas fuppetit, libra vini . L'cet enim in nonnullis provinciis copia defit vini, fatagendum eft tamen parut ex circumjacentibus viniferis provinciis vinum habeant Quoniam quamquam in pkrifque regionibus vine* non tint, abundat tamen fanfta Dei eccktia , Domino attribuente , aliarum rerum copiis, c quibus induftria praelatorum ex aliis provinciis vinum adipifei, fibique fubditis juxta facultatem pocula conferre poffunt. In locis igitur ubi permodice funt res ecdefix , aut forte quorumdam abftraftu valde attenuate , pauci numero, magni tamen conftituantur officio i quibus falicm premiffa minor menfura fine difficultate dari poffit . Diebus vero feflis, ficut moris eft ecclefie , juxta quod melius pnelati poffunt , fratribus cibum potumque miniftrent. In bis itaque locis , ubi forte nonnulli prelatt pio* praelatorum imitantes exemplum, magis lubditis dare foliti funt, nullatenus bonum quod faciunt obmittant · bed ft fi cui ob «ternam retributionem magis iubditts fupcrcrogarc libuerit , hilariter quod potuerit tribuat. Sin autem, nullatenus menfuram pr«diftam abfque inevitabili cauffa eis fabtrahat. Quando igitur tempus fterilitatis vini extitertt , ficut crebro peccatis prxpedientibus evenire fokt , ft praelati , quantum debent, dare vinum canonicis nequiverint, id quod dederint, fic difcrcte ft temperate diftribuant, ut omnes communiter eo utantur . Non autem id murmurantes , fed magis cum gratiarum aftione, quod dari poteft , accipiant, ft focialitcr in fau-

Ü0

ANNO CHKisri

âo propoGto perfevtrent . Idcirco profpicete fibi debent canonici, ut vinum, aut quemlibet alium potum, in eleemofyna fibi datum , io communi recondant cellario , quatenus imminente hujufeemodi fterilitatis tempore , fuis cq fttftragentur communiter neceflitatibus : non tamen eis proEter hoc a prdatis- potus debitus penitus fubtraatur, fi eft unde detur. Qui vero & fuis & eedefi· abundant rebus , inflante tarilitatis tempore, eis, quos pauperes nafeit ecclefia fuis facultatibus , cum caritate & humilitate fuffragari procurent, ut, iuxta apoftolum, *Fraitr fretrtet tJjnvtl, &* caste *tenftltntar.* Non tamen ob id fe fuperbiendo extollant : quia, ficut in libro Profpert legitur , non fe debent hujufcemodi inani iadantia preferre his, quos nihil habentes pafeit ac veftit ecclefia . Illud interea temper caveant prelati , ne id quod dare debent aut potant , qualibet diffimulatione aut tenacitate fubditis fubtrahant, ne paupertati» occafione compulfi , per diverfa vagari, *te* turpibus fe implicare negotiis cogantur : relidoque cccleGaftico officio , incipiant indifciplinate vivere, & propriis voluptatibus defervire : & praelati , qui eis necctaria largiendo', a Domino remunerari poterant, diftriâe & terere judicentur . Dent quippe eis pulmentum, juxta quod vires fuppctnnt, & loca eis congrua attribuant : in quibus nutrimina fiant, unde neceffaria pulmenta babeant, exceptis his que de ecclefia villis , vel oblariooibu» fidelium accipiunt. Habeant itaque iidem canonici horto» olerum, unde cum ceteris additamentis aliquod pulmentum quotidie in refedorio fibi vicifum minifirent. Propter divertitate» namque & inaequalitates menfurarnm , qua apud plerofque non atque fecundum Domini legem , fed fecundum uniufcujufque provincia ulum habentur, menfaram cibi & potus ponderis ratione canonicis dandam effe cenfuimus, &. hoc ideo, quia cum hujufcemodi menfure diverfiffime & inrquales (oleant haberi , publicum tamen pondus provinciis , civitatibus , metallifquc inditum , nihil diverfitatis aut inaqualitatis pati defiet, quatenus ficut idem pondus srçuum permanet , ita etiam eadem menfura aque illis tribuatur. Noverim tamen generaliter omnes, libram non amplius quam duodecim uuciis conflare debere.

CXXIU.

Q«*<1 * fn- Sollerter prelatis fatagendum eft, nt eos qui. t , verbis Λ exemplis ad bene viven-

I»p<·· deuil · dum informent : nxoque corde tenendum , ne cos quafi proprios , fed ut Domini fui gregem tradere meminerint , juxta illud quod Petro di-

7^... citur : *Si dihpi tu* , pefcv aew mmct . Meas, inquit , non tuas. Et hoc ideo dicimus , quia funt nonnulli, qui oves Chrifti , non amore Chtifti , fed fu· vel glori· , vel dominationis , vel quaftus gratia pafcunt . Sed & hoc vigilanter perpendere debeat, quod eadem paftio gregis domini, ci , non uniformi, fed multimoda eft foUicitudine gerenda : icilicet quia Λ terrena fubfidia diligenter illis prebere , & exempla virtutis fimul cum verbo praedicationis debent folltcite impeodere . Qpapropter ftndeat unufquifque pnslatus , ut familie Chrifti annonam fpiritalem, carualemque fideliter fubminiftret , ut effici mereatur e-

ltétat fum , «r *itt ilili i» tt*tpert trititi* wrufvrAin · Ergo , ficut fubditis neceffaria corporis tribuunt, ita nihilo minus ftudcre debent , ut iidem religiofiifitne ordinem canonicum fervent, & prelaus fuis ac magiftris honorem debitum humiliter impendant. Ut horis canonicis divinum officium devotiilime expleant : intus, forifque non folum habitu & aâu, fed etiam ipfo inccta irreprehеofibiles exiftant. Ut non otio vacent, non vaniloquiis inferviant, non detraâionibus, & ceteris vitiorum illecebris incumbant : fed potius aut orationi , aut leftioni , aut quibuslibet ccclefi· , aut certe propriis utilitatibus vacent ; aut etiam doârinis fanis, & diverfarum artium erudiantur difciplinis : ita videlicet, ut nullus io congregatione inutilis, aut otiofus exifteos, ftipendia ecclefic inofficiote accipiat. Ut quotidie ad collationem veniant , ubi & hanc inftitutionem, fit aliarum feri, pturarom fandarum leftiones perlegant, fit pro adrniftis veniam poftulcnt , & tententiam pro qualitate adrAidi fuicipiant : ubi etiadf de communi profeûu fit utilitate ecclefic pertractent. Ut omhes in dormitorio, nifi quem infirmitas aut teneftut id facere prohibuerit, dormiant : in refedorio Suotidic una reficiantur .' nifi forte quem nccef tas abeta compulerit , fle hoc non fine licentia magifiri fiat. Illis quoque comedentibus & filentium religiofe tenentibus , continuatim icgatur ledio, & ab his intentiffime audiatur , ut victflim io refedorio , & ceteris communibus neceflitatibus, fibi fraternitatis officio fervian' Ut nullus foras, nifi per licentiam egrediatur, egrefTus quoque nullum de fe detradiooi locum det, fed magis imitabilem fe eundis exhibeat . Hanc igitur geminam paftionem praelati fibi commiffis ovibus impendere inflanter procurent , utpote pro animabus eorum Domino rationem redditiri : quatenus videlicet eas paftori omnium Chrifto, fummo pontifici, fecum io tremendi examinis die iltelas praetentantes , non cura reprobis & divina ultione feriendis damnentur , fed potius cum dedis palloribus perpetua felicitate a Domino remunerentur -

uber t.

CXXIV.

Quxrere potius Deum cultum cordis quam corporis , evidentibus feripturr fsnd· patet indiciis . Proinde canonicis rotis viribus elaborandum eft , ut & indumenta virtutum habeant interius, & per immoderatum cultum caveant dehoneftara religionis dignitatem exterius . Qpantum etiam a fupertao &. immoderato cultu veflium te compefcere debeant, multis fandorum patrum documentis perdoceri poteft . Dicit enim beatus Hieronymus in epiftola ad Euftochium : Sunt quidam mei or. dicis quibus omnis cura eft de vcftibus, fi bene oleant, fi pes laxa pelle non folleat: crines calamiftri veltigio rotantur, digiti de anulis radiant , &ne plantas bumidior via ipargat, vix imprimunt fumma veftigia: tales, inquit, cum videris, fponfos magis aftimato , quam derieos · Et beatus Gregorius : Nemo, inquit, asftimet in luxu atque in Audio pretiofarum veflium peccatum deefle : quia fi hoc culpa non eflet, nullo modo Joan, nem Dominus de veftimenti foi afperitate laudafter. Si cuiras veflium culpa non effet, nequaquam Paulus apoftolus per cpiflolam feminas a pretiofarum veftiom appetitu compefcerct , dicens : Nan ia *vtUt prrtHf*'*, Ecnfandum nobis fummopere eft de cultu veftium, que culpa fir, hoc etiam viros appetere, a quo curavit pallor ecclefia & feminas prohibere. Qpapropter oportet canonico* fandorum feripturarum aufloritati parere , lânâttrum. que patrum documenta vigilanter perpendere , ut humilitate , quam corde geftant, aAu , habitu , inccffu, ipfa etiam equitatione, rdigiofiffime de. monftrcnt , plufque velint fanda converfatioae , eximiifque moribus, quam ornatu veftium fulgere . Si enim more conjugatorum in fe ordinandis, nitore veftifim, phaleris equorum, ceteriiqise human· vanitatis rebus abufi fuerint, fcilicct ut fe

U< *c"t 7ı.""*Γ ·>■ «·» Xi..'··'·" Nm»ii «. >» ·'"*. › n,

USfR I. <c trfnilUMB uti debete contendent , *io* quo conim convcYfatio a Uicorum diHare videbitur? Decet porro, ut corum tabs Gt vrftinm cultus, qui occafione vanitatis careat, & nihil npvitati*, nihil iupcrfluitatis redoleat, nihilque rcyichenfionis, aut detradionis habeat, Non enim fpecialiter preiumi debat ab altquo, quod ago, generali*ter teneatur ab omnibus, id eft, nee plus jufto cultior verti», nec infoliia atque deformis: quia in utroque illorum, aut elationi*, aut certe Gmulationjs noxa patefeet. Inter utrumque enim mtus diicretionis moderatiffime tenendaeft. Qua plendlime in vita beati Auguftini, in laudem ii-
c'? " I us prolata, ita legitur: Vellis ejus & calceamenta, vel leâuaha, ex moderato & competeuti habitu erant, nec nitida nimium, nec abjeda plurimum: quia his plerique vel jsftare fefe inlolenter homines lolent, vel abjicere, ex utroque non quas Jefu Chrifti, fed qua fua funt, quxrentes. At tfte, ut dixi, medium tenebat, neque ad dexteram, ncqttc ad Gnillram declinans)

CXXV.

«eprchcnGbilem, & cccleGaftica emendatione dignum apud plerolquc canonicos inokviffe compcinr.us ufum, eo quod contra morem cccleGafticum, cucullas, quibus fobs monachis utendum eft, induant: cum utique illorum habitum penitus ulurparc non debeant, a quorum propofito quodam modo dillant: quia Gcuc indecens eft, u: arma militaria more laicorum gefteot, ita nimirum inhoneftum & valde indecorum eft, ut alterms propoliti indumenta Gbi imponant. Habitus namque Gnguiorum ordinum idcirco in eccleGa .fb invicem dilcreti lunt, ut his viGs, cujus propolin lit geftans, vel in qua profeffrone Domino militet, liquido cognofcatur. Nam & Domini lege v.r muliebrem, fic mulier virilem pro-
Uf> v». hibetur induere veftem, fcilicet ut uterque Lexus fibi convenienti velle indutus incedat. Sicut enim turpe eft, virum veftem muliebrem, fic mulierem veftem virilem induere: ita valde indecorum eft, canonicum veftem monafticam induere, nifi tamen cum vcfte etiam propoGtum volocrit affumerc. Et quia hujufcemodi ufus nulla audoritate approbatur, fed potius ab his qui fanum fapiijnt, mento reprehenditur Λ repudiatur, opor tec ut abhinc, ne hat penitus, inhibitum Gt.

CXXVI.

Elcetpmm «k l»bfO uf 6c αια® lu P*. 4 Qta litate hor» catûAkx cc lcb<cet «r. «Cire AC ·elψ·i· obU'nri .aOOttiCOl po.tet.

Horam tertiam, fextam, fic nonam, Daniel fic tres pueri fupplicationibus devoverunt, fcilicet ut ab ottu diei in tempus fupplicationis tres ho rac porred®, Trinitatis nobis reverentiam declararent: pariterque a tertia fic fexta, ufque inde ad nonam, per lucis intervalla latis ditnenGonibu* terminata, Trinitas ter io die rogata coleretur. Illud etiam occurrit ad probationem venerabilis Trinitatis, quod Spiritus fanâus hora tertia, hoc eft, fuo loco fic numero fic tempore defcendit ad terras, impleturus gratiam quamChriftus promifit I Nam fic fexta hora Chriftus paffus, in nonam patibuli cruciamenta porrexit. Tali enim (aeramento legitimis ad precem temporibus per ternas hora* Trinitatis perfedio, aut laudatur celebritatibus, aut precibus impetratur. Licet dc ii computetur diurna celebritas, per quaternarium ufque in vefpertinum officium, hoc eft quater ternis Ggnificatur, quia mundus quadrifario divifos, in Trinitate ialvatu*. Siquidem fit in node ftatiooe* vigilie militari* in quatuor parte* diviic, terni* horarum foatii* feccrnuntur, ut dc in ipG* nodurnia ninndialibufqoe officii* Trinitati* myfterium veneretur.

CXXVII.

D· vrfpftf-U"M. Vefpertinum diurni Gui* officium, fle alternas foci* occalus eft, cujus ex veteri teftamento loi--*. lemni* eft celebratio. Denique lyx tempore ve- anno teiurn facrifcia offerri, adolcnqtfe altario aromaia & thura mos erat. Teftts eft hymnidicus ille, ibw«n ›‹' regio ac facerdotali perfunâus officio, dicens: *Degatur oratio* aaea *jient ime^um tncoafpedtu tuo* >*''** **' *elevatio manuum mearam facrificuem vefptrtmum.* '«*

In novo quoque teftamento eo tempore Dominus & Gilvator noder, cenantibus apoftohs, myftenum fui corporis fle fanguinis initio tradidit, ut tempus ipfutn facriticii, vefperum offenderet fuculi. Proinde in honore ac memoria tantorum facrameotorum, bis temporibus adede nos decet Dei confpcdibus, & pertonare in ejus cultibus, orationum noftrarum illi facrificium 'offerentes, atque in ejus laudibus pariter exultantes. Vefpetum autem nommaium a Gderc quod vcfper vocatur, fle decidente fole exoritur. De quo propheta dicit: *Et vefperum fuper JUiOt heminam* 7·* '* *prodire fecu.*

CXXVIII.

De Completis autem celebrandis, id etiam in im patrum invenitur exemplis, David propheta dicente: *Si afeendero ta leflum ftrali mei tfi dedero* rjtt *fomnum ocula meis, & palpebra metr darmiiaiionem, & rejutem temporibut mea, doaec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob.* Quis non ftupeat tantam in Dei amore animi devotionem, ut fomnum Gbi, Gne quo utique corpora humana deGciunt, peoitus interdixerit, donec locum ac templum Domino fabricandum in pedore fuo rex fit propbeta reperiret? Qus res nos debet fortiter admonere, ut G ipG locus Domini effe volumus, fic tabernaculum ejus aut templum cupimus haberi, in quantum poffumus, exempla fandorum imitemur, ne dc nobis dicatur quod legitur: *Dormierunt fomnum fuum & nihil invenerunt* Yi·i· *omnti viri divitiorum in manibai Jan*

CXXIX.

Antiqua eft vigiliarum devotio, familiare bo- ibIS.C. num omnibus fandis. Ifaias denique propheta exclamat ad Dominum, dicens: *De noiie vigilet* tful. »*. *fpiritui meat ad te Deat, quta lux preceptα tua font fuper terram.* Item David, fic regio fit pro- u phetico fanffificatus unguentd, ita canit: *Media* Tf.t. ›,s. *nodte furgebam ad confitendam tibi fuper judicia jafti/ie taa.* Hoc namque tempore vallator angelus tranGens, primogenita Ægypeiorum perculGt. Un- tutl. I·. de fic nos vigilare oportet, ne periculo Ægyptiorum admtfccamur. Iifdem etiam boris venturum fe effe in evangelio faivator afferent. Unde ad vigilandum auditores fuo» exfufeitans, dicit: *Bea-* Mm,U. m. *ti fervi 'Ui, cum venerit Dominar, invenerit* Lut. ι·. *vtgtlantei. Et β vefpertine*, inquit, *hora venerit, tf β media no^e, & β galli cantu, ÎT invenerit eor vigilantei, beati faut fervi illi: itaque & ver eftote parati, quia nefeitit fta bore ftliar hominir ventarer eft.* Siquidem nec verbis folum docuit vigilias, fed etiam conGrmavit exemplo. Nam IM teftarur cvangelium, quia erat Jefu* pernodan* fo oratiooe Dei. Paulus quoque ficSilas in cuftodia ·& publica, circa medium neffis orantes, hymnum audientibus cunffis dixiffe memorantur, ubi repente terras motu Cado, fic cooцflis carccrts fut*dament», fit janua fponte aperta, fle omnium vincula font foluta. Unde oportet his horis pfallendi que frequentiam nos io faoffis habere officiis, ue noftrum, vel G advenerit fob tali adu expe re Jecuri. Eft autem quoddam genu* nareticorum, fupei fluas uftimantium facras vigilias, fic fpiritali operi infruftuofas, dicentium jura temerari divina, qui noftem fecit ad requiem, Gcut diem ad laborem. Quii hereti-

~λννο"'-* Gneco ferqione Nyâages, hoc eft, fomniculo- fi vocantur

CHRISTI

CXXX.

De matutinorum antiquitate & auAoritate tu-Ais eft idem David propheta, dicens.* *In autatinlr "andi/aiar iα»-, faia'fiufi adjatar attar*. dt alibi.* *Pravcammt ttnii mti ad it dilatai», at mtditartr tla^aia tan.* Caffiamu autem dicit, matutine fidlcmnitatis officium, novo adhuc tempore inditurum, primitus inBethleem monaflerio, ubi Dominus nofter Jcft» Chriftus pro redemptione humanas falutip ex virgine nafei dignatus eft.' ficque ex illo per univerium mundum ejufdem ceJcbrstionis invaluit confuetudo. Diluculo aurem proinde oratur, quod refisrreâio Chrifti celebretur. Matutina autem loce radiante» Dominas & falvator noder ab inferis refurrexit, quando ceepit oriri fidelibus lux, qus moriente Chrifto occiderit peccatoribus. Siquidem fit eodem tempore cunâis fpes futura reiurreâioats creditur, cum omnes jufti ab hac temporali morte, quafi a *fopore* fomni refurgentes^migilabunt,

Studeant fummopere canonici pnediAas horas vigilaotifiima cura millodire, & in his divinum officium humiliter ae devote perfolvere. Mox enim ut auditum fuerit figuum, feftinato omnes ad ecclefiam conveniant, quam non pompatice, aut inhonefte, vel incompofite, fed cum reverentia & Dei timore ingrediantur. Nec cum baculis in choro, exceptis debilibus, fedreligiofiffime illis dandum & plâllendum eft. Sunt etenim quidam clericorum, qui, in {ocularibus negotiis & difeepetionibus pene totum infatigabilitcr deducunt diem, & mox ut ecclefiam ad divinum officium peragendum intraverint, ita fatigati videntur, ut nec orationi vacare, nec ad ptellendum ftare queant.' fed potius fedentes, non divinis, fed vanis iolent initare loquelis, ac fiacularia verba, & (quod diftu nefas eft) turpia & cbfcœna invicem proferunt. Oportet itaque ut ab his qui faciunt, & ab illis qui cos forte imitari volunt, ifte exeerabilis ulus radicitus evellatur.' quia fecundam Domini fententiam, domus ejus domus orationis vocanda eft. Omnes igitur ab otiofis fermocinationibus auditam pariter cafligent, & linguam, & in ecdefia cum timore & veneratione ftantes, aut orent, aut cantent, •ut legant, aut audiant. Verba vero turpia » & livida, ac facularia nec ipfi proferant, nec alios proferre finant. Quinimmo laudes Deo in commune perfolventes, pro fuis poputorumque, quorum oblationibus vivant, deitâis Dominam exorent. Debent quoque juxta apoftolum, primo omnium ab his fieriobfecrationcs, orationes, poilulationes, gratiarum aftiones pro omnibus hominibus, pro regibus, & omnibus qui in fublimitate funt conftituti, ut quietam & tranquillam vitam agamus in omni pietate & caftitate. *Hic taiat*, inquit apoftolus, *fo*w tfi & atttptam caram falvatere mjlra Dtt.* Caveant etiam, ne prorequie fibi in locis divino cultui mancipatis conceits, otio tofpeant: fed magis in perfolvendis divinis laudibus promptiores ac devotic es exiftant: ut per hanc quietem lene operantes, ad eam que fine caret, pervenire valeant. Qui vero has horas frequentare, & io his, ut dignum eft, ccleftc neglexerit officium perfolvere, digna inveAione corripiatur, ut fit ipfe emendetur, fit ceteri timorem habentes bujufcemodi negligentism caveant. Sed quoniam aliud eft ex toto omittere, aliud pigre occurttere; qui fegniter aut tarde ad matutinum, aut aliud quodlibet divinam obfcquium peragendum occanerit, dignum, ut non cum aliis in choro», fed omnium ultimus, aut certe, ut crubcfcere difeat, in loto hujuiccmodr negligentibas - prolatis conftituto ftet t foris vero nullatenus remanere prefomat, ne otio & fabulis vacet, fic - Dei laudibus penitus- alienus cxiftat. Cuftodcs pmterca ecclefiat harum horarum diftioâioaes bene oorint, ut fcilicet Cgoa certis temporibus pultent. Luminari· vero cum omni diligentia 'concinnanda provideant, fitque eorum Audii, ut nihil de fibi commiifis rebus ectlefi» pereat.

ÇXXXIL

Pfallentium in ecdefia Domino mens concordare debet snm voce, ut impleat illud apoftoli: *PfnUau ffirita, ffallantttem*.* Quoniam quainvis ubique Dominum per potentiam divinitatis noverimus effe, praxipoe tamen cum, cum divino affiftimus officio, ner gratiam nobis credimus adeffe. De qua re Beda venerabilis presbyter, in expolitione evangelii Luc* ita dicit: Non later, angelos crebro eleftis invifibili adeffe pretentia, ut eos ab hoftis callidi defendant infidiis, vel majori celeitis defiderii gratia fuftollant, apoftolo •tteftante, qui ait; *Naau netur finit admimftraterti fpiritnr, ia miniflariau uifi prep/rr ter, fai ifftdi/attu tapient falatir? Maxime* tamen angelici nobis fpiritns adeffe credendi funt, cum divinis fpecialitcr mancipamur obfequiis, id eft, cum ecclefiam ingreffi, vel lcftionibus factis aurem accommodamus, vel pfalmodi* operam damus, vel orationi incumbimus, vel etiam miffarum folletnnia celebramus. Unde ait Propheta: */n tnafftPht an^tiarnm yJaliam tiH*. Nec dubitari licet, ubi corporis & unguinis dominici geruntur myfteria, fupernorum civium adeffe conventas. Unde ftudendum falierter eft, ut cum ecclefiam vel ad divius laudis debita folvends, vel ad agenda miflarum folletnnia intramus, temper angelice prsrfentias memores, cam timore & veneratione competenti, cnlefte compleamus officium: ne fi (quod abfit) id negligenter, aut inhonefte, vel tepide expleverimus, & ad perficiendum pigri advenerimus, in fententiam qua dicitur, *Mahdifini Ume qni «par Dti ftetrit tugligtaltr*, miferabiiiter labamur. Ergo follerti induftria nobis obfervandum eft, ne quid in ecdefia Dei ineptum, ne quid perverfum, ne quid indecens, aut cogitatione, aut verbis, aut aâibus perpetremus, quatenus, & confpeâu angelorum digni efficiamur, & Dominus ad nos veniens, non quod coodbmnet in nobis, fed potius qaod remuneret, inveniat.

CXXXIII.

Tales ad legendum, cantandam, & pfallendum in ecdefia conftituantur, qui non fuperbe, fed humiliter debitas Domino laudes perlolvant; & fuavitate leftionis ac melodi* fit dodos dcmulceant, & minus dodtos erudiant; plufquc velint *in le&ione vel cantu* populi aedificationem, quam popularem vanifltmam adulationem. Qui vero haec Edoâe peragere nequeunt erudiantur prius a magiftris: & inftrufti, bcc adimplere Audeant, ut audientes aedificent.

CXXXIV.

Quamquam contemptores canonicarum inftitutionum epifco^ali pnecipue judicio pleftendt fini, qua poena (ut ait beatus Auguflinus) ia ecclefia nulla major effe poteft; dcmonftrandum tamen eft, qualem ceteri praelati, qui illis dignitate inferiores effe nqfcuntur, in locis fibi commiAis, in quibus canonice vivitur, erga fubjeftos quoique delinquentes, & ea qoa» proprie ad eorum propofitum pertinent, obfervare nolentes, adhibere debeant correptionis modum. Sed quia

omoti

omuis stas, vel umufcujufquc intelligent!· capaKiias . propiias debet habere menfuras , At juxta modum culparum menfura extendenda eft correptionum, Ac ltxc omnta /ure in przlatorum pendent judicio, quo & diferetittime temperanda funt: neceflc eft , ut iidem praelati cicca delinquentes medici peitiflimi imitentur faâum : fcilkct ut adhibita magne diferetionis cura , quid %cuique congruat, quidve conveniat, adhibeant.* hocfammopere perpendentes ut, juxta quantitatem vulneinm , exhibeant fomenta curationum, quatenus nec alteri dent quod noceat, nec alteri fubtrahant quod juvat. Omittis igitur his, quorum aetati delinquenti parcendum non eft, fed potius, juxta Salomonem ; eçrum latera , ne indureicaat , virgis a/lidue tundenda funt ; qualiter erga ceteros delinquentes, juxta auftoritatem divinam , & fanftorum patrum exempla traditionefque id fieri oporteat, ftriftim breviterque offendatur. Si nuis iraicr in congregatione canonica conftitutus. horas canonicas frequentare neglexerit, ecclefiamque non religiole , fed pompatice vel incompofite intravent, &. opus Dei negligenter exeeutus fuerit, ad collationem venire diftulerit , obcdientiam a magiftiis fibi injunâam agere recufaverit , in legendo vel cantando , vel in ceteris ecclefiafticis dilciplinic , juxta vires ftudium non exhibuerit , ad mentam non necettitate, fed vitio tarde occurrerit , e claullns fine licentia exierit , per licentiam vero egreflus, contra conftitutum fibi placitum moras fecerit , in plateas ire , aut in btviis lelidere tentaverit , in dormitorio aliquid indecens, aut itihoneftum, verbis, aut aftibas perpeti avent , abubi nifi in dormitorio cum ceteris abfque cauda inevitabili dormire prrfutnpferit , fratribus caritatis officio obedienter fervire neglexerit , difcQtdiam quam (dicente icriptura) Dei anima detedatur , inter fratres femmaverit , Ac huic inilicutioni contumax , ant faperbus , feu roui murans , aut in aliquo contrarius extiterit , & cetera hujufcemodi agere tentaverit , hic primo fecundum Dei praeceptum, non folum femcl, Ac fecundo ac tertio , quinimmo crebrius admoneatur : & ii his admonitionibus non ceflerir , publica objurgatione corripiatur . Quod fi & his lenitus fuerit , ceteris fibi alimentis interdicis , pane tantum ufque ad dignam fatisfaâioncm utatur Ac aqua. Si vero nec fic ie correxerit, feparetur *a menta , & a iocietate* fratrum in choro plallcntium removeatur, & feorfam, in loco hujulccmodi negligentibus a praelatis conftituto, flare cogatur, ut ialtem rubore kqueft rationis emendetur . Dcin fi his modis correptus incorrigibilis extiterit , & artas permiferit, quia juxta Salomonis vocem , ftultus verbis non corrigitur, congrua ei verberum adhibeatur caftigatio , quibus utpote filius verberetur , quatenus fecundum beati Gregorn fententiam, qui jubentis verba non audiunt, verberibus admoneantur, ut ad bona defideria petnz trahant, quos premia non invitant. Ceterum fi talis fuerit, qnem aut «tas, aut qualitas perfona: verberari non liverit , publica objurgatione , & jejuniorum continua alHiftiotse , Ac fequeflrationis rubore hujufmodi corripiatur , ufque dum digna pcznitentix iaiisfaftione veniam confequa tur. Si vero uterque, Ac qui flagellatur , & quem flagellari atras , aut qualitas perfonz prohibent , adhuc incortigibiks extiterint : fit locus intra clauftra canonicorum, ficut multis in locis nofeilur eile , quo ad tempus retrudantur , & fecundum modum culpz cafligentur , ut juxta apoftolum t*radrti fatanz in internum* carnis . ipintus lalvus fit m die Domini . Quod ft etiam tor ialubcmmis admonitionibus & caltigat.on.bus nec-

A B C D E

Jum paruerint, fiat pro eis ab omni COngregatione communis oratio , ut a Domino ftncritur : Poil remo, ii prorfu* inemendabiles Ac incoingibiks apparuerint, ne per plores eotum dira ferpant cootafia, necctlc eft , ut a ceterorum focietat» , utpore oVcs morbide , facreti , ante prcientiam dedui.intur epifeopi , ut ab eo canonica au&zritate publice damnentur. Si veto quit in coMcgio canonicorum culpam criminalem admiferitÇ huic nulla eft danda dilatio , quin aut fponte poenitentiam pro admitto crimine gerat, aut fi id agere refutaverit , coram epifeopo deducatur , ut ab eo publica muUSetur poenitetiria. Memmi(Te enim oportet redores, quia columba eft in divinis feripruris ecclefia appellata , qtue noo unguibus lacerat, fed alis pie percutit. Unde etiam illis fummopere obfervandum eft, ut ficut prumiiTum eft, juxta modum culparum , Ac pcrfooarum atque statum, omnino ipfa tcmpeiata fit correptio, ut nec vitium defidi* iooiefcat, uec correptio manfuetudinis modum excedat, ne ut ait beatus Maximus, aut folutior lenitas conniventiam przbeat peccanti , aut immoderata kveritas a lapfu non revocet delinquentem. Sed & hoc iliis nihilo minus cavendum eft , ne errata delinquentium alicujus rei livore feriant, led *potius,* ut ait beatus Auguftinus, fint criminum perfecutores, & hominum liberatores. Oderint vitia, diligant homines. Odetiot quod inftinâu diaboli ingeftum eft, diligant quod Dei bonitate creatum «li l Teneant in manu baculam & virgam, i baculum videlicet, quo altorum virium imbecillitates fpintahtcr fattentent : virgam vero, qua vitia delinquentium zelo rrftitudinis feriant. Delinquentibus interea excommunicatis fratribus , nequaquam ceteri fiaircs debent favete , aut cos fuis adulationibus decipere , aut eorum errata defendere · *fed putius* opem ferre , ut equitatis Centura diftriAe coi rigantur,

anno CH*,£T'

c*-< ‹

CXXXV.

Sollerter reâores ecclefiarum vigilare oportet , ut pueri & adulefcenies, qui in congregatione fibi commiffa nutriuntur ve' erudiuntur na jugibus ecckfiafticts difciphnis conftnngantur, ut eorum lafciva anas, flt ad peccandum valde proclivis, nullum poflit reperire locum, quo *in* peccati facinus proruat . Quapropter in hujufcemodi cuftodiendis, At fpintahtcr erudiendis , talis a prxlatis conftituendus eft vite probabilis frater , qui eorum curam famma gerat induftria , eofque ita aiftiffime conftrmgar, qualiter ccckfiafticis do&rinis imbuti , & armis fpiritalibua induti , *& eckfi»* utilitatibus decenter parere , At ad gradus ecclefiafttcos quandoque digne poflint promoveri . Libuit pnccerea , ob aedificationem congruam, & inflruâionem negotii , de quo agitur, quemdam lanftorum patrum fententiam huic operi inferere, quae ita fe habet ! Prona eft omnis astas ab adokfcentia in malum · Nihil incert us quam vita adolefccntium l Ob hoc conftitucndum oportuit , ut fi quis in clero puer eft, aut adoleicentesexiftunt , omnes in uno conclavi atrii commoientur , ut fabrics statis annos , non in luxuria , fed in difciplinis ecclefiafticis agant, deputari probauffimo feniori , quem & numtftrum doârmse , & reflem vitr habeant , Acc. His ita praemittis oportet ut probati(limo feniori pueri adcuftodiendum, licet ab alio erudiantur, deputentur. Frater vero, cui hac cura committitur , fi eorum curam parvipendent , A(aliud quam oportet do cucrit , aut eis in aliquo cujuslibet Isftonis maculam ingefferit, feveriftime correptus ab officio amoveatur: & fratri alii id committatur, qui eos & innocentis viis exemplis informet , & ad opus bonum peragendum excitet.

Ex.

Ch m$Vi

CXXXVI.

E*plet·» , rehgiofirtimo obiequio horia competentibus , diurnis officiis , ab omnibus canonicis , dato ligno, devotiiTime ad completorium celebrandum veniendum eft. Quo completo , oportet ut non epulis fit potationibus , vaniique inferviant loquelis, fed his penitus poftpofitis, humiliter & honeile dormitorium petant : & nequaquam duo in uno , fed fmguli in fingulis ledis quiefeant . Lucerna quoque in eodem dormitorio noâis tempore jugiter ardeat . Nihil denique inhoneftum , aut indecens in dormitorio geratur ab aliquo, nec quilpiam aliquem inquietare profumat , nec ad verba inutila & otiola prorumpere cogat. Hujus vero capituli contemptor fpecialiter a prdatis & 'magiftris fevcriilime corripiatur.

CXXXV1I.

Studendum fummopere cantoribus eft : ne donum fibi divinitus collatum visits fœdent, led potui» illud humilitate , caflirate , & fobrictare , Ac ceteris lanearum virtutum ornamentis exornent : quorum melodia animos populi circumflantis ad memoriam amoremque cxlcftium, non folum lublimitate verborum , led etiam iuavitate tonorum , qux dicuntur , erigat . Cantorem autem , ficut traditum cil a ianflis patribus , At voce At arte pi.telarum, illtdlremqiie elle Oportet , ita ut per obleftamcnta dulcedinis , animos incitet audientium , Atc. Cantores itaque non propter donum Gbi collatum fe ceteris fuperbiendo prefeiant , fed humiliter locios exhibeant . Et providendum rtl illis , quando temperate , quandoque fubmilTe divinum agatur officium : fcilicet ut fecundum numerum clericorum , Ac officii qualitatem , Ac temporis prolixitatem , cantum protendant , & voces inoderentui ceterorum - Sonum etiam vocalium litteiarum bene atque ornate perftrepam . His vero , qui hujus artis minus capaces funt , donec erudiantur , melius convenit ut lileatv › quam cantare «olendo quod nefeiunt , aliorum voces diflonare compellant. Pfalrm namque m ecclefia nui' curfim, fic excellis atque inordmatis , feu intemperatis vocibus , fed plane ac dilucide, A(cum compuo&ione cordis recitentur : ut Ar reci.annum mens illorum dulcedine pafcatur , At audientium aures illorum pronuntiatione demulceantur , quoniam quamvis cantilcnx fonus in alus officiis excella loleai edi voce , m recitandis tamen pfalmis hujufmodi vitanda eft vox . Cnnftituantur interea leniores fratres, picbabilioris kilicct vitx, qm rempore (laturo vkiffim cum cantorum fchola fiut , ne hi qui dilcere debent , aut oiio vacent, aut manibus Ac fupervacuis fabulis indent. Si vero cantores fuperbi exticerint, & artem, quam divinitus adjuti didicerint, aliis infimuare renuetmr , graviter ac fevere judicentur , ut emendati atque correfti , talentum fibi a Deo collatum alijs erogare procurent . Hujufiremodi autem correptionis modus erga eos , qui quarumlibet artium difciphms eruditi funt, Aede talento fibi divinitus collato , magis fe aliis fuperbiendo pixferre, quam id cum caritate infinuaregeftiunt, a piclatis obnixe tenendus ell.

CXXXVIH.

Oportet ecclefix pixlatos, ut de congregatione Jibi commifla tales eligant boni tclltmonii fratres, in quibus onera tegiminis fccure pofTint partiri. Quibus etiam talem conferant pocellatem, ut vice illorum fungentes, Ac mobedientes canonica ceniura corripere, fic obedientes hortando ad meliora valeant provocare . Non enim confiituendi lunt perfonaliter, aut eo ordine , quo :n colk-gio fratrum admifli funt , (ed fecundum vitx meri t.im , A fpirilalium donorum prrrogurivam , qui

A fit in congregatione aflidui Gnt, Ac Gatium curam pervigili (ludio gerant : 4C ficut alios piaccedunt magifterio, ita nimirum innocentis vitx informent exemplo, ut juxta apoftolum, exemplo fine cet·- ris in verbo, in converfatione, m caritate, in h de, in cafiitate. Qin etiam, *h* prioratus fui ranifa intumelcere cœpcrint, Ac curam fratrum nihili pendcrim , fi crebro admoniti incorrigible* extiierint, a minifterio propellantur, aluque ‹b loco illorum, qui id llrcnuc peragere pofliut , (ubilituantur.

CXXXIX.

Quamvis omnes qui prxfuor prxpofiti rite dicantur, ufus tamen obtinuit , eos vocari prxpolitos „-qui quamdam prioratus curam (ub alus prx Blatis gerunt · Hi ramen qui juxta hunc morem prxpofiti vocantur , tales A tam ftrenui coniiitnendi funt , qui Ac vita probabilis fint , Ai e.i qux fibi injunâa funt, fideliter humiliterque ex pleant, Ac pro eo qugd aliis prxlau funt, nequaquam parvipendant canonica inftituta', fed quanto plus implicantur in fratrum curis , tanto magis ftudeant aelcllibus obtemperare moniti». Debent igitur cuiklr congregationi utiles cfTe , fic dc mimflerio fibi cotnmilTo fideliter prodefte . Ea vero qux fratribus dare debent , cum caritate tempore opportuno incunâauter prxbeant, quatenus a Domino de fideli adminiftranone gradum bonum acquirant. Erga hujulcemodi vero delinquentes , Ac obedientiam fibi committam non bene adminiftrantes,- modus fuperius comptehenius tenendus eft.

CXL.

Debet procurare pnelatus , ut fratribus cellararium, non vinolentum, non fuperbum , non tardum , non prodigum , fed moribus honeflum, ac Deum timentem conftituat , qui *A* flipeodia fratrum fideliter fervet , Ac diligenti cura admintftrando nullatenus fratres contriftct. Cui etiam piftriauro fratrum committendum eft, ut illud ita vigilantiifima cura cuftodiat , ne miniftri ibidem deputati , annonam fratrum aut furtim fubripiei»· do , aut alio quolibet modo negligenter vivendo diflipent · Hi vero famuli eligantur de fidelilfima ecclefi* familia, Ac his officiis diligenter erudiantur . ut fcilicet Ac piftoria arte , Ac fidei puritate neceflitatibus fratrum opportunisme valeant fuf fragari . Eadem quoque forma de cocis (ervanda eft . Inutiles denique atque inobedientes cellars rii , fecundum fupciius comprchcnfam tenientiam judicemur.

CXLI.

Evangebcis atque apoftolicis inftniimcr docu mentis, in colligendis hofpitibus ante omnia operam dare debere , ut merito de nobis dicatur a Domino; *Hiffti fui , & α&χιβû* aw, Acc. Proinde oportet, uc praelati ecckfiaa prxrcdcniium patrum exempla feâames , aliquod préparent receptaculum, obi pauperes colligamur, Ac dc rebus ecclefix tantum ibidem deputent , unde fumptus E ncceffarios juxta poffibilitatem rerum baberr valeant, excepti» decimis, que de eeelefix villis ibidem conft'untur. Sed & canonici, ïam de frugibus, nuam etiam de omnibus eleemofynarum oblationibus , In ufus pauperum decimas libentiflime ad iplum conferant hoipitale. Et boni tellimonii de ipfa congregatione frater cooiliruatur, qm hofpilea. & peregrinos adventantes, utpore Qin(lum in membris fuis , iufeipiat , eilque ncceffaru libenter pro viribus adminiihet: qui etiam ea qux in ufus pauperum cedere debent , nequaquam ‹n fuos ufus rrflcâat : re ctrm Juda loculos Domini forante, (cntentiain damnationis excipiat. Sed fle praelatorum debet vigilare induftria , ne eum cui

Q holpi-

P*uPirum committitur., rea pauperibua deputatas in aliquo minuere , aut his quafi beneficiario munere concedis finaat uti , quod a pr-- latis quibufdam , curam pauperum parvipesdeofibus , fieri competimus . Clerici namqoe fi aliis, temporibus nequeunt , faltem quadragefims tempore pedes pauperum in competenti lavent hofpitali , juxta illud evangelicum . *Si ego Dominii Ü mag'iier Un vbu pedti , quanto magu ©·/ debetis alter alteriai Uvart pedet ?* &c. Qpapropter expedit , ut in competenti Joco hofpitale Ct pauperum, ubi perfacilis ad illud veniendi conventus podii fieri fratrum. Quod fi is, cui hofpkalo commiflum eft, curam pauperum neglexerit , corumque res in fuos ufus retorferit, quamquam divina ultione dignus fit , feverius tamen quam ceteri delinquentes a prxpofitis judicandus , & a mimfterio removendus eft. Nec immerito: quippe qui & pretia peccatorum , & alimenta pauperum, & thefaurum carlo recondendum, luis (quod fas non luit) aptavit ulibus.

CXLII.

Quamvis canonicis proprias licitum fit habere manfiones , debet tamen a prclato manfio infirmorum, & ienum intra clauftra canonicorum fieri ; ut qui fuam forte non habent, in eadem fuatn aptuiime poflit tolerare imbecillitatem , quatenus ibidem & fubfidus ecdefiafticis quibus indigent & fratrum adminiculis mifericorditer lufteotentur . Erga quos oportet ut ceteri fratres magnam exhibeant caritatem , fcilicet ut eis compatiendo fubveniant, & afliduis vifitatiombus , & feripturarum fandarum confolationibus , nec non & propriam rerum facultatibus, adminicula necedaria prasbeant, ut impleatur m eis illud evangelicum ·' *Infirmat fui & vfitiflu nOe.*

CXLIIL

Eligatur necefle eft a pratlato, ex congregatione libi commi fla barer probabilis vitx, cui officii fit portam canonicorum cum fumma obediennafic humilitate competenti tempore claudere ac rclerare , ut nulli per eam nifi per licentiam aditus pateat inttandi aut exeundi. Cui etiam obfervandum eft , *ne* cis quibus cordi eft plus otiis vacare, quam divinis obfequns incubare, foras evagandi locum przbcst, \ eorum nugarum, quod ne*fis* eft, particeps fiat. Debet przterca advenientes quoique cum cantate fuiciperc , & priori adventum eorum cauflamque nuntiare . Expleto namque vefpertmo & completorio officio , obferatitquc portis , claves earum idem portarms ei qui vicem przlati tenet , terat, ut nulli horis incompetentibus intrandi aut exeundi maneat facultas : quas etiam ab eodem in craftinum tempore accipiat conllituto. Si vero inobediens atque protervus idem repertus luent portarius , ficut de aliis tmmftris neqligcntibus fupcr.us diciura eft , judicetur .

CKLIV.

Oportet clauftra canonicorum ita diligenter cuftcdin , ut grex dominicus fraterna concorditer htutiir pace: ix ii queml.bet przlatus , aut qui ejus \tce fungitur , aut torte quihbet alius fpiritalis frater , intra clauftra quempiam inhonefte agentem , aut extra in biv.is dc plateis otio vamlquc confabulationibus vacantem, repererit, primo iccreta admonitione eum corripiat , & port , ii necefle fuerit , cotam fratribus idem négligeas acrius judicetur , ut deinceps emendatus in melius proficiat. Feminis namque non folum in manfiotiibus & clSuflris canonicorum prandendum aut requielccndum non eft, quin potius nec in ea intrandi , excepto m ecciefiam , ulla tribuenda facultas , quia valde hoc a fandis patribus legitur

*nhibitum. Siquid vero caritatis officio illis attri-.bucndpm eft ,' extra clauftra conftitwatur locm »<4^^ in quo id accipiant : nullus tamen frat«tm cur»CHj7^ jjpfis , nifi telles coram fuerint , ^loquatur . Qr»i, vero fectu, quam pramufium eft , agere tentava, rit , ita feveriter - praelatis & tnagiftris corrigatur , nt ceteris , ne quid tale agere pewentent , exemplo correptionis fibi exhibits terrorem incanam .

CXLV.

Quamquam a fandis patribus in fuperionbut hujus libelli partibus fatis fit dilueidatum , qualiter clerici vivere debeant, adeo ut qui hare, quz fuperius eomprehenfa funt , fedula meditatione perlegerit, perfpicue in his reperire valeat, qualis ejus debeat efle fidei devotio , aftuum morumque exornatio, ac divinorum cultuum exeeutio ·· pro» pier plerofque tamen fimpliccs , minulque capaces, hrc ftriftim breviterque replicanda pernecvflarium duximus.- ut qui haec aut legere, aut forte ab aliis kâa plene iotclligere nequiverint , utantur hac defloraiiuncula, utpote calatho diverfoium florum vernantium neâare referto, & d;·fcant quid illis agendum , quidve vitandum fit . Legalibus interea inftitutis , & evangelicis faluberrimis monemur przceptis, ut Dominum Deum noftrum totis praecordiis diligamus, & proximum tamquam nofmetipfos, &c. Si igitur ab omnibus fidelibus, his falutiferis praeceptis totis nifibus eft favendum: quanto magis ab his, qui divinis cultibus mancipati funt , & aliis exemplo virtutum condimentum efle debent ? Proinde oportet , ut primo omnium Dominum Deum diligant ex toto corde, ex tota anima , tota virtute, & proximos tamquam feipfos : & nofle quia in his duobus praeceptis tota lex pendet & prophetae. Non occidant , neque fratrem oderint , quia (ut ait apoftolus) fai *fratrem foam odit , homicida tfl .* Non adulterent, non furtum faciant, con concupifcant rem alienam, non falfum teftimoniumdicant , & quod fibi nolunt fieri, alteri ne faciant. Non fint fuperbia tumidi , non detraâionibus alueti, non ebrietati fervientes, non luxuria ener vati, non iracundia turbidi, non quibuslibet alus vitiis fubftrati, non vaniloqui , non invidi , non fomnolenti, non pigri , non murmuratores , non fufurrones , non vinolenti , non tnultum edaces · Fraudes & dolofitates caveant.* ufuris nequaquam inferviant , non jurent , ne forte perjurent , ma» lum pro malo non reddant . Cum in fe aliquid boni viderint, Deo; dcmalum cum viderint, fibi deputent . Difcprdiam fugiant , & quos difcordantes invenerint, ad cantatis concordiam revocent, & juxta vocem Plalmiftc, declinent a malo , & faciant bonum . Attendant dc apoHolum prohibentem· *Non ,* inquit, >» *comejfationibai & ebrietatibus, non m cakibbas tj impndicitiit,* *M m *contentione & amuiatione , fed inda/mini Dominum Jrfnm Cbriftnm .* Animadvertant etiam , quod ab his vitiis ab apoftolo prohibitis omnium vitiotum feges emergat : & quod horum morborum mater luperbia fit. Oportet , ut animam corpufque fuum ab omni inquinamento camis & fpiritus cuftodiant, ut juxta apoftolum, integer fpiritus eorum & anima &, corpus , fine querela in adventu Domini noftri Jefu Chrifti fervetur. Sobrie, jufle, & pie vivant, frcularia negotia prorfus abjiciam, quia juxta eumdem apoftolum, *Nemo militam Deo , implicat ft negotiis facalaribui , nt ei piteeat cni ft probavit .* Jejunium ament , hofpites colligant , pauperes recreent , nudos ve Hiant , infirmos viiitent , mortuos fepeliant , in tribulation· politis opem ferant , dolentes coofolentur. Amori Chrifti uihtl preponant, caritatem

non

anno chkuti -non derelinquant ; pacem , fi fieri poteft, cum omnibus bomiaftus habeant : diem judicii timeant, vitam nacraam ljpiritalitcr coacupifcanc. Spem iaamdDeo committant , proprio ôifeopo in omuibui fecundum canonicam infiiiMutiiui obtemperent, magiftros face non tenser^reprehendant. Poftremo in doâriuia fptritaliboa opcram dent . Leâionibusj pfelmis, hymnis, cantica, & ceterorum bonorum operum exercitiis jugiter incum« baat. In dormitor», niG quem infirmitas detinuerit, omnes dormiant: in refeAorio pariter reficiamur , quotidie ad collationem veniant ; mox tu figoum datum fuerit , ad ecclefiam omnes feftinato veniant, & horas canonicas nonnegligenter , fed cum omni religione pariter celebrent . Ecclefiam non pompatice , fed reverenter Jngrediantur. In choro non cum baculis fient, vani, loquiis nequaquam ratifiant , fed cum omni devotione & veneratione divina fervitutis opusperagant , feientes angelorum prsefentiam temper illic adem . E claufiris non nifi per licentiam egrediantur egredi , irreprehcnfibilitcr vivant , ut ab his qui foris funt, bonnm teftimonium habeant , & religionem ac propofitum fuum aâibus illicitis nequaquam maculent, fed potins omnes quibus fe conjunxerint, tale lapientia &bonomm operum exemplis condiant . Contubernia feminarum nullatenus appetant , non vanis oculis , aut petulanti tumidoque gefiu , ac diflblutis renibus incedant : non (pe&aculis , non pompis facularibus interfint, non alea, non quibuslibet venatioC nibui ferviant . Apoftoli namque infiru&i documento , quo ait : Are *ix vehe peettafa* , nequaquam pretiofis dckâentur vefiibus. Caveant fummopete , ne extra claufira moras faciant , nifi prout fibi a priore confiitutum fuerit , & opportunitas temporis di&averit . Intra claufira pouti , non otio vacent, fed aut divinis officiis, aut propriis utilitatibus , aut certe magifirorum juflionibus pareant.- ne otio torpentes, ab apofiolo audiant: §>i »»» *vult operari, ruc*andacet.* Seniores ipiritalitcr juniores diligant : juniores lenioribus obfequium dignum exhibeant. Doâiorcs minus doâis nequaquam fe praeferant , fed magis eos cum caritate aedificent, neque hi qui nobilitate generis , aut virtutum donis pollent , ceteris fe tumide fupetextollant. Omnes in congregatione vicilGis fibi caritaris officio ferviant , quibus etiam in refeâorio comedentibus, fic religioie fiientium tenentibus , continuatim legatur leAio . Delinquentes telo reftitudiuis pariter arguant Ac cafiigent , "pueros & adolefetntes négligentes verborum difciplinis corripiant. Singuli juxta capacitutem luam, diverfarum artium erudiantnr difriphnu, ut nullus in collegio canonico inutilis appareat , nec vota fidelium otiofus comedat. Tales quippe ede, immo & taliter converfari decet omnes, qui diviois officiis fe manciparunt- Qiapropter fiudaant hxc breviter colle&a fedula méditatioac perlegere, & memoriz commendare, &divira adjuvante gratia, juxta vires adimplere; quo facilius & libet tus majora a fan&is patribus edita cxcqui valeant. Vocatione ergo qua vocati funt ; nee ad doxicram , nee ad fioiftram declinante ambulent.* quatenus divin» *juiûonibtu* oblempe- usta •antes, ad Chriftum , ia cujas tone efle oofcuntur, qui ria, verius, & rira eft, co opitulante » pcrvemrc mereantur.

CONCILII AQUISGRANENSIS

LIBER. II.

«R 4» *de* J. *iufiitut*ue [x»3i*onialut*.*

HAnc coaftitutiooem lacer conventus anno inclinattooii Domini DcccxviJndiAioue lo.anno liquidera gloriofiflimi Ludovici imperatoria terno, in Aquilgrani palatio, eodem monente principe, ob animarum fanâimouialium canonice do* gentium falutcm, divina iofpirante gratia, & fira«orum patrum au&oritatibus, velut ex pratis vernantibus quofdam fiofculos collegit fit in unum congeffit, atque communi voto, communique coofenfii , fanâtmonialibus tenendam, obfervandam. que percenfuit.

INDEX CAPITUM LIBRI II.

JOAN

Kuia« libri Coi"« MS. nunc «ft In biblk>tb<<* Culbtrt. alim In Thusna. *Hard.*

w JO A N N 1 S DOMINI CI MANSI ·»*·

fN SEQUENTEM MONIA LI UM REGULAM

f*£.MONIT!O.

*Coatilh Aqnif& rawtft Rrgxta pre SanihnntaliStii entât in vtftrfH$ne ecdice tithtkrttnecte fatelo IX todftn Jttltcet y*e & Cencilmn rji htbtitun /triple, yau /ent Cede* jerttnlnr Rent «· bthliatbtea PR. Ct/irrctnfinn Manafttrit S Creeti m HitiuJaient. In st t*re **««« sen eJriu t»taed^re nonurf zz ftr literet P. D. Denas Marinent tja/dm Ordsan ntnackat enedstat & tiefdm mana]tent Misaikerariaf, ·& qatd aaft erceriien caprin prsmt pntnutt aninadvertst Senmnen ^aerndan S Aa^fttne tnlttlan , ta<us apc&rapian ad nt hanaaiffine trassfa. Htnc sérier Jer*teen tn Cedicit bvjtu aatteruM» Rt^ala Sanilttaaeialtfat date bit eg* primes premitta.*

lattptl Strata S. Atsgaftiat ad Virants.

Dilige Dominum, fic amabit te; fervi illi, Ac illuminabit cot tuum. Honora matrem tuam, ficut Matrem Chiiftt , fit ne defpexeris canitiem eju», qux peperit te. Dilige fotores tuas, licut filias matris tu«, fic non derelinquas viat pacis ; Oncns fol videat codicem in manu tua , fit poli fecundam horam opeiare opus tuum; Ora fine inter mi liione , fit memento Chrifti, que genuit te · Conventus virorum derita, ut non fiat Idolumm tua anima , & erit tibi offendiculum m tempore oiatiomv. Chriflum habes dileâum; piojice vhus omnes, fic non vives exprobrabilem v>iam. Animo fitatem etiam longe facito · te. fic memoria malinx non demoretur apud tt . Ne dicas hodie eo medo , fic cras non comedam , quoniam non in fapientia facis hoc, Erit enim *uoceha* corpou tuo, fic cruciatui ftnmacho tuo, Edere carnem non eft bonum, fic b'bere vmum non eft optimum; of ferri autem oportet infirmantibus Virgo turbulenta non falvabuur , fic que in delictu eft non videbit fponlum fuum . Ne dicas contnftavit me famula , fic retiilmam >11' piopici quod non ctt fervitur m filiabus Det. Non des audimrn tuum vrrbn umj , fic naruliones malorum fuge Cir cumvenu-ntium feras ebriolas fuge, & ad nuphas abrosi n< jeri> , Immunda emm vtgo fac'ens 1>l< , Ap«ri os tuum verbo Dei, fit cohibe · mul tiloquio linguam tuam . Coram Dopmu humilia te 'plrm , « exaliab't te de terra ejus. Ne averians a paupere «» lempore tribulahoais fit non defviei oleum lampadi fu* . Ornma *(»e proprtr* Domirum Ac noli quxrere ab homin bus glonam, quoniam glu"a hominis fnu' flos fum. gloria autem llommi manet m «ifNium , Vugurem man furiam diiigd Dominus, virgo auum nacunda odibihs ei it ; ObeJicns vugo mifericordum confe queiui· , xonuediiens autem valde mfipiens i ft Murmuiamcem Vng.nrin d lpcrdU Dominus, *gra* nolam autem iibc«a< a morte; J utpu f lu', fis ex piobtabiiis udent a , omins enim mlipten' talibus implicab tur ; que exomar velbmcnta fua , fit caftnalr exirmiecus ecu . Non commoiens (ecu laribus , fic avertent tuum coi, fic irrita fanem eonfilia jufta ; laoyims in nofle roga Dominum, fic ntmo fcmiat rogantem te. A in«ni(t grrriam, ConcupHrentum deambubnonum alienatum ne imitetis ; donum , fic defidrrium avertit flatum ammt , fic corrumpit ptompfam voluntatem ejus Fidelis Virgo non formidabit, qux autern mhdclis cfl , fugiet etiam uirbtam luam. Invidia conluinit aminani , fic Ino: develat eim,- Qu* con temuit fororem mfinna n , a C h»iih» longe e'if ; Ne dreas meum cfl hoc, fic illud eft tuum, mCtirifto enim Jefu oinnn ‹ommuitu hint Non inquiras viram ahtrius , fic m rums (mens lux ne con gandees bubrnmiftra autem diligentibus vitgimbus.

A fit in nobilitate tua ne extollaris ; Non proferai verbum de ore tuo in Ecckiia Domini, fic non extollas oculos tuos ; Dommur entra cognoirit tuum cor *h* omnes cogitationes tuas infpicit, omnem malam concupilcenriam repelle a cc λ non contnftabunt te mimici tui; Pfallede corde puro, ÔC non tantum moveas linguam in ore tuo; Infipiens Virgo amavit argentum,, prudens autem apponit fit panem fuum; ficut impetus igni difficile compefcitur, fic annona Virginis vix fanabilis ; ne dedens animam cogitationibus malis , ut doq polluant tuum cor, fic-immundam orationem louage fax.Ho a te; Gravis «iliitia, fic intolerabilis ac®cidia, lacrym· autem a Domiuo, validiores utroque ; Fames, fit fit*is* marceicere facit concupifccntus malas, vigilia autem bona purificat fenfum . Iram, fic ammoiitarem malitis confundunt munera ; Qu« detrahit occulte loton iux, futis flabit a thalamo Sponfi, fit clamabit ad januas ejus, At non exaudietur ; Virginis imrotlericordis cfttaguetur lampada , & non videbit adveuientem fponfum fuum; vitrum cadens faxo comminuitur, fit virgo adjunfla viro innocens non cm ; Melior mulier manfucta , quam Virgo animofa, & iracunda.Qu· attrahit in rifu termones viti ftmilis eft circum-; mitlenn laqueum m collo luo; ficut margarita in fundibu'o aureo, fic Virginitas cooperta reverentia, Cantica demuoum , fic *ybir refolvunt animam, fit d'fperdunt fonttudinem ejus, quam cuftodi per omnia, ut non exprobrabilis fias ; non deleftens in *nlu, &* in vituperantibus non lactens, qoomam Dominus derelinquit eas. Non exprobrabis fororem luam edentrm, At >n abftmcnha tua uc exalteris; Non euim icis quid cogitabit Dominus, aut qtns ftabit in confpeâu ejus ; Qur mileremr videnobus ocubs fuis, At tabefepsnbus cafibus fuis ; fuper impoflibilitatem animi gravis abftinentia, fit vix dingibilis cattitas Nihil dulcius cxiefti Sponio, Anime Virginum illuminabuntin , anime autem immundorum videbunt tenebras. Vidi viros corrumpente» Virgines mdoÛlin:i fuis, fit vanam facientes Virginitatem earum Tu autem audi , Filia , doârinaa Ecclcfie Dci<, & nemo alienus perfuadeat tibi. Deus fundavit Cxlum, fic lenam, & imatur in eis;Non eft Angelus non capax malitia ".nooeft Damon " 0*·.'«« ; natura malus. Utrumque entra liberi arbitrii ficut homo, fit corpore corruptibili, Ac anima fubftitir rationali , fic fit Dominus nofler natus eft fine peccato; Manducavit & crucifixus eft, fic non erat vifio tiita ni oculis hominum: fic em rcturre&io Mortuorum ; Mnodus tianfit ifte, fic nos /polia accipiemus ; Corpora Jiiftorum hrrcdilabunt lumen , Impn autem habitabunt in tenebris ; Virginis oculi videbunt Dominum, fit aures Virginis audient lecic. Ameu .

CA-

ANNO chxish

CAPUT I

Audi *fili», tf v.tk, & tncltn» eure* tee*, & •Urvtltne p^etlM» um** , *d*n*ee petnt* r«, & *tencnptftet ree detere* tanee,* tn qnadragefirao quarto plalmoDms ad animam loquitur humanam, ut fecundum exemplum Abrahc exiens de terra fua·, & de cognatione fua, relinquat ChaU deos, qui quaii dcinonia interpretantur, A habitet in regione viventium , quam alibi Propheta iufpirat dicens: Crrd» *videte* feaa Dmvmt fa *terre viventi·*. Verum* non fuflicit tibi exire de patria tua , nifi & oblivifearis populi & domus patris tui. ITEM IBI. Non expedit apprehenlo aratro refpicerc poft tergum, nec de agro reverti domum, nec poft Cbrifli tunicam ad tollendum aliud vellimentuni teâa defeendere. Grande miraculum . Pater filiam cohortatur, ne memineiit patris. *Ker de petre dtekalo effit, ij defideria peint vefbi vel-* · 7' *lit fecere* , dicuur ad Judros: Ac alibi: *Sfei fecil precatu*, t· diekela eff.* I.tli pnmuin patente generati nigri lumus, A poil pœnitentiam nee dum culmine vn tutis alcenfo dicimus; Migra /in·, /ed èr *fernecfe, fili· hrefele**. Exivi de domomtan tir men, oblitus fum patris, icnafcor ioChriflo. p/.' M. Quid pro hoc mctcedis accipio7 Sequitur.*Fjctn· cepijcet ren detere* tnn**. Hoccrgo illud magnum efl (aeramentum. Propter boc relinquet homo patrem & matrem, & adhmebit uxori fu», Aeruut ambo, jam oou, ut ibi, in una carne, led in uno fpiritu. Non efl fponlus tuus arrogans, non fiiper. bus, Æ<b;<;iflam duxit uxorem. Siatim ut volueris (apientiam ven audire ^jalomonis , & ad cum veneris, confitebitur tibi eunda qur novit ; Ut inducet te rex in cubiculum fuum. & mirum in modum, colore muiato, termo tibi ille conveniet : *tfi tfi» <]*· afcnd.t deettete 7* ITEM IBI. Nolo tibi venite fupctbiain de propofito,fed timorem. Onuila incedis auro, latro vitanduseft. *Stadium* clt hrc vita mmtalibus , hic contendimus , ut alibi coronemur. Nemo inter terpentes & feorpiones tecmus ingreditur. *Ef urina!er efl,* inquit Dominus, *^ledtm *ent m ceie.* 8(tu pacem arbitraris in terra , que tribulos geucrat & fpmas, quam feipens comedit ? Non efl nobis coU .ludatio adverfus carnem, 8t (anguinem, lcd ad\erlus principatus, β(poicllates hujus mundi, & reilores tcnebiatum harum, advetiu» fpiritali*ne quili* in rslcitibsi I Magnis inimicorum circumdamur agminibus. hoflium pleua funi omnis Caro fragilis, & cini futura pofl .nodicum, pugnat iola cum pluribus cum autem fuerit dtfloluta, & veneril princeps mundi illius, & mveueiii in ea «7* M nihil, tunc fecura audiet per Prophetam: *Nenti-*eHt « riuNrv neddnrne , flP e leg'H· veiente per dte*, fj a ntfelte perwethtlente tn teneiru, efi intnrfn & d»*ente neeridie*. Cedtnl e leter» lno *tI it, fj dece* nulli» a dentru rntt, ed tt ente* *n epprepin^nefient* . Quod fi eorum te multitudo tur baverit ō ad fuigula incitamenta vitiorum cœpc ns xfluare , & dixerit tibi cogitatio tua , Quid faciemus7 tcfpondebii tibi Fdiixus: *Neh ti*ere , fnonte* pleret nohjcn* fmt.* quaw cawa *illir.* SEQUIILR. IN EADEM. Quandiu hocfrqgilicorpuiculo detinemur . quamdiu habemus itaiaurum lûum in vafis fiâiiibus, & eoncupiteu fpintus advetfus carnem , & caro adveifus fpiriium, nulla eft certa vifloria- Advcrfartus nollet diabolus,tam quam lco rugiens, aliquem devoraie quxrcns circuit. Non quaerit diabolus homines infideles non eos qui foris funt, & quorum carnes rex Atfyrius m olla iucccndit ; fed dc ecclefia Chufli tapete fefimat. Non ventt Salvator pacem m>.t,çrc fuper Aietram, ted gladium. (TEM POST PAUCA Si poil nuditatem, lejunia, (amem, carcerem , (h getia ; *iuppiida, in feniet rritrfui Apoâolus ex* clamat : *Infeh** qrv mu, «·« **e hiereht de .ar-p*t* amrua *hijnef* tu K potM ftcurap» efle debere? Gave, qucto, oe quando de le dicat Deux . Firga *VrtKt* · & ··* f*' *I,J 'II,t* ****. Audenicr kxptar. Cum omnia poflit Deus. iidcitare vugmcm non pocctf poft ruinam. Valet quidem liberare de pœaa, fed nonvuh coronare corruptam. Timeamus illam prophetiam, ne in nobis etiam compleatur : Eflg/uM Jeaa *deficient* Ob- λ.ζ « ferra quid dicat : *Vnynei iet* deficit·!*, quia fem fit virginea mala:, *9* viderit,* inquit, **nlten* ed c*»cnptftendtt* e»*, }·* **cUint efl ee** ia cardr B/aa. Perit ergo & mente virginitas. 1(1* funt vir- M""k ' gines mala, virginea carne, non fpiritu , virgines fluita , q<s* oleum non habentes excluduntur a *fponfo.* Si autem dt iU*, qu* vngines funt . ob alias tamen culpa» virginitate corporum non felvanrur, quid fiet illis, qu* prosiluerunt membra Ghrifti, & mutaverunt templum *fnnili* Spiritu» in lupanar^ Illico audient: *Deflende* , /tdr *tn letre* , 1* 1? vwga *film Befolten .: fld» ta terra, am efl thon»! fil* Chnldeern*; nen veeeiert, nitre *elht & deli*rata. R.câ'u* fuerat fubufle conjugium, ambuiaife per plana, quant ad altiora tendertent in pro fundum interni caduc. ITEM POST PACCA . Non (olvatur fafeia peAoralis, fed flaunt ut libido ulliavent ieoium , A Naildum voluptatis inccnC dium dulci nos calore perfuderit , erumpamus tn vocem : Dominus auxiliator meus, non timebo quid faciat mihi caro. Et cum paullulum interior homo inter vitia atque virtutes caperit tiufluarc, dieno. Quare triflis es anima mea, Aquare conturbas tner Spera in Deo , quia confitebor illi , lalutarc vultus mei , A Deus meus. Nolo fines cognationem cre icere : nihil in te Babylonium , nihil confufioois adolelcat . Dum parvus efl hoIla, interfice; nequitia, *ut* litania crefeant , elidatur in femine . Audi Pfolmiftam loquentem , *FiJn Betylemi mftre: itUet* jai rvtriiaer *tifo* re- F/u. u«. *tribntiene* t··*, ya«u> *retrtkefit nniet. Benfnt* par *teneht, & elltda pervelit* /aer ad *petre** . Qpia euim impoiTibde cA tn fastum hominis non irrueDre innatum medullarum calonem , ille laudatur , ille prxdicatur beatus, qui flatim ut carpent cogitare lordida , flatiin interficit cogitatus, &. elidit eos ad petram: peti a autem erat Chiiflus.lt EM IBI. Si autem hre fullinert illi, qui exefo corpore fobs cogitationibus oppugnantur, quid petitui puella, que deliriis fruilur *f* Nempe illud apofloli; F/pear eserrva *efl,* Si quid itaque in mepo- ». r.» left elle confifii, fi experto eredum , hoc primum moneo, hoc obretior, ut fponla Chnfti vinum fugiat pro veneno. Hcc adverins adolekentiam prima arma funt damonum. Nec ta avaritia quatit, inflat fuperbia, deMUr ambitio. Facile alii» calemus viriis, hic hotfis intus inciuius efl* quocumque, pergimus, nobtfcura portamus inimicum. ViE nom A adolefcenlia, duplex incendium voluptatis, Quid ardenti corpufeulo fomenta ignium miniflramus? Paulus ad Timotheum · *Je* t*Ii,* inquit , <·*· afwarn fefow, *fed ven· *ndicn utere. pnpter fi·*·-ci·*, O frtyuntet tnne* . Vide qwbus cautfis vini potio concedatur: ut eX bocflomechi dolor, & frequens medeatur infirmitas. Et ne nobis forfitan de sqgrotarionibuf blandiremur, modicum przcepit efle fumendum, medici potius conlilio, quain apofloli. Alloqutn idem apollotus ali bi le dixifle mcminerai : *Et vm»nt >n fee tfi m* ff/ . *Mtrt· ôc, Be·.·* ru hemiei Vine* een kibete. ij terne* r.on nuMtic^fe.* Noc vinum bibit , A mebris'ux t.»I : rudi adhuc fectilo, tunc pruno plantata

tata vinea, inebriare vinum forfitan ncfcicbat. Et
LIBIA U ut mtelliga· fcripnsr· ia omnibu· focransenmaa

rum fubfecuca eft, libido jooffa humri· : prius enim vetrttr extenditur, & fic cetera membra co-citantur. Manducavit enim popuhu, fit bibit, fit fnrrexcruat indere. Loch amicus Dei û» monta (Ovatus, fit de tot millibns popoli foins jufiusinventus, inebriatur a filiabus fuis. Et licet illa putarent genus humanam dcfeciffe, flt hoc fecerent liberorum magis defiderio, quam libidinis; tamen fciebant virum jnftum hoc nifi ebrium non effe feauram. Denique quid fecerit igooravit.Etquamquam voluntas non fit io crimine, error in culpa eft. Item iw eadem. Innumerabilia funt de feripturis refpoufa divina, qu· gulam damnent, flt fimplices cibos prabeant. Verum quia nunc Don eft propofitum de jejuniis difputare, fit univerfa exequi fui eft tituli fit voluminis, have (afficiant pauca de pluribus. Alioquio ad exemptam horum poteris tibi ipfa colligere, quomodo fit primus de parodifo homo, ventri magis obedieas,quam Deo, in hanc lacrymarum dcjeftus eft vallem : flt ipfum Dominum fatanas fame tentaient in deferto; fic apoftolus clamitet : *Sfar^vtairi, tf veattr tfeit : Dear aatear haac*, O' *illas beflraet*: fle de iuxuriofis: *g^aaraat Dtai vtattr tfi.* Id enim colit u-Dulquifque quod diligit . Ex quo fbllicite providendum eft, ut quos faturitas de paradifo expulit, reducat efuries . Quod fi volueris refpondere, te nobili ftirpe generatam, femper in deliciis, femper in plumis , non poffe a vino, fic efculentioribus cibis abftinere, nec his legibas vivere diftriâus: refpoodebo , Vive ergo lege tna, qu» Dei non potes. Non quod Deus univerfitatis creator fic Dominus , inteflinorum noflrorum rugitu, fic inanitate ventris, pulmonumque deteâetur ardore: fed quod aliter pudicitia tota effe non poffit.Job Deo carus, fit teftimonio ipfius immaculatus, fic fimplex, audi quid de diabolo fufpicetur : *Virtat f'w i» laarbir, Û fottftar ia aacbdtct.* Omnis iritur adverfus viros diaboli virtus in lumbis eft : omnis iu umbilico contra feminas fortitudo. Via k:ro ta ut riicimus? Arripe exempla. Samfon leone fortior, flt faxo durior, flt qui unus fle nudus mille perfecutus eft armatos, io Dalil» mollefcit amplexibus. Sequitor fost favca. Piget dicere quot quotidie virgines ruant, quantas de fuo gremio mater perdat ecclefia , fuper quot fidera fuperbus inimicus ponat thronum fuum , quot petras excavet, fle habitet coluber in foraminibus eatum. Videas plerafquc viduas, antequam nuptas, infelicem confcieotiam mentita tantum vefte protegere, quas nifi tumor uteri, A infantum prodiderit vagitus , fandas, fle caftas fe effe gloriantur, flt crefta cervice , flt ludentibus pedibus incedunt . Ali· vero fterilitatem prohibant , fic nec dum fitti hominis homicidium faciant. Nonnulls cum fe fenferint coocepiffe de fcelere, abortii venena meditantur, fit frequenter etiam ipfe commortu* trium criminum re» ad inferas perducuntor , homicide fui , Chrifti adultera, nec dum nati filii parricide. Ifts funt, qu» folentdicere, Omnia munda mundis , fufficit mihi confcientia mea. Cor mundum defiderat Deus : cur me abftincam a cibis, quo· creavit Deus ad olendum? Et fi quando lepide flt feftive volunt vivere ,ubi fe mero ingurgitaverint, ebrietati fecrilcgium copulantes, ajunt, Abfit ut ego a Chrifti fangusne me abftineam - Hs funt, qo· per publicum notabiliter incedunt, fic furtivis oculorum nutibus adoleiceutium greges poft fe trahunt : qu· Cemper audiunt per prophetam : *Factrr attntricu fa.*

A qfl *tibi.* Noto habeas coafcrtfaM BMμ noto ad nobilium domos acendas; notoMfrequenter videra, quod contemnens virgo efle vohiifti. Neque vero carum tamam te cupio deetinareco-greffas, qua maritorum inflamur honoribus ; quas eunuchorum greges fepiunt, & in quarum veftibus attenuata in fihun auri metalla texuntur: fed etiam eas fage, quas viduas neccffitas fecit. Sint tibi foci·, quas jejunia tenuant, quibus pallor ia facie eft, quas probavit fit vita; qu» quotidie in cordibus fuis canunt , Ubi pafeia, obi cubas in meridie? qms ex aficâu dicunt^ Cupio difUvi , fit effe cum Chrifto. Sic itaqqe ubi moderatus cibus, flt nunquam venter expictus. Phtrcs quippe font, qu cum vino fiat febri·, ciborum largi-Bute funt ebrus. Ad orationem tibi noâeforgenti non indigaflio raflum faciat, fed inanitas. Crebrius lege, dike quamptarima. Tenenti codicem fbmnus obrepat, flt cadentem faciem pagina fen-Aa fufeipiat. Sint tibi quotidiana jejunia, flt refe&o fatiemtem fugiens. Nihil prodeft biduo,triduoque traofmiffb vacuum portare ventrem ,. fi pariter obruatur, fi compcofetnr feturitate jejunium . Illico meus repleta torpefeit, & irrigata humus fpinas libidinum germinat. Si quendolenierit exteriorem hominem florem adolefcenti» fufpirate, fle accepto cibo, cum te in Jeriulo com. pofitam dulcis libidinum pompa concufferit, arripé fcntnm fidei, in quo ignit» diaboli extinguuntur fagittae . Omnes adulterantes, quafi clibanus corda eorum, SEQUITUR. IN EADEM. Difficile eft humanam animam aliquid non amare ;& neceffe eft ut in quofeumque mere noftra trahatur aflcftns, carnis amor spiritus amore Asperetur. Defiderium defiderio reftinguitor, quidquid inde minuitur, hic crefcit. Quin potio· temper ingemina: *Saftr leftalaae artata* » asAltor pM^wpam *idtiut niata at» . Mmifitate igitar,* ait apoftolus, *aaarbra vefra qaa faat faftr terrear;* Unde & ipfe confidenter ajebat: Prov *aatnr, jaat ara tgt, wvit vera ia art Chrifat.* Efto cicada noâium.Lava per fingulas noftes leftum tuum, lacrymis Aratum tuum riga. Vigila, flt fias ficut psfler io foiltudine. Pfallc fpiritu, pfalle flt fenfu . Benedic anima Domino; flt ne oblivifcaris omnes retribu-tiooes ejus , qui propitiatur cunftis iniquitatibus tuis, qui fanat omnes infirmitates tuas , & redimit e* corruptione vitam tuam. Illud qooquc tibi vitandum eft cautius , ne vane riorie ardore capiaris. SpMvsdv, inquit Jcfus, Mintri*crrriertgbriaat à baatiaibat actifinteri* Vide quale malum fit, quod qui habuerit, non poteft credere. Nos vero dicamus : *glanatie tata te tr.* fle ,

*hi ratter lijil gleneri, aifi ia tract Dumi acfri J*fa Chrifii, ftr* fM* *atibt araaiar cractfatu if , & tgr aarahr:* & illud, J» *u larMuaar tua Ut*

mofvnam, Deus folus videat, cum jejunas, l»ta fit facies tua.Veftis nec fatis munda, nec fordida. ET MOX. Nec latis religiofa velis videri, nec plus humilia quam oeceff· eft, ne gloriam fugiendo quaeras. Plura· enim paupertatis, mifericordi·, atque jejunii arbitro· declinantes, hocipib cupiant placere, quod placere contemnant, & mirum in modum laus dum vitatur appetitur . Sunt quippe Donmdlar exterminantes facies fuas , ut pareant hominibus jejunantes, qu» flati· ut aliquem viderim, ingonifeont, demittunt fuptreilium, flt operta fecie, vix unum oculum liberant ad videndum: veftis pulla, cingulum faeceam, & fordidis manibus pedtbufque, venter iolus , qnia videri non poteft, «fluat cibo. His quotidie pfaimus

mus ille canitur : *Demies ^gpuhit offa* fonwaaas Assunc autem quia ftsculum reltquifli, ft fecundo- ^* *plueeutium.* ITEM IBI. Poft hcc quamquam apoAolus Temper osare nos jubeat, ft fanais «tiam ipfe fouinas orario fit, tamen diverlasorandi horas debemus habere, ut fi forte aliquo fuerimus opere detenti, ipfam *not* ad officium tempos admoneat. Horam tertiam, fertam, nonam, diluculum quoque ftvefperam, nemo eft, qui nefeiat. Nec cibi fumantur, nifi oratione premiffa : nec recedatur a tncnfa, nifi referatur creatori gratia. NoAibus bis terque Turgendum, revolvenda que de feripturis memoriter retinemus. Ad omnem aftum, ad omnem inceflum manus pingat crucem. Nulli detrahas, nec adverfus filium matris tue ponas fraudatam. Nec fi biduo jejnnaveris, putes tc non jejunantibus effe meliorem. Tu jejunas ft irafceris: ille comedit, ft fronte Manditur. Tu vexatiooem mentis, & ventris efuriem rixando digeris: ille moderatius alitur, ft Deo gratias agit. Unde quotidie clamat Ifeias, ACm *tule j^ussissmele#,* dicit Dominus. *Iu dieiu jeiumerum eseftrerum imsemuutur eseluututes eseftru.* Nec illarum tibi exempla proponas, quas carnis curam facientes, pofleffionum redmis, ft quotidianas domns impends fupputant. Nec dicas. Illa ft illa fuis rebus fruitur, honoratur ab hominibus; fratres ad eam conveniunt, ft forores: nnmquid ideo virgo elle defiit? Primam dubium eft, an virgo fit talis : non enim quomodo videt homo, videt Deus;homo videt in fiteie; Dem autem in corde. Dehinc etiamfi corpore virgo eft, an fpiritu virgo fit nc-frio. Apoftolus autem ita virginem definivit, *ut fit /a*ffa cerpere & fpiritu.* Hac omnia, qu® digeffimus, dura videbuntur ei, qu® non amat Chriftum. Qti autem omnem frculi pompam pro purgamento habuerit, & vana duxerit univerfit fub fole, ut Chrillum lucrifaciat, qui commortuuseft Domino fuo, & confunexit, & crucifixit carnem cum vitiis, & concupifcentiis, libere proclamabit: Qpis nos feparabic a caritate Chrifti.? An tribulatio? au anguftia? an perfecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? Et iterum : Certus fum quia neque mors, neque vita, neque angelus, neque principatus, neque poteftates, neque inftantia, neque futura, neque fortitudo, neque excelfum, neque profundum, neque alia creatura poterit nos feparare a caritate Dei, qu® eft in Chrifto Jefu Domino noftro. Habeto in mente quomodo in Apocalypfi in virginitate permanentes laudantur. *Vtr^iues,* inquit Joannes, *perseemferunt. Hi fum ^si fe^suutur s^uum ^uecumtfue vadit.* Quotiefcutnque te vana feculi deledaverit ambitio, quoties in mundo aliquid videris gloriofum, ad paradifum mente tranfgredere. Effe incipe quod futura es, ft audies a fponfo tuo: Fear aer *fitut umhruculum iu cerde tuo, fint fi&uutulum iu hrmhie tuo,* & opere pariter, ac mente munita, clamabis & dices: Apa* asaho aes *poteurunt esttinguere essritmern, tt fiumrnu non operium illum.*

Π.

Unum illud tibi, nata Deo, pneque ommbns unam praedicam, & repetens iterumque, iternmque monebo, ut animum tuum facr® leAionis amore occupes, nec in bona terra peâoris tui fementem lolii, avenarumque fufripias, ne dormiente patrefàmilias, inimicus homo zizania fuperfeminet; fed femper loquaris, In noâibus qusiivi quem diligit anima mea; ft, Adhaefit poft te anima mea, me fiifccpir dextera tua. Quando eras ia foculo, ea quie erant foculi diligebas : poft baptifmum grade infili paâum cum adver- (ano tuo, dice» ei, Renuntio tibi, diabole, ft icculo iuo, & pomp* tu®,ft operibus tuis: (erva fedus quod pepigifti, ft cite coafentieas, paâumque amodient aim adverfario too, dum et in via hujus fcculi, nc foete tradat tc judici, tradarifque miniftro; ft non inde exeat, nifi folvat noviiFimum quadrantem, id eft minimum quodque deliâum : quia ft pro otiofo verbo reddituri fumus rationem in die judicii. Hase diâa Tint non infaufto contra te vaticinio, fed pavidi, cantique monitoris officio, ea quoque in te, quo tuta funt, formidantis. Sifpiritns, inquit, potcftatem habentis afeenderit fuper te, locum tuum ne dimiferis. Vult nos loco movere hoftis, & de gradu excedere : fed folidanda funt veftigia, ft dicendum, Statuit fupra petram, pedes meos ftc. Si in cogitationes tuas coluber afeenderit, ferva cor tuum, ft cum David canito: *M eccultis meis munds mr, uh ulieuû purer feres· tue.* Claude cubiculum pedoris, ft crebro fignaculo crucis munias frontem tuam, ne exterminator Ægypti iu te locum reperiat. PoA cogitationum diligcntiffimam cautionem, jejuniorum tibi arma (umenda funt, & canendum cum David : *Humilinvi in jejunio* anime* errem, *& cinerem tumfuum penem mnducuesi:* ft, Cam *meleftl effert mihi, indnehur cilicio.* Salvator generis humani, qui virtutum, ft converfationis fu® nobis reliquit exemplum, poft baptilmum ftatim affumiturafpiritu, ut pugnet contra diabolum; & oppreffum eum atque contritum tradidit difcipulis conculcandum. Unde ft apoftolus loquitur > *Detu uutem comeret fsstuuum fui pedifor esefait velociter.* Et tamen hoAis antiquus poft quadraginta dierum jejunium, per cibum molitur infidias, ft dicit: *Si filius Dei e/, dk ut lupiles ifii pnes fint.* Io Job feriptum eA de dracone: Fntar rfos *i» lumhis* e>r,Or *fortitude illius fuper ueUlinu esentris ejus.* Adverwm juvenes, ft puellas «tatis ardore hoftis nofter abutitur, ft inflammat rotam nativitatis noftra; ft implet illud Ofe® : *Omnes stdulternutee,* cdAmur *cordu eorum :* quas Dei mifericordia, ft jejuniorum frigore reftinguuntur. Hac font ignita diaboli jacula, qu® fimul ft vulnerant, ft inflammant. Sic quoque debes jejunare, ut fra&o corporis appetitu, nec in leftioae, nec in pfitlmis, nec in vigiliis folito quid minus facias. Jejunium non perfeâa virtus, fed ceterarum virtutum fundamen* tum eft: ft fenâificatio, atque pudicitia, Aoe qua nemo videbit Deum, gradus pnebet ad fumma frendentibus. Legamus evangelium fepieottun ft ftultarnm virginum, quarum alias cubiculum ingrediuntur fpoafi, alias bonorum operum oleum non habentes » extinAis lampadibus excluduntur. Difce quid boni habeat continentia, ftuuide contrario mali faturitas. Scurrilitas, atque*lafeivia te prstfente no* habeant locum. Numquam verbum mboneAum audias, aut fi audieris, non inefecris. Perditas mentis homines nuo frequenter, levique fermone entant tlauftra pudicitia. Ridere, ft rideri fiecularibs» derelinque, gravitas tuam perfonam decet, Superfluum reor te monere contra avaritiam, cum apoAolos doceat avaritiam efle idolorum cultum. Laudent te efurientium nicera, non ruAantinm opulenta convivia. 'ChriAum veftire io pauperibus, pafrete in cfarientibus, ft potter pfalmorum, ft orationis ordinem » quod tibi hora tertia, fexta, nona, ad vcfpcrum, media nofte, ft mane Temper eft exercendum, ftatue

Hic defeat qeedaoH fapptada «« epiftoU VÏÏ- Hlrro*. ad OeaNcrladaal. JfW.

------- ----- tue quot horis heram frupturam edilcere debeas, A quanto tempore legere. non ad laborem, fed ad deleftatienem, flr inllruftionem anime . Cumque hrc finiens fparia, dt frequenter tc ad figenda genua follicitudo anima lulcitavent ; habeto, latum temper in manibus, vel ftamims pollice fila deducito , vel ad torquenda fubtegmina in alveolis fufa vertantur , altanunquc neta, aut io globum collige, aut texenda compone. Si tantis cperum varietatibus fueris occupata , nutnquam tibi frn longi erunt. Hsk oblervans, fle te ipfatn (alvi bis, fle alias, fle eris magiftra fanâa coaverfationis, multarumque caftitatem lucrum tuum facies, feriptura dicente : /v *JeJUtriii tfl aeuui* λληη» ·- *ήββ*. Ideo enim tibi cum omnibus laborandum cII, ut per oecafioacm operis nihil altud cogites ,B mfi quod ad Domini pertinet fervitutem. Simuli*citer* loquar. Quamvis omnem cenfum tuum in pauperes dillribuas, nihil apud Chriftum erit pretiofuis, nifi quod minibus tuis ipfa confeceris , vel in ufus proprio», sel in exemplum virginum ceterarum. Ronuin eft igitur obedire majoribus , parere perfeAis ; & poft regulas feripturarum, vite tua tramitem ab aliis difeere , nec praeceptore mi peilimo, fcilicet prefumptione fus. Matronarum maritis ac fxculo fervientium tibi confortia declinentur, ne follicitetur animus, fle audias quid vel mtntus uxori, vel uxor locuta fit viro. Venenata funt hujufmodi confabulationes , fuper quarum damnatione («cularem verfum affumens apoflolus , facit ecclcfiaflicum : CemmrpuaS tsrvrvr Aa.C «a/ ava/u Graves femine tibi comites eligantur, quarum probata eft converfatio , fermo moderatus, fanfta verecundia . Fuge laiciviatn puellarum, qua ornant capita, crines a fronte demittunt. Illa lit tibi puicra, illa amabilis, illa habenda inter forias , que fe nefeit effe pul. eram. Felix illa confcientia , fle beata virginitas , in cujus corde prater amorem Chriffi, qui eft fapientia, caftttas, patientia, atque juftitla, ceterrque virtutes, nullus alius veriatur amor, nec ad recorda nonein hominis aliquando iufpirat, nec videte defiderat, quem cum viderit , nolit dimittere. Sanft.irum virginum propofitum & edeflium lontimilcm glotiam , quarumdam non bene fe agentium nomen *infamat* I Finem iungo principio,D nec femd monuiile contentus fum . Ama fciipturas (arftas, & amabit te lapientia : dilige eam , & feivabit tc : honora illam, dc amplexabitur te Hxc monilia in pedore, fle m auribus tuis haereant. Nihil aliud noverit lingua, niti Chtillum, nihil poftit fanare, n fi quod fauftum eft,

III.

Anipe quvfo occafioriem, & fac de neceifitate vu tutem . Non quaeruntur in Chriftianis initia t fed fin s. Paulus maie cœpit, fed bene finivit. Juda: laudantur exordia , fed finis proditione damnatur. Meretrix illa in erangelio baptizata lacrynus fais,fle crine, quo multos ante deceperat, pedes Domini tergens fâlvara eft. Non habuit crifpantes mitraa , nec (tridentes calceolos , nec orbes fttbio fuliginatos , quatito tcedior , unto pulenor. Vidua que manto placere defivit t A juxta »poftoluro vere vidua eft , nihil habet necelTv num , nifi perfeverannam . At dentes diaboli la* gitta jejuniorum & vigiliarum rigore reltinguendz funt . Aut loquendum nobis vft ut veftiti fumus , aui veli lendum ut loquimur . Quid aliud pollicemur , fle aliud offendimus ? Lingua petfanar cattitatem , dc totum corpus piofert impudicitiam . Hoc quantum ad habitum pct net . fle ornatum. Cererum vidua *m* </? , (non cit main, fed apotloii) *vtwnt mortua sfl* Quid f.h) vult hoc quod ail , t'rtviif nver/*.< *tfl* ? Vivere quidem videtur ignorantibus, fle non effe pec caio monui: fed Chrifto, qeem fecreta non falhint, mortuaeft. Apoftolus macerat corpus fuuta, St anima fubjicit imperio, ne quod aliis prascipir, ipfe non fervet : fle adolcfcentula fervente cibis corpore, de caflilate fecura eft ? Neque vero tuee dicens condemno cibos, *1°°* Dominus creavit ad utendum cum gratiarum aftionc , fed juvenibus , & puellis incentiva affero effe voluptatum . Non AEtnari igpcs , non tVnlcania tellus , non Vefuvius fle Olympus tantis ardoribus xftu-mt, ut juveniles medullae vino plenas, fle dapibus inflammatu. Grandis ergo virtutis eft, & follicitx diligenti* fuperare quod nata fis, in carne non carualiter vivere, tecum pugnare quotidie, & indufum hoftem Argi , ut fabula ferunt, centum ocu-Ui obfervarc. Primum igitur, fi ftomaebi firmitas patitur, donec puellares annos tranlcas, aquam in potu fume, quae natura frigidiflima eft : aut fi hoc imbecillitas prohibet, audi cum Timotheo : Kmr WMdica *ttitrt prtpttr jitettcbmH , &* tuar *laflmiUtti* Deinde in ipfis cibis calida quaeque devita. Non folum de carnibus loquor, fuper quibus vas elcâionis profert fententtam *tfl H»*.* uva «andoearv ca/acav, *tf* mm *kiktrt vinttnt :* led etiam in ipfis leguminibus inflantia quaque & gravida declinanda funt. Nihil ita frias conducere Chriftianis adolefcentibus, ut efum olerum . Unde flt in alio loco: rq/frarar rff, ail, *tlert* UMndurrt ardorque corporum frigidioribus epulis temperandus eft Nihii fic inflammat corpora aut titillat membra genitalia , ficut indigeftus cibus , ruftufque eonvulfus . Malo apud te , filia , verecundia parumper , quam caufTa periclitari . Quidquid lentinarium voluptaria eft, venenum puta Parcus cibus, & venter femper elui iens, tri/ duauis jejuniis praeferatur . Et muho melius eft quotidie parum, quam raro fatis fumere. Pluvia illa optima eft, quar (enfim defcendit in terram : fubiius fic nimius imber tn precept arva lubvertit. Quando comedis, cogita quod flatim tibi errandum , illieo dc legendum fit Dc fcnpturis fanftts habeto fisnm verfuum numerum iflud pen fum Domino tuo redde. Nec ante quieti membra concedas , quam calathum pcâoris tui hoc fubtegmina impleveris. Poll feripturas fanâas,du. âorum hominum traftatus lege eorum dumtaxat, quorum fides nota eft I Amorem monilium . atque gemmarum, fericarnmque veftium transfer ad icientiam feripturarum . Fac tibi amicos de inimico mammona , qui te recipiant in atteina tabernacula. Juvenum fuge confartia comatulos , comptos atque lafcivos domus tux re.'U non videant . Cantor pellatur, ut noxius . Fidicinas, dc pialtrias,St illiulmodi chorum diaboli, quafi mortifera Sirenarum carmina proturba ex a-dibus ruis. Noli in publicum fubirtde procedere. Pelfimx confuetudinis eft, cum fragilis fexus, St imbecilla Jetai, fuo abutitur arbitrio, & pufaC licere quod libet. Omnia quidem licent, fed non omnia cxEpcdiunt.

IV.

Nunc nolûx, inquir, advitgiues fermocil, quarum <|uo fublimior gloria eft, major & cura eft. Flos cil ille ccclcfiaftici germinis, decus atque or namentum gratte fpiritalts , læca indoles , laudis & honoris opus integrum fle incorruptum , Dei imago rcipondens ad fanâimoniam Domini , il* fuHrior portio gregis Chrifli . Gaudet per illas , atque in illis largiter floret ecclefise matris gloriola fecunditas : quantoque plus copiola virginitas numero fuo addit , tanto plus gaudium matris augefeit . Ad has loquimur, has adhoitamur afteAione potius, quam poteftate. UtqusefcChri flo

fto dicaverint, ft a carnali coocnnifeeatia reccden- nec ornari saai, aut placer· cuiquam nifi Domino fiso ftudeant, a quo ft merccdem virginitatis expeftam. SEQPITUR. Cfeod fi Chriftum «orninentia fequitnr, ft regno Dei virginitas deftiantur, quad eft illta cum terreno cuitu, ft cum ornamentis, quibus dum hominibus placere geftiunt, Doua offendunt, non cogitantes effe praediftum;

fenusifeii pfecva/, *ctufuS faut, quoniam Deus nibili fecit illos* ? ft Paulum quoque gloriofe, ft fublimiter pradicafle : *Si ietnituitu placert vtUne, Chrifii fervat* um efftnrt Continentia vero, & pudicitia non in fola carnis integritate confiflit, fed etiam in cultus & ornatus bottom pariter ac pudore, ut fecundum apoftolum, qux innupta eft, faofta fit ft corpore, ft fpiritu . SEQUITUR . Virgo non effe tantum, fed ft intelligi debet, ft credi, ut nemo cum virginem videt , dubitet an virgo fit. Parem fe integritas in omnibus pr«flet, nec bonum corporis cultus infamet. Quid ornata , quid compta procedit , quafi maritum aut habeat , aut qu«rat ? Timeat potius placere fi virgo eft , nec periculum fui appetat, qu« ad meliora ft divina (e fervat. Que virum non habent cui placere fe fimulent , integre ft pure , non tantum corpore , fed etiam fpiritu perfeverenr. Neque enim fas eft virginem ad fpeciem ferme fu« comi, aur de carne, & de ejus pulcritudinc gloriari, cum nulla fit illi magis, quam adverfus carnem colluftatio , & vincendi corporis •edomandi obftinata certatio. SEQUITUR. Neminem Chriftianum decet, & maxime virginem non decet, claritatem ullam computare carnis ft honorem , fed felum appetere termonem Dei , bona in «ternum manfura complefti . SEQUITUR. Scriptum eft, & legitur, & in exemplum noftri ecclefia ore celebratur: £«i *dkit fttaCbrifio atantre, deiet yatatodo tilt aatbalawi & ipft ambalare.* Ambulandum eft veftigiis paribus , «mula ingreffione nitendum eft . suoc refpondet ad fidem nominis feftatio veritatis, ft credenti premium datur, fi quod creditur ft geratur . Locupletem te dicis, ft divitem, fed divitiis tuis Paulus occurrit, & ad cultum atque ornatum tuum Jufio fine moderandum fua voce prcfcnbit. *Sint,* inquit, *aniterti caao vtrecandia tf padititia tempoaentcf ft, non intortii crinibas , ntqne aero , nt^nt margaritis, ont vtfit prettofa, fed at decet mheres promittentes cafiitatem per bonam cenverfaftonem* . Item Petrus ad hcc eadem precepta confentit , ft dicit: Sir *tn muliere exterior ornamenti, aut aeri, aut ve/bs cultui, fed tuitus cordis . Quod fi* illi mulieres quoque admonent coercendas , ft ad ecdefiallicam diiciplinam religiofa obfervatione moderandas, que excuiaie cultus fuos foleant per maritum ; quanto id magis obfervare virginem fas eft, cui nulla ornatus tui competat venia , nec derivari iu altetum poffit mendacium eulpe, fed fola ipfa remaneat in crimine? Locupletem te dicis ft divitcm : fed non omne quod poteft, debet & fieri ; cum feriptum fit : *Omnia licent , fed non omnia expediunt : omnia licent , fed non omnia adificant.* Ceterum fi tu te fumptuofius comas , ft per publicum notabiliter incedas , oculos in te juventutis illicias, fufpiria adolefcentium poll te trahas, concupifcendi libidinem nutrias, fperandi fomenta fuccendas, ut ctfi ipfa non pereas, alios tamen perdas, ft velut gladium te, ft venenum videntibus prebeas ; excuiari non potes , quali mente cafta fis ft pudica : redarguit te cultus imptobus,ft impudicus ornatui: nec computari jam potens inter puellas , & virgines Chrifti , que fic vivis «t poflu adamari. Ornamentorum *ac* veftium iafigiM·, dc leuociaia formarum , non mû profitutis s ~ impedias feminis congruunt . Fugiant cafte virgines & pudice inceftarum cultus , habitus impudicaiiua , lupanarium infigma , orna* menta meretricum . Hoc Deus culpat , hoc denotat . Sericum *A* purpuram induta , Chnflum induere non poffunt : auro ft margaritis, dt monilibus adornata ornamenta cordis ac pe&oris perdiderunt. Virgines.certe, quibus bic termo nunc confolit » qua fc ejufmodi artibus compferint, inter virgines fe non putent debere numerari. Audite itaque virgines ut parentem, audite, quxfo vos, docentem pariter ac monentem , audite uti* litatibus & commodis veftris fideliter ronfulentcm. Eftote tales, quales vos Deus artifex fecit : eftote tales , quales vos manus patris inilkuit . Maneat in vobis facies incorrupta, cervix pura , forma fmcera. Vinea veftem, qux virgo es, quas Deo fervis ; vince aurum, qus carnem vincis, & ferculum. Arfta & angufta eft via , qus ducit ad vitam : durus & ardus eft limes, qui tendit, ad gloriam. Lata ft fpatiofa itinera viis kthalis; illic illecebra, & mortifere voluptates , illic diabolus blanditur ut fallat , arridet ut noceat , illicit ut occidat . Servate virgines , fervate quod effe çœpiftis, fervate quod eritis. Magna vos merces manet , premium grande virtutis , munus maximum caftitaus. Quod futuri fumus, jam vos effe ccepiftis : vos referreftioms gloriam io ifto fercub jam tenetis : per ixculum fine fsculi contagiooe tranfitis : cum caftn perleveratis ft virgines , angelis Dei eftis «quales. Tantum maneat, ft duret (olida ft tllcfa *virginitas* , & ut coepit fortiter , jugiter perieveret, nec monilium , aut veftmm quaerat ornamenta , *(cd* morum. Deum ipedet, & ccium : neque oculos ad fublime ponedos ad carnis & mundi concupifeentiam deptimat, aut ad terrena deponat, &c. *frianti boms* , inquit, dr *terra limo·, fecundat bent· dt talo.* 2*4*lu illt dt limo, toles* y«i *de limo ; Ù qualis caufin, toles & calefies.* $«Mvoda *pwtavimui* rmragrneas eja/ , far *dt hato eft* , penemar *& unogimat cjui qui dt calo tfi.* Hanc imaginem virginitas portat, portat iutegritas, (auditas ponat ft ventas portant difeipul* Dei inemores juftitiam cum rciig,one retinentes, flabiles in fide, humiles iu timore, ad omnem tolerantiam fortes, ad (utlinendam ipjuriam mites, ad faciendam mifericordum faciles, fi aterna pace unanimes, atque concordes. Quae vos Gnguia, o bon® virgines , obfervarc, dirigere, implere debetis, que Deo, & Chriflo vacantes , ad Dominum , cui vos dicatis, ft majere ft meliore parte prcceditts. Proved® «tatis junioribus facite magifterium. Minores natu prxbete majoribus minifterium , comparibus incitamentum. Hortamentis vos mutuis excitate; «mulis de virtute documentis ad gloriam provocate, durate fertiter, fpiritaliter pergite, pervenite feliciter.

V.

Gaudete , & exultate in Domino , veneraWfes fili» , ft gratias illi jugiter uberes agite , qui vos de tenebrofa («culi hujut converfatione ad portum quietis ft religionis attrahere, ft provocate dignatus eft. Cogitate jugiter unde exiiflis,&ubi pervenire meruitlis. Reliquiftts fideliter mundi te* nebras, ft lucem Cbridi feliciter videre cœpiftis . Contempfiftis libidinis inccudium,ft ad «.«Allatis refrigerium perveniflis. Refpuiftis gulam, ft abftinentiam clegiftu. Refpuiftis avaritiam atque luxuriam ;& caftitatem vcl mifericordiam icnuiftit. Et quamvis vobis ufque ad exitum vit* noa défit pugna , tamen Deo donante fe-uri fumut de vcftra viâona . Sed rojço vos , venerabiles fihc, ut

Uber ji, ur quanto cftis fccurx de preteritis , tanto Ciis A (on^jie Je faniris . Omnia enim crimina , vel peccati ciio ad no· revertuntur, fi non quotidie boms operibus expugnentur . Audire apoftolum ptinim dicentem ; *Stiria efiate, & vegdate*, fure

alifuid devorare faam/ ctrtml. Qnamdiu in hoc corpoie vivimus , dic nofteqne , Chrifto adjutore vel duce , contra diabolum repugnemus I Sunt euim aliqua, quod pejus eft, négligentes fe tepida , qua de foto Chriftianitatis vocabulo gloriantur , fe putant quod illis fufficiat veftem mutaffe, fe religionis tantum habitum fofccpiflc .' ncfcientes illud propheticum ; *Fili accedat ai fervitatae Dtt fia in jaftitia , & timore*, èT *praftora animam tnxm ad tatatiouem,* Nec fententiam B Pfslmifta confiderantes : *Propter verba laimritm fuorum ego cufttdmi viat durai ,* Et illud quod Apoftolus dixit : *Per multat triiulatiemi oportet nei intrare iu regnum calorum.* Vcftes enim faculam deponere , fe religiofas affumere unius hora momento poflumus ; mores vero bonos jugiter retinere , vel contra malas dnlcefaue voluptates feculi huius t quamdiu vivimus , Chrifto adjutore, laborare debemus; quia non qui coeperit, fed qui perfeveraverit ufque in finem hic falsus erit. In primis ergo omnis anima, qua religionem fervare defidera? , gula concupifcentiam vincere , & ebrietatem vitare , tota fidei virtute contendat ; fe ita temperatum convivium , menfAinque mediocrem habere ftudeat , ut caro illius nec ni- C mietate abftinentia debilitetur, ncc per deliciarum abundantiam ad luxuriam provocetur. Deinde abjefta fuperbia , cui Deus refiflit , profanda humilitatis jaciat fundamentum ; invidiam velut vipereum venenum detcftetnr ac fugiat, linguam refrznet, detraâionem quafi venenum refpnat » verba otiofa nec ipfa proferat, nec ab aliis prolata auribus fuis libenter admittat. Veilimentorum habitum nec nimis abjeânm , nec notabiliter pompoium, aut periculofe elegantem habere coniuefcat. Leâtonem aut ipfa frequentius legat, aut legentis vetba tota peâoris aviditate fufcipiat. De divinis feripturarum fontibus jugiter aquam fa'utis hauriat ; illam utique , de qua Dominus dicit *: Qui credit iu me , fiautiua dt tantra* ejur D *finent tqna vitta.* De pared1fi etiam floribus, hoç eil fandarum feripturarum fenfibus, anima fanâa fe jugiter ornare contendat . Ex ipfia pretiofas margaritas auribus fuis indefinenter appendat; ex ipfis auulos, fe dextraha, dum/exercet opera bona, fibi componat. Ibi vulnertpm medicamenta, ibi coftitatis aromata, ibi compunâionis bo. locaufta requirat. Qua vero religionem immaculato corde, & puro corpore conlervare defiderat, aut nunquam in publicum, aut certe nonnifi pro grandi fe incftibtlt neccflitate procedat. Nolite , 3uxfo ves , nolite quibufcutnquc aut occafionem are, aut familiaritatem tribuere . Qpr vero iibidinem Chrifto adjuvante defiderat vincere, familiaritatem debet refugere; fe qux indignam fa. E miliaritatem non fpreverit , aut fc aut alium cito perdet. Sed farte dicit aliqua , ideo familiaritatem non fugio, quia volo habere quod vincam, fe adverfarium meum cupio tenere captivum . Vide ne contra te advenarius incipiat rebellare, vide ne te ducat captivitas ifta captivam. Audi Apoftolum dicentem : *Fugite ftrnicatinem,* Contra reliqua vitia oportet nos omni virtute refiftere ; contra libidinem vero, non «pedit repugnare , fed fagere. Efto ergo libidinis fugitiva, fi vis efte caftitatis pugnatrix egregia. Sed quod dixi diligenter attendite. Quando fola aliqua libidinis lumulis incitatur , Chrifto adjuvante repuguet quaas 'alet contra fa, quia non habet quo po lugere . Quando wo per atarius fodalitatem . opportunitatem volupcans diabolo· lubminiftrat, ipfaaa familiaritatem, quantam ptavalet, at diximiu, anima fanâa refugiat. Sed ut hac omnia fervar· poftrana, abftiucuiiam ratio* nahilem teneamus, quia vera eft illius fanâiflimi viri fententia I Prout continueris ventrem, ita Ac veuenofos motus ejus. Humilitatem etiam veram quantum poflbmus confervemus. Non enim diu ramis integritas fervatur, uN animus fnpcrbia tumore corrumpitur , praecipue fi iracundi· flamma frequentius fingit, caftitatis At virginitatis flores cito eoofnmit. Cafla enim, fle Deo devota anima, non fotum extraneorum , fed etiam r parentum fuorum familiaritatem habere non debet. Si enim vafa, que ecdefia offeruntur, ut in faerofanAis altaribus ponantur, fanâa ab omnibus appellantur , fle nefas eft , ut de ecdefia poftmodum in domum laicam revocentur , aut nfibua humanis aptentur.* putas qualem dignitatem apud Deum habet anima ad ejus imaginem procreata ? Sicut ergo vafe fanâa humanis ufibus fervitur* nec poffunt, nec debent de ecclefia revocari , Cc religiofam quampiam non oportet, non decet , non expedit, parentum fuorum multis obligationibus implicari , aut quorumcumque extraneorum pernicioia familiarïu'e confiringi. Illud ante omnia admoneoJ ut aemulationis malum , quafi venenum vipereum fegtrtis , fle ita infer vos caritatis dulcedinem confervetis, ut vobis invicem per fanfta ~~colloquia ffitu.* *menta~~ ~~fpiritalia praeparetis.~~ *Sunt enim, c'M* pejus eft, aliqua qua quando fe patitor iungun» magis fibi detrahendo vel contra prapofitas .-"urtr jrando» vulnera faciunt, quam fpiritalia medi- 'nta componunt. Vos vero, fanâa ac venerat filia, fi aliquam videtis pufillanimem , conio, ionem impendite : fi fuperbientem, humilitatis medicamentum apponite : fi iracundam videritis , refrigerium patientia miniflrate. Si nobiles nata cftis, magis de religionis humilitate , quam de fcculi dignitate gaudete , Tenete ergo firmiter manus in aratro, fe nolite refpicere retro . Memento te uxoris Loth, qua retro refpiciens verfa eft io ftaruam falis · Numquam juramentum, numqtuun maledtâum de vir!>inis ore procedat. Non folum enim corpora , ed etiam corda veftra omni fellicitudine cuftodite, propter illud quod fcriptum eft : *Omni ta fiodia jerva car tuum.* Et illud quod Dominus in evangeiio dixit : De cerdr *exeunt cegitaiiami mala.* Si enim in corde nihil male cogitatur, quidquid fenâumeft, ex ore profertur, quia fiait fcriptum eft : «faudaurrè *tardi/ et loquitur* . Hoc *Mae*. »,* enim lingua proferre confuevit, quod ex offiçina cordis coofeientia miniftraverit, Et *ideo* fi ex ore vultis bona proferre, femper in corde qua fanâa funt cogitate, Sic leâioni & orationi debetis incumbere, ut ante omnia etiam manibus poÆtis aliquid exercere, fecundum illud quod Apoftolus ait : *Qfi an operatur , nec manducet.* Meliorem ». rs</ t. quoque dici partem <anâo operi dedicate ? leâioni vacare coofuefeite . Oratio veftra ita cum filentio procedat ex corde, ut vix audiatur in ore. Nam qui alta voce orare voluerit, fe fibi, fe alteri multum nocet , dum per fuam garrulitatem alterius mentem ab oratione fenâa fe fecreta fufpendit. Pompofa indumenta, qua non utilitati , fed vanitati fervinut, faftidite , atque omnia contemnite. Multa enim quod in moribus diligunt, hoc etiam in operibus fuis oftendunt, poparanr fibi ornamenta facularia ferculum diligentes, fe voluptati fervientes vel luxuria . Vobis vero nihil fit commune cum talibus , fed omnia orna. men-

menu, quibus ad luxuriam caro cMMoeitar, vel inimica ft contraria a vcftro propototo refpuoutur. Sum enim, quod pejus eft.qnu pro vaaitate fundi iftius ptas fludeur terrenis cupiditatibus operam dare, quam leftiooi divina juftttia, dum voluut ftragula pukra, ft pifta tapetis, plumaria etiam, ft reliqua his fimilia, eum ingenti fum* ptu, ft fuperflua expenis, ad oculorum libidinem pruparare nefcientes illud, quod Dominus per Joannem evaogdiftam clamat, ft dicit: Afabre dihftn λμ Αμ, Uffsa ea pre re ssuad» feat; f·-*i«w must pwd ia renuda r/f, cancapifctatia canit, tf tttltriui, Ô aaiiw f«»l> afl. Quid prodeft virgini integritatem corporis cuftodire, fi oculorum eoncupifcentias noluerit evitare? Vos vero, fan&u ft Deo digne anime, totum fpiritaliter agite. Sequimini ChriSum tenendo perfeveranter quod volniflis ardenter. Iterum atque iterum, fanâae ft Deo dicat· anime, rogo, ft cum omni humilitate pro confervendo virginitatis prasmio confilium do, ut fami'iaritatem tncongruam a vobis, vel a veftris animis, totis viribus repellere laboretis. Nem ad confervendam fanâa religionis dignitatem fingularitas teftis fanâiffima eft. Familiaritas enim cujudibet fi frequens effe creperit, non nifi corruptionem feminat, vitia pullulat, libidinem «oncipit, ignominiam parit, rabiem concitat, lafctviam pafcit, petulantiam nutrit, cafes exaltat, ruinas cdificat, confufionem mercatur, thefauritat opprobrium, criminationes exaggerat, excufatkxses inflammat, ft caretvatirn fimul in fafeem conglomérat. Nam fi anima fsnâa fecreram foam cuftodire voluerit, ft aiUoa familiaritatis malum rota animi virtute fugerit, ipla fanâa fingnteritas munimen iiii iaviftum eft faâinoaât, expugnatio fertis infamie, exerdtmm continenti» evdcuatio luxuria, pax fecum virtutum, ft impugnatio inquieta bellorum; puritatis culmen, & libidinis careet, boncAatis portus, ft ignominia naufragium; virginitatis mater, ft boms immunditie, integritatis dignitas, ft fornicationis abdicatio; voluntas bonorum operum, ft affliâio vitiorum; refrigerium pudicitia, ft pana petulantia; acquifiiio triumphorum, ft facinorum detrimentum; requies falutis, ft perditionis exilium; vita fpiritta, ft carnis interitu». Hac omnia mala fortiter. Cieo ad* juvante, repellentur, ft illa qua diximus bona feliciter acquirentur, fi ab animabus fanâis familiaritas inordinata refpuatur. Attendite vos, o anima fanâa, quia inter omnia certamina, quibus femper comes eft Chriffiana militia, fola duriora funt prselia exilitatis, ubi quotidiana pugna eft, ft rara viâoria. Caffitatis dura funt prdia, "fed majora funt premia. Caftitatis palmam ocino fecurus accipit, cui quantum duri fur.t exitus, tantum gloriofi font fruâus. Ut ergo Caftitatis prssmia, & virginitatis coronam feliciter, Deo remunerante, poflitis accipere, periculofam familiaritatem a vobis femper excludite. Currite fideliter, ut poflitis pervenire feliciter, adjuvante Domino noftro Jeiti Chrifto, qui vivit & regnat in faecula feculoium. Arnen.

VJ.

s.AihM«ai ca !»·*»<* tu-.Mti· m.uo ι·ι»- '><<«· ia ****** Qpanta in edeflibus beatitudioem virginitas fanPO'1**1» P«t®r fcripturarum te(limonia, ecdefiat etiam confuetudine edocemur, qua addifeimus peculiare illi iubfiflere meritum, cujus fpec'al' coofecratio. Nam cum univerfa turba credentium paria gratis dona percipiat, ft iifdcm omer' faersrtttntorum bencdi&ionibus glorientur, ifta ad proprium aliquid prae ceteris habendum, de iUo fan&o ft immaculato ecclefi· grege, quafi iyj^iores, puriorefque boftic, ft pro voluntatis fixu meritis a fanâo Spiritu eliguntur, ft per fuinaaum iaeerdoecm Dei offeruntur altario. Poflidct ergo virginitas, ft quod alii habent, ft quod alii non habeat, dum communem, & peculiarem oblinet gratiam, ft proprio, ut ita dixerim, confecratkxris privilegio gaudet. Nam ft Chrifti fpoufas virgines diacre ecdcfiaftica nobis permittit auftoritas, dum in fpoofarum modum quas coofccrat Domino velat, offendens eas vel maxime habituias fpiritale connubium, quu fubterfugerint carnale confixtium. Et digne Deo per matrimonii comparationem fpiritaliter copulantur, quu ejus dileâionis caufla humana connubia fpreverunt. In his quam maxime illud impletur Apoftoli: fiai antere aJiartl Domiat, ttaat ffintui Et qnoniam multa funt, qua bono proprio carent, nifi aliarum rerum juventur auxilio, attentius providendum eft, ne forte ft virginitati aliqua fint neceflaria, fine quibus nequaquam fruftum afferre fufficiat: ft tantus nihil proderit labor, dum vane prodefle creditur, quod abfque rebus neceflariis poflidetur. Æternam vero vitam non nifi per omnem divinorum pntceptorum cuftodiam promereri poffc feriptura tcftatur. Si vit, inquit, ad ev/are regredi, ftroa mandata. Vitam ergo non habet, niü qui legis mandata fervaverit; & qui vitam non habuerit, colefiis regni non poteft effe poflcffbr. Ergo pudicitiam, integritatemque ferventibus, ft eptf remuneratiooem a Dei equitate fperantibus, ante omnia mandatorum funt cuïlodienda pracepta, ne gloriole caflitatis&continenti· labor in irritum deducatur. Cupiens divinum implere confilium, ante omnia ferve mandatum: volens virginitatis omnium confequi, vita ampleâere merita, iit ut cujus remunerari cafittas poffir. Nam ut vitam preftat obfervatio mandatorum, ita eorum e contrario generat pnsvaricatio mortem. Et qui per pnevaricaopuem in morte fuerit, virginitatis coron«m fpersre non poterit, neque pudicitie premium expeâare confiitutus in pana. Nolo enim putes in hoc conflare juftitiam ut malum non facias, cum & bonum non facere malum fit, & in utroque legis prevaricatio committatur, quoniam qui dixit: Arerdr λ μ λ I», ipfe dixit, 6* fee hnmu. Sia ma r/w. n. Dlo recelleris, ft non feceris bonum, tranfgrcffor legis, que non tantum in malorum aâuum abominatione, fed etiam io bonorum operum perfeâiooe completur. Nolo enim tibi in hoc blandiaris, fi aliqua noo feceris, cum feriptum fit. Qfti ιπηχρτ/μ ltfftit Jrroavtrit' atUeat in km, faSm tfl eaninm real. Adam enim feme! peccavit, ft mortuus eft, & tu te vivere poffe exiftimas, illud farpe committens, quod alium, dum feme! perpetraffet, occidit? Memento Adam & Evam virgines deliquiffe, nec integritatem corporis profuifle peccantibus. Licitum-quippeefimatrimonii inire conforiium, nam qu· connubia deferunt, non illicita, fed licita fperuunt. Ejufnusdi autem, fi jurem, fi maledicant, fi detrahant, fi detrahentes patiantur audire, fi malum pro malo reddant, fi cupiditatis in alienis, aut avaritias m propriis crimen incurrant; fi zeli aut livoris venena poflideant, fi contra legalia & apofiohea io-Aituta inderens aliquid aut loquantur, aut cogitent; fi in carne placendi Iludio compte & ornata procedant, fi aha uj^pflolet illicita faciant, quid proderit cis fprsviffe quod licuit, & exercere quod non licet? Si vis prodefle tibi quod licite eonterapfiffi, vide ne quid eorum que non licent facias. Stultum e11 enim timuiffe quod minus eft, ft non timere qnod majus eft. Dicit enim Apoftolus, lnanfia to&itat Detmai /mî, puamade flactat D», at fit faaila corptrt, dT

r___ ——ritu: qua autem nupta eft, cogitat qua fune mundi, A
IItitfl II. quomodo placeat viro. Dicat ergo mihi que virum non habet, & tamen qux mundi funt cogitat, cui placere defiderat? nonne incipiat illi nupta przponi? Quia illa cogitando qux mundi funt, complacet vel marito.* ifta vero nec marito, quem non habet, poteft placere, nec Deo. Sed nec illud filentio preterite nos convenit, quod dixerit: *Innupta cogitat qua Det funt, quomodo placeat Deo, ut fit fenfla corpore, Ü fptrttu.* Que funt ergo Domini, dicat Apoftolus.* *Quacumque funt funita, quacumque funt jufta, quacumque amabilia, quacumque bona fama: fi qua virtut, fi qua- lout difciplina.* ifta famflz, vere, & apoftolice virgines diu noZluque fine ullo temporis intervallo meditantur. Sequitur *qua Dei funt, quomodo placeat Deo.* B *Deo,* inquam, non hominibus, *ut fit tenfla corpore, & fpiritu;* non dixit, ut iit fanda membro, aut corpore tantum, fed, *ut fit fenfla corpore, fptritu.* Membrum enim una corporis pars eft. corpus vero omnium compago membrorum eft. Cum ergo dieu *ut fit Jantia corpore,* omnibus membris eam debere iamftificari teftatur. Quia non proderit ceterorum fandificauo membrorum, fi inveniatur vel in uno corruptio ;' *ff.* jam non erit fanda corpore, quod ex omnibus confiât membris, quz vd unius luerit coinquina tione polluta. Unde, quzfo te, virgo, neque in fola ttbt pudicitia blandiatis, ne m unius membri integulate confundaris, fed fecundum Apollo- lum loli Deo conicrva corporis landitatem Mun C d·» ab omni inquinamento caput, quia crimen sft, illud poft chnfmatis fandificationcm, cuiuslibet pigmenti luco, vel pulvere (ordidari, aut auro, vel gemmis, vel qualibet alia terrena fpecic componi. Munda boniem, ut humana, non divina ope: a crubcfcat, & illam confufioncm rectpiat, quar η, n peccatum, led Dei gloriam par11 Munda collum, ut non aurea ex capillis portet fufpenfa monilia, led illa potius ornamenta circum irut, de quibus icriptura diet: *Mijencordia, t) ce<ni> ηΐΐ dtjmant a te: jutpende autem illa m (oJ.s tuo.* Munda oculos, dum eos ab omni concupilcentia reirahis, & ab mtuitu pauperum nunquam averto. Munda linguam a mendacio, quia, Os quod mentitur occidit immam, a detra-D dione, a juramento, a perjurio Cohibe linguam tuam a malo, & labia tua ne loquantur dolum. Et memor eflo Apoftolum dicentem. *Rered. ite, & nolite ma.ednere.* Nefas eft enim, ut labia illa quibus Dominum confiteris, rogas, benedicis, & laudas, alicujus polluantur forde peccati. Neleio qua conlcientia ea lingua quis Dominum rogat, qua aut mentitur, aut detrahit. Labia enim lanâa exaudit Deus, & ipfis annuit cito precibus, quas lingua immaculata pionunnat. Munda aures, ut non niti fermonibus fandis auditum przbeant: ut nunquam obfcœna aut turpia, aut fzculatia verba lufcipiant, aut aliquem de altero audiant derogantem, propter illud quod feriptum eft *, & noh audire* E *Imbuam nequam.* Manus ne porreclx ad accipiendum tint, nec ad feriendum paraix: fed ad omnia miiencordiz & pietatis opera fatis promptx. Munda pedes, ne latam & fpatiolam pergant viam, quz ducit ad fplendida Izcuh & pretiofa convivia: fed arduum magis, & anguftum gradiantur iter, quod tendit ad czlum. Agnolce tibi « Deo artifice non ad vitia, fed ad virtutem mcmbta formata: & cum univerlos artus mundaveris ab omni lord* peccati, &. toto fueris fandiheata cor pote, tunc ubi iaft««iem intelltgas profuturam. A. cum omni fiducia paimam virginitatis expefla O sirgo, irrva propofilum tib; magno, rzrnic

deflinatum; agnofce (latum tuum, agnofce io. cum, agnofce propofitum Chrifti fponfa diceris, anno vide ne quid indignum eo cui dcfpontai* videris, admittas. Chriftum fponfum habes, a domefticis, &. familiaribus ejus interroga, & flrenue ac iollcrter inquire in quibus prxcipue dcleâetur. qualem compofitionem in te vetlium diligat, cu jufmodi concupifcat ornatum. Dicat <ibs eius fa miliariffimus Petrus, qui nec nuptis quidem corporalem permittit ornatum, ficut in epillola fua fcripfit: *Mulieres fimiliter fubjefia fint Jan viris, ut & fi qui rredunt verbo, per mulierum ronverjatienem fine verbo lucrifiant, confiderantes tn timore Dei caftam converfattonem vefiram. Quarum fit non extnnfecus capillatura, aut circumdatio aun. aut indumenti veftsmenteruiu cultus, jed qui abfeon ditui eft cordii homo, m incorruptibilitate quieti Ü modeftt fpirttw, qui eft m confpeflu Dei locuples.* Dicat & alius apoftolus beatus Paulus: *Mulieres, fimiliter m habitu omnto cum verecundia ty jobnetote ornante i Je, non in tortis cnnibui, aut auro, aut margaritis, vel vefte pretioja, Jed quod decet mulieret, promittentes cafhtatem per bonam couverfationem.* Sed tu forfitan dicis: Cur haec udem apoftoli non julTerunt' Quia non neceffarium judicabant, ne talis virginibus commonitio potius injuria, quam emendatio videretur. Sed nec eas unquam tamz tementans fote credidiffent, ut nec nuptz conceiTa carnalia ornamenta & terreni przfumerent· Revrra umare fe & componere vir go debet ' nam quomodo fpunfo luo placere poterit, nifi compofiia, & ornata procellet it? Oroetur plane, fed interioribus ornamentis, & fpiritaliter, non carnaliter componatur, quia Dcu'. non corporis, fed ammz decorem in ilia confide* rat. E'go i; tu, quxcumque animam tuam a Deo dihgi, & inhabitari concupifcis, omni eam diligentia compone, &i (piritalibus indumentis exorna. Nihil m ea dedecorum, nihil krdtom appareat Rcipleodeat auro jullitiz, gemmis retnlgeac fanâitatis, ac pretiobftimo pudicit ae margai ito co rufcet. Pro byffo & feneo, miki icordut & pietatis tunica veiliatur, iecundum quod lcnpiuni rfl: *Indunt ergo vos, ficut elefh Dei, fanfli tT dieili, vtfcerj, mijmcordia, benignitatem, humilitatem,* <5tc. Hujulmodi Deus quznt ornamentum, & animam tahter compofitam concupifcit· Memento te Đei filiam dic»; fecundum quod ait: *Audi filia, & v: de.* Sed & tu ipfa, quotiekumque Dominum patrem nominas, Dei te filiam effe reflans. Ergo fi Dei filia es, vide ne quid eorum facias, que Deo patri incongrus funt; led age omnia quafi filia Dei. Oliçmem tuam relp<ce, genus intuere, gloriam nobilitatis adverte. Agnofce ce non hominibus, fed Dei divinitatis nobilitate decoratam. Ita tc exhibe, ut in te exieftis nativitas pareat, ut ingenuitas divina clarefcat. Sil in te nova gravitas, honeflas admirabilis, 11upenda verecundia, mira patientia, virginalis inccflus, & vere pudicitiz habitus. & fermo femper modeftus, & luo in tempore proferendus, uc quhquis te vident admiretur, & dicat, Que hdc novas inter homines gravitatis patientia eft? quae pudoris verecundia? qux honellatis modellia? qux maturitas hpien tiz ' non ell ifta humana inllitutio, nec dilciplina mortalis: czlefle mihi aliquid in terreno corpore redolet. Puto enim quod habitat m quibufdam hominibus Deus. Er cum re Chrifti Lmulam effe cognoverit, majoie ftupore teneatur. & cogitet, qualis fit ille Dominus, cujus talis & ancilla eft. Si vis effe cum Chrifto, & cum Chiifto panem habere, Chrifti tibi exemplo vivendum eft, qui ab omni malitia fuit extraneus. Nemo te circumtrr iat; nemo te fallaci fermone

K

fedtscat. Nott nifi fauftos, Ac fimpliccs, Ac tanocentes, At pun» esdeflis aula fulcipit, Ac nullum apud Deum habet malitia locum. Ab omni nequitia At dok> mundum efle neceffc eft, qui cupis regnare cum Chrifto. NMo enim illas rcfpkiaa, quas fnculi, non Chrifti tant virgines: que propofid fui, Ac profeflsonis immemnres, gaudent tn delicta, in opibus dcieûantar Tu autem. qusBcumque Chrifti, non («culi virgo es, omnem prvfentis vite gloriam fuge, ut eam, qu« in futuro promittitur, conlequaris. Contentionum verba, Ac aaimofitatis cauffas, At litium occationes fubterfuge. Nam fi juxta Apoftoli doArinam ferrum Domini litigare non oportet, quantq magis Dei ancillam, cujus quo verecundior eft ferus, animus debet efte modeftior? Linguam a malilo-quio cohibe, Ac ori tuo (ramum legis impone; ut tunc forte loquaris, quando tacere peccatum fit, fecundum id quod Apoftolus dicit: *Oanii ferma maint nt* art *vtfira* nra *prncelat.* Semper linguam tuam de bonis loqui affuefee, & auditum tuum ad laudem bonorum magis, quam ad malorum vituperationem commoda. Vide ut omnia qurcumque bene facis propter Dominum facias, fetem ejus rei tantum te a Domino recepturam elfe mercedis, quantum ejus timoris, Ac dileftioms caufla perfeceris. Sanfta magis efle, quam videri Aude. In jejuniis vero magis, quam m epulis delectare, illius vidue memor, qu« non difccdebat de templo, jejunus, Ac oblectationibus Terriens Domino node ac die. Divine magis leftionis convivium dilige, Ac fpiritalibus te laturari dapibus concupifce: Ac illos potius quaere cibos, quibus anima quam corpus reficiatur. Carnis Ac vini Tpecies, quafi calons fomenta, Ac libidinis incitamenta fuge. Iracundiam vince, anitnofitatem cohibe, Ac quidquid tllud eft quod poll taâum pœnitentiam ingerit, velut proximi criminis abominationem declina Satis tranquillam Ac quietam convenit efle mentem, Ac ab omni perturbatione furoris alienam, que Dei habitaculum efle defiderat. Cum orationem celebrare defideras, talem tc exhibe, quafi que fis cum Domino locutura. Cum pfalmum dicis, cujus verba dicis agnofee; Ac in compunftione magis animi, quam in tinnule vocis dulcedine deleftarc. Lacrymas enim pfallentis Deus magis, quam vocis gratiam comprobat. Omnium operum, Ac cogitationum tuarum (peculatorem Deum crede: At cave ne quid, quod divinis oculis indignum fit, aut opereris, aut cogites. Crefcat in te cum annis gratia, crefcatcum sttate tuftitia. Omne tempos, in quo te non meliorem fenferis, hoc te exiflima perdidifle. Ctrptum virginitatis propofitum, ad finem uique conferva quia non inchoafle tantum, led perfecifle virtutis eft. Efto ergo omnibus vivendi forma, eflo exemplum. Virginem te in omnibus exhibe. Sit A< inviolabilis converiatio: ut quifquts vitam tuam audire laltem contigerit, m tantum fibi mtelligat gratiam ex tua converfatione transfundi, ut dum te imitari concupiscit, Dei facrificio Ac ipfe fit dignus.

Ecce quibus faluberrimis documentis (anffiflimi Ac eruditilfimi viri Deo dicatas ad caftimuniale propofitum fervandum inftiruunt. Ecce quibus io figmum virtutum indumentis eas exornant, ui il luis fponfi, cui fe dicaverant, amplexibus digne fiant. Unde follerter lanftimonialibus vigilandum eft, ut tantorum patrum obedienter obtemperent »nonitis ne fcilicet his refulrando, cum fatuis virginibus reprobentur, (ed potius parendo cuin prudentibus Chrifti thalamo admittantur. Diligenter itaque eorumdem fandorum patrum fenlentiis przlibafs, dirnum Ac neceflariutn judicavîmes, per fingula *caoita* diflinguere quid prrij tis, quidvt fubdltu oblcrvaodum hr. El quoniam fubditanua vita praelatarum eft exempta rotormanda, primum quater ftfebeant abbaitftae conflitui, qualiter eu vivendum, qualiter fubdita* gubernandum, qualiterve in mooaftern» refidendum, & inftanter Domine tout mentis & corpori» devotione ierviendum; dem quid lubjeâis fpeciaÜter obiervandum fit, ponendum ceniutmus-

VII.

Tale* abbatifl» regendarum animarum curam iufciperc debeor, qu« lubditis verbis & exemplis ducatum prrbeaut fanfte religionis: que non propriis voluntatibus deferviant, fed magis fubditarurn follertiflimam curam gerant, que <eetiam, illalque, utpote vata fanAa, in quibus inftanter incenfum orationis Deo digqe offerri poflit, ab omni labe vitiorum cuftodire norior; *& ita* eae fecum in fando propofito pervigiles reddant, ut una ad vitam tendentes «ternam, focietate fupernoram civium mertantur perfrui. Qua igitur auftoritata, aut quibus fandorum patrum documentta, fibi attribuunt licentiam *fora»* vagandi, *aut* per villas retidendi, aut lertcas veflrs induendi, aut pompis vanis mferviendi? Sed quia hoc nulla auftoritate fibi licitum facere poflunt, prefertim cum a fandis patribus in fttpcrioribus capitulis id penitus fandimonialibus legator inhibitum; reflat ut abhinc hujufermodi ufus ab his modis omnibus, quantum Dominus porte dedent, caveatur. Qyta quamvis in («culari dignitate pofita multi» genis deliciis voluptuole bujufcemodi foleam uti, in monafleriis tamen, in qmbut Chnlli (ponte fumptibus dominicis communitci funt gubernande, prorfus eft hoc ceofura equitans inhibendum. Nolle etenim eas oportet, qma non ideo prelate funt, ul fe folummodo, fed potius ut fe, iubditalque pafcant, carnjbter videlicet, At ipiriialirer: nec ut prsfint tantum, fed ut profuit, a Domino funt aliis pratlatae. Eigo necefle eft, ul fe, fibique fubditas in propofito fande relig*oms (olierter conflriugant. Et ficut alias precedunt prioratus honore, précédant etiam pi« converfanonis exemplo; & que aliis facere prohibent, nullatenus perpetrent. Rrtte enim, ut habet beatus Gregorius, aliorum cirata co»rigit, qui ea, qu* reprehendit, minime agit. Sed quia partons abfeniia ovium folet fieri preda; rseceffe eft ui abbatiflc in monafteriis comitiant aflidue, Ac ovium fibi fubditarum vigilantiflimam curam grrant, ne illis abfentibus prxdat fiant fubdite invifibilis lupi. Quales etiam efte debeant dudrtces animarum, tanftus Ccfarius in epiftola, quam ad Oratoriam abbatiftam lcnpfit, pleniftimr docet ex qua quedam capitula ob inftiuffroncm abbatillarum excerpere, At huic capitulo aunefttre curavimus. Dicit enim <ta. Audi ergo me, dulciflima loror, Ac filia. Tu quantumcumque Temper in (ludiis fpiritaiibu* occupari defideras, propter forores tamen aliquando etiam exteriora tibi erunt negotia dirimenda. Curandum ergo tibi fummopere eft, ut fi temporalia quafi pto tempore agas; at femper tenacius m fpiritali devotione, & amore inhereas: ut cum temporalia citius difpeufaveris, ad orationem illico, vel lcftion«m, quafi ad marris finum recurras Optare quippe debes, ut abjefia follicitudine mundi, iernpcr cogites defer vitio Cbrifli, propter illud quod dicitur *Htmo* *μπhtent Dt» ta»plieat ft negariti facnlartbai,* & ce icra. In omnibus, juxta apoftolum, temenpiam praebe exemplum bonorum operum, vitaque ma velut pennatum animal ad aha femper [><r de!idenum evolet, per verbum refonet, luceat per exemplum. Cum vero ad annuntiandum verbnm

Dei

Dei te foronbus attcftsveria, prfiu croîs coofide- A
USIt IL rauone penis, ut quod or· promu, feâia impleas, & quod ailla predicts , *Oftribtu* prefects. Prior ia ccdefia inveniaris, poftrenm exeas. Par 6s in commutu cifeo ce* quibus pari uteris in *tncalt* confeffu . Abftiocotiam , qua* bagua prédicat , proxime fauces * vel vicious fomachus feotiat / ne forfitau fabdit· andientes , tacitis cogitationibus dicant , O yum polcre oobfe abftinentiam p‹edicat plcntu venter ! Et in bis omnibus ccce» nique bec tibi noveris convenire, ut angufti callis itinera, per que focias admones gradiendum, prior ipfa gradiaris. Non fis veftibos ornatior cetens, fed moribus; Non que tibi vultu, intuituque placuerit , non quam tibi ad oculum cognoveris, vel cujus blandiori obfequio fueris delinite, B fed quam amor Chrifti, dt religiofior demonftravcrit vita , proponas. Oportet enim te propter quafdam cultrum nonnunquam habere io gutture, cauterium in lingua geflare, virgam tibi fic baculum in manu ferre ut per cultrum defects vitta , per cauterium vero ad fanitatem fcfia reducas, per virgs difeiplinam corrigas , per baculum vero difciplinatam fofteotes. Si quando vero cum fxcu laribus ad colloquendum fueris evocata, prius arma frontem trophxo *crucis*, vexillo Chrifti peâus ingemina , ut cum fua virguncula Chriflus comitari dignetur. Confabulatio vero tua femper fit mixta gravitate , atque dulcedine : fic tantum loquaris, quantum opportunitas flagitaverit rei ac temporis . Si quid vero ab eis petitum fuerit , C quod predate delibcias, cum vultu hilari prefla. Si quid vero prcllare non convenit , petitionem illorum faltem honeftate fermohis mollifica. Nomen tuum plures noverior, beneficia tua in quantum prévales plures fentiant, vultum rari cognofcant. Si quando autem tibi pro ncceftitate monallerii feorlum fuerit colloquendum , cum duabus, vel certe cum tribus eleftis foronbus facito. Quia opinio b-,ox fame , ficut etiam peifefte vite cuftodis, tibi necettsria eft : fic tunc primum defpictenda humana detraftio cum Chnftus in cauda eft . Omnis quoque aftio tua femper fit propter Deum, femper de Deo cogitatio io Deum. Et exceptis vitiis, qnibus non compadio, fed reftitudo debetur , omnibus *te cupio effe* compedi D
· i*· 'l bilem , omnibus gratam , omnibus te prxfeâam piam . (Jr videlicet juxta Paulum fis *fanâa* corpore fic fpiritu, iplo tponfo, fic Domino tuo mentem tuam regente , fic vias tuas fandas difponente , qui vivit fic regnat in facula fxculorum . Arnen.

VIII.

Studendum fummopere abbstiflis eft , ut tot taklque in monafteriis admittant fanftimoaisles , quae fic morum probitate commendentur , fic ecclcfiafticis poffint rationabiliter futtemari ftipendiis . Qua vero adhuc carnalibus dde&ationibus irretiuntur , nequaquam funt in monafteriis ad-
' *''· i· mittenda, quia iatius eft illis, juxta Paulum apoftolum, foris nubere, tantum in Domino, quam E in monafteriis admitti , fic fub imagine fimulatas fanftitatis dittolute vivere. Cum igitur hujufmodi religionis gratia monafteria expetiverint , non eis facilis tribuatur ingreffus, donec prius cis hac legantur capitula·* ut his perleftis noverint quid eis io caftimoniali propofiro oblervandum, quidve vitandum fit . Quia poftquam fe Domino in bac militia devinxerint , nequaquam fibi licitum erit propriis uri confiliis, nec feculanbos penitus implicari potte negotiis .· nec frequentiam virorum , aut collocutionem familiarem abfque cauffa inevitabili habere debent . Proinde ferutentur prius arcana cordis fisi , fimulque fuper annotatas fan-

Aoram patrans fenteutias affidua meditatione perlegant , ne incoofuite, fit mtaus cuti vmculum coatioroiua, fic virginitatis arripientes , redeant ,,, ' poft fatao, fit hans beat canis rtverios ad vosnitum.

IX.

Providendum eft hia, qo· ob amorem Chrifti caftimoni· fe dicaverint, fit iu collegio fiaduno. nialium fe admitti poftulaveriac, ut resinas, antequam monafterium mgiwdiaocur . tta fepienter prudeuterque deliberent , atque dif|KMeat, at ad vitam tendentes «tersum, sraUam earum occafiooc patiantur perturbationem. Proinde fi aliqua feoAimonialium res fuas proprias eccfefiae ita contulerit, ut nihil ex his ubi proprium vindicare , fed tanti$m rebus fufteotari velit ecclefin , huic iuflicientct in congregatione ftipendia largiantur Deceffaria . Si autem ccciefi· eas tradident, fit ufufruâuario habere voluerit, qosttorecdefiaeas, utpote ecclcfia, defendat. Quod fi eas ecdefie conferre noluerit, abbatida, fit ceteris fendUmomalibus connivemiam adhibentibus , committat eas per (criptam publice roboratum , ant propinquo , ant alio cuilibet bona fidei âmico, qui eas jure fori defendat. Secundum hanc igitur conftitutionis formam, fenâimoniales fuss proprias res deliberent fic difponaot , fit aut fervis, ant certe aliis, quibus illis libuerit , eas ad procurandum , fibique fideliter earum fruftus admioiftraodum , commendent, quoniam ante ingreffum monafteCrii, cuoâa, ut praemittunt eft, rationabiliter illis difponenda funt , ut remOta quarumlibet ferentium rerum occupatione, fuum liberius, fic quietius poffint cuftodire propofirum. Sed fic de adolefceniulis , fic de his , quarum cooverfaiiooc fimultites , fic diffenfiones plerumque pati feleoc monafteria ,. cavendum abbatiffis eft , ne incaute fic mdiferete eas io congregatione admittant , ne forte earum admiffio aliquod in pofterum generet fcandalum.

X.

Mcminiffe debent qu« fe caftimonialis nominis profettione Domino devinxerunt , io monafteriis jugiter refidere, fic Domino tota mentis fic corporis intentione inllaotcr defervite debere, nec folum velamentum corporb fine ornamento mentis fibi prodette potte. Qponiam nihilprodeftcorpus velare , fit mentis vitiorum portentis maculare. Quid enim prodeft corpus velare, fit animum habere venenatum *1* quid prodeft nigris veftibos indui , fie a dctraâiooe linguam non cohibere ? cum apoftolus dicat .' *Si jirii ftdtt ft rtiiptfut* >. *^ft, ·µ* rr/raaaws *Ingtuat Jtkttet , ft4 ftdectiu ter fanet , hnfat ve»e tfi retigit.* Numquid enitn velamentum corporis celare poteft cupiditatem mentis? Qpia igitur oculis Dei cuoâa opera filiorum Adsm nuda fic aperta funt, fit humilitas vcftium nihil valet fine humilitate mentium, ficquia oon niG corde mundo Deus videri poteft ; nccefle eft ut quod habitu demonfirant, opere perficiant, fit humilitas , quam io corpora geflaot , io mente potilpmum refpleodeat. Nam fi, quemadmodum apud*Salomonem legitur, in dosno patris pofite, inftanter funt monitis paternis ensdiend**, fic nexu conjugali devioâs , juxta apoftolum , debent viris cfle fubdits : quamo magis in domo Dei , que fe religiofe vivere devoverunt , divinis funt erudiendo difeiplinis , fic ipoolo fuo Chnflo Domino cum omni humilitate fic caftitate fubdite effe? Illud namque quod in domo patris , fic in vioculq conjugali conftitutis prorfus fuit illicitum , qua auAoi itate , immo qua dementia , iu monafteriis pofitx fibi, nifi ob luam perniciem , fecere poterunt licitum *1* piefertim cum beatu

Hic-

'ANNO CNKltn tiS. Hieroi mons dicat, pefiûaa efle confneredinis, cum 'raedis fexos, & imbecillis imas duo arbi- irk» abutitor » & petat licere, quod mo licet. Qaapropcer ofortet at Gbi ihiata w um faciam hcita: fed eantm vohuum Dooaiat voluntati, iareao fcrvitoti faff—bw · la maaaAertis

fed aat pfalmorum saodalacioaubae, aut manuum operarionsboa infiftaat, aat certa ddviais lefttoaibas aurem accommodant. Frequentias ft familiaritates, atque confabulationes vinorum, ficut a fandis patribus inhibetur, modis oaambascaveant. Omnes in dormitorio dormiant, fingula fcilicet in fingulis ledis. In refeftono quotidie pariter reficiantur, nifi quaes Infirmitas, aut otatis iss»-ï bcciliitas id facere prohibuerit. Omnes fibi caritatis officio viciffim ferviant. Illis namque inrefeftorio comedentibus, ft reb'giofit filentium renentibus, continuatim legatur leftio, ftinteafiffi- idc ab his audiatur. Ad collationem quotidie veniant, ft bauc inftitutiooem, five aliarum divinarum feripturarum leftkxtes perlegant, ft de amma fua fêlure pertraftenc. Ubi etiam delinquentes juxta modum delifti corripiantur. Horas canonicas cum omni devotione cuftodiaot, ft his divinum officium hooefte expleant. Honorem fibi invicem humiliter deferant. Minores natu eas que provefla funt artatis obfcquio. fanâitatis venerentur. Provida quoque annis juniora diâis & exemplis ad bene vivendum informent. Nobiles genere nequaquam ignobilioribus feproferant, fricotes quia perfonarum acceptor non eft Deus. Neque eoitn qua caftitate, & ceterorum bonorum operum prorogativis, aut fcientia doârinis pollent, fe ceteris proferant: fed potius de muneribus fibi divimtus collatis Deo gratias agença, ceterarum imbecillitatibus caritatis officio humiliter condefcendant, femper illud apoftoli perpendentes, nuo dicitur: ft fatii fiert, chdraS mc«-ds/. Et illud Hieronymi: Timendum, inquit, ft cavendum eft, ne veterem gloriam, ft fblidam firmitatem unius hora procella fubvertat.

XI.

Summa intenfione abbatiffis fatsgendum eft, ut monafteria puellarum ita undique firmiflimis circumdent munitionibus, ut nulli intrandi, aut exeundi, nifi per portam pateat aditus: quatenus nec viri quiddam quod non decet in earum clauflris agendi, occ fan&imoniales foras vagandi ha beant facultatem. Habeant itaque interius fanâimoniales refeftoria, cellaria, dormitoria, ft ceteras fuis ufibus habitationes neccflarias préparâtes, uti que Domino devoverunt, poftpofita omni excufanone, inviolabiliter cuftodirc valeant.

XII.

Ufum reprehenfibilem, ft emendatione dignum, in nonnullis monafteriis puellaribus elle comperimus, eo quod fanftimonialcs ftipendia ecclcfiaftica non equaliter accipiant: cum utique hoc ita fieri debere nufquam fancitum polht reperiri. Sed E quis hoc nulla auâoritatc fulcitur, fed magis avaritio cauda, Sut perfonarum acceptione conflat efle inolitum; necefle efl, ut equitatis cenfura ab eildem locis, io quibus fit, prorfus abdicetur. Dignum namque juftutnque eft coram Deo ft hominibus, ut omnes, que ob amorem Chrifti in caftimooiali propofito, in una videlicet focictate fe vivere propofuerunt, feclufa caufla avaritie, ft perfonarum acceptione, cibum ft potum equaliter accipiant.

Qpia perfpicue compertum eft, nonnullas abbauflas negligcnter ft tepide fubditis ftipendia ne- Accflaria conferre, opportuniffime, immo tatsonabiliter ftatutum efl, ut in omnibus mouafieriia puellaribas, ia quibus caaomce vivitur, fiagate fsnftimonislei per dies fiogalos très libras penis accipiant, ft in his regionibus, qua viniferas font, qes libras vint, fi fterilicas temporis 00a impedierit: fi autem pteae eadem regio vini ferax ana firent, daas libras vim, ft dues certifia. ft fi mistime vini ferax finmrit, très libras cervifia, ft fi faalus permiferit, libram vini. In locis vero mmoribes, aocipiaot daas libras vint; ft fi eadem regio » at pnemiflam eft, vini ferax non fuerit, duas libras cervifia, ft G facultas tuppetit, libram vini. Licet eaim ia aoonullis provinciis copia dcGt vini, abondât tamen fanda Dei ecclefia, Domino attribuente, aliarum rerum coptis, e quibus iaduftria prsdatarum ex aliis provinciis vinum adipifei, ubique fubditis juxta facultatem pocula conferre poffuot. In locis igitur obi permodica fum res ecclefia, ant Gate quorumdam abftraftu valde attenuata, tot, talefque admittantur, quibas (altem prsmiffa minor menfiira potus fine difficultate dari poffit. In bis itaque locis, ubi forte nonnullo prelate, piarum prolatarum imitantes exemplum, tnagis fubditis dare folite funt, nullatenus bonum, quod faciunt, omittant. Sed & fi cui obnrernamretributionem magis fubditis fupbrerogare libuerit, hilariter quod poterit tribuat: fin autem, nullatenus menfuram prxdi&am eis fubtrahat. Diebus vero feftis, ft C ficut moris eft ecclefia, prout melius pofliint, faoâimonialibus ftipendia admioiftrent. In pulmentis uaraque eis dandis nihilo minus follcrtiflime vigilare debet abbetiflarum induftria, ut juxta poflsbilitatem eis carnem, pifces, legumina, ft olera, ligna, ft cetera neceflaria attribuant, ut his adminiculata promptiores in Dei confifiant fervitio. Nam ft talia eis debent conftitaere loca, in quibus aptiflime nutriant pecora, & horti olerum poffint fieri, unde pulmenta habeant, exceptis bis, que de villis ecclefia, ft de elecmofynarum oblationibus accipiant. Caveant liquidera, dc propter earnm incuriam, ft infolentiam, aliquam in monafteriis patiantur inopiam: ut nec fibi in peccatum, nec fanditnonialibus proveniat D in murmurationis lapiam. Sint quoque cis in refeftorio conviva, quatenus fanâimonialibus alimenta uberius adminiftrentur, & que forte minus habetyur, aequiori animo communiter tolerentur. Quoniam fi earum focietarem, coramque parvipendentes, lautiores fibi cibos privarim domi properaverint, excepta cauda infirmitatis, aut hofpitum, procul dubio in dctraâionis aut murmurationis noxam fibi iubdiras corruere compellent. Dent etiam cis annis fingulis lanam & linum, e quibus fibi conficiant neceflaria indumenta, exceptis infirmis, dc debilibus, qua propter corporis incommoditatem, hoc fibi conficere nequeunt, ft his qua nihil proprium habere velint, quibus mifericorditer ftudeant neceflaria quaque prabere. Elecmofjrnarum vero oblationes equaliter aecipiant.

XIV.

Sicnt ea, qua fuperius prcmifla Cunt, abbatif* fis ob neccflitatcs corporum impendenda Cunt fanftimonialibus, ita necefle eft, ur in agro mentium fibi fubditarum ftudeant plantare documen, ta virtutum* feque in omnibus illis* vita, moribus, aftu, habitu, ipfo etiam inceflu irreprehenfibiliter vivendo imitabiles- -exhibeant, ne per earura exempla perverfitatum in lapfum occurrant voraginum. Doceant ergo eas, qualiter vitent fuperbiam, que radix eft omnium matorum, avari tiam,

Liai* n.

-AM

— tram, invidiam, odium, detraftioacm, fuferatio- jLiaen " nem, murmurationem, feurrifitates, bilinguiUtca, diflenlioues, fimulauones vaaas verborum *cootabulationes*, & cetera his fimtlia, qo* fix» teftatores ad inientum pertdSmnt. Curiofiiatev ciiam jtibiio minus vitent, qutbu* femineus fexus potiffimum implicatur. Deflcant propria, aliena curiore non interrogeât: attendentes thud Hieronymi: Sufficit, inquit, unicuique fua plangere, non aliena carpere. Intimant etiam ea* ad ititandas bonorum operam virtutes, videlicet caritatem, humilitatem, parentiam, cafliraiein, cootineruiam, fobrietatem, benignitatem, obedientiam, manfocruuiocm, & ceteras virtutes, quibus animus Chriflianus ad eremam patriam tendens jugiter famulari deber. Provideant etiam, ut otio vacare mm * polluit, fed potitis aut orationi, auc kâioni,aut manuum operationi infiflant, auc certe divinis leAiooibus aurem accommodent, quatenus fibi fobditis hanc geminam paAkxicm tribuentes, qu* cavenda lunt vitare, qu*vc facienda fcftari eat docente., non de infideli, & negligenti adminiAr*. <101. condemnari, fed potius de fideli a Domino mereantur feliciter remunerari, Meminifle itaque, & ante oculos ponere cas oportet, quod de fibi committis Domino procul dubio redditur* funt rationes.

XV.

Oportet ut remoto totius excufationo obflaculo, expedite atque hooefle fanftimoniales Deiexe quantur niiiuftciium. fitque carum vigilantiflima C. cui», ut ad horas canonicis, mox ut tignum datum fuerit, impigre occurrent, ecclcfiamque cum Dei timore, & icvcrentia ingredientcs, divin*potentia; famulatui religiofiffime infervunt. fDudquc femper caveant ut in domo Dei nihil inhoncltaiis corde, aut lingua, vel opere pctpetrcnt, fed potius aut orent, aut legant, sur audiant. Si vero luerit ahqua, excerptis his qua aut quadam in commoditate corporis, aut obedientia fibimjunfla detinentur, qu* prefatat horas canonica»frequentare, diligentetque cuflodire, & in his, ut di gnum efl, c*lcfte neglexerit officium perfolvcre, digna invefltone corripiatur. Cullodes namquecc clefi* harum horarum ipsi» bene nonr.t. ut fcilicet figna certis temporibus pullent; quibus etiam D fit fludii, ut nihil de fibi committis tebus cedefi* pereat.

SXVT.

Ad imploranda divin* pietatis folatis, h« Domini verba petentium animum inionnint; *Prhtr*, inquit, <tx *d-fktfirr wkn, yttritt, tj lawatrm; p»if»te iS guttur* Sed fi nobis pullantibus aperiri gelbmus, opoitet ut Dommo ad nos ve nienti, & ollium meniium noflrarum pultanti, aditum dignum pandamus, ut impleatur illud. 3< *qtm fmbi*, i«/ri4* «d *tl/xm*, <7 cer«ife c»m *i/Jo, iftft*. Quia ergo conflat afliduiiate orationum rcmittionem adipifci pofle pre catorum, fi tamen labia cordi non dilcrcpaverinr, Audeant fanttimoniale» mentem noxiis cogitatio E nibus mundare, & Deum jugiter orando placare: (cientes quia-tunc mens bene Deum orando con templatur, quando nullis terrenarum returm curis, aut vitiorum illecebris implicatur. Quoniam, ut ait Ifidotus, necefle eft, ut cum ad impetranda muneribus fuflragia afliftitur, munda fimpiatque acus cordis ad Dominum dirigatur: quatenus illuc dirigatur deprecantis oratio, quo Propheta fuam dirigi optabat dicens; *traha tat» fitat inttnfam ta etafotiht tat, Daattat*. Oratio namque, ut ait beatus Gregorius, cordis debet efle, non labiorum: qnia nequaquam Dent verba deprecantis intendit, fed orantis cor adfptcit

i XVH.

Velpeninis olficiis devotiflimo obfequio celebratis, & coMatiooe divinarum fcnpturarum ksMrawtiter habita, dato figno ad coraptetorinua celebran dum, fsuôimouiate* pariter devotiffime occurram Quo expleto, nos* ad cmUaqdum, dt bibendum, 3t fepcrvacvm loquelis tallanduaa te convertant fed hi« poftpofitis hooefle dormitunum petant, Caveatur etiam ab illis, nc nihil mboneflum .aut indecens tn dormitorio geratur ace aliquam mauictare p<durait, nec ad verba inutilia, &otiota prorumpe'* COK-1« Si ftoa vero id ferent, fe vrriÆma iaveAione corripiatur Lucerna quoque nodis teeapete m eodem dormitorio /ugnc> ar deat.

XVfli.

Studendam vigilanter abbatiflis efl, ut <ubdita nun vitia nullatenus diflimnfent, fcdmux ut ori ri ceperint, ea radicitus evellant, ne per earum fcilicer defidiam, atque incutiam, antm* illarum laqueis irretiantur diaboli Quanto enim idem te ins fragilior efle dignofcitur, tanto necefle eft majorem erga eum cnflodiam adhiberi. Mudus ve *«.<«■ ro correptionis ciica delinquentes fanAimoniales, omittis his, quarum latera, tuita Salomonem,ne indurefeant, virgis tundenda funt, iftc obiuve ab abbatiflis teneatur. Si aliqua in congregatione fan Uimonielmm horas canonicas frequentare neglexerit. & opus Dei negligentcr exécuta luent, jd collationem venire diftulerit, obediemiam fibi in- ,un£lam agere recuiaveric, in dilcendis bonorum upetnm inftrumentis juxta vires operam non dedent, in dormitorio aliquid indecens auc inhoneflum verbis aut aâibus perpetraverit, alibi quam m dormitorio abfquc caufla inevitabili dormire prsfumpferir, foronbus caritatis officio fervite neglexerit, it*, dctraAiooi, iulunationi, fcuriilitsII, btlmguitstt, verbofitati, diflenfioni, fimulatio ni, cunofitati, vaotfque verborum confabulationibus intervient; dtfeordiam inter forares ieminaverit, huic mflitutioni contumax, aut iuperba, aut tutirmurans, leu tn aliquo contraria extiteiu, & cetera hujulmodi agere lentaverit: primo, fecundum Domini praceptnm, non iolt»m femcl, & fecundo, ac tertio, quin etiam crebrius admone-tur, A fi hir admonitionibus non paruerit, publica objurgatione coepiatur. Quod fi &huic remis fuerit, cereris alimentis fibi interdidit, pane tantum ufquc ad dignam ptenitenti* faiistaâioncm utatur, Pc aqua Si vero nec fic fe coricxetit,feparetut a menia, & a ceterarum fanAimonfaiium rn choro pfallentium focietate, 6c teorfum in loco iNijufccmodi ncgiigentibu* ab abbatiflis conflituto flare cogatur; ut flarim rubore tcquefliationis emendetur, Si autem his modis admonita at que cafligata, incomgibilis adhuc extiterit, congrue, fi rsmen «tas pciiniferit, verberum adhibeatur caftigario. Verum fi talis fuerit, quam aut «tas, aut qualitas perfon* verberari non fivent, bare & publica objurgatione, & jefue^umcontiwtione, 8c fequeflrauonis rubore camditt corripiatur, donec digna pœnitcntic fatisfaâione ventam contequi pofle videatur. Si igitur ea qu* flagellatur, & ea, quam flagellari aut *taa, aut qualitas perfon* prohibet, iocorrigibiles apparuerint, fit locus intra elaufira, quo ad tempus retrudantur, & fecundum modum culpn caftigentur. Quod fi etiam aliqua io tantam infaniam devenerit, qu* poft tot faluberrimasadmonitiones & caftigattones necdum fe correxerit, dcprccetur pro ea communi voto ab omni congregatione, ut ab illo, cui mhil eftitnpofhbile, fanetur. Poftremo, fi his omnibus exhibitis inemendabilis atque incorrfgibilis apparuerit, quia nullatenus huic feculam

ANNO CHUISTI

culum repetere fes eft, advocetur, fi auttBe eft, Ab-
ANNO epifeopus, dt dliaa fiwfentiflimoacdtfereoftcnojn-
CHXIST! dfctoTita ejufdem riSTqu. fe tot viros icedan-
do, dt in pertinacia pcrmanrodo, ■ collegi· (mt-
aimoeteMmn quodammodo fecrevit, intra fepta
mn^fterii moderetur, quatenus dt pfahentfemfi-
bi ab eo injnnftam fetabriter gerat, dtceaerisoul-
lius contagionis morbum inferre valent. Qu· au-
tem criminale peccatum comnuferit, huic nulla-
tenus differenda eft correptionis utilitas, quin
aut (ponte peccati fui ferinus poenitendo abluat,
aut fi id agere renuerit, ab epifeopo, ut pruinif-
fum eft, juxta modum taxatum lenrentiam ex-
communicationis, dt modum pernitenti· excipiat.
Io caftigandts namque atque corrigendis delin-
quentibus, opem ferra.non dcfiftant abbatiflis ce-
tene fentenonialcs.

XIX.

Scripturarum fimftarum doftrinis demonftretnr, quod iubditarum vita pariatarum fit exemplis informanda. Et quia fenftimoniales, fecundum patrum documenta, virorum debent vitare familiaritates dt fermocinationes, decet ut abbatiftn, ficui in ceteris, ita quoque dt in virorum confabulationibus, bonum fibi (obditis exemplum prabeant. Si quando aurem eis fermocinandi neceffitas incubuerit, juxta fupra notatam fententiam beati Ccferii, adhibitis fecum fenftimonialibus, quas dt actas, dt morum probitas, dt vite innocentia commendant, id feriant, dt quod deliberandum eft, prudenter deliberentdt quod difponendum, utiliter di(ponant : quia fi earum confilio, dt profentia uf« fuerint, dt morfum detraftioois vitabunt, dt exemplum fibi fubditis felubrius probebunt. Licet enim hujufcemodi fenftimoniales talium negotiorum experientiam non habeant, earum tamen pnricntia capaces boni confilit caftique feftx funt.

XX-

Quia virorum frequentias fenftimoniales, juxta fupenorum patrum fententias, penitus vitare debeant, fatis liquido patet: reftat ut imminente inevitabili neccllitace, qualiter id fecere debeant › demonftrctur. Decet porro, ut abbatiffe tres,aut quatuor fenftimoniales vite probabilis continuant, coram quibus ceteras fenftimoniales, aut cum propriis equis, aut cum propriis lervis res fibi necef* ferias deferentibus, tempore competenti, in loco videlicet ad hoc negotium cooflituto loquantur, dt id quod delatum fuerit recipiant. Ut videlicet hujufcemodi confabulatio nullam poffit in quoquam fioiftr· opinionis afferre fiifptcionem. Sed dt tempore novarum frugum, corae» memoratis feoftimonialibus, quidquid eu recipiendum aut recondendum eft, recipiant, dc recondant. Similiter quoque, quando eis in propriis manfiunculis aliquid operis agendum eft, quod non fine virorum labore perfici poteft, lue fenftimoniales coram fint, ut nullus io his negotiis poibt oriri detrahendi, aut peccandi locus. Sed dt hoc abbatiffat, non iolum prxpofitarum fuarum cura, dc memoratarum E fanftimontaiium inftantiilima procuratione, verum etiam fuo ftudio, immo tepiffima inveftigattonc, icrutari, atque follerter inquirere debent, ne quid inhooeftatis io manfiunculis fenftimonialium, aut in earum dauftris quifpiam quolibet modo perpetrare, aut ab aliqua alicujus familiaritatis occaGone fufcipi, aut clanculo abicoodi poifit. Tanta igitur fenftimonialibus iu confabulando cum viris pudicitias fiducia inefte debet, ut aliis afpicienti-

minime •rubefeent. (Jt enim beatus Hiero-
nyma didi: Sed alara mentis eft fedes, & tad-
ci oculi cordis Mscntor arcam: Unde aie & qui-
dam: From hominis proprie mentis depromit araitem: Qpalis vultus ent, talia corda eerie. Si 2m vero iaveata faerit hit coofebulatkMMnu de* ita» ita joxta fuperioram modum corripiatur, ut dt ipfe emendetur, dt cetera timorem habentes nihil tale agere penenrant.

XXI.

Qua lidram eft Deo dicatis canonice viventibut, vernula» fecum famulandi gratia in monaderiis habet·, cavendum eft illis, ut in cis anima potius feimem, quam commodum terrenum qtutraat. Solent enim hujufcemodi, effrenus & impudica effete, cultu meretricio ornata incedere,dt turpia quaque Λ obfaena, qua feris vagando viderint aut audierint, auribus dominarum fuarum impudenter ingerere, & animos earum a rigor· divina fervituus emollire. Qtaproptor neceffe eft, ut in talibus congregandis modum adhibeant diferettonis: ut non amplius quam neceflicas exigit, fibi ad ferviendum congregent, & erga congregatas curam adhibeant » ne illis quolibet peccato ruentibus, illarum ruinai participes exiflaot. Si vero hn famula, aut abbatiffarum, aut certefenftimonialium, in dauftris mon»Herii quippiam indecens admiferint, dt crebro admonita, atque correpta, non fe correxerint, extra dauftra mo·· naftcrii procul ejicienda, atque eliminanda funt.

XXII.

Religio ecdefiaftica docet, ut puella, qua in monafteriis erudiuntur, cum omni pietatisaffeftu, & vigilantiAim· cure ftudio nutriantur: nefi lubrica aetatis annos iodifciplinate vivendo tranfegerint, aut vix, aut nullatenus corrigi poflea poifint. Quapropter prsferuntur eis ex fenftimooialibus tales magiftra, que utique dt probabilis fint vita, dt erga eas talem exhibeant curam, ut nequaquam huc atque illuc poffint habere progreffum, dt aut defidue, aut lafcivi· vitio maculentur: quin potius (acris imbuantur difeiplinis, quatenus his mancipate vagandi otio careant. Sed qui modus hujufcemodi erudiendis tenendus fit, beatus Hieronymus in epiftola, quam ad Latatn D de inftitutione filia fcripfit, pleniltime docet, dicens: Igitur qua de repromiffiooe nata eft, di- Sam habeat ortu fao inftitutionem parentum muel enim in templo nutritus eft: Joannes io folitudine properatur, locufiis alitur, dt meile fil veftri, & in typum peeniteotia pradicanda tortoofiflimi animalis veftitur exuviis. Sic erudiendaeft anima, que futura eft templum Domini Nihil aliud difeat audire, nihil loqui, nifi quod ad timorem Dei pertinet, turpia verbe non intelligar, cantica mundi ignoret. Adhuc tenera lingua pfalrois dulcibus imbuatur: procul fit actaslafciva puerorum: habeat modeftam gerulam, nutricem gravem. Difcat in pueritia cui imperatori tiruncula nutriatur. Ipfe* habitus dt veftitus doceat eam', cui promifla fit. Aures ejus non perforentur, nec ora Chrifto confecrata ceruffa dtpurpuriffo depingantur: nec aurum, dt margarit· collum ejus deprimant; nec caput (aeratum gemmis oneretur led habeat alias margaritas, quibus poilea venditis emptura eft protiofiflimum margaritum. * Sit nutrix ejus foOicita dt prudens, ut ea, ome nutritur, ne percutiatur a vipera. Ne bibat de aureo calice Babylonis; nec cum Dina egrediatur videre filias regionis, ne ludat pedibus, dt trahat tunicas;

i Ex Hroeayml ap. y ad Lata· lagl aperte' ··»*« rya« firilw writer m fréter » tifrre : teJw rtrre fre&rhtrt, nr Uht ü eertt teiitt Or. Hal4.

— nicas: quia tcae» aon danhsr niC mella circum* decipiunt, ajfi fub fpedevitta-tum. Poflquam grandiufeula Merit, fe m exemptam fpoofi fui, fepieotia, atate, fe gratia apud Deum fe homines crefeerccmperit, pergat ad temptata veri patris cum parcotibas fuis.* M camillis non egrediatur c templo, fe ntriquam ab eis inveniatur, oifi in audito fassfearam feripturarum. Nufquam exeat foras, ne inveniant eam, qui circumeunt civitatem, fe vulnerent pudicitiam ejus auferentes theriftrum, fe nudam in fenguios derelinquant. Non vefcatur in publico, ne videat cibos quos defideret. Difcat jam nunc vinum non bibere, in quo eft taxurianfque ad perfefeam tamen xtatem propter indulgentiam modico utatar vino, & carnium edulio tafleotetur. Nulluse ju B venis, nullos cincinnatus arrideat. Vigiliarum dies fe follcmoes pernoâationes fic celebret,ut ne tranfverfum quidem unguem a nutrice difeedat. Non cum ancillis in auribus fufurret, fed quod uni loquitur omnes intelligant. Sit ei comes non compta , atque fonnofa , qua gutture carmen dulce moduletur: fed gravis, pallens, iubtriftis, & pudicitia veterana , qua illam doceat , fe afiuefcat exemplo, ad orationes, fe pfalmos node confurgere, mane hymnos canere, fe flare in acicquafi bellatricem Chrifti. Horarum dici curfu peraâo, accenfaque lucernula, reddat facrificium veipertinum. Sic dies Iranfeat, fic nox inveniat laborantem. Cibus ejus olufeulum fit , fe fitnila , raroque pifciculi. Sic comedat ut femper efuriat, C ut flatim poft cibum poffit legere, orare, fepfallere. Non habeat colloquia fsculariutn puellarum, fe malarum virginum contuberniis non mifeearur. Balnearum vero fomitibus fopitos non fufeitet ignes. Pro gemmis fe ferico, divinos codices amer. Difcat primo pialterium : erudiatur in proverbiis Salomonis ad vitam: cunfuefcat in Ecclefiaflecalcare qu® mundi funt. Sedetur in Job virtutis fe patienti® exempla. Ad evangelia tranfeat , nunquam ea pofitura dc manibus. Apoflolorum ada, fe epiflolas tota cordis imbibat voluntate. Et fic per ordinem feriem novi vetcrifque teftamenti . Cumque pedoris fui cellarium his opibus locupletaverit, tunc virtutum floribus adornata, foil fponio cclefli, cui commifla eft, calcatis cunftis,qu« D mundi funt, placere fludeat.

XXIII.

Quamquagp intra clauflra monafterii fanftimonialcs canonice viventes proprias folit® fint habere manhuncula» ; propter anus tamen , & infirmas, debet intra clauflra ab abbatiflts manfio fieri ; ubi carum, qu® forte fuas non habent, imbecillitatibus atque infirmitatibus mifericordiffime poifit opitulari. Quarum curam abbatiiT®, utpote fpiritales matres, ante omuia gerere debent, ut his ea .quibus opus habent, milericorditer adminiflrent. Sed fe ceter® ianfeimoniales, acceflu eas frequenti vifitantes , divinarum feripturarum collocutionibus demulceant, & fuis facultatibus eis adminiculum praebeant, earumque imbecillitates, & infirmitates E cum caritate cquaoimiter portent; ut merito a Domino ejj dicatur ; *Infirmai fm,* Î7 *vifittflii* - * » fee.

XXIV.

Qui* conflat abbatiflas exteriorum 4c interiorum pondere gratata», adeo ut prepediente ignorantia fragilitatis humanae multa nefciant, que in monaflcriis negligenier fiunt ; nectfle eft ut talea fob *(e* conftituant, cum quibus fecure poflint par* tiri onera teg mini». Quibus etiam talem conferent poteflatem , ut «ice fua fungentes, fe bene agentes io melius proficere diftis fe exemplis exhortentur f & deifoquemium errata diftrifeiffima

A tavefeioae corripiam : & qua in manafteriu abbatiflis, ob diveriaraoi curaram occupatiooes , perfici minime palant« ab his digna» & utiliter perficiantur. Quibus etiam cxpcdie. «fe imitabi» lea cetaria probtaat, quatenus irrtprebcofibilittr vivendo,'fe fenâmwn virtutum exempla probando, coetibus fimfearam feminarum mercantor adfeifei. Qpod fi negUgcnter vixerint, fe his, quibus bene vivendo prodefla debuerant, exemplo fan perverGtatia aliquam Infionis maculam ingeferint, juxta modum pramiffum judicentur, fe fi inemendabiles extiterint , a minillerio amoveantur, aliaque in loca earum probabilis vitaconflituantur.

XXV.

Expedit abbatitfis , ut de congregatione fibi commiffa tales eligant, quibus alimenta fanfeimonialium committant, qu® non fint criminatrices, non vinolente, non prodiga, & ceteris vitiorum illecebris mancipata, fed magis qua vitafintprobabilis, fe inviolabiliter congregata confervent, fe fideliter ea, atque humiliter fanftimonialibus adminiflrcnt, ut dc fideli adminiftratione a remuneratore omnium bonorum Deo fideliter remunerentur . Erga hujufcemodi vero delinquentes & inobedientes modus prvmiflus obnixe tcucndus eft .

XXVI.

Oportet ad portam monafleni talis conflitua* tur fan&imonialis, qua atate & tnortjtn probitate ceteris emineat.' ut neque propter pcrfooarum acceptionem, neque propter alicujus adulationem, aut timoiem, porta monafterii nifi horis flatutis referetur. Quia nifi talis ad portam conflituta fuerit , magnum procul dubio in monafleriis degentibus poterit provenire periculum. Quod fi ahcujus gratia contra hanc inftitutionem facere lentaverit, fe admonita non *(e* correxerit , digna inveftione correpta mioiflerto amoveatur.

XXVII.

Presbyteris, qui io monaflcriis puellaribus Miffsrum follcmnia celebrare debent, extra monallenum fit locus, & ecclefia, ubi cum miniflrisfuis habitent fe divine fervitutis obfequium expleant : fe non nifi flaturo tempore snonafterium ingrediantur pqpHarum, fe cum cis diaconus tantum , fe fubdiaconus, qui fcilicet fe vitas honeflate darefeant, & non fe, fed Chriflum amare cupiant; dcc fua qassrant, fed qua Jefu Chrifli , fe non amplius ibi immorentur, nifi io Miflarum celebratiooibus ad fanâimoniales publice faciendis. Quibus rite ac devote celebratis , illico foras egrediantur. San&imoniales namque velo ante polito, ut moris eft , horas canonicas, fe Miflarura follemnia celebrent. Sed fe boc caveant, ut nulla illarum cum eifdem presbyteris , corumque miniftris aliquam fermocinationem familiarem habeat. Si qua igitur peccata fua facerdoti confiteri voluerit , id in ecclefia faciat, ut ab aliis videatur, fictut io diâis fanftorum patrum continetur, exceptis infirmis, quibus in domibus id facere oeceftc eft . Nam presbyter diaconum fe fubdiaconum, qui utique boni Got teftimoaii, ob detraftioocm vitandam fecum habeat, a quibas fcilicet videatur, fe fus innocenti® bonum tcftimooium exhibeatur.

XXVIII.

Quia fandarum feripturarum auftoritqnbas liquido demonflratur, quod hofpitalitas «odis omnibus fit diligenda, fe res ecclefic oblationes fint fidelium, pretia peccatorum , patrimonia paupe-rata: quamquam ad portam monafterii locus talis fit rite habendus, in qno'adventantes quique fufeipiantur; oportet tamen, ut extra, juxta ecclefiam fcilicet, in qua presbyteri cum mmiflris fuis divinum explent officium, fit hofpitale pauperum, cui

B

AKHO Maim

veautnr . M A ta oMstitnribus , aon fitatehoa teftiamtattoa defotuatur, decta· orator adeo· rumdam fafteutetiooeta pauperem. Is namque, coi hoipteale committirer, nequaquam res panpe

*> Sit etiam ferra mosrafterfem receptaculum, ubi vidu· A pauperculo tantummodo recipiamur, A alantur: A fi non poflunc alio, falttm quadragefima tempore, fanftsmoaiales, Douteni implentes pruceptum, caram lavent pedes, juxta illud: *Si* 4· Ztantas 6 mqgdlcr uvjwr Ita star psdr/, furata mqps *9tr Mttit alttr alitrim Uv^rt* prdtri

EP1STOLA LUDOVICI PII

archiepifcopum Burdigaicofcm.

dittit exemptam ftahrtoram concilii Aqmïgrenenfis, ot ea in provincia fiu diligenter tranieribi & obfavari faciat.

f-aievicet tivÔM eniiaeeff Mftrattr wtiriiili h Ctab *ittbert· er· tbitptfaft* ia *Deedae feletm.* (a)

SAeram & venerabile coociltum, divino noto, noftroque Audio in Aquifgrani palatio nuper aggregatum, in quo multa ob propagandam cedofiafiicam dignitatem , precedente A inbfcqncote gratia Cbrifii, dil/genter tratata atque inftitota loot, tuam ouüatcone credimus latere fanftitatem. Sed quia contingit eidem fatta» & venerabili concilio tuam non interfuifle paternitatem, ad tuam defimart decrevimus bcatirodinem, per profanem miflnm ooftrom, nomine Adaleltrém, formulam canonical iaftitutionu, ab eodem facto conventu ex fandorum parram fparfim digefiis femenriis •oUeftam, atque in onnm congeftam . Quam etiam idcirco penes palatium nofiram diligenter icti- bi fecimus, ut nihil in fe fcripeorara vitio depra- rationis aut detruncatioais habens , ad te nique incolumis perferretur. Quapropter volumus atque decernimus, ut juxta metropolitan fedia tibi canonice collatam dignitatem, noftraque auftoritatis fantaooctn , diocefeos re· epifcopos, & ceteros reels6« prolatos, tempore A loco congruenti ad te aecerfere facias, A his coram capitulatim memoratam inftimtioois formulam praIlegi jubeas,& quod ob exaltandum ccclcfiaftfci culminis faftigram, A animaram falutem, idem facer concentus eam ediderit» liquido demonftres: fed A his qui in nuo collegio canonice degunt , tenendam obfervandamque coram memorato miflb noAro conferas:-ac-fi-alicujus-corpis-obtuGo-eam-intelligere nequiverit, huic five abs te, five ab aliis e- mfeoptacomproviJnoAlibus fcilicet mis , dotatas fulgore renuentibus fobrie tradatur. Sed fit in hoc nihilo minus cireumfpcâam monemus effe tuam Modernisas, ut ab his qui eam tranfcripturi funt, ita tranfcnbatur , ut nec depravata vitio feriptoris, nec detruncata ab aliquo fiat: fedficut apmdidto miflb notao cis deosonftraram fuerit, abfque aliqua depravatione vel detruncatione tran. feribatur. Noveris etiam, quia ideo illius exentcarte. Ut enta rurapsrirai», dura in eodem facro coocüio perlegeretur , antequam coram «ta» ab *eodem* coucilto prolata, *A needttm* «oratae *cM K pores* Aarata faiflrf, quidam magna ex parte illato defroocames , qwmam capitula incoafislre

quem in tua dfascefi tale fectfle tepereris, *hojuf*modi fotam coram prcbtaialta· tuorum eptlcoperam conventu, A coram pncfcripto miflb 00^ Aro fruftreris, A hanc authenticam, m pramifimus, diltautcr, ficut mftfos nofler eis infimaverit, traafcrtbi percenfees. Omnes ergo tu· die- B cefeoa epifcopi, A ceteri prelate eam vrgiUnricurajnufatare, fotterti taidto intcUigera, infiantiffim· afiduitatis exetdtio divinitus adjute operibus complere decertent: ut cum notlmjusrcigratea inquirendo vernaris Kakndis Septembribus , (fient eidem facro A memorabili concilio racmiotaus nos dixiffe foftaros) mitfos nofiros per imperium a Dro nobis collatum dedicaverimus , remore cuiuslibet diflteultatis oppositions, ejufdem falotifore ioftirationte predate A fobdite , prout Dominas polle cis dudent, flruaui inveniantur operatores. Quoniam diligente indagine, vita comite, perquirere jubebimus, quis prnlatoram iojunflum fibi o&cinm fircone peregerit, vd quis in dauflris canonicorum A ceteris habitationibus con- C Araendte, A in neceflariis ftipendiis eis tribuendis, A in domibus ad receptacula pauperum reparaodis, ûnâtate noftre paruerit, quii ve clerum fuum eadem ieftiratiooe , A ceteris fpiritalibus documentis mflraere curaverit, vel quis canfla avaritue eos, quos Chnfti militia raimnabiliter alere poterat, propulerit: qnia naius anni ipatium dedimus, nt ea. qu· promiffa funt aMque ullius dif- ficultatis excufateooc perfici , ubi necdum fafla erant, facillime poflent. Proinde qui hoc anui tempore in hoc negotio noftre admodum jurtioni pro viribus obedire neglexerit, ceteris fine dubio terrori erit, na tale admittere pretamant . Direximus fane tibi inftitutionis formulam,quam ejuidem facri concilii par confinius parque fin- D dium ex fioftoram patrum diftis enuclearim cxcerpfit, A eaftimooi· dicatis in uaa focterete canonice degentibus cbfervaudam ftatuit . Quam volumus a te, five a tuis comprovinciefibus epiicopis, fludiofe jubere tntacnbi, A monafteriis puellaribus in tua diœcefi coufiAentibus , in quibus fcilicet canonice vivitur , tenendam conferri , qualiterque ab abbatiflis A cetetis fanftimonialibus reiiriofi(fime ac devoriffime obfervasi debeat, apertimme perdoceri. Qponiam, nifi quando nos aliquam abbatiflarem noftram adire jutferimus prefenteam , alio tempore votamus in monafteriis refideam , A fecundum ejufdem inflilutionis formam vitam ducant , fibique fnbditas in fando religionis propofiso conftrtngant . E Et nulla illarum foras evagandi,. aut occafioqmHbet accepta per villas refideodi , fuifque voluptatibus deferviendi licentiam fibi attribuat . Qpamquam enim nonnulli clerici moralleria puclIaram)|pl nonnulli laici monafleria virorum etiam A fellaram habeant, tua tamen debet praevidere follertiflima induftria , or in omnibus locis fob tua dtacefi condituris, ubicumque congregatiooes dcricorum A fetiftimomaiium funt , uxta poflibilitatcm A facultatem rerum fecundum hujus

(·) H*m «ρMl·l·μ Mey^keai foiC* opertvc, mm la CvUafti ta IV. CmMit. iMprrl·». paf. »». w*· »S>n«Urvtitr data «a Αγμ μ μ ArchiMifopn» .UlxUrnaftM. M«a/.

hujus inflitutionis formem vivent. Qjua neUecftA*·—V**"* » ·»» ·*
Christi omn,no «ckfx, qo· fsculiates habeat, ubi non poffint tot taleique gubernari , qui divinum expleant ofticNim, & ubi bofpitalitas juxta vites non poflit diligi. Nos quoque pmfatum miffum noftrum ad *tuam* (anilitatem ideo direximus ; ut tuum , ceteronunqM ecdefiafticomm in tna dictccii exiftentium, diligenter atqoe fubtiliter in hoc negotio intueretur ftudium , & cibi opem in reteris commonendis ferret : qui etiam nobis referret , qualiter praelati & praelate eas formula» libenter iufcepeiiot , diligenter tranteribere ftuducrint, fit devote adimplere juxta vires curaverint . Quoniam tamdiu illum m tua vel comprovincialium tuorum dkeceli iramotari fit difcuncrc una cura mifto tuo juftimus , donec ab omnibus me-B morate formulae tranferiberentur . Ut videlicet eunda procurans , dibgenterque perficiens , cum ad nos illum redire opere expleto tempus permirent , eunda qun afta funt veftro utrorumque feripto notentur, atque *per ipfum tuumque com*miilum noftrx dignofeentin intimentur , ut friamus quibus gratiarum aftiones referre, quoique etiam dignis correptionibus corrigere debeamus *St vero* aliquis tus dkecefeos eidem inftitutioni , veftrirquc admonitioni procaciter reniti voluerit , fic eam, qua ab eodem facro conventu conftituta atque decreta xft , pro viribus obfervarc neglexerit, & fubinde admonitus nen fe correxerit, quicumque ille eft, ante prxfcntiam noftram, tua vei miili noftri admonitione, venire feftinet, qua-C tenus a nobis juxta quantitatem culpee digne corligatur. Diremimus praeterea tibi pondus & menfuram, fecundum qux clericis fit «anâimonialibus panis & potus xquahter tribuenda funt. Que ab omnibus firmiilime atque inviolabiliter teneantur decernimus, & ne quid incrementi aut detrimenti a quoquam patiantur, modis omnibus inhibemus. Tuam igitur in calce epiftolx admonemus fanâitatem , ut fecundum minifterium tibi divino munere collatum , noftras in hoc negotio iaiuberrimtr admonitioni obediender atque inexcufabiliter pareas , fic ceteris in parendo bonum exemplum tribuas. Dignum quippe juflutnque eft, ut quanto lublimius facerdotii dignitate aliis fuperemmes, & a nobis venerabiliter diligeris, tan-D to mag's ad Dei noftramque voluntatem exequeodam devotiorem te, atque promptiorem exhibeas. Vate io Domino, fic ora pro nobis·

Nov*. Jacobi Sirmondi, S. }.

I *Ctatiliaia* ·) I" Concilio, Ludur,-c, Γ,ı luflu , duptav libelli· duobu , ut pr«f»tlo docet . «onibt» '«tull , an» <anon<coru· , qua fap» haâcau, «ulrâta cA , »lie»» ûnftimontaliu·, quasi, pel·! In tac»·c.lidiinu, . Qu» '» '« piacipu»· oparani navalTe diticur Am.l.r'ui McKnfl» «ca«l»« d.aeonu» l», tuiua extant ad elnndem Li>ili>n«»m imperator·· libri d· divinh o&cils . Ab to erio> ierunt . fafla *t* palatio librtwum copi» , 'O-tun, hoc op>1 e« diver(i, doftorum lententl'· concinnatum, contilliqce indluo N auHocitai» Comprobatum , quod in'tt aho< credit Admarut la chronico Engolifmeafi ». »i.i. ,um vldaluei Proipcto tribu--* baimr bbti tr«« d« vlta conttioplanv» , qui inter «|us •pen ed< fuient , eiuftjue nomine a Grat.ano pafSm, A ab •Ill, mat' intent , r« »ut·· vera l'rufpeti non v«d«atur . Primo quia G«onadiu· Ptofperi opera rcccnfc·» horum libtoium non meminil . De>nle quia illorum enfler hb 11. c»p 9 de Hilario ArtlatenA , qui «quali, fuit Profperl, 6< loquiiui » ut et*'· fua iuperioicrn fuiif» 6gn«6r«t. Denique, nt alii* argumenti» fuperfadtam , in antiqua coli·fliane canem»· «Uki» Aoiicgivcafi» ianflo Poomtio (fic •alm appel*·1) ut auflori tribuuntur , loco citato , qui •pu4 proiperum «atet Ub. t >. <ap *j.* I(in codic· fanAl Salvat··)* Vieocoanlia » qu> «une eft lo bibliuibec» r»v«-l«odiihwl »rcb<»piftopi Totefani , ejuMem te<l »bb»ll» , ••flor hla libri* «dferiptu» »ft fulianu, Pomenus A Juli··· Pomerio e«rdem prorfu· alfarit ifidorua «1« «etieua·

""w*
rgomaara MttlbI. Ediderat id«M prnt«r«a alioa libro» CHRISTI •flo, qooroM «tiaaa lomuii ibUam i·»lltail· ««alicae a»a ICdortta « quotao^M ı«*ı·oo<· ftequo·or uftu - - Julia-Ki altae, Tuteraraa aatiftet, ia prâgaoâicia futuri focali . Fuit porro PoaMviut bte Ater Maarufqua patria « ltd, quod «« »l« CdfrrH ^ «a Mocicii ad Pomariam Ipfum epiRolta lnr»ltlgl lket, in Gsilta peimum rhetor, tu· pre»·

1 *bt lafinatttat f»ai)i»»aiadi»a.*) Foiarlotit humi ropoi· unicum notai· vldara codkaaa licuit Nicolai Fabri, qui nuac habetur ia bibliotbora Tbuaaa , fed alterum extare audio lo acrtaSa Autiiodoraod .

4 *Ad SHbatiaa» enbrpjtMaa.*) Mi<a faot CoocHii AquifttraMad» «a«*pta>ta In Sagata» provincia» root api ftola itoparatorl» ad uoiufcuierqM provincia metropohtanu·. Hinc epidotaru·, qua paÆm occurrunt» tituli divert . ia «vtmpian noAre quia in Aqui'amam tacuodaa auffu* fuit, eonuta «A Skkaril arebtapifropi Burdigala·-£· i la AutiSodorrafi aoeea Mapl Sanonico orbia, qun caput ·* previocia iliiu, archkpilcopi. Oanaea porro ajufde· font arguaMuii.

j *llaiitatitaitM r»tfif3it*) Duo ptodpit tatpersror» regula· obfcrvMi , St moaaAlcas habitatroac» inflautari. Uirumqua paritat compta*·» «ft Httti Tro*lr»a(ii arcbiepif.opu» m «piRola , quant de eadem re tunc fcnpfit ad Fiotarium I uilratant epifeopunr I *Nta afiiih* , inquit ,

ttataittraM t&tlat'y M fi ^ηı la lalr ltat ltafta f[- <»·« , rna» /amare *iiiltatu traartalat. Naat mi.* rem /- *prttiat »/ piafitaat , *·· flat dalit fcifdiaitar d* tht<afrrati»ar uyladatl /«·>/··> Maadttl . ÿ^tt^rtfttt ∫ct»tra>l*l didgtattr i» fari iit a/nt!- atjtnl aUtmai·*

_____ r
<»·»«»!
taidiaat , drjfSt frrntl aniimai» «//·«, ·«< yairfiMa »* Maadhat tin a aei>> arrliat aaatitiat* ; & cetera , qu« fequumur ia fthedia laafli Pstn Catnot«nA» , uads ubu deicripfinM».

JACOBI SIRMO^Di ADMONITIO
ad ltBertut dt jtqatnii tptfUla.

Qy« feqaitar Ludovic! imp. epiftola *td Mtgaaai* arcte S«eoM»(cro, fetiue ad no« petlata aft, quam ac fuo loco edi liraret , hoc eft poll fjrnodum Aqnifgranaaftm sani ubi alteram «jufdem Lude,ici , ajufdemqu· arguMcati apiftolam «tadimus ad Skharium kurdigaianfam . Poterat eatm illitu loco fubftltui, valcum ilia potiu, roajuagi ; quia etfi utriufquc idra» fuit srgumentum, aiagruu» <au«r> »a multi» illarum eft diferime· , ut oaulta caratt opar· pretium videatur . Quapropter hoc loco roud«txlam curavimu» »»·'/,· *ai td»i*it r»tit.*

Gltritfiflimat Ladamcm fefierno uiaatrt viBer feutper Aagaftai vtwabtli t Cirifli Magaa Staea/ca arbtj arrbupifctfio «·* **Umim** *falatnu.*

Sicut vobis nuperrime in iacro conventa, quem Deo annuente Aquiigrani palatio aggregavimus, ubi multa favente Chrifto ecckftafticc, immo catholice aâa funt, meminimus nos midos noftros , Ermcntredum videlicet & Haymooem , formulam canonice inftitucloois , quam idem farer conventus ex (anâorutn patrum fparftm digefttt fcntentiis colligere, atque in unum congerere ftuduit. Quam, quia vobis tranferibendi anSftia temporis facultatem denegavit, Audii noi fuit eam diligenter tranlcnbi jsibcie , ut abfque ulla depravatione aut detruncatione , textus ejus ad vos ufque incolumis perferretur Proinde has litteras ad tuam direximus fanâitatem, per quas jubemus , ur memor admonitionis noflrse , tuflraganeos tu« dicncefeoe loco & tempore competenti ad te convocare ftodeas, & eatndem inftttutionem per fmgula capitula coram ecclefiaftitis ordinibus praelegi facias, & qualiter eam facer conventus ob emolumentum animarum inflrnere fslubriter curaverit, patenter edoceas : & his qui canonice piofetfionis cenfentur nomine , fecundum minifterium tibi divinitus collatum, fic noftnt auftoritatis praeceptum , coram memoratis

minis

ANNO CHRISTI

miffis noftûs obfervitid«m perccnfeas. Eorum eu* rem, qui tardions funt ingenii, fit cam torte plene inteliigerc nequeunt , tuo *five* eomptovinciehinn tuonini epifcopotum dono fcicnttx polientium (ludio eius notifie fenfibus perfundatur Nam & tuam nihilomiinu providam volumus elfe beatitudinem , ut eam follent cura prcdifti miffi noitri omnes, prout iniiiiuaveris, tranicilbere abfque ulla depravatione Ac detruncatione promoneant , quoniam qualiter diligenter fludiofeqve , diflinâe Ac aperte tranfcnbatur , illos latis infliiuimus. Cunis nempe exemplar idcirco in armario palatii notlri recondi fecimus , ut per hoc nolle & inquirere pollemus, utrumne ab ali<μιο negligenter tranfcripta fuerit : quia, ut compcnmus , dum in eodem facro concilio perlegere- B tur , antequam coram nobis ab eodem coricilio piohta, & necdum meniura cibi & potus plene flatuta fuijTer , invidi magna ex paite illam detruncantes, quxdam capitula inconlulte cx ea tranfcriplei tint. Unde neceffe cfl, ut fi aliquem in tua diœcel'i talo fedflie repereris , hujufcemodi faftum coram provincialium tuorum epitroporum conventu, coram pneicriptis miffis noftris fiullreris , fit hanc authenticam, ut pixmifimtis, diligenter, fiait milii nollri eis infinuaverini, tranferibi perccnfeas. Volumus ergo, ut cmnes piarlatr cano meorum diligenter illam tranlcnbant, fludrofe inteibgant, efficaciter , quantum Dominus eis potie dederit, ob luam (ubdnorumqne utilitatem , opere adimplere prccurcnt. U: quando nos, ficui in C eorum iacio & venerabili concilio generaliter omnibus diximus , millos noli ios huius negotii inÎnirendi gratia, per univeritim irpperiitm noilruns ^alendis Septembris venturis direxerimus , omnes praelati videlicet, *8c* fubditi juxta capacitatem fic portibihtatem luam , eadem inilrufltonc inforrrfîti atque inflrtifli, ejuidemque operatores inveuiantur Ürenui. Quoniam diligenti indagine, vira comire , inqunere jubebimus , qualiter unufqiufque pratlatoium mimfteriutn fttum expleat , qualiter jufîioci nollrae in claullris, & cetcus canonicorum necertariis habitationibus, fit m eorum lbpendiis dandis , fic receptaculis pauperum prxpaiandis obeemperaverint , vcl quis clerum fuum fecundum hujus inllitutionis normam fic cetera D fpiritalia exercitia, informare ftuducrit : aut fi quis quem coium , quos m Dei fervitio rationabiliter gubernare potuit, caulfa avaritix abjecerit. Quia, ut h*c qux prxmiGmus , abique ullius difficultatis oppofitione in locis , in quibus fafta necdum erant , fieri opporiuinffime portent , unius anni fpaitum , ficut nofli , ad hoc peragenda tribuimus. Qui vero hoc annuo tempore noftiae immoque Dei jurtjoni juxta vires obtemperare neglexerit , ceteris ne talia facere audeant , terrorem procul dubio incutiet. Mifimus itaque tibi lurtitutimus formam quam idem (aerum fic venerable concilium ex tanÛorum patrum Centcntus diligenter cxccipfit.Ac fanilimomalibus m uno collegio canonice degentibus oblcrvandam percenfuit. E Qiiein five per te , five per comprovinciales tuos epifeopos , in onuubus tux direccfeos puellaribus monafleriis , in quibus canonice vivitur , (ludiofe prxicnptam haberi voluimus. Sed & hoc decernimus, ut a vobis tam abbatirtis, quam ceteris fanflimonialibus tradatur, & qualiter eam tenere debeant veflro (ludio informentur . Ceterum nifi aliquam abbatirtarum quando nos ad prxfcntiam noltram venire jurteriinus, alio tempore volumus ur abbanrtx propriis in monafteriis refideant . Ac fecundum hanc inllitutionis formam vivere, fibique fubjcâas gubernare decertent : & nullis illarum per villas reüdendi , aur *foras* qualibet ocrafione accepta evagandi , fuifque voluptatibus de— ierviendi licentiam attribuant · Quamquam enim nonnulli clerici monafleria puellarum, fic nonnulli laici monafleria virorum etiam ac puellarum adeant , tua tamen debet providere foiicrtiffima induflria , ut in omnibus locis tub tua dioecefi conflitutis, ubicumque congregationes clericorum fit fanâimomahum funt , juxta poffibilitaiem & facultatem rerum , fecundum hujus inftitutionis formam vivant. Quia nulla eft omnino ecclefia , qtir facultates habeat , ubi non poflint tot talclque gubernari , qui divinum expleant officium , fic ubi hofpitaiitas juxta vires non potlit diligi. Nos quoque prxfatos millos noflros ad tuam (anilitatem ideo direximus, ut tuum, ccterorumque ecclefiaflicorum in tua diœccli confidentium, diligenter atque fubtiliter in hoc negotio intuerentur (ludium, fit tibi opem in ceteris commonendis ferrent : qui fit nobis referient , qualiter prxlati fic prxlatx eam libenter tufceperint, diligenterque tranicnber» fluduerint , fic devote adimplere juxta vites curaverint : quoniain tamdiu illos in tua vel comprovincialium tuorum dkrcefi morari, fic difeurrere una cum mirto tuo juflinns, donec ab omnibus memoratx formule tranfcribeieutur. Ut videlicet cunâa procurantes, diJigentcrque taxantes, cum ad nos illos redire opeie expleto tempus permilerit , cunfta qux aâa funt vcilro utroiumque feripto notentur , atque per ipfos tuumqtie iniflum noftrx dignoicenne intimentur . ut fciamus quibus gratiarum a&iones λ reterre, quoique Priam dignis correptionibus corrigere debeamus . Si vero aliquis tux ditreefu eidem inftitutioni , noftrxque admonitioni procaciter reniti voluerit, fic ea qux ab eodem facro fic venerabili concilio conllituta atque decreta funt , quantum Dominus eis porte dederit , obfervarc contemplent ; prxetpimus ut fi antea hujulmodi non fe correxerit, quicumque ille eft , ante prxienuam noftratn , tua vel miffcrutn noftrorum admonitione, venire feflinet · quatenus a nobis juxta quantitatem culpx digne coriigatur Direximus prxterea tibi pondus fic menfuram fecundum quam clericis fit fanAtmoniahbut panis fic potus xqualiter tribuenda funt. Qttx ut omnibus firmifsme, atque inviolabiliter teneantur decernimus : & ne quid incrementi aut detrimenti a quoquam patiantur, modis omnibus inhibemus. Tuam igitur in calce hujus epiflolx admonemus ùnâitatem, ut fecundum minifterium tibi divino munere collatum , noflrx in hoc negotio faluberrimx admonitioni ebedienter atque mexcuiabihter pareas , Ac cetciis in parendo exemplum bonum tribuas. Dignum quippe eft, ut quanto fublimius laccrdotii dignitate aliis fuperemines, Ac a nobisvenerabiliter diligeris , tanto magis ad Dei noftramque voluntatem faciendam , devotiorem te atque promptiorem exhibeas I Vale in Domino Ac ora pro nobis.

ANNO CHKisTt

Not* Sivemki Binii.

a *Cfutil/u».) lo* hoc proviMiah Caecilio , *· qua hibtnr *aQ» fyitoiaUa* , lanCtu» Mcnulphui Pl4«rbo<- r«af<t «cclefic <fi*<onur *tgitgia* fatiêhraie clariltimm , ac capit ttftntiam «Jiiicaadi tuooaftcrium p<· virgmibut canouicit revu lari but. In aâi· Manulphi

b) Sic 4iSuai ab Aqmigraoa , que nomen fumplii ab aqun calldla fl«a <ha<M« In plano campo ibi lepertie, umle Aquliyreirtim idem figaificare videtur, quod aqua Grani › quoi nimirum Grenut Tacui thertna· illae nobile ma^nifi-umqua extrusit editicium : undo Lufutin. hb. I.

UfgH» Itam, tal natata Atalt pa[»tt friartt.

PoAea ab A<<>la HunAorum *rtgc* iiuleie olun «altata I ac fraria (uirpeffa, a Carolo vero masno impctaiore neu io*uto* rcllauiaia, fed *6t* amphais auctaqm , vtnurbjfq i, nm-

ANNO CHR SII *'■

nubU-itra »t »r*>'«tA « η»·β>·ι»«·A »·- vit A··*· ·»»· p*f» , rtfoxjut Gallul ptietvt··» foOem « A* pMpcli»· If ((Rowteot r«|«« *I«Aot J«6fB*i»iqi>· rt ur- b« cor··* lenta , Mtdlol··· A·|«M·» › R~>««· aurea cor·· mtiac. Nem n»p«ra<r>r r«4ul>< ct»irater· h«a< ad (dem CfcriMitoam , eaireeirtua iaCgM died reaaplaat auro ar- g<nr*eu(orra'uar . peeieraa A palari··· lefi(ae> qaod aa- •o DCXCJ-XXXI. a Nvribau···· eiataai aft, illaio ··»· templo. Obiit qaoqa· h« Carol·· aaagaui , fepltaf MV' *11 >n r*ntpl« Γ*·β« Maria· da 4·· reaaple ira caait Celt*· bb. j. aaaor.

parrer r*//* CruitUch r*a^/* T*»a«r»», J·a*lll*, ta atfr» quell mltl eOe aaliat.

Epltaphium Carali maint c* cala bua nor conmtcmio situm ut coavt/s Caauli Macni antrre taiuooaxl imk ia imii , qui aecnum Fiancocum Noaurm AMFLiAvir , ft na anno· xr.rt. hikit i» re- nuit . Dmrawt strruAutNAtitrt anno Domini lxxcxlr. INOicTMKC vu. Kaa. Fe··.

A*INO CHkiSTI tu.

Urba at aubliCma , aer* fraitar Ctlubarrlaw , a(ternae paad« citcum pokbarrtmo , quastquiia quoad adifi.i· h4- b<ratioae<qu· artiaat, aaqatqvaai vaten ia·»· › aobilirarr , fplcodnrtqae refpanjea* . Bala·· <h*>mafq· taat iatra ar. L · mioia, quam taira ,c rerr· araiupcactbnt aquia natura ctl.Ul.t habet aHtlc<« Jitcrblqu· moebit apprima artiet.

«»»»»»*»»»»»»»»»»»»»»»*»»»»»«»

JOANNIS DOMINICI MANSI

IN ACTA SEQUENTIA

PRAEMONITIO

*VAtican.e Bibliotheca manufcrtpte/ codice/ difcuticnti mibi occurrit codex Vaticana/ 4885. in ψ«· C··- cilu /rafai Aquijgramqfii truce continebantur; ac priuctpiO quidem mbtl vel fere nihil d.ffcrre ab editu animadverti , nifi pax calui quafdam variantei excipia/ , 9*41 ego fedulo adnotavi ed infiment oram pag'üa tfiirtn bic editorum . Veram dum ite reflo ordine précéda codex iftc ufque ed totum caput I 14. tum divertere ab editu incipit , atqm , ne fignato quidem , uti print , eorundem canonum numero , prumifio tentum boc titule :* de ordine congregationi» canonicorum *: affert regulam bene longam prnfcri- ptam centnicu m communione vtventibu/ , eamque leniiui ptr pleret pngellnt perjtfuitur ;* arc *refemit ca- nenti éditer nifi poft longum excurfum , etque iterum & iterum redeunt addtttonet , deme perveniat ad pe- ftremum caput <juod commune eft cum editu; at<pte ita codex abfolvitur. fint ifta additamenta, tf unde proceffermt, ignorare me ingenue profiteor, num cx Pf. A^uifgram^fibut; nam ab alio quodam indnBa fint, barto ambiguui. ProjeSo tn additum bifco continetur regulo pro Canomcii m commtme veventibut ad afum Euiffie Leoditrfit, nt ex tote codice eruere mibt vifiui fum, cum ia quadam papHa neaoea ectlefiaejujdem Leodicnfii offtndmm . Tanta eft utique propinquitai locorum inter Aqui/'granum tf Leodium , at cogitatto mibi inciderit, nam Leodienfet Canonici Statuta fua probanda PP. Aquiferaneifibu/ obtulerint , atque inde provenerit ut inter Aiia Aqmfgramnfia bat ipfa pariter ftatuta mento enfertrenlur, babereatarque tanquam portio Aquifgramnfii Concilii. Facile etiam accidere potuit ut Leodm^n Canonici bunt fibi codicem deferi- pfennt, addite etiam Jtegula fibi peculiari, utpote ad mentem ejufdem Comihi conftata, mule faflum fit ut tot! codici ad cojdcm afui fum fibi dejeripto generalem titulum* Concilium Aquifgraneoie *darent · Ut- cumque fit, additamenta bac , utpole nondum vulgata , btc danda judicavi , rcliffo eruditu judicio nam bac portio Canonum Aquifgraneqfium habeantur, fcu potiat interpolationei ab alio quoquam 'radnlla. Animadvtr- tiffe etiam juvat in bu fen interpolationibui feu additioxibui capita quadam legi totidem vtrbit repetita t» Ajguh inora Cbrodegangi m boc Concilie Aquijgrancnfi approbata, ficut & alta nonnulla ufdrm vetbit ex- prtjo effi m Arguit eju/dem Cbrodrgangi interpolata , qua duo Labbeut, (X ego pariter ex illo, »1» addita- mentu bujnt Coant'ii edidi . Ut jutem prolixitatem evitarem, capita jam edita ex integro defcnbere Jupcrva- cantum b.c dux;, falii^babeni ea tantummodo mdicajfe.*

ACtUIS'GRANENSIS EJUSDEM CONCILII <ACTA,

UT IN VATICANO CODICE CONTINENTUR.

Cum in nomine &c. *ut r· editi/ ufque poft totum caput* CXIV.

De Ordiae Congregationi ! Canonicorum .

OKdmeJ luo< canonici ita mnicrvent, utcon- ver lionic temput. 6c vitr meritum Jiicernitur, ll que cpilctipin , vel qui tub eo eft ccoftitucrit Qu, non coniu'bct gregem libi commilTum , ncc <i'i.ii'i IlifiJ utens poteftate iniuftc diipcmat ah- tpi J . left cogitet femper, quia de omnibus judi- ei·* , S ope ibus Itrs rcddituniT eft Deo ratio- nem L'g" lecundum ordines guos conftiiuent , vel qi.os liabuciunl ipfi Haïtes, lie accedant ad pacem , ed communionem , ad pialmum impo- nendum . lo cliorn flandum , & m omnibus om- îmes loc s xtas non difcernatur m orJine , nec prxruJicet , qm· Samuel & Daniel pueri presby- teros judicaverunt . Ergo excepto hos , quos, ut diximus . altnsri contilio epneopus , vel qui fub eo eft praetulero, vel degradaverit certis ex caui- lis , rei qui omnes ut convertuntur ita fint , ut veibi gr?tra . qui Iccunda hora diei venerint . in I enonua jumotem fe noverint illius qui prima Hora venit divi, cujuslibet rtatis , vel dignitatis

B fit . Pueri vero per omnia ab omnibus difciplina teneantur. Juniores igitur priores fuos honorent; priores minores fuos diligant. In ipfa autem ap- pellatione nominum nulli alium puro nomine ap- pellare , fed Priores juniores luot Fratres nomi- nent , juniores autem priores fuos , non nos vo- cent , quod intelligitur paterna reverentia . Qui autem pjzeft, & Chrifti vice agere dicitur, do- minus , & pater vocetur , non fua aiTumptione , fed honore & amore Chrifti, ipfe autem cogitet, fic fe exhibeat , ut dignus fit tali honore . Ubicunque autem fibi obviant fratres , junior a pnore benediâionem petat , tranfeunte majore minor fu'gat, & det ei locum fedendi, nec prae- lumat junior federe, nifi praecipiat ei fenior fuus , C ut fiat quod feriptum , honorem invicem praeve- nientes, "Pueri, parvuli, vel adolefcentes, inora- torio , vel ad menfam , cum difciplina ordines fuos confequantur ; Foris autem , vel ubicumque fuerint, cuftodiam habeant & difciplinam, ufque dum ad intclligibilcm xtatem perveniant.

H>< (tl< 5'!^*'". «(> .<|,B

De

ANNO CHRISTI

A alimentis , led fint in «is pia confideratio , <5c chkh}
prévenant oras *(fic)* canonica.

Dt CtUaria μ Cjwwci.

Cellarius Canonicorum eligatur de congregatione Capiens , moribus maturas , fobrius, non multum edax, non elatas, ooo turbulentus, non iojutiofus, noo tardus, non prodigus, fed timens Deum , qui otnni congregationi ut ficut pater , curam gerat de omnibus. Sine juffione Prioris n.hil faciat, que jubentur cuftodiat, fratres non cootriftet. Si quis frater ab eo forte aliqua irrationabiliter poftolat , non fpernendo cum contriftet , fed rationabiliter cum humilitate male petenti deneget. Animam iuam cuftodiat , memor femper illud apoftolicum , quia qui bene miniflra«erint, gradum bouum fibi acquirant. Infirmorum infantium pauperumque cum omni follicitudine curam gerat, fciens fine dubio , quia pro his omnibus io diem judicii rationem redditurus eft. Omnia vafâ Canonicas cunâamque fubftantiam ac fi altaris vafa factata confpiciat . Nihil ducat negligendum , nec avaritie ftudeat , neque prodigus fit, aut ftirpatorfubftantiscanonicarum, fed omnia menfurare faciat , & fecundum juffionem prioris . Humilitatem ante omnia habeat , & cui fubftantia non eft quae tribuatur , fermo refponfionis porrigatur bouua , ut feriptum eft : *Serma baaat faptr datam optimam.* Omnia que ei injunxerit Prior ipfa habeat fub cura fua, a quibus eum prohibuerit non ptacfnnut. _ Fratribus cnnftiiutam annonam fine aliquo tipo *(fic)* vel mora offerat, ut non fcaodaliientur , memor divini eloquii quid mereatur qui fcandalizaverit unum de putillis. Si congregatio major fuerit, folatis ei dentur , a quibus adjutus fic ipfe «quo animo impleat officium Gbi committam . Horis competentibus dentur que danda funt , ut nemo perturbetur, neque contolletur in domo Domini.

K«b. c»r»a. *Dt Firramsatu , vd rcbai Caaaaitt.*

Sulftamia Canonice in ferramentis , vel veftibus, feu quibuslibet rebus provideat Prior fratres, dc quorum vita , & moribus fecurus fit , fic eis fingula, ut utue judicaverit, confignet cuftodienda , atque recolligenda , c quibus Prior brevem teneat , ut dum fibi in ipfa affignata (fic) fratru vicittim lucccdunt , fciat quid dat , & quid reciprt . Si quis autem fordide , aut negligeoter res canonicx traftaverit, corripiatur. Si non emendaverit, diiciplinae regulari fubjaceat.

R»k C»r»S. *Si amatt a^aaliter debeant acctfitria*

Sicut fcriptum eft , dividebatur Cingulis prout cuique opus erat . Ubi non dicimus, ut perfonaruni , quod abût , acceptio iit , led infirmitatum confidetatio. Ubi quod minus indiget, agat Deo gratias , fit non coutriftctur ; qui vero plus indiget , humilietur pro infirmitate , & non extollatur pro mifericordia, & ita, omnia membra erunt in pace . Ante omnia ne murmurationis malum pro qualicunque cauffa in aliquo qualicunque verbo , vel fignificatione appareat . Quod fi deprehenlus fuerit diftriâiori diiciphuæ (ubdatur.

RiKC»>»a. *Dt Staibai, & hfantibai.*

Licet ipfa natura humana trahatur ad mifericordiam m his aetatibus, fenum videlicet, & infantium , tamen & regulx auâoritas eis protpiciat. Confidcretur femper in eis imbecillitas , fic nullatenus eis diftriAiore (*fic*) gulc teneatur in

C

Dt Htbdaaudana LtHart.

Menfas fratrum edentium leâio deeffe non debet, nec fortuitu eafu qui arripuerit codicem legare audeat ibi, fed leâuris tota hebdomada Dominica ingrediatur , qui ingredietM poti miilas & communionem petat ab omnibua pro fe orari , ut avertat ab iplo Deus fpiritum elationis, fic dicatur hic verius in Oratorium, terno ab omnibus, ipfo tamen incipiente, Daavnar *labia aaea aperui , & at actam aaatmciabii iaadcm taam .* Et fic accepta beoedi&ooe ingrediatur ad legendum, fummumque fiat filentium ad roenfam , ut nullius tnuûtatio , vel vox legantis ibi audiatur . Qttx vero neceffarta funt edentibus , fic bibentibus, tie Gbi viciflim minifirent Fratres , ut nullus indiÎeat aliquid retere . Si quid tamen opus fuerit onitus cujuicunque fignis potius petatur quam voce. Nec praefumat ibi aliquis de ipfa leftione , aut aliunde quidquam requirere , oc detur occafio, nifi forte Prior pro edifkatione voluerit aliquid breviter dicere. Frater aurem hebdomadarius accipiat mixtura priulquam incipiat legere , propter commuotooetn fandam , fit ne forte grave fit ei jejunium fuftioere . Poftea autem cum coquinas hebdomadariis, dc 1ervitoriis reficiat . Filtres autem non per ordinem legant, lcd qui acdificeoc audientes.

Ut M* *Campletarimn nemo lajaatar.*

Omni tempore filentium debent Audere canonici , maxime tamen noâurnis bons, Ac ideo omni tempore, five jejunii, five prand»· , fi tempus (a>) Gt prandii · Mox ut fiarrexcrint a cma fedeanc omnes in unum , & legat unus collationes , vel vitas patrum , aut certe aliud quod «dificct audientes ; non autem Epcaticum , aut Regum , quia infirmis intelleâibus non erit utile illa hota hanc feripturam audire ; aliis vero horis legantur. Si autem jejunii dies fuerint, difta veipera, parvo intervallo mox accedant ad kftionem coilationum , ut diximus , fic ledis quatuor , aut quinque foliis vel quantum hora permittit, omnibus in unum occurrentibus per hanc moram leâionis. Si quis autem in affignaro fibi committo fuerit occupatus, occurrat. Omnes ergo in unum politi compleant, *& exeuntes a* Completorio nulla fit licentia denuo cuiquam loqui aiiqwd. Quod fi inventus fuerit quifquatn praevaricari taritui nitatis regulam, gravi vindift* fubjaceat, excepto fi neceditas bofpitum fupervenerit , aut forte Prior alicui aliquid jufferit, quod tamen fit ipfum cuna fumtna gravitate, fit moderatiore honcflittunc.

Dt hu qai ad opai Dei , wl ad Menfam tarde occarrant .

Ad horam divini officii mox u: auditum fuerit fignum, reliflis omnibus quaelibet fuerint in manibus, cum fumtna fcftinatiooc occurratur , cum gravitate tamen, ut non fcurrilitas inveniat fomitem . Ergo nihil operi Dei preponatur. Quod G quis ad noâurnas vigilias, poli Gloria pfaltni nonagcGmi quarti , quem propter hoc omnino protrahendo , fic moroie volumus dici, occurrerit , Don ftet in ordine itio in ch.no , ltd idrnniis omnium ftet , aut in loco , quen talibus negltgentibus feorfum conftiluerit Prior, ut videatur ab ipfo , vel ab omnibus, uique dum completo opere Dei publica fatisfaftionc perniteat. Ideo autem

ANNO CHRISTI

tcm eos in ultimo, aut fcorfum ludicabunus fcorfum dcbere flare, ut viG ab omnibus, vel pro ipla verecundia fua emendetur. Nam G foris oratorio remanet, erit forte talis qui fe aut collocer, & dormiat, aut certe (edcat fibi foris vel fabulis vacet, & detur occafro maligno; fed ingrediatur intus, ut nec totum perdat, & de reliquo emendet. Diurnis autem horis qui ad opus L>ei poft verfum, fit Gloriam primi pfaimi, qui poft verfum dicitur, occurrerit, lege qua fupra diximus in uliimo ftet. Nec przfumat fociari Choro pfallentium ufque ad fattsfaftioncm, niG forte Prior licentiam dederit permiflione fua, ita tamen ut iatisfarat reus ex hoc. Ad menfam autem qui ante verfum non occurrerit, ut Gmul cinnes dicant verlum, & orent, fic fub uno om- B nes accedant ad menfam. Qui per negligenltam fuam, aut vino non occurrerit ufque ad fecundam vicem, pro hoc corripiatur. Si denuo non emendaverit, non permittatur ad menlz communis participationem, fed lequeftratus a confortio omnium rehciat <olu<, lublata et portione fua dc vmo uique ad iatisiaftioncm, fic emendationem, Similiter autem patiatur qui fic ad illum veifum non fuerit przfens, qui poft cibum dicitur. Ncc quitquam przlumat ante ftatutam horam aut poflea quicquam cibi » aut potus przfumcre, fed fic ficut oticitur aliquid a Priore, fic accipere renuent, hora qua debderaverit hoc quod prius reçuiavit, aut aliud omnino nihil accipiat ufque ad emendationem congruam.

Dt bn excommunietntur quomodo fatufacient.

Qjii pro gravi culpa ab Oratorio, fic menfa excommunicantur, hora qua opus Dei «n Oratorio percelebratur ante foras oraiotn proftratus jaceat, nihil dicens, nifi tantum pufito :n terra capite pioftratus pronus, omnium dc oratorio exeuntium pcdvbus provolvatur, fic hoc tandm *faciat* uique dum P'Or judicaverit fatidaftum effe · Qui dum juffus aPrioie venerit, volvat fe ipGus Prioris pedibus, demde ommnm vcftigium Fratrum, ut orent pio ιpio, fic tunc, G juflerit Prior, recipiatur in Choro, vel ordine quo Ptior decreverit; ita fane ut plalmus aut leftionem, vel a- D liud quid non przlumat in Oratono imponere, niG Herum Prior jubeat, omnibulque horis dum completur opus Dei, projiciat le in terra, in loco in quo liat, fic fic latisfaciat, uique cum ei Prior quielcat ab hac fatisfaibonc Qui vero pro levioribus culpis excommunicantur, tantum a menfa fic in oratorio latisfaciant ufque dum benedicat fic dicat, fufficit.

Dt kn ijm i uiiqutbut rtbm delinquunt.*

Si quir dum m labore quovis, in coquina, in cellario, tn mimfterio, in piftnno, in horto in arte aliqua dum laborat, vel m quocunque loco aliquid deliquerit, aut fregerit quidpiam, aut E perdidetit, five aliud quid excédent ubi fic ubi, fic non veniens continuo ante Priorem, vel Congregationem, ipfe ultro fausfccerit, fic prodiderit deliflum (uum, dum per alium cognitum fuerit, majori fubjaceat emendationi. Si anime vero pecau-cati cauffa luerit latens, tantum Priori, aut fpiritualibus lenioribus patefaciam, qui lciant curare iua, fit aheaa vulnera non detegere, fie publicare

De adiiâendn *ad confihum* Fratriiar.

Quoties aliqua przcipua agenda funt m Cano on 4, eoaiocct Poor oinucm Congregationem, fit dicat ipfe unde agitur, & audient conGlrum. Fratrum traffct apud fe, & quod utilius judicaverit laciat. Ideo autem omnes ad cooGhum vocari diximus, quia laspe juniori Dominus revelat quod melius eft; Sic autem dent Fratres confihum cum omni humilitate fie fubjcâione, fic non prxfumant procaciter defendere quod eis vilum luerit, fed magis in Praelati pendeaut arbitrium, Ut quod faiubrius effe judicaverit ei cunâi obediant. Sed Gcut diicipulos convenit obedire Magiilro, ita fic ipfum provide, fit jufte condecet eunda dilponeie. in omnibus igitur omnis msgiftram fequatur regulam, neque temere declinetur a quoquam. Nullus in Canonica proprii fequatur cordis voluntatem. Neque praefuinat quifquam cum Poore 'fuo, proterve iintus aut foris contendere I Quod G prziumpferit, regulari difeiplmz fubjaceat. Ipfe tamen przlatus cum timore Dei, fic obfervatione regulat omnia faciat; fciens procul dubio dc omnibus judiciis fuis «qui(Timo judicio Deo rationem redditurum. Si qua vero minora agenda funt in canonicis utilitatibus, femorum tantum utatur conhho, fic poft taftuin non pernitebaris. (>c)

ANNO CHRiSI' Si*.

De >gfir/c4»tü *bort Operii Du.*

Nuntianda hora operis Dei die noâuque Gt cura Prioris, aut iplc nuntiare, aut tali lollicito hatn injungat hanc curam, ut omnia horis coni C petentibus compleantur Pfalroos autem, vel antyphonas poli Priorem quibus juffum fuerat imponat. Cantare autem fit legere non przlumat, niG qui poteft ipfum officium implere, ut «UiGcentur audientes, quod cum humilitate, fic gravitate, fic tremore Gat, fic cui juffcrit Ptior.

Dt Qutdragtfimu ob/ervatient. -

Licet omni tempore canonicorum vita fpiritali oblervationem habere debet, tamen ipGs diebus QuadragcGmx omni puritate vitam luam cuflodire, omnes pariter Tordes. fit negligennas aliorum temporum his diebus' fanfibs diluere, quod tunc digne ht» G ab omnibus vttns temperentur. Orationi cum fletibus, lcilioni, fic compunftioni cordis, atque abftincntiz operam demus. Ergo his diebus augeamus nobis aliquid abfolutum penium lervitutis noftrz. Orationes peculiares, ciborum, fic potus abftinentia, ut unulquilque menfuram Gbi indiâam aliquid propria voluntate cum gaudio fanfti Spiritus offerat Deo j ideft fubtiahat corpori luo de cibo, dc potu, de fomno, dc loquacitate, de fcurnlitate, ut cum (pirifuahs dcGdtru gaudio (aerum Palchz expedet. Hoc ipfum tamen quod unufquifque offeret Ptiori fuo suggerat, fic cum ejus Gat oratione, fic voluntate · Quia quod Gne permiilione patris fpiritualis Gt, przfumptioni deputabitur, fic vanz gloriae, non merceib. Ergo voluntate Prioris omnia agendi funt.

Dt Frutrtins ^*1 al *Otaiorio labjrtnt. aut* in oaa *funt.*

Fratres qui omnino tonge funt in labore, fit non poffunt occurrere hora competenti ad Oratorium, fi» Prior hoc perpendit, quia ita eft, agant ibidem opus Dei ubi operantur, cum tremore divino Hcftcntes genua, Similiter fit qui m itinere direfti funt, non eos przlerranr horz conlhtutz, led ut poffunt, agant ibi, fic fervitutis penium non negligent reddere

De

ANNO CHRISTI

Do Fratnbeu fui loufe fatu pmficifcuntar .

Fratres qui pro quovis refpcmfo proficifewHur, & ea die fperantur reverti ad Canonicam , non prsfamant foris manducare , G etiam a quovis rogentur , niG a Prsdato fuo eis pracipiantur . Qpod G aliter fecerint excommunicentur.

Ifii Pfaluù dicendi */w poft Co*pirta .*

m Ufquequo Domine.
„ Judica me Deus.
n Deus mifeteatur nobis.
„ NiG Dominas aedificaverit.
„ De profandis clamavi.

Capitula.

Quoniam tu illumina lucerna mea Domine.
0t. Quoniam a tc eripiar.
Dominus illuminatio mea
0I Dominus defenfor.
Illumina oculos meos.
Domine exaudi orationem meam.

De rebut Eccltfia quid fuel .

Res eccleGc Gent a fanâis Patribus Ac. eft caput CXVI. Aquifgran.

Said /aa/fervwr *Petra* te* not» ,* faara *veterii Tefia*eati JeaJtrunt devitalir coaoerfatie Ciencoru*I*

Legitur in veteri Teftamento , quod tollens Dominus Levitas de medio Filiorum Ifrael, *dedit eis* Aaron, & filiis ejus, dt tradidit Domino, ut iervirent in miniftcrus Tabernaculi ejus dicens : *tn terre eora* ntiul poffidebitit , nec babebit» ferte* inter eot ·, e^e ero feri , & baredetai tee ia media Ifrael,* Ac verum non habebunt Sacerdotes, dt Levit* , & omnes qui de eadem tribu funt partem, Ar hereditatem cum reliquo Ifrael, quia iacrificia Domini, Acoblationes comedent, & nihil aliud accipiunt dcpoflelTione fratrum fuorum. Dominus euim ipfe eft hereditas eorum , Gcut locutus eft illis. In Novo autem.- 7*1 *non renuntiet o*nibnr pojftdet, non poteft *m effe difcipelui*Ac, *bebentet viflu* & vcfhtu* b» contenti fit» . Item* in Aâibus Apoftolorum : **allitudiuit credentia* iret cor , & otu*e une , nec quifque* que poffidebet aliquid Jan* effe dicebat, /ed tlii erant o*nia co**unte.* hem in fecundo Libro de vita & aâibus beatiffimi papae Gregorii , *qui eccltfin ftipendiü fubfifttt , ad lucra propria non anbelet .* Ad Auguftmum vero Anglorum Prafulem requirentem qualiter epifcopus cum fuis converfare deberet clericis , eidem humillimus doâoc tranferipfit : Quia Fraternitas tua Monallerii regulis erudita feorfim vivere non debet cum clericis fuis in EccleGa Anglorum , qu* nuper ad fidem perduâa eft, hanc debet converiaiionem inftiiuere , qu* initio nafcentis ecclefiat fuit patribus noftris, in quibus nullus eorum ex his qu* poiîidebat aliquid fuum effe dicebat , fed erant illis omnia communia . Item in fermone fanâiffimi Patris Auguftini de aâibus , Ac vita Clericorum Certe ego fum qui ftatueram nullum ordinare clericum, nifi qui mecum vellet manere, ut G vellet difcedere a propoGto certe illi tollerem clericatum , quia defereret fanâ* focietatis promi(Tum , cceptumque confoitium. Ecce io confpeâu Dei , & veftro muto confilmm, qui volunt habere aliquid proprium , quibus non fafficit Dominus , Ac eccleua ejus, maneant ubi volunt, Ac ubi poflum, non cis aufero clericatum. Et infra, Scio quomodo homines ament clericatum, nemini eum tollo nolenti metum communiter vivere , habet Dominum qui mecum manere vult. Si paratuseft non habere aliquid proprium , fed aut erogare pauperibus, aut in commune mittere, maneat mecum, qui hoc non vult, habeat libertatem, fed videar utrum habere poffit felicitatis aeternitatem. Item in fibro Profperi de regulis Clericorum : quia fua poflsdent, At dari fibi aliquid volunt , fine grandi peccato fao , unde pauper vifiurus erat , non accipiunt. Si propterea non vult fua relinquere , ut habeat unde vivat, ut quid accipit , unde rationcm reddere, ut alienis peccatis fua multiplicat? Item ibi; qui Deum vult poflidere, renuntiet mundo, ut fit illi Deus beata pofteffio, nec renuntiet mundo , G quem terreux pofteffionis adhuc deleâat ambitio , quia quandiu fua non relinquit , mundus cujus bona retinet fervit , Ac utique non poteft mundus fervirc Gmul, Ai Deo. Item.* quod habet eccJefia cum nihil habentibus commune habet , nec aliquid inde eis , qui Gbi de fuo fuftkiunt erogare, quando nihil aliud Gt, habentibus dare, quam perdere. Item *io epiftola S.* Hieronymi ad Nepotianum : pudet dicere facerdotes Idolorum, mimi, aurig*, Acfeorta, haeredirates capiunt, felis clericis , Ac monachis hoc lege prohibetur, Ar prohibetur non a perfecutoribus, fed a principibus chriflianis. Item in Commentario Matthxi : omnes , qui ftipe templi, Ac his, qu* conferuntur ad ufus ecclefi*, abutuntur in aliis rebus, quibus fuam expleant voluntatem, Gmillimes funt Scribarum , faccrdotum redimentium mendacium, Ac Salvatoris languincm. hem in traâatu fuper Geocfi , quem iple Hieronymus de gracco in latinum convertit: Denique vis fcire quid fit inter faccrdotes Del , Ac facerdotes Pha*roooitf* Pharaos terras concedit facerdotibus fuis, Dominus autem facerdotibus fuis partem non concedit in terra, fed dicit eis. rga *fu* pari vefira* Obfervate ergo qui hxc legitis Domini Sacerdotes, Ac videte que Gt differentia facerdotum, ne forte qui parum habent in terra, Ac terrenis cultibus aq nudus vacant , non tam Domini , quam Pharaonis facerdotes effc videantur; illeeft enim qui vult Sacerdotes fuos habere pofTeifionem terrarum , Ac exercere agrorum , non hominum «.ulturam, ruri, Ac non legi operam dare. Chriftus autem Dominus nofter facerdotibus fuis quid prxeepit audiamus: *qui non renuntiaverit,* inquit , *e*ntbui 7«< poffidet,* mon *poteft *eat effe difcipuh».* Contiemifco *fare* dicens , meus *enim* primo omnium, meus, inquam, acculatorexifto, meas condemnationes loquor . Negat Chnftus fuum efle difcipulum, quem viderit aliqmd poffidentem, Ac cum qui non renuntiaverit omnibus qu*po&det. Et quid agimus ? Quomodo hec ? Aut ipG legimus, aut populis exponimus, qui non folum non renuntiamus his qu* poffidemus , fed acquirere volumus, qu* num quia habuimus antequam veniremus ad Chriftum? Nunquid nam quia redarguit noa confcientia, tegere, Ac non proferre qu* (cripta funt poffumus f Nolo duplicati crimina ficti reus. Confiteor , Ac palam populo audiente me, feripta ede, etiamG non adimplefle memini, fed ex hoc faltem commoniti feftinemus implere, feftinemus tranlire a facerdotibus Pharaonis, quibus terrena pofTeflio eft, ad facerdotes Domini , quibus in terra pars non eft , quibus portio Dominus elt, talis eoiin erat Apoftolus Paulus , qui dicebat, tanquam egenus, multos autem locupletanies, ut nihil habentes , Ac omnia pofafentes .

anno ,*!?11

Et Petrus Apoftolui Argentum 6; aurum uou habeo, hoc tibt do.

De diligenter mansendt fini Chrifire Canonicalnm.

Prrpofitorum oflictum eft &c. Eft cap. C-VVII. Aquifgran.

Vt m Congregandis Cnnenitis ntndut dsfcrfl.onis fit tenendas.

Carendum fummopere PratpoGtis &e. Eft caput CXVIII. Aquifg.

gbnjavsd· darmiaal *Cinanici.*

Singuli per Gnguia le&a dormiant, omnes enim in uno dormiant dormitorio, G Geri poteft· Si autem multitudo non finit deecni, aut viceni mixti cum lenioribus, qui fuper eoa foliiciti Got, psufent. Candela jugiter in eodem dormitorio ardcat uique mane. Et ut parati fint canonici temper, ut faflo Ggno abfque mora furgentes fellinent fe invicem prevenire ad opus, cum omni tamen gravitate, & modeBia. Adolefcenttores Fratres juxta fe non habeant ledos, fed permitti cum fenioribus. Surgentes veto ad opus Dei iovtcem fe moderate cohortentur propter fomnolentorum excufationes.

Dt Extommuiucttiene enlparam.

Si quis Frater contumax, aur inobediens, aut fuperbus, aut ebtiofus, aut detractor, aut fornicator, aut contradiftor, aut bilinguis, aut rebcllis, aut cententiolus, aut raptor, aut muimurator, aut increpator, aut ind di jejunii tranlgrcf-for' au· *n 'l'qu'd bonum * *(fic)* contrarium confidens, aut prtrfente epifeopo, vel qui fub eo funt, contemptor fuerit, & fua voluntate veniam r.on petierit, hic fecundum Domini prcceptutn admoneatur feme), & fecundo, & tertio fecrcte a femoribus; & fi fe non emendaverit, objurgetur publice cotam omnibus. Si vero neque fic fe emendaverit, excommunicationi fubjaceat. Si autem improbus eft, aut minus intelligent, aut incorrigtbil» vmdidae corporali fubdarur.

d/Aor *ttft modus excommanicttionti.*

Secundum modum culpae excommunicationis, vel d;fcip!inx debet extendi menfura, qui culparum modus in Pralati pendet judicio. Si quis tamen clericus in levioribus culpis invenitur, a incnlx participatione privetur. Privati autem a menfx confortio ifta erit ratio, ut in oratorio pfalmum aut antiphonam non imponat, neque leftionem recitet ufque ad fatisfaâionetn. Refeftionem autem cibi poft fratrum refeftiooem folus accipiat, ut fi v. g. fratres reficiuntur fexta hora, ille frater nona; fi fratres nona, ille vefperam, ufque dum fattsfaâionc congrua veniam coofequatur.

Dt iliis Clericis, qui iu gravioribus culpis decidunt.

Si quis clericus de ordine canonico gravioribus culpis crimen commiferit, ideft, homicidium, adulterium, fornicationem, fartum, vel his fimilia ex principalibus vitiis, corporali caftigationi fnbjaceat primitus, deinde quanto tempore voluerit cpilcopus, vd qui fub eo eft, carcere, vel exilio patiatur. Scitus illam terribilem fententiam Apoftoli dicentis: */raderv AarjV**adr fi/minem t» inter:· Sn camo, M faritus favus fit in dit Domini.* Et dum in ipfo carcero fuerit, nullus ei ex clero nullo jungatur confotiio, neque in colloquio, nifi Pnor, dc hic Colus perfiftat in psnitcntic luftu quandtu Priori vifum fuerit. Cum egrettus fuerit c carcere agat publicam pœnitentiam, & fufpendatur ab oratorio fimul dc a menta, &. omu/bus horis Canonicis veniat ante otiiutn ecclefia:, ubi Prior prsvidcat, jaceat ptoftratus toto corpora fuo ante ipfum limitem ecclcGc, uique dum ingrediantur omnes, δ(poftea erigat fe, & ftet ante fores ecclefia, & impleat ibi officium fuuin m quantum poteft, cum nullo tamen loquatur homine. Et egredientibus de eccleGa Cmiliier proftratus jaceat» uique dum omnes egrediantur foras. De abftioentia, quandiu vel qualiter epifeopo, vel qui fubeo funt, vifam fuerit, menfuram vel horam, que ei viderint competere, neque a quoquam benedicatur, ufque dum reconcilietur.

Dt bis, jar ad opus, vel nd menfam tarde occurrunt.

Si quis ex clero ad opus Dei, vel ad menfam tarde occurrerit, aut aliqua cauffa fenior (uus plalmodiam, vel mittam cantare ordinaverit, & hoc minime impleverit; & fi fregerit quidpiam ex ea, aut perdiderit, vel aliquid ex'gerit, & non veniens ante epifcopum, aut ante eos qui fub eo funt, ipfe ultro latisfeccrit, vel celaverit deliftum fuuin, dum per alium cognitum fuerit, majori fubjaceat emendationi. Nam fi ipfe fponte confellns fuerit, leviori fubjaceat emendationi fecundum modum culpte. Qui modum correptionis m epilcopi, aut in illius judicio, qui fub eo eft, pendeae.

De iis qui in Congregatione fibi catumiffa folummodo Ecclefia Citras aggregant.

Sunt nonnulli &c. Eft caput CX1X. Concilii Aquifgran.

Quot Clerics sis Congregatione Canonica conflituti, tcclefiafiica accipere dtbeant fiipMdin.

Quia fabdorum Patrum ftc. Eft cap CXX. ejufdcm Concilii.

De Orafain.

Oratorium hoc Gt quod dicitur, nec ibi quicquam aliud geratur, aut condatur expleto opere Dei. Omnes cum fummo Glentto exeant, & agatur reverentia Deo, ut Frater, qui forte fibi vult peculiariter orare, non impediatur alterius improbitate. Sed & G aliter vult Gbi forte fecretius orare, Gmpliciter intret & Oret, non in demote voce, fed in lacrymis, & intentione cordis. Ergo qui Gmile opus noti facit, non permittatur expleto opere Del remorari io oratorio, Gcut diâutn eft, ne alius impedimentum patiatur.

De Menfa Priorit

Menfa Prioris cum peregrinis, & hofpitibus fit femper. Quoties tamen minus funt hofpitcs, quos volt de fratribus vocare in ipfius, fit poteftate. Seniores tamen unum nut duo temper cum Fratribus dimittendum procuret propter difciplinam

De

Dt knihot» fi finst ia Canonica cam osnni humilitate indant ipfe* artes, fi tamen permiferit Prior. Qiod fi aliquis cx ais extollitur pro /cientia arte fu·, eo quod videatur aliquid conferta in Canonica , hic tali* evellatur ab ipfe arte, fit denoo per eam non traafeet, nifi forte humiliato , dc iterum jubeat Prior . S quid vero ex operibus artificum venundandum eft, videant ipfi per quorum mansu tranfienda funt, m aliquam fraudem prstamaac inferto . Memorentur tamper Anaoi· dc Sapbyras, ne forte mortem, quam illi in corpore pertulerunt, hanc iftivelomnm, qui aliquam fraudem de rebu* Canonic* fecerint , In anima patiantur. In ipfi* autem pretii* non fubripiaut avaritia malum , fed fempet aliquantulum vilius detur, quam ab aliis fincularibus datur , M in omnibus glorificetur Deu*.

De dirtg/ttoit Frttntot.

Dirigendi fratres in via. Omnium Fratrum vel Priori te ot ttoni commendent, & tamper adorationem ultimam operis commemoratio omnium abfcntmm fiat. Revertentes autem Fratres de via ipfo die quo redeunt per omnes canonica* horas, dum expletur opus Dei, proftrati fido Oratorii ab omaibu* petant orationem propter exceffum , ne quid forte furripuerint in via vita* , aut auditusC mate rei, aut otioG fermoois , nec pntfumat quifquam alia referre qsueeunque foris canonica viderit, eat audierit, quia plurima deftru&io eft. Quod fi quis pratampferit, vindite regelari fub-' f>ccat. SimiUtet fit qui prrfumpferit clauftra canonica egredi , vel quocunque ire , vel quippiam quamvis parum fine juffiooe Prioris facere·

Si intpfiUlit thtei Frttn λ fritrt itjut^ttlKT.

Si cui Fratri aliqua forte gravia, aut impoffibilia injungantur, fafeipiat quidem jubentis impenum cum otnut manfuetudine , & obedienti* . Quod fi omnino virium fuarum viderit pondus oneri* excedere, impoffibilitati* fu* caufla*ei,quiDA fibi < praceperit) perpatienter, dtopportune taggerat, non faperbiendo, aut refiftendo, vel contradicendo- Qpod fi poft taggeftionem fuam in fua Centenția Prioris imperium perduraverit , fciat junior ita fibi expediri, fit ex caritate confidens de adjntorio Dei obediat.

Ut ehfJifBtff fiki iwwrw *Jht FTitrej .*

Obedientic bonum non folum Praelatis exhibendum eft ab omnibus, fed etiam fibi invicem ita obedient fratres , fcientes per hanc obedientiviam fc ituros ad Dominum . Pmmiflb ergo a Prnlato, vel ab eorum, qui eonftituuntur, impeno, cui non permittimus privata imperio pnepo» ni. De cetero omnes juniores Prioribus fuis otnni caritate, fic follicitudine obediant. Quod fi quis comentiota* repertus fuerit, corripiatur . Si quis autem Frater pro quavis minima cauffa a Priore luo, vel ab alio, qui taper *fe* effe videtur, corripitur quolibet modo, vel fi leviter lenierit omnibus Priori* cujufcunque contra fe iratum , vel commotum , quamvis modice , mox fine mora raodlu ^proftratu* in terra ante pede* ejus jaceat, fetisfaeiens, uiqtse dum bcnedifriooe fanetui illa commotio. Quod qui contempferic facere, aut corporali vindiâs tabjaceat, ant fi contumax fuerit, de Canonica expellatur. Hanc autem regulam f·

A plus volumus in Cosq^egatioi nc qui* . - -

Dt erdiomd» *Arttofteihtere» n»l trim.*

In ordinatione archipresbyteri, »cl Primi* illa tamper confideretur ratio , ut hic coadiiuaini quam fibi omnis concors congregatio fecundum timorom CM, five etiam pars, quamvis parva, eongmgationis Caniori coofilto degerit. Vit· anum mento , dc Cspienti· doftrin* eligatur qui otdiModus eft, etiamfi ultimus fuerit io ordine congregationi*. Quod fi etiam omni* congregatio vitiis fisis, qnod quidem abfit, confeotienta perfode pari confilio degerint, & vitia ipfe aliquateBoos in notitiam epitropi, ad cujus Diteeefimpertirot locus ipfe, vel ad nteiatos, aut Chtillianos vicinos claruerint, prohibeant pravorum prstvataie coofcnfum, fed domum Dei dignum condituant crocrn ponam , u mua cauc , ex zrto uct tacianr, tient c contrario peccatum, fi negligent. Ordinatu* autem Archipresbyter cogitet tamper quale osuts fufeepit, &, cui redditurus eft rationem vil. Ucationis ïm, feiaraue fibi oportere prodefle macis quant prsceffe. Oportet ergo eum effe doftum lege divina, ut feiat unde proferat nova, & vetera , caflum , fobriutn , rntfericordtm, fic tamper faperexaltct mifcrieordiam judicio , ut idem ipfe coufcquatur mifericordiam . Oderit vitia, diligar Fratres, io ipfe autem correptione prudenter agar, fle sm quod dum nimis cupit eruginem eradere , frangatur vas, fuaque fragilitate tamper fufpcâus fit. Memineritquc calamum quaflatum non cooterendum. In quibus non dicimus , ut permittat nutriri vitia, fed prudenter, & cum caritate ea amputet, prout viderit cuique expedire. *Sicut jam* diximus , ut Audeat pius amari t quam timeri. Non fit turbulentus, A anxius, non Gr nimius , dt obftiaacus, non fic scio rapidus, & nimis fufpiciofus, quia fufpiciofi» nunquam requiefeit. In ipfi* impertis fui* fit providus, & confiderandus t uve fecundum Dominum , five fecundum fcientiam fit · Opera qu· injungit difccrnar, dt temperet, cogitans diferetiooe Sanfti Jacob dicentis : grvgs* mret pfer sMsvlalMds /serro laforarv,**- Cn. „ *tinter ceeUi tna i>t.* Hec ergo, aliaque tellimonia atcdoi* matrum virtutum fumons, feGc omnia temperet, ot & fortes fini quod cupiunt , & infirmi non refugiant. Et prccipoe ut prxfentem regulam in omnibus confervent, ut dum bene tniniftraverir , audiat a Domino, quod tersus bonus, qui erogaverit triticum confervis fuis in tempore fuo . *Ame Jiet vtktt,* ait , *feftr tteni»* deae *Je» ctefiitvel tene.*

Dr rtwmun OrriiMÎJ.

Si cum homioibus potentibus volumus aliqua fuggerctv, non prefumimus nifi cum humilitate , Efic reverentia, quanto magis Domino Deo univerforum cum omni humilitate, fic cordis devuiione fupplicandum eft. Et non multiloquio, led inpulitate cordis , fit compunftione lacrymarum, nos exaudiri iciamus, fic ideo brevis debet effe, fit pura oratio, nifi forte ex affcâu infpirationis divine grati· protendatur . In conventu tamen Fra trum omnino brevietur oratio , fle faâo ligno a Priore omnes pariter furgaut.

Dt tel» tot», φκβ» totott totort Cattmci·

Sicut eft zelus amaritudinis malus, qui tapant a Deoficducit ad iofernum.ita eft fle relus bona., qui

— -qut Separat a vitiis, & ducit ad bonum, & ad vi-A lsm x,crn,m Hunc etgo xelum fcrventiflimo amote exerceant canonic; ideft ut honore le invicem proveniant; infirmitates fuss, five corporum, five morum patientiifime tolerent. Obedicnuam live ccrtatim impendant; nullus quod fibi utile judicat fequatur; fed quod magis alio. Caritatem fraternitatis cafto impendent amore, Dominum timeant. Priorem fuum fiocera & humili cantate diligant, Chrifto omnino nihil praponant, qui nos panier ad vitam perducat aeternam,

Dt Obedientia Clericorum.

Illud intimare complacuit ut clerici canonici fcftivtraribus Domini ac fanftz Maria, fanftique B Bapuflz Joannis, duodecim Apoftolorum, necnon piiLipuis Feftis, ir quantum Deus poftibilitatem dedent, officium divinum dic, & node procurent, & epifcopus, vel qui iub eo eft, refcâionem eis juxta vires prxpurent. Et poft de icfcftorio exierint in canimata bibant duobus vicibus, qualiter confolatio fit, & ebrietas non dommetur. Aliis vero diebus, ficur in aliis capituliscontinetur, cibum potumque accipiant. Illud vero interea caveant pixlati, ne id quod dare debent, aut poffunt, qualibet ditlimulationc, aut tenacitate fubditis fuis iubtrahanr, ne paupertatis occafionc compulfi fint per diverfa vagan, ac turpibus fe cogantur implicate negotiis; relido ecclefiaftico officio incipiant indifciplioatc vivere; & Prclati qui eis neceffaiia, C largiente Domino, remunerari poxrant, diftrule, ît'ferrre judicentur.

Qtilittr <'uadragefima tempore agere debeant Canonici.

tjhailfagd^mt vtffo diebus clerici canonici a •niahè uCjuc J»<l Ten lift) pletjsm vacent legionibus, (ilqtrè iri nonatfi nofam plenam opctentnr qtxxf'thjdjunghùr. Poft cznatn vero ad collatione m'V.yJkftt', nblitis extra tlXUftrll txeat, nifi fyqe nteifffitas çéë^errt, St hoc ntqjrsqtrttn fiat fi Vpircqpifs., v ! qjirfdb tOnWH'permiiétnif. In quibusdi/lkis Qoidragjéfnnx 'at'Cipiimt crrmpr firgulos cod^di de DibTîqfbee^, qüoa pér OrtJînem** cX j'ntegfo legani, qdf tbdiCei ih câput Qaadraj;c(îinx dindi Îqhf. Ante omnià fine depUfertTùr umtsΛ aut dtto fehiVrcs qtii eireumeanr Canonicam honS, qnlfius vadant Fratres lèftianî, fit vidcaql'.ne laiiè inVeofatür Frater acCediOftls, qui vàcet otio, aut. Tabulis', St. non eft làxéntiisleftioΠ|; 8; non fibi inuujis eft, fed etiam alios extollit. TTic fairs, fi, quod abfit, repertui Fut fit, Cornpiatur Uinel & fecundo; Tî rton tiriendaverlt', corrcQioni regulari fybjaceat; & taliter ut ceteri umeant; ncque'Frâiêr ad Fi'atrem jungatur bons jncom petentibus.

Dofflinicô die leaïoOÎ ratent omnes, èxceptis fiî» qui ia variis officiis deputantûr. Sl qûls vçro ita nfgl'géus, & defifftofus fudrlt, tn hba Vctij, B aut non pôifit meditari, aut legere, injungatur ei opus quod factat, iit non v'içef. FdjtlbVs -infirmis aut deligatis (A) tafia Opera / tift/ars eis injungatur, ut nec ociofi fint, qec viofentîa" laboris oppii man tui, μι effugentur; qubtçtrih/itflbeallitas al> Archicauqnicus CA 7 coniidcfaffd^ efl-,

De Tacitimiltale.

Faciamus quod ait *PtophettfÀxî, chjtodiam viai meat, ut delinquam M φ/a mtq Pafui cuflo. Jidm eri t^ra, obmutui, botmiliafui "lupi, tT fi-, iui λ bentf.* Hic qfteopit Propheta; u a bonif eloqutis interdum propter taciturnitatem debet taceri, quanto magis a melis verbis proprer penam peccati debet ceffari? Ergo quamvis de bonis & fanûia & rdificationum eloquiis perfeftis difcipulis propter taciturnitatis giaviiatem raro loquendi concedatur licentia; quia feriptum eft; *tn mulilaquio effugiti peccatam*; & alibi. *mori & vita tu manibui lingua.* Nam loqui, dc docere magiftrum condecet; tacere, dc audire difeipulo convenu. Et ideo fi qus requireuda funt a Piiore, cum omni humilitate, ac fubjeâtoue obedtentiz requirantur, ne videatur pius loqui quam expedit. Scurrilitas vero, & verba otiola, vel rifum moventia zteina elautura in omnibus locis damnamus, & ad taic eloquium difcipulum aperire os noti permittimus.

Dt Humilitate.

Clamat nobis Scriptura divina, Fratres, dicens: *tmnu qui ft exaltat, bumiliakiiur, Ü qui ft bum.- liat, exaltabitur.* Cum' h«c ergo dicit, omnem exaltationem genus effe fuperbix, quud fc cavere propheta indicat dicens. *Damiut xon tfl exaltatum tor meum, aeque elati funt oculi mei; neque rrnbulavi tn magnit, mnue* m *mirabiitbui /aper me.* Sed quid* *St mm humiliter fcntiebam, Jtd exaltavi aaimam meam, ficut abla&atui fuper matre fua,* ita *retribuet tn animam meam.* Unde, Fratres, fi fummz humilitatis volumus culmen attingere, &. ad exaltationem illam czleftein, ad quam per przfentis vitn humilitatem afeenditur, volumus pervenire, adibus noftris afeendentibus fcala illa erigenda eft, quz in fomno Jacob apparuit, per quam ei defcendentrs, & afccndentcs Angeli monlirabantur. Non alius fine dubio delccnfus ille & afccniusa nobis intelligitur, nifi exaltatione defcendere, & humili<ate afeendere. Scala vero ipfa erefta noftra eft vita in frculo, quz humiliato corde a Domino erigitur ad czlum. Latera enim ejus lcalz dicimus noftrum effe corpus & animam, in qua latera divcrfiis gradus humilitatis, vrl difciplinz cvocario divina afccndendos infcruit.

Ut in Congregatione Cancnka aqaahter cibum & f>otum accipiant.

Solet &c. eft Caput CXXI. Aquifgran.

D Menfara libri.*

Sufficere credimus ad refeftionem quotidiana n tam fext* quam none omnibus diebus coda duo pulmenta propter rffferfdtunf infirmitates, ut forte qui ex μη^ non potuerit eder^.cx alio reficiatur: Ergo tfqi toffi piihhchraffW canonicis omm bui ltNfidin; £t fi ftscrit ufide pom*. aht nafcentiri leAmioi.qJtjdalwr & Ttfrljuai'. 'Pbnislftff,dlrquatbor pTOpêùm: ffivlé prafidh* atir tsettbe vet wri fit tefiéSio. (Kdd';fi ÎahiehM'fîAit Bdé iiClehi 'libtlx" tXrtii 'patiri déllatfà Vefçrr^rin VeddtmdK tâhiàtuni'. ^aboe TaS^ faerit tnaiqr ,^î'π àfbîtiio fir -phfdftXte -Pai^ri» Mr;: fi ritÿrtist, ïlhjiifô Xujerl.' Rethofa pto omtffbbfera juli, W irthiqàâtà cterittj lrxh^rtics' *t fie y*; 'qhia rtfhi1 tfc ébritràriuri» e<) ôeir^ Cfitnwantx qubniodo 'cr'ajxffÀ Î lîcot air Etemrmis'nofttH *tyWine vranféantt 'cm'da ia trfoula.* Pifêrfs VtrôJfhi'laôri 'àitité tjfyr earirrtfreftYttW qjfiihiitXs^.^ led :^f^^arn;ief^atx hr htiffuBuirn£ar-

Ùnuiqôift[aé prôritjâm lLrtjet domntf *df 'bXb*,

- - '- | · -3 . λ. rabu>

chr ÎVti

«.«

“[redacted]alius fic, alius vexo fic. Et ideo cum aliqua feru- · nobis menfura viAus alioium confli luitur, tamen infirmorum cootucntes iinbecillita-km, credimus eminem vim per fingi.los iufficere per diam. Quibus autem donat Deu» toleianuun abftinentix, propriam fc habituros ineiccdcm fci-ant. Qtiod fi :.ut loci neceflîtas, vel labor, aut atrior zftatis amplius popcfccrit, in aibitno Prions confiftat. C.onlulerans in omnibus ne fubiepat fa-tietas, aut ebrietas, ut non ufque ad faticiatcin bibamus, led parciuc; quia *vinum upoHatare faat etiam Jupienter* . Ubi autem neceftitas loci expo-fcit , ut nec fupiafcripta menfura inveniri poilit juxta poffibihtaiem ut rideatur a Przlatir, minue-tur menfura . qnia juxta illam Pfalmift» vocem. *meiini eft moditum j»fto fuper divitim peccatorum rr.-uitai.* H«c tote umma admonentes ut abfque mur-murdfombus imi.

A tanrto Paicha ufque ad Pentecoftcn ad) fex. am lefciant canonici , d: ad fera c.ment ,j car-nemque manducent ; ab octava vero Pentecoite ufque ad nativitatem S. Joannis Baptifta: quarta 8c fexta fena jejunent, & omnes die» a catneab-ihoe.tnt. Port o&avam Apoftolorum fimiliter quar-ta , £c fexta fena jejunent tdiue in idns ^feprem-bi is . keliqui» veto diebus ad textam prandeant ; 6; quod Deus dederit, cum granatum aflione per-cipiant. Qur prandii fexta *< fic ')* fi opera in a-gri» habuerint , am artiatis fervor nimius conti-nuanda erit , & m Prioris Gt providentia, & Gc omina tempeiet, atque difponat qualiter i; animx falveniur , & quod faciunt ablque mtnmutatione faciant . A biduo autem feptembns ufque in S· Marfim fecunda, quarta, & fexta feria jejunent. A tianGlu vero S. Martmi ufque m nativitatem Donum a came omnes abftineant , & ufque ad nonam jejunent. Port cdavain veroEphiphamtr uf-que in caput Quadragefimx fecunda, quarta , dc fexta inia jejunent , quod fi feftum follcmnc m lus ferus vrnciit, &. permifent Prior, bis reficiant. In Quadiagefima vero ufque ad Pafcha ad vefpc-ram reficiant. Ipfa autem vcfpera lie agantur, ur lumen lucerna: non indigeant reficientes, fed luccD diti omnia confuinr.icniur. Sed & omni tempore five carme , five telcdioms hora fic temperetur , ut mm luce liant omina.

iuod a Prulatu gemma paflio fit jubditn imponenda.

Solerler a Prxlatis fatagendum eft, ut cos,qui-bus pra-fnnt, verbis, exemplis ad bene vivendum mfoiment. iploque corde tenendum ne cos quafi proprios, fed ut Domini gregem iraftare memi-nerim. Juxta illud quod Peno ^icitur . *fi diiigu me, patie ovei mtas * meas, inquit, non tuas.Sed hoc ideo dicimus quia funt nonnulli , qui oves Chrifti non amore Chrifti , led *fuse* vel gloria: vei dominationis, ł›cl quertus grana palcant. Sed E *tL* hoc vigilanter providere debent , quod eadem pallio greps Dominici non uniformi fed multi-moda eft folliciiudmc quzrenda; fcilicet quia & terrena fub .... diligenter illis piatberc, utexem-plo . ... fimul cum verbo przdicatiam» debent follicite impendere. Quapropter ftudeat unufquifquc Praljtus, *ut* famihx Chrifti annonam fpiritalcmcar-nalemquc fideliter fubmmiflict, ut effici merean-lut cvangelicus iqrvus, dc quo dimur: *fidths ftr-u n (7 p.ud/ni , .;uen> lon/tituit Dommu> fuptr fa-mit'u>r: fiiar», ut fis IU.t m temper' tritici mtnfu-run:* Ergo ficut fubditis ncccftaria corporis tri-buui. . il.i n hilomiijus ftudcic debet ut ittkuirc·

NO Christi

A ligiofiffune oidincm canonicum fervent, & Prarla-tis fuis, ac n.agiflris honorem debitum humiliter impendant. Ut horis canonicis divinum officium dcvotiffime expleant, ut intus, ionique non fo-lum habitu, & aftu , fed cliam ipio incefiti me prehcniihiles cxiflant. Non otio vacent, non va-niloquiis inlerviant, non deti.idionibus, & cete-ris vitiorum illecrebiis incumbant. Sed potius aut orationi , aut leflior.i , aut quibuslibet eccleliar , aut reric propriis utilitatibus vacent , aut etiam ilortrinis lania , It diveriarum artium erudiantur difciplims . Ita videlicet , ut nullus in congrega-tione mutilis, aut otiofus exillcns ilipendia ecclc-*fix inofticiofc* accipiat; ut quotiJic ad collationem veniant, ubi & hanc inrtiniiioneni, & aliarum (a-Bciarum Scripiuraium fcflioncs perlegant , & pro commirtis vernam poftulent, & lcicntiam pro qua-litate amnu'di lufcipiam, ubi etiam dc communi profeftu, fle utilitate Ecdcfiz peitraftrnt. Ut om-nes in do.mitoiio, nifi quem iiifitmitas , aut fe-ncclus id facete prohibuerit, dormiant. Inrtfeüo-rio quotidie una reficiantur , nili forte quem ne-ceffitas aberte compulerit; & hoc non fine licen-tia magitbi fiat. Illis quoque comedentibus, & fi-lentium religiofe tenentibus, continuatim lcgamr lectio, & ab his intetuiffime audiatur. Ut victflim in rcfeâurio, & ceteris communibus neccftitatibus officio ferviant. Ut nullus foras mfi per licentiam egrediatur. Egreffus quoque nudum de fe detia-ftioni locum det , led magis imitabilem fc cuu-Ctbs exhibeat,

Hanc igitur geminam partionem Prxlati com-miiTis fibi ovibu·; mpendere inftanter procurent ; utpote pro animabus eorum Domino rationem reddituri ; quatenus eas Paftcxi omnium Chriflo videlicet fummo Pontifici fecum m tremendi exa-minis diem illzlas pi Tfcnt.intcs, non cum repro-bis, & divina ultione feriendi *damnentur, fed* cum cleffis partoribut potius perpetua felicitate a Do-mino remunerentur

Ut Canonici ficut in cetera , ifa etiam & in ‹u! u vejlum modum teneant (modum) difcretiomi

Quxrere Deum putius &c. crt cap. CKXIV. Aquiigran.

17 CunonKi *cucuiiut Monachorum non induant.*

Reprehenfibilcm &c. eft cap. CXXV. Aquifgi

Si debeant iterum rrtipi Fratre r excantet de Canonica.

Clericus, qui propiio vitio egreditui de Cano-nica, aut projicitur, ii reverti voluerit, ipondeat piius omnem emendationem vitii pro quo cgrellu» eft, & lie in ultimo recipiatur gradu, ut ex hoc ejus humilitas comprobetur. Qpod *fi* denuo exie-rit, ufque tertio *recipiatur; jam* poftea friat libi omnem revcrfionia aditum denegari,

De Putris.

Omnis stas vel intelleâus propiias debet habe-re menfuras ; ideoque quoties pueri , vei adole-fcentes state , aut qui minus intelligere poliunt quanta prroa fit excommunicationis, hi talcs dun delinquunt, aut jejuniis nimiis affligantur, aut a-cris verberibus coerceantur ut fanentur.

Quod non oporteat Canonico: proprium babere

Przcifyie hoc vitium radicitus amputandum

J<

-fumat aliquid date vel A ..ccipcn; fine juffiene Prioris, neque aliquid habere proprium. Nullam omnino rem neque codices, neque tabulas, neque graphicum, fed nihil omnmo quibus nec corpora fua, nec voluntate licet habere in propria poteftate. Omnia vero ncccflaria a Priurc Canonic* (f. accipiant) nec quid liceat habere, quod Prior non dederit, aut permirent. Omnia omnibus fine communia, ut fcriptum eft ; nec quifqnara fuum aliquid *e(ft* dicat, vel prxfemat. wod fi quiiquam huic nequifiimo vitio deprebanfus fuerit delcâari , admonitus femel dt iterum, fi non emendaverit, correptioni lubjaceat.

Ut nan prafanttt altius aliam dtfintdtrf aat ttendtrt.

Veretur in Ordine canonico omnis pnefiimptionis occafio; ita ut nulli liceat quemquam excommunicare, ant czderc, quamvis aliquis fua prafumptionc ipfium ad hoc irritet, nod eft fuum vindicare, aut in verbit, ant in fa&is, fed ad Priorem veniat, & ille fecundum ordiucmcautfamipfam definiat; dc qui hoc facere *prrfemplent,* ab cpifcono, vel qui fob *co* eft, judicetur.

Ut ta C««£r.g:tw Cotufaca nalh Herat alitat dtftndcrt.*

Omnibus modi? cavendum cil, ut per nnilam occafionem alter alterum defendere pnaitinnt; neque ipfsm rem ille obcuentum (*fit*) aut aliqua amicitia, aut familiaritate id a Canonicis prscfumatur ; quia gravis occafio feandalorum in Congregatione ex inde oriri folet. Quod (i quis tranfgreilus fueri: , a Priore durius coerceatur , ut ceteri timorem habeant.

Dt Taciturnitate.

Otnni tempore in ecclefia tam a populo, quam a Clero fiimmum filentmm fiat, excepto hoc quod ad laudes Dei perimet. Videamus quod ait rropheta Diam, *caflodiaan viat tarai, at* WS *dtiinqaani* ***- f*·/·' •t'r *caftodiaat, daat cotait peccator tlvtrfmn me; afaetatai, & fatal littas fam^dj /Ufa a bants.* Si a bonis eloquiis propter taciturnirem debet interdum taceri ', multo magis a malis verbis propter poenam peccati debet ceftan. Unde facta Scriptura dicit, qui enim * verbofus in ecclefia fuerit , ipfi pro fe & pro alus ratio reddenda eft in dic judicii. Ergo de bonis, dc fends eloquiis propter taciturnitatem raro in ecclefia concedatur kquendi licentia , quia fcnptum eft : *In ntaiiilopue non deerit pecca* Et alibi· *Mars & vita m rntnu hn^aa csnfiflit .* Nam loqui, & docere magit.ro condecet; audire, À intendere difopnlo convenit. Qui hanc taciturnitatem in ecclefa minime ctiflodierit , fed fregeni , fit iplo die pernitens in. pane , & aqua ; fit fi teuia vice hoc fccetit feptem diebus poenitear ut Grata. Et fi amplius hoc fecerit, corporali difciplinz fub)iciatur , ut ceteri metum habeant.

iuci.-!«»· i*-*/I x** k*;u.t C<o <>0»··i' i· " r' "*' i"*' """"

Dt Fratribas fufttpundis »» Canonica .

Noviier quis veniens ad conve«feiionem non ei facilis tribuatur ingreiTus, fed ficat ait Apoftolus: *Probate fpirttat'fi txDto faut.* Ergof. veniens perfeveiavenr pulfans, fit illatas fibi in;mias,& difficultatem mgrrfTus poft quatuor, aui quinque dies vifiis fuerit patiens portare, & perfiflere petitioni (ure, annuitur ei ingrcilus, & fi: in cella hofpitum paucis diebus. Poftea autem fi: in cella viliorum , ubi medicetur , & manducet , & domiae , de fenior talis ct deputetur , qui aptu- E: ad lucrandas animas, qui fuper cun uaimno curiofe intendat, dc follicitus fit,firev<a Dr-m quxrit, fi follicitus fit *ad* opus Dc,, ad nbcdicu tram, ad opprobria. Praedicentur omnia dura, δ: afpera, per qux itur ad Deum ; & fi promiferit d:· Habilitatis fus pcrfcverantia, poll duorutr menfium circulum legatur ei hcc regula per oidinem, fit dicator ei ; cccc lex, fub qua mihisrc vis ; fi potes obfervare, ingredere; fi vero non potes, fiber difcede. Si adhuc fteteric, tunc reducatur ut fupradiftj cella novitiorum, fic iterum probetur m omni patientia. Es fic poft fex menfium circulum B relegatur ei regula, fit fciat ad quod ingteditur . Et ü adhuc fiat, poft quatuor menfes iterum legatur ei eadem regula, dc fi habita fecum deliberatione promiferit fe omnia cuftodirc, & cunila fibi imperata fervare; tunc fufeipiatnr in Congregatione, fetent fe tub regula couftiiutum, quo ex illa die non liceat egredi de dauftro Canonicorura, ncc collam excutere fub jugo tegula, quod fub tam morofa deliberatione licuit excufare(excuteie) aut fufeipere. Sufcipiendus autem inOra torio coram omnibus promicat de ftabilitate fua, fit converfione morum fisorum, & obedieniia co ram Deo, & fanfiis ejus, u' l'. aliquando aliter fecerit, a Deo fe damnandum fciat. De qua promiffionc fua faciat petitionem ad nomen Sanflorum, quorum reliquia ibi fun», dc Redo i / »-fenti. Quam petitionem πv:α <·.η feribat ; i, - fi litteras non feit, alter ab eo rogatus feribat, 3c iife novitius fignum faciat, dc manu fua fuper altare eam ponat . Quam dum pofuerir, incipiat hunc verfum : „ Sulcipe me Dom.ne fecundum „ eloquium tuum, dc vivam; dt ne confundas me „ ab expefeattone mea . " Quem verfum omnis Congregatio tertio refpondcat ; adjungens Gloria Patri dcc. Tunc ille Frater novitius profternatur fingulorum pedibus , ut orent pre co, dt jam ex illa die in Congregatione reputetur. Res, fi quas habet, aut eroget prius oaupe*'bu;, aut fafia 'olemniter donatione conferat ecckâz, nihil relervans ex omnibus, quipre quia ex illo die nec p.*oDpni fui corporis poteftatem fe habiturum icixt . Mox ergo in Oratorio exuatur rdbus propriis ',uibus vefiitus eft, dc induatur tebus ccclelix . Illa aurem vcftimcnta , n-i.bus exutus eft, repona tur in veftiario confervanda, ut fi aliq't?ndo fuau.-nte diabolo , quod abiit , confcnfcrit ut egredia ur de Congregarior.e, quod abfir, tunc exutus n. js ecdefiz projiciatur. Illam tamen peti:, nem ejuv, quam defuper anarc pofuit non recipiat, fed .n Canonica refervctii-.

ahno ^'i^tSTC

I'e Filiis nobilium, vtl paapt.nm afferant:r.

Si quis forte de nobilibus offert filium fuum Deo in ecclefia , fi ipfe puer minori xtate e-t , E faciant parentes ejus petitionem quam fu~na diximus, & cum oblatione fit ipfe pctiiio menus veio pueri involvant in palla Altaris, & fic eum oflerant. De rebus autem fuis aut in prefent: petitione promittat fub jurejurando quia nunquam per fe, ncc per lufpeftam perfonam, vel quolibet modo ei aliquando aliquid dent, aut tribuant occafionem habendi, vel cerre *fi* hoc facere noluerint, & aliquid offerre voluerint, in clecmofyu.i ecclefiK pro mercedes fuas *(fic)* faciant cx rebus, quas dare volunt ecckfiz donationem ; tefervato fibi, fi ita voluerint , uiubuduario ; atque ita omnia aftruantur, ut nulla *fufpicio remaneat* puero, per quam deceptus perire poffit, quod ?bfit ; quod ex-

—I . I experimento didicimus . Similiter autem & pan-A petes faciant, Qui vero « toto nihil habent fimplieiter petitionem factant, A cum oblatione of* ierant filium fuum coram teftibas.

anno

Dt lajuaetraae ttti,

Si quis ex clericis infirmator, epiteopus» vel qui fub eo eft, habeant maximam curam de illo, dc caveant ut non negligatur infirmus, fed ficut re* vera Cbrifto » ita Ci fitrviatur . Quibus infirmis fint maofiones deputata, fit rationabiliter difpofits, fit fit unus ex clero timens Deum , qui cir* ca infirmum maximam' gerat (curam), de omnibus neccffitatibus ejus , habeat folatinm fi opus eft, juxta quod conftiiuerit Prior . Sciat quia fi B bene miniftravcrir, gradum fibi bonum acquirit . Sed & ipfe infirmus confideret in honore Dei fibi iervire, fit non fupetfluitate fua cootriftet fervienti fibi , & boc prudipendum ctt quod infirmos, licet omni hora cibum fic, potum accipere quandocumque defideravetiat, vel opus fit.

ad Agrvdnv, dT *esareadaav nufUtaaatar.*

Tales 3ic. Eft Caput Aquifgr.CXXXHI. in Edit.

Dt Caateribat.

Studendum &c. Eft Caput CXXXV1I. in Edit.

QwJ Cantonbai, & Pfalltatobut Demiaa AageletumC ^ra]talia.

PfaOentium ficc. Eft Caput CXXXII. in Edit.

Dt diligentia Pfallemb.

FftCtpVU. U*° Ubique credimus divinam efle prsfcntiam, fic 'K',le' Domini (peculari bonos , & malos . Maxime umen boc fine aliqua dubitatione credamus cum ad opus dirinum albibmus ; ideooue femper memores effe debemus quod ait Propheta : SrrO-re *Demiae i» timore , & e»ullate n tum tremore.* Et iterum : *Pfailitt fepttntcr, & : m ceufpeilu Augelerum pfallum tibi.* ErgO confideremus qualiter oporteat in confpeftu divinitatis ,& Angelorum D ejus orare; & fic fiemus ad pfallendum, ut mens noftra concordet voci noftrx ; nam ficut bonis hominibus, vel potentibus (cum) eliqua luggerete non prefumimus nifi cum humilitate, & reverttaia ; quanto magis univerforum Dominus M nobis cum humilitate, fit puritate fuppiicandus eft ?

De Officiu drviah ia uoflibui.

R«fvoid«t !?··.**' ?1" i»- Hiemis autem temporibus , id eft a Calendis Novembris uique in Pafcba , juxta confiderationem rationis oftava hora noftis (urgendum eft , ut modice amplius de media nofte paufentur, fic i*m digefti ad vigilias iurgant, poft finitas no-

r.u>. fturnas dicant veifuin : *Euultabuut foa&i ia glo-]£ na* : aut , *Exulttat jufii '- coafpe&u Dei* . Deinde Kyrie eleyfoA, fit Orario Dominica; fit faciant intervallum , excepto diebus Dominicis , fit feftivalibus Sanftorum , juxta confiderationem epifcopi, vel qui fub eo eft; id eft ut quadraginta, aut quinquaginta pialmos poffint Cantare» fecun-

f,,f,, 1Br. Mio dum vifum fuerit , vel hora permiferit . Et qui pfallit ter aut duo vel lcftionum aliqqid indiget, meditationi inferviat, fit non pnafumat aliquis in ipfo intervallo dormire , nifi cui infirmitas cogit ; fit hoc per comiatum fiat, fic qui aliter fccetit excommunicetur . Reliqui omnes ordines vigiliarum teneant . In ipfo autem inter-

vallo fommum Glcntium fiat tam in voce, epam. in aftu, vel incсffu, fini in fono alicujus rei, ut liceat unicuique abfque alterius inquietudine peecata fua cum gemitu, & fufpirio, & lacrymis Domino confiteri , & veniam pro ipfis ab omnipotenti Deo orando, & petendo pottularc I

anno

Dt vi^iliaraae autifuihfte.

Autifua »fi flic. Eft Caput CXXIX in Edit.

Dr Materiar/.

Dt Matutiatram &c. Eft Caput CXXX. io Edit.

Dt Ctafurgeudit i» atfic Caataicit.

In primis cum de kfto iurrexerint canonici fi. guum crucia imprimant fibi tribus vicibus ita dicendo : /a sMuar *Patrii* ficc. Et tunc incipiant verfum illud : £n dsrwfo/, *& femaam catpi.* Finiatur pfalmus uique in finem cum Gloria Patri.

Dtitit Oratit.

„ Gratias tibi agimus Domine Deus Omnipo-
„ tens qui nos tranfafto noftis (patio ad matuti-
„ nas horas perducere dignatus es, quasiumus ut
„ dones nobis diem bunc fine peccato tranfire ,
„ quatenus ad vefperum tibi Omnipotenti Deo
„ placere valeamus. Per fite. " Cum autem venerint ad limen ecdeffo ofculentur eum, fic dicant :
„ Perfice greflus meos in feraitis tuis , ut non
„ moveantur veftigia mea . Ego clamavi quo-
„ niam exaudifti me Deus ; inclina aurem luam
„ mihi , fit exaudi verba mea . Quam amabilia
„ funt. Uique in foculum foculi laudabunt te. "
Et afpiciant ad crucem , five ad vultum Domini , fit dkant hanc orationem : „ Salvator om-
„ nium Deus, noli nos perdere pro quibus digna.
„ tus es in crucem afeendere ; fubveni, fit libera
„ nos in tempore anguftix. "

Alia.

„ Domine Jefu Cbrifte Filius Det vivi, qui
„ per crucem, fic paflionem tuam redemifti mun-
„ dum, redime nos, fic libera nos *a peccatu no-*
„ ftris, fic de manibus omnium inimicorum no-
n ftroium , qui es bcnedtftus in fecula foculo-
„ rum . Amtn. "

Tuae profanât fe ia terram, & dicat baac tratitmat.

,, Domine , te adoro unum Deum in Trinita-
„ te manentem, Patrem, fic Filium, fic Spiritum
„ Sanftum , trium perfoaarum , unius natunc ,
„ unius Deitatis , unius majeftatis , unius pote-
„ ftatis , unius aeternitatis. Tibi fit laus, fic bo-
„ nor, fic gloria , poteftas, fic imperium in focu-
„ la foculorum. Arnen. "

Et date fi^at tmaet ia cbtrt eta^regati Fratw lacifit itt pfalmei :

Ad Dtmiaam eam tribularer : ufquc ad : yw *ctafiduat :* pro fidelibus defunûi», fic ui fine : *Aequieat atenuM. Pater atfler.*

Cafitala.

„ A Porta inferi
„ gt. Erue Domine animas eorum. Requiefcant
„ in pace.
„ R. Amen.
„ Dominus vobifeum,
» JL Et cum fpiritu tuo.

Om-

ANNO CHRISTI *It*

Oretie. /*

„ Abfolve qu«fumus Domine animai famulo-
„ rum , famularumque tuarum , jsmnium Chri.
„ ftianorum hdchum deiunâorum ab omni vin·
„ culo delidoium , ut ia refurrcâionis gloria in-
„ *ter fan&os, fit.* ele&os tuot cat rcfufcitare pre·
„ *cipur. Per* Ace.

Pre Ct»£rt£iline Ffalmi.

„ £ai *confidant i- Domine,* nique ad. *de Profin-*
„ *du ;* per omnes pfalmos *Gloria Patn . Kyrie*
„ eleyfon. Chrifte clcyloo. Kyrie eleyfon. Pater
„ nofter.

Capital.

„ Memento noflri Domine in beneplacito popa·
n li tui «
„ Ei vifita nos in fskits (jfc)
„ Memento Congregationi* tus,
„ B- Qjiam crea (/O
„ Dominus vobifcum,
„ 51. Et cum &ç.

Ora/iv.

„ Deus , cui proprium eft mifcreri Temper Ar
„ parcere , fufeipe deprecationem noftram , & fa-
„ mulos, Ac famulat tuas, quot deliâorum cate*
„ na conftringit , intercedente beata Mana fem.
„ per Virgine , Ar beato Laurentio martyre cum'
„ omnibus tandis mifcratio lux pietatis abfol-
„ vat · Per Alc.

Pro Famihartbu.

De Prefmdis, ufque ad : *Leadate nomen Demi-ni* . Per omnes pialmos Gloria . Kyrie eleyion . Sequitur Pater noiier .

Capifnla.

„ Salvos fac fervot tuot,
„ R. Deus meus fperantes.
„ Fiat pax m virtute tua ,
„ 0i. Et abundantia Atc.

Oratis .

„ Prxtende Domine miiericordiatn tuam fideli*
„ bus , dexteram cxleftis auxilii , ut & te toto
„ corde perquirant, & quas digne poftulant con-
„ lequi mereantur. Per &c.

Time a Prien t vel Hebdomadario incipiatur.

„ Domine labia &c.
Reip Chor. Et os meus fcc.

Prier dicet.

„ Deus in adjutorium &c.
Refp. Cbor. Domine ad adjuvandum Ace.
„ G'oria Patn &c-

Hebdomadarii/ dicit fnper Venite .

Sequitur Pialmus.
„ Venite exultemus &c.

Finite Pl'aime cantet bfmmem nd ipfum diem perimentem.

Quo finito dicatur a Priore Antiphona ad Noâurnum

Chorus vero incipiat Plalmum, & per unumquemque Plalmum *Gloria Petri* . Et uc poft biros pfalmos cantantur antiphons de ptalmis ipGs. Fmito noûuitio du at verium imus ex pueris *id pium* diem pcGinentrrr . 'l unutemfquc in code fuo fexrete dicat : *Piter nefiet* . Et ab folvatur a Priore . Ledor auiem petit* beneJiftione a Priore benedicatur . Sedeant omnes in kamnis cum magno filcntio audientes land.mi ledionem Finita vero kfbone cantoics canant refponforium. Cumque fuerint pe ledx iediones tret canatur Gloria Patri cum lumma rcvcientia. in honorem fanâiftiinc Trinitatis , ad quam vo cem omnes furgant.

ANNO /HRISII

Finita repetenda dicatur a Priore, *Dei' m ad-jntorum .* Et cantent Matutinum, *Landibu* cum Antiphonis ipfius diei. Poti finem ptalmi I *Laudate Dominam de Cabi,* legat Hebdomadalius 'eâioncm . I une duo pueri canant rciponforium breve ad ipfum diem pemnentem cum *Glorn Patri* . Deinde Hymnut incipiatur a Priore. Unus de pueris dicat verlum . Prior vero incipiat antiphonam de pfalmo *Bcnedifiu* . Chorus vero (equatur totum plalmum cum *Gloria Patri* . Iterum dreatur amiphona . Qua exp'eta Hebdomadarius dicat : Kyrie eleylon , tubus vicibus . Chrifte eleylon , ttibus vicibus Kyrie eleylon , tribus vicibus. Sequitur Pater noHcr m voce. *Et ne m/ indece/ tn lentatiencm ; fed libera nos λ* «va-J». Sequitur :

„ Ego d>xi Domine miferere mei.
„ R. Sana animam meam quia peccavi tibi.
„ Convertere Domine aliquantulum,
£ Et deprecare iuper 1ervos tuos.
„ Fiat, Domine, milencordia tua iuper nos,
„ 0i. Sicut fperavimus m te
„ Sacerdotes tm induantur juftitiam,
„ R. Et fanât tui exultent.
„ Domine lalvum fac Regero.
„ R. Exaudi nos in die qua invocaverimus te·
„ Oremus pro Paftore notlro.
„ 0t. Dominum (& lie Temper) confervet eum,
„ At vivificet cum , Ac mundet in terra animam
„ ejus, Ac non tradat cum in manu inimici ejus.
„ Salva populum tuum, Deus, & benedic hxrc
„ ditati.
„ R. Et rege eos ufque in frculum.
„ Memento Congregationis tuz ,
„ Quam creatti ab initio,
„ Fiat pax in virtute tua ,
„ >. Et abundantia in turribus tuis.
„ Oremus pro fidelibus defunâis.
„ |ı. Requiem aeternam dona es Domine, & lux perpetua luceat.
„ Anima famulorum tuorum, Deus, requiefeant in pace
„ B· Arnen.
„ pro Fratribus noftris abfentibus.
„ Salvos fac fervos tuos, Deus meus, fperan.
„ tes 10 te .
„ Pro e'aptivis, £r afBiâis.
„ >. Libera eos Domine ex omnibus anguftii:
„ eorum .
„ Mute cis Domine auxilium de fanfio,
„ 0t. Et de Sion tuere cos.
£ „ Domine exaudi orationem meam ,
„ R. Et clamor meus ad te perveniat.

Pialmus. *Mtfertre mei, Deu.* Quo finito fur* gat Hebdomadarius, & dicat:

„ Domine Deus virtutum converte nos,
„ R. Et oflende.
n Dominum vobiicum,
„ R. Et cum fpiritu tuo.

Sequitur oratio ad ipfum diem pertinens. Eaque finita dicatur antiphona , Ac oratio Sanâas Trinitatis; Ac de lanâa Cruce,- de fanâa Maria ; & fanâis Angelis ; de fanâo Joanne Baptifta ; fi de ianûir Apotlolis ; & de fanâo Laurcnbo ; Ac de fanâo Datnafo ; \ omnium Saudorura.

Tune

anno CH|K^T'

Tunc incipiatur Prima a Priore cum hymno. In fecunda Ferta dicatur Pfalmus : *Deu* , Dr*r *mrar refpitr* r» «m . *Dear* m »*** *tie* . Sob una *Gleria Beati imrtacilati.* Et: [redacted] f-- rarngr/ fub una G/ana. Λ/triéor. Et : *Adbtffi* fub uua Glana

In tertia Feria. *Demum rtgit *e, &; Dtir* ia *aeniit tie*

in quarta feria : Dsasta *tfl terra,* fit. *Dtn* ia uni«, fub una *Gloria.*

In feria quinta : *Ai tt Deit levavt ;* fic · *Dtat* m «anne, ut fupra.

In fexta feria · *Jidica erat, Deu ; & ; Dear* , ή osMtinr, ut fupra.

Sabbato : *Coafitnttnr Dentiae , & ' Dtat* r« nensta, ut fupra. Et omni die Fides Catholica adjungatur . Que canenda eft voce, & mente (fit nulli hceat eam canere cum velato capite.

Qua finita Hebdomadarius legst kdionem . Et dido verfu, dicat. Kyhe elation, tribus vicibus. Chrifte eleyfon, tribus vicibps. Kyrie, tribus vicibus . Dein fecrcte Pater nofter . fic Credo in Deum.

*Sequitur Caput ; inde confeftio inter fe invicem dicant.

Sequatur Hebdomadarius : Dignare Domine die ifto ficc.

Difta oratione pergant in Capitulum

S^iomodo folvatttr CaptlulirtH

Venientibus autem in Capitulum Hebdomadarius petat beuediftionem , & benediftus a Priore, denuntiet aetatem Menfis , & Lunae, & Natales Sanâorum, quorum fefta craftinus excipiat dies . Tunc Prior dicat : *Prrtttfa* ia *caafptUi Doutai ft. Mort Sai/lorifH tjar.* Deinde Prior dicat „ Sands Maria , fir ipft fanât , *ll.* omoes fanâi „ intercedant pro oobis ad Dominum Deum no„ drum, ut mereamur ab eo adjuvari, qui vivit, », fit regnat in fecula frculoturc . K. Amen " Deinde dicatur verfus : Dear ia *aJjatornn ntei ralmit* . *Dtu id adjavanlitee nt,* tribus viubus , Prtcrc incipiente, & ceteris refpondentibus, fub jungentes *Gitrii Path.* Et poftea Kyrie eleyton , & Oratio Dominica I *Et at ns* m.fvcu *m tritatioaetn ft. Std- hbira* no< *a naio* Rcipice mD „ lervos tuos , & in opera tua Deus , & dirige „ filios corum , fit fit fpiendor Domtm Dei no„ ftn fuper nos , & opera manuum noftrarum „ diri» fuper nos. Gloria Patrt raram.

„ Dirigere & fanâificare , & cnftodire , fic regere digneris, Domine Detis Omnipotens, rex „ cscli , fir terre hodie corda fic corpora noflra , „ fenfus fit aâus noftros, fic locutiones noftras io „ <via tua . fic m operibus mandatorum tuorum , „ ur hic fic in «ternum pei te Deus Jetu Chri„ ftc Pater fanâe falvi , fic redempti efte meresw mur , ut ubicumque ierimus , angelus Domini „ bonus comitetut nobileum ad dirigendos pedes Λ noftros io viam pacis, fit ventatis Adiuva nos „ Salvator mundi, falva nos rex glori* Chrifte , „ qui vivis & regnas cum Deo ratre in unitate „ Spiritus fanfli Detr per omnil I^ula fcculo„ rum. Arnen. "

lune Lcâor legat Capitulum de Regula , quo finito Prior dicat : Adjutorium noftrum m nomine Domini. A.Qpi fecit Catium, Ac terram. Benediciic. ftDnis benedicite. (A / Benedicat, &' cuftodiat nos omnipotens Dominu·. ft. Amen

W rarsr/ ad *Captialrrrte ttr^at*

IJcircn Deo auxiliante quotidie ad Capitulum omnem Clerum renue confhtmmus , ut emina

A verbum audiat, ut epikopus, five qui^ itflc »detur ibidem, & quod jubere h.i!<(\ubtjt «wnn quod corrigere, corrigat , fit quidquid tacicndum ' T?' eft, ordinare ftudeat, & qui culpabibt eft, pofiulet veniam, dt fecundum modum cuipe .'uJiouiu recipiat .

Qjtifaau watan pefiaiat pri <.aipa .

Quantum plus fe *humiliat* , tantum rnilencorditer ac levius a Priore judicetur . NeceiTe ift emm , ut omnes noftr* negligentia: , id eft iogitatiooum , locutionum , v<j operis in preienti vita per vetam coofellionem , dt humilitatim femper judicentur, ut non poft mortem icos nes faciant,

Surgentes a Capitulo inclinato capite ante Priorem omnes dicant: Benedicite. Et ille humiliter, ft. Deus · Tunc vadant infimul, aut feparatim ad opus fibi indiftum, ut ratio prcllat , luftodientes filentium . Decantent pfalmos tuos fioguli, aut bini, juxta quod congruum eft , nihil loqucntes , nifi forte de ipfa arte quam agunt , fed tamen caute. Et quando inceperit opus dicat /Ara* *n aijatarrim retrait ritndr* . Et quando timent dicit : *Beaeeitfhi ft Deutar Deu,* ψ«ι *atilav^h tere tJ ttnfelatii n w* Refpondet alter *Milrrratat ttefiri OtmnpMrat Dtat. Anti.*

Quando autem communis operatio necefle eft , unufqutfque opus illud exerceat , quia otiofiiss inimica eft aninua.

$saii/rr dirfsu *Duniotrit vtÿui* agaalvr.

Dominice temporibus furgatur ad vigilias , in quibus vigiliis teneatur menfura , ut modulant* Înma vigilia , duodecim pial mos decantent cum II. anuphonis , Tamen per unumquemque pialmum dicant : Gloria Patri . Rcfideonbus cunilis tn fubfelltis difpofite per ordmem legantu· in ω-dice très leftiones cum Refponforiis luis . ubi tantum tn tertio Rcfponfoiio dicatui a cantante ' *Gloria,* quam dum incipit, mux omnes cum reverentia furgant Poil quas ieû tones fequantui ex ordine tres plalmi , lubjungentes per fiogulos *Gloria Petri,* aim Antiphoms Deinde verius.

Poti quos iterum kgantui alie III IcAiones com Reipoofonis ordme quo fupra . Poil quas dicantur ahi ires pfalmi cum Alleluia . Dido ctlam verfu & benedicente archipresbytero, legantur ah· très leâiones de Novo Teftamcnto , ordine quo fupra . Poll tertium autem Refponfonum incipiat Archipresbyter hymnum : T» ZArwav tardante!. Quo perdiâo legat Hebdomadarius leâiooem de Evaogelio cum honore , & tremote flantibus omnibus . Qia perleda , rcfootadearv omnes . ataam . Et fubfequatur moi an Archtpresbytero hymous : *Tt drtti lait* Et data bene diftiotse incipiant Matutinum . Qui ordo vigiliarum omni tempore, tam sftatis, quam hyemes quatiier in die Dominico teneatur; mfi forie , quod abfit , tardius (urgatur, *(lurgat)* aliquid de leâionibus breviassdum eft, aut Refponforus, quod tamen omnino caveatur ne proveniat. Quod (i coo *tigcrit* digne inde fatisfaciai Doouoo *in Oratorio* . per cufui evenerit negleâum

Saaliter n Sateflenae rrfawtaiihti org/λ»

Γη ianftorum reftivitatibus, vcl omtiixit foilrm n.rstibui, ficut diurnus dornimco dir i?rndum , >? agatur ; excepto quod pfalmi, eut enf-pborr \ el !» -Qio.ICi ad iplu-T» diem perttncnrfi dicantur modus li p* .·Tcripiu» teneatur

anno CM;,7T'

ÿaalttrr ^uadraft/atli tmpanitti tgrrt distant c-wmk».

In quidragefimis namque dkbua, quod eft a fe- ll· ntare S. Martini ufque in natale Domini quoti dic Canonici feptem pfalmoi fpccialcs decantent cum lubQquente letenia. Similiter a Caput jejunii uique tn Pafcha. In aliis diebus quotidianis III. dies in hebdomada ita agantur. Completa autem Jctuiia dicat Pater oofter. Deinde : JÔaw.-ae *Dut* rx *adjattriam "H»» intrude*t totum cum *Gloria.*

Sanantur Capitala.

„ Oftende nobis, Domine, mifericordiam tuam,Q „ U· Et falutare.
„ Peccavimus cum Patribus noftris. &■ Injuftc egimus.
„ Domine non fecundum peccata noftra facias „ nobis. 5k. Neque fecundum.
„ Etto nobis Domine turris fortitudinis, R. A „ facie.
„ Pro Fratribus, & Sororibus noftris abfentibus. „ {t. Salvos.
„ Mitte eis Domine auxilium dc Ssndo, {L Et dc Sion.
Domi.it: exaudi Orationem meam, R. F: cia· „ mor meus.
Dominus vobifeum, ?·. Et cum fpiritu tuo.

Orati),

„ Sufcipere *digneris*, Domine Dcut Omnipo- „ tens, iftos pfalmos confccratos, quos nos pec- ,· cstuies. \ indigni cantavimus, & cantare cupi- mus in hororem nominis tui propter nos pec- ·, Citorcv, feu pro cunila Congregatione, vel pro rundis confangumeis noiiris, & benefaftoribu; „ ηuПιιv, nec non & illis, qui in nos fiduciam „ lishrn' Concede Dom ne ut ifti pfalmi nobis „ proficunt .id falntem. & ad veram pœnitenttam ;i.> pcrdnc.wt. Per 5<c.

Orath pr? Cofwrrpafsw.

„ Omnipotens fempiterne Deus, qui faci' mi- lalnii m?gna folus, pretende fuper hmulum „ tuum N. & fuper cuiithm Corr/egationen- l·- „ li eomrutbm fpiri'urr p.r?tiX ùfutaris, ut & „ m veritate tibi complaceamus, perpetuum nobn rorem tux bcneJiftioms infunde· Per &c.

Aha

„ F.iinilism bujus facri Coenobii quifumus Do- „ mine, intercedente besto Laurentio many rc tuo, „ perpeti;© guberna moderamine, ut adfit nobis, „ Cx m feventatç cautela, S' inter cfpida toriiru- „ de. Per i.c

A.·.j.

, Dominaror Domine Dens Omnipotens in vo. E ·, l.miatc iua univerfa funt pofita, tu nofti orr- nu ante quam fiant, tu icis qu>a innumerabi- „ les funt iniquitates noftrz; & quomodo pro a- „ !iis r-jgAre valemus, qui pro nobis metipfis ido- , nei non fumus? Tsmen, clementifTime Pater. fecundum multitudinem clementiz tu* fufei- „ pe preces fervorum tuorum, qu»s in confpcito „ inajeftaiis tu* eftundere prefundmus, ut refpi- „ c at nos › & ntiferearis noftri. Tu clemcniifli- me Parer, qui hanc Congregationem ad glori- „ f.candum nomen tuum ianâum in hunc locum >, adunate permtiifti, da adjutorium tuum fin- itam dc cxli.v nobis Urvis tuis, ne patiamur „ detrimentum animas noftra.·, *ii* ne dc» hanc- „ Congregationem in ddperfione. fed conserva ,ΛΤ^ι „ cam propter otynen cuum ün&im, & reple „ corda noftra fide, fpc, car'late, ©bedrentra, A difcrctione, humilitate atque patientia, λ fac Re&ortm noftrum, >tque Patrem, /ccundum „ cor tunm ambulare, ut faciat voluntaxem tuain ad falutcm fu*m, St noftram, qualiter te Dc „ mine fetnper mereamur habere pallorem, 5 „ in omnibus protectorem; fiatque Domine vo· „ luntas tua in omnibus nobis, ut te mileran- „ te pervenire mercamur ad gloriam regni tu: · n Per ÛCC. <

Pe Matutina OfumuM SMÎîorum.

Interim hoc decernimus, ut quotidie Matur num in honore Omnium Sanâorum. nec non Ce Vefperum Canonici devote canant, fimuique & mortuorum non pratermittant, η.Γι Dominicis diebus, & prarcipuis feftis, io quibus novem !e- âiones faciunt I Sed tantum pro cornm animr. abfolutione, & falute vivorum duos plalmos can tint cum requiem xternsm „ Kyrie ekyfon, „ Chnftc eleyfoo, Pater nofter. Et Cap. Often „ de nobis Domine. A porta mferi.

Oratta.

„ Aftiones noftrss, quzfumus Domine, afp „ rando privem. fle adjuvando proicquere, ui „ eunda noftra operatio, & a tc temper incipiar, „ & per tt accepta finiatur, & anim e famulo- „ rum &c,

S^aliter Caaantci divir.a epera ptr Jit·* agwi/.

Ut ait Propheta *: Srptirs in <l:r tjadem t. hi.* Qui feptenanus L?.ratus numerus a nobis >.c implebitur, fi Matutini, Primr, Tertix, Sexta, Non*, Vcfper*, Complciornquc tempore nollræ fcrvitutis officia pcrfolvjmus, quia de hH d'U'ius horis dixit; iepties m dic laudem dixi libi Nam de noâvrnis vigil is idem ipte Picpheta ait : me- dia nofte furgebam ad confitendum tibi I Ergo his temporibus referamus laudes Crraiori noibo friper judicia juftin* fuse; ideft; Matutinis, I*r pm», Tertia, Sexta, Nens, Velpcra, Completu- rio, & node lurgamus ad confitendum

Ifiiaruf dt Landtbu: Ditinu Dturnn tn I-ibr.. O/ftitorutn.

Horam Tertiam &c. Eft in edit. Cap. *XXVI.* Additur vero hic ftatim poft illud Caput, hcc quod modo iubdo.

Tertia vero, Sexta, & Nona idem (A) eo or- dine celebretur oratio; id eft; Â'rvs «a *ndjaterium meum,* hymni esrumdem horarum. Autiphonas. Pfalmoi ad Tertiam a *Lrgtm ptne mit Domtnr*, ufque ad *Dffrctt tn falutari itto*. lub trina *Glo rta.* Ledio, & verfus. Kyrie cieyfon, nd Comple tum eft Sexta a *Drft::)* uique ad *Mirabilia*, i.r iupra. Nona a *M.iabilta* uique .id *·.<! Dimmurn t <w tniulartr,* ut iupra

Oratu ai Ttrttam.

„ Domine Jelu CJirifte cui hui a icrtia dici ad „ crucis pcenam pro falute mundi duflus es, te „ fuppliciter deprecamur, ut noftia dclca» pecca „ ta, ûc dc prxteritis, & pnientibus mali» icm- , per apud tc inveniamus veni.-m, & dc luturis „ jugiter faoâum angelum tuum de Olis 1.,'bca- „ tniM cuftodcm. Qui vivis λ régnas *ite-* "

Paft

ptft Tortio Pfal*s.*

UfjxrotiO **Dnt.** Pf. *Miftrtrt *tt Dw, mtfrrtrt uni* PL *Dt Profmdu demotu*, cum Requiem z* tc'nim. Kyrie eleyfon. Pacer nofter·

CtpMt.

„ Salvos fac fervos.
Fiat pax in virtute·
„ A Porta Inferi.
„ Dominus vobifcum.

Oratio.

„ De famulis & famulabus tuis, quzfutnus Do· B „ mine, in tua fide finceritatis couiUmuun, ut „ in caritate Armati, nullis tcnuciooibos ab eo· „ rutn integritate vellantur. Et pacem tuam no- „ ftris concede tempo,ibus, & animz famulorum w tamukrumquc tuitum requitiesnt in pace. Per » &c'

Ortho·.

>, Deus veni» largitor &c.

Ortho «d Sextam.

„ Sanfturrt, & terribile nomen tuum, Domi· „ ne, qui pro nobis magnalia fecifti, iexta au- „ tem hora in crucem fandam afcendifti, tcne-C „ bras mundi illuminafti, ira corda, dt corpora M noilra illuminare, & fandificarc digneris.

Poft Srxttm Pfalmi.

Dtos mifertatar nobis. Pf. *Donrw txtttds orahonrav,* ÔT *clamor mns.* Pf. Λ *FrcLsndss.* Kyrie ut iupra.

Ortho.

Domine Jefu Chrifte, qui dum hora nona in crucis patibulum confiantes) latronem infra (A) mania Paradifi tranlire fecifti; prrfta, ut poft obitum noftrum nos peccatores portas paradiG facias introire gaudentes· Qui vins &c. D

Poft Nonam PJalmi.

£oi rrgti Ifrad. Dt Profandis. Vorem mtam. Requiem, ut fupra.

Vefpertina autem Synaxis quinque pfalmis cum antiphonis terminetur. Poft quos pfalmos, lettio recitanda eft. Inde rcfponfonuni Ambroiianum. verfus, canticum de Evangelio; Letama, dt Oratio Dominica, & fiant miftz l

Completorium autem, trium Pfalmorum dicione terminetur, qui plalmi direâanci line annphonadicendi funt. Poft quos hymnum ejufdem hor«,· lcfiio una, verfus, &' Kyrie eîeyfon. Bcncdiâio, de mifla fiant.

Dt Vtfperiinii horn.

Vcfpcrtinum &c. Eft Cap.CXXVII.iaAqu.fi;'

Dt Complttts.

De Completis dtc. Eft Cap. CXXViil. m Aquifgr.

Ut ab omnius Cnosucn ad Comp.ttir.kirs tornatur

Erpletis &c. Eft Cap. CXXXVI. ,n edit. f<<i poft illud : *Cornpsohir*, ita profequiiur Cod. Mi. *Concii. Gntral.* Tom. XIV.

Λ Quando autem Canonici bis in die *rtfa* uui „ expleto Vefpere, omnes pariter pergam au Reiâorium. Collatio autem, dt Completa ita [xuganrur, ut cum luce liant omnia; nunquam ta men confcftio praetermittatur ad Completorium. Et duip ad proprium liratum unufquifquc venerit, dum fe collocaverit, m corde fuo dicat hunc pfalmum : *Domine Dtm* m adjar/anaav apr·» ntfr·-d», Glora Patri ;& Pater nofter. Deinde Qratio „ Gratias, dt laudes ago tibi, Domini.· fande, „ Pater omnipotent aeterne Deus, qui rue digna- „ tus es hac die cullodire per tuam fandam mi- „ fencordiam. Concede mihi hanc nodem mun· „ do corde dt corpore Ge pcrtranGrc, qualiter ma- „ ne furgens, gratuitum tibi fervitium excivere „ poffim. Per dic.

<'iNθ Crt*. 'Λ,"A·i·* "p

Tunc dicat : „ Pone Domine cuftodiam ori meo, „ & oftium ciuumftamie labiis meis. " Ut ficut mane furgens poftulat labia aperire fua, fic ie quiefcens roget uofti ori fuo cutlodum.

Ut horti Ctonittt Cnooici rr/»ji»/« ohftrvnt.

Studeant dtc. eft Cap. CXXXI. in edit. Aquiig.

Ut tr&a potrot, ^oi tndinlxr r· CMgrrgattMr, m· fttonfimt fit adMndo atra.

Solerter &c eft Cap. CXXXV. in edit.

StoMir viet Pratatorom ia *Congr^ationt Canomea f**g> drbtai.*

Oportet &c. eft Cap. CXXXVHI. in edit

Dt Epifeopi: pofihs (fic)

Qyamvis omnes dec. eft cap. CXXXIX.in edit.

Sfrold Cellariai fit con/ltioendos.

Debet procurare &c. eft Cap. CXL. in edit, fequitur deiu Caput CXL1. CXL1I. CXLII1. CXLIV.tunc fucecdit novum caput, quod in edicis decft.

Dt Stftntmtriu CafviiM.

Clerici autem invicem Gbi fic ferviant, ut nui* lu. cxcufetut a coquina officio, niG aut* igrnu diae, aut cauffa gravis utilitatis quis dccupatu»a>«>s<>l«> fuerit ; quia eunde major merces, dt caritas acquiritur. Imbecillibus autem procurentur lolaria, luxta Congregationis, au; politionen. loci Si major Congregatio fuerit, cellararius cxcuktur a coquina, vel G quis, ut diximus, majoribus utilitat.bus occupatur, ceteri fub cantaie Gbi invicem let viant. EgreiTurus 4e iepiimana fabbato munditias faciat ; linteamina, cum quibus Gbi fratres manus, aut pedes tergunt, lavet. Pedes veio tam E'pU qui egreditur, uatn ille, qui inuaiurus rlt, omnibus lavent. Vafa mmifterii fui munda, dt fana cellerario confignet. Qir cellararius netum intranti confignet, ut fc.at quid dat, ant quid repit. *Seplimanarii autem ante* unam *seiifliutns* acc piant fuperftatutam annonam Gngulrs tuberes, panem, ut hora refeftioniS Ime muunuranooe, dt gravi labore ferviant f'atnbus lui·. !·' diebus tamen killemmbus ufque ad mifla* fui! ιK*·»ι. *?n. trames,* dt exeuntes hebdomad·'!· m Oratoi.o rnjx Mattitinis finitis Dominica oniniu ' ,'co buv provolvamur, poftulantes pto ie orari. Lgrrdre.r autein de lepttmana dicat hunc vrrfum *P'nr4» {In fî, Diminc Lirai, jai adjuveft,* (7 ‹ c/

..letet ti nu. Quo dlfto tertio accipiat benediAio-A
OiRISTi netn eKre<l*eni' fubfequaiur autem ingrediens, A dicat . *Dttti in* adjarariaw mraw *intende; Domine* ad *edjrvendnm me fefltne.* Et hoc idem tertio repetatur ab omnibus , A accepta benediftionc ingrediatur.

De bit, f«» *feliuntur (fic)* is *Oretorio.*

Si quis dum nuntiat pfalmnm , refponforium , aut antiphonam, vel leftionem, fallitur, nifi per fatisfaftionem ibi coram omnibui humiliatus fuerit, majori fubcat emendationi. Quippe qui noluit humilitate corrigere quod negiigentia deliquit, lutantes autem pro tali culpa vapulent.

De modo correpfionit.
Quanquam Ac. eft Cap. CXXXIV. in edit.

^uehter debent effe frior junte etecotnmtenitetot.

Omni follicitudine curam gerat Prior circa delinquente» clericos, quia non eft optu fano medicus, led male habentibus. Et ideo uti debet omnimodo, ut fapiens medicus immittere quafi occultos coniolatores lapientes fratres, qui quafi fecrete confrientur fratrem fiuftuautem, A provocent eum ad humilitatis fatisfaftionem, A confrientur cum ne abundantiori tnftitia abforbeatur . Sed ficut ait idem Apoftolus, confirmetur in eo cantas, A oretur pro eo ab omnibus. Magnopere enim debet folhcitudinem gerere Prior, ioto-l C
ni fagacitate A indufiria curare, ne aliquam dc ovibus fibi creditam perditam perdat : Noverit emm fe infirmarum curam fufcepille animarum , non fuper fanas tyrannidem, A metuat Prophète comminationem, per quem dicit Deus: *quodtref-Jum videbetit, effumebeht* i *& quod debile eret prejiuebehi.* Et Paftoris boni pium imitetur exemplum, qui rcliftis nonaginta novem ovibus in montibus, abut unam ovem qu· erraverat querere. Cuius infirmitati in tantum compafTua eft, ut eam in facris humeri» fuis dignaretur imponere, A fic reportate ad gregem.

De ht, f«f *cum exnmmttniceto ft* Jaqgsntf.

Si quis Frater prefumpferit fine judionePrioris Fratn excommunicato quolibet modo fe jungere, aut loqui cum eo, vel mandatum ei dirigere, fimilem ioruatur excommunicationi» vindiftam.

Epileum breviter digeHtti.
Quanquam Ac eft Cap. CXLV. in edit.

• Arr*·

ADDITIO AD CONCILIUM AQ.UISGR.ANENSE.

ρ·4· I. VII.*

Anno DCCCXVI. habitum de régula A officiai* canonicorum & mooialtuœ.

n

Epiftola Hetti Trevircnfij archiepifcopi ad Frocarium Tulienfena epifeopum,

Ut vigilanter Obiervet, an concilii decreta ferventur.

fifth gratis *Det crtbitpifcopni, venerebifi in* CAri· fi*, σ ca·» *fnnenee reverentie* wwiad» *Freteno tpijcnpo TttUtnfi) feieberrintent in Domino tmpieret felntem,*

MEmimile volumus fagacitatem reftram monitioni», quam tnftanu anno GmiUimi*apiej. bus fufcepiftis expretTam . Non nefcitis cum qua cautela mandatum frfcepimus domni imperatoris, ANNO nos in dioecefi noftra, & *epifeopi finguli in parochiis fuis,* id eft *de* regula augend* religionis,& de mimftratoiiis canonicorum officinis, nt fi quibus in locis bene *compite eflent* , deinceps cum fumtna diligentia ornarentur. Nunc auiem in proximo eft placitum, quo fine dubiofcifcitabnur de obtemperatione mandati, dominus mandati. Quapropter ferutemini diligenter io parochia retira, in veftris aborumque monafteriis, fi prxfaia rtv *gula* digne per omnia confervetur, A fi efficin* juxta ipfius decreta conftruftsr, atque innovatas, contineantur.- ut cum imperiali follerti* prefentabimur ▮ dejefto procul molimento aliorum, una B vobifcum ex omnibus illi a nobis veritas nuntietur. Per triennium enim h*c monitio fafta eft, idcirco nulla poteft inveniri occafio. Ideonue quanto cuique fuerit imperfeftior , A tanto fragilior . Valete in Domino , & parvitatis noftra: nolite oblivifei. Deus pacis A dileâionis fit vobifcum. Arnen.

EPISTOLA ALTERA

Hetti archiepifcopi Trevirenfis ad Frotarium Tullenfera epifeopum.

Monet, ut qui militiam imperatori debent, *fine mora* ptoÊciici ad bellum parati fint.

In nomine Domini noftri Jefu Cbrifti.

fjrtti mifericordin Dei ercbttpifcopm dtaetjeos Tre Virenfit, necnon legeittt Lodoviti fereniffi/nt ineptretira, vtnerebih fretrt Fretene Tnlltrfi tpijtoft ettrnmtt felntem.

NOrurn fit tibi quia terribile imperium ad nos pervenit domni imperatori», ur omnibus notum faciamu», qui in noftra legatione manere vi-dentur, quatenus universi fe praeparent, qualiter proficifci valeant ad bellum in Italiam; quoniam inGdianre falana Bernardus rex difponit rebellare ilii . Propterea tibi mandamus atque praecipimus Dde verbo domni imperatoris, ut ioUerti fsgacitate provideas cum fumma feftinatione omnibus ab» batibus , abbatiilis , comitibus, vallis dominicis , vel cunfto populo parochi* tute, quibas convenit militiam regias poteftati exhibere, quatenus omnes prarparati fint, ut G vefpere eis adnuntiatum fuerit , mane ; A fi mane , vefpere abfque ulla tarditate proficiscantur in partes Italiaequia domnus imperator fuum iter préparai, ut quanto citius poterit, in partes illas una cum fidelibus fius pergat.

IN VERAM AC SINCERAM

NULLISQUE ADSCITITIIS ACCESSIONI BUS

laterpolatem Chrodogtngi Metcnfii epifeopi Regulam Canonicorum

T

Er codice mtMfcrlpto vstuAlCsao uPalatiM Heidalbur-A nenfi bibliotheca io Vaticanam translato dafcriptom» mif- Stnnqua Roma Audio easiaaotlAtml pclocIpls Francifci Car. dloalla Barberiol eseruplar habnlmue. Hiod,LeAor, coUatum tibi oderimus, oon folum cum apograpbo ooAro opu R. P. Jacobi Sirmondi ea codicibus Aodegaveofi ac Flfrssufi tsMdudum eiprelTo , fed etiam cum eicafis a D. Voca BacUrlo O. R tomo -. fpiclJogil. Ea lUa v^o diligenti fedulaqtsc collation· dldlcinnu, argumeuiifque vali> dirtimis «viocere parati Tuants, baoc , quam peiasl oos poblico loci damus, canonicorum, ut vulgo appallari foleut, regularium normam , Illam ipiam atfe qusm Meteafibos fuis canonlds fpoclallter Cbradogandoe psopofull Vulgorem autem qua estât, fib aaoapmo quopiam, ut eXet omnibus per orbem Chritianum diAufis canonicis communis , nec uni dumtasat civitati «Aia , primum quidam fpoilatam fuiffe lle omnibus, qua a-l Toles Metanfcs fpetiarevidebantur, tum deinde adfcltts undecumque mutaroqua ia plerifquf 'priori ordine aoa fstis coesnatde alTutis praceprktaibns regulari caaonicornm lnAituto congruentibus > prafertim e» Aquiifcrsnenfi Concilio auoo Xti. celebrato, locupletatam «nfeo. Neque tu, fi utrsmqua opellam conferre^voluena, aliud opinor, judicable.

DE CHRODOGANGO E JUSQUE

Siffbtrtut GtmUectufis dt Script, tccltfieflieii
Cap. Lxxvtii.

d^Hrodogangus Metenfis epifeopus, Pipiat regi» β< fo- V *λ rore trtfoi,* nobilitttta|tauli nobilita·· fervor· fao- Ü· religtools, feriniit regulem, qusm fpccislitsr Metenfis •cclefi. clericis obiscvaodetn dedit. 4/z.w r-χ» *th* re »·· »»»«/· r/, /d e/, «·· *hirirefit rifJroUr plorHe, Je IttH oprruflaie Refert*

Ftuloi JtMturi hin Jt epifeopif Mttafis tctltjie -C *Tomo II. Fraviconet.*

JAm bloc vir egregia» & omaibui praconiit efferendus Chrodogsagus anti Aes eligitur , es peg· Hssbananfi oriundus petra Sigrammo, matre Landrada Frsncotum •s genere prima nobilitati· progenitus. Hic ln palat»Majori· « Caroli ab lpfo enutritus › ejufdeasqus rsixsodariu, astitit ,· ac damam Plpptnl ragis temporibus ppntifirala decus promaruit · Fuit aut>ot omnino elariÆaxu , omaique nobilitate consitus, forma docorua, aloqulo fatundiAnsus , ten patrio quam etiam latino fer·»·· imbutus , fervorum Dei nutritor, orphanorum viduarumque noa folum altor, fed Sr cleoMntiffimus tutor. Cumque «ifet *ia* oma>bus io cuplas a Plppioo rege, OM«lq·· Francorum ctatu fiagulsriter eleâus Romam direâus eft i Stcphanumque venerabiliter papam, ut eundorum vota aebelabaat ad Gallas avocavit. Hic clerum adunavit , & ad iaftar «anobli intra clauttrorum f«pta convariari fe«ic , aormamqu- ·<· l·11-tuit, qualiter ln acdsGa mditara deberent : quibus aaoo- nas vitnqua iubidia CuAcientcr largitus «A , ut perituris vacare negotiis noa iodlgeotes, *divinis folummodo oftcils* cacubareat. lpfumqua clarum abundanter lega divina,Ro* ****n*1*** lmbutum cantilena, morem atque ordinem Romano ·«!·£· fervar· precepit ; quod ufque ad id tempus in Meteafi ecclefia fatium minium fuit . T»«a *plenhoi olm proUrarJfi fee o4 faejotor oh ft trrlflitt fprflt»t* , Reaie arcleuam M«t«nfemtams viginti tribus , mcnfibniquinque, diebus quinque· Obiit pridie Nous Marties la diebus Pipptnl regis . requiefi.it in Cottia mouaAerio , quod ipfe » fuadaaeeatis etttneit l

dlfctii

g? *'·· ·*'

dfadBqffa/ Λ E- *BiHiotStcerioj >· vile Strpheet* FF. *III.*

DUm valide a Longobardorom rege civitates dt provincia Ita Remeeerum opprlmaraator, fub.io coajum milfus Pippial , regis Francorum manne, Cbrodogan«ue Abbas, par qnam mi·, in. refpo.fi, ornum volunt.. E

fcl^tnpip R. m.R *"" P,PP*·' ,<<i' Francorum con- M ·Rl Ckr©4e<A*«t·· ·pifcepuaq & A nictar ms WW, justs quod -petendo-«utflepe s «Mpftm ia Fraaclam regem deducerent.

/"* /- - - . Ecta· la Praacia «Set pofites, Cbrodogsag· i··βîβ»o «ko epifeopo pallia» tribnit. * rnebieptfcopnn, nrdioavit.

INCIPIT PROLOGUS REGULE

TtmperHat pijfioti et ftmiffimi rtgis Uppii, Ckrodogeagm ftrvtu fcrvornip Dtt Mttn- βι eriu tpi/topm.

SI trecentorum decent fit oâo reliquorumqut fanâorum patrum canonum auâoriiaa perduraret, de clcrus aqua epiieopua fecundum eorum reâitudinis normam viverent, fuperfluum videretur a nobis exigua minimifque, fuper hac re tam ^ordiQAte difpofit* aliquid ...traaari, &quafiqui- · «·>··«.» dem novi aliquid dici: fed dum paftorum, fubdi- "" ""*". torumque negligentia & his temporibus nimium crevit, quid aliud agendum nobis eft, qui in tam gravi diicriminc venimus, mû ut quantum poflomus, fî non quantum debemus, ad reftitudinia lineam, Deo infpirante, clerum * ooftrum reduca-* d, m«..« mus. ······ <n'

Igitur quamvis indignus adeptam hujus fedis " ** pontificalem cathedram, cumque officii mei paftoralis curam invigilare ccepiticm, & io tantam negligentiam, clerum plebemque devenifle confpicerem, capi mceftus * conqueri, quid agere debe- 'Cmv.-. rem: fed divino fultus auulio, fratrumque fpiritualium coofolatiooe adjutus * volui neceflitate ·,(M.. *compulfus parvum* decretulum facere , per quod fe clcrus ab illicitis coerceat, vitiofa deponar,ma- f*0"'*"** la diu loogeque ufurpata derelinquat ; ut dum mens ab afluetis vitiis vacuatur , facilius * quae bona * b··* * optimaque funt inferantur. X'Xm"*

Scripturis enim facris * nitentes decernimus, ut 3 omnes tint unanimes officiis divinis ieftionibufque facris affidui , atque ad obedieotiam epifeopi fui prSEpoiitiqUC , Ut Ordo CSDOOiCUS depOUlt , parati caritate connexi, telo bono * ferventiflimi, amore coojuofti, a litibus vel fcandalis (eu odio femoti . Patior eorum quilibet fuerit, non folum de carnalibus , led etiam de fpirittsalibns curam gerat, dt in utraque parte fsgadftimam fbllicitudinem, in quo facultas fuerit, habeat : ut dc vitia reprimat, & ea radicitus, ut oriri cçperint , ut prnvalet, amputare feftinet ; & quod ufibus humanis, juxta formam fubter dilpofitam , necetsrium fuerit , eis prebere audeat. Ut cum patior paftorum judexque vivorum ftr mortuorum Chrillus io ultimo tremendoque die in fede majefta* lis fuse difeeptatarus cum omnibus gentibus federit, dc omnis cleros eum revelata facie confpexerit ; & fi non cum fummis paftonbus dt gregibus fibi commiflis pro difpenfatis talentis multiplicatifque lpiritualibus lucris, audire merebimur; £wgr /ffW faur *tJ fiitlu :* vel faltem hoc concedatur, ut deiiâoram venia ad integrum tribuatur. Qpia maoifetium eft, quibus peccatorum venia ad integrum tribuitor, regni introitus non DCgStur : f cui contigerit qualemcotnqoe partem in paradifo habere. Sed illis ibidem fors datur, qui io quantum potiunt per vite mentum ad hoc in hujus tetoports curriculo, dum licet currere feftinaot.

In-

Intendamhs ergo hoc animum quantum pof- futnus ; quit non poflamua quantum debemus : & vita noftra ad tempus amareicat in penitentia , ne uitio divina, que nunc mitis eft fie expeftat , poft feviat ad vindiftatn.

EXPLICIT PROLOGUES.

Incihunt Cafituia.

INCIPIT REGULA CHRODOGANGÏ

Ml tensis Enscori.

Cap. J. *De burnt!itate* .

·«- A^Lamat nobi» feriptura di.ma: *Oman qui fe <x-*
*Tμ, *, 4.* X-» *altat, bumiliabitur ; qui fe humiliat, exaltabitur*. Et, quamum enim humilior tuens, tantum te fequitur gloriae altitudo. Et, *quia fuptrbis Dent rqftflit, bumihbui autem dat gratiam* . Omnis qui arrogans, immundus eft coiam Domino.* quemcumque enim fuperbum videns, filium diaboU cf-
• 4»<neu·· je nyt, dubitei,- & * quem humilem perfpexens ,
** Dei filium elle omnino credere debes. De multis
4x.e,bt- gnon pauca perftrinxmius , ur animos vcftros ad
Aμ4»*o<ι «morem humilitans provocemus ' & a dctcftabili
up«tbi«a*x inimicaque Deo fuperbia retrahimus. Nam dum otnnC genus humanum Chriflianorum, atque omne vulgus humilitatem habere conventat, nimia iniquum peilimuinque ac dcteftabiU eft , nt qui fervitio Dei peculiarias Ce junxerunt, humilitatem derelinquant, ঝc /uperbue, vel diabolice tyrannidi le focient. Idcirco necefle eft , ut qui luadente P"*"' '. diab&io ufque nunc faperbus atque elatus *uhu * vixit, inantea, Deo auxiltante, per humilitatem ι»ρ«χ·* < atque caritatem vel obedientiam, feu per reliqua bona Dei pnecepta, refurgat; quia multo meliux „ι^""J eft per humilitatem cum Chrifto in catlcftibusregnare, quam cum diabolo per fuperbiam in infctno cum reliquis contemptoribus demergi.

Cap. Sx. *De ordine cmtgregattmue Canotucarttnt.*

«B/^Rdines fuos canonici ita confervent, ut * or- " >< 'iJ› V-r dinati funt tn gradibus luis fecundum legitiniam inftitutionem Romane ecclefic, in omnibus omnino locis, id eft in ecclefia, vel ubicum- ‼' que infimul fe conjunxerint , & ratio preflat ; X'/J,' " excepit, his, quos epifeopus in altiore gradu conftituerit , vel degradavenr certis ex caufiis ; reliqui omnes, ut diximus, ita ut ordinati funt, ordines fuos culhxliant. Juniores igitur priores fuos honorent: Priores * juniores luos io Deum dili · mih-« gant.

In ipGus * autem appellatione nominis nulli ' " liceat alium puro nomine appellare, fed fecundum conftiiutioncm fande ecclcfue fcdis apoftolior vocet eum nomen fuum , prius addito & minifterii Cfni gradu , qualifeumque fuerit. Ubicumque au- , (tem fe obviaverit * clerus junior , inclinatus a Ï'.'ι, priore benedidionem petat ; & fi fedentem invenerit, tranfeunte majore minor furgat, & det ei »«»■ * · locum fedendi , ncc prxfumat junior confédéré , nifi ei praecipiat fenior fuus; ut fiat quod feriptum eft·' *bonyrem invicem praver.ienlei.* ■'" **

Pueri parvi, vel adolcfcentes moratorio vel ad * mentas cum difciphna ordines fuos cutiodiane , * M, b' foras autem , ' ubi ÔC ubi cuftodiam habeant di * E' iciplinam.

Cap. ni. *Ut* «a *ille clauftra omets* i« *tine dormiant.*

ITa inftituimus ut in illa cteuftra ille clerus canonicus , qui fub iplo ordine , Deo adjuvante, vivere debent, ut omnes in uno dormiant in dormitorio , pister illos quibus epifeopus licentiam dederit, fecundum quod ei rationabiliter vifum fuerit, ut in ipfa clauftra per difpofitas maofiones dormiant feparatim , & per ungula lefta finguli dormiant, & in dormitorio limiliter feparatim dormiant mixti cum fenioribut , propter pratvidentiam bonam, ut feniovesprovideant quod juniores fecundum Deum agant. Et in ipfaciauftra nulla fcemina introeat , ncc laicus homo , proter tantum fi epifeopus, aut archidiaconus , vel primicerius juiïerint. Ut in refedorio pro refedionis cauifa veniant, relinquant arma fua an- E te refeâorium, & ftatim cum extennt de rcleftorio ducantur foras clauftra: & fi neccfte fuerit ad opera facienda intrent ibi laici homines ; at ubi perfeftum habuerint opus fuum , cum fumma fèftinatione egrediantur foras : & prêter cauftain necciTitatis , fi coqui clerici défunt , & opus fuerit, laici coqui ad coqumandum tantum ingrediantur, expleto tniniftcno luo cum celeritate exeant foras.

Et pet illas manfiones ipfi cienci canonici nullum clericum eorum habeant fine ptzcepio epifcopi iui & fi permiferit ut habeant, fic fic converfatio illorum cam humilitate & Dei timore , qualiter ncc Deo , nec epifeopo drfpiiccaot , nec illis,

illis, qui fub fua manu ipfam congregationem re-gunt. Et fi aliter fecerint, ille qui potest, dicant excommunicet eos, tut corporalem difciplinam accipiant. Et in ipfas manfiooes imra ipfa clau-ilra% nec clericus, nec biens bibere, nec manducaie, nec dormire non prefnmsnt, nifi ipfi clerici qui in ipfa congregatione funt, aut illi clerici, qui ibidem in ipfo clauftro per juflionem epifeoai fui fenioribus fuit deferviunc · Et qui de ipfo clero tinum clericum in ipfa clauftra, ut diximus, Labuerit, hoc pnsvideat, ut pipnetacn cum reliquis vcftimentis fubcat, Ac diebus dominicis, vel reliquis feftivitatibus in ccdefia Dei vcftiti in ordinibus fuis ftent.

Cap. iv. *Dt ctmpletorM, vtl fteifemittit.*

UT ad completorium omnis clerus, qut in ipfa congregatione eft, veniat, dc omnino omni tempore incipiente nofte primum fignum ad completorium fonet .' & cum ptimitus illud fignum, îui ad hoc ordinatus focrit, auditum fecerit, atim ubicumque fuerint ad eorum clauftra veniant · & cura ite^m ipfum fignum audierint, fic omnes in ecctefia " fanfii Stepham fint . fle (uuc in Dei nomine completorium cantent . Et poftquam completorium cantatum habuerint, po ftea non bibant nec manducent ufque in craftinum legitima hora i & omnes filentium teneant, Ac nemo cum altero loquatur ulquc mane poft primam cantatam, nifi fi neccfte fuerit, & hoc cum fuppreffiione vocis cum grandi cautela, ut de illa alia manfiouc, quae juxta eft, fua vox non audiatur ; & qui dc illis ad completorium non fuerit, poftea illam nofiem non prxlumat illaoftia tundere, nec per ullum locum in ipfa clauftra ingredi, antequam ad nofturnas veniant Nec archidiaconus, nec primicerius, nec ille oftiarius ullum commeatum exinde donare poflint, ut poft completorium aliquis ibi ingrediatur, nifi ad nofiurnis ; nifi tantum fi talis caufta evenerit, quod nece(Te fit, ut hoc ille archidiaconus, vel primicerius, vel qui tunc temporis exinde praviderit ad illum epifeopum poflit dicere pro qua eiufla hoc fafium fuiflet, & fi ita eft quod dccefle fit, tunc licentiam habeant introeundi & exeundi. Et fi contigerit, ut opus fir poft completorium aliqua caufla in clauftra nuntiare, tunc ad illum cuftodem de fanfto Stephana veniat, fle illi patefaciat, fit ipfe hoc in clauftro nuntiet. Et li (quod abfit > evenerit, ut ullus de ipfo clero, qui ante completorium ia civitate venerit, aut antea ibidem fuerit ; quod fi aufus vel pralumptuofus, aut negligent iuadente diabolo fuerit, ut io civitate aliqua nofte alicubi maneat, nifi in fua dauft » ; *h una vice* hoc fecerit, fi pro vitio f*fium non eft, verbis corripiatur.- flt fi iteraverit ipfe clericus, tunc ipfo die fit in pane fle aqua · fle fi tertia vice hoc fecerit, tres dies ra pane & aqua fit: flt fi atnplius hoc facere prafumplerit, corporali difciplinc fubjiciatur, fic ut ceteri timeant.* fle fi aliquid iuadente diabolo per hoc retardaverint, ut ante completorium in civilatera non veniat, ut licentiam haberet foras Clauftra effe, At hoc epifeopus, aut archidiaconua, vel primicerius inveftigare potuerint, ille clericus qui hoc vitiuda fecerit, aut excommunicetur, aut corporali disciplinai fubjaceat.

Cap. v. *Dt tfictit divinii ia naffibar.*

TTYemis temporibus, ideft a Kalcndts Noventbr» ufqne in Pafcha, juxta confiderationem rationis * amplius de media nofte paufetur, Ac jam digefli ad vigiliaa furgant. hnitis uofturnis vcrfnm *, *Kjrit tltijtn* Ac crationcm domnicara, flt faciant intervallum ; excepto diclxu dominicis flt feftivitatibus fanftorum, juxta confiderationem epilccpi, vel qui fub eo * funt, id eft, quadraginta, vel quinquaginta pfalmos poflit cantare, qui hoc ordinat, aut cum eiviium fue rit fit hora permiferit. Ei qui pfiilicrium, vel teâionem aliquid indigent * *meditationem* interviant, At méditent in ipfo intervallo qui poftunt capere, At qui non poftunt in ccdefia omnes aut cantent, aut legant, 'flt non pntfumat aliquis in ipfo interrallo dormire, nifi infirmitate cogente, flt hoc per commeatum factant: Ac qui aliter fecerit excommunicetur, reliqui omnes ordinem vigiliarum teneant ufque ad matutinas difias. Hora prima omne? *ia* ecclcfia fanfit * Seephaci cantent prinum.

Cap. vi. *Ut omntf heras eansnicai ad eficimet divtnnm veniant.*

AD horam divini officii * mox ut auditum fuerit fignum, relidis omnibus quaelibet fuerint in manibus, * qui /ic propinquo dc illa rrio funt ibidem occurrere poflint, curn itrnima fefttnatione veniant ; fic fi longe ab ipfa ecclcfia aliquis luerit, ita ut ad opus Dei per horas canonicas occurrere non poliri, archidiaconus ita efle perpendit, agat opus Dei cum tremore divino ubi tunc fuerit ; *tc* prztideat archidiaconus . vel primicerius, vel cuftos ecdcfis, ut illa figna horis competentibus fonent.

C»p. vit. *De ' tLrcipIne tfnlltndi.*

UBique credimus divinam effe prrfentiam, & oculos Domini ipecuiari bonos, & malos ; maxime tamen hoc fine aliqua dubitatione credamus, cum ad opus divinum tdtiftimu? ; Ac ideo Temper memores fimus quod ait propheta: *Servi te Dommt tn timvn*, flX *exultafi ei tttta trenetrt . Et iterum: Pfalhte Jaf-imter.* dt; *In cnfptOetAa-^eleru"> pftilem tibi.* Nam li, cum * hominibus potentibus volumus aliqua fuggerere, non prsfumimus nifi cum humilitate & reverentia, quanto magis Domino Deo univerfurum cum omni humilitate & puritatis devolione Gipplicandum eft' Illud * in timore curavimus, fecundum quod «O mana ecdefia tenet, & notira fynodus judicavit, ut clerus noP.cr in ecclcfia, quando ad opus divium adfiftit, nifi infirmitate cogente, baculos in ecclcfia manibus non teneant.

Cap. viii. *Ut ad ctpttnlnin quotidie venient.*

NEcefle eft, ut quotidie omnis clerus canonieus ad capitulum veniant, & ibidem Dei vetba audiant, Ac iftam inftitutiunculam Ouftram, quam propter illorum utilitatem ad eorum animas laIvandas, Deo auxiliante. fecimus, unoquoque ajrçuO^ Capitulum exinde relegant ; pıχter tantum die dominico, & feria quarta, & (exta.* traftstus & alias homilias, vel quod amificet audientes ad capitulum legant I Ideo autem quotidie ad capitulum omnes venire conftituimus, ut & anima verbum Det audiat, dc quod epicopus, vel archidiaconus, vel quilibet tunc praefle videtur, ibidem, qand jubere habet, jubca<, & quod corrigere, corrigat ; vel quod faciendum fit, ordinare ftodeat Ipfi autem clerici cum de prima cantata ad manfiones vadunt, ftahm (ibi parare feftinent, ut quando fignum audierint ad capitulum parati cum celeritate veniant, & otnms de

J

clerus, qui foris clauftra elle videtur, & in ipia civitate confiftunt, omnibus diebus dominicis ad capitulum veniant parati cum planetis, vel velli mentis officialibus, ficut habet ordo Komanus. Et in ipfis diebus dominicis, vel feflivtiatibus ianâorum preclans omnis ipfe clcius, ut diximus, qui foras clauftra eft, ad noâurnas, & ad matutinas veniant, dc. ipfis diebus, (lationibus fuit parati cultodiant, ut unuiqutfque in officio luo ftet, donec mi(Ta peragitur; dc fi aliter fecerint, ab archidiacono, vel primicerio excommunicentur, aut etiam fi nece(Te fuerit corporali difciplinx (ubjaceant. Et in ipfis diebus dominicis, ut diximus, dc feftivitatibus fandorum prsclaris, omnes in rcfeâorio cum alio clero reficiantur ad mcalas, qua eis ordinals fuerint.

Cap. IX. *Dt * Optra manuum quotidiana.*

/'"XTiofitas * inimica eft anima, propter eadecernimus, ut ad juflionem epifeopi, vel archidiaconi, (eu primicerii, vel qui ab ipfis ordinantur, clerus de capitulo ad opera, ubi eis injungitur, exeant, A cum bono animo abfque murmuratione obedientiam iuam expleant; & quando communem operam non eft recede facere, polica imufquifquc quod opus habet faciat.

Cap. X. *Dt profiafctntibut ttt umere.*

QUicumque ex clero in itinere cum epifeopo, vel alicubi proficiicuotur, ordinem fuum, in quantum iter vel ratio pcrnnfciit, non ncgligant. Et non eos debent prztrrirc horae conftitutz, tam dc oificiis divinis, quam aliunde.

Cap. XI. *Dt zelo bona, queen debent fcrt'i []t> habere.*

Sicut eft zelus amaritudinis malus, qui (eparat a Deo, dt ducit ad internum, na eft reais bonus, qui (eparat a vitio, & ducit ad Dominum & vilain xtemam. Hunc ergo telum ferventiflimo amore exerceant (ervi Dei, ideft, ul honoile invicem prxvcniant, dt infirmitates fun five corporum, five morum patientiflime 'olerent; dc G Sua »,n- * reprimenda iunt, vd caftigauo adhibenda, cum his quibus hoc commiflum eft videre m bonitate conleutunt, dc ' *adjutorer Dei,* ut apoftolus, exilhnt: qualiter virta, fi orta fuctint, poftint delituere, ad meliorem flatum unumquemque provocare quia fcnpium eft *diligit:! Dotumu odite malum:* Nam. *qui diligit iniquitatem*, ed.r *amenam fuam*, Nam ille animam luam bene dfligit, qui *(e* cuftodit, fic alio: ad exemplum bon«e convcrfationis & veibis dc openbus ' trahit

Cap. XIJ. *Ul non piupmat alter alterum cadere, aut tncominunicare.*

'VTEtctur in hoc canonico ordine omnw prefumptionn occatio, jubemus atque inftituimus, ut nulli liceat quemquam parem fuum excommunicare aut exdere. quamvis aliquis fua ptslumptione ipiutn ad hoc * *initet,* aut io verbis, aut in faillis, non eft luum ' adjudicare, (ed ad priorem veniat: ille fecundum ordinem ipfam caulTam definiat; & qui hoc tacere prxiumplcrit, ab epiicopo, vel ab eo qui iub ipfo eft, judicetur.

Cap. XIII. *Ut i» congregatione ' clericorum non liceat altori alterum dtftndert.*

OMnimodis cavendum eft, ut pro nulla occafione prefumat alter alium defendere, nec quafi parentelas obtentu, aur aliqua amicitia, aur/ familiaritate, id a canonicis prstumaiur: qms gravis occafio (candalorum in congregatione ex hac caufla oriri (olet. Qpod fi quis nrc tranigreftus fuerit, acrius coerceatur, ut ceteri umorem habeant.

Cap. XIV. *Do cmfeffiombui.*

HOrtatur nos fcriptura dicens; ArvaZa *Domina v/ui. viam tuam tJ Jptra t» tam.* Er iterum dicit.- *Confitemini Domino, quoniam* Àaaau, *quoniam tn'foculum miftricordta tjut* E iterum propheta ait: *dtliflum meum cognitum tibt ftet, (T inju/btiai tutat non abfeondi.* Et iterum dixi, *pronuntiabo adwrfum me inju/Itttat notai Domino, & tu remifi fli impietatem peccati mei:* Et item *Confitemini alterutrum pcccuia wfira, ut deleantur.* Et alibi; *qm abfcondit fctlera fua, non dirigetur: qui autem ta confeffut fuerit, falvovit animam juam a morte.* Et Dominus in evangelic dicit; *Agite panitenteam, appropinquat enim regnum calorum.* Ergo necefte ell, ut dum modo Tuadcnte diabolo muka contra voluntatem Dei, vel contra Dei precepium commifimus, ut per veram coofcflionem, & veram ' emendationem, ficut fcriptura docet, emendare debeamus. Sanûi Patres, qui perfefti fuerunt, ita couftituerunc, ut * deprelente, cum aliqua cogitatio mala in corde (etvorum Dei, iuidente diabolo, evenerit, ftatim per humilem confeftionem * fuo priori confiteri deberent.

* Nos modo defidiofi fit fragiles, quamvis per totum eorum veftigia non icquamur, necefle eft ut vel ex aliqua parte, juxta quod Deus poifibilitatem nobis dedent, eorum veftigia imitemur; ut per veram confeftionem, regnum Dei habere mereamur. Ita coaflituimus, ut in anno, vel binas vices clerus noder conlcflsoncs fuas ad fuum epiicopum pure faciat; *eii* temporibus, una vice in initio quadragefimac ante pafcha, illa alia vice a medio mcufe Augufto uique Kalend. Novembris; inter * his diebus cum epifeopus licen nam habuenr, flt cui necefle fuerit, alio tempore iuam confeflionein ad epiicopum, vel ad alium (acerdotem cui epifeopus decreverit facere, quandocumquc voluerit & opus habet, faciat. E: cui peccata non impediunt de clero omnibus diebus dominicis (k feftivitatibus t>rzclaris debent corpus & hnguinem Domini noftri Jclu Chrifti accipere: quia Dominus in cvangclio dicit; *qui ntanducat cainem meam & bibit fangumem meum, en me monet tX ego m eo;* Nam fi indigne quis facrofanfta myfteria fumpierit, hic *judicium fbi manducat & bibit.* Et fi ullus de clero, quod abfit, quando iuam confellioucm fuo epiicopo facit; ut fic repletus fit fpiruu diabolica quod aufus fit de luis peccatis aliqua fuum epiicopum celare: & vadit quafi per alios faccrdotes fuas coofcflionesdonando, & vult fuum epifeopum abfeondere fcelera (ua; quia timet ut removeat eum epifeopus dc gradu: & fi adhuc m gradu non eft, noo accedat ad gradum, vel * ad corpus Domini promovcat eum, aut illa vitia debeat perfequi. Si epifcopus hoc per quodlibet ingenium inveftigare poluerit, flt adprobatum ei fuerit, corporalem diiciphnam, vel carcerem patiatur, vel aliud quod epiicopo vifum fuerit, juxta modum cuipe, ut celeri metum habeant, ôc in talc icclus non cadant:

dam : quia , * Nimis improbus eft , qui ante Dci oculos pcciat, & homini confiteri erubefcit , ubi JX-o imlerante de ipfo peccato debet accipeic con ''l fidum fanitatis.

Cip. xv- *De grauioribm culpn .*

QI quis cleiicus de ordine canonico * gra-iores O culpas commilcrit; id eft homicidium , fornicationem , adultei ium, fui tum , vel his fimile unum ex prinupalibus vitiis commiferit, corporali cailigationi primitus fubjaceat ; deinde quamo tempore vult epifvcpus, vel qui lub eo funt , edicerem vel exilium patiatur : fciens illam terribilem fententiam apoftoli dicantis; *T'ridere bujufmoJ. hornium* ia *tnlcnlnm carnis ; ut [piritui jalvus fit* r» *die. Domine* . Et dum in ipfo carcerc eft , nullus ex clero in nullo ei jungatur confortio, neque in colloquio, nifi cui Prior jufTcnt : folus peififtens in ' pernitenti* luftu quandiu pnopi,vifuin eft.

EgrciTus de earcere , fi epifeopo , vel qui fub eo (unt, vifum fuerit , agat adhuc publicam pœr.nentum ; ideft , fufpendatur ab oratorio fimul & a * milia , & omnibus canonicis horis veniar ante oftium ecclefia, ubi prior jufTerit jacens pro(lratus omni corpore ante ipluin ' litnen ccclefia, , ufque dum ingrediuntur omnes , & poftea engat (e, flet foras ecdefiam ante ipfum oftium, impleat ibi officium fuum in quantum poteft Egrcdicntibus de ecclefia fimiliter proftratus jaceat , uique dum omnes egrediuntur foras: fit ia cens , vel ftans ante iplum limen cum nullo homine loquatur.

De abftinentia vero, qnandiu vel quajiter epifeopo vifum fuerit, vtl qui fub eo funt, menluta, vel hora, qua et viderit competere: neque a quoquam benedicatur, ufque dum reconcilietur. * Qui dum vocatus venerit ad reconciliandum ante epiicopum vel clerum cum omni humilitate profliatus omni corpore m tetra peut ab omnibus venia.n ; fic epifeopus fecundum ordinem canonicum cum reconciliet.

Cap. xvt. *De his, qui fine 'fuffione junguntur excommunicatis .*

SI quis fi ater * aliquid ptzfumpfcrit fine juftione epifeopi , vel qui fub eo funt , clerico communicato quolibet modo (e jungere , aut <]ui cum eo, aut mandatum ei dirigere, aut teras, iubjiciatur excommunicationis vmdiftx.

Cap. xyli. *De excommunicatione corporum.*

CI quis clericus contumax , aut inobediens , aut O (uperbus, aut ebriolui autdetraftor, nir contradidor , aut rebelli , aot contcntioius , aut murmurans, aut indidum jejunium tranfgrclTus fuem, aut ad crucem tiare jullus contemplent , aut merepatus veniam non petierit, aut m aliquo contrario confifteus huic parvulx mlhtutiunculx fit prxceptis epifeopi , vd qui tub eo lunt , con temptor repertus fuerit , hic fecundum Domini ncllri przceptum admoneatur femel fic * fecundo fecieto a lenioribus luis fi non emendaverit, objurgetur publice cotarn omnibus : fi veto neque fic (e correxerit, fi mtelligit qualis pcena fit, excommunicatione iubjaceat . (m autem improbus eft, aut munis mtelligens, vel uicorrigibilu, vindiftar corporali tubdatm .

Cap. xvi j i. *De bl< , levles lb-al ' drlll.*

SI quis in dero nd i p.is Dei , vel nd menfa n tarde occurrerit , ant pro .diqti.i c.uilfa (c1.101 fuus plaimodiam vel initias cantare oidnavenr , & hoc minime impleverit , & fi iicgeiu quu!piam aut pe.diderit, vel aliud quid exvr.lcut non veniens continuo ante epilcopum , ani i " tub ipfo funt, ipfe ultro fat isfecei it , fit * pi>>diderit delicium fuum , dum per alium cognitum fueut , majou fubjaceat emendationi , fecundum modum culpx , ficut epiicopo , vel qui (ub co funt, vifum fuerit. Nam fi ipfe (ponte sonletTtis fuerit, leviori fubjaceat emendationi, ut dixmius, fecundum modum cuipx.

Cap. xix. *Qualn debeat effe modus excommunicationi i .*

SEcundum modum culpae excommnmtanoiiie vel difciphnx debet extendi menhrra qm culparum modus in epifeopi pendet judicio , »el qui fub eo funt . Neque cnun ii qui in pra/>bu> peccatis incedunt , vd hi qui m lev.bus quibti! dam delinquunt , «qualiter judicandi (unt , (vd fecundum morbum adh.bcnda eft medicina quia , nec pius medicus (ana: vulnera , nec q>. accipere fpirituale medicamentum icnuerit , fani tatem fpititualis medicamenti conlequi poteft

Cap. xx. *De quadragefimn objerva.*

Licet omm tempore vita Chiiftianorum (implex debet efle & fobna , maxime tamen ie ligiofis mentibus convenit , ut h.s diebus continentius vivant, fic fedula ferviiutc Deo .«dhxreie contendant. lJcoque decernimus, in illis quadraginta d<bus ante palcha cum omni puritate mentis fic corporis nofter clerus , Deo * jubente , in ' quantum potuerit fe cuftodiat . De cibi autem fic " potus perceptione, in quantum Deui auxilium dederit , paicitatem habeant ; id eft , ut quotidie , exceptis dominicis diebus a capite quadr.igefimje Dulque adiantum palcha poft diftam vetpcram in retedione feinpei rchciant , fic ab illis cibis (e abtlmeant, vel potu, ficut epifeopus cum ratione conliituerit . Et alicubi , neque m ipla civitate , neque in mooafien s , vel qn.buslibet locis vel domibus propius his quadraginta diebus reficiant: nifi forte, fi * longe fuerit , ut hoia competente ad cibum luum accipiendum cum fiatnbus adefte ' non potuerit ; tunc propter illam neceffitatem h centtam habeat talem cibum lumere , ficut reliquus clerus, fic hoc provideat ut horas competentes non antecedat.

Ledioni vero fratres in hac qoadragefima * n d prima dida uique ad tertiam plenam vacent ; fic foras clauftra nifi tantum per illas ecclefias qux infra domum lunt , non egrediantur; nili fi needle fuerit , fic epifeopus , aut qut fub iplo eft , . judicaverit , ut fiat quod fiendum eft . Et poft , tertiam tunc tempons capitulum habeant.

A palcha autein ufque ad Peutecoften bit in ' die reficiant, ficcarnem manducandi licentiam liabeant , mfi pœniientcs , puter tantum * fexta feria . A Pcntecoftc vero uique ad nativitatem ' fandi Joannis Baptiftat fimiliter bis in die iefi nant, fic a carne abftincant ufque ad ipfam initam . A nativitate vero lanfti Joinms ufque ad traahtum (ancii Marum , iia ficut antea bis m die reficiant , quarta , fic fexta feria a carne ab ftincant. Ab ipfo vero tranfitu ianfti Marum u(que

que ad natalem Domini a carne omnes abflincant A Ac ufque ad nonam jejunent omnibus his diebus, Ac in refeâorio reficiant . Poft natalem Domini ufque in caput quadragefime , fecunda , Ac quar. ta, lextsque feria in refeâorio ad nonam reficiant, reliquis his diebus duabus vicibus in eodem *nie-ftorio* reficiant. A carne vero quarta Ac fexta fena his temporibus abftineant. Et G dies feftusin hts dusbus feriis talis venerit, fi perœiferit prior, carnem manducent .

saint poia.cr, ·'<!<·· u'tchrïdi- ı·'I A ,..X"· <r«< . <·* • on.'/»' *··<»·> Fi,. ““ *'ζ“"'i·

Pro iofirmitace vero cleri noftri confideravimus, ut fi in quarta vel fexta feria, feu in reli- 4U,S *'I'I temporibus , quales conftituimns ut a C1rne abftineant , neceffe eft, licentiam habeat epifeopus, aut qui fub ipfo funt, pro eorum infirmitatibus , vel neceflitatibus, aut feftivitatibus fc con<^erâtioDem mittere, ficut ille przviderttquod oene fit .

Mihi autem Anghilramno archiepifeopo, atque cappePano excellentiffimi regis Caroli addi placuit , quia dum nos Ac clerus nofter a pentecoflc ufque ad oftavas ipfius pafcha fecundum , vel adventum Spiritus ιιηάι devota mente celebrare videmur, ut hit facratifiimis oâo diebus clerus fanάι Stephani protomartyris, vel nofter , licentiam habeat carnem edendi ; exceptis illis , qui pro compendio animarum fuarum Ac pernitentia indida fc abftinere voluerint.

Cip. xxi. *Dt mtnfis erdinttuiii.*

Kima menfa cpifcopi cum hofpitibus & cutn peregrinis fit , & ibidem archidiaconus , vel quibus epiicopus jufferit, fedcant. Secunda menis cum presbyteris. Tertia cum diaconibus. Quarts cum fubdiaconibus. Quinta cum reliquis gradibus . Sexta cum abbatibus , vel quos jufferit prior I In feptimo reficiant clerici canonici , qui extra clauftra in civitate commaneat , in diebus dominicis, vel feftivitatibuspraxlaris. Cum autem hora ichciendi venerit, Ac lignum ad refeâouum fonucrit , tunc fratres cum feftinatione illuc adveniant , & fimul in refe&orium introeant , G-mulque orent, & verfum dicant ; & cum epifeopus , vel alius iacerdos benediâionem fuper menfas tradiderit, omnes, *Amcn,* refpondeant : & ut difpofnus *ordo* eft, unufquifque ad fuam menfam accedat.

>'.< deed ,

Clerus vero in refaâorio omnino Alentium teneat interim quod exinde foras egrediuntur; qualiter iilam leâionem divinam poffit audire At in corde meditari . Quia fic eft nccefle , ut quando cibum corporalem recipit, & tunc anima cibo fpintuali reficiatur. Et leâor, & cellerarius, & portarius, vel feptitnanarius, vel qui miniftrant quando epiicopus cum clero in refeâorio reficit , antequam fratres in refeâorium veniant , mixtum de pane & potu accipiant , ut grave eis non Gt jejunium fubftinere interim quod clerus reficit . Nam Leâor legat , ufque dum juffcrir prior , ut expleat Jedionem.

Illud omnino cavendum eft , ut neque facerdotes, neque diaconi, neque fubdiaconi, vel quilibet de clero cibum , nec aliud quod ad manducandum vel bibendum pertinet, fine juiTioue epifcopi de refeâorio portet.

Et hoc cavendum eft , ut ante legitimam horam , nifi illi qui boc providere debent , neque ad manducandum , neque ad bibendum in refeâorium intrare non debent Gne juffione cpifcopi , aut qui tunc tempore prase11 : neque cellerarium contra rationem inquietare; fed horis competentibus petant quz petenda funt , Ac dentur que danda funt.

In ipfb autem refeâorio, neque laicas , neqne clericus, nifi qui in ipfa congregatione funt, manducent, aut bibant, fine jumooe epifeopi, aut qui fub eo iunt. £t in dauflro ubi clerus ad capitulum venit , vel m refeâorio nullus de clericis fervitoribus, nui Gto feniori ibi fubjeâi funt, ingrediatur , niu fi neceffe fuerit , aut epiicopus , vel qui fub eo funt, jufferit.

Cap. xxii. *De tenfttv* cibi.*

Quando clerus nofter * bis in die reficit per tempora conftituta , ficut fuperius fcriptum eit, 'panem quod fufticiec, accipiat. Pulmentum vero ad fextam . Carnem inter duos sniniftiacionem unam, Ac cibaria una accipiant: Ac, fi cibaria non habent, tunc duas miniftrationes de carne , aut de lardo habeant . Ad cœnam autem , aut unam miniftrationem de carne inter duos , aut una cibaria habeant.

,Χ,ζ"u ■ь<<'«« ,<,reU'or·

Illo tempore quando quadragcfimalem vitam debent ducere , tunc ad fextam inter duos fratres portionem de formatico , Ac cibaria accipiant , & fi pifces habuerint, aut legumen, vel aliud quid, addatut Ac tertium. Et ad cœnam inter duos cibaria una, aut portionem de formatico accipiant; & fi Deus amplius dederit, cum gratiarum aâione percipiant. Quando autem in die una refeâio fuerit, tunc cibaria una inter duos , Ac portionem de formatico , & miniftrationem unam de legumine, aut aliud pulmentum accipiant : Ac fi contigerit , quod illo anno glandis , vel fagina non eft, Ac non habent unde liceat menfuram de carne implere poftea , prxvideat epifeopus juxta quam Deus poffibilitatem dederit, aut dequadragefimali ", aut aliunde, unde confoiatioocm habeant.

»ut alio

Cip. xxi 11. *De uttn/ere peter.*

Quando bis in die edendum fuerit, presbyteri f ad fextam tres calices accipiant, ad cœnam duos; diaconi, qui in gradu iunt ad fextam tres, ad cœnam duos ; fubdiaconi ad fextam duos , ad cœnam duos : reliqui gradus ad fextam ducs, ad cœnam unum . Quando autem in die una refeâio fuerit; ficut antea in bora fexta, quandobis mandocabant, tantos calices accipiant ; Ac quod ad cœnam accipiebant de potu, hoc cellerario re. maneat: Ac omnino caveant ebrietatem.

Alia omnia lo »·!»»<li

Jct,P,,b··*

Si vero contigerit, quod vinum minus fuerit , Ac iftam menfuram epifeopus implere non poteft, juxta quod praevalet impleat ; illi autem fratres non murmurent, fed Deo gratias agaht, Arcquanimiter tolerent . Nam fi efle poteft , ut tantum habeant, tunc pro nullo modo non remaneat . Et illis, qui fe a vino abftioenr, praevideat epiicopus , vel qui fub *eo* eft , ut tantum habeant de cervifia, quantum de vino habere debuerant : Et fi epifeopus voluerit ad fupraferiptam menfuram aliquid potus addere, in ejus poteftate confiftat , E Ac de certifia eis confolationem faciat. Nam quando aliqua refeâio cauflis exigentibus venerit, non amplius confentimus ad unam refeâionem, quam ut fupraferiptam menfuram tres calices accipiant, Ac hoc fuperfluum nobis videtur; quia *vinmn apaftitert fecit ttieee fepitetei* ; quia ubi ebrietas eft, ibi flagitium atque peccatum eft . Et hoc admonemus , ut clerus nofter fobriam omnino ducat vitam ; Ac quia perfuadere non polTumus ut vinum non bibant , vel hoc confientïamus, ut fal'em in illis ebrietas nor dominetur : quia ornnas ebriofos apoftolus a regno Dei extraneos effe denuntiat , nili per dignam pœniteotiam emendaverint *

»ia allqwoS . •'"re -*Wr

Cep.

Cap. »iv« *Da frftieumt*

CLcrici cMoaid fic fibi suvicea forviara, at nailus excufctur a coquin* oflfcfo, nifi · ..* ‘“"** » agritudo, sot » canflu grari· utilitatis prior, quod petus facrit: qnfa exinda major majrss fie caritas •dquirimr. Inabeciilibus autem proefeutur folatia or non cwn triftitia hoc faciant, fod habeant omnet folatia fecundum modum congregationis, aut politionem loci.

*Hµ <>pµ. Archidiaconus vero « fic Primicerm· > vel cellerarius, lira Uli * tree cuftodes ccclefiarum, unus je fao^o Stephano, alius de fanâo Petro, ter* tiut de fanfta Maria, qui in majoribus utilitati* bus occupati funt, ifti excufentur a coquina; ceteri autem fibi fob caritate invicem ferviant.

Egreflurus de feptimana fabbaco munditias fa•iat; vafa minifterii fui, que ad miniftraodum accepit fana fic munda cellerario reconfigoet; fic fi aliquid ex illis miouatum fuerit, ad capitnlnm die fabbati veniam petat, fic vala, vel quod minustum MI » in loco reftituat, fic juxta quam epifeopus, vel qui fub ipfo cfi, judicaverit, pcenitentiam agat.

Gap. xxv. Dr drcA/dmceae, *vel* * Prmrierrfa,

OPonet eoa effe pmdntfr/ *ficta ftrpntu, b fiarpjtcei ficta calretial:* id eft, ut fint fa* picotes io bonum, & fimplices io malum; ficdo- âi * evangelia fic fanâorum Patrum inftituta canonum, ut poffint docere clerum io lege divioa, fic hujus parvn inilitutioois. Et fic fe conforment clero, ut non tantum verbis capacibus; fed etiam exemplo, fimplicioribos divina praecepta demonfirent: qui apoftoli debent femper fervere formam in qua dicit,' *Argat, aifeert*, faerrpe; id eft mifeens temporibus tempora, terroribus blandimenta; id eft iodifciplinatos, fic ioquietos debeut duttus arguere: obedientes autem fit mites fit pstientes, ut in melius proficiant obfecrare: négligentes fic contemnentes fic fuperbos utincrepent fic corripiant, neque diffimulent peccata delinquentium, fed mox ut coeperint oriri, radicitus ur prevalent amputent, memores periculi HeliD facerdotis * de Silo, fit honeftiores quidem, atque intelligibiles prima fic fecunda admonitione verbis corriptant; improbos autem ac duros corde ac fuperbos vel inobedientes verbere fic corporis caftigatione in ipfo initio peccati coerceant, fcientes tcriptum: *Staltar veriti m» ctrrij>irar*; fit iterum *Ptrcatt jUta* taa* Virga*, fiT *hitraiu aaitea* tjat a ruartt.*

Et quidquid per fe jufte fic rationabiliter fccon* dum canonicam inftitntionem, vel hujus parv· inftitutloms noo potuerint definire, omnino epifcopo patefaciant; fit ipfe fecundum Dei voluntatem, quod caftigandum eft, caftiget, fic quod corrigendum eft, corrigat. Qui archidiaconus, primicerius in omnibus omnino aâibus vel E rjfe(tt £uj| pco fit epifropo fideles fic obedientes, fic non fint fuperbi, neque rebelles, vel contemptores; fed cafti fit fobrii, patientes, benigni, atque mtfcricordes, *b flatper fapertaalttt nujtricerlie juUcia**, ut ipfi idem confaqtsantur. Diligant clerum, oderint vitia, in ipfaautccncorreptione prudenter agant, fic ne quid nimis, ne dum cupiunt eradere aragiaem frangatur vas; Meminerint *calaetaae ^acifata* ata ctattrteia**. In quibus non dicimus, ut permittant nutrire vitia, led prudenter fit cum caritate ea amputare feftinent. Caveant, ne dum aliis praedicaverint, ipfi reprobi efficiantur: intendentes illud dominicum praceptum; *b* pm i· *»d· *fretrii tai fefiatata vt-ΛΛλι*, io me rrefow ··· «rddb· pr«e»w *traie** dr ends Av·, *b teat ptrfpeertt, at *b*ar frfiacam* dr end· *fratrit tai.*

Qpi archidiaconus, vel * primicerios fi reperd fuerint, quod abfit, fuperbi, aut elan, aut contradiAorts, vel contemptores canonical fit hujus parva inftitutioals, ii fecundum dominicum peacapram admoneantur fcmcl fit iterum: fi nou cmendaveriot. sb cpifeopo facundum modum culpa judicentur. Qpod fi neque fic correxerint, de ordinibus fais ejiciantur, fic alii qui digni funt fic voluntatem Dei vel epifeopi fui fecundum divinum praceptum impleverint, in locis illorum fabrogentur.

Cap. xxvi. Dr *ttlltrane.*

CEllerarius vero debet effe timens Deum, fabrius, non vinolentus, noaconteotiofus.non iracundus, fed modeftus, moribus cautus fit fidelis, * fic quidquid acceperit fob cura foa ad opus clericorum fideliter cuftodiat *, fit fine juffiene epifeopi fui, aut qui fub ipfo eft, nihil facial: fic non fit prodigus nec extirpator lubfiantia cieneo rnm, quia fi fuerit, fine dubio in die jodicii red ditunu erit Deo rationem.- Nam, C bene miniftrarcrit, gradum bonum fibi adquirct.

Cap. xxvij. *Dt perterit.*

POrtarius unus cum fuo juniore anoum, aut amplius, fi epifeopo placuerit, * portat, clauftra, vel oftia cuftod>at· Qpi portarius Gt * fo briud, patiens, qui fciat accipere rcfponfum fit red dere fic fideliter cuftodiat portas, fiveoftiaclau ftri, fic contra huoc tenorem *facere* non pr«lu mat; quod fi facerit, excommunicetur. Claves vero portaram ad completorium archidiaeooo reddatfic fi archidiaconus alicubi eft, qui fub ipfo eft, ipfas claves recipiat.

Cuftodes vero ecclefianitn qui ibi dormiunt, vel in manfiones juxta pofitas, teneant Cientium, ficut ceteri clerici; io quantam poffuat: fit poli completorium non manducent nec bibant. fit non permittant ingredi eos, qui foras clsuftra poll cumpletorium remanferint: ncc dos qui intra clsuftra funt egredi per oftia fibi commiffa. Qpod fi *fecerint,* ab epitropo, vel qui lubeo font judicentur.

Cap. xxvtil.Or nvimvi-r *cltrint* raveatrir, fwiprca-/lanui atl *tfU* trdiat* ftjavttrtnt*, & ·✦· *it-itat aaJt ia mfimtitatt atttffittliiai Jan ptjffmt mtpltn.*

SI aliquis ex clero infirmatur, qui ad hunc ordinem fe peculiarius junxerint, fit non habuerint unde in infirmitate Mceffitatibus fais poffint implere; poft upilcopum habeat de illis maximam curam * archidiaconus fic primicerius, fit caveant ne negiigautur infirmi, led ficut revera Cbrifto, ira cis fcrviarur. Quia ipfe dixit /qjfrevai /»i, *b Vifitafiu vvt Ot,feaaeJea f'Ciflit aai trt*tat*ti *th ftctfitt.* Ergo omnia neteffana quidquid ipfis infirmis expedierit fit opus fuerit, eu omnino fit •bique ulla retardatione adimpleri curentur; quia in ipfis refpicit quidquid ipfi minus *habuerint* aut Dtgledt fuerint. Et fine dubio in diem ttetnen dum rudicii, quando iederit rex vivorum fit mortuorum in fade majeflatis fu* de omnibus his rationem erunt redditurí, qualiter eis minifbaverunt. Et fi ipfe archidiaconus vel primiceuus ad plenum non habeant unde poffint piocurare neccffitatibus eorum, hoc omnino epitropo innotc<cant,

& tpfe fecutidjm Dei timorem fit amorem piovideat, ut hoc quod exped't rpli» infirmis ut habeant unde eu ncceftitatibus iPcrum procurent

Quibua mfiimis finr manfiones dcputatx fijper ie rationabiliter dilpofitx condigne Cx apis, ubi effe poilint, dum dc infirmitatibus luis convalef eunt. Et fit unus ex deio deputatus, timens Deum, qui cirra ipfos mhimos maximam curam gerat de ommbus neceflitatibus eorum, & habeat lolatium, 6 opus eft, juxta quod continuent pr or, ut abfque murmuratione ix negl.gcntia tertiatur mfiimis. Et fciat, ii bene mintftravcrit, gradum bonum fibi * adquret.

Sed St ipG infirmi confiderent in honore Dei fibi ferviri, & non fuperfluitate tua contriftent ferventes fibi. Q<ii tantum infirmi portandi funt:at ubi meliorati iuermt, redeant ad oidines tuos.

Cap. xxJi. *De veftimentit clericorum, vei calceamenta, vei lipa.*

I 'a media pars cleri qui feniores fuerint annis Imgulis accipiant cappas novas, fic veteresquas 'prxrento anno accepeiunt femper reddant, accipiunt novas. Er illa alia * medietas deri illas veteres cappas, quas illi feniores annis fingulis reddere debent, non commutent ". Sarciles accipiant illi presbyteri, qui ibidem in domo affidue dcierviunt, fic sili diaconi vu. qui in eorum gradu confiftunt, aut lanam unde iplos farcilesbinos m anno habeant, fic ille alius clerus unulquifquc fingulos. Camifiles autem accipiant illa presbyteri, fic diaconi annis fingulis binos, fubdiaconi camitiie fic dimidio, fic illi qui m reliquis gradibus funt, fingulos. Calciamenta vero omnis clerus anms fingulis pelles baccinas accipiant * tolas pena quatuor *.

De ligna confideravir.uis, ur de quartior libras dedensrios poilint comparare ligna futficienter fic annum. Ipfa ligna de illos tellones, quod Xis io ŋ vitate, vel in villabus lune, fint comparata, hoc eft quatuor librx ad huc mittantur. Et Kai, Maji ipfuin telloncum accipiant, fic tunc ipfa ligna comparent. Et illas cappas, fic illos farciles, fit illa calceamenta dc illos telloneos lupenus nominatos quod exinde fuperat, fic de illo calciatico, quod ille epilcopus annis fingulis ad illum clerum reddere conluevit, & de cotum eleemolyna quad ad ipfum clerum (peciahter Deus dedetir, fint comparata. Et fi aliquid ex nde fuerit aliud quod cis neccffe eft, comparent, aut m eorum camera recondant. Et fi ib dem ad hoc comparandum fufficicntcr non habuerint, ille epifeopus hoc prxvideat fic m ttat, ur.de hoc totum adimpletum fit ad eorum neccflitarem, ficut! iupenus (criptumeft.

Ipfa autem veftimenta, illas cappas, fic farciles, ad tranfitum fanfli Martini accipiant: illos camifiies, viginti dies poft pakha accipiant: illa calciamenta K.U. Septembris habeant. Et fi aliquis ex ipfo flero de ecclefia tale beneficium acceptum ab cptfcopo habet, ut exinde poffit procurare ncceffaria fua, ideft cappas fic calceamenta.

Cap. xxx. *De fefitv>tt:il,iii fjnUeruM.*

ILlud intimare complacuit, ut nos & clerus noPer fcftiviiatibus Domini, & (anflx Marix, vel duodecim aportolorum, teu & reliquorum (anflorum, quas uius eft in ifta provincia annis fingulis celebrare, in quantum Deus poftibilitatcm dederit, illud uilirmin Jivmum diu nofluquefacere procuremus. Et epilcopns ' in nativitate Dom.m & pafeba Domuu m Jjino ipfis clericis refeflionem faciat, fi ad prxfens eft; fit fi abiens his diebus eft, tunc in ewun refeflorio habeant refeflionem fufficicnter, licuti iupenus fcnptum eft. Et pofiqvam de refefluno exeunt, in ' ea minata bibant duas vices, aut tres, qualiter conlolatio fit, & ebuetas non dommetur.

Et epiphania Domini, & med>a pafcha firelaufuin paldix, & afcenfionc Domini, *fit* pentecofte, fic natalinis epifeopi, illos dies epifeopus eis in refeflorio ad textam, *refc&onem faciat.* Et *Jc* illis feftivitatibus, unde abbatias in ifta civitate, vel furas propinquas habemus, ficut confuetudinem habuerunt, refeflionem ad clerum facere. hr omnino non remaneat in quantum poffibtlitas fuerit.

Et ille * arcbidiaconus, vel qui tunc (ub manu cpiicopi ptxcffc videtur, hoc recipiat, & ille deio exinde in refeflorio refeflionem faciat: ficquod fupereft ad eorum opus celleratio relervetur. £t ille archidiaconus de fua afl.one, quod ipfe ad eorum opus prxvidet, purificationem fanflx Manz, fic omnium apoftolorum, fic fanfli Joanm.v Baptiftx, fic fanfli R.emedn eis lefcflioncm fanat dumfextam in refeflorio.

Cap. xxxi. *De eo ^nod, qui ad tunc cenomcum facialem ordinem ixjui congregationic fe factate null, dt rebtt quai pojidet ad ecclefiam * b. Pauli floh follemnem donattoarm per prafentem faciat refervato tamen tempore Vita fua ulufiuflutrta ordtm.*

Licet legamus antiquam ecclefiam fub tempore apoftolorum ita unanimem coucurdemque extitiffe, fic ita omnia rcliuiuffe, ut fiiigtilt prxdia *lut* vendentes ad pedes apoftolorum picna ponerent; ut nullus cotum fibi aliquid pioprium dicere atidrret, *fed er.int tiln omu.a ctrnmuuia*, flo dc fic habete dicebantur *unum & animam* aum: quotidie emm cnca domus panem frangentes, quod in commune accipiebant tam viri quam fcminx, feu parvuli, omnifque vulgus ardore fidei accenfi, atque in amoie religionis provocati cunflis cum gratiarum aflione iufficientiam prxbebant; fed quia Doftiis temporibus perfuaderi non poteft, tem vel hoc conknciamus, ut ad aliquantulam cumque fimilitudinem converfationis eorum noftros animos contrahamus; quia nimis inciter, tepidxque, ac remiffx devotionis eft, ut quod, ficut diximus, omr.e vulgus pro Dei nomine confenfit, nos qui peculiarius canonicis ordinibus infervire debemus, quantulatncumqne in partem m hanc perfeflionem non confentiamus. Et fi omnia relinquere non poffumus, fic ad ufum tantum noftra teneamus, ut dimiffa volumus nolumus fuerint, non ad hxredum noftrorum carnalium atque parentum, kd ad ecclefiam, cui Deoauflore in commune defervimus, de cujus rebus tlipendia habemus, loco hereditario relinquamus. Ut fi cum illis perfeflis pro perfefla abrenuntiatione, fxculique hujus contemptu corona non tribuitur; ve) peccatorum venia, ficut minimis mifericordia divina concedatur. Quia fanflus Profper *, vel alii fanfli patres, fecundum divinam aufloritatem finxerunt, ut illi clerici, qui dc rebus ecclcfix vivere cupiunt, res proprias quas habent, per inftrumenta chartarum, Deo fit ecdefix cui deferviuot condonent: fic fic rebus ecclcfix licentius abfque maxima culpa utantui; Ut ficut de rebus ecdefix ipii clenct gaudent; ira fic ecclefia de tebus ipforum clericorum cum pauperibus fuis fic aufla atque mcbouta gratulrtir. Ita tamen «t ipfi e'errei dum advivent, fi ita placuerit, res fuas ulufrufluario ordine per beneficium ecdefix habeant,

béant, ut oonU fim communia, · flt propter obitum eornm «fl acclefsam, vd *U* canonicum ordinem, coi ante date fuerant, revertantur. Simili* ter indicantes ut illi clerici, qui de facnltatibus fu» fufficicntiam ' habent , de ipfis rebus propriis vivern debeant, fi tamen infirmi fuerint, ut in omnibus ad integrum ecdefis Dei , cui deferviunt, dare noluerint flt fic ipfius ecdefia in a* mote Chrifti gratuita fervitute, fedulaque modulatione impendant ; fle fciant fe pro hae re, quia rebus ecclefi· ficuti ceteri canonici utuntur, fpecialem mtfericordiam a Deo recepturae , cui de propriis rebus inferviuot) quu, fi eaqosacceptu-ri erant pro eorum ordinibus de elecmofyna dif-Senfatori reliquerint, nihil habentibus conferenda ne peccato poffident fua: quia flt ipfi quodam-modo relinquunt fua , quando propriis contenti rebus, nihilque fe jure debere arbitrantur recipi . * Quod C putant ideo accipi debere eorum quas conferuntur ecclefia , portionem ; nec eam videantur abjicere , quia noo poifiat fua relinquere , quod eis deforme fit, inter fuos , pauperes reddi : noverint efle deformius , pofiefluros de ekemofynis pauperum pafei. Hoc enim providendum eft, ut non gravetur mater ecclefia , quam conflat quotidie fubventioni pauperum , viduarumque , atque orphanorum , fimulque egentium, canonum jnflione confindam , debefe cfle femper intentam.

Igitur quicumque fe ad hunc ordinem canonicum, quem modo utcumque recuperare cupimus, ficut in parvulo decretulo, quod digeffimus, intimavimus, fe fociare voluerit , flt de rebus quas habet follemmter donatione per prufentem donet ad eccleflam B Pauli ad opus Dei, vel dcricis ibidem defervientibus , faciat flt precariam , fi ita ei placuerit, exinde ab epifeopo accipiat, inearatione ut dum advivet, ipfas res uiufnsftuario ordinc habeat, flt poft ' objcftum ejus cum omni integritate, omnique fuperpofito ad ecclefiam rui da>« fuerint, vel ipfius congregationis ipfas res abfque ullius confifnatione vel expeftata traditione reverrantur . Et liceat ei de omni mobili ex ipfi« rebus quatnd.u vivit, flt in ipfo ordine confiftit, elecmoiynas tam in pauperes, quam ad ipim congregationera, quam etiam ubicumque voluerit facere, flt neceflitates fuas explere Et, fi aliquod de ipfo mobili poft obitum ejus fuperfueriti media pan in eleemofyna eis in pauperes, vel promiffas ejus , aut ubi volue it ambulet, archidiacono, aut primicerio, rei cui ipfe vivens rogaverit diipenCante : flt illa media pars in ipfius eleemofysu ad clerum , vel ad ipfam congregationem revertatur . Et ipfi clerici de ipfis rebus , quas in precarias habent, neque de terris, neque de vineis, aut filvis, pratis, domibus, aedificiis , mancipiis, accolabus, vel quibuslibet rebus immobilibus minuendi, aut vendendi, aut communicandi poteftatem tion habeant ; excepto ut diximus de illa frufta , vel quod ibidem laborare potuerint, viventes faciant quod voluerint.

Qjsod fi contigerit fuadente diabolo, ut aliquis ex bis fratribus, qui ipfas res per precarias habuerint, in aliquo crimine grave, aut leve incidat , pçnitenxiam juxta quod epifcopus ei judicaverit , agat; tamen de rebus quas per precariam poffidet, expoliatus pro hac re cfle non debeat. Si quis autem eodem modo, quo fupra inftituimus, d hanc congregationem, tam unus ex abbatibus aoftris, quam quilibet extraneis clericis fe fociare defideravtrit, eo tenore, ut aln filtres fecerunt , faciat .. Qpod fi alter fuerit , qui fe eis voluerit fociare, flt omnia ad integrum perfeftioois Rfntt* derelinquere epifcopus provideat cis neccflaria , Aqualiter opus boswira quod Deo infpirante cœpit adimplere valeat*

Cap. xxxi t. De

DE eleemofynis accipiendis ita conflituimus, ut fi aliquis uni lacerdoti pro mifla fua, vd pro , confeffione , * aut infirmitate, feu pro quolibet caro fiso aut vivente aut mortuo aliquid im cke- snofyna dare voluerit, hoc facerdo» ' a tribuente accipiat, flt exinde quod voluerit laciar. Si autem ad omnes facerdotes fub tali conditione, feu pro quolibet modo aliquid in eleemofyna dare voluerit, hoc omnino tam ad omnes facerdotes, quam ad omnes canonicos veniat, flt omnes hanc eleemofynam communem habeant. * Similiter flt ilis eleemofyna;, que in commune ad omnem clerum veniunt omnes in commune habeant, & pfalmodiam, vel miflas pro ipfis ekemofynis , ut epifcopus inftituerit, faciant.

Ideo autem tnenfuram facerdotibus de elccmofynis recipiendis ad opus proprium fecimus: "quia nimis grave pondus exiftimarimus eis effe, fi tam ingentia onera * peccantium falis illis facerdotibus contingeret portare; Quia facilius Det mifericordiam plures impetrant pro peccatoribus quam unus, quamvis ftodiofus ; flt unufquilque de propria conferentia debet metuere, quanto magis de alienis peccatis non debet fibi fupra vires farcinam peccatorum cumulare.

Has cleemofynas archidiaconus, aut primicerius recipiant, flt in neceffitatibus fratrum, ut eis opus fuerit, flt epifcopus judicaverit, ipfas expendant : flt fi aliquid exinde fuperfuerit, in vefttariis fratrum recoodant.

Cap. xxxiil. *Diriaf Dtuintcu* , oW ad *fte λΛ*

IN diebus Dominicis , vel feflivitatibus feoftorum, aut quando juffertt pontifex, vel qui fub eo funt, mane poft primam cantatam omnes induantur vellimenta, officiales cum planetis, ficut ordo ecclefiafticus habet, flt fint perati, fltabfque mora ad officium cum leftinatione occurrant LTr autem auditum fuerit primum fignum omnes ad capitulum veniant, flt audita kftione , fub uno accedant ad ecclefiam ; flt faâo facundo figno cantent tertiam, flt refidentes in ordinibus fuisexpeûent pontificem, ficut mos eft Romane ecclcfie: flt nullus poftea exinde de ordisse foo exeat, ufque dum omnia expleverit; nifi qui. cum pontifice comitantur io oMequio, aut illi qui io aliqua utilitate occupati fuerint, fi talis eft euod omnino noo poflit dimittj, flt hoc innotefeant epilcopo, vel qui fub eo funt. Si quis de ciero de quolibet ordine, tam fecerdotum, quam diaconorum, aut fabdiaeonoram, vel acolytorum tunc prefens noo fuerit peratus ut officium fanas impleat , fle aliqua negligent)·, vel retardatio per ipfam acciderit , nifi ob cauffam gravis fasfirmitatis, io craftino a vino, vel potu privetur; fi amem per defidiam, aut contemptum iteraverit, ab epifeopo , vel qui fub eo funt, acrius coerceatur, iisuc ceteri timorem habeant . Nara reliquis diebus ad capitulum, ut fupra io ifto tenore prnfiximus,ita veniant.

Si autem ftatio publica fuerit per illas ecclcfias forenfes, flt fratres ibidem vigiliam celebraverint , pcrafta vigilia cum omni decore mane revenant in ciauftra, ut omnino ad capitulum veniant : fi autem negligent retardaverit, flt ad capitulum non fuerit, prima, flt fecunda vice pro hoc caftigetur.

Si

Si autem non emendaverit, illa die quando ad capitulum nos vcoetic, a vino abftincat ufque in crafiioum.

* Hm4 *-- «b. WJp.i!

Cap. xniv. * *Dt Hiirictkfiij l at* ad Zrdf/cww drnvMsr aUf/adae· *t**iaal >- fialata*

Dum de corrigenda vita clericorum canonicorum rebus pernectflariis, ut nobis juxta mediocritatem noflram & capacitatem lenius per adjutorium vjfum fuit, dcfcripfimus, venimus ad matricolarios tam domi, quam & in faborbanis; quia non, fecundum inAitutionem antique cedefi*, eorum effet convcrfatio; fed fub magno quodarr periculo, & negligent!·, ft nt ita dixerim abfque praedicatione, ft confèffionc erant in quadam fecuritatc pofiti, neque ad domum ad dationem publicam ad audiendum verbum Dei veniebant, neque in reliquis (lationibus, fed erant omnes fedentes nnufqnifquc io loco fiio. Propterea una cum coafenfu fratrum fpiritualium conftituimur, ut bis io menfe per totum annum de quatuordecim io quatuordccim dies in fabbato omnes matricularii tam qui in domo funt, quam illi, qui per ceteras ecclcfias infra civitatem, vel ricis matriculas habent, ad conventum (laturum omnes in ccclefia in domo veniant, mane primo expeAantes in ordinibus fuis, ufque dum Cgoumoulfaverit hora tertis: tunc veniens epifeopus, *b* in aliis utilitatibus oc*ttpatus non fuerit, & jubear legere leAionem dc traAatibus, vel homilias fandorum patrum congruas, qua aedificent audientes, ft doceant cos viam falutis, qualiter ad vitam sternam Deo anxiliante perveniant.

Diâa tenia, fi epifeopus non venerit, tunc presbyter cuilos ccclefis faoAi Stepbani iu vices illius juxta capacitatem fuam ft legat ft doceat eos viam (alutis videat omnino *preAyter,* ut hora conditura, fi epifeopus ibidem non venerit, non pratereat ut hoc adimpleat, quod hic fersptum eft; ft ipfi presbytero confeihones fuas bis in anno faciant <pfi matricularii; una vice inquadragefima; alia io miffa fanfti Kemedii ufque in tranfiium fanfti Martini. Et fi fuadente diabolo diqua vitia, faandala inter eos orta fuerint, ut Dcrcile fu confclfiooem foam dare qui hoc perpetraverit in proximo conventu, ubi leftionem aqdiunt: finita leftione faciat confeffioncm fuam puriter ipfi presbytero; ft (i ipfe non vult confiteri peccarum fuum, ft hoc celaverit: ft (i per alium inventum fuerit, ille qui deliAum ablcondit, a presbytero qui eis verbum Dei annunciat fecundum modum culps aut excommunicetur, *aut* corporali vindifts lubdatnr. Er per fiogulas matriculas fit primicerius matricularum de TpG», qui fuper eos curiofe agat.* ft fi aliquis ex ipfis celare voluerit fcelera fua, & primicerius ipforum hoc invcAigare potuerit, nullatenus ablcoodat preabytero, qui eis leftionem legit: ft fi fecerit fimiHtcr ille qui hoc commiferic ab ipfo presbytero *in*dicandus eft; ft fi hoc ipfe presbyter perfecmeodare non potuerit, tnnotefeat archidiacooo, vcl primicerio, ut ipfi hoc corrigant rationabiliter facundum modum culps: ft u opus fuerit in notitiam epifeopi veniat, ut ipfe hoc emendet.

Ut diximus, omnes omnino matricularii ftatutis diebus ad leAionem veniant, ft neceflitaics fuas tam anims, quam corporis ipfi presbytero patefaciant: ft ipfe hoc au< per feemendet, autpriores fuos innotefeat .... Et fi aliquis dc ipfis matriculariis remanferit, qui non venerit ad leftionem, nifi infirmitate cogente, corripiatur feme! ft fecundo, ft fi non emendaverit, cxcommunicetor; A fi amplius hoc cxcoatemptu *ùctrh.tji*chtur de matrioiU, il abus, qui verbum Dei vult audite, mittatur ia loco ipfiüs. EcconAitutnus eis, ut in etecmofyna aoftra, vel fncccffforum noftronim de domo accipiant omni tempore, 2nando ad illam leftionem audiendam venerint, nguli fiogulos penes, & portioovm de lardo illa uaa vice; illa alia vice portionem de formatko, per totum annum fie frétant, ut diximus, qui ibi» dem de ipfis matricularii venerint; Etiuquadra» gefima duas vices accipiant vinum cum paacintcx quatuor fextarium unum. Ia cana Domiat acci» piant vinum cum pene fupradiAs mcnJura, & portionem de lardo, & formatico. Et confiderevimus quod ofto modia.de pane coAo ad uaam quinque vicem ad hoc habeat; & ilia vice quando lardum debent accipere, accipiant baccones fex; & quando fnrmaticum accipiunt in unaquaque vice pcnla una. Hoc colligit dc frumento per annum modia cc. de illo frumento fit, qnidcVvarmacinfe venit, ft accipiat illud quando exinde venit. De lardo baccones tx. accipiat ipfis Kal. Januar, de formarico penfas xti. accipiat ipfa miffa fanAi Martini. De vino modia xxiv. accipiat ipfa miffa fanAi Maniai. Et hoc totum accipiat arcbidiaconus, vel primicerius: ft videant quod hoc fie d'fpenfeot, qualiter Deo vlaceat, ft couAitutum habemns. Et merces noftra vel fucceffbrum ooArorum, vcl qui hoc faciunt * exinde dc--F«n<. *n* crefcat, ft ad ligna comparandum, unde ipfum «V«-- panem faciant, donet epifeopus de denariis 11 duas & dimidiam Kal. Majas. Et fi aliquid fupcravcrit de hoc, quod fupcrius diximus, alii· pauperibus, cui neccffe eft, archiepifcopqg, vcl pruni. perins, au: cui juflirint, tribut.

Zaplint.

CANONICORUM REGULA

A B ANONYMO 0.UOPIAM

Ex Grodegangi norma, Concilii AquiQranenfis capitulis, atque aliunde confarcinata.

fy^Setptrihif püfiari fip^hû Cfeshgaqgiu *ftrvtu A fcrttrntDu, grhii tftfnfut.* Sitrccemotum, ftc. *fag.* $34. D. *at frafra aaa atftfanu rtfttitituiiat tbartii dtfftrlm witMtar.*

Cap. S. *Df haaüitatt.*

Clamat nobis divina fcriptura, ftc. *fapra fag. ii6·* U*

Cap. ii. *De triiaf tat^ngalinut taaaatiamn.* Ordines fuos tta contrevent, ftc. *fapra p.*

Cap. Ut. *De* M peed fa ceqgw/aedsr cmcmcss aanfas *difcntieaif teaniu fit·*

Cavendum fummopere prsspofitis, ftc. FSdtA *eapttalaat* 118. *Afaifgrautifit Caecitii Mftti* cm. Uift *[ab Lailevie» fta iarp. fapaa* pqg.480. A.

Saoftonun patrum fenreotis docent, ftc. *tap.* ixo. Csar. JfMi/jpMfltff' *f. tii* D.

Sauf nonaulii qui tantum ex familia ecclcfia» ftica clericos, ftc. FÜds c. up. Jpl/gr. *p. tai.* Cap. xi* ·» *tlerici* ia cMgftgariMe caasmca ces&*tati tttltfiafata actiptte itktaaf ftipniia.*

Quia (anftorum pauum, ftc. c. 110. *Âfaifgr.*

Cap.

ÜtliMM Itter niti tf petut

Solet in plerilque caoMUcorum congregationibus irrationabiliter, ftc. c. ui. Apuβv. ejafdem.

vm. lie ak 0* portu.

Qpaado cients ooa eat bina rice iα die reficit, accipiant a mioote nique ad marinam quatuor libras panis ; ft «piando bis in die reficit, pulmentum ad (erum , unam miaiftratioacin de carne inter daot, ftc. [apra f. 324· <· »**· Courilii A' Prifgramufit.

Cep. <x. De [ffâturemi ceptuna.

Clerici canonici fic fibi invicem fervicnt, ftc. /ispre top. 14. rtg. Grodeg.

X. De erckidiaeoae vel propefito.

Oportet enim cos efle prudentes, ftc. [apro c. B *5. Grodeg.

xi. De cellerarie.

Cellerarius debet effe timens Deum, &c. ["pro e. 16. Grodeg. & c. 140. A^aÿgr.

XII. De portario.

Portarius unus cum fuo juniore, ftc./«pro c. 17. Grodeg. & e. J4J. Ceae. A^ufgr.

XIII. Dr ea qeeed tdggeuter moriendo font cloafire cenenicfem, 1· fariar dermuent raaeasci.

Pnepofitorum cora fit ut fubduorum mentes , ftc. cap. 117. Crac. Agrifgr. peg. 320. rar nga/« Grodegondi cop. 3.

xjv. De hit λ clero re mSe ie le8o [urgente primam dicende otfue operand· feet.

* H« »'<b ᵇ< noad·· di· Noâurnis boris * cum ad opus divinum de le-C âo furrexcrit clericos, primum lignum fibi fan* fte crucis imprimat per invocationem land· Trinitatis. Deinde dicat veriurn , Dentine leAia mea aperiet et meam annent!aht leniret tuam. Deinde pfalmum, Deui in adjutorium meum intende, totum cum Gloria. Et tunc provideat fibi corpoream neceififtarem rature, ft fic ad oratorium feftinct , piallendo pfalmum, Ad te levavi animem meent , cum fumma reverentia ft cautela intrans, ut aliis orantibus non impediat. Et tunc proftratus 10 toco congruo effundat preces in coofpeâu Domini magis corde quam ore, ita ut illius vox vicinior fit Deo , quam Gbi . ha dicendo , Gratias tibi ago, ommpoieo» pater , qui me dignatus es in hac nofte cultodire, ft deprecor clementiam tuam, mifericors Domine, ut concedas mihi diem venturum fic peragere ia tuo fanâo fervitio cum humilitate ft difcretione, qualiter tibi complaceat fervitus noftra. Et tunc omnes fint properati flantes in loco fuo io choro per ordinem, ut noviffimum fignum ceffaverit, cum fumma humilitate & booeftate référant laudes Deo ia coofpeâu angelorum ejus. Et fi alicui frequens tuflis aut phlegma a peâocc aut naribus excrefcit poft dorfum projiciat , aut juxta latus, caute tameu ft curiofe,ut infirmis mentibus non vertatur in naufeam, ft temper quod projicitur pede conculcetur, ut cum adorationem curvamur vcftimenta eorum non fordidentur. Et infra ecclefiam, ft in omni conventu , feu ft in porticu hoc obfervandum eft , ut Γ quod fpuitur temper pedibus conculcetur.

xv. Dr rjffcM/ drvmri ia neflihu.

Hiemis vero temporibus, id eft a Kaleodis Novembris ufque in pafcha , juxta confiderationem rationis ofiava hora nodis furgendum eft, ut modice amplius de media node paufetur, ft jam digefli ad vigilias furgaat. Poft finitas noâuroas dicant verfum , SmdtaimU jnfii ia coe^pe&u Dei . Deinde Kpria tlufea , ft orationem dominicam , ft faciant intervallum , exceptis diebus dominicis ft fèftivitatibus fanâorum , juxta cooGdcratioocm epifcopi, vel qui fub co eft, id eft ut xt. aut ı. pfiilmos poflint cantare , fecundum quod vifum opw- A fiserit · ft hora pctmiferit : & aat pialttrii vel teftiomsm aliquid indigeat, médita»»®*» inferviaac ft non profanat aliqaii ia ipfe intervallo dormira , aifi qnesn infirmitas cogit, ft hoc per commeatum mi · ft qui aliter fecerit excommuokc* * κ· *·">- tar. Aeliqai omars ordiaem vigiliarum teneant,Ua alqoe ad matutinas diftas , ft ia ipfo iatervado fommam filentnun fiat tam in voce, qnam ft in aftu vel ineeffn, lira iooo alicujns rei, ut liceat unkutqna abfqne alterius inquietudine peccata fua cum gemita , fnfpirio ft lacrymis Domino confiteri , ft veniam vel remiffionem pro ipfis ab omnipotente Deo oraado ft petendo poftulare.

xvi. Dr vigilianmi ariifritett.

Antiqua eft vigiliarum devotio, en cep. Afeijgr. tap. O Ifiieri IΛ. s. adh. c. ex.

xvii. De matmirit.

De matutinorum antiquitate, ftc.r. 130. tf Ifidari Hi. I. efile. c. 13.

xvi 11. Dr iere frima.

Convenientes clerici ad primam canendam in ecclefiam completo officio ipto ante pfalmum quiu* quagefimum donent confetUones fius vici&ns dicentes , Confiteor Domino, ft tibi, frater, quod peccavi io cogitatione, ft in locutione, ft io opere } propterea precor te, ora prome, & ille refpoodet, Mifcreatur tui omnipotens Drus, iodulgeat tibi peccata tna, liberet te ab omni malo, confervet te ia omni booo, ft perducat te ad vitam sternam: ft ille dicit, Amor. Supplici corde pro fie ccrtatim orantes hoc fibi focum . Hoc exple* to cooveoioot ad capitulum quotidie , ft ex 'ifta inftitotiooe, quam propter illorum utilitatem Deo auxiliante fecimus, in unoquoque die aliquod capitulum relegant prater diem Dominicam, ft quartam ft fextam firnam, ft follemoitates fandorum, in quibus relegant traftatus ft alias Homilias, vel quod aedificet audientes. * Ideo qootidie ad capi- · v«i« >*?'· tulam omnes clericos convenire cooftituimus, ut anima verbum Dei audiat ; ft epifcopus , vel ar- 't(chidiaconus , vel qui in loco eorum proeffe videtur, ibidem quod jubere habet jubeat, ft quod faciendum fit ordinare fhadeat. Pott kâionem recitetur atas meofis ft luna, ft nomina fanâorum quorum fcfta craftinus excipiet dia. Et poftea pa- Driter dicant verfum , freriefe in eeefftae Demiri r/»· ··> mert fanSenm ejet. Qpem fequatur oratio a prio. re ita, Iffi6 emmt fandH Dri intercedant pre ut- Ht peccaterihat ad Demimim , ut mereantur ptfiUare vitem atenam , Arnen . Deinde dicatur verfus , Dent in adjuteriuur meum intende, tribus vicibus , priora incipiente, ft celeris refpoodcatibus, fubjungenta Gloria Htri, ft poftea Kprie eleifrn, ft orationem dominicam : deinde, Bt m net mdutet tt- in tentatimem : ft cmomT fuper mr, refpiee m fervet tuet , patiter ofqoe ia finem pfaleu fubjungeutes Gloria . Deinde prior dicit, Dirigere & faafftfican & cnfiorin digmrif , Domine Jefi Ciri. Λ? fili Dei vivi, Aedte corda & corpore t^rt, & fenfri mfirot t m vut dT legt lut , tf ή mandatorum tuorum, tf pedat mfirot dririge i- vm- tuum te adjuvante falvi effe menamur , fui cum Patre tt Spiritu [ûΛo vtvù Ht rtpti Dent per infinite fatale faculerum , deinde , AJjatertaut no. /Irum , refpondent alii, Ju nomine Dearirit fu fe. tit calum & terrent.

Poft hac qui culpabilis eft poftufet veniam, ft fecundum modum culpa judicium recipiat. Quifquis vero veniam poflulat pro culpa , quantum 'plus (e humiliat ft fe culpabilem afferit , tantum mifericorditer ac levius a priore judicetur. Nccef. fe eft eaim, ut omnes noftns ocgligentia, ideft, cogitationum , lingua vel opetis in prafeati vita

P«i

per veram coofcflionem & humilitata iemper ju- dicentur , & non poft mortem reo» no» faciant .

Cap- xtx. Dv »/*r» ·μ »·«μτ pexUiaaa.

Surgeates a capitulo vadant aut fimul aut fe. paratim ad opus fibr io/undum, ut ratio pratftat cuftodientes fitentiuni & decantent pillmo» fugs aut bini aut Anguli , juxta quod congruum eft . Nihil aliud loquentes, nifi (orte dc ipfe arte nc- ceiTe fuerit dicere caute, fle quando inceperint o- pus fuum dicant , *BenedeAnt tt Dmim Dent*, yau adjavijfc' aar, *G confolatue tt* aer, *Arnen . Miferta- tnr noftri omnipotent Dt<ett Arnen.* Et quando com- munia opera * non eft necefle fecere, nnufquii- que quod opus habet feriat , quia otiofitas inimi- ca eft animx.

* Vd< 5 * d.V»*d,

Cap. xx. Dr *tribui born diei.*

Horam tertiam dc fextam fle nonam Daniel , flte. Zi</r rapar 120. Ajar/gr. Ô cap. *19. lib.* 1. *ofi- czo/kw»* S. *Ifidnrt.*

Cap. xsl. Dr kra *wfpertina.*

Vclpertinum diurni finis officium, flte. *tx tap.* 1 *1-r. Aquifer. G Ifidert hi.* t. *c.* 10.

Cap. xxii. Dr caurpfrrri

De completis autem celebrandis, flee. cap. 128. tiMi/gr. *G* II. /. *off. Ifidmt.*

Cap- xxii i. Dr *recepto filentiβ poft completum.*

Expleto completo futnmum filentium fiat, fle oranones fecretac fiant, cum recordatione peccato- lum, & poftea gr.itias agant Deo dicendo, *Gra- tui ago tibi Domine fan&e poter omnipotem Mtr- nt Veut,* nvr d^Mtar rr *in bec die euftodirt* prr ra.im *fanfiam mijertcerdiam : conctde mibi banc no- liem mundo corde G corpore fic ptrtraqfirt. Qualiter want forgeai gratam tibi fervitiam ptrfocvert poj- fim, Per Chriflam, Gc.* Et cum magna cautela am- bulent in ecclefia & in dormitorio, fit cum ad pioprium ftratum venerint , dum fe collocaverit ciri ictis, dicat plalmum, *Dtui in adjutorium mtum tntende,* totum cum *Gloria*, & poftea dicat ver- bim, *Pone Demme cufledìam on* «rra *G oftiom cir- rurfjjntio lobui mtn.* Sicut mane iurgens poftu- lAvit fibi labia a Domino aperiri, fic requiclccn» roget poni ori fuo a Domino cuftodtam.

Cap. xxiv. Dr *eo* y«ad *borat canonical canonici rthglofe obfervart debent* I

Studeant fommopere canonici, ficc. *cap.* 131. X. Wtf- *fupra pag.* 237.

Cap. XXV. *Do dihgtntta pfülendi.*

Ubique credimus divinam efle prsfentiam, flte. *fupra cap. η. Grad.*

Cap. xxvi. Dt to quod non pompatice flandam efl ia tctiqfia.

Mox autem audito figuo omnes canonici fefti- nent ad ecclefiam, fit non pompatice aut fhhonc- fte vel locompofite , fed cum Dei timore itigre- diantur eam : nec cum baculis aut * cambutis aut fuftibus in choro, flte. *tap.* >34. *Aquifer.*

Cap. xxvli. *Dt proficifctnttbuj tn ittmre.*

Quicumque ex clero, flee, *fupra cap.* 10.

Cap. xxvi 11. Dr *bu qui in quibufdam levioribm culpii delinquunt.*

Si quis ex clero, Arc. *fupra pag.'^zi.*

Cap. xxix. Dr *gravioribui cxiptt.*

Si quis clericus de ordine canonico, flic, *[apra cap.* JJ. *reg. Grod.*

Cap. xxx. Dr *rtcontihaiione pamtentii capitale crimen.*

Ordo pœnitentiam agentis publicam fic eft · Su- fcipies cum quarta feria mane in capite quadra- gefunz , id eft, in capite jejuniorum, fit cooperies eum cilicio, fit orabis pro eo, fit includes eum ut- que in crenam Domini , qui eo dic pratientumr in gremio ecclchx . Qtii dum vocatus venerit ad rrconcii.andum. ante epifcopum, vel clerum cum omni humilitate proftrato omni corpore fuper ter- ram ante apfidam petat ab omnibus veniam, fit epi- feopus, vel qui fob co eft, det orationes fuper eum ad reconciliandum iu quinta feria c«nc Domini.

Cap. xxii. *Dt confe&moe.*

Hortatur nos icriptura, file. *fupra t.* 14. Gmd.

Cap. xxxi 1. O/d» ad *poenitentiam accipiendam G conftfmmm faciendam.*

Hxc eft ratio pernitentis» & confcflionis noftri» quas coram Deo fle fscerdotibus ejus *a* nobis pa- riter agendae funt. Id eft in unoquoque anno tri- bus vicibus, id eft in tribus quadragefimis [Opu- lus fidelis fuam confcflionem fuo facerdoti feciat, fle qui plus fecerit melius facit ; fle monachi in unoquoque iabbato confeffiooem faciant cum bo- na voluntate epifeopo aut priori fuo . * Quando volucris confetiionem facere peccatorum tuorum viriliter age , flt noli crubefcere, quia inde venit indulgentia unde fit confeflto, fle fine confefliotie non eft indulgentia . In primis profterne te hu- militer in confpeftu Dei in terra ad orationem , fic roga beatam Mariam cum fanftis apoftoli», mattyribus , fit confcfloribus , ut ipfi intercedant pro te ad Dominum, ut Deus omnipotens digne- tur tibi dare lapiendam perfeâam fit feientiam, fic intelligentiam veram , ad confitenda peccata tua , fit poftea forge cum fiducia fle vera credulitate , fle dic illi, Serve Dei credis in Deum Patrem om- nipotentem creatorem czli fit terrae? Cirdo. *Inttrr.* Credis in Patrem, fll Filium, fic Spiritum lanftum ? *Kefp.* Credo . *Inttrr.* Credis quod iftac tres perfons , quas modo diximus , Pater fle Fi- lius fic Spiritus fandus, tres perfons font fic unus Deus ? *K.ejp.* Credo . *Inttrr.* Credi» quod in ipfa carne in qua nunc es , recipete habes quod egi- fti , fle quod egeris five bonum , five malum 7 *Rtjp.* Credo . *Inttrr.* Credis refurredionem fle vi- tam eflie tibi poft mortem ? *Kefp.* Credo . *Inttrr.* Vis dimittere omnia mala illis omnibus qui in te peccaverunt , ut Deus dimittat tibi omnia pecca- ta tua, dicente eodem Domino in evangeiio : *Si rtmiftrttu bomtnibtn peccata eorxmt rtmittentxr vo- it‹ peccata Veflra? Re/p.Yolo.* Poftea require eum diligenter, fi fum fecum opera tnala, qus fepa- rant hominem , ut ait apoftolus , a regno Dei , fic hzc funt mala cogitatio, malus fermo fle 0110- fus, odium i invidia , detradio , makdidio, con- vitium , turpiloquium , feurrilitas , diflimulatio , adulatio, murmuratio, cupiditas carnalis, elatio , defidia , pigritia , inhonoratio bonorum , inhono- ratio cognatorum, inhonoratio dieru n dominico- rum flc fandarum follemnitatum, ignorantia, ne- gligcnua , vana gloria , iracundia , avaritia , fella tellificatio , fomnolentia , intemperantia in cibis , rapina, gula, ebrietas, comeffatio , fornicatio, a- dulterium , facrilegium, fuperbia , perjurium, fur- tum , homicidium , fit his fimilia . Et poftquam confertus fuerit fua peccata, fi vult dimittere ea , da et poenitentiam : fle fi non vult , non des et prrnitentiam , quia non potes . Et fi vult dimit- tere ipfe peccata , fac ei confiteri ea » fle ad ulti- mum dicere , Multa funt peccata mea in fedis , in verbis, in cogitationibus. Tunc da ei poeniten- tiam canonice menfuratam. Et poft ea effunde fu- per eum orationes fle preces . Cavendum eft uti- que, ne hi qui in gravibus peccatis incidant, fic hi qui io levioribus quibufdam delinquunt «qua- liter judicentur , fed fecundum morbum adhiben- da medicina·,

Cap. xxxiii. Dr *exconunanteatione talparum.*

Si quis clericus contumax, flte. *fupra c.* 17.

Cap. XXXI v. Dr *qnadragefimo obfervationibiit.*

Licet omni tempore vita Chriflianorum, flte. *fupra cap.* 20.

Cap.

Cap. xxxv. *De teaepenkue* ia fardai *ftmtl aat kit* A *tn dæ deficit rtficitndum.*

A pafeha autem nique ad pentecoftcm, Ac. *pea tktdeat.*

Cap. xxxvi. Dr *fi/Uvitatikui fanfiertua.*

Iliad intimare complacuit, Ac. /«pro e. 30.

Alia veto diebas feftis ficut mor» eft ecde-*liφ*, juxta quod melius prclati poflunt, cleric» iui» cibum potamque nr ituftrent, & illud interca cavaant praalati, ne id quod dare debent ant poilunr qualibet dilfimulatiooe aut tenacitate fubtrabant : ne paupertatis occafione compulfi per diverfa vagari ac *fe* turpibus implicare negotiis cogantur : reliâoque etcleftsftico officio incipiant indifcipiinate *vivere*, & propriis voluptatibus defervire› & prolati qui eis neceflaria largiendo a Do- B mino remunerari poterant diftri&e & finccre judicentur.

Cap. XXXVII. mu *prafamat eliquii alterum cadere Mt* cxceavmaaicare.

Veretur in hoc ordine canonico, Ac. *fap.* e. 11.

Cap. xxxviii. *A cengrtgatteae camaicerttm aalli liceat alterum defendere.*

Omnibus modis cavendum eft, Ac. 4. 13.

Cap. xxxix. De *zele beat qxem diktat jervi Dii /kabere tumetm.*

Sicut ex rebus amaritudinis, Ac. c. 11.

Cap. xt. *Dt v&mu camaicii.*

Si aliquis ex clero infirmatur, Ac. *c.* 28.

Cap. xl i. *Dt wfiiatnlit tf cakiamntii dericerum.*

Illa dimidia pars cleri qui leniores fuerunt, ‹C Ac. *fxpra* c. 19

Cap. XL it. *Dt eltemefyui accipiendii.*

Si aliquis uni iacerdoti, Ac. *fupra* c. 4a.

Cap. XLIII. *Dt mtafura facerdatikae dt eleemtfyaa accifitada & facienda.*

Nimis grave cis elle, Ac. *fupra ibidem.*

Cap. xLiv. *Dt cava quam ia papula fibi ccmmtffe kakere diktat clerici.*

Cavendum nobis eft ne m periculum per noftram negligenram, ut ita dixerim, abfque bapnfmo & confirmatione, & confeftione, A praedicatione, tn quadam fecuritatc politus incurrat nofter populus ; unde conftituimus ut bis in menfe per totum annum de quinto decimo in quinto decimo die verbum lalutis ei praedicetur: qualiter ad D vitam «ternam Deo auxiliante perveniat : ut fi omnibus fiftis & dominicis diebus afiiduata fuerit pnedicatio, utilior eft, & juxta quod inteiligere vulgus podit, ita pradicandum eft.

Cap. XLv. *Cat cemmittt diktat /bptndta pauperum.*

Evangelicis atque apoftolicis infttuimur documentis, Ac. c. 141. *Aqmfgr. pag.* 49*· C

Cap. xl vi. *Dt prapafittt.*

Quamvis omnes qui profunt, Ac. c. 139. .djwi/ç. peg. 491. E.

Debear igitur cunftc congregationi utile* elle, A de minifterio fibi commmo fideliter prodcfTe ; ea vero qu* fratribus dare debent, cum caritate tempore opportuno iocunâanter prsbcant : quate- E nus * Domino de fideli adminiftratione gradum bonum fibi adquirant.

Cap. XLVI 1. *Haalts viet pralalerxm tn cangrtgatitne fungi debeant.*

Oportet ecclcfia praelatos, Ac. cap. 138. *Aqmfgv. Ibidem.*

Cap. XLVI II. *Dt puerii nutritadii cufiodiendifque.*

Sollerter rcâores ccclcfiarum, Ac. cap. 135. *A-v·ip-*

Cap. XLix. *Ut matt cannici ad compictarmm CMViatMl.*

Expletis rcligiofiftimo obfequio, Ac. *can.* 136.

Cap· L. *Dt camaribue.*

Studendum inmmopere, Ac. cap. 137. Apatfcr.

Cap. LI. *ad legendam tf cantandam ia ecclcfia cuttunni funt.*

Talea ad legendum. Ac. *cap.* 133. 4fai/çr.

LII. *Madet cerrtpttmm.*

Quamquam contemptores, Ac. cay' 134. *Aquifpr.*

Cap. I ui. *Ut eaaemci cacaUat meneciuium neu iadaaat.*

Heprehenfibiiem, Ac. cap. 115. *Aqmfgr*

Cap. Liv. *Ut tn calla vtfiium décretemeem tearaat cammci.*

Quaerere nos potius Deum cultu cordis quam corporis, Ac. cap, 114. Apat/gr.

Cap. LV. *a pralaeu gemina pafiit fit fnkditii impendenda.*

Sollerter praelatis fatagendum eft, Ac. cap. 123. *dbfeufgr.*

Cap. Lvi. *De familiaritate a clencit mulierum extranearum devitanda.*

Prima qnidem temptamenta, Ac. *c.* 98. *Aqmfgr. ea tf. S.Hier. ad Oceanum, pag.* 4J7. E.

Inde mando atque remando ut hofpitiolum * canonicorum aut raro, aut nunquam mulierum pedes terant. Vir autem five mulier, cum ad Dominum converG fuerint poll peccatum fuum quod ad invicem commiferunt, nec in una villa unquam pceniteant, nec fit inter eos falutatio, aut beneficium, nec vifus, nec colloquium, fi non cafus intervenerit ; nec dc uno fonte, ut vulgo dicitur, potum bibant, nec alumnus inter utrumque concurrat, nec munufculum quidem nec conloquium, ut diximus, nec recordatio alterius m mente fua requiefeat : fed cum adfuerit, cito venia a Deo petatur : meminific debent canonici, quod nec Divide fandiores, nec Salomone fapientiores poftunt efte. Memtmfte debent, quod paradifi colonum dc poflcilione fua mulier ejecit. O·«.Acu-

Cap. LVii. *De clcncii aaa maaeatikut ia faa praptfite.*

Qui femel in clero deputati funt, aut monachorum vitam expetierunt, ftatuimus neque ad militiam, neque ad dignitatem aliquam venire mundanam, A hoc temptantes, A non agentes ptEoitentiam, quo minus redeant ad hoc quod propter Deum primitus * inegerunt, anathematitari.

Cap. I vi 11. *Dt bumtliaiiom facienda pnpter Dema carae.*

Multitudines A oficia, Ac. c.pj. *Ayufar. tn tp. S. Hier, ad faahnuat.*

Cap. LIX. Dr *iracaadu defforikut.*

Iracundi doâores, Ac. *c* 33. *A<juifgr. ex c.* 40 *iikri* III. *fententierunt S. lfidmt.*

Cap. LX. *Dt deartua & exemplit dnfltrum.*

Tam doârina, Ac. c. 20. Apvr/gr. *ex c. $6. I* tit. feat, ejnjdem jaafkt.*

Cap. I xi. *De taciturnitate.*

Omni tempore in ecclcfia tam a populo quan* a clero fummum filentium fiat, excepto hoc quod/ ad laudes Dei pertineat. Videamus quod an propheta, *Dudt cafladiam viat meat ut nea delta<iuam in lingua mta.* Item : *fefai eri met cnfledtam ebtaxim* Û *bumiiiaiui jmaakeait.* Hic oftendit propbeta, fi a bonis eloquiis propter taciturnitatem debet interdum taceri, quanto magis a malis verbis propter penam peccati debet ceftan *t Inde* fanda feriptura dicit; ' Qui enim in ecclcfia verboiafi fecerit, A pro fe A pro aliis malam redditurus eft rationem io die judicii. Ergo quamvis de bonis A fandis eloquiis propter taciturnitatem rara loquendi m ccdefia concedatur licentia, quia icriptum eft, *In multile^me aen deerit peccatam.* Et alibi ' *Meri if vita* 1· *uumiut lintiila.* Nam lo-

loqui dt doeere magiftro Conceditor, tacere dc audire diicipulo convenu. Qui hanc taciturnitatem in ecclelia minime cuftod'Crit. fed fregerit, fit in iplo dic penitent in aqua dc pane : dt fi iterum, tribus diebus pmniteat ;o pane dc aqua. Et fi tertia vice iteraverit, feptem diebus ut fppra peniteat. Et fi amplius hoc facere pnefumpferit, corporali difctpline fubjieiatur ut ceteri timeant.

Cap. LXII. *Dt ebrietate a clero vitanda atque leteftando.*

Dominus in evangelio dicit : *Attendite autem vobis, nt foite graventur corda vefira crapula*. Et apoftolus dicit ; *Nolite inebriari vino in quo luxuria*. Salomon vero dicit : *Luxuriofa res tfl vinum, & tumuitnafa ebrietas : quicumque in bit deltifaiur, non ent faptent*. *Nullum fecrttum eft ubi iegnat ebrietas*. Alibi dicitur : *Operarius ebriofus* uva *lacupletabilar : vinum & mulieres apoflatart faciunt fspientes.* Et alibi : *Diligentes femper ft inabnart vino noli provocare in congregationem tuam*. Vinolentos facerdotes dt apoftolus damnat, dc vetus lex prohibet, qui altari ferviunt, vinum & ficeram non bibent. Sicera Hebreo ferrnone omnis potio nuncupatur que inebriare poteft : quidquid inebriat dc ftatum mentis mutat, fuge umiliter ut vinum :

Qui cupit elle bonus, # vit dignofeert verum,
Ut mortis foetum fic mordax effuge venum.
Nulla febris hominum major quam viteus humor.
Surdefcunt aures, balbutit denique lingua.
Dic mihi dic, ebrie, an vivit, aa merit graverit?
Pallidai ecce jacet, corput fine mente quiefeit.
Non bono, nen mala, non dura, tT non mollia ftnti t.

Cavete, fratres, in omnibus ebrietatem, quia magna fubverfio animi eft. Nam ficut ignis facile incendit ftupas dc leviores paleas ; ita ebrietas corrumpit animam, dc dejicit eam iu grande peccatum. Dominus per prophetam ait : *Va illis qui mane furgunt ad ebrietatem fe&andam, & ad potandum vinum ufque ad vtfptram.* Et in alio loco dicitur : *Va bis qui poteutt funt ad bibendum vmum, fj vtri fartei ad mi/cendam ebrietatem.* Bailius dicit, plurimi namque homines per vinum maximam debilitatem corporis contraxerunt, nec potuerunt confequi priftinam firmitatem. Ebriofus putat fc aliquid optimum agere, cum fuenr prsecipitio devolutus. Fratres cariflimi, nolite inebriari, nolite bibendo immoderate nomina veftru de caelo dcleic. Sunt multi, quod pejus eft, qui non folum fe inebriant, fed etiam alios adjaiaut, ut amplius quam expedit Bibant : o infelix qui hoc taeis, non tibi fufficit quod ip(e peris, mfi adhuc infuper & alios perdas / Non fibi fufficit quod in illam ebrietatem incurris, adhuc d< alios tccum trahis. Non fufficit mHero ebriolo m ebrietate fc ipfuin mergere, nifi & alios fecum couctut involvere. Nolire fratres, nolite hoc malum facere. Audite apoftolum dicentem, *Neque ebriefi regnum Dei poffidebunt*. Ebrius cmm nec patrem, nec manem, nec amicum, nec inimicum agnofeit, neque bona dc mala difcermi, uec ignem, nec gladium timet. Sic falfi fratres & periecutorcs funt, qui Deum dc ecclefiam contemnunt, nec bona uec mala difeernunt, nec gladium prefenris vite, nec ignem gehenne fumre metuunt. Quando homo * ebrius fuerit, cor fuum fic membra ' deliberare non poteft-

Cap. LXII1. *De clericis.*

ltaque omnes, dcc. *c.çç. Aqufgr. ex ct t. lib.* n. *oficiorum 5. ffidori.*

Cap. Lxiv. *De regulif clericorum.*

Ho igitur lege patrum cavetur, &c. *cap.* 100. *Aquifgr. ex c. 1-1.11- eff. S./fidon.*

Cap- lxv. *Dt generibus clericorum.*

Duo fient genera clericorum, dtc.e. 101. *Aquifg. ex e. j. I-1 t of-S- lfidori.*

Cap. Livi. *De fattrdotibuo pectentia/.*

Presbyter aut diaconus, qui in fornicatione, aut perjurio, aut forto, aut homicidio captus eft, deponatur, uon tamen communione privetur: dieit (enim fcriptura : Afra *judtcabii Dominas bit m idipfum.*

Cap. Lxrli. *Ut presbyter babeat emam eccltfiam.*

Presbyter non amplius quam unam ecdefiam habeat, ficut dt vir unam uxorem.

Cap* LXVm. *Ut clerici nuptialia convivia vitent.*

Presbyteri, diacones, fubdiacoues, vel deinceps, quibus ducendi uxores licentia non eft, alienarum nuptiarum convivia evitent, neque his cereiis admifceantur, ubi amatoria cantica cantantur, aut ubi obfcceni motus corporum choris dc faltationibus efferuntur- Ne auditus dc obtutus (acris myfleriis deputatus turpium fpcâaculorum atque verborum contagione polluatur.

Cap. lxjx. *Dt eo quod non per ambitionem faccrdotium appetendum.*

Sicut qui invitatus renuit, nuefitus refugit, facris eft altaribus-admovendus.· fic qui ultro ambit, vel importuno* fe ingerit, eft procul dubio repellendus. Nam qui nititur ad altiora conicendere, quid agif nifi ut crcfcendo decrcfcat ? cur non perpendit, quia benediâio illi tu malediâum convertitur ?

Cap. lxx. *Dt co quod removentur prttbfitri dt officio fuo.*

Hi presbyteri qui in presbyterio fuo filios gcnueraot, remoren ab officio fuo debent.

Cap. LXXi *Pro nfirmts orare iJ* ungam eoi alto pracipitxr.*

Jacobus Apoftolus fcripfit, *Infirmatur quis in vobu? tvc.* Quod non eft dubium de fidelibus egrocautibus accipi vel inteliigi debere, qui fanfto oleo pernngui poftunt, quo ab epifeopo confcfto, non folum iacerdotibus, fed omnibus uti chriftiaois licet in fua aut in fuorutn ueceffitate ungüendis. Nam idcirco de presbyteris deftum eft, quia epifeopi occupationibus aliis impediti ad emnc* languuios ire non peffunt- Ceterumepilcoptis poteft, aut dignum ducit a fe vilitatum fie benedicere & tangere chrifmate, fioc cunftatione poteft, cujus eft chrifma conficere. Peenitentibus iftud infundi nop poteft, quia genus eft facramenti. Nam quibus reliqua (aeramenta oegantur, quomodo unum genus poffc putatur concedi ?

Cap. txxii. *Oblatanes i» domibus 'efferti m» oportet.*

Non oportet in domibus oblationes celebrari ab cpiicopis, vel a presbyteris.

Cap- ixxiit. *Quomodo benedicendi funt fponjns z tTfponfa.*

Sponfus & fponfa cum precibus, dcc.

Cap. Lxxiv. *Dt follemnitatibus prmipais colendis.*

In follemoitatibus pfiecipuis, id eft, iu natali, & in oâavts, dt in epiphania Domini, & in pafcha, dc in afecnfione Domini, dc in pentecofte, dc in fandorum feftivitatibus, id eft S. btephani, B. Joannis evangel., & in feftivitate infantium, dc in purificatione, dc in AlTumptione S- Marist. Similiter in beatorum apoftolorum feftis dt S. Joan. Bapt., dt S. Laurentii, dc S. Martini, five dc m natale cu/usiibet fandi, cujus honor in qualicutn. que paroecia fpecialis celebratur, plenarium officium celebretur, dc bis reficiatur.

Gap. lXXV *Dt decimit dtyider.dn.*

Sacerdotes populi rufeipient decimas, dcc.

Capi uncvi. t* *preripteri per d/verfe Λ epifeepu , aut a leide ipriifente aM aasSMotar.*

Statutum eft ne presbyteri , ficut haâenus £h Aval eft , iodifcrere per etirerfe non mittantur , nec ab epifeopis, nec ab aliis prasUtis, oee etiam a laicia, oe torte propter eorum abtontiam fiant animarum pericula, fle ecdcfiarmn in quibas com ftituti foot ocgtifAOtur oficia.

Cap. utxvil. *De ilii/ pw feli eriget centre* reaeatram *eedhriletem* ceoam *prefeeuat.*

Statutum eft , at nullus presbyterorum (olus miffam celebrare prwfumat, quia nec verba Do* mini ialvatorii, quibus myfteria corporis flt (anguinis fui difcipulis celebranda tradidit, nec apottoli Pauli documenta declarant, nec in ipfis aftibus apoftolorum, fi enucieatim legantur, ita fieri debere ullo modo invenitur. Nam etfi interrogatus hujulmodi corporis flt (anguinis Domini foiitarius confecrator fuerit, quid rcfpoodert pote-
Thtedaif·* rit ? Quibus enim dicit, Dominus vobifcum , aut
4., n»a.u a φ,o ini refpondetur, Et cum fpiritu tuo t vel
piwby*. quibo, fnpplicat Deum dum dicit , Memento, Domine , famulorum famularumque tuarum , flt omnium circumflantium , cum nullus circumftet? que confuetudo apoftolice flt ecclefiaftice auftoritati contraria eradicanda , flt funditus extirpanda eft a Domini facerdotibus, flt fi quis hoc deinceps facere przfumpfent , gradus fui periculo fabjacebit.

cu»it··. ». Cap. Lxxvirr. *Ut prejbyteri imenfnlte epifeepe are*
*·♦·♦ *cenfiitnentar m ecchfii/ , vel de eccûfiu expellenter.*

Statutum eft ut fine auftoritate, vel confenfu epifeoporum presbyteri io quibuslibet ecclefiis non conftituantur, nec inde expellantur, flt fi quis deinceps hoc facere temptaverit, fyoodali lententia diftriâe feriatur.

Cap* uxjx. *De libri/* yeas *em/fp/ifyne fecem in etchfie bnbere debet.*

Hi funt libri quos habere debet unufquifque (acerdos in fua ecclefia, per quos fcilicet miffas flt cpiftolas , feu etiam evangclium , vel baptifterium , feu pmnitentiam , aut circulos annorum , *five* leâiones ooâurnales legere poteft . Si quis tales non habuerit, ab ecclefia degradetur , quia
/[·■ |<!·. in illo completur quod in libris legitur , *Cene/ meti* ren *peffem letrere :* jfti fijnt mali presbyteπ , qui coocupilcunt accipere paftorale minifterium ecclefiz , nec tamen poffunt ad populum praedicare.

Cap- LXXX. *De nen fefeipiendi/ nlterin/ ecclefi»* cfe. *rteit , tf* de *fnfcepterlbm errem ekfyee litiern cmemendetitii/ , vel uliibm clerici/ tn* Λ *endem ecclefie mihtentibe/.*

Auiack. Jam conftitutum eft quod non liceret in alterius civitatis ecclefia , vel in poteflace laicorum clericos militare ; fed ibidem permanere , m qua principio meruerunt miniftrare , extra eos qui miffi a patria ad aliquam ecclefiam pro n:celfitate venerint . Qui vero epifeoporum , aut laicorum, poft hoc conftitutum alterius ecclefia clericum tufeeperit , nifi ad excufandum rationabiliter, placuit a communione fufpendi, fle cum qui fuicipit, flt qui fufeeptus eft , quoufque clericum ad fuam fecerit reverti ecclefiam.

Cap. LXXXVi. *Bpifale cnjefdem dticeln in Cbrifti mmim mtfie ed fecerdete/ & clerice/ predicjttem/ etpm tnftrefheni/ caeffe ipfi/ diredie.*

DJeDifimii fecerdntibm tcclcfierum Cbrifti prefn-
1 titrl/.H. *hbe/, if canHu * dtrict/ in eifdem nbiqnc ti femnlentibe/f tf deiceli/ emnibee in tetem mendum degentibe/ eternem i» Demie» felvetere neftre feletem.*

Noverit igitur dileôio veftra, quod femper foilicitus lum , & valde noffe defidero de fidutc & ianiiace ac vita veftra: Drus autem omnium 00ftmm veftrumque pium adimpleat dcüderium in gloriam, flt vite fanâas diiciplinam. Ergo cum fi. mus dominical picta iuperna mileratiooe remores , ftudiofius nos convenit Dei prsfidium pro eorum fispe cogitare falute , qui nobis connniili effe videntur : ne de creditis fruftratifqoc quud abfit animabas infidiis antiqui hoftts ante omnium pallorem , nifi (uccedat proveniendo de offenfis correftio, diftri&am cogamur folvere rationem . Onde rogamus vos, ut jutie flt pie faoâeque viventes ceteris fidelibus io exemplum fins , & cafto corde & corpore iub regula canonica vivatis. Et praeterea peto ut confideretis , & ante mentis & corporis oculos femper habeans quid fumus nos & vos. Nonne homines fumus? & unde homines nifi de humo ? Et quid eft humus nifi pulvis , & cinis ? & quid erimus nifi quod diâum eft, *Cbriftm cm» eppereerit,* fi bene egerimus , *fimth/ ti erinte/ ,* hoc eft in immortalitate & nternitate ? Abnegemus cariffimi fratres quod fumus, ut incipiamus effe quod non fumus. Ergo omne bonum a fumtno Deo fperandum eft , quia *nfi Demme/ ed/ftceverit demum , i» venum* r^' ** *Inherent p/t edifice»/ eem .&, nifi Demtnut cuftedierit civilntem , fruftre vigilent* ya» *criiediunt eem .* Nos ergo petamus, queramus, pulkmus,. *pe* LI"· *·· *tit eccipit, & qui quertt invenit, if peljnnti eperitter :* cogitemus, femper ultimum noftri exitus diem : oremus finem noftrum, & componamus diligefiter vitam ooftram, & quantum incerti fimus de obitus noftri dic, tantum parati fimus in aftiooe noftra bona , ut quandocumque venerit , nos femper paratos inveniat. Confideremus & pen. firmus quia diftriftus venturus eft judex , qui noc folum operum fed cogitationum exaâor apparebit . Laboremus in opere Dei quantam poflumus, quantum debemus , quoniam ut ait Apoftolus , *nen funt cendigne peffienet bujut temperi/ ed futerem gloriem que revelabitur m nebit .* Qua dc re fatagendum eft nobis, & omnibus fidefibus, ut ad ipfam gloriam fideliter curramus . Veflram quoJ[ue , o facerdotes fratrdque ddlciftimi , moneo ollertiam , ut reminifeamini quam magna fufeepta habeatis onera animarum . Namque curatn fufcepiftis . Ideo fecuritatem viae deponite, quz inutilis eft anime & corpori . Quoniam qui animas fufeeperunt ad regendum , parare fe debent ad rationem reddendam in coofpeftu Dei . Idcirco in quantum praevaletis tam verbo quam exetnplo , ut przdiximus , admonere non cedetis vobis commiffas oves , ut in judicio cum propheta abfoluti dicere poffitis , *Demine jufhtnm* ffet.ie *tuem nen ebfcendi in cerde mee , ver>tjtem tuam & feletere tuum dim .* Diem ulrimum - cogitate & regulam vtftram con1ervate , villicationem veftram penfate, quia de omnibus qui veftra negligeotia perierint , rationem eritis redditurí ia diem judicii. Et ut de negotio lucrum reportetis flt praemium , oportet vos magis prodefle quam precsse; o fpiritalcs facerdotes, diligite clerum dc populum veftrum , & nullos vobis arftimetis propinquiores effe parentes , quam qui vobifcum tn domo fle io opere Dei morantur, quia ubi amor & dileftio eft fpiritalis , ibi Deus mediator inhabitat; qui dixit. *In bec eegnofcenfamMut* yaru *mei* ?·«■·> *efti/ difapuli, fi dileihonem bnbneritu ed invicem .* veftram quoque fragilitatem humiliter confidente , & infirmorum curam patienter portate . In imperio veftro moderati ficis , ut regula docet . Similiter moneo, ut opera que injungitis difeernatis fle temperetis; diferetionem femper cogitate ut quod fecerint fubjeâi veftri abfque murmure fa-

Gciant, ut & animz falvAtur, fle corpora fupra modum non gravemur. bnsneo fle omnes clericos vobis iubjeâos, ut vobis humiliter obediant, fle regulam canonicam pro viribus adimplere fatagant, dc abfque murmuratione imperio veftro tabjaceant, Dominoque dulciter ferviant.' awsrr *bomo potefletibns fxbhmitribas* fuilque prepofitis fubditus ede debet, quanto magis fervi Dei obedirc humiliter prepofitis fuis debent? Moneo etiam dc regule canonice memores fint, cjufque prxcepia ante oculos fempet habeant. Nam quis kit quid contingat fibi vel alns in hac vita? aut quis unquam inobediens ad bonum finem pervenit? Nobis vero pavor incutitur non modicus, dum legimus multorum fanâorum in fine fuiffepericulum, & jx>ft tantos i.bores conquifitos etiam de fummis ad ima *fuifte* praecipitatos, quorum cafus nofter debet efle profeftus. Siquidem & primum hominem per inobedientiam cecidifle legimus. Multa fiquidem atque innumerabilia de his colligi poffunt, fed nobis ifta modo lufficiunt, ut in his caveatis ne inobedientiam in aliquo incurratis. Non vos deledent delicie fuperHuz, nifi quantum corpus fuftentari videtur, & non quantum voluntas humana appetere temptat. Nolite effe cultis veftibus adornati, fed Cmplici modo neceffitatibus corpotis contenti, fic habeatis difeiplinam, ut non amittatis animam. Nolite effe oblivioni dedítt, nec ulla^fecuritate hebetati, fed 1.1ΠΙ corporis quam animz alimenta prrparate vobis & clericis (ubjeâis veftris, ut laeti vobifeum Chrillo ferviant, 'ub ctijus fervitio fe tradiderunt, ut m futuro mercedem recipiatis, fle vocem Domini *audiatis,* ubi dicitur, *fxptr pattea fidetis fmjii, /apra mxlla te coxflitxam, intra m gaxdixm Domini txi. Ad* quod gaudium me peccatorem, fle vos omnes una cum omnibus nobis commiffis, Dominus fle falvator nofter, precibus omnium fanâorum fuorum, pcrducce inlzfostn vita «terna dignetur qui vivit & regnat in fecula («culorum. Arnen.

Cap. Lxxxtt. *AtiJ epiflola ad epifeopum. * Dnl. tiffimo domno meo epi/copo in Cbnfti nomine fatalem perpetuam.*

I>··«p*»- dulciflime, bene valeas in Chrifto, i. illi femper placeas. Saluto te. fle per te omnes clericos tuos. Confolare fle conforta eos in fervitio Domini noftri Jefu Chrifti in quantum prevales. Moneo prudentiam tuam ut peccantes arguas coram omnibus, ut timorem ceteri habeant. Qui enim proximorum mala refpicit, fle tamen filentio linguam premit, co mortis auûor fit, quo eos quos potuerat curare noluit. Nos ergo qui in periculofo ordine conftituti fumus, adtendamus ne fimus inutiles fervi, illius femper merores fimus mandati quod dixit, *Hoc efi mandatam meam nt diligatu invicem.* In hoc enim mandaro omnium falus confiftit I Hoc cunâis perneccffar>um effe confiât, fle maxime his qui gregem Chrifti regendum accipiunt. Quapropter, paflor carifîime, gregem quem accepifti ad regendum diligenter erudire Audeto, fle fandis admonitionibus per pafcua vite deducere fatage. Habes in omni opere bono Chriftum adjutorem .· fandum quoque cui militas interceftorem, ficut gubernationem fle difpenfationem in domo Domini habere videris, ita tibi fubjeâos bonis moribus ornare contende, & eos in divina laude devotiffime fac confiftere, fic quod angeli femper agunt m oriis, hoc tui cleri jugiter faciant inecclefiis. Tuum eft prccipere, illorum obedirc; tuum eft praire, illorum fubfequi. Omnium itaque in fervitio Dei una debet effe voluntas, ut una fiat in regno Dei renumeratio. Nullus horis canonicis fe divinis fubtrahat laudibus, ne piopter aliquam negligentiam altcujus locus <n confpcftu Dei vacuus inveniatur, & verba Dei m ecdefiis intimo cordis affecta proferamur, fle cum magna reverentia Dei omnipotentis officia celebrentur, omne vero miniAerium Chrifti humiliter fle devote impleatur. Omnis quoque inobedientia in ftuuh neceffitatibus fideliter & flrenue peragatur. Fiat quidem inter omnes coocordiffima pax fle fan&iffima caritas fle devotio vitas regularis, femores bonis exemplis & fedula admonitione erudiant juniores, illofque diligant ut filios, fic illi quafi patres eos honorificent, iltorumque omni alacritate obedient prxeeptis. Tua vero, venerande pallor, converfatio omnibus fit exemplum falutis. Cave ut nec minimus quis in tua fcandalixctur vita, fed zdificetur flt roboretur in via veritatis, quia tibi ex illorum falute merces judicabitur asterna. Cani capilli extremum denuntiant properare diem. Quapropter paratus efto omni hora, in occurfum Domini Dei tui. Dileâio fraterna flt clcemofynx miferorum fit vite caftitas préparent tibi gradum in celo. Fcftivis diebus veniente ad ecclefiam populo, fac eis predicate verba Dei, fle quocumque raidis, clerici qui feivitium Dei pleniter peragant, tecum eant, fobrietate ornati, non ebrietati adftndi Quorum honcftas vite aliis fit doârina falutis, curamque omnium ubique habeas, fle maxime pauperum, viduarum, fic orphanorum, & audias in die tremendo a Domino cum aliis eleemoiynam facientibus.- $«aw-*dm fbciflii* «iu *ex bis minimtt, mibt feeifat.* Efto miferis ut pater, & cauffaœ ad te clamantium diligenter dffcute, & parce in te peccantibus, ut Deu^ tuis parcat peccatis. EAo juftus in indiciis & mifcricors in debitis: magiAcr virtutum, moribus honeftus, veibis jucundus, vita laudabilis, in omni opere Dei devotus: * cleros quoque cohoitarc, ut fandas feripturas diligentiffime legant. Non confidant m lingus notitia, fed in veritatis intelligentia, ut poffint contradicentibus veritati re(itiere. Sunt enim tempora pcriculofii, ut *ooHolus praedixit. Quia multi pfeudodoâorcs furgent introducentes fcâas, qui Catholicam fidem impiis adfertionibiis maculare nitantur. Ideo necefle eft ecclefiam plures habere defenfores, qui non iolum vite ia[illegible]itate, fed etiam doârina veritatis callra Dei viriliter defendere valeant. Has vero pie admonitionis litterulas non quafi nefcienti direxi. fed ut vere caritatis, quit eft in mcopeâore, fidem oflenderem. Omnipotens Deus te tuofque cariflimos * cleros in omni bonoproficere faciat, *flt ad beatitudinemzternrglonz venire* concedat, qui regnat in fecula freutorum. Atr.en.

. tl (<./. H

* ai .v>' ·*· H

Cap. Lxxxur. *Dt doflrina diferetione.*

Non omnibus una eaderrque doârina fltc.c. *Aynfgr. tx* c. 4J. *lib. III. /extenturam S lfidori & tx protego hb.III. pajitralis S.Gref. papa,*

Cap. Lxxxrv. *Dt cltrtco dtreltn^nentt clericatum fxtmt.*

Si quis vero clericus reiiito officii fui ordine, laicam volùerit agere vitam, vd fe milirir fcculari tradiderit, excommunicationis pana feriatur. H.fp. i.

Cap. LXXXv. *Dt eo qttod «M facile ejiciatur tnxi dt erdtne canonicos*

Silrefter dicit, Non acolytus adverfusfubdiaconum, non exorciAa adverfus acolytum, non lecftor adverfus exorciftam, non oAiarius adverfus ledorem det accufationem aliquam. Et non fubdiaconus, acolytus, exorciAa, olbarius, Jeâor filios habentes & uxorem, & omnino Chriftum pr«dicantes, nifi in reftirnouiis feptetn. Er non damnabitur diaconus nifi in xxxvj. & non damnabitur presbyter nifi in xl iv.

R'>q,"T $*"$,(*,€βλ· c. >

Cep.

Gap. txxxvi *Dt en çttod r trente: dtttl Ji*

Admonendi iunt clerici cauiu.ci, ut fint «.auti, ne a dxmonibuv in cogitationum tubtilitate (educantur ; prupterea & forma dialxjli inter clericos ubiervetur, ut fi qms ad eos veniat, five vir, fi ve mulier fit , Gvc fcoex , five juvenis , ctiamfi nutu» , five ignotus fit , ante omnia oratio fiai , ut nomen Dommi prunum invietur, quia ii tuent aliqua transformatio daunonis continuo oratione faâa defugiet . Si vero n> cogitatione eorum , fuggefTerrnt dxmoncs, * aliqua modo laudari aut extolli debeant , non adquicfcant cis . Sed tunc magis iemenpios humilient in confpcAu Domini, & pio nihilo ducant , cum fibi aliquid inlicitum fug^ciTernit . Vcnciuut demones aJ quemdam B monachum nomme Or , in ipccie cxkftis militiae & habitu Aogcloium , currus igneos agentes plui uno apparatu, tauquam magnum aliquem regem deducentes: ilque qui acciens ut rex b*beti videbatur dicebat ad cum , Implelti omnia , o humo, tantum iupcieft tibi ut adores me- Sed fi adoraveris me ttansfciani tc ficut Hcliam. & Monaclius Or liate audiens dicebat m corde (uo , Quid eft hoc ' Quotidie ego falvatorem meum qui efl rex meus adoro . Hic fi edet ille quem eduro . quomodo hoc a me pofcetet , quod indefinentci me faceie (enet ? Poil hxc reipondit ad ipfum, Ego habeo meum regem, quem quotidie fi ne intetmiiTiunc adoro , tu aurem non es rex meus : & continuo ilk inimicus ad hxc verba ntrfquam C comparinr- Item Fortunatus epifeopus ex quodam homine immundum fpimum excudit . Qui malignus fpirnus cum vefperacente (am die lccretam ab hominibus horam cerneret, peregrinum quempiam ede fe fimulans circuire errpit civitatis pia teas St clamate , O virum fandum Fortunatum epilcopum, Ecce quid fecit. Peregrinum hominem de hofpitio expulit . Qucro ubi rrquiefceic debeam, & in civitau^ejus non nivento. Tunc qui- A dum m lioipmo cum uxuio iu.a S» paivuO i*no ad piuius ledebat- Qui vocem audiens , A quid ei vpdcopuy icceiit requirens, hunc mviiavi; hjf pitio , Ôt fedric cum fecum iuxta prunas fern Cumque vicnfim aliqua confabulaicntui , idrm malignus tpintus parvulum hlurni mvafit , atque tn caidcm prunas projecit , ibiqtie mox cjia mi num excudit . Qui oibatus miter vel uicm <pie fulccpctit, vel quein epifeopuscxpuldtet, agnovit.

Ha dtfinil Andfjpvtifit todt ttflt Sirtttttndo.*
Vidit rajcripfitqne . Al vtrt tn Fifttntnf· toditt fyn. iit n.ïjirj vttat initrjtflt mUtiJunt Jnijjt Ü al't

ym'itrtnenftt tit nttnfnra ciSj *(J jHhn /lm<t qut<j*t &c.*
In rodent codiet PijcanenA nef. irftrtn funt jut Jtqnanlnr td Itbtilot ptth.hrjin.ei /yrflan/ia , *nti-e a.tài* , fvrd *hiant, edita.*
BtmiJj.tm nrcbif}>i/<9jedidit .

Quomodo jodumus prrnitem.am vti. annorum in tino anno pernitete. Tudu^nam proxxx. diebus & noftibuscantatio pialmoium. i xs Pfal leno pro mi. menfibus Pio uno dic i. pfalmos & V. vicibus *Ptier nofier* Item. Pro uno dic i v. vicibus, *Utah tfKnt»<nith* . & vi. viobus, *Mijeiere tftti Deni* . & v. vicibus, *Pater nailer* . & i xx. vicibus piodcrnens fe m terra cum *Pater nofter* dicat in/ecirone . Faciat *fic* pro uno die . Si vult minus plallcre , tamen vult patere , profternat fe irequenter in oratione c. vicibus, & dicat, *Miftrtre ntriÐrat, &, dim It dthilo* acataahot pro uno die. Qui vult confiteri peccata fi'hi, cum lacryniis confiteri debet . Quia lacrymr Venumi non poilulant, fed merentur. Roget presbyterum ut mifTas cantet pro eo, nifi fini crimina capnalia, quae debet ante lavare cum lacrymis. C.ivj tio unitis mtdas poteft x ii. dies redimere . Decem mifTx iv. mentes; vigmti rrnflx vi il mentes. Trginta mid* *xi* l. meolrs pedunt redimere. Si vult conkdor ede cum laoymis. Pragranai.

g AD CONVENTUM A UISGRANENS'EM

λNvO
1·^,i*1^11 *Prt Montcitormn rejermthane* S17· A*tum*

ADDITIO.

JOANNIS DOMINICI MANSI

TR FATIO.

Z^XÜod hic exlubco ad Synodum Aqtiiigranenfem additamentum nobde . acceptum eft ex anecJo V 111 Pc**1 ,0· U. par. III. pag. 370. Fert vero illud S Simperti Auguftanr epifeopt & Moiba eenfrs abbans ilatuta regularia , qux iple ad normam ftaiutorum monadicorum , m Synodo quodam decretorum, ad ufum monsfleru fur Morbeccnfis direxerat. Porro hec cx veinfla mcmbiana in c<rnob>o Morbacenfi diligenter fervata , defcnbenda data funt publico tabellioni , poflulantibus monachis coenobii S. (Jdalnct Augtiflam anno 1500. Hxc igitur publica atiâoriiate tranfcnpta ctim ipfo tabellionis mfirumento Pczius dedit, & ex illo ego in prrfemi. At quotfum hxc, inquies , ad Synodum feti conventum Aquitgraneniem f Profero nihil, (i titulum, qualis tn veteri membrana legebatur, attenderis; ex eo enim kges hafce monadicus digeilas dilcimus ex Synodo fub *Cemit Mλ*· guo *Ttt* celebrata, cui S. Simpertus <pfe per fe interfuerit. Aquiigranenfis vero conventus anni S17 nonaiti fub Ludovico pio, Carolo jam drfunilo . convenit Si vero, neglefta ioferiptione , leges ip fas infpcxeris, mtclliges profefto canones iplos huius Aquiigranenfis conventus ira in fui flatuns te prxlentan , ut vel iplum ordinem, quem fervant canones Aquifgranenies, interdum retineant. Sed eft tamen aliquid hac in re difticuliatts , quod h>c planum fieri ftudebo . S. Simpcitus , quem Synodo huic inrerfuiiTe cx titulo horum ftatutcium difctmut, Leonis pap' III. rtaiem non luper»».t , cum ■dcin pontifex literas dederit ad Guntrarnnum abbatem Motbacenfem eius, ut crcdnui, fiiccefTorcm . Vide Mabilion. Ann. Ord. S Bened- ad A- 774 num. L1V. Quomodo ergo adfumt prxirns Aquifg-anenfi coetui, qui altero ab obitu ejus ponnhtis anno convenir? Adde argumentum rx iplit St«tu Drum capitibus dedufium; In ftngtilis enim capita fingula concilii lccundum oidmem, quem m albs ejuldcm tenebant , referuntur , ipio etiain fmeutorum numero adnotato. Quanquain »c»o nonnulla eundem quem in aflis Aquilgranctifibiiv numerum fervant , plura tamen vanam . Ifa e. g. qux m XXXIV capite Aquifgraneuii decernuntur *dt* in fcpiuagclirna fupprimenJo , m «latum diis ex <«pt»c XIX couciin accepta notantur. Denique concilium de quu m flatutu capita XXVII. non luperabat , ut ex »l'«s non xgre deducitur; cum Aquifgraoeuiia ad LXXX. alecndrrint

... Hcc dum expendo momenta, in cam tne fentantiam trabi permitto , quam hic leâori paucis ax-. ,
ANNO ponam. Duas igitur diditis annorum intervallis difcretas fynodos ad Monachorum reformationem fta- anno
CHhisn tuendas opinor ,· aliam fob Carolo magno, ooo rerum potiente, Francfordienfis fynodos anni 794. CH»ist i
convenit, ubi de monachorum reformatione aduna eft · Altera vero h«c ipfa eft fynodos Aquifgra- '*
neniis anni 817. fob Ludovico pio celebrata . Utcumque concilium foos edidit canones . Prius illud fub Carolo non ultra XXVII. aliud vero fob Ludovico longe ptares. Prioris concilii fub Carofo leges reprefentaot ftatuta Motbacenûa ; alterius vero fob Ludovico 'inter canones quos Aquifgranenfi conventui Labbeus tribuit continentur ; ita tamen , ut tora illa canonum LXXX. colledro non tota quidem ad Aquifgraneofem hanc anni 817. fynodum pertineat ; lied partim ex canonibus prioris fynodi fub Carolo, partim ex his portremis legibus fob Ludovico conflata fit. *Ex* ipfa plane canonum Aquifgrauenfium anni 817. complexione id probari poffe arbitror , nam canones priores cum pofteriot ibus pugnant, ut argumento fint ad diverfa concilia fpedare. lo canone VIII. edicitur: Dit «m/a-St/ia nU«r jan/t* aw/f» me</· rMwdaaf *mfi pn infirutttett.* la canone vero LXXVIII. ftatuitur ; ut volatilia, ra *ntteli Deerhi,* m *ptfcb»,* *jetteor* ditfor *anttedant.* Quis hcc unum idetnque concilium fanxifle crediderit? Ipfa pariter Morbacenfia ftatuta aliquid ferunt, unde inteliigamus exafta *effe* illa ad concilium ab Aquifgranenfi anni 817. plane diverfum ; nam inter ea, de quibus nihil eft a concilio definitum , hoc ponunt , ut a jurando monachus penitus abftineat ; is vero unus eft ex canonibus concilio Aquifgranenfi anni 817. aflignatis. Vide canonem XLiII. cx quo illud confequitur, canones illos Aquifgranenfi anni 817. tributos qua parte c&m ftatutis Morbacenfibus congruunt ad concilium aliud fub Carolo magno referendos efle ; qua vero parte canones Morbacenfibus ignotos ferunt, ad eundem Aquifgranenfem anni 817- adlcribi commode poflie. At enim concilium hoc fub Carolo magno ubi locorum , quo tempore convenit 7 Si veterem flatutorum titulum refpexerimus, coaduna illud Carolo magno nondum imperatore flatueremus .' que fane epocha cum concilio Francfordienfi anni 794. in quo aliquid de monadica difciplina ftatutum confiât , belle congruit . Sed ex illis phrafibus circa finem feripti hujus occurrentibus, *iarperiaii cenfitni,* plane difeimus imperatoris nomen jam Carolo acceftiITc. Quamobrem fynodum hanc, quocumque tandetp in loco convenerit, poft annum 800. fub Carolo magno collocari oportet . Vide tamen . an que dixi ad Aquifgranenfem anni 803. cum his congruant.

SANCTI SIMPERTI EPISCOPI AUGUSTANI REGULARIA STATUTA

Montflerii fui .

„ TN nomine Domini, amen. Noverint univer-A „ JL fi przfens publicum inftrumentum infra „ icriptorutn regularium flaturorum , & cacremo- „ matum tempore S. Simperti cpifcopi Augu- „ ftenfis ac abbatis monafterii Murbacenfis pro- „ mulgstoium pariter, & obfervatorum tranfum- „ ptum , feu tranferiptum continens infpefluri , „ quod anno a nativitate Dominice Incarnatio- „ ms milleGmo quingentefimo, indidione tertia, „ die prima mentis Mali , hora ipfius diei oda- „ va , vel quafi ante meridiem in loco capitulari „ monafleni Murbacenfis , Sereniffimo principe „ domino domino Maximiliano Romanorum re- „ ge feliciter regnante m mei notarii publici te- „ ftiumque infra icriptorutn ad hoc fpecialiter „ vocatorum, & rogatorum , prcfentia nerfonali-B „ ter continua reverendi, honorabiles ac religio- „ fi viri domini Vvaltherus de Vviltfperg abbas , .. Leonhardus de Reichenftain decanus & capitulum , (eu convenlus ecclefix , feu monafterii „ imperialis iandi Leodegani in Murbaco , ad „ Romanam ccclefiam nullo medio pertinentes , „ Ordinis Sandi Benedidi Bafilienfis diœcefis „ propofucrunt , & verum c(Te afieruerunt, quod „ anno indiflionis , ut fupra, die prima menfis „ Aprilis, propter evidentes, & urgentes neceffi- „ tates didi monafterii Murbacenfis, nec non ob prxeeptum reg.tlc abbati przfato fadum ad „ dixtam , facn imperii principibus in Augufta „ prarfixam, minifletialium ipfius monafterii cer- „ ta fcientia, & exprefta voluntate accedente adC „ Auguftam deftinarunt venerabilem & egregium „ virum fratrem Joannem Naburg facte Theolo- „ gix profeflorem & decretorum dodorem mo- „ nachum przdidi monafterii, & przpofitum ec- „ ciefix beate Virginis in Murbaco, qui ob fan- „ di Simperti , & abbatis honorificentiam adiit „ monaflerium Sandi Udalrici in Augufta ordi- „ nis ejuldem , & ut idem atterebat , quod Ixta „ inibi humilitatis fronte fuerit fufeeptus . Inter „ colloquendum abbas fandi Udalrici , & non- „ nulli alii patres, regulari pollentes inftitutione „ fandi Simperti (ut decet) debitum honorificentiae cultum ampliare cupientes , praelibato „ dodori , ac monacho humiliter fupplicarunt , „ quatenus regularia inftituta tempore fandi Sim- „ perti cuftodita , & ab eodem promulgata tran- „ iummi, & transferri faceret, & ab abbate Mur- „ bacenfi fieri impetraret.

„ Unde prrdiâi reverendi honorabiles ac reii- „ giofi viri domini abbas, decanus, & conventus „ antedidi monafterii Murbacenfis piis annuere „ votis & veritati non decile & magnificum vitae „ ac fame decus fandi Simperti Dei intuitu , „ qui gloriofus eft in fandis fuis , propagare cu- „ pientes , ftatuta , ceremonias fandi *Simperti ,* „ illibatam vitam piarum aurium edificationem „ docentes , in una vetufta rotula , feu charta „ pergamenea exarata , certa , fana , integra, il- „ lsefa, in nullis charaderibus rafa, aut caduca , „ tunc mihi notario fubfcripto oftenderunt, prr- „ fentarunt, atque dederunt, meque in prcfentia „ teflium fubfcriptorum debita cum inflantia re- „ quificrunt , quatenus abbati d conventui fandi „ Udalrici in Augufta, ubi fandus Simpertus tu- „ mulatus efle dignofeitur, eamdetn rotulam re- „ gularium flatutorum & caeremoniarum tranferi- „ bere, & io publicam formam redigere vellem, „ in finem, ut eifdem copiis authenticis tanquam „ rotule originali coram qutbufcumque perfonis „ cujufcumque flatus five * prxeminentix extite- * CW. filii» Aii
„ rint fletur A credatur.

„ Quam quidem rotulam five cartam pergame- „ neam vetufta litera exaratam recepimus , vidi, „ ac d^,verbo ad verbum tranfumpfi, & tranferi- „ pfi, fit copiari , debita cum collatione per me „ cum eifdem fada, feci, nihil addito, vel mu- „ tato, quod fadi mutet fobftaotiam, aut variet „ intelledum, ipfamque cartam, five rotulam re- „ gularia ftatuta fandi Simperti continentem d« „ verbo ad verbum fatis alta, clara, *& intelligi-* „ bili voce teflibus aftantibus perlegi , tenorem „ qui fequitur continentem. „

RE-

anno CHRISTI

REGULARIA DECRETA A SANCTA SYNODO IN FRANCIA

anhq CtfftSTI

Jafit Ctftiî M4pi fatritn if rtgit frafntiiat frarrHai ataaafitrii Itfi if stMra··, ad awrearréw uvvfo *if[mfü, patrfatia far Staffrlue fÜelt» tjafirat Aagjkxfif, tai* Jÿuad» *arttrfart farfaaahtar* .

IM·*· AD memoriam veftram, fratres Cariflimi, r·- A vocate fcripto decrevimus ea , quu verbis ft capitulis prosim· a fanfta fyoodo ranbus veflris intimavimus , ft in fingulis capitulis , qua ibi digefta funt, quafi recapitulationem facientes, poflibditatis , ft necefitaris in eia commoda requi(ivimus, quia qundam ibt fecundum anflorita-rem regula , quatdam vero ufit ft coafueiodine prolata font : qua confuctudo , fi aliquo vitio corrupta non fuerit , pro lege regulari inculpate retineri poterit.

A^jfr.c.t Primo enim capitulo denuntiatum eft, ut cum abbares ad propria ioca remeaOcnt , regulam per fingola dtlcutientes relegerent, ft adimplerent , qucnl a nobis in difcuffione verborum juxta moduium intelligent!· noftra aftum eft . Illa vero B adimpletio, non in fpatio temporis ficut Illa in-terpiciano , fed in curfti totius vita noftra ponenda eft duobus modis , aut adimplendo , Domino adjuvante, fponfionem noilram: aut fi peccatis furripientibus praevaricatores (anil· regula cxifttmus, emendando regularibus difeiplinis.

c'*· II. I & cundo ut qui poflunt regulsm tn* monter di frerent I Ubi jungendum putavimus , ut cum ex corde recitanda dicitur , a diftatoribus ordinatis dtftanttbus interpretetur. Quofdam vero totam per ordinem memorin commendare juifimus, qui deferipti in noftro catalogo continentur , quarum numerus ufque ad triginta *fax* excrefeit. Quibufdam vero capitula decem ex eadem iegula denominata diicenda injunximus, qui 6mili modo de-C feripti nofcuotur, nifi fotte artatis, aut vtfus impedimentum ad dilcendum obftiterit : faltim huc claufo codice cx corde poliunt proferre. Qui vero nec cx mtegro , nec ex parte ilia percurrere nequierint, audienda fenteniia fingulorum penetrent , & menti reponent . in quo fe participes ceteris, fi opere «udiia probaverint, «fle non dubitent . Ubi etiam addendum eft , ut nullus fratrum pretermittaiur , qui, in aliqua meditatione leftionis divina tempore ordinato occupatus non fit: verbi gratia, ut fcholaftici poftquam pfalmi , cantica, ft hymni memori· commendata fuerint, regula poft regni· textum committi, interim vero hifloriam divin· auftoritatis, ft expofitores ejus, nec non ft collatiooes Patrum, ft vitas eo D rum legendo, magifliis eorum audientibus, percurrant. Poftquam vero in iftis probabiliter rducati fuerint, ad artem litteratura, ft lpiritales fe transferant flores . Qui vero dc habitu laaculari converfi notitia litterarum indigent , poft earum cognitionem, orationem Dominicam , & fymboltun , & fic deinceps penitenttum plalmcs , poft hax reliquos , ulque dum vita , ft virtus (oppetit, diicert non definant.

C* Tertio, ut omnes officium S. Benedifti faciant. Qpod capitulum ilbs obfervandun» convenit , qui haftenus Romans ecclctis officio fub monachico habitj degentes ufi funt. Nos vero qui ab ipfis pene cunabulis a majoribus noftris eruditi in eadem difpofitione viximus , quidquid menti occur- E rit, quod negligentia pretermifit, emendatio fupplere debebit ; id eft , ut omnes hora canonica tam m noâurnas vigili·· , quam ad diurnas horas , excepto completorio , Antiphonis terminentur . Hebdomadarii legentes in refeftorio leflio-nes per fingulas horas canonicas unicuique tem-port congruenles , in eedefia recitant , quas per ordinem memori· commendem . Similiter , ft eps, qn· tameot· saftivo ex prophetis ad uoftut nos dccantand· lunt, pranunaatiouM in choro ner tres horas canonica·, ideft : ad nofturnos , Maternis, ft vufoertmis conventibus fine inier-nWflion· fiant. Psalmi ordinate abfque ulla feftinatione divifiooibus in verfibus cuftoditis pfallantur.· orationes qu· a Sacerdote recitantor, ufque ad divifionem verfuum ab eodem (acerdotc dicantur : ac deinde fubfcquentia congregatio rcfpou. deat. Quioquagctimus fine cotuuuooe alicuius prsBCtpitanoois chons alternantibus dicatur ; Kyrie elcyfao m ordine-fiso fimul flando ordinata decantent. Ea vero qua in regulari diftribution· pfalmorum de ufii Romane ecclefia addita funt, ft in quibufdam cœnobüs in ufu non habemur , adhuc nobis retinenda cenfiiiraus, donec cooluhu meliorum ant dimittantur , aut tenendum certiora reddantur.

Qusno ut abbates communes efle debeant c xxv ejus monachis in manducando , in bibendo, io dormiendo, feu in ceteris quibuslibet cauffis. In hoc quippe negotio uti regulari potefiste vuk> , cui non praejudicat alieujus oov* cooftitntionis ccnfura. Sive enim communi vtftu, fint io abflinentia fingulari , quilibet rumore valgi rcfpcrgi poterit, quod ft exemplo Salvatoris , ft ejus prscurfbris faftum digoofcitur. Nos vero ficui *m* conventu fratrum infirmitares corporis noltri capofuimus, non iu tantum obtemperando gul* illeccbris , quantum conlulendo ncccflitatibus corporis , fie viftum noftrum Domino moderante difponere cupimus, ut ft fuftinoM ad utilia , ft non noceat ad adverfa.

Qpinto ut fratres in coquina , in ptftrino, ft ^* ,v mens officiis artium propriis manibus laborem , ft veftuoenta fua lavent, io lavatione veftium antiqua confuctudo teneatur, ut qui per *ic* polluor faciam i qui vero fenio, aut infirmitate deficiunt, cura pntpofiti ab aliia adjuti eorum ncctflitas expleatur. In calceamentis veto, & vaftimeottscoufuendis adhuc ordinatio ooftia teneatur, ita ut qui per fc hoc facere potuerim, faciam; quibus vero esufla impoffibilitatis fupra dderipta obftiterit , cura praspofiti, ft camerarii eorum necafliias lab(lentetur , ne ab aliis imus fbrilvc folatio eis ad boc querendi neceflitM incnabai. Interim vero, qeo hec taliter geruntur , inftruendi fum fullones, Sartores, Sutores non foriniecus, ficut haftenos, fed imrinfccus, qui ifta firatrtbne neeeftu tem habentibus faciant, oee induci· nique calet»· das feptembres proximas daadsfum. Incoquiuandi vero, ft piftrinaodi arte in commune ab omnibus adjuvetur, tam - Sepcetnaaarits quam a reliquis omnibus, quibus folatio fint novitii, ft polfentes noftri ad hoc deputati, donec in fopradifto fpatio temporis fratres ad boc eligantur, qm boc annuis temporibus cxcurfis viciflim expleant, ceterorum omnium folatio, ficut hafteous adimi.

Sexto: de modo vigiliarum obfervando. ficut in C*. v illo capitulare continetur, inficit nobis, idefl, m opus vigiliaruio femper cum die finiatur, nififur. te maturius contingat fargere, ubi ntceflc eft, ut imbecillius corporum fbmoo refocilletur.

Seotitno.- ut a volatilibus omni tempore abom c' v'" nibm abftincatur, excepta caofla infirmitatis . licet

.<<< hoc tegu'æ auiforHas non inieiJirat . fed quafi in aibitrio cdeudi aut abftinend· dculmçuat. De-
CMKIBII creverunt in pnrtata *tynodo tjnüi* Paner, quiaoptiom noftr· rehftum eft, religiofioris vitaefumere difciplmam, (uoque praecepto firmaverunt, tira tali edulio monachi abftmcntie freno omni tempore cohiberentur , excepta caulla neccilitatis (u prafeupta.

<·Γ XXIII Oftavo fic nano capitulis, in quibu. lavatio pedum m quadragefima fic ctrna Dumiui dekribitur, facili ordine poterit obiervari, fi abbas praeiens luent.· fi non prarpofirus, qui in vice ejuseft, ficut locum ita officium compleat.

•<p WV Decimo, ut abbates frequenter villas non circumeant, nifi cauda ncceftitatis, nec fratribus ilhs cuftodiendas committant, ubi noftrc vifitatioms raritas utinam non noceat Nam frequentationis circumitio inter villas ideo nunquam fit a nobis, quia aliud impedimentum noftre occupationis nor fatigat, dum inter curas epifeopatus fic Palatinas ordinationes nulla ad providendas poffcrtiooes noftras nobis licentia fiippetit. Sed Deus eft teftis, qui confcius eft cordis , quod m terrenis occupationibus non fponie fed invitus inhatreo, qui quandoque a tributis Crfarn nos abfolvat, quibus obnoxii fumus, ut fecurius, qua: Dei lunt, quandoque nobis agere liceat. Fratrer vero, qui indiverfis minifterus fons occupati fuerant , medio Augufto, cum mutatio facienda ent, five de cellit. ieu de villis ad cœnobium rede-tnt, quod ante nullatenus fieri poteft propter notitiam locotum, in quibus prarfunt. Inierim vero aftoresboni providendi funt, qui prsdifta loca in pofterum provideant.

Cip X Undecimo, ut poma, & laftucc, nifi cumalius cibus fumitur, non comedantur, quod ftatim adimpletum eft.

c.n xi Duodecimo vero capitulo: ut tempus phlebotomi* certum n?n terminetur, nifi quando neceifitas expofeit, concedatur. Ubi fungendum eft, ut qui tan'ummodo phlebotomantur, quadragefimali cibo rrrreentur. qui srro potionem pro certi» aut denomin.tlis p.ifliombus bibennt , efu volatilium reparentur. Et ideo volatilia , quz de curtis noftris venue annuo tempore *lohti fuerant, ad hoc* referventur qnx vero ex aelo ' ccnlu ab hominibus noftris venerant, penfandum qualiter in fratrum neceftaria utilius vertamur.

OXW. Tertiodecimo: ut mandatum poft cœnam fiat , quod fic antea funditer fecimus.

C.p XX Quarto decimo: ut mediocri 'eftimenta dentur Ubi /ungendum, capcrina veftimenta , feu feneo circumfuta omnino monachis interdira lunt . Si vero apud aliquem hujuicemodi veftimentum cum velocitate conlymptum, aut mutatum, amplius caveatur , ne addatur.

c,? XXII. Quintodecimo . Quod de numero veftimcntorum , feu calceamentorum dklum eft . fic de datione uniti, & fapone, ficut hafiicnus a nobis ob lervatum eft , adhuc in antea teneatur : ut indigentibus veftimenta praebeantur, veteribus in praetenti redditis: quz vero luperabundant, Priori reddantur propter pauperes contolandos. Conum vero confeâum fratribus detur ad annum ficut ante, tilquc dum futores nutriantur . Tunc calceamenta prxbeantur, ficut m Synodo definitum eft. Radendi vero ufus, qui media quadragefima (olebat fieri, in iabbatum fandi patehz differatur.

Sexto decimo vero, & decimofcpumo capitulo nihil addendum eft , quia ficut ante a nobis obfervamm eft, tic in antea obfervabitur.

Decimoftavo capitulo, in quo career talis fieri (ubetur, ut focus m co firn poffit ' ifte quem ha denus habuimus iufficiac, ulqueaum plus neceftaAim zdihcia, qu c i^nc lOikumpta funt, reflauren. tur.

Dccimonono capitulo de afieluja decantatione , 6cut in eadem Synodo definitum eft , Roman* ecdeGz concorditer, ut in icptuagefima dimittatur . ANNO CHRISTI In CJP -*»

Vicefimo capitulo de fufceptione novitiorum , ficut regula docet, ita agatui . Fonfura veto eorum fic inutatio vcftimentorum poftquam promiifionem tuam firmaverint, agatur. De facerdotibus vero vel icholafbcis fufcipiendis ptzceptum iy.nodi non habemus; fic ideo fufeeptio eorum regulans, quantum potfibiiitas finit, habeatur , ufque dum decretum manifeftius inde audiatur.

Vicefimo primo capitulo ufus balnei interdiflus B omnino eft, excepto quibus neccflitas infirmitatis iiifiitit. Unde non * confidcrantes infirmorum imbecillitates ufque ad initium quadragefimx kaphas balneum concedimus. Interim vero fiant copae balneariae abundanter, przpofiti fic cellerarii ordinatione faftz, in quibus fratres Gngillatim, fit non communiter, cum ncceflitas expofeit, bencdiftione antea percepta, lavare poffint ; invicem fibi folatia praebentibus fine ecceflu extraneorum. In hac dilatione non praevaricatores fynodi , quod abfit, fimus, kd induens hilis, ulque dum ncccilitas procuretur ut illicitum cautius auferatur.

Vicefimo fecundo capitulo, in quo prccipitur , ut abbas ad portam cum hofpitibus non convive', quod nos in ufu nutnquam habuimus. In audiio- C rio vero,...ubi, abbas 'fegere* folet, & cum i fratribui fic cum hofpitibus vioiflim feu communiter co'loquium habere folitus eft, comedere cum hofpitibus valde raro uG fumus. Quem ufum, nifi certius interdicatur, habere volumus. Qui locus in confinio claufIri , & janua: monafterii fifus eft , Haut fratres fine impedimento hofpitum, & hofpites fine fratnbus ad colloqti um recipere poftit .

Vicefimoteitio capitulo : ut hofpitibus, quibus licentia innandi eft in refeftorium, digneadminiflretur : Abba vero contentus fit cibo fi atrum , quod facile obfervabitur , ut & abbati digne admmiftretur , & hofpitibus. Fratres etiam io adventu fratrum aliquatenus congaudeant, fit abilinentiae frrna relaxent. C,p „.►··

D Viceiimoquarto, & quinto capitulis, qusc de leftoris cbo Λ miniftrornm refeâione defcripta funt, ftatim oblervata funt. £*£*,* ”

Uk.ni.t veo duo capitula, qua: de prohibitione viculi feminatum, & ut monachi nudi non verbetentur, ill ufmodi ufus apud nos nunquam fuit, nec Do..uno adjuvante in antea erit. De compatratione, & commatratione omnino caveatur, ne ab ullo monachorum aliqua occafione przfumatur . quia in veritate non expedit animabus eorum, fic omnino alienum eft a propofito eorum . Haâenus explicitis capitulis, quz proxime in fua • *iynodo gefla* funt, & a nobis recapitulatis, fuperfunt aliqua , quz illa fchola monachorum in ufu habet juxta quorum exempla nos informandi E fumus.

Duas etenim filentii regulas cuflodiunt, unam noflurnam, alteram diurnam. Illa cum nodurna a collatione vcfpenioah ufque ad verfum capituli protrahitur. Illa vero diurna a verfu capituli ufque ad fupradiftam vefpertinam conlationem. In illo enim noftuinah filentio penitus loquendi licentia interdira cil. In diurnali vero cum alter alterum appellaverit, five junior a feniore aliquid requifierit, lilcnter abfque ullo ftiepitu voc.s, fic htimilr. fit loniabubtio, paucis valde & rationabilibuv vetbis, r ullaque eis aut fimul ftandi, aut confcdcnci, aut coambulandi finitur *mort,* excepto diicendi au: cooperandi gratia , icd femper aut

ANNO CHRISTI

.aut ia leâioM, aut in opere manuum omne* boras diurnas confianuint.

Intervallum quod inter opo* Det fll horam rc> ftAionia contigerit, aut orando, aat tegendo cranfigunt : excepto fi ad neceflitatem natura qui* ire debeat. Ubicumque gloria fanâa Trinitati* fi* ve n^aratorio five in quolibet loco inioauerit ,fi ftaom funt, prope nique ad humum profternuntur ufque dum fanâa Trinitas perdicatur. Sivero (ederint, ab humo furgente* gloriam refurgendo fle inclinando deferunt fanâa Trinitati.

Obviante* fibi juniore* - prioribus ufque ad geDudcflexionem corpora humiliando petunt benediâiooem. Cum in domum quamlibet intraverint , ubi conventus fratrum efle debet, genu 6exo fit lupplice dextera petunt benediâioncm , crucem adorando fle benediâioncm poftulando. In falutatione hofpitum fimiliter & genuflcdunt, fle dexteram terratenus dimittunt-

Cum tempus legendi eft, numquam'fineleâorivo fuo refidere audent, fed finguli fingulos habentes leâionem fuam in cis memores * commendant, qui quomodo a nobis etiam faâi fiant, a nobis ordinandum eft. luundi ufus apud eos penitus non habetur; quod evangclicum mandatum cum omnibus chnftianis interdicat.* quanto magis his, qui cum nomine ebrifiiano etiam ftculo abrenuntiaverunt ?

Ulum latinitatis pttiu* quam rufticitats' , qui inter eos icholaft>ci funt fenuuntar. In t?li etiam confabulatione notitia feriaturarum aliquotiens magis quara leâione penetratu , fle diâandi ufus difeitur, fie ad difeendum fenfus acuitur

Hxc fit alia fimil.a his que menti non occurrunt in fupra diâorum coenobitarum converfationibus comperta habemus, ad quorum exempla informandos per univerfa regni fui coenobia monachos decrevit imperiali cenfura, ut uno modo ea, qux ex auâoritate regule, feu illa, que ex conluctudinum adinventione agvntur, in ufubabcaorir. Unde neceffarium reor, fi veftra placet diledtioni, ut in hi* ante prxmoniti certamen habeatis in his omnibus inftrui, ut bonis, fle honeftismoribus exculti non tanturr coram Deo laudabiles, fed etiam coiam hominibus .... poflit ad humilitatem fle gratiarum aâtonem «.eteros revocare .

A Interim providendi funt una* eat duo, qui ... anumquodlibet ex *bit coenobii** mittentur «d lpecalandam «item, & habitum iliorum, qui nos in omnibus, in quibus forta(Te titubemus, certiores reddent, qui & illi* boni exempli loime fini ad quos intraverint , fle nobi* fine litaniis mixtum triticum reponendum ia horrea reportent.

„ Super quibus omnibus fle fingulis, dum reve„ rendi honorebile» «Z rciigiofi vii i Domini Vval„ therus de Vviltfperg abba*, Lconerdus de Kci„ chcnftaindecana*, capitulum, feu conventus im„ penal.s monafterii Murbecenfi* fibi a me ut pu„ blico notario (abfcripto unum vel plura publi„ cum feu publica fieri petierunt tot, quot fuerint „ neceflaria, inftrumentum vel tnftramcnta.

B „ Afla funt huc anno, Indiâione, die, mente „ didi Maximilians Romanorum regis tempore , „ loco, fle hora quibus fupra, pratentibus ibidem „ honorabili domino , fle dlicreti* viri* Joanne „ Ortt presbytero capellanb Murbacenfi , fle Hi„ chardo Muling, atque Joanne de Vvertheim e. „ jufdem loci incolis laicis litteratis Bafilicnfi* „ Dicrceiis, teftibus, ad premifla vocatis (peciali„ ter, & rogatis.

„ Et ego Vvtlhelmus de Hohenhem flic. lai„ eus conjugatus , Conflantieniis dodor publicus „ facra ijnperiali auâoritatc Notarius, quia diâx „ rotula pergaminex vctuflx, feu charta flattiio„ rum, ec ceiemomarum regularium tempore San„ âi Simperti ufitatorum, prxfeo'stiont, receptioC „ ni, requifirioni, iranfTomptioni, ac aufeuhatio „ ni, omnibufqua alns ôt finguhs prxmiifis, dum „ ficut praemittitur fierent, fle ageremur, una cum „ prçnominlti* teftibu* prx.ens in.eifui , caquc „ omnia fltfingul* ficfieri vidi, fle audivi. Idcir„ co prxfens publicum tranflumpti inflruincntum per me fideliter fcnptum exinde confeci, fubicnpfi, publicavi, fle in hanc publicam foim-tm redegi, fignoque & nomine meis (olitis, fle contuetis fi. gnavi, rogatus pariter flt icquifitus m fidem, & reftimonium omnium fle finguloium. Attamen D ut verita* magi* elucefcat, & fide» plena adhibeatur, reverendus Temper ac colendus Domnus Vvahhen» frpe diAus abbas Murbacenfis prrfens (ntblicum traniTumpji Inftrum.num tigilli ipfius appenfione communiri fecit,ac juflit.

AD hunc pariter Aquifgranenfem conventum inferiptio ipfa vetufti Cafinenfi* Codicis refert Opitula piO Monachorum reformatione, qua P. Angelus de Noce vulgavit in appendice ad Chronicoo Cafinenfe. Sunt vero hzc ipfa capita, qua Labheus ex Sirmondo accepta dedit; fed cum nonnulla ferant vcl additamenta vel fupplemcnta, quibus forte corrigitur leâio vittati codicis a Sirmondo confulti; hinc opere pretium me faAmtim putavi fi pauca illa adnotavcrun. Ac primo quidem leclorc* moneo dcefte in capitulari illo Cafinenfi caput dc volatilium ciu penitus inrerdifto, quod in capitulari Sirmoodi legi fuperius admonui. Deeft flt caput IX. βι X. XXII. XXXVH. LV. LXXX Ordo etiam capitum umnque diicrepat. Caput XLI. Siimondi ita tegit: *Ut fi pair negligenter /en/z-w Itdtrtf,* aat afiftud exeant iv *rtftfien»,* me« a *Pntrt vtwt* ^etet*; id vero refpondet Capiti XXXI. Cafinenfi in hanc fenienttam concepto: *Ut β «vh M^li^tnttr frcrrtt, vel ahttà fxtfjjtnt tu rtfeffan»,* «rax a *Priere veniam petat, annuente Priore jnrgnt. jervttsr tetmen /ienho. tj mm fnortnt expleto oratione ventant petat, & fetandam tnodnue cnipet jadteto jxkjateat·* Caput XIII Labbeus fert; *Ut eant n faecaaeqxe Priore fao merepata, tjc.* Cafincnlis fert: *Ut eant (ab) Abkitr vel yxommoae Petere &c.* Cap. XXI. Labbeus. *Ut tnenfara cxtalln* ; Cafinenfi* : *Ut neenfarn jcapaiartt* . Labbei XXXI. *Ut prnpofitai &c. p$i abbatem majorem relufntt Abbati /abditu babeat poleflatem,* Cafinenfi*.' *Ut prnpofto* flte. *pofl abbatem majorem relisu Abbalibai /abditu babeat poteftatem.* Labbeus Cap· XXXIV. *Nnvitmt rtt faai babet parentibat fan commendet i* Cafinenfi* *: parentibat vri amnii* . Labbeus Caput XXXVI. *petitionem pro eo (puero) faciant, qaam tempore inteiligibdi ipfe paer confirmet·,* Câûnenlis : *qaem tempore inteUi^tbih regiam obfervare promtfertf, ipfe peer confirmet.* Labbeu* XLIII. *fermonem <aoamenti otii afirmattomt tfc.* Caiinenfis *: Jnramenti afirmaiionu.* Lab. cap. XLVI. *In fefin &C.S. Marrtat;* Cafin. J. *Martini, m i. Benedici.* Lab. LVI. *Ut prapofitm decanat, .'tlicrariai dr eciam miniarii nifi carffa atclitolu Ù neceffitatu non removeantar ; CohncnLUt Senior, decanat, cellerario t, portat ana i de eoram mtnifimo nfi caaffa tnfirmifaht mandaret.* Hic tamen duo canones, de quibus m Labbrano codice , male confufi videntur. Labb. cap. LIX. *Ut nbbatet monaebes jecnm m itinere nifi &<. ain aa.ant.* Quomodo ifta cohareant cum canone XV. *et jeu fine fratre in vta non diripantnr ?* Melius igitur in Cafinenfi L. *Ut Canonici Abbatet monachal fecum in itinere nifi &c. non ducant.* Lab. LXI. *Ut monachi cappat difconfntat fje.* Cafinenf. *Cappot tijfutai.* Lab. LXVII *Leflor ftando benedifiionem pojiulet* I Caf.

cmusti —————Sean, bteatilialne. Labb. LXX1V. *Ad* Sanfttu jW/; *CaL Staate, enclinati.* Lab. LXXVIIL *In pafrba* anno
»Y, t****' *lithui* Caĩα. ft *Paficba ir/beu daim.* Hat funt variantes majora momenti e Cafioen- cmkisti
(j codice retukantet, quas adnotaffc «qui boniqoe kftorea mei bcient; quorum etiam judicio rclin-
quo, utrum omnes, ficut de aliquibus conflat, Labbean» leftioni finr pnîfrrcnde. M .*'

LUDOVIC! PII IMPERATORIS

CAPITULA R. E I.

Anno imperii ejut tertio in Aquifgrani patetio editum poft fynodum Aquifgranmfcrn.

ia Baietz. T. i. peg. ytfi. *edit. tarif.*

€H'"?TI CHMISTI
β«т~. t. »·*
VocuLH/p

SYNODUS APUD CELICHYTH

DIE VI. KALENDAS AUGUSTI,

Anno Domini dcccxvi. indiftione ix. Kenulphi regis Merciorutn qui ibidem interfuit xx. prcGdente vero Vulkedo archiepifeopo Cantnaric, qui fedis fue annum jam decimum tertium agebat.· in quo retinentur fides orthodoxa 8c precepta canonica, edunturque novi aliquot canones ad mores ecclefiafticorum gubernandum, ut habetur in hac fynopfi.

TITULI CANONUM.

t. Dr *fide & canenibui retinendi,.*
ii. Dt aaeda ceajecrendt ecclefia,.
,u. Ut concorde, Mvwri r«t»irrw *diligant.*
iv. IΛ (ÿ· *abbatiJa probi eligantar per epifeo· p»t»* çr *to*vr*iM·.*
V. *Ut Scoti* jwa *admittantur ftcre utiaifirare.*
vi. *Ut judici· epifeop-mao <y fy^aeettu·* vtxillt *cru-cit, /irate fint. Et dt vetate ad fynodaao.*
vit» *Ut prudia <T telligrapbia noanafienaruai aan alienentur, nifi, &r-*
vili. *Ut Deo dedicata fic perpelao noaneant, ntfi, tTc.*
ix. *C/r dcfcnbende funt judicia fyaadonan.*
X. *Ut epifcoporuiu fient erequtu,*
xi. *Ut nec cpifctpt, aec prfibyteri aiterim paruebiem aut utanui invadant.*

PR.ÆFATIO.

Regnsnte ac gubernante Deo & Domino no* flio Jetu CbriHo, qui difpenfat orbem terrarum iu ttquitatc, quique oelum dc omnem creaturam fua virtute penetravit ; nec non cuoâa Patris imperio ac panier fandi Spiritus gratia furfum atque deorlum mirabilem in modum perficit atque difcemit.- Et eodem Domino donante anno dominice incarnationis dcccxvi.-indidione ix.hrc iynodus congregata fuerat die vi. Kalendas *Angu-βı,* in loco Tatnofo qui dicitur *Celiciptb,* prxfidente veto F*'ul/rtdo* «rcbiepifcopo, ceterifque aflideotibus auflralibus Anglorum epi/eopis; id eft, *Beontneda* Hrovetifis ecclefic, *Ætbelvulfo Selejegae-*pilcopo,· nec non *Wigtbign & Vigbertba* occidentalium *Saxanuao* epifeopo . *Danebertbo Hmcciaram* epifeopo. *b'ulfbeard* quoque *Hrrtferdenfi* antiftite ; finoul etiam reverendiflimis *Mercians* cpifcopis , *Htrtanait & Jiatbuna.* Infupcr *Eadvuifo Lndttfararuua* epifeopo. Honorabilibufque orientalium Anglonitn epifeopis *Sibbaae* dt *Tidfrubo,* feu *Æabelnatba Laadaaia* civitatis epifeopo . Porro *Kcnnlfi* regis *Mtrciaruot* aooo xx. qui tunc temporis prefens adfuit cum fuis principibus, ducibus, & optimaribus, tum undique fieri ordines , prefides, cum abbatibus, presbyteris, diaconibus pariter traâaotes de oeccflarii», & utilitatibus ccdcfiarum.

CANONES.

L

Primo in loco expofnimus fidem catho-*'' Hcam, & orthodoxam quoque Chriftianam legem » *f4ue praecepta canonica, quae a AfanAis patribus fuifle conftituta didicimus, nos velle cum omni diligentia illa illibata & incorrupta cuftodire fatemur , fic alios hoc idem docere, inftruere atque firmare. Ut per hoc mereamur noftrorum percipere indulgentiam peccatorum.

II.

Secundo: Ubi ecdefia aedificatur, a proprix diœcefis epifeopo fan&ificetur : aqua per fiemetipfum benedicatur, fp*rgatur,& ita per ordinem compleat , ficut in libro minifteriali habetur, roftea *tucbariflU* quas ab epifeopo per idem minifterium contemeratur, cum aliis reliquiis condatur in capfula, ac fervetur in eadem *bafiltca·* Et fi alias reliquias intimare non poteft, tamen hoc maxime proficere poteft, quia corpus & fanguis eft Domini noftri *Jtfu Cbriflt.* Seu etiam przcipimus unicuique epifeopo, ut habeat depi&um in pariete oratorii, auc in tabula, vel etiam in altaribus, quibus fandis fint utraque dedicata.

I1L

Tertio confirmavimus: Ut undique inter nos flabilis permaneat concordia , & intimae pacis caritatifque devotio. Ut fit omnium una voluntas in opere & termone , vel in judicio fine cujufquam * adultatione & difceptatione, quia unius minifterii fumus confervi, unius fabricationis cooperatores , unius corporis membra, cujus caput eft *Cbrjfluc.* Ideo ficut conjundi fumus in uno fpiritu per fidem & dile&ionem , ita condecet a&us ooftros atque verba fine fimulatione fervare in timore & amore Dei omnipotentis, atque diligenter pro invicem orare; ut per illud mereamur accipere coronam vitae, quam repromifit Deus ^diligentibus fe. *f·"· »t·* *"0"·

IV*

Quarto conGderavimus decreto: Ut haboat unufquifque epiteoporum poteftatem

in

in fua propria dioeccfi abbatem vel abbatif-A tem deputare, nifi in dies dcfpatium unius-
cmr hti f>n & hoc cum confenfu dc confultu femilic, dc ab omnibus diligenter inquiratur dc inveftigetur caftitas hnjufmodi * * oh omnibua capitalibus deli&a immunis habetur. Id eft, ut nec ia oedfiane hominis, aut procreandis filiis, vel etiam in graviore dc publico furto fit coinquinatus, fed intra claufira moaaftcrii regulariter fnam vitam duxerit. Prudens dc fleutus in fermone, oa per ejus inftantiam dc taciturnitatem fIT<x c* commiffus, * dt iterum af- IZv» pteiat epifeopus, ut pro illius amore vel comperenti pecunia, aut ex propinquitate B quis plua eligatur quam decet. Haec ullatenus fine confenfu familiae, nec familia fine concordia epifeopi, fed in unum conjunâis, dc fecundum ordinem per omnia increpare permittatur dc habeatur.

Quinto interdiâutn eft: Ut nullus permittatur de genero Scotorum in alicujus diocefi facrum fibi minifterium ufurpare, neque ei confentire liceat ex (aero ordine aliquod attingere, vel ab eis accipere in baptifmo aut in celebratione miflarum, vel etiam euchariftiam populo prebere,* quia C incertum eft nobis, unde, & an ab aliquo ordinentur. Scimus quomodo in canonibus precipitur, ut nullus epifeoporum (w/) presbyterorum invadere tentaverit alius patochiam, nifi cum confenfu proprii epifeopi. Tanto magis refpuendum eft ab alienis nationibus fecra minifteria percipere, cum quibus nullus ordo metropolicanis, nec honor aliis habeatur.

VI.

Sexto fancitum: Ut non frangantur ju«ficia epifeoporum quae a nobis noftrifque praedeceflbribus fynodali decreto conftituta D funt, fed firma dc irrefragabilia ita permaneant: feu etiam de omni re, quaxumque cum vexillo fan&ae crucis Chrifti roborata eft, fic ftare fervareque praecipimus, nifi fbrfan rex vel princeps anteceflorum Tuorum manuum impofitiones pro nihilo ducant, dt illud non emendare neque ceflare pertimefeant, idipfum in le fuifque haeredibus fuftineant, ficut fcrlptum eft.

cwasfMC *judicio judicuvtritù, judicehiuiini*. Et iterum, fi quis ab accufatoribus Tuis invitatur ad fynodum, & ei obvianti non tardaverit, feme!, fecundo, tertia vice para-tus rationem ponere, dc accufator renuit, dc Tuam cauflam mc>cre differat, poftea judicabimus nihil ab eo plus exigatur, fed fuo proprio fit contentus.

VII.

Septimo conftitutum eft· Ut ncc epifeopi,. neque abbates, abbatiflxve qux regimina vel territoria monafteriorum percipiunt ad fervandum, ut nulli coram licitum fit aliquid de pofleffione agrorum ecdefiarum minuere, vel alicui in hatreditatem deputare, nifi in dies dcfpatium unius hominis, dc hoc cum contentu & licentia fiunilise, dc iterum reddatur ecclefia;. Tamen ferventur libri primordiales cum altis teiUgrapliis, ne in pofterum aliquod ferupulum contradi&onis immittere conentur, quia valde penculofum eft illis qui deputantur cuftodes coenobiorum, dc defenlores conftituti funt, illud diftribuere ac auferre, quod ab aliis pro faarurn animarum falute Deo omnipotenti de Taaâorum* reliquis In propriam hereditatem concedi- <·1μ tur: nifi rationabilis caufla popofeit adjuvari contra invafionem famis, dedepredadonem exercitus, dc ad libertatem obtinendam. Alioquin indifrupta dc integre ferventur, ne inopia defpoliati periditentur, fed magis unufquifque fit iuo proprio contentus, dc illud diftribuat propinquis vel alienis, fecundum meritum qualitatis.

ANNO CHRISTI

VIII.

Oâavo ftatutum eft: Monafteria que femei dedicata fune cum confilio epifeoporum, dc in quibus ftatuitur regularis vita, feu etiam abbas vd abbatifla ab epifeopo benedicatur, fic in perpetuo permanean(monafteria dc res que ad ea pertinent; nifi caufla pcnurix pro rapacitate faccularium ita inviolabiles ftare non poflunt, indicabimus epifeopo cum fua auâoritate magis licuiife ovileChrifti defendere, quamluporum faucibus in prcdam dimittere. Et hoc fieri praecipimus pro magna neceflirate familiae, ne ex cupiditate avaritie caufla intelligatur. Ac etiam ubi inveftigatur primitus conftituta, dc in ea eledionc abbatum vel abbatiflarum, dc eorum confecratio a Tuorum epifeoporum, nec ultraullatenus fieri dominium, nec habitatio faecularium. Quia hoc capitulum nullus«ftimet noviter a nobis conftitutum. Sed fi quis defiderat,in fynodo * Calcidanefle reperire non pigeat. Ideo ex noftra auâoritate id ipfum confirmamus, dc in nomine omnipotentis Dei ita fervare praecipimus, ficut in antiquis canonicis capitulis conftitutum reperimus, dc ab apoftolicis viris initio primitivae ecclefiae mandatum efle didicimus. Sic ea regula dc obfervantia, monafticafua diiciplina dc ecclefiaftica jura fine macula obfervare praecipimus. Sin autem aliquis, quod non optamus, presbyter, aut diaconus, vel aliquis ex numero clericorum feu ancillarum Dei, aufi fuerint hoc nothum mandatum d^apoftolicorum virorum inftitutiones fperwre, dc pro nihilo ducere, fciant fe fuo gradu privari, dc a fanûse Dei ecclefiae participatione fequeftratos, dc a communione elcâorum omnium eos elfe anathematizatos, vel etiam in tremendo judicio ante tribunal Domini noftri Jefu Chrifti rationem efle reddituros, nifi ante humili fatisfaâione voluerint emendare.

* Ch.lccrfa- Maü. VM< i«r.

chrîsti *1

IX.

Nono fanximus in illa prxfata iynodo, ut unulquifque epifeoporum debeat deferibere judicium illud quod in qualicumque iynodo conftitutum eft, vel ad illius parochiam pertineat. Seu etiam conflituimus, ut cum ratione & ordine deferibat qualis annus Domini computatur, aut a quali archiepifcupo, & aliis allidentibus epifeopis inveftigatum & confirmatum fit illud judicium, ne forte aliquis homo in fua parochia, cui redum fit judicium conftitutum^ per falfam machinationem & malam verlutiam a redo judicio declinet. Sed femper maneat firma atque immobilis in confcientia illiu: archiepifcopi, & iftius epifeopi cujus fit dicecefium, & ille habeat aliam chartam ad fuam friem epiicopalem,aliam ille ad quem judicium illud pertineat, ne in pofterum aliquod icrupulum iniquitatis ap['licetur.

X.

Decimo jubetur, & hoc firmiter ftatuimus aftervandum, tam in noftris diebus, quamque etiam futuris temporibus, omnibus fucccfionbus nofttis qui poft nos illis kdibus ordinentur quibus nos ordinat) fu-nius Ut quandocumque aliquis cx numero epiiceporum migraverit de fxculo,tunc pro anima illius pnccipimus, ex fubftantia uniufcujufquc rei decimam partem dividere, ac diftribuere pauperibus in eleemofynam, five in pecoribus, & armentis, fcu de ovibus & porcis, vel etiam in cellariis, nec non omnem hominem Anglicum liberare, qui in diebus fuis fit fervituti iubjedus, ut per illud lui proprii laboris frudum retributionis percipere mereatur, ôc indulgentiam peccatorum. Nec ullatenus ab aliqua perfona huic capitulo contradicatur, fed magis, * prout condecet, a fuccefforibus augeatur, & ejus memoria femper in pofterum per univerfas ecclefias noilrx ditioni * fubjedas cum Dei laudibus habeatur & honoretur. Prorfus orationes & eleemofinas * qux inter nos fpecialiter condidam habemus, id eft, ut ftatim per fingulas parochias in fingulis quibufque ecclefiis, pulfato figno, omnis famulorumc Dei cœtus ad bafilicam conveniat, ibique pariter xxx. plalmos pro defundi anima decantent. Et poftea umiiquiique antiftes & abbas fcxcentos * pfatmos, & centum viginti miftas celcbrcrc faciat, & tres homines liberer, & eorum cudibet tres folidos diftribuat, &ûnguli fervorum Det diem jejunent, <k triginta diebus canonicis horis expleto fynxxcos, & feptem, bcltidum Pater nofter prd eo cantetur, & hoc expleto, tricefima teem die obitus fui tam bene reficiantur, ficut in cujuslibet apoilolorum natali die refici foleant, & pei cmncs ecclefias tam fideliter pro eo agant, ficut moris habeant pro eorum domefticx fidei exorando facere. Ut communi interceifionis gratia, commune cumfandis omnibus regnum percipere mereantur aeternum.

XI.

Undecimo praecipimus, ficut prifeis temporibus a fandis patribus traditum efle repetitur. Ut nulli epifeoporum liceat alterius parochiam invadere, vel etiam aliquid alterius minifterii ad fe pertrahere in aliqua confecratione ecclefiarum, vel presbyterorum, diaconorumque, nifi foins archiepifeopus, quia caput eft fuorum epifeoporum. Sed & alii fuo proprio fint contenti, aut cum licentia & conlenfu illius epifeopi, in cujus diœcefi eft, & miniftrat. Si quis ultra fecerit, emendet judicio archiepifcopi, nifi ante proprie diœcefis epifeopo reconciliari voluerit.

Et id ipfum presbyteris prxeipimus, ut nullus majora negotia ad fe defideret, quam a proprio epifeopo concedatur; nifi in iolo baptifmo & xgritudine infirmorum tantum. Sed tamen omnibus presbyteris prxeipimus, ut - ulli denegetur ubique baptifmi minifterium prcftare, & fi quis per fuam negligentiam renuerit, cedet a minifterio ufque ad tempus corrcdionis, & cum humili fatisfadione reconciliatus fuerit proprio epificopo. Sciant etiam presbyteri quando facium haptifmum miniftrant, ut non efiundant aquam fandam fuper capita infantium, fed femper mergantur in lavacro, ficut exemplum prxbuic per femetipfum Dei Filius omni credenti, quando eflet ter merius in undis Jordanis. Ita necefie eft fecundum ordinem fervari <3c haberi.

VITA, EPISTOLÆ ET DECRETA PASCHALIS PAPÆ I.

anno CHKISII

TjAfchalis, » natione Romanus, ex patre Bono-A io, ledit anno* feptem, mentes * quinque, dies * fexdecim. Qui a primxvo rtati* fux divino cultui mancipatus, atque in facrofanftc «défi» patriarchio ftudiis divinx falutifcrzquc feripturx imbutus, tam in yfaltcrio, quamque in Ucris paginis novi, ac veteiis uftamcnti fpecialiter eruditus. Elegans, atque in omni bonitate petfeftui, fubdiaconus quidem fsftus, & poftmodum diaconus atque presbyter honorifice confectatus eft.

Erat autem vir fandus, cadus, pius, innocens, magnanimus, loquela devotus, pudicitia plenus, nimis hilatiter juctindeque in elecmofynis pauperum cunfta qux habebat opportune diflrbuens. In coHoci nis ergo divinis frequentius cum religions

ANNO CHRISTI

giafi« ac fandis monachis fedula oblcrvationc die A noduque infiftebat, & in orationibus ac vigiliis qootidiamfque jejuniis humiliter atque hooefte vigebat. Quem dum prxdeceifor ejus domnus Leo ter beatiffimus papa tantis ftudiia pervigilem & religionis devotum confpexiffet, tunc ei monafterium beati Stephani primi martyris, juxta bafilicam beati Petri principis apoftolorum, ad regendum commifit; quia fcriptum eft: AtaM /«-cttmw *ertniit, & m tbfc–ditt fit*, affar /sd ■vrdir, /rd /«per *tenitltirm», ut* f« *mgreimntav Ittmn vilfenr.* Unum qui fuimet vitat hujus temporalis lucra pto aeterna fobne atque utiliter moderando correxit, dc exemplum bene vivendi in fubditis, fic correctionem pietatis religiofius exornavit. Qpi etiam gratiam bofpitalitatis in peregrinis & claudis, qui ob amorem beati Petri apoftoli de longinquis regionibus ad ejus limina occurrebant, utiliter praeparans neceflaria fubminiftrabat, & occulte quibus egebant hilariter erogabat. Et femper quotidie in Dei operatione erefcebat, ufquequo prxdeceffbr ejus domnus Stephsuus papa de hac luce ad «ternam beatitudinem migraflet. Dum ergo per tanta borna opoi itionis exempla prrupue longe lateqoe fama difcurrcrct, & omnipotens Deus regimen ecclefix fu· fub pix gubernationis cura annueret, apte moderateque difponere; una concordia, una eademque voluntate divino intetveniente confultu a eundis facerdotibus, feu proceribus, atque omni clero, nec non & optimatibus, vel cunâo popu- C lo Romano ad laudem dc gloriam omnipotentis Dei in ledem apoftolicam pontifex elevatus eft. Erat enim patrum prxeeptorum, feu inftitutorum pontificum, atque canonum, ncc non legum fanûionumqoe dccentiflimus obfervator, & cuique juftitix normx a tempore ordinationis fus nobiiniimus promulgator, tardus ad irafccndum, & velox ad mtfarandum. Nullum malum pro malo reddeus, neque vindiftatn fecundum cujulquam commiflum tribuens, led temper mucricors pia dilcdiooe omnibus civibus, dc a Deo commiffb populo Romano amator & gubernator exiftebat. Omnium etenim ecclefiarum Dei cum fummo lludiu aique lumma providentia pro folita religionis cura luhor, rcftaurator, atque in omnibus D dcvottdimus exornator fuit-

Hic bcatidimus prsful multa corpora fando rurn requirens, invenit · qus & diligentius intra civiuiem ad honorem & gloriam Dei honefte recondidit. Rogam etiam omni clero fuo in presbyterio proiedo multipliciter ampliavit, & omnem thefaurum in facrario cslcfti recondidit, maxime propter captivos, dc exules cos non tantum a irantmariois regionibus viros ac mulieres auro, feu argento redimens, verum etiam per longinqua viarum itinera pailim perquirendo, tam io Hifpanis partibus, quamque per Cingula loca inveniens, ficut bonus & verus paftor, ad propria perduxit.

Fecit autem in facro altari beati Petri princi- E pis apoftolorum veftem mirs magnitudinis puleram, & decoratam nimis, ex auro gemmifque contextam, prxfigurantem hiftoriam, qualiter idem apoftolus a vinculis per angelum ereptus eft · lo ejufdem venerabili bafilica ante aditum, qux ducit ad corpus in loco Ferrata, altare continuit, in quo fic venerandum beati Sixti martyris atque pontificis corpus hooeftiftirce collocavit. Ubi & defuper arcum mufivo exornatum decenter inftruxit. Siniili modo in eadem lacranftima beati Petri apoftoli ecclefia juxta ingreffum › qui ducit ad beatam Petronillam, oratorium fummx magnitudinis atque pulaitudinis decorantcr construxit. Et fuper columnas in quadrifido came vantes mufivo, pulcnfque metalbs decoravit. *In* quo fit corpora beatilfimorum martyrum Piuceffi & Martiniani, ad honorem & gloriam omnipotentis Dei, memonaliicr honorificeque lecondi dit. In cujus abfidam imaginem pulcherrimam dc argento exauratam cum divetfis hifloriis inter marmorum * conftruftiones ordinatas infixit, qus penfant libras 6%. & famis, fimulque & lilia de argento penfantia libras 17. & unctas duas. Nec non fle .gabatas ex argento puriffimo numero feptem, penfantes fitnui libras 13. femis, & unciae duas. Imagines etiam de argento exauratas fecit in eodem venerabili loco numero tres. Unam Salvatoris Domini noflri Jefu Chrifti, & duas aliorum beatorum martyrum Pioccfli & Martiniani penfantes infimul libras triginta fex. Nec non & aliain imaginem ex auro puri(limo obtulit ad ornatum jam praelati oratorii, penfantem libras 13. dt uncias tres. Simili modo caniftra ex »un* diffimo argento numero odo, pcnlaniia omnia libras tres & quadraginta. Pariterque & concham ad fpoogiam pro nocturnis diligentiis ibidem ex argento conftituit, penfantem libras 7. & uncias 9. Irnrno & claves iu modum crucis ex auro punftimo, feu gemmis *mit»* decotarionis exornatas in eodem venerabili loco merito decoravit, qus penfant libras... Ubi etiam regularem ordinavit, quem laminis argenteis fupermduxit, penfantem libras 20. Super quem conftituit arcus duos de argento, & gammadias quatuor, qux fimul penfant libras 60. Propitiatorium etiam altar» ex Lmiiis areenteu exornatum cirrumdux.r, atque facram cocncHioncin ejua interius extenufque cum rugulis fuis nobilidime circumftruxft, qux finoul penfant libras....... £t fuper altare corumdem beatiffimorum maityrum veftcs duas in ftitmt, ex quibus unam de rundato cum cruce de chryfoclavo, & alteram de quadruplo mirifice exornavit. Vela quoque majora de hindato numero feptem cum pcriciyb dc blatiin circumfuta fimihter decoravit.

b Sed neque hoc filentto prxtereundum effe arbitramur, quod eodem tcmpotc diabolica operan· te vc.iutia per quorumdam gentis Angle u>n defidiam ita ell omnis moiuin hsoiiatio, qu«r m eorum lingua burgus dicitur, damma ignis exundante co'ubuila. ui etiam nec vcltigia prifti- dx hab talionis in eodem loco inveuin potuiifent. Cujus exuberantis incendio pene totam porticum, qux ducit ad bafilicam principi» apotiolorum, tgn.s fomes devaftavit.

Et dum h«c ter bcatilfimus pontifex quafi hora nodis conticinio pcrlcnfiflet, ludito propter amorem ecclefic beati Petrt apoftoli, atque tantam peregrinorum illorum dcvaliationcm, nudis pedibus dilcaiceatus pedefter cucurrit. Cui tanta omnipotentis Dei m ejus adventu miiei icordia adfuit, ut heum in quo prius idem euangelicus pontifex çonftitit, nequaquam ulterius impetus ignis tranfgredi pennifit. Sed ipfe Dei clcmentiam exorando & multitudo fidelium, qui aderant decertando acies ignis Deo miferante extincta eft. Sicque peraâum eft, ut totius nodis fpanum ufque ad auroram pèrteverans in eodem loco perftttterit. Unde poftmodum ter beatiffimus paftor coofiderans illorum peregi inorum inopiam, qux ob jnfidias diabolicae fraudis itrepfit, tanta dona, tauraque beneficia, ficut femper foiitus erat, in eorum neceififatibus impeitivit, tam in auro, & argento, vel corporum indumenta, quam reliqua neceffana alimenta omnia uberius lubminiftrabat. Sed dc filvarum copiam pro lignorum utilitate, quatenus domicilia, ficut ante

—'◄ in eodem loco fuerant, utiliter rcftaurareut. Porticum etiam eus ab eadem clade vallata eft decentius quam fuerat m melius firmiliime reftauravit.

CHRISTI

Hic prxclaru* & venerabilis pontifex fecit in ecdefia beati Petri apoftolorum principis nutritoris fut vela dc chryfoclavo per arcus presbyterii, habentia hiftoriain de mirabilibus apoftolorum qua per eos Dominus operari dignatus eft, numero 46. Ecclefiam etiam beatitfimae Chrifti martyris Praxedis, qua quondam prifeis xdificata temporibus nimio jam laffata fenio, ita ut a fundamentis caiura ruinam iui minaretur, idem venerabilis pontifex (illius rumam ante prxvidens, eidemque ecclcli* curam adhibens, illic per vigil fxpius exiftens) in alium non longe demutans locum, io meliorem e^m, quam dudutn fuerst, erexit ftatum. * Abfidam vero ejufdem ecclefix mufivo opere exornatam variis decenter coloribus decoravit. Simili modo & arcum triumphalem eiidem metallis mirum iu modum perficiens compfit.

Hic beatiftimusficprrclarus pontifex multa corpoia ûnâoium diutius in ccemeteriis /acentia pia iollic11udine, ne remanerent negleftui, quzrens, atque inventa colligens, magno venerationis affectu in jam diftx lanftx Chrifti martyris Praxedis calefiam, quam mirabiliter renovans conftruxerat, cum omnium advocatione Romanorum, epifcjpi, presbyteris, d.aconibus, & clericis laudem Deo pldllentibus, deportans recondidit. Qux dum fandiftimi atque coangelrci prxfulis intima cordis vigilantia gererentur, ut reconditorum ibidem fanâ tum corporum Deo indefinenter fuper aftia placentium precibus apud omnipotentem Dominum juvaretur. Conftruxi, in eodem loco a fundamentis cœnobium, quod & nomine fanftx Praxedis virgini titulavit. In qua & fanftam Grxcorum congiegat onem aggiegans, qux die noduque Grxcx nxdiil.tionis pialmodix laudes omnipotenti Deo, fandi! |uc dlius ibidem quiefcentibus fedulo perfolvcict, introduxit. Siquidem in eodem venelab'li monafteno plurima conferens predia ,& polle ffrnnum loca urbana, vel ruftica fuperflue atque abuii-unter-ditavit. Quinimmo-&-in eadem ecclelia lccit oratorium beati Zenonis Chrifti many ns, ubi & facranflimum ejus corpus ponens mufivo mnplianter ornavit.

Fecit autem in eadem ecclelù ciborium ex argento penians libras oâingentas & decem, immo fic propitiatorium facri altaris ex argenteis laminis intnfice exornavit. Confeftionem denique ejus cum rugubs fuis interius exteriufque vallantem pulcherrime compfit atque decoravit, quxfimulpeniant libras trecentas. Super ejufdem venerabilis altare fr:it regnum ipanoclyftum ex auro fulvo, feu diverfis lapidibus exornatum, penians fibras 5· & uncias duas fic lemis. Et in eodem facro akari fecit veftem de chryfoclavo cum diverfis hftloriis mirx magnitudinis atque pulcritudinis exornatam. Item. ubi fupra, obtulit aliam veftem chryiocJavam ex auro gcmmifque confeâam, habentem hiftonam virginum, cum facibus accenfu mirifice comptam atque decoratam. Ad iacrum denique ejufdem virginis corpus obtulit imaginem ex laminis argenteis prrfiguratis, peniantem bbras nonaginta & novem. Hic bcRigmOimus pjrxiul lecithin jam difto monafterio oratorium beatx Ageem Ch4ftf virginis smrz pulcritudinis exornatu..1. Eci 1: 'i-tn dcuiqtie fanflx Dei genitr.cis fempeique virginis Marix dominz noftrx, qux appellatur Dominica, olim conilrudam, fic jam ruinx proximam loi'ern vigilantia prxfatus pontifex ampliorem mchoremque, quam ante fiicrai, a fundamenti* *difi<ans renovavit. Abfidamqtte eiu(3»m ecclefiz mufivo mirifice decoravit. Ubi etiam & plurima obtulit dona; fcilicet ciborium ex argento penians libras trecentas triginta & duas. Propitiatorium (acri altaris ex limum argenteis compte decoravit. Confeftionem quoque ejut cum ruguis intus & foris mirum in modum perficiens adornavit, peniantem libras centum fic quindecim, fit uncias tres. Item, ubi fupra, fecit gabatam ex auto puriftimo, peniantem libras duas, & uncias ofto. Verum etiam & arcum ex argento, & columnas duas cum gamosadiis duabus penfantes libras....

anno CHr st i **°'

Imuio & in (aero *altari fecit veftem de* chryfociavo, habentem hiftoriam dominice nativitatis Domini noftri Jefu Chrifti mira pulcritudinis exornatam. Iterum, ubi fupra, fecit vellem de ftaurace pulcherrimam cum periclyfi de blattin · Item aliam veftem de blattin Byxantea habentem tabulam de chryfoclavo cum vulttr fande Dei genitricis, & angeli obfequio liantes cum periclyfi de ftaurace. Pariterque aliam veftem de ftauracc habentem pavones, fic in medio crucem de blattin. Porro & veftes duas de quadrapulo habentes in medio crucem de blattm. Item, ubi fupra, fecit veftem ex auro textam cum periclyG de blattin. Coopertorium rubeum de ferico unum. Fecit etiam in circuitu altans vela rubea ferica quatuor cum gammadns, & cruces de quadrapulo. Hic venerabilis pizful obtulit in trabe ante veftibulum altaris vela Tyria tria, & de quadrapulo quinque. 1o arcus majores ejufdem ecclefix fecit vela de quadrapulo viginti, & per arcus presbyterii vela parva de ftaurace quatuor, fimulque in ingreffu presbyterii vela Tyria duo · Hic benigniflimus pontifex fecit tn ingreflu jam diffx ecclefix cortinas ma/ores de quadrapulo cum periclyfi de fundato mirifice valde.

Chrifti namque omnipotentis Domini famulus, & prxnominatus pontifex maximam Dei ecclefiarum curam, & follicitudinem prxvidendo indefinenter gerens, cum quadam die orationis ftudio ad fanftx Dei virginis Chriftique martyris Cxcilix ecclefiam adveniret, nimio jam quaffata fenio ecclefix ejufdem mœnia etiam a fundamentis Druitura : videns qux per olitana tempora defeftu vetulfatis marcuerant, fic pene ruinis confraâa diu antiquitus lacerata manebant, dato ftudio operis eodem in loco magnifico opere novam conllruere ecclefiam ccrpit, fic perficere fatia meliorem quam fuerat ftuduit.

' "CII'*

Sed neque illud prxtereundum elle exiftimamus, dum quadam die ad beati Petri principis apoftolorum ecclefiam pergeret, quatenus apud eumdem beatum Petrum apoftolum folito more vigilias celebraret, fic ante ejufdem confeftionem matutinales lucefeente dominica laudes refideus decantaret, fubito depreftus fopore vidit aftiftentem fibi virginali alpeâu puellam angehc.s veftibus decoratam, talia locutionis affamina protulifle dicens : Multas tibi gratias referimus, * quia certamen, quod de me diu pofueras fruftratorias relationibus pervulgatis aures accommodans reliquilli. Quippe qui tanto penes me failli, uti proprio loqui invicem ore valeremus. Hrc jam fxpe pnefatus pontifex diligenter audiens ftudiole requirere cœpit, qux eflet ipfa, qux talia illi verba diceret, vel quo nomine vocaretur. Cui illa refpondit : Si nomen inquiris, Cxcilia famula Chrifti vocor. Ad quam fummus inquiens prxful : Quomodo hoc credere polium, eo quod olim fama relata fit, quatenus ejufdem venerabilis Chrifti martyris Cxcilix corpus ab Aiftulpho Longobardorum rege hoftihter Romx refiden-

ΛHNO CHRISTI

dente forties, & ab illim hominibus fuiflct ab-latum? Cui talia venerabili pontifici intimanti, omnipotentis Dei famula dixit: Quia me defidcranter, ut invenirent » Longobardi quxfiverunt, omnino verum cû: fed Domini mei Jefu Chrt-Hi opitulatione* & domine roex feoâx Dei ge* sartrici» femperque virginis Mari* auxilio, neque me invenire, neque deportare, fient voluerant, hinc longius potuerunt. Et ideo, ficut me qux* sere cmpifli, qualiter me invenias, *affiduo* labo, ii nuo defidas incumbere, quia Domino Deo, pro cujus amore & honore paffa fum, placuit ut tu me invenias, & in ecclefia, quam noviter con* (Iruxifti, recondas. Et* hxc dicens ab oculis afpi. cientis aMata eft. Tunc idem venerandus ponti* fex matutinalibus laudibus perfolutis pro tam cerix & indubitabilis revelationis * judicio, cœpit hac iliacque operofius quaerere, ubi fecratitfimum eius corpus jaceret humatum. Quod, tribuente Deo, dum iolliciie quererer, repent in cameteno Prxtextati, fito foris portam Appiam, aureis illud vcftitum indumentis, cum corpore venerabilis fponfi fui Valeriani, panterque & linteamina martyris ipfius fanguine plena, quando ab impio pcrcufla carnifice Chrifti Domini martyr eft regnantis in fiecula confecrata.' Quibus & linteaminibus fenguis fenâx martyris exterfus, involuta ad pedes illius cOrporis facratittimo cruore plena de trina carnificis percuflkinc reperta funt. Qux can&a fuis periraâaos manibus collegit, dc cum magno honore infra muros hujus Romane uibis in ecclefia nomine ipfius fanâe martyris dedicata ad laudem fic gloriam omnipotentis Dei ejufdem virginis corpus, cum cariftimo Valeriano fponfo, atque Tiburtio fic Maximo martyribus, nec non Urbano fit Lucto pontificibus, fub (*, rofanfto altari collocavit. Pro quorum fenâorum honore videlicet, & opitulatione, conllruxit mouafterium in honorem virginum feu martyrum Agaihx fic Cacilix juxta ipfius ecclefiam, iu loco qui dicitur Colles jacentes. In quo fic monachorum Deo fervientium congregationem pro quotidianis laudibus in prxfeto titulo fanâx Grcilix, dic no&uque omnipotenti Domino decantandis, conftituit. Et pro fubfidio, fic luminartorum concinnatione, feu utilitate atque ftipendiis monachorum, nec non fit pro amore atque dilectione, qua erga prxdectiforem fuum pix recotdationis domnum Leonem tertium papam habere videbatur, hofpitale fandi Peregrini pofitum ad beatum Petrum apollolum m loco qui vocatur Naumachia, quod idem prxdecettor luus con-Hruxerat, fic ob negkdum atque deftitutionem prxpofinruni paupertatis inopia confiiimi videbatur, idcirco pio juvamine conlulcns praefatum hofpitale cum lundis fic cafalibus, atque mattis, feu etiam colonis, five domibus, nec non familiis, fic univerGs quae jutle fic lationabiliter fecundum legum Ilatuta, ciquea pnedeceIJoie luo m jam prxfiito hoipitali donata lunt. Qjiarque ab ipfo pia devotione ad augmentum jam difli monafleni adjunda lunt, five agris, vel vineis, enam domibus, nec non ruftica familia, (u.c audoritatis pagina pro jam nominata monachorum congregatione in eodem monafterio conhi mavit. Qui landittimus prxfui amore venerandorum fandorum fecit in 01 tumentis ipfius ecdcfix abfidam tnufivo opere decoratam, fii ciborium mirte magnitudinis ex argento, penfans libras quingentas fie femis, fie uncias edo. Propitiatorium denique faert altans, cunfe(gicnc(n inteum extenuique cum rugu lis fuis ex laminis argenteis mirum tn modum perficiens compfit, qux fimul peofaot libias fexaginia quatuoi, fit uncias quinqœ. Ad facium vero ejuldetn virginis corpus obtulit imaginem argentets laouais penfentem libras ooaagintaquinque. Fecit etiam ante veftibtalum altaris regularem inveftitum ex laminis argenteis, fic columnis duabus, ubi dc poluit artum unum, & gammadias duas, penfantia infimul libras «catum, fit fenus. Obtulit ibi ipfe imagines argenteas deamatas tres, penfentes infimul libras quadraginta odo, & femis. Sxpcfatns quoque prfcful *fecit* per arcus ejufdem ecclefia calites majores *ex* argento vig nti fit fex, penfentes infimul libras centum novem, & femis. Item ubi fupra obtulit csniftra ex argento duo penfaaiia libra* duas fic noesas odo. Gabatam ex auro purittuno penfenrcai libias tres. Fecit jam prcdiâu· pontifex cariftra Lnafoti ex argento duo penlantia libras decem; gabatas ex argento tres peniautes libras quinque, ibunbuluoa ex argento deauratum penfens libram uuam. 1lie benignittimus prxlul obtulit in (aero altari veftem de blattin Bytantea, habentem m medio ia bulam de chryfoclavo cura hiftoria qualiter angelus beatam Crciliain feu Valerianum 6c Tiburtium coronavit cum peridyfi dc chryfoclavo mire pulcntudinis exornatam. Item ibi fecit veftcrn de fundato alythino, habentem in circuitu pertclyfin de olovero.

Ob amorem ejufdem virginis fecit aiiam veftem de fundato porphyretico, habentem in ir.edio crucem ex auro texto compte decoratam. Enimvero in jam difto altari obtulit veftcrn rlbam figiHatam cum rofulis, habentem in medio crucem dc blattin cum pfilhs, & periclyfin de blattin Bytantea pulcherrime exornatam. Obtulit fit io prenominato altari vellnn dc quadlapulo.

Venerabilis pontifex fecit vela aiythina pendentia in circuitu altaris quatuor, habentes cruces ÛC gammadias dc fundato fic quadrapulo. In arcellam vero, ubi venerabile caput ejufdem virginis condidit, fecit vellem parvam dc Tyrio cum periclyfi de blattin. Obtulit ubi lupra vellem de fundato prafioo: itnmo & aliam vcftem de (taura* ce cum periclyfi de olovero, & veftein de blattin cum periclyfi de fundato. Fecit etiam in arcella ad corpus jam diûx viiginis veftcrn de quadrapulo cum periclyfi.

Porro & aliam veflem dc ftaurace cum periclyfi dc olovero. In jam di£a ecclefia fecit vela Tyria cum peridyfi dc blattin fiyzantea numero vigmti quinque · Item vela prafina cum periclyfi de clovero numero quatuor. Obrulit ubi tupra vela aiythina cum periclyfi de blattm numero 11 »a SimuJque vela dc fundato parva cum penclyfi dc blattm numero duo. Pariter vela Tyria cum pcuclyfi dc iunaato duo.

H.c venerabilis & praelatus pontifex fecit per arcus jam didx ecclcfix vela de fundato ntuncio duodecim, & Je quadrapulo quatuurdccim. Fecit & in arcu presbyterii vela parva cum penctyfi *dc* blattm Byuntea numero duodecim. Hic a Deo prote&us vcneiabiln praefui fecit in lagietfii πиГdem ecdefic cortinam majorem de quadrspulo, M ftaurace pulcherrime exornatam.

Ipfe etiam lape diftus pontifex moivHi j.icir· cumquaque conftruttis vigilanti cura latis animo gerens, quidque haberent inquirens, repent ipfe pius pontifex monafterium laudi Sergii &. Bacchi, poft formam aqua: dufius patiiaiclm Lateranenfis politum, rebus omnibus dcfjlatum, na ut ancillarum Dei congregatio, qux ibidem inerat, paupertatis inopia nullas omnipotenti Domi no fanditque illuti laudes decarnare vafe-tent. Qua venciainld patior iixjuiiitionc ad pieistcm commotus, famulas Dei qualiter bene ichuiUe-

η·K

anno CHRISTI

.que effe poffint peifccit. Et m eo monacho*um aRgrefian* Aatuit conventionem, mutus id.mmoaattcriuin ditans facultatibus, fic io familiis, maffia, vincis, domibus, urbanis, fic ruAicis locis amplianter fufhcienterque multiplicavit, quatenus ipia congregatio refideiis, omni neceiTitaie poilpo fita, (oli Deo fanditque illius laudes & hymnos node dieque modulantcr in venerabili ecclefia 1*1vatoris Domini noftri Jelu Chriih fita juxta Lateranas decantaret.

Pumcill

Przterea in oratorio beatiffimorum martyrum Procelli *St* Msrttniani fito mira ecclefiam beati Petri principis apoftolorum, quod & idem ipfe conlhuxit, obtulit imaginem ex auro puritlimo, habentem vultum land· Dei genitricis, penfantem libras decem, & uncias quatuor. Ibi flt ipfe fcc.r vcP.ein dc bldttin Byzantea, habentem tabidas de chtyioclavo duas cum vultu beati Petri & fandorum martyrum Procelli & Martmiani, flt periclyfin dc chryfoclavo mira pulcrttudine decoratam. IHic etiam obtulit vellem holofericam habentem m mrdio tabulam dc chrylociavo cum vultu dominicr refurredioms Domini nofiri Jelu Chrifb, & periclyfin de blattin Byzantea pulcherrime comptam.

Vetum c.'im vero fandis eitdem vela holoferica cum penclyfi de quadrapulo, & blattin Byzantea obtulit numero novem. Ubi & inpra fecit vela parva de Tyrio cum penclyfi dc fundato numero lex. 'l hunbtilum de argento exaurato mirifice penfans libram unam. In oratorio autem bcanflimorum martyrum SiXti & Fabiani jam nominains pontifex fecit gabatas cx argento tres, portantes libras quinque, fic uncias lex · Ante imipnem quoque ipfius oratorii fecit velum de chryfoclavo mirifice decoratum · Supra eorum venerabile altare fecit vellem de alyihino habentem in medio crucem de blattin Byuntca, & penJytin ftmditer de blattin. Simili modo in jam dido oratorio obtulit fzpedidus pontifex vellem holofencam, habentem in medio cruces de chrylociavo duas, & pcnc'ylin de fiaurace diverfis margant s ornatam. Ibidem ipfe fecit aliam vcftrm de fundato habentem in medio crucem de blatim. Fecit etiam ad ornatum psrdtdi oratorii vela Je alythmo cum pcrirlyti de blamn Bytantea numero quatuor. Simuique »et» h dotenca cum pcriiivfi de quadrapulo, Óc dc olovero numero quatuor.

JS Cet·· * Ombimi

Hic benignitTimus prxful fecit in ecclefia beatorum martyrum Culmx & Damtsm i> Via laera vcfttin dc 7vno, habentem m medio tubulam de chryfoclavo cum vultu Domini noliti Jefu Chnfti, atque bcatotum martyrum Colmc & Damiam cum anis tribus fratribus, cum cruce de auro texto, fic periclyfin de olovero pulcherrime comptam atque decoratam. Super corutn denique fando altari obtulit coopertorium de Tyrio mirifice decoratum. Immo vero ante vertibulum ipfius «ltaris fecit vela Tyria cum pcriclyfi de blattin Byzantea numero tria.

I. ■«.·«<- . s. ,aio r.c

Venerabilis etiam pontifex fecit in monarterio («lvatoris Domini nofiri Jelu Chrifii fito in territono Reatino veflem de chrylociavo cum hiftoria, qualiter idem Dominus nofier Je fus Chriflus cum archangel·» fic apollolis in cclo corufcat, mira pulcritudine diverfn ornatam margaritis. Item in jam dido monaileuo ad ornatum lacri altaris aliam obtulit vertem de fundato, habentem cruces de blattin Byzantea, fic pcmlyfin dc chryfoclavo mirifice exornatam. Pari modo in ecclefia beati Mennx martyris Iccii vellem de quadtapuk) cum penciyfi de I· ait>n Bsi>t<:ea.

Hic fanduliinus fic coangei cus prrrtul obtulit A m ecclefia beati Petri apoAoli in Cefltamc*ellis.* calicem & patenam cx argento deauratas, pcnfaotes hbras quatuor, & uncias tres.

anno C*a^STI

Enimvero & in ecclefia beati Pern apofloli fautoris fui fecit evangelium cum blattin ex argento penfans libras odo, & uncias odo- Benigmilimut quoque pnafut fecit in monaltcno beati Scephani protomartyris ad fandum Petrum vellas albas holofericas quatuor, habentes m medio crucem de auro texto cum diverfis margaritis, dc penclyfi de blattm mirifice decoratas. Item, ubi fupra, obtulit prsnomtnatus pontifex vellem de fundato, habentem in tnedio crucem cxauro textam, & periclyfin de chryfoclavo. Scpcdidus denique prsful fecit in jam dido monallcrro veB ilem de fundato, habentem io medio tabulam de chryfoclavo cum vultu faod* Dei genitricis, dc fandorum apoftolorum Petri & Pauli, dc periclyfin de blattin.

Obtulit ibidem ipfe verte» de fiaurace duas habentes in medio cruces de chryfoclavo, & periclyfin de blattin. Fecit etiam ad ornatum ipfius oratorii velum majus de quadrapulo, habens io medio cruces dc auro textas tres, dc periclyfinde blattin. In diaconia beati Archangelt obtubl jam didus pontifex vellem *de blattin* Bytantea, habentem in medio crucem de chrylociavo, & periclyfin de chryfoclavo pulcherrime comptam.

Enimvero & in ecclefia beat· Cccili· many- tc««n.«ris fecit concham ex argento, ubi & pfetiolum Ctjufdem virginis caput condidit penfantem libras eido & femis. Simili modo dc in ecckfia beati Quiriaci martyris in Thermis obtulit praedifius preful vela de fundato numero odo. Hic a Deo fultus jam nominatus pontifex fecit in oratorio fandi Archangeli, quod quondam predeceffor ejus domnus Leo papa conftituit atque confIruxit, veftem albam hulofericam, habentem io medio tabulam de chryfoclavo cum hifiona dominice rclurrrdionis Domini noAri Jeiu ChnAi, & pe*riciyfin* de chrylociavo mirifice decoratam. Item ibi obtulit aliam vellem dc fundato cum pcriclyfi de blattin Byzantea.

Fecit etiam jam didus pontifex in fupradido oratorio vcAcm aliam de quadrapulo circumluDiam cum htAoria Det genitticis pukhcrrimecomptam atque decoratam.

Pi»icrea idem fummut pontifex & onbodoxus divin» infp ratione puilarus ticieüani *iandx* fit interneral» virgmis Man· domina nortre Ad pis Upc, cernens quondam tali mure couftruâam, ut pull iedem pontificis mulieres ad liera imiTarum follemata itantes, prope atiittcrc juxta pontificem viderentur, ita ut 6 aliquid cohoqui pontifex cum fibi adillenubus volurtet, cx propinqua valde mulierum trequeotatiooc nequaquam ei fine illatum interventione liceret; largum ibidem locum tneffc, qualiter inde ieJem mutare valeret, concerneret, dato operis Audio ccepit mdefinenter agere iedem inferius petram furfurn E ponere, ut co familiarius Domino preces tunderepor tet, quo confortia populorum modeile declinare potuifTet. Denique iedem optime quam dudum fuerat pulchei rimis marmoribus decoratam condidit, & undique aicenfiis, quibus ad eam gradiatur, conAruxit, pavimentumque altaris erigens pretiofiflimis marmoribus Aravit. Erexit fane lex inibi ante *cooidiimtem* iacri altans purpureo colore columna», quas iuper dc candidi marmoris trabem pofuit, purpureis dextra larvaque marmoribus nedens illas fcilioet, cxlatuilique exornans *inn* commode decoravit. Presbyterium quoque ipfius ecclefix dnerfis marmoribus quam pridem fuerat m melius reparavit. Propitia

ANNO CHms-rt 'r' tiatorium vero fecri altaris, fcu cosfeflsoaesi in-A terius exterusique cum regulis fisis ex auro pu-nflfono mirifice decoravit, pealaas fibras centum feptnagiata quatuor , flt tmeiw fex . Similiter fle altare ipGus befilies cx argenteis laminis cuathi-Aoriis diverfi* pulcherrime compfit atque deaura-

tulit ibi gabatas ex astro purifiaao cum diverfi* gemmis numero fex, penfimtm libras viginti, fe uncias fex I Et hoc coaftituit ut temper diebus ac noâibus ante fecrofanfium altare lucerna ardece debeam . Hic divina infpirntioae fultus obtulit in jam dide bafilica arcus ex argento numéro odo , cum columnis fcxdccim , peofantes infimul libras ducentas decem fe odo, fe uncias B odo . Fecit etiam fe ante veftibulum altari* rugas *nuiom* ex argento, peofante* fibras feptua* giata fle οάο· Obtulit etiam fe caothara ubi fupre ex argento numero fex , penfanda infimul libras fcxaginta fe temiv. Pari modo feper arcus majores farpcdiâat ecclefic ferit calice* majores cx argento pendentes numera quadraginta fe duos, qui omnes infimul pcnfaot fibra* ducenta* oâoginta fe unam . Venerabilis etenim pmfitl ob aroorem ejuldem virginis ddminn oofiru obtulit ibidem coronas cx argento numero quatuor, penfentc* libra* fexagiota fe duas fe femis χ fit uncias tres. Item , ubi fepra , canitlra cX argento numero duo, penfantia libra* tredecim. Fecit etiam ibidem imaginem cx argento deauratam cum C vultu beatu Dei genitricis Maris, penfantem libras decem fe feptem, fe uncia* tres. Chriftiquoque omnipotenti* Domini famulus obtulit ia facrofanfto altari fiepedifls bafilics vertes de chryfoclavo duas , habento hiftoriam dominica nativitati* Domini noftri *jeta* Chrifti, cum periclyfi divcifis ornata* gemmis , atque margaritis mirifice decoratas.

Obtulit etiam ibi ipfe aliam veftem de chryfoclavo . habentem hiftoriam qualiter Dominus 00-fter Jefu* Chriftu* a Joanne in Jordane baptizatu* eft, cum periclyfi de chryfoclavo mirifice exornatam. Item^bi fupra compfit veftem de chryfoclavo , habentem hiftoriam dominies referrefiioni* Domini noftri Jefu Chnfti cum pcticlyfiD de chryfoclavo, divertis ornatam margariti*.

Beatii&mus & venerabilis prenomina tu* ponti* fex divino amore duftu* , fecit ibidem in jam pmiato altari veftem fimiliter de chryfoclavo, habentem hiftoriam qualiter beata Dei genitrix Maria corpore eft artumpu , cum periclyfi de chryfoclavo , fcu diverG* margaritis comptam atque decoratam . Fecit town bcnigniiSmu* preful ibi ipfe altam veftem de chryfoclavo habentem hiftoriam dominice afcenfionis Chrifti Domini noftri site dccoraiam. Item ubi fupra ob amorem ejufdem virginis conftruxit aliam vertent de chryio clavo, habentem hiftoriam qualiter Spiritus fsn. fius venit iuper apoftolo* , diverfi* ornatam margaritis & decoratam. Immo ibidem aham muni-E vit veftem dc chryfoclavo cum hiiloiia palmarum tnodefte comptam atque decoratam

Nec non À ubi fupra aliam compfit jam nominatus pontifex vellem de olovero cum periclyfi de fundato . Pariter quoque fle pro quotidianis Ç diebus obtulit velles de fundato duas cum periclyfi de quadrapulo pulcherrime exornatas Hic divina iofpiratione pulfatus fecit ipfe fanfii(Timu< preful pet arcus majores jam prefate bafilics vela de fundato quatuordecim , & de quadrapulo quatuordecim , fimiliter fic de imiziio quatuordecim. Domini noftri Jefu Chrifti famulus ob amorem eidem domina: noftrx per arcus preabyteui

tam dide ecclefia fecit vela de chryfoclavo, habesstia hiflonns* Domini noftri Jelu Chnth , at· anno qua nativitatem feu affumptronem ejufitvm iute- chxisvj meratas virgtnis munero viginti fle lex. Pariter flt per ipfoe arcua obtulit vela de quadrapulo divertis bsflorfia circumfuta, numero viginti quatuor. Cbnâi namque omnipotentis famulus obtulit fur* fmn inaipcflta abfids pannum Alexandrinum mirifice detnramm.

Obtulit etiam ia trabem majorem ipfius bafiliea velum majus de fundato , habens trabes de chryfoclavo feptetn , flt pcnclyfin de blattm By. aaotea. Ferit etiam ad ornatum ipfius bafilics ia ipfam trabem vela de quadrapulo numero fex. fe de imiulo vela numero quatuor . Info quoquo pontifex fecit juxta vetttbuhsaa altaris m abfidam vela de quadrapulo numero duodecim. ibidem de biattin vela numero fex. Venerabilis quoquepmful fecit ia ingreflu jam dita bafiUcs cortinam majorem Afexanorioam cum diverfi* foftoriis compte demetam. Simili modo, fe pro quotidisais diebus aliam ibidem obtulit cortinam Alexandrinam mirifice exornatam. Benignidimu* fe prsctaru* pontifex obtulit in prsnomtnata bafilica vela alba holoferica ia trabem majorem cum periclyfi de fundato numero fex . Vela alia quatuor de biattin Byxaatea alba ibidem cooftituit mirifice. Item in abfida ipfius bafilics poiuit vela alba cum periclyfi de fundato numero fex.

Et quia ibidem ter beatiflimus pafior tantam curam tantamque vigilantiam , quam erga flatu* fandarum Dei ecclefiarum frequenter impendebat, etiam altare prsfcpii jam data bafilics, iru venerabilem confrtooem , ultro ritroqne ex auro purifemo cum diverfi* hlflorii* mirifice compfit atque decoravit , veniens libra* centum triginta quatuor , fe unctas quatuor . Similiter cx argeuto deaurato cum variis hiftorii* ibidem uncia* decem penTames libras ducentas quinquaginta quatuor, fe uncia* quatuor.

Item ibidem obtulit prsfatu* pontifex gabatae ex auro puritbmo cum gemmis diverfi* numero tres, pentante* libra* 0A0, feuncias decem. Porro fe vela de atyihitra cum periclyfi de biattin Byttntea ibidem pofart. Hic face* autifles obnimium cordis amorem fecit in cedefia beats Ccciiis veftem de chryfoclavo, habentem hiftimstu dominies rcforreâioais Domini noftri Jefu Chrifti mirifice depUbm atque exornatam.

Ipfe vero e Deo proseAu* venerabili* & prsclarus pontifex ferit propitiatorium focri altaris beati Petri apoftoforam principi* , ubi fanfeiflireum corp· ejo* quiefeit, fpanociiftum ex auro fulvo cum diverfi* hiftoriis dcptftum, atque mirifice decoratum pcofeus librat ducenta*. Item in jam difea ecclefia ob amorem cjufdem Dri apoftoli fautori* fui obtulit vela chiyfoclava per ar. eo* presbyterii, habentia hiftoriam dominies paffionis ae refurreftioai* Domini noftri Jefu Chrifti numero quadraginta fex. Pariter fe in eccte-fia beatorum martyrum Coitus fle Damiani in via facra fecit vetlcm holofericam pulcherrime * Ð,ai',ki comptam atque decoratam. Benignitfimu* etenim prsiul fecit in bafilica beate Dei genitricis virginis femper Maris domine noftrs ad prrfepe a M. .» gabata* ex auro diverfi* gemmis ornata* numero dus* peofante* libras fex . Item ibi ipfe obtulit gabatam apoftolicatn ex auro punrtimo pcnfsmem libra* quinque . Item ubi fupra fecit phsta em thara cx argento numero odo, penfanua mGmul libra* oduagiota duas. Ob amorem quoque cjufdein domine noftre obtulit in)im difia baGlica columna* quatuor, & arcum unum penfantia iufunul libra* icxsgtnia Sepe nominatu* <tr.n.u pon-

pontifex fecit i· vnscrabili altari ipfius ccclcfue ·vile» albam , habentem in medio crucem dc cbiyfoclaeo diverfis gemmis ctrcumlucam, & paicritoditsc exornatam, aliam qaoquc ibidem anneftenv veftctn de blattin Bytantea , fimili modo cum cruce de cbryloclavo diverfis lapidibus hone- AiiΓιηκ decoratam. Fcc>t etiam ad ornatum prxfata ecclefia vela de chryfocUvo per arcus presbyterii habentia hdlociam dominica pafixanis, atque refurreâioms Domini noftri Jcfu Chrifti.

Nec non dc in trabem majorem fapius difta ecclefia obtulit vela alia cum peridyfi de quadrapulo numero fex Item in trabes ipfius bafilica fecit vela de fundato numero feptem . Obtulit etiam vela holoierica in circuitu altaris jam diAx ecdefix , habentia periclyfin de quadrapulo nu B mero quatuor. Venerabilis quoque prxful fecit m ecclefia beats Dei genitricis , quam tueant dominicam, rugas cx argento penfantes libras fexaginta fex.

Fecit etiam in ecclefia beats Dei genitricis hfarix domine noftra fita Savinis in cpiicopio vcftem dc fundato cum perielyfi dc blattin By:aotea.

htu pi. Hic denique divina vocatione dcfunftusefl. Sepultas vero in ecclefia beati Petri apoftoli. Fecit autem ordinationes duas, unam quidem per menfem Decembris, & aliam per menfem Martium. Presbyteros ...... diaconos fex, epifeopos per diverfa loca numero.......... Et ceftavit epifeopatus ejus dies quatuor in mcnlc Januario indiitwncC prima .

Not je Sever i mi Bin ii.

s *Pafeieltt* . } Aaa» S *j.* qnint· Kalend·, Februarli Paf.hil , mira.uio intend. estinAi clariflimu, , miro totlu, populi ac clrri coaf>nfu «a α·oB·β«'lo Inviti»,ad poaliCcatnm ιιΓιισαριη, , ftatim de fui lefuA*ntl· aleOicne Ludovlciiin certiorem mddidn · Paullo poft miffa ad Ludo» vlcum fecunda lcfiil-oe petebtt I Inquit Thejanu, in rebut e Lu (ovico i«ft t , coni orti fiam «!« finlbut D,lmaI trum , Romsr.orum & Sthvo-um dirimi quid vero «·letatioae 'mpeir,»«rii non cntiftat . lconocleft· orthodoxo, «raviffime perfequnatur , β quibo, martyrii pluriam lnvl4«b»nr, yuviffwk carcerum & «siborum praeit Br - tuma , afü {«bant Htac r«m Theodmur Stndlt, cfar.rtimu< confcffur, (erip i, ad Pafchalc® huer.,, miffifqua ad eumdeni b.n>, legarionlbu, , qua iniurie orthodoxum eonftffirem pcrlec-un fuerint crmutemorat , & fimul auxilium ac j«l,nGoo«m adve fu, eofd«m implorat I Qua, cum Il!· un· um lcaaiit benevole arcepiffvt , al Tholorum aliofque orieniale» «prft<>la, confulicionlt picniffma, raddidlt · Addilii lepatintHm , quam def.ribu Anifttfiu, fupra , St de qua -«·· tlura dicam lafra . TheoJoru, pfeudopatriarcha t.« nft sntinopolitanut m.fcrat apocifiarlot, ut hac via furum c.,niaiun>onem ecrltfi» il iram furriperet : v«riMn pontlfex de eornm adwntu ctrikr r«ddi'Ut , eofdem ne quitrim de acbiliffima ftirpe Bavtionim, duix uxotcla Judith, tina» Hutlphi cumult, «Inique Aujufl· tiiulo .00· d«cor» /.l . *F-a· »'·''·* Leoel Armtno la or.ea· cwifo f brogeiet «Λ Micbetl Bilbat, qu· eu''» edlAooa»- n»t «valet orthodoxo, , f«pteno*ll periccnrloM futlii* partas C'<l«li« reddidit opituiTmun h«c decauf- ft Theodorus exilio liberatu, lltttr,» f.r blc iatp«r«(nrl «lnique »«lut orthodoxs 6lel profeitore» pet tncitrnn. de eommeadat . C oatqu· Michstl iwperstor nun.ltflet <*- thoheo* cum hareikii lconomcbis con»««ur« , elque yM fimul de fidei dofiuaiibu, s<«re, rtlhr>l>.i rnxstimcneuntrt , uasniuli coafirnfu rtfpoajerual illkkum «11« & cMOlibui «cilefiafticl, contrarium , ut catholici cum baretlci, coovtnisnt. Quire «one rogaruac & Impetrarunt » ne quid cooern clnonet a;«r« ruberentur.

Ab hoc ponufae Lothariut Romam veniens coronaro, «fi imperator. Quod dum f,flum effer, ort» fetitioae Ro- «Wl OCi'® fast primarii Roman· «cclefi· viri , dn

k*k* – ter·» *aaraUhat.*

b *t*4 aafaa het Sl.alii pntemai»»* .) D*f<,:bit l·- rvalivai qood · Pafilull pep· atirteulofa tati*£>i>ai fait . Qua *6 v«r«* Cat » praMbila a· , q«o4 aa tui<4«« ullaaa iuTp.cloaaai conotiA <rlaiai«Cr baatxldu io.arrvu i qaaai- Ur.bit.

< XÀ/4·, w>« 44'4· *attela* «F*») IM· ·bfi· fa.ri» l·»*<i»ÎXu, aa mmC«« labwraiit Cacara *it* integra adbrrc «Mat. Vida Baraniunt anno >i|. nun», ij.

d *Ceilhe mi/fe*.*) Dtfcribit boc loro quaotorfo cor pea ftnA· Cacilia aureia Induaiaatii faaguia· adhuc lafu- u* vtlatum , aadaM Cacilia r«vaiaata, repartant luetic . Codtx Vaticaaua , «> qua biAuriaaa rachat Barouiaa aa- atovai. aumro « *te* j. multa aha babct qca aand Ana- BaCaiu boc loco d<6 locantur . Quid in fecunda InvenrloaM corpona faoAn Cactli· tub Clemente papa VIit. acciderit, thoui infra in ooiia ad vita·, ejui'dea Ckaxati,.

EPISTOLA I. PASCHALIS PAPÆ I.

DE CONFIRMATIONE pp.ivil egior .um

Ravennatis ecdefix.

ftfckilu tpif(tpitr Jtrvttr fnwrtmt Dti , rrorrmd. *faafhtfu»· fratn Pttrmcio trchitft/ctf»fenAe tccltfi* , & ptr ft th /tilt»*

Ktltfih M *ptrfttMHlH .*

CUm pic defiderii voluntates, & laudande de* voriouis intcniio, anoftolicis fit femper Au* dm adjuvanda, cura eft lolliciiudiuis adhibenda , ut ca quai legaliter geruntur , fle equitati perlons conveniunt, nulla valeant refragatione perturbari, * fed irrefragabile jure de eo - ......at permanere , dc ob hoc apoftoheis promulgatis fanftionibus propria qux rationis fuppetunt, fas exigu pooidenda confirmari. Igitur quoniam quidem fraterna fanftitas tua direxit nobis per Sergium religiofum diaconem fande tuas Ravennatis ecdefix............eumdem Hadriani 1 quod papx, predeceffToris noftri, in quo confirmabit privilegia Leonis , nuod imper. fa&a ab Epiphanie, 1 quod religtoio notario , & feriuiario , & apocriUario Ravennatis ecclcfix, qui dicrtus abbo. memorie Damiano archiepifeopo ..... tus confirmatas faerie cflcnt pizcedentes formulas ab pio Leone imperatore tam dive memorix prifei Juftiuiani , Ījuamque ceteris piiffimis imperatoribus privilegia ande veftrz ecdefix prxlargita , in quibus & al is piis capitulis : & ut fine facrilegio ..... vel feretis, rapme ejus fines prxlargite funt, & promulgationes * pollulabit quoque tua almitas eadem , f prepes noftaos apoftulicos apices firmitatem accipere,- unde annuentes preparacius fancimus, & confirmamus omnia quacumque funt privilegia edita in fanda veftra Ravennan ecclefia , tam przdeccfTorum ttollro um pontificum , fcilicet fande recordationis Hadriani & * Leonis fui predeceifurum , quamque imperaturum vel dona regum, aut a Chriftianis hominibus per donatio£nibus, vel venditionibus, feu teflamentis oblata, juxta ordinem generaliter & Jjecultter omnium ianftx tue ecclcfix largitatum corroborationis firmitatem in perpetuum habere prateipimus & confirmamus, ut nullum locum, aut *jus fubjxcentem* fub ditione fande tux ecclcfix, pro quolibet adinventionis argumento potentia quoquomodo judicari (uffulium civili, aut riviitari prrcirut ufurpari vel lubtrahere, *aut* violare v....... innovatione

1 R«f«rt h<x privtlcgiBX U|h«llut tomo B. «x b.bbothlc· R«v«an·»· , feriptum lo rortirt, chtriAtrc Loagobardi- «o. H«v4/«·ı . L«C«, H. M.
4 L«v·, H. § L«<·, «·v·4» rv/rj/.f». H. « L«t«, . H.
y L«g·, yw . H. B Lac·, *Leatttt X£I·* hoc «ft, H.

* anno CHRisri

,ne «dificationis inducere. Sed fi quis —. aut ca- dentem leraplam renovare , & aut cdificare ten- uverit t noo habere licentiam ante hoc agere , nifi prius per ibiitam beoedidioeem paterne fan- ditati veflr* * iandat & venerabilia coram ibi fi- gatur, ne q—.. que ex alio epifeopatu, ditione , •ut civitatis ibidem venientes , & commorantes Deo amabiles clericos prnfumcre in fubjacenti- bus nobis ccclefiis fine noaceptionem nofttam fa- cerdotalem agere minifterium magis autem , & omnes advenarum religiofiffimos clericos mites , uti ne adoines veftram fanditatem obaudire ac definire , ft ncc fecundum divinaram legum , ft iacratiffimarum regularum tenore eftedum io eis inferre . Monafterio vero fandi primi martyiis Stephani , qui fic nominatis fundamenta , ft fcB jacet juxta palatium , ft omnibus idem pertinen- tibus religiofis monachis omnia veneranda oracu- la , vel monafteria ft ceteros venerandos locos fub parochia exiftentes fanditati veftrat fub ditio- ne , ft poteftate fanditati vcftrz fubjaceant, ft per te fanda tua ccclefia . Et quacumque funt cis privilegiis iu integro obfervandis fuper his , nec m^ium moleftia, aut angarias, aut gravami- na, aut ^xcubias quilibet inferre parti fande tua ccclefia, hpc non colonas, aut pa.,,. res vos fub- jacentes pafti fanda vcftra ecclcfia , a quolibet omnium ad imitandum fubtrahere , fed fi mili- tati fuerint, co\difcingi , ft diimilitari jubemus nollrx veneranda reddituros parti, ut fi quis ta- lia temerantes prrvè.uere tentavent, de his qua *λ aobu* pie fancita funt , ft julle a nobis peti- ftis, ut per przfentem noftrarum apoftolicam con- tinetur formula, non folum nihil przvaleat, fed etiam pro tale matricem audaciam, ft omnia fua- rum facultatum amiflione faciaruur, ncc non, ft animarum adverfiones periculo minime declinare poterint lufficientibus omnibus in conceffionc fo- is hujus apoftolicc noftr* exarationis . Si quis vero contra hoc noftrum apoftolicum przceptum

•»ri ob<r ..... egerit, componat * auribnci libras quinque , iniuper ft anathematis vinculis fit innodatus, & perpetue condemnationi fummiffus. Quod praece- ptum confirmationis a nobis fadum referibendum precepimus Timotheo notario & feriniario fedis noftr* in menfe Julio, indidione xsi. Bene va- lete . Guidus Julius per manum regi ----- Bi- blio .... ledis apoftolicz imperat. Auguftinus Hludouvici ...... bondo.

EPISTOLA II. PASCHALIS PAPÆ I.

Dt laora/iaw nl^nieriifH fm&t Ctcili.t

CUm fumme apoftolicz dignitatis apex in hoc divnvo perfpcdus nitore dignofcitur perfulge- re, cum in exercendis Dei laudibus impenfius ftudebit exhibere certamen .· ad hoc ft injunda nobis ejufdem apoftolicz paftoralis compulfit lol- licitudmis cura, que ad Habilitatem piorum per- tinere dignofcitur locorum, ubertim promulgare, & apoftolicz inftitutionis cenfura confirmare . Et quia convenit noftro apoftolico moderamini, ut diverfa corpora iandorutn, quz diu inculta jacue- runt , cum fumma vigilantia ob honorem omni- potentis Dei intra hujus aim* urbis dauftra ho- nette congregare, inter quos & corpus beata Cz- ciliz martyris , peivigiles omnino inquirere debe- remus : ft quia jamdudum fama inter quofdam vulgaverat , quod ejufdem beat· Caecili· corpus ab Aiftulpho Longobardorum rege furtim fuiffet ablatum, idcuco pene oblivionis obtentu polt^· acre credebamtn. Unde tamen. Domini aunuen- te dementia , quadam dic , dum ante coolctbo- nem beati Petri apoftoli pfallcntium , matutma- li lucefcente dominica , refidemes obiervaremus harmoniam , fopore in aliquo corporis fragil.ta- tem aggravante, aftitit nobis puella pulcherrima , & virginali afpedu ft habitu decora. Er talia no- bis mtuens ait : Multas ubi gratias reterimus Îluod * cuodamen, quod in medium apporteras , ruftratoriis relationibus pervulgatus fine cauffa , reliquifti I quia tanto penes me appropinqualli , quod ore proprio loqui communiter valeremus.

ANNO CHKIVTI

Et dum a nobis diligenter interrogata fuiffet , tu quis es, & quod eft nemen tuum , quz talia me * premooendo , conaris * Si dc nomine qu-- ri» , Cscilia , inquit, famula Chrifti vocor . Cui fubjungens dixi : Quomodo hoc credere pofTumtis, cum olim fama relatum fit , quod idem faciatif- fime martyris corpus a Longobardis inde fuiffet ablatum ? Qu· ita refponJcos dixit : Veritas eft 5H>od me multum defideraverunt, ft qus.ierunt , ed gratia domine ine· femperque virginis Dei genitricis Mari· adfuit , quod nec me invenire , nec me deportare , ficut voluerant , hinc longius potuerunt. Sed ficut ccepilli ’ perge, & ficut ope- raris indefiuenter operare, quia omnipotenti Deo me tibi placuit revelare. Et corpus meum cum aliis corporibus fandis qu· lunt juxta me recon- dere tiude lutra muros urbis. Et h«c dicens abf- ceftit.

Tunc etenim pro hujus revelationis manifcfta- tionc , omni poftpofita difficultate , ineundamer & abfque ambiguitate ipfius venerabilis virginis corpus inquirendum decrevimus . Qui ft anuuen- Deo , ejufque folito adjuvamine properantes in coemeterium fandi Sixti feu Prrtextati filum lo- ris portam Appiam (ficut in iacratiffima illius paifione manifefte narratur) inter collegas epifeo- pos in aureis indumentis cum venerabili fponfo repetimus. Ubi & linteamina, cum quibus facra- tiffimus fanguis abfterlus eft de plagis , in quibus fpiculator trina percuftione crudeliter fe * geffc- rac, ad pedes beatiffim· virginis in unum révolu- ta, plenaque croore invenimus. Qur omnia no- Dftris manibus • attrc&antes , cum venerabili cor- port bonefte intra minos hujus Romans titois induximus.

Pio cujus defidetabili * diledione titulum, quem pi« devotionis affcdu fanduj papa I. Gregorius do.ior eximius dicaverat, laxatum exiftentem Dei annuente clementia , in meliorem flatum a novis fundamentis Dei ejufdem virginis corpus cum cariifimo fponfo , atque Tiburtio ft Maxi- mo martyribus, nec non Urbano ft Lucio, utrif- que pontificibus, * fub facro altari beatorum An- dre* apoftoli dedicantes collocavimus.

Ibique ad laudem Creatoris inftanrato mona- fterio beatorum Andre* apoftoli ft Gregorii con fetioris, nec non in honorem fandarum virginum Eft martyrum Agathe ft Cecilie infra ecclefiam in loco qui dicitur Collis * jacentis. In quo roo nachorum Deo fervientium congregationi unam mi confutuimus pro quotidianis laudibus & pro fubfidio,ft luminarium continuatione, feu utilira teftftipeudio monachorum diu noduque Domtuo Deo noftro devotione debita perfolvendis, ftc.

P,e<i ‹ C««n·· t- * V»»·»· C*<H. ' p« * d.vo. -,ŋ· or- £". c*<*i"« p>><*-ı>· pOhtiiiv ibu· '-*- d"'. *p› <ı»ı«·

EPI-

—ÎS"£PISTOLA ni. PASCHALIS PAPÆ I.

CHRIST!

£>*£<. VIT *ttfWi» tpifapt f*™" frrwntm Det, revtmdif- fia»· σ fanUifiett fratri Bamarh jaafla l'iniMafir ettltfi* arcbiepifctp.*

QUia fanftitatem tuam in ccclefia Viennenfi gubernationem fufcepiîïe cognovimus , in Domino Deo noftro plurimum inde gaudemus Unde apoftoiica vice monemus , ut in cuftodia gregis Dei ftudium tus dileâioois prudenter invigilet. Pallii ufum, quem ad facerdotalis officii B honorem, & ad oftendendam unanimitatem cum beato Petro apoftolo , univerfus grex dominicarum ovium que ei commifte funt, vim habere non dubium eft, ab apoftoiica, ficut decuit, fede popofeifti . Ipfutn igitur tibi , Viennenfique tus ecclefis, utpocc ab cifdem apoftohs fundate, majorum more libenter induifimus, ad oftendendam io te tuamque ecclefiam ejufdem fedis apoftolics caritatem : utque fecundum morem ecclefis eo utaris, benigne defignamus. Fraternitatem tuam necefiano commonentes, ut credite tibi ecclefis opus ita, Deo favente, exequi ftudeas, ut adepta cujus ornaris Audio dignitate; fic probitate morum & vivacitate follicitudmis & cuftodita integritate fidei amplius ftudeas adornari. OmniaC etiam privilegia qu» tus pridem cooccffa font a prsdeceiToribus noftrit ecclefis , volumus inconverfa libi flc fucceftoribus tuis permanere I Scriptum per manum Theophylaâi notatii & fcriniarii, in mcnfc Decembris , Indiâione x. Bene valete . Data per manum Georgit bibliothecarii fanAάβ ledis apollolicz, nonis Decembris. Imperante domino piit&mo auguflo, Ludovico a Deu coronato, magno, pacifico, imperature, ejus imperii anno iv. & patritiatus ejus *it i.*

ANNO CHRIST

Ç& PASCHAL IS PP.

Ludovico Imperatori

HOnor quidem Sanâorum in hoc mundo principaliter eft : quaelibet loca , nominibus eorum iacrata , divinitus venerari al&due ; fed id fieri plemter nequit , nifi a deputatis cultoribus ibi ; quia non homines pro locis , fed pro bonis hominibus loca venerantur . Quicumque itaque localiter cuiquam *jarit* (jfc) fandorum , confiât proculdubio jurafie illorum benefiatem qui proprie ibi deputantur ad divinum cnltutn utendum, nec infirmafte videntur pro fuo pofle tutelam in cis videlicet rebus bene adeptis , quia locorum cultores , honor , & religio ex his continentur . Ideoque quilibet votor curioie debet eniti quatenus cultores facri loci illius, ubi fibi eft votum , quantum in fe eft , quiete fine moleftia quiefeere queant . Atque res ibi legitime pertinentes damnofe nec pereant nec auferantur . Properva Reveiendc in Chrifto Caiifiime fili Ludovice , memento votionum fandarum quas ad honorem S. Petri coram fandis reliquis , nec non Clericis ac fidelibus tuis ante tempora pauca pirotnifilli; & hujus rei gratia canlTas fitasi io veftra ditione , vdud proprias defende. Atque noftruin. legatum Leonem exorciftam ibidem commorantem fic ab injutia conferva illsfum, ut apud homines pcrjurii-famam, quod abfit, non .incurras, fed apud Dominum faâurum fanâttatetu obtineas.

E» nilTCod f IV , βι- blloih U«l ...

AD EPISTOLAS PASCHALIS L APPENDIX.

AD SEQUENTEM EPISTOLAM ADMONITIO.

SEquentem epiftolam ex Ughellio acceptam dedit quidem Labbeus, fed mutilam adeo, & erroribus icatentem , ut vix Interdum elici ex ea O lenius aliquis congruus poiTit. Sinteriorem ex autographo* in arboris cortice › five ut aptius arbitraremur in papyro zgyptia exprefto, & in Amhrofiana Mcdiolanenfi bibliotheca fervato exhibent Palatini locii , qui rerum Italicarum fcriptores a Mutatorio colkâos dederunt. Eius pariter cxordium legitur totidem verbis in libro diurno Komanorum Pontificum a Garnerio editu cap. VII. num. IX. cx illo vero menda nonnulla , qux in bullam hanc Pafchahs n replerunt emendati polie , idem Garnenus monvt. Ea vero cu<a , quod a nemine hutuique lit prxftitum , nos non manet, dacaros bullam cx Mediolanenii autographo

PASCHALIS AD PETRONACIUM ARCHIEPISCOPUM RAVENNATEM EPISTOLA,

Dr cva/raMtiear *privueg-iriOB* Aaoraawtù *tccltfi*.*

Pafcbalu ipifcept, fervat fervaram _Dei , iwrrradr *O fanftiffimo fratri Petmacia arcbieptfcopa foa-* fla Aawmarij *tccltfitt, & per tt m redm tccU- fia in ptrpetaai*.*

s»w>i /^Um pie defideriis voluntate & laudande devotionis intentio apoftolicis fit femper ftudiis adjuvanda ; cura eft follicitudinis adhibenda , ut ea, que legaliter geruntur, fle equitati perfone conveniunt , nulla valeat refragatione perturvare, fed irrefragavile jure Deo valeat permanete, & ob hoc apoftolicis promulgatis fimâionibus propria, que rationis fuppetunt fas exiget polfi- denda confirmari. * Igitur quoniam quidem fraterna fanâitas tua direxit nobis per Sergium religiofum diaconem lanâe tue Ravennatis ecclefis privilegium domini Adnaui quondam pape pnedecefToris noftri, in quo confirmabit privilegia Leonis quondam imperatoris, faâa ab Epiphanie quondam religiofo notario, dc ferinario, fle apocrifario Efanfts Ravennatis ecclefis, qui dire&us eft a venerande memoris Damiano archiepifeopo, ut confirmate faers client precedentes formulas ab ipfo Leone imperatore tam dive memoris prifei Juftiniani , quamquam ceteris piilfimis imperatoribus privilegia fanâe veftrs ecclefis prelargita , in quibus flt aliis piis capitulis, fle ut fine facrilegio vel feritis rapine ejus fines prelargite funt, & promulgationes . Poftulabit quoque nobis tua almitas eadem ipfa per noftros apoftoiicos apices firmitatem accipere › Unde annuentes prspatatius fancimus, fle confirmamus omnia queeumque funt privilegia edita in fanâa veftra Ravennatis ecclefia tam predcceflorum nollrorum, pontificum fcilicet

- H.r» e»c ..txr D>«>-

ANNO CHMISTI

.licet fente recordationis Hadriani dc Leonis, feu pradcccflorum iliorum , ouamque imperatorum, vel dona regum, aut a chnftianis hominibus per doaarionibsu vel venditionibus feu teftamcous oblata , jurto ordine generaliter dc fpeciabter omnium fente tua ecdefia largitatem conrovorationis firmitatem m perpetuum habere pracipimo» « dc confirmamus, ut nullum locum aut jus fubjacentem fub dicione fente tua ecdefia per quolibet adinventionis argumento, potentia quoqno modo audente , judicari luifultum civili aut militari pnxinto , ufarpari vel lubtrahere aut violare , vel novatione aedificationis inducere ; fed fi quis corutum aut cadentem templum renovare aut ndificare temptaverit , non habere licentiam ante hoc agere , nifi prius per folitam benediûionem paterna fanâitati veftra fanda dt venerabilis crux ibi figatur ; neque qm ex alio epiicopato dicione aut civitatis ibidem venientes dc commorantes Deo amabiles clericos prafumere in iubiacentibus vobis ecclcGis fine prxteptiooem vellrain Sacerdotalem agere ovnifterium, magis autem dc omnes advena, um religioliflimos clericos limites atque aâiones velli am (anditatem obaudire dt definire dc fecundum divinarum legum dc lac rati Simarum regularum tenore cffeâum in eft inlet re roonallerio ycftro fanâi primi Mariyris Sicphani, qui fic nominatur, fundamenta, *it, tt-* jacet juxta palatium, cum omnibus eidem perci nentibus retigiofis Monachis , omnia veneranda oracula, ac Monafteria, & ceietos venerandos lo cos lub parrothia exiRentes (anilitati veftra , fub dicione dc potcftate lanfiitati veftra fubjaceant , Afe P<r te laute tue ecdefia dt queeumque factis eta privilegiis in integro oblervandis taper ;bis ; nee milum moleffia ant angarias aut gravamiM » Mt exewnas quilibet inferre parti ianfin ran ccdefua, use ut» cotonoa aut partiarios k lervos (objacentes parti fente veftne Ecclefix « quolibet ornatum ad mihtandum fubtrabcre ; fed fi militati fuerint eoa «Ufcia^gi & défaitlitat i juvemus, vefirat venerande redituros parti ; ut fi quia talia temeramer pnavaricari temptaverit , de his qua a nobis pie fancita faut, & jufte a nobis pendis, dc per pnefeotem noftrvnt apoftolicam continetur formula, non folum nihil pravaleat, fed etiam pro talem atrocem audaciam, & omnium fuarum facultatum amiffioae faciantur, ncc non B& animarum adverfioois periculum minime declinare potcriot, fulficientibus omnibus in oflenfione fola hujus apoftolica noftrac esaracionis. Si quis vero contra huc noftrum apollolicum pracptum egerit, componat auri ebriti libras quinque ; iniuper & anathematis vinculis fit innodatus, dc perpetua condemnatoiois fubmiffus. Quod praccpium confirmationis a nobis fetem icrivrnpum praecepimus Timotheo notario dc feriniario pedis uofira , in mcnfe julie , iodiflione duodecima f Bene valete t

ANNO CHRIS.*

Datum V. Idus Julias per manum Sergii bibliothecarii fanâa ledis apoftoliea , imperante domino nollro perpetuo auguflo Hludovico a Deo coronato magno pacifico Imperatore anno fexto , Cfed dc Hlorhario novo Imperatore ejus filio anno... mdiftione duodecima,

ADMONITIO IN SEQI ENTEM EPISTOLAM.

ÏX «odo.

Ratianus esu. i.quart. III.cap. VIL *Si quit tijtkJ trrit* Ô'c. ceienque decretorum Coueâorcs fragmentum quoddam canonicum iff runt , Paichahs numins inlcriptum , quod Romani ejufdem operis corn Bores decerptum elle affirmant ex eptftola quadam Pafchails P*P«> eamque integram vel fere integram vxtare aflciunt in Biblioth. Vatic. in Colleaione MS. Decretorum a Hom. Pontif. latorum . Ex quo ctiatb‹ codice peraocre il* lam ad Pafehalcm 1. deducunt ; cum in eadem colleâione , poll Adriani 11. epiftolas, ordine faccédât ; decreta vero Pafchalis IL ftatim poll (Jrbanum IL juxta ac feries pontificum exigit , fubjunguntur. Hanc ipfam epiftolam ego nates fum in appendice anonymi ad codicem MS. Borchardi, nuem bibliotheca cathedralis ecclcfin 5. Martini Lucenfis fervat , ex quo hic dandam fuicipio, co iibcntkjr , quod nondum vulgatam arbitror , dc integrior elk pre ilia Romanorum cenforum, utpoie que data inferibitur «J *a'tbttpifco*puas , quant inferiptionem deeffe in Romano codice ex filentio eorum intelligo. Ex eodem pariter codice meo dedûco nonnifi ad Pafchai, primum pertinere cum préférât in titulo *Epiftolt Pefcbifii ptpe &c.* ita enim defignare con fueviflе etatis illius feriptores (eft enim codex facculi XII. ineuntis) Pafehalcm L dcmonftrat exemplum Ivonis Carnotenfis, qui iu epiftola XX. ad Reudonem , feu Eodonem Normannic Dapi-
x fetum edit. Jureti , eadem appellatione Pafehalem L defignat.

Denique Urbanus Papa II. qui Pafchalem II. preccffit , cx hac ipfa Epiftola , quam Tafchalis (primi utique) agnofeit in epift. ad Lucium PrepoGrum inter Labbcaoas num.XVII. tcftimonium profert, ipium videlicet quod extat in cap. / ya/r VII. qu. *J.*

Poft hrc feripta incidi in eamdem ipfam epift. aGerobo Prepofito Reichcnbcrgenli in Commem, in Pfal. xxv. recitatam pag. J19. edit. Pczii, que tamen io fine plurimum ab hac noftra diferepat . Qui enim epilogus eft epift. in Geroho congruit cum canone illo Ccncihi Toletani , quem ego in eodem MS. Codice ofifendi , ubi & hanc Palchaqûs epiftolam nates fum ; immo dc ftatim poft illam feiibiiiir. Hmc fi coojeteram ducere liceat, cenfeo P»(chahs epiftolam illam recitatam fuiiTe in Toletano aliquo concilio, cujus aâa perierint; ftatimque Petres canonem lecundum illam ditef•fe. Hxc cauda fuit ut in codice Gerohi alterum alteri fubjungerctur . Utcumque fit . Epiftolam profero ex meo codice; notatis ad extiemam pagellu oram ex Geroho variantibus. Canonem vero Toletanum, qui hnfe ipfi epi(lote apud Gero* hum afluitur, dedi fupra pag. 17J.

EPISTOLA PASCHASII PAPÆ

âD AXCMIETIICOHIM MtDIOI ANENSIM . U)

FRaterme fa) mortis crimen incurrit , quilquis , cum poteft, Frater (r) Fratrem a morti minime defendit. Nos quoque, qui excellentia; veftrx lummum diferimen audivimus, fummi reatus panam incurrimus, fi uccmus ; Dummo per Prophetam terribiliter teftanic (</) quod pmfete fanguinem fundit, qui impiurum iniquitatem tacendo diftimulat . Audivimus enim , quod valde miramur , quod facri apud vos ordines pecuniis diftrahuntur, dum quiemnque tale aliquid attenta

(4) Ad Mcdlohncafcs. (ά) (<) D/.,1 Ftarvt. (a) Doniao piophttaatv.

— —. tavent (a) omnino Hsu-etici comprobentur, fan-
anno ôo Spirins per Gregortum intonante (A) qma quif-
CHBisn qttl(per pecuniam *enUuttur*, «d ta *uf fiut*
" *tteui ptntvetur.* Et ut ooften hnjesa paginulas non ptaomptionem (c) fed timoris eauQam toiffe monfiremus, beams idem prafeqnitur . ctare jitantaMV, ft* *Nnfifimn henfin prt tf. Jitii fui kn* «vAvametr *ufirt, nu* ae *fe uuu duhtet huiitwn furtieueue , fui pinus nuujù* ta ptanta» jfqgfeimn. fatibus io verbia cum has-retka, (d) fe fimoniaca, fe Neophytorum harefis exprimatur , quod etiam (v) morte digniftunum crimen fit apertUfimo declaratur , protettanto per Autufiinom divino orsculo, ac diemu*: </) *Fit-nijute un, if uaUxteaus diAites, enutn kenti-* «·■», ta /cfe/ÎMtiMav, paamta mafear.«fermq&M» B *faciet* , ta «ftta pre *Chrifk faugusuem findet* , raaa dtetaa, *tf eagtlu ejus etent igeù nceudie* «Mac/paadMv , ■> *Mit Jken iups tetMne vitet* Ü) *fuerit* ~~*eunmrttus,*~~ *&-nh^ritn Éeekjn.* Hinc eft quod Damiau» vendentes, & ementes de templo ejecit; Dothan, & Abiroo ambientes terra ghstivit ; Simonemqoe (A) reuiantem Petro» damnavit , omoeiqoe fimooiacos ecdetiaftids jaculis Petrus (I) perpetuo anathemate condemnavit . Et turpe nimium eft , ut in pleniflirnum jam vigorem confirmatr^Ecclefia , tam ferali inimico foccumbat ; ideoquf U) in primordio fun infantis tanta virtute triumphabat . (/) St quis autem objecerit, non confccrationcs, fed res ipfas, qnx ex confecratiooe proveniunt, vendi,- videtur quidem (3 aliquid dicere, nihi> autem penitus faperc.

Nam cum corporalis (w) ecclefia , aut epifeopus , vel abbas , aut tale aliquid fine rebus corporalibus Ac exterioribus in nullo proficiat ; ficut nec xuim» fine corpore temporaliter vivit . (·) Quifquis eorum alterum vendit , fioe quo alterum habere non (e) provenit, neutrum noo venditum non (p) derelinquit. Quam rameo objeftionem to-er penitus canon exterminat ; cum procu. rrorAn vel defenfbrem eccleGe vel regule fubjeâuen (f) per pecunias ordinari prohibeat, ut io terventures quoque tanti fceleris anathematis mucrone fuccidat. Quid plura ? fi anathematizati &

Anxcommumcau, « ut vere hantaci Straanlaet fe. Neophyti « numéro font fiddium, (r> cccfeta fe. anno' parati, qui» non videat, quod hojoünodi factato. ChiusTi tom am dericovum atffe & orationes Dominum *'I ad iracundiam toper populum provocent , quem placari talibua credcbanius ? Scriptum eft eeim : (i) Oow eead oao qf co *JUtt pttnen* ejl ; fe ut (») veri tarificii locus extra catholicam eteletons non eft ; unde fe dicitur ; (a) Atavoeam A».

ᵮ Quomodo ergo tales epifeopo», abbates vel religioibe fet) clerico» devitamus? fi eorum miflas audimus, cum quibus, fi vel fimul oramus, excommunicationem fabimus *f* Quos quidem facerdotes efle faltem credere omnino errare eft, cum Petrus Simoni dicat : (y) Freta» rea lenrav *jit i-perdiritaiar*; jta rsugnaraijf» taaftt *pantu pfi JHne.* Ubi cum *txifltuufii* dicitor, pacet, quia nou pro eo quod fecerit, fed quia fecere *k* pofle crediderit condemnatur. (a) Cum tamen minus fit exiftimare, quam credere. Cum itaque hercticum qualetucumque efle, fit certa & indubitata damnatio, quid valet Arianne, Sabeilsanos, Fotinianos, imptofque Manichaeos pene orbe pepulit, fe, fi Simoulaca & Neophytorum hereto, quai ut beatus Gregorius dicit, *eute eanei iu [nBt ettle-fi» duAelita frndt farrexit,* quafi prima dt maxima ccciefis calhtatem foeda nimium pollutione contaminetur *t* Igitur in Dominum & propter Dominum veitram excellentiam & omnes fideles Chrifti rogamus & obteftamur, fi habere partem in Cbrifto cupitis, fummopere inftate, ut tam fetva pcftis, qua io univerfos jam populos ulquequaque toviendo «terns morte mulâsvit, vêtira auâoritate fe exemplo penitus deftruatur, ne ulterius , quod abfir, io Spiritum peccare, neque hic, neque ia futuro IsECulo remittatur.

ADNOTATIO COLLECTORIS IN HANC EPISTOLAM.

EPiflelam hase primum quldxm a m« «vu!<srl ellm puttvi ; d·!· fort <n'«cr,m a*du, fum inGtrobo, t»r>1« 0m prelo fubiideadxm d«diflr<<n, latsgmm rep<lvonvm Dcrrtt. p«r. ». c. S,. qui illsa^refiiat fub pranso titulo: I* *tetmlt PeftPlit ftft.*

8 CONVENTUS AOU ISGRANENSIS ABBATUM FRANCIÆ CUM MONACHIS SUIS,

In quo ad regularium infticutionern communi coofeniu edita funt capitula xxc.

Exfet m *Buhut. ten. I. pg.* 579. *Edit. Ptrif.*

NOTITIA DE MONASTERIIS

rrg, uuiitiun, dtuu, vel felus erutimi dtieut. (a)

Exiut iM. pg. 589.

Nota Sbvbhini Binii.

· /- «rtn : Impvrxtor gvMrafom hajit coartatum Aquifgr»ni , la qua quantum ftrvorl, cir« diviau» «Iro. la are» pedari» .««·".*„»·«· ·""[“

Dtckravit. Coef»«gxtl, «ala «pif<»plx, MbUlCasaqM f»oâa «cclafia dcr«, facit coapeat «rdlaariqiM libraa *tvn*nlca vit· aoraaa («Aarnaa , ia q·· totla· HHa« ©rdlai» perfodio coatlnetut , lcat rtciufai lpCi fatetur. la quo etiam lnfor! */uKt* clbl potufqu· atqaa oaalM. Mcafleriorum fuoMaaa , et ornat, tam viri , qaam fxafilaonlafo, , fab boc orJin» Chrlfto forviaates, auUi» prapodltl tetibue libat· forvirare Dvaiw eaaiaa militat· meainifCent. Qtttm librum p«r oautet civitates βι - μβαΑ·τïβ eaaoaki ordini, fui impmil mifie *nr* aaea» milTorem prudentium, qui illum ia omalbM fupcadidl» (ocis traafuibi fiuv-

(.) Accvptsrvtic · (·) la «Wft- *4 Eplfc. lib. «. ep- J«. (z) PrafemptioaU.
(») Simonfocs, & Ntophytorum hartfii. *(r)* attrna. *(f)* Aug. lib. 4· rida c. j».
(t) »<«· cnhalica. *(I)* Magum. (/) /*r/ Patrui· (*JTda q·»®·
(.') Cui. *S/* gm/ *V.* ηa. j. (·) drc/ corpotalii. (-) Vida ürbaai II. ep. x»ii. ad Laciae.
(«> No,- (y) X*/ no». (,) e De·. V) fc (O Rota. «». "*j.
(<) iterum. (·) Tit- 111. ro. (,) reliquo». (y) Afl. VIH. »o.
(j) *Kfatv* CcAcar, ,·.·»· *ht* . Er eo* fub aaathemt· intcrdlcima, idipfum de barcfi bmonta , Ccut fanât decrcvh fyaodu, , nullum aut ecclaflarum coefecracioaem, *aut lrchipreibytcratum,* aut commeadatioaes altarium, aut traditione» cedeGarum vendere. Quifqui» conduxerit, aut vendiderit, mi enteric, anathema fit , emeo . Er rt ijx>od'ruf>t oo.nea tertio, fiat fiat . *St I/u elffirittu >tfifi*It ttmtltm* .
(«) Dc horum Moeaftcrlerum litu tufultudu, ttt BaluaJua torn. a. Capitulât, p. io$j & f«qq-

debtagae eeqaa caefcript· «statut AipMdia a Simili modo dc in parabas Campanie, Signiam

ANNO CHXISTI

µ µ ıΓ-ı-µ ·-·-·. I<**Z^TZ*«uk Uaa D-

NMttfrib· «·* «M·* <■«· tataueaUtta». ta»lale» ··· vm41Am<'m* «sgahi fauth B·µ 4M*1 Îirwwiùilw ·M·, II CmIAt im ·«tai W«« pllffaM* KMtratM m» Mar· Ctrl*! ataiât·· etaMta «4è Ita ■aaa farvtad , CU autan» avaritiaa abaci alaltari» ·Mtobaftite ad papriea qwft«· t Attale at qata«aqM«s fartili «eeJklaàa caactNaata trinaria * aarewi praMtatt, ad aialAariaa nhnrta adCtitaretat , prlaaaa ■«aaMrtert tar a psapriia taaiak, «al pthatie, «ai eadaiaâWe, * taut aaaaaa gratae· altarl» iadaatar. Vale» at*» a.

·, «c M ____ rr-^-,, ·ŋ___Ţ .niMr fMtatai· ĩφiiiiM fa tavo fa a«dUa. HmB

au fatal tapcrataria MMritarie, hk «faaridiaaaa iudu, 1mm paln*rka agaala « fptaMta Da· » q·· ama rite In fata· dtariaa fa apararlM· clatta aaicarac« a·! la P®·· paten fahUsaitan caeAltacu * laitaada Chrlftam hunk litata althn taUaabat. Deaiqaa tunc Mtpemat doponl ab epiftapte fa dertcia dageia baltab aural», fa ga»u»a oti- ati» ··»·««, aaaaihtaqu· a·*··, fad Utaalcatia tabu ana- raatia atiaqal. Maaftro ani» flurik Mfabatw, fl tactefla- Ala» faariile dapatataa coaarator afplrara ad facnjari· gla- cis araaaaa···

O· L.dovi-cl <»Uui (c-**' ■ coo-vaot· Aqrif-t'<Mn·· a «' at Ita-l.c.ta. la het Mtaa aaavaatu Aqaiferaeaaft (aa ptataraaam ran aagal «Manati) qaad apeAelka (edit Irgatiaaa pe- icbaiiar Ladevka* inperata ceafitaMvit quacnaaqua a ptedecaAetibaa Cui» doeata val raAituta faMfcat Romann «*«···· › da hie fcribaaa pablka» cnaftltutlonee , quam fa· tM> I»*··· rabfriiptloea finaavit, atque figU- J* arabes fa/ar I» ifmfi ia tbraairt C«Z- fiaatt rata alt : Uitiam bajae abbaiii, Tfaatanad ft tti, a···, t.«da«ieaa kaaatatar, ■ cape, *al fatau* » huju, Carall · Ilk» anno Aqaifgtaal» la patatle aa ȴ«rib·· tecta» Fraact· · »hbatiUa lallgieftfaua aataaehla cemiliaa ·laclaaĕ. · llfaaM « «eftti etdlaie oMatvatiwil « sus. gaaaralla pttaia aeeftiteh, qua aaala eped eat, perlada fera a. ragala fatal BeaedMH* ahfarvaatat. Hk pataa aeaftita* tleala fa ceaSrawtleal· tait haata Petra apeftolo » tja6 qae vkarie dasdae Pafcball , panera· fuaa Pipplnum fa Caretua Imitata» » ataaefa·· fas ac AHeraa fabfcrlptle- a· corraberaa» t tarai apubapa·, eta abbatae, fa comi- ta» qaiadacin, bibliaebeearlaat* «Mngvaarlat· fa oftluium aauai fubfcribata fecit « fa per lagacam Canâ· Robmm etciafia TbaodMaa aeateadateram deaae Pafchall paps traalaiftt.

* aagal AaaadIAhl * tpifcapis *la»·.

Ip/Jra lttfltttlmlr fmantta fan la lttrtlt Qr^. r/aot *Jl/.* *J. *Lttiai* ptrgreiae· *fart fetat t fl f* nuet-* *attatlt VatHaalt lategraM Hl* tafafaMMr *hlftt arrHt.*

I» 9tntt9e Demini Dei Mnt^eteetii Petrie & Feiii t & Spiritee /ofli.

Dl*n «(· Ludovic··. EGo Ludovicui impertior Augufttu fatuo flc concedo per .boc pdâom confirmationis (a) noftnc, tibi beato Peiro principi apoftolonim, ** * pro « vic«^$ too domno Pauhali fommo pon- ■kW J tine* & nnivcrfeli pspe , dc fncceflorîbns ejos in " perpetuum, ficut a pnsdeceflbribus * veftris uique "** nene in vcflra potefate dc ditione tenuiilii dc dii- poiuiftis, civitatem Romanam cum ducatu ıαo , dr iuburbanir «atque viculis omnibus t de tetrito- riis ejus montanis, dt maritimis litoribus, dc por- tubus, feu cun&is civitatibus , cafteliis, oppidis , * €·B*!i·Ĩ^ ac viculis io Tufcia: partibus, * id eft Pottum , Centumcellas (I) Casrc , Bledam , Marturaoum , Sutrium , Nepe , Caftellum Gallefii , (r) Hor. Polimanium, Ameriam, Tudcrtum , Peru- qu*fa>,*c. fimn, cam aliis tribas iafqlis fuis, id eft Majo- lem fit Minorem , Pulvtofqm , A Lacum , Nar- niam , Otriculum , cum omnibus finibus (d) ac territoriis ad fupraditas civitates pertinentibus .

ANNO CHMSTI

FraGWMm , «m «Ui· -Mllhu Cupola : oec non dc Tibur cum omaibu» finibus dc territoriis ad eMdem civitates pertinentibus. Nec non & e- xasthatum Rarenmicofiem fob integritate , cum urbibus, civitatibus, oppidis, dc caftenis, que pie recordationis dominus Ptppmus rex, ac bone me- moria genitor nofar Candes imperator , beato Petro apoftolo,dc pradaceftbribta veflris jam du- dam per donaticam paginam reftituerunt . hoc eft, civitatem Ravennam dc Æmiliam, Bobtum , Carfenam, Forum Pompilii , Forum Livii , Fa- ventiam , Imolana , Bononiam , Ferrarium , (/) Comadum , dt Adrians , & Gabelum , cum om- nibus finibus , territoriis atque infulis in terra marique ad praeditas civitates pertinentibus . Si- mulque dc Pentapolim , videlicet Ariminum , Pi- fauram, Fanum, Senogalliam, (g) Aocooam, Hu- manam , Æuum , Forum Sempronii , Montem Feretri, Urbinum, dt territorium Valvcnfe, Cal- les , Luceotos , Eugubiutn, cum omnibus finibus ac terris ad eafdem civitates pertinentibus . Eo- dem modo territorium Sabinenfe, ficut a genito- re noftro Cando imperatore (A) beato Petro apo- ftolo per donationis feriptum conccifuin eft fub integritate, quemadmodum ab Itherio flc (/) Ma- ccnario abbatibus , midis illios , inter idem ter- ritorium Sabinenfe dc Reatinum definitum eft . Item in partibus Tu&mb Longobardorum, Caftel- fiCla« Felicitatis, Urbevetum, Balneum regis, (*) Ferenti caftrum , Ytterbium , Marram , lufca- niam, Populoniam, Soanam, RofeUas. Ec infu- las Corficam dc Sardiniam dc Siciliam fiib inte- gritate , cum omnibus adjacemibns dc territoriis maritimis, litoribus , portubus ad fupradiftas ci- vitates dc infulas pertiuentibus. Item in partibus Campanie, Soram, Arres, Aquinum, Arpinum , Tbcanum, Capuam, & patrimonia ad poteftatem (Z) & ditionem uoftram pettioefttia, ficut eft pa- trimonium Beneventanum, ASalernicantim, dc pa- trimonium Calabri* inferioris & fuperioris,& pa- trimonium Neapolitanum, A ubicumque in parti- bus regni atque imperii a Deo nobis commifli patrimonia * (as) noftra effe nofcuntur. Has om> Dnes fapraditas provincias, urbes, civitates, oppi- da A caftella , viculos A territoria , fimulque A patrimonia jam ditas ccclefua tu*, beate Petre apoftole, A (e) pro te vicario tuo fpirituali pa- tri noftro Pafchali fummo pontifici A uoiverfali pap·, ejufque fucceflbribus ufque ad finem Cucu- li, eo modo confirmamus, ut in fuo detineant jure, principatu ac ditione. Simili modo per hoc nofirum confirmationis decretum firmamus dona- tiones, quas pi· recordationis domnus Pippinus rex. avus nofter, A poftea domnus A genitor no* fter Carolus imperator beato Petro apoftolo fpon- tanea voluntate contulerunt. Nec non A cenfum, A penfiones, fcu ceteras donationes, qu· anmuv- tim in palatium regis Longobardorum inferri fo- lebant, five de Tufcia Longobardorui ducam Spoletano..... ficut in fuperius nibus continetur, A inter fantas memori* Ha- drianum papam , A domnum A genitorem no- ftram Carolum imperatorem convenit, quando (0) eidem pontifici idem de fupradiftis ducatibus, id eft, Tufcano A Spoletano, *fiue* auftoritaiis pne- cc-

baai ,«β>«

Due«r VariMMW «a co4k· Vatican· daaft *aa/ra* (I) *CHra* (c) *OJh!tat Hertt»*,......... *Jraalaa , 9aJa , f^tfaat , fata tribat iafaUt falt.....* *falata/at , ttaraia» ,* Utrffalaat
Ui at tfrriUrMt dtaft *[t'j^refiiataat taat aataibat ftanat Qaatfaaia an ata ftanbataat ^aaraaauat tie.* Camlattlaat *(g) /aeaaaat, Haafiaana, Xaataaaat* fac. *(b) ». /ffra Jftftlt* «lm*
(*) MantaeHa ' (A) Fwmn/. *Caftrae tltfraaia·, Qreiar, Maataat tlf.* *(I) ar/raat O Jltiaatat fetltatalibar*
■) *m/ra* *(a)* per *tr* (r) *Urat faatifta tl/tat Jf fagra/lOlr (tc ›* fed male)

anno Christi 'r

_crplum confirmavit . Eo fcilicet modo, ut annis A finguli; fupiadidus cenlut ecclefi» beau Petri 4L0. flo]t perfoivjtur , fa'v» fuper eofdem ducatus no· ftra in ommtrui dominatione , fle diorum ad nb, flram partem lubjedione. Ccte.um ficut dieimur, omma fuperius nominata ita ad (a) noflram partem per hoc notlrx confirmation s decretum roboramus , ut in veflro velborumque *lucceflorum* permaneant jure , principatu , aique ditione , ut neque a nobis , neque a hlits dc fuccetforibus no. ftris, per quodlibet argumentum five machinationem in quacumque parte minuatur veflra pote, flas , aut vobis de iupradiflis omnibus , vel fuccrflonbus veflris , inde aliquid fubtrahatur . Dc fuprafcriptrs videlicet urbibus, provinciis, civitatibus, oppidis, cafltis, viculis, infulis, territoriis , B atque patrimoniis , nec non flt pcnfionibus atque ccnfibus . Ita ut neque nos ea fubtrahamus, neque quibuslibet fubtrahere volentibus confcntiamus . Sed potius omnia qus fupenus leguntur , id efl provincias, civitates, urbes, oppida, caflcL Ja , territoria , patrimonia , atque infidas , cenfus ac peufiones, ecclefia beati Petri spofloli, flc pontificibus in iacatiflima illitis frde in perpetuum refidentibu», in quantum poflumus, defendere nos promittimus, ad hoc u» omnia in illius ditione ad utendum flt fruendum , atque ddponenduin firmi, ter valeat oblinere , nullamque in eis nobis par tem aut poteflatem Jifponcndi aut judicandi , iuu trahendive aut minorandi vendicamus , nifi quindo ab eo qui illo tempore hujus fanflx eccletieC regimen tenuerit, togati fuerimus. Et ii quilibet homo de fupradiâis c:vitatibus ad vefliam cedefum pertinentibus ad nos venerit , fubtrahere fe volens de veflra (é) junididione vel poteflate, vel quamlibet aliam in*quam machinationem metuens aut culpam commiflam fugiens, nullo modo eum aliter recipiemus, nifi ad iuflam pro eo faciendam interceiTionem : ita dumtaxat, fi culpa quam commifit vcniahs fuerit inventa; fin aliter, comprehctifum vcflr* potcftati eum (e) trademus , exceptis bu qui violentiam vel oppreflionem poten tium pall· , ideo ad nos veniant , ut per noflram inierccïTtoocm juibiiam scopere mereantur · quosum altera conditio (d) efl, fle a fuperionbus valde disjunfla. D

D i «... Er quando divina vocatione hujus facratiflimr fedis pont.lea de hoc mundo trigra'erit , nuliu* eX regno nottro, aut Fiaucus, aut Longobaidus, aut de qusfibe» gente homo fub noflra poteflate continuais , licentiam habeat contra Romano» , aut 'publice , aut privatim veniendi , aut eleâioDcm faciendi . nullufque in civitatibus, vel territoriis ad ecckfiam beati Potn pertinentibus , aliquod malum propter hoc facere przfumat . Sed liceat Romanis cum omni veneratione , fle fine aliqua perturbatione , honorificam fuo pontifici exhibere fepulturam, & eum, quem divina infpiratione, & beati Petri interceffione , omnes Romani uno confilio atque concordia , fine aliqua promilTione, ad pontificatus ordinem elegerint fioe (r) aliqua ·mbiguitate , flt contradiflione n»· re canonico confecrari : flt cum confecratus fuerit, legati ad oos, vel ad fucccflores noflios reges

4 Qv«*4o E‹ ■ OIUC (.hreax·.

Francorum dirigantur, qui in.'er nes dr (/) ιlιιπ>_ amicitiam fle caritatem ac pacem iocient , ficut temporibus ptr recordationis domni Caroli ata» vi noflri , five domni Pippini avi noflri , vel & Carali imperatoria genitoris, confuetudo erat faciendi . Hoc autem , ut omnibus ianfic Dei ecclefi* fle noflris firmum efle credatur , fir/niufque per futuras generationes fle fecula ventura cuflodtatur, proprie manus fignaculo, flt venerabilium epiicoporum , atque abbatum , vel optimatum no firorum, fub jurejurando flt fubicripiionibus padum iflud noftr* confirmationis roboravimus, flt per legatam fanda: Roman* ecclcfrae Theodorum nomcnJarorem domno Pafchali (g) papz direximus .

anno Christs ”

Egt Lthiavicm etifencordia Dei ienperaiar jatycrtpfi.

Et fubfcripfcrunt tres filii ejus, *& epifcopi decem* , fle abbates oâo , fit comitet quindecim , & bihliuthecanus unus, fle nunûonariu» unus, fle o- flianus unus.

Not Sevcr ini Binii.

.-r &-r.-lir la »« ctapaara raafli:»tn aaaab ·β» A«rr·» Aino R.rJtmptom It9, I utevirur ‹ι>»»‹ηιvι» b«t>u>' A^uitg'iul , >nqao latu ‹n>‹l-«ruM .V monaTcrioruM traA»>‹ »tqM

1U a Jrt,,o, ; fu,,,. ·

U, ь‹« &‹ s^tbenuc Anno, Inquit, Domini Sto. A- *qalifrali* ι»‹>vtntu habito par dlfpofttlcrtrln in»,"»e· i»«v ., I.uJovui, rp.Loporumqu· & abbatum, aliqua capitol, ,J viui regularum monachcruin «dlta iunt › & muliIi.rnmn fcripturai urn co.noJatton, fail· iltncorum Λ *tlt-* I>‹'tun» ianOuuumaltum rtçula coofLtuia funi . badem iU.tetn ptopa verb.· -citri Anlcloaul ιι vi‹a Vvakaodt «pl- AopJ I^ojlrn5« , tomi ·. cap. J,. dilcretuni a pr*cc4cnt‹ I· boc quod hanc fymMlam anno S»6 habitam tuiffi. icrib.t ; .4 ‹*· , ait, *tiliafeatrpmt dt.tm. (tata .IHt- /U fy·*^· p-aaiMiali af*J I!^a,f^aatm , La ·Jti.ai I'.a‹ impt-altr iaiitifr Iilali , tcdriialiiiH a.iliifa- Ulai Ibl^fa Mjf.ata^lr*, pr» *taja, J/fprfl:.,· fn rpif,afl- ff aliataat t all^aa fapitala ,* ut luor».

Poft h«‹ (uhiungit Ubi curj Vvakandu, rrleirct conCbum dc trandctco.lo corpora bean Hnbcrrt «4 Imum AndlOjm divina ditpofirionc praJi&I prtnopx A rotiui f>- nodi, voluntarium prnbult attentum , Indii>a ei couJirio- ь‹› ή tanto por.tilicl ,·oOvcoicnrem etupitarat hom reut Ita fitip'otcl afkituiu Γ; nodalium ■ te convemeuio , in rentiOte dlfcrapant . dw\r P*l‹ *Lactel.i -U-' Iaat Icaltaiaa, A^faraae lahlua, faiffa ,a anaflta,* , ut ranuav,nte, ub, niilto» J‹ cmnt rteno fut», quoi pio flatu *tenua* aedeCa rcliaitanJo dando *‹l contiriuahjo miferai , audiret . t»vt *H. aailt,, alia Latlta.^ r.fti a^iaat ,*

—/.·. J*./·— P-VWV4,··. *.n^aa. ...J- Itta* tataaa/a *aUr^aatraf , tal taptia i^aat* ■· *ht*·1·· *erelafer Âef^.haa^a tf,rr,at, ta^a· pr. traa- e M V aata^a,a at.Itfa ia ÙaUl.. aifertali ta-* ■a~al. *AaOtiltate avWl.a Caraiaa, ff LaJtil.aa,* Uirem.mpc

«·<, rapiiailr librt ftift V Jattiarl,* ‹‹/,· **·««·**« ···· II*· *palam ptailtaiar. CalleHea Leafta e» flat Ut* (wal atene*

~~*Hetlaia aA/aUea*~~ *faajfrw·· fatfat . Viénal* aa~ *tartiin* ; *faaal,*,·· *lajaaiam lafaraat f.flati- 'O-* te[redacted]~~/ka, Caret» V~~ *laÂaai.a fMjfta^ 4rfaa&,. éaa, rrtehn 'dl*fi*

CON-

‹l) ffa ‹♦/ ·1 *fUeltplt* (P, //4'

X·

ThZTC ONC1LIUM AQUISGRANENS E,~;ĭT CHRIST CHRIsTt

IN quo THEODULFUS AUREL (ANENSIS,

*■ '''I Aliiqoc epjfcopt damnantur, Anno Domini Dcjrcxvni. Ludowici Pii *Imperatoris V.*

ADverfai Ladevtcam Pinm, Bemardai fratris filial Italia rex, alitjar procerei wjKravt- rant.: inter quo», *ait Epabardas ad* aim. occcxvm. fic aliqui *cpiicopi*, Aafelmui Mediolaoenrts, & VVulfoldas CremoQcnGi, fit TheodulfuS Aureliaoenfis fuere. Tmm *ad* «μ dcccxvhi. Dece&a fraude,& conjuratione pstefada, ac feditiofts omnibus in poteftatem iuam redadis, Imperator Aquifgrani revertitur: tranfadoque Qpadrageiimali jejunio, pauci» poll Paieha diebu», conjurationis audores, & Bernardurn regem, iudicio Franco» rum capituli fententia condemnaro», luminibus tantum juiüt orbari; epilcopas (ynodali decreto depofitos, monalleriis mancipari, ceteros, prout quifoqp^ vel nocentior vel innocenttot apparebat, vel exilio piofcribi, vel detondi, atque in monafteriis converfari.

Hajar *aatem cnminit mfonttm ft Throdaljar tonitfhtar bit ad Ajaljttm Bstartcenftm artbiepifcopam wrfibns lik IV. carminata*

Non regi, aut proli, non ejus, crede, jugali,
Peccavi, ut merit»» hxc mala tanta veham
|efe meis verbis, frater landilfime, crede
Me objetli haudquaquam criminis erte reum.
Perderet ut fceptrum, vitam, propriumque nepotem,
Hcc tria fum nunquam cocfiliatu* ego.

Dt ejufdem intqaitatt jadictt ad Modninum epifeopam Aagaftodaaeajem bac Jcribit

Culps fsc:t frvum conferta perire btronem;
Non eft confertus prarful, fit ecce perit.
Non ibi teftis inert, judex nec idoneus ullus.
Nou aliquod crimen* ipfe ego fartus eram.

A Erto forem fartus, cujus cenfura valeret
Dedere judicii congrua frena mihi?
Solius illud opus Romani prslulis extat,
Cujus ego accepi pallia fanda manu.

Nere Jac Sir mo mdi S J.

AJTheodulli can»'na.

*aJ a fit**. tfH'ta**.*) Agiulfum, Gva A><vlfun, Mitaricanicoa prime fodi· patriarchae, fle <o>m appellar › vir fall, etiam du·» riverai, fanflnatu lata* coafpicuu, . Judex tuoa alni «piicopi· tleâua ab Ebone Rheuienfi »-- no MGCCXXXIV. Ex hac vero epiftola liquet, epicopum |,m tuilfe, cum Theodullui Aad«ga»t, eaularet, hoc eft, *Ate aoo. DCCXX. contra quant vulgo tiaduat qui de epifeopia RituricxnGum fcripferum.

CreXr wv/r rvpz.) toCmulabarur tauquam perticepe Beoniurationia aJ.erfue Ludovicuol. Pernegat llle *(e* huic trio».ni affinée» I Et q.iBoquim el fp«» venl» <»ft«ad«bs- tur, *6* annuerer Λ«Λ< tamen non putuir. Quare e»<<« piendu, erat Phaganr*, <um eplf.opoa n. hoc (uduiq fua coofeftiunc dcpolrtM affirmavit.

*ad M»d«i·**.*) Epifcoputa Auguftoduoeefem, qui judex iierr eleâur ab Ebunt cum *abheartt*.

arerpi falli.*) Pellium arthiepifcnpia tribul propiie *o* 1er. Conceditur tamen interdum etiam epifeopi, I quemadmodum Syagrto Auguftodunenfi a Gregorio M. concelTunt eft & Tiieo.lulfu» »pf›ua papa menu fc accepiftc teftaiur, Stephani IV. optuor, cui obviant ratifie » Ludovico P.ŋ fuerat, <.ura veniret la Gallia» Sed inter utriufqur paltiuue hoc difiiintco, quod Syagrio ua datum ut trauftrct ad fuccaflorei, Ttcodulfo, nou item.

Nota Petri de la Lands

Videtur TheodultL·, fynodale lu licium derlinalfe pro- (2 P,tf pail**»·» - S'cphanv IV. papa accentum Sed nullo modo probatur hac ratio, n«c ante uf,uau. audi'a eft ›q hifcc tud.clla. nec unquam In lynodii ab ullo «liegata fur ep icopo, etiam e metropolium» qu.bu, pallium n'- bui proprie folat. Immo hac Gallie concilia exhiben. archicp.foporum *ive uterrop^hteooruni cx.isple, al «p f- «p.c uon habcutibut uf.ua pailii Jaluuatuil'm ante at; .ft Theodulfum I

^VENETUM CONCILIUM,

Jamatt painaribatat Gradtufit nvafar t fedt faa dtjtftas tfi,

Anno 818. circiter hsbitum

pa Sapp» Mraii <· c. ** '**

'COttunato Gradenfi patriarcha e fede fua vel (ubtradu vel aheunte, \ *<n* Galliam arfugienie, Joannes quidam monachus fedem illam occupavit, fic tenuit quadriennio. Tunc reconciliaius cum Venetis Fortunatus thronum fuum D repetiit; eademque de caurta coaâa fynodus loannem in»a>orem criecit. Foriuoaium rertituu. Hxc Dandulu» Chronici lib. 8. cap. I. *Jtantti* ÿwt *fatriarcbatam m-aftrat t fyaadalt cr^aradtpofitar tft.* Nec plura dc concilio ifto refovimus

'•^CONCILIUM VENETICUM ALTERUM

rora VII.

Anno Domini dcccxvhi.

POft jaditiam illad Afaifgrantn/t, dt qaa prtxitat E,/lo diUam tfi, Ludovieus, *tarait ibidtm Ējinbarda.*·, magno cum exercitu Britanniam ingrertus generale concilium Venctiis habuit. *At majorem bajm toncthi notitiam fapptditat, inanit Pttrm dt la Laadt, antiqaa membrana, Jtotbaanfij momdierii fnndatùnem contint»!, 1» <]»a Ladovicai dicitur cum* infuperabili armatorum agmine Britanniam prepe- rafle, fic fugatis Britannis, atque perempto eorum pfeudorege, patriam luis legibus fubdidirte. Pera igitur triumpho, in Venetia urbe gcnersle prinopum atque pontificum celebrat concilium, ubi ordinatis regni *negotiis*, *fic* caurtis difcuiTc ccclеiiafticis, cum in Galbas redire difponcret, beatum Covoium adiit .' eique Imperator obtulit. pro fua luorumque falute, & xtcrua remunera- tione, locum Rochonccіem ab omni onere liberum fit immunctr, proprio confirmans donationem annulo. Anno imperil· lui v. incarnw vero Verbi dcccxvhi.

AM\C> CHs^STI

CONVENTUS AOUISGRANENSIS

ANNO CHkuri

Anno Domini dcccxix. habitua . .r

g/a r/r

Append Tea- VII.

r*XE *hn&da , fa pvblw , pmtnto* dccexix. *btbifus eft tn palatto Aqui/grani, cum Lxdovicm Pirn vsflu Britembm sbt fc ad hiberna contujijtf, dt rebut m to geftti fcribit aufltr vita ejufdem Ludoviu , notnmt l-uitiijus , ut* ra *codiet M Ï. nwuileru Trudontnfii.* Qua , *intuit,* hicœç imperator tn eodem palatio concentum publicum populi (ui celebravit , ō rcnunciantes fibi milTos dc omni fuo regno , quos pro ftatu t'anüz ecdc- A fix reftaurando dejeâo , vd confirmando flante , *miie.at,* audivit,- & quicqjiid uiiJc judicavit, fan* fta impellente devotione fuperaddidit , nihilque intadum reliquit , quicquid ad honorem lande Dei Eeelefiz proficere poffe vifum fuit . Intere* capitula quzdam legibus fuper addidit › in quibus cauftz forenfes claudicare videbantur: quz haâenus veluti pcrncсciTaria fervantur.

cSl CONCILIUM ANGLICUM ÆI

SUB WULFREDO ARCHIEPISCOPO CANTUARIÆ ,

Anno Chrifti occcxi. Beornutfi regis Merciorum , qui eidem aderat , primo « in quo Cenedritha abbatiOa filia & hatres Cnrnulfi reg s Merciorum reconciliationem facit cum przfato arebiepifeopo pro *terris*, quas pater ejufdem CeneJiithz injufte abftulerat ab ecclefia Chrifti Cantuarienfi.

Vide Concilium Cloveshoz mox lecuturum , numero 5.

SYNODUS PERSICA fotce SELEUCIENSIS NESTORIANORUM,

***In jna canones ad dtfciplinain ectlcfiafltcam pertinentes conditi , Prsffide ,/·>[*» Bar Nan Nefiortanorum Catboitco, anno fiEgira* xoj. *Grasorxm* tjji. *Cbr.fti* 810.**

F« Suppi. Alitui um.I, PS »»·.

SYnodus Jofue Bar-Nun, ait Aflemanus B bliot. Orient, tom. 111. par II. pagina CLXXXV1II habita quo is anno eleâus fuit , hoc etl Arabum 105. Chrifti Sjo. Grzcorum 1131. Ejus mrm nit Sobenfis m catalogo & in ep-tome canonum iynodahum, Fragmenta ex cad< m au<ftor nomocanoois Arabici afic't. In eodem nomocanonc extant canones JohiiCXXX· ζ hujus enim (unt, non T mot hei, in p-1 rr.'ir d|x| to. 3. pag. 161· col. χ. In not lin >9· & (eq) fed pr'ufcs tres lupra trigima, a<ulii$ nonnullis loins, exciderunt. Horum centefimtis primus repugnat qu>iiragcfnno lecundo, ac quarto Timothei viro enim permuni uxorem adulteram dimittere, & alam ducere; & viceverla uxo.i concedit , u' virum adulterum d-mittat , fc alteri nubat. Ce ntchmus decimus eft de libris abique doâorum approbatione minime pub^candis. Cenrefimus decimus fepnmus , ut prcsbviet & diaconus , B qui a Chriftiana fide defecerint , poftquana refipuerint, injundafque poenitentias impleverint, ad miniftcrium fuum , niG poft iteratam ordinationem , non admittantur . Centefimus vtgefimus fextus. ut qui in terris infidelium vc>fantur, *nec* fUlendarium ecclefiafti:um tenent , per integros quinquaginta dies intra menfem martium fit apri- |.m jetunium peragant, tum feftum Palchat s celebrent : fique non alia fueiil quam haereticorum ecclefia , ad cam minime accedant , neque ibs communicent, fed domt orent , & jejunium lolvant. Septuaginta alias conftuuiiones fynodicas a Jofue editas commemorat Amrus in eju(»em vita, his verbis; *In fynodo patrum condidit de confiitutioribut & judicm ad fidem fpeflanhbut canmet* C *renium trtgtnta ; item interrogattonat rejponfionff^ue lcptuagmia.* In laudato Nomocanone Arabico extant ejuldem Jofue de Monachis canones XXII. XX

ANNO C«;*T'

CONVENTUS NOVIOMAGENS1S,

c■uXt i CHdH.'STI

in QUO LUDOVICUS IMPERATOR

Partitionem inter filios recenfuit, confirmavitque .

fiujiu Conventui memmit Egtabardui :« Annahbui hu verbis ;

ITerum Conventus menfc Majo Noviom.tgi habendus conditfus eft , Comites qui illuc venirent deputati. Eo dominus Imperator, poft ferti Pafchalis expletionem , per Mofam na/igavit ; ibique conftitutam annis (uperioribus, atque confcriptam , inter filios fuos regni partitionem recenfuit, ac juramentis optimatum, qui tunc adef-Dfe poterant, confirmavit. Sufceptifque ibidem Pafchalis Romam Pontificis Legati,, Petro videlicet Centumcellenfi epiicopo & Leone Nomenclatore, cifdcmque celeriter abfoluns , Comitibus etiam , qui aderant , ad expeditionem Pannonicam deiHnatis , ipfe paullulum ibidem demoratu» , Aquafgrani reverius eft.

a GON-

CONCILIUM APUD THEODONIS VILLAM
ADVERSUS PERCUSSORES CLERICORUM,

Anno Cbrifti, ut conjeâura eft, pcccxxi. menfe Oâobri *celebratum, Pafcbalis* papx I. anno v. insperatorum Ludovici Pii régi. vju. Lotharii ejus filii v.

Ex *Bnrcharda Ub.* vi. cap. v. *& font perte* x. *cap.* i 34.

IN concilio apud Theodonis villam, ubi inter- fuerunt xxxii. epifeopi. Aiftolfus Moguntienfis archiepifcoPUJ cum fuis fuffiragancis ; (HadabaLdus Coltaieous srcbiepifcopus cum fuis fuffraganeis, Hetto Trevirenfis archiepifcopus cum fuis fiiftfaganeis), Ebbo Rhemenfis archiepifcopus cum fuis luffragancis, cum nuntiis reliquorum epifeoporum Gadix & Gcrmanix, ob nimiam pnefumptionem quorumdam tyrannorum in facerdotes Domini debaccbantiutn, & propter frôum, quod in Wafconia novitcr acciderat de epifeopo Joanne innonefle & inaudite («) mordridato, decretum eft, ut communi confenfu & humili devotione (4) fupplicarenr auribus principis, fi fu® pietati complaceret ut calumnia in Chrifti facerdotes peraâa juxta fynodica determinaretur plениter flatura; hoc idem epifeoporum judicio piaceret, fi ex toto fecundum poteltatem Ipforum poliet definiri, id eft, at canonica ferirentur lententia, hi videlicet, nui timorem Domini poftponentes, in miniftros fuos (r) graflari prxfumerent. Quod fi vero pietati illius complaceret, juxta capitula regum prscedentium, ubi eorum provifio mifericorditer in oflienfis pecuniae quantitatem interpofuit pro confolatione fandx ecclcfir, ut prxfatx res per pecuniam ab imperatoribus facerdotibus ad defenfionem conceftam, & per pœniteniiam determinarentur epifeoporum judicio, fi pietas illius collaudare voluerit, fic definiri cis complaceret.

I.

Si quis fubdiaconum calumniatus fuerit, vulneraverit, vel debilitaverit, & convaluerit, quinque quadragefimas fine fubditis annis pœniteat, & CCC. folidos cum iua compofitione, & epifcopalibus bannis epifeopo componat. Si autem mortu is fuerit, fingulas fupradi&as quadragefimas, cum fequentibusannis pœniteat, &CCCC. folidos cum tripla fua compofitione, & epifcopalibus bannis triplicibus epifeopo componat.

II.

Si diaconum calumniatus fuerit, & convaluerit-, fex quadragefimas fine fubditis annis pœniteat, & CCCC. folidos cum compofitione lua, & epifcopalibus bannis *(d)* componat. Si autem mortuus fuerit, fingulas fnpradi&as fex quadragefimas cum fcquentibm annis pœniteat, & DC. folidos cum tripla fua vompoficione, & epifcopalibus bannis triplicibus epifeopo componat.

III.

Si qui» presbyterum *(e)* calumniatus vulneraverit, vel debilitaverit, & convaluerit, duodecim quadragefimas fine fubditis anni· perniteat, & DC. folidos cum triplici fua compofitione epifcopalibus bannis triplicibus epifeopo componat. Si autem mortuus fuerit, duodecim annorum poenitentia fecundum canones ei imponatur, & DCCCC. folidos cum triplici compofitione fua, & epifcopalibus bannis triplicibus epifeopo componat.

IV.

Si quis epifeopo infidias pofuerit, complchcnderit, vel in aliquo dehoneftaverk, decem quadragefimas cum fubditis annis pœniteat, & presbyteri noo occili triplicem compoûtionem componat. Si autem cafu & non fponte occiditur, cum comprovincialium epifeoporum conftlio homicida pœniteat. Si quis autem fponte eum occiderit, carnem non comedat, vinum non bibat cundlis diebus vitx fu«, cingulum militare deponat, abfque fpc conjugii in perpetuum maneat.

Alftolphus Moguntienfis archiepifcopus dixit : Si principibus placuerit, aliifque fuis fidelibus, rogemus ut collaudetur & fubfcrhbatur. Et collaudatum eft, & fubferiptum eft, tam a principe, quam a ceteris omnibus.

(/)DECHETUM LUDOVICI PU
Imperatoris

Adverfui clericorum pcrcirforej, Triburie in aha conventu pojl [ynodnm, apud Tbtodonti villam 'ditum.

PLacuit nobis & fidelibus nofiris, ut ficut ab epifeopii, & reliquis facerdotibus ac Dei fervis alio anno apud Tbpodonis villam admoniti fuimus & roga'i, ut epifeopi & eorum miniftn, quos Deus fuo, non humano judicio refervavit, juxta fandorum canonum, fanâorumque, patrum, ac capitularium precedenyum regum coram pofitorum flatura,& Dei facerdotes, eorumque cooperatores, quorum mtercefliombus & fupphcationibus fanda Dei ccJcfia conflare videtur, inuâi permaneant.

I. Con-

(») Daernr variantes at C*d. MS. Luctnfi BurctiarJi : «·<■' J.r» (/) CuppLcrrtur , <·) 'fafa· (J (») Coloorefalol fet'U , ,/#» ^uadroirpmrt foe [eidftlr oauit fla»!trot. £t DC. f.Z/Z«r itoo trlm'Il /-« , ty .ps/ir.,AoaaAz irtplirikor rfifap* rr'po*at. S! tut- rorriool fwtt *11. aaaarwa, ^«a/rrai/a faeaduar feetori rralprorior, DCCCC· [rl.jirr ttolrl-fl.tl fat rtloptfitfulr, ff rplfapailitit beeeh tripl/tlhei rptfapo trorpooet. ft fair rplfirpe /»//'«« frfar/l, crmlrrhon·. Jr./i tll tn thfor rkitorfiert-tl r. foe^refr^otor no jitrdWt euolt peoltrtl, t? frrtbjfltrf nffp lr.flnrto lrorftfilio-orer re-efroot. ft ooirm rejo (f) ta BurthaMo titulu· in mirgna politu* eft iftc i* Ceotilft Tri~lerleep CofC : rtf. £.airpofiti»» o CeroJt el. frleolt Qellio rnloerlit·» CS faffrlptonr.

I.

Conftifuinfiuj ut ii quis fubdis.conum mlumniatus tuuit, & convaluerit, pœnitentia canonica [illegible]•nneai, & CCC. ici.dos cpilcopo componat. Et G mortuus fuerit, juxta id quod canones prxvij iunt pceniteat,& CCCC. fohdos epiicopo comp mat

II

diaconum quis caliHnnutus fuerit, (j) & con· Huent. ptrnitcat fecundum canones, & CCCC. iil'.ios (f) componat. St non convaluerit, juxta pixcepu fynodalu pceniteat, & DC. lulidos eptkopo componat

III

Si presbvterum qui» male traflaverit & fpaflatern, lecundiini eius epifeopt lcntentiâïn perniteat, \ DCCCC. loiidus cpifcopo componat. Si J. 'em mortuus luent, ut lvnoJus <iijudicaverit f·- utedr, & MCC.'loliJoj epticopo componat.

IV.

Si quis cpifcopo inlidia? pofuetit, comprehendent, vci in aliquo dchoneflaverit, pornitcat fecundum canonum ftatiita, âc presbyteri (c) non ovΛÎû triphccm compjîitionem, cum julirii», eux m iupeiiorc capitulo fcnptz & conhrmatz ctlc videntur, componat.

Si quis per induftnam e/fcopum occiderit, juxta id quod apud Theodoms villam λ xxxn. tpilcopis decretum eft, ôc quod ibi a nobis, & a primatibus totius Germaniz Si Galliz, benigna voll.uijjtionc collaudatum Sc lubicriptum eft, parmteat, & pecuniam 3 nobis concciTam ecdcfz vidu.i!X per fol vat.

Lt hoc de noftro adieom.is, ut fi quis ira his iupradiû » (anilorum canonum, nofirique decreti landiombus, epilcopis inobediens & contumax extiterit pnir.um canonica lententia feriatur, deinde in noil to regno beneficium non habeat, & U) a lodis ejus in bannum mittatur. Et i> annum illuni., & diem in nofho banno permanfent, ad htcum noilrum rcdigntui, & cap'us tn tail.in.1 relegetur, & ibi tamdtu cuftodiamr ôC conflnngatui, donee ccaâu» Deo & ianebx eccleGz fatiiiaciat, quod pnu> gratis tacere noluctfat. Et fi omnibus vobis ifla complacuerint, dicite. Et tertio ab ?mmbus conclamatum efl: Piacer. (e) » Et impe.ator & pene omnes Galba. Λ Getmanix principes (abicnptcrunt, finguli bngulai facientes cruces. & ecclcfiafticus ordo, Deo i\ pi i ncipibus laude- reterentes, hvmnum, *fe l't^rn*, dccantab'.T' Et 'ι klu'a eft f\ nudus

Nota Jacobi Sirmondi

ι adeve *Ch/fii* titrn:-) Di lme cnn»»nru inter. yetor quod ell apud Eginfartum .o ihnnro D<cuu.M>. «/»'·, inquit» *otrxfr* Oiltpri reai/um *fr»r-tbi* Tkr^. λvò *tlHjm mtpnt pepnl) Futur*·.· hljl·'/'· l~r>^ fu» pr/mtiff.th· letpertte'l Lurittil! lr. ttm/lh ftlixm, jtUrtrtl* »ια Huic couventui clu» poft anno Cucceftt alter apud 'fr.burians, lo quo Ludonmj, quod in prior» Cyuodo rogatur *futrIt «b epifeopi»* › decret uni edidit idveif.i ptriufluras clericorum, quam conventum Tribut,enfcm .ncanre nonnulli cum *eo contundunt*, qui pliniaiia poft «l>nt hab,.us at fub Atnulfo.

ANn CURI; β«>

Nota Severini Binii.

bratsen elfe feuferat Laurentlus Sur.ut in m<ruiue Silorum *f,nodalium*. Reverend,iFmus it llluftriifimus Cardinal"» Baromu» in srrendice tomi undecimi anno |i j. corpfvrst lnno J06. *t/t ttl.* »»0e tstclur itlud poft Mo»uniinum & Rhenicnte ctkbtdum (lt·; . Nsm <lrr* »nnun Chrifti t<i. quo coodirum <Λ teftaaientum C"roli Magn>, & annum *Î* › j. quo Moguntinum & Rh«m«l>lc .unc.lia <clebrsta tuemot, Rkotpbus Moguntin» W'litr.us Rh·meofis ecclefiarum »rchiepricopi aufiuc fuixrlbtr* liwrunt illius enim nomen io all.s Moguntuo › huius 10 Rhamen£» concilii »A.s atCrifitum inven tur. lo fin* teftamenti Ce ol.nl poft *nomtn Hadabolk* Colomenfis archiep.Copi, Roulpb. limul & XX'1Î"Γîl nomina tubtciipla tunc. H I lgitur temporlbus nondum R.culphi fucceftor Hr.ft.Jio» Moguntina, nequ· Ebbo, qui (ubrogarus eft VEiGilo Rhemenfl, neque etiam Hadabcddui fucietTur Hildobu)d> Colon.mfi v.rlefie praTcderunt, fed pot.ut trmpor» l u- >mp«'»lo<·» . 5 qu'dem lib. a. capitularium conftu-.i. rienum a Ludovic o edittrum › cap. tj. prediâoruni epiLoporum lrum fuccoTores ncmlnatlm rcsenicntui his verbi */- Mffnntitf 'fi Hrtjiu'ji* »r<kvp»/rapz, *Htlflti.fu, ep/f.ftnr,* CT *Hftll*, cr A^v/Aerrslr

O- '-mp< rr <rlcbf4~

</ ft urn i/ftrrit, tjn, 'O t anu, ttt- Tempore Ludovic! laiperatoris igitur He ftullui Moguntinc, Hadaboldus Co'oruenfi, Hrrro - 'l reverralt, & Ebbo RhemenG ecclefic prafidebant. Quare rum horum oomlna ln principio aûorum hujus comilii recentrant ur, nequaquam credere polium, hanc (ynodum ance Mogunnacam & Rhemenfen» primnn celebra*am luiC*ft* tempore Carol! Magni, eum Mogunnaco Ricolphus, non Hciflullus, Rhemsufi Wlfariut » nuo Ebbo juoftdi!*fe* apud af>a utriuique eontilH exprvfte inveniatur. Hei ftulfum auteiM Ricolpho» Ebbonem SJEHjno in epiCoperu aJuiiniftrando fucceffiffe, coeSmuiii e» q<>at huber Seialiur lo Jt:ftotia Mogotut nenti t:hru 4. quaque de Ebboof' cp.fcopo Rhsmcufi fit Daoorum apoftolo pluribus lueu mfrâ annotabo.

five IT

b *LvJoultJ pli /lttperrHtrll farettHU.) Hxc* conftitutic nequa Carol., neque Ludovici imperatori» etT» poreft. bibetur enim in <· mentio Tribut lenfis fyuodl, qua ca lebrata eft anno Ur.mm. cAmtcnteliuso vonagefimo Tub Alnuipiio imperatote. quaodo jam Carolus Ar Ludovicua ntuitis ann.a c vivis exctiTiiTri. Baconiusar.no Sis-

AΛ. lmo

A D

(x) dseft *ittitl—rli*) *ftmpttti tp/fttpt*. (r) dteft te«« (J

(») A lmpe alcres

. l.eee › C, ideft l.udovicus & Lolhariur, fub quorum imperio celebratam eftb Synodum apud Theo dut< I vtllsiu reAc ln tltulo monet Sirtnondus. Et tamen ipfe decretum iftud retulit ad folum Luduvicum, non Culum m t'iulo, fad etiam in epllogo › ubi contra omnium veterum codicum & editionum fidem Ccripfit › Er C pr«r lrnivrt *ZJi.* Vide autem quam per.culo fi exempli fit lapius hominis confiant) fansa atque omnium Ce'nirne celebrari · Qu» enim poftex decreti lft.us editiones prodiere, omnes sd S'rmond ram expirlT» funr Conftat fene ex antul.bu· Egmhardi Lotharuini a '"lre digrelTuos poft conventum apud TheoJont» villam habitum aon. ttr. ed hyc nandum Vvormatum profeAura elle Sed sum tamen yoftea id patrem rediille anno fequenti cob gi poreft r» lifJem annal.bi». m quibur legimus [.ulou.'iui ann. Hit pcraPo ronvsnru qul Attmiaci habebatur, venandi gra.la Ardueu nam pcti.iCe. Lorharium ve o h'iui·. l rum ll> lta"3c> wl'lTe ; quod evenit poft .tqumoft.um autumnale. ltaque lnterH.it haud Jub e L<>:hal j. lumciital i ; bunenU. cr-nque ob .aulfem rxife m sntiqu » iftlus «lecrsii exemplaribus H' hoc locu ln.p.um eft» *'f I'·it'»ι·η<* C' ceve <? B[illegible]:», *ik t. I. p.* 1109.

AD NOTATIO CAITICA, ET CORRECTIO.

Ex Mnl To. p*t

COnciliuni ad Theodonis Villrt? ex Barchar-Ado omnium vetuftiflimo fcriptore notum, in annum 8x1. poft Baronium reliqui omnes Ecclefiafticorum Annalium icriptores contulerunt. Surius. qui illos omnes pneccflierat, anno 811. effigiandum maluerat, errore ille quidam manifefto, cum ex eodem Burchardo conflet inter ceteros Concilii hujus patres affedifle Ebboncm Rhemeofem, cujus prodeccffor Wnlfanus anno 813. majo menfe, quo Rhemcnfi Concilio interfuit, vacuam illi fedem nondum rcliquiflet. Sed dt ejufdem Burchardi vetuftiflimi codicis Luccnfis teflimonio confiât, fuperftite adhuc Carolo imperatore hanc ad Theodonis Villam fynodum conveoiflc. Ita enim ibi lego de fynodo Tribtirienfi, altero anno a Concilio ed Tbeodoms Villam celebrata. *Ex Concilio Trifariaufi c.* 1. *captain* itcltfiéÜKtiu apod ꝑrifarila* a Carol? , G primi? Galbant* collaudata*, G fnifcripta**. Qua. fi admittatur ieâio ab editoribus Concilii hu/us five ncglefta, five ex codicis defeâu omif*fa, Concilium iftud ad Theodonis Villam confignemus oportet poft R.hetpenfe, quo tempore £bbo Rhemeofem fedem illam nondum tenebat, & ante diem 18. Januarii anno 814. quo Caro» lus obiit. Immo ncc ad exordium anni 814. rejiciendum eft, cum ferius quam ad illud exordium revocari haud quaquam poftit fynodus Tnburicnfis, in qua a Carolo fignata eft conftitutio pro confirmatione eorum, qux Patres fynodi ad Tbeodonis Villam ianxeruut. Concilium enim illud Triburienfe *alit anna* poft fynodum ad Theodonis Villam convenit, ut in eadem conftitutione exprimitur. Qpare fynodi hujus ad Theodonis Villam annus eft 81;. poft majum menfem. Reformandus iJco eft titulus conftitutionis editx, ac Ludovici Pii nomine inferiptx apud Labbc Tom. IX. pag. 614. edit. Ven. in hanc formam-Drcrcrwaa *Caroli I*feraient adiierjui clericorum fertafforti Gt.*

Nec in hac tantum correâione chronologies ufus fum feliciter ope met codicis manuicripti; fed & variantia quaedam cx illo promenda lunt, qtne forte eruditis non dilplkebunt. Primo igirur Epifeoporum numerus, qui in editis eft XXXП. in noftro eft XXII. fic manu antiqua additur alius denarium X. ut fit XXXII. Ex patribus concilio prasfentibus Aiftolfus Moguntinus, & Ebbo Rhemenfis tantummodo proferuntur, ceteris, Habaldo Colonieofi, Hctionc Trcviienfi, qui in edi*tis comparent, omtfTts. Qik> etiam loco cap. 111. edita ferunt: *Si ^aii pntbytrru* cala*aiatai fat~rit, vaiatravtrtl, G dehhtavmt, & convaluerit*; Codex nofter legit: *St fuir Presbytero* colum. motui fumi, G fpafjeverti*; qus utique leâio prçfcrepda eft, cum 'l rtburicnfis conftitutio, m qua cafiones illi omnes repetuntur, tanlumdctn habeat; quin Λ ita paiitcr legit Piftorienfis codex MS., io quo hsec ipfa decreta leguturr. Ex eodem pariter Piftorienfi codice emendandus eft canon IV. in quo edita ierunt: *prttlnten na» tenfi rnplict* com/ffationeru Oc.* Illud enim w» io eodem codice decft.

Hanc vero, quam fiatuo, epocham concilii ad Theodonis Villam, Carolo adhuc fuperftite, habiti, confirmat corrcâio ab an.iqua manu in codicem noftrum tndufta: ubi enim in editis con*Cautionem Tnburieniem legitur confirmafle *1* ftrator, G* pear *W1 *principe!*, prout etiam primigenia manus in codice noftro fcrtpicrat, veta ftus quidam cenior correxit *Imperatores*, Carolum fcihcet, fit Ludovicum, cui in extremo vite fux Carolus imperii dignitatem communie.»·verat.

t AHYTONIS EPISCOPI BASILIENSIS

CAPITULARE. (·)

[redacted]Mt It-Hк «>d*ai «a ftwilMX.

capitula que fequuntur Ahyto BaGlienfis ecdefie antifles, dt abbas coenobii, quod. Augia drciiur, Presbyteris fu« dicecefis ordinavit, quibus monerentur qualiter *fttplot* ac plebem Gbi commiflam cafte & jufta regere, atque in religione divina confirmare debeant.

OsrexvATio Phil iipi Labié, *S. J.*

Nm alere aaaaa» -**- ■<<«··! potet eaplioUr· HeytooU, «piteopi RaClienfi* Br Axjl· Bivk<« pr«p· Conftasd··· ·fabati·, qu«4 «· «sdklbu» Riblloibcctrun Vatictas ac Barb«r.n· a r. c. EaMiko Blgqti· fukMHntrai··· cdidir *· 1u<«m Aomaot Lacer Uacherlux ed xakeax luti fpictle^ii, H«rmannux «rt. Coatraâux la Chronx· atqux anoayoiua fcripcoc chraaiel abbatis S. Galli tcfttocar Hriroac priratam fit qui··*· vitam adoptas·· EikbaiJuai fiv« EtlaboUu· abba(«ai xiu. illi iueceffilfe, aonu vx.u S)· obii^Tv, ea· miilu* a Carolo Magoo Caaftandaopolim m»o Sta. Hu-.««poricM fua·» & St«- Vvc«iai atoaaebi a corpo·· daft) radcftiqao v!£<m«m profs oradoa· fcrip£lT«t.

I.

T)Rimo omnium difcutiends eft fides facerdo-*JL* tum, qualiter credant, & alios credere doceant.' ubi & exempla proponenda funt, quatenus & creatura creator quantuiumcumque poflit intcllim.

H-

Secundo jubendum, ut oratio Dominica, in qua omnia neceftaria humanae vitas comprehendantur, & fymbolum apoftolorum, in quo fides D Catholica ex integro comprehenditur, ab omnibus difeatur tam latiac quam barbarice *, ut quod ore profitentur, corde credatur dt intclli-M<ur. · C. c<, <·<·.

III.

Trrtio, intimandum eft, ut ad falutationes facerdotales congrue rcfponfiones difeantur, ubi * non fulum clerici, & Deo dicote iacerdott refponfionem offerant, fed omnis plebs devotaconfona voce rdponde·e debet.

Shwr-

t Allbi *Nent* & Hcvto fcribitur.
Hec Capitulve Kt'uM «mhhIl cum edita Spkilvgli Tens. r. pag. jI<. nev <J>t. Ia fol.
Uri. *Mari*

IV.

'Quarto , ut * fides fanfti Athanafii in taicerdotibus difcaiur Ac * ex corde dic dominico ad horam primam recitetur.

V.

Quinto , ut fciant quid fi: fac earne-itutrq baptifmatis, Ac confirmationis ; & quale tit myfterium corporis Cx fanguinis Domini , quomodo iri eifdem myft'riis vilibtlis? creatura videtur, fij tamen imifibilis falus ad zternitatem tnimae fubminjilratur, qux in fola fide continetur.

VI.

Sexto, qux ipfis facerdotibus neceflaria funt ad .diicendum ; id eft , Sacramentarium , LeftionariuD>, Antiphonariutn , baptiilerium , computus , canon prrmtentialis, P/alterium; Homilix per circilum anni dominicis diebus Ac fingulis ieftivitatious aptx . Ex quibus omnibus fi unum defuerit , facerdotis nomen vix in eo conflabit : quia valde peticulofx funt evangelic» minx, quibus dicitur: *Si cucu' caco ducatum proflet, ambo m foveam cadunt.*

VII.

Septimo , ut fciant tempora legitima ad baptiraudum m anno; id eft, fabbato fanfto P.ilchs, ut illa trma metfio in baptifmate imitetur tudua».am mortem Domini clartficatam refurreftionc . Et iccirco nique ad oflivum diem ipfa regeneratio facra ab omni populo Chmliano celebrabitur. Aliud vero tempus baptifmatis labbato fanfto Pentecoftes celebrandum eft. Si vero neceffitas conuger.i , omni temporc (j) fiibvenicndum efl, quia necciVnas vix habet legem : <3c ut vas ad fontem baptifmatis habeant quod ad reliquos uius nullatenus adiumatur.

VIII.

O.Tavo, pronuntiandum eft, ut fciant tempora fcn.mdi per annum ; id eft , omnem dominicam a inane nique ad vcipeiam (b) ne Judaifmo capiantur. Feriandi vero per annum ifti fijnt dies, ut iupia orli fumus, Natalis Domini, fanfti Stephan., i.infti Joanms evangehftx , Innocentium , oftava Domi'ii , Theophama , Pu^ficatio ianftas M.uix , lanftuin Palcha , ficu' fuperiori capitulo comnrehen!i>m eft : Rogationes *tribus* diebus , Atcenfio D.nnim , l.'bbamm iar.ftum , Pcnteco lies, ianfti J.unnis B.pnftæ, duodecim apoftolûrum , m.txnne tamen ianfti Peni & Pauli , qui Europam lua pr.r? c.uionc illuminaverunt : Affumpno fanftz Mar*x* , dedicatio bafilicx fanfti Michael s areh.ing.li, dedicatio eujufque r ratorii , ieu cimisbbet fanfti , in cujus honore cacem ecclclia fundata ift ; quod vicino tantum circummurantibus indicendum e(' , non generaliter onrub.is . liidiftum vero jejutrum quando » pal. uo vel a * domo (c) fuerit denuntiatum , ab on.ntSus generaliter obfervetur . ReOqux vero frftivitares per annum, fanfti * Remedii , fanfti Maur.cu , lanfti Marum , non lunt cogendae ad fitnandum, ncc tamen prohibendum, fi plebes hoc c.iilc & iclo Dei cupiunt exercere.

Mono , jubendum eft eifdem facerdotibus , ut pon permittant fecum mulieres habnare extraneas pixta hhernum concilium , nifi eas tantum in quibus fufpicio nulla malx famx oboriri poteft.

Decimo, ut tabernas non ingrediantur, nec fed< Hj domi , nec in umere occupati . Si vero nccciTe habent ibidem aliquid emendi, miflûs tuOS dirigaut , & oblata in âliam domum conferant , & cum gratiarum a&ione fideliter pctcipiani .

XI.

Undecimo , ut placita ixcularia môn obfervent , nee fidejufTores cxiftaiit , nec canes ad venandum, nec accipitres, vcl falcones, nee fparvarios, nee ulhus luji aut fpcftacuh licentiam habeant . Sufficit cnuu cis quod in primo pfalmo legitur *In lege Domini efe eorum voluntatem, & «n lege ejus meditari die ac noile* . Et quod m apoftolo prxeipitur : *Nemo militant Deo implied fe negatus , facutaribus, ut es placeat cui fe prubavit.*

XII.

Duodecimo , ut fciant quia nemo per pecunias ordinandus eft , nec per munera ecclefiam debet occupare, quia fi faftum fuerit, *ix* iplc , & ordi nator ejus deponendi funt: qu*a manifeftum eft, eos qui talia agunt fimoniaca hzrefe xgrotarc ; & talem non per otlium in ovile ovium juxta evangelii veiba, led afccndcntcm aliunde, furem elle & latronem . Et non folum ipfi qui hoc laciunt, fed At qui confcutiunt facientibus, excommunicandi funt.

Terno-decimo , ut nullus vagantem ex aliena parochu audeat recipere , aut fecum commorandi , aut miifam celebrandi , n.fi. pcrmillione noflra : nec ullius ccclefia; aut plebis gubernacula fufeipiendt , nifi przvcntente confcicntia noftra , qui fccus fecerit, excommunicabitur.

XIV.

Quarto deci no , ut in tuguriis , vel in ecdefiis non confecratis, vel io domibus, nifi forte viit tandi gratia in infirmitate , detentis , mifiarum myllcna non celebrent . Quod fi fecerint , propter inobedientiam degradandos fe fciant.

XV.

Quinto decimo , quod decima , qux a fidelibus datur, Dei cenfo (j) nuncupanda eft, (e) & Deo ex integro reddenda. Cujus tertia pars fecundum canonem Toletanum , epifeoporum debet elle . Nos vero hac potellate uti nolumus, fed tantum quartam partem (/) juxta conftituta Romanorum pontificum , Ac obfervantiain fanftx Romans ccelefix , de eadem habere volumus. Quod fi quis contcnttofus inde repertus fuerit , five ille clericus, five (g) diaconus fit, communione privabitur, fynodali ccnfura judicabitur.

XVI.

Sextodecimo., ut unufquifque hoc provideat, ut mulieres ad akare non accedant , nec ipfe Deo dicatae in nullo mmilferlo altari* intermifceantur. Quod fi pallx altaris lavandx funt , a clericis abftrahantur * & ad cancellos iemims tradantur, & ibidem repetantur . Similiter & presbyteri , rum oblata ab eifdem mulieribus offeruntur , ibidem accipiantur & ad altare deferantur.

XVII.

Septimo decimo , ut ipfi facerdotcs verbo Ac exemplo prxdicrnt ut nullus ufuras accipiat , ncc felctipla. ncc lpeciem pro fpecie . Quia valde infidelis , & rebellis Det jatfiotiibus eft qui hoc agit : quod ommbui Chnfhanis (A) aeque iurerdiflum efte dignofciiur , maxime tamen facerdotibus , qui formam Ac exemplum fidei omnibus effe debent.

XVIII.

Decimo oltavo , ut nullus ordinatus, five ordinandus migret dc fua parochia ad aliain ; nee ad

(b) ,.a ... (*) ... (Z) ... Itjendun» a Uemun «...net Dachcuul.

ad limina apoftolorum cauffa orationis, ecclcfix A lux cura derelifta ; nec ad palatium caufta interpellandi , nec a communione fufpenfus ab alio communionem recipiendi t fine permiflione . fic præfcientia epifeopi foi : quod fi fecerit, nihil valet hujufmodi communio, aut ordinatio , aut demigratio I Et hoc omnibus fidelibus denunciandum\ ut qui cauffa orationis ad limina beatorum apoftolorum pergere cupiunt , domi confiteantur peccata fua, & fic proncifcantur : quia a proprio epifeopo aut facerdotc ligandi aut exiolvendi font, non ab extraneo.

XIX.

Maj derôfW , ut aliud io ecclefia non legatur cantetur, nifi ea quas auôoritatis divins font, & patrum orthodoxorum fanxit auâoritas . NecB fajfa angelorum nomina colant, * fed ea tantum 9U® prophetic* > & evangelica docet foriptura : ideft, Michael, Gabriel, Raphael.

Nef diverfa fentiant in judiciis pœnitentium ; cum unus minus , alter vero majus alteri adulando, alteri detrahendo pheere velit : fed confiderata qualitate perfonae juxta modum culpa. agatur cenfora vindifte.

XX.

FigetCava, admonendi funt, ut perpendant, quia quidquid a fidelibus datur, redemptio peccatorum eft ·' ideo non glocientur ta'ibus lumptibns uti , fed magis timeant quod in veteti tcftamento de faccrdotibus diâum eit ; foivwiorem *populi eos deiere portare. Et* ideo cum magno tintôre folbmi fint, quorum donis panicipar.tut , qu>a magnum periculum eft judicctn fieri vi:x alkux , qui nefcit tenere moderamina vitx fox.

XXI

Vigefimo primo, ut fciant fit, intelligent, quid fit incefti crimen , fit hoc unufqutlque in fua parochia provideat ne fiat, fic fi faftum foerit , quantum celerrime potuerit emendetur ; ideft , nullus fibi accipiat de propinquitate ufque in quinto genu. "Quod fi ignoranter faâum fuerit, non facile credatur , fed judicio Dei examinetur : fic non feparentur in quarto genu , fed in poenitentia cunctis diebus vitæ fuæ perfeverent.. Similiter fit vir duas uxores inter fe fimili ratione ccnjunftas , aut uxor duos viros inter fe eodem modo conjunftos , aut compiler aut commater, filiolus aut filiola fpirituaiis de fonte, aut de confirmatione , aut Deo dicata , aut alterius uxor vivente marito « aut alterius maritus vivente uxore. His talibus nulla ratione in matrimonial» licitum eft conjungi . In pruno vero genu vel fecundo fi inventi fuerint fcclus perpetrafle fornicationis, matrimonii jura (a) ulterius fciant fe funditus perdidifte. In tertio vero genu fi inventi fuerint tali crimine pollutos efle , digna pcemfentia eos foblequatur , & tamen matrimonii jura *cis , non* viciftim * , frd ad ahes non negentur. Ubi vero mancipia non unius, fed diverte poteftatis junfta fuerint , nifi confentiemibus utnfque dominis , hujufmodi copulatio rata non erit . Quidquid vero * negligendo fentitur , & virtute qua potuerit non emendetur; nam hujus copula: auftor erit, qui huic negligendo *conférait* . Plura font que ad incefti crimen feribi poterant, ficut in matre, & filia, fit noverca, & pene innumera qùas menti ad feribenduin non occurrunt : hujulmodi tamen , & his fimibous perfonis copula maritalis in fempiternum fubtrahitui.

XXII.'

Frge/îw/rrvisde, admonendi font, ut fciant po-.'uiis denuntiare que fint opera milericordir cum fruftibus fois , que evangelica & apoflolica pagina compleâitur , quibus pervenitur ad vitam : queve opera iniquitatis cum fruâibus fuis multi* pheibus , quibus calle finiftro ad «sternum tenditur interitum . Et ut perjurii crimen omnimodo devitent : quia non fotum in evangelio vel reliquiis fandorum crimen perjurii , fed in veritate que Deus eft (fi mentitur) perpetrare dignofeitur.

XXIII.

Vigefimo tertio , admonendi font, ut fciant qnia in ecclcfiis quibu* prxfunt fponfi fafti font : fic ideo omni vigilanfia qualiter eas decorent, fic cis Cinceflanter deferviant, totius vitx fo» vigilantiam impendant

XXIV.

Vigefimo-juarto, ut horas canonicas tam nofturnas , quam diurnas nullatenus praetermittant I Quia ficut Romana ecclefia pfallit , ita omnibus ejufdem propofiti viam tendentibus ' faciendum eft I Et non folum novi tcftamenr documenta font eamdem formulam obfervandi , fed etiam veteris teftameoti, patet ratio : quia propheta Spiritu fanfto inftruftus profert: *Septiei indie laudem dixi tibi.* Et , *Media notie furgebam ad confitendum tibi.*

XXV.

Vigefimo quinto , ut plebibus denuntient, (f) Dqui fiiios, fic filias fpirituales, quos in baptifmate fufeipiunt, & eis fidejutfores dc iponfores fidei exiftunt, & pro eis diabolo, cui antea mancipati fuerant , abrenuntiant fic ideo ufque " cum adulti fuerint, & eis fidei foz fponfionem & abrenuntiationis expofuerint, fic reddiderint, in fua providentia habeant . Et quod ilii qui pro eis fpqponderant , ab eis eadem refpoufa ex integro exigant.

Finiunt ctmnes Abytanis fitx Hcytonii Betfilerqfif epi/copi.

CONCILIUM APUD OSLAVESHLEN

SUB WULFREDO ARCHIEPISCOPOCANTUARIÆ,

Anno Dccccxxt. Bcornulfi fcilicet regis Merciorum fecundo , in quo prxdifta Cenedrytha abbatifta priorem foam cum VVulfrcdo archiepifeopo reconciliationem redintegrat, addito etiam . corollario. Vide concilium Cloveshove jam proxime fequens , leâione feptima .

CON-

(a) alteri:»f. (b) .jutl

Pro decerneodOf nom etfti cum kareticii unum i» comtlium eonvemendum t

Anno 81J. habitum.

E< M..Î Ipp. To«. ?*t Iu.

Michael Balbus vacuum ex obitu Leonis Ar-meni imperium occupans, in ipfo quidem tegiminis exordio mitiorem fe przdecefTore fuo erga orthodoxos facrarum Imaginum cultores exhibuit atque inter cetera componendz pacis media'illud elegit, ut orthodoxi ftmul βζ heterodoxi epifcopi in concilium coeuntes', de reftituenda ecdcfir quiete deliberarent. Venientes eo catholici cpiicopi cum Hegumenis monachorum, concilium inter fe prius habuerunt, an expediret cum hxrcticis in fynodum convenire confulturi.

A Decretum eft non licere, communique confenfu definitionem luam feripta ad Imperatorem fynodica expofuerunt. Concilium illud cur Labbeus ceterique omiferint non affequor, cum de concilio inter fe habito pcrfpicua lint verba in exordio ejuidem fynodiez. *Nae qui ve/ln a Deo toronati imperii jutfu m unum convemmue*. Extat fynodica illa inter epiftolas S. Theodori Studii lib. 3. epift. LXXXVI. in editione Strmondi, ex quo Graece & Latme hic damus.

Epifatj ex perfona omnium Prapojïiorum ad Mtcbaelem fmperoterem.

Nos qui veftri a Deo coronati imperii ;uL iu in unum convenimus, minimi cpifcopi & przpofni, primam hanc vocem fub divimtns conlliluto regno veftro edimus adtoms gi-auarnm fit laudis; quod revocati fumus qui fueramus ejeâi; quod mifcricord'am experti, qui zrumnts pretii; quod refocillati fuerimus, oui deficiebamus, ab hyeme ad ver, a tcmpe-ltate ad tranquillitatem, a mori ore ad laetitiam, cova quidam & incredibilia cernentes. Tale emm ctl jullum imperium velitum, lctum, «j.undum, valde optabile, pacatum, «qui aroans, muliis alus appellationibus dignum. quod ad Chrifti vero De. noftn exemplum, diffidentia coaptat, zgra boat, triflia exhilarat, eximium quoddam revera Imperlum, & ex iis qux beata quondam pizdiiata fuerunt, par: quod laudibus exornare hominis lingua haud facile polht. Sed quandoquidem harc ita io habent, oramus & obteft.<mur indigni, ut *itero* ipfo conlpvClu vcllro frui nobis liceat, At iuavitbm/m vo.em audire venerandi ac <apientitlimi oris veftri ' ut quz auribus accepimus, Oculis intuemes .<nimo exultemus, quafi lugubrem quandam icHem moerorem noflrum hilaritate permutantes Et ^uoniam ahe um nobis loquendi argumentum de ftneera & inviolata Chrilliaoorum tide iioflra eft, illud cum reve tenua referre audemus, quod fi humanum quiJpiam cftet dc quo ferivo eft, & vel in ÎAi'ibtl'iini patriarchz noftn potellate filum, vel m nolira; non lulum parum aliquid, kd toium iplurn credere oporteret, ita jubente mandato. Cum autem de Deo lcrmo Gt, & in (Aum cui fciviunt omnia: non modo hic aut ille, led neque li Pet-us & Paulus, neque G angelorum quilptam foret, demutare qn p· piam vel minimum auderet, tanquam everfo ea rafone evangcno umverlo. Jam vero fer·monent, refellendi caufla, euin hererodoxis conterre apollolico mandato repugnat: mmimeque convenu, mb ad correptionem tantum modo. Proptcrea indigni nos pu imperu vellri famuli, ne hikerc qindem audemus. Quod fi quid eft cjuimodi, de quo ambigat aut diffidat divina magnifiienna veftra pie apati.archa diliolvi pofte t lubcat msgna ipfius & a Deo confirmata manus, vrl ut divinorum zmulatnx ad communem utilitatem, a verere Roma fuicipi decla'a'ioncm, p>out ol:m & ab mitto paterna rradilioric Irani mid us mos fit·t. Hxc

B Ελγ/γοΛι» *tx* rpccuTB ·χ«vτuv Î H^Bμό«v «wpc; M.^αηλ BatrrAea. φμ»i·

MEIΣoι'Yτι το αυτό' o-uMληλuθo'π xatπiχι A^Lfrv*dtoai*rra 3a«-rAwa< r'Aa> ^rcor iβuχo»o< π xl η^όμ^oτ, <·»«τ(α· *ytevfui ravrlue y^tyyôptSa int ri όμΰν χράτη, tuyapitiριov η* (f *cùvtiipiov ' οτιανιvλη θoμ^-oï* ><»τμ»voi, oτι βλiîïθημ!^ οι τiπiλ«<XMρ»μόo<, o?/ « *οι* /χΑιλο/χoτι 'aid *χ&ρΰιο tii tup,αχό* ζχAι,i *fïi Γαλήlίv*, 4»® αθi/μ/αi *fït itâupiav* ' ξόα »ιvα χ, χαρα3oξα *itepaxom*. Τoιχυτη *yap* ή *i<xaia ύμv> βαηλκα yappôowot, ii>φρότι»o*, xoλι X χτ», *elpiptapyor*, G ψiλ^/voviroXKa'rç ιηραι *xpotnyopixii ^ιβvvμo* · χ; ©w a„reÎT< <O>»β»τβoΛ, TO vivo^voτβ„ύ>»·ζ·Γ·, τα Av»ηp« χ«ρovβιΐσα *tfyuperif m iτχ* Cat^rAHz, <. f r«Aar *μχχαριζoμiπΛioîρρΛχo · h roèt*, e^xw-μ/oι$ m <XV *touapvi* ^λΰατα av^fw»· *ifyoxtotetv*. AAA' *iirn$n eecra* *rw< · *mapaxa^ip^i Hfl «vτιβoλiιμ3ρ>* er' χvτξioι, ι^ «ÎΤΤί τη r»ρ« *ΐμvv GteK* όξivdtr,x..<p*>nii ηî/πκ *àxiret ri* »«.τ/μ·>ζ ΓOμαιo$ *ΰμύιι*. «rsp*ΰσivάχόvoμ^ raûra χβτiφ*·όαλμβ *δiΛ vαμηoι* β'X/ρτηîτoμζυ ζvιόματζ* «krsp *ιι ινivμΛ χη^ιχη riu χζτήφHβv μiTivit!v*χoμi*oι fuφρoσόuκ βyα&ιχμιηι*. Ewl>! *if* · Ad^tyfi· D *πρi τη είλιχριη η* >ζ «μ*iμη»>îμ·> TaSv *Hptriavti» irî Ttitfui · ïXMioμ^* arJic *ηλμ^μσ* at'»inTq«, wc h *[dj/i* «v^ρωτηόv τι η vτo λι^o/,φ.ov, xi *χyiκτβiτ* nutùv àp-^itpitei η yap ημvv* T«Jv *'v«ξ/«v ^NβτaζόμΛov · *β'Ιι* vou τo *μιχρov, αXλα^ζρ* <l τo »atv *xepa^aspR11 i^to * ov* η. τη uVroAÀc «sAdLoixnK.Erfv J» *tropi ®toix. f-!(&too ó* λό^φ*, ou ιouλα τ« *οoμχβvτβ* · ou^ ό *"lirit n ttrit** α'λλ' oui' p Πiτρ®" Π«uλθi, oτïj i» *'Iτi* τ*5v a'y-Aon P», τoλμvισoζv αv «αv τo *βρχχύτχτM τβρχ·xirnrref* Je *iιβ* τβτβ τβ χαvτό »u«^prfA/ov αvατρiοo^Aβ' Πρo η τo *evnàpai* λo^ov αvτφρ»τaov *μιτ»* t J» iTipoioξ»v «.«vτaμivov, rif A»oroA«y *vaporyyt^ia, ù xa^ixo·;* · *à pi ri vpii wdeaiav* μovov. K«r E *èia* TBTt or avarier iocAor *ri tuafflüi* ûμ«v *xpàrxf*, X, *ypii^at* μovov *i χατα'Ioλμvμη* · E* *if τι αμφιβ^λλoιovov η χχiτiμivov* τvΓ *θi<$ vμvv* μ»>αλovo/α JwtAMtr^cM ciao ri *αρχιιpivi ivïιβéi* ' ή *ptya^n χ^ ÿiornptxTOi αύτη* γ«ρ, » ζηλoτuβiσ·® τα ·5πα *in' ώφιλ^α* τβ χαiτo, *χiλ<^<τάη> mapà τηi 4fpe<r·Curtpai Ptùptf* iιξασ-θαι τlu> *Sutaaawn*, aie αι«-Oτv π »ζ iξ ·χρyη *xarpor^paicTwi* ιξiioθη. AJ oι 7<xρ, *χρ/τημι'μτ,η βvτιλώ, i χoρv^χioττrη π&* rx·«An-

«ληβ-Μ* rj Θ«μ› , if Πι'τρκ m - κύρτοι φ*γ*. Συ Λ Πι7/>>* , $ »»< ηυτρ τη is'rpji a/wîepje-t» μ»υ τιυὺ txaXwrZ» · xj χ^'λ«ι βίαν ου χβτιχΑ'ΛΛ·» βυτη . Taon fyw το imp μΛ τ£ι ebefy'mt ἰούλη* σν* αυτή ον» θτρ ή »<- ρϊκλοτκ τύν TrrmrMW/sfwv. H' xpxratat «uv j(ièp του &tot> ηίζ* I xw^axd^tjwv ›Ç θ«φΑη 1 βαβ-ιλί* ¥ ^ftrtatôiv, ·v no^ott χρόνοκ ltetrot- »op$W, »i«î« xauSw va κράτο άμκβοντυ ι» ηνψαρΐαι π vtxec »χθρ«ν π ›£ χολ/μ/*τ. Ttyem , Γήο/η.

Λ tenuit, ad que» Dominus dixit/ ? fo" /***- «Vefiom mtom , èT porte tnferi am prevoieinnt adverfui tom . Hoc eft indignorum famulorum tuorum poftulatio : bxc noftra humilis fecundum Deum exhortatio . Valida ergo Dei manus fervet te mundo defiderabilem piumque Chriftianorunt imperatorem, ad multos annos fuperftitem , Ac ad filiorum filios imperium tranfmittentem cum profperis fucceflibus , hoftiutnque At inimicorum vtâoriis. Fiat, fiat.

ANNO CHRISTI

CONCILIUM IN CLOVESHO.

CHRISTI

CIRCA ANNUM CHRISTI DCCCXXII.

gtorntt^ regit Merciorum III. profidentibat Wuifredt orcUtptftipo Dtrobernta, torn ceterit epifcapit , obbotibnj , omnittmque dignitatum optimatibus: tn y«a poβ altquit ad ecclefiarom utihtatrnt, Vite mooojiertolir regulam, Ô regni flabilitatem pertinentia , de injutiu agitur Dorobtrnenfi tccltfie, per Ccnulfum regem Merctoram (jam inde mortuum) illatu.*

Anno dominice incarnationis 8xi. ' indiâione 2. de diverfis Saxoni® partibus congregatum eft fynodale concilium in loco prcclaro qui nominatur Clovesho, prefidente huic venera* bili concilio Beotnolfo rege Merciorum, AcVVulfredo archicpifcopo , ceterifque epifeopis At abbatibus, omniumque dignitatum optimatibus, cccte- foft'c>ruro fcilicet & fxcularium perfonarum , utilitatem Ac ncccffitatcm ecclefiarum , monafterialifque .'ite regulam, Ac obfervantiam ; * itabijjtatem quoque regni pertrailantes.

Interea ab omnibus in eadem fynodo refiden- l*^ui 4u*ûtura eft , quomodo quis cum juftitia fit tradatus , feu quis injufte fit ipoiiaius. Inter multa itaque qu® ibi afta & difta funt, monftratum eft , quia praefatus archiepifcopus VVulfredus per delationem , Ac inimicitiam , Ac violentiam , avaritiamque Cconulfi regis multas injurias perpeftus eft, Aede fua jufta dominatione injuftifttmc privatus, tam per ea qu® hic internos fcilicet io Anglia * illa funt illata, quam per illu qua per * vifionem praenominati Cconulfi regis ad apoftolicam fedem perlata funt , nec ille folummodo f®pe nominatus archiepifcopus, fed per eafdem accufatiooes Ac difeordias xtota gens Anglotum per fex annorum ferme curricula, lua primordiali audoritate , facrique baptifmafis minifterio privata fit . Super h«c omnia quadam vice idem rex Ceooulfus cum fuis confiliariis veniens ad villam regalem Lundoniam , conftituit diem (cum magna indignatione) quo idem archicpifcopus veniret ad eum · Quo cum veniflet , praecepit rex, ut relidis omnibus rebus fuis citiffime de Anglia decederet, nec aliquam fpem haberet redeundi amplius , nec per prsceptum Domini pap® , nec pro precibus imperatoris , nec alicujus alterius perfon® . nifi confentiret voluntati ejus , dimittendo ei villam tricentorum maoen○ena nomine Leogenesham ; infuper daret fihi , videlicet regi , centum viginti libras denariorum .

Hanc autem reconciliationem predidos vir Wulfrcdtu diu recufans contradixit· Cumque amici viri Dei Ac optimates regis , qui illum plurimum dilexerunt , viderent rapacitatem Ac violentiam regis, inftigabant archiepifcoputf», ut regi® voluntati eo tenore pareret , quatenus idem rex difeordiam, quam per nuntios fuos inter apoftolicum Ac archiepiicopum compofuerat , diflipa ret, omnem quoque poteftatem At dignitatem , qu® ad primatem fiedera pertinebat , eidem patri , juxta audoritatem quam anteceflbres ejus prifeis temporibus excellentius habuerunt, * Ac reftituerct. Quod fi hoc rex facere nequiviflet, pecuniam Ac terram, quam ab archiepifcopo exigebat , iterum ei redderet . Hac igitur conditione aflenfum pater reverendus prebuit. Sed nihil hujus pnedid® conditionis impletum eft. Nam tribus integris annis poft eamdem reconciliationem, poteftate , quam antecefiores ejus & ipfemet ance tllarn difeordiam habuerant fuper Sutbmenftre , tam in paftu , pecunia , vefiimentis, quam obedientia , qux ad fed<'m metropolitans» pertinebant, privatus remanuc.

Poft moricm autem Ceonulfi regis, cum Beornulfus rex regnaret , idem pater archiepifcopus ' Wlthrethus invitabat Cenedryiham abbatiftam hxredem filiamque Ceonulfi regis ad prediftum concilium . Quo cum perveoiflet , omnibus in concilio audientibus , conqueritur archiepifcopus de injuriis Ac moieftiis fibi Ac Chrifti ecclefia a patre fuo illatis, emendationemque ab ea (fi juftum eft) poftuiat . Tunc omne concilium pro juftitia invenit , Ac hoc unanimo coolenfu decrevit , ut illa omnia qu® pater ejus archiepifcopo Dinjufte abftulerat , jufte eidem in illo Ipatio * firefatus pater perdiderat . Quod ipfii humiliter popondit .

Placuit itaque Beornuifo * regi cum fuis fitpientibus , pro amicitia Ceonulfi regis Ac heredum illius, praenominato archicpifcopo fupradidarum rerum diligcntiftime reconciliationem Ac emeodationem facere. Quia autem hoc pr®nominato regi Beornuifo placuit , Ac humili prece id depofeebat , pro amore At amicitia illius confenfit . Heres enim fepe nominati regis Cconulfi expetiverat eumdem patrem patronum Ac interccflbrem habere, * deprccabatque eum humili devoiione , ut pro plena reconciliatione fufeiperet in quatuor Jocis terram centum manentium , id eft,

i indiûi· terti» fiKtJic x‹t «uniun S15· V«l ifitut ierbendum , indUlwae XV, »el boc Concilium ad ano. Iij Lferendum.

anno CHRISTI

,rit , Haregbc» , Herefordingland , VVambe.ea , Geduing . Tunc archiepiicopus pro amore Dei , & amicabih amicitia regis Beoroulfi huic reconciliationi conlcnfit , ea conditione at prxfata abbaii(Ta prrnominatam terram eidem arcbiepifcopo , illam terram icilicet centum manentium , *cum* libris quos Angit dicunr £a»dfoc , & cum eadem libertate quam ante habuerat ,· m perpetuam hereditatem traderer . Beornulfus autetn rex cum teftimouio totius fynodi liberam omnino proclamavit.

Jfta quoque reconciliatio nec hac vice rata fuit, quia poft hrc ifta promiftio xtt. menfibus imperfrfta temaufit . Retenti funt enim tres manentes de predifta conditione , & libri quadraginta ieptem manentium , icilicet liber de Bock* land , liber de VVambelea , liber etiam de Hefcrdingland .

Sequenti vero anno hrc eadem abbatiffa flagitabat colloquium cum fatpe nominato viro , qui tunc temporis erat in regione in loco qui dicitur Oslaveshlen, ibi enim tenebat concilium; ubi cum virum Dei inveniffet , confefla eft infipientiam tardate reconciliationis. Archicpiicopus vero cum magna dulcedine oftendebat fe elle omnino liberum de fiepe nominata reconciliatione ; dc fua autem parte (id eft abbatiffx) plura deeffe que reddere debuiffet. At illa coram polita concilio fuffufa leni pudore omnia qua deerant humiliter promifit fe reddituram. Libros etiam quarumdam terrarum , quos ante non promilcrat , cum terris in eodem concilio, archiepifcopo * libenti animo reddebat . Agellum quoque quatuor manentium, pro ejus amicitia, adjecit apud Her'gam. Terram quoque triginta manentium , ubi dicitur Cumbe ; cum libello ejusdem terre , pro emendatione archiepifcopo dedit, ut firma amici* tia inter omnes heredes Ceonulfi regis & archie* B pilcopum * flabilem permaneret. Archicpiicopus autcm hit omnibus aflenfum praebuit hac condi* none, ut nomina prxdiâorum agellorum tint abrait de antiquis privilegiis que pertinent ad V Vmcclcumbe, nc in pofterum aliqua controver* fia excitetur, de hoc quod fynodali aufloritate fi* itum eft, & figno crucis firmatum.

AHNO CHRISTI

H«rrt p»A« jurl'-c

tS· AD CONCILIA fub BEORNULFO REGE HABITA

ANIMADVERSIO CHRONO LOG ICA.

S.ppl,

SUb Beornulfo Mercotum rege in Anglia con* cilia nonnulla , prxfidcntc VVulfrcdo Dorobernenh icu Cantuaricnfi archiepifcopo habita , Labbeus ex Spelmanno in collcftioacm fuam retulit , fed cx neglcfta Beornulfi tegis epochs Cingulorum annos perperam «dignat. Si enim note clvomchx concilii Clovcshovienfis, quas infra ex VViihtns afferemus, admittatur, an. DCCCXX V. Bearoulfus regni fui annum agebat III. cx quo fit, ut concilium illud Angficum , in quo Cenedtytha abbatiffa filia fimul & hrres Coenulfi Mcrcorum regis defunffi , cum Wulfiedo Dotobcr- Ç nenfi primo reconciliata eft , non citius anno DCCvXX11, 000 vero anno DCCCXX. ut habet Labbeus, celebrari potuerit . Alterum vero concilium apud Oslashleo, quod poft menfes XII. a priori illo convenit , nonmfi anno DCXXUI. coaluit. Denique Concilium Cloveshovienfe, quod geminis illis tempore pofterius eft , five ad annum DCCCXX111. vel, ut indiftto III. in eo lignata conflet , anno DCCCXX! V. poft feptembrim pertinet . Concilium illud Govcshuvicnfc os infertus fuo loco leproducemus,

ᵓCONCILIUM ATTINIACENSE,

IN QUO LUDOVICUS PIUS IMPERATOR

Publicam pet-nitentiam fus fponte fufeepit, in Attiniaco palatio celebratum, anno Chrifti Dcccxxii. Palchaks papx vi. Ludovici ejufdcm Augufti rx.

r» F. Sir-

DUO in L«c *Synodo f,'flo memorantor , quorum oltemm ad poblicam Lmdvici Angetflt p<nitentiam fpe flat, alterum ad capitulo, ÇW4 de varkrebm itidem fiat*ta font . Utrmm^oe poncif ptrfbingnni annalet incerti aafiorii in banc modnm.* Ann. ixccxx11. HHudovicus imperator, facerdotuoi ufus confiho, de omnibus qux publice perperam geffit publicam pccnitentiam agit : fit poft hcc cunfta qux in regno tuo corrigendo invenire potuit , corrigere atque emendare curavit. *Sed de permientra Ludovici,* çar tjars *vitom [crtpfii pimribai enarro/.* Anno, *inynit,* huncfequcnti domnus imperator conventum generalem coire juflit in loco cujus vocabulum eft Attiniacus : in quo convocatis ad concilium epifeopii , abbatibus , fpiritualibufque viris, nec non & regni fui proceribus , primo quidem fratribus reconciliari ftuduit, quos invitos attonderi fecerat , deinde omnibus quibus aliquid lxfurc intuliffe videbatur . Poft hcc autem palam fe erraffe confeffus, & imitatuiTheodofii imperatoris exemplum , pttnitentiatn fponfancam lufcepit, tam dc his, quam qux iu Bernardum nepotem proprium geflerat, & corrigens, fi quid talium vel a ie , vel a patre fuo geftum reperire alicubi potuit , etiam plurimarum elecmolynarum elargmone , fed & fervorum Chrifti orationum inflantia , nec non propria iatùfaâio. ne , adeo divinitatem fibi placare curabat , quafi hrc , qux legaliter fiipcr unumquemque decurrerant , fua gefta fuerint crudelitate . *De aim vero rebiti 1» boc Jynodo tvoRaiii , & de cap.tultt emnd'r premnlgaliJ , Agobardai epijcopai Lagdanenfij , qui conventui com cetera interfuit , in libro de dtfpenfutiono rei ecclefipflicct copiofe differti bii verbi1 ;* In illis diebus , quando lacer & religiofus dominus nofter imperator evocato conventu m Attiniaco agebat, ftrenue providens de omnibus utilitatibus Ecommiflbrum fibi populorum , pervenit ad fublimiorem inquifitionem peineccftarii confilii ;' cupiens icilicet invenire , qualiter congiueotifiimx profeftum do&rinx , Sc abolitionem negligcntiarum , facerdotibus & cunâis honoratis lnis commendare potuiffet ; quod utique laudabiliter t infpirante Dei gratia, ouxfivit, eleganter invenit t

fide-

anno CHRISTI

fideliter ore fuo annuntiavit. Qy* cuts&a nunc replicare nimis prolixum eft, quit dt tone diftin- ai capitulis comprcflenfii font, omnibus aota eflet debentu. Hanc igitur rem eum miris tunc laudibus adboc inchoatam tnadEri noftri efierrent, dc praespue venerandus imex Adalardus, qui etiam dicebat fa nunquam fablimfas vel gloriofius caudam profieftus publici moveri dc cogita* ri vidifle a tempore regis Pippini uique ad diem illum.- tantum ne rcfpoodentinm, dt obedientium negligent!* humiliaretur. Addidit ipfe, dt ceteri primores, dicentes omni concilio, quidquid utile potuerit reperire fagaettas veftra, ad cavenda peccata, ad vitanda pericula, ad erigendam religionem, ad illuftraodam doftrioam, ad corroborandam fidem, ad excolendum ftudium fanftitatis, confidenter edicite, dc ad explenda paritururn Deo domnum imperatorem minime dubitate. Qui, quoniam (ut feriptur* facr* docent) peccata contrahunlPiafclicitatcs, perturbationes, dades & ilerilitates in populos, tota follicitudine curat, ut bona quidem ftatuendo, mala vero deftruendo, obtineat una nobilcum apud Dominum, ut remotis adverfis cafibus, regnum fibi cotnmiffum profpere Deo favente valeat gubernare. H*c dc his fimilia cum priores noftri jucundiftime loquerentur, ego, ut fcilicet humillimus omnium & extremus, ccepi quodammodo pedetentim, ut. pote magnis viris, iu fuggerere; Ecce omnipotens Deus praeparavit animos domni imperatoris, ut folliote velit ageofeere temporis vires conionas vel di(Tonas equitati. Expedit vero ut ea qu* diflona funt, fi poftibilitas fappetit, emendentur: in quantum autem poflibilitas non fatfragatur, cum timore Dei tolerentur, quatenus dum illicitum quidpiam ex neceftitate agitur quod declinari non poteft, timor faltem faciat excufabilem, quem exccutio non conftituit abfolutum. NecciTe eft crj;o, ut vcflta inJuftria magosnimitsti ejus faggerst pericula de rebus cccleliafticis, quas contra vetitum, & contra canones traftant, & in ufas proprios expendunt homines laici. Poftquamcnim diffuf* eft ecclefia Dei toto orbe terrarum, dc carpit exaltari dc magnificari per omnes regiones Cc nationes, cœperunique templa erigi a fidelibus imperatoribus ac regibus, atque epiicopis, vel ceteris potentibus, ditarique rebus, fic thelauris ornari: fuit etiam confequens, ut principum providenda leges promulgarentur, fic epifeoporum follicitudine canones (larueremur de rebus fanâificatis, id eft, facris locis deputatis, qualiter tuerentur ab improbis, tuerentur a gubernatoribus vel expedirentur. Convenerunt epifeopi viri fanβι, quibus tunc abundabar ecclefia; ftatuerunt illibatos confervari debere facros canones, qui firmati funt Spiritu Dei, ccnfenfu tutius mundi, obedientia principum, confonantia feripturarum. Ex quo tempore acceptum fic receptum eft, non aliud cfte agere cuiquam adverfat canones, quam adverfas Deum, fic adverfus ejus univerfalem ecclefiam; neque ienfam eft unquam a quibufque fidelibus, ut llatuta abfque ptnctilo religionis violarentu,. Quod ergo Deo auftore ftatututn eft, tX)va necelfiias, qu* tunc temporis non accidit, cxcufabilcm facere non poteft violatorem: quia omnipotenti Deo omnia tempora, omniaque volumina fatcolorum przfcntia funt fic ftantia; neque aliquid praeteriti poteft recordari, necfatutum aliquid expeâare. Quamobrem iftx, quas nunc homines pretendunt necցftitates, & quarum caufa fe impune putant res facras in ufas communes vertere, licet tunc hominibus fatur*efleut, Deo tamen przientes erant: quodque fpiritu fuo ftaruit ecclefia tenendum, eundis diebus ufquc ad finem ferali voluit cufiiodiri. Sed quoniam quod de facris rebus in laicales ufas illicite translatis dicimus, non fecit ifte domnus imperator, fed neccflores ejus, & propterea ifli «mpoÆbile eft omnia emendare, qu* antecedences mate ufarpata dimiserunt: faltem admonentibus vobis recogitare dignetur perktslum; quod licet vitare nequeat, tamen, dum penfat, timet, ae dolet, apud mifericordem Dominutu fiat per hoc excufabilis, Et vos communicate pondus perirati, iublevateque portantem in quantum fieri poteft: ut dum vos illi communicantes in periculis, & ille vobis compatieos extitertt in triftibus, aedefenfor in pervafionibus, dumque unum fitpitrs, tantumque periculum communiter toleratis, avertatur ab illo, nec non & a vobis, bnjulcemodi prrvaricationis vindifta. Cum h«c igitur a me dicerentur, refpondcrunt pie reverendiffimi viri Adalardus flt Helifachar abbates; utrum vero au> dita retulerint domno imperatori, nefeio.

ANNO CHRISTI

Nota Jacobi Siamomdi, S. J.

I *Ctetllieet Âttieiettefr.*) Eglahartut idea mrnf* A guGo <ct<t>racuai tradit in <twonico anni Dcc<«tu. Dr· •ar *heprretrr*, inquit, *Ctet.bt .eet rplfrtf/r & rpileter* *»<< BrrM'WMi /Z/i f«* r-jv XΛ/λΛ· *Itfte feet, felbteet* *teetem ftteif feetete iteelitat .tttedert terelit*. Uni»<tfa!em fyoeduni lotiu, imperil app*<l,t Hinrnuru* Rhemtnfu, & fcdl* Rouunc legato* a.limiT* (dibit la libra 4c divortio Lulhstii tt Tcibcrga.

54'

Nota Seter.ini Binii

a *Ctec/beet.)* RtaharJj* nepoi Caroll Mtgai «i filiPlppioo poil obitu·· patri* rex Italia rraatui, LaAovico patruo fuo ftruverac IttfiJi·* I qua, cum ilia uhutu, armata mauu Italiam tagreffu* effet, Seraturdiu feviribaa Imparent fantien·, abjââl» armi* illi occurrit, veniamque ini- j, |Λ ,<rrant fupp|lc<lB Jjnji- m, ramon ood ait exauditu, f<4 poem, port aliquot naenfe, oculi, orbatu, vel lpfe fibi tadio loog>orl, v>ta mortem coafcivit, v<l faite· ex dolore exeacationu infl>- £>a poft triduam interiit. Addic auftor vita Lu«lo,).-i, quod Caroll Maxai patri, fui nataralm filio* bn·, « D>ogcnrm, Tbeodorkum *It* Hutonem m ejufdem erintini, fufpkionem adduâa, i» manatlerium detruferit. Quibu» nerrüb, vulnu* confatalia infliûum ce'pit dolorem urgire, & lacryma, frequam irnea eacutare, eo quod and r*ufi,ni dvdifle abi videretur, dum fpoare veaieoii atque fuppliciter vea'am depte-anti ooo iadulfiffet. Cuba multi* gemitibu* UcryiuU vulau* coafriaatia faaar* uon poffat, Nequeat i(finio epifeoporum metu convocato, poblicam peregit P«eniieat«am, cum illia ritibu, haud dubia, quoe libro j. cap-tulariuiu fueram, capptyt. yp. «>. 4j. dt yt. lpfe ab «lna puM.cam pataltentiam ageunbu* tuar* canonea «clefiatLcm requirebat. Tempu, fit aâa & locum bupu concilii auAor v<ta Ludovic! breviter defcrlba hi* verbU : X«e*-daer *faeteit* (nimirum Stl) *ieteereter t»»· Ailieitcel*. 1» *, fametlileffet Uril, err et» rr^et fet frertrl- 4-/, pelait leltit-e fratri1er rrltatiberi flatfat, patt laete trr etieaJtrt f/uni : tbiejt eetetlet, fellei abfatal le.* *■* *lataligi elJafa'er. Pıβ get palata fa rreffi tteftf. I'"I* Cr *TlttJtf! laaperare.tr reterfbtn», pfntitatleet faataetaal feferplt, tae, 4t In, feeet fee te »rr. tw frjft.tr. ft ltr.ifter f feij le. fetrt fee itjhiet rtferiri eltceit pe. e rbtertfyeerate ltrfft/fer, ftrt ff* *let fee brebrrr fuptr eaeatferetfet tlrtermeet, fee rrfl, farti»! tre^rbmt. Hrt* veter·, annale,. Hoc e<xt«m'c·>n ventu Amniatenfi contigiiTc videtur, q.iod libro >. upitr S· conlinetur hir veil», . S

Lado.Im, d, •<Cr U< a«'dl A u Nane* ;»i. rlapablir.u

ANNO chmsτi 4k Pslthafi»· Ruberi»» r — SuriuM ». Januarii refait I.u4o*i run · U0A0 Adtihud' IpΓ* · <]a>buid»m

AD CONCILIUM ATT1N1ACENSE

Sub Ludovico Pio Anno Six habitum

Z D I T 1 o.

It SnPH IA' *bec forlr Artinitrmfi eaniiliO endite fini yer-rtle Hgrtkildu «lolkis femme tn A^tibertem O/ >*·» /nem .* g>jaa *totem. btflonem , Ü tenedit te ·L h lententiem , le^ti epnd Htncmernm Atrnreftm in opejcnlo dt divertio letberii <T Tbeetbergt In. ttrreget V. ktj vtrbtt :* Quidam nollrurum tern-pore JanAc *memorig* domini Hludovici pii au-gulh >n Auinirco palstio tunc fuerunt , quando in uuiverfah fynodo totius imperii , ctiam cum ledit Romane legaris, & in generali placito, le-mina quicdam non ignobilis genere, nomine Nor-tluldis , de quibufdam inhoneftis inter ie & vi-rum fiiam vocabulo Agelbertum , ad imperato-rem publice proclamavit , quam imperator ad l'y-nodum defiinavit , ut inde epifcopalis auftoritas quid agendum effet decerneret ; fed epiicopoium généralités ad liicoium ac conjugatorum erm 'rcmifit judicium , ut ipfi inter illam & fuum conjugem judicarent, qui de talibus negotiis erant cogniti, dc legibus frculi fufficicnnffune pnediti ; corumquc kgalibm judiciis eadem femina fe fub-jiccrct , 6c quod de queftione fua decrevificut , fine repetitione teneret : Si veto crimen aliquod effet, unde pernitenti* modum poft illorum judi-cium ab cpileogali au&ocitata depolccret, fecun-dum quod iacri canones prrfixerunt, et impone-re non negarent : nobilibus autem laicis faccrdo-tahs diicretio placuit, quia de fuis conjugibus ets non tollebatur judicium , nec a facerdolali crdi-ne inferebatur kg'bus civilibus prnjudicium , flt legem proclamation! femine protulerunt , ac le-gali judicio quKtliooi terminum contulerunt.

LUDOVICI PII IMPERATORIS

CAPITULARE II.

Admon itionem generalem continens ad utriufqne ordinis homines , cum inftrudiooe mifforum dominicorum, quos in diverfas regni provincias delimabat·

Extol eptrd Being. T. 1. pqg. djt. *edj. Fenf.*

C^SY NODUS INCERTI LOCI,

In one Ebbo Armeris eetbtrptfcopni in Dentem de/iinetnr ed fidem Cbrifii emuneio»dem

Circa annum Sia.

t» s»pH· p/i7/ /^\Uo tempore Ludovicus pius imperator Capi-tulare 1L edebat , quod cI conjeâura Sir. mundi in txxis in iyoodo Attiniaccnfi an-ni 8aa. praffitutum eft , Ebbo Remenfis archie-pikopus vel jam agebat in Dauia legatus apo(lo-lieus & fidei ChrifttaoK prreo, vel eo jam deftL natus fuerat ; nam in cap. XXV. eorum capitu-larium tranfmitrendse edicuntur leges illas ad cer-tos quoidam epifeopos , a quibus per totam pro-vinciam evulgarentur . Inter ceteros id muneris demandatur Ebboni *gnmuio potnrrtt ; tf pundo ei nn Itottrit,* (quod fcilicet procul a dkêcefi fua effet in Dama) *Aetedo tptjctpo tjm xnce* . Hec porro Ebbonis deftinatio in Daniam auâoritate fynodi üôa eft, cui dein Pafchalis Romani pon-nficis confirmatio acccffit, ut ex fequentibas S. Anicharii Hamburgenfis epifeopi literis difeimus ." liquas ideo recitandas duxi, quod de fynodo hac, alias ignota, nos docent. Ferte tamen ignota hcc fynodus ipfum eft Attiniacenfe concilium , cujus au&orirate Danicim miCQonem Ebbo fufeepit . Porro EpiilcJam defumpfiex Hcnfchenio in Com-ment, pratvio ad vitam S Anfcharii dic IIL Febr. Df. XIV.

EPISTOLA S. ANSCHARII.

IN nomme Sanftst, flt Individuae Trinitatis . Anfchariuc gratia Dei arebiepifcopos , omni-bus fanftis Det ecdefin prsfulibus, in regno dum-taxat Ludovici regia commanentibas . Nofle vos copia , quia in hoc libello continetur , qualiter Ebbo Remenfis archiepitropus , divino afflatus fpiritu , temporibus domini Ludovici imperatoria cum eonfenfu ipfit», ac pene totius regni ejus fynodi congregat· , Romam adiit, ibique · *vc-*nerabili papa Palchali publicam evangelixandi ii-centiam tn partibus Aquilonis accepit . Et quali-ter poftea Ludovicus imperator hoc opus fubli-mavit; feque in omnibus largum prabuit ftcbenc-volam , 61 cetera qu* huic legationi contigerant. Qpaproptcr fupplicitcr deprecor , ut apud Deum in-

e ^ ^—intercedatis, quatenus hec legatio crefcere &f'u-ædificare mereatur in Domino. Jam enim Chrifto propoftto ftr apud Dano* & apud Sucones Chrifli fundata eft ecclefia, & Sacerdotes abfque prohibitione proprio funguntur officio . Precor etiam, ut lus literas in bibliotheca veftra ad perpetuum memoriam reponi faciatis, & prout locus dictaverit, ram vos, quam fucceftbrcs veflri , ubi utilitatem perfpexeritis , notum omnibus iftud faciatis. Omnipotens Deu* faciat vos omnes hujus operis *pia* benevolentia participes , *ix in* cnlefti gloria Chrifti coheredes jx

" anno cwaisn *""

anno "*

<»:«8reis»iJWissK<sœ<s5isœ!SwsM!W®œiB®iss®sœ63®^

CONCILIvM LATERANENSE,

CHRISTI CHRISTI

Za yva *Pafcbalu pontifex eoram XXX/K ipifcopis Jr homiciiho fe ρκι^χvιf,*

Anno 82j. habitum.

t,SuPpim. M.nfi <· › PU- s»».

npHeodorus quidam S. A. E. primicerius & L presbyter cum Leone Nomenclatore, ncioo " quo in tumultu Romanorum oculis prunum orbati, dcin capite truncati tant · Necis hujus au âorem Pafchalem papam quidam infimulabantu', cujus Gntftrx de te futpicioni amovendx frequenti epifeoporum ÔT reliquorum ex clero concilio coafto , interpoGta facramenti religione fete ritu iollemni purgavit. Epifcopot ad XXXIV. intet♦uiffe Theganus in libro de gcftic Ludovici pu teftatur his verbis : ££*/ */xpradifiuf pmitifex cum yeramtnto purificavit fe tn Lateranenfi patriarcbid coram JupraJtftii lepat't ex popxh Rom ma cmn tptjcopn* ΛAX/7ZZ. 0" *preibytern CT diaconibiii quin· 1" &c.* X

CONCILIUM COMPENDIENSE

ANNO DOMINI DCCCXXIII.

In quo aftum inte :tera de ictus icclefiefticis per laiœs durpatis.

|»'a‹l Tββ. VII

HUjut cancthi notitiam eruit Steph. Baluziut vir „ eruditiffimm ex Agobardi libro de dtfpenlanone ec.~iefiaflic.irum terum: ubi pofl enarrata <]u :t Aimiactnfi concilio ±tfla filtrant annoCbr.fli* ccccxxii. Sequenti anno , *inquit A^obarduj* , cum acleftent julh (primores mimique ordinis) in Compendio palatio, & dc liisf illicito fcilicet rerum ecctefiafticarum ufu) inter eos feirao habereturi ad hunc modum , poli multa colloquia, in quantum ego intellexi , ratiocinia iunt perdnets , ut primum quidem iutdledibus omnium inculcarentur <lcliâa de rebus («ens inlicite ufis, poft vero cum Dei /timore in illis qitss Jubebant laici cautiores effeâi, etiam in his quar renunferunt ecclctiis fideliores atque dementiores esifterent ; ita ur& luis •dhibfrent pietatem, ut & ecclefiis defentionem, herctqur compiuenti concordia rcmedUbilo ac venisbilis, otfenfioque ' comitante pietate de induigentia quoque edet fecura .

/rraiabii. efttfln <·* °" a

Hanc rem cum Dommus imperator audiret atque perpenderet, volens eam ducere ad tranquillitate» pacis, qus ad modicum turbata fuerat , quantum in fe fuit, fecit untri epifcopos & comites in contentam & pacem. Ex hoc itaque pu•avi ego, quod eodem modo quo dominus imperator penfavit atque intellexit rationem , fopirique fecit diflenûonem, omnes etiam comites vel honorati eui inteitexiftent atque voluiffent. Sed c contrario, ut audio, ifti de quibus nobis fermo eft, inchoatam difrordwm magnificant, Side concord's in coafpeélu domini Imperatoris mini fc ajdiiTe vel inieiicxiflc dicunt.

Nota Stf.*en.* Baluzh

Anno itsque fequentl poft conventum *A* 'f lniirenfjm , $4 eft, anno DCGCX X|I *l.* hsbiie eft fynodu» epudCon'.-pendlum , io aul rurlum aflum eft 4« rabat facili lllicil*u(l»* . Quam (yooJutn miror a nemine haflcaui agniraoc luilTc . Çcrre coo-cncus habili <n Compendio *palrtio* anne DCCCXXIII mcnle Norembri , ur «diflum fuerat ln eonraotu Fr'ncof<xd e.l5 , rrconoaei» facit Egiohardui, in «vqua legato» para P.lrh.ll, audito· fulfla. Cu/ua rei »>c-miair euam auflor -it* LuJovrl Pii, iteroqu* auflor uo- D?,'iUM' § ~ I. Ne quia »«ro cenitatur conventum tuif-i-lamere politicum, non aut·», «cclefiafticum , adaeque nec fynodum : taftis eft Agobardut , ai conrtntui intarfiiifla •lij» cplicopo». Vigebat autem hic moi per «as tempaftatea , ut epifcopi in con'cntlbna >llla regili iraffarrnt de KHt facti» & ad religionem paninantiba», feoûm · laiela, C rea elfet mare fpiritualis , fimul »elo , fl rea ad dlfcipliaam ecclaiiaeicaaa paninarat. Quo flebat › ul decreta dam in publicum ederentur, nue concilii ep'frnp.l a •ufloritata & dignirare erant iaftrufl· : nt pluribcu offendit Marea , la hbro »i *dt* Concordia cap at». Quare dnbinm nou eft , quin hlc Coapandiaufia concentui, m quo aflum docet Ageba'dui de reboa fama illicite ulla , referri debeat inter fynouoa ccdtfiaftkaa * non fectrt ac alia qoa faculo illo celebret* *fuerunt.*

CFAD COMPENDIENSE CONCILIUM

Anno 81J. habitum

ADDITIO.

TjOenitentiam de iis , que contra Bernar- *JL* dum lialis regem ceterofque conjurationis in te inftruftx confcios admilerat, Ludovicum piam imperatorem in conventu Attiniaccnfi ab cpifcopis iropofium egiffe ex tufteritate anonymi, qui vitam ejufdetn Ludovici literis conGgnavit, res eft nemini inexplorata. Verum « cundem regem iterum correaum de commiffis quibuidam exceflibus, iterum emendationem fpopondifle in conventu quodam Compendienu, omnes

anno CHRISTI

piritw «dmiflurot arbitrer. Cun id afferatur in narratione corum que gefta font io alio conven- (u CompendienG, io quo Ludovicos imperio pri- varus fuir. Hcc enim Ludovico exprobrant fedi- tioG conventus illius patres : Air *forte iaterita* e- Ztad *tegeret* , *Mt* m cea/pe/ht *Dot qaid^aaeu àoloft agent* (p<r«He«rraw *fitaalated») ficta jm prideu n Cmpeaiio paiatio ah alto facro cnonit corre- ptat* , ceraw m»»i *tctlffia eau fectffi etotaihtts. m-* rvw *efi.* Quifaam fuerit conventus ifte Compen- dienGs inquirenti mihi, nullus alius porter illuni occurrit, in quo multa fe fperaffe bona ab impe- ratore fcribit Agobardus in libello de difoenfat. eccleGaG. rer. nihil impetraffe. Ut multa iponde- A ret, vemamque de rebus a fe perperam geflis po>. fceret, ômßi kxcaffe Ludovico divinae ultionis me- nn; nam m *teupeer,* ai: anonymous vit· ejus feri- pior , fMdaav *predigtefa figat apparentia* «aumn· Mt*peratarit folltctuiiau.* Quaoquam vero nou ne- go leditiofoa bofce epifeopos tuse omnia per in- juriam principi exprobrafle ; neque enim nâe e- mendationem fpopoodit, (ed Goccre Ac exanimo, cujus rei teitem Agobardum exhibeo, qui io eo- dem libello hcc de imperatore teftatns eft.* *Haat rtu Dtuiout imperator met aetdiret, vim tau dedeteere ei tranquillitatem pecu quantam in fe fait , fecit tauri epifcopm & comitet t» confnfttm & pacem.*

anno CKristi

ANNO CHRISTI

ANNO CHRIST)

VITA ET DECRETA EUGEN1I PAPÆ IE

EUgeniu* · natione Romanus , ex patre Boe- mundo, k fedit annos* quatnor,menfesduos, Γ,/ζΛπ'.· d,cs v,£'nt' & :rcs ' Hic etenim venerabilis & przclarus vir mago· Gmplicitatts atque humilita- tis fuit Do&us ferentia, ferment prjrciptius ,for- mapulcrior, largus petentibus, mundum ref- puens. Sola quz ChriGo erant placita, omnibus diebus ac noâibus cogitabat. Hujus pntfati pon- tificia tempore ubertas non modica totam non fo- lum Romam , (ed etiam pene· totum invaferat orbem· Quia quidquid judo percipiebat a iobdi- tis pondere , non folum pufillis ac viduis , led etiam divitibus inceftanter omnibus diftribuebat . Maxima autem pax & requies ejus diebus uni- verfo fuit in orbe Romano . Quippe nam ipfe .onus elfe. p.e.. .mico., „uid .bud ^ύ- nc.vcs, d'G quo4 'pfc fuis honelbs gerebat mo- r'bus, Ak pG pariter gerebam ? Archipresbyter e- mra hujus lacranifun· arque univeria'u eccleGse fuit. In qua non per modica tempora fuum mi- tifice propoGium rexit. Poflea a Romanis cun- <3is pro mernorum pia relationeeleftus port tran- fhum fanâitlimi domini Palchahs psp« pontifex fadus rfl. Tenuit autem presbyteratus ini tem- pore ecclefiam best» Sabina; ooartyis poGtarc m Aventino monte , quam Deo difpenfante , ^poft pontificalem libi attributam granati ad meliorem cultum perduxit . & piétuns undique decoravit Hujus d.rbus Romani jud'ces, qui m Francis le- cbantur captivi , reverti lunt quos in parentum proprta ingredt permifit, & eis Don modicis rclD de p.tnarchio LateranenG prebuit , quia erant pene omnibus la<ultat<bus defftttuti. Fcctt aurem in ecclefia beats Sab na: inarty ts Gipradi&e cibo- rium er argento puuflimo penfans libras^. Idem venerabilis przlul, ubi iupra obiu.it.

i«ctio<m '

B <···Λ·i *pepal·· ^»···· imerreeetar* ·* ,Λ *r*f*f"< fi» »»·*** ·elle, ·ι9* X"/ê?

«nmd/»· *legtae fe.erlat, eldeae leti, c··* ∨ *feefiieatetr* , va *reatttatleae peaupclt o aeflr· fabfaeel* ar . *De tiei ee· 1»afl IIIMUe eu-*

CtMîle J-dites , 1er H f»l seeihs pereeffe delrelt , pav f«at *lttCicieet» pelefiet le lee utie Çcaue eteeeettu , eat te re- tere, PreeisesHi eeereeri debet , la peejeatitue aefireee ae- aleet . Veiaat·· «vaverew É» ae·»··· eeraeet frire, t? fa- l»le· de aaaere ihi crédité edateaere. Neeiffiau edateee- •••l , ·' eataes leatiaet leeU Del tretlaae O aetreat bebe.*

reatiea· bait peaufici. Initio pontificatu» Eugeuii a Mi- chael» imperatore orient'» mitfa eft legati· ad Lttdovicu·.

·«<·»· *epefe^ret fedlt* ettgereet . *hte , ·» fe* — , fi credun· dum eft libello feudcfytiodi Pattfieafia *) pervenernnr In* Galbai menfie Odobri, cum Luloeicua imperator ad»er- fut Bri'onet tn erpeditiooe elTet . auditi» pottea menie Noembri, & a fe dimidi» , fuo» adjunxit Ludovicu» im- pernor Irgatoa ad Romanum pontifice·», qui non fyaodi CQgen'a, fed t»ocum cootcocu» ahcuju» ioftituendi licen- tiam peterent , in quo viri doâi de cultu imaginum inter (e Vxquiretcnt & dtfputarent. Quid in pfeudofynud· aâum fucr't mira dicetur. E« parte Ludovic, fuoâu» eft lega- ιo·ηι» or.«ere J· na» Aurchaoenfi», qui contra Claudturn l<nDoœaih..e> Felici» difcipulum hi» temporibua tre» libre» *fenpfit* , quorum primo impugnat fraûiomtm (aerarum ima- ginum. Secundo contra euoidem fandae crucia adorationem Jebndit. Tertio fanâorum cultum & peregrinationem Ro- ·»"; <J limina bo:»rnl· ai-oftolorum fuRcptam propu- gnat & tuetur. Michael ttuperaor par obitum Theodori St.dit», exemplo loeum» Baptifta pueeantea impavide mo- nent», fe-urior redditu», Euphrofynam moniatem duxit in uturam, eoque faâo fe u«a eam toto orientali tmparlo ia fummata perniciem induxit . Dani pradicartone Ebbuiia Rbeeneafi» auhiepifcopi ad fidam convertuntur. Crtatiia» in oie.rop. lib. t. cap. p.

b Jrd/r r»v< «·»»·>») Baroni» afiramt Eugeaium tribu» taatutn anou fediffe , & quod *hic* quatuor anni Eugenio attribuantur , mendofnm ββ< , ldqiM Aimolni aliorumque fcriptoruai hujus tvmpoeia auâoritsta confir-

Q,a*tenp^ *re leptil·-* patata,l» ia Ci»·»» re- aetla».

fo(S Aare- Jiaaeadt II btt eoatr» CUadaum.

Qp*«die Metit!

Notæ Severjmi Binil

a E-g»·».') Decime quarto Kalcmla» Joola» , IMe Sl,, fuc·*«flo·* P»fchali, Eugcniu» 11. crearua «A la fchtT- marc ral< . «'l quoj componendum Ludovicu» la>|«rator m>(lt tn urbeni fil'uw fuutn Locharlum I qui dual la ur- bem vauilTt' , & ab Eugenio honorifice fufeeptu» fullfer , *fietera pef*l'* *areal* , Inquit auAor «>|a Ludovic! *,)aae-*

Dee -'M *efeat* . la urbe tiifligt, accadarve coafeafu pontifie» politicum urbi» im- perium i rimarium habentit, <it eUâioae pontificia abU- iifrue <eftiiueti.iu elldic confiltutionem . qua extat apud Sgoaaro dc -g>o Italia , anno tsj m LuJour·, hia ·t'b» Fa/*···/ *tu ed eleDieaeae pea, efirl,* *aedert* tttire, *ae^re hket regar* //»»«/ , uWd *eheaed lapediaua-* . *Velameu et*

Coett'sal

DIPLOMA EÜGENII PP.

EX APPENDICE VARIORUM

poft chronicon Reicherfpergenfe anno lén. Monachii in Bavaria a Gevvoldo edita.

epifeopus fervt fervrttm Dei Kathfrt· -Ci ds *fettHe Fevtfulfil* ecclefia, *D Metheiioec· clefia Speech Jelieitf. qua tf Sertgatarenfis* mrara· *petttr,* atqee *Aleviu fettHe Httrewefie ecckfia , petilae mode An»oei S. Veteerenfis ecclefia epifet-* M» *eli&D Tetttmdo,* ttec am Mowers *deci-*

Far» h«l·· H-adia » J„lio „ <·"o>.l »«·

-bat & optineatibat, exercittbafyeu flebit

anno CHRISTI

fir derw dsrsfar, *& tAxrxvix,*

Defiôcrio (alutis animarum veftrarum, filii in Cbrifto carilGmi, cum audivimus chriftianiffimam cooverfationem veftram, Ac fande fidei bonorumque operum veftrorum proceffum, fammo gaudio atque letitia fuimus exhilarati, quia divina in vobis operante clementia, ut apoftolus ait, ubi abundavit deliftum, ibi fuperabundat Sratia » atque quomodo fanâa Dei ecclcfia noris temporibus quotidianum in eledioae veftra fufeipir incrementum. Cujus optabili* rumori* index fuit rcverendifftmus Trolfus fande Lauriacenfis ccclefia archiepifeopu*, Ac fandiffimus frater nofter, vefter autem fpiritualis pater, qui per fuam fanâam praedicationem adoptivos Deo vos B genuit filio·. Is itaque ad apoftolorum liminaorationi* cauffa veniens, novam ecclefiam noftris apoftolici* benedidiombus informandam fubnixe commendavit, quia Domino auxiliante, catholice gubernandam fufeepit. In quibus etiam quondam Romanorum quoque Gepidarumque ctate, ut ieftione certum eft, in feptem epifeoporum parochias antecefforcsMui jure metropoiitano obtinuerant dicecefin. Qtia ex juftitia Ac lege praefatus Deo digniffimus archiepifeopus debito obligatur, ut illi terrs prius Chrifticolc, atque fuorum an. tiquitus autecefforum credite providende, quam nunc vos Dei omnipotenti* occulto mediante judicio vclut hereditariam poffidetis, ipfe evangelicu* agricola diu negata celeftis fpargat femina C vite, atque in lucrandis Domino Cbrifto animabus redivivam de vobis nutriat fegetem. Quem nos doâiftimum divini oraculi miniftrum ialuti veftre cognofeentes per omnia neceffarium fide Ac exemplo probatum merito erga illum apoilolicam fervantes femen tiam, qua dicitur, *quomodo eredenf fire prxditexte, aut quomodo prxdicabunt nifi mittentur?* ab fanâa Romana ccclefia matre vobifcum reâorem tranfmifimus, atque in prefatis regionibus Hunnic, que Ac Avaria appellatur, fed At Moravie provinciarum quoque Pannonie, five Moefie apoftolicam vicem noftram Ac dicecefin, atque jus ecclcfiafticum exercendi, Ac uium ac poteftatem Lauriacenfis ecdefic archiepifeoporum fibifuccef-D foribufque fui» caûonica audoritate committimus, atque hujus conftitutioni* noftrsr decretum fuferiptioni* privilegio roboramus. Pallium przterea juxta confuetudinem antiquam fanditati fux dedimus, quod ita conceflimus, ficut praedeceftore* noftri fuis prxdecefforibus conceffere, privilegiorum fuorum fcilicet integritate fervata. Cujus dile&ioni quamvis hoc debito permitteremus, propter veftra* autem petitiones fuper hac re flagitantibus ad honorem fuum noftram apoftolicam vicem Ac auâoritatem infuper accumuler mu*, quod nuuquam fuis permiffum eft prioribus. Quatenus fit vos confratre* & coepifcopi deinceps ei reverentiam ampliorem exhibere feiatis, & iniane dodrina eselefti* eruditioni* ad Kdihcationem E veftram ut filii lapiente; obediatis, atque vos laici primates, & vulgus faluberrimis praecepti* fui* Don vclut homini, fed tanquam Deo humiliter obtemperetis, dt in fide catholica, quam per Dominum Jefum confecuti eflis, fortes permaneatis. Nam totius doli artifex diabolus cujus dominio At pompis iu baptifmate abrenunciatis, jaduram At damnum veftre falutaris furreptionis molrfte patitur, ac per varias occafione* xizania perfidia feminando vclut multa injuria bacchatur, fic ut veftrum aliquis terga vertat fanâa profeflionMnceftanter molitur. Quapropter farpe didi archiepifcopi videlicet palloris vefiri a Deo deftinati inftitutiooibu* benigna» SUte* pnsbete, qui VO* fic verfutiam fathane cavere atque ejus eterooscruciatu* evadere inftruir, ac ipfe in die judicii de bonis operibus veftris feculoram Domino perpetua remunerando* gloria prefentabit. Ad perfedam autem Ac necсflariam eruditionis veftre falutem, ut comperimus non fufficiant pauci, qui snodo conftituti funt vobis epifeopi, quia plures fnnt adhuc gentilitatis errore ibidem detenti, ad quo* propter inopiam preconum divini verbi nondum pervenit notitia Chrifti. Idcirco enim, ut accrefeat turba fidelium, ftudeat follerria veftra pro mercede Ac remiflioоe peccatorum vellrorum adminiculum atque juvamen praebere reverendiffimo Yrolpho arcbiepifcopo, quatenus dudum illic conditurorum epifeoporum numerus impleatur, qui congrue conftituti, Ac vobis poftenfque veftris poterunt effe proficui, fi ad rcftaurationem ccclеuarum propter nomen Domini de poffeffionibus veftris, quas reditus dotcfque earum fama divulgante quandam fuiffe noveritis, sternam fufficicntiam vobis comparantes cifdem ecclefii* ipfi conferatis, idonei* viri* ad hoc minifterium clcdis, maxime in illis locis, fi opportunitasficutilitas commendaverit i ordinentur antiftites, ubi indicia ecclefiarum fic «dificiorum fedes pontificales oiim fuiffe demonftrant ; fin autem illius arbitrio Ac deliberationi, qui vd ubi difponanrur epifeopi concedimus, cui vicem ncftram apud vos ecclefiaftici regiminis per omnia comtnifimus.

A^sr-

BUG E N II EPISTOLA

L«t>b in A Mod. >ou vn.

ad Beanaudom Viennensem

Archiepifcopum.

Engtnittr epifeopnr fervat fervorum Dei, rrrrrna*diffimo frain Bernardo nrcbieptfcopo Viennenfi.*

Cingaudeo valde, quia licet in aliquibus detentus, tamen pro magno apoftoli Petri amore noûroque, litteras veftr* fanditati* nobis reddita funt: per quas mire cognovimus qualem ergantoeffexercefucaritatevidefictfanfis.Undegin* memor noftri fore non debet, quia tu* dileâioni* afleftus in vifceribu* noftri* refedit. Et ideo quocumque loco fueris profedus, ad rem eccle-fic tuse peragendam, optamus ut clavigeri te Petri dextera circumtegat atque gubernet. De caulfa, frater cariffime, quam nobis per veftra* fyllabas intimare curaftis, hoc exinde fcire vos volumus, quia quantum potuimus recurfu ledionis illam in feriniis noftri* invefligamus ; & quidquid poft audoritatem Romanam, in Juftiniana etiam lege comperimus, tu« fandifats pct noftro» apices intimamus. In cap. d.xi.ejuidem legi* ita invenimus. Ut * deferiptio XL. annorum, *^*7 venerabilibus locis competenter aptetur ; neque''' f''* xx. vel etiam xxx. annorum pneferiptio religioni* domibus apponatur, fed ibla XL. annorum curricula, non iolum in legati* fit rebus exterioribus, fed etiam in hereditatibus facri* valeat. Ex quo per auâoritatis noftre ferienr quam vefire dirigimus caritati, ut *û eatrffa* itaeil,quemadmodum veftra nobis denunciavit epiftola, veilrc ecclefie earn conceffatn non dubitetis.* fimiliter veftrum plana privilegium vobis redintegratum, quod pnedcceflbres noftri veftre fcdicoocef-lerunt, cognofcatis. Neque enim aliud nos velle debemus, quam quod illi irrefragabilibus regulis firmaverunt. Deus omnipotens veftrum femper & ecclefi· veftre ab hoftibus honorem cuftodiac. Scriptum per manum Agatbonis, notarii & fcfinia-

---------_ m»rii, in amir Julio Indid. xv. * Bene valete. A
anno Data viri. Idus Julii per manum Georgii bi-
i.HKisTj bliothecarii fandz fedis apoftolics : imperante
Îmi- domno piiffimo augufio Ludovico Imperii ejus
anno iv. ·

'·/ ftêtvt **DECRETA EUGENII PAPÆ II.**

£x *concilio Rbemenfi.*

I.

!d*t?7.7'a Qy* excommunicato, donec ab eo qui eumex-
'11 «^"communicaverat, vel ab alio audoritate *ledis a-*
««pincip»- poilolicz abiolvaiur, fcienter communicare prz-
Λ"". fumpferir, excommunicationis (ementia ipium teneri cenfemus.

IL

Prrcipinws obfervari, ut qui in orjine fubdiaconaïus, eut fupra, uxorem duxerint, aur concubinas habuerint, officio ccclefiaftico & beneficio carrant.

Statuimus, ut (andimoniales & mulieres, quz canonice nominantur, & irregulariter vivunt, juxta beatorum Benedidi & Auguftini regulam vitam fuam in melius corrigant & emendent, fuperfluitatemque veftium & inhoneftatem deferant. Quod fi non impleverint, fi qua ipfarum mortua fuerit, Chrillianorum careat fepultura. Prohibemus etiam, nc in carumdem collegiis aliqua, nifi qur regulariter fuerit vidura, recipiatur.

! V.

Decrevimus, ut hici ecdefiaftica negotia terminale non pixiumant.

V.

Audoritate apoftoiica prohibemus, ut nullus advocatus przrer jus fit beneficium antiquitus, aliquid fibi arripere vcl uiurpare prefumat. Quod fi quis contra hoc attentaverit, Chrifttanorum careat fepuhura.

VI.

Nullus in decanum "d archidiaconum,nifidiaconus vel presbyter, ordinetur. Qui fi ordinari contempierint, honore fufeepto privemur. znno CHRtsv

VII.

Temerariam multorum audaciam, qui addeteftabiles nundinas ex eondido venire fuient, ad ofteotationem virium fuarum, omnino & fub anathemate fieri prohibemus. Quod fi quis ibidem mortuus fuerit, poenitentia & viaticum ei non negetur, ecclcfiaÜica tamen career (epultura.

VIII.

Decrevimus, ut fi quis in clericum vel io monachum violentas manus injecerit, anathemati iubjaccar, & nullus epifeoporum illum prefumat Babiolvere, nifi mortis urgente periculo, donec apoftolico przfentetur afpedui.

IX.

Innovamus, ut fi quis pro vindida vel odio ignem appofuerit, vcl apponi fecerit, non abfolvatur, n:fi damno, cui intulerit, fecundum facultatem fuam refarcito, juret fe ulterius ignem non appofiturum ' & pcenitentia ei detur, ut Hiercfolymis, aut in Hifpauia, in fcrvitio Dei per annum poenitear.

X.

Przcipimus, ut pro chrifinatis & olei facri & fcpulturz acceptione, nullum pretium exigatur.

X I'

Przcipimus, ne conduditiispicsbytcris ecclcfia Ccommittantur.

Nota Sevemn i B*in* i i,

Epift"1* fub nomina Lug«i>4 pap· It a pfeu locon*«ntu P«'t^«n6 aJ Mahaelcm imparaiorem da cullu imaginum rtkilxi, citat In illo pfeadolibcllo fynodi PariGenGa i qui anno <590. fine ulla mentione auAorla, tt loci un.It acceptua elfrt, <o»Tu, eft In lucem tI typographie Vve.h.Cana Fraocoiurtenfi · cuju» Illa fidei & auhlufitatia fit, infra dicetur.

£ IN CONVENTUM PARISIENSEM ANNI 814.

JOANN1S DOMINICI MANSI

P ÆM0N1T10.

Quid c.iuffa fuerit Colleilonbut ante me fert omnibu/ Conventum bunc Panfienfem omittendi, ignorare me pemtu/ profiteor, neque enim permazijJ, illo/ credo, rejeflionem a Patribu/ tllu f»fiam de Concilio Ftcano II. iw cauffa Sacrarum Imaginum celebrato, cum eo pariter nomme Japprimendi iliit fuiffent (J Canone/ Concilii F-ancforditnfii anni 794 *qui perfimih cenfu*» Cunuiium illud notarunt, ut Eruditi/ omnibut exploratum eft Aeque paruer jatu canffa fuppeicbat ejujdrm coitioni/ /.fla reticendi, quod tam multa Patre! illi aggeraverint contra (aerarum Imaginum cultum, poftquam a noftrit Theclogit plano ad aculam demonflratum eft errore, quem vocant, fafii decepto/ tam Francjordienfet quam Parfanfti, Oeeumen/cum Concilium ÎT cultum Imaginum repudiate·, opinabantur enim a Aicam/ Patnbu/ admiffum fuiffe imaginum cultum abjulutum, ÎT venerationem quali! Deo debetur quod fane impium effet & fuperftitiofum. Huc omne/ eorum criminatione! tj invefhvtt /peflant. Eadem, qua tIIt, mente vocem* adorare *accipient ohm S. Grrgonui Magnu/ m Epiftola ad Serenum Regefi. (. xi. epift.* 13. *fcnpfit.* Perlatum ad nos fuerat, quod mconfiderato aelo iucccnlus, fandorum Imagines fub hac quafi excufatione, ne adorari debuiffent, confregeris. Et quidem quod cos adorari veru-.ffes omnino laudavimus,- fregifle vero reprehendimur.........Ahud eft en>m pifturam adorare, aliud per pidur* hiftoriam quid fit adorandum addifeere. *Cauja vero, rur deripere Patre/ utriufque Conventae potuit, ea fortaffe habenda eft, quod nondum inter Gallo/ introduit fufat ufue exponendi Imagine/ ad cultum ad prototype/ relatum ; adeoque, ut fiert folet »<s re nova, fufpic/ofut dlit fuit cultui tfte apud fe inafitatUJ, M quid fuperfi/tiqfi & cultui abjoluti contineret,* e -r j e c e e

SYNO-

MICHAELIS BALBI ET THEOPHILI IMPP. CONSTANTI *NOPP.*

EPISTOLA

De non Adoundii Imaginibus

Ad Ludovicum Pium imp. Komanorum de anno D. DCCCXXIV.

In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sanâi, unius,'foli, veri Dei. Michael & Theophilus fideles in ipfo Deo Imperatores Komanorum diledo & honorabili fratri Hludovico gloriofo regi Francorum fic Langobardorum, fic vocato eorum Imperatori.

NOtum effe non ambigimus veftrx fpiritali dikiftioni feriptum efle: *omne ditum optimum tntu dotutm ptrfeUum, defurfum tfl, dejcendtir u Putre luminum*. Et iterum ait Spiritus Sandus per Sanâiftimum Salomonem: *Ptr mt Regtt régnant & potentes fcrikunt juflitium.* Et per quemdam Prophetam ait: *Ego fuftitavi ets cum juflitii Regem.* Nam quidem hzc a Deo data Domini fic Salvatoris noftri dona fufeepimus, propterca hoc dignum putamus omnibus unius tribus ooftrz fidelibus fir orthodoxis Chriftianis, fie maxime veflrz Chrifto dileâz fie pacifiez gloriz, omnia, fi poffibile eft, fubciliter adnuntiare. Ae-ramen ut non multa loquamur, brevem in fermone hoc rationem vobifeum faciemus. Duo enim capitula magna fic przcipua eft nobis cordi intimare. Unum quia dilpofitor omnium bonarum rerum Dominus Jclus Chriftus verus Deus nofter adduxit ad Impcni dignitatem. Alterum quod permifit propter quxdam peccata fubjeili populi fui provenire quaidam tribulationes. *Sed* ut facilius intelligi polfit, breviori termone comprehendi poteft. Attamen nereffe nobis videtur ut initium rei quam profequuturi fumus, traftanae inchoemus hoc modo.

Igitur tempote Leonis, qui ante nos hoc imperium tenuit, quidam homo Thomas nomine, «ntiqui diaboli difcipulus, fic ejus operis promptus perpetrator fuir. Is cum eftet cuidam ex maximis patriciis fubjeftus, tempore quo Hercna imperium tenuit, fraudem operatus eft in dominum fuum, fcilicet concubuit cutn uxore domini fui. Cum hz: rrs ad notitiam perveniffet, profugit in Perils timens legalem fubire fententiam. Qui cum illic moras feciffet, a diebus przfatz Herenz ufque ad prxdiftum Leonem fidem Chrifti abnegans, fic hoc modo proditor fidei Chriftiana fuit, quo facilius potuiftet multos infideles Saracenorum fic ceterarum aliarum gentium ad fuam perducere voluntatem. Suggerebat que eis quod ipfe effet Conftantinus filius fzpe diftz Herenz Impel at licis, fic quod alter pro eo effet oculis privatus, ffc ipfe ilkefis oculis fanus evafiflet. 'Pro qua re przdiâi gentiles ei adhzfcrunt. Primum quidem cepit cum eis exercere latrocinia fic alios vi fibimet fociare, quofdam vero perditione (f. praebitione) pecuuiarum, quoldam quidem honorum fic dignitatum promiffionibus iollicitavit. Et ut hzc compendiofius expediam, idem Thomas exiens ae Perfide cum Saracenis fic Perfis, Hiberis, Armcnis, fic Avaffis fic reliquis gentibus alienigenarum tempore przdifti Leonis fubito rum prsdiâa manu valida perprzliarct, direptione Γιbi fubdidit totum Armeniae Ducatum fimul & ducatum Chaidez, que gens montem Caucafum incolit, nec non & Ducem Armeniacorum cum manu valida devicit.

His ergo ita geftis, ut plurima omittamus propter fuperftuitatem verborum que in hac tempeftaie tribulationum contigerunt, cujus tyranni impetum non valens memoratus Leo imperator fuftmere, fic in his anguftiis conftitutus de recuperatione defperans, a quibufdam improbis conjuratione in eum faâa fubito occifus eft. Qj io interfefto, & cum nemo tunc imperaffet, per adjutorium Patris & Filii & Spiritus Sanfili, unius confubftantialis divinitatis, fic per iutercefftones dominatricis fic intemeratae Dei Genitricis fic omnium San&orum convenit multitudo fecundum antiquum morem, videlicet beatiftimus patriarcha, gloriofi Patricii noftri, illuftres fenatores fic Principes, qui illic tunc affuerunt diverfaruin provinciarum, quorum omnium confenfu ad hoc Imperium clqyati fumus maxime propter imminentes anguftias fic tribulationes, quas faciebat homicida ille fic proditor p.itriz. Fuimus enim noti inlutlribus Principibus noftris fic cari.

Hoc modo ad imperium proved!, invenimus Chriftianos diviios fie discordantes, fic ut verius dicamus, plurimos invenimus illius impii Tyranni errorem fic impietatem fequentes, fic ob hoc non potuimus facile illos fideles noftros Chriftianos ad hoc adunare, ut eum expugnare valuiffemus. Quibus cafibus nos impediti, ille hac occafione accepta, follicitando fibi plurimos fociavit, fic ex clalfibus noftris fie dromoniis colleâis peteftatein habuit veniendi partibus Thraciz fic Macedonia;, fic fic felinus veniens civitatem noflram obfedit, fic navali exercitu circumdedit eam in menle Decembri XV. Indiftione. Nos autem, quamvis nobifeum paucitas militum fic pugnatorum effet, non prztermifimus, quin temper cum cis congrederemur in certamine fic eos a civitate repelleremus. Sed cum ille, ut fuperius difttim eft, hollium validam manum habuiifet, non folum de his quos fupra memoravimus, fed etiam de Alix fie Europe partibus Thraci*,Macedonia, Theftaloniz, fic circumjacentibus Sclavmiis; hzc cauffa prolongavit obfidionem noflram,- hzc eadem obfidio modo propior, modo longior ufque ad unius anni fpatium perfeveravit.

Nos autem videntes illius diaboli fic homicidz longam pertinaciam fic ignaviam fic fcduftioucm Chriftianorum, qui ab eo feduftifunt, potuimus fpem noflram fic virtutem in Chriflum ixrurn Deum noftrum adjutorem fic corroboratorum, atque cum fiocera fide civitatem noflram ingredi fumus adverfus illum tyrannum qui tunc fere triginta milibus ab urbe noftra refidebat. Cumque przlium committeremus, ipfe Dominus Deus no(1er, qui femper adjutor fi; profedor imperii noflri eft, inifit principem miliiiz virtutis fuse,ficut legitur feciffe Jefu Nave, fic diffolvit ac diftipavit virtutem eorum fic przvalere nos fecit adverfus cum. Volentes Chrillisnis parcere, receptui canere juffiinus, fic noftros a exde coercuimus. Et hac occafione pagani fic alienigenz, qui cum Thoma perditionis eorum auftore fuerant, evaferunt fic in fugam verli funt ficjk nobis pvrtecuti, in quadam civitate provinciz Thracie nomine Ar-

L. ANKO

o3.Apr.limr1i.fi funt. Quidam autemipforolBdii- / perfi tn m intibus *fe* occultaverunt . Pars autem eorum intraverunt io Panadus civitatem.

Nos autem, midis exercitibus noftris, eos obfideri fecimus. Sed ipfa civitas in qua Deo odibilis & immemorabilis erat cum fuis fequacibus per quinque tncnfes obfcffa eft, volentes ficutdiximus populo noftro parcere & civitati , vivum tum cepimus , & omnes qui cum eo erant tam contribules quam etiam alienigenas . Et ipfum quidem Thomam amputatis manibus fit pedibus patibulo fufpendi jnffimus . Duo vero qui dicebantur ei filii adoptivi elfe, alter eorum in Afia a fidelibus noftris interemptus eft, & alterum eadem morte, qua pfcudopatrem ejus, condemnare juflimtis. Et hoc modo deleta eft memoria eorum B de terra in fecula fxculorum juxta id quod feriptum eft: *mimici* defecerunt frameas io finem. Saracenos quoque omnes dc Armenios & reliquos , qui de prxlio cvaferune, omnes vivos cepimus , fle fecundum Dei difpofitionem nos in eis ulti fumus. Deinde profefti pervenimus ad caOeltum quod dicitur Panidus, in quo fupra memoratam pariem inimicorum noftrorum confug'.fle diximus, quibus nos vitam promifimus, fi ad fidem noftram venire voluiffent . Sed illi noftris juffionibus parere nolentes , quia magis mori quam in deditionem venire maluerunt, immifit eis Deus terrxmotum, qui concuftit civitatem, a quo muri ejus diruti funt, ficut de Jerico accidiflc legitur , & eo modo traditi funt in manus noftras . C Et hoc omnipotentis Dei miraculum in nobis faftum eft, quod miraculum nequaquamexiftimavimus effe celandum , fed ubique gloriam Dei dc magnalia ejus adnuntiandum. Et hoc modo cum triumpho viftoriz ad palatium noflrum reverfi fumus.

Et cx eo tempore omnes Chriftiani imperii noftri ad unitatem pacis & priftinam concordiam redierunt , glorificantes & magnificantes propugnatorem noltrum Dominum Jefum Chriftum, qui ad uuitatem fidei coadunare populum fuum dignatus eft, in fubjeftionem, quod ab eo eft, imperii noftri . Quocirca dignum cxiftimavimus , hxc quafi pacifico amico & fpiritali fratri noftro, & ui credimus focio gaudii a Deo imperii noftri, D inanifefta facere qux nobifeum afta funt, ut pariter ficut unius ejufdemque fidei & religionis cultoribus facere oportet , laudibus & hymnis conlaudemus, & glorificemus Salvatorem r.oftrum D. J. C. Oportuerat enim ftatim in rfxordio imperii noftri ficut fpiritali fratri noftro *SJ* pacifico amico, per veros apices noftros, qux erga nos gefta iunt, vobis manifeftare. Sed, ficut fupra diftum eft , przfati tyranni & rebellis ac turpi morte condemnati Tbomc feditio nos *facere* prohibuit.

At vero nunc dedit Deus nobis hoc prxiens opportunum tempus poft ejus interfeftionem , fle coadunationem & concordiam populi noftri . Et ideo juftutn cxiftimavimus mittere ad vcftram gloriam Theodorum protolpatharium nothum fle Stratigon, Nicetam fanftiffimum metropolitanam Myrdrnlem Lki* , Fortunatum archiepifcoputn Venetix, Theodorum reverendiftimum diaconum fle oeconomum iftius lanftiftime Dei catholic* & magne Ecclefic S. Sophie, fle Leonem noftrum candidatum. Et nen tantum per has fillabas,fed fle per iplos viros adnuntiamus veftr* glori* omnia, qu* prepofita funt, ut tam per cos, quam qux & per iviffos veftros iterum icire poiumus veftr* dilcftionis fanitatem , fimulque fidelium veftrorum incolumitatem, nec non fle omnium rerum veftrarutn apud vos confiftentium profpentatem. Porro duoc per has noftra; veras & fideles fillabas corroboramus fic confirmamus prio rem pacem fle amicitiam inter vos fle nos conflitutam , dcprecantes mediatorem cjufdem pacia Dominum qui dixit: Facruv μναμι *Je veii/,* Fa*ctm* otcm· rrâr}·· tWir, eandem pacem fle cari, taiem fplcndidiorem fle robuftiorem facere fle oftendere temporibus & poceftatibus praeteritis , quoniam fle no· fic tenemus & fpersmus, quod & veftra gloriofiflima poieflas ita eonfentiat ficut & noftra . Caritas enim fic pax utramque poteflatem fecundum Dominicam tocem poteft fle fervatrices mandatorum ejus cificere . Dixit enim : *fei JiiiRti mc, HtanJtta tute euftodst.* Et iterum : *In* àic *cogwfctnt emnti*, jaix nw» *Jifcifuii cftit, fi iidlioncm hakttcritit ml invteem.* anno

Sed Cx hoc veftr* Cbrifto amabili dileftioni manifcftamus, quia inulta dc ecclcfiafticis feu fle laicis viris alieni de apoftolicis traditionibus fafti, fle neque paternos terminos cuftodientcs, fafti iunt inventores malarum rerum . Primum quidem honorificas fic vivificas cruces de facris templis expellebant, fit in eadem loca imagines ftatuebant , ponebantque lucernas coram eis fimul & incenium adolcbant, atque eas in tali honore habebant ficut honorificum fic vivificum fignum, in quo Chriftus verus Deus softer crucifigi dignatus eft propter, noftram falutem. Pfallebant & adorabant, atque ib eifdetn imaginibus auxilium petebant . Plerique auicm linteaminibus cafdcm imagines circumdabant, & filiorum fuorum de baptifmatis fontibus fufceptrices faciebant . Alii vero religiofum habitum tnonafticum fumere volentes , religiofiores perfonas poftponebant, qui prius comam capitis eorum fufeipere folebant , adhibitis imaginibus quafi in finum earum decidere capillos eorum fiuebant . Quidam vero facerdotum & clericorum colores de imaginibus radentes, immifcucrunt oblationibus fic vino, & ex hac oblatione poft miflarum celebrationem dabant communicare volentibus. Alii autem Corpus Domini in manus imaginum ponebant , unde communicare volentes accipere teccrunt .Nonnulli vero fpreta Ecclefia, in communibus domibus, tabulis imaginum pro altariis utebantur, fit fuper eas lacrum miniftenum edebubant, & alia m.ilta bis fimilia illicita, dc noflix religioni contraria, in Ecclefiis fiebant, qu* « dodioribus fic lapientioribus viris *fatis* indigua effe videbantur.

Proptcrea ftatueruot orthodoxi Imperatores fle dofttftimi Sacerdotes , locale adunare concilium ad ioquifitionem luper his habendam, qui in idipfum convenerunt, Sanftu Spiritu infpirantc.Talia ubique communi confilio fieri prohibuerunt , fle imagines de humilioribus locis efferi i fecerunt. & eas qu* in fublimionbus locis pofitx erant , ut ipfa piftura pro lcriptura haberetur, in fuis locis confiftere permiferunt, ne ab iudodioribus fic infirmioribus adorarentur , fed neque eis lucernas accenderent, neque incenium adolcrent , prohibuerunt. Quemadmodum fic nos nunc t'enEtimus fic tenemus abjicientes de Ecclefia Chnfti eos, qui hujufmodi malignis inventionibus Cudent.

Ptopterea quidam illorum, qui noluerunt fufeipere Concilia localia› fit a veritate redargui , fugerunt hinc fic venerunt ad antiquam Romam a Deo confervatam, injuriam fic calumnias ecclefi* inferentes fic vera religioni detrahentes, quorum pelfima vetba fit blafphcmiis plena poftponen«s, noftra potius orthodoxa gloria tue manifcfta facimus, quia nos Symbolum fandarum fit univerfalium fex fynodorum, quod ab omnibus orthodoxis Chriftianis tenetur, non tantum praedicamus fed etiam inviolabiliter corde tenemus.

Tri-

Trinitatem in iribus perionis divifam colimus, unitatem unina divinitatis naturamconfitentes ex virgin· temporalem verbi nativitatem prauficamus, divinitatis dc humanitatis duas voluntates dc operatione· gloriamur. Poftulantts interceffiones dc interpellattones inviolat* dominatricis noftra Dei genitricis femper virginis Maria dc omnitom Saniorum. Gforioias autem de fantas reliquias eo*rum cum fide veneramur, dc quicquid aliud a beatiflunis Apoftotis traditum dc a Saoftiflimis Patribus in cifdem fex Synodis conflitutum eft, dc confitemur dc· tenemus.

anno CHKisri

Unde honorem Ecclcfi* Chnfti quenentes, fecimus 'iiteras ad SS. Papam antique Rom*, dc cas mifimus per pr*diâos miflos noftros ad eum, dantes cis evangelium aureum ex lapidibus pretiofis ornatum, dc fimiliter patenam auream dc ipfiim ex lapidibus pretiofis ornatam, dc calicem firnili modo ornatum, ambobus inferipta imperii noftrt nomina, ut Deo jubente illuc pervenientes offerant ea ad templum Sanâiflimi dc beati(fimi Apoftolorum Principis Petri, qui intercedat pm nobis & vobis.

anno <-HRisr' *M

De cetero ordinet veftra fpiritalis dileftio, ut cum omni honore dc illatione ad eum veniant, auxilium eis ferentes in his quf Deo placeant, ft ad honorem ejus pertineant in iatisfataooem caritatis, qu* inter nos eft, jubentes eis ut fi »-modo manifefli fuerint quidam fedudores pfeudo-ebriftiam ecclcfi* calumniatores, illuc cos expellere, ut quod icriptum eft de hia adimpleatur Dicit enim Scriptura : *Epcttr λ»λlμ»* dr wrdio vr-*firif* ut non tantum in republics ad invicem concordemus, fed etiam dt de magna re qu* ad falutem anime pertinet, ideft ecclefiaftica dc Deo amabilia confentiamus.

Caufta memori* dikflionis, qu* inter nos eft, mifimus per prcdi&os miflos noftros prafinovultitn unum, milinovultim unum, tyrea duo^blattas *veru* du·», dirodina duo, diventa duo.

Abfoluta meni. Apr. die 10. India. II. « Dca confervata regia Urbe.

SYNODUS PARISIENSIS

Dt culte habita fub anno Dant. dccc xxv.

Excellniiffiaùt et vi&ertfffiuir t Dudite uttbtlibus Anglais DD. HltUevtco & Hludbar Strmffieûs luf.*

Noc fervi ic fidelîflîmi oratores veflri qualiter proximis Kakndis Novembris apud Parifiorum urbem juxta prsccptum vcftr* magnitudini» iu unum convenimus, qualiterque de negotio a veftra pietate nobis injundo, de caufta videlicet imaginum, egerimus, ad memoriam veftrc celfitudinis reducimus. Sed ut melius nobis manifeftum fieret, ob quam eaufam veftra pietas, que erga Dei fantasque fu* Ecckfix amorem ardentiuime flagrat, ad hoc inquirendum primum accenfa fuerit, neceflarium duximus, initium hujufce rei cognofcere, & ideo primum epiftolam Domini Hadriani pap«, quam pridem pro imaginibus erigendis Conftantino imperatori & Keren* matri ejus ad eorum precationem in tranfmarinis partibus direxit, coram nobis legi fecimus, & quantum noftr* parvitati res patuit, fie-ut jufte reprehendit illos qui imagines Sindorum temerario aufu in illis partibus Confringere & o·nitus abolere prefnmplerunt, fic indifcrcte nofeiltur fcciffe in eo quod fuperftittofe eas adorare juffit. Pro quarum etiam caufta Synodum congregari prreepit & fua audoritate fub jurejurando cenfoit, ut erigerentur & adorarentur & fande nuncuparentur, cum eas erigere licitum,adorare vero nefas fit. Inferuit etiam in eadem epiftola quzdam teft>monia Sindorum Patrum, quantum nobis datur intelligi, valdeabfona, deadrem de qua agebatur minime pertinentia.

Ex hujus namque cpiflolx textu, Imperator & Clerus, fimulque & populus ludoriratem fomentes Synodum fecerunt, in qua ficut illi multum deviaverunt, qui imagines Sandorum in illa alia Synodo, qu* fub Conftantino avo memorati Conftantini fads eft, penitus abdicandaseffe decreverunt, fic ifti non mediocriter erraverunt, qui eas non folum coli & adorari & fandas nuncupari fanxerant, verum etiam fan&imoniam ab cis fe adipifei profefti font. Et ut id verum effe quod nitebantur adftruere, demooftrarent, qusdarn fandarum feripturarum teftimonia flt fandorum Patrum dida ad foum foperftitiofum errorem confirmandum violenter fompferunt, fic eidem fuo operi incompetenter aptaverum, quoniam non eo fenfo quo dia·, nec eo inteUcâu, quo a SS. Patribus expofita, ab illis elle produntur prolata vel intelleâa.

Eandem porro Synodum cum fanfl* memori* genitor vefter coram fe fuifque perlegi feciflet,& multis in locis, ut dignum erat, reprehendiffet, & quvdam capitula, qu* reprehenfioni patebam, prxnotaffet, caque per Angilbcrtum Abbatem eidem Hadriano pap* direxiffet, ut illius judicio de auftoritare corrigerentur, ipfe rurfus favendo illis, qui ejus inftinâu tam fuperftitiofa quamque incongrus teftimonia memorato operi inferuerant, per fingula capitula in illorum excufationcm refpondere qu* voluit,non tamen qu* decuit,conatus eft. Talia quippe quedam font qux in illorum objeftionem oppofoit, qu* remota pontificali auftoritate, & veritati dc aufloritati refragantur. Sed licet in ipfis objeâionibus aliquando abfona, aliquando inconvenientia, aliquando etiam reprehenfioni digna teftimonia defenfionis gratia proterre nifus fit; in fine tamen cjufdem apologis fic fentire dc tenere fic praedicare ac praecipere de his qu* agebantur profeffus eft, ficut a beato papa Gregorio inftitutum effe conflabat. Quibus verbis liquido colligitur, quod non tantum fcienter,quantum ignoranter in eodem fata) a reflo tramite deviaverit. Nifi enim in conclufione objeftionutn fuarum retinaculis veritatis, bea'ti fcilicet Gregorii inftitutis adftridus iter devium prccaviflct, in fuperftitionis praecipitium omnino labi potuiffet.

His igitur pro captu ingenii animadverfis dc intcllcftis, ut plenius eti«m nobis cunfla paieicerent, fecimus epiftolam nobis relegi, quam vobis Legati Graecorum anno perterito detulerunt. Vcnerabilisnamque Freculfos Epifcopus fobtiliterpiudenterque, qualiter ipfe dc Adegarius fixius ilhus egiffent, viva voci^parvitati noftr^ innotuit.Sed cum prudenti relatu illius cunfla cognoviffemus, qualiter partim veritatis ignorantia, paftim pedanti* confoetudinis ufo hujus fuperftitionis peftis illis in partibus iooleviffet, dc priora dc poftenora ftudiofiflimc confideraffetnus, intelleximus quantum nobis res patuit, quo zelo ad hcc confideranda veftra fanfla devotio excitata fuetit. Non enim ignoramus animum veflrum magno t*dio poffe affici, cum illos a reflo tramite quoquomodo

I

anno Christi

rfr» confpicitis deviare, qui fuitima auâoritate prxditi, deviantes quoique debuerant corripere. ||]q nempe relo acccnfi effis, de quo B. Paulus Apoftolus dicit' *Jc^djliutur & r^awairrar?* Cum emm duos in periculum conftituios conipexifti» & a via regia declinantes, unum fcilicei ad fimftram in abruptum confringendarum imaginum prolapfum; aiiernm veo ad dexteram in iupeiiliiioiam videlicet earundem imagiuum aderanoncm proclivem, volurftis vos aneflu pietatis medium opponere, & uniufque partis morbo faint ifcram medicinam conferte.

Sed quomam maximum vobis in eo obflaculum erar, eo quod pars illa qux debebat errata corrigere, iuaque auâoritate hujuice fuperftiuonis erloii obniti, ipfa prorlus eidem fuperflitiotii non folum rcfiftcre, verum euam incauta defenftone rentra auflontaterq divinam flt SS. Patrum diâa nitebatur fuffragart, aperuit vobis Dominus oftium juxta optatum vobis defidcrium, ut licentia vobis ab eadem tribueretur aufloritaie tantz rei cum sciIris querendi familiariter veritatem, ut quoniam inerat vobis Voluntas coniulendi, fic deerat auflomas quziendi, ejus auflornate quxreretis vciitatem, cujus auflontas deviare videbatur ab ipia, quatenus fando veftto deftdcrio ac vigilanti ftudio ventas patefacta, dum fe ia medium oftenderct, etiam ipfa aufloritas volens nolcnfque veritati cederet aique fuccutrberet. Verum quoniam fratrum ialus oon eft neeligenda flt eminent! auctoritas noo eft facile reprehendenda, vilumeft extiemitati noftrz, ut omnis veftrr ferenitatis freno ad illos fpccialiter ex Apoftul>carum auflomaic hierarum dirigatur, quorum pnmutncaufTa ud hxc quxrenda citis excitati, flt, quicquid reprt henfione in uinique partibus dignum cogno icitur, ad illorum perionam potius referatur, qui libere admunen poflunt, & quorum rcandalum, fi pro vernate ortum luent, facilius tolerari putei).

Credimus itaque quod illos reprehendendo, ilhlque coinpaucndu, per iftus vero demulcendo, laudando flt prxfcrendo, eorumque aufluritatem inagms hudum prxeonus efferendo, & fanflx R,oinanae F.cckbar condignam laudem deferendo, veritatem tamen a tefbmonns ex tcflimomis Qo-tt.uum Scripturarum ôc fententiis SS. Patrum m medium proferendo, & veraciter fobneque expo* mndo, poterit veftra fanfliflima devotio ficut oprat ti'nlque contulere. Sic quippe refragator vinculo ventatis modo blandiendo, modo honorando, modo fecundum rationem veritatem demonflrando iuhtiliter adfiriflus, non audebu aliter docere, quam quod veritas habet, nec poterit aliter tentare, quam quod veritatis documento altis tenendum tradiderit

fall nempe modo vifum eft noftrz mediocritati, ut utriuique parti» ialuti commodiflime prodefle, map,namque vobis a Domino remunerate-nem hujus rei gratia praeparare poflitis. Credimus fane quia quanquam aliqua ex pane fuperflitiofani fibi coniuctudinem forte vindicare velint, nullatenus tamen ab eadem fc-de aliter quam aufloritas flt veritas fe habet, mandare in aliquam partem prxfumct. Verebitur Gquidem poteftatem vefuain, auflori:a:em fedis & teftimonia ventatis. Cum igitur 2 veftra tanfla devotione ita pera,la tuei.nt, Leet, quod non optamus, m aliquo au: ifl: aut illi deviare voluerint, & veftram fahibnnniam admonitionem, quz tuta ex auftoittau· ventatis j iolertur audire contempferint, non ir.itior ob id v<his a Domino recompc.nl.itio fier, quia coiutn iecuii.Jum serba beati lTclix prophetae.· ,aj;tiii!n ! l-icm › l

No» denique fervi vcfhi ficut fupeiios »r«m<f-fum eft in unum convenientes, & de nobis injnnflis pro capta intelhgcntiar noilrx famihatitercon-ferente» teftimonia ex aufluiitate divina, A fenrenuas SS. Patrum, quas piout temponsanguffia permifit collegimus, flt coiam nol is legi fecimus, flt quidquid ia his de negotio de quo agitur, neccflariuiu aptumque judicavimus, flt in unum congerere ftuduimus, veflrxque Imperiali poteniiz per venerabiles viros Halitgarium flt Amalauuin dirigere prxfumpftmus, ut videlicet retira a Deo vobis conlata lapientia cibis eligat, quicquidneceffarium dtgnumquc ad idem negotium pertinens judicaverit. Obfecramu» itaque humiliter abundantiffimam pietatem veftram, ut non nobis ad lcnbatur quicquid ibi minus aut indecens aut inventum fuerit. Vere enim fatenur, quiaangufha tempons praepediente, nec quanta voluimu^, nec quanta potuimus collegimus, fed tantum vetkis facris juflionibus, ut dece: fle oportet, totis nififbus parere cupientes, qux parvo in tempore ad manus nobis occurrere pbtueruut, breviarim collegimus flt huic operi ufque ad vcflr.in fagaciffiraam examinationem mferuimus. Nam quidam noflrorum dc longe venientes non habuerunt fpatiurn tempons querendi; quidam vero uec cauflain pro qua ad hunc conventum venire juffi funt, donec pervenerunt, veraciter noffe potuerunt Moduinus namque infirmitate, in qua diutiffnc laborat, detentus venire nequivit.

Scit itaque plcniflime excellentia veftra, quia illud, quod per omnes Catholicorum libros indagati necelhtas urget, prolixi temporia (patio ad kgeueum indiget. Nam fi iufficiens fpatium tem potis rubi» tributum fuiftet, tanta Domino opitulante pairramus coibf/re, qur huic ape»' copioie poterant abundsic. Tamen in hia quas collefla funt, fummam hujus negotii, de quo agitur, dilcretc comprehenfam effe juxta aufloiitateir divinam dl SS. Panum lentenlia» arbitramur, ita videlicet ut utiufquilque fidelis ea perlegens animadvertere queat, quod imagines Saoâorum fluita prxfumptione non fuut confringendat & ad injuriam Sanfloium aboknd x, Ac penitus dilpicicndx nec affertiune fuperftinofa colendç<ut aduiandx, fed potius hujulcemodi hiprrftiuooe remota, juxta verem religionem memona i: amotis cauffa. ob recordationem eorum quorum imagines habendae, ficut - beatiflimo Grcgjrio f.ms catholice pcrfpicueque diâum declaratur.

Qtua igitur nos hi», qui in facra Sede beati Petri Apulloli refusent, dignam honoris reverentiam jure tribuendam non dubitamus, & illorum erga imagines fupcrlbtioiam vrneiatn-nen. qui Jam viiu, omnes vero aliorum relatu cognofcimu», voluimus primum contra illos fentintias poneie t quod imagines prxfumptiola temeritate confringere przfumpferuni, quatenus inde ifli animati aiiolum errata valentius »o&ifcum corrigerent, & ad luam fuperflicionem cognuicendam ventatis teftimunia fulcipienda animum iaciiius ffeflerent. Si cut i;;nur nubis videtur & Gipertus prxmifnntis, aperte termo veftra, coireflionis contra illo» ufquequaque dirigi pcicll, n quibus vobis illa epiftola, quam relegimus, direfla effe cognokitur. Quoniam ejus textu uitamque partem reprehensione dignam dcmonftravit, & illam fcibcet qux indebito ac iupcrftinofo cultu imagi.ies venerabatur, & illamqux ab infertonbus locis eafdern imagmes evertere ac delere praecepit. Et ideo credimus y quanquam retem alia fecundum auflorilatcm veritatis, ficut in it,is icriptis continetur, idem Imperator fecerit. Propter hoc tamen faâum quoidan*. liîarutn partium inrur.ios fcandahzafle nec

anno CHRisn

anno «·£„> —nec non quoidam noArs urbis Roman* pertur. A baffe.

Ad e*»IMtiooem & pacem fand* fu* Ecclefix humillimam Deoque amabilem ac Chriftianc religioni neceflariam Domiutionem Serenitatis veAr* Dominus Jefus Chrtffhs incolumem dextera fu* pietatis tueri, ac felici protedione per immenfum confervere âc poli hujus vit* curium fupcrms avibus confortem dignetur efficere.

CAPUT I

Cingruum nereffariumve judicavimus primum fententias SS. Patrum colligere contra eos qui imagines non folum ab cdibus, fed etiam *iacrit* vafis indi(crete abolere przfumunt.

Em 14. Enjfbu Hft. Ectl VII. tap XV

Verum quia urbis hujus fecimus mentionem, juftum videtur commemorare etiam illud in *ea* geftum, quod hiftoria dignum duximus, mulierem quam (anguinis profluvio laborantem a Salvatore curatam Evangelia tradiderunt, hujus urbis civem conflat fuiffe, domuique ejus in ea etiam nunc ofteoditur. Pre foribus vero domys ipf'us bafis quasdam in loco editiore collocata monflratur,in qua mulieris ipGus velut genibus pravolut* palmafque fimpliciter tendentis imago ere videtur expreffa. Adflat vero alia ere nihilominus fuis flatus habitu virili flola compta circumdata, fic dexteram mulieri porrigens: hujus ad pedem flatur, e bafi herba quxdam nova fpecie naicitur, C qux cum exorta fuerit, excrefcere ufque ad flo1« illius *rei indumenti fimbriam folet, quam cum fummo vertice crefeens herba contigerit, vires inde ad depellendos omnes morbos languorcique conquirit, ita ut quxeumque illa fuerit infirmitas corporis hauftu exiguo madefafli falutaris graminis depellatur, nihil omnino virium gerens, fi, amequam xre» fimbri* fummi'»tcmcrefcendo conugeut, decerpatur. Ham. ftatuam ad finvlitudinem vultus Jctus formaram tradebant, quxpermanfii ad noftra ufque tempora, ficuti ipfi ocii lis noflris ini,«eximus, & nihil mirum fi hi qui cx gentibus crediderunt. pro beneficus qux a Salvatore fuerant ccnfecuti, hujufmodi velut munus videbantur offerte. Cum videamus etiam nunc D fic Apoftoiorum Petri fit Pauli vel ipfius Salvatoris imagines defignan, tabulifque depingi, fed fic antiquas ipforum imagines a quibufdam confervatas nos vidimus. Quod mih· videtur ex gentili confuetudine indifferenter obfervatum, quod ita foleant honorare, quos honore dignos duxerunt Infignia enim veterum refervari ad poflerorum memoriam, illorum honoris, horum vero amoris indicium eft.

In Adhbnr Süvrftrt Pape lepttntttr

Apparuiffe Conftannno Imperatori in vifione Apoftoli fandu» Petrus Ac Paulus, eique ita dinfle: quoniam flagitiis tuis pofuifti terminum fit effufionem innocentum (anguinis horruifti, mifli fumus a Chrifto illorum Domino, dare tibi re- E cuperand* confilium. Audi ergo monita noftra, bc fac quxeumque indicamus tibi. Silvefler epifcopus civitatis Roman* ad montem Syrapti periecutiones tuas fugiens, in ca'ernis petrarum cum fuis clericis latebram fovet Hunc cum ad te adduxeris, ifte tibi pietatis pifcinam offendet, in quam dum te tertio merferis omnis te valetu. do ifta deferet lepras, quod dum fadum fuerit, hanc viciffitudinem tuo Salvatori cotnpcnfa, ut omnes juffu tuo per totum orbem Romanum ecclefic reftaurentur, tu autem in hac parte purifica te, ut reliât fupcrftitione idolorum, Dominum unum, qui folus fic verus efl, adores 6c excolas, fic ad ejus voldntatem attingas. Exfurgcns itaque - fomoo ftatim convocat eos, qui obiervabant palatium fic fecundum tenoremfomniifui, mifit ad montem *Sy* rapti, ubi S. Silvefter in cujuidam Chnfliani agrutauperfecutionis cauffa cum fuis clericis receptus ledionibus & orationibus infiflebat. Ac ubi a militibus te conventum vidit, credidit fe ad martyiii coronam evocari. Et convertis ad clerum,. qui cum eo ciat, dixit: ecce nunc tempus afpedabile, eccc nunc dic» falutis. Profedus itaque, ut di&um eft, pervenit ad Regem, cui nuntiatus cum tnbtts Presbyteris fit duobus Diaconibus jngreffus dixit: Pax tibi fit vidons de cxlo miniflreorur, quem cum Rex alacri animo fic vultu placidiflimo (ufcepiffet, om- B nia qux illi (alla, que diâa funt, qux etiam relata fecundum textum fuperius comprehenfum expoiuit Poft finem vero narrationis fu*, peicontabatur qui ilh client Dii Petrus fic Paulus qiu illum vifitarent, ob quam rauffam falutis fu* ejus latebram detexiffent. Silvefter refpondit: hos quidem Dominus nofler fibi idoneos fervosChrifti fic apoftolos elegit ab eo miffos ad invitatio* nem genuum, ut credentes falutem confequantui. Cemque hxc fic his fimila Augufto diceret Papa, interrogare erepit Auguftus utrumnam illos haberet aliqua imago expreffos ut ex piâura difcer.-t ho» «effe quos revelatio *docuiflet*. Tunc S. Silvefter miffo Diacono imaginem Apoflolorum exhiberi przcept, quam Imperator afpiciens mgenti clamore coepit dicere ipfos effe quos viderat, nec debere «am differre Epiicopum oftenfionem piicinx, quam iftos promififfe fu* faluti memorabat.

loanntt CbryJeflaHtit) tn httuha dt Jtptrfcnptione pfaltnt jtunqttagtfinti I

Pidores imitantur arte naturam, fit coleres coloribus permifeentes vifibilcs corporum depingunt imagines, fit faciunt homines fic animalia, fic arbores, fic reges, fic rufticos, fic barbaros, fic pugnas, fic rixat, torrentes fangutnum fir lanceas, fic loricas, fic (edem regalem, fic imperatorem fedentem fic barbarum (ubdiiuin, fic gladium acutum fic fluvios decurrentes, fic campos variis tiormus adornatos, Ac omnia qux videntur per artem imitantes mirabilem hiftoriam videntibus przftant.

Eauhwti iib. ç. Dt nat. S. Ftltcit dolant.

Nunc volo piduras tueatis agmine longo
Porticibus vides*, paulloque fupina fatiges.
Colla reclinato dum perlegas omnia vultu.
Qui videt hxc vacuis agnofeens vera figuris,
Non vacua fidem fibi pafeit imagine mentem:
Omnia namque tenet ferie pidura fideli,
Qux fenior lcripfit per quinque volumina Mofcs,
Qux geffit Dominus Ggnatus nomine JESUS

Ft poft panca

Forte requiratur quanam ratione gerendi,
Sed fit hxc nobis feotentia pingere fandas
Raro domus animantibus aiumulatis f
Accipe, fit paucis tenrabo exponere cauffas.
Quos agit huc (andi Felicis gloria cretus
Obfcurum nulli; fed turba frequentior In» eft
Rufticitas, non caffa fide neque doda legendi.
H«c affueta diu facris fervire profanis.
Ventre dum tandem convertitur advena Chrifto,
Dum Sandorum opera in Chrifto miratur aperta,
Cernue quam multi corneam ex omnibus agris,
Quamque pie rudibus decepti mentibus errent.
Longinquas liquere domos, fprevere rumas,
Non gelidi fervente fide, fit nunc effe frequentes
Per totam vigiles extendunt gaudia nodem,
Laetitia fomnos, tenebtas funalibus arcent.

anno CH.RI"TI

Ei

anno CHRISTI

Lt paηî,α poil

Dum fallit pi&ura famem, fanAafque legendi
Hiftotias cartorum operum fubrcpit honcftas,
Exemplis induâa piis potatur hianti

Sobrietas, nimu fubeunt oblivia «mi,
Dumquc diem ducunt fpatio majore ruentes
Pocula rarefcunt, quia per miracula trado
Tempore jam paucz fubeunt epulantibus hors.

Et

Dc Genefi precor hunc orandi collige fenfum,
Ne maneam terrenus Adam, fed virgine terra
Nafcar, & expofito veteri, nova former imago.

B. Grt"t› 't Nuannt eptfc. inter celera «i» dt /.arabam ftrmonem infittuit.

V.Ji, inquit, imaginem partionis, & non fine lacrymis vilionem prztern, opere artis ad faciem deducens hilluiiam &c.

Item tdtm m interprelaliont Cantui Canticorum.

Qui, inquit, imaginem confpicir, ex eadem arte per colotes completam tabulam non unûionis przfert cornemplationcm, fed ad vifionem depi-4bm contpicit tantummodo, quam per colores mafiller demonrtravit.

Anguli in lib. 16- de Ctvtt. Dti.

Quofdam fine cervice oculos habentes in humeris, & cetera hominum, quafi genera hominum, quz m manuma platea Carilugmis rr.ufitio puta funt, cx libro deprompta velut curiofion$ hiftoria:.

Item ipjt pofl pattea.

Quapropter aut ifta qux, & alia de quibufdam gentibus lcnpta funt, omnino nulla funt, aut fi iunt, hommes non funt apparet liquido, quoniam ficut per piiluram utiles & verx recordationes ad riicinoriam aliquando redeunt, quz compunfliones. ingerant, ita & jam nociva: lalix humanis ment bus temper imagines ludificando ingerunt.

item Aug. tn hi. dt Decern cb rdtt.

Quomodo facio ipfi Domino injuiiam? corrump s teipfum. Et unde Lcio injuram Domino, qu'a corrumpo meiplum' unde tibi facit injuriam, qui voiuctH forte lapidare tabulam tuam p.âam, in qua tabula imago tua eft, in domo tua manner potita ad vanum honorem tuum, nec fenticus nec loquens, nec videns, fi quis il Jam lap dct nonne tibi facit contumeliam?

in hb. Tnpart. bt/iorid IO. cap. }o.

Neque enim S. Paulus dum veniffet Athenas, Ac c vitatem repletam idolis conipexiflet, aras ab ill s honoratas deilmxit, fed ratiooc ignorantiam icdargutt, veritati jura monftiavit.

Ittm tn eodem Itb. 6.

Illud quoque quod fub Juliano provenit narrare non fileo. Fu t enim lignum quidem virtutis Chrifti, & judicium contra principem hacundiz Domini. Cum emm agnovtflrt m Czfarea Philippi civitate Phœnicix, quam P.mcam vocabant, infigne Chrifti efle fimulacrum, quod fanguims liberata profluvio continuent, eo depofito, fuam sibi flatuam collocavit, quae violento igne de cxlo cadente circa ejus p dus divifa eft, ut caput cum cervice una parte dejedum arque in terra fixum, reliqua vero pars hade.ius rell tit, atque fulminis indicia refervavit. Statuam vero Chrifti tunc quidem pagani trahentes conftegerunt. Poftea veru chriftiani colligentes in ecclefiam rccondideiunt, quod hadenus refeivatur.

CAPUT II.

NUnc qualis diferetio fit tenenda erga Sanûorium imagine» habendas & hiftonarum piduras fandiflimi & egregii atque admirabilis

A tiutquc catholice Ecclefic dodiflimi viri B. liregoni pape iequentia difta dedaiaut; fcnbit autem ad Serenum Martnienlcm epifcopum.

Indico, inquit, ad nusdudurn pervenitfe, quod frater Nitafluram quoldam imaginum adoratores alpiciens, eafdetn ecclefiis imagines confregit atque projecit. Et quidem zelum vos, ne quid nsanufaftam adorari poflx, habuiffe laudavimus, fed frangere cafdem imagines non debutfle judicamus. Idcirco enim piâura in ecclefiis adhibetur, ut bi qui lneras nefeiunt, (altem in parietibus videndo legant, qux legere in codicibus non valent. Tua ergo fraternitas & illa fervare, & ab eorum adoratu populum prohibere debuit, quatenus „& liteiarum ucfcii haberent, undefeien B tiam hiftpriz colligerent, & pupulus iu pctaiz adoratione mmime peccaret.

Item idem ad eumdem.

Perlatum, inquit, iiquidem ad nos fuerat, quod inconfiderAto zelo luccenfus, Sandorum imagines fub hac quafi excufatiune ne adorari debuiffenr, confringeres. Et quidem quia eas adorare vetuifics omnino laudavimus, fregifle vero reprehendimus. Dic frater a quo fadum Sacerdote aliquando auditum eft quod htcilli r Si non aliud vd illud te debuit revocare, ut defpeftu aliis fratribus folum te Sandum Ac efle crederes lapientem? Aliud eft enim piduram adorare, aliud pi-Aurz luÜoua quid fit adorandum addifccrc. Nam quod legentibus Scriptura, hoc idiotis przftat pi- C dura cernentibus, quia in ipfa ignorantes vident quid fequ: debeant, m ipfa legunt qui hieras nefciunt; unde przcipue gentibus pro le&ione pictura eft, quod magnopere ad te, qui inter gentes habitas anendi décuerat, ne dum iedo zelo incaute fucccnccns, fiiocibus animis fcandalum generares. Frangi ergo non debuit, quod non ad adorandum in ecclefiis, fed ad inftrucndas folummodo mentes fuit ncfcientiutn collocatum; & quia in locis venerabilibus Sanâorum depingi hiftonas non fine ratrone vetuftas admifit, fi czlum difcrctione condi fles, fine dubio & ea, qax intendebas, (alubritcr obtinere, & colledum gregem non difpergeie, led potius poteras congregare ut parturis in te merito nomen excelleret, D non culpa diiperforis incumberet. Hinc autem dum in hoc animi tui incaute nimis motus cxfcqurris, ita tuos fcandaluallc filios pethibens, ut maxima eorum pars a tua le communione hilpendeter. Quando ergo ad ovile Dominicum errantes oves adducas, qui quas habes detinere non przvales? Proinde hortamur ut vel nunc Audeas efle lollicitus atque ab hac te prxfumptione compefcas, & eorum animos, quos a tua disjundos unitate cognofcis, paterna ad te dulcedine, omni adnixu ommque Audio revocare feftines. Convocandi enim funt diverfi ecclefiz filii, eifque Scripturz fandz teftimoniis oliendendum, quia omne manufaâum adorare non liceat, quialcriptum efa: Dominum Deum tuum adorabis & illi fer- E vies. Ac deinde fubjungrndum quia piciurz imaginum, qu* ad zdihcationem imperiti populi faâz filtrant, ut ncfcientcs (itéras ipfam hiftoriam intendentes quod dictam fit diicere, tranfiflie in adorationem videras. Idcirco commotus es, ut eas imagines frangi przciperes, ntque eis dicendum, fi ad hanc infiruttionem ad quam imagines antiquitus faâx font, habere vultis in Ecclefiis, eas modis omnibus & i-flcrri i\ haberi permutas. At judica quod non tibi ipfa vifio hi llo nx, quxpictata retle pandebatur, dilplicuerit, fed illa adoratio, quz piâuris fuerat incompétente* exhibita; atque in his verbis eorum mentes dcmul tcens eos ad concordiam tuam icvoca. Et fi qu:s ima-

anno christ'

anno cHR.srt

.imagines (acere voluerit, minime prohibe, adorare vero omnimodis devita. Sed hoc follicite fratcnwras tea admoneat» ut ex vifione rei geftx ardorem cocnpaoAionis percipiant, dc in adorationem folias omnipotentis fanâx Trinitatis humiliter profterssantur.

Ztrw *idem* ad Jeaaariaa* *epifeepeem.*

Judci, inquit, de civitate retira huc venientes, quefti nobis funt, quod fynagoga eorum qua:Taralis fita eft <3cc. Petrus qui ex eorum fuperftitionc ad chriftianx fidei cultum, Domino volente, perduftns eft, adbibitis fibi quibufdam indifciplinatis, fequenti die baptifmatis fui, boc eft Dominica ipfa feftivitate Pafchali cum gravi (candalo fine veftra occupaverit voluntate, atque imaginem illic Genitricis Domini noftri, & veneranB dam Crucem vel birrum albam, qua fonte furgens indutus fuerat, appofuifter.

Et P»ft petite.

Confiderantes, inquit, hac de re reftrte voluntatis intentum, ac magis judicium, his hortamur afteftibqs, ut fublata exinde cum ea, quia dignum eft veneratione, imagine atque cruce debeatis, quod violenter ablatum eft reformare.

Item idem ad *Secnndinttm fervam Dei, inclaafam.*

Imagines, inquit, quas a nobis tibi dirigendas per Dulcidium diaconum tuum rogafti, valde nobis tua poflulatio placuit, quia illum in corde tota intentione quatrit, cujus imaginem prz oculis habere defideras, ut vifio corporalis quotidiaC na reddat exortum, ut dum pifturam vides, ad dium animo inardcfcis, cujus te imaginem videre confidcras; abs re non facimus, fi per vifibifia invifibilia demonftramus; fic homo qui alium ardenter videre defiderat aut fponfam amando deiiderat, quam videre conatur, fi contingit eam ad balneum ire aut ad ecclefiam procedere, feflmus in via fe praeparat, ut de vifione hilaris recedat. Scimus quia tu imaginem Salvatoris noftri ideo non petis, nt quafi Deum colas, fed cb recordationem filii Dei, ut in ejus amore recalefcas, cujus te imaginem videre confidcras; & nos quidem non quafi ante divinitatem ante ipfam profternimur; fed illum adoramus, quem per ima. ;inem aut natnm aut paffum, vel in throno fe-D dentem recordamur, & dum nos ipla piflura quafi feriptu'.! ad memoriam Filii Dei reducimus, animum noftrum aut de refurreitione laetificat, aut de paffione mulcet. Ideoque direximus tibi fyrtciias duas imaginem Salvatoris & S. Manx Dei gemmeis, txati Petri & Pauli Apollolorutn per iupradictum filium noftrum diac<jpem, unam crucem cum clavo pro benedi&iohe, ut ab ipfo maligno delenitis fis, cujus fando ligno te effc munitum cicdis.

CAPUT III.

Hcc contra cos, qui imaginesSanflorum abominando evertunt, breviter difla fufficerc E credimus. Nunc contra cos, qui indebito cultu cas colunt \adorant, & fandas nuncupant, &fandimoniam fepereas adkqui fatentur, ficut in illa iynodoGrxcorum intextum invenimus, San&orutn Patrum dida adnedendo fubjecimus, fed unde primum adorandarum imaginum origo inoleverit, ponere necctfarium judicavimus. Scribit itaque beatus Augnlbnus in libro de diverfis hzrefibus.

Srmoniani a Simone mago qui baptiratus a Philippo Diacono, ficut in Aâibus Apoftolorum legitur, pecunia voluit a fanâis Apollo)is emere, ut etiam per impofitionem manuum ei daretur Spiritus 51nflus. Hic magicis fallaciis deceperat multos. Docebat autem deteflindam Turpitudinem mdiflerenter utendi feminis, nec Deum mundum feciflie dicebat, negabat etiam carnis refurreftionem, dc afieverabat fe Cbriftum, idemque Jovem fe credi volebat, Minervam vero meretricem quaedam Helenam, quam fibi iociam fcclerum fecerat, imaginefqoe dc iuam & Helenas difcipulis tuis praebebat adorandas, quas & Romae tanquam Deorum fimulacra auftontate publica conftituelat. Ia qua urbe Apoftolus Petrus cum vera virtute Dei omnipotentis exflinxit.

anno CIUUT; '*

Item tdem po/i pence.

Seftx Carpocratis fuifle creditur quedam Marcellina, quae colebat imaginem virorum & *Pauli* fic Homeri & Pythagorn adorando inccntumque ponendo.

Item ipfe i- tpiftala ad Dtofearam inter etfera.

Demonftraj quondam Epicurus per imagines plum fe finxifle & fuis tradidifle - Democritus etiam jufte reprehenditur, qui per imagines quamvis aliter quam Epicurus fen.'iret, ad interiorem .cultum pervenire arbitratus eft.

Z/rw *peft peace.*

' De Epicuro, quae tamen ut cogitet, imagines didz ab ipfis rebus quas atomis formari putat defluere, atque in animum introire fubtiliores quam funt illis imagines, qux ad oculos veniunt. Nam & videndi cauflam hanc elle dicit quafdatn imagines, ita ut univerfum mundum complcdantur extrinfecus.

Zrm *pcft peuce.*

Ille quare non vidit non opus efle nec fieri pofle, ut incorporeus animus adventu atque contraâu corporearum imaginum cogitet, de vifu certe oculorum ambo pariter redarguuntur.

Item ipfe tn IA. 8. *de Civit. Dti.*

Ermes Ægyptius, quem Trifmegiflen vocant, fenfit ita & fcripfit: Quoniam ergo proavi noftri increduli & non animadvertentes ad cultum religionemque divinam, invenerunt artem, qua efficerent Deos, cui invente adjunxerunt virtutem de mundi natura convenientem, eamque mifeerites, quoniam animas facere non potuerunt, evocantes animas dxmonum vel Angelorum eas indidcrunt imaginibus fandis divinifque myfteriis, per quas idola ... & ... bene faciendi & male vires habere potuiflent.

Item ipfe in epifleU ed Mercelhnttm.

Quando primum infuevit exercitus populi Romani armare, portare figna, tabulas pidas, vafa celata, miraríca, privatim & publice rapere, tunc ccepit perire illud laudabile decus falufque reipubhex.

Item ipfe in lib. η. de Civit. Dei.

Unum verum Dominum ideft omnis animst corporifque creatorem colere quifque contendat, non ideo peccat quia non eft colendus quem colit, fed quia colendum, non ut colendus eft, colit. Qui vero & rebus talibus ideft turpibus £e fceleftis, dc non Dominum verum ideft animx corporifque faftorem, fed creaturam quamvis non vitiofam colit, five illa fit anima five corpus, five anima fituul & corpus, bis peccat in Dominum, quod & pro ipfo colit, qui uon eft iple, & talibus rebus colit, quailans nec ipfe colendus eft.

El penile pefl.

Unde remotis conflat ambagibus nefarios dasmones atque immundiflimos fpiritus liac omni civili Theologia invifendia, ftolidis imaginibus & per eas pofladendis, dc jam fluitis cordibus invitatos.

J T

c mvSTi

CAPUT IV.

TT Ec de initiis adorandarum imaginum dida X JL fint ; nunc vero quid noftn Dodorex de indebito fupcrftitionis cultu fentiant, brouter ex-kquenaum efl .

Ori^cnei in bomil. 8. de mitto Decalogi inter eetera .

Ego fic arbitror accipiendum quod verbi cauf f,, fi quis in quohbet metallo auri, vel argenti, vel ligni , vel lapidis facit ipeciem quadrupedis ahcujufve ferpcntis vel avis, & ftatuat illam adorandam, non idolum ied fimilitudinem fecit ; vel etiam fi piduras ad hoc iple ftatuat, ipfe nihilominus fimilitudinem fecifle dicendus cfl.

Et infra.

Sermo Dei univerfa compledens fimul abjurat Jc abjicit , & non lohinj fieri idolum vetat , kd fimilitudinem omnium qux in terra lunt & in aquis ii in cxlo. Addit autem & dicit, non ado. abn ea neque coles: aliud eft colere, aliud adorare. Poteft quis & interdum & invitus adorare, ficut nonnulli Regibus adulantes , cum eos in hujnimodi (ludia deditos viderint , adorare (e finmlant idola, cum in corde iplorum certum fit, quia mhil fit idolum . Colere vero eft toto vis aflecht ic Audio mancipare. Utrumque ergo reiecat fermo divinus , ut neque afleflu colas , neque fpccie adores.

Hteronymm m exptfit. Danieht prepb.

Notum fit tibi , inquit, Rex, quia Deos tuos neu colimus, Ac flatttam auream, quam erexilh , non adoramus, five flatuam ut Symmachus, five imaginem auream, ut ceteri tranflulerunt , voluerimus legere , culiores Dei eam adorare non debent. Ergo judices Λ Principes ixculi cum Imperatorum (l.ttuas adorant & imagines, hoc ie lacere intcl'igant , quod tres pueri tacere nolentes , placuerunt Deo, & notanda proprietas, Deos coli, imaginem adoiari dicunt, quod utrumque ler-v.s Dei non convenu .

Orienti in bwi>. 6 de cjnt.co cuod C-intaVit M f. !

Licet Apoftolus Joannes dicat : Filioli nondum icimii» quid tu:ur: fumus , fin autem revelatum nnb s tuer it de Deo , fcilicet dicens fimftes illi er mus . Similitudo tamen hzc non ad natuiam led. ad giatiam revocatur . V'eibi caulTa ut ii di-„mnis ptfturam fimilem efle ejus cujus imago m jiuiu t.detur expiefla, quantum ad gratiam perimet , sitis iimihs *dicetur* , quantum ad lubftantiam longe d.(Imulis. 11'a enim fpecies carnis eft & corpmis vivi , ifta colorum fucus eft , & ccra tabulis Icnlu carentibus luperpofita.

Ifidor; rx hb. E/imaloniarum .

Piflura aurem eft imago exprimens ipeciem ici alicujus, qux dum vita luerit, ad recordationem mentem rediuit . Pfthira autem dida quafi ficiura . Eft emm imago ficla , non veritas, hinc Ac fucata , tdefl , quodam luco inlita n hil fidei & vernatis habentia ; unde N iunt gurdam piiflurx , qux corpora ventatis Audio coloris excedunt, & fidem dum augere contendito", ad mendacium pioschunt .

Item poft pjnc.l

Pifturam autem /Egyptii excogitaverunt , primum timb am hominis lineis cnaimdudam , ita que initio talis kcunda lingulis colmibus poftea di.ertis, fic paullatim iete .u ipl.i ciflend.it N m-vt-mt hitneti atque umbras difleicnti i colorum S'C·

/rr.., H :n fx ; .opl>.

Et i.pi.ia.'in'j vm gc lenioribus con us liracl

A& Jechonias filius Saphan flabat in medio flantium ante pifluras , & unufquiiquc habebat ihutibulum in manu fua , & vapor nebuiaa de thure confurgebat. Quando dicit feptuaginta viros fuiffe de femoribus domus Ifrael , qui tene* rent thuribula manibus , oflendit multos & alios fmfle probos , qui hoc non faciebant , fed forfitan peccatis aliis renebantur, unumque nomen Jcchoniam filium Saphan fletifle in medio ecrum quafi principem fccleris eorum atque facrilegii , qui omifla religione Dei colebant idola , & io templo non adorabant Deum , cujus erat templum , fed pîâuras parietum.

anno ch*1*7'

Firmianai LaUantiut in lib. I. de falfa religione inter cetera infuit.

B Illa qux funt extra hominem , quid opus eft ea colere quibus careas? Virtus enim colenda eft, non imago virtutis , & colenda eft non facrificio aliquo , aut thure , aut precatione follemni , kd voluntate fola atque propofito ', nam religio ac veneratio nulla alia nifi unius Dei renenda cfl . Quid igitur opus eft , o vir fapientilfime, tauuA lumptus vel tingendis vel colendis imaginibus impendere ? firmus 8c incorruptius templum eft peÜus humanum ; ;oc potius ornetur , hoc veris illis numinibus impleatur, has enim falfas confecrationcs fequitur quod necefle eft. Qui enin? fic virtutes colunt , id eft qui umbras & imagines virtutum confedantur , ea ipfa , qux vera lunt , tenere non poflunt &c.

C *dag. in hi. tpttft. vet. & novi Teflamenti .*

Chrifliani utpote pauperes , quos flultos vocant , unum Deum colunt in myfterio , ex quo iunt omnia , nec aliquid quod ab eo conditum eft , venerantur ; ipfum enim folum fufficere fibi & abundare fount ad falutem.

Item idem poft pauca.

Non ergo nobis videtur, ut quod homo fecit , adorari debeat; tador enim a faflura, non fadura a faftore adorari judicatur.

Item Firm. LaUantu de falfa relip. iib. 1.

D.iplici ergo ratione peccatur ab infipientibus, primum quod elementa , ideft Dei opera, Deo prxferunt . Demde quod elementorum ipforum D fguias humana fpccie comprehenfas colunt.

Item ipfe in eod. lib.

Nflnl aliud adoremus, nihil colamus, nifi folius ai utres parcntifquc noftrt unicum nomen.

Item tpfe in eod. lib.

Supta ergo non infra eft Deus , nec in itna pot ins , led in (umma religione , qua credendus eft.

Nihil poteft efle czlefte in ea re , qux fit ex terra , quicquid enim fimulatur falium cfle necef-k eft , nec poteft unquam veri nomen accipere quod veritatem tueo & imitatione mentitur.

Item tpfe in eod. l:b.

Ut intclhgas nihil colendum efle, quod Oculis E moitahbm cei pitur.

Auouftm m lib. pfalm. ▮▮3.

Noli ergo addere manus hominum , ut ex eo metallo quod fecit verus Deus , velis facere falium Deum , immo falium hominem , quem pro vero venereris Deo, quem quifquis pro vero homine m amicitiam reciperet , infaniret . Ducit emm dc affe&u quodam infirmo rapit infirma corda mortalium lormx fimilitudo & membrorum imitata compago-

Fnl^entint tn hb. de Ftde ad Donatum.

Quia iple Deus fibi ioli prxcipiens tantummodo krviendum , frjue jubens a fideiibus adorandum, prorfus interdixit tie quis audeat creaturam

ada-

ANNO cHKisn

.adorare erestureque fervire ; proptcrca in fine primi illius prccepti de omnibus', *qu* creavit , ita loquitur : non adorabis ea, neque fervics eis.

Et paara .

Xera enim religio in unius conflat Dei fetvj. tio.

Zrraa *ipfe paß pauca.*

Sic veraciter unum Deum cum Patre Filium vera fide* adorat, qu* fic Deo novit a creaturis omnibus fervicndum, ut noverit creatur* non de· beti divin* fervitutis obfequium.

Attgnfi. i» epift. ad Maximum Grammaticum I

Scies a Chrrftianis catholicis , quorum in veilro oppido etiam ecclefia conftituta eft , nullum coli mortuorum, nihil denique adorari , quod fit iaâum & conditum a Deo , fed unum ipfum Deum qui fecit & condidit omnia.

Idem m lik. dt quantit, anima.

Deus autem immortalem animam fecir, ut opιηuι , nifi forte ubi aliter videtur. Ergo tu velles .... talia fieri dixerim, fed quemadmodum ipfe immortalis immortale quiddam fecit ad fimilitudmem luam , fic dt nos immortales fafti a Deo ad fimilitudinem noftram quod facimus immortale eflê deberet . Refte dicere? fi ad ejus imaginem pingeres tabulam, quod in te immortale elle credis , nunc vero in ea exprimis fimilitudinem corporis quod profcfto moi tale eft. Quomomodo ergo lum fimihs Deo , cum immortalia nulla pofium facere ut ille7 Quomodo nec imago corporis tui poteft hoc valere , quod tuum corpus valet, fic anima, non mirandum eft , fi potentiam tantam non habet , quantam ille ad cujus fimilitudinem fafta eft, &c.

Si enim imago humani corporis nec tantum valere atteritur , quantum veraciter rpium corpus valere perhibetur , qua caufta fibi fuffragari potte putant nonnulli reprehenfione digni , qui in illa fynodo Graecorum meditationem imaginum fibi neceflariam ctte dicere prxfumplerunt .

Idem Itb. 8. dt civit. De/.

Quapropter homo merito deficit ab illo qui eum fecit, cum fibi prxficit ipfe quod fecit. Demonflrat enim idem Ermes , quod homines murtui divino colebantur honore , velut Æiculapius atque Mercurius , quem fuum efle dicit avum , & reliqui . Hac enim occafione accepta , daemones ut interceffores exfifterent apud bonos Deos, quos nos angelos fandos feu Archangelos , vel Poteftates dicimus , tali enim ratione nubilolb velamine Capientes Gentilium fua numina obtcxeie nitebantur.

Amiro^ai m expojitient epift. ad Romanei

Numquid tam demens eft aliquis , aut falutis firse immemor, ut honorificentiam Regis vindicet Comiti , cum de hac re , fi qui etiam tiadare fuerint inventi, ture ut rei damnantur m.ijcftatis, & ifti ie non cogitant reos , qui honorem nominis Dei deterunt creatur* , & relido Domino confervos adorant, quafi fit aliquid quod plus refervet Domino Nam ideo ad Regem per Tribunos aut comites ttur , quia homo utique eft R.ex, & nelcit quibus debeat rempublicani credere . Ad Deum autem promerendum , quem nihil utique latet, omnium enim menta novit, iufftagatione non eft opus fed mente devota.

Angnft. us hk. dt vera religione inter cetera dicit.

Ad percipiendam veritatem nihil magis impedire, quam vitam libidinibus deditam &falfa< ima gines rerum fenfibilium , qu* nobis ad hoc leafibili mundo per corpus imprefl* , varias opiniones errorcfque generant . Nec errorem ullum in religione efle potuifte , fi anima pro Deo fuo non coleret animam aut corpus aut phantafmaia , (ua f qua nihil funt ahud , quam de fpecie corpons corporeo lenfn attrafta figmenta.

anno CHRISTI

Item in tadtm.

Non fit nobis religio humanorum operum cultus ; meliores enim funt ipfi an fiers qui talia fabricant, quos tamen colere non debemus. Non fit nobis religio m phantafmat-bus noftits; melius enim qualemcumque virum quam omnequicquid pro arbitrio fingi poteft , & tamen animam ipfam , quamvis anima vera fit , cum folia imaginatur , colere non debemus ; melior eft ve·* ftipula quam lux inani cogitatione pro fulpicantis voluntate formata , βι tamen ft<pu'am quam fentimus & tangimus dementis eft credere coiendam.

Idem hk. 19. *de Citnt. Dei,*

Multa denique de cultu divino ufurpata funt , qu* hononbus d<ferrentur humanis , five humilitate nimia, five adulatione peltifera , tta tamen ut quibus ea deferremur , homines haberentur , qui dicuntur colendi, & venerandi ; fi autem cis multum additur , adorandi ; quis vero (acrificandum cenluit, nifi ei quem Deum aut fcivit, aut putavit, aut finxit.

Idem tn hk. Qnafi. 84.

Minoribus rebus intenta anima , quas per corpus corporaliter facit, minus inhcret ipfifumm* lapienti*; qui vero talia opere colunt, quantum deviaverint a veritate, hinc colligi poteft, quia fi ipla animalium corpora colerent , qu* multo excellentius fabricata funt, *tf* quorum funt ea imitamenta, quid eis infelicius diceremus?

CAPUT V.

Qua ratione quave auftoritate imagines Sanftorum adorand* fint , eilqud , ut fertur , in centum ponendum , cuni ipfi angdi vel fanfti homines vivos ie adorari noluerint ; unde B Augullinus m lib. de CrvitareJJci, fic ait:

Putaverunt quidem deferendum Angelis honorem vel adorando vel iacrificando , qui debetur Deo, & eorum funt ammooitione prohibui, juffique hoc ei defeire, cui uni fas effc noverunt , imitati funt angelus fanftos , & jam fanfti homines Dei. Nam Paulus & Barnabas in Lycaonia faâo quodam miracuio fanitatis , putati lunt Dii , eiique Lycaonii viâunas immolare voluerunt , quod a fe humili pietate removentes , eis inaquem crederent annuntiaverunt Deum.

Et poft poma.

Quzcumque igitur mortalis poteftas quantalibet virtute przdita , fi nos diligit ficut fcipfam, ei vult efle fubdiros , ut beati fimus , cui & ipfa lubdita beata eft. Si ergo non colit Deum , mifera eft, quia privatur Deo. Si autem colit D.um, non vult fe coli pro Deo ; ilh enim potius divin* fententiz fuffragatur , & dileftionis viribus favet , quia feriittum eft: Sacrificans diis , eradicabitur , nifi Domino foli . Nam ut alia nunc taceam , qu* pertinent ad religionis obfequium, quo colitur Deus, Sacrificium certe nuilus hominum eft qui audeat diceic debere nifi Deo.

Idem in pf. 96. inter cetera.

Homines autem lanftos attendite , qui funt fimilcs angelis : cum inveneris hominem aliquem ianftum iervum Dei, fi volueris illum colere. & adorare pro Deo, prohibet te, non vult fibi arrogare honorem Dei, non vult tibi effe pro Deo, led tecum effe fub Deo.

ANNO

Et poft pauea.

Sic & Sanfti angeli illius gloriam quzrunt quem diligunt, ad ejus ruftum, ad ejus orationem, ad ejus contemplatioadto, omnes quos diligunt rapere & inflammare Audent, ipfum il-Ju adnuniiant, non fe, quoniam Angeli funt, fit quia milites funt, non norunt gloriam querere nifi Imperatoris fui.

Item puft paean.

Nemo dicat, Timeo ne irafeatur mihi Angelus, mfi illum colo pro Deo meo. Tunc tibi nafeitur, quando ipfum colere volueris; bonus eft enim, & Deum amat, quomodo dzmones irafcuntur fi non colantur; fic angeli indignantur f» pro Deo colantur.

Item hb. io. de Civit. Dei.

Non itaque debemus metuere, ne in mortales & beatos uni Deo fubditos non eis laetificando offendamus, quod emm nonnifi uni vero Deo deberi fciunt, cui & ipfi adhzrendo beati funt, proculdubio neque per ullam fignificantem figuram neque per ipfam rem quz (aeramentis fignificatur, exhiberi fibi volunt. Dzmonum eft hzc arrogantia, fuperborum atque miferorum a quibus longe diverla eft pietas fubditorum Deo.

Idem in eodem.

Non autem martyribus noftris non templa ficut Dus, fed memorias ficut hominibus mortuis, quorum apud Deum viyum fpecies fabricamus, nec ibi erigimus altaria, in quibus facrificemus martyribus, fed uni Deo & martyrum & noftro/ ad quorum facrificium ficut homines Dei, qui mundum in ejus confcflione vicerunt, fuo loco, vice & ordine nominantur. Non tamen a facerdote qui facrifza:, invocamur, Deo quippe & non ipfis facrificat; quamvis m memoria iacrifi. cet eorum, quia Dei faccrdos eft, & non diorum; ipfum vero facrificium corpus eft Chrifti, quod non offertur ipfis, quia hoc funt & ipfi,

liem AuguUtn. in fermonc Euangelico, de pote/hte quam dedit damonibu!, ut abirent m portos.

Noli inclinari angelis, nt eis facrifiondum putes, nec bonis & fanftis; nolunt enim, quando lacis not. te diligunt; diligunt autem fi cum eis adores quem adorant.

Idem ;n lib. de quantitate anima.

Homo autem quilibet alius quanquam fapientiffimus & perfeftiffimus, ve! prorfus quilibet anima rationis compos atque beatilfima eft amenda tantummodo atque imitanda eft, eique pro merito atque ordine quod ei congruit deferendum. Nam Dominum Deum tuum adorabis, & illi foli iervies-

Ongenet m epili. ad Roennnoj.

Cum poffent homines Deum agnofeere ab ejus cultu decimantes ad imagines hominum adorandas & animatum deverterunt; ut enim breviter, fit omni in unum collecta definitione dicamus, adorate alium przter Patrem & Filium & Spintum Sanftum, imp;etati$ eft crimen.

Augujlinui tn libro de ver» Religione.

Non fit ergo nobis religio cultus corporum sethcriorum atque czleftium, fed ejus, cujus contemplatione beati funt. Neque emm & nos vih-ndo angelum beati fumus, fed videndo veritatem, qua etiam ipfos angelos diligimus, nec invidemus, quod ea paratiores, & nullis molejlits interpedientibus peifiuuntur, fed magis eos dil gemus, quoniam & nos tale aliquid fperare a communi Dom no juili lunus; quare honotimus eos carnate non lervitute, nee eis templa eonftituimus; nolent emm fic honorari a nobis, qma nos ipfos cum boni fumos templa fummi— Dei effe noverunt.

anno CHAUTI ****

Idem i» *Ut.* 8. *de Cevet. Det.*

Sane nec martyribus templa, faccrdotia, facra & facrificia conftitrnmus, quoniam non ipfi, fed Deus eorum nobis eft Deus: hono.amus fane memorias eorum tanquam fanâorum hominum Dei, qui ufque ad mortem corporum fuorumpro veritate certarunt, ut innotefccret vera religio, falfis fiftuque conviâis, quod etiamfi qui antea fentiebant timendo reprimebant, quis autem audivit aliquando fidelium flantem Sacerdotem ad altare, fit jam fuper fanâum corpus martyris ad Dei honorem cultumque conftruâum dicere in precibus: Offero ubi facrificium Petre vel Paule, vel Cypriane, cum apud eorum memorias offeratur Eleo, qui eos & homines & martyres fecit, & fanftis fuis angelis czlefti honore fociavit? ut ca celebritate & Deo vero de illorum viâoriis gratias agamus, fit nos ad imitationem talium coronarum atque palmarum eodem invocato in auxilium ex illorum memoriz renovatione adhortemur. Qjizcumque igitur adhibentur Religioforutn obfequia in martyrum locis, ornamenta iunt memoriarum, non facra vel facnficia mortuorum tanquam Deorum.

Hieronymui ed Riparium preibiterum.

Acceptis primum literis tuis non refponderc fuperbiz eft, rcfpondere temeritatis. De his enim rebus interrogas, quz & proferre & audire facrilegium eft. Ais Vigilantium qui »··'·«>·-»»·»« hoc vocatur nomine, nam Dormitantius redius diceretur, os fcetidum rurfus aperire, & putorem fpurciffimum contra Sanâorum martyrum proferre reliquias, & nos qui eas fulcepimus, appellare cinerarios, & idolâtras, qui mortuorum hominum offa veneramur. O infelicem hominem, & omni lacrymattim fonte plangendum, qui hzc dicens non fc intclligit effe Samarium fit Judzum, qui corpora mortuorum pro immundis habent. & etiam vafa quz in eadem domo ruerint pollui fufpicantur, fequentes occidentem literam, fit non fpiritum vivificantem. Nos autem non dico Martyrum reliquias, fed ne folem quidem fic lunam, non angelos, non archangelos, non Seraphim, non Cherubim, non omne nomen quod nominatur, & in przfcnti fzculo & in futuro colimus & adoramus, *ne* ferviamus creaturz potius quam creatori, qui eft benediâus in fzcnla; honoramus autem reliquias martyrum, ut eum cujus funt martyres adoremus; honoramus Cervos ut honor {ervorum redundet ad Dominum, qu:a qui vos fufcipit me fufeipit.

/drm adverfm Vigilantium.

Qttis enim, o infanum caput, aliquando martyres adoravit? quis hominem putavit Deum? nonne Paulus & Barnabas cum Licaonibus Jupiter & Mercurius putarentur, & eis vellent hofltas immolare, fetderunt veftimenta fua, & fe homines effe dixerunt, non quo meliores non effent Eolitn mortuis hominibus Jove atque Mercurio, fed quod fub gentilitatis errore honor *eis Deo* debitus deferretur, quod & de Petro legimus, qui Cornelium fe adorare cupientem manu fublevavit & dixit.* Surge; nam fit ego homo fum.

Augufi. in hi. de feint. quafliouum cap.

Proinde ficut impia fuperbia five hominum fi ve dzmonum, fibi hos «divinos honores exhiberi vel jubet vel cupit, ita pia humilitas vel hominum vel angelorum fandorum hzc fibi oblata recufavit, & cui deberentur offendit.

Item in ht. XIX. de Civit. Dei.

Sed Deus tile quem coluerunt fapientes He brzorum, fic jam czleftibus fandis angelis & vir-

.virtutibus Dei, quos beatiffimos unquam civcs in hae noftra peregrinatione mortali veneramur, & amamus, facrificari vetat & coit, intonans in *lege* fua.* facrificans Diis eradicabitur.

CAPUT VI.

HÆc contra cos qui annorum numero fuperilitionem imaginum vindicare volunt, confuctudincm (equi cupiunt potius quam veritatis auâoritatera.

i» hb. jnefiitn. veterit nni Te/tfM.

Irrationabile, inquit, vulgus, aut apparentes umbras aut fimulacra mortuorum, ut Deum,colere coeperunt; qux res in confuetudine vetuftatis dedufta arbitratur rationis fibi veritatem poffedeB tendi, cum veritatis ratio non cx confuetudine atque ex vetuftate, fed ex Deo fit, quia non vetuftate Deus probatur fed xternitate; quamobrem fides non coepta res fed fine initio eft. In Deum enim credere noftrum incipere eft; nam quod creditur sternum eft. Et poft pauca.* Quod colunt Pagani poft Deum eft, opus poft opmcem eft, pagani colunt opera, nos opificem, illi creaturam, nos creatorem, faftus homo ccepit venerari fuum conditorem, quia & dignum eft, & cauffa hoc exegit.

Hitrtmitu Prophète.

Poft Baalim, inquit, abictunt, quos didicerunt a patribus tuis.

Unit Hieronpn»l.

Ergo nec parentum, nec majorum error fequendus eft, (ed aufturitas feripturarum & Dei docentis imperium.

Anguli in pf. ▮▮3.

Videntur autem fibi purgatioris effe religionis, qui dicunt, nec fimulacrum, nec demonium colo, fed effigum corporalem ejus rei fignum intueor, quam colere debeo. Et poft pauca: Audent rclpondere non ipfa corpora colere, fed qux illis regendis prxfident numina. Si enim ficut pratniffa SS. Patrum documenta declarant, fanfti angeli & fandi viri non funt colendi nec adorandi, hoc enim dc ipfi refugiunt, fed Tola caritate, non autem fervitute honorandi, nec fandis martyribus templa facra & facrificia, fed foli D Deo conftituenda, prxfertim cum honorandi fint propter imitationem, non adorandi propter religionem, qua ratione antiqua auftoritate adoratio, incenium, luminaris, dc cetera qua in epiflol.*| Grxcorum adnumerantur eis exhibenda funt. Quapropter omiffa omni fuperftitione convenit S. Cath. dc Apoft. Ecclefix religioni erga Sanftorum imagines hanc diferetionem tenere, fient eximius Doftor beatus papa Gregorius docuit, de in fuis feriptis nobis tenendum fequendumque reliquit.

CAPUT VII.

NE igitur ex fuperftitione aut ex qualifient alia occafione fcandala infirmioribus fratribus pro- E venire poffent; hoc fuminopere fanfti viri provida confideratione vitare Iluduerunt, dc diftis faftifque filis nobis vitandum ufquequaque evidenter oftendunt, hinc enim B. Auguftinus in Itb.4-de civitate Dei,

Majores, inquit, noftri fuperftitionem a religione feparaverunt.

litet tn lib. lo. *tjnfltni »perit.*

Legimus ferpentum morius mortiferos penam juftiffimam peccatorum in ligno exaltato atque profpefto aeneo ferpente lanatos, ut depopulo (obveniretur afftifto, dc mors morte deftrufta velut crucifix® mortis fimilitudine fignaretur, quem faneferpen*

Atem propter faâi memoriam refervatum, cum poftea populus crrafs tanquam idolum colere cœpiffct, Bacchias rex reiigiofa poteftatc Deo ferviens cum magna pietatis laude contrivit.

Tale quid dc B. Epiphanium «irum fanftiffimum & doftiffimum zelo divino luccenfiim ineîûftola, quam ad Joanncm, Cptanum epilcopum cribit, 8c B. Hieronymus deGneco in Latinum fermonem tranftukrat, legimus fcciffe.

Audivi, inquit, quofiiam murmurare contra me, quando Timui pergebamus ad fanftum lucuns, qui vocatur Bethel, ut ibi cofteftam tecum ex more eccletiaftico Tacerem, & veniffem ad villam qu« dicitur Anablxa, vidiffemque ibi preteriens lucernam ardentem & interrogaffem, qui locus effiet › didiciffcmque effe cccieuam, & intraffem ut orarem, inveni ibi velum pendens in foribus ejufdem Ecclcfi·, tinftuiu atque depiftum, 8c habens imaginem quafi Chrifti vel fandi cujufdam · Non enim Catis memini cujus imago fuerit. Cum ergo hoc vidiffem in ecclcfia Chrifti contra auâoritatcm feripturarum hominis pendere imaginem, fcidi illud & magis dedicon» filium cuftodibus ejufdem, ut pauperem mortuum eo obvolverent & efferrent, illique contra murmurantes dicerent, fi fcindere voluerit julium r it ut aliud daret velum, atque commutare; quod cum audiffem me daturum effe pollicitus illico Te miffurum,paullulum autem morarum fuit in medio, dum quaero optimum velum pro co C mittere, arbitrabar enim deCypro mihi effe mittendum. Nunc autem mifi quod potui reperire, & precor ut jubeas presbytero ipfius loci fufeipere velum a le&ore, quod a nobis tniffum eft,dc deinceps praecipere in ccclefia Chrifti iftiufmodi vela, que contra religionem noftram veniunt, non appendi.

Nam de B. Paulus Apoftolus in epiftola prima ad Corinthios ob fcandaium infirmiorum fratrum vitandum ita fcripfit:

De hts aurem qux idolis facrificantur, icimus quia omnes fcientiam habemus, dc quia idolum nihil eft. Quod B. Ambrofius ita exponit.* Ht, inquit, inflati erant per fcientiam, qui idolocontra falutem fratrum imperitorum carnes Tacrificatorum edebant, fcientes licere carnem edere, dc quod nihil eft idolum, ideo r.on contaminari edentem, hi fcandaium fratribus erant caritatem prae oculis non habentes, quia plus erat carnem cuntemnere, quam fratri fcandaium facere. Et poll pauca; Propter quod fi efca fcandalirat fratrem meum, non manducabo carnem in aeternum, ut non fratrem meum fcandafizem; in tantum caritati (ludendum docet, ut licita pro inficitis habeantur, ne obfint fratri, quantum enim mali eft per illicita non delinquere, & per ea qua concéda funt offendere, ut lex fervetur in illicitis, & in licitis non cuftodiatur, dum inconfideraie edunt. (Jnde B. Apoftolus dicit; omnia mihi licent, fed non omnia expediunt. Quod B· Auguftinus ita exponit: Poteft ergo aliquid ficere *& non expedire* E Expedire autem quod non licet non poteft, ac per hoc non omnia licita expediunt, omnia autem ïïΠφη non expediunt. Sunt quippe licita qux non expediunt, ficut Apoftolo tefte didicimus, fed id quod inter illicitum eft, & ideo non expedit, atque quod licitum eft, nec tamen expedit, quid interfitaliqua univcrfali regula diffinire difficile eft. Et infra: Quapropter quia verum dixiffe Apoftolum dubitare non poffumus, dc aliqua peccata efle licita dicere non audemus, reflat ut dicamus fieri aliquid, quod non expediat, & tamen fi licitum eft, non effe peccatum, quamvis quoniam non expedit, non fit utique fa-

.dfuduffl. Et poft pauca Ut igitur It poftumus enitamur inter id quod liter & non expedit, & in quod non licet, atque ideo nee expedit, alt* quo certo tine diftmguere, ea mihi videntur lice* re & non expedite, que per juilitiam quidem Îjuz coram Deo eft permittuntur, fed propter ofenfionem hominum,ne impediantur a falute,vitanda lunt; ea vero non licere & ideo non expedire, quz fic ip(a juftitia vitantur, ut facienda non tine, etiamfi ab eis quibus in notitiam fuerim pedata non laudentur. Item poft pauca: Expedit tunc, quando non iolum per julliram que coram Deo eft permittitur, fed etiam hominibui nullum ex hoc impedimentum (alutis infertur. Tunc autem non expedit id quod licitum eft, quando permittitur quid, fed ufus ipfius pofcftatis afteit impedimentum (alutis.

anno CHKISI

Hzc idcc itiietuntur, ut hi qui imagines erigunt memorise ratifia & amoris, illud caveant, ne qued ab illis forte devote fit licrte fit, infirma m (candalum evenire contingar, ut fic (uz devoHom iansfauant, quatenus falutem infirmorum non obliviicantur, & infiimam confcientiam (rairum occatione (uperftitionis przbendz commaculent.

CAPUT VIII.

Propier cos autem qui fibi ob hoc fuffragari ad adotationem imaginum putant, quod dicunt adorafte Jacob Jofeph filium luum, vel certe adorade laftig<um virgz ejus, neceftarium duximus, qnabrer id a B. Hieronymi, & B. Auguftno exponatur fubneâendum; feribit itaque B. Hieronymus in lib. Hebraicarum Quzftionum.

Poftquam, inquit, juraverat ei filius (ecurusde petitione quam rogaverat, adoravit eum coram caput leftuh lui; (anftus & Deo deditus vir, oppreflus tenrftufc habebat lcftulum politum ut ipic jaccnns habuus ubique difticukatc ulla adora tioocm efter paratus.

*A» tn nA. ÿnafi. Ce*cj. cap. 61*

Quod hrbent Latine codices, Ôt adoravit friper capui virgz ejus, nonnulli emendantes habent, adoiavit hiper caput virgz fuz, vel in capite virgz fuz, five in cacumen, vel (uper cacumen. F Dir emm eos Grrrum vetbum, quod eildem lncus ic'ihnur five c?us, five iua, fed accentus diipvres funt, & al» eis qui ifta noverunt in codiKbus non contemnuntur; valent emm ad magnam dilcretionem, quamvis & unam plusliteram habere poftet & ft eflec fuz, ut non eflet liT·" (ed ·-' ·, ac per hoc mento qurntur, quid fit hoc quod diftum eft.nam facile uitelligeretur (enem, qui virgam ferebat, eo more quo ilia lias baculum lolet, ut fe inclmivit ad Dominum adorandum, id utique fecerit (uper cacumen vtrgz fuz, quam fic feebat, ut fuper eam caput inclinando adoraret Deum. Quid eft ergo adoravit (uper cacumen virgz ejus, ideft filii fin Jofeph, & is forte tulerat ab eo virgam, quando ei jurabat idem films, & dum earn tenet poft verba jurantis nondum illam redditam, mox adoravit Deum, non enim pudebat eum terre tannlper infigne poteftatis filii fui, ubi figura magnz rei tu'urz defignabatur, quamvis in Hebrzo facillima hujus quzftionis abfolutio efte dicatur, ubi fcnptum perhibent, & adoravit Ifrael ad caput lettt in quo utique fenex jacebat, *it* fic politum habebat, ut m eo fine labore quando vellet adoraret.

CAPUT IX.

Contra illos qui hoc fe adjuvare putant, quod dicitur m Regum, quia adoravit Nathan Propheta David, aliquid refpondendum eft- De hac enim adoratione ita B. Gregorios in lib. 10. ckplanationum in Job loquitur;

ahnq" CKRIst I 1,4

Bene ergo lex Dei multiplex dicitur, ouia ntmirum cum una eademque (it cariras, fi mentem plene coeperit, hanc ad innumera opera multiformiter accendit, cujus diverfitatem breviter exprimimns, 6 in eleftis finguhs bona ilfiuspertrmgendo numeremus. Hzc namque per Abêtit eleâa Deo tnubera obtulit, & fratris gladum non reluôando toleravit. Hrc Lnoc & inter homines vivere fpirttualiter docuil, & ad iublimem vitam ab hominibus etiam corporaliter abftraxit.

Et paula paji.

Hzc Natban, & contra peccantem Regemauûoritate libere increpationis fubftulit, fic cum Regis culpa deeffet, in petitione humiliter ftravit. Claret namque quod talis efliet hzc adoratio, ficut fic nos ante honorabiliores pertonas cum eas faluramus, profternimur humilitatis gratia, & *eas* adorafte dicimur, dum cis nullum divini honoris cultum exhibemus, eodemque modo adorafte Jacob £lau fratrem fuum haud dubium non eft.

CAPUT X.

Contra illos etiam, qui imagines adorare fe profitentur, quia facra ab ilis nuncupantur, & ucris vafis eas zquipaiant, aliquid dicendum eft.

Arg/i. 19 pf.* **it3.**

Simulacra, inquit, gentium argentum & aurum, ted Deus fecit argcn'um dc aurum opera manuum hominum Hoc enim Venerantur, quod ipfi ex auro argentoque fecerunt ; fed enim & nos pleraque inftrumcnta & vafa ex hujufcamodi matena ve) metallo hab<mus in ufii celebrandurum facramentorum quz ipfo mimfterio confierai a tanfta dicantur, in ejus honore em pro ialuie noftra inde fervitur, A funt profefto etiam mliru nema v-l vafa quid ahud quam opera manuum hominum? Vcrumtamen nurr.quid os habent & non loquimiur, numquid oculos & non videbunt, numqmd e>t fuppficamus, quia per easfupplicamus Dro? Hia maxima caufla eft impietatis inlanz, quod plus valet in aftcftibus miferorum vivenu fimilis torma, quz fibi officit (uppheari, quam quod eam mamfiftum eft, non efte viventem, ut debeat a vivente contemni.

CAPUT XI.

Contra eos etiam dicendum eft, qui pro imaginum adoratione duo Chembim adfumunt in teftimonium, quz m ligno myfterii dufta fuerunt. Unde B- Auguftinus m libio J- de Doârina Chriftiana inter cetera inquit.*

Miferabtlis eft ammz fervitus figna pro rebus accipere, & fupra creaturam corpoream Oculum mentis ad hauriendum zternum lumen levare non pofie, quz tamen fervitus in Judzorum populo longe a ceterarum gentium more diftabat, quandoquidem rebus temporalibus ira fubjugati erant, ut unus eis omnibus commendaretur Deus, & quanquam figna rerum fpirituaiium pro ipfis rebus obfervarent nefeientes quo referrentur, id tamen infitum habebant, quod tali fervitote uni omnium, quem non videbant, placerent Deo, quam ruftodiam tanquam fub paedagogo parvulorum fuifte feribit Apoftolus, & ideo qui talibus fignis pertinaciter inhzierunt, contemnentem ifta Dominum, cum jam tempus revelationis eorum veniftet, ferre non potuerunt, atque inde calumnias, quod Sabbato curaftet, moliti funt principes eorum, populufque fignis illis tanquam retous adftiiftus non credebat Deum efte, vel a Deo vemfte, qui ea, ficut a Judzis obfervabantur, no-

nolebat

ANNO CHRISTI

lebat attendere, fequi crediderunt; ex quibus fa-A da eft prima ecclefia Hicioiolymitana . Satis o-ftenderum quanta utilitas fuerit eo modo fubpm-dagogo cutlodiri, ut figna qu* temporaliter im-pofita erant iervientibus, ad unius Dei cultum , qui fecit oelum & terram, opinionem obiervan-tium religarent. Si ergo fignum utiliter inftiiu-tum pro ipfa re fequi, cui fignificand* inftituturo eft, carnalis eft fervitus,* quanto magis inutilium rerum figna inftnuta pro rebus accipere , qu* fi retuleris ad ea ipfa qu* bis fignificantur, eifque colendis animum obligaveris, nihilominus ferviu carnalique onere atque velamine non carebis : qnemobrem chnftiana libertas eos quos invenit fub (ignis utilibus tsnquam prope inventos inter-pretatis figniSf quibus fubditi erant, elevatos ad B eas res quarum figna funt liberavit. Ex his faâ* funt ecclefi* fandorum ffraelitaium, quos autem invenit fub fignis inutilibus» non folum fervikm operationem fub talibus figois, fed etiam ipfa fi-gna fruftravit removitque omnia, ut acorruptio-ne multitudinis fimuiacrotum deorum, quam fs-pc ac proprie Scriptura fornicationem vocat , ad unius Dei cuitum gentes converterentur, nec fub ipfis jsm figois utilibus fervitur*, fed exercitatu-re potius animum in ewum intelligent!! fpirita-li. .Sub figno emm fervit qui operatur aut vene-ratur aliquam rem fignificantem , nefeiens quid fignihcet ; qui vero aut operatur aut veneratur unie fignum divinitus inftitutum, cujus vim fi-gmficationemque inteliigit , non hoc veneratur C quod videtur dc iraufit, fed illud potius quo ta lia cunfta referenda iunt. Talis autem horno fpi-ritalis dc liber etiam tempore fetvitutis, quo car-nalibus animis nondum oportet figna illa revela-ri , quorum jugo edomandi funt . Tales autem fpi'itales erant Patriarch* & Prophet* omnefque irr populo Ifrael, per quos nobis Sandus Spiritus ipfa fciipturarum auxilia & fblatia ntiniftravir . Huc vero tempore pofte.iquam refurredio Domi-ni uoftn manifethilimum judicium nuftrx liber-tatis 'rnluxit, dc eorum quidem fignorum qux jam intelhgimus , operatione gravi onerati fumus, fed quxdam pauca pro multis eadem qu* fadu fa-cillima dc intellcdu auguftifltma & oblervatione caftiflima ipfe Dominus , dc. Apoftolica tradidit D diiciplma, bcuti eft Bsptiimi Sacramentum dc ce-lebratio Corporis dc Sanguinis Domini qux unuf-qulique cum percipit quo referantur imumus a-gnofett, ut ea non carnali fervitote, fed fpi.ita-li potius libertate veneretur : ut autem literam fequi & figna pro rebus qu* his fignificantur ac-cipere fervilis infirmitatis eft, ita inutiliter figna interpretari male vagantis erroris; qui autem non inteliigit quid figuificct fipnum, dc tamen fignum effe inteliigit, nec ipfe premitur fervitutc;meliu< eft autem premi incognitis, fed utilibus fignis , quam inutiliter ea interpretando a jugo fervitutis cdudam cervicem laqueis errotis interere.

CAPUT XII.

DE cultu debito quem Grxci latriam dicunt, vel religione cultuque qu* uno vocabulo Grxci Thrcfciam vocant, vel quod non fit ma nufadum, colendum nec adorandum.

Aaguft. *hi.* 10. dr *Civit. Dei.*

Hic eft enim divinitati, vel fi expreflius dicen-dum eft, deitati debitus cultus propter quem uno verbo Ugnificaudum » quoniam mihi fatis ido-neum non occurit Latinum Grsco, ubi necefle eft iofinuo quod velim dicere . Latriam quippe noftri, ubicumque fandarum feripturarum pofitum eft, interpretati funt fervuutem, fed ea fervitus qu* debetur hommibus fecundum quam precepit. Apoflolus fervis Dominis fuis hibditos efle debe-re , alio nomine grace nuncupati folet · Luria «ero fecundum conluetudinein qua locuti iunt , qui nobis divina eloquia condiderunt , aut tem-per, aut tam frequenter, aut pene temper ea di-citur fervitis qua pertinet ad colendum Deum Proinde ii tantummodo cultus ipfe dicatur, non foli Deo deberi videtur; dicimur enim colere et-iam homines quos honorifica vel recordatione vel prxlentia fréquentâmes, nec folutn ea quibus nos religiofa humilitare fubjicimus, fed quadam eiiim quae iuljeda funt nobis, perhibentur coii ; nam cx hoc verbo & agricole & coloni fit in-colas vocantun, dc ipfos Deos non ob aliud ap-pcllant cslicolas, nifi quod cxlum colam , non utique venerando, fed inhabitando unquam cxli quofdam colonos, nen ficut appellantur coloni , qui conditionem debent genitali folo propter agi i culturam fub dominio poflefloris , fed ficut ait quidam htioi eloquii magnus audor.* Urbs anti-qua fuit, Tyrii tenuere coloni. Ab incolendo e-nim colonos vocavit non ab agricultura. Hinc & civitates a majoribus civitatibus , vel populorum examinibus condit* colonix nuncupantur , ac per hoc cultum quidem non deberi nifi Deo propria quadam notione verbi hujus omnino vcnfTimum ell.

anno CHRtsrt ***

Item Aegufln. ht. l»atriemtnt m *Gcnefi de lepide,* feea» *ettxit Jecei, ite dial*

Quod Aatuit Jacob lapidem quem libi ad caput pofuerat, conlliituit eum titulum, & perfudit *il.* lum oleo, non aliquid idolatri* fimle fecit; *non* enim vel tunc vel poftea frequentavit lapidem a-dorando vel ei facrificando , fed fignum fuit in prophetia evidentiflima conflitutum, que pertinet ad undionem, unde Chrifti nomen a chnfmaie eft.

Pefl petet.*

Sumpfir autem Jacob lapidem & confiituit eum titulum. Dibgcnier animadvertendum ell, quomo-do dios titulos in rei cujufque tdlimonium con-Oitocbsnt, oors ut eos pro Diis colcieut, fed ut aliquid fignificarcm.

CAPUT XIII-

COntra eos etiam qui eadem audoritate in il-la fynodo Grstcorum (c imagines adoiare profefli font, ficut dc vivificam crucem debito ho-ncre dc truphxo virtutis pauca inferenda neccfla-hum judicavimus, ur convincantur , non te hac occafionc fu* fuperftitionis pofle *fuffragari.*

De Cretee Ecelefiâfitce hifterte eep. 9. de Cevftentie

Etat quidem jam tunc chnftian* religionis fau-tor verique Dei venerator, nondum tamen , ut eft folkmne noftris, initiari figna Dominice paf-fionis acceperat. Cum igitur anxius.de multa fe-cum de imminentis Jbclli neceflitate pervolvens iter ageret, atque ad 'cxlum fxpius oculos elcva-E ret, dc inde fibi divinum precaretur auxilium , vidit per ioporem ad orientis partem in cxlo fi-gnum crucis igneo fulgore rutilare, cumque tan-to vifu fuiflet exterritus, ac novo perturbaretur afpedu, adftare fibi vidit angelos dicentes.* Coo-flamine, io hoc vince- Tum vero lxtus redditus, dc de vidoria jam iecu.rus fignum Crucis , quod in cxlo viderat in fua fronte defignat, & ita cx-litus invitatus ad fidem, non mihi videtur illa inferior cui fimiliter de cxlo diflum eft. Saule, Saule quid me perfequeris? ego fum Jelus Naza-reniis, nifi quia hic_.non adhuc perlcquens fed etiam exconfequens invitatur. Exin fignum.quod in celo fibi fuerat demonftratum , in imlitaria ve-

anno Christi

vexilla transformat, ac labarum quem diouiit in fpeciem Crucis Dominic· exaptat, & na armis vexdlifque religioni» toftruâu» advertas impiorum arma p'oficifcttur. Sed & in dextra fua manu fiÊnum nihilominus cruci» ex auro fabrefaflum hauiffe perhibetur.

Item m Tripartite bifloria hi. i. cap. 4.

In his igitur follicitudiaibus conftitutus in fcmno, vidit Crucis fignum celo fplendide collocatum, mirantique vifionem adfuerunt angeli dicente»: O Conflantine, in hoc vince. Fertur autem & ipfum Chriftum apparuiiTe ei, fignum Cruci» rnonftraffe ac przcepiffe, ut figuram fimiletn faceret, & m prsliis auxilium hoc haberet, quo νιάοπχ jura conquireret. Euicbiu» itaque Pamph>li, cum jurejurando ipfo imperatore dicente audiffe fe rclert, qyia circa meridiem declinante j\m fale cruci» fignum <x lumine faâum St fers-pturam contervatam ei dicentem: in hoc rince, vidiffet ipfe & milite» qui cum co tunc effect, pergenti namque aliquo cum exercitu per iter hoc m quo ci miraculum eft ofteofum, dumque cogitaret quid effrt, nox lupervemt,& dormienti Chriftus apparuit cum tigno quod vidit in celo, juffitque ut fieret eju» figm figuratio, que foret auxilium in congreffibus preltorum.

Lctitnr t» tod. hi. cap. 5.

Hoc enim fignum bellicum inter alia pretiofius erat, eo quod Imperatorem praecedere, St adorari eum a militibu; moris effet, unde ptxcipuc Conilantinum reor nobtliffimum decus Im peni Romani in fignum mutafle crucis, ut frequenti vilione atque cura dcfuetccrcnt a priore more lubjefti, & cum falum arbitrarentur Deum, quem cofetct Imperator, & quo duce, & auxiliatore utetentur adverfus hofles; lemper enim hoc lignum ptoponebatur ante ordines umverfos,quod maxime laborantibus aciebus in prxbis adeffe prxcipicbat. Conftituit itaque certos fign,feros, qui in czlo laborarent, quorum opus erat, ut vicibus humeris eum veherent, Cc omnes «cies ita iuftrarent. Fcuui enim quod aliquando qmdam ferens boc fignum repente boftibus tnvadcntibu» expaviffer, dediffetque illud alteri vehendum, cumque fe de ptcr'io fubtraxiflet, & jacula declinatfet, fubito percuffus interiit; ille vero, qui ta erum fufcepit trophxum, multis û jacnlantibu» permanfit illrlus; mirabiliter enim divina regente virtute, t igittæ holtium figebantur in figno,a figmfero autem protinus inter pericula evolabant. Dicitur autem neque alium quam hujus ligni miniftitim, ut folet in bello, vulnere mortuum,aut cladem captivitatis perpeffum.

Item tn eod. hi. X. cap. 18.

Dicitur autem quia etiam mortuus crucis fallu furrexit. De hoc figno Sybilla dixit apud Paganos: O ter beatum lignum io quo Deus extentus eft.

Item tn cod. hi. cap. 9.

Audivi enim & Probianum virum in palatio habentem militiam medicorum crudeli podagra paffione detentum ibi doloribus liberatum, eique apparuiiTe lanâam mirabiliter vifioncm. Cum eniin dudum paganus effet faâus, poftea Chriftianus, aliquatenus dogma fequebatur, totius vero falutis cauffam, id eft facratiffimam crucem nolcbat adorare. Hanc habenti lentcntiam divina virtus apparens fignum monftravit crucis, quod erat pof.tum in altario ejus ecciefix, & aperte palam tecit, quia ex quo crucifixus eft Chriftus, omnia quz ad utilitatem humani generis fada funt quolibet modo pratter virtutem adoranda: Crucis gefta non client neque ab angelis fandis, neque a piis hominib»'

Ltgiiar tcdttn hi. 1. cap. 46.

Ea liquidera tempeHate plurimi inter Epifeopo» effulgebant ficut Doutui curiae Epyri, de quo dum provinciale» miracula multa reflentur, maximurti tamen eft, quod de dracone geffit. I> enim circa pontem in via publica jacens cibum habebar, ovet, capras, equos, boves & homines arripiens devorabat. Ad quam beftiam Donatu» fine gladio, fine quolibet jaculo veniens, dum illa lcvaffet caput, quafi voratura virum, tunc ille vexillum crucis ante faciem ejus digito defignan» io aere, in os eju» exfpnit, beftia vero fputum mox ore tuo fufcipicns cxfpiravit.

Joan. Cbnfofl. boatth dt Cntct tf Latrone.

Hodierna die nofter Dominus pependit m croce, & nos feftivitate eximia lxtttiam celebramus ut aicamus crucem totius fpiritahs gratulationi» effe fubftantiam; etenim ante ipfom, vocabulum crucis pana fuit,fed nunc ad gloriam nuncupatur; antea condemnationis ferrebat horrorem, nunefaluti» indicium eft. Crux enim nobis totius beatitudinis cauffa efl.- bec nos a excitate liberavit erroris, bare & er tenebris reddidit luci, hrc ebellatos quieti fociavit, hxc alienatos Deo conjunxit, longe conflitutos proximos prxfentavit, haec peregrinantes cives oftendic, hrc dilcordir amputatio eft, hxc pacis firmamentum, hrc bonorum omnium abunda largitio.

Et poft pauca m tadtnt bovilia.

Volo & alia ratione cognofeas, crucem fuam non reliquit in terra, fed fecum eam levavit ad calum ; fed ait, hoc unde demonftratur 7 & ideo audivi quod cum ipfa venier, cum ipfa fecundum gloriam fuam prxientiam faciet, ideo gksriofam Crucem nuncupavit.

Item po/l pauca tn ftd. bovilia.

Et tunc fignum videbitur filii hominis incxlo-Vidifti gloriam figni, ideft crucis, falis lumen reddetur obfcutum, lunx non dabitur gratia, led illud radiabit & lucet, & ficut Imperatorem regalis pompa prxcedit, & militaris ordo prxeunte vexilla humeris portare confueverunt, fit his ejus declaratur adventus; fic Domino de cxlo veniente, Angelorum catus & Archangelorum multitudo, illud fignum humeris portant excelfis, & regalcm nobis advemum nuntiant. Sola enimChrifti crux eft, que dtflofett tenebras & regnum dxmonum diffipavit, <3c omnem terrorem malignantium abftulit. Crux fanâitatem providit, Crux nobis fol juftiti® faâa eft, ut intaminati mriencordta ejus glorificemus Patrem & Filium & Spiritum Sanilum tn ixcula ferculorum. Amen.

Idcm 1« Homtl. t$. dt Creet Dominica.

Et fi noffe defideras, canffime, virtutem crucis, Ac quanta ut poffum ad ejus laudem dicere audi. Crux fpes chriftianorum, Crux refurreftio mortuorum, Crux cxcorum dux, Crux defpcratorum via/Crux claudorum baculus, Crux conlolano pauperum, Crux rcfrxnatio divitum, Cruxdeftruâio faperborum, Crux male viventium pana, Crux adverfus dxmones triumphus, Crux deviâto diaboli, Crux adolefcentum pedagogus, Crux fuflentatio raopum, Crux delpcratorum fpe», Crux navigantium gubernator, Crux periclitantium portus, Crux obtetforum murus, Crux pater orphanorum, Crux defenfor viduarum, Crux jutloruin confiliarius, Crux tribulatorum quies, Crux parvulorum cuftos, Crux viroium caput, Crux fenum finis, Crux lumen in tenebri» fedentium. Crux Regutn magnificentia, Ctux lentum perpetuum, Crux infenfatorum lapientia, Crux libertas fervorum, Crux Jmpcraioium Philofophia, Crux lex impiojum, Crux Prophetarum przceotio, Crux annuntiatio Apoftolorum, Crux martytum gloriatio,

ANNO CMRun »«r>r Crux monachorum abftioentia, Crux Virgi-A onm caftitas, Crux gaudium facerdotuns, Crux Ecckfi® fundamentum, Crux orbis terra eautela, Crux templorum deftruâio. Crux idolorum repulfio, Crux fcandalum Jodoorutn, Crux perditio impiorum, Crux invalidorum virtus, Crux xgrotaotium medicus. Crux emundatio leprofovum, Crux paralyticorum requies, Ctux efurieotium panis, Crux fitieotium fons, Crux nudorum proceâio. Nuditatem autem cum dixero, non corpoream xflimes, fed infidelitatis perpmnam, cum autem in Chriftum crediderit, veflitus invenietur.

Item Aagnflin. in lib. dt Croit. thi.

In Carthagine Innocentia religiofiffima femina det primariis ipfius civitatis, in mamilla cancrum habebat; hujus morbi, ut ferunt, omnis omit-B tends eft curatio. Hax illa a perito medico acceperat, & ad folum Deum fe orando converterat I Admonetur tn fomnis propinquante Pafcha *& tn* parte feminarum obfervantia ad baptifterium quocumque illi baptizata primitus occurriffet, fignaret ei locum, fignum Crucis Chrifti fecit, conteftim fanitas confecuta eft.

Stdalint tn 4· lib. Ptfcbalit Cnrtninii.

Pax crucis ipfe fuit, violentaque robora membris
Illuftrani propriis poenam veftivit honore,
Suppliciumque dedit fignum magis effe falutis,
Jpfaquc fanftificans io fe tormenta beavit.
Nevc quis ignoret fpeciem crocis effe colendam,
Qux Dominum portavit ovans ratione potenti,
Quatuor inde plagas quadrati colligit orbis:
Splendidus auâoris de vertice fulget Eous,
Occiduo fanâa labuntur fydere piante,
Arâon dextra tenet, medium larva fubrigit axem:
Cundaque de membris vivit natura creantis,
Et cruce complexum Chriftus regit undique mundum.

Ilttn Paulina! in lib. 8. Nataln Fthcn.

Nos Crucis inviftx fignum & confeffio munit,
Armatique Deo mentem, non quxnmus arma
Corporis, & quanquam membris videamur inermes,
Arma tamen gerimus, quibus & fub pace ferena
Contra incorporeos animis decernimus hofles.

Idem tn itb. io.

Ipfe domum remeans modicum, fed grande faluti
De Crucis xternr fumptum mihi fragmine lignum,
Promo tenenfque manu adverfis procul ingero flammis,
Et clypeum retinens pro peflore quo tegerem me,
Arceretnque boftem collato umbone relifum,
Credite, nec donate mihi & reddite Chrifto
Grates & juftas date laudes omnipotenti.
Noftia falus etenim in cruce Chrifti & nomine confiat.
Inde fides nobis, fle in hac cruce nixa periclo,
Profuit, & noftrata cognovit flamma falutem.
Nec mea vox aut dextra illum, fed vis crucis ignem
Terruit inque loco, de quo (urrexerat ipfo,
Ut circumfeptam prxfcripto limite flammem
Sidere fle extingui fremitu moriente coegit,
Et cinere exortam cineri remeare procellam.
Quanta Crucis virtus ut fe natura relinquat,
Omnia ligna vorans ligno Crucis uritur ignis,
Multa manus crebris tunc illa incendia vafis
Afpergens largis cupiebat vincere lymphis,
Sed licet exhaufiis penfarent fontibus imbres,
Vi majore tamen laffis fpargentibus omnem
Vicerat ignis aquam, nos ligno exftinguimus ignem,
Quamque aqua non poterat, vicit brevis haftula flammam.

CAPUT XIV.

Contra eos qui fignum S. Crucis in teftimonium adfumunt, ut eis ita licitum fit adorare imagines, ficuti lignum S. Crucis.

Cultores igitur imaginum venerationem, adorat10nem feu exaltationem S. Crucis tn defenfionem fenius fui opponere foliti font, cur non ita imaginesficuti cruces adorari liceat/ quibus primorefpondendum eft, qnia Chriftus non imagine, fed io cruce fufpendt elegit, quando genus humanum redimere voluit, flt ideo fanâa mater Ecclcfia toto orbe terrarum inter cetera innumera Crucis facramenta, qux a SS. Patribus multipliciter longe late que per uoiverfum mundum enumerata funt; decrevit licitum effe univerfis Catholicis ob amorem folius paffionis Chrifti, ubicumque eas viderint, inclinando fi voluerint venerari, fle infuper die fanâo quo paffio Domini in univerfo mundo fpecialiter celebratur, cum omni devotione univerfum ordinem facerdotalem feu eundum populum proftratum adorare. Deinde etiam illud fpecialiter non contra licite habentes, fed contra illicitum cultum imaginibus exhibentes, opponendum eft, quod fupradtâa univerialis Eccleiia i:m faeris tentibus conlecrando, quamque etiam baptizandis, vel baptizatis eodem figno S. Crucis confignando, vel benedicendo uti decrevit, omniumque fidei catholica: cultoribus frontes flt peftora fua poft abrenuntiationem fatanae, pompis flt operibus ejus certiflima fide contra omnes Diaboli infidias munire docuit, gladioque inexpugnabili dextras cunftorum fidelium armare ftuduit. D c quxfo contra *fai* ecclefiafticum adorator imuginum quid tale huic fimile ab Ecclefia catholica in toto Corbe terrarum de imaginibus fanâum eft/ Et licet hac magna fint, quid de confecrationc corporis fle fanguinis D. N. J. G difturi fumus, qux utraque in facris miflaram follemniis, ex quoconfecrari coeperint ufque in finem pcenz fine intermiffione crucis fignaculo benedicantur, nec èft quifquam tam fapiens ve! infipiens qui ullo modo hanc confecrationem aliter fe pofle perficere Deo placite prefumat, nifi hoc femper ejufdem S. Crucis fignaculo confccrare fludeat? Quid etiam ficut de univerfo humano genere, ita pene de cunâs humani generis operibus fcu cotidianis aâibus cjus compleftendo dicere valebimus, in omnibus qux die, nofte, mane, vefpere, fic melius fortaflc dicitur omni tempore agere confuevit? Quid Deft quod in his omnibus quod ad falutem ejus r five in boc ficculo, five in futuro pertinere poffit, fine ejufdem crucis fignaculo incipere, aftitare vel coniumare velit?

a mvo C»*'*". M

CAPUT XV.

HÆc tibi haftenus imaginum fi quis es indiferetus cultor, & haec tibi inante dc contra fi quis es intemperans deftruftor: vide ne bate audiens putes temeritati tur licentiam dari, ut ubicumque non propter inditum cultum, fed propter diicretum & ob boc propter licitum mentis affeâum piâas vel fiâas fimilitudines Sanftorum vident, ut illas aut deflruas aut irridendo fubfao^nare debeas.

Quamobretn uterque monendus eft, ne neuter ficut quondam Bardofanu* novarum inventionum fuperftttiofus amator, fed ficut vere catholicus, fiudiofiffime matrem virtutum diferetionem in omnibus fervans, zelumque Det fecundum fatuitatem infipientium, fed fecundum virtutem fapicntium in Domino habens, nec ille diligendo, nec ifte contemnendo ultra quam oporteat dextra levaque tranfiliendo viam reftitudinis amittat; fed quia ita plerique pertinaces font ut ratione fleâi nequaquam poffint, bi merito fanâa auftoritate quaflandi funt, ut faltcru frafti medicinam quaerant.

EPIS·

»sv> I<r i>u *,J

LPISIOLA GREGOMI PAP.B.

(Rrr. >sul Selene ey":.

Literarum tuarum primordia ita Cacer dotalem m te elle benevolentiam demonftrabant, ut n'4|ji nebis Cieret dc fraternitate tua Ixtma, tantum earum finis a Cuis difftnfit initiis, ut non unnn led di.erfaram mentium talis crederetur c- p (loia........ Perlitum quidem ad nos fuerat quod jnconGderaio ado fucceofus, fandorum imaginet lub hac quafi exculauone, ne adotart debuiftent, confringeies, it quidem quia eas adotan retuiffes, omnino ·eudavimus; tregifte sero reprehendimus Dei D.c fr. ter, a quo' Cadum lacerdoie aliquando B auditum eft, quod teciftP .'i non aliud vel illud te non debuit rcvoçare ' dilpeftis aliis fratubus folum tc la.,filum & elle-credis (.· ientem f Aliud cd enim p duram adorare, aliud pifturz hiftoria quid lix adorandum addifccre. Nam quod 'egentibus icriptura, hoc idiotis prxftat pifilura cemen- l ins, quia in ipla ignorantes vident quod leqiu dib-ant, in i pia legunt qui literas nefeiunt. Unde me gentibus pro leftione piftura eft, quod rti.' opeic a tc, qui inter gentes habitas, atten- .uer.it, ne dum redo zelo incaute fuccen- tirocibus animis (candalum geti- rares. Frano lien debuit quod non ad adorandum led in- l'.iucndas folummodo mentes luit nefcientium col im, fic quia m locis venerabilibus fanftorum C dcpmg' luftoriam, non *fine tuions* vruftas adunlit. Et poft pauca fequitur:

Convocandi enim fun: diverti Ecclefiz filii. Clique icriptutx lacrx eft teftimoniis oftenden- <!u:n, quod omne inanufadum adorare non lice.it, qu. i.iam fciipturr. *eft* Dominum Deum tuum adorabis & ;Пı (oı: (ervies, ac demde lubtungendum, qu a ,i .tutas imaginum qux *ad xdificationem* imperiti populi facia, luerant, ul nelcientes litcra- iplam hillon.tm intendentes, quid f.t d.iicrerr. Et item Si aJ bat e inftruclioncm .<J <;u.r imaginem antiquitus fjfiix lunt, habere su ris m cu- Jiis, eas m.Jii omnibus fic ofterri fic. li.ibcre permutas, atque judica, quod non trbi l a v lio hiftorix, qux pcturi telle pandebatur, D «I11, i, uei .t, fi l da adoratio, quz piCiuris fuerat ' mumpcirr.Ur ixh Lita, atque m bis verbis eorum mentes d, mul.cns, ad concoidum tuam revoca. -i ti · u s im'Cj.cs facere voluerit, minime proli . .11. ·, aJe j'e veto imag nes orrnrrod'S de- vn.i. b.d !>oc loU.cue fraternitas tua ammoneat, i.< c x . 11. ne Hi get·» ardorem corn pu nil ion s p :c p..n:, fit m adorationem lobus omnipotentis .5 1 j .11.t.·: › .litu p:vftcrnao:ur.

1 Г F M G i; r.G O R I I i' A P .£.

(›■ e. ' ӠӠ ir.Kia.ci? *Jr-vo Dti Ini:auh.*

Dllictionts tuar l :u lu arroeis meile condita lapnerunt fice, fic poil quxdam intcrpuGta inquit Imagines enim quas η..bis ubi dirigendas p,r Dulcidium diacouum tuum rogallt ide nobis tua pcftulatio placu.t, qua illum m corde tota inter none quzns. emus imagmem prx ccalis habere dclrderas, ut viti.» corporalis coud ana lemper reddat exortum, ut dum picluram vides ad ihum animo inardej..>s. cujus lC imaginem vide e ccnfideras. Ab re iwi iai.nus, fi per vitibilia viti.uiibus invifibiha bcmunlti amus, fic Gou-o qui alitim ardemer vince ddidei. t, aut (ponlam amando defiderat, quam vi.kre conatur, ▷ contmgit u< balneum Am· «nit ad ecclefiam procedere exiftimet, relidentibus le prxparet, ut de vifione hilaris recedat. Scimus namque quia tu imaginem Salvaluris noftri, ideo non petis, ut quali Deum colas, fed ob recordationem Filii Dei in ejus amore recaleCcas, cuju: te imaginem videre confideras, fic nos quidem non quafi ante divinitatem ante ipfas profternimur, fed illum adoramus, quen per imaginem aut natum aut pafium vel in throno Cedentem recordamur, fic dum nos ipfa pifttira qjsft fciiptura ad memoriam Filii Dei reducimus animum noftium, aut de refurrefibone Ixtificat, aut de paiTicne emulcet. Idcouue direximus tibi fyriaria duo, imaginem Salvato·, s fic Sanfifx genitricis Marir & beatorum Apoftolotum Petri fic Pauli per fupradiftum filium noftrumdiaconem fic unam crucem cum clavo pio benediftione, ut ab ipfo maligno defenlus, crucis fando ligno munitum efle te credis ficc.

.- anno cryuSTI

Ittm Gregari t p. Januario tpij'c.*

Judzi de civitate veftra huc venientes quxfti nobis font ,quod fynagogam eorum qux Par.m fit a iff, 1'ettus qui ex cotum fupciftitione ad Chriftianr fidei cultum Domino volente perduftus eft, adhibitis fibi quibufdam inddciphnaus, lequenti die baptifmi fiu, hoc eft Dominica ipfa feftivitate Psfchali cum gravi fcandalo fine veftra occupaverit voluntate, atque imaginem illic genitricis Dei Dominique noftri venerandam crucem vellytrum album, quo fonte fingens indutus fuerat, poluifle fice. fic poft pauca inquit: Confiderantes hac de re veftrz voluntatis intentum ac magis judicium, honamur aft.uibus ut fublata exmde cum ea qua dignum eft veneratione atque crucem, debeatis quod violenter ablatum eft reformare Scc.

Ljufdem ad Germanum p.itnarciam Conjianttnopo,itanum.

Qualis & qux libatio meum fic fanfte Iztifica vit animum ficut dc te venerabili nempe mihi fic fuperlaudabile nomen (andiftimx fic Deo dileftx gratificat» nuntiationis fiic. Deinde poft qutrdam mterpofita adjunxit. At ubi fic crrpiili cofi ftui, ficut ipfe Deus tibi monftravit, prateffe ptacipicns in caftra Chrifti, fit regni gloriofum certr fic notum lignum, vivificam dico crucem, 1.,agnum adverlum mortem ejus magnitudinis triumphum, ubi mundi quadripartiti cibem terrarum perfcriplifli, diftmguens pcrfcnptis, ua fic fanftam imaginem cmmum Domina fic fatxlz Dei Genitricis, cujus vultum deprecamur divites plebis. Etenim fanda itcut patribus videtur, qux fic a vobis pie honorata donavit retributiones. Nam imaginis honor ad primam formam tranfit. fecundum magnum Bafilium fic ficut inquit Chryloftomus. Ego fic cerx peifufx' dilexi pifturam pietate repleram. Et poil pauca in eadem epiftola: Si enim Prophéties d 1l pol 1/'O'l:s mn acceperunt finem, non fcnbantur cau'lx ad oftenfionem, qur nec dum laftz lunt, videlicet nifi incarnatus eft Dominus, non fignetur qux fecundum carnem fignatur lanfta imago ejus niti natus eft in Bethlehem de temper glo .ôta Virgine fic Dei Genitrice, fic Magi munera obtulerunt, fic paftoribus apparuit angelus, fic multitudo cxleftis militix r.a:o laudem retulit, n fi m ulnis Gcni-ricis, ut infans porteCius, qui porat omn>a,fic laftis nutrimento paftus eft, qui dat ricam omni carni, neque hoc fignetur, nifi mortuos tulc.iavit fic paralyticos eirxit, fic leprofis purgationem dedit, fic oculos czcorum aperuit, fic dxmones effugavit, fic nifi a|>eii>ii aur.s fiirdorum & omnia operatus eft, que gloriole fic Dei miracula perfecit, non feribantur, niti palfionem voluntaue iufcepit fic infernum exipobavit fic furgens tn Cic'os adlcendit, qui vc.iturus eft jtt- di-

ANNO CHAJSTI

.dicare vivo* demortuos, non feribantur, neque defignentur, quia hxc recitantur, & per litcras & per colores fcriptnrx dc hiflori». Si enim hxcomnia faâa funt & magnum eft pietatis myfterium, utinam fuiffet poffibik, caslum dc terram & mare dt animalia omnia, enarrare ea & per voces flt Ser literal dc hiflorias; non exiftentium enim dc gnantium idolica fcriptura nominatur que non fuerunt in effentia deliraro faAura, dc ne una condefcenfio Ecclefix Chrifli cum idolis f abfit, neque enim vitulos adoravimus, nec vitulum in Choreb fudimus, aeque Deum nobis mundum exiftimavimus, neque iterum in fculptdi inclinati fumus, dc Beel Pheeor confecrati fumus, neque filias noftros aut filias aliquando daemonibus immolavimus; non funt hac nobis, non funt, nullus accufctur, quoniam nihil quse exfiftunt aut faâa funt, praeter nomen quod cfl fuper omne nomen, vivificam Trinitatem, populus Chrifti ufque hodie fervivit, aut veneratus eft, abfit. Si enim quis judaice motus ad calumniandum, quae olim idolorum culturis acclamantia profanatur, dc idolorum cultura adferibere ecclefix noftrae de venerabilibus imaginibus divinis dc mirabilibus ad meliora direftis exiftimemus, nihil aliud aut canem latrantem, ac fui infundibula procul ejicientem, audiat ficut Judaeus, utinam effet dc Ifrael per vifibilium quam deputatus eft, offerre Deo orationem, dc per exempla memorari faâorem, dc non vitulum tenere, dc mufeas fuper tabulas fundamenti , utioam fanâum «lure diligeret fic non vitulas Samarie». Bonum illi effer & juftum roriifimam divinam petram ampleâere dc non Beel, utinam effet illi ad virgam Moyfi magis afpicere dc ad urnam auream dc arcam dc propitiatorium Lamminr Epbod, menfam, tabernaculum interius dc exterius, quaa omnia in gloriam faâa Dei ctfi manufa&a, led magis fan&a fandorum dicebantur, de Chérubin fculpta, quorum memoriam faciens Apoftolus inquit: Chérubin gloriae obumbrantis propitiatorium, quibus dc divina vegetari gloria dc fcriptura docemur, fi iftis attenderes , numquam idolis inclinaretur. Omne enim opus in nomine Domini faftum pretioiutn dc fan&um diâum eft dcc.

Ite·» Gregem Pxp i» Synedic* epiflol*.*

Si contraria fentientibus dc irrita facere quxrentibus antiquas Patrum traditiones (alutis occurreret converlto, (ufficerent utique ea qux fuperius a nobis ex‹ Patrum tefttmonii» vel facris dida funt monumentis. Sed quia videmus, quod mœrentes dicimus, plcrofque turbatis mentibus ftatuta conturbare Ecclefix, ideo, fratrescarifflimi,extenditur iermo, dc cupimus ad compefcendam erroris infaniam adhuc ex veteribus documentis aliquid dicere, forfan refipifeent inquieti . In libro enim Exodi fic legimus : Locutus eft Dominus ad Moyfen dicens; Loquere Filiis Ifrael. ut tollant mihi primitias ab omni homine, qui offert ultroneus accipiat is eas; hxc funt autem quz accipere debetis, dc cetera per ordinem ufque ad duorum Cherubim , qui erunt fuper arcam teftimonii , cunâaque mandabo per te Filiis Ifrael. Et iterum: Mandato Dei a Salomone conftruâo templo, inter alia fecit in oraculo duo Cherubim dc lignis olivarum. Et infra : Et fculpfit in eis piduras Cherubim dc palmarum fpecies dc anoglypha valde prominentia, dt texit ea auro dc operuit tam cherubim quam palmas dic. Ecce , canffimt Fratres, confideremus quid Deo mandante Moyfes effecerit, quidveSalomon fapientiffimus divino juffu conflruxerit, dt cetera, quanto debemus puro cordis anmfu ipium Chriflum Dominum noftrum fandamque femper Virginem ejus genitricem Mariam, Apaflrdn<-qiiaqw»f /uniiea Dei, per eorum facras effigies atque imagines colere, adorare dc ad propitiandum nobis petere dc relaxare dclida. Nos non ob aliud nomen imagioes facimus dc adoramus, fed pro nobis incarnato Verbo Dei; fi autem manufada omnia abjicienda funt, neque arcam foederis, neque aurea dc celata Cherubim ejus debuerant recipi , que KBefeleel dc Eliab faâa funt juxta praeceptum i. Si vero illa Gcut fimilta invifibilia fada funt, ita dc hxc fimili modo fecundum vifiones dc revelationes Prophetarum coloribus diftin&x efficiuntur dcc.

anno CHK,ST(**

Item Jmwh Artiitp Cflbmtinptlitmti qui & Chryfefemt Jernuuj Ciryfeflemxi nt ferm. Cru *Demim .*

Omnia fada funt propter gloriam Dei, ufui autem noftro nubes ad imbrium minifterium, terra ad frumenti abundantiam, mare ad negotiandum copiofe, abfque invidia omnia famulantur homini , magis autem imagini Domini. Neque enim quando Imperiales vultus dc imagines in civitates introducuntur dc obviam judices dc plebes cum laudibus non tabulam honorantes, neque effufas cerx feripturx, fed figuram Imperatoris ; fic dc creatura non terrenam lpeciem honorat, fed eandem ipfam cxleftem figuram reveretur.

Ejnfdtm dt partielt femixit.

Indumentum imperiale fi injuriaveris , nonne tum qui induitur injurias, nefeis quia fi quis imaginem Imperatoris injuriat, ad eum iofum Imperatorem principaliter dignitati ejus adfert injuriam? Ncfcis quia fi quis imaginem ex ligno aut ex colore detrahit, non ficut ad elementum fine anima aufus judicatur, fed ficut adverfus Imperatorem difgregatam imaginem totidem Imperatorisgeflans ejus injuriam ad Imperatorem deducit.

5. *Btfüitt tx hi. td Ampiif de Sprite Sintii lf.*

Quoniam Imperator dicitur dc Imperatoris imago dc non duo Imperatores. Neque enim foriitudo fcinditur, neque gloria dividitur ; ficut enim qux tenetur nofler principatus dc poteftas una, fic de quz erga nos glorificatio una dc non multe , quoniam imaginis honor ad formam primam transit.

Item ejefdem m epifi. id Jelitmtm imp. mifft.

Secundum id quod divinitus datam hxrcdttariam nobis immaculatam Chriftianorum fidem confiteor dc promitto. Credo in unum Deum Patrem , Deum Filium, Deum Spiritum Sanâum, unum Deum, hxc tria adoro dc glorifico. Confiteor autem dc Filii incarnati diipenfationem, dc Dei genitricem, qux fecundum carnem eum genuit, fanâam Mariam : fufcipio vero de fanâos Apoftolos, Prophetas dc martyres, dc jd Deum deprecationem qux per eos, fcilicer illis mediantibus, propitiatorem mihi *efficit* mifericordiffimum Deum, dc remiffionem mihi facinorum condonari, pro quo dc figuras imaginum ieorum honoro. Ede adoro, fpecialiter hoc traditum tam a fandis Apoftolis dc non prohibitum, fed tn omnibus ecclefiis noftris eorum defignantes hifloriam.

Item ipfe m ferm. SS. 40. *mtrtyrxm.*

Nam dc bellorum triumphos ac viâorix dc ferraonum confcriptores multotiens de piâores fignificant, quidam autem verbo adornantes, quidam vero tabulis przfignantes, dc multos uterque ad utilitatem exercuerunt; qux enim lermo hiflori» per auditum, hxc confcripta filens admonitio per imitationem demonftrat.

Item S. Aiitnafii.

Interrogatio Antiochi ad Sanâum pro imaginibus . Quomodo lex dc Prophetx dicentes, ftatu»

ANNO CHRISTI

.luas fit fimilitudines non *adoretis.* Quare etgo vos facitis imagines ôc adorai is eas?

RefponGo Aihanafii.

Non ut Deus imagines adoramus nos fideles ficut pagani, abfit, fed tantummodo afte&u & caritatis oulbr anirrnr ad vultum faciei imagines apparentes, unde multones vultu deleto ficut lignum purum atque commune jam, quod dudum fuerat imago, comburimus. Sicut enim Jacob approximans morti, fummitatem virgr Joieph adoravit, non virgam honorificans, fed qui eam tenebat ; fic Ac fideles non pro aliqno alio modo imagines adoramus, non pro defiderio effigie declarata .

Item beati Cyrilh Alexandr. epife. i» ftrm. Mattbei Evang.

Deningitur enim fides quod in forma Dei exfiftit Veibum, ficut & noftrx vite redemptione oblatus eft Deo fecundum noftram fimiiitudioem indutus & faillis homo. Et idem ipfe poft pauca : Imaginum nobis explent opus parabole fignificannum virnnem, cuidam, quomodo & oculorum adhiberi & palpatu manus afferri , in veftigiis, mentibus, inappanbiliter habens vifionem .

hem S. Cjrillt.

Quemadmodum itnaginem quis defignatam jucunuam reipcxcrit, m rabitur quidem regis figuram & qux illo apparet, hxc & ejus nofcens confcriptionem pariter cernens dclcâabitur, ut ipfum regem aipiciat, &c.

Item S. tpipbanu Epife. Conflantia Cypri.

Etenim Imperatores pio eo quod habent imag nes, non duo tum Imperatores, fed Imperator urus cum imagine ·

hem ▮ *Stepbant eptfc. Bofiron. ad qnofdam de Imagtn.bnt SanHornm.*

De imaginibus banftorum confidimus, quoniam omnes cqus quod fit, in Dei nomine bonum eft & umiloin. Abud eft enim imago, & aliud fimulACium , ideft ftatunculum : quando enim Deus Adam phima.it, videlicet & condidiffet, dicebat; iauamns hominem ad imaginem noftram & fimilitudincm, & fecit hominem imagini Dei: quid enim? ergo quia imago eft homo De», idolâtrie eft , ideft idolorum cultura eft & impietas? neqnaquam fiat. Si enim Adam imago dzmonum λ tedus fuit & inacceptabilis, fed quia imago Dei cii , honorabilis eft & acceptabilis. Omnis enim imago in nomine Domini aut Angelorum aut Prophetarum aut Apoftolorum aut martyrum aut juftoruin fanda eft ; non enim lignum adoratur, fed is qui >n ligno commemoratur, & contemplatus honoratur. Omnes enim nos honoramus judices & (alutamus etiamfi peccatores fint; quid ergo numquid non debemus adorare fandos Dei fervos, & propter memoriam eorum continuere & erigere imagines, quod non oblivifcanturf Sed dices quia iplc Deus prreepit & non adorare nos manufados. Dic itaque o judate, quare ftipcr terram non eft manufaftum poft (aduram Dei : quid ergo? arca Iki qur cx lignis Sethim fabricata eft atque confttucia , non fuit manufada ? & akare & propitutorium & urna qux habuit manna, & menla & lucerna & tabernaculum interius & ex'eriuj non fuerunt ex operibus manuum hominum qux Salomon fecn ? Et cur fanda fandorum vocantur manufada exiftentia ? ita Cherubim & fenarum al-rum in circuitu propitiatorii non fuerunt fiatui & imagines Angelorum opera manuum hominum? & quomodo non abiiciuntur? fed quia per prxeeptum Dei imagines fadx funt Arigcloium , fandx iunr , licet ftatux fuerunt; etenim idola gentium , qma imagines fuerunt demonum, Deus ptolnbuit & condemnavit eas. Nos autem *d memorial lanfforum imagines facimus Abrahx, Moyfi ôc Ehx, Efaix fit Zachanx, & reliquorum Piophetarum, Apoftolorum, fit Martyrum fandorum, qui propter Deum interempti funt, ut omnis qui vidit cos in imagine, memoretut eorum, & glorificet Deum, qui glorificante cos; decet enim eis honor & adoratio & commendatio fecundum juftitiam eorum, at omnes qui vident eos, feftinent *& ipf»* imitatores fieri adionum eorum; qux enim eft adoratio, nifi honor tantummodo? ficut fic dos peccatores adoramus, fic falutamus-nos alterutrum fecundum honorem & diledionem. Etenim Deum noftrum aliter adoramus & glorificamus & contrcroifcimus. imago eft fimilitudo ejus, qui in ea confcriptus eft, impii autem qui bonum non agunt, neque fandorum commemorantes non prohibeant neq ic fcandalizcut eos qui benefaciunt, & honorant fandos & fervos Dei , fit commemorantur eorum, mercedem enim bonx operationis percipient; impii vero fecundum quod cogitaverunt , habebunt dclolationis inhonorationem, ficut id quodjuflum négligentes, & a Domino recedentes, propter memoriam , namque in imaginibus conferibuntur , & honorantur, immo & adorantur fsodi ficuti fervi Dei, ut pro nobis Divinitatem fint ero rantes atque implorantes; dignum enim eft commemorari dodorum noftrorum & gratias referendo .

Item S. Dionifiii Areopagita Athenienfis tpijc. in tpifi. ^xam fcripfit <d *S. Jo. Evange. hfiam, inter cetera induit.*

Quid mirabile fi Chriftus verax, & difcipulos, inquit, de civitatibus ejiciunt, ipfi digne fibi judicantes & de facro fcelerati interdicunt , dt recedentes a veritate, & manifefte imagines funt vifibiles invifibilium , ncc enim io feculis fupervenientibus culpabilis erit ex ejus juftitia rcfpedus Dei.

Item ejufdem dt calefli militit (J infra .

Predicts enim incorporea agmina diverfis coloribus effigurantur, compofitionibus variis , quatenus fic tacite nolmetipfos per facratiffimas effigies ad fimphees & incorporales p'a mente tranfeamus . Etenim impoffibile eft noftrae menti ad incorporea illa pertingere , cxleftis miliric imitationem vifionemque, nifi fi per elementorum poterimus vifibilem decorem ad invifibilem pulchertmamque attjngi effigiem , fic vifibiles odorife. ralque imagines rationali traditione invifibilcs prxfulg: file.

In definition/ fanili fexti iT magni Concilii. Cap. 82.

In quibufdatn venerabilium imaginum pifturis, agnus digito prxeurforis monftratus defignatur , qui in fignum reiicius eft gratix ; verum nobis per legem prxmonftrans Agnum Cbriftum Deum noftrum qui abftulit peccata mundi. Et poft pauca; Secundum humanam figuram, fic in imaginibus nunc pro veteri agno reticulari decernimus per ipiutn humilitatis altitudinem Oei Verbi confideranies, & ad memoriam que incarne aâionis quique pi(Bonis ejus & falutiferc mortis manibus educati , & que abhinc faâa eft mundi redemptio ficc.

Unde & B· AagnftmitJ »» pl. pfal. inanit.

Si autem non adoras in Chrifto ifta terrena, quamvis de illis iimilitudo quedam data eft ad fignificandum fandos de quacumque creatura duâa fuerit iimilitudo , tu icitcllij;c fimilitudinem errature, & adora artificem creature fite.

htm S. Atbanafii epife. Alexandrini dt Hum4Mliant Damini, cnjnj initium .

Sufficienter quidem de his mullis pauca fumen-

F

—— ^.menus intimavimus. Et poft: Sicut ea anas feri-

aunO CH£»vn M

Ditur in lignis forma abolita exterioribus rordibus, nenim ncceffe idipfum rneuperari atque uniri is cujus eft forma, ut innovari poflh imago in eadem materia atque elemento; per ejus enim formam flt ipfa materia ubi flt coaicnbitur ooo dejicitur, fed in ea ipfa configuratur.

Item B. Ambrnfii Medri. epeftnpi ed Gretiennm letf. ra Ii. 3. cep. p,

Numquid ne quando flt deitatem fit carnem ejus adoramus, dividimus Chriftum? Aut quaodo io ipfo flt Dei imaginem flt Crucem adoramus, dividimus eum? abut.

/rm *B. Gregerii Njffeni epife. inter pletre*, «is ds jMrafoav *fermnem Aftitmt.*

Vidi imaginem paffiouis, fle doq fine lacrymis vifiooem tranfivi, opere artis ad faciem deducens hiftoriam flcc.

Zreav *ipfe* m *nterpretetiene in Centice Centie.*

Sicut vero confcripta dodrina materia quedam eft, ita omnino in diverfis tinâuris, que complent animantis imitationem; qui vero ad imaginem confpidt ex eadem arte per colores compictam tabulam, non tinâuris praefert contemplationem, fed vifiooem depiftam confpicit tantummodo, quam per colores magifter demonOravit.

Eeentii epife. Neepeli Cypri in ferment K prepter Cbrijtienernm refpenfnm edverfnt Jndnet t & de imegintbett Senffernne.

Nunc vero de venerandis piâifque imaginibus C refponfum faciamus, ut obftruantur ora foquenuum iniquitatem. Legalis enim flt hcc traditio, flt audi Deum dicentem ad Moyfem; imagines duas Chembim aureas infculptas conftrue obumbrantes propitiatorium. Et iterum templum quod ofteodit Dens Erechieli: Templum, dixit, palmamarutn fit leonum flt hominum fit Cherubim a pavimento ejus ufque ad cameram teâi, cerre terribilis fermo, qui pnecepit Ifraeli ne faceret quodlibet fculptile, neque imaginem, neque fimilitudinem que funt in celo, flt qur font in terra, ipfe pnecepit Moyfi facere fculptilia animalia dcCherubim, unde fltSalomon cx lege fufeipiens fignum plenum fecit templum ere flt fculptile flt fufile, leonum, boum fltpalmarum, flt hominum D fit non eft repreheofus a Deo. Si enim me reprehendere vis pro imaginibus, reprehende Deum, Îui hcc fieri juffit in memoria ejus ede erga nos. udatus dixit, fed non adorabantur illae, ficut Dii fimilitudines, fed memoria tantummodo fiebat. Chriftianus dixit: bene dixifti, neque a nobis ut Dii adorantur fandorum effigies flt imagines flt figna. Si enim ut Deum adorant lignorum imagines, debebant omnino flt cetera ligna adorare. Si vero ut Deum adorarent lignum, con omnino deleta effigie imaginem incenderent.

Et iterem.

Damus quz funt annexa duo ligna Crucis, adoro fignum propter Chriftum, qui in ea crucifixus eft; at ub> divifa fuerint ab alterutrum, E projicio ea flt incendo, flt ficut qui juftionem Imperatoris fufeipiens flt ofculatus eft fignum, non lutum honorat aut chartam aut plumbum, i>d Imperatori falutem fle venerationem reddidit; fic flt Chrifttanorum pueri fignum Crucis adorantes, non naturam ligni veneramur, fed fignum flt figuram Chrifti, ipfum videntes per ipfum, qui in ea crucifixus eft, ofculamur & adoramus flte. *Et peft pence:* Sicut enim virgam Chrifti crucem adoramus, ficut enim fedem flt leftum ejus fanftum fepulcrum, ficut enim domum, przfepium, fit Bethlehem fit cetera fanda ejus tabernacula, ficut enim amicos ejus, Apoftolosejus Aflt fanfios Martyres flt reliques Sanftos, Chnfti. vero paffionem in ecclefiis flt in domibus flt in plateis Ac in imaginibus, lit io «dìs & in cubiculis, & in veftibus & in omni loco defignamus, ut *definemcr afpieientes* hec recordemur dc non oblivifcamur, ficut tu oblitus es Domini Dei tui: & ficut tu adorans libram legis non naturam pellium & atramenti adoras, led verba Dei quas in eo continentur; fic flt ego imaginem Chrifti adorans, non naturam lignorum aut colorum, abfit, fed inanimata in figuram Chrifti tenens, per eam Chriftum fpero tenere & adorare. *Et infra* /φπ;«τ: Nam & ipfos filios noftros fle patres faâos exiftenres flt peccatores fepius ofeuhmur, fit non, io hoc condemnabimur, non ut Deos ofculamur, fed amorem noftrte naturas, quem erga eos habemus, per ofculum ofteodimus. Sicut enim multotiens dixi: meos feratatur in omni ofculo fle in omni adoratione flte. Sic o homo Chriftianorum populi quantiramque figna Crucis dc imaginum ofculantur, non ipfis venerationem fignis aut lapidibus proferunt, aut auro aut corrupi» imagini aut lipfanis, fed per illa Deo Creatori, qui flt eorum flt omnium creator eft, gloriam fle venerationem offerant. *Et tnfre:* qui enim diligit amicum fatim aut regem dc magis benemerentem five filium ejus videns five virgam five fedem five coronam five domum five fervutn tenens ofculatur dc honorat per bos benefaftoxem, fle magis IXum. Quando enim vides Chriftianos adorantes Crucem, cogoofce quoniam Crucifixo Chrifto adorationem proferant flt non ligno; nam fi naturam ligni venerati eflent, omnino dc arbores dc nemora adorarent, ficut dc tu aliquando Ifrael adorabas dicens arbori fle ligno.· Tu mihi es Deus fle tu me genuifti; ergo non fic dicimus Cruci neque figuris Saoftorum: Dii noftri eftis; non enim funt Dii noftri, fed fimilitudines fic imagines Chrifti fle Sanftorum ejus, fle ad memoriam fle honorem dc decorem ecclefiarum adjacentium dc adorantium; qui enim honorat martyrem, Deum honorat, fle qui martyrem ejus honorat, ipfi Deo honorem offert flcc. qui Apoftolum honorat, qui mifit eum honorat flcc.

ANNO CHRIST)

Item B. Aegtt/iini, de F qtted epperait Dear Moyfi & de wrge & menn florete epne in /engainem, & peji fttedem interpate /abjunxit.

Sicut Moyfes exaltavit ferpentem in eremo, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit io eum non pereat, fed habeat vitam aeternam; hoc eft quicumque percuffus fuerit a ferpentibus peccatorum, Chriftum intueatur fle habebit fanitatem in remiffionem peccatorum.

Item ejufdem S. Axgaftini /aper Jeennem Evangeliftam de eodem ferment Hemilin inter cetere.

Interim modo fratres, ut t peccato fanemur, Chriftum Crucifixum intueamur, quia ficut Moyfes exaltavit ferpentem in eremo, ita exaltari oportet filium hominis; hoc enim iutereft inter figuram five imaginem fle rem ipfam; figura przflabat vitam temporalem, res ipfa, cujus ipfa figura erat, przftabat vitam aeternam flcc.

Item S. Aug. de libre tertie S. Tnnitatii inter cetere.

Nam ficut unftio lapidis, Chriftum in carne in qua unftus eft oleo exultationis pras participibus fuis, ita virgaMoyfi converfa in ferpentem ipfum Chriftum fadum obedientem ufque ad mortem ejus, unde ait; ficut exaltavit Moyfes ferpentem in eremo. Et poft cetera I Si intuentes illum ferpentem exaltatum in eremo, ferpentum morfibut non peribunt, vetus homo nofter crucifixus c(t

AN*β ,d"S«"r ' t,u*

cruci cum illo : per ferpentem autem mors in- A ... eft - ferpeme m paradtfo , modo locutionis per efficientem id quod efficitur. Demonftrante ergo virga in ferpente , Chriftus in mone & ferpens rurfus in virga , Chriftus in reiurretione , totus in corpore luo quod eft cedefia dcc.

Zrew B.Aognjtmi iv libro Exodi, inter cetera.

Fafta credimus, quemadmodum fafta legimus, & tamen ipfa faûa umbram fuiffc futurorum Apoftohea dodrma cognofcimus. Putamus ergofpi* ritaliter efle inveftiganda , que fada font , faâa tamen clic negare non poflunt dcc.

Itent ipfe in pftlntt 7$.

Irnmo jam in nomipe Chrifti venire gaudeamus, jam tenentes fceptrum fubduntur ligno cru- B cis, jam fit quod prxdiftum eft: Adorabunt eum omnes Reges terrz , omnes gentes fervient illi . hm en.m in frontibus Regum pretiofius eft fignum crucis, quam gemma diadematis.

Jient ejnfdem de filio Abrtbt dxih nd jncrtficutnt.

Non enim fruftra moti eflis , cum hoc dicerem , Crux cornua habet ; fic enim duo ligna compinguntur in fe , ut crucis fpeciem reddant . Sicut ergo imagine Crucis multis locis videmus , ut fiant duo cornua , quibus infigantur manus , cormbus hzrcntcm arietem crucifixum Dominum video dcc.

Itent S. Stvtfutni Gtbnlenfii de fermone S. Crncu .

Putas non erat juftum dici , fi quis veftrum morius Gerit, lelpiciat mgclum furfum ad Deum & iJvabitur? Ut enim & anendi celo relinquat, non potuit dicere fi quis morius fuerit , afpiciat lucernam luminis dc falsabitur ? aut afpiciat ad menfinn propofitioms fandorum panum dc falvabilur ? aur ad altare aut ad velum, nut in *arctm* aut in imaginem Cherubim , aur in propifiatormm , fed nihil horum ad medium adduxit legislator magnus, ied iolam fixit crucis imaginem, dc hanc per malcduftum ferpentem. Dic mihi ut fidelis famulus, quod interdicis, facis ; quod abrenuntias, zdificas ; qui dies , non facies frulptile dt lufile , fculpis ferpentem7 Sed illa quidem lege polui , ut materias abfeindam impietatis , & D populum hunr eruam omni idolorum cultura . Nunc autem effundo ferpentem ut praefigurem imaginem Salvatoris &e.

Itrne S. nd Dnleidiuut in jxnft. 6. de Stimulit tmag.

Solent emm in Scripturis imagines earum re. rum nominibus appellari , quarum imagines iunt ficut omnia qux pinguntur atque finguntur ex aliqua mater ia metalli aut hgni vel cujufcumquc rei iptx ad operam hujufmodi, qux etiam videntur in (omnis , dc omnes tere imagines earum rerum , quarum imagines funt, appellari nominibus folcnt . Quis enim eft qui hominem piétum dubitei vocare hominem7 quando quidem de finguloium quorumque piâur.rm cum afpicimus pro- E piia quoque nomma incun-tanrer aùhibcmus, vejut cum mmentes tabulam aut parietem dicimus, ille Cicero eft, ille Saluftms , ille Achilles , ille Heftor , hoc flumen Simois , illa Roma . Cum aliud nihil fint quam pifta: imagines , unde Cherubim, cum fint cziitus poteflates , faftx tamen cx metallo , quod imperavit Deus , fuper arcam teftamcnti magnz rei figmficandz gratia , non almJ quam Cherubim illa quoque figmenta vocitantui Item qiiilquis videt fominum, non dicit , -gnum Auguilmi ant S'mp'acuri, fed viiitiuin .tut .Simpficiaimm, c.rm eo tempoaliquid Huit

adeo manifeflum eft, non ipfos homines CMi™,. n. t gines eorum videri , dc Pharao fpicas fe vidifle dixit in iomnis dc boves, non fpicarum dt boum imagines. Si igitur liquido conflat nominibus earum rerum, quarum imagines funt, eafdcm imagines appellari , non mirum eft quod Scriptura dicit : Samuelem vifum dtc. anno CHRISri

Itent Angetfai tn libro dt DoiJrtnn Cbnftinnn jttxnd».

Signum eft enim res prxier fpeJem quam ingerit fenfibus , aliud aliquid ex fc faciens in cogitationem venire, ficut veftigio vifo tranfifle animal cujus veftigium eft cogitamus , dt vifo fumo ignem fubefle cognofcimus. Signorum igitur alia funt naturalia, alia data . Signa data funt qux divinitus in Scripturis Sanâis ontmeotiiG pe/ho^ mines nobis-indicata funt , qui ea confcri'pierunt dec. Ante omnia igitur opus eft Dei timorem converti ad cognofceodam ejus voluntatem quid nobis appetendum fugiendumque praecipiat . Et infra : illud quod eft fecundem inftitutiones hominum partim fuperftuiofum eft, partuu non eft . Superftitioium eft quidquid inftitutum eft ab hominibus ad facienda dc colenda idola pertinens , vel ad colendam , ficut Deum , creaturam · Et poft pauca fequitur : Appetunt tamen omnes quandam fimilitudinem in fignificando , ut ipfa figna in quantum poflunt rebus qus figoifica.itut finulia lint ; fed quia multis fimile aliquid altcui poteft efle , non conflant talia figoa inter homines C nifi confenfus accedat; in picturis vero & ftatuis, ceteris hujulmodi fimulatis operibus maxime peritorum artificum nemo errat cum fimt.'ia viderit , ut agoofcant quibus fint rebus fimilia, dc hoc totum genus inter fuperflua bominutn tnftituta numerandum eft , nifi cum intrrcfl quid eorum , qua de caufla, dc ubi, dc quando, dc cujus automate fiat dic.

Itent Angitfiint in IA. 3. ejnfd.

Qui vero aut operatur aut veneratur utile fi. gnum divinitus inftitutum, cujus vim fignificationemque intelligit, non hoc veneratur quod videtur & tranfit , fed illud potius quo talia cunfta referenda funt ; talis autem homo fpiritalis dt liber eft etiam tempore fervirutis , duo carnalibus animis nondum oportet 6gna illa revelari , quorum jugo edomandi iunt · Tafea autem fpiritales erant Patriarcha ac Propheta omncfque in populo Ifracl , per quot nobis Spiritus Sanâus ipfa Scripturarum dc auxilia & folatic miniftiavit.

Itent S. Atbnne^i in ferae. adv. Arrianas.

Arriomanita , ut diftum eft , judicantes fetnel tranfgreflbrcs fieri . Et poft cetera : Hoc & ab exemplo imaginis Imperatoris attentius quis confiderarc poterit. Igitur in imagine Imperatoris (imilitudo & forma eft ; dc in Imperatore quidem qua in imagine fimilitudo eft , immutabilis enim eft forma qua in imagine Imperatoris fimilitudo, quatenus qui confpicic imaginem , videt in ea Imperatorem , dt iterum qui, vidit Imperatorem Ecognofcit quoniam hic eft qui in imagine . Uco quod non immutetur fimilitudo qui voluerit cum imagine videre Imperatorem, dicat namque , ego dc Imperator unum fumus ; ego enim in eo fum, dt ille in me ; dt quod con(picis in me, hoc in illo vides; dc quod vidifti in illo, hoc vides io me; qui enim falurat imaginem, in ipfa falurat Imperatorem . Enimvero illius forma eft fpecies, eft imago dec.

Itent S. Atbtnafii epife. Tbeopoleoi nd Simeonem epifc. Boftret.

Si Patres oportet fecundum eloquium, ut tu aflerjs, interrogare , infuper autem & feniores . Et poft pauca : Sicut enim abfente quidem Impera tore,

anno CHRISTJ

tore, imago eju» pro eo adoratur, prafente ergo ipfo fupernuum eft relinquere primam formam, & adorare imaginem, nonne quia prefertur propter prafentiam pfo quo adoratur, inhonorari eam oportet? *Et Utram:* Sicut enim qui injuriat imaginem Imperatoris, prenant juftam fiiftmebit ficuti eum ipfum Imperatorem inhonorans. Etenim imagine nihil aliud exiftente nifi lignum cum coloribus ceras mixtis, fimili modo qui fignum cujuslibet inhonorat, in eum ipfum, cujus fignum eft, refert injuriam &c.

I- bifaria Trtpart. Ub. 6. cap. 1.
2.ofomenat inqait:

Illud quoque quod fub Juliano provenit narrare non fileo. Fuit enim fignum quidem virtutis Chrifti, fit indicium contra principem iracundte Dei. Com enim agnoviflet io Cafarca Philippi civitate Phoenicia, quam Paneam vocabant, infigne Chrifti elfe fimulacrum, quod fanguinis libe rata profluvio conftituerat, eo depofito, fuam ibi ftatuam collocavit, qua violento igne de calo cadente circa ejus pcâusdivifa eft, dc caput cum cervice una parte dejeAum atque in terra fixum, reliqua vero pars hactenus reftitit & fulmine indicium refervavit; ftatuam vero Chrifti tunc) quidem pagani trahentes confregere, poftea vero Chrifliani colligentes *in* ecclcliam recondiderunt, quo haftenus relervattr.

Zrew *ipfe cap.* 4».

Hoc itaque fimulacrum, ficuti refert Eufebius, omnium patlionum & zgritudicum nofcitur efte medicamentum, juxta quod quadam herba germinat, cujns ipeciem nullus noftre terra medicus licet expertus agnovit, mihi namque videtur, quia adveniente Domino nullum miraculum nullumque ^eneficium putari debet incredulum dcc.

I- *btft. Angloram lib 1. cap.* 1J
cajer initiant

Roboratus confirmatione beati patris Gregorii Auguftinus confamuhts Chrifti qui eran: cum eo rediit in opus verbi pervenitque Britanniam. Erat eo tempore rex Edilbereth inCaotia potentiftimus. *Et poft pauca in eadem feqattar epiftola:* Poll dies ergo venit ad infulam rex & refidens fub divo, juffit Auguftinum cum fociis ad fuum ibidem advenire colloquium. Caverat enim nc in aliquam domum ad fe introire vetere ufus augurio, ne fupeivento fuo, fi quid maleficii artis habuiftent, cum fuperando deciperent. At illi non damoniaca fed divina virtute przditi veniebant, crucem pio vexillo ferentes argenteam, & imaginem Domini Salvatoris in tabula depiâam, lattnufque canentes pro fua fimul & eorum, propter quos & ad quos venerant, falute rterna Domino fupplicabant-

Ittm /equitur.

Fertur autem, quia appropinquantes civitati more fuo cum cruce fanda & imagine magni Regis Domini nortri Jefu Chrifti, hanc tetaniam confona voce modularentur: Deprecamur te Domine ih onmi mifericotdia tua, ut auferatur furor tuus &. ira tua a civitate ifia dc a domo fanâa tua, quoniam peccavimus &c.

Ja *ep:/i. B. Germani patriar. Conftantinopolitani td Joamem eptfc. Synadoram, poftqaam htcrai B. Gregarii fufeepit, inter cetera inquit.*

Epiftolam veftrx fanâita'tis fufeepi, in qua referebatur de Epiicopo Natholix: iignificamus e* mm nunc vobis; ficut & pridem quam fufeipetemus liieras veftrx Sanâitatis conjungente hic eodem Deo amabili epiicopo in verbis, venimus cum ipfo feifeitantes fenfum ejus unde nobis relatum fuerat de illo, ipfe vero nobis hunc dedit tclponfum. Opportunum enim eft fingillatim omnia intimare veftra Sanâiatt, quoniam audiens divina Scriptura dicente.- *Non faciet tibi omnem fi militndinem, at adoret* ea, *quanta m calo Jarfam tJ qnanta* i» *terra deorfam,* fecundum hoc dixi quoniam non debetur manufaâis adoratio, nam taoâos Chrifti martyres, qui verae funt margarita fidei, omni honore dignos putamus, & interceftiones eorum invocamus. Ad hac quidem nos illi refponlum dedimus, quoniam Chnftianorum fides venerationem dc adorationem ad unum dc folum Deum refert, ficut feriptumeft. *Dominam Deam taam adorabit & illi foli fervtei.* Glorificatio enim noftra dc fervitium illi foli offertur. *Et poft paaea:* Jn fanâis vero qui in calis funt, dc in invifibilibus dc incorporeis virtutibus fanâa laudatur dc glorificatur Trinitas in lingulari domi. natione & divinitate, ficut dc unus Deus a nobis confitetur, dc non eft prater illum qui dominetur in virtute fua in «ternum. *Et poftpaaea*. neque enim divina dominationis venerationem in confamulos transferimus, neque enim Imperatores aut Principes in terra adorantes * fimilitudinem, ut ad Deum adorationem facere videmur, neque imaginum faâuram, qua per ceram dc colores defignantur, in trAnfmutationem divina venerationis fufeepimus, neque enim invifibilem deitatem imagine aut fimilitudinc, aut habitu aut forma aliqua defignamus, etiam neque ipforum Angelorum quibus exiftunt ordinibus aut fentiri vcl inveftigari ullo modo poflunt \ fed quoniam unigenitus filius qui eft in finu Patris, revocans propriam creaturam a morte judicii bona, voluntatis Patris dc Spiritus Sanâi, *homo fieri aignatat* ficut inquit Apoftolus: *per omnia fimdit nobtt foEtat ahfqae peccato*, humanum ejus vultum dc fecundum carnem ejus humanam fimilitudinem imagine defignantes, dc non incomprehenfibilem aut invifibilem ejus deitatem dcc. Simili enim modo fecundum carnem ejus incontaminata matris fanâa Dei Genitricis ipfo modo fimilitudinem demonftrantes, quoniam mulieris natura er.iftente, dc non aliena noftra ma<Ta faâa, Deum invifibilem dc omnia manu continentem in fuoconcepit utero dc genuit incarnatum. Etenim ut vere dc proprie matrem De« veri veneramur eam dc magnificamus. Sanâos enim martyres Chrifti Apoftolofquc dc Prophetas miramui dc beatificamus dc ad memoriam fortitudinis eorum fimilitudines imaginum ipforum dekribimus, non ut divina natura fonos eos zllimemus, neque que debetur deitati gloria quidem *6t* potdlati honccm dc adorationem illi impendimus, fed amorem noftrum quem m ipfis habemus per hac manifeftamus, dc ea qua per auditum veraciter credidimus, defignamus. Nam de ipfi fanâi Dei in unum dc folum Deum fetvitutem dc glorificationem & adorationem obfervantes j dc ad hoc omnes convocantes atque docentes eorum effuderunt fanguinem dc in veritate confeflionis coronam adepti funt. Ifte eft modus in imaginum piâurisdcnon ficut in vifibili deitati m Epiritu & veritate adora* tionem immutamus in manufaâis imaginibus led caritatem noilram quam juile habemus ad 1er* vos Dei noftri tali modo offendentes. & in corum honore glorificatur Deus, qui glorificavit cos &c.

la a&ione feptima it figtuficattone adorattant t.

Adoratio multis modis *io*lelligiiur. EU enim adoratio fecundum honorem & amorem & timorem, ficuti adorantur Principes & illorum potefias.

Eft alia adoratio timoris proprie, ficut Jacob adoravit Efau.

Eli 'iterum adoratio fecundum gratiam, ficut Abra-

anno CHKisrt

——r-------- Abraham proptes agrum quem accepit a filii» A Seth in fepuhuram Sarx multeris ejus & adoravit «>».

anno tH*MST'

Eft iterum adoratio cum creditur aliqua proteftio adipifci a fupreminentibus, ficut Jacob Pharaonem.

Eft vera & eertiflima adoratio, que foli debetur omnipotenti & divin® majeftati , ficut dicit feriptura: *Dominum Deum tuum adorabit fy tlli fon ferviei.* Hanc autem adorationem ad nullam creaturam licet transferre , nec in manufaâis adorare ficc.

Augufl. in Itb- 1. S. Trinitatis cum de Spiritu Santfo loqueretur inter cetera inquit.

P.itri Ac Filio prorfus Spiritus Sandus xqualis, B fic in Trinitati» unitate coniubftantia lis & coxternus, maxime vero illo loco fatis apparet quod Spiritus Sanâus non fit creatura, ubr jubemur non iervire creaturx, fed creatori, non eo modo quo jubemur per caritatem iervire invicem quod eft *Ctixce* fed eo modo quo tantum Deo ktvitur quod eft Grxce *·»»»»·«', unde idololatra: dicuntur , qui fimulacris eam fervitutem exhibent qux Deo debetur . Secundum hanc enim fervitutem diclum eft : Dominum Deum tuum adorabis & fili foli fervies . Nam hoc diftmâius in Graea feriptura invenitur : >«»■k*'*·« emm habet. Porro fi tali fervitute creatura: fervite prohibemur, quandoquidem diftum eft Dominum Deum tuum adorabis & illi foli fervres. C Unde Apoftolus deteftatur eos , qui coluerunt fic fcrvieurnt creaturx potius quam creatori ; non eft utique erratura Spiritus Sanâus, cui ab omnibus Sandis talis fervitus exhibetur, dicente Apoftolo; Nos emm fumus circumcifio fpiritui Dei fervientes, quod eft in Gr*co *·',*·'*·« , Plures enim eodtcct etiam Latini fic habent, qui fpiritui Dei fervimus; nam Grxce latria, Latine fervitus dicitur, qux quantum ad veram religionem attinet nonmfi uni & foli Deo debetur ficc.

Item Au^u/lmus m Itb. de quant.t. anima.

Deus autem immortalem animam fecit, ut opinor, nifi forte ubi aliter videtur. Ergo tu velles talia fieri ah hominibus qualia Deus fecit ? non eqnijem hoc dixerim , led quemadmodum D iplc immortalis immortale quiddam fecit ad fimilitudinem fuam, fie fit nos immortales a Deo fait! ad fimilitudincm noftramquod facimus immortale ciTe deberet ; refle diceres fi ad ejus imaginem pingeres tabulam quod in te immortale efie credis. Nunc vero in ea exprimis fimilitudmem corporis, quod profeâo mortale eft, quomodo ergo (um fimilis Deo, cum immortalia nulla poffum facere ut ille? quomodo nec imago corporis tui poteft hoc valere, quod tuum corpus valet , fie amma, non mirandum eft, fi potentiam tantam non habet, quantam ille ad cujus fimilitudinun tada eft ficc.

If.lori Epifeopi de piftura.

Piclura autem eft imago expi imens fpeciem rei, E qux dum vita fuerit ad recordationem mentem reducit. *Iiem* pifturam enim Ægyptii excogitaverunt.· Ptimum umbram hominis lineis circumduclam; itaque initio talis, fecunda fingulis coloribus , poftra diverfis , ficque pauHatim fefe ars Ipia diftinxit & invenit lumen atque umbras differentiafquc coloru» . Unde fic tunc pidores , prius timbras qualdam fic lineas futurx imaginis ducunt, deinde coloribus complent tenente» ordiri, m mventx artis. *Item.* Colores autem dtftos , quid calore ignis vel falis perficiuntur , five quod inito colabantur , ut fummx fubtilitatis exifierent fite.

Item Augu/ltnut r« hi. de magiftro.

ANNO CHKIST1 In-

De his que intelliguutur interiorem veritatem ratione contulimus , quid dici poteft , unde clareat verbis non aliquid difeere pre'ter ipfum qui aures percutit fanum; namque omnia qux percipimus aut fenfu corporis aut mente percipimus, illa fenfibilia, hxc intelligibilia, five ut mereauâorum noltrorum loquar, illa carnalia, hxc fpiritalia nominamus . De illis cum interrogamur reipondemus fi prxfto eft ea qur fenttmus , velut cum a nobis quçritur intuentibus lunam novam, qualis aut ubi fit, hic ille qui interrogat fi non videt, credit verbis, & faepe non credit. Difcit autem nullo modo, nifi & ipfe quod dicitur videat, ubi jam non verbis fed rebus ipfis fic fenfibus difcit; nam verba eaderh fanant videnti qux non videnti etiam fanuerunt. Cum vero non de his qux coram fentimus, fed de his qux aliquando (enfimus quzritur, non jam res ipfas fed imagines ab eis imprefTas, memorixque mandatas loquimur. cum omni quomodo veiba dicamuscum falfa intueamur ignoro, nifi quia non nos ea videre ac fentire, fed vidilTe ac fenfiiTe narramus ; ita illas imagines in memorix penetralibus rerum anteceflarum qttzdam documenta geftamus, qux animo contemplantes bona confcientia non mentimur cum loquimur , fed nobis funt ifta documenta. Is enim qui audit fi ea fenfit atque affuit, non difcit meis verbis, fed recognofcit ablatis fecum fic ipfe imaginibus. Si autem ille non fenfit, quis non eum credere potius verbis quam difeere intelligat . Cum vero de bis agitur qux mente confpicmus ideft intelleâu atque ratione, ea quidem loquimur qux prxfcntia contuemur , in illa interiore luce veritatis , qua ipfe qui dicitur homo interior illuftratur fic fruitur ficc.

CAPUT XIV.

Unde primum exortu fit in tcclefiit Orientalium imaginum dr^ruilto.

Tyrannus quidam fuit Seleman nomine , Agarenus genere, quo defundo fucceftit Huinarus in regno , cui iterum fuccefiit Ezidus vir valde levis & infipiens . Hujus enim temporibus erat quidam in Beriade maleficus ac divinus Serantapicus nomine, prxeeptor iniquorum Hebrxorum fic inimicus Dei Ecclefix, qui ut comperit levitatem Ezidi Protofymboli acceftit ad eum , ccepitque illi quxdam divinare ac prxdicere . Illi autem ex hoc acceptabitis faâus, ac non multo poftea dicere ccepit: Benignitati tux exponere volo , unde me fi audias, addatur tibi longitudo vitx fit perfeveres in hoc Principatu annos triginta, fi quidem impleveris fermones meos. Illevero infipiens tyrannus obfcuratus mente defiderii longx vitx; Quicquid mihi, inquit, przceperis, paratus ad perficiendum exifto .-Et fi coufecutus fuero quod pollicitus es , maximos tibi honores retribuam. Maleficus vero fic divinus ait ad eum.· Jube mox generalemfcnbere epiftoiam, quatenus omnis imaginaria piâura deleatur in omnibus Chriftianorum ecclefiis; five in parietibus five in vafis facris fic in veftibus altarium, fic non folum hxc, fed 'qux*in civitatum plateis funt adornatx. Quod audiens perfidus ille Tyrannus ptxcepit omni prxieâurx in cuoâis locis Ecclefiarum imagines fic ceteras fimilitudines abolere fic ita exornavit ecclefias Dei. Ab hinc enim cesserunt corruptores imaginum inveniri. Sed ipfe Tyrannus anno altero mortuus eft, fic imagines in priftinum flatum rcftitutx cum honore ficc.

Hrc *défunt nonnulla.*

EPI-

ANNO CHRISTI

E P I S T O L A

Ztaviae *Ludovic', Imperatarts ed Pontifictm Kememem.*

QUia ergo per caritatem Dei, quz ab ipfo largiente diflufa eft in cordibus 'noftris per ' Spiritum Sanâutn, qui datus eft nobis, u-Diverfz Ecclefiz notum effe non dubitamr, quod omnia quz intra eandem fanâam Dei Ecclefiam ad perennem capiendam falutem pertinentia aguntur, ita per ejufdem S. Spiritus gratiam caute agenda fint, ut illud precipuzearitatis privilegium confervetur, quod ipfe «udor & largitor omnium bonorum Dominus de mundo corporaliter ab- B fceffurus pro fummo atque altiffimo munere fidelibus fuis dando pariter & relinquendo largiri dignatus eft dicens: *Potem meam da vobts , pacem natam relinquo vobis.* Illud etiam Apoftoli pariter attentiffime cogitandum.- *fequimini, & fanflimoniom, fine qua nemo mlebst Deum.* Et idcirco valde mceffe eft, ut quifqtii» ad illam patriam defiderat pervenite , ubi nunquam difeordia po tuit vel poterit introire, illud fummopere agere fludear, per quod & ipfe illam Deo placitam caritatis pacem cum omnibus tubere ftudeat , fic omnes co.ura illam pacem dftcordaotes ad veram concordiam revocare contendat.

Certum eft entm quia ficut quifquam fi eandem illam Deo placitx fraternitatis carita- C tem fervare poterit & noluerit , ad palatium caritati: pervenire non poterit. Ita fi illos quos contra eandem dileâionis unitatem diffidentes cognoverit , & illos ad tantx bcatitudinia januam feris validiftimis claudit. Similiter quoque juftif-Cmo Dei judicio eandem calcandi femitam obftaculum fibi opponit , fi fecundum qualitatis fuz modum omnes in Deo unanimes , ne in baratrum difcerdiz corruant, qu nrutn reniti przvalet, viriliter non contendit. Hzc ad hoc non humana argumentatione reperta, fed divina tota orbi terrarum docente auâoritate diffula atque notilbina ubique valere debent, ut ubicumque fuerint difeordantes, ad concordiam revocentur, concordes vero ne in difeordiam proruant ab univer- D fis qui prevalent, tueantur.

His ira fummatim prxmiffis, feries hujus diâionis poftular , ut fubfcquens fermo cur talia przmiffa fint lucide pandat.

igitur, ut univerfo ecclefiafticoordini revelante Spiritu Sanâo notum eft, inter cetera pietatis documenta, teftante Apoftolo, Fides, Spes, Caritas preeminent, ipfzque rurium virtutes per prudentiam, temperantiam, fortitudinem atquejuüitiam auâore Deo inviolabiliter confervantur ; ita curfus ille quatuor ad humanam derivatz fobriam converfationem per rationem , diferetionem, honeftatem arque utilitatem, habentur atque utuntur, nullufque iftis carens illas pcrfcâe habere potuit, nec eis rite iftis fpretis aliquando E uti prrvaluiu & quamvis fint quzdam ex cis humanam ratiohem excedentes , ut funt nonnulla quz fola fide attingi poffunt, & ob hoc ineffabilia vel incomprehenfibilia dicuntur , auâoritate tamen divina in facris voluminibus, fanâorum etiam Catholicorum Patrum edidis, Deo revelante, qualiter eadem tenenda vel confitenda fint , fufficienter reperiuntup, ideoque pene ab omnibus defideratur, optatur, quzritur, ut ratione preeunte , comitante vel fubfequente , in omnibus vel de omnibus unde certus effe defiderat, falva fc antepofita femper & ubique divina auâoritate, non prius qualibet humana adinventione opponatur, quam utili ratione 111ftruatur, ut unde.i.m que certus effç defiderat, pleniter imbuatur.

anno chr Ist I *M'

Idcirco ergo fummopere cavendum eft nc homini rationali rationem defideranti atque pofcenti ullo modo ratio interdicatur, nifi tantum in his, ut fupra commemoratum eft, ineffabilis tanta ac talis occurrat fublimitas, cui merito univerfa humana fe fubfternat ratiocinationis humilitas. Qpia vero uno pretio Chrifti .videlicet fangume redempti fratres fumus, & ipfo miferante , cujus milericordia id fimus, cognofci meruimus, cum omni mentis affeâu , ut fupra commemoratum eft, neceffitatem fratrum noftrorum, totius fcilicet Imperii Orientalium Romanorum, ad intima cordis npftri vifcera admittere debemus, quorum inviolabilem caritatem ob nullam aliam difceptationis occafionem nimis duriter, fic ut multis videtur, inrationabiliter fciffam effe cognovimus , nifi quod quidam illorum una cum Michacle & Théophile Imperatoribus cariffimis fratribus noftris imagines Sanâorum non habere volunt , 2uidam vero e contra ex eadem fanâa plebe non sium habere fed etiam adorare volunt. Quorum' altercationis difeordiz fumma talis eft, ut nolentes illas habere volentes nec habere confentiant : volentes vero nolentes etiam adorare compellanr, qui hinc & inde in diverfa tendentes advetitu alterutrum, five humana argumentatione vel ratione, five etiam cx divina auâoritate vel SS. Patrum feriptis, voluntati fuz excerpta vel coacervata habent, ut utrifque videtur, congrua plurima tcftimonia , quibus & ifti fuam & illi e contra vindicare <3t obtinere fuam putant poffc fententiam.

Unde ficut dignum fic vere dignum & juflum eft, ut prxeuntc Spiritus Sanfti virtute, ille inter eos in nomine Domini talia correâurus & ad viam veritatis fanâiffimo moderamine reduâurus primus in hominibus arbiter occurrat , quem Deus omnipotens in Sede Apoflolica collocare, eorumque vicarium eidem fanâz fuz Ecclcfiz dare dignatus eft, & obhoc ei nomen fpeciale in toto orbe terrarum ab eadem ianâa Dei ecclefia prz omnibus Pontificibus decretum eft , ut folus non fua abufione , fed tantorum Apoftolorum auâoritare univerfalis Papa dicatur feribatur, & ab omuibus habeatur.. Et quia ficut omnibus notum eft , dicente Joanne Apodolo : *bora naviffima efty* & Paulo: *nos inqttos fines foculorum devenerunt ;* & ideo tempus inftat, dies judicii abfque ulla diuturna dilatione appropinquat , nulli dubium quin diabolus inter reliqua perditionis fuz argumenta, illud przcipue contendit, ut in noviflimo dic fanâz Dei Ecckfiz caritatem muttiam fcindat, unanimitatem per quanlibet occafionem fcindat, vifcera dilcâionis cor- , rumpat, ut eam non in pace fuperius commemorata, fed difeiffam & laceratam dies ille horrendus inveniat.

Sed nec illud later , quod ipfe infelix infelicium miferrimufque omnium miferorutn non curat, per quamlibet occafionem corporalem, fpiritalem, mundanam, ecclcfiafticam id efficere poffit, dum tamen quolibet argumento ejus Deo placitam mutuam in diligendo folidiiatem fcindere valeat ; & cum univerfus ei ecciefiafticus ordo merito obviare debeat, nullus tamen fub hac conditione majori conftringitur debito, quam ille qui tanto in Sede Apoftolica illorum auâoritate pro eorum reverentia in univerfali mundo , ac tali honorari meruit privilegio. <^ii tamen univerfalis merito non dicitur, fi pro univerfali EccleCz ftatu viribus, quibus valet, non agoniutur.

Hzc, domine Pater, ac toto mundo veneran-

d<

anno HR, ST1

— atque reverende fanft.flime .Ponntcx, ad mb- A ouiadim in tanta re mentis noftrz devotionem Pr«m*ncre ftuduimus.

Ab hinc veto fi adeo confervajtda almitas veftra ita elegerit, non infinuando led admonendo, qualiter communis legatio noftra ad diam fandam Dei ecclefiam corrigendam dirigi poftit, fubneftere curabimus, non ut fanftx fle a Deo datz fapientiz veftra, quod abfit, altius fublimiufque progrediendi terminum ponere przfumpferimus, fed ne id quod exinde nobis omnipotentis Dei omnipotenti mifericordia ad obfequium veftrum, falutem noftram conferre dignata eft, fitentio tegeremus, ficut filium decet patris in gremio examinis veftri collocavimus, connfi in Domino, quod ipfe vobis exinde quod fibi placitum flt ac- B ceptabile eft infpirare dignabitur.

Nos tamen non Synodum congregando, fed quemadmodum a vobis poftulavimus, liccntiamque agendi percepimus, una cum familiaribus noftris filiis veftris, quantum pro multiplicibus follrotudioibus regni divertis occupati per intervalla potuimus contiderare, ftuduimus quid almitati vcftrz de tanta necetlitate figmficarc poiuitTemus, qualiter idem populus a Deo per veftram confervandus orthodoxam fanftitatem ad veram concord sin revocari potuiftet, ut vera pace conglutinari. & m hoc & in futuro fzculo omnium Domini placere poiuiftent, & quicquid exinde ialubre Dumno mipirante invenire potuimus, patermtat. veft x per prxfcntcs filios veftros, fratres no C fttos, c.uzdam diets, quzdun (criptis intimando, direximus

EPISTOLA

A'J ɑw.<l.· A *w ii Pcnf.jcir ad M.\iarifm jrjui Γtuo ?>»>*m Im??· Grfcorum*

OR.0 aurem & obiecro m univerfo mundo (ut hem przdeceftor s me; Domini Gugorii p.'i'x utar verbo ? fm'res flt dommi mei; m quanto n peccatores, fratres mei, m quantum jufti, dom. 'i mei, quantum ex me humiliter iupplico. qu <>::;m vero ex tinta auftoritate lubhimter moro tu remo me hoc loco propter me defpiciar, D >;· a citi ad imitandum nequaquam dignus appare ▷. magna eft tamen vntus ca.itatis, pacis & i ..at s ad quam vos alta poteftate in viet BB. Λ.'.idolorum Petri A' pauli in nomme Domini r. :li leiu Ch^ft, invitare przlumo. Cum coni. Px/us veridica toce dicat. *Pacem /!jnim,ni ;um* c7 *fanfiimemam*, 7'1*a Une ilia nemo* videtur *Utum*, qu'd telicius quam & m .hoc tz.ulo deliuerando, & m ulo fruendo Deum videre? quid e diverto infelicius, quam nec m he." I'culo feliciter optando, nec m illo felicius fruendo <· dete meruerit Deum ' Et cum hujus aflcrtioms .el veritatis m umvefto mundo tanta imt teftimonia, quz in p-zienti tempore nulla evolvere valeat lingua, nullutque mortalium prztcirc valeat, quando vel untuicuiulque, vel (quod ma,us eft) totius mundi occklus termmulve fieri debeant, magna me, ut tn omnibus notum eft, urget neceftitas, ut id quod ex debito reddere debeo, diutius deferre non audeam, ne *forte* tanto caritatis debito fiibtrafto, >n conlpeftu zterni Judicis pro vobis omnibus reus appaream

Quamobrrm oro vel moneo, ut pnnio me fummi Dei Ec. lefia fiiu M.ch.tei A Ihcophilus, glorioG vere A tubliimter a Deo exaltat. Imp·'· satore. i<u nanorum, una cum ur.·,<·:i>> catliou co not.'îiilimoque Sen.itu tc Populo '.obis.-- Deo aj guocraandum credito, u: ca qua: ;ro ialuir veftra ex auftoritate B- Petri, eui Dominus A Deus noller Jelu* Chriftus claves committere dignatus eft regni ccleftis dicens: *iiga-veru [ttptr terram, hgainm erit Ü tn cnlit; & <jnodcum<}m folvtrtt fuper terram, jalutum erit & m catlu f* admonere & exhortari flt infinuare nccdarium duximus, patienter audiatis, animumque Deo placitum veftrum non ad contemnendum, fed ad obediendum & confervandum przparare ftudeatis. Ideo autem ad obediendum nobis horiamur, quia omnia quz vobis de hac caufta difturi fumus, tribus hoc capitulis principal.ter & ordinare fle confirmare *parati fumus, ideft* ratione, auftoritate & confilio, videlicet rationem texendo, & eandem rationem, in quantum rationabilil dilercta honefta & utilis fuerit, auftoiititc firmando, eandem veto auctoritatem fecun. dum catholics fidet veritatem c< reftirudinem ialubriter intelligendo. Ad ultimum vero quid in his ad falutem univerialir ecclefiz tenendum fir, confilium Deo placitum dsndo, & idem confilium confirmando. Ft quamvis, ut dignum ell, divina przccllct auftoritas, primo tamen ad mitigandos atque adunandos animos in diverla tendentes, ratiocinando omnibus lausfacere volumus, Ait eo facilius & divinam auftontatem fecundum fanum catholics fidei mieftcftum concordes /ufcipiant, ac deinde certum nobis confilium fuavius amplcdantur, amplexumque 10 futuro cuftodiant.

ANNO

Apud omnes igitur hujus f.xnftz Occidentalis Ecclefiz, quz fe auftoritate BB. Apoflolorum Petri & Pauli, largiente Domino, fidei, fpei, & caritatis fumplifle exordium gloriatur, ita haftenus per eoldem Apoftoios protegente Spiritu S.mfto, ipfis intercedentibus ?c protegentibus ab omni hærcfi inlibata, huc ufque confcrvata eft, ut non iolum ipfa ad quodlibct erroris diverticulum minime decimaret, led potius omnes a redo fidei tramite quoquo modo deviantes ptr orthodoxos corumdem lucceftorcs toto orbe terrarum ad reftuudmcm potius revocaret. Teftis enim hujus rei non quilibet angulus, *fed orbis terrarum umverfus*, quia quotiens talcs per mundum ' perceptiones motr iunt, qui. ad periculum fidei univ.rtalis Ecclefiz inim.nere putabantur, ob inveniendam, tnventamque coniervandam cathohcz hde; vernarem, femper hoc umverfalis ecclcfia, przfcnte ob hujus fanftitatem itdis Pontifice,aut ccrtc ct:m coaftnfu illius verbis vel literis porrefto cortige'e, porreftumque ad confervandum ftatuere confuevit

Pv:

Simili modo etiam & in his, quz ad confervandum m humûn.s aftibus ejufdem Ecclefirr incontaminabilem ftatum, moderante non qualibet dolofa vel fophiftica, nec non duplici calliditate, (ed veritate tubmxa, fimplict ratione, ipfaquc drferetione, honeftate, utilitate, pariter inradiata ratione, non folum noxia vel nociva, verum quoque & ipfa fuperflua & non neceffaria rcfccare E confuevit, & ca ut przdiftum eft, quz ad ialutem totius Ecclefiz pertinere, & inluper merito cavere non dcbuiftet, differendo flt ordinando fancne folita fuit; fli hoc non tantummodo dt catiffa fidei, vel ficut pracmilTum eft, de ftatu humani generis, vel curfu reftitudinis, verum quoque de omni diffenfione in fanfta Dei ecdefia, quz pacem illam turbare videbatur, quam Dominus Apoftolis, fle per Apoftolos nobis omnibus vicanam prsefentiz fuz derehquit, dicens: *Pacent meam do , pacem meam reim^no votu*. Ubicumque per quodlibet pietatis argumentum per tmgere potuit, femper hujus fanrtz ledis vicarii ApoftoloruTi quzdam mukcndo, quzdam vero,

anno ^B.sri fi ita res popofeiffet , fublimt ac veneranda au doritate , ut dignum erat , docendo pariterqué przdicando ad pacis concordiam revocare ttuduit.

Quorum vicem qualefcumque fimus ymtnifle- rium tamen audoritate fubeuntes , caritate pariter , fic eadem auftoritate roborati diffenfionem illam, quz infra iplam femper Deo amabilem Romanorum Grxcorumquc ccclcfiam exortam durius eandem Ecclcfiam , quam Tahiti illius ullo modo convenire polTit, Tcindentem diuturno tempore cognovimus, non audemus decimare, ut non illam ex audoritate tantorum Apoftolorum ad pacis toncordiam ipfis mediantibus non debeamus adeo care. Maxime veto in eo quod ejuTdcm rmferrimz diffenfio ea fit materia, fine qua ficut mulpans Videtur , Taka per fidem, fpem fic caritatem incundanter fic in hoc fzcplo fic in foturo falvcri poteft ecclefia. Quorum Tcnfus fic fententia talis efl : !£κιJ *fidei , Jpti canlatii cbijjc potuiflet , β imago nulla toto orbe terrarum pifla vel filia Jmfht** Et quanquam lidem filii noliri, qui hzc dicunt , i.Hionabiliter fc offendere pofle nullatenus dubitant, melius illud numquam tuiffe, fine cujus cultu perfeda fide, Tpc fic caritate univetfalis f.mfla Dei Ecclefia lalva potuiflet confiflcre , quam Tub hac occafione non dubium , Ted certiffimum illud malum difeordiz debere incurrere , quod nili cornetum fuerit, nullatenus cum hac diffenfionc ad Dominum , qui efl pax omnium tibi placitam pacem habentium, nunquam in petpetuo pofle pertingere. Et quamvis devotio illotum hoc conflanter poflulet, ut cis ratiocinando qualiter de ipfis imaginibus diTcrcte fic rationabiliter ientiant poflea diflerere liceat. Quod fi efl, qui Tulcipere juflo moderamine velit, falubreomni homini efle non dubitant, ad comparationem tamen tanti mali eandem imaginum canflam pro nihilo computant , fi pax illa, quz ad xternam Vitam , qui efl via , veritas fic vita , ducit, ad eandem viam , veritatcmque perdud* non feerir ."

Et idcirco eundus chorus Tacerdotum , nec non & omnis Senatus totius gentis Teu imperii Francorum , & univerla Ecclefia per totam Galliam cum ceteris provinciis eidem a Deo conTervando Impeuo fubdttis, audita tama delendx diflcnliosus iratrum tuorum, irrevocabiliter poflulant , ut prius per ifl.us tandr (edis a Deo conlervatam in tuiuioquc ulque m lincm fzculi, ficut jjn indubitanter , fic nos omnes per merita Apollolorum confidimus, comervandam audoritaterr., illud fiimmopcre quxrcrc fetlinemus , ut quia audorc Deo liare duo regna m toto orbe terrarum principalia mutua fibi Deo placita cantate de.infla funt, illud diaboli fclum ab eadem ecclefia diflrpetur , ut pax Dei, quae exfuperat omnem fenfurn, in eadem beata plebe pleniter rcllituaiur

Vociferantur anim in caelum uno ore cc uno corde omnipotentis Dei judicium inevitabiliter tiobis incumbere, fi audoritate lummotum in toto orbe terrarum Apoflolorum , quorum dodiinis & confilio univerfus tkditur mundus, difcordiam veflram ad veram concordiam nqn certamus reducere. Dicunt etiam quid aduri erunt de tam przcipuo coram Deo amnio tolatio , fi illos, quos poll hujus fanda; Tedis immutabilem tuitionem , illud in tam przcipue carifiimis fratribus folatium perdideiint qui fimile in univerla ecclefia nullum habebunt / Si enim cum illis veram fidem, integrumque caritatis ardorem non fervaverint, quid in judicio Domini tanta negleda caritate, & in nomine Domini certiflime confirmata neglexei int? Sed nos diuturna iedioni veflroquc fafligio in lege de Deo placita mutui diledione veffra , plorando, immo lugendo conquefli funt, qux in tinum colligi difficile puflunt, omiills ad eandem fenem detexendam, quam ipfi de imaginum reddenda ratione fixaponderant, redeamus. Λ/unr e nim :

CHK tp.A.I. J

Oramus ergo iaodiffime atque beatiffime Pon tifex , ut nobis antiquorum Patrum noflrorum hac de cauffa vitz curium cecitare liceat , fimulÎiue prout rationis ordu popofeerit, fenlus fui af edum tn hac dumtaxat re, cur navel iia tenuerint intetierendo adjungere . Nec vobis tedium fiat, fi ad offendendam rationem veritatis, veritatemque rationis Tefcpaullo longius fermo protraxerit, dummodo linea ventans , quz ab antiquis patribusnoflris ufque ad nos inffexibiiiter duda efl, beato Dionyfio fcilicet, qui a fando Clemente beati Petri Apoltoli primus ejus fucceflor exffitit, in Gallias cum duodenario numero primus prrdicator diredus, & pofl aliquod tempus una cum fociis Tuis huc illucqtie p>xdicanoni» gratia per idem Regnum difperfis, martyrio coronatus eft . Et quanquam pluies cxfiflant, quidam martyres, quidam tftiam confeffores, quorum merita qualm apud Deum habeantur , quamvis quotidianis miraculis corufcent , quia tamen *propter* longitudinem terrarum vobis mmus cogniti fortaile exfiflunt, iniermiffis, fandum tamen Hilarium antiquum ecclefiaflicum dodoreni , nec non & beatum Martinum toto orbe venerandum , vobisnotiffimos effe minime dubitantes , ad memoriam reducere neceffarium zffimamus , quorum . nz magiflerio cdodi hxc ita tenenda, atque fetsanda iufcepimus . Sed quia apud nos vel maiores noffros, ex quo ulla prxicus ztas recordari poteff, numquam ejulmodi quzffio mota vel ventilata fuit, ideo Temper talis exinde mos cx przdidis antiquis temporibus retentus , in univerla irtiuv regni ecclefia exflitic , ut nullus ac fi cx auctoritate ejuldem fanflx Dei ccdcfiz juberet , nullus cuicumque imaginem volendi pingere aut fingere proh'beret. Unde ufque hodie eadem apud nos confuetudo tenetur , ut quia hoc auduitas nulla nibei, nemo jubeat : *fimiliter quia audontas* nulla prohibet, nemo prohibeat. Qui propter prxmtffam rationem aliter effe nen potefl, nifi ratio inde habeatur, fortaffe eadem ratio tale exordium non inconvenienter habere poier;r Si igitur imago in toto orbe terrarum nulla pifl vcl fida effet , numquid aliquid fidei , cantati S. Dei Ecclcliz obeffet. Rurlus fi ita , ut m quibufdam »uii» , maxime Ecclcfiis fcu palatiis principum , ob nullum almm catholicx fidft fcu religionis cultum, fed tantum. modo felentibus pro amoris pii memoria fcu ornamento eorumdem locorum, ncfcientibus vero pro e;ufdcm pietatis dodrma puftx vel fifl* funt, na per reliqua cifdcm imaginibus congma domicilia ad eumdem fenfurn pertinentes pidx vel fiEdz effent, quid pixiatis virtuubu unquam aut ufquam obeffe potuiflet. Et ideo quia tes na ic habet, quid fuperefl, nifi ut qui nolunt, ita non laciant, ut tamen eis qui illas eo lenlu (ut primi(Tum efl) habere volunt vel faciunt, in faciendo vel habendo minime contradicant Et illi fimiliter, qui illas habere volunt, nolentes nd Imbendum vel faciendum nullatenus cogant. Atque ita audore Deo, inlxfus fervatur , dum ÔC lia here volens propter cautelam inliciti cultus, fic habere nolens propter cautelam inliciti contemptus falvua permanere indubitanter potent. Atque ita miferante Deo , majorum noftrorum imaginibu.s vel piduris moretn' imitantes, >n πι-

Ro.*

anno CHRisn ,M'

.bendo vel prohibendo , in habendo vel non ha A bendo, in colendo vel non colendo, inlxfoa haflct)ns jj4c dc cauffa Domino opitulante nos tranfife, & ipfo gubernante tranftturos nequaquam dubitamus. Quamobrem monendi funt oinnes , qut illas habere volunt, ne amando, vel quolibet modo orando, vel compledcndo ulna quam oportet , cultum eis inlicirum ullatenus impendant . Similiter & illis qui ea, habere noluerunt ficuti eas afpcxerint , qualibet ignominiola vel piobtvia detetlatione /pernere , contumeljarc vel lacerare prxiumant. Hinc ergo indubitanter colligi poicli , qux illum ratio hoc cum periculo quorumque compellat habere, quod illum procul dubio fine ullo periculo licet non habere . Ideo ctgo tonus hujus rationis talis eft iumma , ut B qui volunt propria memoria vel fana dodrina, in locis competentibus abfque ullo inficito cultu pidas vel fidas habeant imagines. Qui autem nolunt «bique ullo inlicito'contemptu taliter habentes, vj habtas imagines nullatenus ipernant.

Edent utique plura, qux lue ratiocinando, his per omnia congrua dici ve"fcribi potuiHent, li aut bievnas temporis permitteret, aut id aliqua , fi ea confirmando fcnbi necetlitas pepolciilct .

A»Fl:rif.u.

H s etiam pro fanJ.icbone prtrdidôrum fratrum nuftierum , vel Ecclcfix iupcrius commemorati regni, m fua quia aliter efle non potuit, iejarat.m relatione sci ferie compe'cntrr prxmiliis, ut qtiicumque ratiocinando animo luo fatis-C la,ere voluerit, cur eadem Ecdefia tali ic moderamine lue in re ex antiquis temporibus m habend s vel non habendis imaginibus tradare voluerit, tanto compendiofius facer·: peflit quanto non lpariicn', fed fimu! fenfum illorum opportune colledum legendo addtfccre poterit. M. do aure n eadem ratio docet, ficut fupra 1lsjnificatum ell , ut nunc ad auftontatem SS. Patrum, qui inde aliqu d fcripierunt ncbifque feriptum 11 liqueriM ifdtvrus & videamus, fi eadem audontas p'jmilJam ranonem congruendo affirmare debeat, an neo. Videiur igitur nobis quamvis pluies inde m ri iqms contrailibus fuis, quos de ftatu S. Dei EcJdix inarante Spiritu Sando , fludiofc^ texuerunt, nonnulla mterera.it, juxta quod 'xn-f^efltus ille poffular, unde agebatur, merito tamen illi ad hujutmodi examinationem primi ponantur , qui de hac re (peciatter ô: ob hanc folummodo khendam quxftionem fcripfi'Te reperiuntur . E quibus nobs beatus papa Grcgouus hujus S. Dei Eccldix Pontifex primus occurrit , qui ad Serenum Madilieniem epifeopum hoc fpecialiter feripiit , fcut & in ep.ilola ilbus ad eum fada in armario fanchc.D'i noftrx Ecclefix continetur, eo quod audiret illum propter, ut fibi videbatur, fupciffuuin imaginai ium euhum , tali zelo fuccenfum, omnes imagines quas in ecdefia fua receperit, «lepoiuiffc , confrcgifle, & extra eandem ccdcliam funditus projecifle , ut hoc fado a cum, (uia «l adoratione inlicua populum compcfce-E ret. Qua de re mh l congruentius in hac cauila pciTe f-eri atbitraii fumus, quam ut prima eadem cp,;k is huic noffro operi quod maxime ob amolem verx pacis S. Ecckfix texere, ordinare, de nic.i: s BB Apoftoiorum confifi , fideli mente a i-jren': fumus, credentes per eos poffe oblinere, ut tam perneceflanum ecclefiafticum opus ad Deo j icilam confummationcm debeamus perducere ; (cnbit enim ita:

Ind.co, inquit, ad nos ducum perveniffe quod fraternitas veftra quoidam imaginum adoratores alpiciens, eafaem ecclefiis imagines confregi; atque projecit. Et quidem zelum vos, ui quidcna* nuiaSum adorati poffit habuifle laudavimus, fed frangere cafdetn imagines non debuiffc judicamus, ldcirco enim pi&ura m ecclefiis adhibetur, ut hi qui hteras nelciunt, faltem in parietibus videndo legant, qtte legere in codicibus non valent. Tua ergo fraternitas, & illa fervaie & ab eorum adoratu populum prohibere debuit, quatenus & literal um nefeu haberent , unde fcicntiam, hiftoriz colligerent, & populus in pidurx adoratione minime peccaret.

anno CHRtSTI

Item idem ad eumdem.

Perlatum, inquit, fiquidemad nos fuerat,quod inconfiderato zdo fuccenfus, fandorum imagines fub hac quafi excufatione, rc adorari debuiffent, confringeres ; & quidem quia eas adorare vetuiffes, omnino laudavimus, fregiffe vero repreheodimus. Dic, *(rater,* a quo iadum facerdote aliquando auditum eft quod fecifti?Si non; aliud vel illud te non debuit revocare , ut difpedis aliis fratribus folum te fandum & effe crederes fapientem ? Aliud eft enim pidnram adorare; aliud pidurx hiftoria quid fit adorandum addifeere . Nam quod legentibus feriptura, hoc idiotis przftat pictura cernentibus , quia in ipfa ignorantes vident quod fcqui debeant, in ipfa legunt quitteras nefciunt . Unde przcipue gentibus pro ledicne pidura eft , quod magnopere a te qui intei gentes habitas, attendi decuerat, ne dum redo zelo incaute fuccenderis, ferocibus animis fcandalum generares. Frangi ergo non debuit, quod non ad adorandum in ecclefns, fed ad inftruendas folummodo mentes fuit nefeientium ccllocatum. Et quia in locis venerabilibus fandorumdepingi hiftorias non fine ratione vetuftas admifit , ii zelum *diicretione* condiffes, fine dubio & ea qux intendebas, ialubriter obtinere & colledum gregem non difpergere , feci potius poteras congregare, ut paftcris m te nomen merbo excelleret , non culpa difperforis incumberet. Hinc autem dum in hoc animi tui incaute nimis motus exfequeris, ita tuos icandaiizaffe filios perhiberis, ut maxima eorum pars a tua fe communione fufpenderet. Quando ergo ad ovile Dominicum errantes oves adducas, qui quas habes detinere non prxvales ? Proinde hortamur, ut vel nunc ftudeas follicitus, atque ab hac te prxlumptione compelcas, & ecmm animos ques a tua disjundosunitate cognolcis , paterna ad te dulcedine omni adnfu omnique Audio revocare ieftines. Convocandi erum funt diveifi Ecclefix filii, cifque feriptfurx teftimoniis oftendendum , quia omne manufadum adorare non liceat, quoniam feriptum eft: *Dwnum Deum Hum aderahts (J tlh [oh fervtejz* ac deinde fubjungendum quia pi&uras imaginum, quz ad xdificatiuncm imperiti populi fadx fuerant , ut nefeientrs hteras , ipfam hiftoriam intendentes, quod adum fit difccrent , tranfiffe in adorationem videras , idcirco commotus es , ut eas imagines frangi przciperes, atque cis dicendum, fi ad hanc mflrudione.m ad quas imagines antiquitus fadx funt, habere vultis in Ecclefns , eas modls omnibus & offerri & haberi permittas. At indica, quod non tibi ipfa vifio hiftorix qux ptdura tefte pandebatur difplicuerit, fed illa adoratio qux piéturis fuerat incompetenter exhibita; atque in his verbis eorum mentes demulcens eos ad concordiam revoca, & fi quis imagines facere voluerit, minime prohibe. Adorare vero imagines, omnimode devita. Sed hoc follicite Fraternitas tua admoneat, ut ex nfionc rei geftz ardorcm compundionis percipiant, & m adorationem foli illius omnipotentis Trinitatis humifiter proflernantur.

Z/mt

anno Christi

Item idem ed Jannaritem Epifiopam.

Judaei, inquit, de civitate veftra bue venientes queftj nobis funt, quod fynagogam eorum, Qu-Caralis fita eft, Petrus, qui ex eorum fuperftjtione ad Chriftian* fidei cultum Deo volente perduâus eft, adhibitis fibi quiuufdiiB indïfciplinatis, fequenti die baprifmatis fui, hoc eft Dominica ipfa feftivitate Pafchali, cum gravi fcandalo fine vcftra voluntate occupaffet, atque imaginem illic Genitricis Det Dominique noftri, & venerandam crucem vel byrrum album, quo fonte furgens indutus fuerat, appofuitfet&c. Et poft p^uca inquit: Confiderantes hac de re veftne voluntatis intentum ac magis judicium his hortamur affeâibus, ut fublata exinde cum ea, qua dignum eft veneratione imagine atque cruce, debeatis quod violenter ablatum eft reformare.

Item idem ed Secandinam fervam Dei inclafam.

Imagines, inquit, quas a nobis tibi dirigendas per Dulcidium diaconem tuum rogafti, valde robis tua poftulatio placuit, quia illum in corde tota intentione quzris, cujus imaginem prz oculis habere defideras, ut vtfio corporalis quotidiana reddat exortum, ut dum piduram vides, animo inardefeas, cujus te imaginem videre confideras. Abs re non facimus, fi per vifibilia invifibilia deraonftramus, fic homo qui aluim ardenter videre deftderat, aut fponfam amando dcfiderat quam videre conatur, fi contingit aut ad balneum ire aut ad ecclefiam procedere, feftious in C via fe préparai, ut de vifione hilaris recedat. Scimus quia tu imaginem Salvatoris noftri ideo non petis, ut quafi Deum colas, fed ob recordationem filii Dei, ut in ejus amore recalelcas, cujus te imaginem videre confidcras. Et nos quidem non quafi ante divinitatem ante ipfam profternimur, fed illum adoramus quem per imaginem aut natum aut paftum, vel in throno fedentem recordamur. Et dum nos ipfa piâura quafi fcriptura ad memoriam filii Dei reducimus animum noftrum, aut de rcfurreâione lxtificat, aut de pafTione mulcet. Ideoque direximus tibi fyfterias duas fit imaginem Salvatoris & S.Mariz Dei Genitricis, beati Petri & Pauli Apoftolorum per fupradidum filium noftrum Diaconem, & una D cruce elavem pro benediâione, ut ab ipfo maligno dcfcnlus fis, cujus fanfto ligno te efle musuium credis.

Huc ttfatte Eptftola Gregarii.

Sed quia hic ordo verborum ita prxpofterus atque a non inteiligentibus confufus videri poteft, Ut oifi caute confiderctur, ita a nonnullis minus capscibus intelligi poflit, quafi beatus Gregorius, id quod prius omnibus inlicitum efte przdixit, fe fecifle fibique faciendi licitum efle teftetur, quod quam abfurdum, quamque contra fandz Dei ecckfiz religionem de tanto Ecclcfiaftico doitore fentire indignum fit, nulli, qui diâa ejus ferutando vel legendo cognovit, ignorare permittitur. Nam ut fibimetipfi contrarius elTc debeat, E juftitia vel reâitudo lanâx Dei maximeqne Roman* ecclefix fuftmere non valet, quod & fi paupertas infipientix noftrx id inteiligere non valet, melius ut contra infipientiam, quam contra tantam a Deo datam fapientiara infurgere prxfumat. Sed & fi ipfi modicum fenfurn noftrum virtus mifericordi* Dei aliquantulum illuminare dignatur, quomodo idipfum contrarium fibi non fit facillime intelligitur. Nam quia ab imaginum adoratione adorantes compefeuerit, nulla dubitatio eft. In eo vero quod ad Secundinum fcripfit.- *not quidem na» ante divinitatem ante ipfam proftemimter, Jtd illam adornanti quem per ime#-nem natam eat paffitm, Vel a throno fedentem re*carZsawr, ubi ut premiftum eft, ac fib'Oiet contraria dixerit, intelligent!* noftrie fe caligo con fundit. Sed ne nos non necefiaria ignorantia id non intelligendo diutius torquear, fenius ejufdem fententix talis eft:

anno CHRisrt

Nos quidem ante ipfam non profternimur, quaft ante divinitatem, fed illum adoramus Otc. Quod tale eft, ac ft Regi in throno fedenti dicas: Nos quidem, o Rex, non quah ante divinitatem ante te profternimur, led illum adoramus quem per imaginem tuam, quia homo es, Dominum Jcium Chriftum hominem recordamur natum aut pafium vel in throno fedeotem, cujus imitator es tu fedens in throno; numquid tali difto mox conicquens eft, ut eundem Regem adorare compellar fedentem in throno? Ita nec in eo, quod dicitur: A'er flvtdrwr w *quqfi ante* divinitatem ante ipfam profternimur, fed illum adoramus &c. ad imaginum adorationem invitamur, quia ficuj in mullis divinz auftoritatis voluminibus fementias ordine verborum przpoftero (criptas invenimus, ita quoque faflum efle eo fenlu, ut fupra diâum eft, hoc in loco minime dubitamus.

Cum enim ibi frriptum fit: *Not y:<:Jem r.tn quafi ente divinitatem ante ipfum proiiernimur,* quis non animadvertat, idipfum magis reiptando, quam imperando vel adorando, eandem adorationem imaginum diftum efle, ita ut diâum eft' quanto magis, ficut fupra faftum eft, ordo verborum fuo reftiiuatur in ordine, omnem quemcumque ob nimiam fimpliciiatem errantem, m co quod Beatum S. Dei Ecclefia doftorem adverfum feipfutn fenfifle xftimabat, corrigere poterit. Infuper etiamfi quemquam iubtilius inielligentem hoc negligentius minufve intente legere contigiflet, facillime fcipfum *dijudicante,* cur aliquando aliter fenferit, ad fobnum intelleftum revocare poterit. Si quis autem quod quidem a faoc lapientibus omnibus abfit, magis fuum lenium fequendo illum voluerit condemnare quam fc corrigere, nulli dubium quin merito ab univerfa, maxime tamen a S Dei Romana ecclefia debeat condemnari. Nequaquam enim ficu poteft «t h* dux fententis fibimet contrariz non exi flant, una qua populus ab adoratione imaginum ne criminis id agendo reus appareat, prohibea tur; altera vero qu* illum idipfum egifle ceterolque ut hoc faciant docuifle perhibeatur. Sed abfit hoc a tanto talique generali Catholic* Ecclefix magiftro, ut qui univerfas perplexas Scripture quzftiones, qux fibi contrariz videbantur, ciquc |id explanandum vel traftandum occurrerunt, nunquam diffidentes relinquere confucvn, fua fibimet diâa difeordantia rrliquiftet.

His ita propter vitandam hujufmodi temeritatem fummatim prxmiffis; nunc videndum, utrum ei quifquam Catholicorum Patrum, quamvis ei fortafle fpecialiter talis feribendi necefliias minime incumberet, in ceteris traâatibus fuis rale aliquid inditum habeat, in quo ejufdem patris fenfui de imaginibus concors efte videatur.

Ecce enim B· Ambrofius antiquus Ecclefix Dei probabilis doâor, ita in epiftola Pauli ad Romanos traâans ait: tya *ratione, quave aufforitatt imaginet Angelorum vef aliorum Sentiorum adoranda fint, cum ipfi fenili Angeli pel fenili homine/ vivot fe adorari noluerant.*

Confiltum.

Auâoritate ergo, ut propofuimus fecundo loco, inferta non quidem quantum ex thefauro uberrimo ecclcfiaftico potuit; fed quantum Epiftolaris brevitas rite permifit, monere vps & ex-

anno CHRisii

o venerandi mundi Principes, cum universi, fanda Dei, quam Domino dilpcnfanic fic cornmitieme gubernatis, ccvicfia, ut ea quz vubis n.jn quxltbct (ementas, led veta humilitas nollia ir.timare iluducr *it,* attentius audiatis, fic ob illorum reverentiam, qui cum Domino iplo promittente m die novutimo totius mu.i ii venturi iunt judices, reverenter lufcipiatis, fic ad lalutcm ommum veilrum flrenuc contervare iludeatis. Prxmilimus enim paulio iupenus, ut poll redditam rationem, poli inlertam audoriiatem, propter adunandam, quam Domino Deo oidinante regius, Ecclefiam, coofilium vobis non nollra adinventione led divina at^dlontatc illud dare debuiliemus, per quod eadem fanda mater ecclefia ita fibi mutuo in vera pace fa-derau debuiftet, qualirer *tn hoc iatculo* fic *in* luturo ei placeie potuidct, qui akcnfurus de inundo fuis proiniht, dicens; *pacem tmam do vobis, pacem rc.injsto vo·*

Et quia attenante Paulo micr cetera verum eft: *Si juii tradiderit corpus Jlum ut ardeat, caritatem autem non habuerit, nlb.é c/l.* Ideo piadtdam fandam Dei ecclefiam in veiz pacis concordiam aounart totis viribus optamus, quia quomodo fine illa caritatem mutuam habere poiht, nullo modo intelhgimus. Poteft enim fieri, ut a·,quis cum altero ex parte vel tifilam pacem tempd aliter habeat, quomodo autem fine vei a mutua pace habita cum altero veram poiTit habere caritatem, nulla docet audorit-<s. Unde magnopere conbderandum, quanta temeritate, quantarave audacia ad «ternam die pervenire te pofTe exubmat, qui præfentem in hoc izculo pacem Damini per quamlibet occafionem fciilam reftaurare cu.n proximo non curat, quam prunum munus humano generi conlatum Angeli nuntiant mox nato Domino in mundo, eaodemque noviffime fidelibus mis in vice fua idem Dominus re liquit dii,edurus de mundo. Et quamquam mulla fic pene innumerabilia client quz de tanta re f ibtilncr, fubluniter, fic nimis terribihtci dici potun'ent, cavendum ell unicuique, ne hoc quiiquam de ilia iolummodo pace intclhgendum putet, qux habetur in exhs. Quia fic Dominus receJei,' au *Eucrm mlam re.ln.juo vobl l.* Et Ange *Deo,* mox non i *L.thl*, lub-ungunt, fed m terra pax hominibus tjunx voluntatis. Cogita igitur tecum, o plebs & populus Dei li ad perpetuam ns pervenne ialutcm, ut in iioc f.rculo non tidatn, fed >cram habere mutuam itud.eamus pacem.

Sed mimis lortaile prodcile poterit, hbet merits t.mta tain- ue auctoritas caulla conliln lulhcere debuilTet, necede erit ut huic ailcruom cetera adjungantur. quz nequaquam jufte adderentur, <j a Deo ab initio caihohcz fidei data vobis lapientia, lient oportuit, pro sobis lo.ncita efle ftuduiilct. Deu emm Apoftolus; Judxi ligna petunt, Grxci lapientiam quxnmt. ubi eft ergo lapientia veitra, qui propter quamlibet occationem nlud habere contemnitis, lint quo ad Regna cz lctlia perveni.e nullo mouo valebitis- Et hzc non at',nendo vel increpando, led admonendo interim dicimus, ut vos ad interiorem hominem, m quo Deus per Fidem, Spem, & Caritatem inhabitare conlne.it, revocemus. Quem ft ita fecundum, ut lupra diclum eft, Sapientiam vobis a Deo datam, coguare. diligere vel metueie vultis, mirum eft quomodo cum tratubus invicem t.mto jam tempore (canda'um fi< ducordiam habere non metuitis E\ce eten.rn h non amplius, i.vn a.inus cil cx quo h.mc mter vos miferrimam ,1flent.one m pu l lu 1 il·· audi·· imus Quam videlicet d'lvordiam Deo, m dignum cit; 'emper odibi-

A fem, Diabolo vero, ut ci decet, femper amalnlein, omnes anteccffotcs mei ad corrigendum, prout cis poiTibik fuir, multum labor affe non ignoratur.

anno «·'Htns τι

Hzc in paucis ad excitanda Dec amabilia cordo veftra ideo pra.mil tere curavimus, ut eu quz vobis ftodiofius pro falute ominum animarum nofharum dicenda providimus, * sudiores vos ;id audiendum, fic per omnia follicitos in Dotnino redderemus. Sed ficut non folum facra audoritatc dikimus, verum quoque fit humana quotidiana bene coaluctudinc agendo cernimus, quia arbor frmftus malos faciens nullo modo falubrius cxnrpatur, quam fi radicitus evellatur; melius fzpe didam difeordiam veftram, omnipotente Domino B opitulante una vobifeum qui huic miletrimz miumque infelici conditioni proftrati non fuccumbitis, fed automate bonorum omnium Domino Deo tantz fpurcitiz echo in cacumine przeminentis corrigere valemus, f: quz fit hujus perditionis origo vel fomes detegendo panda.nus.

Nullus nempe fana fapientium f.deliumque in Domino fratrum vcflrorum dubitare permittitur, eiie piares in hac fanâa fit a Deo confervenda *Ecclcuu,* qui tantz miferiz fuccumbere dedignentui, licet cis manus humana validior, ne id quod exinde juflum cfTe non dubitant, rdlaurare vei perficere valeant, obfiftat. Quamobrcm amabiliter admonendi citis ut totis viribus omnipotentem Dominum exorare Audeatis, ut tantam ab C hoc Regno infelicitatem amovere jubeat, fitillam quam mundus dare non poteft pacem, fua vcbis immcnfa clementia concedat.

Et quia tantx auâoritatis ordo vel tanta: fubhmitatis ratio necdum poicebat, ut piiufquam illa omnia, quz merito prxmittenda erant, prxuonerentur, ut facilius quovis in loco fecundum fut qualitatem haberentur illa, quibus falva fide, *Ipe vel caritate, totius Ecclehz* flatus carere potuilTct, propter fatisfaâionem tamen in hpc opere laborantium principalis hujus fxpediAz difeordiz veûrz caulTa imaginum exHiuiTc traditur. Ejuldcm quoque cautfz origo in eo coniigilTe lcitur, quod Imperator confidcrans quoldam in eadem plebe indifereto xelo inflammatos ultra quam D oportuilTet, vel unquam prius aûum effet, in imagmuni cultura, veneratione vel adoratione ultra progredere, quam ut antea unquam in tiniverfa Ecclefia fadum effet, volens ut tunc libi cum illis qui favebant, eandem fuperllitioncm quahh.unique effet ab Ecclefia penitus amoverer, pollpoliia ea in re ialubri difcretione, fine qua omnis hurnanz aâionis virtus in vitium verti tui, elegit przn-.illam fuperllitioncm aliter emendari non poffc, mfi omr.es imagines penitus delerentur. Atqui fi ita erat, ut didutn eft, inlicitum culium m hominibus compelccndum erat, non >n imaginum ddbuctione, quz nihil peccaverunt, immo co lenlu, quo fupra przmiffum eft, fcientibus pro pia memoria, ncfcientibus vero prodo- E ârina utiles erant, - mirangendo vel dilfipando fiinftram *extenda pro* dcx:eia, fic qui ita hac in in incautos reduccic debuit, ficut torte quia re. cens erat caulTa, facillime potuit, inftigante qui nunc late patet ecclefialhcz pacis vel cantatis inimico.

Hanc ei ac fi luculentiffimam oftendit femitam, heu quam longe ab illa finilins anfraflibus incedentem, quz dc lemetiplo ait; Ego fum via veritas & vita, quid putas quam dulcia quamque rcligiofilTima, ininrn fanâillma finagebat fingere itinera, ut per illa ad hzc quæ nunc omnes plangimus pertrahere potuiftet dilcidu ? Sed nec hoc ulla modo alite- zftirr.atur peragere potuiflc, ml'·

ilhim

anno Christi M

ſllium prius cum fcquacibus fais illius impie dul-cedinis demulcendo cor tangeret, cujus idem dia-goiuj pcftifero telo perforatus , de cado merito cecidiilet.

Sed quid agimus, quid dicimus ' Ad compara, tioncm namque malorthn omnium , qua hic con-?;rucnte fpatio, quod omnino non deeft, non fo-um de diabolo , fed etiam de ipfo Imperatore cum fautoribus fuis dici poterant, nihil eft quod dicimus. (Jniverfa denique mala, que ex eo uf-que in pnefentem diem per hujufraodi difeordiam in vobis perpetrata funt, hinc fumpicre principium. Quamvis enim propter fingultum plorationis ta-cere non permittamus, licet propter arâiffimum temporis fpatium, & propter innormitatem earum-dem ntiferiarum, ut lugentibus mos eft, innume- B ra ad dicendum flebilia occurrerint, paucis ad in-choationem hujus infelicitatis* redire placet, ut con-tueamur diabolum in hujus vitx excurfu in bivio ftantem, ubi Imperator e duobus unus ad eligendum indeclinabiliter cogitur, aut cultuiinlicito favendo imaginibus contra jus ecclefiaihcum cervicem fle-ftere , aut certe hujufmodi cultoribus contradi-cendo vel non favendo ingratus exiftere ; & qui facilius poterat ad imitationem antiquiorum Prin-cipum vel Patrum fuorum , & iftos ab inlicito cultu revocare , & cum ceteris omnibus morem antiquum fine oftenfiooe Dei profequentibus pa-cem vel caritatem leniter retinere; perfuafiteum pratdiâus pacis temper & caritatis inimicus , il-fad iter in deftrucndis imaginibua arripere , per C quod omnes per diferetionem fane fapientes at-que fervantes perturbando confunderet , & illos qui firpe difta diferetione vel temperantia , quz una de cardinalibus ecclefiafticis virtutibus effc

Au>..

œgnolcitur , fprcia , cirgit ultra quam unquam Deo placuit vel placere debeat, imaginum cultui defervire, ut cifdem, qui hoc cleâum habebant, potuiflet placere. Non confidents» illud quod *ter-ribiliter fçriptum eft : Q/u bnnnnikni placent, caw-fnfi funt*, fMMuaiN *Dtm Jprtvii tllot .*

animo chkht **

Sicque faflum eft, ut ex die ilio ab eodem an-tiquo femper Deo placens populo fidelium exilia non ceftarenc , cruces & cruciatus non quielce-rent , & ut fertur, membrorum detruncationes, ipfa etiam homicidia, cauffaearundem imaginum, nimia perpetrata fini . Et haec diu cucurrerunt quoufque idem humani generis antiquus hoftis, quafi in hac parte fatiatus , convertit fe ad alia perditionis argumenta, ut denuo falcitaret fibi contra cultores imaginum, Herenam videlicet cum filio, tam peftifera monitionc decipiens ut abfque ulla mifericordia vel metus fuperinfpicientis omnipo-tentis Dei majeftate , talis ab eis promulgaretur fententia ut omnis homo eorum ditioni fubjcftus imagines adoraret , aut certe exilio pornifvc di-vertis cruciaretur, fit fi non adquiefcerct, ab uni-veriali Ecclcfia anathematis vinculo fequeflratus religaretur. Sed quid nunc denuo e diverfo agat ad priorem iterum recurrens femitam, prafentetn denuo incitans Imperatorem , ut eas piftas vel feriptas habere quempiam volendo permittat . Quis igitur tam eloquens fub calo habetur, qui hanc peftiferam cladem enumerare pravaicat *i* Quis tam ferrea habeat praecordia, cui, non dico feribendi , verum quoque per defeftum iacrima-rum vocem non tollat ejulandi?

Cetera défunt.

«e

CONVENTUS PARISIENSIS DE IMAGINIBUS,

Apud Parifiot in palatio Kalcndit Noventbrit iabitett anno Ckrtfit (i) dccсxxiv. Eargva/i *papa II. anno* t. *Lnd^vict Pii Angafit* xt.

Nota Severini Binii.

Ait· pfcudofynodi, qu» Incerto Λ (nnominato tuitore anno Domini ijoi· nulla f-fta mention* loci ubi Inventa vel unde accepta fuerint , .n lucem prodierunt , tamquam ipuria fc illegitima, vel faltem de fida fufpefl* , nequa-quam huic editioni infarenot eif* putati . Refutationem eorum fex capitibus difti-tAam tdidit reverendlffimu» flt illu-flriffiaiua cardinali» Roberta· Bellarmmui in appendice ad traâarum da cultu imaginum. Qu* cum omni ex parte elaborat.flima fit, integram hic ledori exhibendam effc judicari.

REFUTATIO LIBELLI £tZZ *FALSQ Synod»t Partfienfit injcrtbttnr.*

ANno 1596. prodiit Francufurti libelfui cum hoc titu-lo : *SyrteJut P»nÿe<tfl< Je /"Wxg.v/li.r anne Clrlti* DCCCXXIV. rx *veluftiflime eea'lte dej.'ipta , C naît* pr*m»«v en latene ejita*. Hoc autem prcfenti anno, cum mi-hi i, libellus ab amico oftenfu» effet , animadverti continuo, nec vere fynodum effe , nec f.ripcum lu.e dignum. Q*are, ne forte iefcriptio fallat incauto», ope'* pretium me fa-ûurura exifiimavi, fi libellum breviflimc confutarem.

CAPUT PRIMUM.

PRincipio Igitur non eft* fynodum ullam Parifienfem, que hoc libello contineatur, argumento effe poteft, quod nulla in eo coofpiciaatur decreta , maelii canone», nulla extet epifeoporum fubfcrlprio, nulla fjrnodl mentio. Sed & ipfe libellai aperte redarguit foi tituli vanitatem . Sic enim legimus pag. t*β· ··» *fyneJane te»lrelan-Je, fej qneneaJeaeJnat* * wd/a , *licentear»e»e a&enJl peetepineue* , ■-* c·»- *familitrebnr netelt, fl:ir* vr /r/r , «veoroa· *pee mnhlpU<th'n rrl<tt tmyeJfU pfr lMtrnnll» piW'"'*, ceod^rrere /·/«/**■< , f»zd *tl Dtfle» Je tenta neeefitM· fpnijfcana patttifftnetu .*

Ac, ut verborum illorum fententia ietclligatur , totiut libelli argumentum eaponemui. SeripCt Mkbaai Balbut E imperator Grncua ad Ludovlcnm Pium imperatorem J^a-tinam epiftolam bene longam, »n qua ooft alia mulca, fi-gnificavit ecclefiam propter imagines Carifli *tt* fanftorum in due» perte» elle divitem, cum alii adorandae, alii non adorandae effe contenderent, *tt* Gmul petiit, ut Ludovi. eus in Occidente operam datet, nt fablato fupurftItiofo cul-tu imag.oum, ecdefia pacem & *unionem* recuperarer.

Ludovicu» his litteri» acceptis a fummo pontifice facul-tatem obtluuit convocandi vitos aliquot doflo», qui vete-rum patrum teftlmonta *de* cultu imaginum diligenter cot-isèrent Qoo faAo feribi juftit epiftolam, quam ncmiiie fummi pontificis, ipfo coofeoclente pontifice; cui primum oflen-

1 Conv.nru» ifte, feu prout eum appellet Baroniu', Collatio Kalendi» No'cmbu'i arpi 1*$· habita, ut reile eeufult idem *Barornu»*, non vero *tn. S'4.* ut › ic le.;itur. b p.f opi enin» Galliarum in illo Cooven'U congregati in fu' ad Lujovicuni Aug. litter.» ajunt ｊrr/·›.‹t *Fyiji-lam nebir relegi* , txid/f Lag.tr/ *Crater·'" anna prett'/ir Jem.e. rult* . Certum eft autem M.chaclis « iheo-iiv.i, (niper totum Orientalium littera» anno S*<. Luiovico Augufto red-ditas elle. *aJ At. Clr. ItJ. "N.-r:.* r

ANNO CHRISTI

i tt<nd»nia erat, ad Mi.haelem imperatorem dlr ger» co-"enabat . Xfonique turn epiftolarn pradiâa*, tuo, aliam a fc »d ij fum pontificem, qui Eugenlus dtecbatur, proprio o-nune fcr.pcesn per duo, epitropos mifit.

Hac igitur quinque >n libellojsisper edito coatloentur : primum, epiftola Michapli» Balfiï ad Ludovicuu, Pium Geruli magm fillup,. Secundo^colleûs teftimonia ax veteribus patribus, quibus probatur ioMgiaee neque frangendgs efte, uF volebant Icooaa'acbi, pdqua colendas , ut fyoodu, Nu ana II. rtatucrat. *Tertio, epiftola* fummi pontificis nomine feripta a Francis doûoribus ad Mlchaslrm Imperatorem, qua .Lcciur imagiaes neque injuria alficicodas ertir, neque etiam a.forsndas. Qjarru , «piftola Ludoviti Imperatotia ad Eugenium pontificem ejus nominis facundum, qua curn hoitatur ad legationem in Grecian, mittendam, & eccfoliam pacificandam. Quinto, epiftola ejufdem Ludovic! ad fcrenuani & Jonam eptfcopos, quos Romam ad luminum pontificem mittit, eofque Inftruif, quemadmodum prudenter cum pontifice fe gerere debeant , ut eum »d fuam fcotentiam pertrahant .

Ex his rromptum erit inicHigere fucum facere «crlulrte eo, , ;u hunc liballun» fpeclofo nomine fynodi Parilienfis oruars voluerunt , qui quidem caurtam fconomachorum juvare Cc catholica fidei detrimentum aliquod afferre conari funt i fed, Deo juvapte, mox efficiemus, ut olcual ft operam *(t* perdidirte dolaant.,

CAPUT SECUNDUM

KT Am, w ad epiftolsm Michaelis, qua primsm partem l bc'l* occupat , vemaruu», e* quidem plena videtur cligiofi ftudii, ut it qu.s aliunde quia ifte Michael fuerit encrer > arbitretur eum unum ea optimis & Chtiftianiffinsis principibus fuiffe .

5ed extaat annales publici Joannis Zonar·, Georgii Cedreni. it aliorum, qui res geftas Gracoruni ptincipum l neris mandaverunt. Ex hi» cognofcere licet Michaefom non folum engnonnne, fed et.am reipfa Balbum» virum fuuFc impium & fcsltft irtimnm, qpippa qui magis Hebraice fure rft fl ioni quatu Chriftian» religioni addiâus artet; qui relurreflioncm oenus pernegarer, A ob id prophetas dc apoftoios , qui eam pradeaveranr , irrideret qu> forn .tuorem l,aram effe diceret, ft focr.:m cal.ba'um adeo c> nicmre e: , ut e monafterio fanibmonaleot ,»*' Deo ta-

pont hie muimo

l amaretur , qui Iconomachi» impenfe foveret, At <~cnlan num Copronvmum Iconontacborum prirn 3« t> fibi 'tx tr cetero, imitandum proponerer , qui fanib.rr Emhym um , fançL mque Methodium . ahofque pus ver.-at , Jcknfvtes , vcl exilio , vel careers, vel tuorte tnul-

H - iguur eft lle Mxhael , qui ovinam pcltem indu-, , cuin edet revera l pu, reos», quafi fidei telo ac.en-, . n r.,l aliud optate fe fingn, nk' ecclefix rcf'rrnstio- a ipfa e.nfto!» de- i nr proxirv ,b improb ie corftet ba, lop'i ci·*·, pf.m licbaelem conipirationis l ll n.';',ni fuiffe videtur , ec lefistu ob divifani , »uai ipfe po- A d auél »r -flet , qui fyao- <l.-ol pmeral.m, qux d "cui.nt, iurtulerat, rejecilfet, fit J ι,.ııı.,.l: jij. t'ri't'ifnc flu. crri & non conientus dirtcn- *l, b* bu, oi vi tal bL», >n occidente quoque diilenfiones feier, U. p..i s^arc maeret .

Quoj <co >u cxtrcoi» eo rtola catholicos reprehendit, qi..l , i fi am cru cm defpicisni , quod imagines ut deos q.ofJjn. adoicnt , quod C', factific s offerant, quod ab e , ref io quo ariifioo de lacro fi nte fufcipi , f< factam c< irni·ni< nem percipere v«! nt › demque quod ali*, >d ge-

crflcn iar>: , mera calunm* atqi importer» funt , nequi ni, abrur *t* ufmodi mendacia G' e. A·'·» ad l . nor longe pi-fiio g.iare vuluetr quam ciaffa A ;ir»m incredibilia mendaci IB. tt tnmpCf › haiti *c,* de cacholi.o in vicinu loci, *degan* ‹ bu» tingant .

J ex con. lip Nic*no fecundo vere *le^irimo It* rxcume- . cel·· n l,(Micnael Balbu», dii» ipfi» ten>poribu»ceto. luce ful·, clarius cflûi poteft, illa effe commenta 'efque b«rein.orun>. Doux enim concilium illud , cui il ci omnes aff, r.r icbanr ur , imaginibus fact,» deberi tm luant venennooem , fed non majorem quam vivifiιu -ıı, neque illi- ullo modo facrificandum effe» neque u! u lat.i*, qji Oeo art proprius, adoranda». Lega- t>n< iu», & impoilu'» fubiro cvanefcenc.

·r <rn ita fini , vel Franci, qui Ludovieo imperatori ifl t erant, fidem habuerunt litteris Mlchaeh» , vel bc n.cmnt . $, fidem habuerunt, circumventi funt at- Jtup-i fi fi (elU nf,n habuerunt , abuli funt It ter *u* *u p.i iv.v venduni fummurn pootificcoi, ut majorum ·› a a?.a r«.fein teret , *It* fyn'duni Ni.ai,«m ab Hadria* ipprotaiam improbaret iple atque damnaret.

S«d fiv» Jccspti fuerint, five deetpare vdtuerjnt, mbit attioeb«t iftun, v«l errorem vel iftud fcelua ipforum orbi terrarum prodere , prafertim cum non fine caufla majo- ·— «»ftri *<^·ı|o« «jufmodi, qui nihil utilitati» , detrims.»- ' ›Harra poterant , libenter delitefcera paffi Gat

CAPUT TERTIUM.

V Enlo nunc ad m teftimonla qu» pauci illi viri a Ludovico imperatore vocati ex veterum monumentis coifogirte fe dicunt j multi» calm nominibus viri illi paccaffê videntur , ac primum quidem ante cvlfoâionem fatis audaâer judicium fibi de tcripti» apoftolicis d«fumpferuot , ne» folum de puntififo , fed etiam d» generali fynodo a pontifice approbata temere judicarunt. In qua re longe fuperarunt peccaturo auûori» illius, qui nomine Caroli Magni librum edidit adverfus cultum iacrarum imagmum · life enim (quod etiam patres concilii Fraocofordicnfi, fecerunt) B Sicsnam fjrnodunr fecundam improbavit , quoniam celebra tam iuirte exiftiOMvit fine coofcnfu apoftoiica fedi». At confiliarii ifli Ludovic! imperatoris, quorum feripta difeutiruus , fatentur fynodum pro cultu imaginum, id eft Nicanaro fecundam, ab Hadriano Cuma» pontifice coaûan,, & probatam, & tamen tum Ipfam fynodum, tum eplftolam ejufdem Hadriani ad Conftantinuo, imperatorem pro cultu imaginum, & turfum defoofionem sjufdsm fynodi ab Hadriano ad Carolum mirtatu examinare, dijudicare , reprehendar» non verentur.

Hac enim funt ipforum v»rba pagina

. Er infra pagina *i. de dcfonfiooe Ntcnnn fynodi ab Hadriano edita fic loquuntur . *Ptr capt- ta <· llleraat ttjojailtntau refpaltdert <pnt utlttit, tatetta ŷua dttolt* , ranaiatr *rfl* , ite.

Ita nltnirum judicem fuum *St* totius mundi judicare, paftorem omnium Chrifti ovium pafcare, ft dodorem umverfoium docere non erubuerunt i qua temeritate nulla major cogitari poteft l

CAPUT QUARTUM

S Ed fortaffe nova aliqua atque recondita ceftimosifo r«pererunt , quibus freti refiftere in faciem apoftolico prsfuli non reformidarunt. lomo vero notiiTruia & vulgaria, & ua nihil ad rem faciant, Cne ulla ratione vcl ordine collegerunt .

Ac, ut cxetn.'li gratia pauca difcutiamu»,"'primum teftircinium furnunr «x libro fonfli Auguftini de h» efibus » uoi legimus Simonem magum juÆffe imaginem fuam, & D Helene meretricula fu» a ducipuli» adorari. Atque hanc erte dicunt primam originem adorandarum imaginum. Quafi vero, fi dc falfo cultu agitur, non ante Simo»', tempora vituli aurei ab Hebrcls, *6t* fimulacra hommuui mortuorum a Gentil bus adorata fuerint. Sed ecclcfia catholica non diCit cultum rerum facrarutu ab hoftibus fui,, fit fi ex eo tcftimonio liceret colligeic non elle Chrifti *tt* fanclomm imagines venerandas licebit cades» ratione collige e, ne ipfum qui lem Chriflum ullo honore dignum effe . .ropceiea liquides» inspium erat Simon·» *6t* Helen» isnagin·:» coler» , quod Sttnou & Helena mdigoiffims edent qui colerentur.

Sed ridicula plane funt qu« ex epiftola jd.e ufdcm Auguftini ad Diofcorum tcftimonia detumpferunt · Ridicula, Inquam, C ad id de quo agimus referantur. Qu» namque fanâus Auguftjoua djfputat de imaginibus , qu» a corporibus defluentes >n animum penetrant , ut per eas aliquid cernamus, vcl cogitemu,, e· proferunt irti ad probandum non elfe Chrifti & Sandorum imagines depila, vcl fculpta, ullo modo colendas. Qu» quam bene cobateant cum Eprefenti difputatione, Icûoru eflo judicium.

Quid ' quod plurima teftimonia , qu» funimus pontifex Hadrianus in epiftola illa fua dochtfma pro imaginibus pofuu , ifti rurfum allegant , qui contra imagines pugnant.

Quod v»co dicunt ft nonnulli» etiam teftimoniis p-oba- -- ------It , non efl» confuetudlaem , »el annotum nunteurn i.uamlibet vetuftati» auâoritatci» ptaferendam _____ , tunc refl» diceretur, fi probari poflét cultum, quem ecclefis catholica imaginibus exhibet , cx manifolio errore, noas ex ccria veritate defeendere. Sed cum de re aliqua litigatur, multum valete confuetudine»,, & venerandam eft» antiquitatem , nc ipfi quidem negate poftunt : quorfum »nlm tantopere laborarunt In «volvendi, antiquitatis monumenti», fi nullum probabile argumentum cx antiquitate peti poteft? Nonne vifont fe hoc fu » faûo contra fca verba pugnare? *tt* r» ipfa delituere quod veibia adftrucre nitebantur? Certe fi liberet tcflitnonia ûnih Au gvftt-

tuftloir fenûi Bafilli , ahorumque veterum patrum tn me-A
v·v y> dium afferre, quibus ipfi cx antiquitate vel ecclefin eon-
rHitiSTI fdctudiae probant ecdefiaftica dogmata, nullae finis «(Ter.
C I· 11 quod fuparet omnem admirationem, Illud eft, quod
** multa tiftimouia proferunt pro adoratione crucis, jc cum
" rationem reddere volunt, cur fignum, vel lignum crucis adorandum fit, St imagines Chrifti non fiat adoranda,dicunt eam effe cauffam , quia Chnftus in cruce fufpenfus fuit , non in imagine.- St quia per crucem nos redemit, non per imaginem. Quod 6 refellere voluero, ne nimia tarditatis leQoret aaiftTmare videar. Certe enitu Chtiflus non in fi gnu crucis, quod m pariete, vel in tabella, vel in are pingimus, fufpenfui fuit, neqee etiam m ligneis illis crucibus qua paflim cernuntur 8t adorantur in ecileGi·, fed in illa tsria ciuce, cu>vi ifta noftra figoa, qua pingimus, vel erigimus, imagines funt. Cum ergo Ineat per adverferioscru- <ia imaginem colate, cur imaginem Crucifiai colere eoa licebit ? & *β tura* crucii adoramus imaginem, quia per crucem redempti fumus a Chiifto, qua cauffa lingi poteft cur non jure coli poffit imago Chrifti , qui propria nos isdeniit 5

At. inquiunt, nibil manu faâum colere f»a eft . Quid ifrur ? Lignum vel fignum crucia non eft -manufsfluai 1 C.itex evameeliorum , «Jt facta vafa , qua horum opinione ,eneranda funt , quid funt aliud nifi opera manuum humanarum ' Et tameu verum eft , nihil manufaflum effe ‹ Irn.f im eo genere cultui, quo Deui ipfe , qui omnir, › n^n eft feâus , fed omnium rerum fsflor , colendus

Quire poterant collcflorei Iftl maximam partem tcftlruoiiorurn qua aitulerunt omittere,- quoniam iis nihil probrrur aliud, nili f>lur» Deum cfie colendum fultu latria fib< uni propno, St non efia imagines ita adorandas , ut etiam facrifi.-i* Illis offerantur ; qua neque nos negamus, neque fanda Nicnoe fyno.lus negavit.

Ac ut videat, Letlor, quantas vires veritas habeat, Ipfi quoque qui eam onpugnant non raro vel inviti vel imprudente eam ruentur . 11 acci Jit collcfloribua noftris : nam inrcr aha teftimoma colligito: etiam nonnulla, ut probent imaginet non effe fi angendas, vel injuria afficiendas. Sed^ ii, iifdeni teflimonii, non habetur folum quod ipfi volunt, imagines videlicet non effe afficiendas Injuria, fed habetur *I* <m quod nolunt, afficiendas honore, quod quidem il.i i.Hcédores aliquando viderunt, *6t* textum audacJer corruperunt, aliquando viderunt, it teftimonium contra fe in 1. f> fuo libello imprudentes reliquerunt.

Prioris rei exemplum habes aûione *6·* feptinin fynodi, ubi allegatur fai.Üus Gregorius, qui in epillola 5· lib. *7·* ad Januarium reprehendit acriter nonnullos, qui beata Virginis imay.incns, fft ciucem dominicam contumelia cauffa ad Jiils rruni tynagogam detulerunt · *8t* mandar Januar 10 apifcopo , ut fublatam ex eo foco ci m ea qua dignum eft veneratione imag nem atque cru em in ecclefiam reterat. Hic b ·η1 crilleilores nomen iuupin.i fitnpficiter deleverunt vel onnferunr , *nc viderentur contra* eorum dogma non folum crux, fed etiam imago beat» virginis veneranda, nifi forte I.biariorum errore nomen imaginum fit omiffum.

Jam vero ejuf.lem fynodi a&ione fexta paullo poft adf nbunt hxc verba e» epillola fynodica Gregarii pape p». *Nui aci cb allud a-mrn fnafiirt ficimttt, 6J aderamur,^' Itd prc ttobir Ih arnate Vrrba Drl ,* &c. Audifne , collefl.ir , vocabulum, adoramus? & tamen a fc hoc teftitnoa iiuun proli um eft. Sed habemus clariora.

Paulfe infra ponuntur hac verba cx libro fancli Bafilii

urfui honoram

imaginis. Sed ad dar.ffima veniamus.

Paullo poli afferuntur hne alia verba ex epiftola ejufdem nugni *Hiilili ad* imperatorem Julianum. *Crede I·* ·«■>«

& fler'fl.e. *O fiili iittrial!* difpeaja

VJ p't'r'vr Zwvgrv··» /ar··» Cfl *e/vra, tpecialiter bac ·adiium r/I λ faaiin apc/itlit* , Cf ave *prebibnum , Çed la ,naih.< eciltfit ttafirii eeram defifaari vale biferiai,* fltc. <>-nd uadimui? Sanâus Bafilius magnua ab adverfario adv'ucatu. teftii, & vere tefti» eft omnl «xceotione major. I, cero palan affirmat fe houorare & adorare anoftolorum, p,epherarum , *tf* martyrum imagine·. Idque sffiiaaat, dum h tel fua roiifcfiiu.,em edit, ac de rebut non dubiisautver,i,.ndibu,, fed ctrtiffimis & e.ploratis loquitur. Addit ve<u *<A* ab apoftoht tra litum, *6t* ab omni ecclefia fufeepi.ni,, Ur obiervatum. Quid qualo refponderi poteft ? Aufior gisvifiimui aperte loquitur, it ejus teftimonium ab advt/larna profertur . Neque défunt alia teftimonla fimiiia m eodem libelle, Athanxfii, Germani, Leontii, & aliorum. qua imprudenter ab adverfariii contra fe, & pro nob>s, hei eft pro cultu laetarum imaginum proferuntur . Sed egu hiemati ftudeo, neque libenter in hia refellendia lacpti.s tcoifus iero.

CAPUT QJU1NTUM.

AMMO CHRISTI e*'

Sequitur pari tarda , id eft. epiftola Eugcnii' papa ad Micbaclcin & Theophilum ejui fiLuro imperatorii , quam epiftoletn iidem colleâores ferlpfifla ridentur I neque enim Eugenius ullam talem epiftdlam feri pût, fed (t.t <u pi< diximus) feripta fuit , Jt nomme pontificii mittere- tui , fi ipfe probaret. In qua re cogimur defidc>'re prudentiam collecloruro ; qua ealru fronte Romano pontifie· prxfcrlberc aufi funt « quid ipfum feribere oporteret? qua vero fiducia fperare potuerunt, Romanum Pontificem feripturum ad Gmcunl Imperatorem contraria ile qua prudeceifores ejus non femel fcripferunt?

Sed videamus, fi placet , pau'lo diligentius, an ipifloia illa fuinmum pontificem deceat. Omitto amem quod io hoc libello epiftola illa caret principio, quod peccatum n.n primo auflori, lcd ei qui nunc demum poft tot facula libellum hunc in lucem edidit, tribuendum videtur. Nihil etiam B quod ep.ftola verbofa eft admodum obftura, barbara, imperita· detur enim hoc tempori . Taceo denique quod dum conatur tollere repugnantiam qua In verb.s Gregoni elfe videbatur, tanto fe magia involvit, quanto magii conatur evolvere. Sed tria quadam *tacitu» praterire non pofluin* Primum emm facit hac epillola pontificem fummum, adulatorem imperatoria imptudentiffimutu, dum ita loquitur *O leaerarcdl mundi priacept , luat ttniverfa fanila Dii, ^uam dentlae diletaeate V Cetaatiilrile yubfaalli , ecelrjia.* ti infra

flnt, ecclrfiaae. Qua fodior adulatio? Michael Balbus interfeilo legitimo imperatore, cum effet ipfe pro fccle I ribua fuia jam morti adjudicatur, tyrannice invefit imperium, flr pontifex maximus affirmabit, Deo dilponentc » committente, flt ordinante, hunc ipfum Balbum gubernacula fufeepi(Te , non folum imperii, fed etiam ecclefia · L'c fi ecclefia Dei ab Ipfo Deo gubernanda imperaturi ttadita eft, quid faciunt in ecclefia epifeopi ? quid Ipfe fumiuu, pontifex ? *Imperatar (* inquit fanflus Ambrofiua *) I* etele· fa rti , <·«» Jupra tcelefam, flhut ecclrla , aea rellar , evb ,* na· *pajfcr.* Et fanâu, Joannes Chryfoftomui diaccrio fuo

cr« *enyftrla pertiplenda , cebibe ,* tf *latret* j *maj»rttn* i»

Deinde in eadem cpiftola nnn femel repetitur hoc argumentum · *S> trulla rntquaur prila vtl fitla futffrt ima »b , mbii prrirtr dt fida, [p*x *, O caillalt, ^uibul ad rrpuwn pfitrnitur atftattm.* Et ramen propter imagines orta eft diffenfio & divifio in ecclefia, turbata pax, caritas violata: & non animadverterunt, qui eam epiftoiam nemine fummi pontificis feribunt, eo argumento non folum effi. I (fi quid tamen efficitur quod mox videbimus ^imagines omnino dc medio effe tollendas , quod ipfi nolunt. Nec tamen argumentum illud aliquid nier .

Quamvis emm nihil perirer dc fide, fpe , & caritate . â nulla piâa vel fif?a effet mago, tamen quando plfla vel fifta eft, peccat in fidem, qui eam negat effe venerandam, quoniam honor imaginis ad prototypum refercr , quod venerandumj(Te fides docet , & adverfatlus tion negat Et poteft hoc Ipfum fimilitudine flluftrari . $t librllur aliquis divinx feripturx , ut epiftola ad Philemonem, nou exiaret , nihil deperiret de 6de, fpe, flt caritate & tsmen quia nunc exrat, qui eam negaret effe cum veneration: lu fcipIcndam, peccaret in fidem, flt fi propterca diffenfionea orirentur, non effet epiftola abjicienda, fed imperitia diffidentium coarguenda, & inftruenda.

Poftremo in eadem illa epiftola reprehenditur Conflantinua, flt mater ejus Irene , quod ediflo fuo juffetit fecraa imaginée juxta concilii, generalia decreturo , cum veneratione effe habendas. Qux *faaa* reprebenfio e fummo pontifice, nifi plane amente, feribi non potuit . Quid enim-' Hadrianus p»P* Conflant Inum *Bt* Ircnen Cummis laudibus effert, quod facrum imaginum religlofo cultui faveant, flr Hadriani fucceffbr Eugenius eofdcm imperari.- res ob eauffam eandem reprehendet? flr qua major ftultltia fagi poteft, quam ut fummus pontffex molefte 1er.-e *la* dicat, quod ab imperatore decreta conciliorum generalium a Cede apoftolica approbata ferventur ec defendantur .

Sed fi parum *pruStntt» rollcflore» fuerunt , non* fui: iaconftana apoftolica fedis amiftei : per man fic enim in II(qua pradeceffbres non fine magna deliberationis matumate ftatuerant. Nans neque Eugenius eam epiftoiam m.f,t St pnutlo poft Hadrianus 11. fynodum tecumenuam octavam Conftantioopoli celebrandam euravit, in qua fynodut feptiuM da cul-tu Imaginum Iterum approbata eft . Den.quc Anaftafius bibliothecariue Romanus m prxfatioue VII fy. nodi ad Joapnem VIII. pontificem, qui *Hadriano* II. plUx roe fuccefferat, feribit In eadem fenttnfv f.ii.Tc or>.n<< Ronaaeoa pontifices· 8"*a* , inquit, *l'upc' neutra l>/l, U <l 'ffafiniar aderatieae praftnt fyl.-dut Jactl, ba, 13 afcdi.ta uefl'a tedtr, feu: ltnnuUa],r>pla lattnent , attnquuu, tt~ nult ,* CT *wa/ue-l alit tcdtjla ftnftr ntaerat.l efi , t3* ,

CAPUT SEXTUM.

CHKISTI

T> Eftat pan ulilmii hoc eft vpiflola I.uiorlei *lmptrp^* X_ luilt Euge» pontificem» & ihcra eiuidcat I.ujovicl aJ Jaramiam *It* &ea epifeopo' in quibu» nitill obfarvlodum occurrit» nifi quod in eis quadam «lieu» tur, qua redolere «ideotcr fraude» recentium *heretico*rum- Unde vamr io meotam fufpicari, na forte eat totu» hic liballui fit coafiâu» »el, quod eft creJtbiliu» ruaratui, & anâui ad iaeidiaet Roman ecclaûr conciiandam.

Sad fire fit eeru» liber five coafiâu» fire parti» fiorefur pariini adulterinu» Illud unum conflat poo efle librum dignum in quo legendo icmpu» conteratur. Titulus falfu i ditllo barbara» feotentia iniulfa, ordo rerrarfu» eorumdem tefl lotonlorum crebra reparitio facile pontifient þerfuaJcr typographo, G i commune comotodum *A non* proprium lucrum fpcflaiTet ut fibi ab edendoepifmodi opere temperaret. Dr *ta<ltm p[a»4afo»aéa Patifa»fl\ plan* S« SI Cf S.

Nota Jac. Sirmondi S- J.

Cuts ad Ludo»icum Pium venlffint hoc anno Mkhae-L» & Theophili Gratorum imperatorum legati, atque inter ratera difcidu.m expofuiflent, quod in ecclefia orientali propter imsg'oes verfabatur, quas aln adorandas, alii non uduiandas elle contenderent, feque hac & caufa Ronum etiam ad pontificem ituros fignificalTcnt, Ludovicus pacis componenda Audio epifeopos, pontificis pertniiTu, Parlfiis In palatio convenire, fanâoruntque patrum dc imaginibus fcnccntia, colligere juflit, qus pontifici ad rem defimen dai» adjumento ut ajebat, futura viderentur. Hanc fi lorum colleâionem, cum epiftola» qnam Eugenii *pipa* ad cofdcm Tmperatore nomina concinnarent» cum accepilTet I.udovicua, utraoK]uc mu* Romam mifit ad Euganium, cum alter privata aptftola fua« quam 00» folem hoc ioco rum *fabdito* ad epitropo» Romam ruilioy coaamonitorio edendam ccnfuiraua» ceteris qua in hujus conventus aAis continentur pratatmitfis, quod Gallorum -ejus foculi ab imaginum adoratione» ut alias diAum eft » abhorrentium harefim redoleant. Nam ut do alii» nihil dicatur» in quibus Hadriano papn 3t fynodo Nicana iniquiores funt, in ifta fua colleAiooe SanAorum patrum fantentias no detorquere conantur, ut imagines Indebito, ut vid<rl volebant» cultu adoranda» non efla flatuant. *It* Euganium in apiflola ita feribeared» feriunt, ut de imaginibus» aafne habere vel non babare, adorare vel non edorare placeat Uberum cuique In ecclefia permitti velit i quafi hnç In mentam fumato pontifici venire, aut illi porfuaderl a fe port eoa6darent. His Igitur pratermlfiis qua abfurda funt» Idooque · Hellarmiao & Baronio maximis cardinalibus accurate refutata atque e Gallis poftea Ipfis» mutato confilio, recepi«que imaginum veneratione damnata, reliquum eft ut Ludovki ad Eugeoiunt epiftolam audiamur.

EPIST. LUDOVICI PII IMPERATORIS

AD *EVGEN* IOM II. *PAPAM*,

Per Jeremiam Senonenfem & *Jontm* Aurelianenfem epiicopos milia cum aâit conventus Parifienfis.

Ex/af. *in Balnz. T. I. p.* *fd. Pnr.*

EX CONSTITUTIONIBUS
CLOT HARII IMPERATORIS

* 6s «duia- "C Ru Hol ft-, p 1-0. J|

Sub Eugenio II. papa geftis in atrio beati Petri apoftoli, anno Chrifti dcccxxiv. * (a)

Ex collcfiiond iAnonxm Cnrd. Deofdfdit lib. j. *cep.* CCXLii. *ftqq.*

CAP. I.Z~^Onilimimus ut omnes qui fub fpecia-X-e it detentione domni apoftolici feu noftra fuerint (uicepti, impetrata inviolabiliter utantur delenlione. Quod (i qti's in quocunque violate ptfciumplcrit, fciat fe periculum vitx (ux incut imum. Nam ftc hoc decernimus ut domno apuftoino in omnibus jnfta lervetur obcdientia, leu Jucibus & judicibus luis ad juftitum faciendam.

II. Ut deprarduiones qux hiâenus fieri (olebam, nullo modo fiant, neque vivente pontifice, neque defundo. Si quis vero ulterius hoc fecerit, Iciat le legali (ementia (A) condemnandum. Qux vero reiro faftz lunt, legalitcr emendentur.

III. In ekûione autem Romani pontificis nullus live liber, five fervus (c) prxiumat a'iquod impedimentum facere. Sed ill (oiumroodo Romani, quibus antiquitus conceflum eft conftitutione fanftorum patrum, fibi eligant pontificem. Quod fi quis contra hanc noftramcoaftitutionem facere prxiumpfent, exilio tradatur.

(d) IV. Volumus etiam, ut nulfi conftituantur a domno apollolico fit a nobis, quiannuatim nobis renuntient, qualiter finguli duces & judices juftitiam populo faciant, & quomodo noftra conftitutio lervetur. Decernimus itaque, ut primum omnes clamores, qui negligentia ducum aut judicum fuerint, ad notitiam docnni apoftohei referantur, ut flatim aut ipfe per fuoa nuntioseofdem emendari faciat, aut nobis notificct, ut legatione a nobis direâa emendentur.

V. Volumus ettam, ut (e) omnis fenatus & populus Romanus interrogetur, quali vult lege vivere, ut fub ea vivat: (/) eifquc denuntietur, quod procul dubio fi offenderint contra eandem, (/) eidem legi, quam (A) profitebuntur, di(poliilone domni pontificis, & noftra omnimodis fubjacebunt.

VI. *De* rebus autem ecclefiarum injufte (») retentis fub occatione quafi licentia accepta a pontifice (/), volumus ut a legatis noftris in poteilatem pontificis & Romanz ccclcfix celerius redigantur.

(m) VII. Percipimus etiam, ut depraedationes in confinio nofiro non fiant; qux faflx funt, & ceterx injuftitix, fecundum legem ab utrifque partibus emendentur.

VIII. Placuit etiam nobis, ut cunâi duces, fic judices, five alii, qui ceteris prxcffe debent, in noftram prxfentiam dum Rotnx fumus conveniant: volumus enim & numerum, & nomitia feire, & fingulis de minifterio fibi credito admonitionem facere.

IX. Noviflime praecipimus & monemus, ut omnis homo, ficut Dei gratiam Ac noftram habere defiderat, ita prxftet in omnibus obedientiam atque reverentiam Romano pontifici.

APUD

(·) Damur variante» «X Muratorio Rer. Italic. », |. p. II pag. t«o. *Ctpitol» falt» a Latiale [anti arha-n Qa->"».* *-i- daaaaa-^ataa. tara aatraaBa faBa fuol* I *(r) ^a/aatal onalra.........fa! im^adiaaaalum.* *(J)* Totum hoc caput rlcvft. *(/) eaaOal Papalal H_amaaal. (f) n»al, lih!'a»a daatlatlala» at ha< aaa^.a/f^aa taaa Jatifin* fvaw D«c/r, *oal aallqaar Papulat ft/»t t tifgva fff.* Jt) .letfl *tltlat».* *( ) plafileatar an", par Al/ptafailanam Panl·firil at nafital» f»ifa/aa»t.* *(/)* P.-/»/.», T3 d- *Ift faa aatJaea rrdailia [aat V tama» faaraat a paia/latt Paat'f,ul» In/a/la toaafal aalaatat flt atlfat rnftral fatal aaatltdala.* *(m)* da«ft 101uni hoc caput.

ANNO CHRISTI

‹' Ûû'r.r
I

APUD OLONAM.

Capitula Ecclefiaftica , domnus Lolbar,-x Imperator primo anno Imperii fui , quando i» Italia accejfit, in fuum generale placitum curte Olona m/iituit.

Ai ecclefiaflicat perfenas hac tantum fpefiant,

VL De fanitimoniali femina flatuimus , ut fi adulterium fecerit , & inventum fuerit , res qu» habet fiico focientur ; pcriona vero ejus Gt in poteftate epilcopi in cujus parochia eft , ut in monaftcrium intromittatur.

VII. Volumus ut epilcopi & abbates & abbatiiTae fuos advocatos habeant, & plenam juflitiam faciant ante Comitem futim.

A IX. Volumus ut epifeopi una cum Comite (uП advocatos eligant.

XVII. Volumus ut res quz a liberis perfonis locis Deo diCat is Conferum ur , liceat fibi uiuinfruftum ‹3c ordinationem ciruindun reiuin, fi Uliter fibi placuerit refer vue. bi aluer eas non ordina* verir, na maneant licut prius daix fuerint.

XVIII Singulis epifeopis , abbaiibus, abbatiflis duos concedimus habcic advocatos, eoiqpc, quam* diu advocationem tenuerim, ab holte relaxemus.

XXI. Dc precariis quoque quz a Reâonbus eccleliarum irrationabditer hebaot , & te fuolque luccilores pœna gravi obligabant ut lafta ipfius nequeant ditlolvere , przcpimus ut nemo fucccf* lor m antccellons fui pccna liaiuta fit obligatus; B led fus providentia" fit concellum ut fi antecedor ejus res ecclefiz irrationabiliter dillribuerit , ab eo ad jus ecclefiz tenendum revocetur.

ANNO **

S' JOANMS DOMINICI ΛΙANSI

P ÆMONIΓ1O

IN CAPITULARE LOTHARII 1. IMPERATORIS CONDITUM AD OLONAM.

Ex Cod. Mutinenfi Murator. Rer. Italic, tom. I. par. 2.

CApitulare iflud Labbeus dedit ; fed nt iterum bi‹ ederetur non antea ratio fuafit ; tune quod nonnulla exhibet qua tn Labbeo défunt; aha etiam commutat qua funt qutdem tn Capitularibus jtm escufis , fed Ludovico PiO tribuuntur . §fitn etiam nonnulla funt Capita bte deferspta a Labbeo qaa Codex Mutatorianus btc vulgatur tub hoc titulo non refert , Porro Muratorio in ufu fuit codex quidam manujcriptut Capitularium a plerifqus alus plane dtverfut ; nam alti fere omnei Capitula Caroh , Ludovtci , Lotbaril &c. fub dtverfis titulis dillribuunt , C m unum locum feu titulum colligunt ea qua vario tempore data funt; Muratorianus vero omnn ad Olonam date fimul exbtbeat , ficut & aha qua in d/verfii locis condita funt. Hinc in digerenda Capitularibus Regum Francorum confufio tndufla efl ut ad Capitularia ad Olonam redigerentur nonnulla qua alibi jancta funt. Efl autem Olona , notante Muratorio , in agro Ticinenfi fita ad fluvium Olonam non longe a confluenti »t» Padum 'ui bodie pariter antique appellationis veflsgta manent, vocatur enim Carte.ona . N .im vero Capitula de Epifeoporum caufjh ad leget ibi datai perlineant nec declarat Muratonut, nec ipfe Jcto

Capitula, qua Anno Primo Imperii domim Lotbaris gloriqfiffimt Imperatoris Olona funt conflituta

C A p. I.

De eo ut nullus Sacerdotum fuectffbrem fuum aliqua poena mulfiandum obliget.

SI quis Epifeopus aut propinquitatis affeflu, aut muneris ambitione , aut caufla amicmz Xenodoehia , aut Monafteria , aut bapnfmales Ecclefsas , five Ecclefiz pertinentes cuilibet per emphytefeos contra&us dederit , fe fuolque 1ucce(fores pttna muiâandos confcripferit, potr flatem ta D lia mutandi Reftoribus Eccleliarum ablque pœnx confcriptz folutione concedimus.

I I.

De Ecclefia in proprio conftrufta .

STatutum eft , ut fi quis liber homo per confenfum Epifeopi Ecdefiam in fua conftruxerit propiietate, fontefque ab Epifeopo in ea fuerint confecrati , ideo non perdat fiiam proprietatem · Sed fi Epifeopus voluerit , officium facri baptifmatia in fuam Ecclefiam transferat . Ipfa vero Ecclefia quz transfertur, in conftruâoris ma* ■cat jure.

t

I I I.

De Adulteris .

SI adulter cum adultera comprehcnfus fuerit , bt fecundum Edidum Legis Longobardorum, marito adulteri ambo ad vindiâam traditi luerint , fi eos quifpiam emerit , eofque conjunctos in eodem fcelere habere repertus fuerit, ipfos Fifcus acquirat.

I V.

De bbero homine , qui m fervitium cadit,

SI quis liber homo uxorem habens liberam, ic propter aliquod crimen aut debitum m fervitio alterius fe fubdidit, & eadem conjux cum tpfo manere voluerit, eorum procreatio , quae de tali conjugio fit , libertatis Hamm non amittat . Si vero ea dcfunfta , tecunda uxor etiam hbcra tali fe fciens junxit conjugio , liberi eorum fervituti iubdeotur,

E

V.

De femina vefle mutata .

STatuimus ut femma , quz veflem habeat mutatam , mtxcha deprchenla fuerit , non tradatur genitio , ficut ufque modo , ne forte quia prius cum uno , pollmodum cum pluribus locum

habeat modundi, fed ejus poiTefl&o Fife© rcdiAunnm qU1 caufTam procuret , alium qui tacra-
par, ft Epifeopi ipfe fubjaceat judicio.

V L

Dt Ttfiibe,.

D Eeernimus enim ut G quia aliter telles ha here 000 potuerit, ut per Comitis juiliooem telles, quos in fun teflimonio ueccilarios qu iqu habuerit , veritatem probaturus , in pubiico conventu adducamur , & per ipfbs rei veritas cum juramento valeat inquiri. Quod G non per ipfos rai veritas cognofcatur, & duabus partibus fuerit ioquiGuo faâa, idcirco quod nullus eorum poffit habere telles antequam jurent . Quod G omnes B ad unam partem dixerunt teftimonium , jurent verum dixiffc teftimonium. Qrod G diffcnferint, ut quadam pars teftium uni poebuerit teibmonium , alta alreri ,· tunc interrogentur G audent per pugnam illorum probetur teftimonium . Quod G una pars fc Gibtraxent, tunc pars illa que sueis tuent contendere recipiatur ad teilimoniuru · *Cetera que 1» /Jitii [tqumter bic defiderantur.*

Item Capitula dc Epifcoporcn» cacffii.

CAP. I.

De txx^mrrunicaitnc Ep:fcopercmf<aitqait contcfnp'tfit.

P I âC.nt robis ut G pro quibuslibet caufl'is. cuipii. ?tque criminibus quacumque perfona tones !i.e< f contempto.-, aut etiam cxcommunicat jo; Epiicoprli pro contemptu digna habeatur . Comium iunm Epifeoous Gbi focict, & per amborum confenlum hujulmodi Jiftriogatur contentfor ut jufhoni Epifeopi fui obediens cxitbt. Si vero aflenGim non dederit, bannum noftrum nobis l'crfolvat. Quod G adhuc contumax crtiterit, tunc ab Epiicopo excommunicetur . Si vcio cxcommunicatus corrigi nequiverit , a Comite in vinculis diftringatur , quoufque noilrum contemptor lufciprat judicium. Si vero Comes in talibus rcqu'fitus fuerit nexius , per Epifcopum ejus nobi> nuncietur. Si tutem Vaffus nofter >n hac culpa fuerit lapfus, Gcut lupra , a Comite diftringatur. Qiod G rum non audictit, nob.s nuuetetur. antequam in vinculis mutatur .

I I.

Dt Eattamtalt.

V Olumus ut omnibus modis immunitates Progenitorum noftrorum praecepto feu noftro picniter jufte emendetur.

I I L

Dt rebut que in Ecclefim conftmnhtr.

V Olumus ut fi res s liberis perfoms locis dedicatis conferuntur, liceat Gbi ufumfruâum & ordinationem rerum earumdem , G aliter fibi placuerit, refervere. Si aliter eas non ordinaverit, ita remaneant, ficut prius date fuerunt.

I V.

De Atoeteiù.

pgulis Epifec pis, Abbatibus , Abbatiffis duos concedimus Advocatos habere , eos quoque mentum deducat, eofque quamdiu advocattonem tenuerint, ab bode relaxamus

V.

Dt Uferij.

P Rohibemos enim ut nemo ufnram facere pra■fumat poft fui Epifeopi contcftatiooem. Quod G quis poft ejus conteflationem facere, praefumpferit, a Comitibus, Gcut fupra diâum eft de con· tcmotonbus, prsccipimus ut diflnngatur.

V I

Dt -Do&rino .

D *E* Doârina vero qu« ob ttimiam incuriam (atque ignaviam quorumque PracpoGtorum eundis in locis eft funditus exunda , placuit, ut Gcut a nobis conftitntum eft , ita ab omnibus obfervetur. Videlicet ut ab his qui noftra difpoGtione Anem docentes alins per kxs denominata funt conftituti, maximum dent fludiam, qualiter Gbi committi Scbolaftici ita proficiant, atque doârina: inGftant, Gcut praeiens expofeit ncceffitas . Propter opportunitatem tamen omnium apta loca diftinâe ad hoc exercitium providimus , ut difficultas locorum longe poGtorum, ac paupertas C nulli fieret exculatio. Id funt.

Primum in Papia conveniant ad Dungallutn dc Mediolano, de Brixia , de Laude , de Bergamo , de Novaria , de Vercellis , dc Artona , de Aquis, de Genua, 4e Halle, de Cuma. In Eboreis iplc Epifeopus noc per fe faciat. In Taurinis conveniant de Vighintimilio , de Albegano , de Vxdis, de Alba. In Cremona difeant dc Rogis , de Placentia, de Parma, de Mutina. In Florentia deTuuia rcGpifciant. In Firmo de Spoletinis Civitatibus conventant. In Verona de Mantua , de Tridento . In Vincentia de Patavi , dc Tarvilio, de Feltris, de Ceoeta, de AGlo. Reliquae Civitates Forum Julii ad Scholam concur, rant

Dt Canoeicn.

V Olumus ut Gnguli Epifeopi converfationem Canonicorum , eoiumque habitationes ad Kalendas Oâobris futuri anni abfque ulla ncgligentia, Gcut difpofuiœus, habeant préparâtes,

VIII.

Dc Eitbibei rtflaarandeJ.

P Rscipimus ut Gngule Plebes fecundum anti, quam coofuetudinem fiant reftaurat· . Quod G filii ejufdem EccleGas eas reftaurare noluerint , a Miniftris Rei publice difttingantur, ut volentes polentefque noltram obfervent pnaccptioncm.

I X.

Dt Dtcietù.

D E Decimis vero dandis ftalnimus , ut Gcut in Capitulari continetur , quod in Mantua fafium eft, obfewetur, ita quod qui eas dare nolunt. diffringantur., atque per eos cxfolvantur

X Dt

L

X.

De **AeArifos** *Bcclejienem .*

DE precariis quoque, qux a Reàoribus Eccle- Garum irrationabiliter fiebant, & fe fuofque fucccfforcs gravi proa obligabant , ut fada ejus nequirent diflolvere , pnecipimus , ut nemo luc- ceflorum antecefloris fui pcena ftatuta Gt obliga- tus, fed fuse providenti· conceffum , ut G ante- cedor ejus res EccleGx irrationabiliter diftribue- rit , ab eo eidem EcclcGx ad jus tenendum re- vocetur ·

D< it li pût

1. *H*c funt iapittda* **pt** *domne/ Lotbarms rt* tnfiilitere jxjjit.*

anium quo

Extat in Balux, ta IL psg. 328.

'.bietioout

1 Za wavriie *& individue Trinitatis anno Incarnationis Destins noftri Jefu Cbrifts - imperii noftri IV. mdiflione IV.*

P R Æ F A T I O

DUm conventum fidelium noil rorum palatio noftro Ticinz civitatis convocaremus, & G- mul epifeoporum & nobilium nolirorum * con- fulta non iolum ecclefiafticam utilitatem , fic po- C puli pacem vel falvationem , fed etiar^ totius re- gni ftatum perquirere iluderemus , inter ' reli- quos populus nofter nobis quafdam petitiones ob- tulit , quM nos Dei amore , & eorum fidelitate dudi libenter fufeepimus , atque ideo fubter an- notata capitula ad eorum utilitatem confcribi fe- cimus , quas in futurum pro lege tenenda firma- mus.

I. De feminis ♦ qux defundis viris lex Lon- gobardorum prohibet ante anni fpatium veftem religionis mutare , velumquc fufcipere , petierunt noftra licentia eis t mox divina pietas inipiravc- rat eas indemnes licere iuLipere. Nosauumcon- dderantes, quia preterits pro ipfa dilatione, mul- te etiam raptu intra eodem ipatio ad aliam par- D tem diftradz fuerunt. Ideo fic eorum petitionem, quam juftam cenfuimus , fufeepimus fic cis ita fieri concedimus.

II. Noftrz majeftatis reclamaverunt vel patris noftri fuper eos fuperftuas fadas futfle inquifitio- ncs. Ideo eis concedimus abhinc in futurum nul- las alias fuper cos fieri inquifitiones , nifi iude Karoli avi noftri tempore fadz fuerunt.

III. De liberis hominibus qui iuper alterius res relident , fic ufque nunc admtniibi reipublicx contra legem ad placita protrahebantur , fic ideo pignerabantur ; conftiiuimus fecundum legem pa- tronos eorum ad placitum eos adducant , fic fi quis contra hanc nollram audoritatem fic eorum legem eos pignerare aut d ftungere ptziumpic- E rit, patroni omnia cum lege emendent, fic inlu- per pro incauta przlumpuone banoum noftrum componant.

IV. De homicidio · nde lex pro Gmplicitate probationem trium ternum quzrit fie telles habe- te non potuerit , concedimus , ut cum duodecim A juratoribus juret flt ab eadem Gmpliciute abioin- tus pronum noa «mittat.

V. Cooceffas denique petitiooes veftras cooG- deravimus, etiam ea qu- «d noa jam pridem per- venerunt , fic ad rctecindas malorum iuGdiatranca iiidem adjunget· capitulis id eft . r St quis ali. quem de aliquo mallaverit negotio , fit ille qui mallatus fuerit dicat , ideo ei refpondere nolle , quia lervus eft alterius, aut G leftimonta prods, xerit, & Gtnilitcr dixerit quod qpm recipere noa debet, quia aliquis eorum fervas Gt, nominer do- minum ejus , & Gc det vuadta de eo adducendo, & peGto placito m quantum ire ubi eum inve- nue credit fic reverti pofle judices dixerint: Sita placito coDilituto dominum non adduxerit , nifi B pro certo ita verum efle credat quod G jurare aulus non fuerit , 1 quia pro occaGooe prolon- gandi juftitiam hoc dixerit , componat ille ban. num noftrum, & juftitiam pleniflimam faciat. Si vero aliquem adduxerit, qui fedominum ejus di- cat , & illum quem de fervitio appellavit applica- re ad fervitium non valuerit , tunc ipfe qui fc dominum dixerit bannum noftrum illi componat. Eo quod conculcandam juftitiam * in jejunium tale aufus fuerit facere . Crimina vero fi fuper eum pro dilatanda juftitii imponere voluerit pro- bare cogatur, & G probare non potuerit & jufti- tiam faciat, fit infuper bannum nofttum pro tan- ta calliditate componere cogatur.

VI. Si forte quifpiatn aliquem mallaverit , fic ille qui mallatus fuerit dixerit eum fuum fervum efle, vel aliud in ipfa altercatione veniens ad fer- vitium mallaverit, jubemus ut prsfentaliter inter le vuadient ut ad primum & fecundum vel ter- tium placitum cauflam ipiam definiat. Inter placi- tum vero & placitum finit dies xv. Ternum autem quando comes placitum habuerit , fi infra unum comitatum eft. Si autem in alio Gnt xx ne pro tali occafione ei juftitia prolongetur. Quod G his tribus placitis ille qui quzrit neglexerit , excepto fervitio regis aut inevitabili ncceiiitate, & comes placitum habuerit, ille quoque alias ad fuam pro- bandam libertatem paratus fucm. Tunc tomes cauflam prodcfintat, veluti fi ipfe qui quzrit pre- fer.! fuiflet, & ultra ille qui quzfierit facundiam de fervitio illius dicendi non habrat , & tnluper ut bannum noftrum tlli componat , fic juftitiam pleniter faciat.

VII. Et funt aliqui dum alii in fervitium mal- lant , & ipfi de fua libertate ad probare vuadift dant in tantum eos mutandi placitum ' laterant ut jus pro iua paupertate evadere poflint. Unde ter tium addere capitulum placuit · Sivero aliquis a- lu>m ad fervitium mallaverit, A *ille* qui mellitus fuerit vuadta de fua probanda libertate dederit , jubemus ut *fupra ad primum aut fecundum* vel tertium placitum cauflam deliberent. Inter pisci- tum & placitum dies xv. Tertium vero quando comes placitum habuerit , G infra unum comita- tum ell. Si autem in alium fint dies xx. fic fi ia hts tribus placitis, ipfe qui quzrit ventre ccntem- pferit , antcpofno quz fuperius anirpoiuimus , fil comes placitum habuerit , ille namque alius cum fuis teftibus paratus fuerit, tunc comites ipfos re- fles recipiant & cauflas defimant , veluti fi ipfe ?,ui quzrit prziens fuiflet , & ultra ille qui que- iertt tacito illius de fervitio permaneat.

ALIO

t Sequentia Capitula cum inrcnitTcc Labbeu» inter Scheda» S.rmondi, deferiptaque illic effent poft caoxula Leihani, putavit ia efle terere Locharit, cum tamen £nt Ludovici JL ac pertineant aJ ·»· Sj j · ft >pie Labbeu, l,ac ca- dent infra teleta ad an. Sjj. Ludov.co adfcribit . S Pro, *Itefilm* , H.) Pro, re//y*«(. H.
♦ Pro, H. j Locui corruptu». 6 Forte, ··/». H. 7 Repetit b.c l.udo- v.cu» corftH ut .one· Lot baril patri», qu· Inter capitula eiu» ad Oloaam édita a jr. je. | |. lejuurur apud Batut. Ca- pital. t. ». p. JM. S Forte, *f-J** ·»· pre . H- 9 Fuite, prr/or/na» . H.

AUO TEMPORE DICTUS SERENIS.

AUGUSTUS INSTITUtftB PKVintT
caphula.

VIII. Si quislibet epifeopus t abba, vel comes m propria Rule vel dotno aut villa refidet, - homine» ipfius depredation» fererini, meftea vel piata, defenfionis tempore devailavcrim, & hoc cogmtum abfque injufta dilatione non cmenda- A vent, & faâon condignam caftigationem non impofuerit, ipium malum ut lex eft cmetMarc cogatur, & lufuper xI. dies & nodes vino fir *ctine* abflinear.

IX. Per viam quoque ad palatium veniens aut rediens cnicumque homines rapinam kcerint, dr cogutco ftatun non emendarent, dc faAori con dtgoam caftigationem non impofuerit, omniaqu® rapta fttut ,nt kx eft emendare cogarur, dt infuper xxi. dies a carne dc vino ablhncat. *fits plttrn rtftnmui ή febedts Sirmondumif.*

TN—— H <ISTI

CONCILIABULUM CLOVESHOÆ

~T^' cHKliH .'«

CELEBRATUM III. KALBNDAS NOVEMBRIS

Anno Domini ncccxxiv. /-! *Beontvnlfo ripe Mtrciorm, 'Svnlfrtdo arcbnpifcopo Doroberniu, ojfidintibiu tpifcopu, ubbotibut, i3 principibeti Merciorum tntverfii, ;a quo conttntivnts tS colloqui» flotra dirimuntgr.*

Egnante in perpetuum Domino noftro JefuB Cluilio, qui mundi monarchiam fua femper virtute gubernat m seternum, anno ab incarnanone Dorpmi noftri Jefu Chrifti 814. * indi&tonc aurem z. regnante Beornulfo rege Merciorum, factum eft pontificale & fycodalc conciliabulutn in loco qui dicitur Clofeslioas, prxfidente ibi rege przfaio, ac venerando viro VVulfredo archiepifeopo illo * conventu regente ac moderante.

Illic cum omnes epifeopi noftri, & abbates univcrli Mcrccnfium principes, fle multi fapientiftimi viri cungrcgaii adeftent, ubi inter alia plura colloquia aliqua corneiibo illata eft inter Heaberthum epiicopum, & illam familiam Bercleenfcm de hereditate Ætbelrici filii Æthelmundi, hoc eft monaftrrium quod nominatur *Wtflburbg.* Ha-C buit auicm epifeopus ante nominatus terram illam cum libris, ficut /Ethelricus arje prxeepit, pt ad Wcorgernetiiem ecclefiam redderetur.

Statuta ^utem atque decreta ab arehiepifeopo, Λ ab omni ünâa iyuodo «Ih confentienti, ut epilcopus qui monaftcrium & agellum cum libris haberet, cum juramento Dei lervorum, presbyterorum, diaconorum, & plurimorum monachorum fibi * impiopriam poftefiionem terram illam cum adjuratione adjuraftet. Et ibi finita 3c procripta ilia contentione coiam epiicopo poft triginta nofle' illum juiamentum *to Weftmynfire* dcduftum eft.

• F *t, t.* t-r·· H

I* nolito-

Quaproptei G quis hunc agrum ab illa ecdcfia in Ccaftrc nititur evellere, contra decreta fandorum canouuin fciat fe facere, quia fandi canones decernunt quidquid faofta synodus univerfalis cum catholico aichiepilcopo fuo adjudicaverit, nullo modo iraâum vel irritum efte faciendum. H<rc autem gefta funt. Hi funt teftes & confirmatore» hujus rei, quorum nomina hic intra notantur a die m. Kalcndarum Novembtium.

SUBSCRIPTIONES.

Ego Beornvult rex Mcrciorum hanc chartu- Jam fynodali decreti figno ianctx crucis Chrifti confirmavi.

Ego Wnlfred arcbiepifcopt» hanc fynodalem fententiam cum Ggno glcxioix erneis corroboravi.

Ego Æthclvuald epifeopus confenfi.
Hredhmr epifeopus confinfi.
Eadwulf epifeopus confenfi.
Hcaberht epifeopus conienfi.
Beonva epifeopus conknG.
VVigthegn epifeopur confenfi
Cioberht epifeopus confenfi.
Wermund epifeopus ccnfenfi.
Cynred epifeopus confenfi.
Hunbertb epifeopus confenfi.
Eadmund abbas confenfi.
Cuthiuulf abbas confenfi.
VVihtrcd abbas confenfi.
Wilfred abbas confenfi.
Nothelm pr«co a domino Eugenio papa.
Bynna frater regis.
Bola.
Aldred theloniua confenfi.
Pior presbyter.
VVighelm.
Beadheard.
Cynebenh.
Eadbald.
Beornoth dux.
Eadbertht dux.
Sigered dux.
Ecghberth dux.
Eadvulf dux.
Alhbeard dux.
Mucel dux.
Uhtrcd dux.
Ludica dux.

Ll»d11r.l "«n 6· Vlfo-ttnlit lio.tOL d«u A·. XTiataseniii Douaneta- It Htlahtato- 61.

Ad pratftationcm tftius Juramenti VVeftmonafterii adfuerunt rmftalcs quinquaginta presbyteri, & presbyteri alii centum & icxa&inta.

Po/l btte tn colet fynodt /equitur:

g Hic font nomina miftalium Piorum presbyterorum, qui ad diâum juramentum aderant *dc* extiterunt. Fromundu* abbas, Ealbcrttu abbas. Wigbertus presbyter, *&c.*

CON

» Anno Isa. Mcafe Norcnbri ia cuiiu <r«i ladiAla tartia *i* v«l <rgu lepaMadua aa.CX.tS]. Ind. a. valla*, lad J

æ Tw CONCILIUM CLOVESHOVIENSe Tk T.

il* «·*.

I» ya it jartitu rtbafaat a Canalft rtgt tcclcfia Coataarit^fi ailatit a Cntdnia aihtifa rjai jlia fatitft.* Anno 825- ceiebtatum. «

ADMONITIO.

Suppl HOc idem concilium ex Spelmanno acceptum omitti hic potuiflet, nifi diligentia Cl.Vvilkins alia cjus aâa produûa fui(Tent, io quibus prxter nomina patrum , qui concilio adfuerunt in codice Spelmanni refefta, plura leguntur, quae fruftra quzras in praecedentibus concilii hujus editionibus. Mentio vero in ipfa, qux hic dantur , aâis fit de concilio alio Londini habito ante annos tres , ex quo in cognitionem concilii anno forte 820. Londini celebrati deducimur. Hujus Londinenfis aâa ex ip(o Ctoveshovicnfi innoufeunt . En igitur aâa illa Ooveshoricnfia cx Vvilkins tom. I. pag. 173.

CONCILIUM CLC› VESHOVIENSE

Anno 8x5. habitum^

ANno Dominiez incarnationis, DCCCXXV. indiftione 3. de diverfis Saxonis partibus congregatum eft fynodale concilium in loco prziciaro, qui nominatur ad Gfovesboum, prxfidente autem huic venerabili concilio Vulircdo archiepifcopo , anno vigefimo epifeopatus fui, feu etiam Beornuifo , rege Merciorum , anno tertio regni ejus, ceteuique epifeopis & abbatibus, necnon & ducibus, omniumqiie dignitatum optimatibus, ccclefiafticarum vel frcularium perionarum, eccleiiarum Dei utilitatem de neceflitatem traâantes, atque fermantes, monaftenalifque vitx regulam & obicrvantiam, feu etiam genero litatem, Habilitatemque regm terreftn* confiliantes, ac quzrenres ; inter ea etiam ab omnibus illic in eadem iynodo refidentibus trutinarum ac quzfitum fuerat , quis cum juftitia & rquirate confcrvatus fuiftet , quis autem cum injuftitia & violentia fraudatus , diipoliaiuiquc in fua perfona ficre: . Tantundem vero inter aliarum allocutionum verba patefaâum eft , quod przfatus archiepiitopus Vulircdus per inimicitiam, & violentiam, avaritiamque Coenulfi regis , five quz *hic m noftra* propria gente perada funt, feu etiam ultra mare, ad illam apoftolicam fedem per ejus juffionem Cc immillioncm adlata funt. Hoc eft veto, quod in teftiinooio totius popuh omni donatione propria privatus eft, vel in luis literis monaflcriis omnibus, rebus ac poflelfionibus, quz ad illos pertinebant, cnn violentia ac rapacitate ejuldem przfati regis difpolistus eft ; nec ille folus epiicopus his aliiiquc rebus perplurimis inhonoratus fuifTet, fed per eafdem fupradiâas accufat-ones dc dilcordias tota gens Anglorum fex ferme annorum curricula fua primordiali sudor itate, facr.que baptifmatis mmifterio privata eft . Potlca etiam ille przdtâus rex Coenult, cum fuis lapicntibir ad regalem villam Lundoniz perveniens, ad hoc iderugue concilium illum arehiepifeopus, cum fuo foedere fœooroque principum fuorum in vitabat.Tuncque in eodem concilio cum maxima diftndionc ilii epifeopo mandavit, quod omnibus rebus, quz illius dominationis funt, difpoliatus debuiflet fieri, omnique de patria ifta effe profugus, & nunquam nec verbis domini Papz, nec Czfaris, feu alterius alicujus gradus huc m patriam iterum recepifie, nifi hoc confentire voluiflet : Hoc eft , quod illam terram CCC. manent, reddidiilet, iftamque pecuniam tradidiflet CXX. librarum. Sed & ille epiicopus hanc reconciliationem diu reçufans, fpontancaquc '.oluntate omnino inions nolens confentire , fed tamen tanttfndem prz ifta fupradifta increpatione rapacitatis & fug* coaâus hac conditione, hanc reconciliationem, fic invitus ccnfenfit ; ut omni poreftate obedientiaque qux ad illius epifcopalem fedem pertinebant Juxta auâoritatem gradus ejus dignus fuiflet , ficut przdcceflores etus juxta juftum ordinem in priflinis temporibus ante per omnia habuerant. Sed & hoeque ille rex Coenulf illi epifeopo reconciliavit , ut omnium fapradiâarum fnggillationum difeordiarumque infonrem dt fecurum contra dominum papam feoffet. Aut fi hoc (arere non pomiflet, illam pecuniam, quz ei dediftct, iterum epifeopo omnia reddidiilet. Sed nih'1 hujus cotv diâz conditionis impletum eft ; fed hzc continue omnia fallat.! funt, quia poft eandem reconciliationem iribus annis integris, tam in paftu & pecunia veftimennfque atque omni obedientia, quz ad illam archirpilcopalenr fedem pertinebat, fine omni honore fraudatur eft, aiiifqite in locis perplurirais illius parochia; inhonoratus eft . Poftea vero contigit, ut tn temporibus pizdifti Bernulfi regis ad illamqu* pr.rnominatam fynodumadGloveshoum ille atehieptfeopus Vulfred abbatem,h»redera Coenulfi cum eadem hzreditatc illius mvitabar, emendationemque fibi omnium fupradiâarum moleftiarnm injuriarumque poftulavit, quas ille idem rex Coenulfus, fibi fic ecdcfi* Chnfti, ac parochiz ejus iniqua pravitate perpetraflet . Tunc vero omnis illa fynodus ad arquifatem invenerunt , hoeque judicium unanimo confenfu conftituerunt , quod illi epifeopo reddere omnia debuiftct , quod violentia abftulerat in omnibus rebus, quibus cum ahqua injuria m omni fpatio illa fpoliata fuerat, & alteram fundem pariem ad hoc ipfum adjccifle , & omnem ufum emeodafTe, quz in ipfo fpatio confrafta fuerat. Poftea autem placuit Bernulfo regi , pro amicitia hzrcditatis Coenulfi regis, hzredifque illius, cum fuisfapientibus, illo prrnominato arehiepifeopo iftarum fupradiâarum rerum reconciliationem & emendationem dil>genti<Time laccre decreviffct , humiliquc prece depofccbat , ut huic reconciliationi pio amore Dei, βi amicitia illius adnucret : quu hzredicas dc hzres ejus ad intercefToreni dc patronum cum expetivit. Hoc eft ul terram C- manent. in quatuor locis fufcipcre dcpiecabat. In poftremo autem ille przoominatus epiicopus illius regis allegationibus accomodans, non tamen (pontanea voluntate , fed pro amore Dei, δι imitabili amicitia illius regis hanc prrdidam reconcilia-

anno CHKUTi liatrooem «oafeatMndo fafctpieet, ut illa abba uila Ceocdritha, fllia Cocoulfi, hseefcts· ilb* h>DC pncdiÂaA terram cooapatari e. manent, il-Ji archicpifcopo, cpm propriis ft antiquis ulli-graphis, 4k cura eadem libertam, quam ante habuerat, in perpensam bnreditatem ad habendum dc poffidendum, poftque dies ejus, cuicumque ei placuerit, derelinquendam tradiderat. ïnfoper etiam ille Beroulfus rex cnm teûimooio coafibo-?ue ejuidem fyoodi illam terram, qan ante ooa ucrat liberata, hujus prsdiA· donationis eadem lhertete liberabat, fient A altera terra jamdudutn libetata fuerat, dt in altera Kar.ula confcriptahabemr. Sed ftatim ifta pmdifta reconciliatio eoofrafta efl, quia duodecim aaenfibus iflius pnsnominate term iii. manentes abftraftas funt libriqoe xlvii. maneat, io tribus locis redditi non fuerunt. lterumotra fecundo anno, poftquam bnc omnia ita peraàa foot, hate eadem abbatifla illius epifeopi colloquium flagitabat, cumque in provincia expetivit ilio io.loco, qui nominatur, etque fuam infipientiam confcfla eft retardata reconciliationis, hoc efl, illius tfrr*; quod ante negaverat. Tuocque in eodem loco epifcopus, illa abbatilTs prsfenre, exponebat, quod ille omnium antiquarum cauflanun, quas ante reconciliaverunt, liberatus fuiflet, cum illa perfe&a non fuerunt, qtks ante fpondata habuilfet. Tum autem illa abbattfla cum omni humilitate protniferat, ut omne, quod *ei* redditum non fuerat, eum omni devotione diligentiflime emendare voluiflet, quof damque ibas, quos aute non habebat, m eodem concilio illi reddebat { agellum quoque iiii. manent, pro ejus amabili amicitia ad illam prenominatam terram donabit. Similiter etiam & in provincia Canins XXX manent, terram, ubi dipmr cumbe cum ejufdem agellis, ad emendationem illi ia fempiternarp harcdi'arem donaffet, ut Hta pracdifta reconciliatio flabilis firmaque permaneicr, ut omnis hereditas Ceenniphi hsrcdifque illius 6 mahter fit liberata. Tuocque epifcopus hoc idem conlcnfit hac conditione, ut litorum pratdiâu'um agellorum nomma de antiquis p'iv.k-gns, cradats fuerunt, it*rumque in pollerum non l'uni prolata. Si autem tterntn aliqua a.tcrcaiio ab aliquo herede Cœnulfi m pofterum ehia fuerit, abfque oinni dub tanone fciat me liberum efle, meolque herede» & ecclefiam Chrifti juttniam ac emendationem ad heredi talem illam requirere, omniaqne iuprafcripia mjutia inreconciliata manere.

Hxc lunt autem nomina illorum hominum, ?iui ex aha parte contcribuoiur, qui cum totius ynodalis auâontate hujus réconciliâtionis reflet Mdfuerunt, fit Ggno land· ctucis Ghnlli propriis inanibus conlcriyferuot,

t Ego Cenedrirha abbatifla hanc reconciliationem propriis manibus, cum ligno lanâ< Crucis Chnfli robor, fit fubfcr.

f Ego Bornulfus, rex Mere, figno fanfte crucis Chrifli confirmabo & lubie.

t Ego Vulfredus, gratia Dei archiepifcopus, basic taodem reconciliationem cum Cgoo Un&« *tng»* Chnfti rob, ft fub-

f Ego N. epsfe. conf. ft fubfc.
t Ego ftadbun epife coof. ft fabfc.
†- Ego Caduli epife. conf, ft fubfc.
Ego Harbert nife. coof. & fubfc.
Ego Beoratnod epife. coof. ft fub.
t Ego Bcoona epife. coof. ft fub.
Ego N. epifc. coof. & fob.
t Ego Albftan epife. conf, ft fob.
Ego Hnmberhc epife. conf, ft fub.
Ego N. eleftus conf, ft fub.
t Ego Ceolberbt epifc. conf, ft fub.
f Ego Cynred epifc. conf, ft fub.
t Ego Cudhvvulf presb. abb. conf. & fub
f *Ego Wilferd presb. abb. cool,* ft lub.
t Ego Eanmund abb. conf, ft fub.
f Ego Eanmund presb. abb. conf, ft fub.
f Ego Torhthelin prior conf. & fub.
f Ego Wiohtred abb conf ft fub.
' Ego VViort presb. conf, ft fub.
t Ego Beornoodh dux conf, ft fub.
Ego Eadberbt dux cvnf. ft lub.
Ego Eadwulf dux coof. ft fub.
t Ego Ecgberht dux conf, ft lub.
t Ego Alchhard dux conf. ft lub-
t Ego Cyncberht dux conf, ft lub.
Ego Sigered dux conf, ft lub.
t Ego Mncel dux conf, ft lub.
t Ego Cutred dux conf, ft fub.
Ego Eadwulf dux conf, ft fub.
+ Ego VVulfred dux eonf. ft fub.
t Ego Bynna fratfr regis conf, ft fob.
Ego Aldred conf, ft fub.
t Ego Wigbelm conf, ft fub.
Ego AWred conf, ft fob.
Ego Bole pedifecus conf, ft fnk
t Ego Albflan coni, ft fub.
t Ego Eadbald conf, ft tub.
t Ego Feologeld presb. abb. coof. & fub.
t Ego Of»vuif presb. coof. & fub.
t Ego Hunfcrd presb. conf ft fob.
t Ego Coena presb. conf, ft fub.
t Ego Ofmund presb. coof. ft fuk
t Ego Tudda presb. coof. ft fub.
t Ego Brunbard pnsb. coof. ft fub.
Ego Deornodh presb. eonf. & fub.
† Ego Baegmund presb. coof. & lub.
Ego Hunred presb. eonf 4k lub.
t Ego Cynehard dite. eonf. & fub.
t Ego VVigmund diac. coof. & fub.
t Ego Dsegmuud diac. conf, de tub.
Winired presb. coni- & tub,
T Ego Wacrbard con£ & fub.
Ego Eadwulf presb. con£ de fub.
t Ego Duda eonf. fie fub.
t Ego Coenhard *eonf.* ft fub.
Ego Aibbere eonf. de fub.
Ego Adfgyd eonf. & fub.
† Ego Beonne eonf. & fub.
t Ego Baegfvvidh eonf. & fub.
t Ego Aloburgh coof. dc fub.
t Ego Exgburg. conf, ft fob.

^AQ^UISGRANENSE CONCILIUM

OccqjieM *fellemit trenjUtienù ctrferti* J. *Hntlerti*

Anno 815. habitum.

Caecv/iam *iyttfafeni ie ac-* *dtfle B MirlnUtun* perbibet auAoc bsevts chronici Lcodicnfta k vulgati in Anaodou PP. Martene ft Durand, to. ITT. col. 140J. quod fane chronkon in annum 119s. deficit. Licet ante·» unus itte aoflor, ft quidem plulquam o pus

ANNO CHRISTI

ps* fit ad fidem adftnwsrtam recvotsoc, hujus coactlu mentionem ingerit{ probabile eft umn wra Mssm aarrane, cum ia fdlhmm corporis S. Hucbarti tramlatsooe Leodio Aodagtum id fa-fttua CMMKOtoret. la h»s autem remm circum- Ariantils epifcopos provmci* ptarta eoewair· fimrtfie, phnam eft . Fafta eft autem iramlaiio ilh pridie Kai. Oftobris , at ex Joaa, a Pagio laudato, dc ex aoftore ejufdem chronici Leo-dienfit difeimtu.

anno CM*“T|

anno chalsη

CONCILIUM IN VILLA INGILENHEIM.Æ.

iti.

rVC/made, *ftu commix publico t* qvi a··* dccexvi. *L·/ hohitnt* apsrd *Inf>il»nhtimt ti dt refat* m *· g*Av, *ftfihtt nnQor vite Lndtrviti Pii hir vtr-hit:* Imperator vero, *}·«/, Kaicndis Junii menfis ad Ingelheim venit, ibidemque illi conventus populi fui fecundum quod pneceperat occurrit. In eodem placito , fecundum morem fuum multa oua ecclefi» eflent utilia admonuit , ftatuit, ac definivit, legationefque tam a fanda fede Romana, quam a monte Oliveti per dominicum a-bitam perlatas fufeepit, audivit, abfolvit, dcc.&*· *tat no eoUtStmu Btntdt&i Lavite Iti. tl.caf.tcii. odilinm Tndovici Pti do iit fai rtfliui factant ,* f«ad eas* *in Ingiltnbtim dtctttnm dicatur, ad hunc tffuuo dt* p·· *agimut, convoninm nftrtnium vidt, tur. Sic autem ft hahtt:*

in Ingilcnheim apoftolica auftoritatede fynoda-li faodione , omnium clericorum ac laicotum generaliter confcnfu atque bortatu decretis.

Do hit fei rafnuu infra rtffutm faciunt.

^1 quis infra rcmkim rapinam fecerit, aut cui- O quam noftro fideli, ejufque homini aliquid vi abftulerit , in triplo cui aliquid abftulit legibus componat, dc infuper bannum noftram, idcftlx. folidoa nobis perfolvat: poftmodum vero ante nos a comite adducatur, ut in baftooico retrufus , uique dum nobis pheperit, poenas luat. Nam fi publice aftutn fuerit , poblicam inde agat penitentiam, juxta faaftomm canonum fanftionem . Si vero occulte, facendotum coofilio ex hoc agat poenitentiam : quoniam raptores, ut ait apoftolus , nifi «eram egerint poenitentiam , regnum Dei non poibdebunt. Qpi vero de rebus ecclefiarum aliquid abftulerit , gravius inde judicetur : ^iuia iκrarum rerum ablatio facrilegium eft, dc iciilegus vocatur, qui ex his aliquid aot abftu-^lerit, aut rapuerit . Infimes quonc, ufque ad fatisfadionem cccleti* quam Icicrunt, funt habendas.

u*.«.c

CONCILIUM ROMANUM

LX1II. EPISCOPORUM , IN CAUSSA

Difciplin* ecclefiafticc celebratum, anno Domini dcccxxvj. fub Eugenio papa II.

Nomina epifeoporum qui huic concilio inttrfafMt , èT triginta 0Λ0 cana··* *tituli dumtaxat txttnt in tdit. Bmiana & regia* Afer mfr^ranr *fraedum txhthu-mut infra* ad a·. 853. *una cum* /rwa?a»-*tera. Lcomt IV. tx tdittom Romana V. C.* Lar* *Holfltnit.*

IN nomine Dei Salvatoris noftri Jcfu Chrifti , imperante domino noftro piiflimo AuguftoLudovico a Deo coronato imperatore anno xmAc poft confutatum ejus anno XJ*11. &* HLotario imperatore ejus filio anno. · .... indiAione quarta, menfis Novembris die xv. Eugenius fanâiffimus ac petbeatifiimus & univerfalis papa, coram *-univer(is epifeopis, videlicet,

Petronatio archiepifcopo Ravennate.

* *Ctttra Itgtt loto fupra indicato* ra/ra adau.8yj.

anno CHRISTI

SYNODUS , OUÆ ACTA EST IN CIVITATE · N1ANTUA~^

CHRIST

PRO CAUSSA SANCTÆ AQUILEJENSIS ECCLESIÆ,

Nunc primum ex vetuflo Codice Bibliotbecc Valiicella*a* ia* lucem edita.

"TJ Egnante Domino noftro Jcfu Chrifto *in* per-JLX. pecuum, anno Pontificatus fanftiilitni & u-*nivcrfalis* P»p« » Eugenii quarto , fit imperantibus piiftjmis, catholicis, & Dei cultoribus * Chlodovico & Clotharo Imperatoribus 4 anno feptimo & decimo, per indidionem quintam, oftavo idus Junii, fecundum Dei gratiam defandionem eorum congregata fynodus, in qua adfuerunt Vir venerabilis & fandiHamus ’ Bcnedidus Epifeopus, & Leo revcrcndilTimus Diaconus Bibliothecarius, Legati videlicet find* Romane Ecclefi*, habentes locum BeatilTimi Papc Eugeuii ; Sichardus Palatinos Presbyter, dc vir fpeftabilis 4 Tbeoto a pr«fatis AuguAis direfti ; » Paironafque Ravennatis revmendiffimus Archiepif-Ecopus, atque * Angelpertns fanâiflimtu Mediolaneufis Archiepifcopus : Provinci* Æmili* » Andreas PcrriricnGs Epifeopus, Leo Faventinus Epifeopus, Vitalis Comaclenfis Epifeopus, Chriftophorus Bononienfis Epifeopus, Nordebenus Regicnfis Epifeopus, Lampertus ParmenGs Eptfcopus , Georgius Diaconus, Honeflus Diaconus , Deufdedit Diaconus, Romanus Diaconus , alius Romanus Diaconus, Dominicus Diaconus : Liguri* Provinci* Auterius Vereellenfis Epifeopus, Rambertus Brixianus Epifeopus, Erimpertus Laudenfis, Sioeptus CremonenGs Epifeopi : Veneti* Provincic Ratoldus Vcroocnfis Epifeopus, Lajulphus Mantuanenfis, Franco Vicentmus , Dominicus Patavcnfis, Adeodatus Tarvtfanus ; Emmo

Cenc-

anno cHKisTi

Ceneteofis , Ochelbertus Bclluneofis, Aufclmus A Coacordienfis, Atratus Fehreofis, ·· Arthemius Atolcn. Andreas Archidiacoous agens vicem Hc-imberti Tridentim Epifcopi . Relidentibus igitur in hac fynodo reverendiflimis Epifcopis, aditantibus Diaconibus fic cetero clero , veniens Vir fanfliflimus Maxentius Aquilejenfis Patriarcha , Erecum libellos pro difperfiooe lue Aquilejenfis cekfix obtulit, ut fu® Provinci® Ecclefias,quas barbarorum incurfus a fua Matrice fegregaverat, auflorttate canonum jam pacis tempore percipere mereretur ad propria.

Nos, " veritate pefpefla invenimus , a B. Evangelifta Marco , qui fpiritualis ex facro fontis utero ac carillimus fanfli Petri Apolioli fuit filius, necnon ab '· ekgantitTimo Hermachora A-B quilejenicm Ecclefiam pr® omnibus in Italia Chri. flt fide prius fundatam efle , fic paftoralem ibi frmpcr curam fervatam, fic fanflorum Apoftolorum fanflx Romane Ecdefix doflrinis imbutam, atque iplam ejus (emper fuifle difcipulam , fic peculiarem, ac Vicariam in omnibus , quemadmodum infertum in ejufdem Aquilejenfis Ecdefix comperimus facris litteris . «elatum '· igitur a nonnullis eft , quod eo tempore ·♦ quo Longobardi Italiam invaierant , Romanam Ecclefiam Vir fanflnlimus Benediflus Papa regebat, Aquilej.nfi quoque civitati cjulque populo Paulus Patriarcha prxerat, qui Longobardorum batbariem fic immanitatem metuens , ex Civitate Aquileicnfi fie de propria lede. ad Gradum miiiiain ple C bem fuam confugiens, omnemque thefaurum fic fedem fanfli Marci & *Hermachora:* fecum ad camdem mlulam detulit : idcirco non ut fedein , aut primatum Ecdefix fux, fuarque Proviticix conftitucret ibi , fed ut baibatorum rabiem pcflet evadete. Qut " duodecim annis lacerdonum gerens . ab nac luce fubtraflus eft , regendamque Ecdeiiam Piobmo reliquit. Itio quoque Aquilcjx defundo, ptx.Gtx Aquilejenfi Ecdefix iacerdns Hehas pixficitur ; fic hoc quoque mortuo , Sncrus huic fuccedens regendam iufiepit Ecdeflam. Defundo itaque ,ά Severo, ordinatur loco ejus f annes Parnaicha m Aquileja eo tempore, qu<> \gilulphus Rex Longobardorum regnabat . In G'adu quoque ordinatus eA " hxreticus Can-D didianus. Hic cn>m C^andidraliusnec perconknfum coin·', uvincialinm Ep icoporum , nec in civitate A-qu'lejajed m Dimciim A plebem Aquikjeniem Grados. qux ell perpatva infula ,contra canonum ftatuta fii fanflorum Patrum decreta ordinatus ell Inter alu probat boc hujus Aquilejenfis Ecdefix Joannis Antiibtts epiftola ad Agilulphum Rrgem dtrefla, cujus textus inter extera ad * luccum talis ell .
„ quahs autem unitas dicitur fafla, ubi fpatha ,
„ ubi dauftra carcerum, ubi flagella luftium, u-
„ bi longa exilia, crnddiumque pcenarum difcri-
„ mina parabantur ? Et m 1er: fuftraganei Eccle-
„ fix noftrx , fcilicet 11 Epifcopi fllrix , cum
„ (umma vi ac neceflitate ** a Curadenfi caftro Ravennam compullione dAhiCtHlima duceban-E
„ tur Grxcorum; necoon fic inibi loquendi licen-
„ tia negabatur. Atque Candidianus inutilis, qui
„ t- ob lui tceleris immanitatem prxlaix fanflx
„ iccordationts a Domino Severo Deceflore notlio tub anathematis interpohltoneobligatuseft,
„ ne ad ponorem gradum unquam accederet ,
„ qoomam ,c a <e *eique corde* faventibus in prx-
„ dicto Gradenfi caftro adulterium matri Eccle-
„ fix imptobe trgcicns, o.dinatur Epifeopus. Et Penus, Providentius, fcu Agnellus, Epifcopi
„ Jtfrix , qui adiiuc fidem iancinr uneoent , fic
„ Candtdiano r.cnJum ccnicnticbaiH , dc Lede
„ fus fûts a miltubtis trafli, Λ cum gravi mjurra
„ fic contumeliis ad eum venire " cornpulli iunt:
„ fi enim ci refle conienticntcs client , voiunia-
„ ne illi coafentire debuerant, non per vim. "
Et poli pauca fic.· „ Laborate fic agite,quatenus
„ fic fides catholica veftris augeatur temporibus ,
„ fic in Gradenfi caflro, poftquam infelix Candi-
„ dianus de hoc feculo ad «terna iupplicia tranf-
„ migrant , altera iniqua ordinatio ibi minime
„ celebretur, nec populus * in amplius tribuletur.
„ Et vere fi hoc Deu auxihante egeritis, quod
„ primum ell, Chriftus Deus pietati veftrz erit
„ bonorum omnium retributor. " Et quia Gradus mari fic flufltbus cingitur , fic Hiftria , quta prius Aquilejjs fu® Metropoli fubjcfla fuerat , Smaragdo Exarcho * refiftente , tunc a Longobardis capi non potuit , fed ad jura Graecorum * tenebatur; quo faflum eft, quod Rex ei nullum potuit prciiare auxilium : ac per hoc, ipfo annitente Exarcho, Hiftriat Epifcopi de *Ecdefiis* fuis a militibus Gr«eorum tradi lunt , *fic* hunc CanJidianum ordinare compulfi.

ANNO CHK1SCI

• i;f« Baifl»

B.io»

Ba.ou

Antiquorum igitur recitatis hiHoriis , Aquilejenfem matricem lempcr fit metropolim futilè *re*perimus: Gradus autem plebem ejus efle,omnino competimus. Sed fic pepuli Poknfis (quxCivitas caput eft Hiftric) decretum ab umverfo fic cunflo populo miflum ad Sigualdum Patiiarcham Aquikjrnfrm , (qui ** ufque ad Francorum tempora vixit,) verum fic probatilfimum invenimus, ut eleflutn ab eis Epifeopum ordinaret. Sed fic id non omittendum , quod fit Clerici fic Nobiles ex laicis viris elefli ab Hiflnenfi populo fandam fynodum fupplicantes venerunt fut eos* Grxcorum nequi(Timo vinculo hbeiatos ad Aquikum (uam metropolim , cui antiquitus fubditi fueran;. redire concedat; quia elefli qui ordinandi fum, prius puflimis Imperatoribus noftris fic poflmodum ad partem Grecorum idem per facramenta promittunt : fic ideo *m hoc faflo* gravari le aflerunt, fic fervirc duobus Dominis non pofle conclamant. Auditis itaque horum precibus, lanfliflimi fic Domini Legau fanflx Romans Ecdefix , Benediflus videlicet Epifeopus fic Leo Diaconus, univeifa qux Maxentius Patriarcha Aquilejenfis in libello obtulerat, audoritatcfque veraciilimas qux in hac fynodo prolate funt, recitatis etiam canonibus, recapitulando cunfla per ordinem protulerunt. Intctiogatifque fingulis Epifcopis , turum julla fit, an injufta Hiftrianorum petitio ; fic fi fecundum has aufloritates Aquileja temper metropolis fuerit ; aut fi Provincia , qur contra canonum ftatuta in duos Metropolitanos divifa eft, ad unam A primam reformari deberet; & fi placet eorum petitio, clara voce proferrent.· Univerfi refpondentes dixerunt, jufta eft Hiftrianomm petitio: fic quia Aquileja fempei metropolis extitit, dominaque fuit Gradenfium ; quia contra Patrum decreta divifa eft , ideo aufloritate Patrum ad priorem flatum reformetur , omnibus nobis placer . Er illi *refpondentes* dixerunt, fic Nobis id placet. Statuit igitur fanfla fynodus,ut Aquileja metropolis, quae contra Patrum ftatuta di.ifa in duos metropolitanos fuerat , deinceps fecundum quod fic antiquitus erat, primafic metropolis habeatur, fic Maxentius fandae Aquilejenfis Ecdefix Patriarcha, ejufque fucceflbres rn fingulis Hiftrix Ecclcfns ekflos » clero fic populo ordinare Epifcopos licentiam, fient fic in ceteris civitatibus fua: metropoli lubjeflis, modo fic futuris temporibus habeant. Deinde ergo hoc ftatucntibus fic loquentibus Legatis fanflx Remana Ecdefix, fic prxfati illuftrium Imperatoium mifli exorfi lunt, palam omnibus dicentes : Notum fit *V*ciseriis prxfcnnbus fic futuris , in hac fynodo fic no-

ANNO CHRISTI

.ooftris definitionibus afieAum Mimi & coofcn- turn Domioi Pape effe Eugenii, atque pttfftmo- iutn Ladovici ftLothxrii Imperatorum, quatenus Aquilejenfis Ecclefia ad pnflioum reformetur decus nunc ft in perpetuum.

Sane ft neccfforio id indicandum duximus, quod Sichardus Palatinus Presbyter, & Theoto vir fpeâabilis, facrorum Imperatorum mi(fi, cum effent prius in Civitate Tarvifio, ad Venerium Gradenfem Epifcopum fuum miffum mi(erunt, praecipientes ut ipfe ad fynodum, qux Mantux fotura eft, cum auâoritatibus fi haberet pro defen. Gone fox Ecclefix, paratus adeflet, in aua ejus prxftolantes adventum diebus quinque refedcrunt: fed propter quorumdam Epifeoporum ad boftem pergentium impedimentum, jam ccrpto ipforum B itinere, plus expeAare nequiverunt. Tamen adhuc eis flantibus hic, tandem venit Tiberius Diaconus & Oeconomus Ecclefix Gradenfis, a Venerio ejufdem Caftri Epifcopo miffus, obfecrans ut auftoritates, quas pro fua Ecclefia duxerat, in prxientia fynodi legerentur. Releâis itaque omnibus, reperimus exemplaria nullius manu effe roborata; ft quamvis ita fint feu effent firmata, magis AquilcjcnG Ecclefix, quamiu® pertinerent. Cumque a fynodo feifeitaretur, utrum horum exempiorum authentica in Archivo fox Ecclefix tenerentur, nec ne? Refpondit, nihil amplius habere, nifi fynodum ab Hclia Aquilejenfi Patriarcha in Caftro Gradenfi, quod plebs ejus erat, aâam fuiffe, cujus initium eft: „ Cum *' in Ca-C „ ftro Gradenfi ac plebe fua Helias Patriarcha „ fanftx Aquilejenfis Ecclefix cum Matciano, „ Leoniano, Petro, Vindemio, Virgilio, Joanne, „ ft reliquis confacerdotibus fois confediffet, ft 9, reliq. " Item fobfciiptiones Epifeoporum hujus fynodi in plebe Gradenfi ad®; videlicet. His geflis apud nos habitis fubfcripierunt. „ Marcianus „ '♦ Opitergienfis, Leonianus Tibornienfis, Pc- „ trus Altinatis, Helias fanftx Aquilejenfis Ec- „ clefix Patriarcha, Vindemins Cenetenfis, Vir- „ gilius Patavienfis, Joannes Cebjanenfis, Clarif- „ fimus Concordienfis, Patricius Emonenfo, A- „ dnanus Polenfis, Maxentius Julicnfis, Severus „ Tergeftinus, " Joannes Parentmus, Aaron A- „ vorienfis, " Martinus Sabionenfis, *' Flami-D „ mus Tridentinus, VirgiliusScaravarienfis, Lau- „ rendus ·· Fcltrinus, Marcianus Petenatis. " Item excerptum ex foggeftione Hiftrienfium Venetiamm ad Papam Gregorium miffa, quam prxfatus Tiberius (ynodo obtulit, cujus initium eft · „ Suggerendo ter Beatiflimo, atque Apoftolico, „ totiufque orbis terrarum capiti, Domno Gre- „ gorio univerfali Papx eundi Epifeopi Hiftnen- „ fium & Venetiarum provincix, feu eunda ge- „ neralitas populi Gradenfis oppidi & plebis, ul- „ timi (ervuli vefiri. "

Ad foccum eunda liquidius in veritate foggerere non omifimus. Tempore igitur Aquilejx civitatis flantis *in* Helperia, illuc '» fandus Mareus Evangelifla ad prxdicandum ab urbe Ronu, E fcilicet a beatiffimo Petro principe apoftolorum, diredus eft.* per cujus vero przdicationem veraciffimam orthodoxa fides Chrifti populo commoranti inibi ab eo tradita eft, ft ufque nunc ibidem immutabilis manet' nccnon ab ea exordium chriftianitatis non folum fompfit Italia, verum etiam multx alix provincix. Beanffimus igitur Marcus Evangelifta Aquileja; refidens, vultum beati Petri apoftoli videre defiderans, Romam orbem regrediens, ac fecum elegantem Virum, Hermachoratn nomine, ab omni eledum clero & populo deferens, & ab ipfo beato Petro apoftolo Aquileix urbis ordinatus & conftitutus eft Pontj- A fex: demdt Hermachoram Proton Italic Ponnfictm cooftuuii. Puoiifices adhuc Aqmieja m civitate liantes fextomiliiario in loco, qui Gradus nuncupatur, muoitioncm quandam couftruxcrunt, in qua etiam Dei Ecclefiam mtiifice fabricaverunt, quatenus xftivo tempore ibi degentes Aquilejx Pontifice» poffent ardorem xtlaiis evadere- Et notandum, quod omnes Hiftricnfium civitates, ft reiiqux, quas hae notat tyoodus, Aquileja civitati, que caput & prima eft totius Italia, fobjeâx font.

Item in ultimo intet rogatus eft Tiberius diaconus ft œconomus Gradenfis Ecclefix, ut proprio ore proferret, qualis harum duarum divifionum ledes, qua contra canonum ftatuta partita eft, prima ft metropolis foetit? Qui conftanter, clara voce profeflus eft: „ negare non poffura, „ quia ego & pene cmnes icitint, Aquilejam „ civitatem primam & metropolim effe, ft a bea- „ to Marco ft Hermachora in Chrifti fide fon- „ datam ·, fed propter oppreffionem Paganorum „ Helias Aquilejenfis Patriarcha ad Gradum ve- st mens, in Dtcecefi & plebe fua habitavit, & „ fuorum epifeoporum Ibi fynodum egit. „ Interim ic<mus, quod a beato Marco ufque ad Paulum Patriarcham, qui in G>adum plebem fuam confugit, font '· viginti Patriarch® qui venerabilem Sedem Aquiiejenfem tenuerunt, ft Gradum judicaverunt ut unum proprium de titulo; a Paulo quoque Patriarcha ufque ad Joannem Patriarcham, ubi inter Aquiiejenfem fedem ft Gradus plebem ejus diviGo faûa eft, font Patriarch® quinque, qui omnes ut effet judicaverunt, ufque ad Candidianum hxrcticum, qui hanc divifionem cum Grxcis, qui totam Hiftriatn fuo quoque jure tenebant, geffit.

Definit Exemplar Privilegii Aqailejenfii Ecclefi.*

ADNOTATIONES

F. Io. Fkan. Bernakdi Marljè DE &UBEIS Ord. Prxd.

» OYnoJi hujufcc Msntuana mentio habetur in Carafogo Patriarcharum Aquilefanfium, quem typi» rulgavit l.udovicut Antomut Mutatorius Tom. III· Aoecdut. ubi de Maxentio Patriarcha agitur, hnclaguntut *-AJtpu* (Maxentii) *f'r‹r‹ β. Augifi/am (* in MS. Xvgrv/wt) *P-lp», er eti ettJtenHetf Lttitr/I fibl at/I! SynrJvm telep"vertt»', ft etdim Metutl» recleefeetf* (in MS. *frttlnieeete,) Veecriei felft atetee PatrUrcbe l» Oretefe/e plebi, ltqviltjeeft* (ia MS. plebe Aquilejenii) *•,1'urpeveret*, ÎS *retrelle* (ia MSi. -«-αΛα,μ) *bujejetejl ieujfe per ltitleer Syeeatnn Jnltremm feat, Greânm tfle plibeet ïyeeJeli jure ttJrpe Aquilejeeéfi fkbjeilem.* Vca«nus ipie Gradenfi· Patriarcha catndem memorat Synodum /ibi adveriam in cpiAola ad Grrgormm IV. Eujenii iuc. ccfTorcm data, quam ex codice Beffardi Trivi/ai», Patricii Veneti, publici juria fecit Nicolaus Coletu· in Patriarchis Gradcnhbus Tom. V. Irai. Sacr. H»c frilicat f.r.bis Venerius: *SeÂ quie ttelenne e veftra faluberritae pietatejulietri eeeltnt* Maxentius, *Mteiee queque fa/trifli ean fam Unieuiiam.* Partem η·»η u»od»cam aâorum Synodi refert Baromu· ad ancum DCV. num. iv. *e* veluftc trilice› ft Paull Ware*/ b›fierla jtripta babetttr* ia Bibliotheca Vallicellana Urbis adfervato. Aila eadem integra nunc primum piodeunc ex eodem codice deicripta a Nicolao Minuccio Bibliothccario.

a Eugenium II. inrcllige, non I. ut perperam /crib>c Agnellus Maphaiu, in Annalibus Mantuani·

3 Ludov co Pio fcilicet, & Lothario eju» titio, qui iam anno DGCCXVIt. confers imperii in Conventu Aquifgrancnfi dictu· a Patre fuit. Vide ISilunum in notmJ Ap>-bsrdum. Psgium ad eutudem aim. num. IX·

* tnd.flio V. & quartu, Eugcnii Papa annui, *lc Jlet* oSava ante idu» Juc.ii knnutn «ra chriSian· vulger.· defignant DCGCXXVII./Hoc anno e dia quinta ante KaL h'cbruariat annum imperii quartjmdecimum numerabat Ludo, vicus: unde-librariorum'ofcitantia error irreptic in annum› qui contignatus legitur, *l'eptimtrnt* CT *eln'murr*·.

5 Anno antecedente DCCCXXVI. in Coactius Rnmxra

ANNO CHRtSTJ fi». ·*··» Beoadiôu» *Arfttfer A*—ia*.* A· ea hia daobup alter, · · aliae prafcerii tagarae Synodo Maetnano aefttе » Igoeium

4 Tbeoco Lvdmricl **MIΛ»** dbrto Hem ae TboMo, A· Theado, Theadeve, qui manae CamoHetd geRi ab euoe **aviti.** *em<demLodovki* **Aaqatl, Chrlli** vero **DCCCXXL** VHe Mabtllee. de Re DielpmM lib. H.eap. »**1**. eam. v. y Pertonat, vel Pertinax, ac Petroaedae . Rubeo» ** Üebullio» eenadem numeraoc Ravenna ArebiemCcopum ab »mm **DCCCXVH.** ad *DCCCJCXXV.* **Ordlaatioanm ajw** tr.boit Bechlniu» **ı.m DCCCXXI.** Sed hanc perafiam **ful&** *feltree eeee* **DCCCXIX.** adaottt Ludovic·» Anconiu» MnratoHuc Tom. **II.** Rer. **Icti.** Script- ia prafat. ad Agnelli librum poaiiScnl. prvb»»qu» ex <MpAm«re *feftfahr Pefe* eidam ^noMcio *itUrUlter* **XI**1. ideft aeno **DCCCxiX.** *rtetefa^* Subfcriprua legitur Petrooaciu» ia dlfl» Synodo Romana fub Eugenio **II. auMDCCCXXVI.**

I Augelpertum, ieu Aegelbertum, huiua nomini» **II, Medloldoi fedille** Arcbiepiftopom ab »ano **DCCCXXIV.** >4 **DCCCLX.** fcrlbit FapebrochltiS ia Tr»û. **II.** prnitm.

Ravennatem, Angelpertum Medlola- › Blixiaaleal» Er/Mparaaaa, Vfl Br/dev-

Erfulhtm Mantuanum excipia»» ceteri aliarum EccieGarum Epifeopi ex hac Mantuae· Synodo iaootcfcant. Ejua fide allegate, prod Aoi numera· UgbelltM inter Eplfcopoa fueram Ecelefiarum. In Erfulpho Mantuane, ac propcila ia loria pnullo alifer nomina aliquorum exprimit / vocat enim NaArvbwfo·· Regieufem, *Aeftrhr» Aeierueree* VerculUnfem , LamMrvw Briaieafcm » *-t4»4pertare Λ fleftrte»* Crcmooenfem , *Arfelpieet* Mantuanum » *rreeteten &*

te*faa« Ode.'M·»·»· ** oNdfirrtom Bellueenfem. Pretermit.· tic vero loce primum citato in Erfulpbo **XnitWae** /'·(<·>, At Aadrvew afod/d/arae»·* Wrv/ agrare·· **Krt**·· *peni* vel Heaparti Tredevra·/.

io Ae Arthemiua Aioleufi· dici debeat_Epiicopui Oppidi» quod vu···» dicitur *Afele* ia Marchia Farvifiu ? **Nu-** *murat* Panltu Diaconue lib. **n i. hifi.** Laagoeard.cap.xxvi. ^dgaef/aw d> *Atilfe* Inter Epiicopo», qui Synodo Maraaenfi interfuerunt a Severo Sciufmatico Pati torcha Aquilejenfi **rnfla** aeno **DXC.** Vocat cumdcn» AgaeJlum de *Alte* Andre»» Dandnlna in chren. lib. vi. cap. a. Fertur Diploma Tom. V. ItaL Sacr. edit. Ven. ab Otbooc I. cen<edum Roccio, fan Roaoni Epifcopo TirviGno, firnalutsque oeno **Pretriic** *Iw/alieni,* **DCCCCLXVilli,** /ad,ZLa«« XI t. ipfiua Othoni» ···» **vin** i io quo digoltatia Eptfcepalia ». qua fulgebat ohm Ecclefia AfileoGi, mea-

ro, /· y»o *fr\e Epifteput P'*'/' ulArtue»* Ca/rvw *Ae A-fla eum* **tnltfa** *la* ieearem B. *Virgialr bAaria trefrrrffet f>r tirer* caper *Epiftepetur ipfar Iml V Aamut effe utAeleter.* Vide Tomum X Italia Sacra edit Veaet. in AcilienC Epifcopatu.

a» Partem aAorun» precedent»!* recitat Celttua, Vane· rui editor **Ughelüi,** Tom. X. r^ Epifcopatu Aclliaafi. Qua loquuntur, funt verba Synodi Patrum nomine prolate, qutbua ratione» colliguntur a Maxentio Aquilejenii >a fuo precum libello allegata.

ii Cur *elegannJ^mut* dicetur Hitmagorai,aperiunt AAa ejua apud Bolleodi Gontlnunore, Tom. **III.** Julii › ubi hac habentur. Braim Marcui *tnAieit papule, et eilgerent fat*

ev *Hermegeram .*

i] Hac *«rba refert Baronlua ad annum **DCV.** num. **it.** ft feqq. ufque ad *Ilia, Cf bunt CaeAlAlanune erAlaa- >e rampaif.*

I4 Verbu *Ip/it Pauli* Diaconi hac *a»rltatur .* Haber illa lib. **ii**· cap. X. *Hlt Aleiue , fulbur Langera'Al ItaIiam ittvafrrani .. . . faneanum Eitlrfam Vir fanilifimur*

fulam teafaeit·, feruMfae amneur feu tbefaarauE.Ltlofa Arpartavit : **iUncliûu**· io Romanam Petri fedem confeerr- dit inno **DLXXIV,- Jlm veto Influxerant m Italiam Lan**gobardi anoo **ÐLXVU.1,** cum aonum Pontificem» ageret innum Joanne, 1<1. Vide Baroaiuai & Pagtum. Ia «ditione MedioIaocnC Pauli Diacuoi Tom. Г. Rcr. **Ital.** Script, ad hunt enifdam Pauli locum adnotltur , *nen PaelaUr, fat Patil/nnm AfUllejeafeae AlrenAum efte.* Varum Pauli nomen ubique habet Diaconui Hiftorlcui, codemqua nomine hunc Patiiarcham Aqullcjenfemappellant Catalogi MSS. Nulla»· pratere» hac de 1· atuvet Iliam Henricu» Norifiu», ut perperam tnoMt adnorator, licet cunidam Epifcopum malir Pauiinum appellare. *Paabnam* vocac , *vel Paulum* Ughelhu».

tj Eadem ve.ba ** fcquentia in Paulo Diacono Lib. *tt* *rep. xrv. Ptaint fueftre Petriartba aanle AaeAeetue SaterAarlum geerar, ab bat lure fuAeraOar ηβ, urgenAaaefree Tcilrjirn Prebfaa eebfUt.* Lib. »11. rap. XIV. *Jtfavrw vert apea AfUibiaae Patriaerba Prebine, fal tnbfan patte rentrât aaanae, elAene Ateb/a SaeerAat Hellat petm*

4» Aftrfa entre cum eettfiufa *fagir V Cbfuipbi Durit. r» OeaAer* ysagem *aeAiaatu, efi famault* (U» ali»· Codd. MSS. Remane») CnabbXtanor *Anlfa .*

ANNO cHiusn »4 Sever· obitum ilUanoc Baraeiua, Λ **Noriiut Mit**· DCV- Eodem aoao |« di»ee Patrtaecoae diftrablrur Aq»»* lefeade Dimcafia, Giadendbu» Carbolleum Epifcepem, A- «oiteieaSbet Sahifmetkum expete·»iboe » utrigue parti Ama arcuSt» Caudidlamu Catholteti, **lauMt** Schifmatl- «fe. Hunc ruebantur Agihilnbua LaagoMrdorum **Rex. ft** Grtiulpbua Dux Foroinheaae· illum Ravenna Exarrhu» , euod nempe Gradua Gruee parebat **layeraterl,** Aquileja Langobardi». Pertqa etiam haBulAa Ja alaAieae Caadidia- al Romanum Poatidcem, teCatat Joeam» Diaconi·» ia **Vi**ta Grego»il **M.** lib. »v. cap, **xxxviii.** hia verbia.· Er»<- *ftrt* Beewur , *fere eJ eeiteteet [rrAt euitffeitl treirfa eealirt* aen aaaw» , ad paedvadvev eue··* /·** »*>·» D?er<- *B feut unitateae Remanant Peetijûee» faa vetteAfafnftltavit·,*

fee Atetfe fa.

i» Appofiio notat Baron!tu ad annum **DCV.** bum. v, coa/uevilA ab Schifmatlci» harctlcoa appellari damoaateg tria egpitnleq «ni revera coafeatieatee quinto Synode ae Romano Poauibd ratbolici erant. Mimrn , Aquilejenfibua, ejuraro licet fcblfmetn, lnyurla» CaaJidiaao ab Schifmatlcla olim iilatei placuife in libello bule Synodo **Man**tutae obl»to, eafirue fuppreHaa» vindkatafqiM non fuiffn ab ipfi» Pairibua Mantuani· '

»t Hlftria parebat Grato Impetetori, Bt Exarabo, qui Avebaac Candldlaao.

19 Rem narrat Paulae Diaconua Hb. >11. rap. xxvt, hl» verbi»· *f&te (Severam* Aqailtjeufem) *Jeternfiiet PetrMel utMeut fa le Qrruhtt* par *Ceeretipfeee • Afalite tetraieet » mer rejette Aeelt , reef ellit tniel te Hitrle Apifrepti ; iAτβ, feeeet Pereett*· çe», (textum · Nerifio cotruAem feqoor J Cf *Atetre Tergejbee, effet VleAteett.*

ao Lent eft Caudldteni, nan culpa, qua hoc ioce innuitur . quod oampe noluerit Severo Schifo uico St compheibue coofentire.

•t ReA» BOMt Norifiue , hanc loanoit nirratleaea* Inter mendacia amandari poffa *t* quod dii duo Epifeopi **Hlftria,** Patrua, St Provideatiui, ad catholicam unitatem *la* velle venire per litterae Gregorio Magno Roman» Pontifie! Ggnificavemnt. Rea huc patet ex epiBol» ejufdcn> Gregorii ad ipfee Petrum dt Provideubum Epifcopoe data, qua eft **LI.** alia» **XLIX.** libri quinti, indiA **xtir.** ideft an. **DLXXXV** » ubi hoc habentur I *^eeleaeirr euttle Cafarte Halarfl aeti nlrllnl eAeüel feet , FreireaJleiree et^rrtae ai art kaitrt irfamu>a eterraal* Humini Schifmatico, *Λ* Ecclefia few divifioacm ogre Cerentl **ml** fecillut, quam mendacia finge'·

«a Stgoaldui, quem client Slglaeldum vocant, a Regiq Langobardorum ftirpe fedtm tenuit Aquileieofem luxta aliquorum calculum» referente Ugb»Hio, ufque ad annuo» **DDCCLXXIV,** quo Cerolua Francorum **Rex,** capto Da&dario Rege» regnum fibi fubiecir Langobardoium.

eg Hoc Syaodua coaâa ab Helia fuit lqbo **Chrifti DLXX1X,** ut petet ex initio aAorum auud Andream Daodulum lib· r· cap. **I.** parte x. */reptraete Oeec/ee eefire Serenifiere Titetie Cenfantine Angefe* * *aene imperii efer fn/niat eeJeae Cenfile , fni Ale* **III.** *neuareee nattaebriuae , InAiiheee* **xitt-** Quo fequuutur verb·, pauDo diverf» funt ab eia, qua in hire Synodo Mencuaua recitantur : nempe, C··» *In Clvttale Graienf Hehal tpifeefn/ fanAte ejefteaa reeve Afellrjtafit Attlepa, una* rvm **N«'**-*liane , Leeeiaae , Petre , Viaeearie , Virgrlle , Jeanae , Cia- •ifinea, Petrifiel V railfuir faifteph,* **β** *SaeerAetlbm , fiMrom ueaelea fulfrlptienet prepria eralftfanl, In Canciliuae tenvenifeat tfr.*

»4 Ordo fubferiptionum jarturbatu» reftitul debet ex aAi* apod Jaudetum OaaJuJum hoc mode : *Heber fanAa Afuibjeafa Attlefa tvrfeepui* , (mitto Laurentium Preabyterum Sadia Apoftolicu legatum *) Manlatur Epifrepar a; fanfla Ettlefa Oprie'l'rnfr , Leenraaur Iplftepul Titerarenfa » Petrar Altinatis*

t> luta» S»verem Tcrgcfiinum, *tt* Joannem Parentini.ni fublcribit *SeiaHut Epijespan fralla Eeelefa Vertneafa* apod cuiu lcm Deedulum ·

»6 Loco Martini Sablonenfia legitur apod Dendulum, *Marelaaur P>tilyt" beam fneient Viri Iraiffn! Ingenuini Bptftapi fenlla Erfiefa feraeAa Ufaue.* Hujufte porro Rhsilu **II.** Sabio Metiupoli» aret . Stdca EpifcopalU poftea Brixinatn mnilaia aft, atque jam Arcbieplfcopo S»iitburgene fubjeAa .

»‚ Eodem loco non Ftaminlui , fad *Agnellur TrlJrntluur* habetur.

St Ibideo» legitur *LaarentlUf Veerbyter fuperveniene In faaAa SyneAe teraar feelent Virl beatejflall Feateji , Epifeepl fanila Sreiefa l'lirtaa.*

»9 H»n< traditlOMm Aquilejeafium non eft· tvverlfiruilem , confaat Bollaadi cominnatorc» la TriAate do Patilarchit **Ahiaadiinie,** qui prsfigitur Tome V. Junii* ft

VITA VALENTINI
P AP Æ.

Valeutians · natione Romanus, ex patre Petro, de regione Via lata, fodit dies qua-draginta, magne fiinditatis, magmaque beatitu-dints vir ifle repletus, ft Spiritus fandi pertufus gratia snaufit.

x^oi rH,- Qgi gmn in hac Romana urbe, que, Deo auAore, fummi feccrdotii ft regalis excellenti* re-
eiataawo. tinet dignitatem, ab ingenuis ft piis parentibus Snitus, ft ob ftudia elementorum fokrti magi-o traditus effet, factos divin* legis apices eapaci ubertim fenfu rimabat, ft iogeaii memoria retinebat. Inanes ac turpes puerorum ludos more nobilium evitabat. Nullas ex ore proprio incongrues aut inhooeflas fabulas proferebat. Nulltfque
£^2°v·· allicitis operum adionibos utebatur. Sed ab ipfo
* primevo infantia flore pia modefti* ac fobrietati deditus, ft paaclaro divina inipirationis fpiritu plenus, inter euñdas vèrborum atque prudeñti* paieras labia compta gerebat. Prtecipuis quoque dictionum copiis, ft lucifluis operum meritis patefaciens elegantem fui cornons mentem. Prclertim cum, juxta eximiam dodorisgentium vocem, fine offenfione fe omnibus ovanter, animoque prebebat benigno. Nemini quippe contrarietatis fcandalum ponens, debitum oerfed* dileftionis impendere proximis animo urenuo procurabat. Atqu,r juxta dominice vocis praeceptum lumbos caftitate pracindos, & lucernas in manibus geftabat ardentes, verbo fcilicet luculenter refulgens, & adu dodrin* pariter munere cum magnifico exemplo laudabilis judicio corufeabat.

Superna quoque Dei auxiliante virtute, cum jam perfe&e initinm furapfiffet «tatis, dc ipfius bonitatis atque fagactratis favor longe 1steque thuris odoriferi inftar flagraret , ft aures beatiffimi pratfulis pi« inemori* domni Pafchalis ex fidelium relatu veridico enucleanter pulfaffet, cumque , ut populus collaudabat , fore in omnibus illuftrem ft inclytum veraciter didiciffet, mox illum per ecclcfiafticos gradus ad fubdiaconatus honorem provexit ex Laterancnfi palatio, *8t* fibi defervite piecepit. Cujus cooverfationis 3c patienti* vitam ac mores ipfe agnofecna, valde illum pre ceteris diligebat - Predidus autem vir, gratia defuper divina favente, cui fe tota mentis devotione integraque virtute devoverat, veritatis, & lapientis plenus lumine conifcabat - Erat enim fermone affabilis, dodrina clarus, vultu confpicuus, dc inter fratres pia devotione modeflus, proximifqqe fidelis. Nullis vero fe, quibus aliquis vel leviter contnftaremr , fagaci pedore fultus, negotiis implicabat: Cum prsterea cum tot bonis, tantifque operum meritis, prcftantis corporis formam elegantem jam didus pontifex ornatumque infpiceret, Levitam fedis fus apoftolice confecravit. Cui, ob fuse viis meritum quo fplendide rutilabat, & ab omni ecdefis plebe, atque inclyto Romanorum populo coetu ingenti diligebatur amore, bona & beneficia multa largiflue contulit, cumque poftmodum archidiacouum fecit. Quo <an« prrfule Ciniflo jubente culmina

-B»b fcandente caeleftia, Eugenius tunc pontificali eft omnibus elevatus in honore, ft pofitus in fede apoftolica. Qui eum eundis, qu· diximus, bonis decoratum luculenter agnefeene, omni vii« foe tempore cariflimorum vice retinoic, Al velut pater proprio filio corde congaudebat alacri, fuilque alpeftibui illum affidue confiftcre cupiebar. Perado vero ac diviniius finito bujus pmfulis lucis tranfeunt* termino, ad fecr* falis culmina omnis Romanorum cetus,crebris Dominam jejuniis ft orationibus deprecans, ut quis tanta falis honore dignus foret eorum ienflbus revelare dignaretur. Sed divina placata msjeftas quem ex (acerdotali eis catalogo eligendum arcano fu* potentia nutu oftenderet, nili cum, quem ab ipfis matris uberibus tot fopra didis virtutum copiis, C* pulcherrimo dodrinaram flore ornaverat, atque conflantem dt fidelem io omnibus fibi alumnum nutrierat, fiicratiflima fedis redorem tribueret?

Coiledis igitur in unum venerabilibus epifeopis, & gloriolis Romanorum proceribus, omnique ampla urbis populo in palatio Lateranenfi, ut βϊ·μ·»
quod jam cordi calitus revelatum equiter omnes ·*·**·
tenebant , in uno multorum fonitu refonarct , unius voluntatis confeofu fortiter acclamatum eft ·. Valeotinum fandiflimum archidiaconum ledis apofloltca dignum, Valentinum lummi pontificatus infula decorandum.

His itaque melliflue didis, una mox omnes pacis conjundione manentes ad ccckfiam land* Dei genitricjs fetnperque virginis Maria domine Dnoftr* facer clericorum , ft Romanorum procereJ plrjtef cem populo properantes multiplices eum Domino grates ac laudes reddentem more lolito invenerunt. Quem illico multum ac diutius renitentem, feque tanti regiminis fore incongruum voce ftrenua proferentem, aims plebis & Istis utrinfque militis Romanorum eledus eft, vocibus in fede pontificum . Ac deinde condignis glori* laudibus, & honoris amplitudine xd Lateranenfe patriarchium ab ipfis dedudus, ft io pontificali eft pofitus throno. Cujus ovanter ab omni Ro- Rmk I
manorum fenatu pedibus ofculatis, ft omnibus J*?'··*'
qus explenda erant rite ac veneranter peredis, magna fobrietas, magna io totius fexus ft «tatis populo laetitia manfit. Ejufque confecrationis die £ fereno jam illuccfcente, cum lumine jam didum antiftitem ad beati Petii apoftolorum principis ecdefiam omnes pariter Romani a palatio deducentes, eunlC^najqftate divina auxilianre *ia* alto throno fummum confecravere pontificem.

Qpi mox almific* fedis culmina fcandens beati ajatesi
Petri apoftoli ft ecleftis regni clavigeri, divinis •*r**'*i
Deo laudibus ft facrificiis pie oblatis, amplo ft magnifico Romanorum cmtu ad palatium cum i*-Enti gaudio remeavit ; atque lauiiifimjs dapibus raptis amantiflimorum multis ft diverfis munerum donis facram plebem & fenatum populumque Romanum * optime ditavit. Erat quippe da- * opta·
pfilitate inclytus, adione praecipuus, fertnonc lucuientus , omnibus compaffione proximus, ft mo-

piam fuftinentib'js oppO'Curairn mftanter lolatiunt A prxbcns.

Quibus multiplicibus boms ornatus *oA* ezleftia Chtitio vorante corporis oppreflus moleftia exitu prctiofo iranfivtt , atque cum deftderabili beatilTimiqut operis frudu ad tonipeftnm himmt majtftatis laetus akcndit , regnans & cxnltcns cum Domino temper

Nota Sfverini Binii.

a *Vxlentim><*) OmMi iere anaaiet Frtivoruei. ut *(u-*pra <bii, iittflantur fcugcn,u«> anno J*;. deC nflura *r(-*i· . Quo *mtnCt* obterit, later *h* variant Na, ijjUur , A-naâafiuni ie«uti , initium Valeur,ni ad annum Chr ft, *17. Mqu* undecimum Augutll rclc<«od«qi «fle putamui. Ob Vll tutum inlignia eum a Pair lule poniiike cr fuW uiono creatum ciTe arcbidiavooum r<ftrt Anafta/iua. Aliis quadrafinta, al.it «i* trigmu diabut pcntifi.atuni tenuit. ralia« ^,p, qb/m- jt(juli

sre ®®sresæ®at£æj«e®B»Bïsæaæ^

VITA, EPiSTOLÆ ET DECRETA GREGORII PAPÆ IV.

ANNO CHRIstI ANN(» CHRI> П

I C reo n t »■>«■ . Z^» Regorius IV, natione Romanus, ex patre VjT |0>nne5 (edit annos fexdecim Virftrcnuus, ac bentgniiïimus › fand.Mte atque pietate repletus, ornatus (cientia·, vetbo jucundus , modeilus prit omnibus leimone, hifniPimus fide catholica, juilus operibus, ft lute, .irum divinarum (oilcrtifiimiii inquifitor · Ecclefiarum quoque fandarum infatigabilis ‹ ifitator , pater pauperum , & alitor omnium viduatum . Teuenum ŋ'l appetens, mundana hu'us v.te praetentis lucra deterens, atetns jr»eiiia in rrlis dign·· fibi meritis acquifivit.

Ci.jn, »"·*<·· Hic a Deo bcauir>mus pont.fex , genere darui, magis cl.'rior fandiiate, forma pulcher, fide pulcrior . Qjiz fcii cet unive'fa laudum praeconia non folum pontificatus fui tempore clarucrunt, led etiam cum adhuc juvenilibus annis pol-Ç k-ret , talia peragere indeficiens (atagebat. Quz res Romanis omnibus non diu occulta permanfit, ficut (ciiptum eft *nemo accendit lucernam , èX ppar/ tam fub medio , fed fuper candelabrum xf luctat cmnibm* yui *tn domo /unt* Coepit fanda ejus operatio de die in diem per totam Romanam plcniter urbe.n refonare evangclico (er mone docente: *Kibtl epertum yaod non rcz/etabtiur, (P occultum juod non /cietur* . Pro quibus denique innumerabilibus boms ·» fand lfimo hujus (aciz ledis domino Pakhali papa , non folum fubd'acopUS) tcJ tuam * facerdos cfledus eft· Pcimanlit *cro *° iarerdotii fui habnu conlhtutus cafte, ac pudice recolens illud quod fcriptura latra commemorat , dicens ; *Sa.rrdotrt Det induantur* jw/ii-£) *tia :* id eft , non in alus vacent , nifi oratione , ledione & jejunio. Cumque m h<s intentus infiflerct , humano more jam didus*Pafcha)is pomi, fex ex hac luce lubdudus , & Eugcmus a Deo eledus antiftes iacri apicis adeptus eft dignitatem . Permanens autem m hac per modicum tempus lita , flt iple pariter defunftus eft. Poft hunc Valentinus alendorum gregum przlulatus culmen lortitus, fubmaxima celeritate ex hac pixtenu vita fuhtradus eft.

Coeperunt denique Romani perirer cr.inrs non folum de pontifiitbus tam <tibito petditis , vetum etiam de futuro iirdius cogitare , ut quem fanett Spiritus gratia perluflratum agnoicere potuiilcnt, fub cujus doftnna atque imperio c uncta frnatotum E nobibras r te degere potuiflct . Quorum videlicet univeriorum procerum corda aaju.oi in ?pporiuniiar.bus, in Tribulatione, creator omnium Deus jnexunguibili (uo fando lumine fu.cenht , & jne.nrs eorum ad bcatnlim: Gregotii IV pia fada convertit

I vo u« "i*"" ,h Conlenferuntque omnes in eodem fpintn ft anima › cleftu* autem ab eis pair.archio Latera ncnfi induftus eft , abitrahentes quidem il'um ei bafiiica beatorum marts rum Coimz ft Damiani per vim , dicebat ad taie mimiterium tc.uttlem foie. Sed quom im t. m immcnlz multitudini refifterc non valuit , ad locum jam ante prxdicfum cum hymnis & canneis (pirituabbus deduxerunt

Verum quia mvcftigare eunda quae geifit celeti fermone non poiTumus, ea, licet breviter, ad notitiam omnium perducamus , quae *iacett* ac venerabilibus mente integra & pia devotione obtulit locis. Praeterea poft cledionem fimul fteonfecrationem prciulatus fui coepit permaximum fludiurr» habere de fandis dc de eorum ecdefiia, quatenus ad ftatum prifimum novo cultu eas , protegente Domino, citius revocaret; quod fadumeft, nam eo tempore ecclefiam beati Saturnini martyris foris portam Salariam conilitutam , quz vctuftate nimia & longo jam fenio a fundamentis ceciderat, novis fabricis zdifican fecit , & piduris variis decoravit . Ub' etiam obtulit veftem de fundato unam . Perficiente vero illo hzc que fupe rius dida funt, ad alia tunc pontificalis eius animus iandoium Opufcu'a fummoperc capit attendere . Et quoniam tunc divino ignis amore fucctiifus corpus beati Gregorit huius umverfalit reclefiz prtrfulis , per quem fandt Spiritus gratia toto orbe terrarum mextmguibile fapientiz munus induxit, ex loco, fepultus quo prius fuerat, tulit , & non longe ab eo in ahum naviter con(frudum infra ecclefiam beati Petn apoftoli fummo honore ptrduxtt . Ejufque (aerum altare argenteis tabulis undique peiornavit , ft oiettîriun» fuo fando nomine titulavit Abfidamque ejufdem fuptr aurato muflvo depinxit in quo fcihcct oratono lanclorum corpora beatorum martyrum k Sebjfliani, Gorgomi, ac Tiburtii ex ccemeteriis , in quibus ante jacebant, perduxit. Et unumquodque eorum lepsiaiis alnubus collocavit, pro quibus denique pontificatus fui ternpore decrevit, ut monachi, qui ad officium perk-lvendum in ecciefia beati Petri apofto'i funt conftituti , omnibus diebus ibidem laudes omnipotenti Domino canere non debitam . Obtulit autem in eodem oratorio vela rnajora vel modica (erica decem & odo. Veft-s luper altare fub quo (andilfimi Gregorit papz corpus quicfcit, tres (Jiam cum chryfoclavo, habentem hiftpriam ..... & fuper unumquodque aliare prxdiftorum maityium veftem de fundato unam . Imagines denique defuper deargentatas , nec non auro perlutas tres habentes vultum Domini, & eorum deptdos, quorum (pedalia ibidem corpora humata miraculis ac virtutibus pollent. His igitur perfcdis operibus ad alia repente venerabilis pontifex animum & mentem convertit. ' Nam ecclefiam tunc B. Marci confeiToris atque pontificis , quam tempore facerdotii fui regendam fufccperat , & ulqtiequo ad ponnfi. catus pervenit gratiam , in luo iure ac ditione pcrmaiifit, quae ob nimiam ventilarem crebro cafura effc videbitur, cum omnipotentis Dei opitulatione a fundamentis prius ejecit, & poi!modum novis

novis fabricis totam ad meliorem cultum atque decorem perduxit, abGdamoue ipGus prxnommatx biGlicr muGvo aureis fupertnJuflo coloribus cum fumma gratulatione depinxit. Fecit vero fana tefla ejus omnia nova, fic quidquid in ea ante vile cognoverat, pretiofum poftea efle maluit. Igitur contaminatis omnibus his pro remedio fic futura retributione animae fur, obtulit in tam lepe nominata eccleGa fututis temporibus permanenda hxc. Regnum aureum unum, quod ufque hodie fuper altare dependet cum gemmis valde optimis, habens in snedio auream crucem cum gemmis pariter prctiolis. Irem gabstbas cx auro pu/iflirtio 1res prodentes ante prxnominatutn altare. Et gabathas interraGles de argento IX. angelorum opere conftruftas. Et alias gabathas interraGles quinque cum pedibus fuis. Item ubi fupra obtulit thymiamateria aureo colore perfufa tria, cariftra de argento duodecim Coronas argenteas majores fic minores 9. Cruces de argento tres, fic unaquaque habet libram unam. Ceroftatas defuper argentatas quatuor. Fecit ficcyborium ad laudem atque decorem confefforis iam fxpitis difli ex argento puriftimo penfans libras mille. Altare quoque C/ufderu argenteis fimiliter .abulis exornavit, cupiens per rerum temporalium exercitia xtern* cxlo prxmia »Jipiici Praediflus etiam venerabilis pontifex obtulit, ubi fupra, veftem dc fundato unam habentem mucrones per circuitum. Fecit fic aham veftem de * olovero unam habentem in medio geminas, fic mala aurea, fic per circuitum zonam de chryfoclavo. Imrr.o vero obtulit fanfliiiimus prxful veftem de clovero cum giyphisficunicornibus. Veftem quoque zbam cum chryfoclavo per circuitum habentem m medio refurieflionem Domitu noftri Jefu Chrifti Sxpe jam diflus venerabilis papa obtulit m prxnominata eccleGa veftem cum gryphis fi; chryfoclavo per circuitum, habentem in medio nativitatem Domini noftri Jefu Chiifti. Item veftem aliam cum chryfoclavo habentem per medium rotas de chryfoclavo quatuor, fic nativitatem atque baptiimum Domini noftri Je(u Chrifti. Obtulit vero prxnominatus pontifex veftem aliam cum Iconibus, habentem refurreflionem Domini que chryfoclavo. Vcftct dc fundato minores oflo, qt<a altaribus fuperponuntur, qux per circuitum ejuiderr. eccleGx elfe nofcuntur. Vela alba fenea quatuor, unum habens undique Tyrium, fic in medio crucem fit gammadias dc chryfoclavo. Ahud de ftauraci habens in medio crucem de olovero, fic gammadiaa de olovero Tyrio, tertium dc quartum Gmiliter. Vela de rodino quatuor, qux fscrum al lire circumdant: cx quibus unum habet crucem de chryfoclavo. Vela de fundato viginti fex, dc linea fimiliter, qux pendent per arcus eccleGx. Vela Alexandrina tria, ante portas majores pendentia, habentia homines fit caballos. Cortinam Alexandrinam unam, vela alia habentia mucrones de fundato quatuor. Velum de oflapulo unum. Vela alia de fundato oflo habentia per circuitum periclyGn de biattin. Et aha vela fex cum aquilis habentia per circuitum periclyGn de Tyrio. Vela Gmulque alia de fundato quinque habentia leones fic periclyGn de Tyrio. Vela alia Alexandrina, ex quibus unum habens rotas fic rofas in medio, fic aliud arbores fic rotas, pendentia ante valvas ipfius eccleGx I Item velum modicum de olovero habens in medio hominem cum caballo. Vela cum argento fpanifcoquatuordecira. Vela modica ubi Gipra deolovero, decem habens unumquodque eorum anates. Hic divina infpiratiooe proteflus obtulit in jam difla bafilica aquxtnanilc de argento unum.

Verum hum fecit In eccleGa beatorum Coftn* & Damiani martyrum veftem de fundato u~asm habentem in medio hiftorum de piÛam cum chryfoclavo. In eccleGa beati * Abbacyrt, atquc Archangel· ad Alefantuin. Hic a Deo eleAus dc prxciarut antifles obtulit in bafilica bcm Eu(la cbii martyris vellem de fundato unatn habentem in medio hiftoriam de chryfoclavo.

Fecit jam fxpius nominatus prxful Aliam veftem in eccleGa beatorum martyrum Sfrgü & Bacchi de fundato unam. Pari modo veto fecit & aliam vellem ue fundato in eccleGa fanfli Silveilri polita in monte Sorafli.

Poft completa vero hrc omnia, dc diligenter perafla fecit in ecclefu beati Petri apoftoli vela cum chryfoclavo numero quatuordecim habentia diverfas hiftorMs.evangeliorum, fic pafGdncs beati Petri ac Pauli, ncc non Andrex apoftoli, qu-dependent inter imagines auro argentoque fufas in tiabe defuper argentata, antequam adeas faeram confelTionem, fpeciofa valde viftbus huma* nis, atque prxeipua.

Fecit autem fit in eccleGa beat* Chrifti martyris Georgii magnifient prxful hinc inde porticus, <;uas etiam ad decelforem ipfius baGlicx variis ornavit u Auris. AbGdam vero e/trldem diaconix a fundamentis animante Domino cum fummo (ludio compfit. Hic adeo amabihs pontifex dum diligenter cerneret, quod ejufdem venerabilis diacon>x fecretarium prx nimia temporum vetuftate marcefceret, noviter pro ipfius amore, vel gratia aborum ad meliorem erexit honorem. Obtulit itaque fanflitfimus papa, ubi fupra, hxc dona I

Veftem de fundato unam cum chryloclavo babentem imaginem Salvatoris, fit mjrtyns Sebaftiam, atque Georgii. Vela dc fundato ..majora duo, minora decem fie odo. Fecit autem tn tonfclGone tpiitis bafilicr rugas dc argento ex auro perfulas. Pari modo vero farta refla ba/jJicat beati Hadriani martyris poGta in V>a facra, qua: pre nimia vetuftare marcuerant, ooviter reftauravit. Verum etum fecit in patriarcbio Lateranenfi triclinium mnas magnitudinis decoratum cum abfida de mufivo. Sed fic alias abGdas duas dextra lxvaque pofitas infra paracellarium variis hiftoriis depiflas. Fecit etiam fanfliffimus papa fic in ecclefia beati Clementis confeflbris vellem de fundato cum leonibus, fic periclyGn dc oflapulo.

Simili modo fic in diaconis beati Theodori martyris veftem de fundato leones habentem cum periclyfi dcoflapulo. Fecit autem ioeccleGa beati Chrifti martyris Laurentii, qux ponitur foris muros veftem chryfochvam habentem hiftoriam Z>K,h*i. Fecit &. aliam veftem fondatam cum gryphis in honorem fanflxDci genitricis Ad martyres. *Nec non* fic in beati Stephani proiomartyris inCrlio monte veftem de fundato cum gammadns I Verum etiam fit in diaconta beatx Dei genitricis inVia lata fecit veftem dc Пauraei cum periclyfi dc biattin.

Simili modo fit in eccleGa beatx Dei gemtricis femperque Virginis Mari· dominx nutlrx Ad prxfepe fecit veftem auro textilem habentem nativitatem, baptifmum, praeientationem, fic refurreflionem. habentem in capite ipfius hillorix gemmas albas ttecentas fit oflmginta, hyacinthinas quinquaginta, praGnas viginti duas, fiem circuitu alvaviras legente de nomine domni Gregorii IV, papx·

Item *fecit fit in* diaconia beati Hadriani martyris In tribus fatis veftem de fundato. Fecit autem praefatus prxful in eccleGa beatorum apoflo'orum Ad vincula veftem de fundato habentem kones cum gryphis. Fecit fic aliam veftemdefun-

dato ia ecdefi* beati Marum confefforis , atque pontrficis habentem leones cuts arboribus.

Nec non & io bafilica beati Euiabii martyris veflem de olovero habentem aquilas cum peridy-fi de quadrapulo. Obtulit etiam predidus preful in bafilica beat* Dei genitricis Man* trans Ti-berim veflem de Tyrio habentem hifloriam do-minice nativitatis atque refurreflionis Domini no-flri Jefu Chrifli.

Imtno fic in diaconia , qux vocatur Cyro, fi-mili modo obtulit veflem de fundato . Immo & in diaconia beat* Mari* in Via lata eodem mo-do veflem de fundato obtulit . Hic prxdarus dc venerabilis pontifex divina infpiratione fretus fe-ar ia ecclefia beati Marci confefforis Chrifli at-que pontificis patenam ofloqoni exauratam haben-tem in medio vultum Domini ooflri , fie a duo-bus lateribus vultum ipfius beati Marci , atque ciufdcm prxfulis penfantem libras fex. Simili mo-do fit calicem oâogoni fundatum cum foliis ex-auratam ibidem obtulit penfantem libras fex: fcy-phum quoque argenteum illic offerri curavit peo-fantem libras fex. Obtulit etiam ipfe przoomina-tus pontifex camflra ennefodia duo , penfantia infimul libras quatuordecim. Verum emmvero in ccdefia dofloris genuum beati Pauli apofloli ob-<uht fepedidus pontifex vellem de chtyfoclavo Jubentem hifloriam Domini Dei ooflri , & in ejus obfcquio a dextris vel fimflris archangelo-rum , feu apoflolorum laudabili numero mire magnitudinis atque pulcritudinis diverfis lapidibus, vel insrgat itu ornaram pulcherrimeque contextam.

Hic bengnitlimus fit prxdarus pontifex , dum bonus «Sc verus pallor pro fandx Dei ecdefi* fla-tu maximam undique eurum ac vigilantiam gere-ret , confid«r;ni> Romanorum penuriam, quod ubi trituum ad edendum molerent nullo modo habe-tent , divino fretus auxilio formam qux Sabbati-ni nuncupatur , qux jam plurimos annos confia-fla atque dif'Upia «ile videbatur, dato operis Au-dio, lient a prifeis fuerat xdificata temporibus, ita quoque earn pixfapus annfles noviter xdificare aique comlmere nilus fuit : ira ut ad eccleflam beau Petri apofloh , atque ad Janiculum , ficut prius , ita & r.unc indiitiuenter decurrat . Fecit enam m th.wa bcatx temper virginis Mar.«Drum in Cofmedm vtilem de lyrto habentem hiflo-riam dominiez nativitatis , atque reiurreflionis Ch'dli veri Dei noflii. Ad honorem & gloriam beatae Dei virgins Sufannx obtulit (anftiilimus pixlul in ejnldiin ccdefia vellem fundatam cum pcr.rlyft de Tyrio.

Fecit autr.n m ecclefia beati Cyriaci martyris atque diaconi veflem de fundato habentem pen-clyfin de flauraci. Pari modo, fic in ccdefia bea-ts Pudentianx virginis vellem de fundato cum periclyfi de quadrapulo. Obtulit beato Vitali mar-tyr] vellem de fundato habentem aquilas , fic pe-tidyfin de quadrapulo.

S AaaA»f.>. Prafatus vero pontifex fecit in ecclefia bcaft; Auallafiz martyris vellem dc fundato habentem aquilas & prnclyfin de olovero . Inimo vero ob-tulit jam diflus prxful in bafilica bcatx Luci* matiyru quam vocant Orfea , vellem dc fundato cum pcnclyfi de oflapulo . Sanflrffimus denique pontifex fecit in titulo· beati Chtylogoni martyris vellem de Tyrio habentem hifloriam Damelis cum pertdyfi de flauraci. Obtulit vero beatiifimus papa m titulo Pammachii veflem deflauraci cum periclyfi dc quadrapulo. Verum etiam fecit fit in tedciia bcatx Czcil·* martyris veflem de fundato habemem aquilas & gryphos cum periclyfi de olovero.

S Æeilii f,' Puti modo & titulo Æmilianr obtulit veflem dc .'undato habentem aquilas & pcrifiyfin dc blat» Aia Byiantea . Simulque & ia ecclcfia beati Six-ti martyris atque pontificis fecit veflem de Ty-rio habentem hifloriam Damelis cum periclyfi de olovero.

Fecit in bafilica beate Balbinx martyris reflem dc fundato cum periclyfi de olovero. s.

Fecit autem io titmo Damafi reflem de flau-raci habentem peridyfia dc blatta Byzantea .

Fecit etiam in ecclefia apoflolorum Jacobi fit Philippi veflem de fundato. Item in ecclcfia bea-ti Marcelli confefforis atque pontificis vellem de fundato.

Pari modo io bafilica beati Laurentii in Luci-na fecit veflem de flauraci. Item in ecclefia fan-*di Valentini fecit veflem de fundato, fic gamma Bdias de oflapulo. s L*»<u<i

Cumque hxc ornai* , qu* fuperius inferta le-guntur , a quarto hujus intemerate fcdis papa Gregorio Deo favente liberius confummata fuif-fent atque perfefla , piger efle nullatenus volens coepit indifferenter poli curam gregum de cultu-ra , five meliorationibus venerabilium traflare lo-corum , ut fuit temporibus novo cultui* formatu confolidata effent. Qyod intercedenteapoflolorum principe Petro juxta votum fui defideni faflum tfl . Ideo cum talia prcfulatus fui animo volve-ret, & befitans cogitaret , repente ad memoriam fui recurrunt, quod juflum non effet , fi amplius ecclcfia fanfl* Dei genitricis, qu* more veterum nunc ufque Callifli trans Tiberim dicitur , fine monachotum officio conilitiffet , maxime cum in ea fignorum non minima frequenter fiant miracu-la, & virtutes diverir , ac demum divinitus com-punflus corde , & Dei omnipotentis roboratus ac fretus juvamine , juxta latus prénommai» baiïli-ce monaflenum a fundamentis flatuit , & novis fabricis decoravit. In quo etiam monachos cano» nicos aggregavit , qui inibi officium facerent , & omnipotenti Domino grates & laudes diebus fin-gulis & nodibus profccutis intimo cordis fpira-mine decantarent , qu* ficut imprcfentiarum cer-nimus , magno certamine tnagnoque Audio pailor eximius hoc opus valde firmiflimum ampliavit . Nam ubi ante nulla erat cultura prreipua, modo Deo dilpenfante pulcra funt habitacula monacho-& loca qux nuper ab hominibus videban-tur vepribus vel immunditiis plena , nunc in «is cdlulx conflrufl* funt, quibus oves Chnfti cum fuis fimul utilitatibus poil laudum- officia largiffi-me cohabitant & dormiunt . Eo igitur tempore fzpedida ecclcfia quibufdam per cncuitum locis longo fenio erat prxrupta , led eam firmiffimis undique munitionibus reflauravit . Et in ea ian-fluin fecit prxiepiutn ad fimilitudinem przfepii fand* Dei genitricis , qu* appellatur Majoris , quod videlicet laminis aureis & argenteis adorna-vit. In quo pro iemedio ac venia dclidorum hxc obtulit dona: imaginem auream habentem hifto-riam domine noflrc cum divertis & pretiofi* gem-mis, hyacinthos majores numero tredecim, prafi-nas decem albas majores numero viginti & no-vem , alamandinas majores numero viginti , albas modicas habentes circum capitis coronam diverfe philopares.

Cerceili paria duo habet gemmas preiioiiffirnu albas numero decem & odo, praiinas odo, hya-cinthinas quatuor. Item in eadem imagine habet murenas prafinales pretiofiilimas duas, ex quibus habet pendulas numero undecim . Item murensm trifilem auream , que habet gemmas diverfas al-bas numero feptuaginta tres, fic buticnlas triginta tres . Murenam in quo pendent gçmmx hyacin-thine tredecim, digitix aurez novem pendent in hio aureo. Item murenam hiatam, ex qu* gem-

ma

me peadent hyacintbin* quatuerdccim . Signum A chtitti habet navicellas duas, & murées» tres. OmMi murenas cum petinaotc eorum. Gabatbad aureas punffimas iuterrafiles philoparcs . Signuin Chrifti peodeMem in catenulis tribus Lilio , fit uoc.^. legente dc donis Dei, de fanâa Mari* / quod vocatur Pnefepc trans Tiberim, domni Gregorii papas IV. qui puro corde obtulit tres gabathss iaxifcas . Signum Ch'ifti habet hiftoriam ia modum leonis mcapillatam cum divertis operibus puri(limis aureis pendentibus in catenulis quatuor dc uncino uno . Item gabatham laxifeam habet in modum Leonis IV. cum diverfis hiftoriis ferPentium , & io medio flantem pineam , & qua* tuor leooculis txauratam , qui pendent in catenulis tribus dc uncino uno . Item gabatbas (axi- B lcas. Ex quibus habet fingulis operibus exauratis pendentes in ca.rnulis tribus, & uncino»quatuor, ex quibus habet unam gemmis vitreis. Quae domnus item Gregorius IV. pontifex libenti obtulit animo.

Immo vero obtulit jam diâus prrful in eccle*fta* doâoris gentium beati Pauli apoftoli cortinam fundatam pendentem in areo triumphalem , habentem in medio annuntiationem & nativitatem Domini noAri Jefu Chrifti . Item velum oloverum unum pendens in regularem fub imaginem argenteam habens hiftoriam imperatoris . Ibi ipfe fecit & alia duo modica vela fundata , que pendent in circuitu altaris , habentque lora viginti quinque. Vela qus pendent in presbyterio nume-C 10 vigintiquatuor. Vela fundata, qus pendent ad arcus majores, numero quadraginta. In cyborium ipfius ecclefix fecit vela quatuor . Pari modo dc in ecclcfia beati Chrifti martyris Georgii fecit vela de fundato fex habentia in circuitu gammadias de oâapulo.

ıi Saba. Ipfe vero a Deo proteâus & prxclams pontifex fecit in monafterio fanâi Sabs veftem de olovero cum leonibus habentem periclyfin de oâapulo .

S. A.ıβıiII. Verum etiam & in monafterio. fanâi Anaftafii martyris eodem modo fecit veftem de ftauraci cum periclyfi de quadrapulo: fimulquc dc in too* Dafterio fanâi Andres , quod appellatur in clivo Scauri fecit veftem dc ftauraci cum periclyfi deD oâapulo unam, fed in monafterio fanâs Agathe martyris, qus ponitur fuper Suburram , fecit veftem de olovero cum periclyfi de oâapulo unam.

Nec non de in monafterio fanâi Era(mi fecit veftem de ftauraci cum periclyfi de oâapulo unam.

Enimvero de in diaconia fanâs Lucis , qus ponitur in feptem vias , fecit veftem de olovero cum periclyfi de oâapulo unam.

S. Lacis. Fecit autem in oratorio (anâs Lucis, qux ponitur ia monafterio de Serenati veftem dc olovero cum leonibus, habentem periclyfin de oâapulo. Simili modo dc in monafterio lanâi Sylveftri fecit veftem de olovero cum periclyfi de oâapulo unam. Ibi ipfe fecit veftem de fundato cum gry E phis habentem periclyfin de blattin.

b F n.ü, Pari modo dc in monafterio fanâs Praxedis fecit veftem de olovero cum periclyfi de ftauraci unans.

-- pmil. Ipfis vero a Deo proteâus & prxclarus pontifex fecit in bafitica doâoris mundi beati Pauli apoftoli vela de chtyfoclavo per arcus presbyterii habentia hiftoriam ipfius beati Pauli apoftoli, dc in circuitu liflam cum auro , numero viginti dc leptem. Hic a Deo elcâus, dc praeclarus antiftes obtulit in ecclcfia beats Dei genitricis fiemperqoe virginis Maris domine noftra , quam vocamus Callifti dc Cornelii, coronas argenteas data , per unamquamque delphinos duodecim , penlanlss infimul libras duodecim.

βimulquc dc in diacoma beati Chrifti mart/iis s Cr'{°r" Qrccorit fecit coronam de argento unam cum delphinis duodecim pcnfaatem libras fex . Ipfe yero a IXo prouràus & prsclartts pontifex fecit in baGlsa beata Dei genitricis femperque viim. nia Maris domius oollra, quam dicimus Calhfti fir Cornelii, caoiftca rgentea quatuor legente fenAa Dei genitrice, Gregorii IV. paps penfantia libras viginti de quatuor.

Et >n altari quoqi e ejufdem tabulas de arKisto peniantes libra» centum dc tredecim . Fecit idem venerabilis papa in eodem fanâo loco infix ambitum ipfii» ecclefis operofam detoramque refurredionem . Nam prius altare in humili loco fitum fuerat pene in media teftudine » circa quod plebs utriufque fexusconveniens, pontifex cum clero plebi confufe immixto (aera myfteria celebrabat.

Sed & fanâa corpora beatorum Callifti & Cornelii dc Calcpodii in mediana plaga ecclefix tumulata poft tergum populi jacentia non condigne honoiificabantur . Quod rriigiofiiïimus idem pspa Cernor» non leve tulit , fed folerti iolitoque Audio cum intima induftria operam adhibens, mirificum opus inchoans optime confummavit. Nam cffoflu clandeftino antro fumma cum reverentia praefata fanâa corpora elevans in occidentali plaga ejufdem ecclefix, hoc eft in ambitu abfids honorifice collocando occuluit , circa quxque maxims molis aggravans aggerem , comptum miniftris h[illegible]idibus niounal erigens decoravit. Supraqueconfeflionein refpicientem ad ortum (olis miri odoris celaturas ornata compagine coaptavit. Infra confurgentem liquident balm altaris, miri metri & ornatus modulo ex argento perfpicue in honorem fanâz Dei genitricis femperque virginis Maris, e lata fcilicct priori, erexit inter confurgenies pulcri operis gradus . Ante quam presbyterium amplum operoti operis funditus conliruxit. Cui ex feptentnonali plaga lapidibus cnca (eptum matroneum appofuit. Sed & decorem aliari addens, dc matrem Domini meritis honorans muneribus, fecit ibidem veftem chryfoclavam cum blatta Bytantca habentem hiftoriam nativitatis & refurreâionis Domini noftnjeiu Chrifti. Et infuper imaginem beats Dei genitricis Maris refoventem imaginem oblatoris fui.

Ipfe vero a Deo proteâus & praclarus ponti- o«.· fex fecit amas argenteas fex , qus prscedunt per omnes ftationes, peniantes libras tredecim. Scyphos duos, peniantes Angulos libras decem. Geramilioocs odo peniantes ungulos libras duas.

Hsc denique poftquam omnia , Deo favente » a fiepe dido pontifice decenter expleta (unr, ea qus in ecclefis beati Petri apofledi foris muros longe jam fenio caffata videbantur, ad priftinum fiatum cultumqoe perduxit.

Nam pene totam porticum fuper oratorium s. Mni. fanâs Dei genitricis Maris qus Mediana dicitur , noviter ex trabibns ceteritque lignis ob decorem bafilies decoravit. Immo dc aliam fimiliter porticum ante valvas argenteas novo opere cultoque praecipuo perfecit. Nec non dc in fron. te paradifi jam fats ecclefis principali mufivo cunâa qus a prifeis temporibus io eodem pariete erant diruta velocitate nimia pingere ac reftaurarc decrevit.

Renovavit fimul dc porticum ejufdem bafilies κ,,,,η qus fuper grados ejus effe pcrfprcuur , per quos n* <«[illegible]« populus orationis voto indifferenter habet akeofum. Fecit etiam juxta acohti pro quiete pontiScis , ubi poft orationes nututinales , vel miffs* rum

rum officia ejus valeant membra loporari, liolpitium parvum; l<d honeile conlbuftuin, & piflurís decoravit eximiis . Igitur inter cetera bone operationis exempla fecit & in pauiarrhio Lateranenfi pro utilitate , five uiu pontificis , prope oratorium fandi Chrifti martyris Laurentii , habitaculum fatis idoneum , ubi fit quies ell optima , & cum ciencis fuis pontifex inde egrediens omnipotenti Domino debitas poteft laudes peifolvere.

Igitur poft hrc omnia que fuperius xdificata leguntur de aedificiis jam ditutis , & prae magnitudine temporum pene cafuris , qu* infra palatium ab antiquis patribus videbantur eflcconftruda, beatiihmus jam fzpius nominatus papa Gregorius ηo-Ό cultu dc opere a fundamentis erexit atque compofuit. Nam defcenfum qui paracellanutn rcfpicit, per quem antea homines vclun in n.ifte afeendebant vel defeendebanc , ita noviter reformavit , ut nulla inde tranfeuntes deinceps , ut ante, obicuntas valekt praepedire, a quo videlicet loco ufque ad oratorium fandi Laurentii eunda que erant vetera reftauravit. Et alia nova adjecit, in quibus tres caminatas fieri juftit.

Renovavit immo & balneum quod juxta paracellanum fitum eft a fundamentis per totum, & marmoribus ceterifque placabilius operibus decoravit . Nam prius vetuftatis longitudine cafurum elle videbatur , nifi mens , vel optimum tanti pontificis ftudium illud ad priorem ftatum reducere dccrevilTcr . Pan modo & in ecclefia Salvatoris, quz appellatur Conftantiniana , fecit veftem auritextilem habentem hiftoriam palmarum , & cœnam Domini .

A ·*

firm m venerabili monafterio fandas Dei gen;tricn fempe-que virginis Mari*, & fandi Cornelii & Calhlli, quam vocent Trans Tiberim,fecit caniftra numero fex, qu* penfant infimu! libras decem & odo . Scyphum unum peofanrem libras odo fit uncias quatuor. Canthara cum thymiamaterio penlantia libras tres. Sidonem unum peniantem libras ires.

Pcrfcdis autem his omnibus atque examuffim patratu, quomam jam, ficut f*pedidum eft,ejus lands, veneranda ac recolenda fimplrcitas, utque in Dei erat omnipotentis femper intenta fervitio, ita quoque de populi futura lalute & liberatione patri* ind'fferen'er erat lolicita, ne ab hotlibus Deo non permittente quoquo modo caperentur . E' Suunun' huilH iacratiftimi patritae papztcmpotibus impia atqtie nefaria, & Deo odibilis Agarenonim gens a finibus luis confurgens pene omnes infulas & omnium regiones terrarum ciremens, deprzdationes hominum, & locorum defolaiionrs atrociter laciebat, eafque hadenus facere nulla enus ceflat. De quibus quoque iniolitis atque cavenda periculis, mnericordiflimus przful magnum habens timorem , ne populus a Deo fibi & beaio Petro commiflus apoilolo, qutrnPortuenfi vel Oftienfi civitatibus habitavit, a Saracenis nefandiftimis tribulationis ac depredatioms lentirent jadutam , intimo trahens ex corde fufpina, ccepit prudenter inquirere , quomodo civitaiem Oftienfem adjuvare , ac liberare potuiflet In ejus ftatnn omnipotens Deus hoc dedit corde confiltiim, ut civitatem ibidem qua populum falvare vellet, a fundamentis noviitr conllrucre dcbuiflet , quoniam ea qu* priori tempore zdificara fueiat longo quaftata femo nunc videretur cfle diruta. Fecit autem juxta quod ei luerar divinitus inipiratum: in przdida enim civitate Ofticnli civiutem aliam a iolo valde foniibmam, muris quoque altionbus , portis fimul, ac letis, & /'ataradis eam undiuuc permunivit, & dduper ad

p >> V - **<. Ù. s. '»«·»<<»■

A inimicos, fi venerint, expugnandos petVarias nobili arte compofuit, & a foris non longe ab cifdem muris ipfam civitatem atriori foliato pr*<inxit, ne facilius muros ifti contingere valerent.

Quando autem fcpediâa civitas nova» *fabricae* initium meruit, ipfe ibidem fandilCmus papa per ie multis refidens diebus pattern quamdam murorum non modicam cum fuis hominibus quafi in fortem percipiens a fundamentis erexit.

De qua donec, Deo profperante, crebro difta civitas ad legitimum totius fabric* finem perdues eft, multos exinde labares in fuo fando pedore , vel certamina indefinenter iuftinuit . Cui etiam noviter civitati conftrudz, hoc nomen ιη lempiternum ftatuit permanendum, icilicet ut ab B omnibus live Romanis, five aliis nationibus a proprio quod ei erat nomine, id eft Gregoriopolis , vocaretur. Et revera merito hoc a conditoris fui nomme vocabulum fumpfit , quia quod nullum legimus feciflc pontificem, ille Dei omnipotentis auxilio, fimulque virtute munitus, pro populo ac liberation· patri* ante jam nominatum opus mirabili decore fabric* conftruxit atque compofuit.

o· ^ζ*/-**"

His itaque in fuis locis manentibus fccir idem coangelicus atque eximius przlul in bafilica Salvatoris Domini noftri Jefu Chrifti juxta patriarchium Lateranense veftem cum chrylociavo habentem in fronte altaris hiftoriam bratillimurum Baptiftz atque evangelift* Joannis. Et per altaris ciicuitum fimiliter uno corpore cohcrennam, C quafi vela iimiliter de chryfoclavo , & quafdam pifturas habentium in modum gryphorum cornua in frontibus pida . Fecit etiam in monafterio beatiflimi martyris Cbrifti Laurentii , quod dicitur Pallacinis , cauiftra dc argento lex, & ceroftata duo induda, Scyphum unum argenteum , & amam fimiliter de argento.

tv...

Fecit etiam in oratorio fandiftimi papz Gregorii fito infra ecclefiam beati Petri apoftoli co-iumnellas argenteas quatuor habentes libras argenti numero quadraginta.

*e" d«

Poft h*c autem omnia ipfe venerabilis pontifex in curte qu* cognominatur Draconis, domum fatis dignam undique porticibusac folarfiscircumdatam a folo noviter heri ftatuit, in qua tam ip- D le, quamque etiam futuri pontifices cum omnibus qui eis obfequuntur, quamdiu eis placuerit, ibidem ftatiofe immorari valeant. Fecit autem fimiliter & in carte alia, qu* Galeria vocitatur, domum aliam largam ac fpatiofam, fatifque precipuam ad opus atque utilitatem pontificum , ubi obediens opportunum fuerit, ut cum omnibus qui cis famulantur ampliflime hofpitentur . Item (*pediâus idem almus pontifex atque preclarus fuperno amore exardefeens fecit in bafilica fanft* intadeque virginis Dei genitricis domine noftrc Mari*, que cognominatur Ad martyres , cyborium ex argento puriflimo, penfans fimul libras quadringentas. Simul & coronam ex argento punlfimo unam penfantem libras decem & femia.

« Do·* «cu- I

E Similiter autem fecit in bafilica beati Marcelli confefloris atque pontificis coronas ex argento puriflimo tres penfantes fimul libras .... Immo vero & in diacoma beati Georgii martyris fecit velum Alexandrium, habens phafianos duodecim, & vela ante januas lineum plumatum unum . Qui beatiflimus pontifex poftquam iedem Romanam & apoftolicam annos fexdecim gloriofiftime rexit, ex hac luce fubtraâus ad «ternam migravit requiem. Fecit ordinationes quinque permenfem Manium & Decembrem, feu feptem, presbyteros ....diaconos...........epifeopos per divetfa loca numero 185. Scpukus vero in bafilica beati Petri apoftoli.

No-

Nor* Sbvemini Bimii.

a *Crrgrriuf* .) Vigefima quarta Septembria anno tap. Gragoriu· omnium virtutum corona decorata· , Inftinâu *Spi,llul hnâ>·* unsaimi confenfe totius populi ftuniverfi €|<ti .l.gu, tft ia pontificatu faccefibr Valentini- A translatione fandi Gregarii pontificatum , quem fruftra fub-•*,*"g*r· conabatur, inchoavit, ut fanâiffiml patri, inter-cxCone mosiiut , munue pontificale oncrofiffimum citra difpendium propria falutis , ft damnum uniearfi gregis dominici, ad finem nfqua humeris furs perferre poflet. Michaele ex morbo dyfenrerio defunâo, (uccedit ia oriente Thcophllua lcottoclafta ctudcliffinra·.

Ad cempoucada· Cadittona· iaitr Ladoticum laaparatoram ajutqua filio· cxoet«a,d« quibus infra, ranlt io G«r-tnaoiaqi poniifax pact· & enneordie «Mantiffimut I nihil vero apud fctlarato· filio· «fecit aliud , quum quod eoC-dana fibi fit univarfa acdaCa Romana iufentkrci raddidarit , cum impiiiEmorum filiorum conaubut advttfu· pair«tn aglratt· coofeafum prabata racufarat. Qua occafione Ludovic»· intpcrio exutu· p«uiio poft «juRiem feeper. <« SIS? 4i"" ' iβ " ' C°Bl ' ,PU<1 Co",pw',ue

Ludovicaa· Imp«rio rtftitutuni , t«ft« Sijtberto , mo. nuit Grcgorla· , tit in Gallia arqua Germania feftivlr·· omriam fanâoram Kalendi· Novembria celebraretur «quant haticuua Romani ex ioflituto Booiiacii papn celebrare con-fujveiant^ Moniti· Gregorii papa cum Ludovift» on»ne« Francia GtraiaoiaqiM *«pifeopl* mira coaftnfion· ob:«n>"«-ratunt. De quibu· Alcuiau· « hujut foculi feripux c«l«-bet'imu· ia coountatarii· da divin·· oAcii· bac ait.- C»«-*cfi* , w; *plefc anleerfe* per maw vrd/w *-/»«-
Jll >iemmk'ipa< , flent l» ale aeteih llMa/a/,
Va Â,a»»»w «wa/nw /aaÆacwa· o/ *Miferaw* p/Zea>Wa c»a-w»..* yfaabor , w /a^fa^ *fregilitet* Àawaaa *fer lgaeran-tlnt* net aegligeaUenc la féileeealteUfal faalhraut minal fleet pertgifet , la kei fenile efferaetiene felaeeetter.*

Knna pontificatu· Gragotli uodec'UK· Pippiau· r«s Aquitanio awelcur, cuitu rtgauai a Ludovico *lnter* Loth··. tium, quest la tratiam r«c«p«rat, & Catolum poAtriorii macriQiaali dlviuim, oovaa difcordlaa genu.t. Huxi· enimC gratia Ludovico· ras Bajoana contra patrent arma , qua fcflitl deponere coaâu· fuerat, r«funt«n· , parenti hujuf-•nodi iocoaunoda paperit, qua illi mortem conciliarunt , anno iotparii vigefimo feptimo. Succedit patri in imperio Lutharius , qui cum monarchia cupide· effer , adverfufritrtt balla movit, non *fine magna* terunt fuarum iaflura . Quem «oim Ludovicu· ft Catnlu· creb‹ ioribua legationibus ad pacem ft concordiam iaauolam inducere non poterant, cruepto tandem certamine, juftitia comite viflum atque fugaium, jufto ludieioepifcopotum regno Francia exuerunt, illudquc, tefta Nithardo nobihflimo Franco, & Carofi Magni nepote ex Berta filia, inter fe divi-lc'unc pofiea varo quam fupplex peteret fibi regnum re-Bitui, confido epifeoporum ad partem regni capiendam ex gratia admiffu· fuit.

Poft obitum Theophili imperatori· opera Michaetie 8c Theodotn Auguftn, harefi· lconoclaftarum in oriente pe-nliua eft diSpata ft orthodoxa religio per Methodium Conftantinopolitanum catholicum antiftitent refticuta

b *Srlajliaal* .) Partem corporia fanâi Sebaftiani, opera Hilduinl ab Urbe eveflam , delatam effe in Gallia, reconditamque in monafterio fanâi Medardi , tcftatur Ado, Viennenfia in chronico.

c Naw *eulrftta taar fretl lteftfrrit.* lo hunc fanât Marci titulum Gregorius a fe nobilifima ftruâura exornatum intulit corpus fanât Hermetit tn*r(p<i» Quibui <cro miraculi· eHtfdemmartyri· articulus m Galliam tran-laiu· fuetit, refert Eginhardua iib. 4· cap. s<-

RauaCam *bejat feaOlfimi pefe trlaftr>fa<.*) Eadem ex rtuffa Gregorius, tefte Sigeberto, al'erius ao»s civitatia fundamanta facit, ut bafilitam fanâi Petri extra Urbem politam tutam redderet · Addit Leoninam effe diâam , ldeo quod reptam a Gregorio. Loo IV. perfecerit . Verba Srgcbctti hac fnnt ; *Cr/gav/ar fefe Jtleat rrrfri, fereitarraat laearf.alfaf v»e»ri tf ae/erl* /"«SarSlMw *arfit petrae clne ttlefem feell Prtrl rfprjtrJr'ear principll* ,

eetilir lnrperelrrit ealtaeta, , utv.w *fefricem freit* , yi/ *perfecit Lee enlee ejat aevlnil faertal , captam epat aljetnll.* Hac Sigebtrtus.

EPISTOLA I. GREGORII PAPÆ IV.

AO UNIVERSOS EPISCOPOS

De Aldrico Cenomanenfi epifeopo non alibi quam apud fedem apoftolicam accufando, dc dc Romani pontificis poteftate.

*lrileftijjimii frMtribat antvtrjit coepifcopit per Geiliem, Gemtemeat , Earopem, (J per univerjes provincial confiautil , Greportut * fervat ftrvurttfH Dei.*

Divinis prxeeptis & apoftolicis falubcrrimis incitamur monitis, ut pro omnium ctckfia-

Arum ftatu * impigro vigilemus âffeâu · Et quia cunâarum divina difpeniartone cede Garum curam gerimus, omnibus noftra polcentibus fuflragia apoftolica auâoritate fubvenireoptamus- Quomam divinae virtutis ac infirmitatis humane fandio eft, ut omnium ecclcfiarum negotia ad noftrx reparationis tendant affedum- Quapropter has ad vos litteras deftmamus, quibus det reto noftro veiiram rogantes caritatem mandamus, ut fr aliquis, quod non optamus, Tuorum «mulorum, AldricumCenomanicr ecclefix epifeopum accufare damnabiliter attentaverit, ut honoretur beati Petri apollolorum principis memoria , ecdefixque Ronunz cui prxfcdit privilegium, & noftn nominis auüoritas; ftacat illi poft auditionem primatum dite-Bcefeos, ft oecefte fuerit, nos appellare, βι noflra auâoritate , aut ante nos , aut ante legato, noftro ex latere miftos, juxta patrum decreta fuas exercere atque fioirc aâiones : nullufquc ilium ante hxc judicet, aut judicare prxfumat . Sed fi quid , quod abfit, grave intolerandumquc ei objeâum fuerit, noftra erit expeâanda ceniura, ut nihil prius de eo, qui ad finum fanâx ecclefix Romanx confugit , ejufque implorat auxilium , decernatur, quam ab cjuidetD eedefix auâoritate fuerit praeceptum: qux fic vices iuas aliis impertivit ecclefiis , ut in partem fint vocatx fullicitudinis, non in plenitudinem potcftaris. Proinde dileâio veftra , quorum devotione gaudemus, jungac curam fuam difpofitionibus nofins, & det operam, ut non cujufquamprxiumptiooe circa memuratum fratrem, veftra provifione, vel fuccefto-rum veftrorum , fi ipfe fuperftes fuerit , aliter quam hic infertum eft , ullo modo decernatur ; fed hxc qux ad ejus tuitionem atque defenfionem prxdiâa hic auâoritate fuggefta funt, ac falubriter ordinata , abfque ^illa apologia pleniter impleantur. Si autem, quod non arbitramur , a quoquam fecus prxfumptum fuerit, & ab officio cleri (ubmotus , & injuriatum reus ab omnibus judicetur ; ne lupi, qui üob fpecie ovium fiibintrarunt, beftiali fxvttia quoique audeant dilacerare, & quod fibi fieri nolunt, aliis inferre prxfuniant. Nec quifquam frivolus aut contentiofus , five contumax, hxc nos irrationabiliter prxeipere contendat, cum & auâoritate canonum, & prxdeceftorum noftiorum decretis fancitum fit, ut epifeopus accufatus , fi voluerit, appellet Romanum pontificem, & ad eum, fi libuerit , confugiat, aut ab eo ejus audiatur cauffa, aut ipfe a latere fuo legatos cui eam audiant mutat , qui jufte cum omnibus cpifcopis comprovincialibus ejus auâoritate judicent. Qux omnia hic neceftc non eft inferere, ne proditores magis quam prxceptores elle videamur . Et fanâx recordationis lnnocentius antecedor nofter inter ceteia fie ait.· Si majores cautis in medio fuerint dévolutx, ad fedem apoftoltcam, ut Nicxna fynodus definivit , & inveterata confuetudo exegit , referant . Et multa alia , quS IO fuis auâoribUS plCmtCF IOV·

Oluntur. NeC alicui fratri tuCC gravia aut inutilia videri debent : quoniam ficut prxdi^o fratri fanât Petri & noftrx fedis auâoritate fuccurnmus , ita omnibus quibus necefle fuerit, fit. debemus fubvenire, impigre volumus . Et ficut quifquam fibi fubvenire cupit, ita & alium adjuvare debet, & non ejus auxilium molette ferre, cum apottoins moneat omnes Gaaderv raw *^endntihts, flere* caw *flentibut.* Nos vero ad hunc finem omnem noftrum effeâum curamque dirigimus , ut quod ad exaltationem fanâx Dei ecdefix, fit quod ad cuftodiam & profeâum pertinet facerdotum, nui la diflcoûone violetur , nulla defidia negligatur . Super quibus fi quis * arguere voluerit, aut ex-

K k tra

tra jufioriiatem Cicere cootendent, venial ad fe-dccn apoftolicam * quo omnia cedefiaftica negotia , de quibus qucltio habetur , confluere jufla funt: ut ibi ante coofeffionem fao&i Petri mecum julle decertet, quatenus inibi unus ex vobis ienceotiam fufeipiet fiiam. Vos fratres hortamur & monemus, ut que *a* nobis pie vobis circa pre* diâum fratrem mandata funt , ejufque pro fimpliciiatis defenfione falubriter ordinata atque in* junâa I nulja concertatione turbentur : quoniam non intervenit temeritas pnrfumpiionit , ubi eft diligentia . Nemo veftrum quod fuurn eft querar, fed quod alterius eft, & quod apoftolus inquit.· *Unafynfaee ρηχια" fut placeat in bonxar, &* reliqu.i.Przceptis ergo apoftolicis non dura fupert,,, rciiftatur, fed per ojbedientiatn, quas a (anâa Romana * & apoftolica auâoritate jufla funt ia· lutifere impicantur, fi ejufdem ianâe ·* Dei cc-clrG« » Aur caput veftrum , communionem *hibere defideratis* .· Qui autem fe fciunt quibufdam rfle prepolitos, non ferant molefte aliquem fibi efle prslatutn , fed obedientiam quam exi-Ku,u ct',m 'PG * defendant . Unde liquet quod omni Audio devotionis unanimes divinis & apoftolicis przccptionibus parere debeatis, & innulti-inobedientes, quod abfit, effici. Nam licet plerumque accidant in facerdotibns que funt reprehendenda, plus tamen erga corrigendos agat benevolentia quam feveritas, plus cohortatio quam · comminatio, plus caritas quam poreftas ; cum nemo noftrum fine reprehenfione aut fine peccato vivat. Nam fi Dominus ftatim poft trinamnegationem beatum Petrum apoftolum perceptorem noftrum judicaftet, non tantum cx eo fruftum , ficut fecit, recepiffet. Expcâsndi ergo atque corrigendi magis funt redores ecclefia:, quam flatim & abfque noftro confulto judicandi : cum majora negotia, & difficiliores cauffarum exitus, fandorum patrum canones fpiritu Dei conditi , & tot,us n,un<,' reverentia * confecrati, *jubeant* fub noftrz (ementic exprdatione fufpcndi , noflrcque moderamine finiri. Unde necefle eft hzc & alia ecckfiaflica quzque negotia, poft multarum experimenta caudarum, follicitius prolpici , & diligentius przcaveri: quatenus per fpiritum caritans & pacis omnis materies fcanda'orum, & praefumptio invidorum, arque oppreifio * fimphcium de ecclefiis Domini auferantur . Et fient non vult quifqnam fratrum fe aliorum judicio pregravari, ira non audeat aliis inferre quod fibi non vult fieri, reminifeens prteceptum Domini falvatoris , quo ait: *Haltte judicare, * & nta jadicabtalini ;m tja» enixe judici· jadtcaverifir , jadicabtatiat,* & reliqua . Nihil ergo per noftram facilitatem tribunalis excelfi judici derogare debemus , cum illa fint rata quas pia , quz vera , que jufta funt ; & aliter neceffitaris , aliter traâanda eft ratio voluntatis. Nullum enim intemeratum reliquit ini. snicus, idcirco (occurrendum eft irretitis; conterendus ergo eft venantis laqueos , ut fugatis lamentationibus, tam in jufto moderamine, quam compunâione pietatis, apoftolica auâoritate fol juftitie in oculis fplendeat corruentium. Ncc pigett forfuan aut pudeat noftris obedire mandatis, aut apoftolicc fedis obfervare prreepta, quia humilibus dat gratiam , non fuperbis : Nam nulli f>s eft vel velle vel pofle tranferedi apoftolicz fedis pracepta , ncc noftra difpofitionia minifterium, quod veftram fequi oportet caritatem. Sit ergo ruina fua dolore proftratus quifquis apoftolicis voluerit contraire decretis, nec locomdeinceps inter (acerdotcs habeat, fed extorris a faoâo minifterio fiat, nec ale ejus *judicio* quilquaa poftea curam habeat, quoniam jam damnatu* a

A ianâa & apoftolica ecclefia hac auâoritate , fua de inobedientia atque prafamptione, a quoquam effe non dubitatur : quia *mtjoru* excommunicationis dejrâione eft exigendus, cui (and* cccle* fic commifla fuerit diieiplina, qui non fulum pran fata fanâr ecclefia juffionibus parere debuit, fed etiam aliis ne pneterirent infmuare , fitque alienus a divinis Jc pontificalibus officiis qui noluit pracepiis apoflolicis obtemperare. Maneat itaque memoratus Aldricus hac apoftolica auâotitete ufque ad prxfcntiam fedis apoftolica femper epifeopus, nec, antequam huc veniat, talium aut aliorum verbis intendat nocivis, neque eorum (occumbat judicio, aut ullam favam fufeipiat fententiam, nec nobis ficut illi, quod minimearbi-B tramur , inobediens exift-t. Prediâr apoftolice fcdis ianâx, fi voluerit dc necefle fuerit*, appellet antiftitem, dc ad cum libere abfque ullius pergat impedimento. Et cum nec colligari, nec judicari, nec damnari a quibufdam pofiint epifeopis , qui apoftolicis fuerint fulti auâoritatibus ; quanto minus ab illis fi faâum , quod fieri non credimus , fuerit, qui eorum inobedientia atque protervia fsâa jam funt damnati auâoritate? Quia non aliter perfecutores fratrum , quam fedis fanâc juftionibus, cui omnis orbis caput *incliaxt ,* inobedientes corrigere, fcu regere juxta praecedentium patrum exempla poflumus, nifi cos zelo fidei dominica: perfequamur, dc a fanis mentibus, ne pcftis hzc latius divulgetur, in (everitate qua C poftumus abfeindamus. Quifquis namque conatus fuerit tentare prohibita, firntiet cenfuram fedis apoftolice minime defuturam. Et qui monitis noluerit obedite apoftolicis, necefle eft ut feveritatis regula vindicetur, ne aliquis hoc faciat, aut fieri finar, unde alium vel capiendo decipiat, fibique cauflas generet, quibut reus conftitutis decretalibus fiat , Cavete, fratres, negligere przfata , cavele tentare prohibita, ne przdiâis involvamini retinaculis. Nolite fiepediâum fratrem abfque noftra, ut przdiâum eft, przfentia aut auâoritate judicare, vel condemnare, aut gravare. Sed, ficut apoftolicis eft munitus *przfidiis, ita veftris* fulciatur auxiliis, fitque ab omnis facerdotalis catalogi laqueo , aut oppreffione, vel judicio hu-D mano , intaâus «St fiber ufque ad noftrum, ut przfatum eft, judicium, qui beati principis apo* ftok>rum Petri meruit adipifei auxilium . Contra cjput ergo nohte vos extollere. Nolite beati clavigeri Petri, cujus vice legatione pro Chriflofungimur, fedem, cjufque fedis auâoritatem fpernçrc, ne ejus patiamini oftcnfionem , aut fcandaium ecclcfiz generetis, fed magis folliciti pro fratrum falute & liberatione eftote , & pro fandas Dei ecdefiz falute fummopere laborate . Armamini caritate, non feverirate, omnibus vobis ac figillatim occurrat caritas, & vinculis, que mille modis a Chrifto folvantur , vobifeum pariter in perpetuum connexa letetur in Domino.Ceterum infeâatores fratrum ecclefiaftica difciplina comprimere & erudire debetis, qui * ftatum majorum non tenentes, Dei facerdotes, atque fandam defiam , qur in facerdonbus maxime conflat , principum Ac populorum favorem fequentes , & Dei judkium non timentes, fita violare perfiepe nituntur przftmptione. His ergo nec *faâis, ncC* confiliis, ncc manifeftis, nec occultis, vos oportet przbere confenfum, dicente Domino» *Pideiw farta», atmbu eaa» »»* . Non tantum qui faciunt, fed qui ûcienribus confentiunt, rei tenentur. Illud dumtaxat debet mentem veftram vehementius excitare , ut ab omni labe fiuculi iftius immunes ante Dei coofpeâum flt featri inveni* mini; ut caritatem non amittentes, ftioflentatt» pw/p. rea

m fratrum exiftatia, qnairuas juxta apoftotam. unanimes, unum feftaoaas, prmiansatie ia Cbri* fto, nihil per coatnatioaeat, aoqae per inanem gloriam vendkaoecs, tmn bomusibsu, fed Deo ulvasori noftro per omnia otocentes. Hac ergo caritatis gfotioatioM complicite quafo a memo rato fratre; fi quoraaceaeque cognoveritisaat infidias, aut nmulatiooesn, eia dare quoquo modo nolite eoafenfom, quod omnibus dorfos arbitremor. Si quo pafto convcrfationes non habet amabiles, habendus tamen pro reverentia fandi Petri, cujus eft munitus auftoritate, dileftus. Non novum aliquid prafeoti juffione precipimus: 3°* videntur induite firmamus: cum nulli dubium fis, quod non folum pontificalis cauffatio, fed omnis fanftx religionis relatio, ad fedem apoftolicam, quafi ad caputecdefiarum, debet referri, fle inde normam Tumere unde fum* pfit exordium, ne caput inftitutionis videatur omitti, cujus auftoritatis fanftionem omnes teneant faccrdotes, qui notant eb apoftolic* petrae, foper quam Chriftus univcrfalcm fundavit ecclcfiam, foiiditate divelli. Si quis hneapoftolies fe dis praecepta non obfervaverit, percepti honoris hoftis effe non dubitetur. Sed forte vos vcftriquc Îrndeccffbres in hodiernum non reluftati font. ù ne quando contingat ut reludentur, idcirco denuo repetentes fiepius admonemus, ut vitentur qui hujufmodi fratres turbare nituntur, flt prohibeamur aliud, quam ille nofter juffit agricola, (eminare. Nam qualiter noa qui neminem vota mus perire contriftent, qui eleftorum percellunt animos, dominicus in evangalio fermo teftatur; Ait enim Salvator ipfe, quod expediat fcandalixanti de pufillis aliquem io maris profundo demergi, fle cetera qux ad hunc fenfom pertinent. A quibus non faccrdotes, fed fit omnesChriftiani fe cavere debent, quoniam faccrdotes, qui throni Dei vocantur, quieti ab omnibus perturbationibus effe debent. Nec ab re ipfe Salvator vendentes Columbas, flt nummulariorum menfas proprio flagello evcitit, flt. projecit e templo. Unde liquet lummos faccrdotes ipfius expeftare judicium. Ad cujus rei confirmationem plurimum valet quod alibi inquit.* *Dent flttit in fyaagoga dtarant tn audit aaltta * dttt difetmit*, fle reliqua talia, qux in fuis inveniuntur auftoribus. Illos ergo qui non (peculatores efle volunt, cxcuiarc non poffumus, fi fratres, quos tueri fle adjuvare pro viribus debemus, improba foedari contagione permittamus. Unde hortamur dilcftionem veftram, obteftamur, fle monemus, ut qua * debetis follicitudine fuper his vigiletis: quia in fpecula effedebetu, ne qua infeliantium prorumpat audacia. «is ergo pro viribus refiftite, quia nefas eft* praegravari religiofos, pati fratres, quorum afBiftione, quia membra font noftra, nos quoqiM convenit macerari, crucemque juxta Domini falvatoris vocem ferre, qui ait: *Sini valt vtairt pafi nutakatgtt ftuttipfaai, & toUat tractat fatua, IT faaatar att*. Quamquam maneat his beatitudo promiffa, quicumque probanturperfecutionempropter juftitiam fuftinere. Quibus quid promittat ipfe Salvator in fiiturum fequens ferrao declarat. Intelligamus haec ipfa vobis que nobis non placent difplicere. QpodJta demum probare poteri* mus, fi quibus manum porrigimus, vosnobifcum porrigatis, ut cui dc vos manum porrigetis, vobifcum porrigamus: quia non aliter unus grex & unus paftor fornus, nifi quemadmodum apoftolus docet, dicens: *Jdtpfaat dictata/ uaict, /ava/yav pcrft&i t» eodem ftnfa* 6* *i» tadeat fcattatia*. Deus vos incolumes memores noftri cuftodiat, fratics cariffimi.

Coacti. Gntr. Tojp. XIV.

• .t,. v» dura teba* 4«Tp
D ft i» pr». "7I· ·£·
M
muh. i*.
Mutl. t·.
Tfei. ·»:
• «ф». <.«·
Dvaiaa».
* X.»·.
4·v«ii«p··
ı,Xıı.
• <44. <,«
pradlcara.

11. AD EPISCOPOS ET ORTHODOXOS

Ebonem arducpifcopua» Rhemenfem depofituta ia pciftinum gradue rcftiiuit.

pii, ttnffu priwptîm trtMatu, Û'oas«wrjr *cttWica tcckfia fidtlibas.*

Cum divina inft'gaûone folliciri circa gregem dominicum diligenti cura Temper invigilare debeamus in profperls, quanto magis io adverfis nimiis quo pro peccatis contigerunt nunc io diebus noftris? ficut doleodi font illi, qui inter flagelis Dei maligna Temper intentione perfeveraodo pereunt, ita & congratulandi, non abjiciendi font., qui correpti tanta caftigatione corde contrito dt humiliato lê corrigibles reddunt; foper omnia etiam magnificandi font, qui io prefturis corde perfrfto & optimo probati, (atatanbus ex* emplis fruftum vite inviti minoribus conferunt. Gratias igitur immenfes Domino Dec softro merito agimus, cartfljmi, pro tanto triumpho vcftro, qui inter medias mundanas acies, dc nimias ten* taliones diabolicas, vos examinando probavit, atque fibi fervavit illcfoi; ita ut neque io dexteram neque in finiftram declinantes, offcnfionem Dei vitando, cautiffima fubtilitate mundana pe* ricula foperaftis: ficut flt inter multa alia magna certamina veftra, * nqn fuiffe minima fratris noftri Ebonis archiepifcopi caufla, ut & per multo»/·" relatores fideles fiepe comperimur, quod nec canonice vocatus, fed violenter ab ecclefia raptus, diverfaque exilia paffus, arfta quoque fob cufto* dia ttufus, nullo certo crimine conviftus, nec (ponte confeffus, quia abfente ecclefia fuâ alterius fob poteftate erat conftriftus, flt fic a mundana potentia vobis adduftus eft difeutiendus, vel deponendus. Quam ergo vulgo natam irrationabilem vim compatiendo mirabili circumfpeftione placaftis, cum furores perfequentium humili fatisfaftione ejus fic mitigaftis, quatenus divinam vel humanam offenfionem pariter evaderetis: ficque fratrem ilUefum aptiori tempore provida induftria reparandum fervaftis, ficut flt de veris Chrifti membris legitur.* C»w *palitar anaat tafarkrunt, ctarpatimar ctirra aetatkra.* Claruir etiam harc benigna intentio veftra, dum quantulacuinque vobis ecdefiaftica pace, mox imperiali, epifeopalique auftoritate in fede reftiiutus debita, cui faâafuerat direptio violenta, ibique publico ex confcnfu pontificale, ut debuit, recepit & geflit folitum officium, donec luccenfis iterum litibus principum, pro pacificanda dira (editione cum ceteris regni fidelibus fe obtulit. Qua mitigata, protinus repentina imperiali juffione, pro concordia & unitate Chriftiani populi, partibus orientis diredus, prxerptoribus fuis libenter pro viribus obedivit. Quibus autem omnibus fic laudabiliter *aflis*, votum vifitationis, quod in anguftiis fuis Domtno, vel beato Petro principi apoftolorum vovit, multis laboribus feffus ad fedem apoftolicam tendens promiffa fideliter implevit. Qui & fandi principis apoftolorum fuffiragiis fidus, cui ligandi (olvendique divinitus erat data poteftas, ficut eum a corporalibus eripuit periculis, ita fle propitius a eundis peccatorum ablolveret vinculis. Quapropter fle nos haec omnia diligenter confiderata, ipiam confeffionem, quam lecrete vobifeum egit, nobifcum fit per omnia contulit. fiubfcriptionem etiam, quam perterritus ut evaderet compofoit f fimiliter fle facftar Romanx ecclefia oftendendo fatis-

'FoHe, M

Kk a

iatislecit. In quibus vero omnibus, quia certum A depolitionis aut légitima, abfolutioois crimen nullum reperimus, ideo inviolabili caritati veftre fidenter ipfutn committimus ; quia, ft abfque crudeli pcrfccunonc ejus poffibile eft, una vobifeum illum debite fcdi rcftitucodum cupimus, alioquin tamen non oportet epifeopos divinitus fibi confortem negligere epifaopum, cui non folum fimiliter, fed etiam per poenitentiam innovatum fandum iplius dignitatis cognovimus fpiritum Davi, dica recuperatione ; qui pcenitens Spiritu fando redo, Cive principali, innovatus atque confirmatus, fumma cum fiducia etiam & impios poftea docendos & revocandos pro Domino Deo fuo fpopondit, perpetuifque benignitatis exemplis evolvere fideliter procuravit. Nam & futnmusapofto-B lorum, cujus vicem indigni gerimus , ft difeipulatum in periculis negavit, non tamen abjeâus , fed pie revocatus, pullinam dignitatem obtinuit, & quomodo aliis miferandum effet in femetipfo didicit. Pater infuper rlle evangelicus larga pietate prodigum filium non repulit, fed perditum gavifus recepit, honoratumque flatui priftino reparavit . Ipfe etiam veris fedatoribus fuis inftituit, dicens; *Eftotc mfericordet, ficut & Pater vrfter mtfertcort eft* Quia & beatos effe mifericordes m eundis mundi partibus copiofus inmifericordiis idem Dominus dominantium declaravit . His etenim multiplicibufque veteris ac novi teflamenti documentis inflruâi, evangelicam atque ctclefiafticam difpofitionem fideliter agimus, ftC perlccutionem pallis, & ad aliam civitatem confugientibus epifeopis proficiendi in locis vacantibus liberam annuimus facultatem. Quanto magis huic pixfaro fratri noftro, qui quondam ex glonofi Czfaris totiufque imperii confcnfu nobis conjundus, & apoftolicis privilegiis infolubili caritatis vinculo fand« Romana; ecdcfiz confirmatus? Ubi & evangelizandi legatione percepta, quocumque melius poterit proficere loco, pro viribus ita femper infiftat , ut a divino cœpto negotio lucrandique talento nequaquam deficiat , quia ficut de negledo tanto officio illi divinam oftenfionem, ita dc impedientibus czleftem indicimus ultionem : & ficut adjutoribus ejus divinam imploramus gratiam, ita $ nocentibus, quam non opta-D mus, terribilem damnationis denuntiamus vtndidam . Qua denique fumma audotitate undique munitum, more pratdeccfforum noftrorum , ipium facro ordini noftro merito adfcnbimus, vel omni priftino epifcopali officio decoratum effe przfigimus, five feriptis his publicis digne permanendum inviolabili confirmatione, ficut in privilegiis ejus prioribus continetur, jure apoftolico roboramus.

Codex Lacdonensis. *Hac compilata epiftola ex parte Gregorit quam iit mendax t ipfa vident ratio monftrat : quia tempore Grtgorii, ex eujm nomine ifta confcribitur. imperator Hludvicm ab imperio eft depulfm, èX Ebo poft rifl'Intionem ipfius imperatorii fxo & epifcopali judicio eft depoftut,* E *A Sergio fttcctffbre Gregory (ub laica tantum communione eft condemnatm .*

III. AD EPISCOPOS REGNI Francorum.

T} Omano pontifici feribentes , contrariis eum I_ in praefatione nominibus appellaftis, fratrem videlicet, & papam; dum congruentius effet folam ei paternam reverentiam exhibere. Adventu quoque ejus comperto, Ixtarj vos dicitis, credentes omnibus principi fcilicet fubjedis profuturum ; ÔC optafL occurfum veflrum nobis non faciendum, nifi iacra jutfio imperialis praeveniret. Quae vrsnu rcjrchenfibilia funt · uno tpvdem modo , quia juffio apoftolicz fedis non minus vobis iacra videri debuerat, quam illa quam dicitis imperialem, deinde, quia veritate caret, quod dicitis illam prxvemffe . Non enim illa pnevenit , fed noftra , id eft pontificalis. Neque ignorare debueratis; majus effe regnum animarum , quod eft pontificale ; quam imperiale, quod eft temporale. Beatus Gregorius Naaianzenus non hoc timuit coram imperatoribus in ecclefia przdicare. „ Sic 6it „ enim ipfis imperatoribus loquitur, dicens: Su- „ fcipitifne libertatem verbi ? libenter accipitis fl" „ quod lex Chrifti facerdotali vos noftrx fubji- „ cit poteftati , atque iftis tribunalibus fubdit > „ Dedit enim & nobis potpftatem, dedit princi- „ patum, multo perfediorem principatibus veftris „ Aut numquid juflum vobis videtur , fi cedat „ fpiritus carni, fi a terrenis crleftia fuperentur, „ fi Divinis przfcrantur humana ? Quare igitur vos, ficut veri facerdotes, Divini videlicet cultus miniftri, non humani, non rcfpondetis imperatori , cujus facra vos dicitis juffione przventos, ficut ifdem beatus Gregorius alloquitur imperatorem przfentem, dicens: „ Patienter, quzfo, ac- „ cipe libertatem noftram . Scio te ovem effe „ grtgi> <nc> * Cbrifto mihi fummo paftore an- „ numeratam , & a fando Spiiitu confignatam ' „ fciote inter facra altaria cum veneratione fub- „ jici manibus facerdotis.* fcio te beatz Trinita- „ tis cultum fidemque non tua, fed noftra prs- „ dicatione fervere I *Et poft aliqua :* Memento „ femper quod una tibi natura eft eademquefub- „ ftantia cum omnibus qui tibi fubjedi funt. Tu „ tamen animo efto cum Deo, fit non tam do. „ minari te mundo, quam dominari tibi Chri- „ ftum, gloriare Quare etiam nunc commorantes cum imperatore, intermittentes flultiffimas adulatiooes, non ei przdicatis cum beato Auguftino dicentes ; „ Felices dicimus imperatores, fi ju- „ fte imperant; fi inter linguas fublimiter hono- „ rantium , & obfequia nimis humiliter falutan- „ tium, non extolluntur, & fe homines effe me- „ minerint ; fi fuam poteftatemf ad Det cultum ma- „ xime dilatandum majcftati ejus famulam faciunt; „ fi Deum timent, diligunt, colunt; fi plus amant „ illud regnum , ubi non ument habere confortes; „ fi tardius vindicant, fic ignofeunt ; fi eamdem vin- „ didam pro neceifitate regendz tuendzque reipu- „ blicz, non pro faturandis inimicitiarum odiis e- „ xeruor; fi eamdem veniam non ad impunitatem „ iniquitatis, fed ad fpem corredionls infulgent; „ fi quod aipere coguntur plerumque decernere, „ milericordiz lenitate & beneficiorum largitate „ compenfant ; fi loxuua tanto eis caftigatior,quan. „ to poffet effc l bciior, fi malunt cupiditatibus, „ quam quibuslibet gentibus imperare', & fi hzc „ omnia faciunt, non propter ardorem inanis glo- „ riz, fed propter caritatem felicitatis sternit fi „ pro fuis peccatis, humilitatis *tx* miferatioms& „ orationis facrificium Deo fuo vero immolare „ non negligunt ; tales Chnflisnos imperatoics di- „ cimus effe felices interim fpe, pofteare ipfafu- „ tutos, cum id quod exfpedamusadvenerit.Vos autem e contrario quia non vultis effc veri aedificatores, eftis proculdubio veri deceptores, ficut fetipturn eft *Popote meui, qui beatum te dicunt, ipji tiif tt decipiunt y & viam grejjxum tuorum dtjfipant.*

Deinde poftquam dixiftis vos Iztatos effe dc adventu noftro, iterum intuliftis quorumdam relatione magno mœrore atfcdos: quod utique facit inftabilitas mentis. Verum eft omnino, quoniam *qui bafitat, fimilu eft fludiut marit qui vento movetur.* Sed inter has hzfitationes nimis flolide nos judicatis immemores effe paftoralis etfi cie & difttidiflimz moderationis.

De

Deinde ficut feriptum «it, *tttm fit ftmtda mqat-* A rte, *dat* tyfcaaMMMV *taadrmaatiamr* : adjungitis quod omni verecundia dignum eft, dicentes nos vémre propter quamdam pcofamptuofam & omni ratione carentem excommunicationem faciendam: fic admonetis dos uimis involutis & confufis termonibus fic fenfibus, ut neque noftra voluntate, neque alterius hortatu, profiimptione * prorumpamus: eo quod, ut dicitis, pertineat ad injuriam ac deboneftatiooem imperialis poteftatis, fic ad * minorationem fic Ttprehcnfiooem noftra aufloritatis. Dicite, quafo, que funt ifta portenta verborum? fic quid potius pertinet ad deboneftationem imperialis poteftatis, opera digna excommunicatione, an ipfa excommunicatio? Sed quia hac verba veftra exaggerare laboriofum eft, eo quodB plena fint naufeas: tantum illud flagito, ut dicatis quomodo poteft fieri, ut manente apoftolica tedis honore, mea tantum perlona in caufla reprebenfionis, fic vituperationis remaneat . Nullo modo enim fieri poteft, ut fi is qui locum B. Petri tenet, exhonoratur, dîne crimine dumtaxat, cathedra ejus honorata permaneat. In tantum autem honoranda eft cathedra pontificalis, fic propter cathedram fedens in illa: ut etiam dc Caipha * credulitate fic incredulitate impio dicat evan- *H* anttm a [tamttplo* m» *dixit, ftd tam offtt ponitfrx anni Hliaj, propitiavit , qt.ia Itfat tvoritanu arat pro graft.* Unde conftat, etiam impium Caipham propter cathedram honoratum efle prophetia. Vos autem fidelem & cultorem pieta-C tis'pontificem dehoneflaodum eradicatis abfque injuria fedts. Qpod omnino falfum eft - Bene au tem fubjungitis, memorem me .efle debere jusjurandi caufla fidei fafli imperatori. Quod fi feci, in hoc volo vitaro perjurium, fi annunciavcro ei omnia quas contra unitatem fic pacem ecclefic fic regni committit. Qpod fi non fecero , perjurus ero, ficut fic vos, fi tamen juravi. Vos tamen, qui procul dubio juraftis fic rejuraftis, promittentes ei erga illum omnia fideliter vos agere, fic nunc videntes illum agere contra fidem, fie précipitait io perniciem, non revocatis cum quantam cx vobis eft, perjuri eftis: quia pro ejus falute fecundum fidem promiflam non laboratis .

Deinde promittitis mihi venerabilem *receptio-* D nem, fi tamen ira ad ilium venero, ut ejus voJuntas eft. Hcc non in libris Divinis, ted in veflris conlcieotiis legitis, qui omnia facilis propter temporalem retributionem, eo quod litis arandines vento agitata, fic omnes aura vos flcâant. Pcnfate, peniate fratres , quam longe ,ctl mens vcftra ab illa petitione , qua in celebrationibus nriflarum (oletis dicere Deo, non voluntate, fed voce.* *Da aobit pro wort tao profptra mandi dt. Jpictrt, & nalia tja· advtrfa formidart.* Nam fi excorde hac peteretis, jam dediflet ille qui dixif·' *fttUt, (f dakittr vokit.*

Deinde dicitis illam primam divifionem regni, quam inter filios fuos fecerat imperator , nunc juxta rerum opportunitatem efle mutatam. Quod E omnino dupliciter falfum eft: uno quiden^modo, quia non eft opportunitas, fed importunius, eo quod fit caufla & origo conturbationis & diflen. lionis, commotionis & depradationis, & omnium malorum quo per fingula dicere longum eft, extra perjuria inhumera, & fidei ac pacis expuitiones: alio vero modo, quia necdum icitis, utrum lit commutata, an per verum regem & dominum maneat inlibata. Illa enim commutatio, quam vos dicitis Juxta rerum opportunitatem faflam, inde cogoofcitur quia non fuerit per Deum, quia mukoium peccatorum origo exiftir. Illud namque quod per voluntatem Dei fit, plerumque caulta eft fic preflut® fic pertecurionis, ficut fafium eft adverfum iauâos apoftolos, & martyres, qui non propter aliud pati funt, nifi propter defcnfionem & confirmationem evangehea vernans ; cauda autem peccatorum & teelerum cite non potuit, ficut vcftra divifio eft, quam dicitis fuifle opportunam. Deinde, quod grandi lupcrcilio dicitis, quia fi reverenter venerimus ad imperatorem, per ipfum cognofccmus omnem rei vciitatem, quare opportune fle utiliter mutata fit divifio , hoc loqui cogit vos magnitudo fuperbiæ, «ftimantes folos vos pofle rerum cognoicerc caulfas. Vere dico vobis, quia non 1'oJum 11ullus, fed & infelix efl, qui non iotelligit quantos & quales (rufius malorum protulit vcftra commutatio, fic de cujus thelauro maligni cordis procctfit, & pro qua re vos laudatores fic defenfores eftis hujus malignitatis.

Deinde fubjungitis, quia nifi (ectindum voluntatem veftram venero, non habeo ecclefias vêtiras confcntanca», fed in tantum contrarias, ut nihil mihi in veftris parochiis agere vel difponere liceat, nec quempiam excommunicare vobis obfifleoribus. Vere verum eft, quod veritas dicit : *Malut bomo dt malo tbcfanro tordit foi pro- ftrt mala.* Qparc mihi contrarii cum ecciefits veftris efle debetis io legatione pacis, ðì unitatis, quod Chrifti donum & mmifleiiumeft*f* An ignoratis angelorum cantu promiflam efle pacem in terra hominibus bonae voluntatis? per apoftolum autem , *fribalationtm & angaftiam t» otr.ntm ani t.,.* vans iéav/vs *optrantu malam t* Hic apparet, quod congruat vobis illud quod icriptura dicit: *Arma & gladii tn via porvtrfi.* Vos conamini obfiftcre pcivcrfitatibus veftris nobis, qui legatione fungimur pacis . Nam quicumque inter vos membra Chrifti funt, non cum poteflis abicinderc a corpore capitis, quod eft Cnriflus. Nam etfi vos detis operam ieparandi a corpore vos ipfos; tamen ficut irmpcr fuit, eft, dc erit, ut unguentum illud (Spiritus videlicet fanâus, qui dcfccndit a capite Chrifti in barbara , que eft apoftoiorum chorus, & de barba in oram vefliincnti, que efl capitium tunica, ecclefia icilicct Chrifti, quod capiti caput, ut inhabitet Chnftus per fidem ia corde eius) in omn-bus ubique fidelibus fervet unitatem fpiritus in vinculo pacis. Hoc idcirco dicimus, ut noveritis non vos pofle dividere cedefiam Gallicanam fie Germanicam ab unitate tunice , quas fubjacet capitio, fublimionbus videlicet membris ecclefia, qui proximiores funt barbe , apoftoli» icilicee, ac per hoc apoftolicis fcdibus : ficut barba non poteft efle nifi in capite. Deinde dicitis, rem ridiculam fubinterentes : *Et* periar *tactrt qaam dtctrt mabumai,fi aattm nantft. ritii,* *eoqfilio noftro* m« *prakmritir, bonorij vtftri ptricilo fnkjactkitu.* Si potius maluiftis, id eft, magis voluiftis tacere, quam dicere; quare non tacuiftis? Confuctudo eft in vobis ut id quod minus eft, vincat quod majus eft 7 Major voluntas ertitit in vobis tacere, minor aurem dicere.* fit tamen minor vicit majorem. Credendum eft omnino, quoniam io diteurdiatum amatoribus viftrix eft cupiditas, vifta continentia. Illud vero quod minari vos cognofcimus periculum gradus, qu's explicare poterit quantum fit abfurdum . quantumque inconveniens & ftuhum ? cum vcftra comminatio non fit propter crimen, homicidium fcilicet, facrilegitim , aut furtum, vel aliquid hujufmodi ; fed nifi ita venerimus , *Utut* ipfi vultis. Cui rei in argumento adiungnis juramentum; non recordamini erabefeentes, quia perjuri pejeratum degradate non poflniit, etiamfi eflem. Denique vos non me icitis efle pejeratum. Dc volis autem nemo qui.dubitet hoc elle. In hac re memor efle dcbueiat loilertia vvft*a quia, quicum-

cumque cloacam commover, quanto amplius com*. movent, unto amphoretn fœtoretn exhalari faoit-

Quod autem dc fequentibus me fratribus & cocpifcopis Gmiliter promittitis agsndum, & additis, *inretroifabiliter:* miranda in hoc prrfutnptio veftra cogoofcitur. Numquid quod in parte agitur , rctradari apud umverfitatem non poterit? Numquid quod apud homines â reâitudine de* viantes agitur, apud meliores, redi videlicet tenaces, rctradari non debet? ane quod in przfenti malitmic judicatur, Dei judicio rctra&andum non erit ? Quod veftrr mmx continent, numquam adhuc ab initio ccclcfi® faflum eft. Nam etiam fi ego fuilTem perjurus : aptandum vobis erat illud evangelicum *: Mqnr tn hmtt Dennt, tins* 1· *eadem damnoltone fis ?*

GR.EGORJUS PAPA IV.

*Servii Servorum Da diltflififimo m Domino fili» Robano pio **ij** venerabili **oil.Ui.***

POntibcii noflri cura nos urget, fandarum omnium Dei ecclefiarum utilitatibus favere, ac fecurdum quod unaquaque m proprio ftatu manlura fit, congruum cis impertiri luffragrum. Ex hoc «.nim lucri potiftimum premium a conditore omnium Deo proculdubio promeremur, fi venerabilia loca opportune ordinata ad meliorem fuerint fine dubio ftatum perduda. Igitur quia poftulaiis a nobis, decernimus noftra apoftolica prxccptione reconcedere & reconftrmare perpetualier vobis veftrifquc fuccсftoribus monafterium Fuld-nlc, quod S. Benifacii vocabulo viget, *fi-* tum m loco, qui vocatur Bochonia juxta ripam Hiimims, quod dicitur Fulda, cum omnibus ccl- ■», curibus, diftridipnibus , feu omnibus rebus inobilibus tibi perlinentibus quas nunc habet, & 1,1 fuiuro, Deo auxiliantc, habebit. Concedimus etiam , aique donamus vobis, canflimc ac dileÛ ilime fili , veftnlque fuccedoribus abbatibus :n perpetuum , pro magno noftro amore nimiaque dileft onc, quam circa vos habemus, fic deinceps habere cupimus , monafterium S. And'ex apoftoli, nuod vocatur Exajulum, fuum Komz juxta cccldiam laiicl® Dei gcmtncis Mari® femper Virg>11,1, qux secatur ad Prœlcpe , cum omnibus tnaniionibus, caminans cello , \ ma. ia fic coquina , cum vineis hoit s civerGsjue p,eneiibus pomorum cum cu te fic puico fit intro'iu per portam majorem ,n \ pubhea fit cum emmbus ad idem monafterium pcrtii.em iius , tim mira, quam extra urΙκιη lius, qua ci jufle ac recte pertinere dignolcuntur. Nullus etiam epitroporum , aichicp.tcojwiuin, patruichaiuni , vel quoquo modo m clero cunllimtii.' icmcre aut proterve, nifi a vobis acucpta licentia. luper principale altare veftri monaftcni m flatum loftemnia cehbrare prxlumat, aut quamlib-i d'd onem ve! audoritatcm tubere in iuem vciVum Fuldcme monafterium, praeter .wft.am apoPmlicam fedem fpecialitcr epiicopus, m cu'us dicrcrn conftoutum efte videtur, ita ut nifi aO abbate monafterii luerit invitatus, nec ibidem mtftaruin lolemnia celebrare pr®lumat Dona vero fic oblationes deomaique fidelium abique ullius pcriei:® contraiicsate , firmitate perpetua ipli monafterio vcftro , fecundum ptædccctlorum vcftiorutn privilegia confirmamus fic corroboramus. Decernimus etiam, ne alicui perfonz magnx vel parvz liceat aliquam vim vel coniroverGrn inferre eidem monafterio in rebus fic familut ejus, neque totum neque partem ipfius mortalium abcui ulla ratione iubdere, vel fub beneficii nomme dare prxlumat , ted omni tempore foil nofti.r fanâr Roman® ecclefix libera fccuraque deleniat Eligendi quoque fibi abbatem, quando of us fuerit fratres inter fe poteftatcm habeant, fecundum regulam S. Bcncdidi, ûnc ul« tlus pctfone cooaradidrone. Ceterum vero bcc deliberantes decernimus, ut congruis temporibus noftra follkitudini cccteGafticc imitemur, quali* ter religio mooaftica regulari habitu dirigatur, concorduque convenienti ecclcGafttco Audio man* opetur, ne forte, quod abiit, fub hujus privilegii obtentu animus grcflufque reditudinis uoftras â norma juftmr aliquando retorqueatur. Concedimus etiam tibi quem bene eruditum & bene eloquentem virum elle novimus, dulciilime fili, praedicare verbum Dei, auâoritate S. Petri apoftolt & noftra ejus indigni vicarii, & ut tam VOS quam fucceiTores veftri ante omnes abbates totius Gallic feu Germania; primatum fedendi in omni loco convcoiuque five judiciali fcntcucia, feu in β omnibus conciliis ac ordinibus noftra apoftolica auâoritate obtineatis. Abb* vero non nili â noftra apoftolica *iede benedicatur, a* qua benedici debet, ncc unquam ab aliquo epifcopo confccra* tioncm expedat, nili a Romano pontifice, nec confecratus ad aliud monafterium in FuldcnG introducatur, vel proponatur monafterium. Ufum quoque dalmatic®, caligarum & landahorum, fecundum quod ab auteceftbribus noftris concef fum eft, vobis concedimus. Ac ne femina unquam illuc ingredi pixfumat, noftra apoftolica auâoritate interdicimus, & ne quis unquam placitum ibi habeat vel m ceteris ejus locis, nec fervos nec colonos ad aliquod fervitium conflringat, mû cui abbas ad uiiliiatcm fuse neceftitaiis afte»fum przbuerit. Igitur generaliter addendum dignum duximus, ut quidquid auâoritate ancecefforuth quorumlibet noftrorum, regum & imperatorum, ipû Fuldcnfi monafterio confiât fuifte cooceftum, Gt fic noftra apoftolica auâoritate per hoc noftram privilegium cohrmatum atque corroboratum, ftatuentes apoftolica cenfura, fub divini judicii obteftationc , ne quis unquam noftrorum poftdcceiTorum pontificum Romanorum, regum, imperatorum, ducum , marchionum, comitum,fic przterea archiepifcoporum , patriarcharum , aut cujushbet dignitatis vel conditionis hominum contra hoc nothum privilegium quidquam audeat attentare . Quicumque ergo hujus noftri privilegii oblervator extiterit, fic pro intuitu cuftodient, fic me in aliquo infringatur a fc, obfervaverit, omni benedidione repleatur, fic peccatorum fuorum abfolutione a retributore omnium bonorum Deo confequi mereatur ut in cclefti fede glorietur. Qui autem, quod abfit hanc noftram przceptionem violare przfumpferit, nifi rciiptfcat , individu® Trinitatis iram incurrat, fie a cœtu omnium fandorum extorris extftat, S. Petri apoftolorum principis maledidionc redundet, CCCXVIII. Patrum iacrofanfto concilio damnetur, atque in extrema dic judicii amaranatha anathemathe perditus, lucis claritudinem nefciat, (ed exteriores tenebras cum diabolo ac confentaneis ejus perpetualiter gemat. Arnen. Datum per manum Bcnedidi notarii ac icriiuarii R. E. idibus Mail in- Abdo Edift.OflV.

· EPISTOLA LUDOV1CI PII *AUGUSTI*

ad Hll dulnum abbatem s. Dlonysll ,

Dc confcnbcnda vita fandi Dionyln epifcopi PariGenGs.

J» *nomine Domini Dei & folv»toris noflri Jefu Chrifti , Ludtruicns divino repropi/ionte dementio impirator Angnfttu, Hildomo venerobib obboti monaflern fonitiflimorum morarum , nc jpeciolinm proteilornm , Dtonyfii pretiofi, fcdornmpte ejttt, oternam m Cbrtfto falitem .*

QCantum muneris atque prxfidii, non modo nubis, ac prxdecefloribus, leu progenitoribus noftns verum ciiam totius iropcsii noftii po*

populis, Domini provide ima, per hcRtiffimum Dionysium fepenumero, immo continue, in magnu gratiarum ubertatibus contulerit, cun&a per tranuâa tempora Galli» nationes lenierunt, qu* ejus infigni spodolatn fidei rudimenta iumpierunt. Pratdeceflores autem noftn gloriam hujus eximii teftis & amid Dei non inanirer coluerunt: qu dum ejus iteras exuvias in terris,ob amorem & honorem Domini uoftri Jefu Chrifti, opibus quibus pqterant honoraverunt, per ejus preces digtiiifimas honoris privilegio potiri & in terrenis & exicftibus meruerunt. Ut videlicet unus ex prifcis Francorum regibus Dagobertus, qui eumdem pretioGlGmum Chrifti martyrem veneratus non mediocriter fuerat, A immortali eft vita fubhmatos, A per ejus adjutorium, ficut divina ac cxlcftis oftcnfio perhibet, a pernis eft liberatus, inque vita perenni dcfidcrabiliter conilituius. Progenitores quoque noflri mellifluum nomen domini Dionyfii (fic enim verbis ac fcripus fuis eum appellare confueverc) non incongrue pia dilcâione & dile&jftima pietate amplexi funt. Quia proavus nofter Carolus, princeps Francorum inclytus, per orationes ipfius excelkntiftimi msrtyris indeptum fe fuifle gratulatus eft apicem principatus, eidemque, decurio mon ditatis tempore, quod carius potuit habere depofitum, coipus icilicet proprium, io magni rlie judicii fulcitandum, & animam Dorniuo prxfcntaodam, fideliter commendavit, ac pro hoc maxime devotioDem atque fiduciam cordis fui erga peculiarem patronum potenter oftendit I Sand* n hilo minus recordationis avus nofter Pippinus, propter altare, quod aott fepulcrutn fiepe fati fitpiufquc dicendi domini Dionyfii, per divinam & memorabilem revelationem, juflu ipfiusfanâiflimi martyris, in honorem Dei fie apofto'orum Petri & Piuli, qui prefentes oflendebantur, a brato & angelico viro Srephano lurnmo pontifue dedicatum eft, intra facra miftarum follemnia, una cum duobus fil is, Carolomanno videlicet ,& d:vx mctnorix domino ac genit.re noftro Carolo, jure prxnominato Ma^no, ab eodem apoftolico papa in regrm Francorum unftus, fuperni muneri* beDtdidtonem percepit. Quique cum quanta *ie* humilitate ante limina bablicx fanfiorum martyrum. defunilo ipfius vitx curricu'o, fepelin prxceperit, titulus tuam ipfiu* conditorii innptcfcir. Sed & nos multis ac frequentibus largitionibus beneficia ejus fumus experti. praciput rarnen in humanx varietatis eventu, quo Dei, ut Temper fatendus eft, rufto judicio in virga eruditionis fuz vilitati, ði baculo fpeciofx mitericordix ejus ante prxtctpptum akare, per merita & folatium domini ac pnftimi patris noflri Dicnytn, virtute divina credi & reftituti fumus, cmgulumque mi-

K*i.Mar(. 3ι<· litare judicio atque audoritate cpucopali * refumpfimus, & ufque ad ptxfcns ipfius *grtiiofo* adjutorio fuftentamur. Idcirco, venerabilis cuftos ac cultor ipfius proviforis & adjutoris noftri domini Dionyfit, montre te volumus, ut quidquid deß cjus notitia cx Grccorum hiftoriis per interpretationem üunptum, vel quod ex libris «b eo patrio fertnone confcrrptii A auâoriiatis noftrx jufGone ac tuo iâgaci Audio intcrpretumquc (udorc in noftram linguam explicatis, huic negotio inferi fuei11 congruum, quodque etiam Latinis codicibus jam inde habes inventum, adjunâis eis qux in libello ejus paflTiooisconttnentur, nec non illis qu* io tomis vel chartis vetuftiflimis armarii Parifiacz ecdefic, (acre videlicet icdis fu*, prolatis inveneras, 2c obtutibus noftr» fcrenitatis ofleoderas, fecundum quod rerum, cauffarum etiam, & temporum convenientiam noveris, in corpus unum redigas, atque uniformem textum exinde componas; quatenus devotis compeodioGua valeat innotefei, & faftidiofis mioufve capacibus vcl ftudiofis leâiocis pollit tedium (ublevari, pariter. que omnibus cdificationis utilitas provideri. His ita contextis, volumus ut revelationem oftemiam beato nap* Stephano in ecclelia ejufdem fanâiiTimi Dionyfii, ficut ab eo diâata eft, & gcfta qu* eidem fubnexa funt, una cum hymnis quos de gkriofiffimo martyre atque pontifice habes, & officium nodumale fubjungas. Sed & differenter, ac cum integritate fua, quat* cumque ex eo reperta funt, in altero volumine colligas, nobilque diftinâe A corrcâ* coriLupta quantocius dirigas, aut prefentes, quonum maximum valdeque dulciflimum pignus defiderabilis prxfennx illius domini & folatiatoiis no(Vi, ubicumque fimus habere nos credimus, fi Ceum eo vel de eo, aut ab eo didis, oratione, collatione, ledtone colloquimur. Vale in Chufto, vir Dei, in facris orationibus jugiter memor noflri.

Nuta Jac. Sir mon dl S. J.

«) p,an.it,i fn|«t H Idnioi «bb»<ii fanAi Dionyfi, arcopagiticl,. Hnju» «ffl.ila mai.dato H lauini» Arroptgilica fua Gripfi, , ptiiuufqut omnium Dion y 6um cplfropun Panfianlaa tuoUiai cum Dionylio Araopa-ha vpiKo-o A i baaicnfi um effe docuit, cam ab emu but antea dlffInru»fcniur : adeo ut in antiqui» nunc ctton omnium t<d<l>»rutn Galba matiyrologu» aiiu» di»4 natal' Dionyfii Ai hcnei.fi. alFgnttur quinio No ml OÜobrt, ahai na ali Dionyfii Pabfler.C, fipuno *tlui* ajufJtm menfia : atque hoc ipfum unlufque naialii difcnmee oblerc «natu in eartyrolngU» fuo Ufuarlu», qui pacillo ante H'Humum, Cacolo Ma/no regnante ‹ io lpta Parifiomm urbe fetibebat 'B Mouaflerio fanâi Gcrmtol. abi St vaiuDfla cjui onnria, qua ref fij»m faciant, aa«tnplar|» fervantur. Gallorum entem de Dionyfio fuo ientent'aui Igaoraf* f» vel bffimulaffe Ufuardum quii credar ‹ Joanaei denique Fi ugena Scotua I <tufdetn avi fciipmr, ia ppiftola nd Cardura Calvum › quam Latina Gxcorutr Dronybi ope'um veifiuol fua pecfixit, ad hanc Hilffuini de uai.o Divnyfio novam taaa feaienttam alluden», non eierum, fed moderni, hoc eft fu· temporia hominum afferimnen· fu life ait. Tam a»nha porro · & tam aperta funi, qu» O-oayfium Parifianfem ab Athanicnfi diftlnguaat, ut mirum fit rep«rlrl aliquot qui in laata luce nihil videant. Reclamant tamen, b at duo· Diuayfie» ia ueum redlgaat vehemente* conteniuot. ncc contre rem difcuu, aut ia qunitionem vocari patiuntur : quafi Parlfienfium perum interfit providero, ut quem apoAolo fuo gratiam debent, eam alieno ne tribuant aut la erclefiaro hvia fit in,aria, cum dnoa fanâli*te praftantci *tplicopuf* habeat, aliarum detrahere.

Ha» vero quadam relut! praludia funt V

. , fi cum n» compare», qua Idem eruditiCmue acati» ao- ,,yil, rcnptor Slr«n<Midu» ia culHtbaK» libello dt dtiobut Dio- , g, polt ,u- -fie im> utrauMjut ia partta» MgaU aaimoiuai eoaitaovaibai dtptaliaaita·

ANNO CHRIST!

LUDOVICI PII IMPERATORIS

CAPITULARE III.

ANNO CHRIST)

De *iis* qu* Aquifgrani privato in placito fub finem anni DCCCXXVIII. confiituit, quando & Concilia epikoporum qu'tuor in locis Geri juffit, & miffos dominicos per univcrlum regnum delegavit.

INDEX f 1 TUM.

I· Capitula propter interrogationem miflTorum con-A ilituta, A fub triSus Jifltnflionibus ordinata.

anno CHKISII

I. *De co ^ai fine conlenfu cpifcopi presbyterum de eccle-fia ej.-cerit vet co/fituerit.*
II. *De cctlefin inter h-itdei divifil.*
III. *De defiruftionc tcclefixrum.*
IV. *Ne de manjo ecclefia data contra fancita fervitium exrgatnr.*
V. *De nonii ac dccimu quai qu'dam da-c neg 'gw.l.*
VI. *De eo qm decimano dare neglexerit ec.le/ia, cujuj f,'c debet, xltcriquc ccclefix eam dederit*
VII. *Dc decimis a populo dandi/.*
VIII. *De ve/titura xxx. anno, urn five dc rebut ficlc-fie que per Vigmta annot pofejfx funt.*
IX. *Debit qui e. defixi refiaurarc nrgligunt dc reLu quai in beneficium fiaient.*
X. *De bu qui agni dominicain cx.'clcre mghgun nouai ex tit perfolvont.*

B

VII. Item alia capitula.

I. *De eo qui beneficium deftrtum fe ent.*
II. *Di mal'i fcabinu C)iiiendis.*
III. *Dt mehoribm (5 veracioribus el'fendit.*
IV. *De f.abinis qui pioptfr muncra <7 amicitiam inju-fia indicant.*
V. *Dc legitimis (y tationabil'lm commutationibus e,-clefiamm Dei.*
VI. *De eo qui prcbatui fuent tcflcs in perjuiium Icien-ter duxijfe.*
VII. *Dr di/cordibus fiominibus.*
VIII. (/; xaiwaaoi *bono> nullu, -efinat*
IX. *De mail) qux a fijeahms fiunt.*
X *De it'.ret·) mans smuimedn prchibcnd'i.*
XI. *Ut ponte' path.t, qui defirudi fuerint, iterum ex-*
XII *Di examine aqua frigida.*
XIII. *De irvcfi.-ne comitu (2 pagenfium debefiiis expc· uitioif, ut ex co die fuper mi. dies fit bannai ret,* C
XIV. *De audtmtia reg's t? ut ccmites & mift domi-nici max mam cutam bab ant pauperum*
XV. *De injirinda a vuariu, vcl mis mifis ' romt-fum, cx.geoda.*

VIII. (apmila qua pro lege habenda funt.

1. *De bonore ec.apamm, de bomicidm in ecclefin ve! m eaiam at,us commits.*
II *Dr 10 qui p,rpte, .apiditatem -erum quemeumque prep.'.quo, am jaoium mte, fe, cut*
III. *De cujuihbft picpria uxc,· dimiffa. vel tine culpa tuterleda.*
IV. *Dr .0 qui >ei aliena, camlet bomim vendiderit.*
V *De piacitu a hb.-m Bominilus ob cria-dti*
VI *De uberis bcm niiui ad tefiimcnium reep-rndn.*
XII· *U' inqwiaiu' de 1:1 qui in cxe-,italcm ire pefunt e»p, vel qui fi.'e.ttatcm necdumprcni c'unt r·.* U
VIII Or *fa,du COt,Cent·,.*
IX. Capitula id ger-e'jl * riacita tefervata.
X. Alia capitu'.. a.l ir.ftrufli. netii milluruni.

I.

gaaiittr conventui epifcoparum fieri debeat.

ANNO c

Anno fexto decimo &c. Exist in Baluz. to. 1 pig. *6si (*)*

I 1.

Hac capitula ab epifcopii in eifàem concilia traflanda funt.

Extant Balutzii tom. 1. pig.

nr

EPISTOLA QUÆ GENERALITER.

nomine Domini Dei &c. Extat Baluzzii 1.1. P*E· 657·

IV.

Hac funt capitula at inflruflionem mitforum.

Dicendum eft ficc. Extat Baluzzii to. s.pag. 656.

V.

Hac funt capitula qua vobtmui ut diligenter inquirant.

Pnmo dc epifcopis, &c. Extat Baluzzii ibid.

VI

Mae funt eapiiula, qua propter mterro^atsototno a· iiquorunt atit]arum co^fidxrata tj ferspta vd ordi-nata funt, five de tccleliafitcis cauffii, At>r *de ce-teris qua ad corredtontm majorum bomttmm, tf qua ad publicum banorem pertinent : qua fob trt-but Jiflinfitonibut ordinata funt.*

I.

Dc his qui &c. Extat Baluzzii to. j. pag. 60J.

VII.

Item alto capitula.

p.;O.g.<< 5. vni

Ha, funt capitula qua pro lrge babenda funt

Ibid pag *66ç*

CONCILIUM MANTUANUM II.

Gregorio II', pontifice celebratum, pro ,leflr.land;, fur:ô is hti^iojii inter Aquilejenfem (J Gradenfem patnanbaj

F· S.pft

IN Mantuano concilio an. Sz~. habno prarien-tibus S. Ik. E. legatis quatlbo diu agitata de jure in epilcopatns lllriz inter Aqinlcjenfîm N GcaJci'lcm pati urebas. pio Aquilcicniibu» defini-ta c(l. Sed Giadenfibus judicio lynodi Hare re-culanubus, iterum in Mantuana altera fynodo, ead<m quatfbo ad examen tttuc.ua tu t, ðî A ;ui-lejentibus iteimn allcrta. R.etn tuum k bobfcuris verbis mdic.it diploma Ludovici II. Auuulh vulga-tum in novis addi(iontbuv ad Vphe 1111>in tom. V. col. 40· m A'jU'lcjcntibus. PulhjuJin cinm impe-ratur narravit, qusellic nem lilain Jeciiam tutfTc *tn fsunru, concilils;* oein illotum conciliorum qux-dam dein naturus, Mantuanum tub Eugenio com-memoiat, *tn quo*, ait, *contrôlerfia Aqutlejtnfis iff Gradenfii eccicfiarum, fententm tpij.oporum, pent-'«< e)i joluta;* turn fubdil. *Üttncepj quoque tempo-r.bur papa Gregorn, interpellante etiam iterum centra Gradtniem epifeopum fuprad:£lo Majjentio f^orojuhen-fi pontifice, cadem efi quaflio retrafiiata, iff torum judicto ad finem ufque pcrdufJa.* Quid eft illud eo-*rum jud··<*, nifi rorum epiicoporum in Mantua-na fvnodo ichdernum? Nifi forte quilpiam con-tenue t, id qmdem n fynodo epiicoporum, fed ahb. ,uam Mantuz colleAa, dticuflum luiiTc. Is emm -pur me, ut ira fentiat, licet, dummodo concilium quodda r. agnofcat. Sj'

(Vin nJ * r pit.M finituî.iruu. 'u. in ri.x Conciho conimtmorimur .n nuti huit fubicâa d.ligenttr Canantur in t l .one Go.ul.'runi Veneta? SeJ <um in Append- e huiu» cd-tiom» dan<U fut not* Stephan- Balan-i qu. extant C|I ..'41 f-m 1. peg. lit* b ex e> illn accepero Venetu» Editor, ideo Lcilorei ad rum locum remitro. *Manfi.* ; H till' u -'C U onri cnie, eJ.tum v.deh ec in iyiw-Ju ac flk-to general· ap«d VEormartam poft habitai ..., i, d », u e >a> a not.< b m-ondui. H ncmirui .n lb. de J vortn' l.itharn & Tetberyt n retponf. ad m-,7, ", X' .-3l· l .0- -. s·n,n l J' u. caput icrt.em titul. 'lit. feq. &c. fanci--uo I- .c d CuL-cntu up-d 'k oin'Jt am.

AD EPISCOPOS ' QUATUOR PROVINCIARUM,

Rhcmenfu, Scnonix, Turonicar, & Rorhomagenfis , apud Parifios celebratum Viit-Idus luoiaa , b anno Chrifti pccccxxtx- Gregorii IV. pap-'c ti. Ludovici ejuidem imperatoris XVI.

(a) **EPISTOLA GENER.AL1S, QUAM LoDoricut Piui** Imffuatok ex Vr acIto Aqoifgraitenfi nnfit de conciliis epifcopoinm in quatuor imperii partibus congregandis

Jr. nom.ne Dei ***tf*** *falvatoru noflri Jtfu Cbrifti. & Hlotouui itVina ordinante providentia imperatorii Aupufti , omnibus fidctibni fan-*1a Dei ectiefio* **t'** *nofiru*

Ecordari vos credimus, qualiter hoc anno concilio ia cerdotum fit aliorum fidelium noftrorum generale jejunium per totum regnun* noftrum celebrare juttimus . Deumque tota devotione dcpolcere, ut nobis propitiari, & in quibus illum maxime offenderimus nobis manifeftare , & ad correctionem noftram neceffariam tranquillum tempus nobis tribuere dignaretur. Volueramus Gquidcm tempore congruo placitum noftrum generale habere ; & in eo de communi corrcâione agere · & ita Deo miicrante fieret, nifi commotio mimicorum , ficut noftis, przpedittet I Sed quia tunc fieri non fiutuit juxta voluntatem noftram , vifum nobis *uil* prziens placitum cum aliquibus cx fidchbus noftris habere , & in eo dc his, quz propter prrdiâum impedimentum remanferunt , qualiter ad cfléâum pervenirent, Domino adjuvante confide, rare Qjiaprcpter nefle volamus follertiam veftram , quod m ifto przfent, lacito cuffl fidelibus noftris confideravimus , ut primo omnium archiepifcopi cum fuis ftiffraganeis , in locis con- A gruis tempore opportuno convenirent, & ibi tam de fua , quam de omnium noftrum correftionc 4 emendatione , fecundum divinam auftotitatem quaerendo invenirent, & nobis atque fidelibus noftris fecundum minifterium fibi committum annuntiarent. Quis enim pon fient iat Deum noftris praviflimis aftibus elfe offenfum, & ad iracundiam provocatum, cum videat tot ar.nis multifariis flagellis iram illius io regno nobis ab eo committo delrvire ? videlicet in fame continua, >n mortalitate animalium, in peftilentia hominum, in fterilitate pene omnium frugum , & , ut ita dixerim, diverfiflimis morborum cladibus , atque ingentibus penuriis oopulum iftius regni milerabiliter «oratum & affliâum , atque omni abundantia rerum quodammodo exinanitum . Nec illud etiam dubitamus ex jufta vindiâa illius evenire , quoa fzpe fcandala per tyrannos in hoc regno exurgunt, qui pacem populi Chnftiani, !< unitatem imperii , fua pravitate nituntur (cindere I Nam & illud nihilo minus peccatis noftris deputandum eft, quod inimici Chrifti nominis prztterito anno m hoc regnum ingreffi, deftardationes, incendia ecclefiarum , & captivationes Chriftianorum, & interfeftiones (ervorum Dei, audenter & impune, immo crudeliter , fecerunt. Agitur fiquidcm jufto judicio Dei , ut qui in eundis *delinquimus*, interius fimul & exterius flagellemur. Beneficiis quippe Dei evidenter cxiflimiis ingrati, quoniam his nun ad voluntatem Dei, fed ad libitum noftrum carnalem, uti *invenimur: & idcirco* merito creatuiz Dei nobis divinitus concede pto Deo contra nos ingratos pugnant, juxta illud : *Fanabit pro eo artu terrarum contra m fenfotos.* Verum . quia tot modis vexamur atque per

(,) Concil.uni illud contulit Mji-Iq.» tur Cod V»! ›*1/ e» <JO Jinut umniri.

ANNO CHRISTI I(ai. aS.

, fx-rrmimtir (ad earn a quo percutimur toto cor- A de dignum neceffariumqc cil ut revertamur, quatends illud propheticum io nobis impleatur, Suo dicitur. *Sola vexatio intellcflxm debil andUui*- ed quia pius fic clemens Dominus fie ipfum fis- gellum moderatur, ut non ad interitum, fed po* tius ad correâionem ncftram inferre videatur, debemus in conipeâu ejus veraciter humiliari, fit faciem illius in confeibone przvenire, ejufque pietatem pronis mentibus exorare, ut qui fecit nos juftiftima difpcnfatione flagella fentire, faciat nobis peccata noftra, pro quibus jufte ab eo flagellamur, cognofcere, fic m quibus maxime illum offendimus, & iram illius provocavimus, manifeftius intelligere : ut poli, eo miferaute, prava deferendo fic corrigendo, bona etiam fe- B dando, fic tota cum devotione exequendo, valeamus per fpiritum humilitatis, fic animam contritam, facriflcium Deo debitum offerre, iramque illius indignatidnis evadere, fic per dignam congruamque correâionem, fic bonorum operum exhibitionem, gratiam ejus propitiationis, licet indigni, promereri. At quia nos magis in hoc peccaffe cognofcimus, qui forma falutis omnibus effe debuimus, fic omnium curam gerere, fic per auftoritatem imperialem pravorum aâa, (a) ne tantum adolefcerent, corrigere, cupimus Domino nob s propitio, in confpeâu pietatis illius, per digram fatisfaâionem veniam adipifei, fic per faluberrircam corredionem, vel per bonum (ludium, quod noftra defidia fic ignorantia lvSenusC neglcflum eft, confultu fidelium tempore opportuno, quantum in nobis eft, ftudiofiffime emend* c, fienoftram in hoc voluntatem omnibus mairïcllim facere. Quapropter ftatuimus atque decrevimus, cum confultu facerdotum, ceterorumque fidelium noftrotum, hujus rei gratia, obplacandum fcil cet contra nos nobifque (ubjeflos Domini furorem, conventus eorumdem epifeoperum in quatuor imperii noftri locis congruentiflime fieri. Primo fciücet in Moguntiaccnfi uibe. ubi conveniant meiropohtani Autgarius, Hadabaldus, Hcihi, Bernumus, cum fuffragancis luis. Secundo quoque in Panfiorum urbe, ubi futurus antifles Scnonicus, fic Ebbo, Rapnoardus, fic Landranus metropolitan) cum fuffraganeis fuis con D vernant. Tertio vero apud Lugdunum, ubi Agobardus, Bernardus, Andreas, Benediftus, Agericus, cum fuffraganeis fu s fimiliter conveniant. Quarto etiam apud Tolofam urbem, quo fitnul convemant N^tho, Bartholomeus, Adak-lmus, Agiulfus, cum fuffraganeis fuis. In qu'ous conventibus traflare, qurrere, fit cum Dei adjutorio invenire debent de cauffis ad religionem Chriftianam fic eorum curam pertinentibus, quid a principibus fic reliquo populo, vel ita ut divina audoritas docet aut ai ter teneatur, vel quid inde ex parte vel ex toto dimiffum fir ut non teneatur. Deinde quid m ipforum, qui paftores populi contbtuti lunt, moribus, converlatione, fic adibus inveniri poffit, quod divins regule at-E que audontati non concordet : fimulque inveniant quz occafiooes in utroque ordine id effecerint, ut a redo tramite deviatum Ct. Et quidquid de hrs cauffis inventum fuerit, tam follcrti cura cuftodiatur, ut nullatenus ad aliorum notitiam pervenire permittant ante tempus conftitutum. Et ideo unus notarius inter omnes eligatur, qui quod ipfi invenerint deferibat, fic ipfe (f) fub juramento ea qua inventa fic digefta fuerint diligenter fldeliterque confervet.

(«) m tantum acciefcartnt I (À) Cub iaraaaaato coaflriAiu.

ANNO CHRISTI *»»

CONCILII PAR.ISIENSIS VI.

Libel L

INDEX CAPITUM LIBRI I.

PRÆFATIO
SYNODI APUD PARISIORUM
URBEM JUSSU GLORIOSISSIMORUM
Impeb.ator.om Hlodovici

Jiliique ejus Hlatarii babila .

Sicut humanz infirmitati in profptri* non convenit erigi , ita nec in adverfis dejici . Cum igitur profpera mundi fibi fucceduot , memini debet bumaiuB conditionis, fovesmque pertimeicere elationis : ne fcilicet intumefeendo in barathrum incidat damnationi*, perpendens illud apofioli ita dicentis : *Qui fe putat ftare, videat ne codai,* Quando autem merito pondere malorum fuorum premitur , frangi non debet , fed potius remota (alutis fus defperatione illud Davidtcum decantare : *De profundit clamavi ad te , Domine , Dentiae exaudi vacent tueant.* Unde prophetico atque apoftolico oraculo hinc inde animus armari jubetur Chriftianus , ut neque ad dexteram neque ad (iniilram ei declinare fas fit · In tribulatione ergo , multifariifque adverfitatibus & calamitatibus mundi, non diilimulantc', fed humiliter veraciterque funt expetenda fuflragia divina . Legimus quippe Ninivitis divina ultione dignis humiliter in tribulatione ad Deum clamantibus divinitus fubventum . Nam & Achab dt Manaffex, reges idololatrae, poenitentias fatùfxâione divins obviavere ultioni. Meretrix porro ilia evanAgelica , Maria nomine , profufione lacrymarum *carere* meruit enormitate multorum pcccaminum. His fit his fimilibus falultleris documenti* datur intelligi , quod Deus bona eunda jubens , malaque omnia vetans , fnpiffime humanat fragilitatis peccati* oflèufus , & ad iracundiam provocatu* , per pceniteotua tamen dignam fatisfadionem , ab humani* erratibus fuse feveritatis debitam fuipeodent vindiâam : adeo ut quem moles peccaminum provocaverit ad ultionem , aâuum pravorum corredio Bcxerir ad milericordi(limam pro. pii ationem. Oportet ergo, Immo necefle eft, ut quia humanas fragilitati tot tantaque 1'alutis fu« recuperanda prorogantur exempla , flagella pro peccati* fui* divinitus fibi iliau «equinamiter ferat, caveatque ne in his , aut ad murmurationem, aut ad deiperatiuocm proruat :' fed devote frequenterque in tribulationibus, quas merito fuss {iravitatis patitur, cssleflcm opem fibi humiliter iibveoire flagitet. Quod autem Deu* nolit mortem peccatoris , fed potius ut convertatur & vi. vat, prophetici* fati* abundeque inftruimur oraculis . Cum igitur hate ita fideliter (c habeant , & liquido pateat ecclefiam , quam Chrifti** , qui eam fuo proprio *(anguine* redemit, finfqueorthodoxis famulis Hludovico & Hlothario , gloriofis Auguftis , regeodatn tuendamque committere occulta fua difpenfationc voluit , diverforum morborum generibus affici , multifariis cladibus conteri, divinum contra fe mucronem interius exreriuique meriti* exigentibus graffari, plagafque , quas Dominus fui* jutfis obedire nolentibus , fed potius ad mala quas vetuit libentibus interminatus eft , inceflanter experiri ; iidem Deo pleni principes c*lim* infpirati , confulto ad Deum congruam dignamque eonverfionem judicaverunt efle faciendam , juxta illud regis Ninivit* quod legitur : *Canvertutur vir a via fua mala , Ò ab iniquitate qua efi in manibnt eurum: quit fcitficenvertaturt & tgaefcal Dea/ , & revertatur a furere ira fuut & m- partbimut?* Per Joel quoque prophetam Domina* ait: *Cauvertimini ad mt in teta^** ' carde veftra, ia jejunia Ùfletu Üplanfht, tffctadtle corda wfIra , &* nea *veftimeuta veftra.* Item per Ifaiam : *Quante Dominam , dum inveniri pateft , Dinvocate eum, dum prope eft . Derelinquat imptu/ viam [nam, & vir iniqua/ cegitatiom/ Jua/, /7 revertatur ad Dominum , (J mijerebitur eju/ , fy ad Deum mflrum, quoniam multa/ eft ad tgnofcendum.* Item per Jeremiam: *Dat» Domina Dea veftra Oo view, antequam candembrefcat , & antequam effindant pedet veftri ad mantet caliginofa/.* Et Dominus in evangelio : *Ambulate* , iuquit , *dum lucem babetit, ne tenebra vat comprehendant .* Irem : Fi *gilate, quia nefeiti» diem neque boram.* Et apoftolus : *Ecce* , inquit , *nunc tempui acceptabile , ecce* mmc *diet faluttt ;* quatenus hrc & hujufcemodi innumera falubria documenta feflando , mores fcilicet & aâus corrigendo , dignamque pro tot fcelerum admiflis paniteotiam agendo , Deum , quem peccando cooftat efle iratum , fibi (uoque populo mererentur facere placatum . Verum totius cccicfis fibi commiffx generalitati confulerc cupientes, tanteque ncceflitati* negotium jufta: diicretioni* trutina praeponderantes, idque fui officii non efle humiliter dijudicante*, confultu facerdotum & optimatum , cctcrorumque fidelium fuorum , idem negotium fuper plaeando furore Dei his digne cenfuerunt efle committendum , per quos homines de infidelitatis tenebris liberantur, & in lucem fidei transferuntur, & de filii* irsc filii adoptionis eflîciuutur . Per quos etjam homines de his qus* poll baptifma committunt , pœnitentMB fatitfaâione peralta , Deo rc-

.conciliati merentur. Ad quorum imperium, fe- eundum fanHx legis decretum, qui leprxtmmun- d"'1 foidebaiu, emaculabamur, ceteraque eomm judicio in legalibus inftuutis prorogabamur. Quibus & in evangelio a Domino tanta confertur poteftas, ut qux ftatucrint in terra, ftatuta fint & in cxlo, dc qux folvcnnt in terra, fuluia fint dc ia exhs, & quorum remiferiot peccata, remittantur cis. Hos quippe confiât vicarios efle apo- Holorum, & lnminaria mundi. Per bos igitur, eorumque dodrinam, tales tantique piiftimi principes, fibi fuifque fideliter crediderunt mifericordiam propitiati pofle divinam. Nec immerito, quippe qui agnoverant Dominum prcccpifle per Aggxum prophetam, ut facerdotes de lege Domini interrogarentur. Ait namque. *Interroga fa eerdotet legem.* Qtiod beatus Hieronymus ita exponit: Simul, inquit, confidera faccrdotum officii efle, de lege interrogatos rcfpondere. Si facerdos eft, fciat legem Domini, fi ignoiat legem, ipfe fe arguit non efle Do:nini facerdotem. Sacerdotis enim eft fcire legem, dc ad interrogaiioncm relpondcre de lege. Quod quidem & in Fkuteionomio legimus, ut ficubi in urbibus Ifiael quxftio fuerit nata inter fanguinem & fangiiincm, i'jdicium dc judicium, lepram & non lepram, contradiâionem dc non contradiftioncxn, eant ad facerdotes atque Levitas, dc ad pontificem qui io diebus illis fuerit conftitutus, dc qux-dot ab eo legem Domini, quibus refpondentibus faciant quod jubetur. His igitur legalibus dc propheticis inftitutis inilrudi, non ab rc duxerunt, fuper fuis populique fibi fubjefti erratibus facerdotes legem Domini fcientes confulcndos. Quapropter (latuerunt in quatuor congruentiflimis imperii fui Jocis conventus epifeoporum uno codemque tempore fieri debere. In quibus conventibus, Dorn·no mfpirante, diligenter (luderent quxrcre &. inveftigare de cauflis ad religionem Chnftianam, eorumque curam pertinentibus, quid a principibus dc rchquo populo, vel ita ut divina auâuritas docet aut aliter teneretur, vel quid inde cx pane aut rx toto dimiflum fit ut non tenejetur. Deinde qu»d in iplorum, qu· pallores ropelt conftiluti iunt, converfationc dc adibus inveniri poflet, quod divmx regule atque audoritati non concoidaret: fimulque invenirent, qur pccafiones in utroque ordine idcflecerint, ut a redo tramite dcviaftent. Et quidquid de his cauftis inventutn fuiflet, corredionis gratia, juxta mmiflerium fibi injundum, patenter denuntiarent; attendentes illud quod per Malachiam prophetam Dominus ait: *Labia fa'erdotn cxftodiuntJcienltam, & legem requirunt en ore ejnt, qnia angelut Domi~ m enerettuum efi.* Qtiod beatus Hieronymus ita exponit: Angelus autem, inqint, id eft nuntius, faccrdos Dei vcriflime dicitur, quia Dei dc hommtnn fequefter eft, ejufquc ad populos nuntiat '-ohiniatem. Eorumdcm itaque glorioforum dcorthodoxorum principum julliombus obedientes, immo non folum noftrx led etiam ejus totrufque populi fibi commifii lalut:, juxta minifterium nobis collatum, conlulere cupientes, anno incarnationis Domini DCCCXX1X. imperantibus eifdem prxcellentiifimis ac gioriofiflimis Deoqne dik'd $ Augnftis, Hiudovico videlicet, filioque ejus Hlothario, fub die viii. Iduum Juniarum, nos indigni epifcopi. ex dimcefi fcilicet Durocortorum, nec non de diœcefi Scnomca dl Turonica, atqne Rotlicinagica, apud Parifiotum urbem ,convenimus, & qualiter de paullo Superius prrmiffi» cauffis juxta admonitionem eorumdem ptincipom egerimus vel tra&averimus, atque ftatuctimus, in fubirqueutibus 'breviter capitulatim annotare curavimus; non aufu temerario fandorum panum terminos tranfgrcdienlcs, fed potius his diligenter jerpcnfis atque perfpcdis, per eos noftram ceterorumque fidelium vitam corrigere, fit in melina informare cupientes. Eadem porro capitula nequaquam prolixa aut faperflua (*a*) judicanda funt, quoniam ne ex noflro corde fida efle viderentur, divinorum eloquiorum oraculis, dc fandorum patrum didis ea muniri non ab re judicavimus.

CAPUT I.

CiuffjB ad religionem Chriftianam pertinente» funi, credere io Patrem & Filium & Spiritum fandum, Domino in evangelio Joannis dicente: Hec *efi autem vtta aterna, ut cog»tfcani te* «aasv C vrrafl· *Deam*, Ô* y«cw *mififit Jefum Cbrifinm*, Item difcipulis ait: *Enutet i» mundam tmiver/am Mtn' predicate evangelium amni creatura: fui crediderit fJ baptizatut fuerit, Jalvui eut.* Et in evangelio Matthsi; *Data eji mibi,* inquit, *mmti/ patefau i» ce/a* d* i" *terra. Ite trgo, decete mati gentei, baptizanto tot in nomine Patrii,* dT *Filii, (f Spirt tm fanfli, docentei eat fervare amnia quacumque mandavi vobn.* Paulus, *fine fide* enim, inquit, *tm-pc^/e e/i placere Dea.* 1'emque: *Cradera «w» apertet accedentem ad Dentit, qnia efi, & infuirent.bue fe reuenneratar fit.* Extant & alie hujus rei innumera documenta, quibus perdocetur qualiter fides Chrifti primum expetenda fit.' deinde ope ra fidei exercenda, quoniam fides nifi opera habeat, mortua eft in femetipfa, apofloto Jacobo teftantc: *Sicut emm*, inquit, *nrpei fine /piritu mortuum efi, ita & fidet fine apctibai marina efi.* L'cct iraque, ita ut audoritas *divina docet*, eadem percipiatur fides, a plerifque tamen, quia opitibus non adimpletur, eidem auftoritati divinx, mimo apoftolicis documentis fuperbiendo reninuir: quorum exempla in promptu fatis abund«qu<* habemur. Quorumdam etiam perverfiflime conieiudines, propnxquc voluntates, (4) multitroda adinventione contumaciter, quod valde periculotum eft, cffic uni ut opcia fidei magna cx pane ncghgantur. Qui dum legis divinat tranfgreftores cxiftunt, ealdem conluetudines fibi legem laciunt, & fecundum eas *fe vivere* abfque lui ddcriinine & polle fit debere contendunt, fua quxrcntcs, non qux Jdu Chrifti. Quod quantum divin® audontaii contrarium fit, aut non advertunt, aut certe animadvertere detreftant: quantum etiam (c) ob hoc religio Chnftiana in eis periclitetur, facile qui (</) lapit advertit. Quapropter unulquilque fidelis, fi lalvus efle vult, o> portet ut remotis perverfis confue»udinibus. que periculum animarum generant. fidem Chrifti, quam percepit, bonis operibus exornare non negfigat. Confiat ergo quod fundamentum Chriftianx religionis fides fit cathohca, hoc eft credere in Patrem & Filium & Spiritum fandum, unum Deum & verum Deum, trinum in peifoms, & unum in lubllantia. Credere etiam quod lola perfona Filii pro ialutc noftra carnem aftumpierit, in qua & pafT-s eft, A refurrexit, & in cxlos aieendit, cum qna etiam ad judicium venturus eft. Et credere quod per Spiritum fandum remiffio

(*a*) Kjrufa (uni. Uii-co rira p:;l ‹ >·.ιω '.uni eft, ^U'>n.»m ne cv roftro cplJï Gft, £.t j (.inii.i.j, (; j!· i c.. _d) qu< Gnum I.p.t

anno Christi a »- pOblIO*.* fio peeeatoram in baptifmate conferatur, fit quod A fidelibus in ctcleGa Chrifti, ejufdem fandi Spiratuj dooo per minillcrium facerdotale, & per penitentiam*, remiffio peccatorum indubitanter attributatur. Et quod generalis omnium in vera carne io adventu Chrifti refurreâio futura fit . Et quod noffe unumquemque fidelem oporteat, quia hate fides vera & fruâaofa efte non poteft, nifi bonis operibus exornetur, id eft 6de , fpe , caritate, humilitate, caftitare, continentia , fobrutare, unanimitate, concordia, juftitia, pietate, miiericordia, innocentia , fic (implicitate , fit ceteris his Gtnilibus , quz omnia in dileâione Dei fic proximi confidunt . Sine his enim nemo poteft Deo placere, nec falvus effe, quia , telle apoftolo , fides fine operibus mortua eft in femetipfa . B Proinde neccffe eft ut unulquifqoe Chriftianus diligenter perpendat , utrum m eo fides viva fit bona opera agendo, an mortua bona opera negligendo. Et G , juxta documentum apoftoli , ipfa fides fine operibus bonis mortua eft, "tua damnatione pkâendi funt illi , qui non iulum eatndem fidem bonis operibus non exornant , fed etiam f diverfis flagitiis eam commaculant ? Inter cetera quippe mala , quz camdem fidem commaculant , quatuor nobis vitia fpiritualia metito exaggeranda videntur, quz quanto occultiora lunt , tanto pernicioGora , id eft , fuperbia , per quam angelus diabolus effeâus de czlo ejeâus eft,- invidia, per quam item diabolus hominem de paradifo ejecit ; odium fic dilcordia , quz caritatem inter proxt Cmos extinguunt, fic non finunt proximos in mutua dileâione confiftcre , nec quietam tranquillamque, ut decuerat Chriftianos , vitam degere . Qua ideo perieulofiora, immo mortifeia diximus , quoniam feftatores illorum ea aut non intcllignnt, aut certe intclligere dedignantur: fic quia ea parvipendentes, pio his ad confeflionem non vcn.uut, idcirco nec correftionem merentur.

II.

· Pr<mnm igitur , quod univerfalis (anfta Dei ecclefia unum corpus manifefte effe credatur , cjuique caput Chiiftus , apoftolicis oraculis approbamus . Unde Paulus : Far *enitui tflti*, inquit , 7.4.. *corpni Cbrtlit , & Membre de membro.* Itemque : *Sunt enim tn nno torpore mnlta membra babemnt* ,D *omnia aniem membra non tnmdem aftnm Invent : ita multi nnnm corpni jnmm tn Cbrtiio .* Item : *Cttjnt caput Cbrtjinf , e* qno totnm carpes xm & conjvniionem adminsflrmem, crefcit* trw*piam* *m Domino .* Sunt & alia hujutce rei innumera exempla qux htc ob prolixitatem vitandam prztermittuntur Quiiquis ergo per aliqua illicita ex membro Chrifti le fecit membrum diaboli, nbverit fe non in corpore Chrifti, fed in corpore effe diaboli. Proinde neccffe eft, ut corpori Chrifti , a quo aâu diabolico (eparatus eft , fe incunâanter, dum tempus pmnttentiz in promptu habetur, reftttuere non negligat I

III

Principaliter itaque totius fanâz Dei ecclefiz E cotpus in duas eximias perfonas, in facerdotalem videlicet & regalem , ficut a fanâis patribus traditum accepimus, divifum efte novimus De qua Fp.ft. . re Gelafius Romans fcdis venerabilis epifeopus ad AnaftaGum imperatorem ita fcribit· Duo funt quippe, inquit, imperator Auguftc , quibus principaliter mundus hic regitur , au&oritas (aerata pontificum , & regalis poteftas in quibus tanto' gravius pondus eft facerdotum , quanto etiam pro ipfis regibu; hominum in divino reddituri lunt. A examine rationem . Fulgentius quoque in libro. de veritate praedeftinatioms & grauz, ita fcribit. Iiber I. Quantum peninct, inquit» ad hujus tempons *i- 1U tam» in ecclefia nemo pontifice potior, & in fz- nb. i culo Chriftiaoo imperatore nemo cclCior invenitur . Cum hzc quippe ita fe habeam , primum de facerdotali , poft de regali perfona dicendum ftatuimus.

IV.

Quia confiât religionem Chriflianam per (uc« !-"> ceflores aportolorum falubriter adminiftrari , populifque ad vitam aeternam ducatum exhiberi debere, primo opeeffarium judicavimus, ut quidquid in nobis reprehenfibile facrifquc minirteriis , quibus indigni mancipamur , inconveniens & indecens contrariumque videbatur , toto annifu, Domino opem ferente , corrigeremus, & per exempla fanâorum facerdotum, quorum vice ecdcfiz Chrifli fanguine redempta przlati fumus , vitam dc aâus morefque noftros in melius componere fa. tageremus . Quoniam prsdicatio facerdotalis contemnitur, quando quod verbis praedicat, operibus non adimplet· Proinde qui ceteris forma & exemplum debent efte , primo facere debent quod do* cent, fic ea vitare quz fieri prohibent. Unde beatus Gicgorius tn fibro paftorali , cum per gallum boni przdicatoris fpeciem tradando exponeret , inter cetera fic ait: Gallus, cum jam ede. cantus parat , prius alas excutit , fic femetipfum feriens vigilantioiem reddit. Quia nimirum neccffe ell , ut hi , qui veiba fandz przdicationis movent , prius ftudio bonz a&ioms evigilent, ne in femetipfis torpentes opere , alius excitent voce . Prius fo per fublimia fafta excutiant , fit tunc ad bene vivendum alios (ullicitos reddant . Prius cogitationum alis fcmetipfos feriant, fit quidquid in te inutiliter torpere foilicita iuvclfigationc* deprehendunt , diftrifta animadverfiene corrigant , fic tunc demum aliorum vitam loquendo componant. Prius punire propria fletibus eurent, fit tunc qua; aliorum punicuda funt denuntient , fic antequam verba exhortationis infonent, omne quod locuturi funt operibus clament . Laudem autem verorum , v , facerdotudOferumque officium (a) Profper , tn libro quVrv^dt contemplativa dc aftuah vita (cripfit , comprehendit , Iphs enim , inquit , id eft facerdotibus, proprie an marum curandarum follicitudo commifla eft, qui pondus popuh Gbi committi viriliter fuftinentes , pro peccatis omnium , velut pro luis, Infatigabilitcr fupplicant Deo: ac velut quidam Aaron , incenium contriti cordis & humiliati fpiritus offerentes , quo placatur Deus , avertunt iram fucurz animadverfioms a populo. qui per Dei gratiam fiunt divinz voluntatis indices , ecclefiarum Chrifti poft apoftolos fundatores , fidelis populi duces , ventatis affertores , prave doârinz hoftes , omnibus bonis amabiles , dc male Gbi confciis etiam ipfo vifu terribiles , vindices oppreftorum , patres in fide catholica regeneratorum , przdicatores czleftium przmiorum , exempla bonorum operum, documenta virtutum , fic forma [redacted]ium . Ipfi [redacted]nt ([redacted]) ecclefia decus, in quibus amplius fulget ecclefia ipfi columnz firmilliœz , quibus in Chrifto fundatis innuitur omnis multitudo credentium ipG januz civitatis ztcrnz, per quas omnes qui credunt ingrediuntur ad Chriftum : ipfi janitores , quibus claves datx funt regni cxlorum : ipfi etiam d.fpenfatorcs regia- domus , quorum arbitrio in~au)a regis zterni dividuntur gradu* & officia fiagulorum. Ili lunt qui non ambiendo, led fpiritua-

(4) PuoJ<nui, & *C:* ub que , quando I<bcr de vita contetrglatira coaiioetur.

— .-.ritualiter vivendo, facerdotium meruerant : qui-A liBBR i. qUe oon favoris humani fuffragio, fed divino mu- vav. tv. v.nere fublimati , nihil fibi de pnaftantia fui principatus (a) applaudunt . Quos Don inflat hooor acceptus, fed exercet labor impofitus *t* quia oon excellentiam fuam cogitant provefti , fed farcinam : nec gloriantur de officii dignitate , fed fudant potius eonftituti fub onere. Tales feriptura divina fpeculatores appellat, qui fpeculanturaftus omnium , qualiter unufquifque cum fuis in domo , qualiter in civitate cum civibus vivat , intentione religiofe curiofitatis explorant: quos bonos probaverint , honorando confirmant, quos deprehenderint vitiofos, arguentes emendant, aut, fi emendare nequiverint , «quanimiter portant , habituri uberrimum fruftum , aut de fua diftri-*Üioac,* fi correâi profecerint, aut de fuapatientia , etiamfi illi quos fuftinent emendari noluerint. Ecce laus dignitafque verorum facerdotum, eorumque minifterium breviter eftdigeftum. Decet quippe facerdotes Chrifti tanta dignitate donatos, quos utique confiât janitores crleftis aulas exiftere , exempla deceilorum iuorum qui Deo placuerunt infatigabiliter ieftari , quatenus terrena defpiciendo, fle czleftia amando, primum ipfi atria fupcrnsB civitatis fubire , deinde auditoribus fuis diftis fic exemplis ea Audeant aperire , ne, quod aofit, audiant a Domino .' Habentes elavem fcientiae, vos ipfi non intratis , fit alios intrare non finitis . Quando vero vita facerdotum cum doftriua non concordat , fle auditoribus in-C firmis fcandalum , fle animarum provenire periculum , non eft dubium · Proinde fummopere cavendum eft facerdotibus, ne offendiculum fiant his qu'bus prxfunt. Tunc enim offendiculum fiunt illis, quando quod verbis predicant, moribus impugnant. Unde fit ut , ficut in fupra memorato libro beatus Gregorius feribit , cum pallor per abrupta graditur , ad pr.rripifium grex fequatur . Nemo qiuppe , ut idem ait , amplius in ecclefia 'nocet, quam qui perverfc agens , nomen vel ordinem fanftitatis habet. Pettimefeenda porro nihilo minus isrerdoubus fententia evangelica eft , t«nk «i. qua dicuur ; *Qui jcandalizavertt unum de pufillii tfiif qui in me creiunt expedit et , ut fufpendatur mola afinarta collo* i *r, & demergatur tn* pro-D *jundum maris.* Quod quibuldam interpofilis idem doftor ita exponit: Qu'.i ergo ad fanftitatis fpectem deduftus , vel vnbo ctercs deftruit vel exemplo, melius profefto fuerat ut hunc ad mortem fub exteriori habuu terrena afta conllrmgerent, quam *{acta* officia in culpa , ceteris imitabilem demonftrarent. Quia mmirum, fi folus caderet , utcumque hunc tolcr.ibilior inferni pcena cruciaret. Q.ubus terribilibus verbis liquido datur intelligi, quod melius farufque fuerat facerdotibus negligentibus non lubfiicre , quam acceptis divinis officiis , per reprobam viram pravaque cxempla , his quibus prodefle debuerunt , offendiculum iniqjnatis ·3c laqueum perpetua danination- nis cxilte re .

V.

Statuimus pari voto, parique confenfu , ut unufquilque nothum didis & exemplis plebes parochi* luz attentius ad meliora incitare ftudeat, ealque ut ie a tnabs cohibeant, ftt ad Dominum ex toto corde converrant , *(oHicite admoneat ;* Deumque quem peccando iratum fibi fecerant, digna pcemtentiar iatisfadione & cleemofynarum largitione fibi placabilem facere fatagant. Nec non fle pro vita piiltmi Deoquc amabilis Ludovici imperatoris, conjugis prolifique ci·* faeohratitm» , imperiique fibi conuaiffi Habilitât*, Det immea, anno Cam milcrkordiam cernuia precibus implorent , Si- CHXisn mulque eia oftendcndun·, quoniam guamdiu quis ***' malis operibus dediuia eft , nec fibi, oce aliis Deam propitiari meretur. Et quod unuiqutlque eleemoijrnam, dc cetera bona opere, a iemecipfo incipere debeat. (i > Cum itaque predicate necelle fit, juxta illud Ifaju : *Clama* er *teget,* ya^f *tuba exalta vocem tuam, & annantia papula meo fcelara eorum, & damni Jacob peccata emam:* tum maxime id eis facere neceflc eft, quando iram Donuni contra populum Dei meritis exigentibus graflari perfpexcrint, juxta illud quod Dominus per Exechielem prophetam loquitur; *Terra, cum* fv*· n B*indxxtro fuper eam gladium, & tulerit populut tern virum anum de neviffimit fuit, (J cenfiituent raw fupra fe fpeculatorem, & ille viderit gladium vementem fuper terrene, & cecinerit buccma, & annuntiaverit populo: audient autem qutfquit ille efl fonum buccina, non obfervaverii , veneritque gladius , Ô* tulerit eum, fangutt ipfiut fuper caput ejut erit. Sonant baccina audivit, & nen fe objervavtt , fangait efits in ipfo erit: fi autem fe cn/hdierit, animam fuam falvabit. Quod fi [peculator vident gladium venientem, ÔT non mfonuerit tuba,& populat Je non cuflodierit, veneritque gladiui, tJf tulerit dt bit animam, ille quidem m iniquitate fua captat eji, fanguintm autem ejut de manu fpcculatorii requiram.* Item per eundem prophetam Dominus ait ; *Fili* *xr«* *hominis, /peculatorem dedi te domui Ifrael, & audiet de ore meo verbum, & annuntiabit eit ex me. Si dicente eae ad impium: Morte moritfis\ non fuerit locutui, neque o» nuntiaveris ei, ut avertatur a /ua via tmpta , & vivat ; ipfe impiui tn iniquitate fua morietur, fangumem autem fjui de manu tua requiram.* Formidolola valde, flt tremenda hxc fententia facerdotibus eft, qua dicitur.- *Sanguinem autem ejus de manu tua requiram* . Unde idem dodor L,k· *· d' Profper in memorato libro icripfit: Ille, inquit, i7wPJm?„ cui difpenfatio verbi commifla eft, etiam fi lan- <«p· '♦ de vivat, fle tamen perdite viventes arguere aut crubefcat aut metuat, cum omnibus qui eo tacente perierint perit: fle quid ei prodet it non pu- Diri fuo, qui puniendus eft alieno peccato? Item idem poft pauca propheticam fententiam exponens, qua dicitur: *Si me dicente ad impium: Impte, morte morieris; non fuerti locutui ut fe cuflodiat impiui α via fua, ipfe impius m iniquitate fua enortetur, fangumem vero ejut de manu tua requiram* , ait: Quid potuit exprelfius , quid apertius ^r*.- dici? *Si impio,* inquit, *non locutui fuerit, ut fe ab iniquitate fua cufiodiat, & ille perterit, fanguinam ejut de manu tua requiram·, hoc* eft dicere: St ei peccata fua non annuntiaveris, fi eum non argueris, ut ab impietate lua convertatur, flt vivat, fit te qui nen inerepalii, fle ipfum qui »?tarenie peccavit, flammis perennibus perdam. Sed ex eo quod idem propheta infert : *Si autem tu Mi-* E *annuntiaveris impio, & ille non fuerit converfut ah impietate Jua, Ô* a Via fua mala, ipfe quidem in impietate Jua morietur, tu autem animam.tuam tiberafli,* file, liquido claret, quia fi prrdicator annuntiaverit impio, ufVe convertat a via fua impia, fle vivat, flt impius fe non correxit, ejufdem impii pœnæ particeps non erit. Unde idem Profper: Quod fi, inquit, corripientem, fi iram fu- Lib.. ‹ t». de vio r··, teotplaiive. turam, qux contemptoribus *jam* imminet, nuntiantem homines terreni defpiciunt, fanguis eorum in ipfis erit, fic faccrdos, qui eis peccata eorum non tacuit, pcen* qua: eos expcâat particeps

(a) attollunt.

p) Cuo> itaque pradicatoz· but fine carttloot pvpuio Dei predicart &‹·.

fT non erit. Ecce quale periculum pradicatori- bus, nifi ftresmè ntilitcrooe praecaverint, & au- diloribus, oifi id qnod ubi praNUcatamfiscritobe- dienter impleverint, inflat. Qpod autem per ne- gligentiam dc defidiam praedicatorum, dc per con- temptum quorumdam auditorum traogreflfo fit divinorum praeceptorum, periculumque anima- rum, manifeftum eft. Quapropter necefle eft, ut h«c prophetica, immo csleftis tuba, qua praeci- pitur.* C/mm, w *crfit, ttA* tx.alta* vacrav Inmv, ÉT annaaria papads «u» *fititra nrtan, &dr- totti Jofk precata etrtan,* dc praedicatores dc audi- tores a fomno torporis dc negligent!· tandem ex- citet, ut hi de utili faa prateicatione & ilii de obedienti impletione, «terna a Domino donentur remunerations.

anno

y* »».

VI.

Io primordio fanâ· Dei ecclefic nemo ad per- ceptionem facrofanfti baptifmatisadmittebatur, ni- fi prius dc fidei dc baptifmatis facramcmo fuiflet inflruâus: quod verba beati Pauli apoftoli pro- bant, ita feribemis.* *An inoratis,* inquit, *fidfrts,* y«>a faicaaapar *baptitatt fitmns ia Cbrifla Jefit, in norie ipfitu baptucati fiant?* dc cetera que apoflo lictu fermo de baptifmatis facramcmo exequitur. Scribitur quoque in concilio Laodieenfi titulo XLvt. quod oporteat eos qui ad baptiima veniunt fidem difeere, dc quinta feria feptimanc majoris epiicopo aut preâyteris reddere. Item in eodem, capitulo XLvii. quod oportet eos qui in egritadi- ne percipiunt baptifma, poflquam convaluerint,fi- dem perdifeere, dc fcire cujus muneris participes faâi funt. Qpibus veibis aperte datur intelligt, quod ad fidem Chrifti venientes, ejufdem fidetdc baptifmatis inftruebantur facramcntis. Verum quo- niam fides Chrifti ubique pollet, dc parvuli de Chriftianis parentibus nati, antequam ad intelli- gibilem ctatem vernant, baptifmatis facramenta percipiunt, necefle eft ut quod imbecillis actas ne- quivit, inteliigibilis dfteere fatagat. Qaod quia ab ufu Chriftianx religionis propter quorumdam in- curiam receflit, quantr fit negligent!· quantique difciiminis, fatis dici non poteft.

VII.

Addh. m. i. Sane quibufdam, quamvis fides Chrifti inhian- ter expetatur, aliter tamen agitur, quam divina auâoritas teftetur. Prxfixa tempora canonum fu- ^per celebratione baptiimattsa multis, partim igno- rantia, partim prxluroptione violantur. Secundo, quia illi in fua (s) Iponlione aliquos de facro- fanâo fonte fufeipiunt, nec fidei nec baptifmatis facramcmo funt inftrufti: dc idcirco eos quos Cu- fcipiunt, dc fecundum fandorum patrum docu- menta docete debuerant, erudire nequeunt.Qpod ad negligentiam faccrdotum, nec non dc audito- rum pertinere, dubium non eft. Quo itaque tem- pore baptifmus celebrari debeat, Geiafius in de- cretalibus capite x. feribit. Baptiaandi, inquit, fi- bi quifquam paflim (A) quocumque tempore nul- lam errtiat inefle fiduciam, pneter pafchale fe- ftum, dc pentccoftes venerabilefecramentum: ex- cepto dumtaxat graviflimi languoris incurfu, in 2uo verendum eft, ne morbi crefeente periculo me remedio falutari fortaflis asgtotans excidio prae- ventus abfcedat. Item Leo in decretis fuis titulo XI' Unde quia manifeftiflime patet baptizandis in ecclefia ele&is Imk duo tempora, de quibus lo- cuti fumus, efle legitima, dileftiooem veftram monemus, ut nullos alios dies huic obfervantia mifceatis. Qpifquis igitur hujus conftitationis fa-

£p-A4U >4 «pilt«p4«

Eriiot. 4 ep»<ofK»p« Sk IUI - -

Aperbiendo tranfgreflor exiflit, nequaquam fibi iu- per hoc faâo impunitatem, nifi fe humiliter cor- rexerit, promittat. Qyaliter autem hi qui <fe fe- cro foote alios fufeipiunt mflruere debeant, bea- rat Auguftinas in fermooe habite ad populum demonürat, dicent: Quieumqoe igitur viri, qua»· cumque mulieret de fecro fonte πlκμ fpiritualiter fufceperunt, cognofcant fe pro eis fidejuflores ex· titifle apud Drum: (t) de in eo necefle efl, ut femper illit follicitudinem vent caritatis impen- dant, admoneant, de caftigeot, atque corripiant, ut (d) caftitatcm cuftodiant, virginitatem ufque ad nuptias fervent, & ceteris bonis operibus de- diti fint. In hoc quippe *Mo,* dc quo agitur, quantum a religione Chriftiaoa digrcfium fit, igno- rari fes non ctt.

I ibir i. aix.

B

VIII.

Sicut in plcrifque, ita dc in eo auâoritas non- nuitis fiepe violatur canonica, quando fciiicet hi qui in «gritudinc baptifmatis fufeipiunt facra- menta, ad gradus ccdcfiafticos contra fas prove- huntur. Is uius, quia auâoritati canonice rcful- tat, oportet ut corrigatur, quoniam hujufcemodi baptizate», quos vulgaris fermo grabatarioe vocat, canonica auâoritas a gradibus ecclcfiafticis paten- ter repellit. Unde io concilio Neocciarienfi ca- pite xtt. legitur. Si quis in egritudine fuerit ba- ptizatus, ad honorem presbyterii non poteft pro- moveri; quia non ex propofito fides ejus, fed ex neceflitate, defeendit: nifi forte propter fequens C ftudium ejus, dc fidem, atque hominum rarita- tem, talis poffit admitti. Quod fi hi, qui in atgri- tudine baptizantur, a gradibus artentur eeclefia- flicis, multo magis illi arcendi funt, qui aut per cupiditatem, aut per temeritatem, contempta ca- nonica a&oritate baptizantur, dc poftea fimiliter ad gradus ecclefiafticos provehuntur. Quia ergo haâenus in hac re, five propter negligentiam fa- cerdotum, five propter incuriam latcorum, minus caute, immo aliter quam auâoritas ecclefiaftica doceat aftum eft, decet ut abhinc obfervetur, nec amplius ad injuriam canonice inftitutionis, & de- honorationem ecclcfiafticorum graduum, hxc tranf- grelfio iteretur.

AdüM.c^.

IX.

D Padum qnod cum Deo in baptifinate fit, a multis ex toto, a multis ex parte tranfgreditur. Ex toto quippe tranfgreditur, quando quis poft acceptam baptifmatis gratiam, aut ad infidelita- tem, aut ad haerefim, aut certe ad fchifma prola- bitur. Ex parte vero, quando quis aut ad fuper- biam, Aut ad invidiam, ant ad betera vitia fpiri- talia, qu- ex radice fuperbic prodeant, labitar. Unde Dominas ia evangelio: Sl»» inquit, /»prr *prtrafa fiminsUits bk tft* çar» wiwi ««. dii, *u ctnttnsta atm gettUt actipit illud:* an *babti antm ta fi radittn, fid tfl trmpvralis* · *faffe* «v- */rw trihdtlimt tf ptfftctfitM prrpttr tMrbtan ,cn- tivn fcandalitnlitr.* Conflat igitur unumquemque fidelem Deo in baptjfmate duarum paâionom no- E xibus fe obligare; altera, qua abrenuntiare dia- bolo, dc omnibus operibus ejus, dc omnibus pom- pis ejus; altera vero, qua fe in Patrem & Filium dt Spiritum fandum credere profitetur. Unde et- iam fub ejufdem fand· Trinitatis invocatione ba- ptifmatis gratiam confequicur. Cam (t) ergo huju- fccmodi abrenantiationem quibuslibet illecebris vi- tiorum illeâus ad ea quibus renuntiavit redit, nec non dc poft tantas fidei perceptionem, in apofta- fiam, ant heretic· pravitatis, aut fraterbi fchiÇ- mi-

Addit,

(e) SpeadmM «°» <J«W» 4e. (>) «lio tempor·. (t) it 14·· ntttSa td.
(4) caftjtat·· ri«. (*) ·»€· fcajaft««w4l.

liarx i. 'M*p x * mini prolabitut prorui dubio utrinfqite paftioms tranf^reftor efficitur. Quorum altera, quia ba pi ftmi iteratione nequit, pQ-nitgntiz lamenns, elcemofyiiarum largitionibus, ceteriijjue bonorum operum exhibitionibus dilui poteft. Altera vero, quz prxdi.-lx contagionis lepra commaculata fuerit, nd» lue prnnuin |»cr Chrifti carucrit rrafiam, & aJ unitatem ecclefix redierit, mundari, fic prifti-iu fidei colorem, ianitatilque vigorem recuperare >H>n poterit. Quia ergo Hammcus ille gladius, qm propter peccatum primi hominis januam paladili obice mortalibus immobili oppilaverat, in iacroiando baptifmatis fonte extinguitur, & eadem janua credentibus aperitur; omnibus fidelibus ftudendum eft, ut padionis & fponfioms, quam cum Deo in baptifmate fecerunt, femper E memores exiftanr, caveantque ne quibuslibet vitiorum fordibus fe maculantes, non iolum tumdem fibi icaccendaot ignem, verum etiam immundum Ipniium, a (e tempore baptifmatis cxpultum, cum leptcnario dxmonum numero fibi addito, ad te quoquomodo redire faciant; fiantque illo, ut Dominus ait, noviftima pejora prioribus: fit impleatur in cis quod beatus Petrus apoftolus ait: Airhn/ *emm erat illis non coçnojcere vun iuRitu, quam pofl actionem retrorfum converti ab tc. q;od traditum efi illis, janflo mandato*; apifturque eis illud quod idem ait I *Cants rever'us nd vomitum fiutm,* èT */ui lota* i» *volutabro lut:*. Null qu'ppe dubium eft, quin religio Chriftiana ba p.ifmum Chrifti fideliter expetat, & lalubr rcr per- C cip at. Sed valde perictiloium eft, & a religione Chrnbaoa alienum, quod poft tanti doni perce ptioncm onuiquilque fidelis, cum ad mtelbgibikm zntem umt, myftcrium bapiimatn dikerr fic inrelhceic neghgit, atque, eo imclhdo, lecundum illud vive.-e non (atagir Qjiod periculum ?.d ncgligentiam pertinen laccrdot im, qui id tollcriei debent annuntiate, \ ad auJitomm incuriam, qui hoc ic inie'l'gete Cx ad.mplctc pavipcndunt, nulli dubium eft.

X

Sicut ftudendum eft l.ue·Jmibus ut .nijn.iics fu> mjHeriurn lacu baptifiuatis intell;'.m'. «\ Deo opem fciente Opcnbus compliant ita ııı!·1o ηu nus piocuraie debent, ut abrenuniiationc», jiiis in diabolum iuaque opera, emfque pemp-s ficetum, intelligent, & his mteilecbs, ne ad eas denuo redeant, folficite invigilent. Quibus etiam admonendo txpius inculcandum eft, ne jugo ia*taux* quod rejecerunt, ejulque dominationi, quam afpernati iunt, quoquomodo luccumbant Magna quippe ex parte Chndianum decus vilelcir, quando renati in Chrulo, ea, quibus in baptiimate renuntiaverunt, nec intelligere curant. nec ah his fe, ur Chrtfto polliciti lunt, abftinere fatagunt. Quz fi intellcxiflent, procul dubio, adjuvante Chrifti gratia, fe ab his vigilantius cufto diflent. Unde neccile eft ut przdicatores in admonendo, fic auditores in difeendo, fic opere complendo, abhinc, ui fuum cavere periculum potfmt, majus adhibeant ftudium Abrenuntiare igitur d'abolo eft penitus eum rcipuere, Ipcnure rejicere, eique contradicere, fcque & unumquemque ab *co* abenare, five aliud quid, quod hoc vcibo m hoc ienfti exprimi poteft Opera ejus itint, quz utique operbus ialvatons contraria exiftunt. Pumum *fupetbia*, cuius die auftor eft. fix quz eum cx angelo dzmoncm icor, quz eft et uni initium omnis peccati, fic cetera-vitia qux ex xadtce ptodeunt fuperbiz. Pompa diaboli, hzc eft qux pompa mundi, id eft, ambitio, arrogantia, i;ni glona, ommique cujusfibet ici fuprrftuitas m humams uiibus. 1'nde rrcfcit datio, quz mul- A toties honeftati iblet adferibi, fic cetera fiujufmodi quz de fonte fuperbiz procedere nofcuntui. Hzc & his fimilia funt, quz unufquifque fiaelis tesnpore baptiimatis a lie rejecit, Chriftoque lc mancipavit, paâumque cum Deo fecit, ne penitus ad ea quibus abrenuntiavit rediret. Verum fi jura Humana: paftionis himiter conlervantur, fixius tamen atque ferventius jura tanti padi, quz cum *Deo fafta* funt, inviolabiliter funt obfervanda,

ANNO f.HRISU

XI.

1'rovideudum ac fummopere ca.endum eft. ut hi per quos fic religio Chriftiana conftare, fic ce ten ab oftenfione debent (alvari, tales pofthabita fimoniaca pcfte eligantur, quales & apoftolicus termo, & canonicus ordo, & beati Gregoni pafloialis regula docet: fcilicet ut nullius terrenz rei gratia, nifi Dei folius, eligantur. Quoniam ti pro aliquo munere prxfenns futuixque retributionis, vel pro qualibet alia re, quz commua elle poffit veritati, divmxque andornati, ebgitut, liquet prufedo quod ex toto aliter agitur, <;uatn divina audoritas teftetur, & quod in hujukcinoJi fado Deus oftendaiur, fic taliter clcdo, & his quibus prxficiiur, quin fcandaium generetur dubium non eft. Proinde oportet ut in elcifione fic ordinatione iacerdor s vaide esvetanda fimun aca hzrefis, quz propter quorumdam avaritiam fic ambitionem modernis temporibus dignitatem faccrdotalem fulcare comprobatur, nihil lui drteflandi /uris habeat quz in primordio lanftz Dei ecclefix a beato Pctio principi· apuftolotmn cum auftoie (uo damnata eft. Q| It etiam Deo odibilis peftis primum nccefle eft ut imperiali auftoti tate \ potcflate, cum conienfti venerabilium ia ce dotum, a Romana ccclefia ampuretin quoniam ii caput languent, membra incaftum vigeant nccefte ell. Qualiter vero eadem hxrcfis a beato IX.ro damnata fit, fiber Aduum apoftolorum do cet, ubi fcribuui. *Cum vidij/et autem,* inquit, *Si'mn, quia per impofilionern manuc apo/ioloinm daretur Spiritui /anflus. obtulit en pecuniam, dicent Γ>.ι:.· ej rrrilji banc poteflatem, ut cutcumque tmpo h' >o r»anui accipiat Spiritum janflum. Petrui au tem di\.t ad eum: Pecunia tua tecum fit m perdi* D *tionem, quoniam donum /*ri «xitiimafi: pecunia pofli deri.* Aon *enim eji tibi pati, neque /ori in jtrmone ijio. (or cn.m tuum non efi retium commis.,. Permtentlam Itaque are ab hac nequltla tua, & roga ∎tum, fl Jotte remittatur tibl ha: IO^lhlllv cordls tui. Jn Jelie enim amaritudinis, & obligatione ini quitatn video te etfe* Et in concilio Chalccdonenfi capitulo a. ici b tur Si quis epifeopus per pecuniam fecerit ordinationem, fic fub pretio redegerit gratiam, <;u* non poteft vendi, ordmaveritque per pecuniam epifeopum, aut presbyterum, aut diaconum, vel quemlibet cx his qui connumerantur in clero, aut promoverit per pecuniam dilpeniatorcm, aut defeniorem, vel quemquam qui fubjcâus eft teguiz, pro fui turpiflimi lucri commodo, is qui hoc attentare probatus fuerit proprii gradus periculo fubjacebit, fic qui ordinatus eft nihil ex hac ordinatione vel promotione, qux eft per negotiationem fafta, proficiat, fed fit alienus éa dignitate vel tollicirudine, quam pecu mis acquifivit. Si quis vero mediator tam turpi bus fi< nefandis datis vel acceptis extitent, fi qui dem clericus fuerit, proprio gradu decidat, fi veic laicus vel monachus, anathematizetur. Gregorius in homilia evangehorum xvi. Vobis tuim, *M.i.* inquit, facridotibus lugens loquor: quia nonnullo* veftrum cum prxrmis facere ordinationes agnovimus, fpiritualem gratiam vendere, fic de alienis iniquitatibus cum peccati damno tempoialia lucta

anno αí""·I*-т Cur ergo ad memoriam veftram non redit, quod vox dominica pTzcipiens dicit .· *Gratia* xceptfis, jw/w dare? Cur non ante mpntii oculo» revocati», quod templum redemptor nofter in. greffus cathedra» vendentium columbas evertit, Dumullariorum effudit aes? Qui namque iunt in templo Dei hodie qui columbas vendunt, nifi qui in ecclefia pretium de impofitione manus acci» pcunt, per quam impofitionem Spiritus fanâuscelitus datur? Columba ergo venditur, quia manus impofitio, per quam Spiritus fanâus accipitur, ad pretium praebetur. Sed redemptor nofter cathedras vendentium columbas cvertir, quia talium negotiatorum facerdotium (a) deftruit. Hinc eft quod facri canones fimoniacam hcrefim damnant, Ac eos iacerdotio privari prxcipiunt, qui de largiendis ordinibus pretium quferunt. Cathedra ergo vendentium columbas evertitur, quando hi qui fpiritalem gratiam vendunt, vel ante humanos, vel ante Dei oculos, iacerdotio privantur. Et in apologetico Gregorii Nazianzeni; Religioni, inquit, ac doffrinz noftrc ?probnum nafeitur, quod facerdotia vel mipiftcna ambitione potius & ad gratiam, quam meritorum judicio déferan <tir. Cujus rei vitium vel labem etiamfi prohibere Cupra nos eft, at certe erubefeere & avetfari pars aliqua pietatis eft. Si quis igitur copiofius pkniuique de vitanda ·«. dctetlanda fimoniaca haexefi fcriptum node cupit, librum epiftolarum beati Gregorii legat. In quibus manifefte apparet, quod eo tempore, quando cafdrm epiftola* idem doctor ad Gallia» mittebat, fedes beati Petri, cui prdarus erat, ab eadem lue immuniserai. Orandus eft ergo Deus, ut eamdem peftem, qux ecclefiam fuam multifarie commaculat, ita abhinc ab omnium fidelium fuorutn corde, ore, Ac manu procul amoveat, ut amplius tot animas m laqueum Ac perditionem non lubruat.

V»»*. i*

XII.

Qiialiter ad culmen rep.iminis veniendum, qualiter in eo vivendum, qualiterque docendum, vel qualiter quotidie proprie infirmitatis confideratlo laceidoti ante oculos lit ponenda, praefati beati Gregorii regula plennfime docet. A cujus doâriara, quod valde dolendum & contiemifcendum eft, multi noftrorum, qu. pallorum nomine ceniemur, longe peccatis prxpcdientibus diftare convincimur. (jnde fit noftrum, & eorum quibus prodeffe debemus, magnum periculum imminere cognofcimus. Quapropter foilicite vigilanterque nobis Catagendum eft, ut pet ejufdem doffons & ceterorum Candorum dida & exempla, vitam noilram in melius componamus, quatenus nobis & illis, quibus ad vitam aeternam ducatum przberc debemus, Domino auxiliante, falutiferum confultum ferre poilimus. Perfona quoque facerdotis qualis effe debeat, in memorato paftorali libro, Ac in apologetico Gregor* Nazianzeni, copiofe taxatum eft. Sed & in libro Levitico tit. xxvtii. ita perfonam facerdotis Dominus defcnbit, loquens

ft*'. ■. Aaron; *Vtnam & omne quod inebriare poteft non bibetn tn & filii tai, quando intratis m tabernacaturn teftimonii, tu moriamini: quia procerum [empiternum oft in generationes veftroi. Et nt habeatir fcientiam .Lfcernendt inter fanflnm & profanam, inter potlxtam & mundam: doceatlfqae filter Ifrael omnia 'egttima mea, faa locutae fum ad eor per manam Mojfii.* In Ezechiele: *ViÂimam igitur tf pro peccato & pro dehffo, five pro ignorantia, cotardent facerdotet* Hieronymus: (I) Nec uncam,

zv··

ioquit, gaudendum cll ad nt4.tlon.ffi nwmerum. quantum timendum ad honoris condemnationem, u eo abutamur indigne. Item poti pauca: hixautem facimus: ut reponat faccrdos benediâionem & oblationem noftram m domo fua, five ut ad imprecationem ejus Dominus benedicat domibus Doftris. Grandis dignitas facerdotum, led grandis ruina, fi peccent, (c) Letamur ad afcenfum, fed timeamus ad lapfum. Non eft tanti gaudii' excelfa tenuiffe, quam œœrocis de fublimibus corruiffe. Nec enim folum pro déliât» nolitis reddemus rationem, fed pro omnium quorum abutimur (d) donis, & nequaquam fumus de eorum falute folliciti. In Aggato: *Interroge facerdotei t,* I *gtm* Idem Hieronymus; Confidcra facerdotum efle ofticii, de lege interrogatos refpondere. Si facerdos eft, fciat legem Domini: fi ignorat legem, ipfe fe arguit non effe Domini facerdotem. Sacerdotis enim eft fcire legem, & ad interrogationem refpondere de lege. Item in Malachia. *Lex veritotu m ore ejur, hoc eft doârina populo* rum, quse in facerdote nullo debet mendacio deturpari, fed tota de veritatis fonte procedere. Et poft pauca: *Er mnitor overtit ob inupritate.* Qui facerdos eft, & non corripit delinquentes, *(acerdotis* officium prxtent: *Labia facerdotn caftodient Jc.entiam.* Non dixit, proterent, fed *cuftodeent.* Et poll non multa: *Snot non fervefis viat meor,* iT *aeceptfiir faciem tn lege.* Inter omnia peccata Levi, five eorum qui ex Levi funt facerdotum Dei, illud & ultimum Ac maximum ponitur, quare accipiant faciem io lege, ut non cauffam, fed perfonam confide ent, juftumque pauperem defpicientes iniquos divites fufcipiant Ac honorent. In evangelic: *Paftor honor anemam faam dot pro ovibm fnn.* Hanc fcntentiam beatus Gregorius exponens ait: Qui non dat pro ovibus fubftantiam fuam, quando pro eis daturus eft animam fuam? Primum itaque noftrum eft, exteriora noftra ovibus ejus impendere.* (r) poftmodum vero, fi neceffe fit, pro iifdem ovibus animam ponere. Paulus ad Timotheum, nec non ad Titum, quid fit epif. copatum defideare, & qualis perfona epifeopi cffe debeat, regente ejus calamum fando Spiritu, aflatim falubritcrque deferibit. Htec igitur qua: przlibata funt, quifqpis ad paftorale magifterium afpirat, fobrie diligenterque perpendat, frque fagacitet metiri fludeat, ne, quod abfit, terrenis defideriis fuccenlus, propriifque reatibus adftrifius, dum loco, ut beatus Gregorius ait, deleâatur gloriz, fiat fubditis auâor ruine. Ommbus igitur facerdotibus illa fpecialitcr lententia beati Gregorii ante oculos conftituenda eft, in qua inter cetera: Cum rerum, inquit, neceffitas expofcit, penfandrm valde eft ad culmen quifque regiminis qualiter veniar, atque ad *hex rite* perveniens qualiter vivat, Ac bene vivens qualiter doceat, & reâe docens, *infirmitatem iuam* quotidie quanta valet confideratione cognolcat.

I iber CAr X!' * XUI'

XIII.

Qpia vero nonnullos ordinis noftri focios avaritiam turpiter fedari, & mento a multis reprehendi, & ob id innoxios cum noxiis hac occafione infamari comperimus; abhinc in commune nos & focios noftros mutua exhortatione corrigendos effe dijudicamus. Ita videlicet, ut nec nos in hujufeemodi pefte avaritie coram Deo peccaremus, nec aliis per noftrum malum exemplum detrahendi Ac in nobis peccandi locum daremus. Verum cum nullus Chriftianus thefauros in terra. fed po-

(4) 4«*rant. (*) mc taaiu· (r) U&umr. (d) doa<iaii
(t) poOrcm·* v«r·.

poiius, fecundum Domini fententiam, in caelo re couderc debeat, cavendum ftimmopete facerdotibus eft, ut ab avaiitix pefte, quz eft idolorum 1erv.tus, fic cupiditate, quz radix ommutn malorum clt, fuoique feilatores a regno Chrifti excludunt, fe conipckant. Quoniam digne non poffunt lubdiiis predicate ut ab his fe abftineant, mm ipii his, quod valde dedecens, immo pcriculolum eft, fe mancipaverint. Gravius quippe atmciufque hz peftifcrz lues in illis damnantur, quam m his qui eoium diftis fic exemplis ab hi» coerceri debuerunt. Solent namque a nonnullis multrtariz occalioncs obtendi, qux Dcccûiiaus nomine palliantur. Et revera dum exterius ncccllitas prztenditui, interius avaritia tegitur. Aii icaque Dominus in evangelio: *Nnitfe téeffiitrizure va-ô bu t*tijurat tn terra, ubi aerugo & tinea demolitur, (7 ubi furet rfto.ltuni (J furantur. Thefaurizate jutrm vabtf tbejaurot in nlo, ubi nejue atrugo ne-^ut t.ntj demantur, dj ubi /uret non eftodiunt nec Jurantur.* L·:·; *intm tft tbefavrut tuus, ibi eft & cor tuum.* E contra jacobus apoftolus divnes alloquitur: *^:te nunc divitet, plorate ululantes in mtfer.u qux adu:meni vobii. Divitiu veftra putreface funt, aurum viftrum & argentum aruginavit, ij torum vobis tn tefttmomum erit,* iX *manduc.ioit cart") vcftras Jrcut ignu.* Scribit etiam Bcda m expolitione tabernaculi ita inquiens, Neque hoc quod primi tiliorum Aaron poft ordinationem, cum ignem ahenum offerrent coram Domino, mne cxlefti perierunt, a fignificatione miferabilis noftn temporis abhorret, ubi nonnulli facerdotum ac doctorum loco potiti, quod dnftu quoque grave ac lugubre fatis eft, dum ignem cupiditatis igni iupernx dilectionis anteponunt, igne lupernz ultionis ablumuntur, quorum perpetua damnatio tempoia'.i eft filiorum Aaron morte figurata. Scnb.t fic Prolper, Non poteft dicere lacerdos contemptoribus admonitionis fux, Fuiurum cogitate judicium, quod iplc lorte non cogitat; amatori bus mundi, Nolne diligere mundum, 1« cum mundi amor obiedat: ambmUis, Ambmoni finem imponite, fi eum an-bitO (a) rumota précipitât: ebriolis, Ebrietatem cavete, li ie mero uique ad alienationem menus ingurgitat. Sumptuous dapibus ctudus, r rit tuis abftincnuam laudare quam calcat: cupiditatis add ftus, cupid.s amorem non poteft dillujdcrc pecumx. Inimic.-tiarnm tc nax, non audeoit a.umos diftidenii u.n torerdotali ttanquillit i.c comptu, re. lutbtiamprzdicare jhdicibus crubeteit, quam ipic pcrlorx potentis favore corrumpit: ncc detendit oppreffos, ti peiionas aut honorat aut dcipicit, & quidqird bom non tacit, aut mah committit, nec jubrbit fieri, nec vetabit; quia necciTariam doccn.fi efontatem contrarictate fux actionis amutn aut minuit, in vita beati Ambrofii legitur. Ingemifcebat emm vehementer, cum vidciet rjdutm omnium malorum avaritiam, qux neque copia, neque inopia minui poteft, magis magiiquc tuecrelcere m hominibus, fic maxime m h.s, qui in poteftanbus erane conftituti; ita ut i.meivemendi illi apud illos graviftimus labor eftet, qu'i oioma oretio diftrahcbant. Qux res omne malum pnmo invexit Italiz, ÔC exinde omnu vergunt m pejus. Et quid dicam, fi m hujuimodi prrlums ita rabiem luam exercent, qui i/.ent aut niiorum aut propinquorum cautas prziendere ad excolandas exculationes in'peccatis, quandoquidem plerotque ceperit e'iam caeca labes taccrdote- fic Levitas, quibus portio Deus eft, ut illam etiam ipft appetant ?'rEt vr mihi mifero, quia nae hne mundi provocamur, ut lam gravi jugo tervit»tis liberari velimus, quod demcigit ufque ad profundum inferni, ut faciamus nobis amicos de mammona iniquitatis, qui nos recipiant in zterno tabernacu Ja. His ita przmiffis, oportet lacrrd jtes Domm.. ut ab appctxu avarmz fic cupiditatis fe cohrhen tes, fibi /ubjcftis m omnium virtutum protuii bus imitabiles exhibeant, quibus pro omnibus di vitiis iulus Chriftus abundat, juxta illud apoftoli: Mi Ai *vivere Xlb/iftus eft, & mori imr.im.* Quod autem oblationes fidelium non ad fuam avaritiam, fed ad Clnifti honorem ccckfia*quc utilitatem rejoiqucrc debeant, fubter annotandum eft.

XIV.

Quia ergo propter communem immo nereiTariam corredionem pariter diligenterque inquifivi. mus, fic ex cuculis divinis, fic fandorum paltttra didis mamfeftum fecimus, qualités ad paftoralc magifterium veniendum, qualiter docendum iit, fic qualiter facerdctes Dojnmi avaritiam, qui aliis formam & exemplum efle debent, cavere debeant, operx prztium duximus, nos exhortando admonere, fic admonendo exhortari, ut hofpitalitatcm prxeipue facerdotcs Domini ledari meminerint: quoniam hadenus a quibufdam ordinis noftri focus minus jufto fic indecenter hofpitalitas (effata eft, fic. ideo a multis non folum ipû négligentes, verum etiam hofpitalitati ftudentes, tali rinrehenfione iunt denotati. Cum ergo hofpitalitas i.i ttcmcndi examinis die ab atteins judice iit remuneranda, qui difturus eft; *Hofpes jut,* ÔT *collegi-jl.s rut,* & ob id omnibus Chnlliauis fummopcrc lit feâanda, multo magis rameu vigilantiuique ab h.s qui difhs fic exemptis ad vitam zternam alus ducatum przbere nebent, poft pofita avaritix perte, & aha qualibet occafionc, prorfus eft excquenda. Ab apoftolo quippe inter cetera virtutum pi «conia, quz epifeopo incile debent, hefpitahtas etiam habenda przdicatur. Epifcopi namque domus, ut beatus Hieronymus lcribir, omnium commune debet effe hoipitium, & iauus, fi tinum aut duos, aut paucos recipiat, nnplet hofpitaluatis oticum. Epifcopus, nifi omnes recipiat, inhumanus ab eo fcribitui. Hofpitalitas porro, quam Dominus remuneraturum le efle arte-rmt, ilia eft intcUigenda, quz membris Chrtfti, icfto fcihcet indigentibus, 0i diverfas ncceifiiatcs panentibus, exhibetur. Unde ait Job *Fo.'is nan W>ar./ii peregrinus, oftium meum Vntori patuit.* Petrus. *iiojpitaie· mvtctm ftne murmui atione,* & alibi *Cantai fraternitalu maneat tn vobis, & bofpila,.:atcm noltte obi.vifci. Ptr hanc emm* (A) *iutuem<·' ijniJaw, angelis hftpitio receptu.* Paulus. *Iijpituiitaiem,* mquit, *feflautcs.* Origenes tn epiitolam ad Romano»; Quam digne, inquit, hofpitahtati» magnificentiam uno fermone comprehendit! Dicens emm hofpitalitatem fedaodam, non iHud lolum offendit, quod venientem ad nos hofpitem fufeipiamus, fed requiramus, dc folliciti iimus, fir iefiemur, ac perquiramus ubique hofpites, necubi forte in plateis fedeant, (c) aut extra tcftum jacear. Recordare Loth, & invenies quod non illum hoipites, fed ipfe qutfierit hoipites; & hoc erat hoipitalitatcm frftari. Dc hofpitalitate enam Retanda uberiora funt exempla, fic beati Gregum m homiha evangelii copiofiiiima difta. Proinde ftudetidum fummopere epiicoprs eft, ut cum lıoipn..iitatcm fubJitis habendam przdicant, ipft earn ante omnes primum

(a) ... (c) *ut* extra uâuui

ANNO CHHISII

fadis adimpleant : fcilicet ut quod verbis prrdieant, operibus oftendant.

XV.

Qtiqd nulli facerdotum liceat res Deo dicatas fibique commiffas, utfo-e proprias tradare, & ad multifarios fecundum libitum fuum eas ufus retorquere, fed potius fecundum canonicam auctoritatem , faoâorumque patrum di&a & exempla adnrinillrare vel difpenfare, ea qux fequuntur perfpicue manifcftanr. Quod autem ea quxDo.mno iandificabantur, ad jus pertinerent facerdotum , legalia iuftituta fanciunt . In novo quippe tefta«nento, in in.ti. videlicet fanâx nafccotis ecclefix, vota fidelium ante pedes ponebantur apoilolorum, e.it. nque jud cio unicuique, prout opus erat, diftribuebantur . Et licer crefeente fidelium B devotion · copiofiilimis ac munificentiflimis eorum liberalitaiibu fanda donata fit ecclcfia, cumdcm tamen ufum aj jftolorum fucceflbres in raftandis C< diitci (andis ecclefiafticis rebus fe fervaredebere meminct int. Quoniam qui ftipem ecclefix, juxta documentum beati Hieronymi , «r. uos convertit ufus, icriba ett& Phariixus, fim fifquejudx perdito. Scribitur in concilio Antiocheno (a) cap. xxv. Epiicopus ecclcfiafticarum rerum habeat poteflatem, ad difpcnfandum erga omnes qui indigent , cum (umma reverentia & timore Dei . Participet autem & ipfe quibus indiget, fi tamen indiget, tam fuis, quam fratrum, qui ab eo fufcipiuntur, neceflartis ufibus profuturis, ita ut in hullo qualibet occafione fraudentur, juxta fandum C apoflolum fic dicentem: *Hebentet vifiene & te&itmenfunt bu contenti fttetut.* Quod fi contentus iilis minime fuerit, convertat autem res ecclcfia in fuos ufus domeflicos, & ejus commoda vcl agrorum frudus, non cum presbyterorum confciensia diaconorumque pertradet, led horum poteftatem dotnefticis fuis , aut propinquis, aut fratribus, filiifque committat, u: per hujufmodi pertonas occulte ccterx lxdantur ccclefia: , fynodo provincix panas ifte perfolvat . Si autem & aliter accufetur epifeopus, aut presbyteri qui cum ipfo funt, quod ea qux pertinent ad ecclefiam , •vcl ex agris, vel ex aha qualibet ecclefiaftica facultate, fibimet ufurpent, ita ut ex hoc affligantur quidam pauperes, criminationi vero & blafphemiis tam fermo prxdicationis , quam hi qui difpeniant taliter exponantur, & hos oportet corrigi , fanda fynodo id quod condecet comprobante In concilio Cakbedoneufi cap. xx.t. Quoniam tn quibufdam ecclefiis, ut ;uu:ore competisnus, prxter oeconomos epifeopi facultates .cdefiatbeas tradant, placuit omnem ecclefiam habentem epifeopum, habere œconomum de clero proprio , qui difpenfet res ccdefiafticas fecundum fententiam epifco i proprii , ita ut ecclefix difpenfatio prxter tc...monium non fit, & cx hoc difperganrur ecclefiafticx facultates, & lacerdotio XTialedidionis derogatio procuretur. Quod fi hoc minime fecerit , divinis conftitutionibus fubjacebit. In canonibus , qui apoflolorum titulo prxnotantur, capitulo x I I. ita legitur: Prxcipimus ut in poteftate iua epifeopus ecclefix rc> habeat. Si enim anime hominum pretiolx illi (unt credits, inulto magis oportet eum curam pecuniarum gerere „'ita ut poteftate cius indigentibus omnia difpenfentur per presbyteros & diaconos, & cum umore omnique (ollicitudine miniftrcntur . Gelafius in decretalibus (6) cap. xxxvn. Quatuor autem, inquit, tam dc reditu, quam de oblatione cujuslibet ecclefix facultatis fidelium , prout mittit, ficut dudum rationabiliter eft dcc>etum , convenit fieri portione, quaium fii una pontificis (e) altera clericorum, paupfcrum tertia, quarta fabricis applicanda ecclefiç . Dc quibus ficut (acer-«p*i<ep«*r«' dotis erit integram minrflris ecoetrx memoratam L',i4f"r' dependere quantitatem, ita denti ultra delegatam fibi fummam nihil inlolcntcr noverint expetendum . Ea vero que ecclcfiallicis «dificiis aitnbuta funt, huic operi veraciter prc<ogata, locorum doceat tnftauratio manifclla lan&uium , quia nefas eft fi facris aedibus defbtutis , in lucrum luum prxful impendia his defignata converrat . Ipfam nihilominus *adferiptam* pauperibus portionem , quamvis divinis rationibus *(c* difpenfafle monftratutus efle videatur, tamen juxta quod deferiptum eft; *Ut Vtdeent opere vefirl bone, & ^lortjfcent Γt lrem* fwi m *celti eft,* oportet etiam prxfenti teftificanone prsedicari, & bone famfc prae. coniis non taceri. Profpcr, cum de fandis per- Lb , a<. fedtlque pontificibus traftaret , qui facultates ccdefie non ut proprias, fed ut commendatas tradaverunt, ait: Et idcirco fcientes nibil aliudefle res ecclefix , nifi vota fidelium, pretia peccatorum, fle patrimonia pauperum, non eas vindicaverunt in ulus fuos ut proprias, fed ut commendatas pauperibus divilerunt. Hoc eft enim podidendo contemnere, non fibi, fed aliis puifidere: nec habendi cupiditate ecclefiç facultates ambire, fed eas pietate (ubveniendi fufeipere. Hieronymus in expolitione Sophomç prophetç dices quoque ejus, quafi lupi (d) Aiab/f , occidentes vefpere, (r)3c mi relinquentes in mane: non alpicientes ad ortum folia, fed morantes feinper in icnebris , & poflcfliunculas ccclcfiç, & ea quç in Dei donaria conferuntur , vertentes in luctum luum, ut non hubeant pauperes quod mane comedant, qui quafi in node, & nullo vidente populantur, &cum luporum more cunila diripiant, ne parvos quidem cibos indigentibus derelinquunt. Sicut igitur prçmifla documenta declarant , non funt res ecclefiç ut propriç, fed ut dominice & a Domino commendatç traclandç . Qutcumquc ergo eas ad fuos proprios ufu$ tcrrenofque honores & deledationcs retorquet,.quanti fit diferiminis, quantçquc tranfgrcffionis, aperte animadverti poteft.

XVI.

Libi.cir-

Quoniam multi epifeoporum amore propinquorum inorum de rebus fibi *commendans* , luo aut quorumlibet amicorum nomine, prxdia aut mancipia emunt, & ut in fuorum propinquorum jus cedant flatuunt, & ob hoc, & jura ecclefiaftica convelluntur, & minifterium facerdotale fu icatur, immo a lubditis detrahitur & contemnitur : Placuit omnibus, ut deinceps hoc avaritix genu «caveatur, fixumque abhinc & perpetuo maniurum efle decrevimus, ut epifeopus res fui juris, quas aut ante epikopatum, aut certe in epifeopatu has. reditaria fucceiiione acquifivit fecundum audoritatem canonicam, quidquid vult faciat, & cui vult conferat. Poftquam autem epifeopus fadus eft, quafcumque res de facultatibus ccclcfic, aut fuo, aut alterius nomine, qualibet conditione comparaverit. decrevimus ut non m propinquorum fuorum, fed in ecclefix, cui prxeft, jura deveniant. Similiter & de presbyteris, qui de ecclefiarum rebus, quibus przfunt, prxdia ea modo emunt, faciendum (latuimus.· quoniam multos presbyterorum occaGone taliter emptarum rerum ccclefias, qui-

(.) Cep. XV (>) c«pir« vigefimoieptimo .
(/) tab'*. (r) /er/ & nihil relin.yieatcs ia aiue.
(r) altera Clericorum, tertia pre»byterorum, quaita

LiBBR t Ca? xvII XVIU. * XIX

quibus przfunt, cxfpohaffe, fic a fuo minifterio A mukis modis exorbitatte fic fc diabolo mancipatte, multofque laicornm ex hoc facto in fcandalum damnationis fic perditionis protraxiilc cognovimus·

XVII.

Canonica cenfura decernit, ut reseccleGz, nift ob nimias neceflitates quas deferioit, nemodiftrahat. Quod ft quifpiam imminente nimia neceilitate, inconfulro primate provinciae, aut certe majori urgente neceftitate, non adhibitis teftibus vicinis epifeopis, id facere artentaverit, *ita* canonico judicio percellitur, fcilicet ut, amitto honore, reus Deo fic concilio teneatur. Et licet moderno tempore neceifitas non compellat, ut aperte res diftrahancur ecclefix, verendum eft tamen, B ne clanculo vendantur, fic canonica interminatio ftibeatur. Quando enim quifpiam prelatorum aut muneris, aut moris, aut amicitiz, aut certe timoris, vel cujuslibet alterius rei gratia, res ecclefiz in commutationem dat, commoda fcilicet fic utilia dans, fic incommoda fic inutilia ecclefiæ fux accipiens, venditorem temerarium eccleGafticarum rerum fe efle noverit, reumque Deo fic concilio contremilcat. Quod quia in commutandis rebus id przfepe evemfle dubium ood eft, cavendum fummopere abhinc przlatu eft, ne in commutandis ecdcfiafticts rebus incauti *e*-Xiftant. Dc non alienandis vero rebus ecdefiafticis papa Symmachus in decretis fuis inter cetera na feribit: His ergo perpenfis manfuro cum DeiC noftn co.ifideratione decreto fancimus, ut nulli apoftolicz feJis rrætuli a przfenti die, donec difponente Domino (j) cutholicz fidei manferit dofaina talutar's, /iccat prxdium rufticum, quantxcu.-nque fuerit vel magnitudinis vel exiguitatis, fub perpetua alienatione, vel commutatione ad cujuslibet jura transferre. Nec cujufguam excufentur publiez ncceiïitatis obtentu; quippe cum non fit perfonale quod loquimur, nec aliquis clericorum vel laicorum fub hac occaGone accepta tueatur. Sed nec in ufufruftuario *(b)* jure (c) aliquibus dare liceat, nec data retinere, pneter clericos fic captivos atque peregrinos. His verbis aperte mcpftratur, quia quod idem papa apoftolicz fedis przful perpetuo cbfervandum cenfuit,D nihilominus przfulibus ecclcfiarum cbfervandum perdocuit·

XVIII.

Convenit paftoribus ecdeGarum res ecclefia: poffidere, non ab his pottideri·, fic, ut Profper feribit, eas poflidendo debent contemnere, fic non fibi fed aliis poffidere. Coqftat autem fanftittimos pontifices, qui cum Chnflo remuneratore fuo regnant, quorum nos indigni locum tenemus, res ecclefiz non fibi fed aliis poiTedifle, fic non ad iuam gloriam fic delectationem, fed potius ad Dei honorem fic fidel um commoditatem eos his ufos fuiffe. Unde liquet, quia nihil eis obfuerunt ad Dancifcendam atternsç patrie gloriam res ecclefiafiiez commoditfimz atque ampliftimz, quas fide- E liter adminiftraverunt. Quicnmquc ergo, fecundum eorumdem fandorum exempla, ■« fibi creditas difpenfaverir, feque ab illecebris munaisiibus & incentivis carnalibus cuftod'crit, ade^ram confortium fe pertinere dubitare non potent. Si autem fecus fecerit, eorum contortio ieindignum tore pertimefeat. Miferabiliores plane eundis mortalibus nonnulli exiftunt pontifices, qui in brevittimo hujus mortalitati? intervallo, iμζ mifers

, d, o»ı<·. " ' *f*

fragilitatis immemores, facerdotalis honoris culminc ultra metas fubvedi, amore mundi decepti, cupiditate terrenarum rerum illefti, pro caducis & cito prcterlabentibus rebus, quas utiliter fideJtterque expendere negligunt, *Îaoâorum laccrdotum contortio te privant*, Cettet ergo ambitio, que dicere folct, nimis rerum *habere eccleftas* Chrifti; & perpendat quia quanueeumque funt res ecclefiz, fi eo modo quo dilpeofandc funtdifpeofentur, mmiz non funt. Cupiditas quippe, immo negligentia quorumdam diipcnfatorum, non ecclefm amplat res, in vitio funt. Mira namque res, ambitio mundialis £ncis non babet, fic cccleCa Chrifti nimium habet.

ANNO CHRISTI

XIX.

Sicut per Sani reprobi praelati, ita fic per David fubjecti funt humiles ftgnificati. Quapropter unufquifque fubjedus, non fuperbum Semei, qui convicia fie maledidiones injecit in David, led magis eumdem humilem imitari debet David, dicentem: *Propitiat fit mibi Dominât,* «ea *mittam manum meam ia Chrtftum Domini.* Chriftos Domini facerdotes appellari dubium non eft, de quibus in pfalmo divina voce canitur: *Halite tangere Cbriftoi meat, CT in propbetit mets nolite malignetri.* Quamquam autem, quod valde doiendumeft, multi praelatorum adinftar Saul fint reprobi effedi, non funt tamen manu reprehenfionis fic detradioni» tangendi. Quia, nt Ifidorus in libro fententiarum feribit, redores - Deo folummodo, non a fubditis funt judicandi, ficpro moribus reprobis tolerandi magis quam a plebe funt diftringendi. In ecclefiafttca hiftoria Conftantinus imperator epifeopis ait: Deus vos conftituit faccrdotes, fic poteftatem vobis dedit de nobis quoque judicandi; fic ideo nos a vobis rede judicamur, vos autem non poteftii ab hominibus judicari. Propter quod Dei folius inter vos expeftate judicium, fic veftra jurgia, quzeumque funt, ad illud divinum referventur examen. Vos etenim nobis a Deo dati eftis dii, fic conveniens non eft ut homo judicet deos, fed ille tolus de quo feriptum eft: *Deui fietit tn fynagpga deorum, in medio autem deot difcernit.* Cum haec tra fehabeant, utrinque non mediocriter delinquitur, fic animarum periculum generatur. Quia dum przlati exemplo fus perverfitacis fubditis detrahendi locum dam; fc & tllcu procul dubio ad perditionem pertrahunt. Subditi *ero, dum prepofttorum pravi fada non compaflionis, fed infulnrionij ac livoris voto mordeat, quantum anime fuie periculum incurrant diligenter animadvertam, & abhinc fuz faluti proipicicntcj, ab hujufcemodi detreftationibus fe cohibere non negligent. Irrcpfit fane in nonnullis ccclcGarum prefuiibus miforabilis temporis noftri inepta, immo corrigenda t confuetudo, que jam ita pro lege tenetur, ut fanftitatis & religionis nomen fibi adfcriberc noo vereatur; fcihcet fuper diverfarum rerum innumeris fuperftuitatibus & vanitatibus, quas dinamerare longum eft, nec non in avaritia fit tenacitate, improbaque incentione, & in turpi inboneftaque converfatione, morumque improbitate, & vane glorie appetitu t fic, quod bis periculofius eft, fui officii cura pofthabita, in divinorum preceptorum tranfgrefftooc; ita ut (d) illud Salomonicum impletum videatur, quo dicitur: *D**· *tantnr cum malefecerint, & aaUteiu i» rebut peffimit.* Non igitur mirum eft ft propter heç & his ftmilia Deus offendatur, & infirmorum animis fcao-

, *" K· . *" Rwfta,, t. «· γμ. *Trm ».*

doârln· Salvators. >llud ipoftolxum

(») atiqiiH.

ttaudjlum generetur, ilatufque fand* Dei ecclc-fi* periclitctur. Proinde omnibus (ludendum ell facerdoiibus, ut ab hi* dcmceps fe caveant, & *his* rebus refiftxnt, quibus fibj, & hi* quibus prsfunt, Dominum propitium faceie mereantur. Quam moderata autem diferetio in veilium culto & menta: apparatu facerdotibus tenenda fit, diâa beati Gregorii in expofitione evangeliurum, nec non & vita fandorum virorum Augullini Ac Ambrofii pleniflime docent.

anno ciiHiiTl t,r'

XX.

Quod moderni pontifices fandorum decedentium patrum exempla uiquequaoue ledari debeant, in precedent· >u< jam diftum eft. Sed quia nonnullos focios ordinis noftri fine his perfoms, quas fua religiofa cunverfatio telles habere, & quibus exemplum bonum debuit praebere, cubilia fccreti tui didicimus incolere, id non fine magna tprbidaque indignatione ferre potuimus l Et ne deinceps quifpiam p:.rlatorlm id facere pertentet, pau lenhnitt inh . c -mis : quia in hoc fado converlatio lacerdotal. commaculatur, & detrahentibus locus przbetur, & a imarum perditio generatur Ut ergo facerdos dilcipulis fuis (a) fe feiplo exemplum bonum debeat prebere, apoftolus fcnbens ad Titum docet, dicens : *In omnibut teipjxm prstbe exemplam honoram operam tn do£lrmat* ,n «"tegnrarr, *in cjflitate*, dt reliqua. Beatus quoque Gregorius in decretis fuis ita ait, Verecundus mos torpore indiferetionis inolevit, ut hujus ledis pontificibus ad fecreta cubiculi krvitia laici pueri ac fsculares obfequantur, & cum palloris vita effe difcipulis femper debeat in exemplum, plerumque clerici qualis in (ecreto fit vita fui pontificis Defciunt, fic, ut didum eft, fieculares pueri fciunt. De qua re prxfenti decreto conftituo, ut quidam ex clerici*, vel etiam ex monachis elcai, minilierio cubiculi pontificalis obfequantur, ut is qui io loco eft regiminis habeat telles talcs, qui vit* ejus in fecreto converfationem videant, fic ex vifione fcdula exemplum profeâus fumant. Hxc igitur beatus Gregorius feripierit. Ceterum fi qui de hac re copiofiora exempia querere voluerint, vitas beati Auguftini fic Ambrofii, fic ceterorum aliorum fandorum virorum legant, fic perfpicue invenient, quod vita fic convcrfatio pontificis femper telles vit* probabilis habere debeat.

XXL

Hoc quoque corrcdione congruaque emendatione dignum comperimur, eo quod nonnulli praelatorum, nulla interveniente neceffitate, non cum clericis, fed potius leorfum cum laicis, fic quibufdam familiaribus fuis iermocinari fic convivari dcledeotur ' limiliterque fic a quibuidatn abbatibus fic abbatiffis fieri didicimus. Que res quia valde a paterna folicitudine abhorret, fic fubditos in contemptum magillrorum murmurationemque, Ac in divinorum obfequiorum tranfgreflionem pertiahit, prorfus reiecandam elle cenfuimus, fic ut abhinc ptclati in his, qu* prrmifta funt, quantum facultas permilerit, fibi fubditis participes cxiftant, (latuimus : de qua etiam re in Adibus apoflolorum, fic in vita beati Augultmi, fic in concilio Sardicenfi capitulo xtv. copiofa habentur exempla. Socios vero ordinis noftri in gubernandis congregationibus fibi fubjedis, canonicis videlicet, monachis fic fanftimonialibus, haflenus valde negligences extitifle, fic ob id multos in fui detradionem fic contemptum provocaffe, ita ut nonnulli alii praelati in eorum parochiis con-

A llituti, eorum prava exempla lecuti, (ua. fiauli ter congiegationes neglexerint. Quos iuternu ώ. fynodali convcmu admonendos cfie ncccflariodu Ximus, ut ab hac negligcntia deinceps ie cohibeant, fic ceteris fe imitabiles pixbeant: ne forte propter illorum incuriam, fie divin* iervitutis contemptus, & pericula proveniant animarutn, Ac aunbus excellenti* velli* molcllia ingeratui, fic noftrc mediocritati in (acris conventibus tadium & opprobrium inferatur. Compcrimus uiamquofdam focios ordinis noftri, non caufta neceilitatis aut utilitatis, fed potitf» avaritix fic propri* deledationis, fxpiflîme, propria civitatis lux (ede relida, clcroque neglcdo, remotiora loca frequentare, de qua re fit deftitutio divini cultus, & B prxdicatio in plebibus, fic cura (ub/edorum pofiponitur, fit hofpicaiitas negligitur. Quod ne t-r tenus a quoquam fine inevitabili neceditate, Ac certa utilitate fut, pari conlcnfu inhibuimus.

URkR

XXII.

De clericis vero laicorum, unde nonnulli eo tum conqueri videntur, eo quod quidam epilcopi ad eorum preces nolint :n *ccclrfiti fuis eos, cum* utiles fint, ordinare; vilum nobis fuit, ut in utriufque partibus pax fic concordia fervetur, fic cum caritate & ratione utiles fic idonei eligantur. Et fi laicus idoneum uulemque clericum obtulerit, nulla qualibet occafione ab epifeopo, fine certa ratione repellatur: fic, fi rejiciendus eft, diligens examinatio, fic evidens ratio, ne fcandalum C generetur, manifefluni faciat.

XXNI.

Quia funt plerique, qui non paternum affeflum circa gregem fibi rommillunj, fed quemdam exercere videntur dominatum, cumque non ut domi nicum, fed flatibus venrof* arroganti* inflati, ul fuum proprium tradare non verentur, quantum a paternitati* *officio aberrent, fubter* collefla documenta declarant. Dominus in erangelio : *Si* dri/gr/ *me, pafee oves mens.* *Mus*, inquit, non tua*. Irem : $£·/ *major efi veflram, erit mtnsfler vefler.* Et non poll mulra.* *Non sta erit*, inquit, *infer vos : fed qai volnerst inter vos major fiers, erst vejier fervas.* Petrus: Aryar *dominantes melero, fed forma fails gregis ex animo*. Salomon : D *Principem te conflitaerunt ? nuh extolli, fed eflo tn en, ηχαβ anas ex ipfis*. Fulgentius in libro de veritate prxdeftinationis fie gratis: Non ideo, inquit, fe folum quilibet epifeopus vas mifericordiz putet in gloria prxparatum, quia pontificali militia fungitur; fed fi pro grege fibi credito folJicitus femper invigilet, fic praedicet verbo, inftet opportune, arguat, obfecret, increpet in omni patientia fie doârina ' nec fibi dominatum fuperbus ufurpare contendat, (ed apoftolici* informatus eloquiis fic exemplis, fetvum fe cunâis exhibeat : neque fedis illxi* altitudine collatum (ibi gaudeat temporale faftigium, fed humili corde fidelibus prebeat bon* converfationi* exemplum. Quicumque igitur facri* officiis ferrituri fub quo-E libet otdine applicantur, dignum e(l ut illius dicantur, cujus fervitio mancipantur. Qua ergo temeritate, immo præiumptuofa vanitate, quilibet pnelttorum dicere prrfumit · Illa congregatio mea eft, aut ille presbyter, vel clericus meus eft, cum non illius fit, fed cui dicatus eft ? Proinde quia is inolitus ufus ecclefiafticc non concordat regul*, corrigatur nec<(Te eft.

XXIV.

Sunt quidam pedatorum, qui utramque annonam, fpiritalem videlicet fic carnalem, fibi fub. jeftis

(·) <'e f< ,pfc.

jcUis firenue adminiflrant. Sunt e contrario, quod A^t" poflint. Et fi hzc aliqua przpedicnte necei-
' «r-K i emendatione opus habet , qui "neutrum cibum u- fitate bis fieri nequeunt , faltem in anno iemel anno
xviX*V bluer eis adminiflrant. Suqt etiam qui carnalem fiant. Qjjoniam fi hzc iemel, ut diâum eft, in Christi
k\vn cibum iuftjcientcr eis adminirtrent , &. fpiritalem aut icienter eis fubtrahunt , atît ; quia nclciunt , non fiibmiuiflrant , pafcentes folutnmodo carnem cito perituram, cibmnque vermium futuram, animai unique ialutcm itt zternum viâurarum negligentes . Non igirtir erunt przlati cxcuiabiles & nnnmncs .1 periculis apud Dominum, cui pro fibi committis rationes funt reddituri , fi eis carnalia folummodo , & non fpititalia fideliter fubmimflraverint , cum de manu eorum fanguinem eorum, fi perierint , fit exadurus , teflante Ere-
'-' ' J''cn.elc propheta, & expofitione beati A'ignftini fiiper eodem propheta , plurimum huic rei adftipulante- Grandis porro miferia, czcaque cupidius, lum hujufcemodi przlati'in locis fibi iubjeâis cupiditatem lu.im potius explere , quam animatum luarum periculum contendunt vitare·

XXV.

Non folum rumore, fed etiam evidentibus faftis competimus , quorumdam epifeoporum miniflros , non folum in presbyteris , fed etiam in plebibus parochiz fuz , avaritiam potius exercere , quam utilitati ccdefiafticz dignitatis infervire , populique faluti confulere . Quam negligentiam, immo & execrabilc ac damnabile cupiditatis vr um, omnibus in commune deinceps vitandum flatui rus . Perttmefcenda porro & vigilanter cavenda eft Domini lacerdotibus Heli lacerdotis iuiw, cui filios fuos indigne agentes, Dominumque m luis pravis aâibus ad iracundiam provocantes, facnficioque Domini in uriam irrogantes, quia verbis tantum, & non verberibus corripuit, e s divi ia juflaque ultione ruentibus ruit . At fi forte, quod abfit, ullus epifeoporum deinceps fcâatores avaritia miniflros m parochia iua conflituerit , & eorum cognitam pravitatem auâoritate paflorali acriter ferire detrectaverit , exemJum negl gentis Heli facerdotis imitari fe cognofcat , fciatque quia quidquid pravitatis vel avariiz hujuimcdt fubjedi in plebibus Chrifti egerint, fi eos corrigere juxta faâi qualitatem neglexerit, in eum procul dubio, a quo conflttuti funt , ea quz admifennt redundabunt, & iynodah correptioni.nodi$ ommbus fubjic iendum . Nam & in communi conicnfu ftatuimus , ut unufquifque epifeoporum fuper archid lacoms luis deinceps vigilantiorem curam adhibeat, quon'am propter eorum avaritiam fit morum improbitatem multi fcandalizantur , & miniftcriutn iacerdotale vituperatur, & in ecclefiis a facerdottbus multa propter cos neghguntur.

XXVI.

OıVku cil ecclefia fiiez auâoritatis, ut quidquid noxium in agro fanâz Dei ecclefiz excreverit , falce zquilTimz ditcretionis refccet : quatenus flatus ipfius inconvulfus per fi flens, rede & ineon fufe per tramitem ordinis fui *incedere* valeat. Quod cum ita fit, irrepfit inter cetera , quz ecclcfiafliez auftoritati , immo divinz, contraeunt , miferabilis ac periculofa temporis noflri confuetudo , quz valde ab auâoritate canonica abhortet , eo quod epifeoporum concilia bis io anno , ficut mos canonicus docet , per unamquamque provinciam non fiunt , & ob id ecclefiafticz utilitati magnum diipendium, fit principalibus auribus infolcn» impedimentum, fit multorum impunitas naicitur flagitiorum. Proinde omnibus nobis perneceiTartum vifum eft , ut ab imperiali celfitudine libertas temporis imploretur , nuo hzc ad honorem Dei, fic utilitatem fanâz Det eccIefiz, multorumque corrcâiooem congruenter decentcrque

anno per unamquamque provinciam celebrata fuetint, & honor ecciefiafticus vires ordinis fui obtinebit , & impudentia quorumdam fupernorum clericorum , quz paflim auâoritate *cajfonka* calcata auribus imperialibus moleibam ingerit , cef1abit, & impunitas diverfotum flagitiorum locum delitefcendi, quem nunc habet, non habebit , & alia multa, quz haftenus fecus quam ecdefiaftica diiciphna docet inceflcrunt , ordinem fuum'Domino auxiliaire fervabunt . Vifum fiquidem nobis, & valde profuturum fanâz Dei ccclcfiz fuit, ut quia ordo canonicus docet ut & in ipfis conciliis adfint presbyteri & diaconi , & omnes qui fe Izfos exiftimant , & fynodi experiantur examen, ut adfint etiam uniufcujufque epifeopi eruditi viri , quos ad Chrifti militum , rjufque ecciefiz honorem , utilitatemque przparat , quatenus «3c ceteris ecclefiis noti fint , «i rtudium ac providentia epifeopi ad aliorum exempla maniferta fiant.

XXVII.

Epifeopos locum aportolorum , chorepifcopos t·*·» <--*« autem exemplum & formam tenere feptuaginta difcipulorum , & liber Aâuum aportolorum , & canonica auâoritas aperte demonftrant. Cum hzc ita fe habeant , emerfit quidam reprehenfibilis & valde jam inolitus ufus , eo quod quidam chorcCpilcopi ultra modum fuum progredientes , & donum fanât Spiritus per impofitionem manuum tradant , & alia quzque , quz folis pontificibus debentur , contra fas peragant : prefertim cum nullus ex feptuaginta difcipulis , quorum fpeciem in ecclefia gerunt , legatur donum fandi Spiritus per manus impofitionem tradidifte . Quod autem folis aportolis eorumque fuccciforibus proprii fit officii tradere Spiritum fanâum , liber Aâuum aportolorum docet , in quo legitur ; *Cum Apollo ejfet Cortntbi, Ô" Paulus peragratu fuperioribls partibut veniret Epbtfum, inveniret qxofdam difcipulos, dixit ad eot: Si Spiritum Sandlum accepiftis credentes? At tlh dixerunt ad eum : Sed neque fi Spiritus fan ■flat eft audivimus : ille vero ait: In quo ergo baphzatis eftis ? Qui dixerunt : In Joamu baptifmate. Dixit autem Paulus : Joaunes baptizavit baptifmo poenitentia populum dicens : In eum qui venturus effet poft ipfum , ut crederent, boc eft m Jefum . His auditis baptizati funt in nomine Jefu. Et cum impofuifiit illis manus Paulus , venit Spiritus fanflus fuper eos, & loquebantur linguis, & prophetabant .* Item in eodem: *Cum audiffent apoftoli , qui erant-an , Hierofolymis , quia recepit Samaria verbum Dei , miferunt ad eos Petrum C Joannem : Qui cum venirent , oraverunt pro ipfis , ut acciperent Spiritum fanilum : nondum enim in quemquam illorum venerat , fed baptizati tantum erant in nomine Domini Jefu. Tunc imponebant manus fuper illos , & acci^ptebant Spiritum ∫anHam.* Ecce aperte demonftratur, quod non feptuaginta difcipuli, quorum formam tenent chorepifcopi , fed apoftoli , quorum fucceftores funt epilcopt, tradebant Spiritum ianflum. In cotfcilio vero Czfarienfi, ita de chorepifcopis habetur feriptum ; Chorepifcopi quoque ad exemplum quidem & formam feptuaginta vi- *" o dentur efte : ut comminiftri aurem propter ftudium, quod erga pauperes exhibent, honorantur. Item in concilio Antiocheno capite x. Qui in vicis vel pofleflionibus chorepifcopi nominantur , quamvis manus impofitionem epifeoporum perceperint, & ut epifeopi confecrati fine, tamen fanâz fynodo placuir , ut modum proprium recognofeant , & gubernent fubjeâis fibi «ccleGas,

ea-

caiumque moderamine cnraque contenti Got. Ordinario potro chorepifcoporum quiliter fleri debeat, dt qualiter qualefv© ipfi ordinationes jubeo* i'bus epilcopis fu> licere debeam, jura canonum liquido decernunt. Unde quia hafteous quidam eborepifeopi, fecua quam auftoritas canonica doceat, in officiis eccktialbcis minus caute egerunt, providendum fummupere epifeopis eft, * ut ulteriu eorum eborepifeopi tale quid, quod nec cotum minifterio, nec auftoritati divinas concordat, facere pertentent: nec epifeopi fui eis aliud agendum permittant, nifi quod ad eorum officium proprie pertinet, flt in factis canonibus praefixum habetur,

XXVIII.

Qui facris officlis ob mentorum przroeativam funt applicati, dedecus flt valde penculolum eft terrenis afttonibus rurpibylque lucris eos implicari. Comperimus igitur nonnullos presbyteros dt monachos delertores ordinis fui, quod non fine magno animi moerore profequimur, adeo villicationes flt negotiationes diverfaque turpia lucra leftsıı, ut illud videatur impletum quod dicitur: & *ficut populus, fle jmerdas*. Quod dt leges divine, flt jura canonica condemnant, quantumque etiam id religioni Chrjftianz cooirartum flt manifeftum eft. Quod vero ab hujutccmodi illicito aftu uterque ordo, dt lacerdotalis flt tnonafticua fe cohibere debeat, fubter breviter collcfta teftimonia declarant. Ait namque Dominus in evangeiio.* *Nento Mittens manum faam ad aratrum, & rejpideas retro, aptus efl regno Det»* Et 'Paulus: *Mivio militans Deo implicat ft negotiis (acularibus, et ti plectet cui ft probavit.* Quamquam ergo h-tc evangclica & apoftolica fententia gene* rafiter de omnibus chriftianis Gt difta, dc ab omnibus obfervanda; ipcuJius tamen atque religio* fius ab his obfcrvarj convenit, qui fc divinat militiis devotius ftriciiufque manciparunt. In concilio quoque ChjJccduncnū titulo III. ita legitur: Pervenit ad fandam Synodum, quod quidam, qui in clero videntur elefti, propter lucra turpia condudores aheoaruin pofleffionum fiaut, & £zculatia negotia fub cura fua fulcipiant, Det quidem nunuterinm parvipendentes, fxcuiarium vero domos dikutrantes, d propter avaritiam patrimoniorum foilicitudines fumentes. Decrevit itaque fandum hoc magnumque concilium, nullum deinceps, non epifcopum, non clericum, vel monachum, aut poflcflioues conducere, aut negotiis fzcularibus lc luitccre, pneter pupillorum, û forte leges imponant, inexculabilcm curam, aut civitatis epifeopus eccieGafticarum rerum follicitudiuem habere prxcipiat, aut orphanorum, dt viduarum, earumque qua: Gne ulla provifiooe funt perfonarum, quae maxime ecclefiaftico indigent adjutorio, propter umorem Domini caufla depolcat. Si quis autem tranlgrcdi de cetero ftatuta tentavecit, hujukemodi eccldiafticis increpationibus fuhjacebit. Hac de lacerdonbus limul fle monachis generaliter difta funt. Ceterum dc monachis ita fpecialiter in eodem concilio titulo tv. inter cetera legitur: Monachos vero per unamquamque civitatem, aut regionem, iubjrdos cflt epiicopo, quietem diligere flt intentos efle tantummodo jejunio dc orat oni, in locis quibus renuntiaverunt faxulo permanentes. Nec ecclefiafticis vero nec fecularibus negotiis communicent, vei in aliquo Gnt molefti, propria monafteria deferentes, nifi forte eis przcipiatur propter opus necefiarium abepifeopo civitatis. His ita prrmififis, oportet ut epifeopi fuse parochis faccrdotes dc monachos a memoratis illicitis aftionibus fua auftoritate compcfcant: tranfgrcffores vero cenfura canonica corripiant, quia dicitur: Tranlgredientem vero hanc definitionem noftram excommunicarum efle decrevimus, ne nomen Dei blafphemetur.

XXIX.

Inter cetera quas religioni Chriftiatue adverfa funt, hoc nihilo minus contrarium dc pcriculofum extat, quod quorumdam praelatorum temerario anfu, qui fibi licere putant quod non licet, flt expedire quod non expedit, eCclefir fuis ad tempus viduantur facerdotibus; quoniam fi quid eis in forenfibus negotiis agendum, fi quid etiam ir. diverfis aliis partibus nuntiandum *occafio* occcffitatis opponit, id potius per faccrdotes Domini currentes dc difeurrentes, quam per alios effici przcipiunt; non attendentes quod eorum ab* ieiitia & loca Deo dicata Gbi culto debito priventur, flt homines fine confoffione, dt infantes fine baptifmatis regeneratione plerumque moriantur. Quanti autem fit difcrimims, fle perfon* mittentis, dc ei quz mittitur, animarum pcrcuJa, quz fubiode hujus rei caufla fiunt, liquido produnt. Proinde omnibus przlatis cavendum eft, ne illicita fibi presbyterorum tranfmiflione animarum luarum iubeant damnationem. Presbyteri porro, qui non fui przlati imperio coafti, fed potius voluptatum fuarum ddrftatioue, immo avaritiz ziluatione fuccenfi, id facere piclumunt, perpendant ncceflc eft, quam luftuofam d icripttonem Jeremias propheta Dei, fub fignificatione auri, cjufque coloris optimi, lapidumque lanftuarii, perfooam cainalium hcerdotum driqibst. Ait namque: *Quomodo obicuratum efl aurum, m* tatas tfl color optimas, difptrfi funt lapides fanltuarit in capite omnium platearum*? Quod beatus Gregorius in libro pailoiali na exponit; Qqid namque auro, quod metallis ceteris pratmioet, nifi excellentia iauftitatis; quid colore Optimo, nifi cunftis amabilis reverent.a religionis exprimitur? quid ianftiurii lapidibus, nifi iacrorum ordinum perfonar Ggnantur> quid platearum nomine, nifi prxientis vitz latitudo figuratur? Ei non poft multa: Aurum igitur obfcu atur, cum terrenis aftibus laiiftitaiis vus polluitur: color optimus commutatur, cum quorumdam, qui degere religioie credebantur, cftimatio ame ada minuitur. Nam cum quilibet poft fanftiratis habitum terrenis le aftibus ioferit; quafi colore permutato ante humanos oculos ejus reverentia dclpcfta pallefcir. Sanftuarii quoque lapides in platea difperguntur, cum ceuflarum fecularium foras lata itinera expetunt hi, qui ad ornamentum ecclefia: internis myftcriis, quafi in feeretis ianftuarii, vacare debuerunt. Item paullo poft: Sanftuarii lapides difperfi per plateas jacent, cum perfotwe facrorum. ordinum voluptatum fuarum latitudini dedite terrenis negotiis inherent. Sunt dc alia multa divine legis precepts, fle faoftorum patrum difta, que iacerdotes Domiai a terrenis dc frcularibus negotiis expediri, czleftique militis libere faociunt fervire. Quifquis igitur presbyterorum fe ab bis cohibere detreftaverit « dignum eft ut ab epiicopo fuo rigida corripiatur invefttione.

XXX.

Jamdudum a pio & orthodoxo principe dotndo Hludovico Deo amabili imperatore juffum & admonitum eft, ut reftores cedeGarum in ecclefiis fibi commiffis ftrenuos milites Chrifti, quibus D:us placari poflet, préparèrent dt educarem, attendentes illud Danleli» prophète: *Qei autem daAi futrsut, fuigtbeet ficut fplendor firmamenti, (T qui ad juflitiam erudiunt alsos, ficut (Ulla tu perpetuas aternitates*. Sed fup« hac ejufdem princi- pi»

------ -----.pis admonitione , immo juflGone , a nonnullis re- thirR ftonbus tepide & defidiole hadenus adum eft Unde omnibus nobis vifum eft , ut abhinc poft- c'pofita totius corporis negilgeniia, ab omnibus diligcntior in educandis & erudiendis militibusChrifti, fic vigilantior adhibeatur diligentia ; fic quando ad provinciale epikopdrum concilium ventum fuci it , unufquifque rectorum , ficut *jam prarcedcntibui* memoratum eft , fcholafticos fuos eidem concilio adede faciat, ut fuum folers ftudium circa divinum cultum omnibus manifeftum fiat .

XXXΓ.

Si cupiditas, quz radix eft omnium malorum, in membris radicitus eft amputanda , multo magis a capite, ne in eo aliquid fuum vindicet, longe eft propellenda. Quoniam valde turpe foedum- B que eft , ut quod in membris reprehenditur , tn capite quoquomodo inveniatur . Evangelica namqux przdicatio , fic alia divinx feivitulis exeeu-110, non terrenarum pecuniarum queftu, nec cu juslibet alterius turpis lifcri gratia , fed folius Chrifti amore a difcipulis ejus eft peragenda . Quifquis igitur fui quzftus , non Dei caufta evangelicam przdicationem implet , longe fe a difcipulatu Chrifti fejungit I Qualiter autem a difcipulis Chrifti exequi debeat, & evangeliorum documenta , fic fandorum patrum monumenta teftantur . Didicimus fune quorumdam relatu nonnullos coepilcoporum noftrorum in peragrandis parochiis k"S , non folum confacerdotibus , verum etiam quibufdam aliis fidelibus , quibus confultum ferre C debuerant , oneri exiftere , & ob hanc cauftam multus in fui detraftionem deteftationcmquc pertrahere. ldcirco in commune ftatuimus, ne ultejius a quoquam epifeoporum tale quid fiat . Statuimus etiam , ut tempore congruo Unufquifque parochiam fuam circumeat. Er quamquam auâoritas canomca doceat , ut quarta pars decimarum fit redituum ex oblationibus fidelium in ufus epifcopoium cedat, ubicumque tamen epifeopus fua habet, fuis contentus fit ; ubi autem nihil rerum ecclciiz fuz habet , accipiat dc memorata quarta parte fibi Unique , non quod avaritia , qtiod ab iit , (tuieiit , ied potius quod neceftitas compute rit . Ceterum ii accipiendi nula nece(Tuas urfc r.t, mhJ de memorata quarta parte accipiat: led D ufibiu ccckfiarum , λ pauperibus Chrifti impertiendam fecundum (uam diipofitioncm relinquat .

XXXΠ.

Quoniam multi facerdotum partim incuria , partmi ignorantia , luoduui poenitentiae reatum fuum confitcnnbus fetus quam jura canonica dccernant imponunt , utentes icihcet quibufdam codicillis contra canonicam auftontatem fcnptis , quos lœnitcntiales vocant : fit ob id non vulnera peccatorum curant , *fed* potius foventes palpant , incidentes in illud propheticum .' fe *qut confuunt pulvillos fub omni cubito manus , & faciunt cervicalia ad deeipiendai animas :* omnibus nobis talubriter in commune vifum eft , ut unufquifque epdeoporum m fua parochia eofdem erroneos co- E dicillos diligenter perquirat , fic inventos igni tradat , ne per eos ulterius laccrdotes imperiti homines decipiant. Sacerdotes porro , qui aut moneris, aut amoris, aut timoris, aut certe *favoris* cauda , tempora modumque pcenitenttz ad libitum pernitentium indicunt , audiant quid Dominus prr Errchielem prophetam terribilite. dicat : *Ha; drit llommui L)eu< .* iζ,κιχ *locuti eftit vana, if Vtd;i;< mendacium . eae epo ad vo< a<t Dnmsnus Eeut : Et erit manu< mea fuper prophetas qui Vifilent vana, if divinant mendacium in concilio po-, puis mei* nun *(runt , m Jcrtpiura demus Iftael* anno *non ^cribentur , uec* (a) *Ijrael ingredientur if* CHKiSII *Jcietu quia ego Dominus Deni . Eo quod deceperint* «**** *populum meum dicentes* : Pax, pax, *& non eft pure* Et poft non multa . *Cutn caperent animat popult met , vivificabant animas eorum , & violabunt me ac populum meum propter pugillum hordei tI mentum punit ut interficerent animas qua non moriuntur , ij ViVificarertt animat qua non vivunt , mentientei populo meo credenti rnendacm.* i'icsbytcri etiam imperiti folerti Audio *ab* epifeopis *fuit inftruendi* iunt , qualiter fit cniifitcntiuni peccata difcrctc inquirere clique cungmum modum lecun dum canonicam auftumatern pœnitentiz noverint imponere . Quoniam haftenus eorum incuria & ignorantia multorum flagitia remanlcrunt impunita; & hoc ad animarum ruinam pertinete dubium non cil

XXXIII.

Perlatum eft ad nos quod in quilnifdam pro- Ad<<'< < vinctis plerique epifcopi poft perceptionem cibi & potus G) (oleant per impofitionem mannum tradere Spiritum fandum, quod tam cxcciiemi mi-mi^crio prorfus non convenite , & ita deinceps fieri non debere omnibus nobis vifum eft. Quoniam credibile eft , & aufturitas ecclefia: ita fe habet , ut ficut apoftoli unanimes exiftentes , Deumque collaudantes & benedicentes, ita nimirum jejunantes accipere meruerint paracletum Spiritum fandum , eoique non nifi jejunos , ficut corum afta docent , aliis cum tradidifte manifeftum eft. Sicut enim baptiimus, excepta infirmorum cauda, non nifi a jejunis cekbratui facerdo* tibus , ita etiam traditio Spiritus fandi excepta przmifta caulTa infirmorum , non mfi a jejunis celebranda eft pontificibus . Dignum quippe eft ut pontifices Chrifti primum jejunando fic orando in cordibus fuis domum przparcnt Spiritui fanfto , fit tic per impofitionem manuum cetcrix fidchbus eum tradant orando . Sicut autem duobus temporibus, pafcha videlicet fic pentecofte , bapnfmus , ita etiam ttadicio fandi Spiritus per impofitionem manuum fidelibus tradatur exceptis videlicet , ut didum eft , infirmis fic morte periclitantibus, quibus ficut baptifmatis gratia fuccurrendum , ita incundamer donum Spiritus lanfli eft tradendum.

XXXIV-

Cum miferia humana multifariis fragilitatis fuexceiiibus creatoris fui incomparabilem dulcedinem lxpiilime ad amaritudinem provocet , tunc gravius fceltratiufque in eum delinquit, quando contra naturam peccat. Hoc quippe peccatum tribus modis Dominum, ut res humanas curare videretur , terribiliter vindicafle legimus . Inter cetera namque peccata, quz in exordio creationis mundi genus humanum irrctraâabiliter admiferat , hoc maxime peccato , ut quidam tradunt doâ» res , ad iracundiam provocatus dixiffe creditur . *Paenitet me komtnem feaffe Juper* mra» Nam & «<". .. ob id cataclyfmo , exceptis oito (c) animabus , cunâam generis humani funditus delevit ftirpem. Pro quo etiam fee1ère igni czlefti conflagrate , C(11 infernique hiatu abforptz funt civitates, nec non & quadraginta & amplius millia tbrpis Beniamirw mucrone fraterno confofTa funt. Hzc porro judicia, & evidentes vindidz declarant, quam detetlabde & execrabile apud divinam majeflatem hoc vinum exter. In lege quoque Dominus au >< florem hujus ktiens & turpitudinis morte puni- *

(■): in tci'Àm limi br ‹ J fcltciin.t.r iuiecnc per &c. (‹*) in tiul bm

.ri jubet . & apoftolus dignum morte adftruit . Quod quia aqua fic fanguine ft igne impnefentiarum ad coire&ionetn mortalium a Domino eooftat effe vindicatum, reftat ut quifquis tanti feeleris patratorem fe ell· meminit , dum tempus acceptable , diefque falutis exiftit , per confeffio* nem & poenitentiae fatisfaâionem fibi confulere non differat, attendens illud apoftoli: *Si ne]mei~ tpfoi judicaremui, λ Domino* wn JadKareaw. Verum fi hoc antequam diem claudat extremum facere detreâavcrit, noverit quia non jam cataclyTmo , nec igne cslcfti , nec mucrone lfraeliiico , fed igne peipetuo io eo idem vitium per infinita iecula foculorum punietur . Proinde omnibus bonis valde neceffarium vifum eft, ut quidam faceryotes qui hoc vitium aliter quam iacri canones fanciaot, non ad falutem , fed ad deceptio, nem animarum puniunt, corrigantur, ftinftruantur , ut codicibus pœnitentialibus prorfus abdicatis , per quos multi inani fpe Se promiffione decepti iunt, & decipiuntur , abhinc patratoies tam ncfandiilimi Deoque deteftabilis vitii , fecundum judicium canonicum , quod in Ancyritano concilio fub (a) titulo xvj. continetur , judicentur . Hoc namque peccatum fandi patres , divino Spitu afflati, merito in facris canonibus acrius cetetis judicandum decreverunt; quoniam eo regnante, & flatum Chrifti ecclefic infirmari , dc regnum periclitari aperte cognoverunt

anno CHHisri

r» ⁝

X·X X V.

7«‹ tf

Multos a corpore Chrifti veras religionis inimicus feiungere certat, ut eos filios Belial efficiat. Ipfe qmppe io facris litteris merito Belial, id eft •bique jugo dicitur, eo quod fub jugo Dei effe fuperbillime refugerit. Et idcirco ut alii, maxiraeque hi qui eminentiorem locum in ecclefia tenent , filii efficiamur Belial, elaborat . Quoniam per quos religionem Chnftianam eonftare debere cernit, eos nimirum in ima fubruere feftinat Unde pcriculofa fit doienda valde res eft, quod quidam presbyterorum erus aftu decepti, gradum quo divin® (crvttuti mancipati funt, amittere nihili pendunt: quoniam eo amiffo, adeo filii Belial efficiuntur, ut nec publicis, quia fas noneft, •nec canonicis, proptet quorumdam epifeoporum incunam, legibus conftïingantur ft ob id a quibufdam minifterium facerdoiale non divino amore appetitur, & irreverenter tradatur, & imprudenter amittitur, & quod bis majus eft, vilius habetur. Quod vero base res penculofa fit, & emendatione digna, nwnjfeftum eft. Proinde ut in hac re corrigenda abhinc follicitius ftudium afiumeremus, omnes in commune decrevimus, icilicet ut unufquifque epifeoporum, non fblum presbyterorum , verum etiam (cqujtntium ordinum parochias fur gradum amittentium rtam & converfatiooem, morumque emendationem, tam per fe quam per mtoiftros fuo* noverit, eofque canonicae pcemtentias lubdere non negbgat. Juxta quod iu Concilio Neoccfarienfi titulo primo dicitur : Presbyter, fi uxorem acceperit, «b ordine depofsatur. Si vero fornicatus fuerit, aut adulterium perpetraverit, amplius pell: debet, ft fub pcenitemia cogi l

XXXVI.

Prifcis temporibus, quando jura canonum fuum fervabant vigorem, nullus clericorum parochiam fuam, in qua divin® militi® devmdus erat, relinquere, ft ad aliam fine epifeopi fui commendatum litteris ft epiftolis, quas mos canonicus formatas appellat, audebat quoquomodo perdere-

Noftri vero temporis milerabiiis dignaqne emeu, datione inolevit conluetudo, eo quod multi cc defiaftic® regula lubje&i, propofiti dc loci tui deferiores effefti , pafbm quocumque et» voluntas fuaterit pofthabita auâontate canonica pcigunt,*»· & non lolum ab alus epifeopis & abbaribui, verum etiam a comitibus & nonnulli» aliis nobilibus vins recipiuntur. Quod quantum fit a divina & a canonica auâorttaie difcordct, m promptu eft. Quod ne ulterius fiat, & ab epifeopi» & a ceteris ecclcfiafticis prdaiis obmxe eft obiervanduns, ft a celfitudine imperiali humiluer petendum, uc poteftate regali prohibeatur, ncquifpiam laicorum iolhcitare aut recipere prefumat alienus clericum. Jied ft hoc fpccialiter ab ejus magnitudine flagitandum neceflitas expoiot, ut fua auctoritas inhibeat, ne italici epifeopt, abbateique ft comites, ac ceteri nobiles viri, aliorum clericos es Germania Galliaque illuc fugientes recipere prefumant, quia in hoc fafto valde ecclefiafticus honor foditur & violatur, ft regula canonica confunditur. Quantum autem Mbc lacri canones prohibeam, omnibus legentibus manifeftum eft.

Liaaft t xxxvi

XXXVII.

Decet, immo necefle eft, ut abbates canonicorum attendant ut quid abbates vocentur. Si patres fpiritales funt, & filios fpiritales Domino gignunt, juxta illud apoftoli: *Secundum evangeltum' meum ego voe* grain , merito patres appellantur : fi vero fecus inccfferint, tanto nomine *fe* indignos faciunt. Quipropter oportet ut memores fint illius apoftolici, quo dicitur: *Nemini Jentet ullam offenfionem, ut non vituperetur miei/ienum uofirum·, fed tn ommbut exbebeamue uefmelipfoi , ficut Dei mmifiroi :* ft religiolè, cafte, ac pudice vivere fatagant, venationibus rurpibulque lucris, ceterifque vanitatibus paternitati fu* non convenientibus , nullatenus inlerviant, ne per fuum malum exemplum fubditos ad rumam pertrahant : quia in hujufcemodi prdatorum illicius fidis , ft magnum animarum periculum generatur, & religio clericalis a multis vituperatur. Unde etiam fummopere epifeopi». ad quorum curam pertinent, providendum eft, ut hujufcemodi abbates ab illicitis fe abdineant, & diftis ft exemplis fibi fubditis ad vitam «ternam ducatum prebere contendant. Quod fi epueopo fuo obedire fuperbiendo renuerint, lynodali judicio aut corrigantur, auc certe principali auâontaie interveniente, honore praelationis priventur.

c** *

c»· '

XXXVIII.

Cum ab omnibua Chrtftianis , juxta apoftoli documentum, ftultiloquium ft fcurrilitas fit cavenda, multo magis a facerdonbus Domini, qui aliis exemplum & condimentum talutia effe debent, caveri oportet. Hcc quippe a fandis viris penitus funt propellenda, quibus magis convenit lugere, quam ad fcurriliiaics & ftultiloquia, & hiftrionum obfcœnas jocationes, ft ceteras vanitates, qu® animum Chuftiaoum a rigore lu® reEâitudinis emollire (olent, in cachinnos ora diffolvere. Neque enim decet, aut fas eft, oculos facerdotum Domini hujufcemodi ipcûaculis foedari, aut mentem quibuslibet fcuiiilitarbus aut turpiloquiis ad inania rapi. Air quippe Dominus in evangelic. Oww *verbum ettofum, quod locuti fuerint bomtuei, reddent dt* rv *rattontm* m *die judicn.* Paulus ad Ephefios.- *Omnh,* inquit, */eruto malui ex vre vefiro* µη *procedet, (b) fed fi quii tonui ad édificationem fidti, dit gratum audtrntiôuj : tto- htf fontfifiare Spiritum fanflnm Det.* m quo figna-

ΓΛ'Λ

ffl,f ·

(J) I t ▪ KV I i) rît honu»

ji ttin »· iit redemptions. El non poll mulca: *Funitatio antem,* ioquit, *tf f»»n ummàitit,* «vanna, ·«· aranez/er « oUts, *Jkat dtctt fa»~ lht, ut turpitude, 4M falttloftuem, aat fcttroi-jitai,* f«< *ad rem* «M perftsew, *fed Mgit graM-ram afin.* Et lfaias.' Ci/Aara, *tf bra› tf Wp*·wear, tf tibia , tf vinam* ia *convient vtjiru ; tf ep*< Domini no· refpicitit,* wc *Optra* «MÀssi *tjae toafiderahi*. Sunt & alia hujufce rei innumera exempla, que perfpe&a & diligenter animadveris, non folum facerdotibus, verum etiam ceteris fidelibus magno terrori tint necettie eft, ne dum bis contra ias fe fubdunt, anime fu* falutem negligent. Proinde nobis omnibus in commune viturn fuit, ut f» qu» facerdotum haâenus bis vanititibus ufi fuerpnt, ab his deinceps, Domino adjuvante, prorfus fc cavere debere meminerint.

libek I. CAP. XXXIX XL *c. Ik.Λ «. I. ».

XXXIX.

Aliter quam divina auftoritas & religio Chrifiiana docet agitur, quando femine amitfis viris, menus carnahter viventes, repente & fine probanonis examine ad regimen animarum pertrahuntur, prsficiunturque fanûimcniaiibus, utpote matres fpiritales, quas nunquam contigit ejufdem propofiti difcipulas extititte . Fitquc ut qu* forte feliciter incedebant, earum pravis exemplis tniferabiliier ruant. Dum his igitur, aut gencrofitatis, aut honoris temporalis, aut certe mundanarum divinarum cautta, hujufcemodi przlattonis honor committitur, verendum eft, ne animarum illarum fovea rum* prxoaretur, dicente Domino in evanj.eho: *tacui autem fi ceto ducatum prabeot, ambo »" f>veim cadunt.* Et per prophetam :/pyi, inquit, *regnaverunt, tf ron* rx *me: prmctpti fxtiterxnf, tf non cngnwi* Itemquc: *Jpfi pafiorei ignoraverunt t»· ttliiger.tiem* . Grcgoiius m bbro paftorali titulo pruno: NuHa au doceri prefumitur, nifi intenta prius incdnat'one enicatur. Ab impetit s ergo paf.orZe nugtlcnum qua temeritate fufepitur, quando ars vil atrum regimen animarum? Sunt & al‹a multa prophetica & evangebea teilimonia, 8c fandorum patrum diéta , qu* hujufcemodi perfonas pjdorale magillerium iubire non nifi ad fuam ruinam njamfellant. Quia ergo h*c res div n* audoritxii non concordat, ncieiTe ett ut cavea tur, ne forte & committenti, & his quibus committitur , l*fura animarum proveniat .

M«hS If. 0/«« I

XL

Comperimus quod quidam presbyterorum incaute & citraordinarie velum viduarum, inconfultis epiicopis iuu, coniccrarent, fic ob id eidem religioni macula ingerebatur , quia cifdem velatis per diveria v-gandi occaho praebebatur. Ut autem nullus poni.ficum viduas velare attentet, canonica auctoritas inhibet . Quod vero presbyteri, inconfultis epileo,luis , velum viduarum confecrare non pixlumant , prorfus interdicimus. Quod fi quifpiam pre^by«erorum hujus conftitutionis contumaciter tranfgrciTor extiterit , canonic* corrcptiouis pernas luet.

XLI.

Quorumdam relatu didicimus quofdam presbyteros tu* meniurs immemores , immo canontcs audoritati reluhantes, in uniam audaciam prorupiifc , ut tacrarum virrinum confecratores exiilcrent. Et hoc ad nrgligcntiam epifeoporum pert.nerc dubium non etl. Quod quia canonic* auüoritaii minime concordat, ne ulterius quifquam prcsbytcio'um id facere prxfumat , prorfus inhibemus. Quod fi forte, quod non optamus, aliquis presbyterorum id facere prxfumpfent, utpote canonic* au&oritati> trangrtflbr, irretra&abili-, let feriatur.

aNNO cluisti ”

XLII.

Invenimus quod quedam femine, maxime hs J|ue valde (a) fenfu tenues funt, line confentu acerdotum idcirco Gbimetipfis velum imponant, ut fub pretextu hujus velaminis, ccdetiarum excubitrices & admiuiftratrices fieri poffint. Hrc igitur incauta velatio unufauifque epifcopus provideat dc in parochia fua nat. Et quia in plerifque locis hujufcemodi velatas laqueum facerdotibus exiitifle cognovimus, prohibemus ne nuilquam presbyterorum hujufmodi petiorsas in baulicis fibi committis pro hujufcemodi obfequio admittere pr*fumat. Talis vero velatio ne ulterius indiferete fiat inhibeatur: & hujufmodi mulierculae examinentur, & inftruantur qualiter, fi propter Deum fe facrari volunt, velande fint, quaiitcrque eamdem velationem fub caftitatis & humilitatis propofito confervent, diligenter admoneamur.

XLIII.

later cetera qtue contra religionem Chriftianatn in ecclefia Chrifti fieri cognovimus, non minus emendatione dc congrua corredionc dignum invenimus, quod quedam abbatifl* de ceter* ianâimontalcs, non folum viduas, fed etiam virgines puellas velare folite fint: quod quantum texui femineo illicitum , & a religione Chrifttaaa fit alienum, omnis qui fanum tapit *facile advertit. Pene igitur in omnibus* monafteriis puellaribus hujufcemodi velatas invenies. ldcirco etenim hujufmodi hoc modo potius quam a lacrrdote velari volunt, quia dum claoculofe corrumpunt, nihil fibi obeifc ad peccandum tale *velamentum* putant. Ita ergo idem illicirum & temerarium fadum habetur in ufu, ut vix aur vidu* velari a presbyteris, aut pueli* virgines *confectari* expetant a ponnfic-bus. Nulli quippe dub'um eit, quin hoc fadum ex roto a divina abhorreat audorirate, & ad nrgligeotiam quorumdam pertineat facerdotum. Verum ne deinceps fieri prrfumatur, omnes in commune inhibendum decrevimus. Ac fi forte aut abbatitta, aut alia quzlibet iandimomalis , poft hanc definitionem in tantam audaciam p'oruperit, ut viduam, aut puellam virginem velare pr*fumat, congrua ab epiicopo iuo correftione coerceatur, & pœnirentiz canonic* uique ad fatisfaûionem fubdatur.

XLIV.

Nobiles femine, qu* amittis viris velantur, & non in monafteriis fub fpirstalis matris regimine, fed potius in domibus propriis, occafione liberorum rerumque fuarum refidere, delicidque aftiuere deleftantur, quia, juxta apoftolum, viventes mortu* funt, necette ett ut ab epiicopis pafloralì follicitudine admoneantur & inftruantur, quatenus fu* faluti confutant, ne fic indiferete vivendo,& terrenis aâionibus, fexui fuo non convenientibus, fe implicando, vitam perpetuam amittant. Et abhinc ab omnibus obfervandum (latuimus, ut hu* Ejufceroodi vidu* amittis viris repente non velentur, fed cum conniventia epifeopi ini triginta diebus, ut a gloriofo principe domno Hiudovicocum conicnfu venerabilium facerdotum jamdudumcon ftituium eft, (i) expettent, quibus peraftis , aut nubant , aut, fi potius Deo fe facrari expoftulaverint , admoneantur & inftruantur, ut non in domibus propriis, *fed* in monafteriis, fub fpiritualis matris regimine Deo fe ferviturus fubdant : quoniam hujufcemodi adolefceotulas viros amittentes, & in farxfbmoniali habitu in propriis domi-

Addu» cu· « ri·· '· f· A,'ii· «· **·

ta J ctnfu. (À) cspcftaacur l

anno CHRISTI

mibus reGdentes, periape io laqueum diaboli lapias effe didicimus. Quales autem vidua eligendauar, apoAolico Inftruimnr documento. Qualiter etiam Deo (aeratis vivendum fit, At apoftoikus ferino, ft fandorum patrum, Cypriani videlicet, Hieronymi, Anguttini, cetcrorntnoue copiofa extant monumenta, ft liquido detnonflranc, viduas ft deliciit ft accuraüooc fuperftuarum veflium, ft ceteris carnalibus deleâatiottibus, fi vitam sternam veraciter comprehendere voluerint, omnino carere debere.

XLV^

Quidam noftrorum verorum virorum relatu, quidam etiam vifu didicimus, in quibuldam provinciis, contra legem divinam canonicamque âitutionem, feminas fandis altaribus le ultro ingerere, facrataquc vafa impudenter contingere,ft indumenta facerdoiaiia presbyteris aJminiilrare, ft, qnod his majus, indecentius, incptiufque eft, corpus ft fanguinem Domini populis porrigere, ft *ia quaque, quae ipfo diftu turpia lunt, exercere. Miranda une res eft, unde isilhcitusinChrifliana religione irrepferit uius, ut quod viris ÜBcularibus illicitum eft, femina, qtiuum lrxui nullatenus competit, aliquando contra fas Gbi licitum facere potuerint: quod quorumdam epilcoporum incuria & negligentia proveniflic nulli dubium eft· Unde v* nebis facerdotibus, ad quos illorum facerdotum vitia tranfierunt, que in Machabeorum libro fecundo leguntur: quando feilicet facerdotcs delegatum Gbi religionis officium poftponentes, templo Dei ferris officiis deftiruto, ipG adeo carnalibus defideriis ft illicitis aftionibus vacabant, ut mulieres Geratis edibus fc, nullo prohibente, ingererent, introferentes ea que non licebat. Quod autem mulieres ingredi ad altare non debeant, & in concilio LaodicenG capitulo XLiv. ft in decretis GelaGi pape titulo xxn. copiofe invenitur. Hoc ergo tam illicitum faâum, quia ex toto a religione Chrifliana abhorret, ne ulterius fiat inhibendum eft. proinde unufquifque epifeoporum follicite fagaciterque provideat, ne in fua parochia tale quid fieri deinceps Gnat.

XL VI.

Comperimus etiam quofdam canonicos ft monacho», pofthabito religionis fur pudore, monafteria (anftimonialium, tam (a) monachorum, quam canonicorum, inconfulto epifeopo fuo, impudenter atque irreverenter «dire. Qui obtendere (olent fe uoo ob aliud illuc accedete, niG aut propinquitatis, aut familiaritatis, aut certe neiciocujus. collocutionis gratia. Quod faâum, quia nec canonico nec monadico congruit propoGto, prorfus interdicimus: nifi forte cauffa praedicationis, aut certe inevitabilis neceflitas id facere coegerit, & hoc nullatenus fine licentia epifeopi, aut illius, qui vice illius fungitur, fieri prafumatur. Qpodfi ferino prcdicationis faciendus eft, congruo in loco coram omnibus fiat. Sivero colloquendum cum aliqua ümâimonialium ratio expoftulat, id non alicubi, nifi in conftituto loco, id eft in auditorio, fub teftimonio virorum reiigioforum & rcffie Eiolarum feminarum fiat. Qyando veto facerdoribus in monafteriis puellaribus miflarum celebrationes faciende funt, cum mioiftris fibi deputatis illuc ingrediantur, quibus rite peraftis, non ad fecretas collocutiones fanâimonialium fe ullo modo divertant, fed cum miniftris fuis illico egrediantur. Porro fi facerdotibus fenftimoniales peccata fua confiteri voluerint, id non nifi in ecclefia coram fenâo altari, adflanlibus haud procul teftibus feciant. Si aurem infirmitas praepedientem in eecieba eadem eoofcibo fieri nequeat, in tinm i. quacumqueiibci domo faoeuda eft, non nili te £*L<LV' nibus fimiliier hand p«ocul adrtanobus fiat. Nui- $LVI1 * lo modo quippe videtur nubis convenire, ut monachus, reliâo monafterio luo, idcirco lanâimonialNun «nooatleria adeat, ut confitentibus peccata lua modum peniteotia imponat. Nec etiam illud videtur nobis congruum, ut clerici ft lsici epifeoporum ft presbyterorum canonicorum judicia declinantes, monafteria monachorum expetant, ut ibi monachis facerdotibus coofeffionem peccatorum fisorum faciant.* urafenim cum eifoem facerdotibus monachis id fecere fas noa Gt, exceptis his dumtaxat, qui fub mooaftico ordine ieBrum in monafteriis degunt, lilia namque eft confeffio peccatorum facienda, quibus fubinde Oc modus poenitentiae, fic couGlium falutis capiatur, & a quibus poft tempora poenitentiae pcraâa, fecundum canonicam inftitutionem, fi epiicopus jufierit, reconciliatio mereatur. Poenitentia porro non io multitudine annorum, fed portus in contritione cordis & corporis eft xftimanda. Epilcopis fane idcirco fummopere providendum eft, ne canonicorum aut monachorum acccffus indifetetus in monafteriis puellaribus palfim fiat, quia peritrpe hac occaGone multos utriufque ordinis, canonici videlicet & monadici, viros mufcipulam diaboli incurriffe cognovimus. Cum igitur canonicis illicitum Gt fupra memoratx rei gratia monaderia puellarum adire, unde tantae tranfgreilionis mos inolevit, ut monachi hanc Gbimct licentiam faciendi ufutpare tentaverint, cum canonica auôoritss doceat monachos quietem debere diligere, & intentos efle tantummodo jejunio ft orationi, in locis, qmbut renuntiaverunt iaculo, permanentes, ut nec ccclcGafticis, nec Geculatibus negotiis communiceut; nec in aliquo Gnt molefti, propria monalleria deferentes, niG forte eis pnecipiatur Eropter opus neceflarium ab epifeopo civitatilis ita ex canonica auâoritate pramiffis, oportet nt canonici ft monachi fe ab hoc illicito f» lo cohibeant, nc contingat eos canonica cenfu a percelli, qua dicitur: Tranfgredientem vero hanc definitionem noftram excommunicatur» effe decrevimus, ne nomen Domini blafphemetur. Qualiter autem collocutiones feminarum his qui facrit officiis mancipati lunt vitande Gnt, viia beati Auguftini, dt beati Ambrofii, & diâa Gnilorum Cypriani atque Hieronymi, & aliorum plurimorum aperte oücndunt.

XLVII.

Confuetudines ad quorumdam libitum reperte, A44it.»«i·. licet contra auâoritarem ecclefiadicam exiftant, non facilem tAmen correâiootm accipiunt - E quibus eft illud quod plcrique presbyteri, negteâis beGlicis Deo dicatis, io domibus & hortis miffarom celebrationes contra divinam auâoritatem ft canonicam inftitntionem facere pnefumunt. Et hoc Gmiliter ad epifeoporum culpam pertinere perip kuum eft. Proinde neceffe eft ut unulquifque epifeoporum hujufcemodi temerariam confuetudinem a parochia fua penitus amoveat. *Et fi* quis presbyterorum abhinc, excepto quando *ia itinere pergitur, &* locus bafilice procul eft, ft id in altaribus ab epifeopo cdnlecratis fieri neceflitas compellit, ne populus Dei fine miffarum celebratione, ft corporis ft (anguinis dominici perceptione, maneat, miffarum celebrationes in hujukemodi illicitis locis, poft tot tantafque prohibitiones facere attentaverit, dignum eft ut grades fui pori-

(a) moatcharaai.

—rieufum ioeurraf. Laieo< namque pie<ufque mcini °'^s uP'->rt*r pœnx re»··» Otiz, <pi pro co quod contu fas facerdotalc ininiflcnnm ainpuit, lepr® immunditia illico multhri meruit. Et diligenter perpendant non effc iui officii, ut relidis baClicis Deo dicatis, & cpifcopalt auâoritate contempta, ad libitum fuum in bonis & domibus, vel certe xdiculis, quas juxta domos fun conftruunt, & palliis exornant, io quibus altaria erigi faciunt, miftarum celebrationes presbyteros facere compel* hnt. Satius igitur ilH eft miffam non audire, quam eam ubi non licet, nec oportet, audire. Sed fic presbyteri, fi tamen presbyteri vocandi funt, qui incoufultis epifeopi» fuis altaria in talibus locis erigere prxfumunt, juxta cenfyram canonicam gradus iui penculum incurrere merentur. Recenti quippe tempore de celebrandis in talibus locis mi(-fis emerftt contra auâoritatem ecclefiafticam hzc, ut quibuldam videtur, religiofa confuetudo: qux quia aperte ecdefiaflicz antique traditioni videtur reniti, non debet nova adinventione & qualibet pertinaci intentione defendi. Quando enim in itinere pergitur, ngn induftria, fed neceflitas aliubi, quam m ecclefia, miftarum celebrationem fieri urget: quando vero in domibus & hortis abfque przmiiTa necefbtate fit, aperte humana przfumptio & prxeepto divino & audontatt canonic» contrairc comprobatur. Ubi autem Deo facrificium offerendum fit lex divina docet,Domino dicente: *effert! bolncanflum tuum in omni loco, fed in loco quem degerit Domini r Deni tnns, tbt offert! boioetn-(lum tnnm.* Et in concilio legitur. Non oportet, inquit, in domibus oblationes fieri. Quando ergo quod Dominus prohibet facere, humana przlumptio non metuit, procul dubio prxeeptum Dei trantgredi nen pertimefeit Quapropter necefle eft ut ccr.iuetudines prave potionantur, &, juflioni bus Jivinis obtemperando, ccckfiallica auctoritas ampk'Üatur.

XLVIII.

Irrepfit in plerifqut iocs, partim incuria, parinn avaritia, reprchcnfibUis u/us, & cengrua ritcn «'alone d gnus. eo quod r.ory ulii prtsbvtciorum li>e miniitris miftarum Mlerrnia frequentent: quod nec verba mtm falvaions, qmbus myfttna corporis & Gnguirvs fui diicipulis celebranda ttadidt; *etc* apoftoli Pauli documenta declarant, ncc etiam tn ipfis Affis apoltolorum, ft cnucleatitn legantur, na fieri debere ullo modo invçmiur. Unde conveniendus, immo interrogandus nobis videtur huiulmodi corporis & fjngiunis Domini folitarius confecrator, quibus dicit: *Dominai vobtf-cnm, & a* quo illi refpondetur: *Er cum Jpiritn tjo*: vrl pro quibus fupplicando Domino inter cetera: *Memento, Domine, Ü omnium circnmfientinmt* cum nullus circumflet, dicit. Qu» confuetudo quia apoftolicx & ecclcfiaftic* auâoritati refragatur, 3c tanto myftcrio quamdam dchonoMtionem irrogare videtur, omnibus nobis in commune vifum eft, ut deinceps hujufcemodi ufus inhibeatur; provideatque unufquifque epifeoporum, ne in fua parochia quifquam presbyterorum trudam foius celebrare pr«fumat,& ft hanc definitionem fuperbiendo tranigreffus fuerit .canonic» cotreâioni fubjaceat.

XEIX.

Sicut unicuique civitati convenit proprium ha* be>e epifeopum, ita & unamquamque baftlicam Deo dicatam decet & oportet ptoprium habere presbyterum. Avaritia fane, qux eft idolorum lervitus, quod non fine maguo pudore profequimut, quotdam invafit presbyteros, iuifque retinaculi» adeo vinxit, captirofque effecit, ut inftar excorum effefti, nefciant quo eant, nefeiantque quid effc vel quid «gere debeant. Hi namque ignibus arantia; xflnatjfes, Cacerdotalique digi:lta-_w-tis immemorcs, curamque bafilicarum, ir. quibus promoti funt, poftponcnus, datis quibufdam xcpus, aut pollicitis, nou fokim a clericis, verum *etiam a* laicis, alias bafilicas contra fas ad Chri-Ai famulatum peragendum fulcipiunt: utrum contuitis an incoolultis epilccpis id faciant, necne, ignoratur. Si confuhis id faciunt, eorum tranf. greffioni iidem epifeopi procul dubio communicant. Si veio eis incnnfultis id facere prziumunt, nihilo minus epifeoporum negligentix id adicribendum eft. Vix. enim quifpiam presbyterorum in bafilica, in qua divin» fervituti mancipatus eft, digne atque ftrenue militare invenitur; quanto minus id in duabus aut tribus aut eo amplius bafilicis digne exequi valet? In quo faâo & religio Chriftiaoa fufeatur, & facerdotalis ordo confunditur, jmino avaritia facerdotum a fubditis deno*tatur, locaque Deo dicata cultu fibi debito privantur, & ut in fupcrioribus capitulis jamdiâum eft, animatum pericula generantur. Quod ne ul. tcrius unufquifque epiicoporum in parochia fua fieri ftnat, omnes in commune (latuimus, deccr. nentes ut finguliz bafthcx plebes & res, quibus conftftere poffint, habentes, fingulos habeant presbyteros. St vero plebes habuerint, & rebus quibus conftftere poffint carucrint, in arbitrio epifcoporutn pender, utrum ita conftftere debeant, aut poffmt, necne. Hoc tamen fpccialiter eoium follernx providendum eft, ut hac occafione nulClus presbyter duas art 1res avaritixcaufta, quibus lufficere fecundum divinum cultutn nullatenus pot:ft, hsbere audeat bafftcas,

L.

Nullo modo divin» audoritati concordat,quod teligio Chriftiana, finit *λ fanâis patribus* traditum arceptr, & ecckfiz auâotitas fe habet,diem dominicum, in quo auâor vit» â mortuis refurrexit, reverenter vrnerabiliterque non colit. Utcunque enim a quibufdam dominis venerando cuftodin videtur, fed â *confervis fervitio* eorum prdfts perraro debito honore coli invenitur. Paganis autem moris fuit, cb memoriam & reverentiam deorum fuorum dies colere, nam & Judxis carnalibus mons eft fabbatum carnaliter oblcrvare. Chrifhanoium porro religiofte devotionis, qux, ut creditur, cx apuftoloium traditione, immoecclcfiz auftoritate dekendit, mos ioolevit, ut ob memoriam dominiez rcfurreâionis diem dominicum vcncrab)|>tcr atque honorabilités colat: quoniam eo die Deus lucem mundi condidit, eo die, ut diâum eft, Chnflus a mortuis refurrexit, eo die paracletum Spiritum fanâum apotiolis mifit de cxlis, eo die, ut a quibufdam dodoribustraditur, manna pluit de czlo. Hcc & his fimilia liquido demonftrant hunc diem ceteris diebus celebriorem fit venerabiliorem fore. Unde conflat, quoniam ficut nonnulla alia religione Chriftiana, propter amorem fit dclefiatiooem snundi, propriafquc humanas dcleâationes, dt praviflinoas, immo periculofiftimas confuetudiucs, qux jam pro lece habentur, reccilcrunt, ita quoque tanti diei veneratio ab ufu Chnftianitatis magna cx parte receffeiit. Multi namque noftrornm vifu, multi etiam quorumdam relatu didicimus, quofdam in hac die ruralia opera exercentes fulmine interemptos, quofdam anuum contraâione mulâatos, quofdam etiam, vifibili igne corporibus offibufque fimul fub momento abfumptis, in cinerem de fubito rcfolutis, poenaliter occubuifle. Et multa aha terribilia judicia ext/terunt, & haâenus exiftunt quibus declaratur, quod Deus in tanri dici dehonoratione offendatur. Pruinde omnibus nobis vifum eft, ut primum facerdotes, poftea re-

reges ft principes, cuoftique fideles Ibmmopcrc procurent, m tanti diet debita obfervatio, nunca(que magoa ex parte negle&a, abhinc ob infienc Chriftianitatis devotius exhibeatur. Si ergo Judai, quorum adhuc jugum legis carnaliter cervices premit, a quo, quia nolunt, Chrifti eos gratia non Uberat, fabbatum carnalitercuftodieutes, eo dic, nulla poteftate terrena compellente, ab openbus ruralibus fe abftinent; quanto magis Chrifti grati* redemptis convenit, ut eo die,quo auflorvitx icfurrerir, clique fpein refurgeodi concefiit, ab his qux premifta hint fe abftineant,ft folummodo fpirirualibus gaudiis repleri, canticifque hymnigeris ft laudibus caleftibus toto cordis aorulu vacate fatagant? Quapropter fpecialitcr atque humiliter a facerdotibus imperialis celfitudo ftagiianda eft, ut ejus a Deo ordinata poteftas, ob honorem ft reverentiam tant* diei, cunâismetum incutiat, ne in hac fanâa venerabili dic mercatus, placiia, ft ruralia quxque opera, ncc non ft quaslibet carrigationes ullius conditionis homines tacere prxfumant. Qjtoniam Jum hxc agunt, ft. decus Chriftianitatis oftufcant, & nomenChrifti blafphemantibus locum amplius detrahendi attribuum - Decet igitur ut eo die Chriftianus divinis laudibus, non ruralibus vacet oieribus.

arno CHxiSTi ..*

LI-

Illud quoque ex toto a divina auftoritate diffentit, ft afftiftioncm atque oppreflionem ingentem pauperibus iriogat, quod quidam non folum clerici, fed ft late*, dominici prxeepti tranfgref-lores cffeâi, minorem modium atque (extarium in vendendo atque commodando, ruajoremque in recipiendo habent; fimuique ftateras minores atque dolofas in mutuando atque vendendo, majorefque in recipiendo habentes; ft ob hoc dum fu* intolerabili cupiditati fatislacere zftuant, heu, proh dolor! miferos quoique paupertati addicunt, & mendicos efficiunt. Quoniam in inxqualibus menfuris ft diverfis fenerationibus adeo eos obligantes coarftant, ut ex vineolis fuis ob merce» dem laboris fui nihil refidui fibi fuxque conjugi & liberis, ncc cyatbu*, nec uva quidem remaneat.* fed ut omnia in cellaria fua ex afte deveniaoi (agaciter elaborant. Quam crudelitatem quidam dominorum tam per fe, quam per atroces aniniftro» fuos, in fibi fubjeâis exercere cornprobantur, ita ut nihil fibi fuxque conjugi ac liberis de fruâu medium vinearumque fuarum ufisrparc audeant, fed omne, quidquid illud eft. dominis fuis ex integto cullodirv ft reddere compellantur. Quod impietatis vitium beatus Job multum le cavere tnfinuat, cum ait: *Si adverftuu uh terra tue» clamat, Ô" mu ipfa fulci ejus drfieut: fi fruSui ejut renendi aifaue pecunia, tS oierw agricelarum ejui affiixi; pre frumeate arieter tuikt iniihi, tj pre berdee fptaa-, & clamer ipferuue i« aures Demini fahetb iutreiiit*.Qp* verba Beda ita exponit: Dominum fabaoth, id eft Dominum exercituum, appellat, ad terrorem eorum qui pauperes conterunt ft attlignot, eoique nullum putaut habere tutorem. Huic enim loco congruit illud Pfalmilhe.' *Tiii dereltffus efi pauper, pupille tu eris adjutar.* Et alibi Plalmifta io perfona Domini loquitur: *frepter unfmam naputee, tf gentilem pauperum tume exutgaue, dicit Demixut.* Et illud quod io libro beari Job feriptum eft: Akfve ean* *firufira audiet Dear, ff nenipetns fiaguleruue cauffas intuebitur.* Er illud Salomonis: *Ren defpiciet preces pupilli, nec viduaue, fi efundat laguelau» geuettus.* A^aar *lacrytua vidua maxilla defendant, <r exclamata ejas fafer de-. ducentem^ eat? A maxilla mm afeendant afym ad r«k/, & Demittas exauditur ·*» deMahtur m t/. b».* Mulla quoque his fimilia de hujufcemodi opnreffiore tcftimunia perfacile proferri poterant, led alibi proferenda referventur. De modio autem aequo, juftoque fextario habendo, Domines in libro L«vitici ita loquitur: *Mitt facere 1*1 gram alsjutd in judicio, tu regula, ia poadrre, ia menfura: fiatera jufia, & apu fiat poadera, jfitfiar medius, ufuufjue Jit votis fextartus. Ege Dominus Deut vefler, fui eduxi vos de terra Æfppts. Cufio dite pracepts mea, tf uaiwrfa judicia, Ü fatue ea, ege Domnus.* Salomon in Proverbiis: *Fondu' & pondus, XHufura & menfura, utrum^ue abomtxabile efl aped Dominum.* Item in eodem: *Abomieatte eft* apad *Deminam pendas tf pondus, fiatera dofofa* w» *r/i bona.* In nou faciendo quippe qu* Dominus jubet delinquimus: in Lciendo autem que vetuit procul dubio peccamus. Ergo quando ea qux vetat facimus, ejus procul dubio fanfti prxeepti t:snlgreiTores exiftimus. Quamquam ergo confuctudines perverfx non facile corrigantur, hxc tamen confuetudo inarquahum modiorum, & injuflotutn fenariorum, atque ponderum dolofotum, neceiTc eft ut principali metu ocius corrigatur, ft ad prxeeptum divinum tanta fortitudo rcfteftaiur: quia verendum eft, ne inter cetera mala hoc queque non folum facientibus ft confeutientibus, fed etiam non corrigentibus, quod abfit, proveniat in damnationem,

f

ï«. *l.*

T/-1. >. V-A

7·* *II*·

*** H.

CAt Li. LU LUL

t

LII.

Non folum rumore, fed etiam venerabilium virorum relatu comperimur, quod io quibuidatn occidentalibus provinciis, iuadenie avaritia, epifeopi & comites, & ceteri prxlati paupenbns fibi fubjcâis foleant cdiâum imponere, ut nullus illorum tempore mellis modium frumenti, ncc tempore vindemi* modium vim *majori* pretio, nifi quod ab eis conllituitur, vendere prxfumat · Quod fi quifpiam illorum fscre prxiumpferit, ft paupertati fu* magnam isduram patitur, infuper etiam acribus verberibus flagellatur. Unde fit ut cum aliis medius frumenti duodecim denariis, ft modius vini viginti denariis venumdati poflit, hujulcemodi feniores modium frumenti ad quatuor, & ~~medium vint~~ ad *in* fibi extorqueant denarios. Qus res quia impietatis mjuttitueque plena eft, nccrife eft ut piiffimi principis auftoritate inhibeatur: quoniam verendum eft, ne dum his de his fimilibus gravaminibus pauperes atteruntur, ira interim judicis non folum facientibus, kd *etiam* confeutientibus, & corrigere nolentibus accumuletur; quatenus pauperibus libertas *tribuatur*, ut redditis feoioribus fois quas jufte reddenda funt, reliqua qus fibi fuperfunt liceat aliis, prout paâio vendentis & ementis grata fuerit, abfque prohibitione feniontm fuorum diftrahete.

LUI.

Cum multa & innumera fiot mala, quibus ft E^**1* offenditur, ft regnum Cbriftianorum periclitatur, extat inter cetera usum quoddam valde execrable Deoque deteftabile avaritiae genus, quo indubitanter ft Deus ad iiacutsdiam provocatur, quia eo pteceptis ejus refishatur, ft mifensr human* pOKepta divina tranfgrcdienti argumenta damnationis prçparantur, eo quod faucet quidam clericorum ft laicorum, obliti perceptionis dominie*, qua dicitur: ^« «λμι Ammv «ea dak/ ad *ufumt, C frugum /isperabundanitaex **- exiger. Ege Deminas Deus vefier*, in tantam tnrpilfimi lucri Avait.vc.>, (|.

(·) augmenta flrc

Jiava Cal. till. m exarfetint, ut multiplicibus atque ionu- mens ufurarum generibus fui adinventione& .cupi3,r>tc lepertis adeo pauperes Chrifti affligant, ut, exceptis alus oppreflionibus, quibus ad injuriam Dei atrociter cruciantur, hoc fpeciah malo multi eorum fame & cgeftate eonfefti pereant; multi etiam hac oppreflione coinpulfi, propriis derehSis, alienas incolatus gratia terms expetant. Famis pijtierea tempore, cum quifpiam pauper omnium terum penuria attenuatus ad aliquem iceneratount venit, nepote fiatcr ad fratrem, quos conflat mo pietiofo Chrifli (anguine redemptos, petens *ab eo tuas* miferabiles neceflirates fublevan, fibique id quo indiget commodari; taliter fibi ab eo folct refponderi: Non eft mihi frumentum, aut aliud quid, quod in cibum ubi (umere vis, B ad mutuandum, (ed magis ad vendendum. Si vis emere, fer pretium, & tolle. Cui pauper: Non eft mihi, inquit, quidquam pretii, quo emere id quo indigeo valeam. Sed peto abs te, ut taifereans mei, fic quomodocumque vis, mihi -quod peto, ne fame peream, mutuum porrige. Fceuera:or e contra: Quot modo denariis polium modium frumenti mei vendere, aut tot denarios tempore fruftus novi mihi redde, aut certe eorum pretium m frumento fic vino, fic ceteris quibuslibet alus frugibus, ad plenum fupple. Unde cieuire (olet, ut pro uno frument: modio taliter rn^tuato, tres aut certe quatuor modii a pauperibus tempore meffis violenter exigantur. Quod fit de modio vini fimiliter fieri folct. Sunt etiam alii crudeliiTimi feneratores, qui tempoie nccefli- C tatis mhil commodare pauperibus volunt, nifi mciklias lips fic vineolas fic pratella ea ratione in p\;nus dederint, ut quidquid frugum in hflee coi igi poterat, pro paivo quod mutuum acceperunt ex afle amittant. Qu« res non minimam pauperibus generat afflibonem fic penuriam. Sunt fic alia: muliilariæ calliditates quorumdam feneratorum, quibus pauperes exhauriuntur, ficpaupertati addicuntur, quas hic enumerare magni eft tae dn, magnrque piohxitatis. Dominus quippe fic in legal bus fic m propheticis oraculis ufuram fieri minaciter atque ternoiliter inhibet, fie præiuruptio humana a fummo creatore prohibita luperbiendo perpetrare ad fui diferimen non metuit. D Ah namque in libro hxodi: *Si pecuniam mututm dcJirn populo meo pauperi qm habitat tecum, non urgebu eum quafi cxj£1>r, nec ufurit opprimes.* In libro Levitici: *Si attenuatus fuerit frater tuus, & tnfiemus manu, & fujcepert, eum quafi advenam & peregrinum, (3 vixerit tccum. ne accipias ab eo ufuram, nec amplius quam dedifis. Tsmc Deum tuum, nt vivere po/fit frater tuus apud te.* In libro Deuteron. *Si unus de fratribus tuis, qm morantur mtrn portat civitatis tua, m terra quam Dominus Dem tum daturus eft ubi, ad paupertatem venerit, non obdurabis cor tuum, nec contrahes manum, fed apertes eam pauperi, & dabis ei mutuum quo eum indigere perfpexeris.* Irem in eodem; *Cave ne forte jubrepat tibi tmpia cogitatio, & dicas m corde luo,* E *Appropinquat fephmus «usi remifflonis; & avertas oculot turn λ paupere fratre tut, nolem et quod poftalat mutuum commodore, nt clamet conteλ tend Dominum, & fiat hbi iw peccatum; fed dabis ci, nec Jjçri quidptam collide ;n tjni necejfitatsbus fublevendu. nt benedicet tibi Dominai Dent tous in omni tempore, & in cnnffit ad qua manum miferu.* Aov *deerant pauperes in terre babiatioms tua. Idcirco p'acipio tibi, nt apertoi manam fratri tno egena if pauperi, qui tecum verfatur in terra.* Per

A Etechielem quoque prophetia»Dominos emt» g··· uiuram dat, dc amplius accipit, non vivere anno CHRIST. proteftatur. Ait autem: *$1 genuerst quis fima latronem effundentem fanguinum, Ü fecerit unum de* ·*Hit*, ÎT *Ace quidem amis non facientem, fed m tnoniibtu comedentem, uxorem proximi fui polluentem, egenum Ü pauperem contriftantem, rapientem rapinas, pignut no» reddentem, & ad idola levantem oculos Juot, abominationem facientem, ad nfuram dantem, & amplius accipientem, numqnid vivet?* Aa» *vivet, dicit Dominus.* Item idem; Menero *acceperunt apud te ad effundendum innoxium fanguinem, ufuram & fuperabundnntiam accepifli, tJ avare proximos tuos calumniata es.* Amos propheta: *Audite boc qui conteritis pauperem, & deficere facitis eginos terra, dicentet: Quando ::ttanfibit meffit, <7 venumdabimus merces, & jabbatum, & aperiemus frumentum; ut imminuamus menfuram, ÉT augeamus Jiclum, & fupponamui ftateras delofas, ut pojfideamus tn argento egenos, (J pauperet prêt calceamentis, & qusfquihas frumenti vendamus ?Jul ravit Dominus in fuperbiam Jacob: St oblitus fuero ufque ad finem omnia opera eorum, numquid fuper ilio non commovebitur terra, & lugebit omnis habitator ejus?* Quis rogo tam ferrei pedoris exiflit, cui tam terribilis lententia terrorem non incutiat, qua dicitur: *Numquid fuper iflo non commovebitur terra, & lugebit omnss habitator?* Aperte ergo hac lententia manifeflatur, quod propter ufuras, & inaequales menfuras, ftatcfrfque dolofas, atque oppreffiones pauperum, commotio terra;, immo periclitatio & infirmatio regni, luâufque omnium habitatorum ejus p-ovemat. Beatus quoque Hieronymus hunc locum ita exponit; O tu Ifrael, audite que Icelera feceritis. De node (*) fumentes, pro oratione & hymnis ad Dium (ludium habetis conterendi five opprimendi pauperes, ut fame & egrftate eonfcdi auferantur e trrra; qui expedatis Kalcndas, ut negotiemini, & ufuras augeatis ufuns: & fabbata, ut aperiatis horrea, denique frumentum, amplius recepturi: & Dei lollemnitates turpis lucri gratia in vcftra compendia vertitis: qut minorem in vendendis mercibus menfuram iaotis, & majora pondera in accipiendis, ftateramque iniquam, ut polfidcatis pecunia pauperem, & tam viles habeatis homines, ut impleatis illud quod fupra de vobis dixeram, pro eo quod vendidiftis argento juftum, & pauperem pio calceamentis; & m tantam lucri rabiem proiiliftis, ut non frumenta, quorum efu hominum corpora fuftentantur, fed quifquilias fic purgamenta frumenti vendatis pauperibus, pulverem & paleas tritico commifcentes. Irem idem *in* expolitione Ezechielis prophète: Putant quidam uiuram tantum efle in pecunia. Quod prçvidens fcriptura, omni rei aufert fuperabundantiam, ut plus non recipias quam dedidi. Solet in agris frumenti & mihi, vini & olei, ceteraiumque Ipecterum ufura exigi, five, ut appellat iermo divinus, iuperabundantia; verbi gratia, ut hiemis tempore demus decem modios, fic in mefle recipiamus quindecim, hoc eft amplius quam partem mediam; qui jufriftimum fe putaverit, quartam plus accipiet portionem. Et folct» argumentari, dc dicere: Dedi unum modium, qui fatus fecit decem modios: nonne juftum eft ut medium modium de meo plus accipiam, cum ille mea liberalitatc novem fit femis de meo habeat? *Nohte errare,* inquit apoftolus, *Deus non irridetur.* R.efpondcat enim nobis breviter fenei ator mifericors, utrum habenti dederit, an non habenti. Habent: utique dare

(a) ailu.gcmca.

ANNO CHRISTI

.dare non debuerat, fed dedit quafi non habenti: ergo quare plus exigit, quafi ab habente? Alii pro pecunia fenerata foient munufcnla accipere diverfi generis, & non imelligunt ufuram appellari fit lupcrabundantiam, quidquid illud eft, fi ab eo quod dederint pbs acceperint. In piaimo 14. ptcvwaav *facet wi fefit af afareae.* Hieronymus. Primo diccodu> 1 juxta literam, quod lex indigenis tantum & civibus prohibuerit fenus imponi, & alienigenis ju .erit fenerari : David vero evangelicum deferibens virum, Ac eum qui habitaturus fit in monte fan&o Dei, boc eft io ecclefia Dei, in cunftos generaliter fieri vetarit. Hanc etiam fententiam qua dicitur: *Sfapenateae faaae nae feebt af afaravi,* Caifiodorus ita expon't : Duobus modis in feripturis fanftis pecunia probatur intelligi. Una eft ifta metallica, que ad ufunm dari omnino prohibetur, quoniam vitium cupiditatis eft exigere velle quod te nefetas commodaffe. Hanc quidem habuit Dominus Jcfus Chriftus, quam Judae tradidit erogandam, quam noo dedit ad ufuram, quando illam indigentibus ad informandos nos pia largitate concedit. Item idem : *Et aaa fefecit fe platti ejai afera tLfelaj.* Intendamus quod oon dixit occulte, led in piateis talia luifle commiffa, qun fuprrna damnavit fententia. De ufura emm diftum eft :' ftwi *pete* Risae *faaae aaa feftt afaaat*; de dolo autem : *Et labia taf* ave *leqaaatar falam.* Hsk non occulte geflit, fed quodammodo libera eommifit iniquitate. Omne enim malum exeerabilius redditur, quando publica pnefomptione tradatur. Joannes apoftolus conviva cena dominies ftrenuus ac fidelifltmus, ftai *babaerit,* inquit, *facallattt antafi, tf viferit fratrem faam e/arteatem, claafent vt-*

Auguftinus: Ecce, inquit, unde incipit cantas. Si nondum es idoneus mori pro fratre, jam fdoncus cfto dare de tuis facultatibus fratri. Jam percutiat vifcera tua caritas, ut non de jaftaotia facias, frd de intimo adipe mifericordia:, ut confideres illum in egeflate pofitum. Si enim fuperflua non potes dare fratri tuo, animam tuam potes ponere pro fratre? Item idem poft pauca:Vide fi mifereris, fi habes facultates mundi. Quid ad me pertinet? forte dicis. Ego daturusfum pecuniam meam, ne ille moleftiam patiatur?Si tibi hoc rtfponderit cor tuum, diledto patris non manet in te. Si dilcAio patris non io te maner, non es naras ex Deo. Qiomodo te gloriaris efle Chnflianum? Nomen habes, & faâa non habes. Si autem nomen (boatum fuerit opus, dicat te quifque paganum, tu autem faAis oftende te Chriftianum. Nam fi faâis non oftendis te Chriftianum, omnes te Chriftiaonm vocent, quid tibi prqdeft nomen, ubi res oon invenitur? Miferabilis pl·1* St valde deflenda res eft, quando quis pro facultatibus mundi, quarum momentaneus poffcffoc exiftit, quia eas fratnbus indigentibus caritate diftante non impertit, & gloriam Chriftiam nominis fibi adimit, & Deum qui cantas eft amittit. De ufuris porro non faciendis, Atde miiericordia fratribus impendenda, iuperiunt eopiofiora utriufquc inftrumenti documenta, &ianâorum patrum eaimia difta, qoe feftatores ufurarum noo vifturm, neque in monte fimflo habitaturos, fed potius, quia immiferteordes extiterunt, cum purpurato & avaro divite ptenasaffirmant tuituros.

LIV.

Quod hi qui fidem Chrifti expetunt, & provcân astatis exiftunt, priufquam ad baptifmum accedant, iuflruendi tînt fidei & baptifmatis facramento : nec non & iUi qui alios de facro fonte fufcipiunt, quque ad percipiendum (anAi *Spiritus* donum coram pontificibus pro aliis patroni exiftunt, intelligere debeant vim tanti lacramenti : & quid pro aliis fpopooderint, jam in praKcdcntibus capitulis diflum eft. Hos tamen in hoc capitulo fpcculiter ab his officiis removendos judicamus, qui propter reatum fuum publica funt pœnitcatia. mulâacl. Videlicet ut ncc alios de facri fontis baptifmate fufcipiant, nec etiam ad percipiendum fanâi Spiritus donum, aliorum patroni coram pontificibus cxiftanr, donec per dignam poenitentiae fatisfaâionem reconciliationem mereantur. Ncc immerito, quoniam quos & lex divina a caftris militaribus, ne ruina fint populi, auditas canonica ab ecclcfiarum lequeftrant liminibus, multo magis a memoratis per» agendis officiis, ulque ad tempus pcenitenti* peraflum, dignamque perceptam reconciliationem. hutufcemodi, at jam diftum eft, mento funtexcludendi.

CONCILII PARISIENSIS VI

INDEX CAPITUM LIBRI II.

PRÆFATIO.

Haftenus de cauflis ad religionem Chriftianam curamque paftorum pertinentibus, vel de his que in perfooa eorum emendatione digna, vel etiam dc his que ab ipfis ufque nunc neglefta funt, in prefenti libello breviter comprehenlum eft. In hoc quoque qui fequitur libello fpecialiter de regibus fit principibus, & generaliter de emn.bu$ fidelibus, & quod ubi avaritia, invidia, odium, & cetera vitia caritati contraria regoaut, quia eadem caritas, que Deus efl, his ineffe non poteft, ftatus eccleûc periclnciur; & quod religio Chriftiana fub apolio!i» devotius, quam nunc floreat, floruerit, & noftro facculc circa multos marccfcat, reflat profcquendum.

CAPUT I.

Rex a tefte agendo vocatur. Si enim pie, jufte, & *anifencurdner regit, merito rex appella*tur : fi his carucrit, non rex fed tyraunus eft. Antiqui autem omnes reges tyrannos vocabant, fed police pic, & jufte, & miser*icoi*diter regrn les

»*«> regis nome· font adepti: impie veto, ioju- fte , crudeliterque prmeipaatibus, ooo régie, fed tyrannicum «putum eft nomen. Quia ergo rex a regendo dicitur, primo ci Audendum eft , ut fe- snetipfum, fuamque domum , Chrifti adjuvante gratia, ab operibus nequam emaculet , booifquc operibus exuberare faciat , ut ab ca ceteri fubje df bonum exemplum femper capiant: ipfe etiam fal'itifens Chrifti preceptts fideliter atque obe- dienter obfecundet, & refte agendo eoa , quibus temporaliter imperat, in pace, & concordia, at* que caritate, ccterorumque bonorum operum ex- hibitione, quantum fibi divinitus datur, confifte. re faciat, fit didis atque exemplis ad opus pie- tatis, fic juftitiae, fit m liericordias follerter excitet, attendens quod pro his Deo rationem redditurus B fit : quatenus ita agendo, fandorum regum, qui Deo fincere ferviendo placuerunt, poft hanc pere- grinationem *confort efficiatur . Dc rege* autem , qualis effe, vel quid cavere debeat, in Deutero- nomio legitur: *Cum mgreffut fuerit terram, quam Dommui Dem tuui dabit tibi,&poffedtrit eam ,babi- tavertfquc* m t/ia, Ô* *dixerit; Conflituam fuper me regem, ficut babem emeet per circuitum nettonet ; eum confli- tuei , quem Dornimu Dent tuui elegerit de numero fratrum tuorum.* Et poft pauca: As» *babebtt nxo rei piurimat, qua allictoni animum ejttt, neqtee ter- genti & auri tmmenja pondera. Poftquam autem fo- derit* n» *folio regni fui, deferibet fibi Deuteronomium itgii bujui in volumine , occipient exemplar e facer, ditibut Levitico tribui, & habebit fecum, legetque illud omntbui diebut vita fua, ut difcat timere Do minum Deum fuum, (f cuflodtre verba, & caremo- mai ejui, qua lege precepta Juni. Nec extollatur cor ejui tn fupe>bitm fuper fr^tret fuot, neque de- cimet tn partem dextram vel fimflram , ut longo tempore regret tpfe tl filii ejui fuper Ifrael.* Atten- de quod umor Dei, fic cuftodia praeceptorum e- jus, fic humilitas quz non patitur eum extolli (u- per ttMires loos , fit juftitiz reditudo, non lolum regem, led fic filios ejus longo faciet regnare tem- pore. Ut ergo princeps extol'entiam cavere de- beat , erclefiafticus admonens ait : *Principem te coniIttueruni ? noli extolli, Jed eflo in :Ihr, nuafiu-* nwr *ex tpfit.* in Prcverbii»; *Rex qui judicat tnve ritate pauperet , thronui ejui m aternum firmabt* liir |(em *ft^ifertcordta & veritai cufljdiunt regem, (J roboratur clementia tbronui ejui.* Qu».'tZ igitur Elimans fit bonus rex, quantzve infelicitatis, fi nequam fuerit, beatus Cyprianus eximius martyr Chr>fti, de duodecim abufiombus fcnbens, inter cetera ita ait : Nonus inquiens abufionis gradus eft rex imquus; etenim regem non imquum,fed correftotem iniquorum effe oportet. Unde in fe- metipfo nommis lui d'gmtatem cuftodire debet . Nomen regis inte'lrdualitet hoc retinet, trt fub- jecbs omn>bus redoris officium procuret .Sed qua- liter ahes corrigere poterit, qui proprios motes, ne iniqui fint , non corrigit 7 Quoniam juftitia regis exaltatur folium, fic veritate folidantur gu- bernacula populorum. Jullitia vero regis eft, ne- minem injufte per potentiam opprimere, fine ac- ceptione perfonarum inter virum fic proximum fuum judicare, advenis fic pupillis fic viduis defen- forem efl» , furta cohibere, adulteria punire, ini- quos non exaltare , impudicos fic hiftriones non nutrire , impros de terra perdere , parricidas fic pejerantes vivere non finere, ecclefias defendere, pauperes eleemolynis alere, juftos fuper regni ne- gotia cooftttuere , lenes fic lapientes fic fobrios confiliarios habere, magorum fic hariolorum py- thomiTarumque fuperftitionibus non intendere, i- racundi«m difierre, patriam fortiter fic jufte con- tia advcrlarioa defendere, per omnia in Deo vi-

L*m h. c*" *.

Λ" *"

a.a ».

j,-; Jlt

t'*n ·»

Ttrt. 1·.

Avere, profperitatibus non elevare animum, âa adverts patienter ferre, fidem catholicam in Deum habere, filio· fuoa oon finem impie age- *tn,* certis horis orationibus infiftem, ante horae icongruas non guftarc cibum: Fit *emm terret, em rex eft. puer, & cujuipriucipei man comedemt.*H«C Iegni proiper itarem in praetenti faciunt, fic regem ad czleftia regna meliora perducunt. Qui vero fe- cundum hanc legem non difpcnfat, multas nimi- rum adverfitaies imperii tolerat. Idcirco enim fie- pe pax populorum rumpitur, fic offendicula etiam de regno fugitantur, terrarum quoque *fruâuidi-* mrnuuntur, fit fervitis populorum prepediuntur , multi etiam dolores profperttaicm regni inficiunt, carorum fic liberorum mones tnfticiam conferunt, hoftium incurfus provincias undique valiant, bc- ftiz armentorum fic pecorum greges dilacerant , tempeftates ventis fic hiemis terrarum fœcundits- tem, fic maris miniftena prohibent ; fit aliquando fulminum iftus legeres, fic siborum flores, fit pam- pinos exurunt. Super omnia vero , regis injufti- tia non folum prasfentis imperii faciem fuicat , fed etiam filios iuoa fic nepotes, ne poft fe regni hereditatem teneant, obteurat. Propter piaculum enim Salomonis, regnum domus Itracl Dominus de manibus filiorum ejus difperht, fic propter me- ritum David tegis, lucernam de femine ejus tem- per in Jerusalem reliquit. Ecce, quantum juftitia reg's iaeculo valet , intuenubus perfpicue patet . Pax populorum eft, tutamentum patris, immu- Cmtas plebis , munimentum gentis, cura languo- rum, gaudium hominum, temperies aeris, fereni- tas maris, terre fœcunditas, lolatium paupetum, hxirdnas filiorum, fit Gbimetipfi fpes futursbea- uiudinis . Attamen feiat , quod ficut in throno hominum primus cooftiturus eft, ficfit in pcenis, li juftniam non fecerit, primatum habiturus eft. Omnes namque quofeumque peccatores fub fe in prsienti habuit , fupra fe modo in illa futura pcena habebit . Fulgentius in libro de veritate przdeftinationis fit grane; Clementiftimusquoque imperator non ideo eft vas mifericordis prepara- tum in gloriam, quia apicem terreni principatus accepit, fed fi imperiali culmine reâa fide vivat, fic vera cordis humilitate preditus, culmen regie dignitatis fanâe religioni fe fubfictat: fi magisio timore fervirc Deo quam in tumore dominari populo deleâetur: fi ineo lenitas iracundiam mi- tiget , ornet benignitas poteftatem: fi fe magis diligendum quam metuendum cunâis exhibeat:fi fubjeftis falubriter cunfulat, fi juftitiam fic teneat, ut mifericordiam non relinquat.* fi pre omnibus ita le fanâe matris ecclefiz catholice meminerit filium, ut ejus paci atque tranquillitati per uni- verfum mundum prodefle luum faciat principa- tum. Magis enim Chriftianum rcgiiur atque pro- pagatur imperium , dum ecclcfiaflico flatui per omnem terram confulitur : quam cum tn parte quacumque terrarum pro temporali fecuritate pu- gnatur. Ifidorus: Qui reâe utitur regni poteftate, En· prztlare fe omnibus debet, ut quanto magis honoris celfitudine daret, tanto femctipfum men- te humiliet , proponens fibi exemplum humilita- tis David, qui de fuis ineritis non tumuit, fed humiliter fefe dejiciens dixit : *Vtlit incedam, tL vilii apparebo ante Dominam qui elegit me.* Item Ifidorus : Qui intra foculum bene temporaliter imperat, fine fine in perpetuum regnat, & de gloria foculi hujus ad zterosra tranimesc gloriam: qui vero prave regnum exercent, poft veflemful- gentem, & lumina lapillorum, nndi & mileriad inferna torquendi dcfcendunt. Reges a reâe agen- do vocati fuot, ideoque ficut rcâe agendo regis nomen tenetur, ita peccando amittitur. Grego- rius

awno CM,**STt

L>b »

L* · <»»i "F- *t

». » C*V· ·»

jnn·*'''''*''

rius in moralibus: Nam & viros fandos proinde reges vocari in facric eloquiis, eo quod refte agant, fenfufque proprios bene regant, dt motus refiflentes fibi rationabili diferctione componant. Redc igitur illi reges vocantur, qui tam femetipios, quam fubjeâos, bene regendo modificare noverunt. Quidam ipfum nomen regiminis ad immanitatem tranfvertunt crudelitatis, dumqne ad culmen poteflatis venerint, in apoftafiam confcftitn fabuntur; tantoque fo tumore cordis extollunt, ut cunâos fubditos in fui comparatione defpiciant, eofque quibus prxtfle contigit non agnoicant. Et paullo poft; Dum mundi reges lublimioret fe ceteris kniiunt, mortales tamen fccflc sgnofcant, nec regni gloriam, qua in foculo foblimantur, aipiciant, fed Opus, quod fecum deporlant, intendant. Item non poft multa: Reges quando boni funt, muneris effe Dei: quando vero mali, fcclcris effe populi. Secundum meritum enim plebium difponitur via rc&otum, teftante Job: *regnare facit hypocritam propter peccata populi.* lrafcentc enim D*o, talem reftorem populi fufeipiunt, qualem pro peccato merentur Nonnunquam pro malitia plebis etiam teges mutantur, & qui ante videbantur effeboni, aicipto regno fiunt iniqui. His ita praemittis, ftudeoduni eft regi, ut non folum in fe, verum etiam in fibi Itibjcftis, pietate, pace, caritate, jnftitia & mhcricordia, atque concordia & unanimitate, ceteiilque bonis exub~rct operibus, ut h*c habenres, Dominum fecnm habere mereantur, (ciatque ccrtiffime, quod non folum de fe, verum eiiam de ipfis Dominus ab co fruâum bon*operationis cxa&urus cil.

ANNOL CHais n >f

i*

II.

Aida.».«.»». Regale minifterium fpecialiter eft populum Dei gubernare, & regere cum aequitate & julhtia, & ut pacem & concordiam hebeant ftuderc. Ipfo enim débet primo defenior effe eccleftiarum & fee. vorum Dei, viduarum, orphauorum, ceterorumque pauperum, nee nonôt omnium indigentium. Ipfius enim terror dc (ludium bujufcemodi, m quantum pofbbile eft, efte debet primo ut nulla inpiftiiia nat; deinde, fi evenerit, ut nullo modo eam fubfiftere permittat, nec fpemdelitefccndi > ''ye audaciam male agendi cuiquam tclin quat, fed fciant omnes quoniam fi ad ipfius notitiam pervenerit quidquam mali quod admiferint, nequaquam incorredum aut inultum remanebit, led juxta faâi qualitatem erit & modus jultx correptionis. Quapropter in throno regiminis politus eft ad judicia reda peragenda, ut ipfe per fc provideat fic perquirat ne in judicio aliquis a veritate dc aequitate declinet. Scire etiam debet, quod caufa, quam juxta minifterium fibi commiffum adminiftrat, non hominum, fed Det caufa exi flit: cui pro minifterio, quod fufeepit, in examinis tremendi die rationem redditurus eft. Et ideo oportet ut ipfe, qui judex eft judicum, caudam pauperum ad le ingredi faciat, & diligenter inquirat, ne forte illi qui ab eo conftituti funt, & vicem ejus agere debent in populo, injufte aut negligemer pauperes opprtffiones pati permittant. De minifterio autem regis iiajob loquitur

i

federem quafi rex, Circumfinite exeettu, rraas tamen memniium ct^tixiov. Aurii audient beatificabat mt, èT *oculat videm teftimonium reddebat mibi*, feed *hberaffem pauperem vociferantem*, pe*ptllnm*, esu wx *effet adjutor. Beaedifiie periturifu* ftv* me vexatlsl, *Cor Vidaa confolatus fum.Ju-ΛιΙιλ indutui fum, & veftivi* ave, *ficut vofttmento & diademate, judicio meo. Ocalui fui* e*ce, *O pei tltittU.* Fa/tr rraM *pauperum, & caaffam quam* w-*fciebam, diltrenitfime luvefitrabam.* Ce *nterebam mo-lu iniqui, O de denubar illini aufntbam prodam.* Salomon .· Λ/*, y«i *filet ,a fol* judicii, difipat* «sum* *malum intuitu fuo.* hem.· *Dttfipal impie fapieni, O cmvat fuper tti /»r»icem.* Item: *Judex japtent vindicabit populum fuum, O prtntipeUt ferfait failIti tfi.* Jtem: *Arx jrfae tngit ferrant, O* vir *avarui deftrutt eam.* In libro Sapienti*: *Diligite juftitiam qui judicati· terreae: fiunte dt Dentia» tn bemtote, O ea fimpliiitate cordii quiri te illum.* Item ibi.· *Audite ergo reget (J intilbgi te: difrite judicei finiant term. Prabete aurei vor f«i cenfmeiii multitudine!, O placent* wiri *inturhit natiouam, quoniam data eft a Domino vobis po tefiat, & Virtut ah Atttffimo, qui interrogabit opera viftra O cogitation i Jlraiabitur quoniam cum ejjetu mmtfirt etui, non relit jadicaflit, neque cuflodiflu legem juftittu, neque fetandam Dei volunt», tem ambulaftti. Horrende & rit» apparebit vcbn, quoniam 'alitium danfiimum m hit qni prafuntfiet. Exiguo emm conceditur estiferitordia; potei.tei autem potenter tormenta patrentur Hon enim fabtrabet perfixam cxjujquam Dominai, net reverebitur cufufquam magnitudinem: qatniam pufiHam ij magnum ipfc fecit,* ÎT *mpealtter pro omaibui ct/ra efi tilt, fortiorthat aulem Jortior infill crucial*.* Ifidorus: Principes foculi noonunquim intra ecdefiam poteilatis adept« culmina tenent, ut per eamdern poteibttm diiciplinam ecelefiaflicain muniant. Ceunim intra ecdefiam polaftaies neceiTari* non effent, nifi ut quod non prevalet iaccrdos efficere per dcftrinie fermonem, poteftas hoc impe pfr dijçipjinx terrorem. S*pc per regnum terrenum crlefte regnum profieir, ut qui inna ecclefiam pofiti contra fidem & difciplinam ecclefiae agunt, rigore principutn conteraotur, tpLam que difciplinam, quam ecddist unlitas exercere non praevalet, cervicibus fuperborum poteftasprincipalis imponat, & ut vencraticnem mercatur, virtutem poteftas impertiar. Cognofcanr principes ûeculi, Deo debere fe reddere rationem propter ecclefiam, quam a Chrifto tuendam fufeipiunt. Nam five augeatur pax dc difciplina ecclefir per fideles principes, five folvatur, ille ab cis rationem exigit, qui eorum poteftati luam ecdefiam credidit. Sunt & alia utriufque leibmenti oracucopinfa, quibus affatim adftruitur, quod rex minifterium fibi commiftum fecundum voluntatem Dei exercere fic adimplere debet, qux hic ob prolixitatem vitandam prztcrmiifuntur.

naen n CAP " MI·

III.

Ad peccatum regis pertinet, quando judicibus miniftrifquc iniquis mtoiflerium fount adimplendum committit. Neque enim miniftedram fuum per alios tantum adminiftrare, & fe ab eo debet alienare. Non ergo dicimus, ut folus jurgia dc querimonias populi audiar, & mvcftigef, dc definiat; quoniam nequaquam ad bxc folus fiifficere poteft: fed magis ut tales lub fc timentes Deum dc avaritiam odientes couftituat, per quos regem tegum non offendat. Quales autem conflituendi fint, liber Deuteronomii manifeftat, in quo legitur: *Jadieer <7 magdtroi confiituu in ornmbat pnr- tu tait, quai Damiaai Deai tam dedent tih per fingulu tnbm tant, ut judicent populum jufto judici», arc m alteram partem deciment.* Item ibi. Dr- *aaque vobei in illo fempore, mn peffum f»lm fufiinere voi, quoniam Domimu Deae vefier multiplicavit voi, σ* «ffis *M* ficut fielle cetli plurima. Dominai Deai patrum vefirorxm Mat ud banc numerum multa millia, & facmt vΛ-i ficut locatm efi. Na valeo fohu fufitnere Vefbu negotia, tI ponam. jurgia. Data - vobie Vieoi fapunttf O tuar»t, èr quorum eomHrfat* fit rrobat» l» erJalm ve.* Srii- Job: *Sfiando procedebam ad portem ctvtfutii*

©**--- Dt·. i. 7<* i,

"rTaâîrîr'iveiLrfi-**/*? **/4*t*7 "' **'r<"^** ** ^'n,u,raulur · *** F10 e" iud'f"·"® incurrat dt-,
h ı-?***"» *V abf/endebantur. tf fene/ affurgentei jU-*
car «. ^,,t: *l9vU'* digitum
nebant urt fu». Cum quibus «liam ree pondus regiint/i» fui paniri debeat , libe» Exodi demon-
x«a. *i* . that, In |rgjiur. *prwfjf jrtem de emm popule vim potenltt C timeniet Deum, in quibatfit ventat, &* y«> *»dvint avaritiam t? cmfitne eu en tribuno/, & ceatunemi . ff ^mn^agtnam/, Judicent populum omni tempore ; quidquid autem* av,«. *Jui fuerit, referant ad te , (f ipfi minora tantummodo judicent, ltvir/que tibf fit, partito in alio/ ». nere Si hoc fecem, implebee imperium Demtm, tf precepta rjui putem fn/ieitare , & emnit hc popaln/ revertetur cum pace ad loco fua. S^uikut nudiO/, Meyfci feeti omnia qua Jetbro ilh [uggefferat , tf eleDii vim ftrenuit* dc *runflo ifrael, canfttlmt ri/ pnncipei populi , tnbuno/ , if centurione/ , if jv.t^vagcvar/e/, & decano/,* fai *judicabant plebem omm tempore : quidquid autem gratnui erat, referebant ad eum.* (juod «ero rex cauftam pauperum ad fc ingredi facere, & diligenter debeat loqoirere , dat inte'ligi illud quod legimus, aoiiqtutus judices idcirco in porta ad judicandum ladiiTe , ut nulltit accedendi difficultatem , aut quiipiam civium vim, aut calumniam necelTe haberet fuftinere. Ideo & Jcrufalcm civitas joftiti* vocataeft, quamd'u in ea jufta exercebantur judicia , quia non permi'iebalur in ca a reftotibus iniquitas permanere. Quod vero rex bonos (oblimare, & malus debeat comprimere, apoftolus Petrus dorer di-
?i/ f cens : *SubJiti rftote omni bumana creatura propter Deum, five regi, quafi pracelknti , five ductbut , tamquam ab eo mijfi/ ad vtndiflim maleftflcrum , laudem vero bonorum.* Qiist verba ita Beda exponit : Non quod omnes qui a regibus mittuntur duces vel male facientes punite, vel bonos laudare noverint; led qn· efle debeat aâio bom ducis (impliciter narrat, hoc eft, ut male facientes coerreat, & bene agentes remuneret. Hint *m* hiftoria genuli refertur, moris futile Romanis parcere ftibjcirs, & debellare (uperbos. Quod quando pravi judices populo Dei prefenmtur , ad deliâum illius pertineat a quo ÿonftituuntur, difta liidori manileftant, quibus ait: Addeliûum pertinet principttm, qui pravos judices contra volun tatem Dei populis fidelibus pia ferunt . Nam ficut populi drlifttim eft, quando principes mali funt , fic principis peccrium, quando judices iniqui ex'tlunt . Bonus judex ficui noçerc civibus ne(cit , ita prodefteomnibus novit. Aliis enimpr-ftat ccnfuram juftiii», alios bonitate iudicii hoc perionaruin acceptione tufciod . Non infirmat juftitiam avat itir fiamma, nec ftttdet auterre aheri quod cupiat libi. Bont judices juftitiam ad folam obtinendam falutern arternam lulcipnjnt , nec eam muneribus acceptis d ftubuunt, ut dum de jufto judicio ttmpor.ifia lucis nen appetunt , prxmio r-terno ditentur. His qu« pratmtfla funt declaratur , quod bi qui poft regem populum Dei regere debent, ui eft duces &. comites, ncceflc eft ut tales ad confliluendum provideantur, qui fine periculo eius a quo conlbiuuntur conftitu, poflint, ferentes ic ad hoc pofitos efle·, ut plebemChrifti fibi natura «qualem recognofcant, camqne clementer ialvent , & jufle regant; non ut domioentur & affligant, neque ttt populum Dei luum aeftunent, aut ad fuam glotiam fibi tllutn fubjtciaat, quod non pertinet ad tuftitiam, fed poems ad tyrannidem & iniquam poteftarem. Valde cnjm exigit neceflitas, ut quia ipfe procul dubio rex squiflimo judici dc commiflo fibi minifterio rationem redditurus eft, etiam finguli qui fub eo conftituti funt miniftri diligenti (Tunc abeo

vinum. Ipfis etiam mmiliris denuntiandum eft > quod quidquid *judicaverint,* in *eu» redundabit .* junta illud quod in libro Paralipomenom legitur- *ΛHNO CHXK»I*
Habitavit ere» Jtfepbot /o Jtrufalem. rnr/iiM^Me > *P.rrfui eft ad populum de Berfjtce ufque nd montem Dpbratm, G revocavit eo/ nd Domimtm Denae patrum /norunt, conftituitqu» judicet terra* tn *ivnftiftvitnitbm Jndn munitu per fingula ioca, tf preci piem juJicibui: b'idele , ait, quid feeietn: non enem homini/ exerceti/ judicium, fed Det : G qnodcumqu* judi. averri i/, m ve/ redundabit. Sit timer Domini vobt/cnm, tf cum diligentin confle fartte . Non eft emm apud Dominum Deum. noftrum teiquita/, nec ferfonnrum acceptio, nec cupide munerum .* Hec flt Bht> (imilia, qtt« pratlibata^funt, rex eiufque tni tiiftri , non deftdiofe , fed diligenter drbent *per*pendere δζ (ludium de minifterio fibi cnmnuftn tile adhibere, ut non pro eo itternaliter daninan, fed ponus in Domino mereantur feliciter remunerari <

IV.

Quod per juftitiam ftet regnum, Salomon in Pioverbiis adllrtiit , ita inquiens : *Juftitia elevat gentem, ú: miferot facit pupnloe peccatum.* Item ; «
Mtfencordia (ÿ verita/ cvftodiunt regent, & robo- ralur iuft/tia tbronur ejut. Ircim: *Foctrr miferirer- diam <7 judicium magu placet Deo, quam viflim».* r,'· *·. ɪ>·o.
Et infra : *Λαpina impiorum detrahent eot qui noluerunt fterre judicium.* Item ibi: *ÿui /equitur j»-Cftaiam tf mtfencerd/am , tnwniet vitam tf jnfiittam tf gloriam .* Quod vero per injufticiam ca- v* *in-dat,* IlaiM demonftrat *: Tu enim,* inquit , *terram difpcrdtdift/, tu populum occidifli , non vxcabttur in at-rnum femen peffirnomm. Praparate filim cjui* ac» *cflout in m/quitatc patrum eorum; n»n renfurgert , r.-c beredifabnnt terram , neque implebunt faciem orba civitatum.* In Amos: *Kece ocule Demini fu-pe- regnum peccant , tf conteram illud a foete ter. ra , dicit Dominai .* Daniel loquitur ad Baliaftar ; *Dauiti* , *O rtv, Deu/ altiffimu/ regnum G magnificentiam tf glouam O bonorem dedtt Nabucbodonofer patvi txo. G p> opter magnificentiam , quam dederat et , uni. verfi i tpuh , tribui , tf hnguu tremebant tf metue, runt eum: quoi volebat interfleiebat , et quoi volebat perçuttebat, quo/ volebat exaltabat, & quo/ vo. leb.tt bxmiltabat . Quando autem elevatum tfl cor ejn/,* ÎT *fpiritm tllim obfirmatu/ eft in fuperbi/m , d.pofitut eft dt [oho regni fui, tf gloria tint ablata efi {f » film hominum ejtdlni eft , fed tf cor ejn.t eam beftitt pofitxm efi .* io libro Sapienti* *: Sedet ducum fuperborum detraxit Dem, tf fodare fecit mitei pro en.* Ilem: *Kegnum n gente ingentem trou t. fertur propter tnjufliftai & tnjuriae G contumeliat, O' diverf»/ dolot .* Quibus verbis liquido daret., quod pietas, juftitia A mifericnrdia flabiliant regnum , & htfiones *viduarum* <3t pupillorum , ealummaeque mifetorum , viotentaque judicia , A perverlio >uftiti«, evidemet illud evertant. Unde & multorum regnorum collapfio › quia pietatis , E tuditi· , & nrifeticordix non habuerunt (labilimentum , his quae pnemi/ia funt patenter fidem attribuit. **dm.*

V.

Nemo regum a progeniroribus regnum Cibi ad. ininiftrari , fed a Deo ««reciter atque humiliter credere debet oari, qui dicit : M*vnm eft coufilium & aqui/ac , erre eft prodentia , area eft fortitudo . p»r ave reffet ngnant, & legum conditore/ jufia decernunt : ptr ntt principe/ imptrani ,* èT *potentci Ju. ftittam decernunt .* Quod aurem non ab homini, bos, fed a Deo regnum terrenum tribuatur, Daniel propheta teflatur dtcenf: *In fenteniia Vtgilxm drcrttvm tfi, Ü fan»· J'anfiorum, tf petitio,* denae *Ai< t o».* ♦·

tcvg»a/?<nl vrwSii, feed *dominetur excetfui iu* r*-A& a^NO ciiKisri fa· Acwiwa·, *O euicumfue voluerit debit Hind, if buotiUtmum homiutn ôn^itnet fuper Hind.* Item idem loquens de Nabochodonofor ad Baltaffar: Dow *ctgnofteret*, inquit, fated *poteflatem haberet Mttfimus t»* rrgw iowiaww, 6* faawcawfeo *velue, rit fxfcilabit fuper illud. Et* per Jcremiam: Hoc >- «» *dicit Doutions exercituum Deus Ifrael: Hue dicetis td dominos voûros: Em fini terreur, & bomiuem, & jument»* f«4 *funt fuper foctem terne, iu fortitudine me»* «Mgw, *(J in bruchio met exttutu, & dedi têtu et fii placuit i» oculis mois.* His vero qui a progenitoribus fibi fuccedere regnum terrenum, & non potius a Deo dari putant, illis apmntur quos Dominus per prophetam improbat, dicens.* «/«-· I. *Ipfi regnaverunt, è? non ex me: principes extitersint, & non cognovi.* Ignorare quippe Dei procul dubio reprobare eft. Quapropter quifquts ceteris mortalibus temporaliter imperat, non ab hominibus, fed a Deo fibi regnum commiffum credat. Multi namque munere divino, multi etiam Dei pcrmiftu regnant. Qui pie & jufte & mifcricorditer regnant, fine dubio per Deum regnant·* qui vero fccus, non ejus munere, fed permiftiu tantum regnant. De talibus Dominus per prophetam: «f» ■«· *Dtio*, inquit, *tibi regem tn furore meo*: Er Job: *rognure fecit hypocritem, propter ptccat i populi.* Ut enim Ifidorus exponit, irafeente Deo talem reSorem populi fulcipiunr, qualem pro peccato merentur. Conflat ergo, quia non aftu, non voto, neque brachio fortitudinis humanz, fed vir-C tute, immo occulto judicio difpenfationis divinx, ngnum confertur terrenum. Et idcirco cuicumque ab eo committitur, ita illud fecundum ejus voluntatem difponcre dt gubernare procurer, quatenus cum eo a quo illud fufeepit feliciter m perpetuum regnare valeat: quoniam nihil prode ft cuipiam terreno regno principari, fi, quod abfit, contigerit eutn zterno extorrem fieri.

VI.

Magnum in utroque ordine, clericali videlicet & laicali, periculum efle cognofcimus, quod caritas, quz Deus eft, ad decus Chriftianitatis, & in qua fumma totius fidei noftrz confiflit, in multis utriufque ordinis, quod non fine magno animt dolore dicimus, non regnare convincitur. D Quz virtus caritas fit, & evangelica & apoftolica leftio, de fanâorum patrum expofitiones pleniflime docent. Exprefliflime namque apoftolus Joannes ait, quod *Deus caritei ell, ti çnl manet in cantate, tn Deo mener, & Dem m eo.* Perpendat quifque, fi in caritate manet, Deum manere in le.* fi caritatem non habet, non Deum fed hoftem anime fus habitare in fe; cum cantate quippe eunda bona, fine caritate vero nulla haberi j-oflunt. Neque etenim digne angelicum hymnum cantate carer.s Domino decantare valet. Sed quzritur quare? Attendatur quare. quia non eft bonx voluntatis. Definitio quippe caritatis eft, ut ooiiores noftri tradunt, bona voluntas. Ergo quicumque bonam voluntatem non Jubet, carita-E tem non habere comprobatur, dc ideo pacem, quz Chriftus eft, quia bonx voluntatis non efl, habere non meretur. *Gloria*, inquit multitudo czleftis exercitus, *m excelfis Deo, tl m terra pax homtnibui bon» voluntatis.* Miferabiliter plane decipiuntur plerique, qui fine caritate, aut Deo in hac mortalitate placere, aut ad illum fine illa fc putant pervenire. Verum fi nobis caritas non efl, fed odium, & invidia, dc avaritia, dt difeordia, & fimulatio, & luxuria, dc cetera mala regnant; quz omnia a Chriftianitatis pro^ofito abhorrent, roirom non eft, fi ammadverfiones divinx nos Interius exteriufque diverfiflimis modis feriant,

impetum inimicorum adverfinn nos cominu·. veant. Qpaproptfr fi pads temporaquiete a trail » I»KK It quille ducere «oiumus, pacis Λ csôiatis amato '-*/ vl' rem diligamus & timeamus, eiufque praeceptis humiliter colla lubmmamus. Hi auiem qui palatinis honoribus fulciuntur, five clerici hnt, fire laici, dignum eft ut vinculo cantatis conncâantur, ne alterutrius injuriam aut dehonoraiiooem contra fas meditcntur, ne defines & dolofi ad invicem cxiftant, ne forte qui dolofi funt incidant in illud Pfalmiftz dicentis: *Qui loquuntur pacem tum proximo fu·, ma/a tutem tn cordibus rerum: dt illis, Domine, Jecundum optet torum, & fecundum nequitiam adinventionum tpiorum,* &c. Qui vero defides exibunt, patenter ab unanimitate, Bquam in Chntto Paulus habitare edccet, icinduntur; caveantque hypociifim Judx proditoris Domini. Sunt & alia huic rei convenientia, quz dinumerare longum eft. Certe cum digmtatis palatine hujufmodi homines honoribus funuiti, morfibus invidiae (c vicitfim lacerant, & p proximi ruinam & dehonorationem «fluant, & Deo, cujus muneribus utuntur, ia proximi adverfitatibus injuriam inferunt, & regi, cui familiariter inherent, & adjutores fecundum Deum elle debuerunt, debitam fidero non fervant, & honorem palatinum, malum exemplum aliis dantes, commaculant, dc, quod his indecentius eft, ad inimicos nominis Chrifti magnum tripudium tranfmitlunt.

VII.

Si mundanarum legum jura, ob jurgiorum forenGum negotia dirimenda a mortalibus edita, homines avidiftime difccre & intclligere acutiflime faragunt, ut his bene notis, quid verum, quid filium, quid juftum, quidve injuftum fit, io hac terra monentium liquido difeemere queant, quanto magis jura czlelha, a fummo opifice Deo omnium creatore hominibus promulgata, faiubriterque collata, quibus cavendum malum, faciendumque bonum perdocetur, quz etiam feftatorcs fuos ad terram provehunt viventium, cunâis fidelibus difccre & intclligere intentioni clTedebet. Lex itaque Chrifti non fpecialiter clericis, fed generaliter cunâis fidelibus eft a Domino attribuDta. Licet in evangelio quzdam fint przcepta fpecialia, quz folummodo contemptoribus mundi, & apoftolorum feâatoribus conveniant; cetera ta. meo cunâis fidelibus, unicuique fcilicet in ordine4 quo fc Deo fervire devovit, indiflimulantcr obfervanda cenfentut. Quod vero fides fola neminem ad regnum provehat czlorum, jam in fupenoribus capitulis demonftratuni eft. Verum profaflio Chriftiana a multis, & in multis propter deledationes carnales, A propter direrfiflimas hujus ixculi vanitates, & pervcrtitTimas conflictudines, miferabiliter negligitur: quibus quanto plus inaniter inferviunt, tanto minus operibus Chriftianx profeflioiiis vacant. Quod fi Ada apotolorum relegamus, & devotionem Chriftiana; Eplebis, quz fub eifdem apoftolis floruit, fubliliter animadvertamus, multum noftri ixculi Cbriftiani populi devotionem ab illorum diftare repedemus: & quanto illi ardentius & devotius cam fum fc&ati, tartQp nonnulli ab ejus operibus torpentius funt digreffi. Perinde ficut tunc initio nafcentis *ccckûg* eadem fidea operibus floruit, ira nunc iifdem negleâis apud quofdam marcefcit. Ut enim verbis beati Auguflini feribentis m libro fermonum utamur, Chriftus in nobis idem eft, qui & in illis: fed ooo idem animus in nobis, qui fuit in illis.* eadem fides io nobis, fed non eadem devotio, in illis enim major erat fraternitas Chrifti quam fanguinis· in illis fient una

_------, ita erat & una fuLftantia : ut quibat commums Chriftus, communis effet ôciumpius. Ncenim putabant, cum fibi participem non adfcilcere io fubftanüa , qui particeps effet in gratia. Non ergo verebantur ne eiurirent , fed pot>U(timebant, jie alius efurirct. Nuncauidm, ut idem beatus /Uiguftious ait , ita alter de alteiius inopia non agitat , ut il'ud fit quod dicit apoflolus : *AliiU qtudtnt r/ivr», , ajuii tStint tfi.* Et paullopoll.* Nunc eit, inquit, illud tempus, quod Dummus in evangelic ait : HAasdatur la/pu/aj , *rtfrigtjctt caritAi antltornm.* Modo enim abundat avaritia & iniquitas, que ante *boaiutit* largitate ceffabat fic refrigcfcit fraternitatis caritas , que prius Chrifti amore fervebar. Tunc ttun iub *-poftclis tanta fraternitatis dileâio fuit, ut in conventu luo nulla inveniretur indigentia: tanta autem modo Chi iftiamtaus diffimulatio eft , ut id cœtu noftro vim iuvepias locupletem. Locupletem autem vix inveniri · dico , non facultatibus , fed operibus . Ait autem apoftolus : *Divita fin /» epfribüj bow* . Locupletem eum in ecclefia intelligi voluit, qui dives iaCbrifto eft. Et idem poft pauca.- Karo igitur in hoc tempore inChnftiaoo populo invenimus locupletem . Et fi plenquc io domibus auro iunt divites, inecclefia tamen funt mendici. Dum enim circa pauperes non pro eo quod prevalent operantur , ncc hoc eft gratum quod offerunt, nec illud eft fatiabile quod reiervant. Dixit autem Dominus ad Cain cum offerrei munera: *St rtih oÿtrot , rtfit onttm* wa div/dar , *pteerfi, qnitfct.* Sic tu Chrifiianc : non rede dividis , qui de tanto auro tuo nujotem partem Mammona fervas , nuam Deo largiris . In primordio iguur fanftz Dei ecclefic , circa credentes ardor fidei ita vigebat, ut perieverarent in doftrina apoftolorum , fit communicatione fraftioms panis, fic orationibus , fic haberent omnia communia , fie fumèrent cibum cum cxultatione fic fimplicitate cordis , collaudantes Deum : rmne autem devotio Chriftianitatis apud plerofque longe aliter fe habet : quoniam a qu.bufdam doân* n e apoftolorum przponitur amor terrenorum negotiorum : communicationi fradioms panis, tenacitas , rigor caritatis , fit cupiditas ambiende rei aliens potius quam proprix largiende : orationibus, delcftatio carnalis, curiofitas rerum, lollicirudo mqndi, fit multimoda mentis in diverfa v«gatio . Qux autem illis erant cotntauma , nunc quibuidam ita funt propria, ut perraro in alterius ex his quidquam retorqueatur ufum I Illi fumebant cibum cum exultatione fic fimplicitate cordis, collaudantes Deum: nunc autem vix a quibuidam fumitur cibus fine detraftione, fine fimulatione , fine infulratione , fine hiftrioourn falta* tione , fic obfctzna jocatione , fic turpiloquiis fic fcurnlit.tibus , fic ceteris innumeris vanitatibus , qu» animum Chriftianum a vigore fui ftatus emolliunt. IIIr in fimplicitate cordis, ifti autem e contrario fubdolo fic duplici animo, pum feriptum fit: *Stntitt dt Dentino tn Sonitott, G m fimplicitotr cordjj tjtorii ihum.* Illi fumtniescibum, Deum collaudabant ; illi diverforum ciborum genera ad fuum libitum exigentes , erga lautiffimos fibi cibos przparatos artem collaudant coquorum . Eft fic aliud in Chriftiana religione magna admiratione dignum , co quod leges humana , qux plerumque peccare volentibus terrorem potius quam Chrifti przccpta incutiunt , majorem 'vim quam divmx habere videantur, cum utique ille fibi parentes a temporali , hx quoque ab sterna liberent pcena. Cum enim quifpiam regie aut imperialis dignitatis apicem tenens, ceteris mortalibus temporaliter imperans, aliquod cduftum proponit, quod a fibi fubdiiis fit audiri diligen*ter* , fic *im*pleri fideliter tagaciterque velit ; quis rogo fubdiiorum non inhianter id audit , illiufque juffiooibus obtemperare faragit ? Qiis vero in tantam audaciam prorumpere * audet, qui td uifi ad lui difcrimcn contemnere pnaûimat < Unde fatis mtsari non poteft , cur homines tanta excitate percuffs cxiftunt, ut creatoris fui legem temerario aula poftpotuot . Hoauoes condunt leges , fic a fubditis cuftodiumur: Deus creator omnium xteruaiitcr impersui, qui noftro augmento nou crefcit, nec noftro detrimento decrefcit, io cujus manu ita fumus ficut lutum io maou figuli, dedit legem ob falutem animarum capeffendam, fic . audiri contemnitur : fic fi aure * cordis auditur , aure cordis noa percipitur; fic fi corde percipitur, opere non adimpletur . Quid autem cxcufationis Chnftiani Domino afferre poterunt , qui mundans legis ccnfuram ob mundialem metum fufeipiunt , fic jugo Chrifti , quod fuave fit leve eft , fic ad vitam ducit xternam , colla fubmittere renuunt ? Dominus dicit : *Venitt ml nu inm qei itltraiu Ü ntftii tflit t tj ego rtficion 901.* Et idem continuo addit : *Diftitt λ nu nitu font G Sunitlii corii , G nrvtuetit rr^oten otimainj veftni ; jtgum mint netut Jtuvt eft, & uuti nu.int ltve rfl:* fic venire ad talem tantumque vocantem, fic ab eo humilitatem fic manfuetudi.iem difcere, ejufque jugum fufeipere recufatur ? Hoc qui faciunt, quid aliud laciunt, nifi quod afahiteprepria deficiunt ? Quod quam milerabile fic exitiale L' , explicari non poteft , Perfpicue hinc fine animadverti poteft, quod profeflioChriftiana model nis temporibus a plerifque non fic devote ac religiofe colitur , ficut a prifcis colebatur Chriffianis. Hanc itaque fidei regulam , de qua fupenus breviter, fic m memoratis Adis apoftolorum plemffimc diftum eft , apoftoli , immo Chriftus per apoftolos fidelibus tenendam ccnfuit . Si igitur hanc Chriftus docuit, ut quid tot tantifque perverfis confueiudinibus ad votum quorumdam repertis contemnitur? Que quamvis, Deo annuente , veraciter percipiatur , operibus tamen a nonnullis diverfis negligitur modis. Et hoc idcirco accidif.e conjicimut, quia irrepût inter quofdam nimium defteoda coofuetudo , qui utique legibus divinis, quibus fc per fidtm fubdiderunt, non ut oportet animadverfis, quod libet, fic liciium non eft , fed Ac id quod licet , non tamen expedit , legem fibi faciunt , fic fecundum id quod libitum fuerit vivere poffc inculpabiliter credunt. His ita premiffis, neccffc eft ut ur.ufquiique fidelis penetralis cordis fui rimetur , fic fi fidem Chrifti , quam percepit , operibus non exornet , padi , quod cum Deo in baptifmatt fecit , fc praevaricatorem effe cognofcat. Dum ergo tempus habet , Chrifti adjuvante gratia , viam (alutis non verbis tantum led operibus repetat . Non ergo mirum eft , fi mucro divinus gn«ffetur , ubi fides Chrifti non veraciter fed fimulaoter tenetur . Semper enim dicimusi-nos Deum velle quzrere , fic de prateritis admiffis ab co veniam poftulare, fic mentimur quia quod dicimus adimplere differimus. Quotidie etiam dicimus, viam Domini , a qua peccando exorbitavimus , nos quzrere velle , per quam ad Deum revertamur, fic Deus eam liravit in confpedu oculorum noftrorum , fic per eam ingredi contemnimus. Quis ratione utens ignorat, nos debere femper potiora eligere, fic viliora contemnere? Diverfis quippe divine ultionis cladibus merito noftra iniquitatis atterimur , & ad euni, a quo percutimur, rererricontemnimus, adimplentes illud propheticum: *Et pepuiur non efi 7/-^ Ttvtrfni nd prTcntitnt'f" ft t t) Dtminnm ture/tuurn* am

LtBER ii CAf. vu.

anno CUMisri 11

naa *eeffifitmt.* Verendum porro fatis eft, ne nobis toties a Domina per legales At prophetica* arque evangelicas Ac apofiolica* dvnuntiaoooes fi. ve comminatione* admonitis Ac flagellatis, At ad Deum veraciter redire contemnentibus, iltod tandem proveniat, quod Ifraehtico populo, prophet's Domini infultanti, Ac ad Deum reverti contemnenti, provenit, quorum iniquitate* Dominus din patienter pertulit, Ac ad extremum his propitiari nolens, eos m Aftynorum captivitatem migrare permiGt. Aflyrii namque dsmooe* fientficant, & interpretantur captivitates. Unde latis vigilanter providendum eft, ne ficut ilii corporaliter, ita no*, quod abfit, fpiritaliter in eorum deveniamus captivitatem.

VIII.

Conflat poteftatem regalem omnibus fibi fubjeAi» fecundum aequitatis ordinem confultum ferre debere, Ac idcirco oportet, ut omnes fubjcâi fideliter At utiliter atque obedienter eidem pareant paccftati: quoniam yai *petefleti λ Deo orjteott rfifitt, Det eti^et ordimitini*, 'juxta apoftoli documentum, *rtfiUti.* Sicut, enim fubjeât a rege fi. Li volunt pie fic jufte opitulari, ita fpectahter ei primum ad falutem anime fu* procurandam, deinde generaliter ad honeftatem Ac utilitatem regni fecundum Dei voluntatem difpooendam, atque mimftrandam, indiflimulanter atque irretraAabiliter folatium opportunum debent exhibere. Quod cum facium, At divinum praeceptum adimplcre, & fidem regi debitam evidenter probantur confervare. Hujutcemodi ergo obfcquium a lubjrâit regie poteftati impendi debere, & legalia przcepta aperte teftantur, & Dominus in evangelio admonet dicem: *XrUtt* y«a /in*r *C^ferit Cttferi; & yÎΛ fini Det Dee-* Petrus quoque ait. *Sebjtfilt efiote* Mtei AanwaM erratae *preptrr Deum, five »'<» ffettUnti, five deilbai,* ramyaaui «i *tt mtffit,* ficc. Et non poft multa: *Deem tunrfr, regem heoortficete.* Paulus etiam apoftolus in idiplum concordans ait t Omvr l/ «Hi«r« *potefiettbet feblimiorHett febdtte fit.* M» *tfl eotm poleflet oifi « Deo. qee eetem futi a Deo,* ardiaaA* /««r. *Iteqee* y«/ *refiiht potefleti, Dti erdtnetioet T<fala:* flt cetera que de hujufmodi poteftate apolbbcu* ccdfte tno latius exeqmtur. Idem etiam fcnbens ad Tituqn: *Admette tllei pnecipibe' & potefietibet feb^itot effe.* Item ad Timothvum, quanti pendat cauffa.n, immo Glutem regis, demonflrat ita feribendo: *Obfecre*, inquit, *primo omniem fieri obfet rj/ittnti, orettone*, *pofleLelioeej*, granaram *efliot»ti, pre ometber bomietbet, pre rtpibet, C omni bet qet t» febiimttete coefliteti feet, et qeittorntX treojeillem vttem ogemee* m *omni putete* 6* *cefltteto. Hee enim bonntn efl* 0* *accepiem cerem /elmotore noftro Dee,* Acc. Sic enimjeremias propheta Dei pro vita idololatre regis Nabuchodonofor orare admonet.* quanto magis pro faluteChriflianorum regum, ab omnibus ordinibus Deo eft humiliter lupplicaodum? Qualiter igitur regie poteftati parendum, qualiterque eius (alun confulendum eft, breviter ex auâoritatibus divinis difium fit. Quapropter neceffe eft ut unulquifque fidelis tant* poteftati ad falutem Ac honorem regni, fecundum Dei voluntatem, utpote membrum capiti opem congruam ferat, plufque in illo generalem profeâum fic utilitatem atque honorem regni » quam lucra quaerat mundi, quatenus his (aluberrimis opitulationibus fibi viciflim luflragantes, «temo regno pariter mercantur perfrui felices.

IX.

Mala quibus Deus offenditur, vel periclitatur regnum, G quis liquido vult cogoofccre, divinam, id eft legalem, proaheticam, flt evangelicam. atque apuftolicam pufpiciat auctoritatem. Ibi ple ne inveniet omnia mandata atqur prateepta, quibus Dei cdimplrtur voluntas. Ibi etiam inveniet quz Deus fie<; prohibuit, pro quibus ad omnein ordinem d.vinc comminationes multe funt, dc in quibufdam, qui audire contempferunt, ultio divina completa eft. Primus quippe homo propter tranfgreftionem divini ptreepti, dc paradifo *ejeftus*, & exilio damnatus, & morte muldatus eft, quod malum adhuc hodie genus humanum, qun. fi natura fibi infertum experitur Inde Gâa eft alia generalis damnatio in 'diluvip que multipli catis vitiis, & diverfis malis naturali lege conu pta, eveniiTe manifefte probat ut. Quam fit etiam prefumptio gravis fic oenculofa, que ex coutem ptu prxcepiorum Dei nafcittir, rdificano turris, & confufio linguarum prodit. Sodoma autem & Gomorrha, Ac finitime civitates, quibus flagitiis deleta, dc quomodo «terna damnatione in exemplum humani generis funt perdite, manifeftum eft: & tamen in comparatione earum Jerufalem duplum malum feci(Te legitur, eo quod notitiam Ait prcceptum Dei habuerit, dc (errare contempferi», fecula propriam voluntatem Nam iniquiras Sodomitica, juxta prophetam, fuit luperbia, (aturitas dc abundantia, At otium, & quia egeno dc pauperi manum non porrigebant. unde acceffit oblivio Dei, & operati Juut adhuc abominationes. Obduratio quoque Ægyptiorum, qui nulChs fignis nec prodigiis, fed neque flagellis corrigi potuerunt, ad quem finem perveniret, notum eft. Nam Dathan dc Abiron atque Core, cum foejis eorum, qui cum cis perierunt, quam horribili terre hiatu ptopter contemptum & inobedientiatn contra Dominum confumpti funt, manifcftutn eft. Quomodo etiam multitudo populi Dei pe sierit in deferto, propter concupifcentiam, &contemptum, & perverfas confuetudioes a Deo illis prohibitas, donec diverfis cladibus confumerentur, ita ut nullus eorum ad terram pervenerit rcpromiifionis, prêter duos tantum obedientes voci Domini, omribus perfpicuum eft. Quoties autem acciderit populum corruifle, vel regnum io- propter unius peccatum vel inobedientiam, live prælati r; five fubjcâi., longum eft enumerare: Gcuti contigit in Saul, pro cujus inobedienlia regnum ab eo ablatum alterique datum legimus. Nam fic filius ejus Jonathas, in cujus fidei fortitudine vi&oria data eft de adverfariis, poftea fandificationis voium tranfgreflus, licet ignarus, concupivit, & viâoriam totius populi pertmbavit. Sed &Hc!i de ordine (acerdorah, quia filias fues fatis non correxit, decidit, immo filiis fuis merito fut* iniquitati* corruentibus corruit, facerdotiuinque de progenie ejus ablatum eft. Quotum negligentia fit iniquitate populus in bello *fugtiu»* ac c«fus eft, fit gloria cum arca Dei Ifiael translata eft, fimul fic locus (aedificationis eorum diiGnatus eft. Achan vero propter concupifcentiam inobedien* fadus totum populum perturbavit. Psuca quippe de tnuhis profecuti fumus, ut di ligenter animadvertatur, fi tot divinis ultionibus, totque periculi*, tot eiiatn damnationibus hibjacuerunt contemptores mandatorum Dei, quorum infinitus eft numerus, Ac non folum illi qui pz cepta (ufeeperunt, rerum etiam qui naturalem legem corruperunt; quanto putas realm fubjaccbunt graria Chrifti redempti, Ac ab eodem Domino m viam juftitic edoâi Ac inftmQi, fi prz «piis ejus obedire contcmpierint? Proinde necef fe eft, ut uoulqutfqne m ordine fuo viribus Πdeat » ut quantum Deu^ annuerit, qu.r jnftir ad implear, & qq® vetuit caveat: tn nuo cum con

lemvoribus damnati , fed potius cum executon-A bus divinoium prxeeptorum valeat remunerari , quoniam non eft dubium , quin propter inobedirntiam & contemptum prxeeptorum Dei, regni periclitatio & animatum proveniat damnatio.

X.

Dici folet a nonnullis Chriftiams, quod hi qui in Chrifto renati iunt , quamquam (celerate vivant , & in malis opttibus diem extremum claudant, diuturno a:que purgatono, non tamen pcipciuo tint igne puniendi . Cum multi hoc alTerant , & nullus id verum efle ex divims oraculis adftrc.ere valeat, cavendum eft, ut hoc non folum non credant , vemm etiam nec ore proferant; ne forte hoc drcendo , fe Λ alios quodammodo vana fecuntate deludant. Quod ergo neminem lola fides Chrifti line oper bus ad regnum piovehat xternum , in prxcedentibus jam didum clt. Qpod autem in ftigitiia. viventes, & hxc non pernitentia: lamentis, nec eleemoiynarum largi110n.bns redimentes , fed m eis potius perlevcrantes diem obcunt , atrocora fine totmenta paffuri , quam illi, qui licet lavacro Chrifti in ecclefia nequaquam funt b^piizati, bona tamen opera fecerunt , iubter tcftimonia colleâa declarant . Ait itaque Petrus : *Mtltuj enim illu fuerat , nca Agnofere ; ,am lentatu , quam poji agnitionem veritatu irtro'furi converti ub eo , quod trAditum e/l eihi . tan*h mandato . Contigit en.m illu illud veri p.overbr. Canit reverfui ad fuum vomitu.it, iT jut ijti m volutabro luti.* Et Dominus in evangeho : C *Cum immundui*, inquit, *fptritui extent ab bointne, V>i<t<f per loca Arida quarem requiem , & non mvnit . Tunc dial : Kevertar m domum meam unde ewi, & invenit eam vacantem , feopn mundat.>m Ü om.itam . Tunc vadit , & afumit fepltm alios (pir tui nequtorei fe , & intrant m domum illam , C? habitant in ea . & erunt novijfiviA bommn tinus priora pnoribu/ . Origches* quoque in homiba dc initio decalogi.· Habitavit enim in nobis immundu> ipiritus antequam crederemus , antequam ve n reinus ad Chnltum , cum adhuc forn caretur amnu noftra a Deo , & cftet cum amatoribus tuu dxmonibus.' led pofteaquam dixit.· Revertat ad virum m um prio'cm , venit ad Chriftum , qui eam ab initio ad imaginem iuam cieavit , nceeflario lucum dedit adulter fpiritus, ubi vadit ad lciiumum virum. Sulcepti ergo fumusaChritlo , α mundata eft domus noftra a peccatis prioribus, & ornata eft ornamentis lacramentorum fidelium, quae norunt qui initiati funt. Item idem poft pauca: Non enim domus tantum , fed templum cfte debet in quo habnet Deus . Si ergo acceptam gratiam ncghgat, & implicet fe negotiis fxcuhribus , continuo ille immundus fpiritus redit, λ vendicat fibi domum vacanttm, & ne iterum poilu expelli , anos fecum feptem fpiritus adhibet nequiores , & fiunt hujufmodi noviftîma homm s pejora prioribus. Et Beda m expolitione evanerlu Lucx : Qyemcumqur enim poft baptifma uve pravitas hcretica, (eu mundana cupiditas E arripuerit, mox omnium profternet in ima vitiorum . Unde reâe nequiores tunc in eum fpiritus dicuntur ingredi , quia non folum habebit tlla *fepicm vitia,* qux feptens fpnitalibus (uni contraria virtutibus, fed & per hypocrifim ipfas (e habere virtutes fimulabit , & funt novlinma hominis ıHius pejora prioribus. Melius quippe erat ci viam veritatis non cognofctrc , quam poft agnitionem rUrorium converti. Quod in Juda traditote vel Simone mago, cetenlquc talibus fpecialitrr legimus impletum. Auguftinus quoque in libo Enchiridion: Creduntur, inquit , a quibufdam , etiam bi qui oomen Chrifti non relinquunt ejus lavacro in ecclefia baptitantur, nec ab ea ullo fchifmate, vel hxrcfi prxeiduntur, in quantulibet feeleribus vivant , qir nec diluant pernitendo , nec eleemofynis redimant , Ud in es clique «d hujus vitz ultimum diem periin.mflims perlc'crent, ialvi futuri per ignem, licet pro magnitudine facinorum , Hagitiorumque diuturno , non tamen xterno , igne puniri . Sed qui hoc credunt , ù; tamen catholici funt , humana quadam benevolentia mihi talli videntur. Nam teri plura divina aiiud confuha rcfpondct. Et paullo poft ; Porro autem fi homo (celeratus propter folam fidem per ignem falvaiur, & fic eft accipiendum quod ait beatus Paulus ; *Ipfe* Ja.oa/ *frit, jdf tamen quafi per ignem : potent ergo faivare* fine operibus fides ,°& faifum erit quod dixit ejus coapofto'us Jacobus ; faifum erit & illud quod idem ipfe Paulus dixit : *Molite errare ; m- que fonvcAtoi ei, neque idolu fervieutei* , nry»e adr.'- *neque mai.ti* , nefav iwj/cakrni· *concubitores , furti,-* ae^vr *avari* , ae/wc *ebnofi . neque maledici , neque rapaces , regnum Dei pofftdebunt .* Si enim etiam in illis pcrfevcranlas cummibus , tamen propter fidem Chrifti laivi eiunt , quomodo in regno Dei non erunt? Si igitur, juxta evangelism fententiam , poft agnitionem Chrifti quii nequiter vivendo, fpunum immundum, qui a fe tempore baptftmatis expuHus rtl, cum dxmonuin feptcnaiio fibi numero addxo ad ie redire facit, priihnamque domain in lc quodammodo vindicare finit, fiunt illi noviftima pejora prioribus. patet profcâo, fi in nidcm nequitiis vitam finierit, gravius * illum quam cos , qui licet fidem Chri- Hi non perceperunt , bonis tamen openbus operam dederunt , puniendum . Proinde necefte eft ut unufquifquc fidem Chrifti , quam percepit , boms openbus exornet. Et ficut nulli de mifeticordia *Dei* deiperandum eft, ita nemo poft hanc vitam judicium De; , quod nifi juftum rfte non poteft , fibi ahitque favorabiliter molliendo temperet , & propter hoc m hac vita bonis operibus deditus <fle ntgligat . Quapropter procurandum eft ut dum in hac vita vivitur , bonis operibus infitiatur. Admonet quippe Dominus in evangelic ; *Vigilate & orate, quia nefcitn diem neque hoDraw.* Item: *Diet Domini ficut fur in noЯo ito venit.* Item.* *Ambulate dum lucem baietii , ne tenebra voi comprehendant .* Et apoflofus : *Ecce nunc tempo1 acceptable, ecce nunc diet folutn.* His documentis perdocemur, quod indulta tempora pcemtentix in vanumnorr ffnt [illegible]enda, 8c quod fides Chrifti bonis fetnper fit operibus exornanda .

XI.

Quia moderno tempore Chriftiani populi devotio a devotione pkbtum fidelium , qux fub apoftolis extitit , longe Cc impar , in procedentibus jam commemoratum eft. Procul nempe quorumdam Chnftianorum devotio, ficut in nonntillis a)n« , ita & in eo quod ad ecclefiam tepide conveniunt , ab illius plebis rehgiola devotione dillat. Veium ficut iunt plcrique , qui pio religiofoque ftudio orandi gratia ecclefiam (xpitlime ficquentant, ita e contrario exiftunt quidam qui, licet e vicino habeant bafilicam , id tamen perraro , quod emendatione dignum eft , faciant . Ut ergo templa divinis cultibus mancipata frequenter adiri, ibique Deum conftanter & devote oporteat invocari , dftrinx feripturx teftimoma fubter colleâa teftantur. Legitur itaque in libro Paralipomenon: *Apparuit Dominar Salomoni nofle, & Ait : Audivt orationem tuam , & tlefi locum iflm* mibi m demum facrificii,* ire. Et paullopoli.· *Oculi quoque mei erunt aperti , & aurn mea reilm*

-------oretiMeeo ejne t *fi i» bt» fe oraverit.* Adam reprehendenda fit emendanda confuetuuo .

Christi *?"· ® '**»» ·» A»nn«nmmm »* m *fennptternuev , O nemoenee^ ocnii noei , #* tor mem· *obi tenait diebnt.* Et in evangelto Luen: *Lt fefbee efi, dem bonednerot ilUt* rrttfit ob eit, & ferobetnr* m rotam, *(f igfi edaentee regrtf fl funt* in jenrfdlsm cam *gfdie a^gno ; ú erant* jfemper in «rapde fasuthMes *O benedicentes Deum.* Er in Aftibus apoftolorum: EraW mih -, inquit, per/rprrMSr/ rà daffrme *aoefielerum , tf raw* aicatiaw *froflmmi pena , & eretooniinu.* Ec pauUo poft; gwftdie pwf«e pevdaruu/ar «aauMwter m M·- *fh, b* etree dtton *, futtieei cibum cum emdtatiom tf* cardu » *nllu-danter* Draav, *& Ubentet gratiam ed omnem fitfew* . Item ibi : *Peinte Jocum/ efcenderunt s· templum ed* feraav ararsMtr ua-*·. Ohrigeoes quoÎ|ue in homilia de Rebecca; Vereor, ioquit , oe >tis matri veftrja ecclefi· adhuc in trifiitia fit gemitu , cum noo convenitis ed audiendum Det verbum, & vix feftis diebus ad ecclefiam proceditis, & boc non tam defiderio verbi, quam ftudio follemoitatis, & publice quodammodo remif fionis obtentu. Quid igitur ego laciam , cui difpcniatio verbi credita efi? Ubi, vel quando veilrum tempus inveniam? Plurimum ex boc, imxno pene totum , mundanis occupationibus teritis : in foro aliud , aliud in negotiatione confu»itis: alius litibus vacat , & ad audiendum Dei verbum nemo, aut pauci admodum vacant . Sed quid vos de occupationibus culpo? quid de abfentibus conqueror? Praetentes çtiam in ecclefia pofiti non eftts intenti, fed communes fitCx ufu fabulas teritis , dc veibo Dei vel leâionibus divinis terga convenitis. Vereor ne & vobis dicatur a Domino : *Convertent ed me dorfa, & non fetm fnni.* Et poft aliqua in eadem: Dicite mihi vos, qui tantummodo feftis diebus ad ecclefiam convenitis, ceteri dies non funt fefti ? non funt dies Domini ? Judaeorum eft dies certos dc ratos obfervare lolleinncs, fit ideo ad eos dicit Dominus: *Quie neomenia/ vejira/, tX fabata , & dieno* mm· gnaw a»· *fu/lineo ; Jejunia, Ü feriet, tJ dtet feliet veftrot odit anime mea.* Odit ergo Deus eos qui una die putant erte feftum Domini. Quia ergo ChnftiaiM inftar templi Hierofolymilani, ubi fanguis brutorum animalium effundebatur , bafilicas in amore & honore Dei conftruunt ; ubi non jam (anguis taurorum effunditur , fed corpus & languis Chrifti conficitur , & a fidelibus percipitur , & Deus tam evidentibus oraculis loca oomini fuo diesta inhabitare, ib<que fupplicum preces fe exaudire pollicere dignatur , fit pontifices fub tanta invocatione eas Deo dedicant, ut omne* qui illuc deprecaturi veniunt , de quacumque tribulatione ad cum clamaverint , confolationis ejus beneficia confequatur , oportet ut remoto negligent)* torpore hujufmodi loca ad Deum exorandum fibique propitium faciendum frequenter ac devote adeant, dignolque fe afpeâibus angelorum, quorum conventus minime ibi adeffc dubitantur , exhibeant . Quod fi etiam memoratum templum , in quo pecudes maftabantur, rant* venerationi habebatur, ut ad illud non folum Judci divin* legis notitiam habentes, verum etiam na tiones a teftamento Dri longe remote , orandi gratia concurrerent , ficut habes in Aâibus apoflolonim , de viro Ætlnope eunucho , qui venerat adorare in Jerufalem , & reverrebatur , & a Philippo cathechixatus fic bapttzatu» e(I, quanto magis templa Chrifti , ubi ejus caro fic fanguis immolatur a fidelibus , funt religiofis obfequiis veneranda, & alfiduis precibus incxculabiliter frequentanda? Non igitur, ficut fe habet quorum- propter ficulas, quas fibi ad votum fuum conflruuat , ibique Deo facrificium offerri porte fit debere contendunt, templa per iacerdotum mini flenum nomini divino dicate penitus funt ncgjigenda ac relinquenda , prnfertlm cuna Dominus 'dicat in lege : *Ad iocneo fotno elegorit Deauent Dent de cnAu trtbubut vefirte ,* m *ueuet nomen femm ibi , <? bebttH* m ea , *vnoetit & ofiretu ŋ Me loce boloceufie ec vtUtmet vefiret .* Et poft pauca : *Ceve ne ofieret belotattHe tue iu omni iece fem viderit , fed in eo,* farm *elegerit Domnut iu* ·an *tribuum tuerum .* Et tn facris canonibus , in concilio Icilicet Laodicenfi, eft inftitutum.* Quod non oporteat in domibus oblationes ab cpilcopis B& presbyteris fieri.

XII.

Multi ecclefiam ingreffi, non ad Deum puram fimpliccmquc orationem dirigunt , quon.am quod ore precamur hoc etiam mente noo meditantur. De talibus Bcda in homilia evangelit xvtt-Sunt, inquit , qui intrantes ecclefiam multis pfalmodi* vel orationum Termonibus prolongant, fed alibi corde intendendo, nec ipfi quid dicant recolunt.* ore quidem orantes , fed mentem foris vagantem omni orationis fruâo privantes , putantes a Deo precem exaudiri , quam nec ipfi qui fundunt audiunt. Qpod antiqui holtis mftiuftu fieri , nemo eft qui animadvertere nequeat.* Sciens enim utilitatem orandi , fit invidens hominibus gratiam impetrandi, immittit orantibus multimoda cogiiationum levium 0c aliquando etiam turpium nocentiumque phantaftnata , quibus orationem impediat, adeo ut nonnunquam tales taetofquc difcurrcnt'um cogitationum ffuftus profitât* tu oratione toleremus. Sunt itaque plerique quibus potius cordi eft vanis fit obTccenis confabulationibus vacare , quam lcâiombus divinis aurem accomodate , quibus etiam nunquam tam deledabile videtor elle fufurratiooes aliorum auribus ingerere, cachinnis ora di(Tolvere , quam *ia ccckfie* Dei , ubi eum humiliter dcvuteque debuerant invocare, & peccata tua deflere . Sed & hoc ejufdem hoflis antiqui infimdu fieri dubium non eft I Quod autem domus Dei non fit hujufcemodi illicitarum adionum, fed potius orationum Jocus , Dominus docet m evangelic dicens: *Domui mea dourer ora tio*H efi , voi entem fettHu eem fpeluncam latro* num .* Ongenes quoque , ubi de velamine Mofis fcnbit , ita dicit : Dicendum nobis eft prius quid fit homo averius a Domino, ut fcire poffimus quid fit converfus · Omnis qui , cum recitamur verba legis, communibus tabulis occupatur , averius eft. Omnis qui, cum legitur Mofes , *de* negotiis fatculi, de pecunia , de lucris follicitudinem gerit , averfus eft. Omnis qui pofteifionum curis ftringitur , & divitiarum cupiditate diftenditur, qui gloriatur fiecuio & mundi honoribus Audet, averfus eft . Sed & alius qui ab his *quidem* videiui alienus, alliftit autem , & audit verba legit, dt vultu atque oculis intentus» corde tamen & cogitationibus evagatur, averfus eft. Quid ergo eft converti * Si his omnibus terga vertitis , & ftudio ac mentis follicitudine vcibo Dei operam detis, in lege ejus die ac noAc meditcmioi, hoc eft converluin efte ad Deum. Abqtu vcftrum, ut recitari audierint que leguntur , (latun <ii(cedunt : nulla ex his qux leâa funt inquifitio ad invicem, nulla collatio , nufquam memoria man dati illius, de quo te divina lex commonet ; *Jnterrosa petra tuor, & dicent Ith ; pretbyi'roi tuos, <7 annuntiabunt tibi .* Alii de hoc quidem patienter expeftant , quod leâiones m rcilcfia recitentur : alti vero , ncc fi recitemur fouut , ird m re-

—- - Li? i..- c*? Xi. tenrsiicribus domini, e doi.tis l.kls ;.ccuiaribus Λ 'i fabuiis occupantur. De quibus ago atifm luin di- « cçif>‹ çUM cum lep-tnr Mutes, jm non velatum fupci cor corum, fed paties quidam fle murus eft politus . /Xugtiflinus m hcmihis ad populum ; Qu.ir.do convenitis, inquit, ad ecckfiam pro peccatis vefliis orare , nolite fcand ua cuiKîtare , aut ololâs fabulas dicere: in ccclefia flantes nolite veiboiarc , fed facras fciipturas patienter audite . Qui eum in ccclefia verba vana locutus fuerit , pro fe , fle pro aliis rationem redditurus eft in die judicii, quia verbum Dei nec ipfe audit, ncc alios audire permittit. l'eni idem .· Plures funt , dc quoium perditione nimmm contritior, illos dico , qui venientes ad ccckfiam magis litigare cupiunt , quam orare , Ct quandó debent ‘lcAiones divinas m ecclefia intentis auribus tota pietate fuiciperc, tunc k<»s csnfTas dicere , & diveriis *ie* fluc.ent calumniis impugnare . Aliquando etiam , q-.x>d peJis eft, aliqui nimia iracundia fuccenduntur . arvuriflime rixamur', fle turpiter libi convitia ' ..··/ di- n; ' i; erutum, ' & calabas Λ pugnis invictm colliuuutur . *-le!iiis cmm fuerat talibus ad ecclefiam non vc.u'ie , quam tot malis contra fe divinam i:am pnj.Qcare . lfti enim , etfi cum minoribus peccati» ad eccleCam veniunt, cum multis cnmi-i.ii u; J,· ecclcfia revertuntur . Item idem : Sunt na."que aliqui qui in natalibus fandorum, aut in qu ! bjt fcflivitate, cautfas aut dicere , aut audire solunt, & quod pejus eft, non pro ventate , fed pro avantia 2c cupiditate . Debent enim cauflas iiicrre, fle cum juftitia deliberare.' fed alus dcbu», alio tempore , f< non in *(tmâorum* follcm-Duale, quando omnes homines magis debent Deo \-u.il e · «juam fc diveriis litibus impugnare. Irem ie.m: Qundo ad ecclefiam convenitis, nolite vos talibus fibulis occupare, unde pofiitis peccata «juirere. Nolite vos cccupare ad litigandum , led ' Fe.rc -.·» H po:ius .id orandum, * non ut tixando Deum offender;, fed iupph-ando gratiam illius poflitis qmrete · Beda in homiha evaogelii xc· *Com /V-* 7- . *i Dominai quafi ftigeliom dt fun.mlti* erraea *i)r >t de templo.* Quid ergo , francs mei, quid putj.i» ij.cict Dominus, fi nxis diffidentes , fi fabulis vacantes , fi rilu JiiTolutos , vel alio quolibet kelere rcperiiet irretitos , qui hoflias qua ft· l< immobreniur cnienres in templo invenit , fle t'ennure feftinavit ? Hire propter iHos diximus qu· ecclefiam ingredi, non folum intentionem oramli negligunt , verum etiam ea pro quibus orare debuerant augent. Infuper flt arguentes fe pro hi:j imvdi ilultitia, convmis, odiifque, vel detract 'inbus inlcquuntur , addentes videlicet peccata peccatis , & quafi funem fibi fongiflimum imputa eoium augmentanone texentes, nec timentes, ex eo dulrifli judicis examinatione damnari . Et pando poli. Unde multum tremenda funt hxc , diic&illimi, & digno expavefeenda timore ; fcdulaque praecavendum induftria , uc veniens improviius pervertum quid in nobis , unde metito flagellari , ;ic de ecclcfia ejici debeamus , inveniat ; \ maxime in illa , qux fpecialiter domus orationis vocatur, obfervandum ne quid ineptum geraniis , ne cum Corinthiis ab apoilclo audiamus .· *A'umçuid damot non habetu ad agenda vel loquenda teinporaiia ? ant tccitfiant Dei contemnitu ?* Quapropter fummopere omnibus fidelibus procurandum .11 , ut nihil in ecclefia inhoneflum , aut cogitatione, aut diâo, aut fafto gerant ; ne forte peccans, pro qu bus abfolvendis confluxerant, peccata accumulantes, non abfolutionem peccatorum acqt.i-jnt , fed magis furrs, quibus quodammodo hjjuimr, i'bi accumulent.

XIII.

A N*O CHOiSTi Sicut funt nonnulli , qui orandi grafia udefix limma frequentare ncgligunt, ita e conti ano exi Hunt plenque , qtit pro eo quod bafillcas adire nrqticu.it , C< reliquias (anâoiiHn prxfto non habeut, idcilco voca precum fuacum ad Dominum , ut oportet, fupphci devotione non fuodiuit, non animadvertentes , quod Dens non flt minus iu parte , quam in toto , led ubique totus , ubique prxfens , ubique mirabilis . Unde ait Pfalmifta ' IS*a *iie a fpiriie tea? & e fecit tea* j«o *fextern ? Si ofettdere te celem , te illic et ‹ fi defcetdtn in itftrntm, adti.* Et idem alibi; *In omni loto demi· eafieeti ejti dtttdic eeime mee Demito .* Legitor itaque in libris Regum . *Si tgrtfftf f^tnt popolm* ı q*t · *B ed iellern contre mimicoi feo> : perviamjeam cernuet mi/erti eet, erodent te conbn viem a vitatu fenee eltgifii , & centro domem fuam adifitevi eemiei teo , & txondict in celo eratie^ee comet , ÜJ precet eorem Ô* fotui jodeiem tercet . j^nod fi peccovtrint tiii^eon tft enim domo, qui non ptccti) dT irotei trodideru tot immtcii fait , Ü captivi dnffi fecrtnt m terram tntmicoraie fnorom lonjft vtl prope , & egerint panitentiom in corde [eo >n loco captivitJtu , & cr.nverfi deprecati te fatnnt in copli-VitJte fee dicentet Piccavtmei, inifat tgimei, impie gtffcmet ; & rtvtrfi fnennl ed te iH timverfo corde jeo , Ù hto anima f„j , ,·» terra inimicerem feornet ›* ad *fuam capitvi dull·, fuerint , Ü moverint te contra viam teira fax , ftom dediftt petn Cvvr rerum , & tivtlartj* f«a«v *, C ltmp.i ttdt/icjvt temni ite ttcaed;ts it erit, it Hrfrmmetit falu lti , eitlntrm tertm Ü frrttj , i! fatits iudittffe tertm.* Et in libro Daniel: *Sited* D" - *tern Datui toetprrifftt , id cetflttiem kgeet , it^reffti tft demtm Jiam, (J ftneftr;t apertii* m *ctetattle fee cettre ftnfaJem , tribu ttmpsrtkti ie dit fitfitial ^tnte fee , tj adoraiat , cer.$ttbttir· <jtt cerem Domite ficet & entt fectrt conJuetHrat .* Apoflolus quoque ait : F»/e *Wtiir vire/ erart* » · T.m *enti loce, ferti kvantts mattf* , jiw *tre & difttptatieet* l Hieronymus ad Eufiocbium : ^Egredicn tes hofpitium armet oratio , regredientibus de platea oratio occurrat ante, quamleflào, ne prius corpufculum icquitfcat , quam anima verbo Dei DpafCj|fUf .· a(j omnem aflum, ad omnem *inccflum,* manus pingat crucem.

CONCILII PARISIENS1S V I.

Liber . III.

EPISTOLA EPISCOPORUM

AD LuDOVJCUM IMPERATOREM !

De geftis ia fynodo, & de excerptis quibufdam in fequentt libello capitulis, quorum obfervationem prxcipuc neceflariam, & ab eo dcpofccndam ceniuerunt.

E

Dominir proftontiffimii, & putatu gratia proditi Hlmlettvice, & Latiaria ortbadente atqnt inViUiffimu Angofti t.

NOs famuli veftri, quamvis indigni, tamen epifeopi, Deo humiliter grates perfolvinms, ejufque *immtaitm* pietatem & benignitatem collaudamus & praedicamus, qui vos adeo in fui amorem devotiflimos famulos fuos flagrare facit, ut de profeflu &. exaltatione fanâc fux «rclcfir inddioenter cogiteris , camqtic , utpote matrem fpuitalem, ficur fideles & dilcfli lpintalcs filii, ad meliora fle pottota femper provehere ftudealis Nam

Nam eam moero divinat imperium vobis divini- tus commiffum interius extertuique, merftonoro- flrB iniquitatis, multifariis attereret dajibus, pits denies animadvertentes quod h«c non mfi jufto Dei judicio evenirent, illico lcriptis feremtatis ve- ilr* anno praeterito eunflos ecdeharum paftores admonuiftis, ur quia conflabat eos (peculatores Dutnini exiftere, & gladium divinum fuper ter- urn , id eft,fuper peccatores Deum graflari, me- minerint fpeciJatioms lue, & jejunio triduano ab omnibus gen;taliter peraflo, unufquifque in quo libet ordior pofitus diligenter coufctrntiam tuam conveniret, A ubi fe Deum offendilte cognofce- bat, maturato per pcenitentic fatisfiiflioncm cor- rigere non differret. In quibus etiam apicibus in- ferere vobis placuit, ut fi Deus pacem undique B & otium vobis tribuerer, in hoc placitumvcflrum generale con(umere voluifletis, ut primum quid- uuid ia vobis, id eft, in perfona & minitleno ve- ftro corrigendum inveniretur, Domino aqxiliante coi rigeretis. Deinde quacumque in omnibus or- dinibus imperii vellri Deo ditplicerent inquirere- tis, & fecundum ejuj voluntatem cum contentu fidelium ve(lrorum ad tramitem re&iiudmis rrvo- caretis; (cilicet ut eum vobis poptr<oquc vobitcom- imflo propitium facectis. Sed quia >empui opta- tum extmotibus incutfiombus pixpediennbus, fecundum dcfiderium vc-ftrum naâi non rftis, li- buit (crenitati vdh* , cum quibufdam fidcnbus veftris preterits hicine placitum habeie, dc dehts qu* prrmifla funi diligcmer irattare. De/quc vo Juntatem querere, & ecclen* vobis commtfl* un]ititem providere. Quapropter de ommbus. qu* ad tempus emendatione digna vifa fiinl , congrua capttuh ferenitas veflea digeffir, legatoique tire- nuoi delegavit, ut per eadem capitula & tlagnu malorum hominum punirent, dr bonorum laudem veftr* ceifiiudiui uotefci-renr. Inter qu* etiam flaiuifli io quatuor partibus imperi' veflri conven- tus epifeoporum uno eodemque tempore fieri, in quibus trafbrent, quaterent, atque cum Dei ad- jutorio invenirent dc cauflts religionem Chtiftia- natn eorumque curam pertinentibus; quid a prin- cipibus, & reiiquo populo, vcl ita ut divina au flornas docet, aut aliter teneretur, vcl quid inde ex parte, aut cx tnto diiniflum effet, ut non D teneatur. Deinde quid in ipforum, qui pa(lores populi conlhtuti funt, moribus, cooverfationibus, & aflibus inveniri poflet, quod divin* regul* at- que aufloritati non concordaret, fimulque in»e ni retor, qu* occafiones in utroque ordine id effe- cerint , ut a reflo tramite deviaffent ; & quidquid de his inventum fuiffer, veftr* cclfitudini noium ficercnt. Quod ut Deus pofle dedit, nosfideliflî- sni ac devonflimi (alutis veftr* procuratores, jux- ta parvitatem fenius noftri, prout brevitas tem- poris permifit, fecundum (anflam devotionem & ordinationem veflram, de cauflis ad religionem Cbriftisnam, noftrumque minifterium atque peri- culum pertinentibus, nec non & dc bis qu* ad noftram correflionem & emendationem pertinere E perfpeximus, five de his qu* populis generaliter annuntianda & admonenda prcvidimus , capitula- tim in przcedentibus annotavimus libellis , veftt*- que (erenitati legenda , immo piobanda obtuli- mus. Et quamquam de bis qux przmifla funt veftro aidcntiflimo defiderio prius fansfaerre cie- gerimus , nequaquam tamen hcc fpecialiter ad veftram perionam minifteriumque pertinere co- gnovimus, oblivioni tradidimus: fed potius ve- llr* (alun profpicientes, nonnulla capitula necef- faria in fecundo hujus operis libello, ad nomen minifteriumque vcflrum pertinentia, periculumque cavendum, follcrti Audio eongelfiiuus, & vobis

A ûmitiaritcr admonitionis grati* porrigenda dc»o ca diligenter inipiciendo, legendo, & liber ni. udieudo, aperte atque difllnfle vêtira cogoofcai CAP. 1 cehitudo, de quibus , & pro quibus, η memora- ns conventibus noihis, (ecundum vinum coltra- rum poftibilitatcm fideliter falubriterquc egeri- mus. Abhinc lequuntur qucdam qux el capitulis conventu» noflri btcviicr decerpfimus, qu* ad no- flram fidehumque veftrorum larrorum obleivatio- nem & falutcm pertinentia, neceflatia efle per- (peximus. Dehinc fequuntur alia que vellr* pie- tan depokenda valde falubria efle judicavimus.

INDEX CAPITUM

Litui IIL

CAPUT I.

Igitur quia confiat religionem Cbriflianam pet fucceflores apoilolorum (alubritcr adminiflrari,po pulifque ad vitam «ternam ducatum exhiber· de- bete, primo neceflatium indicavimus, ut quidquid in nobis reprebenfibile, tacrifque mim'flenis indi- gni mancipamur, inconveniens flt indecens con- trariumque videbatur, roto annifu, Domino opem ferente, corrigeremus. Id eft, in vira noftra, fir doflvina , & converfattone, & morum probitate & Audio praedicationis, & in xmfacerdotum & miniftrorum, fubjeflorumque noitrorum conedio ne, diligentiorem deinceps cum omni Audio Cu- ram & providentiam adhiberemus . Et ut nos

non tantum io cupiditatibus mundanis, dc curis, & (oilicitudinibus , fed potius in divinis olficiia implicaremus, dc in fcholis habendis, dc cducandis militibus («nâx Deiecclefiaoperam daremus. Qux nos Deo miferaote io omnibus pro viribus imitari, dc exercere ad ooftram dc univerforum falutem cupimus, in quantum nobis, divina favente gratia, facerdotalis libertas & optatum otium atributum fuent. Nam in ftatutis convenientibus primo omnium pari voto, parique contentu decrevimus, ut uoufquifque noftrorum in paiochia fua diftis dc exemplis plabes fibi iubjtfias ad meliora incitare'Auderet, eafque ut fe a malis cohiberent, dc ad Deum ex roto corde converrerent, follicite admoneret, Deumque quem peccando fibi iratum fecerant, digua poenitentia fatisfaâione dc clecmofynarutn largitione fibi placabilem facere fategerent , nec non dt pro vita veftra , conjuguai, probfque veftra incolumitate, Dei immenlam rrfiicricprdiam cernuis precibus implorarent.

natam. Cav. II.

II.

A44i< « Sunt fane diverforum tnaloium patratores, quos dc kx divina improbat dc condemnat, pro quorum etiam diverfis fcclertbus «Sc ibgiliis populus fame dc pcftifeotia flagellatur , dc ecclefia il| ms infirmatur, & regnum periclitatur. Contra quos nos eorum malitiam exaggerantes , quamquam in (acris eloquiis fatis funt exeerati, necefsarium pervidimus, iterum noftra admonitione bc exhortatione pisuvert omnino oportere. Sicut funt diveriarum pollutionum patratores, quas cum pecoribus dc mafculis nonnulli divtififfimis modis admittunt, que incomparabilem dulcedinem piiffimi creatoris ad amaritudmem provocantes, tanto gravius delinquunt , quanto contra naturam peccant. Pro quo etiam fcelere, igne cxkfti con. flagrata, infernique hiatu quinque abforpise funt civitates, nec non dc quadraginta & eo amplius millia ftirpis Benjaminzz mucrone fraterno confofla funt. Haec porro judicia bc evidentes vindiâ< declarant, quam deteftabile dt exeerabileapud divinam majellatem hoc vitium extet. Extant dc aha peroiciofiflitna mala, qux ex ritu gentilium remanfifle dubium non eft, ut funt magi, harioli, fortilegi, venefici, divini, incantaiorès, (omniatorum conjeâores, quos divina lex irr^tradabditer puniri jubet: de quibus in legcdickur: *Amma dec/uMCrri/ ad iw*go/ & hariolos , ventficot terre , fornicata fuerit cum eu , ponam fm.em meam centra eam, & interficiam illam dt medio/>?-pah feti. SanUificammi & ejiote fanfîi, <jnia ego fanilui fum Dominai Deui vefler. Cuilodite p*a:epta mea, (J facite ea, ouia ego Dominai, qui fanfiifico vαι.* Ec alibi: *Magoi & harioloi, (5 maieficoi ter. ra vivere ne patiamini.* Dubium etenim non eft, ficut multis eft notum , quod a qutbufdam prxftigiis atque diabolicis illufiotnbus rta mentes quorumdam inficiantur poculis amatoriis, cibis, phylaiteriis, ut in infamam verfi * pkrifque judicentur, dum proprias non fentiunt contumelias. Fe. runt enim fuis maleficiis aera pofTe conturbare, dc grandines immittere, futura prstdicere, frudus & lac auferre, ahiique dare, & innumera a talibus fieri dicuntur. Qui ut fuerint hujuimodicomperti, viri ku femini, in tantum dtfciplinafc vigore principis actius corrigendi funt, in quantum manifeftius au(u nefando dc temerario fervire diabolo non meruunt- De his quoque in concilio Ancyritano titulo xxnt. ita icriptum eft; Qui divinationes expetunt , dc more gentilium fubfequuntur, aut in domos fuas hujufcemodi homines introducunt exquirendi aliquid arte malefica, •ut expiandi caufla, fub regulaquinquenii jsceant, fecundum gradus poenitentia definitas. enim *hac* ia «naibus, dc maxime in his locis, obi licite Je impune multi (e porte hoc perpétrare confidunt, ut ftudiofius & diligentius admoneantur, & feverius corrigantur. Sunr de alia deteftanda vitia, que ita habentur quafi naturaliter in u(u, ut ea perpetrantes quanti fint difexitnmis non advertant. Sicut funt ea que apoftolus aperte enumerat: id eft , ebrietate», come(Tattone:, contentiones, ira, nu, difleufiones, dena&iones, invidia, inimicitia, qua homines, juua eundem apoftolum, a regno Dei excludunt, itaenitn inquit; $«eaaav f«i ta/ie agaal , rrgaaw *Dei* ns *confeqaentar.* In tantum enim ea impudenter dc fidenter quidem committunt, ut mento de illis dici poflit ; *Lttoainr tam malefecerint, & exaltant rno* ia *rthif peffimu.* Unde oportet ut omnes Chriftiani hxc de fubtiliter intclligaoc, de ftudiofithme caveant, ne forte ea perpetrantes, & alia bona perdant qua agunt, & proptei hac a regno Dei fe alieoos faciant. Similiter etiam de otioio fermons, pro quo, juxta Domini vocem, omnes redituri fumus in die judicii rationem; de (currililate, dc ftultiloquio, de malediAionibus, quotJam, juxta apoftolum, *Malt Ueenlet regnum Dti* mi paf*fidebant,* de mendacio, dc pericuioio, noxio, affiduoque jutamento, dcobkenis turpibtiique canticis, omnibus Chriftianis omnino tutelligendum dc cbfeivandum eft, ut fummopere ab his ie caveant, ne his (ludentes per negligentiam detrimentum patiantur fuarum anima-um. H«x igitur ux breviter przmMTa funt , primum, adjuvante ivina grati-, a nobtimetipfis abdicando, formam dc exemplum aliis pnebere volumus, dc fidelibus vtilns humiliter innotefeete, & fideliter denuntiare neceftario judicavimus Sed & parochias no(hat omnes admonendo infiruere rupimus, ne, quod abfit, per fuam ignorantiam , & noftram negltgentiam, hujufcemodi mortiferis fubjiccant periculis. Congcfiimus etiam in opere conventae noftri nonnulla «lu c«pilota ad veitram fidcliumque veftiorum obkivationcm dt falutem pertinentia, quorum hic omifla prolixitate mentionem tantum tacimus. Scilicet quod nofte eos oporteat, conjugium a Deo elle connitutum, & quod non caufla luxuria, fed cauda potius fibosum appetendum. Er ut virginitas, ficut doftores noftri tradunt, ufque ad nuptus fitcuftodienda, dequod uxores habentes, neque pellicem, neque concubinam habere debeant : quomodo etiam in caftitate uxores fuas diligere, cifque, urpote vafi infirmiori, honorem debitum debeant impendere. Et quod commixtio carnalis cum uxoribus gratia fieri debeat prolis, non voluptatis: dc qualiter a coitu prxgnantmm uxorum viris abftinendum fit, dc quod nifi caufla fornicationis, ut Dominus ait, non fit utor dimittenda, fed potius fuftinenda. Et quod hi, qui caufla fornicationis dimidis uxoribus fuis alias ducunr, Domini fententia adulteri efle notentur: five etiam qualiter incefta a Chrlftianis cavenda fint, & quod loca Deo dicata frequenttus devotiufque a fidelibus ad Deum exorandum fibique propitium faciendum fint adeunda; & quod in bafilicis Deo dicatis, non fic fabulis otiolis, turpibufque&obfcœnis fermocinationibus vacandum, dc negotia fccularta, publicaquc placita habenda: dc quod qut hec in ecclefia Dei faciunt, majora fibi peccata accumulent: de jufto judicio judicando, dc munerum acceptione cavend*, de fal(b teflimonio vitando, dc detraftione cavenda, nec non dc ceteris, quas dinumerare longum eft. Sunt etiam £c alia plura flagitia perneceflario corrigenda, qua nos ideo hic ioferere non neceflarium duximus, quoniam finis evidenter

CHXisTt «-** Λ4<«·».<η

anno CHRISTI

ter in veftris capitulis comprebeofa effe fcimus, qu« vos veftra auâoritate, fic fidelium confultu, per ftrenuos miffos veliros corrigenda effe cenfuiftis.

III.

De menfurarum namque inaqualitate, fic modiis injullis fic fexrariis, qu* Domini lege haberi prohibentur, qualiter res ad certam correâiooem perduci poffit, non fatis perfpicue nobis patet, eo quod in diverfis provinciis diverfx ab omnibus pene habeantur. Hoc tamen modis omnibus optamus fic monemus, ut in unaquaque provincia imperii veftri, juffu atque terrore celGtudinis veftrs, nullus duplices menfuras in fua dominatione aut habeat, aut haberi permittat: quoniam hac occafione multos pauperes affligi in plenfque locis cognovimus, fic ad paupertatem miferiamque deveniffc.

IV.

Ut presbyteri, ficuti haftenus faftum eft, indiicrcte per diverfa non mittantur, nec ab cpiicof*is, nec ab aliis prdatis, ncc etiam a laici*; ne orte, propter eorum abfentiam, fit animarum pericula, fic ecdefiarum, ia quibus conftituti lunt, nrgligantur officia-

Salubriter admonemus eundos fideles, ut diei dominico debitum honorem fic reverentiam exhibeant, quoniam hujus dehonoratio fit a religione Chriftiana valde abhorret, fit luis violatoribus animarum periculum procul dubio generat.

VI.

In conventibus ferenitatis veflr* jam admonitum eft, quod confecratio corporis fic (anguinis Domini noftri Jcfu Chrifti per domos fit aediculas quafdam, ad quorumdam libitum praeparatas, fic per alia quzlibet incongrue loca fieri non debeat; excepto quando in itinere pergitur, fic id in aliis locis, quam in bafilicis Deo dicatis, vel etiam in altaribus ab epifeopo confecratis, ne populus Dei fine mtffarum celebratione, fic corporis fic (anguinis dominici perceptione maneat, neceftitas neri compellit. Nunc iterum atque iterum admonemus, ut pofthabitis «diculis, quas ufus inolitus capellas appellat, bafiiicc Deo dicat* admiffaram celtbrationem audiendam, fic corporis fic fanguinis dominici perceptionem (umendam, affatae devoteque adeantur.

VII.

a*dlt»Clf. De nobilibus porro feminis, qux amiflGs viris repente velantur, fit io propriis domibus, diverfas necelGtates opponentes, refidere deleâantur, jamdudum in aliis conventibus coram ferenitate veftra ventilatam fic definitum eft, ut nulla illarum taliter fe velari ioconiulto epifeopo fuo attentaret; quoniam per hujufcemodi velationem, noxiam fibi libertatem acquirere, fie per diverfa vagari cupiaat. iliudque apoflohcum minime pr*

r'·· ». oculis habentes, quo dicitur: Fidaa f«a *in dtli dit efl, vivent mette» efl*, animaram fuarum falutem parvipendunt. Unde neceffe eft, ut quod haftenus erga aas admonendo facerdotalis au&ori tas explere nequivit, id terror imperialis atque poteftas ob carum falutem adimpleat.

Htc [net etitm cepitnl», <]»» » veflr» pietnte edimpleri fljgttemet.

vm.

u ' c·.*.. r Petimus humiliter veftram excellentiam, ut per vos filii fic proceres veftri nomen, poteftatem, vigorem, fic dignitatem facerdotalem cognofeant. Qttod ex verbis Domini facile intclligara poffunt, quibus beato Petro, cujus vicem indigni gerimus, ait: £*adc«*yae *lijt»Vent feper termne\ trit h^e-* U»iR HI. *«· tT ή c«6>; Ô· tMadcMmfar *[etoertt [uper terraw, ent [eleinm* fiT *in c»le.* Et alibi difcipulis Λ·«<4 .· generaliter dicit: *Aaipite Spiritetn ; fee* ^'**. ..* raw *remtferitu* peeears, *remittenter nt; & ^eernm retinneritit, tetter» feet,* titad ctiam ad exemplum eis reducendum eft, quod in ecclefiaftica hiftona Conftantmus imperator epifcopis ait; Deus, R"fi" lib inquit, conllitmt vos lacerdotes, fic potefiatem' ' vobis dedit de nobis quoque judicandi: fic ideo nos a vobis rtfte judicamur; vos autetn non poteflis ab Hominibus judicari. P.opter quod Dei folius inter vos expedite judicium, fic veftra jurgia, quacumque iunt, ad illud divinum nferventur examen. Vos etiam nobis a Deo dati edis dii, fic conveniens non eft ut homo judicet decs*, led ille lolus, de quo feriptum eft: *Dter ftetit in rfti.e.· fy**&i* dtentm^ in medie entem deei dtfcernit.*

IX.

Sed fit hoc illis ad memoriam reducendum eft, qualiter beatus Profper *ia libro, quem dc coo-* Lib' »·*· templativa fic afluali vita fcripfit, laudem facerdotum comprehenderit. Ipfis enim, inquit, id eft facerdotibus, proprie animarum curandarum follicitudo commiffa eft: qui pondus populi (ibi commidi viriliter fuftinentes, pro peccatis omnium, velut pro fuis, infatigaliter fupplicant Deo, ac velut quidam Aaron, incenium contriti cordis fic humiliati fpintus offerentes, quo placatur Deus, avertunt iram futur* animadverfioais a populo. Qui per Dei gratiam divina voluntatis fiunt indices, eccleGarum Chrifti poft apoflolos fundatores, fidelis populi duces, veritatis affertores, prave doârina hoftes, omnibus bonis amabiles, fic mala fibi confciis etiam ipfo vifu terribiles.* vindices opprefforum, patres in fide catholica regeneratorum, prcdicatores celcftium pramiorum, exempla bonorum, documenta virtutum, dc forma fidelium. IpG funt decus ecclefie, ia quibus amplius fulget ecdefia. IpG columna firmiffinue, quibus in Chrifto fundatis innititur omnis multitudo credentium. IpG janua civitatis «terna, per quas omnes qui credunt ingrediuntur ad Chriftum. Ipft jamtotes, quibus claws data funt regm c*k>rum. IpGetiam difpenfatores regi*domus quorum arbitrio ia aula regis «terni'dividuntur gradus fic officia fingulorum. Licet enim fandorum prscedentium facerdotum vita fic meritis longe inferiores fimus, idem tamen facrum minifterium quod indigni fafcepimus, non minoris audoritatis fic dignitatis exiftit. Et quamquam tanto minifterio indigni fimus, propter illum tamen, cuius minifterium gerimus, ia nobis non efl contemnendum.

X.

Illud etiam fpecialiter oeceffarium veftra: fug- Lib' ·· ' gerere pietati duximus, ut fideles veftri per vos admoneantur fit inftruantur, quando aliquid nobis veftra cclfirudo de noftra corteftiooe, vel reftra, aec non fic illorum falute traâandum committit, ut non per tnaucm fic fattam fufpicionem contra nos fcandalum fumant, fit fine cauffa in nos detrahendo Deum offendant, fit uode fibiialutem fperare fit acquirere debuerant, culpam incurrant. Quja nos nihil aliud quaerere aut tr»dare defideramus, nec noftri officii eft ut faciamus, nifi quod ad noftrum debitum minifterium fic illorum falutem pertinet. Et ideo non debemus ante, tempus per fufpicionem judicari, fed patienter expeffari, donec ipfa veritas manifeftum faciat, utrum magis audiendi, an improbandi fimus. Nos enim, fi forte evenerit ut aliquid finiftr* opinionis dc nobis fama fporferir, Deo nobis opem feren-

rente, id aequanimiter tolerare fic poffumus fic bemus. ipii vero a culpa iinmtiues elle nun poffunt, dum pairuin oc fratrum intentionem fine catiflj reprehendere non metuunt. Quoniam hoc fumnioprre elaborandum eft nobir dc vobis, ut temper inter pallores cctlefiaiuin & giegem Chriili, pax ÙC concordia unanimitafquc fcrvetur : nifi cmm cariiaiein & concordiam in invicem habucnni, Deum ficut opurtet propitium habere non merebuntur. Quapropter, ficui prxmiftumefl,cum Deo inlpiranie veftra pictas deccclcfiaihca dccommuni utilitate aliquid nobis trartare prcciptt, non rtl notus fas mentiri ' quia «liquando veritatem fine giavi periculo aj tempus reticere, nunquam tanien inte rogatt de tpia veritate fine grav! dtfcri.Tnne pofiumus mentiri. Sed quia vetitas farpc B odium generat, & iermo Dei adverfarius a Domino notlris carnaltbus voluptatibus defcnbttur, tamen et in via, id eft ih prsfcuti vita, confcntiendum eft. Stc etiam erga nos agendum eft, ut quoticfcumque interrogati veritatem proferttnus, quamquam nonnulli infirmi fine cauffa fcandalizeutur , nobis t tmen confentiendum eft propter iptam veritalem . Quorum faluti atque militati nullatenus, quod abbt, obede, fed potius, juxta iniin'Uu'.n nobis officium, conlukum ulquequaque rup'mus exhibere- Quoniam non rerum, ut quidam aib.trantur, ambitione, fed animarum magis dcleJamur falvatione, attendentes illud apoftoli: *Ntn tni* vtfirn «nero, fed vol.*

XI.

Cum facri canones bis in anno concilia celebrari jubeant, illud obn.xe a vcftra pietate depufeimus, ut ialtem vel femel in anno hberras opportuni temporis concedatur, quod hxc ad honorem Dc , & utilitatem tanrta: Dei ecclefia: nmllorumque correilionem congtuentcr diccmerquc fieri poffint. Quoniam fi hxc femel, ut dirtwm eft , *io* anno per unamquamque provmciam celebrata fuerint, & honor cccfcfiailicus vires ordinis fui obtinebit, & impudentia quorumdam fuperborum ciereorum , qux patbm, auâoritate canonica calcata, auribus imperialibus moleftism ingerit, ccflabit , bt impunitas diverforum flagitiorum locum dclitcfcendi, quem nunc habet, non habebit fic aha multa, que haâenus (ecus quam eccleliallica D difciplma docet iuceflerunt, ordinemfuum Domino auxibante fervabunt.

XII.

Similiter obnixe ac fuppliciter veftr» celfitudini iuggeiimus, ut morem paternum fequentes, fa*tein in tribus congruentittimis imperii veftri locis , (choix publics cx veftra auctoritate fi^ot: ut labor patris veftri fic vefter per incuriam, quod abfit, labetartando non depereat. Quoniam ex hoc faâo & magna utilitas, & honor fanâx Dei ecclefix, fic vobis magnum mercedis emolumentum, & memoria fempiterna accrefcct.

XHI.

Similiter & hoc a veftra pietate neceffario duximus expetendum, ut facerdotes fit Levit», fit E fequentis ordinis clerici, qui in diverfas imperi» venri partes, maximeque in (talis regionem fuga Japfi funt, veftra auâoritate per ıŋ'iToı veibo» diligenter perquirantur, & in prxfcntiam veftram venire compellantur, & per veftram clementiam unicuique ecclefic, a qua per contumaciam defecerunt, rtftituantur.

XI V.

* Illud quoque nihilo minus a veftra pietate fuppliciter flagitamus, ut monachi fic presbyteri, nec non & clerici, qui poflpofita canonica auâoritate paffnn palatium adeunt , & vtftri factis auribus importuniflimam molebam inferum» dc-Λ vcftra auâoritate & poteftate dctetreantur.ne hoc facere pnetamant. Quoniam in hujufc[redacted]i-farto fit vigor ecclefiafticus contemnitur, &. religio iacerdotalis — profeflio monaftica vilior efficitur.

XV.

Illud etiam obnixo veftram fanftam piittimamque devotionem fuppliciter admonendo depofeimus, ut ob amorem & honorem De:, fic antms veftr» falutem, morem paternumfequentes, quai dam fedes cpifcopales, que rebus propriis viduate, immo anuullats effe videntur, dum tempus habetis, & opportunitas fe pixbuerit, de earum fublevatione & confolationc cogitetis, memores femper quomodo progenitores vettri hujufcemodi piilfimis ftudiis intenti fuerint.

XVI.

Sed & illud a veftra pietate fieri depofeimus, ut in quadam parte parochi* Alitgarii fit Rangsrii, ubi turpilfimam & ndtandiffimam, dc ipfo dirtu fœdithinam rem perpetrari audivimus, mitti veftri fideles exiftant, qui per potcflatem imperialem veftram, fimul cum eorum auâoritate, quorum parochis iunt, idem malum ab ilio loco quantocius radicitus evellant.

XVII.

' Iterum fuppliciter admonendo veftrc faggerimus icrcnitati, ut veftro foilertiflimo Audio,veilraque impciiah auâoritate, tam temeratia Gliriflianorum (anguinis effufio in regno veftro fieri non finatur.* femper illud attendentes quod Domi- C nus poft diluvium dixit famulo fuo Noe : *Dt *n*t* ·« 6<uwmn, êT dr *viri & frntrit tjtrr, rtfarn* animi* brntttui §facn*fa effuderit* Àvavaaaat/ahgvriww, *faultier fagnit tUi»i : ni* nahgmeaa yarp*pe Dei fnfht eft too*.* Et in lege: ftw *octidrrit* irvr.,, aamiarn, *teenrte onrinlttr.* Et apoftolus:*No*fanapti* mm *fe* tioteri to* nptrii, fed *nli.* Γ»r M *tem nen t>*trt petefIntem i ton»* fa, & totobii D»de* ex ilk : Dei nt* ennifier eft fibi in ton»*. Si Mit* *nlo* Jtctrti, time : ncn er.ttn fint canffa fjndtn* pert*: Dti ni* *mtflt> tfi, vindex in imm ti fa *ni»* fat.* De illo eoim fpecialiter divina auâoritas dicit : *Gindin* Dti faint* nd *viediflam *nlor»*,* non de quolibet alio- E contra vero nefeimus qua pernoxia adinventione a nonnullis ufurpatum efl, ut hi qui nullo minifterio fulciuntur, propter fua odia, fit diverfiffjmas voluntates peflimaa, indebitum fibi ufurpant in vindicandis proximis dc inte>ficrendis hominibus vindidz minifterium.* dc quod rex falrcm in uno exercere debuerat propter terrorem multorum, ipfi impudenter in multis perpetrare non metuunt propter odium, dc putant fibi licere ob inimicitia·um vmd.âas, quod nolunt ut rex faciat ptoptcr Dei vindirtam.

XVIII.

* De abbatibus vero canonicis dc regularibus, fic. dc abbati(fis que fanâimonialibus prreffe videntur, five de laicis qui monafteria habent, illud tantummodo veftrr pierati depofcimus, ut nunc in prxfenti placito a' veftra ferenitate exprette admoneantur, ut de fcipfis ceteris bonum exemplum prxbeanr, de religiofe, ficut decet, converfentur, de quod umufcujuique profeftioni conveniens eft, dc in facris voluminibus prohibetur, omnino caveant. Et loca fibi a vobis conceflade-perite dc dcftrui per negligentiam non dimittant Et congregationes fibi committal, fivefpiritaliter, five temporaliter, ex paterno affeâu gubernare, ei(que neceffaria ftipendia adminiftrare non negligent; ne forte propter aliquam inopiam dc divina oflicia negligantur, dc ipfe congregationes irreligiofius vivere compellantur. Et ut noftram cdmon;tionem libenter audiam, benigne tafeipiant, fir obe-

adimpleant. Qpooiam fi illi doAtm ad-Agadar momeiombus paruerint, no» Deo ausihant· id per noffiwB ftudium pro vinbua efficere cupimas, ut ipia religio temper in melius profidat, dt merces vobis exinde accrelcat, nec non & periculum, quantum fieri poteft, caveatur animarum, dc ab nuribus veftris amoveatur pro hac caufla radium querelarum.

XIX.

f Poftulamus etiam ut celfirado veftra miffis veftris fpecialiter injungat, ut ad hoc peragenda fiudiofi fic veri adjutores, ubicumque ncceffitas popofeerit, nobis exiflaot. De presbyteris dc capeUis palatinis, contra canonicam auAoritatem dt ecdefiafticam booeflatem ioconfultv habitis, veftram monemus IbUcrtiam, ut a veftra poteftatr inhibeantur: quoniam propter hoc dt honor ecciefiafticus vilior efficitur, dc veftri proceros dc palatini tniniffri io diebus kdtemnibus, ficut decet, vobifcum ad miflarum celcbratiooes non procedunt. Nam dc obnixe deprecamur, ut in oblervatione diei dominici, fient jamdndum vos deprecati fumus, debitam adhibeatis curam; quatenus, nifi magna compellente necefliiatt, in ipfa die a curis & follicitudinibus mundanis quantum poteftis vos exuatis, dc quod tanto diei venerationi competit, It vos faciatis, dc veftros facro veftro exemplo ft doceatis, ft agerCjCompelhrris.

De pcrcentiooe vero facri corporis dc (anguinis Domini nottri Jefii Chrifti, nihilo minus monemus, ut quod Chriftiano religioni expedit, deficut vobis a patribus noftris admonitum eft in aliis conventibus, quando poflibile fuerit, faciatis, ft veftro exemplo vobis famulantes, ut hoc faciant, inflruatis.

XXL

De capitulo fiquidem, quod propter honorem ccclefiafticum in generali conventu vcflra celfitudo fe conftitucre velle decrevit, tantumtnudoveftram pietatem depofeimus, ut fecundum Dei voluntatem, quod melius exinde vobis vifum fuerit, ad cffcâum incunâanter perducatis.

XXII.

Add«t ».«.»>. Iterum monendo magnitudini veftras fiippliciter fuggerimus, ut deinceps in bonis palloribus reûoribufque in ecclefiis Dei conftitueudis magnum ftudium atque follcrtiflimam adhibearis curam.' J|uia. fi aliter faftum fuerit, ft ordoecckfiafticus uam non habebit dignitatem, ft religioChriftiana iu multis labefaâanda detrimenti fui jaâuram patietur, ft anime vcftre, quod non optamus, peticulum generabitur.

XXIII.

Addn. ,» c. M Similiter depofeimus, ut in abbatiflis cohfli. tuendis veftrum fpecialiter caveatis periculum, ficut vobis Tepe eft admonituin, & per divinam auâoritatcm crebrius manifeftatum. Sed & hoc obfecramus, ut in eligendis adjutoribus veftris, ft reipublicae miniftris, qui vice veftra populum Dei regere ft gubernare atque judicare debent, follerriifirnam providentiam habeatis, femper illud attendentes, quod in libro Exodi ad Mofcm dici-

/··/. (S. *tur: trfvide,* inquit, *de erani pepaleviret pradealet» tf teamtet Dtaat, ia yaibai fit vtritdt, tf epn ederiat avantieaet: tf eeaflitae ex tit tnbaatt, tf entariaate» tf ftia^aegnariat,* t«i *jadiceat pe* palaae tarai ftaepert. Qprdfxid axteai anjae faerit» refereaM ad te» tf ipfi taiaara taataaaède jadieeat, leviafyat tibi fit paatif ia atias enrt. Si becftte-tu, iaeptebù itaerm Dti, tf ptattpla* ajur *petaru fafieatan.* Unde ft in libra Deuteronomii.'

Dw. *JaOcet,* raqnit *tf itagiflM eeafiim/ ia eataibvj partir iair,, fast Denàvtr Deter dtdtpfi tibi per fia* *tribat taat» at fadietat pepalaat jafia /aditia» te ia aittraat parterre' detineat.* Item ibi.· *Di»·* f* wfar *ia ifle teatpatt, ata pafiaat fthu fafiiae n ver*; feevMav *Deaelaat Dear aefier aeaitipUcaab Vtt, tf efiit Mm ficx/t tali fidla plantar. (De* mtaai Dtat patraat vtfireraar addat ai baae* nwmt· fmv *aadia aeillia, tf fatiat vtbir fitat lacaiarefl.} flea vain [flat veftra aegptia faftiaere, if peadas tf firtgie· itatf fa vebn virer Japienier if gnrer, if patraat enverfatit fit prebata ia tnkabar veftrir.* Sed dc in libro Paralipomenon ita tegitur; Com- *m Jtitfka jadieer terra m cnHii ttvitatibar Jada aiaaitit per fiagala lata, tf pracipiear jadteibar, Kdete (ait)* yaid *faeiaiir*: ana *tarai be* atiait exertetir jadrtixn, fed Denin», if ^aedexne* Bfe· jadicavtntii, ia* ve/ *redandtb.t. bu tiattr De* avni vebi/tan, G taat dfiigntia eanlid faite. Nn fniret eft apad Daaùaaat atHntat rniqaitaj, arc per* feaerx/n acceptée, ate ataatraat.*

Line* Ifl CAP. XIX.

Rogamus ettam vellram pietatem, propter divinam mifericordiam, veftramque falutem, ac totius populi utilitatem, nee non St regni honorem atque flabilitatern, ut veftra pietas follcrtiffimam vigilantiam adhibeat, quatenus coufiliarii & dignitatis veftra miniflri, cuftodefque anime relire de corporis, qui debent efle intra regnum aJiis decus ft bonitatis exemplum, & in ceteris nationibus bone opinionis condimentum, caritatem, pacem atque concordiam, omni fimulatione C&\<calliditate^poftpofita, adinvicem habeant, ut fecundum Dei voluntatem, dc veftram honeflatem, atque totius regni profeâum, communiter decet tent, dû veri vobis adjutores in omnibus concorditer exiflant: verique adjutores veflri dc totius regni falubriler *effe tunc* poterunt, fi unanimes extiterint, dc invicem dilcâionem habuerint. Decet quippe, ut faers domus veftra cunâis fpeâabilis appareat, dc imitabilis exiftat, dc fama fanân opinionis, five alios imperii veftii fubjaâos, five exteras nationes, abundantiffime per. fundat. Ubi igitur omnes diffenfiones dt dilcordix dirimenda, dc. omnis malitia imperiali aufioritate eft compnmeuda, necefle eft ut quod in aliis corrigere decernit, in ca minime reperiatur.

XXV.

Nam dc boc humiliter obfecrando admonemus, A<,4,(ut liberos veftros, quos vobis divina picus largiri voluit, in timore Dei jugiter diligenterque eradiatis, ficuti dc facitis. Et ut io mutue dileâionis caritate, dc fraternitatis amore atque unanimitatis concordia viciflim confiftaut, fcdula paternaque admonitione infiftatis. Et no illicitis aâibus creatoris fui oftenfum incurrant, provida follcrtique circumfpcâionc nihilo minus invigilotis: attendentes beatum Job, cujus ftudium, ut beatus Gregorius io moralibus libris ficribit, circa filios erudiendo^ tale extitit, ut non folum eos exterius perfe&os opere de fermooe efficeret, verum etiam eorum corda facrificii *oblatione* mundaret. Attendite etiam David infttucntem Salomonem filium fiium, de quo in primo libro Malacbim legitur.* Ege, inquit, *ingrediar viant aai·* › 4V. .. *Vtrfa terra', etafartart tf efle vir fatir, & abfer* ve caflfdtat Dentini Dti tat, at aaebalee ia viir ejttt, tf caftediat eamtaaitj tjar,. tf Jadieia ejat, σ pracepia if lefttateaia, fient fcriptane efl ta lege Mefit.* Et in libro Paralipomenon: *Tx ante» Sa* leam, fili ati, fata Dtaat patrii tai, if fervi ei corde ptrfeffb, tf atrate valaatarie.* Attendite etiam Tobiam, dequo legitur, quod cUm filâus effet vir, accepit oxorem Annam ex tribu fut, & genuit ex ea filium, nomeu fuum impoeew ei, quem ab infantia timere Deum docuit, dc

ab-

LtHFR m CAE XXVJI r,i. ,

.abibnere ab omni peccato. Item idem alloquens eumdetn filium fuum. *Omnibus* , inquit, *dtebui V.te tua babeto Deum in mento , <J cave ne aiiquando peccato confeuttas, O pratcrmttta/ pre.epta Dti noftn . Ex fubfiantia tua fac eleemvfynem , & nnJt avertere faciem tuam ab ullo paupere. Ita enim fiet, ut nec λ te avertatur facies Dommi . Qiomodt potuerit , ita tfio mifericori,* ficc. Item piullo poli.· *Attende tibi ab omni fornicatione , & prater uxorem tuent nequaquam petierit crimen fore . Superbiam nunquam ia tue ftnfu dominari permittet : in ipfe enim mitium fumpfit omnie perditio.* Et idem non poft multa; *Confihum femper e ʃaptente perquire. Omni tempore benedic Deo , & pete ab eo ut viat tuet dirrgat, (f omnia coufilia tua meo permaneant.* Item idem ; *Audite ergo, filti mei , patrem veftrum . Servite Domino in veritate , & inquirite ut faciatit qua funt beneplacita tlh , Vfilm veftrit mandate, ut facient jufltiai & eUemofpnar , ut O fint memoret' Dei,* fiT *benedicant eam tn cmnt tempore, m veritate, iT ia tota virtute fua.*

Addlt.,.e.

His omnibus prrlibatis, notefeimusvobis,quod ea qux in capitulis veftris nobis traftanda commififtis, fcilicet quid a principibus & reliquo populo, vel ita ut divina auâoritas doceat aut aliter teneatur, vel quid inde ex parte aut ex toto dimiffum fit ut non teneatur, fatemur quia in his capitulis que fuperius continentur, nec non in hu que preienti anno confcribi , & per miffos velbos ob vitia comprimenda per imperium velitum direxiibs, multa demonftrata funt, que «C palloribus ecclefiarum, & a principibus, & a reliquo populo haâcnus negleâa extiterunt, & aliter quam divina auftoritas *fe* habear, in iir eos r^ifle fic agere deprehendimus. Sed fi hec noilra hcerdotalis admonitio rffedum , Deo operante , per veilrum bonum ftudiurn abhinc obtinuerit , credimus quod multa, que a multis alitet, quam divina auâoritas (e habeat, dim.ffa lunt,quz non tenebantur, corruentur , Nam & Ulud quod in eddem capunl.s continetur, ut mantfeflum ficet, qu.r catiffx id effecerint , ut facerdotes &. principe·, a te.to tramite ceviaffenr, excepti» przmillis capituli», 1.1 cuibus, ficut diximus, multa ncgltgcbaniur, l?ccialiter tamen unum obiUculum ex multo tempore jam inoleviffi cognovimus, idell.D quia fic principalis potctlas , divertis occafionibus intervenientibus, fecus quam audoritav divina fe habeat, in vaulLs cec Jelia (licas piofiHcnt, fit facerdotes, parum negfgentia , parrim ignorantia, partim cupiditaie , in fxculartbus negotiis, fic follicitudmibus mundi , ultra quam debuerant fe occupaverint . Ei hac occalione aliter quam divina auâoutas doceat in utraque parte adutn ext.tide dubium non ell. Sed quia, Deo milerante. a progenitoribus fic gemtore veftro, fic a vobis multa corretia gratulamur, fi ea quz admonemus profperum fucceilum habuerint , credimus quod ad petfeftionrs datum veftra intentio noftraque devotio Deo coopérante pervenire potent. Verumtamen quia novimus ftatum hujus regni fub tali E condmone fic tenore crcviffc, itque dilatatum effe , fit i prudentiHimis faoftifque prxdecefforibus roilris, five fcilicet ab epilcopis, five *n* principibus, haoc caudam ex toto correftam non fuiffe, propter hzc quz fuo tempore dici poterunt, & pondus tamz confidcrationis parvitatis noftrz virer exceffir , quoniam nec otium , nec fpatiutn temporis, nefi plenitudinem confaceidotumnoftrorum, ficut ipfa neceditas cxpofiebat, habuimus. Et ideo hzc congruentiori fic aptiori tempore , vita comne , fi Deus ita annuerit, tiadanda ac ronfidcranda diftuhmus: quoniam üntz confideUtiums pcrfcôio indiget aflcufu 6< adjutorio ptiuAcipum, & multitudioe atque devotione nee non. & Audio fiicerdorum , & obedicntia vel concordiâ -populi, & congruentia loci, tcmporifque fpatio.

anno Christi

XXVII-

Mlt,t·'»

Porro de epifcopali libertate, quam Deo mnuente, veilroque adminiculo iufiragante , adipifei ad Dei fervitium peragendum cepimus, fuo in tempore vobis dicenda arque vobilcum conferenda refervavimus ; quatenus ita fit, ut Ac nofmetipfos falvarc, populoque nobis fubjedo utiliter lalubricerque prodeffe, atque pro vobis & fta* bilitate imperii veftri liberius valeamus Domini snifcricordiam exorare, dc de veftris obfequits & regni ad/utorio folatium debitum minime fubtrahatur, fed, fi poffibile fueritu potius augeatur.

Nota JacO*1 SIRMOndi, S. J.

I *Ctatlhrù Purtfeufi.*) Carolus Magnus ultimo imperii ful aboo concilia par Galliam, ut d.âutu «Λ, quinque ia locis haberi iuβïi LuJovkui Pius hoc anno , ttfi quatuor tantum lotit concilia imperavit, inhia ramea omnea Gallia pcovinciar, una eteepta No>enipopulaaa, comprehendit. Magufltiam enim , ut ·« meiropohranarum,quos recenfat, aomln bu, intelli(in>iu, convenire cum metropolitan!, fuis)U® funt epifeopi Germanie prim* & fecunda , Bellica prima, d· M,»«a Sequanorum. Parifius cx Bel(ica fecunda , *tt* Luidunenfi fecunda , tertia, Br quarta. Lugdunum cx Lugdunenfi prima, Viennenfi , Alpibus marltim.,, & NarbuneaC fecunda* 1 olofam denique ex Aielarenti, Narbonenfi pr.ma , Aquitanica prima & fecunda. Reliqua erat Novempopulana , <U)u«, ut dixi , nulla hoc loco fit mentio . Ceterum cum Carolina qu nque concilia integra fupetCat , ex quatuor Ludovic! luflu habitis, unicum hoc Panfenfe ad nos pervenit, cetera interi*(Te videtMur.

X. gaaiver pvee/vr/araras.) Quarum nempe metropolitan! ab imperatore fuerant mcpiHula deCgnaii . Ebo Rhemcoi'a . Ragnoardus Rothomagenfi, , i audranu, Turonenlu, flt Seooics urbia futurua antidei, pofi Jeremiam fcilner , qu· nuper obierar . la autem fuit Aldr.cua*

2 *p-tmoxt Ifllu-* .) Eft caput 166- libri j. capitulanum quem in lib'um & alia permulta cx hoc concilio trarftulit BenodiAua Levita, & additionem 11· capiculai un> ex eodem integram contexuit, quibufdam interdem dctraâ a, aut leviter immutatu* Llb.a.cae.a

c uijem tituli conft tutio I udovui Pii, qu* extat fub finem additionis 4. capitularium, *De fulralerllur J/uerfer·*·. rva/eraev. Lib. j.cin.i

5. Pr;/«a»r *luulltier* .) Ex hac fynodi petitinne, & fequem.bus. no fimiliter ejufdcni Ludovic! conftnutionet . qua lequnrur m libro j. capitularium cap. j6j Pr«cip mui atque lubemus . *Ge. Ut* r»e -a »p7/<·»per *nullut ugar* . *St cap.* 1 ;O *De b·*»'? G etejien te erffcperum.*

6 *Il.uJ* ql>r‹iue yf.g/,ae>»r .) Hmc aha ejufdem Ludo- Vl.l ccoftnurio l'b. 5. cap. 1 J<) Placuit ut mnna.bi dt probytcri, *Ce. De meaulbh C elr-HD ya/ pefltu pa/a-* Cia >«.

7 /rr*.*" /app.'/./tev .) Extat etiam Ludovic! de boc eap.te confititutio lib. y. cap. 1 lo. V..ljtuua atque praci-

8 Dr irrr .) De hoc rurfum expi-e fanxlt Ludo.icua libro 5. cap. lit. Abbatibus, canomcis , *Oı.* ontmmodo pracipimua , *Ge.* Can. I*

9 *Prfiulumu, etlum* .) Hue pertinet lib. 5. Cir. III. quo faoxit Ludovicus , ut capellas abfque pccmiffu epiicopi nan fiant. C»

Nota SeverIni BIn11.

a *Cfueiliutn.*) Eglohartus lib. j. cap. 1 j. refert quoJ In translatione fanâorum martyrum Marcetlim & Petri , poft tnulra alia miracula, qua praceden'ibus 0Û0 capiti-bua defcripfit, prater omnem expeûatlonem puella quadam arreptitia exorcltanti presbytero Latine loquenti Latme refpunderlt . Quod cum ille miraretur, atque interrogaret, unde illi Lauoa lingua notitia, & qua patria,qua gente nata effet, damoe per puellam fic refpondit .· £ga ait, /«"» *fate-irt G d'ft/pulei Satuuu , G mette jam trmptre uputi tuferct juntler fut. tueit fler tunl aheu»t raaa frelll tueit uedectm rrgaeav fruncerum vuflauf, /rwmiaina G niuuru G retuel* λ.7^> *fiuje. yua ud vifum beUilnutn dr terre uufiuntur , ju,t» Hved fvjl eruutul , rnetandr drlruiutur , petere eutrblt ftttt'feilmut , luem uc peftllrntlem lu Ipjet beteuntt lutmijiutu:,* ‹ *muet yvayae udorrfiute· G tunlla mule,* y«< *femdiu pre merit/, fuh puUvular , nebit fa/renlrbut* , aryare */n^ertuilbut , It, utcidtK ruat.* Qjiaoccato-ncha<<>'10-duacclabran*

ANNO CHRISTI

Λ» /mW.· prtftrr utblien , '.****' /-'<·//«!«/ r»r»w f-/

/·*' W»**« ·Iή ι μ·:« aA/tr*., iamWdra, Ac.

l,<w. Hac Lgia!··»·.·. • ' *
Qu· CUW IM·; οκ·<ιι· orc vulgata Imperatori» etiam aura· peMtrallaM , ille ai fcrpaetia »e»e..o aatldotum prap«raai,ad «Xpituda perca ta par uaiveifum rageum , publicum ladiali trldoamiai jejunium, atque precar) <di-Ooqu. lito, qi>o4 in ptioripio huiut c«acil|i habetur, pro-mul|;<t» mandavit, ut *3 correGiooem orneam dapravatorum quaiuai divertii iq tci.i *p°r* Galliae quatuor diterla

Parlfita» Mafaati·, Lagdaat *A* TaWa --------
: «· fp· rvglt, at aaauaa diviaa lue tatioM ptaaie, O*·.·. **f*lla * iaWit® ibi populo aufcrr··tur. Obcaar. Ntuui Gstiia «pli.opi Mavmcruac , la priaMi ta arka ParifioruM, iMqua hac fyuoda «<l«b<at· du0« <»<*oauaili-balloa roa&ripfaraat · quvram priai» «gamut dr ciufi.sd rallgioatm QbriRiatiin. carampua piflorual pcr.ircctibur , doqu« ii. paccaiia " vitii», ^aa ardefiifli.-i Cut»a« dili-rtatia cvitara St cmatUti dabarcnc . la fe-'und· aurea» bra ipaclalltar adldcmat caaonaa return, priât.pua».om-aiae^ua fidatiuai taerc» & vitam roarrmeatcr , quorum lot«ito rofooir-trrac , quid ad pavrata ctp.inla & namrn i>al plaraadum ipfo· agerc, quidvc omittara opor<rrc<-

aNNO CHRISTI | AA· <··<<- hi g«a.

D« r«bu< ia cvBiUio gaftia lcripi'rruBt ad rtfem lynoji-ctm tpiftolam , qua orcafio *A* acia concilii fummtiim *6t* bravi»ar rcccafaatur | addidaruat «idem appaotbeem quam-daaa capitulnruai ea iotrntioat, ur regam fut oflh.i *It* J-caoMuiCa peccati» qaafi per traDfeaoaat admooarent , qurw> ·ti» utfaafa lacarraada fpaciah (uipto horivi vcrcbanter.

b *Meut Clr/fil* Saa.) De tempora huiui enaedii circa liaem prafatioaia ifla leguotur . *.1·»» It.*λ. *ttHrt)*‹ *Ur* Sap. *fetpcrfellbtl -tjjrrr p.* [redacted] *Λ(* *jlattf ft Drt JHriHt Ltitnrt ellrl.itt, flitter tjet Lttifti· fet r£tfff lltnet tet ltil-·ei rpfctp*l *Str.* Caa· afTigaaru aoao RrJtmpiori,, Gitltoril pap· IV. fecuadua › St faitufJecœu» Ludovic! *co·* iacidunc.

Qun tcaipc· t‹

*β** *AD* CONCILIUM PAR 1 S I ENS E

Juïïu Ludovici Pii Imperatoris Anno S29. celebratum

Λ D D I T I O.

B« Sappl. p·»" sii* ' F· Dut>oi« Nm. kc‹i t·pl. ιιρ·. l.

A D hoc PariGenfe concilium pertinet ea , Suira hic exhibeo charta Ynchadi PariGenfis epifeopi , cx qua epifeoporum qui sdfue-ruot concilio nomina in lucem prodeunt. Acce-P(a ... ^cx^rx^L^Hois^L^flift. eccleſ. PariGenfis to. j. pag. 349. qni ad concilium anni huius pertinere , quamquam temporis charaftcres nulli leguntur adferipti, arbitratur. Nec immerito; cum epifeopi omnes qui fubfaipri leguntur per annos hofer vixcrmt,

£ ? *Ynchadui divina ordjnah^nc PariJiMt civit*4-*tn cpijccpat* èTc.

Igitur cognolcat omnium fecula pofleritas prxfulumque nobis fucccdentium pia paternitas, quia petitiunt a noilra exiguitate fratres noftii Sunatns ecclefiz, cui mileraotc Deo defervimus, ut tretu futurorum cafuum propellendo attribueremus eorum ftipeadiis quafdam villas de rebus ip ſius matris ecckGx, quarum redditibus, & ipG fuam neccililatem propellerent , 6c epifeopum , multorum mokllis aftidue exagitatum, non inquietarent . Quorum nos petitioni «(lenium przbentes , in ecclefia , quz eft io honore S. Stephaui proromartjrris, coram ipfo facro lanâo altari in przfentia venerabilium virorum ob Dei cauflam ad fynodale concilium apud PariGacam urbem convenientium, Ebboni videlicet Archiepifcopi , Aldrici archiepifcopi, Reginardi archicpifcori , Ladranni archiepifcopi , Jonz epifeopi , Jerfe epifeopi, Rantegarii epifeopi, Rotbadi epifeopi, Adalclmi epifeopi , Hildetnanni epifeopi , Gotofredi epifeopi, Frcculfi epifeopi, Guiladi epifeopi, Theodifcli epifeopi, Amatbei epifeopi,Autgarii epifeopi, Franconis epifeopi, Bernomi epifcopi, Hatibaldi epifeopi, Heliz epifeopi . Item Jonx epifeopi, Huberti epifeopi, Fulcharii epifeopi, Hcrberti epifeopi, quafdam villas, cum carum redditibus eorum llipendns dedimus , vel delegavimus, quarum nomina lunt hxc: Andreftacutr. cum omni integritate, Hcleriacum cum omnibus ad fe pertinentibus, Aureliacum , Civiliatum & Cailanedum cum cunctis, quz llis adjacent , Balneolum, & Layacum & Stcovtlla cum univerGs que pertinent ad eas; infuper fic fundos , quos fidelium libcralitas ftipendiis corumdem fratmtndelegavit, videlicet Sulciacum, quem Srcphanus illuilns vir & pis recordationis Comes, ntenon St uxor ejus Amantrudís eorum ufiiws delega vciuut; ita tamen, ut tertia pars cjufdcm ville luminaribus ecciefi* cederet ; fed dc medietatem nonarum eis attribuimus, que de rebut eccleGr nolint ab bis , qui eis utuntur, noftrz eccleGz conferunt. Hrc ergo omnia paterna caritate devin&us petitioni fratrum noftrorum ego Ynchadus promptillime favens , ut jam przlibavimut, eorum ufibus deputamus, ob Dei omnipotentis fervitutem propcufius exhibendam , & ad caritatem uberius proferendam, quatenus non folum pro flatu faoâe Ecclefiz , fed & pro *pace* & incolumitate Domini noflri (legis prolique pejus, totiufque regni ejus flatu, nccoon & pro mejc e^fojngjooe gnimz Gdeliffime ac devotiffirac Domini mifericordiatn exorent. Infuper & teâorum curam fratribus deputatorum, ne collapfa depereant, adfe pertinere noverint. Statuimus Gquidem , ut fupervenientes fratres tam canonicos, quam monachos do aliis congregationibus hac fummopere provideant, ut cum caritate eos fufcipiant, cofque in cibo *& in* collatione frbi participes faciant . Decima quoque caruodem villarum, ideft, de indominicato tantum detur ad integrum ad illud Hofpitale pauperum , quod eft apud memoriam beati Chrifiopbori, ubi fratres tempore flatuto pedes pauperum lavandi gratia confluunt. Petimus autem iucceflores ooftros tn Domini noflri Jefu Chrifti amore, dc fraternae intuitu dileâtouts, ut hoc noftrum Astutum ioviolabiiiter manete permittant, quatenus 6c uos ftudu noflri atque devotionis remuneremur tnercede, & vos pro parilitate operis donemini «terna felicitate. Credimus enim non minorem retributionem manere bene inchoantes, qium bene iucboata Audio propcnGore felicibus vciis atque nifibus profequentes . Hoc autem rnftrum flatutum , ut pleniorem in Chrifti nomine obtineat firmitatis vigorem , dc manus noftrz fqjnaculo

fub

ANNO CHRISTI

fubfignavimus, manibuique fpeAftbilium perfona rum roborari decrevimus f Signum YnchardiPa- rifiaca; civitatis epifeopi, qui hoc privilegium pontificali auâoritate fieri juÆt , & ob amirtiooenJ luminum icribere nequivit; Ebbo divino munere faoâx Remenfis ecclefiz archiepiieopus huic confiituto a nobi» canonice promulgato fubicripfi ; Aldricus fanâz Senomcx fedis archiepifeopus hoc decreturn fubter roboravi ; Regionardus Sanâio A Rbodomenfis, (*feu pthui Rottmage tccl^fa*\------- Archiepifeopus, id ftatutum roboravi ; Landram- nu» Turonenfi» archiepiieopus huic confiituto fubfcripfi ; Amatheu» epiicopus id ftatutum fubter roboravi ; Autgarius epifeopus indignus huic decreto fubfcripfi ; Franco Epifeopus hanc confenfionem inferius robora. Bcrnoinu» epifeopo» hoc ftatutum fubicripfi.

anno CHaisn '*

F« F

CONCILIUM LUGDUNENSE

Juffu Ludovici & Lotharii Impp. anno DCCCXXIX. celebratum.

DEcreverant Ludovicus & Lotharius Impp.encyclica epiftola Parifieofi mox allato Concilio przfixa, ut in quatuor Imperii locis Concilia celebrarentur . Parifienfe, quod unum e quatuor folum nunc extat, jam fupra exhibitum eft. Ad Lugdunenft vero Concilium cum fuis fuftraganeis vocati funt, Agobardus Lugdunenfis Archiepifeopus, ac Archiepifcopi Viennenfis,Tarantafienfis, Aquenfis, & Ebredunenfis. Canones hujus Concilii defiderantur, fed extant inter ejus opera Agobardi ad LuJovicum Imperatorem htterz de infoleotia Judzorum , quar feripta videntur poft collationem ea de rc habitam in fyoodo , cuius memionem Agobardus haud obfeure fecifle creditur his verbis; 7*4 omrua raw *confratrtbui centulimut* . Extant pariter inter Agobardi opera de Judaicis fupe< ftitionibus litter*, quas tunc ad eumdern Auguftum direxerunt Agobardus, Bernardus , & Eaof, ex quibus prior Lugdunenfis Archiepiieopus ; fecundus Archiepifeopus Viennenfis; & tertius Cabilonenfis Epifeopus. Fieri potuit , inquit Coin* tins hoc anno n. 113. ut hi tres Pontifices totius Concilii nomine litteras fcripferint, & Agobardus, quo Synodalis illius Epiftolac ad Imperatorem mittend* curam in fe receperat, aliam quoque relationem comentiente fynodo conjunxerit, qua privatim de Judzorum infolentia querebatur. Prarter Lugdunehlem autem fynodum anno Chrifti 8x9 habitam, vix aliam * repertas , cui Lugdunenfis ac Viennenfis Métropolite cum Epifeopo Cabiioncnfi przientes interluerint.

49» 49>4> > 49» 49» 49» 49» 49»:49»

fâ» AD CONCILIUM LUGDUNENSE

Iuftu Ludovic & Lotharii Impp. anno S29. celebratum-

ADDITIO.

s, $.rr ht.:..

YTEnetus Lsbbei editor concilium hoc L< gdu- y nenie , a Pjgio ad A. 819 ro indicatum , in collefbonem fuam accivit ; & opume ille quidem, qui & accurate defignar, datam, ut credere pronum eft , a concilio illo fynodicam inter Agobardi opeta legendam occurrere , quae in ipfa ftonte nomen Agobardi Lugdunenfis archiepilcopi , Bernaidi aubiepiicopi Viennenfis, & Eaof Cabilonenfis epilcopi przfert. (Jnuin tamen aliud optabant ledores , ut cpiltolam ipiam , tanquarr. adorum hujus concilu deperditorum reliquias proferret . Huic eruditorum defiderio nos fatisfacrendum rati, hanc ipfam fynodicam damus , cui & przimfimus epiflolam aliam ab uno Agobardo , led ex aflenfu fynodi, ut idem Pagius opinatur , ctuidemque argumenti ad imperatorem dircâam .

CA*rtfliamffimo , & vere puffimc* , èT m *Cbrifio χ». flari , ac trtumpbafon Ludovico imperatori fehafimo , femper* augajîa , *Agobardui ab-efltfimui omntum fervorum veftrorum.*

Cüm Deus omnipotens qui vos ante tempora przicivit, & przordinavit reâorem pium fu- «P« A|o- turum temporibus valde neceftarns , prU(ientiam veftram & ftudium religionis fupra ccrefos veftri temporis mortales ; dubium non eft prxparari vos ad remedium temporibus periculo- *"1 : qurbus Apoftolus loquitut : r» *noviffimit dicbut inflabunt tempora periculofa , & erunt bomimi feepjoi amante/ , cupidi , elati tie-* ÎT *baben/e/* 7*idrw *fpeciem pietatu , ii>t'<tem autem ejui abnemtei* De quibus nihil eft expedandum , quod jam non videatur ntfi io lutio Sathane , & publica calcatio fantiz civitatis , menfibus quadraginta duobus , qua furura eft per capur omnium iniquorum antichhftum. Cum fixe igitur ita fe habeant ; oblecro tranquilliffimam longanimitatem veftram , ut pnebeatis patientilfimam aurem veftiam verbis , quibus ego infimus fervorum veftrorum , nim's neceftarium puto admonendam fandiftimam follicitudinem veftram de re tamneceflaria, qux aut fola, aur prccipua eft, cui prx ceteri» fuccurrere debeat gubernatio veftra , cujus narrationem fi profequi potmiTem, tacitis nominibus auftorum , vellem omnino . Sed quia fieri non poteft , committo me bonitati & patientia» veftrae , dando me periculis , & innotelcens vobis , qux tacere perniciofum eft . Venerant Gvrtycus & Fredericus , quos prxeucurrit Eurardus , miifi quidem veftri , non tamen per omnia veftrs agentes , fed *ex parte* alterius , & oftenderunt k Chriftianis terribiles , & Judxis fcmiliaves , maxime Lugduni, ubi partem perfecutionis adverfus ecclefiam depinxerunt , quam multi» gemitibus , fufpiriis & lacrimis ftimulaverunt . Qux perfecutio, quia praecipue adverfum meaâa eft , tota a me prodenda non eft, nifi forte clemtn-

b. d. <0 £'/>.·'r»'·'

. r.n. i

S PvaïvniM iotcifacrc omne» ire» *Synod»* LinjoncnG, fcquanti anno celebrata.

—.——meminima foliicitndo veftra fcire voluerit ; ra-
cNRivTi °un '° Chrifti noxia eft, (fi
i7, 1 veftra patitur manfaetudo) breviter intimare exordiar. Vementes itaque primum Judci dederunt mibi indiculum ex nomine veftro, dr alterum ei qui pagum Lugdunenfem Vice - Comitis regit, pneciptcntcm illi ut auxilium ferret Judaeis adverfum me. Quos indiculos licet ex (aero nomine veftro recitarentur , dc veftro anulo client fi. gnati ', nullatenus tamen credidimus cx judicio veftro tales prodiiffe. Creperum autem efferri quadam odibili infolentia Judci , comminantes , omnibus injuriis nos afficiendo , per miffos, quos adepti fuerant ad exolveodam vtndiffam deChriftianis. Poft eos venit Eurardus eadem iterans , dc dicens majelUtem veftram commotam efle val-B d« adverfum me propter Judcos : deinde venerunt & prediffi tnifli, habentes tu manibus trafforiam ftipendialem, dc capitularia fanâioqum, qu* non putamus veftra juffionc exillerc talia. Hiscauflis hrtificati funt Judsi ultra modum , dc conttiftati Chriftiani, non folum ilii qui fugerunt, aut qui abfeonditi funt, de qui diftriâi,; fed dc ceteri qui hcc videruut, vel audierunt. 'Maxime ideo quia lententia Judrorum ita confirmata eft , ut auderent irreverenter praedicare Chiiftianis , quid potius credendum effer ac tenendum ; blafphemantes coram eis Dominum Dtum , ac Salvatorem noftrum Jcfum Chriftum. Hoboratur quoque h*c perverfitas cx verbis miflorum, quibus iufurrabant quorundatn auribus, dicentes , quod Judxi nonC abominabiles, ut pletique putant, fed cari edent in oculis veftris, dc hominibus eorum dicentibus, ex patie meliores eos habitos, quam Chriftianos. Et ego quidem indignus fervus veiler non eram Lugduni, fed aberam longe caufla Natuadenfmm Monachorum , qui quadam diffimuitate iater fe laborabant. Tamen direxi miflos noftros , dc licrulas ad illos , ut perficerent quicquid vellent , aut cis injunftum effet , dc nos obediremus. Sed nihil veni» adepti fumus, ita ut etiam aliqui ex facerdotibus noftris , quibus nominatim minabantur, non auderent prcfentiam fuam eis exhibere. Hrc paffi fumus a fautoribus Judatorum , non ob aliud , nifi quia predicavimus Chriftianis , ut mancipia eis Cbriftiana non venderent ; ut ipfosD Judxot Chriftianos vendere ad Hifpanias non permitterent , nec mercenarios domefticos habere ; ne femin* Cbriftian» cum cis labbatiurent ; dc ne diebus dominicis operaremur ; ne diebus quadragefim* cum eis pranderent; dc Mercenarii cotum iifdem diebus carnes manducarent; nequilibet Chriflianus carnes a Judeis immolatas dt delibatas emeret , dc aliis Chriftianis venderet ; nc vinum illorum biberent, dc alia hujufmodi. Eft eniin Judeorum ufus, ut quando quodlibet pecus ad efum maâant, de fubaâum idem pecu» tiibus incifionibus non fuerit jugulatum; fi apertis interaneis jecur telum apparuerit , C pulmo laten adbeferit ; vel eum inlufHatio penetraverit ; fi fel inventum non fuerit, dc alia hujufmodi ; hccE tanquam immunda a Judeis repudiata , Chriftianis venduntur , dt infultatorio vocabulo *Chrifliee»* prcvra appellantur . At de vino quod dc ipfi immundum fatentur , dc non eo utuntur , nifi ad vendendum Chriftianis, fi contigerit , ut in terram defluat quolibet loco, licet fordido, feftinantes hauriunt iterum de terra , dc ad confervendum in vala remittunt . Qualiter vero dc alia improbanda circa illud agant, non folum de Chriftianis, (ed «c dejudei» multi funt telles. Quod autem Dominum noftrum Jcfum Chriftum , dc Chriftianos in omnibus orationibus fui» fub Na aereorum nomine quotidie maledicant, uon fo-

Alum beatus Hieronymo», qui *fe feribit* noviffe ïflos intnnlecus & in cute, teftis eft , fed dc dc ipfis Jodeis plenque teflantur. In hac re fument exempli gratia , dixi Chriftlanis hoc modo t Si aliquis homo feniori fuo, vel domino fidetis dc amator exi(lat , dc quempiam hominum fenferit illi efle inimicum, dcfraâoiem , convitiatorem, & comminatorem, non vult ei *efle amicus,* necfocius menite, nec particeps ciborum; Quod fi fuerit , dc hoc fenior ipfius , vel dominus deprehenderit , nec fidelem fibi cum efle exiftimat . Et ideo cum procul dubio noverimus blafphematores , dc (ut ita dicam) malediftores efle Judro» Domini Dei Chrifti dt fidelium ejus Chriftianorum , non debemus eis conjungi participatione ciborum & potuum , juxta modum duntaxat a fandis patribus dc exemplis datum, dc verbi» piatceprum. Ceterum quia inter vos vivunt , dc maligni eis efle non debemus , nec vite , aut fanitati vel divitiis cotum contrarii: obfervemusmodum ab ecclefia ordinatum , non utique obfcurum , fed manifefle expofitum, qualiter erga cos cauti , dc humani efle debeamus . Hrc, piiflime domine, dc multis pauca dixi de perfidia /odeorum , de admonitione noftra , de Ixfione Chii flianitatis , qu* fit per faâoies Judaeorum , nefciens utrum pervenire poflit ad veram notitiam. Tamen fummopere necefle eft , ut fciat piiffima foNuiiudo veftra , quomodo nocetur fidei Chnflian* a Judaei» in aliquibus : dum enim gloriantur , mentientes fimplicibus Chriftianis , quod cari fint vobis propter patriarchas , quod honosabaliter ingrediantur in confpeôu veftro, fit egrediantur, quod cxcellentiflim» perfonx cupiant eorum oratione», dc benediftiones, & fateantur talem fe legis auftorem habere velle , qualem ipfi habent ; dum dicunt confiliatorcs veil ros commotos adveifum nos eorum cauda , eo quod prohibeamus Chriftianos vinum eorum bibere. Dum *boc* affirmare nitentes, plurimas argenti libras obemptionem vini fe ab eis accepifle jsâant , dc recurd» canonibus non iuveniri ; quare Chriftiani debeant abftinere a cibi» eorum *êc* potibus, dum oftendunt preccpta ex nomine veftro, aureis figillis lignata, dc continentia verba (ut putamus) non vera.* dum offendunt veflesmuliebres, quafi a confanguineis veftris, vei matronis Palatinorum nxoribus eorum direftas , dum exponunt gloriam parentum tuorum, dum cis contra legem permittitur novas fynagogas ex«ruere , ad boc pervenitur , ut dicant imperiti Chriftiani , melius eis prsdicare Judaeos quam presbyteros noftros; maxime cum dc fupradifti milL, ne Sabbatilmuseorum l impediretur , mercata quae in Sabbatis (olebant fieri , tranfmutari prcceperint , dc quibus diebus deinceps fiequcntari debeant in illorum optione pofucrint, dicentes, hocChriftianorumutilitati propter diei dominici vacationem congruere; cumjudxit magis probetui inutile: quia dc hi qui prope funt, fabbato ementes viftui ueceffaria, liberius die dominico Miffarum iotlemnitatibus dc praedicationibus vacant : dc fi qui de longe veniunt cx occafione mercati, tam veipertinis , quam matutinis occurrentes often» , miffarunk follemnitate perafta cum edificationc revertuntur ad propria . Nunc igitur fi placet benignilfim» manfuetudini veftrx audire, dicamus quid ecclcfis Gailiaram , dc reftorea earum , tam reges quam epifcopi, de difcrctkme utriufque religionis, ecclcfiafticas videlicet, dcJudaice, tenuerint, teoeodumque tradiderint , dc feriptum polleris reliquerint , dt quomodo confonum iit auftoritati vel aftibus apoftolorum , dt a veteri tefl amento originem habeas Ex quibus dcmonflratur quam dete-

anno CM** n *'

deteilabiles habendi fint inimici veritatis, dc quo-modo I**01** ûot o*»™1**' incredulis, (fcripturis di"·»»» b«c docentibus) dc quam indigniora omnibus infidelibus de Deo fentiant, & rebus cnleftibus; qua omnia corn confratribnscontulimus, dt ampli(fima excellentia veftra pnsfentanda direxi, mus. Et eum prxcedens fcbedula diâata fuiftct, fupervenit quidam homo fugiens ab Hifpaniis de Corduba, qui fe dicebat foratum fuifle a quodam Judao Lugduno ante annos vigioti quatuor parvum adhuc pueram, dt venditum. Fugifle autem aneo prafenti cum alio qui fimiliter raratus foerat Arelate ab alio Judzo ante annos (ex. Cumque hujus, qui Lugdunenfis fuerat, notos quaeremus , dc inveniremus , diâum eft a quibufdam & alios ab eodem Judco furatos, alios vero cmptos , ac venditos ; ab alto quoque Judzo aooo prefenti alium puerum furatum dt venditum ; qua hora inventum eft plure» Chriftianas aChriftiinis vendi & comparari a Judteis , perpetrarilue ab cis multa infanda , que turpia funt ad cubendum.

Cbriüitntfiint» éX gltriefijfiat» diatin» aefir» Ladevic9 tneptreiori perpeta» engnfla Attbardai , Bernerdat, if Bear tndtgni epifeopi fipphcte fervali Vtfiri ,

Sicut in prsemiiTs fcbedula in brevi fignificatum eft , infolentia & importunitate Judaeorum in quorumdam fimplicium Chriftiaoorum pedoribus tranquillitas fidei propulfata , compulit nos manfuetitfima: ac prudentiflimse follicitudini veftrz feribere , de cautela Chriftiaoorum , qualis efle debeat erga Judaicam perfidiam dt fuperftitiooes, atque innumerabiles errores in quantum extremifas invenire potuit cx uiu dc inftitutiooe priorum Gallicanorum ccclcfiarum reflorum . Et quidem fi (ficut nunc multa neccflitas pofeit) aufi eflemui , aut valuiflcmus auribus vcftris ingerere damna animarum , quz per vais Diaboli , mentes videlicet Judatorum , fidelibus inferantur, adhiberi omnino juberet pietas veflra remedium . Nunc autem quia periculofiflimum nobis eft dicere & innoteiccrc ; quod ficut tempore paffionis fuz Dominus nofter Jefus Chrtftus, pacificaturus omnia per faoguinem crucis fux . venditus eft a Lifo difcipulo , & comparatus a veris perfecutonbus ad illudendum & crucifigendum ; ita nunc comparatur ab impiis Judaeis quodam modo ad vituperandum licentius fit blafpbemandum. Seri, bimus tantum pauca de exemplis & ftatutis patrum , ac deinde de aâis apoftolkis , five dc evangeliis dt veteris teftamenti fcripturis, ad confirmandam piam gubernationis vigilantiam bonorum paflorum. Beatus confcflor Hilarius, dc quo & Hieronymus ita loquitur in epiftola ad Lanam da inftraâione , dicens : *Cyprtaai epafcaia fiaeper i» taaaat teneat, Atban»fii eptfialai , if Htlarti libret mtffenf» earrat pede ; ilhnoa traffatibai, illaraae dekffctar tageniù, i- farm hbrit pietai fidei a»a vaeillat ; ceterei jk legat, at aatgii jatbeet , faa»» fifuetar*: qua cautela Judxoram femper , dt bc* rcticorum devitaverit profana conibrtia , vita ejus feripta fatetur; quod ita icilicet hujufmodi boftes ecclefiz fuerit exeeratus , ut non folum convivium , fed ne faiutatio quidem ei rxtiterit cam his praetereunti communis . De fanâo quoque Ambrofio vite ejus facra narrat hiftorta , quod & hic inferere dignum eft , & Chriftianis mentibus icirc rcligiotum: *h parttbai*, inquit , *erit», tts m fttedem cafitU» a Cbrifiianii virii fi»»g>ge fadacram , if latas Valentinitatnna inceadt» ea». rrvma/a faat , pr»pterea faad Jadai <yei Taleatiaia. m sW/aras/ mpomàm Cbrtfiiaali·. Vijcntiuiaao, rum enim hmefes triginta Dem colunt) Sed de bajafivdt faO» cmw / tteiu ad imperatam re- lettan dimtt faia nperatar praceperat, at fi. •«qga ab epifc»p» adtficaretar . Sed bajat paaeepti ifttfit •fifitpi , direit ad nperatam epifiatam t (. ama ipfi tn teatpart eacarrert m» pateret) ane lUaat cemeaet, at id faad ab tadea» fiatata» fi», tat , macaretar , firvarifae fibi deberi ab »» e**

Paratam ttsam fi tffe pre tali aegatm mertem fit. À/re , Ü&malatm fia pravaricattm fieent uaperatartae . ttpta pftt, Pt^tt Vtn et» Medielaaam revert». Bccfyfia » dt tadtm caafa traBavitin papal» ; M fa» traffaftt ntredaait Daperfnam Itfantis ; Bg» te ta altim» imperafarta» ftet ; eg» »ibi eaercitam humid tai tradidi ; tg» capiar fnai ille adverfam tt aaerdtai fa» pra. paraverat, dedi ; eg» inimicum tanm m patefiam taaa» redegi ; tg» dt fimin» ta» fapra filma» nni coajtaii ; eg» tt triampbare fim lab»r» fid ; if ta d» ait inimidi mete datat triumpbae . Cm dtfitadnti ab tatdra iatperatar ait: Centra me pr»p»fai. fii btdit, epifepe, At ille refpendrai 9 ait : ne» fi mra ipfam , fid pr» ipfi fiiffi laetam. Tone imperator: *Bavera t* inquit, *dara praceperam entra tpife»pa» de Jyaageg» maaaebej ver» vindicandam ètte a camitibaj , fai i» temptre ad», rant, dtetiatar, fnibui tpifetpat : Bg» faidem cam imperater» uk ag» , vabifettm ver» aibil aliter a. gmdnm cfi. Atfac ita abtnait, ai ilia faa fiatata firrant nvacareatar ; atc priai ad altare accedere vêlait , nifi fide faa imperatw illum agere dtbere teHarrtur . Ci tptfcvpat : Brg» ag» fid· taa* : refpoadit imperator *Age fide maa. Qjia fpenfint iterata fim ftcarat peregtt facerdae devina arefitrta . Ecce* due maxima» eedefiarum Dei columna» , Hilarius videlicet dcAmbrofius; alter ex fais, fuo nos docet exemplo non a cibis folummodo , veram etiam a falutatiooe Jodatontm (que ab omnibus in invicem communiter exh&etur) *dtligeo*tius abflînefe detere ; pro œ suod exufla a Chriftianis fynagoca Jodaxsram , labora epifeopi ab imperatore jufla inerat reftaurari , morti fe offerre non dnbitat (dc quod lève forfitaa putaretur , fi hodia contingent) vir faoâus in tantum exhorruit, & abominatus eft , ut mortern pro tali negotio fufeeptam martyrii loconoo dubitaret fibi efte ceffuram . Pmvaricatorem etiam indicavit, tam injufta contra ecclefiam praecipientem , 0t nifi fibi locum audientiae refervaffec, folitarn pro co intetceffiooem fe intermiftu- rum teftatns eft . Quid hic igitur vir Dei eredendus eft fuifle fafturns ? Dens ! fi vidiflet fuo tempore Judnorum infidelium caufla canonica ftatuta convelli ? Nec (anâiflimus Cyprianus & homo Dei Athanafiua minore illos odio abominantur, quin potius, ficut eorum Iirem telles font » infidelium eorum obftinatiflimam impietatem fupra omnem gentilium exeerantur errorem , quorum religiofitfimam fidem , dc Chritto deditam devotionem ccclcfiarum Gallicanarum omnes reverentiflimi gubernatores fecuti, totam Jodawrum ex integro poilutiflimam focietatem fugiendam penitus Chriftianis omnibus efle finxerunt: quorum nos de hac re fementias ponere , & ex his quam fit exeerabile ipiorum confortium, decrevimus , c vcftigio demooftrare. Alchimus Avitus , ecclefic Vienncnfis epifeopus, quam eximius doftor

ANNO CMXJITI

9.* «"A/wm- * -*« r F finitam ab&M i id*nn.~

Mrnt Metafia CMi: Saaâm AmUm* cpfc-» •as acdefieVataasiy, R »β«, eoa

vacata nique tandie fobltaMier veteaMur : fooAm

tns hodie teftes tam .· Vivemidos cccte-

aoa iofom tpia, fed taatioroas da eo Jcripca teftaatwr.* Hi *wgo* cam alita vigiatirevesendithmis cpifcopis ia aosniae Domini cosKregati, pro defeafiow Λ ftatu cceleG- de re feperitM memora. *** · to® teter cetera _ftatueront · *ii /aperieris .loci clenmu baretid* cwjqfrmujai *cltrià* cewross mter-

Z*"- *femoret*

* r . | . 2.

om emmiviit etiam Ititet mnflitutie nafira probi bait , nec cum ullo chrico nofiro panem comedat , pmfptts Judaoram convivio fuerit mpuinatua . Et sn cooclafioaa Astatorum foorom confifi de profootia Domini, Gcut ipfe ait : *Ubi dm vol trot cong^gati fuerint in memae meo » ibi fum ego sa medio eomm,* ita Csnieruot. *Quocirca hac fua fuperna mfpiratiene communi coulenfu placuerant t fi fuisfmBorum anteitum, far flatuta prefeutia fub jfinptiombae proprii/ firmaverunt,* arc ma 6* *eorum, puot Dent ejft voluerit fucceffbres , rduQa intégrité te ohfervatiouit, eacefferit, reum fe divinitatis, pariie" tf fraterаitatû judicia fetarum effe coguofcat .*

Sanftus Cafarius ecclefie Arelatcnfis cpilcopos , cuius meriti dc do&rinn fuerit, multa ejus dc praxlara mooimenta deGgeaat, hic cura triginta, quinque cpifcopis dt Vicariis epifeoporum congregatis io unum iu nomine Domini pro defonfio*ne* dt confirmatione Catholicae veritatis inter cetera flatuit ita : *Omnes deinceps clerici , five laici Jadaerem convivia evitent, ut nec eoi ad couvivum*

atunibui μ - «raa/ar, *indignam efl tifut focrilegnm eorum cibet t Cbrifliamt fitmi*; cm *tu fut Apoflo*h *permittente nos fumimut, ab Mis judicentur immunda, ut fit inferiora incipiant effé Catholici , fuam Judaii, fi mi bit fuut ab Mis appenanter , «itamer; illi vere aneBit ablata centemnaat.* Prtfçus ccciсfa: Lugdunenfis epifcopus, Artemius Senonk cat, Remedius Biturice , & fanâus Siagrius Æduorum epifcopus , cum ceteris pluribus , ftsiuta ccclefiaftica renovantes, ita definierunt: M *Judas Cbriflianis populis judices depetentur , aut telonarii effe permittantur , per fued Mit (pmd Dens tvtrtat) Cbrifisani videantur effe fabjfOi . Ut Jadait a Cano Domini uffut prine pafeba /tandem edidlum bona recordatimis Douant Cbübbcrti mit per pleteas aut forum fuefi infultatiemi cauffa dtambulaudi licentia denegetur ; & ut revereatiam onOit feeerdntibus Demini, vel clerici/ impertiant ; aec nate facerdote/ , confeffam , nifi ordinati , habere préfaçant. Quod fi facere forieffe prafumpferint,* « >ώ*eibas locorum prout perfena fuerit , d/flripgentar . Et ut nullae Cbnflianus Judaorum conviviis participare prafumaf. feed fi fsuere faicauefue (euod nefat efl dici) clerical aut facularit prafumpfirit , ab •unium Cbriflianorum confortio fc novent coercendam, ftijquii errant impietatibus fuerit inquinatus. Et licet , feed de Cbriflianis , qui aut captivitatis incurfu , aut quibafcumque frauditut Judaonm ftrvitn impticautur datent obfervari »* «m *jolum caneaieït, fed dSf legum beneficiis jampridem fuerit cen-Altatum : Tamen quia nunc ita quamdam querela euerta efl , quofdam Judaei per civitates aut manapia cenfffUnltt in tantam iafelentiam ^preterviam prerupiffc^ ut nec réclamants Cbrifliamt liceat ad !*

MatWc.

t--*-

pe^mti muoiee <Dee andbrei fancimus, m auMw~Mo *Cbrdttanat Judm dnmtpt debeat dtftevem\ fed datit* CMtUTI

ItaM *nefas fit, Ut fMJ Cbnflui* IIWIW /«φαύ /w mdrasai . pn/armar-* ovanto pvraro. araar *teretur. pnod fi adiuigfcere bû fua* touau, ÎxMMparJadear mfesnr, puadw *ad potumam com* «mm cvusrv *dafInbn/* , /forer «μπ^μ «M <«* Cfeptfcafo , *voluerit , habitare. Iliad* rrfem fewfefor *fentieniet * , food fi* pis *Judaut Cbrjfiûanm* maanpsam *ad erroremJelattU cani-* - 7__,.. yw.ju , *a, tmmtfm canm , m* B *legali damnatiem pledfatar. SauAw* Lupus eam aliis viginti de quatuor epifcopts , vel vicariis c niteoporum , Gmiltter ia oomioc Domini uoftfi Jefa Chrifti congregatis pro cauffa corporis *ems* eft ccclelia) inter multa hac etiam flatott : 4)SM *Deo propitio , fub Catbolimrum regum* iu^ *dominatioee coufifltmas , Judai a die coma Domim m». uffue ad fecunda fabbaibi ra P^cba , boc efi ipfo*

at

ea fna mittuntur munera fèfliva jufeipere, nec cum ett fefla celebrare^ tf food non oporteat aapmam a Jn est accipere, tf communicare tmpietatibuteorum, C Et lo *|io concilio , *ut fi φûι Judaica pravitati jugali faeietate coupingitnr ,* idrf *fio» Cbrdiiaao Judaa, five Judao Cbrifltana mulier, carnali confortio mifeeatar , fnicumpae horum tantam nefat admfiffe nofcatar , a Cbrifitaao cmtu atfue convivio , tf a communione ecdefia protiaai figrtgnInr .* Et quia eccleGaflica Astata per apottolica *a&a* firmanda font, dc nova per vetera; videamus quid de beato Joanne, quem diligebat Jefot plurimum, apoftolo dC Bvangelifta , antiquiffimus dc apoftolicus doâor ac martyr Chrifti dc ccсicGa Lugduneofis epifcopus Irenaus dicat. Ait ergo: *Et Fol.carput* mr, «m *folum apofhloram iu coadifcipulatu truditut , tf couvtrfatut cum maltit oui Dominam ne-^fthuum viderant , fed tf ab Apoftolis cellocatus in apud Smymcnfem ecclefiam epifcopus , quem & ms videmus in prima nofira atate, dtu* s/hum' ot j ll- *flt' tf valde fènellute ura ceteris lengavus glrnoje, & luculenter teflatat ebiit vita . PBc decuit femper fee ab Apoflelis didicit , fust tf ectlefie tradidit , y«« & fêla faut vera , tf funt fui audierint eum dicentem, feed feaunet Demini dtfcipalut ad Epbefum dum pngeret lavatam , ut vidit intus Cerintham, exilivit a balnee neu letat , dicens t fain timeret ne balneum corrueret, pefite intui Cerntba veritatis inimico. Et ipfe vero falitarput Marcioni frondeat in faciem ipfi venieuti* 6* *dicenti : Cognofee nos:* Reipoadic: *Cogaefco. coguofte te primitivum Satana. Tantam Apofbeli difcipali eorum babaere reverentiam , ut ne verbe fuidem cernmanicarent ^cuifuam mcarauanti veritatem.* Ad hac G forte aiiquis dicit , Cerinthen» bcrericam fuifle, non Judaeum : noverit temporibus apoftolorum non foitfe hereticos niG ex Judais & Samaritanis, G> cur foerunt Simon fit Menander, Hebiou & Nicolaus . Sed ea erroribus fapraditti Cerinthi cognofcat, quod omnia Got Judaica quar adrtruebat : *Pradecabat Dominum mfinm Jefum Cbnflmu parum faiffc hominem, & rtfurrcsciffe, tf circumcidi carne oportere pofl refurre^touem :* dicebat terrenum futurum effe regnum Cbrifti in Hierufalem , & homines in carne iterum concupifoentus dc vittis iubjeôam converfationem habituros ad legales feftiriutes rurfum celebrandae , & hoftias carnairr

Et

Ad*· h*

Vid* B. }·,£ JJ ·«.

ANNO CHKIST1

.iterum jugulanda* I Sed ex fiiprafcnptis fiamus advertat multo deteftabilins exeeranda dc vitanda contarxia Judaeorum , quam ceterorum hareticorum . Qiia fi omnes propterea detcftandi funt, quoniam inimici veritatis exiftunt, multo illi magia, qui *majora* exercent inimicitias: R.e etenim vera proprium eft *Melicorum i» aliqnibeu cemmu-*

op"x " ' *A,fr *[entire cum tcciqfit , ή» oliquMt dffentirt ab te,* hoc eft ex parte blafpbemare , ex parte veritati conlboare ; Judaeorum autem ex roto mentiri , ex toto blafpbemare Dominum dc Deum noftrum Jefum Cbriftnm dc ecclefiam ejus , dc nihil dc eo verum credere, nifi mortem. Quamquam nec in eo verum credant, eo quod mortem ejus ceterorum hominum mortibus fimilem dicant , hoc eft *ex ueceffiiute auturu ,* ara *n vt-3fuou iu inferae futuro» effe coguefcet. Juntete niftricerdiu .* Propter hoc maledicere eos Dominum & corpus ejus io omnibus orationibus fuis: ficut dc ante prophetarum eft voce Domini dicentis , ad Patrem : *maledicent Mi, tf tu benedicn .* Si ergo hofies Catholicas fidei propterea exeerandi funt dt cavendi , quia inimici lunt veritatis ; fuper omnes infideles , incredulos , vel haereticos deteftandi funt Judaei.- quia nullum genus hominum invenitur, cui ita libeat maledicere Dominum i quod nobis non minime notum eft , qui quotidie pene cum eis loquentes myfteria erroris ipforutn audimus . Dicunt denique Deum fuum effe corporeum , fic corporeis lineamentis per membra diftinftum , fic alia quidem pane illum audire, ut nos, alia videre, alia ve-10 loqui , vel aliud quid *egere ;* ac per hoc humanum corpus ad imaginem Dei faftttm , excepto quod ille digitos manuum habeat infiexibiles ac rigentes, urpote qui oil manibus operetur; fédéré autem more terreni aiicujus regis in folio , quod a quatuor circumferatur beftiis , fic magno quamvis palatio contineri : Cogi:are etiam illum multa iuperfiua fit vana , qux quia cunâa ad effeâum venire nequeant , vertantur in dxmones . Sed fic innumera infanda de Deo (ut diximus) fuo predicant, ac tale colunt fimulacrum , quod ipfi fibi in cordium fuorum fimulacra finxerunt & (latuerunt ; non verum, inconvertibilem atque immutabilem Deum , quem penitus ignorant . Lueras quoque alphabeti fui credunt exiftere fempiternas,fic ante mundi principium impetralle diverfa minifteria , quibus eas oporteat in fxculo prxfidere . Legem vero Mofaicam multis annorum curriculis ante mundum fuiffe feriptam. Nec non affirmant plures effe terras , plura inferna plurcfque cxlos . Quorum unum , quod ipfi vocant , *Keccbu ,* ideft , *Firmamentum ,* molas Dei fuftentsie afferunt ; quibus Manna , (umendum angelis , molatur in efcam ; alterum vero appellant *Arebotb ,* in quo Dominum afferunt refidere , fic boc effe in pfalmo fecundum illos , *iter facite* ri, *qui calcet fuper Arabotb.* Habere Deum praeterea fept*m tubas, quarum una mille et cubitis metiatur. Et quid plura ? Nulla veteris teftamenti pagina, nulla fententia eft, de qua vel a majoribus fuis non habeant confifta fic confcripta mendacia: vel ipfi ufque hodie nova femper fuperftitione confingant , fic interrogati refpotsdere przfumant. Namque indoftrinis majorum fuorum legunt Jefum juvenem quemdam fuiffe apud eos honorabilem, fic magifterio Baptiftx Joannis eruditum , quamplures habuiffe difcipulos , quorum uni propter duritiam, fic hebetudinem fenfus *Kepha,* ideft *Petrt* nomen impofuerit. Et cum cxpeftaretur a populo ad diem fellnm , quofdam ei de fchola fua pueros occurriffe ; qui illi, ex honore fic reverentia magiftri , cantaverint : *Ofanna filte Davidi* Ad extremum vero propter plura men-

anno CHMHn

datia acctaaium , Tiberii judicio in carcerem retrulum, eo quod filia ipfius , cui fine viro maf-cult partum promiferat, lapidis conceptum intuterit ; inde etiam vduti magum dctcftabilcm, furca fufpenfum , atque hoc modo ocrifum , Juxta quendam aqocduftutn fepullum , dc Jud«o cuidam ad cuftoduun commendatum, noau vero fuhtta aquarduftus inundatione lublatum, Pilati juffu per duodecim lunas ounfitum , nec ufquam inventum , tunc Pilatum hujufinodi ad eos pro mnlgaffc legem : *Mmiftfbua tfi ,* inquit , *rtfxmxifii ilhM, ficut tneuferut,* f«r *t vtktt ptr tM-Simu penxeptui tk , O utqut iu tuxtult , atque ia alb alee iuveaitetr fece, tf ob kanc practp» al tdtrttii* raa* , *qutd qui ftctn aelxerit ('purtnu* omnia ideo dc feniore* eorum confixerunt, dc ipfi ftulta obftinationc 'feâitant , ut talibua commet»*tis tota & virtutis & paffionis Chrifti veritas evacuetur, de ut adoratio non ei, ut Deo veraciter exhiberi debeat , fed Pilati tantum lege illi delata fit. Sed dc Petrum nequaquam per angelum (fecundum fidem nofiram) de carcere edaftum, fed Herodi» mifericordia, apud quem plurimum ejus fapientia fuerit collaudata . Denique dc Cbriftianos idola allerunt adorare , dc virtutes quae apud noa fandorum interceffionibus obtinentur , a Diabolo fieri , dicere non exborrefeunt l Pro quibua omnibus fummo eos odio digniifimos effe quis ambigat? ficuti dt odiendos illos demon-Cftrat "kriptura^ que dixit, juxta Hebraicam videlicet veritatem, *Ŷjti contradicunttibi, fceleratifunt, elati funt fruflra adverferii tui . Neum (f odientee te Domine odivi . Et centra advtrfariot tuot difiabui ? Perfefie odio oderam Mot, mimici fotli fint mibi.* Quo Zelo Dei fervens beatus Hieronymus in quodam loco, fie de ipfis ait: *Si expedit odiffe bominee, tf genttm ahouam dttrffari : miro odio averfor conefionem . Ufqtte Mit enim perfequuntur Dominum mftrum Jefum Cknflum in Synagegit Satkana.* Itemque alibi: inquit, *trobtieuer Pkarifadhim, quai bodie deuterefeii vocant, ttquam anilet fint fabula revolvere nequeo.* Pleraque tam turpia funt, ut erubefeam dicere· Dicam autem unum, in ignominiam gentis inimice . Prspofi-Dtos iynagogis Capientiffimos quoique wedo operi delegatos, ut fanguinem virginis, uvemenftruatr, mundum vei immutatam , fi oculis dicernere non potuerint, guftu probent . Praeterea quibus iuflTutn eft , ut diebus fabbatorum fedeat unufquifque in domo fua, dcnoa egrediatur, nec ambulet de loco in quo habitat. Si quando cos juxta litteram coeperimus arftare , ut non ambulent , non jaceant, non fient , *fed* tantum fedeant, fi velint praecepta fervare ; iolent refpondere dc dicere, Barachias, dt Symcon , dc Hillel roagiftri noftri tradiderunt nobis , ut duo millia pedes ambulemus in fsbbato, dccetera; bujufmodi doftrinas hominum praeferente* doftrinas Dei. Cum igitur tot tantifque immunditiis dcfcnfuum fic operum polluantur , impletur prorfus in eis fermo Aggxi prophète, quo praecipiente fibi Domino ita interrogat lacerdotcs.- *Si tetigerit poilutut* r* *anima ex emmbui kit, panem VldtlKtt,* -Cat- ,.
paZaNat»·», *eut vinum, tut ukum* tut emaem cibum ; nxnqmd contaminabitur?* Et refpooderunt facerdotes fie dixerunt; *contaminabitur : êt reipondit* Aggeus & dixit ; *fic popului iftt , tf fic gear ifla ante faciem meam, dicit Dominai, tf fie omne* «par *manuum torum.* Quod autem horam omnium cauffa, inter carnale* liraelitas , & fpiritales Judaos neceffario divifionem fieri oportet , myfticc Dominus per Zachariam prophetam defignat dicens . *Et pracidi virgam tutti» ftcunàom, qux up-*

ptlla-

wcadfa, at dtfWeeMt jmeaaMme «MA» far W Grates vedaa . A aaigrrar *Mt tn- Ijntl.* Neat juxta Apoftofam : <·« *travrt in* draaeM *a^fàet* aeariar *Jufii.* Item ibi, anno

cnuisti

Im velioe myfterirs partkipere c m fidriibos ; ita & fideles devote faperare fa debeat - coavida, & ioaccMB infidriiam , & fi facia Me daat va-

if*. ·*'

plebitur, quando fut illud quod Jonenes Baptiftn Domimsm praedicit dit faonnim » fic loqoetM :

paient Mtm ceatburet tgei imffiugftibili- Ante pafi fionem enim foam Dominus, nolens adhoc famere pattern filiorum de meofa & mfaert canibut, ajebat difcipults; Air» /irae *meffiu* J ad o- *ver fu perierant* drarar *ifrael:* Et mufieri Canauca loquebatur : *Sit prta/ fatarari filio/ .* Ac G diceret.* afferatur primum panis, qui de calo defceodit, filiis , qui nutriendi faut ad vitata. Illifque affumptis, ceteri qui remanferint, faftidiofi, cum dixerint : *Dmi pfi Sit feme,* yaû *pe tefi tum audire* ? fMaaedt peM dac dare uadir caracet *fuam ad manducandam T* Ttanfeant fainiftri roenias Dominice ad canes efuhentes , ideft Apoftoli ad Gentes , ficut beata Maria Dei genitrix repleta Spiritu Sanfto praedixerat :' *Efuriete/ implevit* Mal; -, >6" *ãtvrtt/ dim/fit ruant/ .*

» a.% ». *Et* multo ante Anna genitrix Samuelis : *Arpleti priai* , pr» *panibut ft beaverat* , èT /â- *ttltci faiurti fut* : Et inter bat médius propbeta Ifaias ait. *Ecce dominator Dominât ntrti-*

i/·. ». *tueur auferet* «À *Himfalem & ah Juda terne robur* pavis: Qx>d tali ordine cœpit impleri. Dixit primum Dominus prcdicatoribus fais: */- via/ Gntien t eijtnlu , & rj nvitte Samaritanorum* et *itraveriti/.* Afcenfurus veto ad calot ait: *Ente/ in* mandras *utverfum predicate eva^elium terni mater*.* Ut failicet prius a Judna apoftolorum rcpulfa pradicatio, tunc nobis in adjutorium fieret, cum hanc illa ad damnationis faa teftimonium faperba repuliflet . Cumque hoc impleri ctepiffet, de jam tempus adveniffet, ut implerentur prophetia dc affumptione gentium , & repulfionc Judaeorum , pnadicantibus Paulo & Barnaba , fit concurrentibus audire verbum Domini ,

4Λ ficut feripium eft in Aâibus Apoftolorum . *Pï- dente/ turbei Judai replet! fut Zele, & contradicebat bit* fM *a Paule dicebatur , blafpbematei .* Taue *confianter Patritu* èT *Barnabai ducerut : Vehit epertrbt primant lofai verbum Dei ; fed quoniam repelliti/ tiled, & indtfm/ vte judicatu atoma vita,* «ce *convertimar red Gntte . Sic enim pracepit etbie Deminui, diceni : pefui te ea lumen Getihui ,*

*. *w/ /< *» fedetten efatt ad eatretat terre . Aa^*

' ,r *dente/ aeftt gnte/ gavefefet^ &glertficabaet verbaet Dttiaii ocrediderat ^ett^eett eratpratrdnati ad viteae aternaea. Dtjjetieeabater mteeee vtrbaee Dntet per ttuiverfaete regeteene ; Jetdai eaten ctacitaveret ttnliert/ religitja/, & benefiat, & prenez cevittie^ tacüanmeat-perfeetitrent en Panion & Banabdtf dfejecerat te/ dt finibat far/: AteU/e»· caffe ptdvm pedam i» eer venerat leniam. Difcipali foefae rtpltbatter gaadm Ü Spirtia Sm&e .*

··. Item in eodem libro :' *Infiabt* , inquit , *verbe fnlt , tefUjkan Jadrti/ effe Chr,fian Jefam . Cetradicntiheu oaten et/ , dff blafpbtnatiba/ , ·xctin/ vefiimeta faa dixit ad et/ : Sninit vefier Japer capt vefiram , munda/* <g· :

CFMbme *maledicetu viam Dteetinr ctran multitudine, difctdnt ab ei/ f^pegavit dffcipelo/.* In quibus verbis fabtiliflime penfandum eft, quia ficut paullatim crefccbat numerus fidelium in Gentibus oo duriores fiebant Judai adverfus verbum Domini, definebantque credere. Sic paullatim oftenla eft & fegregatK) praedicatorum ab eis ; nam & veftimenta fua, dc pedum pulverem excuflcrunt in eos» adimplentes praeceptum Domini, qui difeipuios ad praedicandum mittens ait ; *St faicunfae* m*>*. >· *rtcaierit vt, «« mrdierit femnei veftre/, eaeantt/jttu* dt abave, *vtl cimtait, netiit pelveren dt pedibar vefirù. Arnen dMVtbti, tolerabilia/ erit tma Sedentran O Gtnerrbaerun in* die *Judicii t ptan ilh civitati.* Pulverem vero de pedibus jubentur excutere in teftimonium laboris fui ; quod iogreflt fiat civitatem, & praedicatio apofto* bea ad illos ufque pervenerit : uve excutitur pulvis , ut nihil ab eis accipiant : ne ad viâum quidem necefiarium, qui evangelium fpreverint. Sic enim a doâoribus exponitur *eacaffe pulveri/,* non folum in evaogelio ubi praecipitur, fed & in adibas Apoftolorum, ubi perficitur. Et indeeftquod primis quidem » quando fegregati funt in opus Paulus dc Barnabas, per fingulas civitates leguntur intrafte fynagogas Judeorum, dl fabbsthis dif* putafle de regno Dei, ideft, quando {olleftn fiebant Judaeorum. In fecunda autem circumcifione per lingula iterum loca Paulus dc Silas leguntur fufccpti effe a fratribus, dt maofiffe apud fratres. Unde dt afeendemibus Paulo dc fociis ejus Hierufaiem , jerunt tum eis aliqui exdifcipulis aCr »i. fares deducentes lecum, ut bofpitareotur apud Mnafonem quendatn Cyprium, antiquum difeipulum.* Ei cum veuillent Hierofalymam, exceperunt eos fratres. Aique iftius regulas diftriâionem fervat ubique vas eleâionis, dctnagifter Geo. tium Paulus, quod diligenti cuique Jeâori vel auditο«i facile eft cx ipOus geftis ejut agnolcere. Denique dt io Philippis cum pradicaict, nec in ·*. a(. domum Lydia purpuraria, licet colentis Deum, introifle legitur, aut tnanfifle, prius quam cum omni domo lua in Chnftum credens baptizaretur, nec in illius fimilitcr domum, qui cullos erat careeris, ingreffus eft , aut humanitatis ejus obfcquiis ufus eft, donec etiam ipfe credens Domino, cum omni domo fisa baptiutus, dfanus fieret tantum apoftolum habere convivam. Sjddc cum veniflet Tyrum, non nifi cum diicipubs, feptem feribitur manfille diebus , fimibter autem ·<* - dt apud Cafarcam in domo Philippi Evangclifta, cui quatuor erant filia virgines prophetantes , bofpitio funâus elle memoratur,· ubr *tc* prius aliquantum temporis, cum cuftodia detineretur, fui illi tantummodo leguntur mimftrafle. Apud Sydonem quoque humane traffltus a Julio Centu- *tioot ad amicos* tantummodo refertur ifte, qui * erant utique fideles, & fui curam egiffe . Itemque cum venidet Puteolls, diebus feptem apud fratres -** r manfiffc perbibetur. In ipla autem Roma bien- M ··· oioJo..foo..habitafle cooduâu, fed dc femper tam ipfiÇ quam his qui fecum erant neceffaria quaque fais fa fatetur manibus minlftrare. Et cum apud alios prima verbi Dei jaceret fundamenta, ab ecclefiis fidelium invenitur accepifle flipendia ; neceffaria vero que ipfi , fit fuit a patre Publii cetcrifquc Mitilcoenfis infule cultoribus imaufita narrantur. Qpis non videat nequaquam ab infidelibus > fad a fidelibus faille falcepta ? Nam & patrem

ANNo CMf*'sn

—tiens Publii (alvavît, & tanta» apud eandem infuiam infirmitatum curatioocs exerçait, at dubiam non Gt plurimos ex loci illius incolis Chrifti fidei fubjugatos. ac falutis fu· nantium innumeris bonoribos perfecutos. Et ha* quidem ab Apofto-Jo Paulo ita cooftat efte ferrata. Si quis tero dc principis apoftolorum Petri gefta confideret, vi. debil etiam Ingreffum ipfum aliquando ad Cornelium, & eos oui cum ipfi» aderant, non prius apud illos manbfle, aut acctptffe cibum, quam Sanfto Spiritu repleti, ft ia Chqfti nomine baptizati, fidelium digni fierem convidu dt iocietate. Sed & apud Joppxm io domo fideliscujufdam Simonis Coriarii bofpitatum, efurientem guftare voluiffe, ubi ft vas linteum plenum diverfis animantibus caelitus delapfum, vidit, faâa ad *(e vo»* ce: *Quod Dent mundavit, te ne commane dixerit.* Hoc autem per ter faâtôn effe narratur, ut per fidem SanAn Trinitatis, eundarum Gentium futura mundatio prafignsrctur, ficut janspridem Apoftolis a Domino praieptum fuerat: *Dt euntes docerent omnes Gentes, baptizantes m/ i» nemine Patris, tX Filii, & Spiritus SanDi.* Tales ergo jam erant, & gentiles illi, ideft baptuati credentes & mundati, cum quibus ne fcandalizarentur, fi qui ex circumcifiooe crediderant, illis abfentibus edebar, prxfentibus edere difiimulabat. Ubi & illud fideliter confiderandum eft, quod fi talis, ac tantus Apoftolus, ne Judaos fideles fcandalizaret (qui adhuc carnalibus legis obfervationibus utebantur) a gentilium fidelium fe convivio fubtrahebat, ne contra morem, feilieet Judaeorum, videretur agere, cum gentibûs convivando ; cqo Audio Chriftiani nunc a conviâu fe debent iubtrahere infidelium Judeorum, ne exemplo hujus illicit· communionis fcandalixent focios, & participes Chriftiane religionis, talique fafto vel Judaicis videantur fupcrftitionibus favere, vcl ecclefiaftica convincantur (latuta diftoivere. Sed & in libns Clementis, ecclcGx Roman· pontificis, inveniuntur aliqua a fupra memorato Apoftolo, de hujus rei oblervatione dida, qu· io his inferere non incongruum esiftimavimus: Nam licet iidem libri, judicentur Apocryphi, pleraque tamen cx his teftimonia inveniuntur a doâoribus ufurpata. Introducit ergo Clemens, cum nec dum effet baptifmi gratia purificatus, fit ob hoc a menfa Petri cum ceteris Gmihbus fequeftratus, eundem Apoftolum loquentem fibi. his verbis: Ate pre *fuperbia,o Clemens, convivium* waa *a*o cum bis qtti modem purificati funt; Nec vertor*, w *forte mibt quidem noceam, ipfis entem nihil pr^fim.* Et paullo poft: *Nemo ergo veftrum contriftetur, ait, A convivio noftro feparates, parvo enim tempore ferpreftretnr, cite vo Inerit baptizari, multo autem qui tardius; tX idee in vobts efl quando velitis ad noftram convenire menfam, tX non nobis quibus permiffum non efl fnneere atm aliquo cibum, nifi print fnerit baptizator.* H« de feriptis Clementis neccffario a nobis prolata fini; volentibus evidenter oftendere ab apoftolis traditam hujus rei antiquiflimam oblcrvationem; vera enim dc ifta ducenda funt, & eo maxime quo ab Apoftolicis Aftibbs in nullo videntur difcrepare. An putandi lunt eledi Chrifti Apoftoli cum Jud«is infidelibus communem habere voluiffe menfam? aut potuiffe cum eis gratum convivium ducere, de quibus magifter gentium Paulus Theffalonicenfibus ita loquitur: *Yri enim imitatorer fafit eftii, fratres, eeclefiarum Dei, qua font in Judaa in CbrifU Jefn,* farta *eadem petfi eftis fX vo/ A contribulibus vcftris, fient tj ipfi a Judais,* f«u *Dominum occiderant Jefnm, tX prophetat, tX nes pcrfccnti funt, tX Deo non placent, & omnibus hominibus adverfantur, prohibentis nas gentibus loqui* >ne *fefae fiant, at tafieat toccata fua femper.Pen. venit autem int Dei fuper Wet ttfyeee infinem.Cum* talibus ergo quos occiforcs Jefu prophetarum, pcrfccutorea apoftolorasn, Deo »oe plactutes, omnibus hominibua adverfantet, peccata fua femper implentes, dt fub ira Det ufque in fiactn f«euli gementes vas ele&ioois appellar; vcl apoftoli credendi foot commubicavifle convivium, vel fi. ddiufla quftque illud debet retinere conioetium. Verum quoniam ccclefiaram nuas in Jud«a eraot in Chrifto, ideft, cocum, qui ex Judasis crediderant, fecit Apoftolus menpooem*, videndum etiam de illis, atrum, ÔC ip6 Ink inter fuos pofici contribules obfervarent: fit facile hoc cx verbis fanâi Luce poftumus agoofcere, quibus ait: *Multi-Blndini/ autem crodntiuuo erat cor, tX anima* mm, *nec ^niffuam Unem aliud fuum dicebat·, fed erant illi/ emnia communia.* Et paullo poft: *^i/ot^not,* inquit, *pofejfbrcs demorum, aut pgrenem vendentee afferebant pretia eorum, fuu vendebant, dSX ponebant mete pedes Appfielontm i dividebatur autem fiqpelu, prout cmque opus erat.* Et poft aliqua rurfum ait: *Et erant omnes unanimiter in porticu Salomonis; eotororum autem nemo audebat μ conjungere illis, fed magnifieobot em populus.* Neque igitur communem cum eis duccbaat viftum, cum quibus non habebant ne commune quidem habitationiscoofortium: omnia vero qu· ipfis erant communia, non undecumque qmvfita, fed ex ibla fideliam fuerant conlatiooe & oblatione fufeepta. Sed & in maxima neceffitate famis, qu« fub Claudio fafta efle memoratur, a Judxis quidem incredulis inter quos morabantur, nec expcufle aliquid, red accepiffe referuntur; ab bis verà qui cx gentibus ad fidem Chrifti venerant, ne cos miniftri oblationes fidelium pertolerant. Jam enim tempus inflabat, ut diceretur fidelibus omnibus, de omnibus inimicis fidei Chriftiame.* *Si quis venit ad vos, & banc do&rinam non affert, oolite recipere eam in domum, & ave illi nolite dicere·. f«i enim dicit illi ave, communicat operibus ejus malignis.* Secundum quam fententiam, fi is qui ave illi dicit, qui ado&rina apoftoiica exiftit alienus, communicat operibus ejus malignis: quanto amplius Judaic· communicant malignitati, qui eum his commune etiam convivium celebrant? Et adhuc ut ab inquinationibus hssreticorum, vel Jodeorum Chriftiani fierent, cautiores dicebatur, immo dc femper dicitur eis: *Cbarifimi, nolite omni fpsntui credere, fed probate fpiritut fi en Deo fint; puoniam multi ffeudopropbeta euocnnt in mendum; in boe cognofciturfpiritus Dei: omnis fpiritus pui confitetur Jefnm Cbrifium in came vernffe, eu Deo efi; tX omnis fpsritut qui folvit jefnm, ex Deo non efi, & bic eft antiebriftus.* Itemque ibi: ftw/ *enim eft mendax nifi is qui negat quoniam Jefus neu eft Cbriftu/i bk eft antkbrsftus, qui negat Patrem (X Filium. Omnis qui negat Filium, nec Patrem babet^ qui confitetur Filium, & Patrem babet.* Ex quibus verbis evidentiffime declaratur non (bium mendaces, feddt antichriftos effe Judaeos, qui cum negent Filium, fruftra confitentur Patrem; non autem confirentes Filium, nec Patrem habere merentur. Super omnia vero Jefum. ^qui ex Maria Virgine ortus eft, Chriftup effe negantes, antichrifti fibi & nomen pariter, dc eloquium vindicarunt. Nam quid aliud antiebriftus difturus eft, nifi *quidem Jefnm non fuiffe Cbriftumt* Se autem effe quod ille, veluti falfo creditus fuerit*. In hoc ergo folo blasphcmiam Judsorum fuperat antiebriftus, *qnod fe prafumit nuncupare Cbriftum.* In hoc autem Jud«i nequitiam «quiparant antichrifti, quod Jefutn negare audent fuiffe Chriftum. Iu tantum igitur antichtifti, in quantum blasphctni· ipforum

anno CHRitn ****

______mm biaaphmnife confenant antiahrifti. Q^s au c mi amichrifto menfem habeat commnaam, ft Chrife» fe offimt fervam fidem? Mt quis eoram am libenter figiat aeceffitudtaem , quoe fisum vuteat blasphemat* Salvatorem? ft qmboa r«. tpfnm Nrribiiitev audiat deanotiantem: Fte *tiii Cereariat» Ta tiii Beti/eUa, fata β ia Tpee tf firiaæ fafih ffirit virtaM, faa faOa faat ia ve Htt riiae ia mat ft ribrie pmaiteatiaae tpfte:* Fitramfamro dica «ufe», Tjro ft *Spderi rtattfibtt erit, faaae veiia ia det Jadirii Bt taCapianavae»* ama *defceaiu:* ftpre/ mi Masris JâAr/ajjta ew-

Mtemram fWMjjfaf *erit* m *d*Jadriii *** tM.* Coraxaim namque» ut Bethfaida, ft Capernaum urbe Galilee idcirco a Salvatore planguntur , quod poft tanta figne, atque virtutes ano egerint poenitentiam. Pnricruntur entem eia Tyru» ft Sydon, quod naturalem tantum legem calcaverim; iiba vero poft transgreffionear naturalia legi» ur«, bea idololatria ft vitiia dedita. Er proferantur ideo» quod Tyrae ft Sydon defcripta etiam figna, qua apud ea» fafta fiint, parvi duxerant. Bt quia revera, beat ft non audire veritatem, ft audi» tam comemoere pernicioinm fit, multo tamen ft incomparabiliter pejua eft auditam ft cognitam contemnere; ft contemptam pertimui infoper, ft btaaphemaro. Qpod apertiffime & Petra» oftendit

>. rar. b. dc talibus dicens: *Mcbar ferret ilii» aea tegttfte rt viata mflitia,* pana Ht cmatf'mmv *rttrerfaat refle&i.* Hoc autem multo adhuc evidentius de» monftratur verbi» Domini per parabolam fic lo-

**'*. »». quenti» : Cam ïmaMader *fpiritar eteitrit ai feaflet aariaUt per iaca arida ferrent* rmufem, ft *aea* io» *venit. Tnc dicit: Aevertar ia* mmum narem, »·- dr nuor; ft orarias taovuri «wramrar, *ftepir* aaas· deMm, ft *rrnataat·, tant vadit, tf afeatit ftpteat alter ffintu atfrieret ft, ft iatranter baiitant iri, tf fiant aeviflüaa leriù illitu ftprt prierihte :fic trit ft rentratieni bric pefiau.* Ex quo perfpi* eoum eft immundum idololatria fptritum de corde quondam populi Judaici, cum ei lex data eft, recrfliffe ft ambulade tandiu per loca arida, corda^bvdelicet gentilium, infraâuofe, atque io his fecuram fibi votafle facere abanfionem. Sed ft inde io adventu Chrifti, eundis in eum credentibus nationibus, expulfum ad priftinam domum reverfum, quam invenit Deo quidem plenam, carnalibus vero legis obfervationibus a Pharifaicis fermonibus vcluti mundatam: Et qui audit eam fui habitatione digoiffimam, leptem alios nequiores (e fpiritus affiimpfit, ft eum his intima ipfius Gnetrans, noviftima ejus pejora fecit prioribus.

ajori quippe nunc domus illa plebis Judaice Dnmonum numero pofiidetur, blasphemans in fynagogis fuis Chrilium ; quam in Ægypto poflef-fa fuerat ante legis notitiam. Frullra igitur fautores Jodeorum nos contriftances, & illos laetificante», patriarcharum cauffa honorandos eos putam, & Chriftianis dicere audent meliores; cum legamus etiam Agarenos, qui nunc corrupto vocabulo *Sarraceni* vocantur, Amalachitas quoque, ac Madianitas, atque Afros, ex Abraham genus ducere. IdcOque nec eos quifpiam, vel honorandos, vel meliores Cbriftianis debeat exiftimare. Non folum autem Judsi meliores nobis efle nequeunt ; fed & his (quas fupra enumeravimus) nationibus pejores inveniuntur: quia illae quidem nec legem acceperunt ; ifli vero poft datam (ibi iegem, poft miflbs ad fe prophetas, etiam Dei Filium occiderunt. Si vero juxta Apoftolum m« *fai filii camt, U fibi feat Dei;* fed *<jai filii pre-*

Aaafaau, ii afliaeeatar m *fteriat '.* quantum a proasiflb Abrah* femine, fio, exifiuot altem, unium ft filiorum Det gtoria probentur indigni ; nec Hierufalem ctckftem verarim» foniti funt, fed Hieraialem teneftris ft *bpt* anciU·, quas generat, filii remaoferaat.Scd quid dicit Scriptura? *Bjtce emrilkat &filutat efiu; aea eena iartt erit filiae aacilU cata filia hiera·* Expulfas ergo eft da paterna domo Judaicus popnlna, atque ab hereditate filiorum ecclefi* ,quner Chriftnm libera eficfta «fi, fegregatus. Nam ANNO CHRISTI e^. «.

' *ferit peuriaait fervar efl peccati.* Nec poteft a jugo fervitutis iftius_abfolvi, nifi per Dei filium meruerit liberari. Jud«i igitur qui dicente Domino: *Si Bibat ver hiereverit, ver» iiitri trittr^* ipfi quidem non credunt : *fe eateat feaeea Ahraba au. tget& atariri aaatutea ferviffe gleriaatar.* Non folum a Ubertate (piritua efficiuntur extranei fed ft ***. carnali iervituti inveniuntur obnoxii. Neque hoc (olam, fed ft filii perfeverant Diaboli ; fient ft Dominos oftendit, dicens eis ; *Ver ea petrt Dia-* Tua. a. *M» eflti ft dtfideria patrie veflri valtir fatere.* An non patris fui defideriis quotidie fatisfaciuot, contemnentes legem, fpernentes prophetas, peric* quentes ecclefiam; atque ipium Dei Filium blasphemantes? Cum hoc ergo ita fe habeant, qua ratione fervis Del fervi peccati; filiis liber* filii ancili*; haeredibus exheredati; Dei filiis filii Diaboli praeferentur? quos Deus per Efaiam prophetam tanta a fervis fuis divifioae fejungit, ui ft nomen priftinum cos amlfifle, ft inter mortuo» oftendat jam deputatos rife his verbis : *Beet fervi* *tfa. I9.* *tari cemednt,* ft uer *efanetic', ecce fervi tret Silent, ft ver fitiriit; ecce jtrvt* sari *letaritntar, & ver* ceqfeodHarai; *tree fervi tari clane-triint pre tariferiez* evrdri, ft *vetririalitir pre delere cerdit, ft pre centraient fpiraar alriaritii, & diarit· Mit* «Mura «vjtnrw ni *jaramentam eleitu amir, & interficiet vei Déminai Dear teat, ft fervet feet vecarit nemine rite, ia* fee y«i *rimdtftiu* pt *fttper terreat, haedttefar ia Dee. Arata. Bt fai jurat* m *terra, Jaraiit in Demine. Aeeta.* Nomine itaque pyiftino populus Judaicus fpoliatus, ft increduliDtatis fun gladio peremptos, clcâis Dei nomine alio vocatis, ft Chriftiano. vocabulo beoediftis, atque in Chrifti (aeramenta juratis, nec exsrauari poteft, nec corporali (altem viftu fociari debet, quibus ne ipfa quidem fervitutis appellatione meruit copulari. Si vero ft boc confideremus, quibus virtutibus tabernaculi Dei habitatio, & fanâi montis ejus afccnGo valeat comparari ; non minimum inter eas virtus illa obtinet Jocum, qua vir jultus ita dignus eft conlaudari: *Ad nirilam dedndhu efl i» cvnfpedht ejat malignet, tttaeater eatea gbrificat fidele f.* Itaque fttimejites Deam glorificandi iunt io omnibus atque honorandi. Populus autem ille, qui totus eft pofitus in maligno, quique Dei virtutem & Dei fapienriam non coEgnovit, ac per hoc in malignitatis ft erroris vetuftate remanfit, pro nihilo in confpeftu omnium credentium eft habendus, ncc pecunic aut divitiarum fuarum cauda quicquam honorandus; fed ob earum potius cupiditatem lepra Naaman afper. fus ab omni fidelium populo, per verumElifeum aquis baptifmatis expiato, ut vere fordidiffimus, atque immundiflimus csacrandus. Infuper vero ft anathema ei Temper, ft ubique dicendum, voce Apoftoli, qui ait. *Si frit ata écart Demmam aefirme Jefata Ckriflavt,· fit anathema, m»r] mthe.* ·. c«r. Nam fi is qui non amat Dei Filium anathqma eft; ergo qui odit, qui perfequitut, qui blafphemat *f* multo adhuc dctcftabilius anathematizandus

-dm cil. Si quis potto amicitiiv hbciKer ipfius in ouiqet, nec *tetre impix* locictati auxilium erubcicit, rncuto Ct ipic audiet, quod Jolaphat **rex** prophetam Domini inciepatus audivit: *impto pro-fer aux;num, tJ bn odtrum Dommum amicitia 'ungern; & idcirco iram Domini mererii.* Et quidem rex ille in crcnt omnibus teflimonium juituiae accepit; led in hoc lolummodo otlcndit, Deique iram promeruit, quod impiis, & Deum odnntibus auxilium praebere & amicitias nor ex borruetit copulare ' quoi utique non jclle alios quam eos, qui a domodudum icipios exciderant, ev dentcr knptura defignat, licut & hi impii, & inun.ci temper Dei Filio Judxi a veri Dav.d domo, qur eft ecclefia, ieipfos fep,tegant, & a regno Chrilli abicilli, regnum expediant, fic dctidcrant .mtichtlfli, *quem Dcmtnui Jetus interficiet jpiritk , & defiruet tl.uflralione adventui /ui.* Nj autem iplum, fed & illos qui noluerunt i-jper ie, fecundum evangelii parabolam, ,e(coriorum regno, regrediens jubebit inicifi ie **prriente.** Erepti igitur de potellate tenebiarum Chrtlliani, & translati tn regnum filii cantatis Dei, nu'latenus debemus ecmm convictu b. focietate pollui, λ quotum erro-ous omni ycneie ptubamur abiolun. Meminifle eten:m nos oportet quomodo & propheta ille qui de Juda rudus fucat m Bethel, ubi a |erobo<m rege **Sa**-mar.at vitulus aureus colebatur, a Dc> prohibitus, ne ilbc comederet, vel biberet, ctum i vi tat.ti le rr>,i iciponJetit i; *dedirn mfit mediam pari.-m j.w*. tut, non mend'«.abo panem, neque jm jqjjm tn lori tffj* Iniupci Cx munera ob'a ia l<> ab cvdcm rrgr iuicprre recuGvit, return qu a po'.'ca .fduchis a pteuce propheta quodam cor r.i p jctpuim D in Πι ι-ι eodem loco C"i't-d l fi» bibit, Do iuucio lion. tracitus dc »b to niter, motus occubuit. Nam euod in veten sella mento icdgiofi luJXi unn.enter abfln uerunr aci-**bo dc** potu inbJtium, ubi iliis prx.eptt.m fit a lfoni'iw non touiU· advenitur, nocumenta tamen extam de exemp t taufotuin, lout de D.wie'e (οφηιπι rll · *Propolu l aniem Danit, m r0'Je Ju.' nr* i.rio'-'nr *df menia regi l. ne^u' de potul tiu' rj* „·o *propellam, ne enta minjrcia'* i.o'rdhin·' el'. Dame ·, Anin·!, Ata ri* fi: Ml alieli, corn ceteri pueri Inamir >r·(cerentur c bo regio Qux oblcivantia ir. tantum inoif t a. „d hijrov m tempore adventus Dormi. gcneiahs <t'«r orrn.nm, tta ut dicercrt impn |u,X di'i'pu·1' Do'iinn· *Ufjre cm pul'.,;.ι>ι:ι* <J i'rcc.*itor'ou· manducaln C bifilis* Et not lo lum In, fed ci'.im fideles c lcei*r a ent ruirilr: Pctuim. ·,ιñ cant ex cmumnlionc d.c\ nt<. <»4. *re mit '..ti ad vir-'t prapuhum hobentei, & rz.induio ii um Du '* Quibu* redcita '«.one tubniiixil, rc'lpondnie fit·' vocem .le cœio: ;£.'<<' *'ieui mxnd.fit, tu ne commune dixem.* Ex quo tempore cœp't deciara'i <iuod bea u» l'aultn ict'ptit, *omnia mxn.a* mundi. . . ir..<:*n.i't*! *.intern fj tnji.lr-.if>at mbit mundum.* Quo tefbmomo l cet plenque in contrarium utantu· . 'dt il ut prop er hoc pu tent fibi licitum, infiorlium fume·,· cb s, tamen noilram omnino confirmat ublcrvantum. ut immundorum immundas novet initis etTe metifac, quia inquinarx lunt eorum dc men» δ; conlcien-t>a · Quomodo autem immundx non erunt men-lse quotum maledici» funt honea, & apothtcx? Sed quia ad maledict'ones infidelibus JudXis a Deo compofitas icribendo pervenimus, paullo dibgrntius a tuperio'ibus eas repetamus. Ait itaque Movies omni populo lfraelmco trans lordanem tn iolitudme vampcilti. *Proponi m conipcflu veliro l^die henediiiionem, Ù maiediihonem, denedi^ioncm*

A. *A./i obeditritit mandatu Domuti; ma/edifliovm > audier.tu mandata Dei ve/ir<. Cum introduxerit te Dominai Deui tnui m terram, ad quam perdii ha-tutandam, ponet bentdtflionem Juptr montem Gari. nm, maiedifiionem Jupcr montem Hebai, qui /unt tram Jordanem.* Quse verba cum permagnificis ienfibus plena fine, non ante potuerunt implen nili Jordane traniito, idell, baptitmi Hcramento, cotporc **Chrifti, taciis aquis** Jordankis **dedicato-*** Gantim namque, qui interpretatur dtv tfio, iigntficat apollolicam plebem Jtviiam ab infidelium fynagoga, ficut Paului de feipio ait. *Cum autem complacuit ei qui me fepregavit de mero tnafr u neet, ut reveltrtm filium·Juum ia me, non aiquievi carni (P languini.* Hcbal autem, qui interpretatur vora-

B. go vetus, figmficat carnalem fic infidelem fyoago» gam, qux non acquievit tranfuc ad novitatem fpt·ritus vivificantis, fed maluit remanere m vetufiate literx occidentis. Ibique eis pei leve antibus fupervenit immenius Huvips maledidionum, juxta quod feriptum efl. *Faili funt prtnc.pei Juda, quo-ji adfumenles terminum; Juper* r<'» *efundam, quafi aquam, iram meam.* Er lient omnes omnino promithones & benediviioncs requ everunt fuper apoilolicam plebem, fic omnes rcir mmatiunev & malcd vt'Oi cs cnni.r **mat.r** funr fuper ty nagog^m **Sa>a**-nz, ipfe ord ne rf; ,|,,o Moyfvs pr^d xetat vobi$ ihcenc ' *.Vile ii/^u) em .iare*, Ç >ur,'l *Hcrufo-,cm) tnalcd fD, :n i^ro 'ftimdi dt/perfui, moledi-Hum boreum tuum.* Quod ai λ ttjnslatio fic dt-

C. c t. *Ma,ediHa upotnt'x :ua, D omnri reliquia luo; tnjiediiflui fruflut Ventm tui, & Ji uitu ter o tuo, moitd ftui ert< ingredient nafcendo m hanc vitam, cP m.ilediflui egre.uem moriendo,* videlicet, di hac vita, fic poti multa: *Advena*, inquit, *qui tecum vertatur m terra,* idell populus gentium, **a/cew*** *det Juper te, entque Juhhmtor effeflui,* videlicet, filius patriarcharum, fit luctus radicis olivX, ÔC pinguedinis hilus: *Tn autem defeende/ fX eru inferior, abfiffui ah olea, (T ficcut, tn terra jocenj,* ι πι *dejhnaiui; ipjt erit m caput tj tu eru tn caudam.* Et nunc veniunt qu'dam per fe cos conantes levare in caput, unde ceciderunt, quafi non debeant eiïe m caudam, quod utique fimper erunt, donec plenitudo gentium introeat: *Et fic omnn*

D. */,'rael faivuifiat:* Omnis videlicet **ialvandus. N«m** nloiuin qui nunc lunt infidelium **augebit Domi**-nus plagas.· *Piapai magnat C p'rfeverante l, infira mitatei peffmai & perpetual,* quod **alia translatio** dicit *Plagat vei iffimas, & infirmitatei veroi.* **Item** ibi *& convertet tn te omnei affiifttonei Ægypti, quoi hmuilii: & adborebunt hbi, tnjuper & untver->0! lan^uorei tX plaga l, qua non funt ftripta* **ia** *volumine leg-.s butut, inducet Dominai Juper fe donec tt conferat.* Hoc proQdo **efi** quod lupra de **evan**-gelio poiuimus; *Erunt noviffima ilhui hamimi:* idell, ad quem ipirnus immundus, cum abis (eptrm ieipfo nequioribus ingreffus fuertt; *pejora prioribut.* Et hxc quidem breviter diximus, **ac** de multis pauca libavimus flridim fcilicet, **volen**-

E. tes ollendere quantis benedktionum muner bus dignam ptxparaverit Deus apollolicam plebem; quantiique e contrai 10 maledicilouibus luismeritis repletam infidelem repulerit lynagogam; quatenuJ fic in eledis impleretur quod prxdi&um fuerat. *Etenim benedifi;one< dabit qui legem dedit. btnedtcen, ros,* videhcet juxta Apollolum, *m omm benediflione jpiritah tn colefithui m Cbrifio.* Et **illis** qui ncc Moyfi luteris, nec verbis Ghtifli cediderunr ' ac per hoc iufio Dei judicio **reprobati** lunt, illa maledidio lupervenirct, qu» ab ipfo Mcylc tta fuerat prznunciata; *Mal'diftus omnit -jUt nm permanent in verivi legn hujxi, ut faciat ea.* Nolens audiie quod in **ea** icnptum **efi**: *Juxta*

te

anno CMRist i 8"

»·"■ (

Km u.

Dmr. *1

pn«. »1.

)(

c4.4(. ,

anno CHRisti ...

ft vtriano valdt in mt Jar, <7 in corde tao: Ut pciM iHud quod Apoftolus Gc cxpooii : Hoc eft fidei, q**d pntdicamai ; qaoniom fi confront faertt in ore too Dominam JtJam, & crediderit in corde, quod Dem earn fafcitavit a martan, falvat eru ; corde entm creditur ad jaftettatie , ore aatem confeffio fit nd falutem. Breviter ergo^ifla a nobii perftrida fiat: nam & credendum eft hujonbus, fubtilionbus, ac facundioribus, qmbus perfacile eft altiora, Ac occultiora hujus rei pandere quod jam jamque fieri oportet, frigeicente multorum chart- Mate, abundante ubique iniquitate , incredulorum convalefccoie improbitate, antubnfti laliaua ap propinquante- Atque utinam juberet (εlιpulιιΓι* mi imperatoris mduftria aheu' dc fuis, ut colligeret omnia, qux a magiftru ccclefiaium, m krtpruris lanfiis de antichr.iio mtclbgenda, vel expolita, v«l lignata luot ; valcict protefto ad cautelam fidei , ad erectionem ipei, ad roborandam, & commendandam dulcedinem dilectionis Chrifti . Amen.

anno CHRfsri

(t) PSEUDOSYNODUS C P. IN BLACK EKN1S.

EX LIBELLO SYNODICO

Cum autem Leo, quem Canem potius quis vere nominant, cams inftxr, gladio inicremplus mortis vicmr ccmîbigraflei , & I heodotus ad infernum concefhflrt iili quidem in imperio Michael Balbus , hun* autem in folio Anromu» monachus, monaflcrii Metropolitaium prarteâus fucceftit : cum quidem prius Pcrgx Pampiiyhx c pikopus faftus locoque motus luiilct. I hcophilus autem Michaelis filius, imperium adeptus, mortuo Antonio, Joanncm , qui pelvi inlpcda divinare (oletet , icho prxfccit, & maximam adver fus pios perfecutionem commovit ; ac impi»m m Blachernis (ynodum congregans , adoratores iacratum imaginum anathemati lubjecit.

B ^Τ^ΙΦΕΙ if κυναοτρότν τ· αληθώ kiu›o7 (orree T(J ar*o<rouAr,Ta*To> , £ Θοιοτ» «►os Jtèiiu Ίίίΐτφ· · Μ,ζαηλ ό τραυλό, , iα pfyl τιρ βασιλι-ιαη · τi it τια* θρο·.·ν, Airunc; μονή nJ* Μητρβμολ/π^ ήγηυ8ρο, , in- <?»£uro Π/ρΊηi τη Παμφι Αλτ; β*ο'Ι,>^ο.' ω χα- Orpruai.'®' inirnon& . Kai Θΐiiλο uι'ολ Mr ^αηλ α ·'τ»χραη.p ytiôpSpJ&·, npfrr.rα>τ®· Αν- η*/· τόν λiΧΛ·ορχιττιν <p»oiipe,' 1ωα**1π.' wvc^tr- ριταμiΐφ·' , ραζονοχ ηι'i dLViCtrr τόο Simper α·..ρριτι?ι · (i ίδιο* c'a Βλα^/ραι χατατχλαίτα ffiuiipov, TBf 9fO7XMr,Ti>i nJy Ctftxrpior frixo- *ων ανιθi^άτισι.

»»»»»»» et»

CONCILIUM WORMATIENSE,

IN QLJO SANCITA SUNT CAPITULA REGIA

De his qux epifeopi io quatuor fynodis nuper invenerant, menfe Augufto prxfcnte fedis apoftohex legato habitum, anno eodem dcccxxix.

bajat, fed paacit , memmere annolei metr- dcccxxix. AufJor tîtam vit* Z,tdd^Vf,'t dt tit qaidem qae vifa Jant fiadiofe tn ea traflatam docet ; qaibat vero de rebat afiam fit non dederat Q-iare ab Hmcmaro petenda efi aberior narratio, ia- }*j hac Jant verbo de divortio Hiotbarit & Trtber ga, tn refp. ad interro^. v. Noftn etiam rvi Au guftus pix memorix Hludouvicus in fynodo ac placito generali apud Wormatiam, apoflolicx fe dis & papx Gregorii commeante legato, cum aliis plurimis, dc his qux epikopi in iynodis per quatuor loca fui imperii habitis neceftario At utiliter nuper invenerant, de hac unde agitur caufa, omnium tam epifeoporum , quam At fidelium iaieorum, votis convenientibus ita decernens. QuiCumque , inquit, propria uxore dcrclida , vel G- C ne Culpa interfefta , aliam duxerit uxorem , armis depoêtis publicam agat poenitentiam : & G contumax fuerit , comprehendatur a comite , Ac fero vinciatur, At in cuftodiam mutator, donec res ad noftram notitiam deducatur . Qatbai e* verbii iJ hqaet, qaod Jam faperiai eft objtrvjtam , fanata Wormatia rw hac frnodo faiffe a Hiadoavico t'iinrt la illa catutala , ?■k. i» tertio ejai capitaiari commentar . abi & Capitaiam ab Hmcmaro laadatam videre ell De uxore propria dimiiTa vel jdterteda . P^tfant erpo & ad fenodam tftam pertinere V'drri cipitala alta , pol Jynodam Partfienfem a Ladoviro edita , m BeaediPli Levi:a i o,,rilio- re, addittomb· 'yar anneau, non en^rrjjo rjai nomine occarrant, qnoram nonnalla Jan m locu annata- Vimai .

a\no CHRISTI Sjo.

NODUS LUGDUNENSIS

PROV1NCIÆ LINGON1S HABITA.

C7?T'

In qua Albericus LmgonenGs epifcopus confirmanda curavit qux monafterio fandi Petri BeruenG donaverat anno Chrifti dcccxxx. Ludovici imp. XVII. mdidione VIII.

•Q..nro»« ii? “"«Γ Ei.hro.i- .2®"'"o"

Z^Uantaque cura , memor juramenti & pro-E VZ miffionis hoc monafterium reparavent , melius ipfa opera quam verba teftantur, Monachos ex monafteriis furoptos adunavit , abbatem pr». fecit , & non folum res ad ipium monaftenum pertinentes reftituit, led At alus res dcerikopa

q Q i Hit Pf«u>fo-$yno4ut non ante aj Inb' Al qjo JuAontl CP PlltlA/Ih» crc»rul «ft

_ r.. crclefx fua;, cum <oncilio tynodi provincia- |n, f< cunfeniu «defiz fui fubjecit. Hic itaque Albericus epifeopus timens q;i'>d experimento dl- duerat *de eodem* BclucnG monaileno , nc de rebus quas ei donaverat per fuccellorcim pravam perfuafionem iterum (pni..netur, (Vilu i nontantum fua, fed etiam rejah aucLntaie confirmare quiuumque ad przfcns lua ve) in pofterum aliorum fidelium munificentia podideret . Adiit itaque Ludosicum imperatorem & fuper hac re regale prxeeptum quxtivii . Aunuit imperatoi , fic iicut feriptum eft infra fua auâoritate confirmavit .

1 ANNO f l' °

Prttiptttfn Hludavici imperatoris.

In nomine Domini Dci& falvatoris noftri Jefu Chnfti, Hiudouvicus & Hlotarius divins ordinance provdentia imperatores Augjfti . Si petitionibus tervotum Dei juftis fc rationabilibus divini cultus amore favemus , iupema nos gratia muniri non d<mJ>mus . Proinde comperiar omnium fidelium noftrorum przleiitmin iciluet ac futurorum iolcrtia , quia iu.pxfbi manfuctedini rjollrx r venerabilis Albericus Liugoncnlis ccclelix prxiiil, qualiter quandam ibbitt.Ti . cujus vocabulum eft. lo.is Befuus, cx <cbus videlicet c-pifcopatt.s un , ubi quondam monachi regulariter c.ventes fuerant, led moderno tempore vcaitus erat deftru<ta , a fundamentis rexd hcavit.x-d.ficia congrua conftruxit. monachus adunwvit , abbaiem ciumnomnc .Sc.bh.m præf.cit E. ut monachi in eodem o Dor, no .-<l)uvantc congregati mei vs à. liber n' n<> .Onna fa.'âr »egn-Ir Deo miliurcn:, non ics qux *ad* vrse-d<cbm abbatiam i-gA.u- f-ertiru-bant, ib; redditit, fed e..am alias res de prxhue epiinptu ibidem fubier t : fed \ coniLiutiodis chartulam , quam iplc una per ccnui'i'mn mcnopol tani fut Agcbardi archicp'.!.'u,'i , \ !.itTiaeancoium inorum, ncenon 5c cleri fib-i lub eft; λ quorumdam laicorum nubil.um conbr ma e:at , nobts oftenche, in qua plenius conteri pium 4 .>(, noa fidum res ad J3tn diftam abb<:i.-.n I.^ rrr per" entes ibi rcddidiffe, verum ei>am ei quaidam res de memorato epifeopatu ıuo bidem 't.l icc ftc. Q.irum hxc iunt nomina · Pauliaciri' cj n nppe.du i s fuis; Bcllenavnm vicum cuir, lus aprimdicns.Arcionem . cti.-n appendu·; s lu.> ! lias .-ı-ı.<< τι omnibus adjiccncns , le,: X omni rc fupe.-pofnλ , campis, prai.s, iylvo, pjmtcii., pai.'iis .-en ftibus , a µı s aquarum ric ekci.r'>bi.s, Sc.nn.sicJ-duus, totum ad integr inii, un.: tum m.mcip.'s , I.bertis, cum omni peeul.o ipiotom, unacumJ. colabus dedit od le.sif-.m π·v..u lıuΓ.ıı.ı tu epeipetuo ad poftidendurri Ecc'ch.'m cii.im ,(ı tift m ipfa Bclltnavo v.ila, ir. honcic friiu b\ph..-nt, protfus ab omni coiiiu.iudl.ı.ὡ cx.i-t -ne h-beirimam. Ecclefiam qu<..;je d< vı1.ı e ci-iur Dambrum cum appendices uns, Λ. .man Danbiim cum ecclefia & cmn.bus a^pendici'S fuis. Item tcclefiam dc villa qux d.cimr S Sequeni cum appendiciis luis: Et tkc.cfiam ?.c vicia Morniaco cum omnibus ad ejrr. pertinentibus. Necnon ccclefiam , qux eft in vaile Verona in honore fanib Mauricii. Ecclefiar.r de villa Beria in honotc fanfli Laurentii cui.ı omnibus appendiciis fuis. Præterea in rerriiurio Diviooeni- decimas il'jnim vmc.'rum, quas dona/erat huic Ecclcl'x cV-nnus Amrlgarms dux & fundator bujus facri carobil I Apud "iiiam qux dicuur Fiiciuis smc?ni:Ti non modicam quantitatem, curo pratis S. camp·» M ferns & ancillis ad ea excolenda . ht m v.lla Filciaco vincas fimilitci ! & in Mar-

C

D

E

cennaco fimiliter. Horam omnium faâa donario- — -, ne , precibus quibus valuit exorans noftram cie- λη ν ό mentum , ut fuper eandem eooftilutionem noftram audoritatem firmitatis gratia mererentnr *ha*bere, qualiter pnediftus locus, quem pro divino .** Amore, & noftra elccmofyna refiauravit, fic monachos ibi congregavit, qui pro nobis ex cunfto populo nobis iub/edo perpetim Domini mifencordiam exorent , noftra auâoritate confirmatus effet. Videlicet ut fi cuilibet fuccefforutn c|us animo fedcrlt. ut alias res ibi fuperaddere velit, in fuo jure & poteftate, faiva difctetioois ratione , id faciendi permaneret. Sin aurem, fua devotio, ?|U« per confilium tantorum bonorum virorum acia & confirmata eft, noftro liberalitatis prr-

B ceptp firma & flabilis permaneret. Cujus petitionem dignam ac rationabilem judicantes, hos nofltos imperiales apices fieri juffimus, per quos decernimus atque iubemus, ut memoratus ordinationis modus, quem prædiâus venerabilis Alberieus epifeopus in praefato loco conftituit, inviolabilis permaneat , & nullus reâor qui in eodem loco fuccefterit, licentiam habeat prsfcriptum ordinem permutare, aut res quas ibi reddidit, five iûbjecù, ullo modo auferre. Sed ejus conftitutio per hanc noftram confirmationem firma & ftabilis permaneat. Et ut hxc aut hxc auâoritas confirmationis noftri per futura tempora inviolabilem atque inconvulfam obtineat firmitatem , de annu-!o noftro fubter illam fudimus adfignari.

Stgntsm Hluiovici imperatori/
Siorum Hiotari /Aft *ejns* .

Aftum inno âb tncarnatione Domini oâingen* tefimo xxx. tndiâione VIJI. Epaâa XV.

Sufcepta deinde regali auâoritate Aibcricus epifcopus, confirmatifque, ut praediximus , rebus, rediens domum, ut prxfentibus notum atque futuris fieret, propriam inde coufcriptionem fecit, in qua omnia quz huic cœnobio donaverat, quequo in pofterum futurorum fidelium largitate donanda lpcrabat, inferens, fic ait.

Cbarta damini Albertci epifeopi.

In nomine Domini noftri Jefu Cbiifti, notum fit ommbus fidelibus fanâa: Dei ecclefix, quod ego Albcncus dono Dei epifeopus Lingonenfium repti locum jam dirutum, quod dicitur Foqs Beluus, in honore conftruftum fandorumapoftoloıı ı c Peiriic Pa.ili, necnon & aliorum , ubi j^m oliin monachi regulariter Deo famulati fuerant, fub Amalgario Duce, permittente Clotario rege. Jdeoquc ob amorem Dei fic veniam dèlidorum meorum, Deo inipiraote, cogitavi reaedificare lupradidu.it locum , permittente gloriofiiLmo Augufto Ludovico, fi confcntienre piitfimo filio *ejus* Lothario imperatore , congregavi ibi monachos fub a->b-te nomine Seraphim, qui regulariter degerent , Si Deo in p«rpetuum fideliter defervirent. Concedi enim eis quicquid fupradiâus locus per chartarum donationem adccutus eft, & quicquid noftri ptzdeccftores de hoc loco abftraxerani, propter clecmoiynam fupradidi principis, tjafque filiorum libenter reftauravi. ldeoque pes confilium arcbiepifcopi noftri Agobardi , & conftniientibus coepifcopis noftris, necnon & piiifimis noftris Princ<pibus, fcu omni clero, necnon & omnibus fidelibus ecclefiz noftri , addidimus de epifeopatu noftro villas his nominibus ; Pauliacum cum appendiciis iui», Bellenavum vicum cum fuis appendiciis ; Arcioncm cum appendiciis fuis. Lftas villas cum omnibur adjaeçutns, feu ôc

omni

anno omni re fuperpoGta, campi», pratis, fylvis, po-A mifcru , pafcuis , acccfGbui, aquis, «quarumque ^ecurfibu» , & omne» redditu* , totum ad into grum una cum mancipii», liberti», cum ontni pe. culio ipforum, una cum aecolabus, dedi ad fer. vitium monachorum, /ure perpetuo ad poûidendum. Ecclefiam qu- eft m ipfa Beilenavo villa in honore fandi Stephani, prorim ab omni cor.· faetudinali exaftione liberrimam. Ecclefiam quoque 3e villa qux dicitur Dambrua, cum appendiciis fui» ; & villam Trefcâfa* cum ecclefia & omnibus appendicii» fuis. Item ecclefiam de villa qux dicitur fandi Sequani cum appendicii» fuis: Et ecclefiam de villa Morniaco cum omnibus ad eam pertinentibus, oecnon crjam ecdcfiam qux eft in valle Verona in honore fanfti Mauricn.&B ecclefiam de villa Beria in honore fanâj Laurentii, cum omnibus appendiciis fuit. Prxrerca in territorio Divionenfi decimas illarum vinearum , quas donaverat huic ecclcfix Dommus Amalgariut dux & fundator hujus facti coenobii . Apud villam qux diouir Ftfciors vinearum non modicam quantitatem, cum pratis & campi» , & fervis, & ancilhs ad ea *excolenda*. El in villa Fifciaco vineas fimiliter. Et in Marcennaco hmiliter in fubftanttam monachorum , β(alimoniam pauperum, & ut ibidem deleâemr fervis L>c< Domino fervite, ôc pro rege ejufque conjuge , it liberi» ipfiu», fic totiu» imperii qu» ftabilitate, jugiter Domini mifericordiam implorare. Ea videlicet ratione hoc conftituimus, ut femper fubje-C flu» fit jamdiftus locus ecdefix fandi Mammetis, & ut nec ego ipfe, nec ullu» de fuccefToribus meis hancconfciiptionem violare prxiumat, domini imperatoris coofiimationem in ea fieri poftulavi . Aâum Lingonis civitate publica.

In Chrifti nomine Ajobardus Lugdunenfis ccclefix Archiepifcopus fubfcripfi ,

Angericus epifeopus fubfcripfi

' Font «»«K| H ,1. 1 Albericus epifeopus * a me tafta fubfcripfi .

InChrifti nomme Faova Cabilonenbs fubfcripG.

Modotnus Auguftodunenfi» fubfcripfi .

VVtnicanus mdtgiius abbas Calticcnlu fabfenpfi. anno CHAUTf

Audinus indignus churepifcopu» fubfcripfi .

Motumut indignus pœsbyier iubfcnpti.

Hiiubaidus MaufcenlK epilcopu» fubfcripfi.

RageuaOU» presbyter fubfcripli .

Ego in Dei numme Jacob iicct tndigaus cborCpifcopu» fubicripfi.

Sigoaidu», presbyter fubfcripfi .

Vvoamlo presbyter fubicripfi.

I Adalbcnu» prcsbyirr fubfcripfi.

Simeon prcibytet fubfcupfi.

Unticu» diaconus liibfcnpfi.

Biljus diaconus fubicripfi.

Beatu» diaconus lubfcripG

Fridericu» fubfcripfi.

Teuthmaru» fubfcripfi.

Rogenaldus fubfcripfi.

Signum Humbert!.

Signum Hiltanni.

Signum Bertardi.

Signum Fulcrini.

Siguum Eruic.

Signum Radaldi.

Berto fubfcripfi.

Bernorogitns lubfcripfi .

Ragnoardus fubfcripfi.

Bavo fubfcripfi.

Ragenardus fubfcripfi.

Hilpericus fubfcripfi.

Hildigifus probs ter fubfcripfi.

In Chrifti nomine Bcrnardu» archiepifcopus fubfcripfi.

Godelfadu» abba» fubfcripfi.

Birtco ac fi indignus Levita fubfcripfi.

Aftum anno ab incarnatione Domini o&ingentefimo xxx. indtftione »111. epafta xv. xu. Caknd. Decemb. anno Chrifti propino * xjv. imperii Domini Ludovici imperatori» , ÔC Lotharii Augulli fiiii ejus vi.

CONVENTUS ' EPISCOPORUM

APUD NOVIOMAGENSE PALATIUM

Ad Vahalim fuum, in quo depnfitus fuit Jcflc Ambunenfis epifeopus majeftatis reus anno Chrifli pccexxsi Ludovici Pu xviii.

Nno dcccxxxl *inquit auflor annthum Fui* 'O *prom:fit* , Nr *poRbac numquavi /jha committere denfium ut vocant*, pervenit Dominus imperator ad Noviomagum Caftrum , qusd litum eft fuper fluvium, qui dicitur Vahaha , & multitudo hominum ex omnibus regnis fuis »cmt ad eum, inter quos venerunt Hilduimus arc htcapei latius & Jeffe Ambianenfis, HugoA Matfridus cum multis aliis perfidis, qui voluerunt dominum nnperatorem de regno expellere ' *quos /uperevit domt-* ' H»c »<>b» 'eût'? *AM/ imperator, fy dimsfit eot atque commendavit* , Th;(iaic.>r& *Lotharms fiiiui ejus cum juramtr.ts jidciattcm* *Et tbi Jetjc judicio epifeoporum dipofitus tfl* Sed aliquanto poft ipfe Ludovicus iterum revocavit eum in gradum pullinum , nullumquc ex rets majeftatis permtfit occidi : fed ufus, ut multis vifum eft, kniori, quam debuit, pietate , fibi tamen confueto benigmtatisfic ckmentiæ more, larcos quidem prxcepit locis opportuni» atton. deri, cleiicos vero m convenientibus itidem motiAflcrns cuftodiri.

LUDO

i Hl< conreocu, hibirui anno Ij·. circa Kalenda» Oitobru, ut t<(latur Annihila Bcrnnilnui. Annihila ni» I ··· danti» annum farce exorditur a Kalcnd. Sapiambri».

Dipictna hen ex autugraphu erh-bat Mibillcn. Anns! OrJ. S. β, |;|, XXX oum. 7' »t-jvtc i'.'fl *asisi'· eff··'! bit tl'tm Ctt.*

LUDOVIC! PII IMPERATORIS DIPLOMA.

CHRISTI *f De ofdine monaflico in monailetio fanfli Dionyfii per Aldricum Senonenfcm & Ebbonem Remeufem meiropohtas eorumque fuffraganeos cpilcopos c/us auflornate reftnuto, anno, ut xmhi quidcm videiur, 819 quo Panfus celebratum eft concilium ab nldcm uni cum Raguoardo, Lantranno, &c CHKISTI *'

efr <J«r.->r« p Sn.u.. *[n nomme Drmint Dei & faivatcrn noftri Jefs Cbn- A , [JinJiuvicui divins crdmantc providentia imperator Auguflut.*

Divinis prxeeptis &c. *Extat in Bamz- tom. I.* <577·

CONVENTUS AQ.UISGRANENS1S,

1NGELH EIMENSIS, ET IN EHEODOT1ON1S VILLA

Anno Chrifii DCCCXXXL a Ludovico Imperatore celebrati.

Vdovicut Augujlur tret anno Cbnfii S31. Can- a *ventui ceiebravit, unum Aqui/grani, alterum I-.pcibiimu, tertium in Tbeodonu viila. De priori K; habet Annahfla Bertimanut:* Domnus Imperator Aquis anno ab Incarnatione Domini 831.circa Kjlendas Februarii, ficut condiflum fuerat, Generale Placitum habuit, eofque, qui anno fuperion propter (editionem prius in Compendio, i\ poflca in Niumago Domnum Imperatorem offerdeian, venue ju.fit, ut illorum caufa difeuteretur, & dijudicaretur. Primumque a filiis ejus, *tc* deinde a cunAo, qui aderat populo, judicatum cil, ut capitalem lubirent fententtam. Tunc Domnus Im; eraior felita pietate vitam, fiemerobra illis indulfit, ipfofque per diverfa loca ad cutlodiendum commendavit. Hlotarius, propter quod illis mag s confenferar quam debinfTcr, genitoris pium commovit animum. Ad quod Placitum Domna Imperatrix, ficut)u(Tum fuerat, veniens, dc tn coofpell·.! Domni Imperatoris ac filiorum ejus a.Tiilens, de cunâis fe objicientibus purificare velle aiebat. Percunflatv.fque cfl populus, fi quistibet m eam aliquod entnen objicere vellet. Cumque nullus inventus effet, qui quodlibet i'H malum inferret, purificavit le lecundum judicium Francorum de omnibus, quibus accufata fuerat. *Addit Tb^anut c.ip.* 37. Inde venit DominusImpriatoi Aqu s ad fedem luam, & fupradida conjux venit ibi obviam ei, quam honorifice fufeepit, jubente Gregorio Romano Pontifice cum a lionitn epifeoporum jufto judicio.

Peraûo placito, */abdit Annalifla Bertinianut de Aqui[granuli laquent,* Hlotarium in Italiam, Pippinum ia Aquitaniam, Hludofiutn in Bajoariam ire permifit: Ipfe autem circa Kalendas Maji ad Ingulebem veniens, Hiotharium illic ad fe venientem honorifice fufcepit. Hi quoque, qui in exilium mifEt fuerant, adduiii & abfoluti, gratiam-, que Domni Imperatoris adepti funt.

Tertium vero generale Placitum in Theodonis villa habuit (*fcilicet Imperator*), ibique ad eum Legati Amiralmummin inde perfide venientes,pacem petiverunt Qui, mox impetrat», reverfi funt Nec non miili Danorum eadem exorantes ven-runt, & foedere firmato ad propria repedarunt. Multxque legationes Sclavorum ad eum venientes, auditat, dilpofitx, dcabfolutx funt. Bernardus Comes adveniens, de quibus accufatus Girrat, Domno Imperatori filiifque luis jurejurando iatisfecit. Filii quoque ejus, qui adfuerant, ad iua remearunt, Pippinum inibi diutius expeâans, plures ad eum Legatos direxit,ut veniret. Qui fe venturum promifit, & venire diHulit. Ipfe vero ad hyemandum &c. *Hsflenut Annaiifta Bertinijnus.*

SYNODUS HAMBURGENS1S,

IN QUA ARC HI EPISCOP A TUS

Hamburgerdis inftituitur, & S. Aidiarius fit piimus Archiepifcopus.

CO-c! f.¥m Hjoller^n/l anna Cbrifll 8}!. *d I* «D *dovtco Fm Imperatare b'c anno coaflum, tn cut mhlutut e)l Arl h:e;>tj;on.ltu\ Hamburgen/n, ciq:l' datul Antl'lel S. An/. bar. u f, ul- fx e.JMt Vlta metrice concinnata* 4 *Gu.lldonr Mana· lo vetem Corteu. quim ex m/. Pari/len 'l Mona/lern S. Germanl de Pratu exhment A,Alα SanQarum ad J.em* 3 *hf. lmam p-* 4i-' *CJP* -3· *a:t:*

Oibis Romani Rector, lux aurea Mundi,
Viâor mapuficus, cuhorqne Dei Ludovicus,
Ut coram moins conlulri.is ageret, inde
Hamm.iburgenfi iynodum collegit m tube
C.olleg ; Pu ceres iegm, vt nete Prières,
A-b.u o quorum per Pur.:it>cum fynod.'.lem
Cenfi ium, tluvium trans Albtin m finibus urbem
Saxonix pofitam, matrem, caput, atque tribunal
Nordalbmgarum fore cenfuit ecclefiarum;
Omnibus ut terris fimul, & populis Aquilomt
Et prxlata foret .... & metropolis effet;
Presbyter & mittendus epifeopus omnis in illis
Finibus egredereturab hujus Prriule fedis.
Hanc igitur tota fynodi plaudente corona
Pnmus Antiflitum reverente Ebone Remenfi
Affiflcntibus, Organi que Moguniiacenfi,
Cum medius teilis fulciret eos Treverenfis,
Archimandritam factari Cxfar ad aram
Anlclnruim iccit, quem circa i<iHa peregit
Drogo I'al.itinx rum forte hierarcha capeUx;
Diogo v;r ilkiftrr» Meienfis epifeopus urb>s,

ANNO CHRIST»

Patribus Imperii, quos culmen in urbe coegi», A
inter Helingandus fuit, & coepifcopus ejus
Vulgenens, eam qui pridem paroechiam
Per difpeniram tenuerant pontificatum,
Rem confirmando, patris caput illiniendo
Unguentis Hermon, queis barba fragravit Aaron.

Hec *eadem babet S. Rambertui Arcbiep.* »· *ejufdent Vita tap. J. apud Bollndiana/ peg.* 413. *h/ verbtt.* Cognito Patris fui (iwwpe *Caroli*) voto, *ne* quid ejus ftudii imperfeâum remaneret, una cum confenfu epifeoporum, a plurimo fynodi conventu in prxfata ultima Saxonic regione trans Albim in civitate Hammaburg fedem conftituit, (newpe *Latdovitett Imperator*) Arebtepifcopalem, cui fubiicerrt univerfa Nurdaibmgorum ecclefia, B & ad quam pertineret omnium regionum Aquilonarium potelias ad conftitucndos epifeopos, (ive presbyteros in illas paties pro Chrifti nomine detonandos. Ad hanc ergo ledem Dominum & potrem "noftrum Anfchatium prardiâus Imperator folemniter confecrari fecit Archiepiicopum per manus Drogonis Mettenfis Prxfulis, & fummr fanâzque Palatine dignitatis tunc Archicapellani, aditantibus Archiepiicopis Ebbone Remenh. Hetti Trevirenfi, & Otgario Moguntiacenfi una cum pluribus aliis in conventu impetit praefatibus congregatis, allidentibus quoque & confemientibus, ac pariter conlecrantibus Helingardo *6t* VVilleiico epifeopis, a quibus jam diâas parochiz illius partes commendatas ceperat. *Efat autem Wille* rieni Bremenfit, & Helingendui Ferdeqfii epifeopi Cum metem objerit S. Anjcbariui anno Cbrijii* 865. *die* 3. *Februarii, opifcopatut vero ejut* amo 34. *grani caperit corpora morbo laborarc quatuor ont* mortem mtnfibut, nt tradit citntui Rumbertut, apparet eum confecrotum effe eptfcopum Hamburgen. fem anno Cbrtflt* 831.

anno chosi' *'

ÊS» SYNODUS IN CELEBRI MONASTERIO S. DIONYSII IN GALLIA

<<i"? CHRisri

Pro reparanda ejus cœnobii monadica difciplina Anno 832. habita.

COLLECT ORIS PRÆMONITIO.

Suppi.

GOlljpfiem Monteiitci ordtms dtfctplinam reflituere Lhdmctet Imperator, inter potiffimoi ejui rei **etut** *ktne pofecit, eef .elebre S. Oionyfii q monofiertum prope Parifitem inveterem fanfhmomam reformaret. Pi^m ejeci confilitem promovebat Hil.licitiui eieei caitobn abbot rehgiofifflmeet ceem aliti nonnullu ejufdem canobu Aionacbii, tfict fodahum quorumdam fuorum morti mtnut religtofot ferebant molefIt. Cum vero rei tfflet mdua, & pleno difcriminn*, di;aa *tjl vifa ut in frequenti Epifeoporum Synodo traflaretnr. Hac caufa fmt colligenda jynodi, cujur afla in vttuila, mutila, & pra vetuflate corro!a membrana naiiut Mabillonm, dedit Rei Dipiem. lib. VI. num. LXXIV. qua fane Charta luCrm acci pit a Diplomate Ludovict Pit, legendo apud Lobhum tn Concilia anni* 832. *Monumentum boc, utpote fuede mutilatum, omittendum cenfuit Labbeui, five* çml *tn Labbei nova Editione Veneta adnotatio nem in calce pagella adjecit ; fed ut bic ego produ cerem non una ratio fuafit. Primo Mabtllomt judi rium, qui utcumque effet, dandum tamtn, non ncgligendiem cenjuii. Secundo mutile licet cbarta, aliquid tomen fervat, unde afla Concilii non pemtui ignortmui. En igitur lilam.*

SYNODALE PRÆCEPTUM

Aliquot Gtilt Epifcoporeem*, yn-» *Ludovic! Pei Imperatorii fanflionem de Monacbu in Diouyfiano afeetent, rtftitutu confirmant.*

............lia prudentium virorum in melius excrefcit, ita & incuria plerumque decrekit, faciliuf-g que in ea virtutes plantantur, Ac difficilius vitia eradkantur, Domino dicente per P......... v .... *m ul evellat, & deUnai, difperdoi, & diffipet, & plantet. Ecce duo* ultima in xdificatione virtutum, quatuor vero prima in evulfione ponuntur vitiorum..............quam virtutes, ut diâum eft, poffunt plantari; qualiter autem chriftiamlfimus, ac Religiofiftimus, Deoque plenus Princeps HLÜDOVV1CUS, invidiffimus Auguftus, Ecclcfi*m..............endarr., tuendamque committam, poftquam, Deo difponentc, regnum paternum fuccetfit, femper ad meliora provehere, & ab ea quidquid noxium erat eradicare, atque ju . ... lus rei evidentibus indiciis prodit. Qiapropter fatpiflime fucceffores Apoftolorum Domini, cujus id otficium efte noverat, admonuit, feque ex principali auftoritate'.adv.... cxfequendam exhibuit : ut quidquid in lua periona aut in ordinibus Ecclcfiafticis emendatione (dignum) invenirent, paftorali auctoritate & principali ad min . ...S. . negligentia, fi» perfonarum acceptione incunâanter corrigerent, & ad ftatutum reâitudinis (revocarent) verum cum ejus pia admonitione, fuaque paftorali aut......................ordinibus facris, ut his que emendatione digna videbantur traâarent ; inter cetera vilumeft, utmonafterium przclariftimi & eximii Martyris beati Dionyfu ....dicatum, & a Regibus Francorum piogenitonbulque ejufdem gloriofiftimi Imperatoris ampliftimis rebus ditatum, ut io eo Monalficus ordo religiole Deo deferviret, magna Θ emendati .... idem ordo ad multorum 'dikmen nulla neceliitate przpediente, nullius tei inopia obfiftente penitus avulfus erat, quam caiiflam tam per fe, quam per venerabilem ....erii religiofum abbatem facnque Palatii conipicuum Archicappellanum, & non folum ejufdem monafterii ftrenuam przlationem, fed etiam totius Ecclefix illius Imperii............... incipem gerentem memorati piiifimi, Deoque amabilis Principis auribus intimaverunt, quatenus eorum auâoritate fiiaque piilfima imperiali poteftate cor .... rum faluberrima admonitione commonitus, & ejufdem venerabilis Abbatis HILDUINI humillimis precibus pulfatus, idem negotium gratanter benipneque fufeipiens. .... rens ne tanti Ordinis conlapfio fur laluiis quo quomodo fieret damnatio ; ad eofdem Prxlules ecclefiarum idem referri ccnfuit negotium, ut corum judicio quibus.......... – periali auftoritate idem Ordo in eodem ablque retraftstione reftitueretur loco. Venientes ergo HALDRICÜS Mctropolita Senonicus cum futfiaganeis fins...........................& £BO Mctropolita Remorum cum Snftraganeis fuis, ad memoratum monaftcrium Oidini Monaftico conftruâum, dedicatum, & rebus ditatum ....feeptra Imperialia *ildem* iufeepit Princeps, & ejuidem Hildumt Abbaiis praelationem ibidem utcumque viguerit, manifcftis indiciis cunitis palam faftum ell. Dein .... qui in *codent* loco regularem promiffioncm fecerant ;

qu 1-

""TnnO **"

ntiidktn. qui eamdcm prômiflionem fecerant, defertores ejuidem propoliti cftcâi, rébus humanu Sl1 isn.......do animi ferri potuit moerore.Quidam etiam noo eandenS profettionem fe fecitte nientin funt , fed reftjbus patenter conviât pro fua contumacia cano.......... n vero, imo maxima pars, qui aâenus io'apoftafiam prolapfi fuerint, coram venientes, (bloquefe proftrantescon- fetti funt eandem profettiouem in....... miferi, & a Domino veniam pro tanto admitto dan humiliter flagitavere : qua confcttiooc faâa cucullis fui propofiti coram ccetu Epiicoporum , & cete .... us cleri, nobiliumque virorum non modica circumadfiftente turba fe induerunt. Ob memoriam vero & flabilitatem huius ordinis, & ne deinceps paffim ad q.................oco modernis, futunfque temporibus qualibet occafionc evellcretur tam pijttimi Principis devotiffimum fail·.!m a tam rdigiofis, tanirque auâorita......... .. religiofi viri feriptis noO ab re decreverunt roborari . idem porro fratres prolapfioais fu® diuturnam calamitatem gementes, futurumque fcandalum fua .... vando ficuti aliilqoe jam in eodem loco contigerat , ab eodem diabolico inftinftu propulfarentur propofito, polliciti funt ultro fe eamdem profettionem ....ob monimentum fjcli breviculis regulariter adnotan. His ita prrmiflis vifum eft eifdem venerabilibus viris ut fuper hoc negotio du* confcripti .... rum altera in /itchivo memorati Monafterii, altera vero in Archivo ob memoriam & ftabilitarem L.di fervaretur Palatino : ut his perfpeftis pacem fu* Ecd. .... Domni Imperatoris Hludovici fuxque conjugis dc prolis, eorumque falutem , quorum poft tantum lapfum reparatio f*fta eft, nec non & eorum, per quos Deus annum.................. il & eorum informationem , qui poft ad Monafticum ordinem Deo inlpirante ad eundem confluxerint Iccum, remota omni ftrnulatione femper in eodem mon................eat & felicibus fuccelfibus Deo opem ferente polleat ... ... qui interfuerunt, & hoc fadum iubter firmaverunt ....

ALDR.ICUS Metropolitan* Ecclefix Scnonic* Archicpifcopus fubfcripii.

.....................s.......... .

tj* INCHaDUS Parifucenfis ecdefi* Epiicopus interfui: dc qui* ob «miftioncm luminum fcnbere nrquivi, manu propria figno Crucis tubterfirmavi ·£♦.

.... fublcripti

.... indiguus Epiicopus (ubfcrjpG

. ... fis indignus Epiicopus Gibier ipfi .

/U Tfl compofiU permir.furx diutiur videbintfcr ; fed eveniat fpem frirfrivif. -Vj w *ex tij Monaebti qut* in *•'rdtncm [ponte jeje remijijje cenftbantur , quidam difciplina termino· iteru-n tranfgrefli , turbaj ciere caperunt. Ludovic*! uerum cogi tn Synodum Epijcopoi , tterumque lentari aberrantium reduHionem mandavit. Dual bifee fynodos non obfeurt difimguit Ludovic*i in celebri diplomate, cujui fupra memini:* Secunda conftitutionis noftra: iynodo *Üc. DiHingurt & charta altera , quam Mabtllonmt m eodem hb. VI. m Diplomatic* ex autogra. pbo producti . Quemadmodum vera prior illa charta ad concilium priai refertur ; tta pariter & altera concilium alterum reddit . Eft vero bate non fccui ac pri 'i temperu injuria fade lacerata ; .quanquam* n» *.[■ebfcrtptimibui Epi/copornm Jantor, quo* nominepra*fr> ri meretur.*

*nno CHnivri

fartitio bono&lm

Maaa/lerb' Daaqj^aaa /WVa «I *HildUtma Abbate.*

..........disais oculum mentis erigere , fit pro percipienda fpe felicitatis perpeivr . ecclefiarum ac fervorum Dei utilitatibus opem ferre debete multo magis vigilandum, & fummopere p -·-........... ..

futura utilitate ecclcfi®tibi committe, fpeculicura , & foilicita mente , quatenus poftpofilis terrenarum rerum lucris, ita ad plane fervorum Dei Decef&tates facultatibus .... ternius eos iu 1ervitio, dc propofui fui obfervantia certarr ac ftuBdcré delcâct. Et illis qui Deo ad eorum iuftentationem res fuas in eildctn locis obtulerunt, per. petua merces & retributio pro fuis oblationibus ....HILDU1NUS................. Petri Apoftolorum Principis glortoforutnque Chrifti martyrum Dk>nyfii, Rufticl, dc Eleutherii Abbas , cogitans ac pertraâatu fuperna Dei tnfpiranic clemeuna.qualiter ipfa congregatio pnsdiâotum Sanâorumabfque a .... oblervare potuifTct; flatui ac deliberavi una cum confilio de licentia Domini mei Hludovict videlicet icremttimi Imperatoris , ut pro futuro cjufdcm congregationis cav ndo peiiculo eorum ftipendia .... talibus deferviendas tradideram, per hanc largitionis chartam noftra, aliorumque bonorum hominum manibus roboraC tam eis confirmaftem ac dclegattetn : qualité· in futuro noftra conuttio, quam ob Dei amorem , dc ip.......... s.. nofti* lcripium humiliter primo omnium, ac luppliciter fucccttbres meos precor ed admoneo, ut hanc nottrar ordinationis confttvtutionevn , quam Dei (ut credo) inftinâu fieri defideravi, ita inviolabiliter fuis temporibus........ .... a. fucccttoribus confervari voluerint,fcientes non ambitione vani nominis , aut cupiditate prarfentis glori*, fed *fola* futur* retributionis mercede ob id me per confenfuru (ut dixi) Domini mei hanc conftitutionem .... mooafticus ordo potuittet , ficuti prefebtis tempo· ibus omnibus manifeftum eft contigitte , in tantum, ut paftorali negligentia diuturna, & inctiDria temporalis fubfidii paulaiim negligendo etiam ex* ....ant abfque retraftationc poilpofita â majore parte ipfum habitum amiferunt. Qyidam vero Divina infpiratione admoniti, dt amore dcviufti in fanâ* Religionis propofuo dc habitu elegerunt viriliter permanere...............rebus , quibus portent fubfiflere. Poft hec fiquidem in altero loco hujufcemodi profelboni aptiori, quaedam villa eis eft data, in quo nihilominus cella eft illis a novo fundata: dc ita per tempus aliquod... .... nem nrgularem promiferant, fejunâi manferunt , donec rcfpeâu immenf* Dei clementi* periculum mihi ex hoc imminens per follicitam inveftigatioDem dc quorumdam fratrum exeismanifcftationem...............um reliquerant , fub MoEnachi nomine monachi firmaverunt, evidentittime fatis coguofcere potui , piique Augufti clemen. tiam humiliter dc fiducialiter adii, ut amore divine fuftitiae, de fanâorum iftorum honore Epifcoporum fententia.........ejus incurrent , fi erratus noftros corrigere non ftudent, unde mcrccdem fine dubio adipifceretur, fi in Dei vinea folltcitus cultor laborare ad gratiam communis Domini dc Creatoris noftri certaret. Qui pius........ .... privilegia perleâa feu confirmationes illius congregationis perfpcâas, maxime autem privilegium LANDR.1CI religiofi Parifiorum Epifcopi follicite confidcratum, quem ut huic regularis ordo inviolabiliter coofc ....lucceftoris ejus

CHLO*

. ... anno

—CHLODOVE1, qui eum fuo praecepto firmavit, perfidum, ft fandorum, qni nique hodie mira«mbt corufcMt, manibus roboratum, i Ai Ecclefix tradidit, ft ~~libertatis .eam privilegio booeravit~~ . Tunc domin.......................... denim , qui fe hoc vidi Ac ft nofi'e, quod privilegia parentum ft prxdeceftorum fisorum fooabaat, protdtebantor , Jibentera odivit. Unde bonatu, ft *deprecatione* eorum quibus Dominos Jefas Chnflua ad paftorate re.............finita eft ficut fyoodalis cx boc,quatn habemus Charta.-cujas exemplar *in* Archivo eft Imperatorio, ordinatiffime narrat: atque fecundum divinas leges ecclefix pradifti fratres habitum monaftkum receperunt, ac Regula........... hoftis verrutis fatagente quidam ex fratribus *ia*pcfatis, quatenus de fubjugo regulo folverentur, imperatorem aggnefli funt. Quapropter ad bujuicemodi oefandtftimi inimici fruAraoda molimina ....idum, ft pleniflime re ventilata, definita, & confopita eft quseftkt. Ad quod evitandum de cetero perditionis periculum ftudiofa, & neceffaria foUicimdine traaans, per hanc confirmationis noftrx coni..............eorum, qui poft me futuri funt in Del fervitio, & regulari obfervantta eis ingerere quiviflet, per quod a via reftitudinis & regule Sanfti Bcnediftt inftitutione qualibet cavillatione in fitturo obfervare, aut deviare —— ...... jum venientium opus modia duo mil's centum; ad prehendam famulorum eis fervientium de figale modia nongenta; de vino puro ad potiones, vel ad hofpites fupraferiptos, feu ad om- ne............ fecundum confuetudinem per modia triginta inter Japba, Natalem Domini, ft Sauâi Dionyfii mittam: de legumine modia tricenta;de formacico penGones trecente triginta ; de adipe modia triginta quinque....................centi; de butyro fepercia triginta: volatilia autem inter Pafeba, ft Natalem Domini de fupraferiptis illis cum integritate, qux fuper annum , ex eis una cum ccniu , qui in volatilibus de molendinis, ft cambia debet e............one Tauriaco, Vitriaco, Puberido, VVafconevalle, Salix , Braogilo , Btanfiaco, Fraxnido, quam Braningus habet, Almdo, Novavilla, Leudonecorte, Andrico- villare, quam £ngilelmus habet, Arniaco, quam Hild..^.... co, Milniaco, Ferranis, Mainu , Auriniaco,Ret nino , Campiniaco, Gaunitta, Gunfanevil[redacted] Fdntanido, Cortniliis, Latuero, Viilerolo, Villare , Latiniaco, Mattiaco, Linerolas, Firiciaco, Nina- co, Colipiaco, oui eft fuperfcquane, quarum loco ad Saponem fratribus Livendum conftitmmus Campaniam, de qua ficut, & de prxdifto A nido .... ep............ lum Ulmicione. Has quidem Ut nccettitati fervorum Dei fufficere poflit , ad redditionem hujufmodi ordinavimus, ne forteoccafione aliqua interdicente de his, ft fupradiâis villis fervitur operum .... iaco in Cinnomannico dabuntur illis , aut acux centum , aut de argento pro eis libra nua folvetur: de lignis menfura, que midi appellantur , mille centum; de meile fecundum confuetudinem; de tribillo carra du...........die de porris utox viginti, aut de aliis herbis bonis, tantum quod hoc compenfare poftit, feu de herbarum pulveribus ad condienda legumina feftarius unus: dc frugibus autem arborum dux partes de prxfatis villis.......... ....operimenta veto tedorum iu eorum officinis, ft earum reftauratio, didante necctti iste, ficut a longo tempore confoetudo fuit, de jam didis villis ft Abbatia reliqua fiant. Ad veftimenta etiam, ft calciamcnta eotum........................dixi villas , quarum vocabula font Murnutn (ut antiquitus vocabatur) nunc autem Cella fanfti Diouyfii, Toionı- Vallein, cum Flaviaco, ft om-

ANNO CHAISTI

Anibus appendiciis fuis, excepto Temeriaco curte Cella fandi Martini.................... ad fe pertineotibus, Nucitum fuperiorem cum appendiciis fota, Francorum-villam, MaBare, medietatem de BaJiolo, Mufcellam, Biduiitnm, Villare, VValeonem-villam cum integritate fua, ft omnibus appendiciis Villam piftam cum integritate, M omnibus appendiciis ad eas pertinentibus. Ma» jorem-villam cum integritate, in ipfo viro manfam unum ad Vaccariam, ft alterum ad Fratrum infirmorum. nuceflaaies, nec non ma ....fimiIlter ft manfos, feu vineas, quas Franci homines in Bates ad ufus fratrum delegaverunt, ft manfos in Vanicolas, quos Aglardus per precariam habuit-, ft folirum ccnium de venna, qux Bell fuper fluvium Loch........ rix Vallis , ft mania fupra mare, qux appellantur Mares, cum integritate: fuper Sequanam vero Capellam fandi Audoeoi, ad retia pifcaroria emendanda, vel ordinanda, eum tnanfb uno in Bonogilo ftintegr. .... quatuor, ft te Bagafioo Gahsreiurocum integritate , ft appendiciis fuis, qux conjaceot in Pago Cooftamino, ad capiendum *crattum Plicem:* ft de pago Pooriu cenfumde plarefiis. ft anguillis fomnenfibus vel banc........ft appendiciis fuis vel mancipiis , five cum omnibus, qux per precarias aut per beneficia exinde homines retinent: ut poft eorum quoque ddccilum ad ufus fratrum revertantur fratribus ipfius *congregationis..* ..... vel omnium ncccffitatum fuarum indigentias: qualiter omnes fervi Dei ibidem omni tempore degentes, abfque ulla penuria , vel aliqua occafione Abbàtis omnipotenti Deo cum omniobfervatione regulari p..........in omnibus obfervatione, tam ville fupra memorare qtum redditus earum ad fratrum ufus perpetim *cedanturift* quidquid exinde pro opportunitate Fratrum nI utilitate communi eis vifum fuerit, faciant...........- fler exoramus, ut quod falubri confilio egimus , nihil fubtrahere, aut minuare faciant , aut aliquid de his villis ad ufus (uos retorqueant , vel alicui in beneficium tribuant: fed neque fervitis ex eis exa............. eis, aut manfionaticos inde exigant abfque inevitabili necettitate, pnetercon- fuetudinana* operationes ex his villis, ficut hic D fubjungemus, ideft de Murno in infulaarpennos quatuor, iô vineis ad Mona........... ntc Aiverms 'perticam unam, de prataria, in infula arpennos duos, in ponte Alvernis perticàm unam, ad Monad. de Tunino perticas duas, ft io mundando Crodaldo ut fupra, de Toionis valle ad Monafteriiim .... monafterium de Tunino perticam unam, de Sichadi-corte in ponte Aiverms dimidiam perticam, de Bntnivalle in ipfo ponte perticam unam, de Trimlidoin infula arpennos quatuor, in Brogilo fimil'tcr, in Gajaco a intra monafterium in ponte perticas quinque, in mundatione Grcdaldi ut fupra, ft ad Abbatis cellarium per vindemias de circulis cana decem, ft dum colliguntur viodemix carpentarios duos ft manoE perariss odo» arpennos quinque in vinea arpennos quatuor, ad Uimicioncm perticas quinque, de Tunico ad Tricinam in ponte'perticam unam , in ponte Parifius perticam i. de omnibus..............liquidera qux in fpeeiales ufus fratrum ceduntur, quod............(lituimus , ex quo nil cuiquam Abbatum licebit unquam fubtrahere; augere vero qui forte voluerit , multiplicatis ad ulum eorum opibus, multiplicentur ft fervidi Divini cultores .... nerettaria devotione ob Dei amorem, ft ittorum fanAorum honorem,ac animarum falvationem egimus, inviolabiliter perpetim obfervare procurent. Et fi aliter (quod ab fit) iniqua faxuli cupiditate fe .... ejus iu con-

SNNO CHrIsti

------fande, βι intemerate, ac femper Virgimj genitricis ejufdem Dei omnipotentis, omniumque virtutum cxlcftium, fanâique Apoftolorum Principis, feu iftornm gloriofiffim... pifci. AHum in monafterio fandi Apoftolorum Principis excelfentiflimorumque martyrum Dionyfii, Ruftici, fic Eleutherii, Anno XiX. Hiudovici ('creniiTimi Jmperatoris, Indiâione X. data XL Kal. Februat, m Dei nomine feliciter.

»f- ALDRICUS Archiepifcopus

EBO indignus Remenfia Arcbiepifc.

Aφ OTGARIUS Archiepifcopus

♦J' DROGO Epifeopus fublcrqaii.

VV1TGARIUS peccator landzTaurinenfis Ecclefis Epifeopus fublcripfi

ERCHANRADUS indignus Parifiacenfis Eccle-fi* Epifeopus fublcripfi

JONAS indignus Aureltanenfis Ecclefis Epifcopus fubfcripfi.

HERIBALDUS indignus Epifeopus fubfcripfi.

TRACTARIUS Epifeopus fubfcripfi.

anno

ANNO CHRISTI

CONVENTUS VORMATIENSIS

ANNO CHRISM

ANNO CHRISTI DCCCXXXIII.

Ludovici Pii Imperatoris xx. in quo abbati* S. Remigii Senonenfis ad Vareîlias transferende ab Aldtico archiepifcopo cooccflum privilegium. Ce a Jacobo Tavcllo, Luira Dacheno, alnlque relatum, perhibetur confirmatum fuiffe a pluribus epifeopis atque abbatibus.

OasEBVATio Phil ippi Labbe, S- L

Anonymus vita Luiovici suftor, »umqu« iecutl tonale· FuUenfa· a P. Pichoto primum «diti t«ftantar aaao Chrl-n, sjj. Vormsuam vtnirtie Ludovicum imperatorem initio quadrageüm^ (rneni· Martio non Main legendum ciTa «enico m vira ab coucm Pitheo, Duchtfnio, alhfquc publicata ut omnia libi examutfini refpondeaat Jibiqu* uxore revoi » » ;ut ctcrcitu .on-rtgato contra 6l>oi fuo· (cum diu quid ageud m ibret delibcraner) m Alliniam ptof.fluru fuilte. Adfii iTc quoque· complute· epiicopo· <.er<um eft cum Bernardo, quibui Alirku· privilegium iuum obeulic, aoηιηκ,uε 6 bi u ipc um ibu· mun.endoni curavit. Ncqur tamen «<ikh esiftimea, omne· qui modo fubfcriptl privilegio repenuiiiur LpiKopot, pcsfenrei lum Voirana cxricifte ; quod «o bi 'n alni iiflum efte nbiervavimua, idem huxqnoqu· churiK nngii, ur & alu» AkaclTu renipori» ac veluil per «1res fucceJaue»· ubfignanda traderetur. Certa qui hic Vitri . r (inrtn runieratur, atque indif.nu· dominai epifeopu· dicuur Stephanu· Biturlceniium Mettopulita AiulfoTheodulft Aureliineniit amico & ! boni» Retnenii· conielTori, anno demum 9)6. certe poft S,J.iucceffit. neque, quod Mul mec n.ücnur fdiilii, ante ilium annum Buuriccnie, infula» geftavit illud denique quod μω io fynopft noftra Hiftjrr.a ante aliqu)c aonot monueram, veiiflin.um efte nunc quoque ccnfeo, charaflere» addito· diplomati Lodovici imperator,, dcli^oare diem t* Novembri» anni S, indithone tm μα o raenfc Septembri mchcata.

Damni/ fratrthiii iTB*cotpijcopif, Ttligiofiflimtf qeoqttt, Û vrterjbtlibm abottibm* m *ditunt dfmmi Imptratoru Hio tbjrn firtniffitii Augofti conlhtitli', Aldriem mtnimut jervorom Cbn/it famul*m, *(anit* Senomct tcc'.efijt artbitpifcoptti.*

O Piime veocubilis & Deo devota fanâitas veftra novtt, quanta fit cura fit iolliciiudine commiilum nobis paftoraic regimen tuendum atque traftandum. Cum fimus igitur in fpecula ccciefiz cunftitun, & viam ceteiis per quam tngre-d> ad vitam debeant, debeamus oltcndere, quantum pufle fii mfcllij,rrr divma clcmenna dedent, fatagendum eft ea qux nobis commiffa lum iecundumDei voluntatem provide prudemerque traftare, ut non folum ' tantum qtut dum advivimus m praetenti tempore noftris valeant prodefle fubjrftis, verum etiam & in pcipctuum illisprofpefta proficiant lui locis divino cultui mancipans, nollrxquc icrii* ad regendum pro tempons neceflitatibus, viftus dico ac velhmenti loihem non fuermt, animum libere m divinz contemptationis lpecie figere valeant. Cui fummo ac falutari bono inhxientes, eo femper tufpitant tota fpei libertate iulpenfi, quo fe pervenire divina duce gratia xtcrnx vitx premium jam confecutt gaudebunt. Et tamen cum iciamus ecclefix efle oblationes fidelium, pretia peccatorum, β(patrimonia pauperum, eafque nobis admmiftrandas, procurandas, atque ordinandas fuicepifte : Harum rerum adminiltratores nos effe meminiffe debemus, & redditus, expeniafque earum cis ufibus applicare, quorum grana divinis altaribus allegat* nofcuntur.

Proinde ad ianftitatis veftrx piiiTimam intentionem perducere flatui, qualiter cellas monachorum ecclefix epifcopii parvitaii mex commifli, td e1l, cdla tanib Remigii conlefloris Chnftt in fubiirbia civi(alis conftruâa, qu* oliin per divifiones ptzdeccflorum meorum lempoic fuit difrupta: fit ob hanc ncgligentiam monachi, qui ibidem Deo degere videbantur, propter inopiam & importunitatem loci regulam beati Benediâi, ut debuerant penitus oblervare non poterant. Idcirco una cum confilto fratrum noftrorum ; canonicorum videlicet & monachorum, nec non fit fidelium laicorum, vifurn eft nobis propter importunitatem loci, fic monachorum ibidem Deo degentium, praefatam cellam ad Valliculas tranfmutare, fit a fundamento rdificare, quam Rothlaus ob amorem Dei fic remedium anime viri fui Megmarii, five pro fcipfa, fuorumque liberorum, ac parentum, ad fupradifiam cellam beati Remigii per donationis titulum delegavit, vel tradidit: ea videlicet ratione, ut divinus ibi ageretur cullus, fic illis pro quorum falute traditum fuerat, augeretur merces. Volumus etiam ur loca, fuper que aedificatum fuit fupradtâum monaftenum, id eft, agros, vincas, prata, arcas, vel omnia qus infra muros civitatis habuit, vel extra, abique aliquo diminutione ac impedimento habeant rcâores fit monachi, ad eorum ufus qui ibidem Deo fub norma beati Benediâi degerint.

Hujus itaque rei cauffa hanc feriem libelli degeftam fanâiifimo cœtui vcftro relegendam, atque veftris fubfcriptionibus roborandam obtuli, qua ftatuere per veftram unanimitatem decrevi, ut nullus deinceps epifeoporum, quicumque per tempora divina prxftante fuccefferint gratia, quicquam de his rebus, quas prefenti tempore memorata cella ufibus monachorum attributas poffidet, minuere, vej abftrahcre, vel aliis ufibus applicare, vel beneficii quicquam, vel fisorum, vel extraneorum dare prxfumat ; fed, ut intimatum eft, qwrcumque nunc temporis retinet per diver(t lora, & territoria, ufibus monachorum deputata, & que a timentibus Deum eidem poftmodum fuerint loco collate, abfque ulla diminution ne vel fubtradione cellz & monachis ibidem converfantibus maneant lucoovulfa-

Hrc

ANNO ÇHKISTI

Hxc au'em funt infrafcripia loca monachohlm A ftipendhs ia memorue celle degentium deftinat». Primitus Valliculas, ubi adificare profatum volumus monafterium: Station cum adjacentiis fuis: id eft, vetus Fenarias; fit PetraUruna cum territoriia & fylvis .' Chryniacus cum adjacente fibi Hermentaria, cum territoriis dc fylvis : Fontanicula cum territoriis; Lauia cum adjacentiis fuis, hoc eft vico S. Sidromi, cum territoriis dc fylvis, dc fimul latione.* Bracciacus cym territoriis: Columbarius cum adjacentiis fuis, boceft, Efthiniacus , Stiriacus , dc territoria eorum cum fylvis : Villa manclca cum adjacente fibi ponte dc territorio : Mifceriacus cum adjacente fibi. Ternanta ; Villa nova cum adjacentiis fuis „ hoc eft Cavanarias , dc Capotenus : Noerollis cum adja-B ceote fibi ; Capiendis cum territoriis dt fylvis , & fimul Puteolis. In fumma funt manfa centum nonaginta , dc hofpitia decem dc novem . Quid-.quid itaque in fupradirtis locis, vel circa eandem cellulam prarfenti tempore monachi in eadem divina gratia famulantes, poffidere nofcuntur, vel fi qua funt alia qua forte meam fugerunt memoriam , dc tamen ea fuis ftipendiis affignata retinent cum territoriis , vincis , pratis , fylvis, aqujs, aquarumque decurfibus , dc ceteris adjacentiis, ipfis tantum ex integro, ut pracmiffum eft, corumque ufibus jure perpetuo abique ulla diminutione fub prafato memorati epifeopii noftri jure debito cedant.

At vero epifcopus qui pro tempore aurtoreC Dco prrfucrit , abbatem de eodem monafterio , eum videlicet quem omnis congregatio fibi ordinandum popoicent, dc finceritas morum , dc bonorum artuum probitas commendaverit , fi inter cos talis inveniri quiverit , cis ordinandum procuret . Quod fi talis inter eos minime inveniri potuerit de eadem parochia vel dimcefi Senonica , confentientibus fanrtis cocpifcopis ejufdem dioecefis, dt circumpofitis venerabilibus abbatibus, eis praficiendum atque ordinandum provideat . In aggregandis quoque monachis hunc modum abbas qui prafuerit, teneat, ut trincenarium numerum quantitatis fumma non excedat , donec rerum copia major fuccrefcat. Epifcopus quoque in exigendis muneribus abbatem ejufdem loci non D graver, led fufficiat ei ad annua dona equus unus, dc fcututn cum lancea.

Qpod fi in expeditionem publicam ire juffus fuerit, addantur ei de eodem loco carra duo, unum vini , alterum farinae , verveces ^ecem.* fupra quas in exigendis muneribus , cupiditatis, avaritiatque cauffa gravare eos nullatenus pnefusnat, ne dc monachi ejufdem cellula hujufcemodi negotio a fuo propohto exorbitare , dc epifcopus cauffa eorum perditionis addirtus fempiternas cogatur luere ponas.

Corpora etiam fanâorum, qua in noftra parochia jamdirta expcâant fui beatam immutationem, a pravis dt defidiofis cuftodibus permaxime negttguntur , ita ut *officio* , luminariis , ac debita E careant cuflodia . Idcirco ob amorem Dei , cni viventes in carne fervierunt , dc emolumentum aninua noftra , per voluntatem dc licentiam domini ac piiffimi Ludovici ac Caroli regum, quia congruum ad hoc locum invenimus illo deportanda volumus . Sed quia facra sartoritas vetat , ne in talibus dc fimilibus ecclefiis Chrifti per alicujns incuriam fcandalum inferatur , multorum epiicoporutn expofctt coafenfum, ad veftra paternitatis notitiam hac omnia perferri volumus , quatenus veftra deinceps cenfura dc locus ipfe , quod favente Deo ordinandum ftabilimus, dc memoratis fanâorum pignoribus a Dei fervis ibidem Deo famulantibus digne dc laudabiliter fer-, viatur ; dt pro Domini noftri ac totius fanrtx Dei ecdefi* ftatu indefdlc vota debita perfolvantur. Quod opus Deo dicatum , ut per tempora *labantia* , omnibus fanâiffimis patribus & frairibus in Dei nomine confentientibus, firmiorem obtineat rertitudinis ftarum , dt intartum permaneat, manu noftrs parvitatis fubter relegenda firmamus. Et ut rata deinceps manere poirtint que feripta funt , manibus vcftras fanrtitatis roboranda cxpoftulamus.

anno CH^IST'

In Chrifti nomine Aldricus ecdefia Senomcr indignus archiepifeopus hoc privilegium fieri decrevi , dc fubfcripfi.

In Chrifti nomine Landramnus Turonice eedefias archiepifeopus recognovi dc fubfcripfi.

In Chrifti nomine Bartholotnaus Narbonenfis ecdefuc archiepifeopus feci dc fubfcripfi.

Jonas Aurehanenfu ecdefia indignur epifcopus huic farto adftipulator fubfcripfi.

Ego Raynardus Kothomagenfis epifcopus fubcripfi.

Rotualdus Sucftionenfis epifcopus huic farto fubfcripfi.

Aldricus Cenomani» urbis epifcopus.

Careviltus Bajocenfis epi Impur fubfcripTi.

In Det nomine Radulfnrl.erevisnfis epifcopus adftipulator huic farto fubfcilpfi.

Acamradus Parifiorum indiguus epifcopus fubfcripfi .

Stcphanus Bituricenfium indignus epifcopus fubfcnpfi.

Altadus Genevenfis epifcopus fubfcripfi.

Adahrlmus Cathalaunenfis epifcopus fubfcripfi.

Ragnerius Ambianenfis epifcopus fubfcripfi.

Hclias Tncaflincnlis epifcopus fubfcripfi

Hubenus Meldcnfium epifcopus fubfcripfi.

Alduinus Virdunenfium epifcopus fubfcripfi.

Delricus Bafilienfis epifcopus fubfcripfi.

Ego Fulconious V Vormatienfis epifcopus indignus.

In Dei oomioe Teugrinus Albenfis epifcopus.

Atto Nannctenfis civitatis epifcopus.

Gerfredus Nivetnenfis civitatis epifcopus.

Facena epifcopus.

Bofb abbas ex monafterio fanrti Bencdirti fub(cripfi.

Adrevaldus abbas ex monafterio Noviacenfi

Deidonus ex * Rcmenfi cœnobio abbas. * R«9»««»fc

Chriftianus abbas monafterii fanrti Germani.

In Dei nomine ego Bernoinus Caraotenfis pifeopus fubfcripfi.

Ragnemundus abbas de monafterio fandi Carilelphi.

Ingelnonas SanienGs epifcopus fubfcripfi.

Fova Caviloocnfis epifcopus fubfcripfi.

Diftom» Lebvict Pii iutpirtiirii , rdsw *btAintii frefatne AMriei Anbttpijcfi yri<oilr£iitm* , datem «M Dccexxxiv.

IN nomine Det noftri dc falvatoris noftri Jefu Chrifti , Ludovicos divina repropitiante dementia imperator Auguftus . Si enim quod ad fervorum Dei quietem pertinet dcvouflima follicitudine , dc imperiali providentia , procuramus ad emolumentum anime noftre velrternam beatitudtnem capeflendam , hoc proculdubio pertinere non dubitamus. Idcirco notum fieri volumus omnibus fanâa Dei ecdefia fidelibus, noftrifque prafentibus fcilicet dc faturis., quia Aldricus venerabilis Senonica urbis archiepifcopusnoftrafuggeflit manfuetudini , de quodam monafterio memorati epifeopii fui, quod juxta muros ejufdem civi-

anno CHRISII civ:t.""is in honotem bcati Remigii contenons Chrifti pofiium tuent, dc propter impedimenta qux cx propinquitate atque allidintate ptxfits uibis monathi ' illi Domino lamulaotes perpeti videbantur, ipfe m alteturn locum, cuius vocabulum eft Valhlias, odavo fcilicet urbe inilliano, eum fecerit tranimutari. Quem eti.im focum Rothlaum, quondam Msgnerii comitis uxorem fuprudido fandi Remigii monafterio ob luam viiique (m requiem atque remedium, donationis t.iulu dclegA»ifte tcftatus eft. Sed ne qu.imlibet cunirarietatcm aut inquietudinem a prxfulibtis per tempora labentia in eadem fede fibi iuccedennbus monachi, quos a memorato loco iranfmtgrari fecerat, quolibet tempore perpeti cogerentur, pnvilcgium eis ccdefiaftica auftornate an utbe fupradida una cum venerabilibus coepifcopis fidelibus noftris diverfarum cccleftarum conftitutis fc fecifle proieiTus eft., ficut etiam pro perfpefto at q.ic relefto manifeftilVinac clvuit. In quo firr.i.ffime confenfu omnium (anxerunt, ut nullos pontificum tuccedcntium quidpiam de rebus, quas m priori loco degentes poftederant, imminuere, aut majora illi fervitia, qu* iub eo pertulerant, inferre przfumeret, fed iiccret illis res ad memoratum monaftenum rcligiofifiima devotione fidelium delegatas quieto ordine poflGdere, nihfque ri oneris amplius imponere, quam m mcmo.ato privilegio cum eifdern venerabilibus coepifcopis confirmato conftitu'um effe conftabat.

Verum ficet ecclcfiaftica stque pontificalis con-il,timo lua, imequc divina anûorita'e efle *ptxv.Jejt, tamen non indecens atque incongruum judicavit, fi noftra impuiali authourate fua conftitutio firma effe perpetuo fsnciretur. Pm.nde bos noflr* auâoritatis imperiales apices topedifto monafterio fieri decrevimus, per quos decernentes prrcipimus atque fancimus. * ut i memorato venerabili Aldrico archiepifeopo, confentientibus digniftimo honore coepifcopis fuis conftirutum, ac privilegio corumdem, aliorumque complurium faccidotum Chrifti, arque abbatum manibus robonto confirmatum ell : *ita* deinceps per hanc noilram auâoritatem fixum, atque inconcuffum inviolabiliter permaneat. Nec quifpiam epifeoporum in memorata urbe per tempora labentia Chrifto propitio fuccedentium qincquam minuere, immutare, aut quippiam 1er vim amplius, quam in topedifto privilegio infertum eft, augere pr*fumat, fed licite monachis per tempora Domuio inibi militantibus fub conditionibus in jam dido priviiegio taxatis, quiete, legulariterque vivere, & pro nobis, conjuge, proleque no(Ira, ac ftabilitate imperii a Deo nobis commifli atque confervandi jugiter Domini mifericordiam propenfius exorare. Et ut hate noftrx confirmationis auftomas tam noftris quam (ucceiTorum noftrorum temporibus, inviolabilem atque inconvuifam obtine.t firmitatem, de annullo noftro fubter cam juifimus aiTignari.

Signum Ludovici fcreniffTimi Augufti.

Data fexdecimo Kalendas Decembris, anno Chnfto propitio vigefimo fecundo imperii domini Ludovici PnfTimi Augufti, indidione decima terCea. Aftum Aquilgrani Palatio regio in Dei nomme feliciter. Arnen.

Hirminmarus No'arius ad vicem Hugonis recognovi.

CONCILIUM LONDONIENSE

HABITUM IN FESTO SANCTI AUGUSTINI

Anglofaxonum apoftoli, id ct vigefimo texto die Mail, anno Domini Dccсxxxm. pr«fentibus Egberto rege V vcllfaxoni*, &. Vvithlafio uge Merciorum, utroque archiepifeopo, ceterifque Angh* epilcopis & magnatibus, m quo de couibcndis Danorum irruptionibus agitur, coofirmanturquc privilegium & conceffiones Vvithlafii regis monafterio Croylandi* taTa prout (equitur.

VvitblaJiui difpoft-ine diviet Mtrciorum ommbxt Chri)iico.is Mtrcum >nbibitantifus filultm itmpttrrr.ani.

^e' Publicarc prxdicare mirftme, IVI mihi verecundum, fed vere videtur hononficum & glonofum : unde aperte confiteor Domino, qui m altis habitat, humilia reficiens in c*lo & m terra, quoniam ad tempus iratus eft mihi, converfus eft furor fuus, & confoiatus eft me, humiliant m ira fua peccatorem ufque ad terram, detrahens ufque ad pulverem, & iterum in mifencordia fua fufeitans de pulvere egenum, Ac de ftercorc erigens pauperem, ut fedeam cum principibus Ac folium glori* teneam. In die igitur bonorum ne immemor fim malorum, memor ero *Aabjb* & Babylonis (cientium me, non Æab*b meretricis, fed *Etbtlinte* fandiCfim* virginis, cognac* me*, pto fponfi fui agni immaculati amore Croylandi* recluf*, & in tempore tribulationis me* me *io* cella fua quatuor menfium fpatio diligcntiffime abfeondentis a facie inimici fit perfequentis : *memor etiam ero* Babylonis, non tuaris confoftonis, fed fanâifiiim* ecctefi* Croylandienfir, qu* a terra turris ad eelum afeendens vigiliis Ac orationibus, pfalmis Ac leâio*.ibus, difciplinis Ac affiiâionibus, lacrymis Ac fingultibus, eleemoiynis &. innumeris aliis devotionibus pietatifque operibus, pro fcculo peccatore fortiffirnam violentiam reg*.o cxlorum ingerit die ac nofte.

Itaque quoniam venerabilis pater dominus *Sivuardtti* abbas Croylandi* protexit me in tabernaculo fuo in die malorum, celans ac faivans « facie tribulantis ; ultra privilegia meorum antecellorum regum Merciorum, qui pnediâum monafterium variis libertatibus Ac donariis nobiliter illuftrarunt, offero & ego magno altari prxdidi monafterii de paupertate mea calicem aureum, crucem auream, Ac tabulam capell* proprie laminis aureis deauratam, me profitens dift* ecclefia. perpetuum pro viribus defenforetn. Infuper praecipio omnibus miniftris meis per univerfam Mercians conftitutis, quod abbati Croylandi*, monachis, Ac omnibus fratribus illius fanâiffimi monafterii, cum ad civitates Ac caftella regia pro quocumque negotio accefferint, tanquam *Pvinnmdo* filio meo, vel mihi, obedient in omnibus & miniftrent, nihil pro expenfis, quas ipfi vel fui fecerint ibidem, ab iis accipientes ; fed cum littera vel figno diâorum monachorum arcarius meus omnes cxpenfas hujufmodi, cum diâi miniftri me* annumera-

meraveriot , pro **Bi»** integre acceptabit. Volo
Anno etiam dcpratcipio, quod quicumquc in regoo meo
CHRISTI pro quocumque deliâo reut invenins & legiuus
A yiMi'cM- obnoxios focrit, fi fogerit ad diftum mooafte-
t ..u»<. rium , & coram abbate dMIt monafterii, qui pro
tempore fuerit » gratiam (anâilfimi confefloris G*/À-
bci ibidem corporaliter quiefeentis invocans , fi.
delitatem ei & fervicium /oraverit fempiternum ,
fai»tu & lecurua procedione abbatis fit monacho-
rum fisorum > in quocumque fervitio per totam
infulam Croplands* ipfum pofucrint , ficui in a-
fylo , vel in camera mea propria , pace mea &
impunitate gaudeat, nullufque miniftrorum meo-
rum ultra illum infequi audeat , ncc in aliquo
moleftare , fub pcena perditionis deuri fui pe-
dis quicumque in meo regno illud meum pri-
vilegium lentaverit in aliquo violare , liccbituue
dido fugitivo in quibufque aquis, que didam n-
fulam ambiunt , navigare & pileari , ac aluc· ,
quocumque modo a dominis luis atCgnatus lue-
nt , laborare abfque miniftrorum meorum . vel
elicujus alterius calumnia vel grav*mine . Quod
C extra didas aquas vei metas d di monatlcrii
*9 captus aliouando furrit, panam, qu*m quondum
meruit , uve mortem , live membroum murum
mutilationem, fi miniftri mei, vel quicumque lui
adverfarii per juramentum fex hominum fide di-
gnorum probare poterunt quod extra mei as tuas
inventus fuerit, abfque ulla gratia <uftinebit. Di-
fias vero metas monafterii Cropland in quinque
ejus aquas prsdidas tam miniftris meis , quam
abbati & monachis fuis , pro fuis didis fugitivis
defciibi feci fit notari.

Afyh umi. DiA* namque aqnse vocantur iftis nominibus ,
videlicet Schepishee ad orientem , in cujus ripa
occidentali crux lignea ftat vetufta , & diftat ab
ipfa aqua per decem pedes , «qualiter polita in
medio inter duos angulos ejufdem infula , fcili-
cet *AfwiBoft*, qui eft angulus dc meta didar in-
fui* contra Vulturnum , dc Tedvvarier , qui eft
angulus & meta did* infui* contra Subfolanum.
Secunda aqua , qtue claudit didam infulam ad
luftrum vocatur Southee , io cujus npa eft yof».
ta c>ux lapidea diftans a Namanlacdhtrne per
quinque perticatas, & a Southee per fex pertica-
tas , ubi Southee intrat in aquam dc Nene , qux
currit ad pontem de Croyland : fed met* fugiti-
vorum in illa parte diriguntur in marifeum oc
[redacted] cidentale per * Einfet contra Africum, dc fic uf-
que ad Jolvuardftafing contra Corum, dt fic d'ver-
tendo ad Boream, ubi Southlafe intrat in aquam
de VVcland, ex oppofito lapide* crucis, qu* flat
in Boreali ripa did* aqu* de Weland , diftans
ab ipia aqua per quinque pedes , qu* currit inde
ad prcdiâum pontem de Croyland , fed met*
fugitivorum ab illa cruce diriguntur m mankum
Boreale direAe ufque ad Oggot, qui eft angulus
anctarum contra Favonium , & Cc redeundo ver-
tus orientem per VVodelade ufque ad Apmholt,
fit ibi afeendendo per aquam de Weland , qu*
eft quarta aqua claudens infulam in illa parte ,
ficut tertia aqua de Nene claudit eam ex altera
pontis de Croyland , ufque ad Sevueram de A-
fendife cadentis in Weland, ubi dans fraita crux
lapidea , diftat ab ipfa dc Afcndife per tres per-
ticatas in ejus ripa Auftrali , & ipfa aqua de A-
fendife eft quinta aqua claudens ab illo loco in-
fulam pratdiftam, contra Aquilonem ufque ad Ai-
voiâoft .

α6>··μμ- Si extra iftas quinque aquas dc metas preoo-
tatas fugitivus inventus fuerit, taoquam Sauvai ex-
tra Jerulalem publicis legibus fubticiendus panam
quam meruit patietur . Qpod fi inita prcdiâas
meus , dc pratdiâanim aquarucj ripas exteriores

A homicidium, forium, vel aliam forisfaâuram te
cent, per haltvoa difti monallerii capiendus, tus- anno
ta demerita tu ipfa intula , cujus i>ntnuaitaicm chnis rt
perdidit, patietur, dc ib.dcm judicandus m carie- **'
re abbatis coodcmnabnui Et ui iftud privilegium
firmius dc foetius ad pofteros perteveret , per do-
miuum meum dgler/u* rvgras Wcftiaxoni* , dc
A/5e/c*va//4*av filium ejus illud obtinui confirma I
ri. Otfero etiam (ecretario diAi monafterii in , <>.«».
mioiftcrium ianttifbmi altans chlamydem cocci-
neam , qua indutus er«m in coronatione mea ,
ad capiam inde five caiulam faciendam, dc in cc-
clefi* iandiffimum ornamentum , velum mtiim
aureum , quo infoitur excidium Troje , in meo
anniverlarto , fi placuerit , in parietibus fufpen-
B dcndum . Offero etiam refcâurario diâi mona-
ftcrn ad ulum prcfidenns quotidie in refeâorio
fiypbum meum deauratum, dc per totam partem
exteriorem barbaris vinitoribus ad drachones pu-
gnantibus celatum , quem crucibolum meum f>
htus fum vocare , qma fignum crucis per tranl-
verium kyphi imprimitur interius , cum quatuor
angulis fimili impreftione protuberantibus ; dc cor-
nu menf* me* , ut fenes monafterii bibant inde
in feftis lanâorum , & in fuis benediâionibua
meminerint aliquando amm* donatoris
Confirmo etiam diâo monafterio omnes terras dc
teni menta, pofleffiones, dc carum peculia, dt om-
nia aha donaiia , qus predecelTores mei reges
Merciorum , dc eorum proceres , vel alii fideles
C Ghriftiant , five Judci diAis monachis dedciunt ,
vendiderunt , vel invadiaverunt , aut aliquo abo
modo in perpetuam poiTeftioncm tradiderunt : dc
fpecialitcr donum *TbtrtUt* quondam vicccomitis
Lincoln, *tjc*.

Idas terras & tenements przdiAo monafterio T.·«*···.
Croylandi* , dc monachis ibidem Deo fcrvienti-
bus, in pacificam & perpetuam poffeflioncm con ·>■
cedo, trado, dc confirmo, habenda de me dc he-
redibus meis quibulcumque regibus Merciorum
poft me fucceliuris, in peipeiuam dc puram clee-
molynam libere, quiete , dc folute ab omnibus
oneribus fcculanbus, exadionibus, de veAigalibua
univerfis, quocumque nomine cenfeantur . Quod
fi quis adverfarius, inftigante diabolo, in quibuf-
D cumquc pratdiibs terris , aut tenement)» , tot re-
gum ipano pacifice poflcffir, dc eorum auâorita-
te confir:r>at'S, «.alumniam ponere voluerit in fu-
turum , me dc fucceffores meos reges Merciorum
profiteor prxienti chirographo dc polliceor , didi
monafterii fui uros in perpetuum defenfores.

Iftud chirographum domino S<g*vardo abbati
patri meo , dc Eihcldrith* ünâilfimc virgmi ,
pro Chrifti amore ibidem reduf* , carne quidem
cognât* me* , fed , quod magis eft , in Chrifto
canifim* lorori, quondam promiftum, in prefen-
tia dominorum meorum Egbert! regis Vveftlaxo-
ms , de Æihclwlphi filii ejus coram pontificibus
dc proceribus majoribus tonus Angh* in civitate
Londonia (ubi omnes congregati fumus pro con-
E filio capiendo contra Dameos piratas litora Aa-
glise aftiduc inicftantc») figno lanâs crucis con-
firmavit .

SUBSCRIPTIONES.

Ego Celootbus archiepiieopus Dorobernenfis coofoiui.

Ego Eobaldtu archiepifeopus Eboracenûs coftfignavj.

Ego Ofmundw Londonienfij epifeopo» collaudavi.

Ego Helmftanus VVinioaienfis epifeopo» alienfom prrbui.

— r . a\\') CHMisn

Ego Herevvinus epifeopus LichteldenGs con- A fenir.
Ego Cedda Herefordenfis epifeopus afpiravi.
Ego Adclftanus ShireburnenGs epifeopus procuravi.
Ego Humbritus Hcltnati epifeopus approbavi.
Ego VViJeredus DommocenGs epifeopus annui ·
Ego Hciferdus VVigornenfis epifeopus gratum habui.
Ego Goduvinus R.offer.Gs epifeopus favi.
Ego HrdJa abbas dc Medeshamfted ratificavi.
Ego Ambeitus abbas Ripadii interfui.
Ego Krncvinus abbas dr *Bardenej* aftiti.
Ego Evberrus rex Weftiaxonix conceffi .
t'-KO Adelvvulpbus fi.ius regis V Veftfaxoniz B Confenlum dedi
Ego Wulhaidus· dux adfui.

Fgo Arhelmus dux audivi.
Ego Herenbrirhos dux acceptavi.
Ego Swithinus presbyter regis Egbetti pnr- fens fui. anno CHIUITi
Ego Bofa fcriba regis WithlaGi manu mea chirographum illud fcripG.
Ego Withlafius Domini noftri Jefu Chrifti Kratia rex Merckuum ad fande matris ecclefiz onorem & divini cultus exaltationem, anno incarnationis ejufdem noftri Salvatoris oAingcntefimo triccGmo tertio , in fefto fanâi Auguftmi confefforis, doAoris ÔC apoftoli noftrz genus , hzc pauca offero, phiraque offerrem, qui corpus meum tam fanâo monafterio promitterem , nifi antea fepulturam meam Ripadio devoviffem, verumtamcn fpiritus meus permanebit vobiicum in xternum.

•CONVENTUS COMPENDIENSIS,
IN QUO LUDOVICUS PIUS
Imperio privatur.

£ue frquuntur gefla funt apud Compendium palaHum contre Cbnfianflimu'H imperatorem Ludo- Cι.j ι» , *poflquam regno id ttmpuf privatur tfi* . C *Afla funt autrui /ludio non imitanda dejefl/unii* r». ai *Ebbone uuflvrr ejufdeno mali* , dT *crirrir rpifropit, vel errore anmitrtibur , vel conjentirntibnt . Non Junt nutem* krc *ut /aluirit concilii décréta ampleilendat fed ut exitali.· coinmenti ntlimma refpueni·.*

OMnibus inChnftiana religione conftitutis fcirc convenit qu»le fit miniftciium epiicopolum, qiulibc vgiiantia atque lolbcitudc cis cita hlutcm cunAomm adhibenda fn, quos conflat eflr vicarios Chrifti, & clavigeros regni csrlorum, quibus a ChnitO tanta collar* eft poteftas , ut quoJcuTiLjue ligavennt fuper rerram Gt ligatum A m cilo, dequodeumque iolverint fuper terram D fit foiutum dc in celo . Et in quanto fint ipfi penculo conftituti , G ovibus Chrifti pabulum viiz mmiftrare neglexerint , & errantes ad viam veritatis arguendo , obfecrando, reducere pro vi. ribus non ftuduerint , juxta illud propheticum ; 5/ *non annuntiaverit* , inquit , *iniquo iniquitatem fuum , (J ipfe* i« *impietate fua mortuut fuerit, /«»-* pM.ntiw *ejui de manu tua requiram* , dc mnita his Similia ad magifterium paflorale pertinentia, quz in divinis fpsrfim continentur. Quapropter eifdem ratioribus Chrifti fummopere (ludendum eft , ut erga errata delinquentium moderationem diicreliffimam teneant , ut fint , juxta beati Gregorii doAr.nz documentum, bene agentibus per humi- E Lutem focii, contra delinquentium vero vitia per >eium juftitiz eredi ; quatenus pofthabito torpore, atque fcgnitie, vel humano favore, aut mundiali timore, Gc exerceant minifterium fuum, ut dt prxfenttbus falubriter confulant, & futuris Got exemplum falutis. Verum quia in agro Dei, qui eft ecclefia Chrifti, noxia quxque inftinflu hoftis antiqui pullulare non ceffant, quz neccffe eft ut adhibito farcnlo paftorali radicitus extirpentur ; dc propter malevolos quoique, qui bene ada aut intclhgere nolunt, aut malevola intentione potius intelligcre , quam ipfam veritatem dcleAantur amp!e&i , oportet eofdem paflores , ut quandocumque dc generali utilitate, vel publica corieflionc, quidpiam <n conventibus luis decreverint, id juxta morem ereleGallicum feriptis committant ; videlicet ut poderis omnem ambiguitatem dc occaGonem jufte detrahendi vel reprehendendi penitus amputent . Proinde notum effe neceflarium duximus omnibus filiis fanâz Dei ecclefiz, prxfentibus fcilicet dc futuris , qualiter nos epifeopi fuper imperio domini A gloriofiffimi Loiharii imperatoris conflituti, anno incarnationis Domini Jefu Chrifti DCCCXXX1II. indiflione 11. anno Gquidem ejufdem principis primo, in menfe videlicet Octobri, apud Compendium· palatium généralité» convenimus, dcmemoratum principem humiliter audivimus . £< hoc quidem illi , five optimatibus illius , feu omni generalitati populi, quz undique illuc conduxerat , manifeftare juxta injuoAum nobis minifterium curavimus, qualis G' vigor dc poteftas Gvc minifterium facerdotale, & quali mereatur damnari fententia qui monitis facerdotalibus obedire noluerit . Deinde tam me» morato principi , quam cuoAo ejus populo denuntiare fluduimus , ut Domino devotimme placere (luderent, dc io quibus eum offenderant pitrare non differrent. Examinata quippe funt multa , qux per negiigenrism in boc imperio contigerunt , quz ad fcandalvm ecclefiz , dc ruinam populi, vel regni interitum *manifeftis indiciis pertinebant* , quz neccffe erat ut cito corrigerentur, dc in futuro omnibus modis vitarentur. Inter cetera etiam commemoratam eft a nobis , dc omnibus ad memoriam reduAum , qualiter a Deo regnum iftud per adminiftrationem bonz memo- E'ix Caroli przftantiflimi imperatoris, dc perpredeceftorum fuorum laborem, pacificum dc unitum atque nob liter dilatatum fuerit , dc domino Ludovico imperatori a Deo ad regendum fub tna- ?;na pace commiffum , Dominoque protegente , ub eadem pace, quamdiu idem princeps Deoftuduit , dc paternis exemplis uti , ac bonorum hominum *confiliis acqmefcere curavit,* confrrratum manferit. Et quomodo in proceffu temporis, ficu: omnibus manifeftum erat, per ejus improvidentiam , vel negligentiam , in tantam venerit ignominiam & vilitatem , ut non folum amicis io merftitiam, fed etiam initnic's veneri: in derifonem . Sed quia idem prinrcps minifterium fibi commiffum negligerter :r»Aavcri:, dc multa qux Deo dt hominibus difpliccbsnt dc fecerit dc facere

ANNO CHRISTI

re compulerit , tel fieri permifcrit , ft io multiis nefandis confiliis Deum irritaverit , ft fandam ecclefiam fcaodaiixavcrit, ft, ut cetera qua: innumera funt omittamus, ooviifime omnem populum fibi fubjeâum ad generalem interitum contraxerit ,- & ab eo divino juftoque judicio fubito im perialis fit fubtrafta potefias; nos tamen memora praeceptorum Dei , mioifteriique noftri atque beneficiorum ejus , dignum duximus , ut per licentiam memorati principis Lotharii legationem ad illum ex audoritate (acri conventus mitteremus, quae eum de fuis reatibus admoneat ; quatenus certum conûlium fus falutis caperet , ut quia poteftate privatus erat terrena, juxta divinum coofilium & ecclefiafticam au&xitatem, nefecundam animam perderet, elaborare in extremis po B fitus totis viribus (luderet . Quorum legatorum confiliis ft faluberrimis admonitionibus libenter aflenfum prebuit, fpatium popofcit, diemque con· (lituit , qua de falubribus eorum monitis certum cis rciponfum redderet. Cum autem fupraferiptus inflarer dies, farer idem conventus unanimiter ad eumdem venerabilem virum perrexit, cumque diligenter dc quibus Deum offenderat , & fandam ecclefiam fcandalixaverat , ac populum fibi commiilutn perturbaverat , admonere , ft eunda illi ad memoriam reducere curavit. IIlç' vero eorum falutiferam admonitionem, & dignam congruamoue exaggerationem libenter ampleâens , promiiit fe illis io omnibus acquieturum fidutan confilio, & fubiturum remediale judicium. Porro de C tants falubri admonitione hilaris , illico dileâtim filium fuum Lotharium Auguftum fibi feftinato affuturum fupplicavit , Ut ille ruptis quibuslibet morulis cum fuis primatibus veniret : quatenus primum inter eos mutua reconciliatio fecundum Chriftianam dodiinam fieret , ut fi quid in cordibus eorum nzvi aut difeordiz inerat, pura humilifque poftulatio venis expiaret ,' ac deinde coram omni multitudine judicium facerdotale more pœmtentis fufeiperet I quod & non multo poil fatium eft . Veniens igitur idem dominus Ludovieus in bafilicam fandz Dei genitricis Maris, ubi fandorum corpora requiefcunt, Medardi videlicet confefforis Chrifti atque pontificis , nec non Sebaftiani prsftanuft<mt martyris , adflar.tibus pits- D byteris , diaconibus , ft non parva mulniudioc clericorum ; pisiente etiam prsfato domino Lothario filio ejus, ejufque proceribus, atque totius populi generalitate , quotquot videlicet intra lui fepturn eadem continere potuit ecclefia ; ft pro ftratus in terram fuper cilicium antefacrofandum altare confcftus eft coram omnibus , miniftenum fibi commiflum fatis indigne tratlaffe , ft m eo multis modis Deum offendifte, & ecclefiam Chrifti fcandalitafle , populumque per fuam négligeatiam multifarie in perturbationem induxtffe . ft ideo ob tantorum reatuum expiationem prbluam & ecclefiafticam fe expetere velic dixir |Hrmtentiam : quo mifcrante Domino, per eorum mmifterium & adjutorium percipere mereretur abfo- E lutionem tantarum criminum, quibus Deus ligandi ac (olvendi intulerat poteftatem. Quem etiam iidem pontifices , utpote medici fpiricales , falubriter admonuerunt, afferentes ei quod puram ft fimplicem confeifionem fcqueretur vera remiffio peccatorum, ut aperte confiteretur errata fua, in quibus maxime fe Deum oftendifle profitebatur , ne forte interius afiud tegeret , aut in confpeâu Dei quidpiam dolofe ageret , ficut jampridem in Compendio palatio ab alio facro conventu correptus coram omni ecclefia eum feciffe omnibus tiotum erat. Ne ficut tunc , ita ft nunc , per fimulatiooem ft calliditatem duplici ad Deum corAdc accedendo , ad iram potius quam ad veniam iuorum peccatorum provocaret : quoniam, fcripiura teftaote , *jùaefaterti & ctilidt trim Dti* . Verum poft hujufmodi admonitionem pro. fetTus eft fe in omnibus if praecipue deltquifle , unde a memorati* facerdotibus fuerar familiariter, five verbis, five feriptis admonitus, ft digna increpatione coireptus .' fuper quibus chartulam fummam reatuum iuorum, unde ilium fpecialiter redarguerent, continentem ei dederunt, quam ille in manibus gcftabat.

anno chr st(*".

CAPUT I.

Videlicet, ficut in eadem chartula fdenius continetur, reatum facrilegii ineunendo , ft homicidii, eo quod paternam admonitionem, ft terribilem contcftationem fub divina invocatione , sute fandum altare, in prefentia facerdotum , & maxima populi multitudine , fibi fadam fecundum fuam promiflionem non confcrvaverit , eo quod fratribus & propinquis violentiam intulerit , & nepotem fuum , quem ipfe liberare potuerat , mtctficere permiferit : & quod immemor voti fui , fignum lands rcligioais propter vindidam fus indignationis fieri poftea julTcnt.

II.

Quod audor fcandali, ft perturbator pacis, ae violator facrameototum exiftendo , padum quod propter pacem ft unanimitatem imperii, ecclefiaeque tranquillitatem, communi confilio ftcontentu eundorum fidelium iuorum fuerat inter filios fuos bftum , ft per facramcntum confirmatum , fuper illicita poteftate corruperit : & in eo quod fideles fuos, in contrarietatcm ejufdem primi paâi & juramenti , aliud facramcntum jurare compulerit, in pejurii reatum pizflitoium violatione (aeramentorum inciderit ; & quantum hoc Deo difplicuerit, liquido daret.* quia poftea nec ipfe , nec populus fibi fubjcâus pacem habere meruit , fed omnes in perturbationem, poenam peccati fuflmendo, jufto Dei judicio pcftea induâi funt.

III.

Quia contra Chriftianam religionem , ft contra votum fuum , fine ulla militate publica , aut neccfTitate , pravotum confilio delufus, io diebus quadtagefims expeditionem generalem fieri juffit, ft in entremis imperii fui finibus inccena Domini, quando paichalia (aeramenta ab omnibus Chuftianis rite funt celebranda , placitum generale fe habiturum conftituit. In qua expeditione, quantum in ipio fuit, & populum in magnam murmurationem protraxit , ft facerdotes Domini a fuis officiis contra fas amovit, & pauperibus graviftimam oppreifionem irrogavit.

IV.

Quod nonnullis ex fuis fidelibus, qui pro ejut fuorumque filiorum fidelitate & (alvatione, regnique nutantis recuperatione , humiliter eum adierant, ft de infiiliis inimicorum fibi préparais ccrtum reddiderant , violentiam intulerit : ft quod contra omnem legem , divinam videlicet ac humanam , eos ft rebus propriis privaverit , ft in exilio tradi jufferit, atque abfentes morti adjudicari fecerit, & judicantes procul dubio ad falfiim judicium induxerit , ft facerdotibus Domini ac monachis contra divinam & canonicam auâoritatem przjudiciom irrogavit, ft abfentes damnavit, & in hoc reatum homicidii incurrendo divinarum feu humanarum legum violator extitiflet.

V.

De diverfis facramentis , fibique contrariis atque perniciofis , a filiis five'a populo eo prxeipiente & compellente irrationabiliter f«pe hitis , pro

_pro quibus non modicam in populo Gbi com- A rr.fto peccati maculam induxit , reatum perjurii nihilo minus incurrulc : quoniam hxc procul dubio m auttorem , per qurni fieri compulfa lum , juie retorquentur . Sed r.i mulierum purgatione , m mjuftis judiciis, in falGs tctlimoniis atque perjuriis , qux co pertritu nte coram fc perpetrata funt; quantum Deum offenderit ipfe novit.

VI.

De diverfis expeditionibus , quas in regno fibi eo.niniflo non foluin inutiliter , fed etiam noxie fine confilio ac utilitate fecit, in quibus nimirum inulta & innumerabilia funt in populo Chnftiano flagitix perpetrata in homicidiis & perjuriis , in facrilegiis, in adulteriis, in rapinis, in incendiis, five m ecclefns Dei , five m aliis diverfs locis B faft'S , in direptionibus & oppreflionibus pauperum miferabili & pxne apud Chriftianos inaudito prtratu ; qux oçnnia ad auftorem , ficut prrm.ffu.n eft, reftettuntur,

VII.

In divifionibus imperii ab eo contra communem pacem fic totius imperii falutem ad libitum fuum umere faftis, & in facramento etiam quod jurare compulit omnem populum, ut contra nlios fuos . Gcm contra inimicos fuos agerent , cum iplc eos paterna auttoritste confultuquc fidelium faorum pacificare potu'ffet.

VIII.

Quod non fuffecerint ci tot mala & flagitia per luam negbgcntiam fit improvidentiam in re- C gno (ibi commino perpetrata, qux enumerari non p· ffent, pro quibus & regni periclitatio , & regis ckhoneflatio evidenter provenerat . Sed infuper ad cumulum miferiarum novjffimc omnem populum iux poteftatis ad communem interitum traxcrit, cum debuiffet effe eidem populo dux (alutis fic pacts, cum divina pictas inaudito & inviiibili modo, ac noftns («cuits prxdicando , populo fuo inffrren dccrcviilet I

Izitur pro his vel in his omnibus qu* fupra anirnoi.ita funt reum fe coram Deo & coram facerdoubus vel omni populo cum lacrymis confeffus, & m eundis fe deiiquitlc proteftatus eft, & & pirmtcntiain publicam expetiit, quatenus ecclcfix <iuam precando fcandaltzavcrat, «enitendo ia D tisfairrri . fic ficut fuerant fcandalum multa negligendo . ita mmi.-um fc velit' profeffus eft effe cxcmp'um dignam pœnitentiam fubcund»· . Poft h.uic vero ‹ ontcffioncm chartulam fuorum reatuum fic coofeffioniv, ob futuram memoriam, iacerdotious ttadtdit , quam ipft luper altare pofuerunt: ac deinJe cingulum nulitix depofuit, Λ fuper aît rt collocant , fic habitu txculi lc exuens b.lbitu.n pœmtrot'S per «mpolitio oem manui m rpifcopoium fuiiepit ; ut pott tamam talemque pero'tennam nemo ultra ad militiam iacularem icde.it . His iiaque gcftis, placuit ut unufquffque cpifcoporum, qualiter hxc res atta fuerit, m propruj ciiaituhs intcicrct , eatnquc fua feriptione roborarer, fic roboratam memorato principi Lo- E thario ob memoriam hujus tatti offerret · Ad eürrmum omnibus nobis qui interfuimus vifum eft, omnium chartularum , immo tanti negotii iiiminsm in unum breviter ftnttimque congerere, & congeftam propriis tnanuum noftrarum fublcnptionibus roborare, ficut fcquentia fattum effe dementiunt.........

· AGOBARDI EPISCOPI LUGDUNENSIS L

anno CHRIS 11

Dt eodmt tpttd Coutpnuiittm ctnw»tu , tT pukitH Ludovici imptratirii partait:λ .

M<β·· ntkl l»·* <ua alii* Ajobafdl

IN nomine Dei ac domini noftri Jcfu Chrifti, ~~anno incarnatio~~[redacted]~~ius dcccxxxIII~~. ego A[redacted]o bardus Lugdunenfu ecckftz indignus epifeopus, interfui venerabili conventui apud palatium quod nuncupatur Compendium. Qui utique conventus extitit cx reverentiflimis epiRopis, fic magnificentifftmis viris illuftribus, collegio quoque abbatum fic comitum, promiicuzque cutis fic dignitatispopulo, przfidentc furcniffuno fic gioriutillimoChlothario imperatore , fic Chnfti dumim amatore, Juo protegente fic adjuvante fubier annexa dilpoita funt, anno imperii primo, menle quarto. Quibus omnibus vehementer incumb bat vera nceffitas, ut folicite trattarrnt de periculo regni, in prxfenti, fic ftatu m futuro ; quod regnum quia jamdiu nutabar, fic impellebatur ad ruinam per negligentiam, fit, ut venus dicam , per ignaviam domini Ludovici vencranai quondam imperatoris, in quibus, ille irretitus eft per corruptas mentes fic corrumpentes , fic lecundum apottolicum diftum, quia erant ipli eirantrs, fic alios in errorem mitrenies. A quo conventu quidquid utiliter fic laudabiliter tr^ttando fit conferendo inventum eft fit neceffario ftatuendum, fit judicanlibus confenti, fit confentiens ipte judicavi. In primis videlicet, qux a^i commoditatem fic folitatem regni fic regis pertinere videbantur, deinde qux ad ereptionem fic purgationem anime domini Ludovici manifelhlTime nofcebaotur. Qiiz in prxditto conventu fideliter quefita , fit veraciter inventa, fic * admirabiliter execuia funt. In co fcibcet quod prxdittus conventus deliberavit ut per legata» fic miffcs admoneretur domnius Ludovicus de fuis erratibus, fit exhortaretur, ut fecundum prophencum didmn rediret ad cor, fic recognofcerct atta fua, quz adverius Deum currens per vias pravitatis fic injuftitix exegerat.· ac deinceps fufe[redacted]eret coufihum vite fit (alutis fua; quarenus apud omnipotentem judicem & dominum, qui clcmcntiftimus indultor eft criminum, indulgentiam fic remtfllonem iniquitatum impetrare poffet : ut qui per multiplicatas negligentias reguum terrenum amiferat, per impenfas fuppiice* confctliones regnum czkfte adipilceretur per tum apud quem eft niifericordta fit copiofa redemptio. Propter quod & libellus editus eft a viris diligcntioribus, & ei oblatus, de manifcftatiooe criminum fuorum ; tn quo velut in fpeculo perfpicuc conipiccrct ferditatem attuum fuorum, & fieret in illo quod per pœoitentcm perkttum dittutn eft : Zaifau/4/ew wuw cga ctgnofco , p<«aiwi rocMn coTMi w» tft [ttnpcr . Pro qua re accelfcrunt ad cum denuo omnes qui in prxditto conventu aderant epifeopi , condolentes fic compaticntcs infirmitatibus fic miferiisejus, exhortantes, atque exoptantes, fic poftulautcs , ut omnipotens Deus manu pietatis (uc educeret cum dc lacu mifçri* fic dc luto cceni. Quod clementi ffimus Dominus non folum non sbftulit, fed neque diftulit: fed mox relufcitata in mente ejus contritione humiliati cordis, proftratus Coram eis, non iemel vel iterum, fed tertio aut amplius crimina cognofeit, veniam pofcir, auxilium orationum precatur, confilium recipit, pœnitentiam poftulat, injunttam fibi humilitatem libentiffime impicturum promittit. Innotefcitur ei lex fic ordo publiez pœoitentix , quam non renuit, fed ad

omnia

omnia annuit, ac demum pervenit tn ecclefiam AMu- coram cœtu fidelw®» «»« altare & fepulcra fandorurn, & proftratus fuper cilicium, bis terque quaterque couiclTus ia omnibus clara voce cum abundanti effufione lacrymarum, depofitis amut, manu propria, fic ad crepidinem altatis projedis, iufccpit mente compunâa pœnifemiam publicam per manuum epiicopalium impofitionem , cum plalmis & orationibus. Sicque depofito habitu priftiuo, & aflumpto habitu pœnitentis , congratulant & confidens poilulat piilftmi partoris hnmerts reduci te ad invents & ' rcduûx ovis unitatem. His geftis ego Agobardus indignusepifeopus interlui, & melioribus confentiens judicavi, & manu propria fignans iubfcripli.

Nota J λ c. Sir mondi S. J.

Qu« (cluuntur gerta cpifcnpalia <le fuLepf· i'rui» s I ufuvico Pu» pan.tenua (ubllra , cill Jo , ut Egmhsruln .hronico Lribit , confilio a roolpiratonbui inft nuia funt › ui quod ipfi per vini fc inauditam contumeliam in mitirtini.mi principum egerant, ta ille fui (ponte . ut ecclefix fitiiGccrct , cipctulle aut fubfirtc vilerctuf. O«»t/, inquit,

ltart, , «I vrrfa vin rriro lapfa frrrrUtnr › <ttlda, ut fini vifnm rft , tum niiquilui tpif-

O ua.h

Ul afirlrt , I· I.llitu

y··, CT utfeuum & luuudlium , «rçu» tofinnilu ur^ut ‹ lvillum , unlt t»rput juulii Mtdurdi (tuft/fl'li , <ït /tulil iibujtiuul mertyril , wmu drptuf^r regnxr , *pulJujur I«dilum Vffi'i udhhlt* mal·» tuflfdl· , fui nStem ^mddam drtruduel . t.tplrle lf< ·*i^1!» <· f.ftil,ltatt fanlll Marti· ·· , p*)·l·ı h. talla meflu, dr lalll»< gffllr ad t,·». prla rriarular.* Dirum facinus ac faculis omnibus detertandum i quodque non inj iria Francoium dedecus cum vetete ilbu» avi chronico appellare (ireat , nifi paucorum errottm_ismura moi , ut fequeotia oftendent , fipicotiorum conii lu corrcxitfcnt .

t *Apai.trdi hithut* .) Inter epifeopos Lotharlans Γ«Πion › i pol» Ebboneui Rhcinenfem , pixcipui meiuortutur Agobardu» Lugdunenfis, Kernardui Vienncnfi·, Rarihulomxiia Nitb .ncnfi» , Jci(e A mbianenfis , Hduu Tri.affinu» , Htteboldua Antiliodutenfis , & alii.

C>uiT< dirti-

NÜTA SE»EΛIN1 B1N1I.

c *Ctatautur* . J Ludovicur Imperator Bernardum quemdim ustione Hilpanum *fux dcfcnfionii* caufa cubiculi pra-

ή'Λοι.

conftituerat. Qnn t <un» opeixute» *regnl* ··,< terrent, (perferunt , haud dubie ec invidia, eumJca nardum Judith imparatr<ci per aJuberi'utn adm.Ler. , ad filio» ttnparator-a deferri curarunt. Qua unafione Pippi nui, qui novercam pix reteris mix.me odeur › com re patrene arma *fumpfn. Imperator «ero'l< tore* il'ie» perçu!iua ‹ procipuat» ;u>g<orum caufam collate rooatua › Bemardui» a fe d*in/iût* » Judith varo iniueratricem in monafletio ad tempua morati prx.tpli. Qua re cut· pater feli Pppino iruperiui» «fficAanti non fathfeiiiTet, hortatu Lothatii habitu» ert Neomagi conventui puhlicui, ad quam fine armi» utrimque vcr.iretur. Verum eum codent conventu optimate» parenti» ioiperlum legmmr prurogaficnr, Pippinui amia fcmcl deptifita con'ta patrem non fine magno rerum Tuarum detrimento r«futnpfit. Nam dum capto dr incar erato filio pareo» tufte legnum ademilfet, «mai quoique non Injurt* lortaile eripu'lfer, 6 nun a foil nuAu liberatu· 8t cduAut fuiiTct. Port hxc dum LuJoviru» parent erepr.im Pippino bal a ngium inter Carolum & Rudolpbum pofiejjiioru niatritnon-i filio· diviiirttt , coque faâo Lmharluni etiam fibi inlcnfum reddiJirtcr , foliriiati funi ad defefitonem epifeopi eo coniiGo, ut quam filii atiui» imperio deponere non poifcnt , horum (altem nundina iorum antirtuutu fu(fragio & juduio honore ac puteflate imperiali privarent. Succedit itapiii conatu· inapi tfimu».

Nam ludorc Ebbone Rhcmenfi epifeopo , quem Theganu< e* originalium fervorum ft.rpe fu lfc feribit, plure» alii ejufdem conditioni» olim antiftitea convenerunt, inftnutoqce hoc concilio ciwri jurig ordinem imperatorem femel ante confertum iterato judicio abfentem condemnarunt, caque omnia egerunt qux auAor vita Ludovic! his verbis deferibit : *Verram jcrlirit (la(pl'attrlr lnauditl , x* ac*/· v/-*

Arta <" In qux /

p« dt n«ce Bernard!) *lιιηικ pullita paaltralia armtt dtp.*

treef-l q·,'drm /»/zr tralra m«««w *talpa·· feltir lavthral vindiciam : tj neftra lrx la· n Deum rlf ln idipfum. Cul judifla panti fentradifere , plurrt ajfrnfnm frlrt t» lall»u, , nr primarll*

mf>r ttaulll»··

pautrr , <'f aan altara Ofatrt lajuut , pnllal^e ledutum tvflr , ldlllita mal·» cujiedla , ful irilum quiddam rttrudunt , Quo tertimonu vertrtinium ciTe comprobatur, quod tota hac re· per vnn & metum (As, falfoque religionis pigmento colorata fit. Nun emm ope-rtebat imperatorem iicrcto judicio condemnari ad ».'taditu ptenitentiam dcliûi illius, propter quod pernam ab ecclefia fib* impuutam fuftinuiifet. Quare non immerito Theganus h»< de caufa 'm Ebboncm Rheusenfcnr epiicopum horum umnlym architccluni declamavit, dum cui» Impudicum Ar crude!.rtiinutr ip-Lupum nominat, qui ex originalium ferrorum ftirpe procreatu» , inaudita fecit, & inaudita locutus fuit . Cumque 1Π1 rttione Ludovicus itnperlo fpoliarus fuirtet , Grcgmius pspt reefer ifo abrogationi· decreto, eumdena impciio redituit, caque omnia in reftltutione itupernoiii peregit , qur ab nt-Aore vit* Ludovic! prolixius enarrantur . Vide Barcmum anno Sjj· & S34.

Dccirtn concilii <'.<,c P'!1*," du»' l

ANNO CHRISTI

CONVENTUS APUD SANCTUM DIONYSIUM

IN QUO LUDOVICUS PIUS

ANN< CHRIS

Ecdciullicx communioni per epifeopos refiitutus, imperii quoque ornementa recepit, dominica fecunda quadragefimx, anno Chrifti dccccxxxiv. Gregorii IV. papas vir. Ludovici ipfius imperatoris Augufii xxi.

EXauflorato, «y diflum tfl, impie Lotbarii filii faetnert Ludovico, multi mox <juit>itt fantor ment erat, ad illtat reftitutionem confilia operam que *contulerunt. ltaque colleflit coput Lotbanum m Jan-Ut Dionyfit monaflerio ubi tunc erat t proptut afâref-fi* 1 *to adegerunt, ut rtli(lo ibidem patre tacita fuga cx"dcret. Qaa porro detneept* eo *tn loco gcfta /unt, audar vite Ludovici narrat ha verba:* At vero ii qui cun» imperatore remanierant, eum ad recipiendas imperatorias infulas hortabantur. Sed imperator, quamquam modo quo pnediAum eft ecelefix etiminatus communione , nequaquam tamen pratproperat voluit acquiefcere fententie.· fed dominica, qux in craftinum advenit, in ecclefia fan&i Oiouyfii cpifcopali minifterio voluit reconciliari , & per mantis epifeoporum armis accingi confenfit. In qua re tanta cxultatio populi excrevit, ut etiam ipfa ciemenia viderentur injuriam patienti compati, fic relevato congratulari: Etenim uique ad illud tempus tanta incubuerat procellarum vis, ptuviarumqne vehementia, ut extra Colitum aquarum fuperabundantia excrefcerct, flatufque ventorum imperviabilcs fluminum alveos redderet. Sed in illius abfolutionc ita quodammodo cifa funt conjuraffe elementa, ut mox fic venti fxvientes mitefeerent, fic ccli facies in antiquam fit multo tempore invifam (crenitatem rediret. *Narrat & Ntlbardus libro pitmo bifioria fua.* Occurrebat, *inquit*, infuper etiam filiis verecundia fil pœnitudo, quod patrem bis honore privaverant ;

Anno *' rant; univerfr plebi, quod bis imperatorem dimiferant, ac per hoc hinc inde in reftitutione ejl)S çonfentiunt, fit undique ad S. DionyGum, ubi tune Lotharius patrem fic Carolum fervabat, affluere contendunt. Cernens Lotharius pnrdiâam animoiitatem vires fuas excedere, antequam conveniant arma fumit, patrem ac Carolum dimittit, itinereque arrepto Viennam petit. Plebe autem non modica qua prrfcns ederat, & jam jamque Lothario pro patre vim inferre volebat, rege recepto, bafiiica fanâi Dionyfii una cnm epHcopis dc omni clero confluunt, laudet Deo devote conferunt, coronam & arma regi fuo imponuut, & ad cetera deliberaturi contendunt.

& Ladevtcui ipfe imperator in epifiola, yaaa· dr *confcribtnda Vita fan&i Dionyfii ad Hildntnnm ahbarun fcripfit,* Anae /««at *re/btutromm Mtr cetera illine beneficia commemorat.* anno CHλisti *'*

Nota Jacobs Siamondi, S. J.

t. c w t. .) RtcoKiUtu·» fuilTc Ludovicua» 4α·ıi·io tecuad» qiiadrattàma docte in chronico E{<nharru«, cupii veAigi» h«rtt Λβ m<w« »uû.r •Un Ludovic*. Incidit auicoi illo aaao bac dominica ir Kalcodaa Martini.

CONCILIUM ATTINIACENSE II.

SIVE SYNODUS UNIVERSAL- IS

Ac Generale placitum menfe Novembri celebratum anno dcccxxxiv. Ludovici Pii imp. xxi. cuius Aâa perierunt.

LUdovicus imperator habuit, *inquit anonymut audior vita ejur ad annum* dcccxxxiv. co tempore circa miffam fanâi Martini conventum generalem in Attiniaco palatio, ubi quum multa perperam molita purgare deveniffet, tam in ecclefiafticis quam publicis rebus, tunc przcipue fuerunt ifta.·

1. Mandavit filio Pipino ptr Ermoldum abbatem res ecdefiaflicas, .quz in regno ejus erant, quas vel ipfe fuis attribuerat, vel ipfi fibi fubripuerant, abfque cundatione ecclefiis reftitut.

II. Miflos etiam per civitates fic monafteria iranlmifit, ftatumque ecdefiafticum psenc collapfum in antiquum flatum erigi juflit.

III. Itemque prreepit, ut miifi per ftngulos comitatus irent, qui immanitatem przdonum atque latronum, qux inaudita emerferant, cohiberent, fic ubi eorum maior vis incubuerat etiam comites vicinos fic epifeoporum homines ad talc< eliciendos fic proterendos fibi adiciicerent fit de his fingulis fibi in proximo placito generali VVormatiam renunciarent, quod futurum traniaâa hieme fit fuadente vernali gratia indixit.

AJ *eundem quoque generalem conventum Altiniaci hoc anno celebratum non dubito qum ea pertineant quo Hmcmarur Jenier refert in opere Je divortio Lothern* dr *Teutberga refpmfione ad quintam interrogationem hifce verbis:* Quidam noflrum tempore fanâz memoris domini Ludovici Pti Auguftt in Attiniaco palatio tunc fuerunt, quando in univerfali fynodo totius imperii etiam cum fedis Romans legatis fic in generali placito foemina quzdam non ignobilis genere, nomine Nortbtldis, de quibufdam inhoneflis inter fe & virum fuum vocabclo Agembertum ad imperatotem publice proclamavit. Quam imperator adfynodum deftinavit, ut indc epilcopahs auflontas quid agendum effet decernerer. Sed epifeoporum generalita» ad laicorum ac conjugatorum eam remifit judicium, ut illi *inter illam fie 'fuum* conjugem judicarent, qui de talibus negotiis erant cogniti & legibus ixculi fufhcienciflime prxditi, eorumque legalibus judiciis eadem femina fe fubjiceret, & quod dequzflione fua decreviflenr, line repetitione teneret: Si vero crimen aliquod eflet , inde poenitentiae modum poft illorum judicium, ab epifcopali audoritate depofeeret, fecundum quod facri canones prrfixerunt, ei imponere non negarent. *Hae ille Remeqfis Arcbtepifeopus, nec nos* dr *ea fynodo plura.*

æT 'concilium metense, Æf.

h1 *″

QUO IMPERATOR. AB EBBONE RHEMENSI

Archiepifcopo injufte excommunicatus, fic ingreflu ecclefix interdidus abiolvitur, anno dcccxxxv. tub Gregorio IV.

• *Concilium. Congregate fynodo* (ait chronicum Cameractnfe libro I. cap. 41.) *tn Metenfi teelefia fondit Stephani imperator pre cttndlis Ebbonem accufat, quod eum faljo fuerat criminetur, tf iifdem falfis criminibus appetitum a regno dejecerat, armifque ablatu nec confetfum, nec cowiHum. contra rtDgulas ecclefiaflicas ab ecclqfia aditu eliminaverat. Qui objeHa erubefeens, feque male fecijfe rccognofcens ,ut in fynodo omnia legôliter adimplerentur , fecundum Africanos caerones fibi judicet eptfcopos delegit, inter quos etiam Theodoricum epifcopum convocavit.* c»·. cj ·*· 1*

CONCILIUM LUGDUNENSE DIOECESANUM

Anno 835. circiter habitum.

j\pi.*ps· ,,7 A Mel»riu» Lugdunenfis Ecclefiz Chorcpifco-Pu' ,antB fe rerum Liturgicarum prxftare fctetitia aibitrabatur, ut docendum populum tanEquam Magifler fummus aflumpferit. Hanc fc peritiam adeptum jaâitabat confultis SS. Patrum, ac prxfcrttm S. Auguftini voluouuibus, atque ex-

pio-

annO ciiRtsri *''

.plorata infigninm per Europam Ecclefiarum fen- rentia, & contuetudine. Cōpi[redacted]am hanc crudiiio- nj, fur fupellettilem divifit per tria diverti artiti- cii, fed ejufdem argumenti opera, quorum prius *Officialem* nuncupavit; ideft de *locris* officiis , feu ritualibus precibus traâatiooem ; alterum *An/ipbe- norinm*, quod (aeras, ut vocant antiphonas, a *(e* correâas & digeftas exhibebat ; tertium tandem *Embolum opufculorum fuorum* inicripfit. Erat au- tem *Embolis* apud veteres illos additamentum. Hos libros, vel faltem traditam in his doârinamfuam vir *falfiloquur,* ut phrati tttar ejus infeâatoris, to- ro triduo expandit in plena Diœcefana fynodo Lugduoenfi, plaudente turba. Sed inter multos aftentatores unum naâus eft caftigatorem fever if- fimum Florum magiftrum Lugdunenfis Ecclefiz fubdraconum, virum in facra doârina erercitatif fimum, qui tunc contra adverlarium viva voce declamavit ; dein intelligens Amalarii libros per totam provinciam, imo & per Galliam, ac Ger- maniam evulgatos legi ; arrepto calamo ad Patres fynodi ad Theodonis Villam prius direfta epifto- la illos denunciavit; quibus lueris alias junxit, quas ad nonnullos ejus Concilii Patres inicripfit, in quibus latius feriptoris vani & fufpedi errores exponit, & confutat. Nihil foite tunc in ea ly- nodo quantum ad cauiam illam aüum eft ; nam idem Florus tu altero opulculo narrat aâa Con- cilii Carifiaci , in quo cenfura in opufcula illa Amalarii lignata, & promulgata eft. Haâenus de oauia fynodi huius Lugdunenfis; nunc de tempo- re quo convenir, dïffcrcndum eft·

A

B

C

Qpotquot Amalarii hujus meminerunt fcripto- res , fub Carolo Calvo vitam egifle affirmant; ex quo tllud conlequeretur, Concilium hoc nonnjfi poft annum 840. haberi potuifle . Ego tamcn, cnm lago per hzc ipfa Amalarii tempora coafta concilia ad Theodonis villam , & Carifiacum ; utraque vero hzc fub Lodovico Pk› in tabulis Coociliotum tignentur; (illud enim anno 835. convenit , hoc vero ex mea Chronologie anno 838.) cum infuper unum ex opvfeuHs Flori dt- reâum fit ad ikabanum, quem *Abbatem* nominat ; eandemque prrfefturam abdicate illum anno 838. compertum fit ; his conviftus argumentis anno circiter 837. Lugdunenfc hoc Concilium afiigna- re cogor, Ludovico pio adhuc (uperttite, & im- perante . Nec plura de Lugdunenfi concilio di- cenda fuccurrunt · De alus duobus Conciliis , nempe ad Theodonis Vilhm,& Carifiaco infe- rius .

ANNO CHRISTI

An vero Amalarius ifte alius fit a feriptore ejus nominis, cujus de divinis Officiis fit de or- dine Antiphonaru commentarii pervulgati funt, res eft inveftigatione digmilima. Diftmdot Scriplores indicare videtur patria utriufque diverfa ; nam no* fter hie Lugdunenfcm cborepifcopum, ilie veto Diaconum Metenfem egit. Cum tamen res dili- genter penfatur, in unutn eundemque AmaUriutn animus inclinat. Idem eft utriufque nomen, idem operis argumentum, idem operis titulus, eodem ambo (empore floruerunt. Cur igitur inter fe di- ftinguantur? Profeâo Mabillonius apud Pagium ad A. 830. XI. Amalarium illum contra quem Florus Lugdunenfis fcripfit, ab Amalario, cujus nota funt Opera, non diftinguit. Forte igitur Amalarius Mcteniem clericum primum agens Li- bros illos digeftie , quos dein in Lugdunenfem chorepiicopum aiTumptus vulgavit, feu jam ante* vulgatos ufui ecclefiz deftinandos curavit. Hzc omnia fuppeditant opulcula Fiori msgiftri a Mar- lene Vet. Monum. tom. IX. vulgata, qux hic ad finguta concilia exhibebo . 5»

•CONCILIUM APUD THEODONIS VILLAM,

IN Q.U O LUDOVICUS PIUS

Ab epifeopis iterum reconciliatus, Ebbo Ubemorum antiffes, quod in illum confpirarat , damnatus, graduque fuo dejeâus eft, in Theodonis villa palatio regio proximis ante quadragefimam diebus celebratum anno Chrifti dccccxxxv. Giegorii IV. papr viit. Ludovici ipfius imperatoris xxil.

Xi p. îtr-

*SUnt ab boc concilio Metenfe concilium fejun- gant : Jed non tam diverf» fynods fuerunt, quam fynodi ejv/dviv» afitones diflinfla. Synodus entm apud Tbrodants villam iadi&s, lArfite primum congregata lift. Ubi cum ab epifeopis fui convenerant, atque in- fer cetero! ab Ebbo ne, dotis libellis approbata fuiffet imperatoris reftnutio , tn Metenfium urbem omnes com imperatore regnique primoribus profeiit funt, at<j- - »' funfit Stepbani bafilica, reledss a Drogone epifeopo qua de reftitutiene imperatoris afin fuerant, Ü Ebbone iterum Auguftum eamdem tnjufle depqfi- tum, meritoque imperii folio reflitutum poblice pro- jeffb , inter mijfarum facta, die, ut Ludovici vit» ouftor feribit, dominico , fuz quadragefima initium procedebat, feptem arcbtepifcopi feptem reconciliationis ecclefiaftsca orationes fuper eum cecinerunt, Deoque untverfi qui oderant pro cumulata imperatoris reftfi tattone multat gratias reddiderant. Poft bac ad Tbeo- donis villam denuo regreffi fynodum tnftaurarunt , Ebbanemque, Lotbariana faflionit incentorem, accu- favit imperator, y«ad feffis ab tn criminibus appeti- t,u » "f»- deiefius , atque ecclefia adit» exclnfus fnijjet. Poftalabat Ebbo, nt fibi abfenle imperatore caufam in fynodo qgerr liceret. Quod cam impetraf- fet, vi conficientia oppreffus, eptfcoporumque quos ud- vaeerat confibo ufus, libellum fynodo m abdicationem T^fai fponte obtulit. Qyto ledo, iT. epifeopontm, quibus confeffus fuerat, dementiahone audita omnium fenten- tus a pontificale minifter10 ceffare j*lfns eft. /ta fy- nodns dominica ineuntis qaadragefim» dimiffa . Ca- jus etfi afin non entant, eorum tamen, prater vi- tam Ludovici, ^aam commemoravtm"1, apud ahos etiam crebra eft mentio, at apnd Fi^oardum libro Jecnnde btftoria Rbemenfis capite vigefimo, & tn fy- nodo Snefionenfi apttd fandam Medardnm, & tn Tri- caffina, anno DCCCLXVII. Ebbontant vero judicii fertem emnutm uberrime perfecutnt eft Hincmame arcbteptfcopus in poftertort opere rdverfui Gotbe]col- eum capite tngefimo fexto·, unde & eptjtoporum qus fynodo interfuerunt nomma didicima/.* Nunc viden- dum, *induti,* de quo ordine adjudicatorum vel condemnatorum Ebbo fuerit, quem manifeftum eft fuifte depofitum . Qui poftquam in ecclcfia fandi Stephani apud Mediomatricum civitatem ambonem confcendu, & fe publice denoravit co- ram epifeopis & imperatore , & clero ac populo qui adfuerunt , quoniam eumdem imperatorem Hludouvicum falio criminatum, & injufte ab im- periali fede depofitum publiez pœnitcntiz fubdi- dit. De quibus & hbèlium manu fua fubferiptum eidem imperatori porrexit : quem qui quxfierit, in archivo ipfius Metertfu ecclefiz invenire valebit.

E

ANNO

Unde etiam accufatus ab ipio Augufto in ge-A ncrali fynodo habita in palatio Thcodoiris villa inducias petiit, dc fecundum canonicam tnftitutionem elegit *fibi per confenfum fynodi* epifeopo» judices pecca.orum fuorum, quos canones ekâos appellant. De qmbus feriptum eft in concilio A* fricano cap. LXIII. ut ab eleftis judicibus provocari non liceat. Et dedit libellum fynodo manu fua firmatum hxc eadem continentem.

Ego Ebbo * indignus epifcopus recognofccns fragilitatem meam, dc pondera peccatorum meorum, teftes confeflores meos, Ajulfum videlicet arcl"eP1,coPum › & Badaradum * epifeopum, ncc non & Modomum Epilcopum, conititui mihi judices deliciorum meorum: «Sc puram ipfis confcffionem dedi, quxrens remedium parnitendi , &B falurcm animx mex, ut recederem ab officio ic mini,b'rio pontificali, quo me recognofco efle indigiH.m,- bc alienufn me reddens pro reatibus meis, m quibus peccalTc fccreto ipfis confeflus fum. Eo hdicet modo, ut ipfi fint teftes alio fuccedendi & coiiiecrandt fubiogandicue in loco meo, qui digne præefte ôc predefle poflit ecdefix cui haâem.s i.id.gnus prxtui. Et ut inde ultra nullam repetiuoium, aut interpellationem auâoritate canonica tacere valeam, manu mea propria fubfcribens firmavi, *quondam epifcopus fubfcripfi.*

I lac icriptura coram fynodo prolata atque confiimita, confcfTus eft ipfe viva voce, & dedit teftes ahos exceptis /udicibus, Nothoncm arehiepifcopum, *7 heodtncum* epifeopum, & AcbardumC epikopuin. Et fic ab omnibus qui in eodem conCilio lut.uct epifeopts, accepit fententiam, dicentibus per ordinem omnibus.* Secundum tuam confcliionem cefla a minifterio. Et fic coram ipfo, jubente ac audiente fynodo, dtôatum eft a jona Autelianenfe epifeopo Helie presbytero, poftea Carnorenfi epifeopo, & prxfcriptx pagina; confcflionis ejufdem in ipfa fynodo fubfcriptum atque lubiendum hoc modo: Aâa eft hxc Ebbonis pro» fellio , ejufqtte proprix manus fnbfcriptionc roborata , m conventu lynodali generaliter habito spud Theodonis villam, anno incarnationis domini noftri Jciu Chrifti DCCCXXXV. anno etiam imperii gloriofi Cxfaris Hludouvici XXIII. indiâione XII. fub dic Kalendarnru IV. Nonarum Mar-Dni. Hi funt epifeopi qui confeftionem manu fua propiia firmatam audierunt; in qua continebatur quod ipfe Ebbo pro quibuldam criminibus, qux ContcfToiibus luis Ajulfo archiepiiccpo , Badarado epikopo, Modoino epifeopo, Achardo epifeopo, Theodcrico epifeopo , & Nothoni archiepifeopo conteftus eft, nullatenus officium pontificale egere deberet. Nam & ipfi tefle» eodem Ebbone poiccnte, & coram adflante , in conlpeâu omnium qui adlutrunt, tam epifeoporum, quam & ceterorum lacerdotum , viva voce teftificati funt, quia tale peccatum eis confeflus fuerat, pro quo dignus non erat cpifcopale minifterium ultra jam agere. Sed bc hoc ipii teftes bc confcfforcs fubinmlcrunt, quia fi idem peccatum ante ordinatio-E nem admifilTct, nullomodo epiteopu» ordinari dc-b.nfiet. Pro qua re ad eorum confilium dixit ftt idem Ebbo coram omnibus ad minifterium epifcopaic, indignum, & ab eo recedere debere, bc iub pomiteniix modo dominum fibi propitium facere velle. Nam & epifeopi fecundum confelfionem ipfius manu fua propria roboratam, & teftimonmm confcfloruin fuorum, decreverunt ut a miurftcrto lecederet pontificali , & alus orationum olficiis excubiis domino lerviendo eum fibi propil'iim faceict. Hxc lunt nomina eoiumdem epifoporum .

Drogo archiepifeopus.
Hetri archiepifeopus.
Otgarius archiepifeopus.
Ragooardus archiepifeopus .
Jjindrannus archiepifeopus.
Aldricus archiepifeopus.
Notho archiepifeopus.
Ajulfus archiepifeopus.
* Rotoldus epifcopus.
Jonas epifcopus.
Frotarius epifcopus.
Eschanradus epifcopus,
Raganarius epifcopus.
Wlfinus epifcopus.
Theodcricus epifcopus.
Ach.vdus epifcopus.
Rotbadus epifcopus.
Adaradus epifcopus.
Modoinus epifcopus.
Item Theodcricus epifcopus.
Vvalocharius epifcopus.
* Goldoricus epifcopus.
Godofridus epifcopus.
Tcùtmundus epifcopus.
Erriibertus epifcopus.
vHubcrtus epifcopus.
* Erardus Epifcopus.
AlberictK epifcopus.
Fretulfus epifcopus.
Joannes epifcopus.
Hitdemannus epifcopus.
Hildi epifcopus.
Clitiftianus epifcopus.
Silagutus epifcopus.
Item Raganarius epifcopus.
Ifpio epifcopus.
Tcutgaudus epifcopus.
Bonus epifcopus.
Favo epifcopus.
Ado epifcopus.
Teutbertus epifcopus.
Vviladus epifcopus.
Merbetus epilcopus.

Et hxc icriptura, judicante fynodo, poll hxc omnis patrata, data eft a * Drogone, qui fyno-Ddo pixfidebat una cum Hctti epifeopoTrevircnfi, Fulconi, qui fuccedor in fede Rhcmcnfi Ebbonis fuerat defignatus.

In mf. palatino Vatican Bibliotbecu huc fequuntier:* Nain dc hujufmodi unius fubferiptione pro omnibus ficut hie Jonas epifcopus , rogatu omnium coram omnibus, & pro omnibus manu no* tarit fynodaliter egit : qui legerit in concilio Africano cap. 52. inveniet. Sed & in eodem concilio cap. *60.* in commentario legatorum concilii ejufdem fuilicicnter reperiet. Qui autem hujufmodi libellari confcfiionc quam fequi debet propiiz manus Hubfcriptio * cpifcopis a fede epifeopali & facerdotio debeat removeri, & in loco cjus alius fubrogari & ordinari; ut de multispauca perftringam, ita io decretalibus epiftolis apoftclicat, fcdis pontificum habetur.* *Dilclüjfimis fratribut umverfis epifeopi/ per Guiliano conflitutitJoannes. Innotuit nobu a fraternitate veflra noijfa rtlatio, in <]uibut Contumehofut multis legitur criminibus involutus.* Et .id locum. *Pratdi&im autem Contumehofum epifeopum ut habet pcniteneli licentiam petitorium dare vobis cenfemus ubi errorem fuum alleget.* Et item . *Joannes presbyteris , diaconibus & eundo citro ecclcfit tn qua fuit Contumeliofus epifeopus : Pervenit ad nos' a fratnbut cotpljcopis nolim mifia relatio:* Et item ad locum · *Et ideo m ecclefia ejus vifitatorem dari noflra decrevit auilori-iai , donec propnum facerdolcuo pofrt babert. Omnem*

vc-

Margin notes: * /. ... 4 — b*i *plo — jJi/. 4' or. — l' s π b — i" «u. — po.u i & ,b — 'b d — NimTo.. — i.i'K Mm λ — .i.».. — anno In — • R»lh0i4m — • Gold*1·4'· — * Bcc« ilh fcitpiu:· , — «b ·P'U*P". «·

anno CHRISTI

nero tene follstitudinem C^farte fratri & cevpr/copo *noſtro injungimus, &c.* reliqua. Et beatus Gregorius in decretis fuis ex hoc scribit ad .Marianum epifcopum Ravennatum. fed fit ad clerum & ad plebem Ariminenfium: necnon ad Anatolium diaconum, fed & ad Ætherium epifeopum . Indcquc in rpiftola ad Brunichildem reginam quia non exprclfc genus peccatorum in confcriptione libellari debeat denudari, fed ita ut Ebo egit & confiteri & libellari profeifione & fubfcriptione debeat honore peccans & pœnitens fe privare, ita ut in decretis habetur . *Leo untverfis epifcopis per Campaniam , Samnium & Picenum falutem* cap. 11. *De pernitentia,* inquiens, y«« « *fidelibus pofiulatur*, ne de fingulonim peccatorum genere 'W feripta profeffio publicetur, confcientia peccatorum fuffi' B eist folis facerdotibus indicari confeffione fecreta. Quamvis enim plenitudo fidei videatur cfte laudabilis, quz propter Dei timorem apud homines crubelccre non veretur. Tamen quia non omnium hujulmodi funt peccata ut ca quz pœnitentiam pofcunt non timeant publicare ; removeatur improbabilis confuetudo, ne multt a pœnitentiz remediis arceantur ; dum aut crubefcunt , aut metuunt inimicis fuis fua fafta referari, quibus poffint legum conftitutione percelli, &c.

Sententia ex libro epifcopali qui gefta pontificum Romanorum titulatur excerpta digeftis Sergii papz, quz fuperius in fecunda adione commemoratur. Poft hzc vero Ebo quidam & Bartholomzus archiepifcopi, qui pro criminibus fuis C privati honore ab ecclefia fuerant cxpulfi,fanâiffimo pontifici poftulabant, ut eos reconciliare ac pallium eis tribuere dignaretur: quos etiam idem przlul nec communione inter clericos dignos elle fufeipere dicebat: fed inter communicantem populum communicandi licentiam tantummodo haberent. Exemplar confirmationis fynodi apud Sueffionenfem civitatem habitz Domini papz & gratia & nomine Benedifti. Benedidus epifeopus fervus fervorum Dei reverendiiTimo & fanibffimo confratri noftro Hincmaro epifeopo fandz Rezncnfis ecclefiz. Probabilium facrorumque diffini- » v><iep«ft·· **ones geftorum, &c. * *Deinde feqnitur bac apoflo-* <plıîoî··p'î-/κ« *manus fubfcriptio.* Optamus fraternitatem tuam ®4- *n Chrifto nunc & femper bene valere . His ita p,pi przmiftis & multis aliis brevitatis gratia prztcrmiftis attendendum fummopere eft his qui fynodum lubfcripfcrunt quod in concilio Carthaginenfi dicitur : Si quis contra fuam profeftloncm & fubfcriptionem aliquo modo venerit ipfe fc honore privabit, & omnibus quos facerdotalis ordo complebitur, & de alienis clericis, & dc aliis epifeopis excommunicatis ab aliis inconfulte non reci- t f«b P'end'i: dc fubalternis manu epifeopi pofitis H. pcenitentibus, & de aliis quibufeumque facris ca- A nombus obviantibus provid*ndum\eft , ne contra fedtentias facrorum canonum & d'èctctaJUomsnorum pontificum agant, quas in breviteo magnus urbis Romz arehiepifeopus ad univerfos epilcopos per Campaniam, Picenum, Tufciam, & per univerfas provincias conlbiutos comprehendens cap. 5. ita *decernit . Hoc* itaque ioquiens admonitio noftra denunciat, ut fi quis fratrum contra hzc conftituta venire tentaverit & prohibita fuerit aufus admittere, a fuo fe novent officio fubmovendum, nec communionis nollrz futurum efle confortem qui elle loans noluit difeiplin*. Ne quid vero fit quod prztcrmiffum a nobis forte credatur, Omnia decretalia conftituta tam beat* recordationis Innocentii , quam omnium przdeceftbrutn noftrorum quz dc ecclefiafticis ordinibus & canonum promulgata funt difciplinis , ita veftra diledione cuftodiri debere mandamus , ut fi quit in ilia commifcrit, veniam fibi deinceps noverit denegari . Quapropter nemo facerdotum fe fallat , nemo decipiat , nullius infirm* firmitati confentiat, quia iftz & aliz facrorum canonum femen· tiz a fanclo funt fpiritu promulgate & Chrifti (anguine confirmât^ , & per eorum ora prolatat qui cum Chrifto regnant in cœlis & miraculis corufeant in terris, & ideo omnes fecuri fimus quia fi contra tam validas auctoritates fecerimus , nec pontra fzculi poteftates prompti & fecuri eflepoterimus, etiam coram Deo ab illis judicati fumus pro quibus patribus qui conftituti funt principes fuper omnem terram filii nati fumus, nec folute eruſit in ado quz folvimus fuper terram, fi ∏gata non funt in ccelis quz ipfi ligaverunt ια tetris.

ANNO

Nota Jacobt Sir mondi, S-J.

t *CentUlunt ThaJenir Illia*·.*) Hujut fynol! alterum poftea exemplum naéb fumus ex bibliotheca Isnfla Mariai Laudunenli· , in quo epifeoporum , qui Ebbooem damnarunt , Idem oumt.ru· , cadenique futu nomina , nid quod pro Godolrico , Godclrlcum *legit-*

NOTX SEVBR.IN1 B1ÜI1.

e) Hoc coatcnru fusfu covpifcopnrum Ebbo pvRhcmcnGx irchicpifcopu». «o quod de -oncudi I.uJovici iniperstor» «b imperio » £b>r fu.ifet, feipium epifeopitu abdicavit. Reliqui »ui< m nui ei cunfentnotci fuerant , ob ncctfliiatem qua coafti fuerant at exautorationi imperatorii mteiiilcnt, feipfii uvuCa unt, venuroque impetratuat. ■«??< /m«ι *'fla* » inquic auflor ->t* Lujov ci , *ante teæpat*

peratae., '■</ V »p//i·p/ ir fiafullrt tllinr ÎH1XHH lut trn't , tt inter iit.Jfa-unt eelear.'tCeurn· j.pHirt ar.lirpt- fi·?! forem recenciliailenli etslefiaftica. etalienel raw. *rie-n Imperalerene cecinerual ,-a/yaa rmerr* pepaffr , *tee foi* pm *plenaria 'eflituUene , mallet Dta fallat* red*eliae'unt.* ViJe Baronium aono Sjj. num. primo.

CJ» AD CONCILIUM apud THEODONIS VILLAM

In quo Ebbo Remenfis crimina fua confi.·(Tus damnatur, Anno 835. habitum.

ADD

Ex Suppl- M·»Γι ι. i. (MJ. <U. tl

AD hoc concilium Florus magifter Lugdunenfis ecclefiz diaconus literas luas binas dedit, denuncians patribus opus quoddam Amalarii Lugduncnfis ecclefiz corepifcopi, de quo fuperius ad Lugdunenfe concilium aâum eft . Quos libros pluribus erroribus infartos atterens , damnandos patribus offerebat. Epiftolam utramque, quod ad fynodi hujus aâa utcumque pertineat, huc tvans- E ferendam ex volumine nono colleâionis veterum monumentorum Martenii ccniui. Et priorem quidem ad concilium hoc datam vel ipfa ejus inlcriptio dcmonftrat. Altera vero licet ad dcûgnatos quofdam epifeopos dirigitur , ad illos tamen iu concilium coeuntes feriptam ex ipfa epiftola difcimus.* «na *cum faxito concilio expugnetis irrorem tfc.* Nec aliud concilium quam illud, cui epiftola

anno CHRoTf

la prior infcribitur , pronum eft judicare . Cum enim in priori epiftola errores Amalarii teviicr juigiflct Florus, cauftz ratio pofeebat . ut in alfera ad patres ejus concilii data id plenius exequcreiur.

ANNO CHRISTI

EPISTOLA FLORI LUGDUNENSIS DIACONI

Ad Tbeodonii Ville concilium adverfui libros Amalarii.

Sanifo ty venerabili concilia apud Tbeodomt I Gillam babilo.

AÜJire patres beatiflimi , Ac reverendiftimi a Deo convoeati & in Deum umti , propter Drum, auxihantc ipfo, laborantes & laboraturi , aique in dio , fic cum illo poft beatum laborem requieturi, audite tta ur audiat vos Deus, ac me mentote Apoliolt, reétorcs ecclefie exhortantis, fic dicentis: *Attendite vcbn , Ü antverjo gregi, in yuo r,0I Spiritul Sandiui pojult epifcopoi regere eccleflam D>mlnl, guam acquilivit fangume fuo.* Sermo de fide agitur. & catholica 'ventate , quam przlatus ecdefix Lugduneniis, depravare Ai iubvertere lingua Ac calamo non deliltit, erronique ac mendaciorum fuorum vos ipfos, venerabiles ecclefiz Chrifti oculos, in tantum (ocios, Accomplices elTeconf-.rmat, ut m publico ecclefiz noftrz conventu jactare aulus lit, ad hoc vos luis perlnabonibus in generali fviiodo fuiftc perduftos, ut omnes manu propria luis "meptnfimis libris lubicnhere , fit fic unanimiter (entire atque obiervare velletis. Cui ege per majores natu reipondi. non iolummede tantis vins id credere nullatenus pofle; led etiam mihi indigno, qui fum canis mortuus, & pulex exiguus, tres prius digitos, quibus icribimus. radicitus amputari vellem, quam errores huiulmodi manus proprix lublcriptione firmarem. Addidi etiam quod fi libri illi in bono concilio fuerint difritîi A; dijudicati, erunr procul dubio anathemat.zati quos etiam corepiicopo *ecclcfix* noftrz,veiut valde utiles omnibus, juftir *tianlc*iberc; quos cum ego cx parte aliqua relegiifem, A mendaciis plenos deliramcntifque vidiftem , dehortatus fum, ne boc penitus fieret , hbrofque luo quantocius -uftoti rcftituendos admonu: , metuens videlicet , ne oves Clmfli, ideft fitnplices quoique , ex comm lectione quidam vamifima curiolitatis (cables alpcrgcret . fi< ardentes papulx diri erroris exurerent Collegi autem ipfe ac digeffi in ordinem , pioprnlquc iermouibus explicavi nonnulla , q.iç in gcnciali presbyterorum concilio piopofuit , diiîcruit, commendavit , er quibus ejus vanitas tontemtui, immo cxecratiooi pateat; fed ne quis me talia putet aflerere veniat liber illius in medium, & foeditatem fui publice legentibus atque audienarbus denudabit, ex quo & ifta, qux fincerillimo examini veftro dijudicanda offero, veriftima ab illo prolata probabitis, cum illic multainfaniora legeretis: telles funt horum corepifcopi, telles archidiaconi , teftes omnes qui aderant presbyteri Lugdunenfes, a quibus hzc continuo irrifa ac repudiata , immo planffa & plorata cognovi, cum divinis alfueti fluentis, de lacuna lutulenta bibere cogerentur, murmurantes in ncquitfimo pane doârinz, de quo Ecclefiafticus loquitur liber *-.lene-qmjjimo pane murmurabit civitai.* Et tcftimoniutn nequitie illius verum c(| ; nec vcioille divina docet, led fua concinnat, Ac fabricat, Ac juxta Salomonem: *in fimilitudinem arioii,* ÎT *confeiloris e-flimat quod ignorat.* Succurrite igitur , paties piiifimi , fuccurrite antmabus noftiis; *Modlcum enim fermentum totam magam corrumpit,* &. juxtaquendam patrem antiquum , fi quid in tide lalli admittitur, intrat putredo, dc veneno lerpentts nalcuntur vermes corruptionis, Ac nihil integium remanebit - Teftis eft mihi omnipotens Deus, quia hzc non impulfu iracundix, tanquam Izius exaggero , quz ab ipfo ilium exordio, dum adhuc ie mihi utcumque blandulum exhiberet , dolerc ac dcteftari *capi, nec* divinz ordinationi leu imperiali piz provifioni, quod ille forfan i.iCtiiat, velut rebellis exiftens; cum id mea exiguitas , nec cogitare unquam potent; fed errons odio, & amore vernans, *ecciehx* quoque *matris tner.* vulneribus condolens , *cujus* uberibus ab infantia alitus fum, in qua Ac adminiftrationis locum, fic doftrinz ac prrdicationis officium indignus exercui. Certe vivam ego egenciflimus, vel etiam moriar (i placet , tantum pareat vulnus putridum , pateat fames putrida; & omnes qui hoc rabefeunc contagio, vobis , opitulante Chriito , medicantibus , gravi veterno depulfo, optata gaudeant iamtate

INCIPIT EPISTOLA FLORI,

Totiu> veritatn plena, contra falfiloquai admt entumr Amalaru quondam Lugduntnfis corepifcopi, de Corpore Domini tr-paitito.

Dcmmn bfatifiirKii, reverentiffimis, & pnffimn pafloiibuc Chrijh, refil.ribus ecclefie Dei,pre· ClCIMhUI, a. propug natol.·but catbohca fldet, Dlc,-jacri confiai mj'iltro & punhfi.i clanfiimo , Heti Trevnv'uro anhji.h , A.drico reverentifilmo Cen^mannorum epuljp^ aboatt venerabi-ll, & r» provlncla Ltgfiuner.fi prima, Albam 0 Lingonum reverenttfitmn eptjiopu, ecclefie catbo-.:ce Indlgnus fl.lul , pletatu ac paternitatis vêtira exiguus jervulus , Fsorus.

i maniuetifiimi Ac benigniflimi fervi Chrifti, ut extremitatem mearo pcriculisecclchx Dei condolentem, Ac compaiicntcin , ac pro hec neceiTratcs ejus humiliter & fidenter ad vos leterenrem ; in ipiius Chnfti, & Dei tcclefix , piz manis, anuir, pio ac benigno fulci piatis affectu. Exigua quidem & indigna eft perfona quz loquitur; led Domini eft res, Domini eft caula, quam loquitur ; digna certe , quz a melioribus fuggererecur, Ac *idonea* quz ad veftrum pmolitn judicium examinanda perferretur: *fed quonium* forcus clamare folent, q ii atrocius vapulant , Ac qui maxima cogente indigentia importunius poftuJant, miieratione potius quam indignatione digni habentur : fit & mihi minimo fub veftra pietate tutum ac liberum inter flagella vapulantis ecdefiz irilhus vociferari , dc cladibus cju.'· ac miieriis con

ni FJ ri Jirini ai C-o c IIu Carilltfun» toll..rjnJini eTe iu<ii,anr $<npi<>r«i HiRo- pig. il;. «.'eo.ue .<aian, aife iianrur *J pofirrnium aliu.i Oncilium apuJ Thaodonlt ano. S;ü. & C'>llciK-r Aua adhrtc ignotum. A^un.antum htiiua opinioni» rrahunt · 4. -t.y.Jt ... ordlutru, J,,mt,nlour

anno CHRIMI

conqueri, & a vobis patera* opis auxilium dc-precari.

Idcirco enim ad vos, o Domini & patres bcitiffimi, qui dc dignitatis culmine & *Mei fioceri*rate, à Dei timore, dc feiemi* piobirate procellitis, dc Lugduneofi ecclefis: quidem familiarius obftrifti eftis, querelam hanc potilfimum credidi deferendam, ut quanto pluret divin: muneris lar. gitate praeitis, tanto inftantius fle reltgiofius pro divine fidei dc veritatis tuinonc certetis, memores Spiritus Saoâi per Salomonem talibus, quales Chrifti eftis gratia, proclamantis: £r*e *eoi qmd*· cantor ad mortem, Ct* f«; /rafoanvr ad larmtaw *h-forare merff· tfi.* Si dixeris, vires non fuppetunt, qui infpeâor eft cordis, ipfe inteUigit, fle fervatorem ammç tu* nibil fallit, reddetque homini juxta opera fua. Prcccftit enim.in prefata nuper ccclefia per praelatum ejus Amabrium error infanut fic vanus, fidei & veritatis mimicos, religioni fle faluti contrarius, quem primum quidem aggregata presbyterorum fynodo, circum(edentibus omnibus, fle vclut preceptorem audientibus, viva vocc conatus eft fercre imo tota intentione fle itudio pet totum triduum proponendo, exponendo, exigendo, omnibus inculcavit fle tradidit, quafi novi tefiamenti minifter, nbubs cordis carnalibus cunfta qu* afferebat, indclebilitcr vellet imprimere Deinde etiam roagnnm quendamcodi cetn quatuor voluminibus diftufum, a fe compotitum atque dtgeftutn, legendum tranferibendumque tradidit; atterens eum' *Officialem* nuncupari, tanquam dc factis offlcîls prudeniifTimc fic fulfi. cicntittime difputantem. Qui tantis vefaniis fle erroribus confertus eft, ut quibuslibet, etiam imperitis, palam ridendus confpuendufque videatur. Protulit quoque *Antipfonarlrm*, vclut a fe digeftum atque correptum; cui talia ex fuo leniumfetuit, ut pro ejus impudenti audacia frons legentis pudore ac rubore feriatur. Novilfimt vero novum digeftit volumen, fle apud Lugdunum ornate indui, ac vittis fericeis diftingui fecit: quod ad palatium ferens, vel principi vcl magiftro condiit dicitur oblaturus. In quo vere tam inepto eloquio, tam abfurdis fenfibus, tam exquifitis fle inauditis fantafiis involvitur, ut putes eum fimphatico more bacchari, vocat hujus imulfidrtut garrulitaus librum, *Emfohm opafcaiornm [noram,* flt reâitlimc omnino. Eft enim multiplicium errorum ejus.velut cameli gibbus, procrefccos ac redundaus argumentum.

De fingulis autem pauca proponere, flt vcftre gravitati faftidiolum, flt mea fupplicationis termoni videtur incongruum, quem metuo rebus frivolis facere prolixiorem, oc in feriis ac neceflariis onerofior videatur. Certe libri ipfi fere ubique difperfi, fere omnibus noti funt, neque ullatenus ambigo, quin gravium ac prudentium virorum judicio fevenus reprehendantur: quam exiguitatis mes aut comprehendi ingenio, aut exaggerari poffit eloquio. Attamen ne fruftra opem lanitatis videar implorare, fi dittsmulo, aut formido vulnus detegere, nonnulla vel breviter replicabo. Vos ut cceleftis cooperatores medici, five antidoto fidei, five fcalpello, aut cauterio fincerif-fimas ventatis curate languida, refecate putrida, urite vitiofa, fle faluti corporis Chrifti in commune profpicite. Abfit, abfit a veftr* gravitatis cenfura, ut in cjufmodi erroribus fit ineptiis confutandu, aut t perione refpeftu, aut adulationis fuco, aut humons offenboni.s feu difcriminis metu cujuiquam pti 'flt fidelis animus retardetur: cum re fidei, cumcaufta ecclefic, cum negotium Chnfli agitur, foia fides, tola mater ecciefia, folus a macor veritatis, immo veritas Chriftos pre oculis habeatur.

anno chxlvi

Docet preceptor ipfe Amatarius egregius, ita corpus Chnfti efle triforme flt tripartitum, ut trm Chrifti corpora: primum quod ipfe fufeepit; leeundum in nobis qui fuper terram ambulamur, tertium in illis qui fepuiti jacent. Atterit m my Aerio facrificii hac dc cauffa tres debere fieri pattes; unam calicis pro Chrifto; alteram in patena pro vivis, tertiam in altari pro mortuis. Dicit panem illum efte carnem Chrifti, fangumem animam, ut fit totus Chriftus. Hacfitandum dicit, utrum corpus Chrifti de altari fumtum in corpore noftro maneat ulquc io diem fepulture, an recipiatur invifibilqer in celum, an quando ve nam incidimus cum fanguioc profluat, an cum ceteris qu* in os inttant, in fceftum labatur. Epiftola ejus eft in fuoOfficiali libro, ad juvenem nefeto Quem, epifeoputn, *(cripta, qu** hoc continet. (Jbi etiam de fputis flt deqmatibus fpurciffime difputat; fle cum fit tam fordid* mentis putidatque doârinc, le fpiritalero jaftat, qui omnia dijudicet, dt alios carnales flt animales vocat.Calicem Domini vocat lepulcrum, presbyterum Jofcph ab Arimathia, archidiaconum Nicodcmum, tamquam lcpultores Chrifti; diaconos retro accii-nes apoftolos, fe in pattione Domini vclut con trahentes flt occultare volentes; fubdiaconosad faciem creâos, mulieres libere adftantes. Aliam partem myftic* orationis, qua corpus Domini confecratur, Chrifto tribuit oranri in monte Oliveti, aliam in cruce pendenti; flt poft, nefeio quas, fatuas divitiones, aliam monenti. Cum vero près-byter inclinatur, hoc effe.· *Et inclinat» capm tr»· didit [peritam.*

In anno legitima jejunia afl quatuor humores refert, quibus corpus vegetatur fiumaaum, flt pro his fieri atterit io eifdem jejunus. Duas laftiones quarta feria. ad mittam legi, propter duo lydcra ipfo dia condita, ut paganis ejus verbis utar, Phoebum fle fotorem cjus Phoebam. Nam flt fan-âum David femper In Domino fortem flt bellicofum, more ethnico arfitte dicit in marte,quem d-monem effe peftimum, inventorem tumultuumw atque bellorum proclamat etiam poeta gentilis dicens: *Sevit toto meri ntpii orfo.* In evangelio majoris litanie, per nanem inteUigit fruges terre: in pifce genita ex aquis: io ovo animalia qu*ex utroque texu gignuotui io terris: taletnquc fantafiam fenfus fui, evangelico proferens fenfui,afferit, pro talium rerum confcrvattooe runc a fidelibus celebrari luamas. Nam fle mettes tunc io profeâum funt, inquit, dc pifces tunc veniunt, flt pulli campos tundunt. Addit iofuper, ftquafdam fignificationes monftnsofas, dt ioftar Antipodatum capite deorfum, pedibus iurfum rerfis,ita ut in his procédât res ipfa, flt tcqualur figura; cum e contraiio umbr* legis, juxta Apoftolum, res defignent futurorum bonorum. Cum abaliari fumitur evangelium, ipfum altare fignificat 1er», falem, unde evangebum procedit. Locus aliens, locum illum fignificat, ubi Jacob dormiens angelos vidit. Romanus pontifex, cum fabbato ante

pal

tyler^ Curlll) frtptfull, , rfataMaX··/!, r« z/vr ολοΙιλι », */nul* Culicûanca hac «*4«n> arbitramur qua Synodum CatrCac··) .nnl tjl. ab ipfo F!oto rraofini/Ta fuoc. Verum qu J >r vvrbu hlfc· rttfirfarl rp.floUm etufcrm Flori quam »4 Paire» aornullv» Syaod. apud Theodor.i V.llam h»b't· anno lj< <ji .linavi<> Gum prafsrt.m Concilium aiufltm nnmini· anni S)$ noium C., al.rtua pod aenum lyl <>m nat lateat, A<·v.

palmas eleemolynam dat, mulierem flgnificat , A qux Dominum uo\t.

Jam de lacerdotum fic minifltorum factis veftibus, de vafis divini minillerii, de cantorum tabulis, dc Ggms aereis, de ipfis etiam indumentorum fic calceamentorum fimbriis, coloribus, fic fpeciebus, de officiis quoque (acris, fic pfalmoram diftributionibus, quam inepta fit fatua fit omni rifu digna contingit; quali ei loll licuerit poli legem & prophetas, poft e/aogelia fic apoftolos,res typicas & myfttcas m ecclefia ftatuere ; ita ut myltci iorum ejus prevaricator habeatur qui* ufu fic conluetudme Gmplici aliud quid celebrare pixfutnfc..:. Dicit fe in talium fantafiarum adinventionibus S. Auguftini auâontatem fequi , eo quod obicura qtueque fic ambigua tandiu ille tradari ju-B beat atque verfari, donec ad diledionem Dei vel proximi intelligentia perducam· : in quibus duobus mandatis tota lex. pendet & prophète . Nec * conGderat nimia novitatum cupiditate cscatus , hxc ilium de facrarum feriprurarum indagandis fenfibus tradidiffe : aempe libri in quibus hzc loquitur, de dodnna Chrifliana titulantur, de fola in his fcriptur» (acre intelligentia regule traduntur ; multa ibi de rebus , multa de Ggnis differuntur; fic tamen de hu)ufmodi fignificalioniuus , quas ifte perquirit, nihil penitus dicitur : Immo in (ibus ad Januarium , omnem ecciefiafticarum obfervat tonum vanctatem triplici genere diftioguif; univerias videlicet aut ex feripture here audon- aut ex generali eccleGx traditione, aut ex C dfverlorum locorum multiformi conluetudme e#s afferens propagatas . Et primas quidem oftendit numero effe pauciffimas, fed obiervatione facillimas, Ggmficatione przftanttfl.mas : (ecundas quo<,ue pari religione aflertt venerandas in tertus vero nullam omnino Ggnificationem . nullum requirens myftrrium , Gnceuffimam atque graviffimam B- Ambrofii fenientiam fequiiur , ac velut cre'eile o'acli'nm iequendam proponit , quam eidem rclpondtde tabbus coniulcnti · *Ad <junmenm<jnt*, mquicns, rcc.r/rarw *devenerti , ejw n^rene [erva , fi non vu niteri effe fcnndnlnm , nec ijumu/unm tih.* In cildem adjanuarmm libris. Quidquid humana auft mate ilatuitur, ac veluli (aeramentum & myft.rium leneiur, nullatenus approbandum ,D immo & indubie aderit rciec.ndem .

Quid igitur novellus ifte prxcept r demyf;crns fuis faciet 7 qua ratione tot vann itum luarum commenta detendet 7 leripturz lanClx auâontas deed, ecclefix m talibus generali,- oaditio fic regula nulla cil , dodnna patrum repugnat , libellum Romani o dims tantz audomatis habet, ut eum pene ad verbum nitatur exponere ; fit tamen, flatim fibi ipie contrarius, afferit, hunc Romano arcliidiacono , cutus traditionibus gloriatur ignotum. Quod G Rupturarum (enlus ad luas fabulss trahit, & commenta erroris fui ex his fulcire conatur , qu s hanc neiciat hxreticorum propriam effe infamam , ut lua fempei mendacia ventans fpecie pallient, vertentes, juxiallaiam, argentum E in (coriam, & cœlcilis vigorem vim terreux^fatuitatis aquz milcentes' Ignofeat mihi indigno fit exiguo veftta paterntas, G rem ncccffariam ndei & ialubrem ecclcGz devota lupplicatione luggeffero. Claudendus eft plane juxta legis przceptum bos cornipeta, & os ejus iempiterni frzno Glcntii Conflringendum ; immo qu a jam aut virum aut mulierem fortaffis invafit , ideft vel qui fibi fortis videtur, ve' qui vere infirmus in fide eft , (candalnavit, d'vinarum (ement arum capidibus ob ruendus , nec carnes ejus , ideft doilrina & lenius , ullatenus comedendx . Nam quotiens de his arguitur vel monetur, nequaquam, ui piorum mo ris eft, libenter fic humiliter adquiefeit ; fed tunc jadanttus fic infokonus cornua erigens , multiplicat vefamam fuam fic (entire clamans omnem Germaniam, fle totam Italiam, fle ipfam Romam, fe fuide Cooflannnopoli , fe apud Hiflriam five Lucaniam, fic idcirco ia talibus Angularis audoritatis exiftere. Nec ei fat cfl, quod ipfe tantis implicatur erroribus atque fantahis , niG fic tutum pene orbem fui complicem infamet. Perfiftit namque fub multorum pontificum fida auâoritate , fuum dc iacrofandae cuchanftix diviGone ineptifGmum, immo blaiphcmum confirmare lenium . Neque emm nos cujufquam morem ecclefix reprehendimus , nec alteram alteri fuperbe przfcrimus, quas omnes io Chrifto conflat vinculo pacis unitas, fic fandi Spiritus ddlributione diftin das; led fenfum profanum redarguimus , quem mamfeftiffime fic feripturx fanâc, fit fidei catholice, fic unitati ecclefia: inimiciflimumconftat. Vere nulli unquam licuit corpus Chrifli dicere triforme , vel tripartitum , quod Apoftulu» unum femper fic unicum proclamat dicens : *Uniti ponit* sraziw *corpni multi fumus.* Et iterum : *Multi nmtitt carptu jnmtu in Ciirtjio.* Et alibi: «warw *ctrpeti,& •tnns [piritm, fient vocnti tflu in nnn fpe voentiotui veflr**. Vere unius capitis Chrifli unum cfl omnium cle&orum corpus,- uno fpiritu vegetatum, fuo capiti infeparabiliter unitum , fuorum membrorum indiffoiubili connexione folidatum atque compa&um, fola gratiarum varietate difttnâum , nee mortalitate divifum , nec ipfa morte iolvendum. Neque enim quia talium figmentorum do dor cum adhuc mortaliter vivit, pater autem forfan mortuus, fic pulveri redditus eft, idciico vel a Chrifto , fi ejus membra meruerunt , vel a (e invicem , quantum ad gratiam unitatis corporis Chuit: attinet, mortalitatis aut mortis obGaculo diviG funt, quoniam conditio mortalitatis fic mortis ad poenam pertinet praevaricationis antique , non ad fpiritalis innovationis ineffabilem unitatem. Unitatem illam fola caritas compaginat , tola iniquitas diffecat, reliante ApolloJo· *adbtret Do mmo nnui fpiritm eft ;* fit Propheta e contrario inclamante *ini^nitntei veftrt diviferimt inter voit (J tf*· i· I Deum ve[lrnm.*

anno CHR,»r' (<'

I. C»> I. ›

Reprehendit fanâus Auguftinus Thichonium , quod in libro regularum, unam de feptem de corpore Domini bipartito nominaverit, mutatoque nomine inreligioio potius eam dc corpore Domini vero atque Gmulato , vel de corpore Domini permixto aderit nuncupandam , ita (anâus pater edocuit *efle* nunc propter unam bonorum & malorum pifcium captionem in Chrifti corpore permixtionem .

Divifionem vero repudiavit, quoniam indiffolmbilis (aeramenti unitas nullam penitus recipit feftionem . Quam mifcra autem anxietate ventilatur , & coartatur , cum corpus Chrifti humanx corruptionis tordtbus inquinari formidat , & idcnco vel m czlutn recipi inviGbilitcr, vel incorpons noflri velut conditorio reponi mira vanitate delirat : addit quoque ufque in diem fepulturx, metuens , videlicet ne vel tunc , niG nefeio nuo inviGbili modo, a nobis diferetutn fuerit corpus Chrifti , noftri corporis conditione in pulverem diilolvatur. Quid autem honoris ei confert, hex venx incifione , mirum cur non & narium fluxu Gmul fluere opinatur ? an non videmus quibus fic quam fordidis animalibus, five locis *fulut* pateat fanguis humanus? abfint ab animo fideli de myfterio falutari atque tjlefti tam ineptx fic fordid· cogitationes, pror'us panis ille facrofanâe oblationis corpus cfl Chrifti, non materie vel fpecie vifibili, fed virtute fic potenia fpirituali. Ne-

s que

anno CHRISTI

.que enim in agro nobis corpus Chrifti gignitur, aut in vinea (anguis ejus exoritur, vel torculari exprimitur. Simplex c frugibus panis conficitur, (implex e botris viootn liquatur, accedit ad hzc offerentis ecclefiz fides, accedit myfticz precis confccratio, accedit divina virtutis infufio; (icque tniro & ineffabili modo, quod eft naturaliter ex germine terreno panis dt vinum, efficitur fpiritualiter corpus Chrifti, ideft vitx, dt falutis noftre myfterium, in quo aliud ocul>s corporis, aliud fidei videmus obtentu, nec id tantum quod ore Ercipimus, fed quod mente credimus, libamus. ode & fideliter petimus, ut quod ore contiqgimus, pura tuente capiamus. Mentis ergo eft cibus ifte, non ventris; non corrumpitur, fed permanet in vitam zternam, quoniam pie fumentibus confert vitam zternam, pie autem fumit,qtti fpititu fidei illuminatus, in illo cibo d(potu vifibili, virtutem inteliigibilis gratis exurit ac fitit: & minus indulgemiz, dt falutis fpiritalitcr percipit ....nullatenus cogitanda vel metuenda eft in hoc myfterio ulla pollutio. Chriftus enim Dei virtus, dt Dei (apientia in eo fumitur, quz lapientia, ut feriptuta tcftatur, candorem lucis zternz & emanatio quzdam clariiatis Dei finceris, fcc ideo nihil inquinatum in illam incurrit, attingit autem ubique fuam munditiam. Corpus igitur Chrifti, ut przdiftum eft, non eft in ipecie vifibili, fed in virtute fpiritali, nec inquinari poteft fece corporea, quod dc animarum dc corporum vitia mundare confuevit.

Obfecro patres beatiffimi, ut reminifeantur piiffima corda veftra, dc cum omni timore ac tremore cogitent, quanta extiterit in antiquis patribus cautela fidei, dc cura veritatis, dc quanto zelo perfidi? femina, dc impietatis fcandala extirpaverint, quatenus ecclefia Chrifti fponfa, Agni (ponfi ac Domini fui fanguine redemta dc ornata fine macula inveniretur, dc ruga. Taceo Sabellium dc Arium, qui in fumma ac individua dc cotternz Trinitatis fide peccaverunt, prçtermitto Ncftorium, d(Eutichem, quos in fide incarnationis Unigeniti impia fenfiffe vulgatum eft, nec illos contingo, qui licet eandem fidem Trinitatis tenentes, fch rnate obftinationis fpiritu ab ecclefia recciTcrunt. Ad eos venio quos in cultu & celebratione faerorum fanftorum, feu tn rilíiiiolis quibufdam obiervantiis evanefeentes, auuqua fincentas fov.i mifit. Sunt Catafriges fune fts. & Manichxi ("ica celebrantes myfteria, ture damna» Habeantur etiam Adamitz ob impudentiam jure ab cccleha pulfi; nudi enim viri, & femina?, aJ imitationem Adz, myfteria exercebant, ecckfiamque fuam paradifum vocabant, dc tamen a fuperftiticfi cultus obfervantia quantum differt fuperftitic nuditatis. Artonitz qui Grzco eloquio ex pane nuncupantur dc cafeo, merito judicentur extranei, quoniam p'O pane dc vino evtngehco in myftrrns fuis, valut Cain de Abel imitatores, panem deca(eum offerebant. Aquarii quoque fimiliter, utpote aquam folam contra przceptum evangelicum offerebant; dc tamen pie confiderandum quod dc hi, dc ilh ob hoc folummodo abjefti funt, quia in myfterio facrificii contra evangelicum dc apoftolicum conftitutum, ve! mutate quippiam, vel addere, aut fubtrahere przfumferunt. Hzc igitur in facris rite improbata jure videntur ette punite, titpote quibus tantum myfterium impie violatur. Oro, quid commeruerunt Euchitz Grzco'Oobu-

A io ab orando auacupatP quid Daâtlfci a digno7 qnid- Alchitr ab utre vocitati deliquerunt, ut ecclefia excluderentur? bona eft oratio, dc tamen primi ob nimium orationis excedam rejulfi; bonum eft dc filentium, fed ob nimiam ulendi fu* perftitionem, ita ut digitum labiis opponerent, fecundi abjefti funt. Jam «ero Askite quid agebant, quam leve nunc, quam non curandum, .quam etiam ludicrum putaretur? utrem inflatum, ; dt opertum ebrii circumvenientes* fe utres novos evangelico vino repletos dicebant. Cavendum e»-go patres beatittimi, dc paterna vigilantia providendum, ne forte & nunc hortis antiquus, qui tanquam leo rugiens circuit qbzrctts quem devoret, qui magnum de modico fiepe malum exci-

B tat, fic de (ancillis conflat incendia nova,perLas novas fantafias in fimpbctum & ignorantium cordibus errorum femina nutriat. Curandum etiam ne per earum tmperitifCtnum adorem divina volumina violentur; confert enim ea attiduc cum hebrzis; fic quia nullam lingur eorum, nullam liicrarum familiaritatem habet, frequenter, ut audio, quz funt refta pervertit. Nam dc in hac parte tantam patres abhibuere cautelam, utevaogelis quz beatus Hieronymus ab Efitio, five Luciano fslfata effe commemorat, inter libros non recipiendos abjecerunt. Quanto etenim magis illius emendatio debet effe fufpe&a, qui in tantis, ut res ipfe demonftrant, przceptum calcat feripturz dicentis: *tranfgrttùarû fcrminoi antiqua, fusi*

C *pofutrmt palrei tui.*

Hzc funt, o fandi(fimi patres, que pro timore Dei, pro honore fidei, pro amore veftro,immo totius ecckfiz, manfuetudmi veflrz credidi intimanda. Nunc precor indignus, dc obfecro per Dominum noftrum Jefum Chriftum, qui dilexic ecdefiam tuam & fetpfum credidit pro ea, mundans eam lavacro aqu* in verbo, ut exhiberet ipfe fibi gloriofam ecclefiam, non habentem maculam aut rugam aut aliquid hujufmodi, ut inflammemini veritatis zelo, dc una cum fanfto concilio expugnetis errorem infulfiffimum, neque de hac folum noftra, quz przdz, & direptioni, & conculcationi patet, frd & ex aliis Chrifti ecclefiis hujus fuperftitionis peftilentiam exterminetis.Cre-

D ditc ejim, Domini omni mihi veneratione dignif- fimi, quia nihil ita hzc mifcra & miferabdis plangit ecclefia, ficut veritatis, quam non audit, difpendium, & multiplicium errorum, quos tolerare compellitur, incrementum. Videtis, fanftiffimi, pro qua & adverfus quem iupplicem pro ecclefia videlicet Chrifti, cui fidem dc caritatem ufque ad mortem debeo; adverfus fabricatorem mendacii, dc cultorem perverforum dogmatum, qui temporibus prudent- (limorum antiftuum, temporibus rcligiofiifimi principis, contra veritatem feripturarum, contra auftoritatem ecclefiafticorum patrum, contra omnem rationis ordinem, ecclcfiz Dei vivi, qui eft columna & firmamentum ventatis, aufu temerario atque facrilcgo, tanta et rorum & (u-

E perftitionum fcandala inferre cor.atus eft; que procul dubio habent initium, truncum, & medium putridum, & finem ruinofum Nam aut itu. militer confitebitur errorem, ut poffu dignam prsrbere fatisfaftiooem; aut fi infaniarum iuarum commenta pertinaciter atque impudenter atterere maluerit, quod ei non expedit, nec optamus, habet praeceden'ium in talibus rebus, ut fupra oftendimus, exempla, quorum exitus pertimelcat.

C.ON

<Æ?< CONCILIUM AQUISGR AN ENSE I 1. ANNO CHRUTf

»1»

LUDOVICI PII AUGUSTI JUSSU

Et evocatione, Aquifp,rani in fecretario bafilice lanâs Marie, quod Laterani* dicitur, celebratum, vin. Idus Februaria* , indiâione xiv. b anno Chriili DCCCXXXVJ. Gregorii pape ix. Ludovici ejufdem imperatoria mu.

TITULI CANONUM.

Caput I.

De vita epifeoporum.

CAPUT II.

De doilrina epiicoporum.

De vita & doftrina inferiorum ordinum.

CAPUT III.

De perfona regi*, filiorumque ejua , & minillrorum .

PRÆFATIO

IN nomine ianftx Trinitatis, cum conveniflemu» epHcopr, quorum nomina lubrer anneâentur , fynodali evocatione convocante nos gloriofifTimo

fit or

anno Christi

.& uribodoxo imperatore Ludovico , inviâifiimo Augufto, gratia mfpirante divina, Aquifgrani pajatl| jn fecrttario bafilic* faoAz genitricis Dei Mariae, quod dicitur Lateranis, anno incarnatio* ms Domini noftri Jefu Chrifti dcccxxxv1. indi£tione xiv. anno vero imperii prsdicti Ccfaris xxiii. oftavo fcilicet Iduum mentis Februarii : & ibi de ffatn fenfts Dei ecclefi* , admonente lereniffimo atque totius religionis devoriflimo pr*faro imperatore, tra&are cœpiffcmus pari confenlu: Primo vifum eff , normam univerf* religionis , atque ecclcfiaftic* difciplm*, in duabus con* fiffere perfects, pontificali videlicet atque imperiali.* dc qua re Gelafius Romane fedis venerabilis epifeopus ad Anaffafium feripferit ita imperatorcm : Duo funt, inquit, imperator Augufte , quibus principaliter mundus hic regitur , auftoritas *fcilicet* facrata pontificum, & regalis poteftas. In quibus *lento gravius* eff pondus facerdotum , quanto etiam pro ipfis regibus hominum in divino reddituri funt examine rationem. Unde etiam Fulgeutius in libro de veritate predciiinatioois & grati* ira feribitt Quantum pertinet, inquit, ad hujus temporis vitam, in ecclefia nemo pontifice potior, & in f*culo Chriftiano imperatore nemo celfior invenitur. Cum hvc quippe ita fe habeant, primo, o venerande Gelat, omnipotenti Domino vcffrsque benigniffim* excellentias exaltantibus pracordiis immenfas referimus gratias , qui nos initinâu divino per devotiffimum a fe eleôum, atque conftitutum admonitorem tam mifericordiler atque clementer admonere dignatus eft, jux-, ta conluetudinem beatiffim* memoria genitoris veftri , ut memores minifterii noftri , divinitus nobis licet indignis coliati , pro modulo poftibilitatis, officio faccrdotaii fecundum omnipotentis I)ei voluntatem operam dare Auderemus. Revolutis igitur a vcftia nobis bemgniflima devotione colluis tribus capitulis , id eft , ut ventilentur , fme quo epifeopi epifcopale minifterium abfque offenfione divina ullo modo perficere non poflunt : aut quid unumquemque epifeoporum icire oporteat atque implere, nec omnino ignorare abfque periculo liceat ; vel etiam quid ad ornatum linfta Dei ecclefia , & minifterium facerdotale pertineat, fine quo nec facerdotis vita probabilis cJe poteft , nec competens honor illi a ceteris devote impendi : quidque hoc fine quo communis omnium talus ac falvatio effe non poteft , facerdotum videlicet totiufque populi. Quibus perfacile iuccinftim ac debite per fingula refpondere i.on poffumus . Sed quia juxta affertionem veftram primo reperimus temporum varietate dt ordinum confufione perplura , qu* ad fanfte Dei ecclefi* ornatum erigi debeant, quoquomodo negledu elapfa , quacumque in nobis noftri(que in his neglcfta videmur officiis , omni devotione , omnique exoptanone,'prout omnipotens poffe annuerit, erigenda, atque ut in perfeftiorem ftatum vertantur, omnino divina fuffiragante gratia operam dare defideramus. Veftram fiquidem nihilo minus fupplici admonitione fie aneâu caritatis excellentiam admonentes , fi que funt ecclefiaftici juris veftra piiftjma gubernatione erigenda , ut per vos veftrofque Chriftian* religionis commilitones fublevcntur . De cetero noverit ferenitas veftra, * jam ut pnsdifturo eft, qu* in ecclefiaftico ordine confufa videntur , ea nos pro modulo uniufcujufque capacitatis perquirere , & infpeâa, quantum ad nos pertinet, Domini opitulante gratia , rcftaurare cupimus , ut fiat magno defideno optamus. Perfpicientes ergo devotionem scftram fanftam , & Deo , ut credimus , amabilem, non mediocri laude magnificentiam Dei noftri magnificandam, eamdemque devotionem valde necclianam Uudz Dtt ccclcfi* duximu» , atque benigno affcâu commitU cuniîdcranda fufcepimos :' nuo aliquid novum qusi entes , nrc con* ira veritatis religionem quid ftatuentes, fed llatuta antiquorum patrum innovantes, qu« per defidiam quorumdam labcfaftari vifa font tn quocumque ondine , ac propter inufiiatum vel inveteratum ufum oblivioni tradita, ut ad priftinum, Domino adjuvante , gradum releventur , capitulis flriâ'm anneâtndum cenfuimus . De duabus liquident perionis , quas principales in hoc mundo, effe non dubinm eff , * facerdotalcm prout fub tanto tempotis fpatio polie non denegat, nonnulla que ad hoc pertinere vila hint fub brevitate annexuimus.

ANNO CHRISTI

CANONES.

CAPUT I. *De vit*ì *eptfcop^rutH.*

Initium enim epifcopalis culminis poil divinam przdeftinationem effe videtur 9 quomodo quifque ad culmen hujus honoris pervenit . Ideoque placitum conventui humilitatis noftrz , ut ficut fzpe au&ori- ""te divinarum feripturarum, fcilicet beati Petri apoftoli in Simonem magum damnatione , nec non & canonum fandione , led dc beati Gregarii adhortatione fancitum eft, nullus epifcopale minifterium per ambitionem munerum attentare przfumat, fed is ad epifcopale officium perveniat, fi fecundum apoftolum vivat, id eff irreprehenfibihter , fobrie , prudenter , pudice , ornate, cum hofpitalitdte, cum do&rina , non vinolenter , non injuriofe, modefte , non litigiofe, non cupide* Oportet etiam pontificem propriz domui effe bene prz* poficum, A teffimonium habere bonum ab his qui foris funt, ut doôfcrina Dei noftri exornetur in omnibus . Nos autem etiam adjungentes, & ab his qui intus funt converfantes cum epifeopo , habere teftimonium omnem epifcopum oportere.

Poft vero , ut epifeopus juxta regulam a beato Paulo apoftolo decretam minifterium peragat epifcopale , & qui fecus gefferit, canonum coerceatur au&oritate.

III.

Decernit etiam apoftolus hofpitalitatem effe fe&andam ab epifeopo, quam in pluribus reperimus locis negle&am. Ideoque placet , ut deinceps in fingulis civitatibus & monafteriis, juxta modum rerum, hofpitalitas ordinetur advenientium . Et placuit omnibus epifeopis , ut quocumque fit loco epifeopus , coram fe aggreget pauperes Temper ad refe&ionem.

IV.

Interdicit przterea apoffdica au&oritas litigium omni epifeopo; quam & ner au- âoritatem benigno ampledlentes animo conftituimus, ut nullus epifeoporum fe li-

tigiofis immifceat contentionibus : fed ne-
que religiofis vel indifciplinatis locucionibus, tam in domibus, quam in forinfeci(conventiculis, omnino indulgeat.

V.

Cupiditatem porro , tanquam radicem omnium malorum , & apoftolica damnat fententia , & ab omni ordine ecclefiaftico canonica proturbat incerdi&io , ita ut ftatueric nullum clericorum de qualibet re fçnus accipere . Quorum audloritatem dc nos fecuti decrevimus, immo illorum audlorirati a(Tenfum praebuimus, ut nullus epifcopotum , ve! mtniflrorum ipforum , deinceps pro diftributione facrorum ordinum, pro dedicatione fandix ecclefia:, feu pro acceptione iacri chrifmatis, vel pro immutatione titulorum aliquid exigere prxfumat,- & qui fecerit, convidlus canonicx fubjaccat difciplinx.

VI.

Sobrietatem vero , quam apoftolus epifcopo habendam docet, adeo nos eam nobis fcdlandam ftatuimus , ut nullus facerdotum ebrietatis depravatione fe aut miniftcrium fuum vilefeere faciat, quo merico reprehenfibilis videatur, quia legimus ebrietatem dedecus efle cuique Chriftiano fedlari, quanto magis facerdotibus? Unde apoftolus inquit : *Nolite inebriari vino, in quo eft luxurie,* Legitur & alibi , fic oportere epifeopum bibere , ut quafi non bibifle videatur . Quapropter deinceps quicumque hujus ordinis huic noxio vitio inferviens deprehenfus fuerit , cenfuimus ut fecundum flaturum canonicum quicumque ebrietati defervit , aut definat , aut deponatur.

VII.

In ipfa autem vita facerdotutn penfandum efl qualiter quifque doceat4 ficut ait egregius doctor beatus Gregorius , ut redie docens infirmitatem fuam quotidie omni confideratione cognofcat, ne aut humilitas acceflum fugiat, aut perventioni vita contradicat , aut vitam dodtrina deflituat, aut dodlrinam prxfumptio extollat. Prius ergo appetitum timor temperet, poft autem magifterium quod fufeipitur * vitam commendet: ac deinde necefle eft ut paftoralis vitat bonum quod vivendo oftenditur, etiam loquendo propagetur.

VIII.

Dodlrina autem facerdotalis fecundum cujufque qualitatem omnibus fufficiens effe debet, modefta, prudens, difereta, honefta, atque utilis : nec minus exemplum boni operis dodtrinx conveniens in facerdotibus efle debet , ut quod ore dodlrina profert, vitx meritam juftx operationis , verba facerdotis omnibus deledlabilia faciat exequenda, vitamque probabilem commendet.

IX.

In libro paftorali beatus Gregorius inquit. Tantum debet adiionem populi tranfcendere adtio prxfulis , quantum diftare folet a grege vita paftoris. Oportet namque ut metiri fe follicite Audeat , quanta tenendx reâitudinis neceflitate conftringitur, fub cujus xftimatione populus grex vocatur . Sit ergo necefle eft cogitatione mundus , adlione prxeipuus , diferetus in filentio, utilis in verbo, fingulis compaffione proximus , pre cunâis contemplatione fufpenfus , bene agentibus per humilitatem focius , contra delinquentium vitia per zelum juftitix eredlus : internorum curam in exteriorum occupatione non minuens , exteriorum providentiam internorum follicitudine non relinquens.

X.

Ejufdem papx ex eodem libro : Inter hxc necefle eft ut redlor follerter invigilet , ne hunc cupido placendi hominibus pulfetne cum ftudiofe interiora penetrat, cum provide exteriora fubminiftrat, *(e* magis a fubditis diligi quam veritatem quxrat: ne cum bonis adlibus fultus a mundo videtur alienus hunc audior: reddat extraneum amor fuus.

XI.

Didicimus fane nonnullos epifeopos in gubernandis congregationibus fibi fubjedlis, canonicis videlicet , & monachis, dc fandlimonialibus, hadlenus valde négligentes extitifle , & ob id multos in fui detradtionem & contemptum provocafle; ita ut nonnulli alii prxlati in eorum parochiis conftituti eorum prava exempla fecuti , fuas fimiliter congregationes neglexerint. Quos & fraterno & fynodali conventu admonendos efle neceflario duximus , ut ab hac negligentia deinceps fe cohibeant, & ceteris fe imitabiles prxbeant : ne forte propter illorum incuriam , & divinx fervitutis contemptus , & pericula promoveantur animarum , & auribus excellentis veftrx moleftia ingeratur , & noftrx mediocritati in facris conventibus txdium & opprobrium inferatur.

XII.

Comperimus etiam quofdam focios ordinis noftri, non caufla neceflitatis aut utilitatis , fed potius avaritix, & proprix dele&ationis , fxpiflime propria civitatis fux fede reli&a, cleroque negledlo, remotiora loca frequentare : de qua re dc defticutio divini cultus, & prxdicatio in plebibus , & cura fubjedlorum poftponitur , & hofpitalitas negligitur. Quod ne ulterius a quoquam, fine inevitabili"neceffitatc , & certa utilitate fiat, pari confenfu inhibuimus.

ANNO CHRISTI *hi-*

CAPUT H. *De erfteft''*.

Confultum eriam eft in propoGtione fecundi capituli, commitfumque ventilandum, quid unumquemque epiicoporum fcire oporteret atque im. plere, nec omnino ignorare abique periculo licerer.

I.

Primo vifum eft in omnibus, unum2ucmque pontificum fcire oportere fidem nceratn, ut a principio fumamus exordium, omnium bonorum ponentes fundamentum, id eft qualiter illum fidem ac credulitatem fantftz Trinitatis in unitate deitatis fibi tenere atque credere conveniat, ac ceteros perfcéU inftruere, qualiter & ipfi credendo falvi fieri poftint.

II.

Summos itaque facerdotes inexcufabiliter nofte oportet, ut ex veteris novique teftamenti (criptis, quz vera funt falutique omnium proficua proferre do&e fciant, videlicet quantum divina gratia czlitus afpirare cuique dignatur: quia neminem inc hac incertitudme pofitum affequi omnia pofle certum eft, quoufque illo perveniatur, ubi erit Deus omnia in omnibus.

III.

Nec minus medicinam fpiritualem, confiliumque falubrc animarum paftores populi fcire oportet, ut medicos fpirituales, atterente fanâittimo pontifice Gregorio, atque dicente, Quia artium ars eft regimen animarum. Quis autem interiora vulnera occultiora effe nefeiat vulneribus vifcerum? Et ideo metuendum eft cordis fe effe medicos profiteri facerdotes miniftetii^ iui ignaros.

Lib i. pifto.

IV.

Convenit infuper facerdotali minifterio fcire formam evangelicam, documenta apoftolica, canonum inftituta, normam regulz paftoralis a fandiflimo pontifice Gregorio edits, ne juxta eumdem fandi(limum virum ab imperitis, quod abfit, pallorale magifterium aliqua temeritate ufurpetur, aut vilelcat.

V.

Sed & hoc fcire convenit, quantum redor facrz legis meditationibus ede debeat intentus, juxta quod io libro pallorali habetur, id eft quod omne bonum rite a redore agitur, fi fupernz formidinis & diteitionis fpiritu afflatus, ftudiofe quotidie facri eloquii przcepta medicetur; ut ineo vim follicitudinis, & erga czleftem vitam providz circumfpe&ionis, quam humanz converfationis ufus indefinenter deftruit, divinz admonitionis verba reftautent; & qui ad vetuftatem vitz per focietacem fzcularium ducitur, ad amorem femper fpi- A ritalis patriz compundionls afpiratione re* «ovetur.

L>b >.c ...

VI.

Sic denique ignorari non licet, quanta debet effe divertitis atque diteretio in arte przdicatiooit, prout in libro paftoralis digeftum habetur, ita inquiente fando Gregorio: Ut enim ante nos longe reverendas mejpvrix Gregorius Nazianzenus edocuit, non una cadcmque eundis exhortatio congruit, quia nec eundos par morum qualitas adftringit. Sxpe namque aliis officiunt, quz aliis profunt. Ideoquc redor fcire debet diferetiones perfonarum, quz in eodem libro a plenius fcire volentibus inveniri poftunt. lIb.i)

ANNO CHRISTI

VII.

Similiter fcire convenit przfulibus, res ecclcfiafticas non ut proprias, fed a mino fibi pro aliorum neceflitatibus committas: atque » juxta Profperi documentum, nihil aliud efte res ecclefiz, quam vota fidelium, pretia peccatorum, & patrimonia pauperum. Idcirco fummopere eft decertandum, ne aliquis pontificum ea quz ecclefiafticis tradita funt minifteriis pro remiifione peccatorum, aut aliis aptanda officiis, aut pauperibus eroganda, nc aliquis ea propria cupiditate, aut potentum terrore, parentumque procuratione, ad alios ufus retorqueat: ne forte, quod aliis exiac remilfio peccatorum, ipfis fic damnationis augmentum: fed potius follerti meditatione indigentibus eas & ecclefiafticis minifteriis diftribuat, ne exinde a Domino velut inutilis dilpenfator damnetur; verum, quod beatius eft, defiderabili voce laudetur, juxta evangelicz parabolz exemplum: *Euge (erve bone & fidélit, inire in geuiitum Dwnini Dei tui.*

D« »In ro i.apl lib I

VIII.

Statutum etiam eft, ut vel femel in anno, id eft in quinta ferta, quz eft in ccena Domini, untftio fan&i olei, in quo falvatio in6rmorum creditur, per omnes civitates ab epifeopis non negligatur, ficut nunc ufque negledla eft; (ed omni devotione juxta traditionem apoftolicam, ac ftatuta decretalium, in quo de eadem re przcipitur, peragatur.

IX.

Vefpertinales quoque in vigilia pafchz melius celebrandz funt, propter Izrici.im refurre&ionia Domini, quam dimittendz I

X.

De litania quoque majore atque de rogationibus ventilatum eft: fed communi confenfu ab omnibus cle&um atque decretum, juxta morem Romanum, vti. Kalendae Maii illam celebrationem, fecundum confuetudinem noftrz ecclefiz, noa omittendam. Lib.\

chr Tst I c c,*.

XL

Dignum etiam duximus , ut nnufquifque epifcoporum ftudeat miniftros fuos pro modulo pottibilitatis bene inftruere ; ut fi forte contigerit aliquem epifcoporum tardiloquentem effe , aut infirmitate aliqua impeditum , habeat tamen miniftrum dodum , qui ejus vice pabula verbi divini populo adminiftrare poflic : vel etiam fi epiicopus de hac mortalitatis luce tranfierit, ut ecdefia, fi a Domino fadum fuerit, dodore futuro non indigeat·

XII.

Confiat igitur, quia quicumque potefiati a Domino datx refifiit, juxta apofioli* cum documentum , Dei ordinationi refifiit . £t idcirco in commune fiatuimus , ut fi quifpiam epifcoporum , ant quilibet fequentis ordinis ecclefiafiici, deinceps timore, aut cupiditate, aut qualibet fuafione, a domino & orthodoxo Ludovico imperatore defecerit, aut etiam facramentum fidelitatis illi promi(Tum violaverit , & ejus contrariis malevola intentione quolibet modo fe copulaverit, gradum proprium canonica atque fynodali lententia amittat. Quod fi quifquam laicus fuperius comprehenfa facere tentaverit, fciat fe ab univerfo gradu anathematizandum.

Df vif & dotfrina ardtWft.*

Quia vero de vita atque dofirina epifcoporum, qux in pofterum (ervanda, nec non tenenda, de pluribus perpauca dirine au^oritatis documentis prrdiximus , neceffe efl etiam ut dc fcqucntibus ordinibus aliqua adjungamus.

I.

Ut abbates canonici gregibus fibi commifils ir.ftanter invigilent, & geminam eis paftionem impendant , id eft cibi & verbi . quatenus abfque murmurationis vitio Domino iervire valeant : fimul etiam ut pracdiéli abbates ecclefiaftica jura intemerata cuftodiant , videlicet ut cognofcant , cujus praenomine notentur in eo quod abbates vocati funt , quod & intelligitur in typo Chrifti, nomen fpiritalis patris. Ideoque femetipfos nomini quod accipiunt conforment , ut fubditis *dc* fpiritalibus filiis exemplum prxeundo & informando religiofe exhibeant . Ideoque non convenit minifterio ipforum aliqua turpia aut fzcularia, vel etiam inania quaeque fedari, quz contra religionem cfie nofcuntur : fed potius canonice, religiofc, cafte , fobrie , atque pie & jufte vita eorum omnibus fibi committis xternae felicitatis ducatum prxbeat : & in quantum ipfi abbates, abbatumque fubjedi , cpifcopis propriis pro !e fuifque omnibus rationem reddituros noverint, tanto eorum confilio atque auC<entate modis omnibus mancipentur.

A

II.

Abbates vero monachorum oportet pervigili ftudio gregis fibi committi curam gesere; videlicet ut fine quibus effe non poLfunt, temporalia fubfidia admiaiftrent, tantoque id ftudiofius decertent agere, quanto ferum exterius nihil contingeie licere . Simul etiam divins ledionis ftudio jugiter eos informent, ne aut temporali auxilio divinum opus explere nequeant , aut torpentes otio in laqueum temationis incidant. Ipfi» etiam monachos pattim , dc quafi abfque canonicx audoritatis jugo ,

B effraenatos per fxcularia negotia minime oportet dtfcurrere, dc villicis atque fzeularibus curis intervire ; fed fecundum iuftitutionem canonicam in quibus renuntiaverunt contentos efle , & neque fircularibus , neque ccclefiafticis negotiis , nifi in caufli neceffitatis, accepta tamen proprie civitatis epifeopi licentia, intereffe.

ПI.

Monachi interea non debent parvipendere paftores fuos , in cujufque parochia confidentes, ficut aliqui faciunt.

IV.

C Epifeopi miniftros non ficelantes avaritiam per parochias fuas constituant. Comperimus quorumdam epifcoporum miniftrus, id eft chorepifcopos, archipresbyteros, dc archidiaconos ,· non folum in *prefbyteris , fed etiam in plebibus parochix fux avaritiam potius exercere, quam utilitati eccleiiafticz dignitatis infervire, populique faluti oonfulere. Quam negligentiam , immo eorum exeerabile ac damnabile cupiditatis vitium omnes in commune deinceps vitandum ftatuimus. Pertimeicenda porro dc vigilanter cavenda eft fa^cerdoribus Domini Heli facerdocis ruina , qui filios fuos indigne agentes, Deumquc pravis fuis adibus ad iracundiam provocantes , facrific'oque Domini injuriam irrogantes, quia verbis tantum dc non verberibus corripuit , eis divina juftaque ultione ruentibus ruit. At fi forte, quod abfit, ullus epifcoporum deinceps fedatores avaricix miniftros in parochia fua constituerit, dc eorum cognitam pravitatem audoritate paftorali acriter ferire detredaverir, exemplum negligentis Heli facerdocis

E imitari fe cognofcat, dr fynodali correbpcioni modis omnibus fubjiciendum. Nam dc in confenfu communi ftatuimus, ut unufquifque epifcoporum fuper archidiaconos fuos deinceps vigilantiorem curam adhibeat, quoniam propter eorum avaritiam & morum improbitatem multi fcandalizantur, minifterium facerdocale vituperatur , dc in ecclefiis a facerdotibus mulca propier eos negliguntur.

Presbyterorum vero qui przfnnc ecdefix Chrifti, dc in contedionc divini cor. porii,

anno CHRISTI

——peris , dt fcnguiais conferees cum epifcopis funt, minifterium efie videtur , ut in do&rina prefint populis, dc in olficio praedicandi, nec in aliquo defides inventi appareant *i* Item ut de omnibus hominibus, qui ad eorum ecclefiam pertinent , per omnia curam gerent, fcientes fe pro certo reddituros rationem pro ipfis in die judicii, quia cooperatores oneris noftri *ef*fc procul dubio nofcuntur. Quapropter ab ortu nativitatto cujufque ad fe pertinentis pnedidam curam habeat, ne aliquis eorum abfque renatione facri baptifmatis moriarur. Poft acceptum autem facrum baptifma, fine manus impofitione epifeopi non remaneat : ac deinde imbuatur fcire orationem dominicam atque fymbolum · Poftea vero qualiter vivere debeat doceatur. Si forte vitiofus vel criminofus apparuerit , qualiter corrigatur provideat. Si autem infirmitate depreiTus fuerit, ne confeflione atque oratione facerdotah, nec non unâione lacrificati olei per ejus negligenram careat. Denique fi finem urgentem perfpexerit, commendet animam Chriftianam Domino Deo luo more facerdotah i+> cum acceptione facrat communionis , corpuique fepulturx , non ut mos eft gentilium, fed ficut Cbriftianonim.

VI.

Do presbyteris, dc eorum ecclefiis, unde mulca negliguntur , dc fcandala generantur , in noftra difcufiîone quatuor nobis pericula apparuerunt. Ptiino quia nonnulli eorum ab ipfi» facerdotibus quadam fccuiitate accepta, nec ea quae ad cultum divinum pertinent faciunt , neque in reftaurationc dc luminaribus ecclefix ftudium habent, nec etiam femoribus fuis debitam reverentiam exhibent, dc infuper ecclefias ^ Tuas exfpoliant, dc in prxdiola iua propria transferunt : Qux omnia ad negligentiam eorum pertinere deprehendimus . Ob id vero quadam occafione accepta feniores eorum permoti in tantam audaciam prorumpunt, ut eos etiam illicite, fic inhoDcfte , atque irreverenter traâare prxfumant . Unde fummopere omnibus modis abhinc providendum judicavimus , ut ea qux a domino imperatore , confenfn epifeoporum, ob honorem dc amorem Dei ecclefiis concefla funt, non in avaritiam presbyterorum, aut in rapacitatem epifeopalium miniftrorum, fed in utilitatem ecclefix, dc in ufus clericorum dc pauperum deveniant.

* VII.

Illud quoque non minus periculofum efle didicimus, quod io quorumdam epifeoporum parochiis quofdam presbyteros. , contra intcrdi&a fanftorum canonum, feminas ir\ domibus fuit non folum habitare, fed etiam miniftrare fibi faciunt, quas dc laqueum facerdotibus perfxpe extitiife,

AMNO CH MISTI «*.

Adc multos hac occafione in fcaadalum, dc in dctra&ioocm corruiffe cognovimus.~Qux tranfgreflio dt tempore genitoris veftri, dc veftro in conventibus epifeoporum fecundum au&oritatcm canonicam prohibita , fed necdum ad correûionem plene eft perdudhi. Unde in commune cenfuimus, ut hi qui tante tranfgreftionis incorre&ores haâenus extiterint , fi abhinc hujus rei corre&ores effe neglexerint, juxta apoftoli fententiam , quafi confentientes malorum X·-> › coerceantur.

VIII.

& Similiter de illis presbyteriş , qui contra ftatuta canonum villici fiunt , tabernas ingrediuntur, turpia lucra feâantur , de diverfifiimis modis ufuris infcrviunt, *6c* aliorum domos inhoneftc & impudice frequentant, dc comeftationibus dc ebrietatibus defervire non erubefcunr , & per diverfos mercatus indifcrete difcurrunt, obfervandum judicavimus , ut abhinc diftride feveriterque coerceantur ; ne per eorum illicitam & indecentem adionem, & minifterium facerdotale vituperetur , dc quibu« debuerant effe in eorum exem< pium, deveniant in fcandalum.

IX.

Neceftarium etiam in quibufdam reperimus ecclefiis, ut clericorum ordo majori adftiingatur difeiplina de euftodia, amphorique foveatur ftipendiorum copia, ut occatione temporalium fubfidiorum fandarum non depereat inftitutio rerum.

X.

De eorumdem presbyterorum vita, qux, ut vos vere fatemini , ridicula habetur , quantum nobis pofle eft , curabimus ut minus pcrfe&t eorum a&us ad debitum revocentur flatum. Veftrum autem erit prxeipere laicis , ut ipfi congruum eis dc debitum impendant honorem , dc in eos qui contra eos perperam geflerunt congrua procedat caftigatio, quatenus dc illi corrigantur. dc reliqui terreantuc.

Decernimus etiam , ut presbyteris nulla omnino cohabitet feminarum : contemnentes autem hanc conftitucionem periculum propriiś fuftinere gradus.

XII.

Illud namque neceflarium vifum eft de Emonafteriis puellarum, qux in quibufdam locis lupanaria potius videntur elle, quam monafteria , propter negligentiam ftipendiorum, aut certe infolertiam prxlatarum. Unde poftulaudum eft, ut religiofi viri ad hoc dirigantur, ut talia inquirant , dt fecundum religionem Deo placabilem c-mendare ftudeanc, ficut fuperius de clericis decrevimus.

XIII.

Admonendae etiam funt prxlatx monafteriorum , ut fubditas moribus probis at-

911·

[redacted]ros

CHiusii que exemplis prxcedant, & de neceflariis lubditarum victualibus ad proprios ufus fubditis (ubtraherc non prziumant : ne & •Hx inde, occaiione videlicet minorationis viclus atque veftimencorum , in laqueum incidant diaboli. Sed deinceps illx ovibus ClinRi prxfcrendz funt , quas contagio vitiorum non coinquinet , fed religionis devotio commendet . Nam illud perfpicuum eft, quz necdum noverant ette filix in difciplina religionis , nec in fefc religionis normam habentes , matres religioiarum fieri non poffe.

XIV.

Admonendx prxlatz funt, ut przvideant ne in ipfis monafteriis multimodi fint anguli , vel tdlia loca , quz fint tenebroI, aut ccttc vilui prxlatorurn occulca, in quibus Deus pro fceleribus inibi commiffis ad iracundiam provocetur.

XV.

In cuftodiis vero congregationum , tam canonicorum, quamque monachorum , nec non fanôbmonialium , fummopere ftudendum cenluimus, ut in omnibus locis clauflra cis prxvideantur religioni eorum congruentia ; fed Ac habitacula domorum, in quibus religio Deum fequi volentibus pernu atque augeri poffit potius quam vitia nutriri . Hoc tamen ut non ncgligatur a prxlaus congregationum miifis dominicis committatur. Modus autem erga ipiarum congregationum difciplinam hic ette debet, id eft ut canonici, fecundum id quod continctui m i.b.o qui de eorum Mia * coilccius , rcligiofe convcricntur ; monachi vero fecundum traditam a beato Benedicto regulam unanimiter, quantumcumque poue cR , cujufque religionis regularem vitam in omnibus (celentur. Sanctimoniales denique , lecundum id quod earumdem texus fragilitati congrui; , religioni omi omni diligentia (ubdantur.

Hic nos hdeles & devotilfimi famuli & «valons scit i , juxta parvitatem fenfus noflrj , prout brevitas temporis permifir , fecundum fanélam ordinationem veftram , de lus qux ad noftram, & confacerdotum iubjectorumque noRtorum correctionem Ac emendationem pertinere perfpeximus, pauca de multis fanétarum feripturarum excerpentes exempla, licet perplura inibi ad hzc pertinentia non ignorentur, quz fi per lingula annotarentur, nec etiam anni vol ut lonem ad hoc polfe credimus fufficere; ideoque, ut diximus, pauca fuccin&c ordinatimque, ut videtur, annotavimus.

XVI.

Communi confenfu infuper cenfuimus , ubicumque poflibile fuerit , unicuique ccclelix funs provideatur ab epifeopis presbyter , ut per fe eam tenere poffit , aut etiam priori presbytero fubjugatus miniflerium faccrdotalc perficere poflit. Quia

A in multis locis pericula presbyterorum minentia perfpeximus. Videlicet in officiis divinis , quamquam mifiarum celebratio- C nes per omnes ecclefias fibi committas agere poffenc, cetera officia , quz ad divirTum cultum pertinent, propter impoffibilitatem & multitudinem ecclefiarum, quodammodo negledu elapfa . Similiter & przvidentiz in baptiimate infirmorum, & in confcffione querentium, atque in communione periclitantium , perplura remanfiffe, Ideoque congruentius , ut fupra diâum eft , omnibus videtur , cuique con-

B gruere ecclefia: proprium habere presbyterum .

His itaque fic fe habentibus, nunc quia communium ialutem aerfpicicndam atque confiderandam dignunr duximus , petimus infuper jam , quia labor ad ea quz propofita funt inquirenda additus eft, ut non in txdium auditui vertatur, fed potius ad audiendum aures accommodentur , fupplici devotione rogamus.

CAPUT IIT.

C *Dt perfont ftgts , fihornmqvt tjm , & tniruftrorittn.*

Tertium quoque capitulum duobus fuperioribus capitulis ex paite convenire videtur, in vita fcilicci atque doârina facerdotum; tn quibufdam vero , pariter cum facerdoubus principes & omnem [Hipulum ChnRianorum tangere non dubitatur , led & in uttoque ordine partim dcfcciffc. In facerdorbus enim defecit , auâoritate facerdotalrs ordinis labente , quantum in ipforum Audio aliquid minus fuit quam conveniret ; tn principibus, fcilicet m illis quos vos benevola intentione enutrite fluduiibs atque fublunaihs, oon permanente dileâione , fed abundante iniquitate , & refrige-

D icente multorum caritate. Sed nunc quia de his quz przmiffa funt veftro ardentiAimo dcfiderio prius tausfacere ftuduimus; illud tamen, quod ad vellram fpecialiter perfonam minifteriumque pertinere cognofcimus, nullatenus oblivioni tradidimus : fed potius veftrz faluti profpicicntes , nonnulla capitula neceiTarta fideliter collegimus , ÔC vobis familiariter admonitionis gratia devoteque porrigenda devovimus. Simibter quxdam ad filios veflros pertinentia , quaedam vero ad commilitones vellros non minus pertinentia . Nec praetereundum dignum judicavimus , ut aperte atque dillinâe lolpiciendo, legendo, & audiendo, veftra cognofecre pofTit follertia , filiorumque veftrorum , ac

E ceterotym omnium induRria , dc quibus, & pro quibus convenienter humilitati noRre fecundum vinum poflibilitatem noRrarum fideliter traâavû mus pro communi omnium perpetua blute.

L

Ut quid rex diftus fit, Ifidorus in libro fententiarum fcnbit Rex enim , inquit , a regendo vocatur. Si enim pic, & jufte, & mifericorditer regit, merito rex appellatur: fi his carueric, non rex, fed tyrannus eft. Antiqui autem, ut idem Ifidorus libro etymologiarum feribit , omnes reges

tv-

____——.tyrannos vocabant: fed porte* pie, & ju· Λ<» & mifericorditer regente* regi* nomen font adepti; impie vero, injufte, crudeliterque principanribus non regie, fed tyrannicum aptarum ert nomen. Unde ÔC beatus Gregorius ait in moralibus. Viros namque fandos proinde vocari reges in facris eloquiis didicimus, eo quod rede agant, fenfufque proprios bene regant, & motus refillentes fibi rationabili difcretione componant. Rede igitur illi vocantur reges, qui tam femcciplos, quamque fubjedos bene regendo, pacificarc noverunt.

HRari */*

II.

Ad quid etiam conftirutus fit imperator Fulgentius in libro de veritate przdeftinationis *ic gratix* feribit: Clementiflimus quoque imperator non ideo eft mifericordix vas prxparatum in gloriam, quia apicem terreni principatus accepit, fed fi in imperiali culmine relia fide vivar, & vera cordis humilitate prxditus culmen regiz dignitatis fandz religioni fubjiciat: fi magis in timore fervire Deo, quam in tumore dominari populo delegetur: fi in eo lenitas iracundiam mitiget, ornet benignitas poteftarcm: fi ie magis diligendum quam metuendum eundis exhibeat: fi fubjedis falubriter confulat, fi juftitiam fic teneat, ut mifcricordiam non relinquat: fi prz omnibus ita fe fandz matris ecclefix catholicz meminerit filium, ut ejus paci atque tranquillitari per univerfum mundum prodefle fuum faciat prin cipatum. Magis enim Chnrtianum regitur ac propagatur imperium, dum ecclefiaftico ftatui per omnem terram confuluur, qnam cum in parte quacumque terrarum pro temporali iccurirate pugnatur. Unde & Ifidorus dicit Principes namque <xcu li nonnunquam intra ecclefiam poteftans adeptx culmina tenent, ut per eamdem potertatem difeiphnam ecclefiaflicam muniant. Ceterum irttra ecclefiam poteflates nccertariz non ertent, mfi ut quod non prxvalet facerdos efficere per dodnnz lermonem, potcftas hoc imperet per dilciplinx terrorem. Sxpc per regnum terrenum czlefte regnum proficit, ut qui intra ecciefiam pofiti centra fidem &. d'iciplinam ecclefix agunt, rigore principum conterantur, ipfamque difciplinam, quam cc- cleiix utilitas exercere non prxvalet, cer vicibus fuperborum pou-ftas principalis imponat. Salomon in proverbiis: *Mtfcricordia* ● *veritat cu/lodtunt rtgemy & roborat clementia tbronum ejus.*

r-m. >·.

III.

Regale namque minifterium fpeciaiiter eft, populum Dei gubernare & regere cum zquitate & juftitia, & ut pacem & concordiam habeant ftudere. Ipfe enim debet primo defenfor efle ecclefiarsim & fervorum Dei, viduarum, orphanorum, ceterorumque pauperum, nec non dc am---- nium indigentium. Ipfis enim terror & ftudium hujufcemodi, in quantum poffibile eft, efle debet, primo ut nulla injufti* tia fiat; deinde, fi evenerit, ut nullo modo eam fubfiftere permittat, nec fpem delitcfcendi, live audaciam male agendi cuiquam relinquat: fed fciant omnes, quoniam fi ad ipfius notitiam pervenerit quidpiam mali quod admiferint, nequaquam incorredum aut inultum remanebit, fed juxta f»di qualitatem erit & modus ju* ftas correptionis. Unde oportet, ut ipfe judex eft, judicium cauflamquc pauperum •d fe ingredi faciat, dc diligenter inquirat, ne forte illi qui ab eo cooftiruti funt, & vicem ejus agere debent ia populo, injufte aut negligenter pauperes oppreffiones pati permittant. Scire autem unumquemque, cujuslibet fit ordinis, oportet, quia fi de otiofo fermone Deo rationem redditurus eft, multo magis de minifterio divinitus fibi commiflb.

α'ı*ıı$т'

IV.

De minifterio autem regis ita job loqnitur: Cnwyve */ederem quafi re** nrriiiw/Zan- ** *tt ruereini,* <V«« *tamen maerentium confalator. -4*rù audient beatificabat me, ér oeulut vident tt/limonium reddebat mtbi, bberaffem pauperem vociferantem, èr pupillum tui tuet effet ed/utor. Rcnedifho perituri fuper mc veniebat,* ér car *vidua confolatut fum. Juihtte indurui [um, èr vefltvt me fieut vejhmtnto* é* *diademate judicio uieo. Oiulut fui cato. & per claudo f»<er eram pauperum, Cr caufftm quam nrjcubant diligentijffirtc tnvijhgabam. Conterebam molit iniquit & de dentibus illius auferebam prtdam.* Salomon *Rite qtit (edet in fo- judttii diffipat omne melum intuitu fuo.* Item idem m liLio Sapientiz; *Diligite ju- /linam* qui 'judicans terram: Jentite de Domino tn bonitate, & in fimphtitatt tordu quotité illum.* Item ibi. *pudite ergo reget ér in tclligue, dtfcitt judicet finium 1'Tru: prnbcte nuret vot qm continent multitudines,* er *placets! vobis m turbir nationum' quoniam dafa eft vobis a Domino poteftnt, d? virsut ab alttjjimo, qui interrogabit opera vfilra, & cogitationet ferutabttur: quoniam cum effetis mm/in ejut,* non *reflc judtcaftir, neque cuftodtfiit legem ju/litia, neque /ccundum voluntatem Det ambula/lu. Horrende & cito apparebit vobit, quoniam judicium dun/fimum bit qui praJunt fiet. Exiguo enim conceditur miferiiordia: potente! autem potenter tormenta patientur. Non enim fnbtrabtt pnfonam lujufquam Dominut, nec reverebitur luiu/quam magnitudinem: quoniam pufillium ér magnum ipfe fecit, d»* equaliter *pTo omnibut cura eft illi.* Extant & alia innumera facranun feripturarum teftimonia regio nomini & officio convenientia, fuper quibus colligendis veftra fanda devotio idcirco magnum nobis ademit laborem, eo quud divina gratia adeo

j.* Fr'' ,tf ff/

tot

ANNO CHRISTI

tor virtutum prxrogativis veftrum repleverit animum, & exornaverit dignitatem, ut non fit neceffe facerdotibus Domini co-Ipiofioribus exemplis qualibet exaggeratione veftrum animum onerare. Quare Deo omnipotenti gratias uberrimas ac multiplices referimus, qui ita vos pia religione, fan&a devotione, benigna humilitate, amore juftitiz, operibus mifericordiz, cecerarumque fan&arum virtutum perfectione fua gratuita pietate ditavit, ut merito ab omnibus amandi & imitandi fitis.

V.

Petimus humiliter veftram excellentiam, ut per vos filii, & proceres veftri, nomen, poteftatem, vigorem, & dignitatem facerdotalem cognofcant: quod ex verbis Domini facile intelligere poffunt, quibus beato Petro, cujus vicem indigni gerimus, ait: *Quarumque ltfovcris fuper terrtm, erunt ligna irmculo.* Et alibi difcipulis generaliter dicit: *^deeipite tpirifum fontium: quorum rtmreritis peecoto, remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta funt.* Illud etiam ad exem-

ca hiftoria Conftantinus imperator epifeopis ait: Deus, inquit, conftituit vos facerdotes, & poteftatem vobis dedit de nobis quoque judicandi: & ideo nos rede a \obis judicamur; vos autem non poteftis ab hominibus judicari. Propter quod Dei (olius inter vos expeClate judicium, & veftra jurgia, quxeumque funt, ad illud divinum referventur examen. Vos enim nobis a Deo dati eftis dii, & conveniens non eft ut homo judicet deos, fed ille folus de quo fcriptum eft *Deus jletit tn fyn*S°S* deorum, in medio autem deos difternil.* Sed & hoc illis ad memoriam reducendum eft, qualiter beatus Pro/per, in libro quem de contemplativa & aduali vita feripiit, laudem facerdotum comprehenderit*. Ipfis enim, inquit, facerdotibus proprie animarum curandarum follicicudocommifla eft, qui pondus populi fibi commiffi viriliter (uftinentes, pro peccatis omnium, veluti pro fuis, infatigabiliter (applicant Deo, ac velut quidam Aaron incenfum contriti cordis & humiliati fpiritus offerentes, quo placatur Deus, avertunt iram futurz animadverfionis a populo.· qui per Dei gratiam fiunt divinz voluntatis indices, ecclefiarum Chrifti poft apoftolos fundatores, fideles populi duces, veritatis aifertores, pravx doiftrinz hoftes, omnibus bonis amabiles, & male fibi confciis etiam ipfo vifu terribiles, vindices oppreflorum, patres in fide catholica regeneratorum, prxdicatores czleftium prxmiorum, exempla bonorum operum, documenta virtutum, & forma fidelium. Ipfi funt ecclefix decus, quibus amplius fulget ecclefia. Ipfi coiumnz firmiffmx, quibus in Chrifto fundatis innititur omnis multitudo erentium. IpG januz civitatis xternz, per quas omnes qui credunt ingrediuntur ad Chriftum. Ipfi janitores, quibus claves datz iunt regni czlorum. IpG etiam difpenfatores regiz domus, quorum arbitrio in aula regis zrerni dividuntur gradus & officia fingulorum. Licet emm fandis przccdentibus facerdotibus vita & meritis longe inferiores fimus, idem tamen facrum minifterium, quod indigni fufeepimus, non minoris auctoritatis & dignitatis exiftit. Et quamquam mimfterio tanto indigni fimuj, propter illum tamen, cujus minifterium gerimus in nebis non eft contemnendum.

VI.

Illud etiam fpecialiter neceffarium veÛTK fuggerere pietati duximus, ut fideles veftri per vos admoneantur & inftruantur, quatenus quando aliquid nobis veftra celfitudo de noftra corre&ione, vel veftra, nec non & illorum falute tra&andum committit, ut non per inanem & falfam fufpicionem contra nos fcandalum fumant, & [illegible] dant, & unde fibi falutem fperare & acquircre debuerant, culpam incurrant. Quia nos nihil aliud quzrere aut tradare defideramus, nec noftri officii eft ut faciamus, niG quod ad noftrum debitum minifterium, & ad illorum falutem pertinet. Et ideo non debemus ante tempus per fufpicionem judicari, fed patienter expedari, donec ipfa veritas manifeftum faciat, utrum magis audiendi an improbandi Gmus. Nos enim, fi forte evenerit, ut aliquid finiftrz opinionis de nobis fama fparferit, Deo nobis opem ferente, zquanimiter tolerare & poffumus & debemus. Ipfi vero culpa immunes effe non poffunt, dum patrum & fratrum intentionem fine cauffa reprehendere non metuunt. Quoniam hoc fummopere elaborandum eft nobis & vobis, ut femper inter paftores ccclefiarum & gregem Chrifti pax & concordia unanimitalque fervetur. Nifi enim caritatem & concordiam invicem habuerint, Deum Gcut oportet propitium habere non merentur. Quapropter, ficut przmiffum eft, cum Deo infpirante veftra pietas de ecclefiaftica & communi utilitate aliquid nobis tradare przcipit, non eft nobis fas mentiri. quia aliquando veritatem fine gravi periculo ad tempus reticere, nunquam tamen interrogati de ipfa veritate fine gravi diferimine poflumus mentiri. Sed quia veritas fzpe odium generat, & fermo Dei adverfarius a Domino noftris carnalibus voluptatibus deferibitur, tamen ci in via, id eft in przfenti vita confentiendum eft. Sic etiam erga nos agendum eft, ut quotiefeumque interrogati veritatem proferimus, quamquam non-

nonnulli infirmi fine caufla fcandalitcntur, tamen confentiendum eft propter ipiam veritatem. Nam fxpe, quando vobis fuggerimus, ut fideles quique res ecclefiarum pie & cum reverentia & timore Dei tra&ent, & cognofcant illas Deo elle dicatas, quatenus fic habeant de illis temporalem profeâum, ut non propter ignorantiam & negligentiam «ternum patiantur detrimentum' fufpicantur nonnulli, quod nos caufta cupiditatis potius hoc admoneamus, quam caufla (alutis, cum nos veraciter nullis rebus fibi collatis optemus eos exfpoliari, fed magis eorum communi faluti confultum prrbere. quia non rerum, ut multi arbitrantur, ambitione, fed animarum potius dcle&amur ialvatione.

VIL

Didicimus fane nonnullos epifeoporum a quibufdam perfonis clam temeraria detradione accufatos atque detra&os, fine approbatione tamen, in cauflis reprehenfibilibus, qux pontificatus ordini non congruere vilx funt, fi approbate fuerint. Idcirco obnixe precamur, ut fi aliquis deinccps accufator annifus fuerit aliquem excelfum in epiicopali ordine rite reprehendere, & ad aures imperiales perducere, ut non facile per cujufcumque perfonam officium tanti minifterii io aliquo vilefeere videatur. Accufator itaque uti, ficut haâenus, delitefcendo fe fubtrahere locum non habeat, fed neque accufarus: hujus rei veritas fynodali conventui pateat, ibidemque omni occafione remota utrorum examinatio fecundum veritatem examinetur, ut quod quifque meretur, accufatus videlicet, five accufator, pro merito canonicx difciplinx fubjaceat ne forte quifquam facerdotum fe reprehenfibilem exhibere audeat, aut etiam quifque leviter inaniterque propriat intemperantix aflenfum prxbens, tanti ordinis viros fine caufta atque probatione vituperare prxfumat. Licet enim facerdotes moderno tempore, propter imminentes perturbationes, in multis fint négligentes, non funt tamen vituperandi nec defpiciendi; fed propter illum, cujus minifterium gerunt, audiendi & congruo honore venerandi. Poft apoftolos enim ad ipfos hxc Domini fcntentia dirigitur: *Qui vot audit me audit, & qui vos jpemit me fpernit.* Quapropter attendendum eft, quod facerdotum Chrifti fpretio ad injuriam Chrifti pertinet, cujus vicem & minifterium gerunt.

VIII-

De confervandis rebus qux a fidelibus conferuntur, in canonibus Nicxni concilii ita roboratum efte conftat: Qux funt ecelefix fub omni follicitudine, & confcientia bona, & fide qux in Deum eft, qui cunfta confiderat judicatque. ferventur, Aquae etiam difpenfanda funt judicio & potcftate pontificis, cui commiflus eft populus, & animae quae intra ccclcfiam congregantur. Item in decretalibus papx Symmachi: Synodali igitur conventu provida fcntentia modis omnibus enervari placuit, & in irritum deduci, ne in exemplum remaneret prxfumendi quibuslibet laicis, quamvis religiofis vel potentibus, in quacumque civitate quolibet modo de ecclcfiafticis facultatibus aliquid diftrahendo decernere, quarum folia facerdotibus di(ponendi indifcufla a Deo cura commifla do-Beetur. Quoniam, ut beatus Profper ait, res ecclc?ix non funt proprix, fed communes; vota videlicet fidelium, pretia peccatorum, & patrimonia pauperum. Ergo qux a religiofis viris ad fubftantiam pauperum ac fervorum Dei, & fuftentationem ac reparationem ecclefiarum funt dercli&a, nulli contra fas fine aliqua pietatis confideratione licet diipergi. Item unde fupra in concilio Toletano: Quia ecclefiarum omnium dotes ad epifeoporum ordinationem & poteftatem pertineant, nec a quoquam aliqua prxfumptione diftrahan-Ctur. Item poft pauca' Omnis itaque rei ecclcfiafticx quantitas» ficut remedium veniae tribui conferenti, ita damnum rite prxparat abftrahenti.

IX.

Iterum monendo magnitudini veftrx fuppliciter fuggerimus, ut deinceps in bonis paftoribus reâoribufque in ecclefiis Dei conftituendis magnum ftudium atque folertiffimam adhibeatis curam: quia, G aliter faâum fuerit t & ordo ecclefiafticus fuam non habebit dignitatem, & religio Chriftiana in multis labefa&anda damna detrimenti fui patietur, & animx veftrx, quod non optamus» periculum generabitur.

X.

Similiter pofcimus, ut in abbatiflis con* ftituendis, ÔC re&oribus monafteriorum, veftrum fpecialiter caveatis periculum, ficut vobis üepe eft diâum,& perdivinam auctoritatem crebrius manifcftatum.

XI.

Sed & hoc obfecramus, ut in eligendis adjutoribus veftris, & reipublicx miniftris, qui vice veftra populum Dei regere & gubernare atque judicare debent, folertiffimam providentiam habeatis, Temper illud attendentes quod in libro Exodi ad Mo* fem dicitur: *Provide* inquit, de omni poçuio viror prudentet & ttmentei Deum, in quibus fit veritas, ir qui oderint avaritiam: & confittue tx eis tribunos, ér centuriones, ò quinquagenarios, qui judicent populum omni tempore: quidquid autem majus fuerit, referant ad te* & ipfi minora tantummodo judicent, levtufque tibi fit partito in altos onere. Si boc feceris, implebts imperium Domini, & pratepia* ejus

ANNO CHRISTI

——eius poteris fujlentart. Unde & in hbro Deuteiononiii: Jedices, inquit, dr mogifins conjlifucs tn omnibus portis tuis, quas Dominus Deui tuus dederit tibi per fingules tribus tuos, ut luaieent pupulum jufia judicio, nec iit alteram partem deciment. Item ibi; Dixique vobis m illo tempore: Non poffum /olus fufiimre vos, quia Dominus Deus veficr multiplicavit vos, er eflis bodic ficut ficlla cali plurimi. Dominus Deus patrum vtftrorum addat nd bunc numerum multo miliis, é* faciat vobis ficut lotutut e/I. Non valeo (olus fnfhnerc veftra negotio, & pondus, 6 jurgio. Date ex vobis Viros japientet Er gnarot, er quorum converfano fit probata m tribubus vtftris. Sed & in hbro Paralipoinenon ita legitur.· Confiuuitque rtx Jofapbat judices terra in cunilis civitatibus Judo munitis per finguls loco t it pracipiens judicibus, 1'tdtte 9 sit, quid faciatis. Non enim bominis exercetis fudicium, fed Dei, & quodeumque judicaveritis, in vos redundabit. Sit timor Domini vobi/cum, & cum diligentia cunila facite. Non enim eft apud Dominum Deum vtjlrunt iniquitas, ncc perfonarum acceptio, ncc cupido munerum,

XII.

Rogamus etiam vcftram pietatem propter divinam mifericordiam, veftramque (aiutem, ac totius populi utilitatem, nec non & regni honorem atque ftab.Jitatem, ut veftra pietas folcrtiflimam vigilantiam adhibeat, quatenus confiliarii & dignitatis vcftrx miniftri, cuftodefque animx vcftrx Cc corporis, qui debent efle intra regnum aliis decus, & bonitatis exemplem, & in ceteris nationibus bonx opinionis condimentum, caritatem, pacem, atque conco-dum, ornni fimularione & calliditate poftpofita, adinvicem habeant, ut fecundum Dei voluntatem, & vcftram honeftatem, atque totius populi profedum, communiter decertent, & veri vobis adjutores in omnibus concorditer exiftant. Tunc etenim veri confiliarii, verique adjutores veftri, & totius regni falubriter efle poterunt, fi unanimes extiterint, & invicem dilcdionem habuerint. Decet quippe, uc facra domus veftra cundtis fpcclabilis appareat, & imitabilis exiftat, & fama fuz bon.r opinionis, five alios imperii veftri fubjeclos, live exteras nationes abundanrillimc perfundat. Ubi igitur omnes diflenfioncs & difeordix dirimendx, & omnis malitia imperiali audloritate eft comprimenda, necefle eft ut quod in aliis corrigere decernit, in ea minime reperiatur.

XIII.

Nam & hoc humiliter admonemus, ut liberes vcflros, ques vobis divina pietas largiri voluit, in timore Dei jugiter diligcncerque erudiatis, ficuti & facitis. Et ut in mutua diledlionis curitate & fraternitatis amove, atque unanimitatis concordia viciliim ccnfiflant, fedula paternaque admonitione infitiatis. Et ne illiciti» a&ibus creatoris fui offcnfam incurrant, provida folertique circumfpedlione nihilominus 'invigiletis; attendentes beatum Job, cujus ftudium, ut B. Gregorius in moralibus libris feribit, circa filios erudiendos tale cxtitit, ut non (olum eos exterius perfedos opere & fermone perficeret, verum etiam eorum corda facrificii oblatione mundaret. Attendite etiam David inftruentem Salo*monem filium fuum, de quo in primo li*bro Malacbim legitur: Bgo, inquit, ityredior viam untverfa terra', confortare, é tflo vir fortis, 0* obferva cufiodiaS Domini Dei tui ut ambules in viis ejus, ò* euftodiss caremonies ejus, dr precepts. Fili mi, cognofcito Deum patris tui, ér ferviot ei corde perftUo, & animo voluntario. Attendite etiam Tobiam, de quo legitur, quod cum fa&us effet vir, accepit uxorem Annam de tribu fua, & genuit ex ea filium, nomen fuum imponens ci, quem ab infanria timere Deum docuit, & abftinere ab omni peccato. Item idem alloquens eumdem filium fuum.· Omnbus, inquit, diebus vita tua in mente hebeto Deum, dr cave ne aliquando peccato con/cnCrût, é* pratertnittas pracepta Demini Dei nofiri. Etc [ulfientia ;ua fee deemofynsm, é noli evertere faciem tuam ab ullo paupere. Ita caim fiet y ut nec a te rveitatur factes Domini. Quomc~a pctucrit, ita <fio mifericors t &c. Item pauli? poft. Attende tibi, fili mi, ah omni firnicitione, prater uxorem tuam nequaquam paticih cniaen frire. Superbiam nunquam in tuo fcnfu, eut tn corde dominari permittas: ex ip/a exim i; :tium fumpfit omnis perditio. Et idem non p,ft mïilta: Confilium femper λ fepienti pcrqu>re. Ornai tempore benedic Deum, er pete ab eo ut viat tuas diriget, ér omnia confiUa tua in ipfo permaneant. Item idem ^dudite ergo filii mei·. Servite Domino in veritate, & inquirite ut facietis qua funt placita illi: dr filat vefiris mandate ut faciant juflitias & cleemofynas, ut fint memoret Dei t ir benedicant eum in omni tempore in veritate, if in tota virtute fua,

XIV.

His omnibus prxlibatis, innotefeimus vobis, quod ea, qux in capitulis veftris nobis tradtanda commififtis, fcilicet quid a principibus & reliquo populo, vel ita uc divina nuéforitas doceat, aut aliter teneantur, vcl quid inde ex parte, aut ex toto dimiflum fit, uc non teneatur,- nec non & in his quae przfenti anno confcrib:. & per miflos veftros ob vitia comprimenda per imperium veftrum dlrexiftis: fanemur quod in his capitulis, qux fuperius continentur, multa dcmonftrata funt, qux a paftoribus ccclefiarum, & a principibus & reliquo populo haétenus neglc&a extiterunt, & aliter quam divina auftoritas fc habeat in his eos egifle & agere novimus. Sed fi hzc noftra facerdotalis admonitio effe-

ANNO CHRISTI

-effedum, Deo operante, per veftrum bonum ftudium abhinc obtinuerit, credimus quod inulta› qux a multis aliter, quam di* vina audoricas fe habeat, dimifla funt, qux non tenebantur, corrigentur.

XV.

Nam & illud, quod in eifdem capitulis continetur, ut manifeftum fieret, qur cauflx id fecerint, ut facerdotes & principes a redo tramite deviaffcnt, exceptis przmiflis capitulis, in quibus, ficut diximus, multa negligebancur; (pecialiter tamen unum obftaculum ex multo tempore jam inolevifle cognovimus, id efi, quia & principalis poteftas, divertis occationibus intervenientibus, fecus quam audoritasdivina fe habeat, in cauffas ecclefiafticas profilierit, & facerdotes partim negligentia, partim ignorantia, partim cupiditate, in fxcularibus negotiis & follicitudinibus ultra quam debuerant fe occupaverint. Ex hac occafione aliter quam divina audoritas doceat in utraque parte adum extitiffe dubium non efi. Sed quia, Deo miferante, a progenitoribus, & genitore veftro, & a vobis mulca correda gratulamur, fi ea qux admonemus profperum fucceflum habuerint credimus quod ad perfedionis ftatum veftra incentio noftraque devotio Deo coopérante pervenire poftic. Verumtamen quia novimus ftatum hujus regni fub tali conditione & tenore ereville atque dilatatum effe, & a prudentiffimis fandifque prxdecefibribus noftris, five fcilicet ab epifeopis, five a principibus hanc cauffam ex toro corredam non fuiffe, propter bxc qux luo tempore dici poffunr, & pondus tantx confiderationis, parvitatis noftrx vires exceffit, quoniam nec otium, nec fpatium temporis, nec plenitudinem confacerdotum noftrorum, ficut ipfa neceffitas expofeebat, habuimus.

XVI.

Ibid

Porro de epifcopali libertate, quam Deo annuente, veftroque adminiculo fuffragante, adipifei ad Dei fervitium peragendum cupimus, fuo in tempore vobis dicenda atque vobifeum conferenda refervavimus. Quatenus ita fit, ut & nofmetipfos falvare, populoque nobis fubjedo utiliter prodeffc, atque pro vobis & Habilitate imperii veftri liberius valeamus exorare, & de veftris obfequiis, & regni adjutorio, folitium debitum minime fubtrahatur, (cd, fi poflibile fuerit, potius augeatur.

XV1L

Veftram interea, Deo amabilis Augufte, petimus clementiam, uti abfque inevitabili neceftitatc fandum tempus quadragefimz liceat ecdefiafticis viris fub qaiete agere, quatenus tempus illud, quod purificatio eite debet aliorum temporum, non inquinetur inquietudine perturbationum.

XVIII.

ANNO CHRISTI

Jejunium diebus dominicis tenere, & canonica interdicit audoritas, & refurredionis dominiez tanta follemnitas. Et ideo placita illis diebus, neque nuptias, pro reverentia tantx follemnitatis celebrari vifum eft. ID 14. j.

XIX.

Monafteria divinis folummodo cultibus dicata non debere fzcularibui dari, & canonica prodit audoritas, & ipforum deftrudio locorum. Sed quia id exigit reipublicx neceflitas, faltem collapfa loca erigi debent, & clerici locis, in quibus fuerant, reftitui, quoufque opportunitas id permittat emendari plenius.

XX.

Laici fane monendi funt, ne facerdotes contemptui habeant, neve eorum monita defpiciant, & tam turpiter tradent, uti hadenus,- ne fuperveniat quod dicit propheta: Pp/h/wx *tutti Jtcut bi fui contradicunt ofu. Jecerduti*: é* *currutt bodic : carrutt itient prophet» tccuut.*

XXI.

Meminiffe etiam debent qui rea ecdefix atque familiam fub manu fua habent, non eos debere fevere & crudeliter cum eis agere, fed cogitare, quia utrorumque Dominus efi in cxlis: & confuetum atque antiquum ab eis fervitium exigant, nihil fuperaddentet.

XXII.

Sane communicatio corporis Domini omni die dominica debuit celebrari. Idcoque necefle eft, quantum ratio permittit, ut moderna corrigatur confuetudo, ne forte qui longe eft a facramentis, quibus eft redemptus, longe fit a falute, quam fuerat confecuturus.

XXIII.

Similiter eft poftulandum de presbyteris, qui hinc inde de diverfis parochiis veniunt, & in palatio morantur, ut fine proprii epifcopi confenfu ibi locum confiftendi non habeant, nec recipiantur. quia fieri poteft, uc intra parochiam metu perpetrati criminis, ne id palam juxta canonum fandiones ulcifcatur, palatinas zdes frequenten:: aut certe, licet non fit ordinatus, ipfe tamen abfque litteris ordinatum fc atteftetur.

XXIV.

Nec minus de monachis poftulandum eft, ut & ipfi in publicis locis fine ratione decenti difeurrere prohibeantur, quia hoc a propofito ipforum procul abfiftic. Fieri etiam poteft, ut quidam illorum, ficut fuperius didum eft de presbyteris, perpetrato fcelere in monafterio, caufiam vagandi potius eligant, quam regularibus difciplinis fubjacere.

O,K?Ti ^ptoribus etenim viduaram ac virginum dignum duximm, ut ab univerfis comitibus omni nifu inveftigentur, & inventi condigna invc&ione ex audoritate imperiali ca(ligentur, ut a tam illicita prxfumpcionis audacia ipfi coerceantur, & ceteri hoc admittere volentes terreantur.

Si Ixc omnia debito dignoque ordine implemtur, opitulante fuperna gratia, honeftatem ornatumque ecclefiz adimplere credimus. Qui enim ecclefiz tn una atque indifereta Chrifli fide ac dileflione concorditer ad czïeftia tendens populus dicitur, neccffe eft ut przdicatorum bene vivendi ac docendi inflantia, & auditorum obediendt at-B'y que exiftendi infiltenua perornetur. Hic vero ornatui fieri ullatenus nequit, nili uniuicujufquc officium proprie confervetur, immo peragatur. Conflat autem eam peregrinantem duabus, ut diflum eft, przienttaliter perfonis gubernari, facerdotali fcilicet, ac legali; quatenus aufloritate cpifcopali, atque imperiali cenfura, intrinfecus fic extrinfecus circutniepta, liberius modum proprium valeat confervare. Proinde cum liqueat nos plurimum ac multifarie exorbitaffe, tn hoc iumiropere integritatem finceritatemque cernimus effe concuflam, quod filiorum veflrorum defedio atque improbitas, fed & quorumdam procerum perverfitas atque infidelitas in inauditum a feculis facinus excreviffe cognofeitur. Qur omnia nuUoC*n*. A..? modo integra, & ad neceflariutn digrumque finem perduci pofle nobis videntur, nifi milerante Domino, imperiali poteftate, paterna hereditate immo vigore iinceriter reflituta, honor fauflz Dei ecclefiz integerrime reparetur, & cpifcopalis aufloritas proprio, immo a Chrifto Domino tibi commiflo officio denuo folvatur. Meminimus cn.m, in przteritis conventibus nonnulla capitula ab epifeopis veftra admpniiione fuifle tra&ata atque ftatuta pro necetiitate & communi (ahite utrorumque ordinum, ecclefiafticorum videlicet atque fzcularium ; fed ncfcimus quibus impedientibus obfiaeulis, quafi oblivioni tradita. Ideoque afleélu devoto, iupplici admonitione admonemus, admonendo precamur, ne ifta, qur nunc licet!^ perpauca przbbavimus, ad flatum fanflz Dei ecclefiz, fimili modo cbhvioni tradantur, fed pro iperulo ab omnibus inconvulfa habeantur atque conferventur. Verum quod nos, fi hzc robi» czhtus attributa non iuiflcnt, cum temporali periculo, propier auduntatcni niinillcrü noft»i, vos ad ca peragendi admonere, immo admonendo exigeie a vobis quoquo modo deb ieramus vos e comta propter divinum amorem & honorem & admonenda nos ad potiora provocatis, & piam
' o<>»m opportunamque * nobis ferre devoiillime curatis.
a»»f,v.jrr., proinde humilibus precibus fptcialiter pietati veil. « higgerimus, ut bonum quod cœpiflis Deo opitulante indcfioenter perficere ne gravemini, & m adimplendis operibus juftiti.t ac pietatis fic rni-L tericordiæ nullatenus perficiatis: quoniam non inchoantibus, fed perfeverantibus pnrmiuin zternz
.η. >o. v,tJE datur, & juxta vernatis vocem, *qm ptrfeverciVtrit ufque in finem, hic faivut erit.*

LIBKI IIL

In quibus r», quz per commonitorium regi antea fuggefleranc, manifertis faerr fcriptune audoritatibus confirmantur.

TITULI CAPITUM LIBRI 1

LIBfeR t CAK. I. ac. ttamOmatm oferuutur, ad ,u, pertineant eerdaeamt uee non gf de eseBiUe O* dedicatione *fKaltaru*, & de bis qu* in eadem dedtceuono « prthfipibui Domino oblate *faut.*

XXXV. *Quad neu fit Doaumu ta aataifirit fuir detrabea dm* I

xxxvi. *De portibus pr*d*, quam filii Ifrael eeperout , facerdotibus gp- Le-mlit, (p tabernaculo Domini exhibitii : trquod Domimu in tabernaculo fuo proprium xrarium habere votuerit.*

XXXV! i. *Quod urbe, Domimu ύτ f^burbana eorum Levitis dari frxeeperit.*

XXXVIII. *De votu Deo reddendir.*

PR. ÆFATIO,

E

EPISTOLA SYNODI

AD PJprINUM.

A3 Pippin. «„µ.ιο. *Incito caleftique gratia regio munere tnfignifer fub. hmoto domno Pippino regi nobtliffimo, tf per immenfum a Deo coafervando, Coetus veVerabtlium prafulum, tf fequentit ordinis rehgioferxm facerdotum, apud Aquifgrani juffu falutfero tf ordine providentiffimo pitjfimi tf orthodoxi genitoris veftri domini noftri Ludooici Cafaris eximii, ob honorem tf decorem fanila Dei ecclefia procurandum, tf quafdam dignitatet ecciefi^iicat, magna ex parte collapfas atque fufeatat, ad pnftmumftatum nitoremque Domino opem ferente revocandas fynodahter congregatu! aterna beelitudinis optat felicitatem.*

Nds igitur fidelittimi oratores veftri , falutifque veftrae amatores devotiflimi, miferamus nuper cclfitudini veftrx per venerabiles fratres , Aldrtcum videlicet Cenomanice urbis, & Hcrchinradum Pariliorum coepifcopos noftros , quamdam fchedulam, quatdam ex auftoritate minifterii noftri falutaria monita continentem. Cui quia de negotiis, unde veftram magnitudinem admonuimus, tcftimonia fanftaium kripturatum, vitantes illius prolixitatem , anneftere nequivimus, utile necetlariumque judicavimus , ut in hoc opufculo ca breviter annotaremus, veftrxque prudentifiims iolertix legenda mitteremus: ut fi forte quifpiam objicere voluerit hcc quas vobis fcripfimus , non ex auftoritate divina conftare, fed potius arbitrio cordis noftri, immo cupiditate fle quadam adinventione commentata elle, his leftis atque perpenfis evidenter agnofeat, nos qu* Dei funt, & ad veftram falvationem hic & in aeternum, dc ad regni vobis committi ftabilimentum , fc autem ea qu* mundi funt , ejufque amatores diligunt, & Dei voluntati ufquequaque contraria exiftunt, & ad animarum- mceritum pertinent, abfquc dubio loqui.

CAPUTI.

Sunt enim nonnulli, qui propterea hxc tam temere loquuntur, & in barathrum cupiditatum fuarum miferabiliter labuntu: , eo quod divinorum perceptorum tranfgrelTores, fanctzque Dei eccleﬁ* dehonoratores atque exfpoliatores non continuo puniantur : non animadvertentes, neque animadvertere volentes , quo'd Deus nullum peccatum inultum dimiffurus fit. Tribus itaque modia peccata mortalium vindicantur, duobus m hac vita, tertio vero in futura vita. De duobus ita apoftolus inquit : *St nofmetipfos judicaverimus, a Domino* ml *judicabimur* . Hcc eft vindifta quam infpirante Deo omnis peccator pro iuis admittis poenitendo in feipfo vindicat· Quod autem ptoic* Aqautus idem apoftolus *infert : Citat judicamur damnemur :* Hcc eft vindifta quam omnipotens Deus mifericorditer peccatori irrogat, juxta illud.* *Deui quem amat corripit: flagellat autem omnem fi. hum quem recipit»* Tertia autem extac valde pertimeicenda atque terribilis, qur non in hoc, fed io futuro juftittimo Dei judicio fiet facculo,quando juftus judex diftùrus eft.* *Difcedite a me maledifli in ignem *ternum, qui parafai efl diabolo & angelli ejus.*

Si enim , ut verbis beati Auguftint utamur , omnipotens Deus omnia mala mortalium in boc faeculo judicaflet, nequaquam homines maleagentes diem futuri judicii pertimefeerent. Rurfus fi nulla 'mortalium mala id hoc facculo judicaffet , non putaretur res curare humanas . Idcirco qu*dam judicat in hoc facculo, ut videatur ejus piiffima providentia & mifericordia gratuita rebus confulere humanis : idcirco quedam non judicat, fed futuro refervat judicio, ut homines dc futuro terreamur examine.

11 L

Sunt etiam quidam dignitatem ecclefiafticam non curantes , immo fuam cupiditatem explere volentes, fibique in Deo oblatis facratifque rebus auferendis impunitatem inaniter promittentes, qui contra faiutem fuam hcc temerario, immo perniciofittimo folent dicere aufu : Quid mali, quidve dilcriminis eft, fi rebus ecdefiafticis in noftris pro libitu noftio uffmur necettîtatibus? .Quid cure eft inde Deo lauftifque eius, ob quorum amorem Deo dicantur oblate, cum utique in eolumdem fanftorum ufus nihil tx his cedat? Et ubi Deus h«c , que eccleliarum reftores opponunt , juttit fibi offerri , prxfertim cum omnia que in terris funt (ua fint , & ille ea ad ufus hominum creaverit ? Quorum argumentationi infaniifimx , divineque injurie pleni(Time , prout Dominus annuerit, ex utriufque teftamenti paginis, dc fandorum patrum didis eximiis tentabimus rcfpoudere.

IV.

Primum quidem, qnod^ omnia terrarum regna, & omnia bona terre , Domini fint , & ex fuis fua fibi offerantur, & verbis David regum *fan*ftiflimi, & prophetarum eximii: poft autem,quod Deus fua , five ante legem, five in lege , dc ad fanâuarium, & ad templum fandum fuum juﬀerit offerri, conabimur demonftrare .

V.

Legimus itsque in libro Paralipomenon . *Dixit quoque David Salomoni filio fuo : Viriliter age, tf confortare, tf fac : ne timeas, neque paveat· Dominas enim Deas meat erit fecum, tf non dimittet te, neque derelinquet, donec perficiat omne opxt mintflerii domai Domini. Ecce dtwfiones Sacerdotum tf Levitatum affiflunt tibi, tf parati funt, tam principar quam populat facere omnia pracepta tua . Locutufqne eft David rex ad omnem ecclefiam : Salomonem filium meum unum elegit Deui, adhuc puerumtf tenellam · opus autem grande eft, neque enim homini praparatur habitatio , fed Deo.*

VI.

Ego autem totis vinbus meis properavi impenfat ». Tu demur Domini Det mei. Auram m vafa aurea , tf argentum in argentea, at m ante, ferrum mferrea, ltgnum^tn lignea, tf lapides omebinos, tf quafi ftibmos tf diverforum colorum, omnem pretiofumlapidem tf marmor Parium obundantiffime.

VII.

Et fuper bac qua obtuli tn domum Dei mei , de peculio meo aurum tf argentum, do in templum Det mei,

,Ai>» eteeeptis bit qua paravi in *dem fanBam;tria fi milha talenta auri de aure Opbir : tf fepiem millia talentorum argenti probatiffmi, ... templi. Et ubicumque opus eft aurum da tero, tf argentum dt argento, opera fiant per manne artificum. Et fi quis fponte offert, impleat manum Juam bodie, tf offerat quod voluerit Domino. Polliciti funt itaque principes familiarum, tf proceros tribuum ffratl, Sriboni yaayar tf centuriones, tf principes poffeffionum regis. Dedenentque iu operibus domus Domini auri talenta qdinqrn millia, folidos decem millia, argenti talenta decem mtllia, tf mis talenta decem tf ofio millia, ferri quoque centum millia talentorum. Et apud qxemcumque inventi funt lapidee, dederunt in tbefouroı domus Domini per manum Jabiel Gerfonitu, LotatnJque efi populus, hum veta fpoute promitterent, quia corde toto offerebant ea Domino. Sed tf David rex Utatus efi gaudio magno, tf benedixit Domino eorum univerfa multitudine, tf ait: Benehfius es Domine Deui Ifrael patris nofiri ab aterno in aternum. Tua efl Domine magnificentia tf potentia, tf gloria atque vtficria: tf tibi laus: euntia enim qua tn cale funt, tf qua in terra, tua funt. Tuum Domine regnum, tf tu et fuper omnes principes: tua divitia tf tua efigloria', tu dominant omnium, in manu tua virtus tf potentia, in manu tua magnitudo tf imperium Omnium. Nunc igitur Deus nofier, confitemur tibi, tf laudamui nomen tuum inclytum. Quis ego, tf quii populni meut, ut pofiimut bac tibi univerfa promittere? Tui funt omnia ; tf qua de manu tua acceptmui, reddimui tibi.

anno CHKisri

VIII.

Peregrini enim femus coram te tf advena, ficut omnes patret no/iri. Dies noftn quafi umbra fuper terram, tf nulla efl mora. Domine Deus nofier, omnis bac copia quam paravimus, ut ad ficaretur do mui nomini tuo janfia, de manu tua efl, tf tua funt omnia. Scio, Deus meus, quod probes corda, tf fimpliiitatrm diligat Unde tf ego in fimohettatecorda mei lutus obtuli univerfa bac: tf populum tuum, qm btc repertui efi, vidi cum ingenti gaudio tibi ofjene donaria. Domine Deui Abraham, tf Ifaac, tf Ifrael, patrum nofirorum, cuftodt m aternum banc voluntatem cordu eorum, tf femper in venerationem tui mens ifia permaneat. Eccc quibus documentis tanti regis, Deo videlicet pleni, de quo Dominus ait ; *Inveni David virum fecundum cor meum, oleo Janflo meo unxi eum*, liquido demonftratur, quod omnia quz in czlis & in terris funt, Domini funt.

IX.

Et quod Deo nemo quidquam offetre valet, nifi ea quz de manu ejus accipit, & quod Dominus de his quz dedit, fibi pretiofa quzque, luoque nomini fando lacratis locis offerri non abnuit, immo oblitis delcâatur, & oblata auferri non patitur. Nam his & alijs divinarum lcripturarum teflimoniis luce clarius extat manifeflum, quod ea qu» Dominus fibi offerri juffit ad cultum fanduarii, templique fui, & ad uium Sacerdotum Lcvitarumquc omnino cedere voluit. Et ficut in votu (ponte offerentium Iztstur, ita in non offerentium, vel etiam quoquomodo auferre lentantium tranfgreifionibus periculum interminatur mortis, ficut in fequentibus detnonftrabitur.

Nemo porro putet ea quz injufte acquifivit de manu Dei fe accepiffe, aut quidquam ex his Deo gratum offerre poffe, cum icriptum lit. *Qui offert Deo ex rapina pauperum, quafi qui viDimat filum in confpeflu patris fus*. Qui ergo ordinate vult aliquid Deo offerre, primum feipfum offerar, videlicet, juxta apotlolum, *bofiiam vivam, fanflam, Dea placentem:* leiode ex hia qu* iuâe ocquifivit, id eft, qu® de manu Domini Dei accepit, fibi profatarum feliciter fçntu Domino accommodet cap.vatm

XI.

Aggrediamur igitur tandem Ceriem veteris teftamenii, & rimando infpiciamua, ftinfpieiendo rimemur, qualiter origo & religio Deo offerendarum rerum inchoaverit, ft qualiter nfqne ad ficculum noftrum per mediatorem Dei ft hominum, Dominum videlicet Jefum Chriftum redetnÎtorem ooftrum, ft per ejus apoftok», nominis anfti fui ftrenuos predicMtores, fuarque fidei rudimenta in omnem terram propagantes, eorumque fucceflbres, dilatata ft incrementate fuerit.

XII.

Per beatum videlicet Petram apoftolorum principem in occidentis, per beatum vero Jasonem apoftolum & evangeliftam io orientis, id eft in Aii» partibus, per beatum etiam Paulum in tota generaliter mundi latitudine fundata, ft ex oblationibus fidelium confiât ditata atque honorata. Qualiter autem ceteri coapoftoli illorum in regionibus fibi a Chrifto Domino ad praedicandum cotnmiflis, ecclefiam Chrifti fundaverint, ft fidelium donis conftare fecerint, gefta illorum, qu® in promptu habentur, evidenter tcftantur ; quz hic ponere magne effet prolixitatis.

XIII.

Memorata igitur origo ft religio primum coepit fine altari ab Abel jufto, de quo in libro Genefeos ita legitur: *AM quoque obtulit de primogenitis gregis fui, tf de adipibus eorum. Et refpexit Dominus ad AM,* dT ad iwaarra *ejus:* ad Ceis vera *tf ad munera eju/ »«· refpexit.* Quibus verbis non inconvenienter accjpi poliunt in perfona Abel hi qui fua fponte, id eft ea qu» de manu Dei acceperunt, Deo creatori fuo gratanter offerunt: in perfona vero Cain hi qui malevolo ft invido animo ex male acquifitis quidquam Deo offerre gratum putant. Quapropter neceffe efl ut faâum Abcl imitetur, & faâum Cain prorfus deteftetur.

XIV.

Noe quoque ingentis cataclyfmi perieulo Domino fe protegente liberatus, eoque jubente de arca egreffus, non extra altare, fed jam fupraaltare, ob liberationem fui holocaufia Deo obtulit, ficut in eodem libro Genefeos legitur; *Ædificavit autem Moe altare Domino, tf tallem de cunFts pecudibus, tf volucribus mundis, obtulit bolocaufia fuper altart, odoratufque efi Domintu odorem fuavitatis.*

XV.

Perpendenda funt hrc verba quibus dicitur : *Odoratu/que efi Dominus odorem fuavitatis.* Manifellum quippe eft, & offerentis animum, & eadem holocaufta Deo ufqucquaque grata extitifle.' quoniam nec in offerente, nec in his quae oblata funt, quidquam Deo odibile ac deteftabile creditor extiufte: ft propter donum fu®oblationis, continuo bencdiâionem a Domino eumdem Noe percepifEfe. *Benedixit,* inquit, *Deus Noe tf filiis eius, tf dixit ad eos: Crefeste tf multiplicamini, tf replete terram, tf terror vefier ac tremor fit fuper cunBa animahp terra;* Cl. cetera qu® fequuntur. Si enim oblationem Noe Dominus in odorem fuavitatis odoratus eft: procul^ubio oblationem fibi oblatarum rerum & deteftatur ft djteftatus eft. Et fi pro fua oblatione benediâioncm a Deo idem Noe promeruit, patet profefto, quod qui Deo oblata fibi fubripit, aut aliis diftribuit, pro benediâione malediâionem incurrit.

XVI.

Abraham autem cujus non natura, fed gratia filii fumus, ft in cujus (emine, id efl io Chrifto, be-

,benedicimur, qui credidit Deo, & reputatum eft A libro legitur: *Vocavit exteri angelos Domini Abra-* ANNO CHRISTI
i. ei «d juftitiam, & qui Domino imperante egref* 'et fu' e® Itrr* itta» co8mi('doe ûu > ecd· domo pétri· fui, de venit in renam quant Dent c' demonftravit, cui fit Domino· dixit : F«mw *tt in gf»tni* MM£wav, ỹ *magnificabo* new»» /«m», «rÿf·· *bemdtdhu* : foardicjw *bâmdicmtibut tihi* , Ô' mairdicM· *maledicentibus tibi, atque in tebmtdicea-fur univerj« coguatmms terra.* Cui etiam rurfiis apparent dixit: Tranas *tue* dale Srrrrav Àsac. Av» *adijuavit altate Domino, qui apparuit ei. Et ipfe,* ut io libro Geoefeoe legitur, ïdras *trmfgrcdieusad montem*, fai *fret cpntra trinIn Bttkl , ttlnüt ihi tabernaculum fnum*, ai eccidraSs Àakai *Bethel, tf th oriente Hai. Ædificavit quaque ihi altate Do-*wiW) *tf invocavit* aratra *ejus.* hem poft paucain eodem libro: *Dixit Domiant ad Abraham, poftquam divifus eft Loth th eo: Leva oculos tues, O video loco t» quo* aaac w, *ad Aquilonem tf meridiem, ad oriente»! tf occidentem; omnem terram, quam vides, tihi dabo tf femini tat i» fitmpiternam: faciamque femen tuum fient pedvertm terra. Si quis poteft hominum numerare pulverem, tf femen quoque tuum numerare poterit. Sarge tf perambula terreat inion-giInline tf latitudine fua* , fare *tibi defarar faat eam. Movens igitur Abraham tahernacuJum fanat , venit tf habitavit jante convallem Membre* , jaa *eft m Hebron: adtficavit quoque ihi altéré Domino.* Perpendendum itaque eft, quam» fidei, quantsve devotionis air ifte fanftus fuerit, qui pro eo quod Deo credidit, eique altana erexit, culromque ejus venerando dilexit, fic a Deo benedici, femenque fuum propagari ac multiplicari, eique ampliffima regna terre dari, dc de hoftibus fuis triumphum fibi przberi, nec non dc in fuo femine, quod eft Chriihis , gentes , que nos fumus , benedici, dc aha, quae enumerare longum eft , beneficia promeruit nancifci.

XVII.

Quod fi Abraham pro eo quod Dei altaria erexit, cultumque rjus veneratus eft, tot a Deo meritorum prorogativis donatur, dubium non eft , quin altarium (anftorum everfores & facrarum rerum, quibus in eifdem altaribus Deo famulandum eft, fubreptores damnentur, Reverfo igitur eodem Abraham a exde regum , quos Deo fecum pugnante fuperaverat , & egreffo fibi obviam rege Sodomorum, ita de illo in eodem fequitur libro: *At vero Melchifedecb rex Salem proferent panem tf vinum, (erat enim f«cerdot Dei altiffimi) benedixit ei, & ait: BenediHus Abram Deo exeelfo , qui creavit calum tf terram·, tf benediHnt Dear excelfus, quo protegente boftes in manibus tuis fnnt. Et dedit et decimas ex omnibus.*

XVIII.

Quod Mekhifedech facerdos Dei altiflimi typum geflerit Chrifti , catholica fentit ecck .a . Qpod ei Abraham decimas ex omnibus dedit,ipfius Abrabe ingentia commendantur praeconia . Quem imitantur qui facerdotibus Chrifti ob illius amorem & honorem'decimas dant·· & ab illius merito fequeftrantur , qui Deo oblatas decimas auferunt.

XIX.

Videamüa itaque fequentia, quibus fides & devotio Abrabae quodam admirabili modo incrementatur: qui adeo erga divinum cultum timoremque Dei flagrando excrevit, & excrefcendo flagravit , ut jubente Domino non folum jam altare in honorem Dei conflruxcrit, fed etiam in eo unigenitum filium fuum immolare paratus fuerit. Et quod ne filiam immolaret angelus ei inhibuit, arietem tamen in holocauftum Deo pro filio obtulit; & propterea audire meruit, ficut io fsepefato libro legitur: *Vocavit exteri angelos Domini Abrabam fecunde de calo, dicens: Fer memetipfum juravi*, diris *Dominât , yùa fetifti rem hanc, tf non peperctfti xnigemto filio tao propter me; benedicam tibi, tf mxlltplicabo femen taaat fient ftellat tali* , & cetera quae fequuntur. Perfpicuum quippe eft , dc valde mirandum, quia quanto ferventior circa Det cultum mena Abrah· fuit, tanto amplius ubetiufque divina beneficia, & prxientia dt futura, fibi polliceri audivit.

Unde datur iotelligi quod amatores, dc exaltatores, ac dilatores, uve, etiam veneratores divini cultus, a Domino dc in przfenti f«culo defendi & exaltari, dc in futuro merccde sterna merencur donari: & qui fecos agunt, aut egerint , in* fornalibus clauftris mancipari. Deus itaque, ficut jam fupra diâum eft, fi ea que dedit,ubifuilque iacratis locis jubet offerri , dc ea quidam auferre non pertimefeunt : quid facerent, rogo, fi Deus illis aut femetipfos, aut filios eortfm fibi in holocauftum juberet offerri? Certe credendum eft , quod 6cut in auferendis facratis rebus Deo inobedientes exiflunt ; ita nihilominus io femetipfis offerendis, aut filiis, inobedientes exifterent.

XXI.

Audiamus etiam quid Ifaac patriarcha fecerit , de quo ita in memorato habetur libro : *Afcendit ex illo loco in Bcrfabee, abi appariit ei Deus inip-Ja nofle dicens: Ego fum Deus Abrabam patris tui. Afo/i metuere, quia tecum feat, tf benedicam tibi , tf multiplicabo' femen tuum propter fervam notum Abraham. Itaque adificavit altare , tf invocato nomine Domini extendit tabernaculum.* Attende quod Ifaac Deus apparere, & ne metuere debeat , admonere, eique benedicere, ac femen fuum fe multiplicaturum polliceri dignatus fit,* eique *Ifaac* altare xdificavcnt, tabernaculumque extenderit. Et perpende , quod pro Dei beneficiis, quibus, largiente ejus clementia, immeriti ÔC ingrati ubertim in hac mortalitate utimur, potius debeamus divinum cultum adinftar Ifaac, dc ceterorum finftorum patriarcharum, in altaribus erigendis dcoblationibus aliifque muneribus offerendis honorare, quam his abftraâis, noftroquc lifjitu utentes quodammodo dehonorare.

XXII.

Videamus przterea qupmodo religio, de quaagitur, in Jacob patriarcha amplius exuberaverit , de quo ita in eodem libro legitur: *Igitur egreffus Jacob da Berfabee pergebat Haren. Cumque vemffet ad quemdam locum, u vellet in eo requiefeere poft fohs occubitum, tulit de lapidibus qui Jacebant , tf fupponens capiti fuo, dormivit in eodem loco. Piditque tn [omnis fcalam ftantem fuper terram, tf cacumen illius tangens talum, angelbs quoque Dei afeendentet tf defeendentes per eam, tf Dominum innixum fcala dicentem fibi : Ego fum Dominus Deus Abraham paths tui, tf Deus Ifaac: terram in qua dormii, tibi dabo, tf femini tuo, eritque femen tuum* ja^ *pulvis^ terra. Dilataberis ad occidentem, tf orientem, tf feptemtrienem, tf meridiem: tf benedicentur i» te & in femine tuo cunila tribut terra : tf ero cnftos tuus , quocumque perrexeris , tf reducam te tn terram hanc, nec dimittam, nifi complevero ttniverfa qua dtxi. Cumque evigilafièt Jacob de [omno, ait : Vere Dominus eft in loco ifte , if ego nefciebam. Pavenfqua, Sinam terribilis , inquit, eft locus ifte·. Non eft hic aUud xjfi domus Dei, & porta cali. Surgens vero mane, t-lit lapidem quem fuppofuerat capiti fuo , tf irexit in titulum , fùëdcns oleum defuper . Appellavi/que nomen urbis Bethel , qua prius Luxa vocabatur. Vovit etiam votum, dicens : Si fuerit Deus mecum , tf cuftodient me ia via*

I tπ H R I XX.V *c' vu *per dedent -miulc* , <'X *mibi panem* «J vr *Jcendum , & vefliMenlum ad induendum , reverjufque juere projpere ad. demum patnt mei* l *era mibi Dominus* in *Diem , (J lapis ifte qwrr erexi* in *litu lum, vocabitur domui Dei: eunElorumque quo dedens mibi decimas offeram tibi* . hem poti pauca : *Tranfivttque in Salem urbem Sicb-m-rum,* çkm *efi in terra Cbanaan, pofiquam egrejjui e*i Jacob de Mefopotamia Sjrta, & baOifava juxta '>ppsdum, emit·* Ψ«γ *partem apri, m qua fixerat tabernacula, a filus Emor patnt Sichem, centum ~gnn* . ·T *ereilo tbi titan , invocavit juper lilud Jurt^jimxm Deum Ifrael.* Item paullo poli › *Interea lx»tu> eft Deui ad Jae. : Surge tT ofeende Bttbe! , ifi Mts ibi, facque a.lare Deo. qui apparuit trbi quando fugiebas Ejau fratrem tuum. Jacob vero convocata omni domo fua *'t : Abjicite deoi eiienos , qui t» medio vefiri funt,* ÎT *mundamini,* |c *mutate veftimenta veftra . Setrgtte, (j ajcendamur in Betbei, ut faciamus ibi altare Deo , qui exaudnnt me in die tribulationis mea',* ÎX *fuit jociui itineris mei.* Et intra; *Venit Jacob Luzam , qua eü in tara Cbanaan , cognomento Betbel: Ipre* ir *omnis popuïui ium eo. Ædificavitque ibi altare , & appellavit nomen loci idius , Domus Dei . Ibi enim apparuit ei Deus , cum fugent fratrem fuum.* Item intra.· *Apparuit autem iterum Deusjac?b , poftquam revenus efi de Mofopotamia Syria, bened.v.tque ei , dicent* : *Non vocaberis ul.rs Jacob,fed frael ent nomen tuum:* ÎX *appellavit eum Ifrael , dixitque ‹› : Ego Deus omnipotens , cref.e* ÎX *multi plicare, gentes ὐ pepuli nationum erunt ex te, re gt' dt lambit tuis egredientur. Terramque quam dedi A: rabam & Ifaac, dabo tibi & femini tuo, & recefiit ab eo . I,le vero erexit titulum lapideam tn loco , quo loculus ei fuerat Deus , abans fuper eum i.oamma, & effundens oDum, vocanque nomen loci l..IU· Bethel.* Item poft multa. *Prcfeflus efi Ifrael cum omnibui qua habebat , & venit ad Puteum jut imenti . Et mafiiatu ibi vifltmis Deo patri · fui Ifaac, audivit eum per vifionem nollit vocantem ft, ac dicentem fibi: Jacob, Jacob. Cui relpondit : Ecce afum . Ait nil Deus: Ego fum f'rtijjimus Dem patra tui, nol, timere descende in Ægrptum, quia in gentem magnam faciam te ibi . Ego def endam tecum illuc, & ego adducam te inde revertentem .*

XXI II.

Ecce quomodo major jam in Jscob divini cui tus amplificatio fafta eft , qui non lolum altaria erexit, oleum deluper fudit, vjfljmas obtulit, fic Deo, fi prolpere ad propria illum redire teciiTet, de omnibus qu« ilh dedilTet decimas fic ho(ba.< illi daturum promifit , locumque , ubi in lomms fcalam pertingentem nique ad catlos , angelolquc per eam defeendentes fic afeendentes , fic Dominum innixum fcal® vidit terribilem, fic vere domum Dei ac portam czli ede dixit.

XXIV.

Unde hodie quoque Chnftiana religio, exemplum fumens ex antiqua ^patrum traditione, domos in honorem Dei ardificat ac dedicat , fic altaria erigit, eifque oleum luperfundit , ac facro fando chrifmate perungit ea , fie de faits diâifoue ejufdem Jacob melodiam Chrifto canit, fic a hdclibus oblationes fic vota, fic pretiofarum diverfarumque rerum, ad decorem fic honorem divini cultus , facerdotum , ceterorumque miniftrorum Chrifti ufus, pauperumque receptionem ac recreationem, fufeipit donaria. Qui autem hujufcemodi donaria ad injuriam Dei omnipotentis , tcmplorumque fandorum fucrum dehonorationem fic humiliationem , facerdotumque Dei vituperationem auferre prxfumit, cuius fit diicnminis fic damnationis, ut perpendat falubriter admonemus. Quoi.um, licui verbis ejuidem pairiatebz Jacob apetAte dctnonftritor , eunda Deo dicati templa , fic, terribilia funt, fic Dei habitacula, fic vere dotnus Dei funt, fie port* c<rfi. Paveat ergo adinftar Jacob humana praJumptio, ne quoquomodo de tam terribilibus fic facratis locis violandis libi proveniat damnatio. CIlRIsn ,J'

XXV.

Liberato quoque populo lhaelitico de Ægyptia iervitutc, quid Dominus per famulum fuum Motrm, ficut in bbro Ettodi legitur, praxeperit, videamus. *Locutus efi Dominai ad Mofcn dicins: Sane*,J n (iifica mibi omne primogenitum quod aperit vulvam* m *filtit Ifrael, tam de bomimbui quam de jumenti l: mea funt enim omnia. Si* quxrat aliquis , quid iit laudificaic, & ex hoc loco, fic ex aliis divmaium *>lcripturarum locis diligenter animadvcriat, quod notr.cn fandibeatioms, dominie* hr oblationis atque *confecrstionis.* Sequ. tur m eodem *hbro.Cumque introduxerit te Dominus tn terram Cbananai , ficut juravit tibi , & patribus tuis,* ^X *dedent eam libi, feparabis omne quod aperit vulvam Domino, & quod primitivum efi m pecoribus tuis , quidquid habueris neafcultni fexut, cenjecrabis Domino.* Notandum quia quod fupra duit iandihcare Domino , hic modo dicit confecrare Domino. Sequitur in eodem libro: *Dixit autem Dominus ad Mofen: Seri-* CK,i " *be boc ob monumentum sn libro,* dX *trade aursbusJofue. Delebo enim memoriam Amaltc fub calo. Ædsficavit Mofes altare* . dT *vocavit nomen ejus* , Daminut *exaltatio mea , dicens* : g«ra *manus join Do·* C mini , d7 *bellum Dei ent contra Amalec a generatione en generationem.* Perpende quod famulus Dei Mofes ob gratiaium aflionem , luique ac jxipuli Dei liberationem , hoftiumque luotum internecionem, altare Domino erexerit. Et 6 Mofes propter hacc que prcmifla funt Domino altare erexit , cavendum ilhs eft , qui altaiia Domint obruendo dehonorant, fic dehonorando obruunt, ne fi quando le adverfus holies (uos proripiunt , (eipfos eifdem triumphum exhibeant. Sequitur m eodem : *Dixit praterea Dominus ad Mofcn : Hac* »· *dicti film Ifrael* : *altare de terra Jacietis mibs,* dT *offeretis Juper illud bolocaxfia, ffj pacifica vefiro , o. ves vefiras & boves ; in omni loco , tn quo fuerit memoria nominis met, veniam ad te, ij benedicam* D *tibi.* Nota quod altare Domino erigentibus, fic holocaufta immolantibus, adventus Dei fic. bened'âio promittatur. Poteft fic huic loco aptari illud evangelicum, quo dicitur; *St quis diligit me, jermonem meum fervabit, & Paler meus diliget eum, (J ad eum ventemus, & manfionem apud eum faciemus.* Felix porro , fic valde *felix* illa mens eft , qux tanto habitatore letatur . Quapropter novennt his, que paullo fupra memorata funt , contraria agentes, fic adventu fic benedidione Dei fe indignos uiquequaque fore . Sequitur in eodem poft multa: *Primitias frugum terrf tua deferes* tw *domum Domitu Det.* Et infra; *Quod fi audieris vocem Domtns Dei tus, (J fectrts ea qua loquor , sns. micus ero inimicis tuis,* ÎX *affligam affligentes te , E pracedetqae te angelus meas.* Item *infra: Si fervieru Domino Deo veftre , benedicam panibus tuis* ÎT *aquis, ti auferam mfirmitatem de medio tui.* Vide quxlo quot quaotave pro primitiis frugum terras Deo oblatis, fic aliis que cominus junguntur, beneficia offerentibus promittantur , fit quanta non deferentibus pœna fic maledidio interminetur, ficut in fubfequcDtibus multis in locis perfacile inveniri poteft . Sequitur in eodem: *Seripfit autem* ·« *Mtries tmtvtrfos fermones Domini: & mone coniurgent adificavit altore ad radices monl.s* , tfX *duodecim titulos per duodecim tribui Ifrael. Mfitque juvenes de filus Ifrael, & obtulerunt holocaufta , immolaveruntque vifhmas pacificat Domino: offumenf. que*

que volumen ffdem iegit ttnditnte populo, qui dtxe- iunt omnia quǎ locutui tH Dominut faciemui, CT erimui obedtentei. Quod 6 quxtlt aliquis, quid mercedis, qmdvc remuneration!! pro altari aedificato, & oblatis holocaullis & vidimis, filii Ifrael nafh iunt, audiat iequentia: *AJcenderunt Mmfts G Aaron, Nadab G Abiu, CT feptuaginta Λ fentoubui Ifrael, G viderunt Deum Ifrael*. **Qux** merces, qux renumeratio cultum Det venerantibus poiefl c<Te major, quam Deum fuum videre,qua le videri voluit, & Joqut concedit, & efle cum Deo luo?

XXVI.

Haâenus de altaribus Deo ereâis & xdificatis, δ(quibufdam oleo perunârs, de holocauflis, & viflimis, & holhii pacificis Deo oblatis, & primitiis frugum terrx offerendis, & ceteris qux enumerare longum eil, paucis colicdum cfl nunc autem fubuliter perpendendum cfl, qualiter rehgm divini cultus ad majora & eminentiora Domino jubente iuvcrcfcat Sequitur emm m eodem libro. *Dixit autem Dominai ad Marfen A./cende ad ne in mantem, G eflo ıt·ı: da^oque hbi tabu.ai lapideo i, G mandata quç fcripjl, ut doceai finoi JJrael.* Et intra. *Ingreffufque Mo>fei medium nebula aj.endit m montem, G fuit ibi quadraginta diebui G quadraginta noiitbm*

XXVII.

I ocutufque e;l Dom.nui a.l Motfen dicem: Loquere fi..n 1/r.iel, ut tollant mibi primitiai ab omni homme qtn cjfcret ultreneui, .iccipietu ea<. Hac funt autem qua accipere debetn, aurum, argentum, G at, byacmibum G purpuram, corcumque bi< tmfium, G br/Jum, piloi caprarum, G ligna /etim oleum ad lummona concinnanda, aromata in unguentujo, G thymiamata hin; odini lapidei onycbmoi, G gemmai ad ornandum ephod, G rationair; facientquc rmbï fanfluanum G habitabo medio eorum, pt-c/a omnem fimilitudinem tabernaculi, quod c iendam tibi. G omnium vafurum m cultum elui. Qualiter vtio tjuUrm I.mduan' & tabernaculi, vmmutnque ad cultum & hont-rem eris peitmcnimm vontlrucl o Dommp prxi ip>< me celebrata Gt, qtirve (anii.ht.ita pict.ofa faicidoium indumenta, nec non Λι Leviorum ceteu a.f ulus comm pertinentia, & docrfarum rerum, non aliar.im nili pretioiarum, indentia ac multiplicia dona Domino oblata {anctifi,a'a (eu farrata fint, quia Lie longum cfl commemorare. <l quis plenius ea notie vult, fequantia legar, & inquirendo inveniet, quod ea qux Deo vfleruntui & (anflificanlur, m jus lacerdotum cedere jubeantur, & non iit externorum *>fticu ad ea accedere, aut quemquam ex his auquid contingere aut offerre & qui hoc tacere lentaverit, mois ei a Domino comminetur, ficut habes in libio Levmci. *Siqun externorum aae/Jerit, morte moriantur*. Plenum fane iacramenti eil, quod non ahbi nifi in monte £< lex datui, & ûntbuum Domini fiem ptretpi. tur. Quid autem & lex & fanâuaritiin, Λ. arca, & labuix, & cetera qux ibi feri jubrntur Ggmficent, fandorum patrum explanationibus legere {g noile volentibus copiofifliine panditur

XXVIII.

Sequitur in iibto Lcvitico *Si peccaverit prmcepi, G fecerit unum t pluribui per 'gnorantiam, quod Dcmmi le«e prohibetur, G polita mtel.rxerit peccatum fuum, offe'tt bofi.am Domino.* Et inita *Rogibitque pro eo facerdoi G pro peccato e-ur, G dimittetur ei.* Obierva quod quilibet reatus principis non nifi oblatione Domitio fada, & oiatione iolvatut faccrdons. Item in eodem *Amma fipre-Varicani caremnntai per errorem in bu que Domino funt j'ani/ificata peccaverit, offeret p'o de.iffo fuo ba/tium* **Et mira.** *Ipjumque tuod mtulit damm re. Alituet, G quintam parlem adjiti fuper.i, tiadeni A cerdoti, qui rogabit pro co, G dimittetur ei* 5t a ninaa cxremomas Domini ptxvancans pçrerru'cm in his qux Domino (andificaia iunt, peiciacnt, expiatione holocaufli, & orauone indigci iaerrdotis, quid putas de anima iiia, qua: ı.uη pe» eriorem, fed icienter, & per cupidiiaiem, «S pein Cioiam prxiumptionem in his qux Domino lanâificata iunt pescat, pronmiiique fibi impunitatem, & jadaoter dicit, fi ea qux funt Domino **iandificaia** abilulent, Inique ad iuum libitum uia fuerit, fe nullo modo peccare.

XXIX.

Item in eodem: */gnu autem in al!art femperjr ftdcbtl: quem nutriet jacerdoi Jubjuiem ligna mane ;>.r fingulot diei, G tmpofito bolocaufto de'uper adclebit adipe/ pacificorum. Ignti tfl ifie perpetuat, qui nunquam deficiet de altari*, Multum igitur hxc vetba legis ponderanda «X pertimefeenda iunt his, qut unde ignis perpetuus, id cfl luminatia in bafilicis Deo dicatis concinnari ex fidelium oblationibus debent, auietre ptxfumunt. Quoniam li filn Aaron, Nadab, & Abiu, qui pro eo quod per iuam negligentiam ignis, qu. jubebatur in altati **efle** perpetuus, extmâus cfl, <5l prepterea ignem alienum cotam Domino offerre prjrfumph·' unt, ob id igne **egreffo a** Domino devorati funt merito, quod non fine magno animi miriore piofequimur, hornbdi mone devorandi iunt hi qui ignem Domini in baiihcis i>bi dicans iXconlccta tu audader extinguunt Et fi quxritut quando d lum extinguaot, l'namlchum cfl qu< d quando illud auferunt unde idem ignis Domino mit(1!l dc bet, tuuc illum extinguunt

XXX

Quod vero bafilicz Deo dicatx fic roniecratx loca tint divina, fini e>>am De> bal n i Λ omnibus in Clmflian» lelnpone lonliilcnt l>ui pt venda £c veneranda, & in (upe<>oi>Uu> cfl, êc hic non abs re rrpftrnd.m cfl tcquitur in eodem lib>o *Ego enitet /ui Deui vefler, culinditt fabb.ita mea, G pavete ad fanfluanum meum, ego Dominai.* Hs verbo aperte detnonfliaiur, quod ad lanâuanuin Don' t ı penus in pavendum, quam illud delionoi «n,. l>t & exipoliandum Quid autem paventibus ad ianduarium Domini, & prxeepta ejus ferait.bus Dominus promittat, ic<iucns ituro demontbat. ita inquiens: *Si tn prmeptu men -m-ulaventl1, G mandata mea cufiodierttit, G ffierim tj, dabo vobn puiviai temporibm fai, O terta* χ *pnet germen luum*, CT *ptmit arbfei rep.ebuntur ApprebfO't meffium tritura vindemiam*, CT *Vindem a oicupabit /ementem: G comedetn panem vtiitam m jatu'it itc, G abjque pawre babifabitn* <n *terra veira. Dabo pacem tn jiutbut veftrn: dormieti,* CT *non fit* y·» *exterreat. Aa/eram matai beiliat, G gladiui non tranfibit terminai vejiroi. Peijequemini immicoi w-flroi, G corruent coram vonu Per/r^mniur q* >»,«*

de vefirii centum aliénai, G centum en lobn de·em millta. Cadent inimici veftn in lon/peftu vefiroçla dto Re/ptciam voi, G crefere ja.iam Atnilipniablmmt G firmabo paElxm meum vohifeum, G 'ornedem velufliffima Veterum: vetera nov<i J-perfententibui projicielit. Pontm tabernaculum meum in medio veiih, G ηαı» *abjiciet* vαι *anima mea- Et ambulabo inter va/, G ero ve/ier Deui,* v./y*r *enn· popului mem. Ego Domtrui* Deu< *vefier*, y*z *eduxi voi de terra Ægyptiorum, ne Jerviretii en G qui confregi catenat cervicum vefirarum, ut incederetu ercih.*

XXXI.

Quid autem ianduarium Domini non paventibus, ûd pouus illud contemnentibus & dehono

————rantibas, fic con facientibus, <pa ab tllo coufti-
< a^v axil ,uu ^unt » Oominua comminetur, fequentia ma-
a< nifeftarM, qu® iia *it* h'abvnt; 3<-»<Z *β* -*- *audieri-*
In -<, arc *feceritii umma pracrpta* mu , *β J'are-*
ventu leget mtai, fix Judi.'ia wea *contcmpfenf:i* ,
at non facia/ii ej qua a me coajiiiuia funt, ut ,:d
•rritttn perdueatn puflutu meum, »'gt> *quoque bocfa*
'iam vobii. *Vifittbo* tir *teloctter egcftate*
& arderc f*i *conficiat oculoi veftrot* , fiX *conjurait*
animai vtfiw. Fruflro ftitlti ftmentrw , *ab*
boftibm devorabitur . *Ponam faciem eueam tantra*
no-, dT *corruetn co-aat bofftbut vcflrii, tJ fubjicie-*
mtni bn qui oderunt ver, fugictu nemine perfequcu
te, fic cetera, qux latius flyfus legal,s cxequnur.
EriJcns n»tnqoe eft ; quod ille populus carnalis ,
pro eo quod legem Domini non cuftodivit , &
'cr s aufforem, Dominum videlicet noflrum J.-
Λι-η Chnfturo, fibs a patriarchis fic prophetis pto-
TijT.im , non folum non recepit, quin immo cru-
ri addixit, h«c qu® a Domino fibi comminata
*unt perpelTus fit. Licet emm eidem populo car-
nalia fic terrena, fi ca qu® a Domino conflituta
iunt oblectaverint, promittantur; fit ft ea obicr-
vare conrempiermt, auferri comminetur ; tu ta-
men , o Chrithane, jam per Chrifti gratiam fpi-
rta'n cffrûus , cvi non terrena fic caduca, led
rtlt.'lu fic perpetuo manfiira promittuntur, nifi ad
•a> Λ «ar um Dei pavidus fueris, illudquc venera-
' <>ni fic honori habueris, fit fua offerre nonomi
· i, quantam ea que idem populus carnalis in
t. iqorilibus perprflus eft, corpore temporaliter,
an. r.» vero m «ternis cruciatibus xtcroaliicr te
.Imum nulio modo dubites.

XXXII.

/i9il lf I'cm in eodem: *Homo fi voverit domum fuam,*
& /jitflt/. jtvriS *Domno* , *confiât rabit tam jacerdoi,*
atrum bona an malefit: & juxta praiium quod ab
to :utut cenflitufum venumdabitur . *Stn autem ille*
OXI voverat voluerit redimere eam , *dabu quintam*
pjrtrm a^imationit fupra, tJ habebit domum. Quod
fi agrum pefftfiomr />a voverit & conficrav'nt Do-
num , *juxta menfurata fimentii aflimabitur prtfium,*
* r<·. Et infra ; *St valuerit redimere agrum ille qat vo*
verat, addet quintam partem aflrmata petunia, ÎT
f. *fidefit eum. Sin mettm noluerit redimere* , *Jed al-*
ta- i cuilibet fuerit veruemdatm , *ultro eum qui vo-*
'mi redimere non potent: quia :um lubilui venerit
n.et, fanfftficahn int Domino, (J pofftjfio conferre-
te ed }u, poutinrt facerdotum . Conlidcra prudens
auditor, Â diligens lcftor, qualiter augeatur cui
im di»inus . Superius namque prttiofa queque in
pecudibus, in auro fic argento fit gemmis fic feri,
co, Cc ceteris diveifis ipeciebus , fibr Dominus
(uoque fando tr.bcrnaculo julTeras offerri : hic au-
tem pm inchoantur & domus fic agri Domino
coniecrari , *tt* ea «;·ιτ Domino confecrantur ad
»u« pertinent facerdotum. Item in cedem: *Omne*
;- d l'omtno confecr.itu- , *five bomo fuerit, five ani-*
mi, five ager, non vtnief , *ntc redimi poterit. Quid*
quid Jcmel Jumi c mfiiratum , *fanflum fanHorum*
e,<t Domina. ViJe enam m hoc loco quid deho-
nunc fibi confecta to Dominus praecipiat, fic per-
pende quod hommer coofecrari prxcipiantur Do-
mine· Item paullo poft »n eodem; *Omnci decima*
terra, de frugibut, five do pomtt arborum, Damini
*fi'*t, & illi Junfitficantur.* Et infra: *Bovu Ù* t>vu
<7 *jub paβoηι Virga tranfc mt* , *quidquid*
«d d<(i l up, *lentrit* , *fanfiificabitur Domino* . *Don*
<. /.'«r *n'· honum* , *nec melum* : *ncc illero cammu*
u. .iir. Si ijUH niufaverit , *ts quo·, mutat* , *& quod*
mutatum eft, t? pm quo mutatum eft, fanfttficabi-
tui- Dotuifj, fiT *ιχη redimetur.*

XX XI li.

Ha: funt prtcepfe qua mandavit Dornaut Mofi anno
ad filial Jfrael in M^nie Sinat . Obferr.i quod fic CM^S1
paullo fuper.us de omnibur decimis terræ , fam de
frugibus , quam de pomis arborum : *tvc* autem
de decimis pecorttm Domino oilcrendir pi*ccpta
dentur. Sed fic hoc nihilo minus vig.lantci obier
vs , quid conchifio litri Leviaci *contineat* , qua*
ita lc habet: *Hac funt,* inquit, *protepla^tO nan-*
dawt Domiant Mofi ad filiot Jfrael «o *menit Siui.*
Videtur naque parvitati noftr® eadem *conclufto* ,
prxcedentiutn divinorum prsceptorutn qual* quod-
dam firmitati» eiTe fignaculum. Et, f· parva rna-
guis comparari poiΓιπι, ficut quidam aut regum,
aut imperatorum , ut fua ftatuta vigoirm perp·
Btuum obtineant, fuo figiilo ca fubter firmant,ita
fic Dominus fua prxeepta a k- ccntlituta & pro-
mulgata vera fit minime viofcnda efte demoti-
Ihr.

XXXIV.

Scqui'ur io libro Numerorum : *Locutui tfl Do-* *·'^ ι
minui ad Mtfen, diceur : Lofutre filiit tfrael : om-
tut prtmilia, quat offerunt filii Jfrael , *ad facerdo-*
tero pertinent : *Ct juidquid ia fan/luarium tffo: fur ,i*
finguhi, tT *traditur ntonibui facerdotii, iptiui rrit* .
Attende diligenter, kiior, quod Λ omnes primi-
iis, fic quidquid ad ianduatium Domini a
lis aut offertur, aut oblaturo eft, facerdotis fint,
& ad jus ejus pettineant . Item in eodem : *Fa-*
f!um ifl autem m dic, qu complevit Alnfoi tabee-*
naculum, fT cremt illud, unxitque (J fanfi ficavit
cum omnibut vpfii fuit altare , *fimiliter &* ,· *tfa*
Qefui , *obtulerunt principe! Jfrael, b capita fvKÜia-*
rum , *qui iront per firgui.11 tnbut prafifh* ·*oηιη*
fui numerati fuerant, munera coram Domino. Quid
aurem in dedicatione altaris przcipiente *Domino*
principes obtulerint, fcquencia ipfiuslibri demon·
ftrent. Item in eodem : *Locirtuj tfi Domnut ad Mti)* ,
Mofcn, dicent: Mea funt omnia primogenita filio-
rum Jfr iel, tam ex bominibui, quam ex firmentu :
ex die quo perexffi omne primogenitum in terra Æ-
grpfi, JanHificjVi eoi ttfib·, iS tuli Levitai procuu-
Λπ primo^cnith filiorum Jfrael, tradedique eoi dono
βαroη, (J /tini ejut, de medio Mpteh , **t ferviant*
mibt pro Jfrael in tabernaculo fotdtru, (fi orent pra
eu, ne fit tn popula phga , *fi aufi fint accidere od*
fanHuerium. In his Domini verbis duo nobis vi-
pdentur prccipue neceffarioque conftderanda . LL
num, quod idcirco Dominus jubet Levitas fibi tn
tabernaculo pro lfrael iervire, ut orent pro eia :
ad quorum exemplum conftituti effe videntur fa-
cerdotes Chrifti in ecclefia, ut contenti oblationi-
bus fidelium orent ad Dominum pto cis ; Alte-
rum quidem, quo dicitur, *nt fit in papulo plaga,*
fi apfi fuerint accedere ad fanJiuarium, dat non in-
convenienter pofle intelligi ccmdem accefiioncm ,
aliquam circa finduarium temerariam prafura-
ptioncm, aut quamlibet fubreptionem.

XXXV.

Item in eodem.' *Et dixit Deminui adMcyfent Vf-* ■*«·· '♦·
qutquo detract mibi populni ifte i Queufq.ee nan cre-
det mib· m omnibut fignii qua feci coram eu? Fe-
briam igitur coi peftilentia, atque confumam. Et poft *in^* .
pauca. Vivo *ego, dicit Deminui, implebitur gloria*
Demini ur.tvcrfa tetra: attamen omne: b^minet qui
viderunt mapflatem meam, & figna qua feci tr /F-
gypto fiT *in fohtudtne, (J tenlavirunt me jam per*
decem vicei , *ncc obedicrunt voci met, non videbunt*
terram, pro qua juravi patribut cetum. Hrc ver-
ba congruunt his qui in miniftris Domini Domino
detrahunt, juxta illud quou Domu.us difcipulii
fu.s ait: *ifiui audit, me audit; tT qu·vei fitr~* iu·· ια
n:t, me fpernit. Congruunt etiam (x ej qu® (t.
quuntur his qUj circia iua corrigere promittunt .

fic quod

quod promittunt adimplere negligunt. Unde verendum qil, ne licut ille populus carnalis pcopter deteaâiones & teutationes ac murmurationes, & pro eo quoJ impetio Domini mobediens extiiit, io terram rcpromillioms minime intravit, led putius in eremi vaftitate occubuit : ita populus Chrifti nomme inügnitus, imperiis Domini ioobcdiens faiftus, a terra viventium'ht iecr-tus. Item in eodem ait Mofel ad populum Ilrael : *Curtranf. gredtmtnt verbum Dom.ru, quod vob/t mu cedet in ptofperuml firihle afeendere. Don enim efl Dommui Z'obifum, ne corruatn eoroao inimmi vefint.* His veibis deterrendi funt ht qui, cum Dominum iciuin non habeant, jure advcrlus inimicos fuos le arma convertere poiTe putant. Plus enim enitendum £< diligenter procurandum tft, Ut Oui ftiani Dominum iccum habeant, quatenus poftea fetunus hdeniiuiquc, itntno foitius hoftes fuos fuperare prxvaleanr. Item in eodem; *Dmitqm Do tniuui ad fihjen G Aortae ; Recidite de medio buyet mulh(ud,rtii, G jam nunc deltbo tot. Cumque jacerent in terra , dixit Mofti ad Aaron; Tolle tbunhu· Iwn , G b- tfij* rg<ir *de altare nutte mcenjum dejuper,* p.rgnu *cito ■·! populum, xt om p>o eir: jam enim e^reifi e,'l ira a Domino, G plaga defovit. Quod cum tcc.jfet Avon, G tucumjfti ad xeedtam xouliitu· d:nem, quam jam velabat incendium, obtulit thrm a-ttA, G Ihni int.-r mortuo/ ac Viventet, pro populo derricuiui eft, G p-uga cefjavti* . His verbis declaratu. , quantum Dei facerdotum deprecatio valeat apud ahiifimum . Patet quippu quod hi, per quorum orationem furor Domini placari, & a populo plaga Dei poteft cellare, nequaquam iunt vituperandi & detrahendi, kd potius propter eum cuius miniftcrium gerunt honorandi & seneranci . liem in eodem: *Locutui cfi Dominai adAaron; Omnia qua Janfhficanfnr a film Ifrael, tradidi tibi G film tun pro oficio factrdatht legitima ftmpitemj* El ml· a: *Omnir obletto G facrificium, G qiu.'/uid pro p'.i.ilo atqui- dillHo redditur mibt, G cedit tu J.infli Inflor;,/*, tuum erit G fi,iorum tuorum* . Item inhs; *Pr.mitiai autem , quai voxermt G obtulerint plu Ifratl, libi dedi G film ac fiha but tun -me pirpetuo* . Item infra; *Omnem medullam ol.t G V.ni ac fru;:enti , quidquid offerunt priw.itarum Dmino, tibid'dt. Umverfa frugum initia q-c gennit bumui , G diportantur Domino, cedent tn "/«' tuor* . hem ink a: *Omne quod ex voto reddi.lennt p,a Ijrat., tuum ent: quidquid primum crumpet e vulva confla exmn , quam offerunt Domino, Jive ,x himin.-jut , five de pccoribur fuir.t, lui jur.i erit*. Item ucn poft muha: *Omnci prtmihat fan Huarti , qu.n eff runt filii Ifrael Domino, tibi dedi , ac fil.ii G filubut tun. Padnm fain cfl Jcmpttemum coram Domino, t:bi ac filat tun.* H«c verba Domini contra illos agunt, qui ca qux Domino aut offeruntur, aut oblata iunt, ad facc -lotes Chrifti non pertinere contendunt. Verum fi ea diligenter confideraverint, fc non mediocriter eirarc, immo contra Deum agere, repenent.

XXXVI.

In prsrced<ntibus fatis abundeque diâum eft de Oivcrlis lacrihciis, δ(diverforum munerum fpe civ bus; five de h:s qux Dominus fibi offerri juflit, Gve dc hts qux polulus fponte obtulit ad tabernaculum Domini, quod typum gerebat futura: ecclefix Chrifti. Nunc autem, quia jubente Domino populus liiaciiticus contemptum Dei in Msdianitis uhus eft, ita ut ne unus quidem cx his in bello occubuerit, quid pro gratiarum aftionc iuaque iiberauone Deo pro fe pugnanti & vincenti, fuoque lacerdoti donariorum ad fuum fan âutn contulerint tabernaculum videamus. *Dixit,* inquit, *Domtnui ad Mafen: Tollite fummam iorum* capra *funt, ab bomnu ufque adjecni, ia Eiemtar jocerdoi, omnet print,pe ι χκ/χ» : divdrj-* fW f» *etquo prxdam inter eoi qui pugnaVerurt* tT *offeffi *4 bellum, G inter omnem reliquat* nt:/l-titudtnem, G Jcpxnii.i partem Domino ab hr equi pugnaverunt & fuerunt tn btlio, unam animam de quingentit, torn en bominibut, quem ex bobuj (7 afinit G ovtbui, G dab:i t im Ekaxaro Jacerdoti,* fv/J *primitia Domini funt.* Quod ita ad juflum Domini Moles fecerit, fcquiniu demonlirant. Eccc pats, qux Domino ad uius Ucerdoium dc his qur capta font oblata eft. Videamus enam quid m partem Lc<>taium dc eadem preda jubente Domino cdTerit . Sequiiur autem . *Dr medi » Voo parte , qux contigerat reliqua multitudini, td eft de vvbxi trecenti/ triginta feptem militbm quingeni. i , G de bobu! l'igmta fix null.but, iT de ofini/ tr. fnta m:llibut quinrmttj , & de bominibut Jedccim eniili'eui , tuht NLfet quinqui yfimxm eaput, & dedit Leviti/ qui excubabant tn latrunculo Domini, ficut pracepe rat Demmut.* Ecce psi s Levitatum . Videamus etiam partem Domini, q ism populus ob fuarn libeiationcm dc prxda , quam ceperat, ci fpontc ubiulit : it perpendamus quod Dominus in tabernaculo fando luo lhefaurnm, five xia iutn (unumque legimus) habeic voluerit, & opponamur e s, qui auium & argentum, & ceictas (pccics pietiolas DkO facratas in thclauris hnftc Dri eedefix seprehendendo afferunt iiullra incile. Hi ergo videant quid ftquatur . *Cumque actcfffcr.t princij ·ι exercitu/ ad Mefrn , tribuni Ü centurianti dixen<,.t : Not feivi tui r,ccnlu.n.ui numerum pugnatorur/i quot babuimui fub manu r.o/lra, G '›e unu/ quidem defuit. Ob banc cuuffam offertmui in dor.arm dom Domini finguh, quod in prada aur. potuimui inventre, perifcclidet G armilla!, annula G dextraha, ac muranulat, ut dep/eiern pro nobit Doni.num . Sufctptruntque Mofet G tuaxir facerdoi omne aurum in divtrfit fpectcbue, pondui faniluarn feltctm md,.j fephnunto! quinquaginta ficlai a tribunu G ctnho .o. mbui. Unufquifque enim quod in prada rapnertr, juum erat. Et fu):eptum intulerunt in tabei n-.u.'um tc/limjnti , G monumentum filiorum Ijr.iel ceram Lo mtn".* Si populus carnalis de praeda hoftium lucium, quam cepit, donaria grate Deo obtulit, & datis ut pro fc crarctur pullulavit, Dcumquc fibi pkicabil fecit; cavendum ornnino , irr.mo expa.clcctiJum tilts eft, qui pretiofo Chrifti Unfume hint redempti, & ab ahi* hdciibus Dec cb!.ua & confecrata, immo fanftifkata , contra fas auferunt , fit in fuos illicitos uius retorquent. ne lortc, ficut memoratus populus dc donariis qux Deo contulit, cum fibi propitium fecit, ita c contrario, quod abfit, illi dc aliorum Deo c-rclefixque fan&rt fu* oblatis rebus cum fibi iratum faciant , fuumque immenfum furorem in fc provocent , dc. quod plurimum pertimcfcendum eft, ejus jufto judicio in prxdatn hoftium fuorum, non loium vitibihum, verum etiam nivihb.lium incurrant.

XXXVII.

Quod ergo Dominus ad fanâuarium fuum liter ceteras (pecies , quas dinumerare longum eft , domos & agros & fervos Libi offerri praeceperit. io fuperioribus jam di&um eft : nunc majora & topiofiora qu* in tabernaculo Lntlo tuo famulantibus Dominus dari jubet, intueamur. *Hac quoque locutui efl Deminui nd Mafen in c.impt/lribui* Λ^,ιά *fuper Jordanem contra Jenco: Pracipe fitu Ifrael nt dent Levitu de pofjefftanibui fu;> urbet ad* Aji,. raadaat, *& fuburb.tna earum per ctrcititum, ut iff· tn opidn maneant, G fuburbana fint pecO'iha a-jumenti!* . Et infra : *Ipfa autem urbei , qua dabuntur ex poffeffionibui filiorum Ifrael , a> bi> qm fia*

i auferentur, if quimmut, paucioret: fin- ;ir h< i P"" :iy-In rneniuram bared,tali i /entplabunt opida Le- C mvii Quud ira Jolue m terra repromiffioni r fe- s SXm'111 ttlut textus l bri illius liquido dspromit. Pcripicuum fane lAtis eft, & nolle volentibus apernflimum, quod Deus idcirco populo fuo de hereditate poffelhonum iuarum d*amos, & agros, Jc maoc.pia, ir.l'iper cnam,vquod majus eff, civiia«fs ce iunuibana fanduano fuc famulantibus dari pixcrpcnt, ut mtnillri landuarii lui mflantius h uieiinuque. atque inrxculjbilius factum luum luttu.n exercere, luumque famulatum potuiffeni libertus explere. Quibus verbis liquido colligi po* i.it quod qmfquts, qux alti fideles dc hxteditate podi d triant hurum, ob remedium animarum tiuui i, Deo ad honorem & decorem ccclel xB iu.r clique mnnttioruin uius contulerunt, aut ..ivulc .1, «ut auterre prxlumit, procul dubio al ;.m Jaia in tuarum ammarum convertit pericuh. Scquihn emm IR eodem.· *Hec font man- e..J» i/, «r ' <;«< praceptt Domiant per ma- r4-. .H = film Urat', m campeflribui Moab fuper Jirdancm contra Jtrtco. Non eft prxiercundum, ncc* ncgi'geutci confideiandum, quid daulula vel «-un»..'ulio iibri huius, id ell Numerorum, contineat Innuit auicm quod ca qux pracepia iunt Demmu» prxeepent, & facienda decreverit, flt ea jcmq lcnubus pixrru, nun autem adimplentibus divert.! iuppheu intermiiietus fit. Sequitur in libio Deuteronomii. in quo, inter cetera multa mandata qui.· Motes locutus eil ..d filios Ilrael, C ita l.gi.nr *F.n,* inquit, p»o;·9»; m *ccnfpefln Vafco l _ c : cr,<lilllonem D m d< l fl; wn : be-.tct^lonem, l» nAr.uri t mandatii Denum Dei vc,ln, qua ego boa., prt.ll'lJ vobl< l ma.cd.ltionem, fl n-n obediert-,u mlnd-t.·! Det vefllI, Jcd le,.cJcr;:ll dc Vl· qutm <\.i r.lflc ollendo Vvbn.* Notandum dü.gciiter cfl, quod ooedienies divims prxeeptis bencduilioi.em, inobedientes vero maledictionem meieanmi. Luce cti.m clarius conflat, quod lubrcptotes ecdefialbcaium reium injurum & incbediennam Deo irrogent, iuoiumquc ptXccptGrum tranig:cflorcj exiffant. UnJc providendum cfl, ne hujulcemodi malcdidioncm, quam legifer proponit, pro benedidione iubeant. Qui aurem node vult qux fit eadem malcdifbo, lcrupulofiffitnc dtltgenterque pr«. D cedentia & lublequcntia divinae legis legat eloquia & pro certo inveniet quantum fit terribilis & hornbihs, atque pertimelccnda fit eadem maledidio. Porro quod ad locum quem Dominus elegit veniendum fit, & qux offerenda & ibi ofletri decet nantur, paullo poft (ubiequrni ia innuunt: *Ad .jcum,* inquit Moles, *quem elegerit Domtnue Dem veficr de canili tnbabui vefim, ut ponat nomen fuum tbi, & habitet in eo, convenient, tf offietu m i/.j hfiocaufia & viiltmai ve/iraj, décimai & pnmittai manuum vefirarum, if vota at. que donana* Et mira: *Tranfibitis Jordanem, Cf bahttabitu m terra, quum Dominai Deui vefier datHra. efi vobn, ut rejuiefcatii a cunilit bojiibut per circuitum, tf abjqae ui.o timoré habitent m loco quem elegent Dominal Deul vefter, ut fit nomen ej:i> in* ea. */duc omnia qua pracipio offeretn, holccaufia Cf f-o liai oc décimai tf primitiut manuum veflrarum, Ù quidquid pracipuum efi ;n muneribui qua vovtfiit Dom.no.* Et poil pauca: *Cuve ne offeror bolo-.aufla tua* in *omni loco quem vident, fed m eo quem elegent Dom.nut.* His veibis patenter intelligi datur, quod omnia qux ex muneribus prxcipua & pretiola funt, fibi Dominus voluerit offerri: & quod ii ea, five qux Dominus prxeepit, five ea qux ejus populus iua ponte offerre voluiffet, nrui alibi, ndi m loco quem Dominus ciegiffet, ut cilst nomen eius in eo. offerri jubebantur; procul A dubio ca qux ecdefix fande funt cofata, non. alienis, fed ejuldem ecclcfix funt ufibus applicanda. ANNO CHRISfI

XXXVIII.

Item in eodem: *Cum vw/rn votum Domino Deo lno, nin tardaverit reddere, requiret il!ud Dominai Dem tuut: tj fi moratat fuem, repufabt/ur tiki i« peccatum. Si nolnertt polliceri, abjque peccato ent* I *S^ued autem feme/ egreffum eft dc labin tun, obfervabit, & foctet ficut promtfilt Domino Deo luo, & propria voluntate tf ore locatur et.* Si 1111 qui propria voluntate Deo votum vont, & non reddidit, Dominus in peccatum reputat; quod | u tas peccatum Domino fibi imputante incurrit, gui aliorum vota voluntarie Domino exhibita auferre prxfumit, fic tante comminationis pœnam non formidat? Quia ergo qui votum vovit, fit non reddjt, Dominus fibi in peccattim reputat, & qutlquis ea que Domino vont reddidit ei, nullo modo polira aiitene licet: mulio minus ea qux alti voverunt & *reddidciunt er, fas* eff .wferre. quoniam fi illi qui vovit & non reddidit in peccatum reputatur, multo magis ille qui aliorum vota tollit, majus fibi peccatum acquirit. H.vc de quinque hbris Mofts cungelliffe iufticiat. Cetentm qjicutnque plemus lauuique de hts qux Dominus, fibi luoquc tabernaculo, lacerdotibus fic mmtflris luis offerri A; dari prxeepit, *icite* voluerit, Pentateuchum cjnldcm Metis cnucleanm legat: fle de his qux m hoc opulculo non continentur, qux utique plena fort auâoritate, ad negotium de ^uQ a^tJur a£jflfucndurn adflipuhndiim, patenter repenrc valet, qux huic opufculo ob lui piohxiiaiem vitandam non inferuntur.

SYNODI AQUISGR. ANENSIS IL

I QIIITAr. I r

L I B (U II.

TITL'LI CAPO UM LIBRI II.

XIV.

P R Æ F A T I O .

Prefont opufculum , quod haâenus ex libris Mofaice legis, de religione oblatarum Deo, five offerendarum rerum, quantum Dominus donare dignatus eft , breviter congeflimus , & abhinc tam de veteri quod reftat , quam etiam de novo teftamcnto , dc lanftorutp patrum documentis, congerere ad/uvante Chrifti grana cupimus , ob utilitatem legere volentium , dc taftidiofis tedium auferendum , in tribus libellis ditlinguendnm judicavimus. Exaltus fit ergo primus : dc ·xotdium « hbro Jcfu Nave fumat fecundus.

CAPUT 1.

Dixit autem Jofue ad omnem Ifrael : *Vaciferamtne : trmdtdii eniti vobu Dominai civitatem : ffqttf ctvdai ktt anathema : (f* cavata *qmt i» ta [·rnt, Domi»».* Et infra.· *Vot mitem tenete ne dt hti fretfft» font quidptam ctntin^atû ,* d· ji- *tie prevaricatioau rei , & omnia caftra Ifrael fub peccato fiit atque turbentur. ^jttdqutd entem auri Ü* *argenti fuerit , & vaforum eneorum ac ferri ,* fil». *mina confecribitu repofiium tn tbejaurit ejui··* Nulli quippe dubium ett , quin de Jericho civitate fubvertenda hxc dicantur, quapropterobforva, diligens le&or , dt curiofo auditor , quod duo tn his verbi» qux prrmiiTa funt jubeantur. Alterum videlicet , quo cavendum omnino prxcipitur , ne de hi, qux Domino confocrata funt , quidpiam contingatur .· ahernm quo jubetur , quidquid auri , vel argenti , ac ferri , ommumque vaforuoi xneorum fuetir, Domino confccrart , dc in thelauns ejus recondi . Vitandtimque cibi eft , ne contingendo ea qur Domino confocrata lunt fis prrvaricatioois reus, dc alii propter *te* fub peeca- ·° ^'nt ei<lU€ furb<'n<ur ·' &lagAciter intende, Hul,iter thefaurt Domini eo jubente incremententur . Sed & hoc diligenter obfetva , ne tuo «ltu vel cupiditate ea qux in thefauris Domini ci confierais funt auferantur. Quod autem , ficut Jofue Domino imperante facienda praecepe- rat , poftea fint completa , fequencia tcftatitur . Urbem autem , & omnia qur tn ea crant, fuccenderunt, abfque argento & auro, & rafts xneis ac forro , qu« in erario Domini confecrarunt . Qui autem aufu quodam temerario illcâus , de his que Domino coofocrata funt , palam atque occulte furripere poile arbitratur, exemplo Achat» deterreatur , qui «flu avaritiae fuccenfus de his Domino confecranda erant furtim fibi furripallium fcilicet coccineum valde bonum , *h* ducentos ficlos argenti , regulamque auream quinquaginta fictorum, & ne deprehenderetur, in tabernaculo fuo fubfoffa humo, confotis liberis ac domeflicis fui» , occuluit , qua utique Domino confocrata erant. Ob cujus immane facinus quadam pars populi llraclitici coram boftibus luis c«fa extitit , & Jolue confulto Domino h*c audivit .· *Surge , cur jacet pronai i» terra t Feccovit T't » Ifrael, tf pntvaricalui eft petilum meant. luitruntqae de anatbemate , & furati fani atque mentiti , & abfeonderant inter vafa faa . Nec poterit Ifrael flare ante boftet fuit , eofqat fugiet , quid poliutut eft anathemate. Non er» ultra vobifeum, donec* ci *D/eratit eum qui bujui fcelent rent eft.* Nota qued unius illicitum faâum totus Ifraehticus populus generaliter fociffe narretur , dc quod propter umu» facinus tn populum Det Domini ingens comminatio hat, videlicet ut nec Deum focum habere, nec coram inimicis fuis flare pollet , donec Hic interiret qui hujufcemodi foelere contaminatus erat. Qualiter vero ipfe Achan a Jofue, applicato fibi llracl per tribus fuas , foiertiifimc examinatus ac deprcbenfu», five reatum fuum confeflus fuerit, qualiter etiam lapidum grandine occubuerit , & omnia qus illius erant igne coufumpea fint , fequentia pandunt. Verumtamen valde pavenda funt hxc, & omnibus fide Chrifti infignitis cavenda, ne propter aliorum illicitum, immo facrilegum faAum , nec focum , quod abfit, Dominum babeant , nec coram inimicis fui» flare prxvaleant. Patratores autem tam immani» , immo facrilegi fadi, magnopere cavere oportet, ne propter iuam cupiditatem › quam erga res Deo farratas aut exercent , aut exercere cupiunt , fibi adinftar Acban mortem «ternam , aliifque Dei offenfam, fle coram hoftibus fui» acquirant miterabilcm ruinam.

II.

Punito itaque juflo Dei judicio eodem Acban, continuo precipieute Domino populus Ifraeliticua de boftibus fui» triumphare, quia Dominum jam fecum habebat, promeruit, ficut fequenlia libri eiufdcna

_|utdcin Jofue manifcftarrt :l & ob id xdificatumA
L BFR it. eft altare Domino Deo Jfrael . Habes igitur Ha in codetn libro: *Tunc adificavit Jofue a/rare Dom.no Deo Ifrael tn monte Hebal , ficut peaceptrat Morfes famulus Domini film Ifrael,* iT *fcrtplum eft in volumine legn Motfi : Altare de lapidibus impoiitii , quoi ferrum n<,n tetigit : obtu.'tf fuper :l lui holoijuja Domino , tmmolavitque pacificat vi ihmat.*

III.

Qiiia igitur funt plenque diverfiffimu rr.odit argumentantes, & callide percontantes , unde ulus dc mancipii» Deo fuoque tabernaculo , quod typum getlit fanft® ccdefàe , delegandis inoleverit : ii ptxcedentia , m qmbus fatis abunde hominibus Loiftnario Domini mancipandis & mancipatis traibiinn eft , illis non iufticiunt , attendant qualité Jofue Gabaomtas tabernaculo Domini lenituros delegaverit. .Ait enim illis, ficut in eodem l.bro legitur.· *fton defieret de ftsrpeveftra hgno cadent , aquaf.jue comportans m domum Dei mei .* Et intra.· *Decrevitque in illo die effe eos tn miniftrio lunfli populi , & altjru Domini , cadentes hgna , aquafque comportanti l , ufque m prafens tempus , m lo.j quim Dominus elcgiffct .* Hi namque Gabaomtz , coiumque pofteritas , quod in tabernaculo Domini (ecundum conftitntionem Jofue dt-(etvicrint , necnon & in templo , quod poftea a Salomone Domino xdificatum & dedicatum eft , habes pleniflime in libro Regum . Quod vero facerdotibus cum populo in captivitatem duftis , & in eadem captivitate per lcptuagmta annos detentis memorati Gabavmtx corumdem facerdoturn oblequio fuermt mancipati , habes m libro Eidrx , ubt feorfum facerdotes, feorium vero numerjntur Levitx , ad extremum numerantur Nathmxi , numerantur etiam & nln tuorum Salomonis . Nathan qu'ppe Hebraice , Latine densius , N«tfunxi Hebraice , Latme quoque donati vel donarim appellantur . Hi liint pretefto accipit· >di memorati Gabaonitx, quos Jofue tabernaculo Domini icrvKuros donavir. Porro quos vocat m eodem libro Efdtz filios fervorum Salomonis , hi lunt ablque dubio mtelhgendi , quos Salomon tb honorem divini cultus templo Doin.ni delevavit.

IV.

Tempore igitur Judicum manifeftum eft populum liracliticu.n a cultu divino recelfilTe , & ab ofterrndis Deo t<crifi<iis & holbis pveificis , & ceteris qux in lege prxeepta iunt , divertarum lpeoerum muneribus torpuifle, & ad ritum gentium dctcciile . Quoniam , ut in libro Judicum Jeg'tur : *In dicbut illis non erat rex in Ifrael , fed unujquifque quod fibi reflum videbatur boc faciebat.* Et ueo ob meritum fcelerum iuorum , earumdem gentium dominio fub/trgatum , & divertis tribulationibus & aogufttis afnidum fuiffe . Qui fxpe reatum fuum agnofeentes , & luduofis pernitçitix gemitibus deflentes , per facrificia Deo oblata , *l* quibus diu vacaverant, de inimicis fuis extitere vifiores , ficut legimus de Gedeon & Menue · Hxc ideo protulimus, ut magnopere perpendatur. quanti fit diferiminis, cultum divinum Deoque facnficia debita aut negfigi, aut dehonorari , & quanti fit folam contra hoftes vifibiles & invifibiles , magnique muniminis , ea rite & honefte Deo exhiberi. Vercmurque nimium, ne hoc quod dicitur , *Faciebat unufquifque quod fibi nilum videbatur* , quoquomodo illis valeat aptari qui res c.clctix aut dant aut accipiunt , & in fuos ufus contra fas retorquent , & hoc fibi reftum juftumque videri putant.

V.

Legimus itaque in libro Samuelis primo, quia pro eo quod Anna filium fuum Samuctcm adduxit m domum Domini , qux erat in Silo , eumque cum holocauftis per officium H"h facerdotis obtulit Domino , ita ut eundis diebus vitx lue fervirct Domino , idcirco benediâionem meruit accipere a Domino. Nota, prudens kdor, quod tabernaculum vocetur hic domus Domini , ficut habes in eodem libro: *Et adduxit eum,* id tftSamodem, *in domum Domini m Silo .* At fi forte quis quxrat , quam benediâionem eadem Anna confecura fit , videat fequentia ; *Afcendit itaque Anna cum viro fuo Edeana , ut immolaret boftiam follemnem,* éT *benedixit Heh Elcana (J uxori ejus, itque: Reddat Dominus tibi femen de muliere bat pro faenore quod commodafti Dmino , & abjerunt in locum fuum . Vffitavit ergo Dominus Annam , & concepit , <T peperit tres filios duas filias , & mcgmficatus eft puer Samuel apud Dominum .* Si pro filio & hofliis Deo oblatis Anna benedici , & ipirnum prophctiz , & fbbolem meruit adipifci ; cavendum illis eft , qui hoftias ab aliis Deo oblatas auferunt , ut non lolum mafidiftionem , led etiam extindionem filiorum fuorum incurrant, ficuti quoidam incurrifle non ambigimus.

VI.

Quod autem fequitur in eodem libro nimium eft terribile *S»,* inquit, *peccaverit vir m virum, placari et poteft Deus : fi autem in Domtnum peccavir, quis orabit pro eo >* Inter cetera namque peccata, quibus in Deum peccatur, non minimum peccatum extat ihud, quo cultus Dei con temnitur , aut diminuitur , vel dchoneftatur . dc idcirco tam ingens peccatum modis omnibus eft cavendum. Quicumque ergo ea, qux divino nomini confecrata funt, aufert, in Drum fe pecca rc nullo modo dubitet. Sed & hoc valde eft terribile , quod Dominus loquens ad Heli facerdotem ita inter cetera inquit : *Quicumque glorificavent me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.* Cum multis modis Deus in operibus noltris glorificetur, juxta illud evangelicum · *Videant opera veftra bona, tX glorificent Patrem veftrutr qui tn colu eft :* fpecialiter tamen glorificatur Deus in cultu fuo , dc in his quz ei consecrantur, & fanâificantur : contemnitur autem ab his qui in tantam vefaniam prorumpunt , ut illi confecrata auferre non formident . Quibus valde pertimefccndum eft illud quod fequittir : *Qjei autem contemnunt me, erunt ignobiles.* Magna porro ignobilitas eft , aliquam Deo in fu>s iacratis rebus injuriam inferre , & a voluntate & fervitio illius (e disjungere, & hoftis fui voluntati & obfequio mancipare.

VII.

Ruina quoque Heli facerdotis, filioiumque e>u« quz in eodem libro Samuelis fequitur faâa, non folum patribus , fed etiam filiis eft pertimelceo* da . Quapropter patribus ftudendum eft ut filios fuos indigne atque illicite agentes congrua invetione corripiant : filiis autem providendum eft , ne circa ea qux Domino aut confecrata funt , aut confecrantur, illicitum quid gerant. Illicitum dicimus faâum , quando ea quz illis fas non eft a cultu divino abftrahunt, & fine dubio furorem Domini in *fe* concitant. Timendumque valde eft, ne tandem in auferendis rebus Deo oblatis, tale gignatur peccatum , quod non expietur nec viâimis nec muneribus, ficuti pro iniquitate Heli filiorumque ejus a Domino diâum efte legimus . Unde in eodem libro per Samuelem prophetam in Heli Dominus loquitur : *In die illo fufeitabo adverfus Heh omnia qua locutus fum fuper domum ejus,*

anno CHMSTI

*jj**i- tnc'tpiam tf xomplabo. ttrodixi enim ei, f«ad judicature/ effem inmttm ejut in attenum propter tmquitetem ejui, to f«sd wcwrt*; tniigrn agere fiho/ fuel, tf ·◆» corripuerit tot. Idcirco jurem domui Heli, 1**4 ·m expietur imquitai 4m·»/ rj«/ viEfimit tf munenbui tffque in aternxm.* Attendendum &pertjmcfcendum valde eft, quale Ct facinus vel flagilium, quod nec viâimis , nec muneribus expiari poifit : fie agnofcendum liquido eft , quod tam terribilis divina interminatio , que non modo viâimts , verum etiam quibuslibet muneribus expiari interdicitur , ex duobus contemptibus nafci nullo modo dubitatur. Uno quidefn, quo paterna difctplina erga filios delinquentes, fic Deum in fuis aâibus ad iracundiam provocantes, ex quodam vano carnalis affeâus amote fegqior remifftorque efficitur, & filiorum admiffa in femetipfos redundare comprobantur Altero, quo erga fanâuarium Dei , Deoque diveria confecrata ac ianâificata donaria , temerario aufu delinquitur , & idem deliâum non *folum io* praelatis , verum etiam in fubjeâis divina ultione perfxpe vindicatur. Haec de Heli, filitfque ejus tranfgredientibus praeceptum Domini diâa fint. Ceterum obfervandum eft, & fummopere vigilantetque cavendum , ne faâum Heli, filiorumque ejus, filii fanâx Dei ecclcfiz imitentur: ne forte, quod abfit , per eorum imitationem, & ipfi animarum fuarum periclitationem incurrant , & per eos totus populus deveniat ad temporalem & zternam damnationem . Captio denique arce Dei , in qua erant tabule teftamenti, & cetera qux divino prxeepto ioeffe memorantur, propter peccata memorati Heli facerdotis filiorumque ejus accidiffc minime dubitatur.

VIII.

Populi quoque Dei tam flebilis interemptio , non folum propter facerdotum, verum etiam propter fua innumera dcliâa , quibus cultum Dei nihili ducebant, accidifie manitcftnm efl. Sxpe quippe accidiflc legimus culpam facerdotum ruinam CXtitiiTe populi , fic rurfus populi culpam rumam extiuJe laieidotum , ficut aperte liquet , culpam Heli filiorumqne ejus populi extitifle ruinam ; & rurfus culpam populi captivitatem extitifle faoftorum prophetarum, EzechieEs vidcl ce: , Danielis, & Jcremix, & aliorum multorum feivorum D<i, fecundum legis pixeeprum Deo fincere ac reiigiofe fervire volentium , ficut in eornmdem prophetarum libris tacillime animadverti poteft. Capturam porro arex Dei , qux typum jjeilit capitis noftri Chrifti corporifque ejus , ianciæ videlicet ccdefix, populique ruinam , propter Heli lacerdotis negligentiam ,filiorumqueejus tranfgrcflxonem, provenifle, nulli qui fanum fapit dubium eft .

Verumtamen quid ejufdem arex Dei captoribus, Deique populi exforibus provenerit , manifeftum eft. St ergo alienigenis propter peccata *ia*cerdotis, fuorumque filiorum prxeepta Dei tranlgredientium , fada eft arex divini tcftamenti captio , & populi Dei flebilis collapfio ; cavendum omnibus qui Chrifti nomine cenfentur iummopere eft, nc fpreto facerdotum Chrifti minifterio , fic cultu ejus parvipenfo , propter fuam cupiditatem , fit illicitam prxfumptionem , arcam Dei , quam utique cum capite fuo Chrifto unam confiat efle perfonam , eamdem arcam in hoftium fuorum , quod Deus longe faciat, corruere faciant depraedationem.

X.

Qualiter denique Dei eleâus propheta Samuel in cultibus faens, fic in altaribus erigendis, ficin holocauftis offerendis, fic in populis ab idolorum

A cultura ad divinum cultum revocandis, Deo pi*-, cuerit , ipfius libri hiftoria Tegentibus aperte demonftrat. Cujus verbis & aâibus evidenter pateicit , quod licet cultus divinus per mmiftrorum inlplentiam , & vitiorum enormitatem quodammodo fiepe proveniflet collapfus , tamen per clementiam divinam, & ineffabilem miiericordiam , fervorum prophetarum vaticiniis oftenfam , fuerit ereâus . Unde colligi datur , quod quamquam cultus divinus impugnatores non· folum indigenas, verum etiam externos habeat, nunquam tamen Domino gubernante perpetuam defolationem fit debonoratiooem habebit : quoniam adeft fic siderit cultus fui fautoribus & ad miniftratoribus ille, qui dixit; Eccr ege *vobtfcum [um omnibu/ dit* B *A*r nfaue ei confummatiouem foculi.*

l iber h. caK V111' ,x'

Mλu/. »t

XI.

Quantum autem obedieotia prxferatur viâimis & holocauftis , ejufdem Samuelis prophetat verbis aperte detnonftratur : *Numquid vult* , inquit , *Domia«i bolocaufta eat viEitma/ , tf eoe potiar at obediatuf voci Domini ? Melior eft enim obedientia , quam vitiime : tf aufcultere magti quam offerre adipem arietum : quoniam quafi peccatum artolandl eft, repugnare ; tf quaff [celui idololatria , nolle acquiefcere .* JutTit enim Dominus fibi fuoque tabernaculo dtverfa donaria , & non alia nifi pretioia offerri, fic ea penitus non eft paftus auferri. Ergo offerentes funt Domino obedientes, auferentes vero procul dubio extant ei mobcdientes C atque repugnantes . Cavendumque eft illis , nc propter fuam inobedientiam, immo cupiditatem , peccatum & fcelusx quod ipfe Samuel commemorat , incurrant.

XII.

Abjeâo itaque atque reprobato propter inobedientiam Saul rege, David eleâione divina a Samuele Domino prxeipiente ungitur in regem . Qui qua.itx tuent fortitudinis , quantxque erga cultum divinum amplificandum fit exaltandum devotionis , jam fit in prxerdentibus commemoratum eft, fic hic fuccinflim commemorandum. 1. *κ·i* ·»·

XH1.

Inter cetera quippe circe diiinum cultum religiofa fafta fua , quantx venerationi arcam Dii habuerit, intueamur. H*bes fiquidem fecundo ejufdem Samuelis libro: *Cumque lranfcendiffen»,* inquit , *qui portabant arcam Domini fex paffut , immolabant bovem G arietem , G David percutiebat m organic ' armizatii , G faitabat totii viribui ante Dominum . Porro David accindui erat tpbod lineo . Et David , G omnii populet Ifrael ducebant arcam teftammti Domini in jubilo G clangore buccinu.* Et intra: *Et introduxerunt urcem Domini , G pofuernnt eam in loco fuo, in medio tabernaculi, quod tetenderat David ei . Et obtulit David bolocaufto coram Demme, G pacifica. Cumque complef/et offerent bolocauftum G pactfica, benedixit populo in nomine Domini exercituum,*

• Fort. S,. »p. Srp fl rft mod· Ihleiu

XIV,

E Eumdcm porro David *ia* numeratione populi Domini pcccafle , iramque illius in populo fibi fubjeâo expertum fuifle , perfpicuutn eft . Qui cum vidifliec angelum exdentem populum , memor tranfgreflionis fic fragilitatis fux, dixit ad Dominum: *E o fum qut peccavi, ego inique egi : iftt qui over funt quid fecerunt ? Vertatur , obfecro , manui tua contra me , G contre domum patri/ mei.* Et monente Gad propheta, emit aream ab Areuna Jebufiro. Et conltruâo ibi altari Domino, fic oblatis holocauftis fic pacificis, fit reatus fui obliteratioocm , fic divinam repropitiationem , ac populi promeruit nancifei liberationem , ficut ibi legitur: *Et repropitiate/ eft Dominât/ ter*a , G «-*

bibit0

dubita efl plaga ab Ijrael. H«c idcirco potuimus ut animadvertatur quantum apud divinam maje- Üatem valeat & veneratio divini cultus , & ere- θιο lacrorum altarium , fle ho.locauftorum & pa- cificorum , ðí ceterorum qux Domino offeruntur oblatio , & quantum Deo difphceat eorum abla- t.o.

>1 HI· R II Cap xv IV, c.<.

XV.

Fervennifima namque ejufdem David erga tem. pium Dommi, ejulque cultum, in tantum excre- vit devotio , ut diceret ad Nathan prophetam : *l'idejne quod* eç» *habitem* i« *domo cedrina, & ama Z)<- pofita fit tn medio pellium ?* flt cetera qu* fe- quunttir . Volmt enim , ficut fequentia docent , ardentitbme ac devotiffime domum Deo liirael mu* m.ign tudinis & aamirand* pulcritudinis *- B diheare : (rd quia ab eadem xdificatione a Do- mino etl piohibitus , & quod filius eius , qui e- gtederetur de uteto ejus , Domino fibi revelante ac pollicente, eamdem domum foret zdificaturus didicit , omnes expenlas ejufdem aedificande do· mus, quas dinumetare longum eft , preparavit ; nec non & donaria innumera, in diverfiffimi» ac pretiohlfimis ipecicbos, licto & alacri animo fan- meavit, & m thcfauus illius recondenda conle- cras.it ; ficut in Regnotum ptreipueque Paiaiipo- menon libris habetur.

XVI.

Qualiter autem Salomon filius David potentif- limus ac dititlimus regum domum Domino ex impenlis paternis & copiofiftimis (umptibus (uis trdmcaverit , & cum ingenti gloria dedicaverit, flt ea qu* pater iuus live ipk Domino obtulerat , «3c m theiauris ejus recondenda fanffificaverat & coniecraverat , & quid a Domino fibi apparente ac pollicente audivit , hic per fingula commtino- randum iubficivum duximus , prxlertim cum le- gentibus omnia m memoratis fibris in promptu habeantur

XVII.

Quod vero eadem domus typum geflerit fanff* Dei rccfiiia-, nullus finum lapiens ignorat. Quif- quis enim ex affe nolTe cupit , qmbus muneribus ceteri reges eamdem honotavcrmi flt exaltaverint atque multiplicaverint domum, fle ejus cultui de- bitum exhibuerint famulatum . flt quibus praeco- D nus veneratores & amatores cius a Domino fint lauJa'i & dc holfium luormn infidus tuti ac li- berati . dehonoia'orev vero ejufdem templi , & divinorum ptæ.cptonim naulgiefiores , quantum a Domino fint reprobau , & ab hoftibus ipis trucidati , ierrein eoiiundem librorum difigentcr lc-ivt , & profrdo icpcrict quod r.ulli dominici d.j rus dchonoratofi , fle eorum qu* Domino ob lata tupt lurreptori impune cctlcm Hic dc lf- raclincii tulfis regibus . divini templi honoraiori- bus, & diverta donat ia Domino offerentibus, nec non fle de miuftts (ecus agentibus , flt ejuidem iacrati'Vmn templi dehonoratoi ibus , & a cultu divtuo lciplos populumquc Dei alienantibus , fit ad idola genuum convertentibus , breviter con- E geflifle fu(betat .

XVIII.

Idem igitur Deo (aeratum templum ab exter- nis gentibus confiât elle veneratum , & multipli- cibus donis honoratum , ficut habes de Hiram rege Tyri, fle de Seleuco tege Afi* , de quo in K-f , fecundo libro Machabiorum legitur : *Icitur cum fanfia crvitai h/bitaretur* in *omni pace, legts etiam adhuc optime cuflodirentur , propter On.a pontifia pietatem , & animai odio habente i mala , fiebat ut ip/i reget & principe! locum jummo honore dignum ducerent , & templum maxima muneribus tllujira· rent :* ita «t *Scltucui Afi** rrx *de redditibus fuis proflaret amne/ fumptus in minifleftum iseri flctotum pertinentes* . Obierva , diligens ledor , quantum anno memoratum venerabile templum , non folum a <-Hr :sh principibus fle regibus divinam legem tenentibus, fed etiam a divertis nationum regibus , eamdem Dei legem ignorantibus, propter amorem fle ho- norem Dei , maximis muneribus fit iiluftratum flt honorarum . Nam flt idem templum ad ado- randum Dominum , fle diverfis muneribus hono- randum , multos gentilium adiifle , adventus il- lius Æthiopis, quem a Philippo legimus baptiza- tum , nec non flt regin* Sana , evideutitiunc a- J *'* ftruunt-

XIX.

Proprer peccata quoque facerdotum flt regum , totiulque populi, idem templum, quod in magna gloria a Salomone Domino fuerat conditum , fle per quadringentos flt triginta annos manierai il lxfum , immo valde gloriofum , a Ghaldxis fine incenium atque dirutum , flt Hierolοlymoium uibs deftruda , populuique in Babylonicam captivita- tem deduâus , flt vaia domus Domini , flt qu*- que m theiauris domus Domini Domino fuciant confecrata flt fandificata , in Babylonem lunt de- portata. Non tamen eadem vaia Domino (aera- ta Nabuchodonoior rex profanua m iuos pratium- pfit retorquere ufus , fed ea in locis prarcipuis , in delubris videlicet deorum (uorum , q»« apud illum magna habebantur venerationi & religioni, iervanda rcpofuit. Sciendum veto eft , quod pro Ceo quod remplum Domini incendit, vaia Domi- ni in Babylonem tranftulit , populo Dei captivi- tatem tnffixit, ci ullo modo impune non ceftit . Quo in am fle propter hoc faffum, & pro eo quod gloriam fit poteftatem & honorem regni fut non Deo , fed fibi tribuit , cxlicam vocem audivit , qux ita faffa eft." *Tibi dicitur ïïabuchodonofor rex Regnum tranfibit e te, & ah hominibus ejicient te,* tT *cum b*litta fertfque erit habitatio tua . fenum quafi bos comedet , C feptem tempora mutabuntur Juper te , donec fcias quod dominetur excel)ui m re- gno bommam, & cuicumque voluerit det illud.* La- dem hora lermo completus eft iuper Nabuchodo- nofor , flt eunda que dida ei fuerant provene- runt, ficut icquentta teftantur.

XX.

Sed quia propter facrilegium , quod circa tem- plum Domini patraverat , fle luam magnam da- tionem , qua contra Dominum fuperbiet.Jo tu- muciat, fic Damclis prophetae confilium, lux ia- luti commodum, audire conrempferat , qmbus ei oiius eft ; *Sluamohrem rex confihum meum placeat* in/e», *tibi ,* iT *peccata tua eleemojynit redime, Ü iniquifa- tti tuai mtjertcordiii pauperum ; forte ignofeet Drui dchflii tun ;* tantam promeruit abjettionem , ut etiam cum bellus fle fetis edet habitatio ejus, fle ienum ut bos comederet . Videamus quid poft tiaiifadum abjeâionis fu* tempus idem Nabucho- donoior humiliatus dixerit :

XXI.

Igitur pofl finem dierum , ego Nabuchodonofor ocu- li if· *lot meoi ad calum levavi, & Jenfui meut teddituí efl mihi, & alttfiimo benedixi, & viventem m fem- piternum laudavi & glorificavi , quia patefias ejus patefias /empiterna , & regnum ejus in generationem & generationem . Et omnes habitatores terra apud eum tn nihilum reputati funt : juxta vcluntatem emm fuam facit , tam tn virtutibus cah , quam tn habitator/bus terra , Ü non efi qui refifiat manui ejus, dicat ei : Quare fenfli? In ipfa tempore feu- jus meus reverfut efl ad me , & ad honorem regni mei decoremque perveni ; & figura mea reverfa efl dd me , (J optimates met , Ü magi/iratus mes ré- unifierunt me . & tn regno meo · efl;tutus fum* ı

anno CHRisrt

magnificentia wra *amplior addita eft mibt . Nunc igitur ego Nabuchodonofor lauda tf magnifico , tf regem teli , quia omnia opere ejus vere , tf vie ejus judicia, & gradtentes te fuperbia potem eft humiliare.* Calicem prxtcra furoris Domini , qui fecundum vaticinium Jeremie prophetas propinatus eft gentibus , adverfantibus videlicet ifraclitico populo , fit a tellamenio Dei procul, fecretis , eumdem Nabuchodonofor in memorata abje&ione plenque bibilTe arbitrantur. Unde iegi-
7< "» »». tur in Jeremia propheta: *E/ poft tot bibet Sefacb.* Sefach enim Nabuchodonofor fuifle doftores noflri intclligunt . Quod fi Nabuchodonofor tanti facrilegii , tantzque arrogantis , tante etiam impietatis rex , propter fuam humilem recognitionem , ad honorem decoremque regni (uiBjc pervenire , fttoque regno reftitui , fic magnificentiam Domino tribuente ampliorem fibi addi promeruit : liquet profeâo , fic indubitanter accipi poteft, quod hi qui res Deo (aeratas in fuis auda&er abutuntur ufibus, fi ad tempus fibi profpexerint, fic dignam Deo recognitionem illicitorum hftorum luorum humiliter fecerint , veniam deliciorum iuorum poifint promereri, fic non iulum in hoc faeculo temporaliter a Domino exaltari , verum etiam in futuro «ternaliter remunerari . Si atitem hoc facere przpropcre detreflaverinr , verendum eft illis , ne adinflar Nabuchodonolor cum fens beftiis, id eft cum immundis (piritibus, de quibus phlinographus ait : M *tradet Domine*
T'*l ·>r *bellis animai confiientiure tibi* , fit eorum fine habitatio.

XXП.

Porro Baltaflar, qui films Nabuchodonofor fuiffe dcfcnbitur, vino deditus in tantam prorumpere aufus eft fuperbiam , fuzque (alutis inimicam, immo (acrilegam przfumpt'onem, ut in convivio luo Deo facrata vala ad libitum fuum juberet auferri, ut biberet in eis ipfe fic optimates ejus , uxores fic concubine ejùs , fic collaudaret deos fuos: fic ob id ad fuum interitum, articulum teri, bentis prolpexit in pariete, fic eadem noâc Medis fic Perfis kfe oblidentibus regno cum vita caruit, ficut verba Damelis propheta: de eo, fic adverfus
d,, , cum teftantur, qu« ita habent: *O rex , Deus alttffimus regnem, tf magnificentiam, tf gloriam, tf bmorem dedit Nabuchodonofor patri tuo. Et propter rr.agr.ificentiam quam dederat ti , uniyerfi populi , tribui* , CT *Ungue tremebant tf metuebant eum . Quos volebat interficiebat , tf quot volebat percutiebat, tf quos volebat exaltabat, tfquos volebat burnihabet. Quando autem elevatum eft cor ejus , tf fpiritui illius objirmatut eft ad fuperbiam , depofitus eft de folio regni fui , & gloria ejus ablata eft .* Et
thim. infra: *Tu quoque filius ejus Baitaffar,* woa *humihafti car tuum , cum Jcires huc omnia : fed adverfus dominatorem cult elevatus es , tf vafa domus* rj«r *allata funt coram te : z tu , tf optimates tui , tf uxores tua, tf concubina tuu, Vinum in eis bibiftis : deos quoque argenteos , tf aureos , tf uncos , ferreos, hgneofque , tf lapideos , qui non vident , neque audiunt , aequejentiunt, laudfili : porro Deum qui babrt ft itum tuum tn mana fua, tf omnes vias tuas, non glorifiefili. Idcirco ab eo m:jfus eft articulus manat , qua Jcnpfit boc quod exaratum eft.* Et paulio poft; *Eadem nile interfeilus eft Bahaffar rexCbaldans: Et Danat Metas jucceffit m regnum.* Si Baltaflar, pro eo quod vala Domini fibi aflerri juf(ic , ur in eis biberet , quz utique poftea ad imperium Cyri regis Penarum templo Domini funt reftituta, fic regno privari, fic morte meruit muldari. quid putas de illis erit, qut non lolum fanita vafa , verum etiam alias Deo fanibficatas res fuis applicant ufibus Quapropter obfervandum

eft ilhs , ne , quod abiit , adindar Baltaflar fie prsefentis fit future vnz habeant mortem. I lbelT 17 cal» xxu X KUI.

XXIII.

Septuagefimo itaque captivitatis Ifiaclmci populi anno perafto, orantibus Daniele & altis prophetis , idem populus , ficut Dominus per Jciemiam prophetatu przdixerat , permittente eodem Cyro rege Pcrlarum, ad propria ell reveilus , & omnia vafa templi Domini , quas Nabuchodonufor aiportaverat , ad idem templum (unt rrlaia , fic ab his idem templum fic civitas ad pritlmum funt reftaurata (latum , adjuvantibus iliis & hortantibus*, ut idem templum fic civitatem refigurarent, Aggteo fic Zacharia prophetis eximus, fic przfuerunt eidem operi Zorobabcl dc regio , fic eius dc (acerdotalt (emine.

XXIV.

Hoc igitur templum (labile permanfit per trecentos quadraginta lex annos . I^iiod rurlus propter peccata facerdotum & legum atque populi , Antiochus profariitTimus fic impurifli nus rex Grzcorum , fraude capta Jcrulalem , fordibus idolo, rum polluit, auferens inde altare Domini aureum, tncnfam propofnionis , candelabrum luminis , fic cetera vala templi aurea , quz invenire potuit , fit alia plura in eodem templo polluendo fic exipoliando, populnmqtte Det actiter affligendo , fic interficiendo patravit , ficuti in tccunôo M.uliabzorum libro legitur. Non tamen prxtereunjum eft quod dc. eodem Antiocho in..coucm libro legitur. Sequitur emm ibi: Mc *ifta eidem fufficiunt* ». .v- *Antiocho. Aujui eft emm intrare templum untvcrja terra Janfliui , Menelao duflore, qui legum tf patria fuit proditor: tf fcelefts manibus fumem fanOa Vafa, qua ab alus regibus tf civitatibus erant p^fita ad ornatum loci tf gloriam , contreiJabat indigne . Ita alienatus mente Antiochus non confidel t. bat, quod propter peccata habitantium civitatem modicum Dominus fuerat iratus , propter quod z accidit circa locum defpefho. Ahoquin nifi contigifft* r», *multis peccatis effe involutos , ficut Heliodorus , qui miffus eft a Seleuco rege ad exfpohandum ararmm, etiam hic ftatim adveniens flagella, us ij repfifut utique fuiffet ab audacia. Verum non propter iocum gentem , fed propter gentem Dominus locum eleptj Jdeoque Ü ipfe locus particeps faflut eft populi fn* lorum, poftea autem fiet focius (j bonorum. Et qui derehdus eft* in ira *Dei omnipotentis , iterum m magni Domini reconciliatione cum fumma gloria ex Iitabitur .*

XXV.

Qualiter namque Judas Machabzus idem templum purificaverit fic ditaverit, Deoque confecravent, habes ia fodem libro.

XXVI.

Quid vero idem profamflimus rex Antiochus , pro contaminatione ejuldem lacranflimi templi facrorumque vatorum aiportanonc , fic ceteris malis , qux five erga memoratum templum , five erga populum Dei exercuit , perpeflus fit vidcamus. *Qui mtverfa confpicit Dominus Deus Iffatl , percuffit eum infanabih invtfibih plaga ! Ut emm finivit bunc fermonem , apprehendit eum dolor dirus vtjcerum, tf amara internorum tormmta .* Et poft pauca: *Ifque, qui fibi videbatur etsam ftufhbus ma- tu/·· ns imperare , fupr* humanum modum fuperbia repletus, tf montium altitudines m jiatera appendere, nunc humiliatus ad terram m geftatorio portabatur , manijeftam Dei virtutem m femetspfo contcftan· , ita ut de corpore impis vermes fcaturirent , ac viventes in doloribus cornes ejus efftuerent, odore etiam illius tf fetiore exercitus gravaretur , tf qui paulio ante fidera culi contingere fe arbitrabatur , cum ntmt poterat propter intolerantiam foetostf oortare .*

---------------.Et mfr»· Er *cum nec ,pfe factorem fuum jam fir* *re poffet, tie oil : Jufium efi fubditum cfe Deo , tf mrrtalcm avv porta Deo femire .* Et pod pauca .· T*rmplum etiom fmiHum quod 'print exfpolmverat, optima demi jam ornaturum , (f fenila Vafa multiplieaturum , (f perlimntei ad facnficia fumptut de redittbai fieri fi prail.iturum polliciiui efl.* herirm n n pcfl muita : *Igitur homicida & blajpbemui pefiime prreugut, (f ut tpfc choi traHaverat, peregre m mootdui mifcrobih obitu funflus efl .* Hurrnda plane cunâifquc mortalibus eft pertimefeenda mors tam terribilis fcclellilümi regis Antiochi, qui pro eo quod infos eft templum iatrarc & contaminare , & vafa Dei facrata inde auferre , atque icclcllis otanrbns fanâa vafa , que ab alus fcgibiu ad ornatum loci fit gloriam Deo fuerant oblata , indigne contreftare , fit in fuos iiefandiflimos ufus convertere, jufto Dei judicio tam horribili morte meruit occumbere. In cujus interim iagacitcr ihimadvtiteodum , quod Deus omaipoiem invafionem vel ablationem fibi oblatarum rerum inulam nec dimifit, necdimiilurus fit. Qaedam tamen, ut in fuperioribus jam diftum eft , m prefenn ulcifcitur faculo ; quadam vero ulcifcetida in futuro refervat fxculo.

L BiM п

IIIII

flt**

XXVII.

Qu» igitur Menelaum duâorem fic hortatorem memorati regis Antiochi ad cxipoliandum tem-.plum Domini , dc va(a Deo farrata auferenda , (qui utique proditor legum dc patriae fcnbitur cxinrffc) d'gna congruaque fie pana fabfccuta kqocntia pandunt, qu® ita fe habent; *Anno ccotrfimo qutdrapifiiao nono cognovit Judas Antiochum Eupatorcm ventre cum multitudine odverfus Ju doom, (f cum to Ljfism procuratorem (f prapefi/em mgr./rorum.* Et poft pauca: *Cammtfcurt autem je iliis (f Mttulaus, tf cum multa fallacia depecubatur Antiochum, non pro patrue falute , fed feperoni jc conflitui tn principatum. Std rtx ngum fufifovit animoi Antiochi in peccatorem , (f juggerenft 1 ifia hunt cfle caififiim emnium malorum , Jufit (ı / eis tfl coefnetudo) comprebcnfitm m eodem loco necari. Erat autrm m eodem loco turrfi qumquaginti cubitorum, aggcflttm undique habent cineris. Hac profmHmn habebat m prreeps . Inde in etnertn; ejici juflit facriltgum , omnibut cum propelimibw ad m-tentum. Et fall legr prat arteaterem legit ontigit mori , nec terra dari Memlaum . Et quidem Jutis •u^r. nam quia multa erga aram Dei deiiftu com. mfit, cujui ignis c7 mu erat JenHus : spfi m cineris morte damnatus tfl.* Notandum quod Menelaus ideo facrileguv dicitur , pro eo quod Amio-<ho duûor CTCtmt, \ ut facra vafa *templi auferret* confilium dedit · Nam & pro eo quod circa aram Dommi in multis deliquerat, tam exitiabili morte perierat. Cuius exemplo deterrendi funt, non folum hi , qui circa aiam Dei ad fcrvicndum Domioo , cique miniftranduin ; verum etiam hi qui aliis propter fuam explendam cupiditatem, in auferendis Deo facratis rebus confilium dant, fic exbortatores fiunt, fic facientibus impunitatem promittunt , nt fe modis omnibus compefcant , ne tam mortis atrociflim» Menelai , quod abfit, participes exiflant.

XXVIII.

Qui autem aerarium Domini . id «.fl templum ejus , pecuniis aut Deo oolatis . aut ab aliis dcpofius , cxfpoliari impune pofle 8t debere arbitrantur , perpendant quid Heliodoius, linque comites , cique parentes , Hierofolymam advenientes ut aerarium Domini pecuniis exfpoliarent, ab equo cxkfti , cjufque terribili feflore , nec non fic caelicolis juvenibus duobus perpetius fit : de quo rta Labes m eodem libro Machabxorum fecundo :

fiCam vvfct Hehodtrus H.erofeltmam. (f beniorn r fmtrdate rn tiViiaie efii exceptai , narravit it ia!» taJici» pecuniarum ; €/ cujat res g>atn ud effet, apermt. Interrogabat autem , fi vert X>et ,/< *tffeni . Tunc Jummut jacerdoi offendet depfisa effe bac, tX ViDualia viduirum tf pupillorum.* Et iofra .· *Datift vero eos , f-/ credififfcnt loca (f templo, quod ptr euverjux mundam honoratur pro fui veueraitoue tf {anilitate , omnino impoffibtle effe .* Ec sofra.' *Heliodorus annat quod decreverat perfictebat eodem loco tpfi tint fatelletibui circa ararutm proftai . bed fpiritus omnipotentit Dei magnum ftc.t fua oflcufionii ividmtiam, ua ut anract, qui mfi fuerant ti portée, riantes Dei virtutc, in diflcluho-"<*» tf formidinem converterentur . Apparaît emm quidam equus terribilem babent fefforem , ootiwu 0périment11 adornotui. IJque cun impetu Heltodora prtores calces clfit. ft»» autem u fedebat, v»debatur arma habere attrea . Alti ehem apparmeunt duo juvenes virtute decan, optimi gloria, fpectofiquc tmiflu: qui circumfleteruni 'ua, (fen utraque parte flagellabant , fiat mierm'ffione multis plepi1 verberante Subito autem Heliodorus concidit in terran, fumque multa coligim ctrcumfufum rapuerunt, atque tn telio geflatona pofitun ejecerunt . tt h qui cum multi· curforibut tf fatellitiben pradiSum mgreffni efl ar-iriun , portabatur nulla fibi auxilium ferente , momfeflo cognito Dei virtute . Et ills qmdom per divinam virtutem jacebat mutui a/yw m>·/ fpe tf felute private‹ . Hi aufem Doioinum benedicebant , Com.i megnificevit locum iflum , tf ttmphtm , quod paullo ante timore ac tumulte crut plenum , apparente omnipotente Domtno , gaudio tf Utitia imple, tum tfl. Tra vero eu amicti Helmdari faedam rogobant confefltm Ortam , ut invocaret alttffimum , tf vitam donaret ei , qu. in fuprtmo fptritu erat conflautui. Confiderans autem Jummui Jocerdas , *r forte ren fufpicaretur malitiam aliquam ex Juduii circa Heliodorum confummaiem , obtulit pro fabute viri bofliem felatarem. Cumque fumatus farerdot exoraret , itdem juvene1 itjdem exfiibus amtHi , adflantes Heliodoro , dixerunt Onua fncerdoti : GratiM age, nam propter eum libe Dominas vitam donavit. Tu autem a Deo flageUahu, nuntia omnibut magna^ha Dei Hf poteflatem. Et bit ds&is «m comparue-Drunt. Heliodorus autem hafira Deo oblatu , (f votis maçni/ promiffis ei qui vivere illi comeffit, tf Onia gratias agent, recepto exereilu, repedabat ad regem. Teflobatur autem omnibai ea qua fub oculis fuit viderat , opera magni Dei . Cum autem rex interrngaffet Heliodorum, quis ojfet aptus odbttc femel mitti Hierofolymam , ait: Si qmm bebet baftcm , mu regni tui infidtatorem , mitte illuc , tf fbgelletum rum recipies, fi tamen evafent : eo quod m loco vere fit Dti quadam virtus . Nom ipfe qui babrt in celts habitationem , vifitator (f adjutor cfl loci tlhu' , tf venientes ad mole foetendum percutit ac perdit.*

CllUlst; Ji'^K u-*.,

BifM

XXIX.

De his itaque, qu* erga Heliodorum, Domino in fuo aeracio (uan injuriam fuacnque dehonorauonem ukrfcente, gefta funt , multa pofui* mu : quouiam *ea ad* eorum audaciam & pcflifeRam prrfumptionem reprimendam , qui loca Deo dicata cxfpoHare non nutuum , valde nacHTaria praevidimus . Quibus ticirc dt fummoperc difeere convenit , qood in lucis Deo dic.ais vere virtue Dei fit, eoriNnqae vifiiaic. & adjutor Deus fit t dc venientes ad malefaciendum pcicunat ac perdat.

XXX.

Quod vero Deo oblatu, qus utique fanâa vocantur , ab his, quibus officium non eft, auferri, immo contingi, fas non fit, verba Judith loqueti-

Ils

Wi

—. _tis ad Holophernem patenter innuunt, que ita A inquit: *Denique hoc ordinxn! , at interficiant pecorn fmtt tf fotaguinem iorum bibqnt, tj jon&a Damoni* Dei *fui , qmt prorepet mm^cnntiugi tn fruvoentn , vino, & ûeq, boa cogitaverunt impendere , tf volunt confumtre qua me maoubui debebant contingere . Ergo quoniam bmc facium, certum ifi quod* m *ptrdttiomm defiemtur.* At fi forte quifpiam quurat, ex qua auâoritate Judith huc verba protulerit , tegat diligenter Levitrcum , dt ceterus veteris refitment! libros , in quibus Domino confierau ab exieris contingi prohibentur , 6c manifefle inveniet, unde eadem verba fampfcrit.

anno °ζ^5Tı 7·ı»0. II.

XXXI.

. Txj.igg Otias interea rex, pro eo quod cflScium Gctrdotale, quod folummodo ad jus pertinebat facet B dotum, arripere pmfumpfit, illico lepra mulftatus efi , & terree motus tam illicitum tamque iacrilegum c/us faâum fubfccutus efi : qui etiam ufque ad diem mortis fuc leprofus permanfit . Hanc igitur lepram , quam Ozias propter fuam temerariam prxfumptionem, & alterius officii illicitam arnptionem in coipore ulque ad diem obitus fui lufiinuit , cavere oportet eos qui ea que ad fuum tninificriutn non pertinent auferre non pcrtimefcunt , oc forte , quod abfit, in anima eamdem lepram milcrabilitcr fufiiocant.

Plura quidem de fanfiorum prophetarum didis fit hagiographorum libris tefiimonia huic Opufculo fubneâeoda fuerant , qus evidenter negotio de quo agitur multifarie ajftipulantur : fed obC prolixitatem vitandam prstermittende nobis vifa sunt , que tamen de veteri tefiamento brevitatis ftudio poiuimus, veftr» fapientix fufficicmia fore ‘ c*. credimus. Sed quia , jurta Apofiolum , ca que carnali populo io figura contingebant , & fcript.i funt propter corredioncm nofiram, in quos fines fcxuloium devenerunt: nos, qui jam per Chrifti gratiam fpiritales effefti fumus, debemus ea fpiritali ratione difcutcre; & qualiter illud templum Judaicum typum geficrit eccicfiar catboi.'cac , 6c conditor illius Salomon , qui interpret*tur pacificus , perfonam redemptoris oofiri Chrifti veri fic fummi regis pacifici defignaverit , in (equenti opufculo cx unftorum patrum eloqutis demooftrare.

SYNODI AQUISGRANENSIS II.

LIBER. III.

TITULI CAPITUM LIBRI III.

PRÆFATIO.

IN fine procedentia libelli dol proavfilfe metnimui , quod io hujus exoidio , prout Deui pofix dedifiet, ex ixnâorum patrum oraculis breviter ofteoderrmus , quod templum Domini , quod a Salomone cdincatum & dedicatum *Domino* eft , figura fuerit catholice ccclcfi· per univerium orbem ditfuie , & conditor illius Salomon rex perionam gcftcrit Cbrifii, quod quidem nos› *Domino tneeme*, adimplere conamur . Salva quippe fuper bac re ceterorum faoâorum eximiorum patrum expoGtione , quorum difta in fuMcquentibus ponenda funt qui venerabilis ·& modernis temporibus doftor admirabilis Beda presbyter de *ittpc* memorato templo in expofniodc evangehi Joannis fentiat videamus.

ZX 3 CA-

CAP. I

CAPUT I.

Ait enina inter cetera: Salomon rex,qui interpretatur pacificus, ipfum Redemptorem nofru·? typice deftgnat. De ouo Ii'aias ait: *Mulhpbtabttvr ejnt imperium, O' paru m· ent finit.* Templum quod zdificavit, catholica ejut ecclefia eil: quam de univeifis per otbem credentibus, quafi de vivis lapidibus, unam fur fidei Λ cantans compagem aggregat. Haac idem Bcda dixit.

Ceterum (ciendum eft, quod rex nofter pacificus Chriftus, qui per crucem paflionis fus pacificavit omnia quae in czlis fic quae m terris iunt, & qui eft vera pax noftra, faciens utraque unum, eamdem ecclefiam fuam per feptem annos, ideft per teptem dies, quibus omne iatculum evolvitur, tn hac mortalitate aedificat quam oâavo anno, id eft refurredionis tempore dedicaturuseft.quaodo fcilicet mortale noftrum induent immortalitatem, quando eleflis fuis diiiurus eft: *Venite ber.ta-.ili Patri! mei, percipite regnum quod vein pareturn e/i ab angine mundi quia efunvi, & dedi /?«· r»»iAi manducare; fitivi fy dediflit mihi bibere; ho'pei eram, & collegifin me\ netdut, & epermfiit me; infirmes (T in carctre, & veniftit ad me.* Hanc pro certo benedifiionem audituri iunt, qui in membris Chrifti fua largiti funt Chrifto.Quid ergo puras audituri funt hi qui aliorum largita, fit ad honorem ecclefia: decoremque, fit ad ufus miniflrorum Chrifti, pauperumque receptionem ac recreationem collats, auferre non erubefcunt? Quia ergo valde terribile eft quod audituri funt, caveant, dum fibi vivere conceditur, ne pro tam felici benedicbone percipiant maledidiooem, fitillam sternam confufionem, dc qua David propheta fe liberandum Dominum deprecabatur, dicens: *In te Domine /peravi, non confundar m eternum*, fite.

II L

Confufiones namque duas efle legimus unam temporalem, per quam omnis peccator poenitendo fic lugendo Domino peccafte confunditur: alteram sternalem, fit fine fine manfuram, quam hi qui a fimftris erunt audituri funt,quibas dicetur: *Difcedite a me maledtfli tn ignem aienum, qui préparâtes eft diabolo, & angelis ejus.* Qui hanc malediftionem fic sternam confcftionem non pertimefcit, nimis ferrei peftoris exiftit. Quamobrem filiis ecclefir vigilanter fatagendum eft, ut eamdem benediûtonem a Chrifto audire, fic ab am.es, id eft pauperibus Chrifti, m «terna tabernacula recipi, fic arternx beatitudmis felicitate valeant fine fine perfrui-

IV.

Qualiter porro ecclefia Chrifti ab exordio nativitatis fua cçpcnt crelcere, dilatari, ac propagari, fic fidelium oblationibus munerari, in ipfocapite noftro Chrifto intueamur.

V.

Idem namque caput noftrum Dominus ac redemptor nofter Jeius Chriftus, qui cum fit exii fit terre creator, omniumque bonorum largitor, oblationes tamen fidelium fufeepifle non ambigitur, unde erant nummi, quos mifer Judas, fit tion miferabilis, furabatur: fic idcirco non qualifcümque fur, fed fur facrilegus dicitur, qui adeo nummos avare dilexit, ut pro nummis Dominum fi< magiflrum fuum proderet. De quo beatus Auguftinus in homilia quadragefima oftava evangelu Joannis ita dicit; Ecce inter fandus eft Judas, ecce eft fur Judas, & ne contemnas, fur (ai.-ilegus, non qualifeumque fur: fur loculorum, fed dominicorum; kxuldbum, fed *îacromm·* Si crimina dilcernuntur in furo qualifeumque furti, & peculatus, (peculatus enim dicitur hirtum de re publica) fic non fic judicatur furtum rei private, quomodo publice; quanto vehementius judicandus eft facrilegus fur, non undecumque tollens, fed de ecclefia tollens.

anno christi

VI.

Qui aliquid de ecclefia furatur, Jude perdito comparatur. Nota quod aliquid dc ecclefia tollere, furtum efle beatus Auguftinus afleveret, & patratorem tanti furti facrilegum appellet, ncc non fic Tud« perdito «quiparer.

VII.

Et poft pauca: Quare, inquit, Joculos habuit cui angeli miniftraverunt, nifi quod ecclefia ejus loculos fuos habitura erat? Ecce quibus tanti doforis documentis inftruimur, quia quod m capite prxceflit, in corpore ejus, quod eft ecclefia, videtur impletum · Porro Chriftum fit ecclefiam unatXKperfonam efle non nefeimus, fit ideo qu« ccclcfix funt, Chrifti funt: fic que ccciefic offeruntur, Chrifto offeruntur: ficqurab ecclefiaejus tolluntur, procul dubio Chrifto tolluntur. Efto, erat futurum ut ecclefia Chrifti nummos haberet: fi nummos, utique fic prsdia, fic mancipia, ficdiverferum fpecierum innumera ornamenta; fic quod illicitum fit ea qux conferuntur ecclefir auferri, beati Hieronymi feribentis in expolitione Matthri evangeliftx verba ita teftantur.

VIII.

Omnes, inquit, qui ftipe templi, fic his que conferuntur in ufus ccdefis, abutuntur io aliis rebus quibus fuam expleant voluntatem, fimiles funt feribarum fic facerdotum, redimentium meodacium fic fanguinem falvatoris. Subtiliter plane fagaciterque pertraâanda funt ac perpendenda verba tanti doâoris, fic cunAis fidelibus cavendum eft, oe in his rebus que ccclcfix collate funt auferendis fimiles efficiantur Pharifcis fic pfeudo facerdotibus, mendacium ianguincmquc Chrifti redimentibus.

IX.

Scribit etiam idem beatus Hieronymus in expofitione evangelii Matthri ita: *Mettent enim bac unguentum boc m corpus metem, ad fepeltendum fecit.* Quod vos putatis perditionem efle unguenti, officium fepulture eft. Nec mirum fi mihi bonum odorem fidei fux dederit, cum ego pro ea fufurus fim fanguinem meum. Multi fanefunt hodie qui Chriftiano cenfentur nomine, qui adinftar Jude dicere folent fuper his, que aut Domino confecrata funt, aut coofecrantur, autconfecrari decernuntur: Ut quid perditio *lute ?* putantes perditionem efle, que ccclcfix miniftriique ejus ac pauperibus ob amorem Dd foot commodata. Animadverti namque non inconvenienter poteft, quod ficut unguentum Marie Chriftus ad officium fux fufeepit fepulturx; ita oimirum vota fidelium fufcipiat ad officium fanâr fuas ecclcfix.

X.

Legimus itaque facundum Marcum Dominum Jefum Chriftum contra gazophylacium fedifle, fic quomodo turba ja&arct «s io gazophylacium afi/pexiffe, & viduam duos nummos in gazopbylacium mittentem ideo Jaudaffe, eo quod omnes ex eo quod illis abundabat miferunt, dia autem de penuria fua miferit totum vidum fuum - Quid gazophylacium fitBeda exponente didicimus: feribit enim in expolitione ejufdem Marci ita: Quia fermone Gtxco fervare dicitur, fit gaia lingua Perfica divitiae vocantur: gazophylacium lvcus appellari folet, quo divitiae fervantur; quo nomi-

nomine & arcam, in qua donaria populi congregabantur ad «fut templi utceffarios , At porticu,n quibus fervabantur , appellant. Habes etiam exemp'um de porticibus in evangelic.* H<r, inquit, *verba locutui eft Jtfui >» gatopWacio doceni* ia /ra». *pio.* Habes de arca in libro Regum : *Et tulitJojada pontifex gaxrphfiactum unum , aperuttque far», men dtfuper, (J pefuit illud juxta aitort,* ad dm*traxi ingredientium domum Domini : mittebantque* t« *to facerdotei, qui cxftodiebant oftia, omnem pecuniam quu deferebatur in templum Domini .* Hxc de gazophylacio Beds dixit.

Ceterum fuperius diximus Dominum nolirum Jcfum Chriftum nummos habuiffe , luamque eccleliam fuo exemplo nummos habituram, & unguentum Marie , quz typum geftavit ecclefi* . Hic autem vota offerentium relpexiffe , & viduam duo minuta, id eft omnia qux,habebat, in gazophylacium mittentem laudaffe. Refpeâto namque Domini in gazophylacium , & quo animo quis quid mitteret, ineffabilis diferetio, ut nobis videtur, ligmficabat jam ecclefiam luam, quz eft corpus ejus, a fidelibus multiplices oblationes accepturam. Et fi tuncrefpiciendo vota offerentium certo examine diferevit atque approbavit , dubitandum non eft, quin faâum ea dc ccclefia fua auferre volentium vituperet ac damnet.

XII.

Quod autem Dominus fic redemptor nofter, violationem ac dehonorationem templi fui fieri nui latenus patitur , monftrat faâum ejus valde admirabile, eo quod flagello adhibito vendentes fle e mentes ejecerit de templo ita dicens : *Scriptitat tii·. Domui mea, domui arationit vocabitur : vot autem jcciftn eim fpeluncam latronum.*

XIII.

Hacc illum juxta hiftoriam fecifle non ambigimus· fed fuper hac re, ut oportet , quid beatus Hieronymus fentiat vigilanter attendimus, & ex politionem quam dciciibit pariter expavefeamus , fic Domino adjuvante caveamus. Quotidie, inquit, Dominus ingreditor templum Patris, ficejicit omnes tam epilcopos, Ac presbyteros, fic diaconos, quam laicos, fic univerfam turbam de ecclefia fua, & unius ciimmis habet vendentes pariter fic ementes· Item idem in eodem poft pauca ·' Non fit in domo peftoris noflri negotiatio , non vendentium cmentiumque commercia , non domorum cupiditas, ne ingrediatur Jefus iratusfic rigidus, fit non aliter mundet templum fuum , nili flagello adhibito, ut de fpeltinca latronum , & domo negotiationis, domum faciat orationis . Terribilia valde funt qu* a tanto auâore dicuntur : fic idcirco omnibus ordinibus in religione Chriftiana confidentibus prreavendum eft , ne quidpiam illicitum in templo Dei agendo, a Jefu irato loras ejiciamur , Ac templum fuum , quod propter avaritiam noftram faâum eft fpclunca latronum , faciat orationis domum .

XIV.

Quoniam licet ecclefia Chrifti, propter multa peccata d'verfis temporibus, divcrfifque modis, a multis tzpe fit expugnata, qux gratulabunda canit ' *Sape expugnaverunt me a juventute mea : etentm non potuerunt mibi :* hanc latnen , qui eam fuo pretiofo (anguine redemit, nunquam defecturus eft, ita ei pollicens : *Ecce ego vobifeum fum cmrnbui diebui ufque ad cenfummationem foculi.*

XV.

Scribit etiam idem B. Hieronymus in expofitbûne Sophoniz prophet*: *provocatrix, tf rt. dempta ctvitat, columba.* A'aa *audivit vocem, & non excepit difciflaom. Prixipti ejui in medio ejui quefi ieomt rugiente11 judicet lupi vefpert,* new *relinquunt mane.* Illudiis fic redempta civitas, juxta fuperiora, perfpicue ecckfia mtelligitur, quz vocatur columba, propter fimplicitatem multitudinis inca credemtftm . Hzc non audivit vocem Domini , neque fulcipere voluit diiciplinam ; bate confuta eft, quia noluit appropinquare Domino Deo fuo. Frutica enim quis vocem Domini fui audire fe dicit, fic confidere in Domino, quando operibus fidem deftruit . Hujus principes ficut leones rugientes. Non ambigimus de rugitu leonum, quando viderimus principes ejus ita in fubicdos populos detonare, fic voce tyrannica rabidilque convictis plebem conterere, ut non paftorem inter gre gem, fed leonem inter oviculas putes frendete . Judices quoque ejus quafi lupi rabidi, occidentes velpere, fic nil relinquentes in mane , non afpicientes ad ortum loiis, fed morantes femper in tenebris, fie poffcffiunculas ecclefix, Ac ea quz in Dei donaria conferuntur , verrentes io lucrum fuum, ut non habeant pauperes quod mane comedant. Qui quafi io node, fle nullo vidente omnia populantur : fic, cum luporum more cnnffa rapiant, ne parvos quidem cibos indigentibus derelinquunt .

XVI.

Item idem in Jcremiam prophetam : *Ut quid mibi that dt Saba offertti , tS calamum fuaveoienttm de terra longinqua ? Hoiaeax/iomata autem ve/ira non font accepta, & vtflima veftra* mls *placue-Crunt mihi.* Hoc autem proprie convenir his qui de rapinis flt nudatione miferorum offerunt facrificis , fic eleemofynis ex iniquitate fe putant redimere peccata , dicente feriptura : *Jiedemptio viri propria divitia ,* que non de iniquitate , fed dc labore fic juftitia congregantur . liem in Jeremia propheta : *Hac dicit Dommui: Judicate mane judi cium, ŬJ eruite vi oppreffum dt manu calumniuntil , ne /orte egrediatur quafi tgmj indignato mea , & fuccendatur ,* 47 *non fit qui extingnat.* Proprie autem (trino fit ad domum regiam , ut emendet errorem poenitudine, ut clementiam Domini confequatur. Judicate, inquit, mane judicium, non in tenebris iniquitatis, fed in luce juftiti*, fit eruite vi oppretfum de manu calumntantis utnou accipiatis perfonam in judicio, led, dtviribus pauperes opprimentibus , magis apud vos Dei imperium valeat, quam potentia periequentis. Et fi , inquit, hoc feceritis, nequaquam fuaendetur In vobis igni» furoris mei , ncc inveniet materiam quam confumat.

XVII.

Item io Ifaja propbeta : Fi>> *enim depafii t/iii ij·· vineam meam: rapina pauperii m domo veftra. ^pare atteritii populum meum?* Manifefte ad principes dicitur Judaeorum . Sed fic ad noftros principes referri poteft, qui atterunt (ubjeâam fibi plebem; fic rapina pauperum in domibus eorum eft, quando replent thefauros fuos, fic ecclefix opibus abutuntur in delicias: pubiicafque flipes, que ad fuftentationem pauperum daue lunt, vel fibi refervent, vcl filiis fuis diftnbuunt. Cum ergo multa eximiorum doâorum twftrorum exempla proferri potuiflent, propter tedium tamen legentium, pau ca prolata atque congefta funt.

XVIII.

Quod autem Dominus Jeius ChriHus templum Hierofolymitanum flatutis temporibus adietit.ibique docuerit, figna multa fecerit, illudque venerandum atque honorandum docuerit, facra iedantur evangelia: qui faftis diâ'fque fuis atque exemplis manifefte dcmonftravit ecclefiam fu.«m (quz utique templum illud exiflit ut.de ait apoftolus . *Ttmplum Dt: finflom,* quod eftu zni *)* a fidelibus fuis

—** — . Ju s lore, tanâe rebgsopis voto frequentandam ac A
tKtR ij l venerandam , & nihil >n ea, vel de ea, nisi quod
Xᴾ*<X,X euhum boomemque ejus pertinet, agendum.

Quomodo igitur ecdefia Chrifti poft ejus paf. fionem , reterreâiooem , & ad cxlos afccofioncm, & Spiritus fanât fuper apoitelos miibuocm, paullatim creverit , & per apoflolos roborata dt propagam , atque fidelium oblationibus ditata & exor. nata fuerit , fit a&us eorumdem apoflolorum, & eorum gefta qux uouiquifque in provinciis ad prxdicandum a Chrifto fibi committis geifit, plenilfimc adflipulatur.

XX.

Sed quia in prrcedenubus de hac re fatis diâum di, tepereft nunc, ut deaâibus eorumdem apoflolorum teccinâe commemoremus. Petrusvero air ad illos : *Poenitentiam agite , G bapuzelur unufquifq·" vefirum tu nomine iibrifii , tn remiffionem peccatorum vefirorum, G etctpiitu donum Sptritui far.fh .* Et poft pauca : *Qui ergo fufcepemt fermants ejui , baptizati funt : G appqfita funt tu tl-a dtt amure arcuer trta millia . Erant autem per/evirantes tu dofirma apofiolorum , G communicatione fraifionis pants , G orationibus. Fiebat autem emm anima timor , multa quoque prodigia G figna prr apr/iolos fiebant ·η Jerufalem, G mttm eratmagnui in univerfis. O^nee entm qui credebant, erant pariter,, G habebant emetia communia- Fotfelfiones G jubftanl ias vendebant G drt/idebaut illas cmii^! , prout unuuiquc opus erat. Quotidie quoque perdurantes unam-*C *mtfer m templo, G frangentctcirca domos panem > l*-menant cibum cum exultatione G fimpbcitate cordis, emundantes Deum , G bubentts gratiam ad omnom pifbent. Dominus autem angebat, qut fa.ui fierent , 1:C m tdspjum .* Et poft pauca . *Muitstudinis autem credentium erat cor unum , G tnima una · A'cc -jui fuam eorum , qua pofisdebat , aliquid fuum eije dicebat, fed erant tlla omnia \cmmunta. Et virtute magne rrddebant apoficii teflimomum refurreitionts Jtu Ch t/h Domini nc/in, G gratia magna erat in omnibus tlin : neque enim quijquam egens erat inter ..'loi. Quotquot enim poffe/Jorts agrorum ac demorum erant inter tl,os , afferebjnt pretia eirum qua vendebant, G ponebant ante pedes apofiolorum. Dsvidebaiur autem jugulis, prout cnque opus erat. Jo D /epb autem, qui cognominari rj/ BarnaS>o< ab apofloits (quod c/l interpretatum fiitui onlolationis) Levues CrpriM· gtnere , eum Labcret ag'aiw, visdidti l.ium , G atluht pretium , <7 ante pedes ap'ifiolorum.* Fccc habes, quomodo per predirationem fandi Pern fic apcftolorum, tccldia in Ciinftum ctepit credere, & crdccie, ac multipiicari.

XXI.

Ecce eiiam habes initium *ic* originem in Deo Offerendis rebus , &, indubitanter crede, quod in primordio uakenns ecclcfix ccepit esdem ecdefia vota fidelium luiciperc. Quorum exemplo laudandi iunt voto'um ac donorum fuorum uhronci oblatores. Faite ve<o Ananix & Sapphirx deterren-E di funt hi, qui aut fuorum aut aliorum votorum ex ftunt ablatores vel defraudatores . Ipfe quoque Ananias cum Sapphu a uxore tea agrum proprium vendidit, ut ejus pretium, ficut &. ceteri fideles faciebant, ante pedes apoflolorum poneret fed quia de eodem pretio, conicis eadem uxore fua, quiddam dedit, quiddam vero retinendo occuluit, uterque apoftolica auâoritate perculfus eft : Pro qua re, ficut tn eifdem Aâibus apoftoloium legitur, f«âus eft timor magnus m univerfa ecclcfi», & m omnibus qui aud-erunt hxc Si emm de propriis fuis rebus, quas ad integrum Deo vovelant, pio as quod inde aliquid abftraxerunt, vd ddraudait funt, tam horribili morte mulAati lunt, ^uj(j piandum cft je his, qui ea qux alii obtulerunt Deo auferre pixfumunt ? Hi procul dubio fecundum verba beati Petri apoflofi, oon hominibus fed Deo meutiri convincuntur.

XXII.

Herodes vero parricida dc federstiffimus rex , de quo & in eifdem Aâibus Apoflolorum legitur, Oc plenius in libro Egefippi invenitur , quo regnante narus eft Chriftus, cujus etiam fxviftitnus ingentem parvulorum * cateivam pro Chrifto trucidavit gladius, quia quofdam Ucerdotes necavit , corumque minifterium fibi iubripuir, & quia qux Deo oblita erant, ficut in eodem Egclippi libro legitur, in fuos utes convertit, ut cetera ejus maBla omittamus, pro tam temerario, di, ut ira dixerim,crudeli faâo , creditur quod meruerit & ab angelo percuti , & a vctmibus dcpalci, & infelicem miliciamquc vitam digna mette finire.

XXIII.

Qualiter denique ecdefia Chrifti per fucceffores apoltelorum, paftoics videlicet cjuldem ecdcfix , fub ortliodoxis imperatoribus, dc ut de multis tinum ponamus, Conflammo, nec non regibus aliis ac principibus , cctei^fque fidelibus fua vota Deo offcrcniibus , camque ecclefiam diverfis donariis in crementantibus, atque ad alta teblimamibus, excreverit, hic enumerare & ptolixum eft & labo* riofum, & httic opuiculo incapabile. Gefta tamen Cingulorum manifclbm eorum ftudium, 01 imperatorum ac regum , pnncipumquc , erga cultum divinum amplificandum, & ceterorumChrifiianotum fcrveniiflimans devotionem, qualiter memoratam ecclefiam ufque m prxiens tempus honorando exaltaverint , & exaltando honoraverint , atque multifariis dcnairs divitem efieccrint.

XXIV.

Multa liquident fanâorum patrum, qui nonfolum Latine, verum etiam Grxce fcripferunt, docume n<a proferri poterant , qux ob prolixitatem vitandam omittuntur , qui res Deo dicatas atque lacraias nullatenus impune aufciri pofte tcftantur.

XXV.

Sacri quoque canones toto orbe venerandi, & fanâo Spiritu iofpirante digefti, immo calamum fanâorum patrum , qui eos de ordine & ftatu fanftae Dei eccleux confcripfrrunt, regente, cum in multis auferendarum rerum ecdcfiaflicarum temerariam inhibeant *prxfump'ioocm,* & tant* rei temeratores per eam, quae a Chrifto illis tollat eft, percellant poteftatem ; libet dt multis brevitatis gratia duo huic fubticâcre opufeulo, & non folum hxc duo, verum etiam unum illotum, ad eorum audaciam, qui hrc qux prrmifla funt fecerunt, aut faciunt, aut facere prrfumunt,velfacientibus impunitatem promittunt , reprimendam fatis abundeque fufficere poteft.

XXVI.

Quorum alterum fub duobus capitulis, videiicet frpumo & oâavo in concilio Gangrcnfi ita legitur. Si quis oblationes ecdefix citraecclefiam acupcre vd dare voluerit prxter confcientiam epHcopi, vel crus cui *hopiicecnoài offsem commiia* lunt , nec cum ejus voluerit agere confiiîo . anathema Gt. Item. Si quis dederir, vel accepe· rit oblata praeter epifeopum, vel eum qui confli* tutus efl ab eo ad difpenfandum mifericordiam pauperibus, & qui dit, & qui accipit, anathema fit . Ahcrum etiam io decretis Symmachi papas ita habetur , quod licet quibufdam aliter videatur, negotio tamen de quo agitur, & ccdcfiaftice & emomee evidenter adftipulatui , quod ita fe habet: Iniquum eft enim ôc iacrilegii iuftar,qtias vel ,ru falute, vel requie animarum fuarum unufquif-

quitte venerabili eccleGa pauperum caufla cornu A ^P*'. krit, aut *certe* rriiqMrh, ab his a quibus maimc convenit fervari , auferri , dc ia aiiud transferri. Arbitramur interea, quod his, dc quibus , & contra quos agitor , hoc que paacis coogetta iunt, poffiat lufteerc. Quod fi bec parva eis noa iiifbciuni, neque G majora, que utique uberiori dc prolixiori opere indigent, & perfacile in divinis oraculi· inveniri poflitnt, eis fuffieieot.

XXV n.

Te quoque, nobililhme & gloriofiffime , totoque orne famofifTimc, optime rex, humiles ac fideliifimi oratores veftri, veflraque falutis amatores certi(fimi ac devotilfimi, fuppliciter exoramus, & Hexis poplitibus veftram excellentiam flagitamus, ut hoc opufculum, quod proner honorem B communis redemptoris Domini noftri Jefu ChriAj, veflraque anima ialvationem, dc regni vobis commifli tuitionem, atque in longinquum felicem ejus protelationem, veftrorumque boflium fuperationem digeflimus, veftra ceifitudinis obtutibus fit gratum atque acceptum, vobifquc, prolique , ac popuio vobis fubjeâo. Domino opem ferente, profuturum; quod non ex ccenofo fonte jadantia, vel cujuskber prafumptionis elatione emanaife, fed potius ex vcriflrmx finceritfimacquc fidei integritate, & faccrdotafi curam animae veftra incomparabiliter gerente auâoritate, collcâutn atque conicriptum efle non dubitetis . Monemufquc falubriter magnitudinem culminis veftri, ut hac perpendatis, qualiter progenitores veftn, & ditando fic exaltando fanâam Dei ccdefiam, regnum hoc longe lateque dilataverunt, gioriofnmque ac cunSis in circuitu nationibus terribile, atque Domino *fe* protegente infuperabile fecerint. Quapropter fideliter fit humiliter veftram hortando per. fuademus, fic perfuadendo hortamur a Deo fublimatam poteft item, ut eorum, qui ccdefias Chrifti debonortverunt fic humiliaverunt , rebufque propriis exfpoliavesunt, nullatenus imitatores, fed nugis progenitorum veftrorum, qui eam ditatam aiqne exaltatam, & diverfis muneribus exornatam ad vos tranfm iierunt, exiflaris fcâatores, fic jure cum illis, fit cum ceteris fidelibus Deo Gncereac devote fua offerentibus, falvari, & haredes perpetua felicitatis mereamini effici. Sanâa fic indi-D vidua Trinitas te, bone rex, ad profeâum fic e«litationem atque defenfionrât faaftz fua: ecclefia: per immeuftrm confervet , fic poft hujus vitx lacrymabilem convallem fandorum regum conforetem efficiat. Amea.

Nota Jacobi Sixmondi, S. J.

I CeeelUuni A^ffgrntlenfe.) Dc h»c fynodo Eginhcr-tM »■ ebroaie· : *Pdeufty* inquit , *februutle metunt* , *p·oΓ·"lı '«· , truurnixi ft'tri hehtet rf : i« de nittr tccl'pe neeeffletHui , turn ftec-pue dl btt rebut,* yoor *Plppieut tt fut ueulili ettlepli ut/uleruult nt^etur. Pubbte ouïe» V iutperele'ii tg eptfeepeeum de-e-ete O tenfeufu ureueour Ptppteui » ejuf^ne priunttel ,<vm foonte tpfeenut peeitule ret ettlefepite< tuuefertul , utpue refilul jubeut freelpl<ur . (· « eet peefpeeuut eultuue bubult.* A'sm *Plppiuul uteuHe peirit pit JuuAeeuuetee* oAwwm O.

wpdi funt partes. Prior tripartitos cauooea compieâitur , A tribas capitulis a Ludovico Imperatore ad traAandum propofitla. Ad pofterforem pertinent libri ires ab eadem tynodo ad P!p|ria«m Ludovici filium Aquitani· re<em feriuti, quibus ea faers fcriptnru teftimooiia, bt exemplis illuftraet , qua Pipptoo eidem per apiftdhm· fcu commo nitorlum, antea fuggefterant. Commoa>toril, quod defidotatur, argumentum uuod fuerit, tum ex libris ipfia, tam ex fuperionbua fgiaharti verbis compenuu eft.

NüTΛ Skve&lnl Bin II.

• *Ctufilium.*) tn prefetioae ennrîlii Greater «plfcopi . Ce mouitu imperaturi· ad hxnc fynoduiu <<,a»eniff«, «o fi» ne, ut de tribu· acerent capitibui hilca ; Prima 4« vira, doârina, mnribu· & offi.io epifeoporum : facundo de α»or.bua & officio abbatum, aliorumquc inferior!· ordinis ce» rlclufticoruni . tertio de imperatore ejufque Allia *te* mini·Atu reOe difponcndis . Opufcufum quod immediato ailia concilii lubjunjitur, |n anterioribua aditionibus fynodi A-quifftajocnf·· inferiptum, quafi direrfum concilium foret , cuniungcndum, stliique hujus concilii apponendum effe judki»i, ideo maxime , quod capitula ad Plppinuna neuf* miffa auâoriiatc fanâs feriptum confirmet· uc cxprtife videre eft initio hnjua opufeuli.

.) entu quo indiSlo XIV. & Ctmpora Ludavkt imperatoris, quo hic fignantur , coincidanr. Dnd« p»t»t ,e nunwrum annorum Domini apud aâa concilii cxpreffbrum mendum & errorem irrepfilTe· ubi legitur , *Anne CbrijH nliufttrh* Dtcexxxtia. Siquidem ille annua eum xir. indifllonc nullo modo coaptari poltt. Dubitari poffcc , fit nc error potu» In numero indiâlonum quam annorum Chrifti re (emptoris, nifi ex aâisrontüii conflaret hanc fynodum ill ia rempurlbua pollerioreni effe, juibui Ludo.kua ahfque imperio fub poteftate ho* ftium erat, atque io ordinem rcdaflua privatam tltamdurtbat . Illud contigiffe anno Domini Becexxxtia. patet ex iis qua dixi fupra In notia eoncilii illius quod habitumeft apud Compendium. Quare fufpicor in numerum potiusannorum Chnfti IrrepGffc mendum hae ratione» ut quod notatum habetor, ense *tjemlul* Dcccxxxvt. fcrlncor ita reddiderit, peecxxxitt. quinarii numeri nota, V· ia duo fic diffefls· Hia qua do tempore habiti concilii ex aâla fynodafiboa annotarimua confcatit auAor «ita Ludovici , qu> anno IjS. de concilio Aquifgraaeafi ifta fummatfm habet · */a tpft eetam Mn , te pu/bei purificatl» hitlf-fle tout Λ élût uetUtotibut tttltfe neeefeeHt, turn peu. clpue de biffe rebur queJlutet et, <f»»r Pifptuut t) fut* »W· *ttt tcilrfh abftulereet. Qb pueui rem tmper'elh eufierlter*

P/Bptxur moulin pit polril, fanArrumfee vireront libenter *feiipleut , ebedtrntrr potuit , gf emuta invafa tIH" per annult /ut t»p'fi/ieeeur tenfitiett . Une* dotncftku, auâar 1 udoTkl 4c tebas sb lpfo geftk.

X CONVENTUS APUD STRAMIACUM

IN PAGO LUGDUNENSI,

In quu ventilata eft rauHa ccdefiarum LugdunenGs & Viennenfis vacantium, anno Chrifti Dcccxxxvi. Gregorii JV. papae jx. Ludovici Pii Augufti xxttj.

cx p. Sir. mosdo. 1AW *cpifeoper Lotbortanocvnfptrationit po(i Eh-btntm Rbeetenftm, precipxt nomtnu feerant Ag^· barder Legdeneÿii, & Bemorder Vtenmufii archieptfcopi . Quart domnoto jam Ebbont aped Thtode'n Oillorn, et dtflano tft, proximem vtJtbaiKr, et horum* yaapvr *cottffa eeaminanter . Qnod cem in hoc cmvcnte fieri captent effet , obfeatihui rei, perogi* »<» *pttub. Aeflm opta Ledtwti, pnfl fynodi Agutf-gronenfit mentionemt* Proximum, *induit,* huic pla-

Ecito conventum imperator in pago Lugduftenfi habuit tempore adlivo, in loco qui vocatur Stramiacut, cum Pippioo & Ludovico filiis . Nam Î|uod Loiharius ooo adfuit, invalentia aegritudinis upradiâc obfuit . Ia quo cauffam ecclefiarum Lugduncnfis atque Viennenfis vacantium ventilari fecit ; eo quod epifeopi dudum illarum , Agobardus quidem juflu ad rationem non venerit reddendam ; Bernardus autem Vienneofis adfuerit quidem

anno CM/^ST1 fed rtirfui fugam inierit. Sed fisc quidem rt$ impeifcâa remsnfit propter abfeotiam , ut prediâum eft, epifcoporum. »» *gratiam ptfi ea ttdttfft amiot, o tcclrfitt /»»/ roceptffe,* daeef sida m *ehroaico.* Bernardin, *iaqieit,* adhuc & Agobardus Viennenfem ecclefiam & Lugduoenfetn regebant. Qui ambo apud imperatorem delati, defertis ecclrhis in Italiam ad fâiiutn imperatoris Lotharium le contulerunt : & poftmodum, piis imperatoribus agentibus , Agobardus Lugdunen*fem*, Bernardus Viennenfem fedem recepit. Poft pauculos annos Agobardus apud Santones in expeditione regia pohtus defungitur.

Nota Jac. Sikmondi S. J.

I «!»«d Srrjw/ar·'·».) Dsninxto spud Theo, don t vllsm Ebboes , femsntiam quoquv patfiis fueratAgob»rdui. Efiinharrai in chronico, j|»» *ftHr*› loqui» , 4< Λ·*v«/ *archiepif. epal* , u/ij·» *ad fatiifailieaern , at rllf/la prajalata rll , eelerlr !r Il,lît» t af.g'eallbat*. Par <(i*m Bc'natdi Vicnnsnfii *futrtt Mufs*. Quart ulriufqu· fc Jr» hoc temporc va.us erat.

Not je SK*£bin · Binll.

a C#etr»/»r *afeJ Stra'alalaea.*) In deponendo Ludovico imperatore F-bbani RhsmsnG ar.hlepi fcopo Agnbcritu LugdunenGi & Eernardua Viennen6» epifcopi coofilium.V auxilium prabuerant, eocanque ad conGlium apud 'l hcoJ'n › «illam celebratum fugerant. Cumque ibiJeui dc corum riulT. ideo nihil vel parum lûuiu diet quod in liaI am fugieotet ad apoftolicam fedem a;'pellafle ciedcrcntui, «pue erat ut de'ertit acclefiia de paftoribue pio».Ititiui. Hor igitur concilio Lugduni inJ'Q-o, cui LuJovicu» Inleratoi coin filii» ommbua, eaeepto Loiha'io , inierluit , criatu» eft uteiqc ‹ fed neuter comparuit , idee quod ci. Ile i· æ bum aii & squitati diffiderent . Et ne abitote. d.niuarcniur › fufpem'um eft jugicnim : quid veto ae). m don.apt , nu» confiai. Vida Barouium anno iijâ. «uni 9

Observatio P. Antonii Pagi

ad an. Chr.fti /j6. n. *t. & 9·*

Thcginu» luqu«n» de rebue anno Dr.rxxxx. fifti» ait : *Jp:'f aitn,' partl'! Imperat r ad p.lriri Lr^duae-fiam , ebi ebi>a"t ilaeaal fial* |vr p/pp/cwr Cf *Ltiriu tet . per at- Jv/.rr, eraal , Ibi ledebal larperaler eem filéil* /e/r fi-cu^r./^u.· *Lefali ,al la haliam wr/r! ad Leliariem l-ur* ·»»*·/« *rjl re-pr'atee, C trait adAieit jedemfaam, Ii P.jl'au, .β <» A^aitaaiam , Ledeu'euf r<^·· f:. r>. ad par'rt A'·!>'··* Paullo poft Opu» fuuui hia verto› aftl'olnl I *lβ>* c<r ·«<»»< XXIII. *H-pri Daterai Lndrev .< puftime* <·■-/'.'/<"/· , fc.·. Quare mûi uat Iheganu» , qu· l o. trmpote viiu , Cuncdiun» Lup.Juncnfe anno tupciiore celrbretuta fuiilc, quod A dilcrie habent Annah11« Fuldcnû. & Bert.mallu», huque ‹li *mrnf· Jatte* habitum l.b/ercat. *Ew lbe/mal* Chore,'il.-pui Treviicnû» , fc 'Il i.ilridui St'-ibo ›n Preiatione, cuim e;u» OpuGulo «'«fiait, ait, euin "rw-"· Cf m·» *[r:tu< q«-"› /<p,ae* il lud . impofuille. C'l-l Auâ-ir Vu* Ludovic. J'n , cui hanc Luv.'ui.c».<un Synodum lo pialcntcm annum c«u

fen. Poiro loco horum verborum , *//* iβ* λ»»·, sa» › › legendum cum MS. Cafereo , »/ «·»«< «'O.iηvι /»· <·«/«», «it docer Lambuelva hb. * B.Mloth. Cab cap. j qui illud legit, fc Appendicem ad Hiltoriam 'ihegan"ïda qua mo» , publicavit. Sad no· taatum a» Ttoegaaofc Fuidenfi ac Rcitiniano A audit! ia liquet, hoc concilium ad an- •at*· faeperivren» pertiMaa/ fad eiiam et iribua P<* reprit to anno a Ludovico Aug. cmiffu , quorum peiua ref«rtur a Baluiio In Appoudlca ad itbeoa de Marca Hifpamca pag. *fpa.* la quo icgxur ,· *date* in. K«/. /«·««'/«» ««»» , *Cb'tflr fraphtta* a til. *larpard! t»»trd Hhtdrttl Pitflr·» tadifHrtra* XK. *dfttar C/tilatt L"tdaira Palati» Urgia It t>"i felttitre.* Xmeo . Sad toco , *Kal. Jaatrariat»* legendum, KoÀ *Jualat* I Juoiua en>m a Librarii» *(aft* in Januarium mutatur, ut paffim in hoc Opare nftcodiauua. Praterca loco, *ladtlitear* xv. legendum *ladiOtrar* XIIt. qui error uunicrorun· Librari'› laniilia.is. Secundum Prnceptum recitatur ab «odeo» Balueio Lb. j. MiLel. paj. iM. in e«x|ue haberut : *data* vni. *Kal. J*·/'«», aaaet Cbrija peepiile,* xxii. *Itepeeli Demal Ilvdr-* B *virt ptijjiarl larperatiftl , ladtliteae* x 111. *AHam Stramia-It fafra flaviaaa Kiedaaaar /· Dei aemiae ft! t,!er . Amta.* Concilium autem Lugduncnfa Stram>aci otenfc Junio celebratum» ut mox dicemua. Ternum estât apud Dachcrium in notu ad Opera Guiberti Abbatia, quodh.i ve>bi» clauditur · *Data* XII. *Kafeadar Aagnjle , aaar, Ci'.jle prepitle ,* axil. *larp^ril Dearai Ladetdt/ P'ljjarl Ar^vfti,* Z«*diilrar* xlii. XΛvo» *Strtanata ailla la Dri aeariar ft.lf/tfr*. J*f*WI*J*V . Sed loco, *Steaaati* , Stramiacum reponeadum. Manfit apud *Straaelataai* Ludovicu» Aug. aiiquandiu, quia vicinior erat Itali», reditumque expeâabat Leprorum, quot Ticinum ad Lotharium filium direxerat , ut n,ux diximui ex Thegano, qui licet de Concilio Lugduncnfi verba non faciat, quia tamen tam Annalifta Bertimanua & Fuldeolis , quam Auâor Vitat Ludovici Pii eadem fere qu» Tbeganiu de ptofeâioac Lugdunenfi Luduvici Aug. narrant , fulumque addunt, cum ibi Conventum generalem habuiffit, nullum dubium elle debet, quin 'l heginua illum fubintcliigar. Legati autem de quibu» *loquitlir*, aLi non funt, quam illi de quibu» auno ixccxkxv. n. v. mentionem fenmua ex Auâore Vit» Ludovici Pii , qui eorum nomen tacuit.

Auélor Vil» Ludovici Pii, quid in hoc Concilio aflutu fit , hia verbi» expli'dt : *la pat laaffaat f.ttlrjtaraaa Lag-Aaeea/H at^tn Viraarajlt nataaliam trailiari feilt , er tpaed T.pijtepe dadaae Illa'tae , Apeba'dat Rideat jt/ffm ad ra-Ueaem ata narrlt reddradaae j teraardat atleta b'leaatafi< -tfarrit ^uidrar» fed effet fégaré laleeit. Sad bat <ialdeae ret imperfefla reaeaeft , prepier abfeail tia , art predl. Heat eft , tpiftrpaeaae. Srd C laajfa Gelà.reae lêideee teallata eft , yarv-arav alii pa't'bei Keraarde favelaat y al ida-(ebaalar fatere kerlagarll Harealti qaeadaae C-meifl· filet. Jed trrlagae.e iaeaaatara aearie prarepta , apad Keraardera peepal Jepl'atuala fteaaetlae rearaaflt . Legalit. iliac arfll , pa< ea -tea eadigeraal eeertilitae la erellerree eempt-aeeeal ftatam .* Epifcoporum cautTa propter eorum abicn*t'tlu* ludicer, non potuit. CaulTa vero Gothorum, qu« m Goih.a iivc in Septimani» vertebatur inter Bcringarium C- lii.ic.n 1 olofanum I fc Bcrnardum Ducem Scptimaniar › O qui & Barcinoo» fc Marea Hifpanic» Prefeilu» erat, fopita fuit *clufdcm* Batiogarii morte , qu» juxta Theganui» anno iuperiori contigit a quo tempore Bctoardu» Comitatum BUoque Tololaoum obtinui» . Locus , in quo celebrata eft fynodua prope LugdunutU, ab Antiquis appellitur eft *tlriaera.ala* , vel *fcraanacaae* , cujus fitus valde obicurus· Hadriana» ValcGu» m Nocui» Galliaruu, «x.ilimat, tfTe *Crimlataaa* feu Cretularum hodiernum, Gailuc Cre»«■«, qui locus ab Urbe Lugdunsr.fi quinque leucis deo toti» diftat.

CONVENTUS AQ.U1TANIC'US,

In quo decreta iranslatio S. Filibeni anno Chrifti dccexxxvi.

5i pxE *Ccnientit A^tiJnicc tu hcfaitur Lntitniartai* “ *L·/ Abbas Hcritnfis, tubi ocaîatas tortem, qaanar·* rat ia *billoria Translationis S. Fihberti anno Chri fti* 836. Anno incarnationis Domini ac Redfinptous noftri Jcfu Chrifti oâingentefimo irigefnno lcxto , indidtone quartadccima, Ludovico vero glorioiiftmio Imperatore vigefimo & tertio regni fui anno feliciter imperante &c. Hilbodo c.;»m venerabili Abbate gregem praefati confeflorn Chtifti Filibcrti, Domino favenie , fecundum regulam S- Bcned;ili gubernanie, cujus jnftu ego, Ilq I. Jt< o operibus, led etiam vertas omntum hio* rum tniimur Monachorum hxc norranda fuicept . Cum repen tm atque inicmpcftivi, veluti dictum

eft, Nordmannorum minime certarent occurfus , pratdidus pater Hilbodus, qui propter ipfam perfidam gentem in memorata jnlula Caftrum condtderat, una cum Confilio fratrum iuorum Re gem adiit Pippinum, fuggerens ejus celfitudini , quid fuper hoc decernere vellet. Tunc veio glonotus Rex iuiquc optimates (generale liquidera regni fui Placitum exiftebat) itliufmodi rem foferti cura pertradantes, nequaquam ibi auxilium pugnandi aftiduc adminiitrart porte iepcreiunt,(cilicrt quia ipfa infula ledonibus maxime impedientibus (*Ltd-J , ftn Ledana efi afim mani tranqaiL lcOr , at ojlendit Dit Cannas m (ilo/Jario [ao*) quibus mare tranquillatur, inacceftibilis effe mimme digno-

___.__dignofcatur : Sed elegerunt refera, quod falubrius A alii qnamplurcs, qui boc *(cire* potuerunt , dccre-
annO efle judicaverunt. Annuente quoque Pippioo iere- verunt muito melius tore beati Fihbcrti coipus....anno
CHRBtI nitlimo Rege, pari coolcniu omnes ferme Aqui- iode transferri ctebcre , quam ibi relinqui . Quod
unice Provincia Epifeopi, Abbates, Comites , eflrâum efle ronflai anno incarnationisDon.ini 111
ccurtque fideles , qui illic adfuerunt, infuper & noftri Jcfu Chu'iti tuputcripto.

CONVENTUS WORMATIENSJS
A LUDOVICO IMPERATORE
Anno dccccxxxvj. celebratus.

r« P P't' ,, <n Chr. »<» * ® **** *Cbrifti* 83(5. *Conventum fmtm* A_a ümrra/rav cMgi#r *audior eft Antoalifta Bertimanur, qui ait·.* Mente feptembri ad indiâum Placitum VVormatiam venit . In quo cum bona annualia more lolito reciperet, ac Lotharium opperirctui , nunciatus eft febri correptus nullatenus" advenire pofle. Ad quem direâis dentio Stagone Abbate, &. Adalgario Comite , de infirmitate ac recuperatione ejus , & voluntate impofterum vesuendi cuxfitum eft, nec non de reftitutione rerum ccclefiis Dei in Ftanciam conftitutis, que in Italia (ite a fuis pro Lbitu fuerant nfurpatx.Verum dc dc cpiicopis atque comitibus, qui dudum cum Augufta fideli devotione de Italia venerant, ut eis dc fedes proprie, & Comitalus, ac beneficia, leu res proprie redderentur. Ad bate Lotharms per Mi(Tos fuor, oppofiur quibufdam conditionibus , non m omnibus fe aflentiri -Kifle mandavii . Eodem tempore Nordmanni Doreftaiumic Fufiam rudus depopulati funt *Jam ad annum* 835. *de idormennit fcnpftrat* ; Dum in eodem Piacito (wurpe *Lugduneqfi*) moratur (/er/. *Ludovien· Aug.*) No«dmanni fecunda irruptione Doreftandum irruentes vallaverunt , atque hoftiliter dcprrdati funi . *Dt hoc Lotbirii morbo, & tu ad tum miflit loquitur etiam Audior vite Ludouî'l Pii ed hunc Chrifti* aaiam , yai *ideo* Cowpea*/mm Wormatienfem m annum Cbrtfti* 83$. *malt retrahit , & rectntte Hiftoricoi in errorem inducti . Hunc vulgarem erratem plane evertit Audior Ap ptndicit ad Hiftonam Tbegoni, fui poftfuam narrnvit colloquium ed Theodoris vtllam anno* 13. *Ludovici Aug. habitum , ftatim fubdtt* . Tunc pratnunciavn Domnus Imperator Generale Concilium ium VVormatiam civitatem habere, fic juflit , ut Hlutharius ibi obviam veniflet mediante menfe Septembr10. Cumque die ftatuto Imperator Wormatiam deveniret cum magna multitudine, & filii fui Pippinus & Hludovicus cum exercitu eorum , ibi iterum venientes Legati H'utharii ÔC nunciaverunt, Hlurarium in febre bis interca valde laborare, & minime venite potnifle.

CONVENTUS CARISIACENSIS,

aWO CHIUS*l *» rVu» ,J A» Clu. — ANNO CHKiSri «IT

In quo Aldricus Ccnomanenfis Epifeopus eleemofynx a fe ecclefix firx fade confirmationem a Ludovico Imperatore cum Amlolcnfi monafteiio obtinuit.

Couventni apud Carifiacum menfe Serfrmbri anni 837. *habito interfuere Ludovicut Auguftm & Γψριηηι ac Ctrolut ejui filet ; complûtes praterea pifcop:, & inter eoi fandiut Aidncui Cenom.inr.enfit tpifceput , fui eleemofwia ecilefia Cenemannenfi 0)e fafla confirmationem ab Imperatore tunc obtinuit cum Anjolenfi Mmafteno , quod ecclefia fua prini ahlatum praviffimt querebatur, ut legitur m ejui vita , ab ipfius Aidrict dtfcipulii /cripta, « Balucjo lib.* 3. *Mifctllan. m lucem emiffa. Diploma ab Imperatore datum ibidem cap.* 50. *recitatur, tT tale eft.*

Cum m nomine Domini Dei A Salvaturis noftri Jeiu Chrifti Dominus Hludovicus Imperator anno Incarnat. Doinin. ncccxxxvi 11.(legendum ixccxxxvii.) ad umverlorum cauflas audiendas vel reda judicia terminanda in Cardiaco palatio publice rclediflet, & conventum generalem tonus populi una cum Pippino & Karolo filiis luis, gloriolis videlicet Regibus, & (ynodum epifeoporum & reliquorum iaceidotum ibidem generaliter ad ccclefiafltca five mundana negotia traâanda, necnon & ad utilitatem fanfte Dei ecclefix fulciendam coadunatum haberet , ibtque venientes monachi de monafterio Anifolr, in quo fanftus Carilephos corpcre requicicit, ante przdiâum Domnum Hludovicum Imperatorem amplius quam viginti yna cum Sigemundo , qui dudum eorum Abbas fuerat, qui le injufte reclamaverunt de eorum inonaftcrio ejeâos efte , quorum eauflain Domnus Imperator in generali conventu ibidem habito diligenter difeutere & enucleatim inquirere prxeepit . Cum autem in confpcdu epiicoporum fic Abbatum & reliquorum Lcerdotum fe pro prcdiâa cautfa advenientes reclamarent , interrogatum eft Aldnco eorum dtCenomanicc parochis epiicopo & ejufdem monafterii Abbati fi eos ejeciflet ex eorum monaftciio, aut aquo ejefti taliter vagantes di(currerent relifto loco in quo fzculo renuntiaverunt , in quo etiam ecclefiafticis vel farculartbus negotiis diebusr vitas eorum permanere deberent. Qpi refpondens ait : Nec ego Rejeci eos, nec fcivi eos ejrftos efle. Tunc adlat* eft coram Rege & optimatibus ejus traditio fanât Carilephi , quam fecit fando Innocenti epifeopo per licentiam A confenlum Chddebeiti Regis, & ali» muhx auâoritates qu/s enumerare longum eft , de quibus fxpediâus Pontifex coram omnibus m eodem Concilio con/iftcntibus habuit fuos tcftrs tam lacerdotes quam & veridicos iaicos nobiles & bonos & legitimos Jufftcicnter, qui eadem inftrumenta chartarum approbaverunt : δ(ea infra legitimos annos canonice & legibus ve^ftita viderunt, & plcnitcr atque legibus teftificabantur plus per juftitiam & legem canonicam & mundanam prcdiâum Amiolx monafterium cum omnibus ad 'fe pertinentibus ad jus Ccnomanic» matris ccclcfi» pertinere quam aliubi , aut fifeus dominicus aut proprium Domini Imperatoris aut alicujus hominis efle orbere. Sed nullus inventus eft qui contra hxc aliquid dicere aut probare volo:flet. Tunc prxfatus Domnus Drogo Archicpifcopus A fenior Capellanus & ceteri qui prxlertto tempore Aquifgrani palatio fuerunt , quando hxc ratio ventilata eft & ad liquidum perferutata eanoni*

anno CHr Ist I 3,1

noniceque Ac legibus definita , refpondentes dixe- A runt: Non eft necefte *haec* modo iterum perom- n)a removete neque fingula retratarc , quia ici- mus te canonice & legibus memoratum monaflerium habere conqu<fitum & evindicatum : fed de illis monachis, qui modo fc reclamant cjeâos effe de eorum monaflerio, quod Domnus Imperator nobis inquirere prxceptt, modo agendum efl. Sed poftquarn perferutatum efl *prxfcnptos* monachos nullius cjedionc, nec aliqua indigentia, nec culpa aut faâo pratdtâi Aldrici epifeopi exifle ab eorum monaifeno, fed eorum libitu & contumacia hoc cos perpetrafTe, & ut jam diâum monaflerium prsdiâo epifeopo auferrent,& a jure fus fedis ecclefix quoquo modo potuiftent fubtraherent vel alienarent fibique evindicarent, tunc eis B praeceptum eft ut reverterentur ad eorum monafterium quo renuntiaverunt, tbique jejuniis & orationibus infifterept & Domino regulariter militarent . Illi vero contra ftomachando refponderunt, atque illuc reveui nolle dixerunt. Tunc videntes cos omnes epifeopi & reliqui facerdotes tantx llultitix eile & taliter Domno Imperatori & omni fanftx fynodo, atque eorum proprio epifeopo inobedientes exiflere eorumque juflionibus& piis ac juftis confiliis refifteie, praeceperunt afferre regulam .anili Benedict & in confpe&u omnium lentemus ejus legere , quibus in omnibus repugnabant , fc ad ultimum dc humilitatis gtadibus fententiam legere jufterunt, de quibus eis nullum tenere vifum vft , fed magis propriis voluntatibus infervire & eorum libido iniervire & infiftere . Quam regulam tunc conGderantes dixerunt, quoniam ea que levi Sc blando medicamine fanari non poflunt , ferro abfeindi necefte eft Et prx. ceperunt iflerre canones , e quibus in pratfentia omnium in plenaria fynodo relefta eft fententia Concilii Cbalcedoaenfis de Clericis qui praefunt ptochiis vel monafteriis cap. viri, continens h«c:

< o«t Chii *Cleric; qui proficiuntur ptocbin , vei qxt ordinantur m mantjienti tf bafihcts martjrwm, fub epifeopornm qui m unaquaque civitate funt fecundum fanflorum patrum traditiones, poteflate permaneant , neque per contumaciam ab epifeopo fuo dtffthant. ££ui vero audent cvirter.- buiujmodi formam quacunque modo, nec proprio Ejiciuntur epfcopo.fi quidem Clerici funtf^ canonum corrtptiontbuf fubjacebunt ; fi vero laici vel monachi fuerint, communione priventur.* Perlefta autem hac fententia, iterum interrogati funt fi adhuc eflent ita inobedientes ut prius. Illi vero in eadem pen.nacia permanentes, tunc judicio omnium epifeoporum & univerfalis fanfti Concilii fecundum hanc fententiam ab omnibus epiiccpis & reliquis facerdotibus exdufi funt ab omni facer, dotali catalogo & communione, & extorres, fi irrevocabiles perfiftcrent , a catholica ecclefia faili funt. Tunc ergo ab omnibus epifeopis & reliquis Dei fervis, five a generali conventu judicatum eft ut reciperet praefatus Aldricus epifeopus fuos monachos , & faceret ex eis quicquid ei libitum fuerit , & aliqui ei per manus a fando Concilio E redditi funt, Et judicatum eft ei ab univerfa fan&a fynodo quod legibus evindicatam habebat fuam caudam & praefatum monafterium cum omnibus ad fe pertinentibus canonice & legibus conquiGtum, & ecclefia: Gbi commiiTz futuris temporibus fuifque fuccefforibus lucratum , & quicquid inde efclefiaüico ordine facere & difponere Domino annuente decreverit, liberam io omnibus habeat poteftatem faciendi. Idcirco necefte fuit ut praefatus epifeopus & miniftri fua: fedis ecclefia: hoc evindicatum vel hanc notitiam confilio & judicio

ANNO Oiauri

omnium ad prarditam fynodum convenientium epifeoporum & reliquorum facerdotum acciperent; ut fi poft hunc diem , quod fieri minime credimus, de hac cauffa aliqua cauffatio vel repetitio vel quardam calumnia inftigamibus malexol s hominibus orta fuerit, coram omnibus h«c notitia vel evindicatio declarata appareat, ut quod repetit evindicare non valeat, fed praeiens coafcriptio omni tempore vel notitia firma flt ftabiiis permaneat. His przfentibus aftum fuit. Drogo Archt epifeopus & fenior Capellaous fubfcripfit Autcarius Archiepifcopus fubfcripfit. Agobardus Arcbiepifeopus fubfcripfit . Bernardus Archiepifcopus fubfcripfit. * Bernegarius Narbooenfis Archiepifcopus fubfcripfit. Agiulfus'Bituriez urbis Archiepilcopus fubfcripfit. Notho Arclatcnfis Arrhepifcopus fubfcripfit . Abtadus Genevcnfis Epifeopus fubfcnpfîr. Harinbertus Bajocenfis Epifeopus fubfcripGt. Freculfus Lexovicnfis Epifeopus fubfcripGt. Theodoricus Camciacenfis Epifeopus fubfcripfit. ErardusTungrenfij Epifeopus iubicripfit. Ragenarius Ambianenfts Epifeopus fubfcripfit. Eccardui Noviomacenfis Epifeopus iubicripfit . Ebroinus Pidavienfis Epifeopus fubfcripfit. Gundacher Limoticinenlis Epifeopus fubfcripfit. Jonas Aurebanenfts urbis Epifeopus fubfcripfit. Modum·'? Ofiudunenfis Epifeopus hibfcripfit. Heribaldui Altifiodorenfis Epifeopus fubfcripfil. Adalbertns Tricarenfts Epifeopus fubtcnpfit. Dodo Andegavenfts Epifeopus fubfcripftt . Herchenradus Parifiaor ttr bit Epifeopus fubfcripftt. Humbertushumilis Epilcopus fubfcripfit. Ftilcarius humilis Epifeopus fubfcripfit. Godofredus Senlitenfis Epifeopus fubfcripfir. Favvo Cavilonenfis Epifeopus fubfcripfit. Hildi Yirdunenfis Epifeopus fubfcripfit. Lupus Cadolonenfis Epifeopus *fubfcripfit.* Stephanut humilis Epifeopus fubfcripfit. VValafridus *Diaconus* rogatus recognovi & *lubfcripfi* Data viu. Idus Septembris anno.Chnfto propitio imperii Domni Hlu* dovici piiffimi Augufti xxv. Indiâione 1. Aftum Aquifgrani palatio regio iu Dei nomine feliciter. Arnen.

* BMihat·. «»·*·

Sed loco vj ii. Idus Sept, *legendum* v»tt. Idua Novemb. *aut* vut. Idus Decemb. *annulque ille* xxv. L*udovici Aug. ab tan-* 813. *quo gominis Impcrtalis confers faflxs efl, deducendus . Conventui enim* Cariffaco[redacted]*abitus efi medio Septembri. ut ex Anflore vita Ludovic! Pii bit verbis babetur:* In his Imperator tota state confiAcns indixit generalem Conventum autumni tempore* ideftSeptembri mediante, in Carifiaco; jasd *tf Nslbardus hb.* I. A*fcrte etiatn babet, ideoque quod in eo gefium,* vjn. Idus Septetnb. *poflea Aquifgrani confirmari non potuit. Comtius an.* 837. *n.* 39. *eodem Ludovici Aug. pracepto recitato arbitratur cauffam Carilspbiani coenobii apud Cartfacum* viii. *Id. Septemb. judicatam effe, tf Librariorum errore loco* Canfiaci Palatio Regio, *fcriptum effe* , Aquifgrani Palatio Regio. *At cum medio tantum Septembri menfe Conventus incoeptus fuerit, ctuffa illa die fexto ejufdem menfis nec terminari nec inchoari potuit. Subdit AutHar vita Ludovici Pii:* In eodem loeo & tempore pene omnes Septimanis Nobiles affuerunt, conquercntcs adverfus Bemardum Ducem illarum partium, eo quod illius facellites tam rebus ecclcfiafticis , quam privatis, abfque ullo refpedu divino humanoque pro libito abuterentur. Unde petierunt, ut Dominus Imperator fub fus proteâ*ionis munimine eoe* fulciperet, & poft hcc tales miftos in eamdem *terram* dirigeret, qui & potetate & prudentia dc ablatis squo libranpine penderent , & avitam eis legem confervarerft.

AD

Anno 838.

ADDITIO.

IN NOMINE DOMINI JESU CHRISTI.

/aespi/ opufculum de confia fidei, npdÎ^Carifiacenfe epifeoporum concilium nuper habito.

I/ Swapl RES nuperrime apod CariGacum palatium, in generali & valde celebri epifeoporum concilio, fuper quibufdam caudis fidei & obfervationibus ecclefiafticis aâa eft, adeo memorabilis & falubris, ut licet in omnium fere notitiam propalata fit, digniffima tamen cxiftat, quas ad utilitatem & aedificationem fidelium litteris mandari, & eundorum fenfibus folertilfime debeat commendari.

Cum enim in facrofanfio iacerdotali conventu, infpirante Domino, qui in nomine fuo congregatis medium fe affuturum promifit, clarus fidei ac veritatis fulgor aperitur, nou oportet divinum munus obtegi, fed ad illuminationem eccleGz, & laudem nominis Dei aperta luce omnibus declarari, ipfo Domino dicente.* *Neque accendunt lucernam* dT *ponant eum fub modio, fed fuper cbndelabnem, ut lunat omnibus qui in domo funt. Sic lu nai lutt veftro coram hominibus, at videant opera vefira bona, & glorificent pafrem vefirum qui tn cabi efl.* Hac igitur intentione, ut Deus infpicit, praefatam rem laudabiliter, atque utiliter gettam, tenui licet eloquio breviffime, quantum potero, ceteris "tradere, & piorum auribus. Chnfto Domino auxiliante, inculcare curabo. Quod prccipuc nobis, ideft univerfo clero ccclefix I^igdunenfis neceffarium duxi, ut quorum fides haflenus iofaufti fit fantaftici erroris fabulis improbe afftida eft, nunc paterno adjuta ac roborata fuffragio,Jr cvafiffe fe gaudeat, & vieille.

Auâor hujus inauditi exeerandique erroris Asnalarius omnibus notus eft. Hic in tantum przfumptionis erupit, ut fpreta feripturarum veritate, calcata fanâorum patrum auâoriiatc, doârwia damnabili finceritatem fidei catholicae violaverit, & Gmplicem ecdefiafticz obfervationis cultum fallaciarum nebulis involvere ac decolorare aufus fit. Quam vanitatum fuarum peftiferam vanitatèm, non tam viva quam mortua voce, fed & librorum multiplicium monumentis longo jam tempore, ubi poterat, velut fatôr no&urnus tritico agri Domini zizania interferrns, longe lateque diffeminavent, feripturarum teftimonits abutens ad aniles ineptias fuas, & orthodoxorum patrum fententias coaptans fabulis luis.

Senfit, immo ingemuit hoc malum przfens *ecclefia i com* inceleberrimo presbyterorum conventu, pix(cotibus cborcpiicopis & archidiaconis, prsfentibas etiam nonnullis aliis ex clero, tam inepta & fidet contraria docere prefumpfit, ut omnium horret auditus: cum poftmodum etiam detcitandum opu(culorum fuorum codicem omni parochiae noftra velut legendum tranferibendumque ingeffit; led & ante paucos dies cum alium librum fuum huc detulit dementittimus, adinventionum fuaium fantafautibty plenum. Quz omnia magts odio & oblivione, quam relatu digna bbenter nunc filcntio praeterirem, nifi hzc vel tenui commemoratione perftringere, rei geftz, quam explicandam fufcepi, ordo ftcautta depofeeret. Neque enim finis quzftionis poteft rite agnofei, nifi ante inirium follicitius piznofcatur.

Aflierit itaque doâor przfatut inter alia corpus Chrifti trtfoime, & tripartitum efte, immo tria effe Chrifti corpora. Corpus Chrifti quod in facramento a fidelibus lumitur, vel in czlum invifibiliter recipi, vel in corporibus Tumentium manere uique io diem fepulturz, vel ex incifione venarum cum fanguine fluere, vel in feceffu labi opinatur. Diaconos altari cum affiftunt inclines, atterit fignificare apoftolos in paflione Domini metuentes atque latitantes; fubdiaconos, muilieres cruci intrepide affiftenres; presbyterum, Jofeph ab Arimathia; archidiaconum, Nicodemum; calicem, fepulcrum, oblationem Dominici corporis dicit crucifixionem, lign»m ipfum defignare dicit doâores; lignum unde 'pendet, crucem', funem quo attrahitur, fidem; tintinnabulum quo refonat, linguam; manum trahentis cum levatur,vitam contemplativam; cum deponitur, aftivam. Exoiciimos Cathecumenorum adfpiritalem emundationis sffcftum (impliciter depromendos, ad quinque fenfus corporeos nimia carnalitate convertit.

Itidem ipfis, ficut aures & nares, ita dc oculos tangendos melius indicat. Antiphonarium Jo* hannis Apocalypfi comparat. Atque has omnes fle innumeras alias nenias per fanftum dicit Spiritum revelari, fibi ufurpans teftimonium Petri apoftoli dicentis: *Now emm voluntate humana allata e/l aliquando prophetia, fed Spiritu Sanilo mjpirati locuti funt Janfli Det homines.* Ex quo maOttefte ō fe prophetam, & doftrinam vamffunam & ridignam, heu miferabiliter deceptus! vult erodi prophetiam. Verum ut quod coeptum eft breviter explicetur; ubt doârinz hujufmodi contagium ad lubverfionem fimplicium in hac ecclefia diffeminari coepit, paftor de committi gregis falute follicitus, cum multi moeroris amaritudine religiofo principi cauffam innotuit, conquerens ac deplorans magnum ecclefiz vulnus, & exerrandam fidei maculam, fub iftiufmodi novitatum przfumptione nutriri, nifi velocius Deo debita ejus providentia fubveniret pii principis cura ardenter ac laudabiliter in Dei rebus iollkita, cum ob pleraque ecclcfiz negotia in praedidum palatii locum reverendos patres epifeopos convenire jufliffct, cauffam ad cognitionem atque examen concilii eorum proferri fecit, cumque m eorum auribus, tam inepta dc profana novarum adinventionum commenta recitaremur, ipfo quoque qui ea de cordis fui audaciffima vanitate protulerat przfente; & res blalphemas religiofus horreret auditus, exigunt ab eo, fi vere iua effet doârina. Negare non potuit, utpote quz in libris quamplurimis ab ipfo dÜitis feie ubique vulgata fit. Interrogant ubi hzc legerit. Tunc ille maximo conftriâusarticulo, rem quz neque de feripturis iumpta eft, neque dt catholicorum patrum dogmatibus, trade, fed nec ab ipfis etiam hzrcticis przfumpta; quia aliud quod diceret penitus non habebat, in fuo fpiritu (e legiffe refpondir. Sed mox tam fuperbam dc fatuam refponfionem veneranda fynodus exfecrans, dixit, vere ille fuit fp>ritus erroris. Meminerant enim beatum dixiffe Apoftolum: *Novtffimis temporibus drfcedent quidam o fide, at tendente* I *fpmtibus errone* dX *doUrinis dameoniorum in hfpocrifi laqueati«m mendacium:* De qualibus & Ezechiel dicit.· *propbetii lapientibus qui fequ. antur /peritum fuum, Ü nihil vident.* Et iterum '

V entet kijn.i divmantet mendacium, dictnlet Hap diuf pommui, cum Dominai non fit locutus. Unde ficifliufmcdi przfumptores Deus per eundem prophetam hio deceptos effe judicio, tettatur,dicens: Et prcpbeta ctm erraverit a me, & locutui Jaerii verbum na nomine meo, quod non pracepi ei, cfo Dominus decepi prophetam illum. Quos omnes biritu Det vacuos, fic ipintu proprio inflatos, abenandos penitusa fanétorum cœtu terribiliter denunttans m concilio ait: Populi mei non erant, Ô in femturni domm Ijrael non fertbentur, nec terram Ifrael ingredientur; cumque, ilio reticente ac de mendaciorum iuorum deprehenfis fallacnsconfnla, veneranda fynodus plurima loqueretur, deliberatum ett, dottrinam hanc ette omnino damnabilem, fic ab omnibus catholice fidei cultoribus iunditus refpuendam; praecipiente nobis Apottolo dicente: Doflnnis varus & peregrinis nohtt abduc:. Diverfam ette illam dodrinam a fincentate verx hdei fic omnino ab ecclefia peregrinam,quippe quam nemo orthodôxorum patrum novit, nulla ventatis ratio fulcit, led novitrus atque adventu u< error induxit; umbras fic figuras mczfemo n teflamenti veteris extititte; novum adventum Ch-nb veritate fulgere, fic fidei puritate, atque cbietvannz (implicitate confillere, tettante Apottolo Vitera tranfieran t, tcce Jafla /unt ii!rva. Omni i autem ex Domino, qui reconciliavit notfibi per C'cDm: Omnia igitur, idett fic vetera fic nova, fit tvpuin legis fic evangclii veritatem unius fic folus Dei. nòn cujulquam hominis aut angeli auonttare. Unde nemini deett omnino poll un nique tettamenti mmiftros divino Ipiniu 11lh'.1raios, divine au&oritaie hibmxos, in quibus Ck per quos ca qui diveifis temporibus ad Uiuirn populi iui congrua judicavit, evidenter Deus 6 ‹ renuis eft, & locutus, licuiiTc aut licere nova b.urarum penera vel mjileriorum Aeramenta lanurc, fe ideo rMionabtlc oblequium ecclefiz live in enatu velhum, five m multiplici salorum mnnlkno, in fiin‹lie11ate veritatis, fidei puritate, procul omm luperttinoms phantailnate, remoia omm ncbuloli dogmatis vanitate, pure Deo & fimpliciter exhibendum elfe; in his honorem icligioms, reverentiam divini cultus, lxtitiam Chrdbanx devotionis, non figuras aliquas vel myftcria vannatis jim vero illud quod corpus Chrifti triforme & tripartitum dicere, immo tria Chrifti corpora inauditz temeritatis audacia atterere prxiumpfit, in tantum facerdotes Domini exlecrati funt, ut hoc, ficut fupra oilenlum ett, de lpiriribus erroris, & dodrinis dzmomotum fnmptom dicere minime dubitarint, tamquam cum angelo Domni dcteftantes fatan, qui dextris Jelu m.q;ni & veri facerdotis adverfari conatur, fic rxlulrianres dicerent, Jncrepet Dominus m te Satan, (J tncrepet in te rhgn jeruialem.

Coipus autem Dommi, quod in myfterio a fidelibus fumttur, abfit ut tam fordida vel fuperftitiola mente quis appetat, ut aliquid horum qux immundittâme auétor doitnna confinxit, in fuo animo & cogitationibus verfari permittat. Quapropter cum omni defiderio fit fupplicatione pietatis divinam mifericordiam implorandum, ut non folum ab auribus, verum etiam a cordibus noftris, talium phantafmatum ac fordtum labe remota .... fempiternum munditix fuz, mentes nottras emundet; quatenus, tam divinum gloriofumque mydenum puro fenfu cogitantes, pura pietate (umentes, incorrupt» purificationis gratum coniequamur. Cum enim Dominus dicat: f- n Ium vitii vera, & Pater meui dat vobn pade ca.a verum, fic caro mea'vere esi c.bui, fic fatuis mea! vert eſi pstm, Cc <?. manducat mi ipfe vivet propter me; Sicut nihil vite Ztcrnx cibo nifi vera anime refeâio appetenda eft; ita nihil peniu>s cogitandum, nifi quod fpiritalc fic immortale eft. Quid autem mirum fi fidei gratia fic virtute divina talis cibus fic fumttur, ut abforbeatur quod mortale eft avita' H»c efi, ait Dominus, panis de calo defeendens, ut fi quis ex ipfo manducaverit, *oa moriatur. Sed quid perlinet ad viitutem Sacramenti, quod pettiuet ad vifibile Sacramentum? Qui manducat intus, non foris, qui maqducat iu corde, non qui pte mit dente. Credere emm in eum, hoc ctl manducare panem vivum, qui credit manducat; invifibiliter faginatur, quia dc mvjfibiliter renal- itur. Sacramenta fum ifta, ideo autem dicuniui Sacramenta, qui* in eis aliud videtur, al.ud mtelligitur. Quod videtur fpcciem hauet corporalem; quod inteiligitur frudum habet fpitnaicm. Manet igitur in mente fidelium incorrupta vcnclabiiis mytterii virtus, fic eificacittima potentia, purgans delicia, emundans confcientias, perficiens gratiam redemptionis fic falutis. Unde ait bcatiiimus Joannes: EtJangui› fim ejuijefu Cbnfii emundat noi ab omni peccato. Vas quoque clcffioms Paulus. Quanto magis, inquit, fanguis Cbrifli qui per Spiritum SanElum femetipfum obtuli! immaculatum Deo, emundavit confctentiam ve/lram ab operibui mortuu ad fervtendum Deo viventi? Sed &. princeps Apottolorum Petrus: Scientes, ait quod non corruptibilibus auro tX argento redempti ejtis de vafira converfatione paterna traditionis, fed pretiofo Jangmne, tanquam agni incontaminati & tn. violati Cbri/ii· Non ergo corruptibili redempti fumus. Hoc fidelis furmt ad vitam, indignus ad pernam, hoc pretium redemptionis fic viaticum falutis unulquifque fidelium fub hora mortis fideli pietate expoicit. Hoc ie peccatorum veniam adepturum, a malignorum fpintuum incurfu ipl* morte luendum, ad paradifi amerna przfumit admittendum. Cumque pulvis revertitur in terram- iujm, unde erat, fpintus tamen hujus munens lolatio fretus, hujus gratiz przfidio munitus, redit ad Dominum qui dedit illum, nec in depolitione corruptibilis corporis fui amittens incorruptibilem gratiam corporis Chrilli. Hxc prout Deo annuente potui de concilio venerabilium cprlcoporum ad aedificationem ecclefiz Der, fit confirmationem catholicae fidei nuper habito, brevi paginula annotare curavi, verba eorum fic lenius quibus valui verbis, fic fcnpturarum tellimoons explicans fic excogitati nuper, fic exeerandi errons confutationem in omnium, qui hzc legere vel audire voluerint, notitiam perferens, ut repudiata atque damnata profani dogmatis fabuloliilima vanitate, fic vamilima fabuiofitate, procul abieâis fic libris fic verbis mendacitfimis vaniloqui doctoris, dc puritfimo icripturarum fonte, de fincerittima patrum doârina, de venerabilis concilii auâoritate. fidei fic fcientiz hauriamus fluenta, ftrvantes follicite feme! traditum nobis fidei thefaurum, fic fugientes oppofitiones fcientiz fails nominis; fic profanas vocum novitates, de quibus Apoftolus fidei difcipulo ait: O Timotbee depofitum cuflodi, devitant profana» vocum novitates, tJ oppofitiones falfi nominis fcitntta, quam quidam promittentes circa fidem exciderunt. Cum ergo iftiufmodi pfeudofcientia, fic profana vocum novitas fidei excidium, fic naufragium faciat, relut fcyllam quandam, fic carybdim eam vitemus, metuamufque intima cordis formidine, ne forte jam in illo tempore effe coeperimus, de quo idem terribili denuntiatione clamat Apoftolus: Eui emm tempus cum fanam doilnnam non fuftme. bunt' fed ad fua defideria coacervabunt fibt magtfiros,

prurèxtet mtribai, *tr a veritate fmdem auditum avertent, ad fabulae autem convertentnr* ; liatitnque fubjungit: *Tu vero vigilio,* videlicet M dormienlibus patris tamilic lervis , mimicus borno fuperieminet zizama in medio tritici. Audiamus eundem Apoftolurn alteri cariftimo dtfcipulo dicentem : *Stullas autem ^uaflionei , & genealogiae , (J contentionti, tT pugnat legie davita ; funt enim tnat.lef & varia.* Et protinus adjungit : *Hareticum bominem poft unam Cf fecundam correctionem devita ; jc.eus quia fubverfue eft bujufmodi & peccat proprie judicio coudennatui* · Sed dt alio loco dic»t : *Si quii autem docet tfnon odquiefest fame fertuonibut Domini noftri Jefu Cbrifte , ei qua fecundum pietatem eft dodfnna , fuperbus eft , nibii faeni , fed longueur* . Circa qusftioncs & pugnas verborum , nonne videtur Apoftolus in his verbis, velut digito monftrare pirfatum noftri temporis vaniloquum prufumptorem , qui fpernens fanos fermones Domini *Jefu* Chrifti , conculcans doârinam pietatis, totus circa novas queftiones , & inutiles adinventiones languidus ·<ά inquietus oberrat ? Dominus enim nofter Jefus Chriftus , qui eft verus & veritas , veriftmum corporis At fanguinis fui myfterium in evangelio exponere dignatus ait: *Arnen amen dico vobit , nifi mandacaveritu carnem filii bominie, dj bibentu ejus fanguinem , M» babebitu vitam in vobu. Coro emm mea vere eft cibus tf faaguit meus vere eft potui . Qui manducat carnem meam , <T bibit fanguinem meum, in me manet, tj ego in eo. Sicut mifit ave v/i-r-/ Pater, & ege vivo prffltr Patrem , Ar f·» manducat me, Ô* ipfe vivtt propter me.* Paniicnim Dei eft qui defcendit de celo, dc det vitem noun.

dt vita. Ecce fanos fertnoocs Domini noftri Jefu Chrifti , ecce doârinam pietatis, ecce verba vitas aeternas , de quibus ipfe ait ; *Verbo qua locutae funt vobu, fpiritus (j vita funt.* Et Petrus ad illum : *Domine,* inquit, *verbo vita aterna babes.* Audiamus ergo verba vitx ex ore vite. Carnem fuam dicit a fidelibus manducari , dt fanguinem fuum potari. Vere illum cibum carnem fuam efte, vere illum potum fanguinem fuum exiftere confirmat. Seipfum afferit a fidelibus fuis comedi , 6c ime hoc cibo neminem vere per hunc mundum vivere tcftatur; hunc elTc panem de celo defeendentem , id eft carnem quam ipfe tradidit pro inuodi vita; hic panis celeftis , quia cxlefte, imrno fupereatlefte Verbum, noftri quidem generis, fed cxlcftis originis caro faâumeft, dt habitavit in nobis ; neque carnem illam Dei genitrix ex voluntate viri, fed ex fuperventu Spiritus Sandi dc obumbratione concepit virtus Altiftimi . Ideo dc de hoc pane olim fuerat prophetatum *Panem coli dedit eis , panem angelorum manducavit boato* . Verbum enim Dei manens in csleftibus fupernis panis angelorum caro faâum eft , ut panem angelorum manducaret homo . Quomodo igitur ille profanae novitatis przfumptor , dc quantum in ie eft, tantae pietatis violator, per quam in Chrifto fideles , & in fuis fidelibus Chriftus manens caput corporis ecclctiz pxiftit . Quomodo, inquam, unum czleftem panem in tria dividit ? aliud illic afterens efte Chriftum , aliud viventes fidrles , aliud jam defundos. Et Chriftum quidem calicis particula contineri , viventes in patenz fragmentis , defunâos autem in tertia quadam altaris paiticula cenferi. Ita errore facrilego implicatur , ubi Dominus Jefus Chriftus aderit femetipium a fidelibus manducari , fit vere carnem fuam efte cibum , vere fanguinem fuum potum ; ifte contendit vivos comedi, fitdefunâos. Arguit ipfb in <«,fe loqueore Apoftolus hunc errorem: *Calix,* in·ic«/ra *fupwi Cbrfli ? & panic quem frangimus,* smn eaaaawMKAli· carpvns *Cbeifti eft* ' Ifte aulam c contrario in presbyterorum concilio Jocet, languis ille anima Chrifti <ft Quid hac novitate froiamus ? Apoftolus, omni divifionis fufprcionc ublaia, clamai affidoe. *Multi* araaav ror/im /«mw< »· *Cbrifto* . Et iterum : *Solitem fervore uniraient fjiriini in vinculo potit* , araaay *corpus* , <'T «nau *jprrilut, fient vocatif efln in ana /pe vocationis veftra.* Et rarius , caput & corpus , Chriftum Sc ecclefiam unum Chriftum efle conteftans , dicit *Sitôt enim corpui* vawsv </9, *& membro multa',* em *nm notent membra corporis enat fint mallo , unum corpus /unt. ho Ü Cbrtjtui.* Unde Ac Corinthios male diviios, dc texturam Domiuici corporis fchiftnatibus difrumpentts objurgans, clamat *: Divifus eft Cbriftus** Hanc quoque unitatem in factificio facrolanâo myftcrro afferens defignari : *Unus po*·n , ioquit , ansNiw *corpus multi fumus , omnejque dt ano pane participemus .* Ita igitur omnes tam antiqui quam moderni, tam viventes quam dormientes , in Chrifto unus panis fumus , Chrifto incorporati & uniti, ut tamen omnes ad vit« dc ialutis gratiam capiendam de udo pariiticipcmus : ilio videlicet qui defcendit de carlo, dc dat vitam mundo . Sic omnes fanât funt lapides vivi , fed per cum vivificati , de quo illis per Petrum apoftoium dicitur: *ad quem accedente› lap<dem vivam, & ipfi tanquam lapides vivi fuperadificamiui .* Sic omnes efficiuntur lux, dicente Dommo, *Voi eftis* * (C(j ex j||o illuminas» , de quo evangclifta ait ; *Ecce lux vera, qua illuminat omnem bominem venientem in burn mundam .* Sic ergo & unus panis exiftunt, fed illius participatione vitalem fubftantiam trahentes, qui dicit : *Ego/um panis vtvut, qui de calo defeendi.* Participantur quidem, & communicant tibi invicem omnes fideles per focictatem Ac communicationem fpiritus , per unitatem fidei, fpei, fic caritatis, dicente Apoftolo *Gratia Domini noftri Jefu Chrifli , & coritai Dei, & communicatio SanBi Spiritui fit rum omnibus vobu* . Omnis tamen haec participatio Ac communicatio, que illis non utique de invicem , fed ad invicem exiftant , ad illum tendit , Ac ex illo folo vegetatur, qui eft fons vitar, de quo beatus Joannes dicit : *Quod vidimus, tj audivimus,* «»*nuntiamus vobis , ut & vos communient» babeetis nobt/cum , D communio noftra fit cum Patre , tX tum FiUo ejus Jefu Cbrifto* . Chriftus enim efus caput dt venex Ecclefic, dc idcirco ad vitae aeternae commercium illi conncâitur & cohaeret , & in illum tota concurrit ecclefia , ut fonte capitis totum corpus irrigetur , dt vivat dicente Apoftolo *Veritatem autem Jacieniti m caritate, crefcnmus tn illo per omnia , qm eft caput Chriftus : Ex yw totum corpus compediam & connexam per omnem jundlurum jubminiftrationis , /knudam operationem tn mtn/uram untu/cuja/que membri, augmentum corporis jacit m adificattenem jui tn cantate .* Et iterum ; *nemo vos fedncat,* volens in humilitate & religione angelorum , que non vidit ambulans, fruftra inflatus feniu carnis fur , fit non tenens caput , ex quo totum corpus per connexum Ar conjunâionem fubminiftratum , & conftruâum creicit in augmentum Det. Hanc unitatem ineffabilem *ccclcfix* , ideft corporis lui , iple Dominus Jefu·. , quem omnium caput fignificabat , dtcens: *Et altat oves babeo , qua non lunt* ex *hoc ovili, & tlias oportet* ave *adducere* , 6* *meam audient* , AT *fiet unum OVile , Ü unu· pftor* Pro hac adunatione , & unitate corporis im fufccpit mortem, teftante evangelifta. Quia Jcfus montusui erat pro gente , & non tantum pro gente , fed

[redacted] —kd ut flui erent difpeifi , congregaret ιπΛιμ »'« *gloriap* . Et alibi : *Et fi quid* , ait, *aht.r*
*Hiw$Tt CHa*a$n *I°LUrn' pro hac Deum Pairem m quu node tra- 'ictu!ur «orare dignatus eft, dicens.· Pa/rr /<».
7. ., i,. *Re fervo eos m nomine tu» quos dedtfti mihi , ut fit* r r r m *ficut C *or.* Et port pauca.- r m pr» *in uulem rogo tentum , fed pro eis qui credituri Juni per verbum eorum tu m- , */ ouims unum fir.l, fi. eut lu Puter in me , fi tgo m tt, ut fi ipfi m nobis Rituum fint, & ege claritatem quum dcdefti mi- b), dedi eis, ut fint unum fient nos unum fumer, egn i» tu, & tu tn me , ut fint confummati in unum >* H*«. eft ineflabiliter mirabilis unitas Domini *Je- ta* , & corporis ejus , quam nemini licitum eft violare aut dividere , praecipiente lege de agno
7. paichali : *Ot r m commiuuetu ex en* . Vere enim quantum in fe eft , os agni noftri comminuit , qui virtutem 3t robor tant* compaginis infringit. Hujus unitatis myftenum, jam olim in Adam ac Æva prefiguratum , Ot in novi(limis temporibus in Chrifto fic in ecclcfia revelatum Adam prophetavit : Apoftolus expofuit dicens: *propter boc relinquet homo patrrm fi matrem, & edbetrebit uxori Jun & erunt duo* ir *came una. Sneromentum* , inquit , *bsc magnum efi , ego nutem dico m Cbrifto , & m eccltfin,* quod ipfe Dominus Jefus in evangelic memorans adjunxit dicens : *Itaque jam non junt duo, fed unu cero. Quod ergo Deus junxit, homo non ftperet* . Volumus fcire quanta vigilantia cavendus fit , qnantumque nefas prefumat , qui hanc unitatem violare ac diflolvere conatur ? audiamus beatum Johannem apoflolum dicentem -.*Cenjjimi nolite omni fpintui credere , fed probate fpiriius , fi ex Deo funt. In boc coguofcitur fpiritus Dei. Omms fpiritus , qui confitetur Jefum Cbrifium ra cerne veufife, tx Deo eft ; fi omnis fpintus qui foivit Jefum, ex Deo non eft ; fi bic eft Antichriftus.* Audiat ergo hoc etiam ifle , qui ambuians fruftra inflatus fenfu carnis fue, & non fpiritum Dei fequens , fed fpiritum fuum , Jefum , quantum in fe eft, lolvit ac diflipat, dividens eum in tres partes , in tres formas , & in tria corpora . Audiat , inquam & «terno filentio conticcfcat ; *Omnis fpiritus qui foivit Jefum . ex Deo non eft , fi bic eft Anticbriftus* . Audiamus dc apoflolum Paulum , nos in icmel tradita fidei veritate folidantem, atque dicentem : *Si quis vobis evangeh-D zaverit pmterquem quod nectpiftis, enetbeme fit.*

Ignofcst mihi indigno, o Domini venerabiles, veftra dilertio, quia h*c non fuperbi* faftu, ncc malin* alicujus inftinftu, fed amore ecclcfi* hujus dominz & nutricis meae loquor , cui non folum , prout Deus infpirare dignatur , exhortationis verbum , fed omne debeo carnatis & pietatis obiequtum ; prxfcrtim hoc tempore, quo tam lacrymabili calamitate, peccatis noflris exigentibus, afiliâa eft , ut habeat epifeopum fine poteflate , magiflrum fine veritate . Nunc ad finem fermodis commodum duxi paucas ecclefts fl«orum patrum fentcntrxs ponere , quibus adtcHus omnia fallaciarum commenta , que huic ecdefi* ineptus fabulator conatur ingerere, velut turr.bus & pro- E pugnaculis muniamur , fiatque in nobis , divina favente gratia, quod Apoftolus optat & obicerat, dicens: *Obfecro nutem vos , fretres , ut fi idipfum droits omnes , (7 non fint m vobis fcbifmetu ; fins autem perfecit m eodem fenfu & sn rodem fententie.* Et iterum: *Sicut ergo nccepiftis Jefum Cbnftum Dominum, tn ipfo embulate radicati , fi fuperndificats in ipfo, fi confirmati fide.* Itaque alio Joco · *Si qua ergo confolaiii m Cbrifto , fi ijuod foiai.um casitetis, β qua Joactas Jpiritus , fi qux vsjcerj fi rrsijerotiorc, , implctt gaudium meum , ut ι-rm fapiei.r , tondemque cnritaiibi habentes , unonimc> idtp.atts jcnticnier , r.ibil per i->nien:m nx:n·. gn*

fxpdit , fi hoc vobis revelavit Deus . Vcruntamen anno »d quod pervenimus, ut idem fapiamus , & jn CHRisn eadem permaneamus regula. Panem, qui in my. *** flcuo iumitur , corpus & carnem Chnfti elle , immo ipfum elle Chriftum dc Dominum , ex libro fanrti Cypriani de oratione Dominica , panem noftrum quotidianum , (invenimus.)

Pacis vite Chriftus eft , A panis hic omnium non eft , £cd Dominus nofter eft ; & quomodo dicimus Patet nofter, quia intelligentium &'credentium pater eft ; fic flt panem noftrum vocamus , quia Chriftus eorum , qui corpus eorura contigimus, panis eft. Hunc autem panem dan nobis quotidie poftulamus, ne qui in Chrifto fu- B mus , bc euchariftiam ejus quotidie ad cibumfalutis accipimus , intercedente aliquo graviori dclirto, dum abdenti , & non communicantes a *cttlefti* pane prohibemur , a Chrifti corpore feparemur, ipfo predicante & dicente : *Ego fum ponis vit* qut de cnlo defendi ; fi quis edent de bos pone, vivet in xtrrnum. Punis nutem quem ego dedero, cero ntc eft pro foculi vita.* Quando ergo dicit in zternum vivere fi qui ederit dc ejus pane, ut manifeflum fit eos vivere qui corpus ejus attingunt , ita contra timendum eft & orandum , ne dum quis abftentus feparatur a Chrifli corpore , extraneus remaneat a falute , comminante ipfo & dicente: *Nifi ederitis comem filu hominis , fi b.beritii ejus fenguinem* , R«w *bebtbttis vitem in* 7. *Cvobti* , & ideo panem noftrum , ideft Chriftum dari nobis quotidie petimus , ut qui in Chrifto manemus & vivimus, a fanftificatione ejus & corpore non recedamus.

Item ex trnfiutu Pfel. So. *S. Hieronymi,*

Vis accipere Domini cibos ? vis comedere ipfum Dominum tuum fic Salvatorttn ? Audi quid dicat; *Dilute or tuum , fi tmpkbo illud. Dilatate* r/. ora veflra , ipfe eft & Dominus & panis . Ipfe hortatur nos , ut comedamus , & ipfe nofter cibus eft , quaotumcumque dilataveris , tantum accipia.

Itd» etc S.

Id «ltaris myflerio Dominum fumi , nec aliqua poffe divifione partiri, qualem vocem Domini audiflis invitantis nos . Quis invitavit i' quoi invitavit ? & quid prcparavjt ? Invitavit Dominus fervos & przparavit eis cibum feipfum. Quis audeat manducare Dominum fuum ? & tamen ait : *Qui menducet me , vivit propter me* . Quando j, «. Cbrifius manducatur , vita manducatur , nec occiditur , ut manducetur ; fed mortuos vivificat quando manducatur . Keficit , fed non deficit . Non ergo timeamus , fiatres , manducare panem illum , ne forte finiamus illum , & poftea que manducemus non inveniamus. Manducatur Chriftus , vivit manducatus , quia refurrexit occifus ; nec quando manducamus, partes de illo facimus. Et quidem in facramento fic fit, & norunt fideles quemadmodum manducent carnem Chrifti . Unufquifque accipit partem illam ; unde & ipfa gratia partes vocantur. Per partes manducatui in (aeramento, 8c manet integer totos in calo, manet integer totus in corde tuo ; totus enim erat apud patrem, quando venit in Virginem. Implevit illam , nec recedit ab illo ; veniebat in carne ut cum Ijmmo manducarent , âc manrbat integer apud Pa.rem , ui anpc'or paiceret . Quod enim fors, & qui fcilu, & qui nefeitis, fcire debetis. Quando Chriftus fartus eft homo , panem ange lorum

ANNO CHRIST·

larum aanducavit homo. Unde, quomodo via, quibus meritis, qua dignitate panem aue_lo-rum manducaret homo , nifi creator angelorum fieret homo?

iMn S. Gregarii dr *eodem re, tu bomilia Natcdts Domtui.*

Qpi ergo utemus permanens temporalis apparuit , alienum eft ubi defeendit ; & quia per prophetam dicitur *Omnis cara fenum*, faâus homo, raeoum noftrum vertit in frumentum, qui dc fe-ipfo ait : *Nifi granum frumenti coins m terram mortueme fient, ipfum Jolum msmet.* Unde At natus in prclepio reclinatus ponitur, ut fidelesotnnes, videlicet fanâa animalia carnis fuse frumento reficeret , ne ab intern* intelligcntiae pabulo jejuna remanerent.

Item ejufdem tn alia bomiila it etiem re .

Bonus paftor animam fuam ponit pro ovibus fuis . Fecit quod monuit , oftendit quod juffit , bonus paftor pro ovibus animam fuam pofuit , ut in facramemo nofiro corpus fuum, & fanguincm verteret , Ac oves qua» redemerat carnis fur alimento iatiaret

Ejufdem it tn rt ex dialogontm libris ,

Hxc namque firgulariter vi&tna ab aeterno intetitu animam falvat , qux illam nobis morte unigeniti per myfteriutn reparat : qui licet furgeni a mortuis jam non moritur , & mors ci ultra non dominatur. tamen tn fetnetipfo immortaliter atque incorruptibilités vivens , pro nobis iterum in hoc myfterio faerx oblationis immolatur , Ejus quippe ibi corpus fumitur , ejus caro in populi falute partitur, ejus fanpuis non jam in manus infidelium, led in ora fidelium fumitur.

Myfterium vcftii Cbeifti, ideft corpori ejus , fcindi non oportere ex hbro S. Cypriam de ccclefia unitate,

Dominus dicit : *Ego & Pater unum fumus ;* Et iterum dc Patre Ac Filio & Spiritu Sanfto fcripium eft: *Tres unum funt ; Si.* qutfquis credit hanc veritatem dc divina firmitate venientem , (aeramentis cxleflibus batrentem fcind' in ecclcfia poffe hoc unitatis facramen'um , hoc vinculum coneordix infeparabiliter cohasrentis offenditur , quando in evangelio tunica Domini noftrt Jclu Chrifti nor. dividitur omnino, nec fcinduur, ied fortieatibus de vefte Chrifti , quis Cbriftum potius indueret , integra veftis accipitur , Ac incorrupta atque indivifa tunica poffidetur . Loquitur ac dicit (criptura : *De tunica autem, <juia de fupert<^re parte non confuttlti , Jed per totum textilis fuerat, dixerunt ad invicem: Non fcmdamui illam, fed forttamur de ea cujus fit.* Unitatem ille portaVat dc fuperiore pane , ideft de cxlu Ac patre vementem, qux ab accipiente fcindi omnino non poterat , ied totam feme! Ac (olidam firmitatem infeparabiliter obtinebat. PoiCdere non poteft indumentum Chrifti , qui feindit , At dividit ecdefiam Chrifti. Contra denique cum Salomone monente regnum ejus & populus fcinderetur , Achias propheta Jeroboam regi obvius faclus in campo in duodecim fcifluras veflimentum fuum difcidit ^'ccns · *5ume tibi dtcem fcsffurui , quia hac dicit Dominai; Ecce [cindo regnum de menu Salomonii , Îr dabo tibi decem fceptra , Ù duo fceptra erunt ci pcopte; lerv:<m meum David , propter Jerufaltm ua Amstatrai f«aw elegi, ut ponant nome» tuent illuc.* Com duodecim tribus Ifrael fcinderentur , vellimentum fuum propheta Achtas difcidit. At vero quia Chrifti populus non poteft fcindi, tunica ejus per totum textilis & cohxsens dtvifa a poffidentibus non eft, individua, copulata, contexta, oftendit populi noflri , qui Chriflum iuduimus , concordiam , cohnrente (aeramento vellis dc figno, declaravit ecclefix unitatem. Qpts ergo fic (celeratus & perfidus , quis fic difeordi® furore vefsnus , ut aur credat fcindi poffe , aut audeat fcindere unitatem Dei, veftem Domini , ecclefiam Chrifti.

Ille facerdos vice Chrifti vere fungitur , quidquid Chriftus fecit imitatur, fit facrificium verum & plenum tunc offert io ccclefia Deo Patri , fi fie incipiat offerre quomodo Cbriftum ipfum videt obtuliffe . Non eft ergo quod aliquis exiflimet fequendam effe quorundam confuetudinem ; querendum eft enim ipfi quem Cnt fecuti : nam in facrificio quod Chriftus obtulit, nonnifi Chriftus fequendus , utique id nos obaudire Ac facere oportet quod CbrHlus fecit , & quod faciendum effe mandavit, quando ipfe in evangelic dicat : St *feceritis quod mando vobis , jam non ditam vos fervos, fed amicos.* Et quod Chriftus debeat folus audiri , Pater etiam de eclis conteftatur dicens : *Hic eft fins meus dilefiiffimus , tn quo bene fenfi, ipfum audite . Quate* fi folus Chriftus audiendus eft , non debemus attendere quid alius ante nos faciendum effe putaverit, fed quod qui ante omnes eft Chriftus , prior fecerit. Neque enim hominis confuetudinem fequi opoitct, fed Dei virtutem. Cum per Efaiam prophetam Deus loquatur Ac dicat: *Sttu cauffa autem aiunt me, mandata ÿ" doHnnus hominum docer.tes .* Et iterum Dominus in evangelic hoc idem repetit dicens. *Re-J'cifti. mandattm Dei ıΓ ira htionem vcftram ftatuatu. Sed* Ac alio loco ponil & dicit. g*; *folvent unum de mandati: tftis minimis , (Pfie docuerit homines , minimus vocabitur tn regno celaram .* Quod fi ncc minima de mandatis Dominicis licet folvere , quanto magis tam magna , tam grandia , tam ad ipfum Dominice paffionis , Ac noftra: redemptionis (aeramentum pertinentia fas non eft infringere, aut in aliud quam quod divinitus infbtutum fit, humana traditione *mutate?* tota ipfa redempta civitas , hoc eft congregatio focictafque Sanftorum, univerfale facrificium offertur Deo per facerdotem magnum: quieiiam feipfum obtulit in paff.one pio nobis, ut tanti capitis corpus effemus, fecundum formam fervi. Hanc enim obtulit, in hac obiatusefi, quia fecundum hanc mediatoreft. In hac facerdos, in hac facrificium cil. Cum itaque nos hortatus effet Apoftolus, *ut exhibeamus corpora noftra hoftiam vivam ,* intulit poft aliquanta : *Sicut enim in uno corpore multa membra habemus , entnia autem membra no» eofdem aHut Labent ; ita muiti unum corpus fumus i» Chrifto : fin^uh auttm alter alterius membra ;* hoc eft (acnficium Chriftianorum , multi unum corpus in Chrifto, dtmonftratur quod in eadem rc quam offert ipfi efferatur.

Ecc'^fiarum diwfilatei filet unitate ιoηβ, libris S. Cypriam ôt unitate fiici .

Epiicopatus unus eft, cuius a fingufs in fo!idum pars tenetur. Ecclcfu una cil, qux m multitudinem latius incremento facunditatis c'tenditur, quomodo fobs multi radii, fed lumen unum, Ac rami arboris multi , fed robur unum tenaci caritate fundatum . £: cutn de foute uno nri plu-

», I» plurimi defiuuet, nnmerafitas * iicct diBufii vi-
ANNO deetut exundantis copia largitate, unitas tamen
CM*£T' fervatur in origine. Avella radium dolia a corpo-
'·ı «nvcférc, divifiooem lucis unitas non capit i ab arbore
4 i '** frange ramum, fruâus germinare non poteft; a fonte precide rivum. praterfus arefeir. Sic ecclefia Domini luce perfufa per orbem totum radios iuos porrigit, unum tamen lumen eft, quod ubique diffunditur, nec unitas corporis feparacur. Ramos iuos in univerfem terram copia ubertatis extendit, proftuentes largiter rivos latius pendit, unum tamen caput eft, ft origo uoa, ft ont mater fecunditatis fuccefiibus copioia, illius fetu nafeimur, illius lafte nutrimur, fpiritu ejus animamur.

Mn pro loctr rti, fed pre fess/ *rtbai leta amanda,* r* epe/fefe X. Greg. *ad Aag. tpi/copnm Anglorxm /cripta.*

Novit fraternitas tua Roman» ecclcG* confueiudmem, m qua fe meminit nutritum. Sed mihi pl-cet, ut five io Romana, five in Galliarum, five in qualibet ecclefia aliquid invcnifli, quod plus omnipotenti Deo poffit placere, follicne elige, & in Anglorum ecclefia, qua: adhuc ad fidem nova eft, inftitutionc praxipue quamde mulus ecclefiis colligere potuifti, infunde; non enim pro loc i res, led pro bonis rebus loca amanda lunt. £x fingulis ergo quibufque ecclefiis, qupia, que religiofa, que refta funt elige, & hzc C quafi m fafciculum colleâa apud Anglorum mentes m confuctudmem depone.

/■ vefttbar (J calla ecclefiaftico W» /aperflitio/xm myftertnm proferri, ea epiftola S. Caleftini pepo ad ept/copoi Galliaram /cripta,

Didicimus quofdam Domini facerdotes fuperfiitiofo potius cultui infervire quam mentis vel fidei puritati. *Et poft peace:* Amidi pallio ft lumbos przcinâi credunt fe lanftz lcnptutz fidem non per fpiritum, fed per ineram completuros. Nam fi ad hoc ifta prccepta funt, ut taliter ferverentur, cur non fiunt pariter quz lequuntur, ut luceroz ardentes una cum baculo tn mani D bus teneantur? Habent fuum myfterium, & intelligentibus ita clara funt, ut ea magis quam dccct figiuficatione ferventur. Nam in lumborum przcmftionc caftitas, in baculo regimen paftorale, in lucernis ardentibus boni fulgor operis, de quo dicitur fic: *opera veftra lactant,* indicatur. Habent tamen illum forfitan cultum, morem potius quam rationem icquentes, qui remotioribus habitant locis, & procul a ceteris degunt. Unde hic habitus in ecclefiis Gallicanis, ut rot annorum, tantorumque pontificum in alterum habitum confuetudo veriatur. Difcernendi a plebe vel ceteris fumus doârina, non vefte; converfalione, non habitu; mentis puritate, non cultu. Nam fi ftudere incipiamus novitati, traditum no-E bis a patribus ordinem calcabimus, ut locum fupervacuis fupcrftitionibus faciamus. Rudes ergo fideliutr. mentes ad talia non debemus inducere. Docendi enim funt potius, quam ludendi, nec imponendum eft eorum oculis, fed mentibus infundenda przcepta funt.

Item S. Hieronymi da fimplici miniftrorxm tj facerdotum ornata ea librir dialogoram Attici tf Cbtiftoboli.

Adjungis gloriam veftium, & ornamentorum Deo «fic contrarium. Que funt, rogo, inimicitua contra Deum, fi tunicam habuero mund10- rem? fi epifeopi, fi presbyteri, fi diaconi & reliquus ordo ecclefiafticus in adminiilrafiooc facrificiorum candida vefte proceUerit? Cavete clerici, cavete monachi, vidue, ft virgines periclitamini nifi lordidas vos atque panoofaa vulgus afpexerit. Taceo de hominibus fzcoli, quibus aperte bellum indicitur, ft inimicitie contra Deum, fi pretiofis atque nitentibus utuntur exuviis. In facerdotio ectlcfisi uou myfticam veftium ornatum, fed fpfendoreas qmsrendnm animarum, ipfe confecratio monftrat pontifias, ita fe habena; Deus qui Moyfem famulum tuum fecreti *ia* miliaris afiatu, inter cetera csleftis documenta culture, de habito quoque indumenti facerdotalis B inftituens, eleftun» Aaron mylbco amidu vefttri inter facra juftifti, ut intefligcnlm fenlum de exempbs priorum caperet fecutura pofteritas, ne eruditio doftrime ne uUi decifet artati, cum ft apud veteras reverentiam ipfii fign^ificationum fpecies obtineret; ft apud nos certKxa edent experimenta rerum, quam amigmaca figurarum. Illius namque facerdotii anterioris habitus noftra mentis ornatus eft, ft pontificalem gloriam non jam nobis honor commendat vcftmm, led fplcndor animarum. Quia ft illa qu* tunc carnalibus blandiebantur obtutibus, ea potius que iu ipfis erant iotelhgenda, pofeeMnt £t idcirco huic famulo tuo, quem ad fummi iacerdolwmintfterium elegifti, hanc quzfumus Domine gratiam largiaris, ut quidquid illa velamina in fulgore auri, in nitore gemmarum, in multimodi operis varietate fignabant, hoc io *ejus moribus* adibufque clare fcat.

anno CHtisn

Fal/at codice/, ff a fidei finctritate di/corder, rv *•«/fe afn laShmau babtndor:* yvr« *patiar igni tradendoi, en epiftota S. laenrr pape ad Tertbtnm Aftantn/cm.*

Curandum ergo eft, & iacerdotali diligentias maxime providendum, ut falfi codices, ft a finccra ventate difeordea, ia nullo ufu leâionis habeantur. Apocriphz autem feripturz quz lub nominibus apoftolotum multarum habent feminanum falfitatum non folum interdicende *funt*, fed etiam penitus auferende, atque ignibus concremande, quia quamvis fint in illis quzdam, quz videantur fpeciem habere pietatis, nunquam tamen vacua funt venenis.

Hzc, Domini venerabiles, tam *de* feripturis facris, quam de feripturarum fanâarum didis, fedula intentione collegi, ac revcrvntiz vcftrz audienda feu ft legenda propofui, quatenus ea & hujuftnodi méditantes contra novellz przlumptionis sudorem, qui in fimilitudinem arroli & conjectoris sftimat quz ignorat, fidei & veritatis firmitate munita dicamus cum ecclefia: *Muraverant mibi inifni fobalationei, fed non ni lex tea, Domine.* Atque intclligamus quam verum fit quodSpiritus Sanâus Salomonis ore przcecinit dicens: *Malti fibi in nevahbar patrem aliit congregantor ab/qaejodicio*, neque enim fic noftra calamitate, & humilitate abuti debet, ut imitator inlolentiftimz jaâantiz Naas regis filiorum Ammon, qui interpretatur ferpens, dicere nobis vclut habitatotibus Jabes Galaad oppugnator veritatis rfte przfumat- /- *hpc feriam vobt/cam fadxr at trxam omniam veftram ocalor dextror, pmtam^ae ver opprobrian» Ifrael.* Vere enim dextrum oculum conatur eruere, qui lumen reâz fidei laborat extioguere. Utilius illi a nobis optandum eft, quod parabolice per Salomonem dicitur: *Ocalam ^ut fub/annat patrem, tf defpicit partam matrir /aa, effe-*

——.——.«^ÂaaS ma» *ctni it tarmtdat, & cMwdsm rvav* A m hortum olerum commutare , ideft fortia &

anno CH*,ST| >♦' >.' >, *filii açada.* Vere etenim fubfennat patrem , qui ‹',i' dividit unitatem, teftante ipfo: yni sm Arae* *rtfittt filma» , w· b—»rific«t pttrtt» , p« tt^fi» d·* dc prorfus deipicit partum matns fuc eccle fias, qui myfterium redemptionis, quo ex ejus utero ad vitam gignitur, puritate fiocera venera· ri contemnit. Expedit nobis in talem oculum , qui ducatum promittit luminis ; & *e* contrario tenebris caligat erroris, prneepeum evangelicum : *«' r >f. *St tcttint t»a» intw jenidntat tt, tn» na» d· fmfict ait tt.* Cuott nequam ille oculus hereditatem patrum auferre ·' nititur vineam ipforum fruâuola ft meraciflima eorum diâa vilibus fit cito arefcentibur, ac decidentibus fabulis enerva* re, fed filii martyris lapidati reipondaant ei cum Naboth : *ertpitiaf attkt fit Dtattaai at ita» bart* , Λ,χ dumrav pn/nra» «*** . Si ob hujus refponfioois honcftam libertatem vel infamandi falfis tefttbus, vel etiam lapidibus obruendi eflemus , habeamus Drum clcmcouiBmum confolatorem atque ultorem dicentem : *Si an prt fabata* Nabatb, tj fi-* ♦ herma rjv/, eerav *vidt btn ùnt Dtauaat,* rtddàm *tdt »»* qgrs ||w, dicit Daaviaa/ . anno cHtH|

Htat tpifitlaa» fault Itfhrtt 'taitUtatnat aafhmt habttt tandta» Fltraa» , jni *ptrilcr ktaar ai ftaethat» Lagiaataftt a* mr *fagra rtlatat, itdil.*

» SYNODI JACOBITARUM,

A//s *qaiin» ia Seialtr P»g·, tlta ή Gabriat Crtrbr^fiaa» pagt α diffiinitbat latrr ft iaattt Jactbitarna» faUinibat,*

Anno circiter 1148. Grucoram, Chrifti 837. celebrata.

LXI Cyriaco Jacobitarum patriarcham agente Monachi Gubcnfes patriarcham ilium fupplicarunt , ut ad Alepinorum epifeopatum Xenajam quendam eveheret . Ille rogantium lupplicationibus fpretis Salomonem extulit . Qua de re exacerbati monachi nec Salomonem receperunt . & patriarche nomen e liturgis delere aufi funt Addiderunt dt arcufationem in patriarcham apud Aaronem Ralcidum Calipham , Ab ca calumnia patriarcha fete purgavit; quare ad ctenobium fuum innocens regreflus eft, dcmonachi iu aliumbchit ma prorumpentes epifeopos quofdam in Scialaz pago congregatos induxerunt , ut duos epifeopos ordinarent. Contra patriarcha in Gubnno, quod cattrum Cyrrhenfium eft , fynodum coegit , in qua & epifeopos recens promotos & Gubenfcs monachos anathemati devovit. Nec illi tamen quieverunt, nam ad extrema rcdaâi Abrahamum queodam Cartamina tponachum fibi patriarcham induxerunt. Hsk Aftemanus Bibliot. Orient, t. 2.

w a ‹j

*O;0»«®Si»'^>«^<^8i» ♦8 gi» ·β9»<β9»‹i9·*β9·*δ8i,:*β8i·

CONCILIUM KINGSTONIÆ

CELEBRATUM ANNO DOMINI DCCCXXXVIII.

Egberts regia occiduorum Saxooum cxxix. prxfidenre eidem concilio ipfo Egbcrco rege dt nfio ejus Arhelvulfo, una cum Ceolnotho arcbiepifcopo Doroberniar, cecenique Anglia: epi(copia dr optimatibus:

Io quo , inter alis , inanenum de Mallmges m Soutb»SaAoaia , quod Baldredus rex aliquando dederat rccieti» Chrifti CantuarienG , fubiraâumque poftea , «o quod magnates noluere donationem illam ratam fore , nunc ab Egbcrto rege filmque luo Athelvulfb , conlentientibus demum magnatibus , integre conceditur poffidendum.

Noo dotninic» incarnationis Dccexsxvi t r. £‥<11. bu- congregatum eft concilium m loco famolo nomine Kingllone. prefidente eidem concilio Egbert© rege & filio ejus Athelvulfo , Ceolnotho quoque arcbiepifcopo , cum ceteri» epiicopis Anglie dc optimatibus.

Inter multa itaque que ibi afta atque difts funt, prsfatus Ceolnotbus aichiepifcopus coram toto concilio oftendit , quia reges prrnominao , Egberrus videlicet ac Athelvulfus filius ejus , dederunt ec* clcGse Chrifti manerium quod vocatur Mallinges Southfcxan, liberam ab omni frculari fervittofle Ctnbuto regio, exceptis tribus, expeditione, pontis A arcis cooftruftioue. Ifiam praefatam terram rex Baldredus dedit ecclefin Chrifti Sed quia ille rex cuoâis principibus ooo placuit , *txAutnmt* donum ejus permanere ralum . Quapropter jam dtâi reges perfecerant iftud donum, itfgati a jam lupe nominato archicpifeopo Ceolootho· Si quis banc violare pmfumpwni , ea parte Dei & no Ara, regum , epifeoporum , abbatum & omnium Chriftianorum fit (epaiatus a Deo , & fit pars ejus cum diabolo dt angelis ejus

ANNO CHKISTI •it.

C3- CONCILIUM KINGSTONIÆ ctfg?, ti*.

Celebratum anno Domini dccccxxlvlj).

Ee^trbti regie occiduorum Saxonum JLXJCIX. Prafidente eidem concilia ipfe Ecgbcrbto reg: , & fiho ejut Aeibelvulf» , «w tua» Ctalnlbo arcbieptjcopo Dérobernit , iiierij-iiH Anglia iptfopti Ü optimalisai .

ADMONITIO COLLECTORIS.

Concilium hoc ex Spelmanno netum Dabbeui nc^aofuam amiferat ; fed cum integrum diploma in to datum Ci. Wtikena ex MS. Cottoniano autographo vulgaverit , idea reproJucendum , ^uale apud eundem ixbibe ti.t, cenjui.

F» Sjpp' Mh ïi toan^l P* »>»

REgn«ntc in perpetuum Domino Deo noftro Sjb^oth, congregâiurn eft vencrab'k io illo Gmuio loco , qui appeilatur Kminge» in regiooc Sud reg:c; prsftdcntc autem hmc cidem Domino devotx congregationi Ceolnotho archicpifcopo , ertrnique ptrplurimis epifeopis, nec non cxccllcn-liftimis regibus nofttis Ecgbe<hro , & Aethelvul-fo , cum omnibus genus fuse optimatibus. Ont* nefque tn ununi confona menre , ac finceriftima cordis intentione fpimualium fxcuiariumqtie re* rum neceifitaiibus inter kmetipfos communicon-filio krutantibus , quomodo pax & unanimitas tcclcfiarum Dei, totiulque populi chriftiani , co-rem fxculari ditioni per Dei omnipotentis gra-tu.ni lubjcUi , firmiifimx diledionis vinculo 1er-va» i potuiftet. Inter ca vero a prrfate venerabili archiepiicopo Ceolnotho Hagitatum eft . quod a regibus prxnominatis Ecgbeihru , & Aethelvulfo «llis in iempiternam eleemofinam illi agrum ad MJhogum ad ecclefiam Chrifti , que fita cl! in Dorobcrnia civitate , reddidiftent ; quod ante a Baldredo rege ad eandem ecclefiam perdooata eft. Sed a quibufdam diftum eft , quia cum re-fta libertate faâa non effer , quia in fugatu ejus confcripta fic conccffa fuiffet. Tunc vero pro m-timx caritatis aftc&i precibus epifeopi adnucntc$,{ eum confilio , ac licentia omnium^iapientum eo-rum , fpiritualium fxculariumque graduum , qui inibi congregati tuiffenr , hunc prxfatutn agrum sd Mallmgum pro lempiterna falute animarum fuarum, ac fpe «munerationis xternz ad praeno-minatam eecJcCam Chnfti in perpetuam hatredi-tatem cum omni libertate benivola mente tradi-diffent . Hac vero conditione interpofita , hzc prxnominata donatio firma permanet , quod nos ipfi , noftrique heredes femper impofterum fir-inim inconcuffamque amicitiam ab ille archicpil-copo Ceolnotho (fic) ejufdem congregatione ec-ckfix Chrifti habeamus, fic ab omnibus iuccrflb-ribus ejus hoc idem patrocinium, ac proteâioncm illius fedis nos , fic hzreditas noftra , noftrique heredes , quicumque Dei voluntatis fuent , quod illi tint, in omnibus neceffitatibus noftris abique omni dubitatione fpontaneum , paratumque ami-cali amore femper inveumut . Scu etiam familue liberorum monaffenorum, qux antiquitus fub fu-re dominioque abbatum abbatiffarumquc confti* cutx fuerunt, qui mc mcumqtxe patrem Ecgbcrh-A turn regem, pro fuis propriis, ac maximis nccef-fustibus fibi ad proteâioncm Λ ad dominium elegerunt, fpiritualclque dominos, ideft epifeopos mecum habuerunt, ut in omnibus libertas, & re-gula monafterialis vice, rite ac rcâe ab omnibus illis fervetur. Sed & poft dies meos fux liberta* lis elcâionc , abfque omni obftaculo , cuicum-que perfunis digni habeantur. Infuper ciiam pro hac noftra iufeeptione clcâionequc nequaquam a cujufcumquc poteftatis homine , five regi vei epifeopo majoris , *miooriive* perfonis accurati calumniantur , neque libertas eorum kmper impofterum in aliquo frangatur . Nulkque al" tercatio alicujus quxftionis inter nos noftrofque hxredes , & hxtediratem noftram , & illum ar-chiepifeopum , fuccсfforcfque ejus , & ecclefiam Chiifti, fie f-nnliam ejus ex hac die, & deinceps m micaliter exorta fit. Sed pax noftra congluti-nata amore vigere, florere, crefeereque inter nos noftrofque cariffimos amicos perpetualiter valeat .· diufqiie feripturas per omnia confimiles hujus re-conciliationis conferiberc (latuimus ; alteram ha-beat archiepifcopus cum telligraphis ecclcfix Chri-fti; alteram Ecgberht, fic Acthclvulf reges , cura hereditatis rorum feripturis.

Adum eft autem anno Dominice Incarnatio-nis DCCCXXXVJII. iiididiunc I. die 4· feris . His tellibus «.nnknticmibus , qui hanc noftram reconciliationem cum figito lanftx cruus Ctn.fti confirmantes, fublcripfcrunr.

t Ego Ccoinoth , gratia Dei arehiepifeopus hanc rccoiKillationem , fic iftam confimuiioacm cum figno landx crucis rob. fit fub.

t Ego BaCfinund presb. abb. conf. fic fub.
f Ego Vuerhord pr. abb. coni, fit lub.
t Ego Brunhard presb. conf fic lub.
t Ego Hyfenoth presb- coni, fic fub.
t Ego Oimund presb. coni, fic fub.
t Ego Hunred presb. conf. fic fub.
t Ego VVigmund pr. coni, fic lub*
t Ego Bcornnodh presb. conf. fic fob.
t Ego Headbcrhc diae. cqoL Bt lub.
t Ego dadanodb duc. coni fic lub.
t Ego Vuealhhere diae. conf. fic fub.
t Ego Ncdhwulf S- diae. conf. fic fub-
t Ego Ccolwulf S. diae. coni, fic fulx

CONVENTUS AQ^UISGRANENSIS,

In quo Monaftcrium S. Cacilcphi Alurico Epifeopo CcnomannenG adjudicatam.

E. 1' P-V ^hr M Λ 1 *Conventu Confiait»# anno Cbr.* 837. *congregato coram Dudwico Aug. c.iuffj. S. Aldrici Ctnoman-nnfii Epifeopi, ti Monachorum Monofiern Anifo-la /tu S. Cartltpbi*I *tantilaia* ι/f, *& Monaflenum Ecdefio Cenomannettfi oijxdtcotum. rerum contentio poflea recruduti, nec defuere <jut tilted jurte ke^utf-fe ajjererent. Sfuepr*e*pter , ut altercatio tandem poci-fiet terminaretur, babit» Jyntdui AjutJgranenfii an,*

838.

ANNO CHKisri .838. *import^jmdregn^etuli, fe&eqtte legem Beti* jisXicsrioe, (7 Csvs/iarav, aa/IrswfM Pswi/agrv-rwav> ftH Precefterem lefiteae, LxdicKHt Aug.* w-Ari *fiki jeri/ i» predt^em Meiutfierutm erregevit,* da/ajar *Jenieetie eft* ia Jyi/aamdua· AAAa/v m, *qui quemvif qeUer veeetiu, edtfft mltut·]»· dicittm,* a/ i» *Aleiriei gefiit eef* 47 *teritur, tele efi,*

In nomine Domini noftri Jelu Chrifti.Temporibus Hludovici piiffimi Augufti fubter inferta caufatio vvl cvindicatio fuit de monafterio Anifote inter Aldrlcum Epiicopum fic Sigifmundum Abbatem, qui illud tunc tenebat. Nam prxfatuaAldricus dicebat fic feriptis fic teflibus approbat quod de jure fur fedis Ecclefia prafatum monafterium cum omnibus ad fe pertinentibus efle debebat,fic fui anteccflores illud ex rebus Cenomanica matris B Ecclefia magna ex parte fundarent, fic ad ipfam matrem Ecclefiam fubjcftum efle debebat, fic hoc legibus affirmabat. E contra Sigifmundusdicebat quod proprium Domini Imperatoris efle debeat, fit non de prxdiâa Ecclefia: fed nullam veram auâotitatem exinde oftendébat nifi tantum unamepiftolam quam Pippinus propter odium Gauzioieni Epifeopi cuidam fuo monacho fecerat ut illi iubjeâum effet fic non Gauziokno; fic hoc propter odium Gauzioieni faftum efle perferutatum eft. Qyia quando fuit Pippinus Cenomanica in patria, fic de quadam pcrfccuttone inimicorum iuorumreverfus per Cenomanicam patriam tranfibat, tunc cum prrfatus Gauriolenus fic fuus frater Harivius non receperunt, fed infra Cenomanicam urbem C cum omnibus quos fecum conducere potuerunt ie recuferunt, fic Domnum Pippioum Regem illuc introire non permiferunt, led damnum ei de fnis hominibus tacere nitebantur, fit fuum pincernam coram eo ftantem, dum fua caftra m vinea fanfti Petri juxta urbem Cenomanicam pofitaerant, interfecerunt, fit alios homines vulneraveiunt. Videns autem Domnus Pippinus quod ibi proficere non potuit, vaftaas totam illam regionem,pergere ccepit ad Franciam Tunc in ipfo .itinere venit ad ipfum prrdlâum monafterium Amiciam, fic przcepit iliis monachis ut nullam obedientum facerent jam diflo Gauziokno, ct> quod ei rebellis eflet, fed fub luo mundeburdo vel fub fua rac. tummodo tuitione vel dominatione permanerent. D Et tunc eis ac Siebaldo eorum Abbati talem epiftolam dedit quod propter odium, ut diâum eft, Gauzioieni, fit non propter ullam aliam rem aut injuftitiam faffum efle iiquet. Tunc cmm ipfe Siebaldus non fuit aufus ibi remanere, fed una cum Pippino uique in Franciam perrexit. Poftea vero cogoofcens Pippinus quod injufte feciffctfit propter odium Gauzioieni hoc egiflet, præcepit filio fuo Karolo fic jurejurando conteftatus eft ut prefatum monafterium redderet Cenonwinicz matri Ecclefi«, cujus jufte efle debebat, ne aliquod detrimentum fua anima ex hoc haberet Et fic fecit poftea Domnus Carolus, fic Fraoconi Epifcopuillud reddidit, atque per pneceptum fuum predift® matri Ecclefix confirmavit. Multi autem haâeuus E vivunt qui Domno Karolo hoc dicere audierunt, qualiter luus pater Domnus Pippinus ei hoc contcftando facere orreepit. Et quando jam diâum monafterium Branconi reddidit, multi vivebant qui hoc domnum Pipp'.nom Karolo przripcre fic conteftari audierunt. Illam vero rationem pleniter przdiâus Aldricus Epifeopus perferutatam apud veridicos homines habebat, & hec teflibus veris fic bonis coram otnn'bus aftirnvbat. Taliter enim Aldrkus fic Sigumundus altercantes, pervenit «pia ratio ufqua ad domnum Imperatorem; cui hoc firjnitei inquirere prscepit, & veraciter fibi renuntiare lu'fit. Sed cnxeqttem ipfa cauflauo ante domnum Imperatorem veniret, volebant eorum amici dc boni homines eos inde pacare ficcoocor-dare. Se^ Aidncua Epifeopusohiempcrabateorum jullis petitionibus, & Sigiimuodus non faciebat; fed qukqotd ei jufte fic rationabiliter fui amici agere fuadebanr, pnadïâus Sigifmuodas fpernebar. (Merebat enim ci memoratus Aldncus Epifeopus ut aliquem ccnfum ei ex hoc folveret, ficut fui anteceflbres prxdidi Epilcopi anteceObribus faciebant, fit per luum beneficium illud tenere, fit nunquam ei diebus vite lue de illo aliquod impedimentum facere volebat, fed quiete fit pacifice una cum fuis monachis eum inibi efle permittebat. Offerebat etiam fit aliam cauflam predido Sigifmuodo, luadentibus prcdiâis amicis fit bonis hominibus, jam didus Aidncus Epifeopus, ut fi hanc non vellet, Ultem aliam faceret. Permittebat autem ei duas aut tres villas, quales fibi eligeret, per fuum beneficium habere, fit ex his nullum fenitium aut aliqua dona requireret, fed quicquid cx his vellet uccret. His omnibus a Sigifmundo (pretis, cœpit Utpediâus Epifeopus iuam juftitiam jufte fit rationabiliter querere, quia plenam fic juftam rationem fibi in hoc habere videbatur. Prncepit cmm hanc juftitiam inquirere domnus Imperator Ebroino Piâavicnfis urbis Epifcopo fic Ercbinrado ParKiacae civitatis Epiicopo fit Rorigotii Comiti fic Altmaro Senefchakho Domne Judith Imperatricis fic Miffo palatino una cum aliis vaflis dominicis. Sed dum hxc res ad effe-^um tunc minime pervenit propter alias neccfGtttes* & hoc domno imperatori reounciatnm effet, prxeepit m ante fe in fuo palatio ipfa alter* catio finiretur. Tunc ergo juffit Domnus Imperator ut haberent ambo eorum auftoritates & teftimonia Aquifgram palatio ad fuum placitum quod ibi tempore quadragefimali cum Epifcopis &. Abbatibus & Comitibus & ceteris fidelibus Cuts habebat, ut ibi pleniter prxfixa altercatio finem perciperet. Sed Sigifmuodus jam vocatus ad ipiutn placitum minime pervenit. Qua de re iterum domnus Imperator per foam eptftolam eum vocavit ut poli Palcba veniret. Qui fit hoc renuens» jam tertio vocatus minime venit, neque miflum aliquem mifit cur hoc dimitteret. Tunc cernens domnus Imperator iuam ioobedientiam fit contumaciam, expeâavit umen adhuc poft tertiumcondiâum placitum quindecim dies ut veniret; fed cernens eum jam venire non velle, neque fuam rationem jufte diffinire, quia minime hoc rationabiliter fic veraciter le facere confidebat, fit propterea venire ad placitum nolebat, tunc domnus Imperator interrogavit fuos Confiliarios fit Epifcopos five Abbates fie Comites fit reliquos fideles fuos quid cx hoc facere deberet, fic quale confilium ex hoc ei darent, fit quid do tam inobedieofc fuo prxeepto faâurus effet. Tunc refpondentcs dlxeiunt utriufque ordinis omnes: Vidimus quod ifte Epilcopus vefter Aldricus habet fuas auaoritates fit prxccpU regalia tam genitoris veftri quam fit aliorum vcftrorum antecetTorum, videlicet Regum Francorum, tn quibus, ut coram nobis releftum eft, continetur infertum fie fanâorum facerdotum ac Regum manibus propriis corroboratum, ïuod monafterium Amfolz, unde agitur haze juitia, Cenomanice matri Ecclefix traditum fuit fic ab Epifcopis ejufdem matris Ecckl/т conftrudam fic ornatum atque legibus pofleflum. Habet etiam prxfixus Epifeopus, quos videmus & audimus, fuos teftcs veres fie bores, qm has auftcritates firmas fic veras tfle tefta-.ior, fir jurejur/Hdo que dicunt affirmant. In lu per teftan-v' q-.>od infra legiunio lempor? prwdida mater Cenomanicx civitati. Ecdciia vcftnuram legitimam h.buii (d

anno CHR'STJ

(» de przdiâo monafterio, & adhuc triginta anni non lunt tianfaâi quod ex eo legitimam vethiuram habuit, dc propterea inde fuit modo alienatum quod Franco Epifcopus przdiftz Eccle fix fuo propinquo AJalghylj illud impetraverit, ut pro illo regalia icrvitia dc itinera faceret, qux ille pro fua infirmitate dc feneftute facere non valebat . Affirmant etiam eundem Franconem aliquas villulas dc quofdam vaffalios cafatofque , ut nominant, ex prxfixo monafterio ad fuum opus, dum advixit, retinere ; fed illis ambobus defunûis non fuit ad pretens Epifcopus ejufdem ledis qui domnum Imperatorem Hludovicum cx hoc interpellaret ad tempus; dc fic datum eft alio,dc tali occafione lublatum eft de préfixa fede . Sed dc hoc quod illi monachi dicunt quod veftrum proprium effet , prxdiâi teftes Aldrici Epifeopi per eorum auâoritates dc per vefttot vaffalios dc alios veridicos dc bonos homines amrmant non effe. Dicunt etiam, fi veilrum proprium >ffet , res ipfius monafterii fecundum legem Salicamaut Ribuanam tuerentur ficut alia loca dc resqux de veftro funt propno faciunt, dc mancipia non partirentur, ficut de aliis locis & rebus qux de veflro lunt proprio in illa regione eft confuetudo facere; fed de illis cauffis in rebus fandi Canlephi ficut in propriis domni Imperatoris obfervare apud eos eft confuetudo, nihil unquam contervatum fuit ; dc pro iftis cauffis affirmant dc defendunt jam didi teftes fxpediftum monafterium non veftrum proprium aut alicujus effe, fed de jure Cenomanicx matris Ecclcfix, de cujus rebus eft fundatum, illud effe affirmant, quod & rationsbiliter fic legibus , ut nobis videtur , facere poffunt. Teftantur etiam fupra memorati teftesquod omnes Epifeopi qui in prxdiâa civitate dc in jam diâa fede a tempore faniti Innocentis Epifeopi fecundi, fucceffotis videlicet fanâi Viâurii, & a tempore fandi Carilephi confcflcris eximii fuerunt, prrdidum monafterium fubjeftum habuiffent , exceptis duobus ; quod propter prxdiftutr odium dc pro aliqua negligentia veraciter faâum effe inquifitum eft · Teftantur etiam quod plus ad jus fic iubjedionem prxdidz matris Ecdefix przfatum monafterium pertineat quam ad veftrum proprium aut ad aliam aliquam cauffam ; & hoc, ii aftqm teftes contra fe venerint, faites eos,qualiter prxeeperitis, facere poffe teftantur firmiterque affirmant. Supradida vero ratione hanc juItuiam diligentiffime ventilatam, rei veritatem cognofeentes, pleniter dc rationabiliter legis divinz fic mundanx nos utriufque ordinis veftri fideles auâoritate inftrudi, dc plena ratione fuffulti, judicamus vofque hortamur ut ei auferatur qui vobis inobediens extitit, dc ad veftrum placitum non folum femcl aut bis vel ter vocatui venire contempfit, quia de fua abfentia culpabilis dc convi. dus effe cognofcitur, dc ei veftra auâoritate noilroque judicio reddatur przfatum monafterium qui vobis inobediens non fuit , nec ad placitum venire renuit, fed temper prxtens cum fuis auffo-ritatibus & nobilibus teftibus affuit, dc hoc pleniter fic legaliter approbare eft paratus quod fux fedis Ecdefix przfatum monafterium effe debet . E' propterea przfato Aldrico Epifeopo firma auffontate ad jus fux ledis Ecdefix przfatum monafterium cum omni integritate ut reddatur judicamus. Quidam autem eorum dixerunt. De nobis ipfis aliter judicare non poffumus, quod fi - liqui' noftrum, licet nemine quxreruc , aut aliqua cauffatione pullante, vocatus ad veftrum placitum vemre contempferit , ni infirmitas aut legitima fomnis eum detinuerit, fic fi aliqua temnis , aut mhrmiias cum dciicucn:, ni ipfe fuum advocatum aut fuam excufationem rationabilem ad vos, miidfit, jufte & plena ratione perdere debet until-quifqbe noftrum quod de veftro habet . Et propterca ftcut & de nobis, fic & de illo judicamus; quia neunum fecit, nec ipfe veotr, nec mandate ftuduit cur illud dimtfit. Sed ficut ifti homines qui praetentes adftant, id eft, Hagano & Bene* diâus & alii, dicunt & affirmare volunt qualiter* cumque vobis placuerit , five fi aliquis ex vobis aliter dixerit, fingulare certamen cum eo prx liari five in judicio , fi vobis placuerit, feu cum facramento verum facere nullamob aliam cauffatn przfatum Sigiftnundum remanfiffe, neque propter infirmitatem, neque propter aliam ncccftitatem, nifi quod venire, ne convinceretur, noluit, quia nullam juftitiam neque aliquam juftam aut rations bilem caudam przdiâa qurilione fe habere confidebat. Et haec prxdifti homines quotidie ante vos dc ante nos & reliquos fideles veftros clamant, & approbare, ficut prxdiâum eft, vel qualiter vos placuerit dc cis praeceptum fuerit,volunt. Et hoc fepiflime publicités io hoc palatioeft ac clamatum & perquifitum nobis dc ceteris fidelibus velitis audientibus, fed nemo eft qui eis contra dicere aut rcfiftcre velit, fed plus dicunt omnes cos veritatem dicere, quod dc verifimile nobiseffe videtur. Sic vos jam quindecim dies per aliud placitum vel teitium eiconceffum expeftantes,neque fuum advocatum aut fuas auâoritate* mifit, neque ullam excufationem de fe vel de ftio contemptu tacere noluit. Idcirco de fua abfentia vel contumacia jam conviâunft atque damnatum eum effe legibus judicamus, ita ut nec ejus vox amplius de hac cauffa audiatur. Et ut hoc quod dicimus & judicamus auâoritate canonum dc tegis plenius confirmemus, precamur ut nonnuilse fentenuz ad hoc pertinentes canonum dc legum ante vos legere jubeatis . Er tunc publice coram omnibus recnatx funt hr fententix canonum dr legum.

anno CHaiSti

EXCERPTUM EX DECAETIS

Paptt Bonifncii, tepilnb III.

MAnifeflum eft confiteri eum de crimine qui induito & delegato judicio purgandi fe occafione non utitur. Nihil enim intereft utrum in przlcnti examine omnia que diâa funt de eo comprobentur, cum ipfa abfentia pro coofeffione confiet. i-*· < c.p». [£*' (t

Item ex decretu ejafdem Enifacii Papa.

NUlli dubium eft quod reus judicium nocens fubtergit, quemadmodum ut abfelvatur qui eft innocens quxnt. Confitetur enim de omnibus quifquis fe fubterfugere judicium dilationibus putat.

Ium ,'jnfdtm cttjtif fxpra.

CAvendum eft ut fi quit adeffe neglexerit, dilationem fententix de abfentia non lucretur; fed qux male pullulaffe nofcuntur, radicitus evellantur & emendentur.

*Ex Decretu C*Itflint Pap*.*

NOn caret enim fufpicione qui ad judicium venire contempterit dc purgari fe diflulerit , quia ipfa abfentia fua eft comprobatio . Infuper occurret veritas, fi Ealfiras difplicet. Merito namque cauffa nos refpkit, fi filentio faveamus errori Ergo corripiantur qui hujufmodi funt modis omnibus. ut veritas eorum verfutiis non fopia* tur,

——_____tur, fed aftuta eorum cavillatio aptiflime fit pru- demer omnibus markftciur dc emendetur, atque rcftieuaiur- quod hiûcnus occultam & negledum fuir.

anno cudlstl *

•w i < n ,Xirrpt^ ** Innocent".

VEritas fzpius exagitata magis felendefeit ad lucem , dc pernicies revocata in judicium Drua. c«- gravius condemnatur. Nam fruftus jurtitiam fzpiua recenferi, & errata corrigere, ablata reftaurare . Nec otiofe ergo dominus judex Dofter in nobis cfle patitur quit exercenda , non pegligenda donavit.

Stfatarfe *wro capitula ad tandem rationem pertinentia λ faptentihuf Comttibui tf Scabintt dominicit funt prolata j tf ptr judicium coram omnibui funt nciltlt.*

HÆC CAPITULA QUÆ.
fubfequuntur dt lege Romana funt ajfumpto ·

N- .H «·>«« <'t U IV-

IMperitvr Valentimaeui inter cetera Tirmino Prafe&o protono O Patricio data. Si quis pulfatus in judicio adeflt noluerit, poft fecundam aut tertiam conventionem fciat ie contumacis fententiam fubiturum, id eft, ut quicquid, fi fuilTet in judicio, addicendus erat petenti litigatori quafi viÛus exolvat. Data VII. Kal. Maji Romx Herculano *V.* c. Conf.

Quinque capitula de effcflu fententiarum tf finibur litium Paul/ fententiarum lib. V. Quicunque tribus auctoritatibus judicis conventus, aut trinis litteris vel tribus ediftis ad judicium fuerit provocatus , aut uno pro omnibus peremptorio, id eft, quod câuflam extinguit, fuerit evocatus , fic przfentiam fuam apud eum judicem a quo ei deounciatum eft exhibere non voluerit, ad verius eum quafi in contumacem judicari poteft. Quinimmo nec retradari per appellationem negotia polium, quoties in contumacem fuerit judicatum.

•«·< ut. i 19 inicpiet

Item Tbeodofiut libro quarto de Jcntcntni ex periculo recitatum.

IMperatorei Gratianui, Kalentmianuj, tf Tbeodofint AAA. Clearcbo Prafeflo . Quicquid prsrientibus partibus in caudis fuerit ordinatum, habebit pleniflimam firmitatem, nec poterit immutari. Data Kal. April. Honorio VIH. fie BçctioConfT.

SEQUITUR SENTENTIA
de eadem lege Romana, dc libro Penh affumpta.

SI enim judicibus talia conceduntur, quamo magis Regibus & Imperatoribus frzna fit lora ampliora fic latiora relaxantur , quoniam de crimine majeftaiis gravius judicantur rei fic incriminati quam alterius alicujus genens fecularis : quia honor capitis decus eft aliorum membrorum, fic dedecus capitis ignominia eft aliorum membrorum. Porro quia omnia membra fequunturcaput, fciltcet ut io comparatione przdcceflorum noftrorum, more videlicet antiquorum, loquamur, ficut ab illis non femel aut bis vel ter, fed perfxpe firmarum fic definitum effe legimus, dehonoratio fie defpedio feniorum fir magidrorum fic contumacia eorum contumelia eft iubditorum fic juniorum , fic honor fit exaltatio atque benevolentia fic obedientia femorum fic magtftrorum honor fit exaltatio eft iubditorum fic juniorum, quia fic illi •b iftis fic ifti ab illis mutuo foventur fic exaltantur, honoc legni & populorum ampliatur , & vu «ique juftHia tomm crcfeq, fir. populus fdvx \ tur dc exaltatur. Si quis aurem contra hxc in;re,,______ aut aliqua machinatione aliquid agere prziumpierit, damnatus in omnibus fic ab omnibus interius exccriufque fententia ultionis feriatur, ne m pulici um quifquam talia agere prxlumat, fic f> qius taetre tentaverit, fimtlitcr damnetur, dc ultionis fententiam non eflugiat.

anno chr ut l

Item unde fupra, fi quu ad placitum venire divinus eft diftulcrt.

SI quis fubterfugieodo placitum huc illueque vadit, dc ad placitum venire diflulcnt , dc maxime fi vocatus a judicibus luerit, omnimodis providendum eft ne quzrens luam juftitiam pro tali occatione perdat, fed quafi convidus ille qui ad placitum venire diftulcrit , item culpabilis dc convidus de fua abfentia judicetur , dc deinceps hoc recuperare non valear, fed magis metallis fic. aliis prenis deputetur, ne amplius <|uifqu?iu talia agere przfumat, fic ille dc fua vcrluua abfetitia viciffe non lucretur, neque lubtcrlugilTe gjudeat , neque fuam juftitiam perdat . Data IX. Kal. Maji.

His fic aliis auctoritatibus fandorum patrum fic canonum atque legum rationabiliter inthudi judicavimus fic iterum judicamus ut Aldrico fzpedido Epifeopo jam didr res , qui femper plmitcr inftrudus przfens adfuit, fic nunquam ad luam juftitiam comprobandam defuit , veftra audontate veftroque judicio reddantur . Et fi talis firmitas ex hoc fada fit quz in pofterum appareat, nunquam deinceps de hoc prrdida Ecclefia fibicommifla aliquod damnum aut lcandalum aut ullam cauflationem patiatur. Et fi aliquis, quod non credimus, ex hoc deinceps aliquam pullationem aut cauflationem ei facere voluerit aus fuis fucceftbribus, evindicare non valeat, nec ejus vox penitus audiatur qui hoc facere tentaverit, led hoc judicium quod modo agitur , ratum futuris maneat temporibus, fic veftra redd'tio firma fic (labilis permaneat. His taliter peradis, hoc divifimus.Tunc domnus Imperator coram illis reddidit Aldrico przfixo Epifeopo per eorum judicium plena audontate monaderium Anifol* , in quo Domnus Carilcphus corpore requiefeit, ad jus Cenomanicz matris Ecclefiz, cui przfatus Epifcopus przerat, futuris temporibus po(fidendum, fic Miflosei dedit qui ei inde plenam veftituram facerent,Fulconem icilicet Comitem palatii fic Arduinum fir Gsufridum Comites fic Folcradum vaflum domimeum , qui poftea , ficut Domnus Imperator eis jmTit, plenam fic legalem veftituram per cioccas fic oftia lenioris ipfius monafterii Ecclefiz , in qua etiam fandus Carilephus corporaliter requiefeit, fit per portas ipfius monafterii jam dido Aldrico Epifeopo mulus coram tcflibus in ipfo monafterio follemniter fecerunt. Hoc autem fidum eft anno incarnationis dominiez DCCCXXXVHI Indidionc 11. fic anno imperii przfati Domni Hludovici piiflimj Imperatoris XXV. anno vero ordinationis firpediâi Aldrici Epifeopi fexto. Pridie quo. que Kalendarum Majarum Aquifgrani palatio przdiâum judicium eft aâum, fic in ipfa dic ipfa ratio a prsttixo Imperatore legibus eft adimpleta fic plena ratione perafta. Propterea ergo hoc memoriale confcriberc libuit ut fi aliqua altcrcatiodeinceps exortà fuerit qualiter hzc res aâa fit, per hoc memoriale declaratum appareat ; ut fi aliquis *ex* hoc aliquam querelam facere tentaverit, evindicare minime valeat. Adum atque conferiptum eft hoc memoriale Aquifgrani pilatio Kal. Maji in fscrar.o land® Mine, regnante Domino noftro Jefu Chtifto in perpetuum . H* vero charta d hzc

AHNO «jitmTi

-hxc prccepta publice releâa & recitata funt ante A domnum Imperatorem & Drogonem ejus fratrem & Arcliicapellanum, five etiam ante fuos Miftos quus domnus Imperator ad hanc cauflam audiendam & dikcrner.Jam cor.ftnuit, fcu ante conferiptos Epifcopos dc Comites dc mimfiros ac judices, quando hoc judicium in przfcripto palatio judicatum eit , dc quando prziatum monaflenum ad jus pizfixz Cenomanicz matris Ecclefic eft leg'bus redditum dc fupiadiâo prztcxtu cvmdicatum, id eft,

I. Traditio fanfti Carilephi quam fecit fanâo Innocenti Epifcopo per licentiam dc confcnfum Childeberti Regis.

II. Charta commendationis qualiter fe Domnus Carikphus per licentiam fui Abbatis, exhortante B domno Avito, una cum fuis monachuhs fubdidit Ecdefiz civitatis , & in manus fanâi Innocentis Ep icopi duabus vicibus fe tradidit.

IIL Precaria quam fanâus Carilepbus accepit a fanâo Innocente dc eadem re.

IV. Prxceptum Childeberti Regis quod juffit facere fuper traditionem fandi Carilephi dc fuper precariam quam ipfe fandus Caulephus accepit a Janclo Innocente.

V. Charta donationis de rebus & villulis, fic ciuro & argento & veflimentis tam ecckfialbcis quam & aliis, five libris & crucibus ώi caphs vel reliquus fanûotum multerum,qux domnus Innocens in adjutorium ad monaflerium Amfolz confiruendum & ornandum domno Carilcpho & luis C monachulis per feripturam tradidit.

VI. Charta de conventionibus fanâi Innocentis & fanât Carilephi mirx magnitudinis confcripta, Λ a qti'nJccim Ep.fcopis firmata, u: eorum conventioius nullo modo irntz fierent, fed per omn .1 Habiles permanerent.

VII. Precaris quam (anflus D^rrrnolus Epifcoj us Abbati fuo Gallo fecit dc monaflerio fandi Carlerhi

VI H. Prxcrptum quod Chifpericus Rex fando Dorrnoio Ep icopo fecit & iuo Abbati Gallo dc monaflerio Anifclx.

IX. Prxceptum emuniistis quod fecit Chilpericus Rex laudo Domnolo EpiRupo dc inonaiierio Aniiclz & dc omnibus vdiuiis & ubus ad cum D prrrmentibus.

X. Precara quam 1 iadrnndus Ep fcopus demonalleriu ianfti Carilephi bigrarno AbUati lecit.

XI. Prxceptum quod Rex Ch! t-inus Hadumdo Epifcopo ii Sigranno Abbati dc mvnaftcrio Amiola (ect. »

XII. Prxceptum cmunitatis quod lecit Chlotauus Rex Hadmndo Epifcopo ce m.naftcric» Ani. lo!a ii de omnibus villulis & rebus ad illud pertinentibus

XIII. Piecaria quam domnus Bcrprius Epifeopus de monaftcrio ianâi Carilephi Ibbolcno Abbati fecit

XIV. Prxceptum Dagoberti Rer>s fuper precariam Ibbcleni Abbatis quam a domno BerarioE- E pncono de rnonallcno Amlola accepit.

XV. Pixceptum emumtatis quod fecit Dagobertus Rex domno Berar.o Epilcopo dc monaflerio Amlola & dc omnibus villulis & rebus ad illud pertinentibus

XVI. Piecaria quam Gauciolcnes Epifeopus de minaflrrio fanâi Catdephi D dum Abbati fecit.

XVII. Pixceptum Chilpcric· Req s quod fecit Gaurioleno Ep.icopo & Sicbaldo Λ'.-oaii fuper pre- ..i..am eurum dc monaflerio AmIJa.

XVIII. Prxceptum Clulpe-ici Regis fubemunit.n.s ttiiiicne Cenomanicx (edis Ecdefiz fadum Gauz.olcno Epicopo. Simul & confirmatio in hoc ipfo przeepto continetur quam fecit fuper precanam praediâus Rex Gouziolcao memorato Œpiffcopo & Didoni Abbati fuo.

anno CHRISTI

XIX. Preceptum emumtatis quod fecit Theodoricus Rex Berar'o Epifcopo de cellulis & villulis fui epifeopii & nomina[im de mouaftcnoAnifola.

XX. Preceptum emumtatis quod fecit Dagobettus Rck Epifcopo Herlemundo de cellulis dc villulis de fuo epifeopatu ; ubi dc monafteriolum Anifola commemorat, dc fuz (edis Ecclefic elle affirmat. (>

XXL Monumentum de vita fanâi Innocentis Epifeopi.

XXII. Exemplar de vita & λΛ bus fanâi Ttiribi Epifeopi.

XX111. Preceptum quod fecit Domnus Karolus Franconi Epifcopo quando ci monallcrium Ani- (ola per judicium dc plenam auâontatem reddidit & fuz fedis Ecdefiz confirmavit, ficut ineo continetur infertum.

XXIV. Pirceptum quod fecit domnus Hludovicus Imperator Franconi Epifcopo de mancipiis lauda: Mane & fandi Carilephi, io quo continetur monaflcrium Amfolz fubjeâum cfTc debere Cenomanicz matri Ecclefiz.

XXV. Prxceptum quod fecit domnus Karolus Franconi Epifcopo quando et concfftit ut bofles & itinera nulla faceret, fed Adalghifus fuus propinquus omnia regalia fervitis pro co faceret , & per licentiam Franconis aliquam partem abbatiz fandi Carilephi teneret, & poft obitum Adalghifi ad jus *δi* regimen Cenomanicz matris Ecclefic abfque ulla contradidionc reverteretur , ficut in eo continetur infertum.

Huic judicio & redditioni interfuere fubter inferti viri. Judith Imperatrix , Karolus gloriofiffimus Rex, Drogo Archiepifcopus atque Archicapcllanus, Autcarius Archiepifcopus, Hadalboldns Archiepifcopus, Amaluumus Archiepifcopus, Aiulphus Archiepifcopus, Rataldus Epifeopus , Ecardus Epifeopus, Erardus Epifeopus, Ebruiuus Epifcopus, VViliricus Epifeopus, Albericus Epifeopus, Ghcfridus Epifeopus, item Albericus Epifeopus, Simeon Epifeopus , Ercanradus Epifeopus, Jonas Epifeopus, VViladus Epifeopus, Anfigaudus Epifeopus, Adalardus Comes, Radulfus Comes, Bor.efacius Comes, AdalbertusComes,VVarmus Comes , Herbcrtus Comes, Audulfus Comc' , Sicphanus Comes, Rainaldus Comes, Gifleixrit:. Comes, Landrieus Comes, GerardusComes , AbboComcs,Tcoto Comes, Poppo Comes, Frminus Cernes , Anfrcdus Comes, Adalgarius Coires, Gcbumus Comes, Tctghildus Comes, Tro?ndu> Comes, Ardoinus Comes, Rumaldus Comes, Ilerlomus Comes, Hungirius Comes,*Theodoricus* Comes, Ricboto Abbas, Hludovicus Abbas, Stolido Abbas, Hilduinus Ab^as , Burchardus Abbas, Lantramnus Abbas, Godolricus Abbas, Daniel Abbas, Georgius Abbas, Elmeradua Abbas, VVaringarius Abbas, Aldricus Abbas, Eribcrtus Abbas , 7e(haldus Abbas , Marcoardus Abbas, Humbertus Abbas, Eginardus Abbas,Fuico Vi.ITus dominicus & Comes palattii, Ragenanus Vaflus dominicus & Comes palatii, Tautfridus Vaflus dominicus, Adalelmus VafTus dominicus, Hencus VafTus dominicus, Engifcardus Vaffus dominicus , Difo ValTus dominicus , Teoto VafTus dominicus , Folcradus VafTus dominicus , Bernumus VafTus domimcds, Evrardus VafTus dominicus , Salaman VafTus dominicus, Egibeitus Vaflus dominicus, Wimtmarus VafTusdcminicus, Witbaldus Vaflus dominicus, Radulphus VafTus dominicus, Gur.zo VafTus dominicus , Odorricur

vaf-

anno chkisti *'* VafTus dominio», Cadito Vadus dominicus, Le-A tncus Vàllu» dominicus, Naotarius Vadus domi- mfUJ> Roberrus Vadus dominicus, Ifaac Vadus dumiuicus, Hugo Vadus dominicus, ÉJagobertus Vadus dominicus, Ebruinm Vadus dominicns, & reliqui innumerabiles, quorum nomina propter pro- lixitatcm hic non infcruimus. an *7?" oùisf(

fcpAD CONVENTUM AQU1SGRANENSEM

ADDITIO, ET ADNOTATIO CH<ONOLOGICA.

r>i b. *' IjAgius V. Cl. in fua ad Baronii annales critica omnium primus admonuit in colkâionibsss conciliorum deûderari geminos illos feu conventus fcu lynodos, qu» pro vindicandoecclcfix Cenotnanenfi antiquo jure in monaderium Anifolenfecoaâx funr. Eo radicante Venetus editor defcâum agnovit & fupplevit, in colle&onem fuam fynodis vel conventibus CariftacenG & Aquifgrane^fi B velatis. Sed Pagium de more fequutus in eum de* cltnj.it errorem quo idem Pagius aberravit. Vir ille doâidtmus prefereodam cenfuit fynodum Carifracam Aqudgranenfi, & cum temporis adferipticnem opinioni huic fux repugnantem cerneret, reformandam illam congrua opinioni fua; correAione judicavit. Verum in utraque charta, inqua utriulquc fynodi res deferibuntur, .temporarie noix laisse iunt. Neque enim vera ille opinatur judicant Cardiacam lynodum anno 83?· *die VIII. novembre* convenide, fequenti vero anno 838. 1'tidie Kalendas Majas Aqurfgrani eam caudam iterum patres retraâatlc, quin potius caufTz illius diicullio, primo quidem Aquifgrani faâaell anno S^S. *dic pridie Kalendas Majas,* prout temporis ad- C ieriptio eiuldcm concilii accurate reprxfcitiat. Eodem quoque anno in fynodo Carifiaca iret um auditi Arni-'lenies monachi, iterum rejefti, pernaque depolitionis ab omni facerdotali gradu mulCtati iunt; id vero aftum die VIII. *tduum fepttm-Im aino Ludovici XXV. indiHionc I.* idefl 838. ut in data cius concilu legitur. Tota errandi cauda iu't I'agio, quod Carifiacam lynodum Aquilgranenfem prxcetiiiTe certum tenuerit; id vero perquam erroneum rdc cx co confiât, quod in fynodo Aquilgrancnfi primo tradatam fu.de Aniiolenl^ monadem caullamdcmonilrent jura&chartx, qux rtinc prolatat leguntur. Iniuper vix lata pr<? cpikopo Cenomanenfi rn monarhos lententia, continuo 1 udoncus imperator *m:ff'um* luum epil D copo «dignavit, qui ejus imperatoris nomine monachis dcnunciarct ut epilcopo fubderentur; quz omnia m ea charta legas, quz fynodi Aquilgrancnlis gefta refert Parere recularum Monachi; quare e monaflerio fefe fubduxerunt, fic exulum more perfugz iteum imperatori fliterunt fefe, efcopi violentia extorres *fe c monafterio* fuo ados qnerentes. Digna res videbatur quz dticutcretur in concilio; id vero delatum eft ad Cardiacam fynodum, quam ad feptembrtm indixerat, tcfte auflore vit» Ludovici pii. In eo concilio monachi accufationcm de exilio, quod pati fc ab Aldrico epifeopo Cenomanenh querebantur, inftaurarunt; iterumque pro ture fuo in monafterium Anifolenfe inftitcrunr. Patres, epifeopo .-*udito, iterumque E difcuiTa cauda, iterum pro epifeopo judicarunt, poena in monachos pervicaces mftiâa, fic ni deinceps parerent, etiam exilium minitati. Ex his colleftionis Veneto-Labbeanz tom. IX. col. S87. & 891· errorem coi rigas Carifiacenfem conventum primum, dein Aquifgranenfem collocantem.

Porro ad Aquifgranenfem conventum quod attinet, quamquam Venetus collcdor narrationem de lite in eo agitata dedit, ex auclore libelli de vita Aldrici epifcopi Cenomanenfis vulgati a BJu-4..0 Mifcellan- tom. III. aliam tamen chartam omifit ad conventum iftum candemque caudam pertinentem, quam ne quid deliderandum relinquitur, hic dare conditui, erutam ex cOdcm hbcllo num. II. pag. >37.

DE RESPONSIONE HLUDOVICI IMPERATORIS,

Et judicio optimatum fuorum contra precepta nachi de monaflerto Amfolt attain uni coi am to, quando contra Aldricum epifeopum dt peadtflo monafterio in ratione/ venerunt.

/"VUando Aqutfgrani palatio anno imperii DomK^ni Hludovici pii(limi Augufti XXV. eoum eo/a principibus fuis, tam ecdefiaflris, quam & feculanbus in generali conventu querela de monaflerio Anifolz & rebus fuis inter Aldricum Cenomamcz urbis epifeopum, & Sigemundum ejufdcm monafterai abbatem agebatur ficdiligentius icrutabatur, atque jam diâus pontifex inter reliqua milruit.enta chartarum, & praecepta regalia, "num preceptum quod Dommui Karolus facere jullit, fua videlicet propria manu roboratum, & anulo luo fubter Ggillatum, per quod ipfe jam diflum monaderium Franconi epifeopo, ecclclizque fibi commrftz reddidit; flt monachi przdi&i Sigemuadi quoddam preceptum de eleâione eorum, ut dc fcmctipfis haberent licentiam eligendi abbatem, quod dicebant iuflu domni Hludovici piiffinu nnperatoiis ede confcriptum. Ad quod relpondir domnus imperator: *St ego hot praccptum fCT' j*ffi nefiebam quod prtdiilum monafltnum dt epifiopio Cenomanico effet & ignorabam quod pater mtm :i.ud ib: per fuum praceptum redderet. Sedqu-.a* t'O', CT *p.uri veftrt boc mibt celafttt t (J p-r /rau-d,tn c rnatH/n ingenium fatere Juabflis; id'irco tp-* D/"'" *oraaptum quod mihi ptrcipere ftr: 'Ix ii>', Veftro >»'naa^io infirmatur, quia cavffi, abi fraut intercedif, non valet, fed magis reproba efficitur;* <^T *ideo vefteum praceptam flare non poicnt, quia veftro mendacio & veftra fraude funditui deflrutlur. Si c-mm noi unam vob j tantum elefltonrm cunceffimm, iplam cito finitam effe cognoftmus, quia S.gcmundum, quem vobn abbatem rlegfiis, memoratum mcnaflerium fut culpa perdidit, quiu nobis tnobedien/ & infideli i extitit.* Haec taliter przdiilu» domnus imp'rator «gens, mtetiogavt cunflos circumftanter, quid tuper hac re eis reâius videbatur. Qui refpondentes dixerunt, tam epifcopi, quam abbates, five comites, fic reliqui omnes: *Hac pofterto-ra praccpta, qua. ifti monachi afferunt, non poffunt de/imerc antert»>a, qu^ Aldnew epifeopus & e.clt-fia fibi commiffa babet; fed anterioribus credendum eft, dj poftenora, qua fraude & malt ingenio impetrata fuerant, infirmantur, tf flare non pffunt, quia afiiio qua m quibufeumque negatu› fraus t'iter-erfferit, non valebit. Et ut ratione ij lege firmentur ta que teflamur, aliqua c* authenticis noftru vobn teftimonta indicantes proferimus. Corfisut:<m eft a S. Patribur & boats Imper.itoribus, (f lege decretum, ut quicquid falfa petitu a principe obtinut-nt, quia fruu, intervenit, nen valebit. Item* a»;i-i *Quacumque contr., ju/ ccnf.nptj fuerint non valebunt,*

ANNO CH㉆/»STI

bunt, quocumque modo fuerint impetrata . Item ah.fi Ai: {Jk| falja Prinupum pracepta detule'mt, puman- ,ur ' i,tm Α·1^Ι· D°·' malui eft cum alter agitur, ahud fimulatur . htm alibi : Qui delum , ve! mttum adhibuit, ut res ad ahum tr-tnfiiet, dt do.t afiioni tenebitur . htm alibi: holut malu> eft, fi per falfitatem voiutnt quu prtus definita convClen . htm ahbi : fiedintt^randum t/i a prafentibui judtctbus,Ü 1« tjui unit abfct(fit poteflate revocandum , quod quacumque conSit.one tvnporu, aut dolo, aut captivitate , aut Virtute majorum, timore faciente, deperierit, hem ahbi: Quidquid vera Jeu jalfa petitio a Principe obtriuer.i, quia fraus inlertijjii, ~on vahbit. Magna fraus fuit quoniam monachi pradifit memoratum monjiltnum dt jure Cenomanic.e jedis ecclefia effe Jciebant, quia funt adbuc XXX. anni , quod a*

anno CNRiSYt *J

Pontificibus memorata fedit pojfejfum eft, i? hac ce____ lamei, vob.jque mentientes pra .pta fibi fir.t eopenju pradtfla fedis Pontificii, eut jufte debetur, jacti ejutdtbant. k.t boc juftum eft, ut fi aliquis lateorures hic jcctjfit, ut magnum detrimentum /ujimertt ; jed & pro certo judicaretur iLli, ut capitali fententta puni, retor. Sed quia non latet, jcd jam diflt monachi boc fecerunt, dipnum eft ut ita coerceantur, ne a.n monaebi deinceps talia agere prafumant **Propterea nonnulli prxfati monafterii monachi cum Sigemundo prrdifto eorum abbate exilio damnati funt. Et ftc confirmatum farpediftum monaftenum Aldrico Epifeopo ,** *& ejus* **epilcopio, ficut in ejus notum eil· prcceptis, & abis monumentis charta* rum continetur infertum.** $)»

CBR^I t), CUR'S! -"

CONVENTUS CABILLONENSIS

DEREBUSECCLES1ASTICIS

Et po'.iuci componendis, habitus anno domini dcccxxxix. **fub Gregorio.**

DMij, ** Concilium.*) Cum pod obitum Pippini filn Sc teps Aquitanix Ludovicus imperator regnum illud, pr.Ttcrjto moftîcioio nepote P'ppino juniore, inter Luiharium dumtaxat St Cardum drifiifct , Ludovicus filius Ludovici imperatoris, C< cum ipio optimates Aquitania: injuranv fibi illatam efte protvftatiis , contra patrem **aima exercitumque** paravit . I't ergo **iftz** turbz componerentur, mdiftus cil· Cabillone conventus, r;uo abioluto , imperator fiiitim Ludovictnn icbeliantem **ad** iponta- neam reconciliationem adegit, & Aquitaniam com peicuH. Bai ornus anno 839. n. 1.

Verba quadam auHorit anonyms vita Ludovici Pit placuit ad/^ribcre . **Imperator prrfatum epifeopum** *(PiHavenfem Ebrotnum* **) in Aquitaniam cum mulus gratiarum aâ onibus remifit, fle quodvifa funt luis fidehbus mandavit , Ac ut fibi autumni tempore aliqui eorum tn Cabillone occurrerent, impciavit. Ibi enim generalem indixit conventum . Itaque impetator, uti condixerat tempore autum* nah Cabilloneniem urbem petiit, & tam ecclefiaftica quam publica fuo more difpofuit· deinde ad regni Aquitanici ordinationem fe convertit.** *Hac Ilh*

•y>*» -»<<- '» <!·<<· ·» «.

SYNODUS CENOMANENSTS

HABITA AB ALDR.ICO

In urbe Ccnomanica-

IN nomine Patris & Filii A'Spiritus fanfti. Ab diicu' indigius Cenumamcz matris Ecclehz Epicopus omnibus ueftrz civr vommnhs fueris ordinibus Oc cunctis fieri.bus ta'.uicm Ac glynam icmpitcrnam . Cum in Dei nonune arno mums ~ tionis Jimmirx pcccxl Ind d one iti A inno^ i.nperii domni HmJuv.ci pi.lbmi I rprisiUi is *xv 1 1. anno vrio odavo ordinat>on<s prjfd dt Aldr ci E piuopi , qur'c vdd.vet leuum Majaium die.lv nodum umn u n lacudoturn ac Lemarum leu reliquorum Ic'vjiti'h Dei Cenomamca m mbep'z· didus Pont lex uictinaiet, j\ Π allocutionem At admonitionem De mçu htionem corum , cirpi; jam e cl·· s Aldncus L^fcopc.» una rum cis, Hit · que depiecaidil'us , nactare qu d ctficii unu'quit que p'o iuis lonfra-nbus t^m pm vivis quam & pro loimis debi'X morns dd qemer igcret,& quid pro pixtixo Punt five Ac grege ut' ulque ordinis libi coiiimulo fideliter adimplerer. Qua de re hoc inllindu di'ino gamer confnierantes traâavimus , fi nulquc mter nos bono an.mo i\ pura voluntate dsi'cvimns . i ' < num adv.xcril) unulquifque noitri i remis lacerdos gio nri'cripto domno Aldr.cu Fpiiccpo vX pro populo libi romrmflo in quarta leriA una ruin le-rama & t blammibus Mif-1.7 n decanie' , immlitrr c< iexta Liu faciat ; Ac qui huc facere nun pote it , quinquaginta pialmos df.aiitet , crantes \ lupgltcantcs Dcmmum cxii Lt Deus omo'potcns prsthxo notiro Pont.nci lectindum **fuam voluntatem hanc tribuat degere vitam,** Ac **quando** *ci* **placuerit, finifque hujus vite advenerit, czieibs janua ei pateat, & locus fan**tfoium **conform nobis deprecantibus detur.Amen.** Suniliter & **praefatus Pontifex pro nobis omnibus** ant **per fe aut per aliquem a fe cotnmiiTum eft pollicitus agere. Infuper bec tradantes inprsfcripto Iduum Majarum die & in** *jam drâa* **fynodo inter nos decrevimus ut unufquifque noftrum,dum** advixerit, **pro fuis confratribus in anno duodecim uniet Miffas cum oblationibus & reliquis oratio**nibus, Ac **quandocunque noftrum unufquifquefdecertent,) Decanus nomma de fuis junioribuscon**icripca m noftra, **per** fmgula **tempora, fynododefrr»t , & unuiquifque noftrum pro illis Miftas compleat** nuodectm **cum oblationibus fit reliquis** urationit>u> \ vigiliam **cum novem pfalmis & to**tidem **leilionibui &. refponforiis, una cum matutiriaiem fynaxim fideliter pro defunfti» fratribus peragat,** Ac **fic hoc faciat ficut vult pro fe fieri quando hoc idem ci advenerit,** Ac **ficut ante tribunal diftrifti judicis rationem ex hoc reddere voluerit quod hic coram Deo, & coram** noil·ro **Pon**tifice **At coram nobis omnibus fe facere fponte promifit. Tribuat Dominus omnipotens ut fic inde faciamus ut non damnationem fed plenam retributionem cx his a Domino Deo noftro percipere valeamus,** Ac **vnam habete fempiternam va**leamus, auxiliante Domino noftro **Jefu** Chrifto

qui

anno Hami

sui cum Patre & Spiritu faoâo vivit fit. gloriatur Deus per omnia fecula fzcukxum. Amen.

Hzc eft mifTa qua pro domno Epifcopo & pro omnibus fibi commiflis in unaquaque hebdomada, id eft, quarta & festa feria, una cumictama adimpleti debetur ; & poft iftam fubfequitur illa quam pro nobis in invicem canere debemus, & pod illam fublequitur illa quam pro fiatribus Dodris dclunAis cantare debemus.

MISSA QUOTIDIANA.

N. htlrtl ortli» me».

SAoâc Dei genitricis Maris ac beatorum Apoftolorum five martyrum tuorum Gervafu & Protbafii atque fandi Stephani fimulquc reliquorum martyrum fic confeflorum virginumque atque omnium ianAorum tuorum atliduis intercelTionibus quzfumus, Salvator,mundi, Pontificem noftrum Aldricum mifencorditer protege, pariterque ci familiaritate atque confanguinitate conjundos, fic omnes fibi commiflos utriufque ordinis viros flt feminas ab omni pravitate defende, fic fecundum tuam voluntatem cis vivere tribue, omnemque populum Chnftianum misericorditer cuftodi, 0c animabus famulorum famularumque tuarum omnium fibi commifloium fic commfUium atque cunAorum cunAarumque in Chiido quiefeentium requiem tribue benignus fempiternam , fic fandorum tuorum cœttbus cunlociare digneris propitius. Per Chriftum &c. *F-piUol» ad COLOSSENSES.* Fratre*, non ccflamus pro vobis orantes,fic poftulanies . R.. Domine exaudi. V. Ne avertas. *Evangelium jeenndam Jiannetn* . In illo tempore , ftiblevatis Jefus oculis in czlum dixit: Pater,quos dedifli mihi volo ut ubi ego lum, fic illi fint mecum , ut videant claritatem meam quam dedifti anihi , quia dilexifti me ante mundi conftitutionem. Pater julle, mundus tc non cognovit , Ego •utem novi te, & hi cognoverunt quia tu me mififti fic notum feci cis nomen tuum , fle notum faciam, ur diledio qua dilexifti me in ipfisfit ,flc ego in ipfis. *Oftrl.* Exaudi Deus. *Sterti».* Oblationis hujus, Domine, placare muneribus, fle inicrcedentibiis omnibus fandis tuis protege pontihcem noftrum Aldricum fic omnes fibi commiflos commiflafque , atque omnem populum Chriftia»>um a eundis defende periculis , fle ammabus famulorum tamularumque tuarum omnium fibi comsniftorum commifîarumque atque eundorum cunâarumque in Cluilio quiefeentium per hxc fanAa faenticia rcmiftionem omnium tnbuc peccatosum, fic vitam habere concede fempiternam.*Pr». fane. Vcrc* dignum flcc. fic tuam clementiam profu fis precibus implorare, intercedente beata fic gloriola femper virgine Dei genitrice Maria, fandifque martyubus tuis Gervafio fic Prothafio , five fando Stephaoo, fic omnibus fan Ais tuis, eundorum peccatorum veniam Pontifex nofter Aldncus confcqui mercatur, fic eos calque quos fic quas ei cura regiminis confociafti, ac familiaritate fle confaoguinitate junxiib, fic omnem populum Chriflianum angelorum omnium fandorum tuorum prefidiis tuere, dc animas famulorum famularumque tuaium omnium fibi commiflorum fic commiflamm atque eundorum cunAarumque in Cbrifto quiefeentium ut in pacis ac lucis regione conftituas deptccamur . Per Chriflum Dominum noftrum . Ja/ra *nfhencn»*, Hanc igitur oblationem quam tibi pro Pontifice noftro Aldtico atque grege fibi rommiflo fic propinquitate ac familiaritate lundis et atque pro falute eundi populi Chriftiani lupplicitcr immolamus, quzfumus, Domine,uc benignus accipias, fic tua pietate concedas, ut fic illi proficiat ad faiutem hujus pietatis aftedus, «v animabus famulorum famularumquc tuarum om Dium fibi commiflorum fic coinmiflarum atque eundorum cunAarumque in Chnfto quielccntium impetret beatiiudmem lempiternam , dictquc roIlros . *A4 cniiJmwi»* . Amcn dico vobis . *Ad complendam.* Purificer, quzfumus, Salvator mundi, Pontificem noftrum Aldricum divini facramenu libatio, fle gloriola fanA* Dei genitricis Mariç atque omnium fanAorum oratio dc gregi fibi commiflo ac familiaritate fle confangumitase jundisei fle omni populo Cbriftiano aufericordiam ruam ubique prxiende, fic ammabus famulorum famularumque tuarum omnium fibi commiflorum dc commiflarum atque cunAorum cunAarumque in Chrifto quielccntium rcnuflioncm omnium tribue peccatorum dc vitam habere concede fempiternam, per flcc.

anno c,,RrSTI *J>

Alia.

Omnipotens fempkerne Deus, fandr Dei genitricis Matia fit omnium fandorum tuorum pia & alfidua iDtercefljone Pontificem noftrum Aldricum ubique miiericordner protege fit ab omnibus advcrtitatibus corporis fle anima tua potentia defende , commiflumque fibi gregem eundum ad regendum cuftodi, & omnem populum Chnftianum conferva , atque ilh & omnibus in Cbrifto quit icentibus requiem tribue fempiternam, per flcc.

TEM ALIA MISSA

qttam mtttuo prtdtfii [acerdotet inter ft c»nt»re debent .

DEus , qui caritatis dona per gratiam fandi Spiritus tuorum cordibus fidelium infudifti , da famulis fit. famulabus tuis diverforum coenobiorum fle titulorum atque locorum tam Sacerdotum fic Levitarum quam fic reliquorum fidelium tuorum quorum quarumque memoriam agimus , fic quorum quarumque his in titulis feripta continentur vocabula, fratribus ac fotoribus fle familiaribus noftns faiutem mentis dc corporis , ut te tota virtute diligant, fle quz cibi placita funt tota diledione perficiant , per Dominum . *Leilio Hieremttt Propbtt».* Si iniquitates noftrz contendeiint contra nos , Domine , hbcra nos , qurfumus , fac propter nomen tuum , quoniam multe funt averfiones noftrz. Tibi peccavimus, expedano Ifrael es falvator nofter , in tempore tribulationis. Tu autem in nobis es , Domine , fle nomen fandum tuum fuper nos invocatum eft. Ne derelinquas nos, Domine Deus, nofter. *Secundum Mattbettm.* In illo tempore , dixit Jefus difeipulis fuit, Petite & dabitur vobis, quaerite fle invenietis , pulfate fle aperietur vobis . Omnis enim qui petit accipit flcc. *Secret».* Munera, quzfumus Domine , qux pro noftra fle omnium , quorum quarumque memoriam recolimus, fle quorum quarumque his in dipticiis nomina continentur inferta , redemptione oculis tuis tuz offerimus majcftati, placatus fufeipe , fle *ad perpetuam* nobis omnibus tribue pervenire faiutem, per flcc.

Omnipotens xterneDcus, imploramus tuzmijeftatem mifericordix ut nobis fic omnibus quorum quarumque recolimus memoriam , fic quorum quarumque nomina his in dipticiis continentur inferta, veniam largiri digneris peccatorum , ut ab omnibus inimici vinculis liberati, tuis toto corde inhxreamus mandatis , fle te foluru femper tota virtute diligamus, fle ad ttiz quandoque beatitudinis vifionem pervenire mercamur, perChriflum.

Hanc igitur oblationem , Domine , quam tibi pro peccatis atque oficnftonibus tioftrts , fic omtuum

anno ciiK.iri

_r>...rw quorum quarumque agimus memoriam , fle quorum quarumque flic connnentur inieua vocabula, offerimus, ut cunfloium dehduruin remiftuiicm confcqui mereimui, quzlurnns.

Doma hb.mtes mylleri-r , quxfumus , Domine , ut hxc falutaria (aeramenta illis proficiant ad ptcfperitatem fle pacem, pro quorum quai unique dilefbuoe h*c tus obtulimus majeftati , per Chriflum

ALIA .

Da famulis fic famulabus tuis, quefirmus, Dorr.me , omnibus quo:um quarumque memoriam agimus , & quorum quarumque nomma his in d pticiis continentur confcripta, feu etiatn ceteris fidelibus utriuique fexus, io tus fide fle fioceritate conflantiam , ut in caritate divina firmati , nullis tentationibus ab ejus integritate vellantur , per Chriflum.

Item Mija pre tirfentin fratribui & fererikeu nofint.

DEus , cujus mifcricordir non *eft* numerus , (ufripe pro ammabus famulorum famularumque tuarum , quorum quarumque memoriam agmos, & quorum quarumque nomina his in diptiens confcripta effe oofcuntur , prects uoflras , fle lucis eis Iztitizquc regionem iu fandorum tuorum focictatc concede, per.

Atia.

Deus cui proprium efl mifcreri & preces txau dire nipplicantiurr. , propitiare animabus famulorum famulaiumquc tuarum divetforum coenobiorum & titulorum, quorum quarumque memoriam ngmvis , & quorum quarumque h'C effignata contuuntur vocabula, ut te miferaote a vinculis peccaturum abfoluti, ad actcrox bestitudinis requiem pervenire mereantur, per.

Ad Tbeffalenicenfct.

Fratres, nolumus vos ignorare de dormientibus, ut non contnftcmini ficut fic ceteri qui flcc.

Secundum Joenntm .

In illo tempore, dixit Jcfus turbis judxorum : *Arnen* jmc;i dico vobis quia venit hora, flcnunc cil , quando mortui audient vocem filii Dei , fle qui audierint vivent flte.

Secreta .

Ilis quxfumus , Domine , placatus moneribus intende, fle quod ad laudem tui nominis fupplicantes oflenmus , ad indulgentiam omnium quo ruin quarumque memoriam agimus , fle quorum quarumque nomina hic continentur inferta , five eundorum fidelium proficiat dcfuoA.orum, per.

AIUNQ CHRISTI •S»

Deus , qui pro nobis in Chrifto unigenito filio tuo Domino notho fpem beats refurrcÛionis concedis , prxfla quxlumus ut anime pro qu>bus hoc facrificium redemptionis noflrx tus offerimus majeftati ad beats returrcâionis requiem te miferaote eum fandis tuis pervenire mereantur , per Chriflum.

Hanc igitur oblationem quam tibi offerimus pro animabus omnium, quorum quarumque memoriam agimus, flt quorum quarumque nomina bis in dipticiis confcripta rfle oofcuntur, feu eundorum cundarumque fidelium defundorum dcfiioffaramquc , quefumus Domine , propitiatus accipias , fic miferationum largitate tuarum concedas ut quicquid terrena converfatione contraxerunt, his facrificiis emundetur , ac vinculis mortis abiolutx, tranfitum mercantur ad vitam, dicfque nofiros flic.

Propitiare , Domine quxfumus , omnibus m Chrifto quiefeentibus , fle animae famulorum famularumque tuarum, quorum quarumque memoriam agimus , fle quorum quarumque nomina his in dipticiis confcripta effe nofcuntur , his purgate facrificiis indulgentiam pariter & requiem capiant fempiternam, per.

Alta.

Deus cui poffibile eft omnes homines fine difficultate Gtlvaic , tanto benignus animabus famulorum famularumque tuarum diverforum coenobiorum flt titulorum , quorum quarumque memoriam agimus , flt quorum quarumque hic aifignata continentur vocabula , mileiiccrdiam concede perpetuam, quanto cos ad filii tui Domini nollii pertinere gratiam tnbuifli, per.

Alia .

Deus vita viventium , fpts morientium , falus omnium in tc fperantium , prxfta piopitius ut anime famulorum famularumque tuarum,quorum quarumque nomina his in dipticiis continentur inferta , a noflrx mortalitatis tenebris abfolutx >m perpetua cum fandis tuis luce letentur per Chriflum.

SYNODUS AUDOMARENSIS

A S. FOLQJJINO MORINORUM EPISCOPO

Anno 839. habito.

TTGo Folquinus Dei gratia Morinorum Epifco-jLL jus , omnibus fidelibus tam futuris , quam p zlcntibu> .... Igitur Eso Folqumus Epifeopus iuggrft.uoc Hugon.» Abbatis Stthienfis Coenobii , quod vit contlrudum m Infula Sithiu in honore Beati Petit Principis Apoflolorum , ubi Beatus Beitinus corpore quieicit , perpendens injufliuam laciymabilem , quam Fridogifus prxdeceffor fupramcmotati Abbatis eidem fando loco intulerat , tota intentione excogitare cœpi , qualiter cumdem locum ad prittinum honorem vakrcm reducere .

Omnibus certe notum eft fidelibus , quoniam S Conf.'lores Chrifti Audomarus atque Bertinus dum adhuc in corpore effent , cimiterium in villa Sithiu m fuperiori loco ad tumulanda fua , fle MoDK.liQ.um corpora, commun: opere fecerunt; ia cujus medio Bafilicam in honorem S. Marie conftruxerant. Quam etiam B- Audomarus S. Bertino, fuiique fucccfforibus donans per privilegium quoddam Epifcopale confirmaverat .... quam prxdiâus Abbas Fndogifus non folum S. Bertino tulit , (i. abftulit) fed etiam (quod didu horribile eft) Monachos ejus Deo honefte ibidem fervientes cum magno de Jecore expulit, Canonico!-que ibi conflituit, dum fcilicct a temporibus *Sindorum* Audomari atque *Bertini* religio Monachica ibidem famulans rcligiofiffimc floreret.

Quorum lacrymofx injuftitix , reclamationiquc inceffabili compatiens , flt petitioni Hugonis venerabilis Abbatis adquiefcens , Ædilitatcm , feti Cuftodiam ipfius Bafilicx San&o Petro , S.mdoque Bertino reddendam , fle Monachum ad cuftodiam ibi ponendum centui , k flatui . Et u: qua-

anno enutri

quatuor temporibus in anno Miftaram follemnia celeb[redacted]t Tlabilivi ..hoc eft in Fcria tertia dierum Rogationum, in feftivirate quoque BJoanni* Baptiile, & in depofitiooe Sanâi Audomari, in fcftivitate Omnium Sanftorum.

Et quidquid ad ipfum Altare veniret , Monachi S. Bertini abfque ulla comradi&one juxta morem priftinum , fecundum decretum B. Audomart ; quod in privilegio de traditione ipfius loci, Cenobitis fcripfit & interdixit, haberent, tenerem, fit in perpetuum pofliderent..........

Denique jam quidam emerferant audacia temeritati* decepti , dicentes, Primatum locorum ad fe pertinere debere . Quorum prefumptuofe fu- A perbie reddten* , per deferiptionem Capitularcm. coram quibufdam Primatibus Regali* Palatii , & hujus Patria eo* huic loco fubegt , & conatum eorum annihilavi, fite.

CHRISTI

Aftum eft Anno Incarnationi* Dominice MCCGXXXIX. Indiâionc II. Imperii autem Hludovici Regi* anno XXVI. Preiulaiu* quoque nothi Anno XXIII. in Ecclefia S. Marie, * XII. Kal. Julii, prefente univcrlah Synodo, (a)

Ego Folquinu* ex conlentu fic praecepto Ludovici Imperatori* hac voluntarie firmavi , fic cum Epifcopali interminatione lubicnpG, ficc. 1»

• XII. K> Mart h ea Mabillo· O ' B. lib- J>

ÀXNU chr sn

ANNO Auutri C *V

ebbo SEDI RHEMENSI LOTHARII

Imperatori* ediâo * reftitutus eft a quibufdam epifeopis Germanic fic Gallia in palatio Engilheneimenfi ad Rhenum infra Moguntiam VIII. Kalcnda* Julii Ind. m. anno rcverfionis Lotharii primo , Chrifti *dcccxl*. cadcroquc poft anni fpatium iterum excedere coaftus.

• AA · hu 'u· ieft..d iomi 0U OCOplO- inf cod P«l. Vitice

Ho:<t:n<y, i< f. Sir. B)>»do

E Bbonem artbiepifeopeem Rbcmeafem, conjurationii in Ladovicam fiant confiat ream , fynodo apud Tbeodonu villam depofitam vidtmat amo Dccctrxv. Left banc ille cladem in Cijalpinit regionibar latnif-fy fyrtar offae ad obtiam Ladovici , fai contigit anno* dcccxl. *Mortao Ladovico a Bofone abbate 5- BeneJtfii Floriacenfii addailat ad Lotbarium Vvormntiam venit , fai prditnam tilt mon fydem in palatio Engilcnbeimtffi diffe reftitait , cai fab-fyripfyrant epijcopi nam.* xx. *Edt&i bnjat exemplar apad Flodoardam Îib. II. cap.* XX. *eft bajafmodi.*

B

Lotharii imperatoris ediftum cum fubfcriptionibu* £ epiicoporum , de Ebbonis archicpifcopi rctiiiuticne.

J· w»»i *Domini utftn Jtfa Cbrifti Dei atemi Lotbariai divina ordinante providentia imperator Aagnftat.*

QUia confeftio ddiâorum non minus in adverb* neceffaria eft , quam in profperi* , fit cor contritum fit humiliatum Deus non dei'picit gaudium etiam efle angelorum in carlo fuper uno peccatore poenitentiam agente non dubyamu* ; 110s mortalès in terns cos nequaquam defpicimu*, pro quibus gaudere angelus in cxio divino tcluinonio non ignoramus . Accufantes fic reprehendentes in cxcellibu* femetipfo* divina nos benignita* non condemnare, fed recreare docuit, qui meretricem non lolum a legali damnatione eripuit , verum etiam publicanum humiliatum fic accufantem fe non condemnavit , fed magis juftificando exaltavit : qui non dixit : Omni* qui fe humiliat condemnabitur, fed exaltabitur. Potcftatem ergo, quam pro caufia noftra raptu* perdidifti , repetentibus ecdefix tue filiis , przfentibus quoque aditantibus ac decernentibus praefulibu* , fedem ad dicrcefim Rhemenfi* urbi* tibi , Ebbo, reftituimu* ; ut pullino fande largitatis apolluli-ce pallio indutus, concotdiam atque gratiam divini offkii nobilcum , humili fatisfaâione expleta follemni noftra a largitaie recipiendo exerceas.

Drogo cpifcopus affenfi.
Organus archiepiicopus.
Hctii archicpiiropus.
Amalvvmus archiepifcopu*.
Audax archiepilcopu*.
Jofeph cpifcopus.
Adalulpbu* cpifcopus.
David * cpifcopus.
Rodingus cpifcopus.
* Gilclbcnus epilcopu*.
* Flotariu* epifeopus.
Badaradus ep fcopus.
Hagano epiicopus.
Hartgarius epiicopus.
Ado epifeopus.
Samuel epifeopo*.
* Rambertu* epifeopus.
* Haiminus cpifcopus.
* Ratoldus presbyter vocatus epifeopus.
Amairicus vocatus epitco, us.

• Aliis r· bufd.ai di. i»r *pitrnpu* b i.cu. ac lv

*Gislsb<rtc' • Flo<atiw< •1 psio . T>llca£<.

*Jtaaip<rik> • tral.iu- • Jlsioliui

Cum ceteris plurimis * presbyteris ac diaconis publice affiflcntibu*.

*Bofo abb. 4« q·· U p<a, *4dii

* Aâtim in Engilcnh<*im palatio publico , in menfe Junio , vttt. Kalends* Julii , regnante fit imperante domno Lothaiio Criare , anno reverboni* etus primo, iuccefiur tactus patris in Francia, Indiâione III.

q«aiapl«(i bat, abb.< bus, *<

Hoc ediHo armatai Ebbo Rhemot rediit , fedem-fac recepit, fao tempore Carolat a Lotbarm palfat altra Scfxanam prefagerat , tf clerecet ibi aliquot , dc qatbas magna poftea fait controverfia, ordinavit, otqxc anno fyre inltgro epifyi-patam tenait Deindc Carolam aadteni rejamptn viribai in Belgicam adventare , rthHa itcram fedt Kbemenfi ad Lotbarium proftHaï eft.

E

Observatio Phil ipfi Labbe , S. J.

Quod fcquitur apologeticum Ebbonn cateraque illi fubjuifii e, frhedit Holrtcniann defcripre pro fua l'njul» ii humanitate mifit ad noi pe< R· P. Frini· PofTmuna S R. E. prlarept eniinentitfruru» Francif.ua card'nalta Barbcrinua. Ta a'» fruere lector, fle *fmttai* < quo io· rl- »uli, nottra *fac* irrigata lune concilia , libcui tticrcniqM coroaa.

APO-

(.)Chirta h«. lutegtior fu>t M.billomo ubi fupra, nam fuhfcriptam parhibet nedum a Folquia· EpiR- 6 a M». almo aichWiacauo, Hα(< m Abbate, Adalhardo Monacha , Aui.lbvrtu, *A* Moro Monachi,, Huonco cowiita » Odi- Bmo ad.ocatu atiitqua. *Mtap.*

i Mendum in rneniem tarcpfit, cum Ludovicus Au*, dte to. Junii vitam cUufetir. Quare rafle CoinHua an- *4°. η. 4«. legendui» c«n fol » /slaw *in meafy A*ι*βo altam Kanfaat fefitaibrU.* Psg. ad Λa. Ch. *4«. ''· ·*

t>«<h<ria. ii Spicii. <o. / H

apologeticum ebbonis

I.

Apologeticum Ebbonis RhemenCs archiepifcoyt , land* Rdis apoftolic» legati pro convocatione psgtnorum redemptioneque captivorum ex contentu Hludovic» tociufque palatine dignitatis ejus dirciii. Qui poilea perfeculionis tempore plurimorum epilcoporum ccterorumque nobilium iaicorum exilia paflorum , Rhemenfis ab ecclefia pulCuj y › fcptennique * cuftodia preflus ; hinc fuccedcntc Hloihaiio Auguflo revocatus, publicaque hsc auâoritate ad oftcia ecclchafbca reftitutus , allidentibus vel decernentibus magnis confulibus pariter cum fandis * his fubfcriptis catholicis pratfulibus ; Drogone archipalauno przlule, fanâaque unan.mitate illi omnes ifti concordes , s Autcharius archiepifcopu» , * Amulwinus archiepiicopus, Audax archicpifcopus *t* Hetti archiepilcopu» , Joleph epifeopus , ' Adululphus epifeopus , David ep icopus, Hrodingus epifeopus , * Gcdebertus epicopus, Heimmus epifeopus. Frothanus epileopus , r Badaradus epifeopus , Hagano cpilcopus , Hroigarius epifeopus , Ado cpilcopus , Samuiiel epifeopus , Provocatus epifeopus , Hrambcrthus epifeopus, * Kataldus presbyter vocatus epifeopus, Amalricus vocatus epilcopus, cum cctcus pluribus presbyteris ac diaconibus, in Ingelenheim palatio publico allinentibus. H;s namque explicitis canomese reftitutioms ♦ palatinis lummis negotiis , comprovincialium receptionis follcmmter roborata vi ii. Id. Decembris extitit principali in ecclefia & fanda lede RhemenG : obviam ibi concurrentibus cunftis ditrcefeos prztulibus aut nnifis , cum concivibus inditis, cccldiaHica hac ac publica necelTitate vel utilitate promotis , quibus veniendi impoffibihtas lola non refiftit, generali conventui congratulante' , h.mc fubfcriptionem publicam concordi unanimitate celebrata, pnlcorum patrum exemplis edodi rationabiliter ediderunt. Hxc ita lcnbeodo omnes lubtetnotati antiflitcs unanimiter przfigcntes fanxerunt.

A Quibus eccleliafticis debitis negotiis, ego Theodoricus CameracenGs epifeopus ailcofum canoni* ce prxbens , ficut prius de illius difceflu compatiendo dului , na & modo de ipGus reveriione cougaudeus , conihtutiooes leniorum vel fratrum roborando iubfcupG. quia talia fxpe contigitTc & in alus ecclefufticis geftis legi .

Hrodbadus Sueilionicus epifeopus hcc ita funi liter roboravi.
Hildemanus BelvacenGs fimiliter,
Simeon Laudunenfis fimiliter.
Erpwinus SilvaneâenGs fimiliter.
Raginharius AmbianenGr limiiiter.
Emmo Noviomacenfis Gmiliter.
Folcuinus Tarauvenfis Gmilirer.

II.

'· Dum non habetur incognitum quod Mpluribus videtur compertum, qualiter ecclefia hzc max.ma Galliarum fub legimme Francorum diverGs pertuibatiombi.s ac difeordiis principum his temporibus aptata vexatur; Unde & plurimi cpiicoporum vi vroprns a fedibus expulG, aut timore dereliâis gregibus divertis in partibus exulantur . Inter quos etiam Ebbo Mchiepncopus Rhe menfis eccleiix raptus a propria iede pnneioum indignatione violenti cvlio duâus eft . Unde & redudus fub cuftodia , ut periculum evaderet , dc furores perfequentium mitigaret, redimendo tempus, ut meliori tempuii fe reicrvaict, cum conicnfu epifeoporum pontificali feceflit a minifterio ; dum inter terrores tx difcordias ratio non finit immolare viâtmas, dicente Domino: *Si fers munut tuum ad altare , Ü recorditns fueris , jmm frater tuus habet alijntd adverjum te* , &C. Poftquam vero Deus ccdefix lux tranquiilima reddidit tempora , placuit principibus dc magiftris ecdefifftkis , ut idem paftor ad debitum ovile reverteretur, & oves, qua» compulfus rebquerar, tuendas reciperet iterum.

aoiuk.

B III.

In nomine Domini noftri Jefu Chrifti Dei futnmi glonofo impetante Hludovico Czfare; cujus prima tempora regni quanquam valde corufcarent prolpcra , ultima tamen ejus concuiTa nimia adverfitate . divinam quafi indignationem illam paffa , quam de novillimis temporibus vis femper i<;uet evangelica dicens ; *Tradet auten:* ' al. *ittrtl,* *frater fratrem* m *mortem , (J pater filium , Ü tn (urgent filii m patentes* . Multi denique hinc potentes expulG lunt a patria; epifeopi quoque aluve Dei mimftri cuftodias & exilia pafli ; quidam etiam utriufque iexus nobiles laici ad monadicum habitum compulfi . ut faltetn his flagellis celeri caftigationc compundt remedia falutis reciperent, C quia quos blanda vitiaverat profpcricas , neceflc erat ut dita purgaret adverGtas ; ne ad tartaream vindiftam divina ultro («viret majeftas.

Ilis etenim maniteftis cognitis periculis , ego RhemenGi Ebbo indignus epifeopus inter ceteros anxios tribus afflidus prefluris , infuper & fetius aegritudine corporis , fanâo cum pfalmifta dicere non erubui. *Iniquitatem meam adnimciabu, & cogitabo pro peccato meo.* Divinis flagellis monitus , G m pioiperis legem Domini neglexi , ad ipfam in adverbs confugere debui , na m G quem per potentiam quondam lzft injufte , hunc iu anguillis me fedentem ferre patienter devovi : G cui etiam aliquid indebite abftuli , ablatis mihi omnibus non contradixi ; fed auferenti tunicam etf^iam ‹S. pallium reliqui. St enim quandoque amicum neglexi, inimicum hinc diligere, &. pro perfecuioribus orare didici, Gcque fimili fatisfadione memenpium accufans, furores perfequentium mitigare plus quam litigare decrevi, fanâo inflruente Abraham qui inter pericula a przlatione uxoris te exuens , vim facientibus humiliter cedere magis , quam damnabiliter refiftcre elegit . San dus itaque apoftolus non minus eadem docuit , cum dixit *. fihn vojemtipfos defendentes cartffimi , fed date locum ir<e.* Inter divina Gquickra verbera beatus Job non murmurare, fed orare atque con fitert peccata maluit , cum anxius inter cetere multa lameora dixx I *feccuen* , f*>d *factam tibi o pCaftos bemmum ?* Quibus muhrmodis patrum animatus exemplis, duâus *eodeao* mundano impetu, compullus ad tribunal palatinum , non ad fynodalem fsndorum conventum , quo violenter non licet trahi. fed magis liberum *caoonice* convocari epikopum , contigit tamen me in medie multitudine fandorum adftitifle fratrum hiemali vexatione diutina ibi affliâorum ; quorum confota* tione

J " t>' A*·· ··.

I tn t.Abb«v> reponit , (td . ·'en· .pOmii Ebb" ·»» boc «odini Apologetico id«m aflaiat , *b* sender Lbbsrxm tnne r.pt .um <b>«onu.n «(Te ud' Mbuldmie.
a Forte, *ht* H. Spiofrfio Dj.h * Qui fjpis. wa/vt/a»<· . H-
5 In S^rPeg. zi/·/·»*3> *o* *y* In Spicii.
• Al. h e *tf ealet* .▪ *fcliertnllai rorata,* fi.
•O H·' tuor *ii* «ped L>u-h, iiu» tom. » /lift Frao- H.

tiooe pU recreatus, illa mihi divinitus inipirata Ar(I lententia caritatis prxflo appaiuu condolentium, ficut fcnptutn ell: Cn* potitur M«aa aseMîraae cmpaSiMi/ar eaaaia noctoobro. Quorumque confilto adjutus, tres mihi ex ipfis elegi fecretiftiraos adjutores, Aiulfum videlicet archiepifcopum, Badaradum, Moduinumque epifeopos: cuin quibus de Salvatoris noftri inftitunonc peccatorumquc remiflione diligenter contuli.* memor evangelic! prxcepti dicentis: *Si offert avaiver ftovav ad olturo.*

Mac igitur auâoritate cernens, quia frater, quanto magis quia princeps meus, commotus contra me erat, reliqui munus oblationis mesa ante altare, & fumma fatisfaâionc jam dictorum confenfii confefforum vel fiatrum fuccumbens, propter recuperandam concordiam, iluras omnes patienter fufeepi injurias, & puritate qoufeftionis retnilTionem peccatorum Vcniamoue soon condemnationem percipere credidi. Quia fupetbiam in me judicavi ut necem diabolicam, vanam gloriam, ruinam perpetuam, mundi hujus, quod eft amatorum mundi, noxiam amicitiam; qux divino teftimonio ad Du pertinet inimicitiam, in me damnavi ut pcenam tarraream, facra dicente kriptura: *Qut iujut futuit «tuteur futrtl. immitut Dei depotihttur.* Fratris convitium ur fatue riiflum lege euangelica deputavi ut gehennale (upplicium, mendacium quoque vel odium oon minus quam homicidium cxeciaii, teftante apoftolo. *£hr/ odit jrotrem fuutn^ bom/fida tft* E'>Jcm modo mendacium tefpui, ut ferius peAiininn de quo habetur divnntus prafixum: *FerJe< o«vr> 910 loquuntur fuenhctuni.* Quo (celere oflenditur Deus, decipitur pruximuSj perk & iple p>op'ia nece doloius. Qirbus qtiiJcm alliicuc fimilibus formid'iloliflimis pellibus terntu' at^ue compuuftus, non fido (cd devote complente me Domino ingemui; qui quos amat argu't, flagellat omnem filium qutm 'cupit, lanfto clamante apullolo. *Cum j^dicorttur, a Diiifoino contpitaur, ut non cutn becmw.do dinnemur.*

Ne igitut finientes m me amplius peccarent, Salvatoris noftn evadendi ufus fum argumento, qui inter manus periequcntuun ie abfiondu, &exivit dc timpio: neque pcruuliv imminentibus dtftuh exi.e de templo, fit (ecederc a pontificali officio, qui vio'enter tirenmo jam expullus ciam a debito lacrificandi loco Nam & apotloh temp?rr partionis territi, non u:um ucrihcaruii. led provida circumlpeâione abdita lainum loca oration quzrebant latitandi qu>a metus fraterna cum d.kordta divina me non celebrat chanfmata. Etum fic tempus lugendi r.on expofuit lollemnia, fed potius evadendi remedia, dicendo *Confitebor udverfum me iniufiitui meor. if tu re ueiftfii impietatem precati enet; pro ba< orabit ad te ontnir jaofîut in tempore opportune* In huc ergo tempore opportuno, fi (anfti pro remfiTioue peccatorum laborant, peccatores utique ad confcifionis remedia cur'ere non differant neccileeft. Unde fi< nequaquam noxia, (cd pouus laluberrima habenda eft illa confcllioms mec pubhea inknrio; per quam perhibetur certa peccatorum polle fieri remulio, dum lex pœnitentium qux a moerore incipit, ad gaudia merito confurgii, divina dicente fententia; *Qpi [eminent rnlxrymir, m ^audio metent.* Neque enim Dominus dclpiccrc aut damnare, led potius fanare atque erigere contritos corde legitur. Subfcriptionem ergo mihi ia atiguftiis nequaquam damnationis, (cd potius ere. ptioms titulo euidi: quam noncouvtâus, fed valde cooftnâus protuli, melius hic inferendam annotatione publica previdi * in teftimonio ventatis, ne aufta aut minuta maculetur alicujus xtnulj quandoque mendaciis: ut fic quid tunc gcftum (ecrcto eieptiomt aigumeaio, hinc jam pubhco ubique dïfcmiatur ab omnibus ver* uritaiit Audio; dun» nullum ubi certum damnationis prxfigitur crimen, nullatenus ullum poilu ulua paii confufionis difcnmen. Non notia ergo, lcd yaidc proficua habenda cA salis fubfcliptio, que furore» pcrâqtaentiiim mitigavit hiemate* anxias ulurpairoocs frjtrum porreâa lcvigavjr, me etiam ab ira perfeqsrentium cripurt. Infuper {Kicruodum facrarum feripturarum au&oritacem usthi confirent! remiffionetn porrigit peccaturum. Scrïpfi utique, in quo apud Deum noo corrui, fed potius humili fatislaâione convalui.* Ac hxc ita vim lacientibus edita obtuli, quia cerrus fum &kiocu> credidi dicens:

*Ego Ebbo rvdrçMJ eptftopur rtcognufam fra*ilitutem meum tf «-indtra penatorem* rwer«i* *ttfht canfefioret meai Afiofum videhcei areniepifeupum t* Ba daradam y««fMt mi«m *tf Mt*demsm *epifeopoi* mu*flitui miiu judice/ delitiorum rj/errum, puromqdr dedi confeffiomm qutreni remedtura pctaittndi £1 fuluttm «nim** Mtr·, «t *recederem th «ficto t3 fftiufieriopontificali,* qtu> me eecoguofco effe indignum, --*kenumque me reddeni p»a riJhbui mett* ÿviÀwf *me peecafc fecreie ipfit conftffut* /aw, eo *Jcihcct modo, ut tofi fini teflei alio [accedendi Cf ce*lec'a»di fubrundique tn loco noro, qui digne tprneffe tf prodeffe pofilt ct'lefiu, ini inji^hui f-ntfitl. Et ut nullam mdt repetitionem ont interpellationem aflatate* cwa/ru *facere velum enanu ptopna fubQlctibtnt ^rvotn.*

Si quis vero per ialutarem hanc io preffuris repertam confcriptiouii foimuUm me damnandum decreverit, fm liter in omn'hus kriptis meis me opprimere potent, in quibus «unquam me jtiftifico, fed (empet indium eprteopum fubkribena ubique denu tio. Nec tamen me m hac eadem fubicripiionc ullus violantem aut mendacem deprehendere potent, quia nemu ibi pvftea uulior prnfuir, fed feplenm ferme lub pamienn* (patio quo m fintfa ecclrlia peccatorum fcemtentibus fieri (olet rcmiffio, paltetilcr expcïfatu, fit aemii»' corrfecuriunis 'b» dignuztem impedivi. *NAttt* er£0. diceute Domino Deo notho, ce·· *demnare, tf non condeutnabimml:* in f«v emm j«-Ddiei» *judte vrrifn, l«d/coi>imenl*

Confer ptio itaque hxc (iiw-ffii oecstLranbus, id efi' deliftorum vel perlcquentiuin uccafiooc con> fcâa, fi adhuc fc.ndalizauti aluni krupulum g-nerat, nnivciiorum lbi quxfo verbvtum rationem dilcutiat; in qua certo citrome invenio, unde canonica me kqtiaiui damnatio, jullc precor fic non iivide judicet proximo Dumquf *it* «lhmat fture, videat, nc cadat. Quia lividus judex fcftueam m alterius quxiens, trabem iu tuo nequa quam fentis oculo Luce clarius namque canonica fulget auâoritas, quod ficut fine certo crimine canonice nunquam dejicitur epileopus, ita nec ablolutione (pooianea quantumvis tnvrolcnta alterius fub cuftodia non licet recedere epikcpum fiEnc concordi potientia vel couicnfu civium lubditorum.

Praevalet ergo merito in omnibus his ecctefiafiica repetitio tupra qualicumque alias adinventiones violentas aut libitis, fua magis qua<n........ Ghrith querenu Jufte ergo judunniur omnia irrita, queque non fiicnnt au fieritate canonica undique fulta. Fiditfimus tot tahbuique paefidiisccclcfiatticis hxc (alutis prxfcntia Ac xicrua quzfivi remedia, dum nimis tacendo in tempore loquendi, nimiique loquendo >n tempore tacendi, inter cetera memetipfum noxia reprehendi contagis; divinam majeftatcm implorans, u« ponat u<na *cafleitMO ori we, tf ofliM cir/nniflontio lotiij Tfoi.* <4,

SMCII,

mets, «r declinet cor aveaw tn verba malitia, W A exculatione/ i» fKttlif. Sed corripiat mc putm femper m mifertcordia. Cum enim nec jutlum ni<> in milericordia finit corripere divina potentia, quo'n^o pectatur peccatorem damnare licite poterit divina fine vindifta? Dominos uti* que dominantium meretricem legalibus pcenis dignam do η nifi fine peccato quemquam damnare adquievit. Quo pietatis exemplo compunftum corde non mortificare, fed miferteordiam magis quam facnfictum te velle monih ivit. Publicanum fiquidem fc ipf ι-n acculantem non condemnavit, fed magis julhficavit, nec oppreflit, (cd extulit. Cum R non dixit, qui fe humiliat condemnabitur, fed O ex.iltabitui. Semivivum fimiliter proftra'um non requit, fed procurandum fandis (tabulariis ligandi folvendtque potefiatem habentibus commifit; & fuper divina accepta denariorum reparandi munera compaftione propria condolere pro aeterne mtrcedis lucro commonuit, dicens: Quodcumque fuperet ogavtrii, e$o raw rediero reddam tibi» Davijica quippe compundio momentanea non direft.onem led recuperationem meruit. Sanfti quoque apoftoli de promitfa ac mentita in patfione perfeverantia, poft refurnxtionem vero de ftultitia dc incredulitate, vel cordis duritia increpari. Petri etiam negatio contritione cordis purgata nequaquam damnatos, verum etiam correftos priftimfque dignitatibus reftitutos non folum celeb, at, fed potius de reparatione lapforum imitando gloriatur ubique gavifa fanda Dei ecclefia. Moderm equidem auftoritate Palatina compolfi in angulliis ad monadicum pœnitentis habitum utrmf-Suc ferus laici, itemque pace reddita redide ad latum priftinum manifeftum eft. Quo etiam ritu nullum efle dedecus conflat, fi offenfus clericus poft humilem latisfafti^nem fui debitum clerica-. tum recuperat. Igitur tam manifeftis novi ac veteris teftamenti divinis nobis oftcnfis beneficiorum exemplis, ad jam diftam vulgo notam iatisfafttoocm me devotus obtuli, eo quod recuperationem magis quam damnationem unquam ab initio femper humilis meruit fatisfaftio.

Poftquam vero perfecutionem, fucccdente offenfi principis, gloriofo haerede H.otbano Cefare, mox mihi ecclefiaftica reftituta eft concordia; & vacantem ecclefiam, quam quondam violenter amifcram, inveniens, non prxfumptive, fed repetentibus ibi facris ordinibus debite feptenoem fe* re poll fstisfaftionem recepi, afliftentibus cum principe magnificis praefulibus plurimis; quorum auftoritate omnium revocatus hanc annotationem futuris temporibus recitandam, (criptis h s mc* inorabilibus in univeria ecclefia Dei catholica maniicftam fieri placuit, flt iiniftras opiniones falforum fratrum hac certa veritate prolata dele-Cre. facris veriique fratribus inbis omnibus latiffacerc decuit plus de grana recuperationis congaudere, quam de nequitia damnationis dolere, fuggerens, ficut oportuit, feftiva hcc tcftiiutio Deo dignis polleris procuravit.

ANNO CURETI — Chr Ist I Sjo.

«"GALLICANA feu MOR.1NENSIS SYNODUS,

In)«a Catnobium S. Andomari abbatii S. Bertini imperio fubdiitr.

Anno 832.

Ei M»·β 3utpi |>«| *"

KXE hac fynodo in meis ad Pag;nm animad verfiombus ad A- 839. 1. ita diftcrul · Hoc (839) vel fcquenti anno fy nodum quandam celebratam fuifle uno tantum verbo atlerit Joannes Iperius in chronic. S. Bertmi, vulgato a PP. Martene, dc DuranJ Auccdot. to. 111. ibi enim cap. 1*. patt. I coi. 511. legimus, Hugoneœ, Caroli magni filium, qui munsftenum S. Bertini anno Ludovici Pu XXL Cbriili 834. regendum fufeeperat, anas regimtms iut iexto. Ludovici XXVI. (qux annoiutn data m initruinento ejuldem Hugonis legitur) monafterium S. Auuomari, quod ab anrecctToie luo cancnicis tacularibus traditum fuerat, obedienris utcumque monafteni S. Bertini rcttiiuifte; cujus rri gtatia a Ludovico imperatore privlcgium obt.nuiiTe, quod, ait auftor, *in pleno frnodo confirmatum ti publicatum fuit*. Qux fynodus hx<- fueut, ubi locorum celebrata, ignorare me fatear. Interfuifle huic videtur S. Folqiunus, qui Morinorum cpiicopatutn anno 816. vel 815. regendum fufcepit, ut patet ex data ejufdem mftrumenti, quod contignatur anno prxfulatus Folquini XXIII. Concilium iftud collefto-res fugit. Verba Iperii hxc funt. *Rogo nofter abbas, ca; ordinatio Frtdogfi fui prodeceflbrit pro'udicare non potuit, nva» par in parem non habeat imperium dr difta ordinatione privilegium fuum conceJit, confenfn imperatorii ontedtfii, quod fic mcip t: ÿpidquid ob amortm Dti exigentei rei brevitatem ÎTc. Altum anno Domini DCCCXXXIX. indifliine fecunda, imperii autem Ludovici regii anno XYI'J. prafulatui quoque almi prajulii Folquini anro XXIII. & noftri regtminii anno fexto. Ego Hugo abhai, confenfu domini Ludovici imperatorii bnc voluntarie firmavi, ipjumque, ut fubfcnberet, rogavi. Hac etiam ordinata fubjefiione auftoritate regia, ti impertah, fanfttque Folquini epifeopi privilegio roborata, ti utriufque co.legn capitulari fententia concordata, ac tn plena Jynodo confirmato ti publicata, £ no/ler Hugo abbas adituum tbidem conflitait bujui lo- ct monachum, nomine Morum, ordinationem txfequens antedi3am.*

ANNO CHRISTI — ANNO CHRISTI ·«·-

»* TEATINA SYNODUS

Pro redigenda canonicis facularibui ad commune vita inftttutum,

A Theodorico Teatino archicpifcopo anno 840. celebrata.

Domnui Theodoricm Sonita Teaiineefii ecclefia licet tx'guus epfcopui.

V». Uthell. v ˙ ⌃ —

CUm Synodali more in prxfata refideremus, przientibus nobiicum Presbyteris & diaconibus, nec non & cunfto clero przfatz fedis, ibique Chrifto Domino coopérante in cuftodiam reftitudinis fanftx noftrx eccleſut ftatueremus; ut ad meliorem quidem ftatum ecclefiafticum in liquo exerceremus *confuetudinem*, qux antiquitus fuerit reconcilianda, ibique inter cetera cum confeofu omnium prcdicatorum canonicam infti- tuere

luere certificavimof, habentes normam firmitatis, eo quod a domino imperatore Augufio per diverfa epifoopia jam diu ea fieri prxeeptum eft ; & quia hic propter obitum *tntteefforu* mei remanfi; idcirco prompto aoimo, illis eonfentientibus , Canonicam reconciliamus in ecclefia Beati Joftiai, cum ipfa ecclefia S. Salvatoris, eum terris Ac vineis, cum colonibus & omni pertinentia fua, A in ecclefia S< Agathat, quod eft Synododica ibi conftituta , cum fervis & ancillis , cum terris A vineis , quo funt in Grenaci , in fonte Sanmafia &c. Sic conftituimus & tradidimus pro amore, & timore fratrum ecclefix fanât Joannis, quorum nomina introeuntium alacri animo , Ac mente humili in caritate confirmati ifla funt : Leo pnepofitus, Gundefrid, Gafulphus presbyter, pro cujus amore ibi conftituimus prediâam ple* bem S. Joannis cum ipfa pilcatione, & Theopo, Gualdcfred , Joannes , Leopardus , Lambentis , A Luitprand , AotefrcJ , Janfred , Murtianus , Gifelpertus Decanus & portarius, quem fcholx Caniorum, & Scribarum magiftrum ordinavimus. Ad vifttsm vero & veftitum dedimus illi ecclefiam S. Juftiai, ubi dc ipfam canonicam ad honorem S. Thomas cooftruximus, cum rebus dc vineis , villis, cafalibus, appendiciis, atque coionicibus fois, cunâaque ibidem pertinentia . Nobis vero refervavimus medietatem ex ipfis luminariis ad honorem S. Thome Apoftoli; dc dedimus propter adjutorium boum paria XX. boves decem , jumenta VII. pecora & porcos C H*c quoque firmiter (Induimus perficere ad honorem dc laudem almi Thomr , Itu ad Habilitatem imperii piiffimi imperatoris , anno propitio imperii domini Lo- β doici imperatoris XXXII. per indiâionem tertiam hoc faâum eft XII. die meafirMadii.

**

LEGES ECCLESIASTICÆ
KENETHI REGIS SCOTORUM,

Qui floruit anno Chrifti dcccxl. moritur dccclv.

<o·. i. couai. Bu- ⁴⁴ᶜ Kenethi has leges diftinxit Boethius m civiles & religiofas : inter civiles autem multas pofuit ad ccclefiafticam etiam cognitionem pertinentes, Ac noftro debitas ioftituro; fed cum ille Dubis indiferetas dederit, nos & tibi indifcretas exhibemus , ut fcquuntur.

I.

^logulis in regionibus finguli fint jurifpcriti, ut O ab initio eft inllitutum.

II.

Horum filii primants ztate leges difeant.

III.

Legum tabulas, regum magnatumque chartopbylacia ioli hi fervent.

IV.

Si horum quifpiam criminis falfi conviftus fuerit , furca vitam finiat, abjiciaturque inlcpultus.

V.

Funi conviftum fufpendito: homicidii , capite truncato.

VI.

Mulierem capitalis criminis damnatam , aut amne fubmergito, aut defodito vivam

VII.

Qui Dei nomen, divotumvc, regis, aut tribus luas ducis blafphemia Inierit , ei linguam ablcindito.

VIH.

Qui mendacii in proximi perniciem fuerit convidus , ei gladium adimito , ejuique congreflurn exinde devitato.

IX.

Capitalium infitnulatos , feptem fpedata fide viri , aut novem , undecim , tredccim , quindecim, aut numero majori, modo is impar tuent, ex fententi* judicanto.

X.

Latrones, grallatores, depopulatores agrorum, ferro punito.

XI.

Fugitivos , bardos , ocio âddi&os , fourras , & hujulmbdi hominum genus , loris & flagro cxdunto.

XII.

Uxor non luet mariti fcelus ; viro autem fraudi erit, fi eo ictente quid uxor deliquent

XIII.

Concubinam viri eadem cum ca , quicum delinquit, p<rna torqueto.

XIV.

Qui virginis rapuerit honorem , nifi injurias C suâorem vitiata popofeerit in virum, capitis pcena luito.

XV.

Si quis alterius conjugem noo invitam vitiaverit , uterque extremo afficiatur fupplicio . Si vis mulieri fuerit illata , vir injurius proximo ferro damnabitur, mulier erit innoxia.

XVI.

Filium , fi parentibus injuHus fuerit , lingua , pede, maouve, eodem privatum membro in crucem tollito , abjicitoque infcpultum .

XVII.

Homicida, mutus, aut parenti ingratus, heres non edo.

XVIII.

O Prxftigiatores, magos, manes invocantes , malis daemonibus familiares, aut ab eis petentes auxilia, ad unum concremato.

XIX.

Semina , nifi nocivis granis munda , terne ne condito.

XX.

Qui fua culpa agros fautes nocivis herbis labefaâari fivcnt, eum ob primam culpam bove uno mulâato , ob fecundam decem, ob tertiam vero agris ipfis arceto.

XXI.

Commilitonem, amicumve prxlio forte cefum fepclito, hotlem finito infcpultum

XXII.

E Aberrans pecus'", aut domino , aut furum indagatori (Tocioderach vulgus appellat) aut facerdoti reddito : quod fi triduum penes te retinueris, funi reus cfto.

XXIII.

Qpi rem proximi deperditam reperit , prseconis voce denuntiet deperditam , alioquin furis deputetur fupplicio.

XXIV.

Qui litigantem fecnm in judicio percuderit , caufla: reus, pullato homine abfoluto, dicatur.

XXV.

XXV.

Si coeuntibus bobus quavis icU incerto pcrcuffore inte-ierit cxfu , quae eirum fuerit incorr.uta caedis auftorem judicanto. Ejus dominus mortuo accepto animili, damnum proximo reparabit.

XXVI.

Si fus fœtus fuos ederit, lapidibus obruito, c-jufjiic carnes ne comedito.

XXVII.

Suem fegetts edentem, aut grunno cultum fub' ruentem agrum , occidito impune .

XXVIII.

Cetera animantia quae nobifeum **degunt, f» tua** Ixiennr terrae naiccntia , donec eorum dominus damnum leparavent, te penes fervito.

Hxc civilia & popul.ria : cetera , quz ad nos devenerunt, rchgioia funt.

KENETHI LEGES RELIGIOS.E-

1.

ARas, templa, divorum ftatuas , oratoria, facella , facerdotes omnefque faerx tamilix vires cx animo venerator.

П.

Felles fli follcmnes dies . jejunia , vigilias , & cmmtar as ceremonias , quas Cbrillo rcg. \ facraiiilnri.T eju< m imx d;ciev.t humana petas , multo nonoie ebicrvato

111.

I.atdere Chnft iaccrdotcm dtc'to fa-.lo.-e exitiale fit.

IV

Agrum quo quis lo te eccfus fepultus fueu. , icptciinium incultum iciinquno-

V.

S<'pulc't.m on.ne lacrum habeto , idque crucis tigno aiH-rnato . quod nc pede aliquando conculces ca'clo·

VI.

Dctun.li fur.-.is hab.ta iacultatum rsuone rufato

VII.

Infignis viri, aut q-.u de publico optime fuetir rnrritus , celebri , lugubri tamen , pompa funus cftcrto

VIII.

Duos huic adhibito equeftres . Alterum vita funiii arma indutum terentem infigne candido equo Alterum pulla vcfte veiata facie nigro equo intiJcntem . Hic pofteaquam uter fupplicatoriam deductionem funuique antecedens ad templum venerit , retroaâo equo ad a.'iaic , dominum morte abiumptum vociferans , populo io eum exécrante , unde venit celerius ie conferat Ille ad altare recte pergens gradu depofita arma equumque offerat facerdoti , demortui infigni admoto monumento , figmhcpns eo dominum immortali vita patriaque xiernx claritatis frut.

* *Hujufmodi ritum virorum mfignum tfftrtndi funera, parum, ut multii eft vtjum, rthgiofum. f>oflrrior 4ta> abolevit ; Jacerdoh,* **ejui** *armorumque loco quinque ficilingicu libri'* **in** *oolatiouem tributu.*

HisKencthus rex inftiiutis, longequc pluribus, quorum partem majorem vetullas aut potius regum fanftiones abrogarunt , populum rue inftru-CJ-jtn raagna felicitate ulque ad vitx exitum re-Axir. Pontificiam iedem dudum Pidorum ab Abbcrnethi oppido, eo ferro dc igne deleto, ad templum Reguli tranilulit- Exinde huic oppido landi Andtex rdes nomen eft faâum , coique qui illuc pci plulcula inde tempora iacrum geffere magiftratum , maximos Scotorum epifcopus appellarunt Nondum enim Scotorum regnum uti nunc in diœcefes divilum erat, fed quivis epifeoporum , quos ea attate vitx fandimonia eundis reverendos, fecerat, quocumque fuiiTct loco, fine diferimine ponnheia munera obibat . Hujulmodi Scotorum ecclefix admimllratio ad Malcolmi tertii tempora perieveravit, quando ipfe luperne admonitus, uti fuo referetur foco, iacrum Muhhl.t-cenfem inftituit magiflratum . Ceterum tanta re-® verentia inter homines , tanuque vitx innocentia, Sc erga Deum pietate facer divi Andrex pontificatus ab inftitunone tui longa epifeoporum *ferte* , ad tempus ulque quo h<cc commentabamur, eft continuatus, (fex enim lupra triginta antiftites dc eorum complures inter divos relatos illic lediile perhibent) ut nufquam gentium verx religionis cultus morum cotiicntiente probitate magis cfluilcnt. Ad Kenethum redeo. Etant termini ejus regni poft Pnftos deletos Northumbria fic Hirta, (ea eft ultima Hcbridum infularum) Hibermeus hinc Oceanus , fic illinc Germanicus Moritur tandem rex omni vita illuthis pituitx exundantia apud Forteviotum, anno quam iupremum inter Scotos iniverat magiftiatum vicefirno, C Cbrifti autem Domini quinquagefimo & quinto it pia odingentriimii m . Ejus funus celeberrima pompa in Jonam ef elatum: ubi Fergufius, Hirtus ac fortiiTimi quique Scotorum reges conditi quiekunr SuHeftus eft m demortui locum Don.ildus Kenetbi germanus divetio multum a fratre invenio .

Obsf.r vauo Philivpi Labbe, S. J.

Caroium Calvum Francorum regem priji* Idue Januari , njilio.n quarta , anno pnow 'egm fui,, adeoque ip-i'k ferma ann,S«i. aufpirir» pluribufque ante p'«',um FontaneiKuui menôbu» R.iuri.aa A qu,tamarum maiiopolin ve-J-JnjXf rampridrm doiu iuui c* Coquillto RomensO , ibiqua -erum eft Nivcrncnfii e-clcfi» priv.lcgia fuiftie confirmata. V»tun> -» rmhi perfuaJcre pot.i hailcnua ad H,ti.ri-•en-ein illjm fortuitum >eg.« ahquo: lori* prcfulibue îO-..rijm partioert fynodum dlaie» Ro.lulfi Metropolitani rum futft aranei» fuit, «uju» menunit Remcnfi» arehicpiicopu> Hiocmarua ftriâ.m quidam m concilio Sucflionecfi III. anno *Ice-* **celebrato poft ierundam ab eo po<re£lu» epifpi» fiheduiam h.ice «erbia pag- 11«** *c.* **to. nuftri Vili-** *P> I Iju. 'ifiY^IK >y,e^e C/'"·/» /*"·< Vfi* fpcjfpulcu Smfficut.u 'yttâl prr* **H/"·'»*'·/** *Ltudmuu/it & p-'vllu'u fr-* **meear** *Ic'x/lrAÜt tNfcrpl, Cc.* **difl-yfix »*ro ac paulio ciiam luculentiua epiftola Ij aJ Ev/lioei» Arehiapifcop. Scnoocnfem a S.rniondo edua paq iis Irmo II. optruoi Hinc-**

mihi videtur idonaui tot epa.opoe -cn-ocm.l, lorus , cum dmiTimi» im»r Carolutn Br P.ppioum rege» «orumque fautore» iaÜionibu» ac dcprsJation.bui tota quanta eritel»,-def-tret Aquitania. Quorlum porro noftrate» Aquitani Renxnfibu» f» nt^ot i i» Ebbonifju« aut depolitioni aut 'tftitu lium Implicuerint, illud me pemtu» latet , mû fune graficari eolucrint Carolo Lothar,; frat'i *c Lotharunorom hofti , aut «jicaûooc ipiiu: Vulia.fi Bituriccnfit poil Rud .I-fttiu

«rch ep.fijpi .fi» retrifliri nc.eflc <i>cr.t fortifli» erant I..gcrm> ac <iir *(rnolo illi poft ob><«m* *«l>citer *oror-* ieni *praelfe* potuit R.dulfu- ? Saiiua itjque fuer.i lucem al unJe , G qua porteur eior.cuCa fit , m.cini ior«tn ripetlrce / '

Certiora dice» piffumn,, tum de conventu apifcoporurn >" d.tarefi Aui'flïodoranfi hablto poft Fomanet iruœ «»<<- A <"“"» » quoj J>e faLbati 15)un ' toni I«i. acrij.He ..o-ftri ooinet nrautorant H.ftur.cr, ..un & Je al o -:'U< A iu<t paUtium aaoo prox.me f<quen<< «lebu.a (cl nemo >r fiur referta potui' Nuhardo, >ui pra<n, <aroluit , plu'<-maque ra.enfet a ceter11 iatafla oaro.but ooftca» Ndlvt·*· icriptocibii» .

CONVENTUS EPISCOPORUM

/IN DIOECESI AUTISSIODORENSI

ANM) ω',7/11 — anno chkisti

< »▪ otia».

In ipfis Cafttis inter vicos Tauriacum ac Fontanetum pofnis, in quo de his qui in pialio ceciderunt aâum eft ab epifeopi* partium Ludovici ac Caroh Regum Geimarn* fic Galli*, & triduanum jejunium indidum ac celebratum ab omnibus.

R*L^ei , inquit N1lbord»r Caroli Magni nepoi ipjo fert hbrt* 3. *initio,* Ludcvicus ac Carolus diverfis pro rebus diem dominicum inibi duros *ic* deliberarunt; in quo, milia petada , amicos & inimicos , üdelcs & infideles pariter fepulcur* tradebant, plaga correptus ac femivivos «odem modo pro viribus ex animo refovebant . Poft hus , qui fuga evaferaot , miferunt offerentes, G reverti (ana fide vellent omo.a deliita remitti. Poft h*c reges populique iuper fratre populoque Chriftiano dolentes, percontari epiicopos coeperunt quid ague iuper hoc negotio deberent. Qjamobrem unanimes ad concilium omnes epiicopi conftuun: , invenrumquc m conventu publico eft , quod pohta juft'tia & aquitate decertaverint, & hoc. Dei I.iduio m.nilcftum eff.-duin fit ac per hoc immunis omnis Dei mmifter m B hoc negotio haberi , tam fuafor , quam & effeitor deberet . Ac quicumque conic us fibi , aut ira, aut odio , aut vana gloria , aut cette quolibet vitio quidquam in hac expeditione luafit vel geffn , effet vere confeffus iecrete fecien deliffi & fecundum modum culpz dijudicaretur. Vcrumtamen in veneratione ac laude tanta declarationis juftin* pro temiffionc dehdis mortuorum fratrum fuorum (in eo quod impcifeâi peccatis intervenientibus (e noverant , ut in multis volente* uoletitefque delinquebant) uri tuo adjutorio ab I|is exuti liberarentur . Iniuper autem uti hactenus m juftitia adjutor & protedor illis Deus extu.t, ita & deinceps ubique exifteret. Proque his omnibus triduanum jejumum injunctum , immo C que ac libenter ac celebre celebratum eft H-a *ili** .

CONcIL1UM AQU ISG RA NENSE,

ANNO — ANN)

0.1'0 VISUM OMNIBUS SUPERATUM

Fuiffe_ob fusm nequimm Lotharium , vitlonamque fiatribus eo melioribus eonceffam a Deo vider : tive. u< ali reterunt, regnum Franc* a Lothario ad Ludovcum fic Carolum fratres eft translatum anno Domini dcccmu I. tempore Gregorii Pap* IV. fic Lotharii imperatoris, Ludovici, fic Caroh fratrum anno tertio indidioiic V

LOTHAR H'S imperator inbuilt /ujrnm regna affeflani ut him fiiamciniim reneret imptmw , cjvih bello aggrtjlui <fi uh contra mi[Tn ad eune creOrtoribm legationiOui pactm qutdem expetit runt, fed no impetr irunt ante quota jemel atqtee* 1 *terum earn in fa^am aSrgjQent . Con(u.ente> igitur epijiopo'un ionventum Iqvifgrant rorgregaturn quid de rtfno* a *fratre dereliffo tpfii agendum videretur , aaeperunt re/p..njum , quod b< verOn defcribit* M-*tbardus ipfo hb'i quarti exordio*

Utque, (*Si quippe legendum videtur)* Lodhuvicus fit Carolus Lothatmm a regno fuo abiiffe certis indiens cognovesc , Aquis pa .sttum , quod tunc (■des prima Franci* erat, petentes, kquenti vero die quid coniultius de populo ac regno a fratre relido agendum videretur , deliberaturi . Et primum quidem vifum eft, ut rem ad epifeopos iaccrdoteique, quorum aderat pars maxima, conferrent ut illorum coniultu , veluti qumine divino, harum rerum exordium atque auâoritas proderetur. Et hoc illis, quomam merito ratum videbatur , commiffum eft . Quibus ab initio gefta Lothaiii confiderantibus , quomodo pauem fuum regno pepulerit , quoties pupulum Chriftianum prr luium fua cupiditas effecerit: quoties idem ipfe hoc, quod patri hatnbufque juraverat, fruftravc m · quoties poft patrii obnum fanes fuos exh*lednare atque delere tentaffet : quanti homicidia, adulteria , incendia , omnigenaque »aunura unr- verfalts ecclefia, fua nefand ffima cupiditatt perpeffa (it. Iniuper autem neque fciennam gubernandi rempubheam illum habere , ncc quoddam veftigium bon* voluinatis m fua gubenunone quemlibet invenire pofle , ferebant . Quibus cx caudis non rmmeriro , led jufto Dei omnipotentis judicio, pumuin a pr«lio, fir fecundo a proprio regno fugam illum iniffe ajebant. Ergo omnibus unanimiter viium eft, atque confentiunt , quod ob fuam nequitiam vtndida Dei illum ejecerit, regnumque fratribus luis melioribus fe ju> fte ad 'regendum tradiderit . Veiumtamen haudquaquam illis hanc licentiam dedere , donec palam illos pcrcomati funt, utrum illud per veftigia fratris ejeâi , an fecundum Dei voluntatem regere voluiffent Refpondcntibus autem in quan£tom noffe ac poffe Deus illis concederet, fecundum fuam voluntatem fe fic fuos gubernare fic regere velle, ajunt · fit auâoritate divina ut illud (uteipiatis, fic fecundum Dei voluntatem illud regatis , monemus, hortamur, atque przcipimus . Hinc autem rterque illorum duodecim c fuis ad hoc opus elegit, quorum unus extiii ; fic ficut il lis conptuum, ut inter illos hoc regnum divideretur, viium eft , contenti lunt. In qua divtfione non tantum fertilitas aut «qua portio regni, quan luin affinitas coogiuentia cujniqtit aptata eft Evemtque Lodhuvico omnis FriGa, fite.

Æ CONCILIUM CONSTANTINOPOLITANUM "æ

QJIO, HÆR.ESI ICONOCLAST A RUM

Damnata, cultu* imaginum Conûantioopoii eft reditutuJ, ejeâoque» Joanne patriarcha hx-retico, Methodius orthodoxe fidei detentor fubrogatus luit, anno Domini DCccxLii. tempore Gregorii paps.

Theophane* presbyter in oratione , quam in fandum Ntcephorum patriarcham dixit , aperte fatetur, poft obitum Theopbili imperatoris, anno 841. coiledam efte Conftantinopoli hanc fynodum , qua patres concilii Icoooclaftanim hxrcfim condemnarunt, cuitumque imaginum reftituerunt, atque Joanne patriarcha amoto, MethodiumConftantinopohtanx ecclefis epifeopum conftituerunt. Ada concilii ille prolixius recenfet his verbis;

Pofiquam defxnBo Theophilo imperium ad ejus axarm Theodoram Ü filium eorum Micbaelem ad»sodaiw adoiefetntem delatum efi , in putatis ftudium curamque maxime incubuit femina, vere Dei munere (ut notatu ejus indicat) da/a, ex omnibus praeierit èX magnis factnoribut , quibus principes probari falent, nullum prafiantiui txiftimam , quo tulius fibi imperium eoufirmaret, aut virilem tn feminea perfona fortitudinem exerceret, quam fi oietatis & religionis cultu Deum fibi propitium redderet. Id autem nui.3 paflo facilius aut commodiui [kJc contingere , quum fi perturbationem in ecclefia jam diu excitatam jedarct, & partem tn illa morio laborantemreduceret ad /unitatem ; & qui inter fe animi effint a.ienuti, conciliarentur, atque idem omnino fentirent. Sic igitur fore, ut cum una effet omnium Jentrntia, atque idem fenfus, vera finceraque fides apoftolorum, patrumque inflifutu tanquam fol'dis fundamenti‹ tn· fillcnj , firma atque immobilis conjervaretur, Ü fibi deinceps imperii gubernatio facihs & tolerabilis permaneret .

He: igitur cum illa vert ammo excellent tI men te fortis regina ingemo fuo excogita/et, (J providentia confiderajet , re cum .ftii qui erant in magijirotu sj hgnitate conftituti cmmnunicata , accerfit cum ipfis eos qut inter monachos praftebant iJ de imaginum infl ur i.tsne quofiionem proponit. Cumque idem onuti oujeniicntes compensent , diutumoque ejus rei defideno teneri, atque animo excruciari , propter religtmis tn ea re mutat onem , pofiulavii , ut fe etiam patrum aufloriiatibui ad veritatem corfirmaeent, quas varus tn libris mvemfent. Mandavitque quo m loce palatu prefimto coetu' ectlefiafiicui umAverfus cogeretur, & ad populum ea dt re quam apertifjime verba faceret. Tanta autem multitudo confinxit, ut numero comprehendi non poffet. Convenerunt emm no» folum ilh, qui mentem faxam impieta'tt tempertbui confervaront, verum etiam qu.impiares ex tu, qui eam putatu hefitbut confenferant, quique /acerdotits & ecclefin regendis ab ipfis elefli fuerant: tveftigioque, mutata fenientta, eos qui fanBat imaginet oppugnarunt, anathemati fubjearunt.

S·» quidem celeri & mfperata rerum mutatione , Joannes , qui tunc impie munus pontificium admmiftrabat , ftupore tT mentis caligine captus, paium abfuit quin ipfe fibi manus inferret, mortemqae confafceret. Hic emm fcelens caput dX fumma fuerat, qui cum impie fentiret, & apud imperatores auflontate 3p«0et metea plurimum, eos, mendacii/ & dolii tmpiudenter tnconfiderateque confettis , ›■ impietatis barathrum impellebat. Eo igitur propter fiagitia , qua ◄■ Deum admiferat, uno omnium confenfu, if conflit tum magnorum imperatorum, tum untverfi catus eccleSaftici fuffragiis a fuero fede cum iguommia ejeflo, Methodius vir Ü vita tj doflrma valde probatus , qui pro veritate & religione multa certamina tj longum exilium pertulerat, atque inde plagis & carcere dm cruciatui redierat, omnibus tn dignitate conftitutts approbantibui, eleflus efi, qui j'aeram regina ur. bium civitatit fedem obtineret.*

Tunc Nicaa fecundum dsvimtus eleflum farflum acumemcum concilium, quod Irena imperatrici1 verum ab ipfa pace nomen habentis, CITarqfii maxi\un beatiffimique patriarcha fiudio celebratum eft. merito firmam esbtmuit aufloritalem ac robur , cum omnes , qua, Deo afpirante, in ipfo decreta fuerant, comprobarent. Tunc omnes ecclcfia fuum ubique dei us receperunt , dX venerabilium imaginum fplendore fuerunt ihujlrata : ejeflifque illis qui eas nefarie tnfeBabantur , jacerdotei tn eis ac duces rtfli dogmatis funt confittuti.

Ita plane diffipata eft hsrefts Iconoclaftarum , qux centum viginti annis e portis inferni magno taftu audore imperatore potens ac furens in ccclefix damnum erupit.

SYNODUS CONSTANTINOPOLITANA IN CANICLEO.

EX LIBELLO SyNODICO.

Cum igitur Theophilus vitam blafpheme finiifict, Michael fiuus ejus una cum matre Theodcira imperium fuicepit. Qui selo Dei inflammati eos qui in exiliis .erant , fandos Patres revocarunt : & fynodo divin? ac fa<ra locali in Canicieo convocata , Jcannem quidem impuriflimum throno dejecerunt , fandum vero Methodium , Conftantinopolitanum patriarcham conftituerunt : fandafque kptem cecumenicas fynodos approbante» . iacras imagines ad eam venerationem, qux cis olim debebatur, reduxerunt.

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ■nrvuv i Ctov ^βτφήμιοί n-Arie-arwj t d tjèi aCn rt>> in o/«f-ia fotl^i ΘΙώύρΛ,τ Qafft^teav παριλαβον. Oi ζηλρι ©re ηυραχτήρû^οι, η C» iÇeprarc όηάρχν.'τχ Dw /bî ττΛτι'ρα abuteAaaeirr·· « οΰη&ον όκ«ν ‹2 itpair ητικιχ ùt mit Κανα\«β some-emc, ilwavvlui (jB/› τ μτταρον t m Ztpdns ι'ξηλββ-αν . MrdeJr·" it r C» dtyioti, KwvrarweiroAfwc me^tep\'.UJ . xj rati άγΐκ o/«κ£φχχβ titra cuιόίχ droêtfytfÿuoi, τ« άγιχζ- eixotai f'rr t c a'f-χηiιν οφ^λομiov fffifiai aorefi ,κχλν αη η\^α'.

<>p«.d«e».

In quo Ebboni* archiepifcopi Remenfis depofitio approbata fuit. Anno Domini circiter dcccxlh.

HUprr fynodi netitmm, ait Petrut Dt /a Lande, debemus Htncmaro, qui tam in Sneffioneufi 111. quam in epift. XXIII. *ad Egilonem arcbieptfcopum Senonenfem fcripta, at depqfitionem Ebbouti Kemenfis probaret, Itgitimam fuiffe affertt, hit vtrbij:* Synodum provincir Bituricenfis per manus Raginclmi Tornacenfis epifeopi oflenfam futile, cui prefedit Rodulfus, manibus eorum fubferiptam, in qua ab ipfis qui interfuerunt, & ab Ajulfo, qui unus fuit de judicibus Ebbonis, audierunt, comprobatum fuit eundem Ebbonem regulariter fuiffe depofitum. *SL"od autem anno* DCCCXL1. *banc fynodum affighat idem, & certam effe contendit epoebam, ex eo quod Carolui Calvui tn ea civitate pridie Idui Januarii, Indifl. /K. anno 1. regni /at, privilegia ecclefia Ntvernenfis confirmaverit: non eque ipfi affentier, fi vera & certa monumenta funt, ex quibat tn patriarcbio Bituricenfi affemur, Rodulfum qui huic concJit prajuit, federe coepiffe anno* DCCCXLII.

& MEDIOLANENSE CONCILIUM,

In quo immunitat Monafterti SS. Fauftmi & Jovita, Brixia fundati, confirmatur,

Anno S42 habitum

E» Suppi. Mui. to. ,. F*». **9'

"D *Ampertut Brixia in Italia eptfcopus monafte-nam ss. Faufino èT Jovita dicatum conftruxerat, monacbifque Gallis ab Angslberto Mediolonenfi epife. mtffis incolendum dederat. Ita vero ad monachorum quietem, & folatium liberos illos ab omni invafione effe juffit, ut nullus epifcoput juris fibi aliquod tn tleEliont abbatis, & rerum admtntfiraitone ufurparet. Quod ut ratam firmumque maneret, tabulai illas fuas, ea de re fcripta;, concilio Metropo. Iitant fui Mediolanenfis epifeopi confirmondai obtulit. Ipfum conctffionts inftrumentum hic damus ex novis additionibus ad Ugbellitum Ital. Sac. torn. IV. coi.* 533. *Decretum pariter fmodile Ange.bert; Mediolanenfis arcbitpifcopt ex Moratorio Artiq. Itai. to. V col.* p8j. *adjungimus.*

DIPLOMA RAMPERTI

Brixienfis Epifeopi pro monaflem cuu'dam eredlione.

IN nemine Patris id Filii, & Spiritus Sanfli amen. Rampertus indignus Beatz Brixienfis ecclefiz entitles. Notum per hanc inftitutionem effe volumus cunâis pie matris ecclefiz filiis,quod cum noftra parvitas flatum plebium, ac xenodochiorum canonice difponere vellet, repererit loca, quz quondam monafteria & xenodochia fuerant ordinata, miferabiliter deflituta, qua de re follicitus mecum volvere coeperim, qua ordinatione non folum diftriûi Judicis animadverfionern aliquo modo evadere, fed etiam pia xdificancium fanâa intentione fervata, pro multarum falvatione animarum, nobis aliorum daretur remiffio peccatorum. Hoc fle forte fuffragantibus Sandorum precibus exitum perfpexerit, ut in loco ubi fandorum Fauftioi fle Jovn* martyrum corpora quiefcunt, monachorum zdificaretur coenobium. Et cum fuper hujus negotii deliberatione admodum hzfitarem, clara fandilfimi noftri archiepifcopi, aliorumque epifeoporum-, fic eundorum potiflimum Deum timentium affer noue, hzc pro multis deliberatio confirmata Deo revelante fuerit rebus. Primum, ut intentio Deo res fuas dicantium cumaugmentationc maneret, quam pervertere malumeft.Deinde ut in venerabilium domo martyrum jugiter, •c fapienter celebraretur officium, quod non tam noftra, quam anteceflorum noflrorum defideria, adeo tunc folvebatur 1ndode ut hoc uno nobisin- flaret periculum. Poftmodum, ut proprios haberemus interceffores, vel etiam quorum vita & exemplo non folum laicorum, verum etiam clericorum vita ac devotio inftrui poflet. Noviffime, vero, ut nulla noftris effet difficultas fzculo abrenuntiare volentibus, quoniam hzc ratio tepidis adhuc mentibus tarditatem nonnunquam ad Deum generat convertendi. Denique cum noflrorum fidelium, & maxime Sacerdotum ad hoc multorum faluti profuturum provocaremur opus, petere a fanCbffimo viro Domino Angelberto archiepifcopo fratres curavimus, quibus hujus officii curam noflra committere pollet iagacitas. Ipfe vero ut vir doâiifimus multorum affatim illuftrationem defiderans, & non fua, fed quz funt Jefu Chufli per omnia quzrens, conceflit nobis fratres ex Franci* partibus advenientes, quoique ob illuminationem fuz ecclefiz infolubih ubi fociaverat vinculo, Leutgarium videlicet abbatem, flt Hildemarum monachum; quatenus ita nobis przftarent adjutorium quemadmodum illi nunc przflant, fl(femper przftabunt, quorum vita, atque dodrina plurimi hoc in regno illuftrati effe nofcuntur. Prxdidis itaque viris hujus operis curam cum noflrorum Sacerdotum etiam fenfu commifimus, ea utique ratione, ut pro fui defenfione ipfacongregatio, quo quiete, atque tranquille fuum Deo perfolvere valeant votum, libram argenti epifcopo illius periolvant ecclefiz in beatiffimorum rauftini, atque Jovitr martyrum feflivitate, habeantque nihilominus ex fe ipfis fecundum fuz normam profeffionis licentiam abbatem femper creandi. becrevimus etiam ut fi aliquis fuccetforum noflrorum, quod minime credimus, aliquid ab ipfa congregatione, lupra quam definitum eft, exigere quolibet modo voluerit, vel quamlibet inquietudinem facere ipfe lentaverit, quidquid ab hac *die* ipfi loco, fanâzque congregationi datum fuerit, vel quzque adquirere quolibet modo vel arte potuerint, in eorum perpetuo maneant jure, quatenus his libere utendo, fic quem voluerint defenforem habendo, quiete atque tranquille votum Dea fufeeptum perfolvant. Nam ficut propter inquietudinem hinc eos exire cum fuis omnibus permittimus*, ita fi ablque inquietudine, fle oppreffione fuerint, nifi propter obedientiam ufpiam ipfos ire non finimus. Obtellor quapropter unumquemque fucceiTorum noflrorum coram Deo, fle Chri-

anno tH|,?ri

Chriflo Jefu, ut nullam ipfis inquietudinem Ira- tribus ingerat. Quod fi aliquid dc his , qux ipfi congregationi per hoc pixeeptu n data iunt, quis diabolica fraude deceptus vel avariiix pcfte corruptus kibiraxcnt , vd aliquam peiturbationem intulerit ; maxime cum dc his unde epifeopus vivere conluevit nihil datum iit ipfis prxter duas vineas , qux ipfouim prato adjacent , proptet quas alias plantare prtrcepimus ; lent le pio certo cum lus fanflis martyribus fit cum h.j qui ici fua< Deo dicarunt , in diflrido Dei judicio cauflas habiturum piriufquc perpetuas lui-, tutum ; Si immo , qu>a iadkin fandorum devotionem didiaque ecclrlix pcrvciteic minime timuit . Hzc igour funt , qux ipforum fratrum utilitati concedimus . ideff curam ipfius ecclefix & xdihcia , & hortum , & pratum, & omnia qux circumdata funt muro , fic duas fupta. didas vincas, ideft campum Melcfi , fic tabernula cum torcularia, fic fabbloriaua Cum maflariis , & fjmtln, fic omnia ficut vaffaflus nofter Linthfredus ulque nunc in beneficio habuit ; & monaflerioIum fandi Mamin , quod cfl in vico, qui dicit Tuibuias, cum omnibus qux ad ipfum pertinent, fic calam S. Vm cum omnibus qux ad cum periment; fic monafleriolum S. Michaelis, quod Inum eft m locum qui vocatur Calfirius , cum xenodochio S· Naram, fic omnibus qux ad cum pertinent, xenodochium etiam quod cfl in loco qui dicitur Campcdcllus cum omnibus qux ad ipium per'ment; & catam S. Eufebii, qux cfl in mon ee Boetine cum omnibus qux ad ipfam pertinent, Propter oleum vero, ad luminaria ecclefix fic fratrum ncceifitatcm dedimus quidquid de Vualperto vein; de cuniculo , & quidquid de Joanne venit de Aulcmo. Dedimus illis iylvam , qux dicitur ad montem , cum illis hominibus qui ibi habitant . Concedimus etiam illis fortem in monte piano unam , locus qui nuncupatur Villafca, fic alteram in monte digno ad vineas faciendas ficlignaria componenda, fic fecundum fuam neccflitatem, fic ut accipiatur de ipfo monte abfque contrad âione· Et concedimus eis in fuburbano vico Epifeoporum unum quod deerat Mattarium Gifulfutn nomine, ·Sc omnia qux pvr ipfum reguntur, quod Luiihfredus antea non habuit. Volumus etiam, ut in tegularia S. Fauflini, qux eft inioco qui dicitur Freones, habeant licentiam tetram cavandi tegulalquc coquendi, ad ecclefiam fandorum martyrum cooperiendam , fic monafterium continendum . Concedimus eis cafam altam cum omnibus, qux ad eam pertinent, qux Vvichclenda, fic Lea filix Vviconis habent nuac poft mortem ipfarum . Hrc vero funt nomina famulorum, quos illis concedimus de minifleno, Vitalis, Audebertus, (Jrfeberrus, Bonipertus, Lunemberius , Lcopctius, Giiulfus, de minifterio Sicheradi Vicedomim , Lcopertus, Bcnedidus , Rachipertus , lvitulus , Theodepcrtus , Nigr us,de Medulas , Lupus , Mattinus; Item Lupus , Item Maitinus de Jaliano . Leopardus, Madidus, (Jrfebertus , Albutius, Malchardlus. Item dc Rcgiade, Amatus, Gituiius, Dominicus, Leo, Uifus, Roper. tus. Dc Luciago Leopertus, Cagocius , Gtkmbertus , Amfo, Andelpcrtus, Walpeitus. Clerifi vcro Graielpcrtus , fit Urfcbcrtus , & Fredcbeitus , & Audebcitus . L't igitur hxc ioilituuo firmiot haberetur, archiepiicopo noftio liane obtuli,quatenus iuo ipfam confirmaret prxeepto cum Epifcoporum ac fuexum faccrdotum fubfetipuonr , quamque Odclbcrtum eccleûx noflrx notarium kribere juflimus, & propria manu iublcnpiimtn . t Adum anno Dommicx Incarnationis DCCCXLi. Anno etiam imperii chritliamflimi Hiotbaru impci atons vigefimo fecundo, Indictione quarta dic pridie Kalendarum menfu Junii.

anno CHHiSTI **

Ego Rampertus, indignus epifeopus, hanc m flituuonetn a me fafiam propria manu tub.

Utlongus diaconus, juflus a domno Ramperto epifeopo, manu mea fub.

Pcrfus archipccsbyter, ex tuflione domni Rampent epifcopi, manu mea fub.

Audoni presbyter, ex juflionc domni Rampcrti epifcopi, manu mea fub.

Ep,o Conflabitis presbyter , ex juflionc domni Rampeiti epifcopi, manu mea fub.

Gifcmbertus Diaconus, ex juflionc domni Ramperti epifcopi , manu mca fub.

Lupus presbyter, ex juflione domni Rampeni epifcopi , manu mea fub.

Agimundus presbyter, ex juflionc domni Kamperti epifcopi, manu mea fub.

Simpertus presbyter, ex juflione domni Rampeni epifcopi , manu mea fub.

Deuidedit presbyter , ex juflionc domni Ramperti epifcopi, manu mea fub.

Ego Theodorus presbyter , ex juflionc domni Rampeni epifcopi, manu mea fub.

I'clprandus presbyter, ex juflionc domni Ramperti epifcopi, manu mea fub.

Lampertus presbyte» , ex juflione domni Ramperti epifcopi, manu mea fub.

Ropertus ptesbyter , ex juflione domni Ram. perti epifcopi , manu mca iub.

Vitalis peccator & inutilis diaconus , juttus a domno Ramperto epifeopo, fub.

Ego Garipertus presbyter, ex juflionc domni Ramperti epifcopi, manu mea fub.

Agipertus diaconus , ex juflionc domni Ramperti epifcopi, manu mea fub.

Lovimpertus ultimus presbyter, ex juflioneprxdida, manu mea fub.

Adelraldus diaconus, ex juflione domni Ramperti epifcopi, manu mea fub.

Bonipertus minimus omnium diaconus ex prxdida juflione, manu mca fub.

Bonrpertus presbyter, ex juflione domni Ramperti epifcopi, manu mea fub.

Ermenpcrtus fubdiaconus , ex juflione domni Ramperti epifcopi, manu mea iub.

Adrcpertus fubdiaconus, ex juflione domni Ramperti epifcopi, manu mca fub.

Lampertus minimus fubdiaconus , ex prxdida juflione, manu mca fub.

DECRETUM SYNODALE

Awitbrrti ar;birv:fcopi M'dioljncnfij (j comprovincialium epifeoporum, per jnod confirmant immanitatem monafiern Dr.xiani Sanilorum Faaftini & Jovita a Kamberto epifeopo adificatt.

Angtlbcrtui Lamihs beata iioLancr.fi\ tcciefi antifiit.*

Notum efle cupimus ctndis Chrifti Dei noflri cultoribus, quc.i conka'cr atque coepil opus noller Ramu^rius , cum luorum faccrdotum, aliorumque fidelium conlcnfu, in loco ubi fandorum Fauflim, & Jovitx martymm corpora quiekunt, monachorum xdificavit cœnobium . Super cujus perpetuo flatu inflituifonern facere, ip famque nobis , ut nuflro roboraretur prxeepto , curavit uikrrc I Et quia effien noftri eft non extin-

annq hklst l .**' unguere bonorum, fed magis map.ifque acccude- re ftudia, alacri devotione mftiiuuonem, quam jam pnediâus Deo gratus epifeopus, nobis vero caiiflimus, ideo edidit, ut (afv^ maneret intentio res fuas Deo dicantium, & in ecclefia nobih omnibus canonicis horis divinum perfolverctur officium, dc ut nullam quis pateretur tarditatem ad Dominum convertendi, nrmaic, ac roborare hoc noftrz auâoritatis praecepto curavimus. Eo videlicet modo, ut nil amplius ab ipla congregatione quam libra requiratur argenti. Liccatque ei abfque fupenmpofiiione fufeeptum Deo perfoivere vocum: habeantque nihilominus licentiam dc feipfis femper abbatem creandi. Eo fi unquam aliqua inquietudo eis illata fuerit, quicquid ab hac dic ipfis datum fuerit, vei adquirere quolibetmodo vel arte potuerint, in ipforum fit poteftatc, quatenus his libere utendo, & quem volueiint defenforem habendo, quietius Deo valeant militare. Ut igitur inftitutio fanât coepifcopi noftri przdiâi Rambcrti, a nullo fucceiTorum ejus poffit aliquo modo corrumpi, fed firma, & inconcuila, «que inviolata permanear, per hoc noflrz auHoriiatis^prxctptum cun firmare curavimus, canonice pioclaranues, ut fi quis eam viulaie temptaverit, anathema fit. λvvπ LhKIS l

Qtiod etiam Andream ecclefie noftrz noranum fcribcre juffimus, propriauue manu iubfciipfimus. Anno Dominiez incarnationis DCCCXLU. Anno etiam imperii GhrHlianiffimi Lotharii imperatoris vicefimo ter*io, Indiâione quinta.

Angelbcrtus indignus epifeopus confirmans lubfcripfit.

Ego Aldigifius Epifeopus cobfcnfi „&fubfcripfi

'▪" Gratia Dei Hagatno epifeopus huic tacrziynodali pragmatic* manu mea lubicripfi

Pancoardus cpilcopus fubfcripfi.

Ermenfrcdus cpilcopus fub.

VValfericus epifeopus fub.

Ercanbertus epifeopus fub.

Verendarius Curienfis ccclefiz epifeopus fubfcripfi. fc.

tH^T, ▪ /J pit. I. ‘○

CONCILIUM GERMANI CIENSE*

IN QUO MONASTICA DISCIPLINA REFORMATUR,

Et Privilegium pro Cotbioncnfi Monaflcrio editur-

Anno Ch.fli 845. *Germamaci (uul^o Germipny) »n ραχο Aerehantnfi convrmt epifcoporam Synod*»* , 9«, *cum J· t»r&tnltbu» Ecc.cfi* at r^gn» nrgotus trailater» ffltnt, »d m* /»»nw11 *cerarent, et affiiil* Religioni Monaflic* opem Jcrrcnt, et tcoaeter eorum Litte»* »n eae* utria.

ANno Incarnationis Domini oâingentcfimo quadragefimo tertio, Indiâione feptima, régnante pei provincias Galhx piitTimo ac miriffimo Rege Karolo, filio quondam Ludovici Augufti, pace jam & diviiione Regni cum fratribus lms, Lothario videlicet Imperatore, & Ludovico Regibus, miferante Domino, celebrata, fallut erat conventu» populorum, qui fub ejus regno erant, per regiam evocationem m temtoiio Aurclianenfi in loco, qui Germaniacus dicitur: ubi etiam nos, qui fuperua largiente Clementia, etfi indigni Epifcopi dicimur, convenimus, ut fcilicet per laetorum Antiftitum maxime Concilium, qui de diverfis Regni ejus partibus aderant, ea quz in Quibuslibet ordin bus Ecclefie minus utiliter conflare videbantur, ob incuriam negligentium, aut propter Civilis Belli tranfaâi violentiam, juvante Chrifto, in melius reformare fatageret: Λ illa quz haâenus bene confiitucrant, regali providentia honorificentius ampleâeretur, & firmius roborari (luderet. Dum ergo talibus invigilat przfati Regis praefata nobilitas, & fanâa genitoris fui ftudiadijigic, pietatis quoque illius opera perfeverart defidetat; juffimus communi irallatu perquirere, qualiter omnis Ordo ecdcfiafticus congrue, & decenter adminiflraretur. Hoc igitur dum perficere optaremus, iuter cetera vifum ell nobis ad ejus ordmia recuperationem atque lublimationem, quia apoflolicz pcrfeâioni melius congruet, hoc ell Monachorum, qui rdiâis omnibus Chriftum fe.tuuntur, facratitfimi gregis curam (pecialius incildere. Congruebat emm, ut quos propter curam gregis dominici fibimet committam de fpiiirualibus damnis fidelium ueccfte ell con iriflari, de przfaii etiam Ordinis correâione, atque exaltatione lztificari cupetemus. In pluribus enim locis regni c|us pizdiâi Ordiu.s fervor tepuerat, violentia quoque temporum in eodem in cunâis Oidmibus plurimum vires infregerat, Quia bona, quat a quietis cum labore providentur, & confei vantur, per inquietudinis afliduum impedimentum fuient minui, vel penitus aboleri. Itaque placuit nobis de Deo propter cur* paftoralis obfcquium impendere, ut cos, quos in monailtcz fanditatis vigore bene perdurantes agnoveramus, amplius diligamus arque in cunâis neceffiratibus eis libenter opem terre procuremus: ut per illorum exaltationem, fanda eorum exempla magis clarifièrent, ac dilatarentur. (Inde fuggeffimus jam diâo religiofiffimo Principi, ut Monafterio cuidam fito in pago Dorcaffioo, in loco, qui Corbion dicitur, ubi corpus bcatittimi confcfloris Launoman cum debita veneratione quiefcit humatum, ubi etiam venerabilis Abbas Herincus pizfidet, privilegium quoddam de rebus necettanis concedere dignaretur fecundum regalem magnificentiam, atque nobis adlcnfum praeberet, ut noftra finguh fubfrnprione roboraremus, non aliquid novum agentes, fed quod ab antiquis, fie fauâis Patribus tadum agnoveramus, iterantes. Iptum autrm Csnobium temporeTheodcnci Rtgis conllruftum fuerat; *fed* per malorum hominum tergiverfanonem, & monafticus Ordo, qui antiquitus ibi fuerat, jam cx cmni parte defecerat, dt aedificiis Ordint *memorato* congruentibus ita locus iple carebat, ut totum Monafterium *a* fundamentis rurfum coaflrv-i necefle fuiflet. Iterum ergo funditus illud conftiuxerunt venerabiles viri evocati a domino Hlodovico Imperatore ex Coenobio fanfli Maximi, quod eft iu pago Aurclianenfi fuper fluvium Ligetis. Idem vero Auguflus przdiâum Abbatem cum fua Congiegaiione fideliflimum fibi attendens io variis rerum motibus, prout ejus Ordmi competebar, foens apud ipfos in Ccenobio fanfli Launornari venerabiliter vigere monadici Ordinis normam, przdiâum Cœnobium dilexrat piurimurn. gaudens ad falutem luam proficere, quod eumdem

anno vhkuh *I'

locum Cœnobitsrum Congregationi apti&mum A fuerat pofleflionibus ncc$fl<rns ampliaverat ,& â eunda regalibus fervitiis, & poblxis veftigahbus immanem fecerat, & licentiam eis quemJam eligendi , & habendi femper ex *le* ipfis Abbatem conceflerat. Iraque Deo amabilis fupradiftus Princeps Carolus nobis adfenfum prcbuit, ut hujufrrodi privilegium propria finguli fubfcriptione roboraremus, quatenus ea, qu* beat- recordationis genitor fuus ά conceflcrat , & imperiali fignaculo robqraverat, quaque ipfe Patris fui veftigia fub(equens in paterni regni divifione poteftatem adeptus piirogavcrat, ac regali tigillo fignaverar, in perpetuum confervata perinaneaor: adjungens etiam ut fpecialius Dei fuçfque fideles pnefentes panterque fuiyros obteftarcinur, ut potfefiiones , B quas juite nunc polfident, aut in futurum cx donatione Chrifti fidelium perceperint, ad folum Dei fetvitium teneant, & Abbatem jugiter ex fe ipfis habeant fecundum Regulam fanâi Benediâi : id eft, ut talis, ft fieri poteft, ex iis qui adfunt inter illos, ab omnibus concorditer eligatur, qui fit ideneus ad illud officium peragendum. In ipia vero e.eâionc, fi diverfa (coierint, ejus partis lententia , quamvis minoris, eligatur, qux fautori confil.o meliora providerit , & cetera fiant , nt imbi continetur. Igitur nos, licet indigni,tamen ùcraium, atque venerandum Pontificatus gerentes officium, ea, qux Imperator piiflimusHiudovicus atque Filius ejus prxcellentiffimus Rex Carolus fupramemoratp fandi Launomari Cœnobio C impulfi ainorc divino pie, atque rationabiliter contulerunt ad iuam fuorumque ialutem, in venturis generationibus ftabilia femper atque inconcuffa perlevcrare , voluntatem Dei confiderantes , de no-, mine, & propria finguli fubfcriptione roboramus. Si quis ergo, (quod abfit,) hujus privilegii defiruftor, aut in ejus dcftruâionem fraudulentus machinator in pofterum emerferit, ialutem propriam négligeas aliorumque ialutem perfequens , fecundum poteftatem ligandi atque folvendi nobis per voluntatem Chrifti traditam , sternum cum vinculo perpetue damnationis extra Beatorum requiem afiigamus cum omnibus, qui in hac nequitia cis coi lenuunt, nifi hoc correxerint: qui quod ad falutem multarum animarum provifum eft , impie non tin et infringere. Placuit etiam domino Regi, reftumque nebis videtur, atque obfecra-Q mus Coepikopos noflros, qui modo prefences adefle noo polTuut ; fed ût religiolos Abbates, dum noitix Conflituiioms paginam legerint, unamnobikum ineant voluntatem ac lubtcriptsonis fententiam

VVenilo Archiepifcopus Senonenfis huic privile.po lubknpfi.

Hetibaldns cpiicopus Autifiodori huic privilegio fubk l lpt1 .

Nuio Arclatenfis Epikopus huic privilegio fubkr lpt1 .

ILnc.narus fanftx metropolis Ecclefix Remorum Epikopus huic privilegio fubkripfi .

Rodulfus Archicfikopus Bituricenfis huic privilegio fubkripfi.

Urtmarus facix Turonum Ecclefix Archiepifcopus fubferipfi.

Signum Baihxum Ragnesburg epiteopi.

t. Guab.Uv., Gumddus lanâx metropolis ecclefix Rothomagenfis huic privilegio fubferipfi.

' Tcu.boldm, Tubaldus ' epikopus Lingoncnfis huic privilegio fubferipfi.

Jattxus ' gratia Dei Auguftodunenfis cptko pus h uc privilegio fubkripfi. anno

Ego Hildemannus Bekacenfis ecclefix epifeopus lubici ipfi . tH*I5Ti Ah««.

Ebroinus prxveniente Dei gratia Piâavienfi* cpifeopus lubicripfi .

Saxobonus " Sagicnfis epifeopus fubferipfi. *iasub'dar

Raginanus Ambi.tncniis cpiicopus lubknpfi.

Hernnaulus * ecclefix Nivcrnenfis epikopus huic privilegio lubicripfi. Hmm...,,

VVqarius cpiicopus Redonenfis fubferipfi.

Symeon indignusepifeopus 'huic pnvilegio fub fenpfi. L*,1,iu ' I "

Hucbvitus indignus Meldorum cpiicopus huic privilegio fubkiipfi.

Audacar ecclefix Lemoricenfis epikopus fubferipfi .

Amarius cpiicopus fubkripfi.

Lupus Catalaunenfis epifeopus fubferipfi.

Immo Tornaccnfis, Viromandenfis, atque Noviomagenfis eccklix cpiicopus adfcnlum pixbui.

Avinus ' Aurclianenfis ecclefix vocatus epifeopus adfcnfum prxbui. a ...

Freculius Lcxovicniis epifeopus fubferipfi.

Ego Fheodericus epifeopus Can-.cracenfis fubferipfi .

Adalbcrtus Trecacis epifeopus fubferipfi .

Erluinus Conftanticnfis epifeopus fubferipfi.

Hodcmaurius Hofticcnfis epifeopus firmavi.

Agilmarius Viennenfis vocatus epikopus fubferipfi .

Hugo Abbas Dei Jefu Chrifti fervus fubferipfi.

Adalardus Abbas Turoncnfis fubferipfi.

Ratbaudo humilis Abbas fubferipfi.

Helias Carnotcnfis ccckfiac iudignus epifeopus fubferipfi.

Aldricus * Vefontionenfis vocatus Archiepifcopus huic privilegio fubferipfi. Arduis,

Ludovicus Abbas * fubferipfi. 'Dioxyiiiaii,.

Erebenradus Parifiorum epifeopus huic privilegio fubferipfi.

Fiilco Abbas * fubkripfi. ltc<nei.iia

Bernardus Abbas finâi Johannis fubferipfi.

Ermanfredus Abba fubferipfi.

Theodericus Abbas Gemmcticenfis fubferipfi.

Dodo Abba * fubferipfi. λ" ι'ΓΓ"

Ego Unfredus Abba fubkripfi .

Gregorius Abba fubkripfi.

Galfridus Bajocenfis epifeopus fubferipfi.

Gaudelfadus Gabilonenfis epikopus fubkripfi.

Govitcbcrtus indignus epikopus fubkripfi.

Rothadus Sueflionis epifeopus fubferipfi.

Jldcbrandus Sagieofis ecclefix epifeopus fubferipfi.

lo Dei nomine Ego Lupus Abbas. * *renv<i«.-ifc

Obsekvatio P. Mabillonii.

In hoc privilegio quadam obfeivanda. I. Concilium iftaj Gumamici habituai hafltnu» f fi noo *fallor)* ignoratum efle. II. Corbiooenfe Monaflcrlutn tempore Theodcricl Rogi» .onftrufluni dici, tamctfi in Ailia Canitl Launomari , g quorum auélorira pr*lcrend* videtur, iftiua Canobii prim. td.x rcictantur ad annum fecundum Chifpcrici Regia , Clotar.i icnioriv Filii . III. Hi» l.tteri» duos fubferipfi(Te Ep.fcopo» Sa>ucnie», Saxob. nuni, tcu Saxobodum, & H.IOcbtsndum. Quippe tuu> nu.ru erat, ut piur.bu, c«mp(i probare portcni, ut privilegia ab Ep fi op.a conceit-, ab eorum iuc.cfforibu» , non nori privilegii vonceHionc , fed lola fubfcriprioni primani» appofita confirmarentur. IV. Abbare» nun t p kop>» piuuuf.ue fubfiriptifie cb camdcm «aullaiD

CAPITULARE TOLOSANU

CAROLI JUNIORIS CALVI REGISp

tk fxatlionibuj a/cclcjfarnm.

Sequentia capitule presbyterorum Gothis rogatu aâa funt npud Tolofam civitatem anno iv. reg°' domini· Caroli, indiâionc * vi.menfe Junio, id eft anno Chrifti DCCCXim. Gregorii IV. pape anno xvy.

?./·/'«,ζ. e« v. Sir.

Extet in Capitular. Balux. Torn. IL p. XI. (u)

Not* Jacobi Si a mon di, S, J. A Observatio Phil ippi Labbb, S J.

1 *Captuton Talafananr.*) EdiCUm «ft cam ceteris G»-roll Celti capitulis titulo ouinio . In fynodo afluas noa Cul(Te prefetio Ipfa docet. Iftoo in colicâiona illa capitulorum fynodis aliquot propter earum nudoricateni poftponitur, quas tempore anteibat. Nos quia tempocum ordinem ftquimut, fuo loco reddidimus.

In fynopfi noftra hiftorica jam ab an. i6t>. docuimus Tolofamtm hoc *capitulare tediu»* ad an I«4· referendum eiTc, cum certo certius fir illo anno Cerotum Calvum Francorum rc^cm cum exercitu venifte ad Volcas T«âofago(, & obfcdi.lc Tololam, ut patet ea charta cplfcopii Bitunenlir data 14 Katendss Juntas indiâloao VII. anno quarto icgnanta Carolo io monafterio fsafb Saturnin! dum oblideremur Tolofans I- D. N. F. A· Vide peg. |ou. commentatu de Allodiis l.andgothicis V. C. Cafaoov*.

CONVENTUS 1 IN VILLA COLONIA.

CAPITULA <LUÆ ACTA SUNT

Anno iv. regni domni Caroli gloriofj regis, domni Hludovici imperatoris 61il in conventu habito ia villa qux dicitur Colonia.* quit etiam (ubfcripnone ejuidem pnncipis&epiicoporum ac ceterorum fidelium Dei confirmata fuere, coofcniu Vvarinift aliorum optimatum, indiâionc vi.

Extat in Baluxio Capitular·, Tom. IL P. I

Nota Jac. Sir µondi S. J.

t *la ville Ctlte/e.*) Kolonla dicitur in vulgaris editionibus fynodi Mcldenlis , at In reteri ejufdem fynodi codice Mcteafi , êc in antiquis capitulorum exemplaribus Colona vocetur, quam villam prope Vindinunc Ccnonianoruai urbem Ct.im efte docuimus .

Admonitio Ejusdem Jacobi Sirmondi
aJ hilert» jMprrierltul al I/^-tellbiu Jr!ß> Cfl c-ptu!/

Q Uc haftenus prolata funt, snud Tolofatn in vilis Co-.lonia edita eadem in Caroll Calvi capitulis cootincn-B tur : unde & alia quoqut deinceps depromentur , non omni» quidem fed ca dumtaxat, qua ,el in ivnodis «pifcopabbus gcftj, vel ad res ponfrimnni occleltafttcas pertin.re videbuntur ; ict.'i» omittis ,ux ad rivdia pot.uafpcètank, & ad rem uoftiam m.nui ficlunr : qua ipfa cuique fi opu« eft , ex capitulorum Caroli C<lvi volumina , m quo fuis lo.i. sc temporibus libella font , repetere liccb't . Qu» porro faquuntur in fynodo apud Lauriscum afla , lo Caroli volumina * non exiant , fed in concilio Meielenii, coi infans funt quod argumentum eft , fynoduns illam epifeopaiem fuMTc , non legiam .

· p,, .c (I (mo |„ *o > orj,,* »» cod r. Bibi «dm aeu Holft.

A^A** A* A*Ae«VA*iv A·A*A*A*AfA*A<

CONCILIUM ' APUD LAURIACUM.

CAPITULA IN SYNODO ACTA,

■Hodi»,Z"'«- '* /*■ Ihlo» inb/w·- vOftet- 1,0 req.«..> Λά Thcod^·!· v.iism, ibi j ·."d^ïeiîrtâ 11 lent coecilto M:id'36 0 >, a La·

Que habiti eft apud Lauriacum * in pago Andegayenfi, anno * dccc1 III. incarnationi* Domini Jeju Chnfti, menfc Oftobri todiâinne vjj. Caroli Calvi regis auno iv.

TITULI CAPITULORUM.

(0 q; ecclefiafluam aaHonUtt·» lOxtemnll.*
De t0 *co*Ir'l 'ft\·"* ttlfUlateof effle compmba. /er* I
III. *Dc to fiH potc/fetl reglte non obtemperat.*
iv. Dc co qnl adverrl b«cc *capitula prevaricator.*

CAPITULA.

I.

Ds.ictcx te r $tr· "'"-e

ÇI quis publicus diviux legis praevarica-J torj vol pro manifeftis criminibus crga ecclefiaftica jufta & rationabilia judicia contemptor repertus fuerit, vel inflatus ac tumidus monitis eccleûafticis , ac fanéto-D Crum patrum conftitutionibus contradictor, vel fubfannator comprobatus fuerit, fi monitionibus epifcopalibns obtemperare diftuleric, anathematizetur.

I L

Si quis contra regiam dignitatem dolo-1™ per. fc, ac callide, ac perniciofe fatagerecom- "p ' probatus fuerit, oili digniflime fatisfcccrit, anathematizetur.

III.

Si quispoteftati regix, qux non eftjux-ı»·.! h› ta apoflolum nifi a Deo, contumaci acin-xul flato fpiritu contra au&oritatem dc ratio· nem pertinaciter contradicere prxfumpferit,

(«) E» praefatione horum Capitulorum collidit Harduinus in brevi aosr hic iubjeâa capitula h«c non «.(Tc condic* ·■ fynodo Epifceporum

*\\Λ°π -rir, & cjuj juftis & rationabilibus impe-riis fccundum Deum, & au&oricatem ec-cleiiafticam, ac jus civile, obtemperareir-rcfragabilitcr noluerit, anathematizetur.

IV.

Quicumque fuperbiae facibus accenfi vc! protervia Gomachati, hxc qux pro fan&x matris ecclefix tranquillitate, faccrdotaü-que rigore, & regia dignitate a nobis u* uanimiter definita, manibufque propriis roborata lunt, violare, aut quolibet argu-mento irrumpere lentaverint, placet cos omnes anathematizari. ΛΙΙΚβθ,

Nota Jacobi Sirmondi, S. J.

t *ltrJ* L.wiji.w.) Nomen rc<inet in pugo Andeja-venfi · Qp* porro ab «piΓ.op.· hoc lu.o iinun funt id-*ttrfut* ragi» Jigniiatii ct>nceniptorei, haud dubum quia •d Lambo· ti Cannti», *»h* >ruiHqu< rebellionem fpeAani « cujui rautla prima *hoc al.no in* Aritat.niaui capedmo *c taee* iuicapi* eft › & de ana tnlcnu· .n Conr.fio Toro ntnii IV.

VITA ET EPISTOLA

anno *ζ.ΗΓ.ΙΜΙ*

SERGII PAPÆ II.

SErgius · natione Romanus, ex patre Setgio re-gions quarta, fedit annos tres.

Hic cum illuftri editus a matre iuilTet, caftis niiirnpcntis, eum erudtre ingenti ccrpit cum Au-dio, ut nihil obicœnum vel libidinis ab eo quif-quam audire aut videre poiTct .· Puerilia obleifa-menta contemnere non verebatur : ita ut affibus poikre videretur piis ab omnibus, & moribuscla-reteere majorum coeperit nobilium, puns muni-tus, mtbuftulque maternis monitis.

n<n,epi * 1 ' Igitur mater cxultabat quotidie, & omnipoten-ii Deo grsttas referebat alacriter, qui talem fibi fttperno prolem conceffTiifet auxilio. Duodecimo quidem xtans (ur anno obiit mater ejus, migra-v itque ad Dominum qui reliflus a maire (parer pm olim luce caruerat) cum fuis morabatur tn parenttim rdc fratribus.

Eodem tempore urbis Roma primatum gere-b.it ecclefix Leo III. papa benediftus, atque prx-cipuus, qui generofitatem hujus przcferi pueure-mmtlcens, ac parentum ejus nobilitatem recolens, ad fuam cum jullit magno cum amore duc prx-fenuam. Itaque cum adduftus fmflet, hilari vul-tu cum ferenaque mente contemplari coepit, & ino iupra modum placuit animo. Tunc prxlul cum (choix cantorum ad erudiendum communi-bus tradidit luteris, & ut mellifluis inftrucrctur cantdenx melodus.

Infigms idem i'c felertiftimus puer celeriter om-ne litteralis ditciplinx lumpfit ingenium, ut om-nes ipiis prxceHe'et (choix puerulos. Ho opti mus auditis ponufi-x inexplebili replebatur quoti-die gaudio pro purtitix cius benignis profeibbus. Tunc acolytum in lauda canihtuit Romana ec-defia. Vuefiino autem pontificatus tui anno cum decetfiflct officio, Romanx faceidotium Stephanus fuiccpit ecclefix, quem etiam ipfe amplo cum cor-dis diligebat affeâu Et cum eum flrenui in divi-nis lcriptuns nobiliter contemplaretur velocem, " protinus illi lubdiaconatus concvtlu officium. Par-voque tempore poft cpilcepatus lui adminiflta-tum regimen, ecclefix gubernacula Palchahs lu-fcepit. A quo idem vir per omnia prudentiflimus, vita, eruditione, moribuique adornatur, tituhbca-

i'pi<iSv(r ti Silveltn confefluri^ atque pontificia presbyter confecratur; qui fuper omnes mifericordia, flu-dio, vigilantia, atque omnibus optimis inftitutio-nibus claruit. Pafchale vero dcfunfto prxlulatus culmen accepit Eugemus. Igitur in pontificio cum tribus perduraffet ipfe Eugcnius annis, Valentinus fedts ipfius pontifex confecratur. cujus poftcafum

ſ 6,.*/"p," ecclefix apicem fulcepit Gregorius A quo cum diligentius prxdiifus vir amaretur, archrpresbyte-lum eum m fanfta ordmavii ecclefia.

Qii vero cutu pe. icxdecim folettilfime gubet-naflet ecclefiam annos, ad *extrema* duftus occu-buit. Tunc veto, tum piocercs, "& Rumanx ur-bis optimates, uni veil uique ecclefix populus pro eligendo pontifice in unum coiffent, atque alius de alio ut ficu folei m talibus, conclamaret; fu-buo per Dei providentiam divino nutu compun-gi, de anulati Sergii archipresbyteri religione di-ligentius confabulaii cœpcrunt, ut omnes concla-marent, quia dignus effet pontificatus adipifei re-gimen.

Firmatoque in eumdem virum confilio unufquif-que in fua reverlus eft. Tunc repente diaconus <tca.v..« quidam ipfius ecclefix Joannes in tantum amen-ti® rupit, atque infama:, ut perfuafo quodam fa-tis imperito & agrefti populo, collegia turbulento-rum, *6(fedit toforum manu, in* patriarchium Late-ranente, per vim fraâis januis, cum bellicis telis ingrederetur, legis & ordinis traditionem tranfgref-fus Quo ex fafto omnes, qui intra patriarchii mœma aderam, flupore & metu repleti funt. Igi-tur cum per unius hors momentum cum eO illa perdurafTet ignobilis populi coitio timore correpta, eo relido nufquam comparuit. Quibus ita geftis omnes Quiritum principes indignati funt, & com-muni confilio UQivrrfi pariterin bafilica beati Mar-tini con felloris atque pontificis celeri curfu magno* que equitatu funt congregati, & eumdem arcbi-presbyterum Sergium m omnibus probatiflîmum virtuitbus vicum, de quo fupenus *memoriam* fe-cimus, extrahentes de ecclefia, magno cum ho-nore, magnaque populi comitante caterva, am-plilque refonanubus laudibus cum hymnis & can-ticis fpiritalibus io patriarchium Lareranenfe ele-flui atque perduftus eft. Eodem vero die tama mx tn urbe effufa eft, ut omnibus candidatacer-neretur. Quod multi gaudii dicebant, & clarita-tis efte indictum.

Przdtftum vero Joannem diaconum de patriar- * chio magna cum turpitudine hujus Romanx ur-bis principes expulerunt, & ardius in clauftra fub >"·' cautela trudi przcepcrunt, pro ipfius tanta teme-ritate, & impia, & dira przfumptione, quam fis* pcfetus Joannes diaconus au fus eft perpetrare · Quem etiam concilio antiftitum principes damna-re, fuoque voluerunt ptivati honore . .Nec non Eôi alii enfibus mernbratrm eum dilaniare ac inte-rimere voluerunt Sed hoc fieri benignus & fo-lertifiimus Sergius prxlul prohibuit ; nolens ma-lum pro malo fecundum cvangciicam cuiquam *··· »». reddere vocem.

Tunc demnm cxultantibus omnibus facerdoti- ,5*""'«·^ bus, proceribus & optimatibus, ommbulque ee-clefi* populis, idem fanâilTitnur vir in apoftoli-ca beati Petri feciaiiflima fede ordinatus confie* cratuiquc eft pontifex.

Erat

Erat enim origine inGgnis, fide purus, przdicatione liberior, Deo humilis, hominibus clarus, vultu alacris, mente alacrior, eccleGarum gubernator, plebium cultor, pauperum fautor, viduarum tegmen fle coofolator, indigerftiutn largitor, difperforum congregator fle confervetor, inanium lzculariumque rerum contemptor, lolius fapientix divitiarum avidus fle amator. Hujus facratiifim« confecrationis cum ad aures invUliffimi Au-

Leiiw ««.m-gufti Lotharii rumor pervenifYet imperatoris, Drou'u?ó wre8onem videlicet Metenfis ecclefi® archiepifcopum cum excellentiiTimo Ludovico filio fuo, magno

nu.® <4u«. cum Francorum exercitu Romam direxit: cum quibus etiam archiepifcopos, plurefque epifeopos, abbates fle comites proficifci praecepit. Ipfi vero a

• ι<·Ἰρη,. Suo *n OΓ** Bonemi* civitatis cum * belligeris luis exercitibus funt ingredi, tantas caedes tantal-

<nu· Lo-que ftrages m populo peregerunt, ut qui per ur-

H",υ/'ήX^cs & -gros erant, tyrannica crudelitate pertern-

a.Miu ti, relidis ptoprus locis per loca abdita fle latebras fe/abfeonderent. Cym vero haec per omnem locum, Gngulafque pet urbes, atque vicos fle agros fxva operarentur nequitia, ad pontem pervenetunt Capella: Tantaque erat tunc czli lerenitas, ut toto in aere nubes aut pluvie fignum qmfquam videre non potuiftet.· fubito vero atrarum non modica denlitas nubium fafta eft, nimbofit que procellis flt corufcationibus circumdati, qui-

Fuimin< pu. dam de primatibus Drogonis conftliariis fulminis

ι ·ₚ‹ <»eu. percuCG ac Interempti funt

Hoc videntes horribile fignum mio omnes ti C more Franci correpti lunt. Sed nullatenus mentis ferocitatem deponentes, atroci voluntate ad Urbem velociter properabant.

lloionhcc Quorum adventum antcdifhis bcatilFiinus papa Sergius fiet i propms cum cognoviflet, in ejus ex cellentiffimi Ludovici regis occurfum umverlos ju dices ad tere novem milharia ab hac Remana ur be direxit.

Quem cum fignis & magnis retonantibus laudibus fufceoerutit. Et dum UrÙi pene unius rml liarii (patio appropinquaret, univerlas miliur fcholas una cum patronis direxit, digna» nobilif fimo regi laudes omnes canentes, aliolque imlttiz dodiiTimos Grrcos imperatorias laudes decantantes, cum dulcioms earumdem laudum vocibus ipfum regem glonofe fukepertuit.

Obviam ilh ejus (anébtas dirigens venerandas cruers, item Ggna, ficut mos efl imperatorem aut regem fufctpere, ita eum cum mgenii bonore fufcipi fecit. Iple vero Ludoucu* rex qua hora fibi facratitFimas cruces ac figna obviam adveniflccon-Ipexii, alacris faftus va>de lzfatus eft. Tunc luo univerfo cum populo omnibus Romanis judicibus, ac icholis antecedentibus, ad beatum Petrum ftuduit properare.

Quem amediftus almificus pontifex in gtadibur ipfius apodolic* aul® eumdem icgcm m ipio dic dominico poft pentecoften fuo cum cieto expeftavit. Conjungente vero eodem rege, umveifofque gradus ejuldem facratiflimz beati Petri ecclefiz aieendente, ad prznominatum propinquavit pon*tificem*, qui tn atrio fuper gradus juxta fores eccleft® cum univerfo clero flt populo Romano aflt-

Ludo» r«t *tt* ftebat. Tunc mutuo fefe compteâenres renuit idem Ludovicus rex dextram antediâi pontificis, flt ia interius ingredi atrium ad portas pervenerunt argenteas. In quo atrio unus de exercitu a dzmorno arreptus in confpeâu Francorum omnium valde vexatus eft ! Tunc almificus prcful claudi faciens omnes januas beati Petri, atque ferari przcepit, fic regi fanfto Spiritu admonente Gc dixit:

Si pura mente flt Gncera voluntate, flt pro ia lute reipublice, ac totius orbis, hujufque ecclefiz, huc advenifti, has meá ingredere janua* julhooe. Gn aliter nec per me, uec per meam concellionem iAae tibt pone aperientur.

Statim rex illi reipondens dixit, quod nullo maligno animo aut aliqua pravitate vel malo ingenio advenifTct. Tunc eodem przlule prxcipicnte appofius manibus przdidas januas patefecerunt. Et ita in eamdem venerandam aulam beati Petri ingredi funt, laudem Deo, & ejus excellenti® decantantes, uni verius clerus, & eundi rcligioh Dei famuli cxtenfa voce acclamantes. Benediâus qui venit ip nomine Domini, flt cetera. Stcque cum eodem ponufice ipfe rex fimuique omnes epifcopi, abbates flt judices, & univcili Franci qui Benin eo advenerant, ad contefTioncm beati Petri appropinquantes, fefeque proncy ibidem profternenics, Deo noftro omnipotenti, & eidem apoftolorum principi gratus reddiderunt. Et data a prxdiâo almo pontifice hiprr populum oratione, ab ecclefia pariter omnes egrcftt lunt. Poftea vero continuo diebus icquentibus omnia fuburbana peftifera devaftationc cumprcfTcrunt, agroique, fle legeres, atque prata quali fulmineus impetus, decet pterunt Dum hzc geicbanun, ipfe a Deo protelius pontifex a quibuidam audivit, quod in hanc tamotiilimam uibem holpitaiitans caufiTa in noire voluiftcnt, fed munitis daufifquc portis ut Geret mimme concedit. i., 4 Ptl" eFrtefl Ron., ·>»‹η âf?u.n T,rt4:'

Dotnintco vero die fequente in eadem ptinctpis apotlololum b.dihca omnes archiepifcopt, & eundi abbates, & omnes qui cum eo venerant Franci funr congregati, omnetque pariter Romanorum nobiles λ pirclari. Tunc almificus pontifex manibys fuis iptum ' Ludovicum Lothani imperamus filium oleo fando perungens, regali ac pren iiilirna coronavit corona, regemque Lon gobaidi* pi«fecit Cui regalem tribuens gladium, illic eo fubrtng' ju*Tit Deinde miflatum celebri. late finita ab ecclefia omnes cum rege (ztantes regredi (unr. Deinceps vero per dies fingulos conHiftum oovi ccitammis tum laridiilimo prz. iule, ommbufque epilcopi*, flt optimatibus noflris, atque pioceribus ipfe Diogo archiepilcopus Mctcnfis ecclefiz, de quo fupettus memoriam feciinus, commovebat tam ipfe quam omnes archiepifeopi flt epifeopi, qui cum eo contra hanc univcrialem fle caput eundarum eccleGarum Dei fine metropolitan! conci (Gone atque vocatione convenerunt, id eft Gregorius archiepilcopus ecclefi® RavcnnenGs, flt Angilbertua archiepilcopus ecclehz Mediolanenfu, fofeph epifeopus ecclefi® Eporedicnfis, Agtnus epifeopus ecclefia Veroncnlis, Almaticus ecclefi® Camenfis epifeopus, Northaudus epifeopus ecclefi® Vercellenfis, Sigifridus epifeopus ecclefi® Regicnfis, Toringanus epifeopus ecclefi® ConcordienGs, Odelbertus epifeopus ecclefiz Aquenfis, Ambrofius epifeopus ecclefiz Lucenfis, Joannes epifeopus ecclefi® PifenGs, Petrus epifeopus ecclefiz Volaterrenfis, Gaufprandus epifeopus ecclefi® Piftorienfis, Lantio epifeopus cccleG® Senenfis, Lupus epifeopus ecde.iz Textin®, Sigilmundus epifeopus ecclefi® Aprutinenfis, Ricco epifeopus ecclefi® Afculanenfis, Fratellus *epilcopbf* ecclefi® CamerinenGs, Gifus cpilcopus ecclefi® Firman®, Racipertus epifeopus ecclcfi* Nucerinenfis, Amadeus epifeopus ecciefi® PinnenGs, Donatus epifeopus ecclefir Fefolanz, *Si* ceteri. $e,tlu|co Λ n.< *i unt* *I*

Cum quibus etiam Bofo comes, Adalgifus comes, loannes comes, Vuldo comes, Vernandus comes, VVinfridus comes, atque Maui inus *cq*-mca, fic ceteri pariter contendebant.

Sed divina gratia inlpirante, nec fermooes ip-

fins almi pontificis, neque prudentiam fuperare valueiunt. Tantaque ei iuperna aderat virtus, ut nullo ic.mooc cum concludere vel cooftr ingere poiuiilent.

Et ab eo funerati pudore, & operti confufione difcefferunt. Quod videntes omnem iram atque ferocitatem, quam in meatibus obverfabant, omnimodo dcpofuerunt. His igitur peradis a prxdiûo poftulaverunt pontifice, ut omnes primates Romani fidelitatem ipfi Ludovico regi per facramentum promitterent. Quod prudeuti(limus pontifex fieri nequaquam concelFit, fed fic orfus eft illis. Quia, fi vultis domino Lothario magno imperatori hoc facramcntum, ut faciant fblummodo confentio atque permitto. Nam Ludovico ejus filio ut hoc peragatur, hec ego nec omnîs Romanorum nobihias coniennt.

Tunc demum iu eadem ecclefia fedentes pariter tam beatiiTimus pontifex, quam magnus rex, fle omnes archiepifcopi, atque epifeopi, flantibus rehqms lacerdofibus, flt Romanorum ac Francorum optimatibus, fidelitatem Lothario magno imperatori femper Augutio promifetunt. Pofthxc vero Ebbo quidam flt Bartbolomxus archiepifcopi, qui pro criminibus fuis privati honore abecc.'efia fuci ant cxpulfi, a fanÜiflimo pontifice pollulabaiH, ut eos ecclefix reconciliare, ac pallium eis mbucre dignaretur. Quos etiam idem prxiul nec communionem inter clerum dignos eilelufcipere dicebat, fed inter communem populum communicandi licentiam tantummodo haberent. Per idem tempus cum rex ipfe Ludovicus Rome degeret, Siconulfus Beneventanorum princeps magno cum exercitu Romam venit. Quem cum przdidus rex honorifice (ufccpiflct, omnia pro quibus venerat ipfi indicavit. Cui rex gratanti animo quidquid petierat tribuit atque concellit. Et cum fimul Franci fic Longobardi, ac Beneventani congregati fuiflent, fafta eft ingens populi multitudo, ita ut ex omni parte Roma circumdata videretur: quorum multitudine omnia lata deleta fuat Iple vero Siconulfus ardenti pedore ptxcipuum defiderabat vtdere pontificem, & ab eo benedidionem recipere. Quem prxful cum fuicepiilet, folo proftratus, pretiofos ipfius pedes humiliter ofculatus eft, fic ab eo bcncdidione fiifcepta, ab ejus confpedu alacriter Deo gratias referens regreilus eft.

His omnibus finitis, ipfe excellentiflimus rex Ludovicus ampla cum lictitia Papiam reverfus eii, ubi ab exordio principatus fui culmen regebat. Tunc vero laeti omnes cum conjugibus ac hbeiu, (enatus populufque Romanus tam ingenti pcftc liberati, Ci a jugo tyranmex immanitatis redempti, iandiflimum Sergium prxfulem velut falutis audorem, ac reftitutorem pacis venerabantur. Ille tamen non lux virtuti remgeftam, fed divmo muneri deputabat.

Jam quia lingua eunda qux geftit per ordinem explicare non prxvalet, tranfeamus ad ea qux in lanftis locis obtulit, fic breviter enarrare incboemus. In primo quidem pontificatus fui exordio fuperno amore exardefeens in bafilica Salvatoris, qux Conftantiuiana vocatur, mirz pulcntudinis opus explevit. Nam ambitum facri altaris, qui flridim in ea fuerat olim conftrudus, longiorem proprio digito defignans a fundamentis perfecit, pulcrifque columniis cum marmoribus defuper in gyro fculptis fplendide decoravit. Ubi nunc fi era plebs in adminiftratione facri largiter confidit officii.

Quo expleto, ipfe almificus pontifex pro decore atque ornatu hujus prxdari operis in eadem b.'.fil.ca obtulit vela alba holofcrica viginti ornata in circuitu de fundato. Similiter & alu vela de fundato valde optima viginti ornata in circuitu de blattin. Ubi etiam confelfioncm mirificam Chrillo coopérante conftruxit, dc argenteis tabulis auroque perfufis fulgide compfit, quam propriis manibus confccrat», in ea reliquias pofuit! Et aliud quidem opo« ante fores hujus veneranJx bafilicx valde optimum peregit. Quia laera pridem, qux latebant populis, limina fummo (ludio omnibus mamfefta conftituii, cum pulcri decoris arcus ibidem a fundamentis conftrucret, quoa etiam variis piduris nitide decoravit.

Ipfe vero a Deo protedus fic praeclarus pontifcr. pro remedio & futura anima fur retributione fecit cameram prxfepii Domini noflri Jeffi Cbrifti, quod bafilicx beatx Dei genitricis domine ooftrx couneditur, qux Major ab omnibus nuncupatur, argenteis tabulis ac deauratis, habentibus hiftoriam beatx Dei genitricis Marix, magnifice atque pnecipuc perornavit; quod nullus pontificum per tot annorum curricula ad tanti decoris fpecicm perducere arbitratus eft.

Hic vero prxful cum de omnibus ecdefiis folliciie curam gereret, etiam bafilicam S. Archangeli, qux io cacumine * Fajani montis eft conftituta, largiorem, quam pridem fuerat, a fundamentis perfecit, ac radiantibus piduris luculente pingi iuilit, ac farta teda ejus noviter reftauiavit. Ubi fic obtulit veftcs de rnizilo quatuor. Similiter fic vela quatuor. Ipfe vero almificus fic bcatiflimus papa fcholam cantorum, qux pridem orphanotrophium vocabatur, fic pix nimia veiuftate pene in ruinam polita atque confrada videretur, Dei annuente clementia, a fundamentis in meliorem quam olim fuerat ftatnm noviter reftauravit. Nam fic bafilicam beati Romani martyris, qux non longe ab urbe foris portam Salariam fua eft, a fundamentis perfecit, quam etiam titulo fandorum Silveftri fle Mattini parochiam efle decrevit. Fecit autem fic bafilicam fandi Theodori martyris, qux in Coranis videtur finibus pofita, milliano ab urbe Roma trigefmo, quam etiam fplendide pifturis fulgentibus decoravit.

Fecit autem in bafilica beati Petri apoftoli veftem de chryfoclavo habentem in medio Salvatoris effigiem, fic drxtra lrvaque ejus omnium fandorurti apoftolorum rutilantes figuras, quam etiam pretiofiffimis gemmis p'rafinis fic hyacinthinis perornavit. His igitur fummo opere confummatis, ipfc a Deo protedus fic beatiftimus papa, pia devotione follicitus pro defiderabili diledione fandorum Silveftri fic Martini, ecclefiam, qux fando eorum fuerat nomini confecrata, quam ab exordio (acerdotii fui, ufquequo ad pontificatus culmen dedudus eft, 11renue gubernavit, fic per olitana tempora deteda veiuftate marcuerat, ruinifquc confrada diutina antiquitate lacerata manebat, Dei annuente clementia, in meliorem pulcrioremque flatum a fundamentis perfecit. Abfidem quoque ipfius, aureis mufive perfufo coloribus, ingenti amore depinxit. Et ad honorem omnipotentis Dei, ejufdcmque beatiftimi Siheftri prxfulis corpus cum beatiftimo Fabiano atque Stepbano, fic Sotere martyribus ac pontificibus, fimulque Afterio martyre cum faciaulfima filia ejus, faudoque Cyriaco, fic Mauro, Largo, fic Smaragdo, atque Anaftafio, fic Innocentio pontificibus, una cum fando Quirino, ac Leone cpifcopis, pariter Artemio, Nicandro, fic Crefccntiano martyribus, cum quibus beata Soteris, atque Paulina, nec non Memmia, Juliana, ficQuirilla, Theopifte, fit Sophia virginibus atque mariyribus, fic beata Cyriaca vidua cum aiiis multis, quorum no-

αοιηιαχ Deo foli funt cognita utrofque fub fe-A tro alteri dedicans collocavit.

His igitur magnifice peredis , gratauti animo menteque follicita obtulit in eadem ecdefia ifta perenniter permanenda ; regnum aureum valde pretiofiflimum cum gemmis prafioh , dc hyacinthinis , & albis, quod nunc nique fuper altare cernitur pendens , habeas ia medio crucem de auro ρaπ(limo cum gemmis fimiliter pretiofis . Item gabaibas ex argento puridimo aaroque perfutas quatuor, pendentes aate vcflibulum (acri altaris , atque gabathas interrafiles deauratas cum bullis duabus. Crucem auream cum gemma valde optimis duabus. Et aliam fimiliter crucem de argento unam. Obtulit ia eadem bafilica thymiamateria tureo fuperiodn&a colore tria , patCOas B de argento puridimo, ac deauratas duas. Colatorium de argento eno in facto utantur officio , deauratum unum. Regnum de argento cum tintinnabulis, hibcus in medio crucem cum colum-•h, unum.

Hic beatiitimus osps fuperuo amore exardeicens , obtulit ubi fupra aquamanilia de argento paria tria. Item (extaria de argento duo. Coronas majores de argento quatuor cum delphinis penfantes libras......... Calices de atgento majores pariter ac deauratos duos . Patenam dc argento majorem auroque perfufam, habentem in medio effigiem Domini noftri Jefu Chridi . Ccroitraca defuper argentata paria tria. Caniftra dc argento ..... P.tenam c»m «1« un.m. pLum argenteum unum penfantem libras...

Obtulit vero ad honortm ipfius venerande bafilicae cantharos de auiichaldo duodecim : rugas fimiliter de aurichalco paria fex . Fecit autem hic prarclarus ad gloriam atque honorem tanâorum confcflbrum , de quibus (uperius mentionem fecimus , ciborium ex argento puriifimo pen(ans ltbras....

Nam & confedionen: facri alteris argenteis tabulis, auroque perlufis peniaotem libras .... magnifice ornavit , ut per (acris eorum interccdiones rtherci regnt gaudia poflideret.

Hic mifencordiilimus Jc bemgniflimus antiftes obtulit ubi fupra imagines de argento auroque perfufas tres , quarum una habet emigiem Domini noftri Jefu Chrifti. Ahc vero duc fanâorum Silvcftii & Martini , * (edentes (uper veftibulum facn altaris.

Obtulit vero m jam fuperius diâa bafilica veftein de chiyfoclavo habmtem hiftonam refurreâionis Domini noftri Jtlu Chrifti , cum gemmis prafinis, hyacinthinis, dt albis.* fecit etiam & aliam vc-lem de fundato valde pretiofam cum chryfoclavo habentem m medio effigiem Salvatoris Domini noftn Jefu Chrifti dextra levaque ejus effigies (anâonim Silvcftn ac Martini . Simil'ter cum gemmis prafinis , hyacinthinis fit albis. Imsno vero obtulit fanâiftimus prxful cortinas Alexandrinas prctiofiifimo opere contextas tres. Vela de fundatu ornata in circuitu dc blattin , que E pendent in arcu ipfius bafificc viginti quatuor . Vela alia de fundato cum peridyft de blattin quindecim . Vela alba ho'.oferica , ex quibus facrum circumdatur altare , quatuor ; unum ex eis habens in medio crucem & gammadias de chryfoclavo , dc alia ornamenta in circuitu de blattin .

Hic infignis dc beatiftimus papa divina infpiratione protetius juxta latus iplius bafilicae ad laudem creatoris monafterium in honore beati Petri ac Pauli Apoftolorom Sergii & Bacchi , fanAorumque Silvcftn & Martini a fundamentis conftruxit . In quo monachorum Deo fcrvrcaiium congregationem pro quotidianis laudibus in ρκ· diâa ecdefia d« noduqu* Domino Deo noliro depreciates continuit ·

Qui bea(i(limus pontifex* poftquam frdem Romanam & apodolieam annis tribus gkirmfiiTjiru· rexit » hac luce lubtcaAus ad aeternam migravit requiem. Fecit autem ordinationem unam io menfe Martio, presbyteros oâo, diaconos tres, epifcopos per diverts loca numero viginti flt tres . Sepultus tero eft io bafilica beati Petri apoftoli

• Jevgder.) Poft obitu* GregorliIV. Joan·*· dlreoau· violenter fedeea occupant : fed cum fcbifmalicum ab m legitime dapofuiffenr , commanl confaefe elaâas eft Sergiu· ejus nomtnia feeuaJot, quarto 1Ju> Februarii, anno Donnai Isa- Nemcn qaod habuit aete pontificatum, nequaquam. U· fabulantur reeaatlotes hiftoricl , Immutavit . Accidit in Sergio tertio. quoi p»r calumniam huk pontifici impluguat. Illo «Mm vocabatur Patrua , & poftca fa Sergium II. nominavit (non ob aliquam nomiula turpitudinem, fed ta.er.aii· enfla. Putabat aaim Indignum fa •ocari ill.. nomme , quo Chrilas primum epcftolica Fedie pontificem principem apoflolorum ce Simon· Petrum 00-m'navit. Primat pofl Petrum apoflolorum fibi nomdn immu<arlt quidem Uâariaitua Alberlci patricii fihua . qut vocatur «fl Joaaoet XI. ut infra ln «otia ejufdem papn aueotablmue· Unde commeatum efle putet , quod ajunt ta.enilore· hiftoncl, Setgium pria· Oa porci apnellaium . ob nomiuia turpitudinem pnmuot Ce aliter appellari vo luifle . oomeaque alla.) impofuiffe. Hujua temporibus contig't admirante fila omnium feriptorum genere celebrata vigor ia coatca facrilegoa A lmoudicoe Sera enoa · infanae tributum «X'.cetee , obtenta auiilio fa»â Ja. obi , qui ..... aoem adverfua barbares dimimre «ft vifus .

Sergi·· If. q««ad« il- Ou· po»u-

No»ro Boa ,...< Via»ri. ebirata coalr» Saracaaoi.

b Latlariat D'.jerwm ram JLodev/.-a J^eawm attfit.) Θ t L>. Qua de cauffa illud faûum Γ erit . Addo Vienneafia «nuo «o. Sel. hia «erbia enarrat . l,et Sur/m fillata feea l.«òι) —i(B , pa. rarw. qaem /a ltalle frlral ftttrat , art ltapruitrll atat» //(fatirttar, per Dr.georm palraala fylaaal attft, C»l Xre- fapal) , latftralar Jataiat tf [alatotat l Ex qu>bu< 't»pu<l«ut!· Slgtbcrll fchifmtticl r«d«rga.tur , «tuo» in gratiam iiaptratori, f.hifoaaticl › evi inhafit, pro libita animi fui, fcriblc Lauto»·, um a Lolbarlo Romam aiffam fuiffc ad ronfiruian.lum «t«dlonem pontificis S«rgii.

c Lu/Ubb» eltf faaff» ftraageal , rt^ali ttrtaatll ttrul» , rrgrwatM L»aftartlit .) Ludovfcuoi »OO rejj-m Long bardorum , (lJ imperaiortm Roma creatum & corotuium cfl<, pturlno» impiorum ttfllmonio confiai. Hoc uηι<·uηι comrorcTiitur , an pcitati coronani lmoorii S.rgiua, »el poiiua Leo IV. Impofucrit. Lao Oftlanb· in rhtunico , Ado Vicnocnfia loco fupradiflo , flt filpiomata D<)u*J·* Sigoomn» dc regno italia hbio primo , annum primum Ludovic· imperatorii reiciuat ad temnor· Sc,/.i. pap«« A aJ anoum Domini l44. Aâs vero Romani luncilii mitium imperii Lndovici icferunt ad annum fecundum Leonia IV. qui «ft rademptoria aofin Sal. Idqo· ideo quod allegati· ·βo rouciiu Roaxan> qu.ntut annus 11·· peratoria conjungitur cum anno feptimo Leonis quarii , Λ Sjl- Ch'ifti Redemptoris . la re nimia dubia judicium meum fufpcnJo . Dc epl aphio Sergii papa juniuns recens Invento <idc annales cardinalis Baronii aano Ϊ47. numcio

EPISTOLA SERGII PAPÆ II.

Dt ρτλlλlμ η Dngnii Vtti.ru ftiit tptfltlic.*

OPtavcram equidem , fratres cariflimi , tam glonofo certamini noftram corporalem exhibere prefeotiam , fle pro recuperanda tam excel, lentis ordinis gloria modis omnibus defadarc. Sed quia nos eundarum follicitudo angit ccdcfiarum , ubi ipfi die noo poflumus , more praecedentium noftrorum moderationis noflr* vicarios damus . Ad noftrx igitur humilitatis vkem, eundis provinciis trans Alpes conftiiuiis , Drogoncm atebiepi- (coputn Metcniero , glorioG quondam Caroli imperatoris filium, cujus beatimmi moderatoris ioduftria Romanorum Fraocorumquc coocorporavit imperium , canta deliberatioce cooftinumas . Ut

quia fereniflimi atque ptilfimi filii noftri magni A imperatoris Hloihsni, ejufque fratrum dileâifli* morum filiorum noftrorum Hludovici & Caroli regum avunculus eft, infuper lauditate do&rinaque confpicuus, ab hac fede fanâftfima apuftoiosum principis auâoritate percepta, veftris necetfitatibus vice noftra idoneus ubique minifter exiftat. £t quia omnium veftrorum follicitudinem illi gerere prccepunus, omnium volumusobedienda comitari. Decet lane, fratres, ut qui proommbus laborat, cunâorum fubfidio fulciatur. Hinc ergo in ccngregandis generalibus fynodis, in omnibus fupradiâarum regionum partibus noftram commodamus auâoritatcm dc quidquid provincia-B li fynodo fuerit definitum, ad ejus abiquedilatione ftatuimus notitiam perducendum. Si cui autem ab illis panibus hanc fandam fedem appellare opus fuerit, & in noftra audientia fe audiri fopofcerit, hunc commonemus, ut ad ejus primum audientiam fe fummittac, 3c ecclefiafticorum geftorum in fua regione rationabili digeftione prolata, fi epifeoporum de eo, qui forte criminibus impetitur, lententia difeordaverir, ut ab aliis reus, innocens judicetur ab aliis; tunc ipfis geftis ad nos delatis, luteris etiam pnefati fratris noftri, cui vicem noftram concclfimuss commen- C datus, five ad nos, five ad beatiflimi Petri fedem fecurus accedat, nullique eum in veniendo mora prrpediat- Quam etiam condiflo fratri 00ftro Drogoni archiepifeopo ,in examinandis ac perquirendis epifeopis & abbatibus fub hoc tenore hanc noftram licentiam & auâoritatcm conceifimus, falvo in omnibus hujus univerfalis Romans fedis primatu, noftrique prsfulatus honore, vigoreque & exaltatione cariftimi ac fpiritalis hin noftri domni Hlotharii magni imperatoris. Nam nobis valde placuit, propter divertas ecclefiarum Dei perturbationes, hoc neccfianum latifqce dignum opus explere. Si vero hac admo-|> ninone contempta, fola improbitate fecriminibus exuendum exiftimaverit, noverit a noftra manfuetudinc nequaquam fe temerariam abfolucioncm sdepturum, nifi primum provinciali fynodo, & poftmodum generali, pradifti fratris noftri audientia ejus fuerit aftio ventilata. Illiccuimcauf£a fubrlius examinatur, ebi perpetrati dignofcitur. Tamen fi fe ad nos venire popofccric, ut ante prxdiximus, non teneatur. Si autem vei fui meiropolitani provincialem fynodum evocatus adiré noluerit, *vel* ad generalem profati vicani legalise noftri conventum venire contempferic, cum hrc noftris apoftolicis auribus per luas litte* iis intimare decreverit, noftra & lotius ecdefix catholice fe noverit auâoritate judicandum. Quod fi violentiam fibi a religiofis filus noftris regibus quilibet epifeoporum, quominus canonum ftatutâ cuftodiat, queritur irrogatam; nos hoc futfugium, annuente Domino, litteris ad eos miliis credimus amputandum. Nequaquam enim auditu tolerabile eft, ut germanorum fratrum in fide Trinitatis terna focictas a fui diieâione & communi juris aequitate diflliat. Quod fi eorum quilibet poft dilcordix principem abire maluerit, nec catholica fuerit pace contentus, hunc merito Deo auxiliante, canonicis auctoritatibus, prout melius polTumus, caftigare ftudemus. Ceterum, fratres, tanquam fob uno caritatis globo conflitu tam veftram alloquor fandiiatem, ut idipfum omnes fentiatis, & non fint in vobis fchifmata, neque per aliquos inanium argumentationum cuniculos, vel vobis ipfis, vel populo vobis committo, veritatem fubducatis, qux abfquc refragationis diverticulo vera profequitur, dicens: *b'ttt facifict, qnoninm filii Dri vocabuntnr.* *Maul I.* At contra qui bella volunt, quia diaboli filii fint, palam datur intelligi. Sed nos in eo qui vincit mundum, beato Petro tpoftolo intercedente confidimus, quod nullo typho Occularis audacis vcftra fuccumbit audoritas. tamen etfi ad tempus praevaluerint, quia in «ternum damnabuntur ambiguum non eft. Vos autem etfi perfecutioncm patimini propter juftitiam, beati. Deus vos incolumes cuftodiat, fratres. Arnen.

Norâ Jacost *Sikmo udi, S. J.*

I papa.) Ut Sargi» II. ndferibaramar, arat toio .ιιτή^,ιι › fecit aufloritai Hincmari, qui (Jtogonem a Sergio praletlonem iflim obtmuiffe frriblt epiftol* VI- Adeptum sutam anno DCCCXL1V intelhgi liret ea cap 11. fyaodi Vareaafia.

AN NO CH^ST1

CONCIL1UM AD THEODONIS VILLAM

ANNO CH™T'

CAPITULA QUÆ ACTA SUNT

In fynodo lecus Theudoais Villam habita, in loco qui dicitur Judicium, quando 1res fratres gloriofi principes. Hlotharius videlicet, Hludovicus, & Carolus fimul convenerunt, anno v. regni Caroli: cui iynodo Drogo Metenfis epifeopus prxfe.lic confcnfu eorumdem regum.* quas fle ipfi principes ante fe fidekfquc coram relecla capitula approbaverunt, fle fe eadem fervaturo* |tj. auxiliante Domino promiferunt mcnfc Odobri, indiâionc · vin. ζ ϊ)

Extnt in Bilnfio Tom. II. P. Pli,

(1) Labb;ni perperam hic in margina (cribit, lo-o *I»lfiflaer VII.* legendum effe, *laSIIII·"· VIII.* Conffkntinopollt»n» nempe s Kalendir Septembri» hujur Chrifti anni Inchoare; non enim ammsdrcrtcrst, Orolum Calium plerumque ■rjhibuirte ndi>>lOo-m s dic Natali Chrifti inchoatam. *1>(Ï·ι aJ À". CI a.* 14

CON

CONCILIUM VER N ENSE II.

• CANONES CONCILII IN VERNO PALATIO HABITA,

Ubi prefcdii Ebuotoos Piftsvonun epifcopo· , & Vaenilo Senooum •rchiepifcopas, nec noa fle Hludouncus fanfti Dionyfii abbas, & Hincmarus poft Rhemoram epifcopo», aono v. regni domini noftri Caroli filii Hhidoviei imperatoris menfe Decembrra , indiftioue * vu. (·)

r· 1W· Capi/Wer. *T. II. p.* jj.

Nota Jaceat Sirmondi , S. J.

I CmcMVs - Frrem^r Π.) Prima· id fait , quod Gib Plppiaa raga calato,tua, ridiaua taaa. VL aano 75J. E- to.iaeu PiAa.arem epifeopa, , at apparat ex diploe»te ACaroii Cal»», qaod feqacati [redacted] dataaa «a mmc lu· Polfateafitoi·, archlcepetlaaa, erae facri palatii: aaqiM O- piaor eaafla ad , cur praftatt arcto aptfeopa peaideae baU wacilio,

CONCILIUM BELVACENSE

CHRISTI CHRISTI

HÆC CAPITULA QUÆ SEQUUNTUR FACTA SUNT

In fynodo habita apud Belvacum ciritatcm anno dcccxlv. menfe aprilio , anno * vr. regni domni Caroli, indiftione »11. Que collata funt inter eumdem principem domnum Carolum & epifcopo» regni fui.· & eadem ifdem princeps gloriofus Deo tefte fub fidei Cue adftipulatione fe fcrvaturutn promifit erga omnes ecclefia» & epifcopo» regni fui . Que ad vicem omnium epifeoporum fui principatu» qui erant, quique futuri eram, dc manu horum epifeoporum confervanda fufeepit.- id eft Veeniloni», Erchanradi › Immonis, Rothadi , Symeoni» , Lupi , Ragenarii, Helie , Erpoini , Aii, Hincmari presbyteri & vocati archiepifcopi.

Exist i» Bαlκζ. Capitulsr. T. II. P, ip. (*λ*)

Nota Jacobi Sirmondi, S. J.

t Cmî/Z/·· Br/t.rre/r.) Qoi fynodo huic adfuiffe di- coatui , quaram fadium fuarlot «piRopi, ont docebit pri- rdrtlum Ruberto Co»b«»eaû cooccfiTum io fynodo Par). Caafe , roi iidaa· o·β<< fabferipfare , prater Lupum Ca- (•Uuaanfam.

Not* Skvrrini Bini;.

a *Ceuriliuue Selleuereefe .*) Da loco tempora *6t* rrbu, la bac fyaodo Flodoarda, ferlptor hujur tempurl, la »ita Hinrma>i, lib. j. tap ». feritot bac qua fanunoter *: Atut ieeureut.tuii DetUet tüluput.fim. futAru^t- futt ftuttt Cuetlu. Cuitui ttuutiuuil jyu.Auu. tpifetpemut fut* r«x·.· *SeUttutt puiitiit pevtuPu (ieuetufi . lu pu iuter uitu utpilu utleft O relui , Ar tt.lefu* gtowr«/r *Aefelutitue fpt tuiepti puun fulputjn.ipe. Aie ufu.. puterul ,* A p·/ *ruut Htrie fuur futreft. ,· uAet ut leuft r* teueptei. euttrtuiit éue puft^ euUtifei .\Verwu rpifttpl* 'r-V' *(tufuerttut , peuttAt Siitutt epljiepi Aeptftitueut ttAe.eut, tf uuAieruUt ,* CT *ftp. »· uepiie uufltrituttut fuuile.Uue putMtue iu uetueu.iuut nAtututet , eut t^ ptiut.uut , luue piu tt. uenjfi.ut répit' ,* raw *fuit pt'tiuue /Utnt* rrar, *ut tuueAeut Aettuuie pβ tiitui. AepPtieueue iu etclefu Hietutuf epifreptr e.Aiuuretue .*

Hæ..ra, «pi- kopa. Rhe- ••aâl. «5*· H'*—'ar ·.· - r^ » ρ,ρ-Z. *ueü,* <d,w,a/' , *teeuue etiuue utefftept rp/Aeut ptuiutiu fut 'eufiufu Vu.u.ltue. u.tPepftep Stueueupr , O S.iuue.uAi Purifuufit , eut ueu uituitt 'O .elipeftruu. f.ulli Vpuypi lu S.uurlu, uii* M/arwarv *ueeueriui erul , pif- ftp. tleOut fuit , tujut eieBleueut Cueelu. pei'firutue iuiuit. Her ipiu.* jfarar, , *&ft.lptl. fpUifpe teruue pti iuue tiepeuut teuf.utete, ertlefu ^itturuff tplftepui e.At- uuiut .β . Perre iet ui uAeUf.eutiu Hiieri. iuutuultr.iui Ae·*

B d/tar, €r *iu JifripJluu ueeuefiite ie feeBl uyfl /·** fP/dtto*. «More rdara··/,- R»/r r«w *feepter jue- ruue ftntit·. reput) fui LuAeuiri iutpeeeterlr ,* raM *fe eri)eri' eret , teletieu. eAAu.* Λ». *fuit. A* yo«, *O e fut eiiete fui tuilt.Hult tpifeepe- ruue* ra ratof, *ut e.Ae O flelu, uteutfirut e uruhit Mtptu- uutu i»tui.u u/te relleffet , iu prêteur uittttu* Cl *JpleuAertee ptilfle in ueenefieeit feuHi Dienjfii r,flirtrn·- tur . St , tu FeBe eAin.ple.el peA ue.it renfeJelet , fpje- utet te.pi feue. teflipuAe , O iu lerPtuteee rtAipuJe ,* rvaa *uli.t referueetleeee. fuii-e uuluit.*

riirupleuur replie iuep.etepi ruut utultir ebii uupltiui rei»i · ifpeeMerir iurilpuHtueue iueurr.fett O fut. rite, tlir fpiiutut iu Sueuluue relepiut fu.ff.t , Suer ttiuc- ueenr. rut, Ipeeuie O prueljieue fp pep.fr epfrep , O ieeeAlBieue jueeu» reufretruuu ueeueubèruut iu ephutu fe. V^.arma *Ai eeelte* «a U,t.

priutipl

rtAle.ll. Situlliler tu< *l**** F>**ci** «À *H*U·**»»* •d J» *pllirere eeut't fAeru lupreierir reueuut iβ , CeA lA ipfe p^ere eel.lt . Sr pβ ^β/tetieueut iuepeeeieeit tetut ieruiuit iu utihieue fui eiietlr ι prêteur uteuAi tu —.. tueAit reiê^uiueuue eteltp.*

ül Cmuuui prtilutlu» O uAeü^rutleuel ful

urtuupeUt fuuHi OltUffl 'erretur epiftep, lAluuru , itAe tepuit .

a Capitalaraa Horum auûorem (a cflâ docat Lupu· Abb*. Farratieafia la epifl. ut obierrark BaUtiaa ia Noti, ad Lupum p.

(a) Hic qaaqiM Labbetu ia aurgioe loco *luAtiHeee Vit. prfttuuu* d«It legeaduin aflê, *tuAetlieue VIIt.* quia, at Aixima, , aoa oHaroarat › paft Ladovici Pii mortaai Indiâioaem Gallicaaam apad Franco, ra afu aîKâ cepiffa. *Peeiut eA Au. Ci.* 744. u. ij.

(■) Plura fuîlT* quam odto» baja, ceadlll capitale difeimaa ta· a* caacdio Mcldcnf» , da quo paella poft , qaam ux Jorvau *O* Cratieal deeratU.

CON-

ANNO . - — _ L

concilium ’meldens e,æ

IN Q.U O PRÆ FI X IS RECENTIUM

Altqoot fyoodonim decretis , alia fimul ad redintegrandum ecclefin flatum & ad priactfü •c raipobheu falutcm, prolata Tant capitula: in Meidenfi ecclcfia celebratum'χv. KalCDdas Julias , indiâione vin. anno Chrifli dcccxlv, Sergii II. paps anno 11. Caroli Calvi regia anno vi. faccrefecnre.

TITULI CANONUM.

Ex conventu is villa Colooia .

«- P. «B-*4- . I Dr toner cultaque Dvr , nique etclejkrum & fervo- rte Dei veneratione.
tt. Ut tovar CP pafc/r/ regia incoervmfa permanent.
"«· De fufiitiis unicuique Jecimdmo legem fuam fatten- dit .
"»· CT nemo quidquam regi contra jufitiee rationemfug· treat.
*· CT ⁄ quid régi faireft»» tfi, fideliter aduaoneatar.
vt· De itt fvi initons conrardta jeedas irruperint.

Ex fynodo apud Tbeodonh villam,

v| i. Ut principes mutuam inter /r tarifaient & cancer diam habere fiudeam.
*i>i. Ut epifeopi in tfduatu Jedibus ordinentur.
>x. Ut mena/eria laids constfa relui»jit dcnsccps vtm Jeu femtait committantur .
». De abufibus quoi laid mouafieria regentes prafamt- bom .
X i. Dr rebus ecdefiafiicis n»n pervadendi.
git. Ut orde ecdejufiicns antiquum rigorem 'eripiat , fadiciam & iujfitia omnibus reddatur , & de pre itrilu errtrilut pernitentia agatur.

Ex fynodo apud Lauriccum .

mt. De to qui ecclefiafiicam anSoritatem contemnit.
xir. De ea qui tantra regiam dignitatem egife compro- bator .
IV. Dr r· qm puteflati regia non obtemperat.
XVI. De ea qui adverfus hat capitula pravarieatur .

Ex fynodo apnd Belvacum .

XVII. Ut ret ecclefiis ablata rcfiituamur
xvit i. Ut pracepta illnita de rebus ccclefiafiicis rejet*- dantur .
XIX. Ut injufia enfuetudmes ab ecclefiu non erigantur.
xx. Ut »>/ dirigantur, qui inquirant qua ad regem fr rcmpnbiicam pertinent.
xx t. Dr prefurns <y commutationibus vacante ftde fa- 3ft·
axil. De precariis quomodo fieri at rmrtsari debeant , & de praitptis regalibus.
xiii 1. Dr commutattombus r-rum cedefiafiiturum.
x»i». Ut tedefia centra opprefftres defendantur.

In fynodo Meldenf· *&a.

xxv. Qrad dema/ epijetpi rede ordinari tfcomptai d— beat.
xxvi. Ut domum rpifeepi femina «e« frequentent , net in ea reges ant principes feealares den verfemur .
xxvi i. t/t civitatis per regis iranfitum n»n depradc*- tar.
XXvtti. Ut epifeopñ lib.-rtai a rege ad obeunda mini- ferta concedatur , CT epijctpi concefo fibi otso non abutantur.
XXIX. Ut eptfeopt plebes fibi creditas ipfimet vifitent.
XXX. Ut a minare eccltfia nd poliorcm nemo aptret.
xxxt. Ut metropolitans -evrrentiam esrbibram eut(coni provincia.
xxxii. Ut principes fyuodos provinciales fais temporibus fieri permittant.
xxxi 11. Dr epifcopis qui ad [ynados vocati non ve- rnant .
xxxtv. ut canonum fiatma omnes cufiodiaut, CT vocum novttaUs tn exponendis faipiurss ah,jve nan ora [amant .
Kite. Ut babere fiudeat epifrepus , qui presbyteros ale- bium afidue infimat ÜT informet .
XXXVI. Ut presbyteri apud tccltfia· fuas habitent , Λ- devitent

A*»»**. CT tlen'ci arma militaria nmt cmatèngmet.
xxKvrii. Ut audios deinceps epejeapas fupra fecra furet.
xxxix. Quad detefianda fiat perjuria.
xu De btfpitalsbeu Scmarssm, tr elite ad nibilam rtda- 8ii.
lu. Dr mmmfierüs everfis, & in allodium datis.
XL1I. Ut mifi dirigantur , qui res ettlefiafiitas in allo- dium datas inquirant.
XUJI. CT per fimonsatam barefim nemo regimen obti- neat.
xi tv. Ut eborepifeopus ultra modum foam nibil prerfu- mat.
xir. Ne pro ebrijmau pretirm esrigatnr, & de eulogiis qua a presbyteris qferuatur.
XIVI. CT Jucrum ebrifim mfi ia cana dominica non fiat.
««•vi i. Quemado providendum fit ectlefia cujus epifeopus infirmus efi.
βχivııı. CA presbyteri , es^epta ag'itndsne , *m bapti- zent eatra loca tempora confiituta.
Xi IX. CT laid presbyteros fuos vtllifatiom tp aliis fa- culaftbas negotiis non imputent , nec aliorjum du- cant.
u Ut clerici alterint paroebia fiat formata «e* recipian- tur, & criminati ab omnAus eadadantur.
L>. Ut clerici , qui cum fenioribus fuis ea aliis provin- ciis veniunt , non mimjtreui , nec erdiaentm fine litteris epifeopi fin.
in. CT nullus ordinetur , mfi certo in ciero per amu fpatium couverfationem juam probarit.
tui. Dr canonicorum in civitate vel monaferiis tura & dilcip'ina.
ai v. CT titulos cardinales in urbibus & faburbiis can- fiitutas epifeopi penitus ordinent ty difponant.
IV. CT epifeopi uju'ai omnino compefctre fiadeant.
I vi. CT tptjcopus fine certa caafa nullum ereommuui- eei, ner anathema imponat fine arebseptfeopi & torn· provincialium epifeoporum coufenfn.
iv n. Ut monachi palatium fine epijc»pi auSeritate non adeant, nec vagentur , ncc Villicationibus inter- vient.
ivm CT canonicos fine epifeopi ceufenfa in JerviUum foam rest ron recipiat.
LIX. CT monachus de monafitrio fime epifeopi cenfuHu non epeiatur.
ai. CT qm laera loca infringunt , & prudantnr , tam- quam Jacrilegi pausantur,
LXi. (A pervaleres rerum ecclefefiicaram publica pmi- tentiu fabjiciantur.
1X11. CT qui nonas & decimas perfolvere , aut larte ^refiaarart negligune , eacommusuceutur.
1X111. CT de manjo ecchfiai , alssfve , indebitus crufus a presbyteris nau emgatm.
ixiv. Dr raptoribus wrgtmsm <Jp vidunrum , qui rm coufenfn parentum pofica dusterunt.
I xv. De raptoribus virginum & viduarum, qui nondum eas cx volmotatc parentum dusterunt.
ixvt. Ut qui deinceps virgines vcl viduas rapere pru- fump/eriut, excommunicentur.
I xv u. De iis qui fauStmenialcs rapiunt , in comu- giumfumunt.
LXV>11. De iis qui aliénas [poafas rapiunt.
Lxix. Dr re qni vivente marite conjugem illius adul- teravit, tT illo mortuo fumpfit.
I "*· 'd quer fub velamina religionis , quofi fanSi- moniales degunt, fpvoluptatibusinfervirc dicuntur
ixxi. CT eu&oritatem regiam penes fe habeant epifeopi ' qua minifiros reipublica , fi torum indiguerint ad- jutorio, conveniant.
Ltsii. De fepultuns infra ecclefiam , & de /epuleris non videndis , vel pecunia pro fepultura nm» exi, &tnd* .
txxni. CT erga Judges antiqua canonum & legm» re Jciveniisr
txxiv. Ut potentes viri ac femina- provideant , ne i„ jnu Anibus vigeant adulteria & hbidinei.

LXXV.

a»*» ut capeli* -wflereer regiata» «m romu/tassur latcu, jed rrttrjl^nrû, CT dr ïwamim drcûaû.

IUVI. IA rwvitri //- jadïrrr piacitata ear aac/aai » teaeant pad aaarteHB fertaa- ia capite itiaail.

Iixvlll. Ut cifttiJi a Carat- MφH & β Lümt» Anf^- ti[tnnri praecipia»- t*-

IX1IX. W fei Krf /rtXa epifcapalia & regalia 'vitU-

II»X. Csw/a/t- ad regret, aS tapitala gtut ipfc dtcrt- Vil, flr «MM /m /râarwi, re frfa "aferatt.

PRÆFATIO.

Quia generis humani fragilitas pronior dilabantur ad corrigenda, quam Audeat confervere correa, fle divina teftantur oracula, confuetudine mooftrarur quotidiana: quia etiam virtutes facilius queant plantari, quam vitia poffint cradican, flt ager dumofus ruricolarum ufu atque labore ad cultum fertilem perduâus oftendit, fle propheta facerdotalem geftans perfonam, Domino ioquente, prxmonflrat dicens: *Ejfe ctrfataite b» dir [aper geatee & faper* ngw, *at evellat (f de-* ftnwr› *(T difoet G difperdae, & etdifictt & plaa- tee.* Qpatoor enim prius ponens ad deftruepdum prava, fit duo pottmodum ad ftatuendum refla, oftendit quid falce faccrdotali durius valeat fltfxpius debeat recidi- Quidquid terrena poteflate vel cupiditate, ignorantia feu fragilitate, Audio ac (obreptione perverfum io ecclelia, aut in humana converfatione pullulaverit, recidendum. Sacerdotum eft enim, divina populo dare mandata,fli referre refpoofa.* quia in rationali peâoris Aaron erant doârina fit veritas. Et faccrdotalis chorus os Domini appellatur, ficut fcriptum eft- *St fepa- raotrit pretiefaat a vilit* ss ntvaw *erit*, Cui etiam diâum eft; *Ta aateae aaaaatiah/ cu,* quin populis univerfis, *ea aie: flt, kgeae re^aireat ex ort Jacerdetu*, yaia aqçdai *Daiaini exertituntn eft*: & mulia alia his fimilia, que vera Chriftianitas plus jam pede credendo fle venerando, quam audiendo vel difeendo cognofcit. Sacerdotum eft etiam imminentem gladium, qux eft aoimadverfio divini furoris atque judicii, populis numme, eorum eft nihilo minus, verbi gladio, acutiore omni gladio ancipiri, qui penetrat ufque ad divifionem animx fle fpiritus, compagum quoque & medullarum, atque cogitationum flt intentionum cordis, in unoquoque ecdetix filio prava refecare a reâis, pravofque in omni ecclefia, fi ita res popolcerit, ut faecali judices fit judicii divin, prxcoocs, fcgregare de reâis. Quia nulli qui fanum fapit eft dubium, ita Dominum omnia modersffc, ut clavibus ecclefix datis aditus ad vitam claudi debeat, vel referan, fit quidquid prdine ordinato a fecurdotibus m ecchrfia gentur, per gratiam fanfti Spiritus ab illo geratur, qui quid eis promifit nullatenus pro quocumuue io quocumque dimifit; *Jgtte* rg», ioquiens, *vabtfcxae Jaat afate ad eaafaatatatnaeae facali.* Quod ceruflime cognoicentes Domini facerdotes, fle fubtih examine perpendentes, quia eorum erat ad omnem aflionem populi, ut Dominus per Mofem prseceperat tubis clangere, id eft manifeftilfima prxdicatione voluntatem Domini infonare; poftquam ab ipfis pix tnemorix Ludovici divini Augufti temporibus ecdefia divertis fle divertis coeperat vexationibus fatigari, in qua, ut propheta longeante defleverat, a planta pedis ufque ad verticem non erat, immo nec eft defiderabilis fanitas, crebris monitionibus fuam, principum quoque fle potentum, ac pauperum, totiufqnc eccleux clamantes neceiTitatem, vocem concflioms dederunt, fi forte vel ipfa vexatio, ut fcriptum eft, intelleâum danet Midilui., ~~Hoc verbis, hoc fcriptis~~, hoc ~~poblicis~~, hoc prirelis fuafioaftius, hoc (pedatibus, hoc generalibus egerout: pro Chrifto legatione (ungentes, petiiiouibas, hoc etiam diâa dominica proponentes, hoc propheticis & apoftoticis oraculis comefiantes, hoc veterum ftatuta peu oculis detnouftraates,boc capitulari & petitoria fuggeftione (xpiusâ. principe* 8t reipublicsB potentes atque miniftros divina iofinuatiooc* & voce blande ac terribiliter, quia ita diverti reruns eventus exegerant, monuerunt. Et ut de multis quadam ad memoriam reducamus, ita egerunt (criptis qux conflant. Quorum unum eft ex fyoodo in pago Andegavenfi habita, in villa quas dicitur Lauriscus. Aliud in reverfione *gloriati regis* ac domini noftri Caroli a Redo*rj, civjtate: quod idem inclytus princeps, & ceteri quique tam ecclctiaftici, quamque ex laici ordine, qui adfuerunt viri manu propria firmaverunt. Tertium in generali fynodo apud Theodo*nis villam generaliter aflum, & generali conteftatione propalatum. Quartum ex convenientia in prxdiâo conventu coeptum, & in Verno palatio perpetratum: fed invidia ac malitia diaboli, feu •niniftrorutn ejus, nondum principis dc populi auribus propalatum Inde ycro, quia ficut neceffe fuerat, divinis iuffionibus non eft fccuta obedientia, dedit Dominus ab Aquilone, unde juxta propbetam, pandetur omne malum, dignos meritis noftris apoftolos, crudeles fcilicet & immaniffiCroos Chriftianitatis perfecutorcs Northmanuos, qui ufque Parities venieutes, quod jutfitDomiousdemonftraterunt.* quorum aftus Domini facerdotes, Ut prarvenerant ex ore Domini, fermone funtetiam fubfecuti. Sed dc inde Bclvaeum civitatem venientes, que ex Domini voluntate cognoverant, A- verbo S' feripto nullatenus filuerunt. Tandem autem griffante iniquitate, & elongante fe optata atque optabili pace, non folum a medio poftri, verum, quod eft lugubrius, a finibus noftris, petfpicieotes etiam divinam mifcricordiam, quae potiflimum in tribulatione fuis fidelibus conievent femper adeffe, tot rniferorum gemitus, tantafque lacryma* ‹3c pene intolerabiles, & io hac regni dumtaxat parte inauditas affliftiones fle horribiles calamirates furda, fi dici fas eft, aure jufto judicio prxterire. Ob hoc juftae indignationis divinz complangendum fiipplicium, & ecclefix Chrifti devoco peâore tradendum negotium, prxfulum quoque & (fquemis ~kri correfltonera, & regis ac regni falubrjtatem atque Habilitatem, *te* populi auftore Ac fautore Domino procurandam falutem, venerabiles epjfcopi, Vvenilo videlicet Scnonice fedis archiepifeopus cum iuffragaocit fuis, Hincmarus quoque fanda metropolis ecclefix Rhemorum epifeopus cum cocpifcopis fuis, & Rodulfus Bituricas civitatis archiepifeopus, ceteris etiam Domini facerdotibus legatis vel *(criptis* fuamprefentiam exhibentibus, ix Meldenfem ecclefiam de luis civitatibus convenerunt, ibique fecundum fynodalis ordinis cenfuram refidcnres, anno dominiez incarnationis DCCCXLV. piique regis Caroli fuccrefccnte feliciter vj. cuius confemu fub divino nutu illuc conventum, eft, xv. Kalendas Julii, quia occationes duriflimx j»o annis precedenttbus fyoodalia tempora religioni pbtipientes fibi indebite iubripuerant: poft compaflionis fraterne, & communis miferix ludum ftatucrunt primo aliqua ex his, qux nuper ab eodem devo tiffimo principe, una cum facro ecclefiaftico ordine, & illuftrium virorum nobilitate decreta funt, ira ut conftituta fuerunt prxfigere vel qux ab ipfis ac ceteris Chrifti vicariis, ac divina auâoritate, ad flatum fanâc ecclefix redintegrandum,

anno Christi

«d principis, & reipublics, & fabfcqaenus Cbn.^ftianiiacis ialuttm iunt prolata capitula, recenti metuori-, fit auditui atqueaipe&ii Ulubriter Chri. fto propitio preferibere: dc tunc que fandi Spiritui gratia mniftrarcrit, & patrum coaftitiMio roborarii, devotis mentibus intimare. Qnia qubene inventa dt fetncl ftatuta (ont, obfervatione indigent, ut ex veftigiis pnacedentium didicimus, non retraftstione. Nec folum Audendum cfl nova cudere, (ed & vetera confervare. Qtiia etiam mox poft abfolutam fpnodum, nec admonitionis cpifcopalis congruentia, variis eventibus pmpedita, potuit fubiequi, ncc tnoaiiioois efficacia promereri, predifti venerabiles epifcopi, una cumaque venerabili Gunrbokto Rotbomagenfi arcbiepifeopo ac coepifcopis fuis, coofcniu fupraferipti gloriofiifimi regis Caroli, anno incarnationisDominien DCCCXLVI. xvi. Kaleodat Mamas Palifus convenerunt, & cceptum divinum negotium pcrtraâantes, ut ad perfeflionem debitam propitiante Domino perduceretur, facagerc ftuduemnt. Sfcque per fepeiiormis Spiritus Csnâi virtutem ooe omnes, licet indigni, Chrifti tamen vicarii, fic apoftolorum ipfius (uccrftores omnem hominem ecce jam non modo (epties, verum & ofties, intuitu meriti ftibulario repromifli: *Siftod fnpertrofri. veru,* inquit, evav rrdirra, reddam *tibi*, convenientes, ut vel nunc in hac oâava, qu· reiuireüionem praetendit, conventione a mortuis operibus communiter refurgamus, coofilium Dei, juxta Pauli vocem, annuntiamus, & mundos nos (anguine audientium exhibemus. Indrque non obedientibus, quam non optamni, iram & indignationem ac tribulationem, ficut idem fandusapoftolus docuerat, denuntiamus: omni autem obedienti & operanti bonum, ac perieveranti in bono, Chrifti Domini noftri voce promittimus, quam & depUcimu» gloriam At meorruptionem, Ac vitam sternam, in izcula Izculorum. Amen.

CANONES.

Capifxla ex convente habito in ville qee dieàtrr Colonia, confenje principii, (3 epifcoporeno, et ceterorem fideli··» prolate & confirmata, obom mbet Dti fidhit>m mcefferto obfervende.

I.

DE honore videlicet & cultu D^' >rque fandarum cccleflarum, quz au&orc Deo (ub ditione & tuitione regiminis noftri confiftunt, communiter Domino mediante decernimus, ut ficuttempore beatz recordationis domni ac genitoris noftri cxculcz, honoratz, atque rebus ampliatz fuerunt, falva zquitatis ratione, ha permaneant: & quz a noftra liberalitate honorantur atque ditantur, de cetero,fubintegritate (ui ferventur: & facerdotes ac fervi Dei vigorem ecclefiafticum & debita privilegia, juxta venerandam audontatem obtineant, cifdem vero regalis poteftas,& illuftrium virorum ftrenuitas, (eu reipubliez adminiftratores, ut fuum minifterium competenter exequi valeant, in omnibus rationabiliter & jufte concurrant.

II.

Honor etiam regius & poteftas regali dignitati competens, atque finceritas & obtemperantia feniori debita, remota omni focordia & calliditate, fea qualibet indebita Quorumcurooue conjundione contra honorem & poteftatem atque falucem noftram, five regni noftri foliditarem, nobis in omnibus, & ab omnibus, ficut tempore anteceflorum noftrocum conlueverat, exhibeatur. Et fi quis quemcumque contra nos, & contra hanc paétam finceritatem, aliquid moliri tnanifefte cognoverit, fi eum convener; Ac fic confilio atque au» xilk» cpifcopalis au&oritas, At fidelium unanimitas, & nofter honor & poteftas regia inconvulfa permaneat, totis nifibusdecertare & adjuvare procuret.

III.

Quia vero debitum effe cognofcimus, ut a quibus honorem fufeipimus, eos juxta edidum dominicum honoremus, volumus ut omnes fidelesnoftricertiihmum teneant, neminem cujuslibet ordinis aut dignitatis deinceps noftro inconvenienti libitu, aut alterius calliditate, vel injufta cupiditate, promerito honore debere privari, nifi juftitix judicio & ratione atque cquitatedidante. Legem vero unicuique competentem, ficut anteceffores iui tempore noftrorum prxdeceffoiuOl habuerunt, in omni dignitate & *ordine*, * *favente Domino*, noftram magnificentiam obiervaturam promittimus.

IV

Quod ut facilius atque obnixius * noft.a audoritas valeat obfervarc, omnes, ficut in veftra bene memorabili convenientia pepigiftis, confervare Audebitis, immoetiam eundi in poftmodum foilicite prxeavebunt, nc aliquis pro quacumque privata commoditate, aut rejicienda cupiditate, five alicujus consanguinitatis, vel familiaritatis, (eu amicitiz conjundione, nobis immoderatius (uggerar, vel poftulationibus, aut quolibet modo illiciat, ut contra juftitiae rationem, & nominis dignitatem ac regiminis aequitatem agamus.

V.

Et G forte fubreptum nobis quidpiam ut homini fuerit, competenter & fideliter, prout fublimitati regiz convenit, & neceflitatibus fubjcdorum expedit, ut hoc rationabiliter corrigatur, veftra fidelis devotio admonere curabit.

VI.

Tandem autem vifum eft nobis anneftere, ut fi quis hoc fœdus concordis falubris, quod propter pacis caritatifque concordiam inivimus, & chirographi virtute fubfcripfimus, rebelli atque animo pertinaci irruperit, Cbriftiana dile&ione admoneatur, ut ad inconvulfum veritatis vinculum confervendum, quod qui tentaverit irrumpere, facilius poterit feipiumdiirum* pere, quam illud poffit irrumpere, juxta monita divina ut refipifcat hortetur · (i audierit, fiat de iocietate fideli omnibus

gsu·

ANNO CHKIJTI

.gaudium.* 6 vero obaudire renuerit, tunc A pontificalis auAoritas, dt regalis tablimitas, atque in caritatis connexione perfiftentium magnanimitas , fecundum quod res dc necefiitas poftulavcrit, ac ratio expetiverit, feu qualitati perfone convenerit, scium fuse devotionis ferventiifime exerat, dc quod infpirante Deo agendum in omnem fatalis dc utilitatis atoue honeftatis partem judicaverit, irrefragabiliter peragat.

t» tafitulh wr» *i- fyatia TWmù villnt bahtis* «Mrads *febjeageasai : aattao pn ttiaport tiicçada ,* S«ar bnv *faltnitt, tf ordini prtvidtetei , petraei ferentes confaetedieeie ielerpofeilaat, it* ab epifcipù freleta prtecipaet & ctlerertna fidtlieia falati.*

VII.

Videtur nobis , fi fideliter vultis regnare, dc vigorem regium ae fenioraie dc taper veftros dc fuper impugnantes poteftatem veftram optatis habere, caritatem illam , quam apoftolus docuit, dc csrde pure, é* *eaafiieatia bona, érJÜe* am jifiFa, cum fratribus veftris ftudete habere , dc quia fic habeatis, dc fidelibus dc infidelibus omni C virtute dc puritate, quantum Deus dederit, curate manifeftare, ficut ipfe docuit dicens:

7- tt. tac *tafapfttat ouaet faia a^i^lis Jiftipali, fi JilefHaatai bebæritis aJiavieeas.*

VIII.

Quia bene noftis ab illo, qui fotas rex dc facerdos fieri potuit, ita ecclefiam difpofitam efte, ut pontificali au&oritace, dc regali poceftate gubernetur : dc feriptum efle liquido pervidetis : *Vbi aaa eft gaberaasar, popalas terrait :* dc tanto periculofius , quanto anima plus eft pretiofa quam corpus: Canonum etiam irrefragabilis auâo-D /itas Coper epifeoporum ordinatione evidencitfitnc prxcipiac: ferventiffime Dei le* gatione fungentes monemus , ut quandocumque, Deo diipenfante, quiltbet epifeopus ad Dominum migraverit, iubmota funditus pefte fimontiez hxrefeos , fine dilatione, juxta auctoritatem canonicam , Cedes vacans epiicopum a vobis regulariter deügnatum, & gratia l'anéti Spiritus confectatum accipiat.

IX.

Sacrum quoque monafticum ordinem ,a Deo infpiratum, & ab ipfis apoftolisfun* E datum, feu a nominatiffimis ac fanélifitmis patribus excultum , atque per iftud imperium a veftris ptz memorix prxdeceftbribus propagatum, & quzdam etiam loca fpecialius venerabilia, contra omnem au&oricatem & rationem, ac patrum veftrorutn feu regum praecedentium confuetudinem , laicorum curz dc poteftati, in maximo veftro periculo, & illorum perditione, dc.Dei ac fandiorum non modica ad irafccndum provocatione , vos commififie dolemus. Quapropter pro Cbrifto devotiffime obfecramos , nt tam magnam oftenfam, dc juftam reprehenfionem, atque periculafam fine exemplo prxcedentium prxfumptionem , ab animabas veftris » dc a felicitate regni veftri pellatis; dc loca venerabilia, dc habitum ae ordinem facrum, eis qui ad boc vocati tant, viris fcilicec ex clericali dt ecelefiaftico vel monaftico ordine religiofis, feu dc in fuo fexu feminis Deo dicatis atque devotis, dc in fchola Chrifti eruditis, adcuftodiendumdcprovidendum committatis ;' qui dc qux Dei funt Deo, dc qux tant Cxfaris Cxiari reddant. Qui fi minus perfode, dc indi-

- ,------- c*^sn

▼108 religione, cc in rcipublicx utilitate profecerint, aut corripiantur, aut meliores dc utiliores in locis eorum tabftituantur ; dc non propter pravorum nequitiam ordo religionis dc loca facratiffima cis quibus licitam non eft committantur. Quia , ut fanât patres dicunt , non debet efte in regimine vel io contubernio communis habitatio, quorum eft diverfa profeffio . Et magnopere cavendum eft, ne tammanifefta religionis deftru&io regni hujus fiat defolatio 7 cum manifeftiffime fcriptura demonftret Ozam morte damnatum, quiarcam Domini quafi cadentem relevare voluit, quam vel contingere illicitum ei fuit. Hxc autem loca facrata non ideo ab illis, qui ea tenere non debent, occupari prohibemus, ut a nobis illa cupide poffidert quxramus : fed ut bi , quibus ea habere non licet, licita habeant ; dc ilii qui ad regiminis onera portanda a Domino vocati tant, divina minifteria exequantur.

X.

Perventum eft liquidera ad nos , quod auditu lugubre, de diâu nefas, a&uque horribile, ac nimis trifte dignofeitur', quia contra omnem au&oritatem, contra patrum decreta , & totius Chriftianx religionis confuetudinem, in monafleriis regularibus laici in medio facerdotum, & Lcvitarum, ac ceterorum religioforum virorum , ut domini dc magiftri refideant, dc vetat abbates , de illorum vita dc coaverfatione decernant, eofque dijudicent, dc regimina animarum, ac divina eis fecundum regulam, non fotam fine przfentia, verum etiam fine conicientia epifeopi, committant facraria: dc ita prxtamptive doceant, qui noluerunt fieri difcipuli veritatis, de fallu inordinato magiftri fiant erroris . Quod quam temerario aufu prztamptum lit , omnis feripturarum demonftrat auâoritas: adeo ut, ficut fertatum eft, nec in perfecutione dominica fine miniftris pontificum reipublica ad comprehendendum dominum, quanto magis ad *ordinanda divina* fervitis auderent tranfmittbrc? Ait enim fcriptura fecundum Joannem: Jade/ «a/ravraw *atttfifet taboritm 9 ér λ foatifitibas ér abari-*

fait ainiflroc'. Ec iterum: *Et tddutttmt Je-ΛOM» friant, & inde* «d *Ctifint* & poft examinationem pontificis, fafeepit cum Pilatus. Ec Paulum princeps facerdotum fecundum legem fedes, pcr legem judicare debebat. Et quibus panes propoGtionis non licet edere, etiam regis a Deo ele&i petitione, nifi ab immunditia fua mundentur, judicia facerdotum panes proponunt. Quod non eft aliud, nifi quod Joannes dicit, cum venerit, antichriftum aâurum. Et nunc antichrifti, videlicet ifti, multi funt. Et quod Dominus fecundum Marcum: Case *videritis ai» jninttioitta dtft/ationij flantem* /a /<xo *uii* nw *dehtt, fui lqit intelligtt.* Vere enim ifta eft abominatio defoistionis, non folum religionis, fed etiam prxfentis & perpetux falutis: & folum fubditorum, dc talium apocryphorum reâorum, verbm ÔC regis, & regni, atque regni primorum, huic deteftabili inordinationi fautorum. Et quod adhuc habetur flebilius, quidam epifeoporum c vicino fedentes, dc juxta prophetam canes muti non valentes latrare, nec opponere murum pro domo Ifrael, bxcfcientes filent, dc Turda aure pertranfeunt. Unde dc zelo divino accenfi auâoritate Dei, ex quo omnis paternitas, fecundum apoftolum, in cxlo & in terra nominatur, decernimus, ut quidquid hujufmodi ha&enus aâum eft, facerdotali ac regali rigore feu difpofitione caffetnr, dc ad ftatum auâoritativum reducatur, dc talis abbatia, qux paternitas Latino nomine dicitur, funditus removeatur. Et fi quis hoc decretum contempferit, dc admonitus a tali prxfumptione fe corrigere noluerit, idem, dc qui ei faverit vel confcnferit, a corpore Chrifti feparetur dc fanguine. Qui autem de monachis per talem manum obedientiam fufeeperit regularem, gravioris culpx vindi&a puniatur. Qui fi poftmodumquifquam illorum prxfumpferit, judicio fandi Spiritus prxfenti decreta auâoritate anathematizetur. Si autem monachus concern, nens gradum ccclefiafticum habuerit, eo privetur: dc fi gradum non habuerit, pane dc aqua contentus ergaftulo diebus xl. retrudatur, dc de minifterio indebite adepto ultionem canonicam, qui A qualibet fxculari poteftate prxdiâum honorem ecclefiafticum vult obtinere., ex hoc decreto fuftineat. Epifeopi vero, qui haâenus tantam filentio confenferunt pcxfumptionls perniciem, durius arguantur: dc, fi deincepc jftud fine vindiâa dimiierint, aut agere in fuis parochiis confenferint, tribus menGbus hoc fynodali judicio a miflarum follemniis fe abftineant, dc fux tantum ecclefix communione contenti fiant.

X I.

Occafionem etiam dc fomitem, unde ordo edclefiafticua, dc canonica forma, atque Amonaftica religio, firpe a longe fuperiori tempore » cum minus religiofos principes habuit, titubavit, & pene collabens deperiit: & iterum, cum devotos & in Dei telo ferventes principes accipere meruit, refurre&ione quadan% revixit, & vigorem recepit, atque fui proceflas tempore ambulavit; quod non line gravi dolore dc metu ultionis divine dicimus in veftri regiminis tempore, in deftra&ionem, non in xdificationem, ficut Paulus docuerat acddifle confpicimus. Quoddc noftris peccatis, qui diipenfatores & paftores ecclefiarum effe debuimus, veraciter imputamus, & eorum, quorum faâione res ifta adeo male pullulavit & excrevit, aliaprxcedentia peccata hoc meruifle pro certo auâoritate divina cognofcimus: ut qui nocebant, ficut feriptumcft, nocerent adhuc, & qui in fordibus erant, fordeicerent adhuc, & unde Deum gravius ad iracundiam provocarent, dt fandos, quos interceffbres pro luis peccatis habere debuerant, infenfos haberent, & facerdotes ac viros religiofos, feu Chrifti pauperes, quos oratores dc reconciliatores fibi de fuo prometeri neceffe fuerat, proclamatores adverfum fc fieri irritarent'; dt ad cumulum Tuorum peccatorum «tiam illa peccata, unde in confpeâu Dei rationem in die terribilis judicii redderent, augerent, quxilli commiferunt, qui eadem ipfa peccata per interceflionem fideliffimarum oblationum deleverunt, quibus ecclefiafticarum rerum pervafores inconfulte, & in perniciem fui fine reverentia abutuntur. Quod ita verum effe, nt dicimus, Dominus proteftatur: dicens: *Ttcceta ftfttli coot- f».*

Peccata enim populi comedunt, qui contra auâoritatem divinam res ecclefiafticas indebite pervadunt, ut nec interceffionis ope, nec prxdicationis confilio, vel quocumque divino auxilio, pro peccatis eorum qui eas dederant laborant, nec pio operi, ad quod fides fidelium eas tradiderat, infervire permittunt. De quo periculofo faâo vos, principes Chriftianiffimi, venerabiliter admonemus, & devotiffime obfecramua, ut memores falutis veftrx, przfentis fcilicet & xternx, memores etiam largitatis progenitorum veftrorum erga fanâas ecclefias, propter quam feliciter regnaverunt, dc fibi contrarios fuperaverunt: memores fiqtddem cum quanta religione, etiam ante Chrifti fangninem, & in tempore famis in Ægypco, diferetione fenâi Jofeph, apud nefandum regem Pharaonem terra facerdotali extitit; innumera quoque feripturarum exempla, ut laâe ecclefix nutriti, & feientix ipfius uberibua fufficienter repleti, ante oculos reducentes tunicam Chrifti, qui vos elegit & exaltavit, quam nec milites aufi fuerunt fcindere, tempose veftro quantocius reconfuife

ANNO CHRISTI

te fle refarcite; fit nec videnti ablatione, nec illicitorum prxeeptorum confirmatione, res ab ecclenis vobis ad tuendum flt defenfandum ac propagandum commiffis auferre rentate: fed ut fanâx memoris avus fit pater vefter eas gubernandas vobis fautore Deo dimilerunt, redintegrate, fic precepts regalia earumdem ecdcfiaram confervate flt confirmate: ne, ficut intentavit Semeias propbeta ad Roboam filium Salomonis in confcifiioae pallii, prsfiflm regnum, quod abfit, vobis patrum labore acquifitum, fit hereditate reliâum, a vobis ipfe Chriftus dividat, fle sternum regnum quod promifit non tribuat. Nec contra Dei faciem iratas hominum facies confideretis: quia fi ad tempus illis difplicueritis, cum vos Deo placebitis, in vobis ille quod promifit implebit: Cmv inquiens, Dee *via itminit 9 oattut iaiaticts ejut couvert" aê factate*

XII.

Betimus tandem, ut ordo ecclefiafticis, in quibufeumque ei fuerit necefie rigorem falutis humans exercere, per poteftatem veftram, & per minifterium miniftroram dominationis veftrx; fecundum antiquam confuetudinem fuum vigorem recipiat, fle populi généralités, una cum ecclefiaftica devotione, judicium, quod honor regis diligit, flt juftitiam, qua thronus ejus firmatur, per difpofitionem veftram fufeipiat: feu admonitione atque confilio, facerdotalis veftra lublimitas, flt quifque in quolibet ftatu vel ordine, de rapinis flt ceteris qux difeordix malo acciderunt, prxteritis erroribus poenitudinem gerat, fle Domini reconciliationem expollulet: quam facile omnis qoi qux lierit inveniet, fi in loco difcordis plantata fuerit caritas, qux coo* perit multitudinem peccatorum; eumque potius, quam nos, in confilio non noftro, fed Dei attendatis, qui dixit*. *Qui ve a*. tHt Utt audit: ér fûi vt [fernit ate [ftrait. fixa enite ve tfit qui bquiueinit fed Sftrittft fatrix vflrit qui loquitar ia vobis.*

Cafifala ia fyatda aBa, qtta habita efi afud Lua- in ftp Andegawnfi, mw * dccexlui. *iaeamatienis Dvutu nofiri Jtfa Cbrifli, Uttnft* 0«4r», *indiBioat* * vu.

'iMtslir. · L nn

XIII.

Si qnis publicus divins legis prsvaricacor, vel piro manifeftis criminibus erga ecclefiaftica jufta fle rationabilia judicia contemptor repertus fuerit, vel inflatus ac tumidus monitis ecclefiafticis ac fandiorum patrum conftitutionibus contradicor vel fubfsnnator comprobatus fuerit, fi monitionibus epifcopalibus obtemperare diftulerit, anathematizetur.

XIV.

Si quis contra regiam dignitatem dolofe ac callide ac perniciole fatagere comprobatus fuerit, nifi digniffime fatisfccerit, anathematizetur.

XV.

CMH»... «41.

Si quia poteftati regi*, qas non eft, juxta apoftolum, niü a Deo, contumaci ac inflato fpiritu, contra auâoricatem flc rationem pertinaciter contradicere praelum* plerit, fle ejus juftis fle rationabilibus im* periis, fecundum Deum, fle auâorieatem ecclefiafticam, ac jus civile, obtemperare irrefragabiliter noluerit, anathematizetur.

XVI.

Qpicumqne fuperbis facibus accenfi, vel protervia ftomachati, bate, qux pro fao* Λ® matris ecclefix tranquillitate, facerdotaiique rigore, fle regia dignitate, a nobis unanimiter definita, manibufque propriis roborata funt, violare, aut quolibet argumento irrumpere tentaveriot, placer eos omnes anathematizari.

Ex ctfttulû afai Bttoecmn ta iabitis '

XVII.

Ut res ecckfiafticx tempore principatus veftri ablatx ex integro prsfentialiter reftitnantur, fit reftituts conferventur, ficut tempore avi fle patris veftri fuerunt, fle excepto fuperpofito, quod ad ufas poffidentium abfumptum eft, quomodo tunc erant, quando vos illas inde tuliftis, fine refragatione reddantur. Hinc enim in canone Aurelianenfi feriptum eft titulo xiit. Ne cui licear res vel facultates ecclefix aut monafteriis, vel xenodochiis, pro qua* cumque eleemofyna cum juftitia delegatas retentare, alienare, atque lubtrahere. Quod fi quis fecerit, tamquam necator pauperum, canonum antiquorum fenrentiis conftriAus ab ecclefix liminibus exclu* datur, quamdiu ab ipfo ea qux funt ablain vel retenta reddantur.

^*/,'7' «X ^!*^' «JV

XVIII.

Ut prxeepta illicita'jure beneficiario de rebus ecdeuafticis fafta a vobis fine dilatione refeindantur, fle ut de cetero ne fiant, a dignitate veftri nominis regii caveatur.

XIX.

Ut ab ecclefijs veftrx ditioni fubjeâis indebitas confaetudines flt injuftas exactiones de cetera non exaâetis j fed ita eas confervetis, Hcut ordo docet canonicus, flt tempore avi flt patris veftri confervam fuerant.

XX.

Et ne magnificentiam veftram illuc ve* ftrx dignitati indecens fltinhonefta impellst neceflitas quo non trahit voluntas, fle partira neceflitate, partira etiam fubreptione, quia aliter quam fe rei veritas habeat vobis di&um vel poftulatum fuit, maxime quod ad rempublicam pertinuit, auc prxreptione in beneficiario jure, aut in alto-

-aiodio abiumptum habetur, videtur Dobia A
ANI*ζ utile & necefianum, ut fideles & ftrcnuos m;flos ex utroque ordine per fingulos cornuatus regni vcftri mittatis , qui omnia diligenter iqubrevient, qux tempore avi ac patris vcftrf , ve! in regio fpecialiter fervitio, vel in vaflallorum dominicorum beneficus fuerunt, & quid, vel qualiter,aut quantum exinde quifque modo retineat , fecundum veritatem renuntietur vobis. Ec ubi inveneritis, quia ratio & utilitas, ac ordo, feu veritas, in abfumptis vel donationibus habeantur , in ftatu permaneant ubi autem irrationabilitas vel potius fraus inventât fuerint una cum confilio fidelium veftrorum , hoc taliter corrigite, ut dc ratio, aique utilitas, feu juftiria non deferantur , & dignitas veftrx magnificentix per neceibtatem ita vilis non fiat , ficut vos non decere cognofcitur. Quoniam domeflica domus veftra aliter obfequiis do medicorum repleri non poterit , nifi habueritis unde eis merirum rependere , St indigentix lolatium ferre polhtis : & fic demum relpublica veftra de fuo fnftragetur fibi, Δ. ecclefix a quibus non expedit habeantur immunes.

XXI.

Ut precarix & commutationes tempore viduatarum ecclefiarum taclx ab his qui loca epiicoporum occupaverant reicindantur, & cum audoritate ecckfiaftica , vel civili, fi faciendx funt, fiant.

XXII.

Precarix autem a nemine de rebus eckliafticis fieri prxfumantur } nifi quantum dc qualitate convenienti datur ex proprio, duplum accipiatur ex rebus ecclefix , in fuo tantum qui dederit nomina , li res proprias & ecckiiafticas ufu fructuario te-D nere voluerit . Si autem res proprias ad prxfens dimiferit ex rebus ecckfiafticistriplum lruCluano ufu in fuo 'tantum quis nomine fumat. Quia fie cas quemque traéftare oportet, ut alienarnm diipcnfarorem, non propriarum largitorem . Et a nulla poteftate quis cogatur tacere precaiiam de rebus proprie Deo dc fantfbs illius dicatis, cum ratio &. uius obtineat, neminem qui non vult contra utilitatem & rationem pradlitum de proprio facere beneficium . Prxeepta autem regalia luper precariisec-clefiafticis fieri nec ratio finit; nec aufto-E ritas quolibet modo permittit · Quoniam prxeepra in jure ecclefiaftico firmare indìgnum judicet necefle eft majeftas regia , nifi ab ecdefiafticoredore petantur- Idem autem cuftos ecclefix folertiflime caveat , ne fui ordinis dc ecclefiafticx communionis forte immemor , contra auftoritatem prxeeptum regium pro quacumque aflenrationc fieri petat, qui et fi fecerit non audiatur. Si aurem &' obtinuerit, regia dif cictionc & epifcopali judicio idem refein-datur, & petitor injuflus pro principis in-. fuggeftione digne corripiatur: &prccarix fecundum antiquam comuetudinem *„5 & au&ouiatem de quinquennio in quinquennium renoventur.

XXIII.

Ut commutationes rerum ecclefiaftica-C.F . o, rum valde caveantur , & fubtiliflime, fi aliquo modo fieri debent , inipiciantur . i.i Que autem inconfulte funt FacLc , juxta* decretum canonicum papr Hilarii , qux illicite decedor cpifcopus admiferit , vel ab aliis illicite commifla funt, ab co qui iucceflbr eft emendentur.

XXIV.

Ut contra deprxdatores & oppreflores ecclefiarum, & rerum ad eafdem pertinentium , defenfores fecundum mimfteriuni veftrum, quantum Deus pofle dederit, c xiflatis. & prxeepta, qux avus ac pater vefter ecckfiis ditioni veftrx fubjeôisfecerunt ac firmaverunt, & ftabilia confcrvaverunt, quxque vos confirmaftis , de cetero rata m omnibus confervetis.

*Capitula i» fraodt aila. apud Maide^Jem urbfn ft*tv babila eji , anno irmrnatiams djmtm* »4 OCCcXLV. XV. *Kalrndai Julia! , in.hfiiom* <IU

XXV.

Salubre decens efle cognofcitur , atque apoftohcis regulis conveniens , ut non iolum, fecundum apoftolum, domui iux fpiritalifer epifeopus bene prxfit, verum etiam & domum temporalem ordinatam & compofitam , fecundum competens ininifterium fuum, Λ. de vicinitate ccclefix,& de convenientia religionis, & de receptione pauperum vel hofpitum habeat: & ita fit ordinata, ut cuicumqueconveriationem, Λ domes convcriatioms ipfius viderit, habitacula ca religionis valeat computare , non diverforia impudicitia, autabcujus irrcligiofitatis, qux caftitati vel bonx opinioni contraria fint vel officiant,xftimentur.

XXVI.

Suggerendum eft etiam , & ex divino manduto intimandum regie dignitati , ut epifeopium, quod domus epifeopi appellatur, qualifeumque fit in oculis Domini epifeopus, ipfe tamen a Rege regum rex conftitutus, pro fanéhtate ordinis cpilcopalis, ficut fan&us Gregorius ad Fortunatum docet epifeopum, venerabiliter ac reverenter introeat , & fecundum fandtam prxdeceflorum confuetudinem, quando orationis & debitx fufeeptionis gratia in tranfitu convenienti civitatem ingreffus fuerit, habitaculis epifcopalibus reverenter inhabiret, & non diverforia feminarum magnificentia fua & religio venerabilis ibidem fieri permittat Quia fi fecundum leges canonicas in manfiones clericorum introitus feminarum prohibentur, quanto magis do-

Ar 'st j CH>h T' domus epifeopi ab bujufmodi inhabitatio-A nc & converfatione, etiam & a legitimo connubio conjugatorum, debet immunis efle & aliena? Sed & immunitates precedent) um imperatorum ac regum ab hujufmodi longiori & diuturna converfatione *fc* commoratione regum, & quorumcumque potentium ac fxcularium perfonarum, in epifeopio prohibent. Quapropter & divinitus & humanitus fancitas divinas & humanas leges veftra devotio *fc* dignitas obfervare curabit, fi & in exlcfti regno, *fc* in terreno feliciter cupitis profpcrari.

XXVII.

Quia hadenus, propter diverfas neccffitatum incommoditates, aliter vos fieri incompetentia compulit, quam falubricaspopofciffet, & honcftas atque utilitas poftuJaffent, veftra ftudebit magnitudo obnixius obfervare, ut civitates per regis tranfitum non deprxdentur: ut quando tranfitus vefter juxta civitates acciderit, immunes & liberas vcftra dominatio jubeat a deprxdationum exadiombus fieri manfiones intra civitatem. Quia omnes qui fua adeivitates deferebant, ut & falva quxque ibi haberent & illa plus pacifice venderent Jam & hoc refugiunt, & priftinx immunitates & confirmationes infringuntur, dum & cives ab hofpitibus opprimuntur, & ab his a quibus non folum opprimuntur, verum & deprimuntur, fua non folum vendere prohibentur, fed & propter direptionem poft eos cum gemitu clamare coguntur,

XXVIII.

Ut regia magnificentia liberiorem libertatem epifeopis ad fuum peragendum in eorum parochiis minifteriutn, quam hadenui propter diverfas perturbationes habuiflent, maxime in facratiflimis temporibus, quadragefimz fcilicet & adventus Domini, tribuat; quatenus & periculum, & epifeopi ipfi, *fc* regia dignitas, felubrius pro minifterio fibi commi(To & negkdo poffint evadere, & pro ftrenue exeeuto divinam mifericordiam fibi conciliare prxvaleant. Jpfi autem epifeopi conceffum fibi otium non in fuas voluptates, fed in divinum & ofliciofum convertant negotium: quatenus ftudentes prxdicationi, & corrcdioni, atque confirmationi, quod hadenus per parochias fuit ncglcdum, folerter & devotiffime de cetero fit corredum & emendatum, & non propter fuam inquietudinem epifeopi ad remotiora loca fecedeotes, & fuum minifterium négligentes, proprias deferant civitates, fed ut parochias luas cum officii efficacia circumeant, aut cum religione in luis civitatibus canonice cum fuis filiis degant; & hofpitalitatcornati qux ïam pene propter diverfas rapacitates annullata eft, non folum in oculis Domini propter obedientiam mandati divini rrdd..rrur confpicui, verum&bonura çeftimonium fecundum fandum acquirant, apoftolum. Presbyteros etiam fibiccmmiffos, *fc* dodrina *fc* caftitate, *fc* fobrietate atque hofpitalitate fecundum eorum minifterium ornari compellant, CHHIMı hl

XXIX.

Ut quorumdam epifeoporum reprehenfibilis, immo damnabilis confuetudo omnimodis corrigatur, qui plebes fibi creditas, auc raro, aut nunquam per feipfos, juxta ordinem evangelicum & apoftolicum atque ecciefiafticum, vifitant, cum Dominus dicat: *Sftcttlotorem dedi tt domni Jfruelt ó att-* B *dits tn ort meo verbum, & βηηκ>ιtubis tit <.* *me,* *fc* cetera qux divinus fermo completur. Omnes etiam facerdotes Domiai pia vigilantia fidem catholicam indagare, *fc* fubditos fibi cum mandatorum Domini obfervantia, epifeopi quique ftudiofiffim? docere contendant. Rurthir^ i?o p..*',

XXX.

Uc fi quis de ordine facerdotali, contemptu minoris ecdefix, ambitiofe probe ad pociorem afpirarc contenderit, canonica erga Deum definitio confervetur.

XXXI.

Ut metropolitan!! fcdibus antiquitus ftatuta jura ferventur, & ?. comprovincialibus epifeopis juxta regulas ecclefiafticaseis reverentia exhibeatur.

XXX II.

Ut principes, juxta decreta canonum, per fingula: provincias falcem bis aut femel in anno a metropolitanis & diœcefanis epifeopis fynodice conveniri concedant, quia quxlibet confufio rerum temporalium diffolvere non debet collegium facerdotum.

XXXIII.

Ut fi quilibet epifeopus, ad fynodum Θ vocatus, quacumque occafione venire diftulerit, nifi evidens impoflibilitas prxpedicric, falva Centura ex hoc patrum audoritate decreta, ceffet ab officio, donec fatisfaciat fratribus.

XXXIV.

Ut canonum ftatuta fine prxjudicio ab omnibus cuftodiantur, & nemo in adionibus vel judiciis ecclefiafticis, fuo fenfu, fed eorum audoritate ducatur. In exponendis etiam vel prxdicandis divinis feripruris, fandorum catholicorum & proba tiflimorum patrum fenfum quifquc fcquat tur, in quorum feriptis, ut beatus dicit Hieronymus, fidei veritas non vacillet. Sed &qui in fuis monafteriis religiofe refidere debent, & vocum novitates, & ut innotefeant ftudio proferre fatagunt. accrrime ut prxfumptores arguantur *fc* comprimantur.

XXXV.

Ut quifque epifeopus talem juxta fe pro viribus habere decertet, qui juxta finceriffimum &. puulfimum fenlum catholicorum patrum, dc fide ftoblcrvationc man

04·

ANNO CHRISTI

.datorum Dei, fen & predicationis dodrina, presbyteros plebium affidue inftruat & informet, ne domus Dei vivi, qux eft ecclefia, fine lucerna verbi divini remaneat. Sed & idem talis exiftac, quem amor pecunix non vexet, aut reprobi mores & converfatio reprehenfibilis periculofe devaftet.

XXXVI.

Ut presbyteri nullatenus ubicumque hofpitari finantur, aut aliquo modo ipfi prrfumant, fed aflidue apud luas ecdefias effe ftudeant propter facra myfteria vel minifteria fidelibus exhibenda. Nec alibi etiam habitare permittantur, neque mulieres quamcumque frequentationem habeant in locis, in qiiibus. presbyteri aliquem recurium habuerint. Quod fi obiervare parvipenderint, ita ut tranfgreiïores, & qui contra interdicis fecerint, judicentur.

XXXVII.

Ut quicumque ex clero elfe videntur, arma militaria non fumant, nec armati incedant, fed profeflionis fux vocabulum rehgiofis moribus, & religiofo habitu prxbeant. Quod fi contempierint, tamquam iaerorum canonum contemptores, & ecclefiafticte fan&itatis profanatores, proprii gradus amiifione mul&entur, quia non poffunt fimul Deo & fxculo militare.

XXXVIII.

Ut nullus deinceps veritatis epifeopns fuper facra jurare prxfumat: quod myfterii caufia fandi quziierunt patriarchx, & fecerunt. Non enim m hxfitatione & malitia exigentis, fed in caritate non fida fides fervatur. Quod qui tranfgredi aufu temerario prxfumplerit, quolibet modo iliceius, cenfurx ecclefiaflicx fine retradatione fubjaceat.

xxxix.

Ut multiplex juramentorum & perjuriorum confufio, per quam multx fidelium animz in toto hoc regno perditx *effe* nofcuntur, quam fic decertanda & Deo odibilis, attentius omnibus annuntietur, ficut ipfe Dominus oftendit, dicens: *Non ftrp.rabis tn nomine meo, nec polluet nomen Det tui, ego Domir.us.* Tantum namque hoc malum eft, ut ad ian&uaria martyrum, ubi diverforum xgritudines fanantur, ibi perjuri, licet mamfefte interdum vexari non vjdeantur, jufto Dei judicio a dzmonibus arripiantur, ficut fandius dicit Gregoiius: Ad horum corpora zgri veniunt, & fanantur dxmoniaci veniunt, & curantur: perjuri veniunt, & a dztnonio vexantur.

XL.

Admonenda eft regia magnitudo de hofpitalibus, qux tempore prxdeceiTorum fuorum & ordinata & exculta fuerunt, & modo ad nihilum funt reda&a. Sed & huipiulia Scotorum, qux fandi homines gentis illius in hoc regno conftruxerunt & rebus pro faoâitate fua acquifitis ampliaveruet, ab eodem hofpitalitatis officio unditus funt alienata. Et non folum fupervenientes in eadem hofpitalia non recipiuntur, vetum etiam ipfi, qui ab infantia in cifdem locis fub religione Domino militaverunt, & exinde ejiciuntur, & oftiatim mendicare coguntur. Unde pertimefeenda eft canonica fententia, & maxime decretalis Symmachi papz definitio, quia ut necator pauperum, & Chrifti traditor Judas, idem qui hujus (celeris audor & perpetrator effe digoofcirur, przfodti &. perpetuo eft anathemate feriendus - Qui reiculam, inquit Symmachus papa, vel quidquid fuerit ecclefiz, petunt a regibus, & corrumpendz pietatis inftinclu egentium fubftantiam rapiunt, irrita habeantur, qux obtinent, & a communione ecclefiz, cujus facultatem auferre cupiunt, excludantur. Item in canone Aurelianenfi: Si quis quolibet tempore contra hanc conftitutionem noftram venire tentaverit, aut aliquid de confucrudine vel facultate xenodochii abftulerit, ut xenodochium, quod avertat Deus, effe delinat, ut necator pauperum irrevocabili anathemate feriatur.

XLI.

Providendum eft regiz majeftati, ut monafteria» qux ab hominibus Deum timentibus in fua proprietate conftrudla, prxdeceifores illius caufla defenfionis & mundeburdi fufccperunt, ut libera libertate, remota (pe hzreditaria de illorum propinquitate, ibidem religio obfervaretur, & nunc in allodium funt data, quapropter omnis exinde religio funditus eft everfa: qualiter vota fidelium inconvulfa permaneant, ne voces eorum contra fe ante Deum clamantes » adjundlo periculo de eorum perditione, qui m cifdem locis neceifitate naufragantur, condemnabile *fententiat*.

XLII.

Monenda eft folertia regia, ut ftrenuos & fideles miflbs per regnum fibi commif(um dirigat, & inveftigent, ac diligenter imbrevienc res ccclefiafticas, quas per fubreptionem atque ignorantiam quornmcumque in allodium ipfe aut pater fuus donavit confulens periculo animarum, fux videlicet ac patris fui, hoc ad tempus corrigere ftudeac, ne forte cum voluerit minime poflit.

XLIII.

Cavendum eft, & fummopere prxeavendum, ac per virtutem Chrifti (anguinis interdicendum, & epifeopis, & regibus, & omnibus fublimioribus poteftatibus, atque cunâis fautoribus & cleâoribus quorumcumque, atque * confenforibus, feu ordinatoribus in gradu ecclefiaftico,

* enforbui

chkîu i il,. ftico , ut nemo per fimoniacam hxrefim a rcR'm'û's locum obtineit quacumque tadione, calliditate, promiflione, feu commoditate , aut donatione per fc , aut per cmilTam perfonam : cum Spiritus fandus , inter cetera documenta ecclefiaftica, per fandi dicat Gregorii : Cur non perpenditur , quia benedidio illi in maledidionem convertitur , qui ad hoc ut fiat hxreticus promovetur? Et item; Ementes quippe atque vendentes par pcena conftringit ; cum liqueat hanc hxrefim ipfa fua origine apoftolica efte detaftatione damnatam. Et apoftolus docet : *Non folum qui foetum , (ed qui eonfentium faeientibut , digni funt morte* . Et item beatus Gregorius ; Dolens, inquit, dico, gemens denuntio , quia facerdotium , quod apud vos intus cecidit, foris diu ftare non poterit. Item idem : Adverfarius animarum callida fpecie fuadet , quafi debere ab habentibus accipi , ut fit quod poflit non habentibus erogari,- fed feriptum eft : *Hoβio impiorum obominabilet, quia offeruntur eu falere.*

turpia, ...

1 b < 'p '

T,,V h.

XLIV.

Ut chorepifcopus modum fuum juxta canonicam inftitutionem teneat , & nec fandum chrifma, nec fandum paracletum Spiritum, folis epifeopis juxta decreta Innoccntii tribuere debitum, tradere tenter ; nec ecclefias confecret , neque ecclefiafticos, qui per impofitionem manus tribuuntur , id eft , non nifi ufque ad fubdiaconarum , & hoc jubente epifeopo , & in locis quibus canones defignant, agere prxfumant . Impofitioni autem pœnitentix , aut poenitendum reconciliationi , per parochiam fecundum mandatum epifeopi fui inferviat. Si vero civitatis epifeopus obje-rit, nihil ex epifcopali minifterio fpecialiter epifeopis debito attentet : quia tx hoc magnum fcandalum, & divifionem rerum ccclefiafticarum ; atque dilationem in canonice ordinandis epifeopis , Dei ecclefiis accidiflc confpeximus. Nam fi epifeopus civitatis propter dcfidiam , aut fxcularem pervagationem, vel propter infirmitatem, modum fuum chorepifcopis tranfeendere confenferit , fententiam cancmcam debet attendere, qua decretum eft, ut qui contra dida canonum fecerit, gradus fui periculo fine retiadationc fubjaceat.

XLV.

Ut nemo epifeoporum, vel quilibet minifter ecclefiafticus , propter factum chrifma aliquid muneris accipiat, neque denarios , vel quxlibet munufcula, qux per miniftros epifeoporum a presbyteris inordinabiliter exiguntur. Decet tamen presbyteros , cum voluntariis eulogiis tempore congruo vifitarc & venerari fuos epifeopos .

XLVI.

anno c

Ut nemo facrum chrifma, niG in quinta feria majoris feptimanx, id eft in coc na, qux fpecialiter appellatur dominica , conficere prxfumat.

XLVII.

Ut nemo vivente epifeopo ecclefia millius , aut res ad eam pertinentes invadere, aut dominari prxfumat : neque fub voluntarix cleri ac populi cledionis ob tentu , prxter voluntatem epifeopi, quif quam, quacumque fxculari poteftate prxditus, quafi oeconomum conftituat. Sed fi epifeopus minifterium ecdefiafticum propter infirmitatem corpoream exhibere non potuerit , in archiepifcopi hoc , cum voluntate epifeopi ejufdem ecclefix, maneat ordinatione, qualiter debitum officium non remaneat. Obfequium vero ad rempublicam pertinens qualiter exequatur, per tales ex fubditis & ecclefiafticis miniftris , cum confenfu archiepifcopi propter paci; çarltatifque cuftodiam, epifeopus ordinet ac difponat, quos fuccedendi in epifeopatu appetitus indebitus non elevet , neque vexet ; nifi ita moratus extirerit , ut feundum inftituta B Gregorii in libro epiHolarum , & humiliter in fubdicione profit, & poft viriliter conveniens fandis regulis prxfit : quia ob hoc in multis ecclcfiis fcandalum magnum confpeximus. Sin autem io arcbiepifcopo talis nece(fitas acciderit, fimiliter ipfe confilio epifeoporum fuorum hujufmodi ordinationem exhibeat.

XLVIII.

Ut nemo presbyterorum baptizare prxfumat , nifi in vicis & ecclefiis baptifmalibus , atque temporibus conftitutis , nifi cauila aegritudinis„ vel certx neceffitatis , UfiCut facra canonum docet audoritas ; & vici audoritatem , & privilegia debita & antiqua retineant.

""° p-l ·

XLIX.

Ut nemo laicorum presbyteros ecclefiarum fuarum turpi villicationi , & lecundum apoftolum, fxculari & inhoneftx negotiationi implicare , nec fecum aliorfum contra audoritatem prarfumat ducere, quo minifterium fibi commiflum cogantur ncgligere . Quod fi contra interdida prxfumpfcrit, excommunicetur.

îvβ P›

L.

Ut presbyteri , vel quilibet clerici . in alterius parochia fine formata non recipiantur, neque retineantur, necetiamminiftrare finantur. Criminati autem ab omnibus excludantur & rejiciantur a parochiis, in quibus cupiunt immorari, ufqucquo ad eum revertantur epifeopum, a quo aufuguTe nofcuntur.

LI.

Qui cum fenioribus fuis dc aliis provindis ad noftras parochias veniunt, fine formata miniftrarc non permittantur s quam ctfi

1··oμ·

edi attulerint, & miniftrarc idonei inven- tj fuerint, inftruantur quam religiofe atque ftudiofe facrum minifterium peragant, *vi in* quibus lucis illud agere non debeant, & ut excommunicatis nequaquam communicent. Clerici vero, fi ab hujufmodi hominibus ad ordinandum offeruntur, inftrui debent, ut ad epifcopos, ex quorum parochiis fumpti funt, eos remittant, & aut ibi ordinentur, aut literas canonicas ab epiicopo, ex cujus diœcefi funt, perferant, ficut canonica docet audoritas.

LH.

Qui vero ex noftris parochiis, aut ad titulum, aut abfolute, ordinari petuntur, nullatenus ordinentur, nifi aut in clero certo & religiofo, vel etiam in civitate, faltem uno anno immorentur, ut de vita & converfatione atque dodlrina illorum certitudo poffit agnofei. Et nemo abfolute quemquam ordinare przfumat, ficut tancli (anxerunt canones.

LUI.

Ut canonici in civitate vel monafteriis, ficut conftitutum eft, in dormitorio dormiant, & in refedorio comedant, dc in domo infirmorum neceiTario fubleventur; & tam fani quam infirmi canonice veftiantur, atque in clauftris horis congruis degant, dc fub cuflodia canonica ledlionibus dc ceteris divina: inftitutionis infiflant officiis. Qui vero epifeoporum loci convenientiam aut facultatem non habuerit, ut hoc perficere & ordinare pofiit, princeps fecundum conftitutionem domni imperatoris Ludovici annuat. Id eft, fi vicina cpiicopio terra de eadem ecclefia eue reperta fuerit, dc ab alio poifidetur, cedelix rcdlori ad clauftra clericorum, vel alia quaJibct ccclcfiz commoda facienda reddatur. Si autem dc fifco fuerit, regia liberalitas eamdem terram ad fervorum Dei habitacula conftruenda largiri dignetur. Si autem de alia cala Dei, aut de cujuslibet proprio fuerit, ex convenientia commutandi hcentia tribuatur; dc fi paupertas loci ad xdificandas domos neceffarias non fuffecerit, eos ad adjutorium «dificandi poteftas regia cogat, qui res de eadem ecclefia in beneficiis retinent.

LIV.

Ut titulos cardinales in urbibus vel fuburbiis conftitutos epifeopi canonice & ho; nefte fine retradlationc ordinent dc difponant.

LV.

Ut epifeopi feipfos, atque miniftros fuos, & maxime ecclefiafticos, cundlofque Chriftianos in fua parochia, perpendentes ex Nk». Conc h°c illuta Nicxni concilii, & ceterorum conciliorum, ab ufuris fine excufatione compcfcant; dc quos compefcere aliter non potuerint, canonicam in eos fententiam proferant.

LVL

Ut nemo epifeoporum quamlibet fine certa & manifefta peccati caufla communione privet ecclefiaftica. Anathema autem fine confenfu archirpifcopi, aut coepifeoporum, prxlata etiam evangelica admonitione, nulli imponat, nifi unde canonica docet au&oritas: quia anathema zternz eft mortis damnatio, dc non nifi pro mortali debet imponi crimine, & illi qui aliter non potuerit corrigi.

LV1I.

Ut monachi, quibus monafteriorum cura commifta non eft, paflim dc fine audloritate palatium non adeant, nec in eo immorentur, vel ubi dc ubi difeurrere ac pervagari acephali przfumant. fed fi tales quilibet fuerint, ut utiles de neceftarii *ecclefix* ac principi reperiantur, cum audioritate epifeopi canonice ac religiefe pergant. Sin autem, in monafteriis fuis, ficut canonica dc regularis docet inftitutio, religiofe refideant. Quos etiam nec epifcopus, nec abbas, vel quilibet alius veredariorum more in miflaticis inftanter trafmittat: quia per quofdam illorum contra canonicam auctoritatem dc eccfefiaftica & civilia perturbantur negotia. Nec fub prztextu obedientiz diutius villicationibus inferviant: fed regulariter obedientiam in vicifiitudine fua peragentes, fecum, ut de fan&o BenediClo legitur, in monafterio habitent, atque feipfos recolligant. Hxc autem tranfgredientes, five przlati in favendo, five iubditi in obtinendo, excommunicentur.

LVIIL

Canonicorum autem, qui in parochiis tonfurantur dc erudiuntur, interdum ecïam dc ordinantur, fine auctoritate dignitas regalis in fuum periculum non dignetur recipere, prxfcrtim cum eos falubriter dc au&oritative poftit habere. Quapropter cum quilibet canonicorum ad regiam venerit majeftatetn, dc fuo *fe* voluerit mancipare fervitio confenfu epifeopi, ad cujus diœcefim pertinere dignofeetur, eum recipiat. Et fi in ordine clericali eum promoveri voluerit, manus ipfius impofitionc ad ecclefiafticum ordinem fandii Spiritus munere, fi dignus fuerit, confecretur: quatenus dc divina audloritas vigeat, dc regalis dignitas obfequatur, dc falus ordinantis, dc ordinati, atque jubentis, in omnibus obfervetur. Alioqui hxc ftatuta tranfgredientes canonicx fubigantur fententiz.

LIX.

Ut monachus de monafterio, fine confultu vel przfentia epifeopi, aut vicarii ejus, ad hoc regulariter dedudius non ejiciatur; cujus difpofitione dc audloritate de cetero vitadeconverfatio ejedti, ne perdi-

tus

perpetuo fiat, fi aliquo modo Calveri cudo inde habetur, pro hac noftra necceffitudinis confideratione non decidat.

ANNO CHRISTI
poteft, ordinari debet atque decerni*

Ut hi qui monafteria, atque (aerata loca, vel ecclefia* infringant, & depofita, vel alia quxlibet, exinde abftrahunt, dc facerdotes ac viros ecclefiafticos non folum dchoooranr, verum dt diverfo aeque adverio modo affligunt, vclut facrilegi, canonic* fententi*, qu* ex bis decreta effe dignofcitur, fubigantur.

LXI.

Ut pervafoves rerum ecelefiafticaratn, qui ealdem res vel contra auâoricatem non folum retinere, verum dc crudeliter depopulari nofcuntur, quidam etiam dc facultates ecclefix in dlverfa collaboratione dc reditibus eas exfpoliant, devaftant, dc opprimunt, ut rapaces, qui fecundum apoftolum regno Dei excluduntur, ex criminali dt publico peccato publica panitentia fatisfaciant. Quod fi hoc agere noluerint, dc poteftate regia ad hoc exhortati vel coa&i non fuerlnr, proferatur contra eos apoftolica terribilis fententia qua dicitor: Si quis frater nominatur, dc eft rapax, cum hujmmodi nec cibum quifquam prefumat iomere, quia iniquum dc ucrilegum, ut Symmachus papa, dc poft cum beatus Gregorius Sabino fubdiacono feribit, dc contra leges eft, fi quis quod venerabilibus locis relinquicnr, prave voluntatis ftudiis fuis tentavent compendiis retinere. Quapropter fecundum ftatuta canonum, ab omni ecclefiaftiea communione ut facrilegus debet arceri, donec ftudeat digna fatisfactione quod admifit corrigere.

LXII.

Hi vero qui ex rebus ecclefiafticis nonas dc decimas perfolvere, & iarta teéia ccclelix fecundum antiquam auâoritarem dc confaetudinem reftaurare debent, dc hoc non folum negligent, verum dc per contemptum dimittunt, atque clericos fame ac penuria, ecclefiaftica quoque aedificia diflblutione annullari permittunt, tamd'u ab ecdefiaftica communione feparentur, ufque dum diligentia emendare ftudeanc quod focordia neglexerunt. Quod fi iterum iteraverint, poft excommunicationis iatisfa&ionem, regia poteftate compulfi, juxta legale dc antiquum di&um; Qui negligit cenfum perdit agrum. Servi autem ccclefiarum, quibufeumque poteftatibus fubditi, unde melior confuetudo, vel devotior commendatio ex tempore dc jufiione domni Ludovici, vel certe domni Caroli, five etiam Pippini non exiftic, faltem viginti diebus in anno, eidem ec* clefi* ad reficiendas ipfius ruinas abfque moledia fervire finantur. Ubi autem dc amplior commendatio, dt melior confue-

LXIII.

Ut fecundum canonicam au&oritatem, dc conftitutionem domni imperatoris Ludovid, dc agro ccdefiaftico & manfo, «c mancipiis, qu* ipfe fuis capitulis conftituit, vel fi quilibet pro loco fepulturc aliquid largitus ecclefix tuerie, neque de decimis & oblationibus fidelium cuiquam presbyteros aliquem cenfum perfolvere cogat, nec quifquam cujuslibet ordinis vel dignitatis exinde quidquam fubcrahat, aut redhibitionem quamcnmque exigat temporalem. Quod fi fecerit communione ufque ad fatistadbiooem privetur, dc re* gia poteftate hoc emendare légaliser cogatur.

LXIV.

Raptores virginum dc viduarum, qui etiam poftea voluntate parentum eas quafi defponfances fub dotalitii nomine in conjugium duxerunt, public* panitenti* fubiganrur, & poft publicam poenitentiam prout praeviderit epifeopus, pcra&am, ne in. pejus corruant, iterum convenientes dc cetero eleeroofynis dc ceteris quibufque religiofie dc falvific* converfationis aûiombus infervire procurent, ufqurquo ab opere conjugali ex confenfu fe valeant abftincre. Filii veto ex hujufmodi vituperabili conjuo&ione ante conjugium etiam minus laudabile procreati, ad ecclefiafticam dignitatem nullo modo' provehantur: nec de tali conjugio generati eeclefiafticis ordinibus applicentur, nifi forte eos, aut maxima ecclefix utilitas vel neccffitas poftulet, vel evidens meritorum prerogative commendet.

LXV.

Hi autem qui necdum eas quas rspuerant, cum voluntate parentum, fub praefato defponfionis vel docalicii nomine, in conjugium fumptas habent, quando ia omnium aures hxc fuerit conftitutio promulgata, ab earum conjun&ione feparentur, dt public* pœnitentix fubigantur: rapt* autem parentibus legaliter reftituantur. Poft pera&am vero publicam poenitentiam, fi «cas dt incontinentia exegerit, legitimo dc ex utnfque partibus placito conjugio foetentur. Nam in his non regulam conftituimus, fed, ut verbis magni Leonis utamur, quid fit tolerabilius «ftimamus. Quod fi unus ex conjugatis obierit, is qui publicam pcenitentiam egit, dc fuperftes extiterit, iterare conjugium non prxfumat, nifi forte epifeopus praeviderit aliquam concedere indulgentiam, ut graviorem poffit amovere offenfam.

LXVI.

Quicumque vero deinceps rapere virgines vel viduas prxfumpferit, fecundum fynodalem beati Gregorii deffinitionem, ipfi

ipfi & complices eorum anathematizentur, & raptores fine fpc conjugii perpetuo maneant.

LXVII.

Qui fanclimoniales virgines vel viduas rapiunt, & progreflu etiam criminis in conjugium fumunt, publicae pœnitentiz juxta modum, quem praeviderit epifcopus, fubigantur. Ipfx vero locis congruis pœnitentiz retrudantur, dc ad habitum religionis redire cogantur; uterque autem fine ulla *fpc* uxoriae copulationis perenniter maneant. Si autem, quod abfit, conjugia iterare pratfumpferint, acriori fubdantur vindidz, & amplius propellantur. Qui fi forte obedire monitis falutaribus noluerint, anathematizentur.

LXVIII.

De his qui fponfas alienas rapiunt, vel confenfu parentum accipiunt, antiqua & fynodalis fententia obfervetur. Quod etfi lortc in ecdefia eventus talis reperiri dignofeitur, ut pro falutis & religionis competentia humanius quiddam debeant tradare pontifices, ficut canonica, ut eifdem verbis utamur, docet audoritas: quia prior quidem, inquiens, definitio durius, pofterior autem quiddam tradavit humanius, nullo modo, ut ad maximam indulgentiam defeendamus, alterius fponfz acceptor fine publica tranieat poenitentia, & iponfo legaliter muldam componat. Quod fi his obedire renuerit, fine ulla refragatione anathematizetur. fautores vero illius, juxta modum culpa:, epiicopali decreto pceniteant. Si vero, quod non optamus, quis de grada ecclefiaftico talibus nuptiis fe confcnforem vel interventorem manifefte prodiderit, a gradu proprio repeJJatur. Et fi venfimilibus exinde fufpicic^iibus fuerit propulfatus, & canonice nequiverit approbari, fecundum fandorum patrum flatuta fe purgare cogatur.

LXIX.

Is qui vivente marito conjugem illius adulterate accufatur, & eo in proximo defundo eamdem fumpfite dignofeitur, omnimodis publiez pœnitentiz fubigatur. de quo etiam poft poenitentiam przfata fi expedierit fervabitur regula; nifi forte idem aut mulier virum qui mortuus fuerat occidite notentur, aut propinquitas, vel alia quzlibet adio crimioalis impediat: quod fi probatum fuerit, fine ulla fpe conjugii cum pœnifentia perpetuo maneant. Si autem negaverit *fe eamdem* feminam vivente marito nequaquam adulterate, & przfati homicidii nemo eorum reus extiterit, & probatis tcftibus neuter eorum convinci potuerit, purgent légaliser famam fuz opinionis, & fumpto utantur conjugio, fi alia, ut diximus, non przpedit ratio.

LXX.

Ut illz quz quafi fandimoniales fub velamine religionis degere cognofcuntur, fed potius juxta apoftolum in deliciis viventes mortue in divinis oculis computantur, libidinibufque, & ceteris carnis voluntatibus inervire accufantur, fi manifèfte detegi potuerint, epifcopali audoritate & regia poteftate in talibus locis refidere fub teftimonio religiofo cogantur, ubi poenitentiam fi fecerint dignam, atequantur etiam fruduofam. Si autem manifefte detegi non valuerint, erga ecclefiam fuz opinionis malam famam legaliter purgare cogantur, &, ut religiofius de cetero vivant, epifcopali decreto dc regia poteftate coerceantur.

LXXI.

Ut audoritatem figillo regio roboratam more tradorir Chriftianiffimus princeps fingulis donet epifeopis, quam quifque epifeoporum penes iα habeat, ut quando ei necete fuerit, per eamdem audoritatem reipublicz miniftros conveniat, utipfi, in qnibufcumque civili indiguerit adjutorio, reipublicz miniftris concurrentibus, fuum, fimmo divinum, pofiit rite peragere minifterium.

LXXII.

Ut nemo quemlibet mortuum in ecclefia, quafi hzreditario jure, nifi quem epifcopus, aut presbyter pro qualitate converfationis dc vitz dignum duxerit, fepelire przfumat. Nec quifquam offa cujuslibet mortui de fepulcro fuo ejiciat, aut fepulturam cujuiquam temerario aufu quoquomodo violet: fed unumquemque in loculo fibi a Deo przparato atque conceflb adventum fui judicis przftolari concedar; maxime, cum non folum divinz leges, fed etiam dc humanz apud humanam rempublicam fcpulcrorum violatores reos mortis dijudicent. Sed dt neque pro loco fepulturz, ut verbis fandi Gregorii utamur, pretium de terra concefla putredini quzrere, dc de alieno velle facere ludu compendium, aliquo modo tentet. Si quando autem proximi, vel hzredes, fponte aliquid oterre in ecdefia voluerint in eleemofynam defundi, accipere non vetamus peti vero, aut aliquid exigi, omnino prohibemus; ne, quod valde irreligiofum eft, aut venalis, quod abfit, ecdefia dicatur, aut de humanis mortibus videamur gratulari, fi compendium exinde (ludemus modo quolibet querere.

LXXIII.

Ut erga Judzos a Chtiftianis principibus, ac ceteris omnibus Dei fidelibus, tam clericis, quam Jaicis, viris feu feminis, faerorum canonum, dc antiquorum regum atque legum jura ferventur; ex quibus pauca de multis fubter annotare curavimus.

C..

ANNO CHRISTI
Inxrpr. l. l. Cod Th«o Nt ChuA. ntnc. VtJm.IIf.

. *Conflantiunt Fluviae imperator Augufti* . Si quis Judcorum Chriftiaaum fervum, vei cujuslibct alterius feâc, emerit dc circumcident, a Judaei tpfins poteftata fublatus, ia libertate permaneat.

Theodafius & Valentinianus Aagufii. Judcis vel paganis caufla agendi vel militandi licentiam denegamus: quibus Chnftian* legis nolumus fervire perfonas, ne occafione dominii feâam venerande religionis immutent. Omnes igitur pctfonss erroris infaufti jubemus excludi, nifi his emendatio matura fubremat: *Item iidem imperatoret Augufti.* H*c vi&ura in omne evum lege fincimus, neminem Judaeum ad honores & dignitates accedere, nulli adminiftrationem patere civilisobicqui, nec defenfbris faltem fungi officio. Nefas quippe credimus, ut fupern* majeftati At legibus Romanis inimici, fub fpecie cujuslibct officii, Chriftianos, vel etiam facerdotes, fub quacumque occaflone injuriis audeant fatîgare, vel legis noflrr aliquos aut condemnat.· aut adjudicare prelumant; nec caicerali cuftodic prcGnt, ne Chrtfliani, ut fieri alio1er, nonnunquam abftruG cuftodum odiis alterum carcerem patiamur. Nullam denuo audeant ftruere lynagogam: nam fi fecerit, novetim hanc fabricae ecclefie catholic* profuturam; & quinquaginta pondera auri auâores fabric* ciTe irulâandoa rumas tantum fynagogarum fuarum permifla licentia reparandi- Quicumque Jndzus fervum, itu ingenuum, invitum vei iuafione pleâeoda ex cultu Chriftianz religionis in nefandam feâam riiumve traduxerit, amifhs facultaiibus capite puniatur, juftiffim* peso* (anguino deftmatus, qui fidem alterius expugnavit perverfa doârina. Quicumque cx bis ad honores iriepGt, habeat tu ut ante conditionis extremz, ne videamur hominibus exeeraodu contumeliofum immunitatis beneficium preftitirte-

1 *Cbtldebertus rex Francoram*. Judcis a corna Domtui ufque m primum patclia per plateas aut forum, quafi infuitationis cauda, deambulandi licentia denegetur.

L-b. ». 'M *Giegertus papi Theodoriit & Ttiradeberto regibus Francorum tX Bnnechildo* rqgi*·: Mirati fumus, quod in regno veltro Judaos Ghnftiana mancipia poftidere petmittitis. Quid enim iunt omnes Chiittiani, niti membra Chrilh? *£/ poft pauca* - In hoc vos amplius petimus De: cultore» demonflretis, quos fideles ejus ab inimicis ejus abfolviti>. *Item idem ad Fortunatum epifeopum*. Chriilians, inqutc, mancipis, qu· a Judris adducuntur aut poflidentur, aut mandatoribus contradantur, aut certe Chriftianis emptoribus intra dtem quadiagcûmum vçuumdentur, &. traniaâo hoc dierum numero, nec apud eos quolibet modo remaneant. Si autem quedam ex lildem mancipiis talem cgritudiocm forraffis incurrerint, ut intra ftatutos dies vendi non valeant, adhibenda iollicitudo eft, ut, dum faluti fuerint priftio* reftituta, Gmiliter modis omnibus diftrahantur, & inde fraudis tollatur cunâa occaGo, ne Chriftiana mancipia in domojudxi habitare Gnantur.

O« Ep,o. *Saurai Avtttet ecclefia Vitmunfit eptfcopxi, tj Apallinarit ecclefia Valenttna t tJ fateffae Gregorius Lingonica ecclefia eptfcopat, & factat Viventiotas ecclefia Lagdiirerfs epifeopas, c*«v altie viginti epifcopi» i» nomine Domini congregatu, ita fanxerxnt: Si* ftiperioris loci clericus hcretici cujufcutnque convivio interfuerit,. anni fpatio ecclelic pacem non habebit: quod juniores clerici fi prefumpferint, vapulabunt· A Judcorum vero conviviis etiam laicos conftitutio noftra prohibuit: nec cum ullo clerico noftro panem comedat, quifquis Judaeorum convivio fuerit inquinatus.

£m&t/ Cejerms erclefia Artlotcnfit ena *alus. frvgmSa f«r«f«r ep-copiP: Omoef, inquiunt,* dei acepa clerici, fire larci Judcorum convivia evi tent, & ner eos ad convivium quis excipiat; quia cum apud Chriftianos cibis communibus non utantur, indignum ett atque faculegum eorum cibos a Chriftianis fumi, cum ea, que apoftolo permittente non fumimus, ab illis judicentur immunda: ac fic inferiores incipiant eftie catholici, quam Jtsdci, fi nos illis, qu* ab eis apponuntur, utamur, illi vero a nobis oblata contemnant.

Prifcns ecclefia Lugdunenfis epifeopue, Artemius Senonica, Aemedixt Biturica, tI fan&us Spagnus Æduorum epifcopeti, caras *ceteris pluribut, ftatuta ecclefiaftica rénovante», ita definierunt.* Ne Judei Chriftianis populis judices deputentur, aut telonani efle permittantur, per quod illis, quod Deus avertat, Chriftiani videantur efle fubjeâi. Ut Judsris a cœna Domini ufque primum pafeha, fecundum ediâum bon* recordationis domni Childeberti regis, per plateas aut forum, quaG infuitationis caufla, deambulandi licentia denegetur. Et ut reverentiam cunâis facerdotibus Domini, vel clericis impendant, nec ante facerdotes confertum, nifi ordinati habere parfumant- Quod fi facere fortafle prefumpferint, a judicibus locorurrt, prout perfona fuerit, diffringantur. Et ut nullus Chriftianus Judcorum conviviis participare pnefumat. Quod fi facere quicumquc, quod nefas eft dici, clericus aut fccularis prefumpierit, ab omnium Chn(limorum confortio fe noverit coercendum, quifquis eorum impietatibus fuerit inquinatus. Et licet quid de Chriftianis, qui aut captivitatis incurfu. aut quibufdam fraudibus, Judzorum fervitio implicantur, debeat tuilodiri, oon folum canonicis, fed & legum beneficiis jampridem fuerit conftitutum. tamen quia nunc ita quorumdam querela exoita eft, quofdam Judzos per civitates, aut municipia confi11entes, m tantam inlolenriam & proterviam prorupiffe, ut nec reclamantes Chriftianos liceat vel ad pretium de eorum fervitute abfolvi: idcirco prefenti concilio tancimus, ut nullus Chriftianus Judaeo deinceps debeat defervire; fed datis pro quohbet bono mancipio duodecim folidis, ipfum mancipium quicumque Chriftianus, feu ad ingenuitatem five ad fervitium, licentiam habeat redunendi: quia nefas eft, ut quos Chriftus Dominus fangumis fui effuGone redemit, perfecutorum vinculis permaneant irretiti. Quod Gacquiefcere his quz ftatuimus quicumque Judcus noluerit, quamdiu ad pecuniam conftitutam venire diftulerit, liceat mancipio ipfi cum Chriftianis ubicumque voluelit habitare. Illud etiam fpecialiter fancientcs, quod G quis Judaeus Chriftianum mancipium ad ritum Judaicum convi&us fuerit perfuaGfTe, Acipfo mancipio *carcat, fic legali dam*nation pleâatur.

Soutins Lapas - Trecaffenoram epihopat, & cam alii vginti & yuataor epifcopi, vtl vuarn epif coporumt fimiliter tn nomine Domini noji.iJejnCbrifti congregati, pro cateffit cerpom , food eft ecclefia: infer multa hoc etiam ftatuctant: Quia Deo propitio fub catholicorum regum dominatione conGftimus, Judsi a ccena Domini ulque in fecundam (abbati in pafeha, boc eft ipfu quatriduo, procedere inter Chriftianos, neque catholicis populis fe ullo loco, vel quacuinqae occafione, mifcere pnefumant·

In concilio Laodtceno ftatntnm eft, quod non oporteat a Judcis, vel hcreticis, ea qu* mittuntur munera feftiva fufeipere, nec cum eis fcfta celebrare. Et quod non oporteat a Judcis azym*

ANNO CHRISTI Concil.le»

accipere, fit commesicare impteiaubus contra Àdoritatcm, nc. ouod absit, periculum in-

jugali focietarc coojonguar, id eft, û fcv Chriftiano Judna, five Jixük» Chrlftiaaa mulier car* nali confonio œifccatar, qorâae horuei notam oeGu admifiiTe noieemur, a Chriftiano comu at. que convivio & a cotnrnaoiooc ecclefi· protinus fcgrcgeanir.

Ex textile» Tthtxx JP. *cep.* LVIII. *De Ht* fw cau/ra *fidte» Confis Jeleu ecxxxt vtl forme pre.*

· Tanta eft quorumdam cupiditas, ni quidam cam appetentes, pnria quod ait apoftolus, etiam a fide erraverint. Multi qaippe hucufqoe ex facerdotibu» atque Isicia accipientes a lodsrâ munera, perfidiam eorum patrocinio fuo fovebant, qui non immerito ex corpore antichritii effe oofcun B tur, quia contra Cbriftum faciunt. Qyicumque igitur deinceps epifcopus, five clericus, five iaecularis, illis contra fidem Chriftianam fufiragiutn vel munere vel favore preftiterit, ut profanus & iacrilcgus anathema cffcâus, ab ecclefia catholica, & regno efficiatur extraneus: quia dignum eft ot a corpore Chrifti feparctur qui inimicis Chrifti patronus efficitur.

litet se teJtet nsttsho cep. LX. *Dc filiis Jxdco*raw, *et e perteisbas ftperets Cbrtfitaeti Mtsmt Jepeters.* Jndxorum filios vel filias, ne parentum ultra involvanrur erroribus, ab eorum contortio feparari decernimus, deputandos autem rnonafteriis, aut Chriftianis viris ac mulieribus Deum timentibus, ut fub eorum convetfatione cultum fi-C det diicant, atque in melius inftituti, tam tn minoribus, quam in fide proficiant. Ut mercatores hujus regni, Chtiftiani five Judni, mancipia pagana, que per tot populos fic* civitates fidelium tranfeuntes ad manus infidelium & fteviflimorum hoftium noftrorum perducunt*, cx quo & ipfi infelices fervi, qui fi a Chnftiams emerentur, poterant falvari, miferabiliter pereunt, & inimicorum regni maximus numerus angetur, coerceantur a piis principibus noftris, dc intra Chriftia-Dorum fines vendere compellantur: ne tam horrenda crudelitate, & aperta infidelitate, & animarum damnis Deus cxafperctur, & vires hoftibus augeantur.

LXXIV.

Provideant viri potentes, & maxime potentes feminx, ut in fuis domibus adulteria, & luxurix concnbinaticx, & incefta adulteria non vigeant. Et fuos presbyteros, qui cum eis in capellam vadunt,hujufmodi virtutem habere faciant, quatenus omnia vitia in domibus fuis refecent, & orationem dominicam ac fymbolum eundos tenere & frequentare compellant; quia parochiani presbyteri, & epifeoporum miniftri, de minotibus & vilioribus perfonis hoc providere Audebunt.

LXXV.

Indignum valde eft, ut qui in regia dignitate ceteros ecclefix filios audore Deo ptxcellitis, negligenrius qux Dei funt exequi videamini. Unde dignum cfât, ut capellas villarum veftrarum laicis non committeretis; fed potius illis qui & eadem facrata loca rcligiolius tradarent, & vobis exinde adjuti obfequiurn debitum impenderent. Sed quia abter cauflis intervenientibus res fe habere dignofcicur, monemus & hortamur, ut iceundum canonicam au-

terdidi anathematis cx decimi· prxtumpeis incurratis, fi capellas vêtiras presbyteris, aut viris ecclefiafticis dederitis, &c dominicas decimas acceperint, farta teda ecclefix dc Juminaria exinde competenter provideant, dc presbyteri parochianas decimas accipiant, dc populi neceflitatibus debite invigilent. Si autem laici capellas habuerint, a ratione deaudoritate alienum habetur, uc ipfi decimas accipiant, & inde canes aut * geniciarias fuas · pafcant. Sed potius presbyteri tcclefiarum eas accipiant, deinde reftaurationemecdefiarum, & luminaris, & hofpitum ac pauperum receptionem exhibeant, dc pro vobis ac flatu regni veftri domini miftricordiam ftudiofe implorent.

*™» so- H·

LXXVI.

Ut regia majeftas obfervare prxeipiat omnibus reipublicx miniftris, quod a divina au&oricate &. fandorum patrum conftitutione cautum effe dignofeitur: videlicet ut nemo comitum, aut quifquam ex judiciaria poteftate, poft quartam feriam, qux caput jejunii nominatur, iu qua omnes poenicentes manus impofitionem ad vacandum folummodo pcenitentix & divinis officiis accipiunt, placitum aut mallum tenere prxfumant.

LXXVII.

Dies quoque odo facrofandx palchalis feilivitstis omnibus Chriftianis feriatos efle decernimus, ab omni opere rurali, fabrili, carpentario, gynrceo, cxmentario, pidorio, venatorio, forenfi, mercatorio, au dientali, ac (aeramentis exigendis; quatenus eifdem diebus tanto licentius, quanto liberius, omnibus Chriftianis fandx reiur-D redionis laudibus, dc facrofandx predicationi jugiter infiftere liceat. Quod fi quis temerare prxfumpfcrit, excommunicetur.

LXXVIII.

Ut capitula ecclefiaftica a domno Carolo magno imperatore, nec non & a domno Ludovico pio Augufto promulgata, obnixe obfervari prxeipiantur, ficut & legalia obfervanda elle nofcuntur.

LXX1X.

Hxc autem condituimus, non prxjudirantes aut parvipendentes qux a majoribus & prxdecefforibus noftris forte feverius propter rigorem ecclefiafticx difciplinx funt conflituta: fed tempori fervientes, dc fragilitati delinquentium, fifi de multimoda Dei mifericordia, fi falrem his obedire voluerint, confulentes, prxfcripca taliter prxfiximus, uc quicumque qux a divino fpiritu per pontificalem au&oricatem dc regiam majcftatem promulgata dc prolata atque confirmata funt, contumaci atque rebelli animo contraire prxfumpferit, fi oeclcfiaftico ordine quxliber perfona fuerit honorata, fynodali audoritaie gradus pro-

prii

«NO p^* amiffione mu!Aetur:fi autem in £rcu-Ari«' «u ... xy.'^.^.6«·«»**·»» frn*r» h«' '*"»
hri habita qaalibec potent. «1 digaiute fuerit fablimaca pertona, honore, quo in republic» fruitur, fine retradUcione a regia m«jeftate privetur, & infuper exilii vel affliâionis cnjuslibet, prout ordo ecclefiafiicus, & regalis feveritas decreverit, ultione pleûacur,

LXXX.

Vos fimul cum iftis dc aliis Dei aeve* firis hdelibus nos atque focios noftros in epifcopali auftoritate rogaftis, ut propter Deum & noftrum minifterium, juxta cognitas necenitates, verum confilium lecundum Deum & fecundum laEculuminvenii* femus ' quod & fiximus, juxta quod Dominus infpirare dignatus eft, & veftrx Chriflianac devotioni verbis & feripeis protulimus. Quod fi illud pleniter & in omnibus adimplere poteftis, ficut verbo & icripto vobis ex divino mandato innotuimus, Deo agimus gratias. Si autem vultis, & adhuc non poteftis, quanto plus perfeftioni approximaveritis, gaudemus. Uc autem capitula quae Domino mediatore communiter decrcviftis, & manu propria confirmaflis, & nunc obfervatores vos verbis promififtis, opere pleniter conferve-fis & adimpleatis, nunc etiam admonemus. De fponfis quoque aliorum deinceps, qux quo modo accepiftis: quia d· huc quod in przcerito aftum eft, maximam induigenciam, confiū de Dei muinmoda ama* xima largitate «tque longanimitate, propter quorumdam fragilitatem reperimns. Et capitula piatris vcftri fine refragatione de cetero conferventur, ac capitulis veftrx religioni ab exiguitatis noftrx minifterio oblatis boc diploma fi complacet anneftatur. Nos autem Dei judicio fui ab il-lo vicarii conftituri, juxta miniftenum noftrum & reverendam auftoritatem,nifi impoffibilitu aut quxcumqoe ‹ contradiftio prxpedicrit, & in locis Deo dicati}, & m eorumdem locorum inhabitantibus, atque in ceteris quibqfcumque divin* religionis obfequiis, prout Dominus velle, fcire, & pofle donaverit, ut ipfius voluntas *& jaffio* adimpleatur, pro viribus decertare ftudebimus.

N0t» Jacobi Sla µ Ondi, S. J.

1 *Cr»nl/a» MtlAafe.*) Hole condii·, at prafatiodocoti adfaam metropolitan! V venito Sanoneab* . ᵚ Hinciwarua XheoMafi» cum fuffragattai, fala. Rodelfu» itaoaarrbuplfcopu* Bicurkeafi, / ceteri varo eplfcop) pa* Ilttara, aut letato·. Ab h·· canona· pvlmnm <a proximo babitla fynodi· colteai XXIV. tata alii con«itl LVI. ita la oniverfum raactili Maldenfia canona» fuat LXXX Qui f«a-*pre* haac numarnm la vulgaria editiooibu, adjdâi luat ca«Mta oAn, Udam funt na capitalia oβo ptoaimo fynodi Boivamafia: quorum aacarptt cam fup*a jam pufiiafu·' g«< rapmevcMur. Qu·*· voUt tama,c «b antiquarii, «44iia omittenda rsaiuimM·

» *CiiUH»lar ree.*) Huju, edlfii matlo fit la concilio MatlfeonnnS 1. canon* XIV. Tuae atitam aditum fuif-f« «Motor t cum M concilio Aarollaaoafi III. ChiUcba*·! unia tampoeibna «lobrato, |4 ipfum da JudnU caaoao XXX. ftatntum «S.

fuit coecllio III. Aarcliaatol, 4« quo agita» non Tricaf-£ηα·, Γ«1 Lugdananfi* fuit «pifcopu, . Quod m«*4m eft fpnodl hujcu epifeopo, non aaimad»artillë.

Nors Skvebini Bini, S. J.

a *Caatt/la».*) Caeff» babltl concilii boc <A I r«gc« Francorum *tu* eccl«fi«&icat Uki* bomialbu* poCdcedat tradiderant, eaqae re Deam opeietom farnkgii vindicent acerrimam grevifiime efienderant. Qu<-d cum Gallio epifcoou inn^uirct, «d divinam indignationem ·»·π<β<ι.ηι, Deique miibrleorditm provocantam· Uti boc Maldafi coacilinm college-net j ia quo ante omnia ialqakacem temporum bominumqua fidelium motet corrnptiflitno* deploraruat, caufiamque malorum omnium, quibtu hoc tempore univerfa Gallia a Notthmaaoit aliifve barbari* nationibut laf«e*bttur, fact«legio regum Francorum attribocruot. Quam ut plene e medio tollerent, pro rebut ecclcfia conlervaadit plutlma decreta odldnrunt, ipfumquc Carolum regem inter alia admonuerunt, ut capitula a Carolo Magno atque a Ludovico collefta obfervarl prndpiat Hoc capitula Anfeglfut quidam primum collegit, quetuorque libelli* dlAinalt. Poft illum BeoediQut Levit· monitu buje« concilii ea qua deerant conquifivir, tribufque alii* llbiit digefla tribu* regnant ibu» filii* Ludovici hifee» Lolhario, Ludovico flt Carolo obtulit & dicavit. Hoc capitula auâoritate fedit apoftolico confirmata «fla faietur infuaprnfationc Benediâu* Lavita, coafteiquc (ut fupra dixi)ex multi* capituli*. Quare libenter eadem hic appofuiflem, nifi magna «x parte fupra excufa haberentur, plurlmoqua earum civile, potlu» lege* quem ecclcfiatlico conftitutionea e*r«nt. Seonraiim edit* funt Perifn* enno Domini IjII. apud Claudium Chappelcr cum hae infcriptiong *Caitli Cirtjlia·^»»·» reft» O itaft-ralera» Fraaeera» tafitelat fte irgtt rtlla/la/lca O el^ allet al Aafalfa aliatt O fanat/lle Latita ‹allal}a !l-aa,t ^t»»„» /« late» Intege at/aalar,* ... a Catulo raga aon funt rtuapia quamquam Hi tractam H>>ca»ari, quam plurimum Adigebat, receaa creati Rhentenfi, *epltropl,* ca que ab ilia <cclafia >am ante abftulerat, pro virili, ut vidora aft apud Frodoardum lib. j. Rbem. hift. cap. 40. rcfiitui procuravatit. Ptioclpoa ragai ficna epifeopotuaa ·daweitioaibui *ec* dacracla vabeaaeatar raBitaruar › quia abbatia* aliafqua raa ·cclafiaftica* a raga Carole io B«atfic|uai accaparant. Qua* ne dimittar· coxeramar, magna importuaitate anod ragam egtrunc, ita cueQo· ill· caooaca ia boc Meldeoo coecilio fancicoa acclparet / *fed peucoa dumtaaat ›* allia *rait&if, as ifi6»·fulciplaiMo· efla* decernerent. Cumque t*x magla e*v-lotia* regni contigit; ut aevi· Notthemaaors* lacurfioat* bu* ragaam D«u« aHÜgi parmiferit › coeâufque fuerit iniqulfima* ab boftibaa prepo6ta< leae* fufeipera, qui · patnbua fanâe pteqita ftetuta* rocalavit acclper·. Hoc laf.rlpcio illa, qua groadtafcalu liccarl* aovdardcclmcepiclctalia ad finem capitularium librorum pe* quartam aedi*

f„ I4A *44kmm* «ρ'ΡΦ* *t» freedh, Vtaall, full-ett ea» falt, QaathaiAat ta» fafragaaelt*

la feat tléal

*— etteae faeea»aa» *»at ef aai»at iffat rafit teatra epif. ""tepet, JijfidaMiiet refU fat pn»»iiar ai eeea»Ae» apif. iftna tiatentHa O ee»ettr ai eeAr» etatiUa fit » ex »»atiae Hitt tapaiaUt iae taata» eiferaaaJa O*

//e. O lja /· talla ta» pnaatpe al/ertaee. Cap.tala illa noveoMocim, quo ibidaa fabmnguacar, es hoc Maldaofi concilio fuot dafompra.

b *MtUtaft.*) Ste diRuma Mnldl*. Hac fyaWua MaL 4la anno S«J· iaebeata Parlfiia anno fnqueaie abfaluta fait, val faite·· UM· canona· qaoa Maidia coafiitaerat « faqaaaie «eae la iynodal. penum ceaMu novo Periti·peaoaulgavif, ut patet cx prafetioac Concilii eirca late

CHRISTI M

CON

vJX CONC1L1ABULU M VENETICUM. Æ1

ft L.acrt ΛP. · d I-.. VII

X1O*»i'«(*Bnlomtm prmcept , cum ep^capotqua ? tu9r B'Kawa f pctttI^rt t ,9Tltm cficopatut quatuor* in *Jeptcm* uiv/yis , *tpi/copoi ad r-tum fuum aiioj* rkgir , *arc hiepi/ctpum ,lt poajccii w.um, cujai* in Do/rnA *nnnaflerio ftde>* ı *convocatif <]·' pjeudoepifcopi'* r/fi rçjçrm tawnpi *ft fecit* . c«>«r *ret narrationem ex voteri codice MS. dcjcriptam ba-let Tamo VIII. fub fintm.*

Ex Noth Petri ©e La Lande.

Cum *pv.rct Cfoodt* Suefftoo. III. hahite ·1>o. Chrifti DCCCLXV1. *tx* Caroli Cilri XXVII. n fy«o3i * »3 Ni olaum p»p°αι, aC'mtnt lam XX. aJrilc annum, >:uo i«di Turon,<« nullo j»ai)o *ft* Cubiant hint tuaolum ·- M idicr b.mu, , acn. Chnfti IXXXXLVI. & Caroli Calai VH.

a,» ™ »I: CONCILIUM PARISI N S E. ANNO CHMSTI ? · »u

IN QUO ABSOLUTA SUNT

Qiix in fvnodo 51*lJenli perfici non potuerant, Panfils (ut eft in prxfatione fynodi Meldenfis) • I·«o .< o celebratum die m. Kalcndas Manias, anno Chrifti dccclvi. ·

>I V ı ▮ į r"V< »r , . d . d \ T Ti '.r *finoda prater mefropohtanot qm ad fyno-* X Ja *dam Meldenfcm contunerana , interfait tttam cum cpijcopn prov.ncn /«< Gun/baldai RJjotomaitn ar<bttpifcopm , at docct prajjti· cm'dtm jjnodi Metderfii. Idquc etiam ltquel ex Ju!>)cripttombai pri vıť/ζιι quod monaiierto Çerbenyfi Radierti abbatii e'^ttu ab bic ftnodo confirmatam efl·. Julfcribit rmm <*m alm Gxntba.dat. Privilegii autem exemplar ejl Pu*^modt.*

r. ▮$, *p x* ! r / *LEGIUM ELECTIONIS* ' *Ü htHrtJtii mona/lerio Corbe'enji confirma-tum m fpnodo Partfitnfi.*

Anno ab incarnatione Domini noftri Jefu Chr.lb DCCCXI.V I. * indiftionc x.'egnan· C ,<.· r . te per provincias Gnl * gloriofiihmo atque tam- ' "r<f' iiiilimo principe Carolo , jam divifiene regni ac l'lce cum fratribus , Hlothano fcilicet & Hlu- .< douv'co regibus confirmata, convenientibus nobs *d'ζ'dGa.harum ecifcopis ex regio prz.epto Parifius,ut >. luper h $ quxreremu' qux m ccclctrs Dei. tam " propter civilis belli tranfaftam nolentiam, quam ob inertiam prælatorum atque hi! jeftorum , t*. longe jam ircus quam dignum eft gernmur ; nec ηu" Cu)us rei gratia pellis a'que lues tamdiu m ›▮t ω populo graflantur, qui etiam modus atque flatus ,v lccuodutn inlliiui'one ... \,*ĩ lutum efle deberet ; quxve privilegia antiquitus^ tradita Conlervan *deberent* I *Inter cetera venera* b.bs fra cr nollet Radbcrtus abbas Corbejcnfis mu raflrin ob'uht nobis facras tireras pnibmorum principuir, Hiudouvici videlicet bonx memorix poflimi imperatoris ac Hlotarr filii e/us , qtnbus cautum cfl , ut tplum monafterium , fecundum antiquum morem jam inde a principio cutlodi-luni . eltcb ii.« giatiam & rerum iuarum difpen-fatio ns hbettatem haberet, cum omni integrita-te, tam noftris nuam futuris temporibus. Infuper & auctoritatem atque conlenium prxcellen'tiTimi atque nobiliflimi icgis Caroii protulit, qui λ i-dem monafterium, fecundum morem prrdeccflo-sum fuorum , quafr jure hxredtrario *m lua* fami-liaritate ac defenlionc ab exordio regni fui faven-te Domino fulcepit. & veluti munus revera Deo gratifliw.um , inter diverfos turbines cau(Tarum,ut tra iquili.tate prxcipue ordini eidem congruente p 'incur , Deo devotiflime obtulit, (inique facra-t ft m·' lireris promulgavit. Petiit itaque a nobis <;uo ea qux facris luens ptilTimorum prmcipum confirmata ruerant , noftia quoque auâoritate ex voi'iii'aie principis confirmarentur. Quod & nos

Bjuflum, &. ordine noftro dignum effe cenfuimus , tam pro reverentia Dei , qui ipfum locum pro-regit atque provehir, quam & propter munus pa-florale gregis Chrifti fulccptum : ntc non & ob eorum diledioriem, qui ipfo in loco laudabiliter Domino hadenus famulantur. Nam, ficuti com-perimus, iple locus venerabilis, Bathilde regina a Hloihario filio tuo impetrante , a fandis viris fundatus eft, fic lacrx religionis normam, quara primo tempore iuicepit, inviolatam deinceps reti-nuit: in tantum ut cos qui fe fundaverunt non *medo* xquavcnr rcbgione, fed etiam pene fupe-raverit . Qua de caufta Λ nobfliflimi viri in eo-dem loco ad Dei lervibum fponte conHuxerunt , & eumdem locum tam nobilitate luj , quam & vine mento dccoravciunt Unde Ldum eft ut ip-fe locus familiarior dominis rerum fleret . adeo ut fub fua <u'I la reges atque reginxcum iufcipe-rent. Sed quia nofttis teinpmibus omnia fere de-pravata erant, cernentes religioh viri ejuidem lo-ci eleflionis jura multis m locis non lervari, ve-rentes hmilia pat', iacras hieras clemeutiirimorum principum expetierunt , clefLonem fibi?& rerum iuarum liberam dilpofinonem juxta inflitutioncm divmx legi» confirmantes . Ncc eas fufficcre arbi-trati, cx nuiu nobiliflimi atque prxflantiftimi re-gis, notha quoque auftoriraie flbi eadem poftula-verunt confirmari. Quos non immerito ce▮-cedimus Pruno quia patres & dcknfores ecclefix efle debemus. Deinde quia nifi pro talibus invi-gilaverimus, rei tore ante confpeâum divinx ma-jcftatis perrimv icimus . Quocirca monemus atque hortamur fines ac dominos noflros pullimos prin-cipes, noftri pariter & futuri temporis , quia pe-ne in omnibus locis id confunditur, ialtem pro-pter amorem & reverentiam Dei & fervoiumejus debitam dilcftionem, infuper & regni fui profpe-ritatcm atque augmentum & eleâionis gratiam , fic liberam difpofitionem facultatum iuarum illi loco confervare fatagant : & fit in illo monafte-rio femper privilegium eledionis , ficuti antiqui-tus in ecdefiis eledto confervata fuit, non fup-pofita, aut fufieda , fed libera , juxta audonta-tem canonicam, fic regulam fandi Benedidi.Quod fi aliquando contigerit, ut *reflor* aliquis in eodetn loco non digne Deo vivat, aut forte minus offi-ciofus circa principem fit , hoc ftatuimus , ut fi ilu· propter fuam uegligentiam depofitus fuerit , cledio illis intemerata permaneat, videlicet ut e-ligant alterum , quem ad illud officium fecundum monadicam dilciplinam aptum invenerint . Non enim juftum ut unius culpa fuper omnes redun-det;

an MO CIIMSTI

.det; neque ullo paâo redam efle poteft, ut uoo A peccante iuper omnes vtodidacoofurgat,autcaufia unias ecclefia Chrifti fua privilegia perdat: fed fic unius culpa referenda eft, ut omnibus qui ia eodem loco funt, dc ventari font, coofularur. In ipfa porro ekâiooe regularis andorites conlcrvetur; id eft, ut ijle praponatnr fanâc congregationi, quem non multitudinis eleâto commendaverit; fed quem femoris confilit, licet pauci numero, fratres elegerint, dc quem vita meritum, & lapientia dignitas probabilem reddiderit. Qpod fi aliquando contigerit, ut aliquis pervafoc, immo lupus ovilis dominici, aut pecunia more Simonis, aut qualibet gratia apud dominos rerum monafterium illud impetrare voluerit: primo fecundum canonicam auAoritatcm, quia fuculari B potcftate ecdefiam Dei obtinere «oluit, anathematiaamus una cum omnibus fandis patribus qui facros canones edidere: quo non minus noftra, nobis mifericordiflima gratia Dei collate, obligetur auâoritate, quam Λ omnium pmcedentium ostrum, qui pro Habilitate fanâc Dei ecclefia hujuimodi decreta protulerunt. Deinde inferimus, quia fervorum Dei contubernium turbare voluit, exturbet illum ficuti Achan de terra viventium, fi tamen non cito refipuerit. Si autem dc impetraverit, neque hic, neque in futuro focietatem cum fanâa Dei ecclefia habeat, quam infami fatis ercmplo contaminavit. Immochorus omnium ecclefiarum contra eum indefinenter coocrepet, Si dixit.· Hereditate poflideam fanânarium Dci. C eus meus pone illum ut rotam, ficut ftipulam ante faciem venti: ficut ignis qui comburit filvam: ficut flamma comburens montes, fle cetera quss fequuntur. Et quia cupiditate duâus etiam pecuniam ac fubftantiam fervorum fle pauperum Chrifti invadere dc afportare voluit, una cum Juda facrc pccunic dilapidatote, dc proditore Domini noftri Jefu Chrifti, malediâiones illas, qu* in eum prolate funt, excipiat; utpotc invafor gregis Chnfti, fle necator pauperum. Prrtcrea fi filii noftri domini rerum eis qui bcc nunc forte machinantur, aut quandoque tentabunl, afpiravelint, femel dc fecundo tertioque vel ampbus admoniti, fi non fe correxerint, fimiliter eos obligationis fcntentia fle hic fle in futuro adftringat; D nifi fe contra eum qui rex regum fle dominus dominantium, per veram farisfaâionero fle emendationem congruam correxerint. Et ut hoc filii ac domini noftri, quoniam Dei fle ccclcfiac fanftioni advertas eft, f«ve<e formident, canonica auâoritas quid dc his m uno fle in quamplutimis capitulis ftatuat anneâimus. Ita enim fancitum eft: Si quis dederit vel acceperit oblata prrtcr epiicopum, vel eum qui conftitutus eft ab eo ad dilpeniandam miiericordiam pauperibus; fic qui dat, dc qui accipit, anathema fit. Hec ergo perfccuti tomus, quo filii fic domini noftri, fic quod agere debent faciant, flt his qui patrum auctoritatem violare non verentur refiftant; ne fibi perpetuam obligationem imponant, neque fibi fubjeâis E fcandalumotfenfionis generent. Manifeftum quippe eft, quod qui acquiefcit male poftulanti, fic fibi animadverfionis divine pondus inducit, flc ei cui connivet jufti flt perpetui judicis iram impo-Dit. Quod ne fiat monemus, hortamur, fic rogatout, ut filii fle domini noftri, fic bcc qu* flatuimus illibata conferveat, dc nulli profano aufu ecclefiam Dei temerare volemi confinium, aut nunc aut in futuro praebeant; quatenus non folum iram diftrifti judicis evadant, verum etiam coronam perpetue vu*, dt Davidici illius feliciffimi dc fempiterni regni gloriam confeouantur. Sed dc eos, quorum gratia h*c omnia loquimur fle facimus, videlicet praclera dc pretioliffima membra, »>»· ni regis dcfolvstoris oanamm monemus, quatenus eodem afièân, religioni fac continuam devotionem adhibeant, quo noa eorum fle utilitati confidimus, dc tranquillitati in futuro bac in caufla defervimus. Videlicet ut tales efle Audeant ante oculos judicis omnia cernentis, quales in oculis omnium videntur efle dc creduntur: ut nos eckfiaftscis negotiis occupatos oratione flC merito Deo commendent, dc dominis ac filiis nofiris omnipotentis Dei propitiationem obtinere poÆnr. Qjio non modo iliis perpetua facultatum fitarum potefias, & eledionis gratia permaneat;fed etiam triumphus gloris fempiternc poft fitnâioncm vite prialcntis illo· excipiat. Et ut hax que (an«imus io prafenti, dc m futuro tempore invioJata permaneant, nottre manus fubfcriptiooc qu* foperius comprebenfa funt corroboravimus. Succcflores quoque noftros monemus atque oblectamus, quo pro amore ChriAi acto Dei faccenfi invigilent adverfum infidistores & fures ovilisdominici, jrofaoe repellant; flt quidquid firmavimus, dc ipfi confirment, tam auâoritate fanâi evangebi fle fandorum patrum, quam fle fua ciscIcmcntiflima gratia a falvatorc omnium attributa, reluti dc nos illius loci tranquillitatem dc profedum diligentes, eum qui hoc privilegium temerare voluerit, fecundum inflitutionem canonum anathematiumus, atque ab omni confortio fanâorum fcgregamus: fi tamen non refipuerit, dc per vcram fatisfadiooem fe correxerit. Obfcaamus etiam fratres fle cocpifcopos noliros per adventum Domini noftri Jefu Chrifti, fle ooftrc conpregationis in ipfum; fed fle rel.giofos abbates, qui ad hanc lauâam fle beatam fynodum occurrerunt, io quorum manus hujus privilegii a nobis editi & corroborati pagina pervenerit, fua auâoutate & fubfcripcione hoc confirmare non differant.

anno S'!*.147 **?

SUBSCRIPTIONES.

Hincmarns (ânâ* metropolis ccclefi* Rbemorum epifeopus, hoe privilegium epifcopali auâoritare ratum decernens, m nomine Patris & Filii & Spiritus fanâi confirmavi.

Hcrpuinus indignus Silvaneâenfis epifeopus huic Erivilcgio epifcopali auâoritate ftabilitoin nomine ιηά» Trinitatis fubfcripfi.

Guntbaldus lanâc metropolis ecclefic Rotbomagenfis epifeopus hoc privilegium relegi, atque epifcopali auâoritate ratum decernens, innomine Patris fle Filii fle Spiritus fanâi confirmavi.

Simeon lanâc Laudunenfis ecclefic epifeopus huic privilegto auâoritate epifcopali affcntiena fubfcripfi.

Rothadus fanâc Sueffionenfis ecclefic prcful huic privilegio auâoritate pontificali affentiens fubfcripfi.

Tbeodericus fanâc Cameracenfis ecclefic epifeopus huic privilegio auâoritate epifcopali aifentiens fubfcripG.

Irminfridus fanâc Bellovaccnfis ecclefic epifeopus huic. privilegio auâoritate epifcopali affentiens fubfcripfi.

Vrenilo fitnâc *Scaoaica* mettvpolitanccccIcfi· epifeopus hoc privilegium relegi, atque epifcopali aûâoriute ratum decernens, in nomine Patris fle Filii flt Spiritus fanâi (ubfcripfi.

Fulcoinus Tarvanenfis ecclefic indignus epifeopus buic privilegio auâoritate epifcopali affentiens fubfcripfi.

Hdiaa Carnotenfis epifeopus *hoc* privilegium telegi, atque epifcopali auâoritate ratum fieri dignum duxi.

R*·

KÿMrio bear AmU.i.or.1 «clcii., pus huic privilegio auftoritate pontificali ftflentiens fubfcripfi.

Prudentius fanda Trees(Tin* ecclefi* indignus epifeopus huic privilegio auftoritate epifcopali aifentiens fubfcripfi.

Aldricus Ccoomanenfium epifeopus.

Agios indignus epifeopus Aurchanenfis ecclefi* huic privilegio auftoritate epifcopali ftabilito iubfcripfi.

Ercheoradus Parifienfis ecclefi» epifeopus privilegio epiicopali auftoritate ftabilito fubfcripfi.

Freculfus Lexovienus ecclefi* epifeopus epifeopah auftoritate ratum decernens, tn nomine Patris, *&c.*

Saxobodus Sagenfis ecclefi* epifeopus hoc decretum confer.fi & fubfcripfi.

Immo Noviotnagenfis ecclefi» indignus epifeopus hoc privilegium confenfi dt fubfcripfi.

Erlutnus gratia Dei Conftannz epifeopus hoc privilegium conlenfi.

Balifridus Bajocenfis ecclefi» epifeopus, *&c.*

Ludovicus monafterii pretiofiffimorum martyrum Chrifti Dionyfii ac fixiorum ejus abbas privilegium hoc relegi, raiumque deerrnens, ÔY.

Radberius ipfius monafterii abbas privilegium hoc relegi, ratemque habui.

Adalganus abbas monafterii fisnft* Crucis.

AmalJus abba fanfti Carilcfi.

Observatio P. Antonii Pagi
ad an. Chr.ft. i<<5 n. i. & j

In P «ГııβîH Ccntiui M»l.l»nli» h«c »»rb» ltfuntur, qun oftendunt d«.«plo» »tf« r»n, S.rrwondurr, TonJII Con e,i. G»11 ubi <«nfu t, fub L tent IV. duo P»r<ïi·» c»lrbut» fu,(Tt Godoli» . quam Labbeum Tom V[||. Cancri. P»χ· Jo· Su' r«dr quid«m iiTeiit, «a >n unum dtbtrerompma1» f»J qui nljc hjllutinaur, cum »Hud l» lacum fcqucnt»m d'fft't ft?" » 'oquiunc Plini Condii

pi/ -

frefaltla falall faljafal, ·/ afficaca pra»erer-\ ^λ^·B taarralllal Cpfftepe, aaa ı·» <<·» ltatraHU Gaatbalda tt.alkaaaaxaafi XnklapHtapa at Clfftfitfii taafrafa fan K'f1' Caratty λ·»· later·*

poft ralabraclooa·! Conciliorum Lantia»en£·, Celaaieai»» Conciti apud Theodotua villam, VaoeaG», B»lta<aa6» › Maldanfi» « ne ParliirnG», <um omnia tn ca P<«iauooe mmoriDiar, flr omnia qua in MtMtai alntqve mana conflitora fuaraat Capitula, ia r»rifi»nfi deanum hoc anno abioluta fuc«iat, ut cajem Prafano déclarai In hoc Parifianfi Concilio Abbati» Corbaiooia Bmjua Гη»·ı»ɲu» t'tân» » *b* liberrati» aiufdam Mocaıterii confirm·tum. Radiat illud Labbou» Toaa.VII.CoaiiL pag. Itat, apifqua hoc tomum eft. daa» *al laaa-aa-U.aa Daw./ .·/·; },], Ctr.fli DCCCXLVI. JadeH. X. rrgaaalt far praa/arai GalUa f,ler,afiffl^a atfar Sataiffi»e priaofa Caraia ... caaaaaiaailal r.Ht Gait.araaa Kpfta^rtn ^rt>* fra/tfaa h 'fal.* SubûnpCr Prt›Il<i,» Cuadbaltlu» Roth, maganfi» Archicptlcopua cum abi» Prnfulibua· S«d error irrcpfit »a InieLooam, *b* loco, *latiHbaat* X. lenendum, *laiiillaaa IX.* non «ero duu Concilia Parifitalia ftatuenda, hutufuHHli anmi errore» m antiqui» Menumento paftim occurruor. At, Inquit Labbeu»· na *la hoc* Pnailapio, quaaa la Pralanona Conchi Meldan6a annua DCCCXLVI. can XVI Kalenda. Martia» eoatunde»,

cbatiboi f»r<l» inchoaiui. uu› tdhuc vvlvvbat·»' «puJ pUrof|u< Galle» »«eo *DCCCXLVH.* quo iafiâlu X- obtinuit. Vtium hoc faculo ficut' & prxadrati in AÛ't pub'lu· adbibitu» aft tantum tooua ltxarnatioata a d>< Na·. f-tal. Chrifti dadufli»·, & non u'fi in Hifto»n· aut libria buiufrooJi Ælra ab A nnuobai ion» H. Virg m» *»i a Pafchata mcapra, quod coatu a pauooribu» faflitaiuni. Noqoa »mm tapcrir* tft AÛ» oublie» hoc factito in Gallii» coafaâ», in quibua annu» Cnr.fl a Pafchata, «al a dia XXV. Mart? milium fum*i. Quare nec Concilium Paririaafc iannuru fequentam ditferandum. n»c m duo Coa*ilia PariGenü» paitmndum. SeJ Concilium Parilienfa ad huac annum pti. htt, etrr» omne dubiutn ponunt Coemerim» *Sparnacenfi»*, quem conflat pofl illud confre^aiuai *fullft*

ey IN PARISIENSIA CONCILIA DUO

Annis DCCCXLV1. & XLVII. celebrata

DISSE.R.TAT10.

■« Sap^i M»»u <o. **. *.'l

TjArifienfe concilium aliquod per hos annos habitum ex prfiatOne co»ciln Mcldenfis dilcimus; ex qua paiirer concho cuipiam Parifienfi annum DCCCXLVI. diem XVI. Kal marrias à(Tignare cogimur. An vero gemma ciuidem nominis concilia lontinuo fuccedentibus annis 846. 847. celebiata fine, Sirmondus tom. II!.conciliorum Galli» quidem affirmavit, ratus concilium illud in quo Cortiejenic privilegium ratum confirrnatumque fuit, aliud effe ab eo, in quo Ebboni Remenli diem diflam ex Fiodoardo icimus. Labbeus duo h»c confundenda opinatur; fed unum illud, non quidem anno 846. at iequenti potius 647· aiTignandum contendit, quod colligit ex indidione X. &i anno DCCCXLVI. die XVI.Kal. Marnas, qu* temporis noix Parifienfi concilio tn prefanone concilii Mtldenfis affignantur, & cum anno 847. ex veteri anni iuppuiandi more congruunt. Pagius in crnica Baronii conjeduram Labbci de unico Parifienfi concilio probat; fed annum improbans, retinendum annum 846. contendit. Mihi m meis ad Pagium adnotaoombus ■ia fedit opinio, praferendum annum 847. judicanti; q unquam dc unico vel duplici concilio nihil definivi. Modo vero, re maiunus difcuffa, anno 847. unum aliquod e gemmis Parifienfibus coucili.s habitum confirmo, duo vero ejuldem nominis concilia diftinguo; ac tandem Parificnfe illud conolmm, in quo libellas mon?flerir Corbejendis rara ac firma efle fani itur, pofterius effe concilio Parifienfi, in quo Ebbonis Remenfis exauftoratio (labilitur, affirmo.

Haec vero omnia fuperftruo fundamento illi, cui jam olim innixus, concilium Parificnfe ad ar.num 847. iranftuli. Jofitphus presbyter feriptor coxvus in fibello de translatione corporumSS.Ragnoberti, & Zrenonis in Spicilegio Daibcrii torn. П. pag. 327. nov. edit. cap. I. narrat Herveum quendam anno Chrifti DCCCXLV!. indiftione X. anno VII. Caroli regis, per fomnium admonitum, ut in certo quodam loco jacentia corpora SS. Rai;n<'berti, & Zenonis effbdeict, fit alio decentius transferret Id vero primum neglexiffe Hcrveum; quare (ceundo admonitum, iterum tamen moi.ita defpexiiTe. Hujus iterate admonitionis diem indicat VIII Kul. Julias. Denique,Natalis Domini pervigil o, ;eriio jutTiim e»'dem praeftare, adjedis mm, ui pareret. Ternius ad Baltfridum urbu Bajoeiiii.s epifcopum fc contulit; fed, ait Joiepfius, aberat tunc *cpifiOpsts, nam todrm ftmporr tnmint farrat nrjandi apèd &ior.ttfif. fimum rtpem Carolem atea/l!ei, & ob id, ya/j ad Janflam S'nodam ah eo toegregatam convolaverat, défait civitati. In Smodo efficiam a <]"0 ^ruerat,*

anno CI.RUTI M· * ·«>

- .f«M «À <· *fufpcnfut fuerat, reteptt, etiam* db- *ait* advrnainr *plurimis.* Tota bec narratio ab eritn anoi 846. quocum chronici omnes cbarafteres fupra exprefli concurrant, cœpta, ad finem anoi 847. nos ducit, quo tempore nullum aliud concilium juffu Caroli regis habitum occurrit quam Parifienfe, five illud fuerit in quo Ebbo exauâoratus fuit, five aliud in privilegio Corbejenfi expreffum. Quamvis enim poftremum illud de convocatione regia nihil exprimat, vix tamen fieri poterat ut conventus adeo follemnis, cui archiepilcopi tres Kerneofis, Rotomagenfis, flt Seoonenfu interfuerant, ab alio quam ab ipfo rege invitaretur. Qu* enim per h*c tempora celebrata eft Moguntina Synodus non quidem ad regnum Caroli, fed Lodovici pertinebat. Adde B quod privilegio Coibejenfi Baltlridus Bajoceofis cum ceteris concilii patribus fubfcnbit · Stat ergo Parifienfis Synodus labente anno 847. coafta, *eo-* Adeteque facile eft fynodus Parifienfis privilegio. Corbejenfi memorata. Quibus conftitutis, nullo negotio iynodus *alta Parifienfis* ftabitbur. Cum enim ex praefatione concilii Mekkofis, **pud* Labbeum tom- IX. coi. *q6i.* legenda, compertum fit Parifienfe concilium quoddam anno Chrifti DCCCXLVI. die XVI. Kal. martias convcnitfe; nec illud quod buculque deferipfi, concilium prius quam *ltbente* anno 847. haberi potuerit; duo inter fe tempore difereta concilia ftabtlire oportet. Ultro tamen conceflerim, concilium illud anni 846. die 16. Kal. Martias ipium efle idemqne concilium Parifienfe, in quo Ebbo damnationis fentenrtam tulit. An vero annus ifte 846. cum die 16. Kal. Martias compofitua cx veteri anni fupputaodi more duâus fit, ut referat ex noftro more annum 847. vcl potius annus 846- retinendus fit, nubi perobfcurum eft dt ambiguum.

ANNO CHRIiTI

CONCILIUM SENONENSE,

la quo Audradtts Mod/eut thorepifcopus conjecrafter, Anno 846. habitum.

Jb.dra.

AUdradus Modkus f^er bos annos librum revelationum fuarum feribebat, cujus excerpta Duchefnius Hift. Francorum tom. II. dedit; Audradus, inquam, de hoc concilio, alias incognito, b*c feribit in fragmento, quod Albericusmonachus Triumfontiuin in chronico fervavii : *Anno* C *indueiamm* (feu ftrdcris inter fratres reges anno 84$. initi) *tertio, fecuudttm Audradam advocavit ap/av» Archupifcoput Vvarulo* (Vvemlo) *fit·, & bailta Synodo, eundem per tiefitoaeut cdorepijceptttt toafrtravti.*

CONSTANTINOPOLITANA SYNODUS,

In yna *Methodio pairiarcha defundo,* J. *lgnotius [ttifitlutlur,*

Anno 846· habita.

IhiSea.

H/Ec fynodo» auftorirate Methodii fyncelli elogio S. Ignatii Patriarch* Conllantinopolitam afteritur. Nawat emm ille, 'Ihcodotam auguftam delunâo S. Methodio psiriarcb* dignum fucceflorem qnefivilTe, ctijus rei gratia lynodo antiliitum ad hic convocata, S Ignacium celebrem monachum propofuiiTe, ejulque approbatione apmarcham elegifte. En verba Methodii: *Theodora pia augufta ce.ebrato fauR^rum patrum conventu;* (Grccus textus, *Patrum fsnodo) peafeute quoque [enatu patriarcham dsx.it.* jj etiam Nicetas in futiori vita eiuidem fanfti fubobfcunonbus verbis inDde Synodo tunc coaâa fignificavit: *lgaotiai ontift.tum aafterttote, ti [enientia, honore facro digutf-mus -eft Judicatus* Concilium veto ea de cauffa convocandum fortaffe cenfuit Theodora, quod cum multi (aerum illud munus aftirftarcnt, dignidimum ex judicio epifeoporum eligere volebat. *Malus,* ait Nicetas, ad *ecclefiu admtntftrahouem defignatis, alis/que altat oh causas voto Jruftratit tic.* Ex epifeopis tamen, qui tunc furie aderantCoaAaotiDopoli, eam Synodum colleftam fuiOe arbitror. Annus vero Synodi cx Pagii tcnicnna annus 846. flatuendus.

CAPITULA EXCERPTA ' IN VILLA SPARNACO,

HÆC QUÆ SEQUUNTUR. CAPITULA

Excerpta funt a domno rege Carolo & principibus ejus ex capitulis qu« anno *dcccxlvi. ediderant* epifeopi in fynodis, Vvcnilo fcilicct cum fuffraganeis fuis, UrfmaruS cum fuffiraganeis fuis, Hinemams cum fuffraganeis fuis. Et oblata funt eidem principi, ficut ipfe juflerit; coltcfta ad relegendum in Sparnaco villa Rhemenfis ccclefia:. Et quia fa&ionc quorumdam motus eft animus ipfius regis Contra epi(copes, diffidentibus primoribus regni fui ab eorumdem epifeoporum admoniriooe «Sc remotis ab eodem concilio epifeopis, cx omnibus illis capitulis h*c ramum obfervanda & complacenda fibi collegerant, & epifeopis firripta tradiderunt, dicentes noo amplius de coram capitulis acceptait quam ifta, & ifta velle cum principe obfervarc.

COMMEMORATIONES Era ©· j-A'rrà.

CAFITULŌXOM.

1. *De hmore fgr cultu ectlefiarmu.*
S». *Ve honore epifeoporum, & venrratioae [ervorum Dei*

iv. *Ut cautela fiet erga eat qui taufa juveuiaUs am infipienHa. ... epifeep^um, ue fnPlU aut tmaute dam-*
a. *De htt qm cuutra reputa p^ate» canfunutts <fe moliuntur.*

ANNO CHKIsn »♦;.

vi· Dr pretenti.
v*'· D* btfpitalihu .
vu J· Dr rapacHm.
ix. (1 cpi/tooii tcnpei CM/rwea otytriietar ad tainift-ritu» fana» perajtndaao.
X. üt ilen.i mu nùlttaria «·■ cntiafant.
XI. Ut euji dingaeior . ÿ» ⁄ preCfpU a na-in de rri» tcclt/nran «J petprnn /al faite .
x > i. De b^rep fiaaoaiaca .
Mill, en a tutUa jtdtt tpijctpalii prtpri»infirmantetpif-ctpt t^urpelar.
*\r. Ut canoniet infra denaittrina» darmiant.
xv. Cn nanaebt ad palatium wmauf nifi conge obedientin rxccpt'i abbatibtn.
XVI. IA lain dcctuaat dt tcdcfut non contingant.
XVII. Dt fanfitnaantahhii caatra enàoritalent aapiis.
xviii. Dr jpanfii aiiorutn .
Xtx. De fepulturii infra ecclefiam.

Plenitudo entent capitnlernin , <;«< in pirnincline fy-ncdaliicm afltonam babtntnr , nnde b» riwwnw· iattonet cxccrpta fnat, ifa per loca contineninr.

<. De honore & cultu Dei atque fanûirum, fltc, *Stnodi Meldcnfis cap.* J.

i. Sacerdotes «c fervi Dei vigorem eccleûafticum, &C. *Synodi Meldenfii cap.* 1.

3. Quia vero debitum effe cogoofeimus, fltc. *Sy-nodi Mcldcnfii cap. J.*

5. Si quis potcilau regix, q<<si non eft justs,flee. *St nodi Mtldcnfij cap.* 15.

it. Et ne magnificentiam veftram illuc , &c. *Sy-nodi Mtldcnfii cap. 20.*

(>. Ut precariae & commutationes tempore , &c. *Ihicm cap.* 11. *22. 23.*

S. Ut contra deprrdatores & oppreflores, &c. *Sy-*RjiU *Mcldtnfii cap.* 24.

19· Ut regi· magnificentia liberiorem , &c. *Synodi Mtldtafi, cap. zt* *J*

io. Ut quicumque ex clero effe videntur, Ac.^r *nodi Mtldt^fij cap. <yy.* a«v.

7. Admonenda eft legta magnitudo , &c. *Syaadi Mtldt^it tap.* 40

jl. Cavendum eH &t tunwwpcrc praecavendum > &c. *Syaodi Mtldenfis cap.* 43.

13. Ur nemo epifeopo vivente eccleiiam, &c. *Sy-*aadi *Mcldtt^ii cap.* 47.

14. Ut canonici in civitate & rnonafleri s, &c.5> *aadt MtUc^/u cap.* 53.

4. Ut nemo epifeoporum quemlibet fine certa , fltc. *Syaadi Meldmfit cap. fi.*

if. Ut monachi quibus monaficriorum cura, &c. B *Syaadj Mtldc^fit cap. yp.*

16. Hi vero qui ex rebus ecclefiafticis, &c. *Syno-di Mtldt^fit cap. 61.*

17. Qui fanâimonialcs virgines vel viduas, &c. *Synodi Mtldtu/ij cap. 67.*

18. De his qui iponfas alienas rapiunt, fltc.*Syno-di Mtldtn/ii* cap. 68.

jp. Ut nemo quemlibet mortuorum in ecclefia, fltc. *Synodi Mtldtnfit cap. 72.*

Nota Jacobi Sibmondi S. J.

Ed<r« *(tltrent inttgn* primum a Prtro Pith<s° fub finem r<p'cul«<ivm , iun> « nob>> tii. VI. capitularium Caroli Cal«i. Hx |<xo inia habuimui pcfl commtmoratlonaa 6ngulorum Imna iaJlrarr , quia plenitudo Ipfa ia concilio Malden fi rcr.|>.vrb«tur . Plenitudinem appellat integrum *exemplar.* O^tarui lib. ·. adveriua Parmeoianum dc fyno> du at>en« Cniai.C Donat h! at uni. Houm, inquit , *µ!.·ı>ıv· altt-n .n parle é^rrunt librl..r··/* ad >°>' *piradara adjanUtanl*‹

VITA ET EPISTOLÆ
LEONIS PAPÆ IV.

EO IV. natione Romanus, A ex patre Radoaldo, fidit annos oâo, *menfe» tres*, dies quinque. Hic adeo catholicus, atque apoftolicus vir multa patientis multaque humilitatis extitic, largus, pius, innocens, five benignus, amator juftitic, & plebis ferventiflimus gubernator, divinarum quoque feriprurarum indeficiens perferutator, vigiliis & orationibus femper intentus. In cujus etiam beanifiebo peâore, juxta illud quod in fanâo evangelio legitur, fic ferpentis aftutia, fic fimplicitas inhabitat columbe. Erat enim totius fanâitatis decore repletus, amator religioforum hominum, Deoque in omnibus affidue famulantium, nutritor pauperum, fit contemptor fui. Hic primum a parentibus ob fludia literarum in monaflerium beati Martini confefforis Chrifti, quod fons muros hujus civitatis Romans juxta ecclefiam beati Petri apoftoli fitum eft, quoufque factas literas plenius difeeret, fponte cooccifit. Ubi non folum literas didicit, verum etiam in ftudio fanâs couverfationis, non quafi puer, ficut tunc erat, fed velut perfedus monachal manfit. Cujus enam pis converfationis exemplo alii fub eodem monachico degentes ritu omnipotenti Domino plus devote ferviebant. Eratquc cum illis quafi unus ex illis. Et quoniam civitas fupra montem pofita abkondi non poteft, flc neque hujus rumor fanâiffimi viri diu occultus exitlere potuit. Tama illius, five fanâitatis opinio, huc illuc luce clarius divulgata eft, arque multorum relatione fidelium ad aures pontificalis quondam beatiffimi patris fit papa Gregorit mox feftino relatu occurrit, cui cum tanta fuiffet cafticatis dignsqoe cooverfationia magifterium enarratum, illico eum ex monafterio, quo pie degebat, exire jubens, ad fanâs matris ecclefla gremium perdoxlt, atque ut in fuo femper fervitio familiariter permaneret, in Lateranenfi patriarchio effe prscepit.

Subdiaconum quoque eum ob fus famam vite laudabilis fecit. Qui tamen quamvis locum mutaret, ve! ordinem, tamen vitam morefquc fuos plufquam prius in Cummi creatoris noftri fervitio regulariter conftriaxit, bonifque multiplicavit operibus. Defundo autem hujus facratimmc fedis papa Gregorio, tunc Sergius archipresbyter fandss Romans ecclefix prsiul efledus, hunc, de quo fuperius nonnulla retulimus, Leonem v^elicet beatiftimum papam presbyterum confecravit, eique titulum fanâorum quatuor Coronatorum largitus eft.

In quo dum bonis polleret moribus, ibique indigentibus neceffaria miniftraret peregrinos ac pauperes, minufqoe habentes non folum verbo, immo etiam corporalibus alimoniis refoveret, is qui tunc praeerat Sergius Romans fedis entitles cx prsfenti vita fubtraâus eft, fub cujus etiam tempore ecclefis beatitfimorum principum Petri dc Pauli a Saracenis funditus dcprsdats funt.

Quia igitur calamitate five miferia omnis Romanorum vigor elanguit atque contritus eft, hoc fado unireris concio Romanorum ex duobus cafibus, vel periculis, videlicet de repentina morte pontificis, dc devaftatione, qus faâa fderat in ecciefiis fanâis, cunâorumquc finibus Romaoorum, fatebatur fe nullatenus evadere mortis periculum pofle. Cumque pari devotione, communique confilio unirerfi Romani proceres de future cogitarent pontifice, at quis effet qui tam fandum & inviolabilem locum omnipotentis Dei timore regere, vel gubernare potuiffet, confeflim fama beatiffimi prafulis fimul flt meritum ab omnibus patefada eft, totamque per urbem diffnCa: necdum enim is qui obierat pontifex ad fepulturam debitam fuerat deportatos.

Et ecce omnes a noviffimo uique ad primum una voce, una fimulque concordia Leonem venerabilcm presbyterum fibi futurum pontificem flagitabant. Et quod nullum fuper fe alium habere vellent prefukm, nifi hunc, de quo crebro diâum eft, muhis conjurationibus ac vocibus fateban-

bantur . Quorum ineundanter omnium credimus corda ad hunc expetendum non aliud, nifi amot divinus , Ac divine virtutis inflammavit Ac univit clementia.

Cefii.· »4 ρ·ρ»<μ Tunc omnes, ut Giperios annotatam eft , pergemes cum gaudio multaque ariditatis letitia ad ecdeGam, in qua degebat, beatorum qaatuorCoronatorum , eum coadum invitnmque exinde abftrahentes cum hymnis laudibufquc praecipuis Ac No,».üV(*a.· c,' ad Lateraoenie patriarchium perduxerant : cujus , obfervantes antiquum, omnes ofculati funt pedes. Quanta autem in ejus pontificali elediooe concordia vel unanimitas fuerit , nullus breviter enarrare hominum poteft. Quid amem ele&ionis fu* tempore apoftolorum fuffragiis fuifque fandis intervenientibus precibus de Saracenis illis , qui tam nefarium fcelus comtniferunt , divina virtus peregerit , boc inconveniens aut reprchenGbile Don eft , Gve ob futurorum Gve timorem , five memoriam, pratentibus literis annotare. Omnes enim cum vellem , iniquitatis ac depredationis fcelere perpetrato, ad Africanam ex qua veneram regionem revertere , vafto maris pelagi vi ventorum procellarumque, Gcut certa relatione cognovimus , Deo permittente , demerG funt . Antiquumque illud Ægyptiorum miraculum ecce noviter apoftolorum meruit oratio obtinere . Komi.i .«· Γ.'ζ- Rr.io.ucü- <""r'P«·· Romini quoque , ut diximus , novi eledione ponti- congaudentes, coeperunt iterum non mediocriter contriftari, eo quod fine imperiali non audehant auâoritate futurum confecrare pontificem, periculumque Roman* urbis maxime metuebam, ne iterum, ut olim , aliis ab hoftibus fuiflet obfeffa. Hoc timore Ac futuro cafu perterriti , eum fine permiffu principis prafulem confecraverunt , fidem quoque illius Gve honorem poft Deum per omnia Ac in omnibus coofervanres.

Do.. . Lto- ■< obi·.» Jam quis humanus «ftimare non fufficit arbiter, nec os referre pravalet, quants bonitatis ac pietatis hic beattffimus extiterit pontifex , redeamus ad ea qu* fretus Dei amore fandorum eccleGis obtulit , Ai a primo pontificatus fui exordio enarremus . Hic vero inGgnis Ac prsclarus antiftes fuperno amore exardefeens obtulit in baGlica beati Petri apoftoii coionam ex argento puriflimo unam penfantem libras viginti & quatuor . Gabatbas interrafiles duas peniar.tes libras duas. Vela feptem , duo quidem de fundato , Ac alia duo de ftautaci, & tria de fpauifco. Obtulir vero ibidem ad ipkndorem Ac gloriam ipGus venerande bafilira cortinam Alexandrinam mire pulcritudinis unam, habentem hiftoriam navonum portantium defuper homines , & aliam hiftoriam aquilarum, rotarumque, 8c avium cum arboribus. Ipie vero egregius Ac prudentiffimus papa obtulit in baGlica fandorum quatuor Coronatorum , in *··ı)ĩβ.,·M" 9ua iacetdotii fui iolertiflime fundus eft officium, csniftra de argento puruGroo tria penfantia libras ....

Aquamanile fimiliter de argento mundiffimo par unum canthara cum thymiamaterio, id eft , penfat. libras........Veis de fundato , qu* ad 'nitorem ipGus in arcu videntur ecdefi* pendere , duodecim. Item vela ferica alba triginta Ac «quatuor . Fecit vero in eadem baGlica ad fplendorem facri altaris vcftem hdotericam habentem periclyGn de chryfodavo . Et aliam veftem albam cum tofis habentem rotat feptem, Ac in medio tubulam de chryfodavo cum effigie hominis gerentis in capite gemmas praGnas quinque . Item veftem albam de chryfodavo cum rotis fex. Fecit autem in jam di&a baGlica ad honorem Ac gloriam facri altaris vela habentia cruces At hamsnadias de chryfodavo Ac gemmis ac bullis aureis Atnginta tres . Velum aeupidile habens hominis effigiem fedeatis fuper paronem unum. Item vela habentia hiftoriam finds Dei genitricis tria . Item vel alia fundata qnaiuordecim, Ac alia cum vcfte de blattin duo.

Ipfe quidem eximius & beati(fimus papa fecit in baGlica fande Dei genitricis , qu« ponitur in vico, qui nuncupatur Sardorum, vcftem de fundato habentem hiftoriam iaods Dei genitricis de chryfodavo cum prophetis. Ipfe vero a Deo amabilis Ac prudentiffimus papa fedilia in ingrelfu marmoribus patriarcbii conftruxit, que nullus pontificum ut perficeret arbitratus eft . Nam Ac folanam quod beat* memori* Leo III. papa conftruxerat , cum prs nimia vetuftstc fradis trabi- B bus in ruinis cerneretur everfum, noviter pulcrius in meliorem ipeciem reftauravit.

Hic quidem inGgnis Ac pius antiftes in baGlica beati Pauli apoftoli fuperno fretus amore vefpertinas publice a eundo clero & fehola conflituit die natalis ejus pfalli laudes. Hujus beati tempore picfulis tcrrxmotus in urbe Homa per indi* dionem fadus eft decimam , ita ut omnia ele* menta concuffa viderentur ab omoibus. Ipfe jam fcpefadas Ac fotertiffimus pontifex fecundum antiquam coofuetndinem canonica auâoritate decrevit atque conftituit , ut dum facra miflarum folkmnia in ecdefia celebrantur, nullus ex laici* in presbyterio ftsre , vel fedene , aut ingredi prefumat, nifi tantum facra plebs, qu* in adminiftra- C done facri officii conftituta videtur.

Ipfe quidem beatiifimus pontifex poft crdem Ac depraedationem f«v* gentis AgarcDorum, quam in fandorum apoftolorum ecclefiis peregerunt, ad reftaurationem ipiarum quotidie animum protendebat , quatenus omnia , qu* ab impiis manibus ablata fueram , repararet , fperans «terne futuro retributionis mcrcedcm . Quamobrem obtulit in baGlica beati Petri apoftoli butronem de argento puriifimo cum gabathia argenteis pendentibus in catenulis feptem. Fecit autem ad illuminationem ipfius baGlicc rete erneum cum caniftris argenteis decem Ac feptem. Nam Ac pharum miro magnitudinis ad fplendorcm Ac gloriam Gepius memorat* ecclcfi* reparavit. In qua etiam obtulit co- D ronam de argento mundiftimo penfantem libras... Vela de fundato, qu* ia ambitu facri altarispulcriora pendent viginti quinque. Item vela leonum habentia hiftorias, que ante veftibulum facr* confcifionis cernuntur pendere decem . Et alia vela dc fundato » que inter ipGus venerande baGhce dextra levaque corufcant quadraginta & fex . Item vela de fundato , que in arcu ad ornatum & decorationem presbyterii pendent triginta & tria. Verum etiam & alia vela de fundato, qu* in diverûs ejufdem baGlicc loeis ipfe almificua papa coaftituit pendere decem odo . Et alia item vela, qu* ante januas facra baGlice pendent quatuor.

Hic varo inGgnis At prudentiffimus profui fuperno fretus amore fecit io baGlica fandorum martyrum quatuor Coronatorum vcftem de chryfoclavo habentem hiftoriam refurredionis Domini noftri Jefu Chrifti, atque eifixies pradt&orum martyrum: Ac ipGus aiminei prcmlis animus tantum divino fulgebat amore . ut ea qu* pridem ex beati Petri apoftoli ecdefia ab impiis manibus innumerabilia fuerant bona ablata , luo praecipuo tempore libente voluerit pedore omnia noviter inftaurate.

Idcirco ad decus & honorem ipfius pradid* ecdefia fecit coronas ex argento puriifimo miro compoGtas opere duas pendentes in catenulis argenteis cum gemmis & bullis deauratis, penfantes

una

I

una libras cenmmMrtgiatt duas , ft alia cantum ft triginta , habeotes arra olamaftcrio· argenteos fabter pendente» triginta ft feprem. Ct aliam timili modo habentem quadraginta. Et ^uia divIno femper erat munere perornatus , dignamqtw de omnibus curam ft follicitudinem habere Audebat feliciter, fecit in oratorio fandi Andre· apo*ftoli ad faoâum Petrum vela majora de fundato duo, ft alia minora quinque , ornata in dretsitu de blattin.

s A»4i««.

Ipfe vero a Deo prottâus venerabilis ft preclarus pontifex fecit in monafterio fanât Anaftafii pro ureroa anime fa· redemptione veftem fe·ricam dc fundato unam habentem bifloriam aquilarum .

s

Simtlirer ft vela de fundato duo compta in circuitu de blattin . Simili modo fecit in monaflerio lanâx Praxedis veftem de fandato unam.

Hic quoque prcdiâus prxful a die qua divina fretus potentia fecram apoftoli Petri fadeoxomni benignitate confeendit , mox dc prifeis ve£ antiquis facri palatii uûbus, atque ordinibus , qui fob prxdeceflorum fuorum pontificum tempora erupti , atque diverfa confactudine fuerant deleti * ideo ad fa· memoriam fanâitatis univerfos reducere , vel io meliorem flatum , quam nuper fuerant, omnia libenti animo ordinare avide costatus eft.

Nam ft accubitum, quod domnus Leo bonmemori· tertius pepa a fundamentis conftruxerat, ft omnia ornamenta que ibi paraverat, pre nimia vetbftate f[redacted]blivione anlcceffbrum pontificum delet* fant. Et io die natalis Domini noftri Jefa Chrifti fecundum carnem tam domnus Gregorius , quam ft domnus Sergius fanâ· recordationis ibidem minime epulabantur . Ifdem vero beatiffimus ft fummus prsfal Leo quartus cum gaudio ft nimia dilcftiooe omnia ornamenta, five alimenta , qu· inde deleta fuerant , noviier reparavit, ft ad ufam priftinum magnifice revocavit.

Nec non ft crucem ex anro puriffimo gemmis ornatam , quam Carolus pie memori· imperator Francorum & Romanorum in bafilica falvatoris Domini noftri Jefa Chrifti, que Cooftaminiana nuncupator, temporibus domni Leonis fenâx recordationis tertii papr obtulerat , qux Inoa erat, ut in litaniis ante facratiffimum pontificem ipfa precedent, ft fic nermauGt ufque ad tempus fande recordationis domni Pafcbalis pape , unde diabolica fuggeftione a malis extorta eft , ft a lationibus noâe fiirtim ablata. Et nullus deinceps prccefforum pontificum , tam domnus Pafchalis , quam domnus Eugenios , five domnus Valentinus, five domnas Gregorius, nec non ft domnus Sergius recordatus fuit, ut eam reflauraret, ftad ufam fande Dei Romane ecclefix * repararet . Sed ifdem prxfatus ft magnificus prxfal fecit ex auro puriffimo , & mire magnitudinis margaritis & gemmis hyacinthinis ft prafinis utiliter ornavit , ft ad ufam priftinum fande Dei genitricis Romans ecclefix mirifice decoravit.

C'»« · c·* •ru* ****

fiunt

Hic vero prscipuns ftinfignis prcfaldivinarum feripturarom in feientia ft .eruditione probatiffimus extilit prxdicator, qui fama tante beatitudinis atque fanâitatis claruit, ut in confpcâu univerfi iftius in Cbrifto fundate ecclefix populi miracula operaretur . In primo quidem pontificatus fui anno juxta bafilicam beare Lucis martyris , in * Orfea fita eft , in quibufdam terris abditifque cavernis diri generis ferpens , qni bafilifCUSGraece, Latine regulos dicitur, ortus eft, qui flatu fuo ac vifionc omnes qui ad eafdcm properabant, cavernas celeriter occabat, momlquc ira-

ptoo-MOntaqus

A débat periculo: ita ut omnes ftupor ac timor invadaret, ferpentes virtates nuraates, ft cladem.

Ipfe vero beatiflimus ft praeclaras pontifex hanc popoli necem audiens atque perniciem, adorationes fe convertit, cum jejuniis Dominum deprecari non ceflans , ut ab hujufmodi omnes interitu liberaret. Dum h»c agerentur , urxeiaras ft celeberrimus dies advenit, io quo beat· Dei genitricis femperque virginis Marie affumptio celebratur . Tone prxfattis ft univerfidis papa a patriarchio cum hymnis ft cantici* fpirnualibus fanâa precedente icona ad bafilicam fanâi Hadriani martyris, ficut mos eft, propriis pedibus cum omni clero, perrexit. De qua regreffas cum omni fidelium cœtu ad bafilicam beate genitricis Dei ft

B Domini noftri Jefa Chrifti , qua Ad pratfepe dicitur, cum Dei laudibus magna comitante caterva populi properabat. Qui cum perveniflet ad focum m quo *ipfe* tieviflimus bafilifeus «tris , ut jam faperms diximus , jacebat cavernis , omnem clerum ft populum ftare praecepit, atque juxta eafdem cavernas properans, fuper foramen ipfius, ubi peftiferi flatas egrediebatur ferpentis , intrepidus fletit, ft oculos ad cxlum pariter tetendit ft palmas, Chriftumque qui eft fuper omnia Deus, profatis lacrymis deprecatus eft, ut ab eodem loco diri ferpentis genus fua potentia effugaret. Et data fuper populum oratione, Dei laudes ad bafilicam, quam fuperius memoravimus , profeâus eft exhibere . Ab eodem vero dic ipfe beftifer

L«· Papa brallk»· <·*·'

C bafilifcusita effugatus, atque ab ipfis projeâus eft antris , ut ultra in illis locis nulla Ixfionis ejus macula appareret. Et aliud miraculum ipfe almi·ficus papa perfecit, quod enarrare breviter inchoemus .

Io ipfo quod fuperius. memoravimus pontificii fai exordio Saxooum vicum validus ignis invafir, qui flammarum virtute cunâa comburere ccepit validius, ubi populorum multa congregata funt agmina, qux hujus incendii flammas volebant cxtinguere.' fed ventorum flatibus altius extendebatur ignis in acre, cunâa comburens, atque comminuens, ita ut propius beati Petri principis apoftoloruna bafilicx proveniret , Saxonum , Longobardorum domos, *tc* porticum concremans atque diripiens.

Quo audito ipfe beati(fimus pontifex anxius illue celeri curfu profeâus eft, ft obvius ante ignis impetum ie nrsparavit , ac Dommum deprecari ccepit, ut ipfius incendii flammas extingueret, ft crucis propriis faciens fignaculum digitis, amplius ignis extendere flammas non potuit , fed beati vinutem ferre non valens pontificis , extinâas flammas redegit in ciherem.

>*»· Oft'to M * r>|ko al>a «»u. s»*1·

Ipfe vero a Deo amabilis & prudentiffimus papa fecit in bafilica beati Petri apoftoli vela de fundato in circuitu compta de blattin numero quadraginta quinque. Fecit autem ifdem egregius pontifex in monafterio fandi Martini, quod bea-

Dm> «|J ·· ««'· ** * p<>"

P ti Petri bafihcs cobsret, ad laudem & gloriam

C ipfius beati Martini oraculi mir· pulcritudinis veftem perfecit , habentem hiftoriam fuperius memorati fanâi jacentis in ledulo cum effigie falvatoria Domini noftri Jefa Chrifti. Simul effigiem fanâ· martyris Agathe habentis ad pedes effigiem ipfius almi pontificis, habentem gemmashyacmthioa^decem ft feptem. Item in eodem oratorio fecit vela quatuor, ft unum quidem habens rotas de chryfoclavo tres.

Feat idem in bafilica fandorum quatuor frairum veftem de fundato unam habentem htftoriam ipforum fandorum martyrum , & effigiem ipfius almi prxfalis habentem gemmas duodecim, fimiliter & vela de fundato quatuor.

Ce··*' "".

Hic

Hic wo venerabili» & praclarus pontifex fecit in bafilica beati Petri Apoftoli nutritoris fui caniftrum interrafile de argento puriflimo penlans libras....... Ubi fupra obtulit coronas de argento mundiffimo penfautes libras.... Hic vero beatiffimus flt praeclarus papa fuperno fretus amore obtulit beato Petro apoftolo ad fplendorem & gloriatu ipfius fanâiluma bafilica ^lucernam bimyxem de argento puriftioao peu(antem libras quadraginta quinque.

Ifdem beatiffimus praful fecit in ecclefia beati Silveftri confeiforis atque pontificis, qui ponitur in monte Soraâc, veftem de fundato unam habentem angulos quatuor, duos quidem Tyrios, & duos fundatos. Fecit etiam ifdem fanâiifimus & bcatiflimus praful in ecclefia beati Petri principis apoftolorum vela qua pendent in arcu prefbyterii ex auro texta hebentia hiftoriam beati Petri apoftoli numero decem & odo. Nec non in oratorio beati Leonis confeiforis atque pontificis, quod eft fitum infra pradiâace ecclefiam, veftem de fundato unam habentem hiftoriam Aquilarum. Obtulit quoque ubi fupra coronam de argento unam penfantem libras........

Jam etiam fecit ibi vela de fundaro ornata ex utraque parte de blattin numero viginti. Obtulit etiam beato Petro apoftolo calices de argento, qui fedent fuper circuitu altaris numero fexdecim penfantes libras.... Verum etiam & calicem petidentilem cum catenulis & delphinis penfantem libras.... Item fanâiftimus & coangelicus prxfatus C prxful poft depraedationem Saracenorum iftius ecclefix fecit fuper corpus beati Petri apoftoli imagines argenteas, totafque numero tres, & unam quidem in medio habentem effigiem falvatoris Domini noflri Jefu Chrifti cum gemmis in cafite per crucem ornatam hyacinthinis & prafims. tem aliam quamdam pofitam ad dextram partem falvatoris, & habentem vultum beati Petri apoftoli, & beate Petronillx. Aliam quamdam pofitam ad partem Ixvam depidam vultum habentem beati Andrée apoftoli, fimul & vultum prxdidi lumini prelulis penfantem libras centum & quatuor. Fecit ubi *fupra* phara arca, que fedent fuper vcftibulum facri altans numero duodecim.

Rtiiiiait Btftcri,. Sxpe vero hic beariflimus papa omnia fandorum qux deftruda fuerant loca rcxdificare magnopere cupiebant. Nam monafterium Corfarum, quod juxta bafilicam beati Sixti martyris atque pontificis fitum eft, quod quorumdam malorum hominum fuerat operbus defolatum, & ad fxcuJarem habitationem perdudum, pro falute ac futura retributione anime lue perfedius rcftauravit. In quo etiam ancillarum Det congregationem munivit ad perfolvendum Dei omnipotentis quotidie laudes, muneribus auxit, divitiis perornavit, & omnia (acris prxeeptis, que exinde ablata fuerant, reftaurans, fuis fandis digitis plenius ea confirmavit. Is fxpius memoratus fic bea- popwlp. tiflimus papa prxdicatioms fux alloquio multos E ad cognitionem veritatis perduxit, & (alutifcras omnibus operationes quotidie demonftravit..

oa.t.m .r lumpueai* n>* <etcbriri ı.ıΓκ. Nam odavam aflutnptioms beatx Det genitricis diem, qux minime Rome antea oelebatur } vigilii» facris, matutinifque cum omni clero per. nodans laudibus tn bafilica ejufdem femper virginis dommx noftra:, qux foris muros juxta bafilicam beati Laurentii martyris fita eft, celebrari praecepit.

In quam etiam magna populi multitudo convenerat, novx feftivitatis cupiens celebrare follemnitatem. Hoc ipfe magnanimus cum videret antiftes, tn omnes qui aderam huic celebritati plures argenteos erogavit. Feat vero idem beattffimus in ejafdem Dei genitricis femperque virginis Maria ecclefia veflem de fundato unam. Nec non fecit ibidem vela numero quadraginta quinque. Et infra in ipfius ecclefia oratorium, quod vocitatur beat· Barbara, obtulit vefleto de fundato unam. p>tt h |t »ire* r*»a« Mmx.

Ipfe a Deo precipuus antiAes & io oratorio fanâa Eugenis fecit veftem de fondato unam.

Et hic lolertiffimus, Deo opitulante, faoâitGmufqoe & in omnibus praxlarua atque pracipuus pontifex magno animo & pura voluntate donavit >n ecclefia Mati protomartyris Stephani, qua ponitur foris muros juxta ecclefiam beati Laurentii martyris, veftem de fundaro unam. Et infra B hujus moenia ecclefia in oratorio beati Leonis martyris fecit veftem de fundato unam. Et ipfe mitiffimus pontifex, atque acutus in omnibus bonis, obtulit in ecclefia beata Dei genitricis femperque virginis Maria domina noftra, qua po* nitur infra pradiâum monaftcrhim, quod vocatur Corfarum, fecit veflem de fundato unam. Ubi fupra obtulit in oratorio faoâiGafarii veftem dc fundato unam.

Fecit ifdem benigniflimus crucem auream noviter, & ipfa crux, ut mos antiquitus eft, fubdiaconi manibus ferebatur ante equum pradeceforum pontificum, quam Deo juvante in auro & argento ac gemmis melius renovavit. Obtulit vero in ecclefia beata Nympha martyris, que cfle s.Ny®ph« videtur in civitate Portuenfi, veftem de fundato unam. Similiter fecit in ecclefia beatorum martyium Coima & Datrhani, qua in S lva candida s Cofm< cfle videtur, veftem de fundato unam. Nec non ubi fupra obtulit vela de fundato tria ornata in circuitu de blattin. Hic vero bcatiflimus papa facratifljmoium martyrum fepulcra devota mente ardentique affidue pedore vifitabat: quos vigiliis facrifque orationibus cunâo pro orthodoxa fidei populo exorabat.

Die autem quadam cum ad fepulcrum beati Laurentii martyris perveniffet, fit foiito more orationem expleret, diligentius inquirere coepit, ac dicere.* Qpanti quotidianas hic monachi Deo omnipotenti referunt laudes? Tunc omnes, qui ade-D rant, beato pontifici protulerunt, quod a quibufdam pontificibus duo monafteria ibidem fuiffent conftrufta, fed pro magna paupertatis inopia in defolationes reduâa fint. Mox autem *ipfe almificus* pontifex fuperno nutu compunftus monafterium, quod nunc fanâi vocatur Stephani, & Ca(- t(£e* fiani, reftaurans, muneribus ac divitiis Jocum pleniflime perornavit. In quo etiam fanâa convertattoms plure» Graces genere inftituit monachos, qui Deo omnipotenti, eidemque martyri die poduque laudes perfolverent.

Ipfe quidem a Deo protedus dc venerabilis praefui intra bafilicam beati Petri apoftoli oraculum mire pulcritudinis fummique decoris eooftruxit, quod pulcris marmoribus circumdans fplendide compfit, abfidamque ejus ex mufivo, aureo fuperindudo cplore, glorifice decoravit. In quo etiam venerabile corpus beati Leonis confeiforis atque pontificis recondens^, facrum defuper conftruxit altare, fit ciborium cum cruce exaurata, ad laudem & gloriam Chrifti nominis, hoc fretui amore perfecit, ut fibi dignum in xthere conquireret locum.

Patratis itaque omnibus atque perfeâis operibus, quorum jam figillatim fuperius nomina feripta vel memorata funt, confeftim ifdem paftor & pater egregius, quamvis univerfarwm proficuam ecclefiarum Dei curam dignxmque follicitudihem gereret, dc ad omne opus bonum pre omnibus in-

intentus exifleret, ex intimo cordis fui longa tra-A hens (afpiria , cum quotidie beatiÆmi apoftolorum principis Petri facrati&mum altare cerneret viplacum, ftc ad tantam inboneftatem a Saracenis perfidis Deoque contrariis dc vilitatem perduSum, etiam dc (quod dolentes mcerentefqne dicimus) ipfe undique Chriflianum populum ad jam fati principis facratiflima , orationis caufla vel gratia, limina deftioari cerneret, de ob hoc vota lua, ut olim perficere noo pleniter (atagebar. Ideo omnipotentis Domini freths auxilio, atque confilio dc virtute munitus , aureis fimulque argenteis tabulis non tantum confelfionem facram, verum etiam frontem fcpedifti altaris fatis decenter dc hoporifice perornavit , ut prrieps per omnia opus ibidem dicdicatum loce clarius mamfeftac. Quam-B obrem venerandi altaris frontem praecipuam ta· faults ex auro optimo noviter exornavit , dc eam gemmis quamplurimis valde optimis ac pretiofis totam circumdedit , dc in meliorem ut prius flatum decoremque perduxit. In quibus icilicet aureis, ut diâum eft, tabulis non folumredemptoris noftri forma dfpiâa prcfulgei, verum dc ejus refurreâio veneranda , atque judicium facts ac falutiferc crucis.

Petri quoque Paulique pariter vultus atque Andrea in prenominatis tabulis fimiltter fplendent, atque corufcant·* inter quos fanftifljmi quarti Leonis prsfulis , nec non dc fpecialis filii fui domini imperatoris Lotharii, propter futuram memoriam, five mercedcm , perlons Deo cane, per cuuâaC fzcula venerande, depiâz font. Fecit denique tabulam dc fmalto , opus ducentas fexdecim auri obryzi penfans libras . Confelfionem vero crebro didi altaris tabulis ex argento paratis puriflimo, fimili modo tota animi devotione ad antiquum decus & ftatum perduxit . In quibus falvatorem in chrono fidentem confpicimns, pretioias in capite geminas habentem & a dextris illius cherubim , a lzva quoque ejus vultus apoftolorum *ceterorumque* depiftos . Immo dc rugas fecit lacrac confellioui s ex argento conftruflas, vultus habentes bcatiflitni Petri &. Pauli, penfantes libras ducentasjdc odo.

Ipte* vero a Deo amabilis & prudentiflimus pontifex fteit in bafilica beati Petri apoftoli velaD ex auro texta pendentil in arcubus compte m circuitu de blattin numero undecim. Nec non dc in oratorio fandi Leonis pontificis iaira ecclefiam beati Petri apotloli fecit veftem foricam albam figillatam cum gammadiis dc periclyfi de blattin unam, & vela fimiliter alba majora duo , mino-

5 C«r«ni. ra oâo. Et in monafterio fandi CzGrii , quod ponitur in palatio, fecit veftem de fundato unam, dc vela oâo.

Ipfe vero a Deo protcâus & venerabilis pontifex propter retributionem dc mercedcm animai

5 Aprh«. foz fecit in cœmeterio beata Agathe martyris , quod ponitur foris portam beati Pancratii martyris, veftem de fundato unam, dc vela oâo.

Quifnam dicere valeat , ve! narrare fufficere poffit, quanta ipfe a Deo proteâus dc folertiifimus papa fandis locis devota obtulit mente do-

S Psilij. na ? Nam in oratorio, quod Pauli dicitur papae , miras pulcritudinis obtulit veftem Aquilarum habentem hiftoriam cum cruce de chryfoclavo dc gammadiis unam . Fecit autem in oratoria fandorum Proce® dc Martiniani fplendoris non modici veftem cum rotis dc hominibus, dc hiftoriam cum cruce, fimiliter dc chryfoclavo dt gammadiis unam.

Aliam vero veftem fulgidas yifionia jn bafilica

SPcttwill«. S. Petronillz perfecit, habentem rotam aquilamque cum cruce de chryfoclavo dc gammadiis unam.

Obtulit vero in oratorio fiinâz Dei genitricis s Maria, femper virginis domine noftras Marias , quod in Mediana confidit , veftem fimiltter cum rotis aquilifque & cruce dc chryfoclavo cum gammadiis unam. Fecit quidem tn oratorio fanâi Hadriani s Hadjiaat. veftem cum rotis hominumque elfigiebus cum cruce fimiltter de chryfoclavo dc gammadiis unam. Ipfe vero fiapius memoratus dt beati(limus papa obtulit in bafilica fanâi Sebaftiani martyris, que io Frafcata eoofiftit , veftem pretiofilfitmc claritatis cum cruce de chryfoclavo dc gammudiis unam.

Qpi fummus dc precipuus pneful fecit in bafi- $· Pr'"· lica beari Petri apoftoli cortinam holofericam cum bittoriis multis claritatis immenfe ad decorem dc gloriam ipfius facratiflimn bafilioe unam . Cum vero hcc, fil que feripta funt , Leo,vir beatiflimus quartufque praefui Docnioo folatiaute amoris ac defiderii gratia per diverfa piorum loca fanâorum perferius contuliflet , tunc de Romanae urbis ftatu ac reftauratione murorum , qui longo jam lenio atque vctuftate nimia fraâi dirutique funditus videbantur, coepit cum Jefu Chrifti Domini traftare confultu, ne, fi diu fub hac negligentia five oblivione confifterent , *aut* Domino permittente facilius ab hoftibus aut capi, aut forfan expugnari potuiflent. Ideo, ne hoc in futurum malum fieret , omnes prznominatz muros M«ro« u. civitatis Romane, duodecima inflante indiâione, M»r«p··*·· renovare, atque ad priorem cultum decufque reduci, tota mentis alacritate curavit . Er non folum muros quos diximus celeri fieri agilitate precept t , fed & portas , quibus omnis tepe clauditur civitas , novo cultu lignifque prevalidis ob inimicorum metum five terrorem rezdificari feftinanrius juftit. Quz denique omnia , ut cito fierent, de ad effeâum decoremque client perduâa, praefatus vir apoftoiicus. indeunenter non folum equo relidens, verum etiam fuis pedibus propriis per muros vel portas cum fuis fidelibus dtfcurrebat, quatentis in reftauratione eorum mora nulla aut dilatio fuiffet exorta . Quapropter , ut ante jam diâum eft , inter curas maximam de Romana urbe curam ac follicitudinem venerandus pontifex gerens undique ad. *meliorem* novumque cultum cunâa noviter deduxit, quindecim abipfo folo turres , quas funditus, diratas per circuitum urbis repent, novis fabricis reftaurari praecepit.

Quarum denique duiss juxta Portueofem portam ita prudenter ac fapienter venerabilis praefui ad iplam oram. Tiberis, id eft juxta litus Gumini s aedificari difpofuit , ul nullus prius hominum vel cogitare vel confiderare valebat. Et quia per hunc locum *non* folum nives, verum etiam homines ante facile ingrediebantur , nunc autem vix unquam per eum parvz naviculz introire valebant , & hoc propter futurum hoftium Saracenorum periculum dc falutem Romans urbis fidum eft.

Ipfe igitur turres noo folum lapidibus, fodet-iam ferreis muniri curavit catenis, quatenus, nifi neceffitas fuerit, per eumdem locum nulla valeat navis tranfire . Qyod naviter opus conftruâum , & Romane urbis defenGonem prrftat , & videntibus non modicum, fed grande *miraculum*, quia cum magna fapientia , fubtili prudentia fic honcftate patratum eft·

Ipfe quoque a Deo proteftus dc beariflimus pa pa multa corpora fanâortim, qux diu occulta jacuerant , fummo ftudio fummoque cordis affeâu ad honorem omnipotentis Dei infra hujus altnz Urbis moenia mirifice congregavit . Nam & corpora lanâorufo quatuor Coronatorum folerti cura inquirens reperit . Pro quorum defiderabili a- more

Corpor* it.iâoium Urbi ı·ı»1I' •lll.lt

mor· baClicam , qu« faoâorum fuerit notnioi confecrata , quam ipfe , dum ad pontificii dedi*, flux eft apcem, prudenti(Dmo moderamine rexit, que per oJitini curricula temporum quaftata vetuftatis defeâu, & pene ruinis confia#· dinturna antiquitate videbatur flt convulfa , fupern* virtutis annuente clementia tu Ipleodidiorem puknoscmque ftatum a fundamentis conftruxit , dc ad laudem omnipotentis Dei eonitn facratifiima corpora cum Claudio, Nicollrato, Symphoriano, atque Caftorico dc Simplico, ncc non Severo, Severiano, Carpophore , de ViâOrino, quatuor fratribus. Item Marius, Audifax, dc Abacum, eum Feliciifimo , dc Agapito , Hippolyto cum fuis * familiis numero decem dc *odo.* Aquilino, Aquila & Prifca, Narcifio, dc Marcellino, Felice, Symmetrioque, Candido , atque Paulivo , Anaftafio , ÔC Felice, Diogene, dc Liberali, Fefto, dc Marcello, atque Exuperanti, Pudentiana , dc Benedjâo , Felice , dc Vendntio , nec non capite fanâi Proihi , tsndrque Cccilic, fanât Alexandri, fanâique Sixn, de fanâi Sebaftiani, atque facratirtinx viigmis Praxedis pariter fub facro altaJ recondens collocavit, dc alia multa, quorum nomina Deo funt cognita. Super quod etiam ad gloriam creatoris miro opere mirarque pulcriiudmis facit ciborium ex argento purlÆmo , aureo fiipennduâo colore, cum gemmis prafmis , & hyacinthinis peufans libras trecentas creJccnn de ferais.

lofuper obtulit in eadem ecclefia vela rubea , qux pendent in circuitu altaris numéro quatuor .

ldem quoque fanftilTimus prefui fecit in oratorio prrdidac beate Barbare , quod conftruâum eft intra ecclefiam fandorum quatuor Coronatorum coronam de argento penlaniem libras duodecim. Nec non in eodem oratorio obtulit gabathas de argento decein penlantes libras.. Verum etiam in fuprafcnpro ontono fecit ixfter de fun dato 1res habentes in medio cruces cum gammadiu, dc vela duodecim.

Do»· ·▌«‹ ‹Î'i· ı,»βı ,«p .... PoxUidus etiam venerabilis pontifex fecit in b*til>c* beati Siephani ponuficis , via Latina , miiliaiio tertio , veftern de fundato unam cum croce ni medio, vela fex. Ubi obtulit patenam , dt calicem laoâum modicum de argento pen(antia libram unam & terms. Obtulit etiam beati(limus pr*ful m evckfia beati principis apollolûium thunbulum de argruio exauraio , apollolatus legens nomen domini Leonis quarti pape, pentans libras quatuor.

(Jbi etiam io oratorio beati Gregorii confeiToris atque pontificis tecit vellem de fundato cum gammadiis , dc crucem ex argento texto unam . Similiter ibi ipfe io oratorio beati Partons martyris veftern pari modo fecit unam. Nec non &. in oratorio bear* Dei genitricis, quae ponitur ad ambooem , eodem modo fecit veftern unam. Et io oratono fande & fuperexaltatz crucis fecit veftern ftrnili modo unam . Nec non dl in oratorio , quod ponitui ad fontem , fecit fimiliter veftern unam, & vela de quadruplo.

Ipfe vero venerabilis & prrclarus pontifex fecit io ecclefia fandorum quatuor Coronatorum fuper altare majore vellem de fundato cum cruce in medio , dc gammadias , dc io gyro liftam de fundato unam . Ubi fupra in oratono fanâat Barbarae fimiliter fecit veftern dc fundato unam . Et io oratono fanâi Sixti eodem fecit veftern unam. Et in oratorio fanâi Nicolai fimiliter fecit veftern cum aquila una . Nec non di m ecclefia eadem fecit cortinam lineam cum cruce in medio, dc in gyro liftam de fundato tnir* magnitudinis. Piis moribus, his facrifquc perornatusope-ribus , papa obtulit io fzpius memorata , quam fretus amore fundaverat , aula , patenam ex argento purillimo aureo fupertnduâam colore, cum crucis tropheo , falvatonfque effigie , fanâcque Dei genitricis dc fandorum apoftolorum pulcro fchemate decoratam pcnfancetn libras feptem . Similiter calicem fanâum auroque perfulum evangeliftarum habentem *-scooam*, & crucem, peniatitia libras quatuor.

Nec non ex argento puriflimo cantharum excuratum , in quo fignaculum in circuitu depreffum cernitur crucis, cum prophetarum effigiebus, oeatitfimique Stephani primi martyris icona. Verumtamen dc thuribulum ex argento mundi(fimo apoftoheum unum.

Gabatlus ad nitorem ipfius venerandae bafilic* exauratas quatuor penfantes pondus duarum de ferais librarum.

His omnibus ita geftis coofeftsooem cum facro altari argenteis tabulis penfantibus libras nonaginta & tres decoravit, landorumqoe effigiebus perornavit.

Super quod etiam obtulit regoum de argento purifnmo cum prenofirtimis gemmis , habens in medio crucem , quod ulque nunc (aper eodem pendere altari confptcitur. (Jbi etiam obtulit vela de fundato quadraginta dl tria.

Ipfe vero fiepius memoratus & pr«clarus antifles fupatno inflammatus amore , obtulit in monafterio fanâi Silvcftri , fanâiquc Bencdiât , dt fande Scbolaftics , quod nuncupatur Sub lacu , vertes dc fundaro tres, dt vela fimiliter de fundato feptem . Fecit etiam idem beatiftimus przfes poft deprcdationem Saracenotum in ecclefia beati Petri apoftoli crucifixum m>rx magnitudinis , conftruâum cum gemmis hyacinthinis de argento punftimo , exauratum , penlanicm libras fepruaginta , dc alias gemmas albas feptem , majorem unam.

Ea irem , quz inter cetera per faoâidimi prsefuhs artiduas prects ac iacrymas a Domino exauditas duodecima inliftente indiâtone mirabiliter aâa vel gefta funt, non inutiliter agemus* Gob «ternam memoriam huic operi clarius infercre ftudeamus, ut quants fanditatis in hac zrumnofa vita vir ifte extiterit , prrihcftes ac futuri facilius cognofaant.

Denique poft nefandam , dc lugubrem , ornnique plenam miforia Saracenorum deprcdationem, quam in primo ecclcfiarum omnium capite, fanâa fcilicet Romana ecclefia , hortatu diabolico peregerunt , voluerunt iterum ipfi fatan· filii fimilia in Romanos fines dc ecclefiam beatirtimi apoftoli Petri , ut olim , damna inferre dt deinde viâorcs ad loca , quibus egreifi fuerunt , remeare. fed cura ac Audio fumroi prcfulgente atque vigilante paftoris haec minime perficere potuerunt. Tamen ut fideles in Domino amplius fideliores jure exiftam, dt illius figna, ac veneranda miracula ex veteribus noviter emanafte non dubitent, a principio recenfandum eft quid de eis divina eodem tempore mifericordia mirabiliter egit * quantifque raiferiis atque calamitatibus gens illa peftifera merito protrita dilapfa eft . Quamobrera pri(linum reminifccntes lucrum , vel predatn quam fecerant , multiplicata iterum perverforum hominum manu , multifque cum navibus ad urbem expugnandam Romanam duodecima iodiâione vigente venire crudeliter decreverunt.

Multifque etiam diebus in loco qui Totarum dicitur juxta infulam Sardiniam demorati funt . A qua digredi ad Romanum portum Deo illos non adjuvante venire conati funt.

Quo-

Cr^'p:'*nl Quorum iniquus ac nefandus adventus Romanus 000 nxdtocritcr terruit. Sed quia ecclefiam fuam Deus omnipotens ferаper inviolatam cuftodivit, & deinceps cuflodire non definit, excitavit tunc inter ceteros omnium Neapolitanorum^—Amalphitanorum, Cajetanorumque corda, ut una cum Romanis contra cos infurgere ac dimicare ^°,,ηεΓ d-buiffcnt. Mox etenim a locis propriis caretis ante Saracenos inutiles, ipfe cum fuis navibus conjunxerunt, (uumque repentinum adventum beatillimo Leoni quarto pontifici notum fecerunt. Ac quod fe ob nullam rem venifle aliam fuut piofcfli, nifi ut de paganis Domino auxiliante vi&orcs exifterenr. Tunc demum venerabilis papa aliquantos cx eis prius ad fe Romam venire prxeepit, volens fpecialiter fcire ab eis fi eorum pacificus eiTct adventus vel non, ficuti & fidum eft.

inter quos tunc filius Sergii magfiftri militum, qui erat ordinatus fuper exercitum nomine Cx'farius, advenit. quos benigne tn palatio Lateranenfi fufcipiens, cauflam pro qua venerunt inquitivit. Illi autem ob aliud non venifle teftati funt, nifi ob hoc qu- ' fuperius legitur exaratum. Quorum pius apoftuheus credulus verbis cum magno armatorum procmftu, mox ad civitatem Ofliam properavit, omncfque Nrapobtanos grandi atque eximia devotione fufeepit. Qui ut fummum prstfulcm confpcxerunt, pedes ejus humo yioftrati venerabiliter funt ofculati, gratiafque omnipotenti altithrono retulerunt, qui ad fecon-C Fortandos talem dirigere decrevit antiftitem. Qui ut meliores de Belial filiis vidores exifterenr, fummupere deprecati funt, ut de fuis facris manibus corpus dominicum percipere meruiflent.

O*'» Quibus ore fuo miflam in ecclefia beatx Aurex decantavit, atque umverfi ex illius, ut dtfhim eft, manibus communionem fumplerunt. Er antequam hxc fierent, ufque ad prxfatam ecclefiam cum hymnis ac litanns canticifque prxcipuis, fi snul cum iplis Neapolitanis, Chrifto auxtiianre, piofcdus eft. In qua etiam flexis genibus ib.ftimum deprecatus—eft, quatenus oraliombus itus iplc Cbriftianorum holies tn manus refiftcniiutn tradere diguaicnic.

Super quo* tmm multis cum lacrymis hanc

b ',*,*30* orationem obtulit dicens: *D/a/ caiar dextra .4rjtam Petram aptfiaiam ambxiantrm m fiafJibft nt mergtreiar ermit, # coapoflaiam ejat Panium tertio naajrasjatem de prajan.la ptla^i iiberavt, extudi* nor *propinat, Ç cancede, ut amborum meritu haram fideitam veiimrum bracbta contra inimicat janii* ecciefia taa dimicantia armipotenti dextera tua corraborentur, & eanvalefcant, at de recepta trtampbo nomen Janflam taam tn conflit f,entibut appareat f^lorta/am. Per Dammam nofiram*, «te.

Die vero altera poftquam a jam dnfta civitate venerabilis revetlus eft prxful, ipfi fcelerum locii, five participes, juxta littA mari» Oftieniis rnultis cum navibus apparuerunt. Contra quos E Neapolitani impetum facientes dimicare fortiter voluerunt, etiam aliquantos vulneraverunt ex illis, & deinde triumphum accepiflent, fi unum non citius impedimentum accidiflet: nam dum

"® <'"« adinvicem attentius dimicarent, fubito tam vali<^u* ac fuperemmeos excitatus eft ventus, qualem quis his temporibus meminiffe non valeat, qui utrafque naves confeftim divifit. Tum Saraccoosttm naves primo veniebant ufque ad oram maris, deinde vento flante marique elevato procellis dilpergebantur, & iterum poft aliquantulum confractis viribus revertebantur. Deus enim omnipotens, ut pro certo credimus, hunc cx thciauio fuo produxerat ventum, qui cos ad nocendum foras minime perrnifit exire. Super hi» novis myfticilque miraculis, qux nobis licet non menus divinitas oftendere ac demontirare noftri» dignata eft temporibus, temper glorificanda & collaudanda eft veri Dei noftri dementia, qu> eos ad locum quem defiderabant tantum pcimifit afpxere, dc tamen, œ capere poflent, vinum lux potentia longius expulit, multolque poftea non tantum per inrtrceflionei fit mer.ta bcantfimorum Petri ac Pauli prmcipum non tantum mans profunditas, veram etiam fames & gladius indcfincnter extinxit.

Ex quibus per quafdam infulas noftras lame laborantes plurimi a noftris hominibus intcHcdi Blunt. Ceteros autem caufla veritatis ac teftimonu vivos comprehendentes Romam duxerunt. Quorum Romani proceres, ne multiplicatu» numerus videretur, multos prope portum nolbum Romanum in ligno iufpcndi juflcrunt. Aliquantos etiam nos ferro conftndo» vivere juflimus, pro hac folummodo caufla, ut fprm noftram, quam in Deo habemus, & ilbus mtflabikm pietatem, nec non & propriam tyrannidem luce darius lene valu.flent. Et poll hxc, ne ctiulc, aut fine anguftia apud nos viverent aliquando ad murum, quem circa ccclefram beatulum apoftoli Petri habebamus inceptum, aliquando per divcrfa ari.h cum opera, quidquid ncccilarium videbatur, per Cos onera jubebamus deferri.

Pro bis igitur beneficus, ut jam enarratum eft, Poi beatus pontifex obtulit in bafilica beati Petri principis apoftolorum poft deprxdationem genus Agarenorum, arcus de argento munJiilrmo numero iredecim. Ex quibus duos poluit a parte dextra atque finilha m presbyterio mirx magnitudinis penfantes libras...

Ifdem quoque beatiflimus prxful fecit in ecclefia beati Petri principis apoftolorum veftem unam auro textam habentem hiftoriam, qualiter beatus Penus pixdicavit ad fanftam Romanam cedebam coin gemmis alb s, id eft margaritis lepicin, ictum gemmis ptafims undecim, ncc non dc gemmis hyacmrhmis viginti & irptein.

Fecit &. tn ecclefia beati Andrcx apoftoli ciboDrium luper share ex marmore, ncc non & calicem de argento cum coronis pendentibus m eodem cibono numc'o duodecim penfant libras.... Fecit etiam ibi ipium campanile, & poluit Campanam cum malleo zreo, & cruce, exaurato. Ncc non & m ecclefia beati Petri apoftoli obtulit thuribulum ex auio puriflimo ex diverfis gemmis ornatum. Et m ecclefia beatx Dei gem- $ tricis temperque virgmis Manx dominr noftrx, qux ponitur ad landum Laurentium fons murum, iccit veftem unam, habentem hiftoriam rcfurrcâionis Domini noiln Jefu Chrifti, dc imaginem almifici prxdi&t prxfuhs.

Fecit etiam io ecclefia tanâorum quatuor Coronatorum caniftra dr argento undecim, penfanna libras viginti quatuor. Obtulit & m ccckfia beati Petri apoftoli crucem cx auro puriflimo cx diverfis gemmis hyacinthinis, albis dc finaragdis mirx magnitudinis ornatam, que flat parte dex ui juxta altare majus. In qua etiam noviter re* novavit virgam, & deargentavit eam, in qua prxdida crux continetur, peniantem libras argenti undecim & femis, legente de nomine domini Leonis quarti Papx.

Obtulit & in eccleGa beati Stephani proromar $ tyns veftem cx auro texio cum gemmis hyacm thmis quatuor. Ifdetn prxdiâus alinificus & fum mqs prxful nimio amore; duâus, & bonis moribus affeûus, fecit m ccdefia beati Cbnfti martyris Lau-

Laurentii fits furis murum civitatis Romane ve A flem dc fcrico mundo cum aquilis, habentem tabulas auro textas tres, ex utrapue parte habentes martyrium przdiâi martyris dcpklum , & imaginem pirdidi ptrtulis.

Ncc non fecit tn ecclefia fanâorum martyrum quatuor Coronatorum imigiocs dc rigento exauratas tres, unam quidem habentem vultum faivatoris, & a'i.i» duas habentes vultus fanâorum Claudii «Jc N'coflrati , penfantes libras quinquaginta & duas & ieinis. Et in eadem eccirfia obtulit coronam de argento unam, penfantem libras viginti quinque.

Et in pergula ejufdem ecclefi» , quz ed ante altare majus, fufixndit libum de argento habens mala de cryftallo, & ranunculum. Fecir etiam , B ubi fupra , caniftra de argento feptem peniantia J.bias duodecim.

Fecit ipie .nitiflimus in zdc propria, quam ipfc a fundamentis fieri diipofuit, & ex jure parentum iuorum ipfiacceflifTe videbatur, monafterrum aivllarum Dei m honorem fanâorum Simitrii Cxiani, ubi & doua largitus eft, patenam & ca.icein isniium d; arcento exauratum habentes uiuths gemmas perdantes fibras .... Ubi fupra ibtid.t thymiamateria cum caothara una penlaniu I t>ra: .... Nec non dc ipie vero almificus poniUcx obtulit in lupralcnpto monaflerio cantiira de argento mundiflimo tria, & gabathas iaxucas, peniantia m unum libras duodecim & fcir.is. Ibidem fecit propter retributionem & mer- C udem animz fur vefles de fundato tres, habentes unam tabulam acupiâilcm interclufam. Fecit autem ibidem regnum ex auro nundillimo rum gemmis prafinis & hyacinthinus, quod pendent iuper altare, penfans libras....

D m 1 " * Ipie vero a Deo protcâus «Sc venerabilis pontiiex luperno amote exardcicens obtulit m bafilica fanâz Dei genttncis femperque virginis Matie domine noflrz, quz ponitur fons n uros illius civitatis Roman», juxta beatum Laurentium, vellem de fundato unam, habentem m medio tabulam exauratam , cum effigie nativitati» Domini noftri Jelu Chrifti ; & ipims almifici pontificis · Et in ecclefia beati Laurenui martyris , quz ponitur foris muros vbtuht thur>bulum argrnitum cum cooperculo fuo ex-uratum, habens catenulas & bullas per gyrum, penMns libras lex.

At veroin rccfefia beatz Dei gcnii.uis frmperque virgmis Maux domine noflrz tiansl.beum bfidam, quz prx nimia veruflate ruitura ba< , prz .cmmaius prxlul reftauravit- Et .h cc-ckfia bean Petri prin.ipis apvflolorum , preptct honorem ac vigorem ipfius ccoefiz, fecit butro nem ex argento puriflimo , qui pendet m prcsbyteno ante altare majus, peniantetn libras ccntum quadraginta & novem.

s S«s»ftu.u Simul etiam fecit in ecclefia beati Sebaftiam martyris, quz ponitur in Frafcata, cannlrum de argento mundiflimo. penfans libras duas, legente nomen almifici przfubs, & beati Sebaftiam .

His denique decennus confummatis atque peraflis poft flebilem & iniquam Saracenorum deptzdatiooem, catholicus & per omnia laudabilis przful, ad decorem & laudem ecciefis apoflolorum principis apoftoli Petri, fecit mirz magnitu- i Pmi. dinis ac pulcritudinis fuper illius venerandum altare ciborium, & columnas, ac hlia exaurata ex argento puriflimo, penfantia libras mille fexcentss & fex. Nam & fuper ciborium obtulit coronas quatuor & calices fexdecim cx auro mundiflimu peniantia libras.........

Et de argento, ut fupra, «d honorem & glorum ipfius ciborium fecit, calicelquc, & coronas numero quadragiota fex, peniantia libras viginti duas & uncias feptem. Nec non & iuper columnas ipfius ciborii propter amplam pukritudincm ex argento puriflimo fecit cophinos nqmcro quatuor, penfantes libra* quadraginta & duas . Fecit etiam ibidem ante altans circuitum vela alba holoierica figillata numero quatuordecim , l.flas habentia de fundato.

Obtulit inibi & alia vela linea numero quatuordecim liftam habentia per circuitum de fcrico albo figillato. *Ubi* fupra fecit arcus duos ex argento puriflimo, penfantes fibra» quinquaginta. Fecit m oratorio fanât Silveflri infra palatium La s. Siinû.. tcrancnfe, veflem de fundato unam, habentem in medio tabulam de chryfoclavo modicam , £4 vela dc fundato quatuor. Fecit & in ecclefia Jcrulalem veflem de fundato unam , & vela fimiliter dc fundato quatuor . Fecit etiam & in diacunia fanâz Mari» virginis , quae ponitur in Cyro regnum ex argento intrinfecus bullis aureis circumdatum. Verum etiam & in ecclefia fanâz Deis M.<« b genitricis femperque virginis Mariz dominae noftræ, quz ponitur in Frafcata, obtulit reflem dc fundato unam, habentem in medio tabulam modicam exauratam interclufam, & vela de fundato quatuor. Nec non & id ecclefia fanâz genitricis Det Mari», quz ponitur in Murenico Narrano, fecit veflem dc fundato unam , & vela fimiliter de fundato quatuor.

Pari modo obtulit & in ecclefia beati Petri apoftoli, quz ponitur in Marull , fit fecit veflem de fundato unam , habentem in medio tabulam exauratam modicam interclufam, & vela dc fundato quatuor.

Ipfe vero a Deo protcâus fit venerabilis pontifex obtulit in bafilica beate Dei genitricis femperque virginis Mariz domine noflrz, quz poni- $ Mjj tur ad fandum Laurentium foris muros, ic fecit cortinam lineam unam habentem in gyro liflam de fundato, & in medio crucem fimiliter de fundato. Et m ecclefia fanâorum Cofrna & Damiani , quz in Silva candida *effe* videtur, obtulit veflem rubram unam habentem in gyro liftam dc a'gento & crucem in medio, & vela cum aquilis quatuor . Obtulit etiam in ecclefia beati Petri s, p<,,, principi, upoilolorum coronam ex argento , cum fons circumdatam, & exauratam, penlanreflFiibras feptem. Ipfe quoque a Deo protc<iks & beatiifimus papa fuperno fictus amore obtulit in bafilica beati petri apoftoli ante confeflioncm facrj altans a dextris, feu a finiflris , ad decorem ipfius bafilicz , .angelos fex ex argento mundidimo penfantes fibras fexaginta quatuor.Et iuper illud ciboiium fecit oleas quas pendent in circuitu altaris habentis tabulas quatuor exsucatas, nec non & gammadias numero quatuor. Ubi fupra fecit arcus quatuor, qui flant in presbyterio ex argento muodiflimo penfantes libras centum .

Ipfe vero beariflimus pontifex obtulit in monafler10 fanâorum Cofm» & Damiani, quod po- Emtur in loco qui vocatur Sublacus, milliario ab urbe Roma plus minus quadragefimo, veflem de fundato unam, & vela de fundato fimiliter tria. Fect etiam ildem przdiâus prziul in ecclefia B. $, Goic Chrifti martyris Gcrvafii, dt Protafii , quz ponitur intra civitatem que vocatur Fundana, veflem de fundato habent*m in medio crucem ex auro texto unam, & velum de fondato unum.Obtulit etiam ifdem ptzdiâus pneJul io ecclefia beati Chrifti martyris Czfarii, quz ponitur intra civi- 5 tatem que voratur Terracina, veftem de fundato uftato, habentem in medio crucem cum gammadiis, & periclyfin de blattin, legente de nomine domni Leonis IV. pape, & vela fimiliter dc fundato

dato munero quinque. Nec non obtulit in bafili- ca beati Petri apoftoli arcus ex argento mundiffimo numero quatuor, peniaores fibras otiuagiota flt quatuor.

Fecit autem in bafilica beate Rutine martyris in Silva candida, veftem de fundato, habentem in medio crucem de periclyG, flr in circuitu de blattin, legente de nomine domni Lroois IV. pap*.

Fecit etiam ifdem beatifttmus pr*ful in ecclefia beati Clementis martyris atque pontificis gabathas de argento puriftj.no numera fex: tres quidemfiiopires figno Chrifti, fle duas etiam fimi)itudtnes palmarum, flt unam mterrafilem, quz eft faxifca, penfantes timui libras quatuor. Ifdem beatiffimus fle prxdarus pontifex fecit in baGlica beati Petri apoftoli nutritoris fui arcus eum columnis, & liliis de atgento puriifimo tres penfantes infimul libras centum & duas. Ipfe quidem venerakjijg pontifex fca.it in bafilica fantii C*farii,qux ponitur in Terracina, veftem de quadruplo, ornatam in circuitu de blattin, habente in medio crucem de chryfodavo, legente de nomine domni Leonis IV. pap*. Nec non flt in bafilica beati Petri apoftoli fecit arcus de argento puriffimocum columnis flt liliis numero tres, penfantes libras fexaginta.

Fecit in ecclefia fanti* Dei genitricis Mari*, que ponitur in civitate Portuenfi, veftem de fpantfco unam ornatam in circuitu de fundato, flt tn medio crucem de argento. Similiter vela de fpa nifco ornata in circuitu de fundato numero tria. Sed flt tabulas de argento exauratas, in gradu ante confetfionem beati Petti apoftoli, numero quatuor, fic agnos duos, qui penlant libras infimul quadraginta fle quatuor. Obtulit ubi fupra coronas porphyreticas mir* magnitudinis ornatas ex auro pun.Timo <um delphinis duodecim, legente de nomine ipfius almifict prxfulis, penfantibus auri libras tres flt fumis.

Ncc non flt arcus de argento puriflimo numero decem, qui penlant fimul m unum libras centum otiuaginta fii unam Et vela linea, qu* pendent in arcubus ubi fupra, ornata in circuitu de fundato, numero quadraginta otio.

Dicere nunc poft univerfa. qux retro fcripta funt, libet; atterneque memori* prjtfentibu< literis enodare, qu« vel quanta permaximus ac venerabitis prclul folerti proque ftud.o oro defenfionc univerfr matris ecclefix, telo fcilicet cotnpunftus divino, infra paucorum fpatia temporum perhonefte ac nobiliter dedicavit!

Quamobrem dum univerfa Romanorum nobilitas, pro ilia qua jamdudum deprxdjt tonem nefandi ac malevoli Saraceni intulerant, in nimia lamentatione confifteret, ne deinceps (nifi ecclefia beati Petri apoftoli muris undique munita citius foret) pejora valuiflent committere, iidem amabilis pontifex magnam pro Romanis ommbuscapit habere anguftiam; flt quomodo vel ord.ne ab eorum cordibus tantum potuiflet rancorem fivetttnorem auferre anxius cogitare. Cumque in his diuturnis crebro laboribus defudaret, Deo revelante, hujufmodi prorims confilium lumpfit, ut hoc ipfum fuo diletio ac ipeciali filio domno Lothario loce clarius ind.caret Augufto, quatenus per illius, Domino annuente, adjutorium atque confilium, civitatem illam, quam predeceffor efus Leo papa III. erga ecclefiam pr*nominati apoftoli zdificare coeperat, fle cujus multis jam io locis fundamenta pofuerat (licet port fuum tranfitum a quibuidam ablata fuiffent hominibus, ita ut nec aditus appareret, ubi prius inchoationem pratfatus habuerat murus) fi vita comes adeflet, defideratum opus, Chrifto iclatiante, ad effctiu.n potiet perducere. Hoc denique piiftimus ac ierenì(limus Cstfar agnofeeos, magna eft illico laetitia & exultâtione repletus, roganlqjc jam fatum fummopere pr*fulem, patremque per omnia (piritalem, ut qoantocyus tanti operis fabricam fedolo labore perficeret. Ad quam ipfe cum fuis fratribus non modicas argenti libras direxit, ut,ficnt ditium eft, tam proficuum opus indeliberatum minime remaneret. Ex quo nuntio praeoptato prfui praecipuus ultra modum hilaris eft effetius. Capit autem ex tunc de preditio negotio valde effe follicitus: convocanfque cuntio* lands Dei fideles ecclefi* petens ab eis ore fuo confilium, qualiter tanta murorum cito valuilTet fabrica confumman. Tunc omnibus ita vifum eft, ut de fingulis civitatibus, maftifque univerfis publicis, sc monafteriis per vices fuas generaliter advenire fcciiTct, ficui fle fatium eil.

Qjiamobrem (ecundo prefutatus illius anno prefata civitas «dificandi capit exordium. Et m fexto confecrarionis lue, uepote magnis ac mirabilibus omnis eft fabricts civitas undique confummata. Cumque poft mullos labores atque certamina beatiftimi prefulis, totum ut defiderabat murorum opus completumdeiiberatumque fuiffet, capit omnipotenti Deo multimodas, five innumeras gratias pgere, qui tuas quotidianas preces pro nova rdificationc minorum exaudire fic adimplere dignatus eft. Nam quantam qualemque curam, vclftudium, fimulque (bilicitudinem pius ac laudabilis paftor, quouique conftrueretur, diebus fingulo ac nod bus habuit, nullius hominis lingua breviter enarrare poteft, & quia nihil aliud poll debita laetorum mandatorum officia agebat, prater id quod iupenus exaratum eft, revera non frigus, neque flatus ventorum, vel pluvia, aut aeris grandis vel modica conturbatio, pigrum in eundo dc die in d<em quolibet modo facere potuit Sed modo huc, modo illuc per diverfas murorum fabricas vigil ac follicitus difcurrebat, ut fuum bonum propofitum ac defideriuin per apoftolorum pia Petri Paulique fuffragia, redemptor nofter omnipotens profuere adimplere dccrevilTct, atque modo omnes conipicimus. Tunc demum coniummatis, fimul que pertetiis, ut crebro retulimus, oov* civitatis ttniverfis operibus, papa bcatilfimus, & per om ni & in omnibus femper laudabilis, ut pr*d:<fta civitas, que a proprio conditoris fui nomine Leontina vocabatur, perpetualiter firma ac roborata confideret, juftit cum magna animi devotione, cordifque laetitia, ut omnes cum eo epifcopi pariter ac facerdotes incole urbis, & univerfi ordines clericorum Canti* catholic* dc apoftobe* Roman* ecclefix, poft litanias Λ pfalterium decantatum, cum hymnis fle canticis fpiritualibus, per totum murorum ambitum nudis pedibus cinerem portantes in capite circuireot, fle inter cetera ab epifeopis cardinalibus aquam fieri beneditiam preceptt, ut inter orationum officia t aquam iplam tranfeuutcs per murum, fantiificationis grana jatiare omnimodis ftuduiflent: qui quod ab eo juffutn fuerat humiliter peregerunt.

Ipfe autem venerabilis pontifex orc fuo ires fuper eumdem murum orationes multiscum larryinis ac fufpiriis dedit, rogans ac petens ut firpeditia civitas, fle Chrifti conferveretur in amm auxilio, &. fandorum omnium aogelorumque pnefidio ab univerfo inimicorum fecura flt impei territa perduraret incurtu. Primam itaque otattenem fecit fuper portam qu« refpicit ad lantium Pcregrinum, cujus finis & principium tale cft

DBat, qttt npafiaio m Petro, «nittti ffti enteflu t legandi βίφκ Jolvtndi fontifi·m».

*trjdidifii, concede, ni intereefionu ejtu auxilio a f*c-catsrum nojirorum ntxio»! liberemur, & banc civtatem, quam nov.ter it adjuvante funiavimui, foc as ira tua in perpedam manere /ecetram, G de boftibui, quorum caulfa ccifirttéta eji, novoi ac muìtipticer babere triumpbn. Per Dommum,* ftc.

▪ Otllio, Secundam qtoque ild-.n pius papa dedit orationem luper potterulam, ubi mirum in modum

• i. «uod Calidium przeiDinct, ' quz vo.itatur S. Angeli. Cujus orationis tabs eft textus;

DEut, qui ab ipfo cbririianitatif exordio banc fanflam catoohcam O apaito.icam Romanam ecc:leîam ab borfibm cu;k>d:re & ten/ervare dignatus ei, iniquitati‹ no'ira chirographum oropitttui emunda, civitatem banc, quam tuo janflo nomini per apojiclorum tuorum Petri O Pauli /ittiragta naviter dedicavimui, ab cmmbui m:·.:.rorum enfiJm Jecuram femper .atque imperterritam manere permitte. Per Dommum ne Irum, ftc.

Tertiam vero orationem cecinit fuper poftrrulam aliam, qux rclpicit ad khol.im Saxonum, atque ex eorum vocabulo Saxonum polterula appellatur: & ipla oratio tertia hunc lpeciahter continet modi m ·

PRa la ju-f wnul omnipotent & mi(tr:cori Dent, ut ad te toto corde c.amantel, intercedente B. Petro apo'hlo mo, pletatl indulgentiam conjequa fW, (7 f'0 bac civitate quam ego ;amulu> tuul Leo i'·', eprcoi'ui te auviuante novo opere .tdificavi, mreq^e nemine Leoninam tocavi, fuie ll ut femper i.,4 a man'.i!, ac 'ecura apud clementiam majeliatn tua κζ}.'ι̇Γ perfeveret. Per liminum, ftc.

In qua fcilicet civitate, juxta promilfum (ui defiJer'i, cuod Deo voverat, magnam five Roma-!! $, five divellis nationibus, ut m lummi follem n; ≂t s die, rogam dillnbuit

Rj.i-n ▾ – Demde cum ceteris, ul prxfatumeft, facerdot bus ft omnibus Komanorum procenbus ad eccle-l.sm beati ?e'.ri apoiloli cum orationibus divrui'-qut laudibn- ter.Jens, miftam pro lalute populi ft c..itans incolumitate, ac Habilitate pcr|<tua, honor t-.ce decantavit Is raque iacris peractis otficiis, cunâos nobiles R.omx multiplicibus donis, non tantum in auro, ars'rniove, led & lericis pallns honoravit, atque dita.it. Fuitque dic illo magna cuneis lxtitia, videlicet die iepumoft vigehmo menfis Jumi, pridie lanCb Leonis papz, vtgiha fandorum apollolorum Petr; ft Pauli. Siquidem ante beatitlimorum Petri ft Paul' vigilias per totam «omanam urbem infinita gaudia & exultationes innumeri celcbratz lunt CnJe magis dignum eft atque conveniens, ut pro tanto pra-fule tantoque pallore cunftipotcntem Dominum toto corde puroque animo rogiter imploremus f per quem tam admirabile pethonellumque opus, Chrifti lolatiante potentia, celeri execution ne expletum ob falutem Chriftianorum omnium confummatumque cognofcimus) m noftru orationibus, quatenus ft hic diutiftitne vigeat, ft illic cum tanâis ointubus pro fuis innumeri* certaminibus ac laboribus perpetualiter zterna mereatur przmia poiïicerc.

Do», re;:.. · ▮" Jple ,.cro beaulfimus papa fecit in ecclefia fanâ' ' Sirzign, quz ponitur in civitate Blerana, veftem de fundato unam, habentem m medio tabulas de chryioclavo cnm etfigie falvatons, habente in cap te gemmas prafioas tres, ft landi Smxigti, ft beatulimi prxtuhs, ft vela de fundato quatuor. Et in ecclcfia ianâorum quatuorCoronatorum fecit ceroftata ex argeuto punflimoduo penlantia libras quinque ft uncias fex, & gabaihas de argente numéro quatuor pcnlantes libras ....

> M. z j CCIt ,n ecetefa fisnfiz Dei genitricis Mariz, A ψι* ponitur «d beatum Laurentium *foris tntiros,* wcli de fundato numero viginti leptem. hem fecit prrdiüus przlul in ecclcfia beati Clementis mariyris atque pontificis regnum, quod pendet fuper altare majus ex auro puriiltmo /culptilc iine gemmis, habens in medio crucem de auio cum gemmis fixis in eadem cruce, vitreas quinque, & qux pendent item vitrea; etiam numero quatuor pcnlantes libras quinquaginta. Obtulit ft in ecclcfia beati Hippolyti martyris, quz ponitur m trdula Purtuenfi, qua: nuncupatur *Arfis, vellem* de fundato habentem gammadias ex argento textas unam, vela de fundato numero quatuor. Nec non ft in ecclefia beaiar Dei genitricis Mane domina noftrz, quae ponitur infra civitatem quz vocatur Anagnia, obtulit vellem de fundatorum gammadns auro textis unam, ft vela dc fundato quatuor. S HippoMi

Verum ne poft hxc quz fuperius veraci tertimomo certiique fchemaubus dilucdata atque conicripca funt, hlentio, quod minime convenit.ee tera nanleamus, fibet alia beatiffimi papz opera, potenti Jciu Chrifti opitulante dementia fada, quamvis plurima, carneo luce clarius indicare. Nam cum in bonis Dcoque dignis operibus mens fimul & animus fumini antiftins indeficiens deludaret, cœpit de civitate Portuenfi permaximum"^',,,*^*" ' habere cettamen, ut quo modo vel ordine tam luis quamque etiam luturis temporibus ab hoftibus ac latanz filus (ecura & libera manere poCtu iTet. Cumque diu hoc tacitu* in corde (uo pontifical· haberet confilium, tunc pater omnipotens ft excellus, qui femper m julhs piifquecogitationibus fideles fuos adjuvare non definii, Corforum animos excitavit, qut timore Saracenorum perterriti a propriis fimbus exules exiftebant, ft huc live illuc fine folo proprio vagantes incidebant, ut ad fedem Komanam caufta refugii ac (alutis venice quantoeyus debuiftent: ficuti & laâum eft. Vememes vero illi ad (acratiifirha apoftoloium principis limina, ter beauftimo domno nollro Leoni IV. papz illico przlcntati lunt. 5ι°p.P,β p«rt.pu*

Qui cum ab eis fudque proceribus prudenter latis tcifcitaius fuiftet, qualis tunc cis imminebat necelfitas, ,pro qua venerant } ipfi autem neceftiDiates fuas, calamitates, atque anguftias per ordinem quafi uno oie coram ptzfato expoluiiTent, te habitaturos cunftis diebus in fuo luccellorumque pontificum obfequio ac lervitio declararunt. Hoc lane benivolus prxiul agnolcens in magnam eft ftatim cxukationem ac lxtitiam elevatus, gratias Deo reterens, qui tales illi tranfmtfit homines, qui in prznominata civitate in perpetuum habitare potuiflent. Auditis itaque eorum mullis promufiombus papa pizd.clus tina cum fuis optimatibus eis dara voce relpondit; *Si* quod verbis nobis dixdbs, opere curaveritis peihecre, fatis loca habemus optima, in quibus habitare valebitis, fi tantum nobis noftrifque pontificibus fucceiToribus boni fideles fucmis. Nam civitas quam vobis daturi erimus valde firma eft atque muuita, quam nos, redemptoris oollri protegente auxilio, novis portis ac fabricis in locis perneceftariisad cultum priftioum revocavimus. In qua fi, ut diximus, manere cupitis, vineas vobis ac terras prataque concedemus, ut nullam poftius habere inopiam. Dabimus etiam vobis, ut ex labore veftro habeatis, vm ft muheres veftrz ac filii, unde rivere plemftitne valeatis, boves etiam, & caballos, ft animaiia cetera, ficut przdixmnus, fi cunâa bono animo feceritis. Tunc Coiiorim populi talia audientes promifta lxtiores eftcfti funi, miffolque a pio pontifice protinus quzfivcruni, qu< civitatem ft loca fpecialitcr dcmonlitaicnt; ft ita fa-

faâum eft. Placuerant fiquidem omnu , & fpo-ponderum , zquanimiter omnes , quod ft noiter papa At dominus univerfa qux circuivtmus fuerit dignatus conferre, cum omni famiba Ac fupclle-ôili noftra in fervinum fanfti Petri fic fuorum iucceftorum cum omni aviditate properabimus.

Luftrata denique civitate, fic pofleifipnibusuniverfu , ad venerabilem pontificem cum eifdem mittis rcverfi funt. Venientes igitur, ut przmifium eft, illique lcta ac profpera nuntiantes , & quod Coriorum gens vivere fe ac mori in eifdem locis omnino fuittent profefti, vocatis omnibus,ut ipfi fimiliter fecundum mittor um attertiones unanimes teftarentur, pontificale eis, fecundum quod promilerat (ob fereniftimorum Lotharii fie Ludovic! noftrorum imperatorum, fuamque fimul mercedem , perpciuamque memoriam) praeceptum amifit, hoc fcilicet tenore, & placito arrepolito , nt tamdiu firmum maneret ac flabile, quoufque fanftz fcdis prxtulibus populoque Romano incunci s ubedientes ac fideles exifterent. Et fi, quod abiit, omnem przcepu fenem irrcbagabiliter non colludium, lancitum eft m eodem ut vacuum & inane confideret.

Loca vero quz eis data funt, & a mittis pontificalibus conlignata , tam ex proprio ture cedefiaitico , quamque venerabilium monatlcrioium , immo fic finguloi uin hominum, qui finitimi exiftebant , in concetto eis pontificali privilegio fpcciaJuer adlcripta leguntur. Ecce enim quanta crebro d cii pr.tinlis erat ac prxfulgcbat miiericordia, qui non lanium pro defenfiune urbis luos Romanos proceres diligebat, fed undecumque valebat colligere homines ad eorum auxilium & iolatium invitabat; p'us defenfionem diligens patiiz, & plebis fccuricatem commiilz, quam lucra temporalia & caduca , pro quibus multos jam recolimus vitam pariter & polleiΓioncs , quibus delectabantur , jugiter amiftitle.

Poll hxc denique omnia , quz fuperlus br<.vi ftylo contexta lunt , alia non d ilimilia prxiul fandus ac venerabilis fans ovans peregit oputcula. Nam Hortanx fic Amemiz valde antiquaurm civitatum, quarum muri ac poux prx nimia vitu flate temporum uique ad luium ciciderant , & funditus dclhtutz manebant , quas modo hires , modo latrones patentibus aditis nullo tehftrnie cullode facilius ingrediebantur, ipfe jdeo loleit 1-funus przfu) tantam civium prxdiftarum utbtum cognofcens incuriam, eafdcm quas przrdolavimus civitates hortatu luo ac ftudio mutis novis pur titque prioribus minime dittimilibus ad pnftinum locum ftainmque gratia correboratus doma reduxit. In qmbus modo civitanbus exararis rives fic ab inimicorum infidus melius lecuri inhabitant , & fures ac latrones, ut diftum eft , claufis muris ac portis nullum damnum & furtum, tam nodibus , quamque diebus , de cetero va.cb.int inferre.

His autem, ut przdiâum eft, diligcnter expleto, fecit in ecdefia fandorum quatuor Coronatu mm regnum ex auro puriifimo unum , pendens fuper altare majus, cum catenul s fimiliter aureis, fculptilem habens m medio crucem auream , habentem gemmas quatuordecim, ex quibus quinque in eadem cruce fixas , & alias quz ibidem pendent novem. Sex quidem albas , & hyacinthinas tres, penlantes fimul libram unam, & lemis unctas. Nec non & in bafilica fanâx Dei genitricis Mari» dommr noflrz , quz ponitur m vico Sardorum, obtulit calicem fic patenam de argento exauratam par tinum, legente de nomine domini Leonis quarti papz , peniantia fimul in tinum hbras quatuor & uncias quinque. Iple iniignis pracfulque przcipuus, cum innumera fun.nii decoris opera in bafilica beati Pctn «.xii clavigeri petfeciflet, portas quas deftruxerat Saracena progenies , argentoque nudatat , erexit , multilque argenteis tabulis, lucifluis, falutifenique hiftoriis kulptts decoravit, dc in meliorem fpccicm.quam pridem fuerant, reparavit, ut omnes qui m eam dem bafilicam ingredi volunt, laudes Deo omnipotenti fanâoquc fuo przfulatui referant, fic expofcant, ut ad multa annorum curricula vita fua extendatur , qui tanti fulgoris opere , tantoque pukritudinis pondere aulam Dei argento penfan* te libras feptuagmta ornavit. Qui lutnmus Deoque amabilis papa, in exordio fui pontificii, cum porticus partis)«vz beati Petri prx nimia vetuflate bailliez cectdiflet , celeti Audio przdarius renovavit.

Nam & ipfius praectpuz ecclcfi» farta teâa magnis trabibus procacique artificio elevatis luciflue renovavit. Quin enam porticum, quz fandi Andrez cohzret ccclefiz, cum cerneretur caiura, in melius noviter rcftauravit. Sed & cameram, quz ante portas argenteas jam didx auiz ette conlpi-.itur, infinito fretus amore renovans decoravit . Et multas ptz operationis in eadem fpectc ecde-fias fecit, quas fi kripturz tradere voluerimus , lingua narrare non futficiet , & nec fcnbentium valebunt articuli fuftinere. Cum ergo per divertas Det ecclefias multa perficeret infigma opera, ipfe beatiitimus pontifex porticum, quz ante bafilicam Cfanftz Dei genitricis confiftit , quz juxta bafilicam fandi Laurentii fita eft foris mutos, clarius ac firmius renovavit.

In ecdefia autem fandz Dei genitricis , quz ponitur in vico Sardorum militario ab urbe Roma trigefimo, quatuor catholicos libros obtulit, unum evangehotum , alium regnorum , pfalmorum, atque termonum. In ecdefia beati Martini contenons atque pontificis foris portam beati Petri apofioii fecit calicem de argento unum cum catenuhs penlantem hbias quatuor, fic uncias duas. Et m ecckfia fandorum quatuor Coronatorum fecit thymiamateria duo ex argento mundifliinu peniantia libras duas , & unciam utum . Simih modo tc in ecdefia beatz Pctronillz fecit vctlcs Dde fundato tres, & vela duodecim , quatuor qui dem de fundato , & tres de fpamfco , & linea quinque.

Nam & in ecdefia fanâx Dei genitricis Matiz, quam iple beatiftimus pontifex a fundamen tis lupra fcholam Saxonum noviter conlhuxit , obtulit velles de fundato tres, & vela fimiliterde fundato quatuor.

Idem bcatuTimus pontifex fecit in bafilica beati Petri apoftoli cereos deargentatos , qut ftant in presbyterio numero viginti & feptem , penlantes infimul hbras quadraginta. Nam & trabes m ingrettu Sc m medto presbyterii inveflivitex argento puriflimo perdante libras fexaginta & feptem , & uncias tres . Cum autem fuperric zelo patri» u cenlus fpec tofis Chrifti per ordinem ornaret metallis ac ornamentis ecdcfias, poft fecit alia multa ivi aula beati Pctn apoftoli piincipis ; coronam ix argento pnmlimo unam cum catenulis argen teis quatuor, habentem ddplunos quadraginta fic duos, peniantia bmul libras viginti fic tres. Hic quoque pontifex, Chrifti Temper auxilio fretus, ac divinitus infpiratus , fecit tn circuitu altaria beati Petri apoftoli vela lerica de prafino qua tuor, habentia tabulas de chiyiodavo cum effigie falvatoris fic apoftolorum Fdri fic Pauit , & fui ipfius almifici pnriuhs, fic in medio cruces fic gainmadias dc chiyiudavo cum orbiculis, in quibus lunt imagines apoflolorum mire pulcntudinis dc-

decoratas, quz in diebus fefli* ad decorem ibi-A dem fufpcnduihtM..

Pari modo fecit ubl fupra aha vela'alba holoferica rofata cum cancelli* decorata mirifice, pafchx obumbiantia (acre. Nec non dt aliam coronam minorem ibidem obtulit cum catenulis quatuor, & delplimis decem, habefitem luium fic uncinum, pctifantia libras duas. Hujul namque bc.uiflimi przlulis animus femper Deo devotus cxidcns pretiofis Jefu Chrifti ecclefias ornamentis in.;cau ob *tern« vit* falutem decorare Audebat •moie: fit quod nullus prece(Torum ejus pontificum facere arbitratus eft, hic fando procul dubo Spiritu fervens, atque compulfus, coronas ex auro mundiftimo, inclyti* Chrifti videlicet fit fandorum vultibus refulgentes, fieri in apoftolorum B principis Petri ccclefia juxta akare, fub quo ejus iacratiiTimum corpus tequiefeit, dextra levaque pendentes duas, cum catenulis aureis bullis gemtnilque prafinis decoratas decrevit, habentes infitnul delphinos fexaginta, peniantes libras viginti.

Fecit fic crucifixum argenteum miro opere depictum in caJem ccclefia, qu* in leva introitus parte inter columnas magnas pofitus ingenti fplendet decore, habentem libras fexaginta fic duas fic dimidiam. Ipfe quoque beatiffimus pontifex fecit s Wltorje beati Andre* apoftoli, quod fanâi Petri cobaret ecclefis, veftem fericam unam habentem hiftoriam aquilarum, fic in medio tabulam cum chryfoclavo, in qua depid* Chrifti ijc lifcipulorum ejus dextra laevaque imagines fulgent, fic C dpiius almifici ptrfulis. Ac fimilem poft totius operis perieâionem, fic ornamentis decoris in ecclefia fanâorum quatuor Coronatorum veftem fe- Coûtai- >•>,01. et de eodem fecico cum tabula dc chryfoclavo, habentem hiftoriam, feu miraculum quod Dominus Chiillus de quinque panum fic pilcium alimentis duorum, quinque millia hominum abundanter fatuos, eft operatus.

Inter hxc vero qux fuperius feripta funt, coepit crebro nominatus fanftiifimus prarfulde finguiis ccckfiarum reftonbus, videlicet epifcopis,presbyteri*, diaconibus, atque omni Chiiftianorum malitia curam foilicitudinemque babere prxeipuam. Volens itaque, ficuti fic fadum eft, ex prifeisauâontatibu* novam Chrifto juvtnte normam pr*- D ponere, qualiter unufquifque eorum vitam caftam fit fobnam duceret, fic Deo, cui femper irreprehenfibiliter famulatum debemus impendere, in omnibus complaceret; tunc demum, ianfti ei Spiritus gratia revelante, una cum confilio feremfli. morum Lotharii ac Ludovici imperatorum, anno imperii cotum quinto fic trigefimo, atque pontificatus jai.s diâi prcfulis fepumo, menfe Decembri, dic oftava, indiâione fecunda, fanâam ac Synod,- venerandam io ccclefia beati Petri apoftoli lyno- r »-dum congregavit. In qua tam ipfe cathoiicus dc apoftoheu* vir, quamque fic alii cum eo fexaginta ‹S' feptem epiicopi refederunt. Ex quibus quatuor epiicopi ab imperatoribus deftinati, Jofeph Eporedienfis, Notingu* Brixicnfis, Petrus Spoletinus, fic alius Petrus Aretmus. Inter quos etiam Paulus diaconus fanâc Ravennatis ecclefix refidens vicem tenuit Joanms arcbiepucopi fui, abfque presbyteris dc diaconibus fic clero (anâ* matris ecclefix.

Et tunc coram omnibus quadraginta fic duo capitula, qu* profefto ad falutem fic lucrum omnium Chriftianorum hominum pertinere nofcuntur, per diaconos fanâc fic uoiverfalis fedis apofhlic* legi prccepti. Qu* etiam capitula ut in luturum ab omnibus illibata ferventur, poft cetera decreta pontificum in fanfti* canonibus julbt aditιῶ: quatenus omnes epiicopi hujus auâoritatis exemplum ante oculos habeant, ut fuos poftinr melius inftruerc & erudire lubjeâos.

In hac denique poft cetera fynodo Anaflafius, presbyter cardinalis tituli beati Marcelli ab omni ‹ bus canonice eft depofitu*, eo quod parochiam ' fuam per annos quinque contra canonum militata deferuit, fit in alienis ufque hodie demoratur. Qui cum neque ad duo pro eo congregata concilia ve ture vellet, neque per apoftolicas epiftolas,neque per tres vocatus epitropos, Nicolaum videlicet, Petronacium, & Joannem, ideo merito unoconfenfu, fecundum quod de talibus facris continetur canonibus, eum fanâa fynodus depofuit, fic tacerdorali honore privavit, anno, menfe, dic.fiC indiâione fuperius annotata.

Poft praecipuam vero hujus concilii diffinitionem beatillimas ejufdem przlulis animus, c*leils femper amoris igne accenfus, ad rcftauranda ccclefisrum Dei eundorum ornamenta vaforum ftudium rurfus cœpit ingens habere. Nam & in ecclefia beati Petri regni oclorum clavigeri fecit lucernam ex argento puriffimo unamdimyxon penfantem libras fexdccim. Nec non & tn monafterio fanâi Martini, quod ipfius apoftolorum principis ecclefis cohrrct, fecit altam lucernam ex argento fufilem ac dimyxon, penfantem libras viginti fit feptem ac dimidiam. . I«c. (i.a.

Similiter & in monafterio fanâorum Joannis fit S. I··*·!·. X Pi»II. Pauli fecit aliam lucernam argenteam fimiltterfupradiâis, penfantem libras viginti duas dc dimidiam; que dominicis vel feftis diebus juxta ledorum confidentibus ad legendum (aeras leâtones magno luminis fplendore luceicat. Ifdemvcrofan ftiifimus papa fecit regulas de argento iufilesctun cancellis in ingreffu presbyterii, fic ante confcifionem beati Petri apoftoli amatoris fui, quz pulcro lucentes decore hominum prsbent mentibus admirationem .· quarum duc peniant libras fexcentas quadraginta & duas, ali* vero duc libras quingentas & oftuaginta. Et io ecclcfia fanâi Vincentii, qu* ponitur in Frafcata, obtulit veftem de fundato unam. S. Vi»c«»ti·.

Sed quia, ut fepe diximus, hujus fereniffimi prefulis animus maxime beatiffimi prartulis apoftolorum principis repletus amore, ipfius fumma Decclefs*, cujus divina dtfpenfantc potentia thronum regebat, multa defiderabat temper ornamenta perficere, fecit fuper ejuslanâum altare veftem $. Γ(III. de chryfoclavo, habentem hiftoriam in mediofaivatoris inter angelicos vultus fulgentis, Petroque apoftolo claves regni ratlotum tradentis, & in dextra levaque gloriofans Petri & Pauli pallionem fulgentem. Inter quos ipfe prcfulcivitatem,quam fieri jufTcrat, Petro interveniente offert depiftam, ὃc crucem auro, gemmifque nitentem: & in circuitu altaris & deluper pannos fericos pretiofe aquilarum hiftoria textos, quorum duo aurati cernuntur.

Obtulit autem ubi fupra vela quatuor cum chryfoclavo, in quibus ipfe prcful depiftus imagini Efalvatori* inter angelicos vultus fulgentis civitatem, quam fuuditus paraverat, offert.

Igitur quia jam pleniter ea qu* beati Petri ec- S. F*»li. cleft* prcdiâus pontifex obtulit ornamenta, breviter licet, defcnpfimus; nunc ea qu* in ccclefia bcatiflimi Pauli apoftoli doâoris gentium poft impiam Agarenorum devaftationem eft operatus, ob «ternam memoriam fummatim innorefeere ftudemus. Fecit autem fuper ejus facranf.imum corpus ciborium mire pulcritudinis ingenti argenti pondere, cum columnis argenteis comptum, peufans libras noningentas quadraginta fic fex - Sed cum benigna ipfius pontificis mens ante & poft generalia omnium ecdcfiarutn diverfa ornamenta,qur in-

Ingenti defiderio pnsbcbaf , beato Petro femper
aliquid optimum* ft »retiofius offerre curabat, o
• m. Mit*, mût ci * trua oleas Maiortcae admirabilis pukri-
tudims ferico textas, coforoque depiâas, que vi*
delicti feflis diebus ia circuitu *altaris majonsde**
$. MucUsl P?^****. Fecit *aatera ft ia ecclefia S. Marcia**
ui, quas Cta eft id Domucclla, qur vocatur Bal*
nearota, veftem de fundato unam, & vela fpaoi-
lca duo. Simili modo & in ecclefia beati Last*
s L«.r<.:u, reniti martyris Chrifti atque Levis* obtulit vela
«te fundato, qw pendent in arcubus infra colum-
nellas majores numero viginti quatuor. Fecit er-
s.cuatuu. *3® *n. ccclefia beati Clementis manyris arauc
pontificis auMcmanilc de argento par unum, ha*
bens in fe sculptam Gmifitudmem capitis hominis
cum vite, ft alia hiftoria, penfisus libras tree. 1-B
tem obtulit *ipfe* quidem beati/fimua & almificus
prcfuHn ecclcfia fanâ* Dei genitricis Mari* in
/Emilia, qu* via Aurelia nuncupatus, veftem de
fundato unam.

S Si:i>h»ni. Similiter ft ia ecclefia fanâi Stephan!, ubi fu-
pra , obtulit aliam veftem dc fundato unam-ldcm
vero praelatu* ft almificus preful fuperna protc-
âus dextra ulquc in (Jei femper lervitio fincero
perfeverans animo, poft multas bonas βάιοσrv,B.
5 $ur<ad. Silvcftri , ft Martini ecclefiam, quam dotnnus
Sergius pnedcceflor ejus noviter ab imis ardifica*
verat, multis qu«dem pulcrifquc decoravit ac de*
pinxit coloribus Cujus etiam poleritudo magnam
ufque hodie humanis oculis admiratronem pre-
flat. Nam ft ejufdem venerabile facrumque altareC
cx argento iuveftivit ac dccoiavit puriffimo, pen-
faute libras centum ft fexdeeim.

Quamobrem poft pulcra *ac* laudabilia diverfa*
sum ecclcfiarum opufcula , que profui munificus
tota animi derotiunc peregit, ne Chriftianus po-
pulus amplius in Centumccilcnfi caflro ab hufti-
bui deperiret , ficui i f*pe fieri folcbat, effecit .
Nam per quadraginta annus ipfa *civitas* muri* di-
ruta , ft habitatore proprio deftituta manebat ,
snoreque befttarum reliâis fedibus propriis ob ti<
snotern Saracenorum, ut ufque jam faâum fue-
rat, per opaca filvarum montefque incognito* fua
domicilia populus, qui teiiâus ab cis fuerat, ab-
erraret.· in quibus etiam pr* timore inimicorum
diebus ac noâibu* ncc teporem ocul-s,ncc <tllam&
juxia bu>nanam conluctudincm quietem vel mo-
dicam habere poterat.

Cumque tam pius ft laudabilis prcfiil de illo-
rum gravamine, atque intolciabi!! nimis anguili»,
ultra modum, ft plu* quam credi poteft, quoti-
die condoleret, multis cum lacrymis, jofimiiique
orationibus, EXminum rerum omnium condito-
rem deprecabatur aibdue, ut ei dono gratias tea;
dignaretur oftendere , quo in loco pro falute ft
liberatione crebro didi Chrifliani populi Centum-
ccllcnfis civitas mutari potuitfet. Ad qu* iplepro-
feftus loca, quas ei affinitate erant coujunda , di-
ligenti cura ac ftudio pervidit atque confpexit.

Sed ub< locus videbatur idoneus ad uibem ar-
dificandam, aque egeftate ft penuria laborabant, E
qt*« hominibus femper fatis eft neceffana.

Peragratis igitur omnibus, ut predixtmus , lo-
cis, pervenit tandem, divina favente mifericordia,
ad locum optimum valdeque munitum, fuper quo
fuus maxime eft animus dilatatus, quia ft aqua-
rum copia ad populum confortandum, & cecetas
utilitate* humanat, aquimolafquc molente* picni-
ter fubminiftrabat.

Tamen quo modo vel online hoc ci divina o-
flenderit clementia, dignum eft ad memoriam
revocare, ad laudem venerandi pontificia, ut om-
nis populus credat veraciter, & coguofcat, quod
divino confilio ft cunteltu opus diu exquiutum

peifcâum eft. Noâe denique quadam dum in te*
ôulo proprio juxta morem pccclarus jaceret an* ›
tides, *A de divinis* ex *Mito* opulcults cogitaret,
ad previfum ft ordinatum jam locum , qui duo-
decimo a CeniMscellcnfi u.-ba milliario diftat, in
fumais perduAus eft, ft fingula loca ctüdam Pc- Oı,ı.,,!«·.
tro magtftro mihtnm, quafi per corporalem pr«· **. "bi
temiara ia ipfa revciatiooe per ordioena adjutoiio Jf
fundare ft conftruere debuifler. aùeû,..'

Et quia pm loci aoguftia non ibidem nifi du*
port* conflruend* crant, in ipfa arcana revelatio*
ne digitis propriis auootavit. ,

Mat* aurem faâo, pro fomaio qucul viderat
magna coepit habere certamina, ftpnanominaium
Petroin ad foam illico juffit venire prsfratiam ,
ctri quidquid in temnit viderat retulit, multofque
ei in argento manentes prebuit, ut condudor po-
pulo Ccntumcellenfis urbis, cum eis urbem fefti-
nantius perficere debuilfet. Ac Deo quidem aufpi-
ee ita nunc omnia atdificata noefcunt, ficut in
fbmnic papa laudabilis manu propria defignavit ;
cui cx oomioe proprioLeopolim nomen impofait.
Ad quarn, poftquam aulificari coeperat, videndam
ft coofiderandatn fabricam cum luorum fidelium
multitudine amanter *tccelbt . Vifis denique por.
tisft ecclefiis,* in ipfis fpccialiier locis, ficut mon-
flraverat, ut fuum Cbrifto protegente defidenum
impletum vidit, omnipotenti Domino gratias re-
tulit infinitas, qui ei talem oftendere locum di*
goatus eft, in quo & populus falvus exifteret, &
aque abundantiam minifttvrct, & etiam lapidesi,
ft arenam, quatenus fine labore operariorum no-
viter conftraâa fabrica augmentum percipere po-
tuiftet.

Gsvifus cx his omnibus urbem Leopolim fepe- r,p. »o»,u
diâus pontifex litaniis ft orjtiombis pcdibuspio- "^**2"",
Çriis circuivit , tribuique orationibus in nomine ,**«·.* **
'rinitatis perpetualiter confecravit, ft miftarum ,
ur lolitus erat , officium rite perfolvens, aquam
bcncdiâam per muros jsâari precepit.

Et non modicam manibus propriis pre amoris
magnitudine univerte populo rogam diftribuit ;
commendans omnipotenti Domino populum , &
civitatem divinitus dcmonftratam, ne unquam ab
hoftibus capiatur vel invadatur. His omnibus per-
petrati* ad fedem fuam cum ingenti letitia ft a·
ïacritate revertes eft. oâavo fcilicet menfe,Chri-
ftu aoxtliante , dieque ÏQpradiâi menfi* J y. *om-
nis* taurorum ambitus completus atque perfeâus
eft , anno prxlulatus tei oâavo , indiâiotfc ú*
eunda.

Sed & in ecclefiis quas ibidem fecit multa do* D»»· i>
na obtulit. In ccclefia videlicet fanâi Petri ga- c!cl>> <«·A
bathos ex argento fufiles majores minorefque fe* Pcul d«a
ptetn, peniantes fimul libras fexdeeim, & unciam Lcopoli.
unam. Cantharum exauratum unum, baccas cx·
auratas tres. Fibulatoria majora *& minor** quin*
que. Oucem ex argento deaurato unam rumgem*
ma una. Item aliam crucem de auro unam, ha*
beotcm in medio monocaflim. ct aliam crucem
cx argento habentem geminas quadraginta. Thu-
ribu.um argenteum exauratum unum, dextramfa-
xifcam unam , coronas aureas duodecim , gaba-
tbam unam, & ftrutbiocarnelorum ova duo. At*
que fecit in eadem ecclefia jam diâar civitatis ve-
lles fericas duas. Ex quibus una habet in medio
tabulam de chryfociavo, ft alia habet in medio
crucem & orbiculos quatuor cum eammadiis , &
vela de fundato decem & oâo . Crucifixum ex
argento puriflimo penfantem libras feptem . Ncc
non & in ccclefia fanâi Leonis ubi fupra obtulit S Lra.b.
patenam exauiatam unam , calicem de argento
unum , vefte* duas ; unam quidem de fundato
ornatam in circuitu dc olovalo , habentem in me-
dio

dio rotam de clnyfociavo, & gaminadias, & a-lum de fpamfco

Similiter & codices catholicos numero feptem, H ifforiarum, Salomonis, Antiphonarium, Pfalte-πμηι, Sacramentarium, gcftorum etiam iermones, led fic cv.ingeliorum cum tabulis argenteis, atque (acra'iflimum Dei altate, quod fupra (anili limum beati Petri apoftoli corpus confiftit argenteis deaurins, qux m dextia fic Izva ipfius apoftolorum principis habet miracula, perornavit

je„ ' laminis, qua: ingenti (plendore nunc ut cxli aftta corufcant, penfantibus vero mul libras o«ftuaginta quatuor, fit uncias quinque.

Atque poft tam immenfz operationis intlgnia, fadaque Divina. Dei xterni clementia inipiran-te, qux per diverfa loca ob ialutcm Chrifiiano-

n,(rum ipfe lanâillimus papa eft operatus, ecde-'ciu fiam, qux Domini voce fupra firmam petram fundata confiftit, fic dc beati Petri apoftolorum incipis nomine fanclo gloriola corulcat pretiofiftimo ommuto mçtaliorum ornatu prx nimio patiis czlcftis amore quotidie ornare procurans, ibidem quoque leftorium argenteum inclyta operatione crlarum, & fuper quatuor pedes confidens perfecit In cujus videlicet lummitate ! eo-

fic uncias undecim. Nec non & ceioftata quatuor, qux a longo tempore fummoium pontificum m medio presbyterii feftis erigebantur diebus. Atque hxc fagaci arbitiio de argento puriffimo inveftivit, atque ut m perpetuum ibidem ercfta cflent conftituit, quod nullus przdeccflo rum ejus tacere cogitavit, habintia fiinul libras quinquaginta fic quinque. Ubi fupra fecit & ceroftata de argento majora, par unum, penlantia bbras quadi agiota odo, fic uncias decem, in quibus f.dent lucctnz dimyxi de argento puriftimo, lucentes juxta altare majus, penfantes libras fimul quadraginta, fic novem. Nec non & aha ceroftata dea·gentaia feptem, peniantia Ibras vigmti quin,pie fic uncus tres. Pari modo fit alia feptcrn tetia fecit ccioftata ferrea deiuper de argento penfan;:.; libras unam fic vigmti fit uncias tres. Atque luper ipfum altare fecit vef'em auio textam, can.ndis pe> totum margjrms fulgentem, fit in dextra Izva ;ue tabulas gemmatas habentem cum amcis per circuitum o'biculis, qmbus mligne ipfius pixlulis eft numen delcnpfum

S M»πl·> lain fit moiiallcrium fandi Ma: tini, quod longu lenio erat caiurum, miris domorum «d ficiis reftauravit, fic ad honorem meliorem, quam prius fuerat, funditus decoravit. In quo fic veftcm al bam roiatam vum rotis obtulit, falvatorem cmn apoftolrs ‹ fit sirgnem legcnteru *nomen* domni Lfums qua'ii. Item -eia qumqur alba rotata, fi< imum qu dem habens gamm.idus tredfsiin fic

SS Coro·»· amygdala de arcento exaurata tria In ecclefia (anetinum quatur r Coronatorum iecit irltcm dc *fundato unam. Prxterea idim lummus ‹X orthodoxus pontifex divma inlpiratione polimus fecit in bablica beati Petri apoftolorum principis c.'lices ex argento rurillimo, qui pendent fuper arcum pimcipalem, nec non fic infra columnas majores dextra Izvaque numero oduag nta tus, habentes infunul l bias quaarnn.ent.is quadraginta fic unam. Idipfum vero ante laii ait iris vcftibulum mirz pulcritudrnis fecit tufem, quam poft d r.t gentis nefandam deprxdarioncm ex argento decoravit puriftimo, m qua lana ac Dei venerabiles (edent imagines, qux pciifant l.bras texaginta.

L:opo!i. Obtulit quoque m eccleli.i b .iti P.-rn apoftoli, qux ponitur in civitate Leopoli, thui bu'mn de

8 M»ur. Pari modo & in eccl ∦ IX- is

Marix, qux lita efl in vico Sardorum, gabathas cura csmflro de argento exauratas pcuiantcs libras ....

Similiter fic in venerabili monafterao Jertifalem, quod juxta ecclefiam beati Petii apoftoli ponitur, fecit vellem de fundato cum orbiculis, in circuitu ornatam, cum hila de chryfoclavo, cum vclif ex imizino duobus, fit dc fundato tubus.

Ipfe vero a Deo proudus, vcnciabilis & pia: clarus pontifex fecit propitiatorium facti altans beati Petri apoftolorum principis, ubi facratiilr muin corpus ejus quicfcit fpanocliftum habens quidem argenti libras fcpfuaginta, & duas, auri vero o&uaginta.

Hujus vero tempoiibus quidam Daniel magifter militum iniquitatis ac ilultitiz mole czcatus imp< ad fereniflima domni Ludovici imperatoris velli gia properavit, cique multa falia ÔC inutilia verba, qux credi nullo modo poftent, fuper Gratianum emmentiflimum magiftium militum, fic t*l.iir Romam palatu egiegium iupetinftam ac confilia I.othi'iua rium dicere non dubitavit. Nam conftaoter eum acculabat falfitate ob invidiam, dicens imperatori: Gratianus Romanic urbis lupennlla, quem ciga vos fidelem efle creditis, m-hi foil in domo itia, nimium fuper Fiancos murmurans, dixit fecrcte: QuiaFianci nihil nobi» boni faciunt, neque adjutorium prxbcnt, led magis quz noftra funt violenter tollunt Quaie non advocamus Grxcos, & cum eis foedust pacis componentes, fic Francorum regem, & gentem de noftro regno fic dominationc expellimus? Quo audito mox prxdiftus impeiator immenfo furoie acceulus fine litetis etiam ad Romanum dneftis pont ficcm fic (enatum, Romam venue velociter procuravit. Quem tamen venientem domnus Leo papa ho- Ludovxu, imper »ior rcnri Ro. nonfue, ficut mos efl, fupei gradus majores B Petri apoftoli refidens lukcpit, fil mellifluis prxdicationis verbis placate ccrpit

Quadam vero die iplo imperatore cum fanftiffimo Leone pontifice, omnibus Romanis proceribus, pariter & optnn s Francis in domo quam beatx memoria Leo III. papa juxta ecclefiam B. Petri apoftoli fcceiat (edentibus, de przdida aculatione placitum habuit. Tunc Daniel iniqua h ftoiite armatus, falf.ique cogitatione imbutus, di bc*J' ‹'« ‹ Xit cora.n omnibus; Ille Gratianus habuit mecum cuiifilium, hanc Romanam terram de veftra tollere poicftate, fic Grxcis tradere illam. Cui ftatim non folum Gratianus, verum etiam omnes Romani coram imperatote dixemni · Mentiris, nullo modo eft verum quod dicis

Cognofccns autem imperator, fic omnis Romanoium Francoi umque nobilitas przdiftum Danielem tale crimen per falfitatem fic invidiam contra Gratianum dixifle, illico idem clementiflimus imperator nolens contra ioftituta veterum Auguflorum peragere Romanorum, cos fecundum Ro ufh: manam legem inftituit judicare. Quo judicio ipfe Daniel multorum vetbis reprehenlus, ore proprio mamfeftav it ie fallum teftimonium (uper cum dixille Ideo jam difto Gratiano ante omnes cil tiadttus, ut quidquid de co facere vellet poteftatein haberet

Sed cum jam traditum Damelem imperatur a Gratiano multi & humili fupplicationc petiviflet, Gratianus aflcniir, quem ille ftatim plenaria libi reddita gratia libenter fufeepit, fie fie de moins eft periculo liberatus. His vero peradis imperator abiit, fic fanftiflimus domnus Leo quartus p.tpa non poft multos dies obdormivit in Domino xvi. Kalcndis Angufti, fcpultus vero eft in ecclefia baati Pciri apoftoli

Fecit au.e n ordinationes duas, unam m menfc

fe Decembri & aliam per Menfçm Martium, creavit presbyteros decem & *novem*, diaconos oâo, epifcopos per diverfa loca numero fexaginta & tres.

Not* Skvehini Binii.

a *Lee.)* Pridia Idua Aprilia anno Domini Ia?, in locum Sergii JI. fuccalfit Leo papa apa aomiaialV. fir quidem eodem die quo Sargiua oburat. Initio pontificatui ab urbe pertileruai ferpeatem Tiafilifcum miraculofe fugavit, ImmenCumque urbla incendium fig00 crucia mirabili modo Citinxit › pottquam factia adibua por Saraceno· omni ornatu atque decora fpollatia, itarumque rcftaurandi· · exrrueaJia A erornaodia multoa fumptua impendilfent. Agen« in pontificatu annum fecundum, Dei monitu novam epartruena civitatem. mcanibua lUiua Inclufit bafilicaiu fenili Petri t ne fic uc anrea fuerat Saraccniruni incurlibua jugiivr peteret · Perfeâam & abfolurem urbem follemul ritu coofccravit, eamque * fuo nomine Leoninam appellari permifit.

Carolur Ludovici filiua ex Northmannorut» nova incurfionc, timore cooculTua, loopa confiai cofdem in regni conforter alTuoiit, · *a regni* parte illia concerta, qua ab eorum nonnae fumpto vocabulo Normandie dicitor. *Aaaiet Pithei·*

b Nev *excleat fataeaae teafecrare peatrflcem.) Jur I'-* Jud confirmandi eleâoa pontlficea, quod imperatoribur pe» populum Romanum metu· cauffa male peomirtum. ·«< ab ipfiaAugufli· peffime ufurpatum fuerat, Leo papa magno animi robore irritum reddidit, ipfifque Augufti· conlen tici.tib'ia plane fuftulit, ut videre eft cap. ji. di ft. dj ubi cx epiftola-"ad Lotbarium & Ludovicum citatur <e-t>ou', qui fic habet, *later aet Cf net paili ferte palaram ef V eeafiraeataa·, eleille V tenfeCratl» fatari pea-Mβι-ι › aea ηiβ paie Cf taaeaite βeri Meal* Vice .erfa pollicitu· eft illi» Leo pontifex fervaturum fe illibata jure imperialia, fimulque ex qua a fui, Bra.i«c«roribui R<»-C niaoi· pootificibua epnftituta futfleet. [redacted] (inquit dirt. SO. cap. p. *) ael peaeeptit laeperietihai aefri, , eeftre-*

dii »«»!>« frefitemar. Cr *fl fertaffe palllhet ahter eehl, e/llerli, tel IIÀarer fuerit, fl/elll eam pre eerle menJasent* I Par capitula <nc«lligit ragum Fraacoruni capitula ia, qu· BcoaJlfilu· Lavita coJltgic flt promulgavit › quaqua punufi.e» divarfi confirmatum. Qua & qualia jura itnperialia larvanda promittat hoc loco pontifex, declarat Ni. colaua papa m «piftola ad Michaataio hia verbi·. *Ut penlifi.ei pre nhe temperaita«v taaiummeJj raram lmvealairba> tegebar alereatar.* Uoda patet hcretlcorum Ac ûhifnixticurutn impofturat effa potiua quasi kgc, imperiale· › qua ad .indkanduiu majeftati imperiali luanoiiarionem eleâi pontifici·, fub nomine Lotharii erufve fill' Ludovici alibi edita repcr.uoiut. Confiât e«>m dirt, to- cap. ij. quod Leo papa ab u<roqua flagitaveI.I, uc linerentur Rumam *fult* annqu a legibu· uti. Quod autem petitioni cjuldeuiD Lochariua acquieverit, indi.at eiufdcm iel'<6ptum extan· inter legea Longobardorum libre it. tit. 5 7. quodque ibidem iibru 3. prufiteatur f« populir vel .-cclehia nullaa a-Laa legea deditfc v quam que per Catulum ..urn, atque Ludovi.um paraatem colle&■ fuerunt. ft quaniquam a-•>mo Ludovici ab hIDC ufque ad tetapui Nicolai papa irta Jibidu dommandi Roma, ejufque «cclaGa clero ac ,wn.it-.-<i tnfederit,· tamen dieina miteratiouc tantfeni ad t'e e-verfu·, fefa lifdam Romana ecclefia pootificibua ethiouit cbfequentdliuium, ita ut plane iade appareat › quidquid idatn ChrlAiaoilEmut impciator aliquando dclna.il › id fuafione ponua pravorum houitnum, quam lua fponte feci(fe.

NJ; dcxci i rri.udipeati-n.t> Leo Anguli.r *idle* Poatif'i pe-luici· l«g<> Jopriiion, ot>l<rr*t.

EPISTOLA I. LEONIS PAPÆ. *I V.*

AD PKUD£NT)DM EPISCOPUM TRICASSINUM,

Ut monâüenum ab Adremaro conftruftam conlccret.

Leo epifcopui fervns fervoram Dei reverentifjitno Cf fanHifJinio Prudentio Tricalfm /edit epifeopo foiatem.

Cignofcat prudemia fan&iatis lue, qualiter hic rcligiofus monachus, Adrcmarus nomine, cum monachis fuis, cum fiimma dcvuiione ad laudem & gloriam iandx Trioitaris, & remedium animae fur fuorumque omnium, in honorem beati Petri apoftolorum principis, feu & fanâi Leonis ejufdem vicarii pap*, monaftcrium dc- A fiderat conicerate »l dc fitum ac flrufturam ejus fandi coenobii in rebus juris jam didi beati Petri apoftoli, que ejus vere iunt, fundare ac conftuere, que res predifte Guidoni gloriofillimo comiti per przcepium pontificale donate funt. Quam ob cauiïam. jubemus ac hortamur (anilitatem tuam, ut quando ab illius predidi monachi fueris humilitate pullulatus, illuc accedere debeas, & loco, quem vobis fignificavrnt, ipfas illic reliquias fupra nominatorum fandorum, quas a nobis accepit, eo tenore fit conditione recondas at que confecres, ut femper & perpetualiter fub jure ac poteftate fande noflre Romane ecclefiz jam fatum monafterium confiftaratque permaneat. Sanditatem tuam omnipotens Deus incolumem B cuttodiat, frater. Bene vale

U AD EPISCOPOS BRITANN1Æ

Docet tpifcopos fimoniacos in concilio judicandos clic : dcmdc rcfpondet alus eorum coniultationlbus.

Leo amnibus riVerenliffimis confratribi Britannica gentis epifeopii.

Quanto ftudio quantaque folertia gregem vobis « Dummo commilTum palcms, divnni quc fuvetulus nobis direfta (cripta relerarunt. Uudc noo modica exultatione congratulor, & C tantarum ambiguitatum indagatione Iztificatus, a timore negligencie, qui mc illius regionis m m fimis deprimebat, quali a gravi languore relevatus, & urpote (anus, licet ompi lalute captus, magis animo lolpes furrexi, quam corpore. Quia cum quoidatn laicorum in ecclefiafticis cognoverim curis praepollere, dc ftudiolo animo ab illorum refpondere vigilantiis cogerer, nihil aliud vos, qui divinis negotiis & ecclefiafticis forte *veniliis*, quam crederem dormitare : nunc divina gratia hi confratres notiri, videlicet talium, & tales ecclcfiarum pixiules, ad nos perdudi & co gntti, magis fecurus nunc duro, quam antea. Legationem denique communem omnium epileoporum teverendiftimorum nobis propofnam delin-D quentes, requiritis de his qui turpillimo lucro columbas m templo Domni vendere non pertimeicunt, & fua ada improba temeritate Simonis hztcfi conjungunt, utrum potlint in ordine prrtiitentiam agere, aut tantummodo exna ordinem & facerdotalem fieri gradum. Quibus nos quidem conviftis qui tam dcreliabilc netas, quod jam multis eft damnatum conciliis, peregifte nofcuntur, nulla poenitentia pofiumus fubvenire, & tot fpiritualibus patribus obviate : fed ui illoium patrum me fcntentia convenire omnibus certum fit. Ita tamen utomnia in conciliis lint epifeoporum. Nam nullam damnationem epifeoporum efte un quam cenfcmus, nifi «tut ante legitimum nume rum epifeoporum, qui fit per xn. epilcopos, E aut ccrte probata (ententia, per Lxxit. idoneos teftes, qui talcs fint, qui & accufare poftint, & prius ad faera Chrifti quatuor euangelia lacramenta nrzftcnt, quod ml falfum depromant, * *fient nobis beatus Slivelier tradidit, Cf Kopum fan ĩta tenere videtur ecclefia.* Et (i inter eos, quos damnandos effe dixerunt homines, fuerit epileopus. qui fuam cauflam in pizlentia Roman* fedis epifeopi petierit audiri, nullus fuper illum fi nitivam pnclumat dare fenientiam : led omnino eum audiri decernimus. De celtio vero, quod nobis apicibus vellris laftum eft clarum, quid vel qualiter de ipfis capitulis interrogatis debeam tefpondere, unde precibus veftri* annuere curavimus.

> Nut '·" a.®*· „H<f rerbj *attâ'* * Roe.xtcdi-eî'<od'v«" u<«ao ob-,ζ'/'Holii» àia·.

mus , dc Gngillatiai quid agendum eft , five ex- A potito a laoârs patribus , fire more aniiquiflu tiadito, curavimus dcraoallrare

I.

Ai quoi tcelrfaftcai erdo pertineat ·

Primo quidem capitulo diâum , cut eeelefiafti-eus ordo pertineat : quod epifcopis flt clericis or-dmatis pertinere non dubium eft . Quod vos b goorarc minime credimus « ab ipfis apoftolicts vi-ni cogoofeitis . Et cum io (acris conciliis ab <-pifcopk promulgat* fint regul* & recepte , quis extra epifeopos promulgator canonicarum quivn> rit effc lcntcnuarum ?

II.

L'ao^uaiae parochia epifeopi pmvifiont rigiada ,

i, t i. r «· *--<4 -Λ ·· M,βl<!·"· Regenda vero eft unaquaque parochia fob pro-vifiooe sc tuitione epifeopi , per facerdotes vel «teros clericos , quos ipfe cum Dei timore pr*-viderit, cui jure pertinere videbitur , dc circumi, re, ut fibi neceftarium vifum fuerit, eccletiaftica utilitate cogente.

III.

Na» regendas *prubjttr ad facta concilia talogiai deferrt.*

ns ,i d« De eulogiis ad facta concilia deferendis nihil invenimus a majoribus terminatum , fed ficut u-nicuique presbytero placuerit. Nam fi conftitu-tum luerit illo in tempore benediftiones afferri , foiian minus libenter ad fynodos occurrent , dc magis venire detrcâabunt : quai ut arbitror oon funt rationabiliter requirendas , nec ultro delatu rcipuenda.

IV.

Seri nihil aliud <juam divnatio tf

De experientia autem divinationum vel male-ficiorum , ferrptum quidem in facris habemus ca-nonibus, ut ipla verba ponamus, ita.· Qui divi-naiiones expetunt , & morem gentilium fubie-quuntur , aut in domos luas hujulcemodi homi-nes introducunt exquirendi aliquid arte malefica , aut expiandi caufla , fub regula quinquenni ja-

<$<*'· ceant. Unde ad illorum fimilitudmem , fortes, quibus cunâa vos in veftris difcriminatis judiciis, nihil aliud quam quod illi patres damnarunt, di-vinat ones & maleficia efte decernimus . Qyam-'ibr.-m volumus illas omnino damnari, & ultra in-ter chritlianos nolumus nominari , & ut ablcin-jantur, lub anathematis interdiâo precipitous.

V.

Ui nailur propria cogxaUMt cotijugtm fih copairt.

n Ut definitum cil a patribus , nullus de propria cognatione hbi audeat copulare , alioqui analhe ms fit. Unde beati ^unions Gregorit decreta exi ir.'e iunt retinenda.

IV.

fer fan decreta jadkare dibcant tptfeopi .

De libellis 3ç commeaiartis aliorum ooa coo* renie aliquem judicare, A fandorum conciliorum canones relinquere , »«1 decretalium regulas, id eft qua habentnr apud nos timui cum illis i* ca-none , & quibus in omnibus cockGaftids utimi* judiciis , id eft Apoftolorum, Nicataoram , Ancy-ranorum , Neocclarientiuin , Gangrenfium , An-tiochenfium , Laodicenfium , Chalcedonenfium , Sardicenfium , Carthagioenfium , Africanenfium : & cum illis regule pnefulum Romanorum , Sil-ve(Iri, Sincit , lonocentii, Zofimi, Celeftini , Leonis , Geiafii , Hiiarii, Symmachi, Simplicii . liti omnino funt , per quos judicant epifeopi , dc Kr quos epifeopi fimul & clerici judicamur . am G tale emerferit vel contigerit ioufitatum negotium , quod minime poftet ucr iflos finiri , tunc fi illorum , quorum memioinis , diâa Hie-ronymi , Auguftini, Ifidori, vd ceterorum fimi-liter fanâorum doâorum fimilium, reperta fue-rint, magnanimiter funt retinenda ac promulgan-da , vel ad apoftolicam fedem referatur de tali-bus. Quam ob cauflam luculentius dc magna vo-ce pronuntiare non timeo , quia qui illa qu* di-ximus fanâorum patrum flatuta , qu* apud nos canones pr*titulantur, five ut epifeopus, five cle-C ricus, five laicus, non indifferenter receperit, ip-ie fe convincit, nec catholicam fle apoftolicam fi-dem , nec fanâa vera Chrifti evangelia quatuor utiliter & efficaciter & ad effeâum fuum retine-re vel credent.

EPISTOLA DOMNI HLOTARII

pro ufu pallii dirigendo fecundum morem ccclefi* fu* Hincmaro Archicpiicopo.

SanHifineo tf Reverentijfimo fpiritali patri ncflre Leoni Jummo pontifici, & untverfali pape , Hio· tartui divina previdntia imperator Augefini, fpi~ ritolu filial enfler, perennem in Domino falutem.

D SEdem apoftolicam , qu* pet beatiffimum apo-ftolorum principem tn univerfo orbe , quaqua verfum teligio Cbrifliana diffunditur , caput dt fundamentum eft fanftitatis , idcirco fuperna dif-pofitio primatum obtinere voluit ccdefiarum , ut in quibuicnmquc cauflis, quxllionibus, five iiego-tus ecclefiaftica fuaderet necctfitas , omnes quafi ad normam religionis , foutemque recurrerent *·quitatis.' Proinde quod jam & auditu creberrimo, & multorum relatione, ac permaxime feriptorum noftrorum ad prcdecefforem vellrum ferie , *Gvc nnm* etiam qus, fupcrftitc domno genitore no ftro, ad fedem apoftolicam direâa funt veritate : veflram arbitramur compense prudentiam, quali ter fanâa Remcofis ecclefia temporibus div* me- S-1 . Rb« mori* prefati domni geoitoiifque noftri , & no-ftris quoque , five fratris noftri gloriofi regis Ka-rcli diebus , diutiflime (acerdotali & pontificali honore, priflinaque dignitate vacaverit, cx ea cauf-fa, quod Ebbo tunc archicpifcopus ejutdem me-tropolitan* fedis , Cum tempore inteliciflim* dif-cotdi*, qu* operante diabolo per (stellites fuos . inter nos genitoremque noftrum aliquandiu du-ravit propter quafdam fadiones Λ fimultates , of-feniam f*pediâi domni & patris nollii incurrif-ict In cpifcopali denuo conventu appellatus, fi-ve convincente & arguente confcieotia , five quia run undique leges crdefiaftic* conftringcbanf , quoi-

quofdam epifeopos exeodcm coovemu, elcâorwn jujjcum nomine ftofticio ûbi coofcios aflampfit; & nunifcfta in coaipaâv omnium confefltoa· , fcripcoqae a <· prolato* ft asanas proprias fabferiptiuoc roborato, fa eptfcopatos οβαο indignum, alicaumquo judicavit ; utqua fucccflbr fibi fabrogan deberet , aflerutt : ut hac de caufla nullam ulterius repetitionem auftorirate canonica facere poffet * profata fnferiptiooe firmavit , quam etiam fynodo obtulit: cujus fcripri vobis exemplar ab archivio Remenfis ccdefiac fampeum, curavi* tous deftinandum.

Sed variis deinceps emergentibus cauflts atque eventibus * quia aut fiecniaribus dediti curis , ft contra promulgatas divinitus regulas fubftituii quidam ia eadem fade prxfaerunt, ft ob hoc paftoralem ferciium fufeipere renuerunt; aut alirum ecclefiarum prxfules excitèrent, & reddita divinitus pace , fades faas repetere maluerunt : memory Aeroenfis ecclefia, diu, ut fapra diximus, pontificali caruit dignitate.

Cum vero firmato inter nos fiatrefque noftros amicitis fcedeie , regnum noftrum aequaliter in tres partes divifum, immo diftinftum edet, ftfic. Rxmorum ecclefia forti fratris noftri Caroll obrigiffet: ipfe damnum perpendens ecclefie, Hint marum venerabilem mooaftcrii beatifluni martyris Dionyfii monachum atque presbyterum, virum fane doftum atque eruditum , confenfa epifeoporum clerique ft populi, Remeofis métropole» ordinari ferit antiftitem. Sed qnia frequentcr Pro hoc 'Pfo Ehbonis fafta eft conqueftio , cauffantis inique fibi adhuc fuperftiti lucceflorem attributum faille : inftaotiffima tjus petitione commoniti , curavimus querelas ejus fanfto deceffori veftro Sergio papn fignificare , obfecrantes, ur fi ipfe ratum efle decerneret , cx fuo latere viros idoneos deftinaret, qui una entn cpifcoporum ipfiua ptovincix traftatu , cauffam utriufque inquirere, ft canouire definire valerent: quoniam nos per illud tempus, quando ea , qux fapra comprehendimus, dc jam didfa Ebbonc gefla iunt, in Italia degentes, nequaquam ad liquidum. ut poftea compertmus, rerum ordinrsn icite valuimus. Cur rameo prxfafas deerflor vefter legatos a nobis petitos non miferit , veftram reverentiam nequaquam credimus ignorare.

Nunc autem faprafcripttts Hincmarus archiepifcopus clementi» nofina lyoodalia gefta fuper confitflMiione (ui , ft rcfiauiatiooc Rxmenfts ecclefi«, offerens, petiit magnificentiam noflram , ut a veftra paternitate ei pallium , ficut prrdeceffbres vcftri fais largiti faut, interventu noftro obtineremus. Cujus petitionem rato & abloiuto judicio implendam eviftimavimos : prrfertim cum gefta fynodalia provinciarum citalpinarum novimus , qux etiam ft anteceffori veftro mitti debuerant, deftinanda vobis ipGus cura decrevimus, quoniam fanftitatem veftram ejus honori confentire decet, cui plenitudinem epifcoporum favere cognofeitis . Itaque judicio fententixque veftrx petitionem jam difti archiepifeopi nobis admodum devoti dileftique ex integro committentes , hoc indubitanter afferimus , quoniam fi in dandis ei honoribus , confirmaodoque ipfius ftatu , mortem benevolentiamque patrum ft prndeeefforum veftroram imitari decreveritis, condigna obfequia , gratiffimamque vicem plenius feciliufque recipietis.

Ceteram fiducialiter fapplicamus, ft obnixe ex veftra paternitate depofeimus, ut five memoratus archiepifcopus per feipfum veftram adierit fao&itatem, five legates ecclefia fax direxerit, afiabt* litatis ft colloquii, familiaritatifque vcftrx cis intagenimam copiam non negetis: fed benigniifime tam tufam quam etiam faos pto amore noftro tradetis , ft quidquid cx vobis competenti ratione popoicerit , cum largitione pallii impleatis . Memorem noftri paternitatem veftram incolumem gratia Divina cuftodiat.

Oasav vatio Philiph Labbe , S. J.

Es ceSic· MS. <e«J«C· LaaduMelh hsne «plftolam «dlSu R. P. Lvtoviou Callutiu, S. J. op.fcuG app«na«t» ■iicaUaiMa «4 libre· quiaqu· Goti«i.-.Ua keratiti pra4«ftiMtiMi / *·«*·« argua>«*o te pr<4»S'»r>. bot aetU lUuSravlt, qva» fefivr par ctiaa co»f»l«t. Jv varlt aaae Boc cam lllo oHaroaro , dupltc*·· ab <oa«>u Lotborlo ad Lconaaa papaat oi<if·», fulffit pro ai. taruifeM pallii ia faeareM Hiaeauri rogatio»* «pRolaai, at *« varbt» Flodoaral colli*', cap io. libri tu. Rcaaaofia hi·»ia . Da prima .aro quam modo «sbibuimu» hac tasalligaoJa foot : £«/ rmpr.ar. <Ws'arx//rl

iiΛβ—aJajr rfprrlHr rrfefff Mf·» ltfaHl. Sté tf f»ôaX» <MW· fefrrr pnttfr rp//«/oa /aaa* têt» tefprtM» tt frtolitut , fatfffit fr^ftu fitfs , ·r tff·» êttrMtr »»tttktliiff^tt (e/ttfrtt , er*

Ph.io *rt bitfffüttr^ar l'/ittrH, D** p,- Atriora «aro haâtnua laarHia qaa Caqaontor, vlJavtnrac«•pianda. H/r *êtt^ut ttrrai>U< pnjtl Htatuum, ^ffe^ Jifil/ifHt at rrttrtalia* , pr. »*tlrrat»/ratr» LrtltrH faU/f» aê fefrrftl* a/om a foa-r» Areor *fafa , a »·« /·<· alfaê flftffltrai la êffyaaUt flt falhtfaltaUh·· ërilir fratata»* . *Qar» fatUS/aaa» failli eft» aalli aatta» artHtflfaft ft rtattjifr ari itlaitfl ctattffaraat tfl létat fafa ta rfi/ltla iaa< aê tat» dirtAa ttfatar.* Acqaa haac quoqua Laonx cp>ftul*m periilTt dolamru. P*rglt idam hiftortcu» *Addat dtal^at tdUataduaa f»td frafalt fttrdat idr» Ludauat Putea, SftirUaaa, tflftrfaa, ataadatl· [afta dat rt fft fravt tafireBea, ttn,i,na dlrtarta,, tf aliaa, Prtraa, drrtlaaa, rf//tfaat Uitrrli taladt ua,e<aaet,ai , allaftat aa,fdaat taa, fati fata, paulf fafa fidtltl aê ld ftraltedau dtflaattal,*

FRAGMENTA Q.UÆDAM

aliarum epiftolarum Leonis iv. papas.

Ex epiftola ad * Notnenojum ducem Britanni» . * Mrasatr apod Guri, uTirLo'J.

CT Gi/fardMS *inv^fomA f/fa NttanttitA dtfnfttn itfipat.*

Nou furem ft latronem , qualem Gtslardum feuuraus efle in Namoetica fade , qui viventis , quod non licuit , locum noo timuit ufurpare , pro cujufcumque muneris donis ultra debes de-

AD LOTHAR.IUM AUGUSTUM.

Car tUttt tpifal·0 A»gaHtàa»rgfi fallidin ■m caumfar.

Mandaftis ut privilegium ft pallium Altco epifeopo concederemus . Unde pofeimus ut veftra fuper boc magnitudo non iodignetur t quoniam quod ab ipfa fanftiffimo papa Gregorio ufque ad faec tempora noftra faftnm minime recordamur , facere non potaimus, neque prefixes patrum teiminos immutare.

litta. Qpod jufta ftfcdnla nos imitari confuetudo non prxeipit , ita ab hoc velati a magno nos prxeipitio cuftodire oportet.

AD HINCMAR.UM AKCHIEPISCOPCM

Cttr [yttdi cpa^rmAtieatnt difftrat.

Cauflas pro quibus hoc ufque ad tempus fufpendimus, caritati veftrx dicemus. Prima igitur nate eft, (pia ficut ab epifeopis prenominata fynodus utiliter ventilata , five fopita eft ; ita per aliquot cx cis , ut dubitatio foret radicitus evul.

ta, ftatuta veftr* fynodi deftmare dcbuiftis. Alia autem juxta votum veftri defidcrii id nos perficere minime peimiiit, cc quod legati fcdis apoftolicK prefente» ibidem non luerunt: neque imperialia epitlola nobic talii eft prarientata, qu* hoc quod expetendum mitift.s, iperialiter indicare potuiflet. Quarta fcilicct caufla lueceft, quia hi, quo» depolito» carita» veftra automate fynodi fore affirmat, per propriat literis ledem apollolicam appellarunt, & volunt iteium noftra fe apoftolica audiri prxfentia; fit tunc fi culpabiles inventi fuerint, non fe abnuunt canonicam fuftinere cenfuram.

AD IJINCMARUM EUNDEM.

Dt eadrm fondo dnbei legetis dtmendjtitm fcnbit.

<»»«·. Sed ad veftra» petitione» exequendas & obtinenda» Petrum venerabilem, & diieflilfimum nobit, Spoletinum epifeopum, viva voce noftra vice exeutorem inftruximus, & alium Petrum venerabilem eque fic amantiftimum, epifeopum Aretinum, literis commonuimus, fic alios fideles veftros atque noflros fimiliter inde monuimus, *reh^i*.

& FRAGMENTA ALIA EPISTOLARUM Leonis IV. ex Gratiano, Ivone, Butchardo, alufque.

five ZF *letbtrto Attgeflo*.

n» p»n « <tf ··' Habetis de hoc apud Deum retributionem non modicam fi antique legi» dogmata minime obier. vantes Veftra Imperiali cenfura pro vitibus caftiRat,s» «tque corrigitis. *Itrm.* Veftram flagitamu» elementum ut ficut haftenus Romana lex viguit abfque univerfit procellis. fic pro nullius pertona hominis remimlcitur efle corrupi», itanuncluum robur propriumque vigorem obtineat

Vrdmi C?miri *Leo IV*

|to h<J Valde indignum ell, fuuiris gentibus etiam contraiium, tam gl aiioiam Legrm, quam mulli retro cuftodieruut imperatores, nunc luam vim perdere, ac injufte damnari.

L:» IV Caiorcdo Arehtepifcnpt & Beriu/b

,, c»p. Ideo permittente Deo Pallores hominum lumu» eflefti, ut quod Patres nothi five m tandis canombus, five in mundanis legibus affixere, excedere minime debeamus Contra eorum quippe ialuben.jma agimus inftuuta, fi quae ipfi divino ftatueruril confilio, mtaüa non tervamus

Lee IV. Judici **Sardiw.**

h» r·» Nec mos, nec noviter introduâa confuetudo noftra; Ecclefiz prrdeceftoribulquc noftns *fate contre* fandorum canonum nova, vel tnufitata pratfumere. Quamobrem nos devotius volentes vcAras petitione» fufeipere, fi in bis no» Samiorum Patrum cenfura juvaret, fed ideo quia Synodic* pagina; in hoc favere non videntur, nos tantam novitatem przfumere non poftumus, fit ab illo reftiffimo tramite deviare.

Lee IV. Lndatnco (f. Lotherio) Ærj».

ire P>' * Petrum, fic Adnanum nunquam recipremus ad habitandum noblicum, fic fi (quod minus credimus) aut prece» noftra», qu»s pro eorum retentione vobis mifimus, aut honores Romani Pontificis pro nihilo exiftimaftis, & nos minus quam Adrunum, fic Petrum amaibs, quod 10 pofterum jam ordinatum habeamus, veftr* edicimus Magnitudini. Certe Roman* Sedis Prsfulcs tempore, quo unamquamque ecclefiam cum luis clericis tendebant ob miffarum officium, vel alia», more foliro, utilitates ecclefiafiicas difponendas, nihil aliud tam ipfi, quam Clerici iptorum nifi facerdotalia indumenta ferebant, quod fecuti ufque nunc nos egimus. Sed amplius nequaquam agere oportet, li viro», quos nec qu.Trimus unquam, nec volumus, mandare decreveritis. Et hoc ad ultimum pro certo notum facimus, quoniam ad quamcunque ecclefiam locumquc alium nobis mersto fubjeâum digredi fuerimus, ne de mortis noftr* periculo triumphatores exiftant, cum debueramus ob divinum cultum, five timoBrem, orarium folummodo planctamque deferre, lanceam, fit fcu'um, fic gladium bajulare prccipiemus?

Ex Kegtfio Lenti IV. Lxdovico (Lotberio) Aignfie.

Igitur cum f«pe adverfa a Saracenorum partibus perveniant nuncia, quidam in Romanum Porcum clam, furttveque venturos effe dicebant; pro quo noftrum congregari prxcipimus Portum, mantimumque ad littus defeendere decrevimus, fic egrcflr fumus Rorna. ''p ,r

Leo IV. Lxdmco Imperetori.

Scite vos oportet, quod nunquam ab aliquibus Cnoftros homines finimus opprimi, fed fi necefliliiJ tasillis incurrerit, prcfentialiter vindicamus; quia noftri gregis in omnibus ultores effe debemus, fit pircipji adjutores

ZZcbv *Jobem Arcbtepifcopo.*

Pro certo fcitote, quod numquam permittimus noflros a vobis lacerari aut opprimi homines, atque fuujeftos, fed fi (quod non fperamus) hujus noftiz monitionis dul» neglexeritis, fit amplius aliquas cpprefliones prxfatis, vel aliis noftris hominibus feceritis, prcfentialiter eos viodic.ibimus, fit *omnia veftra eripere curabimus*, furibunda, crudcliquc audacia

*Idem Judici SerdiKt**

Celfi udinem veftram duximus obfecrandam, ut nobis quantos tua prxvident magnificentia armatos five pueros, five adultos, ac juvenes cum armis luis mandare dignemini, qui nobis quotidiana jufla pofliot explere.

Idem Exercitui Feneorum.

Orrr.i timore, ac terrore depofito contra inimicos fanftx Fidei, fit adverianos omnium rcgionum viriliter agere Audete. *Item.* Ubi ufque nunc parente» veftri publicum moverunt proetn&um, femper viûorcs extiterunt, nullaque eos multitudo populi luperare potuir! Non enim audivimus ut aliquando fine fama viftorix reverfi Efuiffcnt. *Item.* Omnium veftrum noffe volumus caritatem, quoniam quifquis (quod non optante» dicimus) in hoc belli certamine fideliter mortuus fuerit, regna illi csleftia minime negabuntur. Novit enim Omnipotens, fi quilibet veftrum morietur, quod pro veritate Fidet, fit falvatione Patri*, »c defenfione Chrillianorum mortuus eft, ideo ab co prctitulatum przimum confequctur.

Idem Lotherio A"gnß»·

De illis tribus jam publice condemnatis, fit reprobis viris Georgio, Adriano, fil Petto, ut veftia nobis mandavit.

LEO

EPISTOLARUM LBONIS IV.

fragment a.

M.2&.
p»«· >·». X·V
m'iv*g£?VzMnc* canonum (ponte violatorts, in omnibus authenticis conciliis anathematizati funt.

ho»>· Dial.
*-'<--»-**·
Aaccdot. 1«.

En rttiAr· Ltnit Put* IV.

, R*· ΓXB decimis jufto ordine non tantum nobis» fed majoribus vifum eft, plebibus tantum, ubi facro-hWi(«a,L7 UaA» dantur baptifmata, dari debete.

IN SEQUENTEM LEONIS PAPÆ IV. HOMILIAM

·◢ ·o·. III
r- I pa<.
1°4- edit.
V

COLLECTORIS PRÆMONITIO.

kic exhibeo › Leooit papa IV. horni* A \~ζ liam , maximi faciendam fuadet Romanas Eccicfue statis illius difciplina, quam vivis coloribus depiftam exprimit; fed cum maxime variet in MSS. Codicibus, nec in editis femper fibi co. haereat, permagni iQtereffe arbitror, fi collatio iti-ter varios Codices inftituatur , quo ex confenfu plurimorum eliciatur, quid genuinum fit Leonis, quid adulterinum & afcititium. Interpolationis vero hujus caudam banc afferri poffe arbitror, quod poft Leonem mo« obtinuerit, ut hrc ipfa homilia in fynodis legeretur ad Cleri eruditionem ; ex quo faftum eft , ut pro varia locorum difciplina variaretur, moribus Provincis vcl Diocefis , cui tradebatur, accommodanda. Conftat id ex titulo quem in MS. Codice Lucenft gerit : Epiftolu Ltu· uu pefw i· Syntd· · Qp* cum 1,1 fe habeant, e re Ecclefiaftica fafturum me arbitror, fi triplex ejufdem homiiias febema propofuerim, quorum alterum Labbeanum eft, aliud ex Martens Veter. Mon. tom. VII. psg. I. petitur,quamquam Leonis nomen adferiptum ibi non legitur , tertium tandem ex MS. Codice Bibliothecn Cathcdralis Luccnfis fzeuli XII. Variantes leftiones e MS. Codice Bibliothecas S. Viftoris Martenius adjecit, ex quo huc transfero, junftis pariter variantibus e iermone fynodali , quem ex Marco Velfero acceptum Labbeus Tom. XL Ven. edit, pag. 1075. non expreflo Leonis Paps nomine (cum reipia tamen ipfa Gt Leonis homilia interpolata) exhibuit.

MARTENII EDITIO	LABBEI EDITIO	LUCENSIS CODEX M. S.
CsavoMuirenem cwju/^vr *tptfeopi* ad Sarerdam *fibi jubdiioi.*	*Homiliu Lnnu Pupe IV.*	*Efifalt Leuuir iu Syuudt ifgnJj.*
Fratres , Sacerdotes Domini , cooperatores noftri Ordinis eftis; & nos quidem , quamvis indigni, locum Aaron tenemus; vos locjum Eleazari, & Ithamari. Nos vice duodecim Apoftolorum fungimur ; vos feptuaginta duorum difcipulorum. Nos paftores veftri fumus; vos plebis vobis commiffz. Nos de vobis rationem reddituri lurnus fummo pafto*-; Domino noftrojefu Chrifto; vos de plebe vobis commiffa. Jdeoque , carillimi , veftrum videte periculum. Admonemus itaque fie ob iceramus fraternitatem vcftram , ut qus vobis fuggerimus, memo rie commendetis, fit opere exercere ftudeatis.	Fratres, Presbyteri & Sacerdotes Domini , cooperatores mihi eftis ordinis. Nos quidem,quamvis indigni, locum Aaron tenemus; vos autem Eleazari, & 1-thamar. Nos vice duodecim Apoftolorum fungimur ; vos ad formam feptuaginta Difcipulorum eftis. Nos vero paftores veftri fumus ; vos autem paftores animarum vobis commiffarum. Nos de vobis rationem reddituri fumus paftori noftro Jefu Chrifto ; vos de plebibus vobis commendatis . Et ideo, cariffimi , videte periculum veftrum. Admonemus , & obfecramus , ficut alibi feriptum invenimus, fraternitatem vcftram, ut de communi falute veftra cogitantes, attentius audiatis admonitionem noftram; & que vobis j fuggerimus memoria commendetis , & opere exercere ftudeatis.	Fratres, Presbyteri,Sacerdotes Domini , cooperatores ordinis noftri eftis. Nos, quamvis indigni , locum Aaron tenemus, vos autem locum Eleazari, fic Ithamar. Nos vice XII.Apoltolorum fungimur; vos ad formam LXK. difcipulorum eftis. Nos vero paftores veftri fumus , vot autem Paftores animarum vobis commi(Tarum. *Ruliytu ut ufuà Murleur.*
I. In primis admonemus , ut vita fic converfacio veftra irreprehcnfibilis fit, fcilicet ut cella veftra lit juxta Ecclefiam, & in domo veftra feminas non habeatis.	In primis admonemus Grmiterqrie precipitous, ut vita & converfatio veftra irreprebenfibilis fu, fcilicet ut cella & habitatio veftra Gt juxta Ecclefiam, fit in ea feminas non habeatis .	L In primis ficc.es *upul Murtrniuui.*
II. Omni node ad vigilias (f) (argite ; curfum veftrum horis certis decantate.	Omni node ad nodurnas horas furgite ; curfum veftrum certis horis dccantate;	It Omni noâe ad horas furgite.
III. Miffaram (c) follemnitates celebracioncfquc religiofe peragite; Corpus & Sanguinet) Domi-	Miffarum celebrationes devote peragite; Corpus, ficSanguinem Domini cum nmote & re-	III. Miffarum celebrationes reiigiofe dTt. *ut upud Murtemiun.*

ANNO cHRisTt

Menenii editio.

ni egn, timore dc reverentia fumite ; vafa facra proprii· manibus abluite, fit extergite.

IV. Nullus cantet , nifi jejunus; nullus cantet, qui noncommumcer.

V. Nullus cantet fine amidu, •lba, Hola , fanone , cafula (d) . Et hrc vcftimenta nitida fint,dc ad nullos alios ufus fiat.

VI. Nullus cum alba, qua in fuos ufus utitur , prafumat Mitfam celebrare (r). Nullus io ligneo , aut vitreo calice audeat Miffam celebrare (/).

VII. Nulla...femini ad altare accedat , nec calicem Domini tangat.

VIII. Corporale mundiffimum fit. Altare fit coopertum de mundis lintris. Super altare nihil ponatur nifi capfz, dc reliquia, dc (x) quatuor Evangelia , & pixis cum (A) Corpore Domini ad viaticum infirmis; (i) cetera in nitido loco recondantur.

IX. Miflale plenarium, (4)leAioaarium , antiphonarium, (/) utrumque librum XL. Homeliarum unufquifque habeat.

X. Locus, in fecretariq, (w) vel juxta altare fit praparatus , ubi aqua effundatur , quando facra vafa abluunto/ , ibique vas nitidum cum aqua pendear; ubi facerdos manus lavet poft communionem.

XI. Ecclefia: fint bene cooperta, dc camerata; atrium Ecck fix uojique (·) muratum,

XII. Nullus extra EcdeGsm per domos, vel iu locis oon con iceratis Miffam cantet («) , nec folus cantet.

XIII. Quifque Presbyter Clericum (p) hibeat , qui Epiftj tam, vel Udionem le^at , eque ad Mflam rcipondeat , dc cum quo Plalmos cantet. (j)

XIV. Infirmos viGtate ,eofque Deo reconci.ute. (r) oleo Gnâo ungite, & propria manucommunicate Nullus prafumat tradere commueionem bico , vel feminat ad ferendum infirmo.

XV. (r) Nullus Sacrum chrifma vendat ; nullus pro baptizandis t vel pro Corpore Domini , vel pro reconciliatione , vel pro fcpultura , vel pro confecraudis

Ec-

Labbci «dicio

reverentia fumite. Vafiifacra propriis manibus abluite , dt extergite- Nullus Miffam cantet foliis: nullus ante fitlis ortum,tufi in nativitate Domini. Nullus cantet eam nifi jejunus. Nullus cantet qui non communicet. Nullus cantet fine lumine, fine amiâu, fine alba, ftola, fanooe , dc cafula. Vcftimenta nitida fint, & ad nullos alios ufus fiat. Nullus io alba, qna in luo ufu utitur, prafumat iniiTas cantare. Nullus tn ligneo, plumbeo , aut vitreo calice audeat Miflam agere. Nulla femina ad altare Domini accedat, dt calicem Domini contingat . Corporale mimdiffimum fit. Altare dt coopertum muodiffimis linteis. Super altare nihil ponatur, nifi capfas cum reliquiis Sanftorum, aut forte quatuor fanâa Dei Evangelia , aut pyxis cum corpore Domini ad viaticum pro infirmis: cetera tn nitido loco recondantur. Miffale plenariam , & ledioaariutn , dc antiphonarium unaqueque Ecclefia habeat. Locus in fecrctario , aut juxta fit przparatns, ubi aqua effundi poffit, quando vafa laera abluantur , fic ibi linteum nitidum cum aqua dependeat,dc ibi Sacerdos manus lavet poll communionem. Ecckficfint cooperte bene, & camerate, dtatrium fit lemper mundatum.

Nullus extra EcdeGam per domos , aut in locis non cculecratis M,lias cantet fine licentia fui Epifeopi. Omnis pnsbyier clericum habeat icholaietn, qui epi ftolam , vel ledionem legat , dt ad MiAam rcipondeat , cum quo \ pia lmos cantet . Nullus cum calcaribus , vel cultellis Miffam cantet, quia indecens, dc contra regulas Ecclefia eft. Calicem,dc obiatain reda cruce lignate, id eft non in circulo dc variatione d'u'torum , ut plurimi faciunt , fed difttidis duobus digitis , dc pollice intus reclufo , per quos Trmitas annuitur, iftud figum f rede facerd lludete ; non enim aliter quidquam poteftis benedicere .

Infirmos vifitate, & Ut fuarationabiliter difponant, admonete; deinde reconciliate , dc juxta Apoftolum, oleo fanâo inungite , dc propria manu communicate;dc nullus prafumat communionem la>co aut femine tradere ad de ferendum ad infirmos. Nullus veil· um pro baptizandis infantibus, aut infirmis reconciliandis , aut mortuis fepeliendis, premium aut munus exigat. Videte ne per ncgli-

Laceofis Codex M. S.

ANNO CHRISTI M»

IV. Nullus Millam cantet foins. Nullus ante folis ortum cantet nifi in Natali Domini. Nullus cantet Millam &c. *et*m Marse·».

V. Nullas cantet fine lumine, fine amidu dtc. «t *tptd HAtrttet.*

VI. Nu'.lus cum alba, qua in fuos ufùs utitur, prafumat Miffam cantare. Nullus in ligneo , aut plumbeo , aut vitreo calice audeat MiAsm cantare.

VII. Nulla femina &c. «rapad Martres·...

VIII. Corporale................ & reliquis, ant font IV. Evangelia, aut Buxis cum corpore &c. «r *tp«d Mertne.*

IX. MifTale plenarium dec. *m tped MerrteiKHt t fed dttfi* utrumque librum XL. Homefiarum.

X. Locus iu Sacrario *Cu.rtii-*r epad Merittitat~* snanus lavet ante & poft communionem .

XI. Ecdefie dtc. *tttptd NUrtttie»,* atrium Ecclefia lepe munitum.

XII. Nullus extra eccleriam cantet fine licentia fui Epifeopi.

XIII. Qtiifquc Presbyter Clericum, vel fcholarem habeat &c. *tit epttd Mertteieie.* *SL"* feliuntur tptd LMttttt , & i» Mertnt defidtreeter, n W- /Jr» penttr dtfmt.*

XIV. Infirmos vifitate fle eos reconciliate, & juxta Apoftolum oleo &c. *tt i» editi/ tptd hUr. tne.*

XV. NaUus pro *baptizandis* infantibus , aut infirmis reconciliandis, aut mortuis fepeliendis premium vel moneta exigat.

XVL

Mattenil editio.

chr bt l .°"' Bcclefih MCtium qunrat, «et Ecdefies aliquarum data pecunia *fortifiât.*

XVI. Videte, ne per wgligcotiam veftram alios infans fine be* *ptilmo moriatur.*

XVII. Nullus veftrum fitcbriofin, litigiofes, (r), oallus arma in fedirtone ferat, nuUus (e) canum, val aviom jods inferviat, Noltaa in tabernis bibat.

XVIII. (Jnolquiique veftrum, quantum fapit, plebi fu* de Evsngelio, <*) de epiftola, vel ali qua divioa Scriptura Dominico die, vel feftis diebus annuntiet.

XIX. Curam pauperum, pere grinorum, orphanuium habeat, eofque ad praud/um invitet (/), ut in his, dc aliis hujufmodi a vobis alii exemplum capiant.

XX. Omni die dominico ante Miflam aquam benedtftam facite, unde populus (c) dc loca fidelium alpergantur.

XXI. Sacra vafa, vel vertimenta Sacerdotalia non dentur in vadimonium (a) negotiatori, vel alicui facculari.

XXII. Nullus veftrum minus digne pcenitentem cujufcumque rei gratia ad reconciliationem ad* ducat, dc ei reconciliationis teftixnonium ferat.

XX1П. Nullus veftrum ufuras exigat, dc conductor fui (I) fenioris exiftat. R.cs dc facultates, quas poft diem ordinationis veftrat adquiritis, ad Ecclefiam,cui defervitis, (c) pertinere icistis.

XXIV. Nullus fine fcientia,dC confenfu noftro Ecclefiam adquirat. Nullus per poteftatem iecularium Ecclefiam obtineat; mallus Ecclefiam, ad quam titulatus eft, dimittat, dt ad aliam caafla qurftus migret.

XXV. Nolles plores teneat Ecclefias fine aliorum auxilio près-byterorum ·, nullatenus una Ecclefia inter pintes dividatur.

XXVI. Nullus alterius Parochianum, nifi in itineve, aut fi fibi placitum fuerit, ad Miflam recipiat. Nullus in alterius parochia fine Cd) licentia illius casatet.

XXV11. Nullos decimam ad alium pertinentem recipiat, (e)

XXVIII. Nnllus peniteotem invitet carnem manducar·, vel vinum bibere, nifi pro eo ad pneiens

Labbci editio.

gligcntiam veftram ullos infims abqua baptïfmo moriatur. Nullus veftrum fit cbriofas, nnllus fit Utigkrfus, quia fervum Dti non decet litigare. Nullus veftram arma ferat in feditiooe, quia arma veftra fpiritalia debent elle.

Nullus canum, aut avium joci» inierviat. Nullo» in tabernis bibat. Unofquiique veftrumfquanttftn ei datur, fit in fe eft) ali quid de facro Evangelio, vel de epiftolis Apoftolorum die Dominico vel feftis diebus plebi fus annuntiet. Unufquiique premier officium fuum refte addifeat; Jui autem eft illiteratus, ab ofcio fufpendatur, nifi emendet. Verbum Domini, denon fabulas inanes ex corde vellro debetis populo annunciare, dc predicare. Curam pauperum, peregrinorum, dc orphanorum habete : dc ad prandiola veftra eos invitate. Eftote hofpitaks, ut a vobis alii bonum fumant exemplum.

Omni die dominica ante mif. fiim aquam benedicite, unde populus alpergatur; dc ad hoc proprium vas habete. Sacra vafe, dc veftimenta facerdotalia nolite pignori dare. Nullusveftrumminus digne pcenitentem cujufcumque rei gratia ad reconciliationem adducat, dc ei teftimonium reconciliationis ferat. Nullus veftrum ufuras exigat ut condu&or lceneratorum exiftat; res, dc facultates, quas poft ordinationem veftram acquiritis, fciatis ad ec* defiam matrem pertinere. Nullus fine licentia Epifcopi par poteftatem fecularem Ecclcuam acquirat. Nullus ptesbyter fub poteftate laicorum mmifter, autca* ftaldio fiat. Nullus per pecuniam ecclefiam alterius fupplantet. Nullas Ecclefiam, ad quamintitulatus eft, dimittat, dt ad aliam, queftasgratia, fin· licentia Epilcopi migret. Nullae piares Ecclefias teneat fine adjutorio aliorum Presbyterorum. NuUamnus una Ecclefia inter piares dividatur. Nullos alterius parocbianum,nifi itinere, fi fibi placitum fuerit, ad Miflam recipiat. NuUus in alterius parochia abfque proprii presbyteri voluntate, vel rogans, miflm cantet. Nullas deamans ad aliam pertinentem recipiat. Nullus pcenitentem invitet carnem manducaredc bibere vinum, nifi pro eo ad piefens dccmofynam faciat·

Nui.

Loccnfis Codrt M. S.

ANMO

XVL Videte dcc. *atagadMartnuna.*

XVII. Nullus veftrum dtc. *ta SdMartniaat, additae* quia iervo i non oportet litigate. Nullus arferat * in feditiooe, quia arma *irMl ft(. noftra ipiritualia debeat efle; *nlipu at tfal Martcat.*

XVIII. Uoulquifqoe veftrum quantum fapit ptebi fua de Evangelio vel Apoftolo die Domi, nica, dt feftis diebus annuntiet.

Verbum Domini, dc non fabulas inanes ex corde vellro debetis praedicare.

XIX. Curam properum die.*at ·pad Martmaat........*

XX. Omni di« Dominico dtc. *at* apod *Marttaiaat* unde pop llus afpergatur, dead hoc folum vas habete.

XXI. Sacra vafa dcc. *at apad Martnuata ....* in vadium dare negotiatori, aut tabernario.

XXIL Nullus veftram dtc. *ai afad Matlcaiaat.*

XXIII. Nullus veftram &c.«r *·pad Martniaat ....* dc con duftor fui feneratoris exiftat dtc. ....ad Ecclefiam matrem pertinere.

XXIV. Nnllus fine fcientisdcc. *at apad Martnauat* ——— Epifcopi per poteftatem fscularem Ecclefiam obtineat. Nullas per pecuniam alterius Bcckfiatn fupplantet. Nullus dcc. «tfapvdJMar* *tear.*

XXV. Nullus ploras teneat dcc, *at apad Martaaiaot.*

XXVI. M MOUS alterius parachianum------- recipiat.

XXIL Nullus decimam dtc «a *afai Martraiaat.*

XXVili. Nullos penitemem dtc. *at apad Martcataat.*

XXIX.

ANNO Christi

Martenii editio-

feB1 eleemofiuam dederit.

XXIX. Nullui (/) prafumat baptizare, nifi in vigilia pafcha & pentecoften, nifi pro periculo mortis.

XXX. Unnfquifquc fontes habeat, G non poteft habere -lapideo*, habeat aliud vas ad hoe tantummodo preparatum (r).

XXXI. Omnibus Parocnianis veftri* fymbolum, & orationem Dominicam inGnuate.

XXXII. Jejunium quatuor temporum, rogatione*, letantam majorem (i) eia indicite.

XXXIII. Feria IV. ante quadragefimatn eo* ad confcflionem invitate, eifque juxta qualitatem deliâi ptznitentiam injungite, non ex corde veftro, fed ficut in pcenitentiali icriptura eft.

XXXIV. Tribus vicibus in anno, fcilicet in Natale Domini, pefcha, pentecoften omnes (;) fideles communicent.

XXXV*. Certis temporibus conjugati ab uxoribus abftineant.

XXXVI. Eulogias poft MiiTa* in diebus fefti* accipiant (À)

XXXVII. Nullus Presbyterio itinere fine ftoia (Z) incedat; nui lus induatur veftimenti* laicalibus; nullus rem aut pofteftio nem, aut mancipium Ecclefie vendar, aut commutet, vel quocumque ingenio alienet.

XXXVIII. Dominicum diem, aliafque feftivitates (v») aiefpera ulque ad vefperam celebret unulquilque l

XXXIX. Cantus, A choro* mulierum 10 atrio omnino prohibete.

XL. Carmina diabolica, que fuper mortuus vulgus cantare io let, & cachinnos, quo* exercent, fub conteftatione omnipotentis Dei prohibete.

XLI. Excommunicatis Miflam ce cantetis, (n) & plebi vobis commiiT- nc hoc faciat interdicat'* omnino.

XLII. Nulla* Presbyter adnu plias eat.

XL1II. Nullus (0) uxorem nifi publice celebratis nuptiis acci piat. Raptum nullus faciar. Nullu-. p.oxirnam fuam accipiat. Nullus fponiztn alterius ducat.

XLIV.

Labbei editio

Nullus baptizare pmfumai.niG ia vigiliis pafebar, &penteeoftcs, nifi pro periculo morti*. Nullus Clericus, vel laicus in EccleGa loqui audeat: tantum oret, maxime infra divinum officium. In Sabbato pafehe extinâo veteri novus ignis benedicatur, & per populum dividatur, & aqua be nediâa fimiliter. Unufquifque fontes lapideos habeat, & fi lapideos habere non poffit, vas faltem aliquod ad hoc paratum, in quo nihil aliud fiat, habeat. Attendite ut omnibus parochianj* veftri* fymbolum apoftolorum,& orationem dominicam infinuetis. Vigilias apoftolorum, & jejunium quatuor temporum, dc rogationum, & inanias majore* plebibus veftri* omni ftudio obfervanda* infinuate. Quarta ferta ante quadragefimam plebem ad peccatorum confeffionem invitate, & juxta qualitatem delifii perniteritum injungite, non ex corde veftro, fed ficut in pcenitentiali feriptum efl. Ab illa quartaferia ufque in diem reiurredionn Dotnini nullus manducet carnem, vel fanguinem. Quatuor temporibus in anno, id eft in nativitate Domini, in ctrna Domini, pafcha, & pentecofte, omnes fidele* ad communionem corporis, & (anguini* Domini accedere admonete, certis diebus & temporibus conjugato* abfttncre ab uxoribus exhortamini.

Eulogias poft miiTas in diebus fcftts plebi diftribuite. Nullus veftrum induatur vcltibus laicali bus Nuhus rem, aut poflefiT'onem, aut mancipium Ecclrfir vendere aut commutare, aut quocumque titulo alienare, ablque licentia Epilcopi, praJumat. Die dominica & alii* diebus fefti* ablque opere fervili a vefpere ad vetpcruni celcbiare facite. Cantu*, & choro* mulierum in Ecelefia, vel in atrio Ecdefix prohibete. Carmina diabolica, qux nodurnis horis fuper mortuos vulgus facere folet, At cachinnos quos exercet, fub contcftatione Dei omnipotentis vitate, cum ex communicatis nolite communicare. Nullus prefumat illi* Miftas cantare; *fed* & hoc ipfum ple b bus annuntiate. Ad nuptias, nifi forte ad eas benedicendas, nullus veftrum eat. Ommbu* plebibus denuntiate, ut nullus uxorem accipiat nifi publice celebratis nuptiis. Raptum omni modo prohibete, & ut nullus ad proximum (anguinis accedat,firmiter prohibete: & ne alterius iponfam qui* ducat, contradictle. Porcario*, pecuarios, & alios

r»-.

LucenGi Codex M. S.

ANNO CHRIJt,

XXIX. Nullui prjefamat fice.

Nullus Clericus vel laicus in Ecdefia loqui audeat, fi non oret, maxime infra divinum officium. In fabbato pafch* extindo veteri novus ignis benedicatur.

XXX. Unufquifque &c-**rtpid Mtrltmm .... prcparatuin, in quo nihil aliud fiat.

XXXI. Omnibus flcc- »/ tj>nd *Attritum*.

XXXII. Jejunium *iic.itt tp*d Attrlenim*.

XXXIII. Ferra IV.&c. «/4^ Ai*trimum*,

XXXIV. Tribu* vicibus &c«l *tptd Aitrtmm*.

XXXV. Certis temporibus &c. *ut tptd Mtr.mttm*.

XXXVI. Eulogia* &c. *-ı tptd Mtrimm*.

XXXVII. Nullus Prc*byterin itinere fine ftoia incedat *derji*. Nullus induatur &c. *it tptd Mar* tttitm* .... alienare fine Epifeopo piadumat.

XXXVIII. Die Dominica,& altis diebus fefti* abfque opere lervili a velpcre ufque ad vefperain celebrare facite.

XXXIX. Cantus &c. *n tptd Mtrtenitm* ------ in atrio Ecdefix &c-

XL. Carmina diabolica, *mtptd Mtrletim*.

XLI. Cum excommunicatis nolite communicare. Nullus prxfumat illis Miftam cantare See. led Ar hoc ipfum plebibus annuntiate.

XLH- Ad nuptias, nifi forte ad benedicendum, nullus veftrum eat

XLIII. Omnibus plebibus denuntiate, ut nullus uxorem accipiar nifi pubiicc celebratis nuptiis Raptum nullus faciar j Ac nui

-J

Martem! editio.	Labbei editio.	Lucenfis Codex M. S.
ANNO CHRISTI		rwiltu ad proximum (enguinis fui accedat, fimiliter prohibete ; fic ne alterius iponfam qois du* cat. contradicite. anno Ihnisfi M·
XLIV. Unufquifque porcarios, & alios fervos fuos (p) dominicis diebus vcl feftivis ad Millam venire faciet.	aaftorts, diebus dominicis ad Mif*um* venire admonete ; ut filiis fuis oraMMcm dominicam , & fymbolum infinueot, vcl per alios inGuuari faciant . Crifma femper fit fub cera , dc figiilo propter quofdam infideles. Volumus autem, fratres caritfimi, quatenus quae notlra percepiliis traditione* quantum humana patitur infirmitas , bonis Audeatis operibus adimplere, prenante Do mino noftro Jefu Chrifto , qui cum Patre &c	**XLIV.** Porcarios dtc. «s af«d Mar/rwM*.
XLV. Petrini fuos Spirituales filios, fymbolum , fic orationem Dominicam vtl doccant, vcl do* cere laciant.		**XLV.** Patriot filiolis fuis fymbolum , dc orationem Dominicam inGnuent, aut infinuari faciant.
XLVI. Ghrifma femper Ct io fera (y) propter quoldam infideles.		**XLVI.** Chrifma femper Gt fub (era, auc figiilopropter quofdam iofideles.
XLVIL (r) Quifque Presbyter expoGtionem fymEoli, vcl Dominicas orationis habeat feriptam juxta traditionem Orthodoxorum Patrum, fic eam plenitcr intelliÇat, fie iode prsdicando populum fibi commiflttm cilidue ore ioftruat. Orationes Miftarum, prefationem canduis, euodem canonem plenitcr iotelligat * ut memoriter, ac diftinfte proferre va lcat. Epiftoie * dt Evangdii icofum, (altem juxta litcram, fciat. Pfalmorum verba, dt diftioAio nes memoriter teneat · Exorcif mos* ficorationes ad cathecumenum faciendum , ad baptifmum coafccnodum , dt preces fuper mafculum dc feminam fingulari* ter dc pluraliter diftiofte proferre fciat * dt ordinem baptizandi ad fuccurrendcuu infirmis, dt ordi nem reconciliandi fecundum auâoritacem Caao&am, dt ordinem ungendi infirmos* dc ordinem in exeqniis dcfisn&orum ; exorcifanos quoque, dt preces fuper Calem dt aquam* camum nodur num, dc diurnum , compotum , fi non majorem , (altem minorem, ideft cpaAas, *concurrentes* / regularefqnc terminos, martyrologium* pœoiteotialem unufqutfque habeat.		Volumus autem &c. *ut eptti Lthnut.*

VARIANTIA ex al iis CODICIBUS. /

(a) Aug. *Jf flt.* ur la Satmoaa Lana!» Labbcaao. (S) Λ·|· *·4>u8t>u,* *(t)* Aug. *MI/fw nuirttu·*.* (4) Aug. *Ut·»··* (») Viâoc. flt Aag. ra«taw . Reliqua ia Aug·*»·· 4atuat , Γ«4 ftatlaa fuSjungic N»//a /<«·/·· *T«. (/*) Vlâof. . (g) Aug. St Viûuria, XW *fft** <■<!··· CTr. (») Aug- Zujr/Zr. (O Aag. Caw *ttrptrr* D«w/·/ ·4 Za/rwrr . *(k)* Aug. A Viôa». at la Lar··*. Aug. ut in Lucan*. (w) Aug- fc ViAarin. *tlt ueottue*.* (a) *Nt<[Jm utM.* Dea* la Aug, At ViAoriaa. (») Aug. w/ SrW»»·. (p) Aug. MAit : NuW»< p/nt *attf»» rtlutt.* Data fubdlt ·- Xu//·» um, * gear *ntflft ·</·*·/* , *T *ttlttilh nttitfcft* M/guw »··«■» , f«Ma rudrr··» *tft* CS <a*r.a <*f·/·· *crtbfaf'c*»* *Vt.* ut la h«adl>· Laaala Labbaana («) Aag. CT/«ata ·/»». (r) XV. Au/. & Viâaria. in rote I*· capita, Lurcah cabataat. (>) Aug. St ViAarla. cum Laaaafi coagrauat. (») Aa> fc Vie··, cum Lu<*n(caboraat. (·) Aag. Ar VlAar. cum Lucaafi. (a) Aus. * ViAatia. <a« haraat Labbaa. *(Jt)* D··* *· ViftaHm At Aogoft. I· ((tuui· coharaat Lacan*. (t) Aag. * VIAm. at la Luttai. (a) Vidant*. N··/ fan^aiwv.. Ant. /w /···/». *(I)* Aug. ftVlAaria. m la Lacan*. («) lia la Vifiarlu·/ <l<«ft la Aug·*. (/) *nt.* Da<ft la Augafl. *lt)* JfaZbv *frijftfl* lxpMgcw *tu.* Dc»* ia Auguftaao. *(f)* Aug. *r VM*··. ar la Lucan*. (*) Vlfter. * Aug. at ia Lacaafi. (I) Anguftaa. at apa4 Labbauai. V>âarlnu« ut la Luccafi. (t) Aag. *HtMtf* /adbwfar ΙΛΙιλΜ·». *Nillut Met* aa« pc/rO····· .tc. (*) Act. il Viâoria. ut in Ü..I, *U)* ViAar. A Aug·* at la Lucan*. (−) Aug. « *eHn* pa/*w,. (a) Aug. ··/ 4»w/aA·· («) Aug. A Viharia. ut la L««*i (p) Caput XLVII. ia Au«ufiaao aadam bsbat * qua In Marital· laguatar* fad latatpaUtu * At varii» addltlaulbu· variata . Dei· utarqua enUaa, VlAncla·· uarupa & Auguftimt» aadcat ·pdaga claaAaatur, gal paritat lagitar la aiitiaa· Labbaaaa. *VtltKnat ttnu C'.*

7 a

Æ- CONCILIUM PARISIENSE,

in quo EBBONI,

«λ TiZ** ■b «o q»o4 <.b i^p.óo- M.ûoliV

Cum de cjui depofitione Sergii psp« juffu inftaurari judicium cœpiffet, Rhctncnfis diocefis, donec judicio fc fuleret, eft interdira.

jrltum bu ΓX'/Λ*1 U-HH refi* »·<'« t»q ob ri'p. ViiT moadj.

1^T/é4 IB/nritf/im *Λ LotîdÊTiO rtlt&*99 φ) en9* £4;'·' AArwn/fl· *ectlefiatn i'/liftieret. Pofi* 9«cr» r» - *pal)·* r» ra *itérant fagato^ae Caroli re-* j»n *meta périme fttcceffifTt anineaavertit, qaod Λo-* "*'·*' c*w *Dro^nu Mctenfi profrfiat anno* dcccxl iv. *redintegrari* ■ a *Scrgto papa, Ü palaio doaari fra-fire conttndera/, Hincrnarani mltn ilhat loto epif-toptm FLbemenfibat ordinatam cognovit : qnod reli qnawt erai, cgtf apad Servant, et Ebbonij dtpfii caitffaot novo jaditto retraifiari jaberet- CettrtmEb-bo jadicii exitttpi reformidant, altani fabne aafni* »** 'fl · S>ear< *o fynodo, qaa farifitt conveniret, dtoecefit Rbemenfii édita, donee ft filtret, abftmere jaffat, defiflere in poflerana mêlait, nallantqae am-phat, qaoad vixtt, dt repetenda ftdt voctm emtfit. De bac ergo Bbbomant jndicii reparatione Flodoardnt tn bac verba fertkit libro* III. *cap.* II. Emcnfo, *mqait*, anno poft Hincmari ordinationem, Lotharms pro contentione regni, quam erga fratrem iuum Carolum habebat, cujusobfcquiuidem praefui fideliter adherebat, contra eum commotus, epiftolas a Sergio papa exegit pro reparando judicio de Ebbonis depolitione. Unde idem papa literal Carolo regi mittens, praxepit ut Guntbaldum Roihomagcnfem epifcopum cum ceteris regni fui, quos ipfe Gnntbaldus ad hoc fibi eligeret, legatis ejus obviam Treveris ad hanc dirimendam querelam dirigeret, & Hincmarum epifcopum ad ipfam fynodum venire faceret. Ipfe quoque Guntbaldo literis mandavit, ut cum poft diem fanfte Domini refurreftionit miflos fuos in fervitium imperatoris mitteret, ipfe cum epifeopis prediclum locum hanc caudam diffiniturns adiret. Sed & ipfi Hincmaro literas mifit, ut ad idem veniret concilium. Legatis itaque Sergii pape juxta condiâum tunc venientibus, Gunrbaidus annuente rege Carolo cum epifeopis fynodum indixit, ad quam Ebbonem per literas & legatos ex auftoritate prcdifti papae convocavit. Quo tamen Λ Ebbo oeque veniffe, aeque vicariani perfonam, vel *literas canonicas mififle traditur. Guntbaldus tamen &* ceteri epifeopi, qui apud Parifios tunc convenerant > Vvcnilo fcilicet ccdefie Senonicx metropolitanus cum dicecefancis filis, Lantrannua Turoncnfis cum fuffraganeis fuis, dt fpecialiter Hincmarus cum omnibus Rhcmenfis diœceieos cocpilcopis, literas luas ad rum miferunt, eidicecefim Rhemenfcm interdicentes, ut non haberet dcin licentiam ex ea quempiam foilicitare, nec verbo, nec miffo aliquo, donec fecundum juflionem Sergii papat ipfis occurreret, & juxta canonica & apoftolica ftatuta diffinitionis fententiam "»b ipfis coram generali .conventu perciperet. Sed ille ad nullam fynodum, vel ad iedem apoflolicam, vocem poftea reclamationis vel repetitionis de fede Rhemcnfi, aut de ordine fuo cmifit. Qui etiam, poftquam res geftas Leoni papas referentibus epifeopis, & regalibus infoper epiftolis, ordinatio Hincmari, quando fidei quoque fuss tenorem Romam mifit, rata eft cum largitione pallii comprobata, per quinque circiter annorumeurricula fupervixifle fertur · incorpore, ufque ad annum incarnationis dominie· DCCCLI.

Qbseuvatio Philip» Labbe, S. J.

R. P. Slrtaon4ni anols t«4. fob Sorgta papa A t«y. fub Leona canfuls doo Parifiis refebrata fuifli concilia: qu· nos in fyoopfi hiftorlca conciliorum *tt* ln dsmonflrationa chronology» adverfus J^snon paplft· lapa· hum dafeniorem Msrsium «KlflfaMvimvs la ullum «labar· compingi calebrirum id. Kslsndss Msriiaj anno S47. mar· Roamno, labent· indiâion· deciusa. Naqu« varo terreat ie annus lncarnationis dominical *»6. ls enim ut proba aorunt etiam ineruditiffimi quique apud plarnfqaa *C*Hot adhuc volvebatur* ufque ad dlans *J- Martii vel nf^us ad pafcbales tenas. Litte çerte omnem decidit IndiQla decima qu· in privilegio Corbe,cn/i monafterkv in ea fpuodo contrmato apparet. Abas quoque nxvnul coni llium *hoc primo rete* cclebiaium non ad huius Leoni* IV. ftd ad Sergii II. tempora potius ·0β avocandum.

CONCILIUM MOGUNTINUM I.

h SUB RABANO ARCHIEPISCOPO

Pro juribus dc immunitatibus ecclefiafticis, celebratum anno Domini dcccxlvh. tempore Leonis papa iv. dc Lotharii imperatoris.

Domino ferenijMo tX Cbrifiiaatfmo regi Ladotria vera rehptonit Hrenaifitteo rtfieri, at defe^ori fanfia Det eccle/ia. ama esrw axore & prolr faa, ejafyne Jideltbat, vita & faint, honor & brtxdt-dtfiio, cam vtfiorta fine fine manfara.

■TXIgnitiim* reverentis veftra patefecimus nos JLx humillimi famuli veftri, Rabanus videlicet Moguntiacenfis ecclefi· indignus archiepifeopus, cum ccepifcopis meis, qui ad prssdifte ecdefidiacefim pertinent.* hoc eft, Samuele, Egorbaldo, Baturato, Hebonv, Gorbratbo, Hemmone, Vvaltgario, Anfgario, Otgario, Lantone, Salomone dc Gebcbardo, cum reliquis collegis noftris chorepilcopis, abbatibus, monachis, presbyteris, dc ceteris ecclefiafticis ordinibus : quia venimus

Co»r· β41" Vcart-

D fecundum juftioocm tcftram in civitatem Moguntitm, ibique pariter adunati, poft triduanum jejuuium, quod cum litaniis celebravimus, divinam fuppliciter poftulantes clementiam, quatenus fandis gratia fua conventum dc attionem ipfius fynodi ubi acceptabilem fecere dignaretur, dc Chrtftiano populo proficientem ad felutetn dc vitam perpetuam, vobifque ad «ternum honorem & gloriam. Ubi etiam decrevimus, ut fingulis parochiis per epifeopos dc clericos, per abbates dc monachos, oratio pro vobis dt pro veftra conjuge, fimul prole nobilliffima fieret: (cujusorationissumma eft, miffarum tria millia & quingenta, dt pfalteriorum mille feptingenta) hoc omni devotione poftulantes, ut Deus omnipotens diuturnam vobis fanitatem ac profpcritaicm concedat, rcgnum-

.numjw veflram din flabiiiat ab omai hofte de-tentam in terra, poftqac bujturira terminum in regoo cslefti gloriam robia ûmttl com tandis fare concedat fempiteraam. Tone reto confide»-tea ia clauftra fanfti Albani martyris, fecundum morem illam, qeo xrifcis temponbns ûsb Carol© imperatore Hildebaldns & Rlchoiphus com cereris epifeopis ft abbatibus iiluc convenientius fecerunt, « empitnus io Dei nomine commons conleoia ft voluntate tradere pariter de ftatu rere religionis, atque utilitate ft prûfeâu Ghriftian» plebis. Convenit inter nos de noftrocommani collegio clericorum atque monachorum duae facere turmas, ficut & fecimus; ita ut ia una turma confiderent epifeopi cum quibufdam notariis, legentes atque perferutames fandum evangelium › ncc non epiflolas & aftus apoflolorum, canones quoque, ac diretfa fandorum patrum o· pufcula, cum ceteris facris dogmatibus, diligenti Audio perquirendo, quibus modis ftatum ecdefi* Dei & Chriflian· plebis profcâutn fana doârina ft exemplis juftiti* ioconvulfum largiente gratia Dei, perficere, &confervere poftent. Iu alia vero turma federuot abbates ac probati monachi, regulam fanât Benediâi legentes, arque traâantes diligenter, qualiter monachorum vitam m meliorem ftatum atque augmentum cuui Det gratia perdueeie poffent, ftc ubicumque per ncgligcntiam atque defidiam rcâorum regubnt ordo dilapitis iiiidct, rorfum fecundum normam reputa fanâi Benediâi ad integrum refittueretur. Hunc ergo ita difpofitis arque pcraâis, primo decrevimus unicuique perfonc vel lexui congruum bo norem impendere fecundum diâum lanfti Petri primi paftotis ecclefis, quo ait: Owvrr feaara-/r, fratermiutem diligite, Orasv *timete, regem fe. ssrtjfea/s.* fervi, *foidit' efiote in omni timore do Mitti,* BΛ» tatafIV feair *tf modefin, fed etiam drf t»Iii,* fee c/f *emm gratia* n» *Chfifie Jcfu Domino nofiro.* Cui paria dofior gentium, ad Timotheum difcipulum fuum fenb us ait. *Attendi hit tJ d»· firing, infin i» illii,* fee *enim jettent, &* t« *ipfa** jaivam fotiet,* <T *tot qui te* afeiaa/. *Seniorem nt increpJVtrir, fed ohfetra ut patr,m, foveaei, ui flatres;* «nai, *fit matret; juveneular, ut* /ere *rtt, it omni coftitote.* Infuper etiam congruum effe v.fum ctl, ut facerdotes ft cccfefix Dei jure legi'imo inconvuho honorarentur.* Dequibus Dominus ait: $·» *VOt audii, me audit, & q*i vet recipit,* «N *recipit:* f»> *Mitem me recipit, retipit cum ffii* are *mfit.* Et apoftolus ad Hcbreos; *Ohedtte,* inquit, *prup»fitii vefirit, tf fub facete fit. ipfi enim pervigilant, quafi rationem reddituri pro afomabui veftru.* Nam de reverentia ecclefiarum Dominus ait: Dewar mva daatar *orationir* recurrar *eunDu getvibfii.* Unde etiam legitur in evangelic», quod ipfe Dominus cum veniffet ad Jerufelem, & introiffet in templum, cos qui negotia terrena & emptiones atque venditiones illicitas in eodem exercebant, quafi flagellum de funiculis faciens, omnes inde ejecerit. Prob dolor, htsE temporibus nec loca fanâa venerantur, neque miniftri Dei condigne honorantur.* fed verb vice illi qui honorari debuerunt flagellantur, fpoliAntur atque diverfis calumniis franguntur. Unde neceffitas magna nos coegit pro hac re ad vos reclamare, petere, ot ficut apud anteceffbres veftros reges atque imperatores, qui ante vos fuerunt, honorem fanâa Dei ecclefia habuit, & per immunitatem eorum poffeftiones ccclefiaftie* inconvulfu Mrftiterant, manentefque in cis femper illxfi perteveraveront; ita apûd vos, modernis temporibus incontaminate permaneant. Zelo enim Det oportet vos defendere ccclcfias Chrifti,

.W*aek I».

Aqui eobia *regawn* in & dominationem «»· bait, nt per nullius fuggeftiooes iniquas vcftram coeoeffioæm, quam in riermolyaam veil·*» *ec.* ciefiis Chrifti contubftis, rfioatis permutari, fhia iohoneftum cd ut lm>c quod non ioltsm Quiftianis temporibus a Ghritimnis imperatoribui, fed etiam a paganis regibus tempore gentilitatis ad honorem Dei collatum eft, vcftris temporibus in veftra regno pomutcrur. Nam legimus apud Eldram, quod Artaxerxes rex Efifrai leribu legis Dei per «piftolam mandaverit, ita dicvns; £g· AfeawMaM mt *fati tuqfit fittrtw eetnHut etjlodtbut artfi pfiUit»,* f«i *futi irati fiumen,* pnedeaerjae petfenr « oferr *Efdras fjterdas fcriltfi Ugit Dti itli, quoi fii nuMDei t*li pertifitt,* frtfeafrtr *di- Ufetter i»* daaea *Dei tfih;* [redacted] *forte infatur eeetre iegnum regii tf filmefim efot. Mit* faapw w/arae *faciuutt dt fifiiverjfi ftcerdfitibui, ff Ltwin, & toMfieifai, fofiittrilnu, Nethififiit, minifini dfifinu Dei hufot,* «r *O trilfiitiMt tf fit- •fififii* BM *hfiietiii fftefiairm iatpuufiH foptf* res. *Tn fifiteee Efotre,* /ecandvav *fepintiam Dei t»i, fne efi in Menu tue,* f«xd>s«* *fodicet & perfidet, ut fodicent* sare/ *popule jui efi trent fitmtfti, hit vidih'tt fni neverunt legem Det tui, fod & imperitet decete ifoere. Et eienit ^ei nu» fecerit legem Dei tm, tP legtue itgit diligenter, fodicium erit dc ee, five m mertem^ five ie exilium, five i» condemnotienem fnbfidutie efot, vel a rte »· cercerem.*

De Cbriftianis vero regibus, & imperatoribus non needle eft aliqua exempla poutre, cum omnes qui reâat fidei ac feni dogmatis fiteriot, a Cooftantino impetarore, qui primus imperatorum Chriftianam religionem defindere, atque honorem ecclefiarum Dei amplificare coepit, uique ad vos femper m hoc ftudto folercer laboraverint, ut ecclcfia Dei pacrm & tranquillitatem haberet, quatenus cultus Dei incontaminatus foret, ft fervi ejus fine impedimento Deo deieâabilitcr defervirent. Qualis autem vindtâa iliis, qui contra mandata Dei, ft contra juflionem vcflram ccctcfi* Chrifli per avaritiam mofefliam inferunt, convcuiat, in fequemibus per fei.âarum patrum canones, & per doctrinam divinarum feripturarum congruo loco drmonftravimus. Non coim Dformidamus, juxta exemplum Domini Tairatoris corrupioi ibus templi Dei, & contaminatoribus factorum locorum, judicium congruum inferre: quia fi illi a Chrifto Domino eiefli funt foras dc domo Dei, qui per cupiditatem terrenam violabant fandum locum; non eft iniquum infolcntibus ft fi* cprngere nolentibus canonicum inferre judicium, ot fentiant correpti, quod ante noluerunt (entire lender admoniti. Deus omnipotens vos in fua juftitia confortet, & iilctum ab omni hofle proteget.

anno CH*'IT> *** *' r' ’· pm,<'i«· tore, lar·· ,»··» (aerv-

TITULI CAPITULORUM.

AHNO CHRISTI •o

M». *Df tlrnch ternam «at,rnlthi .*
**". /««AiwMtayiMn .
R**". *Of pc*penbiti ««« eppnmredti .*
xvm. De *rrbes peeperum per melem eceefioncm «0« emendis .*
XIX. *De iti y±ll ad fubverteudeae jujHtium mtreere er· cipiuet .*
X». *De* perncidi/.
xi 1. *De muhrntet qu* partus fees nccaet.*
xxii. *De bomicidm .*
XMiii. De bemtcidtn «o· ipeefi ementjfi.
XXIV. *Dp occipr pruh'trti te (rede peftis .*
xxv. *Dr presbyteris po/f drgredatieerm ecctjfi.*
xxvi. *Dr infirma te acricule merits coe/htulis.*
XXVII. De *b'i rjut /ulpceduntur te petibullj .*
xxv tir. *Dc imcfiuopt.*

xxx. £>·o<A *Jcnrretiene cee,egle copulari debeant.*
xxxi. *De modo dando pomtratie .*

CAPITULA.

J.

Initium a&ionis noftrx de fide efte decrevimus, quz bonorum eft omnium fundamentum : flt quamvis *Jmc fide* , ut dicit apoftolus, *impofiibik Jlt placere Deo* , fides tamtn indiget opere , *quia fidet f.nc uperi* bus mortua eft.* Ideo beatus Gregorius; Ille , inquit , vere credit qui exercet ope* rando quod credit. Quapropter de fide noftra omnes omnino Chriftianos alterutrum inter fe jugiter admonere fle docere oportet : maxime tamen Domini iacerdotes in eo certamine laborare decet , ut firmiter ab omnibus teneatur.

II.

Cum igitur omnia concilia canonum qui recipiuntur tint a facerdotibus legenda fle intclligcnda , fle per ea fit eis vivendum fle przd'candum ; neceilarium duximus , ut ea quz ad fidem pertinent, fic ubi dc extirpandis vitiis—*id*rplantandis..virtutibus feribitur ,1hoc ab cis crebro legatur , fit bene, intelligatur , ut in populo prxdicetar. Et quilibet·epifeopus bomilias continentes neccflarias admonitiones , quibus fubjeiti erudiantur: id tft dc fide catholica, prout capere poffint: de perpetua retributione bonorum , fle attrna damnatione malorum , de refurredhone quoque futura, fli ultimo judicio, fic quibus operibus poffit promereri beata vita , quibufve excludi . Et ut cafdem homilias quifque aperte transferre ftudeat in rufticam Romanam linguam aut Thediftam, quo facilius cundfi poifint intelligcre qur dicuntur.

III.

Sacramenta itaque baprifmatis volumus, ut concorditer atque uniformiter in fingulis parochiis fecundum Romanum ordinem inter nos celebrentur jugiter , atque conferventur : id eft , ferutinium ad ordinem baptifmatis, ficut in decretis Leonis papz fub duobus continetur capitalis. In capitulo quinto Hxc duo tempora , id eft afcha & pentecoftes ad baptizandum a Romano pontifice legitima funt przfixa . Item in capitulo fexto : Non interdiâa licentia, quia in bapciimo tribuendo quolibet tempore periclitantibus fubvenitur . Et Siricius . In qualibet ncccltitate fuerit £ opus facri unda bapcifmatis , omni volu* /. mus celeritate- *faccurri.* Debent igitur epifeopi cum magna diligentia presbyteris fuis tradere baptifmi facramtntuni , *fle* quid in eodem renuntiandum, quidve credendum lit. Renuntiatur enim diabolo flt operibus ejus. Opera vero diaboli , opera carnis efie intelliguntur qux funt, homicidia, fornicationes, adulteria, ebrietates, & multa alia his timilia , qux diabolico inftindlu prius cogitatione mentis concipiuntur, quam opere perpetrentur. Pompx vero ejufdem funt , fuperbia , jaftan* tia , elatio , vana gloria , faftus , flt alia quamplurima, qux cx his oriri videntur.

IV.

Sane opus eft ut pax fle concordia fit atque unanimitas in populo Chriftiano , quia unum Deum patrem habemus in *exiit t* fle unam matrem ecclefiam, unam fidem , Unum baptifma : ideo in una pace fle unanimitate concorditer vivere debemus , fi ad unam & veram hereditatem regni cxleftis cupimus pervenire. *Qpto non , It, tii dtfftnfionu Dent , fed potit ,* ut ipfe ait . Igitur fi .nter omnes fideles pax & concordia habenda eft, dicente apoftJo: *Totene fe^uimini cnm onenibnt, & janSlmoniem, fine* fkj *nemo videbit Deum :* multo magis inter epiicopos & comites efle debet, qui poft imperialis apicis dignitatem populum Dei regunt . Ita enim inter fe concordare debent, ut alterutrum tibi ad Dei fervitium peragendum, & minifterium fuum re&e explendum, non folum non *noceant,* quin potius adminiculo tint.

V.

Si vero pax & concordia fummum inter homines & maxime Chriftianos bonum judicatur , fle prxmio fummo remunerandum, id eft, ut ejus merito filii Dei vocemur , nonne e contrario difeordir flt diflcni'onis fummum eft malum , flt fumroa pana pledendum , ita ut fapiens dicat, animam Domini illum detcftari, qui inter fratres difeordias feminat : atque idcirco filius diaboli merito nominetur. Unde ftatuimus , atquQ aufboritate ecclefiaftica confirmamus , cos qui contra regem , vel ecclciiafticas dignitates, five rcipublicz poteftates in unoquoque ordine · legitimas difpofitiones conftitJtas , conjurationes & confpirationes rebellionis fic repugnantia: faciunt , a communione fic confortio catholicorum veram pacem amantium fummovendos , fit nifi per poenitentiam , fle emendationem paci fe ecelefiaftiez incorporaverine, ab omnibus tiliis pacis fancimus extorres.

VI.

VL

cHRurt Dei ducit contemptibilem, At pofleffiones Deo confixmtas , atque ad honorem Dei fub regia immunitatis defimfiones conftitutas, inhoocfte tranaverit, ve) infringere prxfumpfitrit, quafi invafor dc violator domus Dei excommunicetur . Decet etiam , ut indignationem ipfius domini regis fentiat, cujos benevolentia contemptor , dc conftitutionis prxvaricator extitit. Nihilo minus tamen rex fux coacef fionis immunitatem fur fubjeélis ilixfam confervari prxeipiat, •flenfum vero non prxbeat improvide affirmantibus , non debere efle res dominicas, id eft Domino dominantium deditas, ita fub defenfione regis, ficut proprix fax funt hxreditates: magifque advertat, quia quanto Deus excellentior eft homine , tanto prxftantior eft divina caufia tnorta**um pofreflionc . Quocirca decipitur quif quis plus in propriis quam in dominicis rc5us g|Oriacur: quarum divinarum rerum defenlor & cuftos divinitus ftatutus , diligenti cura non folum eas fervare, fed etiam multiplicare debet, magifque illa quxC diximus prxftantiora, quam fua defendere illum oportet & augmentera. Si quis igitur infanus importunitate improbitatis regem a reûo propofito avenere tentaverit, nullifque remediis mitigari porte vifus fuerit, licet obfequiis aliquibus tranfitonis fic neccrtarius , abjiciendus ab eo projicien* dufque re eft , juxta illud evangelicum : *Si pei y uinnuf, oculitfve tuiti feanjalizet te , crut & frojtte abi te.*

A VII.

Uc epifeopi poteftatem habeant res ecclcfiafticas prxvidere , regere, & gubernare, atque difpcnfare , fecundum canonum au&oritatem , volumus : & ut laid in. eorum minifterio obediant epifeopis ad regendas ecclefias-, viduas & orphanos defendendos , dc ut obediences fine eis ad eorum Chriftianitatem fervandam : confententiefque fint comites dc judices prxfulibus fuis ad juftitias faciendas juxta prxcepta divinx legis, dc nullatenus per aliquorum mendacium , vel falfum teftimoninm, neque per perjurium, aut per prxmium, * lex jufta in aliquo depravetur.

VIII.

In concilio Carthaginenfi feriptum eft , ut presbyteri, diaconi, vel quicumque clerici , qui nihil habentes ordinantur , dc tempore epifeopatus vel clericatus fui agros vel quxeumque prxdia fuo nomine comparant, tamquam rerum dominicarurA invafionis crimine teneantur , nifi admoniti ecclefix eadem ipfa contulerint . Si autem pfis proprii aliquid liberabtate ali cujus , vel fuccdfjne cognationis obvene rit , faciant inde quod eorum propofitu

A convenit. Quod fi a fuo propofito vetrorfum exorbitaverint, honore ecclefiaftico indigni tamquam reprobi judicentur. Presbyteri vero non vendant rem ecclefix ubi funt conftituti, Deficientibus epilcopis fuis, non habentes neceflitatem . Nec epifeopo li. ceat matricis ecclefix rem tituli fui nomine ufurpare.

IX.

In concilio Carchaginenfi ita continetur : De manumiifionibus in ecclefia celebrandis, fi noftri confacerdotes per Ita B liam facere reperiuntur, noftra etiam erit fiducix iftorum ordinem feqni , data plane licentia miflb legato, ut quxeumque digna fide pro ftatu ecclefix & falute animarum agere potuerint, nos fciant laudabiliter in confpeâu Domini accepturos.

X.

Volumus utdecimx, qux fingulis dantur ecclcfiis , per contuita epifeoporum a presbyteris ad ufus ecclefix dc pauperum fumma diligentia difpenfcntur . Quatuor autem tam de radicibus , quam de oblatione fidelium . prout cujuslibèt ecclefix facultas admittit, ficut dudum rationabiliter eft decretum , convenir fieri portiones: quarum fit una pontificis, altera clericorum , pauperum tertia , quarta ecclcfix fabricis applicanda juxta conftitutionem epifcopalem . Admonendum tamen eft, uc decima Deo omnino dari non ncgligatur , quam Deus ipfe dari fibi conftituit , quia timendum eft , fi quis Deu fuum debitum abftrahit , ne forte Deus per peccatum fuum auferat ei neccflaria fua.

XL

D Ecclefix antiquitus conftitutx nec decimis , nfc aliis portertionibus pro novis oratoriis fine confenfu & concilio epifeopali priventur.

XII.

Quicumquc presbyter per pretium ccdefiam fuerit adeptus , omnino deponatur . quod contra ecclefiafticx regulx difciplinam agere dignofeitur , qui alium presbyterum legitime ad ecclefiam ordi natum per pecuniam expulerit ; eamqur fibi taliter vindicaverit; quod vitium late diffufum fummo ftudio emendandum eft E Jtemque interdicendum videtur cicricis , five laids , nc quis cuilibet presbytero prxfumat dare ecclefiam fine luent* & confenfu epifeopi fui

XI1L

Providendum neccAano eft. unicuique cpifeopo, qualiter canonici vivee debeant, nec non & monachi , ut fiecundum irdinem regularem vivere ftudeant, ut ait apoftolus : *Unufquifque in yv« votationc wt tui eft , in ea ptrutatHat* ; At ut a negotns fccnlaribus omnino abftineant. Multa funt

enim

enim negotia fzcularia dc his tamen pau- ca P*rft«nximus qux pertinet omnia libido, non folum immunditia carnis, (ed et'am °n*ni earnali concupiscentia quidquid plus jufto appetit homo, turpe lucrum, mnnera injufta accipere, vel etiam dare pro aliquo lzculari, cum quxftu pretio aliquem conducere, contentiones & lites, vel rixas amare, in placitis fzcularibus difputare excepta defenfione orpbanorum aut viduarum ; conduAores aut procuratores elle fxcularium rerum , turpis verbi vel faAi joculatorem efle, vel jocum fzcularem diligere , aleas amare , ornamentum inconveniens propofito fuo quzrere , in deliciis vivere velle , gulam & ebrietatem fequi, pondera injufta vel menfuras habere, negotium injuftum exercere (nec tamen juflum negotium eft interdicendum propter naceflitates diverfas, quia legimus fanAos apoftolos negotiatos efle , & in regula fanAi BenediAi przcipitur przvidere per quorum manus negotium monafterii tranfeat) canes & aves fequi ad venandum, in comeflationibus & vinolentiis nimiis incumbere , fuperfluitatem in quibuslibet rebus nolle fugere . Qux omnia miniftris altaris interdicimus, hortantes eos (ervare illud apoftolicum : *Neat» militans Det implicet fe ntjvtiu fec»!tributꞌ.* confiderare quoque fententiam Domini dicentis: *^tttendtte ne graventur corda veflra in erapuda dr ebrietate.* moderare cibum & potum, ut juxta apoftolum, lobrii Tint, parati ad Servitium Domini: ante fe joca fzcularia vcl turpia fleri non permittere , fed pauperes & indigentes fecum ad menfam habere, & leAionem divinam ibidem audire, & lumerc cibum cum bentdiAione dc laude Domini, fecundum apoftolum dicentem : *Stve manducetis, Jne btbatis, mvnia itt laudem Dei facite.*

XIV.

Nullus monachorum aliquid proprietatis habeat , & res fzculares , quibus renuntiavit, nullatenus fibi ufarpet, nec parochias ecdetiarum accipere przfumat fine confenfu epifeopi . De ipfis * vere titulis , in quibus conftituti fuerint, rationem epiicopo vel ejus vicario reddant, & convocati ad fynodum veniant.

XV.

In decretis Gregorii papz feriptum eft: Si quis ex clericis laxaverit comam, anathema. Unde iancimus, ut hujufmodi coerceancur ad priftinum flatum reverti.

XVI.

Abbatifla, quz in civitate monaflerium habet, nequaquam dc monafterio egrediatur , nifi per licentiam epifeopi fui , aut qui ejus vicem obtinet , nifi forte regali juflione cogatur . Et fi quando foras pergit , de ianAimonialibus, quas fecum ducit, curam & vigilantiam habeat, ut nulla eis detur peccandi licentia five occaflo. Sed & cum pergit , in monafterio talem in vice fua conftituere debet, quxde fan* Aimonialiam animabus curatu & vigilantiam gerat. Habeat etiam abbatifla ftudium in zdificandcA ea qus ad fanAimonialium neceflitatem pertinent, & in reftaurando . SanAimonialea varo in monafterio conftitutz habeant ftudium in legendo, & in cantando, in pialmorum celebratione five oratione, & horas canonicas , matutinam videlicet, primam , tertiam, fextam, nonam. vefptrtinam, completoriufn pariter celebrent, & omnes , excepta"quam infirmitas tenet, in dormitorio dormiant , & omnibus diebus ad confolationem veniant, dc ut cetera fervent, quz in regula fanAimonialium continentur , & quz a fandis patribus illic conflituta funt.

XVII.

Monemus regiam pietatem deoppreflione pauperum liberorum, ut non a potentioribus per aliquod malum ingenium contra juflitiam opprimantur , vel cogantur ut res fuas vendant, five tradant, ne forte parentes eorum contra jttftitiam fiant exhzredari , & regale obiequium minuatur , & ipfi propter indigentiam mendici vcl latrones, feu malefaAores efficiantur , & ut frpius non fiant 9 manniti ad placita, nifi ficut in dominico capitulari olim faAo przcipitur.

XVIII.

Propter provifiones pauperum , quorum curam habere debemus,.ptacuit nobis, ut nec epifeopi , nec abbates , nec comites , nec vicarii, nec judices , nullufque omnino fob mala occafione, vel malo ingeoio, res pauperum , vel minus potentium , emere, aut tollere audeat: (ed qoifquis ex eis aliquid comparare voluerit , io publico placito coram idoneis teftibus, & cum ratione hoc faciat; ubicumque autem aliter inventum fuerit faAum , hoc omnino emendari per regiam conveait juffionem.

XIX.

Qui vero ad fubvertendam juftitism a duobus munera accipiunt, hoc eft ab eo qui quod fibi injufte ablatum eft jufte re2uirit , & ab eo qui eadem injufte invat, admonendi funt, & fortiter increpandi, ne regnum Chrifti, quod omnibus jufte facientibus patet, fibi fine ulla retraAatione fecludant.

XX.

Parricidium autem quam fit deteflabile crimen, in judicio faAo inter Cain & Abel fratrem fuum Dominus oftendit ipfe, cum ad Cain parricidam ait : *Malediflus erit fuper ttrram , f aperuit ot fuum , (ufctptt fu^guintm fratris tui de manu tua : cum operatui fueris eam , non dabit tibi fruflus fuos : vagus 6 profugus eris fuper terram.*

In

.—i——|n quo «tiam pofait fignum, hoc eft ut cHa»Ti *frumet** & gement profugos Temper virere t, nec nodem fodet habere quietas. Sed quia in modernis temporibus parricidas profugi currunt per diverts, & variis vitiit, atque gulc illecebris deferviunt, melius nobis videtur, ut io uno loco manentes poenitentia diftri&a femetipfos caftigent, fi a Domini bonitate indulgentiam facinoris fui percipere mercantur. Non enim eis licebit ultra militiae cingulum fumere, & nuptiis vel conjugiis copulari, quia facri canones hoc cis non coefentiunt.

XXL

.7 'T " X De mulieribus qu* fornicantur, & partus fuos necant, vel que agunt fecum, ut utero conceptus excutiant, antiqua quidem definitio ufque ad exitum vit* eas ab ecdefia removet, humanius autem nunc definimus, ut eis decem annorum tempus fecundum prefixes gradus panitenti* lar{jiatur. Item in concilioEhbeiitano cap 63. criptam eft de his qu* filios ex adulterio necant: Si qua per adulterium conceperit, idque poft facinus occiderit, piacuit * vix in fine ei dandam dfe communioaem, eo quod geminaverit fcçlus. Item in concilio Jlerdenfi cap.a. feriptum eft * de his qu* abortum faciunt, vel natos fuos extinguunt. Hi vero qui male conceptos ex adulterio fetus, vel editos necare ftuduerint, vel in ventribus matrum potionibus aliquibus colliferint, in utroque fexu adulteris poft feptem annorum pœnitenti* curricula communio tribuatur, ita tamen ut omni tempore vit* fu* fletibus & humilitati mfiftanc.

XXII.

In concilio Ancyrano, cap. »1. de hoinicidis ita feriptum eft; Qui voluntarie homicidium fecerint, poenitentix quidem jugiter fc (ubmittant, perfe&ionem vero circa vitx exitum eonfequantur. In concilio vero Agatbcnfi, cap. 37. de homicidis fit falfis teftibus ita legitur: Itaque cenfuimus homicidas & falfos teftes a communione ecclefiaftica fubmovendos, nifi pœnitenti* fatisfa&ione crimina admifta diluerint. Item in concilio Agathenfi, c. és. feriptum eft de his qui lervos extra judicem necant. Si qnis fervum proprium fine conficientia judicis occiderit, excommunicatione vel poenitentia biennii rea tum (anguinis emundabit. Item in concilio Eliberitano cap. 5. feriptum eft, de domina qu* per zelum ancillam fuam occiderit: Si qua femina furore zeli accents flagellis verberaverit ancillam fuam, ita ut intra tertium diem animam cum erneiatu effundat, eo quod incertum fit voluntate an cafu occiderit: fi voluntate, poft feptimum annum: fi cafu, per quinquennii tempora alta legitima poenitentia, ad communionem placuit admitti. Qaod. fi vero intra tempora conftituta fuerit infirmam, accipiat communionem.

XXIII.

In concilio Ancyrano cap as. feriptum eft de homiddiis non fponte commiflis, prior quidem definitio poft feptennem ptr nitendam perfeâionem confequi prrceprt; fecunda vero quinquennii tempus explere.

XXIV.

Qui presbyterum occidit, ia. annorum ei poenitentia fecundum ftatuta priorum imponatur: aut fi aegarerit, fi liber eft, Bcum ts. juretfi autem fervas, per ıj. vomeres ferventes fe purger. Conviâus vero nox* ufque ad ultimum vite tempus militi* cingulum deponat, fit uxorem amittat.

XXV.

Nuntiatum eft nobis, quod aliqui qui olim dixerunt fe fuifle facerdotes, fit poftea degradari pro fuis peccatis, poenitentiam agendo fuftragia fan&otum per diverfa loca tranfeuntes qux(ierunt, trucidati funt. Hujufcemodi interrcâionibus omnem ccclafiafticam communionem denegamus, donec dignam poenitentiam pro reatu fuo fecundum judicium epifcoporum exfolvant.

XXVI.

Ab infirmis in mortis periculo pofitis. per presbyteros pura inquirenda eft confeflio, non tamen illis imponenda quantitas poenitentix, fed innotefeenda: & cum amicorum orationibus, & eleemofynarum (ludiis, pondus pcsnitentie fublevandum: ut fi forte migraverint, ne obligati cx-^XT/' communicatione, alieni ex confortio * bcne fiant: a quo periculo fi divinitus ereDpci convaluerint, pœnitenti* modum a fuo confeftbre impofitum* diligentes obfervent. Et ideo fecundum canonicam audoritatem. \ F.e, nc illis janua pietatis claufa rideatur, orationibns & confolationibus ecclefiafticis facra cum * undione Dei animati, fecundum ftatuta fanâorum patrum, communionc viatici relidantur.

XXVII.

Quxfitum eft ab aliquibus fratribus de his qui in patibulis fufpenduntur pro fuis fceleribus poft confefiionem Deo pera&am, utrum cadavera illorum ad ecclefias deferenda fint, & oblationes pm cis oflerend«, & miflx celebrandx. an non. Quibus refpondimus. Si omnibus de peccatis fuis puram confefiionem agentibus, & digne pernitentibus communio in fine fecundum canonicum juifam danda eft, cur non c«s qui pro peccatis fuis poenam extremam perfolvunt? Scriptum eft enim: *Non wn éitot Dtut bit in iJtrfu*. Nam ipfe Dominus ait: */ fnocunt^ut Jit tonver/ut fntrit* prrrsrar, *ftetoto ejus mom rtfntobuntur tt.* Et iterum: *Noto »vrtm pteettorit, (tJ ut ton-*

ANNO CHRISTI

wrfaftsr é* *wttnt*. Salutem ergo homini adimit, quifquis mortis tempore pœniceotiam denegat, dc defperac de dementia Dei, qui eam ad iubveniendum morienti fufficere vel in momento pofle non credit. Perdidiflet latro in cruce premium ad Chrifti dexteram pendens, fi illum unius horx poenitenda non juviflet: cum eflee in pœna, pcemtuit, & per unius fermonis profeflionem, habitaculum paradifi, Deo promittente» promeruit. Vera ergo ad Deum converfio in ultimis pofitorum mente potius eft zftimanda quam tempote, propheta hoc taliter aflerente: Cmv *comirfui imtanttTis, tunc Jnhint erit*

XXVIII.

Ut epifeopi inceftuofos penitus inveftUgare (b deant omnino decrevimus: qui fi pœnir. re noluerint, de ecclefia expellantur, donec ad pœnitentiam revertantur. Quod fi facerdotum noluerint admonitionibus aurem accomodare, volentes in prsftinis perdurare criminibus, oportet eos per izcularis pote, ix difciplinam a tam prava confuetudine coerceri.

XXIX.

Si quis viduam uxorem duxerit, & poftea cum filiaftra fua fornicatus fuerit, feu duabus fororibus nupferit: auc fi qua duobus fratribus nupferit, fcu cum patre & filio: item fi quis relidam fratris, qu* pene prius feror extiterat, carnali conjunctione violaverit: fi quis neptem in conjugium acceperit: fi quis novercam aut nurum fuam duxerit fi quis confebrinx lux impudice fe iociaverir, vel relidx five fili* avunculi, aut patris filix, vel privignae fux concubitu pollutus, vel hujufcemodi conjundionis attadu maculatus fuerit: cos disjungi, & ulterius nunquam conjugio copulari, ied fub magna diftridionc fieri volumus.

XXX.

Contradicimus quoque, ut in quarta generatione nullus amplius conjugio copuletur: ubi autem poft interdidum fadum inventum fuerit, feparctur. Sane eadem qux in viri, hxc nimirum in uxoris parentela de legt nuptiarum regula cuftodienda eft. Quia ergo conftat cos duos elfe in carne una, communis illis utrinque parentela efle credenda eft, ficut feriptum eft: *erttnt iluo tn cerne una-*

XXXI.

Modus tempufque poenitentix peccata fua conticentibus, auc per antiquorum canonum inftitutionem, aut per fandarum feripturarum auftoritatem, aut per ecclefiafticam confuerudiuem imponi debet a facerdotibus. Nam qui pro peccatis gravibus leves quofdam & inufitatos imponunt pœnicenti* modos, * confumunt pulvillos, fecundum propheticum fermonem, fub omni cubito manus, & faciunt cervicalia fub capite univerfae «tatis ad capiendas animas. Sed diicretio iervanda eft inter pœnitentes, qui publice, & qui ab> feonfe poenitere debeant. Nam qui publice peccat, oportet ut publica mulâetur poenitentia, & fecundum ordinem canonum pro merito fuo & excommunicetur, & reconcilietur. Pœnitentes vero tam expletionem conftitnti temporis, quam facinoris remiffionem defiderent, nec eis fuf*ficiat, fi a quarumdam rerum perceptionibus abftineanc, ni fe etiam a noxiis deledationibus fubtrahant, declinantes autem a malo faciant bonum, inquirant pacem, ac fequantur illam. Multa quidem alia per diverfas quxftiones coram nobis allata funt, fed pro brevitate temporis in przfenti concilio omnibus refpondere, & ea abfolvere non potuimus. Hxc vero qu* vobis tranfmifla funt petimus ut veftra auâoritate firmentur: fi quis adverfarius illis exiftere voluerit, prxvalere non permittatur. Dei enim cooperatores vos efle debetis, & adjutores fanâ* ejus ecclefi*, quatenus religio Chriftiana incontaminata temporibus regni veftri ufque in finem fervetur.

Nota Sever. In 1 Bimii.

a *Ctatllivet.*) Occafio hajue concilii celebraadl eadem fint qua Meldeafi, : ntmirnm quod cum - lain· boat <l«fi<rum, jura pariter, & petfoaa, alSdue invaderentur, dvqu* hi, fteqnentei apud regem querela oEent, ille ad liberandae· iftu malit ecclefiam congregari fecit fynodum provincialem, cui Rabbeau, archiepifcopn* vir doârina, P> obi tat» atque fcieatla valde Infigat·, pcneAe deberet Qj i quot ve epifeopi huic concilio interfuerint, qon trafia- '<r>nt, atque per canone, fervaaga definiverint, epiflola iy nodali,, qon com fnbjeâia capitalia mlAà e* ad Ledo- *<cum Germania repta·, tnaniieAe fati· Indkat. Ad ha at etiam iynodum foeâat, quod Fiancoruai eanalee de femina, qua novam ie prophetidem jaâabat, muaufqne poblice docendi & cnnciooaadi ufur Rabat, notato anno tradent fic · *Ertltat aam* Sap. *atulttt faaJaat éltMaeltt parti-* Ti/ata p/va>d»pme4viz/o MagaarZacaaa aea/r, *tptfttpi faratiiata* «.J«/ave dirrarrdaee- re-rvw rvv/travmai/ve/r *ferali 4i'te*, a/Zofawpe- *attitla* fua/ d/v/a/Tar *ftH rrvtla- ft fuititttur, t3 rtjtn tttt ahiataat ditet ataadi /—miette ptsd.tabal. Unde aeelti plepeji etriufeiit feter* rZwvrr *f>tr<ilfi ad tam eealeattt*, maavro *illi fréteral*, *fel/oincui illitu . Jtf, fttfil grtt9ftir rjl, fttrl* ard/a/r *tari tltHriaef t<clrfie/lc»t pejfpenrtuft, tlleuf tutfl ttiittl et/ltt»tam fatttitetttr. Herlupr^ ft»ntM tpfi»ptr»m »ptté ft»üaut AlhitMut MttBe» V élliftetrt* yiu·, *tgrrti»»ib9' rt^ugte, prtikytttKm ftrtttt-* prv/r/a *^afttpttt Jyetdal! jttjhtlt p»bbcii tefa ttlih malftrtatu ftaéttatital·*, fovd *irratiaaatilittr ar,l.* , *V flt catta ttc'»» «tltfajlictiHt vre^learr prafaat. pft›* drdvevre a*//r, /az/gae *vatitl»llf taaJtat ctfflfa gâtât latp»!'»ll.*

Pfeudopio- pliOltf. «nnlco» (· dacit.

b *fut Ratant.* De Rabenl patria, nomine, Aera, virtutibut, Audio, fcientla» libri* ab eo editi·, ejua prateptorlbu,, qoave ratione ax abbate Fuldcnfi archiepifcopatum acceperit 6t *aCtuintltreaerit, cun»* ahia plorlboa rerum ab ipfo geAarum monumenti·, prolixe deferibit vir admiranda doârina Nicotau Serariae lib. «. hift. Moguntin».

X,b<aa, (r chicpikop,- Mo|entin«i

cii~. »> AD CONCILIUM MOGUNTINUM 1 ANNO CHRISTI

Sub Rabaoo Arcbiepifcopo Anno 847. celebratum

SMSNDATIO CANONIS XXIV.

fJn1. p.,*,,',**. * h« eu»», ritus purgandi fe a crimine fla* X tuitur iis qui de nece illata presbytero acos- faii dcliAum negant; is ergo, ait canon,/ *lihtr* A <j! cm- *XII. fort.* Burchardus, Ivo , Gratianus 17. q. 4. ca. fiai *prrfofttrnn* lummo confenfu legunt: raav *feptaagiata AaaSat forti.*

ANNO CHRISTI

ROTONENSE CONCILIUM

ANNO CHRISTI

Za awsa/tr· X. *Saivattrii, agtatr ^tattatfo Britaaaia atiatrii Aact,* tn *caaffa eptfctptran* dr ⁄wmma *Maternai,* Anno 848. habitum.

I^TOmenojus, Britanni· minoris dux , ditionis JIN fuss epifeopos qoofdam feu veri, leu confifli fimonix criminis reos in concilio fnorum epifeoporum in Monafterio £ Salvatoris coaâo egit. Rc ibidem ventilata, neque culpam a fe amovere tentantes epifeopi illi depolitionis fententiam retulerunt. Iu rem prodit vetus ille feri, ptor, cujus narrationem Sirmondus inter anakâa Opuiculorum to. 111. coL 181. oov.*edit,* vulgavit. *crafiiaa* eoecMS priacrp/ *i» atuftm S. Salvaltrii SjaaAaat tf»fc9ptrmii,* affarproeram , adAi- *hut ttfitf falflfovni* (ita feriptor Gallus partes Nomenojo averfas fequutus) *freti» ctalalitt* «dorr- *fai Salfoaaaaat Vrattnfcn , Salacaaen Alttnfomt , Ftlterat Carnfitraforat, Lileraltat Oatattaftat tfifo. capti,* pa» *Aicmat t»i picti·* ia *ecclefia tatntfos,* m *atniai Jtft faerti arAnti faiffi largitu, & eanubts* criawa/îej aînemet *fort. Caatytt retierrrat tptfctpi anrtii anta (* quam fibi a Nomenojo irrogandam B timebant *) ptrcalfi, rt^vifiti foaal a* CMKwaTw, A- Irw *wra rffrat, f*a eppearkaatar.* *t* *fo ktrt frafotfi "font. Dtfafitijfot* m *caacilia virgit & aaaalii faatijicaliiaf, GMti ^thmni,* «d KsralM· *ft nafmarti* I Hcc anonymus, qui io iu qua: de infinuato epifeopis necis timore, ni a defcnfiono innocenti· lu· dcfillerent, utrum vera narret , ignorare me profiteor. Confiât profcâo Brittones epifeopos legationem ad Leonem pontificem deftinafte, per quam pontifici eas aceuiaiiones expofuerunt . Qpibus ille fuis literis apud Labbeum to. (X. coi. losj. legendis, repofuit epifeopos eorum criminum reos in concilio audiendos eflie , convi&oi^ne puniendos. Cujus mandati pontificii exequutio io concilio hoc, a Labbco pretermif- Cfo, exhibetur. Hanc vero legationem anno 848. alfignaodam Pagius ad eundem annum cenfet.

M

**

CONCILIUM MOGUNTINUM I

IN QUO GOTHESCALCUS MONACHUS

Prodeftinatianorum brrcfis conviâu», damnatufque, ad Rhemorum metropolim eft remiflus, anno Chrifti DCGCVLVI1I.

e< r. sir- •o.tb. Q«i *fiii»* «·ı L'tdTX'a nGo.Hii uu hM i». b"·«(<< Oraadr *iajat circa lOtiemUr OIMrti Salita,* dTGa- O' *tbtfcaici ia ta datatali,* wrarre r/ *ia aaaalilai* * *iacerft aaAforu aw* DCCCXLvm.Gothefcalcusquoque quidam presbyter de prodeftinatione Dei prave femiens, fit tam bonos ad vitam, quam malos «d mortem perpetuam inevitabilitcr a Deo prxdeft,nâto* rile affirmans , ia conventu epifeoporum apud Mogontiacum rationabiliter, ut plurimis vifum eft , convidus , fic ad proprium epifeopum Hiocmarom Rbemis tranfmiffus eft; prius tamen juramento confirmans, ne in regnum Hludouvict ultra rediret. MnanasT *foatU tfojAtat tan aliû fotft lacii Htacatanu, taae naamc ia eaf.* 11. *ftftcnarir openi aMcrfou Gcthefoalcaat & FraMtiaatiaaat forifti. Uki U foaaMcat tfoUan frefort a ltahaaa tfifotfa fo atiffaat At Gatbtfcalca.* Gothefcalcus, tnyaar, ex metropolis ecdefie R.heraorum monafterio , quod Orbacis dicitur, habitu monachus , mente fierions , quietis impatiens, fic inter fiios mobilitate noxia fiogularis, de omnibus que perverfe tunc temporis fenia cognoverat, quaruorfibi elegit capitula, omnium pene perverfitatum illarum fetidas fit cenulentas feces ia (e contineo, tia: fit a monafterio irrégularités exiens, peragratis regionibus plurimis, inMogunfina civitate habite fynodo, fit Rabaoo arcbiepifcopo , libellum Dfui erroris porrigens, damnatus cum litteris fynodalibus Rbemorum metropolim eft remiftus . Quarum litterarum exemplar ita fe habet.

RABANI EPISCOPI EPISTOLA

Synodalis ad Hiocmarom archiepifcopum Rhemenfem

De Goth *escalco.*

Rrocrcatifian fratri & caafactrMi Hiacnara arcta- •fifoafa RaSaaai femat Cbrtfii, ij fotrvaraat cfoc, ia Daatiaa foalatcn.

NOtum fit dileâioni veftro, quod quidam gyrovagus monachas, nomine Gothefcalc,qui fe aflerit facetdoiem in veftra parochia ordinatum, de Italia venit ad nos Moguntiam , novas fuperftitioocs , A noxiam doârinam de prodeftinatiooe Dei introducens , fic populos io errorem mittens.* dicens quod prodeftinatio Dei, ficut in bono , fit ita & in malo : & tales fint in hoc mundo quidam, qui propter prxdcftinationem Dei, que eos cogat in mortem ire, non poftiut ab errore & peccato fe corrigere ; quafi Deus eos feciftet ab initio incorrigibiles efte, A pcero obno-

XIOS in interitum ite- Hanc Clgo opinionem nu-
anno per in fynodo apud Moguntiam habita abeo au-
CHH bTI jitates , & iacorrigrbikm tun repenentes , an-
nuente atque jubente piiflimo rege noftro Hludouvico, decrevimus cum cum pcroiciofa iua doâriua damnatum mittere sd vos , quatenus cum recludatis in veftra parochia, unde primum inordinate recedit: & non ftoatis cum amplius errorem docere, & (educere populum Gbritiisnum : quia jsm multos, ut audivi, ieduftos habet , & minus devotos erga fuam falutem , qui dicunt ; Quid mihi proderit laborare iu fervitioDei?qu:a ii predeftinatus fum ad mortem, nunquam illam evadam; ii autem male egero , & prsedeftinatus fum sd vitam , fine ulla dubitatione ad xternam requiem vado. Hrc ergo paucis vobis fcripCmus, intimantes qualem ejus doârinam repetimus. Vos etiam valebitis de ore ejus quod fentit plemus audire, dc quid iode agendom 6t, jufte. decernere. Dominus omnipotens fanâitatcm veftram bene valentem , & pto nobis orantem , in «ternum confervare dignetur,

Nota Jacomj Shmondi, S. J.

I ^alast epiftepi epifiala,) Prater banc brevem, alteras proiiaiorem Rabaui ad Hincmarum eosdem epiftoiana · videra «Ü in codice Letidaacnli , ubi Gocbercalcl trrorea confutat. Hincaaarum admoaeat, ut ilium necfctibendo, mc loquendo > cuiqoam ultra nocere permitcat , Prtaiam sert, ioquit, het tfi Martie meafe , grc.

Nota Sevekini Binh

AΛ» coacilit a C.eetllam.) IB bac fynodo multi» quxftlonibus refpunfum «1Γ' videtur, qua anao fupoiore in fynodopriore Cite ani quidem propofita , fed ob remporta mgtiflia» io aliud tempea ddata. (ta enim procedenti, fyn<di pa-

jeltrrt ata pttalmst. lueur aliaa autant quoflioncs fuit vécut illa de ptadeftinatione , quam mvnachui qU'.lani hcreticui , Gocbefcalcua nomior, de quo infra, relafcitavit . Qua latione ifta ha<eht cura fuo aurore a painboa huius conclu condemnata lit , quiJve proteret ab lifdam confilrutun: rei geflum fuerit , reflantur ann.lt, Francorum a Pitheo editi hia vvbia ; Circa Kaltads· ,,tts oflaFrit

pradtfiiaalleae Dei prêta fraUra> x/ .eamile, , Vf . I.H .

H«f ,anile, Piihçi . Idem lefiatur Trthem'ua in ibtoniCO Hirfaugcni ift>, «erbia: ^«·<·«, a', Flepij'tepe. hlttrrtiaat jxQa LeliarU Ç Ludovic* veilu», nan* in regoo Germaoiz Lotfuim» n'bii juria poffinebai I rai etiam ufurpa-

IIWHt anat Demie, |4J, Ka.-ndai Oll.br,·, › lnl,H<aa. »,.(duodecima corrigendum efle terminer I».· ntnuu. indiA.o menfe Septembri auno t,S. inchoatur) la .eiiran Cai FeJ taLwa preibyerem ceaatmtapit , er fnu^iét tpj Surfin C7 iYi^βηβα^tn (c*ftiivit, Hirumarua in cp Aoia aJ Hincmarum Laudunenfto epiftopuni, qua mat apud Flodoardum libio J. cap. ıȷ . Sr i,aj.->iaa> hI tE>fi'e Getatftahsi la reamata epifepali centiHs< falt·, .dim tearijiam ilentiam ei impejelt , mlpl ileltallt . J»/

colaum :bl- C' (,mperlealr> Fat.· tmelliem rfe, deterauat al la parholam EpiG rtpuCSl dr lterr. refipiftere atlalt , Cf ·· ettam pu! fe-pfem a,, a- Ar.Qui autem & qualet cp.fcopi ûl rbbattr huic fvnodo interfuerint , enarrat Trithcmint

pr*aiûa loco bis v«<bi·: Fatreat latte allal pefnla lte, UildeMdat artdlepiftifa, Cel,aUafit Allfride, epifiem, M/MrUrAwo/r. H-vwa e>rf"pm , L.Z>. rar zpzpepar S'tmeafit , XadzArrr»/ priaar ifie aaFaf faeil· Jt'elH Heffaepitafi,, Told, alla, FaUeafi' , fAvda^a* 4ia. Sr/geore/»·/, , Mrooeoaevf adds, Mirifelaeafi· *belda, rplf.^n, Medialaaaafi,, af^watdar aMor Mr <*Z·4Ào, - allat fas#l Medardi taefieatafir , pef.

femefijfiml. H«c de enlfcopig * abbMlblM buma COïK.lii v><|ama·. legato loco Trithemiua. Kadallee

b le pse <3eth*f·ales,.) Quia & quelle fueric Gorhef B»t»r.g>e recalcua bareticua, feribit Hincmarua In epiil. ad Nkalauo papa«U bit ver bit : Pair, paeta operire defidera , paeaude taotbefcalcea aaufsam epifiepar Citais, faifem, ifie Gatieftelta, ma aetiat ansaferii ttfiefia metrepeUtsas ^lemeafl, dlHi Or.

, æsmam s,rh,.lm ηplΛ,,,

fete-rr, (J prtpapatam al tFhsUait iaferla slad>r-rtt , terte, miltalat amaiem faiferam deUriaamm, fas, last la dii panidet let C iUae d'fperfat eft aaeerat , tltjlt Ct tel.'tph, err. Et paulin pofl : Idem eetieftaleat ardial fattrd-t.rll a · datae, fifitmrafi la,,letet (lae satem premette reafilltaiieaiiat tttiefiafiM, reiaSalatae)temre faam i repalam meeafiitem meaefierie unfa, efl, ft diifiseilid^

vcw U.IIH. ,<ra watataa mutlltattrlt , quafve novat addiderit « Hincaaacua peadiâa epiftolg a< Nicolaum hia verbia (ubjuagit.

Yaraar fi arfira fapitatia ratitlita articala, fttoa aalit , ener ttatra fidam atcirfia dattr, aidatar V taar ta antra Fartfi pradtfiiaaiUaaraa, Faafit (faa friatam falt la A· frira la,pataala * & ftfita la Fratria , tadaat tta^trt , pat Fortfir Ktfitritaa (al Caltfi,at fapa , tam jmju, aalltritalty paaat rara V aipilaatia faaffi Prtfptrt raaaifla fait) tradit mdiat ttpaaaaa aaa amat, artiralt, paar tat. tar, ftd taaram parfdaat taram , fai famta manatl atrattan (aat,

Wrttar ipitar ld fatd aati^al Pradrflatiaal nlam dKt. la,, . fiaad firali Vta. futjdaa. pradtfiiaaalt ad aitaa. fi< tttam aliat ad mtrttm attraam fradtfiiaa- fadd Dtet aaa valt amat, dem.at, falsat fieri l ftd dat,laxat tat fal falaaatar : aam fi Fl amatt aaa fa/taa. tar faar Drat salt falsari, aaa tmae fralt aaad salai, . S^>d fi rtllr ld poad aaa fatrfl fatere, aaa efl amalftteat,

que voluit Domout, fecit c«û. la terra, m» mati, in oraibus abyffit ltem.· CunAa, Dom.a· r«x omaipo- I» aitioiw tua faut pofiia, & mu «ft qui tue poTfit rcCfttr» voluntati , fi 4«cravctti falvara ms, Illito liberabimur.

peau · Ncgantu Dominum nui «os r«j«*it · Redemlt eat, lepa···, le.rameaie Fepufml , aihile miae, aea fafla, ,fl " Tttr· meritm Ceun, , mt jaaluimrm efiadi, pre el,.

Veram aperte Haiaat Pselat dirlt , paed perteptle haptif ml setarar redempti,: Nulh· contziflir» (lmpalt) Spjfj. tum finitum, ia quo fgn«ri cflo ia diem redemption,.

aran.aa. e.eCla.am , » tsam tranfixa, pla, at mlferiter, redempter Fl, taatammede impertiit pe,, redemlt Vf tripall, C a prsuritit farratl, JaUt ; flt tertr redemll , Mettalt, CT a de.ijlil frsfeatitui allait ra, pal sall faat , Cf aal aajtitari faat , vita, t/ atanaa, , alatiraa, »a,aa, alaHat . St Fl rtlla faat araaJa, , fra pu Daatiaa, p-»f*> rfi ; ata jrra, qaam a/Ül dialt : Pania› quem ego dabo , caro MM pro ntuodi vic.

Jafuff, ld,m Gitbrf,altar affirmat · Mflt aaltaa aaa lt, fua, diran rapitarrt arram at.aa, ftaatl aaajfitart t qa.df,,·- f.ra, aar/paa. ad /» raftrt paffi, aaam trraaa , fra raja, ra· demftiaar Dta Pair, Jaa Damiaa, faapaiaam faaa, pr,t>a. jam tffadil . Aaira . £r alla^aaar Draat, dirlt t Srarr mtdafit, defendit ld pe.Jaa·

'ate!lexer,l J».m

or.

'« ■ II'. t.raalaâ, 'A*'M'** VI-" DH haltrr, fIJ -,- frtatJre, frttatl*

ANNO CHRIS rt

aaaa· le etrr fler fall, rrarrrrelar, pet aaraaa hertticreet Jdf»Ha Mb taUlt Mg·/ JrretH Cetll κβ,l fil,l <««>/.

Jlf.r.ibare. Pratet» eae frlte tffrtlt eiJrrt Jailer Cf ··'t'fl·" C* **/·". ****·◆ »"»· attaaa .«, trl r·· ** trrfrrett , fel, crUtfHH ctlbjt letcrcifrr, Wln · ,vM,iΓ feaJ fl erpett taeHatara M. flt Jlrlfr, Hfilent)fal>l , /LlyX. trler 1^rrrJ.a,eaeaelta fratef.fa , aaa frrlrff. a.à M MAA «P kl ~1 afflt ^.Î.

· f >···' fll/·· DH IU»! btet,

S'rir» Hlnown Wmt î»l CM*«fal<ii«* wilt· (unfit FUjtttJat lit, > wp. 14.

Im«'< · Î«^aÀ/?·· N^a/aww >4*4« Ut· fifa , c» 4r · M4« pr« rrm*w Q*tf(efif fiant* , fatyfii

· CT /r «M» ÀematadMi "' ** OaMirlna fl aafira. aaUtrltat *. ** > ■k jkr«r ***** M* *m· 4/ »·, 9^9:^^ « et eaftetllffl fefiut JtÜrltaa. eJ »·(*· etflrrrCb · en haet le etaeet eluHet

Jbi

Ik·· , >w «WZ/Am C Unilt tjet aj fe fe/JfelJ e&t htjthlt

■ «N» fntfref.

Ht Miél itIH

fee l^tlfte, eae ··/· . elitrl nfllmln ft eat traJHer.tr cmhr- ·ralta Meat graehata» nclrfitfl- *·· t frrlfteaaatfet tallral ; ee» Oariafraltet eae tafat

(MMild iM«r Ma, teiagral eee falea· flHfeeeet, faat art Γ-,· ·*> » laatatt» trahit rffa^aaettf t hm« allaet Jt&trera ct.hr-

—leetae Jt fraalaJUaalfaea DH «fJa^ afifttfaa rafaafaelaratfetat CT peafertlet taetra JlBrrr Qaahajtalaa» « p_erh.trart. »aeatbe» CHtHeafree tHla^t 4 taerfafell . tlra, allae, feltharH+eat Mae» taetra tea*» Galtafralrea, tf abat PaekfiteaMeea, eeelaa replt rterarll , V lae »ajaflatl hlt aathlt flrlffll. Datelaa Carala real, ftc. « ^"·· ■.«·) Syowieei la«ç Mon*t1«aa* Tub q^, l<wp R*U»o *TiM«p|Γ<·p· Uraada·. <«l«braiam fjtfi tampora ,7^^,,/ f»tx· atatt, lalutit ««Ml«a Pith»l, * <kr*al<oa TH- tbasai aarbla fapaa el|«fatU · tnfiBleae» n. pre il. laeJefa cettocataat aaeaita UhlnCati ra/Jlaalia Bara«i> lapa Mtavi: ârar alias lliaJ, ^aaJ ai· <alabra··■ «ffa hax Qrao4«m jaCi Lotbarii. <jal la ragaa Gaimaav· <pau4 frater ajaa La4a*ic*a teat obtinebat * nihil confli- taera habebat. Virta Bareaitta taw 1*1. auae· j. * Γβ- 4neatIboa. Seraria* libra a. hit. Mogear. cap. ||.

CONCILIUM LUGDUNENSE

ANNO CHRISTI DCCCXLVIIL CELEBRATUM,

Iα qoo Goàelfariui presbyter a diuturna cabmitste fctams eft.

riiiorea ee. M. G.!h« Feit l 4« >a

b'.*c*

<«. vm.

NJlet: Amt £w 4mi Lttfitt Ftrftrittfl ftrllev I ad Ufaerlaa» ff Gtdtl^ane prtlbyttra , ab A^ttlo eKlrfpflltaee , «pt/fatf fijnhk λ rtp n^fr- Nila, ftIMMbf at aejutrv ltcet terptfrale So. Sleet etIMt Sent Jbtmleee, per dr Anale dtflal efr » Z·^ nthi^ifnpent Lttgfrnea/en , dr yw idm Input io feSJenûetf ; dread* /jaadaas, canar ·Jet Ateelar^ek lpfe fallen Sekttan fetffe cttn faf. /ragaeet/ /«/, ft faàdrw Aagdvw patlat fttan ellkt; rrgrm «nto fulge eerttttn efr ee ctete Ceeeleen Cel- mne. Dnlfee Ifbardem lUtm ftüfft flnal Melen 93 arcSHlnetna, peAet ta hlt Aetébeu Alfrta/Kl ve- erkel (enlffiv vlfhrv ft omaafirrM veflrl) yauLt/ nfU

zr-/·'· «·. alltar Lapat, pas idfaayat eeaflmat, faen fle n-^frent fmflnAe epl/Ulen. DikAo Ufaardo abbati fit ar. «bidiacoo· , Lupus io Domino fahatem . Non cilia obliti, quemadawdum veftris profentibus topjoribus, eccielMB veftna coaftitutum fynodi, decretrnnque metropolitan* Amuli, oftcoderimfuper presbyteroGodefeario, ttrruerimque vos, nifi prat* cceptum domini noftri regis , confirmantis quod fanât fynodus , ft Metropolitanas jtiÆ&t , impleretis, futuram, at jeânram gravis exilii pate-

Crtniat. Venu· quia id haftenus diftnliftis , & memoratus prrtbyler jaaa dfoturnaa» calamitatem cuptt tfiuçerc : iyoodaii, dr metropolium , fimulque amoritate regia commoeeo, ut quod per me vobis injuoâum eft, fine dilatioaa perficiatis, nt forte erâ ttiplici coatemptu mnltipliccm vindiâam fuftinerc cogamini. Breves etiam , quos dc fscultasa monaflctu veftri mittere deboiftis , ut apud Sedclocum mihi reddamur ablqoe ulla cxcufatione, procuratt. Beat valete. Ferrt iUàuh- fclpllae At lte Malltu ertAêAlaeeeû ("frrefl t»· eeêpflpn l» ettlefle fea&e Marln Aaferlran netre- previetin HeeMnpepedent, r« y«a yaidnar m»» ahhatett tnafet tlftftt enfriutn , ya* flnt hefrtt nOffln naferttt et lefrltar Utn Lapal, feet SeAlt veeaavu Lpàtatet. Slaeülter 9f la ettlffleCle- reneatu Àrveneran tntet ahhal t pat leee «fl ar- cMmumc. Cettraae dr JapraltGe flnale, fla Ane- leae, legaatar la eeAlce MS. ehhatla S. Bealgel Dl- vlevnfll, hac verhel Amolo Agobardi epifcopi dia. conus , ordinatur ep&opus Lugduneufis xvjr. KaL Februarias.

acancBOGwcDr. α r. η παιιροι.imtica.ctïιιαιcafX^t&hiSi

CONVENTUS LEMOVICENS1S

ANNO CHRISTI DCCCXLVIIL HABITUS,

In quo canonici bafilicse fiut&i Martialis, a rege Carolo Calvo, ft ab cp&opis, monachi fieri petierunt ia eadem ecclefia.

·«"/*'<"■ TT^ ··*« ea^er Aknarat Eagoltfmtr.fis m ECarohis Calvus conventum fuum generalem habuit

a· un». Lj L ebreaiee, abi faiJ gefranfit, aerret Sii ver- ·β. 1,71 Anno, lafeit, ab Incarnatione Domini 848.

Lemovica:, remporeQjiadragefimae, cum epiicopis Aquitania , ft primoribus ejus . Porro refidente

Carolo Calvo in throno regali. Ainardus princcps'A ku abbas monafteni fanâi Martialis, & omnes ctnonjcit proltraverunt ie subito ad pedes ejus, poftulaates dare Tibi licentiam fc fieri monachos in eodem loco. Rex vero Deo gratias agens, cum magno gaudio petitionem eorum adimplevit, & omnes cpifcopos Ac primores eorum voluntati inclinavit. Sed Stodilus epiicopus JLcmoviceolis cum hoc graviter ferret, A: inflexibilis folus maneret: tandem Rege cogente confenfit.

anno .hfusti ANNO CHaiSTi

CONVENTUS CARNUTENSIS

ANNO CHRISTI

ANNO CHRISTI DCCCXLIX. HABITUS

ANNO CHRiSr.

In quo Carolus frater junior Pippini Aquitanis regis, *bt* nepos Carol) Calvi, ab epifeopis in clericum aiionfus.

far lifhm <b«d.

Annalts Bertinterni ad annum S^Karolus, *i»* çauatar, filius Pippini quondam regis Aquilanie, fratrem fuum Pippinum in Aquitania gantem adire cupiens, a fidelibus Caroli Regiscomprehenfus eft, & ad ejus pratfentiam perdtiâut eft, qui merito petfidizin eundem patruumfuum & patrem cx fonte iacro, fcntenliam quidem capitalem meruerat, 1>d rlemcntiz refpeâu fervatus eft - Unde & menle Junio apud urbem Carnutum, Carolo rege conventura habente, poft Mifbiarum follemnia ambonem ecclefir confcendem innotuit omnibus voce propiia, fe ob Divinrfervitutis amorem, clericum nullo cogente velle fieri, ibique ab epifeopis qui przfcnies aderant* benediâus, *tx* ad Clericum tonfus eft. *Eadam badkt cbrniccn Fonian/Utnie* : addicar *Corbejenfna monacbam fattum effe. sfnuale* ver» Faldenfei, fa· dum effe anno* 856. Afo/Na/inaJR *artbiepifcopamt&* enw 863. averMvur,

CONCILIUM I. APUD CARISIACUM

PALATIUM HABITUM ANNO CHRISTI DCCCXLIX.

In quo Gethefcalcus iterum damnatus presbyteri gradu eft dejectas, virgifque refus, atque in crgaftulum retrufus.

noud*> ı Λ!η,oo« '*Siimo.t-i pi'™'* »noo >,*>-* m,i<X <»,,<.<»<*» 'hrto ° mna /-/a 1· tfjxn hi», *'-/-'-"/--

*De bac fynodo fer;bit etiam Hincmarai i» illoC eodem * opere adverfus Gotbefcalcum, ubi & cptfcopoi enumerat, interfuetuni, G quatuor (0- Prt,ffrt' ?*< ibidem ab epifeopis edita foot, oppofita quatuor capitula Gothefaici. Inde igitur de· prompta funt qua fequuntur.* Inde, *inquit,* in fy- 'k*1*1' conventu in Canfiaco palatio iterum audiiur Gotheicalcus ab epifeopis, & ceteris quam plurimis viris ecclefiafticis atque reiigiofis, qui ei. dem fynodo interfuerunt, videlicet VVenilone Senonenfium archiepifcopo, Hinemaro Rbemorum epifcopo, Fulccino Morinenfium epifcopo, Teudcricc Camaraccnfium epifcopo, Hrothado Sueifonicx civitatis epifcopo, Ragcnario Atnbtaneufium epifcopo» Immone Noviomagenfium epifcopo, Erpoino Sîlvaneâenlium epifcopo, LupoD Catalaunenfium epifcopo, Yrniinkido Belvacenfium epifcopo, Pardulo Laudunenfium epifcopo, Teuiboldo provincir Lugdunenfis & Lingonire cititatis epifcopo, Gernobno Turoncnfium provintiz epikopo, Riguoido Rhcmorvm chorepifcopo, VVitao Caauracccfium chorepifcopo, & aliis, qui uunc Dei gratia epifeopi ordinati,tunc autem jam diâs fynodo corn epifeopis fuis fecundum ecclcfiafticum morem adfueiunt. Wcnilio fcilicet, tunc cum Ragcnario patre fuo, nuncauum Rotbomagenfium enchiepikopus, Æncas notarius facri palatii, & medo Psrifiorum epifeopus, lisac diaconus Parduli, & nunc Lingonire civitatis epifeopus. Sed & venerabiles abbates fynodo ipfi interfuere, Ratbcruis Corbej«, BavoE Orhacis, h Halduinus Alrivilhris monafterii, a-l.ique domini facerdotes & diaconi. Vulfadns quoque Khcmorum metropolis «conomus, & Rodoaldus archidiaconus cum ali>s fluentibus cleri otdimtus. In quorum pizfentia idem Gothefcalcu«. ficut & m Moguotina civira-e, invectushzretices, atque incorrigibilis, honore presbyterali, quem per Righoidum chorepilcopnm, cum eflet Suefibnic» parochis monachus, infeio civitatis fus epifcopo, ufurpaverat potius quam acceperat, abjeflus, & pro fna irrevocabili contumacia, fecundum leges, & Agatheofea canones, & regulam fanâi Bcnediâi, uc improbus virgis relus, ficut decreverant Germanis provinciarum eptfcopi, ne aliis nocerer qui fibi prodefie nolebat, er gaftulo eft retrufus.

CAPITULA QUATUOR

APUD CARISIACUM IN SYNODO * contra Prstdcttiuatianos conftituta.

* No» h»ac i»tellig«, t,d

I.

Orni M. *m* ~ *fi* *M.* latio A,,,, b«<<<-

Deus omnipotens nominem une peccato redum cum libero arbitrio condidit, & in paradifo pofuit, quem in fandHtate juftitix permanere voluit. Homo libero arbitrio male utens peccavit & cecidit, & faAus eft mafia perditionis totius humani geoeris. Deus autem bonus & juftus elegit ex eadem mafia perditioni», fecundum prxfcientiam fuam, quos per gratiam prxdeftinavit ad vitam, & vitam illis prxdeftinavit xternam: ceteros autem, quosjuftitix judicio in mafia perditionis reliquit, perituros prxfcivit, fed non ut perirent pr^deftinavit: panam autem illis, quiaiu eft pracdeftinavit rternam. Ac per hoc unam Dei prxdeftinationcm tantummodo dicimus, qux aut ad donmn perti net gratix, aut ad retributionem juftitix,

ΛΓiZ". !ir»c'>»

II.

(· J Hodie Cb-rrfy, & totrup:· l <en y, id dta<e6 SuetBoornfi a» finwiuni O:Γυιη Io/», p««p« ce«fi»*a 4irec'Cs NoviO/wnfss

II. A OasuLVATio pHiLirrt Lasse, S. J.

ANNO CHRISTI

CmKh I irkMaat fer jrtiiM
a*. Anwar.

Libertatem arbitrii io primo homine perdidimus t quam per Cbriftum Dominum noftrum recepimus : dehabemus liberum arbitrium ad bonum, prxvcntum & adjutum gratia; dehabemus liberum arbitrium ad malum, deiertum gratia. Liberum autem habemus arbitrium, quia gratia liberatum, dc gratia de corrupto fanatum.

III.

fiwd *Deus ousnet traltes veKt feras fari.*

Deus omnipotens omnes homines fine exceptione vult falvos ben, licet non omnes falventur . Quod autem quidam falvantur, falvantis eft donum : quod autem quidam pereunt, pereuntium eft meritum.

IV.

Cbri/hts pro entrusts bwuinihts psfas fit

Chriftus Jefus Dominus nofter, licut nullus homo eft, fuit, vel erit, cujus natura in illo aftumpta non fuerit, ita nullus eft, fuit, vcl erit homo, pro quo partus non fuerit; licet non omnes partioni* ejus myftcrio redimantur. Quod vero omnes paffionis ejus myfterio non redimuntur, non rcfpicit ad magnitudinem & pretii copiofitatem, fed ad infidelium, & ad non credentium ea fide, qux per diledionem operatur, refpicit panem; quia poculum humanx faluti*, quod confedum eft infirmitate noftra, & virtute divina, habet quidem in fe uc omnibus profit I fed fi non bibitur, non medetur.

Nota Jacobi Sikmondi, S. J.

1 *Ctmlliem C^lfetum* .) $cnt«niik in Gothe. («aleam prolata ax«mptum in antiqui» fiheJu a Nicolao Cakutaiio ad not miffii «ft hujuluaodi .

*Eccltfeftica fntntia in ptrtineciffitfnm Gotkefcsl- OU-, propttr incorrtgibtUm obfhnationem iUittr^n (ynedo npni Cirifiacem heb.te λ *11. tpi[topif tccltfiefao vigors prolate.*

FRater Gotefchale , facrofanâum iactrJotili» myfterii officiuno, quod irrrgulariter uturpefti, ft in cunâis monbus ac pravi* «âibu* , atque perverfis doSrinis co haâenus abuti non pertimuiAi, judicio Spiritus fanâi, cujus grane munus eft iacerdotalc officium, per virtutem fsngtiinis Domini noftri Iefu Chrifti noveris tibi efte , fi quo modo fufcepifti, fublatum, ft ne ulterius eo fungi prsefumas penitus interdiâum . Infuper quia ft ecclefiaftica & civilia negotia contra propofitum & nomen monachi conturbare contemnens jura ecclefiaftica prcfumpfifti, duriflimi* verberibus te caftigari, ft fecundum ecclefiafticas regula* ergaftulo retrudi, auâoritste tpifcopali decernimus.* & ut de cetero doârinale tibi officium ufurpare non prsefuma*, perpetuum filentium ori tuo virtute sterni Verbi imponimus.

Do boc ipfi» cmv«m« Cstifiarvofi priao & Golbcfcal- *t ioftiftm <Md«MMtiMHi firripta fit«tuat ob Hinaaaor- aliliqu- «juCdtn- imuli aaAoribu», qu- («Aori bum txhibaMma» initio faâo ab «pitoU, quam ad Amolata 6.« Amlmhu LugduMofitM Mchiepifcopun» miCt Hiocmaru», ·■ qua b«c intar c,t«ta rteitamut in libello fub nomina LugduMofii ncctei- ab Ebbo-- Graijanopolitano amlftiro «diio *d-* tiibna «piAolU Hiamati Pardali aiqua Raba- •I. (-)

Quapropter, *infnit,* ad epifeoporum eum prxfennam qui tunc regio mandato pro negotiis regis apud Carifiacum «cccrfiti erant , in prefenliam etiam domni VVcnilonis, qui illuc convenerat , producere ftudui . Ubi multis audientibus Boi^> dignum ratione vel dixit, vel interrogatu* refpondit. Sed ut arrcpiilius, cum quod rationabiliter refponderct, oou haberet, in contumelias Cingulorum prorupit: & propter impudentiftimam inlolcotiam fuam per regulam fanâi Bcncdiâi a monachorum abbatibus vel ceteris monachis dignus flagello adjudicatus . Et quia contra canonicam inftiiutioncm civilia ft ecclefiaftica negotia perturbare fluduit indefefius , ft fe noluit recogno*fcerc vel* aliquo modo humiliare profufus, eft ab epifeopis fecundum ecclefiaftica jura damnatus.

Qu- i» auxit Ebbo Gratianopoltrinu» feu qui» aliu» Lugduncntit rl»<f»mator, qua quivi» per otium lagarc poterit, aut ab Hrncutaro lpfo uMiflinu refutata citato iaplui opata 4» pradallinatloM · aut ab ipfis Ctllotio noftro ridicula» Portqragieafia diffartatoii» divinatione» omnium eruditorum ludibrii» ingcoiofifliinc exponente libri 1. Hiflori- Gorhcfcakhi cap. »- 14. Ct 17. qu* no» braeltatit ftujio non fetu» atque «pifloiam XVII. Hmcmari ad Nicolaum papam» de qua Fiodoardu» cap. 1«. libri tu. pluribu» agit , aliaque eiuCdcnimnJi pmicrtaiitimu», ut *lpfa* auUoris annalium Baitinlinorum verba Icilotibu» appendamus ab alii» non integre deferipta.

Anno Chrifti DCCCXLIX. Godefcslcus Gallas quidsm monsflerii Orbscrnfis psrœciae Suellionicx monachus ft presbyter, (cientis tumidus, quibufdsm'fuperftitionibus deditus, Iuliam (pecte religionis aggreftus, inde turpiter ejeâus , DslmstiAm, Pannoniam, Norejamque adorfus quidam noftrx faluti valde contraria, praecipue fub nomine predeftinationi*, peftiferis diâis ft feriptis *'d* ftruens, in prefentia Hludovici Germanorum regis epifcopali concilio dcteâus atque conviftus, tandem ad diceceleos fux urbem metropolim Rhemorum Durocortorum nomine , cui Hincmarus vit venerabili* pnefidet, redire compellitur , quatenus illic dignum fux perfidie. * Strenuiftimus cultor Carolus advocato fanâorum memorate diecefco* epifeoporum conventu fuis afpcâibus praefentari decrevit.

Quo perduâus , publice flagellatus, librofqùe Aiarum adfertionum igui cremare compulfus eft .

Ncqnn varo, quamquam »d Gothsfctfcum non pertineant , alienum «rit a noftro inftituto qua paullo poll tn irfdern annalibu» fequuntur adf«ib«-a d« «pifcopi» in Catnotcnfi utba cum Carolo rtga coagragau-.

Menfe Junio (Carolus Pippini filius altrriufque Pippini frater, qui poft Rabanurr. polleaMoguntinenfis fuit antiftes) apud urbem Carnorum Carolo rege conventum habente poft miilarum follemnia amboucm ecclefie confccodcns innotuit omnibus voce propria fe ub divine feivitutis «morem clericum nullo cogente velle fieri I Ibique ab epifeopis, qui prufente* aderant, benediâur ft ad clericum tonius eft.

CON

(«) Haec Synodo·» <.»ed·»· «Ait coaliar cum CariCjrs 11 «»)<!« probabile «ft . Verutn-cum tu» /· Labbeo r,p<«('»n t.tut, mlul hic St 1« ieqeentrbu» uuaatqDc rttiom· Λα·»#.

ANNO CHRISTI

CONCILIUM PAR1SIENSE

QUOD HACTENUS DICTUM EST

A Baronio, Binio, Sirmondo, eliifquc Turooenfc iv. adverfas Nomenojum Britannic* gentis ducem, ab epifcopis quatuor provinciarum celebratum anno Chrifti dcccxlix. Leonis IV. pap*, anno ut. Caroli Calvi regis x.

Stnodica concilii ad Nomenojum ducem.

Illum epifeopi de multis cxceflibus, & rejcâis papae litteris arguunt, monentque ut refipifeat.

>0·«α JLaadranMi Twroaaw *mrtropolitonni epifeoput, Dodo Audtgevorem, Aldncui Cnemnttrnm, Vvtmlo Senonum mftropolitenet epifcopni, Heriboidut Antificdori eptfcopm, Prudenitei Tricetfimrum, Aguu Aurelienorum, Ercenredni Perifierum, Huc· Sertκι Meldorum, Hehei Cernulum, Herimennou fftCMmorem, Hincmerui Khtmorum metropoli/*· net, Immo NbViomaft, Perdelet Lendem, Rhotedei Seeffionem, Htlmeradet Amhienorem, Er·_ poimu Siloenefli, Hermmjridut Bet:tC'ecorum*, B *Puniet Rotbomegt metropiLremu epifropm, Sexu· hodei Solorum cpifcoput, Frttulfnf Lenovtorum, Vvoltfridbt Bojocenjium, iîomcnojo priori gmlit Britennice feluteru, f*4 ift in Chnfio Jrfu Domino noflro.*

Dominus quidem Deus occulto, jufto tamen judicio permifit elfe te reftorem gentis tux. In quo tamen regimine qualem te exhibueris, tefbs eft confcientia tua, & amarx queri monix diverfarum ecckfi.rum, ft affliftiones nobilium & ignobilium, divitum ft pauperum, viduarum ft orphanorum, quos damnabili cupiditate, ft horribili crudelitate vcxafti. Sed quia Chriftianum nomen non penitus abjecifti, & nos ex apoftoli· C ca iucccIfione debitores (umus omnibus, ut bene agentes ad perfevcrantiam exhorremur, delinquentes autem ad pornitrntiam andotitaie divina provocemus, veheme-itiîîime tuis cxceflibus condolemus, ft a tuo intuitu paterna epncopah (olliciiudtne tc cupimus revocare. Cupiditate tua vaflata eft terra Chriftianorum, templa partim defiruâa, partim incenia cum fanctorum oftibus, cetcrifqnc reliquiis. Poifei'boi'cs ecckharum, qux fuerunt vota fidelium, redemptio immirum, patrimonia pauperum, tlhciie in tuos ulus rcdaâa; hxreditatcs nobilium ab atx, & maxima multitudo homii um & intetfrda, & lervitute oppiefta; rapmz ctude[illegible] perpetratu, adulteria ft tot rupnones vir[illegible]mum p-ifltm commiilx; epifeopi legitimi fediDus propriis expulfi, &, ut mitius loquamur, qma dicctc nolumus lures ft latrones, mercenarii imrodud·. Patroni noftri beati Martini quondam dicecclis, ex qua vos efle negare non poteibs, viulata; omnes pofhcmo ecclefiallici ordines perturbati, quod nimis dolendo ft compatiendo dicimus. Satis hxc ad tuam perditionem fufficiebaot: fed ad cumulum malorum auxifti temeritatem, & omnem lxfifti ChrilhaOitatem, dum vicarium beati Petri apoftolicum, cui dedit Deus primatum in omni orbe terrarum, fprevifti. Cum enim eum poftulafles ut in libro fuo teferiberet, ft pro te -Dei clementiam exoraret, & ille dircftis lineris fe id faftutum promififlet, fi fe monentem obedienter audires, non folum nihil eo- E rum qux mandaverat fecifti, fed ne litteras quidem ipfas recepi(b. Et quia nolebas a malo defiDerc, timuifti bene monentem audire. In eo igitur lxfifti apoftolos, quorum eft princeps Petrus.-

A epi(copos, qui jam cam Deo regnant in exits › & miraculis cornfcaot in terris: Jxfifti fit nos, qui, etfi non habemus corum meritum, Idem tamen divina gratia poflsdemiu officium. Nuper etiam excipiens Lanibertum, quem ecclefia materna pietate ex «liqua parte receperat, ea fcilicet conditione, ut fe corrigeret, & mala folita pcrfeâe declinaret, fecidi te participem, *immo* auâorcm perturbationis populi Chriftiani. Eum enim amator pacis Dominus softer rex etiam ad tuam fuaftoncm, removerat a finibus tuis, & aliis honoribus decoraverat, & nunc eum rebellire conantem velut in gremium recepiAi, & ut in malo proficiat favere noo definis. Jube afferri libros tuos, & in eis comminantem Dorninum audies: *Impio pruhet tuualutm hit qei* »· *i*-- ✦· *oderunt Dominnm* aauckM Jaagvrj/; ft oon folum qui faciunt, fed etiam qui conlcntiuot facientibus dignos efle morte invenies. Nec ignoras, quod certi fines ab exordio dominationis Francorum fuerint, quos ipfi vindicaverunt fibi, ft ccrtt quos petentibus conceflerunt Britannis. Quomodo ergo deipicis legem Dei, que prxeepit, ne tranfgrediaris terminos quos poiuerunt pires tui, ft terram Francorum injuftc tibi defendere conaris, nec formidas illud: *Meltdtflei* fas *fut- D*··· " *nt trrminot proximi fni i O* quid faâurus es in dic magni judicii, cum tibi reddenda erit ratio dc tuis annis, rnenfibus, horis, momentis? Et hoc erit celeriter. Verum eft enim, quod juvenis poflit cito mori, fed fenex diu non poflit vivere. Ante te prolixum ixculum, poft te quoque Deo certum ed quantum durabit. Pro hac vita btcviftima noli tibi fempiternam miferiam comparare. Nifi deponas pervafionein alienorum, oppteffioDcs omnium, focietates perditorum, ft recipias admonitionem fcdi: apoftolicr, noftrxque unanimitatis, *ooo* tib' prodeflet fides, nec quxcumque pictas, aut bona opera. Quod ialvatot dicit: Afra *omntt* f«i *dicit mihi,* jDvavsae, Daavtnr, MIIII *tntrehtt m regnem cultrum.* Cogita quid mercatur qui kandaliuvcrit unum de putillis, & ita potens colligere quam ingentem fis perlaturus, nifi refipueris, damnationem, qui partem maximam populi Chriftiani graviifimc pcrturbafti· Quam- D obrem monemus te, obfecramus, obteftamurque, tux (alutis cupidi, pone finem malis tuis, convertere ad Dominum, cujus nemo noftrum poteft effugere judicium. Fac fruâus d'gnos pœnitentix, hoc eft·, quia granditer deliquifti, granditer bona exerce: ut non folum non torquearis cum diabolo & reprobis in inferno, verum etiam gaudeas cum Deo & eleftis ejus in cxlo. Id tibi quoque pollicemur, quia fi te Deo reftitueris, apud cum interceflbres pro peccatis tuis efle cupimus, & apud pium principem noftrum, ut tibi tueque poftentati benigne confulat, conabimur obtinere. Maximum reatum tc contraxifle lcimus, quod cpiftolam fedis apoHolicK refpuifti, exiliimans aliqua in ea tibi noxia contineri. Sed quod exemplar ejus venerabilis papa nobis dignatus eft dirigere, notum tibi facimus, nihil in ea contineri, quod ad tuam pertineat lefionem. Et propterea parati fumus, fi vis, fecundum legatum fedis memoratx cum (criptis toti mundo venerandis

<dis dirigere. Quod G cum reccpcns, qui nos mo- nuimus excufabilcs erimus. Sin autem receperis & aufcultaveris, flt Dominum & beatum Peuum propitios, fle nos habebis in fide conjunAos, fle intercederes proficuos. Si vero nos benigne nonentes contempierü, cemraitibt fit, nunquam td* futuram locum io csdo/flt cito non futuram in terra: quod tua culpa feparatus ab apoftoiica fltnoftra focictatc anathematis ultione, locum habebis, quod avertat Drus, in Tartaro. Haec etiam per tuum miuifterium denuntiamus Lamberti hominibus, flt quibuslibet gentis tuss: quod G communicaverint, anathemate condemnabuntur, flt traditi fatann fine fine peribunt. Goaverfos autem recipimus, fit in paee'Chtiftiana permanere optatnus, atque pro eis parati fiimus Domini noftri regis clementiam quantum pofiutnus dedere.

ANNO CHRJSTI

Nota Jacobi Sikmondi, S. J.

s ⟨CT⟩ ·'«■»«/·. iv.) E* (yootficx tpifcoporaw <VK> ·η·o h«bi'· fuerit fyuod» ·o· apparat, uve qua loco Tutoocoicaa at appallaraat Aiifit, «pluor « A 4rgauMntum ipfum quod ad prùvfwdxm Tarogkaai fpvflat › Λ Laatraacui Turonum datlBaa « qal primaa* obtiatt locum. AnBum vero I**· dcfigoaai vetatai (chado apud Baroolual. Qoo fit ar pofturlor acciplaodai At Lantraaaua. Duo onim ·*» ncotlaii in »atlqul« catalogi· roccnfcntu· archiopifcnpi Turoacaf··* atquc tarer »ru*quc Urimum, qui ia coo-

Nota Sbïiin i Binu

Ciifiktt· ciincoacilii qualurrU.

) Carat» r»x Fraacoraai Brltaaniaa ■b!aorta· Noeeoojo c«i4aai 4»i rageodan fit «dnunitlrandam commiferit: qui rem humana fimul atque di»lO» vaflar·,. «pifcopot a fuit tcclefila pro aaimi furore expelleret, I eo pontifex » » hotaiaem pardhiffiuua ad meliorem (rugem reduceret, littera, ad eum fcripfit exhortatorie· qua· cum tyrannu, fu,<etbi<Emui aoa umde roatem^ftit › verum etlean oblata· repudlattet, Francorum epifeopi vlgiuti duo fupra lu peoemio ep<(lol» nominat,·, fcdii apoftoiica pro pttgutorei, auâore Lantrauno ad hanc fyoodum convenersJt, baacqu* epiftoiam, qua eum ob coni emptum fcdii apvftobcn redarguerunt, puraamque excommunicat iori, in fligendam aifi refipifeat comminati funt, ad tyrannum traef- •niferum; quo eventu, uon conflat, nili quod ia chronico Eilgoffmeufl Deo vindice morte repentina (tiblain, fcnba-

epift. fynodatam Frontoni Ducoo Socirtat.» Jafu tttcologa acteptarn refgrt Baron, anao lap· twm. 14-

Obsebvatio Pnil if m Labie, S.J.

Andrea· Duchélnin· cum eewi» hiftoricit, qui de rebuveterum Fremorum (cripieruat, edldlt anno ι6]β tom. 11. excerpta quadam ex chronico FoetaoeilanC. cx quibu, difirtnm* Incera, dim. 14p. Patifiia (uiflb celebratam Illam fynodum l quam Baronlu·, Bini», Slrmond», regi» colleAor, aliiqoe Twmnenfem vocaverunt. No· vero Parlfieufem, nt fotet, a loco delocept lodigitab.m»· Auflori, illi» haften» innominati verba, fi qui· defideret, non gravate adootablm» ZaXr Dewner *ne Cernet ed Hl·- t/HnufK nfaft fall; Perllt- te fyæJan gratreleat tnuteraat. tlalanaale leriri- tul laeeJetlfinen fan. III. Ntaar Jaaaarta< falga-a,* *c. *la enj> frfraatl*· (anno Romano mote Syo.) *Dtatt- •at nt Carelat ê* AfaJiaaia ngnfar rjl.* Ex hi, vero anonymi monachi >erbi·, non fub autumnale potiu·, qua<u atUvum, aut hibernum tempo· celebratam fudfe hattc (yrodum qulfquam prude» cbronologu, elicere potent.

ADDITIO AD CONCILIUM
PaMSUNSE AHNI DCCCXLIX.

I.

x. c-π. ftpfi·· ÎvX'uaûvb ittltjla Ml. utT^A». K»d.'«a

HEAIMANNI EPISCOPI NivtrM^ii diKetteti faitλ «ccltfit Nivtrittnfi, catumeu ac faaüiattmalAai qttf iafittatianl.

A Uôoritas Divina teftatnr, ut epifeopi per di- *Zx* verfa loca conftituti Licentiam habeam res Aeoclefiarnm fccuudum canonicam auâoritatetn cum Dei amore flt reverentia tribuendi dc ordinaodi: videlicet canonicis, monachis, fan&moniali- bus, fit pauperibus, juxta creditam fibi difpenfaliooem. Idcoque ego in Dei nomine Hcrimannus Niverneoüs cedefi· indignus epiioopus, ob amorem dc reverentiam Dei omnipotentis fao&orumque martyrum Cyrici flt Gervafii, pradenttaliter conftituo, atque diuturnis temporibus iocoovulfum manere decerno, villas icilicet cum mancipiis abilque rebus, ad eorum (iipendia qui in fao&is locis Deo ierviunt, five ierviturі fuo:. Fuit enim olim ipfa civit» cum aliis lue parochis locis nobiliter flt canonice ordinata, fed prepediente hoftium perturbatkme rqjumquc difcif- B fiooe, res ipfius ecckfi· convulf· fle dilacerate exciteront, ficut plenius cognitum eft; omniique ordo religionis funditus annuilatus. Sed dominus Carolus inviftiiGmus auguftus, dementia Dei taôus, panem ex rebus memoratas ccdcfi* icddidit Hieronymo epifeopo, ad facra loca reftauranda vel munienda; qu« loca dum canonice reftaurate vellet, migravk ab hac vita. PollmodumJonas epifcopus antecedor noder, in quantum potuit, flt tempus diftavit, in ipfii ecclefia laborare non diftulit. Nos vero Dei adjutorio fulti, & hoc quod illi conftituerunt obfervavimus, & tam ex rebus ipfius ecclcfie, quam ex noftris propriis, augmentarc juxta noftram exiguitatem non diftulimus.

anno cnftUTt

C Primum ergo intra civitatem conftituimus canonicos LX. eorumque ftipendiis has perpetualiter habendas delegavimus villas, Patriniacum, Germiniacum, Salviniacum, Pirigium, Variniatum, cum omnibus eorum appendiciis. Proprium ideo noftrum, id eft Patriniacum cum ecclefia & aedificiis, omnibufque fuis adjacentiis, totum & ad integrum eis dedimus, ficut in charta donationis, quam eis fecimus, continetur: dc in proprio quoque noftro, in pago Nivernenfi fit in agro Mon miie, dedimus eis ecclefiam in honore fanâi Salvatoris, in loco qui dicitur Montilitu cum omnibus fuis appendiciis: in loco qui vocatur Lioncs, ecclefiam io honore fanâi Cyrici cum adjacentiis fuis ; in hoc loco qui vocatur Cahdys Dfoo, quidquid ibi habuimu*, fic villam Coloriam cum ecclefia fanâi Martini, nec non dc ea que Hiidrsdus comes ipfis canonicis in villa Arcus dedit flt ex propriis Hermodi abbatis avunculi mei dedimus ei mtnfos vi. in pago Nivernenfe & Arulmife. Dedimus etiam juxta murum civiretis manium cum vinea, quem deBernone comparavimus, necuon & vineas mira extraque civitatem, que funt de ratione fanâi Cyrici: infuper queeumque Dvina pietas eidem ecclefix ?onterre voluerit in futurum, tam per uos, quam per alios quoique.

Prxterea in mooafterio S. Martini conftituimus cauouicos rvi. eorumque ftipendiis dedimus villam feu campam cum integritate lui: dc in villa E Arcado manfos iv. in Orisudo in vilis Bodeoago quidquid prediâ* ecclefix fkagenfrcdus quondam vocatus epifcopus dedit, fle medietatem vines que adhxret eidem ecclcfie: in pago Patnnivenfe dedimus eis maulbs v. *x proprio noftro cum mancipiis rebulque ad fe pertinentibus cauda icpultur* noftre I

In monafterio fanât Aniani conftiraimus monachos, & in monafterio fanâi Genefii fanâimoniaias, fic res ad cafdem cellas pertinentes cum integritate reddimus, confirmamus. Volumus ut habeant licentiam una cum confenfu fic voluntate fui pontificis, ex feipfis eligendi abbatem, vel abbatiftam, fi tamen talcs inibi reperte fuerint: fin

anno CHRISTI **'

tin «lia* , epifcopus lemndum fuam difpenfatio nem , undecumque dignum duxerit , ordinet eis abbatem vel abbatilfam. Cccc<a lanfta loca , vel cellar, quantum Divina clementia largiri dignata cII, & poflibilitas iuppetir, reftaurare curavimus. Si autem fuccefTores noftri eifdem locis aliquid augmentare voluerint , in eorum maneat arbitrio. Veruintamen ea qux a nobis , de a fandis patribus noilris canonice ordinata , inviolabiliter ita permanere concedant ; fimulque per Dominum & propter Dominum omnes (uceeiTores noflros obteftamur , nt nullum de locis fupranominatis , cuiquam lateo homini , beneficiario jure tribuant , fed liceat eis fub prsfatis teftamentis habere . Hofpitum denique loca non longe a noftra civitate duo condituimus , unum ad pauperes recipiendos , alterum ad nobiles viros undique confluentes, tam ex nollro proprio , quam cx rebus & bonis & decimis ejufdem ecdefix . Si quando vero, quod minime *futurum credimus,* aliquis cxtitent tergiveifator , & hxc qux a nobis canonice afta funt , convellere ac delituere voluerit : in adventu Domini anathematis lententia puniatur , fi non refipuerit : Et ut hxc atiâontas Dei & noftri pleniorem in nomine obtineat firmitatem , manu propria eam fubter firmavimus , & fanâorum patrum noftrorum manibus roborandam effe decrevimus . Et fubfcripferunt.

Repetendo funi rorum nomma ex Jrnodica concilii Farifitnfii, pag. çlj. 9x4.

1 I.

KAROL1 CALVI CONFIRMATIO
prxccdentis donationis , fafta anno DCCCL.

IN nomine fanâx & individue Trinitatis, Karolus Dei gratia rex . Si facerdotum Dei petitionibus , maxime in ecclefiafticis utilitatibus , benignum fenfum prxbuimus, regiam confuetudinem exciremus: ac per hoc nos xtcroam beatitudinem adepturos procul dubio confidimus. Iraque notum fit omnibus fandx Dei ecdefix fidelibus, ôc noftris prxfentibus & futuris, quia venerabilis vir Heritnannus Nivemenfis ecdefix e D pikopus, culminis noftri adiens fublimitarem, innotuit qualiter mimfterii fui opus exercens , paflorali officio providerit utilitatibus ecclcfi* fibi commiflx , & quomodo de facultatibus ejufdem ecdefix- deputaverit quafdam villas ufibus & (lipendiis Domino fervientium caoooicorain fuorum, tam infra civitatem coafifteotium , quam etiam in aliis rnonafteriis fuse ledi appendentibus five fubjedis degentium. Quatenus fine mordacis inopix follicitudine eccküam canonicam & regularem inditutionem interius fit exterius , vidu tegumentoque contenti, Domino valeant militare. Unde etiam tcllamentum feriptum faciens , propriaque manu roborans, fandorum patrum, epifcoporum fcilicet regni noftri, pro utilitate faude Dei ecclefis , 849. anno Incarnationis Domini noftri Jcfu Chrifti, & regni noftri x. in die Nonarum Novembris Parifius convenientium, audoritate ftuduit confirmari. Itaque humiliter peint, ut eamdem imprsvaricabilem audoritatem prxcelHentix noftrx prxeepto regaliter corroboraremus , videlicet , ut devotionis & (acre voluntatis participes , de cxceflibus noliris Divins pietatis munere facilius indulgentiam confequi mereamur . Ejus iniquam peiitioncm clementer audifle & libentiflime exaudifle cunilis notitiam elle volumus. Quare altitudinis noftrx feriptum hoc fieri juftimus, per quod conftiiuimus & firmamus, ut, ficut in memorato a fandis patibus prxfuiibus regni noftri confirmato privilegio continetur , quidquid fupenus nominatus venerandus epifcopus Herimannus ex facultatibus & villis epifeopatus fui tam clericis fedis lux , quam & aliis per cellas eidem ecclefis fus fubje&as canonicis & monachis & fanâimomalibus deputavit , quidCquid prsterea ex rebus fus proprietatis ad augmentum ftipendiorum ipforum addidit, fecundum ejus rationabilem conftitutiooem, noftris & luturis diebus maneat firmum & inconvuifum , nullique liceat prxfentibus ac futuris temporibus fecus eandem laudabilem inibtutiooem exinde adinvertere aut immutare. Quatenus tantorum virorum confenfio ex futurorum fidelium aftenfu in omnibus fxculis femper confitmata laudetur. Ut autem hxc magnitudinis noftrsconfirmatio in Chriib nomine meliorem obtineat vigorem, dc annulo noftro fubtus eam juffimus figillari.

anno" Christi

R
Signum Karoli KOS gloriofiftimi regis.
L
Æoeas Notarius ad vicem Ludovici recognovit.
Datum ix. Kalend. Junii, Indid. xii». in anno x. regni Karoli gloriofiftimi regis Aftum in Vcrmeria palatio noftro regio in Dei nomine feliet ter . Arnen .

AD CONCILIUM PARISIENSE,

fQvtiif a *nonnuUii Turonenfc ditilur ,*

ADDITIO.

Ex Suppi- Maifi iom-' I

AD concilii hujus decreta pertinere arbitror E fandionem illam quam CX vetufto, ut opinor, fetiptore notavit Albencus monachus Triumfontium his verbis : *Audradm Cbarepifcoput Senontnfii dt mandato Petri, qui ei in vijioor apparuit,* èT *de licentia arc hiepijcopi fui Romam profefiut efi. amo indentatum* (inter fratres Luduvicr pn filios) *quinto , tX librni fuo, obtuht quarte Leoni papa* yvi *reverenter <oi txctpa . Inde* Sexenni *rtvtrfut , Paipfiii ad concilium rrvjcatu> efi , tj* RON *folum ipfe , fed etiam al>i eborepif.opi, qui erant in Francia, in eodem Concilio dipoim funt.* sj.

“$?· CONCILIUM ROMANUM, ft

AD QUOD ANASTAS1US S. R.. E.

Presbyter Cardinalis tituli S. Marcelli a Leone P. vocatus eft.

COocilium Romanum a Leone IV. ob Ana. A itafium presbyterum Cardinalem tit. S. Marcelli coaâum circa an. Cb. 849. eruitur ex adis depolitionis, & excommunicationis ejufdem inter *da Concilii Romani an. 85j. ubi in a&is prime excommunicationis late an. 850. die 16. Decembris legitur.* *Qui nnne illae* (tegendum fortaffe *illune* nempe AoaftaGuta) *latitando in ipfa demi, grattons per biennium neoratui efl : tT ad duo vocatui Concilia noftra minime venit &c.* Igitur hoc Concilium celebratum eft inter fpatium 16. Decembr. anni 848. & 16· Decemb. 8jo. quo biennium illud expletur . Hoc idem habent aâa fecunde excommunicationis in cumdem late anno 8$}. menfe Msjo , & Junio Indifi. t. *At ui, redire definiit* (nempe AmilaGus) *duo pro to <pifcoeparum Concilia cin^re^jvtmui* , ûtc. Et m Aftis ejus depofitioms eodem anno 853. m. Decembri late: *ad 'ongref/Ua duo pro to epifeoporum Concilia veniri noluit : &* in utriique iecunds eveommu nicationis , & depoGtionis aâis dicitur : *Jam per quinquennii lemput per aliénai Parochial velat ovif errant dijcurrere ;* E quibus patet ab an. 848. eum incœpifle iuatn Paiœciam deterere, & ad alienas tranimigrarc, & pro eo congregata duoConctlia, ad qux vocatus non advenit ; alterum quidem circa an. 848. de quo nunc ; alterum vero anno 850. de quo mox dicemus.

—’synodus regiaticin a,----- J \nno

SEU POTIUS IN URBE REGIA

Ticino fafta, ad reformandos mores ecclefiz celebrata anno nccct

PRÆFAT1O.

i, c<»>£' 1 A·"· tau® s·· ·ò · ,«f.» Ti

A Noo incarnationis dominice dcccl. indifbo-XJ», ne xiv. fit Hkxharii atque Hludovici piiiltmorum Auguftorum xxx. atque primo in urbe ' Regiaticino laâa fynodus , cui prxfedcrunt Angelus MediolancnÇs arcbiepikopus , Theodcmanus Aquilejenfis patriarcha , & Joleph venerabjJis epifeopus atque archicapelianus tol.us ccclcfi ' io qua hzc conftituta lunt

CAPITULA.

I.

Decrevit fanda fynodus domefticam & interiorem epifeopi converfationem totius reprebenfionis atque iufpicioms impenetrabilem fieri debere , ut, juxta apoftolum , *provideamett bona › non folum coram Dro , fed etiam coram omntbut bominibuc.* Oportet igitur ut cubiculo epifeopi , & fecrecioribus quibuslibet obleqoiis, linccrz opinionis facerdotes & clerici afliftant , qui vigilantem , orantem, facra eloquia ferutantem , epifcopum fuum jugiter attendant , ejufqux fandx converfationis tcftes , imitatores, & ad Det gloriam prxdicatorcs exiftant.

II.

Statuimus , ut non tantum dominick Bdiebus, & prxcipuis fcftivtcacibus epifeopi miïïas celebrent , fed , cum poiiibile fuerit , quotidiana quoque facrificta frequentent. nec faftidiant privatim, primum pro fe , deinde pro coniacerdotibus , pro regibus , & eundis ecclefix Dei redoribus , proque lus qui fe orationibus ipforum peculiariter commiferunt, Λ maxime pro pauperibus preces fundere , & omnipotenti Deo boftias offerre, comitante pta compundione , & faerx devotionis affedu , quod magis occulte facrificantibus convenit, ut ipfe quoque facerdos hoftia viva fiat, & facrificium Deo fpiritu ton tribulato.

III.

Placet epifcopum moderatis epulis contentum efle , iuofque convives ad comedendum & potandum non urgere , quin potius femper fe fobrietatis prxbeat exemplum . Removeantur ab ejus convidu eunda turpitudinis argumenta, non ludicra fpedacula , non * acromatum vaniloquia , nota fatuorum ftultiloquia , non fcurriles admit-

1 Rifira-e 1.1 novi editione Autiq. Leflionum Catrfn toni.». par. *. pag. J57. docet hoc Coociliu'ii iub.tum o.;ι λo. *lyJ.* ft I S'ï5. idque bin» titione- Prior , quit indirtio (V. mcidlt iα «η 1$,. nec poteft unquam contenir» au S$o Poftenor vt.o, quod «nau, trl-eGmu» pnmu» Lothar.l conciliatur cum »n. S55. ejut imper.. ..pochai» ftacuend» «b au. Slj. quo a Ponufice fuit coronatu». Al multiplie. ici eirat v.r doOui. Pi.iuu i-qui.lem Ind.Ao. inf.antilw echibita non •fl IV. led XIV. legit hi. Labbeu» , »el XiiL lc(pt ipfeo»»t Bafnag.u» , neque earum unique poteft an. Ch. ÏJ5-contenue. Se undo annu» Jl- Loiheril, coi m .nurandu tb an. Saj. quo d e e. Aprili, a l'ont.fi.e cotonam, eft , u«-quit ci.Kil.ari .urn anno Ch S; 5· <*>> > de 5· Aprili» exorfur ell annu< j j · »° a<t«pia a L»ihi"» Rom» Imper·· co-•oca. Temo aanui Lothauit q *'em reprafent»·.* Comilium, non t.'i X X X i. i« 1 tiicefi.nu l.oibtrii , pnniua »ero ludenti Hjb.tum igitur revera e(l ho- Crncilmui anno Ch SjO. quotum ronvcin.iit relique Concilii Epoch* , il l»qu<-deni annu» état tru«/iinll» l-oi ar., deJuélu» ab an. S»». quo Rex ball* diflu, eft, & pr.inur Ludovic, cum inno fu oe'i.-ri iniueri. collega decliritu» lue'it. Cur' v<-ro Lothar.u. ante Ke'eiid. Scpteinbr. an. Sio. Rjtx fta'i* diHu, fur.it, .n.rnfellum eft loco XIV. reponendam hic elfe *laJ.tt.* .\III. proui Je,;.» Baha'.u» .0 ci:aix rupe a G»n.'>> id.t eiK . i.leoo-c hac T.. neofir fynodua vel trycnah , cel pot.ua ve.na remp«ll»rc co i^re^ata Lien! I

admittantur pixfligix. Adfuit pciegi ini & pa-.petes, & debiles, qui Jc facerdotah incofa Cluilium benedicentes bcneduQio-nem percipiant. Recitetur facra leclio. fubiequatur vivat vocis exhortatio, ut non tantum corporali cibo, immo verbi fptri-talis alimento, convivantes fe Tefe.flos grauilcntiu, ut m omnibus honorificetur Deas, per Jcium Chnflum Dominum no-(li um

(V.

Ut epifeopus omnes aflIftiones, qux a ianda converfatione, & üccrdotah abhor-rent oificto, penitus repudiet : «Jc non ca-mhos, aut accipitribus, vel capis, * quod vulgus Falcones vocat, per feipfuni vena-tiones exerceat, equorum quoque niulo-r;::nque iupertru.lin.cuiain contemnat, pre-tiol^ruit que vclbum cultum & difldltrum, cc vclut ad pompam compotitum vitae, inccr.fom fu tacerdotis eloquium, fpiritali (.ile lono.ium, non cunolis & protervis & cothuinofis vocibus tumidum. Sit fer-ino epifeopt juxta evangebum : £77, *i/i*.

», Si quid enixius aflirmanuum du-ra: foifitan audientium mtntcs exigunt » ino:c potius apoftoliro irterponnt mx to-curioni, *Dtusf.it* aut, *Coram Dio*, quam per imperatoris gratiam. ficut militantibus l.vculo juiare celebre eft, fua diebi con-fiimit, Purgetur lane, Domino iulbagan te, ab omni levitate atque jadUntu dr gniur tpilcopaus, ut omnibus Chriftianis baux convcrutionis (pcculum fieri valeat.

V.

Ut epifeopi canonicas feripturas, & (an-cla dogmata jugi meditatione d>(cti1tant, <\ ert rb\:ei is ac cientis fuis iubtiiius tra-itai.do, & differendo occultos *laetarum* ! iteratum thelauros aperiant, populis ve io n.xt.i ipforum capacitatem dominicis &. klh-, diebus verbum pradicatioms impen-dere non negligant. Quod fi quis fe dein-ceps ab hac obfervatione, & ab hn qux j'.'perius funt ftatura, (ubtr.ixcrit, t.<mqu.»m proprii dclcrtor otficil divinis legibus tub i.iecbit.

VI

Sollicite procurent epifeopi quam dili-gcntiam erga plebem fibi cotnmillam u-nulqmfque presbyterorum gerat. Oportet enim ut plebium arcbiprcsbyteti per fin-gulos unumquemque patremt.imihas con-veniant, quatenus tam »pG, quam omnes io eorum domibus commorantes, qui ou-bliée crimina perpetrarunt, publice pœm-leant. Qui vero occulte deliquerunt, illis confiteantur quos epifeopi & plebium ar-ch.presbyteri idoneo;, ad fecretiora vulne-ra mentium medicos elegerint: qui fi for-ftan in aliquo cubitaverint, epifeoporum li.ori.m n<.n didi! n,·'.nt mip'orarc lencen-i·ere non coni

A ambiguam rem alterius aut certe duorum vel trium fratrum examinare * concertu. Quod fi adeo aliqua obtcuncatc vel novi-tate perplexa res fuerit, fi quidem difia-marum certx perfonx (celtis eft, metro-politan! & provincialis fynodi palam fen-tentia requiratur, ut illud impleatur apo-ftoli · *Peccantes publue ut C ceteri me-tum habeant.* Si autem occulta confufio eft, & is a quo quxritur falutjs cenfilium ex-plicare non iufiicit, poteft fuppreflo faci-norofi nomine qualitas quantitafque pec-cati difeuti, & congruus corredboni mo-B dus inveniri. Similiter autem & fingulis urbium vicinis & fubuibanis, per muni-cipalem archipresb}terum, & reliquos cx picsbyteris ftrenuos miniftros procuret c-pifeopus habita penitus in rebus dubiis obfervatione, qux fuperius " prexa eft.

ANNI Ï,.? r,,.

VU.

Oportet etiam per oppida fingula, vil-Lifqiie curam gerere presbyteros. qualiter pœnitentes impofitatn fibi abftinentix for-mam cuftodiant, & utrum elecmofynarum largitu.ne, vel abis remiilioncm peccato-rum promerentibus piis operibus infer-^vi ianf, 6c qua cordis contritione vel la-mentatione feipfos afficiant; ut hac confi-deratione poenitudinis, tempus rationalem poflit accipere terminum, & vel extenda-tur, fi pccnitens negligenter injunfta pro-fecutus eft, vel brevietur, fi defideranter veniit placatiuntus ftuduit promereri. Re-conciliatio sero pœmtentium, juxta anti-quorum canonum inftituta, non presbyte-ris, (ed ab epilcopis fieri debet : nifi for-te quis in periculo fuerit conftitutus, & fe rrvouciliari devote petierit. Si epifeo-pus abfens fuerit, debet utique presbyter confulcre, Ôc fie pœnitentem ejus pra.ee-pto lecunciliare, Aliter autem ficut nec chrdmatis confcftio, vel puellarum conic-cratio, ita ncc pœnitcntium reconciliatio ullatenus a presbyteris fieri debuit : quia (olis epifeopis apoftolorum vicem tenenti-bus per manus impofitionem fpecialiter m ecclefia conceditur, quod tunc apoftnlis ad ipfos Domino dicente conceflum eft: fr-*upitc Jpiritum fantium, quorum rtmiftrths peccata, remittuntur cis, & quorum retinueri-nt, retenta funt.* A***' "

VIII.

k Illud quoque falutare facramentum, quod commendat Jacobus apoftolus dicens: *Infirmatur quis in vobis? indueat presbyteros, cr orent fuper cum, ungentes eum oleo tn no-mine Dcminty dr oratio fidei jaivabit infirmum, & fultitabis illum Dominus : Cr fi m peccatis fuerit, remittetur et,* (olerti prxdicationi po-pulis innotefccndum eft, magnum (ane ac valde appetendum myfteriurn, per quod ii fideliter pofcitur. & * remittuntur „ confcqueatcr corporalis falas reftituitur. Sed quia frequenter contingit ut aegrotus ah

aliquis aut (aeramenti vim nefeiat, aut minus pertçulofam reputans infirmitatem, falutem fuam operari dilfimulec, aut certc morbi violentia oblivifeatur, debet eum loci presbyter congruenter admonere, quatenus ad hanc fpiritalem curam, fecundum propriz poftibilitatis vires, vicinos quoque presbyteros invitet. Hoc tamen fciendum, quia fi is qui infirmatur publics pxnicentiz mancipatus eft, noa poteft hujus myfterii confequi medicinam, nifi prius reconciliatione percepta communionem corporis & (anguinis Chrifti meruerit. Cui enim reliqua (aeramenta interdi&a funt, hoc uno nulla ratione uti con» ceditur. Si auront infirmi qualitas talis efi, ut per (eipfum vilitandum & ungendum dignum cxiftimet epifeopus, ab ipfo quam plurimum competenter fieri valet, h quo ipfum chrilma conficitur, & cui peccata remittendi officio privilegii potelias conceda eft.

JX.

Ex diverfis partibus perventum eft ad /aeram fynodum, quod quidam parentum filias fuas, cum ad nubilem pervenerint ætatem, calque pro fuo modulo fatis convenienter nuptum tradere poflint, diutius quam necefte eft fecum detineant; unde lzpe contingit, ut in ipfa paterna domo corrumpantur. Fertur & de*quibus, quod didu quoque nefas eft, ipfos parentes filiarum fuarum corruptoribus * conhibentiam prxbere, & natarum fuarum lenones exiftcre: monendi igitur a presbyteris funt patres familias, ut filiabus fuis tempcftivc nuptus provideant, & calorem ferventis xtatis conjugali, lege przvemant, primum kicntcs quia rales, etfi poll corruptelam legitimis viris copulatx fuerint, non poftunt tamen cum (ponlo pariter benediéhonis facerdote munus percipere. Deinde ii m eorum domibus cale nefas eft, accident: fi quidem iliis nelcientibus, pro fola ncgligentiz culpa pœnitentiz iubjiciendi funt. Si vero * corruptionis turpitudinem ipfi confenferint, maior his, qui prohibere debuerant, pœnitcntiz farcina, quam ipfis qui perpetrarunt, imponenda eft. Ad ultimum vero hot noverint, ecdcfiafticis fan&ibus efle przfixum, ut nullus * plus pœnitens, ufque ad tempus * per pœnitcntiz conjugium contrahere valeat, & hac ratione corruptam filiam non poile conjugio copulari, quoufquc fier publicam peenitentiam, & ipfa & parentes, fi forte confeniifte probati fuerint, reconciliationem & facri altatis communionem obtinere meruerint.

X.

De raptoribus vero, antiquorum patrum ftatuta fequentes, hoc tenendum ccniemus, ut fi eas rapuerint, quae cum fponfo pariter benedidione facerdotali initiatae funt, licet eaidem corruperint, abftrahantur tamen ab his, & propriis fponfis reddantur: qua; vero ycl viduz, vel adhuc *(e)* fponfæ non fuerunt, & abfque ipfarum & parentum voluntate rapiuntur, nihilo minus parentibus vel propinquis rcftituantur, & aliis, fi voluerint, nubant. nam ipfis a quibus raptz funt légitima: demum uxores nullatenus elle poftunt, iplos autem raptores, eifque auxilium pra:bentes, quamquam anathematizandos antiqui canones przcipiaot, in ultimo tamen conftitutis, fi devote poftulaverinc, facrz communionis viaticum pro mifericordia dandum non negamus. Quod fi aliquis de ordine clericali hujufmodi *(b)* tranfgreftoribus cooperator extiterit, proprii gradus honore carcbit.

XI.

Inveniuntur nonnulli per diverfas provincias & civitates habentes poftcfliones qui cum aliquod publice fcelus perpetraverint, & ab epifeopo vel presbyteris loci conventi fuerint, ut pœnitudinem gerant, ab alterius civitatis epifeopo vel presbytero fe jam pfenttentiam lufcepilfe vel (ufeipere velle fateantur, atque ita fibimet illudentes Deo mentiri conantur Ta» les ergo ab epifeopo civitatis, in cujus parochia fcelus commiftum eft, ftatim com munione privati ad agendam poenitentiam cogantur. Scribet autem qui eum communione privaverit aliis quoque epifeopis in quarum parochiarum territoriis hujufmodi przdia poflidet, ut & ipfi non (cientes a fua illum communione removeant; nc forte poftmodum per ignorantiam fibi fubreptum quzrantur. Manifefta etenim & ccclefiaftica (andio continet, ut qui ab uno epifeopo excommunicatus eft, ab alii» ci non debeat epifeopis communicari.

XII.

Hoc autem omnibus Chriftianis intimandum eft, quia hi qui facri altaris communione privati, & pro fuis (celeribus * revendis aditibus cxclufi publiez pœnitcntiz fubjugati (unr, nullo militiz fzcularis uti concilio, nullamque reipublicc debent adminiftrarc dignitatem, quia nec popularibus gentibus cos mifceri oportec, nec vacare falutationibus, nec quorumlibet cauftas judicare, cum fint ipfi divino addidi judicio. Domefticas aurem necefticates curare non prohibentur, nifi forte propter fcelerum, ut (zpe fit, enormitatem conicientiz ftimulis exagitati, & in

m (e perçu'fi, ipfius privât® rei admini- ^r3t'0Dem implere nequiverint. Qui vero adminiftrationem epifeopi feu facerdotum perpetrato palam feelere pœnitenti® remedium fufeipere noluerint, magis abjiciendi funt, anathematizandi fcilicet, tamquam putrida ac defperata membra ab univerfalis ecclefix corpore diftecandi, cujufmodi jam inter Chriftianos nulla legum, nulla morum, nulla collegii participatio eft, quibus neque in ipfo exitu communicatur, & quorum neque poft mortem faltem inter defundlos fideles commemoratio fit. fed fi ad hoc irrevocabile judicium obdurati cordis contemptus trahit, non fine magna tamen examinatione veniendum eft, & omnia facerdoti prius experienda, nec abfque metropolitan! cogitatione, dc provincialium epifeoporum communi judicio quemlibet anathematizandum efte permittimus.

XIII.

Propter afliduam erga populum Dei curam fingulis plebibus archipresbyteros prxcfle volumus: qui non folum imperiti vulgi follicitudtnem gerant, verum etiam eorum presbyterorum, qui per minores titulos habitant, vitam jugi circumfpedlione cuftodiant, & qua unufquifquc induftria divinum opus exerceat, epifeopo fuo renuntiet: nec obtendat epifeopus non egere plebem archipresbytero, quod ipfe eam per fe gubernare valeat: quia etfi valde idoneus eft, decet tamen ut partiatur onera fua: & ficut ipfe matrici prxeft, ita archipresbyteri przfint plcbeis, ut in nullo titubet ecclefiaftica follicitudo: cunila tamen ad epifeopum referant, nec aliquid contra ejus decretum ordinare prxfumant.

XIV.

Quia non tantum a fzcularibus perfonis, immo & ab ipfis prxfulibus, quod minime decuit, tam virorum quam feminarum monafteria deftru&a inveniuntur, placuit fandi® fynodo, ut ab epifeopis primum eorum ftatus recuperationis fumat exordium, & omnia monafteria, qux ab epifeoporum funt poteftate, protinus reftaurentur: & * quinque epifeoporum ad venturam fequentis anni, Domino propitio, fynodum monafteria, qu® fub fua poteftate negledla fuerant, aliqua ex parte recuperafte repertus non fuerit, cxcomcommunicetur.

XV.

Similiter & de * finodochiis ftatuimus, ut quxque in epifeoporum funt poteftate, fecundum difpofitionem eorum * quia inftituerunt, gubernentur. Qux autem fub detentione quidem funt ecclefix, fed juxta * inftitutum decreta per hxredes vel pertinentes, qui lehgiofam vitam duxennt, regi debent, procuret epifeopus, ut ab eis non negliganiur: & fi in aliquo mal® traftationis obnoxii reperiuatur, ecclefiafticx fubjaceant difeipiin®. Quod fi hxredes, five clerici five /xculares. adeo importune contra majorum fuorum decreta ire tentaverint, ut tcftatoris infticutionem fupprimere vel obfcurare nitantur, & inter fe * finodochii (ubftantiam dividere, nuntietur facratiffimo imperatori, ut ejus auâoritate hujufmodi tr.inigreiTorum nequitia coerceatur.

XVI.

Suggerendum eft beatiffimis imperatoribus, quia hi qui monafteria & finodochia fub defenfione facri palatii pofuerunt, ideo fecifle probantur, quod a nullo melius quam a iummis poteftatibus protegenda crediderint: & fi ea contra decreta inftitutorum perfonis quibus non licet dederint, ipfi impugnatores efficiuntur, qui propugnare debuerunt, & cavendum fummopere principibus, ut quia minime nunc judicantur, ne in futuro judicio ab omnipotenti Deo gravius judicentur, fecundum Apoftolum. *Eftniin terrcndni* rfl in<i~Jat in m»nns Dti viwntir.* Nos vero qui debitores fumus ut fideliter annuntiemus idcirco humiliter fuggerimus quod filere non audemus.

XVII.

Omnes Chriftianos fcire oportet, quia omnium rerum fuarum decimationem Deo fideliter reddere debent: & fecundum epifeoporum difpofitionem, facerdotum, dc reliquorum clericorum ufibus, ceterifque ecclefiafticis utilitatibus diftribucnd® funt. Qui vero eas fuo arbitrio, & non fecundum difpofitionem difpcnfare conatur, duplicem reatum incurrit; unum quia dominicam fubftantiam impie fubrrahit, alterum quia rem facr«m facrilega temeritate violare przfumit. Quifquis igitur poft admonitionem epifeopi & facerdotum decimas dare contempferlt, pro fuo arbitrio quibus dand® non funt dare prxfumpferit, tamquam divinarum fanftionum contemptor & temerator facerdotali eft vigore pledlendus, & facr® communionis participatione removendus.

XVIII.

Nulla ratione clerici aut facerdotes habendi funt, qui fub nullius epifeopi difetplina & providentia gubernantur. Tales enim Acephalos, id eft, fine capite, prifca ecclefix confuetudo nuncupavit. Docendi funt igitur fxculares viri, ut fi in domibus fuis myfteria divina jugiter exerceri debeant, quod valde laudabile eft, ab his tamen tradentur qui ab epifeopis examinati fuerint, & ab ordinatoribus fuis commendatitiis litteris comitati probantur, cum ad peregrina forte migrare eft. Si quid ergo contemptores canonum extraordinarie & illicite mimftrantcs, ôc divina

ANNO CHRISTI

.* facramentaliter violantes inveniuntur, A primum ab epifeopo uterque amoveatur, & vagans icilicet clericus vel facerdos, & is qui ejus ufurpacivo fruitur officio, & fi noluerint fe ab hac temeritate compe. icere, excommunicentur.

XIX.

Sed & ille exctiFus omnino inhibendus eft, quo quidam fxculares viri presbyteros, aut alios clericos condu&ores. vel procuratores, five exatftores fifcaliuin rerum, vel redituum, aueve&igalium,conftituunr. Si quis igitur deinceps hujus exorbitationis reus inventus fuerit, uterque ex- B communicetur, tam ipfe qui conftituit quam ille qui indigne paruit.

XX.

Omni ratione caret, & religioni Chrir ftianaf noxium & contrarium nofeitur, *ut* Judxi a Chriftianis vedigalia exigant, aut ullas civiles, aut criminales cauflas inter Chriftianos judicandi locum habeant. Quicumque igitur judiciarie poteftatis fuper Chriftianos aliquam adminiftrationeml judicio cra&are permiferit, a Chriftiana communione pellatur.

XXL

Quia terribiliter propheticus fermo minatur ad ufuram dantem', & amplius accipientem, ia zternum non elle vi&urum, & non habitaturum in tabernaculo alti(Tirai, nec requieturum in monte fantftoDei, cenfcmus ut quique hoc perpetrafie inveniuntur, fi fuperfunt, a quibus ufuras exegerunr, ipfis reftituant, qux fuperabundantius abftulifie probantur. Si autem decefTerint, hxredibus eorum falcem medietatem refundant, aut eleemofynis redimant, quod cupiditate deliquerunt. Deinceps vero qui hxc feclari inventus fuerit, fi laicus eft, excommunicetur facerdos autem vel clericus, fi ad epifeopi admonitionem ab hoc turpi & peftifero negotio fe non cohibuerit, proprii gradus periculum fuftinebit.

XXII.

Comperimus quod ab his qui fecundum mundanas leges viduarum & orphanorum tutelam fibi vindicant, non folum («) nec regantur, verum etiam aliquoties opprimantur, (£)* qui fibi ecclefiaftica folicitudine fuccurrendum cenfemus. Et fi hujufmodi fuppreffores ad epifcopalem admonitionem corrigi voluerint, gratulandum his eft: fi autem in obftinationis impietate ddraverinc, fuggerendum clementiftimo imperatori, quatenus ipfe efficacem tutorem eis tribuat, ut & illi remuneracio reddatur a Deo, & de inutili filentio faccrdotalia ordo non damnetur.

XXIII.

Quidam clericorum vel monachorum, peregrinantor per diverfas vagando provincias & civitates, multiplices fpargunt errores, & inutiles quxftiones dtfleminanc, decipientes corda fimplicium: de his decrevit fanéla fyaodus, ut ab epifeopo loci detineantur, & ad metropolitanum de- du&i difcuflione ecclefiaftica examinentur: & fi vanitatis atque jadantiat, non autem utilitatis aut doéîrmx caulfa, has inquietudine» ferere reperiuntur in populis, velut ecclefiafticx pacis perturbatores congruenti diibiplina macerentur,

XXIV.

Inventi funt multi, & maxime de rufticis, qui adultas feminas fub parvulorum filiorum nomine in domibus fuis introduxerint, & poftmodum ipfi foceri nu rus fuas adulterate convitili funt. Idcirco inhibendum decernimus, ut nulli deinceps imperfeâx rtatis puero adulta femina jungantur; fed cum ad xcatem idoneam adolefcentes venerint, tunc legitimo poffint conjugio copulari.

XXV.

C Quia peftiferas adhuc ftirpes & reliquias artis magicz in tantum vigere ad nos pwlatum eft, ut quxdam malefice illicitum amorem aliorum mentibus, aliis vero odium immittere dicaneur, quxdam etiam ita venenariae funt, ut <|uoidam peremifie multo populi rumore deferantur; hujufraodi diaboli miniftras, diligenti examinatione proditas, fub acerrima poenitentia redigendas ftatuimus, & tn ipfo tantum exitu, fi tamen prius digna poenitentiae opera fecerint, reconciliandas effe permit* Intimus.

DE REBVS VERO SÆCULAKIBUS
àac fletuit piiffimut tmptreter Hiudovlies, gforioji ÿtfotvt gtniterir tjut tberit [tremflimi fitgufit euEl»· rttatf firmete funi.

I.

Perrentum eft ad no», quod *eos* qui Romam orationi» cauffa pergant, vel qui negotiandi cauffa per regnum noilrum difeurrunt, colleâi latrone» diripiant, eofque aliquoties vulnerent vel occidant, & eorum bona diripiant, ideo volumus ut comites noftri eorum fcudaftii, adjunibs fe- E ctim vafallis epifcoporum, fi neceftitas fuerit,ubicumque tales fuerint, ftudiofiffime perquirant, ut eos capiant atque diffringant. Et fi hujus criminis reos invenerint, ptenas m legibus pofitas erga cos abfque ulla negligent!» exequantur, ut ab his melefaftoribus regnum noftrum purgetur, & qui in noftra fiducia huc veniunt, five orationis five negotiandi gratia, ialvieftc poffint. Sciat autem uciufiyufque fidelium noftrornm. quia quifque comes, & quilibet publicus minifies, 'hujul mo.!i malcfaâoribtu aut aflenfum prxbuent, aut

eo;

,co> qui perfequi neglexerit, noftrm indignationis A motum fcniict, dt proprio honore privabitur.

ANNO CHKiSTi

II.

Sed & boc competimus, quia ex diverfis locis hujufmodi noxii homines inter fe conspirent , fle divertat comitatus circumeuntes pntdas At rapinas per villas tau per vias vel per filvas faciant , flt innocentes homines depraedentur & Spolient ; dc hi quoque fimiliter volumus , ut diligenti (ludio perqui hti capiantur & diftringantur : & fi obnoxii itujus fcclens inventi fuerint , legalibus penis ubique ulla dilatione Subjiciantur, ut bujulmodi inquietudo , & injufta direptio a populo noftro auferatur , & liceat omnibus fub noftra ditione degentibus cum falvatione ac pace vivere, ut ordo reipubhca: fecundum juftam adminiftrationcm pror- B fus ialvus & quietus permaneat.

III-

Audivimus quoque quod quidam domos & pof-feflioues habentes- concilient fibi atque contactent latrones aliunde venieines, eofquc occultetaveant & folatientur ad tale facinus perpetrandum , ut quidquid ipfi ex perniciota opere acquifierint, cum eis partiantur ; quod genus malcfadorum peSTirnum judicamus , quia non talum ipfi mala peragunt, led etiam aliorum opere & officio ad fcelcia u-tuniur. Ubicumque igitur in tali fufpicione quilibet venerit, & rumor in populo dilperfus fuerit, quod hzc facinora exerceat , fi adhuc prolatum ell, cum duodecim fe purget : fi autem in aliquo mamfellatus aut deprehenfus eft, ftatitn ca-C piatur fle diflringatur , fic damnationem legibus prxfixam Suftineat. Ubicumque vero five manentes five vagantes latrones comprehendere publici muneris administrator voluerit , flt ille fe defen-Sare conatus fuerit , fi inter hzc forte eumdem latronem occidi contigerit, nulla is qui eum occidit damnatione mulftetur, neque ullas inimicitias apparentibus, aut ullam periecutionem ab ullo ejus amico vel propinquo Suftineat. Quod fi aliquis ejus lenior aut propinquus propter hoc vindidam facere conatus fuerit , flt judex publicus eum compcfccre non potuerit , per fidcjuSTorcs idoneos talis perfons ad noflram deducatur pix Sentiam , ut complices flt fautores fceJeiatorum nollra anmad ver Gone pleftantur. Ubicumque au D tem Lma etl tales habitare, inquilino per lacramemum , per omnem populum circa manentem fiat, flt cujulcumque genens aur conditionis fuerit , per quos hoc inquiri melius potuerit, jusjurandum dare , cum a comite conventus fuerit , rcculandi non habeat poiellatem .

IV.

Sed fit hoc pervenit ad notitiam noflram, quod quando potentes flt honorati five ecclehallici live fzculares ad nos veniunt , a populo, in quorum domibus manfiones accpiunr, fuisulibus, tuorum que equorum ncccilaria per vim tollant , fic hac occafione populus noiler affligatur : idcirco przfentiam properat, nihil inveniendo aut evertendo ab aliquo violenter tollat, fed fuis hominibus & E equis, oifi forte ab amicis Stipendia acceperit, ab hofpitibui fuis pretio jufto comparet ; nam quicumque hujus mali famam habuerit, cum ad nos venerit, veracem bomînem volumus ut det , xjui. pro fuis omnibus juret nihil eos in itinere tuliftg: & fi forte io aliquo fe fuofquc obnoxio» rccogoo* fcit, donet idoneum hominem, qui juret, aut eunda reiliiuat hi· a quibus abftuliuc viius eft.

ANNO chkisti

V.

Hoc etiam multorum querelis «d nos delatum eft, quod potentes & honorati viri locis, quibus convertantur, minorem populum depopulentur & opprimant, eorum prate depaicant, maufioneset-iam contra voluntatem privatorum hominum five pauperum domibus fuis. *Ctitra itfuH.*

Nota Henbici Caniiii, J. V. G

a Xyeedor . } Hae fyaodus , quantum à*; opinari poffum, haOenna non cognita fuit (e) . De glaticiaa civitate quaraodum ccnfeo. Ita nimirum *U* edendis propero , aeque bono publica fubtrabenda eftircei f*». d»' omnia invefligentur . Suat dofli, quibus hac ___ ▪‾___ › intuitu ouurnat , qui vel unius bora moram via larvat, ita avida espetunt ut ejufeemodi monumenta antiqua uuamprimum edantur. Ipfi ia illis ordinandis, flt fi opus ut, in divinando proaapti eruat. Eso da hac fynodo Regiaucina nou habeo qua afferam. Recienfcm pagum, in quo Carolus flt Ludovicua, Ludovici filii, paternum regnum anno lyfi. divifetunt, non aafim huc nabate. Tum «tia>i>, quibus rationibus annum Chrifti >jo. indlâioae 14. flt H lotbatii & Hludovi.i trigcGmum prunum conciliemus › Nun minus incrusta a>< conventus Tioiacafis anui Chrifti IJ4. indifliooe 4. Hludovici 4. Hac moneta volui , leâor , ut videas quam bona fide in daudia bis verier, flt ut habeas ▪ quo laudem mciearis . fi hac corrigas ex aliquo manutrtipto codice, aam ut mihi eoajefiuras ia his Indulgeam, non flatui.

Ia *burri, a,itIt, tf* *Mtn! Vrlfrrt,*
II. *(* *M - ft*
rfftiauaiur .

Dn fynodo Reglatieiaa la mentam veait eam Ticini habitam. (.egendum itaque·' *I" »rb» "i·· Tum* *[j~* seder , anno Chrifti Xjo. eseunri indiâio 14. convenit . E< cum Ludovicus Pius anno I4O. obierit 1». Kalendae Julii, flt ut Lotharlus anno Iyo. extremo, regni undecimum egerit, quem loco trigefimi primi refticueoduni cenfeo , mendum enim ia bis numeris mamfeftum eft , cum Lotharlus ne decimum festum annum impleverit. Filii Ludovici nomen adfcripium diflkultatem nullam habet : volente enim patre a Sergio pontifice cotonatui, imperator Auguftus apoellarus eft, uti es Adone conflat. Anuoa vero filii a paierais non diftinâos brevitatiscauffa interpretor. De Angilperto Medwlanenfi archiepifeopo per ha, tempora, expedita res eft, five is fecmadus fuerit hulus nominis, ut Onuphrlus eriftiiuat, five primus, uti cardinalis Borr,«msu» beata memoria prodidit › qui provincialem iynodum ab 00 ca*«braiam fcripfit ; in qua inftitutInaeni canobii fandorum Jovitn * Fsuflia' ratam habuerit. id vero in Tkma five Ticmeafi ifta, ut fieri potuit, ita fadum effe non aufim afferere. Impeditius Tbodcmanni paniarcba Aquilejeufis nomen. Oouphrius enim in chronico En slmariuiu habet , quem Jeannes Candidus libro quarto de rebu· Aquil. Hendelmatium appellat I Sed estant apud mc vita pattiarcharum Aquilejenfium manufcrvpta , in quibus Thcudetnatns dicitur, cum hoc elogio : TirtdrearVi purr.urcda *fzz* xst. H/C *tlit/f· (·>! Ltliert» tf fui tftn fl<» , tttUfaa» miruiiUifr , tf ptrie fluuteuit , tf *·''· P··* p/a Ubi vides etiam digitum ad Ticinenfem fynodum quodammodo intendi . De Jofepho niKil habeo (mfi fufpicari Eporedienfetn epifeopum fuiffe , cujus cardinalis Barooius eono S44. & I|| . meminit. Hac Velferus. Cui gratiores, ut opinor, gratias referte non poterimus , quam ut fynodunT patriam, hoc eft, Auguftanam, es tenebris ia tueam vcnêiccmus, exfcriptai es tnxnufcripto codice celeberrimi monaflerij MPeingartenfis , quem nobis fuppeditayit ejufdem monaflerii facerdoa flt profsffoa reve. Rteber«, veterum & /occntiorum librorum amans.

CON-

( ) Non InvcrofimJi conicélura rinonem XV III. huiui Concilii laudaffc Burchardum ego In canonibus ad Parifienle H' m additis in.'ui, & qui.i-m fub Ipfu *I'λ* - - concilii nomine , quamvis feu ipfius Burchardi , fcu cxfctiptot t of.itsntia pro pufitu.a iit *-.f . hitnfl.*

CONCILIUM GERMAN I C U M
INCERTI LOCI,

In quo BremenGs Ecclefia HamburgenG unitur.

IN Coocilio Germanico, (quo autem in loco non liquet) agitata eft, & perafia unio Ber-xnenGs , & Hambutgenfis eccleGarum , de qua Rambcrtus in vita S. Aofchani in Aâis fanâorum ad diem 3. Februarii loquitur, aitque Ludovicum Germani* regem , ut Anfcharius majori fruflu ligationis fuz mandatum perficere poftet , dc epifeopatu BremenG tuncPaftore viduato Hamburgenfi uniendo cogitaffe, camque in retn Con. cilium epifeoporum coaâum fuiffe , *qui 'multis pracedenhbus exemplis probaverunt bene poffe fieri , at quia dioeccfis tUa, ad quam ipfe ordinatut fuerat, adueodam parva erat* (aaav *nennifi Quatuor baptifmales babtbat ccclefias) (f hac ipfa multoties jam Barbarmtum incurfibus devaftata, iftd ei caujfa /elatu adjungeretur. Verum ne m ahfuo fcrupulnm Fer. denfii pateretur rpifnput, quod etiam partem de fuo epijcopatu ultra Albiam fumptam ipfe cum Bremenfi tota fimul parochia retineret › /latuerunt, ut ficut tempore Domini Ludovici (fr. Pii) primo fuerant, epifeopatui ipfe Ü Bremenfis & Ferdenfit reftituertntur, <7 ipfe teneret Bremeufem , ex qua major* Ap«r/ *djaeecfis faa fiempta erat,* c/MM »rj< *prafentia paflerts defelata. Quo decreto ita ab epifeopit conflituto, ipfe jubente Ae/'e Bremeufcm /"fcepil difcefim gubernandam . Ferre pariem parochia , ultra Albata ai ft pertinere debebat , Waldfa riui recepit tunc Ferdepfii epifeopus.* Hactenus Rembenus. Hzc autem aâa efle in Concilio Moguntino an. 847. celebrato putat Henfchenius in notis ad fupra citatam Remberti vitam ; quod tamen efle nequit , afla Gquidcm fuerunt , dum Lauderici morte Bremenfis cathedra vacaret. At mors Lauderici contigu an. 849. ut legitur in Chronico Saxonico MS. Asm *Dom. Imaru.* -849, *Leudencus Bremets ecclefia tertiat epifeopui abiit , cai fucce/fit Anfgarius mtaachui Hammabur^epfii* % *primat arcbiepifcopur , /ab quo coadunatio faPba eft Bremepfis & Hamrnaburpenh Parochia ;* cui Chronographo confentit liber Donationurn ab Adamo citatus in lib. J. cap. u. Non igitur ante annum 849· vel potius 850. peraâa fuit a Concilio quodam Germanico hzc duarum fcdiutn unio.

£ CONCILIABULUM IN MONASTERIO REDONI
IN BRITANNIA ARMORICA ANNO INCERTO COACTUM,

In quo Britannic Armoriez epifeopi conllituti funt ope Nomenoi Ducis.

COncilii hujus memoriam debemus veteri au âori fragmenti htftorici Britanmz Armoticr vulgato a PP Martene & Durand, quem fcculo fattens xII. fcripGfle viri illi teftaniur . Nairat Nomtnojum per vim cxpulifle e fedibus fuisepifcopos aliquos Britannis, & cum vellet expuitionem hanc fuara ratam haberi a Leone IV. juffut eft a Pontifice convocare lynodum , coram quo epifeopi illi audirentur & de impaâis illis dcliâis judicarentur. Hoc fretus Pontificis mandato Nomenoju^voncilium habendum curavit, przmonitis tamen per amicum clam epifcopis , ut fe vere reos agnofeerent , & profiterentur additis minis extremorum fuppliciorum, ni voluntati fur ob fequerentur . Territi epifeopi illi coram fynodo accufati nihil pro fe adverfus accufautes repofucrunt, atque ita iis e fede expulGs , epifeopi alii quos malebat Nomenojus, fubftiiuu funt . Novi vero ilii epifeopi in fynodum coadi novas in Britannia epikopales fedes inftiiuerunt . Tum vero fafium ell ut Dolenfe monafterium in epifeopatum erigeretur, ejufque fedis epifeopus in metropolitanum totius Britannic inftitueretur. Hzc audor ille cujus verba flatim fub ledorum oculis exhibebo ; cui tamen m eo negandam efte fidem cenfet P. Martene in przfationc ad hoc fragmentum hiftoricum quod ftatuerit epifeopatum Dolentem tunc primum cœpiffe, quem mulio alliorem originem retulifle idem P. Martene contendit. Eo igitur verba ejus fragmenti:

Nomenojus invitatis epifcopis ad eos infamandos (nempe epifeopos, quos ille per vim expu* lerat) apud monafterium Redoni nunquam ifte filius perditionis^ in cogitationibus fuis meditari potuit, quomodo jufte infamare poflet. Cum autem de tali molimine ambiguus eflet , quomodo ad finem voluntatis fuie pertraheret, fuit unus ex familiaribus luis, qui promifit ci facere illos fine ulla purgatione infamatos . Nomenojus qualitate promifti laetus nimis cflicitur. At ipfe qui hzc prorniferat , aperiens illis epifcopis fub magnae confefttonis celamento , nifi reos fe efte craftina die, audiente conventu aliorum epifeoporum, & laicoruin infamationibus (ibi a fallis teftibus immiHis profiterentur, & jufte fe damnatos, conclamarem certi(Time fine ulla inrcrrriiftionc decollandi eflet. Quo audito epifeopi nimis pavefaâi contra fas fit flatuta Sanâz Dei Eçclefiz dicere, an- «tequacn mortem fubirent, promiferunt. In craftina autem die illa diabolica fynodo in monafterio S. Salvatoris congregata , inlurgentes falG teftes contra hos miferos epifeopos, ftprorfus defolatos accufaverunt cos multis criminibus , fcilicet Sufannum Veneienfcm fic Felicem Corifopitenfcm & Saloconem Diafetenfem , Liberalem Ocifmorenfetn in iliis diebus poteftate Francorum regia conftitutos. Illi equidem, ut refertur, valde perterriti minime ad hzc refpondere audentes, & requiGti fatis ab epifcopis, G accufatores vera dicerent, fe culpabiles eflie toto conventu audiente profefti funt, & depoGtis virgisdc anulis fugerunt inde ad Regem Carolnm. Nomenojus vero hujus falGtatis patrator omnino Iztificatus in locis eorum alio» conftituit, adminuenfque parochias eorum videlicet in monafterio Doli , quod tunc temporis erat ex DiceceG DialetenGs EcdeGr. & in monafterio S. Brioci , & S- Tutualis Pabut epifeopos tres ufurpativos ioflruxit. Illum fane qui apud Dolum fuit epifeopus, fecit fublimiorcm fit omnium regionis illius epifeoporum , provincia TuronenG recifa, mctropolilanum. 7.

«4

CON-

CONCILIUM ROMANUM

IN Q.U O ANASTASIUS S. R. E.

Cardinalis Anathemate pcrcuflus eft.

Concilium Romanum a Leone IV. Pontifice celebratum anno Chrifti S50. in quo Anailaiiuj Presbyter Cardinans tu. S. Matcelh anathemate percuflus eft , quod ad alienas Parochias abi ue Pontificali (cientia demigraifet , eruitur ex aci.s Conciln Romam fub eodem Leone an. S53. haoiti, ubi ad finem recenientur excommunicationes in eum latae, quarum Leonis bate prima ell: *Imprraatibm dominii noftru Lctbarto & Ludovico Ao η,l.ı menfil Decembrl) Ole* xvi. /n/nV.aaa x 1 v. *Leo epl'copul* &c. *fecundum canonica mft.tuta ex Del Gmnipc tentu* , C *beati Petri Apillo.I, noftra^uepmul Apchhca auFlorltale ab bodie flt communione privatui &c. fi/I* Paar^caa *i» bac excommunicatione confenjeruat arcbiepifcoput RavenneUit* , & *Medioloaenfii, aliujat numero* **LXiv. Patet hanc <j'-nodum aliam ette ab illa anni 853. primo ex Indiftione xiv. deinde a numero eorum qui interfuerunt, prxfcrtim quod lynodi an. 853. non interfuere Archiepifcopi Ravennas, & Mediolanenfis, ut ex aftis liquet. Et quidem hoc anno 850. Ludovicus fuerat coronatus Imperator circa Decembrem menfem ex Annalilla Bertiniano , & die 1. ex Pagio, qua occafione facile fuit, aggregatis jam Prxfulibus, fynodum habitam fuifle.**

CONCILIUM PROVINCIÆ SENONICÆ

APUD MURITTUM,

Prafide Gucnilone aichiepifcopo Senonenfi anno circiter Chrifti dcccl.

Q<·'.·/ m ro conc.ho ebirm flt tpnoramat. Tenait dumla.xat i..;w< *extat mentio m eptftola* 115. *lupi Servati aboatn Ferrarienfit , eafuc* , r»w *mu-/1.4 , tum muAl allas mendu ùe'orvata . Nomine* 6vrni.cn.1 *. H. & A^· epifeoporum fcripta fuit ab a^t-ate Luoo ad Ercenradxm per ca tempora Pari-Jun'tm ant-.flitcm . Ea vero flc fc tabet.*

Revcreniitrimo prntfuli 1 Ere. G. H. \ Ag· epif-III,·I \ umvcla fynodus apud Mur ttum m Dei nomine cooyicgata perpetuam lalutctn.

Sanftitati veftrz gratias agimus , quod quamquam tardiu'cule. umen veftiiim oiaimindi'cxiftis, qiu pondus deliberationum nollr.irum nobiicum exciperet, detmiend.lque rebus nciedaruim **luiumtn** adhiberet. Sed périma **irib.i** apud fimplices quoique tantum ampbu> contuldlet sudoB **ritstis^ quantum praecedit apice dignitatis. Ptoinde quia peccatis noftris merentibus turbulentiifimum tempus eft, & tot fibi fuccedentibus annis, exuberante iniquitate defuit facultas celebrandi conventum , vc regis cor Deus ira mollivit , ut obis aliquam correâionis largiretur opportunitatem, momenta vero vitx noftr» nullam lui tranfilus dilationem recipiunt, caullam ipiius Domini noftri haudquaquam fegniur debemus curare , ec nos ab exeeutione officii , quod indigni fulcepimus, ulla nifi impoflibilitaus neceftiratc iubttahere : quoniam , ut icripium eft,** *bomo videt m facte, Deul autem* 1» *corda* , **yv/** *reddlturus eft* , **ut alibi veriifime dicitur** , *unicuique fecundum opera fua* . **Atque utinam lupercrogaremus aliquid ; ut rpfc rediens, optata mercedc cumulatct. Cantans igitur ......** *Cetera ballenus médita: qua enim fubnefl^ntur m excuftll a Mafano C Ducbejuto Lupi epiflou :, prorjus alto pertinent.* 1. n>t »« M*,lb "l

W æ t*?. ÎAÎi'iWF

CAPIT ULA ROUULFI

ARCH1EPISCOPI B1TÜR1CENSIS.

INCIPIT PROLOGUS.

... -in p·»·,, Rodultus, exiiis lervotum Dei fenus, fratri Rus , **conlaccrdoi ibus** Bituriccnfis Ecde 1,c njftrx falutcm Non latere credimus bcaiitudims veftrx folertiam, quanta esdcfiafticz nobis diicipl.nx , quantilvc quotidianis lollic11ud mbus , fubditorum mtuper dc temporabum opprellionibus icrum , quibus indciinenter undique coangnftamur, lollicitudo confringat. I.turcu. ut vobilcutn contuli , ex antiquorum Uriptis , icripiuiarum E quoque ac canonum oriis excerpere dudum opufculum vitx lacerdotalis potnitcntixque ac fatigaâionis minime quivi ; quoniam ammus partitus per diverfa fit u>dior ad fmpula. Non enim renilus lum petitioni veftrz velut otn tzdio durus, ied iupradidx impofTibilnat I$ nervo vu.âm. Jam D **vero tantorum nolens refiflere querimoniis , dignum** ac **utile fore cenfeo condignis parere defiderus , Jaudabilibufque faiistaccre petitionibus . Quapropter me ipfum , fratres, abnegare Dolo , fed ardenti animo , fine aliquo excufationis ver. bo, hujus ponderis farcinam a vobis illatam, a Domino quoque fublevandam, arripere non recufo, jadans in Chrifto meum cogitatum, cujus hortatu huic operi tribuam incrementum . Ipfe enim infit** : *Aperi oftium & ego implebo illud.* **Valde etenim me lollicitat, quoniam ita in facerdotum noftrorum libellis reperi, quos vulgo pœnitentiales vocant , quorum trrores certi, auftores lunt incerti, confula judicia pernitentium, atque ;ta diveria, & nullius auâoritate fuffulta ut vix** c«ir Cd, >'· '»p n

ani

f'.mu'o G.iir.o Sr·· ':>· .4a , H, 1,Iol *A ll·fleàerl , ce!* **Hubotui** *M.lÅeruat , vel* **Helu*** *Cumu-* › '' >n-ni>u> I 7'·' – b , Ag H*rA

—.«nimus prudentis propter dilfooantia Utili diferimmis poffit (uftineie jaduram. Hos ve»o obliterans & ftudium meum certis atque catholicis feripturis accommodant, quid agere facerdotes, qualiterve conreriari vel quomodo Chnfti gregem, veluti pallore» ingenio compotes & (ermone tan tum medicinali antidoto levigatum ad perpetua Caulas pafcu® revocare oporteat, ex fandorum patrum, canonumque lentemus exiguum opus in uno volumine aggregare curavi. Et ut faftidiofis & minus eruditis Jeduribus tedium minime iofertem, hujus modici opufculi fummam XLV. capitulis perflrinxi. Si autem qui palchalibus tnultimodifque refertus dapibus hunc noftri laboris lpreverit adum, in h>s obfccro caritate iervata opibus utelcatceeropiis, noftris omittens contraire punffimx devotionis *fine* aliquo arrogantis fallu conatibus. Legentium quippe totis przcordiorum niiibus efflagitare non ccilo mduftriam, quatenus dif-dionis munere recreari, qur in his membranis conlpicuo corrigibiba & minus apta peripexetmt ocello, abfque dilacerationis obftaculo, non ut obtredatores *infant, fed* tamquam ampleditores benevoli emendare, atque corugerc caritative iludioie ftudeant, ut & perkfliu diledionis fervetur in menre, & effedus optimi lludii exerceatur m opere. Unde pofco vos, o fratres dilccbffimi, fundite pro men peccaminibus fupplicibui votis ad Dominum preces, quod clemer.s atque multum miiericors vincula pravitatis mei abfolvat, A gaudia ztetna concedat. Drus ommpo tens «ternus paftor.vos ubique protegat, ab omnibus perturbationibus liberet.

CAPUT PRIMUM

2>r Fide San3a Trinitatis, qualiter tenenda fit A Presbyterii, & pradicanda.

TJR.tmo omnium credendum eft, atque omnibus j— generaliter ptzdicandum Patrem & Filium & Spiritum Sandum unum Deum elTe omnipoten tc#'., xternum, mvifibilem, qui creavit czium & tetiem, mare & omnia quz in eis lunt, A unam cTc *denatem, &* fubftannam, & ma/eliatem m tribus perfoms Patris & Filii A Spritus Sandi. ltcmque quoniam filius Dei incarnatus eft de Spiritu fando, A Maria virgine pro (alutc & repatJtione humani generis, homo fadus, paiTus, iepultus, tenta die refurrexu, & afccndu ad czlos, (edetque ad *dexteram* Patris, & quia venturus lit judicare omnes homines propter merita pm^iria, A quoniam omnes mortui in vera carne refurgent; impii piopier (celera fua cum diabolo m ignem mittendi «ternum, jufti vero cum Chriflo A cum angelis fuis io vitam conioctandi «ternam.

CAPUT II.

De bonare, & refiaurationa Eccleftarum.

Placuit nobis admonere fratres & coniacerdonoftros ut Ecclefia *Dei* per illorum *parrochias* (num habeant honorem, & altaria fecundumfuam dignitatem venerentur & exornentur, domufque Lkt, & altaria (aerata *ooa* fiat avibus, & canibus pervia, & ut fecularia negotia & vaniloquia tn Ecdefiis non agantur, quia domus Dei domus orationis debet *efle*, non fpdunca latronum, & non ob aliam caudam io Ecclefiam convenire debete nifi ad laudandum Deum, & ejus tenuium f4nen<*um · *Difcepratione*a vero & tumultus & vaniloquia & feunibtas ceterxque turpes adtones ab eodem fando loco penitus prohibenda (uni. Ubi enim Dei nomen invocatur, facrificium Deo. offertur, angelorum frequentia ioeffe non dubita /fur, periculoium eft tale aliquid dicere, vel age re quod loco non convenit. St enim Dommui illos de templo ejecit qut vtdimas, quas tbt offerebant, emebant, & vendebant, quanto magis illos iratus abjiciet qui & mendaciis, vaniloquus, rififbus & hujufmodi nugis locum divino cultui mancipatum fœdaoi? Monemus etiam, ut przdidas ecdefias bene conllruant, & emendent juxta rerum pofftbilitatcm, & luminaris cis mbuant, ficut decet, ut in omnibus honorificetur Deus, & Ecclcfia ianfla Chnfti (anguine mercata veneretur, magnificetur atque exaltetur.

CAPUT III.

Ul Mıβa nequaquam a./ii nifi in Ecclefia ctithtlur. Et ut »■ Ecclefia cellaria non fiant.

Miffarum follemnia nequaquam alibi, nifi in Evdefia celebranda (unt, non tn quibuslibet do tnibus & in vilibus lorn, led m loco, quem cie geru Dominus juxta illud quod icnptum ell. *Vidi nt offeras boioc4«fiλ tut tn aava/ loco, quem vi de l1l, ftd m loco ç»CM» elegerit Dumsnus -/ ponat nomm /uum ibi.* Excepta ratione eorum qui in exercitum pergentes ad hoc opus habent tentons, 6c aluna dedicata m quibus Miflarum (ollenv ia expleant. Videmus etiam crebro m L elefiis mei les, vinum, fœnum & ceteurum frugum lpecies congeri. Uuoe hirrca ve) cellana potms quam Ecclefiz efle probantur Et ob hoc, quod nefas eft, homicidia, adulicna, furta, cotnindbttones, cbneiares, turpiloquia, A *lus fimiha inlicna, qu«* vi(u & auditu oblcoena lunt, ibi fieri («pe a plurimis didicimus. Quapropter vulumns ut hoc penitus oblervetur, quatinus in Ecc cfia nihil aliud ptztcr vcllimcnta ecclcfiaftica A vafa ianda & libros, & ea quz honori congruunt vel non officiunt ecdefiaftico, reconditur; ..e forte fi aha ibi quam oportet negotia exerceantur, a Domino audiamus. *Domui mea domus orationir vocabitur. Vei ausem fetifiis tam fpelnr.cam latronum.* Et iterum. *au'trte ifta bine,* O' *nolite facere domum patris met domum negotiat.onis.*

CAPUT IV.

'7 in Ecdefiis deincept fepuliura mortuorun. nen fiant.

Antiquus in his regionibus m Ecclefia fepcliendorum mortuorum ulus fuit, A plerumque loca divmo cultui mancipata & ad offerendas Deo boftus pizparata cimiteria, five polyandria fada funt. Unde volumus ut ab hac re deinceps abftineatur, & nemo in Ecclefia lepeliatur nifi forte fit tatis periona facerdotis aut cujuslibct jufli hominis qui ptr vit® meritum talem vivendo fuo corpori defundo locum adquifivit. Corpora vero quz antiquitus io Ecdefiis fepulta fuot nequaquam projiciantur; fed tumuli qui appaient *pio*iundius in terram mittantur, & pavimento de(taper iado, nullo tumulorum veftigio apparente t 'Ecdefi® reverentia confervetur. tibi vero tanta eft multitudo cadaverum ut hoc facere difficile fit, locus ille pro cimiterio habeatur, ablato inde ahari, & in eo loco conlhudo ubi rcJigioiie & pure Deo (acrificium ofterti valeat.

anno CHKISTI

CAPUT V.

Di hbrn & vcftlmcntu tccaflaflicu , vtl facerdttlbtii, Ù dt vafii facru,

Admonendi etiam funt facerdotes ut operam dem quaimus Miffalem , & leâionarium , pialtcnun, five alios libellos fibi neceflanos bene corr»utos habeant, quia fxpc dum bene aliquid Deum rogare cupiunt, per incmcndatos libros male rogant. Et pueros luos non finant vel legendo vel kribendo cos corrumpere , corrigere, valaquc Deo facrata magna veneratione· habeantur. Et non liCflt "bcui calicem , aut patenam, aut quodlibet vas (aeratum, & divino cultui mancipatum ad a lies ufus retorquere . Nam quicumquc dc calice faciato afiud bibit praeter Chrifti fanguinem qui >n Ijcramcnto accipitur, & patenam ad aliud officium habet , quam ad altans mimfterium, deterrendus eft exemplo Bjlthafar, cui dum vafa Dommi m ulus communes aflumpfit , vitam pariter cum regno amifit. Statuimus quoque utcumfumrno Audio linteamina nitida altaribus praeparent, «x iaceidotalia indumenta cum quibus ia,i ificann opnma pro vnibus & munda habere fatigant, Ûl fi»c nova five vetuflate çonfcûa ad altos ulus Iranlire nullo modo finant.

CAPUT VI.

Dt Ettcbanflia.

(jt Pceibyteri femper habeant paratam Euchaiiftirm , ut quando quilquc infirmaverit, aut parvulus infirmus fuerit, ftatim cos communicent, 1,i: linf communione moriantur. Pancscnimquos m taciihno oflciiis, aut a vobis ipfis, aut a velitis miuiftns ad id agendum idoneis coram vobis mnde, ac (ludiole fiant, & diligenter oblcr vetui ut pani» & vinum & aqua, fine quibus Mifix nequeunt ic<eurnri , mundnlitnc, atque Audiole ludentur, & nihil iu his vile , mhii icprehentibiic inveniatur, Λ ut lacnfici r unâificata cum magna d>l g< nux ab cis cofiiganitii qui digni funt, c» li.monfice ferventur ; Ab omnibus autem ca vendum fummopete eiTe monemus , ut non diutius Urventur ; ne lotte pntridu A mhoneffa apuareant. 'ed t.vr. diu m vale munditlimo cuflod.ainut uique dum ad al.a dicata luvccdant .

CAPUT VII.

Dt vile & u/oubm Sacerdotum.

Ts'Ti'h* c.p.V Opoitct facerdotes Dei afliduitatem habere legendi, & mftantiam otandi ; qu<a vita vari jufti leUione infttuitur, oratione ornatur, CX afliduitate ledioms munitur, juxta illum qui dicebat: in *corde meo abjeondl* /aa «r/ *non peccem ubl .* Hxc funt arma , ledio videlicet fic oratio, quibus diabolus expugnatur. Hxc funt mftrumrnta ,quibus bcaiitndo adquiriiur. His armis vitia comprimuntur , his alimentis vmutes nutriuntur. Et 6 quando a ledione , vel oratione cedatur , debet manuum operatio fublequi, quia otiofitas inimica eft animx, & antiquus horiis, quem a ledione , live ab oratione leu operatione vacantem invenerit lacilc ad ima lapit. Debet itaque Chrifti Sacerdos compufitis moribus, vultu hilari, fermone proficuo , exemplo lalubri , placido anime , fine dolo fine fimulationc, atque omnibus in commune virtutibus clarere, qu.wnu» libi comnnflos non livoris atque amaritudubs telo pcitulur ad ruiA nam , fed cantatis atque dulcedinis providentia— ptovucct rd faiutctn.

dhto CHKISI

CAPUT VIII.

Dt daflrina & obftrvanha [acerdotum.

Ut Presbyteti qui fibi & ceteris prodeile debent fummopere Audeant, utdodrinam redam teneant, & baptifma catholicum obfervent, & Miflarum preces bene intelligant, & horas canonicas diurnas vel nodurnas cuftodiant, *tu* ut pfalmi digne fecundum divifiones verfuum modulentur, & dominicam orationem & fymbolum atque «xpofitionem ipfi nofcant , & omnibus prxducnt intelliB gendam, & unufquifque fciat quid a Deo petat ; quatinus eorum dodrinis aique exemplis multi pertrahantur ad fervmum Dei, ficut ipfe Dominus in cvangelio prxeepit: *fic lactat la* veftra co ram bomimbai at Rideant Optra veftra bona, & glorificent Patrem Veftram -jui in* cefij *cfl.*

CAPUT IX.

Cl laid [nioret dtmat faccrdotam ahjaa occqfiom cam fcminti & cambui habitand; c.ittfa ntn habeant.

Omnes io commune feniores Ecclefiarum laicos monemus ut in domibus facerdotum , qux C mundx , ac caftr & religiofx eiTe debent, cum uxoribus vel aliis feminis feu canibus habitare nullatenus prxfumant.· quoniam illicitum elicum qui ioli Deo fervire jubetur , luxurious verbis , atque fuperfluis implicari tumultibus, Occommiifi officii prrfixas pfallendi , vigilandi , orandi , aut, C neceflitas evenerit , baptirandi , infirmifque, & deficientibus fubvcniendi, corrumpere metas. Hoc vero nefas deinceps fieri vetamus , ne Dei miniftri fieculari oppreftione Ixdantur , & Chrifti grex cariftimo pretio comparatus negligentia paflorali morte damnetur xterna . Si autem ab hinc tale aliquid geftum fuerit , ad noflrarn citius perveniat notitiam, ut automate divina ad corrigendum vel mfiii dcducantui tranfDgrefTores.

CAPUT X.

£uo ordine a Pres.jteri' Miffa celebretur.

Sacerdos Miftam folus nequaquam celebret : quia ficut illa celebrari non 'poteA fine falutatione facerdotis, relponfione plebis, admonitione faccrdotis, relponfione nihilominus plebis; ita nimirum nequaquam ab uno debet celebrari , effie autem debent duo, aut tres qui circumflent, quos ille ialutet, a quibus ei reipondeatur. Et ut epiftolam nullus laicus legere prxlumat ncc clericus, nifi prius fubdiaconatus iuiceperit officium · E Sicut enim Miflam facerdotes, & evangelium legere Diaconi jubentur ; ita cpiftolam pronuntiare inter facra Miflarum follemma tubdipeoni nofcuntur- Nam fi lubdiaconus defuerit, aut a Diacono aut ab ipfo legatur Presbytero, ut non vituperetur mmiflcrium facrum, led in omnibus honoiificelur Deus . Femina: autem facerdotc Miffam celebrante nequaquam ad altare accedant , nec vafa facra contingant, fed in locis fuis flent. Memores enim efle debent femiuz infirmitatis lax , & fexus imbecillitatis . Er idcirco fanda quxlibet in minifterio Ecclefix contmgete pertimefeant . Qux etiam laici viri pertimefeere debent, nc Or*u pœnam lubeant, qui dum arcam Do-

anno CHRISTI

Domini extra * ordinari Dei fuftentarc voluit,fed Domino pcrcuticntc interiit.

CAPUT XI.

Dt bofpitahtatt .

hwiL'F Admonendi lunt facerdotes ut hofpitalitatem & P« fe diligant , & ceteris diligendam effc mfinuent, fic nulli hofpitium prohibeant I Et fi cui forte hofpitium preftiterint, nullum ab eo munus accipiant, nifi forte ille qui recipitur iponte fua aliquid det. Diceodumque illis qualiter multi per hoipipalitatis officium Deo placuetunt, dicente Apoftolo: *Per banc num placuerunt quidam Deo, angelit bafpitio fufceplti* . Et iterum ; *Hojpitalci >n. Vicem fint murmuratione.* Et ipic Dominus ad iudicium diâurus eft *Hofpet tram* èT *co.legiflii me.* Sciant namque quicumquc hofpitalnaum amant, Chriftum fe in hofpitibus recipere. Eiurientescr go fatiandi funt, fiticotcs potandi, nudi opetiendi, infirmi Ac qui in carccre lunt vifitandi, bofpites colligendi, dicente Domino : *Ejunx-i enim* CT *dtdtfiit mibi manducari ; fitrvi & dedifin mibi bibere;* & cetera. Nam hzc omnia fit in fc quifque debet fpiritaliter agere & in abis carnautcr adimplere.

CAPUT XII.

Dt Concilia tbfervandii.

Secundum prifeorum ediâa patrum cunâi facerdotes per parrochias conftituti ad Concilium venire jubentur, ut ibi omnium quxftiooum ne gotia ab Epifcopo difcuiiantur , ui quz utilia funt comprobentur, At inutilia quatque, At inlicita canonice corrigantur. Unde monemus on.ncs ut h*c falutaria monita cuftodire non oegbgaiit, At ad fynodum omni occafione iublata occurrere indifferenter fatagant , qualiter unanimitate fervata omnium difceptationum ruinola tollantm difcidia . Si quis vero his inftitutiombus contraire lentaverit, At fynodalia jura contemnens ad no* flrum Concilium noftrorumquc mioiftrorum feftissare diftulcrit, nifi juftsm excufationis protulerit cauffam, canonic* excommunicationis icntici pernam .

CAPUT XIII

Dt pradicatione Λactrdetain

ClOHutv· Th«.C. 4 Hortamur vos paratos effe ad docendas plebes. Qui feripturas fcit, przdicet feripturas. Qui veio feripturam nefcit , laltim hoc quod DOtillimum eft plebibus dicat ut declinent a malo, Ac faciant bonum, inquirant pacem Ac fequantur eam, quia oculi Domini fuper juftos 2c aures ejus in preces eorum. Vultus autem Domini fuper facientes mala, ut perdat de terra memoriam eorum. Nullus ergo fe cxcufare poterit, quod non habeat lio guatn unde poffit aliquem aedificare · Mox enim ut quemlibet errantem viderit , prout poteft aut valet, aut arguendo aut oblectando aut increpando ab errore retrahat, & ad peragendum bonum opus hortetur . Modus autem przdicatioms hic UiS.«*p.·>. eft. In primis Dominum Deum diligere cx toto corde, tota anima, tota virtute, deinde proximum tamquam fe ipfum . Deinde non occidere, non adulterare, non facere furtum, uon concupifccrr, non falfum teftimonium dicere, honorarc omnes homines, & quod fibi quis fieri non vult, aliinou faciat, abnegare femetipfum fibi ut lequatur Chriftum, corpus caftigare, delicias noo amare , jejumum amare , pauperes recreare , nudum vclbrc, hofpites fufciperc, infiimuin vifitarc, mortuum le pclirc, in tribulatione pontis lubvcniic, dolentem confolari, a («cuti aâibus fe facere alienum, uihil amori Chrifti praponcrc, iram non pcificerc, iracundis tempus non rclcrvare , dolum m cor* de non tenere, pacem fallam non dare , canta tem doli derelinquere, non jurare ne forte perjures, veritatem ex corde, & ure profer,c , malum pro malo non reddeie, mjunam non facere, fed & faâam patienter tufferre, >mmicos dilidere propter Deum , maledicentes fc non remaledicere, fed magis benedicere, perfecunonem pro juftitia fuftinere, non effe luperbuin, nou vmolcntum, non multum edacem, non iumnolcnium , non pigrum, non murrnuriolum , non detractorem, non litigiolum , lpem luam Deo committere. Bonum aliquid in fe cum viderit , Deo applicet . non fibi ; malum vero a fe faâum (ciat , At fibi reputci · Diem judicii timere, gehennam expaveicerc , vitam «ternam omni con»upilrentia fpiritah defiderare , mortem cotidie ante oculos luipedam habere, aâus vit* fus omni hora cuitodne, in omni loco Deum fe reipiccre procer* to ktre, cogitat tones malas cordi luo advenientes abjicere, os fuum a malo, vel pravo eloquio cuftodirc, multum loqui non amate, quomam fecundum fcnpiuram in multiloquio peccatum non deerit, verba vana, aut nfui apta non loqui, ritum multum non amare, lediones lanâas libenter audire , orationi frequenter mcumtk-re, mala praeterita cum lacrymis At gemitu cotidie in oratione Deo confiteri, At dc ipfis malis de cetero emendare, dcfidena carms non perficere, voluntatem propriam odire, praeceptis faccidotis in omnibus obedire , ctiamfi iplc aliter , quod abfit , quam non oportet agat, memores illius dominici precept' ; five dtCMT *foettt autem faciunt factet nolite;* precepts Dei faâis cotidie adimplere, caftitatvin amare, zelum, At invidiam non habere, contentionem non amare, femores venerari , juniores diligere , cum difcordanubus ante lolis occafum in pacem redire, Ac de Der milencordia numquam defperare. H*c funt enim inftrumenta fpiriralia ; qux cum fiicrrut a nobis die ooftuquc inceftabilitcr adimpleta, Al in die judicii reconfignata , illa merces a Domino recoinpenfab>tur quam ipfe promifit · $aad acWwr *m Γ',Λλ, *nec auru auJivit,* nec 1« car *bommti* a*leradit qua praparavit Dens bis qui diluunt tum.*

CAPUT XIV.

Dt Presbyteris qui ia earns Domini pro Cbnfmate veniunt , ut uaufquifqae tret daferat ampulla».

Dc Presbyteris qui accipiendi chrifmatis gratia ad civitates in cneoa Domini venire foliti funt, conlhtuimus ut ex decem unus eligatur, qui acceptum chrilma (ociis fuis diligenter perferat. Hi vero qui non longius a civitate quam fex aut fe ptem millibus habitant, ad accipiendum chrlfma per fc vrniaut . Tres autem omnes fecum deferant ampullas, unam pro chnimate, aliam pro oleo ad catccumcnos, tertiam pro oleo ad infirmos ungendos. Secundum itaque Beati Apoftoli Jacobi documentum , cui etiam decreta patrnrn confortant , infirmi oleo , quod ab Epifeopis benedicitur, a Presbyteris ungi debent, dicit cmm, *Infir. tuatur quu* ra *vbit , iadmeat Prtthttrei Ecclefia , artat fuptr tum , uwtattt cmm alta in nomine Domiat, tf oratio fidti jalvabit iufirmum Ù alieViabit tum Domumt. Et fi m peccati» efi , renutetur ti .* Nod «ft cr^o parvipendenda hujufmodi

Coacti. GntraL Toon. XIV. Ooo x me»

anno ctncsn 1 H' 'v· e medicina, qu· corporis animrque medetur Jan- gecribui. Picsbyreri autem chritma fub figillocu- t»ojian(j ot nulli lub prrtextu medicinae vcl alicuiu$ maleficii dare prrfumant. Si fecerint, bo- o<afc priventur.

CAPUTXV.

Dt parrotbianit, & dt parrotbia allerim, (J dt cltricu alttntj.

<"ipt,.iv» 1 a *,p ·'l I* , c.p. ? L kp,,,p H <«;. Nullus Presbyter alterius parrochianum perfmdest ut ad fuam Ecclefiam concurrat,, reliftapropua Ecclefia, ncc ad Miffam recipiar, nifiin itinere fuerit, aut placitum ibi habuerit, aut aliqua ri[)O jnlcrvfncrit. Nulluique Presbyter io B alterius Ecclefia Miftatn canere pratfumat, nifi in itinere pofitus, aut ab eo juffus ad quem ipfa perimet Ecclcfia. Nrc decimas alteri debitas audeat recipere; (ed unufquifque fua Ecclcfia, popuks contentus, quod fibi non vuk fieri, citeri nequaquam fictat, juxta illud Evangelfium; Q.txra/nyv.· ta.rn *ttt vein factant bsminti, (T vir tadem futte illit.* Hoc quoque, modis omnibus prohibemus, ut nullus Presbyter sherius clericum foHicitet aut recipiat·, quia gravis gc hac re in (sens canonibus fentenua eft. Quifqtns tutem contra hxc ftaitita venerit vel his monitis noiltis reniti tentjvrrit, aut gradum fie fciat amiftutum, aut tn enecti longo tempore detinendum.

CAPUT XVI.

Dt ftmitit 4 frtitytrtf non [afcipitrdts.

C«Fi>-l>'i Th«*4i>'fl Nulla femina in domo facerdotis habitet.Qnamvis emm canones matrem & fororetn, <V hujn- Icemodi petlonas in quibus nulla fit fufpiciocum illo habuate concedant, hoc nos modis omnibus idcirco amputemus, quia in obfequio fi vc occatione illorum veniunt alir femina qus non iunr ei affinitate conjunftx. A cum ad peciatutn tnliciunt Occafiorus enim amputsndx funt peccatorum, & toliendx omnes luipicioncs, quibus fubtibtas diaboli fub prrtextu cantatis, &diie&ionis incauta; animas, & ignaras inrcure confuevtt. D Idcirco ad cuftodicndam vttameorum, vcl famam fpcciali ordmatione percipimus, ut nullu: Sacerdotum extranea; mulieri qualibet collatione, aut famihariiate jungatur, A non folum tn domo illius femina non accedat, fed nec ipfe frequentandi domum fieminx habeat poteftatcm, nec in cellarium vcl in iecretum ancillam aut libertam fcj quaecumque feminam intromittar. Si quis vero Presbyter crimine fornicationis de quacumque femina fufpicatus poft panum & fecundam admonitionem inveniatur fabulari cum ea, vel aliquo modo convertar· , noverit fc a facerdotii honore, dt ab officio removendum, nulla ei prorfus recuperationis confolationc rebda.

CAPUT XVII.

U' nulla! Pnsbjtcr Eccàfam altrrtas fabriptrtt audiet.

c.r,,ui»,c ri'-id·*'» "". L h ' Zi.«p.'»< Si cui; Presbyter inventus fuerit alicui clerico aut lateo munera dare aut dedifle, aut ullo naodo quibuslibet faftionibus vel fraudibus feu dolofitatibus publice vel occulte attentare ut Ecclefum alter.us Presbyteri filbripiat, fciat ic pro hac rapina, ôc facra cupiditate aut gradum amiffurum, aut in careens rrumna longo tempore pernitendam agendo detinenoum. Statuimus quo- A que ut nullus facerdos pro accepta Ecclefia muocra dare pratfumat. Et hoc juxta canonum dtcreta (eu gforiofiflimorum Kaioli fcilicet, ac Lu dovici decernimus, ut unniqeifqne Presbyter re», quas poft diem confccratioms acquificiic, ad pro prism relinquat Ecclefiam anno CHR'STt , lk*'ec,,, I.| ? ..-

CAPUT XVIII.

W pro baptizaadu fivt pn ftprhtndii jUthbm fivt prt paiittnlia danda, ««r pro facramenljj »»tc- tltfia fucitndu nulla prttia rwgsa/wr.

Audivimus quofdam facerdotes maligno inftin 1 'b : flu agitatos pro baptifmatis gratia five pro fepul- Ti..ú'P-Z' turx Joco pretia injufta a nonnullis accepiftc, ·<"" >», ' quod nctandifiimum facinus in cunftis majorum inftitutis novimus prohibitum. Gratis enim dstnr, A gratis dari jubetur. Er ideo nihil deinceps quia gratis eft datum, pro baptizandis five firpeLendis hominibus pretii exigere pratfumant; fed eos quos corporis valitudo fociat faluti temporibus conftitutis fponte baptizant; & fi in fine mortis conftituti fucriht, eas abfque aliqua difanonc fine alicujus pretii munere ad regenerationis baptilmnm admittant. m ». <*p ·. Cum vero ab bac vita recef S^/'JL,b ierint, cum pfalmis & canticis diligenter ad fie '/.* ' * 'p pulcrum illos deferant, nullum exinde pretium requirentes, nifi ipfi aut parentes eorum feucleemofynarii fponte aliquid tribuant. Similiter de poenitentia danda fit dc (aeramento in ecclcfia faciendo ecclefiaftica veut auâoritas nullum prorfus exquirere donum. Prenitentiam autem quaerentibus cito fuccurrcndum eft. Er jurantibus ne io perjurium incidant prrdicandum. Peccantes autem ut ad poenitentiam redeaot omni follicitudire invitandi Et jurantes ut crimen non incurrant omnimodis fuaderdt funt. Quoniam frequenter nonnulli paupertate cogente deterriti baptifmum differunt, A abfque baptifmatis gratia filios fuosmori permittunt. Alii quoque juramenti pretium, qiu>d ab illis inltcite a facerdotibus exigitur, meruentes, perjurium perpetrare non formidant. Si quis vero faeerdotum hxc prohibita deprehenfus fuerit admifi(Te, vel commifla potius fpontanea voluntate citius non correxerit, proprii honoris inrecuperabthter periculo fub/aecbi:.

CAPUT XIX.

A ytribus iririili/ Presbyter: auaxsMM *ft cobibtre lUbtMt.*

Obfe*tvendu*m eft facerdotibus ut ab ebrietate fe abftineanc, quoniam fecundumferipturam ebrie- <(p.,Z tas nullum vitium excufat. Et Apoftoluscommonet dicens.· *Nolitt tmbriari vnu ia^tto tjl luxuria.* Et neque per tabernas eant bibendo ant comedendo, neque domos, aut villas curiofitate qualibet peragrent. aut cum feminis vel quibuslibet E impuris përfonn convivia exerceant, neque commcffationibus dt cereris pedibus ad gaftnmargiam pertinentibus defervunt, & ad forum vel mercatum nullatenus vadant, neque ad fieralare judicium pergant, uifi forte ut pauperibus luccurrant, aut de verbo Dei judices admoueant, ut jufta judicia judicent. Si vero eorum propria cauffiiagenda eft, cum licentia Epifeopi & cum advocato pergant. Prohibemus autem omnimodis ut Pies- Lit>.|.c»Pi byteri villici fir emduftores leniorum non fiant, nec cartas feribant, nec ad nuptias pergant, nec arma affamant, nec fidejuffores exiftant Camis quoque voluptates & negotia fccularia & vanas hujus mundi delicias, impudica convivia, «ana

fpc

anno CM,\sn '* , ipertifnla, mortiferas hujus isculi pompes , obfccena jocorum verb·, nluJ inutiles , venationem cu(n vr' camtius, ufuras, negotiationesinlicitas, pondera iniqua, placita fccularia, mune* ra injufta, fle omnia peccata mortalia , flrfi qua lunt fimilis, monemus ut réfugiant I quoniata fecundam Apoftolum wave · ώΐικ *Dta taaplttaf ft ftCMriini, ut n ni ft fnbvit .* Ceteros itaque ad Ecclefiam Chrifti pertinentes pie, & juftc providere fit regere debent tamquam Chrifti milites, bene agendo & prodicaodo juxta Domini lentvntiam, qui ait: *Su lactat lux vefra ttruut btauxibat at viJteat vtfira* fow *tpera,* ù* *gltrtfctai patriot vtfaaot* yui /· *tflit tfi.*

CAPUT xX.

£eed *fautif duiat & in* v h u *baptifota ttltbrclur. Et* At *tafirau» bapiizaadit* ·

Baptifmutn certis temporibus celebrari antiqui psrres fanxeruur, Pafcha fcilicet & Pentecoften . Aliis vero temporibus quempiam baptizari canonica vetat au&oritrs, poeter eum quem ia periculo mortis conttituium uccсftitas iutnma confringit . lli> itaque duobus temporibus, Palcha fcilicet dt Pentecoften, omnes faccrdotes cx cellis ad vicos convenire debent; dc ibi officio peraAo cunjlumina diligentia baptizandos quoique baptirvnt. *Et* tunc ad proprix» Ecdefias cum baptizatis fuis dc cetcns fubjeftit iemeantes Miflarum fdlcmnia ver. C folvant, & baptizari , dt qui eos a fonte baptifmjtis iufccpcruot , omnes communicent . Et quandin m albis luor , cotidie' a patrints ad ecckfiam cum luminaribus deducantur, 6c corpus fle fanguinem Chrifti uique ad diem oftevum «quali jure cunfti percipere Audeant. Si autem parvulus argrouns ad quemlibet Presbyterum quocumque tempore, vel hora baptifnu gratia dc cujuslibct pairocbia allatus fuerit, ei baptifoni iacramentum nullo modo negetur . Si quis hoc munus petenti concedere detrcâaverït , flt ille parvulus abfque baptifautis gratia mortuus fuerit, novent fc ille qui eum non baptiiavit,pro ejus anima rationem redditurum.

CAPUT XXI.

dcrzML-s λ *fidthbat deadit* .

Decimas de omnibus rebus juxta modum a beatis patribus courtiturum a cunfto populo cum omni devotione Dei Ecclefiis reddendas efle monemus , ut facerdotcs qui per iacras eorum orationes flt oblationes pro pace . pro rotius populi Cbriftiani (alute, pro frugibus terras, pro infirmis quoque, flt defunftis omnipotentis Dei milericordiam implorant, viftum flt veftimcntum, flt cetera que in cis lunt uecefiaria habeant flt ut hofpiribus fit peregrinis, orphanis, flt viduis, debilibus, flt «grotis Solatium prsbcrc valeant . Sunt E proterea quidam qui decimas fuas dare ad Ec- OMiiini Cibio.ii. <>f effias fuas negligunt , ubi flt ipfi *flt* eorum fervi Miflas audiunt. Proinde decrevimus ut omnes ib< decimas dent, ubi infantes eorumbaptiaantur, flt ubi MilUs audiunt , flt ubi res ipfe convenir* videntur, juxta proprii Epifeopi decretam . Prefbyteri vero ab his qui decimas non dant vvadios Dumquam accipiant. Sed qui poft crebras admo- c«pi<ai« «m- r tTigrtvr- 4'ir «p s*· mtiones. flt prudicattooes eas dare neglexerint , excommunicantur. Juramento autem propter periculum perjurii confiringi cos nolumus

CAPUT XXIL

*

Dt araliaat dtuiitica tf Et dt fpiritahbar patrrbat tf dt Jilieiu .

"" ,ir" CHKISTI """

Commonendi funt fideles ut omnes generaliter a minimo ufque ad maximum orationem dominicam , flt fymbolum difcant · Et dicendum cis quod in his duabus feateettu , ante omne fidei Chrifliau· fundamentum incarnait . Er nifi quis has duas fcntcntias flt memoriter tenuerit , flt cx toto corde crediderit, flt in *oratione*fapiflimefrequentaverit, catholicus effe non potent. Qfaftitutum namque eft, quod nullus cbnfmetur neque baptizetur, neque a lavacro fontis ahum fofeipiat, neque coram Epifeopo ad confirmandum quemlibet uncat, nifi lymbolum , flt orationem dominicam memoriter tenuent, exceptis his quos ad loquendam «Mas minime perduxi' . Patrini autem cos quos de fonte lavacri fufcipiunt erudire fumroopere Audeant , flt orationem dominicam fit fym- o?' "E bolum illis infinuent , quoniam eos Domino genuerunt fit pro eis fidejuffores exiflunt. Qui vero i ♭ t c·,·- in publics poenitentia funt conftituti , aut crimi- >■■ "p nali peccato tenentur obnoxii , neminem a lava- *** cro fumis lufcipcrc , neque coram Epiicopo ad confirmationem tenere praefumant ufquequo pœattenti* peraâa fatisfo&ionem condignam percipere mercantur.

CAPUT XXIII.

Dt foaarv *parntaot tf dtatous faUtitrao) Mattatadu.*

Admonendi font hdeles fan&a Dei Ecclefi·, L,h i c<p> ut fihos luas flt filias fuas doceant parentibus obedieutiam exhibere, dicente Domino. *Fdi,* bo *uartfica patrtta tatou tf ttutirtttt tuaat.* Nam fle ipfi parentes erga films foot ac filias tnodeftc debent agere , dicente Apoftolu: *Et vtt partatu , athtt ad iracaadiaat prteacart fibat otfati.* Nam <9t hoc diccodum eft eis , ut fi illi tali aflêâu parcere velint injuriis filiorum , non hos impune Domi- Dnus finit nifi forte digni ptrnirenti* evhtbeanc I Î|uia levius eft filios parentum quxlibet Hagclla ufeipere, quam Dei iram incurrere ·. Admonendi font etiam domini fubditorum ut circa fobjcâos ,ζ "p pie ac mifcricordtter agant, nec cos qualibet injufta occafionc condemnent, nec cos opprimant , nec illorum fubftantiolas injufte tollant, ncc ipfo debita qu· a fubditis reddenda lunt impie ac crudeliter exigant. Quia ergo confiât m Ecclefia t › c*r' diveriarum conditionum homines efiir ut fint no. ,wl*r <n>4> biles, fltignobiles, fervi, coloni, inquilini, flt cetera bujulmodi nomina, oportet ut qukumquc eis prulatï font clerici five laid clementer erga cos agant, fit uifericotditet eos tradent, five in exigcndts ab eis operibus , five in accipiendis tnbuEiis, vtl quibufdam debitis , fciantqoe eos fratres fuos cfl« flt utiutn fecum patrem fe habere Deum, cui demant ; *Fattr ntfar* yw: *tt i» cabi,* flt unam matrem fonâatn Ecclenam , qus eos intemerato facri fontis utero gignir. Disciplina *igitur* eiî mifaricordft&mc flt gubernatio opportuna adhibenda eft ; difciphna , nc indifciplinate vivendo auftorain fuam offendant; gubernatio, oc in cotidiaoii vitas commeatibus pralatorum adminiculo deftituti fotticant.

CAPUT XXIV.

non *fit perfonarum acccpho apud Dcum* .

Quia igirtir v Apoftolo reliante, non eft perfon.umn acupiiu apud Dcum , ûc inorhnibus judiciis cavciiJum ell , inulto magis in hoc pcenitetii.x judicio pizcaveii debet ut nullus facerdotum timquam aut grana, aut odio abcujus perfonr (ecus judicer, quam quod in canonibus facris invenerit, aut quoj illi fecundum fandarum feripturarum auâontaiem, & ccckiiaflicain toufuetudinem rcdius vifum luerit . Si eigo medici , qui corporibus medicinam inferre conantur , nequa quam propter perione cujusbbet acceptionem his B quos lan.ve cupiunt cauterio, autfeiro, aut duris a i.s quibuslibet reluis parcunt , multo magis his · biv-i s.iirJum cfl qui non corporum fed anima- .ii.i. rrc.'ivi exiliuut . Neque emm pcofanda eft ta mciiua quantitate temporis , led ardore mentis, \ mortificatione corporis . Cor autem conti itum & humiliatum Deus non fpeintt.

CAPUT XXV

Dt diftordaniibnt.

Oblationes diffidentium fratrum neque in fai..iri › , neque in gaxophylacio recipiantur Placuit etum ut, ficut plerumque ht, illi qui odio ,C aut long nqua inur fe lue difeeflerint , & ad pa cc;ii redire diuturna intentione noluerint de Ec ckfix cœiu jultiflir.a excommunicatione pellan un giK'.rduique ad caritatem , qux cooperit mu!tiiudincm peccatorum , vc fi.(huent.

CAPUT XXVI

Qvj*i/,r *din dominion cbj'rçetrr*

Diem dominicum Apoftoli idco rebgmfa fanxerunt lolicii'i.itare , quia >n eod<m die Redcmpioi i.oflci nwituis reiu.ttX.t . Qinque ideo doimn.cus appellatur ut in co a tciicms openbus & a muudi mleccbris ablhnentcs tanium nivir.i»cul D libus 1er viamus . Nam ficut ipfe Dominus («fus (lnillus \ S.rlvator nefter tertia die rcfuriexit a ip. runs , iia & ui.s relurrvâuros m noviftimo fxcul · if cia.nus. Uud en.un ni dounnica die ftantes oi.unus , quod fit figi'um lutuiz refurredionis H-c i-ipt uinverfa Ecclefia qux in peregrilu. iou·· moi talnatis inventa eft , cxpeâans m fi t.crv laiciib quad ·η Domini noilii Jcfu Clmfti ct'iporc prrmonftratum eft, qui eft primogenitus moi tumum . Dies aurem dominicus a Chriiliams poft irtuncU'oncm Donum celebratus eft , & ex ilio cav.t habeic feftivitaictn fuam Tanta ergo lu.ius diei debet efte obfervautia ut prrtvr on t ones & Miftaium lolleinnia , & ea qux ad v«fccudui'i i>criincnt nihil aliud fiat . Videlicet ut E nec opcia tetviha to co agantur , nec vin ruralia cxciceaiu , nec vineas colant , nec campos aicut nec meJem metant , nec feenum fcccnt , nec lfpem ponant, nec filvas ftirpent, nec arbores catdant , nec in petris laborent , nec domos conilruant, nec hortum faciant, ncc terram mo verni , nec ad placita conveniant , nec venationes exerceant , nifi tanoim cibi vel frigoris neceftitaie. liem tem>nz opera textnlia non factant, mc vct'.incni.i capulent , ncc contuam , nec veftuneut.'. .avent , nec liniant , nec lmum battant, me l.'Îιιη carpere praiunum . nec barbices ton •Jvau!. ut omn.modis oje.oiun. requies Jι| doani- A nuo perfolvatur . lpfe eft enim primus dies i*-suit. In ipfo formata funt elementa mundi , in iplo creati funt angeli , in eo inanna de cslo datum eft , in eo redemptor humani generis a mortuis rciurrexit , in eo Spiritus Sanâus fuper diicipulos delcendit . Cbnvcniendutn eft fabbato dic cum luminaribus ad Ecclefiam, conveniendum eft ad vigilias five ad matutinum officium , concurrendum eft etiam cum obiationmus ad Mtflarura follemnia. Et dum convenitur, nulla jurgia funt habenda ; fed tota die tantum Deo vacandum eft, & non in crapula, & ebrietate, vel in luxuriis, & jocularibus verbis , fed m Dei laudibus & eleemofynis cum amicis, proximis, & pe regrinis fpiritaliter epulandum . anno CHR|STi **

CAPUT XXVII.

Z?r *diebut fefln anni*

Felles dies in anno celebrare fanxirr.us , hoc eft, diem dominicum P.tichae cum omni honore, & iobrietate venerari, fimili modo totam hebdomadam illam obici vare decrevimus, diem alcenfionis Domini plemter celebrare. In Pentecoften fimilner , ut in Pafcha , nativitatem fanâi Johanms Bapuftr, Peni & Pauli diem unum, fanâi Laurentii, Affumptionem lanâx Marne, dedicationem fandi Michaelis , natalem fanâi Martini , tanâi Andrcr ,2& omnium Apoftoloium. In nativitate Domini dies quatuor, oâavas Domini , Epipha ma, purificationem lanâx Mari», natalem fanâi Uiliem & fanâi Aiilhcgifili , & Jaiiâi ðılpιiıΓ. Et illas feftivitates fandorum vbf'crvarc dccievimus, quorum in unaquaque parochia fanâa corpora requiefcuni , vel reliqmæ veneramur . His prxdiftis diebus ab operibus quirfcendum efte diximus Ceteras feftmtates fanftorum Apoftolorum-mariy'um, conlefTorum , atque virginum congruo honore celebrandas efte cenfcmus.

CAPUT XXVIII.

Qtaaifr fidtiti m *jodemmtl oftnt dchriat vrl communicaro* .

Sacrificium quod aChriftianis Deo otiertur primum Chnllus Dominus nofter , Ar magtfter inftttui quando commendavit Apoftolis corpus & fai guinem iuttm prius quam traderetur Sic enim legitur: *Accepit,* inquit, *Jtjut panem tf calicem, ϑ benedicent dedit en.* Dicunt aliqui , nifi aliquo intercedente peccato , euchariifiam cotidie accipiendam . Hunc cr im panem dari nobis cotidie jubente Domino poftulaintts dicentes, *Panem nofinem cotidianam da nobu hodie.* Quod quidem betie dicunt, fi hoc cum religione *6c* devotione, & humilitate (ufeipiunt, nec fidendo de juftitia, fuperba przfumpttone *id* faciant . Ceterum fi talia funt peccata quae quafi mortuum ab altario removeant , prius agenda eft pernitentia, ac fi deinde hoc falutifcrum medicamentum fufctpiendum , tuxta Apoftolum probare fe drbet homo , & fic dc pane ille manducare , & de calice b>bere. Si vero indiferete accipitur, timendum eft illud quod ait idem Apoftolus ׀ *Qtu manducat tf bibit tndtpne, judicnem fibi mandatât tf bibit.* Hoc eft enim indigne accipere , fi eo tempore quis accipiat , quo debet habere pcetntentiam Quod fi tanta non funt peccata ut excommunicandus quifque judicetur, non fe debet a medicina dominici corpons Qparare , ne dum nimium in longum differtur . ad perniciem animx pertineat, dicente Domino *Ktfi manducatur* ltu *carnem flln hominil·. tf bt.* Lib . OP1. *i»I. clp· 0**

Ù bibcrttifijtttfangetittetn,ιoŋ babebitu vitam tn vcfiu· A

Conjugalis autem .iblbncndum eft a comi aliquot djebuj^ orationique vacandqm, ut ad tantuin accedere purificati vakant facramentum · Relegant regnorum libros, fic invenient facerdotem Abinielech de panibur propolinoois nolui(Te prius dare David fic pueris ejus antequam interrogaret utrum mundi cfltnt pueri a mulieribus, noa utique ab alienis, (cd a propriis conjugibus;„fic nifi eos audiflet ab heri, fit nudius tertius vacafle ab opere conjugali, numquam panes ianftos ad comedendum conceftiftet. Quapropter eligendi funt aliqui dies quibus prius homo concinentius vivat , quo ad tantum (aeramentum dignus accedere poflit . Similiter fic eos qui in Miftaium follemniis panem & «vinum facerdotibus ad altare offerunt , a conjugibus ahquandiu abftinere oportet, fic poftea aqua loti, fic veftimentis ablutis, pro *fuis* ioorum«jue erratibus oblationes Deo offerant , fic fi vehat, communicent. Quibus autem (aenficii (umptus negatur, offerendi facultas non tribuitur.

CAPUT XXIX.

Dt jejonio ytadragefinult .

Dies autem quadragefimales cum fumma obfervationc cuftodiendi funt , ut jrjunium in cis , prztar dies dominicos qui ab abftincntia fubtradi lunt, nullatenus folvatur , quia ipfi dies decimz funt anni noftri , quos cum omni religione Cl ianditate tranfigere debemus . Nulla enim in his occafio fit refolvendi jejunii ; quia alio tempore (olet jejunium cantatis cauffa dillolvi . Ifto vero numquaui debet, fic.m alio tempore jejunare premium adquirere eft ; in hoc vero , przter infirmos aut parvulos, quilquis non jejunat , pœnam fibi adquint, quia eoidem dies Dominus fic per Moyfem , fic per Heliam , fic per femetiplum (aero jejunio confecravit . Abftinendum eft enim in jlis facrallfli(njf diebus a conjugibus, quia pene n>nil valet jejunium quod conjugali opere polluitur. Ab ommbus ergo fidelibus fingubs dominicis diebus in quadragefima , prztet cos qui pro cnmin<* mortali ex-ommumcati lunt, (aeramenta torporis fic (anguinis Chrifti (umenda funt, ficin cœna Donum , fic m Parafceve , fic vigilia i\(-cb-c, 2c io die refurredionis Domini pemtus communicandum eft Et ipfi dies pafchalis hebdomadx omnes xqualt religione colendi funt ·

CAPUT XXX-

Di ceteru jtjnn.u in/iitutii.

Dc jejunio in quatuor anni temporibus confer, vando, quando letiiones duodecim in fabbato lc gunttu , 1Ututurn eft a fandis patribus ut in priant* menft , in prima hebdomada ; m Junio in /ecunda hebdomada ; in Septembre m tertia heb domada ; in Decembrio tn quarta hebdomada , tribus diebus , ideft quarta , fic (exta , fic feptima fciia, omues, exceptis infantibus fic infirmis , ufque ad nonam jejunent, fic abftineant fe a carne. Eodem modo in uiebus rogationum jrjtmandutn eft, fit a carne triduo abftinendum eft. Jejunia vero *a* facerdotibus rndida fine neceifi'ate rationabiii folvenda non funt. In diebus itaque jejunii cleetnofyna facienda eft , fic cibum & potum quo quifque uti vellet, fi non jejunaret, pauperibus eroget ; quia jejunaie , fit cibos prand i td crenam lelèrvarc non mercedis , led ctbo.'um eft incrementum

CAPL"I XXXI.

De oiftrv.ititnfini icjunoritm .

Abftjnentia io diebus jejunii pene omnium deliciarum c(Te debet, & (obrie fie cafte vivendum , ut fanâificato corde fic corpore ipfi fandi das tranfigantur . Denuntiandum eft e^iam miniftris reipublicz , ut a quarta fena ante initium quadragefiroae, nec in ipla quarta feria , ufque poft oftavas Pafchs , mallum vd placitum publicum , nifi de concordia , & pacificatione dilcordaotium tenere prslumant . Similiter a quarta fena ante nativitatem Domini , ufque poft confccratos dus B ofervent, ncc non fic in jejuniis quatuor tempo rum , fic in rogationibus , fie in ceteris jejunus conftitutis fimili obfervatione eofdem feriatosdies venerari omnimodis ftudeant. In his autem jeju morum diebus nulla: lites, nulla: contentiones el le debent, fed in Dei laudibus , fic in opere neceftario perfi(lendum . Arguit enim eos qui contentiones , fic lices jejunii tempore exercent , fic qui debita a debitoribus exigunt Dominus per prophetam dicens : Eccc n» *du jejuni veftri tnve. ruuntur voluntitet veftr» , O omnei dibitorti vtftroi repititu Ecce »d lites , Ü contcntionci jejnnalii . fi? perçutitu petgno impie.*

CAPUT XX XII.

Dt pxniter.ti.i jide'.fiw Jindt

Hebdomada una ante initium qiadragefimz contctlioncs facerdotibus dande luat , *pcen tenua* acupienda , dilcordames reconciliandi , fic omnia jurgia fedanda ; fic dimittere debent debita invicem de cordibus (uis. ut liberius dicant. *Dim.tte wtbit debita noftra, fient & noi d.mitt.mat debitje:· bar noftrti.* Et fic iogredientes m Oeatz quadrageiimx tempus mundis fic purificatis mentibus ad ianitum Paicha accédait , fit per pœnitentiam fc renovent, quz eft fecundus bajnifmus. Confetfio nés veto dandx fuot de omnibus peccatis , qux five in opere , five in cogitatione perpetrantur D Ofto funt vitia principalia quibus vix ullus inveniri poteft . Eft enim primum gaftrimarg'a , hoc eft ventris ing'uvies , fecundum fornicatio , tertium accidia five triftitia , quartum avaritia . quintum vana gloria , fextum invidiq , (optimum ira, oJavum fupcrbta. Quando ergo quis ad con feÆonem venit , diligenter debet inquiri quomodo . aut qua occafione peccatum perpetraverit quod peugifte confitetur , fic juxta modum fafti debet ei pernitentia indicari . Debet ei periuidcri, ut de perverfis cogitationibus faciat confdTionem . Debet ei etiam injungi ut de ofto vitiis principalibus faciat contellioncin . Et nominatim debet ei iacerdos unumquodque vinum dicere, ir fuam dc co conleflioncm accipere.

CAPUT XXXII1.

De medo ponitenti» vel rtmeutit.

Modus ptsnitentiz peccata fua confitentibus , aut per antiquorum canonum intliiurionem , aut per fandarum fciipturatum auftoritatem , aut per ecclefia(heam coniuetudtncm imponi debet , pudiatis, ac penitus eliminatis libellis, quos pœnitentiales vocant; quorum funt certi errores, certi auftores, de quibus reâe dici poteft: *Moth ficobant* aw/wjr *tjnx non moriebantur, D ViVfli* IA.ra *tmaiof oet» non vivebant* Qui dum pro peccr* >

gravibus lews quofdam tu inufitatos imyonuotA poenitentiae modoi, confuunt pulvillos, fecundum pronhettcvm fermon»m, iub omni cubito manus, ii faciuut cervicalia fub capita umverGe letatu ad capiendas anima». Sicut emm baptifmus peccata, ita & pamtentia purgat Septam enim modis peccata dimitti fcciplura fanja demon Arat Primo m baptifmata, fecundo per martyrium, tartio per eleemofynatn, juxta illud evan£«li<*um; ver.etannt *date eleemejjnem? &on/uj munde funt xjoba* Quarto G remittat quis peccanti in fe p»c cata fua, *juxbt illud: dmiDi.'f, & di/etdtetur vobu* Quinto ft per predicationem quis *fx* bono rum operum exercitium alios ab errore fuo convertat, juxta illud Apolio li. *quoniam qm comvtr feterit peccatorem ab trrjre* viar /*ar, *falv^t animem e/up a mort** . Sexto per caritatem juxta :llud I Car..xj *Pontini ceeperit multitudinem pecca torum-* Septimo per panitentīam, juxta qnod ait David · *Cenwfu fum in eerunna dum confeitur fp.Tu* H13 ergo feptem modis & remiflio datur, *tr aeterna* retributionis pratrarum adquiritur·

anno CHROH il'

CAPUT XXX IV.

Dt publice pteniltnha.

Prynitentum agere juxta antiquam canorum inflitutionem m pleriique locis ab ufu recefiit, & neque excommunicandi, nequ· reconciliandi antiqui mons ordo fervatur Et ideo qm publi-C c< vescat, pub'ica muldetur poenitentia, ft fecundum ordinem cinonum pro mento fuo excûmnanicetur, & reconcilietur Non emm iici- (imi Jt **Presbyteris publicam date poenitentiam, led publice peccantes oportst, ut juxla antiquo tum canonum decreta per epifcopale minuter·um** publica **Drum Audeant** *fansfaft.on· pacare.*

CAPUT XXXV.

De ejerii & jatnOrt

Oportet facerdotes fle omnes in commune fideles, ut fi quando fruges, vel quofdam redditus terra congregant & protelant, non ideo hoc fa D e ant ut canus vendent, & thefauros congregent, fed ut pauperious tempore necelTilatis fubveniant; nec ad ufuram aliquid dent, quoniam ab ipfo Domino in tege omnibus mtardiftum eft »d ufu rarp aliquid dare. Ufura eft ubi amplius *requinlui* quam datur. Verbi gratia: fi dederis folidos decem i(amplius requifieris, vel fi dederis mo dios {tumenti, aut vim, 6c iterum fuper aliquid quacunque occafione, vel quocunque modo evegens Qmcumque emm (empore metTi», vel tempore vindemia, non neceffitaie, fed piopter cupiditatem, comparat annonam, aut vinum, & fervat ufque dum cariua venundare jx'iTit, hoc turpe lucrum elle dicimua. Poenus autem excreer, qui aliquid preflat. Nam jufturn foenus eft qui E amplius non requirit rufi quantum pr^ftat.

■ ■ c*.º

CAPUT XXXVI.

De perjurio fg faÿa teftunenui ı

Predicandum **eft** ut perjurium **fideles caveant,** *ib ^oc fummopere* abflineant, fcienies hoc grande fcelus **effe, &** m lege, **ft** prophetas, five evangelic prohibitum Audivimua enim quufdam parvi pendere hoc fcelus, fit levem quodam modo perjuria poenitentia modum imponere **Qu»** node debent talem de perjuro panitentiam **impo-**

τιίὁβζ,Τ .»> *. ».

nere debere, qualem 4 de adulterio, d* fornicatione, de homicidio, & de colens cnm nalibus vitiis, quoniam in legfc, Domino praeoipiente, habemus *Non perjureLu <a eontiiu me», nec pol luti noxen p»i tuit M qffumes nomen Domitu Dei iui ·η vanum*. Dicandum efl etiam eis, ut **a** *felfo* te lunomo feabftinaant, *faenlee* & hoc *graviiljmum* Laius **efle, ft ab** ipfo Domino in monte **Sinai** prohibitum, dicente *eodem* Domino; *rtOn falfum tejiimanitm* diners*, five *tefiU jaijiri non erit imounitui*. **Sciat** /e *etiam* quifquis hoc perpetra vent tali pandentia purgandum, ut fuperius ditium **aft de** perjurio Diccndumoue **eft** illis quod fumma, non dicam ftultrha, led nequitia **eft** pro cupiditate auri 5c argenti, aut **ve** Bflitne.itorum, aut cujuslibet rei, aut quod creberrime :an tingere *folet*, propter ebrietatem m tam grande 'celas corruere, ut aut feptem annis m ard i xruirina **fit**, aut ab EccleGa fit repulfus, dicente Domino *prodpft bcmim Ji lueretur lolutn* ■*cunnum*, *& animafua detrimentum fâchai·* Quippe cum alus videatur pius exiftere, fibmiar cru delis exiftat Si qui3 vero perpetrato perjurio, aut faifo teftimonio, vel quolibet criminali peccato, timens panitenti* longam «rumnam, ad coafeiïionem venire noluent, ab EccleGa repellendus efl, five 1 communione ic confertie fidelium, ut nullus cum eo comedat, neque bibat, neque oret, neque m fua domo eum recipiat.

anno T1

CAPUT XXX v II.

De perjuriO, 'urtj, ij rapina.

Q.ncumqur· iciena perjurium perpetraverit, un rus feptem *te* poenitentias fubdal, & ite deinceps ad communionem revertatur. Qui vero *cupidita te* capius furrum fecerit, quod abitulerit reddat, *á* anms quinque pœn.tentiam agar. Similiter 8c qu< per rapinam alterius res injufte abftulerit, 8c hoc quod vi inlicite extorfit reÎTaunct, & totidem annis, ideft quinque, reatum fuum pamtentiai jejuniis diluet Si autem nefeit, cui damnum intulit, aut non valet reddere quod violenter lubrepfit, afpenori poenitentiae fe fubmittat, 8c poft feptem annos perfeflionem plenam confequa tur aila légitima poenitentia.

CAPUT XXXV1JI.

De aijervaheeibus vanitatum ı

Qu.cunque fidelium auguria, 8t aufpicia frve fomnia vel divinationes quaslibet more gentilium obfervavermt, five fortes quas mentiuntur effe fanilorum, quae clerici, vel laici deteâi fuerint vel confutare vel docere, aut in domos fua® hujuftnodi *hominet* introduxerint exquirendi aliquid arre malefica, aut domos fuas luftraverint, ab Ecdefia quinquennio habeantur extranei, poenitentiam agentes fecundum anhqo33 regulas conftitula» Non enim llcel Chriftiania traditiones gentilium obfervare, rei colere elementa, aut lunas, aut ftellarum curfus, aut inanem fignorunt fallaciam pro domo facienda, vel fegete, vel arboribus plantandis, vel oonjugiis fociandis Scriptum »0 enim: *Omnia qaeeeunque fecetH, in nomine Déniai fettle·* Nee licet in colleâionibus herbarum, aliafque obfervationes vel incantation» **adtendere**, nifi tantum cum lymbolo divino, fic **oratione** dominica. Similiter nee **Chriftianaa** mulieres licet vanitatem in fuis lanificiis obfervare, **fed Deum** invocent adjutorem, qui eb fapien

^^,4* j»r. i«j*·

liarn

ANNO CHKISTI

tipiri texendi donavit, ut io omnibus honorifice-A tur Deus.

CAPUT XXXIX.

De homicidiis fponte commiffis, O non fponte COl/liHIjfil.

De hi» qui volnntatie homicidium faciunt gravis fentcntia in Icnpmris facris eft, dicente Apolloio: *ÿui temoium Dei violaverit, di/perdet illum Deus. Templum enim Dei fanHui ofi, eftit vos.* Quicunque ergo voluntarie homicidium fecerit, ab Ecclefia Dei eft recellendus, fit » conlortio fidelium fequeftrandus, rnrra canonum ioftttura, ubi ita fcriptum repentui. sjaa *voiuntjrie homicidium fecerit, paeni'ettiu quidem jugiter fe fu^mitiat, perfpfiienem ver» circa exitum Vita canftquatur.* Et item: *Si qun voluntarie l-amtcidium fecerit, ad januam Ecclefiu catboluu femper jaceat, & communionem m exitu Vita fua recipiat. Si aut'm nem voluntate, fed cafu aliquo homicidium fuerit fudlum, prior canon feptem annti agi panilentiam juffit; fecundat canon qutntptt mandavit.* Et alibi; *De homicidiis non fponie comm:(fii prior quidem definitio poft feptem annos pernitentia perfefhonem confcqxi prucepit. Secunda Vero quinquennii tempus explore.*

CAPUT XL.

De homicidiis diverfis occafionibus perpetratit.

Si quis fervutn proprium, licet criminibus multis approbatum, fine conlcientta judicis occident, excommunicatione, vel pernitentia biennii reatum fangumis emendabit 5» *vero* domina furore zeli accenla flagellis vc>beraverit ancillam luam, ita ut intra diem renium animam ouciatn effundat, A quod incertum iit voluntate per iepiem annos; fi in caiu occiderit, per quinquennii tempora a communione placuit abfttneu. Quod (i mlu tempora conftiluta fuerit infiimata accipiat communionem. Placuit etiam ut hi qui Gbi iplis aut per ferrum, aut per venenum, aut per pizcipitium, aut per fuipeodium, vel quohbet modoD violenter inieiuot mortem, nulla illis >o oblatione commemoratio fiat, neque cum plaimis ad fepuhuram eorum cadavera deducantur. Similiter dt de his placuit qui pro fuis tccicribos puniuntur.

CAPUT XLI.

De feminis qua parias j»»t necant, C cum duobus fratribus fornscantssr.

Cax-Aacyr. ***.“. Si qua mulier fornicaverit fit infatuem qui *c-* xmde natus fuerit occiderit, A qu* ftuducrtt aborium facere, & quod eft conceptum necare, aut certe non concipiat elaborat, five ex adulte-E rio, five ex legitimo matrimonio, bas taies mulieres tn morte non recipere communionem priores canones decreverunt. Nos tamen pro mifericordia five tales, five eonfetas ipfarum decem annos agere poenitentiam judicavimus. Et fi qua mulier duos fratres, aut fi quis vir duas fixorvs habuerit > a communione fe abftioeant ufque ad mortem, io mone autem cis communio pro mifericordia detur. Si vero iupervixennt communione accepta, fie de infirmitate convaluerint, aeant plenam peenitctuiam tempore conftituto, & hoc fecundum antiquam definitionem. Humanius autem nunc definimus ut eis decem annorum tempus pceniteutis tribuatur, ita tamen ut omni tempore vite fu* rictibus fit hu miliati lofiilant. r

anno CHKisn

CAPUT X L 11.

De adulteri».

St cujus uxor adulterata fuerit, vel fi tpfe a dultenum commiferit, ieptem annorum pœiiiter. ta oportet eum perfeftiooem conlirqui fecundum prllbuos grados Si vero uxorem habens, concubinam habuerit non communicer, donec definat ab ea, fic ad pcenitentiair. revertatur. Quod fi conlcio miriiu uxor fuerit merehata, uique in finem no t communicet. Si aurem eam reliqueβ rit, poli decem annos accipiat communionem I-un< < ·«.

CAPUT XLIII

Dt bit pu *fornicantur irro'ionabiliter.*

De his qui irrationabiliter verfati funt five vertantur, ideft qui fe mricent pccuribus aut cum makuhs polluuntur, fi quis ante vicefimum annum tale cnmen commirent, quindecim annis exaftts in poenitentia communionem orationis mereatur; detude quinquennio in hac communione durans, tunc demum oblationis iaciamcnta contingat. Difcunatur autem A vita eoruin, qualis tempore poenitudinis extiterit, A 'ta miien-C cordiatn confequantur. Quotquot autem perafta viginti annorum state uxores habentes m hoc peccatum prolapfi funt, viginti quinque annis poenitudinem gerentes in communione fufeipiantur orationum, in qua quinquennio perdurantes tunc demum oblationis facramenta percipiant. Quod fi & uxores habentes A tranfeendentes quinquagelimum annum statis ita deliquerint, ad exitum vits communionis gratiam consequantur. 4-®·^

CAPUT XLIV.

De fatisfailione & reconciliatione poenitentiam.

Satisfsftio autem eft cauffas peccatorum fit fug geittones excludere, fit ultra peccatum uon iterare. fleconciliatio vero eft qu* poll complementum panttenus adhibetur. Nam ficut conciliamur Deo quando primum per baptifmum a gentilitate convertimur; ita reconciliamur quando poft peccatum pmnitendo regredimur. Quorum autem peccata in publico funt, tn publico d<bet cf*ie* poenitentia per tempora qu* cpilcopr arbhrio peemteotibus fecundum differentiam peccatorum decernuntur, corumque reconciliatio elle debet ab Epiicopo five a Presbyteris, juffu tamen Epiicoporum, ficut cauones Africam conciln teftantur, ubi ita fcriptum elt: *Cujulcunque pcrnitentii publicum, (X vulgaiiffimum crimen di quod umver /λ* Eccleftam commoverit, ante obfidimu es manui imponatur.* Si vero pcenttens mortis periculum incurrent, per Epifeopi licentiam a Presbytero reconcilietur > & communionis gratia muniatur, uc defperaiioni' fune ligatus ad sturnum pertrahatur. Nulli ergo fidelium ultima pcennentia vel reconciliatio, five corporis & fanguiois Chrifti perceptio neganda eft. Qporum autem peccata occulta fune, A lpontaoea confeffione foli tantummodo Presbytero ab eis fuerint revelata, horum occulta debet efle peeni*tent*ia fecundum Prefbyteii judicium cui confelfi funt, ue infirmi in Ecclefia icandalixcuiui videntes eorum pœnas. quotum penitus ignorant cauffas. Quali autem t>b

tempore peenitentium reconciliatio Aeri délicat, o-A ttcndunt decreta luoocentii Papas , ubi ira fcri- P<um repentur : *Dt pvuttniikeu aartexe <jtr . ftve »» pTaVttTlbut ceatarifa › five ex leviteibuf peevten- fu* J?rr»«/ , fi tuiU intervenerit tgntuJa , fttnix fena ante Paftta tu reentftxdtm effe Kaataax Et- nxfuetude Jeneaeefirat. Ctfrriu» de peadere 4- fttmaadj débiter·*, fttrriuù eft jedieare, ut atten- du* ad enfefftent·» *(f ad ftetei atque lacryaett pa- B trvtu , er teat pateft dmiitt cr* vidrtit cn gnnuH faliifafheee* . faw fi quit za agritxdree* inerti , <# efi ante Pajtfia relaxanda* , ar d» bar /ecak etyptt re**n*tene difctdti.* Hoc ergo ante omnia careodum eft , ne in extremis pernitenti pernitentia fc réconciliaiio denegetur , ni iu dei- peratiune pereat. Perdidiflct enim latro >n ciucc B ad dexteram Chrifti pendens premium, ii illum uniix l>o<« prrnitentw non juvaftei . Vera ergo ad Donunum convert*) in ulnmn pufitoium meu- te pot'us eft efLo.it J; q.nm timport , propheta alVtenu. C«w otwr/χι, irquir, , *tm; Jalveu eru .*

CAPUT XLV.

De (reliâtiomhti xefixrxi»,

5. Cr*|<w Querendum eft utrum poft illufionem que per (omn-tuii lolci accidcic, corpus & fanguinem Domini quisliliei accipere valeat, aut fi lacerdo» iaera inylleiia celebrare debeat , an noo. Ad harc retpondendum eft , quoniam in reteri teftamento pollutum mfi priur lotum aqua ufque ad vefperum intrare in Ecclefiam non conceditur . Quod tamen aliter popular (pintail intelligent, fub eodrm intellcâu accipit , quia quafi per fomnium illuditur qui tentatus ririn imaginibus immundi tir in cogitatione inquinetur . Sed lavandus eft aqua, ut culpas cogitationis lacrymis abluat. Et nifi prius ignis tenutionis reccftcrit, reum fc ui- que ad vefpetum rccognofcat . Sed eft in eadem illufione ncceflarta raide dilcretio, quas fabtiliter penfare debeat cx qua re accidat menti dormientis. Aliquando enim ex crapula, tdcil cx nimio cibo vel potu; aliquando cx natarw taperriuttate, vd infirmitate ; aliquando ex cogitatione comia» git. Et quidem cum ex natur» iuperHuttatc, ve! infirmitate evenerit, omnimodo Imk illufiu t>on eft timenda ; fed ille coi pertulit , fe ipium ac vcftitnenta lua aquis emundans, licite mimlkriunt peragat . & ad facra myfteria devotus accedat . Cum cero nitra modum appetitu gulas io iumendis alimentis 1apitur, atque idcirco humorum receptacula gravantur , habet exinde animus ali» quem reatum , non tamen ufque ad prohibitio» nem pevipicodi Lacri myftcrii vel Miflarum foilemma celebrandi , cum fbrtafle aut feftua dies exigit, aut exhiberi myftcrium , pro eo quod fa» cerdo* alius in loco deed , ipfa necetCtat com pelli·. Nam fi adfunt alii qui implcic illud officium valeant, illufio per crapulam fada a perceptione facramenti prohibere non debet , fed ab immolatione facri roifterii abftinerc, ut arbitror, humiliter debet, fi tamen dormientem turpit imaginatio non concuflerit . Nam funt quibus plerumque ita illufio nafeitur, ut eorum animus etiam in fomno corporis pofitus turpibus imaginationibus non fodetur. Si vero ex turpi cogita, tione vigilantis oritur illufio , mentem dormientis radix fcedat coinquinationis. Quia quod cogi» Ctavit fciens, hoc pertulit ncfcins. Ifte talia non debet accedere ad percipiendum vel confecrandum corporis & fanguinis Chrifti lacramentutn quoultie prnitentix & abftinentia: biduana , vel triduana fatisfaftione purgatus ûcaqua ablutus mundetur , & lamente corporc puros aj tam lacratiilimum myftcrii munus accedere leitiuet immu-

anno CM*'.'n l· £*· ' 1 ■"*·

anno CHKKTt ***

concilium apud benningdon

A PRÆLATIS ET PROCERIBUS

Regni Mcrcix fub Bertulpho rege habitum anno circiter dcccl. vel paullo antea:

*J» jet Aikfltu <oet»utnaci>ai Creyiandenfi» grevtttr cptfltii eft de pbtrutth dtttnij tf tajttnii per vient» De»o> tf in/tdioterti Jtu iHottfteno tilatu . 1» qteorum refortioiutn Bertulpbiu rex w» felttm xierritxa prjtiia , Jtd tf j(4eadidftmai imamtairi ni co»ceffit , ut videre eft e ibertet feti tptld l*l*l·ptem , l» eamihe KjtigeibeiTienfi »nux Jeqettnti foileinniter ctnfinettte eft.*

«~C ONCILIUM KINGESBURIÆ~^T

MKISTI CHRISTI

SUB BERTULPHO REGE MERCIORUM

Sexta feria pafchatis anno Chrifti dcccl i. celebratum, prxfcntibua Ceolcotho Dorobernenfi archiepifeopo , ceterifquc Mercix epifeopis & magnatibus:

In quo , prater regni negotia , ampli(Tunse munificentia charta illa Bertulphi regis monafterio Croylandix, cum fanâi Bencdiâi regula , confirmatur , prout (equitur.

Cma a*

ANNO CHXUTf

C ■ a a r a

BER.TDLPHI R.EGIS MEGLCIOR.UM.

De immunitatibus conceflu mooafterio Croylandin.

*Btrtalfiat ft» Mtmoraee vmreMi aatn damme Stwerie CrtjU*ià*, tataiiafy··· fratnittt fat taeattehit rfafat ani#erif frtfauiitu tf feteru, fthrttin m Demin· fatfiitrm.*

Gftatias debitas vobis omnibus digniflime reddo pro pecunia, qua me per vos dudum prrterrootem, io mea maxima indigentia, contra paganorum violentiam gratiflimo dc liberaliffimo animo stfoviftis. Quo tempore quia de injuriofis damnis vobis pet qoofdam viros adverfarios malitiole nimium iliacis mihi graviter cooquefti eft», qui nequiter infidiantes in exterioribus ripis aquarum vefirarum, fi diftas ripas afcendereot inpifcando qui de fagitivis fervi vcftri faut effefti, dt pari modo mulrorieus cnftodiaoies snarifeorum veftroram, fi forte oves dt boves, aut cetera animalia veftra longius errantia revocare difti fervi veftri excederent, dt eofacm fervos veftros extra vcftram infulam inventos, velor impunitatis fus violatores, poblicis legftos fubjkcrent dt damnarent, ficque nectffc fuit frequentiffitne vel diftos fervos veftros in manus hoftium fuorum iocidere dc perire, vel coram labores ad juftum coauDoduta veftrum non procedere. Propofita ergo tali querela veftra per fratrem Askillum cominooachum veftrum palam coram prslatis dt proceribus totius regni roei Merci· apud Benningdon ultimo congregatis, omnibus tenerrime compacientibus fuper ejufmodi vobis illatis injuriis, ad honorem Dei dc fanft· matris ecdefi· relevationem, contidcrantibus etiam & collaudantibus usuverfis perfeftiooem lanftifiim· veligionis veftrr, pro majore pace dc quiete veftri facri monaifeiii complacuit privilegia domini Withlafii regis fratris, dc prssdeccflbris mei de impunitate vobis conceffa declarare & dilatare in elecmolynam anima ~~me~~, declarataque ac dilata meo chirographo confirmare. Quapropter prciepi Radboto viccdomino Lincoloic, ceterifque miniftri* meis in illa pane confinons, infulam vcftram Croylandiz, ac terminos mariicorum veftroram circumire & defcnbere, jpihique, flt concilio meo, ubicumque in ultimo pafchst fmffetnus, fideliter &. lucide demonftrarc; nui juffa complentes, iftis nominibus infulas veftrc marifeorumque veftroram circuitum mihi & concilio meo, fandum pafeba noftrum tunc apud Kingcsbury tenentibus aperte deferiptum obtulerunt.

Qttrtlaa»·

Pri.!!·>‹· vvxw.ai '·»'· coaAr'

Claudit enim infulam veftram de Croyland ad ejus orientem (prout antiquitus per eam dotavit monafterium veftrum inclytus quondam rex Merci· Eihelbaldus fundator vefter, & ceteri reges Merciorum fui fucceffores fais chirographis confirmaverunt) ab Afvviftofthime u/que adTedvvarthar aqna de Scbepisbee, dtc. prout a fundatione naonaftcrii vcftri ha&etuis omnia prvtada pacifice poflediftis. Pro fervis ergo veftris, quos de fugitivis five pifeatore», five paftores vobis factetis, cum communi concil» totius regni mei concedo fanfto mooafterio veftro ulva exteriores ripes quinque agrorum claudentium infulam vcftram ao. pedes in latitudine ab ipfa aqua, ubicamqne afceoderiot ad retia fua extrahenda, aut ad alia faa neccffaria in terra folida peragenda. Similiter quocumque protenditur animalium veftronsm rrmmunia in pradiftis marifeis, illuc tenditur etiam fagitivosvm vefirorum licentia, ut forte i· agros contmguos ex tempefiate, vel alio ipfort—io, vel latrocinio abdu&a fuerint, confanticatibau oifitai prelatis *A proceribus mesa, coocndo* ip6a fagitivis vefins, qnod, ficut alii liberi Sommes, animalia veftra prediàa perfaquantur, dt tndioci modo, quo voteront, repetant fic reducant, dc quafi in ecclefia fua edent, pace snea dc impunitate per totam viam fuam gaudeant: fbbqne mutilatione membri magis neceffani nuUus eos audeat molcftare, vel in aliquo vontrariari.

LibClIMM.

anno CHR'sn

Infuper pro difti Withlafii quondam regis, fratris dc pradeceflbris mei, proque redemptione meorum peccatorum, cum communi concilio gratnitoque confenfa omnium magnatum regni mei concedo Deo, & bcatiffimo confeffort luo fando Guthbco, facratiftimoque mooafterio veflro Croylandic, quod per totum regnum meum Merci· abbas, roooacbus con»erfu(»c facri mooafterii veftri, qui nunc eftis, vel qui vobis iuccedent *ia* faturum poft vos, ibidem Domino ferviturì, pro quocumque negotio procefferint, de didis fugitivis vi* fac famulos licenter tibi faciant dc producant; ioque pnefentia difti abbatis monachi, vel converti, ubique per regnum meum, ficut in eccletia fua Croyland, falvi permaneant & fecuri, ac ab omni periculo * immunes penitus, flt indemnes fub mutilatione membri magis dilefti, 6 quis iftud privilegium meum atlentaverit in aliquo cernere violare. Quod fi exira pnediftos Xe. pedei io ripis exterioribus aquarum veftrarum, aut extra villata, qu· communia vobifeum vendicant in occidentalibus marifeis vcftris * ex utraque parte aque de VVeland, aut alibi, vobis abfentibos, abfque viatica liters abbatis loci veftri talis fugitivus repertus fuerit, juxta demerita legal' fupplicio fubjacebit. Declaratis namque terminis tam infulc veftrc, quam marifcorum veftrorutn; declaratis etiam ad honorem Dei privilegiis domini Withlafii, ac aliorum regum Merci·, pradeccflorum meorum, vobis magnifice concedit, complacuit unanimiter mihi ac univerfo concilio veftra omnia loca mei aufioritate rceii chirographi confirmare.

Vb.fl·>!

**«»η·ν·. r''*"

Confirmo ergo vobis dc faccefforibus veftris regulam S· Benedifti fub habitu veftro, tam nunc profertis, quam poft vos proteffuris, principalem vcftram ecclefiam Croylandic, in qua venerande reliquis fandi(fimi Chrifti confefforis, dc patroni veftri beati Guthlaci corporaliter tumulati, ultimam rtfarreftionctn feliciter expeftant; totaroque infulam adjacentem, prout per terminos fuos fuperius declaratos miniltrorum meorum diligentia fufficieniirtime eft deferipta, io fedem feparaletn abbati· veftrr, in fitum fpecialetn monafterii veftri, & in veftrum plenum dominium tingulariter & perpetuo poffidendum, una cum duobus manicis jacentibus ad ejus occidentem, videlicet Alderlound io auftrali parte aqua VVuland, fle Goggiflbund in ejusdem aqu« parte boreali, per terminos fimiliccr fuperius declaratos. Hxc eft hereditas Domini, dos ecdefi· Chrifti, folum l'aoft· Mari· flt beati Bartholomei apofloli, & Guthlaci roonachorumque fuorum faoftuarium facratiftimum, dt roooafteiium ab omni terreno frrvirio liberrimum, iUuftriflimoram regum eicetnolyna fpecialis, & in omni tribulatione univerftv locus refugii fingularis, manfio fandorum perpetua, dt poitrifio viris religiofis communi regni concilio * ipecialiter appropriât·, proqne frequeotibus miraculis fanftifismi confefforis inter vineas Engaddi balfuni mater femper fertilis, 8c regum pri-

R" "*

·γ·ά

privilegiis Bofor in folitudine, omnibus pœniten- c,",,a* gratix fit falutis.

Si quis facrarittm hoc violaverit, vel in aliquo vexaverit, vindicabit in illum dextra mea, & heredes mes, qincvmque poil me fuerint hujus *rt*-gni Merciac perenniter fceptrigeri focceffores. Confirmo & Deo de fanâo Guthlaco, facroqtae monafterio veftro, 6*c. daaanaae/fae *repetens, ait*.

Hxc omma fupradi&a, ecclefias, capellas, terras, tenements, parturas, pifcattones, maneria, manfioncs, molendina, metfca, & marifcos, libera & foluta ab omni lerviiio frculart, & oneic terreno, concedo vobis fle fucceftoribus vobis in pci petuum: & prxfcnti meo chirographo confirmo m regiam elcemofynam meam pro anima jjmiii VVtthiaGi .quondam regis fratri; & prxdécelions mei, & pro aniniabns omnium peter rjmoium parentum, A amicorum meorum. Et emancipo ab omni debito regis, & omnis alternis domini, & hominis, cinufcumque fuer t diyr.iiats, excellentix, vel honoris, ut nihil amoi· ' de vclh; facn monaftern Croyland, monachis L.e.atu, aut laicis ictvis aut tenentibus exigere rotrunt præter orationes vertras & beneficia fpiiituilu, ijuo gratiam beatifbmi conteiTons Citri. iii fandi Guthlaci apud vos corporaliter quieciens m iiulfri» adipifet ncccìiitatibus jugiter ri'Cieainur

SUBSCR.IPTIONES.

Cum ergo un;,nimi confenfu totius prrfentis hic apud Kmgobuiy, anno incarnationis Chrifti Domini oâmgentefi-no quinqusgefimo pi mu, feria fexta, in hebdomada paichx, pro regni negotiis congregati, iilud meum regium chirogi.iphum fanâx crucis figno habiliter & immutabiliter confirmavi.

Ego Ceolnothus archiepifeopus DorobernenGs lanus & incolumis tam mente quam membris manu mea confignavi

Ego Swithulphus Londonienfis epifeopus, tn meipio expertus gratiam Dei, & fan^tiffimi conteffuns fui Guthlaci, humili devotione ad juflior.-.-m domini mei regis illud chirographum diflavi, & inter ceteros dominos epifeopos in ordine, meo iubleripfi.

Ego Swithunus WintooienGs cpificopas, gaudens & laetus quoties aliquibus miraculis piiifimux dominus Ixtificat civitatem fuam fandam matrem noftram ecdefiam, huic regit chirographo fisbnotavi.

Ego Elftanus Schireburncnfis epifeopos, devotus A perpetuus debitor fanât Uuthlaci, privilegio land* ecclefia fua congratulatu, fignum feci·

Ego Orkenvvaldus Lichefcldeofis epifeopus hilaris ac alacer in cunâis fanâc ecclefia profpeils iucceflibus, prompto animo collaudavi.

Ego R.ethunus Legereeenfis epifeopus, filius ac famulus fandi Guthlaci, quamdiu vixero, gratinprocuravi.

Ego Godvvinus Rofftnfis epifeopus honorem Dei per hoc chirographum ardenter aflcâavi.

Ego VVulfardus abbas EveshamenGs approbavi.

Ego Liviogus abbas VVinchelcumbc commendavi.

Ego Hedda abbas de Mcdcshamficd diligenter procuravi.

Ego Enulphus dux confenfi.

Ego Ofrtthus dux confului.

Ego Serto comes confenfutn prrbui.

Ego Elberus comes annui.

Ego Hodx comes affeofum dedi.

Ego Oflat pincerna regis Æthclvvlphi, fle le» Cgatus ipfius domini mei, & filiorum fuorum, nomine illorum & omnium VVeftfaxonum iftud chirographum domini Bcrthulphi regis plurimum commendavi.

Ego Bertulohus rex Mercioram palam omnibus prxlatis « proceribus regni mei divinam deprecor majeftatem, quatenus per interceffionem fanâifiimi confirtToris fui fanât Guthlaci, otnniumque fanâorum (uorum dimittat mihi omni populo meo peccata noftra: fit Gcut per aperta miracula fua nobis oftendere dignatus eft miferteor* diam fuam, fic fuper paganos hoftes fuos dare nobis digeetur io omni certamine viâoriam, & poft prefentis vitx fragilem curfum in confortio fanâorum fuorum gloriam fempiternam. Amen.

CONCILIUM SUESS1ONENSE,

IN QUO PIPPINUS JUNIOR.

Rtx Acuitanix, regno fpohatus, & in clericum attonfus, in mooafterium S. Medardi SueffioDcnfia deducitur. Anr.o Chr. DCCCLI.

GOii^iiur iilud tonciltxm tx canoat *qxinlo alters fiaodi mtnj't Apnli babita*, anno 8j$. y»-s m *tom3 III. concihoram Gallia nanexpatar Sacjwnenfit II. ubi paires biftorsam bxjas Pipptm cxbibeni bir verbis.* Ante hoc tempus venerandi concilii, obtinente Pippmo, Pippint regts filu Ludovin pitftimi Augufti fiho, Aquuaoiam; etiam confentientc avut.culo ejus gloriofo rege Carolo, cui ‹?drm provincia in partem obtigerat, ecclc laftica diiitplina & militari foluta, eadem regio a fuis indigenis valde vaftata eft, & multi illic impune illicita perpetrarunt. Tandem aliquando refpickn-te Deu populum fuum, idem Ptppinus a fuis contemptus & defenus, atque u» potcftatem avunculi k.t Karoli redaâus, confibo revereutiftimoruin pontificum & puxenim attonfus, & in habitu monaftico ad nicnafteriuT (anili Medardi cuiloûiendiiç & docendu- .ledu.li i -fi *Pr^ttrtx ide>'l ΓΟ'Ιii.::'/, J l .ir3 fienjenji dxnte wfilsxm dt Pifpixj t etn^fierie tlfpji, & xd*. Non prxjodicans, lifios, fynodali feotenti· de Pippino decrete· Cars» *tiitttr Pippixxs Stttguvhu t txextfimx fixili Mtdxrdi*, dnaAsu awMcfiis *C9»fntint>bnt, β·* «ea/ iX e/ww *ftmiibxs, fxgx dslxpftu fxtrtt, ut narrxt entr»* daustocaJCMM *dit* fM>·-*tas (yMds 11. ceaditai futi; xibtL m· text centra Psppexxni fattiftm Jit: ndr cenfe^neni eft* A<c *fepradtBa evemfft Psppine, & Mtr tntpxr tonctitt Sxtfaxtnfis II. af Ifdtttr tjat ctaoa yun. tas: (J* ia *altera pttdexe cannlia, at afferst edbttc tisacmant, ytad jaa» tncaatat Sxeffiaaenfe*, yens *prebabihxs eft detrajam faifft Psppmaae ,a manafr. riam ctVtUtts. tn qaa celebratam eft cencihaa», cajas epaeba eiicitar ex aanaitbas Fremcoram Mettajibas, ia> breviter eadem enata tn pradtffo cantae fatnte expafita referant ad annum* 85 r. *bts verbis*. Pippinus icx Aquitanix comprchcnfus a fuis, eo quod

anno CH&ort

ic mala pcroetraren-A traditur; cflêauique derioM, in nwnaftcvio fondti Medardi retruditur-

roius nepotem fuum Pipptnnm adquifivit. *M k*

l^ulgf iim Hiucaurut fo epdlefo 59· Provideoria de Pippioo non eft negligenda, & loci coo· venientia ita cuftodiatur, et ad priftinom vomi, turn redire nequeat, &. ut certi ad fideles eufto- des adhibeantur, faut eft procurandam, nec obii- vifcendiun, quid de co in monafterio S. Medardi accidit; nam quod faAum eft, adhuc fieri po. left. *Hat ipfaat cat&atat Adaan cMateau k>* wr. *Ut :* Pippinus ex codem monafterio per fugam clapfus, in Aquitaniam regreffui, multo tempo, re, fugiendo latuit: iterumque a Ranulpbo per fidem deceptus eft· dc ad Garolum adduftus, Silavaneftum perpetuo eft exilio detruius.

anh<7 chr Ist» ***

ANNO CHRISTI

•CONCILIABULUM CORDUBENSE,

IN QUO VETITUM EST MARTYRIUM,

Cultoique lanAornm martyrum fublams fuit, anno Domini DCCCLII. tempore Leonis papae dc Lotharii imperatoris,

ANNO CHRISTI

OcoGa co·, cilu.

a *Caacdiaiaiata.*) Gens perfida Saracenorum que in Afia, Africadt Europa his temporibus domioabatnr; anno Domini 840. Cordube inHif paoia ubi fodem regni fui habebant , dnos infigoes Dei confoffores martyrio affecit : anno fequente Cordubcnfem epifeopum com univerfa ciero aliifve epifcopi» Mahometi fe&am deteftaotibus, quos nominatim receofet Eufagius in ducnmeato martyriali, in carcerem detrufit ' ex quibus, aliis occifis, alios ad lapfum de defirâiooem fidei re(ervavit. Cumque ex his nonnulli regi Arabi crudeli(fime faafiffeot, ut curaret convocari concilium omnium epifeoporum regni fui, quorum decretis & cooftitutionibos fyoodalibus martyrium vetaretur, dolofo invento approbato, omnesepifcopi dc facerdotes earceribos funt edufti, coaftumque eft ea intentione concilium. Antequam cooveniftent plurimi fideles fpoote ad coofcifiooem fidei de perfidie dcieflanonem profilicfunt, fidemque libere profctfi glorioium martyrium fubjerunt. Quibus viftoriis martyrum rex Arabum exafperatus, ftatuerat cbriftiano· in arfiithmum carcerem efle compingendo· . Qua occafionc fidelium plerique fugerunt, dt latebras quadrveruot , alii defert· fide fele infidelibus conjunxerunt . Pfcudo- ,Repifcopi qui convenerant, habito convento fatanico martyrium prohibuerunt, cuitumque fonftorum martyrum fufluleruot, dicentes, quod qui violeo, ter ad abnegatiooem fidei non adigerentur, fed propria voluntate , difcrimioi fit otternrnt , inter many res non funt habendi ; ideo maxime , quia miracula inftar antiquorum martyrum non ederent, eorumque corpora non incorrupta permanerent. Impium fynodale decretum non tantum re. futavit & improbavit doftiflimo fuo commentario , quem Airrartak *faa&araat* iofcripfit , Euio- S'ius, verum etiam tpla Dei ultio in regem mox ecuta oftendit , quantopere martyres eorumque cultus divinas ms/eftati placeret. Nam cum fublime Ibforium oppida luftrarurns rex Arabum crudeliffimos confcendiflet, dt e regione pendentia ftipitibus fandorum corpora intueretur, orntumque concremari jufliflct, os dlius repente eadem hora divinitus ita obflruâum *fuit,* ut iari non poflet, mambnique portantium in Aratum trdudus, eadem node exungueretur. Hoc tempore celebratom effe hone malignorum conventum , teftatur in Eufagium icholisftes, quern illuftriflimus car. dinalis Bsronius anno 851. num. id. foquitur.

Dmmil k •a« «.«i· li«h«lt.

CONCILIUM MOGUNTINUM II

SUB RABANO CELEBRATUM,

Anna Domini DCCCLII. tempore Leonia pap· IV,

a Cratfomr.) De bac fynodo Moguntina »°D sales Francorum a Pitbœo editi iff· habent : *Ha- Uta fH aattu» fyaadat* «η *valaMalt & pratapta tjafdrat ftmifiaai priaetpit ia tiviialf* Af^eariaa ,wr- *trapaii Gtraaaaia prqfidaatt Aaiaaa tawahii tjufdrat* arks *artàitfiftapa,* era *cantiat tpi;tapit* rtfne •Àkrfider *ardatalit Francnt, Bajaarit, & Saaaaia: & dii fudaaa dt a^jtlvndti ja^ttadai traOatuta Marrant-* Qpanam autem hiennt ı.Tβ qu»ftfanes. oaifun invenio . Hanc aiiafvet provincia- les fynodos n^n fine licentia Rrwiani pon[redacted]icia celebratam fuiffe conftat ex I» que dixi : Baroniuœ prediâo anno 85χ. num. ay. Serarium lib. i. hift. Mog. cap. 33.

Hlocmbluc RhcmoGa Aithrnp.icopu* hoc «eno »,1. n pitula quad«n «didit ad prwbyurvi puochia fa«> fvb>;

" i ·· . caeCvqaamtbuv ; qaa a« ab lavlam f«ju-- po< NireUI L ««iftol·· «rq»· derma caav regia cnltefter· oa,«la paall· J>oA enlloc,i>>«u· a·· cam lisacl Llaeeatad· , Harardi TinoataGt» & W»lt«cii Aarcli·- M>β· Mïîβi··, «faiSaai «rgu*c»t> opafcull·.

A4 «vadvei «nara Cbrl*i tji. λ fpledvgli Darbcr···! «a·· ti. M(. |U raracatar roaMllaa» Saaaaa«r« , la auo V.aalia S«MM«ii aatldM pri».Ugia·» aaaadvcia S. Rn«- «igil ab AUtico 4Mefac« luo caac«ffaai caaGnaavic. Vtraa· imi 4ati ia coactilo priviUgU oamloo anaat lacartu«. EA· «alat Caratu, Calvuv hac »«rb« In fao 41 planata data «aaa regat fai dao4«riiaft (imata palla· dvclaMuni·, OU rnpMdat qn· Mdlmr la4iAio prima) t·/·- p r**hj *hi ml/iilitt mBkihh ntt tr·*

w,b.l taoMB Grati >·«· aikirt, doaac rtgiam A- Mtl *ac* pMciGriaau «>r>firaa<iaa«ni «·4«· fallT· anno, par aâaai 4«awa(lrar«ri, . Inttr.m 4oae< major lui rtfulltrit. caactliuai Illud S«aocanit buicc· » aobi» aSGgatur toe·.

Cui Rabanus prefedit, Anno Sj*. habitum,

A D D 1 T I O.

M.,v^'ı ro f^Cfoailtaa» foc, /ato nuuliat aetum ta autari au- A
Mttmu ruhattnanue, emaiM *iUatrat kfletaa Ludmati Gnauniti nant* ğjj. *datum* , m fW ir *coacti* iUat at* spnur, *fit nantia, βιMA dititur ftrtia fatotnda tftftafa canalium Ctr*-feja were , dT *Htrijarditaft SanAiatnialnaa uni-Jnii. Dipitata Mud kptar afad LaaiiSficHtg.ill.*

In nuntiat SaaAti & iaUmdaa Trinitatu , Lads-vireu, dtatac *fnna na.*

SI petitiones fervorum Dei, jullas & rationabiles, ad cfiêâum perduxerimus, & ad humanam vitam feliciter tranfigendam, dt perpetuam felicius promerendam proculdubiu nobis profatu- B rum fperamus. Quapropter notum efle volumus, quomodo venerabilis abba Warirus adiit excel*lentum noftram, fuppliciter orans, ut noftramunificentia profpiceremus monafteriis illi commits, quorum unum eft monachorum , nova Corbeja nominatum, ubi & ille primum regulari eleftione abbas extitit, dt alterum eft Saoftitnomalium, Hcrifordt diftum, dt proprio abbatiffu, cujus no. men Addtla , fubfoftum , fcd juxta confuetudinetn, quod ancillarum Del congregationibus procurari folent prnpofiti ex ecdefialuco ordine,jam difto abbati commendavimus, ut tam ta difeiplina abbatiffam juvare, quam in cunftis negotiis , quu famula Cbrifla pro fexu, dc profeffione fua exequi non poflent , ipfenun provifor, dc patro- C eus exifterct. Is ergo petiit celfitudinem noftram recordari, quod pic memoria genitor nofter Hludovieus imperator ambo hac monafteria extrui juftit, ad normam videlicet praripuorum in Gallia montiferiorum , novam utique Corbejam ad fimilitudinem antiqua Corbeja, Herifordenfe vero cçnobium ad exemptam mooafterii fanftimonialium in Svefljftionu civitate exiftentium, dt ut in elcemofinam foam hoc totius grneris fui inftiiutionum earundem perfeAio expleretur,cellam juris fui , qua vocatur Meppia cum decimis dc poflcftionibus undique ad cam pertinentibus , dc ecclefiam Eresburg , quam avus nofter Carolo» primo extruens in Saxonia, decimis dotavit circumquaquc habitantium, per duas Saxonicas ra- D ftas, prefatus nofter genitor ad novam Corbejan tradidit. Ad Herfordienfis autem monaftorti adjumentum dedit In epifeopatu quidem Ofnabrugenfi ecclefiam Bugimthi cum fubjeAis fibi ecclesuis, in paiochia vero Mimtgeifordenfi ecclefiam Hreni cum iis quo ad eam pertinent ecclcfit».Ita fane ut decimarum aliorumque redituum proventiones profatis cederent mooafterii» , ftt ab ipfis viciflim procurentur fubicA* plebes m baptilmate, in Euchanftia, in fcpuituris, io confeflioM peccatorum audienda. Et presbyteri, qui principalcs cx bis ccclefia» tenerent , archtpmbytcrorum officio fungerentur ad agenda omnia , qua folcnt fieri ab ardupresbyteria epifeoporum. Gum autem ipfi epifeopi dreuitiooes fua» ibi agere de- E bcreut, ad eorum manfiooatica daretur, quod in capitulante* anteceflorum ooflrarom pnsferiptum habetur. No* igitur ruta efle volentes cena omni» , liotum expenfes ad minifteriom epifeopi propter sgmudinem & feneftutem ci, qua none eft, Gozbcrti augere debemus. Id juxta petitio*nem fispe didi abbatis Warini lu moderari placuit, ttt defcripco , quaiMum fatis fit, ad fervifium epifeopi, hoc audio modo lnforabatur, dt epifeopus vicifim ampliora non requirat, ncc com pluribus veniat, quam nt <j fofoccre oofiw. In quibus fotis elle coofenfit pntfinus epribopus coram nobis, dt archiepifeopo noftro HRabano ce* tcrifque cum eo in fynodo agentibus. Item ut dentur ad finguias ccelefias porci quatuor, valentes finguli denariis duodecim, dt odk> arietes,qui eadem pene fumma, quod quatuor porci elimarentur, tres porcelli, quatuor anca , 0A0 pulli, vigimi findar dc medooe, XX. de mellita ceravi* fia, XL. de non mellita, CXX. panes, C.modii de avena, manipuli DC fitque in poteftate epifcopi utram hac per finguias ecdcfias ad unam manfiooaticam, an ad duas velit habere. Ne autem in famma debiti his pios aut minus compleâator, hoc audoritatis noftro pnacepto cum con* fenfu Synodali dectrninns , atque jubemus. His etiam adjungere placuit liberam utrique tococoncelfioocm eligenda: de propria congregariooe in regimen fais, per fotura femper tempora,congrua» peribo·. Et ut omnis hinc dubietas tollatur,manu propria hoc roborantes, aonuii ndftri impreffione lignari juffunus.

Sigunm (LS) HLudovici
Scriniflimi régis

Haddbertus fubdiacomii ad vicem Baldrici abbaus recognovi. Data XI.CaL Junii, annoXmo regni ỳoriofiflimo regis HiudovKÎ in orientali Francia regnantis, Jnd.1. Adam tn palat» regio Francoocford, in Dei nomine feliciter. Amen.

CHARTA LÜDOVICI I. GERMANIÆ REGIS PRO MONAS!ERiO RHINa UGIENSI,

IN nomine Domini, & Salvatoris Noftri Jefu Chrifti Hludewicus divina ordinante provideotia rex. Qpvoiam Principem, ac defeoiorem Ecelefiarum nos fecit Dominus, ne ejus iograti efle videamur gratiat, fervittum fuum augmentera,ecclcfias ditare , bene & opportune cooftrudas defendere , dcftrnftas vero nos oportet reftattrarc . ldcirco notum fit omnibus fidelibus noftris, prefectibus feüicet fit foturis, qualiter Rabanus métropolitain» Mogoncieafis, ac Salomon epifeopus Cooftaotienfis , nec non Folcvvim» venerabilis Abbas Augienfis cum multis aliis ariaripibm ii generali Concilio Mognoiea ceificodmem noflran adierunt, dt quosdam nobilem virum deAlemannica in pago Turgovre in comitatu Adalbalmi ob laudes divinas, dt regulare» difcipltaas confiruxerant, obtutibus noftr» prefentaveriut, humiliter deprecaneas, quatonn monachum quemdam nomine Gohbenum, mseaa idem VVobeoe a fratribus dt a fe eWfom dixerat ia ptwfaro iocelo abbatem cooftitueremos, quod & ira fecimus, ea videlicet ratione, quod monachos fuo» regulariter regat , nulli calumniam fine jufto judicio inierat, res mooaficrii intus, dc bene ordinet, omnia juxta fa-

.fapieiirie Mthitefti £<fOfitioMai denasor, oβφiMi ft utiliser gubernet.

AWNO CMKISTt %».

A dem nos ft UKCadbras aoftri baaamn regale de·, berna* ranrrtdero, eo ridolicot troara, at qnaa- document fia sommifli pntvaricatar >a robus,vcl «*»»" akmo

bee luce, qaod magis cupimoe, migraro- • aliunde abbas coaflitminr, mfi, quod inter eoe notiae idaaemiuvernatur. Priste· rca sripes fapradtfri nobis flebiliter funt' con- quod ft nos foti* audivimus, ft veraciter S, dedicet plerofipM eorum , qui ecclcfia· rum vocantur advocati, debua poteftate in tan· tum abuti, ut qui deberent efte modefti defea- feras, impudenter eflrfti fiat rapaces ft iojurioG

tram, videlicet monachurum fera perpetualiter ponere poceflate, ut fepientum uG conflitis, fie ris, quos iater potentes fiscali efle aoverimequi» tatis ft modeftin amaturas ; dtgaut fuo compe- tenter loco advocatosftdefimfcras, uae quiiquam omohun fibi haae cura», vd poeeftatem profit mat vindicaro, vd quafi herodiraricm, autafiquo jure debitae iavadere, nifi quem abbatia elaébo, & monachorum coafidta approbatione velint ad> mittere. Cujnfinmqy* autem fidei abbas ejufdem Cmnobii advocatum um timet committere, ej- advocatiem cum omnibus commodis pendat. Idem advocatos iu pnafino loco nullum jus habeat pia· citandi, vel aliquam judiciariam poseflatem exer. cendi, nifi forte ab abbate vocatus advenerit, ft tunc voluntati, five petitioni ipfius fetisfectat. Quocumque ausam potens, vel impotens perfooa hoc ftaiuium bon· memori* Caroli ari aoftri, B κ pia recordationis Hludovici patris aoftri una cem aaflrg confirmatione aliqua temeritate traof- gredi, ft infringere prnfumpferit, fexaginta libras auri, medietatem palatio aoftro, medietatem abba· d periolvat. Et ut ham cosrimnariotHs aoftr* an- Aoritas tuae, ft femper ftabilis, ft iadoavutfn permaneat. maan proprie diam firmantes figillo aoftro configaari jusimos.

Hadtbertm fitbdincom* ad vicem Grimaldi er- chicapcfiaai recognovi. Datum aano ab Incarna· tioae Domini 8yx regni domini Hnldevvici re* gis primo, indifriooe xv. Afrum Mognntia co- ram msdtis principibus in generali concilio felici» ter. Arnen. >

JTCONVENTUS TICINENSIS

Bftfttftn» (J frltlfnt, Lttbtrlt fftfnlt, Anno 81J. habitus.

Conventus hujus, cujus nullam alibi mentio- nem offendi, mentio exter in eftis transie- tionis corpora S· Abundis diaconi Fulgino Berce, tum iu dweceG Parmcafi, jw ab anonyme fed couro defcripta dederunt Bollandiani fodi, in tradam prelimiaari ad tom. L Julii pag.Aj.Hec enim ille num. 4. Acutas svefis *mlftn* (egerat prius de tempore, quo Sergius II. Romanam ca-

Jùnt Lttbenlu jefflltret eflfct/nrm entl- SMOpnc ssqpuas oraùv cwreise, ratrr yev/ , dF Faftrnro *elmtatlf Dntltuau* ftc. Conventum feu" concilium Ticmeofe habitum anno 850. Bollan· diani iocii judicaram , led frigit virus dofros ea animadverfio , qua illos plane in aliam fen ten· tiam traxsflet . Qpi «b anonyme designator Pa- picnfls conventus, a Lotbsrin indifrus erat, co- demque prefect* habendum fuifife non ambigo . Qpi vero coivit cetus anno 8jo. aufrorom ws C quidem Lntherium , fed Ludovicum ejus filium habuit. Eundem pariter Ludovicum indutiffecon- veatum illum, qui Ticinum anno 8jj. convenit, leges ab 00 lato eo in conventu demonflrant. Af- figoaadus eft ergo ille, de qao agimus, conven- tus anno illi, quo Lotharium ia Italiam defeen- diffc diu poft ananas 844. cosnperiemns. Aano vero 853. imperatorem illum eo renifle difeimus ex afris fynodi Romana aano 873.decembri men. fe celebrata, in cnjm fynodi eftis Lbibarii no- men primum poft Leonem pontificem occurrit. Is ergo annus conventui huic ftameadas eft.For- te tamea ad annum procedentem 8js. conven- tum hunc retrahendum efle damooftrari pofletex diplomate ejufdem Lotharii pro ecclcfia Clufins dato, relatoque ab Ugbcllio tom. III. coi. 614. aor. edit, in Ciufiais , quod ab eo imperatore , Papia agente, atmo XIII. imperii dic VL Kal. Novembris indifrioae 1. ideft anno 85x datum eft. M

PRIVILEGIUM MONASTERII SANCTI REMIGII

AB ALDRICO CONCESSUM

Confirmat VvenSo archieptfcopus Scnoaeafis ia concilio Scaonis habito circa annum dccclii.

Ra Tew , Ovmiurs,/ûaAs *tf mtntUfflatu ftetrlhu* ÿ car- K^Npsr, MfiMqfllbnis parans frr vnwrabt/iAm ab» ,fc" *UtAtu n Mnt npl* daariri Karrii /srra^kri fqps, FIPMfr ommms *[twtmtCklfl fmltt, fl&l Sntaln* «cfofie .

Optiam venerabilis & Deo devota fenfritas ve- ftra novit, ftc. Qpod opus Deo dicatnmuc E per tempora labeotia omnibus fimfriffitnis patri- bus ft fratribus ia Dei nomine confententibus firmiorem obtineat refritadiais flatum ft iotaâuxn permaneat, manu noftra parvitatis fubter rrlegco- da firmavimus, ft ut rata deinceps manere poi- fint quis feripta funt, maotbus veftr* laoâitatis roboranda expoflulamus. ~

Wcnilo fanâc Stooaic* fedis munero divino ar-

-rv

ANNO CH«nUri

.archiepifcopus hoc privilegium fieri jufti flt lub-A fcripG. *

Huebertus fanda Meldenfis ecdefias indignus epifeopus hoc privilegium fubfcripfi.

Adalbcrtus Tricaflis epifeopus fubfcripfi.

Helias Carnotonfis ecclefia indignus epifeopus fubfcripfi.

Buricus Rotbomagcnfis vocatus archiepifcopus fubfcripfi.

(Jrlmarus Turonorum archiepifcopus fubfcripfi.

Fwmlfiai L^ravianfit atetafin affiopsB^uhfaipfi.

ANNO CHRISTI

Simoon Lauduuoufis epifeopus fubfcripfi.

Baltfrid*Bajocenfis eccfefia epifeopus fabfcripfi,

Ermencfirtd* abba fwbfcrtpfi.

Abbo abba fubfcripfi.

Lupus Catalaononfis «pafcopan fôbfcripC.

£ AD CONCILIUM SENONENSE

Anno 845. habitum, In quo privilegium monafterii S. Remigii firmatum eft,

ADNOTATIO CHAOJNOiOaiCA.

F. Uppl.u. Mi.6 <0. >. A*»/*»',*

INter Baluxiufn & Dacherium de anno quopri-B vilegii hujus auftoritas firmatur, hs intercedit. Dachenus aunum prefect SyzBaluzius Sqy.Conitat enim ex prefatione Capitularium Caroli Calvi tit. VII. VVenhonem non diu ante an. 846. Synodum cum tuftragancis fuis cgite. Cujus ponilimum partes tenende fint nobis indicat nomen *Aitlbtrti Trttefiel*, quod inter fubfcriptores recitatur. Conflat enim Adalbertum anno 837. conventui Carifiacenfi interfuite, ut ex diplomat· Ludovici imperatoris apud Baluaium lib. 3. Mif«L cap. yo. vite Aldrici Ccoomanenfis conflat. Anno vero 847. fuccсffor ejus Prudentius Parifienfi concilto fubfcribit. Ex quo inferas Seno· ncnfe conciltum, cui Adalbertus adfuit, ante annum 847. convenite. Preftat ergo Bahizii chronologiam, quae concilium iftud cum anno 845. componit, retinere. M

CONVENTUS SENONENSIS

utRuTt

IN QUO ACTUM DE BURCHARDO,

ANNO CHRISTI

Carnutenfi epifeopo coufecrando. Anne Chrifti DCCCLIII. ani· Concilium Soefiàoœnfe eodem anno habitum.

>» L.bb.i Apfxed. te, VUJ.

nporaw tarjas *nwntru hfirrixxt ferikit* dtodr«-A das *Mrdftxt hejxr MOrrt ti ·η. tt}}. tx likn rtvtietittutxtltgtti tctltfi*xet**i**. Rex, rvf«is, Carolus acccrfivit quendam diaconum nomine Burchardum e paitibus Lotharii Regis, flt commendavit ilii ecclefiam Carnutenfium, ut effet in ca pontifex; ac fi nullum in regno dignioris nominis clericum invenire potuitet : edixit VVrniloni Senonum archicpifcopo, ut eum ordinaret epifcopum . Vocavit autem legatum cedefiaium idem archiepifcopus, fltdixit.* Scio ad iram Dei provocandam regem noftium Karolum egiffe prcdifta dc Burchardo; nam de eo per univerlas— regm huma redefias fama diftu horribilis divulgahi eft. Sed A efle potet, ut Dei iracundia non provocaretur, quia apud fiecuh cautem ftrenuus ete dignofeitur , rogo te omnimodis , fic ores Deum , quatenus dignetur tibi oftendere, fi fecundum ejus voluntatem idem Burcbardus fieri mereatur epifeopus. Hoc ego fatis vellem, eft e-Coim mihi confcnguineus. Cumque orarem /blito» etiam flt pro fupradifto negotio : ecce Dominus dignatus efl me audire, & defcendens de calo , lumine fuo circumfulfit mr in loco , quo eram orans, & dixit, Afv/nWfa dwi, yaa *trif Berth*·iti* ; 'flt hac dicens , in catam rediit. Ego autem retuli univerfa archicpifcopo meo, qui mox feriptom mifit oraculum illud regi Carolo : & illud quoque conventui epifeoporum, qui ob hoc *Scnoou conveurrunt, monente jam diâo archieptfcopo,* retuli. Qpt primo quidem noluerunt ordinare epifcopum eundem Burchardom, tam evidens Dei oraculum pavefeemes: fed imperium regis poftea, & multorum epifeoporum, ac principum regni confenfus, prevaluit', flt menta quarto ordinatus eft epifeopus.

C. C Nvle*ru,t ·p.i*opî Barchariea* ia h·· coaveatu In Su«Snn«afi caacil» «tUiaanJaai Sacravaraar, ut conflat «x caaan· j. Saufivatal'· igitur eant S4J· concilium boc coortam pvflarias «I.

CONVENTUS TICINENSIS.

PR.ÆF ATIO.

IN nomine fanda & individue Trinitatis, io. carnationis Domini noftri Jefu Chrifti annis DCCCL1II. anni imperii domini Hludovici imperatoris Aogufti vj. indtâione sv. dum conventum fidelium noflrornm palatio noftro Tici. nic civitatis * convocarentur, & fimui coram noftrorum nobilium coufultum, non folum ecclefiafbcain utilitatem, & populi falvatiooem, fed et-E ism totius regni flatum perquirere finderemus, inter reliqua populus nofter nobis quafdam petitiones obtulit, quas nos Dti amore flt eorum fidelitate dufii libenter fofccptnuu, atque ideo fubter annotata capitula ad coram utilitatem fubferibi fecimus, quas in futuro pro lege tenendas firmamus.

• iMnn DcccLV. ■con.ixin ■**

CA-

1 B.luuui hunc Gonrtncum «Jidi* '.cîer Ctp.tultrii «d *tr. Syt·*

ANNO cwaisn

CAPITULA.

I.

(s) De feminia, qu* defundis viris lex Longobardorum prohibet ante anni fpat*om ve^cnk ftliftionis mutare, · velamque fufcipetc petierunt, ut noftra licentia eia mox divina pietas infpiraverit, eas indemnes licere fufcipetc. Nos autem ejus confiderantes, 1 quia opto pro ipfa dilatione mule* etiam raptu intra * eumdem fpatium ad aliam partem dirtraâ» fuerunt; ideo dc eorum petitionem, quam juftam cenfuimus, fufeepimus, dc eis ita fieri concedimus.

II.

Noftrr majeftati reclamaverunt patres noftri, vel noftri fuper * eas fuperfluasfaâas inquifitiones, ideo eis concedimus abhinc in futurum nullas alias fuper eos fieri inquifitiones, nifi unde Caroli proavi, dc avi noflri tempore faâ* fuerunt.

HI.

Lib. > L«s L«,fob. u». liberis hominibus, qui fuper altej-ius res refident, dc ufque nunc a miniftris reipublicc contra legem ad placita protra* bebantur, dc ideo pignerabantur, conftiA tutum eft, ut facuadum legam patroni eo>-.tum eoe ad placitum adducant: dc fi quis cos contra banc noftram aaâoritatcm dc eorum legem *pignerare* aut dirtringerc pnefumpferit, petronum ejus omnia eum lege commendet, dt iniuper peaefumpeioaebanaum noftrum componat,

IV.

De homicidio, unde lex pro fimplicitate probationem trium tertium quaerit, dc telles habere non potuerit, concedimus, ut cum duodecim juratoriboa juret ab ea*dem fimplicicate abiolutus proprium non B admittat.

V.

De chartie, que a quibuldam perfonia faite appellantur, conftituimua, ut fi notarius lupcrfuerit, & certes qui cam veram & idoneam faciant; &. fi tertea mortui fneribt, & notarios fuperfuerit, cum duodecim juratoribus veram dc idoneam eam faciat. Concertas denique petitiones vcftras ooofideravimus, etiam ea qu« ad nos * in pridem pervenerunt, ad releranC das malorum infidiationes iifdcm adjuogere capitulis.

CONCILIUM SUESSIONENSE II.

IN MONASTERIO SANCTI MEDAROI.

Apud Sucfliones, pmfeote Carolo Gilvo rege ât quinque provinciarum epifeopis celebratum dic Kalcndas ' x. Maias, indiâiooe i. hoc eft anno Chnfti DCCCLI1L Laenis *IV.* pape vi. Caroli ejufdem regis xtli.

TITULI CANONUM.

1. *De Hericii cl Sifae pef ekpeftieaeae perperae» ar* Λ—sri : er dr legtttxte HiMatm [acrtferii ejae* ordi—riMe
si. Ηττζμ μ μ ϊ *epifeopi Niwraeeft ecdefa , propter ip. fieu* , STirMfew *arctofpt/copo* ta—dala
lis. *De* UarrWd» Car-last *epifetp· cedere vel ordijaf·.*
iv. *jOdrtci epècogi ptrdfrf lpktMeti» tttlefi» ejtu* w-lrvpaftla— n—ri^iU.
v. D— —èài *freiiptcri, Pippreattt r fettSi Bdedardi taeaeferi· M»eere cetttt, drpepti *gae* r» *drvrrfa tteiaftrie rtlcgeti.*
VI. *De Dwtfrido* Aar—v , fai *précepte felf» regie m»îm etêàüfe dicrlxter.*
vu. *De »i/u ed epjttraadtte Dei itllf» per futld prenixciae dirigeadit.*
vin. *Ut ecclef* ixeeettitateM aliae adepta· i» perge' ta—· ilia frai gttaxtar.*
ix. *Ut ex pofefaaekat ftclc^Ucll Mtr « ltctxxftr· felvaxtar.*
x. *Ut ·» Me facrath jaditîa pe&ica* —■ *ererctaatar.*
xi. (A *difcipiiua etclefiafica* νμπμ mxm *aadeat tetri.*
XII. *Ut iactfi* tir *alit perditi* , fM *epêicoaeraxe exexeea rrfagittt, per jadisrt pailicet ceaepcllaatar.*
XIII. *Ut >ulù ret eccUftafictt dbfiac regie peratifa*

PHÆPAT1O.

D TJ Egnanrt ia fempiternum Domino Deo ucuu\. vrrforum, anxo incarnationis ejufdem Domini Dei noftri Jcfo Chrifti DCCCLIII. anno vero rtgni glorion Caroli filii Ludovici rdigiofiifimi Augufti till. indiftioM 1. epifeopis jaxta intlituia canonum iyuodum celebrare volentibus aoDuii idem rex Carolus, cofque ad urbcmSuef. Conum, ia monafterio fandi Medardi & lanâl Scbiftiani , x. KaJendas Majaa convenire pnscqsit: ubi, pofthabitM fistularibus *curis,* ipfe quoque rex adefle dtnacue eft: nt non fohra devotione ecciefie fe hHum ede ofteuderet, verum etiam, Ccubi opus aller, prou&orcsn regia poteft*. E le monftrarct.

CANON£S.

I.

Cum itaque/pnefulcs diverfarum ecclefiarum, pro rege multa humiliter dc prudenter proponente, traâaffent potius quaedam quam diffiniviffenc, vi.Kalendae Maji fynodo prefidentibus Hincmaro Rhetnorum.

(,) Ha· i«t<> habti fti«m iupra in Cap:ta!ari Locarii anni St*, eodem Imparatorl aJLriptif i *ttvtre xatm Lede»»*-el 11. tflit Harduina» in Nota ibU.m *«ηΓυ·ι. Ma«/.
I *Balat, legit , prtete^l» tetejlre pre ^.leUcxt etnitet eti»et lteret tetre eeattleet [teliget* ftc.

———ium, Vvenilone Seoooum, Amalnco Tu-Aeum admonere precepti funt t, ut fi al»f_-----
QUJ&T1 rouorum metropolitan» epiicopis, idem Rbenwrum metropoiicaaus epifcopus venerabilis Hincmarus oftendit, non paucos a decctbrc fuo Ebbonc, poftquam canonice depolitus fuiflet, nec veto canonice reftitutus, irrationabiliter ordinatos. Jam rex abfque ulla ambitione fynodum folus ingtclfus (impliciter cum epiicopis relidebat. Serie igitur depolitionis memorati Ebbonis plenillime prolata, multis metropolitanis, pluribufque aliis epiicopis, quiaudoi« fuerunt, recitatis; reflitutionis autem illius non canonicae immo nec verifimilis, paucis admodum & aliarum regionum prxfulibus nominarim expreflis, claruit prxfatum Ebbonem epifcopale officium dheite repetiiffe, quoufque gradibus ecclefiafticis xftimatus fuerit promoviffe, damnationi potius obnoxios ettecifIc. Hincmarum autem fuccettorem ejus canonicis fandionibus caute ac fubtiliter obfervatis ad iedem acceififtc, & prxter decreta majorum in hac parte nihil omnino mdiri, licuc in gefiis fynodalibus exinde ab epifcopis ejufdem concilii moro canonico confirmatis plenius edocetur.

II.

Poftmodum venerabilis Vvenilonis Senoniez urbis metropolitan! epifeopi fuffraganeus Nivernenfis ecclefix, nomine Herimannus, pro fuis exceffibux, quos corporali moleftia fxpe dicebatur admittere, a fandis prxfulibus modefte & acriter increpatus eft, quod prius frequenter correptus, ordini lacratittimo perfeverantia levitatum adhuc injuriam faceret :& in prxffcntia principis, infirmitatem paftoris nequaquam ftftidicntis, injundum eft metropolitano ejus, ut adjundis fecum aliquot epiicopis ad oppidum Nivernenfe accederet, & omnia ibi negotia ecclefiaftica fapienter componeret.* ipfum vero coepi fcopum fuum Hcrimannum apud urbem Senonum fecum haberet, donec xftivum tempus, quod valde contrarium infirmitati illius ferebatur, pertranfiret : & fic Domino annuente abftinentia competenti ailuetum, epifcopali gravitate inftrudum, apoftolicis moribus informatum, clerus & populus cum ad fedem propriam utiliter favente Dei gratia revocaret.

III.

De Burchardo etiam, qui Carnocenam ecclefiam tenebat, ftatutum eft ut aut ie idoneum ad afiumendum epifcopalem gradum admonitu Vvenilonss metropolitan! epifeopi oftcpdcret, aut certe pronam in fe clementiam cognofeens principis cederet, in tttroque Dei judicium experturus. Igitur fequenti die cauffa illius ad medium deduda, venerabiles epifeopi, Rhemorum mctrppolitanus Hinemarus, Lugduncnfium Pardulus, Aureliaporum Agius, feorfum que diicriminc valeret, officium Ce potte aggredi fateretur; aut fi non polfct, propeer Des timorem impoffibilitatcm ingenue confiteretur. Parte cieri, qux pixfens erac, ac laicorum, bonum ei tefiimonium perhibente, memorat» pnefalibus fuadentibus, ad concilium intromitti», tanto quidem gradu Ce dignum ette profiteri, arrogantis atteruit ette, non veritatis*, fi quis vero crimen aliquod fibi vellet objicere, ad id purgandam fe paratum ette firmavit. Nullo qui id conaretur exiftente, decrevit fanda fynodus, ne diu Carnutum fedes vacaret: fed diredis illuc fecundum voluntatem metropolitan! epifeopi venerabilis Vvenilonis, qui cledionem prxfati Burehardi recognofcerent, & ipfi referrent, optantibus canonice ordinaretur epifcopus.

IV.

Przterea Cenomannicx urbis Aldricus epifcopus paralyfi dittolutus epiftoiam direxit, cauttam fux abfentix infinuans, petenfque ut maxime fibi adhuc viventi, & quandocumque defundo, facris precibus opitularentur. Quod exuberantes caritate fe faduros omnes promiferunt, & metropolitano illius, Turonicx urbis venerabili epifeopo Amalrico, ut ad eamdem urbem accederet, injunxerunt; & quxeumqueeffent eidem ecclefix proficua, ut ftrenue excquerctur, unanimiter przceperunc.

Ante hoc tempus venerandi concilii, obtinente Pippino, Pippini regis filii Ludovici piiflimi Augufti filio, Aquitaniam, confenciente etiam avunculo ejus gloriofo rege Carolo, cui eadem provincia in paritem obtigerat, ecclefiaftica difciplina & militari foluta, eadem regio a fuis indigenis valde vallata eft, & inulti illic impune illicita perpetrarunt. Tandem aliquando, relpiciente Deo populum fuum, idem Pippinus a luis contemptus & deiertus, atque in poleftatem avunculi fui Caroli redudus, concilio reverentiffimorum pontificum & procerum attonlus, & in habitu monachico ad monafterium fandi Medardi cuftodiendus & docendus dedudus eft. ibi duo quidam monachi habitu, propofiti fui vix credibiliter tranlgretfores, ardentes immodica cupiditate, eumdem Pippinum abducere conati funt, & pacem Chriftiani populi diffipare. Quos prxfentibus diverforum coenobiorum religiofis abbatibus, & cauflam fubtiliter juxta regulam beati Benedidi examinantibus, concors congregatio landi Medardi a fua unanimitate prxcidit, atteftata fe ab horum crimine longe abfiftere, quod ufitatas culpas jam inde ab initio hujus religionis monachorum omnium, prxter dumtaxat Eutychis, Italiorum haereticorum, facilefuperaret. Ejedos

juffu

jufu venerabilis Rochardi Sneffionumepif- A deinceps przfumpferiat, & excommunica- audientiam archidiaconus deduxit; & partim coafcfi, partira convi-di, coafpirationis malum pcrpetrafle, canoeum feveritate depofici fane (presbyteri quippe erant) Sc tepararim in monafteria fui ordinis looge diftaatia relegati, ut deinceps nemo tale quid committere auderet, nifi qui fimilia perpeti non timeret.

Poft hzc gtoriofiffimus domnus rex Carolus, coram facra fynodo quemdam diaconum Rhemenfis ecclefiz nomine Ragamfridum Impetiit, quod praecepta falfa regio nomine compilaiTet, ficut ad eum quorumdam fuggeftionibus & verifimilibus indiciis effet perlatum. Unde quia putatum eft quibufdam fignificationibus, ut purgationem fui ifdem diaconus (ubterfugere voluiflet, aliis aliter dicentibus, vifum eft omnibus in eodem facro conventu degentibus, ut ab omni concilio illi interdiceretur, ne a parochia Rhemenfi quoquomodo przfumeret abfcedere, donec fe ab illis, qux ei impingebantur, idoneum red-d«et, «I compararer <«>»&«« xaret. Quod & omnibus fingillatim epifcopis illi auâoritate epifcopali praecipientibus ex divino mandato eft interdidum.

VII.

Ut in civitatibus, & monafteriis, utriufque fexus & ordinis, Dei cultus quam proxime fieri potiet inftauraretur, ftatuit fanda fynodus, annitente pio principe,ut idonei legati dirigerentur, qui finguiorum locorum ftatum folertitiime performarentur, & quæ ipfi per fe non valerent corrigere, judicio proxime futuri concilii, & poteftati regix revelarent.

VIII.

Decreverunt przterea fandi pontifices, ut ecdefix, qux olim indulgentia religioforum principum, vel aliorum fidelium devotione, immunitatem meruiffenc, eain perpetuum perfrui linerentur.

IX.

Et ut ex potieflionibus, quz ecdcfiafti cx certis indiciis cqmprobancur, nec plene propter varias neceffitares poffunt reftitui, falcem nonx ac decimz tribuantur.

X.

Et ut in locis ftcmtis, diebus dominicis, vel aliis follemnitatibas, judicia publica non exerceantur: neque enim fascfiel, ibi reos puniri, ubi refpcdu divins reverentis mifericordiamconfenfa fideliam confeqaantur.

XI.

IIlnd quoque eundis volentibus confirmatum eft, qui disciplina ecclefiaftica noxii, five ingemü, five fervi, coercentur, nulli audeant cos tueri; & vindi&am eorum in quoslibet ad poteftatem epifcoporum pertinentium retorquere. Quod fi qui

cionem ecdefiafticam, & motum indignationis régir perpeffiiros.

XII.

Obtentum eft etiam a devotiffimo principe, ut ineefti, & quilibet alii perditi, examen epifcoporum refugientes, per judices publicos ad eorum prrientiam deducantur, ne * alterius illecebram peccandi nutriat impunitas vitiorum.

XIII.

Poftremo quod a quibufdam confervabatur, prrfixum eft generaliter ab omni-B bus cuftodiendum, ne ullr res ecdefiafticz abique regis connivcntia commutentur.

CONCILII EJUSDEM SUESSIONENSIS

cx lingulis ejus aâiontbus decerpta.

Dt tltricu ab EUnt erdinatu. & it Hincatari fintttftrii tjtu ardiaatitae.

Relidentibus in fybodo venerabilibus cpifcopis, * Hincmaro Rhemenfis ccdefi» archiepiico po, *Vventione* ScnooeoG archiepifcopo, Atnalrico Turanenfi archiepifcopo, Theodorico Camera-epiirepo, Ko. thado Suffltooice utbis epifeopo, Lupo Catalauhenfi epifeopo, Imrnone Noviomagenfi epifeopo, Erpuino Silraneâenû epifcopo, Ermenfrido Belraccafi epifeopo, Pardulo LauduocnG epifeopo, Hilmcrado Ambianenfi C. pifcopo, Hucberto MeldenG epifeopo, Agio Aureliaocnfi epifeopo, Prudentio Tries(Cue civitatis epifeopo, nerimanno Niveroenfi epifeopo, Jona AuguliodunenG epifeopo, Godelfado CabilonenG epifeopo, Dodone AndegavenG epifeopo, Guntberto Ebroicenfi epifeopo, Hildcbranno *Sage*nfi epifeopo, Brloino Conuantiae urbis epifeopo,Baltfrido Bajoccnfis ecclefie epifeopo, Heirardo Lexovtenfis ecclcfi» epifeopo, Anferaudo Abrmcatin» urbis epifeopo, Brcidingo Macifeonenfium pecclefi» epifeopo, Latino Æquolcfin civitatis epiicopo, Ricboldo Rhemorum cborepifeopo. Refidentibus etiam presbyteris & abbatibus, Dodone abbate monafterit fandi Sabini, Lupo abbate monafterii Bethlehem, quod Ferrarias dicitur, Bernardo abbaté ex monafterio fandi Benedidi, quod appellator Floriacus, Odone abbate ex monafterio Corbei», Erieo abbate ex monafterio Corbionis, Bavone abbate ex monafterio Orbacenfi; & auampluribus aliis facerdotibus & abbatibus: aditantibus diaconibus; adftante quoque 81 reliquorum graduum clero. Refidente etiam ia coetu epitroporum glorioib rege Carok», qui in eadem fynodo Itum exhibere dignatus eft pnefeotiam, apud Socflionis civuatem, in mooafterio fandi confli, chrifti, quod fitumeft in fisbarb» ipfius civitatis io ecdefia eu» eft ia honore fande Trinitatis facrata, anno incamationis Domini noftri Jefu Cmfti DCCCLIH. anno etiam *regai jam didi pii principis* Caroli xui. indidtonc J. vi. Kalendas Maji.

EX ACTIONE f.

Dum quodam cccleGaftica ftc neceffaria negotia tn eadem fynodo ventilarentur A diAotreotar, venit Sigloardus fervant locum arcbidiaconi Rhemenfis ecclefin, dixitque filios ejufdem Rhemenfis ecclcfi, dc Hineman arebfepifeopi, flare pro foribus, qui fe pro fna neceffitate in iynodumin-

AXNO c *M,sr' trnnnci petebant . Hincmaius aidnepucopus dixit : Recita illorum nomina, ut audiat dom nus rex gloriofus Carolus , dt iacra fynodus ilknum confcripta nomma , dt tunc quod jqifum fuerit , in nomineDommi fiat . Et recitavit idem Sigloardus fervans lorum archidiaconi Rhemenfis hxc nomini: Rcdoldus, " Gisl Jus, Vulfadus, Fredrbertns, ex canonicis ipfius fandz matris ecclefix ; Sigitmundus cx monafterio fanâi Theodorici ; ex monachis autem de momlhno fanâi Remigii, Nortumus, Heinradus , Mauringus , Anteus, Teutlandus, Haroaldus, Radulphus, fit Vvicpvrtus. Qu bus juffu fynodi fic prmeipis introducis , Hinema ns arehiepifeopu» dix.t : Quz eft petitio veftra fratres ? Illi autem refponderunt : Milciiccrdiam petimus nobis a veftra paternitate jrrpcndi dc miniftratione *ordinum* ccclefiafticomm, ad quos a domno Ebbone quondam prove<fti , a veftra autem auâoritare fuipenii fumus . Hincmaius archiepifeopus dixit; Habens libellum tccl.-imationi» aur poflulanonis , ficut ecclefiaftica (e habet tr iditicP Illi autem refpondetunt, fc przm rubus nullum liabcre libellum.

' Hmcmaius archiepifeopus dixit : Legum ecclefiai'..caturn confuirudo fl», auâoritas ta! s eft, ut iu cauflis geftorum femper feripturam requirant : adeo ut qui ad facrum fontem accedit, luumdare nomen praecipiatur; qui ad fummum facerdotium prnvshitu· , decrero manibus omnium roborato eligitur . ordinatus autem a fuis oidinatoribus Inuras accipere jubetur; qui etiam ab eccleiialbca tccietare quofibet exceffu *difeinditur , libellari* infcripnone , aut recipitur aut dejicitur . Sed fit qui accufstur . vel qui excommunicatur , leu reconcili 4ur, per fcnpturam accuiari, vel reconciliari mbetur. Er *f'c m cetera hujufmodt io* tartum fcriptura depofcitur, ut, ficut B. Gregomis in commonitorio ad Joannem defenforemex Romanis legibus fumens fcribi:, fcn.entu quz fine fcriptura profertur, nec nomen fentenriz habere mereatur. Quapropter, fratres c< filii,oportet vo< fecundum ecclefiafticam auâornatem reclamationem veftram libelli ferie allegare , eumque veftris manibus roboratum fynodo faerx porrigere, ut convenienter fic canonice vcbis va'eat responderi · Et tunc ipfi fratres l.bellum conlcnbentes poirexerunt Hmcmaro archicpifcopo . qui iunc una cum Vvcnilone archicpifcopo, flt Amalnco archiepiicopo , fub przfentia gloriofi tVgis domni Carol·, fynodo prrfidcbat . Relegens vero Ilmcmarus arclnepilcopus libellum poireâum , <3c iublc.iyta nomma, competit deefle nomen Vulfadi , quod ante Singloardus przdtâorum relegens rornina rccuaiat Tunc Hincmacus archiepifeopus audiente facra fynedo dixit : Tu frater Sigloarde antea nomen Vulfadi fratris noftri inter przlatorum nem ns recrtafti, flt modo hic illius non videmus pizicniiam , nec nomen libello fubicriptum inicnnnus . Sigloardus fervans Jocum archidiaconi Rhemenfis ecclefix refpondit : Frater noflet Vultadus, de quo veneratio veftra dicit, hic in monafterio jacet infirmus, fic ideo veftris fanâis afpeâibus, fl< faerx iynodo, glorioloque principi fuam non poteft exhibere przfentiam . Hmcrru: archiepifeofus coram omni iynodo dixit ; fu frater Sigloardc accipe libellum , fle adhibe tecum Liudonesn archidmconum venerabilis fra1. s, & coepifeopi noftri Parduh Laudunenfis ecclelix, fit Ifaac diaconum ianftz Rbemeniis ecdcfia". & v»de ad jam ü'dam fraticm Vulfadum, ·'s ,b<: ci cx parte gkriofi piinupis noftri, ac facia lynodi , noftixquc lii;nu!.i--is vocc , ut fi m lue uufl.' , quam pfxicns 'ibc"u* continet , his fratribus nolim vuli partiupaie. huic libello, ficut fe habet audontas, nomen fuum propria nu fubfcribat, fle per luam fublcriptionem nobis luam ftudeat reprxfentare perfonam. TuncS>g!o ardus fervans locum archidiaconi Rhemenfis ecclefix, fle Liudo archidiaconus venerabilis Parduh epilccpi Laudunenfis ecclefix , & llaac diaconus Rheinenfis ecclefix , ut in ore duorum vel trium tefttum vernatis verbum confirmaretur,perrexerunt ad jam diâum fratrem Vulfadum , qui nomen fuum libello fubfcripfit , fle fynodo faerx cum ceteris fratribus voto fuo , fle voce fratrum ,'rxdiâorum qui ad eum tranfmifli fuerant, libellum roboratum^porrexit. Quem fufcipieos llinctnatus archiepifeopus, flt iclegens coram fynodo , excella voce dixit: Iftotum fratrum lenientia mjBnifefte me tangit: qm' fi contra aliquem roepifcoporum noftrorum clamsflent, ad ncflrx humiluatis auftoritatem ab eo prowcare debuerant . Nunc autem quia de judicio nofiro queramur , oportet ut bballari fublcnptiouc ad clcâoa provocent judices, quatenus eau(Ta illorum debitum & certum finem accipiat. Sic enim fcriptum eft tn concilio Africsno cap.63 Si autem fuerit provocatum, eligat qm provocaverit /ud<ces, fle cum eo fle ille contra quem provocaverit, ut ab ipfis deinceps nulli liceat provocare Item in eodem concilio cap. 88. A judicibus autem, quos communis confenfus elegerit , noo liceat provocare . Item in lib· 1· capitulorum iynodalium domni Caroh Imperatoris cap. 43. Ut probat· a metropolitano judices non fpernantur . Er idao utrarumque partium eligendi funt judices , qui noftram rationem audiant, flt confultu ac tentent a fynodali definient . Unde fic ieleg>i , fic jHuiesit hunc libellum idem Hircmaius archiepifeopus, in quo bxc *fcripla* continebantur *: Libellai Hincmari anl>:rj>tjcopi de eiefJient iadream. Ego* Hmcraarus fancftr metropolis eccleUr Rhemorom episcopus , in hac dumtaxat eaufta qnx ventilatur , de his qui fe a domno Ebbcnc poft depofitionem fisam afferunt ordinatos , tligo mihi judices VVenilonem Senonenfem aichiepifcopom , Amslricum Turoneniem archepifcopum , *Pardulum diacefcos noftrx* Lsudunenfem coepifcopum, (eructem locum in hoc judicio noflix auâoritâtis , falvo in Dommbus pnmatu metropolis Rhemorum ecclefix, fic mancorc in fuo ftattt *jure, quod cum ¤lus metropol itanis nubi a* Geris canonibus eft collatum: faba eti.im reveentia apoftolicc fedis» cui >Aomnibus caudis reverentia debet exhiberi, ficut Innocentius papa ad Vr/biciuin *Roihomageniem feri*bn epiicopum, & lanfti etiam canones prarfigere dignofcuntur. Et recedens de Joco fuo pofuit federe coepifcopum tuum Pardulum Laudunenfetn n> *hoc judicio, ut* prdcripium eft, qup/1 irrvaret locum primatus metropolis Rhesnorum eeclefi® . Deinde licet a metropoliiano judices elcâi tufficerent fecundum canonicam audurftatem ; ne quererentur proclamantes fc illius opprimi auâoritate, dedit cis licentiam , fi vellent , eofdem, vel «hos quoslibet & quantosbbet ex confenfii fuo *eligere judices,* Qui elegerunt prmominaios reverendos viros, & fupeiaddiderunt fibi velle cooftitui judicem Prudentium TrecatCnz civitatis epilcopum : quod & prtriatus noti abnuit Rhen«enfis archiepifeopus. Et fic miftum eft fcuplum illorum de cleAione judicum per pnefatos fratres, Srgloardum videlicet ferventem archidiacooi Rhcmenfis ecclefix locum, & l.mdonem archidiaconum Laudunenfis ecdefiz , flt liaac diaconum Rhemenfis ecckfix, ad Vu-'Cfdum romm confortem, quem jacere m eodem monafterio infumum prediximuc; ut fi eorum conknftii in eadem judicum elcftionc coaiciwrct, pioptia voro edicere pro

anno CHKisrt

Lib., €

an>'o CHK<$TI *" procuraret. Λ quo iidem fratre* in refponfit fy< nodo retulerunt, quod prafatn eleâioni indicum uiquequaque idem Vuaadus prabertt aflentum, eoldcmque fibi judices devote expeteret.

EX ACTIONE II.

Et fie prima aftiooe finita, in primordioa&ioais fecunde, judices fynodun joua principis, & io coafpeflta ipfius fcilicet gloriofi regis domni Carali, fic iunt voce promptiflima allocuti: Fratres & confacerdotes noftri, manifeftum eft,quia fi Ebbo quondam epifeopus in fuo ftaru canonice manesu bos fratres canonice ordinavit, debent utique miniftrare. Si etiam injufte dejeâus ell, & canonice reftitutus, & poft fuam canonicam rcftitutiooem bos fratres ftuduit ordinare, fine ulla queftione debent etiam miniftrare. Qua de re ordinatores fratris & eoepilcopi nofln Hinerrari doceant, fi jufte & rationabiliter, quia tunc canonice fuerat Ebbo dejeftus, fle non fecundum ccclefiafticas regulas extiut reftitutus, & ante canonicam audientiam miniftrare, flt illos quafi ordinare prcfempfit, quin etiam ufurpavit, facilis patet refpooGo, quoniam mmillrare uec debent, nec potuerant. Tunc furgens Theodoricus epifeoput ecclefie Camcracenfis, porrexit in confpeâu principis fit fynodi fcripium, dicens: Sicut audivi & vidi denofitionem canonicam Ebbonis epifcopi, ita & veftra reverenti* profiteor voce, & feri ptum porrigo, & auâoritate confirmo. Et revelatum eft volumen illud fynodo coram principe gioriofo Carolo a Lupo venerabili presbytero dc abbate io monafterio fanâi Petri quod Betblehem vel Ferrarias dicitur. In quo volumine continebatur, qualiter idem Ebbo voce propria, & judicum, peccatorum fisorum, videlicet epifcoporum, judicio, Aiulfi fcilicet archiepifeopi, Badaradi epiicopi, Modoini epifcopi, flt teftificatione teftium, Nothonis archiepifeopi, dt ipfius Theodorici, quem pradiximur, epifcopi, & ipfius libelli fubicriptione, qui releâus eft in fynodo, quem ipfe propria manu 'jn confpeâu paenominata lynodi iubicripferat, fic fynodo ipfi porrexerat, pro reatibus fle criminibus conf.ilis, a mimfterio epifeopalt alienum fc reddens, & * 44. epifcoporum fenientiam, ut a mraifterio cpifeopali recederet, *& fub* poenitentia modo Domino defervi*re* ftude*rct* iufciprens fe condemnavit, fic cpndemnatnsrecellfit. In quo etiam volumine continebatur, quia & taliter fc epifeopus a minifterio exuens, admir.iftratione cpifeopali fpoliatus manere deberet: & edoâue eft (acris auâcxitatibus, qualiter exauâoratus epifeopus reftitui deberet. Et quia idem Ebbo reftitutus canonice non fuerat, infuper flt ab apoftolica fede, ficuti in gcftis pontificum coram principe fynodo releâum eft, a Sergio papa confirmante dejeâionem illius damnatus extitit, ut io laica tantummodo communione permaneret. Sed miirifterium epifcopale, quo fuo & epifcoporum judicio fuerat fpoliatus, irreverenter ufurpare pratfumpfi:. Et hoc fecunda aâiooe pleniftima auâoritate mon(Iratum, & a cuufta fynodo generaliter diflfiminm eft.

EX ACTIONE III.

In primordio tertie aâionis judices coram fynodo dixerant: Nunc quia evidenti ratione, & veneranda auâoritate decretorum catbolicsr & apoftolicn ecclefie, & factorum canonum promulgatione monftratum eft, & qualiter canonica flt apoftolica auâoriias jubeat vel accufarc vel condemnare, flt quia Ebbo canonice fuerat depofitus, flt non fuerat reftiMMue, immo flt ab lica fede priftiae fua damnationi addiâus, votamus m ordinatores fratris nofiri Hiocuuri doceant, qualiter idem frater softer Hiocmaras canotrice fuerit ordinatus. Tunc forgeas Rotbadua epifeopus SoeUsoneofia civitatis, porrexit canonicam auAoritateo», qualiter mctrapUitaaus epifeopus debeat ordinari: flt fi de eadem ecclefia non fnmitur, qualiter petente ejufdem ecclefie clero vel populo a vicina debeat ecclefia poftulari, porngena etiam canonicas literaa Enchenrad: epifcopi Parifiorum ecclefie, confirmatas fuis fuiqon archiepifeopi At coepifeopornm fisorum manibus, quas ad petitionem Rhemenfis ccckfus cleri flt plebis idem Hmctnaro tribuerat.* porrigens nihik> minus decretum canonicum cleri flt plebis manibus roboratum, qualiter jam diftum Hincmarum fibi poftularunt epifeopum ordinari. Et bis omnibus reieâis, docuit, qnia canonice cum prefeotia omnium epifcoporum Rhemenfis dioecefeos eumdem Hmcmaram ordinavit archiepifeopum. Poft hac furgetu idem Hincmarus in confpeâu principis gloriofi flt fynodi, porrexit flt lircras canonicas, quas csnooes *fari* ordinatum a fuis ordinatoribus accipere jubent, diem praferentes flt coniulem. Porrexit etiam epiftolam totius Gallia epifcoporum manibus fubtericnptam ad apoftolicam fedem pro confirmatione ipfius ordinationis: quoniam fedes apoftolica per Sergium papam tape diâum Ebbonem damnavit epifeopum, adeo ut inter laicos communionem tantam habere mereretur, ut diximus. Ofteodit etiam ipfiChnftianiftimo principi coram fanâa fynodo diploma £acrum ipfius venerandi principis manibus infignitum, flt figillo fubter fignaium, ex pprobatione fua ordinationis, ad eatndcm fenftam flt apoftolicam, omnum fcilicet ccclefiaxum matrem, Romanam ecclefiam.

EX ACTIONE IV.

Et fic quarta aftiooe evidennftimis documentis oftenfum, flt fynodali judicio decreram eft, Hincmarum archiepifeopum canonice a vicina ditecctfi adeptum, canonice eleâum, flt canonice ordinatum, dt canonice pallio apoftolica fedis rata ordiostiooe pcrfcânm, flt in culmine primatis metropolitans auâoritate ufquequaque dt in omnibus confirmatum. Derade judices percontati 'uot, quid de his canonica auâoritate eftimeat vel decernant, quos fiapefatus Ebbo poft luam depolitionem abfque ulla legitima reftitutiooc prafumpierat ordinare. Tunc furgens Immo Noviomagenfis epifeopus, norrexir rotniam, auâ<»ritatem canonicam flt apoftolicam continentem, quod qui ab ipfo voluerant flt vili fuerant ordinari in gradus ccdefiafticoa, ab eodem quod idem non habuit nemo eorum accipere potuit: damnationem utique, quam habuit, per pravam manus impofitionem eis dedit, quia qui particeps fisâus eft damnato, quomodo debeat booorem accipere, ut Innocentius papa dicit, inveniri non poteft.

EX ACTIONE V.

Et fic quinta aftiooe canonica flt apoftolica auAoritate inventum flt decretum eft a facratdlima fynodo, nt quidquid io ordinationibus acelefiafticis idem Ebbo poft damnationem fuam egerat, fecundum traditionem apoftolicc fedis, ut m gtftis pontificum legitur, praster iacrum baptifma » quod in nomine Uoân Trinitatis perfeâum eft, irritum flt vacuum habeatur, flt ordinati ab eo, iα quatneumque terrarum partem prtrfiigi evagentur,

anno CH1*jST' ,tur, vel vagati funt, quia divinum judiciumeftu A gere nullatenus poftunt , Spiritus fandi judicio ecclefiafticis gradibus privati perpetuo habeantur . Tunc relegens unus ex pmdiftisfratiibui, nomine Fredebcrtus, libellum proclamatioais , voce omnium dixit, fe ideo ab eodem Ebbone pennifiile fe ordinari , quia viderat fuflraganco» Rhemenfis ecdefi», Rochadum videlicet epifeopum, Simeonem epifeopum , Erpuiaum epifeopum , in metropolim Rbemenlem ecclefiam convenifte cum literis domni Lotharii, fle eomdem Ebbonem reflituifte. Et oftendenint liter»», quafi ex nomine Theodorici epifeopi, Rothadl epifeopi, Lupiepifcopi, Immoots epifeopi, Simeonis epifeopi , Fuicoini epifeopi, Raguarii epifeopi, Hildcmanoi cpifeopi, E'quini epifeopi manibus confirmatas , B qu» tnantfefte fidfiflbm» funt comprobatae. Tunc furgens Immo epifeopus , licet ipfi accuiatores & criminatores epiicoporum ad Kcufationem eorum non eftent idonei , ficut icriptum eft in concilio Africano cap. 95. Qui pofteaquam excommunicatus fuerit, in ipfa adbuc excommunicatione eoofiiiutus, five fit clericus, five laicus, fi accufere voluerit , diffinimus ad accufatiooem non admitti : tamen ad fatisfaâionem gloriofi principis , & iacru fynodi, porrexit rotnlam, quse & de com. municattone eorum cum illo poft expolitionem Ebbonis epifeopi, fit de cujus charcuta fubfcrtptiouc evidentiftima protulerunt indicia, quibus mendaciftima eft approbata illorum aftertio. * Sed flt de baculis & annutis ab ilio datis , uode & in C ptxfata fehcdula idem frater relegerat, frivola eft autumatio per auftoritatem ab omnibus comprobata . Unde & iidem fratres, qui fellc amaritudinis majores natu criminati lunt , quorumque vox muta fore eft judicata, juxta canonicam audoritatcm , fecundum concilium Eliberitanum , quod aftum eft tempore Conftaotini cum miftis apoftobeat ledis, cap. 75. Si quis, ioquiens, epilcopum vel presbyterum, five diaconum, falfiscrimm.bus appetierit, fic probare non potuerit, nec in fine dandam ei effe communionem . Et quia gradus ecckfiafticos quibus privaremur non habebam, juili funt communione privari.

EX ACTIONE VI.

Et fic fexta aftione finita, decreto judicum. fic fynudali judicio, »<que couicmu puo.ipis, Hinc rutu» archiepiicopus primaius fui locum recepit , & judex ac prefer fynodi efferius , luperventuris aftiombus cum arcLicp i (copis , Wemlone icilicct & Amalnco , lenium accommodavit . Tunc de presbyte o quodam , fic monachorum abbate m AltiviUans munaftetio, nomine Halduino, qui ab eodem Ebbone diaconus julTus fuerat ordinatus , fic a I upo poftea venerabit epifeopo Caialaunenfi picsbyrer fine examine lucrat coolecratus, mota eft quarlho- Unde (urgens idem Lupus cpticoyus portent volumen, in quo continebatur, quia meiropvbs R.h inoium ccdefia carebat paftorc , E julTus eft regns lucris domni Caroli , m in confcriionc chrilmatis, & n alus necdfitatibus videlicet ut fu» matri ecdefi» pio tua poftibilitate <n ccclcfiafticis negotiis contulere procuraret. Qua ce ic cum epillota regia , ut cumdcm fratrem nomine Halduinum fic presbyterum ordinaret , ftc abbatem monachorum in monafteno Altivillaris facraret, archidiaconus Rhemenfis ecdefi» , cum aliis miniftris tam canonicis quam monachis, eumdem illi ad ordinandum in gradu diaconi ad presbyterium obtulit; quem fecundumccnfuctudinem, quam in offerendo ordinando» ex canonica fic mouaftsriis ipfa metropolis ecclcfia habebat, ordinandum fufeepit, & ad votum praxipietuis cipis & ofiieremiam ordinavit. De quo judicatum eft a fynodo, fecundum facroe canones, ficut levi. pturn eft : Ut qui presbyteri fine examrae *ftr i-* gnorantiatn, vd per otatalottam diftmudattooem tout provefti, cum inartat coniti , deponantur : quia quod tmprehcofibUe *eA* catholica defendit ccdefia . Et ofteufiim *eft* ta eodem ex concilio Sardiceafi cap. *9. & ex* allia condita ac decretis, damnationis fcrrpto feorudum canonicam formam eumdem epifeopum nihil de illius ordinatione attigifle: fed qui feint fine gradu diaconi ad (acer* dotium urofilierat, ia degradationem debitam r<- anno CHg*UT1 c*r "n*. c». ».

E i ACTIONE VII.

Et hoc negotio feptima aftione finito, interrogatum eft da hia qui fepedifto Ebbooi oratiuoc vel oblatione communicaverant : quoniam teri, pturn eft in canonibus , ot qui excommunicato communicaverint, omnes ab ecclcfia refpui, maxime eos qui fetebant cum ede dejeftum . Unde furrexit Erpuinos , & porrexit rotulam , canonicam dc apoftolicam anftoritatem continentem , qualiter libelleri fatisfeftione fanari valeant & debeant exorbitantes. Unde A tn geflis pontificum, & in decretalibus apoflolicta pape Leonis , & io libro eptftolarum donmi Gragoni , qui dicitur ex regiftro, & in ecdefiafticu hiftoriis, & in decretis multorum pontificum , fufficientcr eft exemplis manifeftiftimu demooftratum , per quorum doflrtnam libellari fatisfaftronc , & decreto canonico manibus omnium roborato , in eleftione canonica venerabilis arcbiepifeopi Hinemarì, nnnii Rhemorutn ecclefia , indifta fibi poenitenda , largua indulgentia , benediftiooe iupereffufe , communione (aera tributa , per fnperatum venerabilem Hmcmarum archiepifeopum , operante Domino noftro Jcfu Chrifto, purificata effe nofeitur & fanat».

EX ACTIONE VIII.

Et fic oftava aftione finita , benignus & pius princeps firpediftus domnus Carolus rax gloriofus laeram fyoowum fit tapediftum Hmcmarum epilcopum humiliter petiit , ut quia ptcftti fratres epifeopo» d erectis faoft» Rhctnenfia ecclcfi» falfis appetiere criminibus , quod poft depofitionetn Ebbonis illi communicaverint, fic cum irrcgnlariter retinuerint, fic ob id fecundum canonicam auftoritatem communione privati extirerint , quomans gradus ecckfiafticos habere noa poftunt , kgum eccldiafticarum auftoritate decernente, lujmamus de illis definientes , vel communionem hibere valeant per facnc fynodi indulgentiam . Q<iod & pietas facerdotalis libenter ancnfir, fic milericorditer pieque conceffit ; recognofeentibus iildrm ftatribus , & petentibus veniam . Et fic cun<2is ex ordine fecundum regulam ecdefiafticam canonice & diligenter patratis , decretum & judi-atum a fanfta & venerabili fynodo, aflentivnte & fisvente Chriftianiflimo ficgloriofo reged -mno Carolo , hara omnia geflia inferi , & m confpcftu fynodi relegi i fle rata omnia judicata cunftorum manibus & fubferiptione canonica perpetuo incoovulfa fle inviolabiliter permanfura firmari.

Obsbavatlo Phil ltfl Lalbb , S. J.

Ia ai· c<'4. P*l. Bibi. Vat. haba-l fubferiptione» eptfcoporum & abbatum obl'erv»»it Loca» Holftattiu» later cete-

. qM U IlteChaMM taiatio«Ml Mtroram MIGmMm A)·*· S R. E. eardinaH FtanrUol Eerbariat MI*t ad aa· R. F· Fo*··· 1 J. lia vara pe·**!*·· ia ittla aeaaWaala Am*· aUelar , Hiacaaataai Hatha· eaecilii mJmtera* ac principem . Eaten qnnyna iubirriptionu i*· antas naAi eraama, at petat ts Inkla pa*. 11a. noBn· fyaapfMS·

ANNO CHWISTI

SUBSCRIPTIONES CONCILII

ScESSIONBMSIS II.

Hinemanu, fltc.

Vanilo munere divino Scaonentu epifeopas relegi flt iubfcrip6.

Paufus Rotbomagenfta tente ecctefus archie pitbopus retegi flt luMcripfi.

Amalricus gratia Dei Turonicss matris eertefie metropolis interfui, coutenG, decrevi, atque lub· fcripG.

Theodoricus CameracenGs epifeopus interfui , confenG, decrevi, flt fubfcriplt.

Rodhadus Sucffonita urbis epifeopus interfui, contenli, decrevi, flt fubirnpG.

Erpuinus epifeopus SilvanedcnGs interfui, cootenfi, decrevi, fle fubteripti.

Ermenfridus indignus gratia tamen Dei Belloaccnfis epifeopus fubterteG.

immo Noviomagenfts epifeopus interfui, confenfi, decrevi, flt lubteripu.

' Hat «ft, £*"**.

Pardulus * Regduoenfis ecclefue epifeopus feb- teripfi.

Hilmcrsdus AmbianenGs eeriefia epifeopus inlerfui, confenG, decrevi, flt fubfcripG.

Agius indignus AnrelianenGs cccteGst epifeopus fubfcripG.

Prudentius Tricaflins civitatis epifeopus interfui, confenG, decrevi, flt fubfcripG.

Hucbertus MeldenGs ecdcGa indignus epifeopus fubteripti.

Henmannus NervcnenGs eccteGe indignus epiteopus (ubfripii.

Gumbertui EbroicenGs ecclefia epifeopus interfui , confenG , decrevi, dc lubAripG.

Balfridus BsjocenGs ecclefia epifeopus relegi , confenG, decrevi, fle tublcrjpG .

Hairardus LixovienGs ecclefix epifeopus retegi flt fubfcripG.

Hildebrannus SagcnGs ecclefix epifeopus interfui, confenG, decrevi flt fubtcripG .

Bodo huinilts Andecavieniium epifeopus interfui , confenG, decrev*, fle fubfcripfi.

ErioinusConflantia urbis epifeopus relegi, contenfi , fle fubfcripG.

Abnatat··

Antegsudns Abrinatrina * urbis epifeopus relegi fle fubfcripG .

Thedtboldus epifeopus · L. *interfui*, confenG, decrevi, fle fubfcripG.

Jonas Eduorum epifeopus interfui , confenG , decrevi, fle fubfcripG.

GodelLadui CabilloncnGs epifeopus interfui , confenG, decrevi, & fubfcripG.

Beaidingus Matifccnfum cccteGas epifeopus retegi, coufenG, & fubkripfi.

* Burgardus tente Carnotenfu 'ecclefi* vocatus epifeopos his diffinitionibus interfui & confenG.

Poflea antem gratia Dei ejufdem urbis epifeopus eafdetn relegens fubfcripG.

Archanradus Pariliorum epifeopus fubteripG.

HeriboldttS AntUGodcretlGs ecclefix epifcopni------ ... ftatuta prxdecciloria mei — relegi, cvntenli.

anno Chkuti

* Frotboldns CarnotcuGa ecdelix eptfcopu» eoo- tenfi & lubfcripG.

Folcqmmis cpdcopus tente ecctefus Morini relegi & (ubtcripfi

Aldricus Ceoomannicas urbis epifeopus retegi & fabfcripG.

Uatvidua MoriaeuGs ecdcGx epifeopus fubteripG.

Rigboldus eborepifeopus tente RhemenGs cectetix interfui, contents, & fubfcripG.

Dodo abbas monaflerii fandi Sabini interfui & fubfcripfi.

In Dei nomine-ego Lupus abbas mouafterti Bethtehemitici interfui fle fubfcripG.

Bernardus abbas monaflerii faoâiBencdiâi intertei, coutenG, fle fubfcripG.

Odo abbas monaflerii Corbeju interfui & fub. teripfi.

Heriricus * abbas mooafterii Corbionis interfui *tt* fabfcripG.

Baro abbas monaflerii Orbacis interfui flt fubteripG.

Æneas notarius tecri palatii domni Karoli interfui flC fubfcripfi.

CAPITULA A DOMNO CAROLO

BKCE IN BAOCM SINODO APJLI * ScMSIONIS civitatem in tnoasfteriu tentti Medardi propo fita, anno incaraat>oais dominico dcccl III. in mente Apuli.

Mania/a *Mifii ieetiektt ftr rtgut* dtreflit iriΛ*

TITULI CAPITULORUM.

*I. Dr uuHUt** aaMM>rrte*vav rafaarwt/MC.

II. Dt ru^it'tn i» e.'vJr·· datu.

III. De rapei/u *Cr MtituUe* >a *beeefelu» detlt.*

IV. *Ut preibiteri* mm?I /al 4i *pudita* fint ephrupun»* .

V. Dr re^«' *eelefiafuit iu tikt· Mt.*

VI. *Dt rebut ecciefiafiitit* nsdr nmx CF deriaae /a/tH defeat.

VII. *ut uaall·. vel pietite, i» lucit jacratii, frAda/ fejH t* waa /«·<.

VIII. (Λ *teutpure quadratepete* , <'F *ali jejuaipraat dirbut.* aM *fffl,*

IX *Ut caluuat ab epifeupit fiapellari euruui ffuturei iudilue* aaa *fe-aut.*

X. *Ut* n» *utri rtipublice tpifeapu paroebiaut circaum tibut fint aeutiHa.*

XI. *)»per beaefi.ia ecclrfiafifiica & prefurini relta precept› ne· fieit .*

XII. *Ut coueaanta'ioaet remue etclefiafiicamra t -oei tuaueipioruua , pue confenfu relit* aaa JtenS .

P R/Æ F A T I O.

QEptima adione eidem facra fynodoCbriftianiflimus domnos rex Carolus hac qua iequuotur capitula propofuit , & confultu eorumdem -- pifcopomra , ea qua per regnum fuam tnnore^oo<1>» exercenda , α contervanda commonuit , pœœp«»> Λ confirmavit.

CAPITULA. *

Ut mitfi ooftri flee. Extant aoud Baluiium Ton»· H- PS· JI·

No·

, Hac CapHul* renovata font as. tat. apnA Cowipvodhi·· at aJaoiavit Balunu, 1« to«. s. I^piinlar p·-- <i >t. Et Nae onniao aoimadvortMda font , m *io «rrorom* Labk·· tacU···· , qui in aa<nMdvrrfion« , i I «aarginv··. hir pofita> ladicavtl aandofu* aX« codknot Rlvipulteafa· capita b«c rrfataoum ad C»aap«odi«nia Concil.ua· a* 161. *Manp.*

ANNO CHftISTI

Nota Jacoai Sirmonol, & J-

«ooriliom fpaAabnm dlftiofia font. Primo aaiw loco pofita funt decreta » feu canoοca concilii , qalbu* uoivarfa omnia perftringoniar , q*a la ftpcam «paa aâlonibaa de direrfia parfait m rabat fartât défiait· . Tan dai*dt fequuntur excerpta cor·· qn* ia fiagull* coacilii a&loni*

qua aegotio › bot t* de ciaricit nb £bbona poft raditunt ordinaiit» tgittt· ftr ftttota fartât· Poftteaao (ubjidaa^ tur naandAtn nifiât dotnlaki* , qooru· in ctnoaa cet. fit meatio , n rage praferlptt » atqua ia tAioae »11- coacilii reliât. Ex bia omaibaa nnlcere id capot . quod ad Ebbonla clerico* pertiaabtt, Nicole* pop* poftea aoa plaçai* . ldaoque ratratari, ut fna loco eidebimu* » In «lia fjrnodn tuftit : dc cettria aallt fait eoatrnverfia. Quart toc refit faeluot qui boc coacillaat «aloe reprobatu· ac miana legiiiinuM titulo fa iafaaMat. «

Ceteram fpoodl ba·· nditloae» baâeaua confitfan & prapoftere digeftam al codice Mttetfi reftitaimnt. In mif- forum etiam commonitorio plnfcala primo capita ad/efia funt, tum ex nodem codice noftro, tu· ex Bnlloeacaofi , ft Gandaveafi .

bairoafatci- narariba»!·· It, cox.iit. bale rr/i, “••t .

» Hi,em,ral anilepiftepae dial,.) fft caput I. dr Izlelif eilalitet^ m libr» tI dcrratallum tit-rii nifi quod perperam /gnarar epiftopua eo Ux* (criptam eft pro Heat-

j <r FV/repar»· .) Euntdem numerum bebent rulgaii, b todei Mctenfii ; at refiiua flodoardaa quadraginta tree legi: lib. 1 t. cap. io. Nam ft apud Hlocmatnm R.beur.nfem, ft i* rod»· Laudunenfi , ubi epifeoporum qui Ebbo» nie depolitioni adfuerant catalogua texitur, *j. tantummodo r«enfeottr.

poft reditum fuum ad eccleflam R.heaacnieai › tree tplfcopoa , qui ipfo aMente fuerant ordineti t datia enoulit H ba-ulit confirmai·. Sic enin» babet la codrca Atrebatcufi •etui fcbcda clerkotum Rhemenfium nomina compnfita . toqolt , pet lta^aa, fpatio— ajar eaaJaiar aaM-Z t» aiftalt t J. mern a^tftapat› Lapai ep.ftapal, ttflapa, » pvrd e-al-aft,]aaM,Jftlalr peapieiaa

W·'

inc Kihfl,

ae,p fe la taallat, , paa te Dae ,p , rerom e,^iaatleal teafeattre. Quod Ebbonlr fafium exagitant Hlnciaarui in epiftola quadam ad AaaftaCum bibllothecat ium fcrlpcapoft fpnodum TriraCnam aooo **7. ipfum potiua Ebboaam › qui a gradu Tuo da/cAua luerat› ab epifeopii annnlum b beculum accipere, & no* tpifcopia dare debalftc docet.

Nota Galklel Js Cobamtll

G. C. Hac tdtdtl tttrthftf Slr—eodat ta— a— ttltela . lfta capitula conftituta funt · domino Kurolo in (ynodo •pod Suetfionlr cienaica· ‹ in moanftarlo $. MndtrJi axaittcarnatioai* Domini DCCCL111. in aacnfc Aprili.

Not Je Save*.iNi Binll

Caafe * a*a .-oaciUlqan. · CeatlUa-.) Ebbo Rbemcafia arcblapifcnpaa Tub Lu- doelco imperator» fada privatu·» ut fupra ta notia concilii la villa Thnodooi» calebcatl vidiaMa, opernqua Lotbarli irupcratnria pot fynodu· comprovinciali*** epifcoporvtn reftitutn*, compluraa ia todam ncc«efia clarico* ordlMrarat . Ver*» du· Caroll régla auxilio Galliarum api-

fentefimo quinqnagefimo primo, babftitotua in ›oc«m ib› iua adbue virent it Hlncmarnae po* obitum ajofam Ebboa›i, quae ipfe oedtnartrat recipart Mtalt* mqM dt caof* fa haoc fynodum celebrari euraeit› tn qua clerico* ab fibbone ordinatoi dentaantat » final ttiam oftaodaota* juftt E bbaoam de/ Aam › Hiocnmmaa rare eldeaa letitiane fnb- fti*atutn efle » Afia concilii * fnfiua enarrat rlodeardtaa ,(R I· «P· "» A* oeaeaaHila peofei Htoe- eptieapataa fapM— ffo-iaaa ioieit cam- aped feefieatea— mfaa , la a—aa^fiertofae- MrdnrA , z« eechfia feat}, Teiatlaala ieaaee [atrata t ITrrtZ/aar Seaaaeafi arellrplcepa , tta^lrtea Taeaaea

• lon. «.oaiiadtua Lqaafup-a rd'i.iuaitx rd·.,ca. R.p St moadi

£.,r, Cut.1er»·,fl , t—,ar H—,—,ρ,,β^ Krpata, tilae a,r.,,fl , b.mra/rvdv Belt—raâ , P—doit Laada—afl Hnwtl, d—dieaa»p , Heel—la M,lde*fl , dgle dur,

HerZnMO· Ktatmf», Saiilaaeefi » Dndfa dadafeaeafit Oaotieeeo linutf, giU,—aaa fagrafi , <Z. iMt giea—ra— teeptfeape. ^efide—gae —ta— peeeifteMt 9 ali—lt—l e Dndan» addace aapaajfaz/ faagl taHal ,

ANNO CHftISTI It*.

Canfawr , ftatamr w*»/nW fit poaaapJfafa alee, 9 ·üi<>l·ı

ta» aaaaaPteM faalil ^leaMfU ttmalaat , Hc/arador , liaaHapu , atatear, THlaaaia·› HalraiPat , ^aMpiaa , Viepena, , e/aeaaoeraae fefpaefe, fe , p^afae, aeeiMptfeap, laa al aj-laifleatteae a^aaa, eethflafine-e-, aetpan al ft

lletll paeoetatat peMtfee Htateearat pathter fifit Vaatle—— 9 Jato/riraa, frepep taaalat artlerpljfpa, , PatPala-

faa Hoiiatlt —/fcnarn. Hz [aditet eeafltttatl l,t jadlia· aaraat , ffa fi tale a^ilrpift^a, la fat flant ataata, raataltt la, fratre, -dtaaaeHt, dei—ear aHatfrare·. fierl,—)·î·β· dejega, , 9 taaaaira –filtatal , ρ,β faa— eaaeaL. aedtaaa-l, , fa, alf, paafit,— dei—ea, atta— ta'alfi,are.

1··» ^aataaa, Htataaaaf, a» aJltaaaa» fozd 4r tllaat, üpafiuaa, , 9 Hlm-aaf raaa-alffaat aa- MaaUaaa. Taaa fa'faa, TlaaJaatra, Caaaaaaeaal, tptft». par parraatt ta caajpaûa f^atapt, 9 fpaatit ftnttata , taatlaaar arêtaaaa éapaittaalt paafatl talaalt. Taaa aaailla-

£ P>Zo 'dr* ftfa »z/?rwr«r raaaaZcc **a fa—lt , l»fop— 9 ni ape/nl/ra fede , S—gle pap, taafir—aate dejegiem— zA

rttliala eageritale , paaltt- —e,— •r* , Z/rrerZ, foapna taae^Ht lnlla-

zÀZrl

fZncmar* 1er, aeliila—pae '·'»· fl, pafla-

Pefl let J-gea, lda- gl——arat, to eeafpego pefatipt, ® />«»** perreMt liileral taaoeieat , peat erdiaal f—H taarae, ,l erdea—erlia, attipe-e ja—— , de,- pref-taw, Sf teafal·-. P-reali alla* epefl^,- ^da-e-fl, praeiaMa, a, pea, tetla, Gallia -aaila, ep,ftrpera- feefrripta-, ad epafielHa- fede- pre teefir—aliaee ipfl,, ardteaiHall da. ta·. HfieodH alla— diple—a [atra—, tpfiat a——taadl pria. lJtepl, —aaila, lafigaifa- , 9 figille fait-fieaaea- , etiaad app-eioMeae- faa rrdiaaHaolt, ad ea-de- faaga- 9 apefielita— fyaaaaa, eetiafle— . tiepae jadit—am ,,p», teafir-ala- ef Hiat-ara- epifeapa- laaeoln aedla—am. nelade eeail'ala- ,fl , paid d-erarada- fa^et de He

apefla/leaa, eaallaeateal , paeatal, pat ,l lpfe alfl faeeaa, aeétaert to fraJat eeeJefiefieoe , al eeéea, paeti ipfe η,β iaiaH mmw aprae, —tepere patate › 9 tnera . tiepae detrente, ef , m p—dpedet ta erdea—Hailet eettefiafit,,, Bip, pafi depefieteae— faa— ap-ae, fateadate nedH——a, apafie. Uta ledit, prater faire- lapetf-a, aaed to era—— faefip TriaitaUt p-fageae efi, hrtia— ialerater, 9 aediaatl al re gradtiat ertiefiafitte, pelaaH eai/eeaae. Teat eae, ,a p,adigit free,tle, ae—tee feedeloHae , UieUa— peetla—oHoalt

<faade· Hdbfa* amyiMO** lofa,at ffo-eae-, Xepalaeta , ta onteapaUa, ^le-aafaa, aeebfi-a ttaanif, πμβ IIMι Laiea tee^aateet, , 9 ea—M— KUea-a refiteatfe , 9 tafape, afiaaetaeeaa Maha, profati ebrHi buoaaa pea, ·» aoaitta TMeeut epifrepa , fifacadr , tape , tHOaoata , *r eoioeoee- iajaa Jlanfeat aptfeaparaea, aoeaHat ratoeaeat ; pea taaaea al eafPa— —lf. MAJ· ΛΛ_ Â

oanZ. HZr ata utateeth t Ineat,/tthea , aleae ttafla fa^peiaarpie e Klaeaeaeat aaellapiftefai pn-atae fal laeal

«•fa pafiea Celalaaaaeafi ep'ft·— f^r-

alM XaawaMaafr 4a Mat eejinainae

aeri Mereat ,

Hlt lta terabit > lealgaal prlatepr Ceratae pelnt Hlarnera» aninpiftape» , ralpeefpae peett/tel t al pale prefati frnret grajat enbfa/nat eteiaere æa eeleieae » te», taeneaan fainn ntlpere pefeet par fyank lajalgeaile» . Qaej V pleeat faeerjetetn Jltâaaiar efea/t , it aëifrrieerji. trr eifjen fratrliat nate» teetrgll . Cl lta lat emaia ge. /lt tafrrta » V la teafpeBa fyeeji reeltaea » W r»a fri!·

[•d> alrfelite ai Kiaenaea ttrebe, ér

Ut , faatleer en ^allien lapM jletejree regaln falfebat , *◆ rrataapra , inpaae oodrrw fra Mira abate eapeteee <'v' eapebne JajMa. Sej jenlaat Nnrleal a/a/dra CaardlAa

pejnla·

eranbl Leeal papa aaa [enel fappbnr btteral nlj treat Man teatilien appeelaat, eabrritale aga/l

ea lll tpiftepli, gal [petit refejeraat , al jaletatle feret reJnnat eeélfa , ejëfje» fs/aa^l /anete jt/iaeel Malf. feat » pratipen ea» iMen legali fejn ape/abte prafrater ma faert·». Ce pale ll part ille aaberlme fyarji afrneial jepeflet , per prepriat lnterar aj feje» ape/elifen appellaaeelat , V etliral llera» fe apa/eliea feklt aajirl prafeaUe » pratefife gæpae eatajr» papa» , at itlacnaral P'ëfal aj teatiUa» tan ltln ettarrern » aèl part faa» ipfe legate» y ferra» aljelicn epifeepa» gpaletaee» , e lettre

lar late Mtrafhtt rfl.

·◆·»*«» apirat elra afafebte [aatejeafe , elAar faire-F*·· finfa t 9 ia ipfe teafetraUeait tjrt pri^tipie faa~ ■· » ·« tUaj fleataret taatiUea, ; era taataa rl faajere pataifet at a pafa jefattirait trataite jatiiaaret j eeraat na pre el taatefa» pnaibgia» lUra. teaell» rrirrajfe la. JltaUMa » M raaentatlt faeaataar [ajl ape/allta nferaa.

fUlfr eenprtlantar Maba»

ta»»en»nei aitaet Kalfaja» fteH»tl telbgafpae ip/at rieneni aaine /aéteat aj fe tara , «r dr re/natieaa ŋ

I**· V ipfe gaepe» papa gee iee !pf, fteipferaiT/·
MaaaaˆaaM

[pedale jajlelan perfrea eltet la. aaaorMraat.

› nealfe/lfae fgelfeaain traire tea. tetter teajeae rttt teatllM jlfgeee pt-

lbnaalee repartee e/: fa4 taabera» ··* eebnpae featea-•la t algae la re/llalleae ipferan llflrllt tlaraarat , alf.

/·< Wean Aerate npal/eat

MtUltttti e/ , ri frri.

Utajea rrfmpn

atf'alllat ad>/« >,O/Ul 4.}.£H

ta fejl eaeteplarHat fll refertatlt [tuae /ajle j/rlgeeea. ter. Λι l je tertre yalj tab farte eaatigerit eataire , preperr paej eeaaeata» la re^eaUat Ht fari faterjeta» pretipiat » Ht tarer teiera aaUl peaftar tllriral teaJaat yrd pe/ enata lj egere najera» arare /ajle/fne fatagaat, er«.

finer , »1 re/ltatleae » lterate^» repelfrar tellleeant , ***.. naeraiill papa nrferaat , lajafneJi prefeream epl/elan.

REVERENTISS.MO ET SANCTISSIMO DOMINO

patri ac P*P· Nicolao, apifcopl qui praiariio anno p«r gtatiam Del gt dacTMom veftram apvd SuaiTmica·· ut. ba«B raa ·Üi(qui tuac aoquirarunc adaffa »itt. g»|.

Serie» aerata refera» je Kliean gaeajan Çlenera» aninpiftrpi jepefuiree, Vt. attat hoeea coaclL com.ru t. la priacipio eoacilil TrteaCnl aaao tty.

Eadaa ·A· brtvint dalcribatitar <· ckroa. CaaMractnlt L I. a 4J. rarbia iaquoatibua. Heyat tiha Mtt laaeraliln prefel Hlaaetarat pe/ tHeaeta Sepeftan. ejafjen

fa· V "blh abn epiftepit V aHatHae * re/Jeete gaegae la are&e gleeiefe rtfi Cara" — 1 – tb/e Dai ftu pertrabata retlrâtet taaealtt M

al/rnle» erjlaa» eetlefa/lceean , «d pan al flln paeajan preeebl faeraat . Bletti lgltar fajnet atpntfyl

pet farm eaaealtan rejhtatleam refJen eejlaaeent Ç fæ alla gaa/feat teleeaal aplan nlal/rare, laterragatit nepae ntleaterllae Mlnnati dr tllaalt 4epe/tieaet Ct Hint, areri erjlaatieae » fargeat Tteejeeltar Canereteefl epiftepat perrean la ttefate priaeipit tffyuh ftriptam teailaeat erjlaen jepe/tiran prafati tlleait. Taat aeatilatan

elbal

daaMMMa tainerA

lat tetle/a/itlt Klia pe/ jepe/tieaMl egerat » fetaajaat trajHieaeat ape/eUta Jejlt, ·>··«· fatrata lapufiaa , pare! aaeelae faaBa Triaiialli parfeBaae t/ , lrrita» la. leretar , & arjlaati al er eteie/a/nlt grajelat prlterra, la. Taat teat ea lμβlι fratrliat liiella» pretta»atle. alt etpefalt la aaejle t la pee teatlaalatar , gaej tler fe al Klieae peeati/feat eellaerl * palr aljeaaat fafregaaeet f/eatea/l ettle/a la aaa» te» lnterit faeperaterlr leriarü teetaalfe , Ol ea»je» SHeae» rv/ltaijfe. frJ V llttéral, paa/ ea aetalae Tleejeelel epifiipl, V mare, ra» efafje» jlatefeet tpiftaperaa aaallal eeleralat » e-

Hlatnarat »><h··

tetaebee eeaferipfe.

Capital· qaa Uli· potpofita baba·, faat m qalbaa Carole· rat kgatii fai· pralcriplt qua ia aaoMra lag·tio. ail obauada ftrrara dabaraat i pativaruac aaiat pacrai aaa· «illi» at rat lagatai dacataatat » qn' pria apilcopo riitaraat « earradiiti aalvarfi papal! corrupti· » ftatai «ccldUfticaru*

r»tut I** qua faprapobtU coaiiaantur capital!· Ctri pt* & cMiftitut* fawant. Ettaat aped aaaale· naarcadUfiav ft lUaftriftmt cardinalia Bareaïl taa* to. qui at fcripta

Raprebatwm fait bac coariliaai a Nicolao papa apiftoU A t·'*** dacratail··. qua rafcrt. quod «··> Hiacmarut cogalto ty· h«< 'r*·*· aodali· faataatia arrara » iterata lacat)o m pro coafiraia· rtp'^·*4 lia·· bujaa caacilU aptad LaMaa· IV. allqucttte· lafiitlC-

--------rt· , aihlh·· ab eo iMperrtffct , Bmk4Mbo Lcoai, *fu.* ! Hiarmari *roetlici** *ueu* pliM bthfaciilbr ,
xKNO te*'»'** f·1''» aamtiMiMM iaJuxeric , EyaoSiqu^Γoηi- aUMatir.* qwMta· vara pr· aiwirati·
m»<i<>·«» furraptiti· obtiautrit ena* Uia ehaful· , qua* ·b m ruAalatir. Ka aatiquiCa·· cvdtaa Aaraali A·(«βl-
f... la ·i»<*n* ·«*«<iA< A Nicolai ··· fateri» graadturculu ai ia VaileaM» blbUetba*·· i«iM« UMIc taa Immlul CHRISTI
„χιιμ ιμ A ««perd·· ia»«*lei. RWcrt ibUca* Nicnlaar , *mw «jj. «««. «s· B<» l»de Mrcptaai tub* BaocdlA· r»- 1'
quod cum BaaeJiAaa papa par apiAolaar fuam voluntati pa colle»·.'i loco arqua w41m Aabltu.

& AD SUESSIONENSE CONCILIUM

la monafterio S. Medardi, anno 853. habitum,

Ceunet aiUti tx Berthmb.

E Ctvtilie aped S. MUxrdxm cxp. IV. Berth. Uh. XU. exp. XXIV.*

, f.ppi u..n <·. . p\Ecrevit S. Synodus, ut a Septuagcfima ufque in oftavas Pafchas , & ab adventu Domini "hue poft confecratas dies; necnon &in jejuniis quatuor temporum, & in Litaniis majoribus , & in diebus Rogationum, *& m* diebus Dominicis, . r.«.«,d-mû de concordia , & pacificatione nullus fiipcr * iacra jure pratfumat.

Ex cw.iln epui S. Mederdem preftntt Cxrelo imprttm Cxp. V.

Berth, lib. I. cxp. CCXXVUI.

PRovidendu u eft ne epiicopi per fuam quietem ad remotiora loca recedentes, & fuum minifterium négligentes proprias deferant civitates, fed «ut parochias *fuas* cum officiels efficacia *circum-* 3eant, aut cum religione in fub civitatibus cano nice cum filiis fuis degant; presbyteros etiam fibi commiftos doârina, cafiitate, & *fobricta*te,atque hofpitalitatc fecundum fuum minifterium ordina* *ri* compellant.

£x Concilie xi S. Mtdxrdxm.

Ce·. XT. *Berth, lib. XI. cxp. XXI.*

Si quis oblationes ecdefi· extra ecclefiam rapere, vel dare voluerit praeter confcicctiam epifeopi , vel qus cui ejufmodi officia commifla (unt, anathema ut.

à

CONCILIUM ALTERUM APUD CAR1SIACUM

habitum,

In quo capitula quatuor adverfus doârînam Gottefcalci edita , que Fufius iupra jam fuerqnt edita P*g· 55· « Hincmaro.

kppkm €·«0.11 *Sutgioutnfi concilie If. Cxrifixcnfe itidem II. fub-* >*gir *xullor xnnxlium, <jui pafim Bertnumi appellentur t bijee verba. Ctie ummumuf, ei ipfemet Hincmero concilii tUin , ut vere fimillimum eft, prxfiit explicate fuperiuiin Synxdx I. xpud Cxrifixcum reprnftnlmrimer.*

CArolus menfe Aprili fyoodum epifeoporum juxta urbem Sueffionum in monafterium fanfti Medardi adgregans duos presbyteros monachos ejufdem monafterit ipfe fynodo profidens, epifeopit judicantibus, degradari fecit, eo quod Pippinuin furari & cum eo in Aquitaniam fugere diipoluiffrnt. Hinemarus Remorum epifeopus omnes ecclefix (ust presbyteros, diaconos & fubdiaconos, quufcuroque Ebbo poft depofitionem fuam ordinaverat, fynodo judicante depofuit , Pippinus Carolo (aeramentum fidelitatis jurat & infuper habittim monachi fofeipit regulxque obfervatiooem more monachi (blito promittit.

Carolus inde ad Carifiacum veniens cum qtu. bufdam epifeopis & abbatibus monadicis quatuor capita edidit & propria fubferiptione roboravit.

Smpm· *primuut tfi* : A Deo neminem pmddlinatum ad ptenam, unamque effe Dei pnedeftinationem, qua aut ad donum pertinet gratias, aut ad rctributioaem juftitiat.

JecMsdus: Liberam arbitrium , quod in primo ordine (Aenaiur) perdidimus, nobis, proveniente dc adjuvante Dei gratia, redditum.

Tertient i Velle Deum generaliter omnes homines (alvos fieri, licet non omnes faiventur.

Sfuertum : Chrifti (anguinem pro omnibus fufum, licet non omnes paflionis myderio rediman- £ tor·

Vmm hm tepittdx ectxrxiiuj dtfuMfm, ut mi-

ADDITIO AD CONCILIUM CaatsiacoM anno accclitr, þ«u....viii.

λ

là quo Capitula quatuor adverfus Gottbefchalci doârînam edita iunt, & confirmata Fukrici excommunicatio.

G. G D· qastwr contra Garch«fah.i doflriaaat capirulir, »m bake* fapra . D· Fulcri»! «xconuuuokaiion* hac add* ta fupplcmcatii Petri DaJa<aadc> clIJ Im hac verfa fane·

DTT-dEc *fyuedur hebita fuit xb cpiftepit pretxutix* IΠ *Kheeit^fii,* m *fee tenfirmetur txtmteteuite- tn i» queudem vxffxllxtx iHejirttn Lxtbxrii teepereterii,* oamior *Felcriceee* , ia *xlitrx pxrticxlxri eb illititxt xxptixt Ixtx, xt t» ehei fuefee* ridr* Mt- *coueuiueicxie ceeimunicentti* : *t fuerunt numen ipfixnt Ixtptrxixr,* yau *lendem xbfilutue tfi xbHincmen pnvimie metnpetiteue, jynedtfue prufid*. Debit fiprxdiflii pnfim hfuitur Fimbnrdut* ra *hiftxrtx Uh.* 3. rrevafinu m *fee Hem Hincmxnu diverfii rtferipfit, inter cetere* , Richaldo eborepifeopo, & Rodoaldo archipresbytero pro -fynodo comprovinciali apud Cariuacum palatium regium habenda , mandans ut notum faciant omnibus per omnem parochiam Rhemenfem , ut qui fe Infos exiftimant, ad ipfam fynodum convenire procurent .' quofdam vero cum auftoritate invitent, & venire commoneant. Jed & Milonem cum filia fua,qua Ful-

ANNO CHKOTI

.Fakricus abufus faerat, fll omnts, <mi content*-A nat feetont in illa indebita conjunàionc pccsbyten, fit in quorum parochiis conGIUbaat, de verbo Dei, fit luo» atque ex banno Regis, ad candem fynodum convenire jubeant. Tant rtuu *fetiρβ! Heacatanu ipfieeet* Fulcrfco premifli imperatorii magnati, qui uxorem legitimam illegitime dimiferat, altetunque infaper duxerat! vocatu ad fynodum, excommunicationis jam in eum date , atque m comprovinciali fynodo éoofirmaod·, pandit modum. *Scripft feefee* eidem Lothario imperatori de Fukrico ejus vaffaUo, quem «communicaverat , qualiter ad pceoitenliam venire debeat. *Deeifee abeat, *a* yae abfolvit Lotharium id bnmiliter deprecantem pro ptrtfcipMÎOfte, qu*n> habuerat cum ipio. Farr· dr /jnwdi fee·, *8 it* ia m , AÀaudr FàMmt Am , *et peM tit fepre· Mie: it teeepere ms/rav ar* vrrta· psrmUv . *I/aie iUMt ex ceeje&ue prepier Hieaeert rpeBelaeeyfaltea taxe axle iageeffxee Lttkarii rjafirei ia* mnm>

ANNO CHKIsn

G.C. CarMtaeafea· fyeudtim, la que GetthefcaM damita feat dogatera» Ketlm bablcam fui*· pod Su***···- ftm decant Ibmlm Berclalaal ad a·. Ijf Priam·, igirur btbitoa ed cenveatut Senoueafis· m>4* Seelfaienf· cases. Για·· : tern Carliar··I*· « la q·· «odra» cur 4· Pulcrici ·«- cematuaicarion· aftum nnn *fuatii* ? aut *ter* net·*· aft ·]. ttram Sager· fya*dum» qua haac ptexiam ewsparit?

CONCILIUM VERMERIENSE II

He qux fequuntur diffinitiones in fynodo apud Vcrmeriam palatium habita «A* funt anno DCCCLIIL in mente Aug. india. i.

iaimt i» Capital. Bala. Teae. II. pag. j?.*

Nota Jacobi Simmondi S. J,

i caBrePem *Vr*~r~ft»fr It.)* Prlsaam «B<m» cui Pippina· rrs iBterfuerlt » editum e* Tub Slepbano II. pepu , ana· /j»· bee ipfum estât latae Carali Cai»l capitula titul· ii».

fferumdesa capitulorum Ceratinarum ne. st. fubfeqeaatur qua doutai rages Hlotbsrl·· *tt* Kerob·, »4Bantt·vert»·! papula quaade ipfe ili· ···· Cbrifti Sj|. convenarunr apud Valuntiaeas par menfem Neeeiubr^m num. au. rBc*>r«ntur capitula» q·· ·" <pf· »·"· * ipfe uwnfe Nnrembrtn Caeniea ras taafult· fitclutm Γα<>m> iw Silratk· fire a*md Stlracem «4U<< . na a. mi. qua apad Attiaiacum mrôfe Jeule ««ai <J4· ·<'«· bac ad concilia albil Btliaarc

Ejusdem Simmonm Not* uiexionxs.

Extaet ia Capital. Balaui Taw. *II. peg. yóó·*

CONCILIUM ROMANUM

LX VIL EPISCOPORUM.

In quo Anaftafius presbyter cardinalis tituli beati Marcelli rft depofîtus, oâava Decembris, anno Redemptoris noflri occclhi. **tempore Leonis papte iv.**

Ffe/eueieM aUtreet fyetielim.

leodonts notarius ac teriniarius fanâ* Romane ecdefic leg·»· Imperantibus dominis b» f«r »>. piiffimis, Ac. *le tittfieihet Bieiaeit Bomeit* Mr p, *ptUta bt» fabjuttenu , ceet tetnret itet fyetiti Keataeat Eegteii 11. 6 L'Xii* ZF. *ex tittitat* Rmmm F. C. *lace Hoifieiui preettfertteee.*

<col1.Ah».;.

DE SYNODIS EUGENII IL et Leonis IV.

Veterum aliquot teftimonia.

M/amarur qdeau^fr *P'/4a *Cueli Il.t/efuatuit* Bum/ar frr/prp *d Z'«**· rrtt. *PP. tf* *CT* rpprfta nib *Heeitaf frftepereu fr frtrlyimnue , ref.* ii.

IN dlebar domlal ft casiteris autri pie «semeria Hludoarici Imperatori· cum ipfa tepafei exaeatio «liquate* n·· cepit, apud papam Eufemum iude ab c· cvurawalrle fafta «*» qua de ra fyuadum ifdem uuivarfalle papa um»> vocaas, luter «ha gcsicnlia deerrta premelgare ceraeit (qee Leo tr. rampoec fratrie aedri HJeibanl» ft aapetis

Uri «radiaws, ft ab bac faefta fed· eeans deerKdrlbue dlratts vaaarsbili faeftieM babames.

tbteu eaf. axili.

Tsadem blue prater aatiqsns ragalarum ac hnm coaftlhstioees iu pvemptu babemas fyaedalia capitula apeCellceeum Eegtali, aaao imperii xm. damai Λ («βμοτl··-- flil Hludeuvici, ft aaae x. Imperii Hlothuii lrattlt ae» ftri tarais Nevembtie i atqee Leeuh sr. aaae Hietberil xsavt. ft Hbsdauvlei aapetis auftri aaao r. ··«E· Deceatbtio décrétai qulbet pracipiuat t et fi qelQrtam facer. datem» ld <*, «pifcupue, presbyter» diecoaur, rsl aciam

Q CubdiscoM·· 4« tr*r»eq« faulaa , *<- m *np.* ari. Et h«m. Sacardot Mv·Hη «at qel»U alla· la ardteaaa aeclaiadtciiM pv·«v*M, *et* «ap» <*.

X. <· A. *Mteebeariat te* aSM AcmN/ ı*.

latar buc «ar* φ» fapocuu fcrlpt· Amm repit rrabra fiiANm·· prufat da accltiaruat rcA*·- rtba·» vidaMcaa, ·p«6·pii» pcMbptacia, diamoibs·, atq»· oaioi Cbrl*iauaruat Militi· cutaM feUicitiMlIMeeqM bah··· praciptuw·. Vel··· liajHi Ccut *te* &*··> aft, as prifclt ·aâocitMiba* uaraaa Cbri*· jar·»· «μβμβι pcBp*a«r·· quahtar aauiqaifq·· ·o*·M vltaM <a*am * fobrMw ducerer, Bt D··, cal Γ·αφ·τ IrrtpraiMBâblitar (aanJarum d·· beam» iMpewdata» la «nulbus cnutplaasm‹ tauc damas fandi cl SprKai gracia ra-alaac·» a·· mm «Bailla *tua*· Bi*BMtam Hh4k*«ii * Htedaelci imparatorum, au·* imperii conn· auiat·. ft irtgaÜBn ΓαρΗ*·/ atqua pMtidcatcM jam dMH pradutU *£^>tle»t aamfa* DpcmabeU , die »tti. ladlA. is. faaftam ac vwwaadam la aedafa baati Petri apoteli Cyaedam reagrapvit; ie qua tarn ipfb caDru, ft apalelice· »ir» quamqu· ftalil <sa auLxris *epi(cepi r«fédéraet. Bx^qelbue qaatuev apMeepi ab Imp·

xlaais, Pacrua Spoletiaaa, ft aha· Patras Arretlas·· later quae atUm Paula· diacaaaa faaft· Rawaaatl· acrlefu reddM·» rlearn reacM Jaaaala archtepifrapi *(ai* , abfqaa prebyterie ft diacoaib·· » ft Hara (Bafta nutria ercl«6a . Et tape carra amibes qaedraplata ft daa capitula» qua prafaAe a4 Calatam ft lucrum «muium CbridUBeruat bamiaum partiuera aafenatar, par diacaa·· faafta ft ualrarCati· aedada Cadi* iagl uracedl*. Qaaatiam capi*u>«· ·· *· fatunria ab amalbur Ulibat· faraeatur, paft cetera derreta paatlCcam la ftaftia caaaaibus N®t adfuibi i qaatanat amass apUcapi bujur aaAaritsilseirmpUm aaie em>·» b·· b····*, ft Caee po*at saaUas iaftraere ft erudire fubte fto., « la bac draique pet emma *Create* Auatatus,pre·· brtur cardluelis tkull basti Marcelli sb earabu· cvuonicc Ee* depefitusi ee mead pereeldam foam per aaao» quieque rmutr· ceaeaam ladicera dafereit, A la alien· ufqae b· die dumarater. Qui cam neque ad da· pr· «o **·ı'«|··ı ceaciHa veeira relic*» aeque pm apeltolicas «pillules , ne qee pet sras vecMus apUcep·· » Ntcelaum ,14·1κ» , Price-

* Hlc lacei AaaMll <L DecrMtr d«r. ··· <· Call.» <k.

MOua. & {···»»« idto m«rlto un.n canfeafa , IrcunAum A
quod A, ulifio* lattis coahattur raaoaib.it, eu· fsoâs fynodu» drpofuil, A facerJutali haaor, privavit , ann« , menfc, die, Br lcdtû-ont fumerie, annatata.
d»/iia*r lurtitfir fp>Ît»ptn i» ttUiBit.f cn»v«»«a MSta , I/L »n. fai fatet.

Ex fjnodo haMia Rom a *. £wn»lo PP- Ukl d«rid conG'lere Aebeint , ut canon· ♦› *. Nauffarla cteala» ra* «xiflit, &c, S. ttnm «od«m libr· vit. c. a. ckat «aneaaaa

Iit Carevttxfr rufttfat fa'rif farte Xt. ttf. fi.

N, (vccrdo* lraribu» lı du AtlcAerur. Ex fynudo F.uqenil pap.» tempore Ludovic» A Lutharli aufuflotaiu. Satt.-

rum ChoUi OCCCXXV1. r. ». 4k faq. annalium ccclefia* flicotuir to. K.

De iy ntdo 'otc«> Levni* iv. ad annum DCCCLII)· n. |x. & feq. medium to. X.

Λ»ı. AuguRim, arckiepifeoput Tarracoaenfit lib. › t.Ae em.ti. G'v.uni dialog· t Alia <tempi* fumai»»* a* duabus Roman.* fynodi* aut» ed|rl* Eugcnii II. & Lroui* IV. Cotifiin^i.ntu· aman» in veterl l.bro, quod magoa ax part· tifdctu «cibi» fcripia lint.

INCIPIT CONCILIUM ROMANUM

Eogbnil PΛρλ. II.

MS Cod I

IN nomine Domini Dei falvaioris noflri Jefti Chrifti . Imperante domino noflro piifluno Aug Hludouvico » Deo coronato magoo imperatore anno xin.fii 1 («) regni ejus anno xm. fp/"t< Hloiharto novo imperatore ejut filio anno x. indiâionc jv minii» Novembris die xv. Engenius lenâiflimiis ac 1er bratiflimus fic unirerfalis papa cum univerf» (I) epifeopis, videlicet

Fctronacio arcniepiicopo Ravennate,
Leopardo epifcopo Forofetnproniate,
(<) Pallivo epifcopo Blerame,
Romoaldo epife. (d) Anagnix,
Lamprrto epife. Arretino,
Joanne cpilc. Silv* candid*,
Stcphano cpifc. Portuenfe,
BenediAo epife. Albaneofe,
OUno epife. (r) Offfeufe,
Gcorgio epife. Qavinenfe,
Grego.-ıo epife- (/) Bellitrir,
Confhntino epife. Prxneflr,
Rotnauo epife. Cerenfe,
(χ) Graufolpho epife. Fxfulenfe,
Paulino epife- Scnogallienfe,
(A) Guriperto epife. Poptataniente,
(>) Pcnco epife. Scncnfe,
(*) V'alcrtno epife. Sutricnfe,
Stephane epife. Arimincnfc,
Germano epife. Aurimano,
Paifivo epife. (Λ Callienfc,
Stcphano cpifc. Ortenfe,
Andrea cpifc. Clufenfe,
Stabili epife. Cafkllo Felicilatis.
Valiperto epife. Orbivetis,
(»») Riftiano epife. Stianenfe,
Ahfrcdo epife. Balneq regis,
Paulo cpifc. (a) Tribenfe,
Petro epife Centutncellenfc,
Agitho cpifc. Monte Feretris,
Agaiho epife. Polrmanicnfe,
Maio epife. Aflifienfe,
Litttardo epife. (o) Nucerienfe,
Ratio epife Lucano,
(/) Petroaldo cpifc. Lunenfe,
(f) Ahprando epife. Florentino,
(r) Laraprando epife. Pittori*,
Theodorico epifcl Perufino,
Donato epife. (/) Gallen/e,
Godemuado epife. Tufesnenfe,
(r) Rauperto epife. Rortellcnfe,
Tigrino epife. Aneonitano,
(a) Agiiperto epife. Fuoeflrenfe.
Jeanne epife. Pifeno,
Benenato epife, Eugubienfe,
Lupo epife. (ar) Firmenfe,
Petro epife. (y) Bolatcrrenfe,
Sebafliano epife. Burenfe,
Dominico epife. Pifaurenlc,
Joanne epife. Efinare,
Leonino epife. Tribus Hbernir,
Gratiofp epife. Nrpefin*,
Joanne epife. Tuderritne,
Eleutherio epife. Prirernatc,
Bcœdiâo cpifc. Amerine,
Tbcndofio epife. Maniuranenfe,
Hadriano epife. Falaritanr,
Samueie epife. Sabincnfc,
Hadriano cpifc. Signino,
Cofma epife. Human*,
(e) Mauriano epife. Urbinate,
Bala epife. (a) Potentio*.

Atque cum venerabilibus presbyteris, (quorum C nomina h*c funt :)

Jaonncs archiprcsbyter,
<fi) Domnus presbyter,
Bcncdiâus presbyter,
Simeon presbyter,
Sergius presbyter,
U) Gregorius presbyter,
Anaftafius presbyter,
Bcncdiâus presbyter,
Gregorius presbyter,.
Urfus presbyter,
Crefeenrius presbyter,
Simeon presbyter,
Jobinianus presbyter,
Anafhfius presbyter ,
D Benedtôus prestyrer,
Matinus presbyter,
Urfus presbyter:

Coram fecrattfTimo corpore beati principis «potatarum relidentes: aditantibus quoque diaconibus quorum nomina h*c funt;

Valentinus archidiaconus,
Theodorus diaconus,
Leo diaconus,
Faaflus diaconus,
Leo diaconi»,
Leontius diaconus·

« diverfifque clericis , legente Theodoro diacono pontifex dixi|:

Cum fimus dominie* plebis fapema mrferatiO' ne redores , lludiofe nos convenit Dei prsriidio pro eorum femper cogitare falote.* ne de firuftratis creditis, quod abiit, aninwbus infidus antiqui hoftis , ante omnium pariorem (nifi fuccedat

AHMO CHRUTI

a· fy»*d· Gtager. K-

« Lepadum «ua› adutoa· Bareamaa, β f. Ç. (M «t pu« Cmfnhtum) em aate XiU imotrnoicr «o m Oc- Ornataliu» I«pm. axanpl·, t·» C*afak<-,, q«ot Impatll xaoa, n.n^aUai. A3 ka Sta. l.>d>â» V. a K. <n4. SapunK MmuJm, * Paanfica. Raataai kac facula, «cuti & prnenltaiiba,, l»d,alonua initium dafuawhaat. Qosia kx-, MMh», ltfamlhm <*·>*. P,Siu, ,d Λ». Çh.

(«) in Cad. Lut. Dm».· β 'α·' */-/»-* xm. (A) 1.^. ; riflm,. (ἰχ ρΛ.βν».
(A) Arniqu. naaai i» r^rS,i«a poek .-*»-»-/». (r) (f) r.)

(j) A''· «Λ'ſ*·· rua. Γ·
qaitvr t . P//,*Mφ, ut .Λ «du». (f) p).

.prevcmrado de offimfis comfiio) dilhiAsm co-A ««'«»' w m« ticeat -*- tempers Aut habere atom,

ANNO CHRISTI

£smar folver* ratiōocm. Dumque perpendo vel «d animum reduco, quanta circumlpcâione nos oporteat vigilando contra fui cujaiqac (celeris «nequitiam obviare ; & fi qoando infiherit ad perturbandas fidelium mentes (a) edjotorm fiipereo iâui ejus reCAere, valde concutior, acqoe nimis tabefio, ne fcrpeniina calliditate quod abfit leviores quoique decipiat. Deo vero favente follicitudinem aequanimiore mente divino juvamine freri pro lalute omnium oftendere debemus ; ut mconfiifo vultu non de fraude cujuiqua.n perculti adfiftcre «terno jodicio mereamur; fed potius vocem audire iaquientem : £ag« *farm bono & fideln* , f»ia m fsaw *fatgi fiAlu* , /aper *multo te confiitnsm : intrs* ia *gaudium domini tui* . Hinc namque eft >B quod ingemiicens dico, quia populiChriftiaoi per provincias & loca commorantes audio temere contra catholice fidei documenta, & patrum ftaruta A»r.r« i-, apere ; quod opportunum eft fpiritali amputare u "I «c«Î2" mucron<» < «'que fi veftne placet fanftitati radicitus evelli,) ne Cages boni agricol* sitaniorum mixta horrentibus frudibus furdefeat

INCIPIUNT CAPITULORUM

riIULI ND NERO XXXVII1.

/Γ» »μ «4ıμ ı .
XXXVItt. *De integis & iiutihiet cenjunaionibui.*

ANNO CHRISTI

INCIPIUNT CANONES.

I.

Beatiffimi Pauli difcreiione atque am- ·. r.» ». monitione epifeopum confecrari omnino oportrt defiderabilem boni operis, irreprebenfibilem, & reliquis optimis apparitionibus que fequuntur: ut dodrinam Dei no« flri ornet in omnibus ; ne ut in paftorali libro continetur , contradicendus inveniatur. wd» *imptritis exim,* itfbir, *p«florale ma-* T.,. .. *gjfttrittm* paa *semriitate fujcipnur, quando art ell arttitin rtgimsx animarum?* £t iterum : *II- liu* · ··· *le igitur* msdû aaMiiws drier ad *exemplum vivettji pertrahi* , pai *ttmflis ternit pafrrtibus maritus* jam *fpéritaliter nivit ; profpera muiuii peflpwût* qui nulle advsrfa pertimefeit ;* f*» *I»la interna dtfiderat: exitu intentioni be ne eongntenS' nec omnino per imbecillitatem cor pnt , nec valie per contumeliam rtpuqnat (b) Qfpiritut. Qui ai aliena cupiendo non dueitur ,* /rd *propria largitur: qxi per pietatis vijcera ci, tins ad tytofctndum flebitur , Jed nunquam plujfuam deceat ignofetns ab arte reflitudinis inclinatur. Qui nulla illicita perpetrat ; feii perpetrata ab aliis ut propria deplorat*: par *ex affixu cordis aliena infirmitati compatitur:fichue in bonis proximi ficut in fuis provcittbus lutatur . Qui ita fc imitabilem ceteris in cunilis fttu dgit infinuat, ut inter eos non bobcat quod folum de tranfoàis mens crubcfcat . Qui fic fiudeat viveret ut proximorum quoque (c) corda arentia dobtrina fluentis irriget . Qui ara· &iio»is ufu experimento jam didicit, quod cbtinere o Domino qua popofetrit, pofiit (d) cui* *I*' ¶ *prophetica voce jam quafi Jpccialitcr dicitur : uddbuc loquenit te dicam* (c *) adfum.* Ideoquc talium rerum tales *eSe* oportet non indo<5os, ne aliqua opportunitate turpes inve< niantur , ficut in eodem libro habetur : *Quia cum (piritalc aliquid a fubditis fr/lar* T* >' *inquiritur, ignominiofum exdde tft* fi suntquitus dtfccrt, cum quaftiamm debet enodare.*

II.

Çavere itaque oportet unumquemque Cicerdotcm , ne przmiis videatur confecrari; g ut non exemplo Simoniaci in condemnationem & laqueum incidat diaboli . Quia tam fa&us, * quam etiam faciens honore ' v,i' n>'. adempto debite funt condemnandi , ficut Cbakxdonenfi aliorumque patrum habetur concilio . Quia muneribus ordinatus t>on animae decertare cupit remedium, fed vanae gloriae mercari lucrum.

1(1.

(·) *xuintore.* (b) D««a *fplr/int .* (<) D«*ft *errda.* (d) Pre hit wkii i(S IIfit *Coi.* LIIC. *cajer effe· jam quafi* *dlcher . Adbut Of,.* (r) *gtte adfum.*

III.

Epifeopum vero bono opere confidere oportet, ut fadbs congruentibus luceat:ut optimus {peculator exidat : qualiter populus vei bum przdicationis oden io opere fine dubio oblervando attendat , beatitfimo Gregorio papa docente *: Tro ^ntlitatt* φ;vv *anjitnttttat joretori debet frrnto doflorttta ; */ it aà fia fngnhi congruit, ir ttuenn o conononm njtficotiMur erft nan^nom recedet.*

IV.

Quanquam admonita do&orum & datura patrum facerdotes indodos * prohibeant confccrari, opportuni temporis moderat io-B r.e, fi epifeopus inveniatur indodus a metropolitan© proprio , & deinceps facerdores x<), presbyteri, diaconi, vel etiam fubdiacoria fuo epifeopo ut doceri poffint admoneantur. Intcnm iubjedi facerdotes ôc tales clerici ad tempus a celebratione *(b)* divinz hodix & officiis (ulpendantur , ut dodi valeant ad debitum miniderium advenire . Si autem non potuerint edoceri , in potedateepifcopi fint canonice judicandi.

Epifeopum enim confecrare non convenit ' n,f' 1 cler,c*· & populo fuerit podu-C h. ns. Unde & Czledinus papa dicit: *Hili"1 inwt ordinetur tpifcopm . plebit ctu» , ckrtrorm ir ordini/ ctnfenfant* é* *defidcriniti ton/lit tjjt rt^ntrendum*· Et Leo fandiffimus papa ait : *Silio tutat rotio finit,* «r *inter tpi/copot bobtontnr* , fvi *nec e ckncit funt tiefit, nec o pltbibnt tnpttiti.* Quod fi in eadem ecclefia dignus non inveniatur; tunc alter de altera e'igatur ecclefia . tamen quamvis neceditas eveniat, invidiolc nullo modo conlecretur * invitus.

VI.

Epifcopi enim ad culturam propriz ec-^ clefiz lex 'e· piulimc debent adede , quia abfentia epiicopi plerumque fic calamitas plebis. Ideoque Saidicenfe admonente concilio, ultra tuum hebdomadarum fp.itium a proprii» ecclebis non morentur, nit> forte per julfioncm metropoiitani vei principis ex necelTitate cont ingat . Quoniam longius nib per audontatem canonicam prohcilci neque *(d)* lufopi facerdotes debent.

VII.

Neceflaria etenim res exidit , ut juxta eccleham claudra condituantur, in quibus cteiiei diiciplinis ccclefiadicis vacent. Ita* que omnibus unum fit refedonum,ac dormitorium, feu ceterae cfhcinx ad ufusclericorum necefiariz . Mimftn vero podepifcopuin fuper eos tales eligantur, quorum vita atque dodrina illos potius exornent , quam dehonedent.

VIII.

Epifcopi *(t)* jn fubjcdis baptifmalibus plebibus, ut certe propriis, diligenter eu* jam habere debent: & cumin cis presbyteros deccfliraa occurrerit ordinandi, ut reverentius obiervetur, convenit enim ibidem habitantium fibi adhibere *tf)* confenfum.

IX.

Itaque in congregandis clericis modus difcretioois teneatur, videlicet , ne plus admittantur, quam facultas rerum eis canonice adtributa fufficere poflit.

X.

Sacerdotes namque conditui non oportet nifi in ecclcfiis, aut fpcciali monafteno deputentur, ne neccflitas in fz&laribus domibus illis habitandi occurrar,a)ioquin a propriis epifeopis aut in epifeopia, aut in monafteria habitandi & convedandi pro exercendo officio confiituantur : in quibus (j) mulieres converfari nulla ratio permittit . Idcoque ibi eos converfari & nutriri oportet.

XI.

Sacerdos enim fedule divina debet perferutari& ammoncre eloquia, ut inveniatur beatus, de quo pialmifta ait: *Et init/c citu nttditobitnr dit ec* •rfk.Quamobrem ludos aliquos coram fc fieri non delcdetur. Tranfgreflor quippe inventus ammonitione epifcopi ulterius agere definattfin autem, canonice judicetur.

XII.

Sacerdotes itaque qui ad debita & opportuna officia ecclcfiis indifferenter adeffe debent, fcenore aliquo, aut venatione, vel aliqua aucupatione, rufticoqueminifteno omnino non occupentur. Quia fine ornatu facerdorali extral· domos eos appare re non convenit : ne ut aliquis fccularium injurias patiantur. Sed\a *(olummodo*quas per *(b)* patres conditura W) videntur obfervent contrarius deniquV inventus , aut deinceps definat , aut canoqicz fubjaceat difciplinz.

XIII.

Quamquam facerdotumtedimoniumcredibilius habeatur, tamen ipfi in ircularibus negotiis pro tefhmonio, aut conficiendis initrumentis non rogentur: quia eos in talibus rebus effe non convenit . Si enim evciKz cauffie aliquid viderint aut audierint, ubi nulla: iclonez fzculaiium inveniantur perlonz, nc veritas occultetur,& malus ut bonus exidimetur, in providentia proprii fit epifcopi , ut aut coram fe & competentibus judicibus, aut aliter veritatem honorifice attollant.

XIV.

Sacerdos etenim, aut quivis alius inordinem ecclefiaûicum provenus , fi in eo fcelere inveniatur quo abjiciendus exiftat, depofitus providentia epifcopi bene provifo

(J ·,
çr) c^cûnium

·&·'· (<■) Ii at Ifcf frrfrHt,
'••n-r. Ü) fatri>a> . (i) jairtrtar .

.fo loco eonftituatur, ubi peccata lugeat, & ulterius non committat.

XV.

Si quifpiam facerdotum, id eft, epifcopus, presbyter, aut diaconus, vel etiam fubdiacoana, de quacumque femina crimine fornicackmis fulpicatus, poft primam fccuodamque&tertiam ammonirionem metropolitan! vd alterius epifeopi, aut ejus cui fubjacere videtur, inveniatur fabulari cum ca, aliove modo converted, canonice judicetur. Quapropter unufquifqoeepifcopus in tali re ftodiofe *ac diligenter curam* habere debet, ne ecdefia Chrifti a propriis poffic fordidari miniftris. Quia cum propriam uxorem habere non permittitur, maxime ab omni femina eft abfticendus.

XVI.

Nulli epifcoporum liceat res immobiles de fabjeâis plebibus feu aliis piis locis in proprio ufu habere, ne majores enormiter locupletentur, aut minores tali faâo pauperiores inveniantur. Contra agens canonica auâoritate coarâandns exiftat.

XVII.

Presbyteri nullius blandiantur, aut fuadeantur fermonibus, ut non omnium ad fe concurrentium in quibuslibet facris locis oblationes ad miflarum follemnitates recipiant. Quia cum mediatores Dei hominumque cxiftant, in exercendis votis relaxandifque peccatis largiffimam debent orationem peragere. Si quis autem contra hxc temerator extiterit; aut definat, aut dodoris proprii conftringatur fententis. Redemptor enim nofter cum fit omnipotens, immenfxque mifericordix plenus quantorum populorum vota non recipit, & vincula peccatorum unatenus non refolvit?

XVIII.

Epifcopus fubjeâo fibi facerdoti vel alii derico, nifi ab alio poftulatus dimiflbrias non faciat, ne ovis quafi perdita aut er. sans inveniatur fed per confenfum unius in alterius inveniatur ovili. Et ne falfx ut verx credantur, & verx ut falfx fufpicentur, univerfalis pontificis, aut imperialis, vel metropolitan! bulla eas roborari oportet.

XIX.

Quia epifeopi univerfique facerdotes ad folam laudem Dei, bonorumque operum adionem conftituuntur, debet ergo unufquifque eorum tam pro ecclefiafticis, quam «tiam pro propriis fuis adionibus, excepto publico videlicet crimine, habere advocatum, non malx famx fufpeâum, fed bonx opinionis, & laudabilis artis inventum: ne dum humana lucra attendunt. zterna prxmia perdant.

XX.

Si enim fuerit quiipiam facerdotum inveucm, qui advocatum in judicium pro* ferre non valeat, coram plebe propvia fuum epifeopum eumdem oportet difeuterc facerdotem, fi bone aut male cooveriationis exiftat, cujus rei cauffa debite advocatum habere non poflit: male vero inventus, pro qualitate culpx fecundum canonum normam emendari curetur.

XXI.

Monafterium vel oratorium canonice con* ftru&um a dominio conftrudoris invite non auferatur, Hceatqoe illi id presbytero cui voluerit pro facro officio illius diœcefeos & bone au&oricatis dimifforia, cum confenfu epifeopi, ne malus exiftar, commendare: ita ut ad placita &. ad juftam reverentiam ipfius epifeopi obedienter facerdos recurrat.

XXII.

Si quifpiam Invafor comprobatus dicat pro parte ecdefix *(e egiffe* de privata fibi re pertinente, ab ipfo fuoque herede folvatur invafio. Sacerdos denique intalicfilpa pauper inventus a proprio canonice judicetur epifcopo; ut non ecdefia fibicommifla damnum fuftineat.

XX III.

(4) Per follicitudinem epifcoporum hzc, quorum dicecefeos exiftunt, ad eafdem utilitates, quibus conftituta funt, ordinentur, ut debitis atque cure pertinentibus revertantur.

XXIV.

Sunt quxdam pia loca, ut fertur, in divertis regionibus inventa, qux ita impia folitudinc &. faccrdotibus deftituta, nnlloqu· debito ibidem retonante exiftunt officio, ut cum fint pro fola Dei laude conftituta, divino atteftante oraculo. *Domi mi» dQiHHf orethnu* nunc autem ut aliz domus utilitate fxcularium hominum iordere inveniuntur. Itaque fi proprio jure ecdefix fint fubjedx, epifcopus ibidem fine intermiflione presbyteros cum fufficiente fuz utilitatis *(b)* ope conftituat. Et fi lxcularium hominum fub jure fint conftitutx ab epifeopo illius dicecefis admoneantur. Et fi admoniti presbyteros infra trium menfium fpatium ibidem neglexerint conflituere, curam exinde habens epifcopus abfque neglcâu principem fuggerat, quatenus ejus emendetur lententia.

XXV.

Ecdefia & quxlibet pia loca deftruda rcjaccmia promiffx atque fufceptx formatx conftitutione proprio difpendio rcftaurentur. Non fufficicntc vero occeflario, a populo plebis auxilientur, quatenus Dei domus honorifice videatur exiftere.

XXVI.

XXVI.

Nulli liceat epifeoporum a fubjedo facerdote vel («) aliquobbet clerico (i) & P'·1 ,oc's dationes ultra flatura patrum exigere, aut fuperpofita in angariis inferre. Sed cum fit *(c)* optimus proipedor, ita profpiciat, ut univerfx fibi oves commiflx a fe maxime alantur, atque in ncceffitatibus adjuventur, quam inlicitis exadis dacionibus opprimantur.

XXVII.

Abbates etenim per coenobia, vel ut *(d)* hoc tempore nuncupantur monafleria, tales conflituantur, qui fui vocabuli miniflerium Deo poffint indubitanter fupplere. Jta dodi, ut quandoque fratrum negligentia acciderit, omnino cognofcere poffint & emendare. Sacerdotalem queque honorem line adepti ; ut peccantium fibi fubjedorum fratrum valeant omnimodis refra:nare & amputare commifla, & ita obfervent , ut (latuta regularum per omnia non inveniantur delinqui.

XXVIII.

Quanquam plura fint genera monachorum obfervanda videlicet , & alia omnimodo refutand', tamen de his qui in iolo habitu exiilunt , diligenti cura debet unuiqtiifquc epiicoporum in fua diœcefi decertare , ut qui religiofitate conantur illudere, boni palloris (ludio coardenrur : ut aut ad proprium de quo defuerint revertantur monaflcrium, aut profpedu congruo in aliud mittantur; ut qui femcl fe Deo voverunt, & habitum monachioftenderunt, vel comas totonderunt, regularem reneant vitam : uno fcilicet ut convenit dormitoiio ac refectorio dormientes atque exiflentes ; & ad fimilitudinem apoilolorum omnia peragentes quia *ntt qwfquem quod bebtbet , ahquid fuum tffi dictbet , ftd tient iUu omnia communie.*

XXIX.

Feminae vero, qua: habitum religiofum aut velamen obtentu rdigiofitatis luiceperunt, cum cflentviri potentes, deinceps viro fociari non permittantur, fed eligentes monafleria regulariter vivant , aut in domibus fufeeptum habitum cafle obfervent : contra autem turpes inventae providentia epifeopi emendentur.

XXX.

Conflat enim omnes omnino obfervare, Ut die dominico (r) nullas audeant operationes mercctionefque peragere, prxter in cibariis rebus (/) pro itinerantibus, ita ut libere poffint ac debite in (>) eo fecundum poffibilitatem omnes ad ecclefiam concurrere, & in fola omnipotentis Dei oratione vacare ut qui Chrifliano vocabulo nuncupantur , convenienter opera peragere videantur.

XXXI.

Sunt quippe qui domioico die, in quo commifla facinora debent oratione abflergere, alia deiedantur committere. Itaque quod aliis diebot committantur, licentia fit judici audorive eo die perfonam fufpedam reatu infamatam, aut optima fatifdatione, aut euflodiis coaflituere, ut licitis diebus judicetur,

XXXII.

Sicut enim qui monafleria elegerunt, a monafteriis egredi non permittuntur ; ita hi qui inviti fine juftc oftenfionis (i) crimine monafterns funt intromifli, nifi volentes non teneantur , quia quod non petunt, non obfervant. Ideoque tales confiderandi *font* maxime peccata committere, quam plangere , ficut decreto fandiflimi Leonis papae manifelli(fime continetur.

XXXIII.

Sacerdotum, aliorumque clericorum ecclefiis fervientium honores a laicorum*diferete apparere *(t)* convenit. Quamobremc><«<>.o.-< nulli laicorum liceat ineo loco, ubi facerdotes reliqui ve clerici confidunt ,quod presbyterium nuncupatur, quando mifla celebratur, confidere: ut libere ac honorifice poffint facra officia exercere.

XXXIV.

De quibufdam locis ad nos refertur,non magiftros, neque curam inveniri pro fludio litterarum. Idcirco in univerfis epifeopiis, fubjedifque plebibus, & aliis locis in quibus neceflitas occurrerit, omnino cura & diligentia habeatur, ut magiftri & dodores conflituantur; qui (ludia litterarum, liberaliumque artium *(k)* ac fanda habentes dogmata, affidue doceant, quia in his maxime divina manifeftantur atque declarantur mandata.

XXXV.

Sunt quidam, & maxime mulieres, qui fedis ac (acris diebus, atque fandorum natalitiis, non pro eorum quibus debent de*ledantur defideriis (/) advenire ; fed ballando , verba turpia decantando , choros tenendo ac ducendo , fimilitudinem paganorum peragendo, advenire procurant.Tables enim fi cum minoribus veniunt adecclefiam peccatis, cum majoribus revertuntur. In tali enim fado debet unufquifque ineerdos diligenriifimc populum admonere, ut pro fola oratione his diebus ad ecclefiam recurrant, quia ipfi qui talia agunt non (pium fe perdunt, fed etiam alios*(m)* deprimere attendunt.

XXXVI.

) Dceft ô/*# (?) /a (à) Dctft pumz/ «sas^/f. ƒ}) (rwrfaAr.
(t) Mit* i>*l**litt* J Jffrrin .

CHaiyrt ·>t "aliam

XXXVI.

Nulli liceat excepta cauifa fornicationis adhibitam uxorem relinquere , & deinde aliam copulare : alioquin tranfgrefforcm priori convenit fociari conjugio. Sin autem vir & uxor (a) divertere pro fbla religiofa inter fe confenferint vita, nullatenus fine conficientia epifeopi fiat, (i) ut ab eo fingularkcr provifo conftituanturloco. Nam uxore nolente, aut altero eorum , etiam pro tali re matrimonium non folvatur. *

XXXVII.

Nulli liceat uno tempore duas habere uxores , uxoremve & concubinam : quia cum domui non fit lucrum, anime fit detrimentum . Nam ficut Chriftus cafta*» obfervat ecclefiam ita vir caftum debet cuftodire conjugium.

XXX VIII.

Confiobrinam, neptem, novercam , fratris uxorem, vel etiam de propria cognatione, aut quam cognatus habuit, nullus audeat fibi in conjugium copulare. Si quis vero huic tali nefario conjugio convenerit, & in eo permanferit , fciat fe apoftolica audoritate anathematis vinculo efte innodatum : & nullus facerdos illi tribuat communionem. Si vero converfus , divitufque ab illicita fuerit copulatione, dignxpoenitende fubmittatur ; ut facerdos loci confideraverit. (c)

Explicit Cvtcilieet Exgtxii pxpe 11.

CONCILIUM ROMANUM

Leonis Ep. Quarti.

IN nemine Patris & filii & Spiritus ianôi. Incipit fsods ac veneranda (ynodus , quz per Domini gratiam & ejus d'vinum confilium congregata eft in ecclefia beati Petri apoftoh, aono fcilicet pontificatus fanftiflimi ac cosngelici fc uiverfslis quarti papz Leonis iepnmo ; atque invidiftimorum dominorum noftrorurr. Hiotarii ac Hludovici imperatorum anno quoque imperii eorum quinto fc trigefimo feptimo menie Decembri, dic vin. Indid. it.

Incipit prima admonitio pontificis in concilio , qur lecta eft per Nicolaum diaconum fanti* fedis apoftolic*.

FRatres fic coepifcopi , facerdotes , clerici , fic umverfi qui ad iacrum hodie nobifeum celebrandum concilium permittente Domino coovepiftis , ilia petimus qu* inferius intimanda funt ut intentis audire dignemini auribus. Monet nos denique fuperexccllens gratia fanfti Spiritus fidelium jam mentibus illuftrata, atque indefincoter hortatur; ut ficut pr* cr/.mbus, licet immeritis , pontificatus eft nobis onus fic honor concetfus , ita illius compun&i cqrde lique confilio , fimul vcftro dos OSterne < l.tisqte certamine , quatenus poft plantationem rigatUtaemque communem Deas, qoi veras plantator in or.nibus fic. potens exiftit, pmbeat incrementum : ut ex his qu* five ad disciplinam ecdefiadicam, five ad falutem animarum profedo noftrarum cong.uum couipic.tur fore, fecundum fua di>m* majcftitis contuitum , dc noftrum maximam defiderium , quod de fando corde tenus gcflatnus, concilio falubriter cogitemus. Ut dum lucis greftum confpicimas , ficut flt ipfa fandi evangclii falutitera vernas crebro denuntiat. *Amhtlett dutn Iw ht- htn, ar vtt tretire ctatprthnJxat;* tam a noftris, hujus informati oraculo , quam a cordibus omnium fubditorum, audoritateantiftitum precedential!» , eundas vitiorum tenebras effugemus. Et ideo fi vobis placet, cari(limi in Cbrifto fratres , quidquid ad facerdocalem pertinet honorem , immo utilitatem juftamque emendationem , nunc dignum magifque conveniens eft , ut fecundu.n catholicorum pr*cipuas promulgationes dodorum, canonumque etiam venerabilium regulas nobiliter enodatas, virtute ac lapientia defuper adfiftente divina, fine tenus cenieamus fore luanfuium . Iu ut nulli fas fit abfque proprii honoris periculo , qui contra haec qux modo a nobis congrua provifione fiiocita funt, agere; neque adverfusfedis apoftolic* decreta inviolato folidata fundamine, unquam aufu temerario penetrare . Nam ut ipfi nobifeum luculenter fenis, ideo oves Chrifti alendas fufeepimus, ut de illarum non lolumpafcuis , verum etiam eundis utilitatibus folcrt lores pervigiles jxiftajnus. Alioquin fijn hu, quod abfit, qu* prxtulimus, defides vel idonei operarii non fuerimus, fine dubio ab ipfotunc judicio adveniente ncviftxmo acrius vindicabimur , qm pro eis fuum fandum ac pretiofum fat.guincm fudit . Meminimus quippe quemadmodum idem per fe comminetur Dominus defidic facerdotum. Quamobrem majorem reatum delinquit, qui potiore honore perfruitur ; facitque dignitatum fublimitas ?raviora vitia peccatorum: dum is pro nihilo eumat, quod ad multorum lucrum Deo przordinante lufcepit. Prcpterea, fratres diledifiimi, inter cetera cavendum primum multopere eft, ne quilibet ex vobis, quod minime optantes dicimus, ad (aeros ordines, ufque pnfcis audoritatibusjam perfcriptum eft , deinceps audeat contra legem , vel fandorum canonum iuftituta, patrumque terminos inconcufta foliditate compotitos ac przfixos , aut inhoneftas turpeique fit iuperfluas ordinationes menfilus congruentibus facere ; de quibus Deo vitam opemque picbente, adhuc pleniter quid in futui um neri debeat proprio capitulo demonftrabimus. Sed neque literarum iafcios,ncque plufquam auâoritas jubet canonica per loca congruentia conftituere *iaccrdotct;* aur cos quos parte membrorum aliqua veftra fraternitas mutilatos repent: necnon & ceteros, quos ecclefiaftica omnimodis damnat lententia. Tamen tam dc his fic nonnullis, quz neceflitatis atque utilitatis affeâu ad liquidum funt proferenda, capitulis fubfequentibus veftrr luce clarius fanftitati diilcremus. Et poft h*c quifquis talium confecrator inventus fuerit, provideat. Nam nos in nullo volumus adverfus fraternitatis veftrae benevolentiam ultionis jaâuram inferre, prêter fi in caudis Dei propria aliquis contumacia aut deliâum deliquerit, vel quod ipfe io fubditis reprenfibile adfpicir, radicitus amputare fit abolere noluc it; hoc denique

(«) Jttrrlrn . (r) hun: locum Ita legit Cod. Luc. *flt!* »· *fmttltrlttr , la aatrar* , p-»».!» <>»//<«.- t». /-/.-. (‹) In C»>l· l.uc. h« (caatva fubfcriptione» Janrur *gratia VH Calldia·, /lf··'* Zp·- *ftbra Ifamaaa t*t< Jrftte a.ftlll. ^txalratt* IS. PcttuasciM humili» »t-biap.iconu» S· R»»vno« L:cl»l*j» baie decrero *a* o«b» pvorpuigtto t!L

———.que nobts nolentibus agee» in fe, qnod in alinmA emcodaffe diffimulat , incao&iater iawaiet . ut quod jyXta c^p^iujj, ooftrs modahun coaftitutum à promulgatum fiicrii, poffit perpetim co·· lervari. Si cmœ placet, cuofta que legenda eroat, ut melius io futurum obferventur ab omnibus fie fideliter ut condecet recolantur , propriis fnbfcriptiombus roboremus , quatenus decretali judicio aditus eundis claudatur inlicins.

anno CHAISTI n'

Incipit prima refponfio epifeoporum , que lefts eft per Bcacdidum diaconum faitâ* ledis a' poftulica.

QUoniam tx veftrorum ora omnium fidelium Jaccrdotum < quos divina pietas veftro eoocipcitui przientarit , palmis extenGs , vocibus & corde medullitus omnipotenti Deo gratias rdonant; qui plebem fragilitatis human* ifto io tempore adeo viftarc dignatus eft , ut excellentiam pontificatus veftri luce clarius gratia fanâi Spiritus petfulam ubertiffitne contemplemur: perquam dc nociva plantaria importune pullulantia mifertcorditer a retira fanftitate eradicare nitantur, flt fpurcoia xixania ex area inquit dominica tranferibantur, ut cum venerit Dominus , purumque in horreo pcrtpcxcrit triticum, voce propria collaudans dicat: £>gr /irror fo·», «arra ia detwivr tm ; & confltteam tt Juftr Multe, qeie fxtfii m pence fidtltt ; fit ita eadem plenitudine fpiritu» Dei cor apoftolatut veftri videtur incendi. UndcC non exiguo gauuio perlatamtrr, quod nihil iuperfiuum, nihil contrarium fanfta fidei, vel fanâorum ptcredentium patrum diâis conftituere qua^nus; fed eunda congrua , & humane vit* necffitudine digna: quatenus greffibus noftris refio temper calle tranfmiffis facilius a Deo qux poleimus, impetrare valeamus. Et ideo nos omnes totis viribus noftris cœpta veilra adjuvare curabimus, & difciplinam ecclefiafticam a vobis vibrantms patcfaâam , fidelius obfervare : ut favente Deo voraginis barathrum veftra interceffione impune vitare valeamus. Quia certum eft Deum vobis donafle, non folum ut bene velles, verum etiam in quibus poffes apparere quod velles.

Incipiunt capi'ula num. ntt. quorum priora xxxvsia. repetita funt ex fynodo prxcedemi Eugenii papx n. fic additionibus quibufdam suda a Lcenc iv.

I.

Bestiffimi, fite. *Hoftenittt itertim extudind» eurevit null» opere pretio . Nos jelet eddiuontt edjtribtMut , ne jfluM c^erc vtdeatxxr & ibtrtet dtffxrdtrt,*

i^d 11. *ceput. additio Leonti.*

Ideo ficut (uperius ftatutum eft , unufquifque facerdos ab hoc fe avaritue fermento femper cuftodiat; ne ob temporalis lucri commodum poft damna animae prscdi&i Simonis particeps efte mereatur.

Ud ISI. *tefut. vdddítio LtMtix.*

Haec enim fi digni defiderat exempla fimulacoris perficere , toto mentis debet medicari conamine, quatenus prodeffe magis , quam prstefle populo Domini videatur.

Ud xv. *teftu, additi» L—tit.* Tc^?,

Si quit autem poft h«c qux communi ventilatione fancita funt, veluti haâenus oblivioni tradiderit; fciat fe quod io fubditia amputare negligit, fecundum patrum canones omnino fuftinere oenfuratn.

U(d ix. rqpns. uWWKtfe *Lt*th.*

Dena enim nofter omnipotens tribus in rebus univerfa conftituit, pondere videlicet , numero & roenfura : cujus nos faluberrimum perficere & confervare praeceptum femper oportet.

vd!d xxi. *afut. Lx—it.*

Si vero fuperbia elevatu·, vel aliquolibet modo a proprii fe fobtrahere maluerit mandatis epifeopi, canonicis eum de* cernimus ultionibus fubjacere.

vdd XXI C. *cifvt. ^ddditie Ltmj,*

Sed illxfam hujus invafionis temeritate permanere fancimus.

v/d cap.xxi i i. De *»Miu, ftoxtotrtpbiix, nofocoMiit , à trfbMotrtfbiit , ir* /rroarero- *Mttt, brcpbotropbiu,* d* *MM^leriit taM menecborxM fxeM fenfltMoiuelixM.*

additio Leettit.

Qualiter Deo vacantes inopia vel necefticatibus nullatenus occupentur; fed omni expulfa cura purius in Dei 1ervitio valeant mentibus permanere.

vtfd xxv. *ctfnt, additif lexuit.*

Et ne ruinis obruta ia Dei laudibus perfeverent.

*4d XXVI. *tefttt. Additif Leotdx.*

Quia Dominus pafcere & docere nos docuit, & omnibus miniftrarc, non tcric* Dis lucris vel avaritiis dcledUri.

iAd xxvir. *eeput. udddait Ltenis.*

Quatenus Domini pro eundis poffinc dementiam exorare ; iit fcelerum abluti fqualore , piaque converlatione muniti , fanâorum mereantur confortio fociari.

v/d XXVI I I. clput, IdNlfu Ltxxlt.

Et monafteriorum ordo debet perfiftere, "ut muti ore aut ab excellentioribus quotidie le&ione, aut pia inter fe agitatione monachi inftruaotur, qualiter non tantum snonachicnm nomen quafi auribus audiant, fed clarius intenta meditatione., vel eruditiorum informatione fcire queant, qui. bus moribus vel a&ibus ftudeant participari: cognoficeates, quod adu in orationibus, in leâionibns, in difputationibns 9 in vigiliis, in jejuniis, moribus modefti , ut bene placati concordes effe debeant: fic ia ceteri· multi· > qu« aut a ûu>âis

-----------.tribut, tut a monallerionim conditoribus A dc corum vita ubertitüme reperiuntar ex· pofita. Et qualiter monachorum au&ores non tantum habitu foquantur & nomine 9 fed magis operibus dt virrum pertingere valeant. Nam qui per gratiam dt levi jugo Dci colla fubmittuat, de poftmodum *<* proprium vomitum revertuntur, fandiorum patrum qui inNic«a convenerunt icotentis , quam abrenuntiantibus ftatucrunt , habet integram firmitatem. Et ut nullatenus violetur, pio cenfemns arbitrio, ut nequaquam extra fepta monafterii cellulas monachi habere videantur ; dc nec a monafteriorum daufuris abfque abbatis, vel qui ab eo fabprcefle conftitutus, licentia ad quodlibet opus exercendum egredi prxfumant. Cum vero licentia impetrata aliquid ad peragendum perrexerint , non fine duorum vel trium ex fratribus teftimonio pergant. Nam fi abbas intento Audio eundi hxc non procuraverit adimplenda , talem fe credat fuftinere juxta patrum cenfuram fententiam , qualem delinquentes monachi tunc promereri debuerant.

vdd XXIX. *lafHt. additio ItMtif.*

Secundum culparum vel peccatorum differentiam pernitentia moderetur ; dt piarum coenobiis do&rina dc inftitutio ad fimilitudinem virorum maneat monafteriorum ; quia quamvis in fexu difpares fint, in humilitate fine flatus differentia concordant .

vfd XXX. *cefut. *4dditia LtMtif.*

Qiii vero tuftica opera die dominico agere prxiumpfent, contra divinaprxeepta cgitfe non dubitet , dt ad peemientiam omnimodis redicatur : qualiter pro hoc carleftia regna non amittat.

vSd XXXI. *ttfut, Odditia Ltattit,*

Sed tamen facerdotibus, fi prsefto fint, deprecctur, ut ad publicam redigatur poenitentiam; ut judicium mortis imni ftibeat. Nam legibus infirmatur judicium dominico die depromptum , dc obligationes ejufdera facri dial imperatorum liquidera cenfura diflolvit.

XXXII. *tafut. vddditia Lfanit·*

Verum etiam qui fponte ad talem devotionem pervenerit , dt poftmodum ad nuptias vel ad militias devolvitur , oublíex fotisfaâiooemjNMÜtentie gerat intentius, ut ad perfomonem redire non difidat.

vStf xxxsrr. opw. udddto· *Ltntù.*

Et ficuti difcrcce in ecclefia lingula videntur expofita, ita virorum pars dc mulierum partibus fuis çonteota fit . Et ûtculares, ne peccent cum juftificari defiderant, a prohibitis abftinerc videantur; nec inter facros cancello· ordinibus debitos nifi permittente epifeopo adeentent accedere.

^d XXXtv. *eafttt. édifia Ltnit.*

Et fi liberalium artium praeceptores in plebibus, ut affoler, raro inveniuntur ; tamen divine feriptune magiftri, A incitatores ecclefiaftici officii nullatenus define : qui dt annualiser proprio epifeopo de ejufdem a&ionis opere follicite inquifiti debeant refpondere . Nam qualiter ad divinum utiliter cultum aliquis accedere poffic, nifi jufta inftruthone doceatur?

Ud xxxv. *tefttt. ^dditia Ltvtit.*

Nam qui hujus perniefofi dc fcclefti faC&i ftudiofus inventus, admonitus a facerdote minime obaudierit , a communione modis ommbus iufpendatur. Quia condecet pergentes ad ecclefiam divinas intente fcnpturas attendere , dt locis Dci qux ejus funt agere; fecundum quod fcriptum eft : Dvwar ave· deniNi *aratwtii vatjkitur :* non alios fecum ad immane peccatum fua culpa fuadere.

udd xxxvi. repar. UtfdiW· *Ltnit.*

Utraque enim pars contentieux, de maDgj, a|(er ex j||j, diTioj amorjf quam humani ardens, ut in caftitate maneret, divortium miferit , dc poftmodum pollicitationem propriam non obfervaverit, ad diAridam mentiens poenitentiam redigatur.

'dd XXXVII. repw. *Additi· Lrattir.*

Contra hrc falnbria di&a fadens, cum uxore concubinam habens , ecclefia communi videatur indiguus. Et fi perfeveraverit, dc cum fatisfàâione non emendaverit, perleverant ab ecclefia penitus amputetur : refiplfcenti vero communionis vel reconciliationis tempus epifeopus abbreviare debebit.

xxxvi rr. *tafttt. Odditia ItMdt.*

utpoce beati pspt Gregorii decretaplenifime

A

ANNI CHRISTI Cum additionibus Leonis PP. IV. cujus fequuntur canones.

CAP. XXXIX. SEU L LEONIS.

Ns per ecclefmrntn iocn pint fun tftrtti frubjitri trif>>,

RES parumper neceflarias favente Domino vobifeum pariter mulco tempore volumus emendare, & modum arbitrio pium in hac nrbe de fbrcnfibus lacerdotibus, qui per viciniores epifeopos confecrantur, rationabilius ordinare: qualiter nullatenus amplius per titulorum vel diaconiarum ccclefia* in facerdotali gradu conftituti facerdoces reperiantur, quam nos communi confilio fupra fuifle annotatum recolimus. Denique a majoribus ordinatum, ut fecundum facultatem rerum coclefiz oblationes, vel reditum clerici ordinentur: nos in quid tantam fuperfluitatem presbyterorum forcnfium cernimus ordinatam, quorum non amplius quam tertiam partem debito more poffe fufficere; Et credo in nonnullis fanâi canones corrumpi potuiffeni, dicentes: *Non neopfyum, ne ut fuperliem tletuf in ftoJitinao incilet dieboli,* & in aliis multis, qux hic per totum longum recenfere: & maxime in hoc: quod nullus abfolute debeat ordinari presbyterorum. Deinceps vero qui contra intcrdi&a attentare przfumpferit, fciat fe in eo omnimodo vindicandum. lidem vero hujus urbis presbyteri epifeopum proprium recognofcant; & delinquentes canonice judicet, judicatique obedienter aufcultent, & ad eum jufli adveniant, fi v'olunt ecclefiafticis participium retinere. Cunâa hxc illis patienter funt obfervanda, fi ex toto canonum nolunt damna (entire.

CAPUT XL. SEU II. LEONIS

Ut prttlytcri orlinofi ftr loco proprii epifeopi nnllo tnoio concilium negitent.

PResbyteri veto qui in diverfis locis, baptifteriis, vel quibuicumque aliis facrisoratoriis ordinantur, inftanter & inexcufabilicer ad concilium diœcefis epifcopi occurrere, fecundum fanâorum ftatuta patrum decernimus. Hi autem qui colonatus poflefliones retinent nihilominus volumus ad epiicopi indifferenter venire concilium. Nam fi per contumaciam *fe* quafi in alterius poteftate fubcraxerint, & proprio non (ubjiciuntur epifeopo, canonicis corruptionibus fubjaceant.

CAP.XU. SEU HI. LEONIS.

Üt loki ftti niff fHffri confenf tpfcopi frtifytni mitnt) coenotumiH priventur; prerljieri* vent *ofoniti rt^irt noimrct* >o-Mtrew axtoeur.

LAici qui alterius diceccfis presbyterum ecdefic cujufcumque (ua poteftate inftituerint, non pmbeote eonfenfum epifeopo, cujus parochia videtur exiftcre, a fidelium communione fenerentur. Presbyteri vero qui talium fubrepeione recipiuntur, ftc admoniti ab epiicopo tertio, vel miffo ejus, recedere de alterius ecdefia noluerint, proprii officii gradum amittant. Nam fi & presbyter fua audacia ecclefiam ad alterum pertinentem epifeopum invadere tentaveric, & contra prohibentem epifeopum a tali prxfumpcionc non compefcuent, fimilis fententix fubcat ultionem.

CAP.XLII. SEU IV. LEONIS.

Ut mtlhtt in ecelefiit profanet pretbjterot tonflitacrc, nifi fui it âtrt licite., ér inertfert cenonicc ftlt/i.

ILlud itaque non intermittendum praevidimus, quod quidem fratres vicini epifeopi extra hanc urbem in proprietatibus monafterjorum hujus urbis, ve! exterorum piorum locorum, id eft, xenodochiorum, titulorumque & fimftium a prxdecefloribus fundatis querelantur, quod non providentis epifeoporum, quorum ipfa loca diceccfis videntur exiftere; (ed abbates aut pnelati ipiorum piorum jocorum ad facras mittas celebrandas, aut aliquid facerdotalis officii agendum inftitlitnt facerdoces. Quod nequaquam de reliquo fieri volumus, & infolidabiii rejun&ione perfecamus: id eft, ut nullus inecdefiis prxfumat presbyteros conftituere, nifi qui & Sacerdotalem gradum dare licite poteft, & canonice de negleâis presbyteros increpare. Sed ab his venerabiliter iaccrdotes ad divini minifterii officium expetantur epifeopis, quibus fiogulariter & dicecefes pertinent, & canonice debent ipfes ccclefias providere, ordinareque proviias.

Tunc vero fanâa completa fynodo ab unirerfi» epifcvpij, presbyteris, diaconibus, fltclerocuoôo fic acclamatum ell: Exaudi Christ-. Domino ooflro Leoni a Deo decreto fummo pontifici dt univerfali quarto paps vita.

ACTA

ANNO CHtttTi

ACTA DEPOSITIONIS ANASTASI!

HUirrui t it. & Maacauu.

ET hoe diâo Theodoras notario· ac icriniarius fanda Romana «cctefia legit.

Imperantibus dominis ptifiunts perpetuis Aagaftis, Hlotario a Deo coronato pacifico ft mamo imperatore anno xxxvii. fed ft Hludorico Deo cornuato ejus filio novo imperatore, aonov. men/· Decemlrio, die vm. iodiâiooe it. ia civitate nova, cujus vocabulum Lenoaiana eft, intra ecckCam ubi corpus beatiffimi Petri apofto- B torum principis coodiram eft.

lav ifi/ttfv ftrvet fm«n» Dei vntrMiiu veifii feentigaeéreee tatferefreae fifaret etAre reel, Jefifb Effrtitufj tttlt/h fie fem SfUttee^ iteatfee fem Jbretiae etclejn tfifi»flit ec Nitiqp fftfctf Bnxxqfi, ·arvrr/eyw /aafts fiaté» He fenitf mgrtgflte.*

Quod bene ac pleniter nobifeum fimul fratres cariHimi tettis,- nunc iterom dileftioni veftra cognitum eOe volumus; quomodo infligante aefuadente diabolo Anaftafins presbyter cardinis noftri, quem nos in titulo B. Marcelli martyris atque pontificis ordinavimus, eootra ftatuta patrum propriam ecclefiam deferens, ecce jam perquinquea-nii tempus in alienis parochiis, id eft, Aquile-itibus, velut ovis errans degere ac temere inbitare prafumpfit. Quem etiam auâoritate fuifolti apoftolica ft canonica, apoftolia· literis per tertiam ft quartam vicem vocavimus; ac ubi redire diftulit, duobus congregatis epifcoporum conciliis, cum cum non potuiflemus videre vel habere fpecialrm pratentiam, communi eum decreto, fanâa communione privavimus. Volentes liquident fuam per hujus excommunicationis cenfaram ad gremium fanâa», a quo difccflerat, matris ecdefia perfonam reducere, juxta illum, m quo omnem neceffitatem presbyteris a propria ecclefia diteedentibus imponi proripitur ac promulgatur. Sed apoftolica monita tanâique concilii pro oihilo ducens, erroris irretitus caligine redi-re nullatenus voluit. Poftmodum vero Ravenna nobis cum piiflimo inviâoque domino Hludovico imperatore fpiriuii filio noftro degentibus ejus dementiam exoravimus, ut eumdem presbyterum ad nos fuamque ecclefiam reverti juberet; quod omni alacritate noftro repromifit perficere pontificio, diem couftituens atque denuncians, in quo eum remeare fanciret. Miftos etiam majeftatis fux notiilcum reliquit, Notingum fcilicet epifeopum Brixieofem, ft Adelgifum illuftrem comitem, qui revertentem illum noftro confpeâut praetentarent. Quibus expeâancibus illic, nobifeum ufque ad diem ftatutum ft ultra, prefatus presbyter non advenit: ac iidem mifli fe illum nobis reprxfentare non pofle profeffi funt. Poft tranf-aftum autem placitum dum eum mandatis noftris temere renitentem confpexiftcmus; ita ut nec juflis apoftolicis obedire voluiflict, neque fanâioni venerandi concilii confervatoretg fe, a quo fanâa communione privatus exifteret, exbibuiffet; ac plurimos fua lotione peftifcra maculaflet.* quin ft domini Hlotarii pioftanriftimi imperatoris ckereto, redire jubenti, pertinacia fuaintern, perantia reftitiftet; ne ulterius fuo exemplo ecelefiafticus ordo coofisndaretur, & Chriftianitatis religio profanaretur, anathematis eum vinculo cum facerdotum ncftroram contenta notavimus. Ubi etiam prafto fuerant idem diftus Notiogut ABrixienfis eptteopa·, ft Adclgtfia illuflris comes praefati mifla domini Hludovici (crcalSimi imp·, ratons. His ita perafti· Ravenna remeantes advenions Romam, ipfcqoe yam fatus presbyter prevent·· art Ctafium: ad qaedi trei vanerabstecpifcnpo· noftro· com vocationis Uteris deftinarimat, Nicolaum videlicet« Petroaadum & Joannem, monentes eam tarn per it quam per epi. Aolas, quas «i per eottetn mandavimus, at die quintodccimo tnenfis Novembris, hujus fecund· Mdi&knts, ad generalem iynodum abique omni dilation· vel mora occurrere debuiftet. ill· anrem nt iemper, ha ft none in fua inquietudine atque audacia perforerans» venire, ut omocs mo. do oobikum eernitu, diftulit atque contempfit. No· autem poft tantas vocationes, taotofqu· Lobores, qooc uoa vobifeum pro eo habuimus*, quid aliud nunc facere vel agcrc poftuutus, nifi at c*·nonam promulgationem, ob illius iodifciplinatam mentem, vobifeum venerabilibus ft imperia. Ubas miflts, caritfimis in Chrillo fratribus noftris, nec non cam retem epilcopis atque presbyteris hac fynodo refideotibos atque ftantibus diaconibus, ac reliquo ciero, in eam communiter inferamus, qua de talibus io tertio Antiocheni concilii capitulo loce clarius continentur?

Ad base omnes epifeopi fanâa fynodo refidentes dixerunt: Veftra faaâitati fi placet, veniant in medium venerabiles epifeopi, per quos cum vcftns apoftolicis literis Titi decrevi»is. Illi-Ceo furrexerunt, Nicolaus videlicet, Petrooacius, & Joannes epifeopi, ft coram omnibus voce clara dixerant.' Nos fecundum juflionem beatiifimi pratfalis noftri prrirntistiier verbis ft literis eum vocavimus; quarum exemplaria en, ut cernitis, in manibus; ft û vobis placet, tegantur. Sanâa fynodus dixit.- Legantur.

Tunc relefta funt per Theodorum notarium ft fcriniarium fanfte Romana ecdefia, in quibus continebatur ita.

t Lm «fifiefef fervat fervente Dei AtufUfi fretiyten exceenunieate.

Cum fpiritualibus te noftris procreatum vifceribtu nofeimus, tua deceptione quotidie ingemifcimu·; qui finu matris tua progreffus, erroris irretitus caligine alienis parochiis vel regionibus immorari, contra pnecepta patrum canonumque fandiooem, non dubius. Revertere igitur, faiutifque incedere fummopere callem procura, tene vana fpes decipiat, caducaque adulationes (obvertant. Sed terrenis mente aâibus erigens, ea qua fuperna infinitaque permanent, inquiefeibili intuitu anhelare memento. Quia falutem temper tua cupimus anima corporilque videre: ft ne te diabolica infidia concludant, omnipotentis Domini femper dementiam exoramus. Praterea apoftolicis tibi praaipimus liceris; jam quinquennii tempus huc illucque latitans velut anguis difcurris, ad concilium, quod xv. congregaturi fumus dic Novembris * expeâatc futur* fecunda mentis in-dtftiooe, prefentar* te omni depotita occatione procures: ut cautTam tuam in venerabili coetu lanâa valeamus congregationis fubtili ventilare intuitu, ft humanius tuam convertionem naâarc. Si autem neglexeris, quod prreipimos, ampliori te vinculo innodamus. Nam e multimodis * te reprehendimus, ac reprehenfibilem judicamus; 3uia ad duo. pro/te congregata concilia occu.rere iftuhfli; ficut hi pratentes Nicolaus, Petrona cius, atque Joannes venerabiles epifeopi noftri, per quos te nunc auâoritaie canonica juflimus evocare, ore proprio indicabunt. Si autem conftituto tempore ad pnediAum concilium venire neglexeris, fub excommunicatione atque anathe-

ANNO CHKOTi

mate tc modis omnibus decernimus efle manlu-tum.

Sanfta fyoodus, interes, dixit, requiratur fi fcpcdiftut Anaftafius presbyter excommunicatus utrum «cnit, «noon icquifiius minime eft inventus Tunc facratiffimus papa imperialibus fuperius jam diâis midis dixit, Cur nobis (ânâuque concilio fecundum imperialem epiftolam jam Uiftum non prafentatis presbyterum? Ipfi autem affirmantes dixerunt: Nos eum fecundum praeceptionem domini tnagnique imperatoris reducere, vobifque prefentare maluimus; fed minime illum invenire potuimus. Mox aurem omnibus epifcopis ipfe infignis & beatiffimus praful dixit. Quid vobis de his videtur? Univirias cattus epifcoporum reipondit.* Imperialis, fi vobis placet, aptHola relegatur. Et cum releâa fuiffet, in ea inter cetera repertum eft ita: Veftra denique * fc* renitatis induftria cognofcat de Anaftafio uresbytero, cur ad vos non * pervenit, noftro fatis ammo dilplicuiffe, quare nunc cariffimos miflbs uoflros, Jofcph videlicet reverendiffimum cpifco» putn, atque dilefti filii noftri Hludovici arcbicapcllanum, nccnon & Petrum fanft* fedis Spoletio* venerabilem epifcopum. & Adelgifum illufircm comitem noftrum pralentialiter vobis mittimus .· quidquid canonice flt fecundum Deum fuper illo veftra deliberaverit fententia, nihil contradicentes. Tantum follicite cavere, ac prudenter traftare curate, ne in hoc faâo divina voluntas offendatur ia aliquo.

Tunc venerabilis ac pracipuns praful omnibus relidentibus epifeopis A presbyteris, flantibus quoque diaconibus fit omni clero dixit.- O bcatiffimi fratres, quid veftra beatitudo dc crebro difto. presbytero, qui tanta ac talia enormiter contra patrum regulas atque ftatuta peregit? Mox omnes epifeopi unanimiter dixere: Quid aliud arbitrari ant proferre valemus, nifi ut fanâi patres, qui Antiocheno concilio refidentes *tertio capitulo* promulgarunt, & inviolabiliter (latuerunt· *St quit prerhjter parethiem prepruut itftrtm ad aliam properaverit·, vel i»de emi»» deuugraue* ra *aliati paricine* per multa tempora uititur imeorart, ulteria/ ihidem m miniftret : h mm« fi vacuati fu» epifcopo, tf regnit ad propriam parmh/am cemm»anti eiedirt ctnttmpfent. Sped fi ŋ hoc i»di(ciplinatteue perderet, a mutt/lcrto modi/ omiha/ removeetar, ita ut* acyeayeasv *loram refiitutienu tavernat*. Quam promulgationem iu eum, fi vobis placet, presbyterum inferimus, & propriis manibus roboramus.

Praful fummus refpondit: Placet. Tunc elevans fc ipfe pradan» pontifex de (ede fisa ait: Anaftafium jam nuper excommunicatum presbyterum tituli S. Marcelli. qui propriam parochiam relinquens, ia aliena per mulra tempora nititur immorari, a facerdotali minifterio modis omnibus temovemus; ita ut locum reftitutionis nequaquam inveniat. Si quis autem contra hanc definitionem noftram quocnmque tempore agere prafiam-pferit, aut cum reftituere in facro officio tentaveric, fit ei a fanftis patribus & a nobis omnibus anathema. Pofthcc omnes epifeopi eadem fynodo refidentes, unanimes dixerant; Et nos fic judicamus, ficque irrefragabiliter ftatoimus. Etfufcfcripfere epifeopi numero LXVIL

SUBSCRIPTIONES,-

Leo fanâ* catholic* & apoftol. Rom. ecclefia quartus «pifcopus in hac excommunicatione & aruthcmate; ure dcpofiiionc Anaftafii presbyteri tituli S. Marcelli a me faâa, ficut iuperius legitur, manu propria fubfcripfi,

Hlotharius imperator tabfcripfit-

Paulus * diaconus vicem agens Joaneu archiepifcopi Rarenostis.

Jofcph epifc. Eporedienfis,
Petras epifc. Spolctan·,
Petrus epifc. Arretine,
Notingua epifc. Brixicufia,
Leo epifc. Balneorcgis,
Joannes cpifc. Bellitrcnfic,
Adrianus epifc. Ferentinate,
Joannes epifc. Sutricnfis,
Agalho epifc. Tudertin·,
Nicolaus epifc. Am^nin·,
Petras epifc. Gabinenfis,
Andreas cpifc. Aaximan·,
Joannes epifr. Fnrooni»,
Dominicus epifc. Fulgincnfis,
Megiflus cpifc. Ofticnfis,
Ma/o epifc. Pnvernatc,
Srephanus cpifc. Namieefie,
Racipenus epifc. Nucerienfa,
Rodoaldns epifc. Pnrraenfis,
Cancio cpifc. Scncofis,
Leo epifc. Silva candiote.
Georgius epifc. ' Polimartienfij.
Dominicus cpifc. CentumceUcnfis,
Alioctlns epifc. Fundenfis,
Colo epifc. Reatine,
Aradfas epifc. Valbenfis,
Albinus epifc. Amerina,
Benediâus epifc. Nepefina,
Rodoricns epifc. Caftcllana,
Theodorus epifc. Manturanenfis,
Joannes epifc. Tufcaneulis,
Tanimuttdus epifc. Suanenfis,
Jordanes epifc. Tcrracmemis,
pergius epifc Gumaneofia.
Adrianus epifc. Certnfis,
Pctranaeius epifc. Albanenfis,
{oannea epifc. FaoenGs,
lagubcl epifc. Pifaurenfia,
Joannes presbyter vicem tenens Bencdi&i epi£cofi Peraficnfis.
Talarus * epifc. Minrumenfis,
Samuel epifc. Senogallia,
Atrualdus epifc. Berolana,
Joannes epifc. Falaritan*,
Dominicus epife. Gallirnfis,
Andréas epifc. Calbeuiis,
Bonipcrtus epifc. Signine,
Leo epife. Aletrio·,
Jordanes epifc. CaftrcnGs,
Joannes epifc. Forotcmproniate,
Odabertus epifc. Populomenfit,
Cooftantinus Epifc. Urbinate,
* Erfb cpifc. Engubitue,
Sergius epiie. Sabinenfis,
Andreas epifc. Bleranae,
Ibo epifc. Affificnfis,
Anaftafius epifc. Tribue tabernis,
Urfus epifc. Tiburtine,
Petras epifc. Urbevctlna,
* LinderiGus epifc. Marfenfis,
Crcfccntius epifc. Tribenfis,

Aimo diaconus vicem agens Anaftafii epifeopi EGnatis,

Urfus archidiaconus vicem agens Petri epifeopi Tcatincnfia,

Leo presbyter vicem agens Stepbani epifeopi Montefeletrana,

Rampertus presbyter vicem agent Hicremir c pifeopi Apraticnfis,

VVal-

anno CH»?Is1t

* <nb4i«a.

r«'r«»c,M β«·<1 * Mandra-««»âa * Tilmim, • V.roUaa, I«ui> Ti4*rifcw

anno chais η ***! Ùu7'4'.

Wrideramus presbyter vicem «gem ' Teuderandi epifc. Afeulane,

SUBSCRIPTIO PRESBYTERORUM

Romanns archipresbyter tituli £ Pudentiana,
Sergi·· presbyter tituli £ Clementis,
Leo presbyter tituli & Quilis,
Zacharias presbyter tttull £ Chryiogoni,
Benediâus presbyter tirait £ Calbili,
Leo presbyter tituli £ Laurentii,
Padus presbyter tituli £ Balbins,
Leo presbyter tituli £ Cyriaci,
Adrianos presbyter tituli £ Merci,
Gregorius presbyter tituli £ Anaftafic,
Romanos presbyter tituli SS. Joannii & Pauli,
Quirinus presbyter tituli £ Eufebii,
{ovinianns presbyter tituli S. Sabine,
ladrianus presbyter tituli S. Vitalis,
Georgius presbyter tituli S. Laurentii,
Georgius presbyter tituli SS. Joaonis dt Pauli,
Joannes presbyter tituli S- Chryfogoni,
Leo presbyter tituli SS. IV. Coronatorum,
Martinos presbyter tituli £ Marci,
Joannes presbyter tituli £ Prifca,

SUBSCRIPTIO DIACONORUM.

^oannes archidiaconus j
Ioannes diaconus,
Jicolaui diaconus,
Benediâus diaconus,
Leontius diaconus,
Benediâus diaconus,

In hac quidem fanda dc venerabili fynodo , Domini folanante gratia, nobiliter celebrata, poft diverfas epifeoporum , facerdotumque vel clericotum , atque omniora Ghriftianorutn hominum pias ac felutiferas admonitiones dt exhortationes, depofitus cfljuffc atque canonice Anaftsfius prêt byter titulis. Marcelli : eo quod contra auâoritalem canonicam propriam parochiam deferuit , per annos fcilicet quinque , dc in alienis adhuc ufque hodie demoratur, dc neque vocatus, neque excommunicatur, dc ad ultimum anathematizatus, ficut de co in hac ipfa fynodo pleniter fcriptum eft, ad congregata duo epifeoporum concilia pervenire noluit . Ideo tam a iumtno pontifice , quamque ab univerfis epifeopis tunc fynodo relidentibus ob fuam ftultam audaciam merito , ut prodiximus , eft depolitus , dc facerdotali honore privatus: Anno denique, menfe, dic, dtindtâione ut fupra.

fSjafiax fyxtii ittxif IV. hnvnrixxi , tx ixctrttV. fcripttn de vitir ptntifimx KMMxtntt, cri Lxitfrxadi namen ftift iritmtxr .

Hic Leo videas multa fuo in tempore contra Deum dcialutem animarum impudenter fieri, coofilio imperatorum Lotharii dc Lodeuvtci Romas fvoodum habuit cum LXV1I. epifeopis : cum quibus XLII. Opitula Cbriflianorom fahiÜ nceeflaria edidit, dc firmiter firmanda efle prst-

pria* enim capitulo inftituit, ut epifeopus, kixta Pauli diferetionem dc admonitionem , meprcbtnfibilis , & boni operis defiderabilis coufecretur.

anno

Sacanada. Qpilqoe Cacerdos caveat , ne premiis confecrationem adipiicatur ; ne exemplo Simonis io laqueum incidat diaboli.

Trerie. Ut bono opere epifeopus exiftst, & bene fpecuktur, qualiter populum verbo pwedicatioms loflraere debeat.

Raarte. Ut fi epifeopus inveniatur iodu&us, a metropolitano proprio admoneatur, At presbyteri, & diaconi , dc fubdiacoui a fuo epifcopo , u< doceri poflmt , admoneantur, de intérim taies presbyterl dc clerici celebrare divina myfteria dc officia lufpeodantur ; nt doâi valeant ad debitum tntniftenum pervenire.

Square. Confirmavit qua Cstleftious dt magnus Leo de epifeopis ioftitoerant : videlicet, ut non conreniât epifeopum coofecrari, niC a clericis dt populo fuerit poftulatus. Quia aqlla ratio finit , ut aliter confecisti inter epifeopos habeantur. Et cum in eadem ecclefia dignus non inveniatur , tunc primam altor de altera ecclefia eligatur : dt quamvis neceffiias eveniat, tamen tovidiofe nuik> modo cooiecretur.

iras·. Precepts, ne justa Sardfccnfcm fynodum ultra trium hebdomadarum fpatium epifeopi a propriis ecclcfiis morentur ; nifi forte per juffionem metropolitan! vel prioripis ex oeceffitate contingat. Qpia abfcntia epifeopi plerumque fit calamitas plebis.

Irprivw. Neceflar» fervari precepit , ut juxta ecclefiam dauftra conftihiaotur, io quibus clerici difciplinis ecckfiafifcis imbuantur: dt omnibus unum fit refcdonum ac dormitorium, five ceter* officine ad ufiss clericorum neceffari*. Minifiri vero poft epifeopum taks eligantur , quorum vita dt doârina illos potius exornent, quam deboneftent.

OAscu. Ut epifeopi diligenter curam habeant io baptifmaiibus plebibus i dc cum ncceffitas in eis presbyteros ordinandi occurrerit . ut reverentius obferventur, non fine coafenfu ibidem habitantium fieri convenit. I

jMsoe. Ut io congregandis clericis non plores admittantur , quam facultas rerum eis canonice Daitributa fumcere poffir.

OsriiiM. Ut fecerdorea coaftitui non oporteat , nifi ecclcfiis aut (peciali mooafterio deputentur ; ne neceffitas in fiecularibos domibus 1Jl4 habitandi(occurrat, ahoquin. a propriis epifeopis, aut in eptfcopio , aut in monatteriis cauua habitandi dc converfandi pro exercendo officio eooftituanrur , ubi mulieres nullam habeant copiam converfau·· di.

UxifdHrt. Ut facerdotes divina eloquia fedulo perfenitentur, dc populum admoneant , & Indae aliquos ante fe fieri non deleâentnr . Tranfgrcffores quippe admomtiooe epifeopi ulterius agere definant; fia autem, canonice judicemur.

Dsradmnv·. Ut facerdotes, qui ad debita dt opportuna officia in ecclcfiis indifferenter adefte debeat , fenore aliquo, aut veaatioo· , vel aliqua aucupatione, rufticove minifterio omnino aoo occupentur : nec fine ornatu feccrdocali extra domo· luas appareant dt ea ibbm , qua patrum conftituu videntur, obfervent ; contrarii denique inventi, aut deinceps definant » aut canonice difciplina fubjaceam. ·»

. Trrtâdwâw. Ut facerdotes ia fatculsribus negotiis pro teftimonio, aut conficicndisloftrumcntis non rogentur ; quia eos io talibus rebus efle non courenit. St enim eventu caufla aliquid viderint aut audierint, ubi nulla fescularium idonee peribo* invenianturne veritas occultetur ,

de ma

Chris? fic malus ut bonus exiftimetur, in providentia A ^,t cP'fc°F· › ut cor<m ic › & competentibus judicibus hanc aliter veritatem honorifice attollant

QurtodteimO. *Ut* facerdos, aut quis alms in ccclcfiaftico ordine provenus, fi in eo fcclere inveniatur, quo abjiciendus fit, depolitus providentia epilcopi bene provifo loco conrtituatur; ubi peccata lugeat, & ulterius non committat.

£umir Ji-imo. Ut fi epiliopus, presbyter, diaconus, vel fubdiaconus de quacumque femina eri--mine fornicationis fulpicatus, poli primam & feeundam & tertiam admonitionem metropolitan·, vel alienus epifeopi, aut ejus, cui fubjacere vidstur, inveniatur fabulari cum ea, aliqnovc mo do converfar; , canonice judicetur · quia cui pro-B pnam habere uxorem non permittitur, ab omni femina debet ie abfti.icre.

Sextodecimo. Ut nulli epifeoporum liceat res immobiles de iubjedis plebibus aiufque piis tollere locis ne in tali ta<fio pauperes inveniantur; contra agu» canonica automate coardandus exifl.-t

St ot.modtctmo Ut presbyteri omnium ad fc cu-rentium m qu.bulcumque tactis locis oblatioji.-s ad nullarum follcmnu recipiant; quia cum Dei & hominum med atores exiltant, in exercendis votis & relaxandis peccatis largitfimam dcbent orationem peragere.

Ofln cdtcimo. Ut epifeopus fibi fubjedo facerdon, se! aho clerico nifi ab alio poilulatus, di-C miflorias non faciat · & ne falfz ut verat credantur, & verx ut falix lulpicentur, poiuihcis vel imperiali, vel metropolitan! bulla Cis roborari oportet

ftcnodecimo. Ut epifeopi, uriivcrfiquc facerdotes, quia «;d folam Dei laudem, bonorumque operum adionem conflituuntur, debeant tam pro C-ı lehafliris, quam pto propriis tuis adiOrubus, excepto publico rriminr, habere advocatum; non m.Vx tama iuipectum, (ed bonx opmionis, & laudabn.s a i v inventum ne dum humana lucra ion › lunt, x'ern- pi.nnia perdant.

Ut li quitpiaro facerdotum inventus fti""t, qu> advocatum m judicio proferre non valu· coram ppiopria luus epifeopus ipfutn D I.AC>ùo:cm ùlcuiut, fi bonx, an nialx converfation s cxifl.*:. aut cujus rei cauli.. Jcbne advocatum habuc nen poiht, mali v.io inventus, pru qiul taie culpx tecundum eanutiLm normam emendati curetur.

Γι.\-> τη3 primo. Ut monaflerium, vel oratorium Carionue Confhudum a dommio contlrudoris eo in, ,to non auferatur; liceêtque >Ui idem presbytero, cui volu;"·!!, pro i.icro officio illius diœcefcos bonx audioritatis dimiiforta cum conienfu ep'f.opi. ne m.ilus exiflat, commendare ita ut ad p'acria, 5t jutlam reverentiam illius epileopi ubcdicnttr lacerdos recurrat; alioquin canonicis ultionibus tubjaceat

I'i -r/tmo li-cundo Sancivit, ut fi quifpiam com- E probatus mvalor, dicat pro parte eccletix (c egifie, de privata libi re perimente; ab ıpio, (uoquo hx-ede pcrlolvatur invafio · Sacerdos denique in tali culpa pauper inventus a proprio canonice judicetur epifeopo, epifeopus a mciropohtano ut aon ecclefia fibi commifla damnum fuftineat dc invafione

***Vip/fimo tertio*. Dc** monsfleriis monachorum five tanftimonialium, & de omnibus alus prodiv-.rfis necoflitatibus ad elcemolynam conilitmis pt.rcepit, Ut per epifeoporum folircitudincm, m quorum diœccli hxc exiilunt, ordinentur ad caf,-detn utilitates, quibus codlliiula lunt.

junrfo. Difpoiuit de ecclefiis, que m divertis regionibus facerdotibus & folitudinc de- **anno** Hitutar nullo debito officio refonant - ut epiico- CM**ST* pus, fi proprio juri ecclefi* lunt iubjeâ*, ibidem fine intenmflione presbyterum continuar; dt fi fccularium hominum funt tub jure conflitut*, ab epiicopo admoneantur: fit fi admoniti presbyteros infra trium menfium fpatium ibidem neglexerint coniinuere, abfque **negledu** principem urgeat epifeopus, ut ejus fententia emendetur.

Vi&rfimo qumto. Ut ecclefi* quxlibet dcflrufls propno flipendio teliaurentur; non furticicntv vero neceffario, a populo plebis auxtliemur.

Vtgtfimo fexlo. Ut nulli epifeoporum hcear, a fubjedo facerdote vel alio quolibet clenro cx pus locis donationes ultra flatura | anum c Kigerc, aut **fuperimpofita in angariis inferre.**

Vtgifimo fcphma. Ut abbates tales conrtituantur, qui fui vocabuli mindlcrium Deo poilint indubitanter iuppluc; ita dodi, ut quscumquc fratrum negligent!* acciderint, omnino cognofceic poflint & emendare.

Prgr/wa a/Jxve. Ut epifeopus in fua diceccfi diligenter perferutetur illos, qui (olo habitu monich. cxirtunt, dc ad proprium monalleriuin redire cos cogat, aut prolpcdu congiuo in aliud mittat, ut regularem vitain feivent.

I'igijimo nono. Ut feminae, quz habitum religiofum, aut velamen obtentu religionis fufeeperunt, deinceps viro fociari non permutantur; praevaricata: tutem ad pœmtcntiam coerceamur.

Trigamo. U< die dominico nullus audeat mercationes, mii in cibariis rebus, aut quxlibet ruflica open facere; atioquin ut tranfgrcilorad pœnitentiam redigatur.

Trigamo primo. Ut dominico dic perfonam fidpcâam & reatu infamem, aut optima fatisfaclione lvinnr, mi in cullodii* continuant, ut liem» diebus judireim. Nam legibus infirmitur judicium dominico die depromptum.

Trtgejimo jtcundo. Ut nulli laicorum liceat in Cu loco, ubi prrsbyuri «Sc ceteri clerici exiilunt, quod presbyiermm nuncupatur, quando mifla celebratur, coDbflcre: quia iicuti m ecclefia fingula loca videmur expofiia, ita virorum pars & mubcrum partibus lms cenet efle contenta.

Tnprpmo tertio flatuit. Ut ficut hi qui monafletia elegerunt, 3 monafteriis egredi non per mittantur; ita hi qui inviti moniDcnii funt mtrom H), nifi volentes non teneantur: quia quod non petunt, non oblervant.

Tripefimo quarto. Ut magiflri & doilores sn fingulis locis, in quibus neceifitas occurrit, conflituaniur, qui liberales artes aifidue doceant: & fi tales non inveniantur, tamen divin* lcriptur* roagitbi, & inftitutorca ccdttfiaiiici ofhcii nullatenus defmt.

Tri£e/frrn> quinto. Ut faccidoies admoneant viros ac mulieres, qui ferti* diebus ad ecclefiam occurrunt, ne ballando & turpia verba dccantando choros reneam ac ducant, fimilitudinem paganorum peragendo quia fi tales cum minoribus peccatis ad ecclefiam veniunt, cum majoribus revertuntur. *Si* vero non certant admoniti, a communione modis omnibus fufpendantur

Trtgtfi^to jfxto. Ut nulli liceat, excepta caufla foi meationi*, uxorem relinquere, & aliam fibi copulare: alioquin convenit tranigreiTorem fociari priori conjugio. Si autem vir & uxor (oltimmodo pro rehgiofa vita divortire inter fe confenlermt, nullatenus fine confcientia epilcopi fiat, ut ab eo fingulariter provilo conrtituantut loco: ium uxore nolente, aut altero eorum, etiam pio tali re matrimonium non iolvatur.

Tn-

ANNO CHRISTI

Trigefiet» ftftim. Ut nulli liceat uno tempore habere uxorem & concubinam: quia cum domi ocn fit lucrum , anime fit detrimentum.* alioquin ecclefiaftica communione videatur indignus ; di fi perfeveraverit, ab ecclefia penitus amputetur.

Trtgcfim ·ββv». Ut de propria cognation· , vel quam cognatus habuit, nullus audeat incoofugium copulare: fi quis vero fecerit, & perfereravent, fciat fa vinculis anathematis innudaturtn.

Trtgrfim XW. Ut nullus abfolute presbyter mdioceur: dc ut juxta facultatem rerum ecclcfix, & oblationes vel reditum clerici ordinentur.

iiwadrsgr/ew. Ut presbyteri u bani , & feburbani, & rurales omnes indifferenter ad concilium epifcopi reniant, aut canonum correptionibusfub- B jaceant.

Qxedragtfine» priml Ut laicus qui presbyterum fmc conienfu epiicopi proprii tua poreflate ecclefix cuicumque inftituent , a fidelium communione fcpareiur. Presbyteri , fi tertio ab epifeopo , vei legato ejus de alterius ecclefia recedere admoniti obedire noluerint , proprit officii gradum amittant.

W/iwo vero *capitule* immutabiliter praecepit, ne ullus abbas , aut qu.libci alius p*xlumat presbyteros in ecclcfiis ftatucrc , nifi qui & faceidotis gradus licite dare poteft , & canonice de negleâis presbyteros increpare . Sed ab his venerabiliter facerdotes ad divini mmifterium officii expetantur epifeopis, quibus fingularittr & dicrceics per- C linent, êc qui canonice debent ipfis ecclcfiis prxvidere , & prsrifas ordinare .

Pr^iûus pontifex in prxdiita fynodo Anaflaiium presbyterum in aliena diceccfi morantem, A firpenumero vocatum, demumque excommunicatum , dt tamen ad propriam parochiam redire nolentem depofuit, & penitus lacerdotali honore pnvavit.

Item in eadem fynodo monuit , ix apoftolica auâoritate pnecepit, ut unufquifque epicopus per diœcefes & parochias fuas, per fe & per *facerdotes* fuos fubjefiuru fibi populum moneat , ut primius fic decimas incunffanter perfolvart : has autem dare nolentes-y quoufque fuppleant, a cibo & potu fufpendant. Quod fi ncc pro hac fufpen- D ficne fupplere curaverint, fanfta communione priyentur.

Irem in eadem inefragabiliter affirmando inftituit , ut nullus epifcoporum vel lacerdotum rem fui tituli ufurpare aut alienare prxiumat : qui autem hoc fecent , canonicam fine dubio fubeat ultionem.

Jtbxnet pAp» viti, *tpifel»* cxcvjn. ad *alienat Galiiartim epifctptr,* »c»aa//w *bnjur fynodi (nuui affert, (j confinuot.*

Sanftiffimi prxdeceffores noftri , Stephanus videlicet, Eugenios atque Leo fynodali decreto tele nefandum conjugium fieri prohibuerunt, di- E centes; *Ut cenfebrtAm , atplmt,* aatwresav, *ffAtnt* MMamw, *vd ttieei ^taadtbtt dt propne tigaetttat aalltu pr^iuM fibi* ns ceajagie *fpelert,* file. Hoc etiam cum illis pariter jubemus , ut pullus propriam relinquat uxorem, A illr vivenre alteram fibi fociare prrfumat : nec liceat ei uno tempore, duas habere uxore», uxuremve A concubinam . Jubemus etiam , ut nulli facerdotum , nuUique laicoium liceat res immobiles fub qualibet occatione a piis & venerabilibus locis inbtrahere, & in proprio ufu habere .' qui vero prefumpferit , canonicis fubjaceat correâionibus. Vide fupra ca- Uonetn xvi. xxxvii. A xxxvm.

A *Haecmarut Ffitemfit apttfad· it prtibjtern trttnmo· fit,* f»ad *tf* XL»11. lew. 11. *berne» fpAtd»· r«w ameer altfteet profert.* *Ct*

/''''Ap. xi. Et in (yoodis Romanis Eugenii & Vu Leonia quarti decretum eft : *Si q*ifpi*in f». z-serdar«n·, id ei, epifcepnt, prefer, vei etim fub-* dtaraaar dr puraarfar/rwiu, &c. ut can. xv.

Cap. χιΐι. Unde in fyoodis Romanir ab Eugemo dc Leone quarto celebratis decretum efi : *facerdttKiti t^bntanuim credibile habeatur,* fice, ut can. X|ii.

Cap. xxrn. Et infynodis Romanis apoftolico rum Eugeoii atque Leonis quarti , ubi faccrJotem poft condemnationem efle oporteat, coniti tum eft : *Ut facerdoi antea» qaivti ebar in ordinent* ... *proveffnt* dic. ut can. χιv.

Cap. xxx. Et in fyoodis Romanis apoflolieorum Eugenii atque Leonis quarti; de pervafione quafi pro parte ecclcfix f fta decretum eft, *Ut fi qnijpiam imjii emprthaint dicat , &c.* ut can. XXII.

Et in eadem fynodo decretum eft, ut epifcopi univerfique facerdotes habeant advocatos : *fyna epifcopi, nmverfifu faardotei* &C. ut can. xtx.

Et item ibi, de his qui advocatos invenire nequeunt : *Si nun» fufptan» facerdetnni fnem* iiw v *fnr* &c. ut can. xx.

Dt Anafiefie pretbyieri litoit B. Marcelli iterata en- caw*M*/cari«m , *« aaaafitai *Francien Bertminnit a Fran. Cbefnao tm.* 1| u *fcrtpt»rnm Fran acernne pnbhcati/, ad* a». *Cbrifa* occcixviii.

Quarta feria poft initium quadrsgeflmx *ftilionc* Arfenii films ejus Eleutherius filiam A.iuni papas ab alio dcfponfatam dolo decepit Ôc rapuit , (.'bique conjunxit . Unde idem papa nimium eft contriftatus . Arlen us ad Ludovrcum impci morem pergens in Beneventum infirmitate ; corripitur , & thefaurum fuum in manus Indelbergz imperatricis committens, & ut dicebatur , cum dxmonibus confabulans , *fine* commuoiooe abiit in locum fuum. Quo mortuo Adnanus papa apud imperatorem miflos obtinuit, qui prsfatum Eleutheiiurn (ecuudum leges Romanas judicarFnt. I idem vero Eleutherius confilio ut fertur fuiris fui Anaftafii , quern bibliothecanum Roman» ecdefix in exordio ordinationis fax Adris- r.us continuerai, Stephaniam olim uxorem ipfius pontificis, & ejus filiam , quam fibi rapuit, ιη-l terfccit : fit ifdem Eleutherius a miffis imperatoris occiius eft. Adrtaous vero papa congregans fyoodum, fuprsdiâum Anaflafium hoc modo , bcut iublequitur, poft damnationes in turn laias ticrum condemnavit.

ixteatmeicAii» feaat fecit Ln epifcepei dt Angli»· fi» prcdjter», (J ptfiee Adnttuu.

Hec r· *im»iat in dextera part»* *funt.*

rfperantibus domiuis noftris Lorhario & Ludovico Augufti*, mentis Decembris die xvi. ιηdiâione xiv. Leo epifeopus fervus fervorum *Del.* Anaftafius presbyter cardinis noftri, quem in titnlo beati Marcelli ordinavimus, quique fecedcns ab eo ad alienas parochias abfque noftra pootihcali fcientia demigratus eft, quem per miflos & iiteras noflras vocavimus , & pro quo dominos imperatores fupplicati per mifloa noftros, ut eum ad fuam parochiam redire jrberent : qui nunc illuc iaûtando in ipfa dcmigrancnc per biennium moratus eft , dc ad duo vocaius curxiii.·» nob.r.s

'riiivm* t enit ; fed neque inventus eft. Quia ut piadiximus, veiuti ovis errans extraneis rcgionibus iuadente diabolo inhabitat; fecundum canonica mftiuu ex Dei omnipotentis, & beati Petri apoftoli , ncftraque fimul apoftolica auftoritate , ab hodie fit communione privatus : donec ipfe me* fpeciali przfenti® io canonico judicio tuent przfentatut I & ft non venerit , nunquam communicet . Poft Romanum pontificem in hac excommunicatione ccnlenferunt archiepifcopus Ravennatis & Mcdiolanenfis, aliique num. LXXV.

' A."c iv >>njgine *in fimftru parte /cripta funt.*

LEo cpifcopus fervus fervorum Dei , omnibus cpiicopis , presbyteris, diaconibus, fubdiaconibus . fle. univerfis clericis , cunftoquc populo Chmiiano. Quod bene ac pleniter ncbilcum fimul , cariffimt Iratres , fcitis ; nunc iterum pro cautela flt memoria temporum futurorum dileUiom veftrx cognitum effe volumus *: quomodo* tnftigantc ac iuadente diaboio Anaftafius presbytci cardinis noftri, quem nos intitule beati Marceili ordinavimus, contra ftatuta patrum propriam ecclefiam deferens, ccce jam per quinquennii tempus per alienas parochias velut ovis crransdilcurnt. Quem etiam auftoritate fuffulti canonica apoftolicis literis per tertiam quartamque vicem vocavimus. At ubi redire dtftulit, duo pro eo epifccporum concilia congregavimus, quorum conventu cum ejus nem potuiffemus videre vel habere tpccialem prrfcntiam , communi eum decreto unii» communione privavimus, volentes liquidem luam per huius excommunicationis cenluram ad gremium fanftz , a qua difcefferat, matris ecclctix perlonam reducere . Sed apoflolica monita fanfttque concihi pro nihilo ducens, erroris irretitus caligine redire nullatenus voluit . Proinde iiuil Kavcnnz nobis degentibus de eo ineiclciia bean Viiaits martyris , mente Majo , die xxix. injift.onc prima , ore proprio ; nunc iterum in ccclrfia beati Petri apolloli mente Jumo , die xi\. mJrftione fupeiius annotata , fimi.iter promutgaiimu», fit ille a fandis patribus & a nubs anrthcma , & omnes qui ei in cleftione , qued tbfit , aut pontificatus honore adjutcnum prxtia ie vel lolauum quodeumque voluerint, firrnii anaihcmate tubjaceant . Poft Romanum poo ititem i» hoc anathemate conlcnictunt Joannes archiep fcopus Ravennatis, Nottingu; flt Singiibedus epifeopi domni imperatoris fle lex epifeopi ad pradiftum archiepiicopum pertinentes, quorum notitiam non recolimus; flt alii iam ex Romana urbe, quim ex aliis num. I vj . abfque presbyteris fle diaconibus lanftz Romanz ecckiix.

Super Vuivat trgenteat htc fcript.t funt.

IN nomine Patrie, & Fihi, & fpirirtis Sanfti . lo.ipn Unfta *uc* veneranda lynodus, qux per Dvrr:ni g atiam , & ejus divinum confilium congregata eft in ecclefia beau Petti apoftoli, anno kihcet pontificatui iandiftim. ac coangehci & uiwfiiht quarti papx Leonis ieptimo , atque in s.ftithmoium Lotharii ac Ludovici imperatorum anno imperii quadragefimo fecundo, mcnfc Decembri, die vitt. indrdione it. In hac fiquidcm f-nda ac venerabili tynodo, Domini iolatiantc gratia , nobiliter celebrata, poll diverfascpifcurorum faccrdntumque vel clericorum , atque omnium Chrtihanorum pias ac lalutiferas admonitiones & exhortationes, depofitus eft jufte atque canonice Analiafius presbyter tituli fanfti Marcelli, eo quod contra auftoritatem canonicam propriam parodi am dcleruiflet per annos fcilicet quinque fle in aliena ad ulque hodie demoratur . Et neque vocatus, neque cxcommonicatus, & ad ultimum anathematizatus, ficut de eo in hac fynodo veridica pidura detnonftrat, ad congregata duo pro eo epiicoporum concilia venire noluit. Ideo tam a fummo pontifice, quamque abuniverfi, epifeopis tunc (ynodo rcfideniibus, videlicet n.LXVIL ob ftiam ftultam audaciam merito , ut pizdiximus, eft depolitus, & facerdotalt honore privatus , anno denique menfc ac die , atque indift. ut fupra.

ANNO CMKiSTi

Huc ufque Lee penttfex ferti» juffit.

Poft mortem vero jam difti Leonis d'gnz memori* prxfulis, ipfe anathematizatus atque depofitus Anaftafius, fzculari potentia rediena ab abditis, quibus ficut fur latitaverat, locis , diabolica fraude feduftus, iorctirulque caligine, latronum more hanc quam non debuerat introite ecclefiam invafit ; velut ethnicus atque barbatus , ad perditionem fuz animz atque periculum , hujus venerandz fynodi cum luis nequiffimis conicntaneis atque iequacibus pifturem dcftruxit, imaque defecit . Quam beatiffnnus papa Bencdidus aique egregius rcftauravit, flt luciftuis coloribus decoravit.

Adrmnxt tptfoput fenut fervorum Det.

Omni Dei ecclefiz notum eft, quid Anaftafius tempore przdecefforum nuftrorum pontificum geflerit, fed & qualiter ab cis dc illo fande recordationis Leo & Benediftus eximii przluks inftituerint, palam eft rundis. Quorum unus eum depofuit, excommuoicavit, & anathematizavit : alter vero faccrdotalibus exfpobans veftimentis inter iaicos in communione recepit . Deceflor itaque notier tandiflbmus papa Nicolaus eum poftea, *ü* fideliter ciga lauftam Romanam ecclefiam incederet , in gremio pari modo recepiffet ecclefiz . Sed infidelitas ejus nunc in tantum appaiuit , ut poft dcprxdationcm patnarchii noftri, ablationemque I) nodalium kripiurarum, quas tam luperfe, quam fuper hufulmodi a fanftiflimis przluhbus diverfis temporibus decretas repererat ; rnftitutionem quoque venerandz fynodi ab ipfis fandis pontificibus faftam, atque fub interpofitione anathematis retaâam, violari nobis fubnpiendo fecerit : & homines ad feminandum inter pnflimos principes & ecclefiam Dei difcojdias, per muros hujus civitatis more furis exire coegerit : quemdamque Adalgrimum ad ecclefiam confugium facientem oculis & bngua privari fuggeftent. Modo vero , ficut multi veftrum mecutn a quodam presbytero confanguineo ejus nomine Adone auditbs, flt abis roods nobis revelatum eft, beneficiorum quoque noftrorum immemor hominem ad Eleutheiium mifit, exhortans homicidia perpetrari, quz ficut fciti5,proh dolor! fafta funt Et ideo pro his omnibus , flt pro aliis multis , quibus ecclefiam Dommi perculit atque ftrfir , quam etiam tubdolis machinationibus haftcnus tundere non dcfiftit, auctoritate Dei omnipotentis , ommumque fanftorum patrum , ac venerandorum conciliorum, prediftorumque pontificum, fimul & judicii noftri fententia fancimus , illum eumdem Anaftafium effe tenendum, quemadmodum de eo iidem domni pontifices Leo & Bcnediftus lollemniter fic fynodice ftatuerunr ; nihil in ejus anathemate vel caffa penitus adjungentes vel minuentes, nifi ut omni communione ccckfiaftica privatus cxiftat; donec de omnibus quibus im*

peti-

anno CHh isii — I .. ^petitur, nobis coram fyoodo rationem ponat$ & A I" itl qui curâ ee in locutione, cibo, vel piatu communicavcfit, pars excommunicatione cum co teneatur annexus. Quia pto eo quod akiora fc petens, quod fibi totiens interdiflum fuerat, temere ufurpavit, ac vetitum locum confcendit, fatis noftra ecclefia murmuravit, flt murmurat. Sane fi vel ab urbe Roma quantifper difcefferit, vel facerdonum, vel clericalem aliquem ordinem five minifterium quodlibet repetere aut recipere prxfumpicrit; quia contra ftatuta prsfatorum prxfulum, côntraque jusjurandum quod pollicitus eft, nunquam fe ab urbe plus XL. millibus abfcciTunim, facerdotium, vel gradum clericalis effe minifterii petiturum, facere videbitur: cum omnibus fautoribus, confentaneis & fequacibus fuis a-nathereate perenni iubjaceat. Prolata in confpeftu totius S. Ro. ecclefix ante hunc eumdeni A-naftafittm apud S. Prasedcm pofiium, anno porttificatus domini Adrimi fiinnni pontificis & ·,iŋĭ- yCrfa]i$ papx Jl. per iv. Idus O,loS. IndiR.ti. *

E\.pl>c,t frnodus Lront» IV.

Nota Luc* Holstenii λ *CJp.* XXXIX,

T.·(..·» *tttm Circllytc' t'Um Frr'Hfu'n.* Siccrdoie, qui ŋuŋ fune c exnune *<xsn(ut fupe'flui *Ttfi-rri·* » Juft.nuno Nuftl.'. 16 c»p. I Porro qui forcnfci hi, dicuntur (icer.torej, in culici} one Mirtini Bricurcniii Eortfti.i, Pxgenfci & Victrii vo.intut can· 56. Sed Le» p*- p> mulio hi.ui hoc loco Accipn pro quibufeumque :x »- jien* ditrcefi ficerdotibui.

Nota Severini Binii

Afti Coaci- 1.1 q*« ? — I *Ctec/li*'*,)* De rebu» lu hic fynodo gefti» in »ita Leoni» pap* IV. hic fcrlbjt Aoirtliiu». *Vi fvet nr>»* fMedr^Z.rd *C -lut taf>ifu/e glc.* Et piullo port I

fft fy<c»Sj. 7

r^ftr<»ara.w *Φ* ·*

rJlvr. ·s λΛ 4** p» o fo pcopt ptr *pjbli£*f rfVfb-fpji* » Γ/7*/*·λ» *y /'a·*

ccrdalal/ Otaarc f-ifaiMi, ««·», m-t/c, Sic, ṯT iadich,, fuy..iur* λ»λ·ΙΛ>λ. Hk Arufttfïu, fuinmi pout fïcaïur libidine in.tnfu», dtfarta U<b» » pioitau» crt ad .mperato. rem, mini opera Cl auxilio pont.fictuo» obnncrc». Cui dunt *per* nxra commenta, ui in «.leiboeem pontifici» illc O'anum injiciar, pcrlu»Gilet, idquc ponnh.i moutuilfit, ic»o.«iur eft la urbciu. Vcruai ›.o u.u>«.<iħ ı i«-ufaut accedcte, merito cct.furn cctl. fiufi ›ct« p,ı.μ'Yı·,, Cuv^ur gra, du depoGtu» hanc ieatent.am fynolilcm fuftmm C»p. Cipuute tulorum In hac fyuodo editorum triginta f»pi«m recitata ai!, funt fupra In concilio Romano fub Eujemo papa celebra- cuo. ' to tr.tff„num...~ ex fynod, F;«m hku*UZ»- cfiarla · rd.qua, qua foliu» Leonia papa *fu.n*, <u.n il », ooinibui r>per/c«r»r, inquit Baroniu», <· *,lα·4·* ^«n- <·<» «a.i.ior *manufcrifiii, r* qtfreier'ifnjji,tr* '> » ♦"·'·f I'b Λ«.»«/.' ,x Hz/pua/a if,»,.. ,ez/- Jk»o *eft, bu StÇceirraSn p*t»r*tn* At^.arur *ail» lli**, i«,r *uhima lut pefi'· · 'tint* al/r/nOi, r«"<Z«r«r

x<ħ. Spcro futurum › u< xliqui» imitii κι lui» inic^.i cx memorato corLte *dticrlpi lia· p»r* »p;xnJ(icem xddi Et ftfejungl procuret.

Observatio Philippi Labbe, S. J.

Vcrtncrienû concilio fubiecit Sirmondu» rertio concilio-rum Gdliz torn · nonnull*, qua ij Æncz «r palari! regii notario Pariliorum epifeopi ordinationem fped.nr, atque inter Lupi Feira'ienii» abbati» coiftola» occurrunt 0. «t. & 99. Ea pratermift rejiui coUcéior una cum traOona Prudentii Tr.radium epifeopi quatu id»m S rnaundu» alibi vulgavit. No» fi vifuin futrit luo loco inter appendice» hu/ufee tomi viri, coliocabimu». Nequ* ,eiu hl» fubfcribenJurn «niuimua, qui ex hl» tribu» epiftolis archreflaii funt jerooeiifcm quam <a<n fyno fum, quo» merito irridet ac refute: Cell mu· noder fub finem .apiri» decimi, lib. iv. h 0-' * C>mef.al.· advirfu» firilen.anoc 'llius hxieti.l mon.ih. hype afoida».

ANN' CHRIS.

CON C I L Ï A ROMANA

En^rnw H. b Lcene IV.

A L D *J T / O*

E* Suppl. ^»*#0° — ***XXIII.*** *bujitj concilii itn Ittttnr a* ^d-Dtur; ut debiti *pmcj nt/pe cttrrn petcntibui* (4) revertantur, qualiter Deo vacantes inopia, vel nc-

*t^eri° V<roi**ii eptjcopo m trjftatu dc contemptn canonum par. I. m Spialtf>. Dacb. tom. I. fali·* 541· 'n ^1 ?cr ·'·ihciiudinem epifeoporum hxc, quorum dicecefeos exiftunt, ad caidem utilitates, quibus conftituta funt, ordinen-

ceftitatibus nullatenus occupentur, fed omni expulfa cura puris in Dei fervitio valeant mentibus permanere.

ANNO CHRISTI — ANN CHKii·

• CONCILIUM CONSTATINOPOLITANUM,

QUO GREGORIUS SYRACUSANUS EPISCOPUS

Damnatus eft, auno Domini dccc liv. tempore Leonis papz IV.

AΛ» coarilii — *fc Concilûnn.*) Hxc fynodus auâoritate Ignatii E patnarchz Conftantinopolitani celebrata, atque Romani pontificis auâoritate firmata Gregormm Syracufanum epifeopum fub ratification»: Romani pontificis epifeopatu depofuit. Totam fententiam *a* pontifice confirmari quidem petitum fuit, fed non impetratum donec pars altera audiretur. Cumque interca Leo moreretur, ad fncccfforem delata eft cauffa, qtue maximae trageedic atque d'-ri fchifmatis initium fuir I *hac enim occaGone* Gregorius Syracuianus ammo ulcifcendi fe in I-gnatium patriarcham Conftantioopolitanttm malis artibus operatus eft, uc illc a fede Conftaotino-politana deponeretur, atque in locum *C]m* Photius eunuchus ex laico inttuderctur, aiiaque innumera mala fubfequercntur. g ›s<»

(a) In eAm crini ut debiti» »>qua cur» pcrtintatibus icvertaotur *Sci Grcfa UfUtacm tue lar MS. Cd. L··'*· fit, dr tata Sicam*

ÆS?3' AD c 0 n C I L I U M CONSTANT1NOPOL1TANU M~Tnno CHRISTI

h fua Greger/ti SirncufjMi epifc^puj damnatus fuit,

Anno, ut fertur, 854. habjjum ,

ADNOTATIO CMONO LOGICA.

B» Soppl Nauli o | P**. ,J·

COncilium hoc Conftantinopolitanum , in quo Gregorio Siracufano anathema di&utn ab I-gnat10 patriarcha Conftantinopohtano, idcmque fede fus epifeoporum fententia depofitus eft, in annum 854. chronologi hucufque omnes retulerunt. Verum longe ante annum ilhsm conveniftie demonftrat fupputatio ilia chronologica deduâa cx iis, quai vulgavit P. Matthias Raderius in appendice ad coucilium VIII. generale, legendis in editione Veneto - Lâbbeana tom. IX. col. 917. Scriptum eft Graxi alicujus, qui hxc literis nun- g dabat poft annos quatuor & trigintaa Phoùicon·. fecrationc, nempe anno 891. Notat enim Grae> cus ille fcnptor , Photium folidts undecim annis ante atfumptionem <uam ad folium Conftantino politanum anathemate obftriftum perieverafte , quod fcilicet incurrerat ex communione cum Gregorio Siracuiano cenfura inufto, atque damnato . Couftat vero Phouum anno 858. Coofhntinopo· Alitanatn fedem occupafte ; ex quo fi annos XI. demas, ad annum 847. vel 848. retrahens. Hoc ergo anno Gregorius in concilio Coaflantinopohtano anathematis fenteotram retulit. Annus vero ille 847. primus erat Leonis (V, & Ignitum Conftantinopolitana fede alter . Epocha illa congruit cum iis , quat Nicetas in vita S. Igoatii icribit, narrans Ignatium , mox in patriarcham inaugurandum, denunciaiTe Gregorio Siracuiano de Duiijini/ *reo* jiw */ixS?o, ne >'ttutiani fun tnter-effet, denec per Ohitm (tuff* tpfius dtitgenter reeop»· fioretttr.* Dies igitur jam dida erat Gregorio anno 846. quo Ignatius Sacerdotium capeilvit . Quis vero credat cauflam anno 846. jam creptam, ηοηηiΓι poft feptennium anno 854. m concilio difcuftam, fuifle ? Appellatio vero , quam Gregorius ad fedem Romanam inicrpofuit diutius extrada eft, cum libentibus Leonis IV. annis nondum penitus dehiflct.

4

FINIS TOMI DEC1M1QUAFCrL